B.f.352/68
352
1764 Bp

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. január 3. — 1. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Újévi számvetés

Nem vagyunk egészen egy véleményen azokkal, bármilyen tisztelettel és nagyrabecsüléssel vagyunk személyük iránt, akik ezidén szerényen kitértek az újesztendei üdvözlés elől. Az újévi üdvözlés ugyanis Budapest polgárságában nem az ünneplés érzetét kelti, hanem a számvetését. Az esztendő fordulása olyan mérföldkő az élet nehéz országútján, amelynél illik egy pillanatra megállni, felsóhajtani, hálát adni és Isten segedelmét kérni. Szükséges ennél a pontnál egy pillantást vetni visszafelé az elmult esztendőre és az egyszerű ember jövőbe tekintő vágyainak kifejezést adni néhány pillanatra.

Ennek a számadásnak és ennek a jövőbetekintésnek a fóruma ezidén *Huszár* Aladár főpolgármester dolgozószobája volt, ahol a tisztviselők küldöttségén kívül a vezető pártok deputációi is megjelentek. Megnyugvással kell megállapítani, hogy a főpolgármester szavaiból, lelkes és odaadó munkájának igaz tükréből megnyugtató képet láttunk a multról és reményt keltő horoszkópot a jövendőről. A főpolgármester szavaiból a bizalom szava áradt. Bizalom Budapest székesfőváros törvényhatóságával szemben. Nála illetékesebb koronatanut elképzelni sem lehet és ez a legilletékesebb koronatanu állítja, hogy a székesfőváros vezetőségének és autonómiájának együttes munkája a rendkívül nehéz feladatokat is sikeresen fogja megoldani. Nyugodtan mondhatta ezt a főpolgármester, mert előtte állt az elmult esztendő, amelyben ez a törvényhatóság — a főpolgármester szavai szerint — nagyban és egészben rendkívül becsületes munkát végzett. Olyan bázist adott ezzel a főpolgármester a jövő számára, amelyre az autonómia nyugodtan épithet, olyan légkörét adta meg a főpolgármester az autonómia jövendőbeli munkájának, amely csak még nagyobb sikereket hozhat, mint amilyeneket a multban hozott.

A multtal való számadás ezekután nem nehéz. Az elmult esztendőben ez a tiszteletreméltó harmonia módot adott arra, hogy a székesfőváros törvényhatósága mindent megtegyen, amit a nehéz viszonyok között a polgárság jólétéért megtenni lehetett. De vajjon van-e vigasztaló jelenség, van-e reménységre jogot adó kilátás a jövőre vonatkozólag? Nem lehet kétséges, hogy az egész világ még ma is a gazdasági válság szörnyű betegágyán hánykolódik. Az egész emberiség szenved, kínlódik és küzd a még szinte lehetetlennek látszó megoldásért. Vannak, akik azt mondják, hogy túl vagyunk a világkrizis csúcspontján: ennek azonban kézzelfogható jeleségeit még mi sehol sem találtuk. Mégis jólesően melegedett a szívünk, amikor a főpolgármester biztató szavait hallottuk. Öröm gondolni arra, hogy a sörnyű kínban kavargó világ elrejtett zugában egy a szegénységgel küzdő, de lelkében megnyugodott harmonikus életet élő, munkára vágyó nemzet és egy világnagyságra törő főváros reménykedő polgársága vagyunk.

Igen, reménykedő és munkára vágyó polgárság: ez Budapest népe. Mi már megértjük egymást, mi már nem törünk egymás ellen, a mi szívünkből a szeretet már száműzte a gyűlölködést, mi a szenvedéseken át már jókká értünk. Ebben a harmonikus légkörben már csak munkára van szükségünk. Azt akarjuk, hogy az idei évben ne legyen Budapestnek egyetlen polgára sem, aki azért panaszkodhatik, mert nincs mit dolgoznia. A mai súlyos viszonyok között rettentő nagy feladat ez és olyan célkitűzés, amelyet a reálpolitikusok talán álmodozásnak minősítenek. De igenis, nekünk álmodoznunk kell, nekünk olyan célokat kell kitűznünk, amelyeket csak hőstettekkel, csak csodákkal lehet elérni. Ez a nemzet és ez a város fölkészült a hőstettekre, mert ahogy a főpolgármester mondta, ez a nemzet tisztában van azzal, hogy hamarosan a történelem serpenyőjébe vettetik. A mi újesztendei kívánságunk, hogy ott is férfiasan, lelkesen állhassuk meg a helyünket.

Együttműködni kivánok az összes pártokkal a városi politikában — mondja Huszár Aladár főpolgármester

A főpolgármester nyilatkozik a Nemzeti Egység pártja budapesti szervezkedéséről, a közmunkák előkészítéséről, a távfűtésről, az idegenforgalom fejlesztéséről és egyéb aktuális városi kérdésekről

Az új esztendő küszöbén erőteljesebb lendületet nyer a városházi munkaprogram és a karácsonyi hét ünnepi hangulata után *az összes ügyosztályokban előkészítik a legsürgősebb teendők végrehajtásának sorrendjét.* A közeljövőben ismét ülésre jön össze a törvényhatósági tanács és sorraveszi mindazokat a problémákat, amelyek a közgyűlés jóváhagyását követelik. Úgy a törvényhatósági tanács, mint a közgyűlés az elmult évben *dicséretreméltó munkát folytatott* és a főváros érdekeinek védelmében összeforrva, végezte el a rábízott feladatokat. Az együttműködés és a harmónikus munka annak a kiegyenlítődött légkörnek köszönhető, amelyet *Huszár* Aladár főpolgármester minden tekintetben korrekt és pártatlan magatartása teremtett meg, aki felülemelkedve a pártmozgalmakon, teljes igyekezettel szolgálta azt az elvet, hogy *a főváros parlamentjében nem a meddő politizálás a fontos, hanem az alkotó munka, amelyik kézzelfogható eredményeket teremt.* A főpolgármester népszerű egyénisége és konciliáns személye úrrá lett a viharos szenvedélyek fölött és működéséhez a továbbiakban is a legnagyobb reményeket fűzik a városházi politikai pártok összes tagozataiban.

Az új esztendő alkalmából felkerestük *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert, akinél elsősorban aziránt érdeklődtünk, hogy *milyen politikai tevékenységet kíván folytatni az elkövetkező időkben, különös tekintettel arra, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök a Nemzeti Egység budapesti szervezkedésének irányítását is ő rá ruházta.*

Huszár Aladár dr. főpolgármester

erről a kérdésről a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Politikai vonatkozásokban *az erők összefogása* érdekében dolgozom. Ez a célkitűzésem teljesen megfelel a miniszterelnök úr programjának, aki nem az erők szétforgácsolódásának és a szenvedélyek felkeltésének a híve, hanem annak az összefogásnak, *amely egyedül biztosíthatja a sikert a nagy célok érdekében.*

— **Nyugodt és megfontolt szervezkedést akarunk a székesfővárosban tovább folytatni, amelynek egyedüli célja, hogy azokat, akik velünk egyetértenek: egy táborban tömörítsük.**

— Nem tévesztem szem elől *a gubernementális érdekeket* és ennek jegyében *a városi politikában az összes pártokkal együttműködni kívánok.*

— A kritikát szívesen fogadom és örülök a komoly bírálatnak, mert ennek a jegyében születik meg a helyes elhatározás. Én az összes pártoknál azt látom, hogy ha őket a világszemlélet elválasztja is egymástól, ami a politikai pártállásuknál fogva természetes, de

a főváros szeretetében és szolgálatában véleményeltérés közöttük nem áll fenn.

Ez olyan bázis, amelyre egy város kormányzását fel lehet építeni.

Megkérdeztük a főpolgármestert, hogy *a közmunkák megindítása terén* hoz-e az új esztendő lendületesebb tevékenységet?

— A megnehezedett viszonyok — úgymond — és a költségvetés kerete meggátolja a fővárost a közmunkák szélesebb területen való lefolytatásában, azonban *vannak elgondolások, amelyek máris a végrehajtás előkészületi stádiumába jutottak.* Ide tartozik elsősorban

a Tabán rendezése és szabályozása,

amely egymagában óriási munkalehetőségeket nyujt, annak elvégzése után pedig *a parcellázás és maga a városrész felépítése következik.* Ahhoz, hogy az új Tabán kialakuljon, elsősorban a földmunkák elvégzése, valamint a közművek elhelyezése az előfeltétel és ezekre a célokra

rendelkezésre áll az Ipari Munkaszervező Intézet részéről biztosított kölcsön.

Pénzügyi nehézség itt nem mutatkozik és évtizedes tervezgetések után *a Tabán elindul a megvalósulás felé.*

— Feltétlenül tető alá hozzuk

a távfűtés ügyét

és *a legnagyobb gondossággal válogatunk a beérkezett ajánlatok között.* Arravaló tekintettel, hogy az itt szükséges munkálatok a magánvállalkozás számára van fenntartva,

nem hárul a fővárosra súlyos pénzügyi teher

és bizonyosra veszem, hogy ezen a réven komoly foglalkoztatás jut a munkaalkalmakat nélkülöző iparosság számára.

— Napirenden van

az Erzsébet-sugárút megnyitása és az Andrássy-út meghosszabbítása,

amelyekre ugyan nincsen fedezet, azonban *a főváros segítségére siet a közmunkák tanácsának ahhoz, hogy a szükséges kölcsönöket a betegsegélyző-intézetektől igénybevehesse.* Ha sikerül ebben a vonatkozásban eredményt elérni, úgy

gazdag munkaprogram

várja a végrehajtást.

Az idegenforgalom eredményeinek örvendetes alakulására mutattunk rá azután és hangoztattuk, hogy annyi esztendő előkészítő munkája után *most már a külföldi idegenjárás komoly méreteivel lehet számolni.*

— Az idegenforgalom fellendülése *beláthatatlan lehetőséget* nyujt Budapest számára, — mondotta a főpolgármester, — mert a mai nehéz viszonyok között ez az iparág az, amely

a kereseti alkalmak óriási tömegét juttathatja a polgárság számára.

Az út, amelyet megtettünk, nehéz volt, de most már számolhatunk azzal, hogy *Budapest divatbajött a külországok utazni vágyó publikuma előtt és ezért rajtunk áll, hogy a lehetőségeket kihasználva, felfokozzuk Budapest fürdő-*

város jellegét. A propaganda megindult és

a külföldön már ismerik a hatalmas gyógytényezőket,

amelyek a legkülönbözőbb betegségek ellen kitünően beváltak. A gyógyfürdő jelleg kidomborítását célozza *a Rudasfürdő magánszanatóriumának megépítése,* amelyhez a kormány megértő támogatása nyujt hathatós segítséget. A kereskedelmi kormány erre a célra jelentős összeget kölcsönöz a fővárosnak és így, nézetem szerint,

nincsen akadálya annak, hogy március közepén az építkezést megindítsuk.

Természetesen tovább kell haladnunk és még számos halaszthatatlan jellegű feladatot elvégezni, hogy *Budapest egyenlő versenytársa legyen a szomszéd országok hirneves gyógyfürdőinek* és mert minden adottságunk megvan ahhoz, hogy a versenyt velük

több mint egyenlő feltételekkel

felvegyük: bizakodással nézhetünk az idegenforgalom nagyarányúvá tétele és a fürdőváros megvalósulása felé.

A főpolgármester nagyérdekességű nyilatkozata örvendetes kilátásokat nyújt ama áhitott cél elérésére, hogy *Budapest világviszonylatban méltó helyre kerüljön.* Lelkes és fáradhatatlan tevékenység jellemzi a főpolgármester ezirányú munkásságát és hatalmas energiája biztosíték arra, hogy *Budapest-Fürdőváros* mielőbb testet ölt.

A beszélgetés során *Huszár* Aladár főpolgármester azt is kijelentette, hogy fokozott érdeklődéssel és nagy figyelemmel olvasta a *Fővárosi Hirlap* karácsonyi számában *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nyilatkozatát, amelyben a miniszter annak a véleményének adott kifejezést, hogy az Erzsébetsugárút megnyitásánál és az Andrássy-út meghosszabbításánál is nagyobb fontosságot tulajdonít az évtizedek óta kisértő

Rókus-probléma

megoldásának. Sajnálattal említette meg a főpolgármester, hogy a főváros mai pénzügyi helyzete ezt a nagyfontosságú kérdést ezidőszerint nem állíthatja a keresztülvihető tervek homlokterébe, de a főváros intéző körei mégis állandóan napirenden tartják és mihelyt mód nyílik reá, a város vezetősége a legelső alkalmat megragadja, hogy az új Rókus kérdését végre a megoldás terére vigye.

Ujév a városházán és a városi politikában

A főváros tisztelgő küldöttsége a Kormányzónál — Az Egységes Községi Polgári Párt Huszár Aladár főpolgármester előtt

A hagyományos szokásoknak megfelelően, újév alkalmából ezúttal is *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte elsőnek a főváros vezetősége.

A főpolgármester vezette a küldöttséget a kormányzó elé. A küldöttségben *Liber* Endre, *Borvendég* Ferenc, *Barczy Barczen* Gábor, *Becsey* Antal, *Botzenhardt* János, *Csilléry* András, *Gaár* Vilmos, *Hanasiewitz* Oszkár, *Hann* Arnold, *Harrer* Ferenc, *Homonnay* Tivadar és *Lázár* Ferenc vettek részt. Budapest jókívánságait a főpolgármester tolmácsolta az államfőnek.

Az Ujvárosházán már kora reggel megkezdődtek a köszöntések, először *Günther* Tivadar főjegyző vezetésével a főpolgármesteri hivatal személyzete üdvözölte *Huszár* Aladárt, majd *Liber* Endre helyettes polgármesterrel az élén a FANSz küldöttsége jelent meg, amelyben résztvett *Spannberger* Alajos, *Szente* Miklós, *Wossala* Sándor, *Honffy* Lajos, *Dingha* Árpád, *Budó* Jusztin, a FANSz oktató osztálya részéről pedig *Dausz* Gyula. A tisztviselőtársadalom jókívánságait *Liber* Endre tolmácsolta a főpolgármester előtt.

Fél 11 órakor az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai gyülekeztek a főpolgármesteri hivatalban és mintegy ötvenen vettek részt a főpolgármesteri üdvözlésben. A vidéken tartózkodó *Kozma* Jenő dr. helyett

Becsey Antal

mondott üdvözlőbeszédet. Rámutatott arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* tradicióihoz híven megjelent a főpolgármesternél, hogy az esztendő határmesgyéjén rövid visszapillantást vessen a multra és egyúttal kijelölje a jövő útját. Egy éve, hogy a főpolgármester átvette magas pozicióját és bár idegenből jött, ez az egy esztendő elégséges volt arra, hogy nagy ambicióval, vasakarattal, alapos közigazgatási gyakorlattal megismerje az egymilliós főváros nagy instrumentumának minden billentyűjét. Az az év, amelyet *Huszár* Aladár eddig a főpolgármesteri székben eltöltött, saját szavai szerint is elégséges volt arra, hogy *a legnagyobb elismeréssel és szeretettel viseltessék a székesfőváros munkássága iránt.* Amint Huszár Aladár megszerette Búdapestet, úgy az Egységes Községi Polgári Párt is megtanulta őt megbecsülni és szeretni. A főpolgármester ideális pártatlansága, abszolút igazságossága, de mindenekfelett izzó magyar lelkületének lobogása az elmult esztendő alatt

olyan szilárd erkölcsi bázist adott a párt és a főpolgármester baráti viszonyának, amelyre nemcsak lehet, hanem kell is építeni.

Erre a viszonyra akarja a párt alapítani a jövőt. Az új esztendő küszöbén előtérbe tólul a gondolat, mi legyen az elkövetkező program. Egyszerű erre a válasz, meg kell ragadni és ki kell munkálni minden lehetőséget, amely a főváros sorsának jobbrafordulását eredményezheti.

Huszár Aladár dr. főpolgármester

meghatottan mondott köszönetet és kijelentette, úgy érzi, hogy a lepergett egy esztendő alatt a barátság és a szeretet elszakíthatatlan szálai szövődtek közte és az autonómia között. Természetes ez, mert hiszen mindannyian magyarok vagyunk, akik egyetlen egy célt, a szenvedő magyar nemzet ügyének jobbrafordítását szolgáljuk. Ujév küszöbén a gondolkodó ember az önkritika jegyében számadást tart önmagával. Amidőn ezt teszi és visszapillant a multba, megállapítja, hogy *nehéz esztendőt hagytunk magunk mögött, olyan évet, amely tele volt sok gonddal, teherrel és küzdelemmel.* Rendkívül nehéz időket élünk. A polgárság teljesítőképessége mindinkább csökken. Visszaesés mutatkozik az iparban, kereskedelemben, a munkában és bár ezek a rendkívüli nehézségek megvannak, mégsem szabad csüggedten lehajtani fejünket.

Az ország fővárosa nem sülyedhet le balkáni nívóra,

nem lehet a kanászok városává, ennek a fővárosnak és rajta keresztül a nemzetnek *óriási feladatai vannak és történelmi hivatását be kell tölteni.*

— Törhetetlenül él benne a remény, hogy a székesfőváros vezetőségének és az autonómiának együttes munkája a rendkívül nehéz feladatokat is sikeresen meg fogja oldani, mert büszkén és nyugodtan meri elmondani, hogy nagyban és egészben *rendkívül becsületes munkát végzett az autonómia a multban is.* Az együttműködés első esztendejében a barátság volt az útmutató és ő, aki nem a taktika és nem a hátsó gondolatok embere, a maga egyenességével igyekezett szolgálni a főváros ügyét. Saját egyenességét olyan bázisnak tartja, amely megdönthetetlen marad előtte mindenkor. A jövőben talán még fokozottabban szükség van a lelki erősségre, mert ma a lelkek és a gazdaság óriási válságának idejét éljük. Eltolódtak a gazdasági felfogások. A tőke az aranyat tekinti öncélnak és azt hiszi, hogy amint ezzel a politikájával parciális válságokat megúszhatott, úgy továbbra is boldogulni fog. Pedig ez óriási tévedés, mert ma már létről és nemlétről van szó,

a visszahúzódó tőke nemcsak az ország, hanem önmagának sírját is ássa.

Szerte a világban gigantikus kísérletek folynak, amelyek mind azért robbantak ki, mert a szenvedő emberiség lelki válsága mind nagyobb méreteket ölt. Ma, ha valahol akad egy-egy ember, akiben van erő, azt úgy követik a tömegek, sőt a nemzetek, mint a Messiást, az agyongyötört embermilliók újat akarnak, jobbat, mert érzik, hogy a világot nem lehet úgy fenntartani, mint eddig. Ha a magyar globust nézzük, belső megelégedettséggel és örömmel állapíthatjuk meg, hogy akkor, amidőn körülöttünk bombák robbannak és ádáz tusakodások folynak, itt rend és békesség honol. Ezzel a bölcs önmérséklettel, amellyel tövises útjainkat járjuk, *legyőzhetjük a nehéz idők válságait is,* de csak akkor, ha magyar és magyar között nem teszünk különbséget és ha nem a halál, hanem az élet politikáját követjük. Nem a jövedelmek lefaragása, nem az elbocsátások sora, nem a munkaalkalmak megszünése vezet a feltámadás felé, hanem csak a minden eszközzel szolgált élet. Uj munkaalkalmakra van szükségünk és a magyar főváros a beköszöntött újesztendőben tovább folytatja gigászi harcát a munkanélküliség réme ellen. Hiszi, hogy

ebben az évben realitássá válik a fürdőváros gondolata,

reméli, hogy megoldódik a Tabán kérdése, modernizálhatjuk a fürdőket, folyhatnak a közmunkák és az élniakarásban az élet, vidám, pezsgő élet mozgatja meg a holt várost. Álmodozó az, aki azt hiszi, hogy az igazságot a zöldasztal mellett adják majd meg neki. El kell készülnünk arra, hogy újra a történelem serpenyőjébe vettetünk. Fel kell tehát készülnünk lelkileg a magyar nemzet jövőjének szolgálatára és ennek a gondolatnak jegyében kell együtt dolgoznunk.

A küldöttség percekig tartó éljenzéssel és tapssal fogadta Huszár Aladár beszédét.

Délután a *Keresztény Községi Párt* küldöttsége jelent meg *Huszár* Aladár főpolgármesternél. Az újévi köszöntőt *Csilléry* András mondotta.

Sipőcz Jenő dr. polgármester üdvözlése ezúttal elmaradt, mert a polgármester nem tartózkodott Budapesten. *Sipőcz* Jenő szerdán foglalja el hivatalát.

Februárban négy tanácsnokot választ a törvényhatósági tanács

A kormány engedélyezi az állások betöltését

Hosszú és érdemekben gazdag közszolgálat után január 1-én távozott a főváros tisztviselői karából három elöljáró-tanácsnok; *Szente* Miklós, az elöljárók doyenje, aki a III. kerület közigazgatását vezette, *Tatár* Béla, a Terézváros elöljárója és *Guth* Ferenc, a II. kerület vezető tanácsnoka, akiknek nyugdíjigényét, illetve nyugdíjazását a törvényhatósági tanács már teljesítette. A főtisztviselők kiválásának a sorát *Vajna* Ede közélelmezési tanácsnok szolgálata zárja le, akit a törvényhatósági tanács *február 1-i határidővel* búcsúztat a szolgálatból és így négy magas rangsorba sorozott állás nyilik meg a fiatalabb tisztviselői generáció előtt.

A polgármester megvárja *Vajna* Ede tanácsnok nyugdíjazási ügyének a törvényes formák között való elintézését és azután

gondoskodik a választások kiírásáról,

amelyeket a törvényhatósági tanács *február végén* tartandó ülésén fognak megejteni. A kombinációk széles áradata indult meg máris minden oldalról és úgy a központban, mint az elöljáróságon nagy izgalommal latolgatják az esélyeket a négy tisztviselői állásra. *A tanácsnoki állások betöltése végig az összes rangfokozatokban üresedést hoz magával,* mert négy főjegyző kerül a tanácsnoki posztokra, ami viszont ugyanennyi tanácsjegyző előmenetelére nyit utat. Az alsóbb kategóriákban is ilyen arányokban történik a tisztviselők előmenetele, akiket azonban már a polgármester, illetve a főpolgármester nevez ki a törvény értelmében.

A köztisztviselők számának csökkentése érdekében évekkel ezelőtt kibocsátott belügyminiszteri rendelet azt az utasítást tartalmazza, hogy

a megüresedett állásokat nem szabad betölteni

és így kell lefokozni a közalkalmazottak túltengését. Ilyenformán a fővárosnál sem lehetne az állások betöltéséről gondoskodni, azonban *a meglehetősen elmaradott hátsóbb formációk érdekében közérdekű az a kívánság, hogy a minisztérium ezt a rendelkezését ebben az esetben hatályon kívül helyezze.* A szóbanforgó rendelet ugyanis kimondja, hogy

a megüresedett állások betöltésének tilalma alól a miniszter indokolt esetekben kivételt tehet

és ezért a főpolgármester olyan értelemben interveniál a kormánynál, hogy *a tisztviselő-állások betöltését engedélyezzék.* A *Fővárosi Hirlap* illetékes helyről származó értesülése szerint a kormányhatóság nem zárkózik el a kérés teljesítése elől, mert tudatában van a méltányos szempontoknak, amelyek azt követelik, hogy az amúgy is megnehezedett előmeneteli lehetőségeket a kormányrendelet ne akadályozza meg és nyujtson módot a megrögzített tisztviselői rangfokozatok megváltoztatásához. A kormány ilyen értelmű döntése után új és értékes tisztviselők jutnak a városházi adminisztrációt irányító vezető poziciókba.

Hőmérők *(mutatószerkezettel)*
Feszmérők
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., COLOMBUS-U. 51.
TELEFON: 96-7-97

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-8-57

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
lakk és festékgyár r.t.
Budapest-VII. Órnagy-utca 4. szám.

PESTI KIRAKAT

Budapest kertésze

Van, aki az utcákat rendezi, vannak, akik a palotákat, tornyokat építik, vannak, akik szobrokkal ékesítik Budapestet és mindegyik nyilván tehetségének, művészetének legjavát adja. Hiszen ez nem pusztán és kizárólag egyéni érdek, nemcsak a művész akar önmagának dicsőséget szerezni, hanem a művészben lappangó pesti polgár is díszíteni, szépíteni, igenis: elragadóvá tenni akarja Budapestet. De teljes lenne-e Budapest szépsége, ha az évszakok nem nyomnák rá egyéni bélyegüket, ha minden évszak meg nem ihletné azt a férfiut, aki, mint a virágok művésze, ékesíti ezt a várost? Budapest kertésze nélkül sivár és fájdalmasan rideg lenne ez a város, mert a kertész művészete teszi igazán széppé és vonzóvá.

És ez nemcsak az esztétikus, a várospolitikus, vagy az ujságiró véleménye, hanem Budapest egész polgárságáé. Félesztendő előtt egy igen előkelő budapesti ügyvédtől kaptam levelet, amelynél jelentősebb, tiszteletreméltóbb tanuságtételt nem tudnék felhozni arra vonatkozólag, milyen fontos Budapest polgárságának az, szépek-e, virágosak-e, ezen át művésziek-e a főváros utcái, terei? Ez a tekintélyes, kiváló pesti polgár tanuságot tesz arról, hogy mi pestiek számontartunk minden szál árvácskát, amelyet elültetnek, vagy amely elhervad. Minden bokrot, minden cserjét ismerünk és szeretünk. De beszéljen a nagytekintélyü pesti polgár. Ime:

> *Amulattal járunk a Gellérthegy kidaraszolt útjain és a szépség meglepettségével merülünk el a déli oldal vadvirágos romantikájában. Megállunk az Erzsébet-tér bájos gruppjai előtt s a botanika tudományának könnyed népszerüsítései mellett; áhitattal nézzük a Szabadság-tér nemes virágpótosszal kifejezett irredenta gondolatát és megbéküléssel látjuk a Kossuth Lajos-téren a fehér márványból hiányzó ihletettséget a műkertészet remeklésében.*
>
> *Csodálkozással látunk régi szemétdombok helyén fakircsodaként elővarázsolt kerteket és bűvésziesen gyors átváltozásokat, mint amit a Rózsadomb, a Pozsonyi-úti kis versaillesi park és a Petőfi-tér tár elénk. Kellemesen pihen meg szemünk az utak hegyességbe futásánál és vakvégződésénél a leszegett kis földdarabok virág- és pázsitszépségein és megcsodálunk minden kis darab földet, melyre a fővárosi polgár közlekedési szabadságának szentsége jogot nem formált: azokon mindenütt rajta van a fővárosi kertészet mesteri virágpoézisa.*
>
> *És kell-e beszélnünk a Városligetről, az immár arisztokratikusan kifinomult Népligetről és magyar földünk egyik csodájáról, a Margitszigetről? Ez mindig szép volt; ezen mindig volt egy darabka rész, ahol a természet nagyszerüségének az emberi művészkedéssel való egyesülése a megcsodálás gyönyörüségét megszülte, de ilyen pompázó, ilyen gyönyörü sohasem volt, mint újabban.*
>
> *Lám csak, amíg a magánkezdeményezést nem lehet megmozdulásra birni, hogy egy-két intimusabb terünk és utcánk házainak ablakából virágok integessenek, addig az „átkos" közüzem kezdeményezésében is rugékonyabb, mint az egyén.*
>
> *Amíg a kilencvenes években még arról panaszkodtak, hogy a fővárosban nem feilődhetik a műkertészet, mert a minden talpalatnyi földet beépítő kapzsi korszak nem hagyott szabad területeket, addig ma ugyanilyen mostoha körülmények között méais nagyszerüen kifeilődött — alkotásaiban és arányában — nagy és elsőrangú műkertészetünk van, melv lelkesedéssel érvényre is tud jutni és a kőhalmozás e kulturdolomitjain tudással, ötlettel, ízléssel és képzelőerővel a nagyvárosok olyan mü-flóráját varázsolta elénk, amely páriát ritkítja.*
>
> *És milyen átfogó, mindent felölelő ez a kertészet. Franciaország díszfa- és rózsakultúrája, a holland virághagymák és Anglia cserepesnövényei; mint különböző fegyvernemek vannak a parkkultúra szemünketszivünket verő virágcsatájába állítva.*

Ime, szivet vigasztaló, hogy Budapest polgárai igy számontartanak minden virágágyat, amely városunkat szépíti.

És miután igy gyönyörködik a pesti polgár ebben a csodálatos kert- és virág-kultúrában; teljes joggal kérdi meg, hogy ki az a kitünő karmester, aki a korataviszi virágok uvertürjén kezdve, a három évszak virág-epikumát az árvácskák és violák lirájával, a szikrázó tulipánok tüzével és a pompázó rózsák himnuszával oly mesterien élénkiti meg?

Hogy ki az a kitünő karmester? — erre a kérdésre nem kisebb ember adta meg a választ a napokban, mint nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, aki szintén tudomást szerzett arról, hogy Budapestnek világhirü kertésze van és kitüntette a harmadosztályú polgári érdemkeresztel. Ennek a kiváló férfiunak, Budapest világhirü főkertészének, Morbitzer Dezsőnek nevét minden budapesti polgárnak ismernie kell. (P.)

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Gyermekek óriási tömegét menti a pusztulástól a bicskei internátus

A maga nemében páratlan intézmény valóságos büszkesége a fővárosnak

A főváros számtalan nagy hivatást betöltő intézménye között az elsők között foglal helyet *a bicskei gyermekinternátus*, amelynek életrehívása egyik legszebb teljesítménye volt a szociálpolitikai célkitüzéseknek. Csendben, távol Budapest zajától folytatja munkásságát ez a kiváló intézmény, amelyről csak keveset tudnak és talán ezzel magyarázható, hogy *az elmult időkben sok téves hír került szárnyra a a bicskei intézet felől.* A költségvetési vita során például nem egyszer elhangzott a kifogás, hogy az ottani adminisztráció túldimenzionált és általában olyan költségvetéssel dolgozik, amelyek túlhaladják az intézmény méreteit. A bicskei otthon élén a gyermeknevelés kérdésének kiváló szakembere: *Knoll* Andor dr. főorvos-igazgató áll, akinek munkássága a legteljesebb elismerést érdemli. Elképzelhetetlen, hogy ilyen irányítás mellett ezek a panaszok megfeleljenek a valóságnak, minthogy azonban súlyt helyeztünk arra, hogy a nagyközönség tiszta képet nyerjen a bicskei internátusról, a minden kérdésben tárgyilagos

Liber Endre
alpolgármesterhez

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Talán nincs még egy ország, amelynek annyira életkérdés volna minden érték megőrzése és megmentése, mint nekünk, a megcsonkított és kemény életküzdelmet vívó kis nemzetnek. Azok között a modern, korszerű és fontos szociálpolitikai feladatok között, amelyeket a székesfőváros hatóságának a háború utáni években meg kellett oldania, talán egyik legfontosabb az volt, hogy minél jobban megszervezett, minél intenzívebb gyermekvédelemről gondoskodjék és minden eszközzel megelőzze a jobb magyar jövő zálogának: a *gyermeknek* lelki vagy testi pusztulását.

— Budapest székesfőváros tanácsa már évek óta foglalkozott azzal a tervvel, hogy *a züllésnek kitett és még megmenthető leányok részére átmeneti leányotthont létesítsen.* Tervének megvalósítása azonban sokáig — főképpen anyagi természetű — akadályokba ütközött és végül is csak akkor valósulhatott meg, amikor Magyarország kormányzójának áldott lelkű és minden szociális gondolatot mélyen átérző és melegen felkaroló hitvese, vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné Őfőméltósága, aki ennek az egyik legégetőbb szociális problémának a megoldását maga is évek óta sürgette, — *kapcsolatot létesített az állam és a székesfőváros között és ennek eredményeképpen a népjóléti és munkaügyi minisztérium a bicskei 80 szobás gróf Batthyány-féle kastélyt, valamint a hozzátartozó 50 holdas parkot átadta Budapest székesfővárosnak* szociális intézmény elhelyezése céljára.

— A célnak megfelelően átalakított épületben, ünnepélyes megnyitás után, 1929. évi december 3-án a

„Horthy Miklósné" gyermekotthon

megkezdte áldásos működését. Azóta már sok gyermek és sok kisded talált itt átmenetileg meleg és védelmező otthonra, amely befogadja, gondozza és neveli *18 éves korig* azokat a leányokat, 6 éves korig pedig azokat a fiúkat is, akik addigi környezetükben az erkölcsi züllés vagy az elpusztulás veszélyének voltak kitéve. Ennek az intézménynek a segítségével gyorsan és lehetőleg *bürokratikus formák nélkül lép közbe a hatóság* ott és akkor, ahol és amikor egy-egy gyermek megmentéséről van szó. A gondozó szülő megbetegszik, kórházba kerül, édes anya vagy édes apa meghal, a családot kilakoltatják, fedél nélkül vannak, vagy van ugyan otthona a gyermeknek, de mégis felügyelet nélkül van, mert a gondozó szülő igazságszolgáltatási eljárás alá került vagy épen otthon olyan környezetben él, amelyben feltétlenül a züllés útjára kerül vagy valóban elhagyatott és hozzátartozóit nem sikerül azonnal kinyomozni, — mindezek olyan esetek,

amikor az élet megpróbáltatásait már korán szenvedő ártatlan kis áldozatoknak ez a szép intézet valóban otthont nyujt

addig is, míg családi helyzetük javul vagy intézkedni lehet végleges elhelyezésük iránt. A legtöbbször tömeglakásokból kikerült kis számkivetettjei az életnek itt nemcsak testi, hanem lelki és szellemi gondozásra, oktatásra és nevelésre is találnak. Itt igyekeznek a gyermekek lelkéből minden rossz benyomást kitörölni, velük minden káros és rossz élményt feledtetni.

— A gyermek egészségügyi felügyeletéről és kezeléséről egy igazgató-főorvos és egy segédorvos gondoskodik. Gondozásuk egyébként 19 keresztes nővérre van bízva, akik közül három okleveles tanítónő. Az óvódás korú gyermekek a megfelelő óvódai, az elemi és polgári iskolás gyermekek pedig *a megfelelő iskolai tanításban és nevelésben részesülnek.* Utóbbiak a Vályi-úti elemi, illetőleg a Fehérvári-úti polgári iskola magántanulói. A tanítónő-nővérek vezetése mellett rendszeresen folytatott tanulmányokkal készülnek vizsgájukra. A 14 éven felüli leánygyermekek pedig elsajátítják *a háztartási és gazdasági ismeretek alapelemeit,* tanulnak varrást és gépkötést. — A gyermekek mindegyike részesül természetesen valláserkölcsi nevelésben és oktatásban is.

— A bicskei intézetnek ezen kívül van még egy *anya- és csecsemővédelmi* része is. A székesfőváros átmenetileg elhelyez itt olyan anyákat, akik a szülés után a kórházból kikerülve, egészségi állapotuk vagy egyéni körülményeik miatt pillanatnyilag sehol elhelyezkedni még nem tudnak és akik csecsemőjükkel együtt itt otthont találnak.

Az 1933. év folyamán a bicskei intézet összlétszáma július havában volt a legmagasabb.

Ekkor 7 anya, 16 csecsemő, 51 kisded és 138 leánygyermek volt az intézetben elhelyezve. Az utolsó novemberi kimutatás szerint Bicskén 7 anyát, 22 csecsemőt, 39 kisdedet és 118 leánygyermeket gondoz a főváros. Csecsemők nemcsak édesanyjukkal, hanem külön is nyernek itt elhelyezést ugyancsak 3 éven aluli gyermekek is, olyanok, akikről a budapesti védőintézetek megállapítják, hogy feltétlenül szükségük van arra, hogy hosszabb rövidebb időre kikerüljenek a családból, életrendjük fizikumuknak megfelelően állíttassék be, vagy betegség után *üdülést találjanak a nagy parkkal körülvett egészséges, jó levegőjü intézetben.*

— A testi és lelki gondozás mellett nemcsak a gyermekeket szoktatjuk pontos és rendes tanulásra, nemcsak a nagyobb leányokat akarjuk számukra később is értékesíthető különböző hasznos és különösen a nő, a család életében fontos és szükséges munkákra tanítani és ránevelni, hanem az intézetbe beutalt anyákat is foglalkoztatjuk olymódon, hogy *házimunkák végzésére* osztjuk be őket és így úgy ők, mint csecsemőik munka fejében élvezik a teljes ellátást és gondozást.

— Még egyszer hangsúlyozom, hogy

az átmeneti leányotthon a megelőzés szolgálatában áll,

tehát a még nem bűnöző leányokat veszi gondozásba, az intézetnek tehát semmiféle javitóintézeti jellege nincsen és oda már elzüllött gyermekeket nem is vesznek fel.

— A székesfőváros arra törekszik, hogy ezt az intézményt, amely *a maga nemében eddig még egyedülálló Magyarországon,* a súlyos gazdasági viszonyok dacára továbbra is fenntartsa és az élet követelményeinek megfelelően kifejlessze, hogy minél hathatósabban szolgálhassa általa a nemzet legnagyobb értékének: *a gyermeknek védelmét.*

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Parker—Udylite
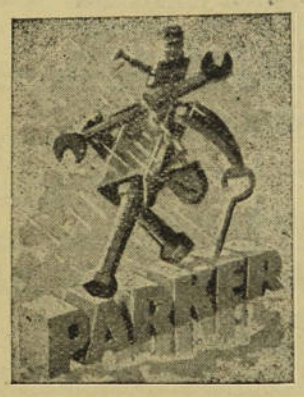

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb
rozsdamentesitése
fekete vagy fehér
kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Budapest gyomra az elmult évben háromszázmillió pengő értékű élelmiszert fogyasztott

Vajna Ede tanácsnok hivatalába futnak össze a főváros közélelmezési apparátusának összes szálai. Nincs nála alaposabb ismerője a milliós nagyváros gyomrának. Hogy ez a gyomor milyen hatalmas és milyen jó étvágyú, arra beszédesen világit rá ez a néhány adat, amelyet ötletszerüen ragadunk ki, annak a beszélgetésnek a kapcsán, amelyet munkatársunk folytatott a főváros közélelmezésének legfőbb irányitójával.

Vajna Ede
tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az orvosi tudomány szerint a felnőtt embernek átlag 2 liter ürtartalmú a gyomra. Illusztrációk nélkül nehéz elképzelni, hogy mekkora lehet Budapestnek ennek a milliós városnak a gyomra, amely évenként tiszteletreméltó mennyiségű élelmiszert fogyaszt.

— Mindenekelött örömmel kell megállapitani, hogy a *fővárosi fogyasztók a legnagyobb tömegben nem a burgonyát, hanem a tejet konzumálják.* A főváros évi tejfogyasztása kb. 120 millió liter. Ez egy személyre vonatkoztatva napi 3½ deci. Ez oly nagy kvantum, hogy *az évi mennyiség megtöltene akkora kannát, amelynek feneke a külső Andrássy-út szélességével volna egyenlő, magassága pedig a Szent István bazilika kupolájának a magasságáig érne.* A tejfogyasztás bizonyára csak növekedni fog a milimáriknak a fővárosból való kiszoritása után, mert a hamisitatlan pesti tej minimális zsírtartalma a miniszteri rendelet szerint most már 3.5%, amivel mi, budapestiek, „tejviszonylatban" a nyugateurópai kultúrállamok legelső sorába léptünk.

— A főváros *hús- és zsirfogyasztása* sem nyujtja a legsötétebb képet: *ez évben 761.764 métermázsa összmennyiséget fogyasztottunk.* Tehát 18.853 q-val, vagyis 2.5%-kal többet, mint tavaly. Az sem érdektelen, hogy míg az idén csökkent a lóhúsfogyasztás, addig lényegesen,

54.000 métermázsával növekedett a baromfi fogyasztás.

A fentiek szerint minden pesti polgárra esett évi fejadagban több mint 76 kg hús és zsír, tehát egész tekintélyes hízósertés a maga egészében.

— A piaci *zöldség-, burgonya- és gyümölcsfélékből* megettünk az 1933. évben 2,025.000 métermázsányit. Ez, sajnos, kb. 7%-kal kevesebb volt, mint az 1932. évben, és pedig azért, mert az idén a dinnyéből és szölőből jóval kevesebb érkezett a piacra. *Kenyérből és a főzéshez való lisztből kb. 1.100.000 q-t fogyasztottak.*

— *A cukor, füszer, tejtermékek* és mindenféle egyéb élelmicikkekből összesen kb. 900.000 q-t fogyasztott a főváros, úgyhogy mindent összevéve

Budapest gyomra az 1933. évben kb. 6 millió q élelmicikket emésztett meg.

Ezt az óriási tömeget mennyiségben úgy lehet érzékeltetni, ha elképzeljük, hogy azt egy olyan vonaton szállitották, amelynek mozdonya már Szombathelyre érkezett, az utolsó kocsija pedig még Kisvárda állomáson halad.

— A fővárosban elfogyasztott élelmicikkek egy évi mennyiségét úgy is megrajzolhatjuk, hogy magunk elé képzelünk egy gulát, *amelynek alapja egyenlő a Szabadságtéri park területével, a magassága felér a Gellérthegy magasságával.*

— Ennek az irigylésreméltó falatnak az ára sem megvetendő. A főváros fogyasztóközönsége ugyanis a vázolt

egy évi élelemért kereken 300 millió pengőt fizetett.

Tehát közel ugyanannyit, mint amennyi a Nemzeti Bank legutóbbi kimutatása szerint Magyarország egész bankjegyforgalma. Igy aztán érthető, hogy miért panaszkodik a főváros fogyasztóközönsége az élet drágasága miatt.

— Ha még a fenti számadatokhoz hozzávesszük azt, hogy az élelmezési iparral és kereskedéssel foglalkozók száma a fővárosban kb. 17.000 személy, az élelmiszer ellenőrzésével foglalkozó vegyészek, állatorvosok, piaci és csarnoki felügyelő-személyzet, stb. létszáma pedig kb. 380 személy, akkor némi képet nyertünk a főváros közélelmezésének méreteiről és arról az életről, amely a főváros millió fogyasztójának „mindennapi kenyeré"-ről, imádságunkhoz képest, gondoskodik.

Uj és végleges tabáni tervet készít a városrendezési ügyosztály

Májusban eltűnik az utolsó házikó is a Tabánból — A közmunkák sorát az Ördögárok áthelyezése nyitja meg

Közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt hirdette ki a Tabán-zsüri a tervpályázat eredményét, amely a Warga-féle és az ügyosztályi terveken kivül további szakemberek pályamunkáit is értékes dicséretben részesitette. A Tabán-probléma megoldásának ez a részlete tehát befejeződött és *megdöltek mindazok az aggályok, amelyeket a tervpályázat miatt a Tabán újjáépitésének elhalasztásához fűztek.*

A további teendő a főváros állásfoglalásától függ, mert a városrendezési ügyosztályra hárul a feladat, hogy

a beérkezett és elfogadott tervek közül melyiket tartja alkalmasnak a módositásra,

új gondolatok felhasználására és olyan elgondolások átvételére, amelyek együttesen kielégitik az új villaváros korszerű felépitését. Valószinű, hogy az ügyosztály kidolgozza a legújabb tervet, amelyeket elsősorban a szakbizottság, majd a törvényhatósági tanács vesz tárgyalás alá, onnan felkerül az ügy a Közmunkák tanácsához, míg végre *a közgyülés dönt azok elfogadásáról és kiviteléről.*

A Tabán most hófödte házainak élete meg van számlálva. *Babarczy* István báró, a Tabán-ügyek polgármesteri biztosa, már az összes fővárosi tulajdonban lévő ingatlanok lebontását vállalatba adatta és igy *május végéig mindinkább megritkulnak a házsorok a Gellérthegy lejtőjén.* Függetlenül ettől a Közmunkatanács birtokában lévő épületek sorsáról is dönteni kell és amint értesülünk, ennek a müveletnek az elvégzését *a Közmunkatanács májusban kivánja munkába adni.* A könnyü épitőanyagból készült házak eltávolitása nem igényel különösebb nehéz fáradságot és ezért

június végéig a Tabán mai képe helyett síkvonalú terület alakul ki,

ahol azután a városrendezés és az újjáépités első teendői kerülnek sorra.

Értesülésünk szerint a Tabán ujjáépitésének első állomása *az Ördögárok áthelyezése*, mert elképzelhetetlen, hogy ez a kacskaringósan húzódó beboltozott meder az épitendő házak alatt veszélyeztesse a biztonságot. Az Ördögárok áthelyezése hatalmas földmunkát jelent és a már végleges elgondolások szerint a beboltozott árok az új út: a Tabáni-körút alatt fog haladni és ebben a formájában nem jelent semmiféle veszedelmet. Ezt követőleg a közmüvek beállitása van soron, amelynek költségeire az *Ipari Munkaszervező Intézet* hatmilliót bocsát a főváros rendelkezésére.

Az év nyarán tehát eltünik az annyiszor megénekelt romantikus kis városrész

és megindul a munka, hogy annak nyomán kialakuljon a főváros legszebb villanegyede.

Nehézségek az üzemi tisztviselőknek a segítőalapba való beszervezése körül

Az üzemvezetőségek külön szervezet létesitését ajánlják

Többször beszámoltunk már az üzemi tisztviselőknek arról a törekvéséről, hogy ők is tagjai lehessenek *a fővárosi alkalmazottak Segitőalapjának,* amely általános megelégedésre igyekszik kielégiteni a tagok kívánságait betegsegélyezés és szociális segités terén. Az üzemi alkalmazottak ma részben az OTI, részben a MABI tagjai. A tisztviselők és a havidíjas alkalmazottak azonban csak 300 pengős fizetésig kötelezett tagjai a pénztárnak, ezen felüli fizetéseknél azonban semmiféle betegbiztositó intézetbe, vagy segélyegyletbe nem tartoznak. Ez az üzemi alkalmazottak számára a közigazgatásiakkal szemben nagy hátrányt jelent. A többszörös fizetéscsökkenés az üzemi tisztviselőket is erősen sújtotta és most már egyre többen és többen kerülnek olyan helyzetbe, hogy hosszabb betegség, szülés vagy halálozás esetén a nagy kiadásokat fizetni nem bírják.

A Segitőalap intézőbizottsága már foglalkozott az üzemi tisztviselők bekapcsolódásának kérdésével és

előterjesztést nyujtott be a polgármesternek a terv megvalósitásának lehetőségeiről.

Az üzemek vezetősége is több alkalommal foglalkozott a problémával és különböző számításokat végeztek, hogy mekkora terhet jelentene a Segitőalaphoz való csatlakozás. Bizalmas formában megkérdezték az alkalmazottak véleményét és ekkor kiderült, hogy 75 százalékuk kívánja a bekapcsolódást. Velük szemben áll az üzemek vezetőségének felfogása, amely *nem lelkesedik a tervért.*

A nagyjelentőségü kérdést januárban el kell dönteni, mert e szerint kell alakítani a Segítőalap egész gazdasági, pénzügyi és munkaprogramját. Az üzemi alkalmazottak csatlakozásának kérdéséről

a Segitőalap igazgatója

a következőkben tájékoztatta a munkatársunkat:

— A csatlakozás kérdésében az érdekelt üzemi alkalmazottak és a vezetőségek felfogása szemben áll egymással. A tisztviselők és alkalmazottak érthető okokból sürgetik a felvételt és szívesen vállalják az előírt díjat, a fizetés két százalékát. *Az üzemek vezetőségei azonban egyelőre húzódoznak,* mert — szerintük — igen nagy megterhelés lenne a másik két százalék vállalása, amit nekik kellene fizetni, ahogy a főváros is fizeti a közigazgatási és tanügyi személyzet után.

Mintegy 6000 tisztviselő és alkalmazott bekapcsolódásáról van szó.

— Csak a havidíjjal alkalmazott tisztviselők, stb lehetnének az intézmény tagjai, a munkások és hasonló alkalmazásúak nem, mert az Alap táppénzt nem fizethet. A kérdés most van elbírálás alatt *Borvendég* Ferenc alpolgármester hivatalában. Az üzemi ügyosztály már megkapta az egyes üzemektől a kimutatásokat és kalkulációkat, ennek az alapján hozzák meg majd azt az előterjesztést, amely a Tanács elé kerül.

Különösen a nagy közüzemek ellenzik a csatlakozást és azt állítják, hogy kedvezőbb megoldás, ha maguk létesitenek segítőalapot. Ez azonban nem valószínű, mert egy jól kiépített és üzemben levő intézményhez való csatlakozás feltétlenül előnyösebb, mint teljesen új szervezet létesítése.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS
bányavállalkozó és fuvaros
BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
Telefon: 57-7-58

Január 4-én, és 7-én délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 76. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea — TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Keresztes-Fischer Ferenc és Imrédy Béla miniszterek tárgyalásai a főváros költségvetési hiányának pótlásáról

A főváros adminisztrációjának továbbvitelében és a háztartás folytatásában új határnap köszöntött be január elsején: *életbelépett az 1934. évi költségvetési esztendő* anélkül, hogy a több mint háromszázmilliós előirányzat a kormányhatósági jóváhagyást megkapta volna. Ez a hiányosság azonban fennakadást nem jelent a főváros háztartásának működésében, mert a törvény idevágó rendelkezései értelmében

az összes kiadási tételeket az előző év keretének határáig szabad folyósítani,

mindaddig, amíg a felterjesztett budget a kormányhatóság hozzájárulását megkapja. Tekintettel arra a körülményre, hogy az idei költségvetés kiadási összegei túlnyomórészt *azonosak a mult évi tételekkel*, a még meg nem erősített költségvetés alapján a főváros minden fennakadás nélkül folytatja gazdálkodását.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter néhány héttel ezelőtt utasította a városi főosztályt, hogy gondoskodjon a költségvetés előzetes áttanulmányozásáról, hogy a jóváhagyás mielőbb megtörténhessen. Ugyanekkor *Imrédy* Béla pénzügyminiszter is felhívta a minisztérium kebelében működő önkormányzati költségvetési főosztályt, a főváros költségvetésének átvizsgálására és

a két minisztérium kölcsönös megegyezése alapján történik azután a pénzügytechnikai hozzájárulás,

amelyet közigazgatási és üzemi vonatkozásban a belügyminiszter kiegészít olyformán, hogy *bizonyos utasításokat és észrevételeket fektet le a jóváhagyó leiratban.* Általánosságban a városházán bizonyosra veszik a költségvetés tételeinek változatlanul való meghagyását és csupán *lényegtelen módosításokat várnak*, amelyek azonban a költségvetés érdemi részét aligha érintik.

A költségvetés jóváhagyásával egyidejűleg likvidálják a fővárosnak azt a kívánságát, hogy *az államkincstár kárpótolja a törvényhatóságot az olyan kieső bevételi jövedelmekért, amelyeknek elmaradása különböző kormányintézkedések következménye.* Vonatkozik ez a fázisadó bevezetése, valamint a fogyasztási adó csökkentése miatt előálló hiányokra, amelyek a további tételekkel együttesen *12 millió pengőre* emelkednek.

Pontosan ennyi az összeg, amelyet a főváros részben a forgalmiadó alapból kíván megtéríteni

és mert annakidején a törvényhatóságok kárpótlására külön alapot létesített a kormány: *minden jogos lehetőség fennáll arranézve, hogy a főváros a maga igényét teljes mértékben érvényesítheti.*

A városházán a szóbanforgó 12 millió pengős tétellel feltétlenül számolnak, mert

anélkül a költségvetés egyensúlyát biztosítani nem lehet.

Várospolitikai körökben úgy tudják, hogy *Imrédy Béla pénzügyminiszter a legközelebbi napokban Huszár Aladár főpolgármesterrel és Sipőcz Jenő polgármesterrel folytat tanácskozást a főváros követelésének teljesítése érdekében.*

Világraszóló ünnepségekkel készül megülni a magyar főváros Buda felszabadításának 250 éves jubileumát

Két esztendő mulva, 1936 tavaszán világraszóló események színhelye lesz a magyar főváros. Ekkor lesz 250. évfordulója annak, hogy a magyar és szövetséges seregek *visszafoglalták a törököktől Budavárát* és ezzel megtört magyar földön a másfél évszázados ozmán hódoltság hatalma. A főváros ezt a nevezetes évfordulót olyan nagyszabású ünnepségek rendezésével akarja emlékezetessé tenni, hogy az egész kultúrvilág figyelme ránk terelődjék, éppen ezért már most megkezdi az előkészítés és a rendezés nagyszabású és alapos munkáját. Az ünnepségek előkészítésének irányítását *Némethy Károly* dr. tanácsnokra, a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetőjére bízta a polgármester. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Némethy Károly dr.

tanácsnokot,

aki az előkészületek programmjáról és a tervbevett ünnepségekről a következőket mondotta:

— A negyedévezredes évfordulót nemcsak azért akarja méltó módon megülni a főváros közönsége, hogy a polgárok érdeklődését városunk története iránt felkeltsük, hanem azért is, mert Budának a török uralom alól való felszabadítása tulajdonképpen a mai főváros *születésnapjának* tekinthető. Mindezeken túlmenően az esemény nemzeti és világtörténeti szempontból is igen fontos, mert a magyar főváros 250 évvel ezelőtt a felszabadulás napján másfél évszázados tetszhalál után kelt újra életre és *másfél évszázados késéssel kapcsolódott be a művelt nyugat életébe*, ekkor indult el a művelődés fáradságos, de dicsőséges útján.

A magyar életerő csodálatos bizonyítéka, hogy ezalatt a 250 esztendő alatt milyen eredményeket tudtunk elérni.

— A 250 éves évforduló alkalmából tervezett ünnepségek végleges programmja természetesen még nincs összeállítva és azt egy szűkebbkörű bizottság készíti elő. Nagy konturokban azonban máris kibontakozik ez a hetekre tervezett ünnepségsorozat. Tervezzük, hogy

a főváros nagyszabású emlékművet emel Buda visszafoglalásának emlékére,

még pedig lehetőleg azon a helyen, ahol a história szerint a hős Petneházy Dávid elsőnek tűzte ki a győztes magyar lobogót. Felvetődik itt az a gondolat, hogy erre az időre nem lehetne-e a *Bécsi-kapu tervbevett restaurálását elvégezni.* Ha ez sikerül, úgy a kapuból lehetne Petneházy és Lotharingiai Károly, valamint a többi hős szobraival, az ostromot és a felszabadítást szemléltető domborművek alkalmazásával az emlékművet kiképezni.

— Az ünnepi események központjában egy kiállítás kerül, amely azonban nem csupán a török időkre terjed ki, hanem a székesfőváros egész történetére. Kétségtelen, hogy a török időkre vonatkozólag is érdekes anyagot lehetne összegyűjteni, ez azonban nem gyakorolhatna olyan vonzóerőt, mintha

az egész várostörténelmet felöleli a kiállítás anyaga.

Ezt a nagyszabású kiállítást a fővárosi múzeum anyagán kívül egyéb köz- és magángyűjteményekből lehet majd összeállítani és minden bizonnyal rendelkezésünkre bocsájtják a főváros felkérésére idegen intézetek és magánosok is a birtokukban levő várostörténeti emlékeket. *A kiállításon fogjuk először bemutatni a székesfővárosi levéltár eddig ismeretlen nagyjelentőségü múzeális okmányait.* A várostörténet jelentékenyebb eredményeit és eseményeit modellek, panorámák, rekonstrukciók ismertetik, azonkívül korszerű fotomontázsokkal fogjuk bemutatni. Természetesen gondos gyüjtésnek kell megelőznie a kiállítást, úgy hogy

az előmunkálatokat már ebben az évben, január elején el fogjuk kezdeni.

A kiállítással kapcsolatban a székesfővárosi képtár külön alkalmi képkiállítást rendez. Magától értetődő, hogy

díszközgyűlés, hálaadó istentiszteletek, nagyszabású történelmi felvonulás, szabadtéri ünnepségek és különböző ünnepi ülések

egészítik ki majd a programmot.

— Tervezi a főváros, hogy a nagy esemény évfordulójának megörökítésére *művészi emlékérmet veret*, amellyel a város fejlődése körül érdemet szerzett egyéneket, külföldi városokat, talán az ostromban résztvett külföldi csapatok városait, vagy a harcokban résztvett hősök leszármazottait lehetne megajándékozni.

— A 250 éves évforduló alkalmából nagyarányú idegenforgalmat is remélhetünk és ilyen irányban is megtörténik minden előkészület. Felvonulnak a színházak is az ünnepi eseményre és szóbakerült az is, hogy esetleg *nagyszabású magyar történelmi film is készül Budavár felszabadulásának emlékére.*

—

Az irattár sárgult, porlepte írásai között kikeresték az *ötven év előtti*, 1883 május 2-i és az 1884 január 9-i közgyűlések jegyzőkönyveit. Az előbbin rendelték el a 200. évforduló megünneplését és az utóbbin állapították meg az ünnepségek sorrendjét.

A főváros magisztrátusa és közgyűlése, *Ráth* Károly főpolgármesterrel és *Kammermayer* Károly polgármesterrel az élén, nagy lelkesedéssel és mély átérzéssel készítette elő a törökök kiverésének kétszázadik évfordulóját. A fényes ünnepségek rendezése *30.000 forintot emésztett fel*, ami abban az időben igen hatalmas összeg volt.

Lássuk, mi volt az ötven év előtti ünnepségek programja: Nagyszabású történelmi kiállítást rendeztek, hatalmas és érdekes anyaggal, amelyek kizárólag az ostrom és a török hódoltság emlékeit karolta fel. A kiállításról, amelynek *Mailáth* Béla volt a rendezője, gazdag tudományos kalauzt is adtak ki, amely ma is pótolhatatlan forrásműként szolgál. Kinyomtatta a főváros Buda visszafoglalásának részletes monografiáját. A nagyszabású mű megírását *Károlyi* Árpádra bízták, aki a rendelkezésére álló történelmi anyagot teljesen feldolgozta. Az évfordulóra emlékérmet is veretett a főváros. Az érem elkészítését és tervezését A. Scharff bécsi vésnökre bízta a főváros vezetősége. Az emlékpénzből ma már alig maradt néhány darab. Ugy látszik, igen keveset vertek belőle és csak a legelőkelőbb személyeknek adták. Az ostrom emlékére emléktáblát állítottak. Ez ma is látható a Kapisztrán-téri helyőrségi templom falán. A leleplezés országos ünnepséggel történt. A nevezetes történelmi évfordulót megörökítendő, az akkori tanács megbízta *Benczur* Gyulát, fesse meg egy monumentális képen Buda visszafoglalását. *Tiszteletdíjul 24.000 forintot ajánlottak fel a művésznek.* A grandiózus munka elkészült és a hatalmas vászon ma a Fővárosi Képtár egyik legnagyobb büszkesége.

Az ünnepségeket díszközgyűlés, ünnepi közebéd, népünnepélyek stb. egészítették ki. A rendezést egy soktagú vegyes bizottság irányította, amely a közgyűlés, a képzőművészeti bizottság és a magyar történelmi társulat tagjaiból alakult. A bizottság elnöke *Gerlóczy* Károly alpolgármester volt.

A főváros vezetősége remélhetően a mostani programm összeállításánál sem marad az ötvenév előtti mögött. Hogy a negyedévezredes jubileumot milyen gondosan akarják előkészíteni, arra vall, hogy a programszerkesztő bizottság a napokban már megalakul és legrövidebb időn belül megkezdi a munkáját. E bizottságnak *Némethy* tanácsnokkal az élén *Gárdonyi* Albert főlevéltáros, egyetemi tanár, *Enyvári* Jenő, a Fővárosi Könyvtár igazgatója, *Horváth* Henrik, a Fővárosi Múzeum őre és *Pacher* Béla dr. tanácsi fogalmazó, a művészeti és kulturális ügyek referense lesznek a tagjai. A bizottságot az év végefelé több hírneves tudóssal és művésszel kibővítik.

Felmerült az a gondolat is, hogy a rendező bizottság kérelemmel fordul annak idején az osztrák kormányhoz, hogy a bécsi állami múzeumoknak a budai ostromra vonatkozó gazdag anyagát, legalább részben, a kiállítás tartamára adja kölcsön. Ez természetesen csak terv, amelynek megvalósulása sok egyéb körülménytől függ.

Dunay Ödön

Szemei hálásak

a nagyobb fényteljesitményért, árammérője pedig a kisebb fogyasztásért, ha modern lumenjelzett Tungsram lámpát használ.

Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.

TUNGSRAM

Gazdasági Értesítő

Imrédy miniszter jelentése a főváros mult évi adózásáról

Érdekes adatok Budapest adóerőfeszitéséről — 21 ezer hold után földadót is fizet a lakosság A főváros nyolc vállalata adóhátralékos

A lakosság 16·7%-a adóköteles

Imrédy Béla pénzügyminiszter nemrégiben a képviselőházban bemutatta jelentését a mult évi adóstatisztikáról. Ez a jelentés részletezi a székesfővárosban történt adófizetéseket, mégpedig az egyes adónemek szerint: egyenesadó, forgalmiadó, fogyasztási adó, illetékek, vámok és jövedékek, végül társadalombiztosítási járulékok címén 1,013.873.000 pengőt fizetett az ország lakossága. Ebből

Budapest adóközterhei 196,409.422 pengőre rugtak.

A részletezés szerint Budapest

vegyesadók

címén összesen 22,467.626 pengőt fizetett a 41 millió pengőt meghaladó összbevételből. Ezek szerint a vegyesadó *ötven százalékának meghaladó részét Budapest fizette.* A vegyesadó tételben inségadó, háztulajdon után kivetett adó (házbérfillér stb.), közlekedési adó, vigalmiadó és az idegenforgalmi járulék szerepel. Erdekes, hogy idegenforgalmi járulék címen az összbevétel 408 ezer pengő volt, amelyből Budapestre csak 95 ezer pengő esett, a többi megoszlott a törvényhatósági és megyei városokra. A kis- és nagyközségek is több mint 28 ezer pengő járulékot fizettek ilyen címen.

A helyhatóságok által 1932. évben szedett

egyéb illetékek és díjak

Budapesten 2,867.796 pengő befizetésnek feleltek meg. Ezek a rovatok a főváros lakossága által fizetett, városi bélyegilletékeket, adóbehajtási illetékeket, ipardíjat, helypénzt, vásárdíjat stb. számolják el.

Közvetlen egyenesadók alá eső adóterhek közül a főváros mezőgazda polgárai 104.000 pengőt fizettek.

A földadó alá eső fővárosi területet 21.117 kat. holdban állapitották meg.

Az átlagos tiszta kataszteri jövedelem Budapesten 19.60 aranykorona. Kiderül a művelési ágakról szóló kimutatás alapján, hogy Budapesten a szántóföld területe 8216 kat. hold, 5332 hold kert, 2040 hold rét, 1130 hold szőlő, 1149 hold a legelő, 3229 hold az erdő és 25 kat. hold a nádas. *A terméketlen föld területe 12.579 kat. hold.*

A házadó

kivetés eredménye Budapesten 55,705.000 pengő volt, ami meghaladja az országos befizetés 46 százalékát. A házadótételek száma 26.450. Egy házra átlagban 2106.04 pengő házadó fizetése jut. A jelentés részletezi a különböző épületek számát, azok haszonértékét, nyers házbérjövedelmét, továbbá az adómentes lakrészeket, üzletrészeket és a korlátozott bérmegállapítás mellett bérbeadott lakások számát, végül pedig az üresen állott lakásokat és üzlethelyiségeket.

Az általános kereseti adó

fizetése Budapesten 7376 pengőre rugott. Egy adózó Budapesten átlagosan 104 pengő általános kereseti adót fizet.

A társulati adó

pénzügyi eredménye az állam javára 9,608.000 pengő volt. Egy társulatra Budapesten átlagban 3339.59 pengő társulati adó esik. *A budapesti közületi vállalatok közül tizenhárom üzem fizet társulati adót.*

A jövedelemadó

kivetési eredménye Budapest számára 27,023.000 adó fizetését jelentette. Az átlagos fizetési kötelezettség egy adózóra 365 pengő 75 fillér.

Vagyonadó

címen Budapest polgársága 6,654.000 pengőt fizetett. Ebből az adóból egy lakosra átlagosan 192 pengő 22 fillér jut.

Nyilvános betegápolási pótadó

címén 9,371.000 pengőt fizetett Budapest. Az átlag ennél az adónemnél 81 pengő 93 fillér.

Rokkantellátási adó

címén Budapest polgársága 3,959.000 pengővel járult hozzá az államkasszához. A fejadó ennél a tételnél 23 pengő 94 fillér.

Gépjárművek közúti adója

2,385.000 pengő volt. Ennek az adónak *több mint ötven százalékát Budapest fizeti.* Egy adózóra eső fejkvóta 178 pengő 13 fillér. Budapesten a motorkerékpárok száma 3662 volt, közúti adóköteles traktorok száma 79, tehergépjárműveké 2290, autóbuszoké 307, magánhasználatban lévő személyszállító gépjárműveké 4468, bérfuvarozásra szolgáló személyszállító gépjárművek száma pedig 1390 az említett adózási évben.

Budapest lakosságának 16.7 százaléka adóköteles.

A főváros adó előírása 201,538.000 pengő volt. Ebből ténylegesen befizettek 152,363.000 pengőt, a hátralék összege tehát 49,175.000 pengő. A megtartott ingó árverések száma 8583.

Ami azonban kifejezetten csak az állami egyenesadók eredménynét illeti, itt a helyzet a következőképen alakult: a *kivetés* összege 139,131.000 pengőről szólott, a *befizetés* eredménye 107,773.000 pengő volt. A hátralékos állami adó 31 millió pengőt meghaladja.

Alkalmazottak kereseti adója

címén Budapest 11,337.000 pengőt, alkalmazottak különadója címen 16,972.000 pengőt, alkalmazottak rokkantellátási adója címen 571.000 pengőt fizetett Budapest. *Az ötezer pengőt meghaladó adóval hátralékban maradt adózók száma 2635.* A hátralékos adózók között szerepel a közjogi személyek sorában kilenc fővárosi, kinestári és állami üzem.

A fővárosnak nyolc vállalata 115.586 pengő hátralékkal,

két egyházi hatóság és öt egyéb közjogi testület. Budapesten az összes adózók száma 169.785 fő. Ebből tartozásukat 1932. év végéig teljesen kiegyenlítette 44.653 adózó. Ilyen alapon kamatmegtérítés címen 57.750 pengő kamatkedvezményben részesítette pontos adófizetőit. Ingatlan elleni árverést 1932. évben összesen tizenhét esetben tartottak.

Életre való terv a csillaghegyi fürdőtelep közlekedésének megjavítására

Felszabadul a városrendezés számára az óbudai Dunapart

Az Óbuda fölött elterülő közkedvelt fürdők, üdülőhelyek, gyógyforrások és weekend-telepek hatalmas nyári forgalmat mutatnak fel és így minden tekintetben indokolt az ottani érdekeltségeknek az a kívánsága, hogy *a Budapestre való összeköttetést tökéletesebbé tegyék.* Ezt a célt szolgálja az a nagy gonddal megszerkesztett tervezet, amely a szentendrei HÉV vonal közlekedésének megreformálására vonatkozik.

A memorandum hangoztatja, hogy a HÉV vonalaknak a BSzKRT által történt átvétele vétkesen elhanyagolt környék fellendítéséhez és százezrek kívánságának teljesítéséhez nyujt megoldási lehetőséget. A szentendrei HÉV vonalnak tudvalevőleg a budai Pálffy-tér a kiinduló pontja, amely összeköti Budapestet Aquincummal, a Római-fürdővel, az aquincumi stranddal, a Hungária-stranddal, a Római-fürdői és csillaghegyi Dunaparttal, Csillaghegy gyógyfürdővel és végül a Pilisi hegyekkel. Az Óbudától északra fekvő környék jogos panaszait csak egyetlenegy módon lehet orvosolni:

a szentendrei HÉV vonalat be kell kapcsolni a budapesti Beszkárt hálózatba, úgy az üzemi, mint a menet-díjszabás tekintetében.

A legfontosabb tennivaló, hogy az óbudai Főtéren lévő villamosvégállomás sineit *meghosszabbítsák a hajógyári állomásig,* amely távolság alig haladja meg az 50 métert. Ilyen módon a városi villamosok minden további befektetés és építkezés nélkül közlekedhetnének végig a szentendrei vonalon. A menetdíj Békásmegyerig nem lehet több, mint *24 fillér,* vagyis a BSzKRT tarifája, amely reformhoz, amint látható, befektetés, vagy költség nem szükséges. Az újítás révén azonban nagy városrendezési lehetőségek nyilnának meg, mert *felszabadulna a Pálffy-tér, a Lukács- és Császárfürdők előtti terület, valamint az egész pályatest, amely a Duna mentén húzódik, a Pálffy-tértől a Hajógyárig.* A terv megvalósítása közelebb hozna annak a kérdésnek a megoldásához is, amely

a Római-fürdői és csillaghegyi Dunapart közlekedésével

foglalkozik. Ennek a vonalnak az építése olcsón megoldható olymódon, hogy az esztergomi vasut aluljárója alatt *külön sínpár ágazna a Duna felé* és körforgalomszerűen kanyarodna Csillaghegy érintésével vissza a Hajógyárig a relációba.

A szentendrei vonal közlekedési reformja kétségtelen sürgős és azt egyformán indokolja *az idegenforgalom, a közegészségügy, a nemzetgazdaság, a település és a sportszempontok érdeke.* Minden ok megvan arra a bizakodásra, hogy a BSzKRT felelős vezetői ezt az ügyesen elgondolt tervet még az idei nyári szezon előtt megvalósítják.

Tormay Géza — miniszteri rangban. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter befejezte a minisztérium átszervezésére vonatkozó előmunkálatokat és azt a minisztertanács elé terjesztette. A már véglegesnek mondható elhatározások szerint új ügyosztályok létesülnek a minisztérium keretében és a megnagyobbodott felügyeleti hatáskör ellátása érdekében kiterjesztik *Tormay* Géza államtitkár hatáskörét, aki mint a miniszter közvetlen helyettese intézi az ügyeket. *Tormay* Géza a *kegyelmes címmel járó második fizetési osztályban* folytatja eredményes munkásságát a kereskedelmi minisztérium irányító pozíciójában, ahol eddig is a sikerek sorozata biztositotta számára az elismerést és tekintélyt. *Tormay* Géza pályafutása a rendkívüli tehetséggel megáldott köztisztviselői munkájának eredménye: mintaképe a kötelességteljesítésnek, a fáradhatatlanságnak és az eredményre törekvésnek, amelyek mind közbecsülést szereztek számára. A külkereskedelem kiépítése *Tormay* Géza nevéhez fűződik és ha ma aktiv külforgalmi kapcsolatokról beszélhetünk, ez egyedül annak a munkának az eredménye, amelyet *Tormay* Géza fejtett ki azzal, hogy lerakta alapjait és irányt szabott a mai *Külkereskedelmi Hivatal* szervezetének. Idegenforgalmi és közlekedési vonatkozásokban is ő volt a kezdeményező és tevékenységének büszke igazolása a tökéletes vasuti forgalom és az idegenforgalom emelkedése. Uj pozíciójában is bizonyára további eredmények kísérik *Tormay* Gézát, akinek munkássága biztosítéka a magyar gazdasági élet fejlődésének.

Tizenkétmillió az árvaszék pénzkészlete. A székesfőváros árvaszékének e napokban kiadott jelentése szerint több mint 12 millió az az összeg, amit a törvény kiskorúak és gondnokság alá helyezettek vagyonából a kezelésére bízott. Készpénzben 5,068.274 pengő van az árvaszék letétjében, ékszerekben, értékekben pedig 7,222.464 pengő vagyont őriz védencei számára. Ebből a 12,290.738 pengő vagyonból jelzálogkölcsönökben 4,380.707 pengőt, takarékbetétekben pedig 655.267 pengőt helyezett ki az árvaszék. *Értékpapirokat az árvaszék újabban nem vásárol* és nem tart a birtokában, mert meg akarja kímélni a reá bizottak vagyonát az esetleges értékingadozásoktól.

Hatmillióról tizenötmillióra emelik fel a tatarozási hitelt. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter nyilatkozott a tatarozási hitelkeret felemeléséről. A kereskedelemügyi miniszter nyilatkozatában kijelentette, hogy a tatarozási adókedvezményeket a kormány 1934. évre is kiterjeszti és az igazolt tatarozási költségeknek nem kevesebb, mint hatvan százalékát vonhatja le a háztulajdonos házadójából négy éven át egyenként tizenöt százalékos részletekben. Ezenkívül a hatmillió pengős keretben engedélyezett tatarozási hitelt tizenötmillió pengőre fogják felemelni.

Az Erdőbirtokosok és Fakereskedők Faforgalmi Rt. 21-én tartotta alakuló közgyűlését V., Nádor-utca 6. szám alatt. A társaságot 500.000 P alaptőkével az *Angol-Magyar Bank Rt.*, a *Magyar Általános Hitelbank* és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank*, az *Erdőbirtokos és Fakitermelő Rt.*-ben tömörült termelői érdekeltség, valamint a *„Pán" Fakereskedelmi Rt.*-ben egyesült fakereskedők és az *Egyesült Fabehozatali Részvénytársaság* együttesen alapították s az igazgatóságban is megfelelően képviseltetik magukat. Az érdekeltség összetétele biztosítja a vállalat hitelellátásának folytonosságát, a termelői érdekeknek kellő érvényesülését és a fakereskedelem hathatós közreműködését. Az új vállalat célja a hazai tüzifaszükséglet és ismert zavartalan ellátása, állami felügyelet és államközi szerződések alapján, valamint a hazai termelési tüzifa egységesen irányított forgalombahozatala.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia január hó 15-én nyitja meg új öthónapos esti tanfolyamát 4—8 középiskolát végzettek számára. Tantárgyak: könyvvitel (átíró módszerek, mérlegelmélet), kereskedelmi ismeretek, stb. A beírások megkezdődtek. Jelentkezés naponta este fél 7—fél 8-ig az igazgatóságnál, V., Alkotmány-u. 11. sz. I. emelet. Telefon 205—47. Nyomtatott tájékoztató a kapusnál is kapható.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése. Mint minden évben, ezidén is az ünnepek után a magpiac csendes. Lóhere és lucernamag iránt külföld részéről alig mutatkozik érdeklődés, miután azonban a belföldi kínálat sem számottevő, az árak nem változtak. Fehér napraforgómag igen szilárd, míg csikos iránt alig mutatkozik érdeklődés. Makban a forgalom csekély volt és egyáltalában nem elégítette ki a karácsonyi kereslethez fűzött várakozást. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyers áruért, 100 kilónként, budapesti parításban: Kápósztarepce 25—26.50, lucerna 120—130, lóhere 150—160, lenmag, nagyszemű 26.50—27.50, napraforgó, fehér 21—22, köles, vörös 8—8.50, köles vegyes 7.75—8, tavaszi bükköny 10—10.50, kék mák 41—42, Viktória-borsó 11.25—12.50, Expressborsó 15.50—16.50, lencse, kisszemű 21—24, lencse, nagyszemű 27—37 pengő.

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ Telefon: 16-1-27

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

B. U. É. K.

—

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi híveink újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának koloszszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégíthetné. Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámíthatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcostársa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

—

Főleg üzemi kérdésekkel foglalkozik az első idei közgyűlés. A törvényhatóság első közgyűlése az új ezstendőben január második felében lesz. A közgyűlés főleg üzemi kérdéseket fog tárgyalni. Igy napirendre kerül az új üzemi nyugdíjszabályzat, az üzemi alkalmazások szabályozása, az általános üzemi szabályzat és több más lényeges kérdés. *Morvay* Endre dr. főjegyző, az üzemi ügyosztály vezetője karácsony után rövid szabadságra ment, amelyről január 10-én tér vissza. Szabadság idejét használja fel *Morvay* főjegyző a szőnyegre kerülő ügyek előkészítésére.

Antal István üdvözlése. *Márkus* Miksa udv. tanácsos, mint a *Magyar Ujságírók Egyesületének* elnöke, következő táviratot intézte *Antal* István miniszteri tanácsoshoz, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjéhez: Az évforduló alkalmából vissza kell emlékeznünk arra, hogy valahányszor Méltóságodnak módjában állott az ujságírók érdekében cselekedni, *mindig készséggel és együttérzéssel tette azt.* Jókivánságaink tehát, ha némileg önzők is, annál őszintébbek is. *Antal* István miniszteri tanácsos meleghangú táviratban köszönte meg a magyar ujságíró társadalom nevében az egyesület elnöke által hozzá intézett üdvözlést.

A 8 Órai Ujság és az Esti Kurir jubileuma. Karácsonykor ünnepelte 20 éves fennállását a konzervatív haladó politikának, a *Tisza István* liberalizmusának szócsöve: a *8 Órai Ujság*, ez az eleven, színes és élvezetes estilap, amelyet a magyar sajtó feledhetetlen emlékü tényezője: *Nadányi* Emil indított útjára. A *8 Órai Ujság* két évtizede maradéktalanul betölti hivatását és *Nagy* Samu felelős szerkesztő kiváló irányitása alatt változatlanul kedvenc olvasmánya az ország közönségének. Egy évtizedre tekinthet vissza a szabadelvű eszmék fanatikus hirdetője: az *Esti Kurir*, amely *Rassay* Károly harcos szókimondásának jegyében bátorhangú organuma a liberális-demokrata irányzatnak. Mindkét napilapot jubileuma alkalmából meleghangon üdvözölte az egész sajtó és ez alkalomból tisztelegve köszönti őket a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is.

Pesti Városháza. Eleven és érdekes havi folyóirat indult meg karácsonykor *Pesti Városháza* címen, amelyet a városházi ujságirók kiváló tagja: *György* Endre kollegánk szerkeszt izléses és eleven feltálalással. A *Pesti Városháza* első száma általános tetszést aratott és bizonyára népszerű olvasmánya lesz az adminisztráció és a városi politika iránt érdeklődőknek.

Még mindig késik a munka a Dunaalagutak fúrásánál. December elején azt jelentették a vízművek igazgatóságának, hogy az alagútfúrás munkája most már napokon belül teljes erővel újra megindul, mert megérkeztek a fúráshoz szükséges külföldi eszközök. Ugyanezt közölték a pár héttel ezelőtt helyszini szemlét tartott üzemi bizottságnak is. Most arról értesülünk, hogy mindezek dacára még mindig nem dolgoznak komolyan az alagutakon, hanem csak január közepén kerül erre a sor. A késedelemnek állítólag az az oka, hogy az Anyagvizsgáló Intézet még nem készítette el szakvéleményét az új építőanyagról, amelyből az alagút boltozatát készítik. Ez az új anyag *beton és monolit* keveréke, amelynek megvizsgálásán és ellenállási próbáin az Anyagvizsgáló Intézet még dolgozik.

Január közepére várják a cseh széntárgyalások kedvező befejezését. A Gázművek külföldi szénszükségletének beszerzése terén az utóbbi hetekben jelentékenyen javult a helyzet. A csehországi kompenzációs tárgyalások a legjobb úton haladnak és január 15-ig valószinüleg a végleges megállapodást is megkötik. A németországi, törökországi, bulgáriai és angliai tárgyalások is igen kedvező fordulatot vettek. A víziuton érkező angliai, német és törökországi szállítmányok jelentékeny része, mint már megirtuk, megérkezett, több ezer vagon szénnel rakott uszályunk pedig útban van Budapest felé. Galactól felfelé a Dunán alig van kikötő, ahol nem horgonyozna Budapestre irányított szeneshajó. A szállítmányok egyrészét Belgrádnál, másik részét Mohácsnál érte a zajlás. Amint az idő enyhül, ezek nyomban tovább indulnak. A szállításoktól függetlenül a Gázműveknek több hónapra elegendő tartalékkészlet is rendelkezésére áll.

Eljegyzés. Kosztolnai és nagymegyeri *Dingha* Árpád, Budapest székesfőváros pénztári igazgatója és neje született Takács Mária leányát, *Györgyikét* eljegyezte Tóth Bertalan ny. főjegyző, földbirtokos és neje született Baskay Julianna fia, *Tóth* Bertalan dr., m. kir. gazdasági akadémiai asszisztens. — *Mészáros* Évát, Mészáros Győzőnek, a budapesti kávésipartestület elnökének leányát eljegyezte Róna György.

A Fővárosi Könyvtár Évkönyve. A budapesti könyvtárak között már évek óta csak a *Fővárosi Könyvtár ad ki működéséről évenként jelentést.* A Fővárosi Könyvtár most megjelent évkönyve annál is inkább érdeklődésre tarthat számot, mert a könyvtár az utolsó évtizedben Budapest legnépszerűbb és legjobban használható könyvtárává fejlődött, amelynek olvasói körében Budapest társadalmi életének minden rétegéből igen nagy számmal foglalnak helyet. *Enyvvári* Jenő könyvtárigazgató az évkönyv elején közzétett jelentésében hálás szavakkal emlékezik meg a főváros vezetőiről, akiknek a főváros egyre romló költségvetési helyzetében is gondjuk volt a főváros művelődésénnek biztositása. A könyvtár igazgatója az anyagi erők csökkenésének következményeit kénytelen volt elsősorban a közönség könnyebb kulturális igényeit szolgáló fiókkönyvtárakra hárítani, mert a tudományos központra nézve a könyv beszerzési költségek csökkenésével egyenes arányban álló gyarapodási redukció az egész magyar szellemi életre káros hatással lett volna. Hogy a fiókkönyvtárak gyarapodásában beállott érzékeny csökkenés némikép ellensúlyozható legyen, fokozott gondoskodás történt, hogy a fiókkönyvtárak a nagy forgalom következtében erősen rongálódó anyagát minden erővel konzerválják. A könyvtárigazgató jelentésének egyes fejezetében beszámol a könyvtár pénzügyeinek, személyzeti ügyeinek, gyarapodásának alakulásáról, valamint az egyes osztályok működéséről. A jelentést statisztikai kimutatások kísérik. Ezek szerint a könyvtár mult évi gyarapodása 20.503 kötet volt; ebből 7894 kötet a központi könyvtárra, 12.609 kötet pedig a fiókkönyvtárakra esett. A nyilvános szolgálat áttekintéséből kitünik, hogy a könyvtár összesen 1,150.244 kötetet adott olvasóinak. E számból 118.872 kötet a központi könyvtárra, 1,031.372 kötet pedig a fiókkönyvtárakra esik. A *Fővárosi Könyvtárnak* a magyar szellemi élet és az általános közművelődés terén betöltött egyedülálló szerepe mindenképpen indokolttá teszi, hogy a könyvtár a jövőben mentesüljön müködésének eredményességét gátló költségvetési redukcióktól. A racionális közigazgazgatás eleve is amellett szól, hogy e bevált és kiváló eredményeket fölmutató intézményt a mai nehéz gazdasági viszonyok között átsegítsük a jobb időkre.

Kiállítják a Tabán terveit. A Tabán újjáépítésének pályadíjat nyert terveit csütörtöktől bemutatják a nagyközönségnek. A kiállítást a Műegyetem egyik termében rendezik és két hétig tartják nyitva. A megtekintés díjtalan.

Rákkórházzá alakítják a Kun-utcai kórház egyik osztályát. A Maglódi-úti Horthy Miklós-kórház megnyitása óta a Kun-utcai kórházban kizárólag olyan nőket gyógyitanak, akiket a rendőrség utal oda. A kórházat zártintézetnek minősitette a főváros és igy eddig más beteget fel sem vehettek. Kiderült azonban,, hogy a kórházi ágyaknak nagyrésze üres, *a kórház nincs kellően kihasználva,* míg a többi kórházak túlnyomóan zsufolva vannak. A főváros vezetősége most azt tervezi, hogy a kórház egyik szárnyát teljesen elválasztja a többi osztályoktól és *rákbetegek gyógyitására rendezi be.* Az új korosztályt megfelelően felszerelik a speciális berendezésekkel és 98 beteg befogadására teszik alkalmassá.

A főváros új tanerőinek névsora. A fővárosnál üresedésben levő 136 tanügyi állásra több mint 1800-an pályáztak. A közelmultban az igazgatói állásokat már betöltötték, most pedig a többi tanügyi állásokat töltötte be kinevezés útján *Sipőcz* polgármester. A kultuszminiszter a polgármester döntését csütörtökön hagyta jóvá és mindössze 9 kinevezés maradt függőben. A miniszter ugyanis *8 férjes asszony kinevezéséhez még nem járult hozzá.* Ezeket jóváhagyás végett a főváros újból fölterjeszti. A kinevezettek pénteken délelőtt tették le a hivatalos esküt. A következőket nevezték ki tanárokká, tanítókká, óvónőkké: *Elemi iskolai rendes tanítók:* Vitéz Szelényi Imre, Füzessy Zoltán, Schoppel Tibor, Hubacs Jenő, Polesznyák Ödön, Sznopek Emil, Kovács Gergely, Novák István, Vései Győző, Stola Mihály, Várhegyi Lajos, Lestyán Béla, Szakáts Zoltánné, Balogh Ida, Kónya Lajosné, Buschtabler Antalné, Csuka Margit, dr. Sinka Gyuláné, Kiss Béláné, Balázs Ida, Egyed Aranka, Szép Agenorné, Körösmezey Cella, Balogh Gyuláné, Pohl Margit, Illés Klára, Bakos Jenőné, Keleti Károlyné, Wirnhardt Gyuláné, Pandurovits Celesztin, Radics Jenőné, Kovács Koler Anna, Artky Józsefné, Jurcsó Irén Margit, Németh Katalin, Bergecz Erzsébet, Bródy Zsigmondné, Vargha Jánosné, Unger Katalin, Fejérvári Etelka, Frisch Gyuláné, Stampay Mária, Nagy Mária, Ivanic Ilma, özv. Ecker Károlyné, Bendzsel Béláné, Keresztes Zoltánné, Akantisz Katalin, Odor Ilona, Füsthy Hajnalka, Éltes Emilia, özv. Ujlaky Marcellné, özv. Kovács Gézáné, Tas Márta, Albrecht Klára, özv. Szende Jánosné, özv. dr. Antal Elekné, özv. Krúdy Gyuláné, Neumann Ida, Sztakó Julia, dr. Szabó Jenőné, Lápossy Ferencné, Czeglédy Emánuelné, D'Isoz Emilné, dr. Fráter Kálmánné, dr. Massanek Gáborné. *Polgári fiúiskolai tanárok:* Szirt Miklós, Palló Imre, Drózdy Kálmán, Kuna Jenő, Stampay Sándor, Zsingor Károly, Soós Tihamér, Gráff Ferenc, Potondi János, Vadász Béla, Andrasovszky István, Pályi Sándor, ifj. Eisenstovk Imre, Dalibor Ferenc, Dékán Rezső, Hoffer L. Ottokár, Péter Dénes, vitéz Konrád Béla, Schrott Sándor. *Polgári leányiskolai tanárok:* Tribuszer Béláné sz. Turkovics Margit, Gruner Zoltánné sz. Magasházy Hilda, Székelyi Irén, Kampis Sarolta, Cristofoli Erna, dr. Engel Mária, Sztrakoniczky Erzsébet, Nagy Gabriella, Kraskovics Gabriella, Szlemenics Erna, Soós Klára, Rucsinszky Henriette, Bereczk Margit, Radnai Paula. *Kereskedőtanonciskolai tanító:* Szuló Rezső. *Reáliskolai tanár:* dr. Farkas László. *Leányközépiskolai tanár:* Párkányi Norbertné sz. Gruzl Etelka. *Felsőkereskedelmi iskolai tanárok:* dr. Kováts Albert, Szimon Andor, Tatár István, Bogdánffy István, Boda Matild, dr. Mudrinszky Rózsa. *Fiúiparostanonciskolai tanítók:* Zsubori Béla, Siller László, dr. Kőváry József, Csekő Géza, Heidinger Nándor, Schratzenhaler Jenő, Pongrácz Károly, Lakatos István. *Óvónők:* Lantos Gézáné sz. Jähn Adél, Vargha Irma, özv. dr. Somló Sándorné sz. Wilheim Karolina, Hornhauser Dezsőné sz. Farkas Margit, Cziczey Margit, Benedek Margit, Trenovszky Jánosné sz. Beregszászy Ilona, Losonczy Lászlóné sz. Vukov Margit, Kurutz Erzsébet. *Leányiparostanonciskolai tanítók:* dr. Zanker Aranka, dr. Pelargus Jánosné sz. Ormos Erzsébet, Opicz Lászlóné sz. Korbuly Etel, Szombathelyi Margit. *Felsőbb zeneiskolai zongoratanárok:* Hodula István, Vértag Lajos. *Elemiiskolai énektanítás kötelezettségével összekötött tanítók:* Preiszinger László, ifj. Hollós István, Némedy Józsefné sz. Kapronczay Julia és Koudela Mária.

Karácsonyi ünnepélyek. A VI. kerületi Vörös Kereszt választmánya vasárnap délután tartotta meg a Reitter Ferenc-utca Női Szeretetotthonban a karácsonyi ünnepélyt. A 150 ágyas menhely ünnepélyét *Bayer* Antal kormányfőtanácsos nyitotta meg. *Uhlár* Béla esperes-plébános meleghangú beszédet intézett az otthon lakóihoz. Jelen volt *Lukács* Sarolta, a Magyar Vörös Kereszt Egylet alelnöke és a VI. ker. Vörös Kereszt választmányának elnöksége és választmánya teljes számban. — Az Egységes Községi Polgári Párt X. ker. külső-kőbányai szervezete dec. hó 23-án tartotta karácsonyi ünnepélyét, amelyen a pártszervezet sok férfi- és nőtagján kívül a párt központ nevében gyöngyöshalászi *Takáts* Gyuláné jelent meg. *Kákosy* Ödön elnök üdvözölte a jelenlevőket és a központ képviselőjét. Beszédében meleg szavakkal emlékezett meg *Payr* Hugóról, a déli kerület kitünő, agilis és nemeslelkü képviselőjéről, aki a szeretet ünnepe alkalmával nehéz és fáradságos munkája mellett kerületének szegény, szükölködő népe felé nyujtotta ki segitő kezét s tömérdek szeretetadományt juttatott azoknak, akik az év legnagyobb ünnepén sem tudnak asztalt teríteni. Ezután gyöngyöshalászi *Takáts* Gyuláné, polg. isk. igazgatónő nagyhatású hazafias beszédben tolmácsolta *Payr* Hugó képviselő üdvözletét. Majd a megvendégelt szegények között kiosztották az ajándéktárgyakat. A közönség még sokáig együtt maradt és lelkes hangulatban ünnepelte *Payr* Hugó képviselőt.

„Téli lerándulás a tengerpart vegetációjába" címen Kleysl Károly Tibor kormányfőtanácsos, a Magyar Hajózási Betegségi Biztosító Intézet elnöke sorozatos előadást kezd a Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete Virágkedvelő csoportja felkérésére január 4-én d. u. fél 5 órakor VIII., Eszterházy-utca 4. sz. alatt, a Tisztviselő Kaszinóban, melyre vendégeket szívesen lát az egyesület.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei értesíti fogyasztóközönségét, hogy az üzleti kirakat- és reklámvilágítás költségeit folyó évi december havi méróleolvasástól kezdődőleg egyhavi fogyasztásra vonatkozólag leszállította. Az eddigi kirakat- és reklámvilágítási tarifa mellett az áramfogyasztás elszámolása a bekapcsolt világítási berendezés havi 50 órai használatig kilowattóránkint 54 fillérrel, ezenfelül pedig 20 fillérrel történt. Az ármérséklés szerint a magasabb egységárral elszámolandó kihasználási órák száma 50-ről 30-ra szállíttatott le, úgyhogy már a havi 30 órai igénybevételen felüli fogyasztás az alacsonyabb 20 filléres egységárral nyer elszámolást. Ennek a kísérleti ármérséklésnek, amely kizáróan csak a folyó havi fogyasztásra szorítkozik, célja az, hogy a kereskedők részére a karácsonyünnepi vásárlások alatt kedvezményt biztosítson.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Használjunk gázt

a háztartásban, mert a legjobb, a leghigiénikusabb és a legolcsóbb!

Budapest Székesfőváros Gázművei

Központi Városi Irodája és bemutató mintaterme: VII., Rákóczi-út 18. Telefon: 461—66.

Budai Városi Irodája: II., Margit-körút 77. Telefon: 531—66.

Ujpesti Városi Irodája: Ujpest, Királyi-út 1. Telefon: 846—61.

Előadóterme és kiállítási helyisége: VI., Vilmos császár-út 3. I. em.

Gyakorlati főzőelőadások minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor, V., Vilmos császár-út 3. szám alatti helyiségekben. A belépés díjtalan. 1934-ben az első előadás *január 9-én* lesz.

Bérleti akciónk keretében bérbeadott modern gázkészülékek havi bérleti díjai a következők:

Nagy vízmelegítő készülék (fali gázfürdőkályha) percenként 10 és 15 l melegvízszolgáltatással, a 15 literesé 1.50 P, a 10 literesé 1.— P.

Kis vízmelegítő (pillanat vízhevítő), a vízesap helyébe szerelhető, alkalmas azonban mosogató, mosdók, laboratóriumok, orvosi rendelők stb. részére is, percenként 4—6 l. melegvízszolgáltatással, havi bére —.60 P.

Gáztűzhely, 3 főzőnyílással, 1 sütővel és 1 ételmelegítővel, havi bére 1.60 P.

Gázfőző, 2 főzőnyílással, kis háztartások és garzonlakások részére, havi bére —.24 P.

Gázsütő, 1 sütőszekrénnyel, havi bére —.40 P.

Gázvasaló készlet hevítőállvánnyal, 2 drb nikkelezett vasalóval, havi bére —.24 P.

Gázfűtőkályha (fali fűtőkályha), fürdőszobák és kisebb helyiségek fütésére, havi bére —.40 P.

Díjtalan tanácsadással és költségvetéssel fenti irodáink készséggel szolgálnak.

Budapest Székesfőváros Gázművei

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papírneműek szállítására a fővárosi üzemek részére: Diósgyőri papírgyár rt. 20.268, Neményi Testvérek 6120, Hazai Papírgyár Rt. 12.000, Magyar Kartonlemezgyár 3500 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

Weisz Fülöp RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

Munkájáért szavatol, védjegyző anyagra épül be, a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a külső helyen a SCHÜTZ védjegyet látja.
Telefon 53-0-92 **SCHÜTZ** Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK féműntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Képlár-utca 9.

STREBEL KAZÁNOK
HAZAI BARNASZÉN-, BRIKETT- ÉS KOKSZ-TÜZELÉSRE
STREBELMÜVEK
Budapest V., Alkotmány-utca 16.
TELEFON: 16-5-65
GYÁRTELEP: MOSON.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

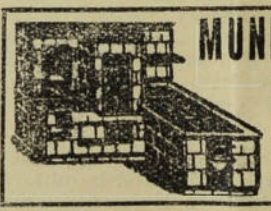

MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 3.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

STEINER ÉS SZIMPER, DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.
Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipars: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000
	Dorogon	3.000
Téglagyárak:	Buda-Újlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Újlak	8,000.000 drb.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-59

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 81. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. január 10. 2. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nagy feladatok

A városháza politikai újesztendejétől tökéletesen elkülönülve fejezték ki jókívánságaikat a budapesti sajtó képviselői *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester előtt. Meggyőződésünk szerint bármilyen nagyra becsüljük is a törvényhatóság politikai pártjainak tevékenységét, a magyar főváros szempontjából rendkívül sokat jelent az a bámulatos együttműködés, amelyet Budapest egész sajtója tökéletes egyetértésben, a főváros iránt való törhetetlen szeretetben fejt ki. A budapesti sajtóban igazán minden pártárnyalat képviseletet kapott, de ez a sajtó a legteljesebb egyértelműséggel és csodálatos összetartozandósággal száll síkra minden olyan kérdésben, amely a magyar fővárosnak hasznát, fejlődését, tökéletesedését viszi előre.

Ennek az egyöntetű fellépésnek értékét kétségkívül meg is becsülik a várost kormányzó urak és a főpolgármester a polgármesterrel egyetemben örömmel láthatta, hogy az újesztendő alkalmából az ő személyükön át a budapesti sajtó minden egyes organuma azonos lelkesedéssel kíván boldog újesztendőt a magyar fővárosnak és a magyar főváros polgárságának.

Ez az alapja annak, hogy a főpolgármester és polgármester kikapcsolva a politikai szempontokat, az újesztendő nagy feladatairól igen fontos nyilatkozatokat tett a sajtó képviselői előtt. *Sipőcz* Jenő polgármestert másfél évtizedes elszakíthatatlan kötelékek, a szeretet kötelékei fűzik a magyar sajtóhoz. Az a kivételes tisztelet és hódolat, amellyel a magyar sajtó képviselői Budapest finomlelkű, melegszívű polgármesteréhez kapcsolódnak, nyilatkozott meg az újévi köszöntésben is. Nem volt szükség sok szóra, a fővárosi rovatvezetők tökéletesen ismerik *Sipőcz* Jenő intencióit és azokat a kvalitásait, amelyekkel nagy terveit az újesztendőben is megvalósítani igyekszik.

Huszár Aladár főpolgármesternek ez volt az első újesztendeje, amikor a jövő nagy feladatairól szólhatott. Láttuk és éreztük, hogy a főpolgármester őszinte barátsággal viseltetik a sajtó iránt és ez kiütközött azokban a szavaiban is, amelyekkel *újévi beszédében újra leszögezte magát a tanács és a bizottság üléseinek nyilvánossága mellett,* mert — mint mondotta — ez a nyilvánosság a hirszolgálatot közvetlenebbé és megbízhatóbbá teszi. Ennél nemesebb, tisztább és örvendetesebb bókot a sajtó munkájáról senki sem mondhatott volna és a magyar sajtó hálás is ezért a főpolgármesternek. *Ez a hála pedig munkájának, törekvéseinek támogatásában fog megnyilatkozni.* Meg fog nyilatkozni elsősorban akkor, amikor a főpolgármester megkezdi az ifjúságért való harcát. Az ifjúság problémájának megoldása elsőrendű programpontja a főpolgármesternek, de éppen ilyen elsőrendű programpontja a magyar sajtónak is. Mi is tudjuk, amit a főpolgármester mond, hogy a trianoni Magyarországon túlprodukció van a diplomásokban, de vele együtt mi is tudjuk, hogy *a túlméretezésnek Trianon az oka és Nagymagyarország a gyógyítószere. Az ifjúság problémája tehát egyenlő a revizió gondolatával.* A revizióra van szükség, hogy az ifjúság problémáját meg tudjuk végleg oldani, de lélekben és testben edzett, elszánt, izzó magyarságú ifjúságra van szükségünk a revizió érdekében. Csak ilyen ifjúság és az ifjúság méltó vezéreiként szereplő öregek tudják visszaszerezni Nagymagyarországot.

Emellett a legnagyobb feladat mellett, amely a jövőt munkálja, szükségünk van arra is, hogy máról-holnapra is éljünk. A főpolgármester felismerése szerint Budapest életviszonyainak sürgős megjavítása, hogy úgy mondjuk, csak nemzetközi eszközökkel lehetséges. Ezek között az eszközök között pedig legelső *az idegenforgalom emelése és tökéletesítése, vele egyenrangú pedig Budapestnek nemzetközi kereskedelmi és ipari közvetítő központtá való kifejlesztése.* Az idegenforgalom terén sok becses és jó eredményre hivatkozhatunk eddig is, de a megállásnak nincs jogosultsága ott, ahol a kincsek tömegét lehet még fölhasználni a sokkal, de sokkal nagyobbarányú fejlesztés érdekében. Budapest Fürdőváros gondolata ma már nem utópia, hanem a legnagyobb megoldandó magyar feladatok egyike. Mert ne felejtsük el, hogy nincs a világnak még egy olyan pontja, mint Budapest, amely két egészen speciális értékkel rendelkezik. Az egyik az, hogy a legtöbb fürdőhely csak egyes, meghatározott betegségek gyógyítására alkalmas. *Budapestnek univerzális gyógylehetőségei vannak.* Ide mindenki minden betegséggel jöhet, itt minden betegség gyógyításához vannak vizeink, fürdőink, nagyszerű orvosaink, kiváló felszerelésű gyógyító intézeteink. A másik specialitása, amivel versenyezni nem lehet, hogy ez a fürdőváros egy világváros kellős közepében helyezkedik el, ahol a gyógyító eszközök mellett a kényelem és kultúra minden vívmányával szolgálhatunk az idegennek. Itt a beteg test mellett a magyar kultúra áldásai a lelket is gyógyítják. Mindezt mélyen átérzi a főpolgármester, aki tudatában van ezeknek a csodálatos és versenyenkívül álló lehetőségeknek. Érzi az óriási feladatot, de érzi az óriási kötelezettséget is, hogy mindezt ki kell használnia sürgősen Budapest felvirágoztatása érdekében.

De ugyanakkor nemcsak az idegenforgalom, hanem a gazdasági élet számára is rendkívül kedvező földrajzi fekvése van a magyar fővárosnak. A sajtó képviselői előtt mondott beszédében azt is kifejtette a főpolgármester, hogy minden igyekezetével azon lesz, hogy *kelet és nyugat gazdasági érintkezésének kereskedelmi és ipari központjává tegye Budapestet.* Tervei és szándékai vannak a főpolgármesternek, aki nagyvonalú elképzelései között, hogy csak egyet említsünk, ott látja *az állandó kiállítási csarnokot* is, amelynek feladatait minden városáért rajongó budapesti embernek éreznie és ismernie kell.

Egyszóval a rendkívüli nagy feladatoknak egész sora, egész áradata jelentkezett a főpolgármester újévi beszédében. Nem olyan feladatok ezek, amelyeket egy esztendő szűkös határai között meg lehetne oldani, de igenis, olyanok, amelyeknek érdekében azonnal lelkes munkára kell magunkat elszánnunk. A főpolgármester örömmel veszi kezébe a nagy feladatokért való harc vezetését és Budapest minden polgára szeretettel kíván neki gyors és nagy sikereket.

Óvatossággal, körültekintő gazdálkodással és a kormány támogatásával a főváros háztartása zökkenőmentesen átmenthető lesz a jobb időkre

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak azokról az elsőrangú gazdasági feladatokról, amelyek a legközelebbi jövőben megoldásra kerülnek

Azt a szünetet, amit a városházi autonom fórumok életében a karácsonyi ünnepek és újév beköszöntése jelentett, a városházi ügyosztályok arra használták fel, hogy előkészítsék azokat az előterjesztéseket, amelyek a legközelebbi hetekben a törvényhatósági tanácsot foglalkoztatni fogják. Ezek az előterjesztések legnagyobbrészt azoknak a közmunkáknak és beruházásoknak az előkészítésére vonatkoznak, amelyeket a főváros vezetősége már tavasszal megindítani szándékozik. *E közmunkáknak az új költségvetésben nincsen fedezetük,* fölmerül tehát a kérdés: *lehet-e egyáltalán tavasszal nagyobbszabású közmunkákat megindítani és a közmunkák költségeire milyen úton teremti elő a főváros vezetősége a szükséges fedezetet?* Ebben az ügyben magához *Borvendég* Ferenc alpolgármesterhez fordultunk felvilágosításért, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy milyen reménységekkel tekint az új esztendőben a főváros pénzügyi helyzetének alakulása elé?

Borvendég Ferenc
alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros jövő évi költségvetését igyekeztünk reálisan összeállítani. A bevételeket az elmúlt év során szerzett tapasztalatok alapján irányoztuk elő, remélem tehát, hogy különösebb zavar nem következik be. Mégis szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

a főváros pénzügyi és háztartási helyzete rendkívül súlyos,

és pedig főként azért, mert *nemcsak a költségvetésben szereplő tízmillió pengős hiány fedezéséről kell gondoskodnunk, hanem arról is, hogy a bevételek esetleges további kiesését megfelelő intézkedésekkel ellensúlyozzuk.* Mivel a polgárság vállaira újabb közterheket rakni nem lehet, a bevételek esetleges további kiesését egyedül megtakarításokkal ellensúlyozhatjuk. Kérdéses azonban, hogy lehet-e újabb megtakarításokat elérni, amikor a takarékoskodás terén elérkeztünk a végső határhoz? Ilyen körülmények között érthető, hogy mennyire súlyos nehézségekkel jár annak a fedezetnek az előteremtése, amely a tervbevett közmunkák és beruházások megindításához szükséges. *A főváros ez évi költségvetésébe beruházások és közmunkák céljaira egyetlen egy nagyobb tételt sem állított be.*

A beruházásokhoz szükséges fedezetet tehát más úton kell előteremteni.

Tudatában vagyok annak a ténynek, hogy a közgazdasági élet vérkeringésének a felfrissítéséhez a fővárosnak is hozzá kell járulnia. Ez pedig nem történhetik másként, mint olyan közmunkáknak és beruházásoknak a megindításával, amelyek alkalmasak a gazdasági élet alimentálására. De éppen azért, mert súlyos nehézségekkel kell megküzdenünk,

kizárólag olyan közmunkák megindításáról lehet szó, amelyek a székesfőváros közönségének produktiv befektetést jelentenek.

— A beruházások és közmunkák között, — folytatta *Borvendég* alpolgármester — melyek a tavasz folyamán megindulhatnak, a

legjelentősebbnek tartom a Tabán újjáépítésének a megkezdését.

A városrendezési ügyosztály a tabáni tervpályázatra beérkezett művek egyes ötleteinek a felhasználásával már készíti a törvényhatósági tanács számára a kivitelezésre vonatkozó konkrét előterjesztést. A zsürinek a döntése nem befolyásolja a városházán készülő tervezetet. *Egyelőre csak a telkek kijelöléséről és esetleg az új utak vonalának a megállapításáról lehet szó.* Örülnünk kell, hogy a Tabán újjáépítése egyáltalán megindulhat, mert ez legalább reményt nyujt arra, hogy a most következő esztendőkben nagyobbszabású építkezések révén hosszabb időre szóló foglalkoztatáshoz jut egy egész sereg iparág.

— Azok között a beruházások között, amelyeknek fedezete rendelkezésre áll,

megemlíthetem az elektromosművek rekonstrukciós munkálatait, valamint a vízművek kibővítését célzó munkálatokat is.

Az elektromosművek az értékcsökkenési alapra előirányzott összegekből fog bizonyos nagyobbszabású munká-

latokat végrehajtani, a vízműveknél pedig a függőkölcsön terhére folytatjuk — új kutak föltárása révén — a kibővítési munkálatokat. Az új kutak fúrásához szükséges terület megszerzése érdekében tárgyalásokat folytatunk a földmívelésügyi minisztériummal, e tárgyalások során már létre is jött bizonyos elvi megállapodás, amelynek alapján a kutak fúrásához szükséges területet megszerezhetjük.

Arra a kérdésünkre, hogy a közérdekeltségekre felügyelő hatóság ellenőrző vizsgálatainak az eredménye mennyiben érinti a városházi adminisztráció munkáját és legközelebbi terveit, *Borvendég* alpolgármester így felelt:

— Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a városházi adminisztrációra igen fontos pénzügyi és gazdasági természetű feladatok várnak. Igy például a közérdekeltségekre felügyelő hatóság részére a székesfővárosi autonom szerveken keresztül

ki kell dolgoznunk azokat a javaslatokat, amelyek a fővárosi üzemek racionalizálását célozzák.

Foglalkoznunk kell továbbá a belügyminiszter úrnak az üzemekre vonatkozó határozatában előírt intézkedéseinek a foganatosításával is, amelyek a kisüzemek tevékenységi körének a korlátozására és a háziműhelyek egy részének a megszüntetésére, illetve összevonására vonatkoznak.

Ezekben ismertette *Borvendég* Ferenc alpolgármester a felügyelete és ellenőrzése alá tartozó ügyosztályok legközelebbi munkaprogramját és ezzel kapcsolatosan azokat a lehetőségeket, amelyek a tavaszi közmunkák megindítása tekintetében mutatkoznak. A főváros vezetőségét — mint *Borvendég* alpolgármester munkatársunk előtt hangsúlyozta — az a remény hatja át, hogy óvatossággal, megfelelő körültekintéssel, erős takarékoskodással és a kormány támogatásával sikerül a főváros háztartásának egyensúlyát a jobb időkre átmenteni.

Uj nyugdíjszabályzat és az általános státusrendezés ügye a közgyűlés előtt

Erőteljesen halad a racionalizálás munkája

Három esztendeje mult, hogy *Gallina* Frigyes útnak indította a fővárosi adminisztráció racionalizálásának nagyszabású munkáját. A hosszú évekre szóló nagyarányú reformból, — amelyet a sorból kidölt kezdeményező után *Felkai* Ferenc főjegyző vett a kezébe, — eddig még vajmi kevés valósulhatott meg. Az új év küszöbén felkerestük

Felkai Ferenc dr.

főjegyzőt

és érdeklődtünk a konkrét intézkedések felől, amelyeket az új esztendőben életbeléptetni szándékozik a közigazgatás megjavítása és gyorsítása érdekében.

— Az igazgatás összes ágazatára kiterjedő újjászervezés — mondotta — célszerüen csakis az állami igazgatás gyökeres revíziója kapcsán, illetve azzal párhuzamosan lehetséges. *Nagy jelentőségű ebből a szempontból a most elfogadott nyugdíjtörvény,* amelyhez igazodva a fővárosi új nyugdíjszabályrendeletet mi is előkészítjük és a törvényhatóság elé terjesztjük. Az állami intézkedésekhez fog alkalmazkodni

a főváros általános státusrendezése

és az erről kiadandó szabályrendelet is. E kettő is az év legfontosabb teendői közé tartozik.

— A főváros vezetősége ezektől a generális és alapvető nagy reformoktól függetlenül igyekszik a maga hatáskörében mindazokat a könnyítéseket és javításokat az adminisztráció működésében keresztülvinni, amelyek jogszabályalkotó tevékenységének körébe tartoznak. Igy például az összes élelmiszer kihágási ügyeket már a IV. kerületi elöljáróság hatáskörébe centralizáltuk, a kéményseprési ügyek intézését az egész főváros területére a III. kerületi elöljáróságra biztuk, legújabban pedig az V. kerületi elöljáróságra bízta a polgármester az összes üzleti reklám-ügyeket. Ez a rendezés az eddig szétfolyó, lassú ügyvitel helyébe, gyors, egyöntetű eljárást honosított meg.

— Az új esztendőben megkezdjük úgy a központi, mint a kerületi igazgatásban az egyes ügyágazatok ezidőszerinti intézésének, szervezetének és működési körének

tüzetes megvizsgálását

és ennek folyományaképpen iparkodunk olyan helyzetet teremteni, amely kielégíti a közönség jogos kívánságait. A főváros hatáskörén kívüleső területen szükségesnek mutatkozó változtatások keresztülvitelére és a fennálló sérelmek orvoslására minden esetben fel fogjuk hívni az illetékes tényezők figyelmét.

— Célunk a most kezdődő esztendőben is az, hogy *a közigazgatást közelebb hozzuk az élethez,* hogy minden tekintetben megfeleljen azoknak a fokozottabb körülményeknek, amelyeket a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetből kifolyólag a közönség az adminisztrációval szemben támaszt.

— A *racionalizálás* kérdésében azonban csak alapos megfontolással, nagy óvatossággal és körültekintéssel nyulhatunk hozzá az egyes feladatokhoz a mai súlyos időkben, amikor

a közigazgatásnak elsősorban a mindennapi élet által felvetett problémákat kell megoldania.

A mai rohanó idők nem igen alkalmasak évtizedekre szóló nagy koncepciók keresztülvitelére, hanem az adott helyzetben kell megkeresni a lehető orvoslásokat és addig is dolgozni kell *a nagy általános közigazgatási reform* elkészítésén.

Tömegeinek bizalmára építve folytatja munkáját az Egységes Községi Polgári Párt

Kozma Jenő lelkes ünneplése az évadnyitó pártvacsorán

A *Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este megtartott ötszázterítékes ünnepi vacsoráján köszöntötte elnökét, *Kozma* Jenőt, aki az újév napján nem időzött a fővárosban. Az Akadémia-utcai klubhelyiség valamennyi termét zsufolásig megtöltötték a vacsorán résztvett országgyülési képviselők, felsőházi és bizottsági tagok, városi vezetőtisztviselők, továbbá a kerületi pártszervezetek küldöttségei és a nagyszámban megjelent közéleti előkelőségek.

A megjelentek sorában voltak többek között: *Ugron* Gábor ny. miniszter, *Fejér* Ottó ny. államtitkár, *Dési* Géza, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Usetty* Béla országgyülési képviselők, *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Pap* József felsőházi tagok, *Staub* Elemér ny. államtitkár, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Andréka* Károly, *Pompéry* Elemér, *Árvátfalvi Nagy* István, *Orova* Zsigmond, *Wellisch* Andor, *Studinka* Béla, *Dorner* Gyula, *Bánó* Dezső és *Ledermann* Mór bizottsági tagok, *Nagy* Antal, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, *Gazdy* Jenő postafőigazgató, *Márkus* Jenő, a BSzKRT helyettes vezérigazgatója, *Csorna* Kálmán székesfővárosi árvaszéki elnök, *Széchy* Ernő dr. tisztifőorvoshelyettes, *Bucsánszky* Bertalan kerületi elöljáró, báró *Babarczy* István, *Günther* Tivadar, *Benedek* Szabolcs és *Vezér* Károly székesfővárosi főjegyzők, *Girardi* Tivadar, *Hoór Tempis* Móric műegyetemi tanár, *Erődy* Kálmán, *Morvay* Zsigmond, *Schöpflin* Lajos postafőigazgató, *Kováts* József ny. tábornok, *Erősdy* Sándor ny. főispán, *Huttiray* Gyula ny. alezredes és mások.

Usetty Béla

országgyülési képviselő ünnepi beszédében azt fejtegette, hogy *az ország és a főváros ma nem beszédeket, hanem cselekedeteket vár.* Ezt az elvet tartotta mindig szem előtt a párt, amely becsületes és kemény munkával vezetőpoziciót küzdött ki magának a városházán és legutóbb a parlamentben a nyugdíjjavaslatnál a miniszterelnök előzékenysége révén is igen jelentős sikereket ért el. Hűséggel és becsülettel követik a fővárosi választók tizezrei a szavazófülkében is a párt lobogóját,

amelyre elsőnek irták fel a nemzeti egység gondolatát

és ezért is hűségesen támogatják *Gömbös* Gyula kormányát. *Usetty* ezután beszámolt a Vásárpénztár ügyének likvidálásáról, a Tabán és a fürdőváros építésének előmunkálatairól, a fővárosi háztartás rendezettségéről és büszkén mutatott rá arra, hogy *a párt képviselő és bizottsági tagjai tíz éven át igyekeztek kötelességüket a választópolgársággal szemben teljesíteni* és a mai súlyos időkben a legeredményesebben gazdálkodni a polgárság adófilléreivel. A párt valamennyi elhatározásában és cselekedetében

a legerősebb tényező a párt elnöke, Kozma Jenő volt,

aki páratlan rutinnal és bölcsességgel vezeti a párt ügyeit és nehéz időkben bebizonyította, hogy a párt az ő vezetése alatt megállja a helyét és egyre erősbödött még akkor is, *amikor egyesek úgy vélték, hogy megbonthatják a tíz év alatt összeforrt pártot.* Kitartást és szerencsét kívánt *Kozma* Jenőnek, akit a párt régi hűséggel fog követni az ország és a főváros szebb jövőjéért folytatott lankadatlan munkájában.

Hosszantartó éljenzéssel és tapssal percekig ünnepelte a társasvacsora közönsége

Kozma Jenőt,

aki válaszában utalt arra, hogy az elmult nehéz évben a főváros *lelkileg és gazdaságilag tartotta a frontot és a vezetése alatt álló párt becsülettel küzdött a Nemzeti Egységért,* amelyet Budapesten éppen ez a párt vett elsőnek programjába. Mindenki előtt meghajtjuk ezt a zászlót, aki a párt eszményeit vallja és

ezért voltak a párt hivei az elsők, akik Gömbös Gyula kormánya mellé álltak.

Az elmult évben meg kellett védeni a becsülettel megszerzett poziciót és ez sikerült is, mert *a pártnak erős oszlopai és alapzata van a főváros valamennyi kerületében.* Nem hiúságból, vagy más kicsinyes okokból igyekszik a párt impériumát a városházán megtartani, hanem azért, hogy a főváros egész polgárságának szolgálatára lehessen. Nem magasabb tényezők akaratából, hanem

a titkosan szavazó polgárság bizalmából

gyakorolja a párt a városházán megszerzett impériumot. Az itt szerzett poziciót semmi szín alatt sem fogják feladni, mert ebben a pozicióban szolgálni akarják a főváros, a nemzet érdekeit. *Kozma* Jenő végül hálásan megköszönte *Ugron* Gábornak, *Usetty* Bélának és *Dési* Gézának, valamint többi párthivének, a lelkes, hűséges támogatást, amelyből ő irányítást merített minden elhatározásában és ténykedésében. Az újévi üdvözlés viszonzásául igérl, hogy ő és a párt *továbbra is becsülettel, tisztességgel áll a polgárság rendelkezésére,* hiszen ennek lelkében gyökerezik az ő politikája. A fiatalság problémáját hangoztatta még *Kozma* Jenő és utalt arra, hogy

a legnagyobb bűn, amelyet a társadalom elkövethet, ha olyan igéretekkel általtja az ifjúságot, amelyet nem teljesíthet.

A legnagyobb odaadással vallja a fiatalság kérdése elintézésének szükségét és minden lehetőt elkövet, hogy megkeresse a reális eszközöket a probléma megoldására. Végül ismételten megköszönte a rendkívül szivélyes üdvözlést és viszonozta azokat a jókívánságokat, amelyeket a párt olyan meleg szeretettel az est folyamán tolmácsolt.

A társasvacsora közönsége hatalmas ünneplésben részesítette *Kozma* Jenőt.

Ujabb tárgyalások a nagybankokkal a függőkölcsönök meghosszabbításáról

A tárgyalás összege 45 millió pengő

Évek óta operál a főváros vezetősége a függő kölcsönökkel, amelyekre azért volt szükség, hogy az Elektromos Müvek és a Vízmüvek legsürgősebb beruházásait megvalósíthassák. A szükséges felhatalmazások birtokában a polgármester mindig gondoskodott a prolongációkról, *a végleges rendezés azonban elmaradt.* A főváros és a függő kölcsönt nyujtó bankok kapcsolatairól a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tudvalevő, hogy a legsürgősebb beruházások céljaira 1930 júniusában a budapesti nagybankoktól összesen mintegy

45 millió pengő függőkölcsönt vettünk igénybe.

Minthogy a főváros ezidőszerint sincs abban a helyzetben, hogy ezt a függőkölcsönt visszafizethesse, sem pedig lehetőség nem nyílik arra, hogy a függőkölcsönt hosszúlejáratú kölcsönnel rendezzük, *a kölcsönt eddig három hónaponként mindig meg kellett hosszabbítani.*

— A törvényhatósági bizottság határozata alapján a polgármesternek felhatalmazása van arra, hogy a kölcsön meghosszabbítása ügyében *saját hatáskörében* intézkedjék. Szükség mutatkozik azonban arra, hogy az eddig tett intézkedésekről a közgyülés teljes tájékoztatást kapjon. Indokolja ezt az a körülmény, hogy

a prolongációkat több esetben csak változtatott feltételek mellett lehetett keresztülvinni

és mert a jövőben újabb tárgyalások kezdődnek, *a polgármester további felhatalmazást kér a közgyülléstől.* A közeljövőben ugyanis a feltételek további változása várható és ezért a függőkölcsönökkel való intézkedésekre

1935 végéig

van szüksége a polgármesternek. Ez idő alatt valószínűleg sikerül *végleges helyzetet teremteni és elképzelhető olyan megoldás is, hogy a függőkölcsönöket az eddigi rövid lejáratok helyett megfelelő hosszú lejáratú hitelműveletre változtatják át.*

A közeli napokban újabb tárgyalások indulnak meg a budapesti nagybankokkal és annak eredményéről a törvényhatósági tanács kap jelentést a polgármestertől.

PESTI KIRAKAT

Vissza a konflishoz

Hiába, csak végeszcsű az ember. Az életnek pedig nincsenek megmásíthatatlan törvényei, az élet meg nem áll, megy előre, de néha hátra is. Ahogy ezen elgondolkozunk, eszünkbe jut, hogy miért kellett megírni szegény Csathó Kálmánnak ezelőtt három héttel a lóról szóló kedves, okos, finom, sirató énekét. Hogy miért? Talán éppen azért, mert akkoriban volt feltámadóban a ló. Valahogy tizenkilenc szegény kocsislegény megszánta szegény Csathó Kálmánt, hogy minek neki szomorkodnia, minek neki a lovat elsiratnia, amikor még az ő véleményük szerint a lónak nemcsak jelene, de jövője is van.

Szószerint az történt, hogy a kitűnő író tényleg, talán éppen azokban az órákban költötte remek cikkét a ló pusztulásáról, a ló skartbatételéről, a ló divatból való kimeneteléről, a ló virslisítéséről, amikor valahol, a városháza egyik ügyosztályi szobájában elhatározták, hogy visszaadják tizenkilenc konfliskocsisnak — hogy is hívták, már a hivatalos nevét is elfeledtük, — hajtási igazolványát. Azóta már ki is álltak a standra az újjászületett konflisok, amelyek, bevalljuk, nagyon riziskós vállalkozásra szánták bús fejüket. Nem is egészen érti az ember, hogyan gondolkoztak, amikor elhatározásuk megszületett. Vajjon mire számítottak, ki fog beülni a konflisukba, legyen az bár számozatlan konflis, amikor az autótaxik is nagyrészben üresen henyélnek az utcasarkokon. Vajjon a mult rajongóira gondoltak volna egyedül? Mert aki siet, nem ül konflisba, még akkor se, ha kevés a pénze, mert az autóbusz ma már mindenhova elviszi olcsó garasokért.

Ugy mondják, hogy tönkrement taxitulajdonosok, kisemberek azok, akik erre az időszerűtlen vállalkozásra tökélték el magukat. Az autótaxijuk üresen állt, hát talán majd a konflisukkal mennek valamire. Nem számoltak azonban szegények azzal, amit különben nagyon jól tudnak, hogy miért kellett nekik tulajdonképpen tönkremenniök. Azért, mert hatalmával, pénzével, befolyásával rájukfeküdt a nagytőke. Modernebb, tetszetősebb kocsikat tudtak kiállítani és befolyásukkal, hatalmukkal pedig a legjobb standokat tudták a maguk számára biztosítani. A szegény ember a maga kiskocsijával menjen a mellékutcákba és lesse, míg valamelyik sátoros ünnepen a sarki fűszeres autótaxiutazásra szánja el magát és autótaxiutazással szerez kellemes pünkösdi ünnepet kedves családjának. Hát ez volt a sorsa a szegény kistaxisnak, aki most, úgy látszik, újra a lóban kezd bízni, amelyet többé nem fog elpörölni tőle a nagytőke és amelynek imittamott mégis akad majd hóbortos, vagy különc utasa.

Mindenki őszinte szívből kívánja, hogy boldoguljanak szegény ujdonsült, tizenkilenc konflistulajdonosok. Végeredményben senkinek a világon nem ártanak és ki tudja, hátha a tőüzem mégis csak olcsóbb lesz, mint a benzinüzem és hátha a Dob-utcai paripácska „megembereli magát" és száguldásban versenyre kel a benzinmasinával. A pesti utca talán új szint kap ezzel a néhány kis közlekedési eszközzel és ki tudja, idevetődhetik egyszermáskor egy-egy spleenes angol, aki bolondjában egy fontsterlinget is ad majd az örömért, hogy ilyen multszázadbeli közlekedési eszközön ringathatta hájasodó testét. Ártani úgysc ártanak senkinek ezek a szegény konflislovak és soffőrből kocsissá visszavedlett gazdájuk. Senkinek a kezéből nem veszik ki a kenyeret és senkinek a szájából a zabot.

Szinte magunk is sajnáljuk, hogy Szilveszter éjszakáján nem találkoztunk egy ilyen derék konfliskocsissal, bizony jókedvünkben beültünk volna az egykori konfortábliba, hátha visszaálmodtuk volna egy félórára a ferencjózsefi szép időket.

A vállalkozáson szegény ördögök nem sokat veszthetnek. Mert ha kiderül, hogy a derék lovacskák pesti közlekedési eszköznek elavultak is, vidékre még mindig el lehet adni, legrosszabb esetben pedig, ha az újabb időben csökkent is a lómészárszékek forgalma, tizenkilenc lovacskát még megemészt Budapest gyomra. Arra gondolunk azonban, hogy nem akadna-e itt valami megváltó ötlet a szegény emberek számára, akik, íme, egészen elkeseredett eszközhöz fordulnak, hogy egzisztenciát biztosítsanak maguknak. Vajjon nem lehetne-e a pesti konflisból valami specialitást, valami a multból megmaradt áltradiciót csinálni, mondjuk, a folyton fejlődő, mindig intenzivebbé érő idegenforgalom számára. A kéményseprő cilinderkalapja újesztendőkor még mindig elég jól jövedelmez, vajjon nem akadna-e a konfliskocsisok számára egy olyan a mult század tradicióiban gyökerező ruhadarab, vagy egyéb más szimbólum, amivel, ha már a pesti ember szívtelen is velük szemben, talán a külföldit meg lehetne fözni.

Egy vigasztaló momentum azonban mindenesetre megmaradt a számukra. Ez pedig az, hogy részben a budapesti közlekedésnek van túlsok hibája, részben pedig, hogy a pesti ember hirtelen gyullad haragra. Bizony nem tudjuk, nem az lesz-e az újjászületett konflis számára az életlehetőség, hogy a pesti ember sokszor dühbejön és megharagszik a modern közlekedési eszközökre és ilyenkor nagyot káromkodva azt mondja:

— Az ördög vigye el a taxit, az autobuszt, amely nem jön, a villamost, amely zsufolt, mégis csak jobb az a jó öreg konflis. Gyerünk, öregem!

Súlyos problémák tömege várja az eredményes intézkedéseket

Kozma Jenő a feladatok megoldásának kilátásairól

Az elmult ünnepek sorozata bizonyos mértékig elcsendesítette a városházi politika elevenségét, most azonban megkezdődik a munka, amelynek keretében sorrakerülnek a legégetőbb problémák. Az ügyosztályok szorgalmas előkészítéssel dolgoznak a tanácsülések anyagának összeállításán és a közeljövőben a törvényhatósági bizottság is gazdag tárgysorozatot fog megvitatni. A teendők sokasága között számos olyan kérdés nyomul előtérbe, amelyek már most közérdeklődésre tarthatnak számot és ezért *Kozma* Jenő dr. országgyülési képviselőnél, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökénél érdeklődtünk, aki elsősorban *a közelgő tanácsnok választások* esélyeiről nyilatkozott.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közelmultban történt nyugdíjazásokkal összesen négy vezető pozició üresedett meg a székesfővárosnál, amelyeknek betöltésére *a polgármester rövidesen előterjesztést tesz a törvényhatósági tanácshoz.* Azok az aggodalmak, hogy a belügyminisztérium nem engedélyezi a régi rendeletre való hivatkozással a megüresedett állások betöltését, nem állják meg a helyüket, mert tudomásom szerint

illetékes helyen tisztában vannak azokkal az érvekkel, amelyeknek hatása alatt a tanácsnoki állások betöltése feltétlenül megtörténik.

Személyi kombinációkról ma még korai volna beszélni, véleményem szerint azonban két szempont dönti el a jelölés sorrendjét: *a rangsor és a rátermettség*, amelyet feltétlenül figyelembe veszünk a döntésnél.

Ezután *közlekedési kérdésekre* tereltük a beszélgetést, amelyekről *Kozma* Jenő, mint a szakbizottság elnöke, a következő nyilatkozatot tette:

— Nem lehet sürgősebb feladata a főváros vezetőségének, minthogy megvalósítsa azokat a közlekedési reformokat, amelyeket a HÉV átvételével kapcsolatosan magunk elé tűztünk. Vonatkozik ez elsősorban *az egységes közlekedés megteremtésére*, amely óriási mértékben viheti előre Budapest és a környék forgalmának javulását. Általánosságban leszögezte a közlekedési bizottság azt a kívánságot, hogy

a harmónikus és egymást kiegészítő belső és külső forgalom mielőbb kialakuljon

és tudomásom szerint *az ügyosztály máris munkába vette az errevonatkozó összes lehetőségek kivizsgálását.* Szorosan idetartozik

a villamosközlekedés megjavitása,

amelynek érdekében a BSzKRT állandó statisztikai tanulmányokat folytat,

az autóbuszpark szaporítása,

amely máris folyamatban van és végül *a közvetlen környékkel való összeköttetés olyan kiépítése*, amely a gyorsaságot és a méltányosabb, de

egészséges tarifapolitikát

jelentik. Az egységes közlekedési reform megvalósítása, nézetem szerint, *ennek az évnek kimagasló eseménye lesz.*

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt *a költségvetési deficit* pótlásának módozatairól, amelyről a következő választ kaptuk:

— A megnehezedett gazdasági viszonyok most éreztetik elsőizben olyan irányú hatásukat a fővárosnál, hogy a polgármester kénytelen volt deficites előirányzatot készíteni. A hiány bekövetkezése sok tekintetben abból származik, hogy *az állam bizonyos jövedelmek lefaragását rendelte el* és így mindenképpen indokolt az a kívánság, hogy

az erre a célra létesített forgalmi adóalap Budapestet megfelelő módon kárpótolja.

Tizenkétmilliós tétel pótlása nem jelent könnyű feladatot, azonban *bízom a kormány jóindulatában és remélem, hogy a költségvetést jóváhagyó belügyminiszteri intézkedés előtt lefolytatandó tárgyalások során sikerül a deficitet lényegesen csökkenteni.*

A *Tabán felépítéséről* és az ott várható előhaladás mértékéről az alábbi kijelentés számol be:

— A tervpályázat eredménye fényesen igazolja *az Egységes Községi Polgári Párt álláspontját*, amelynek részéről az indítvány a törvényhatósági tanács elé jutott. Közel 70 pályamunka mutatja a szép feladat megoldása iránt tanusított nagy érdeklődést és a tervek között számos olyan elsőrangú elgondolás akadt, amelyeket

feltétlenül eredményesen használhatunk fel a villaváros kialakításánál.

Annakidején az ügyosztályi terv állott előtérben és ha most ugyancsak a városrendezési ügyosztály készít javaslatot a végleges tervekre vonatkozólag, úgy *nyugodt lélekkel megjósolhatom, hogy a régi terv módosul és számításba veszi a tervpályázaton jelentkezett észszerű és izléses megoldásokat.* Megdöltek azok a kombinációk is, hogy a tervpályázat a közművek elhelyezésének késedelmét vonja maga után, mert

függetlenül a tervpályázattól, a tabáni házak lebontását csak júniusban lehet végérvényesen elvégezni

és így nincs akadálya annak, hogy *még a nyár folyamán megtörténjenek az előmunkálatok a közművek lefektetésére.*

Végül *a közmunkák megindításának problémájáról kértünk* véleményt, amelyre vonatkozólag *Kozma* Jenő a következő álláspontot fejtette ki:

— A lecsökkentett költségelőirányzat jóval alatta marad az előző évek méreteinek és ezért hatalmas program nem bonyolítható le. Ilyen körülmények között azonban mégis milliók jutnak a vállalkozásnak és iparnak, úgy, hogy

a főváros a jövőben is betölti azt a hivatását, hogy munkát és keresetet juttasson a vállalkozói tömegeknek.

Ha tömegmunkáról lehet szó, én elsősorban *az utak építésében látom a lehetőségeket és bizonyára alkalom nyílik az idén is arra, hogy javítsuk a budapesti úthálózatot*, amely sok tekintetben rászolgál az erőteljes utánpótlásra.

Remélhetőleg sikerül az idén is megfelelő módozatokat találni ennek a célnak az érdekében

és akkor a költségvetésen kívül további munkalehetőségek állnak majd rendelkezésre.

*

A fentiekben vázolta *Kozma* Jenő a legkiemelkedőbb teendőket, amelyeknek megoldása érdekében egyforma önzetlenséggel működnek együtt az összes községi pártok.

Január
11-én, és 14-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-76. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 21-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

INDORG szervez
ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26. Telefon: 16-1-27

Évtizedekre elhalasztják az óbudai téglagyárak kitelepítését

Összhangba akarják hozni a bányászást a városrész szabályozásával — Tavasszal kiosztják a főváros száz vitézi telkét

A főváros decemberi közgyűlésén elhatározták, hogy száz vitézi telket ajánlanak fel teljesen ingyen a vitézi széknek. A főváros törvényhatóságának ez a hazafias gesztusa az egész országban általános helyesléssel és elismeréssel találkozott és megelégedéssel vett róla tudomást maga az államfő is. Mivel a vitézi telkek szétosztását ennek az évnek az elejére tervezik, felkerestük

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsost,

az illetékes városrendezési ügyosztály vezetőjét, akitől a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az ügyosztály megkezdte az előmunkálatokat azoknak a területeknek a kijelölésére, amelyek leginkább alkalmasnak látszanak *vitézi telkek* számára. Annyi bizonyos, hogy a főváros nem szándékozik *külön vitézi telepet* létesíteni, hanem háromnégy, esetleg ennél több kisebb csoportban fogja a megfelelő területeket vitézi házhelyekül kijelölni és felparcellázni.

— Több ingatlankomplesszum került kombinációba a pesti oldalon és Budán. A pesti oldalon elsősorban

a Krausz Mayer-féle ingatlanokra

gondolunk. A Krausz Mayer-féle ingatlan nagyrésze városzabályozási területnek számít. Az V., VI. és VII. kerület külső részének szabályozási terve tavaly elkészült és ez az új, elméletileg már meglevő gyönyörü városrész a Városligettől a Dunáig, másrészt Ujpest határáig terjed és magába foglalja a Krausz Mayer-féle ingatlanokat is. Mivel ez a komplesszum közel a város központjához, közművek közelében fekszik,

alkalmasnak látszik vitézi házhelyek számára

és nagy előny lenne abból a szempontból is, mert *az új városrész kialakulásának magva lenne a vitézi házak felépítése.*

Az újesztendő másik fontos problémája, *Óbuda városszabályozásának végrehajtása* iránt is érdeklődtünk és ezzel kapcsolatban a következő választ kaptuk:

— Óbuda városrendezése két nagy tényezőtől függ. Az egyik a Hungária-körúti Dunahid, a másik a téglagyárak problémája. A kereskedelmi minisztériumban éppen a közelmultban sürgettük meg, hogy közöljék velünk a hid tengelyének végleges vonalát, mert ehhez kell szabnunk nekünk is a városszabályozási munkákat. Reméljük, hogy ezt az adatot rövidesen rendelkezésünkre bocsátják. *A téglagyárak dolgában is nagyjelentőségű fordulat történt.* A téglagyárak bemutaták üzemterveiket és legjobb úton haladunk ahhoz, hogy *a vállalatok és a főváros közötti ellentétek mindkét fél javára most már hamarosan békésen elsimuljon.* Ennek a célnak az elérésére sikerült a vezetésem alatt álló városrendezési ügyosztálynak az adottságok figyelembevételével olyan eszközöket találnia, amely által

tíz-húsz esztendő alatt biztositható a városképet ma elcsufító telepek üzemének nemcsak megszüntetése,

hanem egyben ezeknek a területeknek az üzem megszünése után olyan állapotban való kialakulása, hogy az a környéknek értékét úgy városkép, mint beépíthetőség szempontjából emeli, Sőt a területnek ezen értéknövekedése egyszersmind *az ingatlantulajdonos vállalatokat kárpótolja* az őket üzemük beszüntetésével érő károkért. Elgondolásunk e tekintetben a következő: Statisztikai adatok alapján megállapitható az évi átlagos tégla- illetőleg agyagszükséglet, így tehát meghatározható tíz-húsz esztendőre előre az a területszükséglet is, amelyen a szükséges agyagmennyiség feltárható.

Ezt a területrészt a főváros az érdekelt vállalatokkal egyetértésben előre kijelölheti,

még pedig olymódon, hogy az agyagbányászas által lehordandó földtömegek egyben a tervszerűen megállapitott *planirozási munkákkal is megegyezzenek.* Megtalálhatja ugyanis a főváros annak a módját, hogy az agyagbányák bányajogát bizonyos meghatározott területekre korlátozza.

Ha tehát a vállalat a tíz-húsz évi agyagszükséglet alapján megállapitott agyagmennyiséget kibányászta, ezzel a munkával egyuttal automatikusan elvégezte a terület tereprendezését is, további bányajoga azonban ezzel megszünt. A kérdés ezután tehát már csak az, hogy mi történjen az ilyen módon immár tervszerűen planirozott területtel. A felelet erre a kérdésre magától adódik. Az ingatlantulajdonos vállalatnak elsősorban saját érdeke, hogy az eddig csupán anyagbányászásra használható területei, másmódon legyenek minél jobban értékesithetők. Saját céljait szolgálja tehát azáltal,

ha területét utak épitésére, parcellázás és parkirozás által az építési területek sorába bevonja

és így a telkeket értékükben lényegesen megnövekedve bocsájthatja áruba. A cél tehát tíz-húsz esztendőn belül teljes mértékben elérhető. Ennek szem előtt tartásával szólítottuk fel az üzemtervek elkészítése kapcsán az érdekelt bányavállalatokat, amelyek jelentéseit *most dolgozza fel az ügyosztály.* Amikor minden más megoldási lehetőség csak illuzóriusnak tekinthető, érdemes az eredményre tíz-húsz esztendeig várni, mert a probléma aránylag rövid idő alatt és a köz érdekeinek teljes figyelembevételével oldódik meg.

A téglagyárak bemutatott üzemterveit még a tél folyamán letárgyalják az illetékes tényezők, úgy hogy tavasszal, amikor a téglagyárak üzeme megindul, már szorosan az előíráshoz alkalmazkodva folytatják az agyag kibányászását és a jövőben előreláthatóan minden a főváros kívánságának megfelelően történik .

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos mentén, 3-as autóbusz.)
ÉTTEREM — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Állatorvosokból alakított repülőbizottságok razziázzák végig az élelmiszerüzleteket és műhelyeket

Az ipari ellenőrzés reformját sürgeti a főváros

Az élelmiszeriparban, úgy mint más iparágakban és a kereskedelem különböző terein, ijesztően elhatalmasodott az utolsó években a kontárkodás. Ez a kontárkodás azonban nemcsak azért káros és veszedelmes, mert a magyar élelmiszeripar kitűnő hírét veszélyezteti, hanem azért, mert a tisztességtelen mohóság nem egyszer emberéletet követel áldozatul és rengeteg betegségnek a forrását nyitja meg. A kerületi elöljáróságok tisztiorvosi hivatalai és a vegyészeti intézet szakközegei tőlük telhetően igyekeznek megakadályozni a visszaéléseket és a IV. kerületi elöljáróság, ahol az összes élelmiszerkihágási ügyeket összpontosították, az utóbbi hónapokban szinte *tömeges eljárást indítottak zughentesek és kereskedők ellen,* de még így sem lehetett megakadályozni ennek a szomorú tünetnek az elterjedését. Ezek a körülmények arra kényszerítik a főváros közélelmezési és egészségügyi adminisztrációját, hogy *szigorított rendszabályokat* léptessen életbe, nemcsak az egyes visszaélések elbírálásánál, hanem az előzetes ellenőrzés terén is.

A tisztiorvosi hivatalban és a vegyészeti intézetnél érdeklődtünk, hogy

milyen új intézkedésekre készül a főváros?

A következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Tény, hogy az élelmiszeriparban az utóbbi időben igen nagy számban állapítottak meg visszaéléseket. Le kell azonban szögeznünk azt, hogy e visszaélések miatt bűnvádi eljárás nemcsak iparosok, hentesek, élelmiszerkereskedők ellen indult meg, hanem sok esetben olyan falusiak és álfalusiak ellen is, akik *silány, rosszminőségű, romlott és az egészségre mindenképpen ártalmas holmit igyekeztek megtévesztő módon a vásárlóközönség nyakába sózni.* Hogy ilyen nagy számban indult meg eljárás élelmiszerkihágás miatt, az azt bizonyítja, hogy az ellenőrzést végző hatósági orvosok és vegyészek lelkiismeretesen végzik munkájukat.

— Az élelmiszerellenőrzés szigorítása és tökéletesítése érdekében most rendkívül nagyjelentőségű intézkedés történt:

a polgármester a közvágóhidakra beosztott állatorvosok felhasználásával repülőbizottságokat létesített,

amelyek a kerületi orvosok és a kerületi elöljáróságok ellenőrzésén kívül rajtaütésszerűen, *váratlanul razziázzák* végig az élelmiszerüzemeket, üzleteket, a piacokat és a vásárcsarnokokat. Vizsgálatuk kiterjed a pályaudvarokra is, ahol főleg a hússzállítmányokat ellenőrzik, különös figyelemmel a vágott baromfi szállítmányokra, mert ezeknél fordul elő aránylag a legtöbb visszaélés. A főváros közönsége tehát nyugodt lehet, hogy

a hatóságok résen vannak

és néhány elenyésző kivételt nem számítva, minden esetben eléri a büntetés azokat, akik élelmiszerhamisítással próbálkoznak és a publikum egészsége és életbiztonsága rovására illetéktelen jövedelmekhez akarnak jutni.

— A repülőbizottságok ellenőrizni fogják

a margarinnal űzött visszaéléseket is.

Semmi közgazdasági érdek nem indokolja a margarin-fogyasztás terjedését. Nem olcsóbb a természetes zsíranyagnál, kaloria-tartalma lényegesen kisebb és káros a mezőgazdaságra is, mert annak egyik igen fontos termékét: *a vajat sok helyen indokolatlanul háttérbe szorítja.* Mint ismeretes, a földmívelésügyi minisztérium egyik régebbi rendelete megköveteli, hogy

feltűnő helyen, táblákon figyelmeztessék a közönséget mindenütt, ahol margarinnal sütnek-főznek.

Ezt a rendeletet eddig sehol sem tartották be. A repülőbizottságok most a szóbanforgó rendelet végrehajtására is figyelemmel lesznek és ahol vétenek ellene, *megindítják ellenük a büntető eljárást.*

Felterjesztésben kéri a főváros az ipari ellenőrzés sürgős reformját

A *Pharmacia* vegyészeti gyárban néhány héttel ezelőtt történt szerencséflenség kapcsán a fővárosnál behatóan foglalkoztak *az egészségre káros és veszélyes üzemek fokozottabb ellenőrzésének halaszthatatlan szükségességével.* A közgazdasági és ipari ügyosztály megtette a szükséges lépéseket, de a fővárosnak a maga hatáskörében nincs módjában a kérdést megnyugtató módon orvosolni, mert a törvény szerint a műhelyek és üzemek ellenőrzése *az iparfelügyelőség ügykörébe tartozik.* A főváros vezetősége a gyakori ipari balesetekre, a beszerzett statisztikai adatokra és a legutóbbi konkrét esetre hivatkozva a napokban felterjesztést intézett a belügyminiszterhez és kérte, hogy az ellenőrzést szigorítsák meg, az üzem- és műhelyvizsgálatok ezentúl évente többször, lehetőleg negyedévenkint történjenek.

— Kérjük — mondja a felirat — az iparfelügyelőséget arra utasítani, hogy a gyárakat és veszélyes üzemeket a szükséghez képest többször is lelkiismeretes gondossággal vizsgálja meg, az üzemek tulajdonosait pedig, ha kell az iparhatóság útján, szorítsa az észlelt hiányok pótlására. Amennyiben pedig az ellenőrzésnek a mai kereteket meghaladó végrehajtása az iparfelügyelők mostani létszáma mellett nem volna keresztülvihető, úgy

a kormány intézkedjen, hogy a budapesti kerületi iparfelügyelőségek személyzetének létszáma sürgősen szaporíttassék.

Nagyon szükséges lenne az is, hogy az iparfelügyelőségek személyzetét elegendő számú *orvossal* is kiegészítsék.

A felirat kapcsán az ipari üzemeknél sűrűn előforduló balesetek és a kívánatos szigorúbb ellenőrzés dolgában *a közgazdasági és ipari ügyosztályhoz* fordultunk felvilágosításért, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— Sajnos, a fővárosban még mindig sok olyan üzemről, nagyobb műhelyről tudunk, amelyek közegészségi, szociális és munkásvédelmi szempontból kifogásolhatók. Számos műhelyben,

főleg textilüzemekről van szó,

nagy porképződéssel járó munkákat végeznek anélkül, hogy megfelelő szellőztetésről gondoskodnának. Rengeteg az egészségtelen oduszerű, vagy pincékben elhelyezett műhely. Az észlelt hiányok okát részben abban látjuk, hogy az ipartelepek ellenőrzésére hivatott kerületi iparfelügyelők túl vannak munkával terhelve, másrészt pedig abban, hogy az iparfelügyelőségek létszámát csökkentették,

a beosztott orvosokat pedig nyugdíjba küldték és helyettük újakat nem alkalmaztak.

Nagyfontosságú közegészségügyi, szociális és munkásvédelmi érdek az egészségre káros és veszélyes üzemek rendszeres, alapos ellenőrzése és az ipari balesetek megelőzése. A beszerzett statisztikai adatok tanusága szerint

az ipari balesetek száma az utóbbi években állandóan emelkedő irányzatot mutat.

Elkerülhetetlen tehát az ellenőrzés megszigorítása. A főváros vezetősége reméli, hogy a feliratban felsorakoztatott érveket méltányolni fogja a minisztérium és gondoskodik a szükséges intézkedésekről.

Komoly sikert hozott a Fővárosi Hirlap akciója:

Feliratban kéri a főváros a tanácsi és a bizottsági ülések nyilvánosságának visszaállitását

Az új fővárosi törvény nemcsak a közigazgatás szervezetében, hanem az autonómia és a közvélemény egymásközötti kapcsolatában is lényeges változásokat hozott. Azok a tényezők, akik Budapest székesfőváros hatalmas szervezetének alapjait annakidején lerakták, azt az elvet tartották szem előtt, hogy *a fővárosi adminisztrációnak minden ténykedése a nyilvánosság megvilágításában szerepeljen* és ez az elvi állásfoglalás hozta magával, hogy az összes ülések a sajtó képviselőinek jelenlétében folytak le. Kivétel egyedül a Tekintetes Tanács ülése volt, ahol a főváros vezetői vitatták meg az eléjük került javaslatokat, minden más szerv azonban a nyilvánosság előtt folytatta tanácskozásait. A közigazgatás reformja és ennek keretében az új fővárosi törvény hozta meg azt a változást, hogy *a szakbizottsági üléseket és a törvényhatósági tanács üléseit zárt ajtók mögött tartják*, amely utóbbi intézkedés

különösen azért szembeötlő, mert például a vármegyéknél a törvényhatósági tanács szerepét betöltő kisgyülés nyilvános jellegű.

Mindentől eltekintve, Budapest népe a legélénkebb érdeklődést tanusítja az autonómia ügyei iránt és ezért is indokolt az a kívánság, hogy a bizottsági és tanácsi ülések a nyilvánosság előtt tartsák tanácskozásaikat.

Az új törvény életbeléptetése óta

a Fővárosi Hirlap állandóan napirenden tartotta a közvéleménynek és a sajtónak ezt a jogos kívánságát

és hasonló értelemben foglalt állást mindenkor az *Egységes Községi Polgári Párt*, ahol számos alkalommal kifejtették azt a nézetet, hogy a törvényhatósági tanács előtt fekvő ügyekben a titkolózásra semmi ok nincsen. A közvélemény informálása és ezért a sajtónak az ügyekbe való közelebbi betekintése *a szabadságjogok sorába tartozik* és végtelenül örvendetes a főváros felelős vezetőinek az a felfogása, amely elismerte, hogy

az ülések nyilvánossága kedvezőbb hatást gyakorol a közvélemény tájékoztatására.

Ilyen légkörben nem volt nehéz az akciót tovább folytatni és most örömmel számolhatunk be arról, hogy *a Fővárosi Hirlap részéről annyiszor hangoztatott kívánság a komoly beteljesülés útjára került.*

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén elsőnek *Bánóczy* László mutatott rá a fővárosi törvény revizíójának szükségességére és kimutatta, hogy az ülések nyilt jellege mindenkor használ a vita színvonalának. *Kozma* Jenő alapos jogászi okfejtéssel hibáztatta azt a körülményt, hogy a közigazgatási bizottság túlnyomóan részletkérdésekkel foglalkozik, aminek az a magyarázata, hogy a tanácsülések zárt jellege folytán *számos odatartozó ügy a közigazgatási bizottság fórumára csúszott át.* Helytelenítette, hogy elvették a tanács nyilvánosságát és

követelte a törvénynek olyan irányú módosítását, amelyik a régi rendszer helyreállítását tüzte maga elé.

Wolff Károly igazat adott *Kozma* Jenőnek abban, hogy a közigazgatási bizottság nem a részletkérdések megvitatására hivatott. Ő is azt az álláspontot vallotta, hogy *a tanácsülések nyilvánosságára feltétlenül szükség van.* Ezután került szavazásra *Bánóczy* László indítványa, amelyet a polgármester hozzászólása után egyhangúan elfogadtak. Az indítványnak megfelelően a közigazgatási bizottság

felterjesztést intéz a kormányhoz, amelyben a fővárosi törvénynek megfelelő módosítását kéri.

Hivatalos útjára indult tehát a nyilvánosság helyreállítására irányuló mozgalom és ha az első sikerről beszámolhatunk, úgy *a legnagyobb elismeréssel kell megemlékezni Huszár Aladár főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester tárgyilagos és konciliáns megnyilatkozásairól, akik mindketten a sajtószabadság híveinek vallották magukat és nagy elégtétellel vették tudomásul a közigazgatási bizottságnak a feliratra vonatkozó határozatát.* Remélhetőleg a belügyminiszter is megtalálja a megfelelő formát ahhoz, hogy a törvényhozásnál benyujtandó módosítás révén *új alapokra helyeződjön a városházi hírszolgálat* és ismét megnyiljanak az ajtók a közvélemény képviselői előtt.

Lehet-e árvíz Budapesten?

Az új árvízvédelmi szabályrendelet érdekes részletei — Az árvízvédelmi bejárás az összes rakodópartokat és a védőgátakat kifogástalan rendben találta

Az utolsó hat esztendőben a főváros árvízvédelmi biztonságának fokozása érdekében igen fontos intézkedések történtek. A védővonalakat a Duna mentén kiépítették és ma már a főváros egész területe, a maximális vízmagasság figyelembevételével, árvíz ellen biztositottnak tekinthető, kivéve Óbuda külső részének egy kis szakaszát. A hatalmas folyam azonban szeszélyes és ezért minden eshetőségre fel kell készülni ma is. A régi árvízvédelmi szabályrendelet közel 40 éves és elavult, ezért már 1911-ben revizió alá akarták venni. Az új szabályrendelet most, végre, csekély huszonhároméves késedelemmel, elkészült és rövidesen a tanács elé kerül.

A látszólag aktualitását vesztett, de lényegében fontos árvédelmi szabályrendeletet *illetékes helyen* az alábbiakban ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A budapesti Dunaszakasz partjai olyan modernül és az eddig mért maximális vízmagasságok figyelembevételével vannak kiépítve, hogy emberi számítás szerint teljes biztonságot nyujtanak. Minden nagy folyammenti városnak azonban fel kell készülni a nem várt meglepetésekre és eshetőségekre is. A víz szeszélyes elem és

onnan is jöhetnek nem várt, alattomos támadások, ahol a főváros nagyszerű kőpartjai már véget érnek.

Nemcsak tavaszi áradások idején, hanem télen, jégzajláskor is. Ez az utóbbi talán még veszedelmesebb. Az 1838 márciusának szörnyű katasztrófáját is ez okozta Pesten.

— A főváros tíz árvízvédelmi öblözetre van felosztva. Ezeket a védőműveket a védelemmel megbizott műszaki ügyosztály

minden év február, május, augusztus és november elején megvizsgáltatja és az esetleg szükségesnek látszó pótlásokról gondoskodik.

Fontosabb hiányoknál a polgármesternek kell jelentést tenni.

— A szabályrendelet részletesen felsorolja, hogy mikor kell veszedelem esetén a zsilipeket lezárni és a parti szivattyúkat üzembe helyezni. A gyárak csatornáinak zsilipjeit nemcsak lezárhatja a hatóság, hanem veszély esetén a nagymennyiségű üzemvizet lebocsátó gyárakat a hatóság le is állíthatja. Ha a Duna vízállása meghaladja a hat métert, a védőműveket fokozott éberséggel ellenőrzik és minden 500 méterre egy-egy gátőrt állitanak.

Ha az áradás hét méternél is magasabb, azonnal meg kell alakítani az árvédelmi bizottságot,

amelynek elnöke a polgármester és tagjai a főváros műszaki vezetőin kivül az állami folyammérnöki hivatal vezetője és a rendőrfőkapitány. Ilyen esetekben az árvédelmi bizottság permanens üléseket tart, a műszaki ügyosztályban állandó ügyeletet rendelnek el, a gátőröket pedig 100 lépésenként állitják fel.

Nyolcméteres vízállásnál a Margit-híd alatti aluljárónál, a Ferenc József-rakparton, a közraktáraknál, a vasúti összekötőhíd pesti oldalán és a budai oldalán, az esztergomi vasútvonal aluljáróinál és a kelenföldi határoknál ideiglenes pótvédőgátakat emelnek. Az óbudai Lőpormalom-dülőt nyúlgátakkal védelmezik és a lakosságot ki kell telepíteni, ha a vízmagasság eléri a 8 méter 20 centimétert. Abban az esetben, ha a Duna vízállása nyolc méteren is túlemelkedik,

az árvízvédelmi bizottságot 20 tagú központi vészbizottsággá kell kiegészíteni,

amelyben már helyet kap a katonai városparancsnok és a tüzoltóság főparancsnoka is. Ilyen nagy veszély idején ez a vészbizottság veszi át az irányítást, megszervezi a mentési akciót és a hajóstársaságok segítségével kellő számú vizijárműről is gondoskodik, hogy a két part között a közlekedést fenntarthassa.

Az idei tél különösen kritikusnak mondható árvízveszedelem szempontjából. A sok havazás, a Duna korai zajlása és a befagyott folyó: mind olyan körülmények, amelyek előidézői az árvízveszedelmeknek. Minthogy azonban a főváros belső területének rakodópartjai általában 7—8 méter magasak, míg az utóbbi évtizedekben tapasztalt maximális vízmagasság hat és félméter körül mozgott, úgyhogy aggodalomra ok nincsen. Mégis szükségesnek tartottuk, hogy *illetékes helyen* érdeklődjünk: mutatkozik-e valamely rendkivüli intézkedésnek a szüksége, tekintettel a szokatlanul magas vízállásra? A válasz, amit kaptunk, a következő:

— E pillanatban az a helyzet, hogy Nagymaros felett a magyar Dunaszakaszon nincs jég. Onnan lefelé jégkéreg borítja a Dunát. A mostani olvadás a Duna állását nálunk számottevően nem befolyásolja. Az áradást az alpesi folyó vízbősége, a hegyekről lerohanó hóolvadás, a Passau-környéki helyzet szokta előidézni.

Ma ilyen veszedelem nincs.

Bécsben például szokatlanul alacsony a vízállás: minusz 150, *áradásról tehát ezidőszerint szó sem lehet.* A Duna helyi duzzadását nálunk az idézte elő, hogy a déli szakaszon a jég összetorlódott és lassabban történik a víz áramlása.

— Természetesen a főváros a folyammérnöki hivatallal és a földmívelésügyi minisztérium vízrajzi osztályával most is éberen figyeli a víz magasságának alakulását és résen van, hogy a legkisebb meglepetés se érhessen bennünket.

A földmívelésügyi minisztérium, a folyammérnöki hivatal szakembereinek részvételével a közelmult hetekben megtartotta az árvízvédelmi bejárást is.

Az összes rakodópartokat és védőgátakat pontosan ellenőrizte a bizottság és *mindent a legnagyobb rendben talált.* Budapest területén ma már legfeljebb néhány távoli periféria az, ahol *rendkivüli vízállás esetén óvatosságra van szükség*, de e tekintetben is évről-évre javul a helyzet. Igy például még a mostani szük pénzviszonyok között is folytatjuk a kőpartok kiépítését és az esztendő folyamán a budai oldalon, a Cserepes-utcától észak felé, épül néhány százméteres új part. Ez már messze fent Óbuda területén halad. Erre az új rakodópartra fogjuk kitelepíteni *a Margithid környékéről* a kőtereket és a kavicslerakodó helyeket is.

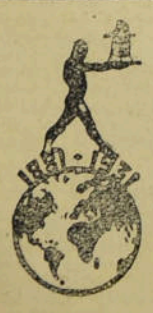

A legjobb sokszorositó gép a Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20

TRAUB ÖDÖN

aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata

Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.

Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.

Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «

Dorogon . . . . . « « « 3.000 «

Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya

Nyergesujfalu . . . « « « 60,000.000 drb.

Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA

VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen

BÉRKOMPRESSORT

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó

Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-49.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.

TEL.: 86-0-64 SZ.

BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.

Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

Kiss Jenő

okleveles mérnök, építési vállalkozó

Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám

Telefon: 150-81

HAJNAL IMRE

okl. mérnök, kövezőmester

Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.

Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,

kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köpört, salakot

OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.

bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Gazdasági Értesítő

Befellegzett a hamisan reklámozott alkalmi árusításoknak

Büntető eljárás a Royal Orfeum ellen Josephine Baker megtévesztő reklámhirdetései miatt

Az elmult héten nyilvánosságra hozták a tisztességtelen üzleti versenyről és az üzleti hirdetések korlátozásáról rendelkező 1933:XVII. t.-c. végrehajtási utasitását, amelynek alapján *az új rend január 1-én már életbelépett.* A legális magyar kereskedelem a legnagyobb örömmel üdvözli ezt a régóta várt törvényes reformot, amely remélhetőleg *véget vet az utóbbi esztendőkben mindjobban tapasztalt elburjánzásoknak, a különféle megtévesztő és hangzatos címeken hirdetett végkiárusitásoknak, álüzletfeloszlatásoknak és mindenféle alkalommal rendezett alkalmi és a közönséget megtévesztő vásároknak.*

Legnagyobb jelentősége az új törvénynek a büntető szankciók területén található. A régi törvény szerint ugyanis, ami alatt az 1883. évi ipartörvényt és az 1923. évi V. törvénycikket kell érteni, amely kivette a bíráskodást az iparhatóság kezéből és a járásbíróságra bízta,

nem volt leszögezve, hogy melyik hatóság jogosított a feljelentést megtenni a tisztességtelen verseny bűnébe eső, vagy a hirdetésekkel visszaélő kereskedők ellen.

A kereskedőknek természetesen joguk lett volna feljelentést tenni. Látták is az „üzletáthelyezésekkel", „végkiárusitásokkal", mindenféle „vásárokkal" és megtévesztő hirdetésekkel történő visszaéléseket, *de feljelentő mégsem akadt,* mert a peres eljárással járó költségeket és összes kockázatokat a feljelentőknek kellett vállalni.

Most ez a helyzet megváltozik, mert a székesfőváros V. kerületi elöljárósága, ahová a polgármester az összes engedélyezési és hirdetési ügyeket összpontositotta, hivatalból ellenőrzi: *van-e engedélye valamely kereskedőnek végkiárusitás, vásár, vagy más alkalmi árusitás rendezésére és hirdetésére?* Ha nincs és kiderül a visszaélés, úgy az V. kerület, mint iparhatóság,

hivatalból tesz minden esetben feljelentést a visszaélés elkövetője ellen.

A végrehajtási utasitás egyébként részletesen kiterjed a tisztességtelen verseny és a féktelen üzleti hirdetéssel üzött visszaélések minden elképzelhető formájának a meggátlására. Az 1. szakasz a törvényben felsorolt néhány eset kivételével, eltiltja *bármilyen alkalomszerü árusitás* hirdetését. Igy például nem szabad ezentúl tűzből megmentett áruk, végeladás, kiselejtezés stb. cimén alkalmi árusitásokat rendezni.

Véget vet a törvény a végkiárusitásra alapitott új üzleteknek,

a közönség megtévesztésére szolgáló folytonos üzletáthelyezéseknek és a szezónvégi árusitást is, előzetes engedélyhez kötve, negyedévenkint egyszer engedélyezni, legfeljebb tizenötnapos terjedelemmel, a karácsonyi, húsvéti vásár pedig az ünnep első napja előtt 14 napon át tartható. A határidő leteltével a hirdetményeket, alkalmi cégtáblákat, stb. nyomban el kell távolitani.

A törvény 16. szakasza felhatalmazza a fővárost, mint iparhatóságot, hogy *akár szakértők igénybevételével, minden esetben a helyszinen ellenőrizze, megtartja-e a kereskedő az előirt feltételeket és kereteket.* Ennél az ellenőrzésnél szakértőül

az illető érdekképviselet által kijelölt, vagy egyébként kiszemelt egy-egy szakmabeli kereskedőt kell meghivni.

A törvény végrehajtási utasításának figyelme kiterjed arra is, hogy *az alkalmi vásárokat mindig lehetőleg egyidőben rendezzék az összes kereskedők* úgy, hogy valamennyien részesei legyenek az esetleg jelentkező nagyobb üzleti forgalomnak. A törvény végrehajtásánál a főváros a budapesti Kereskedelmi és Iparkamarával szoros együttműködést létesített.

Büntető eljárás a Royal Orfeum ellen

Josephine Baker megtévesztő reklámhirdetése miatt

Értesülésünk szerint az új törvénnyel elsőízben különben nem kereskedő, vagy iparos, hanem a *Royal Orfeum került összeütközésbe,* még pedig azért, ahogy a fekete diva: Josephine *Baker* vendégszereplését hirdette. Karácsony előtt a lapokban hirdetések jelentek meg, hogy

az európai vándorkörúton levő exotikus díva karácsonytól újévig a Royal Orfeumban fog fellépni.

A nyolcnapos vendégszereplés alatt naponkint 2—3 előadást fog tartani, hogy mindenkinek módjában legyen a világhíres, de Párisban már levitézlett fekete művésznőt meghallgatni. *A vendégjáték meghosszabbításáról, a hirdetések szerint, szó sem lehet,* mert január 1-étől a művésznőt szerződése más külföldi város szinpadára kötelezte.

Elmult azonban január 1-e és a fekete primadonna még mindig a Royal Orfeumban mutogatja szines bájait

és a reklámhirdetések azt állitják, hogy *„sikerült a vendégjátékot meghosszabbitani".* Az V. kerületi elöljáróságon ezt megtévesztő hirdetésnek minősitették és ennek megfelelően *a Royal Orfeum ellen a büntető eljárást megindították.*

G. F. B.

A közvélemény még nem felejtette el azt a végnélküli botrány-krónikát, amely a közelmultban a G. F. B. néven szereplő gyertelepen történt. A felháborító cselekményt — mint ismeretes — az a körülmény idézte elő, hogy *adófelszólamlási bizottság módositani batorkodott Fekete J. Jakab gyártulajdonos adóját azzal az indokolással,* hogy a textilüzem hatalmas forgalma és jövedelme aránytalanul nagyobb, mint az általa beszolgáltatott adók összege. Ezt a megállapitást teljes joggal tette az adófelszólamlási bizottság és mert a G. F. B. üzemek alaposan kihasználják a vámvédelem révén számukra jutott monopóliumot: *nem volt meglepetés az adótételek egyébként nem lényeges felemelése.*

Fekete J. Jakab feldühödten vágta magát autójába az adófelszólamlási bizottság határozata után és bősz haraggal érkezett meg a gyárépület kapujához. Idegzete nem bírta el a közterhekhez való hozzájárulás mértékének lényegtelen megnagyobbodását és ezért

bosszut állott 700 alkalmazottján.

Pillanatok alatt elkészültek *a felmondó levelek,* amelyek télviz idején az utcára tették ki a G. F. B.-gyár összes alkalmazottait, munkásokat, tisztviselőket és az összes segéderőket. Az országos botrány szinte egyértelműen viharzott *Fekete* J. Jakab ellen és a nemzeti érdekeket semmibe vevő gyártulajdonos csakhamar *Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter szigorú felelősségre vonása alá került.* A miniszter energikus határozottsága meghozta az eredményt:

a G. F. B.-márkák monopóliumos ura nyomban visszavonulót fujt

és belenyugodott abba, hogy *a konjunkturális évek alatt szerzett hatalmas vagyonából alig számbajöhető töredéket az adóhivatalnak juttat.* A közvélemény elitélő felfogása azonban nem változott meg ilyen gyorsan és *a bojkott-mozgalom* országos jelleget öltött. A G. F. B.-gyártmányok azóta kissé megfogytak a közönség jóhiszeműsége előtt és *a Pókharisnyák legendája is megfakult* az egykönnyen felejteni nem tudó publikum lelkében.

A nagy terjedelmű magyarázó nyilakozatok sem győzték meg a közvéleményt arról, hogy *Fekete J. Jakab gyártulajdonosnak igaza volt akkor, amikor alkalmazottait és azok családját azonnali hatállyal eltávolította.*

Legkevésbbé sikerült megnyugtatni a legális kereskedelem tagjait,

akikkel szemben amúgyis súlyos bűne G. F. B.-gyárnak, hogy *Pók Áruházak néven önálló üzleteket létesitett és gyártmányait a közvetítő kereskedelem teljes kikapcsolásával juttatja a fogyasztókhoz. A kereskedelem súlyos veszteségeket szenved a Pók-üzletek terjeszkedése révén* és ezért

csodálatos, hogy az egyik legelőkelőbb érdekképviselet organuma reklámizü dicséreteket zeng arról a gyárról, amelyiknek minden cselekményét a detailkersekedelem elleni manőver fűti.

Még ha igaza is volna Fekete J. Jakabnak, akkor sem tartjuk helyesnek, hogy *az érdekképviselet hatalmas dicshimnuszokat engedélyez a G. F. B.-gyárnak,* amely az államhatalommal szállt szembe és haragját az alkalmazottak százain akarta méltatlanul megbosszulni. *Nagyon téved a G. F. B.-gyár, ha azt hiszi, hogy elérkezett az idő, amikor hangulatot csinálhat maga mellett* és

nem hisszük, hogy a szóbanforgó érdekképviselet elnézése megtéveszti a kereskedői és fogyasztói tömegeket,

a G. F. B. gyár és a Pók Áruházak egyedülvaló magasztossága felől.

UJ REND a kereskedelmi minisztériumban

Tormay Géza a miniszter állandó helyettese

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a kereskedelmi minisztérium új ügybeosztást és szakosztályi átszervezést hajtott végre *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter olyan elgondolása alapján, amelyik az ügyeket korszerű és áttekinthetőbb formában tudja elintézés alá juttatni. A miniszter helyettesének nagy poziciójába *Tormay* Géza államtitkár került, aki a közlekedést, a kereskedelmi és ipari politikát intéző szakosztályok harmónikus együttműködését biztositja és gondoskodik az ügyintézés gyorsaságának fokozásáról, valamint azok racionális egyszerűsitéséről.

A minisztérium ügyköre ezek szerint még négy csoportra tagozódik: *közlekedés, ipari termelés, ipari és kereskedelmi jogalkotás, igazgatás és szakoktatás.*

A közlekedési csoport

szakosztályainak felülvizsgálatát dálnoki *Kováts* Gyula államtitkári címmel felruházott miniszteri osztályfőnök látja el, akinek kinevezése már megtörtént. Idetartoznak a közlekedéspolitikai, a vasúti, a gápjármü-, a hajózási, az útügyi, a légügyi és az idegenforgalmi ügyek.

A kereskedelmi csoport

Péteri Ödön miniszteri osztályfőnök felülvizsgálata alatt a bel- és külkereskedelmi szakosztályokat foglalja magába.

Az iparfejlesztési,

az energia-gazdálkodási, a villamossági és ipari munkásügyek *Tóry* Gergely helyettes államtitkár felülvizsgálata alá tartoznak és ugyancsak itt intézik a kisipari és háziipari ügyeket is.

A magasépitési és a városrendezési ügyek

intézése *Toperczer* Ákos helyettes államtitkár felügyelete alá jutott. A negyedik csoportba

az ipari és a kereskedelmi jogalkotás,

valamint a szakoktatás ügye tartozik, amelyhez csatlakozik *a törvényelőkészités* ügyköre, *Halla* Aurél miniszteri tanácsos irányitása alatt. Az

ipari közigazgatási,

a közszállitási és a bányászati ügyek intézésére *Samassa* Aurél helyettes államtitkár kapott megbizást.

Az *új szakosztályok* élére a következő kitünő főtisztviselők kerültek: a közlekedéspolitikai osztályt *Darányi* Ferenc miniszteri tanácsos, az autószakosztályt *Ladányi* Dezső miniszteri tanácsos, az idegenforgalmi szakosztályt *Válkay* Bertalan miniszteri tanácsos, a kisipari és háziipari osztályt *Kruchina* Károly báró miniszteri tanácsos vezeti. Uj vezető került az útügyi műszaki osztály élére, *Benke* István miniszteri tanácsos személyében, míg a belkereskedelmi osztály vezetését *Péteri* Ödön miniszteri osztályfőnök vette át. Az energiagazdálkodási és villamositási osztály vezetője *Fejér* Gyula miniszteri tanácsos, helyettesei pedig vitéz *Dináry* Ervin miniszteri osztálytanácsos és *Madarász* Viktor államvasúti igazgatóhelyettes.

Az ügykezelés reformja messzekiható jelentőségü az ügymenet egységesitése és az egész irányitás áttekinthetése szempontjából. Az ezzel kapcsolatban végrehajtott személyi változásokat a magyar közgazdasági élet nagy elismeréssel fogadta.

Életelixir az élesztőben. A *Krausz-Moskovits Egyesült Ipartelepek Rt.* december 31-én tartotta közgyűlését, amely az 1,400.000 pengő alaptőke után részvényenkint 4 pengő osztalék kifizetését határozta el. A nyilvánosságra került mérleg adataiból kitünik, hogy az 1.4 millió pengőre becsült gyári ingatlanokat és berendezést már 85% erejéig leirták, amennyiben az értékcsökkenési tartalék 1.2 millió pengőre rúg. Az üzleteredmény, a mérlegtechnika nagyobb dicsőségére, az utóbbi időben ugyan évről-évre csökken, de azért nem kell kétségbeesni *Moskovits* Miklós kormányfőtanácsos úr vállalatának a sorsán, mert a vállalat főterméke: *az élesztő,* még mindig elég busás hasznot hajt Moskovitséknak és az élesztő-kartel többi tagjainak. Annál kevesebbet keres azonban a kinestár, dacára az élesztő hallatlanul magas árának. A magyar kinestár is követhetné osztrák kollegája példáját, ahol a jövőévi költségvetésbe beállitották az *élesztő-adót,* amelyből 2 millió schilling bevételt remélnek. Ilyen kétmilliós új bevétel a mi államháztartásunkban is elkelne. Sok ezer diplomás ifjú jutna belőle kenyérkeresethez.

A betétkamat. Az Országos Hitelügyi Tanács által a takarék- és folyószámlabetétek kamatlába felső határának leszállításáról szóló, a Budapesti Közlöny december 31-iki számában megjelent kormányrendelet értelmében az egész vonalon félszázalékkal mérsékelte. A budapesti pénzintézetek elhatározták, hogy folyó évi január 1-étől kezdve az Országos Hitelügyi Tanács által megállapitott leszállitásnak megfelelő mértékben, tehát ugyancsak félszázalékkal mérsékelik a betéti üzletágban a kamatlábakat.

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése. A Magyar Nemzeti Bank február hó 5-én (hétfőn) délután 6 órakor tartja közgyűlését a bank budapesti (V., Szabadság-tér 8. szám) alatti székházának második emeleti nagy tanácstermében. A közgyűlésen a Magyar Nemzeti Bank alapszabályainak 12. cikke értelmében csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik 25 részvénynek birtokát a banknál 1933. évi július hó 31-éig eszközölt letétel útján igazolták és ezen részvényeket azóta vissza nem vették.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi híveink újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának kolosszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégíthetné Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámíthatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcos társa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

Ujságírók küldöttsége a főpolgármester és a polgármester előtt

Hagyományos szokása a városházán akreditált ujságíróknak, hogy újesztendő küszöbén felkeresik a főváros vezetőit és jókívánságaikat ebben a formában is kifejezésre juttatják. A tisztelgés *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester előtt történt, akiket a *Fővárosi Tudósítók Testülete* küldöttségének élén *Paizs* Ödön, illetve *Kelemen* Géza üdvözölt. A főváros vezetői előtt egybehangzó utalás történt arra, hogy a közérdek szempontjából

elsőrendű fontosságú a tanácsülések és a bizottsági ülések nyilvánosságának helyreállítása,

hogy a sajtó ismét megjelenhessen azokon a fórumokon, ahol a főváros vitális ügyeit tárgyalják. Ugy a fővárosnak, mint a lakosságnak egyforma érdeke, hogy *a sajtó közvetlenebbül és megbizhatóbban informálja a közönséget*, mert a zárt ülésekről megszerzett információk sokszor pártpolitikai szemüvegen keresztül adják vissza a történteket. A sajtó képviselői nyugodt lelkiismerettel ismételték meg kérésüket a főváros vezetői előtt, mert úgy *Huszár* főpolgármester, mint *Sipőcz* polgármester több alkalommal leszögezték azt az álláspontjukat, hogy

a sajtó útján visszaállítandó nyilvánosságot a maguk részéről kívánatosnak tartják.

Ezt az alkalmat is felhasználták arra, hogy ilyen irányban a kezdeményezést kilátásba helyezzék és hangoztatták, hogy *megtalálják a kellő eszközöket ahhoz, hogy a sajtó részvételét az egész vonalon csorbítatlanul visszaállítsák.*

A hivatalos üdvözlések lezajlása után fesztelen beszélgetés indult meg, amelynek során az összes időszerű kérdések napirendre kerültek.

Huszár Aladár főpolgármester

meggyőző erővel fejtegette, hogy *az ifjúság kérdése szoros összefüggésben van Trianonnal.* Kimutatta, hogy ma kétszerannyi diplomás hagyja el a főiskolákat, mint amennyi Csonkamagyarország felvevőképessége. Az illetékes tényezők a legnagyobb lelkiismeretességgel kívánják szőnyegen tartani ezt a súlyos problémát és a revizió bekövetkeztéig is mindent elkövetnek *az ifjúság érvényesülése érdekében.*

Lelkes szeretettel beszélt a főpolgármester

az idegenforgalom ügyéről és Budapest-fürdővárosról.

Kifejtette, hogy Budapest az egyetlen város, ahol *a gyógyforrások minden betegségre arkánumot nyujtanak.* Amíg a külföldi nagy fürdőhelyeken kimondottan speciális betegségek gyógyításáról lehet szó, addig Budapesten majdnem az összes gyógyítótényezők rendelkezésre állanak *egy milliós kultúrváros közepén.* Az idegenforgalom ma az egyetlen tényező, amely hasznot hozhat az iparnak, a kereskedelemnek és ezért mindent el kell követnünk, hogy ezen a téren a fellendülés bekövetkezzen.

Rátért ezután

a kikötő-kérdésre,

amelynek fejlesztése ugyancsak *messzemenő eredményeket hozhat.* Képtelenség, hogy a hatalmas tőkéket elnyelő intézményt elborítsa a fű, holott Budapestnek meg van az adottsága ahhoz, hogy *árucsere központja legyen a nyugat és kelet forgalmának.* Ehhez kapcsolódik

az állandó kiállítási csarnok

létesítése, amelynek érdekében messzemenő akciót kíván indítani.

Sipőcz Jenő polgármestert,

mint Budapest első polgárát köszöntötte a városházi ujságírók küldöttsége, kiemelve a polgármester nagyrabecsült személyét, önzetlen fáradhatatlanságát és emberi szívjóságát, aki mindent elkövet, hogy *messzemenően gondoskodjék Budapest polgárságának jólétéről.* A polgármester hálás szavakkal köszönte meg az újévi jókívánságokat és hangoztatta, hogy mint a multban, úgy a jövőben is, *az ujságírókat belső munkatársainak tekinti, akiknek önzetlenségében és odaadásában sohasem csalódott.*

Liber Endre üdvözölte a polgármestert. Január első napjaiban *Sipőcz* Jenő polgármester nem tartózkodott a fővárosban, a főváros tisztviselőinek nevében tehát szerdán délelőtt üdvözölte *Liber* Endre alpolgármester *Sipőcz* polgármestert és biztosította az összes fővárosi alkalmazottak szeretetéről és ragaszkodásáról. A polgármester meghatott szavakkal köszönte meg az üdvözlést és *fokozott kötelességteljesítésre hívta fel a tisztviselőket.*

Uj elnököt választott az előljárók értekezlete. A kerületi előljárók értekezletének elnöki széke *Szenthe* Miklós tanácsnok nyugalombavonulásával január 1-től megüresedett. Az előljárók multheti ülésükön foglalkoztak az elnöki tisztség betöltésével és arra *Spannberger* Alajos dr. I. ker. előljáró-tanácsnokot választották meg. Komoly jelöltje volt az elnöki széknek *Unger* Béla tanácsnok, IV. kerületi előljáró is.

Rövidesen megnyilnak a fővárosi továbbképző tanfolyamok. A racionalizálási akció során a főváros vezetősége már két éve elhatározta, hogy a tisztviselők számára továbbképző tanfolyamokat rendeznek. Eddig csak nyelvtanfolyamokat tartottak, most azonban rövidesen megnyitják az első továbbképző szaktanfolyamot is, még pedig a kezelőtisztviselők számára. A tanfolyamok *hathetesek* és negyvenes csoportban oktatják a modern közigazgatás ismereteire a hivatalnokokat. Az oktatók és előadók kiválogatása már megkezdődött. A tanfolyamok hallgatása kötelező.

Engedékeny álláspontra helyezkedik a kincstár a vizumdijak eltörlésénél

A vizumkényszer megszüntetése az idegenjárás nagyarányu fellendülését igéri

Huszár Aladár főpolgármester a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában meggyőző érvekkel mutatott rá az idegenforgalom páratlanul nagy jelentőségére, amelynek révén óriási kereseti lehetőségek kinálkoznak Budapest iparosai és kereskedői számára. Az a körülmény, hogy a főváros idegenforgalma a kedvező fejlődés tüneteit mutatja, indokolttá teszi annak a reménynek a megvalósulását, hogy *Budapest divatbajön a külföldön* és a dunamenti szép várost nagy tömegekben keresik fel nemcsak a szórakozást keresők, hanem elsősorban azok, akik betegségük ellen keresnek hatásos gyógymódokat. Az idegenforgalom emelkedése és általában a Budapest-fürdőváros kialakulása a legjobb úton halad és minden tényezőnek kötelessége ezen a téren azt az érdeket szolgálni, hogy *a külföldiek látogatása minél jelentősebb előnyöket hozzon a nemzetgazdaság részére.*

Sajnálatos körülmény, hogy ez a felismerés még nem ültette át a gyakorlatba

a különböző utazási korlátozások megszüntetését,

amelyek súlyos akadályokat jelentenek a Magyarország felé irányuló idegenjárás számára. A legjobban kifogásolt nehézségek *a vizumkényszer* idézi fel, amelynek a megszerzése minden körülmények között kényelmetlenséget és költséget jelent. A külföldi magyar konzulátusok és követségi képviseletek minden előzékenysége hiábavaló, mert

a vizumot meg kell vásárolni,

ez pedig hallatlan hátrányt jelent azokkal az államokkal szemben, amelyek nem kényszerítik az idegeneket, ennek a végeredményben felesleges jogosítványnak a megvásárlására. A budapesti idegenforgalmi testületek a beadványok tömegével mutattak rá a vizumkényszer óriási hátrányaira, azonban az érvek sokasága megdölt a pénzügyi igazságon, amely szerint

a vizumdijak az államkincstár számára tekintélyes jövedelmet biztosítanak.

A vizumkényszer eltörlése most erős lendületet nyert *Huszár* Aladár főpolgármester tettrekészsége révén, aki a leglelkesebb munkása a budapesti idegenforgalom naggyátételének. A főpolgármester illetékes helyeken sürű tanácskozásokat folytatott erről a kérdésről és kifejtette, hogy

nemzeti szempontból is kivánatos a vizumdíjak eltörlése,

mert az ilyen címen kikényszerített jövedelmek *90%-a a megszállott területek magyarságának a zsebéből kerül elő.* Hangoztatta a főpolgármester azt is, hogy az országos szempontokon kívül Budapestnek is eminens érdeke a vizumdíjak megszüntetése, mert csak így remélhető az idegenforgalomnak olyan méretekre való növelése, amelyik azután kézzelfogható eredményeket juttat Budapest lakossága számára. Nem titkolta az a tervét sem a főpolgármester, hogy

a kérdést mindaddig napirenden tartja, míg ebben a vonatkozásban sikerül az idegenforgalom útjából a nehézségeket végleg kiküszöbölni.

Értesülésünk szerint a pénzügyminisztériumban megfontolás tárgyává teszik a vizumdíjak eltörlését. Alternatív tervek állanak rendelkezésre, amelyek lehetővé teszik az elmaradt bevételek pótlását és ezért közel áll az az időpont, amikor *a külföldiek a vizum megszerzésének mellőzésével léphetik át a magyar határt.*

Január 1-től a kis jelentőségü ügyiratok nem kapnak központi iktatószámot. A polgármester január 1-től a közigazgatás gyorsítása érdekében több újítást rendelt el és léptetett életbe az ügyiratkezelés terén. Egyik legfontosabb és legérdekesebb reform az, hogy *a kisebb jelentőségű és különösebb elintézést nem igénylő ügyiratokat nem iktatnak,* illetve csak az illető ügyosztályban kap számot. Az automatikusan visszatérő jelentéseket a nagy iktatóban egyetlen közös szám alatt tartják majd nyilván. Azt is elrendelte a polgármester, hogy ezentúl az összes ügyosztályok minden nap külön e célra szolgáló blankettán tartoznak közölni a Tudakozódó Irodával, hogy milyen ügyiratok futottak be, melyeket továbbítottak, hová küldték tovább, vagy mi módon intézték el. Ezzel az újjítással minden érdeklődő pontosan értesülhet majd arról a Tudakozó Irodában, hogy milyen stádiumban van ügyes- bajos dolga.

Szigorúan ellenőrzik a téli építkezéseket. A kőművessztrájk elhúzódása igen sok zavart és bonyodalmat okozott az összel megkezdett építkezésekben. Számos építtető és vállalkozó úgy próbálta behozni az elvesztett időt, hogy a hideg téli napok alatt minus 6—14 fokos hidegekben is folytatták a munkát, holott ez az építkezés, különösen a betonmunka szilárdságát és biztonságát erősen veszélyezteti. A polgármester több konkrét eset kapcsán rendeletet adott ki és utasította a kerületi előljáróságokat, hogy a falazási és betonmunkákat fagyos időben okvetlenül tiltsák el. A polgármester hangoztatja, hogy tudomása szerint máris sok épületen készültek olyan vasbetonmunkák, amelyeknél az előírt *óvintézkedéseket nem tartották be,* valószínű, hogy ezen épületeknél a beton nem lesz elég szilárd és a fagy elmultával, illetve az állványok elbontásával *balesetek fordulhatnak elő.* A kerületi mérnökök most felülvizsgálnak minden téli építkezést.

Budapesti Képeskönyv. Közel kétszáz, javarészt még sehol sem közölt eredeti fényképben mutatja be a fővárost a *Budapesti Képeskönyv.* A képek alatt ötnyelvű szöveg hirdeti Budapest kulturájának magas fokát. Jobban nem lehet megismerni a fővárost, mint ebből a békebeli fényüzéssel kiállított, igazán „szívvel" alkotott gyönyörü könyvből, amely német, angol, francia és olasz nyelvű kiadásban is megjelenik. A Budapesti Képeskönyvet *Genthon* István dr. művészettörténeti iró és *Nyilas-Kolb* Jenő, A Képeskönyv-sorozat szerkesztője állította össze. *Kovácsházy* Vilmos székesfővárosi tanácsnok irt hozzá meleghangú előszót.

A „Bibic-telep" nyomorúsága. „Bibic-telep"-nek csúfolják és méltán, Budapestnek ezt a máról-holnapra kinőtt városrészét, amely a Kelenföld alsó részén néhány év alatt rohamosan számottevő városrésszé fejlődött. Ma már 3—4000 lakosa van a telepnek, nagyobbára tisztviselők, kereskedők, iparosok, ipari munkások. A telep nagynehezen a vízvezetéket és villanyvilágítást megkapta, de egyéb közművekhez (út, csatorna, villamos, stb.) semmi módon sem tud hozzájutni. Ezért nedves időkben az utcáknak csúfolt sártengerben bokán felül érő pocsolyában kell gázolniok. És az életbiztonság is veszélyben van: az egész területen egyetlen rendőrőrszem, de még nyilvános telefonállomás sincsen, hogy betegség esetén orvost, veszély idején rendőrt, vagy tüzesetnél a tüzoltókat, esetleg balesetekhez, szerencsétlenségekhez a mentőket lehessen hívni. A székesfővárosnak ezek az elhagyott polgárai sürgősen jó utakat, közbiztonságot és egészségügyi intézkedéseket kérnek.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Pénzügyi katasztrófát jelentene a fővárosra a vámtarifák eltörlése

Komoly akció a méltányos megoldás érdekében

A környék panaszai és kívánságai még ma is sűrűn hangzanak el Pest vármegye üléstermében, ahol főleg azt kifogásolják, hogy a vámtarifa kérdésében nem történik a főváros részéről méltányos intézkedés. A vármegye közgyülése a közelmultban felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, amelyben azt kérte, hogy *hatalmi szóval történjen rendelkezés a Budapestet körülövező vámhatárok átlépési díjainak leszállításáról.* A belügyminisztérium még nem válaszolt erre a feliratra, de intézkedés sem történt, aminek észszerű magyarázata, hogy a kormány a főváros érdekeinek figyelmen kívül hagyása mellett nem hajlandó egyoldalú rendelkezéseket tenni.

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában rámutatott arra, hogy a piaci helypénzek, az őstermelői árusítás és az élelmiszer felhozatal dolgában a főváros messzemenő koncessziókra hajlandó és teljesít minden olyan kívánságot, amely a környék kereskedőinek és iparosainak a megélhetését elősegíti. A vámtarifamódosítás azonban olyan *elevenbevágó pénzügyi kérdés,* amelynek a megoldása a legnagyobb körültekintést igényli éppen a mai viszonyok között, amikor a főváros költségvetése a jövedelmek kiesése következtében érzékeny veszteségeket szenved. A kérdéssel azonban foglalkozni kell és a várható megoldásról

beavatott helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Amikor az úgynevezett kerekasztalkonferencia terve felmerült, *Huszár* Aladár főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester a legnagyobb készségüket fejezték ki a környék kívánságainak honorálása tekintetében. A tanácskozások eredményeképen sikerült is messzemenő kedvezményeket juttatni a környék termelő rétegeinek, tehát elmondható, hogy

ez a konferencia eredményes volt, mert a kívánságoknak közel 90 százalékát teljesítettük.

Egészen más elbírálás alá esik a *vámtarifa ügye,* amely önmagában nagy horderejű pénzügyi kérdés. Egészen minimális engedmények szóbajöhetnek a további tárgyalások folyamán, lényeges enyhítéseket azonban nem igérhetünk,

mert különben a költségvetés teljes felborulásával kell számolnunk.

Ha ebben a vonatkozásban a hangoztatott panaszokat ki akarjuk küszöbölni, úgy olyan pénzügyi meglepetések zúdulnak ránk, amelyeket kivédeni semmiféle eszközzel sem lehet.

— A főváros vezetősége a legnagyobb készséggel áll a vármegye rendelkezésére és mindent elkövet, hogy az annyira kívánatos összhangot az egész vonalon helyreállítsa.

A törekvés azonban nem mehet el odáig, hogy ez a főváros számára a legsúlyosabb pénzügyi áldozatok formájában jusson kifejezésre.

Remélhetőleg sikerül megfelelő alapot találni, amelyik mindkét fél számára kiegyenlítő megoldást hoz.

•

A főváros költségvetésének jóváhagyása előtt kerülnek ismét szőnyegre a környékkel kapcsolatos kérdések és ekkor történik döntés a vámtarifa ügyeiről, amelynek kimenetele elé nagy várakozással tekintenek a pestkörnyéki érdekeltségek.

További három évre engedélyezi a főváros a kiskereskedők egymilliós hitelkeretét

Még 1928-ban történt, hogy a közgyűlés méltányolta a kiskereskedelem részéről elhangzott kívánságokat és hozzájárult ahhoz, hogy *a kisipar mellett a kiskereskedői tömegek is olcsó hitelhez jussanak.* Ennek a célnak a megvalósítása érdekében a székesfőváros pénzkészletéből 1 millió pengőt bocsájtottak a *Kisipari Hitelintézet* rendelkezésére olymódon, hogy ezt az összeget az intézmény 1933 végén köteles a fővárosnak visszaadni. A határozat ilymódon való megkötöttsége a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki az érdekeltek körében és a hivatalos beadványok tömege érkezett a polgármesterhez, amelyek *a hitelkeret további fenntartását kérték.*

A hatalmas összegre rugó kiskereskedői hitel továbbra is megmarad. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint ugyanis az összes illetékes tényezők átérzik ennek a kérdésnek a nagy horderejét és ezért nem zárkóznak el a kiskereskedők ilymódon való támogatásától. A szóbanforgó egymillió pengő sorsáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kiskereskedelem ezidőszerint még mindig súlyos viszonyaira hivatkozással az a kívánság merült fel, hogy a főváros a rendelkezésre bocsájtott hitel lejáratát továbbra is meghosszabbítsa. A polgármester e kívánsággal szemben teljes megértéssel viseltetett és ezért a pénzügyi osztály útján olyan előterjesztést tett, hogy

a rendelkezésre bocsájtott hitel lejárata 1936 végéig meghosszabbíttassék.

Az autonómiában helyet foglaló pártok a legnagyobb megértéssel fogadták az eziránvú mozgalmat és ezért *már most bizonyosra vehető, hogy a kiskereskedők a maguk kölcsönigényeit további 2 évre a kisipari hitelintézet útján továbbra is kielégítteik.*

*

A főváros állásfoglalása nagy megnyugvást keltett kiskereskedői körökben és máris megindult a mozgalom az eddigi folyósított hitelek meghosszabbítása érdekében.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

Munkájára a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenmertes a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntő-dája motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 • Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

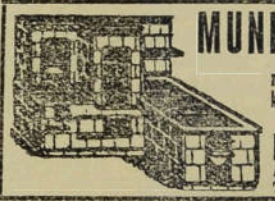
MUNKÁCSY GYULA cég
m. kir. szab. takaréktűzhely, kályha, kéménytoldó és lakatosárugyár
Budapest, VII., Rózsa-utca 39.
Mintaraktár: VII., Izabella-tér 5.
Telefon: 31—2—80 és 35—9—16.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. január 17. 3. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az új fővárosi törvény hiteles tartalma

Feltűnő intézkedések módosítják az autonómia szervezetét — A képviselőház a javaslat tárgyalására kimondja a sürgősséget

Az autonómia és a városháza vezetői nyilatkoznak a reformról

Nagy horderejű események küszöbére érkezett el a várospolitikai élet: a kormány módosítja az 1930. évi XVIII. törvénycikket, amelynek reformjai pedig annakidején hosszú évtizedekre terjedő berendezkedésnek látszottak. Bizonyára fontos és halaszthatatlan körülmények indokolják most a kormány elhatározását és kétségtelenül döntő változások következnek a módosítás nyomán, amelyek teljesen új képet adnak Budapest önkormányzatának. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter már elkészítette a módosításra vonatkozó törvényjavaslatát és annak híre *villámgyorsan terjedt el a városházán, Budapest politikai és társadalmi köreiben, ahol mindenütt a legnagyobb meglepetést keltették.* Meg kell állapítanunk, hogy az első órák gyorsröptű hireszteléseí elsősorban a várospolitikai pártok számára jelentettek elevenbe vágó ujságot, ám a találgatások nem mindenben fedik a törvényjavaslat valódi célkitüzéseit. A jóslások és kombinációk hosszú sorozata foglalkoztatja a várospolitika tényezőit, *a lényeget azonban csak a legszükebb beavatott körök ismerik,* akik természetesen a törvényjavaslat parlamenti benyujtásáig gondosan őrzik a titoktartásukra épített tájékoztatást.

Órák kérdése, hogy a fővárosi törvény módosításáról szóló törvényjavaslat a képviselőház plénuma elé jusson. A keddi minisztertanács érdemben már letárgyalta a törvényjavaslatot, ezt megelőzőleg azonban *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter hosszas megbeszélést folytatott Huszár Aladár dr. főpolgármesterrel, Kozma Jenő és Wolff Károly országgyülési képviselőkkel,* akik természetszerüleg felhasználták az alkalmat arra, hogy álláspontjukat a városigazgatás, illetve az önkormányzat szempontjainak érdekében kifejtsék.

A törvényjavaslat rendelkezéseiről elterjedt ellentmondó, homályos és zavaros értesülések és általában az izgalmas légkör eloszlatása céljából *a Fővárosi Hirlap az alábbiakban elsőnek közli a legújabb törvényalkotás pontozatait, amelyek a legilletékesebb helyről* származó értesülésünk szerint a következőket tartalmazzák:

Felhatalmazás a közgyűlés feloszlatására

A törvényjavaslat címe: „Törvényjavaslat az 1930. évi XVIII. törvénycikk egyes rendelkezéseinek módosításáról."

A törvényjavaslat a maga szerkezetében két részből áll: Az első rész felhatalmazza a m. kir. minisztériumot az 1930. évi XVIII. törvénycikk rendelkező részeinek hatályon kivül helyezésére és megbizza a kormányzatot a székesfőváros törvényhatósági bizottságának feloszlatására. A most érvényben lévő törvény rendelkezései szerint ugyanis a jelenlegi közgyűlést a mandátumok lejárta előtt csak tartós munkaképtelenség, vagy a székesfőváros anyagi érdekeinek veszélyeztetése esetén lehet feloszlatni. A kormány ilyen irányú intézkedése ellen azonban a törvényhatósági bizottság panaszt nyujthat be a Közigazgatási Bírósághoz.

Kormánybiztos!

A törvényjavaslat módosítása ezt a rendelkezést hatályon kivül helyezi, egyidejüleg azonban kimondja azt is, hogy a törvényhatósági tanács és az autonómia más szervei a közgyűlés feloszlatásával egyidejüleg ugyancsak megszünnek.

A főváros ügyeit a felosztástól számított egy év tartamára a kormány által kinevezett kormánybiztos irányítja és intézi kizárólagos felügyeleti jogkörrel.

Megmaradnak az örökös bizottsági tagok

A törvényjavaslat második része az új törvényhatóság felállítására, megalakítására és megszervezésére vonatkozó rendelkezéseket foglalja magában. A több szakaszból álló fejezet elsősorban az új közgyűlés számszerű összetételével foglalkozik.

A javaslat meghagyja, illetve érintetlenül fenntartja az örökös bizottsági tagságokat, vagyis a most érvényben lévő örökös bizottsági tagok száma továbbra is 32 marad. Hivatali állásuknál fogva továbbra is tagjai maradnak a törvényhatósági bizottságnak az állami főtisztviselők, akiknek a száma összesen 10. Változatlanul megmaradnak a 19 főnyi érdekképviseleti kiküldött bizottsági tagok.

Nincs szavazati joguk az elöljáróknak

Csökken a fővárosi főtisztviselő bizottsági tagok száma 27-re, míg a kerületi elöljáró-tanácsnokok elvesztik szavazati jogaikat. Azok a kerületi tanácsnokok azonban, akik jelenleg tagjai a közgyűlésnek, megtartják szavazati jogaikat mindaddig, amíg hivatali állásukat betöltik.

Száz választott bizottsági tag

A főváros választott közgyűlési tagjainak száma a mostani 150-ről 100-ra csökken, ebben a kérdésben azonban a kormány hajlandó engedményeket tenni olymódon, hogy ez a létszám 120—130 főre emelkedjen.

Az államfő nevezi ki a főpolgármestert

A főpolgármestert a törvénymódosítás szerint nem a székesfőváros törvényhatósági bizottsága választja, hanem a miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó kinevezi.

A belügyminiszter jelöl a polgármesteri állásra

Megmarad a közgyűlés hatáskörében a polgármester és az alpolgármester választásának joga, azonban azzal a korlátozással, hogy polgármesterjelölteket — számszerint hármat — a belügyminiszter jelöli ki megválasztás céljából a közgyűlés számára. Pontosan hasonló az eljárás az alpolgármesterek választására vonatkozólag is. A főtisztviselőket, elsősorban a tanácsnokokat és a kerületi elöljárókat a polgármester fogja kinevezni.

A tanács és a közigazgatási bizottság

A tanács intézménye végleg megszűnik. A törvényhatósági tanács helyett azonban nem szerveznek tisztviselő-tanácsot, a polgármester hatásköre tehát az eddiginél jelentékenyebb mértékben kiszélesedik. A közigazgatási bizottság változatlanul megmarad és tovább folytatják működésüket a szakbizottságok, amelyeknek a számát azonban felemelik.

Megmarad az ajánlási rendszer

A törvényhatósági bizottság tagjainak választása továbbra is lajstromok alapján történik és a törvényjavaslat a mai tervezet szerint meghagyja az ajánlási rendszert, azonban olyan korrektivumokat alkalmaz, amelyek egyszerűsítik a szavazás lebonyolítását.

A közgyülés hatásköre

A közgyűlés hatáskörét és munkakörét lényegesen megváltoztatja az új törvényjavaslat. A törvényhatósági bizottság legfőbb teendője a költségvetés megállapítása és az esetleges póthitelek fölötti döntés, a költségvetés keretein belül azonban a polgármester szuverén intézkedési jogot nyer.

Nyilatkoznak a várospolitikai élet vezetői:

A fentiekben ismertettük az új törvényjavaslat összes lényeges rendelkezéseit, amelyek azonban módosulhatnak az előzetes tárgyalások, a bizottsági viták és a képviselőház többségének kívánsága nyomán. Hangsulyozni kívánjuk azonban, hogy *érdembe vágó más szövegezésről nem lehet szó,* csupán olyan változtatásokról, amelyek a kormány intencióinak gerincét nem érintik.

A fővárosi törvény módosítására vonatkozó kormányintézkedésről kérdést intéztünk *a várospolitikai élet vezető tényezőihez,* akik a következőkben fejtették ki álláspontjukat a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Huszár Aladár dr.

főpolgármester:

— Még a karácsonyi ünnepek előtt történt, hogy a belügyminiszter úrral a fővárosi törvényről és annak esetleges reviziójáról tanácskozást folytattam. Ezt követőleg *hétfőn újabb*

megbeszélés volt, amelyen természetesen a reviziós tervezet is szóba került. Ezidőszerint azonban még nem vagyok abban a helyzetben, hogy a fővárosi törvény módosításáról részletekbe menő konkrét nyilatkozatot tehessek.

Sipőcz Jenő dr.

polgármester:

— *A fővárosi törvénynek kétségtelenül vannak bizonyos fogyatékosságai, amelyek orvoslást igényelnek. Így például feltétlenül hibának tartom a nyilvánosság kizárását, mert a magam részéről a legteljesebb nyiltságnak vagyok a híve. Ilyenirányú felfogásomnak már többször kifejezést adtam. A szóbanforgó gyökeres revizióról tudomásom van, azonban arról e pillanatban érdemleges nyilatkozatot nem adhatok.*

Kozma Jenő dr.:

— A belügyminiszter úr többször említette előttem, hogy bizonyos reformokra szükséget lát és azoknak előkészítését mielőbb befejezi. Hangsúlyozni kívánom, hogy a tervezetet ankét még nem tárgyalta és annak részleteiről hétfőn a belügyminiszter úrtól kaptam közvetlen tájékoztatást. Meggyőződésem, hogy mielőtt ez a tervezet konkrét formát öltene, a kormány megtalálja az alkalmat ahhoz, hogy meghallgassa a város intézőinek és képviselőinek véleményét.

Wolff Károly dr.:

— Én ellene vagyok az autonómia megcsorbításának és *különösen hibáztatom a törvényhatósági tanács megszüntetését*, mert így a vagyonkezelésnek túlnyomó része a tisztviselők zártkörű testületének elintézésére volna bízva. Nagyon szeretik ennek alátámasztására felhozni a Vásárpénztár ügyét, amellyel szemben meg kell jegyeznem, hogy *a Vásárpénztárra vonatkozó anyag a régi tanács idejéből származik.*

— A belügyminiszter urat *az autonómia őszinte barátjának tartom* és meggyőződésem, hogy a végleges tervezet megszerkesztése előtt *figyelemmel lesz az önkormányzat szempontjaira.* Kritikámat és magatartásomat a konkrét tervezet fogja irányítani, mindenesetre azonban már most leszögezem, hogy *sajnálatos lenne, ha egyoldalú politikai szempontok nyernének szerepet ennél a kérdésnél.* A keresztény városháza megőrzése és fenntartása egyetemes nemzeti érdek.

Rassay Károly dr.:

— Bizonyos, hogy a fővárosi törvény a használatban *súlyos hibákban szenved.* Ezt nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárt részéről is megállapították. Természetes, hogy a *reform ellen nem lehet kifogásunk*, más kérdés azonban, hogy a javaslat mit tervez és mit céloz? *Ha az autonómia helyreállítását* célozza, akkor örömmel fogadjuk a reformot, az autonómia megszüntetése, vagy megcsorbítása azonban olyan széleskörű *jogfosztást jelent*, amely ellen fel kell vennünk a harcot.

Friedrich István:

— A fővárosi törvénytervezet reviziójáról, amiről az egyes napilapok beszámoltak, rendkívül nehéz még érdemleges nyilatkozatot tenni. Végleges állásfoglalásra részemről csak akkor kerülhet a sor, ha a revizió egyes részleteit illetően illetékes helyről származó információk hangzanak el. Annyit mindenesetre megállapíthatok, hogy csak a legnagyobb örömmel fogom üdvözölni az autonóm szervek életében a nyilvánosság helyreállítását és nem habozom kijelenteni azt sem, hogy nem kifogásolom a jelenlegi törvényhatósági tanács intézményének a régi tekintetes tanáccsal való kicserélését. Amennyiben ilyen irányú volna a fővárosi törvény reviziója, nem emelnék ellene kifogást, de attól tartok, hogy olyan rendelkezések is lesznek, amelyek a még megmaradt csekély méretű autonómiát is szűkebb korlátok közé fogják szorítani.

Láng Lajos dr:

— A fővárosi törvény hibáit ma már illetékes kormánykörökben és hivatalos városházi vezetőkörökben is beismerik. Nem kétséges tehát, hogy a fővárosi törvény revizióra szorul és így a reviziót csak üdvözölni lehet. Más kérdés azután az, hogy *milyen irányban* kell a fővárosi törvényt megreformálni. Nem sok értelmét látom annak, hogy a törvényhatósági tanácsot a régi tanáccsal akarja felcserélni a kormány. Meg kell vallanom, hogy nem sajnálom a törvényhatósági tanács halálraitélését azért sem, mert a törvényhatósági tanács állandóan politizált és sokszor megváltoztatta előzőleg hozott határozatait — kizárólag politikai okokból. A törvényhatósági tanács megszüntetése nem jelenti az autonómia sérelmét, tehát én abban veszedelmet nem látok, de — mint előzőleg mondottam, — előnyt sem. *Sokkal helyesebb volna meghagyni a mai törvényhatósági tanácsot és annak ülésezését teljesen nyilvánossá tenni.*

Bródy Ernő dr.:

— A Nemzeti Szabadelvű Párt a fővárosi törvény állítólagos revizióját illetően *várakozó álláspontra helyezkedik.* Mindaddig ugyanis, amíg a reviziót tartalmazó törvényjavaslat egyes rendelkezéseit nem ismerjük, *nem tudunk véglegesen állást foglalni.* Annyi bizonyos, hogy a fővárosi törvénynek *igen sok hibája és hiányossága van, amiket reparálni kell. Minden attól függ, hogy milyen tendenciák lappanganak a revizió mögött. Amennyiben a kormány hatalmának a székesfővárosi autonómia életére való kiterjesztéséről van szó, ami egyet jelent a még megmaradt autonómia elkobzásával,* mi épúgy, mint az egész ellenzék is, a legélesebb harcot indítjuk meg. Revizióra szükség van, de abból a célból, hogy az autonómia megerősödjék.

Peyer Károly:

— Minden demokratikusan gondolkodó embernek állást kell foglalnia az eddig ismertté vált tervezet ellen. Az eddigi törvény is kifogásolható és az új terv, úgy látszik, még túltesz az eddigin is. Számunkra csak egy törvénymódosítás lehetséges, amely *a választók akaratát érvényesíti* úgy a közgyűlésen, mint a többi szervekben. A bürokrácia túltengése ellen azonban küzdeni fogunk.

Egymillió kötet volt a fővárosi könyvtár multévi forgalma

Értékes ritkaságokkal gyarapodott a történelmi gyüjtemény

Az a terjedelmes jelentés, amelyet most állított össze *Némethy* Károly tanácsnok, a kulturális ügyosztály vezetője a *Fővárosi könyvtár* ezévi működéséről, sokatmondóan bizonyítja, hogy nem volt hiábavaló az a hatalmas áldozat, amit a főváros ennek a nagyszerű intézménynek a fejlesztése és tökéletesítése érdekében meghozott. A Baross-utcai előkelő palota nem közgyűlési viharterem többé, hanem nagyarányú kultúrtevékenység központja. A fővárosi könyvtár mai formájában az elsők között foglal helyet, amelyet egyre nagyobb számban látogatnak meg és dicsérnek az őszinte elragadtatás hangján külföldi tudósok és szakemberek. A könyvtár-palota előtt sűrűn megáll az idegenforgalmi vállalat autókarja is és az idegenek már tudják, amit Budapesten igen kevesen vettek tudomásul, hogy az előcsarnok és a főkapu önmagában is külön látványosság, mert a kovácsolt visdíszeket a világ egyik legnagyobb szobrászzsenije, *Fadrusz* János készítette.

A könyvtár életéről és munkájáról

Némethy Károly dr.

tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi könyvtár a redukált költségvetés mellett is fenntartja az elfoglalt színvonalat és igyekszik a művelődni, tanulni vágyó közönségnek rendelkezésére bocsájtani a legkeresettebb műveket és lépést tartani a világ könyvtermelésével is. Az újonnan megjelenő külföldi művek beszerzése sokszor szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, s

a valutáris nehézségek csaknem megbénítják a könyvtárnak a külfölddel való kapcsolatait.

— Ezzel szemben a hazai könyvpiacon

sok nagyértékű könyvritkaság kerül piacra,

amelyektől a rossz viszonyok miatt kénytelenek megválni régi tulajdonosaik. Ezért a fővárosi könyvtár a piacot állandó figyelemmel kíséri és igyekszik az ilyen különlegességeket megszerezni. Ilyen előnyös körülmények között vette meg nemrégiben a főváros gyüjteménye számára

a híres Thuróczi Krónikát,

amely 1488-ban jelent meg Brünnben, megvettük *Bergomensis* 1497-ben Ferrarában kinyomott és Beatrix magyar királynénak adott művét, *Barletius* Scaudenberg-ről írt híres munkája 1505-ből való első kiadását és még sok más nagyértékű ritkaságot.

— Hogy milyen fontos szerepe van könyvtárunknak a főváros kulturális életében, arra legnagyobb bizonyíték az, hogy ebben az évben december közepéig

1,015.000 kötetet kölcsönzött

az olvasók egyre növekedő táborának. A központi könyvtár olvasótermei állandóan telve vannak és zsufolt a tizenhárom fiókkönyvtár is. Büszkék lehetünk annak a láttán, hogy Budapest lakossága milyen szomjúsággal közeledik a tudomány és irodalomnak ehhez a forrásához és hisszük, hogy *az intézmény továbbra is kiérdemli azt a szeretetet és megbecsülést, amelyet az olvasóközönségen kívül a hazai és külföldi tudományos körök részéről tapasztal.*

*

Nagy buzgalommal dolgozik a Fővárosi Könyvtár vezetője, *Enyvári* Jenő igazgató egy másik nem kevésbé fontos feladat: a *Közigazgatási Szakkönyvtár* előkészítésén. A közigazgatás tökéletesedését fogja szolgálni ez az új intézmény, ahol referensek, ügyosztályok minden kérdéshez a megfelelő szakmunkákat, forrásmunkákat, törvényeket és rendeleteket pillanatok alatt kézhezkapják. Ez a szakkönyvtár a Városháza épületének földszintjén lesz berendezve és már a jövő év nyarán megnyilik.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 68-5-50

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 28.
(59, 75. villamos megálló, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — BÜFÉ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea TÁNC!
délután és este
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Lumen
azizzólámpafémjelzése. Ezkülönbözteti meg a valódi nemes lámpát a kezdetleges tökéletlen gyártmányoktól. A lumenjelzés előre megmondja, mennyi fényt ad az izzólámpa. Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.

TUNGSRAM

PESTI KIRAKAT

A halódó utca

Villamos villamos hátán, autóbusz autóbusz hátán, méhkasszerűen nyüzsgő gyalogjárók mindenfelé és mégis azt kell mondani, hogy halódik a budapesti utca. Talán észre sem vennénk, ha a statisztika kétségbeejtően szomorú számai föl nem hívnák a figyelmünket arra, hogy akármilyen zaj, akármilyen forgalom is van a budapesti utcákon, ez még sem az igazi világvárosi forgalom, ez még sem az a világvárosi kép, amelyet Budapest utcáinak ma mutatnia kellene. A statisztikai adatok azonban nagyon érthetően beszélnek és igen hangosan bizonyítanak. Megerősíteni ezeket az adatokat nem kell, de ellenőrizni lehet; az ellenőrzésnek pedig az a módja, hogy a budapesti utca forgalmát összehasonlítjuk a külföldi nagy világvárosok forgalmával. Ez az összehasonlítás azután végleg nagyon szomorú eredményt tüntet föl.

Mi hiányzik a pesti utcáról. Nem kell soká töprengnünk, nem kell sokat kutatnunk utána, egyetlen tekintet és szinte azonnal meg lehet állapítani, hogy *Budapest automobil forgalma a minimumra csökkent.* A zaj csak a villamos csengőtől, nehéz meklenburgi lovak vontatta teherkocsiktól, dübörgő autóbuszoktól származik, de az automobilok enyhe töff-töffje szinte egészen kiveszett ebből a hangzavarból. Vannak napszakok, amikor hosszú percekig várhat az ember a legforgalmasabb útvonalakon is, míg egy-egy autótaxi felbukkanik a látóhatáron, mert a magánautók már szinte ritkaságszámba mennek. A statisztikai adatok pedig azt bizonyítják, hogy *két év alatt tizenötezer autót állítottak le a tulajdonosaik, ugyanakkor pedig húszezer soffőr lézeng állás nélkül, amihez hozzájárul még vagy ötezer olyan munkás, aki az autójavítóműhelyekben kereste meg kenyerét.* Huszonötezer ember tehát az áldozata a pesti utca haldoklásának és az automobilizmus katasztrófájának.

Nemcsak a munkanélküliek problémája azonban ez a katasztrófális visszaesés, hanem Budapest világvárosi jellegének nagyon súlyos defektusa is. Huszonötezer munkanélküli igen nagy szám, de hasonlóképpen nagy veszedelem az is, ha a budapesti utca elcsöndesedik, ha a budapesti utca világvárosi színezete megfakul, elszürkül. Keresni, kutatni kell az okokat, amelyek ezt az óriási válságot előidézték és meg kell találni az orvosságot, mert ennek a válságnak a fokozása igen súlyos veszedelmet jelent. Nem lehet ugyanis az, hogy a magyar automobilizmus letörése kizárólag a gazdasági válságból eredjen. Nem lehetséges ez, hiszen az automobil ma már nem luxus, hanem a gyors munkának, a sürgős tevékenységnek pótolhatatlan és nélkülözhetetlen eszköze. Autón ma már nem gazdag emberek járnak, hanem azok, akiknek sok dolguk van. Ha pedig az automobil nem luxus, hanem kenyérkereseti eszköz, akkor soha nagyobb szükség nem volt rá, mint ma. Azok a körülmények pedig, amelyek ezt a kenyérkereseti eszközt elvonják azoktól, akik gyors munkával, lázas iramban akarnak tevékenykedni a magyar életben, veszedelmet jelentenek és így föltétlenül minél előbb kiküszöbölendők.

Vagy két esztendővel ezelőtt valóságos hisztéria vett erőt az embereken és a gazdagság látszatát akarták maguktól elhárítani azzal, hogy kiszálltak autójukból, amelyre pedig azért volt szükségük, hogy a maguk és sokszor igen sok alkalmazottjuk kenyerét megkeressék. Ennek a hisztériának végének kell szakadnia és meg kell értenie mindenkinek azt, hogy ha a munka iramát gyorsítani akarja, ha többet akar dolgozni és ehhez szüksége van az olyan eszközre, mint az automobil, akkor senki sem fogja ezért látszatadóval és nem tudjuk még, mi mindennel fenyegetni, hanem igenis, az egész magyar közvélemény érzi, hogy szükség van az olyan lázas tevékenységű emberekre, akik mindennapi munkájukat sem az apostolok lován, sem a villamoson, de még az autobuszon sem tudják elvégezni. A magyar közvéleménynek és Budapest dolgos polgárságának meg kell értenie, hogy ha ez a tizenötezer automobil újra munkába áll, ez nemcsak huszonötezer embernek adja vissza a kenyerét, nemcsak a budapesti utca világvárosi színezetét állítja helyre, de egyszersmind a legszebb reményekre jogosít abban a tekintetben is, hogy száguldó autón akarunk kivágtatni a gazdasági válságból.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.
Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a közjövedelmek aggodalmas hanyatlásáról, az adókedvezmények kiterjesztéséről, a gyakornoki állások betöltéséről és más aktuális kérdésekről

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter még nem döntött az új költségvetés jóváhagyásáról. Ilyen körülmények között a főváros vezetősége a mult évi keretek között irányítja a főváros háztartását. A költségvetés kormányhatósági jóváhagyása nem fog nagyobbarányú változást hozni, mert hiszen a főváros vezetősége a költségvetést mindenképpen csak keretnek tekinti. Nem is lehet ez másképp a mai súlyos gazdasági viszonyok között, amikor a fővárosnak nemcsak a költségvetés tízmillió pengő deficitjének a pótlására kell fedezetet találnia, hanem újabb megtakarításokkal kell ellensúlyoznia a bevételek várható csökkenését. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt ebben az ügyben *Sipőcz* Jenő polgármesterrel beszélni, akihez azt a kérdést intéztük, hogyan akarja pótolni az 1934. évi háztartásnak a költségvetés szerint várható tízmillió pengős hiányát és miként szándékozik ellensúlyozni azokat a bevételi kieséseket, amelyek ez év folyamán az előirányzattal szemben jelentkezni fognak.

Sipőcz Jenő dr.

polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a nagymértékű hanyatlás, amely közjövedelmeinknél jelentkezik, mély aggodalommal tölt el. Nem kétséges, hogy meg kell találnunk azokat a módokat, amelyekkel a főváros pénzügyi helyzetét szanálhatjuk. Abban nincs eltérés sem a főváros hivatalos tényezői, sem pedig a fővárosi pártok vezetői között, hogy

a főváros lakossága új terheket már nem bir el.

Nem kétséges, hogy *a közterhek emelésével a pénzügyi helyzet szanálásának a céljait nem szolgálhatjuk.* Már a költségvetési vita során felmerült az a gondolat, hogy nekünk a kormánnyal valamilyen megállapodást kell létesítenünk, még pedig nem csak a közterhek megoszlását illetően, hanem azon túlmenőleg, a főváros által teljesítendő feladatok megoszlása tekintetében is. Eredeti elgondolásunk szerint úgy akarjuk pótolni a tízmillió pengő hiányt, hogy

a kormánytól ötmillió pengő segélyt kérünk a felemelt forgalmi adóból származó bevételi többlet haszonrészesedése címén,

ötmillió pengőt pedig kölcsön útján teremtünk elő. Ugy a törvényhatósági tanács, mint a közgyűlés is megbízott engem azzal, hogy a kormányzattal ilyen irányban megfelelő tárgyalásokat kezdjek. Nézetem szerint ez az egyetlen járható út, amelyen sikert érhetünk el. E tárgyalásokat még ebben a hónapban megindítjuk. A magam részéről bizonyosra veszem, hogy a kormány hajlandó lesz a főváros kívánságait a megjelölt értelemben teljesíteni és pedig nemcsak a székesfőváros, hanem az ország érdekében is.

Szóbahoztuk *Sipőcz* Jenő polgármester előtt azokat a kérdéseket is, amelyek szintén csak a kormánnyal folytatandó tárgyalások során tisztázhatók. Igy például érdeklődtünk annak a felterjesztésnek a sorsa iránt, amit a főváros vezetősége abból a célból intézett a kormányhoz, hogy a gazdáknak nyujtott adókedvezmények a főváros lakosságára is kiterjesztessenek. *Sipőcz* polgármester így felelt:

— A kormány legutóbb rendeletet bocsájtott ki, amely az adóhátralékok megfizetése tekintetében értékes kedvezményeket ad a főváros polgárságának. Nézetem szerint, — bár jelentős engedményről van szó, — ez nem elegendő. A fővárosban ugyanis nem csak a jövedelmi adó terén mutatkoznak nagy hátralékok, hanem a forgalmi adó és a kereseti adó terén is, már pedig az utóbbi két cím alatt mutatkozó adóhátralékok éppen a kis embereket érintik legtömegesebben. Éppen ezért azzal a felterjesztéssel fordultam a kormányhoz, ahogy

a főváros polgárságának legutóbb rendeletileg nyujtott hátralékfizetési kedvezményt terjessze ki a kormány a keresetiadóra és a forgalmiadóra is.

Általában azt kértem a kormánytól, hogy a gazdáknak nyujtott kedvezményeket adja meg a főváros iparos és kereskedő társadalmának is.

Sipőcz Jenő polgármester a továbbiak során közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy tárgyalni fog a kormánnyal *a tejrendeletről* is, amelyet megváltoztatni kíván, továbbá intézkedést kér *a vajkartel* megalakulásának megakadályozására. Arra a kérdésünkre, hogy a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának a működését illetően nem látja-e szükségesnek bizonyos egyeztető tárgyalásoknak a megindítását, *Sipőcz* Jenő polgármester így felelt:

— A *Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának* a működéséről és legközelebbi munkaprogramjáról különböző hírek terjedtek el. Igy például bizonyos oldalról úgy állítják be a helyzetet, mint hogyha *a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága már most foglalkoznék a fővárosi üzemek felülvizsgálásával.* Ezekkel a hírekkel szemben meg kell állapítanom, hogy

a főváros és a kormány között létrejött megegyezés szerint a törvényhatóság maga állapítja meg a követendő irányelveket és azután kerülnek ezek az irányelvek a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának az elbirálása alá.

A főváros vezetősége ezekben az üzemi kérdésekben konkrét előterjesztést készít és a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága csak akkor foglalkozhat az üzemek gazdálkodásával kapcsolatos problémákkal, amikor az irányelvekről a törvényhatóság már döntött. Egyébként sincsen tudomásom arról, hogy a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága bármely üzem további működését vagy gazdálkodását illetően az autonómiától függetlenül valamilyen végleges elhatározásra jutott volna.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa végül *a gyakornoki állások* betöltése iránt érdeklődött, mire *Sipőcz* polgármester így nyilatkozott:

— A gyakornoki állások betöltése a legnehezebb feladatok közé tartozik. Rengetegen pályáztak és

minden pályázó igyekszik hatalmas protektorokat felvonultatni maga mellett. Ilyen körülmények között igen széleskörű és nagymérvű szelekciót kell alkalmaznunk,

amit úgy értek, hogy csak a legmagasabb kvalifikációt vehetjük figyelembe és általában úgy a tehetséget, mint a karaktert illetően korlátokat kell felállítani. Többszöri rostálást végzünk ilyen értelemben, hogy a döntést ezzel is megkönnyítsük. Ami a gyakornoki állások betöltésének a terminusát illeti, ez rövidesen bekövetkezik.

*

Sipőcz Jenő polgármester nyilatkozata részletesen megvilágítja a főváros pénzügyi helyzetét és megjelöli azokat a feladatokat, amelyeket a legközelebbi időben a kormányhatóságokkal folytatandó tárgyalások során meg kell oldani.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Parker—Udylite

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb
rozsdamentesítése
fekete vagy fehér
kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Megtiltják Budapesten a felhőkarcolók építését

Harmoniába hozzák a magánépítkezést a városfejlesztés érdekeivel — A városfejlesztési bizottság érdekes programmja

Az új építési szabályzat elkészítésén már második éve dolgozik a Közmunkák Tanácsa. Amíg ez nem áll rendelkezésre, addig a főváros képtelen megalkotni a maga *új építési szabályrendeletét*, holott erre már nagy szükség lenne, mert a régi, évtizedes rendelet elavult és nem számol a modern építési technika nagyarányú fejlődésével, valamint a modern városépítési politika szempontjaival. A városfejlesztési bizottság addig is, amíg az új lakásépítési szabályzat elkészül, elő akarja segíteni a kérdés rendezését azzal, hogy letárgyalja azokat a szempontokat és alapelveket, amelyeket *a lakóházak építésénél a város külső kialakítása tekintetében szem előtt kell tartani.* A *Harrer* Ferenc elnöklete alatt működő városfejlesztési bizottság elnöksége elkészítette azokat a kérdőpontokat, amelyek alapján a lakóházépítkezés reformját végrehajtani kívánják.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött, hogy melyek azok az irányelvek és szempontok, amelyek a lakásépítési reformnál elsősorban fontosak.

— Mindenekelőtt újból meg kell állapítani a modern lakásépítés irányának megfelelően a lakóhelyiségek térmértékét és magasságát. Szó van arról, hogy a lakóhelyiségek magasságát az egész főváros területére *egységes méretekben* állapítják meg. A másik nagyfontosságú kérdés a lakóházak magasságának megállapítása. Az általános elv e tekintetben az, hogy Budapesten, ahol elegendő terület áll rendelkezésre,

nem fogják megengedni felhőkarcolók építését,

Sőt ellenkezőleg. A városkép harmónikus egységének és szépségének megóvása érdekében lehetőleg még *a most megengedett maximális házmagasságoknál is alacsonyabb épületek emelését fogják a jövőben kikötni.* Szabályozni fogják azt is, hogy a lakóházak magassága összhangban legyen az utca szélességével és hogy zárt sorokban egyforma magas házak létesüljenek és megszünjön a mostani lehetetlen állapot, amikor *minden ház magassága más és más,* amiért

joggal nevezik Budapestet a tüzfalak városának.

Az udvarok méretével is összhangba hozzák a ház magasságát. Más alapelvek szerint állapítják meg az olyan utcák építési szabályait, amelyek üzleti célokat szolgálnak és másképpen a lakóutcákét. Bizonyos emeletsoron felül az új rend szerint csak *a felső emeletsorok visszaugrasztásával engedik meg az építkezést.*

— Részletesen foglalkozik az új szabályozás

a beépítési módozatokkal.

Előírják a zárt soros, körülépítéses, szegélyes, sávos és ikerházas építési módozatokat. Nagy figyelemmel lesznek a csatlakozó udvaros építkezéseknél a közös udvar kialakításának esztétikájára, nem engedik meg a sivár tüzfalak építését, hanem *az udvarra néző homlokzatoknak is ízlésesen kell megépülniök.* Más szempontok lesznek az irányadók attól függően, hogy az építkezés milyen égtájban történik. Külön gondoskodnak arról, hogy a zártsoros építkezésnél a házak csatlakozása az utcai vonalon a tüzfalak takarásával, *egyenlő magasságok* szerint történjen, különösen a főútvonalakon és az exponált tereken tartják be szigorúan ezt az előírást. Szó van arról is, hogy a csatlakozóudvaros rendszernél

az egyes udvarokat nem kerítik el, hanem kertszerűen kiképzik és biztosítják az ilyen udvarok közös használatát

a házcsoportban lakók számára. Különleges szabályok készülnek az üzletházak, gyárak és más speciális célokat szolgáló házak, így például üdülő, weekend és családi házak számára.

— Revizió alá veszik a házhelyek kialakítását is. Végül

újból elkészítik az építési övezetek beosztását,

még pedig a területek rendeltetése szerint. Megfontolják, hogy alapelgondolásában megtartsák-e a mai rendszert, vagy gyökereiben új rendszert alkossanak. Befejezésül foglalkozik a bizottság a már megépült, de az új építési rendhez nem illő házak és házcsoportok lezárásával és azzal, hogy

a lebontásra érett városrészek újjáépítését kezdeményezze-e a főváros?

E tekintetben különösen a Belváros jöhet szóba, ahol az utcák sorait a legelhagyatottabb állapotban levő házak szegélyezik, anélkül, hogy ezek az épületek akár műemlékek volnának, akár történeti szempontból megóvásra méltóak lennének.

A bizottság hetenként összeülő sorozatos tanácskozásokon tisztázza mindezeket a szempontokat, azután részletes javaslatot dolgoz ki.

lyet a főváros köt a koronauradalommal a szigetmonostori területek átvételéről.

A főváros és a kincstár között a szerződés lényege tekintetében már korábban megállapodás létesült,

összegszerűség tekintetében is tisztázva volt a helyzet, csupán bizonyos részletkérdések tisztázása maradt hátra. A főváros lényegében magáévá tette a koronauradalmak igazgatóságának tervezetét és megegyezés jött létre azoknak *a kegyúri terheknek a vállalása tekintetében is,* amelyek a birtokvásárlással szorosan összefüggenek.

— *Az üzemi szabályzat teljesen készen áll,* amelynek szövegét valószínűleg már a hét folyamán kikézbesítik a szakbizottság és a tanács tagjainak, úgy hogy esetleg

a következő tanácsülés napirendjére kerül.

Az új üzemi szabályzat célja, hogy rendszert vigyen be az egyes üzemek igazgatási szerveinek működésébe, hogy pontosan megállapítsa az egyes szervek hatáskörét és a felelősség mértékét is. A szabályzat főirányelve, hogy a rendes üzemviteli költségvetés keretén belül *az üzemigazgatóság és az üzemvezetőségek a saját hatáskörükben intézkednek,* az ezen túlmenő ügyek és azok, amelyeknek költségvetési fedezete nincs, a magasabb üzemigazgatási szervek, a polgármester, a tanács és a közgyűlés hatáskörébe tartoznak.

Az üzemi nyugdíjszabályzat

is sorra kerül ebben az évben, de meg kell várni az új nyugdíjtörvényt. Reméljük, hogy a tavasszal letárgyalhatja a közgyűlés az új üzemi nyugdíjszabályrendeletet is.

— Program szerint

az üzemek racionalizálásának előkészítése

is. *Szél* Jenő vezérigazgató, akit a polgármester megbízott a vízművek szervezetének és ügykezelésének átvizsgálásával, valamint a szükséges módosítások megorganizálásával, valószínűleg júniusra készen lesz ezzel a munkájával, elgondolásunk szerint azután

sorra kerülnek az elektromos és a gázművek is.

Ami az üzemegyesítést illeti, ez csak a Szél-féle javaslatok ismeretében kerülhet szóba. Az egyesítéshez az első lépést úgy lehet elképzelni, hogy megszervezik a közös mérő leolvasást és a pénzbeszedést. Ezzel együtt jár a pénzkezelés és a könyvelés bizonyos irányú központosítása is.

— A vízművek új *szűrőtelepe* kifogástalanul működik. A berendezés iránt egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a külföld részéről és szinte hetenként kapunk írásos kérdezősködéseket és személyes látogatásokat külföldi szakemberek részéről, akik a budapesti rendszert tanulmányozni kívánják. Legutóbb a drezdai vízművek igazgatója érdeklődött nálunk és érkezésüket jelezték hollandiai szamberek is.

— A *gázszénszállítás* terén nincs fennakadás, sőt *tekintélyes tartalékkészleteket is sikerült gyűjteni.* Annak dacára, hogy a vételár fedezésére a szükségelt devizát egyelőre nem tudjuk rendelkezésre bocsátani, a Guttmann Testvérek bányavállalkozók nem támasztanak nehézséget és

Az eredetileg 14 millió cseh koronára megállapított hitelkeretet legújabban 24 millióra bővítették ki.

Evvel az előzékenységgel most már május végéig biztosítottuk a gázszénszükségletünk kielégítését. Az elektromosművek *hazai szénszükségletéről Borvendég* alpolgármester úr folytat tárgyalásokat, amelyek most már befejezésükhöz közelednek.

Május végéig biztosítva van a gázművek külföldi szénszükséglete

Küszöbön a villanyáram tarifarevíziója — Morvay főjegyző nyilatkozik a nagyüzemek több nagyfontosságú kérdéséről

A főváros üzemeinek nagy problémái, amelyek között első helyen kell említeni a bánhidai villamos centráléval kötendő szerződést, a vízművek fejlesztését és az üzemi szabályzat életbeléptetését, az év első hónapjaiban egymásután megoldódnak és minden valószínűség szerint sikerül az üzemek régóta szorgalmazott racionalizálásának kérdését is előbbre vinni, illetve megvalósítani. A sorrakerülő nagy kérdések felől

Morvay Endre dr.
főjegyző,

a közüzemi osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki az alábbiakban tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A Dunántúli Villamossági Rt.-gal, illetve a MÁV-val kötendő áramvásárlási szerződés tervezetét — mint tudjuk — letárgyalták a törvényhatóság illetékes testületei és a tervezetet *közvetlen karácsony után terjesztettük fel hozzájárulás céljából a kormányhoz.* Most esedékes, hogy a jóváhagyást megelőző tárgyalásokra meghívást kapjon a főváros. Reméljük, hogy ez már rövid idő alatt megtörténik és amint a kormány jóváhagyása birtokunkban lesz,

haladéktalanul aláírjuk az államvasutakkal a szerződést.

Január 1-től kezdve egyébként az átvétel már a letárgyalt szerződés alapján történik. A százharmincmillió kilowattból 90 milliót a BSzKRT vesz igénybe. A fennmaradó 40 millió kilowatt felhasználása csak részben probléma. Húszmillió kilowattot már az előző években is elfogyasztottunk és így tulajdonképpen csak húszmillió az a többlet, ami rendelkezésünkre áll. Reméljük, hogy

a közeljövőben szőnyegre kerülő tarifarevízió során sikerül olyan megoldást találni, amely a fogyasztás emelkedését eredményezi,

tehát ennek a húszmillió kilowattnak az átvétele is biztosítva látszik. Az elektromosművek vezetősége most dolgozik különböző megoldásokon, amelyek

kedvezményes színház, mozi, kávéház, szálló, üzlet és reklámvilágítások nyujtására vonatkoznak.

— Ami *a vízművek fejlesztésének kérdését illeti,* e tekintetben is jelentős fordulatot várunk a közeli napokban. A tiszti ügyészség már elkészítette észrevételeit és javaslatát arról a szerződésről, ame-

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—28.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Kiapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez
murvát. Építkezésekhez köpört, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Liber Endre alpolgármester

a Fővárosi Hirlap útján felvilágosítást nyújt

a felügyeleti hatásköre alá tartozó városházi problemákról

A törvényhatósági tanács — mint ismeretes — három kerületi tanácsnokot nyugdíjazott és februárban, minden valószínűség szerint nyugdíjba vonul *Vajna* Ede tanácsnok is, aki érdemekben gazdag szolgálati idejét betöltötte. A gazdátlanul maradt kerületek tanácsnoki helyeinek betöltése egyike a fővárosi közigazgatás legfontosabb kérdésének, mert a kerületek vezető nélkül hosszabb időn át nem maradhatnak. Sürgős megoldásra vár az új kerületi előljáróságok megszervezésének ügye is, mert a XI. kerületi előljáróság felállításához szombaton küldött leiratával már végérvényesen hozzájárult a kormány.

A tanácsnoki állások betöltése, a kelenföldi és a többi új kerületi előljáróság megszervezése, valamint a városházi adminisztráció többi aktuális kérdéseiről

Liber Endre

alpolgármester,

akihez felvilágosításért fordultunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tanácsnoki állások betöltése attól függ, hogy a kormány megadja-e a szükséges engedélyt. Mint tudjuk, az alkalmaztatási tilalom változatlanul érvényben van és a megüresedő állások betöltésénél *előzetesen ki kell kérnünk a felügyeleti hatóság hozzájárulását.* A három megüresedett tanácsnoki hely betöltésére vonatkozó felterjesztésünket már felküldtük a belügyminiszter úrhoz és amint a választ megkapjuk,

nyomban kiírjuk a pályázatot.

A megürült kerületi előljárói helyeket nem helyettesítette be a polgármester, hanem az *előljárók korábbi állandó helyettesei vezetik ideiglenesen az ügyeket.* Behelyettesítésre csak akkor kerül a sor, ha a kormány nem járul hozzá az állások végleges betöltéséhez. *Ez azonban nem valószínű.* Véleményem szerint

a kormány ezúttal sem fog elzárkózni a főváros felterjesztése elől

és minden remény megvan arra, hogy megkapjuk az engedélyt az új tanácsnokok megválasztására.

— Az *új kerületi előljáróságok* közül a kelenföldi sorsa már eldőlt a belügyminszter hozzájárulásával. Az elnöki ügyosztály már meg is kezdte az új előljáróság megszervezését, a középítési ügyosztály pedig sürgősen hozzálát az *épület megfelelő átalakításához,* amint a helyiségeket kiürítik. Az új előljáróság márciusban megkezdi működését. A tisztviselőket részben a régi kerület személyzetéből, részint más kerületekből, vagy a központból rendeli ki a polgármester.

Az új előljáróság mintegy 60 főnyi személyzettel kezdi működését.

— Szeretnénk az idén még legalább a zuglói előljáróságot is felállítani, tekintettel ennek a népes és fejlődő perifériának különleges viszonyaira. Ennek a kerületnek a személyzetét is a meglevő tisztviselők és alkalmazottak soraiból fogjuk kiválasztani, úgy hogy az *új előljáróságok felállítása újabb alkalmazásokat egyáltalában nem követel. A közeljövőben eldől a VII. kerületi előljáróság ügye is.* A tanács nem járult hozzá a régi bérleti szerződés meghosszabbításához, hanem utasítást adott a főváros vezetőségének,

készítsen javaslatot új székház létesítésére.

Ebben az ügyben a napokban értekezletre hívtam össze az elnöki, a középítési és városgazdasági ügyosztály vezetőit, a szakreferenseket és a VII. kerületi előljáróság vezetőjét. Az értekezleten *pontosan megállapítottuk a szükségleteket,* természetesen redukálva mindent a mai gazdasági helyzet színvonalára. Az értekezleten kialakult szempontok alapján

a középítési ügyosztály most sürgősen elkészíti a VII. kerületi székház terveit és költségszámításait,

és ezek alapján a polgármester valószínűleg már január végén, vagy február elején konkrét javaslattal áll a tanács elé.

Megkérdeztük az alpolgármestert milyen módon kapcsolódik be a főváros a *fedett sportcsarnok építésébe,* miután a főváros törvényhatóságának tagjai közül is sokan már régóta szorgalmazták a sportpalota felépítését.

— A főváros vezetősége már több mint egy éve foglalkozik a fedett sportcsarnok kérdésével. Természetesen e tekintetben is kötve van a keze a pénzügyi és gazdasági helyzet miatt, de már korábban nyilvánította azt a készségét, hogy

megfelelő telek ajándékozásával szívesen segíti elő a megvalósítást.

Ennél többet ma aligha tehetünk. A sportbizottság foglalkozik legközelebb a kérdéssel, majd a városrendezési, illetve a városfejlesztési bizottságot foglalkoztatja az ügy és a két szakbizottság javaslata alapján jut a polgármester abba a helyzetbe, hogy a maga előterjesztését megtehesse. Ez a főváros részéről *három—négy héten belül* minden bizonnyal megtörténik.

Érdeklődtünk, hogyan váltak be azok az újítások, amelyeket január 1-én a *kórházak igazgatásánál* léptetett életbe a polgármester.

— Mindössze három hét tapasztalatai állanak rendelkezésünkre, ami olyan rövid idő, hogy tiszta képet alkotni és *végleges véleményt nyilvánítani még nem lehet.* Az eddigi jelek szerint azonban

az életbeléptetett újítások minden tekintetben elérték a kívánt célt.

Az ápolási díjak decentralizált behajtása hosszas bürokratikus eljárásokat kapcsolt ki és a főváros remélhetőleg *lényegesen kevesebb ápolási díjtartozást kénytelen az év végén nyilvántartani,* mint a multban. Jól beváltak látom

a betegfelvételi eljárás egységesítése

érdekében történt intézkedéseket is.

A következő kérdés, amit az alpolgármesterhez intéztünk, *a fürdőfejlesztési tevékenység legközelebbi eseményeire irányultak.*

— A Rudasfürdő újjáépítésének tervei most már bejárták az összes szakbizottságokat — mondotta — és *a tanács most véglegesen állást foglalhat az építkezés dolgában.* Remélem ez már a héten megtörténik,

azután kiadja a főváros a tervezési megbízást a két kijelölt építésznek, Pogány Móricznak és Hültl Dezsőnek

pontos körülírással annak, hogy mit akar a főváros létesíteni. Rendkívüli fontos fürdőfejlesztési szempontból *a Széchenyi fürdő második mélyfúrása,* amelyre ugyancsak sor kerül ebben az évben, lehet hogy már a tavasz folyamán. A fúráshoz szükséges költséget

kölcsön útján

teremti elő a főváros, az eszközöket pedig az állam bocsátja rendelkezésünkre. Ez a fúrást lényegesen olcsóbbá teszi.

A nemrégiben lezajlott tanügyi kinevezések kapcsán szóbahoztuk a még mindig oly igen nagyszámú *ideiglenes tanerők helyzetét* és azt a reményt, hogy ebben az évben automatikusan véglegessé minősítik át őket.

— Ez elsősorban pénzkérdés — hangzott a válasz. — Pedagógiai és szociális szempontból kétségtelenül az volna a leghelyesebb,

ha kivétel nélkül végleges személyzet tanítana.

Keressük is a megoldást. Hogy ezt milyen formában és mikor sikerül megoldani, — ma még nem tudom. Új tanszékek szervezésére aligha gondolhatunk.

Befejezésül idegenforgalmi kilátásaink iránt érdeklődtünk.

— Ezen a téren — hangzott az alpolgármester válassza — az idei esztendő kilátásai örvendetesen bíztatóak. A külföld érdeklődése Budapest iránt, állandóan fokozódik és a statisztikai jelentések azt bizonyítják, hogy külföldi vendégeink száma nálunk alig csökken valamit, sőt bizonyos többletet mutat ugyanakkor, amikor

más külföldi városokban 27—40 százalékos visszaesés mutatkozik.

Néhány esztendővel ezelőtt télen Budapesten alig volt idegenjárás, most pedig szép számmal vannak szállodáinknak idegen vendégei a kellemetlen időjárás ellenére is. Nagyon fontos idegenforgalmunk szempontjából

a vízumkérdés revíziója

és ennek az érdekében felirattal fordult a főváros a kormányhoz, rámutatván azokra a körülményekre, amelyek a revizió megfontolását kívánatossá teszik.

Megkezdődtek a tárgyalások az Erzsébet-sugárút körzetében fekvő telektulajdonosokkal

A három milliós kölcsön biztosítottnak tekinthető

A közmunkák megindításának óriási fontosságát *Huszár* Aladár főpolgármester állandóan kiemeli és a maga hatáskörében mindent elkövet, hogy a mai nehéz viszonyok között az iparosság és a munkásság kereseti lehetőségekhez jusson. Ez vezeti a főpolgármestert, amikor fürdőügyi vonatkozásokban a fejlesztés útjára terelte az intézmények működését és amikor fanatikus kitartással szorgalmazza *az Andrássy-út meghosszabbításának és az Erzsébet-sugárút megvalósításának ügyét.* Az elmult héten nagyfontosságú tanácskozás volt az Erzsébet-sugárút megnyitásának dolgában a főpolgármesternél, aki a probléma anyagi előfeltételeit terjesztette a belügyminisztérium, az OTI, a MABI, a pénzügyminisztérium, a Közmunkatanács delegátusai, valamint a főváros adminisztrációjának vezetői elé. Az értekezleten elhatározták, hogy a munkálatok első etappejának elvégzéséhez szükséges *3 millió pengőt kölcsön formájában veszik igénybe a Társadalombiztosító Intézettől* és a kölcsönt a főváros garanciája alá helyezik. Az összegre a Közmunkatanácsnak van szüksége, amelynek a törvényszerinti feladatköre a városrendezés lefolytatása és a szükséges adminisztratív teendők előzetes elvégzése. A főpolgármesternél tartott értekezlet egyhangúan elhatározta, hogy az OTI felettes hatóságánál a belügyminisztériumban eljár olyan irányban, hogy *a kölcsön folyósításához járuljon hozzá* és ezzel tegye lehetővé a közeljövő egyik legnagyobb közmunkájának igérkező Erzsébet-sugárút megvalósítását.

A 3 milliós kölcsön felhasználásáról

és annak mikénti szükségességéről *illetékes helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belső Erzsébetváros ujjáalakításának és az Erzsébet-sugárút megvalósításának tervei már hosszú évek óta készen állanak. Az értekezleten körvonalazott 3 milliós kölcsönre azért van szükség, hogy az első lépések megtörténjenek, amelyeknek célja, hogy

a szükséges kisajátításokat elvégezhessék és a területet az új útvonalak, valamint az új épületek számára rendelkezésre bocsássák.

Magától értetődik, hogy *a 3 milliós összeg önmagában cégtelen a terv teljes kivitelére,* mert a sugárút megépítése több évre elosztva történik, és a további összegeket a szükséghez képest kell mozgósítani.

— A közmunkák tanácsa már érintkezést keresett az érdekelt telektulajdonosokkal, akikkel megállapodást kell létesíteni, hogy meglévő területükből a kisajátítás igényeit tisztázzák és egyúttal

kötelezzék őket az új útvonal körzetében fekvő telkek megfelelő beépítésére.

Ha mindezek a kérdések tisztázódtak és túl vagyunk a Károly-körút 15. számú bérház, valamint a hatalmas területet elfoglaló Orczy-ház lebontásán, úgy

a munkálatok első állomása a Síp-utcáig terjedne,

olymódon, hogy *az árkádszerűen kiképezett torkolattól kiindulva megépülne a széles boulevard 200 méteres hossza és azután éveken át előrehaladva jutnánk el az Erzsébet-körútig.* A munkálatok 5—6 évig tartanak és természetesen hatalmas összegeket igényelnek, mindezek azonban megtérülnek a telkek eladása, az új házak magasabb lakbéradói és a várható forgalom után esedékes illetékek révén. Remélhetőleg

a kölcsön felvétele nem ütközik akadályokba,

amely esetben az annyira áhítozott Erzsébet-sugárútból valóság válik.

Január
18-án, és 21-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

Inségmunka helyett a Tabán ad gazdag munkalehetőséget a vállalkozás számára

Dicséretreméltó kezdeményezés, majd siker koronázta a fővárosnak másfél év előtt elhatározott inségmunkáját, amely a vállalkozóknak és a munkásoknak juttatott nagyszabású kereseti alkalmakat. A költségvetés lecsökkentett méreteiben a közmunkák meglehetős kis térre szorítkoznak és ezért ismét felmerült az a gondolat, hogy *nem volna-e célirányos hitelezési alapon újabb inségmunkákat megindítani.* A helyzet alakulásáról és a jövő ezirányú kilátásairól

Király Kálmán
műszaki tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Bármennyire is sikerült a hitelezési alapon végrehajtott inségmunka-sorozat, aligha hihető, hogy a közeljövőben hasonló akcióra kerüljön sor. Annakidején 9 milliós keretben kapott felhatalmazást a polgármester, amelyből

8 milliót már feldolgoztunk

és sikerült is a fontosabb útvonalakat rendezni, valamint új közlekedési útirányokat nyitni a forgalom számára. A még hátralévő egymilliós munkakeret folyamatban van és a végleges elszámolás akkor történik, ha *a kisajátítások befejezése után a kisebb csatornázási és útépítési munkák is bevégződnek.* Ezzel a ténykedéssel azonban az inségmunkák akciója lezárul.

— Nagyarányú tömegek foglalkoztatása és a tétlenségre kárhoztatott iparosok megmozdítása volt a cél, amely

az idén reménylhetőleg inségmunka nélkül is elérhető lesz

azzal, hogy *a Tabán hatalmas munkamennyiségén túlmenően a költségvetés is tartalmaz bizonyos beruházási előirányzatot.* A hitelezési alapon végzett munkálatok hátránya volt, hogy *a kisvállalkozók abban nem igen részesülhettek,* mert nem állott rendelkezésükre a szükséges tőke és ezért

33 nagyipari üzem jutott csak abba a helyzetbe, hogy a főváros akciójába bekapcsolódhasson.

A lehetőség pedig adva volna arra, hogy ilyen akciót újból megindítsunk, azonban *a fentvázolt kifogások miatt mástermészetű munkaalkalmakról kell gondoskodni.*

— A legközelebb fekvő ilyen alkalom a Tabán, amelynek végleges tervei most készülnek az illetékes ügyosztályban. Ha a részlettervek rendelkezésre állanak, akkor

megkapjuk a sarokpontokat, amelyeknek alapján elkészíthető az út- és csatornaépítés teljes programmja.

Ezt követi a versenytárgyalások kiírása és a számítások szerint *a nyári hónapokban már megindulnak az alapvető munkák,* amelyek természetesen a jövő évre is áthúzódnak. Az Ipari Munkaszervező Intézet részéről kilátásba helyezett 6 milliós kölcsön

nagyarányú munkák lefolytatását teszi lehetővé

és ezért bizakodással nézhet a vállalkozás és az iparosság a várható közmunkák felé, amelyek számukra ismét a mozgalmas tevékenységet ígéri.

A városrendezési szakbizottság a jövő hónap közepén veszi tüzetes tárgyalás alá a tervpályázat anyagának felhasználásával módosult ügyosztályi elgondolást, amely hivatott a Tabán-Budapest legvonzóbb városrészét kiépíteni. Nagykiterjedésű és fürdővárossal kombinált városrész életrehívásáról van szó, amelyik önmagában is bőséges foglalkozást nyujthat a jelenleg tétlenségre kárhoztatott iparosság számára.

Februárban nem lép életbe a lakbérleti szabályrendelet

A fellebbezések okozzák a jóváhagyás késését
Május előtt az elintézés nem igen várható

A főváros közönsége és a hatóságok egyaránt türelmetlenül várják az új lakbérleti szabályrendelet kormányhatósági jóváhagyását, mert ettől remélik, hogy vége szakad azoknak az egyre jobban elszaporodó ellentéteknek és pereskedéseknek, amelyek a lakásforgalom november 1-én történt felszabadítása óta a háztulajdonosok és lakók, a bérlők és a házfelügyelők között lábrakaptak. A közgyűlés határozathozatala után a szabályrendelet-tervezetet 15 napos közszemlére tették ki és ez idő alatt *a fellebbezések egész tömege futott be a háztulajdonosok, a lakók érdekképviseletei és a különböző ipari érdekeltségek részéről,* miután mindegyik kategória úgy vélte, hogy a maga szempontjából módosításokra van szükség. A főváros ezekkel a fellebbezésekkel együtt december folyamán küldte fel a belügyminisztériumba jóváhagyás végett az új szabályrendeletet és azt remélte, hogy ez a jóváhagyás rövidesen meg is történik és az új lakbérszabályrendelet a február 1-i lakbérnegyedkor életbeléphet. A főváros vezetősége ezt a feltevését egyrészt a felügyeleti hatóság részéről elhangzott jóindulatú nyilatkozatokra alapította, másrészt arra, hogy a rendelet-tervezet újabb bizottsági letárgyalásánál jelen volt az igazságügyminisztérium egyik magasállású kiküldötte is abból a célból, hogy a felülbírálás menetét meggyorsítsák.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* érdeklődött a lakbérleti szabályrendelet jóváhagyásának kilátásai iránt és a következőket tudta meg:

— Szinte bizonyosnak látszik, hogy az új lakbérleti szabályrendelet februári életbeléptetése elmarad és a határidő valószínüleg májusra kitolódik. Az igazságügyminisztériumban a közgyűlési határozat és a szabályrendelet kézhezvétele után rövidesen hozzáfogtak az elbírálás munkájához, de a fellebbezések tanulmányozásánál úgy látták, hogy

döntés előtt különféle megbeszélésekre és bizonyos szempontok tisztázására van szükség.

Ezeket a megbeszéléseket rövidesen lebonyolítják és nemcsak a különböző érdekképviseleteket és érdekeltségeket hallgatják meg, hanem kikéri a minisztérium a lakásügyeket intéző bíróságok szakvéleményét is. Úgy hirlik, hogy *nagyarányú módosításokról van szó,* úgyszólván az egész tervezetet át kell dolgozni. A beavatottak szerint március folyamán küldi vissza a kormány a kialakult észrevételeket és a kívánt módosításokat tartalmazó leirat kíséretében a fővároshoz a szabályrendeletet. A módosítás átdolgozása után újra le kell tárgyalni a szabályrendeletet a szakbizottságnak, a tanácsnak, majd másodszor is a közgyűlés elé kerül. A közgyűlési határozat meghozatala után

újabb közszemlére kell kitenni a rendeletet,

újabb fellebbezési lehetőségek nyilnak, ami annyit jelent, hogy *a legjobb esetben május 1-ére léphet csak életbe az új rend a lakásbérletek terén.*

A főváros és a kormányhatóság résen lesznek, nehogy bizonyos egyoldalú érdekeltségek mesterséges akadályok emelésével időtlen-időkig kitolják és valóságos tengeri kígyóvá változtassák a főváros új lakásbérleti szabályrendeletét.

Megszűnik az anyagvizsgáló intézet önállósága

Beolvad az élelmiszervizsgáló intézet keretébe

Az üzemek sorsáról intézkedő kormányrendelet, többek között, kimondotta azt is, hogy az Anyagvizsgáló Intézetet és a fővárosi Vegyészeti Intézetet valamilyen formában egyesíteni kell. Mivel a kérdés nem egyszerű, mert fontos munkakörökről és nagy értékekről van szó, a kormány nem kötötte határidőhöz az egyesítést, hanem csupán arra hívta fel a polgármestert, hogy foglalkozzon ezzel a kérdéssel és minél előbb tegyen határozott formában javaslatot arra, hogyan lenne megoldható a sok tekintetben parallel utakon haladó két intézmény összevonása. A polgármester mult héten rendelkezett a kormányrendelet végrehajtásáról és ugyanekkor az anyagvizsgáló intézet és a vegyészeti intézet egyesítése kapcsán azt az utasítást adta, hogy az illetékes ügyosztályok vezetői *június végéig tárgyalják le* tüzetesen az egyesítés módját és lehetőségét, amiről azután készítsenek jelentést.

Az anyagvizsgáló intézet

az út- és csatornaépítési ügyosztály fennhatósága alá tartozik és főleg útburkoló anyagot, kő, beton, aszfalt, szurok, portalanító olaj, egyéb anyagok vizsgálatával foglalkozik és az egyes versenytárgyalások elbírálásánál mindig döntő súllyal esik számításba az intézet szakvéleménye. Vizsgálatokat végez ezenkívül az intézet a középítési ügyosztály számára is városi építkezéseknél és szállításoknál, amikor a bemutatott mintaanyagokról ad véleményt.

A székesfővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet

szintén fel van szerelve a szükséges anyagvizsgáló laboratóriumokkal és nagyon sok esetben kérik a véleményét. Természetesen ez az intézet követ, betont vagy vasat nem vizsgál, ellenben olajneműeket, textilfélét és más anyagokat, amire a fővárosnak szüksége van. Itt vizsgálják például a kenyérgyár lisztjét is, még pedig olyan alaposan, hogy egy *külön miniatür malma is van* a vegyészeti intézet laboratóriumának, ahol a gabonamintákat megőrlik.

Mind a két intézet a maga nemében tökéletesen fel van szerelve, sőt az anyagvizsgáló nemrégiben, nagy áldozattal, új, modern helyiségeket is kapott. Nem könnyű probléma tehát az, hogy miképpen volna egyesíthető a két intézmény anélkül, hogy az egyiknek, vagy másiknak a rovására történjék.

Beavatott helyen érdeklődtünk az egyesítés lehetősége iránt és a következő tájékoztatást kaptuk:

— A polgármester rendelete szerint *július 1-éig* kell elkészíteni az egyesítésre vonatkozó előterjesztést, de

a megbeszélések már a közeli napokban megindulnak,

sőt bizonyos irányú tárgyalások máris történtek. Ha tehát nem is lehet már most biztosan tudni az egyesítés kialakulását, mégis következtetni lehet arra, hogy *milyen irányban halad majd a részletes tárgyalások vonala.* Tagadhatatlan, hogy az anyagvizsgáló intézet és a vegyészeti intézet eddig számos területen parallel működött. A megoldás valószínűleg az lesz, hogy

az anyagvizsgáló intézet lényegében beolvad a vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetbe.

Az útburkoló- és építőanyagok vizsgálatát végző osztály azonban a jövőben is külön működik, mint a vegyészeti intézet expoziturája.

Városfejlesztési alap és közműépítési járulék

Felirat a kormányhoz a kisajátítási törvény módosítása érdekében

A Vízművek folyamatban levő fejlesztésénél keserves tapasztalatokat szerzett a főváros arról, hogy az érvényben levő kisajátítási törvény mennyire nem felel meg a mai kor követelményeinek. *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész elkészítette a reformokra vonatkozó javaslatát, amelyet a műszaki ügyosztályok észrevételeivel és kívánságaival kiegészítve a közeljövőben felirat formájában a főváros a kormány elé terjeszt.

Munkatársunk *beavatott helyen* érdeklődött a felirat szempontjai és részletei iránt és ott a következőket tudta meg:

— Különösen városrendezési szempontból tartja szükségesnek a főváros a kisajátítási jognak a kiterjesztését, valamint a kártalanítás szabályainak megváltoztatását. Az új kisajátítási törvénynek ki kell terjeszkedni például olyan fontos szempontokra is, amilyen a városok vízellátása, mert

a régi törvényben ilyen tekintetben nincsen intézkedés.

Hogy erre mennyire szükség van, azt a főváros az utóbbi időben közműveinek fejlesztése során számos alkalommal tapasztalta.

— A főváros vezetősége egyébként

a területszolgáltatásokra és közműépítési járulékokra vonatkozó jogszabályok módosítását

is kívánja, a városrendezési szempontok alapulvételével.

— A városfejlesztési bizottság a közeljövőben még egy rendkívüli fontosságú javaslattal fordul a törvényhatósághoz. Ennek a lényege az, hogy a főváros létesítsen

városfejlesztési alapot,

amelyből időközönként a szükségessé váló városrendezési és városfejlesztési feladatok költségeit fedezheti. Ezt az alapot úgy lehetne létrehozni, hogy a főváros erre a célra minden esztendőben megfelelő összeget beállítana a költségvetésbe, ahogyan például az üzemek továbbfejlesztését célzó alapokat és *az intézmények értékcsökkenési alapját* is ilyen módon dotálják.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

Stahl Géza
fuvarozási vállalkozó
BUDAPEST, VI., Béke-tér 4.
Telefon: 90—6—04

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi híveink újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának koloszszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégíthetné Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámíthatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcos társa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülésének legfontosabb pontja a *Hév. részvényvásárlásról* készített Beszkárt-jelentés megvitatása és a *Rudas-fürdő újjáépítésének* ügye lesz. A Rudas restaurálása már az összes szakbizottságokat foglalkoztatta és az egyes álláspontok egybevetése után hozza meg most a tanács a döntő határozatot. A tanács állásfoglalása után nyomban kiadják a tervezési megbizást. A napirenden ezenkívül sok személyzeti és városrendezési ügy szerepel.

Értekezlet az Egységes Községi Polgári Pártban. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelyen az időszerű várospolitikai kérdéseket beszélték meg. Utána vacsora volt, amelyen igen nagy számban vettek részt a párt és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai. Ott voltak többek között: *Andréka* Károly, *Bánó* Dezső, *Gaár* Vilmos, *Dorner* Gyula, *Glücksthal* Samu, *Harrer* Ferenc, *Martin* János, *Martsekényi* Imre, *Nagy* Antal, *Németh* Béla, *Orova* Zsigmond, *Petracsek* Lajos, *Petzrik* Jenő, *Piazza* Győző, *Payr* Hugó, *Pompéry* Elemér, *Studinka* Béla, *Scheuer* Róbert, *Ugron* Gábor, *Wellisch* Andor, *Lamotte* Károly, *Morvay* Zsigmond, *Bakonyi* Pál, *Vértes* István, *Dárday* Ede, *Baránszky* Gyula, *Fejér* Ottó, *Nagy* Gyula, *Halász* Ignác, gróf *Teleky* István, *Borsay* Elek, *Balla* József dr., *Horváth* Károly, *Szirmay* Ödön, *Békeffy* Elemér, *Gömbös* Lajos, *Somló* Zoltán, *Fehér* Jenő, Beszkárt h. igazgató, *Csécsi Nagy* Miklós, *Farkas* József, *Girardi* Tibor, *Thordai* Lajos h. előljáró, *Szécsi* Ernő h. tiszti főorvos, *Lédermann* Mór, *Kállay* Tamás, *Staub* Elemér, *Hatolkay* Kázmér, *Hoór-Tennpis* Mór, *Héder* Lajos, *Babitz* Ottó, *Csillény* Béla, *Schmidt* Richárd, *Wolff* István, *Oszoly* Kálmán, *Bornemissza* Géza, *Faber* Fülöp, bibithi *Horváth* János és még sokan mások.

Lakbéraranyosítás a fővárosi bérházakban. A fővárosi házak lakbéreinél az utóbbi években igen kirívó eltolódások történtek, éppen erre való tekintettel már a mult évben elhatározták a bérek arányosítását. Az előkészítés hónapokon át foglalkoztatta a szociálpolitikai ügyosztályt és sikerült is olyan megoldást találni, amely a lakók érdekeit sem sérti és a fővárosra is kedvezőbb. Az új lakbérek a februári lakbérnegyeddel lépnek életbe.

INDORG szervez
KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ **Telefon: 16-1-27**

Sajnálatos következményekkel fenyeget a taxialapdíjak leszállítása

A közönségnek nem nyújt előnyt, a vállalatok számára hatalmas károsodást jelent

A törvényhatósági tanács néhány héttel ezelőtt foglalkozott *a taxi-viteldíjak kérdésével* és azt a határozatot hozta, hogy a polgármester a maga jogkörében készítse elő a viteldíjak leszállítását. A határozat pontosan megjelölte a tarifacsökkentés mértékét olymódon, hogy *az eddigi 65 filléres alapdíjak a jövőben 50 fillérre mérséklődjenek*, míg a további 500 méterenkénti tarifák továbbra is változatlanul megmaradnak.

A közlekedési ügyosztály azóta több tanácskozást folytatott az érdekelt taxivállalatok vezetőivel, amelynek során érdekes kalkulációk jutottak tudomására. Mindenekelőtt megállapították, hogy *a benzin kincstári részesedésének felemelése, az olaj és a pneumatik árának emelkedése lényegesen növelte az autófuvarozás önköltségét*, amellett az autóbuszvonalak terjeszkedése és a villamos-kisszakaszok bevezetése a taxiutasok óriási tömegeit hódították el. A leszállítás tehát súlyos károsodást jelent a taxivállalatok számára, amelyek Budapesten 1600 járművet tartanak üzemben és

a menetenkénti 15 filléres kiesés végeredményben súlyos ezrekkel károsítja a nehézségekkel küzködő taxifuvarozó érdekeltségeket.

A pontosan ellenőrzött adatok után nyilvánvaló, hogy a törvényhatósági tanácsnak nemes szándéktól vezérelt elgondolása *nem éri el a szándékolt hatást.* Köztudomású ugyanis, hogy a menetenkénti 15 filléres megtakarítás

a közönség számára nem hoz előnyöket

és távolról sem igéri a tarifaleszállításnak komoly mértékét, ellenben *céltalan károsodást okoz a vállalatoknak*, amelyek ilyen körülmények között képtelenek hatalmas személyzeti létszámukat teljes egészében foglalkoztatni. A mai viszonyok között a soffőrök, a tisztviselők, a munkások és egyéb segéderők sokszor fölöslegesek a legyengült kapacitású autótaxi-üzemekben, azonban a humánus gondolkodás érdekében elbocsátásokra eddig nem került sor. Ha az érzékeny utasveszteségen kívül a tervezett 15 fillérekből súlyos összegek tűnnek el az üzemek bevételeiből, úgy

felmerülhet az a sajnálatos lehetőség, hogy az ilymódon még inkább megromlott prosperitás miatt az alkalmazottak elbocsátás alá kerülnek.

A 15 filléres *látszatmérséklés* tehát a közönségnek nen jelent előnyt, a vállalatokat pedig érzékenyen sujtja: olyan meggondolások ezek, amelyek feltétlenül azt eredményezik, hogy *az elhibázott tarifamérséklés gondolatát elejtsék és a jobb viszonyok bekövetkeztéig az eddigi tarifát tartsák érvényben.*

Bibithi Horváth János kitüntetése. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Bibithi Horváth* János országos társadalombiztosító intézeti igazgatónak nyugalomba vonulása alkalmából *elismerését* tudtul adják. A kormányzói kitüntetés azokat az érdemeket jutalmazza, amelyeket bibithi *Horváth* János évtizedes fáradhatatlan munkássága során kifejtett és minden idegszálával a szociális gondoskodás kimélyítését célozta. *Horváth* János ismert alakja a várospolitikai életnek, amelynek porondján éveken keresztül mint bizottsági tag is előkelő szerepet játszott.

Nagy-Budapest problémái a Nemzetközi Vásáron. Abból az alkalomból, hogy Pest, Buda. és Óbuda *Budapest* néven való egyesítésének immár 60 éve, tárgyalások folynak most a *Budapesti Nemzetközi Vásár* vezetősége és a főváros között a vásár keretében oly nagyjelentőségű kiállítás rendezéséről, amely a 60 éves Budapest utolsó évtizedének alkotásait, és a következő évtized legnagyobb érdekességű terveit bemutatná. Az előkészítő tárgyalások során felmerült a gondolat, hogy a székesfőváros a vásáron külön pavillont állítana fel, amelyben többek között helyet kapnának a közhasznú közintézmények modelljein és a közérdekességű terveken kívül a legnagyobb fontosságú városrendezési kérdések, mint pl. a Tabán kérdése, az Erzsébet-sugárút, a sportcsarnok, a stadion ügye, a budai oldalnak fürdővárossá való kiképzése és még számos egyéb, a főváros szempontjából égető probléma. *Borvendég* Ferenc alpolgármester a kérdés tanulmányozásával báró *Babarczy* István tanácsi főjegyzőt, a közgazdasági ügyosztály vezetőjét, bízta meg, aki most gyüjti a nagy érdekességű kiállításhoz szükséges adatokat.

Payr Hugó a közüzemek visszafejlesztését és a kisipar felsegítését sürgette. *Payr* Hugó országgyülési képviselő pénteken este érdekes, nagy feltünést keltő előadást tartott a közüzemek kérdéséről a *Községi Polgári Párt* belvárosi szervezetében. Vitéz dr. *Pétery* Aladár rámutatott arra, hogy most már elodázhatatlan az egyszerű, gyors és olcsó közigazgatás megteremtése, mert Magyarország a közigazgatás kérdésével áll, vagy bukik. Egy jó közigazgatás mellett a sulyos viszonyokat könnyebben tudná elviselni a polgárság. A háború alatt kezdődött meg az üzemesítés — mondotta *Payr* Hugó — és a háború után érte el virágkorát. Rövidesen minden nagyüzemnek fióküzeme alakult. Ezt a katasztrófális gazdálkodást az adófizetők zsebe már nem bírja el. A monopolisztikus közüzemeknél (gáz, víz, villany) el kell érni azt, hogy feleslegesen ne gazdálkodjanak, fióküzemeiket szüntessék meg és munkakörüket adják át a kisiparnak. A főváros autóinál egy kilométer kétszer-háromszor olyan drága, mint a magániparnál. Az OTI hátralékainak behajtása aránytalanul sokba kerül. Van azonban egy olyan terv, amely feleslegessé teszi a háromszoros nyilvántartást, a kivetést, beszedést és nagy adminisztrációt. Ez a terv — könyvecskébe való bélyegragasztás — nem válhat valóra, mert egy esztendő óta nem lehet elérni, hogy az illetékesek foglalkozzanak vele. Sürgette a telefon felszerelési díjának eltörlését és az Elektromosművek új tarifáját. A tetszéssel fogadott előadáshoz *Gündisch* Guidó dr. szólt hozzá és azt hangoztatta, hogy nemcsak a tisztességtelen, hanem a pusztító verseny ellen is fel kell lépni. *Lukács* Feren felszólalása után *Scheuer* Róbert képviselő közszállítási anomáliákról beszélt. *Baghy* Lajos a női-szabóipar súlyos helyzetéről beszélt és kifogásolta a textilgyárak mohóságát.

Vitéz Horváth Béla németnyelvű tanulmánya a modern Törökországról. A *Pester Lloyd* január 11-iki esti kiadása „Schulbildung in der modernen Türkei" mémet nyelvű hosszú tanulmányt közöl vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző tollából. Igen örvendetes, ha a fővárosi főbb tisztviselők nevét nyelvtudásuknál fogva külföldön is megismerik. Idegenforgalmunk növekedése szempontjából hasznos volna, ha az idegen nyelveket beszélő fővárosi tisztviselők olyan beosztást nyernének, ahol ezt a tudásukat kellőképpen hasznosítani tudnák.

Budapesti propaganda-előadás az Osztrák Touring Clubban. Az Osztrák Touring Club meghívására *Markos* Béla, a fővárosi Idegenforgalmi Hivatal h. igazgatója érdekes és nivós előadást tartott Budapestről és Magyarországról az osztrák autósoknak és motorosoknak „St. Christophorus-Fahrt nach Budapest" címmel. Az előadást Felix *Mayer-Tenneburg*, az Osztrák Touring Club elnöke meleg szavakkal vezette be és kifejtette, hogy az Osztrák Touring Club vezetősége mindig szívesen fogja támogatni a magyar idegenforgalmi propagandát. A vetítettképekkel kísért felolvasást az egybegyült előkelő közönség, amelynek soraiban *Nelky* Jenő m. kir. követ is megjelent, nagy tetszéssel fogadta.

Előadás Törökországról. A „Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége" kaszinóhelyiségében (VIII. ker., Mária-utca 10. I.) e hó 17-én este ½7 órakor dr. *Medriczky* Andor: Zarándokúton Törökországban címen vetítettképes előadást tart.

A B. S. E. országos uszóversenye. A Budapest Sport Egyesület január 6-án, Vízkereszt napján, a nemzeti sportuszodában jól sikerült országos uszóversenyt rendezett az egyesület 20 éves fennállásának alkalmából. A zord idő ellenére nagy és előkelő közönség töltötte meg az uszodát és nagy érdeklődéssel kísérte figyelemmel a versenyszámokat, amelyek a tehetséges és törekvő fiatal erőkből álló Budapest Sport Egyesület uszó gárdájának szenzációs győzelmével végződtek. Az uszóversenyben résztvevők ambicióját rendkívüli mértékben fokozta a verseny országos jellege, amely igen komoly erkölcsi értéket jelentett a győztesek számára, nemkülönben azok a nagyértékü tiszteletdíjak, amelyeket *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, a Szent Gellért gyógyfürdő és szálló igazgatósága. a székesfővárosi idegenforgalmi hivatal és a Budapest Sport Egyesület adományztak. Ugy a verseny rendezése, mint a BSE uszó szakosztályának eredményes működése a nagytehetségü játékosoknak és a szakosztály agilis elnökének, dr. *Felkai* Ferenc tanácsi főjegyzőnek, továbbá *Boray* Győző fogalmazónak és *Kertész* István intézőnek az érdeme.

Tisztújítás a Kelenföldi Polgári Körben. A *Kelenföldi Polgári Kör* most tartotta tisztújító közgyülését és azon a következő tisztikart választották meg: díszelnökök *Kozma* Jenő és *Becsey* Antal; tiszteletbeli elnökök *Petracsek* Lajos és *Barla Szabó* József dr.; elnök *Devecsics* Mihály; ügyvezető-elnök *Fejér* János; alelnökök *Fadgyas* Dezső, *Szigety* Lajos, *Szántó* József, *Rignáth* Béla, *Kozma* Imre; igazgatók *Józsa* Viktor dr., *Szecsödy* István; főtitkár *Bócz* Sándor dr. A közgyülést társasvacsora követte, amelyen *Devecsics* Mihály köszöntötte *Kozma* Jenőt.

A FŐVÁROSI HIRLAP HIRDETÉSEI EREDMÉNYESEK

Gazdasági Értesítő

Bírói eljárás indul a törvényt kijátszó nagyáruházak ellen

Szezonvégi vásár a tilalmi időben — Súlyos támadás a kiskereskedelem ellen

Tagadhatatlan megkönnyebbülés uralkodott a kereskedelem egész frontján, amikor megjelent a *tisztességes kereskedelem védelmét* kimélyíteni hivatott az a törvény, amelyik az alkalmi vásárlások időpontját egységesen rendezte. A kereskedői érdekeltségek nagy sikere, hogy ez a törvény annyi sürgetés után napvilágot látott, mert mindannyian úgy érezték, hogy *sikerül ilymódon az áruházak féktelen versenyét korlátok közé szorítani* és az egyforma eszközökkel folytatott vevőhódítást biztosítani. A törvény január 1-én életbelépett, azonban

az áruházak megtalálták azt a kis rést, amelyen keresztül az annyira kifogásolt régi állapotot a maguk javára ismét visszaállították.

A rendelet pontosan megállapítja, hogy alkalomszerű vásárlási lehetőséget, illetve szezonvégi vásárokat *január 22. előtt tartani nem szabad.* Utólag viták folytak arról, hogy helyes volt-e az egységes terminus lerögzítése és nem volna-e jobb szakmák rokra? Kiderült azonban, hogy az előbbi intézkedés volt a helyes, mert az áruházak tudvalevőleg mindenféle cikket tartanak és így

az összes szakmák vásári időpontját egész áruházi készletük kiárusítására használták volna föl.

Az a kis hézag, amely az egyébként gondosan megszerkesztett rendelkezés soraiban mutatkozik, felbátorította a detailkereskedelmet gyilkos versenynyel fojtogató áruházakat arra, hogy már most, tehát az engedélyezett terminus előtt, *szezonvégi vásárokat rendezzenek,* de ezt az alkalomszerű vásárlást óvatosan, más cím alatt ajánlják a közönség figyelmébe.

Három nagy áruház: a Corvin, a Magyar Divatcsarnok és a Fenyves-áruház fogott össze a rendelet kijátszására és a tervszerű összebeszélést mi sem bizonyítja jobban, minthogy a tilalmi időben rendezett kiárusítást perenyi pontossággal azonos időpontban kezdették.

Hiába állapította meg tehát a kormány, hogy január 22-ike előtt szezonvégi kiárusításnak helye nincs, a raktáron visszamaradt leltári árukat most hozzák forgalomba és ezzel *a legális kereskedelmet elütötték a koratavaszi vásárlási lendület előnyeitől.* A rendelet tehát nem sok hasznot hozott az agyongyötört kiskereskedelemnek, mert amikor majd az engedélyezett vásárokat ők is megindítják, addigra

a publikum túlnyomórésze már megszédült az áruházak reklámpropagandájától

és valószínűleg beszerezte szükségleteit, ami azt jelenti, hogy *az általánosságban engedélyezett vásári időpontban a kereskedők üzletei az üresség től fognak kongani.*

A *Fővárosi Kereskedők Egyesületében* nagyterjedelmű vita folyt ezekről a kilengésekről, amely felrug minden megegyezést és törvényes rendelkezést. Az egyesület vezetősége nagyon helyes útra tért, amikor azt javasolta, hogy

a törvény kijátszói ellen bírói eljárást indítsanak,

aminek alapja a *Kereskedelmi és Iparkamara* figyelmeztetése, hogy az áruházak törvénybe ütköző hirdetéseiket azonnal szüntessék be és ne rendezzenek a törvény ellenére tilalmi időben vásárokat. Kereskedelmi körökben most nagy érdeklődéssel várják a bírói eljárás megindítását, amelynek következménye nem lehet más, mint

a mohóságukban mindenről megfeledkezett áruházak méltó büntetése.

A *Fővárosi Hirlap* — amely évek óta elszánt harcosa a kiskereskedelmi érdekeknek — mély sajnálattal tapasztalja, hogy *az áruházak vezetőségeiben megingott a törvénytisztelet* és változatlanul folytatják azt a manővert, amely végeredményben a legértékesebb társadalmi réteg, a detailkereskedők és kisiparosok megfojtásához vezet.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papírneműek szállítását az üzemek részére: Diósgyőri Papírgyár Rt. 4368, Neményi Testvérek 1872, Hazai Papírgyár Rt. 21.106 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Cipők szállítását az altisztek, takarítónők, tüzoltók részére. Pályázni lehet január 29-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A **városligeti** Beketow Cirkusz bérletére. Pályázni lehet február 5-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gellértfürdőben létesitendő úszőcsarnok különböző munkáira pályáztak: Fratricsevics Ernő 34.047, Radó Sándor 36.137, Haas Károly 36.200, Barta Károly és Bleyer Jakab 36.211, Csengeri, Pallay és Nagy 36.404, Margalit Andor és Ödön 36.553, Boghen György 36.865, Führer Miklós 37.130, Gabos Oszkár 37.201, Bier és Wersetz 37.239, Fazekas László 38.294, Nagy Testvérek 39.620, Polacsek és Epstein 39.745, Dávid János 40.166, Román Andor 40.802, Pruscha József 42.861, Biró László 43.022, Méhes Emil 48.038, Barcsay Ernő 56.432, Marton és Szalka 56.949, Posnansky és Strelitz 8635, Csató Pál 9157, Traub Ödön 9315, Grozit Rt. 9387, Helvey Tivadar 10.005, Radó Sándor 10.285, Kollár Ferenc 10.324, Gruber János 10.477, Parafakőgyár Rt. 2440, Csáky László, Ayax Acélművek Rt. 21.500, Márkus Lajos 21.750, Stieber-féle Építőipar Rt. 22.180, Haas és Somogyi Rt. 22.800, Oetl Antal 26.200, Ganz és Társa 32.850, Állami Gépgyár 33.900, Kajtár Lajos 39.500 pengővel.

Küzdelem a margarin ellen. A *Fővárosi Hirlap* a vajtermelés nemzetgazdasági szempontjainak érdekében évek óta hangoztatja, hogy a mesterséges zsiradékok, így elsősorban a *margarin* gyártását és forgalomba hozását a legszükebb korlátok közzé kell szorítani. Hogy a nem kifejezetten mezőgazdasági államok is hathatósan védekeznek a margarinfogyasztás túltengése ellen, arra jellemző példával szolgál Olaszország. *Az olasz hivatalos lap legutóbbi számában rendelet jelent meg, amely eltiltja a margarinozott sajtoknak, valamint a margarinnak eladását és forgalombahozatalát.* Ajánlatos volna ezt az olasz példát nálunk is követni, annál is inkább, mert nálunk sokkal nagyobb érdekek fűződnek a vaj és más természetes zsíranyagoknak a védelembe vételéhez.

A Nemzeti Bank 8 százalék osztalékot fizet. A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a bank mérlegét, valamint nyereség- és veszteségszámláját, amelyek szerint az 1933. évi tiszta jövedelem 3,140.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből *8 százalékos osztalék* kifizetését fogja a február 5-én tartandó közgyűlésnek javaslatba hozni.

Erdőbirtokosok és fatermelők figyelmébe. Az állami elenőrzés alatt álló Erdőbirtokosok és Fakereskedők Faforgalmi Rt. Nádor-utca 6. szám alatti helyiségeiben megkezdte működését. A részvénytársaság a kormánnyal szemben olyan kötelezettséget vállalt, hogy a hazai erdőbirtokosok által felkinált minden tűzifát a m. kir. kormány által legközelebb megállapitandó áron tartozik megvásárolni. A részvénytársaság felkéri a hazai erdőbirtokosokat és fatermelőket, hogy vele a rendelkezésükre álló tűzifamennyiségeket saját érdekükben a társaság fenti címére minél előbb közöljék.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

ADREMA
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE
Telefon: 28-2-47. Telefon: 28-2-47.
ROSINGER L. B.
BUDAPEST,
VI. ker., Vilmos császár-út 21. szám.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 21. Telefon: 21-3-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: I. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfalthól járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

Munkájáért szavatol. A legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kalló helyén a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellenmertes a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

GILLE ISTVÁN faárugyára Budapest,
VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X, Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

Corda lic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. január 24. 4. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest békét akar

Jóindulatú, tisztaszándékú emberek készülnek harcra nemes és ideális célokért és mert ez így van, a szembenálló felek maguk is törhetetlenül hisznek abban, hogy mielőtt kitör a harc, megszületik a béke. De nemcsak a fővárosi törvénytervezet megalkotói és annak kritikusai, ellenzői remélik a komoly összeütközés elkerülésének lehetőségét, hanem legelsősorban és legőszintébben maga Budapest székesfőváros polgársága is. Bármelyik oldalról kérdezik meg ezt a publikumot, bármilyen érveket tárnak elébe, bármilyen érzelmi és észszerű kapacitálással közelednek is feléje, *Budapest népe békét akar.*

Békét akar és azokkal szemben lesz igazán hálás, akik ezt a békét megszerzik neki. De az igazi reform is csak az lesz, amely közös akarattal, a Budapest fejlődéséért, jövőjéért, boldogságáért való közös munkával tartja meg egy táborban mindazokat, akik az ország feltámadásának reményében akarnak alkotni, teremteni. Es Budapest népe, ebben a szinte mondhatnánk utolsó órában, sem vesztette el a békében, az ellentétek kiegyenlítődésében vetett hitét.

Mert ellentétben a sok túlfűtött cikkel és szónoklattal: állapítsuk csak meg higgadtan, nyugodtan, hogy miről is van itt tulajdonképen szó? Emlékezzünk csak. *Amikor a Scitovszky-féle törvény érvénybelépett, életének legelső napján megindult a munka annak reformja érdekében.* Ez a törvény, amely a legnemesebb intenciókból született, amely a legmodernebb mintákat vette figyelembe, egynapos korát sem tudta megélni békében, nyugalomban. Maguk a törvény megalkotói is csak addig a határig mentek el bizakodásukban, hogy a törvényt csak keretnek tekintik, amelyet majd az élet tölt meg tartalommal. Most elérkezett az alkalom, a kormányzat megadta a módot a törvény reformjára. Ez ellen, amint mi látjuk a helyzetet, nincs is kifogás, sőt azt kell remélnie minden jó budapesti polgárnak, hogy a fővárosért dobogó szívek, a Budapestért gondolkodó elmék közmegelégedésre szolgáló reformot fognak kitermelni. Igen, de ezzel szemben a törvényhatósági bizottság minden pártja az autonómiát érzi veszélyeztetettnek. A kormánynak nincsen szándékában az autonómiát megszüntetni, de kétségkívül más biztosítékait látja az önkormányzatnak, mint amilyenekhez a városházi politikai pártok ragaszkodnak és amelyek nélkül az autonómia halálát látják közeledni. Végeredményben *mind a két fél Budapestért küzd és mind a két fél az autonómiát akarja megmenteni:* kell lenni tehát egy olyan útnak, amely a megértéshez vezet. Ezt az utat kell megtalálni, hogy Budapest polgársága ismét békésen dolgozhasson és békés munkájának eredményeivel szolgálhassa országa és városa érdekeit.

Annál is inkább közel áll a lehetőség ennek az útnak a meglelésére, mert le kell hámlaniok azoknak a vádaknak, amelyek a harc hevében Budapest vezetőségét érték. Ki kell derülnie annak is, hogy Budapest jövőjének az autonómián túl legfőbb biztosítéka az a nagyszerű adminisztráció, amely a gazdasági válság idején is csodákat művelt és a lelkes, áldozatkész, mindenkor hivatása magaslatán álló, kiváló főtisztviselői kar, amely ennek az adminisztrációnak az élén működik. Budapest székesfőváros büszke erre a pompás gárdára, amely a főpolgármester, a polgármester és a két alpolgármester vezetésében tüzet oltott, árvizet akadályozott meg és elhárított rengeteg veszedelmet a főváros feje fölül. Ennek a nagyszerű adminisztrációnak a páratlan sikereit és eredményeit tenné tönkre az, aki oktalanul harcot idézne föl akkor, amikor Budapest népe béke után sóvárog.

Tüzes csóvával játszik mindenki, aki harcra izgat. De elvi vita, a tisztító eszmecsere nemcsak természetes, de örvendetes és áldásos is. Ennek a vitának, ennek az eszmecserének azonban nem szabad elfajulnia. Vajjon ki olyan vakmerő, hogy lelkére venné a testvérharcot? Budapest polgársága rengeteg áldozatot hozott és hoz városáért, joga van ahhoz, hogy ennek hasznát is lássa, joga van ahhoz, hogy a békés munka életfeltételeit követelje a maga számára. Es ha itt ma vita folyik is a jövőről, *ez a mi vitánk: a mienk, budapestieké! A lehető legrosszabb szolgálatot teszi az, aki felhasználja ezt az alkalmat arra, hogy éket verjen a főváros és a vidék közé.* Aki ezen a ponton akarja a vitát jobbra, vagy balra eldönteni, az megérdemli, hogy ennek a csodálatos világvárosnak őszinte ellenszenvét hívja ki maga ellen. De rossz szolgálatot tesz a vidéknek is, amely Budapest klasszikus kultúráját, irigyelt közegészségügyi intézményeit állandóan és ellenszolgáltatásképpen veszi igénybe. Budapest mindezt a kincset önzetlenül, szeretettel, fejedelmi ajándékként adja: de joggal elvárja, hogy mint minden ország, Magyarország is büszke legyen nagyszerű fővárosára: *Budapestre.*

Budapest autonómiája elkeseredett harcok pergőtüzében

Izgalmas tárgyalások előzik meg a városházi pártok állásfoglalását — Előkészületek a szerdai közgyűlésre — Utolsó pillanatig folynak a tanácskozások az ellentétek áthidalására

Tíz napja, hogy a fővárosi törvény módosításának híre hiteles formában köztudomásra jutott és az elmult tíz nap alaposan felkavarta a kedélyeket úgy a városi pártok, mint az országos politika köreiben. A fővárosi reform részletei már nagyjából ismertek, azért minden oldalról feszült figyelemmel tekintenek a képviselőház pénteki ülése elé, amikor *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter benyujtja a módosításokra vonatkozó javaslatát. A kormány elgondolásainak pontos tervezete a Nemzeti Egység pártjának csütörtöki ülésén kerül hiteles formában a párt tagjai elé és nyilvánvaló, hogy *már az első alkalommal megindul a szenvedélyes vita a javaslat védelmezői és annak ellenzői között.*

A nyugtalanság minden oldalról mutatkozik a maga leplezetlenségében: a kormánypárt a főváros pénzügyeinek rendezése és általában a gazdasági problémák sürgős megoldása céljából tartja szükségesnek, hogy a *módosító javaslatból mielőbb élő törvény legyen,* a községi pártok pedig az autonómia védelmét hangoztatják és elszánt harcot hirdetnek.

Az elmult napokban felzaklatott atmoszféra uralkodott Budapest politikai köreiben. Az általános izgalom kiterjedt a Városházára, a hivatalos körökre, a fővárosi pártokra, a politikai és társadalmi közületekre és természetesen élénk érdeklődést váltott ki a közönség széles soraiban is, ahol meglehetős tartózkodást tanusítanak az időnkint felröppenő jelszavakkal szemben. Általánosságban Budapest lakossága *higgadtan ítéli meg az eseményeket* és az érdeklődés inkább ama érdekes csoportosulás további együttműködése felé irányul, amelyben helyetfoglalnak a szocialisták és a kereszténypártiak egyformán, de hozzájuk tartozik a kormánypárti képviselőknek az a csoportja is, akik a fővárosi önkormányzatban nagy szerepet játszanak. *Politikai pikantériának tartják ebben a vonatkozásban az alkotmányvédő szövetség felvonulását,* amelyről elismerik, hogy Budapest legkiválóbb közéleti tényezőit foglalja magában és bizonyára alapos okfejtésekkel és az argumentumok bőséges sokaságával folytatja le a parlamenti harcot a törvényjavaslat rendelkezéseinek megváltoztatásáért.

Addig is azonban, amíg a törvényjavaslat a képviselőház elé kerül, *hihetetlenül gyors ütemben peregnek az események.* Az elmúlt hét minden napja meghozta a maga különkülön szenzációját és elmondható, hogy a magyar politika utolsó évtizedében *ilyen nagyarányú belpolitikai mozgalom alig volt.* Minden más külországi és belpolitikai eseményt háttérbe szorított a fővárosi törvény módosításának terve, amely e pillanatban a magyar politikai élet homlokterébe küzdötte fel magát. A fővárosi reform sűrített gőzzel töltötte meg az országos politika kazánját és *az elmúlt napok krónikája* szemléltetően adja vissza ennek az izgalmas eseménysorozatnak minden mozzanatát.

Megkezdődnek az első csatározások

Eleinte a találgatások időpontja volt soron és az addig kiszivárgott híreket kolportálják minden oldalon. Az első hírek arra vonatkoznak, hogy a reform lényege: *a főpolgármesternek az államfő részéről történő kinevezése, a törvényhatósági tanács és a közigazgatási bizottság megszüntetése.* A jólértesültek már arra céloznak, hogy *kormánybiztost* állítanak a főváros élére és egyidejüleg *feloszlatják a törvényhatósági bizottságot.* A községi pártok klubjaiban szünet nélkül tanácskozások folynak és kialakul az a meggyőződés, hogy *az összes várospolitikusoknak össze kell fogni az autonómia védelmében.* Jön a hír arról, hogy a belügyminiszter a képviselőház *keddi* ülésén

benyujtja a törvényjavaslatot

és ezzel megelőz minden tárgyalást a községi pártok vezetőivel.

A képviselőház ülése mentes minden izgalomtól, a folyosókon azonban annál lüktetőbb elevenség uralkodik. A belügyminiszter a szobájában tanácskozik referenseivel, a pirosszőnyeges folyosókon pedig a képviselők latolgatják az esélyeket.

Sokan ostromolják Scitovszky Béla nyugalmazott belügyminisztert,

aki a jelenlegi fővárosi törvényt alkotta és véleményét kérik a kormány terveiről. *Rakovszky* Iván is az érdeklődés középpontjában áll, azonban tartózkodik a megnyilatkozásoktól. *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Payr* Hugó, *Rassay* Károly, *Petracsek* Lajos, *Csilléry* András, *Bródy* Ernő és a többi városi politikusok nagy hallgatóság előtt fejtik ki nézeteiket a szerintük elhibázott reformról.

Megérkezik *Bethlen* István gróf, akinek a jelenléte egyszeriben felvillanyozza a politikusokat. A nagy államférfi jellegzetes nyugalmával informáltatja magát az eseményekről, majd *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel és *Kozma* Jenővel vonul vissza hosszabb megbeszélésre. Csakhamar futótűzként terjed el a hír: *Bethlen* István gróf vállalja a közvetítő szerepet a kormány és a fővárosi javaslatot ellenző politikusok között.

Hét napos határidő az ellentétek összeegyeztetésére

Szerdán nyilvánosságra kerül a reformjavaslat néhány főbb rendelkezése, amelyeket a miniszter-tanács is a magáévá tett. A hiteles közlések szerint *megszünik a törvényhatósági tanács* és az ügykezelés teljesen a polgármester egyéni felelősségét építi fel. A polgármester megválasztásához az *államfő jóváhagyása* szükséges. Az új törvényjavaslat az eddigi *százötven választott tag helyett százhatvanra csökkenti a városatyák számát* és a jövőben a 32 örökös tag helyett 22-en viselik majd ezt a díszes címet. Kiépitik a *fővárosi számszéket* az állandó ellenőrzés rendszeresítése érdekében. Az üzemek élére a belügyminiszter *kormánybiztosokat* állit, mig a részvénytársasági üzemek vezetése a polgármester felelősségére történik. A törvény életbeléptetésével egyidejüen *megszünik a törvényhatósági bizottság* és ez időponttól kezdődően *egy vagy két éven* keresztül kormánybiztosra száll át a közgyülés hatásköre.

Bizonyos megnyugvás ebben a zürzavarban *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy

nem zárkózik el a fővárosi reform alapos megvitatása elől

és meghallgatja a többségi városházi pártok véleményét. A megbeszélések lefolytatására egy hét időt szabott meg a miniszterelnök és csak azután gondoskodik, hogy a javaslat a törvényhozás elé kerüljön. Függetlenül ettől, *a községi pártok tovább folytatják küzdelmüket és a törvényhatóság rendkivüli közgyülésének összehivására gondolnak, hogy ott bizalmatlansági indítványt fogadtassanak el a kormány ellen.* Velük szemben a kormány intencióit abban sürítik össze, hogy

meg akarja szüntetni a városházán uralkodó kettős párturalmi rendszert,

amely valósággal kisajátította Budapestet. A kormány Budapest polgárságának a panaszait méltányolja, amikor elhatározta, hogy *felszámoltatja a mai Városházát és az interregnum alatt új alapokra fekteti a főváros önkormányzatát.*

Az alkotmányvédelmi blokk felsorakozik

Állandó tanácskozások a miniszterelnöknél és a belügyminiszternél. Politikusok adják egymásnak a kilincset és van valami *bizakodás a levegőben*, hogy sikerül megfelelő plattformot találni. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nyilatkozatot tesz, amelyben hangoztatja, hogy a tendenciózus híresztelléseket viszautasítja. Kijelenti, hogy *elvi kérdésekben nem hajlandó engedményeket tenni*, de szívesen honorál olyan részleteket, amelyeket a főváros vezető politikusai *a nyugodtabb megoldás* érdekében terjesztenek elő.

Később *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly és *Scitovszky* Béla volt belügyminiszter tárgyaltak a miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel, amely azonban eredményre nem vezetett, mert

nem sikerült keresztülvinni, hogy a kormány azonnal rendelje el a feloszlatás után a törvényhatósági választásokat.

Az ellenzék elkeseredett harcra készül és már megindulnak a kombinációk is a kormánybiztos személyére vonatkozólag: *Tatics* Árkád, *Horváth* Béla, *Csatáry* Béla, *Papp* Elemér neveit emlegetik.

Csütörtökön izgalmas hangulatban ülésezett a törvényhatósági tanács. Általános volt az a vélemény, hogy *a módositások elfogadhatatlanok* és ebben a légkorben nem is tárgyalták le a napirend összes pontjait. A törvényhatósági tanács tagjai értekezletté alakultak át, ahol *Petrovácz* Gyula, *Payr* Hugó, *Peyer* Károly, *Rassay* Károly, *Ugron* Gábor, *Friedrich* István, *Homonnay* Tivadar, *Láng* Lajos, *Csillér y* András, *Harrer* Ferenc, *Wolff* Károly és *Usetty* Béla felszólalása után elhatározták

az alkotmányvédelmi blokk megalakítását.

A kora délutáni órákban a Nemzeti Egység Pártja tartott értekezletet, ahol *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter ismertette részletesen a javaslatot. Hangoztatta, hogy a kormány abból az aktualitásból indult ki, hogy *a főváros megreformálása a polgárság és az ország érdekében történik.* A főváros pénzügyeit rendben kell tartani, ezt előre intézményesen biztositani olyan reformok útján, amelyek nem az autonómia ellen, hanem éppen *az autonómia biztonsága érdekében szükségesek.* Az értekezlet tudomásul vette az elnöki tanács határozatát is, amely szerint

a törvényjavaslatot napirendre tűzi

és utána a Ház elé terjesztik. A pártértekezlet után izgalmas vitatkozások kezdődtek, amelyeknek során a fővárosi képviselők kijelentették, hogy *argumentumaik hiábavalósága esetén kilépnek a Nemzeti Egység pártjából.*

Nincs kompromisszum!

Az alkotmányvédő blokk keretébe tömörült pártok vezérei kivétel nélkül kijelentik, hogy semmiféle *kompromisszumba* nem hajlandók belemenni. Csatlakozott az alkotmányvédő szövetséghez a független kisgazdapárt is, azzal a feltétellel, hogy *a blokk tagjai kötelezik magukat sorompóba szállani az általános választójog kivívásáért* is. Ezzel szemben lényegesen összeforrott a Nemzeti Egység pártjának felfogása, ahol a javaslat megismerése után az a nagy többségben lévő vélemény alakult ki, hogy

a belügyminiszter előadása után nem látják az autonómiának annyiszor hangoztatott megtámadását.

A városházán pénteken újabb kormánybiztosokat emlegetnek *Borvendég* Ferenc alpolgármester, *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos, *Petzrik* Jenő és *Baross* Gábor személyében.

A kormány ragaszkodik a feloszlatáshoz

Újabb tárgyalások indultak meg, amelyeknek eredményeképpen *Kozma* Jenő közvetitőjavaslatot terjesztett a miniszterelnök elé. A javaslat lényege, hogy *ne küldjenek kormánybiztost a fővároshoz, ne oszlassák fel a törvényhatósági bizottságot és ebben az esetben a többségi pártok megvalósítják a kormány pénzügyi vonatkozású terveit.* A képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint *Huszár* Aladár főpolgármester egyórás kihallgatáson jelent meg a kormányzó előtt és beszámolt a fővárosi törvénnyel kapcsolatos eseményekről. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter ismét tárgyalt *Huszár* Aladár főpolgármesterrel, *Kozma* Jenővel, *Wolff* Károllyal és közölte, hogy a részletekre vonatkozólag *hajlandó engedékenyebb álláspontot* elfoglalni. A politikai kérdéseknél azonban nem tud igéretet tenni, mert a *kormánybiztos kinevezése és a választások kiirása a miniszterelnök döntése alá tartozik.* Ezt követőleg *Kozma* Jenő a miniszterelnöknél jelent meg, aki tudomásul vette az előterjesztett kivánságokat, végleges választ azonban nem adott.

A főpolgármesteri hivatalban *Csillér y* András és *Friedrich* István *pénteken* beterjesztették

a rendkivüli közgyülést összehivó ivet,

amelynek értelmében a főpolgármester szerdára összehívta a rendkivüli közgyülést. A hangulat szerint a törvényhatósági bizottság *óriási szótöbbséggel megszavazza a kormány iránti bizalmatlansági indítványt.*

Az általános harci zajban figyelemreméltó argumentumokat hangoztatnak a kormány részéről. Kifejtik, hogy *a törvényhatósági tanács működése ellen már régebb idő óta különböző kivánalmak merültek fel.* A tanácsnak minden ténykedéséből kiviláglott, hogy nem kizárólag a főváros érdekeinek szolgálata, hanem *pártpolitikai szempontok* dominálnak. A tanács csak alkalom volt arra, hogy a pártvezérek a hatalom gyakorlásában kiéljék magukat. A autonómia nem szenved csorbát a reform révén, amelyet különben sem kell megvédeni attól a belügyminisztertől, aki *évtizedeken keresztül az autonómiák fejlesztése és erősítése érdekében végzett eredményes munkát.*

Hivatkoznak Tyler népszövetségi főmegbizottra,

akinek minden egyes jelentése utal arra, hogy az üzemek gazdasági hitele nincsen arányban a mostani helyzettel és az állami gazdálkodással.

A kormánybiztos személye körüli kombinációk bővültek *Blaha* Sándor belügyi államtitkár és *Sass* Elemér miniszteri tanácsos személyével, amely hírekre vonatkozólag hivatalosan közlik, hogy ebben a vonatkozásban döntés még nem történt.

Az alkotmányvédő szövetség első ülése

A községpolitikai pártok országgyülési képviselő tagjaiból, vaalmint a független kisgazdapárt tagjaiból alakult *alkotmányvédő szövetség* kedden délután fél 6 órakor tartja első ülését, a parlamentben. Az érdekes összejövetelen résztvesznek *Wolff* Károlytól kezdve *Büchler* Józsefig a fővárosi önkormányzat reprezentásai, a Nemzeti Egység pártja kebelébe tartozó városi képviselők, a szociáldemokraták és a pártonkívüliek, akik így

összesen körülbelül száz főnyi csoportot alkotnak.

Az alkotmányvédő szövetség hétfőn délelőtt körlevelet intézett az országgyülés összes tagjaihoz, amelyben rámutat a kormánynak a fővárosi autonómia ellen tervezett intézkedéseire és kéri, hogy a *címzettek csatlakozzanak az alkotmányvédő szövetséghez.* Valószínü, hogy a fentemlítetteken kívül további tömörülések nem történnek és igy a javaslat ellen kisebb számmal vonulnak fel a parlamenti vitára, mint a túlsó oldalon lévő kormánypártiak, akiknek a száma tudvalevőleg 135. Az erőviszonyok ilyen alakulása mellett

nem sok kilátás van arra, hogy az alkotmányvédő szövetség a hatásos elvi tiltakozáson túlmenően

veszélyeztesse a kormány célkitűzéseinek sikerét.

Bizalmatlansági indítvány a közgyülés előtt

A fővárosi törvényhatósági bizottsága *szerdán délután 4 órakor* tartja rendivüli kögyülését, amelyet a keresztény községi párt, a keresztény ellenzék, a szabadelvüpárt, a demokrata párt, a szociáldemokraták és a pártonkívülick kívánságára hívott össze a főpolgármester. A vita során

Wolff Károly előterjeszti az alkotmányvédő szövetség határozatát,

amely részletesen foglalkozik a kormánytervezet intézkedéseivel, majd rámutat arra, hogy *ez az új törvény a fővárosi önkormányzat végleges likvidálását jelenti.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szerdán a rendkivüli közgyülés előtt dönt véglegesen követendő magatartásáról.

Mint érdekességet említjük meg, hogy olyan hireket is terjesztenek, amelyek a közgyülés azonali fölosztalására vonatkoznak. A híresztelések szerint

az izgalmas közgyülés szónokainak szereplése után Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter sürgős leiratot kézbesített Huszár Aladár főpolgármesternek,

amely a közgyülés azonnali fölosztalását rendeli el. Ily módon a bizalmatlansági indítványra vonatkozó határozat megszületése előtt közvetlenül megszünnék a főváros törvényhatósági bizottsága.

A kormánypárt döntő értekezletén várják a kilépések bejelentését

A Nemzeti Egység pártja *csütörtökön délben* foglalkozik a belügyminiszter javaslatával, amelyet azonnal nagyarányú vita követ. A hirek szerint

az előadói tisztségre Gáspárdy Elemér országgyülési képviselőt fogják felkérni,

aki tudvalevőleg évek óta folytat harcot a képviselőházban a fővárosi kormányzat tultengése ellen. Ha a párt többsége magáévá teszi az eredeti javaslatot és nem fogadja el az előterjesztett módosításokat, úgy

valószínü, hogy a fővárosi képviselők közül többen azonnal bejelentik

a pártból való kilépésüket.

A képviselőház elnöksége pénteken gondoskodik a benyújtott törvényjavaslat szétosztásáról és egyidejüleg intézkedik a közjogi bizottság összehívásáról. Ennek megtörténte után *kimondják a javaslat tárgyalására a sürgősséget* és

a jövő hét közepén megindul a parlamenti vita,

amelyhez fogható éles és elkeseredett harc a képviselőház történetében csak a régi közjogi javaslatok kapcsán fordult elő.

Huszár Aladár főpolgármester szerepe

Az eddigi kormánypárti elgondolások szerint *Huszár Aladár főpolgármestert a kománybiztos kinevezésével egyidejüleg felmentik állásától.* Huszár Aladár a Nemzeti Egység pártjának budapesti szervezkedését fogja irányítani és munkásságától komoly eredményt várnak minden oldalon.

Huszár Aladár szereplése ezzel azonban nem fejeződik be fővárosi vonatkozásban,

mert fáradhatatlan munkabírására, tökéletes tárgyilagosságára és hozzáértésére feltétlenül szükség van a jövőben is. Éppen ezért a kormánynak véglegesen elhatározott szándéka, hogy a kormánybiztosi interregnum és a választások lezajlása után *Huszár Aladárt főpolgármesteri minőségben az újjáalakitott budapesti önkormányzat élére állitja.*

A Községi Polgári párt állásfoglalása

Az *Egységes Községi Polgári Párt Kozma* Jenő elnöklésével hétfőn este bizalmas ülést tartott, melyen a párt bizottsági tagjai teljes számban megjelentek. *Dorner* Gyula ismertette azokat az okokat, melyek a párt törvényhatósági tanácstagjait arra késztették, hogy a legutóbbi tanácsi értekezleten a fővárosi törvénytervezet reformjával szemben az alkotmányvédő blokkhoz csatlakozzanak. Megállapította, hogy a blokk célja egységesen harcolni a főváros autonómiájáért s hogy a szövetkezés az önkormányzat felfüggesztése és kormánybiztos kiküldése ellen küzd minden rendelkezésre álló alkotmányos eszközzel.

Ugron Gábor, *Usetty* Béla és *Payr* Hugó felszólalásaikban rámutattak arra, hogy

nemcsak fővárosi szempontok, hanem alkotmányjogi aggályok is

vezették a pártot, amikor az autonómia védelmében a legélesebb állásfoglalásra készül fel. *Kozma* Jenő pártelnök tudomásul vette a párttagok egyhangú állásfoglalását, egyben vállalkozott arra, hogy erről *és a tervezett reform indokolásának téves voltáról a kormányt felvilágositani törekszik.*

Néhány héten belül megalakul a budapesti gyógyfürdő bizottság

A Hungária-vízből mintaszállítmányok mentek Egyiptomba, Indiába, Afrikába és Hollandiába

A napokban hire kelt, hogy a képviselőház a közeljövőben, minden valószinüség szerint már februárban letárgyalják azt az egyszakaszos törvényjavaslatot, amelyben *a kormány felhatalmazást kér az országgyűléstől a budapesti gyógyfürdő-bizottság megalakítására.* A hír annál valószínűbbnek látszik, mert az 1929-ben hozott új fürdőtörvénynek a székesfővárosra vonatkozó külön rendeleti utasítása még nem jelent meg. A kormány által kért felhatalmazás minden bizonnyal szoros összefüggésben áll ennek a végrehajtási utasításnak a kiadásával.

A fürdőtörvény végrehajtását Budapestre vonatkozólag azért kell külön szabályozni mert milliós városról van szó, ahol a gyógyfürdőkkel és gyógyforrásokkal összefüggő kérdéseket is egészen speciális szempontok szerint kell intézni. Európában talán Drezda az egyetlen nagyváros, ahol külön fürdővárosrész van, de szerencsés alakulás folytán ez egészen elkülöníthető a többi városrészektől és így a fürdőváros bizonyos önkormányzatot is élvez. Budapesten ez a megoldás lehetetlen, mert a gyógyfürdők és a gyógyforrások elszórva, népes városrészektől övezve fekszenek. Itt is szükség van azonban olyan központi bizottságra, ahova összefutnak a fürdőélet szálai és ahonnan minden fürdőügyi kezdeményezés, vagy intézkedés kiindul.

Természetes, hogy

a gyógybizottságban a székesfőváros vezető-szerepet kap,

mint a legtöbb gyógyforrás és a legnagyobb fürdőintézmények tulajdonosa. A kurkomisszió elnöke a mindenkori főpolgármester, helyettese a polgármester, tagjai az alpolgármesterek, az idegenforgalmi tanácsnok, a gyógyfürdő központi igazgatója és a tiszti főorvos. Rajtuk kívül a törvényhatóság delegált tagjai, a belügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium képviselői, az országos idegenforgalmi tanács, a balneológiai egyesület és a Fürdőváros Egyesület tagjai foglalnak helyet a bizottságban, ahova természetesen meghivást kap egy-egy kiváló balneológus, hidrológus és geológus is. A főváros különleges helyzeténél fogva, eltérően a kisebb gyógyfürdőktől,

kurtaxa a jövőben sem lesz,

hanem a kurkomisszió költségeit úgy fogják előteremteni, hogy *a fürdőjegyek árát egy-két fillér pótdíjjal egészítik ki és az ásványvíznél is literenként egy fillér pótdíjat számítanak.*

A városháza *illetékes köreiben* érdeklődtünk a gyógybizottság közeli megalakulását megelőző hirekről és a következő választ kaptuk:

— A kurkomisszió közeli megalakulásáról, illetve a végrehajtási utasítás kibocsátásáról nincs hivatalos tudomásunk. Tény, hogy a végrehajtási utasítás dolgában már számos értekezlet volt és a rendeletet, kibocsátás előtt, minden bizonnyal le fogja küldeni a minisztérium a fővároshoz is, hogy gyakorlati tapasztalatokon alapuló javaslatait megtehesse.

A kurkomissziótól függetlenül említjük meg hogy a Hungária-gyógyvíz és a szénsavas üdítővíz iránt mindjobban élénkül a külföldi érdeklődés. Már két évvel ezelőtt a Fiumei Vásáron is igen nagy sikere volt a fővárosi ásványvizeknek, azóta pedig újabb küldeményeket is indítottunk útnak Olaszország felé. *Ujabban Hollandiába küldtünk próbaszállítmányt és nagyobb mennyiséget vitt magával Egyiptomba a tengerjáró dunai motoroshajó, az Appolinaris is. Kitünően birta a hosszú tengeri szállítást az Indiába irányított mintaszállítmány is.* A nagyobb, komolyabb üzletet jelentő exportot egyelőre a vámnehézségek gátolják, reméljük azonban, hogy ezeket az akadályokat is sikerül, legalább részben, elhárítani.

Bekapcsolják a Tabánt a budai főgyüjtőcsatornába

Elmarad a portalan szemétgyüjtés bevezetése — A vizes makadámutakat az idén is olajozni fogják

A városrendezési ügyosztályhoz szombaton kerültek vissza a Műegyetemről a Tabán-tervek. Az ügyosztály mérnökei hozzáláttak a díjazott és megvásárolt tervek alapos áttanulmányozásának, hogy a közeli napokban megtörténjék a további lépés a nagyszabású rendezései munka végrehajtásának megkezdésére. Az ügyosztály, a városrendezési és a városfejlesztési szakbizottságok, valamint a Tabán-kérdéssel megbizott polgármesteri biztos meghallgatásával fogja megállapítani azokat az alapelveket, amelyek szerint a végrehajtandó végleges terv elkészül. Eldöntik azt is, hogy melyik tev alapján készítsék el a részletterveket, vagy pedig melyek azok a pályamunkák, amelyeket a végleges terv és a részlettervek elkészítésénél felhasználnak. Ezekkel a munkálatokkal 6—8 hét alatt készülhetnek el a mérnökök és akkor újra a döntő fórumok elé kerül a Tabán-probléma. A munkák elkezdésének pénzügyi akadálya nincs, mert az Ipari Munkaszervező Intézetnél a költségekre előirányzott összeg *bármikor rendelkezésre áll.* A beavatottak úgy hiszik, hogy legkésőbb májusra meg lehet kezdeni a Tabán-rendezés földmunkáját.

Szorosan összefügg a Tabán rendezésével és újjáépítésével a *budai dunaparti főcsatorna* létesítése. A Tabán újjáépítéséhez addig nem is lehet tulajdonképen hozzákezdeni, amíg a dunaparti főgyüjtő el nem készül, mert elképzelhetetlen, hogy az új villanegyed szennyvize a gyógyforrások és gyógyfürdők tőszomszédságában ömöljön a Dunába. A főváros műszaki vezetősége már évekkel ezelőtt foglalkozott a budai általános csatornázás, elsősorban az Óbudától lágymányosig húzódó dunaparti főgyüjtő megtervezésével. Ezek a munkálatok meglehetős *előrehaladott stádiumba jutottak,* de a tényleges megvalósításnak mindig útját állták a pénzügyi nehézségek. A budai általános csatornázást ugyan már megkezdték a Kelenföldön és itt elkészült a főgyüjtő csatorna egy szakasza is, míg a szivattyútelep építése most van folyamatban. Ennél tovább azonban nem mehetnek, mert a főváros anyagi ereje lehetetlenné teszi az építkezés folytatását. Miután a budai főgyüjtőcsatorna megépítését sokáig halasztani nem lehet, kérdést intéztünk

Dorner Gyula

tanácstaghoz,

az út- és csatornaépítési bizottság elnökéhez, hogyan tartja megvalósíthatónak a fontos feladatot.

— A budai csatornázás — mondotta — az idén jelentős fordulathoz ér. Átadjuk rendeltetésének a kelenvölgyi új csatorna szivattyútelepet, amelynek már tavaly megkezdtük az építését. Ez a szivattyútelep bár egyelőre ideiglenes jellegű, alkalmas arra, *hogy a dunaparti városrészek igényeit meglehetősen hosszú időre kielégítse.* Ami a főgyüjtőcsatorna kérdését illeti, utalok arra, hogy ennek egy szakasza már tulajdonképen elkészült, lent a Sárbogárdi-úton. A főgyüjtőcsatornát tehát alulról felfelé haladva kell majd fokozatosan megépíteni. *Ilyen módon oldhatjuk meg a tervezett új Tabán csatornakérdését is.* Csak a Kelenföld és az Ördögárok közötti szakaszt kell megépíteni és akkor

a déli városrész és vele Tabán csatornáit már beköthetjük az új szennyvíz-szivattyú-telepbe,

nem kell közvetlenül a szennyvizet a Dunába bocsájtani. Az évek további során azután, a főváros anyagi erejéhez képest, tovább folytathatjuk szakaszonként az építkezést észak felé. Megjegyzem, hogy ennek a sok kilométer hosszú főgyüjtőcsatornának a megépítése műszakilag nem olyan egyszerű feladat. Éppen a nagy távolság miatt, lehetetlen az építkezést a természetes lejtős rendszer alapján megépíteni, hanem *bizonyos távolságokban átemelő állomásokat kell közbeiktatni.* Ezek természetesen a föld alatt nyernek elhelyezést, úgy, hogy a városképet nem rontják és a forgalmat sem akadályozzák. Az egyik ilyen átemelő állomás a Margithíd környékére, a másik pedig a Döbrentei-térre, vagy a Gellért-térre kerül.

Szóbahoztuk a főváros másik nagy problémáját, *a szemétszállítás és lerakás* dolgát is.

— Sajnos ezen a téren nem történik az idén, vagy belátható időn belül számottevő lépés, mert hiányoznak a nélkülözhetetlen anyagi erők. Pedig valóban a legégetőbb problémák egyike a milliós város óriási szeméttömegeinek elhelyezése. Távolabbi területekre nem mehetünk, mert már most is szinte elviselhetetlen terhet jelent az elfuvarozás, kétmilliónál nagyobb költsége. A szemétégetés, rendszerét, ami legmegfelelőbb volna, mostanában aligha vezethetjük be, mert

többmillió kellene a berendezés létesítéséhez.

Le kellett mondani a portalan szemétgyüjtésről is, mert költségesnek bizonyult az autók üzembentartása, másrészt hiányzott a pénz ahhoz, hogy az egész főváros területén bevezessük. A szemétfuvarozást most oly módon próbáljuk olcsóbbá tenni, hogy

a régi szállítókocsikat pneumatikus golyós csapágyon forgó kerekekkel szereljük fel.

Ezzel a megoldással azt érjük el, hogy két ló helyett egy elegendő a vontatáshoz. Az eddigi kísérletek alapján szerzett tapasztalatok kielégítők, s igy fokzatosan több és több kocsi átalakítása kerül sorra.

Következő kérdésünk az utak olajozására vonatkozott:

— A főváros területén — hangzott a válasz — még mindig igen sok a vizes makadámburkolat és igy nem mellőzhetjük az olajozást, bár tudjuk, hogy az *drága és nem tartós.* Rövid időn belül, lehetőleg még e hónapban a főváros versenytárgyalást hirdet, amely 700.000 négyszögöl útterület olajozására szól. A mult esztendőben 21.6 filléres egységáram adta a főváros vállalatba az útolajozást, de

az idén még ennél előnyösebb eredményt szeretnének elérni.

A főváros az idei útolajozásra 150.000 pengőt irányzott elő. Folynak a bizonyos kisérletek a gázművek-nél melléktermékként nyert *olajszerű massza* felhasználására is, e tekintetben azonban még ninesen kialakult szakvélemény, de a gázművek egyébként se tudnák az egész szükségletet szállitani.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi híveink újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának koloszszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégithetné Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámithatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcos társa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asszfaltott. Készit: Traversi természetes tömöritett asszfalt utakat és öntött asszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Folkusházy elmondja, hogy miért kellett titokban megvásárolni a HÉV-részvényeket

A jelentést legközelebb tárgyalja a törvényhatósági tanács

Nagy feltűnést keltett a közelmúltban az a részvényvásárlási tranzakció, amelyet a Beszkárt bonyolított le a Hév további papirjainak megszerzésére. Tudvalevő, hogy a helyiérdekű vasutak átvételével a főváros a részvényeknek csak 70 százalékát birtokolja, míg a részvények 30 százaléka különböző magánosok birtokában maradt. Az elmúlt nyáron *Folkusházy* Lajos vezérigazgató elhatározta, hogy a részvények további pakettjeit is megszerzi és *erre a célra 350.000 pengőt folyósított az igazgatóság előzetes tudomása nélkül.* Folkusházy Lajos alkalmasnak vélte az időt a részvények megszerzésére és aránylag kedvező áron sikerült is olyan mennyiséget felvásárolnia, amelyekkel együtt most már

a főváros egész részvénymennyisége 88%-a fölött rendelkezik.

Az igazgatóság utólagos bejelentés formájában szerzett tudomást az üzletről és a körülmények kényszerítő hatása alatt *az akták lezárása után kért felhatalmazást a törvényhatósági tanácstól* arra, hogy ezt az összeget pótolja.

A részvények megvásárlásának befejezett tényéről ily módon szerzett tudomást az önkormányzat, ahol

különböző megítélésben részesítették a vezérigazgató ténykedését.

Többen hangoztatták, hogy a részvények megvétele fölösleges volt, mások pedig annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a részvényvásárlás *óvatos előrelátásra* mutat, mert ily módon a főváros, illetve a Beszkárt háborítatlanul dirigál a vasutvállalat fölött és nem kell attól tartania, hogy a kisebbségi részvényesek rendkívüli közgyűlések összehívásával akarnak beleszólni az ügyvezetés kérdéseibe.

A törvényhatósági tanács a kért felhatalmazást nem adta meg,

hanem felszólította a Beszkárt igazgatóságát, hogy vizsgálja meg a részvényvásárlás körülményeit és annak eredményét közölje a főváros vezetőségével.

A Beszkárt igazgatósága több ülésen foglalkozott az üggyel és *jelentését a közelmúltban tette meg a polgármester útján a törvényhatósági tanácshoz,* amely testület azonban a viharos politikai légkörben nem foglalkozott a kétségtelenül érdekes kérdéssel. Ilyen körülmények között még nem került nyilvánosságra

a Beszkárt igazgatóságának jelentése,

amelyről *illetékes helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A terjedelmes jelentés pontosan feltárja a Hév-részvények birtoklása körül mutatkozó erőviszonyokat és utal arra, hogy a *majoritás nem oly mértékű, amely a főváros legújabb vállalatának irányítását teljesen zavartalanná teheti.* Az elgondolás tehát feltétlenül magánviseli

a szükségszerűség jellegét

és ezért az igazgatóság mindenben *célirányosnak* minősíti a vezérigazgató eljárását.

— Külön nyilatkozatot mellékel a jelentéshez *Folkusházy* Lajos vezérigazgató, amelyben hangsúlyozza, hogy azért vette meg a részvényeket, mert így

módjában van megakadályozni a kisebbségi részvényesek tömörülését,

amely rosszindulatú felsorakozás esetén sűrű kellemetlenségeket okozhat a részvénytársaság ügyvezetőségének. Utal arra, hogy a *Bur-vasut* megszerzése után szintén jelentős mennyiségű kisebbségi részvény maradt kívül és a részvényesek felhasználták az alkalmat, hogy *kardinális kérdésekben a maguk követeléseit keresztülvigyék.* A Bur-vasuti részvények kapcsán olyan tapasztalatokat szűrt le, amelyek

a Hév-részvények megvásárlására indították

és most már nincs akadálya annak, hogy a *Beszkárt a Hévvel kapcsolatos közlekedési és forgalmi terveit akadálytalanul végrehajtsa.* E pillanatban 18 százalék Hév-részvény van ismeretlen kezekben, ez azonban oly elenyésző minoritás, hogy különböző beavatkozási akcióktól nem kell tartani. Meggyőződése a vezérigazgatónak, hogy *ezzel a tranzakcióval hasznos szolgálatot teljesített,* ami pedig azt a kifogást illeti, hogy

titokban készítette elő a részvények megvételét,

ennek magyarázata, hogy nem kívánt tápot adni a *tőzsdei spekulációnak, amelyik feltétlenül megdrágította volna a részvények árfolyamát.*

A törvényhatósági tanács legközelebbi ülésén feltétlenül tárgyalja a Beszkárt jelentését és határozatban jelöli meg azt a módozatot, amellyel az ügy likvidálását szükségesnek tartja.

Amerikai levél a magyar vizumkényszer káros következményeiről

A főváros vezetősége és az autonómia különböző testületei már számos alkalommal szóvátették, mennyire hátrányosan befolyásolja a magyar idegenforgalmat a nagyrészben még mindig érvényben levő vizumkényszer. Az Idegenforgalmi Hivatal bécsi irodája jelentéseiben időről-időre konkrét eseteket sorol fel arról, hogy külföldiek, különösen amerikaiak budapesti utazását egyedül a vizum gátolja meg és *közvetlen az indulás előtt visszafordulnak, amikor megtudják, hogy vizumdíjat kell fizetniök,* mert — ahogy ők mondják, — nem hajlandók belépődíjat fizetni ahhoz, hogy Budapestet felkeressék és itt a pénzüket elköltsék.

Igen érdekesen támasztja alá a fővárosnak a vizum eltörlése érdekében indított akcióját az a levél, amelyet a napokban a newyorki Rákóczi-Egylet vezető tagja: Joseph *Shoka* közjegyző írt a főváros Idegenforgalmi Hivatalához. A levél többek között a következőket tartalmazza: Már évek óta szándékom volt, hogy az illetékes körök figyelmét felhívjam bizonyos körülményekre. Én minden évben nyáron Európába utazom gyógykezelés végett, legtöbbször ilyen alkalommal társasutazások vezetője is vagyok, így bő terem van magyar ügyben agitálni, éppúgy a turisták panaszait hallani. Különösen figyelemreméltónak tartom annak a megállapítását, hogy *velem együtt évente igen sok amerikai magyar keres Karlsbadban és Pöstyénben is gyógyulást, s ezek túlnyomó része csak azért nem megy le Magyarországra, mert nagy a vizumdíj.* Sokan mondják, hogy a gyógykúrát szívesen szakítanák meg és lennének hosszabb-rövidebb ideig Budapesten, de nem fizethetnek 12 dollárt vizumért, hogy *három napig* Budapesten maradjanak. Volt egy horvát csoport, amely inkább Ausztrián keresztül utazott Jugoszláviába, mert az osztrákok az egy évre szóló és többszöri beutazásra érvényes vizumért csak 2 dollárt fizettetnek. Viszont Csehország ingyenes vizumot ad, jobban mondva, vizuma nincs. Németországban is csak 50 cent az amerikai vizum, sőt még Jugoszláviába is olcsó. Az idén, mivel a kereseti viszonyok rosszabbak, hatvan utasnak voltam vezetője Európában, ezek közül *csak kettőt tudtam rábirni arra, hogy velem utazzon Magyarországra.* Az erős ellenagitációt az Európát járt turisták csinálják, a vizum miatt. Nem tudom, ki az illetékes hatóság, így Önökhöz fordulok, tessék ezzel az üggyel foglalkozni. A háború óta tizenkétszer voltam Magyarországon és mindig hallom ezt a panaszt. Az idén szemtanuja voltam Szobnál, amikor egy amerikai családtól, akik nem tudtak magyarul és három amerikai útlevéllel voltak ellátva, *hatvan pengőt szedett be a vámtisztviselő.* Az amerikaiak bosszankodó megjegyzéseit hallva, közbeléptem és próbáltam nekik hazám rendszerét megmagyarázni és megvédeni és akkor feltettem magamban azt is, hogy ebben az ügyben Önökhöz fordulok. Irtam ilyen értelmben Keszey Vincének, a vendéglősök elnökének is, felhívtam e körülményre a figyelmét. Keszey azt válaszolta, hogy *mindenki kifogásolja a vizumot, amelynek fenntartásából az idegenforgalomra csak kár hárul* és — mint ő mondja, — le is mondott az elnökségről, én pedig forduljak az illetékes hatósághoz. Abban a reményben, hogy jó helyre fordultam, zárom soraimat és elnézést kérek egyszerű írásomért, szolgáljon védőmnek, — írja az amerikai közjegyző hibás magyarsággal, — az, hogy harminc éve élek már Amerikában.

Megszabadult a főváros az adonyi bérlettől

A Zichy-család visszavette a gazdaságot

A Vásárpénztár megduzzasztott ügyeinek sokaságában előkelő helyet foglalt el *az adonyi bérlet megszüntetése,* amely évente több százezer pengős ráfizetést produkált. A Zichy-grófi család tulajdonát képező gazdaságot abban az időpontban bérelte a *Hűskereskedelmi Rt.,* amikor általánosságban lendületes mezőgazdasági konjunktura volt és úgy látszott, hogy az új üzletág révén a Vásárpénztár jelentős hasznokhoz juthat. A várakozásokat rövidesen komor csalódás váltotta fel, mert a földbirtok adminisztrálása óriási összegeket emésztett, a termelés nem hozta meg a befektetett tőkét és minden kísérlet hiábavalónak bizonyult ahhoz, hogy a földbirtok profitáló vállalkozás legyen.

A Vásárpénztár likvidálásával egyidejűleg az adonyi bérlet megszüntetése is előtérbe nyomult, azonban *a bérbeadók ragaszkodtak a szerződésben megállapított időponthoz és csak kártérítés ellenében voltak hajlandók felmenteni a fővárost a kötelezettségek alól.* A törvényhatósági tanács és a közgyűlés az adonyi bérlet legsürgősebb megszüntetését kivánták, amelynek befejezett tényéről most

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Annyi kísérletezés után sikerült az adonyi bérlet és a Vásárpénztár közötti jogviszonyt megszüntetni. A Zichy grófi családdal kötött megállapodás alapján *az adonyi földbirtok visszaszállott a bérbeadók rendelkezése a'á* és

január 1-étől kezdve a Vásárpénztár megszünt az adonyi gazdasági intéző szerve lenni.

— Az egyezséget általában *előnyösnek mondhatjuk,* mert mindvégig kitartottunk ama álláspontunk mellett, hogy a bérbeadók készpénzkártérítési igényét nem honoráljuk. Ezzel szemben kénytelenek voltunk elfogadni azt a követelést, hogy

az évek során át létesített építmények, berendezések és újítások díjmentesen a bérbeadók tulajdonába kerülnek,

amelyekért a főváros ellenértéket nem kap. A birtok fölött január 1-e óta a Zichy grófi család rendelkezik és még csak bizonyos leszámolások vannak hátra, amelyek függetlenül a naptári évtől, a Vásárpénztár terhére könyvelhetők. Egyebekben a bérleti viszony megszünt és ezzel sikerült a Vásárpénztár egyik legnehezebb problémáját megoldásra juttatni.

Az annyi port felvert adonyi bérlet *több mint ötmillió pengőjébe került a fővárosnak.* Évenkint százezres veszteségek terhelték ezt az intézményt, a bérleti idő alatt történt építkezések és berendezések ugyancsak komoly tételeket emésztettek föl, úgyhogy a Vásárpénztárnak ez a szerencsétlen spekulációja egymagában a legnagyobb tételt jelenti az intézmény tizenkilencmilliós veszteségében.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kígyó-utca 5.) a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet:

250 drb különféle méretű keményfa
300 „ „ „ III. osztályú,
350 „ „ „ IV. „
400 „ „ „ V. „
500 „ „ „ VI. „
500 „ „ „ VII. „ **fenyőfakoporsóra.**

40 drb I. o. magasállású, babérlevéldísszel és 6 fogantyúval ellátott, ú. n. V. 36.,
20 drb alacsonyállású, gyöngystábos, ú. n. A. 55. **érckoporsóra,** valamint
30 drb hozzávaló fejüveges **érchetétre.**
400 drb V. o. kivert organtin, egyszerű nyomással,
400 drb IV. o. sima lustrin arany, vagy ezüst nyomott,
350 drb III. o. kétfodros, lustrin arany vagy ezüst nyomással,
200 drb II. o. kétfodros tullomine, selyem himzett,
150 drb I. o. kétfodros Chrystalin selyembrokát **szemfedelekre,** különféle méretben.

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók leírása, a szemfedelek méreti és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kígyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is, az általános ajánlati feltételektől eltérően, ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat külön-külön a fakoporsókra, az érckoporsókra és a szemfedelekre **folyó évi február hó 5-én d. e. háromnegyed 11 óráig** intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanott d. e. 11 órakor fognak hivatalosan felbontatni.

Budapest, 1934 január hó 17-én.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Kiapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 60-5-50

Kiterjesztik az egész hálózatra a kisszakaszos utazás új rendszerét

A kisszakasz-jegyek általános sikere arra indította a Beszkárt vezetőségét, hogy tovább folytassa a közönség kényelmére szolgáló újításokat. Vasárnap óta a 6-os és 10-es jelzésű relációkban oly módon adnak könnyítést az utazóközönségnek, hogy *a motoros kocsikat kizárólag a kisszakasszal utazók rendelkezésére bocsátották*, míg a más típusú jegyekkel utazó közönség a pótkocsikban kapott helyett. A forgalom gyorsítása érdekében a felszállás továbbra is a vezető melletti lépcsőn történik, a leszállás pedig a hátsó perronról, ami megszünteti az eddig mutatkozott torlódásokat. Az újítás eredményéről és annak várható következményeiről

a BSzKRT igazgatósága

a következő tájékoztatást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hihetetlen arányokban emelkedett a kisszakaszok igénybevétele és ezért tagadhatatlanul jogosak voltak a kívánságok, amelyek a forgalom zökkenésmentes lebonyolítását követelték. A Beszkárt igazgatósága tanulmányoztatta a különböző lehetőségeket és *egyelőre kísérletképpen bevezetjük azt az újítást, hogy a legjobban igénybevett 6-os és 10-es vonalakon a fel- és leszállási rendet az ismert módon állapítottuk meg.* Az első napok tapasztalatai azt mutatják, hogy

a rendszer kitünően be fog válni

és ezért rövidesen sor kerül a kisszakasz-utazások reformjára, amelyet az egész hálózaton végrehajtunk. Elsősorban azok az útvonalak jönnek számításba, ahol a forgalom méretei nagyarányúak, tehát *a Rákóczi-út, a Vilmos császár-út, a Károly-körút, a Podmaniczky-utca és a Váci-út*, ahol a kisszakaszutazásokat a fenti módon fogjuk szabályozni.

— A reform természetesen szükségessé tette, hogy a pótkocsikat mindenütt alkalmazzuk, mert anélkül a távolsági jeggyel utazók elhelyezését nem tudjuk biztosítani. Örömmel állapítjuk meg, hogy a szokásos újításokkal kapcsolatos kis zökkenőktől eltekintve a reform nagyszerűen bevált és így lépésenkint haladunk előre azon a téren, hogy Budapest belső forgalma a komoly javulás útjára lépjen.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Minden tipusu **személy-** és **teherautó** alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik **SCHLESINGER B.**
Budapest, V., Csáky-utca 70.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Nem érinti a tisztviselők kinevezését az esetleges politikai változás

Meghirdetik a pályázatot a tanácsnoki állásokra — Folynak az előkészületek a gyakornoki állások betöltésére

Az éles politikai harc, amely e pillanatban végigszánt a városháza körül, természetesen kitermeli a fantasztikus híradások és célzatos beállítások nagy sokaságát. Az elmúlt napokban olyan hir járta be a sajtót, hogy a *belügyminiszterium szóbeli utasítást adott a polgármesternek, a gyakornoki állások betöltésének elhalasztása érdekében.* A nagy izgalmat keltő híradás szerint a belügyminiszter nemcsak a száz gyakornoki állás betöltését helyezte hatályon kívül, hanem azt az utasítást is kibocsájtotta, hogy a *megüresedett tanácsnoki és főtisztviselői állások betöltését is függőben kell tartani.* A közvélemény és a fővárosi tisztviselői kart oly közelről érintő kérdésben

illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő információt kapta:

— A leghatározottabban meg kell cáfolnunk a szóbanforgó híresztelést, mert a belügyminisztériumtól erre vonatkozólag *semmiféle utasítást nem kaptunk.* Köztudomású, hogy a gyakornoki állások betöltésére most vannak folyamatban azok az intézkedések, amelyek lehetővé teszik, hogy száz diplomás ifjúnak munkahelyet és szerény fizetést juttassunk a főváros szolgálatában. Közel 10.000 kérvény futott be a múlt évben meghirdetett pályázat nyomán,

a jelentkezők minősítése azonban hatalmas munkát igényel

és így nem volt még lehetőség a kiválogatás végrehajtására. Függetlenül a politikai kérdésektől, a városházán tovább folytatják ezt a munkát és abban a pillanatban, amikor az előkészületek befejezést nyernek, a *polgármester kinevezi azokat, akik gyakornoki minőségben megkezdik pályafutásukat a városházán.*

— Meg kell cáfolni azt az állítást is, amely szerint

a tisztviselő állások betöltése

halasztást szenved. A közelmúltban végrehajtott nyugdíjazások révén *négy tanácsnoki állás vár új gazdát*, amelyet természetesen megelőz a pályázat kiírása. A főpolgármester még nem írta ki a pályázatot, ám ha bármilyen okból ez késedelmet szenvedne,

semmiképpen sincs összefüggésben a politikai szituációval,

amely az állások betöltését semmiképpen sem akadályozza. Ami azt az állítást illeti, hogy *kormánybiztos működése esetén a kinevezések és előléptetések szünetelnek*, könnyű utalni arra, hogy a kormánybiztosnak, illetve a polgármesternek

joga van behelyettesítéseket elrendelni,

ami tudvalevőleg egyet jelent a kinevezéssel, amelynek érvényessége legfeljebb csak az átmeneti időre szól. *A tisztviselő társadalomnak nincsen oka aggodalommal tekinteni a bekövetkező változások elé, mert a kormány a legnagyobb jóindulattal viseltetik a munkateljesítményéről előnyösen ismert fővárosi tisztviselők iránt.*

Ujból napirendre tűzi a Közmunkatanács a Rudasfürdő átalakítását

Az új bérlőtársaság a Margitszigeten már építi a reuma-szanatóriumot

Általános feltűnést keltett a Közmunkatanács multheti ülésének az a meglepő határozata, amelylyel kifogásolta a Rudasfürdő átépítésének olyan kiképzését, amely a dunaparti árkád megépítésére és ezzel kapcsolatban az úttest lezárására és sétánnyá való átalakítására vonatkozott. A Közmunkatanács azzal indokolta meg ezt az állásfoglalást, hogy közforgalmi szempontból lehetetlen az út elzárása, a parkozási terv engedélyezése. A döntés olyan meglepetéssel hatott a városháza illetékes köreire, hogy a tanácsülés napirendjéről is kénytelenek voltak levenni a Rudas átépítésének ügyét és ezzel felmerült az a kérdés: vajjon nem esett-e egyszer és mindenkorra kútba a nagyszabású terv, amelyet a kereskedelmi miniszter is a legnagyobb szeretettel karolt fel és maga is sürgetett. *Elképzelhetetlennek tartjuk, hogy a Közmunkatanács vétója a Rudasfürdő újjáépítésének és a polgári reumaszanatórium létesítésének a sírját jelentse.* A Közmunkatanács indokolása azért is meglepő, mert 100—150 méterrel odább, az Ybl Miklós-térnél már évekkel ezelőtt lezárták a forgalom elől ennek az útvonalnak a folytatását anélkül, hogy ebből bármilyen bonyodalom származott volna.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyre* fordult, hogyan látják a történtek után a kibontakozás lehetőségeit:

— A Közmunkatanács nehéz helyzetet teremtett a főváros számára, — mondották — mert ha nem változtatja meg felfogását, az annyit jelent, hogy

le kell mondani az egész építkezésről

és ez annál súlyosabb, mer az új ngayhatású gyógyforrások csak akkor válhatnak teljes értékűvé, ha megfelelő gyógyszálló, illetve reumaszanatóriummal állanak kapcsolatban. Viszont gondolni sem lehet arra a képtelenségre, hogy két forgalmi út közé ékeljünk be egy ilyen intézményt, amelynek egyik főfeltétele, hogy *nyugalmat biztosítson azoknak, akik ott üdülést és gyógyulást keresnek.* Véleményünk szerint a szóbanforgó dunaparti útvonalat minden aggodalom nélkül át lehetne engedni *gyógysétány* céljára, mert a személyi autóforgalom lebonyolítására tökéletesen elegendő a Gellérthegy tövében húzódó útvonal, a *teherforgalom pedig könnyen átirányítható az alsó rakpartra.* A kazánház lebontása révén meg lehet változtatni a Gellért-hegy alatt húzódó útvonal irányát is, kiszélesíthető az úttest, úgy hogy még a mainál sokkal nagyobb forgalom is könnyen lebonyolítható. Ha pedig a főváros közlekedése annyira sűrűsödnék, hogy szük lenne az úttest, átépíthető az alsó rakpart úgy, hogy

a mostani lépcsős megoldás helyett függőleges partot építenek és ezzel mintegy hatméterrel szélesebbé válik az úttest.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy a mai forgalom mellett, sőt a forgalom fokozódása esetén is *évtizedekig elég a Gellérthegy alatt elvonuló alsó rakpart útvonala.* A főváros reméli, hogy a kérdés újabb megfontolás után

a közeljövőben olyan fordulatot nyer,

amely lehetővé teszi mégis a Rudassal kapcsolatos tervek megvalósítását.

Értesülésünk szerint a *Közmunkatanács még a héten újra napirendre tűzi a Rudasfürdő ügyét* és kilátás van arra, hogy revízió alá veszi előbbi elhatározását. Ebben az esetben, ha némi késedelemmel, de mégis hozzáfoghatnak még ebben az évben az építkezéshez.

*

Amíg a fővárosnál egyelőre megakadt a szép terv kivitele, ugyanakkor *a Margitszigeten nagy lendülettel megkezdődött a nagyszálló modern átépítése és a reuma-szanatórium létesítése.* A Közmunkatanács szigorúan ügyel arra, hogy a Gellér-féle bérlőérdekeltség mindenben pontosan eleget tegyen a vállalt szerződés kikötéseinek.

Január
25-én, és 28-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

PESTI KIRAKAT

Az ember tragédiája a színpadon

A főváros még nem is olyan régen a legnagyobb mecénása volt az országban az irodalomnak és a művészetnek. Sajnos, a keserves idők ezen a téren is beleszóltak Budapest legnemesebb törekvéscibe. Ma alig jut pénz a művészi célok istápolására. Csak az olyan kivételes alkalmak nyittatják meg a főváros erszényét, mint például a mostani, amikor az Ember tragédiájának, Madách nagy művének, kivételes nagy jubileumát és nagyfontosságú bécsi előadását értük meg. Ezt az alkalmat a székesfőváros igen becses, nagyértékű könyv kiadásával ünnepli meg. A rendkívüli műgonddal, egyszerűségében is hatásos kiadásában megjelent könyv szerzője Németh Antal dr., a kitűnő esztétikus, a címe pedig: Az ember tragédiája a színpadon. A kitűnő szerző végigkíséri esztendőn át Madách nagy művét az ötven év előtti Paulay-féle bemutatótól egészen a mai napig. Benne van ebben a műben minden változás és minden szerepcsere, ismerteti a Nemzeti Színház első bécsi vendégszereplését az Ember tragédiájával, föleleveníti az első századik előadást, majd fölsorolja a Tragédia vidéki sikereit. A vidéken Kolozsvár, Kassa, Komárom, Máramarossziget, Kecskemét, Szeged, Debrecen, Pécs, Nagyvárad, Arad, Zombor, Temesvár és Pozsony a legfőbb állomások. Külön nagyon érdekes fejezetet szentel a szerző a Tragédiá-nak a mult században történt külföldi előadásaira. Ezután következnek mindazok a törekvések, amelyeket kisebb-nagyobb sikerrel a legkiválóbb magyar színpadi szakértők folytattak az Ember tragédiája körül. Általában, ahogy az előszóban Sipőcz Jenő polgármester nevezi, „egy magyar dráma színpadi életrajzát" írta meg nagy szeretettel, sok tudással és nagy lelkesedéssel Németh Antal. Egyébként pedig — mint a polgármester mondja — Budapest székesfőváros hódol a sztregovai nagy bölcs lángelméje előtt, amikor közreadja a Tragédia színházi előadásainak ezt a kitűnő krónikáját.

Budai notesz

Mindazok, akik Budapestet tiszta szívvel szeretik és örömmel mélyednek el a fővárosra vonatkozó régi históriai emlékek sokaságába, nagy lelkesedéssel fogadták azt az ízléses zsebkönyvet, amely Joanovich Pál élvezetes írásait gyűjtötte csokorba. A várospolitikai életben és a társadalmi körökben egyformán tisztelettel övezett Pali bácsi tudós búvára a budai történelmi múltnak, amelynek emlékét régi házak, templomok, kövek és elnevezések hirdetik. Kevesen tudják azonban, hogy egy-egy épületnek, utcanévnek, vagy háznak milyen múltja van és különösen az elnevezések milyen etimológiából származtak. Joanovich Pál a Budai Noteszben élvezetes stílussal tájékoztatja a közönséget a budai emlékek sokaságáról és bizonyos, hogy az imponáló tájékozottsággal és hozzáértéssel megírott munkája nagyban hozzájárul Buda kultuszának emeléséhez.

Éhség, forradalom, Szibéria

A magyar könyvpiacnak szenzációs eseménye volt az elmult évben Lévai Jenőnek hatalmas riportsorozata, amely megkapó keretek között tárta elő a szerzőnek háborús élményeit. Az első kötet Przemysl heroikus védelméről számolt be, míg a második kötet most a hadifogság szörnyű borzalmait vetíti elénk. Lévai Jenőnek a vérzivataros időkről szóló második kötete is nagy sikert aratott és hiánytalanul megérdemelte azt az elismerő kritikát, amelyben minden oldalról részesitették.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Bizalommal tekint a főváros adminisztrációja a gazdasági helyzet kedvezőbb kialakulására

Lamotte Károly tanácsnok a költségvetési hiányról és a további intézkedésekről

Elindult útjára a főváros legújabb költségvetési esztendeje, amelyet úgy a városházán, mint a pénzügyi körökben általánosan *pesszimisztikusan* ítélnek meg. Magától értetődik, hogy a pénzügyi helyzet felborulásától nem kell tartani, mert a főváros vezetősége reális előirányzatot hozott össze és nyilt őszinteséggel feltárta a várható hiányokat. A válságos idők ellenére sincs ok nyugtalanságra, mert a pénzügyi vezetést kiváló körültekintés és biztos előrelátás irányítja, amelyik számol az összes szempontokkal és minden helyzetben józan mérlegeléssel dönt a teendők felől.

A pénzügyi helyzet alakulásáról intéztünk kérdést

Lamotte Károly dr.
pénzügyi tanácsnokhoz

és a fővárosi gazdálkodás kiváló irányítójához, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetés összeállításánál természetesen figyelembe vettük az előző év tételeinek kényszerű összezsugorodását és ezért *a kiadási tételeket mindössze 156 millió pengőben irányoztuk elő.* Ezzel szemben a bevételek *146 millió pengőt* igérnek és így adódik a 10 milliós költségvetési deficit, amelynek a pótlására keressük és kutatjuk az eszközöket. Meg nem változható bizonyossággal nem lehet azt állítani, hogy

ez a tizmilliós költségvetési hiány az év végéig valóban hiány marad-e,

mert elképzelhető kedvezőbb fordulat a gazdasági életben, amely megszaporítja a jövedelmi forrásokat.

— Ez az optimizmus ellenkezik a költségvetésben lerögzített és a pesszimizmustól táplált azzal a beállítással, amely 10 milliós hiányt produkált a papíron, mindenesetre azonban

elképzelhető olyan változás, amely a pénzügyi helyzetünk egyensulyát biztositja.

Addig is azonban, amíg ebben a vonatkozásban a kézzelfogható eredmények mutatkoznak, nem lehet más kötelességünk, mint hogy *költségvetési tételeink összehangolása érdekében még szigorúbb intézkedéseket tegyünk, nehogy az év végén csalódással kelljen számolnunk.*

— A főváros *külföldi kölcsönei* ügyében változások, vagy lényegesebb események nem várhatók. A *rövidlejáratú hitelek* kérdésében a törvényhatóság legutóbb elfogadott határozata van érvényben, amelynek révén sikerült

a kérdést egyidőre nyugvópontra helyezni.

— Reménykedve várjuk az általános gazdasági helyzet javulását. Erre az egészséges optimizmusra feltétlenül szükség van, mert bíznunk kell a főváros életerejében és abban, hogy

a legnagyobb gondossággal járunk el, különösen a kiadási tételek eszközlésénél.

A reálitások keretében kívánjuk ezt az esztendőt lefolytatni és remélem, hogy sikerül a főváros gazdasági helyzetének egyensúlyát átmenteni a feltétlenül bekövetkező jobb időkre.

Lamotte Károly tanácsnok nyilatkozata mindenkit megerősithet abban a meggyőződésben, hogy a főváros pénzügyi vonatkozásai a legjobb kezekben vannak és még a rossz viszonyok között is sikerül a gazdálkodás biztonságát megőrizni.

Hétszázezer pengő a kórházak tatarozására

Egyelőre nincs lehetőség az új Rókus-kórház felépitésére

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap* karácsonyi számában olyan kijelentést tett, hogy a felügyeleti hatóság szívesen támogatná a fővárost, ha elhatározná a már évekkel ezelőtt tervbevett és időközben különböző okokból elmaradt új Rókus-kórház megépitését. Ez a biztató megnyilatkozás több mint félszáz esztendeje húzódó terv megvalósítására nyújt lehetőséget, ezért beavatott helyen érdeklődtünk, milyen álláspontra helyezkedik ma a főváros az új Rókus építésének tervével szemben.

Salamon Géza dr.
közegészségügyi tanácsnokot

kerestük fel, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A főváros mostani gazdasági helyzetében nem gondolhat újabb kórházépítkezésre. A Horthy Miklós-kórház létesitésével a probléma legégetőbb része megoldódott, úgyhogy *ágyhiányról ma már beszélni nem lehet,* bár kórházi osztályaink egyrésze még mindig eléggé zsúfolt. Uj kórházépítés gondolatával azért sem foglalkozhatunk, mert ez elsősorban pénzügyi kérdés. Nemcsak az építési költség előteremtése probléma, hanem az uj kórház fenntartása is. Az egész vonalon végrehajtott nagyarányú takarékossági rendelet és ügyviteli racionalizálás ellenére még ma is deficittel küzködünk és a szociális helyzet rosszabbodása folytán

egyre nagyobb terhet ró a fővárosra az ingyenes szegény betegek ápolása.

Uj kórházépítés helyett inkább a meglevők modernizálására, gyökeres renoválására és átalakítására törekszünk. Ez a helyzet a Rókus-kórháznál is, ahol már évek óta folynak a belső tatarozási munkák. *A folyosókat és a kórtermeket teljesen újjáfestettük és a falakat higiénikus, lemosható burkolattal borítjuk.* A gazdasági hivatalt, amely mostanáig a kórház területén kívül volt elhelyezve, a főépületbe költöztetjük, a betegszállító és üzemi gépkocsik számára pedig garaget építünk.

A régi kórházépület homlokzatát is renováljuk,

az összes régi ablakkereteket újakra cseréljük ki, gondoskodunk a tökéletes szellőztetésről is. *A Rókus-kórház restaurálására ebben az évben 162.000 pengőt költ a főváros.*

— A másik legrégibb kórház a *Szent István,* amely *jövőre lesz ötvenéves* és annak alapos átalakítása és tatarozása szintén kívánatos. Átépítjük a szülészeti és bőrgyógyászati osztályt. Különös gondot fordítunk a bőrgyógyászati osztály modernizálására, mert 1935-ben Budapesten ülésezik majd

a nemzetközi bőrgyógyászati kongresszus

és az előkelő nemzetközi tudósok előtt nem akarunk intézményeinkkel szégyent vallani. Bővül az egész kórház területe, mert a salak és szénrakodót kitelepitettük. *A Szent István-kórház restaurálására 112.000 pengő a kiadás.* A Horthy Miklós-kórházban külön fertőtlenitő épületet emelünk és megfelelő módon kiegészítjük a röntgenlaboratóriumot. A *Szent László-kórháznál* tervbevett munkálatok költsége is meghaladja a 121.000 pengőt. Itt mindenekelőtt megfelelő fertőtlenítő épületről gondoskodunk a látogatók számára, akik itt fogják elvégezni távozás előtt a kötelező átöltözést és fertőtlenitést. A másik fontos munka ennél a csoportnál *a régi fabarakoknak kőpavillonokkal va'ó pótlása.* Az *Uj Szent János-kórházban* nagyszabású földalatti szénraktár készül, hogy a tüzelőanyagot ne kelljen a betegpavillonok előtt felhalmozni. Mindezek a munkák 204.000 pengőt emésztenek fel.

— Amint látjuk, a kórháztatarozási programm az idén is elég gazdag és a helyreállitási, átalakítási és modernizálási munkálatokra

közel hétszázezer pengőt fordít a főváros,

ami munkaalkalom szempontjából sem kisjelentőségű, annál inkább, mert a tervebevett programm nagy részét kisiparosokkal végeztetjük.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSENYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Szállit saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **kőport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Pénteken tanácsülés. A törvényhatósági tanács pénteken újra összeül és napirendjén a mult ülésen elmaradt ügyeket tárgyalják, kivéve a Rudas-építkezést, amelyet csak akkor vehetnének újra elő, ha a közmunkatanács enged merev álláspontjából. Napirendre kerül — a fővárosi bérházakban tervezett lakbérarányosítás terve is.

Tóth Tihamér előadása a fővárosi népművelődési bizottságban. A főváros népművelési bizottsága előadás-sorozata keretében pénteken este *Tóth* Tihamár dr. egyetemi tanár, a központi szeminárium igazgatója nagy és előkelő közönség előtt előadást tartott. Az előadás előtt *Liber* Endre dr. alpolgármester mondott bevezető beszédet: Köztudomású az, — úgymond — hogy a világháború az emberiség történetének egy egészen új fejezetét vezette be. A nagy világégés után az elmult évtizedek folyamán, átléptük az emberiség történelme legújabb korszakának a küszöbét, egészen új viszonyok közé került az emberiség és minden nemzet. Mindnyájan érezzük a megváltozott viszonyoknak, ennek a mai válságnak a jövő bizonytalanságából eredő súlyát és minden ember elsősorban saját életkörülményeinek és életviszonyinak megváltozásán át érzi, és éli át ezt a válságot. Ebben a nagy válságban, amikor még egyelőre olyan problematikusnak látszik a nagy, közös emberi eszményekért folytatott küzdelem eredménye, csak két fixpont áll előttünk: Krisztus és a nemzeti gondolat. Ehhez kell igazodni, e körül kell csoportosulnia mindennek és minden értékelésnek. Minden érték átértékelődhet, de a kereszténység erkölcsi igazságai örök életüek és ezek is csak a nemzeti közösségen belül válhatnak összefogó valósággá. Az erkölcsi kultúra és a nemzeti kultúra visznek bennünket az egyetemes eszmények közös országútjára, de a nemzet az a közösség, amelyen belül minden egyén a maga emberi kultúráját kialakíthatja és értékesítheti. Az ilyen nemzet országának határai megcsonkulhatnak, egyedei szétszóródhatnak a világ minden tájára, de a közös erköles és a nemzeti kultúra elszakíthatatlan szálakkal fűzi őket egybe s biztosítja életüket, helyüket, hatalmukat, befolyásukat a jövő kialakításában. A népművelési mozgalom a nagy világválságban főcéljának hirdeti az erkölcsi megújhodás és a nemzeti műveltség kialakulásának előmozdítását. A népművelésnek ez a célkitűzése kívánta meg, hogy a főváros különböző helyein rendezett számos előadásán, számos tanfolyamán, szabadegyetemén, hangversenyein, opera- és színházi előadásain és egyéb, a széles néprétegekre kiható nevelő és oktató munkáján kívül, nyilvános előadások keretében belekapcsolódjék a mindennapi élet aktuális kérdéseinek a megvitatásába is. Az itt egybegyült közönség nagy száma igazolja, hogy a fővárosi népművelésnek ez az újabb irányú ténykedése, helyes kiegészítője annak a kulturális programnak, amelynek a megvalósítását feladatául kitűzte. Örömmel köszöntöm a megjelenteket és felkérem dr. *Tóth* Tihamér őméltóságát, hogy „Korunk erkölcsi válsága" címen hirdetett előadását legyen szíves megtartani.

Pártvacsora. Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti értekezlete után pártvacsora volt, melyen igen nagyszámmal vettek részt a kerületi szervezetek vezetői és a polgári egység klubjának tagjai. Ott voltak többek között: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Scheuer* Róbert, *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselők, *Gaár* Vilmos, *Glückstal* Samu felsőházi tagok, *Piazza* Győző, *Hatolkay* Kázmér, *Dorner* Gyula, *Lédermann* Mór, *Wellisch* Andor, *Csorna* Kálmán, *Morvay* Zsigmond, *Girardi* Tibor, dr. *Kerekes* Ödön, *Dósa* Ottó, *Oszoly* Kálmán, *Fejér* Ottó, *Horváth* Károly, *Erdey* Henrik, *Tárkány* Jenő, *Kiss* Ernő, *Wirnhardt* Ágoston, báró *Babarczy* Jenő, *Thordai* Lajos, dr. *Vigyázó* Géza, *Vértes* István, dr. *Vargha* László, *Bárány* Károly, *Halász* Ignác és még sokan mások.

Meghalt két nyugalmazott városi főtisztviselő. Két érdemes nyugalmazott városi főtisztviselő halt meg vasárnap: *Buzay* Károly nyugalmazott fővárosi tanácsnok és *Pokomándy* István nyugalmazott városi főtisztviselő. *Buzay* Károly 68 éves volt, 18 éves kora óta állott a főváros szolgálatában. 1913-ban lett tanácsnok, egyideig a közegészségügyi, majd később a katonai és közjogi ügyosztályt vezette. 1920-ban nyugdíjazták. *Pokomándy* István 65 évet élt. 1921-ben lett műszaki főtanácsos, néhány évig az útépítési ügyosztály helyettes vezetője volt. Őt 1930-ban nyugdíjazták.

Balkányi Kálmán jubileuma. A magyar gazdasági élet az elmúlt napokban részesítette osztatlan elismerésben és ünneplésben *Balkányi* Kálmánt, az OMKE igazgatóját, aki évtizedek óta tántoríthatatlan harcosa a kereskedői érdekeknek, *Balkányi* Kálmán energiájának és tudásának teljes fegyverzetével küzd immár évtizedek óta a kereskedelem helyzetének javulásáért, tollal és szóval egyformán szolgálva a reája bízott nagy értékek megmentését. Az a tény, hogy ezekben a súlyos időkben is megállja helyét a kereskedelem: elsősorban annak a munkának az eredménye, amelyet *Balkányi* Kálmán a többi kereskedelmi képviseletekkel egyetértően kifejt és bizonyos, hogy ennek a társadalmi rétegnek a hálája mindig őszinte érzésekkel sugárzik Balkányi Kálmán tiszteletreméltó egyénisége felé. Jubileuma a magyar kereskedelem feltámadási hitének az ünnepe volt.

Kirívó aránytalanságok a fővárosi házak lakbéreinél. A főváros kislakásos bérházainak lakói egyre rendetlenebbül fizetik a béreket és ma már egymillió pengő körül jár a felgyülemlett bértartozás és hátralék. A lakbérnemfizetést nemcsak az idézte elő, hogy a legkisebb jövedelmű, gazdaságilag a leggyengébb kisembereket sújtja leginkább a mai helyzet, hanem az is, hogy a kislakások bérei, noha annakidején főleg szociális szempontok kedvéért építették a házakat, túlmagasak. Ezzel szemben a háborúelőtti években épített és vásárolt házak bérei még a mostani lemorzsolódott lakbérek mellett is túlságosan olcsók. E kirívó eltolódások láttán a bérházak ügyeit intéző szociálpoliitkai ügyosztály már tavaly javasolta a városi házak lakbéreinek megfelelő arányosítását. Novemberre tervezték a szabályozást, de akkor különböző okokból elmaradt. Most újból elővette a kérdést a főváros vezetősége és értesülésünk szerint a péntekí tanácsülésen kér felhatalmazást a polgármester a szükséges intézkedések megtételére. *Illetékes helyen* érdeklődtünk a lakbérarányosítás kérdésének körülményei felől, ahol az itt következő érdekes részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Arról van szó, hogy a régi házakban, — ahol pedig nagyrészt jobban szituált emberek laknak, — túl alacsonyak maradtak a házbérek, mert a főváros az idők folyamán sohasem emelt. Az új, kislakásos bérházak lakói ezzel szemben aránylag igen magas bért fizetnek. Ime néhány példa: Az üllőiúti fővárosi bérpalotákban egy háromszobás komfortos lakás bére 900 pengő körül mozog és ehhez hasonló színvonalon állanak a Margit-körúti házak bérei is. Meg kell jegyezni, hogy az üllőiúti említett lakások szobái valóságos termek és a három szoba mérete megfelel a modern építkezésű házak ötszobás lakásának. A túlnyomórészt perifériákon épült új, kislakásos bérházcsoportokban a fürdő és leginkább előszoba nélküli egyszobás lakásokért 500—570 pengőnyi bért fizetnek, a kétszobások bére 700—800 pengő között váltakozik, a Kisfaludi-utcai bérházban pedig a kisméretű háromszobás lakás 2700 pengőbe kerül. Ezeket az ellentéteket szeretnénk kiegyenlíteni. Aránylag minimális 3—7 százalékos emelésekre gondolunk, a drága bérekből pedig 10—15 százalékot engedne a főváros. A főváros számára nem jelent áldozatot a rendezés, a költségvetésben megállapított kereteket sem érintjük, csak kereteken belül való operálásra, arányosításra kérünk felhatalmazást. Ha a tanács hozzájárul, február 1-től léptetik életbe az új béreket.

Liber Endre előadása a reklámról. *Liber* Endre alpolgármester igen érdekes előadást tartott a reklámról a Baross Szövetségben. Rámutatott arra, hogy már a békeévekben is, amikor a kereskedő látta, hogy üzlete rosszul megy, *hirdetéshez fordult, mert tudta, hogy a hirdetés fellendíti a forgalmat.* Ma, amikor nagy gazdasági világválságban élünk és sokkal nagyobb fontossága van a reklámnak, mint rendes körülmények között. A hirdetésben lépést kell tartani a technika fejlődésével és a találmányok újszerűségével. *Liber* alpolgármester előadása után *vetített képekben mutatták be a modern kereskedő reklámjait* Az előadást az egybegyült előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta. — A modern kereskedő reklámjáról ugyancsak ismertető előadást rendez *a Székesfőváros Hirdető Vállalata* szerdán este 8 órakor a *Terézvárosi Gazdasági Egyesületben* (VI., Jókai-utca 1. szám alatt), mely iránt különösen a kereskedő és iparos körökben igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A bevezető előadást itt is *Liber* Endre alpolgármester tartja és résztvesz az előadáson dr. *Némethy* Károly tanácsnok is. Az előadó a modern hirdetés fejlődését vetített képekben fogja bemutatni. A rendkívüli tanulságos előadásra az egyesület szivesen lát minden érdeklődőt.

Felkay főjegyző előadása a racionalizálásról. A polgármester elnöklete alatt álló Saskör előadás sorozatában *Felkay* Ferenc dr. főjegyző nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott a fővárosi közigazgatás racionalizálásáról. *Felkay* főjegyző ismertette a közigazgatás megreformálását célzó előkészületeket, az eddig tett javaslatokat, a már végrehajtott intézkedéseket és a még tervbevett újításokat. Az előadáshoz *Várhidy* Lajos, a városok állandó kongresszusának igazgatója fűzött szakszerű reflexiókat. Felkay főjegyző előadását nagy közönség, köztük számos fővárosi főtisztviselő hallgatta végig.

A napokban versenytárgyalást hirdetnek a kerületi útjavítási munkálatokra. A költségvetés keretében felsorakoztatott közmunkák megvalósítása akadály nélkül halad előre és az út- és csatornaépítési ügyosztály máris megtette a szükséges intézkedéseket a versenytárgyalások megtartására. Ebben az évben az első nagyobbarányú közmunkák sorsa iránt érthető érdeklődés mutatkozik a vállalkozók és iporosok részéről, úgy hogy a pályázaton bizonyára a vállalatok sokasága jelentkezik a munkák elvégzésére. A legnagyobb tételt a *900.000 pengős kőszállítás* jelenti, amelyre a fedezet teljes egészében rendelkezésre áll. Nincs kizárva, hogy a szükségletek csak egy részét fogják most beszerezni, míg a hátralévő mennyiséget az *év folyamán kívánják biztosítani.* Sorban következik a *kerületi kövezetek karbantartására vonatkozó versenytárgyalás,* amelynek kereteit a múltévi 800.000 pengővel szemben az idén 700.000 pengőre csökkentették. *Az aszfaltjavítási versenytárgyalás* a nagyobb vállalatok számára jelent komoly munkaalkalmat és a vállalati összeg a múlt évi 400.000 pengőről 300.000 pengőre mérséklődött. *Borvendég* Ferenc alpolgármester az ajánlati felhívásokat már aláírta és azokat 30 napi határidővel hirdeti meg a főváros, úgy hogy a közeljövőben számos vállalkozó jut munkához a főváros áldozatkészsége révén.

2500 ablaka és 2000 ajtaja van a Központi Városházának. A tavasszal folytatni akarják a Központi Városháza megkezdett tatarozását. Ezzel kapcsolatban nemrégiben pontosan felmérték a hatalmas épületkomplexumot. Közlünk néhány érdekes adatot a mérések eredményeiből, amely számok még ma is imponálók, nem csoda, hogy százötven évvel ezelőtt a bécsi Burg után a monarchia leghatalmasabb építményének emlegették a pesti Invalidus-házat. A folyosók hossza *két és háromnegyed kilométer, az ablakok száma 2500, van összesen 2000 ajtó.* A Központi Városháza az udvarokkal együtt 39.690 négyzetméter kiterjedésű.

A kötelező tanoncoktatás 50-ik évfordulója. Az idén lesz ötven esztendeje, hogy elrendelték a kötelező iparostanoncoktatást. Az Iparos Tanonciskolai Tanítók és Tanárok Országos Egyesülete és a Budapesti Iparos Tanonciskolai Tanítók és Tanárok Egyesülete a félszázados évfordulót nagyobb szabású program megvalósításával akarja emlékezetessé tenni. Az ünnepségek kimagasló eseménye a *tanoncmunka-kiállítás lesz,* amelyet június 2—10. között rendeznek, mindazon intézményekkel karöltve, amelyek az iparosképzéssel összeköttetésben állanak. Természetesen a székesfőváros elsősorban veszi ki a maga részét az emlékünnep és kiállítás megrendezéséből, amelyben rajta kívül az Ipartestületek Országos Központja, az OTI, a Magyar Cserkész Szövetség, a Leventeintézmény, az Iskolánkívüli Népművelési bizottság, a kereskedelmi és iparoktatási tanács, a Baross-szövetség és a többi ipari érdekelstégek vesznek részt. A kiállítás és az emlékünnep megvalósítását első sorban a kultuszminiszterium iparoktatási főigazgatósága pártolja, amely különös súlyt helyez arra, hogy *ezen az országos kiállításon a székesfőváros iparostanonciskolái kellőképpen szerepeljenek.*

A Kőbányai Egységes Polgári Pártkör választmánya e hó 16-án tartotta ülését, melynek tárgysorozatát a kerület közönségét leginkább érdeklő ügyek alkották. Dongó Orbán elnök megnyitó szavaiban megemlékezett az ifjúság kérdéséről, az új fővárosi törvény előkészítéséről, továbbá azokról a mozgalmakról, melyek a kerület politikai életében újabban jelentkeztek. A választmány elé került a Nemzeti Stadion ügye is, melyet Dausz Gyula igazgató ismertetett. A választmány határozatilag kimondotta, hogy a Nemzeti Stadionnak Kőbányán való létesítéséért síkra száll, mert nemzeti és városrendezési szempontból is leginkább megfelel a kitűzött cél helyes megvalósítására. Végül Hatolkay Kázmér szfőv. bizottsági tag bejelentette, hogy a Liget-téri sorompó kiküszöbölése már közeledik; egyelőre ideiglenes aluljáróval oldják meg e kérdést.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTEREM
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

INDORG szervez
ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✣ Telefon: 16-1-27

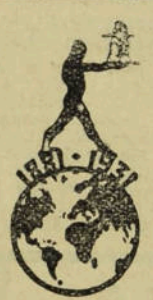
A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gazdasági Értesítő

Megkezdik a kisiparos és kereskedőkölcsönök kiosztását

Másfél millió kellene az igények kielégítésére

A főváros kisiparos és kiskereskedő társadalma érthető örömmel üdvözölte a kormánynak a kisipari és kiskereskedelmi hitelakció megszervezésére tett intézkedéseit. Eleinte arról volt szó, hogy a fővárosban a *Kisipari Hitelintézetre* bízzák az akció keretében nyujtott kölcsönök lebonyolitását, de a főváros maga kérte ennek a megoldásnak a mellőzését, mert attól tartott, hogy súlyos bonyodalmak forrása lehet, ha az intézet egyes ügyfelei csak *bankszerű fedezet mellett, mások pedig a hitelakció révén, bankszerű fedezet nélkül kapnának kölcsönt.* Igy aztán a kormány úgy rendelkezett, hogy a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kebelében alakított külön bizottság intézze az akció lebonyolitását, melyben képviseletet kap a főváros vezetősége is. Ez az intézőbizottság a *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint e héten már összeül és megkezdi az akciót.

A kormány eredetileg 32.000 pengőt szánt budapesti kisiparosok és kiskereskedők hitel utján való megsegitésére, azzal a feltétellel, hogy a főváros legalább ugyanennyivel hozzájárul az alaphoz. A törvényhatóság keveselte a 32.000 pengőt és a maga részéről 50.000 pengőt szavazott meg, de ugyanakkor arra kérte a kormányt is, hogy szintén emelje föl a 32.000 pengőt.

Az olcsó hitelakció lebonyolításáról és várható alakulásáról *az ipari ügyosztályban* a következőkben informálták munkatársunkat:

— A kormány azzal a céllal szervezte meg ezt az akciót, hogy abból törpeiparosok és kiskereskedők maximálisan 200—200 pengő kölcsönt kapjanak alacsony kamat mellett, bankszerü fedezet nélkül, főleg anyagbeszerzésre, áruvásárlásra, illetve arra, hogy a pénzt munkavállalásra és az üzlet továbbvitelére használják fel. A kölcsönt félévi visszafizetésre kapják, de *a törlesztési idő további félévre meghosszabbitható.* Ha a kormány a főváros kérésének megfelelően 50.000 pengőre emeli a maga hozzájárulását, úgy

ötszáz kisiparost és kiskereskedőt lehet részesiteni kölcsönben.

Az akció iránt máris nagy az érdeklődés és több, mint *hétezer kölcsönigénylő* jelentkezett. Az óriási érdeklődés bizonyitja, hogy milyen nagy szükség volt erre az akcióra, amelyet kibővíteni kellene. Ha az első félév tapasztalatai azt mutatják, hogy a kisemberek pontosan törlesztik a kölcsönöket, akkor *remélhető a hitelakció kiterjesztése.* A kölcsönöket intéző bizottságban a főváros részéről báró *Babarczy* István főjegyző, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője és *Kállay* Albert tanácsjegyző, iparügyi referens foglalnak helyet.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ipari körökben is érdeklődött, hogyan fogadják az akciót, mire a *törvényhatósági bizottságnak egyik vezető iparostagja* a következőket mondotta:

— A hitelakció céljára engedélyezett állami és városi összeg még kisérletnek is kevés, tehát feltétlenül szükséges és indokolt a hitelösszeg felemelése. Kivánatos, hogy a főváros ilyenirányú kezdeményezését sürgősen megtegye.

A kisipari és kiskereskedelmi hitelakció céljaira legalább másfél millió pengő kellene.

Igazi segitséget csak ilyen számottevő összeg nyujtana és ha ez másképp megoldható nem volna, akkor az lehetne a megvalósitás módja, hogy ettől az akciótól függetlenül a kormány a megfelelő összeget a Kisipari Hitelintézetnél betétként elhelyezné. Az iparosság és a kereskedőtársadalom bizik abban, hogy *a most kezdett akciót valóban csak kisérletnek tekinti a kormány,* amely, ha beválik és a hiteleket igénybevevő iparosok és kereskedők fizetési készségről tesznek tanuságot, úgy az akció kereteit megfelelő módon ki is fogják terjeszteni.

térium, de a főváros hosszabb időt kért és arra hivatkozott, hogy napok alatt nem lehet komolyan foglalkozni a kérdéssel. A kért halasztást meg is kapta a város vezetősége, igy a főváros válaszát február elején terjesztik csak fel. Az új közszállitási szabályzat tervezetének alapos áttanulmányozásával most lettek készen, a jövő hétre lesz kész a főváros javaslata, amelyet elsőnek a közgazdasági és ipari szakbizottság, azután a középitési bizottság fognak letárgyalni. A közgazdasági bizottság az állami tervezetet sokszorosittatta, azután megküldte az összes üzemeknek, kórházaknak, árvaházaknak, iskoláknak, intézeteknek, intézményeknek, minden ügyosztálynak, hogy megtehessék észrevételeiket. Természetesen kézhez kapták azt az ipari érdekeltségek is. Az ügyosztályoktól és egyébünnen most futott be a közigazgatási osztályhoz az észrevételek és adatok halmaza. Ennek a feldolgozása van most folyamatban. Az összegyüjtött anyag annál értékesebb, mert ezt fogják felhasználni a fővárosi közszállitási szabályzatban is, amelyet az országos közszállitási szabályzat életbeléptetése után fognak megalkotni. Értesülésünk szerint a főváros lényegében egyetért a tervezet rendelkezéseivel, csupán a részletkérdésekben javasol gyakorlati hasznu módositásokat. Az új közszállitási szabályzat valószinüleg már a tavasszal életbelép.

A tatarozási rendelet birálata. A *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete* gróf *Somssich* Tihamér elnöklésével értekezletet tartott, melyen elsősorban a *tatarozási rendelet hibáival és hiányosságaival* foglalkoztak, majd a *jövedelem- és vagyonadó végrehajtási utasitásában foglalt sérelmeket tárgyalták.* Az értekezleten számos értékes javaslat és észrevétel hangzott el. A házbirtokot nyomasztóan sujtó adóterhekkel foglalkoztak dr. *Halom* Dezső, *Hoffmann* Béla és dr. *Váradi* Miklós. Tárgyalta a taggyülés a kőbányai házbirtok problémáit is. *Goldscheider* Miksa és dr. *Lux* Kálmán a kőbányai sertésszállások kitelepitését tette szóvá. Az értekezlet elhatározta, hogy a tattarozási kérdésben és a jövedelem- és vagyonadó végrehajtási utasításának sérelmei miatt sürgős előterjesztéseket tesz a kormánynak.

Ház és Telek címmel új szaklap indult gróf *Somssich* Tihamér szerkesztésében. A lap első száma most jelent meg gazdag tartalommal. Gróf *Somssich* Tihamér, *Sipőcz* Jenő, *Szende* Péter Pál, dr. *Kálnoki Bedő* Sándor, *Payr* Hugó és más előkelőségek érdekes cikkeit közli a lap első száma. A lap a Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesületének a hivatalos lapja.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése. A magpiacon élénkebb forgalom mutatkozik. Az érdeklődés előterében a lóhere és lucernamag áll. Lucernamagból nagyobb mennyiségek kerültek piacra, ára nem igen változott. Lóheremag. A kereslet gazdák részéről határozottan élénknek mondható, irányzata szilárd, de a készletek úgy hazánkban, mint Erdélyben és különösen Jugoszláviában már nem számottevők. Tavaszi bükköny. A kinálat élénk, de a kereslet csak szük keretek között mozog. Fümag. Az eddigi adatok szerint ezidén nagyobb lesz a szükséglet, mert állandó legelők és kaszálók létesitése folyton nagyobb teret hódit. Takarmányrépamag. Tekintettel arra, hogy az idény elején vagyunk, az érdeklődés élénknek mondható, de az csak igazán megbizható minőségek felé irányul. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyers áruért, budapesti paritásban, 100 kilónként: Vörös köles 8.75—9.25, káposztarepce 25—26, napraforgómag, fehér 22—23, lenmag, nagyszemű 27—28. Jegyzések fogadóállomásról: Kék mák 36.50—38, Viktória borsó 9—10, Express borsó 13.50—15, lencse, nagyszemü 30—36, kisszemü 24—28, lucerna, nyers 130—145, lóhere, nyers 160—170, tavaszi bükköny 8—9.

A Kereskedelmi Bank évi jelentése

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Weiss* Fülöp elnöklésével hétfőn állapította meg az intézet 1933-ik évi üzletvitelének képét. A nyereségáthozattal együtt a nyereség 4 millió 686.746 pengőt tett ki, szemben megelőző 1932-ik üzletév 5.54 milliós nyereségével. Maga a mult évi *tiszta nyereség* 3 millió 367.162 pengőre rúgott, míg az előző évben 4.54 milliót tett ki. Jelzi az igazgatóság elé terjesztett jelentés, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően több, már lebonyolított üzlet nyerségének elszámolását ezúttal is későbbi időpontra tartották fenn.

A Kereskedelmi Bank igazgatósága a február 6-án, délután fél 5 órakor megtartandó *92-ik rendes évi közgyülésének* javasolni fogja, hogy az 1933. évi osztalék kifizetésére 1,500.000 pengőt, vagyis részvényenként 3 pengőt (tavaly 4 pengőt) fordítsanak, továbbá, hogy a rendes tartalékalapot — ugyanúgy, mint a mult évben — 1,000.000 pengővel, az intézeti épületek értékcsökkenési alapját 200.000 pengővel, az alkalmazottak jóléti intézményét pedig 60.000 pengővel javadalmazzák, míg *az 1934. üzletévre 1,356.044.19 pengő nyereséget vigyenek át a tavalyi* 1,329.584.45 pengővel szemben.

Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a bank olvassza magába a Magyar Helyi Érdekü Vasutak Rt.-t (Vasuti Bank), amely társaságnak 200.000 darab részvényéből mintegy 95 százalék amúgyis a bank értékpapirtárcájában van. Mód nyilik ilyképpen egyrészt arra, hogy a kormánynak a részvénytársaságok fokozatos egyesitésére irányuló intencióinak is érvény szereztessék. Az igazgatóság fuziós javaslata ki fog terjedni a Helyi Érdekü Vasút által kibocsátott és még forgalomban lévő kötvények szolgálatának átvállalására s az idegen tulajdonban lévő kisebbségi részvényeknek méltányos feltételek mellett való kicserélésére, illetve megvásárlására.

A bank 1933. évi zárszámadásai a következő jelentősebb változásokat mutatják: Az 1933. évben elért tiszta nyereség a tavalyival szemben körülbelül 26 százalékkal csökkent. A kamat- és szelvényjövedelem kb. 453.000 P-vel, az ingatlanok jövedelme pedig kb. 56.000 P-vel csökkent, de ezt részben ellensúlyozza az, hogy a jutalékok címén, valamint az értékpapir- és devizaüzleteknél elért nyereség és a különféle egyéb nyereségek tétele körülbelül 376.000 P-vel növekedett.

A személyzeti és dologi kiadásoknál kb. 330.000 pengős megtakarítást sikerült elérni, viszont rendkivüli módon, kb. 515.000 pengővel növekedett az adók és illetékek címén az államkincstárba fizetett összeg (2,148.051 P az 1932. évi 1,632.950 P-vel szemben). A felemelt társulati adó kb. 240.000 pengős, a kivetett 20 százalékos inségjárulás kb. 55.000 pengős, míg a bolettaadó kb. 133.000 pengős többletkiadást jelentett. Igen jelentős az alkalmazottak illetményei után fizetett inségjárulék és a rokkantellátási adótöbblet is. Az adók és illetékek címén az államkincstárba befizetett összeg kb. 62 százaléka az 1933. évi tiszta nyereségnek.

A szokásos belső tartalékolásokon felül különféle követelések leirása, a kétes követelések figyelembevételével, 2,074.089 P fordittatott (tavaly 1 millió 243.828 P).

Ami a mérlegszámlát illeti, a takarékbetétek kb. 1,957.000 P-vel, a folyószámlabetétek pedig kb. 10,826.000 P-vel csökkentek, úgyhogy a két tétel egybevetett 289,543.711 pengős végösszege 12 millió 782.917 P visszaesést mutat a tavalyi 302,326.658 P-vel szemben. A folyószámlabetétek összegének ezen aránylag nagyobbmérvü csökkenése majdnem egészében arra vezetendő vissza, hogy a külföldi bankok és bankárok a lefolyt évben nagyobb tételeket használtak fel követeléseikből a Magyar Nemzeti Bank által engedélyezett célokra.

A kezességből származó kötelezettségek 22 millió 939.762 P-re csökkentek. Ebből 12,144.775 P esik a külföldi pénzintézetekkel szemben fennálló kezességekre, amelyeket jóhitelü mezőgazdasági és ipari vállalatoknak közérdekü, az államkincstár által garantált hitelműveleteivel kapcsolatban vállaltak el. Az adósok állománya kisebb mértékben emelkedett (105,061.958 P-ről 106,639.518 P-re), a váltótárca pedig aránylag csekély összeggel csökkent (144,455.563 P-ről 141,899.206 P-re).

A gazdasági javulás jelei. A *Hitelbank* legújabb gazdasági jelentése összefoglaló képet nyujt a világgazdasági helyzet mult évi alakulásáról. Ismerteti *a magyar gazdasági életben az évek óta tartó hányatlás után beállott megélénkülést* és rámutat azokra a nehézségekre, amelyek a lassan meginduló javulási folyamat erősebb lendületének még mindig útjában állnak.

Módositási javaslatok az új közszállitási szabályrendelet tervezetén. Az új közszállitási szabályzat tervezetét — amelyet elsőnek ismertetett a *Fővárosi Hirlap* részletesen, — karácsony előtt küldte le a kormány a fővároshoz hozzászólás céljából. Eredetileg alig kéthetes terminust engedélyezett a minisz-

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A budai Vigadó főkönyvtára átalakitási munkáira pályáztak: Janisch János 4732, Balázs István 5132, Marton Pál 5364, Buchta Károly 5382, Szentgyörgyi és Társa 5420, Duska és Riedelmayer 5504, Juhász József 5526, Hoffmann Dénes 5579, Tiergärtner és Söhr Rt. 6627 pengővel.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Koporsók és szemfedők szállitására. Pályázni lehet február 5-én d. e. háromnegyed 11 óráig a Községi Temetkezési Intézet igazgatóságánál, Kígyó-utca.

Papiráruk szállitására. Pályázni lehet február 5-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Vászon, zsávoly, gyapjúszövet, molino és clotanyagok szállitására, a fővárosi alkalmazottak részére. Pályázni lehet február 8-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Coradiic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. január 31. 5. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A vajudó reform

Eszünk ágában sincs, hogy többnek és jelentősebbnek akarjuk magunkat feltüntetni, mint amik vagyunk: megérzői a pesti polgár vágyainak és akaratának. Amit pedig így megérzünk, kimondjuk ugyanazzal az egyszerűséggel és őszinteséggel, ahogy ezek az érzések életrekelnek a pesti polgár szívében. Ezeknek az érzelmeknek adtunk hangot egy hét előtt is, amikor még súlyosabb ellentétek választottak el nézeteket, terveket és véleményeket, mint ma. Azt mondtuk akkor, hogy *Budapest békét akar*, már pedig amikor Budapestről akarnak gondoskodni, reformot akarnak hozni neki, vagy veszedelmeket akarnak feje fölül elháritani: mind a két esetben Budapest akarata az, amelynek legsúlyosabban kell a latba esnie. Budapest békét akar és azokkal szemben lesz igazán hálás, akik ezt a békét megszerzik neki. Ma pedig megállapithatjuk, hogy ha nem is érkeztünk el ehhez a békéhez, de közelebb jutottunk hozzá és Budapest népe már azért is hálás, hogy a fővárosi reform körül keletkezett csatazaj csöndesebb lett és a megértés lehetőségének reménycsillaga felragyogott.

Nagyon jól tudja a pesti polgár is, hogy a legüdvösebb reformok is lázak, izgalmak között születnek, nagy alkotások csak az eszmék harcának nyomán létesülhetnek. De ezeken a lázakon, izgalmakon már túl vagyunk, a Budapest javáért küzdők merev elzárkózása véget ért, ma már nem ellenfelek, hanem tárgyaló felek állnak egymással szemben. Mi sohasem beszélünk azokról, akik a politikai, vagy a személyi harc kedvéért akár az ország üdvét is veszni hagynák, mi nem számolunk azokkal, akik a fegyverszünet megkötése után is lövöldöznek, legfőként a — levegőbe. Azok, akik között a főváros megmentésének módja körül keletkezett és zajlott le a harc, akik egymás tökéletes megbecsülésével elvi ellentétek miatt szálltak táborba: ezek ma már megkötötték a fegyverszünetet.

De mi igazat adunk ismét a legjogosultabb bírónak, a pesti polgárnak, aki békét akar, tehát úgy véli, hogy azok az engedmények, amelyeknél semmi jobban nem bizonyithatja a miniszterelnök államférfiui bölcsességét, még nem jelenthetik a tökéletes megoldást. De éppen ezért tartunk még csak a fegyverszünetnél, a béketárgyalásoknál. Ha egy hét előtt még talpig fegyverben álltak szemben az ellenfelek, akik kétféleképpen képzelték el az ideális autonómiát; akkor ma fegyvertelenül ülnek a zöld asztalnál, majd pedig az új küzdőtér a parlament fóruma lesz. És ennek a fegyvertelen küzdelemnek kell az eredményesebbnek lennie. Az izgatott szóváltások, az eszmények védelmében kiáltozott indulatszavak, amelyeket eddig hallottunk, nem hozhatnak olyan tiszta eredményeket, mint amikor a nyugodt parlamenti, vagy parlamentenkivüli targyalás megfontolt, bizonyitékokkal felszerelt, meggyőző erejű argumentumai vonulnak fel mind a két oldalon. Az előcsatározásban csak egymás szándékait sejthették, s az ilyen helyzetben tág tere nyilik a bizalmatlankodásnak és gyanakvásnak is. Most bizonyosságok, egymás akaratának fedetlensége, eddig a másik fél által talán nem is sejtett adatoknak, tényeknek feltárása tökéletes világosságot kell hogy derítsenek az egész élet-halálharcra érdemes problémára. Nem baj, sőt dicsőség lesz, ha egyik vagy a másik fél egyik vagy másik kérdésben kapitulál: de Budapest népe úgy érzi, hogy az argumentumok tüzében minden makacsságnak, minden jogosulatlan ellenállásnak — jöjjön az jobbról, vagy balról, — meg kell törnie. És meg kell születnie a becsületes reformnak, amely már születése előtt alaposan kiállotta a tűzkeresztséget.

Addig is Budapest polgársága rendületlenül hisz mindazoknak a jóhiszeműségében, akik ebben a mérkőzésben részt vesznek. Senki sem tagadhatja, hogy az utóbbi időkben igen sok olyan esemény zajlott le a városházán, amelynek igazi bűnöseit csak a kérdések alapos ismerői tudhatták. A közvélemény, sőt igen sok esetben maga a politikai világ is csak botránycsagot szimatolt. Sajnos, akik jogosulatlanul lármát csaptak, ok nélkül diszkreditálták a városházát: igenis, az autonómia kebeléből kerültek ki. Hogy most az autonómia lohengrinsisakos védőiként büszkélkednek a szinen: ez, nem hinnénk, hogy megnyugtathatná a lelkiismeretüket. Itt semmi más nem hozhat megnyugvást, mint a kormány jószándékú reformjának az autonómia csorbitatlansága mellett való megvalósitása.

Megszünt az izgalom a reformjavaslat körül: nyugodtabb légkörben mozognak a további tárgyalások

A módosításokról és azok jelentőségéről nyilatkoznak a Fővárosi Hirlapnak: Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Ugron Gábor és Kozma Jenő

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már jeleztük, hogy az utolsó pillanatig folytak a tárgyalások a kormány és a fővárosi pártok között olyan irányban, hogy a kiélesedett helyzetben a méltányos középutat megtalálják. A tárgyalások *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter, gróf *Bethlen* István, *Kozma* Jenő és *Scitovszky* Béla részvételével egy nappal a főváros rendkivüli közgyülésének összehivása előtt befejeződtek és sikerült olyan megoldást találni, amely *a kérdés lényegét nem érinti, de viszont toleranciát mutat az autonómiával kapcsolatban*. A kormány teljes felhatalmazáshoz jut abban a tekintetben, hogy minden pénzügyi, gazdasági és racionalizálási intézkedést *a főpolgármester útján* végrehajthat, a közgyülés feloszlatása és az autonómia *felfüggesztése* nélkül. A törvényjavaslat fenntartja ugyan a kormánynak a közgyülés feloszlatására vonatkozó jogát, de csak abból a célból, hogy a *törvényjavaslatban foglalt szervezeti rendelkezések végrehajtása érdekében a törvényhatósági bizottság újraalakittassék*. Azt a szerepet, amelyet a javaslat a kormánybiztosnak juttat, a főpolgármester fogja gyakorolni, aki mellé, ha fennforog a szükség: *gazdasági szakértőket* küld a kormány. Ezen túlmenőleg a tervezet szervezeti rendelkezései érintetlenül maradtak.

A reformtervezetnek politikai vonatkozásokban történt módositása után

a módosítások lényegét

a következőkben foglalhatjuk össze:

Továbbra is működik a törvényhatósági bizottság, a kormány azonban a *közgyülés megkérdezése nélkül* végrehajthatja mindazokat a gazdasági, pénzügyi és adminisztratív jellegü intézkedéseket, amelyek azért kívánatosak, hogy a főváros pénzügyi helyzetét rendezze. A kormány számára biztositották az a jog, hogy

a közgyülést feloszlathatja,

amikor elérkezettnek látja az időt, hogy a törvényjavaslatban foglalt szervezeti rendelkezések érvényesüljenek.

A reform nem alkotmányjogi, hanem közigazgatási kérdés — mondja a belügyminiszter

A törvényjavaslatot a Nemzeti Egység Pártja csütörtöki értekezletén már letárgyalta és kedden került a javaslat a képviselőház közjogi bizottsága elé. A javaslat képviselőházi tárgyalása előtt a *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszterhez,

aki a következő nyilatkozatot tette:

— Az első pillanattól kezdve tervezetről volt szó, amelynek ilymódon való megjelölése már magában foglalta a módosítások lehetőségét. Többször hangsúlyoztam, hogy a részletkérdéseket megvitatjuk és csak azután készitünk törvényjavaslatot, hogy azt az alkotmányos tényezők elé vigyük.

— A Nemzeti Egység Pártjának értekezletén már részletekbemenően ismertettem mindazokat a rendelkezéseket, amelyeket a beterjesztendő javaslatba felvettünk. A párt tudvalevőleg hozzájárult és megvitatta a javaslat lényegét és igy nem volt akadálya annak, hogy a fővárosi reformjavaslatot a képviselőháznak beterjesszem.

— Mindvégig közigazgatási kérdésről volt szó, nem pedig alkotmányjogi kérdésről és igy felesleges volt alkotmánysérelemről beszélni és arról, hogy alkotmányvédelemre van szükség a javaslattal szemben. Hangsúlyozni kivánom, hogy kizárólag közigazgatási problémával állunk szemben, amelyet törvényhozási úton rendezünk éppen a főváros autonómiájának és közönségének érdekében.

Ugron Gábor: Örömmel üdvözlöm a módosítást

A kormány részéről módosított törvényjavaslatról

Ugron Gábor dr.
országgyülési képviselő

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi törvénytervezet módosítása után *nem tartom szükségesnek az úgynevezett alkotmányvédő szövetség fenntartását.* A dolog lényegét és nem a kormánybiztos kiküldésében és a közgyülés feloszlatásában láttam, hanem

azokban a közigazgatási intézkedésekben,

amelyeket a kormány életbe akar léptetni. A kormánybiztos kinevezését vagy a közgyülés feloszlatását csak eszköznek tekintettem, amelyekkel azonban nem értettem egyet. A kormánynak azt az elhatározását, hogy ezt a két eszközt nem veszi igénybe,

a legnagyobb örömmel üdvözlöm

és természetesen a kormánynak abban a törekvésében, amit e téren alkotmányos eszközökkel keresztül akar vinni, a *legteljesebb mértékben segitségére leszek.*

A békülékenység álláspontját képviseltem — mondja Kozma Jenő

A helyzet alakulásáról

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem meglepetés a számomra a törvényjavaslat tervezetén történt változtatás, mert bizonyosra vettem, hogy *az illetékes körök eltekintenek az olyan rendelkezések érvényesitésétől, amelyek zavart és nyugtalanságot kelthetnek az autonómiában.*

Gömbös Gyula miniszterelnök megértő gesztussal méltányolta a javaslattal szemben felsorakoztatott érveinket

és bebizonyította, hogy távol áll tőle minden olyan hatalmi érdek, hogy a főváros fölötti impériumot az állam részére, *akár csak átmenetileg* is kisajátítsa. A kormány törekvése a szóbanforgó törvényjavaslat kapcsán nem más, minthogy *alátámassza a főváros gazdasági erejét* és nyugodt alapokra helyezze a községi háztartás vitelét. Ez volt közvetítő javaslatomnak lényege, amelynek előterjesztése során több alkalommal kifejtettem, hogy a pénzügyi rekonstrukcióra vonatkozó elgondolások teljes egészükben érvényesülhetnek

a sérelmezett intézkedések kikapcsolásával.

A miniszterelnök bölcs mérséklete megelőzte a nyugtalanság kiszélesedését és megkereste azokat az eszközöket, amelyek a cél érdekében eredményt ígérnek.

A békülékenység álláspontját képviseltem

az egész kampány alatt és örülök, hogy a *kölcsönös megértés lehetővé tette a zavaró jelenségek kiküszöbölését.*

Kozma Jenő és a tisztviselők

Érdekes eseménye van a városi politikának: *Éber* Antal levelet intézett *Kozma* Jenőhöz és bejelentette kilépését az *Egységes Községi Polgári Pártból. Éber* Antal elhatározását azzal indokolja, hogy *Kozma* Jenő *a hibákért a fővárosi adminisztrációt okolja,* holott a bajok forrása elsősorban a pártszempontok érvényesülésében található. *Éber Antal a maga kilépő levelét még annak elküldése előtt közzétetette a napilapokban* és általános meglepetést keltett, nemcsak a kilépés ténye, hanem annak indokolása is. *Éber* Antal elhatározásáról kérdést intéztünk

Kozma Jenőhöz,

aki a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Nemzeti Egység pártjában a fővárosi törvényjavaslat vitája során valóban foglalkoztam különböző kérdésekkel, de *a nekem imputált kijelentéseket és kritikákat nem mondottam el.* A pártértekezletről szóló közlemények nem adták hűen vissza felszólalásomat, amely

a legtávolabbról sem vonatkozott a fővárosi adminisztráció, illetve a városházi tisztviselői kar ellen.

— A Nemzeti Egység pártjának értekezletén az utóbbi időben a nyilvánosság előtt elhangzott konkrét vádakra válaszoltam és rámutattam arra, hogy *például az üzemi problémák megoldásában azért nem tudunk előbbrejutni, mert az üzemi szabályrendelet tervezetét többszöri sürgetés ellenére sem terjesztették a plénum elé.* Ez az üzemi szabályrendelet volna ugyanis hivatott arra, hogy bizonyos túlzásoknak gátat vessen és *Éber* Antal felfogásának megfelelően

letompítson olyan kinövéseket, amelyek állandóan kifogások alá esnek.

— A másik ügy, amelyet felszólalásom keretében érintettem, a Vásárpénztárral függ össze. Rámutattam arra, hogy *a Vásárpénztár spekulációs vállalkozásai, amelyek azután a horribilis veszteségeket eredményezték, az intézmény régi igazgatóságának és adminisztrációjának működése idejéből származtak* és a mai autonómiának csak az a szerep jutott, hogy a felnövekedett veszteségek pótlásáról gondoskodjék. Távol állott tőlem, hogy a fővárosi adminisztrációt okoljam mindezekért, mert éppen én, aki közelről ismerem a városházi apparátus rendkívüli munkateljesítményét:

nem tehettem olyan megállapításokat, amelyek a valósággal ellentétben, rossz színben tüntessék fel a hivatali személyzetet.

Mindezekre kötelességem volt az igazság érdekében rámutatni és kihangsúlyozni, hogy *az autonómiát az üzemi és a vásárpénztári ügyekben nem lehet hibáztatni.* A fővárosi tisztviselők értékéről én a legjobbakat mondhatom és

önmagammal szemben lettem volna következetlen, ha bármilyen beállításban az ellenkezőjét állítottam volna.

Számtalan esetben volt alkalmam magasabb kormánykörökkel megtárgyalni bizonyos fővárosi vonatkozású problémákat és *mindenkor felhasználtam a lehetőséget arra, hogy a városházi tisztviselői kar képzettségét, munkabírását, szorgalmát és önzetlenségét feltárjam.* Már most mindezek után csak annyit jegyzek meg, hogy

aki ezzel ellentétes magatartást imputál nekem, az rosszban sántikál

és ellenkezésbe jut a ténybeli igazsággal.

—

Kozma Jenő fenti nyilatkozata után nem kétséges, hogy ferdítés vagy félreértés okozta azt a beállítást, amely szerint *Kozma* Jenő lesújtó bírálatot mondott az adminisztráció minden egyes tagjáról. Konkrét eseteket tett szóvá és ennek kapcsán megvilágította az ügyek hátterét, anélkül, hogy *a legcsekélyebb mértékben is érintette volna a tisztviselői kar kiváló munkásságát.*

Súlyos bírálatot mond a belügyminiszter a törvényhatósági tanácsról

A tisztviselők a pártbefolyás alól nehezen tudják magukat kivonni

A fővárosi törvényjavaslat indokolása rendkívül terjedelmes. Az érdekes indokolásban egyebek közt a következőket mondja a belügyminiszter:

— A székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930. évi XVIII. törvénycikknek egyik legfőbb újítása az volt, hogy a tisztviselőkből álló tanácsot megszüntette és a székesfőváros szervezetébe új szervként a túlnyomórészt nem tisztviselőkből álló törvényhatósági tanácsot illesztette be. A törvény célja az vol, hogy a tanácsbeliek kollektív felelőssége helyett a vezetőtisztviselők egyéni felelősségét helyezze előtérbe.

— A törvényhatósági tanács kiemelkedő szerepet kapott a főváros életében, úgyhogy *a főváros összes közérdekű ügyei a törvényhatósági tanács tárgyalásain mentek keresztül.* Ez a hatalmi eltolódás a közgyűlés tagjait két kategóriába osztotta:

az egyik csoport a törvényhatósági tanács tagjainak csoportja, a főváros összes önkormányzati ügyeiben döntő súllyal vett részt, a másik csoport, amelynek tagjai már nem tartoznak a törvényhatósági tanácsba, ki ki volt zárva,

nagyszámú olyan ügy elintézéséből, *amely kihatással lehetett a főváros érdekeire.*

— A régi tanács megszüntetése a felelősség szempontjából nem javított a helyzeten, sőt inkább azt lehet mondani, hogy az új törvényhatósági tanács intézménye

a benne kijegecesedett pártbefolyás útján

még jobban elhomályosította a tisztviselők, elsősorban a polgármester egyéni felelősségét.

— A mai körülmények között a polgármester vezető tevékenysége a törvényhatósági tanács hatalmának súlya mellett *egészen elsorvad* és így a székesfőváros közigazgatásának miként való vezetéséért felelősségre vonni alig lehetett. Már pedig

a felelősségrevonás lehetőségének hiánya bármilyen közületnél, de különösen az ország fővárosa ügyeinek intézésénél nagy veszedelmet jelent.

Ennek az áldatlan helyzetnek nyomán a főváros ügyeinek intézésében *lépten-nyomon mutatkoznak olyan hibák,* amelyeknek okát főként *a felelősségnélküli párturalomban* lehet megtalálni.

— Közismert dolog, hogy a pártpolitikát az önkormányzatok életéből teljesen kiküszöbölni nem lehet. Ennek minden közületben megvan a maga szerepe, azonban

olyan kóros tünetek soha még sehol nem mutatkoztak, mint a főváros életében,

azóta, mióta az új fővárosi törvény alapján a törvényhatósági tanács megkezdte működését.

— A törvényhatósági tanács működése révén az igazgatásban a mindenekfelett szükséges tárgyilagosság rovására pártpolitikai szempontok jutottak érvényesüléshez. *Fontos intézkedéseket nem tudott megtenni a törvényhatósági tanács akkor, ha azok pártpolitikai szempontból ellenszenvesek lehettek volna.*

— Köztudomású, hogy a pártpolitikai szempont az irányadó még a legkisebb állások betöltésénél és a legjelentéktelenebb alkalmaztatásoknál is.

A tisztviselők a pártbefolyások alól nehezen tudják kivonni magukat,

mert őket vagy maga a törvényhatósági tanács választja vagy előmenetelükre a törvényhatósági tanács a párturalom következtében befolyást gyakorol.

— Ezért a tisztviselői kar opportunitása okából is különböző befolyásoknak enged, vagy önkéntelenül is azok hatása alatt áll, előmenetelét a politikai pártokhoz füzve gondolja biztosítani. Ez az út végeredményben oda vezet, hogy

még a polgárok ügyeinek az intézésénél is az egyes pártokhoz való tartozás lesz a vezető szempont.

Közismert dolog, hogy a tisztviselők alkalmazásánál az egyes pártok az állásokat *egymás között felosztják* és az alkalmazások a pártok kívánsága szerint történnek.

— A főváros egész közigazgatásában mutatkozó rendellenességeknél

a bajok főforrását a törvényhatósági tanácsban látom,

— mondja az indokolásban a belügyminiszter — azt hiszem tehát, ha ezt az intézményt megszüntetjük, elérjük azt is, hogy *az önkormányzat hatósági szervei között az egészséges egyensúly ismét helyreálljon.*

A belügyminiszter ezután indokolja a bizottsági tagok leszállítására vonatkozó intézkedést. Közli az indokolásban, hogy Párisban 80, Londonban 145, Brüsszelben 58, Bécsben 165, Newyorkban 71 a törvényhatósági tagok száma, tehát nemcsak aránylag, hanem általában is kevesebb mint nálunk.

Tanácsnoki értekezlet fogja megvitatni a főváros időszerű adminisztrációs teendőit

A fővárosi törvényjavaslat módosítása nyomán megszűnik a törvényhatósági tanács és ennek az intéző szervnek a hatásköre egyrészt a polgármesterre, másrészt a közgyűlésre fog átruházódni. Eltérően azoktól a híreszteléstől, hogy a törvényhatósági tanács helyett ismét a régi hivatalnoktanács veszi át az ügyek irányítását, a kormány javaslata *nem állítja vissza a tekintetes tanács intézményét* és az ügyek vitele túlnyomórészt a polgármester kiszélesített hatáskörében fog történni.

A reformmal kapcsolatban *érdekes gyakorlati intézkedések* várják a megvalósítást. A polgármester megnagyobbodott hatásköre kétségtelenül a nagyobb felelősség vállalását is jelenti és ezért már most felmerült bizalmas megbeszéléseken az a gondolat, hogy

a polgármester és a nevében intézkedő ügyosztályvezető tanácsnokok között állandó jellegű és szorosabb kapcsolat teremtődjön meg.

Az 1930. évi XVIII. törvény kimondotta, hogy a polgármester és a tanácsnokok legalább havonként *értekezletet tartsanak* és ott tájékoztassák egymást az adminisztráció napirenden lévő ügyeiről és a különböző tervek végrehajtásának módozatairól. A városházi apparátus lázas gyorsasággal működő tempójában *az ilyen értekezletek elmaradtak és egyetlenegy esetben sem fordult elő, hogy a főváros vezetői és a tanácsnokok a zöld asztalnál tárgyalták volna meg a városházát érdeklő fontos ügyeket.*

A reformjavaslat törvényerőre emelkedése után elkerülhetetlen a tanácsi értekezletek rendszeresítése,

amelyre feltétlenül szükség van, hogy a harmónikus együttmunkálkodás a polgármester és a polgármesteri hatáskörben eljáró felelős tisztviselők között biztosítható legyen. Értesülésünk szerint a helyzet olyképpen alakul, hogy *a polgármester havonként legalább két-három alkalommal értekezletre hívja meg az ügyosztályvezető tanácsnokokat* és ennek a keretében vitatják meg mindazokat az ügyeket, amelyek polgármesteri intézkedést igényelnek, vagy pedig, amelyeket a törvény értelmében a közgyűlés határozata alá kell bocsátani. Nem hatósági funkciók végzése, hanem az ügyek megfelelő előkészítése céljából tehát *ismét felelevenedik a régi hivatalnoktanács,* amelynek a működése bizonyára jelentékenyen megkönnyíti az adminisztráció eredményes munkásságát.

60 esztendős a
MAUTHNER MAG DIADALA!
Mauthner Ödön
magtermelő és magkereskedelmi r. t.
BUDAPEST
Központ: VII. Rottenbiller-u. 33. T. 46-3-65

Sztranyavszky Sándor:

A főváros közönsége nem félti az autonómiát, mintahogy semmi oka sincs arra

A Nemzeti Egység Pártjának elnöke nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a fővárosi törvény reformjának szükségességéről

Az annyi izgalmat okozott fővárosi törvényjavaslattal szemben lényegesen enyhült azoknak a pártoknak ellenállása, amelyek az eredeti tervezettel szemben a legélesebb felsorakozást határozták el. A kormány módosította a törvényjavaslat nyers elgondolásait és teljesen honorálta *Kozma* Jenőnek azt a közvetítő indítványát, hogy a pénzügyi és gazdasági intézkedések érvényesítése keresztülvihető anélkül is, hogy a *törvényhatósági bizottságot feloszlassák és az ügyek legfőbb intézésére kormánybiztost állítsanak.* A kölcsönösen összeegyeztetett és lényegesen módosított javaslat képviselőházi vitáját a jövő hét szerdáján kezdik el, az alkotmányvédő szövetséghez tartozó pártok azonban ezt megelőzőleg már a bizottságokban is kifejtik aggodalmaikat és bizonyos szakaszok megváltoztatását követelik. A fővárosi törvényjavaslat vitája tehát nem fogja nélkülözni az argumentumok sokaságát és bizonyos, hogy *a plénum előtt lefolytatandó tanácskozások viharos légkört hoznak magukkal.*

A törvényjavaslat célkitűzéseiről és a napirendretűzéssel kapcsolatos izgalmakról folytattunk beszélgetést

Sztranyavszky Sándor dr.

országgyűlési képviselővel, a Nemzeti Egység pártja országos elnökével,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Megállapításaim szerint a fővárosi törvény módosítását célzó javaslat *inkább a főváros közgyűlési termében* okozott nagyobb izgalmakat, mert a *főváros közönsége nem félti az autonómiát, mintahogy semmi oka sincs arra,* hogy az önkormányzat meggyengülésétől tartson. Örömmel tapasztalom, hogy

Budapest közvéleménye megnyugvással fogadja a javaslatot,

amelynek a tendenciája nem az autonómia sérelmére irányul, hanem arra, hogy *megvédelmezze a főváros adófizető polgárságának érdekeit.*

— A főváros autonómiája nem azonos a közgyűlési teremben helyet foglaló pártok érdekeivel. A törvényhatósági autonómia lényege a főváros polgársága érdekeinek a védelme és

a szóbanforgó javaslat a közösség, a nemzet egyetemes érdekeinek a szolgálatát jelenti.

Ez következik abból az igazságból, hogy az *autonómia nem lehet cél, hanem csak eszköz a nemzet egyetemes érdekeinek a szolgálatában.*

— Budapest székesfőváros nem lehet külön test az országban:

ennek a fővárosnak a nagyságát, értékeit és erejét az egész ország polgárai hordták össze a multban és építik tovább a jelenben is.

Ezek az okok azok, amelyek szerint *nem érdektelen az ország egyetemére nézve, hogy miképpen alakul és hogyan fejlődik Budapest és annak sorsa.* Ezzel magyarázható, hogy országszerte megnyugvást váltott ki a kormány reformjavaslata, mert *ez a javaslat gazdasági szempontból a főváros erejét biztosítani, fenntartani, erősíteni és fejleszteni fogja.*

— Tegyük tehát félre a kicsinyes egyéni szempontokat és

helyezkedjenek a főváros pártjai olyan elfogulatlan álláspontra,

amelyet biztonságos érzéssel foglalhatnak el, *ha maguk mögött érzik Budapest polgárságának a bizalmát.*

—

Sztranyavszky Sándor nagyérdekességű nyilatkozata azt mutatja, hogy a kormánypárt teljes erővel támogatja az illetékes szerveket a fővárosi reform megvalósításában. A javaslat parlamenti sorsa eldőltnek tekinthető és a rendelkezések az eddigi tervek szerint *márciusban* törvényerőre emelkednek.

Kiterjeszti az adminisztráció hatáskörét és felelősségét az új fővárosi törvény

A képviselőházi bizottságokban szerdán megkezdik a reform tárgyalását

Az újonnan megszövegezett fővárosi törvényjavaslat tulajdonképpen huszonhat szakaszból áll és a következő címet viseli: *Törvényjavaslat a Budapest székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930. évi XVIII. törvénycikk egyes rendelkezéseinek módosításáról.* Az első huszonnégy szakasz intézkedik a főváros közigazgatásában és az autonómia életében tervbevett azokról a változtatásokról, amelyeket az új törvényjavaslat véglegesnek tervez. Ezek arra vonatkoznak, amelyek mérséklik a választandó bizottsági tagok számát, korlátozzák az örökös tagok számát és meghatározzák, hogy a jövőben kiknek marad meg a tisztviselők közül a közgyűlési szavazati joga.

A lényeges rendelkezések a 25. és 26. szakaszban találhatók,

amelyek a következőket tartalmazzák:

— A belügyminiszter abból a célból, hogy a székesfőváros költségvetésének egyensúlya biztosíttassék, hogy a teherviselő közönség érdekében a fokozott takarékosság érvényesüljön és hogy a közigazgatás vitele célszerűen szabályozódjék, a törvény életbeléptetésével egyidejűleg *tervezetet készít,* tekintet nélkül arra, hogy a szükséges eljárás, intézkedés a törvényhatóság bármely hatóságának vagy szervének *hatáskörébe* tartozik. A főpolgármester a tervezetet fokozatosan, de lehetőleg *egy éven belül* köteles végrehajtani.

— A tervezet végrehajtása során a főpolgármester olyan esetekben, amikor az eljárás valamely jogszabály értelmében a törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik, a tervezett intézkedést a törvényhatósági bizottság által e célra alakítandó *ellenőrző bizottságnak* köteles előzetesen bemutatni. Ez a bizottság *tizenegy tagból áll,* elnökét saját kebeléből választja,

A tervezetet a főpolgármester hajtja végre, tagjait pedig a törvényhatósági bizottság tagjai közül választja meg.

Nem lehet megválasztani a bizottság tagjává azt, aki hivatali állásánál fogva vagy szakszerűség címén tagja a közgyűlésnek. Az ellenőrző bizottság tanácskozásaira székesfővárosi tisztviselőket vagy szakértőket is meghívhat. A bizottság tárgyalása azonban

nem akadályozhatja meg a főpolgármestert a tervezetben lévő rendelkezések végrehajtásában.

A tervezet végrehajtásának ideje alatt a *közgyűlés nem tárgyalhat olyan kérdéseket, amelyek a tervezettel vagy annak alapján tett rendelkezésekkel kapcsolatban vannak.*

— A belügyminiszter a törvényhatóság feloszlatását rendelettel állapítja meg, olymódon, hogy

az új választást a feloszlatástól számított hat héten belül meg kell tartani.

A közgyűlés újjáalakulásával a polgármester, az alpolgármesterek és a tiszti főügyész állása új választás alá esik.

A törvényjavaslat részletes ismertetése

A törvényjavaslat rendelkezései közül a következők jelentenek szervezeti újításokat:

A főpolgármestert az államfő nevezi ki a belügyminiszter előterjesztésére.

A törvényhatósági bizottság *választott tagjainak* száma 108, az *örökös tagok* száma pedig 22. A *szakszerűség* képviselőinek bizottsági tagsági joga *megszűnik,* a közgyűlésre azonban meg kell őket hívni, ahol felszólalhatnak, de

szavazati jogot csak akkor gyakorolhatnak,

ha tagjaik a törvényhatósági bizottságnak. A szakszerűség képviselői közé sorozzák a budapesti kerületi gazdasági főfelügyelőt is.

Az új törvény életbeléptetése után a VIII. választókerület 11, a VI., VII. és a IX. 9—9, a többi választókerület pedig 7—7 törvényhatósági bizottsági tagot választ.

Tisztviselők a szakbizottságok élén

A törvényhatósági tanács nyomban a törvény életbeléptetésével megszűnik és annak hatásköre a *közgyűlésre, illetve a polgármesterre száll át.* A polgármester minden ügyben az illetékes szakbizottságot meghallgatni és a saját javaslatától eltérő véleményt is a közgyűlés elé terjeszteni köteles.

Az állandó szakbizottságok elnökét a törvényhatóság tisztviselői közül a polgármester rendeli ki.

A pénzügyi szakbizottságban a tanácskozás *nyilvános,* az elnök azonban egyes ügyeknek zárt ülésen való tárgyalását is elrendelheti. A szakbizottságok hatásköre egyébként csak *véleményadásra* szorítkozik, törvényhatósági tisztviselők a bizottságokban taggá nem választhatók.

A közgyűlés hatásköre

az eddigi jogkört gyakorolja, a költségvetés keretén belül azonban csak akkor határoz, ha a jogügylet értéke a százezer pengőt meghaladja.

Negyedévenként vizsgál a számszék

A 9. §. *a számszéki igazgató* kötelezettségeit írja elő, amelyek szerint a *negyedévenként* megejtett vizsgálatokról a belügyminiszternek jelentést kell tennie. A számszék egész személyzetét a fővárosi tisztviselőkre megállapított fizetési osztályokba kell sorozni.

Főtisztviselőket a közgyűlés választ

A fogalmazói karhoz tartozó tisztviselők közül

a polgármestert, az alpolgármestereket, a tanácsnokokat, az árvaszéki elnököt és a tiszti főügyészt a törvényhatósági bizottság választja,

a legalsóbb fizetési osztályba tartozó tisztviselőket a *főpolgármester,* a többieket pedig a *polgármester* nevezi ki. A tiszti főorvost a közgyűlés választja, a tiszti, kerületi és állatorvosokat a főpolgármester nevezi ki.

A műszaki szolgálatban álló tisztviselők közül a *műszaki tanácsnokot* a közgyűlés választja, a többieket a polgármester nevezi ki. A *statisztikai hivatal igazgatóját* és a *főlevéltárost,* valamint a *főszámvevőt* a közgyűlés választja, a kar többi tagját, valamint a pénztári és adóhivatali tisztviselőket a polgármester nevezi ki.

Az államfő megerősíti állásukban a polgármestereket

A *polgármestert és az alpolgármestereket* állásukban a belügyminiszter előterjesztésére az *államfő erősíti meg* és amíg ez meg nem történik, úgy az esküt le nem tehetik. Ha az államfő a megerősítést nem adta meg, úgy

45 napon belül új választást kell tartani.

Azokat a pályázókat azonban, akiket az előző választáson az államfő nem erősített meg, az állásokra jelölni nem lehet. A polgármester, az alpolgármesterek és a tiszti főügyész megbízatása *6 évre,*

az összes többi tisztviselők megbízatása élethosszigra szól.

Ha a fentnevezettek állásai a 6 évi megbízatás idejének lejárta előtt megüresednek, *a helyükbe megválasztott tisztviselők megbízatása addig tart, ameddig azoknak a tisztviselőknek a mebizatása tartott volna, akiknek a helyére megválasztották.*

A tisztviselők kinevezése

A törvényjavaslat második fejezete kimondja, hogy az *oktató személyzetet* a polgármester nevezi ki. A kinevezettek névsorát a főpolgármester útján jóváhagyás érdekében a kultuszminiszterhez kell felterjeszteni. Az intézetek és üzemek szolgálatában álló *orvosok* közül a fertőtlenítő intézeti orvosokat a főpolgármester nevezi ki, a többi orvosokat a polgármester alkalmazza. *A könyvtár-igazgatót a közgyűlés választja,* a személyzet kinevezése a polgármester hatáskörébe tartozik. Egyebekben

a székesfőváros intézeteinél, közműveinél és üzemeinél lévő összes állásokat a polgármester tölti be.

A főpolgármester a maga kinevezési jogát minden esetben *a polgármester előzetes meghallgatásával gyakorolja.* A polgármester a kinevezni szándékolt tisztviselők névsorát a főpolgármesternek előzetesen bejelenteni tartozik.

A kijelölés

A közgyűlés a polgármestert, az alpolgáremsztereket és a tiszti főügyészt a *kijelölő választmány* által kijelölt egyének közül, a többi tisztviselőket pedig a *polgármester által kijelölt egyének közül* választja.

A polgármestert a szolgálati sorrend szerint az alpolgármesterek helyettesítik, szükség esetén helyettesítésük felől a belügyminiszter rendelkezik.

Gyönyörű urilakás, hat nagy utcai illetve térre nézó szoba, szép mellékhelyiségek, sarokerkély, pompás dunai kilátással kiadó. **IX., Boráros tér 3.** Tel.: 586-86.

Üzemi választmányok

A nem kereskedelmi társaság alakjában működő üzemnél *üzemi választmányt* szerveznek, amelynek elnöke a polgármester részéről kijelölt tisztviselő és 6 tag. Négy tagot a közgyűlés választ, két tagot pedig a főpolgármester jelöl ki.

A megbizatás időtartama négy év.

Az üzemi választmány nem tisztviselő tagjai jelenléti díjat kaphatnak. A választmány azonban tanácsadásra és véleménynyilvánításra hivatott és ezt szótöbbséggel adhatja meg.

Üzemi kormánybiztosok

A belügyminiszter a nem kereskedelmi társaság alakjában működő üzemek felett felügyeleti jogkörét *kormánybiztos útján* gyakorolhatja, akinek

meg kell adni minden betekintést az üzem üzletvitelébe.

Bizonyos esetekben a kormánybiztos óvásának halasztó hatálya van, amellyel szemben a *polgármester javaslatát 24 óra alatt a belügyminiszter dönt*ése alá kell bocsátani.

Az üzemek élén álló üzemvezetőket a polgármester alkalmazza. Részvénytársaság alakjában üzemet létesíteni, vagy fenntartani

csak a belügyminiszter, a pénzügyminiszterrel egyetértve,

megadott hozzájárulásával szabad.

A közgyűlés feloszlatása esetében a minisztérium *kormánybiztost* nevez ki, aki az új törvényhatóság megalakulásáig az igazgatást intézi.

Hatéves marad a közgyűlés mandátuma

Amennyiben a közgyűlést feloszlatják, *a közigazgatási bizottság és az igazoló választmány* az új törvényhatósági bizottság megalakulásáig tovább működnek. A községi választások időpontját a belügyminiszter állapítja meg. Az újra alakult törvényhatósági bizottság mandátuma 6 évig tart.

*

A fővárosi törvényjavaslatot már szétosztották a képviselőház tagjai között és *szerdán megindul a vita a közigazgatási és közjogi bizottságokban.* Ezt **megelőzőleg** *az alkotmányvédő szövetség tagjai kedden délután 5 órakor* a városházán értekezletet tartanak.

Húsz vállalkozó kér kegyszer- és koporsóárusítási engedélyt

A főváros annakidején panasszal támadta meg a közigazgatási bíróságnál a kereskedelmi minisztert a temetkezési vállalatokról és a kegyszerkereskedőkről kiadott 1932. évi rendeletét, mert sértette és keresztezte a főváros szabályrendeltén alapuló temetkezési monopóliumát, amit a kormány több mint tíz évvel ezelőtt hagyott jóvá, különös kegyeleti, gazdasági és szociális szempontok érdekében. A közigazgatási bíróság nemrégiben

a főváros panaszát azzal utasította el,

hogy a miniszter rendelete nem érint közérdeket.

Amikor a közigazgatási bíróság ítélete nyilvánosságra jutott, egyszerre elárasztották a kerületi elöljáróságokat iparengedély iránti kérelmekkel, amelyek *koporsó és kegyeleti cikkek* árusítására vonatkoztak. Az iparengedély-kérelmeket ezideig nem intézhették el, mert a közigazgatási bíróság ítéletével még nem foglalkozott a törvényhatóság közgyülése. Most azonban már nem várják be a törvényhatósági bizottság állásfoglalását, hanem a polgármester rendelettel utasította a kerületi elöljáróságokat, hogy

az ilyen iparüzésre irányuló engedélyeket a kérelmezőknek a törvényes szempontok szigorú elbirálása mellett adják meg.

Értesülésünk szerint máris több mint *húsz ilyen kérelem futott be az elöljáróságokhoz*, úgyhogy abban a pillanatban, amikor ezek a vállalatok megkezdik működésüket, *a főváros temetkezési monopóliumáról többé beszélni nem lehet.*

Ez nemcsak azért fájdalmas a fővárosra nézve, mert kidobott pénzzé vált az a milliós összeg, amivel annakidején a régi vállalkozókat kártalanította, hanem azért is, mert elesik a temetkezési üzem jelentékeny jövedelmétől, ezzel szemben *fokozódó teherként megmarad a ráfizetés az egészen olcsó és ingyenes végtisztességekről való gondoskodás révén.*

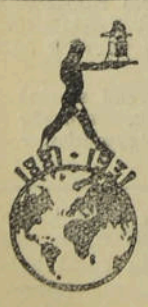

A legjobb sokszorositó gép

a

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20

Néhány napon belül kinevezik a gyakornokok első csoportját

Két turnusban történik az állások betöltése

Az elmult napokban olyan politikai szinezetű hírek jelentek meg, hogy a kormány megtiltotta a főváros polgármesterének a gyakornoki állások betöltését. Köztudomású, hogy a főváros erőteljesen bekapcsolódott a diplomás ifjúság elhelyezkedését biztosító akcióba és *száz gyakornoki állás* megszervezését határozta el, olymódon, hogy ezek a legalsóbb kategóriájú tisztviselők havonkint átlagosan 100 pengős jövedelemhez jussanak. A fővárosi törvényjavaslat kapcsán terjedt el azután az a hiresztelés, hogy az állások betöltését a kormány tartja fenn magának és ezért a pályázók tömegeinek meg kell várni az új törvény életbeléptetését.

A gyakornoki állások betöltésével kapcsolatban

beavatott helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— *Nem felel meg a valóságnak, hogy a kormánytól utasítás érkezett volna a gyakornoki állások betöltésének elhalasztására.* Ilyen értelmű rendelkezést a polgármester nem kapott és ennek a kitalált mende-mondának nyilvánvalóan az a magyarázata, hogy

a politikai életben kialakult izgalom kitermelte ezt a fantasztikus elképzelést.

— A gyakornoki állásokra *közel tizezer kérvény* érkezett a polgármesterhez, amelynek a feldolgozása hallatlanul nagy munkát rótt az elnöki ügyosztályra. Ez a munka ma már nagyrészt befejezést nyert és sikerült a pályázók minősítését olymódon összeállitani, hogy a kinevezéssel most már nem kell tovább várakozni.

A polgármester valószinüleg néhány napon belül kinevezi az első ötven gyakornokot, míg a második csoport kinevezése nemsokára nyomon következik.

A pályázatok elbirálásánál kizárólag az a szempont irányadó, hogy *a pályázók végzettsége és rátermettsége mennyiben teszi őket megfelelővé a közigazgatási pályán való boldogulásra.* Protekció, vagy közbenjárás nem érvényesülhet az elbirálásnál és így elmondható, hogy a gyakornoki állások betöltése a közeljövőben *a legpártatlanabb alapon fog megtörténni.*

Építési engedélyt kért az Erzsébet-sugárútra az Orczy-ház részvénytársaság

Más ingatlantulajdonosok is hajlandók építkezni

Az Erzsébet-sugárút megnyitásának pénzügyi előfeltételeit nagy vonalakban már tisztázták azon az értekezleten, amely *Huszár* Aladár főpolgármesternél folyt le a közelmultban a belügyminisztérium, a közmunkatanács, a pénzügyminisztérium, a főváros, az OTI és a MABI megbizottainak jelenlétében. Megállapodtak abban is, hogy a három millió pengő kölcsönből a Síp-utcáig terjedő első szakasz és a Károly-körúti torkolat kiképzését végzik el. A tanácskozás eredményei nyomán azonnal felvették a kapcsolatot az érdekelt telektulajdonosokkal, akiknek nyilatkozniok kell, hogy hajlandók-e a kisajátítás után a kezükön megmaradó területet sürgősen és a szabályozási feltételeknek megfelelően beépíteni. Tisztázni kell a kisajátítandó területek tulajdonosainak igényeit is.

A telektulajdonosok magatartásán múlik tulajdonképpen az egész akció sikere,

mert ha a magánépítkezés nem mutat elegendő kedvet és hajlandóságot, vitatható, vajjon célszerű és időszerű-e a Károly-körút 15. számú hatalmas épülettömböt már most lebontani és helyét esetleg évekre kihatóan beépítetlenül hagyni.

Az új sugárút sorsa e tekintetben is *biztató fordulathoz ért.* A torkolat kialakítása tekintetében az Orczy-ház r.-t. ugyanis bejelentette hajlandóságát az építkezés megkezdésére. A részvénytársaság megbizottja e héten megjelent a magánépítési és városrendezési ügyosztályban és

a benyujtott tervekre elvi építési-engedélyt kért.

A most bemutatott tervek nem azonosak azokkal, amelyeket évekkel ezelőtt a közmunkatanács és a főváros már megvitatott. Akkor egyetlen óriási épülettömb emeléséről volt szó, most pedig több különálló házról. Kifelé változatlan maradna az egységes stílus és a kép úgy alakulna, mintha *egyetlen nagy ház állana a torkolatban.* A tervek szerint körülbelül tíz parcellára osztanák az Orczy-féle ingatlant. Hogy az építkezést maga a részvénytársaság foganatosítja-e, vagy pedig az egyes parcellákat eladná és ott többen építkeznének az előírt terv szerint: arra még nem nyilatkozott a részvénytársaság.

A városrendezési ügyosztály mérnökei már hozzáfogtak a tervek felülbirálásához és rövidesen az építkezési bizottság elé kerül az ügy.

Az *Orczy-ház r.-t.*-on kívül még 15—16 más ingatlan-tulajdonos mutat hajlandóságot az építkezésre. Ezek azonban konkrét lépést még nem tettek, csak a puhatolózásnál tartanak.

Tavasszal folytatja a főváros a telepítési akciót

Negyvenhat házra kiírják a pályázatot — Az új házak májusra elkészülnek

A főváros mult év elején megkezdett telepítési akcióját az idén tavasszal folytatja. A Külső Jászberényi-út mentén életrehivott lakótelep a hozzáfüzött szociális és gazdasági reménységeket úgyszólván száz százalékosan beváltotta és a főváros a telepítési akció terén is úttörő, példaadó az egész országban. A szociálpolitikai ügyosztály állandóan a legélénkebb figyelemmel kíséri az otthonhoz és földecskéhez juttatott 108 család életét. Különösen az idei szigorú tél tette próbára a település életerejét. A napokban adták át rendeltetésének a telep központi kultúrházát, az iskolával és ovódával együtt. Ebből az alkalomból érdeklődtünk

illetékes helyen

a főváros további telepítési terveiről és a következő választ kaptuk:

— A rákoskereszturi határ közelében levő Külső Jászberényi-uti telep kiállotta a tüzpróbát. A letelepített 108 család boldog nyugalommal éli napjait. Lehet a legszegényebbeket, a legkétségbeesettebb existenciákat válogattuk ki, ma ez *a telep olyan cázis, ahonnan aránylag a legkevesebb panasz fut be hozzánk.* A családok úgyszólván kivétel nélkül előteremtették a rendelkezésükre bocsájtott és művelés alá vett kertben téli szükségleüket. Élelmüket kiegészíti a házinyúl, baromfi és a tojás, ami szinmaguk tenyésztéséből kerül ki. Néhány szórványos esetet kivéve,

még rendkívüli segélyért sem fordultak a telepesek a fővároshoz.

Most különösen nagy az örömük, mert *megnyílott az iskola és ovóda.* Vannak a telepnek már saját iparosai, boltosai, van mészárszék és tejcsarnok is. Megnyílott a hatósági orvosi rendelő, erről a főváros úgy gondoskodott, hogy

kisegítő hatósági orvost osztott be a telepre.

A tapasztalatok arra bátorítják a fővárost, hogy tovább folytassa az akciót.

A közeljövőben kiírjuk a pályázatot, továbbá 92 lakás, illetve 46 ikerház létesítésére.

Végeredményben tehát 100 ikerház, 200 családi hajlék lesz a mintatelepen. Az építkezést a kora tavasszal megkezdik és májusra már meg is történhet 92 újabb család új existenciájának fészekrakása.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár

Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73

„CELLONA“ fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,

ajtóvédők.

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR

BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.

Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

PESTI KIRAKAT

Farsang

Elnézem éjszakánkint a reggeli ujság szerkesztőségében, hogyan sürögnek-forognak a fehér ingplasztronos fiúk, hogyan repked utánuk a frakk szárnya, mint a fecske farka, hogyan osztják ki gaudiummal és nem kevésbé a hódítás reménységével a gépirókisasszonyok között a furcsa, ötletes, mindig a bál jellegét tükröző táncrendeket.

Nohát mégis csak van élet. Mégis csak kifelé lábalunk talán már a világháborúból és kapcsolt részeiből. De meg olyasmit is olvastam már, hogy az idén megkétszereződött a farsang üzeme. Igy mondom, mert nem tudom másként. Nem tudom, a bálok száma sokasodott-e meg, vagy a tánclépések milliárdjai emelkedtek-e kétszeresre, több-e a táncos, a táncosnő, a jókedv dinamikus ereje emelkedett-e? Mindegy, örüm ez igy is szakszerűség nélkül. Tudomásul vesszük, hogy előnyös hangulat-változás állott be a farsang körül és örömmel konstatáljuk, hogy mindez pedig nem történhetik meg a pénz forgása nélkül. Mert mondjuk már, hogy a hölgyek fele a tavalyi ruháját alakittatja át. Az átalakitás is pénzbe kerül, keres a varrónő. A másik fele mégis csak új ruhát csináltat és hamár egyszer rászánta magát, hogy mulatni megy, nem veri a garast a fogához. A fiatalurak közül is mindnek kell frakkvasalás, a süldője pedig most kapja az első fecskefarkat. Nyakkendő is kell és finom selyem nadrágtartó, mert a tánc hevében bizony szétnyilik a mellény. Az öregeknek gardedámoknak és garde monsieuroknak, mamáknak, papáknak is akad pótolnivalójuk. Aztán kocsi kell, éjenek a taxisok is, meg a suppénál mégis csak felbontanak egy-két üveg pezsgőt is, ami a mai világban sokkal olcsóbb, mint a mi időnkben volt, de hát mégis csak forog a pénz.

Egyszóval jó mérleg készül a farsangról, amely megmozgatja talán egy kissé a megdermedt gazdasági életet. Ámde még hátra van a riporterek apacsbálja és a legnagyobb valami, az operabál és ez az, amiről érdemes külön is megemlékezni. Az operabálról most már egészen bizonyos, hogy fényesebb lesz, mint volt a Ferenc József időkben, amikor még minden esztendőben megtartották. Nagyon örvendetes ez és meg vagyunk róla győződve, hogy ha fényes lesz, előkelő lesz, hire megy az ország határain túl is, akkor majd jövőre Lehár Ferenc se fog lemondani, mint az idén és amint már ennek a nagy magyar embernek szinte szokásává vált, ha magyar miliőben kellett szerepelnie. Lesz még a magyar miliőben való szereplés is európai jelentőségü.

De mert már általában és állandóan idegenforgalomra jár az eszünk, illenék egy kicsit azon töprenkedni, nem lenne-e lehetséges az idegenforgalom növelésének szekerébe a nyár mellé a telet is befogni? Vajjon tényleg lehetetlen a téli idegenforgalom? Vajjon nem lehetne-e világhirűvé tenni a magyar farsangot, ahova Európa összesereglene. Jól fütött vonatokon utazni nem probléma, a Gellért-fürdő, a Hungária és a többi szálló szobái télen épen olyan kellemesek, mint nyáron és ha kell, még a hullámfürdőt is befütjük az idegeneknek, csak jöjjenek és költsenek. Viszont az idegenforgalom őrei és istápolói találjanak ki valamit, amivel a magyar farsangot világhirűvé lehet tenni, népszerűbbé, ismertebbé, kedélyesebbé, vonzóbbá a nizzai karneválnál.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **kőport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Filiér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Minden kiadási tételt újból felülvizsgál a polgármester

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozik a tervszerű pénzügyi gazdálkodásról

Az idei költségvetés tárgyalását bevezető nagyszabású polgármesteri expozé hangsulyozta, hogy a költségvetési hitelek tízszázalékos zárolásának rendszerét nem folytatják tovább, mert ez már zavarná a háztartás nyugodt menetét. A költségvetés egyes tételeit az előző évvel szemben amúgy is lényegesen csökkentették, úgy hogy a főváros vezetőségének valóban elhatározott szándéka volt, hogy a jóváhagyott budgetet további csonkítás nélkül hajtja végre. Érthető meglepetéssel hatott ilyen előzmények után a polgármesternek szombaton kiadott körrendelete, amelyben *utasítja az ügyosztályvezetőket és üzemigazgatókat, hogy az 1934. évi költségvetésben előirányzott kiadási tételeket tíz százalékkal mégis zárolni kell.* A rendelettel egyidőben *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél sorozatos tanácskozások indultak meg *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Homolyay* Rezső és *Beliczay* Imre tanácsjegyzők, a költségvetési referensek bevonásával, amelyre időközönként a különböző ügyosztályok vezetőit is magához kérette az alpolgármester.

Beavatott helyen

a tanácskozások céljáról a következő felvilágositást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármesteri rendeletben és az ezt követő tanácskozásokon — mondották — csak a köteles és mai viszonyok között nélkülözhetetlen, a rendesnél is fokozottabb *óvatosság került szóba.* A főváros vezetősége valóban szakítani akart a tízszázalékos zárolás rendszerével, de a helyzet időközben megváltozott és *a főváros preliminált bevételeit nem látjuk ma még százszázalékosan biztositottnak.* Ezért kénytelen a főváros vezetősége újból a tízszázalékos zárolás rendszeréhez folyamodni. A zárolás mintegy 4,500.000—5,000.000 pengő megtakarítást eredményez; az idei költségvetés kiadási oldala 7 és félmillióval maradt a tavalyi alatt, úgy hogy az üzemeket nem számítva,

egyedül a községi háztartás költségvetése körülbelül 13 millióval zsugorodik össze.

— Az alpolgármester úr vezetésével megkezdett tanácskozásoknak sincsenek semmilyen rejtett céljai, vagy különleges indítóokai. Egyszerüen arról van szó, hogy sorravegyük a költségvetés egyes fejezeteit és megállapítsuk, hogy a legmesszebbmenő takarékossági elvek szemelőtt tartásával *hogyan lehet és hogyan kell azokat végrehajtani.* A költségvetés tízmillió pengős hiányát a törvényhatósági bizottság úgy akarta pótolni, hogy ennek megfelelő összegü kormánytámogatást kért. Miután nem ismerjük a kormány intencióit és e pillanatban még nem tudjuk, hogy ezt a kérelmet teljesíthetőnek találja-e a felügyeleti hatóság, természetesen

fel kell készülnünk arra is, hogy az állami támogatás elmarad.

Az elmult hét folyamán tartott sorozatos tanácskozásokon megállapodtunk a követendő irányelvekben és szempontokban, instrukciót kaptak az ügyosztályvezetők is, akik most ennek alapján *megteszik a maguk javaslatait és azt a hét folyamán tovább folytatott tanácskozásokon fogják előterjeszteni.*

Téves azonban az, hogy a költségvetés átdolgozásáról van szó.

Egyedül arra szorítkoznak a megbeszélések, hogy *fokozott takarékosság mellett hogyan lehet végrehajtani a megállapított és ezidőszerint felülbirálás alatt álló budgetet.*

— A pénzügyi ügyosztály tanácskozásainak praktikus célja az is, hogy az idei gazdálkodásnak már az első hetektől kezdve megfelelően helyes irányt szabjon. A most módosítás alatt álló fővárosi törvény ugyanis nem számolt azzal a lehetőséggel, hogy a költségvetés valaha csökkenhet is. Csak emelkedésre számított és ezért azt irja elő, hogy „a jóváhagyás leérkezéséig a régi keretek között kell gazdálkodni". Ez ma lehetetlen, mert hiszen akkor lényegesen többet költenének el, mint amire az új, redukált költségvetés módot ad. A főváros vezetősége tehát a maga jól felfogott érdekében

az új költségvetés alapján kénytelen gazdálkodni,

de túlzott óvatosságból még ennél is szükebben, mint ezt a most kiadott polgármesteri rendelet előírja.

Borvendég Ferenc nyilatkozata a pénzügyi tervgazdálkodásról

Fenntiekben ismertettük azt a gondos és előrelátó gazdálkodást, amely arra indította a főváros vezetőségét, hogy *tervszerű pénzügyi programmal megóvja a főváros háztartását az esetleges megrázkodtatásoktól.* A pénzügyi helyzet alakulásáról kérdést intéztünk

Borvendég Ferenc

alpolgármesterhez,

aki munkatársunknak a következő kijelentést tette:

— Köztudomású, hogy a polgármester a költségvetés kiadási tételeit 10 százalékkal zárolta, ezenfelül pedig minden előirányzott kiadást elbíráltunk. Ennek a fáradtságos munkának eredménye volt, hogy

a főváros pénzügyi egyensúlyát fenn lehetett tartani,

mert ilyen címen a főváros a múlt évben *19 millióval* kevesebbet költött el, mint amennyit az előirányzott költségvetés szerint elköltenie szabad lett volna.

— Ez az év még súlyosabbnak ígérkezik és ezért a zároláson kívül még tervszerű gazdálkodást is kell előkészíteni. Ennek a lebonyolítása céljából folynak tanácskozások az egyes ügyosztályok vezetőivel, amelynek célja, hogy

már most végrehajtási program készüljön és ennek a keretén belül történjék az egész év gazdálkodása.

Ez azonban nem jelent merev szabályt, mert hiszen az élet maga fogja bizonyos vonatkozásban ezt a programot módositani, azonban mégis tudni akarjuk, hogy *az egyes ágazatokban milyen megtakarítások vihetők keresztül anélkül, hogy az adminisztráció és az üzemek, valamint a szükségletek kielégítése kárt szenvedjen.*

Nem jelenti ez a költségvetés megváltoztatását sem,

csak azt a törekvést, hogy az év elején előrelátóan vezessünk be minden kiadást, amire azért van szükség, mert az előirányzott összeállítás óta a főváros bevételei máris hátrányosan alakultak.

— Ezek az intézkedések függetlenek a költségvetés kormányhatósági jóváhagyásától

és attól is, hogy a főváros a kormánytól kért segítséget megkapja-e vagy sem. A múltévi jelentős pénzügyi eredmény szintén az előrelátó gazdálkodásnak volt a következménye és remélem, hogy *sikerül ebben az évben is a főváros fizetőképességének megóvása mellett eleget tenni azoknak a kötelezettségeknek,* amelyeket a főváros közönsége tőlünk elvár.

Központi iroda gondoskodik a megszünt üzemek munkásainak elhelyezéséről

Az üzemek részben már végrehajtott, részben most folyamatban levő racionalizálásának, az üzemi műhelyek megszüntetésére vonatkozó kormányrendelkezésnek kétségtelenül legfájóbb része az összevonás és megszüntetés révén feleslegessé váló alkalmazottak és munkások problémája. A halálraitélt üzemi műhelyekben 600 munkás dolgozott. A polgármester és a főváros egész vezetősége minden igyekeztével azon fáradozik, hogy ezeknek az alkalmazottaknak további kenyerét biztositani tudja. Maga a kormányrendelet is felhívja a fővárost arra, hogy

lehetőleg gondoskodjék a helyüket vesztett emberek elhelyezéséről,

ugyanakkor azonban azt is hangoztatja, hogy ilyen címen nem szabad a likvidálást késleltetni.

A főváros vezetősége néhány nappal a kormányrendelet leérkezése után *központi munkásnyilvántartó irodát* állított fel és csak ennek a közbejöttével szabad most már városi munkáknál, üzemeknél, intézményeknél új munkásokat alkalmazni. Természetes, hogy

elsősorban az említett 600 munkásról történik gondoskodás.

A polgármester külön körrendeletben hívta fel az üzemvezetők figyelmét, hogy lehetőség szerint igyekezzenek a racionalizálás révén felszabaduló munkaerőknek foglalkozást adni, s így sikerült is különböző helyeken *375 embert újra beosztani.* Legutóbb a Beszkárt vett át 25 embert. Ezzel azonban minden hely be is telt.

Viszont 225 munkás és ugyanannyi család sorsa még mindig teljesen bizonytalan.

A főváros ezeknek az elhelyezéséről e pillanatban gondoskodni nem tud. Most újabb kísérletek indultak meg a nagyszámú, nagyrészt szakmunkás elhelyezésére, hogy ne legyen kénytelen a főváros a legvégső eszközhöz, az elbocsájtáshoz folyamodni.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Olvasóinkhoz!

Január elsejével új előfizetést nyitottunk a Fővárosi Hirlapra és kérjük, hogy régi híveink újítsák meg előfizetésüket, egyben pedig terjesszék lapunkat barátaik, ismerőseik körében.

A Fővárosi Hirlap, amely a legnépszerűbb, a legjobban informált és a legelterjedtebb városi ujság, a főváros minden polgárának szinte nélkülözhetetlen olvasmánya. Budapest életéről, a főváros adminisztrációjának koloszszális gépezetéről a napilap nem adhat olyan teljes képet, amely a pesti embert kielégíthetné Ezer és ezer szál fűz minden budapesti polgárt a főváros életéhez, amelynek minden megnyilvánulását, minden változását, újítását feszült figyelemmel kell lesni.

A Fővárosi Hirlap ezeknek az életenergiáknak pontos mérőeszköze, amelyet senki sem nélkülözhet, aki tisztában van azzal, hogy a polgár munkája és megélhetése milyen fontos és kiszámíthatatlan alkotórésze a város életének.

A Fővárosi Hirlap a konzervatív haladás útján vezérli olvasóit a boldogulás felé. Harcol a kisexisztenciákért, védi a termelőosztályokat, tevékeny részese küzdelmeiknek. Maga mellett találja a Fővárosi Hirlap mindig praktikus, célirányos, eszközeiben, fegyvereiben hatásos, de válogatós harckészségét a küszködő polgárság minden rétege és ezekről a hasábokról indul útnak a legtöbb szociális gondolat, amely a tisztviselő és a munkás életfeltételeit akarja megjavítani.

A Fővárosi Hirlapra, amely informálója, tanácsadója, harcos társa a főváros polgárságának, mindenkinek mulhatatlan szüksége van.

—

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Elemista tanulók ömlengő levelekben dicsérik az alpolgármestermeleg szivét

Közel két évtizede, hogy *Liber* Endre kezébe fut össze Budapesten a szociális segités, ennek az évről-évre nagyobb arányokat öltő akciónak sok ezer szála. Valamikor egészen jelentéktelen és néhány száz, legfeljebb néhány ezer ember sorsát érintő mellékes resszortból a közigazgatásnak legfontosabb feladatkörévé fejlődött, amely tizezrek sorsát befolyásolja és amely nemcsak egyedek, emberek életének, hanem a társadalmi rendnek és békének is egyik biztositéka. Erre a neház es rendkívüli energiát követelő őrhelyre nem állithatott volna a gondviselés megfelelőbb parancsnokot *Liber* Endrénél, akinél jobban senki sem hallja meg a sóhajt, akinél nagyobb megértéssel senki sem hajlik az emberi sorsok, panaszos szájak, könnyező szemek, a társadalom sebei fölé, akinél a segités nem hivatali ténykedést, hanem lelki szükségletet jelent. Neve ma már nemcsak a fővárosban, hanem ennél jóval nagyobb területeken túl is fogalommá vált. Hogy mennyire ismerik és hogyan ismerik őt, arról beszédesen nyilatkoznak a Maglódi-úti elemi iskolából származó levelek.

A Maglódi-úti iskola környékén úgyszólván csupa szegény, nélkülöző ember él. A gyermekek otthon és az iskolában számtalan alkalommal részesülnek a főváros áldásos segitségében és tudják, hogyha bajba jutnak, akkor megint csak a főváros az, ahova sohasem fordulnak hiába. Az iskola IV., V. és VI. osztályos növendékei az egyik órán azt a feladatot kapták, hogy szerény levél-fogalmazványt készitsenek, amelyben megköszönik azt a sok jót, amiben a főváros részesíti őket. Az ártatlan gyermeki lelkek töretlen tükre mindegyik szarkaláb betükkel rótt levélke, amelyekre legjellemzőbb az, hogy talán anélkül, hogy erre felhivták volna a figyelmüket, vagy figyelmeztették volna őket, *úgyszólván kivétel nélkül, valamennyi Liber alpolgármesterhez intézte sorait.*

A kis *Palik* Zoltán például igy ir: *„Méltóságos Alpolgármester Ur!* Ugy irok, ahogyan érzek. Megköszönöm először, amit értünk, szegény gyerekekért tett. Felruházott bennünket, szükségkonyhát nyitott, élelemmel és meleg helyiséggel látott el bennünket, felnőtt embereknek munkaalkalmat nyujtott és igen sok szegény családnak törölte le könnyeit a karácsonyi szent ünnepekben. Bizony itt nálunk, szegény csonka országunkban, igen nagy a nyomor, de legkülönösebben a fővárosban. Még egyszer nagyon köszönöm és ha megnövök, igyekezni fogok hasonlóan cselekedni. Hálás tisztelettel *Palik* Zoltán."

Pogány Pista levele a következőképen szól: *„Kedves Alpolgármester bácsi:* A mi, Maglódi-úti iskolánkba sok szegény gyerek jár. Ebben a levélben azt akarom megköszönni, hogy nem engedte, hogy a szegény gyerekek megfagyjanak, vagy éhenhaljanak. A jó Isten éltesse Alpolgármester bácsit, hogy nemes és szép munkáját még sok évig gyakorolhassa."

Megható *Horváth* Béla IV. elemista irása is: *„Kedves Alpolgármester bácsi!* A mai világban nagyon sok a munkanélküli. Ezért a bácsi szánt rá pénzt, hogy ezeknek a szegény embereknek is jusson minden délben ebéd. A mi iskolánkban is van ilyen ebédeltetés, a napközi otthonban osztják ki. Ez a munkanélküliség mindaddig tart, *amíg nem lesz újra Nagy-Magyarország.* Ez egypár év multva be fog következni. Isten engedje meg, hogy Alpolgármester bácsi addig is átsegitse a bajokon szegény fővárosunkat. Kezét csókolja Horváth Béla."

A kis *Bencsik* Laci igy ir: *„Levél az alpolgármester bácsinak.* Én a Maglódi-úti iskola tanulója vagyok. Ebben a levélben megköszönöm mindazt, amiben a főváros részesit minket. A sok cipőt, fehérneműt, ennivalót, *amivel a szegény népet segítette.* Ezt a sok mindent hálás szivből megköszönöm Alpolgármester bácsinak."

Dózsa Lajcsi a IV. B. osztályból igy ir: „Ha bemegyünk az iskolába, mindenhol szegény embereket látunk. Délfelé mind várják az ingyenebédet. Amig hazánk nagy volt, nem volt erre szükség *Az emberek boldogok voltak, mert dolgozhattak és meg volt a mindennapi kenyerük.* Amióta megcsonkitották hazánkat, elszegényedett a nemzet és sokan éheznek. Az a sok szegény ember hálát adhat a jó Istennek, hogy akadt egy ember, hogy ingyen juthassanak ebédhez. Kérem a jó Istent, hogy Alpolgármester urat sokáig éltesse és hogy még sok szegény ember sorsát könnyithesse meg."

Szerencse Mihály az egész V. osztály érzését rótta papirra. Ez a levél a következő: „Én az egész Maglódi-úti iskola V. osztálya nevében irom ezt a levelet. A tanitó bácsitól és az igazgató bácsitól megtudtam, hogy Alpolgármester úr oly sok jót tett a szegény emberekkel. Ezt a sok jó tettét, amivel annyi sok szegénynek az arcáról letörölte a bánatkönnyeket, nagyon szeretném meghálálni. Én is köszönetet mondok, a jó Istent pedig arra kérem, hogy adjon az Alpolgármester úrnak erőt, egészséget és éljen sokáig. Hálatelt szivvel kezét csókolja *Szerencse Mihály és az egész V. fiuosztály.*"

Szebb kitüntetést, mint ezek az ákom-bákommal rótt gyermeki irások, alig akaszthatott volna valaki *Liber* alpolgármester szobafalára.

—

Csütörtökön tanácsülés. A tanács legközelebbi ülését csütörtökön délelőttre hívta össze a főpolgármester. A napirenden a legutóbbi ülésről lemaradt ügyeken kívül a fővárosi lakóházak bérarányositását is tárgyalják, mert az új béreket már február 1-től akarják életbeléptetni. Számos fellebbezési ügy szerepel még a tanács előtt a telek- és háztulajdonosokra kirótt út- és csatornaépitési járulékok miatt.

Nyugdíjazásának öt évvel való elhalasztását kéri Vajna tanácsnok. A főváros régi és érdemes főtisztviselője: *Vajna* Ede közélelmezési tanácsnoknak szolgálati ideje lejárt és a polgármester már a legközelebbi tanácsülésen *javaslatot terjesztett elő a tanácsnok nyugdíjazásáról.* A hallatlan munkaszeretetéről közismert *Vajna* Ede tanácsnok nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy közhivatali tevékenységét beszüntesse és ezért *érdekes irásbeli észrevételt nyujtott át a polgármesternek, amelyben nyugdíjazásának 5 esztendővel való elhalasztását kéri.* Hivatkozik arra, hogy fővárosi szolgálatát mint gyakornok kezdte és az 5 év, amit ebben a fizetési osztályban töltött, azért sem számithat szolgálati időnek, mert akkor még az alsó fokozatnál a nyugdíjigény nem volt biztosítva. *Vajna* tanácsnok észrevételét természetesen mellékelik a polgármester javaslatához, amely ebben a formában kerül azután a törvényhatósági tanács döntése alá.

Jövő héten tárgyalják a közszolgáltatások tarifareformját. *Becsey* Antal, a fővárosi üzemi szakbizottságának elnöke intézkedett, hogy a szakbizottság *február 5-én* üljön össze. Az ülés folyamán az üzemigazgatók beszámolnak a közüzemek körül történt eseményekről, a benzolgyár építéséről, a Duna alatti alagút építésének munkájáról, az Elektromosművek helyzetéről. A tárgyalás legfontosabb programpontja mégis a *közszolgáltatások tarifareformja lesz.* Ez a kérdés az összes üzemeknél előkészités alatt áll, sőt már tervezetet is dolgoztak ki a reform végrehajtásának módjairól.

A főváros és a Stefánia Szövetség között szorosabbá teszik a kapcsolatot. A főváros évek óta tekintélyes összegekkel támogatja a Stefánia Szövetséget, amely a maga tökéletesen kiépitett szervezetével hatósági funkciót élvez, ellátja a csecsemő-gondozást a születés pillanatától egészen addig, amíg a gyermek óvodaköteles korba jut. Az anya- és csecsemővédő intézetek túlnyomó része is a szövetség kezében van. A szövetség kiadásait ezzel szemben a főváros fedezi igen jelentékeny részében nemcsak pénzzel, hanem egyéb eszközökkel is. A támogatás módja és az együttműködés pragmatikája azonban mindmáig nem volt pontosan megállapítva. A törvényhatósági tanács a szociálpolitikai osztály előterjesztése kapcsán a közeljövőben foglalkozik a kérdéssel, ugyanakkor szóbakerül a gyermekgondozás kiterjesztésének kérdése is. A főváros az idén 500.000 pengőt ad a Stefánia Szövetség költségeinek fedezésére. Erre vonatkozólag csütörtökön dönt a tanácsülés.

Nehézségek a vízszűrőberendezés külföldi klórbeszerzésénél. A mult év őszén a vízművek megyeri főtelepén üzembehelyezték a szűrőberendezéseket, amelyek segítségével főleg a parti és a szigeti kútcsoportok vizét tisztítják vasbaktérium és magán tartalmuktól. A szűrőberendezést a közegészségügyi és bakteorológiai intézet naponta ellenőrzi és az eredményekből azt állapítja meg, hogy az eljárás a legmesszebbmenő kívánalmakat is kielégíti. A tisztítás klórozással, aktív szén és kvarcszűréssel történik, majd a klórt újabb szűréssel és levegőztetéssel távolítják el a vízből periódikusan. A többi kutakat is klórozzák, mert a lakott területek egyre inkább közelednek a vízművek kútcsoportjaihoz. A felhasznált klórt külföldről, leginkább Lengyelországból szerzik be, mégpedig meglehetős nehézségekkel a devizakorlátozások miatt. A kereskedelmi minisztérium, a Nemzeti-bank és a főváros között most oly irányú tárgyalások indultak meg, hogy a lengyelországi klórbehozatalt kompenzációs, árucsere formájában biztosithassák.

Fogy a főváros lakossága. *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos most közzétett évi jelentésében meglehetősen sötét szineket fest a főváros közegészségi állapotáról és népesedési mozgalmáról. A természetes szaporodás indexszáma minus 0.10. A mult esztendőben 10.104-en születtek és 11.141-en haltak el Budapesten, a születés 1037-el alatta maradt a halálozásnak. A szaporodás negatív volta és az életkorok átlagos meghosszabbodása eredményezi általánosságban azt, hogy a korcsoportok viszonyszámai főleg a háború utáni években az öregek korcsoportjai javára tolódtak el. A főváros lakosságának csökkenését ezidőszerint csak a lassú bevándorlás ellensúlyozza.

Lányi Dezső szobrászművész kiállítása. Lányi Dezső, az ismertnevű szobrász Teréz-körút 25. szám alatti műtermében összegyüjtötte a múzeumokban és magánkézben lévő, körülbelül 200 darab bronz- és márványszobrait és ezekből kollektiv kiállítást rendezett. A kiállítás érdekes és ma már sok tekintetben történelmi értékü karrikatúrakiállítás egészíti ki, amely az elmult harminc év politikai és közéleti kiválóságainak szoborkarrikatúráit mutatja be. A kiállítást már eddig is rendkivül sokan tekintették meg. A kiállítás február végéig tekinthető meg.

Egységes bál. Az Egységes Községi Polgári Párt külsőkőbányai pártszervezete 1934 február hó 3-án, szombaton fél 9 órai kezdettel a Polgári Serfőző vendéglőjének összes termeiben (X., Maglódi-út 17. sz.), a kerület képviselőjének, *Payr* Hugónak védnöksége mellett jótékonycélú zártkörü egységes bált rendez.

Az Északi Választókerület Egységes Pártjának Terézvárosi Szervezete kedden este az Oktogon-téri Kovács-kávéház emeleti helyiségében népes összejövetelt tartott. Farkas József dr. elnöklésével. Az összejövetelen Payr Hugó országgyülési képviselő ismerteti az aktuális fővárosi kérdéseket.

„A tengermellék termékei és gyümölcsei a konyha szolgálatában" cimen Klevsl Károly Tibor m. kir. kormánytanácsos, a Magyar Hajózási Betegségi Biztositó Intézet elnöke előadást tart a Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete Virágkedvelők csoportja felkérésére február 1-én d. u. fél 5 órakor VIII., Esterházy-utca 4. sz. alatt. Ugyanakkor Füredi Jenő szakelőadó is előadást tart. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

„CLARIDGE"
I., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT. 28.
(59, 75. villamos mentén, 2-es autóbusz.)
ÉTTERMEK — SÖRÖZŐ — BRIDGESZALON — KÜLÖNTERMEK
5 órai tea délután és este TÁNC!
CHARLES LAX jazz-zenekara.

Február
2-án, és 4-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gazdasági Értesítő

Kontárbíróságot szervez a főváros

Az egész vonalon érvényesül az új ipartörvény

A polgármesternek az a tavaly életbeléptetett reformja, hogy a különböző iparhatósági és rendőrbírósági ügyeket egy-egy előljáróságon összpontosította, a gyakorlatban igen jól bevált. Ezidőszerint már három ilyen „specializált" előljáróság működik. A III. kerület intézi az összes kéményseprőipari ügyeket, a IV. kerület az élelmiszerkihágási eljárások hatósága és az V. kerülethez tartoznak a tisztességtelen versenybe ütköző esetek és a reklámokkal, vásárokkal összefüggő intézkedések. Most a kontárkérdés radikális megrendszabályozása kerül sorra.

Igen nagyarányú és kényes probléma ez, — mondotta informátorunk, — amely tulajdonképpen szorosan összefügg a gazdasági helyzettel. A „kontárok" 80 százaléka végeredményben nem kontár, hanem szakképzett iparos, túlnyomórészt elhelyezkedni nem tudó szakmunkás,

akl iparengedély nélkül munkát vállal

és így jogosulatlan versenytársa lesz az adófizető legális iparosoknak. Azért is üldözni kell, mert az ilyen jogosulatlan iparűző kibúvik a közteherviselés és a hatósági ellenőrzés alól. Kisebb, de veszedelmesebb csoportja a kontároknak az a vállalkozótípus, amely olyan munkát vállal, amihez képesítés és külön engedély kell, például építkezést, a törvényes kellékek hiányával.

Az új ipartörvény módot ad a kontárok ellen való erélyesebb fellépésre is.

A főváros részéről az első lépés valószínűleg az lesz, hogy a *már bevált mintára valamelyik előljáróságra koncentrálja a polgármester a jogosulatlan iparűzési ügyeket* és felállítják a külön kontárbíróságot. Hogy melyik előljáróság kapja ezt a megbízást, az még nincs eldöntve. Valószínű a VI., VII., vagy VIII. kerületi előljáróságra esik a választás.

Visszautasította a kincstár a textilgyárak túlzott követeléseit

A túlzott vámvédelem az ellenkező hatást eredményezte a magyar textilgyárosok és a fogyasztók közötti viszonylatban, mert mindenki azt hitte, hogy a kedvezményezett gyárvállalatok nem fognak merev árpolitikát folytatni, hanem igyekeznek méltányos elvek alapján kihasználni a számukra teremtett belső konjunktúrát. Ezzel szemben köztudomású, hogy a *textilgyárak kíméletlen árpolitikát folytatnak és mindent elkövetnek, hogy üzemeik prosperitását a fogyasztók megterhelésével kiszélesítsék.*

Megnyilvánul a textilgyárak mohósága a kincstári versenytárgyalásoknál is, ahol

állandóan felfelé ívelő árakat akartak diktálni.

A *Fővárosi Hirlap* már többízben foglalkozott a honvédelmi miniszterium részére szükségelt posztó ügyével.

A kartelgyárak túlzottan magas árszabása miatt a kiírt versenytárgyalást már kétízben megsemmisítették.

Legutóbb a miniszterium még egy utolsó kísérletet tett: 110.000 méter legénységi posztóra újból versenytárgyalást hirdetett. A kartelgyárak a megsemmisített versenytárgyalás árszabásával szemben, a tavalyi árakhoz most már csak 5 százalék felárakat csaptak hozzá, amivel szemben a minisztérium mindössze 1 százalékot ajánlott fel. Valószínű, hogy ebben a vonatkozásban sikerül a gyárak étvágyát kissé lejjebb szállítani.

Hasonló elzárkózást tanusított

a belügyminisztérium

is, ahol *köpenyposztóra* hirdettek versenytárgyalást, azonban azt *a túlságosan magasra szabott árak miatt meg kellett semmisíteni.* A szűkebbkörű árlejtésen az árak visszaestek, úgyhogy e pillanatban a következő ajánlatok fekszenek a belügyminisztérum előtt:

Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár	14.61 P
Soproni Szőnyeg- és Textilipar	15.02 „
Richards Richard Finomposztógyár Rt.	15.15 „
Magyar Posztógyár Rt.	15.23 „
Trunkhahn Posztógyár és Ruhagyár Rt.	15.62 „

8000 m. zubbonyposztóra:

Magyar Posztógyár Rt.	13.— P
Soproni Szőnyeg és Textilipar Rt.	13.03 „
Richards Richard	13.10 „
Trunkhahn	13.37 „

826 darab téli takaróra:

Fehér István, Veszprém	44.— P
Soproni Szőnyeg- és Textilipar	44.30 „
Putsch Sándor, Szombathely	46.— „
Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fezgyár	48.74 „

710 darab nyári takaróra:

Soproni Szőnyeg	21.95 P
Fehér István	22.— „
Putsch Sándor	23.— „

A belügyminisztériumban a *rendőrlegénység új egyenruhájához szükséges szövetek* szállítására is versenytárgyalást hirdettek. A szükséges mennyiség 22.400 méter. Az ajánlatokat itt is sikerült lemérsékelni a következő nívóra:

Richards Richard 8000 méterre	15.15 P
Első Magyar Gyapjúmosó 5000 méterre	15.17 „
Magyar Posztógyár 16.000 méterre	15.23 „
Soproni Szőnyeg 5000 méterre	15.30 „

2400 méter félfinom, kártolt gyapjú zubbonyszövetre ajánlatot tettek:

Soproni Szőnyeg	13.10 P
Magyar Posztógyár	13.16 „
Richards Richard	13.20 „

Hasonló módon kudarcot vallott a textilgyárak felsorakozása

a Máv. részéről kiírt nyári ruhaszövet versenytárgyalásánál,

amelyet a kereskedelmi minisztérium megsemmisített.

Súlyos konzekvenciákkal végződött a postavezérigazgatóság posztószállítási odaítélése, mert ott *jóváhagyás nélkül kiadták a rendelést a magas árakkal operáló gyáraknak.* A kereskedelmi minisztérium a textilbeszerzési osztály vezetőjét szabadságolta és *új kézbe tette le a versenytárgyalási ügyek intézését.*

Utoljára és erélyesen figyelmezteti a polgármester a kereskedőket, hogy engedély nélkül tilos kiárusításokat rendezni

Megindították az eljárást a törvényt kijátszó három áruház ellen

A kereskedőtársadalom és a nagyközönség egyaránt megnyugvással fogadta a kormánynak a tisztességtelen verseny meggátlásáról szóló rendelkezéseit, az erről szóló új törvény életbeléptetését és a polgármesternek azt az intézkedését, amellyel az üzleti hirdetések, vásárok és alkalmi kiárusítások ügyeinek intézését a főváros egész területén az V. kerületi előljáróságra bízta. Az új törvény és a vele kibocsátott végrehajtási utasítás a vásárok, idénykiárusítások és más alkalmi occasiók megrendezését és hirdetését különböző feltételekhez és előzetes engedélyhez kötötte. Egyre-másra rendezik mostanában a nagy áruházak és más ilyen alkalmi árusításokra berendezett cégek agyonreklámozott hangzatos „vásáraikat", ezért érdekesnek tartottuk, hogy

illetékes helyen

érdeklődjünk, *vajjon betartják-e most már a törvény rendelkezéseit,* amelyet azért hoztak, hogy a publikumot csalódásoktól, a gyöngébb kereskedőt pedig az erősebb illegitim versenyétől megóvják.

— A polgármester — mondotta informátorunk — a mult év decemberében kiadott rendeletével az V.

Parker—Udylite

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesítése**

fekete vagy fehér kivitelben

SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

STEINER ÉS SZIMPER **DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

„ESELGE" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

GILLE ISTVÁN **faárúgyára Budapest,** VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemű háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PÉNTEK SÁNDOR
GÉPSZIJGYÁR
BUDAPEST, VI., SZONDY-U. 33 TEL.: 28-3-31.
ALAPÍTVA 1907.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ **Telefon: 16-1-27**

kerületi elöljárót delegálta az egész fővárosra kiterjedő hatáskörrel az üzleti hirdetések korlátozása és a tisztességtelen versenyről szóló 1933. évi XVII. t.-c. rendelkezéseinek végrehajtására, az abban előírt engedélyek kiadására és mindazon teendők ellátására, amiket az említett törvény végrehajtási utasítása az I. fokú iparhatóság hatáskörébe utalt. Az V. kerületi elöljáró most *megdöbbenéssel jelentette* a polgármesternek, hogy bár a törvény január 1-én életbelépett, egészen

a mai napig egyetlen olyan kérelem sem érkezett, amely a törvényben meghatározott árusítási engedélyek megadását szorgalmazta volna.

Ugyanakkor a főváros utcáit valósággal elárasztják a rendkivüli alkalmakat hirdető üzleti táblák és hirdetmények, amelyek az 1933. évi XVII. t.-c.-be ütköznek és amelyeket a törvény 14. §-a 15 napig terjedhető elzárással bünteti.

— A főváros vezetősége, mielőtt a törvény teljes szigorával lesujtana ezekre az iparosokra és kereskedőkre, most újabb figyelmeztetést intéz a főváros kereskedő- és iparostársadalmához abban a feltevésben, hogy *a törvényes rendelkezéssel azért helyezkedtek szembe, a kihágást azért követik el, mert az új törvény rendelkezései még nem mentek át a köztudatba.*

— Ezt a figyelmeztetést a polgármester utasitására a közgazdasági és ipari ügyosztály megküldi az összes ipartestületekhez, a kereskedelmi és iparkamarának, a Baross Szövetségnek, az OMKE-nek, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének, a Kereskedelmi Csarnoknak, hogy

figyelmeztessék a kötelékükbe tartozó tagokat a törvény betartására, ezenkivül falragaszokon is kihirdetik a figyelmeztetést.

A polgármester még egyszer és utóljára figyelmezteti a kereskedőket a törvény betartására, mert *a jövőben már kiméletre nem számithat senki.* Szigoruan meg fogják indítani a vétkesek ellen az eljárást.

Az V. kerületi elöljáróság egyidejüen a maga közegeivel már végig razziáztatta az egész fővárost és összeállíttatta az engedély nélkül alkalmi vásárokat rendező kereskedők névjegyzékét és teljes szigorral fog véget vetni a visszaéléseknek.

Egy rókáról két bőrt akarnak lehúzni az áruházak

Mint ismeretes, a téli alkalmi vásárok megkezdésének időpontját *január 22-ében* állapitotta meg a törvényes rendelkezés, az áruházak azonban fittyet hánytak a törvénytiszteletre és különféle címeken *már jóval előbb megindították* a hangosan reklámozott alkalmi vásárokat. A szakmabeli kereskedők és a detailisták a maguk tisztességes gondolkodásukkal készülődtek a számukra nagy forgalmat igérő dátumra, ám *az áruházak megelőzték őket* és siettek learatni a közönség vásárlási hajlamát. A törvény kijátszása miatt a kereskedelmi érdekeltségek feljelentést tettek a Kereskedelmi és Iparkamara zsürijénél, ahol *megindult az eljárás a Corvin Áruház, a Magyar Divatcsarnok és a Fenyves Áruház ellen.* Sajnos, visszamenő hatállyal nem lehet kötelezni őket arra, hogy a törvény kijátszását tegyék jóvá, de bizonyára adódik mód arra, hogy a jövőre vonatkozólag az ilyen kísérletek végérvényesen megszünjenek.

Az áruházaknak a tilalmi időben lefolytatott vásárai nem hozták meg a kívánatos eredményt, azonban mégis sikerült a közönség egyrészét megnyerniök és igy aligha igér jelentős sikert a kiskereskedők várakozása. A nagyobb forgalom — régi gyakorlati tapasztalatok szerint — január végén és februárban esedékes, *volna tehát még némi remény arra, hogy a detail-kereskedelem hozzájut a megszokott szezonvégi forgalomhoz.* Ezt a kilátásukat azonban erősen korlátozta az a körülmény, hogy *a szóbanforgó áruházak a már a közelmultban megtartott, engedélynélküli kiárusitásuk után, a kereskedőkkel egyidőben megrendezik a legális vásárokat is* és az egy rókáról két bőrt elmélete alapján mindent elkövetnek, hogy a most megindult forgalmat másodszor is a maguk javára hasznosítsák. Ez az eljárásuk a legmesszebbmenően megérdemli az elítélő bírálatot és remélhetőleg az illetékes körök megtalálják a módot arra, hogy *az áruházak ravasz trükkjeinek véget vessenek.*

Csütörtökön publikálják a Községi Takarék mérlegét. A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár* most végzi az utolsó simításokat az intézet multévi eredményszámlájának összeállitásán. Az igazgatóság sorozatos üléseken tárgyalja a mérleg adatait és azt *csütörtökön már nyilvánosságra is hozzák.* Értesülésünk szerint a Községi Takarékpénztár mérlege mindenben megfelel azoknak a messzemenő várakozásoknak, amelyet *Reményi-Schneller* Alajos vezérigazgató működéséhez úgy várospolitikai, mint közgazdasági körökben fűznek. Az intézmény mérlege ezuttal is nyereséget mutat ki, osztalékot azonban a takarék nem fizet a részvényeseknek, hanem *a nyereséget tartalékolják.* A mérleg fényes bizonyítéka annak az előrelátó és mégis könnyed pénzügyi vezetésnek, amely *a Községi Takarék* irányitásában megnyilvánul.

Megüresedik az Adriai biztositó vezérigazgatói állása. Nevezetes változás készül az *Adriai biztositó társulat* vezetőségében. *Reiner* Mihály vezérigazgatónak az intézettel kötött szerződése az év végén lejár és minthogy előrehaladt kora miatt a szerződés hatályát megújitani nem szándékozik, az Adriai vezérigazgatói állása meg fog üresedni. A jó stallumért máris megindult a vetélykedés, egyelőre azonban a kombinációk még koraiak.

Kudarcba fuliadt a délcegen elindult bonring akció. Az áruházak gyilkos versenyétől fojtogatott kereskedő-társadalom, úgy látszott, hogy erős versenytársat kap *a bonring-akció* révén. Néhány kereskedő a közelmultban szövetkezetet létesített olyan célból, hogy *a vevőknek a vásárlások tiz százalékát visszatérítik utalványok alakjában,* melyeket a szövetkezetbe tömörült kereskedők készpénz gyanánt elfogadnak. A *Fővárosi Hirlap* élesen kritizálta ezt az eljárást és hangoztatta, hogy *a tisztességtelen versennyel* kacérkodnak azok a kereskedők, akik a szabott árakból tizszázalékos kedvezményt kínálnak és evvel a fogásukkal a szövetkezetbe nem tartozó kereskedőktől távol akarják tartani a vevőközönséget. A tizszázalékos engedmény látszólag jelentékeny összeg, azonban, *ha a bonringes kereskedő belekalkulálja áraiba ezt a kedvezményt, úgy a vevőközönség tulajdonképpen semmit sem nyer az utalványok révén.* Ugylátszik, hogy a bonring-akció nem váltja be a hozzája fűzött reményeket, amit szemmelláthatóan bizonyit az is, hogy a bonringbe tömörült zártkörű társaság most már *a többi kereskedőket is csatlakozásra szólítja fel.* A bonring-elgondolás nem vált be és igy kár volt újabb mérgezőanyagot dobni a kereskedők egymás között folytatott versenyébe. A vevőközönség felismerte, hogy *a tizszázalékos engedmény különös előnyt nem jelent számára* és ezért megmaradt régi kereskedője mellett, akinek kiszolgálásával és árujával eddig is meg volt elégedve. A bonring nem célravezető eszköz a közönség meghódítására és a szövetkezetbe tömörült kereskedők most már rájönnek arra, hogy *a detail-kereskedők a szétházás helyett inkább az összefogást választják* és közös erővel harcoljanak elsősorban az áruházak mohósága ellen, amelynek a háttérbeszorítása lendítheti fel egyedül a kereskedők üzleteit.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztárának eredményes üzletéve. Február 19-én tartja évi rendes közgyülését a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetével érdekközösségben álló pénzintézet az elmult évben is eredményes és jövedelmező tevékenységet fejtett ki, amely megnyilvánult a közgyülés elé terjesztendő zárszámadásokban is, amennyiben 1,290.000 pengő saját tőke mellett bruttó nyeresége 350.074 pengő volt, mig a kimutatott tiszta nyereség 30.699 pengő. A mérleg egyes adatai a gazdasági krizis ellenére alig mutatnak lényeges eltérést a tavalyi adatokkal szemben és az intézet kitünő vezetőségének az elmult üzletévet is sikerült nyereséggel zárnia.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. magpiaci jelentése. A forgalom a mult heti élénkebb keretben mozgott. Lucernamag. A kínálat némileg megerősödött, azonban nemcsak jóminőségü, hanem közepes minőségben is határozott hiány mutatkozik. A külföldi kereslet ezidőszerint nem számottevő, bár, úgylátszik, hogy a szükséglet egyrésze csak ezentúl fog befedezésre kerülni. Lóheremag irányzata változatlan, a forgalom nem nagyméretü. Erdélyből a kínálat a csekély készletek ellenére, megerősödött. Míg a lóheremag ára külföldön kissé csökkent, a belföldi árak teljesen változatlanok. Tavaszi bükköny. Több tétel került ismét piacra, melyek azonban csak vontatottan találnak elhelyezést. Muharmag élénkebb keresletnek örvend és ezidőszerint jobb árakon helyezhető el. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért, budapesti paritásban, 100 kilónként: Vörös köles 8.75—9.50, káposztarepce 25—26, napraforgómag, fehér 22—23, lenmag, kisszemü 23.50—24.50, lenmag, nagyszemü 26.50—27.50 pengő.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

200.000 kg motalkó szállitására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet február 28-án d. e. fél 11 óráig, Kun-utca 8.

700.000 négyzetméternyi makadámúttest olajjal való portalanitására. Pályázni lehet február 28-án d. e. fél 11 óráig, Kun-utca 8.

A kerületi kövezet- és aszfaltjavitási munkákra. Pályázni lehet február 26-án d. e. fél 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Kőszállitásra az útépitési ügyosztály részére. Pályázni lehet február 26-án d. e. fél 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Papiráruk szállitására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 14-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Benzinszállitást a fővárosi hivatalok és üzemek részére. Magyar Petróleumipar Rt. 6000, Vacuum Oil Co. 4790 pengő vállalati áron.

Burkolómunkát a Gyáli-út 21. sz. fővárosi bérháznál: Relle Miklós 3015 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Szent Gellért-gyógyfürdő úszócsarnok kerámlamunkáira pályáztak: Lloyd Keramiai Ipar Rt. 13.798, Zsolnay-féle Fayenogyár 18.893 pengő vállalati áron.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ◆ Telefon: 17-9-39
Készit: műfából koporsókat a legszebb és legdiszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszinű luxuskivitelben.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 — SCHÜTZ — Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK féműntödéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú- és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

„HERMUSIN"
a legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 89-5-58

Corda'ic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. február 7. 6. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Dollfuss

Ausztria kancellárja, a legendás kis császárvadász főhadnagy, aki ma Európa legérdekesebb, egyfelől leggyűlöltebb, másfelől legnépszerűbb államférfia, meglátogat bennünket. Két napra a magyar kormány és a magyar főváros vendége lesz ez a csodálatos jelenség, aki külső megjelenésével, alacsony termetével, rugalmas lényével, mosolygós arcával ritka szimpátiákat kelt; ugyanakkor pedig mérhetetlen lelki ereje, óriásokat, félisteneket, történelmi hősöket megszégyenítő bátorsága ámulatba ejt mindenkit. Csodálatraméltó ez az apró, kedves emberke, aki történelmi hivatottságának tudatában keresztbefekszik az úton, amelyen az elvadult idők gőzhengere akar áthaladni. És a gőzhenger dohogva, krákogva, szinte minden pillanatban a szétpukkadás veszedelmétől fenyegetve áll a helyén, tehetetlenül. Nem és nem. Nem meri elgázolni a históriai emberkét, aki a legmagasabb elhivatottsága tudatában szemébe mosolyog a forradalmi szörnyetegnek, amelynek toporzékoló dühét gúnyosan, kárörvendőn szemléli a szélsőséges járványok ellen beoltott Európa. És mindenki azt várja, hogy a nyugati konszolidáció, a magasabb, az évszázadokon át megnemesedett emberi kultúra szimbolikus hőse, a kis *Dollfuss* előtt megtorpant gőzhenger egy óvatlan pillanatban szégyenszemre visszafordul és felszabadulnak barbár kerekei alól mindazok, akiket maga alá temetett, mert kevesebb volt bennük az emberi erő, a kultúra szeretete és a szabadság imádata, mint *Dollfuss* kancellárban, az osztrákok nemzeti hősében.

Ez a férfiú látogat meg bennünket és a magyar nemzet minden tagja, a magyar főváros minden polgára szeretettel üdvözli, hálával köszönti *a történelmi józanság apostolát*. De ahova érkezik, az a város is méltó hozzá, mert ez a város is egyik legerősebb, legbevehetetlenebb bástyája, várfoka annak a történelmi józanságnak, amelynek hőse a kancellár. Ránk is ránkszakadt a vörös átok, Budapest hónapokon át vergődött a bolsevizmus hálójában, amiből *Dollfuss* kancellár világvárosa csak ízelítőt kapott: de ezek a szörnyűséges, megszégyenítő hetek immunissá tettek bennünket a jövő számára minden forradalmi nyavalyával szemben. *Dollfuss* kancellár odahaza ma súlyos, izgalmas, idegölő időket él, ha pedig hazamegy a magyar fővárosból, hírül viheti, hogy Budapesten negyvennyolc óráig az igazi emberi szabadság — a kisebbségi és hatalmi terrortól mentes szabadság — illatos, egészséges levegőjét szívta. Elmondhatja honfitársainak, hogy ha a trianoni igazságtalanság megfosztott is bennünket országunk kétharmadától, a maradék-Magyarország és annak fővárosa a boldog és gazdag békeidőket megszégyenítő szorgalommal, a jogbiztonság, az alkotóság, a nyugalom, a csönd üdítő atmoszférájában dolgozik a jobb jövőért.

Ausztria népe is bizonyára vágyódik a nyugalom és a munka után és ennek a békéért való harcnak a vezére: *Dollfuss* kancellár, aki látni fogja, hogy olyan ország fővárosát tisztelte meg látogatásával, amely országgal érdemes és hasznos barátságban élni. Barátságban élni és közösen dolgozni a felvirradó boldogabb időkért. A kancellár legbelsőbb munkatársai már nem egyszer jártak Budapesten és mindegyik mindig azzal a benyomással távozott, hogy ki kell bővíteni, meg kell szilárdítani a kapcsolatokat, amelyek a két országot összekötik. Erőteljes kulturális, gazdasági és idegenforgalmi együttműködés mind a két országot és mind a két világvárost hatalmas lendülettel viheti előre. Budapest számára tehát ünnep Ausztria máris történelmi nevet érdemlő kancellárjának látogatása, amely azonban az ünnepen kívül a közös munkanapok kezdetét is jelzi.

Elcsendesültek az izgalmak, nyugodt légkörben folynak a fővárosi reformjavaslat bizottsági tárgyalásai

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter sorozatos tanácskozásai a Községi Polgári Párt vezetőivel — Célirányos módosítások várhatók a törvényjavaslat elvi szempontjainak sérelme nélkül

A fővárosi törvényjavaslat elérkezett az alkotmányos formák között lefolytatandó megvitatás első állomásához: *a közigazgatási és közjogi bizottság előtt Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter az elmúlt héten beterjesztette a reformtörvényt. Megállapítható, hogy az az izgalom, amely a törvényjavaslat nyers tervezetének ismerete után az egész magyar politikai világban végigviharzott, lényegesen ellanyhult abban a pillanatban, *amikor a kormány mellőzte az autonómia felosztására és a kormánybiztos kiküldésére vonatkozó terveit.* A *Fővárosi Hirlap* multheti számában már megírta, hogy a bizottsági tárgyalás előtt az alkotmányvédő blokk tartott ülést és felsorakoztatta mindazokat az argumentumokat, amelyeket a parlamenti bizottsági tárgyaláson kifejtenek. Általánosságban *csendesebb légkör* váltotta fel a politikusok hangulatát, amelyhez nagyban hozzájárult a bizottság előadójának a törvényjavaslatot ismertető beszéde.

Az autonómia sérelme nélkül...

Niamesnyi Mihály előadó utalt arra, hogy a javaslat felett folyó vitában *két szempont* uralkodik: az egyik az, amely a főváros gazdálkodását teszi *erős kritika* tárgyává, a másik pedig az *alkotmányjogi* szempont, amely szerint a javaslat az autonómia megsértését és így alkotmányos veszedelmet jelent. Az autonómia kultusza kétségkívül igen nagy körökben él, ezalatt a jelszó alatt megindúló kritika tehát *mindenesetre alkalmas komoly visszhang felidézésére.* A problémánál tehát két egyenrangú tényező áll egymással szemben:

a magyar tradiciókban gyökeredző autonómia, másfelől a felelős kormány akciószabadsága.

A fővárosnál erős pártélet fejlődött ki, aminek következménye volt az, hogy *a közigazgatás és a pártélet egybevegyülése nem valami szerencsésen nyilatkozott meg.* A törvényjavaslat azt a kérdést, amely az autonómia és az állami közigazgatás tekintetében fennáll, az autonómia lényeges sérelme nélkül akarja megoldani és ezért alkotmányjogi aggodalmakra nincsen ok.

Az előadó higgadt keretben tartott felszólalása és az ezzel kapcsolatosan kifejtett kritikája nagymértékben megnyugtatólag hatott azokra a körökre, ahol azt hitték, hogy a javaslatot képviselő előadó éles megvilágításban fogja ismertetni azokat az állapotokat, amelyeket a kormány a városházán megszüntetni kíván. Tagadhatatlan megelégedést keltett az autonómia pártjainak körében az a tény, hogy

az előadó távolról sem mondott olyan feltűnő véleményt a fővárosról és Budapest községi háztartásáról, mint amilyen a törvényjavaslat indokolásában volt olvasható.

Békülékenység és engedékeny szellem hatotta át a törvényjavaslat vitájának nyitányát, amely jelenség alátámasztani látszik a városházi köröknek azt az értesülését, hogy *a törvényjavaslat módosítása tekintetében a kormány nem fog merev elzárkózást tanusítani.*

Eredményes tárgyalások a belügyminiszternél

A mult hét úgyszólván szakadatlan tanácskozásokban telt el. *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter napról-napra időt szakított arra, hogy meghallgassa *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Usetty* Béla és *Petrasek* Lajos érveléseit, akik kifejtették a belügyminiszter előtt, hogy

a főváros pénzügyi bizottságának kiépítése keresztülvihető a drákói szigor alkalmazása nélkül

és nincs szükség olyan intézkedésekre, amelyek *valóban az autonómia gyengítését jelentenék.* A tárgyalások természetesen *a legnagyobb titokban* folytak és a legjobban informáltak sem tudnak közelebbi részleteket arról, hogy a belügyminiszter az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetőivel milyen irányban tárgyalta meg a szőnyegen lévő kérdéseket. A tanácskozáson résztvevő személyiségek a köteles diszkréciót vállalták és csak kiszivárgó hírek adnak tájékoztatást afelől, hogy a törvényjavaslat milyen vonatkozásokban hoz engedékenyebb paragrafusokat.

Olyan helyen, ahol tájékozva vannak

a tárgyalások anyagáról

a következőképpen informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter mindenkor az autonómia védője és hívője volt, tehát képtelenség feltételezni róla, hogy *bármely vonatkozásban az önkormányzat megsértését vállalná.* Éppen ezért hálás talajra talált *Kozma* Jenő és a *Községi Polgári Párt* többi vezetőinek kezdeményezése, akik

pontról-pontra rámutattak a javaslat radikálisabb intézkedéseire

és kifejtették azt az álláspontjukat, hogy a főváros gazdasági reorganizációja *a járt utakon is könnyen végrehajtható.*

Felemelik az ellenőrző bizottságok számát

— Lényeges eltérés az eredeti javaslattal szemben, hogy a tárgyalások eredményeképen a parlamenti bizottságban hozzájárulnak a főpolgármester mellé kiküldendő úgynevezett ellenőrző bizottság taglétszámának *11-ről 17-re való felemeléséhez.* Ez a nagyhivatású testület tehát

magában foglalhatja az autonómia jelenlegi összes pártjainak delegátusait,

akiknek így azután megadatik a lehetőség ahhoz, hogy a főpolgármester intézkedéseit alaposan megvitassák. A törekvés arra irányul, hogy a pénzügyi tervet szinte korlátlan hatáskörrel végrehajtani hivatott főpolgármester és az autonómia részéről kiküldendő ellenőrző bizottság között

harmónikus együttműködés legyen

és mert minden tényező a főváros javát szolgálja: *nem kétséges, hogy a közös munka meghozza a kivánatos eredményeket.*

Nincsen szó káros takarékosságról

— Szó volt a tanácskozásokon *a szükségesnek mutatkozó megtakarítások méreteiről is,* amelyeket a főpolgármester rövid határidőn belül kíván a főváros gazdálkodásában biztosítani. A főváros képviselői utaltak arra, hogy

túlméretezett összegek lefaragásáról nem lehet szó, mert ebben az esetben az egész vonalon súlyos károsodások várhatók.

A belügyminiszter fenntartotta a maga elhatározási jogát, azonban az *Egységes Községi Polgári Párt* megbizottai azzal a nyugodt érzéssel távozhattak a minisztertől, hogy *a javaslat úgynevezett kényes intézkedései a gyakorlatban lényegesen enyhülnek.*

— Összefoglalva azokat a részleteket, amelyek szintén a tárgyalások anyagát képezték, és azt a szellemet, amely megnyilvánult a belügyminiszter részéről: elmondható, hogy

brutalitások nem lesznek a javaslatban

és így túlzott aggodalommal nem kell tekinteni a reformtörvény életbeléptetése elé.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz

is, aki a következő nyilatkozatot tette:

— *A belügyminiszter úrnál történt tanácskozások anyagáról részletekbemenő közlést nem adhatok, azt azonban kijelenthetem, hogy a kormány illetékes faktorainál azt a jóindulatú megértést tapasztaltuk, amelynek révén bizakodással várjuk a törvényjavaslat egyes szakaszainak megváltoztatását.*

Egész nap ülésezik a parlamenti bizottság

A képviselőház közigazgatási és közjogi bizottsága kedden folytatta a javaslat vitáját, amelynek érdekes eseménye *Kozma* Jenő felszólalása volt, aki hosszú beszédben mutatta ki azoknak a rendelkezéseknek a fölösleges voltát, amelyeknek mellőzésével is végrehajthatók a fővárossal kapcsolatos gazdasági problémák. Résztvett a vitában az *Egységes Községi Polgári Párt* több képviselőtagja és természetesen a *Keresztény Községi Párt* részéről *Wolff* Károly, valamint felszólal a *Szabadelvű Párt*, a *Demokrata Párt* és a *szociáldemokraták* több képviselője is. A kormánynak az a terve, hogy az előreláthatólag hosszú vitára való tekintettel

ezen a héten délelőtt és délután ülésezik a bizottság.

A bizottság elnökénél eddig *25 szónok* jelentkezett, akik mindannyian az általános vita keretében mondják el észrevételeiket. A részletes tanácskozás tehát még hosszabb időig elnyulik, azonban a permanens ülések nyilvánvalóan beváltják a kormánynak azt a számítását, hogy

február 13-án

már *a képviselőház plénuma* is megkezdheti a fővárosi novella vitáját.

Éles akciót indít a Wolff-párt

A mult héten népes nagygyűlést tartott a *Keresztény Községi Párt*, ahol *Wolff* Károly, *Csilléry* András és *Petrovácz* Gyula vették erős ostrom alá a kormány javaslatát. Éles szavakkal mutattak rá a törvényjavaslat mögött meghuzódó tervezgetésekre és kijelentették, hogy

teljes elszántsággal veszik fel a harcot az autonómiát sértő javaslat ellen.

Hozzátartozik a törvényjavaslat krónikájához az is, hogy a hétfőn tartott törvényhatósági tanácsülésen *Csilléry András záros határidőn belül kérte a főváros vagyonleltárának elkészítését*, amelynek adatait a képviselőházi vitában kívánják felhasználni.

Alaptalan személyi kombinációk

A személyi kombinációknak is tág tere nyilt és különösen *a főpolgármesteri állás betöltéséről* hangzott el sok észrevétel. Egyes lapok olyan hireket korpoltáltak, hogy a kormány felmenti *Huszár* Aladár főpolgármester és helyette

Tabódy Tibort, vagy Szilágyi Lajost

állítja a főváros élére. Megbizható forrásból szerzett értesülésünk szerint *ezek a hirek koraiak és ebben a beállításban* nem felelnek meg a valóságnak. Személyi kérdések még nincsenek előtérben és mert *Huszár Aladár főpolgármester teljes mértékben birja a kormány bizalmát,*

nem valószínű tehát, hogy ebben a vonatkozásban elvi döntés történt volna.

Huszár Aladár továbbra is betölti nagy szerepét a Gömbös-kormány bizalmi állásában és kapcsolata a fővárossal továbbra is fennmarad.

A fővárosi törvényjavaslat vitája felé fordul egyelőre minden figyelem, *az igazi nagy csata azonban a képviselőház plénumában fog lezajlani*, amikor az ellenzék tagjai a nyilvánosság előtt veszik heves ostrom alá a kormány reformjavaslatát.

„ESELGÉ“ SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Nem sikerül elgáncsolni az Erzsébet-sugárút megvalósitását

Rakovszky Iván kijelenti a Fővárosi Hirlapnak, hogy a közmunkatanács nem fogja megakadályozni az építkezést

A közeljövő egyik legkomolyabb mozgalmának igérkezik az *Erzsébet-sugárút megvalósitása*, amely iránt a vállalkozók, az iparosok és az építészek körében hatalmas érdeklődés mutatkozik. A városrendezési bizottságnak az a határozata, amelyik visszautasította az Erzsébet-sugárút megalkotásának tervét, nagy izgalmat váltott ki az érdekeltek körében, mert az első szakasz megépítésének költségei biztosítottaknak látszanak. Tudvalevő, hogy *Huszár* Aladár főpolgármester tanácskozásokat folytatott a költségek megszerzése érdekében és sikerült is három millió pengős kölcsön folyósítását kieszközölni, amely összeget az OTI és a MABI adják a főváros garanciája mellett a Közmunkák Tanácsának. Óriási meglepetést hozott tehát a bizottság véleménye, amellyel szemben

éles argumentumok hallatszottak el minden oldalról.

A telektulajdonosok komoly reménykedéssel várják a közmunkák megindítását és hajlandóságot mutatnak arra, hogy a tulajdonukban megmaradó területeket a szabályozási feltételeknek megfelelően beépítik. A Károly király-út és a Király-utca sarkán lévő Orczy-ház tulajdonosai máris benyujtották terveiket, amelyek modern megoldással kivánják körülképezni az új útvonal torkolatát. Jelentkeztek más építtetők is, akik szivesen fektetnek tőkéket az Erzsébet-sugárút horizontjába, mert bizonyosra veszik, hogy *az ott kialakult városrész lendületes forgalom lebonyolításának válik színhelyévé.*

Az általános megmozdulással szemben egyedül a *Háztulajdonosok Országos Szövetsége* próbál felsorakozni azzal a furcsa mentalitással, amely

minden készülő nagy terv ellen aktivitásra készteti őket.

Emlékezetes, hogy a Tabán újjáépítésénél is a háztulajdonosok jelentettek tiltakozásokat és hangoztatták, hogy új lakóterület létesítése nem érdeke annak a társadalomnak, amelynek birtokában Budapest bérházai vannak. A mai lakásviszonyok mellett nem szivesen látnak újabb konkurrenciát és attól félnek, hogy *nagyobb lakásfelesleg esetén a lakbérek mai nivójának esésével kell majd számolni.* Ugyanez a felfogás hevíti őket az Erzsébet-sugárút építésénél is, azonban aligha valószinű, hogy egyoldalu demonstrációjuk meghallgatásra találjon az illetékes köröknél. Budapest lakosságának szempontjából elsőrendű érdek a közmunkák kiszélesítése és az a körülmény, hogy

új házak termelésével a lakásbérek is igazodjanak a mai kereseti viszonyokhoz.

Az Erzsébet-sugárút megvalósításának elodázásától tehát nem kell tartani, amit bizonyit

Rakovszky Iván dr.,

a Közmunka Tanács elnökének

nyilatkozata is, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Erzsébet-sugárút szabályozási terve törvényes módon meg van állapítva és a tervezett útvonal melletti tervek tulajdonosainak törvényes igényük is fennáll, hogy a *megállapított szabályozási vonalakon az építési szabályzatoknak megfelelően épületeket emeljenek.*

— A városrendezési bizottságnak különben csak véleményező szerepe van és a kérdésben a polgármester fog dönteni, aki valószínüleg tartja magát a szabályozási tervhez és a törvényes jogállapothoz. Amennyiben mégis a bizottság véleményéhez képest döntene,

az ügy másodfokon a Közmunka Tanács elé kerül, amely el van szánva az Erzsébet-sugárút megvalósítására, tehát a legkevésbbé sem fogja megakadályozni az építkezést.

— Ami a dolog érdemét illeti, nem új vitáról van szó, legfeljebb újabb rohamról *olyan körök* részéről, akik elvi elgondolásukat nem tudják a való élet követelményeinek alárendelni. A kérdés nem azon múlik, hogy az új sugárút üzleti utca vagy boulevard legyen, hanem azon, hogy van-e szükség a Dob-utca és Király-utca közötti kedvezően be nem építhető telektömbökön keresztül egy modern és tökéletes útvonalra. Erre a kérdésre pedig mindenki, aki a főváros fejlődését komolyan akarja, csak igennel válaszolhat.

— Miután a terv végrehajtásának pénzügyi eszközei biztosíthatóaknak látszanak,

a Közmunka Tanács zavartalanul folytatja azt a munkát, amelyen évek óta dolgozik,

hogy Budapestnek ezt a legégetőbb problémáját a reális körülményekhez való alkalmazkodás útján megvalósítsa.

*

Rakovszky Iván nyilatkozata félre nem érthetően leszögezi a Közmunka Tanács állásfoglalását, amelynek eredményeképp az Erzsébet-sugárutat a komoly megvalósítás stádiumába fogják juttatni.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegeszségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégókályhák.

Kijelölte a főváros száz vitézi teleknek a helyét

Horthy Miklós kormányzó szombaton magánkihallgatáson fogadta *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert, aki jelentést terjesztett az államfő elé a székesfőváros törvényhatóságának határozatáról, amellyel a saját ingatlanából vitézi teleknek száz házhelyet ajánlott fel budapesti vitézek számára. A közel háromnegyedórás kihallgatás során a kormányzó élénken érdeklődött a székesfőváros ügyei iránt is és örömmel fogadta a vitézi telkek adományozásáról szóló bejelentést.

A száz vitézi telkek kihasítására alkalmas ingatlanok kijelölése már megtörtént és a lebonyolítás kérdésében rövidesen megbeszélést tartanak a Vitézi Rend budapesti székkapitánysága és a főváros képviselői. A főváros előterjesztésének részleteit *illetékes helyen* a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Négy különböző helyen jelöltünk ki alkalmasnak látszó ingatlant. Az egyes telkek nagysága 125—130 négyzetöl lesz. A főváros kikötése, hogy a telkeken csak különálló földszintes, legfeljebb egyemeletes házat szabad építeni. Másik feltétel, hogy a telkeknek legfeljebb csak a 30 százaléka építhető be, tehát kertes házakat kell létesíteni.

— Az egyik kiszemelt telekcsoport a VI., Béke-utca és Tahi-utca találkozásánál fekszik, *75 házhellyel.* Az ingatlan közművek közelében van, könnyen megközelíthető villamossal és a Szent László-úton közlekedő autobusz vonalon. A másik alkalmas helyet a Zuglóban találtuk, a VII., Fogarasi-utca és Hajcsár-út sarkán. Itt *ötven ház* számára van hely. Villamos közlekedése a zuglói vonallal lenne biztosítva. A harmadik kiszemelt telekkomplexum a X., Maglódi-út és Óhegyi-út sarkánál terül el és *90 házhelynek* elegendő, végül a negyediknek a VI., Csömöri-úti ingatlant jelöltük ki, ahol *50 telket* lehet kihasítani. Ez a Hajcsár-úti villamossal és a Telepi-utcai autobusszal közelíthető meg. A Vitézi Széken múlik, hogy a felajánlott ingatlanok közül melyeket fogja kiválasztani. Az építkezési engedély kiadása is gyorsan fog megtörténni, úgy, hogy az idén már az építkezéshez is hozzáfoghatnak.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA“ fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

PESTI KIRAKAT

Kis diákok

Félesztendő, bizonyítvány, diáktragédia: szinte legsűrűbben előforduló és mindig együttjáró fogalmak ma a napisajtóban. Pedig mintha ma könnyebbek lennének a módszerek, amelyekkel a fiainkat tanítják, mint amilyenekkel bennünket vezettek be a tudományok előszobájába. Mintha a pedagógia művészei azóta feltalálták volna a nürnbergi tölcsért, amellyel baj nélkül a nebulók fejébe lehet önteni a tudást. De a szigorúság is mintha enyhült volna; bár kétségtelen, hogy idegesebb kort élünk, amelynek fiai, öregek és fiatalok egyaránt, nehezebben bírják a csapásokat, a rossz dolgokat. Sőt a legtöbb esetben — mint azt a sajnálatosan igen gyakran ismétlődő öngyilkosságok és eltünések mutatják — el sem bírják. Valaha más volt a helyzet. Az apák bizony kemény kézzel nyultak a házi fenyitékhez s ha egyet-kettőt pofon el is csattant: történt ez idegtépő kisérő jelenségek nélkül, amelyek ma még a pofonmentes egyszerű szemrehányást is elviselhetetlenné teszik a szintén gyötrelmesen ideges gyermekek számára.

De mi lesz, ha jön az új középiskolai rend? Mi lesz, ha a kultúra legfőbb őrei kénytelenek lesznek a szellemi proletáriátus elhatalmasodásának megakadályozására a még súlyosabb, még komolyabb szelekció eszközéhez folyamodni? Igazán kétségbeejtő az a közszellem, amelytől ez a szerencsétlen ország még mindig nem tud megmenekedni és amely valami nekidühödt elkeseredéssel kapaszkodtatja a művelt, kevésbbé művelt és műveletlen szülőknek tehetségtelen gyermekeit is az intellektuális pályákhoz. Itt még mindig nem akarják megérteni, hogy egy művelt kereskedő vagy iparos többet jelent a köz és önmaga számára, mint egy műveletlen, tudatlan, ostoba ügyvéd. Itt még mindig nem ismerik el, hogy diploma nélkül is lehet valaki akár a haza bölcse és hogy akinek diplomája van, az esetleg még mindig jobb megélhetést találhat ott, ahol a diplomát csak faldísznek használja, mint ott, ahol korgó gyomorral olvassa a diploma régen elfelejtett latin mondatait.

Bizony, jó lenne intézeteket alapítani, ahol az úrhatnámságot gyógyítják és még többet, ahol az idegeinket reperálják.

Pék-kartell

A kartellek ellen küzdő kor igazi megcsúfoltatása az lesz, ha majd — amint kilátásba helyezik — megalakul, amire már mulhatatlanul szükségünk volt: a pékkartell. Valamelyik pékhatalmasság pedig kijelentette, hogy „ár- és vevővédelmi bizottság" alakult. Bizonyára a pékek alakították és alapították. Mert csak tőlük telik ki az a figyelmes, kedves, angyali ötlet, hogy egyazon bizottsággal védetik az árakat és a vevőket. Bizonyára úgy gondolták, hogy a vevőket meg fogják védeni az olcsó péksütemény átkától. Az árakat pedig az „árromboló" olcsó pékektől, akik ellen a kartelltörvény értelmében kivánnak eljárni.

Nekünk a pékek harci készülődésével szemben az a szerény véleményünk, hogy végre elérkezett a községi kenyérgyár igazi szerepe. Ezt az intézményt árszabályozásra hívtuk életre. Itt az idő, hogy a péktatura ellen felvegye a harcot. De nem úgy — ahogy a pékek bizonyára remélik — hogy belép a kartellbe, hanem, hogy a közönséget megvédi a kartellek legszégyenletesebb fajtájától: a falat kenyér kartelljétől. Ha most nem teljesíti kötelességét a kenyérgyár, akkor igazán megérett arra, hogy becsukják, de ha teljesíti, akkor áldás kíséri munkáját.

Hőmérők *(mutatószerkezettel)* **Feszmérők**
minden célra, minden kivitelben
UNGÁR LÁSZLÓ BUDAPEST, VII., COLOMBUS-U. 51. TELEFON: 96-7-97

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Seregszemle a közüzemek múltévi működéséről

A közüzemi bizottság szerdai ülésén beszámolnak a bánhidai szerződéskötéssel előállott új helyzetről, az elkészült benzolgyárról, a gázszén beszerzéséről, az épülő dunai alagútról és más egyéb nagyüzemi problémáról

A közüzemi bizottság *Becsey* Antal elnöklésével szerdán délelőtt tartja ebben az évben első ülését, amelyen az üzemek nagy problémáinak egész sorát vitatják meg. Elsősorban beszámolnak az üzemek előző évi munkásságáról, a velük kapcsolatban már befejezett és a folyamatban levő akciókról. Igy a *Dunántúli Villamossági Részvénytársasággal* történt szerződéskötésről, a külföldi gázszénbeszerzésekről, a hazai szénbányákkal folyamatban levő *tárgyalásokról*, a gázművek *benzolgyártásáról*, a káposztásmegyeri vízvezetéki főtelepnél készülő *Duna-alagút építéséről*, a vízművel fejlesztéséhez szükséges *területek megszerzését* célzó tárgyalások állásáról és még sok más egyébről.

A bizottság ülésén szóbakerülő ügyekről

Morvay Endre dr.
főjegyzőnél,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki munkatársunkat a következőkben tájékoztatta:

— Január 1-től kezdve már szerződésszerűen vesszük át a bánhidai telepről az áramot. Évenkint összesen 130 millió kilovattot. Ebből 90 milliót egymaga a BSzKRT fogyaszt el. A főváros a fennmaradó 40 millió kilovattból 20-at már a multban is elhasznált, igy csak a pluszként jelentkező *20 millió elhasználása problematikus.* Erre is megvan az üzemnek a kidolgozott terve és reméljük, hogy a rövidesen sorra kerülő tarifarevizió révén sikerül olyan helyzetet teremteni, amely a fogyasztást megnöveli.

— A *benzolgyár* elkészült. Az óbudai telepen

a legközelebbi napokban megkezdik a próbaüzemet,

azután rendszeresen folyik majd a gyártás a gáztermelésnél keletkező, eddig úgyszólván kihasználatlan melléktermékekből. A fővárosnak ez a berendezése *a külföldi könnyűbenzin-import egy részét teszi feleslegessé* és igy jelentékeny a produkció a kereskedelmi mérleg alakulása szempontjából is. *A termelt benzolt és toluolt részben a fővárosi, részben az állami üzemek használják fel.* A benzolgyár iránt élénken érdeklődnek az állam szakemberei is, akik közül *számosan megtekintették az építés és a szerelés munkáit is.*

— A gázgyártáshoz szükséges külföldi magaskalóriájú fekete szenek beszerzésénél természetesen még mindig vannak és még jóideig lesznek nehézségek, de már e téren is mutatkozik javulás. A főváros szerződéses szállitója, a *Guttmann Testvérek cég, tőle telhetően igyekszik eleget tenni vállalt kötelezettségében* és igy a cseh-, illetve morvaországi osztrau-karvini szénszállitmányok úgyszólván folyamatosan érkeznek. A *törökországi bányavállalatokkal* folytatott tárgyalások eredményeképpen meglehetősen számottevő küldeményeket kaptunk, amelyek

a gyártásban jól beváltak,

de végleges megállapodásunk még nincs. Ujabban bulgáriai kőszénbányától is kapott ajánlatot a gázgyár, sőt Angliából is, ahonnan útban is van egy hajórakomány próbaküldeményként. Természetesen nem a kiváló angol szén minőségének szól a próba, hanem annak, hogy miként lehet a szállítást lebonyolitani.

— *A Dunaalagutak építése német szakértővel és németországi pneumatikus fúróberendezéssel újra megindult.* A napokban ugyan ismét jelentkezett egy kis zavar, amit az idézett elő, hogy a légsűritő gép valami defektust szenvedett és újabb vízbeszüremlés jelentkezett, de ezt a kis hibát már elimináltak és most újra folyik a munka. Igyekszenek az óriási késedelmet, amennyire lehet, behozni.

— *Az új budai vizmű felépítéséhez szükséges szigetmonostori földterületek megszerzése körül*

még mindig folynak a tárgyalások.

A kincstári szerződéstervezetre, az ügyészség meghallgatása után, a napokban tettük meg észrevételeinket és reméljük, hogy az aláírás most már nemsokára megtörténik, miután az alapvető kérdésekben már megtörtént a megállapodás. Néhány jelentéktelen pontot kell még tisztázni, igy azt, hogy a szóbanforgó erdőbirtoknak mi lesz a bérlőjével és mikor történik a 800 hold átadása. Reméljük, hogy rövidesen az egész vonalon meg lesz az egyezség és még ebben az évben hozzá lehet látni a kútfúrásokhoz is.

Felülvizsgálja a közérdekeltségek felügyeleti hatósága az összes üzemi vezetők illetményét

Till Antal autóbusz-igazgatót már a redukált fizetés alapján nyugdíjazták

Néhány nappal ezelőtt került nyilvánosságra a hir, hogy a polgármester február 1-én nyugdijazta *Till* Antal volt tanácsnokot, az autóbuszüzem ügyvezető igazgatóját, aki negyvenéves szolgálati idővel távozott az aktív szolgálatból. A sablonosnak látszó adminisztrációs intézkedés mögött mélyreható nagyobb jelentőségü intézkedések húzódnak meg. A közérdekeltségek felügyeleti hatósága és a főváros között ilyen irányban a közelmult hetekben bizalmas természetü tanácskozások folytak és ennek egyik eredménye *Till* Antal nyugdijazása volt, ami egyébként nem történt váratlanul, mert *már egy évvel ezelőtt lejárt szerződését csak egy évre hosszabbitották meg.* A fennforgó esetben azonban az a meglepő, hogy *Till* Antal nyugdíját *a csökkentett fizetés alapján* állapitották meg. *Till* Antalnak az autóbuszüzemmel kötött szerződése szerint havi 2864 pengő nyugdija és negyedévenként 608 pengő lakbére lett volna. Ezt az összeget az időközben történt fizetéscsökkentés figyelembevételével 32 százalékkal kellene redukálni, amely esetben

a nyugdij havi 1948 pengőt tenne ki.

A közérdekeltségek felügyeleti hatósága *Till* Antal nyugdíjazásával kapcsolatban revizió alá vette a nyugdíjügyet és a szerződés szerint járó nyugdíjjal szemben mindössze 1672 pengő alapnyugdíj megállapítását engedélyezte és ebből az összegből vonta le a 32 százalékot, úgyhogy *Till* Antal nyugdija az eredeti 2864 pengő helyett

a közérdekeltségek felügyeleti hatóságának beavatkozása folytán 1137 pengőre csökkent.

A közérdekeltségek felügyeleti hatóságának ezt az intézkedését állitólag *követni fogja az összes üzemvezetők illetményeinek és nyugdíjainak szigorú revizióját,* amelyre rövidesen sor kerül. Másik oldalról az intézkedésekkel szemben azt az ellenvetést támogatják, hogy az üzemigazgatókat törvényes feltételek szerint létrejött,

kétoldalú szerződés alapján megállapított nyugdíj illeti meg,

és az érdekeltek ehhez ragaszkodnak is. Annál inkább megilleti őket — mint mondják — az eredetileg megállapított nyugdíj, mert ők a régi járandóságuk alapján fizették be a nyugdíjilletékeket.

60 esztendős a MAUTHNER MAG DIADALA!
Mauthner Ödön
magtermelő és magkereskedelmi r. t.
BUDAPEST
Központ: VII. Rottenbiller-u. 33. T. 46-3-65

Nem kerül napirendre a közüzemi díjak tényleges leszállítása

Megvalósíthatatlanok az ötletszerű elgondolások

A főváros rendkívüli közgyülésén hangzott el az inditvány, hogy tűzzék napirendre *a közszolgáltatások tarifájának olcsóbbitását* és általában a közlekedési dijak leszállítását. Az inditványt kiadták a polgármesternek, függetlenül ettől pedig a közüzemi bizottság legközelebbi ülésén kerül tárgyalásra a víz-, gáz- és villanydíjak mérséklési ügye. A nagyjelentőségü akció általános érdeklődést keltett a főváros polgársága körében, a megvalósításnak azonban sulyos akadályok állják útját.

A közüzemi tarifák leszállításának problémájáról

mértékadó helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Olyan nagyarányu reformot, mint amilyen a főváros életében a közüzemi dijak leszállitása, *nem lehet ötletszerüen megvalósitani*. Az adminisztrációnak nincsen tudomása arról, hogy milyen mértékű mérséklést kívánnak végrehajtani az autonómia pártjai, holott

előkészítés nélkül ilyen nagyhorderejű kérdésben döntést hozni nem lehet.

— A főváros mai pénzügyi helyzetében a legkomolyabb bevételi forrásokat az üzemek szolgáltatják. A költségvetési kimutatások szerint az adójövedelmek jelentős tételekre rugnak évente, ezeknek a behajtása azonban a különböző fizetési és részletkedvezmények folytán sohasem egyenletes. Egészen más a helyzet a monopóliumos nagy üzemeknél, amelyeknek *termékeit a fogyasztók készpénzben fizetik*, tehát olyan jövedelmi bázis ez a községi háztartásban, amely *mindenkor rendelkezésre áll a főváros pénzügyi vezetőségének*. A közüzemek jövedelme biztos alapot nyujt a községi háztartás továbbvitelére és ezért

elképzelhetetlen, hogy olyan mérséklések történjenek minden előzetes számítás nélkül, amelyek meggyengíthetik, sőt felboríthatják az összes várakozásokat.

Még csak árnyalatnyi tarifaleszállítást sem tudunk elképzelni, mert azok is a maguk összegében *horribilis tételekre emelkedhetnek és károsan befolyásolhatják a pénzügyi egyensúlyt*. Néhányfilléres csökkentés egyébként sem jelent a polgári háztartások részére komoly könnyítést, viszont összesitve, mérhetetlen kiesést hozhatnak az üzemek számára, amelyek így *képtelenek volnának hivatásuknak eleget tenni*. A közüzemi díjak mérséklése

kétélű fegyver,

amely olyan sebeket ejthet, hogy azokat a főváros pénzügyi stabilitása nem tudná kiheverni.

*

Amint látható, a közüzemi dijak mérséklése nincsen előkészítve és ezért kevés valószinűsége van annak, hogy a villany-, víz- és gáztarifák a közeljövőben olcsóbbak legyenek. A közüzemi bizottság ülése nyilvánvalóan csak *elvi alapon* tárgyal ezekről a kérdésekről, a tényleges megvalósítás azonban leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Próbaidőre hajlandó átvenni a Vásárpénztárt a Községi Takarék

Nem adják magánérdekeltségnek a monopóliumot

A Vásárpénztár felszámoltatása program szerint megy előre a maga útján és az ezzel megbízott tényezők mindent elkövetnek, hogy a súlyos veszteségek fokozatosan rendeződjenek. Az intézmény likvidálásának súlyos akadályát sikerült kiküszöbölni az adonyi bérlet megszüntetése révén, amelyet a tulajdonosok visszavettek és mentesítették a fővárost attól, hogy a deficites birtokot továbbra is kézbentartsák. Ezzel a tranzakcióval sikerült évi 420.000 pengő ráfizetésektől megkímélni a fővárost és a további mérlegkimutatásokban már nem szerepel az adonyi bérlettel kapcsolatos deficit.

Függetlenül a felszámolástól *tovább folyik a Vásárpénztár monopóliumának biztos kezekbe való áthelyezése*, amire azért van szükség, hogy a budapesti állatvásár és forgalom ne szenvedje meg a mutatkozó átmeneti zavarokat. A Községi Takarékpénztár tudvalevőleg hajlandó átvállalni a monopoliumos üzletkör ellátását, azonban a mai viszonyok között olyan veszteségek fenyegetnek, amelyekért *az intézmény évi 250.000 pengős kárpótlást kér*. Ezt az összeget a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén túlzottnak mondották, amire a Községi Takarékpénztár részéről azt az egyenes választ adták, hogy *nem hajlandók veszteséges tranzakciókba bocsátkozni*.

Ilyen körülmények között vitás a Vásárpénztár monopóliumának további sorsa és ismét megmozdultak azok az érdekeltségek, amelyek a Vásárpénztár üzletkörét szeretnék birtokba venni. Ennek az akciónak a jövőjéről

beavatott helyen

érdekes információt kapott a ***Fővárosi Hirlap*** munkatársa:

— A Községi Takarékpénztárral kapcsolatban olyképpen alakultak a tervek — mondották, — hogy a Vásárpénztár üzletkörét harmincévre venné át a pénzintézet és

mindaddig ragszkodik az évi 250.000 pengős kárpótláshoz, amíg az állatvásárok üzleti forgalma meg nem hozza a megfelelő jövedelmet.

Teljesen igaza van a Községi Takarékpénztárnak, amikor a várható deficitet *nem hajlandó saját erejéből fedezni*, mert a megcsappant állatforgalom mellett még arra sem számíthat, hogy *a feltétlenül szükséges adminisztrációs költségeket biztosítsa*. Ugy tudjuk azonban, hogy a Községi Takarékpénztár esetleg hajlandó az igényelt összeg mérséklésére, ebben az esetben azonban olyan kikötést tesz, hogy

a monopóliumot 2—3 éven belül visszadhatja a fővárosnak.

Ez a lehetőség akkor következik be, ha a Községi Takarékpénztár nem látja beváltottnak a Vásárpénztárhoz fűzött számításait.

— *A magánérdekeltségek nem reménykedhetnek abban, hogy a Vásárpénztár monopóliumát átvehetik*. Ilyen természetű ajánlat egyébként sincs a Városházán, ha pedig volna is: a fővárosnak elsőrendű érdeke, hogy a Vásárpénztár üzletkörét

ne szolgáltassa ki olyan magánosoknak, akik esetleg a díjak emelésével próbálkoznak nagyobb jövedelmeket elérni.

Ez önmagában rejtené azt a veszélyt, hogy *a húsárak a budapesti piacon megdrágulnának*, amelyhez pedig semmi körülmények között sem ad hozzájárulást a főváros vezetősége. A Vásárpénztár intézményét annyi izgalom és károsodás után

megnyugtató keretbe kell helyezni

és ezért bizonyos, hogy *a Községi Takarékpénztár veszi át az állatforgalom hitelműveleteinek lebonyolítását.*

Drákói szigorral letörik a margarin térhódítását

A készülő új rendelet a természetes zsíranyagok védelmét szolgálja

A földmívelésügyi minisztériumban közvetlen befejezés előtt áll a *margarin forgalmát szabályozó rendelet tervezete*, amely beteljesülése a mezőgazdasági érdekképviseltek ama régóta hangoztatott jogos követelésének, hogy a vajtermelés és az értékesítés szempontjait megvédelmezzék a margaringyárak ellen. Beszédes számok mutatják, hogy a magyar belső vajfogyasztás azért nem tud még ma sem a kívánatos mértékig felfejlődni,

mert a margaringyárak a maguk olcsóbb, de tápértékben sokkal szegényebb áruikat a közönség nyakába sózzák.

A legképtelenebb reklámtrükkökkel ajánlják a közönség figyelmébe a marhafaggyúból készített kivonatot és többek között a közegészségügyi rendeletekbe ütköző olyan feldícsérést követnek el, amelyek a margarint a gyomorbetegek egyetlen arkánumának nevezik. Ezt a tételt hírneves orvosprofesszorok tökéletesen megcáfolták és kimutatták, hogy

a marhafaggyú és a növényi zsír távolról sem ér fel a tiszta tejből készített vaj hallatlan tápereJével,

tehát minden ezzel ellenkező beállítás tévedésbe akarja ejteni a fogyasztóközönséget. A miniszteri rendelet *remélhetőleg drákói szigorral sújt le a margaringyárakra* és félreérthetetlenül kötelezi a margarint használó vendéglői és péküzemeket és a zugcukrászdákat arra, hogy *a korábbi rendeleteknek megfelelően feltünő módon hozzák a közönség tudomására műhelytitkukat: az ételneműeknek margarinnal történt elkészítését*. A rendelet végrehajtása bizonyára felvilágosítja a közönséget és nyilvánvalóan távoltartja az olyan élelmiszerárusító helyektől, ahol az egészséges magyar vaj helyett *a külföldi gyárak mesterséges zsiradékát használják.*

Közgazdasági köröket az elmult napokban érdekes hir foglalkoztatott. A *Bien S. Fiai* margaringyár

nagymennyiségű külföldi devizaigényléssel fordult a Nemzeti Bankhoz

és kifejtette, hogy *koprát* akar behozni Magyarországra, amely tudvalevőleg a kókuszzsír-gyártásnak a nyersanyaga. A hír azért is feltűnő, mert ez a *cég nincs berendezve a feldolgozásra*, tehát csak azért van a nyersanyagra szüksége, hogy azt tovább adja és azt feldolgoztatás után saját üzemében műzsíradék előállítására használja fel. A gazdasági tényezők megállapítása szerint indokolatlan a nemesvaluta kiutalás csak azért, hogy ez a gyár tovább terjeszkedjen és

még nagyobb versenyt támasszon annak az agrárországnak a termékeivel szemben, amely ma kiviteli nehézségekkel küzködik,

a belső piac felvevőképességét pedig aláássa, éppen a margaringyárosok példátlan terjeszkedési vágya. A mesterséges zsiradék előállítása nem érdeke a magyar nemzetgazdaságnak és ezért *a kormánynak a legélesebben vissza kell utasítania minden olyan törekvést, amely a margarinosok térhódítási kisérleteit szolgálja.*

Február
8-án, és 11-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

LUTZ
Zománcok-festékek
Lakkok
Elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
Lakk és festékgyár r.t.
Budapest VII. Örnagy-utca 4. szám

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R. T.
Budapest, IX., Ferenc-körut 46.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Egyelőre nem engedélyezi a tanácsnoki állások betöltését a belügyminiszter

Az új tanácsnokokat a törvény módosítása után fogják megválasztani

Városházi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a megüresedő főtisztviselői állások betöltésének irányába, mert a tisztviselőtársadalom egész frontján az előmenetelek lehetőségében reménykednek. Köztudomású, hogy a közelmúltban **négy** tanácsnoki állás üresedett meg, amelyekre megvannak a jogos aspiránsok és nyomukban azok, akik a fokozatosan megüresedő állásokba kívánnak megérdemelten bejutni.

A polgármester a közelmultban felterjesztést intézett a főpolgármester útján a belügyminiszterhez, amelyben azt kérte, hogy *a kormány tekintsen el az állások betöltésének korlátozása alól* és tekintettel a fővárosnál amúgyis megnehezedett előléptetési lehetőségekre; *adjon engedélyt az illetékes szerveknek a főtisztviselői állásokra vonatkozó pályázatok kiírására.* A belügyminisztérium még nem válaszolt erre a felterjesztésre és ezért még mindig nincs terminusa a pályázatok meghirdetésének, amelyek egyidejűleg a remények valóraváltását is jelentik a tisztviselők számára.

A főtisztviselői állások betöltésével kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* a következő információt kapta:

— Teljesen érthető az a várakozás, amely a tisztviselők körében az előmenetelek elérése miatt bekövetkezett, azonban alig hihető, hogy *a tanácsnoki és ezen túlmenően a tisztviselői állások, illetve kinevezések végrehajtása a közeljövőben bekövetkezzen.* A jelenleg még életben lévő törvény szerint a főtisztviselői állásokra *a kijelölő választmány* jelöl, a választást pedig *a törvényhatósági tanács* ejti meg. A belügyminiszter részéről elkészített törvénymódosítás azonban azt az elvet igyekszik kidomborítani, hogy

a főtisztviselők kiválogatása nem a politikai pártok többségi elve vagy pártközi megegyezés szülöttje legyen,

hanem egyedül *a polgármester megítélése*, akinek elsősorban hivatása gondoskodni arról, hogy kiket választ maga mellé közvetlen munkatársaknak. Miután ez a törekvés az egész törvénytervezeten és annak indokolásán is végigvonul,

nem valószínű, hogy a kormány most engedélyt adjon a tanácsnoki és főtisztviselői állások betöltésére.

Nyilvánvaló, hogy az engedélyt a belügyminiszter csak *a módosítások életbeléptetése után* fogja megadni, amely esetben a polgármester él a kijelölési jogával és a törvényhatósági közgyűlésre bízza, hogy a jelöltek közül kiket emel a magasabb pozíciókba.

*

A fenti információ feltétlenül komoly alappal bir és így a magunk részéről is kénytelenek vagyunk aláhúzni annak a bizonyosságát, hogy *a tisztviselői állások betöltésére csak április-májusban kerülhet sor.*

Nem adott engedélyt a magasépítési bizottság a Verpeléti-úti előljárósági épület átépítéséhez

Az épületet nem tartja alkalmasnak hivatalok céljára

Alig néhány nappal azután, hogy a magánépítési bizottság általános meglepetésre elgáncsolta az Erzsébet-sugár-út első építési kérelmét, a bizottság újabb szenzációs határozatot hozott. A legutóbb tartott ülésen napirendre került a *XI. kerületi előljáróság céljára megvásárolt Verpeléti-úti ötemeletes bérház belső átalakításának és átépítésének kérelme.* Az eddig lakás és iskola céljára szolgált épületet ugyanis megfelelő módon alkalmassá kell tenni hivatalok elhelyezésére. A munka nagyon sürgős, mert az új előljáróságnak március 1-én már meg kell kezdeni a működését, miután a belügyminiszter hozzájárulásában ezt az időpontot szabta meg. Mindenki biztosra vette, hogy csupán *egyszerű formalitásról* lesz szó és ezért *több kisebb jelntőségű munkát az engedély bevárása nélkül már ki is adtak a vállalkozóknak*, hogy a kellő időre mindennel elkészüljenek. Bombaszerűen lepte meg az illetékeseket a magán építési bizottság határozata, amellyel

az építési kérelmet elutasította.

Állásfoglalását azzal indokolta meg, hogy *az épületet nem tartja alkalmasnak közhivatal céljára*, s általában az a felfogása, hogy függő-folyosós házakban hivatalokat ne helyezzenek el.

Az illetékes

elnöki ügyosztályban

érdeklődtünk a feltűnést keltő állásfoglalás dolgában és a következő választ kaptuk:

— A hír valóban igaz. A magánépítési bizottság nem javasolta a polgármesternek a Verpeléti-úti előljáróságnak szánt ház átalakításának engedélyezését. Ez az állásfoglalás annál meglepőbb, mert *mielőtt a vétel megtörtént volna, kikértük a bizottság véleményét.* A vásárlás ellen akkor semmiféle kifogást nem emeltek, pedig jól tudták, hogy milyen célra akarjuk megszerezni a szóbanforgó házat. Az átalakítási terveket egyébként a középítési ügyosztály nagy körültekintéssel készítette el és csupán olyan építkezés végrehajtásáról van szó, ami elkerülhetetlen, de semmiféle olyan munka nincs tervbe véve, amely *az épület konstrukcióját érintené.* Arról természetesen, hogy a kifogásolt függőfolyosót eltüntessük, szó sem lehet, mert ez olyan költséges átépítést igényelne, amire gondolni sem lehet, mert így drágábbá válna a keresett olcsó megoldás, mintha új előljáróságot emeltünk volna.

Reméljük, hogy a bizottság revizió alá veszi döntését,

mert ha nem, úgy az előkészületeket nem folytathatjuk és nagyon fonák helyzet lenne, ha *a fővárosnak a saját magánépítési bizottsága ellen kellene a Közmunkatanácshoz fellebbezni.*

Érdeklődtünk az új előljáróság személyzeti beosztása iránt is és az erre adott válasz a következő:

— Az új előljáróságnak mintegy *hatvan főnyi* személyzete lesz, amelynek túlnyomó részét az I. kerületi előljáróságról fogjuk átvezényelni. A lényegesen megkisebbedett és lakósságában felére csökkent

I. kerületnek ugyanis jóval kevesebb előljárósági tisztviselő is elég,

mint eddig. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy kizárólag az I. kerületből kerülnek ki a XI. előljáróságra a hivatalnokok és más alkalmazottak, hanem a célszerűség szempontjai szerint máshonnan is. Az új előljáróság vezetője még nincs kijelölve.

Evvel a hivatalos információval szemben azt az értesülést szerezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa, hogy az illetékesek már foglalkoztak a személyi kérdéssel és a kelenföldi új kerület vezetője *Spannberger* Alajos, a jelenlegi I. kerületi előljáró lesz, az I. kerület élére pedig *Gömöry* Albert, a VIII. kerületi előljáróság eddigi vezetője kerül.

Itt említjük meg, hogy a II. kerületi előljáróság ideiglenes vezetésével a polgármester *Thorday* Lajos főjegyzőt, a kőbányai előljáróság h. vezetőjét bízta meg.

Elkészült a Bszkrt új illetményszabályzata

A többi nagyüzemnél is erre a mintára készül a fizetések reviziója

A BSzKRT igazgatósága a legutóbbi ülésén nagyjelentőségű reformmal foglalkozott: letárgyalta az új illetményszabályzatot, amely most készült el többhónapos munka után. Az új illetményszabályzat főérdekessége, hogy csökkentett fizetések alapján állították össze, ami azt jelenti, hogy a redukált fizetéseket véglegesnek minősítették.

Az új illetményszabályzat részleteit

a *Fővárosi Hirlap* az alábbiakban ismerteti:

— Az alkalmazottakat két főcsoportra: az A. és B. csoportba osztották. Az A. csoportba tartoznak a tisztviselők, a B. csoportba a forgalmi és műhelyi alkalmazottak, valamint a munkások. Az A. csoportnak három kategóriája lesz: az elsőbe *a főiskolát végzett és érettségizett tisztviselők*, a másodikba *a középiskola és polgári négy osztályát végzett tisztviselők és a nőtisztviselők*, a harmadikba pedig a *címzetes tisztviselők* tartoznak. Másik nagyjelentőségű ujítása a szabályzatnak, hogy

megszünteti az eddig érvényben volt igen szövevényes fizetési csoportokat és fokozatokat.

Eddig 702-féle fizetési beosztás volt a BESzKRT-nál, ami nagyon bonyolulttá tette az adminisztrációt. Az új rendszer ezt a fizetési skálát a harmadára csökkentette. Például a B. csoportban 360-féle fizetés volt a multban, ezentul mindössze 82-féle lesz. A tisztviselők és az alkalmazottak a szabályzat életbelépésétől kezdve már a redukált fizetéseket kapják és hogy sérelem senkit se érjen, **egyelőre**

átmenetileg pótlékképen utalják ki a régi és az újonnan megállapított fizetés között felmerülő különbözetet.

A fizetésredukció természetesen a lakbért is érinti. E tekintetben különbséget tesznek a családos, legalább háromgyermekes és a családtalan alkalmazottak között. Azok az alkalmazottak, akiknek három gyermekük van, *20 százalékkal magasabb lakbért* kapnak, mint a gyermektelenek. A prémium-rendszer érvényét is nagy mértékben csökkentették. Az elért eredmény utáni jutalmat a forgalmiaknál *45 százalékkal*, a műhelyi munkásoknál pedig *30 százalékkal* csökkentik.

A címzetes tisztviselők csoportját fokozatosan és teljesen megszüntetik.

Az automatikus előléptetések eddigi rendje is változik. A multban a B. táblázatbelieknél például az automatikus előléptetés évente történt, ezután három évenként lesz. *A B. csoportbeli alkalmazottak 31 esztendő alatt érhetik el a legmagasabb fizetési fokozatot.*

A BSzKRT rövidesen életbelépő új illetményszabályzata azért is figyelemreméltó, mert beavatott helyről származó értesülésünk szerint *ez adja a mintát* a többi nagy közüzem illetményszabályozásához. A BSzKRT illetményszabályzatával rövidesen foglalkozik a főváros törvényhatósága, azután felterjesztik a felügyeleti hatósághoz.

A fény pénzbe kerül,
ügyeljen rá, hogy mennyit kap érte.
A nemes lámpa fémjelzése a lumen.
Ez garantálja Önnek a nagy fényteljesitményt.
Csak lumenjelzésü izzólámpát fogadjon el.
TUNGSRAM

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Panasszal támadja meg nyugdíjazását Vajna Ede tanácsnok. Legutóbbi számában megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Vajna* Ede tanácsnok észrevételeket tett nyugdíjazási javaslatával szemben és arra hivatkozott, hogy nem számit szolgálati időnek az a néhány esztendő, amelyet mint segélyes joggyakornok töltött el évtizedekkel ezelőtt a főváros szolgálatában. Ezen túlmenően *Vajna* Ede tanácsnok kiegészitette fellebbezését a nyugdíjazását célzó polgármesteri javaslattal szemben és arra hivatkozott, hogy *szolgálati éveinek összeadásánál a háború alatt eltöltött időket duplán számították*, ami szerinte nem állja meg helyét az ügy elbirálásában. Hangoztatja, hogy a háborús szolgálati esztendőknek kétszeresen való számitása *nem lehet egyoldalú joga a hatóságnak* és az csak abban az esetben érvényesithető ilyenformán, ha ahhoz az érdekelt köztisztviselő is hozzájárul. Kétségtelen, hogy a közszolgálati státusról intézkedő törvény ezt ily módon rögzitette le, azonban *Vajna* Ede tanácsnok esetében a hatvanéves korhatár is szerepet játszik, úgyhogy *a fellebbezésnek nem sok sikert jósolnak a közigazgatási bíróságnál.*

Magánvállalkozók félmilliós befektetéssel strandfürdőt és fedett úszócsarnokot akarnak épiteni a Hungária-úti városi telken. Érdekes ajánlat érkezett a napokban a főváros vezetőségéhez. Egy vállalkozó csoport: *Scpanovszky Gusztáv és társai a Népligetben modern uszodát, strandfürdőt akarnak épiteni* és e célra a Hungári-út, Forinyák-, Ivánka- és Matolai-utcák között elterülő 12 ezer négyzetöl kiterjedésű városi ingatlant húsz esztendőre kibérelni óhajtják. A vállalkozók nyolc holdnyi területen nemcsak strandfürdőt, továbbá más vízi szórakozó és üdülőtelepet akarnak létesiteni, hanem a telepet komoly sportolásra is berendeznék, sőt hajlandók gőz- és kádfürdőt, továbbá fedett úszócsarnokot is épiteni. A főváros, mint illetékes helyen mondották munkatársunknak, hajlandó a bérlethez elvben hozzájárulni a következő feltételekkel: A vállalkozóknak igazolni kell, hogy a 8000 látogatóra és ennek megfelelően napi 8000 köbméter vizmennyiséget igénylő medence számára bőséges, egészséges, tiszta vizről gondoskodni tudnak. A vizet ugyanis nem a főváros szolgáltatná, hanem erről *mélyfúrás* útján gondoskodnának. A kiszemelt területen lévő leventegyakorló épületek és berendezések ellenértékéül a testnevelési és népgondozó felügyelőség részére *21.820 pengőt fizet a bérlő.* Igazolni kell azt is, hogy a fürdő megépitéséhez és fenntartásához *elegendő tőke áll rendelkezésre* és az üzem esetleges időelőtti megszüntetéséből semmiféle kár nem érheti a fővárost. Ha a vállalkozók mindezt biztositani tudják, *a főváros bérbeadja húsz évre az ingatlant, ölenként egy pengőért, azaz évente 12.404 pengőért.* Az első tiz év alatt csak akkor mondhat fel a főváros, ha a bérfizetést nem teljesitenék. *A bérlők kötelesek a fürdő felépitésére legalább 450.000 pengőt invesztálni.* Az épitkezést a főváros irányitaná és ellenőrizné. A tervezett gőz- és kádfürdő, vagy fedett úszócsarnok épitéséhez egyelőre nem ad engedélyt a főváros, de ha annak létesitése időközben időszerűvé válik, akkor az külön kérelmezhető. A vállalkozóknak előirja a főváros azt is, hogy kötelesek olyan úszómedencét létesiteni, amely az Országos Testnevelési Tanács előirása és beleegyezése szerint *sportcélokra is alkalmas.* Végül a főváros azt is kiköti, hogy az új strandfürdőt ezév *június 30-ig felépiteni és megnyitni kell. A tanácsülés hétfőn hozzájárult a bérbeadáshoz, de feltételek elfogadásáról a vállalkozók egyelőre nem nyilatkoztak.*

Az erzsébetvárosi ingyenebédek. *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag ezen a szomorú télen is folytatja emberbaráti munkásságát és akciója révén közel nyolcszáz szegény kap naponta ingyenebédet. Az Almássy-téren felállított kiosztóhelyen napról-napra óriási tömegek jelentkeznek, akiknek *mindegyike hozzájut a meleg ételhez.* Az ingyenebédek szétosztását az elmúlt napokban megtekintette gróf *Károlyi* Gyuláné, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Hamvassy* István kerületi előljáró és *Schuler* Dezső tanácsnok, akik mindannyian legnagyobb elismerésüket nyilvánitották *Magyar* Miklósnak, a kitünően megszervezett szociális tevékenységért.

A bécsi Cook-iroda propaganda-könyvet irt Budapestről. A bécsi Cook-iroda idegenvezető főnöke, Vassili Knoch utikönyv sorozatában izléses kiállitású, ötletesen megszerkesztett angolnyelvű propaganda-könyvet adott ki Budapestről és Magyarországról „Romantic Hungary" címmel. Különös figyelmet érdemel ez a munka azért, mert a bécsi Cook-iroda igen előkelő angol és amerikai közönséggel áll összeköttetésben.

Előkészületek a római-fürdő villamosjáratának létesitésére. A Beszkárt legközelebbi tervei közé tartozik az óbudai rómaipartra vezető új villamosvonal megépitése. Ez a vonal a MÁV használaton kivül helyezett esztergomi szárnyvonalának dunaparti szakaszát fogja felhasználni, amely a tervek szerint Békásmegyer határáig fog kivezetni. Az új vonal dolgában a Beszkárt és a főváros kiküldöttei döntő jelentőségü értekezletet tartanak a legközelebbi napokban.

A Ferencvárosi Kaszinó tisztujító közgyülése. A Ferencvárosi Kaszinó *Usetty* Béla országgyülési képviselő elnöklésével most tartotta rendes közgyülését, amelyen megemlékezett a társadalom és politikai élet kimagasló eseményeiről. Örömmel állapitotta meg, hogy a kaszinó mellett hűségesen kitart a Ferencváros polgársága és a sokezer tagot számláló tábor egyre növekszik. A főtitkári jelentés és a zárszámadások elfogadása után *Wellisch* Andor törvényhatósági bizottsági tag köszönetet mondott *Usetty* Bélának és az egész vezetőségnek a kaszinó tagjai nevében, majd tisztujitásra került a sor. Egyhangulag újból a régieket választották meg. *Pavlik* Ferenc ügyvezető elnök arra kérte *Usetty* Béla elnököt, hogy régi odaadással vezesse a kaszinót a polgárság és az egész kerület érdekében.

Vacsora Mohácsi Jenő tiszteletére. Az *Otthon Irók és Hirlapirók Köre* február 8-án, csütörtökön este ünnepi vacsorát rendez *Mohácsi* Jenőnek, a kiváló irónak és müfordítónak tiszteletére. A kitünő iró és költő ünneplése iránt az irodalom, a művészet és a társadalom legelőkelőbb köreiben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Belvárosi Polgári Kör negyvenéves története. Dr. *Német* Antal főtitkár megírta a negyvenéves *Belvárosi Polgári Kör* történetét, amelyet érdeklődéssel forgathat mindenki, aki Budapest társadalmi életének kifejlődését akarja tanulmányozni.

Az élelmiszakma az áruházak árromboló konkurrenciája ellen

A *Fővárosi Hirlap* szinte hétről-hétre rámutat az áruházaknak arra a romboló tevékenységére, amelylyel válságba kergették az egész élelmiszakmát. A *Corvin*, a *Magyar Divatcsarnok*, a *Fenyves-áruház* és a velük egyhuron pendülő társaik élelmiszerosztályaikon dömping-árakon árusitják, legtöbbször silány minőségü, áruikat és evvel a tevékenységükkel a legális kereskedelemtől elvonják a vevőközönséget. A szakma érdekképviseletei: *a Baross-Szövetség, a Füszerkereskedők Országos Szövetsége, a Budapesti Hentes-, Mészáros- és Sütő Ipratestületek érdekeik védelmére e hónap 25-én a Pesti Lloyd Társulat dísztermében nagygyülést tartanak*, ahol feltárják az élelmiszakmák inséges helyzetét és a kormánytól védelmet kérnek az áruházak elitélendő versengése ellen. Rámutatnak majd arra, hogy az áruházak az élelmiszerárut csak becsalogató cikknek tekintik, legtöbbször veszteséggel árulják, hogy képtelen olcsó áraikkal magukhoz csábitsák a vevőközönséget, akiknél más cikkeik elárusitásából kárpótolják magukat. A nagygyülésen hivatkoznak többek között a külföldi példákra is. Ausztriában, Németországban, Svájcban, Hollandiában már mindenütt betiltották az áruházak élelmiszerárusitását és a kormánytól kérni fogják, hogy a szakma életérdekei okából ezt nálunk is életbeléptessék.

Két héten belül döntenek a távfűtésről

A távfütés dolgában a közelmult napokban *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél fontos értekezlet volt, amelyen résztvettek az érdekelt üzemek és ügyosztályok vezetői. A távfütés megvalósitására a fővároshoz, — mint a *Fővárosi Hirlap* annakidején megirta, — több ajánlat érkezett, amelyek közül a *Bánó László és Marik Ernő-féle* bizonyult alkalmasnak a komoly tárgyalás megindítására. Az ajánlattevők a fütőenergia előállitására az elektromos müvek üzemen kivül helyezett Váci-úti telepének felhasználását vették tervbe. A legutóbbi értekezleten a műszaki kérdések szempontjából megvizsgálták az ajánlatot, valamint a már *elkészitett szerződéstervezetet*, amelyen a gáz-, viz- és elektromosmüvek több módositást tartanak szükségesnek a földalatti közmüvek biztonságának megóvása érdekében. Egyik kikötés például a gőzvezető csövek szigetelésére vonatkozik. Ennek úgy kell történni, hogy a vezeték a környező talajt 40° Celziusnál többre ne melegithessék fel, mert ez a villamoskábelre és a vizvezetéki csövekre káros volna.

A tervezetet most a módositásoknak megfelelően átdolgozzák, azután újra letárgyalják. Értesülésünk szerint *két-három héten belül döntés elé* kerül a távfütés ügye, amelyet úgy közgazdasági, mint közegészségi szempontból igen nagyjelentőségünek tartanak.

A szerződéstervezet szerint az 50 éves koncesszió egyelőre a mai IV., V., VI. és XIII. közigazgatási kerületekre szoritkoznék. A vállalat 110 millió kalória maximumra rendezkednék be és évi 170.000 tonna fütőgőz termelésével számol. Az egész csőhálózatot 15 év alatt kiépitenék. Az üzem csak hazai szenet használhat. A közterületek használatáért a főváros a csővezeték minden folyómétere után évenkint 10 fillért kapna, ezenkivül a bruttóbevétel 2 százalékát.

Az Egységes Községi Polgári Párt bálja. Az Egységes Községi Polgári Párt ifjúsági gárdája és brigádja nagy farsangi táncestélyt rendezett szombaton este. A kitünően sikerült bálon több mint négyszázan vettek részt és mulattak kitünő hangulatban. A fiatalság lelkes óvációban részesitette a mulatságon megjelent *Payr* Hugó országgyülési képviselőt.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Minden tipusu **személy- és teherautó** alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X, Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Gazdasági Értesítő

Állást foglalt a főváros a generálvállalkozók, az irreális legolcsóbb ajánlatok és a külföldi dömpingárak ellen

Hosszú felterjesztésben kéri a főváros az új kozszallitasi szabalyzat-tervezet módosítását

A *Fővárosi Hirlap* részletesen ismertette az új közszállítási szabályzat tervezetét. Az iparfejlesztésről szóló 1931. évi XXI. t.-c. tette szükségessé, hogy a közhivatalok és intézmények részére történő szállításoknál és beszerzéseknél előírt eljárást a mostani viszonyoknak megfelelően módosítsák. Ez az új közszállítási szabályzat az alapja a fővárosra is irányadó új közszállítási szabályrendeletnek és ezért a tervezetet leküldte a miniszter hozzászólás végett a polgármesterhez. A közgazdasági és ipari ügyosztály alaposan felkészült, hogy ennek a feladatnak eleget tegyen és a tervezetet kinyomtatva megküldték minden hivatalnak, üzemnek és intézménynek. Az észrevételek most már minden oldalról befutottak és ezek alapján elkészítették a főváros válaszát, amelyet szerdán tárgyal le a közgazdasági és ipari bizottság.

Érdeklődtünk a főváros állásfoglalásának főbb szempontjai iránt és

báró Babarczy István
főjegyzőtől,

a közgazdasági ügyosztály vezetőjétől a következő részleteket tudtuk meg:

— A fővárosnak megküldött tervezettel kapcsolatban mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy a gazdasági élet alakulása folytán *a közszállítások rendjének szabályozása fontosságánál fogva messze meghaladja az egyszerű adminisztratív intézkedések mértékét.* Ennek megfelelően állítottuk össze észrevételeinket. Az állam, a főváros és a többi közületek részére végeztetett munkáknál, vagy részükre történő beszerzéseknél például nem volt egészen célszerű és helyes *a számszerűleg legolcsóbb ajánlat előírása*, de egyuttal az nem is volt mindig a legelőnyösebb. Az ipari és szociálpolitikai szempontok erőteljes hangsúlyozását jelenti a tervezet 44. §-a, amidőn elejti a legolcsóbb árajánlat kötelező elfogadását és kimondja, hogy

az elfogadható ajánlatnak reálisnak is kell lennie.

A szabályzatnak ez az intézkedése lehetővé teszi, hogy az árajánlatot realitás szempontjából is megvizsgálja a főváros, a munkabérek alakulását ellenőrizhesse, sőt a magasabb munkabérekkel dolgoztató pályázók ajánlatainak figyelembevételével a közszállításoknál is érvényesítheti *a fokozottabb szociálpolitikai szempontokat.*

— Kiemeljük az előadói tervezetnek azt a rendelkezését, amely szerint a kereskedelmi miniszter

olyan karteleket, amelyek a közgazdaság vagy közjó érdekére káros működésüket abbahagyni a hatósági felszólítás ellenére sem hajlandók, a közszállításokból kizárhat.

— Anélkül, hogy a tervezetnek összes jelentős és a mostani szabályrendelettől eltérő rendelkezéseit most felsorolnánk, meg kell állapítani, hogy *az új szabályzat igyekszik a közszállításoknál eddig felmerült vitás kérdéseket megoldani.* Ami a részletkérdéseket illeti, a főváros azt kéri, hogy a közüzemek részére szükséges *nyersanyagok, félgyártmányok és késziparcikkek beszerzése*, illetve az üzem folytatása céljából szükséges munkálatok, építkezések bejelentése, úgy mint eddig is volt,

csak a hazai beszerzésre vonatkozó rendelkezések tekintetében tartozzon a szabályrendelet hatálya alá.

Ami az érdekképviseletek bekapcsolódását illeti, e tekintetben a főváros azt javasolja, hogy a szállítások és munkálatok lebonyolításánál az érdekképviseletek közreműködésének igénybevétele semmiképen se legyen kötelező, hanem a közmunkát kiíró hivatal megítélésére bízassék, hogy kikérje-e a javaslatukat, vagy sem.

Az érdekképviseletek kötelező meghallgatása indokolatlan munkatöbbletet jelentene,

másrészt tartani kell attól, hogy az érdekképviseletek annyi kívánsággal és tanáccsal fognak előállni, hogy azok figyelembevétele *az eredeti elgondolási tervet megbontja.*

— A nyilvános versenytárgyalások korlátozása tekintetében a főváros azt javasolja, hogy *ez az önkormányzatnál ne legyen kivételes esetekre szoritva,* hanem az autonómia megítélésére bizassék: mikor él vele és kívánja-e mellőzni azt az intézkedést, hogy egyes versenytárgyalások kiírása az előzetes miniszteri engedélyhez legyen kötve.

A főváros kéri annak a szakasznak a törlését is, amely kimondja, hogy zártkörű versenytárgyalásnál ugyanazon a cég egy éven belül újabb megbizásban nem részesülhet.

A fővárosnál a munkák kiadását, már most is kartotékszerüen szabályozták és a vállalkozók felhívása *bizonyos sorrend* szerint történik. Lehetetlen ugyanis, hogy valamely megbízható, tőkeerős cég, amelynek a a munkájával a főváros megelégedett, ne kaphasson újabb munkát azért, mert a cég nagyságához képest valamilyen egészen jelentéktelen megbizást egy éven belül már kapott. *Bizonyos értékhatárt kellene megállapitani*, amelyen alul a megszorítástól ellehetne tekinteni. A főváros ezt az értékhatárt *kétezer pengőben* jelölné meg. A főváros módosítást kér annál a szakasznál is, amely azt irja elő, hogy előre nem látható, halaszthatatlan munkáknál és szállításoknál csak a miniszter hozzájárulásával szabad a versenytárgyalást mellőzni. A fővárosnak az a felfogása, hogy

éppen az előre nem látott munkák és szállítások elvégzése sürgős a köz érdekében,

ha pedig a törvényhatóság a szállítás vagy a munka szükségességét előre látja, akkor annyi ideje is lehet, hogy azt versenytárgyalás útján bonyolítsa le, ha pedig sürgős, akkor nincs idő a miniszteri döntés megvárására.

— A főváros módosításokat javasol

az OTI tartozások rendezése

tekintetében is. Ha ugyanis a pályázó 4—5 helyre adja be ajánlatát, és az OTI részére mindenütt 25 százalékos levonási lehetőséget nyújt és ha a munkát, vagy a szállitást több helyen nyeri el és mindenütt levonják a 25 százalékot, akkor sokkal magasabbra rúg az az összeg, mint amennyivel a cég az OTI-nak tényleg tartozik.

— A kisiparosok szállításánál túlmagasnak látszik a *húszezer pengős értékhatár*, s ezt célszerűbbnek látja a főváros 12.000 pengőben megállapitani. Nem tartja célszerűnek a főváros a szabályrendeletnek azt az intézkedését sem, hogy

a közszállitást végzett vállalkozó járandóságából az egész köztartozást le kell vonni.

Ez esetleg odavezethet, hogy a szállító egyetlen fillért sem kap kézhez, mert az adótartozása nagyobb, mint a számlája. Ilyen intézkedés nem lenne összhangban azzal az adófizetési kedvezménnyel, amelyet a kormány mostanában az adóhátralékok befizetésére életbeléptetett. De azért sem lehetne a járandóságokat visszatartani, mert ilyen intézkedés mellett *a vállalkozó nem kapná meg esetleg a munkával felmerülő termelési költséget*, az anyag árát és a munkabéreket sem. Szóval nagyobb gazdasági kárt okozna, mint amilyen előnyt a hátralékos adó beszedése jelentene. Meg kellene azonban állapitani, hogy

hány százalékot lehet visszatartani adótartozásban.

Végül kéri a főváros, hogy mellőzzék azt a rendelkezést is, hogy a beszerzésekről és közmunkákról *nyilvántartást készitsenek*, mert ez olyan nagy munkatöbbletet jelentene az üzemeknél, amelynek költségei nem állnának arányban az elérendő céllal. Ehelyett a főváros azt javasolja, hogy a megrendelésekről szóló másolatokat minden esetben küldjék be közvetlenül a kereskedelmi miniszterhez.

— A főváros a munkabérek tekintetében kéri annak a kimondását a szabályzatban, hogy

a közmunkáknál fizetett legalacsonyabb munkabér nem lehet kevesebb az egyes iparokban szokásos munkabéreknél,

ezt a normált pedig az érdekeltségek az iparhatóság bevonásával állapitsák meg. Megfontolandónak tartja a főváros a magánmérnökök kérelmét is, hogy a közmunkák kiírásánál *a munka terjedelme arányában állapitsák meg*, hogy ahhoz hány mérnököt kell alkalmazni és mi legyen a mérnökök legalacsonyabb díjazása.

— Fel kell venni a szabályzatba, hogy a vállalkozó *elsősorban helybeli munkásokat* köteles alkalmazni. A tervezetben megállapított bélyegilletékek leszállítását is kéri a főváros. Másik érdekes javaslat, hogy

a közmunkákból ki kell zárni a silányan dolgoztató, túlalacsony munkabért fizető, vagy a normálisnál hosszabb időn át dolgozó vállalkozókat.

— Külföldi cikkek beszerzésénél

mellőzni kívánják az olyan ajánlatot, amelyből nyilvánvalóan megállapítható, hogy a kínálat dömpingáron történt.

— Végül a főváros válaszirátában üdvösnek tartja a tervezetnek azokat a rendelkezéseit, amelyek

a generálvállalkozók pályázati lehetőségét megszorítják,

a kisiparosok fokozottabb foglalkoztatását elősegitik és a legkisebb munkabérek megjelölését kötelezővé teszik.

SÜRGŐS igazolvány képek
2 drb rendelésnél darabja 48 fill. | Műterem, VI., Andrássy-út 39
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Popovics Sándor a pengő értékállandóságáról

A Nemzeti Bank tovább is fenntartja hitel- és devizapolitikájának eddig követett irányelveit

A Nemzeti Bank közgyűlésével egyidejüleg az egész magyar közgazdasági életben nagy örömet kiváltó intézkedések történtek. A kormányzó dr. *Popovics* Sándort további öt évre a Nemzeti Bank elnökévé nevezte ki és igy jegybankunk európai hirü vezére tovább működik azon a területen, ahol a mai viszonyok között fokozottabb szükség van páratlan tehetségére és körültekintésére. Nagyjelentőségü eseménynek minősíthető az is, hogy a Nemzeti Bank főtanácsa megállapodott dr. *Schober* Béla vezérigazgatóval is, szerződésének további öt esztendőre szóló meghosszabbítása érdekében.

Általános megnyugvás fogadta ezeket az intézkedéseket, amelyek azt mutatják, hogy a legmagasabb helyen is *tökéletesen biztos kezekben látják Magyarország legféltettebb pénzintézetének: a Nemzeti Banknak az irányitását.* Tíz év előtt a független Magyarország önálló jegybankot kapott és elmondható, hogy ezen idő alatt *Popovics* és *Schober* kiállották a legnagyobb erőpróbát. Minden viharzás, az általános valutaingadozások nehéz esztendői, a közgazdasági élet bástyáinak robbanása sem tudta megingatni Nemzeti Bankunkat, amelynek működése *mindenkor a szolidság, az óvatos felismerés és a magyarság érdekeinek hatásos védelmében zajlott le.* A termelés, a fogyasztás, az ipar, a földmívelés, a kereskedelem őrtállója a Magyar Nemzeti Bank, amely becsületes önzetlenséggel dolgozik azért, hogy *ennek a kis országnak létfenntartó erői továbbra is sziklaszilárdan álljanak a helyükön.* A Nemzeti Bank közgyűlése ismét alkalom arra, hogy Magyarország társadalma tisztelettel hajtson fejet *Popovics* Sándor, *Schober* Béla: a *Nemzeti Bank* előtt.

A Magyar Nemzeti Bank hétfőn délután tartotta meg X. évi rendes közgyűlését, Popovics Sándor dr. elnöklésével. A közgyűlés legfontosabb tárgya, legnagyobb figyelemmel fogadott eseménye Korányi Frigyes bárónak, a Pénzintézeti Központ elnökének felszólalása volt, aki kérdést intézett a Jegybank vezetőségéhez, hogy a bank a jövőben a pengő értékének fenntartása tekintetében milyen elveket szándékozik követni? Popovics Sándor elnök kijelentette, hogy a Nemzeti Bank vezetősége továbbra is fenntkivánja tartani mind hitel-, mind devizapolitikájának eddig követett irányelveit és ezzel biztositani óhajtja annak a nyugalmi helyzetnek a fenntartását, amelyet elérnünk sikerült az ország egyetemes érdekeinek szempontjából.

A továbbiak során a közgyülés tudomásul vette a főtanács évi jelentését, jóváhagyta az 1933. évi záró-számadásokat és megadta a főtanács részére a felmentvényt, valamint Schober Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján elfogadta a főtanácsnak az 1933. évi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát. A közgyülés e határozata szerint a nyereségnek a nyugdijalap és a tartalékalap 5—5%-os javadalmazása után fennmaradó részéből a részvényesek számára 8%-os osztalék kifizetése válik lehetővé.

A közgyülés ezután számvizsgálókul Gregersen Nilst, Adler Szigfridet, Szunyogh Szabolcsot, Nilsen Rudolf dr.-t és Pucher Istvánt, számvizsgáló póttagokul pedig Márffy Albin dr.-t és Stromszky Sándort választotta meg.

A bank az osztalékot a 10. számú részvényszelvény beszolgáltatása ellenében valamennyi intézeténél pengőértékben fizeti ki. Az osztaléknak pengőértékben történő kifizetésénél a megfelelő aranykorona-összeget a törvényes értékarány (1:1.1585) alapján számítják át. Ha a szelvénybirtokos nem mutatja be szelvényét beváltás végett, a bank ezt úgy fogja tekinteni, hogy a szelvénybirtokos az aranyban való fizetésre irányuló igényét az idézett rendelet értelmében fenntartani kívánja; ez a korábbi években esedékessé vált, még el nem évült szelvényekre is vonatkozik.

ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ↠ Telefon: 16-1-27

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

BESZÉDES SZÁMOK a Községi Takarékpénztár mérlegében

A magyar gazdasági élet ezúttal is nagy várakozással tekintett a *Községi Takarékpénztár* mult évi működésének pénzügyi eredményei felé, amelyek mindenben igazolják azt a tételt, hogy erre az intézményre a székesfővárosnak valóban komoly szüksége volt. Mindenekelőtt megállapítható, hogy a *Községi Takarékpénztár* rendkívüli mobilitásával mindenkor kielégítette a főváros igényléseit és gyümölcsözően kezelte azokat a vagyonértékeket, amelyeket a betévők bizalma odahelyezett. A magyar gazdasági életben is imponáló számarány a *76.5 milliós tétel*, amelyet a takarékpénztár kezel és ez a szám évről-évre történt fokozatos emelkedés révén jutott el erre a magasságra. Minden oldalról megnyilvánuló bizalom övezi a Községi Takarékpénztárt, amelynek vezetője: *Reményi-Schneller* Lajos megérdemli a főváros és a közgazdasági körök legteljesebb elismerését.

A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága január 31-én tartott ülésén *Reményi-Schneller* Lajos dr. vezérigazgató előterjesztése alapján megállapította a Takarékpénztár 1933. üzletévére vonatkozó mérlegét. A Takarékpénztár 1933-ban érte el, mint városi intézmény, fennállásának ötödik évfordulóját. A Takarékpénztár öt év alatt elért fejlődésének legszembetűnőbb eredménye *betétállományának ez idő alatti fejlődése.* A takarékkönyvekre és folyószámlára elhelyezett betétek összege ugyanis az 1928. évi 22.2 millióval szemben, 1933-ban 62.9 millió pengőre növekedett. *Betétei tehát 1933-ban is 5.6 millióval növekedtek.* Ez legjobb bizonyítéka a székesfőváros lakossága részéről a Takarékpénztárral szemben *mindinkább fokozódó bizalomnak.* Ha a székesfőváros községi folyópénzeit és különleges rendeltetésű betéteit (13.6 milliót) ehez hozzászámitjuk, úgy a Takarékpénztár összesen *76.5 millió pengő betétet kezel.*

Az 1933. üzletévben bonyolította le a Takarékpénztár véglegesen a *Parkváros Rt.* tranzakciót is, amivel a Takarék érdekkörébe nagykiterjedésű svábhegyi és gellérthegyi telkek, valamint az ugyancsak újonnan megszerzett váciúti telkek kerültek.

A Takarékpénztár hitelezési tevékenységének természetesen korlátokat szabtak a viszonyok, mindazonáltal váltótárcájának állománya 42.6 millióról 47.9 millióra növekedett. Az intézet tehát új hitelek nyujtásával ez évben is segítségére volt a gazdasági életnek. Erőviszonyainak gondos szem előtt tartásával ez év folyamán is mindenkor kielégítette a Takarékpénztár a Székesfővárosnak rövidlejáratú, átmeneti hiteligényeit.

A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök állománya az év végén 21.5 milliót tett ki. A Takarékpénztár e tétel alatt kimutatott hiteleinek bonitását a kihelyezés idején tanusított körültekintő gondosság biztosította. Az intézet *értékpapirjainak* értékelésénél a 80—1934. M. E. számú rendeletben megadott azt a kedvezményt, amely azoknak a tényleges forgalmi áraknál magasabb értékelését is megengedi, *egyáltalán nem vette igénybe*, sőt ezekben a kimutatott értékekkel szemben jelentős tartalékok rejlenek.

Bár a Takarék jövedelmei a mult évvel szemben csak jelentéktelenül csökkentek, gondos megfontolás után a belső erők fokozására irányuló célt tartva helyesnek, — s figyelemmel a pénzügyi kormány intencióira is — az igazgatóság a székesfőváros vezetőségével egyetértően arra az elhatározásra jutott, hogy *ez évben osztalék fizetését nem javasolja.* Ezirányú elhatározásában döntően befolyásolta az igazgatóságot az a tény is, hogy a Takarékpénztár részvényeinek *több mint 99 százaléka a székesfőváros tulajdonában van.* A megfelelő leírások és tartalékolások után mutatkozó mérlegszerű tiszta nyereséget az igazgatóság a *tartalékalaphoz csatolni* javasolja.

Imrédy Béla pénzügyminiszter kitüntetése. Feltűnően meleghangú kéziratban tüntette ki a kormányzó *Imrédy* Béla dr. pénzügyminisztert, akinek kiváló odaadással és fáradhatatlan ügybuzgalommal a hazának tett értékes és eredményes szolgálatai elismeréséül az *I. osztályú magyar érdemkeresztet* adományozta. A legmagasabb kitüntetés meleg visszhangra talált a politikai, gazdasági és társadalmi életben, ahol teljes egészében értékelik azt a hatalmas tevékenységet, amelyet a pénzügyminiszter eddigi hivatali működése során kifejtett. *Imrédy* Béla pénzügyminiszter a magyar pénz értéke törhetetlen hűségű és keménykezű őrének bizonyult. Tudása és megbízhatósága teremtett kedvezőbb légkört az ország részére külföldi hitelezőinknél és a devizagazdálkodás enyhítésével megnyitotta az utat a lendületesebb exportpolitika számára. *A kitüntetés igazolása annak a pénzügyi politikának, amelyet Imrédy Béla pénzügyminisztersége alatt követett.*

Hetven esztendős a Foncière biztosító. A modern értelemben vett Magyarország kialakulásának első esztendőiben alakult meg Budapesten a *Fonciere Biztosító Társaság* és az elmult hetven év alatt óriási munkát végzett a biztosítási ügy fejlesztése és a biztosítási eszme népszerűsítése terén. A Fonciere azóta is tartja vezető pozicióját a magyar piacon és a legnagyobb magyar intézetek sorába tartozik, amelynek alaptőkéje egymillió pengő, dijtartalékainak összege közel tízmillió, életbiztosítási tőkeállománya pedig megközelíti a hatvanmillió pengőt. A magyar nemzetgazdaság frontján továbbra is vezető szerepet visz a Fonciere, amelynek az *Adria Biztosító Társaságba való beolvasztásáról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.* A nagymúltú magyar intézet fúziója csak *jámbor óhajtás* bizonyos külföldi képviseletek részéről, azonban ilyen irányú tárgyalások meg sem kezdődtek és a Fonciere munkássága továbbra is a magyar biztosító hírnevének öregbítését szolgálja. A mai vezetőség: ***Kun*** Károly és *Janovitz* József igazgatók változatlanul haladnak azon az úton, amelyet a magyar biztosítási ügy nagy alakja, *Ribáry* Mór jelölt ki és a jól végzett munka öntudatával tekintenek vissza az alapítás óta eltelt hét évtizedre. A közgazdasági életben oly jelentőségteljes jubileumot a Fonciere ezévi közgyűlésén fogják megünnepelni.

A Pesti Hazai Takarékpénztár beszámolója a tavalyi üzletévről. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága január 30-án tartott ülésében megállapította az 1933. üzletévi mérleget és nyereség-veszteség számlát és elhatározta, hogy a február 15-ére egybehivandó 94. rendes közgyűlésnek az 1,156 900.22 pengőt tevő nyereség felosztására nézve a következő javaslatot fogja előterjeszteni: Fizettessék osztalékra minden részvény után 3 pengő, tehát 200.000 darab részvény után 600.000 pengő, dotáltassék a rendes tartalékalap 100.000 pengővel, fordíttassék jótékonycélra 12.000 pengő, a felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdijára 18.390 pengő, a tisztviselők külön jutalmazására 70.000 pengő és az alapszabályszerű jutalékok levonása után megmaradó 192 526.96 pengő az 1934. évi nyereség- és veszteségszámlára irassék át. Az egyes mérlegadatok az elmult évben az egész gazdasági életben uralkodott stagnáció következményeként bizonyos csökkenést tüntetnek fel. A betéti könyvecskékre elhelyezett betétek 72,334.808.93 pengőről 71,928.531.34 pengőre, a folyó- és csekkszámlára elhelyezett betétek összege 42,117.720.65 pengőről 33,545.688.03 pengőre apadt. A váltótárca álladéka továbbra is visszafejlődő irányzatot mutat. Az adósok és értékpapir előlegek, úgyszintén az egyéb adósok álladéka az előző évhez képest alig változott. A jelzálogkölcsönök álladéka egyes kölcsönvisszafizetések folytán 57,777.333.35 pengőre szállt le. Megfelelően csökkent a két szövetkezetre engedményezett törlesztéses kölcsönök álladéka is, míg a forgalomban lévő egyesületi záloglevelek, melyeknek álladéka 13,507.000 sv. frank és 3,125.400 S az oknál fogva nem tüntet fel lényeges változást. Az intézet értékpapírtárcája 9,175.745.35 pengőt tesz. Ami a nyereség- és veszteségszámlát és ezzel összefüggésben a kimutatott tiszta nyereséget illeti, mind a bevételnél, mint a tiszta nyereségnél természetszerű csökkenésnek kellett beállani. A ténylegesen elért üzleti eredményből ez évben is 5 pengőről 3 pengőre csökkentett osztalék kerül kifizetésre.

„Fanto" Egyesült Magyar Ásványolajgyárak Rt. A *Magyar Általános Hitelbank* Budapest és az *Österreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe* Wien, illetve az *N. V. Maatschappij voor Beheer van Effecten* Amsterdam érdekkörébe tartozó magyar petróleumvállalatok, névszerint: a *Budapesti Ásványolajgyár r.-t., Magyar Fanto Művek r.-t., Magyar Olaj- és Vegyipar r.-t., Felsőmagyarországi Olaj- és Vegyiipar r.-t., Nyugatmagyarországi Olaj- és Vegyiipar r.-t.* és *„Unio" Olaj- Gépzsír és Vegyiipar r.-t.* fenti cég alatt fuzionálnak, mely alkalommal az összes társaságok reorganizáltattak és anyavállalataikkal szemben fennálló tartozási terhek alól mentesíttettek. Az egyes társaságok aktivái rendkívül óvatos értékelés alapján szerepelnek az új mérlegben, s az új társaság alaptőkéje 3,000.000 pengőben nyer megállapítást. A társaság vezetését *Fényes* Lajos és *Wettstein* Miklós dr. ügyvezető igazgatók vették át, míg az igazgatóságban különböző érdekeltségek képviselői foglalnak helyet.

A „Ház és Telek" új száma. Most jelent meg gróf *Somssich* Tihamér és *Szende* Péter Pál új lapjának, a *„Ház és Telek"*-nek második száma, amely sok érdekes cikken kívül közli *Halom* Dezső cikkét, valamint *Harrer* Ferenc nyilatkozatát.

Helyreigazítás. A *Fővárosi Hirlap* január 10-i számában a Royal Orfeumban vendégszereplő Josephine Baker reklámozásáról szóló közlemény jelent meg, amelyre vonatkozóan *Harsányi* Bernát ügyvéd, hivatkozással a sajtótörvény 20. §-ára helyreigazítást kér tőlünk, amelyet kívánságára szószerint közlünk: „Valótlan, hogy a hirdetések szövege szerint a vendégjáték meghosszabbításáról szó sem lehetett, mert a hirdetések a vendégjáték meghosszabbításának lehetőségéről nem szólottak. Valótlan, hogy a hirdetések szerint a művésznő szerződése január 1-től kezdve más külföldi város szinpadára kötelezte. A hirdetésekben ilyesmiről nem volt szó. Végül valótlan, hogy a reklámhirdetések akár hirlapokban, akár plakátokon azt közölték volna, hogy a vendégjátékot *sikerült* meghosszabbitani. A sikerült kifejezést a hirdetések nem használták, közölve csupán annyi lett, hogy a vendégjáték prolongáltatott."

„Az Adóügyi Kiskáté 1934" című könyv, amely az összes *ma érvényben lévő* köztartozásokat, az adófelmondási, adóbevallási, végrehajtási, az adótörlési jogszabályokat s az adócsalás és jövedéki büntetőjogra vonatkozó rendelkezéseket lexikonszerű feldolgozásban ismerteti, most jelent meg Dr. *Szepesy* Mihály és dr. *Kovács* Jenő összeállításában. A lexikonszerű és a laikusok által is nagyszerűen kezelhető könyvecske ára 1.50 P. és kiadóhivatalunkban is kapható.

Mauthner Ödön Magtermelő- és Magkereskedelmi Rt. magpiaci jelentése. Az elmult héten még fokozottabb érdeklődés mutatkozott a tavaszi vetőmagvak iránt. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért budapesti paritásban 100 kilonként: Vörös köles 10—10.50, káposztarepce 25—26, napraforgómag fehér 22—23, lenmag kisszemű 23 50—24 50, lenmag nagyszemű 27—28. Jegyzések feladóállomásról: Kék mák 36—37, Viktória borsó 9.50—10.50, Express borsó 14—15, Lencse nagyszemű 28—34, kisszemű 18—20, Lucerna nyers 120—130, Lóhere nyers 150—160, tavaszi bükköny 8—9 pengő.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Cipőszállítást a köztisztasági hivatal alkalmazottai részére: Baross Szövetség 5425, Keresztény Iparosok Országos Szövetkezete 4180, Nagy János 2300, Hutkai József 2286, Dornbach Jakab 2260, Czompó Imre 2250, Bezák János 2247, Matócza István 2200, Rudalics Ignác 2170, Takács Gyula 2180, özv. Schwetz Mihályné 2150, özv. Gara Menyhértné 1675, Nagy Péter 870, Máté Mihály 865, Benkő István 850, Lampert János 840, Kosztándi Ferenc 760, Magyar Bőriparosok Szövetsége 688, összesen 38.516 pengő vállalati áron.

Kőművesmunkát a lágymányosi elöljáróság épületének átalakításánál: Zilahi Balogh Gyula 7106,

Burkolómunkát ugyanott: Piazza Antal 5708,

Asztalosmunkát ugyanott: Ocsenás Jánosné 4449,

Mázolómunkát ugyanott: Schuller János 2310 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Németvölgyi-uti új élelmiszerpiacon építendő községi élelmiszerárusító épület munkáira pályáztak:

Kőművesmunkára: Wagner Gyula 1204, Wersetz Márton 1217, Olchváry J. 1253, Pelkó Béla 1319, Seif Gyula 1445 pengővel.

Ácsmunkára: Tőke György 2026, Marinka Imre 2173, Ertl József 2250, Popper Zsigmond 2250, Kozma Pál 2256 pengővel.

Tetőfedő munkára: Krisch Fekete János 378, Juhász Ferenc 378, Zsolnay Ferenc 468 pengővel.

Bádogosmunkára: Csizly Mihály 314, Predmerszky 352, Lakos Jenő 446 pengővel.

Asztalosmunkára: Mecséri József 367, Fischer András 386, Gery Lajos 440 pengővel.

Lakatosmunkára: Beke Lajos 418, Frindt Agoston 718, Bendekovits 787, Hermann 795, Klekner Lászlóné 877 pengővel.

Mázolómunkára: Tomi Lajos 418, Liktor Ferenc 448, Rácz Márton 467, Gyarcsik 587 pengővel.

Üvegesmunkára: Bukova Lajos 139, Braun 159,

Szigetelő munkára: Elek Szilárd 567, Helvey Tivadar 602,

Villanymunkára: Kaffka 295, Dreschler 232 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Magyar Műanyagáru Gyár
V., Hollán-utca 3 ✦ Telefon: 17-9-39
Készít: műfából koporsókat a legszebb és legdíszesebb kivitelben, műipari és iparművészeti tárgyakat. — Műmárványból kozmetikai tégelyeket, reklám hamutálcákat, lapokat, W. C. ülőkét egy darabból egyszerű és többszínű luxuskivitelben.

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

KELLER PÁL
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, KÖZPONTI FŰTÉS, LÉGSZESZ, VÍZ VEZETÉK, CSATORNÁZÁS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, I., ATTILA-UTCA 15. (Alagut-u. sarok.)
Telefon: 65-2-72. Telefon: 65-2-72.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-8-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. február 14. 7. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Öt millió

Ebben a szegény világban igen szép csengése van ennek az összegnek, bár a szükségletekhez viszonyítva, nem mondhatjuk soknak. Annál nagyobb, annál tiszteletreméltóbb azonban ez az öt millió, ha ideírjuk, hogy ezt az öt milliót Budapest székesfőváros egy hónap alatt, január havában közmunkákra költötte. Helyesebben, igazában úgy mondanánk: módjában volt közmunkákra költenie. Így van ez: akárhogyan magyarázzuk is a dolgokat, akárhogyan siránkoztunk is annakidején, amikor a költségvetést kezünkbe kaptuk, hogy a főváros már nem tudja teljesíteni régi feladatait, már nem az a régi grandiózus munkáltató, aki a multban volt és aki nemhogy embert, de az Erzsébet-tér verebeit sem engedte soha éhezni.

Hát most sem hagyja éhezni. A különbség csak az, hogy amíg a multban mindenkiről munkával lehetett gondoskodni, ma bizony sok szegénynek a főváros lakosságának áldozatkész gondoskodásából, ingyen kell elfogadnia a betevő falatot. Mert a főváros szociális gondoskodásának nincsenek és ne is legyenek határai, de amellett munkát is kell juttatni, mert nemcsak a munkásnak, de a munkaadónak is meg kell élnie. A szociális gondoskodás terén esztendők óta áldott segítsége, vetélytársa akadt a fővárosnak, *Horthy* Miklósné főmagasságú asszony személyében, akinek akciója a szegények egész hadseregét látja el minden szükségessel.

De az elháritott éhség, a betömött száj, a megenyhült gyomor még nem jelent mást, csak a társadalmi nyugalmat és éppenséggel nem a gazdasági élet megindulását, megmozdulását. A gazdasági életet könyöradománnyal, ingyenkenyérrel nem lehet lendületre kapatni. A gazdasági élet motorját csak, egyedül és kizárólag, a munka tudja fűteni. Aki munkát ad, nemcsak kenyeret és társadalmi nyugalmat nyujt, hanem életet is. A magángazdálkodás még mindig nehezen mozdul, bár ha van valahol a világnak egy kis zuga, amelyben biztosan érezheti magát a tőke, a pénz, akkor az a mi kis csonka hazánk. Politikai tótágasok és szaltomortálék izgatják a világ egyik felét, a gazdasági válság újabb és újabb rohamai ingatják meg a másik felét, amint azt csak éppen az elmult napokban láttuk a sziklaszilárdnak, menyországnak hirdetett Csehországban láttuk. Mi szegények vagyunk, de szilárd talapzaton állunk erkölcseinkben, politikánkban és szűkös kis gazdaságunkban is.

És ha a fővárosnak, a mi Budapestünknek, az utolsó esztendőkben össze is kellett húznia az erszénye száját, ezen a csonka földön mégis ez a milliós város a legszilárdabb pont. Szapulhatják ezt a várost az ellenségei, lehet a kormányzatnak az a tiszteletreméltó véleménye, hogy reformokra van szükség a városházán: azt az egyet senki nem tagadhatja és senki nem is tagadja, hogy a magyar gazdasági élet motorjába még ma is, a mai lesorvadt viszonyok között is Budapest székesfőváros szállítja a legtöbb és a legjobb minőségű benzint.

Ezt a legtöbb és legjobb benzint jelenti az az öt millió is, amelyet a főváros januárban közmunkákra költött. Dicséretére legyen mondva az adminisztrációnak, hogy elő tudta teremteni és méginkább az, hogy a jövőre, az elkövetkezendő tavaszi és nyári hónapokra még nagyobb összeget helyezhet kilátásba. Máris tudjuk, hogy — mint eddig, az idén is — *az átlagos havonkénti beruházási összegek a tavaszi és nyári hónapokban lényegesen emelkednek*, mert a különböző építkezések és más útjavítások a kedvezőbb évszakok idején kerülnek végrehajtásra. A tavasz és a nyár igazi virágait az idén, Isten segedelmével, Tabánnak és Erzsébet-sugárútnak fogják hívni Budapesten. Hinnünk kell, hogy azok az óvatos és körültekintő, mindenkor inkább pesszimisztikus, mint bizakodó számítások, amelyekkel a városházán eddig is dolgoztak, a jövőben is be fognak válni. És akkor Budapest továbbra is a legnagyobb munkáltatója marad az országnak.

Ez a bizakodás tölti el a főváros lakosságát és kell, hogy az országét is eltöltse. Akkor történik ez, amikor a főváros a politika napirendjén szerepel. Örvendetesen azzal a céllal, hogy még kevesebb politika maradjon az életében. Az öt milliónak azonban meg van az a tanulsága, hogy ennek a fővárosnak meg lehet, talán meg is kell reformálni az adminisztrációját; de *amit ez az adminisztráció eddig csinált, azt meg kell becsülni.*

KERESZTES-FISCHER belügyminiszter:

Legtávolabb áll tőlem az autonómia jogainak bitorlása, csupán egy érdek fűt: a főváros érdeke

A belügyminiszter kijelenti a Fővárosi Hirlap útján, hogy nincs tervben a fővárosi alkalmazottak fizetésének egyenlősítése az államiakkal

Célszerű módosítások a törvényjavaslat tervezetén
A közigazgatási bizottság rendkívül viharos ülése

A fővárosi törvényjavaslat körül még mindig a képviselőház bizottságában folyik az egymással ellentétes argumentumok csatasorba állítása és elmondható, hogy a bizottság tagjai: közöttük elsősorban ismert városházi politikusok *a legnagyobb szakszerűséggel és lelkiismeretességgel fejtik ki nézeteiket és módosító indítványaikat.* A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter koncilliáns magatartásáról is, aki nem ragaszkodik a javaslat szószerinti szövegezéséhez és *minden méltányosságot figyelembe vesz, ami a leendő törvény gyakorlati alkalmazását megkönnyíti.* Az általános vita hevessége lényegesen enyhült a részletes tárgyalásnál és bizonyos, hogy az eredeti javaslat kapcsán felmerült aggodalmak *túlnyomórészt eloszlanak* a végleges szövegezésben. Lényegesen hozzájárul az eddigi izgalmas atmoszféra letompításához, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető tagjai: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Payr* Hugó, *Usetty* Béla és *Petracsek* Lajos minden alkalmat felhasználnak, hogy az illetékes szerveket meggyőzzék a szükséges módosításokról és tárgyalásaik olyan eredményeket értek el, amelyek révén bizonyosra vehető a kardinális kérdésekben fennforgó ellentétek áthidalása.

Az állam fedezi a főpolgármester költségeit

Az általános vita lezárása után már megnyilvánultak a belügyminiszter koncíliáns érzelmei, aki honorálta *Kozma* Jenő benyujtott módosításait. Ezzel szemben azonban olyan indítvány hangzott el, hogy

a főváros élén a főpolgármester helyett főispán álljon,

akit az államfő nevez ki. A budapesti főispánság tervezésére vonatkozó törekvést azonban a bizottság többsége nem támogatta. *Payr* Hugó a főváros közgyűlésének főpolgármester-választó jogának szükségét emelte ki, *Wolff* Károly pedig arra utalt, hogy *a főpolgármestert nem szabad elszakítani az autonómiától.* Azt kívánta ezután, hogy a kegyúri bizottság elnöke ne a főpolgármester, hanem a polgármester legyen. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter meghallgatta a bizottság tagjainak érveléseit és hozzájárult ahhoz, hogy

a jövőben a kinevezendő főpolgármesternek a főváros ne folyósítson reprezentációs költséget és hogy a kegyúri bizottság elnöki tisztét a polgármester töltse be.

A bizottság elnöke csak római katolikus lehet, ha tehát a polgármester nem katolikus, úgy a kegyúri bizottság elnöki tisztét a rangidős katolikus alpolgármester fogja ellátni. *Ragaszkodik a főpolgármester elnevezéshez*, amely bizonyos megkülönböztetést jelent a vármegyékkel szemben. Hozzájárult ahhoz is, hogy a mai főpolgármester élvezze a reprezentációs költségeket és lássa el a kegyúri bizottság elnöki tisztségét is.

Egyelőre megmarad a választási rendszer

Nagy vita volt *a választott bizottsági tagok számának megállapítása körül.* Ennek a kategóriának a felemelését kérték és általában tiltakoztak az *ajánlási rendszer ellen.* Élénk helyesléssel kísérték *Payr* Hugónak azt az indítványát, hogy kerületenként minden politikai párt lajstromára lehessen szavazni, ha a pártot ötven szavazó ajánlotta és ha

a párt a kerületben ötezer pengő bánatpénzt tesz le.

Amennyiben egy bizottsági tagot megválasztanak a párt lajstromáról, *úgy a bánatpénzt visszafizetik.* A mozgalmas vita a belügyminiszter válaszával ért véget, aki kimutatta, hogy *a fővárosi választójog reformja ma nem időszerű.* A választott bizottsági tagok számának leszállításával egyidejüleg mérsékelik az örökös tagok számát is és így megkerülhető a sérelem és

megmarad a régi törvény koncepciója is.

Hozzájárultak ahhoz az indítványhoz, hogy a könyvtári igazgató és a főlevéltáros is tagja legyen a közgyülésnek. *Az ajánlási rendszer a mai formák között egyelőre megmarad.* A következő tanácskozások során *Kozma* Jenő azt indítványozta, hogy a szakbizottság tagjainak száma legalább 9, legfeljebb 15 legyen, a pénzügyi szakbizottság pedig 25 tagból álljon.

Sajtónyilvánosság az egész vonalon

Ugron Gábor hibáztatta, hogy egyedül a pénzügyi szakbizottság ülései lesznek nyilvánosak, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy *a zárt ülések nem váltak be.* Indítványozta, hogy

az összes szakbizottságok nyilvánosan tanácskozzanak,

az elnök azonban egyes ügyeknek *zárt ülésben való tárgyalását elrendelheti.* Hasonló értelemben szólaltak fel a bizottság többi tagjai is és alátámasztották a *Fővárosi Hirlap* évek óta folytatott akcióját, hogy

a városházi szervek tanácskozásain ismét állítsák vissza a legteljesebb sajtónyilvánosságot.

Többen tiltakoztak az ellen, hogy a főpolgármester bármikor átveheti a szakbizottságokban vaó elnöklést, amellyel szemben a belügyminiszter nem változtatta meg az eredeti szöveget. Hozzájárult azonban ahhoz, hogy

szavazategyenlőség esetén mindkét véleményt együttesen a közgyűlés elé terjesszék,

ahol megismétlik a szavazást, amíg a két ellentétes vélemény közül az egyik többséghez nem jut.

Hozzájárult a szakbizottságok nyilvánosságához,

olymódon, hogy a zárt tárgyalás szükségességét az elnök fogja megállapítani.

A polgármester határozatai megfellebbezhetők

Széleskörű és magasnívójú vita alakult ki *a közgyülés és a polgármester hatásköréről.* Az a régebbi elgondolás, hogy a polgármester saját hatáskörében 100.000 pengőig ügyletkötési és utalványozási joggal ruháztassék fel, olyképpen módosult, hogy

az értékhatárt 50.000 pengőre szállították le.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a javaslat elgondolása szerint az összes visszatérő szolgáltatásokra nemcsak a bérletek, valamint a haszonbérletek terére korlátozódjék a polgármester ilyen hatásköre. Kijelentette a belügyminiszter, hogy

a polgármester kiutalványozási jogával szemben a belügyminiszterhez lehet fellebbezni minden határozatot.

Rassay Károly figyelemreméltó argumentumokat hangoztatott, amikor kimutatta, hogy a kormány-

zás és az adminisztrálás kettéválasztásával *megoszlik a végrehajó hatalom célszerű gyakorlása.* *Bródy* Ernő azt hangoztatta, hogy ilymódon

polgármesteri diktátort

fognak kinevezni, amellyel szemben a belügyminiszter kijelentette, hogy ragaszkodik a rendelkezés lényegéhez. *Rassay* Károly hibáztatta, hogy

a törvényhatósági tanácsot megszüntették

és annak hatáskörét a polgármesterre, illetve a közgyűlésre ruházzák át. A belügyminiszter ezzel szemben kimutatta, hogy a költségvetésmegállapítás a közgyűlés joga és ennek keretében tehát a polgármester minden utalványozást eszközölhet. Hozzájárult

a költségvetés tárgyalására szánt idő meghosszabbítására

olymódon, hogy tizennégy nap alatt a vita befejeződjön. Ezek szerint az általános vita két ülésen, a részletes vita kilenc ülésen, az üzemek vitája pedig három ülésen lebonyolódhatik.

Tilos a számszéki jelentések publikálása

A számszék hatáskörének körülírásáról szóló szakasznál több módosítást terjesztettek be, amelynek eredményeképpen a belügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó hozzájárulni a változtatásokhoz, ha

a számszéki igazgató negyedévenként jelentést készít a belügyminiszter és a polgármester számára.

Ezeket a jelentéseket *a pénzügyi bizottság minden alkalommal letárgyalja.* A módosítás szerint elfogadták a szakaszt: az ilyen jelentéseket a pénzügyi bizottság *zárt ülésen* tárgyalja és aki az ott tárgyalt anyagot bármely módon, egészben vagy részben közzéteszi, *vétséget követ el és háromhónapig terjedhető elzárással büntetendő.*

A tisztviselők kinevezése és előléptetése

A főpolgármester és a polgármester kinevezési joga is nagy vitát provokált, amelynek során több módosítást terjesztettek be. A belügyminiszter hangoztatta, hogy

a tisztviselők választásánál csak az objektív szakszerűség fog érvényesülni.

Hozzájárult több módosításhoz, amely különösen a főpolgármester és a polgármester kölcsönös *vétójogára* vonatkozik.

A fentiekben ismertettük a bizottsági tárgyalás eddigi lényeges eseményeit. A részletes bizottsági tárgyalást szerdán folytatják. A tervek szerint *a képviselőház plénuma február 21-én kezdi meg a fővárosi javaslat vitáját.*

Izgalmak a közigazgatási bizottság ülésén

A székesfőváros közigazgatási bizottságának hétfői ülésén majdnem az összes felszólalók foglalkoztak a fővárosi törvényjavaslattal és ennek kapcsán *éles támadásokat intéztek az adminisztráció ellen. Petrovacz* Gyula és *Bánóczi* László hangoztatták, hogy a javaslat tárgyalásánál

a belügyminiszter számos meglepő adatot terjesztett elő,

amelyekről az autonomia képviselői nem birtak tudomással. Elmondották, hogy a főváros olyan adatokat juttatott a belügyminiszter számára, amelyek szerint különböző címeken *12 millió pengős megtakarítást lehet elérni.* Érthetetlen, hogy miért készített akkor a főváros hivatalos adminisztrációja olyan költségvetést, amely tízmilliós deficitet helyez kilátásba. Bánóczi László megkérdezte, hogy a főváros két főtisztviselője:

Borvendég Ferenc alpolgármester és Szemethy Károly tiszti főügyész valóban résztvettek-e a törvénytervezet előkészítő munkájában.

Borvendég alpolgármester betegsége miatt távol maradt az ülésről. *Szemethy* Károly tiszti főügyész azonban később megjelent és

kategórikusan megcáfolta ezt az állítást.

Kijelentette, hogy még 1932-ben polgármesteri rendeletet kapott, amely hivatkozott a belügyminiszter leiratára, aki arra kért választ, hogy milyen tapasztalatokat szereztek a szakhivatalok az 1930. évi XVIII. törvénycikk kapcsán. A tiszti főügyész a körkérdésnek megfelelően

41 gépírásos oldalnyi terjedelmű válaszban mutatott rá a tapasztalatokra

és ezt az írásművet eljuttatta *Sipőcz* Jenő polgármesternek. A polgármester az ülésen kijelentette, hogy *a maga részéről ezt a jelentést nem továbbította a belügyminiszternek, mert számos intézménytől még nem érkeztek meg a szükséges válaszok.* Közölte azt is a polgármester, hogy a törvénytervezet kapcsán

felterjesztést intézett a belügyminiszterhez,

amelyben közigazgatási vonatkozású módosítások figyelembevételét kérte. Nyomatékosan utalt a polgármester végül arra, hogy *a főváros adminisztrációjának vezetői az autonómia megingathatatlanságának a hívei és természetesen ezt az álláspontot a jövőben sem fogják megváltoztatni.*

Kereszt es-Fischer Ferenc belügyminiszter: Figyelembe veszem a fővárosi vezető tényezők véleményét

Általános érdeklődés és figyelem kíséri a fővárosi javaslat képviselőházi bizottsági tárgyalását, amelynek során különösen ellenzéki oldalról olyan váddal illették a kormányt, hogy *hatalmi törekvések fűtik a törvény meghozatalánál.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy a fővárosi törvényjavaslat intencióiról a legilletékesebb tényezőhöz:

Keresztes-Fischer Ferenc dr.

belügyminiszterhez

forduljon, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Ismételten kijelentem, hogy semmiféle politikai tekintet és különösen semmiféle pártokra való tekintet nem vezette a kormányt, amikor a javaslatot előterjesztette. Sajnálom, hogy a vita során túlságosan előtérbe jutottak *bizonyos politikai aggodalmak,* amelyek pedig csak arra alkalmasak, hogy elhomályosítsák a javaslat elbírálásának tekintetében a tisztánlátást.

— Megingathatatlan az a meggyőződésem, hogy az alkotmány és az önkormányzati élet olyan fontos tényezői a magyar közéletnek és annak a magyar multnak, amelyet a nemzet végigélt, hogy enékül az alkotmányosság nélkül a nemzet már régen nem létezett volna. Miután ez a felfogás áthatja az összes mértékadó tényezőket, *nem lehet jóhiszeműséggel a kormányról feltételezni, hogy a javaslattal alá akarja ásni az önkormányzatot és sérelmet akar ejteni az alkotmányon.*

— Elhangzottak olyan vádak is, hogy a kormány a javaslattal *rá akarja tenni a kezét a főváros vagyontárgyaira.* Ezekre a vádakra nem válaszolok, miután ezek *a kormány jóhiszeműségét és tisztességét* vonják kétségbe.

Végleges és átmeneti intézkedések

— A törvényjavaslatban élesen el kellett határolni a rendelkezések két kategóriáját. Az egyik *végleges rendezést* tartalmaz szervezeti és ellenőrzési szempontból, a másik pedig *átmeneti intézkedést,* amely meghatározott időre szól. A főpolgármesteri állás betöltése tekintetében történt változtatás és a polgármesteri állás betöltése tekintetében való korlátozás azok a rendelkezések, amik tulajdonképpen az autonómia szervezetében vagy jogkörében bizonyos változást idéznek elő, ellenben ennek a résznek többi rendelkezései az autonóm szervezet benső hatáskörének eltolását jelenti, *az önkormányzat teljességében azonban változást nem hoznak magukkal.*

— Átmeneti időre vonatkozó rendelkezésekről sok előzetes vita hangzik már most el, holott ebben van a legkevesebb politikum. Ez a rendelkezés nem célozmást, minthogy *a főváros háztartása szempontjából olyan intézkedések történhessenek, amelyeket az önkormányzati szervek rendes működése mellett nem tudnának rövid idő alatt és hatékonyan keresztülvinni.* Mindenesetre csatolni fogom a javaslathoz a tervezetet és ennek előkészítésébe be fogom vonni a főváros vezető tényezőit.

Megtakarítás illetményleszállítás nélkül

— Tiszta helyzetet kívánok teremteni *az illetmények kérdéséről,* amelyek körül máris nagy izgalmat tapasztalok. Elismerem, hogy különösen a vezető tisztviselőket nem lehet olyan alacsonyan dotálni, mint az államiakat, mert *a fővárosiak önálló vezető emberek,* akik óriási vagyoni értékekért felelősek. A kényszerhelyzetben azonban, — amely különösen a főváros hatalmas deficitje miatt állott elő, — *orvoslásra van szükség és ennek eszközeit meg fogjuk találni.*

— Nem tervezem, hogy egyenlősítsem a fővárosi alkalmazottak fizetését az államiakkal,

de a számszerű adatokban lehetőséget látok a megtakarításra. *Ha megtakarításokat lehet elérni, anélkül, hogy az illetményekhez hozzá kelljen nyulni, úgy ezt a legnagyobb örömmel venném.* A megtakarítási lehetőségek kimunkálására tervezetet készítek, amelyben mindent felsorolok. A főpolgármester a jövőben igénybeveheti az eszközöket arra, hogy először a háztartás egyensúlyát helyreállítsa, másodszor, hogy gazdaságosságot biztosítson és természetesen *átvizsgálhatja az adminisztrációt* abból a szempontból, hogy úgy a személyzeti létszám, mint az ügyvitel tekintetében rend teremtessék.

Nem vezet hatalmi törekvés

— Keretet szabunk a főpolgármester részére, hogy *kivételes hatáskörében* megtehesse a szükséges intézkedéseket a költségvetés egyensúlyára, az adózó közönség érdekében a gazdálkodás gazdaságosabbá tételére és az adminisztráció olcsóbbítására. Szükebb keretek közé nem lehet szorítani ezt a törekvést, a részletek megállapítása felett azonban *hajlandó vagyok a fővárosi vezetőemberek mérlegelését figyelembevenni.*

— Hangsúlyozni kívánom, hogy *nem vezet semmiféle animozitás, vagy hatalmi törekvés* és a legtávolabb áll tőlem az autonómia jogainak bitorlása, csupán egy érdek fűt: a főváros érdeke. Meggyőződésem, hogy a törvénymódosítással elérjük azt az eredményt, hogy *a fővárost fenyegető deficit veszedelmét elhárítsuk.* Ez a legfontosabb és ha ez bekövetkezik, úgy a törvénymódosítás elérte a maga legfontosabb célját.

Felépítik a hetedik kerület előljáróságának székházát az Erzsébet-sugárút vonalán

Elkészítették és letárgyalták az építkezés terveit

A törvényhatósági tanács a mult év őszén nem engedte meg, hogy a VII. kerületi előljáróság hivatalai számára a Csengery-utcai ház bérleti szerződését meghosszabbítsák, hanem utasította a polgármestert, hogy készíttessen előterjesztést új székház építésére. A terveket a középítési ügyosztály elkészítette és hétfőn mutatták be annak az értekezletnek, amelyen az elnöki, a magasépítési, valamint a városgazdasági ügyosztályok vezetői, referensei és *Hamvasy* István dr. tanácsnok, a kerület előljárója vettek részt.

Az új előljárósági székház terveiről *beavatott helyen* ezeket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A terveket az előljáróság hivatalainak szükségletéhez képest a mérnökök munkájának megkezdése előtt több megbeszélésen állapították meg. Az új előljárósági épület a Dob-utca és Hársfa-utca között fekvő üres fővárosi telken épülne fel. A létesítendő Erzsébet-sugárút végleges vonalának megállapítására nem kell várni, mert

a szabályozási tervek szerint a mai Dob-utca északi házsora kerül csak lebontás alá.

A Körúttól a Városligeti felé vezető szakaszon az Erzsébet-sugárút már a régi Dob-utca vonalán fog haladni, tehát

az új VII. kerületi székház tulajdonképen az Erzsébet-sugárúton fog állni

és ennek megfelelő reprezentációs külsővel kell birnia. Az építkezés az eddigi számítások szerint

800.000 pengőbe kerül.

Erre ugyan nincs fedezet, de a mostani házbért véve alapul, abból tíz év alatt törleszthető volna az építkezés, tehát a probléma kölcsön útján is könnyen megoldható. Másik lehetőség a fennmaradó telekrész értékesítése volna, bár erre nem gondolnak egyelőre.

— Az új székházban csak előljárósági hivatalok lesznek, természetesen beköltözik oda az anyakönyvvezetőség és a többi bérházban elhelyezett egyéb városi hivatal is. *Földszinten a tisztiorvosi hivatal, a szegénybetegek rendelője és a népjóléti osztály kapnak helyet.*

Üzlethelyiségek nem lesznek.

A tervek rövidesen a törvényhatóság elé kerülnek és ha az építkezés mellett döntenek, amihez ha a kormány is hozzájárul, úgy még ebben az évben elkészülhet az új VII. kerületi székház.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Weisz Fülöp RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

Fabinyi kereskedelmi miniszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a telekértékemelkedési adó bevezetéséről és a készülő városszabályozási törvényről

A főváros két év alatt köteles elkészíteni egész területének általános szabályozási és városrendezési terveit – A telekértékemelkedési adóból teremtik elő a közterületek kiképzésének és a közművek lefektetésének a költségeit

Az Erzsébet-sugárút megnyitása körül keletkezett bonyodalmak a kormányt is foglalkoztatják. Mindenekelőtt arról van szó, hogy *a kormány a fővárosi közmunkák tanácsának előterjesztése alapján törvényjavaslatot készít a telekértékemelkedés megadóztatásáról*, aztán felmerült az a gondolat is, hogy nemcsak a fővárost, hanem az összes vidéki városokat és nagyobb községeket is szabályozási tervek kidolgozására kell kényszeríteni. A kormány e kétirányú törvényhozási intézkedéssel elsősorban azt a célt akarja szolgálni, hogy *az építőipari vállalkozások kedvet kapjanak nagyobbarányú munkálatok megindítására, másrészt így akarja a kormány előteremteni a község- és városrendezéssel kapcsolatosan felmerülő költségek fedezését.*

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi minszter,

akivel ebben az ügyben alkalmunk volt beszélni, a következket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyelőre csak tervezetről van szó, amely még nem tekinthető törvényjavaslatnak. Célunk az, hogy a javaslat törvényerőre emelésével

szabályozásra és ennek folyományaként munkaalkalmak nyujtására kényszerítsük a városokat és községeket,

egyben pedig *gondoskodni akarunk a közt terhelő városrendezési és szabályozási költségek fedezetének az előteremtéséről.*

— Ami a törvényjavaslat első célját illeti, ebben a tekintetben abból az elgondolásból indulunk ki, hogy

kötelezni kell nemcsak a fővárost, hanem minden olyan várost és nagyobb községet, amelynek 5 ezernél több lakosa van, egész területükre kiterjedő általános szabályozási és rendezési tervezetnek a kidolgozására és pedig kéthéven belül.

Ezekben a szabályozási tervekben meg kell jelölni az érdekelt városoknak és községeknek azokat a területeket, amelyeket közterek, játszóterek, templomok, vagy iskolák céljaira akarnak felhasználni.

A törvényjavaslat másik célja a közt terhelő költségeknek az előteremtése.

Ezen az alapon módot nyujtunk a készülő új törvényben a szabályozást végrehajtó városoknak és községeknek arra, hogy engedélyt kérjenek telekértékemelkedési járuléknak a kivetésére. Budapesten külön telekértékemelkedési adónak a bevezetéséről lehet szó és pedig *nemcsak az Erzsébet-sugárút megnyitásával kapcsolatosan, hanem a Boráros-téri híd és később az új óbudai híd megépítésével kapcsolatosan is.*

A telekértékemelkedés megadóztatásából lehet majd előteremteni azokat az összegeket, amelyek a közterületek kiképzéséhez és a közművek lefektetéséhez szükségesek.

Tervbevettük a Közmunkatanács hatáskörének a kiterjesztését is, valamint az építési rendészet régi keletű problémájának megoldását.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszternek a városok és községek szabályozásáról, a Közmunkatanács hatáskörének kiterjesztéséről és az építészeti rendészetről szóló törvényjavaslattervezet első, nyers alakjában *széleskörű értekezlet elé kerül megvitatás céljából.*

Ezt a nagy értekezletet a kereskedelmi miniszteriumban tartják meg és az értekezletre meghívják elsősorban a székesfőváros illetékes tényezőit,

továbbá azoknak a vidéki városoknak és nagyobb községeknek a képviselőit is, amelyekre a törvényjavaslat egyes rendelkezései vonatkoznak. Nem kétséges, hogy a kereskedelmi miniszternek az a terve, amely az Erzsébet-sugárút megépítésével kapcsolatosan telekértékemelkedési adó bevezetésére vonatkozik, *erős lökést fog adni annak az építkezési tevékenységnek, amely az Erzsébet-sugárút vonalában már is életjelt adott magáról.*

ban vannak. Állást foglalni a tarifamérséklés kérdésében egyelőre nem lehet és a javaslat elkészítésénél is a legnagyobb körültekintéssel kell eljárnunk, tekintettel

az esetleges tarifamérséklés súlyos pénzügyi kihatásaira.

Az elektromosáram reviziójára vonatkozó tervezet egyébként már régen készen van és azt rövidesen a szakbizottság és az autonómia illetékes szervei elé fogjuk terjeszteni. Ez a tervezet az említett közgyűlési határozatnál már sokkal előbb készült és nem annyira ármérséklésre, mint inkább *arányosításra, továbbá az alapdíjas rendszer bevezetésére vonatkozik.* Ez a tervezet megszünteti azt a sokszor kifogásolt állapotot, hogy a nagyfogyasztók drágábban fizetik a villanyt, mint a kis háztartások, holott az, általános kereskedelmi szokás az, hogy az

aki többet fogyaszt, árengedményben részesül.

— Ezenkívül foglalkozunk egy másirányú kedvezménnyel oly iparágak számára, amelyek a munkaszüneti napokon, tehát vasárnap és ünnepnapokon, valamint éjszaka is fogyasztanak nagyobb mennyiségü áramot.

Idetartoznak a szállodák, vendéglők, kávéházak, szóval az úgynevezett vendéglátó ipar, valamint a színházak, szórakozóhelyek, mozik és a magánügyógyintézetek.

Ezekkel az érdekeltségekkel már eddig is folytattunk tárgyalásokat és *most olyan javaslat elkészítésén dolgozunk,* hogy

ott, ahol az évi áramfogyasztás legalább 5000 kilowatt óra,

a vasárnapi fogyasztást az érvényes tarifánál 20%-kal olcsóbban számoljuk el. Ez azt jelenti, hogy az összfogyasztás 1/7-déből 20%-os kedvezményt kapnak.

Ez a kedvezmény az elektromosművek bevételénél körülbelül 60.000 pengő minuszt jelent évente a mai fogyasztás figyelembevételével.

A utcai reklámok árkedvezményéről is szó van, a kedvezményes kirakat-tarifát már bevezettük, ennek az elszámolása külön, automatikusan működő árammérővel történik.

— A harmadik kérdés, ami foglalkoztatja az ügyosztályt,

a piacok világítása.

Itt sürgősen rendet kell teremteni. A vásárcsarnokokban például a vásárigazgatósággal számolunk el, az gondoskodik a világításról. Más a helyzet azonban az új zárt piacokon, ahol egyes helyeken a vásárigazgatóság gondoskodik a világításról és az számol el a fogyasztókkal, másutt viszont maguknak az árusoknak van külön villanyórájuk.

Van olyan piac is, ahol mind a két rendszer van érvényben.

Ennek a tarthatatlan állapotnak akarunk most végetvetni és az erre vonatkozó megbeszélések már meglehetősen előrehaladott stádiumban vannak az ügyosztály, a közélelmezési osztály és a vásárigazgatóság között.

Villanydíjmérséklést kérnek a főváros összes kereskedelmi és ipari érdekeltségei

Kimutatják, hogy a környező államokban mindenütt olcsóbb a világítási tarifa — A világítási ügyosztály megfelelő megoldást készít elő

A kereskedelem és az ipar és általában a villanyáramot fogyasztó közönség már régóta érzi azt a súlyos aránytalanságot, ami a villamos áramdíjak és a mai kereseti lehetőségek között jelentkezik. Legutóbb a *Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos Egyesülete, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, a Baross Szövetség, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, a Nagykereskedők Országos Szövetsége, a Fűszerkereskedők Országos Egyesülete, a Fővárosi Kereskedők Egyesülete, az Országos Kereskedő és Iparos Szövetség* fordultak közös memorandummal a fővároshoz, amelyben az elektromos tarifa leszállítását kérték.

A kereskedelmi érdekeltségek *egyik vezető tagja* az akcióról ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tanulmány tárgyává tettük, hogy a környező államokban az elektromos vállalatok milyen tarifával dolgoznak és az összehasonlításból az tűnik ki, hogy a Magyarországot övező összes államokban,

az áramfogyasztó kereskedők sokkal jobb helyzetben vannak.

Igy például *Wienben* a háztartási áram és az üzleti áram díjai között nincs különbség, holott Budapesten az üzletekben fogyasztott villamos energia 60 százalékkal drágább. *Pozsonyban* az üzletek villanyárama ugyan körülbelül 20 százalékkal drágább, mint a háztartásoké, ezzel szemben a reklámvilágításért, ha 500 órán túl veszik igénybe, körülbelül 66 százalék engedményt élveznek. *Zágrábban* a háztartási és üzleti áramszolgáltatási ár között csak 10 százalék a különbség, de azért itt is 50 százalékos előny mutatkozik Budapesttel szemben. *Belgrádban* 20 százalékkal drágább ugyan az üzleti áram, de van egy szerződéses tarifa, amely szerint, ha valaki 500 kilowattot fogyaszt havonta, 66 százalékos mérséklés lép életbe. *Szófiában* a háztartási és kereskedelmi áram elszámolása ugyanazon alapon történik, még pedig 40 százalékkal olcsóbban, mint Budapesten. *Bukarestben* alapdíjas rendszer van, ott tekintettel vannak a háztartási áramszolgáltatásnál a kisebb vagy nagyobb lakásokra és a havonta elfogyasztott kilowattmennyiségre. Az alapdíj itt kb. 20 százalékkal olcsóbb, mint Budapesten és a nagyobb fogyasztók engedményben részesülnek. Igy például, ha valaki havi 75 kilowattot fogyaszt, akkor az első 30 kilowattig az alapdíjat számítják, további 30 kilowattot kb. 20 százalékkal és a még további 15 kilowattot mintegy 45 százalékkal számítják olcsóbban.

— Az akcióban tömörült kereskedelmi érdekeltségek azt kérik, hogy

az üzletek számára is a lakásoknál érvényben levő alacsonyabb díjszabást vezessék be,

és szüntessék meg azt az anomáliát, hogy drágábban fizettetik az áramot azokkal, akik 240 hektowattnál többet fogyasztanak évente. Miután a székesfővárosnak a legkomolyabb érdeke, hogy kereskedelmét megmentsük a pusztulástól, a főváros kereskedelme bízik benne, hogy a *főváros vezetősége a kérés teljesítésénél elmegy a legmesszebbmenő határig.*

Az árleszállítási mozgalommal kapcsolatban kérdést intéztünk

Morvay Endre dr.

főjegyzőhöz,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetőjéhez, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— A főváros közgyűlése legutóbb *Wolff* Károly indítványára elhatározta, hogy a törvényhatósági bizottság a közüzemi árak díjmérsékléséről a polgármestertől javaslatot kíván. A közgyűlés határozata folytán az *ügyosztály már megkezdte az erre vonatkozó adatgyűjtést és a számítások is folyamatban vannak.*

A megszünteteit üzemek felesleges munkásainak elhelyezésére a főváros a kormány és a magángazdaság segítségét kéri

Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a főváros központi munkáselhelyező irodát létesített és ennek egyik legfőbb rendeltetése, hogy az üzemi racionalizálás folytán megszűnő, vagy megszüntetett üzemek, illetve üzemi műhelyek feleslegessé vált munkásait, kereken 600 embert, a város más intézményeinél és üzemeinél kenyérhez juttassa. A központi iroda állandó összeköttetésben van az összes üzemekkel, intézményekkel, *az elhelyezésnek mégis súlyos nehézségei vannak:* a 600 munkás túlnyomó része még mindig bizonytalan sors elé néz.

Mivel a főváros képtelen a többszáz embernek kenyeret adni,

a polgármester most a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara útján a magánvállalatok segítségét kéri.

A kamarához intézett átiratban a főváros rámutatott arra, hogy a műhelyek leépítése tulajdonképpen a *magánipar mozgalmának következménye* és így a magánvállalatok, a magángazdaságnak bizonyos mértékben erkölcsi kötelessége, hogy a kenyértelenné vált embereket foglalkoztatáshoz juttassa. Utal a főváros arra is, hogy az üzemek megszüntetését sürgető mozgalom folyamán az ipari körök állandóan hangoztatták, hogy a *megszűnő hatósági üzemekből kiszoruló munkások kenyérkeresetét biztosítani fogják.* A főváros reméli, hogy ennek a vállalt kötelezettségét a magángazdaság most beváltja.

A főváros azonban nem elégedett meg a magániparhoz intézett felhívásával, hanem *Becsey* Antal, a világítási és vízvezetéki bizottság elnökének kezdeményezésére

a polgármester felterjesztést intéz a belügyminiszterhez is

és tolmácsolja a fővárosnak azt a kérését, hogy az elbocsájtás előtt álló munkások sorsáról megfelelő módon gondoskodjon.

A főváros illetékes körei remélik, hogy a szociális érdekű feliratnak meg lesz a kívánt eredménye.

Budapest részvétele a római nemzetközi egyházművészeti kiállításon

Némethy tanácsnok a népművelési telepek népszerűségéről

Szombaton nyílott meg Rómában *a nemzetközi egyházművészeti kiállítás*, amelynek magyar részét a székesfőváros anyaga dominálja. A kiállítás megnyitására és a fővárosi anyag rendezésére *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetője, Rómába utazott.

Elutazása előtt felkerestük

Némethy Károly dr.
tanácsnokot,

aki a római kiállításon való részvételről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A római nemzetközi egyházművészeti kiállítás magyar csoportja *kis templomot* ábrázol, ennek a főoltára a székesfőváros tulajdonképpeni kiállítása. A főoltár mellett oldalt nyolc fülke nyílik, ebben van elhelyezve a kiállítás egyéb anyaga, oltárképek, kegyszerek, egyházi ruhák, részben újak, részben az egyház régebbi felszereléseiből kiválogatott anyag. A székesfőváros által kiállított oltár a középkori szárnyas oltárok izlése szerint készült művészi alkotás, *Ohmann* Béla és *Weichinger* Károly iparművészek műve. A domborított sárgaréz szárnyasoltár főalakja Szent László, a két szárnyon pedig négy dombormű látható, ezek

Szent László életének egy-egy jelenetét ábrázolják.

A szárnyakon kívül a Golgota kínzóeszközei vannak feltüntetve. Az oltár előlapja Ábrahámot, Izsákot és Melhizedeket ábrázolja, ez szintén sárgarézből készült. Ugyancsak művészi az oltár felszerelése is: a gyönyörű feszület, négy gyertyatartó, a kánontáblák, a misekehely, a terítő, a misekönyv és az áldoztatókehely. E két utóbbi *Tabó* Lóránd tervei szerint készült.

— A magyar egyházművészet és iparművészet magas színvonaláról tanuskodó oltárt

a főváros a római egyházművészeti kiállításra készíttette,

de megvan már a további rendeltetése is. Amint a kiállításról visszakerül, az új, modern stilusban épített *városmajori plébániatemplom egyik mellékoltára lesz.*

Némethy tanácsnoknál érdeklődtünk a főváros *népművelési munkájának* aktuális eseményei iránt is, mire a következő választ kaptuk:

—A mult tanévben több népművelési telepet állított fel a főváros, melyeket ebben tanévben tovább építettünk és specializáltunk. *Ezek a népművelési telepek a közönség körében népszerűek.* A most kezdődő második félévre beiratkozott hallgatók száma ismét jelentékenyen megnövekedett. Az óbudai mezőgazdasági oktatást kultiváló népművelési telepet, a belvárosi nyelvtanfolyamokat, az erzsébetvárosi műszaki továbbképző tanfolyamot és a józsefvárosi kisiparos és kiskereskedő továbbképző tanfolyamot

tömegesen támogatják.

Mégis legnagyobb sikere talán a Stefánia Szövetség székházában elhelyezett *női művelődési telepnek van*, ahol a hallgatók a női hivatás helyes betöltésére, főként pedig a családi életre, a gyerek, az otthon gondozására, a háztartás racionális vezetésére nyernek hasznos ismereteket megfelelő előadások keretében. Az Operaházban és a Nemzeti Színházban rendezett olcsó népművelési előadások

telt házak előtt folynak.

Megállapítható, hogy a közönség egyrésze olyan elemekből kerül ki, akik Operába, vagy komoly drámai színházba eddig még nem jártak. Már megkezdte a népművelési bizottság az idei, a szokottnál is nagyobbszabású nemzeti gyermekhét megszervezésének előkészületeit.

Reális ajánlatok hiányában más rendszerű útportalanításra tér át a főváros

Visszautasítják az árdrágítást célzó olajárakat

A tavaszi közmunkák sorában mindenkor jelentékeny figyelmet érdemel az *útolajozás* lefolytatása, amely azt célozza, hogy a budai és a pesti oldalakon még mindig sajnálatosan nagykiterjedésü makadámos utak portalanítását biztosítsák. A fővárosnak évek óta az a törekvése, hogy ezt a primitiv útburkolási rendszert lehetőleg csökkentse és beszédes számadatok mutatják, hogy az ilyenirányú célkitüzés évről-évre eredményeket ért el. Néhány évvel ezelőtt *még másfélmillió négyzetméternyi terület olajjal való portalanítása vált szükségessé, legutóbb azonban már csak hétszázezer négyzetméter felület volt olyan,* amelynek olajozása nem volt elkerülhető. Az út- és csatornaépítési ügyosztály a közelmultban írta ki a pályázatot ennek a területnagyságnak porolajjal való borítására és bizonyos, hogy az idei konkurrenciában is

felvonulnak az összes olajipari vállalkozások és képviseletek.

Az évenként lefolytatott útolajozások azonban mindenkor káros intermezzókkal tarkulnak, mert *az olajipari vállalatok legkitünőbb üzlete az utak portalanítása.* Ehhez a müvelethez ugyanis nem szükséges finomított olajminőség, hanem az a *teljesen értéktelen massza,* amelyet más célra nem lehet felhasználni és így tulajdonképpen nincs másról szó az olajcégek részéről, minthogy *a számukra felesleges hulladékért horribilis megtérítéshez jussanak.* Mindezek ellenére

állandó kísérő jelensége a versenytárgyalásoknak a kartellszerű előzetes megállapodás.

amely megnyilvánul az árak egyformaságában és mutatja, hogy *a vállalatok valósággal felparcellázták egymás között a szállítandó mennyiségek kvótáját.* Városházi körökben már most bizonyosra veszik, hogy az olajvállalatok taktikázásával ebben az évben is számolni kell.

— Nem kétséges, hogy az olajvállalatok ismét megpróbálkoznak túlzott igényeik keresztülhajszolásával — mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — és mint a mult évben, úgy

az idén is rohamot intéznek a horribilis hasznok biztosítására.

A mult évben például magasabb egységárakat követeltek, mint az előző évben, amelynek következményeként *a polgármester megsemmisítette a pályázatot.* A második versenytárgyaláson már lényegesen olcsóbb ajánlatokkal jelentkeztek, mert azt tapasztalták, hogy *a főváros vezetősége határozottan visszautasít minden túlzott próbálkozást.*

— A főváros ebben az évben meg akarja előzni az ilyen esetek megismétlődését és ezért

előzetes figyelmeztetést adott a szóbajöhető vállalkozóknak, hogy reális ajánlatokkal jöjjenek,

mert ellenkező esetben *ez a zsíros üzlet végleg kicsúszik a kezükből.* A figyelmeztetés magában foglalta azt a *fenyegetést* is, hogy amennyiben a porolajozást ismét túlzott hasznok elérésére kívánnák felhasználni az érdekeltek, úgy

a főváros saját hatáskörében más portalanítási rendszerre tér át

és ebben az esetben eltekint az újabb pályázat kiírásától. Az illetékes ügyosztályban természetesen titkolják a kényszermegoldás módszereit, azonban bizonyos, hogy *az olajvállalatok felelénkült mohósága láttán beszüntetik az olajvállalatokkal való kapcsolatot.*

Remélhető, hogy a kategórikus figyelmeztetés meggondolásra készteti az útolajozásban résztvenni szándékozó cégeket és talán nem kell tartani attól, hogy *túlzott igényekkel indokolatlanul megkárosítsák a főváros háztartását.* Értesülésünk szerint az útolajozást abban az esetben, ha az ajánlatok mégis elfogadhatóknak mutatkoznak, *májusban* megkezdik.

PESTI KIRAKAT

Halló!

Igazán senki sem foghatja ránk, hogy a drágaság prédikátorai lennénk. Sőt ellenkezően. Ha tollal lehet olcsóságot csinálni, akkor mi éjjel-nappal ezen fáradoznánk. De azért olcsóság és olcsóság között ***is van különbség. Mert mit ér az olyan olcsóság,*** *amelyre az ember a másik oldalon meg ráfizet? Mit ér például az a krémes-lepény, amellyel a józsefvárosi dumpinget csinálták és amelyre nem is egy ember az életével fizetett rá. Vagy mit ér az az olcsó, de romlott élelmiszer, amelyre a megtakarított összeget tízszeresen, ha ugyan nem százszorosan fizetjük rá patikaszámlában?*

Mégis örömmel, boldogan láttuk a Király-utca ***sarkán, hogy a szegény embereknek is juthat olcsó,*** *sőt potom pénzen jó falat. Reméltük, hittük, hogy* ***ez igy lesz, hogy nem lesz hiba az egészség frontján nem lesz baj a tisztaság és higiena körül Inkább hajlandók voltunk belenyugodni az ordináré, kiabáló, süvöltő és tótágastalló Halló-zásba,*** *amit az élelmes vállalkozó mindnyájunk esztétikai érzékének és izlésének megcsúfolására betelepített a* ***vurstlból a város közepébe.***

Halló! — bömböli utánunk a cím. a felirat. a betű és ahogy benézünk a kirakatablakokon, hajmeresztő vásári látvány tárul a szemünk elé. Reggeltől-reggelig nyüzsgő, hullámzó élet, a nagyváros legvegyesebben összeverődött tömege tolong itt és ostromolja a nyilt kondérokat a kissé gyanús, de feltétlenül olcsó eledelekért. A modern lacikonyha ez — modernség nélkül. Mert a modern lacikonyha ellen nem lenne panaszunk. Ha az modern, tehát legeslegelső sorban az egészségre ártalmatlan lenne. De tartunk tőle, hogy nem az. Ebben a Halló című lacikonyhában napszámban nem szellőztetnek és a mai influenzás időkben egymásra prüszkölnek a tolongó vendégek. Egymás arcába és egymás ételére. A nyitott kondérok sem óvják meg se portól, se bacillustól az ételt, maga ez a szellőztetésnélküli tolongás azonban kész betegség. Ráadásul az egykori Király-kávéház hátulsó helyiségében valóságos vurstlit is létesítettek, ahonnan azután por és piszok száll előre a lacikonyhába.

Örülünk, ha szerény pénzért ehetik a szegény ember. Akik azonban a városkép szépségére figyelnek, jó lenne, ha betiltanák az ordító reklámot, hiszen jó ételnek úgy sem kell cégér. Ezenfelül azonban sokkal fontosabb, hogy a VII. kerületi tisztiorvos minél többet látogassa ezt a helyiséget, amelyben naponta az emberek százai fordulnak meg és ahonnan egy egész város egészségére kell a tisztiorvosnak vigyáznia. Kezdje azon, hogy egy-két órára üríttesse ki a helyiséget és naponta többször egy-két órás szellőztetést rendeljen el. Erre még a mozikat is kötelezik, ahol pedig nem is árulnak nyilt tüzön készített palacsintát és rántott halat rohseibnivel.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

PÉRY DEZSŐ
OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
BUDAPEST, I., ATTILA-KÖRÚT 2.
Telefon: 56—2—51.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek.
ajtóvédők.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Szállít saját bányájából: **Réteges lapos követ,**
kerti utak valamint makadám utak építéséhez **murvát.** Építkezésekhez **köport, salakot**
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Filiér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Átszervezi és új alapokra helyezi a főváros az inségakciót

Munkateljesítmény a hatósági támogatásért — Budapesten 40.000 a munkanélküli családfő

A főváros inségenyhítő tevékenysége keretében most már több mint 12.000 családról gondoskodik és a 98 főzőhelyen naponta szétosztott ebédek száma 60.000 fölött jár. Az élelem, a ruha, tüzelő és egyéb segélyekben a reászorulók mostanáig minden ellenszolgáltatás nélkül részesültek. A hatóságok az idők folyamán azt a tapasztalatot szerezték, hogy *ez a ez a rendszer sem társadalmi, sem szociális szempontból nem megfelelő.* Egyrészt megalázza a jelentkezőket azzal, hogy alamizsnát kapnak, másrészt, mert az embereket leszoktatja a munkáról. A külföldi és a vidéki városok túlnyomó része már korábban bevezette *a munkateljesítés ellenében nyujtott segélyezési rendszert,* amely általában bevált. A szociálpolitkai bizottság multheti ülésében foglalkozott ezzel a kérdéssel és amellett foglalt állást, hogy a főváros is térjen át erre a rendszerre, a munkateljesítmény ellenében nyujtott segélyadásra. Szó sincs azonban a kényszerhelyzetben levő emberek kihasználásáról, az egész munkateljesítésnek inkább szimbólikus jelentősége van, amely alól természetesen a betegek, rokkantak, elaggottak, gyermekek és asszonyok mentesülni fognak.

A segélyezés új rendjéről

Liber Endre
alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros és általában a helyi hatóságok közjótékonysági tevékenysége a világháboru óta gyökeresen megváltozott. Azelőtt kizárólag betegek, elaggottak, munkaképtelenek és a gondozás nélkül maradt gyerekekről kellett gondoskodni. Ma ezek a közsegélyre szorulóknak csupán egy kis töredékét ölelik fel,

a segélyre szorulók tömegét a munkanélküliség folytán kenyértelenné vált emberek alkotják.

— A mult évben statisztikát készítettünk, amelyből kiderült, hogy a székesfőváros inségenyhítésére rátalt családok több mint *nyolcvan százalékában a családfő munkaképes.* Az egyre nagyobb méreteket öltő nyomor következtében *a főváros mind nagyobb összegeket kénytelen segélyekre fordítani,* hogy az önhibájukon kívül nyomorgók tízezreit az elpusztulástól megmentse. Tudatában vagyunk azonban annak, hogy ellenszolgáltatás nélkül a huzamosabb segélynyujtás *káros következményekkel* jár, amelyek előbb-utóbb jelentkezni fognak a székesfőváros gazdasági, szociális és erkölcsi életében is. Az inségenyhítés kereteinek szükítése, az egyre fokozódó munkanélküliség miatt nem vihető keresztül. Arra kell tehát törekednünk, hogy

az inségenyhítés jelenlegi rendszerének megváltoztatása révén kiküszöböljük a hatósági segélyezés legsarkalatosabb hibáit.

A munkabíró munkanélküliek ellenszolgáltatás nélküli segélyezése közgazdasági és szociális okokon kívül etikai szempontból is káros, mert *idővel hajlamossá teszi az embereket a munkakerülésre és az önérzetes emberek munkakészségét is károsan befolyásolja.*

— A közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály már évek óta foglalkozik a kérdéssel, hogyan volna lehetséges az inségenyhítés régi rendszerét

szociálpolitikai alapelvekre felépített értéktermelő segélyezési rendszerre átalakítani,

hogyan lehetne az ellenszolgáltatás nélkül nyujtott segélyezés helyébe a munkateljesítés ellenében nyujtott segélyezést bevezetni. Az ügyosztály hosszasan tanulmányozta az összes külföldi és hazai eljárásokat, *elsősorban a magyar vidéki városok módszereit,* de Budapest különleges körülményeinél fogva egyik sem mutatkozott alkalmasnak. *18 évnél idősebb munkaképes férfit fogjuk munkára behívni.* A női inségmunka megszervezése egyelőre még akadályokba ütközik, de e tekintetben is vannak elgondolásaink.

— Az inségesek egészségügyi ellátása is a városra hárul, baleset elleni biztosításukról külön fog gondoskodni a főváros valamelyik *magánbiztosító társasággal kötött szerződéssel.* Az inségmunkásokat

városrendezési, útépítési munkákon kívül

az egyes intézmények fogják foglalkoztatni.

— Egyelőre, hangsúlyozom, csak tervről, kísérletről van szó, amely *még foglalkoztatni fogja az önkormányzat különböző szerveit és amennyiben megvalósul, ez sem történik egyszerre, hanem csak próbaidőre és fokozatosan.*

A magyar vidéki városokban általában azt az eljárást követik, hogy *segélyt csak a már lerótt munkaszolgáltatás után és annak arányában kaphat az inséges, vagy a kapott segély értékét azonnal le kell dolgozni.* Budapesten az óriási számu inségesek ily módon való munkába állítása keresztülvihetetlen, vagy olyan adminisztrációt kívánna, amelynek költségei a segélyösszeg nagyrészét felemésztené. Meg kell tehát állapítanunk, hogy sem a külföldön, sem az ország területén nem alakult ki olyan módszer, amelyet a milliós főváros utánozhatna.

Teljesen új rendszert kell tehát bevezetni,

új módszerrel kell kísérleteznünk, amely Budapest különleges helyzetét tartja szem előtt. Ennek, az egyelőre kísérletképen elgondolt, új rendszernek a lényegete a következő:

— A jövőben a munkaképes munkanélküli családfők családjuk segélyezésének jogát *kizárólag munkateljesítéssel szerezhetik meg.* Tökéletes megoldás az lenne, ha a munkanélküli inséges

hatósági segélyben csak a már teljesített munka ellenében és arányában részesülne,

mivel azonban erre nincs lehetőség, nem gondolunk arra, hogy a segélyezésért ellenértéket kapjunk, csupán azt kívánjuk, hogy *a munkaképes inségesek munkakészségüket bebizonyítsák.* A munkateljesítést nem arányosítjuk a juttatott segélyekhez. Az átlagos segélyezési összeget vesszük alapul és egy-egy családfővel olyan értékü munkát végezhetünk, amely 15—20%-nál kisebb annál a segélyösszegnél, amely egy-egy családra évente átlag esik.

Körülbelül három és fél millió pengő az az összeg, amit a főváros fizikai munkanélküliek segélyezésére fordít,

ebből 3 millió pengőt akarunk ledolgoztatni. A napi munkateljesítés idejét hat órában, értékét pedig 2 pengőben állapítanánk meg, másfél millió határás munkanapot dolgoztathatunk, ami azt jelenti, hogy egy évben 280—300 munkanapot számítva *(naponta átlagosan ötezer munkaképes inséges végezhet értéktermelő munkát.)* Miután ezidőszerint körülbelül 40.000 munkaképes munkanélküli családfő részesül segélyben, az előbbi számítás szerint egy-egy családfő évente 36 munkanapot volna köteles ledolgozni, tehát minden félévben összesen 18 napot.

— A munkák nagyrészét a téli hónapokra tervezi a főváros,

amikor a magángazdaság legkevesebb embert foglalkoztat és legnagyobb a munkanélküliség. A munkára beosztott inségesek naponta külön élelmiszerutalványt kapnak, hogy senki se dolgozzon éhesen. Olyan napokon, amikor mínusz 5 foknál hidegebb van, az inségmunkálatokat szüneteltetni fogjuk. Ha a családfő beteg, akkor *a családtagok közül a*

Folynak a pénzügyi és műszaki tárgyalások a budapesti gyorsvasútról

Szenzációs reformok a BSzKRT menetrendjében

Budapest közlekedésének megjavítása állandó gondoskodás tárgya az illetékes tényezőknek és a szorosan vett napiproblémákon túlmenően sűrűn folynak megbeszélések a különböző reformtervek megvalósítása érdekében. Közvetlenül a világháború befejezése után került előtérbe újból *a budapesti gyorsvasút megvalósítása,* amely iránt abban az időben külföldi vállalkozások is élénk érdeklődést tanusítottak. Az akkori elgondolások szerint a *a budapesti gyorsvasutat a föld alá helyezték volna* és a Duna alatt vezetendő alagutakkal hálózták volna be a fővárost. Később más tervek alakultak ki és ennek során mintául vették a külföldi városokban rendszeresített viaduktos magasvasúti rendszert, amely egyszeriben megoldotta volna *a gyors közlekedéshez fűzött követelményeket.* Mindezek a tervek azonban elhomályosodtak a gazdasági válság korszakában és ma már csak

olyan leegyszerűsített tervek állanak rendelkezésre, amelyek azt célozzák, hogy Budapest körül lehessen észszerű és olcsó gyors közlekedést megvalósítani.

A tervek sorában komoly feltűnést keltett az az elgondolás, hogy a *budapesti gyorsvasutat a rendelkezésre álló államvasuti vágányokon bonyolítsák le.* A fővárost köröskörül behálózza az Államvasutak vágányzata, amelyeken azonban sűrű közlekedést nem látunk és ezért tetszetősnek látszik az a megoldás, hogy villamossággal vontatott járművek száguldjanak köröskörül és *a belső városrészek forgalmának tehermentesítésével alakuljon* ki az egyes városrészek, valamint a környék közötti jó összeköttetés. Arról van szó, hogy

Kelenföldről kiindulva,

az összekötő-vasúti hidon át a pesti oldalon és onnan tovább folytatva a Keleti pályaudvar külső vágányhálózatának érintésével haladjon a vonal a Nyugati pályudvar—Angyalföld érintésével, tovább Ujpest felé, ahol az esztergomi vonalon az ujpesti hidon át balra kanyarodva

az Óbuda—Császárfürdő állomásnál

fejeződjön be a budapesti körforgalom. Ez a megoldás lehetővé tenné, hogy például a Keleti pályaudvar körzetének Obudára igyekvő utasai ne a belső városrészeken keresztül, hanem a jelzett útirányban tegyék meg az utat és ezzel egyszerűsítsék a mai forgalmi rendszer nehézkességét. Az ily módon elkészített gyorsvasút megalkotásához *kizárólagos villamos felsővezetékek megépítése szükséges,* tehát nem milliós befektetésekről, hanem lényegesen kisebb összeget igénylő áldozatokról van szó.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a gyorsvasúti körforgalom ügyének állásáról és a következő felvilágositást kapta:

— A térképekkel és a tervrajzok sokasságával ellátott tervezetek komoly számítások alapjait képezik az érdekelt intézményeknél. A MÁV nem zárkózik el Budapest forgalmának reorganizálásától és

hajlandó egyébként is felhasználatlan vágányzatát a Beszkárt rendelkezésére bocsátani,

arra azonban nem vállalkozik, hogy a szükséges technikai berendezéseket megvalósítsa. Ugy tudjuk, hogy a BESzKRT a közeljövőben a számítások perfekt befejezésével lép az illetékes körök elé és a különböző rentabilitási adatok tömegével illusztrálja, hogy *a budapesti körvasút megvalósítása milyen pénzügyi eredményekkel biztat.* Bekapcsolódik a gyorsvonat megvalósításába *az Autóbuszüzem is,* amely a különböző megállóhelyeken csatlakozó járatokat tart fenn, különösen olyan értelemben, hogy

a környékről érkező utasok a gyorsvasuton azonnali átszállási lehetőséget kapjanak.

— A költségek tekintetében a felsővezetékek építése, valamint az állomások létesítése hárul a villamosvasútra. Ezek a tételek együttvéve azonban

nem kívánnak számszerűleg sem hatalmas tételeket

és ezért még *a mai rossz konjunktúrában is előtérben áll ennek a tervnek rövid időn való életrehívása.*

Radikális reformok a BSzKRT új menetrendjében

A BSzKRT igazgatósága teljes erővel dolgozik *az új menetrend* összeállításán, amelynek keretében megvalósítani szándékozik a közlekedés gyorsítására és az utazóközönség kényelmére irányuló célkitüzéseket.

Az új menetrend alapelveiről

a *Fővárosi Hirlap* a következő értesülést kapta:

— Az összes relációk távolságát összevonják, hogy ezáltal a forgalom lebonyolításában ne következzenek be olyan zökkenők, amelyek ma az egymástól óriási távolságra fekvő végállomások között napirenden vannak. Az elgondolások szerint

egy-egy reláció hossza átlagban hét kilométerre terjed

és a végállomások *a város belső területére* koncentrálódnak.

— Mindazok a villamosok, amelyek az Erzsébet-híd és a Rákóczi-út irányából jönnek: *a Keleti-pályaudvarnál érik el a végállomást,* ahol a hurokvágányon visszafordulnak. A Ferenc József-hídon érkező és a Kálvin-tér—Muzeum-körút—Károly király-út—Vilmos császár-úton át haladnak, végállomásukat a *Berlini-téren* érik el. A visszaindításhoz szükséges

hurokvágányt a Sólyom-utcában, vagy pedig a Lehel-téren fogják megépíteni,

amelynek a költségeire 400.000 pengőt irányoztak elő. Ebben a kérdésben *a döntés néhány napon belül megtörténik.*

— A Margit-hídon át érkező budai villamosok a Lipót-körúton és folytatólag a Nagykörúton haladnak tovább és a *Boráros-téri végállomáson* változatlanul indulnak vissza.

— Magától értetődik, hogy a rövid relációk alkalmazása

az átszállójegyek rendszerének megnagyobbodását hozza magával.

Különösen sűrű átszállási forgalom alakul ki a Keleti-pályaudvari végállomásnál, Zugló és a Városliget irányába, a Berlini-téren a Váci-út és Ujpest irányába, valamint mindazokon a pontokon, ahol a villamosok relációja végződik.

— A közlekedési újításhoz tartozik az is, hogy megoldják

a Római-fürdőhöz való közvetlen közlekedés

kérdését. A tervek szerint a Berlini-térről *közvetlen villamosok indulnak, amelyek a budai Pálffy-téren átmennek a HÉV vágányaira.* Tizenöt új tipusú kocsit építenek erre a célra, ha azonban a költségek nagyobb tételeket követelnek, úgy *autóbuszjáratokkal* bonyolítják le a római strand megnövekedett nyári forgalmát.

Február
15-én, és 18-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Csütörtökön rendkívüli tanácsülés lesz. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester csütörtökön délelőttre rendkívüli tanácsülést hívott össze. Napirenden a Kereskedelmi Bank ajánlata szerepel, amely szerint a pénzintézet hajlandó 177.000 fontról szóló függőkölcsönét svájci frankra konvertálni. Városházi körökben az ajánlatot kedvezőnek találják.

Március 15-ig újjáalakítják a szakbizottságokat. A fővárosi törvény szerint a ügyosztályok mellé rendelt szakbizottságok mandátuma egy évre szól és minden esztendőben, legkésőbb március 15-ig az újjáalakítást meg kell tartani. A főpolgármester a legközelebbi közgyűlés napirendjére kitűzi a szakbizottságok tagjainak megválasztását és március 15-ig valamennyi szakbizottság újjáalakítása megtörténik.

Huszár főpolgármester meglátogatta az Almássy-téri népkonyhát. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester vasárnap délben, éppen ebédosztás idején, meglátogatta az Almássy-téri ingyen konyhát, amelyet *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag hívott életre, tart fenn és ahol naponta 500—800 szegény ember kap meleg, tápláló ebédet. A főpolgármester megelégedéssel hallgatta *Magyar* Miklós jelentését, amelyből kiderül, hogy minden formalitás nélkül jöhet bárki ételért: aki éhes, enni kap és nem keresik a származását, helybeli-e, vagy vidéki. A konyha felszerelését és a hőtartó edényeket a miniszterelnök engedelmével a honvédség adta kölcsön az akció céljára. Magyar Miklós arra kérte a főpolgármestert, hogy a fővárosi altisztek és tűzoltók levetett ruháit bocsássa a főváros az akció rendelkezésére, hogy kijavítva, szétosszák a lerongyolódott szegények között.

Előljárók áthelyezése. A polgármester ma rendeletet adott ki, amelynek értelmében *Unger* Béla belvárosi előljáró a Józsefvárosi előljáróságának a vezetését vette át, míg *Gömöry* Albert, a VIII. kerület eddigi előljárósja, a IV. kerületi közigazgatás élére került.

Morbitzer Dezső kitüntetése. A kormányzó *Morbitzer* Dezsőt, a székesfővárosi kertészet igazgatóját a Magyar Érdemrend III. osztályával tüntette ki. Ebből az alkalomból a Budai Társaskör meleg ünneplésben részesítette a keretészeti igazgatót. Az üdvözlő beszédet *Ripka* Ferenc v. főpolgármester tartotta, majd *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselő és *Király* Kálmán műszaki tanácsnok szólaltak fel.

Mégis átépítik a Verpeléti-úti házat, ahova áprilisi 1-én beköltözik a XI. ker. előljáróság. Multheti számunkban megemlékeztünk a magánépítési bizottságnak arról a feltűnést keltő állásfoglalásáról, hogy a XI. kerületi új előljáróság céljára megvásárolt Verpeléti-úti bérház *átépítési engedélyét nem véleményezte,* mert a függőfolyosós rendszert kifogásolta közhivatal céljára és egyéb aggályokat is hangoztatott. Értesülésünk szerint a bizottság legutóbbi ülésén ezt az állásfoglalását revizió alá vette és a napokban az építési engedélyt már el is készítették. A multkori meglepő döntést illetékes helyen így magyarázzák: — Tévedés, hogy a magánépítési bizottság el akarta volna gáncsolni a XI. kerületi előljáróság számára vásárolt Verpeléti-úti ház átépítését. Mindössze az történt, hogy *a határozathozatal előtt a bizottság szükségesnek tartotta az átalakítási terveket alaposan átnézni.* Ez időközben megtörtént és miután sikerült a felmerült aggályokat eloszlatni, az építési engedélyt kiadták. A magánépítési bizottság állásfoglalásának megváltoztatása tehát a legnagyobb akadályt elhárította, azonban a huza-vona bizonyos bonyodalmat mégis okozott, mert értesülésünk szerint *március 1-ére már nem tudják az új előljáróságot megnyitni.* A belügyminiszter az előljáróságot engedélyező leiratában tudvalevően kikötötte, hogy március 1-én kell megkezdeni az előljáróságnak a munkát, így most *a belügyminisztertől halasztást kell kérni.* A főváros vezetősége reméli, hogy a munka tempójának fokozásával sikerül elérni annyit, hogy nem lesz több egy hónapos késedelemnél és a nagyközönség számára az új kerületi előljáróság április 1-én megkezdheti működését.

Dr. Reményi-Schneller Lajos gyásza. Súlyos csapás érte dr. *Reményi-Schneller* Lajost, a Budapest-Székesfővárosi Községi Takarékpénztár érdemes vezérigazgatóját: édesapja, Schneller Gusztáv 75 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Hétfőn délután félnégykor volt a végtisztessége a régi tabáni temetőből, ahol díszesen felravatalozták az elköltözöttet. A temetésen megjelent Budapest székesfőváros vezetősége, nemkülönben a Községi Takarékpénztár egész igazgatósága és felügyelőbizottsága, továbbá a közgazdasági élet számos tényezője. A nagy papi segédlettel végzett beszentelés után, élén a roskadó koszorúkocsival, megindult a gyászmenet a németvölgyi temetőbe, ahol újabb beszentelés után az elhunytat elhelyezték a Schneller-család kriptájában. Dr. *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató a társadalmi élet legszélesebb köreiből szakadatlanul kapja a részvétmegnyilatkozásokat.

A pedagógusok különmunkáját óradíjjal honorálja a főváros. A polgármester most kiadott rendeletével szabályozta a községi iskolák tanerőinek különmunkadíját. Tanulmányi kirándulásoknál a vezető tanárok vagy tanítók *ezentúl óradíjazásban részesülnek.* Elemi-, iparos-, kereskedőtanonc- és ismétlőiskolai tanerők 40 fillér, a polgári iskolaiak 50 fillér, a középiskolai tanárok pedig 60 fillér óradíjat kapnak.

Megsemmisítették a temetkezési üzem versenypályázatát. A községi temetkezési üzem koporsószállítására hirdetett versenytárgyalás ajánlatainak az elbírálásánál kiderült, hogy az árak mintegy 10 százalékkal magasabbak a tavalyinál. A pályázatot a polgármester emiatt megsemmisítette és új versenytárgyalást írnak ki.

A Baross-utcai klinikák és kórházak panaszai. *(Levél a szerkesztőhöz.)* Mint ismeretes, a Baross-utcából a József-körútra és a József-körútról az Üllői-útra, vagy megfordítva, a fennálló rendelet értelmében semmiféle közlekedési eszköznek, illetve járműnek befordulni nem szabad. Ennek az a következménye, hogy úgyszólván az egész kocsiforgalom ezekből a tágas utcákból beszorul a klinikai telepet körülvevő utcákba, nevezetesen a Mária- és a Szentkirály-utcákba. *Ez a nagy zajjal járó közlekedési forgalom a betegek nyugalmát teljesen feldulja és tönkreteszi.* Hogy mit jelent az, ha egész éjjel szakadatlanul dübörög a betegek ablakai alatt az utca, azt részletezni felesleges. Viszont érthetetlen a rendeletnek idevonatkozó utasítása akkor, amikor tudvalevően a Kecskeméti-utcából a Múzeum-körútra, a Múzeum-körútról a Baross-utcába és Üllői-útra, az Andrássy-útról a Teréz-körútra stb. kijönni, illetve befordulni a járműnek szabad. Szinte érthetetlen, hogy ezek mellett a szűk, de rendkívül forgalmas uteák mellett épen a tágas és kisebb forgalmú utak közlekedése van teljesen elzárva. E lehetetlen állapotok enyhítésére egyszer már történt régebben intézkedés, éppen a klinikán fekvő betegek érdekében és intenvenciójára. Ez az intézkedés az éjjeli órákban a teherkocsik forgalmát a Mária- és a Szentkirályi-utcákról eltíltotta. Sokat azonban ez sem enyhít a helyzeten, mert éjjel és főkép hajnalban, az intézkedést senki sem ellenőrzi és a korareggeli órákban, valamint napközben a vásárcsarnokba igyekvő kocsik és egyéb közlekedési eszközök forgalma továbbra is teljesen tönkreteszi a klinikán fekvő betegek nyugalmát. A kilinikai betegek óhajtva várják a rendőrhatóság megfelelő intézkedését. *(Aláírás.)*

Május elsejére felmondott a főváros a Károly-körút 15. számú ház lakóinak. A közmunkatanács legutóbbi ülésén állást foglalt az Erzsébet-sugárút megnyitása és ezzel kapcsolatban a Károly-körút 15. számú ház lebontása mellett, amelynek helyén az új útvonal torkolata lesz. Mivel a bontást már a tavasszal el akarják végeztetni, a *Közmunkatanács sürgősen felmond a Károly-körúti ház mintegy 30 lakójának és üzletbérlőjének.* A felmondásnál az a furcsa helyzet állott elő, hogy a Közmunkatanács ezt a feladatot a fővárosra volt kénytelen áthárítani, holott ő a tulajdonos. A Károly-körút 15. számú bérházkomplexum eredetileg a főváros tulajdonában volt és azt nemrég cserélte el a Közmunkatanács tabáni ingatlanaiért, de a telekkönyvi átírás még nem történt meg. Ilyenformán jogilag még mindig a főváros a tulajdonos és így reá hárul a felmondás szerepe. A Közmunkák tanácsa a mult héten átiratban kérte fel a fővárost, hogy már a februári negyedben sürgősen mondjon fel a lakóknak. A felmondás megtörtént. A bérlők május 1-én tartoznak helyiségeiket kiüríteni.

Ünnepi vacsora a Terézvárosi Kaszinóban. A Terézvárosi Kaszinó (VI., Nagymező-utca 22—24.) a székesfőváros autonómiájának védelmében az Egységes Községi Polgári Párt országgyűlési képviselő tagjai által elért sikerek megünneplésére e hó 17-én este 8 órai kezdettel ünnepi vacsorát rendez. A vacsorán a párt országyűlési tagjai is megjelennek.

A Lipótváros újszerű fellendítése érdekében nagyszabású mozgalmat indított a Lipótvárosi Társaskör társadalmi nagybizottsága. Sajátos Lipótvárosi propaganda-ciklus keretében, kiváló szakegyéniségek előadásában, ismertetni kívánja azokat az építkezési, gazdasági és kulturális újításokat, amelyek a Lipótvárosban a nagy városrendezési program keretébe illeszthetők. Az első előadást február 14-én, este 7 órakor a Lipótvárosi Társaskörben Hajós Alfréd műépítész tartja „A Nemzeti Stadion elhelyezése a lipótvárosi Dunaparton" címmel és ezután Dési Géza dr. elnök, országgyűlési képviselő beszél a Lipótváros reformtörekvéseiről. Vendégeket az előadásra szívesen lát a kör, belépés díjtalan.

Francia vasutak magyarországi irodája. A francia-magyar idegenforgalmi kapcsolatok szempontjából különös érdeklődésre tarthat számot, hogy a Francia Nagyvasutak (Grand Réseaux) az IBUSz-t megbizta magyarországi hivatalos képviseletével. E megbizás módot ad arra is, hogy a francia vasutakra különféle kedvezményü jegykategóriák itt kiadhatók legyenek. A képviselet az IBUSz vigadótéri főirodájában már a legközelebbi jövőben megfelelő elhelyezést nyer.

Budapestet a világ legnagyobb fürdőmetropolisává fejlesztik

Beszámoló a Fürdőváros Egyesület ülésén

A *Budapest Fürdőváros Egyesület József Ferenc* dr. királyi herceg elnöklésével választmányi ülést tartott. A királyi herceg megnyitójában utalt arra, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter a fürdőváros egyesület legutóbbi közgyülésén bejelentette a fürdőváros terveinek megvalósítását. A bejelentést tett követte, mert azóta *kéthetenként a miniszter vezetésével letárgyalják a legsürgősebb tennivalókat.*

Az elnöki bejelentés után *Bierbauer* Virgil építészmérnök tartott előadást és kimutatta, hogy miért az óbudai Aranyhegy a legalkalmasabb a Nemzeti Stadion céljaira. Az előadó szerint

hárommillió pengőbe kerül a terv megvalósítása.

A 120.000 személy befogadására alkalmas sporttelep létesítéséhez most 400.000 pengőre volna szükség, a még hátralévő területek megvásárlására. A választmány elhatározta, hogy a megvalósíthatónak minősített tervet az illetékes tényezők elé terjeszti.

Szviczsényi Zoltán dr. ügyvezető igazgató beszámolt ezután a Budapest-fürdőváros megvalósításának előrehaladásáról. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter indította el a nagyszabású reformtevékenységet, — mondotta, — amelyben Budapest fürdői is jelentős szerephez jutnak.

Modernizálják és átalakítják a fürdőintézményeket,

egyúttal gondoskodnak a leghatékonyabb propaganda megindításáról is. Nagyarányú átalakítások folynak a *Szent Gellért-fürdő* és a *Szent Lukács-fürdő* modernizálása érdekében, a *Margitszigeten* pedig nemsokára megnyílik a teljesen modernizált Nagyszálló. Ugyancsak épül a *Rudas Gyógyszálló* és ezzel párhuzamosan folynak a *Széchenyi-fürdő* átalakítási munkálatai is. Ezen a környéken új artézikutat fúrnak és a súlyos reuma-betegek számára ötvenszobás különépület készül.

— *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter utasítást adott

reuma-kórház építésére

és most folytatják a tárgyalásokat a betegsegélyző intézetek vezetőivel. Ilyen körülmények között számítani lehet arra, hogy 1935. év végére elkészülnek az építkezések és Budapest a külföldiek legkényesebb izlésének megfelelő felkészültséggel várja a gyógyulást keresőket. A reorganizációs munka erőteljesen halad és így remélhető, hogy

Budapest a világ legnagyobb fürdőmetropolisává fejlődik.

— A külföldi propaganda is erőteljesen megindult és még ebben a hónapban megjelennek a prospektusok, amelyek szerint

a budapesti háromheti üdülésre érvényes gyógyfüzetek, minden kiadással együtt, 350 pengőbe kerülnek.

Az ilyen pausál-utazásokat a külföldön előszeretettel fogadják és biztosra vehető, hogy a nagy siker nem fog elmaradni.

Szviczsényi Zoltán ügyvezető-igazgató nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Ilovszky* János bejelentette a *Baross Szövetség* csatlakozását a mozgalomhoz. *Brandstein* Gyula báró a postavezérigazgatóság nevében közölte, hogy a külföldre irányított levelek bélyegeire *Budapestet propagáló bélyegzőt* illesztenek.

A Budapest Fürdőváros Egyesület tevékenysége messzemenő biztosíték arra vonatkozólag, hogy *a nemzetgazdasági szempontból oly elsőrendű fontosságú célkitűzések mihamarabb valósággá válnak.*

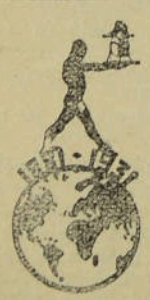

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

MIKROFARAD
RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR
BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.
Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gazdasági Értesítő

Érdekes pénzügyi terv az építkezés fellendítésére

Uj házadómentességet és kedvezményeket kérnek az építőipari érdekeltségek — Nincs tényleges lakástúlprodukció

A Magyar Mérnök és Építési Egylet, a Budapesti Építőmesterek Ipartestülete, a Gyáriparosok Országos Szövetsége, az Ipartestületek Országos Központja, az Országos Iparegyesület, a Baross Szövetség, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége, a Magyar Építőművészek Szövetsége, a Magánmérnökök Országos Szövetsége, az Országos Kézműves Testület, a Budapesti Építőmesterek Szövetsége, az Iparosok Országos Gazdasági Szövetsége, a Cementgyárak és Mészégetők Országos Szövetsége, a Magyar Tégla- és Agyagárugyárosok Országos Szövetsége, a Budapesti Asztalosmesterek Ipartestülete, az Ácsmesterek Országos Szövetsége, a Lakatosmesterek Ipartestülete és a Mázolómesterek Ipartestülete, szóval az ország és a főváros vezető ipari és vállalkozói érdekeltségei együttesen felterjesztést intéztek a kormányhoz és figyelemreméltó indokok egész sorával mutattak rá

a lakásépítés fokozásának szükségességére,

amihez a kormány támogatását és *az adómentesség meghosszabbítását kérték.* Az emlékirathoz részletes javaslatot mellékeltek, hogy érveléseiket a szükségesnek vélt új építési adómentességről szóló törvénytervezet megszerkesztésénél felhasználják.

Az emlékirat mindenekelőtt hangoztatja, hogy nincs lakástúlprodukció.

Igaz ugyan, hogy vannak üres lakások, de ezzel szemben

a perifériákon odukban, primitív barakokban, földalatti üregekben élnek családok százai,

a belterületeken egész utcasorok állnak, ahol a házak a higiénia legelemibb követelményeit sem elégítik ki és a lerombolásra régen megértek. Amíg pedig ez így van, addig

lakástúlprodukcióról beszélni nem lehet.

— Azért van sok üres lakás — mondja az emlékirat, — mert az emberek kiköltöznek az egészségtelen öreg házakból és inkább a környéken húzódnak meg apró házacskákban. Másrészt a gazdasági helyzet, a családok összehúzódása, a lakásnívó szomorú süllyedése okozta a látszólagos lakástöbbletet. Ha az építkezési tevékenység fellendül, a gazdasági élet is frissebben pezsegne és

fokozódnék a lakásszükséglet.

Ezért az érdekeltségek az 1934 június 30-ig meghosszabbított házadómentesség és tatarozási kedvezmény időhatárának kitolását kérik, hogy a fenyegető nagy építési és építőipari munkanélküliséget elháríthassák. A házadómentességről szóló régi, 1929. évi XXIX. törvény is módosításra szorul és különös kedvezményben kell részesíteni azokat az építtetőket, *akik régi, elavult házak helyén újat építenek.* Kívánatos volna, hogy az építkezéseket a kormány pénzbelileg is támogassa. Az érdekeltségek javasolják, hogy Budapest közműves területén 25 évig terjedő rendkívüli házadómentességet kapjon minden új épület, emeletráépítés, toldaléképítés, ha *1936 december 31-ig* lakható állapotban lesz.

— A VI. és VII. kerületek belső fele, a Rákóczi-út, Károly-körút, Vilmos császár-út, Berlini-tér és a nagykörút közötti területen, Budán a Vár, a Margit-körút, Dunapart és Clark Ádám-tér között elterülő városrészben, Óbudán a Bécsi-út Vörösvári-út, Hévizi- és Veder-utcák között, a IV. kerület egész területén az új Tabánban, a megnyitandó Erzsébet-sugárút mindkét oldalán, a Károly-körúttól a Rottenbiller-utcáig történő mindennemű építkezésre

30 évi rendkívüli adómentességet

kérnek, ezenkívül még 10 évet, ha a lebontott ház helyére legalább ugyanolyan terjedelmű új házat építenek.

Van a javaslatnak *érdekes pénzügyi terve* is, ez a következő: Ha az építtető meglevő házak lebontása után, korszerű újjáépítéssel, összefüggő, zárt házcsoportot egyszerre épít fel és az építkezésre *egymillió pengőnél* nagyobb tőkét használ fel, ezek az építtetők a 25, illetve 30 éves adómentességen kívül még

szubvenciószerű kedvezményben

is részesülhessenek. Ez úgy értendő, hogy *a felépített új ház értékének 20 százalékát* mint vissza nem térítendő *szubvenciót* kapná az építtető *felerészben állami, felerészben városi bélyegekben.* A bélyegeket két éven belül bárki adó vagy illetékek fizetésénél teljes névértékben

fizetési eszköznek használhassa fel.

ha ugyanakkor ugyanolyan összeget készpénzben is befizet. A szubvenciójellegű bélyegek két éven belül bárkire átruházhatók legyenek.

Az építőipari érdekeltségek memoranduma és két figyelemreméltó javaslata rövidesen foglalkoztatja az illetékes kormányköröket.

Eltávolítják a város belső területéről a faggyú- és margaringyárakat

A gazdatársadalom változatlan hevességgel folytatja önvédelmi harcát a mesterséges zsiradék- és faggyúgyártó üzemek ellen és továbbra is kitart ama jogos követelése mellett, hogy *a vajtermékek érvényesülésének akadályait elhárítsa.* A mezőgazdasági kamarák minden ülésükön felhívják a kormány figyelmét arra a súlyos károsodásra, amely a magyar mezőgazdaságot fenyegeti, azzal, hogy

a mesterséges zsírtermékek minden eszközzel a vaj értékesítését megakadályozni igyekeznek

és ennek az egészséges tápértékű élelmicikknek a forgalmát háttérbe szorítják. A margarin- és zsiradékgyárak a veszedelem előérzetének tudatában azt hangoztatják, hogy *üzemeik rengeteg munkást foglalkoztatnak és ezért nem lehet az iparágat megszüntetni.*

A *Fővárosi Hirlap* az alábbiakban válaszol erre a nevetséges állításra és szemléltető módon tárja elő, hogy *a zsiradékgyártó üzemek jelentőségéről terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak.* Magyarországon

összesen öt mesterséges zsiradékot előállító üzem működik:

az *Albus-szappangyár, a Szent István Tápszerművek, valamint a cseh érdekeltséghez tartozó Hutter-Lever Rt.* A szorosan vett margarint és az ezzel összefüggő faggyút, valamint a kókuszzsírt a *Biehn S. Fiai* és a *Steiner Ignác-féle* kisüzem gyártja, amelyek együttvéve

összesen harmincnyolc munkásnak adnak kenyeret.

Nagykiterjedésű üzemekről tehát nincsen szó és nem kétséges, hogy *a mesterséges zsír gyártásának beszüntetése esetén ezt a kis létszámú munkaerőt a vaj- és tejvállalatok minden nehézség nélkül alkalmazni tudnák.*

A margarin- és zsiradékgyárosok között egyébként felborult a béke és az eddig nagynehezen összetartott kondícióskartellt, *a heves konkurrencia váltotta fel.* Vezérkedik a dömpingárak kimélyítésében a *Biehn S. Fiai* margaringyár, amely minden eszközt megmarad ahhoz, hogy a *Binicum* nevű zsiradéknak minél nagyobb piacot szerezzen. Ezt a mesterséges faggyú- és növényzsírkeveréket

90—95 fillérért árulja kilónként,

amelyte már a 6 százalékos fázisadó is bele van kalkulálva. A dömping ellen most a többi üzemek is hasonló fegyverrel akarnak válaszolni.

Foglalkoztatja a hatóságokat az a kérdés is, hogy

kitelepítsék a város belső területéről a Biehn S. Fiai és a Steiner-féle üzemeket,

amelyek tudvalevőleg *bűzös iparnak számítódnak és a higiénikus követelmények is előírják, hogy üzemeiket a város külső területére vigyék.* Addig is, míg ebben a vonatkozásban végérvényes döntés történik,

az illetékes hatóságok interveniáltak a földmívelésügyi minisztériumban,

hogy *a zsiradékgyártást korlátozó rendeletben intézkedés történjen a faggyúgyárak kitelepítéséről is.*

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT

INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ❖ **Telefon: 16-1-27**

Gyilkos versenyükkel és fiókhálózatukkal az áruházak és egyes gyárvállalatok tönkreteszik a detail-kereskedelmet

A legális detail-kereskedelem hosszú hónapok óta küzd a különböző nagy áruházak és gyárvállalatok kiskereskedelmi hálózata ellen és a legnagyobb megdöbbenéssel tapasztalja, hogy vevőköre állandóan összezsugorodik. Az amúgy is nehéz viszonyok között nemcsak a vevőkör természetes lecsökkenésével kell számolnia, hanem azzal a gyilkos versennyel is, amely *bevezette az áron aluli árusítást és ezzel*

megfeszíti a hűrt az évtizedes szolid kereskedői cégek torkán.

Budapest utcáin napról-napra új cégtáblák tünnek fel, ám a fényesen kivilágított üzletek nem a kiskereskedők vállalkozásai, hanem a gyárosok lerakatai, amelyek majdnem *önköltségi áron* kínálják áruikat a vevőközönségnek. A másik gyilkos tördőfést az áruházak intézik a kiskereskedők ellen, amikor üzemeikben a selyemharisnyától a zöldborsóig mindent kínálnak olyan árakon, amelyekkel szemben a kiskereskedő képtelen versenyezni.

Ha a budapesti kiskereskedelem végképpen elpusztul, *fejfájára felirhatják, hogy elsősorban az áruházak és a gyárvállalatok közvetlen árusításai okozták elmulásukat.*

Ebben a névsorban első helyen szerepel a hírhedt GFB,

amely egymásután elfoglalja valamelyik kiskereskedő adósának üzlethelyiségét és *Pók-Áruház* néven szívja ki a kiskereskedők utolsó lélegzetvételi lehetőségét. Méltó helyet kaphatnak a felsorolásban

a Corvin Áruház, a Fenyves Áruház, a Magyar Divatcsarnok

és a többi áruházak, amelyek minden eszközt felhasználnak arra, hogy

dömpingáraikkal kínált becsalogató áruikkal

a vevőközönséget teljesen elvonják a kiskereskedelemtől. Ide sorozhatók a cukorkagyárak is, amelyek közül

a Stühmer-gyár és a Cadeau

nemcsak Budapestet, hanem az egész országot elárasztották fióküzletekkel.

A Dreher Maul, a Koestlin és a Szent István Tápszerművek

saját vezetésű üzletekben versenyeznek a kereskedőkkel. Példájukat követik a *sajt- és vajüzemek (Stauffer, Hungária* és mások), de hasonló módon építik ki hálózatukat a *hentesárugyárak:*

Fleischer Rezső, Schmidl Dániel, a Brauch Rt., Zeidl Vencel, Kozma Testvérek, László, Schmolka, Nagy és Eichner,

akik közel ötven fióküzletben kínálják áruikat közvetlenül a közönségnek. A pékek közül a

Preisz, Fürst, Nits Márton, Glasner Miksa, Glasner Ede, Ruzicska, Földes, Heim, Mónath, Rotter, Noszlopi

egymásután létesítik a fiókokat és *közvetlen kapcsolatot tartanak a közönséggel,* amelyik természetszerűleg kikapcsolódik az élelmiszer-kiskereskedelem vevőköréből.

Az áruházak és a gyáriparosok sulyos felelősséget vesznek magukra, amikor *kérlelhetetlen dühhel romboljak le gyors egymásutánban a kiskereskedők egzisztenciáit.* A kiskereskedők utolsó erőfeszítéssel védekeznek a gyilkos kórokozók ellen, ha azonban küzdelmük hiábavalónak bizonyul, úgy el kell készülni arra, hogy

az önálló egzisztenciák sokasága dől romba.

Elérkezett az utolsó pillanat ahhoz, hogy a társadalom és a kormány együttesen emeljen gátat a rombolók és pusztítók elé, *nehogy újabb megdöbbentő események gazdagítsák a sorstragédiáknak ezt a szomorú korszakát.*

Parker—Udylite

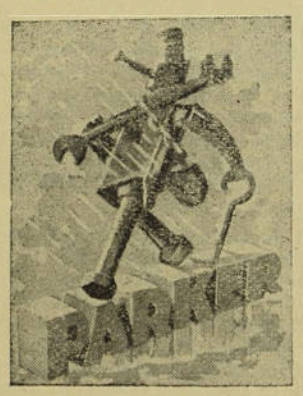

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesítése**

fekete vagy fehér

kivitelben

SZÉKELY OTTÓ

okl. mérnök

Iroda:

V., Bálvány utca 12.

Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem:

VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.

Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Tíz százalékkal emelkedtek a Leszámítolóbank betétei

A *Leszámitolóbank* szerdán közzétett mérlege és zárszámadásai igazolják ismét annak az évtizedes tapasztalatokon alapuló üzletpolitikának helyességét, amelyet ez az intézet mindig követett. A közönség bizalma az intézet iránt az elmult évben még fokozódott, ami abban jut kifejezésre, hogy *az intézet ismét magasabb betétállományra hivatkozhatik*, különösen a könyvecskékre elhelyezett takarékbetétek tekintetében. Kihelyezéseiben az intézet továbbra is a mobilitás irányelvét tartotta szem előtt, ami a likvid, azonnal esedékes tételek és a váltótárca emelkedésében jut kifejezésre.

A hivatalos közlés szerint a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank igazgatósága báró dr. Madarassy-Beck Marcell elnökletével megállapította az 1933. év mérlegét, amelynek nyeresége 1,163.273.59 P, a mult évi 1,420.159.29 P-vel szemben. Az e hó 20-iki közgyülésen 1.50 P osztalék kifizetését (tavaly P 2.50) javasolja. Az osztalék leszállitása dacára a tavalyi összegek: 200.000 P tartalékalapra, 400.000 P a nyugdijtartalékra, 50.000 P a báró Madarassy-Beck Miksa-segélyalap javára fordittatik és 1934-re 116.704.45 P (tavaly 106.159.29 P) vitessék elő. A jövedelmezőség visszaesése mellett a mérleg főtételeiben jelentékenyebb változások nem észlelhetők, sőt a takarék- és folyószámlabetétek ismét emelkedést tüntetnek fel. A kamatjövedelem 487.496.29 P-vel csökkent, jutalékok és különféle nyereségek tétele ellenben emelkedett 144.357.54 P-vel. A könyvecskékre elhelyezett betétek: 52,550.280.96 P (mult évben 47,854.101.72 P), a folyó- és csekkszámla betétei a tavalyi 52,484.647.23 P-vel szemben 53,015.548.54 P. Az intézetre bizott betétek ezidén 105,565.829.50 P állományt tüntetnek fel. Az aktivák között a pénztári készletek és a girószámlán fennálló követelések az előző évben 6,031.030.18 P, az idén 8,168.533.40 P; pénzintézeteknél, bankcégeknél fennálló követelés 5,086.270.38 P (tavaly 6,247.171.93 P), ugyhogy e teljesen likvid tételek 13,254.803.78 P-t tesznek ki (1932-ben 12,278.202.11 P). Az Áruosztály könnyen realizálható kihelyezései a mult évi 9,580.846.97 P-vel szemben 7,804.053.89 P. Az adósok tételénél az 1932. évi 31,868 686.41 P-vel szemben 31,471.612.47 P szerepel. A váltótárca 49,580.795.75 P-ről 51,317.508.89 P-re emelkedett. Az Áruosztály forgalma az előző évit lényegesen meghaladta. A Cukorosztály kielégitő eredménnyel működött.

Öt millió a januári közmunkák mérlege. A főváros vezetősége mindent elkövet, hogy a közszállitások és közmunkák kiterjesztésével foglalkoztassa a hazai ipart. A költségvetésben biztositott tételeket olyképpen arányositják, hogy minden hónapban megfelelő elosztásban adják ki a különböző közmunka- és közszállitási vállalkozásokat. *Sipőcz* Jenő polgármester jelentése szerint januárban kereken *5 millió pengő értékű közmunka jutott a gazdasági élet számára*, a következő megoszlás szerint: *út- és csatornaépitésekre* 692 285 pengő, *közélelmezési üzemek* 1,156.239. *kórházak és gyógyintézetek* 244.971, *fürdők és középületek* 193.547, *épitkezések* 420.800, *Vizművek* 50.326, *Gázművek* 452.926, *Elektromos művek* 1,155.089, *BSzKRT* 582.962 pengő. A közmunkák túlnyomó része a tavaszi és nyári hónapokban kerül lebonyolitásra, mert ezek az évszakok alkalmasak az ilyen természetű munkák elvégzésére. Az ipar és a vállalkozás nagy szerepe azonban akkor jelentkezik, amikor a Tabán és az Erzsébet-sugárút hatalmas munkálatai megindulnak.

A japán dömping ellen védekezésre kéri a főváros a kormányt. A főváros iparát és kereskedelmét fokozódó idegességgel töltik el a japán dömpingről szóló hirek, különösen azóta, hogy a hihetetlenül alacsony áron piacra dobott sárga áru betört Olaszországba és Jugoszláviába is. A nemzeti termelést fenyegető veszedelemmel foglalkozott a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülés is és az ott elhangzottak alapján a főváros sürgős felirattal fordul a kormányhoz és erélyes, rendkívüli intézkedéseket kér a betörési kísérlet meghiusitására. A felirat megszerkesztésén már dolgozik az ipari és közgazdasági ügyosztály.

Revizió alá veszik a borkimérési engedélyeket. Az utóbbi időben gombamódra szaporodnak a fővárosban az úgynevezett „termelői borkimérések". A hatóságok figyelmét felhivták arra, hogy *a borpincék jelentékeny része általmelőké*, akiknek legfeljebb csak jelentéktelen szőlőbirtokuk van és nem a saját termésüket árulják, mert azzal nem is rendelkeznek. Ezek az általmelők jogtalan kedvezményeket élveznek, adót nem fizetnek, az előirt egészségügyi követelményeket sem tartják be. A főváros most a maga közegeivel, a rendőrség és a pénzügyi hatóságok segitségével szigorú revizió alá véteti ezeket a borpincéket és a jogosulatlanul szerzett engedélyeket bevonatja.

Változás a Filtexnél. A *Filtex Rt.* részvénymajoritásában változás állott be: *Jossua Albert és a Banque d'Escompte Suisse* (a Comptoir d'Escompte de Genève jogutóda) Filtex-részvénymajoritásukat egy genfi csoportra ruházták át. Az igy változott helyzetben *Jossua* Richárd a vállalat továbbvezetésére tett ajánlatot nem fogadta el, mert a jövőben atyja, Jossua Albert kiterjedt külföldi érdekeltségeiben kivánja tevékenységét folytatni.

Útépitési csoport a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Nagy érdekességünek igérkezik az idei Budapesti Nemzetközi Vásár keretében létesitendő *útépitési csoport*, mely mindazt az anyagot fel fogja ölelni, amely a hivatalos magyar útrendszerre vonatkozó tervek ismeretén kivül az útépitések legmodernebb technikai újitásaira vonatkoznak. A vásár 1928-ban rendezett utoljára útépitési csoportot, amely akkor nagy szolgálatokat tett nemcsak a kiállító vállalatoknak, hanem általában a magyar útépités ügyének. Remélhető, hogy a most előtérben álló magyarországi útproblémák közül *számosnak a sikerét fogja előmozditani a Nemzetközi Vásár útépitési propagandája.*

A Kereskedelmi Bank közgyülése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kedden délután tartotta meg 92-ik évi közgyülését Weiss Fülöp elnöklete alatt. A közgyülés elé terjesztett igazgatósági jelentést, továbbá az igazgatóság javaslatait a közgyülés elfogadta és igy részvényenként e hó 7-től kezdve 3 pengő osztalék kerül kifizetésre. A közgyülés elhatározta a Magyar Helyiérdekü Vasutak Részvénytársaságnak beolvasztását. A Magyar Helyiérdekü Vasuti részvények a részvényesek választása szerint darabonként egy darab 1934. évtől kezdve osztalékjogosult Pesti Magyar Kereskedelmi Bank részvényre fognak becseréltetni, illetve darabonként 45 P készpénzért fognak beváltatni. E határozat végrehajtása, nevezetesen a részvények kicserélése, illetve beváltása akkor fog megtörténni, ha a közgyülési határozatot a cégbiróság bejegyezte.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. magpiaci jelentése. A hideg időjárás dacára a forgalom továbbá is élénk, sőt növekvő arányokat ölt. A keresletnek egyik főcikke a belföldi takarmányrépamag, de csakis megbizható minőségben. Ez áll fűmagvakra és fűmagkeverékekre is. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért, budapesti paritásban, 100 kilónként: Vörös köles 10.50—11, káposztarepce 25—26, napraforgómag, fehér 22—23, lenmag, kisszemü 23.50—24.50, lenmag, nagyszemü 27—28. Jegyzések feladoállomásról: Kék mák 37.50—39, Viktoria borsó 9.50—10.50, Expressborsó 13—15, lencse, nagyszemü 27—35, kisszemü 18—20, lucerna, nyers 115—125, lóhere, nyers 145—155, tavaszi bükköny 8—9 pengő.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Vízvezetéki és csatornázási munkát a Verpeléti-út 3. sz. épület átalakitásánál: Vozáry Pál 9286 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Kézi nyirfaseprők készitésére a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet február 27-én d. e. fél 11 óráig, Kun-utca 8.

Piassava seprőhengerek készitésére a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet február 27-én d. e. fél 11 óráig, Kun-utca 8.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Csarnok-téri favázas épület bontási munkáira pályáztak: Feldmann S. József 915, Havas Sándor 700, Nagypál Imre 625, Dobrovits Ferenc 600, Fothi Vilmos 500 pengővel.

A sertésközvágóhidi szalonnahütő burkolómunkáira pályáztak: Andrea Rt. 12.350, Schillinger Zsigmond 14.356, Urbach és Tafler 14.540, Gerber József 14.645, Marossi Lajos 14.776, Schillinger Vilmos 15.700 pengővel.

A Garai-téri zártpiac hütőiben végzendő burkolómunkára pályáztak: Walla József 2962, Porta Burkoló Rt. 3014, Kraszner József 3102, Marossa F. Lajos 3285 pengővel.

Koporsók és szemfedelek szállitására pályáztak: Páji Zoltán, Löbl Linka, Sarkofág Faipar, Farkas István, Pálinkás László, Zson János, Tomacsik József, Horváth Péter, Czéh Nándor, Barabás Károly, Marx és Grossmann, Benisch József, Regenbach Géza, Frisch Zsigmond, Doktor Guidó, Molnár Ferenc, Gebauer Károly (Debrecen), Schreil János, Obláth Sándor, Schnábel András, Kovács Oszkár.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 18. TELEFON: 69-5-58

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Üjlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Üjlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X, Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten
Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46.
Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 91-4-88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENITŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—25.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Szennyvíztisztitó berendezések,
SADO rendszerü házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

60 esztendős a
MAUTHNER MAG DIADALA!
Mauthner Ödön
magtermelő és magkereskedelmi r. t.
BUDAPEST
Központ: VII. Rottenbiller-u. 33. T. 46-3-65

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. február 21. 8. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Keresztes-Fischer Ferenc

Ezen a helyen számtalanszor emlékeztünk meg már arról a szeretettel teljes bánásmódról, arról az objektív ítélkezésről, amelyet *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a székesfővárossal szemben gyakorol; ezúttal azonban külön is végig kell tekintenünk azon a kemény tusán, amelyet a belügyminiszter Budapest közigazgatásának reformja körül vív politikai ellenfelekkel, politikai barátokkal és nyilván önmagával is. Ez a harc most pihenőhöz érkezett el; időnk és módunk van egy kis elmélkedésre és szemlélődésre.

Mi ezt a harcot Budapest polgárságának szemszögéből néztük elejétől fogva és nézzük ma is. Budapest polgársága békét akar, ezt a békét, nyugalmat, alkotómunkát azonban csak akkor érheti el igazán, ha önmaga gondoskodik önmagáról, önmaga irányítja a maga sorsát. Magyarán: Budapest polgársága számára nem másodrendű kérdés az autonómia kérdése. Ezt a polgárságot meglepte, ennek a polgárságnak élesen a húsába vágott az a föleszmélés, hogy a főváros autonómiáját éppen az a belügyminiszter akarná megesorbítani, akit eddig ennek az autonómiának legfőbb védelmezőjének tudott. A fővárosi javaslat első formája, amelyet magyarázat, a szándékok és rugók megismertetése nélkül pőrén dobott elénk a túlfürge sajtóhírszolgálat, mindnyájunkat megdermesztett és az első perctől kezdve csak egyben nem tudtunk kételkedni: a kormány és a belügyminiszter alkotmánytiszteletében és jószándékában. Azóta azonban sok minden történt. Mindenekelőtt *Gömbös* Gyula miniszterelnök államférfiúi bölcsességét volt okunk csodálni, amikor szinte órák alatt elsimította a legsúlyosabb aggodalmakat és megteremtve a politikai békét, megnyugtatta a lelkeket és módot adott arra, hogy a reform ne csak korszerű, de áldásthozó is lehessen a főváros népére nézve.

Itt kezdődik azután *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek az a szerepe, amelyről ma szólani kell és amely olyanformán kezd kibontakozni, hogy a főváros polgárságának őszinte bizalmát hívja ki. Túl vagyunk a javaslat bizottsági vitáján és most kezdődik a parlamenti tárgyalás. A bizottsági vitának voltak heves összecsapásai, amelyek során azonban a belügyminiszter nem egyszer bizonyította be, amit a tárgyalás nyitányaként is hangoztatott, hogy tiszteletben tartja a főváros autonómiáját, politikai szempontok nem vezetik és esze ágában sincs a javaslattal diktatórikus törekvéseket ápolni. És a vita során a belügyminiszter magyarázatai a legjobb hatással voltak, maga a javaslat ellen vívott harc egyik igen jelentős alvezére állapította meg a bizottság utolsó tárgyalási napján, hogy a belügyminiszter felvilágosításai sok tekintetben más világításba helyezték a javaslatot. Ez a legnagyobb dícséret, amely jogot ad arra, hogy hinni tudjunk a reform jóságában és abban, hogy annak, ha a két Ház plénumában javító, rostáló gépezetén is átment, komoly sikere legyen az életben.

Azt az álláspontot, amelyet a belügyminiszter képvisel, nyugodtan elfogadhatja és honorálhatja minden pesti polgár. *Keresztes-Fischer* Ferenc ugyanis leszögezte, hogy a vita megmutatta: vannak tennivalók a fővárosban körül. De éppen ilyen örömmel kell tudomásul vennünk a belügyminiszternek azt a másik, szintén nagyon megnyugtató megállapítását is, hogy *a főváros vagyoni kezelése ellen kifogás nem merült fel.* Ezzel a belügyminiszter önmaga ölt meg minden vádaskodást, amely Budapest ellen uszította a vidéket és amely a rosszindulatú pletykákból és a botránykeverők híg lelkiismeretéből táplálkozott. Az lehetséges, hogy az új rend el fogja tüntetni a deficitet; de a belügyminiszter objektív tanuságtételéből meg kell tudnia az országnak, hogy *mindenki hazudott, aki a fővárost pazarlással, pénzpocsékolással, vagy éppen a polgárság pénzének lelkiismeretlen kezelésével vádolta.*

Ami azonban legfontosabb: a belügyminiszternek ezzel a megállapításával *lehullott az a bélyeg, mintha ez a törvényjavaslat a kormányzat büntető expedíciója lenne a pénzpocsékoló, panamázó, közpénzeket herdáló főváros ellen.* Ha pedig a belügyminiszter férfias egyenessége, becsületes objektivitása feltartóztatta ezt a mesterségesen létrehozott és táplált hadjáratot: akkor a fővárosi törvény reformját is más szemmel kell néznie annak a parlamentnek, amely most már ítélkezni hivatott.

A javaslat már a bizottságban igen sok jótékony módosításon ment át. A belügyminiszter — és ez az, ami ebben a pillanatban a főváros polgárságának elismerését és köszönetét kihívja — minden változtatáshoz készséggel hozzájárult, hacsak a takarékosság és a szakszerűség kívánalmaira nem volt kénytelen hivatkozni. Ez a bölcs engedékenysége, a merev és makacs elzárkózás hiánya adja meg a jogot, hogy a bizottsági tárgyalás után a parlamenti megbeszéléstől, ahol majd a legfőbb argumentumok vonulnak fel, még többet várjunk. Mindnyájunknak, pesti polgároknak, hite és reménysége, hogy az új törvény végső formája csak áldást hoz majd a fővárosra. És ha ez sikerülni fog, akkor ebben az autonómia védőin kívül, akik a meggyőzés fegyvereivel dolgoztak, legfőbb érdeme *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek lesz, aki ép úgy tiszteli ezeket a fegyvereket, mint ahogy szereti a fővárost.

Sipőcz Jenő polgármester:

A főváros költségvetését egyensúlyban akarom tartani minden nehézség ellenére is

A polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapban a Tabán és az Erzsébet-sugárút megvalósításáról, az autobuszpark kívánatos szaporításáról, a szegénygondozás elsőrangú fontosságáról és más aktuális városi problémáról

A fővárosi törvény parlamenti tárgyalása és ennek kapcsán felmerült izgalmak megnyilvánultak a városházi élet minden vonalán. Az elmult napokban több fórumon szóbakerültek a novellával kapcsolatos kérdések, ezek azonban nem térithetik el az adminisztrációt attól, hogy munkásságát változatlanul folytassa a köz érdekében. *Sipőcz* Jenő polgármestert alaposan igénybe vették a közigazgatási bizottság és ezt követőleg a törvényhatósági tanács ülései, ezen túlmenően azonban a polgármester megszokott fáradhatatlanságával intézte a székesfőváros nagy ügyeit. A politikai kérdések teljes kikapcsolásával várnak megoldásra bizonyos nagyérdekességű és sorsdöntő ügyek, amelyek egyaránt foglalkoztatják az adminisztrációt és a közvéleményt. Ide tartozik többek között a *Tabán és az Erzsébet-sugárút* megépítése révén várható hatalmas közmunka-program, a *közlekedési problémák sokasága, a költségvetés egyensúlya biztosításának napirendretűzése,* amelyek felett a döntést érthető várakozás előzi meg minden oldalon.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Sipőcz Jenő dr.
polgármestert,

aki a *Tabán és az Erzsébet-sugárút problémájáról* a következő nyilatkozatot tette:

A költségvetés lecsökkentett keretei nem nyujtanak lehetőséget ahhoz, hogy a közmunkákat szélesebb mederben folytassuk és ezzel munkát adjunk a meglehetősen tétlenségre kárhoztatott iparnak és vállalkozásnak. A nehéz viszonyok súlyosan érintik ezeket a foglalkozási kategóriákat és a főváros a jelen helyzetben is mindent elkövet, hogy a *költségvetésbe sorozott közmunkák révén foglalkoztassa az iparosságot.* A rendelkezésre álló összeget megfelelő arányosításban használjuk fel erre a célra és az elmúlt hónapban is

kereken 5 millió pengőt

juttattunk közmunkák céljaira és közvetve a gazdasági élet vérkeringésébe.

— Túlmenően a megszabott kereteken gondoskodni kívánunk olyan lehetőségekről, amelyek *a fentemlített foglalkozási ágaknak komoly mozgalmasságot biztosítanak.* Ebben a vonatkozásban előtérben áll

a Tabán és az Erzsébet-sugárút megvalósítása,

amelyek az építkezés összes szakmáinak, valamint az út- és csatornaépítőknek jelentenek komoly feladatokat. A Tabán előmunkálatai folyamatban vannak és az Ipari Munkaszervező Intézet kölcsönének felhasználásával *még ebben az évben megindulnak az alapvető tennivalók.* Az Erzsébet-sugárút megvalósítása tekintetében én

annak a pozitív álláspontnak vagyok a híve, hogy ezt a munkát feltétlenül végre kell hajtani.

A fedezet kérdésében biztató eredmények vannak kilátásban és meggyőződésem, hogy ezzel a két nagyarányú teljesítménnyel *meg fogjuk változtatni az ipar és a vállalkozás kényszerű tétlenségét.*

— Az az elgondolásunk, hogy

a végleges Tabán-tervek

a törvényhatósági tanácsnak megfelelő módon bemutattassanak. Mindent el fogok követni arra vonatkozólag, hogy *az autonómia ezt a kérdést minél sürgősebben elintézze.*

Az utóbbi időben sürűn elhangzott az a kívánság, hogy nem lehetne-e *az Autóbuszüzem forgalmát még jobban fokozni azzal, ha hetikártyákat, vagy általában bérletjegyeket rendszeresítenének.* Az ilyen természetű kívánságot azzal indokolják, hogy *az autóbuszforgalom lényegesen kiterjeszkedne,* mert bizonyos réteg ilymódon az autobuszok stabil utazóközönségévé válna. *Sipőcz* Jenő polgármester errevonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

— Arra a kérdésre, hogy nem volna-e időszerű a villamosvasútnál nyujtott kedvezményeket az Autobuszüzemnél is bevezetni, *nem lehet határozott igennel válaszolni.*

Ezt az ügyet nagyon meg kell fontolni,

mert egy ilyen kezdő vállalatnál, amely ma még deficittel küzd, a *jövedelmek csökkentése nagy veszélyeket rejthet magában.* Uj autobuszok tömeges beszerzése viszont, — amely lehetővé

tenné a kedvezmények bevezetését, — nagy beruházási probléma, amelyet most nem tudok kilátásba helyezni. Magam is

rendkívül sürgősnek tartom az autobuszpark szaporítását

és ha a beruházásokra alkalom nyílik, *mindent elkövetünk a kérdés jóirányú és eredményes megoldására.*

Az elmult héten összesűrűsödött közjogi viták kapcsán olyan észrevétel is elhangzott, hogy a *költségvetés kiadási tételeinek a polgármester részéről elrendelt tíz százalékos zárolása — a közgyülés felhatalmazása nélkül — nem felel meg a fővárosi alkotmány szószerinti értelmezésének.* Erről a kérdésről a polgármester az alábbi kijelentést tette:

— Ezt a megállapítást a magam részéről elfogadom, azonban a *szükségszerűség az intézkedést feltétlenül megkövetelte.* Figyelembe kell venni ugyanis, hogy

a törvényhatósági közgyűlés bizonyos kényszerű szünetelést szenvedett

és ezért kénytelen voltam ezt a rendelkezést az *egész vonalon foganatosítani.* Ennek elmulasztása nagy veszélyeket vont volna maga után, különösen, amikor a *költségvetésünk a kormányhatóság által még nem nyert jóváhagyást.* A főváros budgetjét

egyensúlyban akarom tartani

minden nehézség ellenére is, tehát ezért határoztam el a tízszázalékos zárolást. Kijelentem azonban, hogy *amint módomban lesz, igyekezni fogok ezt a közjogi hiányt helyreállítani.*

Mintaszerű munkát fejt ki a főváros szociálpolitikája, amely méltán érdemli meg a legnagyobb elismerést. Ennek ellenére elhangzottak olyan kifogások, hogy *a főváros közjótékonysági kiadásai túl vannak méretezve,* amellyel szemben elég utalni arra, hogy ennek a szociálpolitikának köszönhető az a megnyugtató körülmény, hogy *Budapesten nincsenek éhező és nyomorgó szegények.* Ezt a felfogást vallja a polgármester is, aki a szociálpolitikai kiadásokról a következőket mondja:

— Olyan jelentéseim vannak az elöljáróságok részéről, amelyek a *budapesti inséget súlyosnak mondják.* Ilyen körülmények között

a kiadások lefaragásáról vagy egyes tételek megszüntetéséről aligha lesz szó

és ebben a kérdésben az a szilárd felfogásom, hogy *szociálpolitikai téren a kiadásokat inkább fokozni kellene.* Imponáló számok mutatják, hogy a főváros naponta a különböző segélyezési formák tömegét eszközli, mert elsőrendű fontossága van annak, hogy

a valóban rászorult szegények ezekben a súlyos időkben ne távozzanak üres kézzel a hatóságoktól.

Minden erővel arra törekszem, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok között is *fenntartsuk a szegénysegélyezés méreteit.*

Sipőcz Jenő polgármester nagyérdekességű nyilatkozata számos időszerű probléma kérdését hozza megfelelő megvilágításba. A nehézségek őszinte feltárása és a jövő jobb alakulásába vetett hit jellemzi a polgármester gondolkozását és minden reménye megvan arra, hogy *a székesfőváros nagy gépezete zökkenő nélkül fogja ellátni a rábízott feladatokat.*

Gondoskodás a felügyelet nélkül hagyott gyermekekről

Gyermekvédő családi köröket szervez a főváros

A főváros évről évre jobban ki akarja bővíteni azt a nagy áldozattal fenntartott akcióját, amely a gyermekek jobb jövőbe való átmentését célozza. A feladat megoldásának azonban számos nehézsége és akadálya van. Ezek között nem jelentéktelen a magyar társadalomnak a szociális kérdésekkel szemben még mindig tapasztalható közönyös magatartása. Pedig a kérdés megoldása egyre sürgetőbb. A főváros a cél elérése érdekében most a Népművelődési Bizottság segítségével megfelelő tanfolyamokat állít fel, hogy *ott kiképezzék azokat, akik a társadalomból a gyermekmentés magasztos munkájában, mint önként jelentkezők ki akarják venni a maguk részét*

A nagyfontosságú új akcióról

Némethy Károly
tanácsnok,

a közművelődési ügyosztály vezetője, az alábbiakban tájékoztatta munkatársunkat:

— A mai élet mindinkább arra kényszeríti az anyákat, hogy a kenyérkeresés nehéz munkájából ők is kivegyék a részüket. Igy egyre szaporodik az olyan gyermekek száma, *akik a szülők gondozó és irányító felügyelete nélkül maradnak.* Kikerülnek az utcára, a parkokba, a játszóterekre és ilyen körülmények között bizony nem egyszer rossz útra tévednek és ezzel magyarázható a bünöző gyermekek számának rohamos növekedése. Kézenfekvő tehát a gondolat, hogy

a főváros utcáin, séta- és játszóterein meg kell szervezni a gyermekek felügyeletét és tervszerű foglalkoztatását.

Gondoskodni kell arról is, hogy e gyermekek nagy tömegei a téli hónapokban is megkapják a nekik megfelelő lelki és szellemi táplálékot. Egyedül sem a főváros, sem a társadalom nem tudja ezt a fontos feladatot vállalni és elvégezni. Ehhez mindkét tényező összefogása szükséges. A főváros a maga részéről vállalja Iskolánkívüli Népművelési Bizottsága révén a munka megszervezését és irányítását *az egyes társadalmi egyesületek, a cserkészcsapatok és a műveltebb fiatal leánytársadalom bevonásával.* Az a tervünk, hogy bizonyos körzetekben, igy minden játéktér mellett *„Családi köröket"* szervezünk csekély tagdíjjal, némi hatósági támogatással. Ezek fogják ellátni az utcán tartózkodó gyerekek, a játszóterek patrónátusát és tagjaik sorából kerülnek ki

a játszótéri vezetők,

akiknek külön tanfolyamokat szervezünk. Az első ilyen tanfolyam a közeljövőben nyilik meg valamelyik központi fekvésű iskolában. A tanfolyam hat hétig tart és teljesen ingyenes. Az oktatás délutánonként lesz egy-két órán át. Tanítónőkön és óvónőkön kívül rátermettséget érző érettségizett fiatal lányokat vesz fel a bizottság a tanfolyamra. Az egyetlen kikötés csak az, hogy

kötelezzék magukat a mozgalomban legalább egy éven át önzetlenül résztvenni

és az ezzel járó kötelességeknek pontosan megfelelni. A játéktéri vezetők később, ha a mozgalom a társadalomban gyökeret ver, ha nem is fizetést, de némi tiszteletdíjat és költségmegtérítést fognak kapni.

Itt említjük meg, hogy az iskolán kívüli népművelődési bizottságban most állították össze az iskolánkívüli Népművelési Mozgalom 1934. évi költségelőirányzatát. E szerint a főváros a társadalom adományaiból, a színielőadások, tanfolyamok stb. jövödelméből összesen 188.900 pengőt költ az akcióra, beleértve a népszerű hangversenyek, opera és színielőadások költségeit is.

Megkezdődik az oktatás a tisztviselők továbbképző tanfolyamán

A vizsgák sikere előfeltétele az előléptetéseknek

A fővárosi közigazgatás racionalizálását célzó előmunkálatok megkezdésének első percétől foglalkoztatja a törvényhatóság vezetőségét *a tisztviselők továbbképzésének rendszersítése.* Eddig a tisztviselők szakszerű kiképzése tisztán gyakorlati úton történt és az alkalmazottak szorgalmától függött, hogy milyen mértékben sajátítják el a szakmájuk körébe vágó ismereteket. Ez azonban nem kielégitő, mert régen tapasztalt hiányosság volt, hogy széleskörű áttekintése a közigazgatás egész területére csak kevés tisztviselőnek volt. Ezt úgy szerezhették volna meg a tisztviselők, ha *különböző munkakörökben megfelelő időn át dolgoztak volna,* ehhez viszont folytonos áthelyezésekre, a személyzet állandó cserélgetésére lett volna szükség.

A legmegfelelőbb megoldásnak továbbképzőtanfolyamok létesítése látszott. Emellett döntött a főváros vezetősége is. *A legelső továbbképzőtanfolyam március 1-én nyilik meg a kezelőtisztek számára.* A nagyszabású újításról

Felkay Ferenc dr.
főjegyző,

a racionalizálási ügyek polgármesteri biztosa a következőkben tájékoztatta munkatársunkat:

— A továbbképzőtanfolyamok közül legfontosabbnak a kezelőtisztekét tartja a főváros vezetősége és *igy ezzel nyitjuk meg a továbbképzőtanfolyamok sorát.* A legalacsonyabb képesitésű, de egyben a közigazgatás igen széles körét magába foglaló kezelői szak továbbképzése szoros összefüggésben van a közigazgatás megjavítását és gyorsítását célzó törekvésekkel.

A tanfolyam négy hétig tart.

A résztvevők heti két délután, 4—4 tanórán át részesülnek megfelelő oktatásban. A végleges tanterv még nincs megállapítva, de nagyjában már kialakult. Az oktatás *két részre* oszlik, elméleti és gyakorlati oktatásra. Az elméleti tanítás az általános műveltség és a közigazgatási szolgálat lényegét érintő kérdéseket fogja felölelni. Külön foglalkozunk a közigazgatás szervezetének megismertetésével, az új fővárosi törvénnyel, a statisztikai, szociálpolitikai, gyámügyi, általános közigazgatási szolgálattal és a pénzügyi igazgatással. A tanfolyam gyakorlati részében a kezlési szak újításait és a segédhivatalok teendőit fogjuk megfelelő formában tanítani.

A tanfolyam előadói:

Csorna Kálmán dr., az árvaszék elnöke, *Illyefalvi* I. Lajos dr. a statisztikai hivatal igazgatója, *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok, *Schuller* Dezső dr. szociálpolitikai tanácsnok, *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész vagy *Várady* Jenő dr. tiszti főügyészhelyettes, *Spannberger* Alajos dr. tanácsnok, kerületi elöljáró és *Felkay* Frenc dr. főjegyző lesznek. A gyakorlati oktatás előadói: *Fent* Nándor segédhivatali főigazgató és *Medriczky* Andor dr. tanácsi fogalmazó. A tanfolyam hallgatása minden segédhivatali szakos tisztviselő számára kötelző.

Mintegy 600 tisztviselő továbbképzéséről van szó,

egy-egy turnusban azonban legfeljebb 40—50 tisztviselőt hívunk be, hogy a kiképzés minél alaposabb legyen. A tanfolyam végén vizsga alá vonjuk a hallgatókat és ennek a sikere a feltétel *a további előléptetéseknél.*

— A kezelői továbbképzőtanfolyamot *rövidesen követik a többi szaktanfolyamok.* Igy továbbképzőtanfolyam nyilik *a fogalmazási szak, a műszaki, az adóhivatali, a közélelmezési és a közigazgatási tisztviselők számára.* A tanfolyamok részben a központi városházán, részben az újvárosházán lesznek.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

The Neuchatel Asphalte Company Limited
Budapesten Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. Telefon: 21-2-46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 21-4-68. Gyárt és eladó Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltott. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

PESTI KIRAKAT

Prix fix

A régi jó békeidőkben azok voltak a legelőkelőbb üzletek Budapesten, amelyekben az ajtók fölött, a pult fölött ott díszlett ez a csábító felírás: prix fix. Aztán magyarul is: szabott árak. Hova lettek ezek a feliratok, hova tüntek, miért kellett feledésbe menniök? A prix fix-et, a szabott árat is elsodorták vajjon a forradalmi idők? Most azután úgy látszik, igen erőteljes mozgalom indult Budapesten a kereskedők között, hogy a prix fix-et újból jogaiba iktassák, sőt, hogy jogait erőteljesen kiterjesszék. Szó van ugyanis arról is, hogy rendeletileg tegyék kötelezővé a szabott árakat és ebben az irányban már deputációznak is a kereskedelmi minisztériumban.

A kereskedők azt állítják, hogy ez a közönségnek is kívánsága. Ha úgy mondanák, hogy érdeke, azt száz százalékig elismernénk. De hogy kívánsága lenne, ezt nem mernénk elmondani a budapesti és különösen a vidéki magyar közönség minden rétegéről. A kereskedők még jobban tudhatják ezt, mert hiszen még jobban ismerik a közönséget. Mi nem ismerjük annyira, mint ők, mégis meg vagyunk róla győződve, hogy igen sok embernek, de még több asszonynépnek az egészségéhez tartozik egy kis jó alkudozás. An gard-ban állani a kereskedővel szemben. Bajnoki tornát vívni vele, vagy boxversenyben leknockautolni és elvinni a tizpengős árut kettőötvenért, ez olyan asszonyi bravur, amilyet csak a legintelligensebbek engednek el könnyű szívvel, Valahogy az az érzésünk, hogy a kereskedők hiába fogják kiragasztani, hangoztatni és akár harsogni a prix fix-et, a budapesti asszonyok, de még inkább a vidéki látogatók megcsóválják a fejüket és azt fogják mondani, hogy emögött már megint valami huncutság van. Miután pedig ezt megállapították, kétszeres erővel kezdenek hozzá az alkudozáshoz. Vajjon ki ne tudná azt, hogy a magyar vásárlóközönség egy része be sem tenné a lábát azokba az üzletekbe, amelyekben a prix fix kiírása nélkül is szabott árak vannak. Ez a közönség nagyon jól tudja azokat a helyeket, ahol a legjobban lehet alkudni és miután azt hiszi, hogy az egyéni győzelem mélységesen leveri az árakat, szívesen csak ezeket a helyeket keresi föl.

De nem is hinnénk, hogy tökéletesen összeegyeztethető volna-e az a kereskedelem szabadságával, ha rendeletileg mindenkitől egyformán szabott árakat követelnének. Egész sereg alkuvásra alapított üzlet menne azonnal csődbe, mihelyt neki a nagyszerű, százéves belvárosi cégek mintájára, szintén szabott árakkal kellene dolgozniok, mikor az ő üzletüknek létalapja mindenkor az volt, hogy oda bement a vevő és betegre alkudta önmagát. Csak önmagát, mert végeredményben a kereskedő még mindig jól járt és jót mosolygott a műpárviadalon, amelyben az egyik fél egész lelkével, ő pedig kedves játszadozással vett részt. Ezt a játékot teljesen elvenni a közönségtől, viszont egyes kereskedői rétegeket megfosztani attól, hogy az alkuvás szenvedélyével megáldott, vagy megvert közönséget továbbra is annak kedve szerint szolgálja ki, talán nem volna igazságos dolog.

Azért legyen prix fix ott, ahol az üzlettulajdonos amúgyis a maga üzletének reputációja érdekében ragaszkodik a szabott árhoz. Van itt még egy nagy argumentumuk a prix fix-es hadjárat vezetőinek. Ez az érv pedig az, hogy az idegenforgalmat veszélyezteti a körülmény, hogy Budapestről elhíresztelik, mennyire kell alkudozni, cigánykodni, ha az ember be nem akarja magát csapatni. Ebben sem hiszünk. A külföldi vásárló nem azokat az üzleteket keresi fel, amelyek a hazai alkudozók lelkiszükségleteit elégíti ki. A külföld a város előkelő negyedeiben vásárol, ahol amúgy sincs helye az alkudozásnak, ahol amúgyis szabott árak vannak, de ha mindenáron külön is föl akarják tüntetni, hát tegyék ki újra a régi békebeli táblákat, hogy prix fix, itt csak szabott áron lehet vásárolni.

A budapesti és különösen a vidéki közönségnek pedig csak hagyják meg azt a külön kis gyönyörűséget és ha már a drága pénzéért vesz valamit, legalább az alkudozásban kiélhesse igen szerény és hasznot hozó szenvedélyét.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Február
22-én, és 25-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Megváltoztatták a fővárosi reformjavaslat sérelmezett pontjait

Kozma Jenő és a Községi Polgári Párt képviselőinek indítványai az egész vonalon érvényesültek — Szerdán megkezdi a képviselőház a javaslat általános tárgyalását

Változatlan érdeklődés kísérte az elmult napokban is a fővárosi törvényjavaslat bizottsági vitáját, az izgalmak azonban lassanként elhalkulnak annak a méltányos magatartásnak a nyomán, amely *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter részéről a törvénytervezet tárgyalásának tartama alatt szakadatlanul megnyilvánult. A legélesebb ellenzéki érzelmű képviselők sem argumentálnak most már azzal, hogy *a kormány egyszerüen meg akarja szüntetni az önkormányzatot* és hatalmi érdektől vezéreltetve követel a maga számára széles beavatkozási jogkört. A régi törvény hiányosságainak pótlása és a gyakorlati élet követelményeinek biztosítása tükröződik vissza a törvényjavaslat rendelkezésein: *ezt a megállapítást most már mindinkább szélesebb területeken hangoztatják*, olyanok is, akik a közelmultban még brutális javaslatról beszéltek. A belügyminiszter számos módosítást tett magáévá és ha bizonyos rendelkezések *az eredeti merev formákkal szemben most már engedékenyebb szellemüvé változtak*, úgy ennek az érdemét a belügyminiszter megértő felfogásán kívül *Kozma* Jenő felléptének kell tulajdonítani, aki a javaslat valamennyi pontjáról beható tanácskozásokat folytatott az illetékes körökkel. *Kozma* Jenő indítványai majdnem kivétel nélkül méltánylásra találtak a belügyminiszternél és így a javaslat sok tekintetben megváltozott formában kerül a plénum elé.

Változatlan marad a polgármester kinevezési jogköre

Hosszabb vita folyt *a fővárosi tisztviselők alkalmazásáról* és a polgármester kinevezési jogköréről. *Bródy* Ernő és *Rassay* Károly az önkormányzat sérelmét látták a polgármester ily módon kiszélesített hatáskörében. *Kozma* Jenő módosító indítványának elfogadása után a belügyminiszter hangoztatta, hogy

a kinevezési jogot kizárólag szakszerüségi kívánalmakból vették fel.

Ez nem lehet sérelmes az önkormányzatra, mert a polgármester, akit a jövőben is a közgyülés választ: *mindenkor az önkormányzat híve lesz.* A tanügyi alkalmazottaknál ugyancsak módosítás történt és az új szövegezés szerint

a kultuszminiszter beleszólási jogát

a jövőben magasabb nemzetnevelési szempontok szabják meg.

Nem növelik a számszék létszámát

Új szövegezésben fogadták el *a számszékre vonatkozó szakaszt*, amelynél a belügyminiszter hangsulyozta, hogy célja

a kinevezett és független

státusbeliek alkalmazása. Az ellenőrzés szükségességét minden oldalról elismerték és *Usetty* Béla felszólalása után a belügyminiszter kijelentette, hogy *az állandó ellenőrzést*

a takarékosság jegyében

akarja keresztülvinni. Nagyjából a mostani státussal kíván dolgozni, végleges megkötöttséghez nem járul hozzá, de a korlátozás céljából *bizonyos módosításokat* magáévá tesz.

Megváltozott a kijelölő választmány hatásköre

A főtisztviselők kijelölésére vonatkozó szakasznál *Kozma* Jenő azt kérte, hogy ne csak a polgármestert, az alpolgármestereket és a tiszti főügyészt jelölje a jelölőválasztmány, hanem ez a jog

minden főtisztviselő választására

kiterjedjen. A belügyminiszter kijelentette, hogy elfogadja *Kozma* Jenő indítványát, de a választmány mindig *az illető közgyülésen kívánja megválasztatni*, azért, hogy ne legyenek kitéve a pályázók állandó ostromának. Ugyancsak elfogadja a belügyminiszter *Kozma* Jenőnek azt az indítványát is, hogy a polgármesteren kívül a többi állásnál ne a belügyminiszter, hanem

a főpolgármester gyakorolja a helyettesek kijelölését

és hogy a helyetteseket kizárólag a főváros tisztviselői közül válasszák.

A közgyülés és az üzemek

Az üzemekről szóló szakasznál *Kozma* Jenő azt javasolta, hogy kötelező legyen *az üzemi választmány megválasztása és ennek valamennyi tagját a közgyülés delegálja. Petrovácz* Gyula, *Kelemen* Kornél, *Rassay* Károly, majd *Payr* Hugó a választmány hatáskörének részleteiről kértek felvilágosítást. A belügyminiszter kijelentette, hogy

a főváros üzemeit csak felelős tényezők vezethetik: a polgármester és az üzem igazgatója.

Az üzemi alkalmazottaknál *Kozma* Jenő azt indítványozta, hogy *az alkalmazási szerződést a polgármester a közgyülésnek mutassa be. Büchler* József, *Rassay* Károly, *Petrovácz* Gyula, *Bródy* Ernő, *Payr* Hugó után a belügyminiszter hangsúlyozta, hogy a *polgármester jogkörét gyakorlatilag nem lehet megkötni* az üzemvezetők alkalmazása tekintetében. A miniszter hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy a szerződéstervezetet a közgyülés tárgyalja.

A részvénytársasági formában működő üzemeknél *Kozma* Jenő kifogásolta, hogy *az igazgatóságoknak a polgármester minden korlátozás nélkül utasításokat adhasson.* Indítványozta, hogy csak olyan keretek között adhasson utasítást, amelyeket

a törvényhatósági bizottság megállapit.

Kérte a belügyminisztert, hogy ne kormánybiztosokat, hanem *miniszteri biztosokat* delegáljon az üzemekhez. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter hozzájárult az indítványhoz és hangoztatta, hogy általános elvi utasításokat a közgyülés, ezen kereteken belül pedig a polgármester ad.

Minden szankció a közgyülés kezében marad.

Kozma Jenő tiltakozott az ellen, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlatása esetén a kormánybiztos *korlátlanul* gyakorolhassa a törvényhatósági bizottság jogkörét. Javasolta, hogy a kormánybiztos csak

halaszthatatlan esetekben

gyakorolja ezeket a jogokat. *Petrovácz* Gyula a kormánybiztos működését a jogerős feloszlatáshoz kívánta kötni. *Büchler* József és *Payr* Hugó észrevételei után a belügyminiszter kijelentette, hogy *nem kívánja a kormány jogkörét a régi törvénycikkel szemben bővíteni.*

Tizenhéttagu ellenőrző bizottság

Nagy érdeklődés kísérte a törvényjavaslat legfontosabb intézkedésének: *a szanálási tervezet végrehajtására* a 11 tagú ellenőrző bizottság kiküldésére és a törvényhatósági bizottság hatáskörének a szanálási tervezettel kapcsolatos megszűkítésére vonatkozó szakasz tárgyalását. *Kozma* Jenő az ellenőrzőbizottság létszámának

17-re való felemelését

kívánta, *Petrovácz* Gyula a szanálási tervezet végrehajtásának egy évre való korlátozását, *Büchler* József a szakasz törlését kérte. *Rassay* Károly szerint ez a szakasz az *autonómia megsemmisítését* jelenti és ugyancsak a törlést kérte. *Payr* Hugó megnyugvást talált abban, hogy

az ellenőrző bizottság hozzászólhat a főpolgármester intézkedéseihez.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a rendszerben van a fogyatékosság és hogy *sürgősen meg kívánja oldani a fővárosi adminisztrációban és a háztartásban mutatkozó feladatokat.* A legnagyobb lojalitással kíván a *kivételes jogkörben* eljárni, amelyet ezekután a bizottság többsége elfogadott.

A közgyülés feloszlatása

A következő szakasz kimondja, hogy a belügyminiszter tetszésszerinti időben anélkül oszlathatja fel a közgyülést, hogy *a határozat ellen panaszt lehessen tenni a közigazgatási bírósághoz. Kozma* Jenő és *Petrovácz* Gyula különböző módosításokat terjesztettek be, amire a belügyminiszter kijelentette, hogy

a választói névjegyzék kiigazítására

irányuló kívánságokat feltétlenül teljesiti.

*

A fővárosi törvényjavaslat bizottsági tárgyalása ezzel befejeződött és a képviselőház plénuma előtt kedden beterjesztik a javaslatot, amelyre vonatkozólag *Niamesny* Mihály előadó a jelen cikkünkben vázolt módosítások figyelembevételével megtette jelentését. A jelentést kinyomatták és a képviselők között szétosztották. A fővárosi törvénymódosítás vitája *szerdán délután kezdődik*, amelynek során számos érdekes felszólalásra van kilátás.

Szerteoszlott a legenda...

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Petrovácz* Gyula és *Bánóczy* László nyiltan felvetették azt a kérdést, hogy *Borvendég* Ferenc alpolgármester és *Szemethy* Károly tiszti főügyész résztvettek-e adatszolgáltatással, vagy más információkkal a szőnyegen lévő törvényvényjavaslat előkészítésében. *Szemethy* Károly tiszti főügyész nyomban az ülésen visszautasította ezt az állítást és nyilatkozatát a bizottság teljessége *megnyugvással fogadta. Borvendég* Ferenc alpolgármester, aki a hétfői ülésen betegsége miatt nem vehetett részt, a csütörtöki tanácsülés napirendje előtt válaszolt a személyére vonatkozó kérdésre. Általános figye-

lem közben mutatta ki, hogy *hivatalából kifolyólag több alkalommal tárgyalt a belügyminiszterrel, amelyekről természetesen mindenkor jelentést tett a polgármesternek* és az

általa adott felvilágosításoknál tárgyilagosan és igazságosan járt el.

Ha a belügyminiszter a most érvényben lévő fővárosi törvény módositására határozta el magát, az a miniszter egyoldalú ténye, aminek előkészitésében nem vett részt, ahhoz adatokat nem szolgáltatott. *A fővárosnak semmi titkolni valója nincs.* A költségvetés, a zárószámadás, a számszéki igazgató jelentései

megadnak minden információt a belügyminiszternek,

amelyek a főváros ügyeinek megitéléséhez szükségesek. Hangoztatta, hogy az *autonóm igazgatás álláspontján van és a leghatározottabban visszautasitotta azt a gyanút, hogy azért készitett deficites költségvetést, hogy ezzel a kormánynak módot adjon a főváros ügyeibe való beavatkozásra.* Elmondotta, hogy

a tisztviselői és tanszemélyzeti illetmények

esetleges pénzügyi eredményeinek módositására vonatkozólag kötelességszerűen megadta a szükséges felvilágositást, azonban *hangsúlyozta, hogy azt nem volna indokolt végrehajtani.* A belügyminiszter ezt az indokolást elfogadta és a főváros alkalmazottaival szemben *jóindulatát helyezte kilátásba.*

Borvendég Ferenc alpolgármester meggyőző érvei nem tévesztették el hatásukat

és ma már *szertefoszlott az a kártékony legenda, amely azt akarta elhitetni, hogy a főváros főtisztviselői az autonómiával szemben foglaltak volna állást.*

Sipőcz polgármester szakszerű módositásai

Sipőcz Jenő polgármester a fővárosi törvényjavaslatnak szigorúan közigazgatási vonatkozásaira észrevételt készitett, amelyet felterjesztés formájában a belügyminiszterhez juttatott. A polgármester hangoztatja, hogy *helytelen a szakszerűség címén helyetfoglaló törvényhatósági bizottsági tagok minőségének megszüntetése.* A tervezet ilyen intézkedése a szakszerűség képviselőinek a törvényhatósági bizottságban

a multban fennállott tekintélyét

veszélyezteti.

A polgármester szükségesnek tartja a *sajtónyilvánosságot,* mert minden tekintetben indokolt, hogy az állandó szakbizottságok a közvélemény ellenőrzése mellett nyilvánosan tárgyaljanak. A nyilvánosság kizárására *csak indokolt esetben* tehet javaslatot az elnök.

Rámutat a polgármester

a kerületi választmányok megalakitására

vonatkozó rendelkezésekre és hangoztatja, hogy az intézkedések a *legnagyobb zavarokat* fogják előidézni. Az első közigazgatási kerületet ugyanis három, az V., VI., VII., és X. kerületekből pedig további két kerületet szerveztek, ami azonban technikailag még nincsen végrehajtva. A kerületi választmányok tehát *mindaddig nem működhetnek,* amig az új kerületek tényleges megszervezése és az elöljáróságok felállitása megtörténik.

Aggodalmát fejezi ki a polgármester a *számszéki jelentéseknek a közgyűlés elé történő terjesztése miatt,* mert esetleg olyan

üzleti titkok kerülhetnek nyilvánosságra,

amelyek a főváros anyagi érdekeivel ellentétben állanak. Azt a módositást javasolja a polgármester, hogy *csak azokat a jelentéseket terjesszék a közgyűlés elé, amelyeket a polgármester vagy a belügyminiszter a közgyűlés vitája alá kíván bocsátani.*

Tiltakozik a polgármester a *számszék létszámszaporitása ellen,* mert az súlyosan érintené a főváros anyagi helyzetét. A számszék már eddig is túlméretezett és ezért annak költségeit az államkincstárnak kellene viselni.

A törvénytervezet szerint a polgármester és az alpolgármesterek a hivatali esküt csak akkor tehetik le, ha az államfő őket állásukban megerősitette. A törvénytervezet szerint, ha a megerősités nem történik meg,

a megválasztott polgármester és alpolgármesterek mindaddig ellátják hivatali teendőiket,

amig az újból való választás meg nem történik. Ezek nehézségek, amelyeket feltétlenül ki kell küszöbölni.

A polgármester végül az *orvosi kinevezések* ügyében kért módositást és remélhető, hogy a szakszerű és gyakorlati észrevételek érvényesülnek a törvénytervezet végleges szövegében.

MODERN **három és négyszobás lakások**
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Hatalmas arányu útburkolási anyagbeszerzésre irnak ki pályázatot

Célirányos és eredményes munka folyik a főváros útvonalainak karbantartása és új utak épitése érdekében, hogy ily módon megszűnjenek azok a panaszok, amelyek Budapest útvonalaival kapcsolatban még szórványosan elhangzanak. Az út- és csatornaépítési ügyosztály állandóan figyelemmel kiséri a hatáskörébe tartozó értékek alakulását és a nehéz pénzügyi viszonyok ellenére is mindent elkövet, hogy *a főváros úthálózata évről-évre tökéletesebbé váljon.*

Király Kálmán műszaki tanácsnok az elmult napokban előterjesztést tett *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek, hogy *további úthálózatok konzerválását biztositsa.* A megbeszélések alapján

most kerül kiirásra a nagyarányú versenytárgyalás, amely az útfentartási anyagok beszerzésére vonatkozik.

A közeljövőben megjelenő pályázati hirdetmények szerint *180.000 pengő értékű kőanyag, bitumen, benzin és olaj beszerzése* válik szükségessé, amely anyagok kizárólag a főváros házikezelésében kerülnek felhasználásra. A kátrányzó és bitumenező telep az ügyosztály részéről kidolgozott elgondolások alapján

elvégzi a szükséges próbaburkolásokat és lefolytatja mindazokat a javitási munkálatokat, amely bizonyos útvonalakon most már halaszthatatlanokká váltak.

A nagyarányú versenytárgyalás természetesen mozgósítja a kőbányákat, az olaj- és benzinvállalatokat, amelyek a szállitás révén jelentős munka- és kereseti alkalomhoz jutnak. Értesülésünk szerint *a versenytárgyaláson az összes kipróbált cégek jelentkeznek.*

Itt említjük meg, hogy a közeljövőben

időszerüvé válik a Döbrentei-térről a Sashegyre vezető, úgynevezett tranzverzális út lemélyitésének elvégzése.

Ezt a munkát a Tabán közeli újjáépitése teszi indokolttá és az új útvonalat összhangzásba hozzák a Tabán rendezésével. Eredetileg is ideiglenes szélességű méretet alkalmaztak az új úttesten, amelyik *a lemélyités révén egyik legnagyobb távlatú és méretű útvonala lesz a budai oldalnak.*

Van-e szüksége a fővárosnak műszaki alpolgármesterre?

Rendkívüli alapossággal és gonddal előkészített, nemzetközi adatok tömegét feldolgozó előadást tartott erről a kérdésről dr. *Méhes* Emil mérnök, „Európai nagyvárosok műszaki igazgatása" cimmel a Magyar Mérnök- és Epitész Egyletben. A mai európai városok — fejti ki előadásában — majdnem kivétel nélkül a középkor elején, vagy még később keletkeztek. E városok létüket és fejlődésüket különböző kiváltságaiknak köszönhették, melyek segélyével a kereskedelem számára jogbiztonságot tudtak nyujtani és polgáraiknak jómódot biztositani. E középkori városok igazgatásának feladatai szintén kizárólag csak jogi természetűek, kis részben gazdasági minőségűek. Sokáig marad a helyzet változatlan, lassan nőnek meg a városi igazgatás feladatai, de az újkor végéig, sőt egészen a XIX. század közepéig ezek az újabb feladatok is, mint egészségügy, különböző építésügyi rendelkezések stb. még mindig leginkább jogi szabályozások, esetleg gazdasági ténykedések és csak részben oktatásügyi és más természetűek. A XIX. században a technika fejlődése meghozza a nagy átalakulást. Az eddigi igazgatási feladatok mellé bevonulnak a műszaki feladatok, a városok igazgatásköre megnő, az úttestek, csatornák, vízvezetékek építése után a gáz- és villanyáramszolgáltatás, közúti villamos- és autóbuszközlekedés bevezetése, a város fejlődését biztositó városrendezés összes mellékmunkáival és még annyi más műszaki ténykedés és szolgáltatás életszükséggletévé lett a nagyvárosnak, ezek a műszaki berendezések és szolgáltatások adják ma meg a nagyvárosnak nagyvárosi jellegét. 400 ezernél nagyobb lakósú város 40 van Európában. Ebből a negyvenből huszonháromnak adatait ismertette előadó, így az összes európai nagyvárosok több mint fele került bemutatásra. Az óriásvárosokon: London, Páris, Berlinen kivül sorra jöttek Hamburg, Bécs, Varsó, Róma, Glasgov, Dublin, Stockholm, Kopenhága, Amsterdam, Marseille, Birmingham, Milanó, Köln, Lipcse stb. Minden egyes városnál röviden érintette a város önigazgatásának alkotmányos berendezkedését, érdekes összehasonlitásokat téve a különböző országokban kialakult rendszerek és azok egymásrahatása között, majd ismertette a város hivatali igazgatásának szervezetét, és ezen belül részletesen a műszaki feladatokat ellátó hivatali szerveket. Igen sok városnál ismertette a költségvetési adatokat is, kimutatta, hogy a város összkiadásának átlagosan egy harmada esik műszaki igazgatási kiadásaira. A felvonultatott adatokból rendkívüli erővel domborodott ki, hogy milyen hatalmas részét képezi ma minden nagyváros igazgatásának a műszaki igazgatás és a különböző városok más-más igazgatási rendszeréből levonható volt a következtetés: a mai nagyváros műszaki teendőinek óriási terjedelme és nagy horderejе megkívánja a műszaki igazgatásnak egy mérnök-szakember vezetése alá való helyezését. Ez nem tekinthető a mérnöki kar egyoldalú kivánságának, ez a köz érdekében elkerülhetetlenül szükséges. A bemutatott adatgyüjtésből kitűnt, hogy a jelenben is meg van már számos külföldi nagyvárosban az összes műszaki ügyek centralizációja és kétségtelen, hogy ez nemcsak a jövő, de a *legközelebbi* jövő fejlődés *általános* iránya is. Ezért a köz érdekében rendkivül indokolt, állapitotta meg befejezésül az előadó, hogy a főváros műszaki igazgatása átszerveztessék és élére műszaki alpolgármester kerüljön.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a védjegyű anyagot épiti be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Aszfalt és Kátrányipar R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 26-2-81, 26-2-82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos-út 18-20
Szőreg, (Szeged mellett) Saját iparvágány

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Nemzeti Pantheont létesítenek a Regnum Marianum templom alagsorában

A Vitézi Szék ott helyezi el az ismeretlen hős katona hamvait

A főváros támogatásával két évvel ezelőtt készült el Budapest legmodernebb egyházi épülete, a városligeti Regnum Marianum templom. Ennek a nagyszabású épületnek a földszintje, illetve alagsora az amerikai templomok mintájára úgy épült, hogy ott előadóterem, vagy más összejövetelek céljára szolgáló helyiség is berendezhető, sőt a hatalmas csarnok mozgókép vagy egyéb előadások tartására is alkalmas. A nagy kiterjedésű alagsor helyiségeit azonban egyelőre nem használják semmire, a belső berendezéshez hiányzott a pénz és a bejáratokat egyelőre be is falazták.

Az Országos Vitézi Szék főszéktartósága most érdekes beadvánnyal fordult a fővároshoz és abban azt kéri, hogy az említett helyiségeket engedje át a vitézi rendnek egy létesítendő *Nemzeti Pantheon céljára.* Illetékes helyen érdeklődtünk az érdekes terv részletei iránt és a következőket tudtuk meg:

Az Országos Vitézi Szék a városligeti Regnum Marianum templom hatalmas kiterjedésű alagsorát, amelyet ezidőszerint semmire nem használnak, *különleges nemzeti jellegű ünnepi csarnokká* kívánja berendezni. A ma még elfalazott helyiségeket a vitézi rend a saját költségén átalakítaná ünnepi csarnokká, illetve melléktemplommá. Az Országos Vitézi Szék elgondolása szerint a melléktemplomban felállítanák Szent László oltárát, a hős király szobrával, előtte elhelyeznék a hősök emlékkövének kisebbített mását és alatta

örök nyugalomra helyeznék a világháború egyik ismeretlen hősi halottjának hamvait.

A csarnokot övező folyosón Nagy-Magyarország 63 vármegyéjének, járásonként és községenként csoportosított emléktábláit helyeznék el katonai jelvényekkel és örök mécsekkel díszítve.

Az Országos Vitézi Széknek nincs semmiféle külön kikötése, csak azt kívánja, hogy a hősök emlékünnepén és a hősök ünnepségével kapcsolatos más ünnepségeken a kápolna a vitézi rend istentiszteletére és kegyelete számára rendelkezésre álljon.

Az egyházi főhatóság a Nemzeti Pantheon létesítéséhez elvileg már hozzájárult,

amihez most a főváros beleegyezését is megkapják, hogy a háborúban életük feláldozásával résztvett hőseink méltó megbecsülésben részesíthetők legyenek.

A Vitézi Szék a Pantheon terveit előzetesen bemutatja a fővárosnak, amelyet a művészeti ügyosztály szakembereivel elbíráltatnak. A Pantheon berendezését a főváros külön bizottsággal fogja ellenőriztetni.

Készül a főváros színházi szabályrendelete

Szigorúan elbírálják a színházi vállalkozásokat

Az utolsó esztendők sorozatos és nem egyszer botrányos színházi bukásai arra késztetik a fővárost, hogy *hatósági úton kísérelje meg a kérdés rendezését.* A főváros törvényhatóságának az impulzust erre az elhatározásra a Városi Színház legutóbbi esete, a Hlavács-féle csúfosan végződött vállalkozás adta meg. Hatóságilag akarják szabályozni, hogy

milyen feltételek mellett adható ezentúl színháznyitási engedély.

Ezzel az intézkedéssel a főváros megakadályozni akarja, hogy *kellő szellemi és anyagi felkészültség nélkül bárki az egyik óráról a másikra felcsaphasson színigazgatónak.* A kulturális és művészeti ügyosztály már foglalkozik a kérdéssel és rövidesen elkészíti a legalkalmasabbnak látszó megoldásról szóló előterjesztést. Érdeklődtünk az ügyosztályban, hogy

milyen megoldásról lehet szó

és a következő választ kaptuk:

— Mostanáig nem volt egységesen szabályozva a színháznyitás kérdése, mert az ilyen vállalkozást részben mint rendészeti, részben mint közigazgatási kérdést bírálták el és nem foglalkoztak annak kulturális vonatkozásaival. Legmegfelelőbb megoldásnak az látszik, hogy

a székesfőváros szabályrendeleti úton tisztázza a kérdést

és abban fektesse le mindazokat a feltételeket, amelyeknek birtokában valaki a jövőben színházi vállalkozáshoz kezdhet. Eddig a fővárosnak kulturális szempontból egyáltalában nem volt módjában elbírálni az egyes jelentkezőket. Viszont tagadhatatlan, hogy a vállalkozók túlnyomó részét nem is művészeti és kulturális célok hevítették, hanem legtöbb esetben csak az *üzleti lehetőséget tartották szem előtt.*

— A főváros vezetősége a kérdés részleteinek és elvi részének tisztázása végett a közeljövőben

tárgyalásokat kezd elsősorban a kultuszminisztériummal, majd a Budapesti Színigazgatók Szövetségével és a Színészek Egyesületeivel.

Amennyiben a kormány hozzájárul, úgy a főváros alkalmas szabályrendeletet fog kidolgozni, ha pedig ehhez nem kap hozzájárulást, úgy azt fogja szorgalmazni, hogy a *kormány adjon ki olyan rendeletet, amely alkalmas a jövőben a színházi vállalkozásoknál tapasztalható szabadosságoknak véget-vetni.*

Határvillongás a II. kerület és Óbuda között

A rózsadombiak revíziót kérnek a belügyminisztertől

Kevesen tudják, hogy a nagy trianoni probléma mellett Budapest életében is megindult a csendes, de annál szívósabb küzdelem azért a „határrevizióért", amely a Rózsadomb lakóinak lelkét nyomja már hosszú idő óta. A Rózsadombnak is van ugyanis egy miniatür trianoni problémája. Az egyre szebben fejlődő, üde villaváros területe két kerület között oszlik meg. Egyrésze a II. kerülethez tartozik, másik fele pedig már, a főváros első közigazgatási beosztása óta, a III. kerülethez van csatolva. Addig, amíg puszta területekről volt szó, senki sem kifogásolta ezt az állapotot, amióta azonban sűrűsödik a lakosság, sorra épülnek fel az új utcák, úgyszólván napról napra bukkannak fel fonák és bosszantó esetek. *A Rózsadomb trianoni határvonala is átszel nemcsak utcákat, hanem telkeket, udvarokat is és nem egy esetről beszélnek, ahol a ház a II. kerületben fekszik, a hozzátartozó telek pedig már a III. kerületben van,* a járda egy darabon II. kerület, néhány lépéssel odább viszont a III. kerület fennhatósága alá tartozik. Ez az állapot nemcsak közigazgatási, hanem rendőri és sok egyéb szempontból is számtalan komplikációt okoz.

A rózsadombiak a fővárosi törvény mostani módosítását akarják felhasználni arra, hogy a tarthatatlan állapotokon segítsenek és széleskörű mozgalmuk vezetésére *Kozma* Jenő dr. törvényhatósági tanácstagot, a kerület országgyűlési képviselőjét kérték fel.

A Rózsadomb furcsa határvillongása dolgában érdeklődtünk a II. kerületi elöljáróságon, ahol a kerületi mérnöki hivatal adatai száz százalékig alátámasztották előttünk a rózsadombiak kívánságának jogosságát. Ma az a helyzet, — mondotta informátorunk — hogy például az Eszter-utca 1—19. számú házai a II. kerülethez tartoznak, de a szomszédos 21-es számú ház már a III. kerület. Hasonló az eset az Áldás-utcában, a Szemlőhegy-utcában, a Vérhalom-utcában és még több más helyen, amelyeket

rendszertelenül átszel a kerület határa, ingatlanokra és tulajdonosokra való tekintet nélkül.

Érdekes például a Törökvész-út mellett nyíló nagy kiterjedésű és eddig még fel nem kutatott barlang esete is. A barlang bejárata a Törökvész-úton van, tehát a II. kerületben míg maga a földalatti labirintus átnyúlik a III. kerületbe. Már hosszú idő óta rendkívül fontos volna a barlang műszaki felkutatása, mert nem ismerik az alakulását, vonulásának irányát, magasságait, mélységeit és így az a veszély fenyeget, hogy

új építkezésnél, esetleg az alapzat ásásánál komoly komplikációk állhatnak elő.

Eddig mindegyik kerület elhárította magáról a felelősséget azzal, hogy nem hozzája tartozik az intézkedés joga.

A rózsadombiak azt kérik és ez a műszaki megállapítás szerint teljesen helytálló is, hogy *a II. kerület határát a Szépvölgyi-útig tolják ki.* Ez a határvonal, amely a Homokhegytől a Dunáig halad és semmiféle ingatlant, telket ketté nem szel, a ma kifogásolt állapotot egyszer és mindenkorra megoldaná.

A mozgalom ellen semmiféle komoly kifogást emelni nem lehet, legfeljebb hiúsági kérdések játszhatnak szerepet abban a tekintetben, hogy

a III. kerület elveszítené területének egyrészét.

Evvel szemben a lakosságnak rendkívül terhes a Rózsadombról óriási kerülővel az óbudai Fő-téren levő előljáróságra járni ügyes-bajos dolgaik elintézésére, másrészt a III. kerület a Rózsadomb határának reviziója után is még mindig háromszor akkora területen fekszik, mint a II. kerület.

Értesülésünk szerint *a határrevizió érdekében legközelebb küldöttség keresi fel a belügyminisztert.*

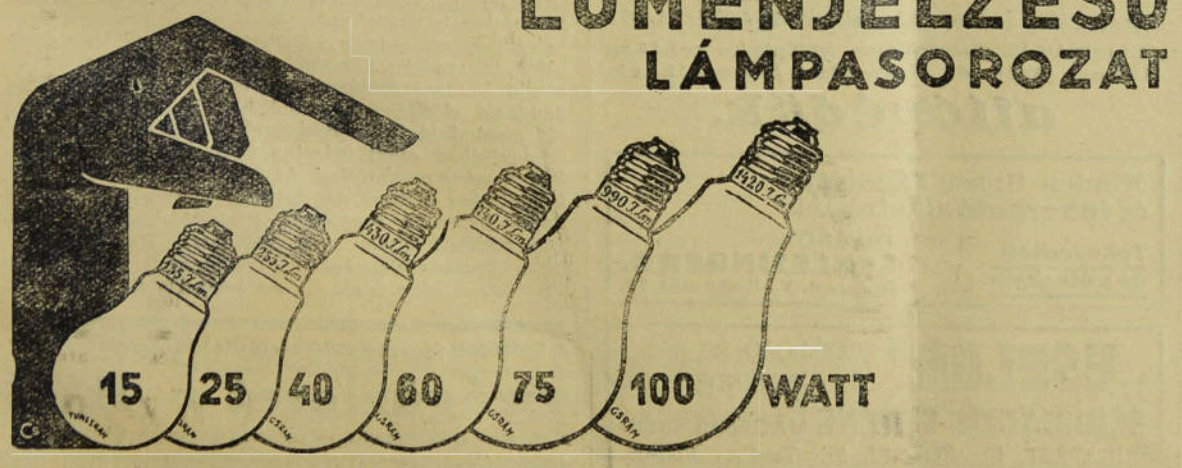

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-59

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X, Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Nem lesz tanácsülés a héten. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester a törvényhatósági tanácsot csütörtökön délelőttre ülésre szándékozott egybehívni. Ez az összehívás azonban elmaradt, tekintettel arra, hogy *Suvich* olasz külügyi államtitkár abban az időben Budapesten tartózkodik és látogatásával kapcsolatban úgy a polgármesterre, mint a főpolgármesterre reprezentációs kötelességek hárulnak.

Ripka Ferenc dr. a polgármesternél. *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármester hétfőn délben felkereste a városházán *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert. A látogatás mintegy ötnegyed óráig tartott és azon, értesülésünk szerint, különböző fővárosi vonatkozású kérdések kerültek megbeszélésre, amelyek *Ripka* Ferencnek azzal a szándékával függenek össze, hogy az új fővárosi törvényjavaslat felsőházi vitája során az autonómia védelmében felszólal.

Wolff Károly betegsége. Néhány nappal ezelőtt *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt vezére, torokbántalmakról panaszkodott, úgyhogy kisebb természetű mandulaoperáció vált szükségessé. A beteg állapota azóta javult és ezért a hét végén *Wolff* Károly remélhetően már résztvehet a fővárosi törvényjavaslat parlamenti vitájában. Az az osztatlan tisztelet, amely Wolff Károly személyét övezi, megnyilvánult a betegség tartama alatt, amikoris az összes pártok részéről állandóan érdeklődtek a beteg hogyléte felől.

Pártértekezlet. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Dorner* Gyula elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a párt képviselő tagjai tájékoztatást adtak a fővárosi törvényjavaslatnak a képviselőház közigazgatási és közjogi bizottságában lefolytatott tárgyalásokról. Ismertették azokat a módosításokat, amelyeket előterjesztésükre a belügyminiszter elfogadott és ennek nyomán enyhítést nyertek az eredetileg aggályosnak mutatkozó szakaszok. Tárgyaltak a szakbizottságok újjáalakításáról, valamint más, a fővárossal kapcsolatos időszerű kérdésekről. Az értekezlet után pártvacsora volt.

Payr Hugó előadása az ifjúság elhelyezkedéséről. *Payr* Hugó országgyűlési képviselő előadást tartott a Községi Polgári Párt belvárosi szervezetében az ifjúság elhelyezkedéséről. Rámutatott arra, hogy az állam és a főváros nem bír el újabb alkalmazottakat, mert az adózók terheit nem lehet növelni. Olyan munkaalkalmakat kell teremteni, amelyek az államnak és a fővárosnak semmibe sem kerülnek. Konkrét példákat hozott fel arra, miként lehet elhelyezni ifjúságot ily módon. A nyugdíjtörvény folytán elbocsátásra kerülő közalkalmazottakat juttassák földhöz, a munkanélkülieket pedig katonai alapon szervezve fogják produktív munkára. A tetszéssel fogadott előadáshoz *Gündisch* Guidó dr. és vitéz *Pétery* Aladár dr. szólt hozzá.

Tarján-étterem a Gellért-hegyen. A Margitszigeten megszűnt a Newyork nyári vendéglője és ez a körülmény bizonyára komoly hiányt jelent majd abban a szezónban, amikor a margitszigeti Tarján-étterem gyülekezőhelye volt Budapest előkelő közönségének. *Tarján* Vilmos most beadvánnyal fordult a főváros vezetőségéhez, amelyben ajánlatot tett a *gellérthegyi kioszk bérletére* olymódon, hogy hajlandó ezt a csodálatos fekvésű vendéglőt 120.000 pengő költséggel a modern igényeknek megfelelően átalakítani, ha erre a célra ugyanilyen nagyságú összeggel hozzájárul a főváros is. Elgondolása szerint idegenforgalmi szempontból látványosságbamenő intézményt létesít és mert elsősorban Budapest nevezetességeinek számát kívánja növelni, minden kilátás megvan arra, hogy a törvényhatósági tanács a gellérthegyi kioszkot számára bérbeadja.

Ideiglenes helyiségben március 1-én működésbe lép a XI. kerületi előljáróság. Az új lágymányosi előljáróság megnyitását, ahogy a *Fővárosi Hirlap* megírta, késlelteti az átalakítás elhúzódása. Mivel a belügyminiszter március 1-ben állapította meg a előljáróság felállításának terminusát, most halasztást kellene kérni. Erre azonban nem lesz szükség, mert az előljáróság megszervezésével még e hónapban elkészül az elnöki ügyosztály és amíg az új épület rendelkezésre áll, az előljáróság a várbeli régi épületben fog működni..

Körmendy Jenő jubileuma. *Körmendy* Jenő, a BESzKART Autóbuszüzemének aligazgatója, most töltötte be fővárosi közszolgálatának harmincadik évét. A jubileum alkalmából az Autóbuszüzem tisztviselői és alkalmazottai meleg ünneplésben részesítették a közszeretetben álló aligazgatót, akit a személyzet nevében *Bierbauer* Emil üzemfőnök köszöntött fel keresetlen szavakkal. *Körmendy* igazgató meghatottan köszönte meg munkatársai ünneplését.

Bölcsődét, gyermekotthont, anya- és csecsemővédőintézetet sürget a hegyvidék. *(Levél a szerkesztőhöz.)* Budapest székesfőváros közönsége az utolsó évtized során hatalmas áldozatokat hozott az *anya-, csecsemő- és gyermekvédelem* érdekében. Gyönyörű és pompásan felszerelt új intézmények szolgálják a szociális megpróbáltatásoktól sujtott néposztály érdekeit. A nemzet jövő boldogulását a világvárosok sorába lépett főváros vezetői azzal vihetik előre a legeredményesebben, ha védik a jövő nemzedéket és továbbra is oly intenzitással és áldozatkészséggel karolják fel az anyákat, csecsemőket és gyermekeket, amint eddig tették. Az egészségügyi védelmi szolgálat terén országos viszonylatban a *Stefánia Szövetség* tiszteletre és hálára érdemes tevékenységet fejt ki, s a főváros illetékes köreivel együtt Budapesten már sok védőintézetet létesített. Azonban ez még mindig nem elegendő, mert részint a nyomor fokozása, részint az egyes városrészek rohamos fejlődése új és új intézmények életrehívását teszik elengedhetetlen kötelességgé. És itt reá kell mutatni arra, hogy a budai nagy hegyvidék sajnosan nélkülözi mindig egy oly anya- és csecsemővédő intézet létezését, *amely egyúttal a már fejlettebb, 3—6 éves gyermekeknek is óvódát helyettesítő otthonul szolgálna.* Ezen a téren egyébként a főváros már példát mutatott a jól bevált és kitűnően működő, mintegy 25 gyermekotthonnal. A budai hegyvidéknek — értve ezalatt a *Svábhegy*, a *Sashegy*, az egész *Sasad*, *Farkasrét*, *Farkasvölgy*, *Csillebérc*, *Pözingermajor*, továbbá az *Orbánhegy*, *Mártonhegy* és *Németvölgy* környékét — nincsen olyan irányú intézete, amely felkarolná az anya- és csecsemővédelem magasztosan nagy gondolatát *és egyúttal gyermekotthonul is szolgálna.* Az említett vidék lakossága részére napról-napra mindinkább nélkülözhetetlenné válik *egy oly kerületi védő intézet* mielőbbi felállítása, melyben nyilt védelemben részesülnének a rászoruló anyák, 0—3 éves csecsemők, illetve kisdedek. *A kerületi védőintézet mellett egy bölcsőde és gyermekotthon felállítása az említett budai hegyvidéken éppen olyan szükségletet volna,* mert ezen a már sűrűn lakott és nagykiterjedésű vidéken óvóda egyáltalán nincs. A legközelebbi óvoda a Svábhegyen és a Németvölgyi-út elején van.

Halálozás. *Rózsavölgyi* Antal nyug. kerületi előljáró 73 éves korában az Uj Szent János kórházban elhúnyt. 1921-ben vonult nyugalomba és szolgálata alatt hosszabb ideig állott a VI. és a VIII. kerületek élén. Pénteken délután temették el nagy és általános részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben. Az elhúnytban *Rózsavölgyi* István tanácsjegyző édesapját gyászolja. — Özv. *Girárdi* Józsefné e hó 15-én, rövid szenvedés után elköltözött az élők sorából. Az elhúnytat régi patricius család gyászolja, köztük elsősorban gyermekei: dr. *Girardi* István, *Girardi* Tibor és dr. *Dollinger* Béláné, szül. Girardi Györgyi. Közéleti és társadalmi előkelőségek részvéte mellett szombaton délután hantolták el a Kerepesi-úti temetőben. — *Popelka* Béla törvényhatósági bizottsági tag, a Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártja alelnöke, febr. 15-én meghalt. A széles körben humánus gondolkozásáról ismert közéleti férfiút, akinek érdemeit *Usetty* Béla országgyűlési képviselő méltatta, a Kerepesi-úti temetőben vasárnap délután helyezték örök nyugalomra.

A Széchenyi strandfürdő bufféjének bonyodalmai. A városligeti Széchenyi strandfürdő büfféje már harmadik éve foglalkoztatja a főváros vezetőségét. A büffé eredetileg bérbe volt adva, azután a községi élelmiszerüzem kezelésére bízták. Mikor az üzemellenes hangulat erősödni kezdett, elhatározták, hogy mégis magánvállalkozóra ruházzák a bérletet, a versenytárgyalás azonban eredménytelenül végződött. A főváros nem kapott megfelelő ajánlatot, mert nem akadt olyan vállalkozó, aki a versenytárgyalás feltétele szerint 27 ezer pengő értékben átvette volna az élelmiszerüzem beépített berendezését. Most, hogy az üzemek racionalizálásáról kiadott kormányrendelet folytán a községi élelmiszerüzemnek eltiltották a nyilvános bufék fenntartását, újból napirendre került a strandfürdő bufféje. A városgazdasági ügyosztály és az élelmiszerüzem, illetve a közélelmezési ügyosztály között tárgyalások indultak meg és megállapodtak abban, hogy a *főváros átveszi az üzemtől a 27 ezer pengős berendezést*, de nem fizeti ki az árát, hanem a haszonbérből fogja több éven át elosztva kártalanítani az üzemet. A versenytárgyalást rövidesen kiírják és a főváros reméli, hogy *évente legalább 14—15 ezer pengős jövedelemhez jut a bérbeadás révén.* A berendezést most már természetesen díjtalanul bocsátja a főváros a jelentkező bérlő rendelkezésére.

Lebontják az állatkerti krokodilus-házat. Az Állatkert egyik legjellegzetesebb pavillonja, az állatkerti tó fölé épített maláji csölpös ház nemsokára eltűnik. Ebben különféle rovarok ketrecei voltak, udvarában pedig a nilusi krokodilusok tanyáztak. A pavillon, de különösen a tóba vert tartócölpök annyira megkorhadtak, hogy az épitményt le kell bontani. Ilyen módon gondoskodni kell az alligátorok és a többi állatok új elhelyezéséről. Az állatkerti vezetőség elgondolása az, hogy a nagy pálmaház egyik szárnyát rendezik be új terráriumnak és ebben az üvegépítményben nyujtanak helyet a krokodilusoknak is. Az építkezés tervein már dolgozik a középítési ügyosztály és tavasszal a munkálatokat végrehajtják. Az Állatkert mindenesetre bizarr képpel szegényedik, ehelyett azonban azt tervezik, hogy a tó fölé óriási kagylóhoz hasonló szabadszínpadot építenek, ahol nyári idényben esténként nemcsak hangversenyeket, hanem szabadtéri színielőadásokat is tartanának, amelyekhez érdekes és hatásos háttér lenne az állatkerti tó, a partján emelkedő sziklacsoport és vele a tópart dús növényzete.

A nagyváros problémája és az autonómia címmel érdekes és nagyszínvonalú előadást tartott *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző a *Lipótvárosi Keresztény Társaskörben.* Történelmi visszapillantás után a mai nagyvárosok kialakulásának körülményeit vázolta és azt a vitát ismertette, amely a közelmultban akörül indult meg, hogy fenntartsák-e a mammut-városokat vagy mesterségesen visszafejlesszék. Az önkormányzatok alakulásáról, feladatairól és szerepéről beszélt ezután az előadó, végül az autonómiák jövő alakulása tekintetében vont le következtetéseket. Nagy és előkelő közönség hallgatta végig az érdekes és tartalmas előadást, amelyért *Lázár* Ferenc dr., a társaskör elnöke fejezte ki elismerését az előadónak.

A „Pesti Városháza". György Endre várospolitikai és kritikai szemléjének legújabb száma február 15-én jelent meg. A gazdagon illusztrált, rendkívül tartalmas számból is kiemelkedik Payr Hugó vezércikke arról, hogy ne csökkentsék a fővárosi alkalmazottak fizetését; az az izgalmas párbeszéd, amit a szerkesztő folytatott Gáspárdy Elemér országgyűlési képviselővel arról, hogy miért nem szereti a fővárost; Georges Oudard francia ujságírónak Budapestről szóló cikksorozata; Éber Antal megszívlelendő intelme a fővároshoz, amelyben a bizalomteljes együttműködést sürgeti a főváros és a budapesti kereskedelem között; Huszár főpolgármester naplója a világháborúból; Vágó Józsefnek tanulmánya arról, miként kellene újjáépíteni a Tabánt; a fővárosi alkalmazottak feljajdulása a fizetésredukció réme ellen. Ezenfelül bőséges színházi és közgazdasági rovat. A „Pesti Városháza" előfizetési díja egy évre 10, félévre 6 pengő. Megrendelhető a kiadóhivatalnál: V., Lipót-körút 7.

A Lipótváros kívánságai. A Lipótvárosi Társaskör a Lipótváros fellendítése és általában az V. kerület különböző problémáinak megvitatása végett kiváló szakegyéniségek bevonásával előadássorozatot rendez. Ennek keretében *Dési* Géza országgyűlési képviselő, a kör elnöke a régi és az új Lipótváros fejlesztéséről értekezett. Előadásában *Dési* az új lipótvárosi park kiépítését, a Dunakorzónak a Parlamenttől a Hungária-körútig való meghosszabbítását a legnagyobbrészt amúgy is szünetelő malmok, gyárak kitelepítését, az üzemben lévőknek pedig füstemésztő készülékkel leendő felszerelését, a teherpályaudvar kihelyezését és az építkezési kedv fellendítése érdekében a házadómentesség megadását sürgette. Ugyancsak sürgősen megvalósítandó a lipótvárosi kövezési programm és a 61., 65. és 48. jelzésű villamosok visszaállítása.

Téglássy Béla dr. előadása a Belvárosi Polgári Körben. A Belvárosi Polgári Kör előadássorozatának keretében kedden este Téglássy Béla dr. országgyűlési képviselő, főorvos előadást tartott „Amerikai impressziók" címen. Az előadás felölelte az Egyesült Államok mai társadalmi és gazdasági viszonyainak részletes vázolását. Az előadáson, amelyet társasvacsora követett, Kállay Miklós földmívelésügyi miniszter, a Belvárosi Polgári Kör elnöke is megjelent.

A hatásos reklám. A Budapesti Napilapok Testülete a modern kereskedelmi és ipari hirdetésekről, a hatásos reklámról és a célhozvezető propagandáról előadásokat szándékozik tartani. A sorozat megindulásául a Budapesti Napilapok Testülete rendezésében ezévi március 2-án este 7 órakor a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében *Berkes* Róbert dr. főtitkár bevezetője után *Böhm* Rezső, a *Budapesti Hirlap* igazgatója, „Az ujságreklám" címen tart előadást. Hozzászólások után *Praznovszky* Iván, a Budapesti Napilapok Testülete elnöke zárja be az értekezletet.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

•FÉNYKÉPÉT•
Igazolványra azonnal
2 darab rendelésnél darabja 48 fillér
MŰTEREM
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

A balatonkenesei üdülőtelep volt kertészeti intézője
virágüzletet nyitott
a Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett.
Állandó friss virágok! Állandó friss virágok!

Gazdasági Értesítő

Féktelen mohóságukkal a nagy áruházak felfalják a detail-kereskedelmet

Jövő vasárnap az érdekelt kereskedők gyűlést tartanak a Lloyd Társulat tanácstermében, ahol megbeszélik önvédelmi harcuk módszereit

A Magyar Divatcsarnok megkontrázta a Nemzetközi Vásárt

A magyar középosztály legértékesebb és legnagyobb rétege: a kereskedelem és az ipar rettenetesen kínzó válságban van. Jajkiáltásuktól, panaszaiktól, kétségbeesésüktől visszhangzik a társadalmi élet és a létüket fenyegető veszedelmek sokasága a *Fővárosi Hírlap*-nak is kényszerű témája. Évek óta sürgetjük a kereskedelmet elsősorban eltipró *áruházi terjeszkedés megakadályozását*, mert tisztán látjuk, hogy ez a kivételesen mohó üzleti rendszer a legális kereskedelmi üzletek tömegének pusztulását hozza magával. Karöltve az összes kereskedői érdekképviseletekkel, sürgettük *a törvényes megrendszabályozást*, amely akciónkat részben már siker is koronázta: *a tisztességtelen versenyről szóló törvény megbírálta azokat a féktelen törekvéseket, amelyek a magyar kereskedelmet végveszélybe sodorták.*

Bizonyos fellélegzés és megkönnyebbülés lett úrrá a kereskedelmet féltő lelkekben, amikor *a törvény szigorú korlátok közé fektette a leltári kiárusítások és egyéb hangzatos vásárok tartásának terminusait.* A törvény január 1-én lépett életbe, de

nyomban elérkezett a legkeserűbb kiábrándulás: az áruházak más címeken játszották ki a tilalmat

és ma a tavaszi szezon elején úgyszólván learatták az egész piacot. Mire a kereskedők a maguk tisztességesen alkalmazkodó érzületükkel a törvényben megengedett időpontban vásárjaikat megkezdették, addigra *az áruházak letaroltak mindent és a tavaszi kampányból a kereskedőknek tátongó bolt és üres kassza jutott.* Az áruházi verseny a törvény életbeléptetése után féktelenebbül tombol, mint bármikor.

A Corvin-áruház, a Fenyves-áruház, a Barosstéri Filléres árucsarnok, a Reisz-áruház, a Magyar Divatcsarnok, a Pók-áruházak és egyéb hangzatos elnevezésű nagyobb üzletek a dumping-árak torpedójával furják meg a a kereskedők exisztenciáit

és „minden kapható" jeligével a vásárlóközönséget leláncolják pultjaikhoz. Az áruház régebben specializálta magát bizonyos árucikkek eladására, ma azonban a télikabáttól a hónapos retekig, a játékvasuttól a borjupörköltig mindent forgalmaznak. Képtelen velük szemben tartani a versenyt az a kiskereskedő, aki a maga specializált szakmájában akar boldogulni és fizeti azt az adót, amelyet az *áruházak a maguk különleges helyzetükben nem kötelesek leróni.* Hiába történtek bizonyos megegyezések a kereskedelmi szervezetek és az áruházak között, igazuk volt azoknak a kereskedelmi érdekképviseleteknek, amelyek előre megjósolták a békességre való törekvés kilátástalanságát. Most már az egész vonalon tisztában van a kereskedelem azzal, hogy

az áruházakkal méltányos plattformot találni nem lehet

és nincs más kiut, mint *a kíméletlen harc és leszámolás, mert különben a végpusztulás következik.* Az áruházak egymás után elnyelik a kiskereskedőket, tönkreteszik virágzó üzleteket, fütyülnek a törvény rendelkezéseire és kitartással történtek ama céljuk felé, hogy *Budapesten halotti tort üljenek az üzletek romjai fölött.*

Nincs határa annak a terjeszkedési vágynak, amely az áruházakat fűti. Legújabban a lakásberendezés és a bútoripar szívének irányítják a kést. A *Magyar Divatcsarnok* áruházának első és második emeletén megnyitották *a lakberendezési kiállítást*, amely elnevezés már önmagában is súlyos összeütközést jelent a rendeletekkel szemben. A *kiállítás* minősítése ugyanis bizonyos korlátok közé van szorítva és nem hisszük, hogy a *Magyar Divatcsarnok* üzleti vállalkozása a kiállítás nívójával lenne azonos. Mindezeken túlmenően a *Magyar Divatcsarnok* versenyt támaszt az osztálysorsjáték intézményének is, amikor 75 díjat igér a közönségnek, ha megállapítja, hogy melyik bútorcsoportozat a legcélszerűbb és a legszebb.

Bútorokat igérnek a nyerteseknek, százpengős és más kisebb összegű vásárlási utalványokat, amelyek természetesen a Magyar Divatcsarnok helyiségeiben válthatók át megfelelő árucikkekre.

A nagy szólamoknak hangzatos kitalálása már önmagában is mélységesen elitélhető, azonban van egy másik oldala is ennek a furcsa kezdeményezésnek, amelyik már egyenesen *a Budapesti Nemzetközi Vásár közeli jelentőségét akarja megtorpedózni.* A külföldön is és a belföldön is egyaránt elismert BNV májusban nyitja meg kiállítását az Iparcsarnokban és ennek a kiállításnak egyik legjelentékenyebb bevételi forrása a helypénzekből adódik. Nem ártana megállapítani, hogy

a Magyar Divatcsarnok, esetleg százalékos részesedés formájában, milyen helypénzeket szed a bútorkiállításon résztvevő iparosoktól

és kérdéses, hogy ez a korai lakberendezési felvonulás nem tartja-e vissza majd a butoriparosokat a Nemzetközi Vásáron való megjelenéstől! A hatóságokat és a közönséget azonkivül érdekelheti ennek a kiállításnak *a biztonsági és tűzrendészeti vonatkozása is,*

amikor egyetlenegy lépcsőház bonyolítja le a fel- és lejárat forgalmát a gyulékony bútoranyagokkal telített raktárakban.

Annakidején megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy az Excelsior-szálloda átalakításával kapcsolatban súlyos összeütközése támadt a *Magyar Divatcsarnoknak* a hatóságokkal éppen a tűzrendészeti hiányosságok miatt, amely ügy a fellebbezési fórumnál, a Közmunkatanácsnál még máig sem nyert elintézést,

annál feltünőbb tehát, hogy az áruház most a szóbanforgó helyiségeket faanyagokkal eltorlaszolja.

Az áruházak napról-napra jelentkeznek újabb ilyen ötletekkel, amelyeknek mindegyike *a kereskedelem széjelhúzását jelenti.* A legális kereskedelem üldözött vadjai, a pusztulásra itélt adófizető polgárok most hatalmas demonstráció keretében könyörögnek az illetékes tényezőkhöz, hogy ne engedjék őket tönkretenni. A *Fűszerkereskedők Országos Egyesülete, a Baross Szövetség, a Budapesti Kávés Ipartestület, a Budapesti Hentes Ipartestület, a Budapesti Sütő Ipartestület, a Husiparosok Országos Szövetsége, a Mészáros Ipartestület, a Sajt- és Vajkereskedők Országos Egyesülete, a Vásárcsarnoki és Piaci Kereskedők Egyesülete, valamint az összes érdekelt kiskereskedők és kisiparosok* kétségbeesett kiáltásban tiltakoznak az áruházak, a gyári detailüzletek és a fogyasztási szövetkezetek eltipró versenye ellen. A nagygyűlést

február 25-én a Pesti Lloyd Társulat nagytermében tartják

és a kereskedelmi közvéleménynek ez az impozáns megnyilvánulása *az utolsó stációja annak a kálváriának, amelyen ma a kereskedelem a megsemmisülés felé halad*

Súlyos fogház- és pénzbüntetésekkel megfékezik a kontárok garázdálkodását

A Fenyves Áruház tulajdonosát 3 napi elzárásra, a Margitsziget bérlőjét 100 pengő bírságra ítélték

A főváros kerületi elöljáróságaihoz, mint első fokú iparhatósághoz, valamint a közgazdasági és ipari ügyosztályhoz a sok bajjal és a megélhetés gondjaival küzködő adófizető kisiparosok részéről napról-napra *több panasz érkezik a kontárok ellen* A főváros a maga hatáskörében igyekszik a legális kisiparosságnak ebben a tekintetben segítségére sietni és a törvény szellemének érvényt szerezni. Ennek a módjáról beszélgettünk

Babarczy István dr.

főjegyzővel, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetőjével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kontárok ellen való küzdelem mindig fontos törekvése volt a hatóságoknak és az ipari érdekeltségeknek, de ennek a küzdelemnek talán soha sem volt olyan nagy jelentősége, mint ma, amikor a kereseti lehetőségek általános csökkenése, a fizetések kényszerű leszállítása, a közületek költségvetésének leszorítása a kézműves iparosság munkaalkalmaiban eddig még soha sem tapasztalt mélypontot idéztek elő. A súlyos világgazdasági helyzetből és trianoni megcsonkításunkból fakadó okokon kívül azonban nem utolsó sorban járult hozzá az iparosság helyzetének romlásához az a körülmény is, hogy

a nagyközönség különösen a háztartások körében előforduló ipari munkákat kontárokkal végezteti.

Éppen ezért a főváros most körlevéllel fordult a budapesti társadalmi egyesületek elnökségeihez és felkérte őket, hogy a vezetésük alatt álló egyesületek figyelmét megfelelő módon hívják fel azokra a káros következményekre, amelyeket *a kontárok jogosulatlan versenye a tanult és iparigazolványos iparosságnak okoznak.* A beérkezett válaszokból úgy látom, hogy

a felhívásnak élénk visszhangja támadt

és így remélhető, hogy a kontárok elleni küzdelem hamarosan kielégitő eredményt fog mutatni.

Éhbéres kontárokkal dolgoztat a Margitsziget bérlője

A hivatalos kormánykörök és a főváros mindent elkövetnek, hogy az iparosságot létalapjaiban oly súlyosan érintő *jogosulatlan iparűzés* soron kívül megtorlást nyerjen. A kontárkodásnak azonban kétoldalú ténye van: büntetést érdemel az az áliparos, aki *megfelelő képesítés híján végez* munkát, de megtorlás jár azok terhére is, akik a kellő gondosság elmulasztásával *képesítés nélküli egyéneket bíznak meg munkák elvégzésével.*

A margitszigeti gyógyintézmények és szállodák új bérlője lendületes programot adott, amikor a Közmunkatanáccsal a szerződést megkötötte. Milliós átalakításokról és az elvégzendő munkák hatalmas sorozatáról készítettek terveket, amelyeknek a végrehajtását el is kezdették.

A Fővárosi Hirlap már akkor bizonyos óvatosságra intette a közvéleményt

és szigorú ellenőrzést ajánlott a Közmunkatanács figyelmébe, *nehogy a gyorsaság a Margitsziget nívójának rovására menjen.* Aggodalmunk bizonyos mértékig, úgy látszik, indokolt volt, mert *Gellér* Mihály bérlő máris összeütközésbe került az érvényben lévő rendeletekkel.

Gellér Mihályt, a Margitsziget új bérlőjét a kárpitos ipartestület jelentette fel azért, mert

a szállodák kárpitos munkáit kontárokkal végeztette,

amiáltal negyvenezer pengő értékű munkát vont el a legális kisiparosság elől. A III. kerületi büntetőbíróságon tárgyalták *Gellér* Mihály kihágási ügyét és az ezt megelőzőleg tartott helyszini szemle során a munkások vallomást tettek arról, hogy

30—40 filléres órabérek alapján vállalták a munkálat lebonyolítását.

A tárgyaláson a bíróság *Gellér* Mihályt 100 pengő pénzbüntetésre ítélte és kötelezte a munka azonnali abbahagyására.

Egy olyan hatalmas komplexum bérlőjének valóban nem szabad az *idegenforgalmi centrum legfontosabb intézményét kontárokkal átalakítani.* A takarékoskodás lehet jó üzleti szellem, a Margitsziget azonban nem vonható magánvállalkozás fogalma alá és ezért

fokozott aggodalommal kísérjük a „Duna gyöngyének" világfürdővé való kiépítését.

Kontárok és hozzá nem értő szakmunkások garázdálkodása nem engedhető meg a Margitszigeten, amelynek *színvonalát nem lehet kártékony takarékoskodási manőverekkel lerontani.* A birói ítélet remélhetőleg észretéríti az új bérlőt és a Közmunkatanács fokozottabb kontrolja is bizonyára módot ad arra, hogy a *Margitsziget intézményei kifogástalan állapotban készüljenek fel az elkövetkezendő szezonra.*

ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG szervez
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✧ Telefon: 16-1-27

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Kontárkodásért 3 napi elzárásra ítélték Fenyves Dezsőt

A jogosulatlan iparűzés és az ehhez szorosan kapcsolódó kontárkodás a legnagyobb veszedelme az ezernyi sebbel vérző kisiparosságnak és így mindenképpen érthető, hogy a különböző ipartársulatok a legéberebb figyelemmel vizsgálják ki a tudomásukra jutott eseteket. A férfi szabóiparosok megállapították, hogy a *Fenyves Áruház* tulajdonosa: *Fenyves* Dezső nemcsak a tormásvirsli árusításával és a kötött jumper forgalombahozásával fejt ki tevékenységet, hanem

kisajátítani akarta a férfi szabóipar munkakörét is

olymódon, hogy képesített szabóiparosok helyett segédekkel készíttette el a munkálatokat.

A feljelentés után megkezdődtek a tárgyalások sorozatai, amelynek alapján *Fenyves* Dezsőt a rendőri büntetőbíróság elmarasztalta. Az ítélet ellen a *Fenyves Áruház* tulajdonosa fellebbezést jelentett be Budapest székesfőváros polgármesteréhez, mint másodfokú rendőri büntetőhatósághoz. A fellebbezés eredménye, hogy

a polgármester Fenyves Dezsőt háromnapi elzárásra és 200 pengő pénzbüntetésre ítélte,

mely utóbbi behajthatatlanság esetén húsz napi elzárásra változtatandó.

A polgármester indokolása többek között a következőket tartalmazza:

— A terhelt büntetését felemeltem, mert megállapítottam, hogy a jogosulatlan iparűzés miatt *már büntetve volt.* A büntetés kiszabásánál az elzárás büntetésén felül még megfelelő súlyos pénzbüntetést is alkalmaztam, mert egyrészt megállapítottam, hogy terhelt a kihágást *nyereségvágyból* követte el, másrészt úgy találtam, hogy a kiszabott súlyosabb büntetéssel *további kihágás elkövetésétől hatályosan tudom visszatartani.*

Az a mérhetetlen mohóság, amely az áruházakat a kisipar és a kiskereskedelem ellen minden ténykedésükben vezeti,

lassanként megbosszulja magát.

A példás büntetés talán észretéríti a legális ipar és kereskedelem elnyomóit, hogy *óvatosabbak legyenek és fékezzék étvágyukat.* Az igazságos ítélet az iparosság és a kereskedelem körében általános megnyugvást keltett.

Fittyet hány az államhatalomnak az albertfalvai Lodengyár

A GFB-gyár ragadós példája

Még nem mosódott el az emlékezetben az a szégyenletes botrány, amely a közelmultban zajlott le az egyik óbudai gyártelepen. Az adófelszólamlási bizottság felemelte a nagy textilüzem adóját, amire *a gyártulajdonos felmondott közel hatszáz alkalmazottjának és az egész üzem leállításával fenyegetődzött.* A felháborító eljárás nyomán megmozdultak az illetékes körök és *bojkott-akciót* kezdeményezett a megcsúfolt társadalom is, hogy ilymódon vegyen elégtételt az arcpirító eljárásért. Az adóemelés következtében felingerült gyártulajdonos azóta megnyugodott és a magyarázó nyilatkozatok tömegével próbálta eljárását mentegetni, ez azonban nem sikerült. *A magyar ipar és a szociális kutatás krónikájából a megtörtént esetet nem lehet eltüntetni.*

A GFB-gyár tulajdonosának ez a felháborító gesztusa, úgy látszik, utánzókra talált.

Az albertfalvai Loden-posztógyár üzemében 650 munkás sztrájkol már hetek óta, mert a tulajdonosok: Weintraub Ábrahám és Roskesz Ovsej nem hajlandók létesíteni azokat a minimális egészségügyi berendezéseket, amelyek nélkül az igénytelen munkásság képtelen a gyárüzemben dolgozni.

Weintraub és *Roskesz* posztógyári birodalmát azóta a kereskedelmi minisztérium egészségügyi bizottsága felülvizsgálta és megállapította, hogy *a sztrájkoló munkások panaszai indokoltak, mert a szennyes üzemben tűrhetetlen állapotok uralkodnak.*

Ez a szakvélemény mind nem elégséges ahhoz, hogy a hírtelenül meggazdagodott és a konjunktúrát fenékig kihasználó gyárüzem véghezvigye azt a befektetést, amely a munkások higiéniáját és egészségügyét szolgálja. Csodálatosképpen nem történtek meg a megtorló intézkedések, hogy *a renitens gyárosok eleget tegyenek a követelményeknek,* holott a minisztérium a részéről megadott adómentesség és iparpártolási kedvezmények azonnali megvonásával kényszeríthetné a gyárat a munkásság kívánságainak teljesítésére. Weintraub és Roskesz esetében

megismétlődött a Fekete Jakab GFB üzeme körül történt manőver:

a két idegenből bevándorolt gyáros kijelentette, hogy *inkább beszüntetik üzemüket, semhogy a minimális egészségügyi követelményekre egy fillért is áldozzanak.*

Nem kétséges, hogy az államhatalom a maga erejével megtalálja az eszközöket a rendcsinálásra. Kizártnak tartjuk ugyanis, hogy *a minisztérium illetékes ügyosztálya megdöbbent volna attól a fenyegetéstől, amely Weintraubék részéről oly gőgösen elhangzott.* Megvannak a megfelelő módszerek arra az esetre, ha egy-egy gyárüzem minden indokolás nélkül abbahagyja üzemét és sok száz munkást kenyértelenné tesz: az állam átveszi az üzem vezetését és gondoskodik annak további irányításáról.

Ez a lehetőség szállította le a magas lóról a GFB-gyár tulajdonosát is és bizonyos, hogy az albertfalvai üzem sem mer szembeszállni a törvénnyel,

mert ez számukra a további gazdagodás lehetőségét vágja el. A sztrájkoló 650 munkás és azok családjainak bizonytalan sorsa és a keresetnélküliség következtében beállott általános nyomor a legsürgősebb intézkedéseket provokálják, amelyeket tovább halasztani nem lehet. *Ajánljuk a GFB-nél jól bevált módszer megismétlését és bizonyos, hogy az albertfalvai gyárban a munka csakhamar megindul.*

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Esti 7 órakor zárnak az élelmiszerüzletek. A fővárosban hosszú idő óta érvényben levő üzletzárási rend ellen egyes kereskedő érdekeltségek nemrégiben mozgalmat indítottak és arra kérték a belügyminisztert, hogy a *fűszer- és élelmiszerüzletek esti 8 órás záróráját 7 órára* állapítsa meg. A belügyminiszter a maga hatáskörében nem akart dönteni ebben a kérdésben, hanem az elbírálást a székesfővárosra bízta azzal a kikötéssel, hogy mielőtt megtenné a maga javaslatát, *hallgassa meg az érdekeltségeket.* A polgármester rendeletére a közgazdasági és ipari ügyosztály foglalkozott a kérdéssel és több hétig tartó tárgyalások során az esti záróra dolgában nyolc munkaadó- és három munkavállalóérdekeltség állásfoglalását tisztázta. Az érdekeltségek, tehát úgy a munkaadók, mint a munkavállalók *egyhangúlag a 7 órás boltzárás mellett foglaltak állást.* Csupán a tejárusítással foglalkozó üzletek és tejcsarnokfiókok hivatkoztak arra és kérték annak figyelembevételét, hogy a közönség túlnyomó része este 7—8 óra között, vacsoraidőtájt keresi fel helységeiket. Így rájuk nézve a 7 órás üzletzárás határozott hátrányt jelent. A főváros felterjesztése a legközelebbi napokban a kereskedelmi miniszter elé kerül. A polgármester véleménye az, hogy a miniszter kísérletképpen *az esti zárórát 8 óra helyett 7 órában állapítsa meg,* de csak a téli hónapok alatt, októbertől áprilisig 15-ig. A nyári hónapokban és szombatonként télen-nyáron ezentúl is este 8 óra maradjon a zárás ideje.

A Salgótarjáni Kőszénbánya osztaléka. *A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T.* igazgatósága megállapította az 1933. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy a február hó 26-ik napjára egybehivandó rendes évi közgyűlésnek részvényenkint — az előző évi 1.25 pengővel szemben — *P 1.— osztalék* kifizetését fogja indítványozni.

Megalakult a Magyar Ház- és Telektulajdonos Egyesületek Országos Központja. Többhónapi előkészület után szombaton megalakult a magyar házbirtokosság egyesületeinek csúcsszervezete: *a Magyar Ház- és Telektulajdonos Egyesületek Országos Központja.* A központ a TESz dísztermében tartotta alakuló-gyűlését, melyen tiszteletbeli elnökké dr. *Szörtsey* Józsefet, a TESz országos ügyvezető-elnökét, a központ elnökévé gróf *Somssich* Tihamért, elnök-helyettessé dr. *Hódy* Bélát (Debrecen), ügyvezető-elnökké pedig dr. *Szende* Péter Pált és *Mester* Istvánt (Kispest) választották meg. A közgyűlésen, melyen a budapesti Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesületének (HATOE) és a vidéki egyesületeknek kiküldöttei nagy számban vettek részt, a felszólalók hangoztatták a házbirtokossági kamara felállításának szükségességét. A legközelebbi közgyűlést Debrecenben tartják meg.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Erney Károly alelnök-vezérigazgató elnökletével megtartotta 94-ik rendes közgyűlését, amely az igazgatóság minden javaslatát egyhangúlag határozattá emelte. Az 1,156.900.22 P tiszta nyereségből részvényenként 3 P kerül kifizetésre. Az igazgatóság jelentése megállapítja, hogy az általános helyzetben a javulásnak bizonyos előjelei mutatkoznak ugyan, de ugyanakkor megemlékezik azokról a befolyásokról is, amelyek ellenkező irányban hatottak. A jelentés külön kiemeli, hogy a betéti üzletben a lefolyt évben örvendetes megnyugvás volt észlelhető és hogy a kis betevők száma és az általuk elhelyezett betétek egészen jelentékeny emelkedést mutatnak. További lépések történtek a személyi és dologi kiadásoknak csökkentése terén. Az egyesület feladatának tekintette új hitelek folyósítását is. A közgyűlés a felügyelőbizottság megbízatásának lejárta folytán kilépő tagokat: dr. Antal Gézát, báró Daniel Tibort, Gaszner Pált, Hajos Gergelyt, dr. dabasi Halász Bálintot, K. Kovács Gyulát és a most nyugalomba vonult igazgatót, Válkay Kálmánt új felügyelőbizottsági taggá választotta. Végül Sárkány Béla részvényes általános helyeslés közepette köszönetét fejezte ki az igazgatóságnak, az elnöklő vezérigazgatónak, az ügyvezető-igazgatóknak és a tisztikarnak eredményes munkálkodásukért.

Az Ipari Munkaszervező Intézet közgyűlése. Az Ipari Munkaszervező Intézet szombaton tartotta meg Bíró Pál dr. elnöklete alatt első rendes közgyűlését. Az első, csonka év zárszámadásai 45.179.39 pengő nyereséget mutatnak ki, mely egészében tartalékalap képzésére fordíttatott. A közgyűlés az igazgatóságba új tagokul megválasztotta Varsányi Emil dr. felsőházi tagot és Hámos Róbert kincstári főtanácsost.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár zárószámadásainak végső eredménye: *változatlan nyereség* az 1933. évben az előző évhez viszonyítva s ugyanekkor *változatlan osztalék is.* A MOKTÁR mérlege 722.439.48 P *nyereséggel* zárul, a tavalyi 715.804.48 P-vel szemben. *Könyv- és folyószámla betétei* 61,969.071.32 P-t tettek ki, 54.000 P-vel többet, mint tavaly. *Egyéb hitelezők* tétele 17,144.618.01 P-vel zárul és 5,710.000 P csökkenést mutat, ami a viszafizetésektől eltekintve, főképp függő deviza kötések lebonyolításának köszönhető. *Idegen tőkék* összege 79,113.689.33 P-vel szerepel a mérlegben. A forgalomban lévő *záloglevelek:* 19,168.250 P. A *váltótárca* 37,298.369.66 P-t tesz, 2,800.000 P-vel kevesebbet, mint tavaly. *Adósok* tételének 35,169.275.94 P-t tevő összege 240.000 P emelkedést mutat. Így megállapítható az intézet mobil banküzletének teljes egyensúlya. A *költségszámlán* a tavaly is 234.000 P-t takarítottak meg. A *leírások* 408.000 P-t igényeltek, 456.000 P-vel kevesebbet, mint az előző évben. A jövedelmek oldalán a *kamat- és szelvényjövedelmeknél* a magyar pénzintézeteknek közismert okokból igen jelentékeny kiesést kellett elszenvedniök. A takarékpénztár *banküzletének* forgalma 1933-ban 428 millió P-vel (15 százalékkal) többet tett ki, mint az előző évben. Úgy, mint tavaly, *részvényenként 1 P osztalékat fizetnek.* A takarékpénztár a válság elejétől a legnagyobb erővel igyekezett üzemeinek kereteit a változott viszonyokkal összhangba hozni, radikális költség- és osztalékredukciókat vitt keresztül, minek gyümölcse *a kiadások és jövedelmek egyensúlyának állandó fenntartása volt.*

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. február 19-én tartotta XXVII. évi rendes közgyűlését *Farkas* Elemér dr. országgyűlési képviselő, alelnök elnöklete alatt. A közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóság jelentését és elhatározta, hogy *osztalék címén 0.20 pengőt fizet részvényeseinek.*

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. magpiaci jelentése. Az enyhébbre fordult időjárás által a forgalom növekvő arányokat ölt. A belföldi kereslet heremagvakban, főleg lucerna és lóhere felé irányul, baltacinmag iránt külföldről ismét némi érdeklődés mutatkozik. Állandóan igen keresett cikk a takarmányrépamag. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért, budapesti parításban, 100 kilónként: Vörös köles 10.50—11, káposztarepce 25—26, napraforgómag, fehér 22—23, lenmag, kisszemű 23.50—24.50, lenmag, nagyszemű 26.50—27.50. Jegyzések feladóállomásról: Kék mák 39—41, Viktoria borsó 9.50—11, Express borsó 13—15, lencse, nagyszemű 27—32, kisszemű 17—19, lucerna, nyers 115—125, lóhere, nyers 145—155, tavaszi bükköny 8—9 pengő.

—

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

I. Szent Gellért gyógyfürdőben létesítendő úszócsarnok szigetelési munkái: Posnanszky és Strelitz V., Sólyom-u. 13. 8633.62 P.

Ugyanott föld-, kőműves-, elhelyező- és **vasbetonmunka:** Csengery, Pallay és Nagy, IV., Királyi Pál-u. 7. 33.890.35 pengő.

Ugyanott vasszerkezeti **üvegtetőmunka:** gr. Csáky László Ajax Acélművek Rt. és Haas, Somogyi együttesen 22.890 pengő.

XI. ker. elöljáróság **burkolómunkái:** Piazza Antal, VI., Szondy-u. 34. 5708.50 pengő.

Ugyanott **vízvezetéki és csatornázási munka:** Vozáry Pál, I., Horthy Miklós-u. 84. 9286.20 pengő.

3000 méter vászonanyag szállítására az Elektromos Művek alkalmazottai részére: Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet 2790 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Vasnyomócső szállítására és felszerelésére a kelenföldi szennyvíztelepre. Ajánlat tehető az út- és csatornaépítési ügyosztályon, március 16-án d. e. 9 óráig.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. február 28. 9. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A Gáspárdy-lemez

Néhai való jó Eötvös Károly rettentően rossz véleménnyel volt a szakértőkről. Valósággal az emberiség átkának tartotta őket és ha a vajda állásfoglalásaiban, megállapításaiban volt is valami fölényes, groteszk túlzás, de a mélyén mindig meg lehetett találni az igazság magvát. Így van ez a szakértőkkel is, különösen az újkori, a modern szakértőkkel, akikről, hogy mit mondana ma a vajda, ha élne, szinte nem is merjük elképzelni. Ezek az új szakértők rendesen úgy születnek, hogy hozzászólnak egy témához és miután bátran tudják előadni a tetszetős, a népszerű, de a valóságot nem mindig fedő gondolataikat, egyszerre szárnyára kapja nevüket a hír. Egy szép napon arra ébrednek, amire sohasem gondoltak, ami sohasem volt szándékukban, hogy ők: szakértők. Ilyen jószándékból kritizáló, de a dolgok ismeretével nem rendelkező, népszerű szónoka lett a fővárosi ügyeknek *Gáspárdy* Elemér országgyülési képviselő is. Egészen bizonyos, hogy amikor először felszólalt, nem akart mást, csak javítani és ehhez nem is volt szüksége pontos és helytálló adatokra, a fővároson ütni azonban évtizedes divat és Gáspárdy Elemérből is szakértő lett. Bizonyára nagyon el van foglalva a kerületével, rengeteg szolgálatot tesz a választóinak és így bizony abból a tantárgyból, amelynek szakértőjévé avatta a hír, nem igen tud elkészülni.

De ha már szakértő, kritikus pillanatokban ki kell állani. Mit csináljon ilyenkor? Előveszi a régi jó Gáspárdy-lemezt, amelyet már valamennyien nagyon jól ismerünk. Ez még nem is volna nagy baj. A veszedelem ott kezdődik, hogy a Gáspárdy-lemeznek az adatai ma is ugyanazok, mint ezelőtt három esztendővel, vagy még többel voltak. Pedig, de sok víz lefolyt a Dunán, de sok fizetésredukció volt az államnál és a fővárosnál egyaránt azóta. A Gáspárdy-lemez azonban, ha a fizetések kérdését nem is igen firtatja már, de a különdíjazásokat még mindig éppen úgy kárhoztatja, mint ezelőtt pár esztendővel. Itt a hiba, ezért nem szabad régi, átjátszott lemezekkel dolgozni. Amikor először beszélt ezekről a dolgokról Gáspárdy Elemér, akkor még csurrant-csöppent egy kis mellékjövedelme a fővárosi tisztviselőnek, aki, mint azt éppen *Borvendég* alpolgármester szájából nemrégen hallottuk, egészen más beszámítás alá esik, mint az állami, akinek sokkal jobb az előmenetele. Elfelejtett azonban az újabb dolgoknak utánanézni a főváros hivatásos szakértője, mert még híre sem volt fővárosi reformjavaslatnak, amikor már a mult esztendő során megszüntette a polgármester az összes külön munkadíjakat, az előljáróságok kiszállási és egyéb díjait. Közben aztán jöttek a sorozatos fizetéslesszállítások, úgy, hogy bizony azok a bizonyos mammutjövedelmek ma már csak a mesében vannak meg.

Aztán ott van a városháza lochnesi szörnye: *az álláshalmozás*. Nincs ennél népszerűbb dolog ma, mint odavágni, hogy azt a teremburáját, meg kell szüntetni a fővárosnál az álláshalmozásokat. Hogy kik ezek az álláshalmozók, bemutatunk egyet Gáspárdy képviselő úrnak. Egy orvost. A fővárosnál volt százhatvan pengő fizetése és ugyanennyit kapott az Ujságírók Kórház- és Szanatórium Egyesületétől. Ez összesen háromszázhúsz pengő. Ha tudná a képviselő úr, hogy milyen munkát kell ezért a háromszázhúsz pengőért végezni és ha tudná, hogy egy esztendeig éjszakánkint a verejték verte ki az orvos homlokát, amikor arról álmodott, hogy ő is álláshalmozó, akkor a képviselő úr maga ölné meg ezt a lochnesi szörnyet. A hasonló esetek egész tömege került ki és az egész álláshalmozás elleni akció mindössze néhány visszaélésszámba menő esetnek likvidálásában merült ki. Ami álláshalmozás azonban volt, azt megszüntették, külső beavatkozás nélkül, kezdte maga az autonómia, hiszen Gáspárdy képviselő úr is az autonómia által összeállított adatokkal brillirozott legutóbbi beszédében. Az autonómia akciója szintén a reformjavaslat nélkül és a reformjavaslat előtt kezdődött és fejeződött be.

Volt aztán néhány kritizáló szava Gáspárdy Elemérnek a főváros adminisztrációjára vonatkozólag is. Ezzel szemben nem kell külön argumentálni, mindössze elegendő tanu maga *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, aki ezt az adminisztrációt teljes mértékben kifogástalannak találta és találja.* Mindez tehát egészen ártalmatlan és önmagát megcáfoló vád. A főváros polgársága azonban egyetlen ponton mégis arra kéri Gáspárdy képviselő urat, hogy igazságosabb eszközökkel dolgozzék. Ez a pont pedig az, ahol a képviselő úr a vidéket állítja szembe a fővárossal. Itt a budapesti polgár aztán büszkén üt a mellére. Ez nem álláshalmozási, ez nem mammutfizetési vád, *ez egyszerűen méltatlan kritika Budapestnek azzal a lakosságával szemben, amely egymagában az ország adójának több, mint hatvan százalékát fizeti.* Ugyanakkor pedig a magyar nemzeti kulturának centruma, vezére annak a kulturfölényre való törekvésnek, amely nélkül legszentebb álmunk, a revizió meg nem valósítható. Az ország adójának hatvan százalékát fizeti a polgárság és ugyanakkor szertesugározza az országban a kultura áldásait, a betegággyal, orvossal és orvossággal látja el a vidék betegeit. Ez a polgárság nem érdemli meg azt, hogy Gáspárdy képviselő úr a tiszteletreméltó vidéki polgársággal követ vettessen ránk.

És nem ez az intenciója a fővárosi törvénynek sem. *Gáspárdy képviselő úr hangja nem az a hang volt, amelyen Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter bölcsessége nyilatkozik meg minden alkalommal, amikor a fővárosról gondoskodik és Budapest lakosságának a javára törekszik.* De nem ezekből az indulatokból és nem ezekből az okokból sarjadt ki maga a fővárosi törvény reformjavaslata sem. Ez a javaslat építeni, javítani, boldogítani törekszik a főváros lakosságát és ha az a bölcsesség, amely eddig erőteljes korrekturát végzett a részletkérdéseken, tovább is megnyilatkozik, akkor el is éri célját.

BESZÉLGETÉS
Scitovszky Béla ny. belügyminiszterrel
a fővárosi javaslat képviselőházi vitájáról
Aggodalmak a közgyülés és a polgármester megnagyobbodott hatásköre miatt

A fővárosi törvény módosításának első híre sokáig emlékezetes izgalmakat hozott a politikai életbe. Nem titok, hogy a kormányzópárt tagjai között is számosan voltak olyanok, akik *az első elgondolások erőteljes rendelkezéseit hibáztatták* és illetékes helyeken kifejtették azt a meggyőződésüket, hogy a fővárosi ügyigazgatás megreformálása a *radikális eszközök nélkül* is sikerrel keresztülvihető. A nyers tervezet megváltoztatása érdekében indított akciónak erőteljes támogatást adott *Scitovszky* Béla nyugalmazott belügyminiszternek fellépése, aki a legmértékadóbb tényezők előtt mutatta ki, hogy *az 1930. évi XVIII. törvénycikk bőségesen gondoskodott a kormány szükségszerinti beavatkozásának biztosításáról.* Az eredeti javaslat körül kialakult vitában tiszteletreméltó figyelemben részesült *Scitovszy* Béla minden argumentálása, mert belügyminisztersége alatt éppen ő képviselte a jelenlegi törvényt, amelyik az autonómia és az adminisztráció paritásos együttműködését tűzte maga elé.

A parlamenti vita központjában álló javaslatról és annak megítéléséről folytattunk beszélgetést

Scitovszky Béla dr. ny. belügyminiszterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a törvényjavaslat, amely most a képviselőházban tárgyalás alatt áll, túlnyomórészt *eltér magától a törvénytervezettől.* Erdemben többet nem mondok a javaslatról, mert az már politikum volna. Politikai szempontból pedig a javaslattal azért sem foglalkozom, mert

kívánságaim ebben a vonatkozásban honorálást nyertek.

— Az eredeti javaslat *gerince mindenesetre megmaradt.* A különböző rendelkezésekből azonban csak három szakasz maradt meg a maga lényegében, míg új szakaszok közbeiktatásával a tervezet tulajdonképpen kibővült.

— Annakidején, amikor beterjesztettem a most érvényben lévő törvényt: a javaslat kodifikálása során behatóan elmélkedtem a főváros problémáin.

Az ok, amely a jelenlegi javaslat szerkesztését involválta, nézetem szerint ma is fennáll.

Kétségtelen, hogy az 1872. évi és az 1886. évi törvények *jó alkotásoknak bizonyultak*, amit az is alátámaszt, hogy sokáig voltak érvényben, sőt egyes rendelkezései úgy ma, mint a jövőben fennmaradnak. Az 1886. évi törvény hozta meg a közigazgatási bíróság elvi határozatának a jogát.

A jelenlegi törvénnyel szemben módosításokkal is elérhettünk volna bizonyos változásokat

Például a törvényhatósági tanács tagjainak a számát 17-re leszállítani, az üléseknek nyilvánosságot adni, a tisztviselők választásának a jogát megszüntetni: — mind olyanok, amelyek

megfelelhettek volna

a viszonyoknak és az újabb igényeknek.

— Most, hogy e jogok többsége visszaszáll a közgyűlésre, nem titkolom azt az aggodalmamat, hogy

az új közgyűlés túlterhelődik és alaposan igénybe veszik majd a munkásságát.

Ugyanekkor azonban a felelős tényező *bizonyos tekintetben felelőtlenné válik*, mert olyan anyagi és költségvetési kérdéseket kell minden segítség nélkül intéznie, amely túlzott igénybevételt hoz magával. Minden pályázat felett maga a polgármester dönt, minden megrendelést a polgármester ad ki, ami

nagy körültekintést és fokozottabb felelősséget jelent,

különösen, ha figyelembe vesszük, hogy *a bizottságoknak csak a véleményadási szerepük marad meg.*

Scitovszky Béla ny. belügyminiszter értékes fejtegetéseiből kitünik, hogy a részleteknél megteszi a maga észrevételeit és bizonyosra vehető, hogy a városházi igazgatás megkönnyitését célzó kívánságai a plénumban megértésre fognak találni.

Felvonulnak az érvek a reformjavaslat melleti és ellene

Amint előre látható volt, a megnyugodott hangulat légkörében indult meg a mult héten *a fővárosi törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása.* A javaslat erősebb rendelkezéseinek bírálata és ezzel kapcsolatban az intézkedések enyhítése a bizottsági tárgyalás keretében zajlott le és mert a belügyminiszter számos vonatkozásban honorálta *Kozma* Jenő indítványait és módosításait:

az eredetitől meglehetősen eltérő törvényjavaslat került a plénum illetékessége elé.

Amíg a törvénytervezet végleges szövegének ismerete előtt éles támadások hangzottak el a reform ellen, addig a parlamenti vita már visszatükrözi az összes pártok megváltozott magatartását.

A vita első napján *Jánossy* Gábor inkább kedé-

lyes, mint okfejtésen felépült beszédben mutatott rá a javaslat szükségességére, akivel szemben *Büchler* József sorakoztatta fel a javaslattal szemben táplált aggodalmait. A következő napon *Petrovácz* Gyula kétórás beszédben ismertette a javaslat előzményeit, majd megállapította, hogy

a javaslat bizottsági tárgyalásán a belügyminiszter koncíliáns volt,

amelynek eredménye a mostani lényegesen enyhített reform. Azt fejtegette, hogy egyenesen nemzeti érdek a fővárosnak saját ügyeiben való önállósága. Szerinte nem a közigazgatásban, hanem a főváros kormányzásában érvényesül a pártpolitika. A létesítendő bizottságok nem egyebek, mint *az eltörölt törvényhatósági tanács csökevényei*, amelynél nem volt hátrány, hogy annak tagjai a pártok vezetőiből kerültek ki. Megállapítja, hogy az új állapot szerint

az üzemeknél nem fog érvényesülni az autonómia akarata.

Hatáskört követelt az üzemi választmánynak és sérelmezte, hogy az üzemigazgatókat nem az autonómia, hanem a polgármester fogja kinevezni. Nem helyeselte *a két éves tervet* és tiltakozott az ellen, hogy takarékosság címén hozzányuljanak a népjóléti intézményekhez.

A kormánypárt részéről *Gáspárdy* Elemér ismételte meg már többször hangoztatott támadásait a főváros ellen. Régi, sokszor megcáfolt tételeket sorolt fel, majd

olyan argumentumokkal hozakodott elő, amelyeknek éppen a főváros kezdeményezése révén ma már nincs meg a létjogosultságuk.

A fővárosi képviselők állandó tiltakozása mellett mutatott rá a hiányosságokra, majd a fizetések méreteiről beszélt, amelynek adatait azonban az autonómiában is szerepet játszó politikusok nyomban megcáfolták.

Tury Béla objektív beszédben utasította vissza az elhangzott adatokat, mert azokat már régen megszüntették. Bírálta a javaslatot, amely elmaradhatott volna,

ha a kormány igénybeveszi a fővárosi pártok vezetőinek felajánlott közreműködését a hibák kiküszöbölése érdekében.

Nem helyeselte a centralisztikus törekvéseket, amelyet nem tart parlamentáris és alkotmányos reformnak.

Erőteljesen kibontakozik a vita

A vitát *kedden délután* folytatta a képviselőház és előreláthatólag a szónokok hosszú sora van még hátra, akik bizonyára komoly érvelésekkel járulnak hozzá a vita nívójának emeléséhez. Nagy érdeklődés előzi meg *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Uszetty* Béla, *Petracsek* Lajos, *Rassay* Károly, *Peyer* Károly, *Bródy* Ernő, *Müller* Antal, *Csilléry* András, *Scheuer* Róbert, *Ernszt* Sándor és esetleg *Ugron* Gábor felszólalásait, akik a főváros ügyeinek ismeretében hosszabb beszédben fejtik ki nézeteiket a reformról. Nagy figyelem irányul

Kozma Jenő dr.

felszólalása elé, aki a javaslat eddigi vitájáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A képviselőház plénumában higgadt mederben folynak a tárgyalások, amelyeknek mindegyike a főváros és a városházi igazgatás ügyeivel foglalkozik. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a bizottsági üléseken a módosítások sorozatait tette magáévá és ez a magyarázata annak, hogy

a politikai argumentumok mellőzésével tisztára szakszerű alapon halad a vita menete.

Nézetem szerint *lényegbevágó módosítások és változtatások nem születnek meg a képviselőház tárgyalásai nyomán*, úgyhogy minden bizonnyal a bizottságban átment szövegezés tekinthető véglegesnek.

Külpolitikával nem foglalkozik a főváros közgyűlése

Nem tartozik a fővárosi reformtörvény vitájába, de mégis szorosan összefügg a politikai helyzettel az az akció, amelyet a *Keresztény Községi Párt* indított az Oroszországgal kötött gazdasági egyezmény ellen. A főváros szombati rendkívüli közgyűlésén azzal az érzülettel vonult fel a *Keresztény Községi Párt*, hogy

a törvényhatóság tiltakozó határozatával válaszol arra a keserűségre, amelyet a fővárosi törvény módosítása az autonómia legnagyobb pártjára jelent.

A közgyűlés külpolitikai ügyekbe való beleavatkozása azonban nem járt sikerrel, mert a *pártok többsége nem tartotta kívánatosnak a kérdés tárgyalását* és ezzel az ügy lekerült a napirendről. A szavazás körüli események azonban a törvényhatósági tanács hétfői ülését is foglalkoztatták, ahol *Csilléry* András éles bírálatot gyakorolt, hogy *a tisztviselők a sürgősség ellen foglaltak állást.*

Huszár Aladár főpolgármester fölényesen elhárította a hangoztatott kifogásokat és Sipőcz Jenő polgármester meggyőző erejű beszédben utalt arra, hogy a tisztviselők természetszerűleg a bizalmukat élvező polgármester véleményének rendelik alá magukat,

ami ellen kifogást emelni nem lehet. A fővárosi törvény tárgyalásába beillesztett *kis intermezzó* ezzel véget ért.

*

A képviselőház vitája egyébként gyorsan halad a végső kifejlés felé. A keddi ülésen *Rassay* Károly mondott nagy beszédet, amelyben tiltakozott a rendelkezések érvényesítése ellen, majd pontról-pontra

visszautasította Gáspárdy Elemérnek a múlt héten elhangzott állításait.

Értesülésünk szerint *Kozma Jenő újabb módosító indítvánnyal lép a képviselőház elé* és a jelek szerint a nyolcórás ülések mellőzésével sikerül a javaslatot a jövő hét végére részleteiben is letárgyalni.

— A vizsgálóbizottság tagjai rajtam kívül *Farkas* Ákos dr. főjegyző, az elnöki osztály vezetője, *Felkay* Ferenc dr. főjegyző, a racionalizálási csoport főnöke, *Ölveczky* Pál tisztiügyész és *Csorna* Kálmán, az árvaszék elnöke.

—

Amint a közigazgatási fogalmazó-jelöltek vizsgáztatásával végeztek, külön-külön csoportokban nyomban hozzáfognak a műszaki, közélelmezési, számvevőségi, adóhivatali, állatorvosi, erdészeti és egyéb gyakornokok vizsgáztatásához is, külön-külön csoportokban az egyes szakok szerint, úgyhogy az egész anyag megvizsgálásával körülbelül csak júniusra lesznek készen.

Az elnöki osztály egyébként elkészítette a pályázókról és a kiírt gyakornoki állásokról a pontos kimutatást, amely a következőképpen alakul: *közigazgatási fogalmazási szakon* 24 gyakornoki állás vár betöltésre, pályáztak 316-an; *az árvaszéken két fogalmazó gyakornokot alkalmaznak*, erre 208 a pályázó; *a tiszti ügyészség két gyakornoki helyére* 107-en pályáztak; *11 mérnök-gyakornoki állásra* 245 a pályázó. Az *5 hatósági gyakornoki orvosi helyre* 35-en pályáztak; a *2 vegyész-gyakornoki helyre* 29-en; a *3 statisztikai gyakornoki állásért* 209 jelölt versenyez. A *tudományos szakon rendszeresített négy gyakornoki állásra* 210 pályázatot nyujtottak be; a *2 levéltári gyakornoki helyre* 181 pályázó akadt. Aránylag kevés az érdeklődés a *2 erdészeti gyakornoki helyre*, mert erre mindössze csak 9-en pályáztak. Az *5 állatorvos-gyakornoki állásért* 27, a *4 közélelmezési gyakornoki helyre* 9 pályázó jelentkezett.

Feltűnő sokan akarják elnyerni a tűzoltótiszti gyakornoki rangot.

Két hely vár betöltésre és erre *109 a pályázó*. A *köztisztasági hivatalnál* 1 gyakornok lesz, erre 103-an aspirálnak. Az *állatkerti szakon* ugyancsak 1 gyakornoki állást szerveztek, itt 68 a jelentkező.

Megdöbbbentően ugrik a pályázók száma ott, ahol főiskolai képzettség helyett érettségi, vagy államszámszéki vizsga a követelmény.

Igy *12 számvevőségi gyakornoki* helyre 1400 kérvényt nyujtottak be, 2 *pénztári gyakornoki* helyre 1049-et, a 7 *adóhivatali gyakornoki* helyre 1271-et, az 1 *gazdasági szakos gyakornokságért* 1029-en pályáznak, az ugyancsak *1 kórházi tiszti gyakornoki helyre 962-en, a 7 kezelői gyakornoki állásra 1258-an.* Igaz, hogy ebből ezek az óriási számok már leolvadtak, mert nagyon

sokan vannak nem budapestiek, akiket figyelembe csak akkor vehetnének, ha helybeli pályázó nem akadna.

Vannak azután olyanok, akik olyan fogyatékos ismerettel álltak a bizottság elé, amely eleve kizárja alkalmaztatásukat.

Vizsgáztatják a száz gyakornoki állás pályázóit

Márciusban megtörténnek a kinevezések

Az utóbbi hetekben úgyszólván minden délután sürü csoportokban „drukkoló“ fiatalemberek lepik el a központi városháza első emeleti polgármesteri folyosóját. Ezek a gyakornok-jelöltek, akiket *Liber* Endre alpolgármester elnöklete alatt főtisztviselőkből alakított bizottság vizsgál meg, hogy a pályázók tudásuk, rátermettségük és képzettségük szerint alkalmasak-e a közigazgatási szolgálatra. A vizsga *Liber* alpolgármester tanácstermében folyik. A zöld asztal mellett ül a bizottság, a zöld asztal előtt és az előszobában lámpalázzal küzdő jelöltek, akárcsak az egyetemi szigorlatokon. Elsőnek a közigazgatási fogalmazási szakra pályázó jogászokat vették vizsga alá és hat turnusban már le is vizsgáztatták a jelentkezők legnagyobb részét. Itt az utolsó „szigorlat“ pénteken délután lesz. A gyakornoki vizsgák célja és eredménye iránt

Liber Endre
alpolgármesternél

érdeklődtünk, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A cenzura célja az, hogy a gyakornoki állások betöltésénél a legrátermettebbek és a legkiválóbbak kerüljenek a főváros szolgálatába. Természetesen a legteljesebb jóindulat és pártatlanság vezet bennünket a vizsgálatnál. Mindenesetre jó arra, hogy *a pályázókat szemtől-szembe megismerhessük* és hogy tiszta képet kapjunk az egyes jelentkezőknek nemcsak a tudásáról, hanem a rátermettségéről, készségéről és általános műveltségéről is.

A vizsgázók tudásával és ismeretével általában meg vagyunk elégedve.

Néhány egészen kivételes tehetségü fiatalember is állott már előttünk. Éppen a legutóbbi vizsganapon feltettünk egy közigazgatási kérdést és azután felszólítottuk a pályázót, aki angol és francia nyelvtudásra hivatkozott, hogy válaszoljon a kérdésre a két külföldi nyelven is. Elismeréssel mondhatom, hogy *kifogástalan szabatossággal és folyékonyan hallottuk a választ angolul és franciául is.*

— A közigazgatási fogalmazói szakon rendszeresített 24 gyakornoki állásra 316 teljes képesítésü pályzó jelentkezett, ezek közül

350-et már levizsgáztattunk, a többiekre a közeli napokban kerül a sor.

Az a felfogásom, hogy leghelyesebb volna az egyes csoportok megvizsgálása után

a megfelelő kinevezéseket minél előbb eszközölni.

Amennyiben a polgármester úr és a főváros vezetősége szintén erre az álláspontra helyezkedik, úgy a fogalmazási gyakornokok kinevezése *március hóben megtörténhetik.* Ismétlem, hogy a főváros vezetőségére igen nagy felelősség hárul a legmegfelelőbb fiatalok kiválasztásánál, mert hiszen az utánpótlásról van most szó és azoknak a kiválasztásáról, akikre *Budapest továbbépítése hárul és akinek régi nagy elődeik munkáját kell majd méltóan továbbfolytatni.*

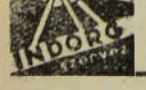

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✣ Telefon: 16-1-27

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA“ fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, ipari kemencék építése és tervezése

PESTI KIRAKAT

Lakáskeresés

Nem tudjuk, van-e már róla statisztika, de nagyon valószínű, hogy február 14-én Budapest lakosságának jelentékeny hányada fölmondta a lakását. A hónap közepe táján megteltek a pesti kapuk cédulákkal, táblákkal, akárhány helyen valóságos plakátokkal, majdnem azt mondhatnánk, hogy a háztulajdonosok már transparensekkel is hirdetik a kiadó lakásokat. Aztán megindult a lakáskeresők népvándorlása. Fél Budapest lakást keres és a kapukról nagyon lassan tünedeznek el a kiadó lakást hirdető táblácskák. A lakók nagyon nehezen ugranak be abba, hogy lakást foglaljanak le, mert akárhányat néznek is meg, szinte valamennyiről nyugodt lélekkel megállapíthatják, hogy drágák is, meg rosszak is. Közben a háztulajdonosok sírnak hogy rengeteg a lakásfölösleg, hogy nem lehet kiadni a lakásokat, pedig aki résztvesz ebben a lakáskereső hadjáratban és nyilt szemmel nézi a dolgokat, tisztán láthatja, hogy a háziurak maguk az okai, hogy nyakukon maradnak a lakások. Egy időben már megindult az a folyamat, hogy a városból a perifériákra és a szomszédos falvakba kiköltözött polgárság kezdett visszaszállingózni a városba. Ha most a háziurak észre nem térnek, megint ez lesz a sorsuk: a polgárság újra kifelé fog tódulni és akkor azután igazán komoly veszedelmet fog jelenteni a háziurak számára az a lakásfölösleg, amely még nincs meg, de amelynek törvényszerüen el kell következnie.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara nagyszabású akciót indított a házak tatarozása érdekében. Nagy szorgalommal összegyüjtötte az adatokat, hogy Budapest területén hány lakóház modernizálására lehet számítani. Érdemes ezeket az adatokat megtekinteni. Budapesten a legújabb statisztika szerint van 25.865 épület, amelyek közül 23.142 a lakóház. Eddig a kamara 7857 lakóházat vizsgáltatott meg, amelyek közül 1281 volt olyan, amely modernizálásra, tatarozásra szorul. Ha a még hátralévő házakat is átvizsgálják és ott is ez a tizenhat százalékos arány érvényesül, akkor előreláthatólag mintegy 3274-re becsülhető a modernizálásra szoruló bérházak száma. Egyszóval csaknem négyezer olyan ház van Budapesten, amelybe kulturigényekkel rendelkező és a higiénia iránt érzékeny ember be nem költözhetik. Magyarán, négyezer ház lakhatatlan. Ha tehát a háziurak lakástúltermelésről beszélnek, egyáltalában nincsen igazuk. A budapesti lakások rosszak, egészségtelenek, ósdiak, legnagyobb részükben komfort nélküliek és így természetesen az a lakosság, amely halad a korral és amelynek természetszerű, jogos igényei vannak, nem is találhat magának megfelelő otthont. A lakhatatlan lakások városában tehát a Háztulajdonosok Szövetségének nem az volna a kötelessége, hogy tiltakozzék minden lakástermelési és lakásmodernizálási akció ellen, hanem tagjait egyenesen arra kellene rábirnia, hogy a saját érdekükben igyekezzenek lakásaikat modernné, lakhatóvá tenni.

Vagy beszéljünk-e arról, hogy a budapesti lakások még mindig méregdrágák. A háztulajdonosok ugyan szivesen neveznék ezt a pár percentes lakbérengedményt, amelyet az utóbbi években kénytelenek voltak megadni, akár lakáskrachnak is; végeredményben azonban az a valóság, hogy amikor mindenkinek a jövedelme huszonöt—negyven—ötven százalékkal csökkent, akkor a lakások árában alig áll be változás és a háziurak még mindig azon álmodoznak, hogy a mai lakbéreket tartani tudják. Minden józan embernek tisztában kell lennie azzal, hogy azt a lakáskrachot, amelyet a háziurak már megúszottnak vélnek, ezzel az orthodox zsugoriskodással csak egyenesen kihívják maguk ellen.

Lakáskeresés közben azonban még egy jelenségre lesz figyelmes az ember. Sok bolt zár be. Sok kereskedő megy tönkre. Egy kis szemlélődéssel azonban meg lehet állapitani, hogy a lehúzott redőnyök történetesen csoportosan veszik körül a nagyáruházakat, amelyek a gazdájukat tönkretették. Ezek a nagy áruházak, amelyek a bedobott mammut-tőkék erejével, részben a vevőközönség ízléstelenségét hódítják meg, részben pedig a körzetükben körülöttük tengődő kereskedelmet fojtják meg, legnagyobb ellenségei a budapesti háziuraknak. A kispartájjal talán még viaskodni fog egy darabig a háziúr, talán még egy-két fertály tanulságait nem vonják le, mielőtt az igazi lakáskrach elérkezik; de a nagy áruházakkal nem tudnak megbirkózni. A nagy áruházak hamarosan észretérítik majd a háziurakat, hogy nekik kell a kereskedőkön segiteniök, hogy azok olcsó boltbérekkel valahogy mégis csak versenyezni tudjanak a gyilkos konkurrenciával.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Iskolatermek hiányában folyosón, a kapualjában, tornateremben, sőt a pincében is tanítanak az egyik kültelki iskolában

Sürgősen végetvetnek a tűrhetetlen állapotoknak

A főváros iskoláiban az utóbbi években furcsa jelenséget észlelnek a vezetők. A belső területek iskolái mindinkább elnéptelenednek, *a perifériákon pedig folyton nő a tanköteles gyermekek száma és a meglevő kevés iskola már be sem tudja őket fogadni.* A lakosság elszegényedése, menekülés a drága lakbérek elől és a gombamódra szaporodó kültelki házak benépesedése okozta ezt a szokatlan forduiatot. A főváros vezetősége ugyanakkor, amikor a belső területeken egymásután csukja be és használja fel más tanügyi célokra a feleslegessé vált iskolákat, a perifériákon kénytelen ujakról gondoskodni. Igy épült meg a közelmultban a Németvölgyi-uti, a Római-fürdői és legújabban a külső Bécsi-uti elemi iskola. Most további négy iskola építése foglalkoztatja a fővárost a tanügyekre is kiterjedő fokozott takarékoskodás dacára is.

A tervbevett iskolaépítésekről

Szendy Károly dr.
tanácsnok,

a tanügyi osztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az idei költségvetésben új iskolák létesítésére komoly összeg nem szerepel. A múlt évre felvett összegek egy része azonban még rendelkezésre áll, ebből akarjuk a lesgürgősebb szükségletet kielégíteni. A rohamosan kiépült és benépesedett külső területek nélkülözik legjobban az iskolákat, óvodákat és az apró gyerekek nem egy helyen félórát, sőt többet gyalogolnak a legközelebbi iskoláig. Ilyen vidék például a *külső Pasarét.* Nem kevesebb, mint 93 gyermek jár innen a messzeeső Hidegkuti-úti, Labanc-úti és Virányos-úti iskolákba.

A Fenyves-út és Branyiszkó-utca sarkán akarunk iskolát építeni,

természetesen a mai időkhöz mért olcsó eszközökkel. Mindössze kéttantermes iskola lesz, de az úgy épül, hogy az idővel fokozatosan kibővíthető legyen 8 tantermes intézetté. A kéttantermes iskola 56.000 pengőbe kerül, végleges formában pedig *266.600 pengőre rugna az építési költség.* Hasonló a helyzet Lágymányoson, a Hengermalom-utca környékén, ahol mindössze egy régi barak-iskola elégíti ki a népoktatás szükségleteit. Az új iskolát és óvodát a

Soproni-út és Bánát-utca sarkára tervezzük.

Ez az épület kétemeletes lesz, 12 tanteremmel, napközi otthonnal, étkezővel, orvosi rendelővel, fürdővel, tornateremmel és külön óvodával. Az építkezés költsége itt, a központi fűtőberendezéssel együtt, *580.000 pengőt igényel.*

— Szomorú az állapot *Kelenföldön* is. Az iskola a pályaudvarral szemben egyemeletes bérelt házban és két szomszédos barakban működik. *Egyikben sincs vízvezeték és csatorna, az iskola teljesen antihigienikus, a barakok korhadtak.* Az iskolát

a Horthy Miklós-út 3340 hrsz. alatt levő fővárosi telken tervezzük

kétemeletesre, 13 tanteremmel, orvosi rendelővel, napközi otthonnal, tornateremmel, stb. *Ez az iskola 410.000 pengőbe kerül.* A felszabaduló barakokat részben a Hungária-körúton, részben Óbudán állítanánk fel újra, *kisegítő iskoláknak.*

— Új iskola kell a külső Üllői-úton is, ahol 60 százalékkal szaporodott a tanköteles gyermekek száma. Az iskolában váltakozó tanítás folyik,

a hittanórákat még így is a folyosón és a tornaterem öltözőjében tartják, sőt a zárt kapualjban is van előadás. Egyik 80 tanulótól látogatott osztály a pincében tanul.

A főváros ezt a lehetetlenül zsúfolt iskolát sürgősen ki akarja bővíteni, *ami 160.000 pengőjébe kerül.*

*

A programban nem szerepel a várbeli Szilágyi Erzsébet leánygimnázium tervezett új épülete. Ez a terv, úgy látszik, végleg elesik. Bizonyára döntő befolyással volt az iskola sorsára az a közelmúltban elhangzott kritika, hogy a főváros túlköltekezik az iskolák terén. Amit azonban legkevésbé bizonyít az a szomorú állapot, hogy iskolatermek hiányában kénytelenek a folyóson, a tornateremben, sőt a pincében is tanítani.

Személyi változások vezető pozíciókban

Szenzációs áthelyezések az elöljárói karban — Rosta János a közélelmezési ügyosztály élén

A törvényhatósági tanács hétfői ülésén elfogadta *Vajna* Ede tanácsnok nyugdíjazására vonatkozó polgármesteri előterjesztést és ezzel az aktussal ritka szorgalmú és fáradhatatlan főtisztviselő távozik a városházi adminisztrációból. *Vajna* Ede tanácsnok április 1-én nyugdíjba vonul és megkezdi megérdemelt pihenését, amelynek nyugalmasságából büszke öntudattal nézhet vissza a szakadatlan tevékenységben eltöltött harmincötéves közszolgálatára.

Vajna Ede távozásával a főváros egyik legfontosabb ügyosztályának vezetői állása üresedik meg,

ahol összefutnak a közélelmezéssel, az élelmiszerkereskedelemmel és a közellátás színvonalával kapcsolatos összes nagy problémák. Ez az ügyosztály csendben és minden feltünés nélkül végezte a maga nagy feladatát és ha a főváros élelmiszerellátása valóban semmi kívánni valót nem hagy hátra, úgy *ebben érdeme van a nyugalomba vonult tanácsnokon kívül az ügyosztályi adminisztrációnak, ahol minden vonatkozásban a lelkiismeretesség és a szaktudás az uralkodó szellem.*

A közélelmezési ügyosztály vezetői állására természetesen már megindultak a találgatások, amelyek azonban sok tekintetben korainak bizonyulnak. Értesülésünk szerint

a polgármester Rosta János dr. tanácsjegyzőt, az ügyosztály eddigi helyettes vezetőjét ruházza fel az ügyosztály irányításával

és csak később történik döntés a végleges beosztások érdekében.

Uj beosztás az elöljárói karban

Sipőcz Jenő polgármester kedden reggel rendeletet bocsátott ki

a kerületek vezetésében beállott változásokról.

Elsősorban *Gömöry* Albert tanácsnokot, aki egészségi állapotára való tekintettel nyugdíjazását kérte, a polgármester a IV. kerület vezetése alól fölmentette és *további intézkedésig szabadságolta.*

Az elöljárói karban

a további beosztások így alakulnak:

I. ker. *Schmaderer* Oszkár dr. főjegyző, helyettese *Lindl* Zsigmond dr.;

II. *Thorday* Lajos dr. főjegyző, h. *Vezér* Károly dr. főjegyző;

III. *Haidekker* János dr. főjegyző, h. *Vadon* Géza dr. főjegyző;

IV. *Goszleth* Ernő dr. főjegyző, h. *Huba* Géza dr. főjegyző;

V. *Holtspach* Ödön dr. tanácsnok, h. *Batlay* Imre dr. főjegyző;

VI. *Schara* Béla tanácsnok, h. *Keresztes* Miklós dr. főjegyző;

VII. *Hamvassy* István dr. tanácsnok, h. *Wirnhardt* Ágost dr. főjegyző;

VIII. *Unger* Béla dr. tanácsnok, h. *Mikhál* Jenő dr. főjegyző;

IX. *Muzsikó* István tanácsnok, h. *Benedek* Szabolcs dr. főjegyző;

X. *Bucsánszky* Bertalan dr. tanácsnok, h. *Lukácsy* József dr. főjegyző;

Végül a polgármester kinevezte az új

XI. kerület elöljárójává:

Duday Alajos dr. (Spannberger) tanácsnokot, akinek helyettese *Farkas* Lajos főjegyző lesz.

Március
1-én, és 4-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Technikai akadályok hátráltatják a városligeti új artézi kút lemélyítésének megkezdését

A szakértők által az Állatkertben kijelölt hely nem alkalmas a mélyfúrógép felállítására

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter a Rudasfürdő újjáépítéséről tartott ismeretes értekezleten kilátásba helyezte, hogy a Széchenyi-gyógyfürdőnél tervezett *második mélyfúráshoz is hajlandó a fővárosnak a szükséges pénzt rendelkezésére bocsájtani,* illetve annak megszerzését előmozdítani. A gyógyfürdő rentabilitása, jövedelmezőségének fokozása és fejlesztésének lehetősége szempontjából egyaránt nagyhorderejű mélyfúrás gondolata több mint egy éve foglalkoztatja a főváros vezetőségét és külön e célra alakított szakértő-bizottság: a legnevesebb geológusok, hidrogólusok és a Földtani Intézet képviselőinek közreműködésével

kijelölték az új mélyfúrás helyét is,

csupán pénzügyi nehézségek akadályozták a megvalósítást. Az új artézi kút forró vizével akarják fűteni a gyógyfürdő épületét, a miniszter által szorgalmazott gyógyszálló-osztályt és ezzel a thermális vízzel táplálnák a stranduszodát. A mélyfúrás sikere esetén az intézmény nélkülözhetné a szén használatát, ami évente közel ötvenezer pengő megtakarítással járna és ez a szénmegtakarítás *néhány esztendő alatt amortizálná a mélyfúrás minden költségét.*

A főváros illetékes tényezői az elmult héten tárgyalásokat folytattak a kölcsön nyujtására hajlandó MABI vezetőségével és ezek a megbeszélések annyira előrehaladtak hogy

most már a kivitel is időszerűvé vált.

A kormány a fúrási munkálatokhoz kölcsönadja a fővárosnak az alföldi mélyfúrásoknál kitünően bevált *rotary-rendszerű fúrókészüléket.* Ez a segítség 200.000 pengős megtakarítást jelent, mert így a főváros nagyjában házikezelésben végeztetheti el a munkát, amelynek lebonyolítása annál könnyebb, mert

a kormány a fúrás irányítására rendelkezésre bocsájtja a maga kiváló szakembereit.

Mielőtt azonban a mélyfúrást megkezdenék, egy váratlan technikai akadályt kell elhárítani. A próbafúrásoknál ugyanis az új kút helyét a szakemberek az Állatkert területén, az oroszlánbarlang előtt jelölték ki. Itt a napokban méréseket eszközöltek és megállapították, hogy

a mélyfúrót ezen a szük helyen nem lehet felállítani.

Már most az a helyzet, hogy a főváros sürgősen felkéri *Wendl* müegyetemi professzort, a kiküldött szakbizottság elnökét, hogy végeztessen új kutatófúrásokat és jelöljenek ki másik helyet a mélyfúrás számára. Remélik, hogy az újabb geológiai vizsgálatok hamarosan eredményesek lesznek. Ez annál inkább kívánatos, mert az állatkerti oroszlánház lebontásáról szó sem lehet, viszont a mélyfúrás elkezdése sürgős.

A talajvizsgálatokat tehát a napokban ismét megkezdik

és valószínü, hogy a mélyfúrást még az idén befejezhetik. A rendelkezésre bocsájtott rotary-készülék segítségével ugyanis *három hónap alatt lefúrhatnak* ezer méter mélységbe, ami az első artézi kútnál, a primitívebb technikai berendezés okából, *tíz esztendővel tovább tartott.*

Bepillantás a csatornaépítkezés kulisszatitkaiba

A törvényhatósági tanács tudomásul vette a csatornázásról és a járulékokról szóló jelentést

A közigazgatási bizottság elmult ülésein több alkalommal szóbakerült az ujabb időben épített *csatornák anyagának magas ára és az azok után kivetett járulékok ügye. Sipőcz* Jenő polgármester megígérte, hogy az ügyek kivizsgálása után megfelelő jelentést terjeszt az illetékes fórumok elé, amelyben válaszol az elhangzott kifogásokra és rámutat az okok valódi eredőjére. A hétfői tanácsülésen már készen állott a csatorna-probléma terjedelmes ismertetése, amely a *maga szakszerüségével és mindenre kiterjedő figyelmével általános feltünést keltett.* A jelentés túlemelkedik a szokásos hivatali szövegezések átlagos nivóján és érdekes bepillantást nyujt Budapest geológiai viszonyaiba, a csatornaépítés müszaki titkaiba és olvasmánynak is érdekes vetitésben tárja elő azt a sok körülményt, amelyet a csatornaépítéseknél figyelembe kell venni. *Király* Kálmán müszaki tanácsnok, az út- és csatornaépítési ügyosztály kiváló vezetője minden elismerést megérdemel tájékoztató munkájáért, amelynek

érdekes részleteit

az alábbiakban ismertetjük:

— Alapos gyakorlati megfigyelések és tapasztalatok vezettek arra az eredményre, hogy a portlandcement a szulfátos vagy kesrüvizes talajban nem tudja megőrizni összetartó erejét. Budapest területén nemcsak a Lágymányoson, hanem a Pasaréti-út feletti domboldalokon, a Böszörményi-út és Csend-utca táján, a Farkasréti-temető környékén és a pesti oldalon a VI. és VII. kerület majdnem egész külső területén *szulfátos talajvizek fordulnak elő.* A fővárosi anyagvizsgáló intézet egyik főfeladata, hogy a szulfátos talajvizek ellen való védekező módszereket tanulmányozza. Mindezek alapján új irányelveket állapitottak meg a csatornák építésére, nehogy a speciális anyagok felhasználásának mellőzése miatt állandó gondot okozzon a csatornák újjáépítése. Ez ugyanis

az ingatlantulajdonosokat is terhelné,

amellett a burkolat megbolygatása a közlekedési akadályok sokaságát idézi elő.

— Kártékony talajvizek esetén alkalmazott csatornaépítő anyagok a csatornák állékonyságát legalább *hatvan évre* biztositják, természetes azonban, hogy a költségeket lényegesen megdrágítják. A drága építési anyagokon kívül az ilyen talajban épített csatornáknál a másik lényeges drágítási tényező a talajvíznek építés közben való távoltartása. Ezzel áll összefüggésben, hogy

az út- és csatornaépítési ügyosztály minden egyes csatornaépítése előtt talajfúrásokat és talajvizsgálatokat végeztet

és a vonatkozó terveket a vizsgálatok eredményéhez képest készíti el. Azt, hogy a talajvíz keserüsót tartalmaz és a betonra is ártalmas: *az anyagvizsgáló intézet számos vegyi elemzéssel hivatalosan igazolta.*

— Az 1932. évben elrendelt csatornaépítési szükségmunkákat majdnem kizárólag a *Lágymányos és a Rákosvölgy* eddig még csatornázatlan utcáiban hajtottuk végre. Minthogy pedig mindkét külső városrészben talajvíz van, amely több-kevesebb mértékben agressziv is,

ez az oka annak, hogy a szükségmunkákkal kapcsolatban a költségek általában magasabbak,

mint a multban a belső városrészekben végrehajtott csatornaépítéseknél. A munka jósága érdekében a beton húsz százalékkal több cement hozzáadásával készült és az építési feltételekben a *jótállási határidőt egy évről három évre emeltük fel.* A terveket és költségvetéseket müszakilag letárgyaltuk és azokhoz úgy a szakbizottság, mint a Közmunkatanács hozzájárult. A csatornaépítés kivetési költségvetésében

semmiféle különleges adminisztrációs kiadások nem szerepelnek

és a szükségmunkáknál már nagyrészt befejezett leszámolás eredménye szerint az engedélyezett 4.5 millió pengővel *megtakarítás mutatkozik.*

— A csatornázási járulékokról szóló szabályrendelet világosan előirja, hogyha egy telek több utcára nyílik, úgy a telektulajdonos mindegyik utcában épült csatorna után tartozik a járulékot megfizetni. A csatorna folyóméterenkénti költsége minden esetben kisebb, mint a kétszeres járulékösszeg. Az a megállapítás, hogy a csatornaépítések alkalmával esetleg kifejtett kőanyagot az útépítéseknél hasznositani lehet, nem állja meg a helyét, mert

a csatornaépítéseknél kitermelt kőanyag útépítési célokra általában alkalmatlan.

A legutóbb épített csatornáknál több utcában a kedvezőbb talajviszonyok lehetővé tették, hogy minden különleges módszer alkalmazása nélkül közönséges betonból épüljön a csatorna. Ezekben az esetekben a járulékegység csupán 20 pengő körül mozog. A város külső részein, elsősorban Kelenföldön és a Rákospatak mentén épített csatornák járuléka ezzel szemben 80 pengőig terjed. A járulékegység összegének ezt a nagymértékü ingadozását

a különleges építési módszerek okozzák,

de szerepet játszik a csatornák különféle mérete is. Az egyik utcában elegendő egy kis átmérőjü főcsatorna, mig a másik utcában magas és drága csatornát kell építen. Ez az oka annak, hogy a *járulékegység 20—80 pengő körül mozog, vagyis átlagban 50 pengő.* A multban keserüvizes talajban aránylag kevés csatorna épült és ezért a csatornázási járulék egység általában az emlitett átlagnál jóval kisebb volt.

*

A törvényhatósági tanács tagjai az ismertetés alapján áttekinthető és tárgyilagos megvilágitásban látják a csatorna-ügyek problémáit és nagy megelégedéssel vették tudomásul, hogy *az illetékes ügyosztály már foglalkozik olyan javaslat kidolgozásával, amely a csatornázási járulékok kivetését a méltányosság figyelembevételével kívánja szabályozni.*

Üzemben a benzolgyár

Egy millióba került a berendezés

Az elmult napokban mutatták be az óbudai Gázgyár telepén az újonnan létesitett *benzolgyártó berendezést,* amely évek óta végre nem hajtható programja volt a fővárosi nagyüzemnek. Először a közös hadügyminisztérium álláspontja miatt hiusult meg a terv, később pedig a Gázmüvek pénzügyi viszonyai akadályozták meg a kivitelt.

Véssey Ede dr. h. vezérigazgató javaslatára tavaly újból foglalkoztak a kérdéssel és akkor a főváros közgyülése elhatározta a benzolgyártó berendezés megépitését. Az építkezést a mult év augusztusában kezdették meg és most már a próbaüzem után az új berendezést megindították. A benzolnak gázból való előállítása a *Lurgi* frankfurti cég szabadalma alapján történt. Az épületmunkákat nyilvános árlejtés alapján a *Fejér és Dános* cégnek adták ki, a berendezést a *Láng gépgyár* szállította, a bádogos munkákat pedig kifogástalan precizitással a *Gerő* László cég végezte. A szükséges egymilliópengős összeget a Gázmüvek a saját nyugdíjalapjától vette kölcsön és azt a bevételekből tíz éven belül visszafizeti.

A mai gáztermelés mellett *évente kétezer tonna nyers benzol előállítása várható.* A finomitóberendezésben motorbenzolt, finomitott benzolt és tolluolt, továbbá más melléktermékeket tudnak gyártani. A Gázmüvek igazgatósága, az üzemi szakbizottság és a sajtó képviselői az elmult napokban tekintették meg az új berendezést, amelynek részleteit *Véssey* Ede h. vezérigazgató, *Szigeth* Gábor igazgató és *Gloetzer* József müszaki főtanácsos ismertették.

A legjobb sokszorositó gép a Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20

KRÁL GYULA

kőfaragómester, kő- és márványtelepe

BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79

TELEFON: 62-4-88

KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

MIKROFARAD RÁDIÓTECHNIKAI ÉS VILLAMOSSÁGI GYÁR

BUDAPEST, VI., Berlini-tér 3 TELEFON: 21-2-81.

Készít különféle fém és bakelit tömegcikkeket, bakelit- és fémszerszámokat, elektrotechnikai cikkeket.

Szegedy Béla Jenő

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER

ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ

Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ, kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez köport, salakot

OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.

bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen

BÉRKOMPRESSORT

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó

Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

König, Román és Stein

mérnökök, építési vállalkozók

Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.

TEL.: 86-0-64 SZ.

BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA

VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Elkészült a távfűtési szerződés végleges szövege

Tizenöt évi határidő a csőhálózat teljes kiépítésére — A vállalat részvényeinek tíz százaléka a fővárost illeti

A távfűtés megvalósítása élénken foglalkoztatja a főváros vezetőségét. Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a *Borvendég* Ferenc alpolgármesternél tartott szaktanácskozás után a középítési ügyosztály a tervezetet újból átvizsgálta és azt követően az ajánlatokat benyujtó vállalatok bizonyos változtatásokat eszközöltek a főváros kívánságainak értelmében. Igy a szerződés módosított alakjában kerül a legközelebbi napokban összeülő újabb értekezlet elé, amelyre az érdekelteket is meghívja a főváros. Utána bemutatják a szerződést az önkormányzat illetékes fórumainak.

Alkalmunk volt a készülő

távfűtési szerződéstervezetbe

betekinteni és annak fontosabb pontjait itt ismertetjük:

— A területhasználati engedély egyelőre a mai IV., V., VI. és XIII. kerületekre szól. *A koncesszió időtartama ötven év.* A vállalkozó alternative *gőz-, vagy forróvíztermelésre* és szállításra kap engedélyt. Joga van nemcsak fütésre, hanem ipari célokra: mosodának, sütőüzemnek is gőzt, illetve hőenergiát eladni.

A területhasználati engedély nem ad a vállalatnak kizárólagossági jogot az egész város területére.

Kizárólagosságot az első tizenöt évre csak a Dunapart, Deák Ferenc-utca, Vilmos császár-út, Váci-út és Dráva-utca *közötti* területen élvez a vállalat. Ezeken a területeken kívül *más is kaphat távfűtési koncessziót*, de a szerződött vállalat egyenlő feltételek esetén előnyben részesül.

Tizenötéven túl minden kizárólagosság megszűnik.

— A vállalat elsősorban a főváros üzemeitől tartozik a távfütés részére szükséges gőzt, vagy forróvizet beszerezni. Ha erre nem volna mód, csak akkor létesíthet saját kazántelepet. A vállalat köteles 15 éven belül évi 170.000 tonna gőzfogyasztásra, illetve 110 millió kalória átadására alkalmas *csőhálózatot kiépíteni.* Tartozik az első két évben legalább 2500—3000 méter fővezetéket megépíteni, majd a következő öt évben évenkint legalább 1000—1000 méter fővezetéket.

Az építkezést és az üzemet a főváros állandóan ellenőrzi.

A fütőcsöveket úgy kell elhelyezni, hogy a víz-, gáz-, villany-, távíró-, telefon-, villamosvasúti- és csatornavezetékek hálózatát *kár ne érje.* Parkokon, ültetvényeken a veztékeket csak úgy vezethetik át, ha az a növényzetben kárt nem okoz. A vállalkozó köteles a melegvízszolgáltatást

megszakítás nélkül, télen, nyáron fenntartani.

Minden elkerülhetetlen, rövid üzemszünetet a fővárosnak és a fogyasztóknak *előre be kell jelenteni.*

— A távfütésre alakuló részvénytársaság

köteles a kibocsájtásra kerülő részvények 10 százalékát névértéken a fővárosnak felajánlani.

A vállalat állandó alkalmazottainak *20 százaléka hadirokkant lesz.* A szerződés végül a vállalatot arra kötelezi, hogy

200.000 pengő óvadékot a fővárosnál letétbe helyezni tartozik,

amely összegből azonban 100.000 pengőt az első 4000 méter fővezeték megépítése után visszakap. A vállalat urijog elismerése cimén a csővezeték folyómétere után *évi 10 fillért* fizet a fővárosnak, területhasználatért pedig

a bruttó bevétel 2 százalékát.

Ötven év után, ha a szerződés meghosszabbítására sor nem kerül, *az összes beruházások részben háramlás, részben megváltás utján a főváros tulajdonába jutnak.*

Központi székházat, püspöki palotát, új iskolát épít a református egyházmegye a Kálvin-téren

A telket a főváros csereingatlanokért átengedi — Rövidesen hozzáfognak a tér rendezéséhez

A Kálvin-tér közeli rendezésének nagyerejű lökést adott az a beadvány, amely *a budapesti református egyházmegye presbitériumától* szombaton érkezett a polgármesterhez. Az egyházmegye bejelentette, hogy nagyszabású építkezéshez akar hozzáfogni a Kálvin-téren és ehhez szüksége van azokra az épületekre, amelyeket más ingatlanokért már évekkel ezelőtt cserébe kapott a fővárostól. A nagyarányú és városrendezési szempontból is fontos építkezés előzményeiről és kialakulásáról

illetékes helyen

ezeket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa.

— A főváros és a budapesti református egyházközség 1923-ban megállapodást kötött, hogy a Kálvin-tér, Rádai-utca és az Oroszlán-utca között fekvő épülettömböt a főváros cserébe adja az egyházközségnek a Lónyai-utca 4. számú kétemeletes gimnázium-épületért és a Villányi-úti Baar-Madas-féle alapítványi ingatlanokért. Miután

a cserét a belügyminiszter is engedélyezte,

a Villányi-úti ingatlant a főváros 1927-ben átvette és nyomban átengedte a Ciszterecita-rendnek, amely azóta már fel is építette új főgimnáziumának épületét, de

a Kálvin-téri épületekkel még mindig a főváros rendelkezik.

— A fővárosi református egyházközségek összevonásából alakult új egyházmegye most nagyszabású reprezentációs építkezést tervez a csere útján szerzett Kálvin-téri városi házak telkén és az épületek sürgős átadását kéri a fővárostól. A Kálvin-téren — a terv szerint —

felépitik a budapesti református egyházmegye impozáns központi székházát,

kultúrházzal, püspöki traktussal és a különféle egyházi hivatalokon, karitatív, szociális intézményeken kívül, itt kap új otthont a református főgimnázium is. Az építészeti tervpályázatot legrövidebb időn belül kihirdetik. Az utóbbi évek egyik legmonumentálisabb építkezéséről van tehát szó, amelyhez már ebben az évben, de legkésőbben a jövő tavasszal hozzáfognak.

A Kálvin-palota természetesen teljesen megváltoztatja a Kálvin-tér képét is,

még pedig igen előnyösen és véget vet a nagyforgalmú városcentrum mai szabálytalan, rendezetlen mivoltának. Izlésben, stílusban, anyagban egyaránt dokumentálni fogja ez a palota előkelő, kivételes rendeltetését.

— A végleges csereszerződést a főváros és a református egyházmegye képviselői rövidesen aláírják és ezt az aktust nyomon követi a régi házak bérlőinek felmondása és az épületek lerombolása.

Az építkezéssel egyidőben, sőt ha lehet, már azt megelőzően el kell készíteni a térrendezési munkálatokat is.

amelyeket a főváros és a BSzKRT közösen végeztetnek. A Kálvin-tér jelenlegi kettéosztása megszünik, áthelyezik a villamos vágányokat és a szökőkútat és az így kialakult területen járdaszigeteket készítenek. A térségről a BSzKRT üzemi bódéit és a nyilvános illemhelyet a föld alá süllyesztik.

Az építkezés részleteinek megbeszélésére a napokban értekezletet tartanak a városrendezési és magánépítési ügyosztályban. A tervek szerint a Kálvin-tér rövidesen nemcsak a legforgalmasabb, hanem a legimpozánsabb tere lesz Budapestnek.

Évi 300.000 pengőt takarít meg az Autóbuszüzem a nyersolajmotorok alkalmazásával

Még a hátralevő negyven autóbuszt is felszerelik a Jendrassik-motorokkal

Közel négy esztendeje, hogy a hazai nagy gépgyárak együttes munkája nyomán kiépült az Autobuszüzem nagy járműparkja és a budapesti gyorsközlekedés ily módon valósággá vált. A külsőre is tetszetős autobuszok a maguk szerkezetében és gépi berendezésében világviszonylatban is első helyen vannak és derekasan megfeleltek annak a kötelezettségnek, hogy *Budapesten előrendű autobuszforgalom* álljon rendelkezésre. Hatalmas teljesítményük mellett természetesen fokozott ellenőrzésre van szükség, hogy a biztonsági követelmények minden tekintetben megfeleljenek és az Autobuszüzem garázsában lelkiismeretes munka folyik az összes járművek alapos felülvizsgálata érdekében. Az autobuszok eredetileg benzin üzemanyaggal látták el a forgalom lebonyolítását és *évenként hatalmas összegekre rugott az az összeg, amelyet a rendszerint kartellbe tömörült ásványolajipari vállalatok a szállításokért felszámítottak.*

A *Ganz-gyár* érdeme, hogy a fővárosi Autóbuszüzem figyelmét felhívták

a Ganz—Jendrassik-féle nyersolajmotor rendszerére,

amelynek óriási előnye, hogy a *biztonság szempontjából sokkal üzemképesebb, mint az érzékeny benzinmotor és amellett az üzemanyag is jelentősen olcsóbb.* A *Ganz-gyár* már évek óta bevezette a teherautó és a traktor építkezéseknél a nyersolajmotort és az eredmények azt mutatják, hogy ez a rendszer a közeljövőben mindinkább erőteljesebb térhódításra számíthat. A lefolytatott vizsgálatok alapján az Autobuszüzem most fejezte be hatvan nagy járművének a Ganz—Jendrassik motorra való átépítését és a számítások alapján

komoly tételeket takarit meg az üzemanyagoknál is.

Köztudomású, hogy ez a közlekedési vállalat éppen az autobuszok vételárának törlesztése következtében még mindig deficittel küzd és annak ellenére, hogy az utasforgalma állandóan emelkedik: *képtelen az annyira óhajtott jövedelmezőséget az évvégi mérlegekben a nyereségrovatban feltüntetni.* Az olajmotorra való áttérés a számítások szerint

évi 300.000 pengős megtakarítást jelent

és igy remélhető, hogy a pénzügyileg kifogásolt deficitet a közeljövőben sikerül lemérsékelni.

Az Autobuszüzem száz járműve közül most már túlnyomórészt a nyersolajmotorok végzik a hajtóenergia előállítását. Az első terv felmerülésekor olyan aggodalmak hangzottak el, hogy a *nyersolajmotorok elporlasztott gázmennyisége füstös korommal szennyezi be az utcák levegőjét.* Ennek a lehetőségnek az ellensulyozására az autobuszok kipuffogócsöveit a járművek karosszériájának tetejére emelték, úgy hogy

az olajgáz minden lecsapódás nélkül elfüstölög a robogó autobuszok után.

Nemcsak pénzügyi, hanem kényelmi és műszaki szempontból is teljesen beváltak a Ganz—Jendrassik autobuszmotorok és valószínűleg a *közeljövőben a még hátralévő negyven autobusz is áttér a nyersolajmotor kizárólagos használatára.*

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéjo motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Matuska Alajos halála

Régmult időkben, amikor Budapest kezdte levetkőzni a mezővárosi jelleget és a nagy metropólis ígéretét csillogtatta ország-világ előtt: számos jellegzetes egyénisége volt a városházának. A régi nagyok iskolájából került ki *Matuska* Alajos is, akinek neve a rohamosan fejlődő magyar főváros történetébe örök betükkel van beirva.

A Felvidék egyik távolcső falujába látta meg a napvilágot 1847-ben. Tizennyolcéves korában került Pest város számvevőségéhez, ugyanakkor azonban az ítélőtáblánál is szolgálatot teljesített. Az egyesített székesfőváros közgyülése 1873-ban választotta meg jegyzővé és ebben a minőségben főként *ipari, rendészeti és szegényügyi* kérdésekkel foglalkozott. A szabályrendeletek tömege fűződik nevéhez, javaslatai alapul szolgáltak a *szeretetházak* szervezésénél és *közélelmezési* szervezésre vonatkozó előterjesztései alapján állitották fel a *közgazdasági és közélelmezési ügyosztályokat.* 1885-ben tanácsnokká választották és ebben a minőségében létesitette a *vásárcsarnokokat, a közvágóhidat, életrehivta a Vásárpénztárt, megvalósította a vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetet.* 1897-ben választották *alpolgármesterré,* ahol tovább fejlesztette Budapest naggyátételére irányuló terveit. Ferenc József király érdemes munkásságát a *királyi tanácsosi* cim adományozásával jutalmazta.

Matuska Alajos méltán megérdemli az utókor háláját és kegyeletét. *Elindította Budapest fejlesztését és 86 éves koráig megérhette álmainak dicsőséges megvalósítását.* Kedden délután 4 órakor temették el a Farkasréti-temető díszsírhelyére, Budapestnek egyik legkiválóbb polgárát és munkását.

Módosítják a kisszakasz határokat. A közlekedési bizottság szerdán délelőtt *Kozma* Jenő elnöklésével ülést tart. Megvitatják a rózsadombi autóbusz-közlekedés ellen elhangzott panaszokat, a fogaskerekü vasút viteldíjleszállítását és az Orbánhegyre tervezett új autóbuszreláció megindítását. Végül a villamos kisszakaszhatárok módositásáról tárgyalnak az eddigi tapasztalatok figyelembevételével.

Spannberger = Duday. *Spannberger* Alajos dr. tanácsnok-előljáró, az újonnan alakított XI. kerület vezetője, annak a közóhajnak megfelelően, hogy a köztisztviselők magyar nevet viseljenek, belügyminiszteri engedéllyel felvette a *Duday* nevet.

Kinevezték az országos idegenvezető tanfolyam vizsgáztató bizottságát. A kormány, mint ismeretes képesitéshez kötötte az idegenvezetői foglalkozást. Hivatásos idegenvezetők ezentúl csak azok lehetnek, akik az idegenforgalmi tanfolyam elvégzése után vizsgát tesznek. A kereskedelmi miniszter most alakította meg a vizsgáztató bizottságot és annak tagjaivá a székesfőváros részéről *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot, *Zilahy* Dezső idegenforgalmi hivatali igazgatót és *Markos* Béla dr. idegenforgalmi h. igazgatót három év tartamára kinevezte.

Vajda József halála. Megilletődött részvéttel fogadta az újságíró társadalom és mindenki, aki ismerte: *Vajda* József tragikus halálát. Vidékről jött a fővárosba ez a szerény és halk szavú újságíró, csakhamar azonban feltűnt különleges irásaival és mindig igazságos megitéléseivel. A törvényszék volt munkásságának területe, amelynek anyagából érdekeset, szépet és élvezetest alkotott. Munkatársa volt a *Fővárosi Hirlap*-nak is, amelyben számos, a fővárossal kapcsolatos törvénykezési ügyről irt szakszerű tudósításokat. Vasárnap délelőtt temették a rákoskereszturi temetőben. A ravatalnál búcsúbeszédet mondottak *Márkus* Miksa udvari tanácsos, a Magyar Ujságírók Egyesülete és az Otthon Irók és Hirlapírók Köre nevében, *András* Ernő dr. ügyvéd az elhúnyt barátai és a sírnál *György* Károly dr. ügyvéd a volt iskolatársak nevében.

Eltemették Rózsavölgyi előljárót. A múlt héten elhunyt *Rózsavölgyi* Antal ny. kerületi előljárót, a kerületi előljárók értekezletének hosszú időn át volt elnökét impozáns részvét mellett temették el a kerepesi-temető ravatalozó házából. A végtisztességen testületileg megjelent az előljárói kar és küldöttséggel képviseltette magát a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége. A ravatalnál *Spannberger* Alajos dr. tanácsnok-előljáró mondott gyászbeszédet, a régi kartársak és barátok nevében pedig *Bárczy* István volt polgármester búcsúztatta el *Rózsavölgyi* Antalt, a milléniumi évek városi adminisztrációjának érdemes tagját.

Kőbánya a Nemzeti Stadionért. Kőbánya egész társadalma megmozdult, hogy a Nemzeti Stadion a rákosi lovassági gyakorlótéren, a székesfőváros által még 1928-ban felajánlott helyen épüljön fel. Ezért vasárnap délelőtt a kőbányai Kaszinóban igen népes gyülést tartottak. *Halter* Károly, a Kaszinó elnöke ismertette a gyülés célját. *Szieberth* Imre vázolta a stadionépítés helyének nagy fontosságát. Elmondta, hogy a budapesti stadion céljára a székesfőváros már 1928-ban felajánlott a rákosi lovassági gyakorlótéren 194.000 négyszögölet. Ez a hely két széles müút, két villamos, egy helyiérdekü és két vasúti vonal a legnagyobb forgalom lebonyolítására alkalmas; villamoson a város szivéből 20 perc alatt elérhető. Magas fekvésénél fogva pompás kilátást nyujt a budai hegyekre. A Rákospatak bő vizet nyujt a versenyuszoda számára. A terület sik, sportliget, olimpiai falu és autópark részére hatalmas terület áll rendelkezésre, úgy hogy a stadionból kiözönlő közönség minden irányban gyorsan szabad utat talál. *Hajós* Alfréd müépitész, mint stadionszakértő szólt a kérdéshez és megállapitotta, hogy a szóbanforgó terület a szükséges adottságokkal rendelkezik, annélfogva komolyan szóbajöhet a stadion helyének kijelölésénél. Ezután a kerület képviselői és bizottsági tagjai sorából *Pillis* Károly, *Payr* Hugó, dr. *Takáts* István, *Hatolkay* Kázmér, *Seemann* Mihály és dr. *Farkas* Zoltán szólaltak fel és érvekkel támogatták Kőbánya jogos kívánságát s meszszemenő támogatásukról biztositották a mozgalmat. A gyülés határozati javaslatot fogadott el, amelyet a kormányhoz, a székesfővároshoz, az OTI-hoz, a Közmunkák Tanácsához és a többi illetékes fórumhoz eljuttat.

Horváth Béla tanácsjegyző előadása. Nagyszámú hallgatóság előtt igen érdekes, vetitettképes előadást tartott vitéz *Horváth* Béla tanácsjegyző, a „Mai Törökország" címmel a Saskör nagytermében. A mindvégig érdekfeszitő előadást *Nagy* Ferenc tanácstag és *Altorjay* Sándor dr. mondtak köszönetet az előadónak.

Foglalkoztató intézet és új otthon nyilik a szellemileg fogyatékos gyermekek elhelyezésére. A *Szellemileg Elmaradottakat Gyámolító Emberbarátok Országos Egyesülete* kéréssel fordult a fővároshoz, hogy a külső Kerepesi-út mentén álló üres iskolabarakot engedje át az egyesületnek otthon és foglalkoztató intézet céljára. A Kerepesi-út 67. szám alatti baraképület 1926-ban épült és ott a főváros gyógypedagógiai iskolájának néhány osztályát helyezte el. Egy évvel ezelőtt takarékosságból ezeket az osztályokat áthelyezték a Miklós-téri gyógypedagógiai iskolába és azóta a hatalmas barak üresen áll. Ugy volt, hogy a rákosfalvai polgári iskola költözik oda, de később ez a terv is megbukott. A főváros vezetőségének úgyszólván kapóra jött a mostani kérelem, amely visszaadja az épületet eredeti rendeltetésének. A fővárosnak az új karitatív és szociális intézet kiadást nem okoz, mert az egyesület vállalja az intézet fenntartását, az épület karbantartását, anélkül, hogy bármilyen anyagi támogatást kérne.

A Városi Futár bálja. A Városi Futár rendkivül jól sikerült bált rendezett a Lipótvárosi Polgári Kaszinó termeiben, előfizetői és a lap barátai számára. A bálon nagy számmal jelentek meg a közélet előkelőségei és számosan a főváros vezetői közül is. Résztvett a bálon a Lipótvárosi Polgári Kaszinó vezetősége Scheuer Róbert országgyülési képviselő vezetésével. A bál programján egyébként sok érdekes, ötletes szám szerepelt, a színes, lampionos bárban pedig legjobb karrikaturistáink szórakoztatták a közönséget. A bálon megjelentek nagyon jól érezték magukat és a tánc reggelig tartott.

Idegenforgalmi attrakció a Gellért-hegy tetején

Élénk feltünést keltett a *Fővárosi Hirlap* multheti híradása, amely beszámolt arról a tervről, hogy *Tarján* Vilmos a gellérthegyi kioszk helyén hatalmas etablissement felépitését akarja végrehajtani. A Newyork Restaurant európai szemmel rendelkező kitünő vezetője konkrét ajánlatot nyujtott be errevonatkozólag a fővároshoz, amelyben elmondja, hogy

komoly befektetéssel átalakitaná Budapest legcsodálatosabb kilátóhelyét,

azonkívül a berendezések és felszerelések tökéletességét is rendelkezésre bocsátja. A nagyarányú elgondolás megvalósitását pillanatnyilag akadályozza az a körülmény, hogy a *gellérthegyi kioszkra új árlejtést hirdettek, amelyre a régi bérlő jelentkezett és a városgazdasági szakbizottság a bérlet meghosszabbitásához hozzájárult.* A hétfői törvényhatósági tanácsülésen kellett volna ezt az előterjesztést véglegesiteni, azonban éppen *Tarján* Vilmos időközben befutott ajánlatára való tekintettel

az ügyet a napirendről levették.

Értesülésünk szerint a Newyork Rt. új beadványa utal arra, hogy *hajlandó saját költségén megépiteni a függőkertes gellérthegyi kioszkot.* Ebben az évben már nem lehet a nagy munkákat végrehajtani és ezért egyelőre csak a konyhát bővitenék ki 25.000 pengős költséggel és

az őszi évadbdan látnának hozzá a nagyobbszabású épitkezéshez.

Az új kioszk a maga világvárosi terjedelmével és külsőségével a jövő évben kezdené meg az üzemét. A részvénytársaság *tizenhat évre szóló szerződést kér,* mely idő letelte után az egész komplexum a főváros tulajdonába megy át.

A jelenlegi bérlőnek tizezer pengő kárpótlást ajánl fel

és mindent elkövet, hogy *az újjáépitett gellérthegyi etablissement európai hirességgé váljon.*

Az érdekes vállalkozást kedvezően itélik meg a városházán, amelyről

mértékadó helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni az idegenforgalmi szempontból oly kívánatos elgondolás valóra váltásáról. Örvendetes körülmény, hogy

az átépitéshez szükséges tőkekészséget a Newyork Rt. vállalja,

mert a mai nehéz pénzügyi viszonyok között a főváros nincs abban a helyzetben, hogy ilyen célra komoly tőkéket mozgósitson. Az kétségtelen, hogy

a főváros szivesen látná a Tarján-féle vállalkozást,

amely az ilyen természetü szórakozóhelyek irányitásában *a legnagyobb sikert és elismerést érdemelte ki.* Reméljük, hogy az új ajánlat alapján sikerül a kívánatos megoldást megtalálni és ebben az esetben

Budapest komoly nevezetességgel

és idegenforgalmi vonzóerővel gazdagodik.

*

Értesülésünk szerint a Newyork Rt. ajánlata még e héten a városgazdasági ügyosztályhoz kerül, ahol bemutatják azt az illetékes szakbizottságnak és *azután a megfelelő javaslatot a törvényhatósági tanács tárgyalja.*

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Parker—Udylite

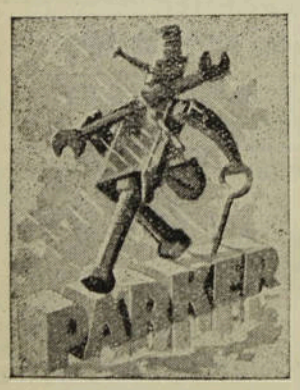

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesitése**
fekete vagy fehér
kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készitése díjtalan

MOCZNIK édes mustár francia mustár

GERŐ LÁSZLÓ
vizvezeték, központi fütés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 **fuvaros** Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

Gazdasági Értesítő

Vérszopók módjára kiszívják a kereskedők életerejét az áruházak és a gyári lerakatok

Vasárnap monstre-gyűlést tartottak a kereskedők és a kormányhoz intézendő határozati javaslatban leszögezték kívánságaikat

A kétségbeesésbe taszított kereskedők és iparosok jogos panaszaitól visszhangzottak vasárnap a Pesti Lloyd Társulat hatalmas csarnokának falai. Kilenc kereskedelmi érdekképviselet tagjai tiltakoztak ama kíméletlen harc ellen, amely őket a pusztulásba és a romlásba akarja kergetni. Budapest kiskereskedőinek óriási tömegei jelentek meg a nagygyűlésen, hogy a tizenkettedik órában arra kérjék a kormányt és a hatóságokat: *mentsék meg őket a Corvin Áruház, a Magyar Divatcsarnok, a Fenyves és a Párisi áruházak tankjaitól, a Szent István Tápszerművek, a Dreher-Maul gyár, a Stühmerék, a Staufferok, Hellerék, a Hungária vajüzem, a hentesgyárak boltjai és a rengeteg gyári fióküzletek ágyútorkától, Meinlék vegyeskereskedéseinek és a GFB Pók-áruházainak mérges gázaitól,* hogy tovább folytathassák azt a tevékenységüket, amely őket a magyar középosztály legértékesebb rétegévé tette.

A *Fővárosi Hirlap* kétéves szakadatlan küzdelem után további elszántsággal áll a megtámadott és gyenge kereskedő-osztály mellett. Minden alkalmat felhasználtunk arra, hogy *az áruházak gyilkos versenyének jelenségeit lerögzítsük és rámutassunk azokra a szomorú eseményekre, amelyek immár bekövetkeztek.* A mindenre berendezett áruházi üzletek még azt a vevőt is magukhoz csábítják, aki néhány filléres árucikk beszerzését akarja eszközölni és nem tűrik, hogy a szolid kiskereskedő a maga portékáját forgalomba hozza.

Üres boltok, a csődök sokasága, az öngyilkos kereskedők sorozata szegélyezi azt az utat, amelyet a budapesti áruházak az elmult két év alatt megtettek,

a kereskedelmi alkalmazottak állásnélküli statisztikája pedig ijesztő magasságban nyujt elszomorító képet a kereskedői üzletek megbénulásáról. Az áruházak vérszopó módjára szivják ki a kereskedők életerejét és ez az egykor oly gerinces társadalom elsorvadva, reményt vesztve és kétségbeesve néz a jövő elé.

Állandóan sürgettük a kereskedői társadalom összefogását, hogy együttesen vegyék fel a harcot az ellenük törő ellenséggel szemben. A Lloyd Társulat nagytermének vasárnapi sokasága mutatja, hogy

akciónk sikerrel abszolválta első állomását, mert végre feleszmélt a kereskedőtársadalom

és koncentrált erővel indítja meg küzdelmét létének fennmaradásáért. Szűknek bizonyult a hatalmas csarnok a nagygyűlés hallgatóságának befogadására, úgyhogy sok százan az előcsarnokban elhelyezett hangszóró tölcséreken hallgatták a szónokok beszédét. A nagygyűlést a *Baross Szövetség*, a *Budapesti Hentes Ipartestület*, a *Budapesti Kávés Ipartestület*, a *Budapesti Sütő Ipartestület*, a *Fűszerkereskedők Országos Egyesülete*, a *Húsiparosok Országos Szövetsége*, a *Mészáros Ipartestület*, a *Budapesti Sajt- és Vajkereskedők Egyesülete* és a *Vásárcsarnoki és Piaci Kereskedők Egyesülete rendezték.* A kereskedelemügyi minisztert *Halász* Tivadar dr. miniszteri titkár, a polgármestert *Hügel* Jenő dr. tanácsjegyző, a Kereskedelmi és Iparkamarát *Kemény* Dezső dr. kamarai titkár képviselték. Résztvettek a nagygyűlésen a pestkörnyéki és nagyobb vidéki élelmiszerszakmák küldöttségei is.

Hoffmann Mihály elnöki megnyitójában az élelmiszerszakma kiskereskedőinek és kisiparosainak kétségbeesett helyzetét ismertette. Ha segítség nem jön, — mondotta — be kell következni a kisiparosok és kiskereskedők tízezrei pusztulásának. A tetőfokra hágott izgalom már áldozatokat is követel, sokan nemcsak mondják, de eldobják maguktól az életet, mert helyzetük reménytelen.

Az áruházak elpusztitják, nemcsak a kiskereskedőt, hanem a kisiparosok százait is.

Ez annak a helyzetnek a következménye, hogy nem becsülik és nem méltányolják a tisztességes ipart. Az áruházak minden cikket forgalomba hoznak, a nagy tőkével dolgozó gyári cégek és szövetkezetek fűszereket árulnak. Fel kell hivni a kormányt, hogy *intézkedjen a kisegzisztenciák megvédelmezése érdekében* és ha egyelőre mást nem is lehet tenni, azt követeljük, hogy

az áruházak szüntessék meg élelmiszerosztályaikat.

Gyöngyösy József a fűszerkereskedők nevében érdekes előadói beszédben ismertette a kérdés lényegét és kiemelte az egzisztenciális érdeket, a sérelmeket és az elkövetett tisztességtelen versenyt, valamint

az áruházak törvénybeütköző cselekményeit.

Gazdasági érdekharcunk nemzetpolitikai jelentőségű — mondotta — és a kiskereskedelem és kisipar ugyanolyan fontos a nemzet egyeteme szempontjából, mint a földmívelő társadalom. A gyáripari üzemek detail boltjai, az áruházak szervezete semmivel sem végeznek tökéletesebb munkát, mint a kisiparosok és kiskereskedők.

Egyik-másik áruház és több nagy gyár külföldi tőkések alapitásai és hasznukat kiviszik a külföldre.

Telítve vannak *cseh és külföldi portékákkal,* amelyekkel a fogyasztó ízlését teljesen elrontják, amellett nem tudnak olcsóbban árusitani, mint a magyar kezek. A vevőket megtéveszti az egységár-rendszerű árusítás, amely ellen a Kereskedelmi és Iparkamara tiltakozik. *Alkalmazottaik nem tanult segéderők, hanem mindenféle képesítés és szakhivatás nélküli, rosszulfizetett egyének.* A törvény ellenére a helységetbérlők az áruház nevében kötnek üzleteket. Megszegik a büffé-rendeletet, amely pedig kimondja, hogy olyan helyiségben, ahol fűszerfélét árulnak: kávéház vagy étterem nem működhet. Amíg a vevő eljut a fűszerosztályig, addig reklámcikkeik megvásárlásával már pénz nélkül marad. Legkiáltóbb azonban, ami

az adófizetések körül történik.

A kiskereskedőnél az adózás alapja a forgalom. Az áruházaknál is ugyanez a rendszer, de mert nem osztályok szerint könyvelnek, hanem egységesen, ennek következménye, hogy *nyereséges osztályaik kibújnak az adózás alól, mert a veszteséges osztályok deficitjét a másik oldalon leirják.* Kevesebb adót fizetnek a budapesti áruházak, mint a fűszeresek kis töredéke. Azzal pedig, hogy sok cikket maguk állítanak elő, kontárokkal dolgoznak, továbbá, mert nem termelők, mentesülnek a fázis-adó fizetése alól is. Svájc öt évre megszüntette az új áruházak alapítását, Németországban kisipari termékeket nem szabad árusítaniok. Egyébként a külföldön nincs áruházadó, hanem áruházi osztályadó és flóküzleti adó. Ausztriában az áruházak élelmiszerárusítással nem foglalkozhatnak.

Mindenütt történt tehát korlátozás,

amelynek a kivívásáért elkeseredetten fogunk harcolni.

Bányay Lajos a Baross Szövetség nevében törvényes intézkedéseket sürgetett az áruházakkal szemben. Statisztikai összeállítással kimutatta, hogy Budapest 4000 élelmiszerkereskedője legalább félmillió pengő adót fizet, a vidék kiskereskedői pedig háromnegyedmillió pengővel adóznak, amellyel szemben

az áruházak adója nem több, mint párezer pengő.

Belopotoczky Kálmán a fűszeresek, *Havas* Nándor a kávések, *Koch* Gyula a hentesipar, *Kollár* Gábor a mészárosok, *Bertramm* Sándor a vásárcsarnoki árusok, *Laczkó* Sándor a sajt- és vajkereskedők, *Tóth* Gábor és *Vajda* Nándor pedig a többi érdekeltségek csatlakozását jelentették be. Végül elfogadták a nagygyűlés

határozati javaslatát,

amely azt kívánja, hogy a kormány:

1. *szüntesse meg az áruházak élelmiszerosztályait,*
2. *áruházak alapítására és kibővítésére engedélyt ne adjon,*
3. *vezesse be az áruházi adót,*
4. *tiltsa meg az egységes árakat,*
5. *tiltsa meg a gyárvállalati detail-árusitásokat,*
6. *korlátozza a fogyasztási szövetkezetek árusítását,*
7. *szüntesse meg a közüzemeket.*

A nagygyülésen jelen volt hatósági személyek hűséges beszámolót adnak a megjelentek hangulatáról és tolmácsolják azt a követelés-sorozatot, amelyek nélkül a kiskereskedők menthetetlenek.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

Nem kérte a főváros az osztendei egyezmény módosítását

Júliusban folyósítják az első másfélmiliós részletet — Uj kölcsönről Berlinben nem tárgyalnak a főváros kiküldöttei

A nehéz gazdasági viszonyok következtében amúgyis súlyos pénzügyi helyzetben komoly megterhelést jelent a főváros számára *az osztendei egyezmény alapján kötelező kölcsöntörlesztés megkezdése.* A külföldi hitelezőkkel történt megállapodás alapján ugyanis 1934-ben kezdődik magának a tőkének a visszafizetése is, amelynek fedezetére jelentékeny összeget állítottak be a költségvetés kiadási oldalaira. A főváros legnagyobb hitelezői szerződésben biztosították a törlesztés megkezdését, amelyről *beavatott helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az egyezmény alapján két részletben fizet a főváros évenként összesen *hárommillió pengőt,* amely összeg kizárólag a tőketartozás javára szolgál. Az első részlet, amely összeg szerint másfélmillió pengő,

július 1-én esedékes

és már most megtörténtek az intézkedések, hogy ezt *a jelentékeny tételt a jelzett terminusban a hitelezők javára befizessék.* A törlesztés oly módon történik, hogy

a főváros kötvényeket ad a törlesztő alapnak, amely a svájci bankárszövetség rendelkezése alatt áll.

A másfélmillió pengő névértékű kötvényeket minden félévben befizetik ebbe az alapba és a rendszeres fizetés szerint pontos kiszámítás mutatja, hogy *a teljes visszafizetés mikor nyer befejezést.* A tőketörlesztés természetesen független a kamatszolgáltatástól, amely utóbbi minden félévben csökken,

a tőketörlesztés összege azonban változatlan marad.

Azok a hírek, hogy a főváros az osztendei egyezmény megállapodásainak *útólagos módosítását* kérte: nem felelnek meg a valóságnak, mert Budapest székesfőváros, mint mindig, úgy ez alkalommal is

pontosan eleget tesz adósi kötelezettségeinek.

A fennálló törvényes rendelkezések értelmében az osztendei tőketörlesztés a Nemzeti Bank útján történik és a befizetett deviza-kötvények felett *a külföldi hitelezők érdekképviselete diszponál.* Az a körülmény, hogy a tőketörlesztés megindítását a súlyos gazdasági viszonyok között is teljesíti a főváros, *fényes bizonyitéka annak a gazdasági megalapozottságnak és kitűnő pénzügyi vezetésnek, amely minden vonatkozásban megnyilvánul.*

Berlinben tárgyalnak a főváros kiküldöttei

A főváros külföldi kölcsöneinek pénzügyi és jogi szakértői: *Lamotte* Károly tanácsnok, *Szemethy* Károly tiszti főügyész és *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója a mult héten Berlinbe utaztak. Az utazás céljáról téves hirek láttak napvilágot, mert a főváros kiküldöttei nem a kölcsönök meghosszabbítása érdekében tárgyalnak a német fővárosban. A kölcsönnel összefüggő ügyekről és a főváros megbizottainak berlini tanácskozásairól *beavatott helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros kölcsönügyei minden vonatkozásban rendezett és megnyugtató módon vannak lefektetve, amelyek egyformán biztosítják úgy a főváros, mint a hitelezők érdekeit. A függőkölcsönök meghosszabbítása érdekében nem volna szükség arra, hogy a pénzügyi osztály vezetője, a tiszti főügyész és a főváros bankjának vezetője a külföldi hitelezők érdekképviseletével tanácskozzék, mert a törlesztési feltételeknek a főváros mindenben megfelel.

Nem állja meg helyét természetesen az a feltevés sem, hogy a főváros kiküldöttei esetleges új kölcsön felvételét készitik elő.

— A külföldi hitelezők berlini érdekképviselete a nyujtott kölcsönnel összefüggő *egyes kérdések megbeszélésére* hívta meg a főváros képviselőit. Az eszmecsere során új problémák aligha vetődtek fel és ezért azokhoz *messzemenő kombinációt fűzni nem lehet.* Függetlenül a berlini tárgyalások anyagától, a főváros változatlanul betartja a vállalt kötelezettségeit és az előírt méretekben fizeti azokat a szolgáltatásokat, amelyek a kölcsönnel kapcsolatosak.

— A berlini tanácskozásokon nem kerül újból napirendre *Lamotte* Károly tanácsnoknak a mult év elején felvetett az a terve, hogy

a külföldi hitelezők számára a transzfer-

kasszába fizetett tételeket a főváros, mint új kölcsönt igénybevegye.

Abban az időben kezdődött ugyanis Németországban a politikai átalakulás, amelyet nyomon követett a gazdasági berendezkedések megváltoztatása is, úgyhogy *a német érdekeltségek egyelőre eltekintenek az érdekes kölcsönterv perfektuálásától.* A berlini tárgyalások mindenesetre számos kérdésben tisztább helyzetet teremtenek, új tranzakciók létesítése azonban nem időszerű.

Értesülésünk szerint *Lamotte* Károly, *Reményi-Schneller* Lajos és *Szemethy* Károly csütörtökön, esetleg pénteken érkeznek vissza Budapestre és tárgyalásaikról nyomban jelentést tesznek *Sipőcz* Jenő polgármesternek.

Házadómenteséget követel a Józsefváros és a Ferencváros

Hosszabbítsák meg dunaparti korzót!

Irta: Korányi Béla

A *Fővárosi Hirlap* egyik utóbbi száma hírt adott arról, hogy az építőipari érdekeltségek a harmine éves rendkívüli házadómentességek hosszabbítását kérik. Ez a meghosszabbítás azonban *nem vonatkozna Budapest egész területére,* hanem csak a következő

kiváltságos városrészekre:

a *VI. és VII. kerület* belső része: a Rákóczi-út, Károly-körút, Vilmos császár-út, Berlini-tér, Nagykörút által határolt terület,

a *Víziváros*nak a Vár, Margit-körút, Dunapart és a Clark Ádám-tér által határolt területre.

Óbudán a Bécsi-út, Vörösváry-út, Hévizi-út és Veder-utcák által határolt terület.

az újjáépítendő *Tabán* egész területe,

a *Belváros* egész területe,

az újonnan nyitandó *Erzsébet-sugárút* mindkét oldala, a Károly-körúttól a Rottenbiller-utcáig létesítendő új házak, emeletráépítések és toldaléképítkezések.

Az érdekeltségek kívánsága szerint az itt felsorolt helyeken 30—35 éves rendkívüli házadómentesség lépne érvénybe, *sőt az építtetők húsz százalékos díjmentes kölcsönhöz is jutnának.* Nagyon csodálatos, hogy

amíg más kerületek megkapnák a házadómentességet, addig a Józsefvárost és a Ferencvárost, mint mostoha gyermeket kireked kívánják ebből a kedvezményből.

A város szívében fekvő Józsefváros és Ferencváros a körút melletti utcákban *düledező, földszintes házakból áll, ahol indokolt az adómentesség, hogy ott bérházak épüljenek.* Erre legalább annyi jogcíme van ennek a két kerületnek mint az óbudai külterki területeknek. Mindenképpen helyes, hogy az Erzsébet-sugárút körzetében kiépüljön egy modern városrész, de a városfejlődés megkívánja, hogy

A VII. kerület a Stefánia-útig és a VIII. és IX. kerületek is megkapják a fejlődés lehetőségét.

Usetty Béla, *Payr* Hugó, *Ilovszky* János és a déli kerületek többi képviselőinek a kötelessége, hogy ezen kerületek érdekében síkraszálljanak. Nem nézhetik tétlenül, hogy *ezek a kerületek kimaradjanak a házadómentesség kedvezményéből és továbbra is tespedésre kényszerüljenek.*

Egész Európában páratlan látványosságot jelent *a dunaparti korzó.* A Belváros, a Józsefváros és a Ferencváros képviselőire hárul az a feladat, hogy

a Duna-korzó ne csak a Petőfi-térig terjedjen, hanem folytatódjon a Ferenc József-rakpart immár felszabadult útjának megfelelő átépítésével a ferencvárosi dunaparti pályaudvarig, illetve a Boráros-téri hídig.

Ennek a város középpontjában fekvő nagyjövőjű vidéknek kell elsősorban a 30—35 éves rendkívüli házadómentességet megadni, *mert így remélhető az építkezési tevékenységnek hatalmas perspektivája.* Mindenképpen figyelembe kell venni *Dános László átgondolt kombinációját,* amely a városszabályozás által érintett útvonalak mellett lévő telkeken épülő házakra a ház terjedelméig *negyven, illetve harminc évi adómentességet javasol.* Ezen túlmenően három rayonban kíván adómentességet, *30, 25, 20 évre,* amely lépcsőzetesen emelkedik a város belterületei felé. Minden adómentesség előfeltétele azonban

a közművek megépítése:

ha azok nincsenek, akkor a telektulajdonos köteles azt saját költségén előre elkészíttetni, mert *azok nélkül az építési engedélyek kiadását meg kell tagadni.*

A legnagyobb perspektivát a Boráros-térig húzódó Dunakorzó mutatja, mert ha az megvalósul, akkor

beteljesül a budapesti Dunapart világvárosi jellege.

A városfejlesztés nagy szempontjain túlmenően pedig az építőiparosság juthatna olyan munkaalkalmakhoz, amely évekig táplálná ezt a most tétlenségre kárhoztatott hatalmas szakmát és *munkát adna a sok tizezer munkanélkülinek.*

Közel egymillió pengő értékű útépítési és aszfaltozási munkát ad vállalatba a főváros

Hétfőn délben felbontották a kerületi utak karbantartására benyújtott ajánlatokat

A székesfőváros útépítési és karbantartási munkáira hirdetett nyilvános versenytárgyalás hétfőn délben járt le. A munkálatok kivitelére majdnem kivétel nélkül az összes szakmabeli iparosok pályáztak, összesen 127 ajánlat érkezett be. Az ügyosztály nyomban hozzáfogott az ajánlatok átvizsgálásához, mert az a szándéka, hogy a munkálatokra vonatkozó megbízatást még március hó folyamán kiadja.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött a kiadásra kerülő útfentartási és karbantartási munkák természete iránt és a következő felvilágosítást kapta:

— Összesen 940.000 pengő értékű munka kerül kiadásra, ebből 315.000 pengő aszfaltozás és 625.000 pengő értékben kövező munka. Érdekes újítás, hogy a kövezési munkákat már nem a régi kerületi beosztás szerint, hanem 13 kerületre megosztva adják ki. Ennek a felosztásnak megfelelően a nagy kiterjedésű VII. kerületet és a X. kerületet kétrészre osztották. A nagyarányú munka vállalatbaadásával kapcsolatosan gondolt a főváros a nehezen elhelyezkedni tudó fiatal mérnökgenerációra is és kikötötte, hogy

minden vállalkozó köteles lesz egy-egy diplomás, állástalan fiatal mérnököt alkalmazni,

heti 36 pengő fizetéssel, a munkálatok megkezdésének időpontjától, április 1-től egészen december végéig. Ilyenformán a főváros legalább 23 fiatal mérnököt képzettségének megfelelő megélhetéshez segít.

A kövezőmunkálatokra pályázatot nyujtottak be:

Graviser Albin, *Proczeller* Bálint, *Barta* Károly, *Eisler* és *Simon, Bergmann* Miksa, *Spányi* Ernő, *Reinisch és Wohl, Schäffer* Károly, *Szendrő* Zsigmond (szabálytalan), *Szántó* Ferenc, *Erdős* Ferenc, *Szegedy* Béla Jenő, *Hollós* Ferenc, *Helfenstein* Károly, *Obendorfer* Rudolf, *Hajnal* Imre, *Grosz* Frigyes, *Heverdle* Károly, *Heverdle* István, *Klauber* és *Vajda, Pataki* Ferenc, *Szász* Albert (szabálytalan) *Ámon Antal és Fiai, Huller és Lukács, Meiszterics* Ferenc, *Zumpft* István, *Borlay* Károly, *Obendorfer* József, *Handl* Gyula, *Handl* István, *Benedict* Marcel, *Neumann* Ferenc, *Schaffer* György, *Schaffer* Antal, *Halmos István és Fia, Kraus* Ferenc, *Helfenstein* Ferenc és *Hirsch* László.

A felbontásnál már az első látszatra is feltűnt, hogy

számos irreális ajánlat van,

mert míg a *komoly vállalkozók többsége 4—5%-os engedményt nyujt a tabelláris alapárakból, addig akadt egy vállalkozó, Huller és Lukács, aki 35%-os engedményt hajlandó nyujtani.* Szakkörökben ezt az ajánlatot nemcsak képtelenségnek, hanem valósággal nevetségesnek tartják és az a nézetük, hogy az ajánlatnak csak zavart előidéző tendenciája lehet. Szakemberek állítása szerint ilyen árakkal komoly munkát végezni képtelenség, az feltétlenül ráfizetéssel járna és az ajánlatnak irreális volta kézen fekvőnek látszik. *A komoly, régi vállalkozók 75%-a legfeljebb 4—5%-os engedményt nyujtott* és szerintük ez felel meg a reális munka elvállalhatása lehetőségének.

Az *aszfaltburkolási munkálatokra* a *Magyar aszfalttól* és a *Neuchatel angol aszfaltgyártól* kezdve az összes számbajöhető aszfalt-vállalkozók: a *Grozit Kátrány és vegyitermék r. t., Posnansky és Streliz, Traub Ödön, Útépítő és Aszfalt r. t., Biehn* János, *Bitumen útépítő r. t., Hirsch* Mihály, *Korek* E., *Cikó* István, *Építőipar r. t., Magyar Útépítő r. t., Helvey* Tivadar, *Danubia* és *Csathó* Pál megtették ajánlataikat, amelyeknél szintén szokatlanul nagy differenciák mutatkoznak. A legolcsóbb 16 százalékkal alatta maradt a tabelláris egységárnak, a legdrágább pedig 33 százalékkal magasabb. Az ajánlatoknál tehát 50 százalékos eltérések mutatkoznak, ami az odaitélés munkáját megnehezíti.

Az ajánlatok felülbírálása a legrövidebb időn belül elkészül és úgy a kövezési, mint az aszfaltozási munkálatok vállalatbaadása március havában megtörténik.

Előléptetések a Leszámitoló Banknál. *A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank* a megtartott rendes közgyűlés után előléptetésben részesítette az intézet kiváló tisztviselői karát. *Alloni* Árpád cégvezető *h. igazgatóvá* lépett elő, aki mint a pénztári osztály és a titkárság vezetője, eredményes szolgálatokat tett a vállalatnak. Ez a rendkívüli rokonszenves és tehetséges főtisztviselő a *Leszámitoló Bank annyiszor elismert konzervatív iskolájában fejlesztette ki nagyszerű tudását és ma is egyik legnagyobb értéke a vállalat tiztviselői karának.* Helyettes igazgatókká kinevezték még *Auer* Zoltán dr., *Bille* Imre és *Fellegi* Ödön dr. cégvezetőket, aligazgatókká *Róna* Bernát és *Tolnay* Richárd cégvezetőket, igazgatóvá *Bíró* Arthur igazgatóhelyettest, akik mindannyian régi és érdemes munkásai a Leszámitoló Banknak.

Ranschburg Pál kinevezése. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter a *Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottságba* új tagul kinevezte dr. *Ranschburg* Pált, a *Magyar Rúdgyantaárugyár* igazgatóját. A *kereskedelmi tanácsosi címmel járó kinevezés* gazdasági körökben általános örömet keltett, mert dr. *Ranschburg* Pál egyik legképzettebb tagja a fiatal gyárvezetői generációnak. Szaktudása eredményes módon érvényesül a vezetése alatt álló hatalmas gyárvállalatnál, képzettsége pedig értéke a magyar gyáriparnak, ahol dr. *Ranschburg* Pál kivételes képességeit megérdemelt módon értékelik.

Balabán Imre előadása. Komoly közgazdasági eseményszámba ment az az előadás, amelyet az elmult napokban a *Cobden Szövetség* által rendezett szemináriumban tartott a viszontbiztosítási kérdésekről *Balabán* Imre, az *Első Magyar Általános Intézet igazgatója.* Az illusztris előadó megállapította a szerves összefüggéseket, amelyek a biztosítás és viszontbiztosítás, továbbá az általános gazdasági élet és a viszontbiztosítás között fennállanak. Foglalkozott a *biztosítási ügyvitel egyéb problémáival,* majd kifejtette, hogy a nemzeti alapon álló magán biztosítás és a nemzetközi viszontbiztosítás között nincsen ellentét. Kimutatta, hogy az egyes országok magánbiztosítása nemzetközi viszontbiztosítás nélkül *csak részben tudna megfelelni feladatainak.* Meggyőző érvekkel és adatokkal cáfolta meg azt a tévhitet, hogy a fizetési mérleget a biztosító társaságok helytelen üzleti politikája hátrányosan befolyásolná. Rátért *a viszontbiztosítás államosításával kapcsolatos törekvésekre* és kimutatta, hogy Franciaországban és Németországban elejtették az államosítás gondolatát. Magyarországon pedig ugyancsak lekerült ez a kérdés a napirendről. Nem lehet szó *a viszontbiztosítás közvetítésének központosításáról* sem, mert ez elidegenítené a komoly intézményeket a magyar piactól és végeredményben a biztosítás megdrágulására vezet. A gazdasági és biztosítási szakemberekből álló előkelő és nagyszámú közönség élénk tetszésnyilvánításokkal fogadta a nagyérdekességű előadást.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat *Chorin* Ferenc dr. felsőházi tag elnöklete alatt megtartott 66-ik rendes évi közgyűlése megállapította az 1933. évi zárszámadásokat és a lefolyt üzletévre *részvényenkint 1 pengő osztalék* fizetését határozta el. A szelvény folyó év március hó 3-tól kezdve kerül beváltásra. A közgyűlés a felügyelőbizottságba *Hoyos* József gróf, *Sivó* Jenő és *Szabó* Károly urakat választotta meg.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank közgyűlése. A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank február hó 20-án báró dr. Madarassy-Beck Marcel elnöklete alatt megtartott 64. rendes közgyűlése elfogadta az 1933. üzletévre vonatkozó mérleget és zárszámadásokat és egyhangúlag hozzájárult az igazgatóság által előterjesztett azon javaslatokhoz, amelyek alapján az 1,163.273.59 pengőt kitevő tiszta nyereségből a tartalékalap növelésére 200.000 pengő, a nyugdíjtartalékra 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára pedig 50.000 pengő, azaz a tavalyival azonos összegek fordittassanak és a 64. sz. részvényszelvény osztalék fejében 1.50 pengővel kerüljön beváltásra. A részvényesek sorából Hantos Aladár szólalt fel a bank közgyülésén. Az igazgatóságnak, a vezetőségnek, valamint a tisztviselői karnak a részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki és kiemelte, hogy az évi mérleg adatai szerint e válságos időkben is eredményesen sikerült az intézetnek a felmerült problémákkal megküzdenie. Elsőorban a betétállomány tekintélyes szaporulatára utalt, ami a mostoha körülmények közepette különösen említést érdemlő jelenség és tanusitja azt a nagy bizalmat, amellyel a magyar közgazdaság a bank iránt változatlanul viseltetik.

Alaptőkét emel az OFA. Az *OFA Holzindustrie A.-G.* március 3-án tartja Genfben ez évi rendes közgyülését, amelynek hozzájárulásával *5.6 millió svájci frankra felemeli a vállalat alaptőkéjét.* A holding az újonnan kibocsátandó elsőbbségi részvényekkel *kiegyenliti külföldi bankhitelezőit,* akik nyereséges üzleteredmény után 6 százalékos kamatot kapnak. Ugyanilyen összegű *tartalékot* létesit az OFA, tehát összes tartalékait 5.6 millió svájci frankra emelei fel.

—

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Vasnyomócső készítésére és elhelyezésére a kelenföldi szennyvízátemelő telepen. Pályázni lehet március 19-én délelőtt 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Útburkolat bontás, helyreállítási és csőárokásási munkálatokra az 1934. évi gázcsőfektetési munkálatokkal kapcsolatban. Pályázni lehet április 4-én délelőtt 10 óráig a Gázművek igazgatóságánál, Tisza Kálmán-tér 20.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„HERMUSIN"
a
legjobb házi mángorló
MAGYAR MOSÓ ÉS FERTŐTLENÍTŐ GÉPGYÁR R.-T.
TELEFON: 625—23.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. március 7. 10. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A telepesek

Az egész világ nagy gondjai között a magyar főváros sem lehet mentes a gondoktól és ha áttekintjük a közelmult kommunális történetét, azt kell látnunk, hogy nem egy kedves, szép, szükséges, sőt akárhányszor nélkülözhetetlen tervről kellett lemondani. Kiépített, százszor megalapozott tervek, amelyeknek már az anyagi feltételei is megvoltak, szenvednek ilyenformán halasztást, vagy esetleg meghiusulást is. Ezért van az, hogy a leghigabb pletyka, a legrosszabb hírforrásból származó híresztelés is hitelre talál, amikor arról van szó, hogy ezt, vagy azt a tervet lomtárba kellett dobni.

Legújabb ilyen hír, amiben hinni sem nem akarunk, sem nem merünk, az, hogy a városszéli telep tovább fejlesztése abbamarad. Mint ismeretes, a főváros ezt a telepet egymillió pengős MABI-kölcsön segedelmével létesitette és a telep első fele 600.000 pengőt emésztett föl. Most a fáma szerint arról lenne szó, hogy a megmaradt 400.000 pengőt nem akarják erre a célra fordítani.

Nem árt, ha ebből az alkalomból emlékünkbe idézzük a történteket. A főváros a Külső-Jászberényi-úton kísérletképpen csinálta ezt a telepet, amelynek azt a hivatást szánták, hogy a város legszegényebb rétegeit juttassa hajlékhoz. Egészséges, emberhez méltó otthon az elesetteknek, a harcot már nem bíróknak: gyönyörü gondolat volt. Megszépitették ezt még azzal, hogy a kislakás mellé kertecskét is adtak: müveljék meg a városszéli lakók a kétkezük munkájával és ezáltal is könnyitsék meg a maguk életét. Aztán még egy kicsit a hónuk alá nyúlt a főváros azzal is, hogy amikor 54 ikerházba, vagyis 108 egyszoba-konyhás lakásba a múlt esztendő közepén beköltözhettek, a kerteket már felszántva találták és ingyen kapták a szükséges palántákat is. Hát nagy öröm, nagy boldogság lehetett ez: a kis lakás háromszáz négyszögöles telekkel, heti öt pengő haszonbérért! Valósággal azt lehet mondani: a főváros módot adott nekik új élet kezdésére.

És most le kellene mondani arról, hogy talán mégegyszer ennyi, vagy talán még több ember juthasson el az új élet kezdéséhez, mert a főváros a már előirányzott, megszavazott 400.000 pengőt meg akarja takarítani. Nem hihetünk a kósza híreknek, hiszen minden jel azt mutatja és a józan ész, a gazdasági helyzet, a kor eszmeáramlata, a politikai tendenciák, amelyek életünket irányítják, azt követelik, hogy a szociális gondolkodás fejlődési vonalának mind jobban ki kell tárulnia, az embermentés szent akaratának mind jobban segitségére kell sietnie az érző társadalomnak. A ma népi politikájának elengedhetetlen követelménye, hogy minden ember életéről, élelméről, hajlékáról és ha lehet kenyéradó munkájáról gondoskodni kell. Ha a Külső-jászberényi-úti telep száznyolc családnyi első lakója kisérlet volt, akkor már-már be kellett bizonyosodnia annak, hogy ez a kísérlet kitünően bevált, mert nemcsak ingyen kenyeret és nemcsak nyomorszállást adtunk nekik, hanem *otthont és munkát is*. Mi tehát a szociális gondoskodás ideális formáját látjuk a városszéli telepekben és éppen ezért meggyőződésünk egész erejével lándzsát kell törnünk mellette.

Es ne felejtsék el, akiket illet, hogy legalább száznyolc újabb család várta a telep második felének megépitésétől a maga újjászületését. Sok hely van, ahol takarékoskodni lehet, de ott, ahol a szociális érzés parancsol, nincs jogunk a leszerelésre, de még a halogatásra sem. Ezeknek a telepeseknek életet adunk a kezükbe, munkára kényszeritjük őket és még a szociális megsegittetés kamatait is megfizettetjük velük. Ezek azok az insógesek, akikre nem fizetünk rá. Minél többet kellene ebbe a sorsba emelni, hogy visszanyerjék önérzetüket, önbizalmukat és munkakedvüket.

HUSZÁR ALADÁR főpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a tisztviselői kar becsületének megvédéséről, a józsefvárosi bűnök szigorú megtorlásáról, a megüresedett főtisztviselői állások betöltésének elhalaszlásáról és aktuális idegenforgalmi kérdésekről

Az új fővárosi törvény megélénkült politikai légkörében sok izgalom viharzott, a nagy mozgalmasság azonban nem rendítette meg nyugalmában *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert, aki változatlan fáradhatatlansággal és nyugalommal intézi a hatáskörében összefutó nagyfontosságú ügyeket. A főpolgármester kora reggeltől a késő délutáni órákig dolgozik íróasztala mellett, délután a képviselőház üléseit látogatja, hogy a fővárosi törvényjavaslat vitáját meghallgassa; azonkivül reprezentál, fogadja a jelentkezők tömegeit, informáltatja magát az aktuális problémákról, elnököl a különböző üléseken: nem zavartatja magát a főváros körül kavargó vihartól. *Mint a kormány bizalmának letéteményese, különösen a közelmult időkben vette ki részét abból a feladatból, hogy a kormány és a főváros között mutatkozó ellentéteket szerencsésen áthidalja.* Munkássága mindkét irányban eredményes volt és személyét még népszerűbbé tette mindazokban a körökben, ahol egyenességéért és nyílt fellépéséért mindenütt becsülik. Nagyarányú elfoglaltsága mellett is alkalmat adott arra, hogy az időszerü kérdésekről a *Fővárosi Hirlap* számára nyilatkozzon, amelyek ma elsősorban érdeklik a közvéleményt.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa mindenekelőtt azzal a kérdéssel fordult

Huszár Aladár dr. főpolgármesterhez,

hogy *remélhető-e a főtisztviselői állások betöltése és ennek révén a tisztviselők sorozatos előléptetése.* Tudvalevő ugyanis, hogy nyugdíjazások révén most már *öt tanácsnoki állás* üresedett meg, amelyekre nagy számban pályáznak majd azok a főtisztviselők, akiknek eddigi munkássága és beosztása indokolttá teszi a tanácsnoki állások elnyerését. Erről a kérdésről a főpolgármester a következőképpen nyilatkozott:

— A készülő fővárosi törvényjavaslat a főtisztviselői állások betöltését túlnyomórészt a polgármesterre ruházza és így megszűnik az a rendszer, amelyik a vezető pozíciókra a választás gyakorlatát alkalmazta. Ilyen körülmények között

nem tartom valószínűnek, hogy a belügyminiszter úr engedélyt adjon az állások betöltésére,

mert nyivánvalóan *nem kíván prejudikálni* a törvényjavaslat szellemének.

— Én a magam részéről szeretném, ha a belügyminiszter úr hozzájárulna az állásoknak mielőbbi betöltéséhez és keresni fogom az alkalmat ahhoz, hogy *ilyen irányban megfelelő előterjesztést tegyek.*

A fővárosi tisztviselői kar jogos előmeneteli lehetőségeihez segédkezet kívánok nyujtani

és nem mulasztom el az alkalmat, hogy illetékes helyen az állások betöltéséhez szükséges hozzájárulást szorgalmazzam.

Sajnálatos eseménye volt az elmult hét krónikájának az a néhány megtévedt tisztviselő, akik *a józsefvárosi szegénysegélyek számára fenntartott összegekből saját maguknak jogtalan kiutalásokat eszközöltek.* A főpolgármester a vizsgálat megindításának első percétől kezdődően figyelemmel kísérte annak minden mozzanatát és a legnagyobb gyorsaságot követelte a vizsgálat lefolytatásában.

— A szóbanforgó előljáróságon történt cselekmények *etikai szempontból* a legnagyobb felhábordást váltották ki bennem — ugymond és

a legszigorúbb álláspontot foglalom el ebben a kérdésben.

A szegények pénzéből egy fillérnek sem szabad más célra kerülnie és akik ebben a vonatkozásban akár egyénileg, akár pedig elnézésből hibásak, azokkal szemben *a megtorlás mindenképpen indokolt.* Gyorsan és radikálisan kell példát statuálni, hogy lássa a közvélemény:

ilyen bűnök megtorlatlanul nem maradnak.

Álláspontom az, hogy *ál-humanizmusból nem lehet kegyelmet gyakorolni.* A megtévedt tisztviselők manipulációja nem szabad, hogy árnyékot vessen a tisztviselői kar nagy és becsületes testületére és *én tartozom ennek a testületnek azzal, hogy eltávolítsam mindazokat, akik nem közéjük valók.* Jól ismerem a fővárosi adminisztrációt és ezért

kétszeres súlyt helyezek arra, hogy ennek a hivatalnoki karnak kiváló tagjaira semmiféle árnyék ne boruljon.

Az eljárás megindult és a példás büntetés soron következik.

Köztudomású a főpolgármesterről, hogy valósággal szivügyének tekinti *az idegenforgalom kifejlesztését és a Budapest—fürdőváros megvalósitását.* Meggyőző erővel és imponáló fanatizmussal hisz abban, hogy Budapest predesztinált világfürdő, mert szerencsésen összetalálkozik a gyógyforrások és fürdők sokfélesége, csodálatos hatása a szórakozást és kultúrát nyujtó metropolissal, amellyel ezidőszerint egyetlen külföldi gyógyhely sem dicsekedhetik. *Ennek a nagyszerű mozgalomnak fanatikus előharcosa Huszár Aladár főpolgármester* és minden alkalmat megragad ahhoz, hogy ebben az irányban aktivitásra serkentse az illetékes tényezőket. A fürdőügy és az idegenforgalom állásáról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Végtelenül örülök annak, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter úr a gondolatot magáévá tette és expeditiv erővel dolgozik azon, hogy

Budapest idegenforgalmi centrum és elismert nemzetközi gyógyfürdőváros legyen.

A miniszter úr céltudatos energiával építi ki az idetartozó összes gondolatok valóraváltását és minden alkalmat felhasznál arra, hogy *Budapest fürdői megfeleljenek a modern követelményeknek.* Kölcsönt szerzett a Rudas szanatórium megvalósításához és hajlandó további kölcsönt biztositani a városligeti artézi-kút feltárásához is. A legnagyobb érdeklődéssel figyeli a Gellért-fürdő és a Rudas-fürdő között tervezett fürdősétány megvalósitására irányuló tervek alakulását és ezen túlmenően

az idegenforgalom fejlesztésére buzditja az összes érdekelteket.

Meggyőződésem, hogy az eredmények nem fognak elmaradni és az eddigi kilátások olyan biztatóak, hogy *Budapest ez évi idegenforgalma rekordméretekre számithat.* A külföldről kedvező érdeklődés mutatkozik minden irányból és bizonyos, hogy a tavasszal és a nyáron a külföldi utasok tömegei érkeznek fővárosunkba. A nehéz gazdasági viszonyok fokozott figyelmet követelnek ennek a lehetőségnek a legmesszebbmenő kiaknázására és siker esetén

hatalmas támasztékot jelent az ipar és a kereskedelem fellendítésére.

Pillanatnyilag az idegenforgalom nagyarányú kialakítása és Budapest szerencsés földrajzi fekvésének a Dunával kapcsolatos kihasználása jelentik az egyetlen arkánumot a fővárosi lakosság gazdasági gyarapodásának eléréséhez.

Nagy megnyugvást jelent a főpolgármester megnyilatkozása mindazokban a kérdésekben, amelyek oly elevenen érintik a tisztviselőket és a társadalmat egyaránt. Huszár Aladár főpolgármester fáradhatatlan energiája és acélos kitartása biztosíték arra, hogy az általa vázolt feladatok rövidesen a sikeres megoldások stádiumába jutnak.

Vizsgálatot tartottak az összes kerületi elöljáróságok hivatalaiban

Husvétkor kinevezik a gyakornokok első csoportját — Érdekes terv a zuglói elöljáróság felépítésére

Liber Endre alpolgármester a városháza időszerű kérdéseiről

A kültelki iskolák túlzsufoltságáról és hihetetlenül nyomorúságos helyzetéről multheti számunkban megdöbbentő adatokat közöltünk és azóta fokozottan ráterelődött az illetékesek figyelme a probléma megoldására. Többek között erről folytattunk beszélgetést

Liber Endre
alpolgármesterrel,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A főváros iskolái túlnyomó részben minden kritikát kiállnak és újabb létesítményeink nemzetközi viszonylatban is mintaszerűek. Tény, hogy néhány szomorú kivétel még mindig akad. Ilyen a példaképen felhozott külső üllői úti iskola, ahol — mint a *Fővárosi Hirlap* megírta — *a folyosón, a kapualjban, sőt az alagsorban is tanítanak.* De nincsenek kedvezőbb állapotok a kelenföldi iskolánál sem, amely már régen megérett a lebontásra. A főváros iskolafejlesztési programját már évekkel ezelőtt kidolgoztuk, sajnos, a közbejött gazdasági fordulat megakasztotta a végrehajtást és arra kényszerítette a fővárost, hogy a legmesszebbmenőbb takarékossággal, csak a legégetőbb szükségleteket elégítse ki.

Elsősorban a kültelki iskolák problémáját kell megoldani.

Ebben az iskolai évben némi haladásról már beszámolhatunk, amit részben az iskolaépületek kihasználásával, részben átcsoportosításokkal és egy-két új iskola létesítsével értünk el. Megnyitottuk a VI. Lőcsei-úton és a VII. kerület perifériáján, a Paskálmalom mellett az ujonnan felépített barakiskolákat és óvókat. Emeletráépítéssel kibővítettük a túlzsufolt Szent László-úti elemit, az óbudai kerékutcai iskolát ideiglenes bérházból a raktárutcai elemi épületébe helyeztük át. A vágóhidutcai kisdedóvót megfelelően kibővítettük.

Most pedig további négy kültelki iskola építését tervezzük.

A belső iskolák egyrésze kisebb létszámú növendéket tanít, elnéptelenedésről azonban beszélni itt sem lehet.

Beszélgetésünk során megkérdeztük *Liber* alpolgármestert, hogy a főváros vezetősége tesz-e különösebb előkészületket *az új fővárosi reform* életbeléptetésével kapcsolatban?

— Egyelőre — hangzott a válasz — semmiféle ilyen intézkedés nem történt, annál kevésbbé, mert a törvényjavaslat még tárgyalás alatt áll, annak végleges szövegét nem ismerjük és

ismeretlen előttünk a törvény életbeléptetésének időpontja is.

Annakidején, amikor a törvény életbelép, a vezetőség és az adminisztráció megtalálja majd a módját annak, hogy az elrendelt újításokat, változtatásokat simán, minden zökkenő nélkül átvigye az életbe. A polgármester úr egyébként *a javaslat parlamenti tárgyalása előtt* — mint ismeretes — *részletes felterjesztésben tette meg észrevételeit a tervezetre és annyit közölhetek, hogy a javasolt módosítások nagyrészét a belügyminiszter úr honorálta.*

Szóbahoztuk a Józsefvárosban történt sajnálatos szabálytalanságot, amely olyan széles körben vert hullámokat és amelyet bizonyos oldalon igyekeztek a főváros adminisztrációja ellen hangulatkeltésre is felhasználni.

— A józsefvárosi eset kétségtelenül megdöbbentő és elszomorító. A polgármester úr utasítására nemcsak a VIII. kerületben teremtettünk rendet úgyszólván órák alatt, hanem

megvizsgáltuk az összes kerületek munkáját és örömmel állapíthatom meg, hogy visszaélést, vagy akárcsak szabálytalanságot is seholsem találtunk.

Hiba lenne a józsefvárosi esetből kifolyóan a főváros kiváló tisztviselői karára ferde következtetést levonni. A tisztviselők összessége lelkiismeretesen és a nehéz viszonyok ellenére áldozatos odaadással végzi az idők változása folytán megnövekedett munkáját.

A *gyakornoki kinevezések* kilátásairól a következő felvilágosítást kaptuk:

— A fogalmazási szakon létesített 24 gyakornoki helyre — mint ismeretes — 316 jelölt pályázott. Ezeknek a megvizsgálásával már elkészültünk, sőt pénteken *megkezdtük a mérnök-gyakornokjelöltek vizsgáztatását is.* A 11 mérnök-gyakornoki heyre 245 pályázó aspirál. A mérnökökkel parallel hozzáfogtunk

a középiskolai képesítésű gyakornokok vizsgáztatásához.

Ez szombaton délelőtt kezdődött. A mérnök-gyakornokjelölteket rajtam és *Farkas* Ákos főjegyzőn kívül *Bánóczy* Béla, *Viola* Rezső és *Friedrich* Lajos műszaki főtanácsosok kérdezik az alapismeretekből. Ezt a vizsgát is igyekeztek egyesek félremagyarázni. Hangsúlyozni kell, hogy nem arról van szó, hogy mi felülbíráljuk a főiskolák, egyetemek, vagy egyéb irányú iskolák képesítését, hanem mindössze azt tesszük, ami minden magánvállalatnál már régesrég óta bevezetett szokás:

meg akarjuk ismerni szemtől-szembe azokat, akik az állásokra pályáznak.

Mert nem csupán a szakismeret döntő tényező annak a kérdésnek az elbirálásánál, hogy valaki köztisztviselő legyen, hanem a hajlam, a rátermettség, az általános intelligencia is. Nem kell külön hangsúlyoznom, hogy milyen nagy felelősség hárul a fővárosi vezetőkre a gyakornokok kiválogatásánál, hiszen a tisztviselői kar utánpótlásáról van szó. Hogy mikor lesznek a kinevezések, ezt pontosan még nem lehet megmondani. Mindenesetre azon leszek, hogy a polgármester úr szakcsoportonként, fokozatosan eszközölje a kinevezéseket és lehet, hogy az *első csoport kinevezése még húsvét előtt megtörténik.*

A XI. kerület megnyitása kapcsán felvetettük a kérdést, hogy sor kerülhet-e rövidesen további kerületek felállítására?

— Legsürgősebb feladat: a *zuglói kerület* felállítása. Erre vonatkozóan többféle tervet dolgozott ki a középítési osztály. Egyik megoldási lehetőség az, hogy a zuglói városi kislakásos bérházak egyikét kiürítjük és átalakítjuk elöljáróságnak. Legutóbb *ifj. Paulheim Ferenc* több más építési vállalkozóval együttes ajánlatot adtak be, hogy

a főváros Róna-utcai telkén saját számlájukra és az összes költségek viselésével felépítik az elöljárósági székházat,

amelyet rendelkezésre bocsátanának és a főváros öt éven át csak bért fizetne, annyit, hogy abból az építési költségeket amortizálhatnák. A hatodik évben az épület a fővárosra hárulna teljesen díjmentesen. Ez az ajánlat most a középítési ügyosztályban van, ahol a *felmerült más megoldással együtt szintén tanulmányozzák* és a javaslatot hamarosan elkészítik. Mindenesetre úgy a zuglói, mint az új VII. kerületi elöljáróság ügye hamarosan a törvényhatóság elé kerül. A zuglói elöljáróság berendezése nem okozna különösebb nehézséget, mert új személyzetről gondoskodni nem kell; a szükséges létszámot a régi elöljáróságból átvezényelnék.

Következő kérdésünk *a városszéli telepítés továbbfolytatásának* ügyére vonatkozott.

— Tudomásom szerint végleges döntés még nem történt. Magam voltam az, aki hangoztattam, hogyha az építést hamarosan nem folytatja a főváros, akkor *semmi értelme sincs annak, hogy a MABI-nak a fel nem használt 400.000 pengő után a kamatokat fizesse.* A kölcsönnek ezt az igénybe nem vett részét akkor visszafizetnénk. Persze, végleges határozat erre vonatkozólag még nem történt.

Végül megkérdeztük az alpolgármestert, igaz-e, hogy a főváros kíméletlenül ki akarja lakoltatni a bérhátralékos ligeti mutatványosokat.

— A főváros vezetősége és a tanács már több alkalommal foglalkozott a ligeti mutatványosok dolgaival és belátva nehéz helyzetüket, legutóbb is 20 százalékos mérséklést engedélyezett, úgy hogy

a díjak most már 50 százalékkal vannak alatta a békebeli bérösszegnek.

A főváros törvényhatósága többször leszögezte, hogy *bérelengedésről szó sem lehet, de ezzel szemben mindenkor a legmesszebbmenő kíméletet tanusította.*

Szó sincs arról, hogy kíméletlen, exisztenciákat fenyegető eljárásra szánta el magát a főváros,

mert hiszen, ha szigorú akarna lenni, úgy nemfizetés miatt a városi bérházak lakóinak egyrészét is ki kellene lakoltatni. Csupán azt határoztuk el, hogy *egyes konok nemfizetők ellen lépünk fel erélyesen,* azokról van szó, akik a tapasztalt kíméletet a végtelenségig kihasználni szeretnék.

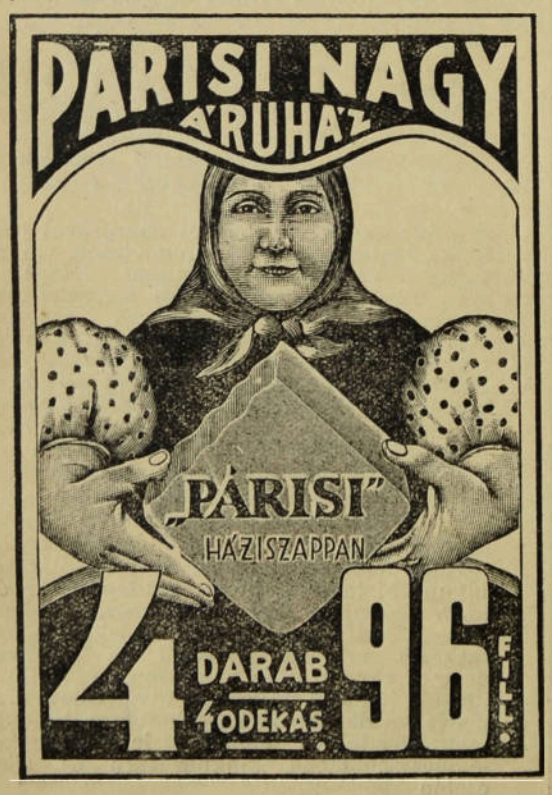

A balatonkenesei üdülőtelep volt **kertészeti intézője**

virágüzletet nyitott

a Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett.

Állandó friss virágok! Állandó friss virágok!

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.

építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	" " " 5.000 "
	Dorogon	" " " 3.000 "
Téglagyárak:	Buda-Újlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	" " 80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Újlak	" " 8,000.000 drb.

ELSŐ KISPESTI

takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem

Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.

Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: **47-1-72**

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)

BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.

TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású

kútszivattyúkat

és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.

Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegeszségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.

Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Életbelépett az új nyugdíjszabályrendelet, amely hatezer alkalmazottról gondoskodik

Rendezik a Beszkárt és a HÉV igazgatóságának ügyét — Szakbizottság előtt a távfűtési szerződés

Borvendég Ferenc alpolgármester nyilatkozata

A megnehezedett gazdasági és pénzügyi viszonyok között rendkívül súlyos feladatot jelent a főváros háztartásának és az üzemeknek irányítása, amely munkának felfokozódottsága elsősorban *Borvendég* Ferenc alpolgármester kipróbált képességein nyugszik. A gazdasági ügyek vitele teljesen lefoglalja az alpolgármester minden munkaidejét és reggeltől-estig a tanácskozások, tárgyalások, megbeszélések és kihallgatások sorozata folyik le a Szervita-térre néző alpolgármesteri hivatalban. Pénzügyi tranzakciók alátámaszása, az üzemek tarifapolitikájának útmutatása, a műszaki természetű ügyek megvitatása és mindenekfölött a pénzügyek óvatos kialakítása alkotja *Borvendég* Ferenc alpolgármester gondjainak sokaságát. De roppant elfoglaltsága mellett is alkalmat adott

Borvendég Ferenc
alpolgármester

arra, hogy a *Fővárosi Hirlap* munkatársa egyes kérdésekben a véleményét kikérje, amelyek közül elsőnek a *BSzKRT és a HÉV viszonyáról* érdeklődtünk. Bizonyos konkrét ügyek kapcsán ugyanis a HÉV igazgatósága mellőzte a BSzKRT álláspontját és ezért *Bárczy* István elnök, továbbá *Verebély* Jenő alelnök lemondottak pozíciójukról.

— A BESzKRT tulajdonát képező HÉV vasútvállalat igazgatósági ülésén történtekről teljesen informálva vagyok — úgymond — és természetesen

megteszem a szükséges lépéseket a helyzet tisztázására.

Ma még korai volna az elintézés mikéntjéről beszélni, azonban nem kétséges, hogy *a mutatkozó ellentétek kiegyenlítése elsősorban a főváros érdekeinek szem előtt tartásával fog történni.*

Megkérdeztük *Borvendég* Ferenc alpolgármestertől, hogy miként alakul *a távfűtés ügye*, amely iránt úgy az iparosok, a vállalkozók, a szénbányavállalatok, mint a nagyközönség részéről élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— A fővároshoz beérkezett távfűtési ajánlatok közül — mondotta — pillanatnyilag a *Bánó-Marik-féle* ajánlat foglalkoztatja az illetékes ügyosztályt. A szerződés tervezete elkészült és annak minden pontját úgy állítottuk össze, hogy

megadjuk a prosperitás lehetőségét a vállalkozóknak, ugyanakkor azonban száz százalékig biztosítsuk a főváros érdekeit.

Az elgondolás megvalósításához a műszaki adottságok rendelkezésre állanak, mert a *Váci-út környéki leállított elektromos telepek valóban alkalmasak a szükséges hőmennyiség előállítására.* Ilyenformán elsőnek a Lipótváros, a Dunapart felé eső városrészek és a VI. kerület egy része jön számításba, amelyek elsősorban jutnak hozzá a modern fűtési lehetőségekhez. Meggyőződésem szerint

a gyáripar, valamint a kisipar hatalmas munkamennyiséget kap, ha *a* távfűtés berendezéseit kell szállítani és felszerelni.

A radiátorok gyártása az ezzel foglalkozó gyáraknak juttat komoly munkát, a vállalkozóknak a csőhálózat lefektetése jelent kereseti alkalmat, míg a kisiparosság feladata, hogy a házakban és a lakásokban a szükséges beszerelési munkákat elvégezze. Említettem, hogy *a szerződés tervezete készen áll* és azt legközelebb a XIII. ügyosztály szakbizottsága veszi tárgyalás alá. Vannak még tisztázatlan kérdések és ezért

felhívással fordultam az érdekeltekhez, hogy nyilatkozzanak, mert csak azután kerül a főváros abba a helyzetbe, hogy végleges előterjesztést tegyen a törvényhatósági tanácshoz és a közgyűléshez.

Számításom szerint a közeli napokban megkapjuk a kérdőpontokra adott válaszokat és ebben az esetben még a *tavaszi hónapokban perfektuáljuk a távfűtési szerződéseket.*

Régi terve a fővárosnak, hogy gondoskodik azoknak az alkalmazottaknak öregség és rokkantság esetén való ellátásáról, akik nem tartoznak a tisztviselői, vagy oktatói státusba, azonban véglegesítve teljesítenek szolgálatot. Több ezer ilyen hivatalnoka és alkalmazottja van a fővárosnak, *elsősorban az üzemeknél és intézményeknél*, akiknek nyugellátása szabályrendeletben eddig még nem volt megállapítva. Az erre vonatkozó szabályrendelet most elkészült, amelynek végrehajtásáról *Borvendég* Ferenc alpolgármester a következő nyilatkozatot tette:

— Tulajdonképpen az 1928. 40. t.-c., az általában *Lex Vass*-nak emlegetett öregségi és rokkantsági ellátásról szóló törvény végrehajtásáról van szó. E törvény szerint 1929 júniusa óta öregségi és rokkantsági ellátáshoz jutnak mindazok az alkalmazottak, munkások, ezek özvegyei és árvái, *akik semmi más címen nyugdíjat, rokkantdíjat nem kapnak* és akiknek a havi díjazása a tényleges szolgálat alatt az 500 pengőt nem haladta meg. A főváros szabályrendelete, amely most életbelép, *a közigazgatásnál, a tanításnál, az intézeteknél, az intézményeknél a vállalatoknál és az üzemeknél szolgálatban levő tisztviselőkre és egyéb alkalmazottakra és ezeken túlmenően*

a havidíjas, hetijegyzékes hivatalnokokra, a helyettes és óradíjas tanerőkre, a javadalmi őrség tagjaira és az ideiglenes altisztekre vonatkozik.

Szóval mindazon fővárosi alkalmazottakra, bárhol teljesítenek is szolgálatot, akik más nyugdíjellátási intézmény kötelékébe nem tartoznak.

— A szabályrendelet végrehajtása meglehetősen nagy adminisztrációs munkatöbbletet jelent, azért késett annak az életbeléptetése is. Természetesen sokan vannak a főváros alkalmazottai között olyanok, akik csak *átmenetileg* tartoznak a felsorolt kategóriába, amíg előléphenek, véglegesítést nyernek, szóval olyan állásba kerülnek, amelynek révén más nyugdíjszabályrendelet gondoskodik róluk.

— Az új szabályrendelet számottevő anyagi terhet sem a fővárosi háztartásnak, sem az üzemeknek nem okoz, mert

a legtöbb üzem és intézmény már eddig is rendszeresen dotálta a nyugdíjalapját.

és a régebben szolgáló alkalmazottak szabályozás nélkül is *rendszerint kegydíjban részesültek öregség, vagy rokkantság esetén.* A kiterjesztett öregségi és rokkantsági ellátás adminisztrációját az üzemek maguk végzik, a községi háztartásnál pedig *külön számvevőségi osztály alakul erre a feladatra.* A többi intézkedés a XII. ügyosztályhoz tartozik.

— A Beszkárt és a részvénytársasági formában működő városi vállalatokra a nyugellátásnak ez a módja nem vonatkozik. Pontosan nem lehet megállapítani, hogy a szabályrendelet hány alkalmazottat érdekel, mert a szám fluktuál,

átlag azonban 5—6000 alkalmazottat érint.

A szabályrendeletben előírt öregségi és rokkantsági ellátás jogalapja minimum 200 hét, *azaz négy évi egyfolytában eltöltött szolgálat.*

*

Borvendég Ferenc alpolgármester nagyérdekességű nyilatkozata a legújabb aktualitások tekintetében ad kimerítő tájékoztatást. A BSzKRT kebelében történt események, a távfűtés és végül a nyugdíjszabályzat sorsa a közeli napokban véglegesen kialakul és kétségtelenül mindegyik a főváros érdekeit fogja megvédelmezni.

Joanovich Pál halálára

Igen nagy szerep jutott neki a magyar közéletben. Nemcsak a háború utáni Magyarországon, hanem a békebeliben is. *Békebeli* méltóságos úr volt, amit akármennyire demokratizálódtunk is, a mai kor gyermekei is nagy sarzsinak tartanak. De azért mind haláláig mindenki „Pali bácsi"-ja maradt. Békében a miniszterelnökségen helyettes államtitkárságig vitte föl, ami bizony hatalmat jelentett és ami talán több volt, mint a mai örökös városatyaság, felsőházi tagság, Wolff-párti alelnökség és miegymás.

Valahogy érezte ezt ő maga is, mert békében, amikor még komolyabban és komolyabbnak vette az ember az életet, nem politizált. Nagyszerű tisztviselő volt, tekintélyét nem csorbították a politikai aréna csalfogásai és álarcos komédiái. Ő maga irta ezt meg igen pregnánsan önéletrajzában: „Életemet, amelynek során mindent, amit elértem, *kizárólag* a magam erejéből, a magam szorgalmával, tudásával, a magam munkájával értem el, *három periodusra* oszthatom. Az első a *tanulás*, a második *a munka*, s *a harmadik nem a semmittevő pihenés, hanem az uri huncutságnak nevezett politika.* A pihenés majd csak azután jön, de akkor örökös lesz."

Szó szerint aláírjuk.

Az örökös pihenésig nem pihent. Tanult, majd dolgozott egész életén át. Már túl volt a hatvanon, amikor rászánta magát az uri huncutságra, a politikára. Egy gazdag élet minden értéke rejtett kincs maradt, csak amikor a politikai szereplés, a nyilvánosság előtt való szinjátszás híg korszaka következett el: akkor kezdtek többet beszélni Joanovich Pálról. El kell ismerni: bölcs ember volt, mert előbb értékes, becses tisztviselői munkával szolgálta nemzetét, majd procul negotiis, öregsége bágyadó napjait frissítette fel a politika izgalmaival, nála sohasem hazárd, csak csöndes, derüs játékával. A tanulás és a munka után jött nála csak a harmadik korszak: „az uri huncutság" korszaka. Az ember őszintén elgondolkozik és magába száll, vajjon nem Pali bácsinak volt-e igaza, hogy a munka napjaiból, az erős férfi izzó munkabírásából nem szabad időt és erőt pazarolni a politikára. Mert Pali bácsi élete, felfogása ezt tanítja és koporsójánál tépelődve állunk meg: nem így kellene-e mindenkinek csinálnia?

Ahogy pártvezére *Wolff* Károly, ő is a politikai ürből emelkedett fel a kommunizmus után. Soha sem volt közlegény, hanem politikai bölcsőjéből már mint alvezér ugrott ki fürge rugalmassággal, amely megcáfolta súlyos hatvan esztendejét. A csatában azonban soha sem volt csapattiszt, hanem inkább rendszerint diplomataként vagy parlamentairként szerepelt. A kommunizmust követő időkben, mikor a pártellentétek kegyetlenül ki voltak élesedve, a Wolff-párt oldaláról csak Joanovich Pál kapott engedelmet a „pipázó"-ban tanyázó baloldallal való érintkezésre. Izzó viták, dühöngő viharok, éjszakai közgyűlések idején, amikor néhai *Baranski* Gyula már a hajnalt kukorekolta, szinte következetesen, minden alkalommal megjelent a pipázó ajtajában Joanovich Pál, mint parlamentair. Csak éppen a szemét nem kötötték be és a kezében nem lengetett fehér zászlót.

És ilyenkor csorgott az ajkáról az adoma, az anekdóta, kedves, szellemes, barátságos volt, mintha azt rideg gőgöt, elvakult szenvedélyt, amely a pártokat szembeállította egymással, bájra akarta volna felváltani. El kell ismerni, ezzel a módszerrel sok sikert is ért el, ami nem is csodálható, hiszen mindenki tudta róla, hogy Wekerle Sándor iskoláját járta.

A sajtó is szerette, bár politikai úri huncutságán az ujságírók még leginkább keresztülláttak. Végre is nem volt nehéz, amikor mindenki látta, hogy miután a legdestruktivabb lap munkatársaival karonfogva ment végig a városház folyosóján, pár órával később mint a Teleki-kormány sajtócenzora még a legkonstruktivabb ujság hasábjait is keresztülszántotta piros ceruzájával, ha a lap vezérét, Wolff Károlyt, a legenyhébb kritikában részesitette volna.

Nem lehetett azonban a városházi pártok között olyan összeütközés, hogy Pali bácsinak ne akadt volna kompromisszumos terve. Ezek a békéltető akciói a legjellemzőbb tünetei voltak annak a politikai korszaknak, amelyben megszülettek. De mégis a legjellemzőbb ilyen „sikeres" kompromissziuma volt, amikor a *Petőfi*-utcát *Zsidó*-utcára akarták magyarositani és Pali bácsi közbevető indítványával *Kazár*-utca lett belőle. Pali bácsi győzött, miután félórai előadást tartott a pibázóban arról, hogy *a kazár nem zsidó.*

Szeretetreméltó, kedves úriember volt, valaha nagyszerű békebeli tisztviselő, az újkorban galambepéjü politikus, akit mindenki jobban becsült és szeretett, semhogy mint politikust gyűlölni vagy ellenségnek tartani tudta volna. Joanovich Pál olyan ember volt, hogy láttán, szava hallatán, jelleme, bája ismeretében a Habsburgok legelkeseredettebb ellenségei is felsóhajtottak: bár jönnének vissza a ferenc-józsefi idők, amikor Pali bácsi még a minisztertanácsi jegyzőkönyveket vezette.

Pogány Béla.

Nemzetgazdasági érdek követeli a vízlocsolással történő útportalanítást

Az elmúlt napokban lejárt az utak portalanítására hirdetett versenytárgyalás, amelynek feltételei szerint *700.000 négyzetméter terület* olajjal való portalanítását kell végezni. Ezzel a pályázati kiírással ismét elérkeztek az olajvállalatok a tavaszi szezón egyik legízesebb ínyencfalatjához, mert köztudomású, hogy *ez a vállalkozás nem éppen elvetendő kereseti lehetőségeket rejt magában.* Az utak portalanítására ugyanis tizenhatodrangú olajminőséget használnak, amely tulajdonképpen nem más, mint

az olajfinomító hulladéka

és ha az utak poranyagának lekötésére nem használnák fel, úgy *kénytelenek volnának ezt az értéktelen masszát a szemétdombra helyezni.* Érthető ilyen körülmények között, hogy ismét megrohamozták a pályázók a fővárost és a jelentékeny üzlet reményében nyujtották be ajánlataikat.

Az utak portalanítására

beérkezett ajánlatok

a következőképpen alakultak:

Magyar petróleumipar .	250.000	m²-re à	22.04 fill.
Hazai kőolaj	300.000	„ „	18.09 fill.
„ „	400.000	„ „	19.03 fill.
Hegedüs és Társa . . .	400.000	„ „	19.— fill.
Shell Kőolaj Rt. az egészre			19.15 fill.
Vitéz Antal Jenő . . .	100.000	„ „	19.02 fill.
Magyar Fanto Művek .	200.000	„ „	18.02 fill.
„ .	500.000	„ „	19.08 fill.
Szőregi Petróleum . .	200.000	„ „	23.— fill.

Az illetékes ügyosztályban már átvizsgálták és átszámították a különböző ajánlatokat és elkészítették az előterjesztést, amely a polgármesternek

a következő megbízások

kiadását javasolja:

Magyar Fanto Művek . .	200.000 m²-re	18.02 fill.
Hazai Kőolaj	300.000 „	18.09 fill.
Hegedüs és Társa	200.000 „	19.— fill.

Sajnálatos körülmény, hogy az idei pályázaton nem jelentkeztek azok a vállalatok, amelyek régebben az útolajozásban résztvettek és fellépésükkel *a horribilis árakat lényegesen lecsökkentették.* Közöttük első helyen kell megemlékezni a *Nyirbogdányi Petróleumiparról,* amelynek kimagasló érdeme, hogy

az évekkel ezelőtti 72 filléres egységárakat letörte és a konkurrens cégek dühös feketegyerekeskedése ellenére valóban dömpingárakon végezte a munkát.

A mai filléres árak lényegesen távolesnek a 72 filléres egységáraktól, így is azonban bizonyára komoly nyereséget juttatnak a vállalkozóknak és természetesen súlyos összegekkel terhelik a fővárosi költségvetés kiadási oldalait. Éppen ezért a *Fővárosi Hirlap* felveti azt a gondolatot, hogy

nem volna-e lehetséges még ebben az évben áttérni a vízzel való öntözés rendszerére,

amely összehasonlíthatatlanul olcsóbb, mint az olaj *és éppen olyan jól-rosszul köti le az utak porfelhőit, mint a drága áron végzett olajozás, ami a lehetőség szerint nemzetgazdálkodási érdekből is mellőzendő.*

Nagy érdeklődés mutatkozik külföldön a Rudas rádium-osztálya iránt

Újra a Közmunkatanács elé kerül a fürdő újjáépítése — Fontos tanácskozás Fabinyi kereskedelmi miniszternél a nehézségek elhárításáról

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter szorgalmazására március elején kellett volna megkezdeni a Rudasfürdő nagyszabású átépítését és ennek keretében kívánták megvalósítani a reumaszanatóriumot és a korszerűen berendezett gyógyintézetet. A Rudasfürdő körül azonban minden csendes. A tervpályázat kiírása a Közmunkatanács ismeretes elutasító döntése után elmaradt és emiatt az összes előkészületek is megfeneklettek. A Közmunkatanács vezetősége ugyan megígérte, hogy az ügyet alapos megfontolás céljából újból napirendre tűzi. Ez állítólag még e héten aktuálissá válik. A Közmunkatanács állásfoglalásának reviziója azért sürgős, mert külföldről, ahol tudomást szereztek a rádiumos gyógyforrásokról,

szinte napról-napra érkeznek levelek, amelyekben a Rudas-fürdőben szobát kérnek.

Megfelelő elhelyezési lehetőség hijján, ezeket a megrendeléseket, természetesen, sorra el kell utasítani.

De nemcsak a fürdőépület bővítése és modernizálása maradt el, hanem hónapokon át késett a fürdő fűtőberendezésének újjáalakítása is. Már két év előtt elhatározták, hogy a környéket csufító kazánházat eltávolítják. Ezt nemcsak esztétikai szempont sürgette, hanem az iparfelügyelőség is, amely a füstokádó régi kazánokat egyízben már le akarta állítani. Hosszú, hónapokig tartó huza-vona volt, hogy távfűtéssel, vagy más berendezéssel pótolják-e a kazánokat. Végül is az a felfogás győzött, hogy a régi népfürdő helyén, a fürdő pincéjében helyezik el az új kazánokat és gázzal fűtik. A berendezést a gázművek vállalták magukra és már karácsony előtt megkapták az új kazánok vásárlásához szükséges nyolcvanezer pengőt, de a középítési ügyosztály, többszöri sürgetése dacára, csak a napokban tudta megkapni a gázművektől a beépítendő új kazánok méreteit. Ezeknek az adatoknak a hiányában eddig nem tudták elkészíteni a szükséges átalakítási terveket. Most végre aztán kiírják az építkezésre a versenytárgyalást.

Jól informált helyről származott értesülésünk szerint a közelmult napokban

a Rudasfürdő újjáépítése és a hozzákapcsolódó fürdőfejlesztési program dolgában Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszternél újabb megbeszélés volt,

amelyen résztvett a Közmunkatanács vezetősége is és így remény van arra, hogy a régen húzódó tervek mégis megvalósulnak, amelynek érdekében *Huszár* Aladár dr. főpolgármester is változatlan lelkesedéssel fáradozik.

A városi fürdők reorganizálásának területén az egyetlen pozitiv megmozdulás eddig a Gellért új úszócsarnokának a létesítése volt. Most azonban azt halljuk, hogy itt is bonyodalmak támadtak.. Ezt az impozáns fedett-fürdőt tudvalevően a télikertből alakítják át és ezért volt sürgős az építkezés, hogy a hullámfürdővel egyidőben a tavasszal megnyithassák és az újszerű pezsgőfürdőt a hullámfürdő törzsközönségével megkedveltessék. Az építési költséget a Gellért-fürdő a Községi Takarékpénztártól kapja és az új fürdő jövedelmeiből törleszti. Előre nem látott okok miatt

az építkezést csak jelentékeny késedelemmel tudták elkezdeni, ma még a munka legelején tartanak

és lehetetlennek látszik, hogy májusra megnyithassák az új fürdőt.

Teljesen független az építkezésektől

a gyógyforrások környékének végleges rendezése.

Ehhez halaszthatatlanul hozzá kell fogni, mert a jelenlegi szégyenletes állapotot fenntartani nem szabad. A rendezésnek minden akadálya elhárult azzal, hogy a polgármester a Döbrentei-téri hetivásárt megszüntette.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása. Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X, Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

Szállít saját bányájából: Réteges lapos követ,
kerti utak valamint makadám utak építéséhez murvát. Építkezésekhez kőport, salakot
OBERMAYER TAMÁS BUDAPEST, II., Fillér-utca 4. sz.
bányavállalkozó és fuvaros Telefon: 57-7-58

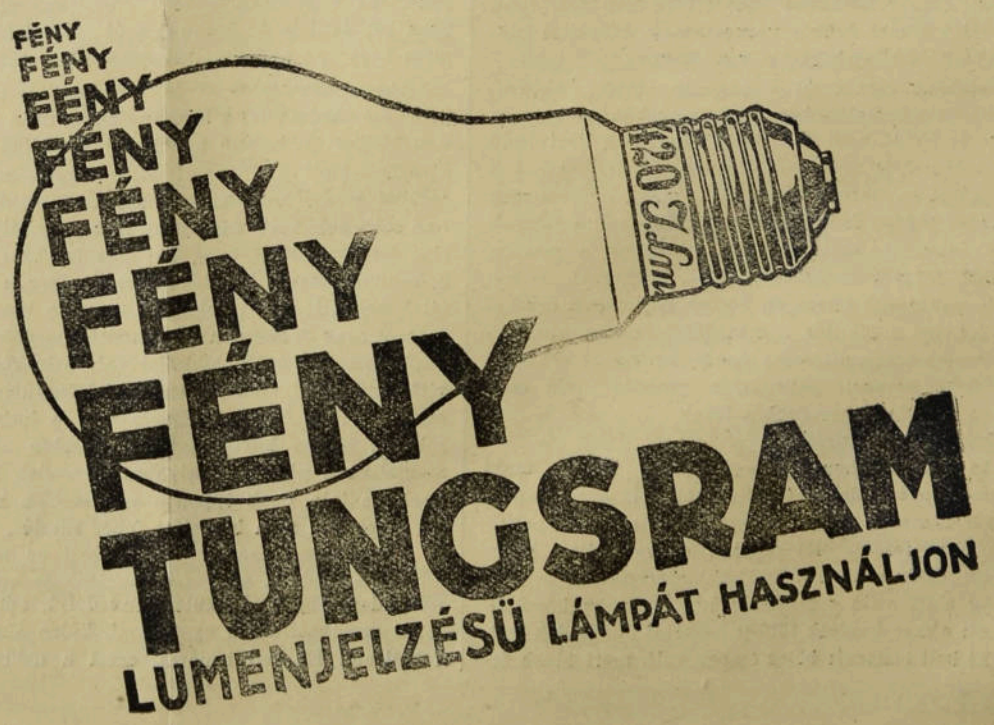

Gyors ütemben befejezéséhez közeledik a fővárosi törvény általános vitája

Kozma Jenő a képviselőházi tárgyalások menetrendjéről, a törvény életbeléptetéséről és a nem aktuális főpolgármesterválságról

A fővárosi törvényjavaslat parlamenti vitája az elmult héten bontakozott ki szélesebb méretűvé. Úgy az ellenzéken, mint a kormánypárton bírálták a novellát és különösen a baloldali padsorokból emelték azt a vádat a kormány felé, hogy tulajdonképpen *politikai elgondolások* rejtőznek a törvényjavaslat soraiban. Általában azonban tárgyilagos megnyilatkozások hangzanak el a jobb- és baloldalról egyaránt, az a megjósolt viharos tárgyalás tehát, amelyet oly élesen beharangoztak, elmaradt a belügyminiszter részéről elfogadott bizottsági módosítások nyomán.

Vázsonyi János az autonómia multjával foglalkozott és tiltakozott az ellen, hogy mindenért az autonómiát tegyék felelőssé. Sürgette az ajánlási rendszer megszüntetését és kérte, hogy a kerületi beosztás aránytalanságait változtassák meg. *Tóth* Pál hangoztatta, hogy az autonómia nem lehet lezárt végleges valami, ami kivételt jelentene a fejlődés törvényszerű elve alól. Az autonómia sérelméről nincs szó ebben a javaslatban és akik ennek az ellenkezőjét állítják, azoknak céljuk a hangulatkeltés. *Rassay* Károly hosszabb jogtörténeti visszatekintésben foglalkozott az autonómiák keletkezésével. Mindvégig tárgyilagos hangon szólt a javaslathoz, inkább a formai jogra támaszkodott és mellőzte azoknak a szempontoknak a mérlegelését, amelyek a reformot az élet követelményei szerint szükségessé tették. Nem tartja helyesnek *a polgármester óriási hatáskörét*, akit a választási körülmények szerint nem lehet az autonómia szervének nevezni. Kétségbevonta az okot, hogy a milliós *deficitek* miatt volt szükség az autonómia felfüggesztésére és szerinte a belügyminiszter csak akkor jöhetett volna a törvénnyel, ha a deficit mellett azt is rábizonyíthatná a fővárosra, hogy könnyelműen gazdálkodott.

Védelmezte a törvényhatósági tanácsot,

amely sokkal komolyabban foglalkozott a főváros ügyeivel, mint azt most egyesek állítják. Hosszasan polemizált

Gáspárdy Elemérrel,

majd felolvasta az érvényben lévő fizetések adatait.

A következő napon *Berki* Gyula azt hangoztatta, hogy ez a javaslat a főváros egész közönségének az érdekét szolgálja. Kétségbevonta, hogy politikai javaslatról van szó, mert a kormány perhorreszkál minden diktaturát. *Ez a javaslat nem az autonómia megszüntetését, hanem az autonómia hibáinak kiküszöbölését célozza.* Ez a javaslat annyit ad az autonómiának, amennyire annak szüksége van. Nem lehet rossz néven venni a kormánytól azt a szándékot, hogy a főváros költségvetésében az egyensulyt helyre akarja állítani.

A javaslat nem szolgál sem diktaturát, sem pártérdeket

és így nincs ok bizalmatlansággal kezelni a kormány célkitűzéseit.

Csütörtökön *Peyer* Károly a fővárosi fizetésekről beszélt és olyan törvényt sürgetett, hogy közpénztárból senki többszörös fizetést ne húzhasson. A fővárosi törvényt nem tartja jónak, a közszolgáltatások árát túlmagasnak, az üzemi munkások fizetését alacsonynak minősítette. *Müller* Antal szükségtelennek tartja, hogy a nemrégiben hozott fővárosi törvényt megváltoztassák és hivatkozott a 6-os bizottság véleményére, amely a főváros gazdálkodását mintaszerűnek találta. Adatokat olvasott fel arról, hogy

az államnál nagyobbak a fizetések, mint a fővárosnál.

Bródy Ernő azt mutatta ki, hogy a törvényjavaslat minden jogot a polgármesterre ruház és a törvényhatósági bizottságnak nem lesz joga ahhoz, hogy beleszóljon a főváros ügyeibe.

Propper Sándor volt a pénteki ülés első szónoka, aki élesen támadta a javaslat intencióit. Tiltakozott a pénzügyi rendcsinálás célzata ellen és azt kérte, hogy az állam fizesse ki a fővárosnál lévő tartozásait, amely esetben az autonómia egyensulya nyomban helyreállana. Azt az állítást is megkockáztatta, hogy *a kormány a főváros üzemeiben és vállalataiban pénzforrást sejt*, amelyhez közel akar jutni. Meggyőződése szerint

a fővárosnál nagy nyugdíjazások történnek

és új politikai nagyságok vonulnak be Budapest vezetésébe. *Lázár* Miklós a Vásárpénztár ügyét hozta elő és azt kívánta, hogy az autonómia saját kebeléből irtson ki mindent, ami gyanus, ami bűn és ami visszaélés. Támadta az 1930. évi XVIII. törvényeiket, ez a javaslat azonban nem alkalmas a helyzet javítására. Támadta a párturalmat, amelyet azonban az új törvény, szerinte, lényegesen alátámaszt. *Sándor* István hangoztatta, hogy a vidékben benne él a főváros szeretete. Az autonómia a magyar közélet legértékesebb produktuma és az ez iránt való érzés Magyarországon mindig fejlett volt. Hivatkozott arra, hogy

az üzemeket nem szabad kivonni a közgyűlés ellenőrzése alól

és helyeselte a javaslatnak azt a rendelkezését, hogy a nyilvánosság felé nagyobb lépés történik.

A fővárosi törvényjavaslat mult heti vitájának ez volt a lényege és elmondható, hogy *a magas színvonalú beszédek sok tekintetben közelebb vitték a közvéleményt a főváros szerkezetének megismeréséhez.* A vitát ezen a héten is folytatják és kedden kerül szavazás alá

a nyolcórás ülésekre vonatkozó indítvány,

amelynek elfogadása esetén *szerdán már délután 5 órától éjfélig tárgyalják a fővárosi javaslatot.* A jövő hét kimagasló eseményének igérkezik *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó és *Usetty* Béla felszólalása, akik valószínüleg a vita végén fejtik ki nézeteiket és válaszolnak a különböző oldalakról elhangzott megállapításokra. Felszólalásuk elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben.

Kozma Jenő a nemlétező főpolgármesterválságról és a törvény életbeléptetéséről

A fővárosi törvényjavaslat politikai hullámverése idején óriási munkát fejtett ki *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki az eredeti radikális rendelkezések hírére messzemenő tevékenységet indított. Számos tanácskozást folytatott *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel, a Nemzeti Egység párt jának elnökségével és mindazokkal a tényezőkkel, akik a fővárosi törvényjavaslat megalkotásában résztvettek. Ma már köztudomású, hogy *Kozma* Jenő fáradozásai sikerrel végződtek, mert fellépése nyomán *kimaradtak a javaslatból a kormánybiztos kiküldésére*, valamint a közgyülés feloszlatására vonatkozó szakaszok. *Kozma* Jenő azóta is élénken résztvesz a képviselőház tárgyalásain és minden ülésen jelen van, hogy a vita menetéről tájékozódást nyerjen. A bizottsági tárgyaláson a belügyminiszter indítványainak egész sorozatát tette magáévá és így elmondható, hogy *a szelidített törvényjavaslat elsősorban az ő érdeme.*

A törvényjavaslat vitájának további alakulásáról és az életbeléptetés időpontjáról

Kozma Jenő dr.

a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az általános vita kimélyülése ezen a héten várható és véleményem szerint *számos nagysúlyú politikus készül felszólalásra.*

Közgazdasági és politikai tekintélyek mondják el véleményüket majd a kormány javaslatáról

és ezzel kapcsolatban remélhetőleg *tárgyilagos megítélésben részesül a főváros gazdálkodása.*

— Szerdán már érvénybe lép *a nyolcórás ülések időtartama*, ami azt jelenti, hogy a javaslat általánosságban való bírálata rövidesen befejeződik. Számításom szerint

e hét végén befejeződik a vitának ez az első fázisa és a jövő héten veszi kezdetét a részletekben való tanácskozás.

Miután a nyolcórás ülések érvénye természetesen a továbbiakra is fennál, a részletes tárgyalás sem terjedhet hosszabb időre. A képviselőház jövő heti munkásságát a részletes vita fogja dominálni és valószínű az a feltevés, hogy

a törvényjavaslat részleteiben is március 9-ig elfogadásra talál.

Ezt követi a javaslatnak a felsőházba való átküldése és tárgyalása, amelynek tartalmát előre megjósolni nem lehet, azonban az a véleményem, hogy *három-négy ülésnapon ott is megtörténik a vita befejezése.*

—Ilyen körülmények között most már csak a végrehajtási utasítás kidolgozása van hátra és így teljesen helytálló az az elgondolás, hogy

husvét után az új fővárosi törvény kihirdetése és életbeléptetése megtörténik.

Ezzel egyidejüleg a szanálási terv is nyilvánosságra kerül, amelynek végrehajtására tudvalevőleg a főpolgármester kap széles hatáskört.

— Főpolgármester-válságról szóló hirek járták be az utóbbi napokban a politikai köröket, amelyekkel szemben meg kell állapítanom, hogy *ebben a vonatkozásban a találgatásoknak nincsen komoly alapjuk.*

Huszár Aladár főpolgármester változatlanul birja az összes illetékes tényezők messzemenő bizalmát, de tisztelettel tekint fel kiváló egyéniségére a városházi adminisztráció minden tagja is.

Több mint egy éves működés során a legnagyobb megbecsülést vívta ki a maga számára és bizonyos, hogy *a szanálási terv végrehajtása nála van a legjobb kezekben.* Alapos ismerője a városházi adminisztrációnak, teljesen tájékozott a komplikált üzemi problémák terén is, úgyhogy további munkássága elé minden oldalon a legjogosabb várakozással tekintenek.

Már áprilisban megkezdődik az idén a városházi weekend

Sipőcz Jenő polgármester a mult esztendő derekán a tisztviselőkar iránti rokonszenvének és elismerésének akart kifejezést adni, amikor meghonosította *a városházi weekendet.* A rendelet szerint szombaton délben 12 órakor végződik a hivatalos munkaidő és a tisztviselők óriási tömegei jutottak abba a kellemes helyzetbe, hogy hétvégi üdülésre mehettek. Ezzel az akcióval az országos weekendmozgalom nagy lendületet nyert és a tisztviselők körében már most megindultak a találgatások olyan irányban, hogy *ebben az évben is számíthatnak-e a weekend-szünetre.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az értelemben intézett kérdést

Farkas Ákos dr.

főjegyzőhöz,

az elnöki ügyosztály vezetőjéhez, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A mult évi tapasztalatok azt mutatják, hogy *a tisztviselők munkakedve és munkateljesítménye komoly gyarapodást ért el, mert a hétvégi pihenő kedvező hatást gyakorol* az egyébként hivatali szobákba kényszerített alkalmazottakra.

Az elnöki ügyosztály máris megtette az előkészületeket az ez évi weekend-rendszer bevezetésére

és az erre vonatkozó rendelet *a közeljövőben napvilágot lát.*

— A mult évben valamivel később kezdődött a weekend bevezetése és csak május végén jutottak a tisztivselők ahhoz az előnyhöz, hogy a szombati napokon hamarabb fejezték be munkájukat. Május végén kezdődött a weekend-szezon és szeptember 17-én véget ért, amellyel szemben

most olyan előterjesztést készítünk, hogy a weekend már áprilisban kezdetét vehesse.

Farkas Ákos főjegyző nyilatkozata bizonyára nagy örömet és megelégedést vált ki a tisztviselői karban. A szombatonként rendszeresítendő déli munkabeszüntetés lehetőséget nyujt a tisztviselőknek arra, hogy heti pihenőjüket alaposan kiélvezzék és különösen a nyilatkozatnak az a része kelt osztatlan örömet, hogy *az idei weekend már áprilisban megkezdődik.*

MOCZNIK édes mustár francia mustár

•FÉNYKÉPÉT•
igazolványra azonnal
2 darab rendelésnél darabja 48 fillér
MŰTEREM
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Rágalomhadjárat

Vajjon melyik gyilkosabb: a kígyómarás, vagy a névtelen levél? Detektivregények és rémdrámák eszköze mind a kettő, amellyel úgy írják az életet és úgy írják a becsületet, mintha pestisjárvány dulna az emberiség fölött. És mégis azt kell mondanunk, hogy a gyilkosabbik nem a kígyóméreg, hanem a névtelen levél. A kígyóméreg csak az életet oltja ki, de a névtelen levél az ember becsületét, tisztességét kezdi ki rendesen olyan formában, hogy nincs többé megállás a rothadás útján. Aki a névtelen levelet kapja, először dühösen és méltatlankodva dobja el, tépi össze, de a másik pillanatban érzi, hogy a lelkét megfertőzte, mert nem tud másra gondolni: hátha mégis igazat írt.

A névtelen levélnek nem sok szerepe szokott lenni a magyar életben, mert a névtelenség köpenyébe burkolódzó gyávaság nem magyar tulajdonság. A magyar ember inkább könnyelmű és ha nyilt, kitárt mellel nem tud, vagy nem tudhat vádat emelni, inkább az igazi bűnöst is szaladni hagyja, semhogy névtelenül támadjon hátba bárkit is. Éppen azért most, amikor *ocsmány rágalomhadjárat hire tartja izgalomban az egész budapesti városházát*, el sem tudjuk képzelni máskép, mint hogy ezt a rágalomhadjáratot egy kéz, vagy legfőljebb néhány cinkosnak a keze irányítja a háttérből. Arról van szó, hogy *Budapest székesfőváros minden vezető tényezője ellen sulyos, de képtelen és megvetésre méltó vádakat emelnek a névtelen levelek valóságos özönével.* A névtelen levelekkel elárasztják mindazokat, akiknek a fővároshoz bármi közük van és akiknek hiszékenységére hatni vélnek. *Névtelen leveleket kapnak a kormány tagjai, a képviselők, a fővárosi bizottsági tagok, a főpolgármester, a polgármester, a városi főtisztviselők, egyszóval mindenki, akinek lelkében hitvány gyanut akarnak ébreszteni.*

Ezek a levelek szinte egytől egyig a papírkosárba hullanak, mert aki kézbe kapja, látja róla, hogy semmi más szándékuk nincsen az aljas vádaknak, minthogy mindenkit, aki él, aki dolgozik, aki becsülettel és munkával küzdötte át az életet, besározzanak, beszennyezzenek. Mindenki tisztában van vele, hogy ezeknek a leveleknek szülőanyja az a névtelen levél volt, amely vádat emelt a VIII. ker. előljáróság tisztviselő kara ellen. Ennek a névtelen levélnek tényleg sikere volt, mert véletlenül a vizsgálat, amely már a névtelen levél előtt indult, sulyos visszaéléseket derített ki. *Ne gondolja tehát senki, hogy a VIII. kerületi visszaélések eldorádóját nyitottak meg a névtelen levélírók számára.* Ha a VIII. kerületi előljáróság ügyében bárki nyiltan előállt volna és vádat emel, a hajaszála sem görbülhetett volna meg és soha senki rajta nem veszíthet, ha bármi néven nevezendő visszaélésről lerántja a leplet és vádjait igazolni tudja Mi, akik egy életen át írjuk az ujságot és egy életen át számtalanszor álltunk helyt a betükért, szavakért és sorokért, amelyekben nem egyszer sulyos vádak hangzottak el, itt vagyunk anélkül, hogy bármikor a hajunk szála görbült volna meg Aki tehát vádolni akar és aki a közélet purifikátoraként kíván szerepelni, az álljon ki nyilt sisakkal és szálljon szembe kemény fegyverekkel azokkal, akik szerinte nem hűséges sáfárjai a polgárság akár erkölcsi, akár anyagi javainak. *De becstelen és aláváló rágalmazó mindenki, aki a névtelen levél hitvány papirosvárába reitőzik el.* Az emberi hiszékenységre, az emberi gyengékre és mondjuk ki őszintén, az emberi rosszindulatra appellálnak a rágalomhadjáratnak ezek a gyáva hősei. Célt azonban nem fognak elérni, mert a magyar társadalom és annak tagjai nem kiskorúak, hogy egy névtelen levél felelőtlen rágalmai után elindulnának. Ezeknek a leveleknek a rendőrségen a helyük, ahova, úgy tudjuk, már el is jutottak, hogy a rendőrség tegye rá a kezét és robbantsa szét a rágalomhadjárat vezetőinek szennyes fészkét.

Március 8-án, és 11-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

Halló! itt a főkapitány

Halló! a főkapitány beszélt. A budapesti közvélemény azonban úgy gondolja, hogy a tisztifőorvosnak és a tűzoltófőparancsnoknak is szavának kellene lenni. Igenis, a Halló-büffé dolgában nem szabad megállani ott, hogy a húsz-filléres rántotthal örve alatt szerencsejáték-gépek üzték förtelmes mételyezésüket, hanem meg kell vizsgálni ezt a városligeti bumsztiból betelepitett förtelmet a tűzbiztonság és a közegészség szempontjából.

A Fővárosi Hirlap irányitotta a figyelmet ennek a királyutcai ízléstelen és veszedelmes lokálnak a létezésére. A főkapitányé az érdem, hogy gyorsan és erélyesen intézkedett abban a részben, amely őt illeti. Hinnünk kell, hogy a főkapitány gyorsaságával és erélyével egyéb hatóságaink is rendelkeznek és hamarosan vége szakad annak az ízléstelen, rikító, az egészség és tűzbiztonság dolgában legalább is kétes szereplésnek, amelynek örömeiben a körút alacsonyösztönű népét ez a „műintézet" részesiti.

A főkapitány úgy rendelkezett, hogy a Hallóban ezentúl minden szerencsejátékgép használata tilos. A rendőrség ugyanis azt tapasztalta, hogy egészen fiatal, serdülő fiúk és lányok is jártak a büffébe, a szerencsegépeknél elköltötték minden pénzüket és a „környezet" is károsan befolyásolta ezeket a serdülő gyermekeket. Ugy tudjuk, hogy Hamvassy István VII. kerületi előljáró is vizsgálatot tartott a világvárosi jelleg szörnyűségeit megtestesitő buffet-ben és higiéniai szempontból voltak komoly megjegyzései.

Kétségtelen, hogy ép érzésü emberek megdöbbenve látják a nyitott kondérok gusztustalan eledeleit és lehetetlen, hogy a város közepén olyan visszataszitó látványt kelljen eltürnie az ízléses polgárságnak. Influenzás időkben ennek a buffet-nek szellőzetlen helyiségei veszélyesek. A tisztifőorvosnak intézkednie kell, hogy az ilyen járványos időkben napközben többször pár órán át szellőztessék ki a helyiséget.

A Fővárosi Hirlap első szavára megvédte a főkapitány az erkölcsöket, kétségtelen, hogy a közegészségügy szempontjából is meg kell fékezni a ligeti lelkiismeretlenséget.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülése napirendjén túlnyomó részben a multheti ülésről lemaradt ügyek szerepelnek, de van egy fontos és a nagyközönséget közelről érintő tárgya is: *a svábhegyi fogaskerekü vasút tarifájának leszállitása.* A mérséklés közel negyvenszázalékos. A viteldíj nagymértékü olcsóbbodásától reméli a Beszkárt a forgalom nagyobbarányú megnövekedését. Nemcsak az oda-visszautazásra szóló jegy árát mérséklik 1.04-ről 70 fillérre, hanem a bérletjegyek díját is. A bérletjegy eddig havonként 24 pengőbe került, ezentúl 10 pengő lesz az ára egy hónapra.

Szlovák tanácsnok nevét Szepesváryra változtatta. *Szlovák* Pál dr. fővárosi tanácsnok és Szlovák Lajos dr. rendőrkapitány családi nevét belügyminiszteri engedéllyel *Szepesváry*-ra változtatta.

Liber alpolgármester megnyitotta a tisztviselők továbbképző tanfolyamát. Hétfőn délután kezdődtek meg az előadások a tisztviselők továbbképző tanfolyamán. A tanfolyam megnyitásán *Farkas* Ákos dr., az elnöki osztály vezetője kiséretében megjelent *Liber* Endre alpolgármester és lendületes szavakkal buzdította a halgatókat, hogy az itt szerzett új ismereteket fokozott szeretettel és buzgalommal állítsák a főváros szolgálatába. *Felkai* Ferenc dr. főjegyző ismertette a tanfolyam célját, majd megkezdődtek az előadások. Az első óra előadója *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző volt, aki a „Közigazgatás alapfogalmait" tanítja. Utána *Ölveczky* Dezső dr. tiszti ügyész következett, aki a főváros jogszabályairól értekezett. A négyhetes tanfolyam előadói: *Csorna* Kálmán dr. egyetemi magántanár, árvaszéki elnök, *Schuler* Dezső tanácsnok, *Duday* Alajos dr. tanácsnok, kerületi előljáró, *Illyefalvy* I. Lajos dr., a Statisztikai Hivatal igazgatója, *Gárdonyi* Albert főlevéltáros, *Bánóczy* Béla műszaki tanácsos, *Medriczky* Andor dr. fogalmazó és *Feszt* Nándor segédhivatali főigazgató. A tanfolyam felügyelője *Reitter* Ferenc főigazgató, aki szigoruan vigyáz arra, hogy senki se mulasszon, mert a hallgatás kötelező. Az „iskolakerülőket" a tanfolyam ismétlésére kötelezik.

Új bizottsági tag: Wolff István. A főpolgármester *Wolff* István máv. főfelügyelőt, a ferencvárosi pályaudvar hosszú időn át volt főnökét a *Popelka* Béla halálával megüresedett rendes tagsági helyre behívta. *Wolff* István már régóta vezető tagja a ferencvárosi Nemzeti Egység pártjának és népszerűsége közismert az egész déli választókerületben, ahol a legutóbbi választáson, mint első póttag kapcsolatba jött a törvényhatósági bizottsággal. Az Egységes Községi Polgári Párt központi szervezetének életében értékes szerepet tölt be. Közéleti érdemei jutalmazásául a kormányzó legutóbb a *kormányfőtanácsosi* címmel tüntette ki.

Halálozás. *Szeiff* Károly, az állatkert aligazgatója hosszas szenvedés után 45 éves korában elhunyt. Szeiff Károly 1908-ban lépett a főváros szolgálatába és 1913 óta az állat- és növénykertnél tel jesített szolgálatot; 1930-ban nevezték ki aligazgatónak. A mult év decemberében ünnepelte 25 éves szolgálati jubileumát. Szombaton temették a farkasréti temetőben, a végtisztességén ott volt az állatkert egész személyzete és a városgazdasági ügyosztály *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokkal az élén. A búcsúztatót *Nádler* Herbert, az állatkert igazgatója mondotta.

Névmagyarosítás. Matinszóka József számvevőségi főtiszt, a központi számvevőség VI/B. osztályának vezetője, családi nevét a belügyminiszter engedélyével *Marthényi-re* változtatta.

A siker titka: jó és olcsó áru. Budapest üzleti forgatagának talán legkiemelkedőbb nevezetessége a Rákóczi-úti *Magyar Divatcsarnok*, amelynek gyors felfejlődése és hatalmas forgalmának megalapozása nagy sikere az intézmény vezetőségének. A Rákóczi-út élénkségét, a békeidőkre emlékeztető kimélyült üzleti forgalmát a *Magyar Divatcsarnok* varázsolta vissza és Óbudától Kőbányáig mindenki a *Magyar Divatcsarnok* filléres árairól beszél. Eljutott a hire ennek a nagy üzletháznak a vidékre is, ahonnan az utasok tömegei jönnek Budapestre, hogy szükségleteiket a *Magyar Divatcsarnok* kimeríthetetlen raktáraiból fedezzék. *A siker titka az olcsóság és a jó áru.* Mindezeken túlmenően valóban csábító hatást gyakorol a vevőközönségre az a látványos kirakat-utca, amely a *Magyar Divatcsarnok* árukészletének óriási tömegeit és kiválóságát tárja a szemlélők elé. A nagy üzletház egyes osztályaiban verhetetlenül olcsó árakon kaphatók a legjobb minőségek textilárukban, női fehérneműekben, harisnyákban, konfekcióban, kötöttárukban, cipőkben, de rendelkezésre áll a *Magyar Divatcsarnok* hatalmas vevőközönségének minden más szükséglet kielégítése terén is. Az a szédületes forgalom, amelyet a *Magyar Divatcsarnok* rövid idő alatt magának biztosított, élénk igazolása annak az elvnek, hogy a jó és olcsó áru mindig mágnesként vonzza a vevőközönséget.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 **fuvaros** Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Minden tipusu **személy-** és **teherautó** alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Gazdasági Értesítő

Árrombolás alkonya a kövezőiparban

A kövezetfenntartási versenytárgyaláson szerzett tapasztalatok — Irreális ajánlatok a munkateljesítmény rovására — A főváros szociális érdekü kikötései

Az ország kövező iparossága, ez a régi tradiciókra visszatekintő kézműves szakma, mint minden esztendőben, úgy az idén is a legnagyobb várakozással tekintett a főváros szokásos évi kövezetfenntartási versenytárgyalása elé. Tudnivaló, hogy az itt kialakult árak döntően befolyásolják nem csupán a budapesti, hanem a vidéki kövezési árakat, tekintve, hogy az itt megállapitott kollektiv szerződés másolatait megkapják Csonkamagyarország összes kövezőmesterei, akik aztán ennek alapján kötik le a munkákat és állapodnak meg segedeikkel.

A mult hétfőn tartott versenytárgyalást azonban még a szokottnál is nagyobb érdeklődés kisérte, mert most érvényesült először a fővárosnak, szorosabban a II. ügyosztálynak egy olyan elhatározása, amely igen dicséretes módon

a kövezőszakmát az elproletalizálódástól van hivatva megmenteni.

Az utóbbi esztendőkben ugyanis a rossz gazdasági viszonyok következtében *a versenytárgyalások alkalmával olyan árrombolások történtek*, amelyek valósággal végső veszedelembe sodorták az egész szakmát, de kétségtelenül *tönkretettek számos régi, köztiszteletben álló becsületes magyar kövezőmestert.* Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy ez az árrombolás egyedül a szakmabeli cégeknek ártott:

az irreális ajánlatok elsősorban a kövező-segédeket sujtották,

akiknek órabére lehetetlenül alacsony nívón mozgott ezekben az ajánlatokban.

De a legáltalánosabb köz szempontjából is súlyos következménye volt ennek az árromboló politikának.

Az irreális ajánlatok mögött irreális munkaterv rejtőzött,

aminek szomorú következménye aztán az volt, hogy a végén *a főváros közönsége nem kapott kifogástalan munkát.* Vonatkozik ez főleg olyan kezdő iparosok munkájára, akik kellő megalapozottság nélkül hirtelen önállósitották magukat és irreális ajánlatokkal próbáltak gyökeret eresztení a közszállitások berkeiben.

A városházán aggodalommal nézték ezeket a jelenségeket és a helyes belátás nagyon jól domborította ki a polgármesternek az új közszállitási szabályrendelettel kapcsolatos miniszteri feliratának az a passzusa, amely hangsúlyozza, hogy *a versenytárgyalásoknál nem a legolcsóbb, hanem a legreálisabb ajánlatokat kell figyelembe venni.*

Nyilván ezek a megfontolások érlelték meg azt a kitünő módszert, amely a kövezési munkák versenytárgyalásánál most első izben érvényesült. A kiirásoknál nem hagytak homályos pontokat és a kalkulációt nem bizták az irrealitásokba menekülő konkurrens törekvések véletlenjére. A II. ügyosztály pontos tabellákat készített, amelyek a legnagyobb mértékben precizirozott különböző kövezési munkáknak a főváros által pontosan kikalkulált egységárait tüntetik fel. Itt mindenre gondoltak, még a fuvarbérek realitására is. Megállapitották továbbá a segédmunkások kötelező minimális órabérét is, még pedig 36 fillérben, ami

a tavalyi munkabérekhez képest 10.5%-os emelkedést jelent.

Az ügyosztály tehát eleve gondoskodott a segédek szociális érdekeiről is. De előirták azt is, hogy

minden vállalkozó köteles alkalmazni egy munkanélküli mérnököt is,

akinek a fizetése szintén szerepel a kalkulációban.

Végül pedig a legnagyobb mértékben igyekezett az ügyosztaly arról gondoskodni, hogy ne csak egyesek jussanak munkához, miközben masok elvérzenek, hanem egyenletesen lehessen felosztani a munkát. Az eddigi tiz kerület helyett 13 kerületre irták ki a versenytárgyalásokat és olyan munkamennyiségeket irtak elo, hogy

egy-egy vállalkozó 50.000 pengőnél nagyobb megbizatáshoz ne jutnasson.

Ezzel biztositották azt, hogy ennek a jelentős szakmának olyan régi, kiváló, megbizható és ismert reprezentansai is munkához jussanak, akik az utóbbi esztendőkben nem egyszer lemaradtak az árromboló konkurrencia következtében a közmunkákról.

A kiirási módszer reformjának meg volt az az üdvös hatása, hogy az irrealitások nyomban és szemmel láthatoan feltüntek. Az idén nem lehetett homályos és eleggé pontosan körül nem irt tételeknél becsempészni az ajánlatba a munka rovására menő irrealitást, az idén a főváros pontos kalkulációja folytán

a nebany irreális ajánlatról rögtön kitünt, hogy hol van a kutya eltemetve.

Ha ugyanis elismerjük annak szükségességét, hogy a kövezőmester családja fenntartásához igényt tarthat 250—300 pengős havi jövedelemre, tehát egy nagyon szerény életnivóra, akkor már nyilvánvaló, hogy a nagyrészt 20—30.000 pengőre szóló megbizatásoknál legfeljebb 6—7%-os haszonra számit, ami pedig még csak tisztességes polgári haszonnak sem nevezhető, olyan kicsi. Nyilvánvaló, hogy erre az egész kis haszonra minden becsületes iparos, aki a segédek százainak nyujt megélhetést, mindenesetre igényt tarthat. Aki tehát jelentékenyen megkontremináita a főváros által megszabott egységárakat, *az vagy elszámitotta magát, vagy egyszerüen vállalja az anyagi összeomlás kockázatát csak azért, hogy valamelyik társától elvegye a kenyeret.*

Tény az, hogy ilyen irreális ajánlattevő az idén vajmi kevés akadt. A beérkezett 192 ajánlat között 16 szabálytalan volt, maradt tehát 176 érvényes ajánlat. Ezek között azonban mindössze 49 volt olyan, melynél a vállalkozó a főváros egységáraira 4—5%-nál nagyobb engedményt ajánlott fel.

127 ajánlattevő, vagyis 72%, ennél kisebb engedményt ajánlott fel, igy tehát ezt az imponáló többséget kell elfogadni reálisnak.

Mindezek szerint valószinünek látszik, hogy a kiirásnak és az elbirálásnak ez az újabb módja megnyugvást fog kelteni a kövezőszakmában és a viszonyok javulásával az igy kialakuló gyakorlat módot nyujt arra, hogy ez a régi érdemes szakma ismét talpraálljon és a magyar kézműiparban elfoglalja azt a tekintélyes poziciót, amelyet a multban mindig betöltött.

— A másik, látszólag kisebb jelentőségü, de lényegében igen fontos dolog, amiben a kormány beavatkozását kérjük:

a füstölthús-félék előállításának megrendszabályozása.

A vegyészeti intézet és a főváros közélelmezési hatóságai már többizben felhivták a belügyminisztérium figyelmét a füstölthús-félék konzerválásánál tapasztalt állapotokra. Az egyes húsiparosok az utóbbi időben túlzott mértékben rákaptak a füstölthúsáruk, a kolbászfélék salétromozására, ami

az egészségre meglehetősen veszedelmes eljárás.

Nincs is rá szükség, mert más, *kevésbé ártalmas anyagokkal pótolni lehet a salétromot*, amelynek alkalmazása csak azért előnyös, mert élénk piros szint ad a húsféléknek és

a régi, esetleg romlott áru is megtévesztően frissnek látszik.

A salétrom azonban veszedelmes vérméreg, amelyet a magyar gyógyszerkönyv szerint is csupán bizonyos betegségeknél és csakis szigorúan előirt mennyiségben szabad a szervezetbe juttatni.

A fővárosi vegyészeti intézet, a tisztifőorvos és az Országos Közegészségügyi Intézet egybehangzó véleménye alapján most sürgetve és ismételten kérik, hogy a füstölthúsáruk és kolbászfélék pácolásánál a salétrom alkalmazását szabályozza a kormány és a salétromos eljárással járó egészségi veszedelmekre való tekintettel, szüntesse meg az e téren tapasztalható jogbizonytalanságot.

A GFB-gyár leépít

Szélnek bocsátja jobb javadalmazásu alkalmazottjait

A GFB-gyár mindenható tulajdonosának le kellett mondania arról a kedvenc gondolatáról, hogy összes alkalmazottait elbocsássa. Erre a merész lépésre tudvalevőleg az a körülmény indította *Fekete* J. Jakabot, hogy adóilletékeit a bizottság módosította és jelentéktelen tételekkel emelte a közteherviselés mértékét. A nagyhangú fenyegetésből azonban csendes meghunyászkodás lett abban a pillanatban, amikor *a kereskedelmi kormány öklöt mutatott és a GFB-üzem munkásai az átélt hallatlan izgalmak után tovább folytathatták munkájukat.*

A szabotálásnak ez a ritka műfaja tehát nem sikerült és most, úgy látszik,

más vonatkozásban kezdik meg a leépitést a GFB Pók-áruházaiban.

A városi detail-üzletekben alkalmazott munkaerők felcserélése kezdődött meg az elmult hetekben és folytatódik tovább mindaddig, amíg *Fekete* J. Jakab a maga számításait meg nem találja. Tudni kell ugyanis hogy a *Pók-áruházak* alkalmazottainak és kiszolgálószemélyzetének jelentékeny része

havonta 30 pengős fizetést húz Fekete J. Jakab jóvoltából,

az árukkal túltömött üzletek felelős vezetésére azonban *már néhány száz pengős alkalmazottakat kellett szerződtetni.* A takarékoskodás és az elbocsátás tehát itt kezdődik és olybá tünik, *mintha Fekete J. Jakab most akarná beváltani azt a fenyegetését, hogy alkalmazottait leépíti.* A közelmultban szélnek eresztette a Lipót-körúti, Erzsébet-körúti és Rákóczi-úti Pók-üzletek vezetőit, most pedig az oktogontéri áruház üzletvezetője kapta meg a felmondólevelet. A GFB ismeretes botránya után sokan azzal igyekeztek *Fekete* J. Jakab minősíthetetlen merényletét szépíteni, hogy számos alkalmazottat tart el és egzisztenciáknak biztosit megélhetést, most azonban úgy látszik, ez *a javára szolgáló tétel is összezsugorodik.*

A GFB-alkalmazottak elbocsátása és Fekete J. Jakab jövedelmeinek alakulása között egymással ellentétes összefüggés áll fenn,

mert a vámvédelmet teljesen kihasználó és egyéb állami kervezményeket élvező GFB-gyár változatlanul vámszedője a konjunkturának. Az illetékes hatóságok bizonyára felismerik *Fekete* J. Jakab ténykedésében a jogtalan eljárást és kellő időben figyelmeztetik a dúsgazdag vállalatot az *egzisztenciák megsemmisítésére irányuló tevékenységének abbahagyására.*

Megrendszabályozni kívánja a főváros a húskonzerválás visszaéléseit

A városháza is szerepet kér az irányított mezőgazdaságban

A közeli napokban két nagyfontosságú felterjesztést intéz a főváros a földmivelésügyi illetve a kereskedelmi miniszterhez. Mind a két felirat egyaránt közelről érinti úgy a gazdasági életet, mint a fogyasztóközönséget. Az első felterjesztés *az irányított gazdálkodással* kapcsolatban kívánja megvédeni a fővárosi lakosság érdekeit, a másik pedig *a füstölt húsárukkal üzött visszaélések* kiszorítását célozza.

A két nagyjelentőségü akcióról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A mezőgazdasági érdekeltségek kezdeményezésére életbeléptetett irányított gazdálkodás, amely eddig a gabonaboletta, a tejforgalom korlátozása, a **cukorrépa és a cukortermelés kontingentálása,** a szeszértékesítő központ, valamint a különböző exportszindikátusok felállításában nyilvánult meg, legújabban ismét megszaporodott három olyan intézménnyel amelyek a fogyasztókat közelről érintik. *Ezek a tüzifaforgalom, a fűszerpaprika és a lenolajtermelés korlátozására vonatkozó új rendelkezések.* Nyilvánvaló, hogy az irányított gazdálkodásra ilymódon való kifejlesztése a fővárost kétirányban is közelről érinti.

Egyrészt a főváros ipara és kereskedelme szempontjából, másrészt a fogyasztóközönség életszükségletei tekintetében.

A főváros felterjesztésében azt kéri, hogy a tervbevett intézkedések előzetes tárgyalásaiba Budapest képviselőit is bevonják és tegyék lehetővé, hogy a székesfőváros a tervezett további intézkedésekről előzetes tájékozást szerezhessen, hogy a saját érdekeiről idejében gondoskodhasson.

INDORG szervez!
ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 Telefon: 16-1-27

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Önálló pavillonban szerepel a főváros a Nemzetközi Vásáron

A főváros évek óta szerepel a gáz és villamos művek propaganda-pavillonjaival a Budapesti Nemzetközi Vásáron, a tavalyi tárlaton pedig bemutattak egy kisebb jelentőségű és hatásában sem expanziv erejű fürdő- és idegenforgalmi csoportot. Mindez nem reprezentálta méltóan és kifejezően a magyar fővárost a vásár sok tizezer vidéki és külföldi látogatója előtt. Ez a körülmény arra indította a vásár rendezőbizottságát, hogy önálló, külön fővárosi pavillon kiállítását ajánlja a főváros vezetőségének, ahol bemutatnák a magyar főváros utolsó másfél évtizedének alkotásait: képekben szobrokban, modellekben, tervekben, grafikonokban, táblázatokban. A polgármesternek tetszett a gondolat és utasítására *Babarczy* István báró főjegyző, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője körlevélben megkérdezte az összes ügyosztályokat, intézményeket és üzemeket, hogy milyen anyaggal szerepelhetnének a főváros pavillonjában. A válaszok a napokban már beérkeztek.

A *Fővárosi Hirlap* érdeklődésére

báró Babarczy István dr.
főjegyző

munkatársunknak a tervbevett kiállításról ezeket mondotta:

— A terv nemcsak a főváros vezetőségének rokonszenves, hanem úgy látom, a beérkezett válaszokból, hogy azt általánosan tetszéssel fogadták és az a meggyőződésem, hogy valóban impozáns anyagot lehetne kiállítani. A napokban referálok ebben az ügyben a polgármester úrnak, azután alakul ki, hogy megvalósítható lesz-e a Nemzeti Vásár pavillonja. E pillanatban határozott választ még nem adhatunk. Az üzemi-, idegenforgalmi- és fürdőcsoport szerepeltetése azonban a tervezett pavillontól függetlenül, természetesen megvalósításra kerül.

Babarczy főjegyzőtől ezt a felvilágosítást kaptuk, értesülésünk szerint azonban már dolgoznak a kiállítási pavillon tervein. Többféle megoldásról van szó, előtérben azonban az a lehetőség van, hogy állandó jellegű pavillont létesítenek, amit máskor és más célra is felhasználhatnak.

A Berlini Viktoria filléres tranzakciója

A közelmult napokban általános feltünést keltett egy reklámszerű közlés, amely olyan hangon jelentett be egy tranzakciót, mintha legalábbis *száz millió angol font sterling* mozgósításáról volna szó. Bizonyos közlemények adták hírül az ország egész nyilvánosságának, hogy *az egyik külföldi biztosító budapesti képviselete 150.000 pengőt kihelyezett elsőhelyű jelzálogkölcsönként budapesti ingatlanokra.* Ez a nagyképű bejelentés közgazdasági körökben *derűs mosolyt* váltott ki, mert ha ilyen, az általános forgalomban *filléresnek* mondható tranzakciókat a közgazdasági intézmények naponta bejelentenének, úgy kevés volna a közgazdasági hírszolgáltatás területe a különböző kihelyezések ismertetéséhez.

Az értelmetlen reklámtrükk ilymódon inkább szánalmat, mint elismerést aratott,

a közönség körében azonban *felháborítónak tartják, hogy a kölcsönigénylő üzleti titkai miként kerülnek a piacra.* Általánosságban a kölcsönigénylő közönség nem szeret kirakatba kerülni, mert a dolog természetéből kifolyólag ilyen irányú tranzakciói nem valók a nyilvánosság elé, olyan kérkedő modorban beállítva, amelyik megérdemel minden megrovást.

A *Fővárosi Hirlap* információi szerint a nagy feltűnést keltő, egyébként mulatságos közlést,

a Berlini Viktoria Biztosító részéről hozták nyilvánosságra

és ezzel útmutatást adtak ahhoz, hogy *miképpen kell a biztosítási üzlet komolyságát aláásni és megbontani a magyar biztosítási közönség eddigi kritikáját.* Mindenki előtt nyílvánvaló, hogy az ilyen filléres tranzakciók nem valók a közvélemény elé és ha a Berlini Viktoria diesekedni akar, úgy ezt megteheti az évvégi mérlegében, ahol kötelessége beszámolni a díjtartalékok elhelyezéséről. Ez az eljárás azonban komolytalan mozsárdurrogtatás, amely nem imponál, hanem nevetésre hangol.

Itt említjük meg, hogy *Rózsa* Rezső, a berlini Viktoria Biztosító budapesti expoziturájának vezetője

a közelmultban Berlinben járt.

A berlini anyaintézet „gleichschaltolt" vezetősége árja tekintettel hallgatta végig a budapesti intézmény vezetőjének jelentését, aki *rövid ottartózkodás után Budapestre visszaérkezett és szakmakörökben elterjedt hírek szerint utipodgyászában magával hozta az állásáról történt felmentést.*

Senn Ottó a MÁV elnöke. A minisztertanács határozata alapján március 1-én nyugdíjba vonult *Samarjay* Lajos, a MÁV elnöke, aki hosszú éveken keresztül vezette ezt a hatalmas intézményt. Utóda ebben a díszes pozicióban *Senn* Ottó dr. miniszteri tanácsos, a MÁV eddigi elnökhelyettese, akinek kinevezése *mindenütt általános rokonszenvet és örömet váltott ki. Senn* Ottó több mint tíz évvel ezelőtt került át az Államvasutak kereskedelmi főosztályának vezetését és széleskörű tudásával lehetővé tette az *állandó vasúti díjszabási bizottság* működésével a vasút és a gazdasági érdekképviseletek közötti szoros együttműködést. Ezt követte a *magyar vasúti díjszabásnak modern alapokra való helyezése,* valamint azoknak a kérdéseknek a megoldása, amelyek évek során felmerültek, közöttük az *automobilfuvarozás versenyének* szabályozása. A mai súlyos viszonyok között óriási nyeresége az Államvasútnak *Senn* Ottó értékes irányító munkássága, mert bizonyos, hogy a *MÁV az üzemi politika szükebb látókörén túlmenően a közgazdasági érdekeket fogja elsősorban szolgálni.* Koncepciós elgondolásai már a multban is érvényesültek a közösség javára és bizonyos, hogy azok a hallatlan értékek, amelyek a MÁV-ban jelképeződnek, gyarapodnak *Senn* Ottó kormányzásának megindulásakor. A MÁV új elnökét megbecsüléssel és méltán megérdemelt bizalommal köszönti a közvélemény, a társadalom és az egész gazdasági élet.

Hazai Bank Rt. igazgatósága *Szécsi* Pál elnök vezetésével tartott ülésében megállapította az 1933 zárószámadásait. A mérleg 345.843.49 P (a múlt évben 422.772.68 P. nyereséggel zárult, miután leírásokra az előző évi 200.871.06 P-vel szemben 263.506.04 P fordittatott. Elhatározták, hogy a közgyülés elé oly javaslatot terjesztenek, mely e nyereségből *részvényenként a tavalyival azonos 1 P osztalék fizettessék. A váltótárca* 16,838.240.43 P volt az előző évi 17,062.303.93 P-vel szemben. *Az intézettel évtizedek óta összeköttetésben álló vidéki pénzintézetek leszámitolási hitelei, ezek különleges helyzetére való tekintettel, — csorbitatlanul fenntartattak.* Az *adósok* tételénél az értékpapirokra folyósított előlegek 1,078.368.65 P és a *nyilt hitelek* 5,225.611.13 P az előző évben hasonló cimeken kimutatott 1,127.477.19 P, illetve 5,521.160.22 P-vel szemben csökkenést mutat, viszont az *egyéb fedezetek mellett nyujtott hitelek* az előző évi 9,381.174.94 P-ről 9,983.459.86 P-re *emelkedek.* Az intézetnek módjában volt a piacnak *új hitelekkel* is rendelkezésre állania. Úgy a *betétkönyvekre* elhelyezett 8,629.934.57 P-ben kimutatott, mint a folyó- és csekkszámlán kezelt 13,100.946.53 P-vel szereplő betétek tételénél a tavalyi 8,219.513.63 P, illetve 12,598.154.26 P-vel szemben a bank ügyfélkörének növekedésével kapcsolatosan *örvendetes emelkedés* mutatkozik. A betétek és hitelezők összegének bármikor mobilizálható aktivákkal való egybevetése ezúttal is *kedvező mobilitásról* tesz tanuságot. *Rapoch* Jenő vezérigazgatói működésének eredménye teljes mértékben igazolja a várakozásokat, amelyeket az új vezetéshez fűzött a pénzügyi világ.

Magyar-Olasz Bank Rt. 1933. üzletévi mérlege leírások, belső tartalékolások után *1,030.452-47 P nyereséget* mutat fel. Az igazgatóság az e hó 19-i közgyülésnek javasolni fogja részvényenként 1.50 P, összesen 600.000 P osztalék kifizetését. Úgy takarékbetétkönyvekre, mint a folyószámlán elhelyezett betétek összege az előző évivel szemben *emelkedést* mutat; a takarékbetétek 35,216.894.06 P (1932-ben 34,512.002.79 P), a folyószámla betéteinek összege 35,310.903.63 P (1932-ben 35,104.805.86 P) összesen 70,527,797.69 P, az előzőévi 69,616.808.65 P-vel szemben. Váltótárca 50,453.533.19 P (előző évben 51,022.750.20 P) alig változott. Adósok tétele 31,337.893.44 P-re csökkent (az előző évi 37,495.617 P-vel szemben). Lényegesen (4,653.325.21 P-vel) csökkentek a nem betétjellegű kötelezettségek. Értékpapirok és érdekeltségek 3,134.382.96 P-vel szerepelnek. Jelzálogkölcsönök 31,696.687.63 P-re csökkentek. A bank mobilitását szem előtt tartva, hosszabb lekötöttséggel járó befektetésektől 1933-ban is tartózkodott az intézet, viszont a termelés érdekében szükséges, valamint a kereskedelem és exporttevékenység fokozását elősegítő hitelekkel nagyobb mértékben állott ismét a gazdasági élet rendelkezésére.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága megállapította 1933-i mérlegét, amely *904.722.68 P tiszta nyereséggel zárult* az előző évi 175.552.17 pengővel szemben. Az intézet igazgatósága, tekintettel az általános gazdasági helyzetre, az idén is azt fogja javasolni a közgyülésnek, hogy *az osztalék fizetése mellőztessék.* Az elmult év üzletmenete az gazdasági válság ellenére kedvezőbb képet mutat, ami az intézet mérlegében a tiszta nyereség emelkedésén kivül abban jut kifejezésre, hogy a *takarék- és folyószámlabetétek* 994.338.36 P-vel emelkedtek és az év végén 12,765.533.77 P-t tett ki. A hitelezők összege 2,108.999.17 P-vel csökkent és 1933 végén 9,832.114 P-re rúgott. A kinnlevőségek jelentékeny intern leirásán kivül az eredményszámlán nyiltan leirt 124.727.30 P-t. A tiszta nyereség felosztására a közgyülésnek azt javasolják, hogy *adassék 150.000 P a vállalati nyugdijpénztárnak.* 25.000 P fordittassék a tartalékalap növelésére, 10.000 P-t juttasson az igazgatóság a tisztviselői jóléti intézményeknek, *a fennmaradó 119.722.68 P pedig vitessék át az 1934. üzletévre.*

Magyar Országos Központi Takarékpénztár *Metzler* Jenő dr. elnöklete alatti közgyülésén elhatározta, hogy 722.439.48 P nyereségéből, úgy, mint az előző évben, egy pengőt fizet osztalékul. Tartalékba 1000.000 P-t helyez, 409.655,31 P-t, mint nyereségeredményt, az 1934-i számlájára vezetnék át. Az igazgatóságba, mint új tag, Hans *Dietler* választatott meg. *Körmöczi* Zoltán dr. főorvos és *Wenczel* Árpád dr. kormányfőtanácsos, részvényesek méltatták az elismerésreméltó eredményt, rámutatva, hogy *a takarékpénztár az általános üzleti stagnáció közepette is olyan eredményt ért el, mely nem maradt mögötte az előző évinek.*

Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt megtartott 66-ik közgyülése megállapította az 1933 zárszámadásait és a lefolyt üzletévre részvényenként *egy pengő osztalék* fizetését határozta el. A felügyelőbizottságba gróf *Hoyos* Józsefet, *Sivó* Jenőt és *Szabó* Károlyt választották meg.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár részvénytársaság folyó évi március hó 3-án megtartott rendes évi közgyülése az 1933. évre részvényenkint 6 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények folyó évi március hó 5-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-u. 17.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A kerületi utak karbantartásához szükséges útburkoló kőanyag szállítására ajánlatot tettek: Badacsonyi bazaltbánya, Dunántúli Mész-, Tégla- és Kőipar, Fábián és Katinics, Sághegyi bazaltbánya, Somoskői bazaltbánya, Zinner Manó, Frank István, Kollmann Árpád, gróf Wenckheim József uradalmi kőbánya, Mikácsy Testvérek, Szandai gránitkőbánya, Inóczi bazaltbánya, Hubertus kőbánya, Nagymaros—remetevölgyi andezitbánya, Solymosi és Farkasmályi kőbánya, Északmagyarországi kőbánya, Klauber és Vajda, Böhm Gyula, Schaffer Antal, Amon Antal és Fiai, ifj. Ritter Antal, Budavidéki Egyesült Kőbányák, Fleischmann Antal, Szobi kőbánya, Urikány-Zsilvölgyi kőszénbánya.

Az élelmiszernagyvásártelep részére szükséges ipari vizszürőberendezés szállítására pályáztak: Kurtz Rt., Bárca Lajos, Bulicsek és Társa, Tóth Imre és Társa, Rietschel és Heneberg, Cross Charles & Lawis.

A központi csatornaszivattyútelep részére szükséges szerszámok szállítására pályáztak: Durai Nándor, Salgó Imre, Bárdos Dezső, Severlay Rt., Schopper J. G.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkára a Rudas-fürdő kazánházának építésénél. Ajánlat tehető március 27-én d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Négy drb használt gőzkazán árverésen történő megvásárlására. Ajánlat tehető március 12-én déli 12 órakor, a Vízművek igazgatóságánál, Reáltanoda-u. 1—3. III. em. 31.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DÁCSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

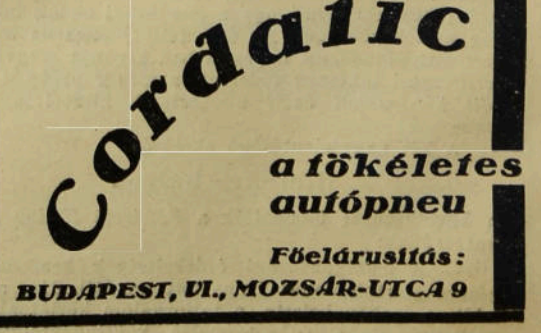

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. március 14. 11. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nincs meglepetés

Már egészen különös színben látjuk a dolgokat, ha visszatekintünk azokra az eseményekre és azokra az izgalmakra, melyek az új fővárosi törvényjavaslat tervének nyilvánosságra jutásakor lejátszódtak. Igaz, hogy sok víz lefolyt azóta a Dunán, igaz, hogy a javaslatban és a javaslat körül is sok minden megváltozott, de végeredményben jólesik látni *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nyugodt alakját és hallani megnyugtató, tiszta szándékokat sugárzó beszédét, amikor a javaslat általános vitáját felszólalásával befejezte. Ha nem a sajtó rapszodikus híradásainak izgalmai között jutott volna tudomásunkra a kormány tervezete, hanem a belügyminiszter maga mondta volna el azzal a férfias nyíltsággal, államférfiúi komolysággal, amellyel most hallottuk beszélni, talán sokminden másként történt volna. De az is lehetséges, hogy így volt jobb. Hiszen senki sem tagadhatja, hogy az elvek csatájából, az izgalmak tűzéből kerültek ki mindig a világtörténelem során is a legjobb eredmények. A polgárság javát szolgáló intézkedéseknek meg kell vívniok a maguk harcát a közélet fórumán.

És mégis jólesett hallani a belügyminiszter szavából mégegyszer és még aláhuzottabban, hogy sem az alkotmány, sem az autonómia nincsen veszedelemben, hogy ez nem pártpolitikai harc, hanem harc a pártpolitika ellen és érezni a belügyminiszter beszédéből, hogy a nagy világégés közepette még mindig szebb és jobb a csöndes reformok hámjával befogni magunkat a kor száguldó szekerébe. És jólesik olvasni a *Fővárosi Hirlap* mai számában a belügyminiszterrel folytatott beszélgetést, amelyből most már megtudhatja Budapest polgársága, hogy a törvény végrehajtásánál, hogy a szanálási tervnél nincs több meglepetés. Csöndben folyik az adatgyűjtés, készül a tervezet, amelyet bizonyára lesz érzéke a kormánynak olyanformában végrehajtani, hogy Budapest világvárosi nívója ne szenvedjen csorbát, hogy nagyszerű szociális, egészségügyi és kulturális intézményei el ne sorvadhassanak.

De még egy meglepetésnek a lehetőségét is elhárítja *Keresztes-Fischer* belügyminiszter a *Fővárosi Hirlap*-nak adott nyilatkozatában. Nem éri Budapest polgárságát meglepetés ott sem, ahol nagyrabecsült, minden tiszteletet megérdemlő, népszerű, munkás főtisztviselői kara dolgozik. Előrelátható volt, hogy vak hirek azok, amelyek tisztújításról beszéltek. A főváros lakossága, ha meghallotta ezeket a szorgalmasan terjesztett hireket, csak csodálkozva nézhetett velük szembe. Miért és kinek volna szüksége itt tisztújításra, mikor a főváros polgármestere, alpolgármesterei és főtisztviselői kara minden oldalról, a kormány részéről csak úgy, mint a polgárság részéről a legnagyobb megbecsülésben részesül. Ezek az emberek küzdöttek, dolgoztak, teremtettek, alkottak és kiérdemelték mindenkinek a bizalmát. Nemcsak a logika bizonyítja azt, hogy nincs szükség tisztújításra, de bizonyítja maga az új törvény is, amelyben ilyesmiről szó sincsen. Végül pedig itt van a belügyminiszter autentikus nyilatkozata, amely ezen a téren is meghozza azt a megnyugvást, amelyre szükség van akkor, amikor egy új törvény egészen új feladatait kell megvalósítani valakiknek. Vajjon kik lehetnének ezek a valakik? Csak azok, akik eddig is becsületesen, nagyszerű eredményekkel sáfárkodtak a városházán és akiknek kijár a polgárság tisztelete és megbecsülése, de egyben hálája is.

Vezető állásokban nem követi tisztujítás a fővárosi törvény életbeléptetését

A polgármester, az alpolgármesterek és a választott főtisztviselők az új törvény alapján látják el adminisztrációs tisztüket — Az 1934 évi költségvetés sorsa — A szanálási tervezet nem fog meglepetést kelteni

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a javaslat általános vitája után nyilatkozott a Fővárosi Hirlapnak

Két hetes vita után lezáródott az országgyűlés képviselőházában az új fővárosi törvényjavaslat általános megbeszélése. Most már a részleteken van a sor. Az általános vitát *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter zárta le nagyhatású, bár kemény kritikát tartalmazó, de objektív és éppen ezért megnyugtató beszédével.

A belügyminiszternek magának volt módjában megállapítania, hogy az az izgalom és nyugtalanság, amelyet ennek a törvényjavaslatnak híre keltett, részben a bizottságokban folyt eszmecsere revén lehiggadt, részben pedig elült a törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása alatt. A belügyminiszter megállapítása teljesen helyes, de természetes is, hogy leghiggadtak a kedélyek, amikor a miniszter maga igen nyomatékosan kifejezésre juttatta, hogy

a magyar kormány sohasem fogja magát arra elhatározni, hogy az alkotmányt megsértse, vagy azzal szemben járjon el.

Rendkívül érdekes volt és minden oldalon megértésre talált a belügyminiszternek a mai korszellemről tartott fejtegetése. *Keresztes-Fischer* Ferenc nem az az államférfi, aki szóvirágokkal és frázisokkal akarja a feketét fehérnek feltüntetni, hanem az a politikus, aki nyíltan rámutat cselekedeteinek a korszellemből való sarjadására. Ez a kor, a miniszter szerint, de minden józan ember szerint is, ma még be sem látható, mélyreható társadalmi és politikai átalakulásnak a kora, az államok küzködnek a forradalmak és a diktatúrák között,

ez a kor tehát nem a szabadságjogok túlságos kiterjesztésének, hanem inkább a főhatalom és az állami tekintély erősítésének a kora.

Ilyen körülmények között egy ilyen világalakulatban, mint amilyenben ma élünk, *a belügyminiszter javaslata még mindig erőteljes ragaszkodást jelent a régi tradiciókhoz, védelme az alkotmánynak és lehető kiküszölője a pártpolitikának.*

A belügyminiszternek ez a fejtegetése mély hatással volt a képviselőházra, amely immár megnyugodva várja, hogy az új törvény végleges formát öltsön a részletes vita során.

És mi lesz azután? Ez az a kérdés, amely ma már nemcsak a politikusokat, nemcsak a városházát, de Budapest polgárságát is erőteljesen érdekli.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt nagy beszédének elmondása után beszélgetést folytatni *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel.

Első kérdésünk azokról az elterjedt és ellenőrizhetetlen hírekről szólott, amelyek a főváros tisztviselőinek további sorsával foglalkoznak.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter

válasza igen határozottan így hangzott:

— Teljesen téves az a felfogás, mintha az 1930. évi XVIII. törvénycikk módosításáról szóló törvényjavaslat törvényerőre való emelkedése után és a kiadandó végrehajtási utasítás alapján a főváros vezető tisztviselőinek állása megszünne és ezen az alapon tisztújításra lenne szükség. Erről szó sincs. Ilyen rendelkezés a javaslatban nincs, tehát nem is következhetik be.

— A polgármester, az alpolgármesterek és a törvényhatóság által választott főtisztviselők mindaddig hivatalukban maradnak, amig megválasztásuk időtartama le nem jár, illetve amig megbizatásuk érvényben van. Tisztújító közgyűlés tehát csak akkor lesz, amikor ezeknek a főtisztviselőknek a mandátuma lejár. Addig is azonban az autonómia közigazgatásának vezetői az új törvény alapján látják el az adminisztrálás teendőit. Ez fog történni és semmi más.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte a belügyminisztert, hogy mi lesz a sorsa a főváros 1934. évi költségvetésének, amelyet a most még érvényben lévő 1930. évi XVIII. törvénycikk szerint április 1-ig jóvá kell hagynia. A törvényes határidőre meg lesz-e a jóváhagyás?

— Egyelőre — felelte a miniszter — szándékosan vártam és ezideig nem irtam alá a költségvetést, mert bizom abban, hogy a törvényben előirt terminusig életbe tudjuk léptetni az új törvényt és már annak az alapján tudok intézkedni. Amennyiben április 1-ig még sem lépne életbe a fővárosi novella, akkor még a régi törvény alapján intézkedem. Megtörténhetik, hogy jóváhagyom a költségvetést azzal a kikötéssel, hogy ha életbelép az új törvény, annak intézkedéseit a költségvetés végrehajtásánál irányadónak kell tekinteni.

Itt meg kell jegyezni, hogy miután az országgyűlés ezentúl 12 órás üléseken tárgyalja a javaslatot és ülést tart azokon a napokon is, amelyeken rendszerint pihenni szokott, valószínű, hogy egy hét alatt már a felsőház bizottsága elé kerülhet a fővárosi törvény. Politikai körökben természetesen számítanak arra, hogy a bizottsági vita lezajlása után a felsőház egykét nap alatt végez a javaslattal, úgy hogy *az új fővárosi törvény a Ház húsvéti szünete előtt törvényerőre emelkedhetik* és a kormány már az új törvény alapján hagyja jóvá az 1934. évi költségvetést.

Az érdeklődés középpontjában e kérdések mellett legfőképpen az a tervezet áll, amelyet a belügyminiszter a főváros szanálására dolgoz ki

és amelynek végrehajtásával a főpolgármestert kívánja megbízni. A tervezet elkészítéséhez szükséges adatokat most gyüjtik a főpolgármesternél.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte a belügyminisztert: *nem kelt-e majd meglepetést ez a tervezet éppen úgy, mint annakidején a fővárosi törvényjavaslat keltett?*

— Nem, — válaszolt a miniszter — ellenkezőleg, meggyőződésem, hogy ez a tervezet megnyugvást fog kelteni, mert annak nyilvánosságra hozatala előtt az egész tervezetet átbeszélem a fővárosi pártok vezetőivel. Ebből is látható, hogy nem készítek elő meglepetéseket.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter nagy összefoglaló beszédéből egyébként most már tökéletesen kialakul az új törvény jövendő képe, de rendkívül érdekesek azok a rugók és indítóokok, amelyek a belügyminisztert javaslatának megalkotására késztették.

Itt van mindenekelőtt a főpolgármester kinevezésének kérdése. A belügyminiszter szerint, miután a főpolgármesteri méltóságot az államfő hármas jelölése alapján választották meg, az eddigi főpolgármesterek nem voltak függetlenek a főváros törvényhatóságától. Megállapította a belügyminiszter azt is, hogy

a polgármester és főpolgármester állásainak betöltésénél nem lát autonómiasértést.

mert gondoskodni kellett minden időkre és minden körülmények között arról, hogy Budapest székesfőváros első tisztviselője és felelős vezetője azt az irányzatot képviselje, amelyet az államfő helyesel. *Jelentősége van annak, hogy nem a belügyminiszter, vagy a kormány erősíti meg a polgármestert, hanem az államfő,* aki pedig minden politikai szemponton felül áll.

Lesznek az új törvénynek hézagai is, amelyeket a belügyminiszter azonban önként hagy nyitva. Igy a választott bizottsági tagok kerületenként való elosztása és az ajánlások kérdése. Az az álláspontja ugyanis a belügyminiszternek, hogy

a fővárosi törvénnyel nem lehet elébe vágni az országos választói reformnak,

amellyel egyformán kell ezeket a kérdéseket megoldani.

A törvényhatósági tanács megszüntetését azért tartja a belügyminiszter szükségesnek, mert az autonómia úgynevezett laikus szervei nem hivatottak arra, hogy az adminisztrációkat intézzék, hanem csak arra, hogy ellenőrizzék. A belügyminiszternek az a meggyőződése, hogy éppen

az autonómia gondolatának tesz szolgálatot, amikor a közgyűlésnek több beleszólást adott a főváros dolgaiba, mint ami eddig volt.

Azzal a váddal szemben, hogy a közgyűlés hatáskörének kiterjesztése révén a közigazgatás meglassúdik, a belügyminiszternek az a véleménye, hogy ha ez bekövetkeznék, még mindig van mód arra, hogy *megfelelő ügyrendi módosítással elejét lehessen venni az időpazarlásnak.*

A jövőben a polgármester fogja kinevezni a tanácsjegyzőket és a főjegyzőket is. Ennek megokolása az, hogy a polgármester most tényleg felelős vezetője lesz az autonómiának, óriási felelőssége és óriási hatásköre mellett biztosítani kell számára azt a jogot, hogy tisztán szakszerűségi alapon maga válassza meg munktársait.

A főváros üzemei a belügyminiszter szerint abszolút szakavatott vezetést kívánnak és ezt a szakavatott vezetést más kézben nem tudja megtalálni, mint egy arra hivatott felelős szakértő üzemvezető kezében. Éppen ezért *az üzemigazgatói állások betöltését nem a közgyűlésre, hanem a polgármesterre kívánja bízni.*

A sokszor sérelmezett 27. szakasz szükségességének nagyon érdekes magyarázatát adta a belügyminiszter, legfőbb argumentuma azonban az, hogy a fővárosnál olyan költségvetési hiányról van szó, amelyeket normális eszközökkel eltüntetni nem lehet.

Uj alapokra helyezik a főváros műszaki igazgatását

Az elavult rendszert a modern igényeknek megfelelően átdolgozzák

A főváros közigazgatásának megjavítását célzó racionalizálási munka március 1-én fontos fordulóponthoz ért. A polgármester elrendelte a műszaki közigazgatás reformjának előkészítését. A feladat elvégzését *Felkai* Ferenc főjegyző, a racionalizálás polgármesteri biztosa irányítja. A munka természetének megfelelően kiegészítették a racionalizálást előkészítő csoport személyzetét is. Eddig Felkai főjegyző mellett *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző és *Medviczky* Andor dr. fogalmazó dolgoztak, most az új munkakörre a polgármester beosztotta *Krencsey* Géza műszaki főtanácsost, *Bánóczy* Béla műszaki tanácsost, *Korontay* Alajos főmérnököt, *Pénzes* József műszaki főtanácsost, *Halászy* Ferenc segédmérnököt, *Horváthy* Béla, *Sztojanovits* Pál dr. és *Hetessy* Ferenc dr. tanácsjegyzőket, a kerületi mérnöki hivatalokból pedig *Andréjka* Árpád és vitéz *Becske* Kálmán műszaki tanácsosokat, továbbá *Mottl* János műszaki felügyelőt. Ez a beosztott személyzet a racionalizálási munka tartamára *egyéb hivatali teendők végzése alól mentesül.*

A műszaki igazgatás racionalizálásáról

Felkai Ferenc dr.
főjegyző

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros műszaki közigazgatásával szemben az utóbbi években meglehetősen sok kifogás merült fel. Ezért azonban korántsem hibáztathatók a tisztviselők:

az elavult rendszerben van a hiba.

A főváros műszaki igazgatása ugyanis nem tartott lépést Budapest rohamos és nagyméretű fejlődésével, de nem volt meg a kellő kontaktus a központi műszaki igazgatás és a kerületi hivatalok között sem. A mostani munkánk gerincévé elsősorban az adatgyüjtést iktattuk be. Mindenekelőtt a jelenlegi helyzettel kell pontosan megismerkednünk és csak azután tehetünk javaslatokat az újításokra vonatkozóan. *A munka kiterjed úgy a központi, mint a kerületi műszaki adminisztrációra.* Pontos adatfelvételeket készítünk a műszaki közigazgatás jelenlegi menetéről, a hatáskörök és munkakörök megoszlásáról, a központi és kerületi közigazgatás közötti kapcsolatról, az ügyek intézéséről, az ügyiratok, számlák kezeléséről, nyilvántartásáról.

Ezeknek az adatoknak a birtokában készítünk azután javaslatokat a műszaki közigazgatás egyszerüsítésére és észszerűsítésére.

Továbbá feladatunk az lesz, *hogyan lehet a legjobban és a legmegfelelőbben a racionalizálási feladatokat a gyakorlati életbe átültetni.* Ebben a nagy munkában a műszaki közigazgatás minden területét alaposan szemügyre vesszük és igyekezünk úgy átformázni, hogy a közönség indokolt kívánságai a jövőben fokozottan figyelembe vétessenek,

a panaszok megszünjenek

és a műszaki közigazgatás az *élet mai követelményeinek megfelelően átalakuljon.*

Rövidesen

elkészül a kerületi közigazgatás racionalizálására vonatkozó előterjesztés is.

Ennek az előmunkálatai már megtörténtek, az adatgyüjtést befejezték és *Flaxmayer* József tanácsjegyző a 700 nyomtatott oldalra terjedő anyaghalmazt már bemutatta *Liber* Endre alpolgármesternek.

Összeomlás veszélye miatt a polgármester elrendelte a koronázó Mátyás-templom tornyának sürgős lebontását

A főváros szakértői a mult év őszén megállapították, hogy a Mátyás-templom tornya életveszélyesen omladozó állapotban van. A tanács elrendelte a sürgős restaurálást és gondoskodott arról is, hogy a költségvetésben megfelelő hitelösszeg álljon rendelkezésre. A tornyot beállványozták és ez a művelet egymaga 30.000 pengőt felemésztett. A restaurálás vezetésével megbízott *Schulek* János műépítész a középítési ügyosztály mérnökeivel együtt hozzáfogott a torony pontos részletrajzainak elkészítéséhez és a restaurálás műszaki előkészítéséhez.

A munkálatok menetére vonatkozólag *Havlin* Károly dr. tanácsjegyzőhöz, a templomok és kegyurasági kérdések referenséhez fordultunk felvilágosításért, aki a következő felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A zord téli időjárás miatt a Mátyás-templom restaurálási munkája még nem indult meg. Egyelőre az előkészületeknél tartunk és csak a *beállványozott torony alapos átvizsgálása után volt megállapítható, hogy tulajdonképen milyen munkákra van szükség.* A vizsgálatnál kiderült, hogy

a terméskőből faragott toronysisak sokkal rosszabb állapotban van, mint azt hittük.

Részleges javításról szó sem lehet, *az egész toronysisakot le kell bontani és ujat kell építeni.* A számítások szerint ez 290.000 pengőbe kerül. A költségvetésben az idei munkálatokra megvan a szükséges fedezet és amint a kormányjóváhagyás lejön, a kőfaragó munkák vállalatbaadása késedelem nélkül megtörténik. A tornyon egyébként most, hogy az időjárás már megengedi, megkezdődött a munka.

A polgármester közbiztonsági okokból és az életveszélyre való tekintettel elrendelte az omladozó toronysisak azonnali lebontását.

Ez a bontás megkezdődött. *Az új torony a legjobb esetben csak a jövő nyárra készül el.* Természetesen, ez csak egy része a templom restaurálásának, az egész koronázó templom rendbehozása évekig tart és

az összes munkák elvégzéséhez 700.000 pengő szükséges.

Ebben az összegben viszont benne foglaltatik a központi fütés és a központi szellőztető berendezés elkészítése is.

Miután az ország első műemlékéről van szó, nem kétséges, hogy a főváros gondoskodni fog a szükséges költségek előteremtéséről.

Kilencvenöt esetben szüntették meg községélyes polgárok választojogát

Nincs politikai háttere a központi választmány határozatának

Irásos panaszt nyujtottak be a polgármesterhez a közelmultban a szociáldemokrata párt vezetői, amelyben azt kifogásolták, hogy *a kerületi előljáróságokon a segélyezettektől irásbeli nyugtát vesznek,* amelyet azután politikai célokra használnak fel. A fővárosi törvény ugyanis kimondja, hogy megszünik a választói jogosultsága annak, akiről megállapítható, hogy *közsegélyből* tartja fenn magát. A polgármester a beadvány alapján

vizsgálatot

rendelt el, amelynek eredményéről a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap:*

— A választásról szóló 1925. évi 26. törvénycikk felsorolja azokat a kizáró okokat, amelyek fennforgása mellett a választók névjegyzékébe felvett egyéneket *az ideiglenes névjegyzékből ki kell hagyni.* Az említett paragrafus akként rendelkezik, hogy a választójogból ki van zárva az az egyén, aki közjótékonyságból vagy közsegélyből él. Ezen az alapon a központi választmány a választók névjegyzékének kiigazitási munkálatai során *minden évben felkéri a kerületi előljáróságokat,* hogy mindazokról az egyénekről, akik az említett rendelkezés alá esnek,

nyilvántartó lapot készítsenek és azokat a központi választmányhoz tegyék át.

— A központi választmány irodája az előljáróságokhoz intézett átiratában hangsulyozta, hogy *csak azokról kell nyilvártartó lapokat kiállítani, akik közsegélyből élnek.* Ebből természetszerüen az következik, hogy azokról, akik csak *esetenként részesülnek közsegélyben, ilyen nyilvántartó lapokat nem szabad kiállítani.* Az előljáróságok kötelessége, hogy minden egyénről, akik kizárólag közsegélyből élnek, az ottani nyilvántartás alapján értesítést állítsanak ki. Ehhez azonban az érdekelt feleknek ez a kijelentése is szükséges, hogy

közsegélyen kivül egyéb jövedelmük nincs.

Tájékozódás céljából azt is tartalmazza a vizsgálati jelentés, hogy *az elmult év folyamán ilyen címen mindössze kilencvenöt egyént töröltek a választók névjegyzékéből.* A panasz tárgya tehát

nem helytálló,

mert *az esetenkénti segélyezettek továbbra is megtarthatják választói jogosultságukat.*

A polgármester legközelebb előterjeszti a vizsgálatról szóló adatokat, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy a szociáldemokrata párt panasza nem állja meg a helyét.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

Pénteken áttérnek a fővárosi törvényjavaslat részletes tárgyalására

A belügyminiszter meggyőző érvei nyomán elültek az izgalmak — Beszámoló a multheti általános vitáról

A fővárosi törvényjavaslat általános vitája pénteken befejeződött és elmondható, hogy a mindvégig magasnívójú tanácskozás méltó finálét kapott *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter zárószavaiban. A belügyminiszter másfélórás beszéde számszerű adatokkal és meggyőző tárgyilagos érvek felsorolásával mutatta ki, hogy *miért volt szükség a városháza gyökeres reformjaira.* Fejtegetéseit mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatták minden oldalról és mindinkább általánosabbá válik most már az a meggyőződés, hogy a szóbanforgó fővárosi reformnak semmiféle politikai háttere és célkitűzése nincsen. Ezt a valószínűséget mint tényt könyveltük el már akkor, amikor a belügyminiszter messzemenő méltányossággal számos „engedményt tett, anélkül, hogy a lényegben érintette volna a közérdek" orvoslás szándékát. A kormány a főváros vezetőségével és *az autonómiával képviselt pártokkal akarja a reformokat végrehajtani,* amelyek remélhetőleg erőgyarapodást és üdvös eredményeket hoznak Budapest életébe.

Az elmúlt héten *Csilléry* András nyitotta meg a vitát, aki hatásosan igyekezett kimutatni a fővárosi reform rendelkezéseinek téves voltát. *Tabódy* Tibor harcias hallgatóság előtt mutatott rá a törvényjavaslat szükségére, *Gál* Jenő pedig ellenzéki szemszögből boncolgatta a szőnyegen lévő javaslatot. *Eckhardt* Tibor kijelentette, hogy *nem lát a javaslatban alkotmánysérelmet,* hanem csak autonómiasérelmet. Elismeréssel emlékezett meg a városházi vezetőkről, akik

nagyon sok nehézséggel szemben biztosították Budapesten a nemzeti irányzat fennmaradását.

Becsületes munkával építették fel a nemzeti Budapestet és ez legnagyszerűbb közigazgatási munka volt. Le kell venni a kalapot — mondotta — azok előtt, akik *a leromlott gazdasági helyzetet komoly szociális munkával ellensúlyozták.*

Usetty Béla kijelentette, hogy első formájában nem fogadta volna el a tervezetet, módosított alakjában azonban hozzájárul. Nem tartja veszedelmesnek a javaslat ellen felsorakoztatott *politikai indokokat* és kívánja a legszigorúbb ellenőrzést. A 10 milliós költségvetési deficit nem hozza nehéz helyzetbe a fővárost, amely gondos és körültekintő pénzügyi irányítása folytán *megfelelő tartalékkal rendelkezik.*

A következő napon *Lányi* Márton hangot adott annak a felfogásnak, hogy a javaslattól a helyzet javulását várja. A kormány a lakosság érdekeinek előbbrevitelén dolgozik és a javaslatot is ennek az érdekében terjesztette a törvényhozás elé. Leszögezte a főváros nagy nemzeti jelentőségét és *elismerését fejezte ki Budapest kultúrája, egészségügyi és szociális fejlettsége fölött.*

Kozma Jenő

beszédét óriási érdeklődés előzte meg. Elismerte a belügyminiszter *teljes jóhiszeműségét* a javaslatnál, amely mögött

nincsenek titkos célok.

Kizárólag gazdasági kérdésekről és nem politikáról van szó. Válaszolt azokra a megállapításokra, hogy a fővárosi pártok *kompromisszumokkal dolgoztak,* ami azonban kényszerhelyzet következménye volt. Általános helyeslés kísérte azt a kijelentését, hogy a fővárosi pártok mindig a nemzeti irány megfelelő képviseletére törekszik. Sajnálattal emlékezett meg a törvényhatósági tanács megszüntetéséről, ami azonban nem jelenti az autonómia sérelmét. Ez a szerv jól működött és számos nagysikerű akciót hajtott végre. Hangoztatta, hogy

a pártokat az autonómia életéből kiküszöbölni nem lehet

és ezért a pártok helyzetét nem látja súlyosnak, ha a törvény életbelép. Az a meggyőződése, hogy az eredetivel szemben lényegesen módosított törvény *a főváros érdekeit fogja szolgálni.* Ezután a részleteket fejtegette nagy szakszerűséggel és sürgette a közgyűlésen az egyházak és a tanítóság képviseletét. Nem tartja közjogi sérelemnek, hogy a kormányzó nevezi ki a főpolgármestert, mert

a kormányzó a legmegnyugtatóbb biztosíték

ahhoz, hogy a főpolgármesteri szék betöltése nemzeti szempontoknak megfelelően fog történni. Foglalkozott gazdasági kérdésekkel és kimutatta, hogy a deficit nem okoz súlyos gondot, mert *a főváros pénzügyi vezetősége jó kezekben van.* Bízik a miniszterben, hogy a szanálási tervezet jelentősen megkönnyíti a háztartás továbbvitelét. Meg van győződve arról, hogy

a tizenhetes bizottság egyhangú véleményét a belügyminiszter honorálni fogja.

Meggyőződése szerint a belügyminiszter komolyan fogja fel a polgárság védelmét, amelyhez a maga részéről is segítő kezet nyujt.

Friedrich István a szanálási tervezet lényege iránt érdeklődött, majd humoros beszédben kritizálta az egyes rendelkezéseket.

Petracsek Lajos elmondotta, hogy a multban sokszor éles kritikát gyakorolt a főváros ügyeiről, de sohasem látott mást, mint *a pártok őszinte törekvését a hibák kiküszöbölésére.* Szemben az eredeti túlszigorú javaslattal, ezt megfelelőnek és elfogadhatónak tartja. Teljesen megbízik a belügyminiszterben, hogy a javaslat mögött nincs politika. Ugy látja, hogy

a súlypont a szakbizottságokra fog átmenni

és szükségesnek tartja, hogy *a polgármester kötelességszerűen tájékoztassa a bizottságokat.* Az új fővárosi törvényt új korszakot jelentő kapcsolatnak tartja a főváros és az állam között.

Kabók Lajos, *Mezei* Lajos után *Éber* Antal a javaslatot kísérletnek minősítette és általában *erélyesebb rendszabályokat kivánt a fővárosi háztartás rendbehozására.* Kifogásolta a pártpolitika túltengését és általában helyeselte a javaslat intencióit.

Az általános vita utolsó napján *Sárkány* Ernő a javaslatot az autonómia érdekében állónak minősítette. *Fábián* Béla pedig helyeselte a törvényhatósági tanács megszüntetését. Általában azonban aggodalmát fejezte ki az autonómia épsége miatt. *Strauss* István a fővárosi költségvetést bírálta. *Kéthly* Anna pedig a szociáldemokrata párt eddig végzett városházi munkáját ismertette.

Payr Hugó megállapította a javaslatról, hogy nélkülözi a politikumot és ezért *elismerés illeti a miniszterelnököt és a belügyminisztert.* Elismerte, hogy az önkormányzat nem lehet öncél, de

az autonómia fenntartása államérdek.

Akadnak hibák a fővárosnál, azonban e hibákat kiküszöbölték volna, mert ez a szándék fennáll a főváros vezetőségénél és a pártoknál egyaránt. Helytelennek tartja, hogy *csökkentették a törvényhatósági bizottság létszámát* és kérte a minisztert, hogy a javaslatnak ezt a rendelkezését változtassa meg. Polemizált *Éber* Antallal és

cáfolta a tisztviselői létszámra vonatkozó adatait.

Örömét fejezte ki, hogy az autonómia szükségét mindenki elismeri és hogy sikerült annak *felfüggesztése nélkül* a javaslatot átalakítani.

Homonnay Tivadar ugyancsak elismerte, hogy a kormánynak nincsenek politikai céljai. Hibáztatta a törvényhatósági tanács megszüntetését, mert ez nagymértékben a felelősség mellőzését hozza magával.

Ezután

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter

összegezte az elmondottakat és megállapította, hogy a sok izgalom és nyugtalanság elült és ma már senki sem beszél alkotmánysérelemről. Leszögezte a maga részéről is, hogy a kormány a magyar alkotmányt olyan szent dolognak tekinti, hogy *meggyőződése szerint, anélkül a nemzet nem tudott volna ezer esztendőt megélni.* Viharos helyeslés közben utalt arra, hogy a kormány sohasem fogja magát arra elhatározni, hogy az alkotmányt megsértse, vagy azzal szemben járjon el.

A belügyminiszter beszéde, amelyet érdemileg lapunk más helyén méltatunk, általános tetszést és megnyugvást keltett. *Pénteken kezdődik a javaslat részletes vitája, amelyet már tizenkétórás üléseken fognak tárgyalni.*

Hazautazásra ingyen vasútijegyet kapnak azok a vidéki munkások, akik a fővárosban nem jutottak munkaalkalomhoz

A kereskedelmi miniszter 2000 Máv jegyet bocsátott a főváros rendelkezésére — A polgármester újabb szigoru rendeletet adott ki a helybeli munkások alkalmazása érdekében

Néhány héttel ezelőtt a fővárosi gázgyár a szénszállítmányok kirakási munkálatait szűkebbkörű versenytárgyalás alapján olyan vállalkozóra bízta, aki vidéki munkásokkal dolgoztat. Ez a döntés a törvényhatóság előtt visszatetszést szült, mert az intézkedés száznál több budapesti munkáscsaládot megfosztott a kenyerétől. A gázművek vezetősége formailag törvény szerint járt el és minden bizonnyal a főváros jól megfontolt érdekei vezették, de közüzemnél nem szabad szem elől téveszteni a szociális szempontokat sem. A gázművek szénkirakási munkáinak odaítélésénél történt eset következtében a polgármester *ujabb szigorú rendeletben arra utasítja az üzemek és intézmények vezetőit, hogy elsősorban fővárosi munkanélkülieket alkalmazzanak* és vidékieket csak akkor, ha helybeli munkavállaló már nem jelentkezik. A polgármester rendeletéről, amely a napokban életbe lép, *illetékes helyen* a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A polgármester már 1932. áprilisában elrendelte, hogy nemcsak az üzemek, hanem a fővárosi munkákkal megbizott vállalkozók is elsősorban olyan munkásokat kötelesek alkalmazni, akik hitelt érdemlően igazolják, hogy alkalmaztatásukat megelőzően három hónap óta állandóan Budapesten laktak. Az időközben szerzett tapasztalatok szerint azonban a *háromhónapi helybenlakás kikötése nem bizonyult elégségesnek arra,* hogy a budapesti munkásság tényleg előnyben részesüljön és könnyebben jusson munkaalkalomhoz. A legutóbbi időben ugyanis

nagyarányú népvándorlás indult meg vidékről Budapest felé abban a feltevésben, hogy a főváros mindenkit el tud látni munkával.

Ennek az lett az eredménye, hogy a bevándorolt munkanélküliek száma rohamosan emelkedett, a magánvállalkozók a jelentkezőket nem tudták alkalmazni és így a fővárosra hárult az a feladat, hogy a munkanélküliek óriási tömegeit legalább élelmiszerrel ellássa.

— A főváros vezetősége ezeknek a szempontoknak a mérlegelésével elrendelte, hogy

a helybenlakást nem három hónapra, hanem legalább egy évre kell kiterjeszteni.

Az összes üzemek, intézmények, intézetek vezetői az erre vonatkozó rendelkezést már megkapták és ennek megfelelően a vállalati feltételekbe beiktatják, hogy a *vállalkozók fővárosi munkáknál csak egyévi helybenlakással igazolt munkásokat alkalmazhatnak.* Ez a kikötés nemcsak a nyilvános versenytárgyalásokra szól, hanem feltétel a szűkebbkörű, vagy szabadkézből történő munkák kiadásánál is. A rendelkezés betartását a polgármester szigorúan ellenőrizteti.

Ingyen vasútijeggyel hazautaztatják a bevándorolt munkanélkülieket

A téli idő beálltával az idén is feltünően nagy számban özönlötték el a főváros területét vidéki munkanélküliek, részint munkaalkalom, részint jobb segélyezés reményében. Ezek a szegény emberek már a harmadik napon a kerületi elöljáróságokon jelentkeztek segélyért, a főváros azonban képtelen volt őket megfelelő támogatásban részesíteni, mert a saját inségesei is megközelítik a 150.000-es létszámot. A vidéki munkanélküliek tehát kétségbeejtő helyzetben, minden remény nélkül tengődnek a fővárosban és egyesek a közbiztonságot is veszélyeztetik.

A szomorú helyzet ismeretében a szociálpolitikai ügyosztály tárgyalásokat kezdett arra vonatkozóan: *hogyan lehetne ezeknek a szerencséflen embereknek legalább a hazautazását elősegiteni?*

A kereskedelmi miniszteriummal és a MÁV igazgatóságával folytatott tárgyalások — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa értesül, — a napokban befejeződtek és annak eredménye, hogy hazautazás céljára

a kereskedelmi miniszter kétezer darab márc. 15-éig érvényes ingyenjegyet engedélyezett oly vidéki munkások részére, akik a fővárosban munka nélkül tengődnek.

A főváros a kerületi elöljáróságok utján ezt az utaztatási akciót már nagyrészben lebonyolította és ilyen módon hazajutnak mindazok, akik a fővárosban elhelyezkedni nem tudtak, de a maguk erejéből a vasuti költséget előteremteni nem tudták.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

ELSŐ KISPESTI
takaréktüzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

Március
15-én, és 18-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Felhasználják a mult évben el nem költött beruházási tételeket

A szóbanforgó 2.1 millióról a közgyűlés határoz

A főváros költségvetését még mindig nem hagyták jóvá az illetékes szervek és így a pénzügyi vezetőségre hárul az a nehéz feladat, hogy *a megszabott lehetőségek között fennakadás nélkül irányítsa a főváros hatalmas pénzügyi berendezkedéseit.* Állandóan figyelemmel kísérik a különböző bevételi források eredményeinek alakulását és természetesen ehez szabják az összes kiadási tételeket. Legnagyobb dícsérete a fővárosnak, hogy e súlyos viszonyok között sem állott elő fennakadás, mert a kiadási tételek folyósítása mindenkor a legnagyobb körültekintéssel történik.

A főváros háztartásának helyzetéről intéztünk kérdést

Lamotte Károly dr.
tanácsnokhoz,

a pénzügyi osztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legszigorúbb takarékossági szempontok figyelembevételével őrködünk a fővárosi háztartás helyzetén, különösen azért, hogy *a mai súlyos gazdasági viszonyok között a költségvetési hiányon túlmenő további visszaesés ne következzék be.* Nemcsak ez a célunk, hanem az is, hogy

ez a feltétlenül várható háztartási hiány az év folyamán lehetőleg a minimumra csökkenjen.

Ennek elérésére a költségvetési hiteleknek tízszázalékos zárolásán kívül *újabb rendszabály alkalmazására nem volt szükség,* a további intézkedések azonban a költségvetés kormányhatósági jóváhagyásától függenek.

— Fontos feladat a pénzügyi osztály számára az 1933. évben fel nem használt *beruházási célokra előirányzott költségek összeállítása.* A legnagyobb figyelemmel voltunk arra, hogy gátat ne vessünk oly munkálatok elvégzésének, amelyek az elmult évben, az egyes ügyosztályoktól távolálló okokból megvalósíthatók nem voltak, azonban *a városfejlesztési és kulturális szempontok miatt mégis elkerülhetetlen.*

Ezen a cimen összesen 2.1 millió pengőt kitevő múlt évi költségvetési hitelnek az ez évre való fenntartását fogjuk javasolni.

A javaslatot a törvényhatósági tanács után a legközelebbi közgyűlés elé terjesztik és ezzel sikerül ebben az évben is növelni a közmunkák mértékét.

Lamotte Károly tanácsnok nyilatkozata nagy megnyugvást jelent arra vonatkozólag, hogy *a mult évben el nem használt kiadási tételek nem tekinthetők elveszettnek a közmunkák szempontjából.* A szóbanforgó 2.1 millió pengő a városrendezés és a tanügyi kiadások rovatába kerül, ahol a közgyűlés és a belügyminiszter jóváhagyása után azonnal megkezdik az összeg okszerű felhasználását.

Felesleges a riadalom, mert nem tervezik a gázárak emelését

A gázművek adatgyüjtése a tarifamérséklés lehetőségét szolgálja

A gázművek igazgatósága néhány nappal ezelőtt a sajtóban felszólította a közönséget, hogy *a gáztarifa revíziójának előkészítéséhez szükséges adatokat a fogyasztók bocsássák a gázművek rendelkezésére.* Ez a kérés a közönség széles rétegeiben nyugtalanságot keltett és *az a hir terjedt el, hogy a főváros a gáz árának drágítására készül.*

A helyzet tisztázása okából *illetékes helyre* fordultunk, ahol a következő felvilágositást kaptuk:

— Mindenekelőtt határozottan meg kell cáfolni, — mondották, — mintha bármiféle drágitás volna a háttérben. Az adatgyüjtésnek egyszerű a magyarázata. A főváros egyik legutóbbi rendkivüli közgyülése magáévá tette *Wolff* Károlynak azt az indítványát, hogy

a főváros vezetősége sürgősen foglalkozzon a közüzemi egységárak méltányos leszállításának a kérdésével.

Most nem történik tehát egyéb, mint ennek a közgyűlési határozatnak a végrehajtása. A tarifarevizionak előfeltétele, hogy a gázművek tiszta képet nyerjen arról: *tarifamérséklés esetén van-e kilátás a gázfogyasztás emelkedésére?* Erről tájékozást akkor nyerhetünk, ha a szóbanforgó adatokat feldolgoztuk. A polgármester rendelete alapján a gázművek tehát az összeirást megkezdték arra vonatkozóan, hogy a fogyasztók: főzésre, sütésre, vasalásra, fütésre és világitásra napi hány órán át, milyen készüléken, hogyan használják a gázt?

Tarifamérséklés csak a fogyasztás biztos emelkedésének tudatában volna keresztülvihető,

mert különben olyan jövedelemkiesés következhetne be, *amely a főváros háztartását közelről érintené.*

Az elektromosműveknek — információnk szerint — nincsen szüksége adatgyüjtésre, mert ott már a *fogyasztó órájának bekapcsolásánál minden adat rendelkezésre áll.* Ezeket az adatokat az elektromosművek megkapják az úgynevezett áramvételezési egyezmény aláirásakor. A gázműveknél ilyen adatokra eddig nem volt szükség, mert *ott nincsenek különböző fogyasztási kategóriák,* hanem egységesen húszfilléres áron számolják el a fogyasztást.

A villamos tarifareform előkészitése egyébként folyamatban van, bár ennél a kérdésnél is *a legnagyobb elővigyázatossággal és körültekintéssel kell eljárni,* mert hiszen a főváros alapvető gazdasági és pénzügyi problémáiról van szó. A főváros vezetősége *a villamos tarifánál lényeges enyhítéseket tervez,* de annak méretei ma még nincsenek megállapitva. Ez a kérdés csak hetek mulva kerül az illetékes fórumok, illetve a közgyülés elé.

Meglepően kis terület áll az épitkezés rendelkezésére a lebontott Tabán helyén

Júniusban eltűnik az utolsó tabáni ház

A közeljövő legnagyobb terjedelmű közmunkája célravezető bizonyossággal halad a megvalósulás felé és nem kétséges, hogy a Tabán közműveinek elhelyezése hosszú időre ad munkát a gyáraknak és az iparosságnak. A főváros idejében felmondott a Tabán lakóinak és *a téli hónapokban megszakítás nélkül folyt a bontási munka.* A Tabán merészen kanyarodó kis utcáin egyre-másra tünnek el a jól ismert romantikus házikók abban a sorrendben, ahogy a lakók a költözködésüket lebonyolítják. Május 1-ére a Tabán összes lakói a főváros más vidékén kapnak hajlékot és

június első napjaiban a Gellérthegy és a Várhegy közötti völgy sik terület képét fogja mutatni.

Az illetékes ügyosztály szorgalmasan dolgozik a tabáni tervpályázat értékes elgondolásainak hasznositásán és *még ebben a hónapban elkészül az ügyosztály módosított terve, aminek alapján azután véglegesen kialakul a létesitendő kertváros rajza.* Technikus körökben nagy érdeklődéssel várják a Tabán probléma további alakulását és érdekes szempontoknak adnak kifejezést, amelyek közül felemlítjük, hogy

nagy csalódást fog hozni az a körülmény, hogy a lebontott Tabán helyén tulajdonképpen csak kis terület áll rendelkezésre.

Az eddig egymáshoz ragasztott kis épületek valahogyan széles felületű várost tártak elő, a planirozott terület azonban kimutatja ezt az optikai csalódást és bizonyitja, hogy *sürün teleépitett kertvárost aligha lehet odavarázsolni.* Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a létesitendő városrendezés *modern és széles utakat kiván* teremteni, hogy a fürdőváros céljaira is *parkot létesitenek* és végül, hogy *kerttel övezett házak építéséről lesz szó:* végeredményben

kis villanegyed alakul ki a Tabán helyén, ahová a házak százait elhelyezni nem lehet.

Mindenesetre azonban érdekes feladatot jelent a városrendezők és az építészek számára a Tabán ujjáalakitása, amelynek a végrehajtásánál *ma még ismeretlen számos akadályt kell leküzdeni.* A technikai problémákon túlmenően azonban komoly megnyugvást jelent az a körülmény, hogy

az Ipari Munkaszervező Intézet hatmilliós kölcsöne változatlanul rendelkezésre áll,

amely olyan összeg, hogy biztosítja a közművek elkészítésére és elhelyezésére szükséges anyagi fedezetet.

A Közmunkatanács legutóbbi ülésén foglalkozott a Tabán ügyeivel és több pontban módosításokat irt elő, amelyeket a főváros a készülő végleges tervekben fog érvényesiteni. Ezeknek sorába tartozik, hogy a *Szent Imre-fürdő körül kisebb területet kihasitanak, hogy az esetleges bővités céljaira hely álljon rendelkezésre.*

A közlekedési főtútvonal a Tabán középpontján megy keresztül

és természetes irányt követve végződik a tulsó oldalon. A tranzverzális út mai vonalát fenntartják, azonban gondoskodnak annak *jelentős kiszélesitéséről.* A Tabán terveivel egyidejűleg

előkészitik a Döbrentey-tér megfelelő átalakitását,

hogy onnan széles út vezessen az újraépülő Kertváros felé. Fontos kikötése a Közmunkatanácsnak az is, hogy az Attila-körút hegyre néző részén bérházak nem épithetők, mert rontják a kilátást. Ezen a hosszan elhúzódó sávon *kizárólag villák létesithetők.*

A városrendezési ügyosztály mindezeket a kikötéseket figyelembeveszi és a tervek átdolgozását oly módon hajtja végre, hogy az előirásoknak helyet adjon. A tabáni terv valószinűleg májusban kerül a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé. A munkálatokat, amelyek elsősorban a közművek elhelyezését célozzák,

júniusban

fogják megindítani.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

König, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSENYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszmüáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Békés megoldás készül az állam és a főváros kölcsönös tartozásának rendezésére

A belügyminiszter rendeletére miniszterközi bizottság foglalkozik a helyzet tisztázásával

A főváros és az államkincstár között az elszámolási viszony évről-évre jobban bonyolódik. A fővárosnak az állami intézményektől közüzemi díjakban és egyéb címeken van igen jelentékeny követelése, ezzel szemben a kincstár nagy összegekre rúgó követeléseket tart számon, amelyeket viszont a főváros köteles megtéríteni. A kölcsönös követelések dolgában esztendők óta folyik az iratváltás, amely azonban konkrét eredményekre mindmáig nem vezetett. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *megbízható helyről* származó értesülése szerint a közeljövőben ebben a kérdésben végleges helyzetet teremtenek, mert a kibontakozás lehetőségét maga *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter fogja előmozdítani.

— A belügyminiszter — mondotta informátorunk —

külön bizottságot alakított a pénzügyminisztérium és a többi szakminiszteriumok bevonásával

az állam és a főváros között fennálló, kölcsönös tartozások megállapítására. Ez a szakbizottság a közelmult napokban megkezdte tanácskozásait és a megbeszélések állandóan tartanak. E pillanatban az a helyzet, hogy

a főváros a kimutatások szerint 13,200.000 pengőt követel az államtól, viszont az államnak kereken 18,000.000 pengő követelése van a fővároson,

annak ellenére, hogy a főváros vitatja bizonyos állami követelések jogosultságát. E státus szerint tehát az állam végeredményben *5 millió pengőt követel a fővárostól*, mint kifizetésre váró tartozást.

— Amint említettük, a főváros az állami követelésnek tekintélyes részét vitásnak tartja és azt állítja, hogy számos olyan tétel nem szerepel a kimutatásban, amelyek után

a fővárost jelentékeny összegek illetnék meg.

Ilyen például a *fővároson átvonuló állami utak karbantartásáért évtizedek óta járó összeg*, amelyet azonban mai napig sem valorizáltak és így a főváros papiron csak filléreket kap a tényleg kiadott ezrek helyett. Ilyen továbbá a *törvényes kötelezettségen kívül fenntartott iskolákhoz való hozzájárulása* és még egyéb számos más tétel. Mindenesetre megnyugtató a fővárosra nézve, hogy

a kérdés tisztázásához a belügyminiszteriumban komolyan hozzáfogtak

és remélhető, hogy a főváros és az állam szempontjainak igazságos egybevetésével végre rendet teremtenek.

Nem tágít a Közmunkatanács, megoldhatatlan a Rudasfürdő nagyszabású átalakítása

Rakovszky Iván a polgármesterhez intézett leiratában lehetetlen kikötések teljesítésére kötelezi a fővárost

Mint ismeretes, a Közmunkatanács egyik legutóbbi ülésén elutasította a Rudasfürdő átépítésére vonatkozó fővárosi tervet. Az ülés után *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter megbeszélést folytatott *Rakovszky* Iványnal, a Közmunkák Tanácsa elnökével. Úgylátszik, ennek a megbeszélésnek tulajdonítható, hogy a Közmunkatanács multheti ülésén újra napirendre tűzték az ügyet. A Közmunkatanács végleges határozatát szombaton délben közölte *Rakovszky* Iván *Sipőcz* Jenő polgármesterrel. Az alabbiakban ismertetjük a rendkívül érdekes átiratot, amely ugyan nem merev elutasítás, mint volt az előzetes döntés, mindazáltal olyan kikotései vannak, amelyek megvalósíthatatlanoknak látszanak.

A főváros tervének tudvalevően predomináns része az az elgondolás, amely szerint a Rudasfürdő előtti felső rakpartot el kell zárni a kocsiforgalom elol,

hogy ott parkot létesíthessenek. A Közmunkatanács átirata szerint ez az útszakasz csak abban az esetben zárható el a közlekedés elől, ha a közlekedés zavartalan lebonyolításáról megfelelő gondoskodás történik. A főváros terve szerint a dunaparti út forgalmát átterelnék az Erzsébet-híd budai hídfőjét keresztező útvonalra, amelyet a kazánház eltávolítása után 42, illetve 46 méterre szélesítenének ki. Az átirat szerint az úttest kiszélesítése a forogalom zavartalan lebonyolítására nem alkalmas, mert a budai hídfőnél a forgalmat leginkább az a körülmény nehezíti meg, hogy különböző irányú közlekedési vonalak egymást térszíntben keresztezik.

— A Rudasfürdő előtti dunaparti út áthelyezése — mondja az átirat — nemcsak a fürdő közvetlen környékének, és az Erzsébet-hidfőnek, hanem a *Döbrentei-tér egész területének átalakítását vonja szükségképpen maga után.* Így szervesen bekapcsolódik egyfelől a tabáni szabályozásba, másfelől a Gellért-rakpart kiképzésének megoldásába is. Mivel a kérdések ma még megoldatlanok, a Döbrentei-téren átvonuló forgalom részére a szóbanlevő területet olyan módon kell rendezni, amely mindaddig, amíg a végleges szabályozás meg nem valósul, alkalmas a forgalom zavartalan lebonyolítására és a *végleges megoldásba is előreláthatólag jól beilleszthető lesz.* Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével a fővárosi közmunkák tanácsa mérnöki osztálya a Döbrentei-tér rendezésére és átalakítására tervet dolgozott ki. E terv szerint

a Döbrentei-téren észak-déli irányban átvonuló forgalmat a hídfőnél aluljáróban vezetik, nek át,

ami által a tér keresztezésénél előálló akadályokat ki lehet küszöbölni. Ez a megoldás tekintettel arra, hogy a Zita királyné-út egyik szakasza a forgalom elől ma is el van zárva, az átmenő forgalomnak egyenes irányba való terelése következtében gyorsaság és zavartalanság tekintetében *a jelenleginél kedvezőbb helyzetet teremt.*

— Ami a *Rudasfürdő átépítésének* kérdését illeti, — folytatja az átirat — az általános városkép és a Gellérthegy látképének védelme érdekében olyképpen határoztunk, hogy az csak úgy hajtható végre, hogy

sem az épület alapterülete, sem az épület magassága lényeges mértékben nem nagyobbítható.

A megfelelő épület átalakításával kapcsolatban figyelmébe ajánljuk a főváros vezetőségének, hogy a régi épületet alapos vizsgálat alá kell venni. Ha ez megtörtént, akkor gondos és körültekintő számadásokkal mérlegelni kell, vajjon az épület átalakítása gazdaságosság szempontjából célszerű, helytálló-e.

Eddig szól a Közmunkatanács átirata, amelynek kommentálásaként *beavatott helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Döbrentei-tér átrendezése elsősorban a budai hídfőnél levő kis melegvizű park megsemmisítését jelentené. Ez

az átalakítás egymagában olyan óriási költséget emésztene fel, amelyet ma előteremteni képtelenség.

Ennél még sulyosabb áldozattal járna az aluljáró létesítése, arról nem is beszélve, hogy egyáltalán megoldható-e, miután a közvetlen szomszédságban vannak a rendkívül kényes szerkezetű híd lánckamrái, amelyeket megbolygatni nem szabad. Végül ennek a rendezésnek áldozatul esnék a rendkívül népszerű *Hungária-forrás* és a szintén páratlan értékű *Attila-gyógyforrás.* Ezek után már nem is időszerű arról vitatkozni, hogy a Rudasfürdőt csak a mai terjedelmében szabad-e átépíteni, vagy sem?

A Rudasfürdő problémájáról megkérdeztük

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot,

a városgazdasági ügyosztály vezetőjét is, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— Nagyon nagy kár, ha a Rudas-terv nem valósulhat meg. Az az elgondolás, hogy majd a Tabánban épülő új szállodák és penziók vendégei lesétálnak a Rudasba fürödni és a forrásoknál ivókúrát tartanak, helyes és elfogadható volna, ha nem lenne a távoli jövő zenéje. De még ebben az esetben is ott áll előttünk a kérdés,

mi történjen az ősi fürdőépülettel, amely a maga multjával, történelmével legbecsesebb értékünk, belső berendezése azonban elhanyagolt.

A fürdőt csak úgy lehet komolyan a gyógyítás, a fürdőváros és az idegenforgalmi propaganda szolgálatába állítani, komoly gazdasági és gyógytényezővé tenni, ha megfelelően újjáalakítjuk. Van egy másik része is a dolognak: *a kormány rendelete,* amely a közelmultban jelent meg és a gyógyfürdői jelleg megadására vonatkozik. Eszerint kötelezve vagyunk a Rudasfürdőt megfelelően átalakítani és szállodával kibővítve berendezni. Arról természetesen

szó sem lehet, hogy a főváros legnagyobb gyógyerejű és hirű fürdőjének gyógyfürdő jellegéről lemondhasson.

— Hogy a Közmunkatanács döntése után mi történik, nem tudom, ezt a főváros illetékes faktorai fogják eldönteni. Egyelőre marad minden a régiben, a gyógyforrások ivókurái is zavartalanul biztosítva vannak. A Rudas új fütő- és gőzfejlesztő berendezése azonban nincs összefüggésben az átépítéssel. Erre a pályázatot kihirdette a főváros, ez március 28-án jár le és remélem, hogy

a kazánok szerelése a nyár elején megkezdődik.

és ősszel, a főszezon után lebonthatjuk a kazánházat. Ezt elhalasztani nem lehet, mert itt technikai és biztonsági okok játszanak közre.

•

A főváros vezetősége, értesülésünk szerint, a lehető legsürgősebben napirendre tűzi a Közmunkatanács döntését és ennek első jele, hogy *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, akinek szívügye a Rudasfürdő újjáépítése és a gyógyforrás fejlesztése, *szerdán délelőttre helyszíni szemlét* hívott össze a Rudasfürdőhöz, ahol megbeszélik a további teendőket.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . 5.000 „
Dorogon . . . . . 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

HOFMAN DÉNES
okleves mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐVÁLLALAT
JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. TELEFON: 30-8-14

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 **fuvaros** Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

GERŐ LÁSZLÓ
vízvezeték, központi fütés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata
Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

Parker—Udylite
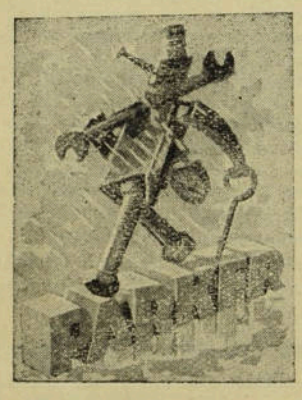
vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb **rozsdamentesítése**
fekete vagy fehér
kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

PESTI KIRAKAT

A pékek árat „rendeznek"

Nem, a pékek nem emelik az árakat, csak — rendezik. Rendezik pedig olyan formában, hogy a 3.6 filléres önköltségű süteményt 5 fillérért árusítják. Szó, ami szó, ebben az árrendezésben van valami kikerekítésszerű, de semmicsetre sincs olyan szellem, amely megérteni törekednék a kor szavát. A kor szavát, amely a becsületes, a mérsékelt hasznot követeli minden jóravaló iparostól és kereskedőtől. Mert mégis csak képtelenség, hogy az agrár Magyarország székvárosában, ahol mindennek az ára lefelé tendál, egyesegyedül a péksütemény ára emelkedjék. Emelkedik pedig akkor, amikor mindenkinek a jövedelme a minimumra csökkent, amikor mindenki tizszer megnézi a garast, mielőtt kiadja.

De ha már a polgárság tapsait ilyen cselekedetekkel nem tudják a maguk számára biztosítani, legalább egymás keblére borulnak és kartelt alapítanak. Amikor mindenki, aki él és lélekzik, irtó háborút hirdet a kartelek ellen, akkor a pékeknek van bátorságuk, hogy a levegő és a viz után legnélkülözhetetlenebb életszükségletünket egy kartelben működő érdektársaság „erkölcsi" intézkedése alá helyezze. Hiába mondják a pék urak, hogy ez az egész kartelesdi nem a közönség ellen, hanem szegény, agyonsanyargatott, tönkremenőfélbemenő iparuk érdekében történik. Először is, ha ez az ipar tönkremenőfélben lenne, akkor is ők lennének az okai, mert nekünk azt hiába magyarázzák, mi a mi polgári eszünkkel megérteni nem tudjuk, hogy a legszükségesebb élelmiszer előállítása és árusítása mellett, amikor biztos kalkulációval állapítják meg a maguk hasznát, tönkre lehet menni. Másodsorban azonban ez a kartel, igenis, a közönség bőrére megy, mert mit akarnak mást a pékek, mint hogy kartelbe tömörülve, megöljék, lehetetlenné tegyék a konkurrenciát, amely olcsóbb kenyérrel vagy süteménnyel akarja ellátni a közönséget, mint amennyire ők méltóztatnak a maguk gyártmányának árát megállapítani.

Mindenesetre azonban nagyon épületes látvány az az új szent szövetség, amelyben most már a híres Perl-kenyérgyár is tömörül a többiekkel. Azaz, hogy tömörülnek vele a többiek. Tömörülnek a Perl-gyárral és kartelbe lépnek vele azok a pékek, akik a renitens Perl-gyárat, amely az árdrágításban nem akart velük lépést tartani, még nem is olyan régen följelentették a hatóságnál, hogy hajnalhasadtával a műhelyben maszatos kezű, a ganéjozástól elszólított kocsisokat foglalkoztatnak, amit a rajtaütésszerűen megtartott hivatalos razzia tényleg megállapított. A kartel, a profit szentsége azonban mindent megbocsát. A pék urak most már nem agyarkodnak Perlékre, mert az árdrágításban ők is egy húron pendülnek velük.

A koldulás ellen

Kétségtelen, hogy nem való Budapest kirakatába az a töméntelen koldus, akik elárasztják az utcákat, akik lépten-nyomon elénk állanak és elénk tárják rettentő nyomorúságukat, betegségüket, sebeiket, rongyaikat. De lehet-e küzdeni a koldusok ellen akkor, ha nem segítünk rajtuk? Volna-e szive a rendőrnek elkergetni az utcasarokról az éhezőt, akinek a társadalom nem tud egy falat kenyeret juttatni? Budapest bőven gondoskodik szegényeiről, de ez a bőség talán még mindig nem jelenti az eleget. Nem lehet ugyanis elhinni, hogy emberek puszta szórakozásból kéregessenek az utcán, vagy hogy mindenki, aki kéreget, az a kapott pénzt ne kenyérre, hanem pálinkára fordítsa.

Fokozni és mindig fokozni kell tehát a szegényekről való gondoskodást. Éppen ezért nagy szeretettel és örömmel üdvözlünk minden olyan ötletet, amely ezt a gondoskodást nemcsak lehetővé, de könnyűvé is teszi. Ilyen remek ötlete volt nemrégiben Schára Béla tanácsnoknak, a VI. kerület elöljárójának, aki megállapodott kerülete kereskedőivel és a tehetősebb lakókkal, hogy azok minden hónapban önként felajánlott díjat fizetnek, amit az elöljáróság kioszt a szegények között. Ezzel az összeggel viszont a kereskedők és az agyonvexált lakók megváltották maguknak azt a kényelmet és jóérzést, hogy boltjaikba és lakásaikba a kéregetők, a koldusok ne nyitogassanak be állandóan. Ugy tudjuk, ötezer pengő az az összeg, amit a VI. kerületben erre a célra havonkint adakoznak. Az áldozat tekintélyes, de hiszen a kerület lakóinak nyugalma valószinűleg megéri ezt a nagy árat is. Bizonyítja ezt az, hogy most már a többi kerületekben is megmozdultak és a VI. kerületben jól bevált módszert szintén alkalmazásba venni szándékoznak.

Csak örülni lehet ennek a mozgalomnak, amely Budapest képét az idegen számára is fölényesen emelni fogja.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

ESEMÉNYEK

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Ipari kihágásért 400 pengőre elítélték a Halló-büffé tulajdonosát. Halló! Most a VII. kerületi elöljáróság beszélt. Halló, a mult héten a főkapitány beszélt. Halló, remélhetőleg legközelebb jön a tisztifőorvos, majd a tűzoltóparancsnok. Halló, sajnálattal vesszük észre, hogy a *Fővárosi Hirlap* hasábjain hovatovább állandósítanunk kell a Halló-rovatot. *Halló:* ez a neve annak a Király-utca sarkára plántált ligeti bumsztinak, amelynek fantasztikusan gusztustalan létezésére mi hívtuk fel először a hatóságok figyelmét. A főkapitány példás gyorsasággal és minden bürokratikus hosszadalmasság mellőzésével intézkedett: *megszüntette a tömeg köhögése és köpködése közepette fedetlen tepsikben rotyogó hurkák és égő húsdarabok borzalmas atmoszférájában meghúzódó szerencsejátékot.* Megállította a szerencsekereket, amely iskolásfiúkat, inasgyerekeket, facér mesterlegényeket és festett arcú lányokat vonzott ide, ebbe a Király-utcai ember- és hurka-gőzös Montecarloba. Most a VII. kerületi elöljáróság ipari büntetőbírája foglalkozott a *Halló*-val! Több hentes feljelentést tett ugyanis, hogy *a büffé iparigazolványos Halló ipari kihágást követ el, amennyiben utcán át árusít hentesárut.* A VII. kerületi elöljáróság büntetőbírája tényleg konstatálta is az ipari kihágást, éppen ezért súlyos büntetést szabott ki: *Meinhardt Kurt büffétulajdonost 400 pengőre ítélte, amely behajthatatlanság esetén 15 napi elzárásra változtatható át.* Meinhardt, aki egyébként még ma sem magyar állampolgár, fellebbezett. Ennek a nagyon is helyes ítéletnek fellebbezési sorsa egyáltalán nem kétséges, ellenben a közönség most már türelmetlenül várja a tisztiorvos megjelenését ezen a budapesti higienikus viszonyokhoz mérten belsőázsiai terepen, amely csupán zsúfoltságát és az ott uralkodó civiselhetetlen bűzt tekintve, a legváltozatosabb fertőzési lehetőségek valóságos melegágya. De jó lenne, ha kissé körülnézne a tűzoltófőparancsnok is, aki mesterségbeli tudásával minden bizonnyal könnyen kiszámíthatná, hogy a szűk kijáraton mennyi idő alatt hagyná el a tömeg a helyiséget, ha ott esetleg tűz támadna, ami pedig nem számít lehetetlenségnek a rengeteg nyilt gáztűzhely mellett. Halló! Sürgős egészségügyi és életvédelmi beavatkozást kér Budapest közönsége.

A tennisz-sportot bevezetik a főváros iskoláiba. A fővárosi tanügyi osztálya elhatározta, hogy a tennisz sportot is bevezeti a főváros iskoláiba. Ezt megelőzően a fővárosi testnevelő tanárok és tanárnők számára tennisz-tanfolyamot létesítettek. A testnevelő tanárok és tanárnők nagy lelkesedéssel tanulnak tenniszezni és egyben elsajátítják a tenniszoktatás alapjait. A tanfolyamot *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató és *Mezey* Ferenc szakfelügyelő irányítása mellett *Szánthó* László a városmajor-utcai iskola igazgatója vezeti. Meglátogatta az új sporttanítást *Szendy* Károly tanácsnok a közoktatási osztály vezetője is, elismerését fejezte ki a tanfolyamon elért szép eredményekért.

Albrecht kir. herceg látogatása az Almássy-téri népkonyhán. Szombaton délelőtt előkelő vendége volt az Almássy-téri népkonyhának, amelyet tudvalevően *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag áldozatkészsége tart fenn. A déli órákban, amikor az ebéd kiosztása már megkezdődött, megjelent *Albrecht* kir. herceg és végignézte a dícséretes akció munkáját. Az Almássy-téri népkonyhán naponta 5—600 ebédet osztanak szét, de van olyan nap, hogy ezer ember is jelentkezik. A királyi herceget *Magyar* Miklós kalauzolta és a hozzáintézett kérdésekre elmondotta, hogy a népkonyhán jelentkező emberek nagyrészének még állandó lakása sincs és ezért nem részesülhetnek a fővárosi ingyenes étkeztetésben, ahol a helybenlakás igazolását megkívánják. *Albrecht* királyi herceg elismerését fejezte ki *Magyar* Miklósnak áldozatkészségéért és közreműködését helyezte kilátásba, hogy a jövő télre az Almássy-téri konyha mintájára az ingyen ebédakciót minden kerületben megszervezni törekszik.

A fővárosi tisztviselők márciusi ünnepe. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* március 14-én, szerdán este a Budai Vigadóban tartja a magyar szabadság emlékünnepét. Az ünnepség műsora a következő: A Budai Dalárda eléneklí a Szózatot, utána dr. *Kazatsayné Lázár* Jolán elszavalja a Magyar Miatyánkot. Az ünnepi beszédet dr. *Gárdonyi* Albert, a székesfőváros főlevéltárosa mondja, majd *Szathmáry* Margit operaénekesnő és a Harmónia női együttes magyar dalokat énekelnek. *Bardócz* Margit hegedűművésznő Hubay csárdajelenetét adja elő, utána *Bálint* Árpád előadóművész elszavalja Radványi Sándor, László Sándor és Reményi Sándor egy-egy hazaflas költeményét. A műsort a Budai Dalárda énekszáma bezárja.

Szabadságlakoma. A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* (VI., Andrássy-út 47.) március 15-én este 8 órakor a kaszinó helyiségeiben szabadságlakomát rendez. Az ünnepi beszédet *Halász* Miklós dr., a terézvárosi Nemzeti Egység pártjának társelnöke, tartja. Vendégeket szívesen látnak.

A magyar filmgyártásért. A magyar filmszakma úttörő munkása: *Ungerleider Mór*, nagyérdekességű tervet dolgozott ki a hazai filmgyártásunk fokozására. Meggyőző érvekkel bizonyítja, hogy a *beözönlő idegennyelvű filmekkel szemben minél több magyar filmet kell produkálni olyan újtípusú film gyártásával, amely biztos alapot szolgáltat arra, hogy az előállítási költségek visszatérüljenek.* Felsorakoztatja azokat a pénzügyi, műszaki és művészi lehetőségeket, amelyek rendelkezésre állanak és biztos alapot jósol a magyar filmek értékesítésének. Az érdekes tanulmány bizonyára foglalkoztatja az összes tényezőket, amelyek a filmgyártás ügyét intézik.

A X. kerületi Egységes Polgári Pártkör választmánya legutóbbi ülésén foglalkozott a főváros jelenlegi villamosközlekedési rendszerével és e közlekedésnek a mai lehetőségek szerinti továbbfejlesztésével. Székely-Doby Imre mérnök ismertette a kisszakaszrendszer előnyeit és hátrányait. Az előadás tárgyához hozzászóltak: Hatolkay Kázmér szőv. bizottsági tag, Kákosy Ödön, a külső kőbányai egységes pártszervezet elnöke, Franczisczy Béla, a rákosfalvai egységes pártszervezet elnöke és Reithauser Róbert, a Kőbányai Iparoskör elnöke. A választmány elhatározta, hogy a felvetett kérdésben felterjesztést intéz a BSzKRT illetékes fórumához.

Az Erzsébetvárosi Polgári Kör március 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen egyhangúan megválasztotta az új tisztikart. Díszelnökök lettek: dr. *Ugron* Gábor ny. miniszter, országgyűlési képviselő, dr. *Dési* Géza, dr. *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó országgyűlési képviselők és *Ledermann* Mór örökös fővárosi bizottsági tag. Ügyvezető elnök: dr. *Fodor* József ügyvéd, alelnökök: *Beldegrün* Ármin, *Fáhn* Sándor, *Breitner* Sándor, főtitkár: dr. *Szauer* Imre, titkár: *Egri* Elemér, háznagyok: *Kasztriner* Mór és *Fuchs* Nándor.

A rózsadombi autobuszjárat. A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" dr. Harrer Ferenc nyug. alpolgármester elnöklésével tartott választmányi ülésében tudomásul vette az elnöknek azt a bejelentését, hogy nem várható a régi 9-es, rózsadombi autobuszjárat visszaállítása. A választmány úgy határozott, hogy az adott körülmények között nem folytat a 9-es vonal visszaállításáért harcot, hanem minden erejét arra fordítja, hogy a Rózsadombnak autóbusszal a Margithíd felől való elérését kivívja. Ezután a választmány dr. Nádas Béla főtitkár jelentése alapján a Rózsadomb és környéke fejlesztésére és szépítésére irányuló még több más közérdekű indítványt tárgyalt és fogadott el, majd 25 új tagot vett fel.

Kérelem a gázfogyasztó közönséghez. A gáztarifareform keresztülvitele érdekében szükségessé vált bizonyos statisztikai adatok összegyüjtése. Ez az adatgyüjtés kiterjed a fogyasztók foglalkozására, a fogyasztás időtartamára, a lakás nagyságára, a fogyasztókészülékek fajtáira stb. Az adatok nagyrészét csakis *a fogyasztás helyén* tudjuk megbízhatóan összegyüjteni. Kérjük ezért a főváros gázfogyasztó közönségét, hogy arcképes igazolvánnyal ellátott alkalmazottainkat az összeírás és adatgyüjtés munkájában támogatni szíveskedjék, mert *ez az összeírás az alapja egy új, egészséges tarifareformnak* és így a gázfogyasztó közönség érdeke, hogy az adatgyüjtés munkája mielőbb megtörténjék. *Budapest székesfőváros gázművei.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Gazdasági Értesítő

Szenzációs beszámoló a Hitelbank multévi működéséről

A betétszaporulat 21 millió; tiszta nyereség 2,547.650 pengő

A *Magyar Általános Hitelbank* évenkénti mérlegjelentéseit mindig kettőzött figyelemmel veszi tudomásul a magyar gazdasági élet. Legújabban közreadott zárszámadása lendületes gyarapodást tár elő, ami bizonyléka annak a nagyvonalú üzletvezetésnek, amelyet *Scitovszky* Tibor fejt ki a hatalmas intézet legfőbb poziciójában. A Hitelbanknak sikerült az előző esztendővel szemben betétállományát 10 százalékkal, folyószámla tételeit még nagyobb hányaddal gyarapítani, úgy hogy a Hitelbank végül is *21 milliós betétszaporulatról számolhat be.* Ez a számadat jellemzi a bankot övező általános bizalmat, amely megkönnyítette számára, hogy az elmult évben is jelentős mértékben álljon a hitelélet rendelkezésére és hogy részese legyen továbbra is a gazdasági élet alkotó munkájának mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeltségeinek munkájával.

A hivatalos jelentés fontosabb mérlegadatai a következők:

Az intézet zárszámadása a javasolt leírások keresztülvitele előtt, *a nyereségáthozat nélkül 4.2 millió pengő üzleteredményt tüntet fel a tavalyi 3.9 millió pengővel szemben.* Ezen összegből egyes vagyontételek értékelésénél 2.3 millió pengő rendkívüli leírás foganatosíttatott, majd a tavalyi 689 ezer pengő nyereségáthozat beszámítása után *rendelkezésre álló 2,547.650 pengő tiszta nyereségből 1 és félmillió pengő a tartalékalapok javadalmazására és az új üzletév számlájára történő elővitelre és kereken 1 millió pengő a nyugdíjalapok céljaira fordíttatik. Osztalék ebben az évben sem lesz,* ugyanazon megfontolások alapján, amelyek már a mult évben is irányadók voltak és amelyek indítóoka a bankra bízott érdekeknek az intézet belső erősbítése révén való előmozdítása volt. Elégtétellel állapítható meg, hogy ezen eljárás bel- és külföldön teljes méltánylással találkozott. Ez abban a tényben is kifejezésre jut, hogy az intézetnek a lefolyt évben a súlyos gazdasági helyzet és az üzleti lehetőségek folytonos zsugorodása ellenére is sikerült forgalmát növelni és *betétállományát a tavalyi 147 millióról 168 millió pengőre emelni.* Az egyéb *hitelezők 27.7 millióval, az adósok 14 millióval csökkentek,* a 84.3 millióval kimutatott *váltótárca 2.3 millió pengő emelkedést mutat.* A személyzeti és dologi kiadások terén elért 338 ezer pengő megtakarítással szemben az adóterhek 113 ezer pengővel emelkedtek. *Az összforgalom 16 milliárd 411 millió pengővel kimutatott tétele 1932-vel szemben 373 millió pengő emelkedést mutat.*

Törvényes rendelkezésekkel lenyesik a zugcsokoládégyártás veszedelmes kinövéseit

Megjelent a földművelésügyi minisztérium és a kereskedelmi minisztérium rendelete

A főváros élelmiszervizsgáló intézetének kimutatásaiban gazdag, de diestelen helyet foglalnak el azok a jegyzőkönyvek, amelyek *a csokoládé- és cukorka-hamisítványok tömegét tartalmazzák.* A gyanús pincehelyiségekben és ehhez hasonló félreeső odukban működő zúg-csokoládégyárosok manipulációit több alkalommal ismertette a *Fővárosi Hirlap* és mindenkor követelte a legenergikusabb beavatkozást, nehogy a lelkiismeretlen „gyárosok" termékei súlyos veszedelmet zúdítsanak a főváros közegészségügyére. Különösen a nyári hónapokban árasztották el a piacot a hangzatos elnevezésü és színesen adjusztált csokoládé-cukorkák, amelyek

olcsó áron kerültek ugyan forgalomba, azonban nélkülözték a legelemibb táperőt és hadilábon állottak a higénikus előírásokkal.

A főváros illetékes közegei több alkalommal rajtaütésszerüen razziázták végig az ilyen lebujokat, megtiltották a gyártást a piszkos üzemekben, az eljárásnak azonban csak kevés eredménye volt. A jól megszervezett ál-csokoládékészítők *máshol ütötték fel viharvert berendezéseiket és változatlanul dobták a piacra silány dömping-árujukat.*

Ennek a veszedelmes állapotnak vet most véget a földművelésügyi miniszter, aki *51.000. számú rendeletében* szigorúan meghatározza a csokoládé-félék minőségét és előírja, hogy ezeknek milyen alkatrészeket kell tartalmazniok. A legszigorúbban tiltja a hamisítást és megállapítja, hogy a különböző segédanyagokon kívül

más anyagokat a csokoládé előállításához felhasználni nem szabad.

Megtiltja *a mesterséges édesítőszerek, keményítő, cukorszörp és a kakaóbab tisztításánál megmaradt hulladékkéreg, idegen zsiradék és más olyan anyag használatát, amely tulajdonképpen a kakaóvajhiány pótlását szolgálja.* Végeredményben a miniszteri rendelet kimondja, hogy csokoládét használati értékében, meg nem fogyatkozott állapotban szabad csak forgalomba hozni. Megszünik az a módszer is, hogy

úgynevezett népszerű elnevezést adjanak a csokoládé-cikkeknek

és nem lehet a jövőben kibujni az ellenőrzés alól, mert *a csomagoláson, vagy az árun fel kell tüntetni az előállító nevét és címét.* Intézkedik a rendelet az ellenőrzésről, mintavételről és szakszerü vizsgálatról és természetesen megfelelő büntető rendelkezéseket helyez kilátásba.

Ugyancsak a züllött csokoládéipar megrendszabályozását célozza a kereskedelmi miniszter *13.000 számú rendelete,* amely a csokoládé készítéséről, kezeléséről és árusításáról intézkedik. Nem foglalkozhatnak ilyen mesterséggel a betegségben szenvedők,

az előállítással és eladással foglalkozóknak pedig tiszta, mosható munkaruhát kell viselniök.

A gyártási helyiség közelében nem szabad szemétlerakodóhelynek, vagy trágyadombnak lennie, de intézkedik a rendelet olyan irányban is, hogy *milyen edényeket kell a készítésnél és kezelésnél használni.*

A két szigorú rendelet remélhetőleg meghozza azt az üdvös eredményt, hogy *Budapest utcáiról eltünik a gyanús és egészségtelen csokoládé, amely nem egy esetben okozott a multban súlyos és katasztrofális megbetegedéseket.*

A földmívelésügyi miniszter rendelete március 15-én, a kereskedelmi miniszteré május 6-án életbelép

és így minden kilátás megvan ahhoz, hogy *a tavaszi és nyári hónapokban már nem kell tartani a hamisított, fertőző és ártalmas csokoládécikkek elterjedésétől.*

Elérkezett a margaringyártás halálküzdelmének órája

Megszövegezés előtt a margarinfogyasztás korlátozásáról szóló kormányrendelet

A földmívelésügyi kormány céltudatos politikája helyezte mindinkább előtérbe a magyar vaj fogyasztásának fokozását és ügyes propagandával sikerült is a *belső vajfogyasztást az előző évinél lényegesen magasabb méretekre emelni.* Mindenhez alkalmazkodott az előrelátó árpolitika és ma már a szegényebb néposztályok is megtalálják a lehetőséget ennek az elsőrendű táperejű cikknek a beszerzéséhez. Magától értetődik, hogy ilyen körülmények között

minden drákói rendelkezés nélkül sikerült háttérbe szorítani a margarinfogyasztást,

amely cikk pedig egy időben *erős versenytárs volt.* Ennek a mesterséges növényi anyagnak és az állati faggyúnak a keveréke felvevő piacot tudott találni magának mindaddig, amíg a vaj ára magasabb szinten volt és amíg a közönség meggyőződött arról, hogy *a vaj a margarinnal szemben fel nem becsülhető táperővel rendelkezik.* Ma már nincs szó arról, hogy a magyar mezőgazdaság helyzetét a margarin terjeszkedése aláássa, ám mégis szükség van olyan korlátozó intézkedésekre, amelyek

e mesterséges faggyúanyagnak feltámadási kísérletei meghiusítják.

A földmívelésügyi minisztériumban közvetlenül megszövegezés előtt áll *a margarinfogyasztásról szóló kormányrendelet,* amelynek a kapcsán természetesen gondos tanulmányozásokat is folytatnak olyan irányban, hogy a margarin tulajdonképpen milyen célokra alkalmas. Orvosi megállapítások szerint téves az a tudatosan terjesztett felfogás, hogy betegeknek és gyomobajosoknak kitünő gyógyítószer a margarines étel, mert kiderült, hogy

annak nem étvágygerjesztő összetétele az emésztőszervekre rossz hatást gyakorol,

a beteg tsti erejének növeléséhez pedig úgyszólván *semmivel sem járul hozzá.* Ezzel szemben a vaj magánviseli a tejből való származásának minden ízletességét és táplálóereje a legsúlyosabb betegségeknél is óriási eredményeket tud felmutatni. A margarin hovatovább arra a szerepre hivatott, hogy

olcsó és selejtes élelmezési cikkek anyagában szerepeljen,

ami azonban már az első pillantásra felismerhető és természetesen nem tud vonzóerőt gyakorolni a vásárlóközönségre. Nagy erőkifejtés irányult meg olyan irányban, hogy a kekszgyárak a maguk készítményeit margarinnal állitsák elő, ezt a tolakodást azonban a gyárak elhárították azzal, hogy

ebben az esetben nem tudnak versenyezni a jóminőségű cikkekkel.

A cukrászok és a pékek az állati zsiradék helyet az olcsó vajat vásárolják, a vendéglők mellőzik a margarint, mert ebben az esetben *a rendeletek szerint deklarálni kötelesek, hogy a felszolgált ételek margarint tartalmaznak,* vagyis a magyar piac kezd értéktelen gyarmat lenni a *Bien S. Fiai* és társaik előtt, akik cikkük forgalombahozása révén hatalmas vagyonokat mondhatnak magukénak. A margarinnal is foglalkozó cseh kézben lévő

Hutter-Lever Rt. más cikkekre tér át

és egyéb ágazatban fejt ki *erősebb tevékenységet,* mert érzi, hogy *magyarországi szereplése* éppen az utóbbi időben alaposan megingott.

A margaringyártás tehát állandóan visszaesik és

a magyar gazdasági élet örömmel látja egy olyan iparág elsorvadását, amely az általános nemzeti érdekek szempontjából káros és ártalmas volt.

Remélhető, hogy a földmivelésügyi miniszter rendelete végleg becsukja az ajtól a margaringyárosok étvágya előtt és további fejlődésnek indít utat a magyar tejgadaságok részére.

Impozáns számadatok a Magyar Általános Takarékpénztár multévi mérlegében

A *Magyar Általános Takarékpénztár* most hozta nyilvánosságra múltévi zárószámadását és ez hűségesen tanusítja az intézetnek nemcsak szilárd megalapozottságát, hanem belső megerősödését és örvendetes fejlődését, amit éppen a világválság legmélyebb pontján mondhat magáénak. Az intézet *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató fáradhatatlan és mintaszerű irányítása mellett a válságos időkben is *egymillió tiszta nyereséget ért el, betétállományát növelte és mozgatható tőkéjét fokozta.* Az ország gazdasági szempontjából is örvendetes, hogy ez a nagytekintélyü intézet a maga működési területén imponáló eredményeket ért el.

A hivatalos beszámoló főbb adatai: *A nyereség 1,012.545.11 P,* amelyből a nyugdíjpénztárnak 151.359.18 P-t utaltak át, 351.738.10 P-t veszteségleírásokra fordítottak; a közgyülés rendelkezésére *509.447.83 P tiszta nyereség áll.* E nyereség lehetővé tenné, hogy az e hó 17-i közgyülésnek a tavalyi 1.— P osztalék kifizetését javasolják. Az igazgatóság azonban súlyt helyez arra, hogy *inkább a tartalékalapot minden rövidítés nélkül* — úgy, mint tavaly — *100.000 P-vel növeljék* és a vállalati nyugdíjpénztárt erősítsék. *Részvényenként 75 fillér osztaléknak a kifizetését fogja javasolni.* A *tartalékalap* ezután 13,750.000 P-re, az *összes saját tőkék* 33,750.000 P-re emelkednek. A mérleg adatai kedvező képet mutatnak. *Úgy a takarékkönyvecskékre, mint a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betéteknél örvendetes emelkedés mutatkozik,* amely 1934 első hónapjaiban folytatódott. A takarékpénztár 1933-ban 297 millió P összegü váltót számitolt le. Az intézet jelentékeny összegü, új rövidlejáratu tárcaváltóhiteleket bocsátott jutányosan a piac rendelkezésére. A betétállománnyal szemben *a készpénzállomány és a mindenkor készpénzzé tehető bankári követelések 6,285.083 P-t tesznek ki,* ami a váltótárca 27,635.967 P-s tételével együtt egymagában is a betétállomány 78 százalékának felel meg. A takarékpénztárnak *10 budapesti és 22 vidéki fiókja, valamint 8 affilált intézete is nyereséggel zárta mérlegét.* Az intézetnek Budapesten 5, vidéken 18, *összesen 23 bérházingatlana van,* amelyek 3,731.000 P-vel szerepelnek a mérlegben. Ezen ingatlanok bérjövedelme 9.32 százalékos bruttó bérhozamnak felel meg.

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ⁘ Telefon: 16-1-27

Gondoskodás a fővárosi utak karbantartásáról és portalanításáról

A kerületek kövezőmunkálatait vállalatba adták — Megsemmisítették az aszfaltozási versenytárgyalást — Rövidesen megkezdik az utak olajozását

A fővárosi tavaszi közmunkák legjelentékenyebb csoportja került az elmult napokban az illetékes tényezők döntése alá. Közel 1 millió pengő értékű kövező és aszfaltozási munkára irt ki versenytárgyalást a főváros, amelynek erdményét multheti számunkban már ismertettük, a döntés azonban szombaton történt. A kövezési munkákra 38, az aszfaltozási munkákra 16 cég tett ajánlatot és

az elbírálásnál a főváros a hivatalos irányárakat vette alapul.

A kövezőmesterek az irányárakkal szemben kisebb-nagyobb árengedményeket tettek, ami az ajánlatuk realitását mutatja, míg *az aszfaltozási munkálatokra tett ajánlatok a megállapított irányáraknál jelentékenyen drágábbak.*

Király Kálmán műszaki tanácsnok ilyformán olyan előterjesztést tett *Borvendég* Ferenc alpolgármesternek, hogy

az aszfaltozási versenytárgyalást semmisítse meg.

Az alpolgármester maga is áttanulmányozta az összes ajánlatokat, amelyeknek irreális voltára való tekintettel az aszfaltozási versenytárgyalást semmisnek nyilvánította.

A kövező munkákat

az alábbi vállalkozók kapták:

I. kerület: *Amon Antal és Fiai* 16 százalék engedmény,
II. kerület: *Schäffer* György 4 százalék,
III. kerület: *Handl* István 4 százalék,
IV. kerület: *Gross* Frigyes 3.75 százalék,
V. kerület: *Obendorfer* József 5 százalék,
VI. kerület: *Helfenstein* Károly 5 százalék,
VII. A. kerület: *Eisler és Simon* 14 százalék,
VII. B. kerület: *Reinisch és Wohl* 4.5 százalék,
VIII. kerület: *Schäffer* Károly 4.75 százalék,
IX. kerület: *Heverdle* István 4 százalék,
X. A. kerület: *Halmos István és Fia* 4.75 százalék,
X. B. kerület: *Neumann* Ferenc 4.75 százalék,
XI. kerület: *Schäffer* Antal 4 százalék engedménnyel.

Amint a fenti névsorból látható, számos komoly kövezővállalkozó kimaradt a megbízásokból, bizonyos azonban, hogy a *soronkövetkező esedékes útépítkezésekné! megfelelő módon részesülnek a munkákból.*

Az *aszfaltburkolási munkákra* beérkezett pályázatok széles eltéréseket mutatnak.

A legolcsóbb ajánlat 16 százalékkal alatta marad, a legdrágább pedig 33 százalékkal felülmúlja a tabelláris árakat.

A kilengés kereken 50 százalékos ingadozást mutat, amit a városházán szokatlanul irreálisnak minősitettek. *Borvendég* Ferenc alpolgármester már intézkedett az új versenytárgyalás kiirása iránt, amelynek a határideje

április 4-én

jár le.

Az *útolajozási versenytágya'ás* nyerteseit multheti számában jelezte már a *Fővárosi Hirlap* és a döntés valóban igazolta értesülésünket. A 700.000 négyzetméter makadámútnak olajjal való portalanítására megbízást kapott a *a Magyar Fanto Művek* 200.000, *Hegedüs és Társa* 200.000, *Hazai Kőolajipar* 300.000 négyzetméter terjedelemben. Az útolajozás munkálatainak összértéke *137.000 pengőre rúg.*

Az Angol-Magyar Bank mérlege

4 milliós betétszaporulat. — 1'14 milliós nyereség

Az *Angol-Magyar Bank* szombaton közzé tett multévi mérlegének adatai meggyőző bizonyságát mutatják annak, hogy az intézet széleskörü tevékenységével és vezetőségének cé.tudatos üzletpolitikájával a mai nehéz viszonyok között is figyelemreméltó eredményeket ért el. Az intézet iránt megnyilatkozó bizalom a betétek jelentékeny emelkedésében mutatkozik, a vezetőség óvatos üzletvitelét pedig az jellemzi a legjobban, hogy az intézet mobilitását pénztári készleteinek, bankári követeléseinek és váltótárcájának növelésével jelentősen előmozdította.

A zárószámadás adatait a következőkben ismertetjük:

Az *Angol-Magyar Bank Rt.* igazgatósága március 10-én tartott ülésében megállapította az 1933. üzletév mérlegét, mely az előző évről áthozott 225.017.69 P betudásával, a folyó üzletévben eszközölt 320.000 P, valamint az értékpapiroknál és érdekeltségeknél keresztülvitt *jelentékeny rendkivüli leírások után 1,143.618.11 P tiszta nyereséget* tüntet fel (az előző évi 1,525.017.69 P-vel szemben). Figyelemmel a még mindig tartó gazdasági válságra, az igazgatóság a külföldi nagyrészvényesekkel egyetértően a fentebbi tiszta nyereséget az intézet saját erejének növelésére kivánja fordítani és ezért azt az indítványt fogja *az április 7-re egybehivandó 43. évi rendes közgyülés* elé terjeszteni, hogy osztalékfizetés mellőzésével a rendelkezésre álló összegből 600.000 P a tartalékok és 300.000 P a nyug- és kegydíjalapok dotálására fordittassék, míg a fennmaradó 243.618.11 P az 1934. üzletév számlájára vitessék át.

A mérleg tételei közül kiemelendő, hogy úgy a *takarékbetétkönyvekre*, mint folyószámlára elhelyezett *betétek állománya szaporodott*, amennyiben ez az állomány az év végével 67.1 millió pengőt tett ki, ami az előző évi 63.1 millióval szemben *4 millió pengőnyi növekedést mutat.*

A bank *mobilitását* a lefolyt üzletévben is teljes mértékben fentartotta és a nála takarék- és folyószámlabetétként elhelyezett összeget még az eddiginél is magasabb arányban tartotta készpénzben, bankári követelésekben és váltókban; a betétek fenti szaporodásával szemben ugyanis a pénztári készletek és bankári követelések összege az előző évi 7.7 millió pengőről 9.1 millió penpőre, a váltótárca pedig az 1932. évi 39.2 millió pengőről 43.8 millió pengőre emelkedett. A váltóleszámitolási forgalom 321 millió pengővel az előző év színvonalán maradt, ami bizonyítéka annak, hogy a bank ügyfeleinek hiteligényeit a jelenlegi gazdasági viszonyok között is a legnagyobb méltányossággal elégítette ki.

Az elmult évi jelentésben megemlített hatályos intézkedések folytán a személyzeti és dologi *költségeknél* további lényeges, körülbelül *10 százalékos megtakarítás* éretett el.

Halász Manó — h. vezérigazgató. Pénzügyi körökben nagy megelégedést váltott ki a *Magyar Általános Takarékpénztár* igazgatóságának az a határozata, amely *Halász Manót a bank vezérigazgató helyettesévé nevezte ki.* Ez a kinevezés tulajdonképpen régi állapotnak a formai lerögzítése, mert *Halász* Manó mint *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató legbensőbb munkatársa, *már hosszabb idő óta amúgyis ezt a hatáskört töltötte be..* Közel *negyvennyolc esztendő* óta működik az Általános Takarékpénztárnál, akit a tisztviselők rajongó szeretettel vesznek körül, mert mindig megtalálta a módját annak, hogy az intézet érdekeinek figyelembevételével a tisztviselő-társadalom érdekeit is a szívén viselje. *Halász* Manó kivételesen rokonszenves egyénisége és a magyar bankéletben kivívott előkelő pozíciójának eredménye, hogy *kiváló működésének elismerését a gazdasági világban általánosan szeretettel fogadták.* A magyar pénzügyi és gazdasági élet megragadta az alkalmat, hogy *Halász* Manót ebből az alkalomból üdvözölje és az őszinte jókívánságok tömege azt mutatja, hogy *az új vezérigazgatóhelyettest osztatlan tisztelet és ragaszkodás övezi.*

Brabécz Alfréd — a Hitelbank igazgatója. A *Magyar Általános Hitelbank* közgyülésén *igazgatóvá* léptették elő az intézet egyik legkiválóbb főtisztviselőjét, *Brabécz* Alfréd cégvezetőt. A közgazdadasági és társadalmi körökben egyaránt jólismert és kitüntető módon becsült *Brabécz* Alfréd évtizedek óta dolgozik a Hitelbank központjában és a titkári osztály vezetői pozíciójában *minden idegszálával az intézmény érdekeinek önzetlen szolgája volt.* Nagy érdemeket szerzett a kényes és komplikált kérdések mindenkor objektív elintézésével és akik előzékenységét, úri modorát és szeretetreméltóságát ismerik, a legnagyobb örömmel fogadták a megérdemelt és jelentős kinevezést.

Balázs László igazgatói kinevezése. A *Hazai Bank* igazgatósága legutóbbi ülésén *Balázs* László helyettes igazgatót igazgatónak, *Bergmann* Elemér cégvezetőt igazgatóhelyettesnek, *Schwarz* Imre cégvezetőt pedig pénztári igazgatónak nevezte ki. A Hazai Bank igazgatósága *Balázs* László kinevezésével komoly érdemeket ismert el, mert *a szakképzettség és a tevékenység, amely Balázs László minden ténykedésében megnyilvánul, megokolttá tették az előléptetést. Balázs* László kinevezése úgy a bank tisztviselői karában, mint közgazdasági és pénzügyi körökben *a legnagyobb megelégedést és örömet váltotta ki.*

A biztosítási tisztviselők új elnöke. *Balabán* Györgyöt, a *Magyar-Francia Biztosító Rt.* igazgatóját a *Biztosítási Tisztviselők Országos Egyesülete* a legutóbbi ülésén elnökévé választotta meg. Társelnökök lettek *Neubauer* Rudolf és *Havas* Miklós.

A Berlini Viktória jelzálogkölcsönének publikálása. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában szóvátettük, hogy a *Berlini Viktória Általános Biztosító R.-t.* a lapokban közzétette 150.000 pengős tranzakcióját: díjtartaléka egy részének jelzálogkölcsönbe való fektetését két budapesti bérházra. Az intézet most levelet küldött hozzánk, amelyben közli, hogy az utóbbi hetekben kihelyezett 150.000 pengős jelzálogkölcsön csak töredéke az intézet ezidei díjtartalék-befektetésének. *A biztosító egyébként a mult esztendőben 25%-kal magasabb díjtartalékot produkált, mint amekkorát törvényes kötelezettsége megkivánt volna.* Készséggel közöljük továbbá azt is, hogy a *Berlini Viktória* tisztán csak a biztosítás terén fejt ki működést, ebben semmiféle politikai szempontok nem korlátozzák és ilymódon *Rózsa Rezső, az intézet budapesti vezérigazgatója nemcsak az üzletvitel irányitása terén, de azon túlmenően is teljes mértékben bírja a berlini központ bizalmát.*

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

80 millió kisszakasz utas fél év alatt. Most készült el a Beszkárt mult évi statisztikája. Ez az első hivatalos kimutatás, amelyből kitünnek a kisszakaszrendszer eddigi eredményei. Az összeállítás szerint a Beszkárt a mult esztendő hat hónapja alatt, amiota a kisszakasz-rendszert bevezették, 80 millió hatfilléres érmét adott el. A főváros közlekedési vállalatainak bevétele, ideértve a fogaskerekű vasutat, az autóbuszüzemet és a siklót is, 51,787.842 pengő volt, szemben az 1932-ben elért 54,999.500 pengővel. Az Autóbuszüzem bevétele 1933-ban 6,084.394 pengőre rugott, 1932-ben pedig 6,293.020 pengő volt.

A sajt- és vajkereskedők az áruházak versenye ellen. A *Budapesti Sajt- és Vajnagykereskedők Egyesülete* vasárnap délelőtt tartotta meg 35-ik évi rendes közgyülését. *Rottersmann* Leó elnök a szakmát sujtó rendeletek sérelmes intézkedéseit tette szóvá. *Fendrich Jenő az áruházak egyenlőtlen konkurenciáját birálta éles szavakkal.* Majd megejtették a választásokat. Elnök ujból *Rottersmann* Leó maradt. Alelnökök lettek: *Garai* Pál és *Zweig* Árpád, főtitkár: *Laczkó* Sándor, pénztáros: *Schagrin* Gyula, ügyész: dr. *Bálint* Arthur.

Tisztujitas az épitomestereknél. A Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete Bathory István elnökletével most tartotta meg ezevi rendes közgyülését, amelyen megejtették a részleges tisztujitást. A közgyülés többsége bagosi Pucher István lelépett elnököt tiszteletbeli elnökké, Bloch Leo és Sorg Antal volt alelnököket pedig tiszteletbeli alelnökökké választotta. Uj alelnökök lettek: Piazza Győző és Havas Sándor; az ipartestületi szék elnökévé David Károlyt, alelnökévé pedig Radó Sándort választották meg.

A Magyar Földhitelintézet közzétette multévi működéséről szóló mérleget. Az intézet takarék- és folyószámlabetétállománya 77.8 millió pengő volt, az adósok 38.9 millió pengővel szerepelnek a mérlegben. A tiszta nyereség összege 67.306 P 59 fillér. Az intézet idei közgyülését március 14-én tartja.

A Hazai Bank Rt. Széesi Pál elnöklete alatt tartott közgyülése az igazgatóság jelentését és javaslatait egyhangulag tudomásul vette. Elhatározta, hogy 345.843.49 P nyereségből osztalékra részvényenként 1 P, vagyis 250.000 P fordittassék, mig 52.052.49 P 1934-re vitessék at. Dulcz Antal, a Pesti Hazai Takarékpénztár igazgatója a felügyelőbizottságba uj tagként beválasztatott.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. közgyülése Székely Ferenc elnöklete alatt, az igazgatóság javaslataihoz egyhangúan hozzájárult. Elhatározta, hogy a 304.722.68 P nyereségből a nyugdíjpénztár 150.000 P-vel, a tartalék 25.000 P-vel, a jóléti alapok 10.000 P-vel javadalmaztassanak, míg a maradvány 1934—35. számlájára vitetik át. Szentkereszthegyi Kratochwil Károly altábornagy a részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. igazgatósága megállapitotta az e hó 17-iki közgyülés elé terjesztendő 1933. évi mérleget, mely tartalékolások után 40.155.32 P nyereséggel zárul. Elhatározták, hogy a tartalék- és nyugdíjalap megfelelő javadalmazás után részvényenként —.50 P osztalék kifizetését fogják indítványozni.

Az Ofa genfi közgyülése. Az Ofa Holzindustrie A.-G. március 3-án Genfben tartotta tizenegyedik évi rendes közgyülését. A közgyülés által elfogadott mérleg 32.433.27 svájci frank nettó nyereséggel zárult, amelyet teljes egészében új számlára vittek át. A rendes közgyülést rendkivüli közgyülés előzte meg, mely az előző évben elhatározott tőkeemelés végrehajtását határozta el. Az 5.6 millió svájci frank névértékü elsőbbségi részvények kibocsátása által a részvénytársaság alaptőkéje újból nyolcmillió svájci frank ténylegesen befizetett összegre emelkedett.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése. A forgalom az egész vonalon folyton növekvő arányokat ölt. Takarmánygyépamag áll az érdeklődés központjában, megbizható minőségek már szűken vannak, az ár némileg emelkedett. Nagyobb forgalom volt fűmagvakban, lóherében és lucernában is; lucernamagnak nemcsak belföldön van élénk kereslete, hanem Németországból is igen erős érdeklődés mutatkozik, az ár ügyszólván ugrásszerüen emelkedik. A készletek úgy lóherében, mint lucernában már egyáltalán nem számottevők, míg azonban lucernánál ezidőszerint csak a francia versennyel kell Németországban számolnunk, lóherénél károsan befolyásolják az elhelyezési lehetőségeket a még mindig nagyszámú erdélyi és jugoszláv ajánlatok. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersáruért, budapesti paritásban, 100 kilónként: Vörös köles 11—12, lenmag, kisszemü 23.50—24.50, lenmag, nagyszemü 26.50—27. Jegyzések feladóállomásról: Kék mák 40—42, Viktória borsó 9.50—11, Express borsó 13—15, lencse, nagyszemü 28—33, kisszemü 16—18, lucerna, nyers 130—145, tavaszi bükköny 8—9 pengő.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gellért-gyógyfürdő burkoló-, műkő- és kovácsoltvasmunkáira pályáztak: Emptio 6027, Kraszner György 6300, Urbach és Tafler 6580, Andrea Rt. 6658, Gravieser Albin 6903, Cristofoli Vince 9676, Schillinger Zsigmond 7046, Kiss Jenő 5108, Zorn József 5884, Kelemen Károly 6769, Szabó Rezső 6936, Rákos Manó 7298, Schmidt József 7485, Körmendy Jenő 9040, Kovács József 9565 pengővel.

Lakatosmunkára ugyanott: Polgár Ignác 2862, Hodos Andor 3716, Jungfer Gyula 3858, Galambos Jenő 4160, Ozsváth István 4278 pengővel.

A VII. sz. utihengerlő javítására pályáztak: Állami Gépgyár 3253, Ganz és Társa 7013, Röck és Első Brünni Gépgyár 7744 pengővel.

A kelenföldi szennyvizátemelőtelep körülcsatornájának munkáira pályáztak: Borlay Károly 18.333, Schäffer Károly 19.408, Amon Antal és Fia 18.660, Nagy István 19.979, Zsigmondy Béla 20.449 pengővel.

200.000 kg motalkó szállitására pályáztak: Magyar Petróleumipar Rt., Shell, Hegedüs és Társa, Phoebus, Steaua, Nyirbogdányi, Vacuum, Fantó, Hazai Kőolaj Rt., Antal János.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. március 21. 12. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A tégla panaszai

A tégla keserves panaszokat hallatott, a malter jajgató szava élesen süvöltött, a kalapács síránkozva kopogott, a gyalupad fájdalmasan nyikorgott és a föl nem használt üvegtáblák keservesen csörömpöltek. Valahogy ez történt azon a nagygyűlésen, amelyet vasárnap délelőtt tartottak meg a pesti Vigadóban az építőipari szakmák, vállalkozói érdekeltségek, az összes szervezetek, ipartestületek és országos jellegű érdekképviseletek. Ugy mondták, hogy most indulnak az utolsó rohamra az építőipar megmentése érdekében és Budapest minden lakójának, de az ország minden polgárának is együtt kellett velük érezniök. Ma szeretik azt hangoztatni, hogy az ország egyedüli pillére a földművelés, az agrártársadalom. El kell ismerni, hogy ez így van, de csak egyoldalúan van így, mert éppen olyan erős pillére az országnak az építőipar is, amely, ha kidől, összeomlik Budapest és az ország egész társadalma. Ha a magyar építőipar ma megszünne, igazuk lenne azoknak a pesszimistáknak, akik már régebben azt várják, hogy a budapesti m. kir. Operaház helyén libák legeljenek. Az építőipar nélkül megbénul Budapest élete, testi és szellemi munkások tízezrei pusztulnak éhen és az államkincstár, amely jövedelmeinek nagyobbik felét Budapest polgárságától szedi be, üresen marad.

Hol tartunk ma már Mikszáth Kálmán megállapításától, hogy Magyarország gazdasági mérlege attól függ: hány vagón búza termett a Bánságban, hány hektó bor a Hegyalján és hány regényt írt Jókai Mór? Ma már a bor csak keveset számít, az irodalommal se sokat törődnek; de *egyedül fontos a búza és az építkezés.*

Egyáltalán nem jogosulatlan tehát az építőiparnak az a követelése, hogy életét mindenáron meg kell menteni. Az államhatalomnak kell elsősorban a mentőövet a fuldokló építőipar számára odadobni. Az egész magyar közvéleménynek meg kell értenie végre, hogy az építőipar az alapja a városok életének, az építkezés félszáznál több iparágnak ad kenyeret és a mezőgazdasággal egyenrangú gazdasági tényezője az országnak. A vigadóbeli nagygyűlésen az építőipar keserves panaszait hallottuk és mindnyájunknak meg kellett értenie, hogy ennek a gazdasági pillérnek a kidőlte a városok társadalmi rendjének felborulását hozná magával. Ezek az urak, akik vasárnap panaszaikat elmondták, egytől-egyig a gyakorlati élet emberei, akik csak munkát kívánnak, mert kenyeret akarnak adni. Vajjon kik állanak ezekkel szemben? Mindössze néhány teoretikus, akik, ha rajtuk állana, takarékossági mániájuk parancsszavával egyszerűen megállítanák a magyar gazdasági élet vérkeringését. Aztán állítják sokan, hogy szemben állnak velük a háztulajdonosok is. Mi azt gondoljuk, hogy ez csak igaztalan rágalom, mert mi okuk volna a házbirtokosoknak és érdekképviseleteiknek az építkezések elé, vagy az elnyűtt, összeomlófélben levő házak tatarozása és modernizálása elé akadályokat gördíteni? Ez merőben esztelenség volna tőlük, mert a háziurak is tudják, hogy lakbért csak a munkás, kereső társadalmi osztály képes fizetni. Budapesten tizenkétezer a kiadatlan lakások száma, ennek oka azonban nem a túltermelés, hanem a munkanélküliség és a keresethiány átka az, amely ránehezül a lakásokra is.

A kormánynak és a társadalomnak meg kell hallgatni a gyakorlati emberek intelmét, akik a vigadói nagygyülésen értelmesen, őszintén, magyarosan megmondták panaszaikat és megjelölték azokat a módokat, amelyekkel rajtuk és az egész magyar gazdasági életen segíteni lehet. A teoretikusok tiltakozásával szemben ott állnak ezek a pozitiv gondolkozású, az élet lehetőségéért küzdő emberek, akik nem akarnak mást, csak munkát és a munka lehetőségének biztosítását. Amikor az egész világon az építés, az alkotás láza uralkodik, a magyar közéletnek nem szabad olyan rövidlátónak lennie, hogy ezeknek a pozitiv embereknek a követelését teljes egészében magáévá ne tegye.

Készül már a szanálási terv a belügyminisztériumban

Janda Károly miniszteri tanácsos különleges megbizatása a részletek kidolgozására

A fővárosi törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásának befejezése után felfokozott érdeklődés nyilvánul meg az úgynevezett *szanálási tervezet* részletei iránt. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a parlamenti vita során több alkalommal válaszolt az ez irányban hozzáintézett kérdezősködésekre, *a tervezet részleteiről azonban nem nyilatkozott.* Az kétségtelen, hogy nincsen alapjuk a túlzott hireszteléseknek, amelyek azt hangoztatták, hogy a szanálási tervezet a radikális rendelkezések özönét fogja tartalmazni és minden irányban hatalmi jogkört biztosít a tervezetet megvalósítani hivatott főpolgármester számára. A belügyminiszter becsületes nyiltsággal hangoztatta, hogy

a tervezetben meglepetések nem várhatók

és minden olyan elgondolás, amely diktátori gesztusokat imputál a kormányhatalom részére: *tendenciózus beállítás, mert az ilyen szándékok teljesen távol állanak a kormánytól.*

Illetékes helyről

származó információink szerint, a szanálási tervezet elkészítésére kedden adta ki az utasítást a belügyminiszter. *Janda Károly miniszteri tanácsos hivatali szobájában hatalmas aktatömeggé duzzadtak a székesfőváros háztartására és üzemi gazdálkodására vonatkozó jelentések,* számszerű adatok, mérlegkivonatok, anyagbeszerzési költségek, tisztviselői és szerződéses fizetések listái, valamint mindazok az összesített felsorolások, amelyeknek alapján a szanálási tervezet elvi célkitűzései lefektethetők.

Janda Károly miniszteri tanácsos minden más teendője alól mentesült, csakhogy ezt a munkát mielőbb befejezhesse és azt kellő időben a belügyminiszternek bemutassa

Közölték a *Fővárosi Hirlap*-pal azt is, hogy a szanálási tervezet a főváros szorosan vett községi háztartására vonatkozólag *túlnyomórészt elvi előírásokat tartalmaz és minden számszerű korlátozás megjelölése nélkül utasítja a polgármestert a szükséges reformok végrehajtására.*

Az üzemi vonatkozásokban tételenként kerülnek felsorolásra a különböző intézmények és ennek során

a tervezet egyenkint ismerteti az elkerülhetetlen reformokat.

A szanálási tervezet egész anyagán végigvonul az a törekvés, hogy úgy az adminisztráció költségei, mint a dologi kiadások tekintetében *messzemenő takarékosságot érvényesítsenek és ennek megfelelő végrehajtásáért az üzemvezetők felelősek.* Az üzemekhez kiküldendő

miniszteri biztosok jogkörét is körvonalazza a szanálási tervezet

és utal arra, hogy *a szükségesnek vélt elhatározások mindenkor a polgármesterrel előzetesen közlendők.* A tervezet végrehajtására szánt időtartam két év, amely azonban csökken annak a rendje szerint, ahogy a szükséges reformokat végrehajtják.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a törvénytervezet felsőházi letárgyalása és ezt követőleg

a kihirdetés után adja át a főpolgármesternek a szanálási tervezetet,

ezt megelőzőleg azonban *széleskörű ankétet tart, amelyre meghivást kapnak a főváros vezetői, valamint a községi pártok képviselői.*

Addig is bőséges tápanyagot kapott a fantázia, mert várospolitikai körökben a legkülönbözőbb híresztelések vannak forgalomban arról, hogy *a szanálási tervezet nyomán radikális újítások készülnek a főváros pénzügyi és gazdasági vonatkozásaiban.* Ezek a mende-mondák természetesen kizárólag találgatásokból erednek és ha a belügyminiszter nyilvánosságra hozza a tervezetet, akkor remélhetőleg beáll az a megnyugvás, hogy *merész kisérletezésekre és gyökeres rendszerváltozásokra egyszerűen nem kerül sor.*

Befejezésükhöz közelednek a Boráros-téri híd vasszerkezetének munkálatai

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a hídépítés lendületes tempójáról

Horthy Miklós kormányzó államfői működésének tízéves jubileumát használta fel a kormány és a főváros arra, hogy *megvalósítsa Budapest fejlesztésének egyik legégetőbb szükségletét: a Boráros-téri híd megépítését.* Az erre vonatkozó törvényjavaslatot egyhangú lelkesedéssel tette magáévá a törvényhozás és a kormány, valamint a főváros kölcsönös áldozatkészsége tette lehetővé, hogy *a háború utáni évek legnagyobb magyar műszaki alkotása valósággá váljék.*

A dunaparti Ferencváros és vele szemben a még kialakulatlan lágymányosi területek hatalmas tempójú fejlődésének biztosítéka a Boráros-téri híd, amelynek munkálatairól és a megnyitás terminusáról

Fabinyi Tihamér dr.
kereskedelemügyi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az állami gépgyárban a mult évben megindított vasszerkezeti munkák rendkívül módon előrehaladtak és

a hídalkatrész tekintélyes hányada már teljesen elkészült.

Ezzel egyidejűleg indult meg a budai oldalon a híd parti pilléreinek elhelyezése és a *földfeletti pillér* munkája, amelyek befejezést nyertek. Ezt követte ugyancsak a budai oldalon *a mederpillérek építése,* amely erőteljesen halad a befejezés felé. A hozzám érkezett jelentések szerint

ez a munkálat még ebben az évben befejeződik.

— Komoly stádiumba jut a hídépítés lendülete a jövő évben, amikor *a pesti parton kezdenek hozzá a földfeletti és a mederpillérek építéséhez.* Magától értetődik, hogy ez idő alatt a vasszerkezetek előállítása tovább folyik, úgyhogy

az alapvető helyszini munkálatok lefolytatása után a vasszerkezet felerősítése következik.

— Számításaim szerint ezt a monumentális alkotást *1936-ban befejezik* és

a híd ünnepélyes felavatása után megindul a forgalom, amely beláthatatlan fejlődési perspektivát nyujt Budapest déli kerületének.

Az állami gépgyár telepein hatalmas kolosszusokban sorakoznak egymás mellett az acélvázak, állványok, láncok és kapcsolók, amelyek tulajdonképpen az új híd biztonságos megtámasztására szolgálnak. A diósgyőri és budapesti vasgyárak munkateljesítményéről *a legnagyobb dícsérettel emlékeznek meg az illetékes szakemberek.*

Lázár Miklós elégtételt szolgáltatott Sipőcz Jenő polgármesternek

A Vásárpénztár ügyeinek vizsgálati adatai nyomán éles konfliktusba keveredett a főváros vezetőségével *Lázár* Miklós, a harcostollú kiváló publicista. Lapja, *A Reggel*, fulmináns vezércikkekben támadta a fővárost és ennek során *Lázár* Miklós vélt igazságának tudatában a személyeskedés terére is átcsapott, ami annál inkább feltűnő volt, mert köztudomású róla, hogy *írásaiban az anyagi és tárgyi igazságok gondos mérlegelése után szokott bírálatot mondani.* A támadásoknak élénk visszhangja támadt városházi és politikai körökben egyaránt, amelynek érdekességét fokozta az a körülmény is, hogy *úgy a polgármester, mint a törvényhatósági tanács sajtópert indított a cikkek inkriminált kifejezései miatt.*

A törvényszéki tárgyalás időpontját még nem tűzték ki, ám *Lázár* Miklós férfias lovagiassággal elégtételt szolgáltatott *Sipőcz* Jenő polgármesternek. A fővárosi törvényjavaslat tárgyalása során keresett alkalmat arra, hogy *Sipőcz Jenő polgármester tiszteletreméltó egyénisége előtt kalapot emeljen és módosítsa cikkeinek kitételeit,* amelyek sok tekintetben keményen csendültek ki *Lázár* Miklós lendületes soraiból. A képviselőház színe előtt *Lázár* Miklós többek között a következő kijelentést tette:

— A vásárpénztári ügyekben szóval és tollal több olyan kijelentésem hangzott el a nyilvánosság előtt, amely *várospolitikai körökben azt a látszatot keltette, mintha Sipőcz Jenő polgármester urat egyéni intenzitásában, egyéni tisztességében, egyéni megbízhatóságában akartam volna megbántani.* Ki kell jelentenem hogy ez tévedés, mert legkeményebb és leghevesebb támadásaimban, minden cikkemben kivétel nélkül hangsulyoztam hogy

a polgármester úr hozzáférhetetlen becsületes ember, őt nem személyében, csak elvi okokból támadtam

és politikailag tettem felelőssé azokért a dolgokért, amik a Vásárpénztár ismeretes ügyében történtek.

— Nem szeretném, ha ebből a látszatból némelyek arra következtetnének, hogy nem volt más célom, mint a polgármester úr működésének lebecsülése. *Ez egyszerűen nem így van, mert kizárólag elvi szempontból támadtam, politikai támadásaimat teljes egészében fenntartom, abból semmit vissza nem vonok,* ellenben az igazságnak kívánok eleget tenni, amikor kijelentem, hogy én, aki nyolc éve tagja vagyok a főváros törvényhatósági bizottságának:

mindig teljesen őszintén, minden hátsó gondolat nélkül az elsők között voltam az ellenzék részéről, akik hangsúlyozták, hogy Budapest polgármestere becsületes, tisztességes, hozzáférhetetlen ember.

A vásárpénztári panamákért, visszásságokért, bűnökért a polgármester személyén túl *az eddigi városigazgatási rendszert* tettem és teszem ma is felelőssé és mégegyszer hangsulyozom, hogy *a polgármester úr egyéni intenzitását nem volt szándékomban kétségbevonni.*

Lázár Miklós nyilatkozatát a képviselőház minden oldalán nagy helyesléssel fogadták és az mély benyomást gyakorolt mindazokra, akik személyesen, vagy hírből ismerik *Sipőcz Jenő polgármester legendásan korrekt egyéniségét és a főváros vezetésére való elhivatottságát.*

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

REDŐ IGNÁC celluloidgyár
Budapest, VIII., Sárkány-u. 5. Telefon: 34-4-90 és 41-2-73
„CELLONA" fürdőszobabútor, különleges reklámcikkek, játék- és díszműáru, tömegcikkek,
ajtóvédők.

Ujból napirendre kerül a fővárosi vámok rendezésének problémája

A készülő reform alkalmazkodik a megváltozott viszonyokhoz

Több mint három esztendeje foglalkoztatja a fővárost, az illetékes minisztériumokat és a környező városok képviselőtestületeit *a budapesti vámok problémája.* A környékbeli városok, — mint ismeretes, — koncentrikus támadást intéztek a főváros ellen és kétségbevonták a főváros ősi vámszedési jogát, de főként *az egyes vámtételek magassaga* ellen emeltek kifogást. A vármegyei közgyülésen nem egy alkalommal hangoztak el a vámkérdéssel kapcsolatban szenvedélyes kifakadások és volt olyan felszólaló is, aki azt proponálta, hogy a fővárost övező

városok és községek retorzióval éljenek és ellenvámövezetet emeljenek a fővárosból kifelé irányuló szállítmányok megadóztatására.

Közben a főváros törvényhatósága is több alkalommal foglalkozott a vámok kérdésével és az annakidején megtartott „kerekasztal-konferenciának" is az ellentétek áthidalása volt a főcélja. A főváros vezetősége maga is elismeri, hogy a régi vámszabályrendelet már elavult, sokféle cikk nem is szerepel a vámilletékek kiszabási táblázatában, viszont egyes tételek tényleg aránytalanul magasan vannak megállapítva. A pénzügyi osztály tehát a viszonyoknak megfelelő új szabályrendelet-tervezetet dolgozott ki, amely azonban még a mai napig sem került letárgyalásra, mert közben az illetékes kormánykörök és az érdekeltségek álláspontját iparkodtak összehangolni.

Hosszú ideig nyugvóponton volt ez a kérdés, míg

most újra napirendre került a kereskedelmi miniszter leirata folytán,

amely vámmentességet kér azoknak a ruhaszállítmányoknak, amelyeket vidéki kisiparosok küldenek állami hatóságok részére. A kormány tudvalevően a katonaságnak, továbbá postai, vasúti és egyéb alkalmazottak részére egyenruhaszükségletét nagyrészt vidéki kisiparosokkal készítteti el és ezek után természetesen ugyanúgy levonják az illetéket a főváros határán, mint bármely más szállítmány után. A miniszter leiratában arra hívja fel a fővárost, hogy *a fővárosi vámok szabályrendeletének módosítása során legyen gondja ennek az álláspontnak a megváltoztatására és addig is találjon módot, hogy a szóbanforgó szállítmányok vámmentesen juthassanak Budapestre.*

Illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért az érdekes vámbonyodalom dolgában és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A főváros részéről nincs méltánytalanság. Szigorúan a szabályrendelet utasításai szerint járnak el a javadalmi őrség emberei, amikor megvámolják a szóbanforgó szállítmányokat. A városi vámokról szóló szabályrendelet reviziója előkészítés alatt áll és annakidején

igyekszik a főváros a leirat szempontjait figyelembe venni.

Maga a revizió igen nehéz kérdés, mert rengeteg érdeket kell összeegyeztetni és emellett a főváros életbevágó pénzügyi kérdéséről is szó van.

A vidéki kisiparosoknak azt a kérését, hogy a főváros az államnak készített ruhaszállítmányokat vámmentesen engedje be, ebben a formában nem lehet teljesíteni,

mert a rendelet szerint árucikkek behozatala csak akkor vámmentes, ha azt egyik hatóság küldi a másik hatósághoz. *Amíg a szabályrendelet nem módosul, addig ezen az állapoton változtatni nem lehet.* A fővárost azonban a jelen esetben is messzemenő méltányosság vezeti és ezért a kormánnyal már tárgyalásokat kezdtünk és azt javasoltuk, hogy *a kisiparosok készítményeit vidéken valamely hatóság vegye át és az állami intézmények számára az továbbítsa a fővárosba.* Ebben az esetben nincs akadálya a vámmentes átbocsájtásnak.

— Ami a különböző vámtételek leszállítását illeti, erre vonatkozóan, amíg a szabályrendelet módosítása el nem készül, *határozott kijelentéseket tenni nem lehet.* Tény azonban, hogy

a főváros amúgyis meglehetősen összezsugorodott bevételi forrásai mellett nem mondhat le a városi vámokból származó bevételéről

háztartásának további veszélyeztetése nélkül. Nincs azonban kifogásunk az ellen, hogy a meglevő kereten belül az időszerű helyzetnek és a viszonyoknak *megfelelően végrehajtsuk a vámtételek arányosítását és erre még ebben az évben sor kerül.*

Husvét előtt kinevezik a gyakornokok első csoportját

Kétszáz fővárosi tisztviselőnek közigazgatási szakvizsgát kell tennie

A diplomás ifjúság elhelyezkedésének nagy problémájában komoly reménysugarat hozott magával a fővárosnak az elhatározása, amellyel száz gyakornoki állást rendszeresít. Emlékezetes, hogy a pályázat kiírás után közel 8000 kérvény futott be *reménykedéssel várják a döntést.* Sajnálatos körülmény, hogy mindössze csak száz gyakornoki állás betöltéséről lehet szó, de a mai viszonyok között a főváros így is messzemenő áldozatkészségét és megértést tanusít az ifjúság iránt, amikor lehetővé tette számukra új életpályák elindítását.

A jelöltek vizsgáztatását szorgos munkarendben folytatja le az a bizottság, amely *Liber* Endre alpolgármester elnöklete alatt *Farkas* Ákos dr. és *Felkay* Ferenc dr. főjegyzőkből áll. A többezer kérvényező már túlnyomórészt megjelent a bizottság előtt

tanujelét adták rátermettségüknek, valamint közigazgatási jártasságuknak.

A vizsga eredményét *szabályos osztályozókönyvben* rögzítik meg a főváros delegáltjai, mert kizárólag a mutatott elméleti és gyakorlati tudás alapján történik a gyakornokok kinevezése. Ennél igazságosabb szempont valóban nem érvényesülhet a kezdő állások betültésénél, mert a sok pályázó közül *kizárólag azok kerülnek a főváros szolgálatába, akik felkészültségüknek és hozzáértésüknek bizonyitékát szolgáltatták.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a gyakornokok első csoportját

még a húsvéti ünnepek előtt kinevezi a polgármester.

Elsőnek *42 közigazgatási és mérnöki szakra beosztandó gyakornokot vesznek fel a főváros szolgálatába,* a kinevezések további sorozata pedig ezután következik. A végleges elhatározások szerint a vizsgáztatások befejezése után gyors ütemben megtörténik a gyakornokok kinevezése, úgyhogy a főváros legifjabb munkásai

még a nyári hónapok előtt

elfoglalják helyüket a közigazgatás területén.

Megjelent a belügyminiszteri rendelet a kötelező közigazgatási szakvizsgáról

A közigazgatási reform egyik lényeges ujítása, hogy mindazoknak a köztisztviselőknek *közigazgatási gyakorlati szakvizsgát* kell letennie, akik a további előmenetelt szorgalmazzák. Az erre vonatkozó belügyminiszteri végrehajtási utasítást a hivatalos lap egyik legutóbbi száma közölte és az természetesen sok vonatkozásban érinti a főváros tisztviselőket is.

A kötelező szakvizsga letételéről *illetékes helyen* a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A belügyminiszteri intézkedésnek megfelelően megtesszük az előkészületeket, hogy *a főváros érdekelt tisztviselői is mielőbb letegyék a számukra kötelező szakvizsgát.* A végrehajtási utasítás szerint

a IX. fizetési osztályig sorozott tisztviselőkre vonatkozik ez az utasítás,

ami azt jelenti, hogy *a fővárosnál a segédfogalmazókig bezárólag gyakorlati vizsgálatra kell menniök mindazoknak, akik ezt előképzettségük során bárminő okból elmulasztották.* A fővárosnál körülbelül *kétszáz tisztviselő* kerül ilyenformán vizsgálá, akiknek szóbeli és irásbeli formában kell vizsgázniok a feltett összes kérdésekről. A legjobb megoldásnak az mutatkozik,

ha a tisztviselők számára külön tanfolyamot szervezünk,

ahol előkészítjük őket a tejesen pártatlan és vegyes összetételű bizottság előtti vizsgára.

A közigazgatási szakvizsgáló bizottság elnöki tisztét *Némethy* Károly nyugalmazott belügyminiszteri államtitkár tölti be és annak tagjai a főváros részéről: *Lamotte* Károly tanácsnok, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Szemethy* Károly tisztifőügyész, *Farkas* Ákos és *Felkay* Ferenc főjegyzők, továbbá *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester.

ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✧ Telefon: 16-1-27

Huszár Aladár főpolgármester diplomatikus közvetítésére az ellenzék lemondott a fővárosi törvény megobstruálásáról

Kozma Jenő a parlamenti vita befejezéséről

A fővárosi törvényjavaslat parlamenti vitája körül éles csatározások folytak le a szembenálló pártok között. Az általános vita nívós anyaga után előrelátható volt, hogy a *részletes tárgyalás során az ellenzék tagjai ismét kifejtik a már elmondott nézeteiket* és a módostió indítványok tömegét terjesztik a plénum elé. Olyan hangulat uralkodott a polltikai világban, hogy az *ellenzék obstrukcióra készül*, ezzel szemben a kormánynak számolnia kellett a husvéti szünetig még feltétlenül letárgyalandó törvényjavaslatok szükségességével. Ilyen körülmények között született meg kormánypárti oldalról az az elhatározás, hogy

tizenkétórás ülések megtartását javasolták

és a pénteki napon a képviselőház vaióban délután 2 órától hajnali 2 óráig foglalkozott a fővárosi reformmal. Egy-egy szakaszhoz a szónokok tömege iratkozott fel és a hosszú ülésnap ellenére is, *órákig tartott, amíg a szakaszok sorsa eldőlt és a döntés bekövetkezhetett.* A tárgyalás mindkét részről meglehetősen felpaprikázott hangulatban indult és előreláthető volt, hogy a vita mindinkább szenvedélyesebbé válik.

Ekkor lépett akcióba Huszár Aladár főpolgármester,

aki nagyszerű diplomáciai és taktikai érzékkel kezdte meg a kibontakozás irányítását. Megmagyarázta az ellenzéki képviselőknek, hogy a *kormány nem a fővárosi javaslat sürgőssége miatt erőlteti a hosszú üléseket, hanem azért, mert nagyfontosságú közoktatási jellegű javaslatokat kell mielőbb letárgyalni.* Egyidejűleg alkalmat keresett arra, hogy a kormány és a kormánypárt illetékes tényezőit felvilágosítsa az ellenzék valódi hangulatáról, amely a látszólagos obstruálást azért tartja szükségesnek, mert

a maga részéről provokálást lát az erőltetett tizenkétórás ülésekben.

Kiderült, hogy egyik ok sem áll fenn és ezt követőleg már nem volt nehéz mindkét oldalt meggyőzni a kölcsönös engesztelhetetlenség felesleges voltáról és mindkét részről hajlandóknak mutatkoztak engedményekre, amelyeket azután pártközi konferencia elé vittek. A megbeszélésen résztvett *Sztranyavszky* Sándor, *Petrovácz* Gyula, *Csilléry* András, *Rassay* Károly, *Lázár* Miklós, *Büchler* József, *Gál* Jenő és *Peyer* Károly. A konferencián több felszólalás hangzott el és végül abban állapodtak meg, hogy

a legközelebbi ülést kedden délután tartják — nyolcórás időtartamban.

A keddi ülésen azonban mindössze három órát fordítanak a fővárosi törvényjavaslat részletes vitájának a befejezésére.

Álhirek a főpolgármester lemondásáról

A fővárosi törvényjavaslat képviselőházi vitájának befejezésekor olyan hírek kerültek forgalomba, hogy *Huszár Aladár főpolgármester benyujtotta lemondását.* A mindenképpen valószinütlen híreszteléséről kérdést intéztünk

a főpolgármesterhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának határozott cáfolatot adott:

— *Nem tettem senkinek semmiféle nyilatkozatot,* — úgymond, — *amelyet annál kevésbé tehettem, mert ebben az ügyben döntés nem történt. Korai volna tehát különböző kombinációkba bocsátkozni, amelyek minden tárgyi alap nélkül, úgy látszik, csak szenzációra alkalmas ürügyre támaszkodnak.*

Illetékes kormánykörökből származó értesülésünk szerint a főpolgármesteri állással kapcsolatos *minden kombináció teljesen alaptalan.* A fővárosi törvényjavaslat a közeljövőben kerül a felsőház elé, annak befejezése előtt pedig *a kormány nem tartja szükségesnek a személyi kérdésekben való állásfoglalást.*

Kozma Jenő a véglegesnek tekinthető törvényjavaslatról

A képviselőházban immár befejezték a fővárosi törvényjavaslat részletes vitáját is, úgyhogy a reform az ott elfogadott szerkesztésben véglegesnek tekinthető. Nem valószínű ugyanis, hogy a felsőház lényegbevágó módosításokat fogadna el, amelyek szükségessé tennék a törvényjavaslatnak a képviselőházhoz való visszaküldését.

A fővárosi törvényjavaslat tárgyalása során hatalmas munkát végzett *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, aki a maga gazdag tárgyismeretével és hozzértésével a módosítások hosszú sorozatát terjesztette *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és a bizottság elé. Most, hogy a törvényjavaslat a már elfogadott formában kerül alkalmazásba, kérdést intéztünk

Kozma Jenőhöz,

aki véleményét a következőkben foglalta össze a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása további lényeges változtatásokat nem eredményezett, ez a körülmény azonban *számomra nem hozott meglepetést.* Előre tudtam ugyanis, hogy

a bizottságban elfogadott módosításokon túlmenően az ott letárgyalt szövegezés változatlanul megmarad.

Budapest képviselői hatalmas munkát végeztünk a fővárost érintő reform kialakításában és az első eredeti tervezetekkel szemben *olyan törvény formálódott ki, amellyel szemben feleles minden aggodalom.* További engedményeket a belügyminiszter nem is helyezett kilátásba és a képviselőház részéről letárgyalt törvényjavaslat

magában foglalja mindazokat az enyhítéseket,

amelyekhez a belügyminiszter a sürün lefolytatott megbeszéléseken hozzájárult.

— Ellenzéki részről számtalanszor elhangzottak olyan megállapítások, hogy *a törvény tulajdonképpen az autonómiát sérti és ellenzéki oldalon a parlamenti vitának is ez a megállapítás volt a vezérfonala.* A magam részéről nem osztom ezt a felfogást és nem habozom kijelenteni azt a véleményemet, hogy *a törvénnyel kapcsolatban nem látom az autonómia veszélyeztetését,* viszont nem hallgatom el azt az aggodalmamat, hogy

az adminisztráció és az autonómia együttes munkája nehézkesebbé válik, éppen a törvény következtében.

— A javaslat felsőházi tárgyalásánál nagyobb vita kialakulását *nem tartom valószínűnek.* Az ottani tárgyalás idejének elhúzódása véleményem szerint attól függ, hogy *milyen érdeklődést vált ki ez az autonómia általános és elvi szempontjait érintő törvényjavaslat abban a testületben, amelynek tagjai jelentékeny számban éppen az önkormányzatokat képviselik.* Számításom szerint

az új fővárosi törvény április végén kihirdethető

és így az életbeléptetés időpontját május első napjaira várom.

— A törvényjavaslat elfogadása után most már a belügyminiszter szanálási tervezetét várjuk, amelynek rendelkezéseit előzetesen megismertetik a főváros és az autonómia vezetőivel.

Remélhetőleg azok sem tartalmaznak olyan intézkedéseket, amelyek bizonyos visszahatásra vezetnének,

és bízom abban, hogy *a szanálási terv végrehajtására jogosult szervek és az autonómia közös együttmunkálkodása révén sikerül Budapest gazdasági helyzetét megjavítani.*

Március
22-én, és 25-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A közönség erős érdeklődése mellett
még csak néhány napig tart a
LINGEL 1864—1934
JUBILEUMI VÁSÁR
meglepően olcsó árakon:
Stylusos és modern szobaberendezések
Garniturák, egyes butordarabok, fotelek, székek, csillárok, szőnyegek, képek, dísztárgyak, antik órák, gobelinek, butorszövetek és
nagymennyiségű szövetmaradékok
VII., RÓZSA-UTCA 4. Egész nap nyitva!

Túlnyomórészt ipari munkákra fordítják a mult évről visszamaradt kiadási tételeket

Kétmillión felüli összeg hovafordításáról dönt a szerdai közgyűlés

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában ismertette a polgármester előterjesztését, amely arra vonatkozik, hogy a mult év végéig fel nem használt hiteleket erre az évre is fenntartsák. A mult évről visszamaradt tételek összesen 2.1 millió pengőre rúgnak, amely összeg alkalmas arra, hogy *az idei közmunkák mértékét tekintélyes összegekkel növelje.*

A szóbanforgó munkálatok, amelyekre ezeket az összegeket az idén igénybeveszik, a következő:

Mátyás-templom restaurálása .	231.582
A balparti nyomócső meghosszabbítása	496.785
Az angyalföldi szivattyútelep létesítése	440.000
Területfelmérés előmunkálatai .	8.929
Városrendezési telek szerzése . .	36.353
Kisajátított ingatlanok utolsó részlete	47.112
Kisajátítási célokra	204.721
Uj közoktatási épületek	400.000
Népligeti sporttelep létesítése .	12.312
Átvitel	1,877.794
Áthozat	1,877.794
Csobánc-utcai kisdedóvó . . .	32.892
Bécsi-úti elemiiskola építése . .	4.407
Állategészségügyi telep kemenceépítése	12.000
Ferdinánd-téri piac bővítése . .	9.383
Gyermekotthon, szennyvízberendezés létesítése	8.900
Bécs-úti bérházak tereprendezése	14.935
Műhelybérházak fűtőberendezése	10.145
Bakteriológiai intézet kibővítése	27.000
Erdőterületek bővítése	13.740
Térképszelvények beszerzése .	898
Rudas-fürdő távfűtőberendezése	80.000
Fiókkönyvtár átalakítása . . .	8.000
Összesen	**2,100.034**

Miután az előterjesztéshez a törvényhatósági tanács hozzájárult, a szerdai közgyülés napirendjére kerül a költségvetési hitelek prolongálása, amely *számos vonatkozásban többletmunkát eredményez az ipar és a vállalkozás számára.*

Hatalmas fejlődés kezdődik a vízművek nagyarányú rekonstrukciós munkálatainál

A kinevezett hármasbizottság kiváló szakemberei biztosítják a munkák zavartalan és összhangzatos menetét

Városházi körökben feltünést keltett a polgármesternek az a rendelete, amellyel *háromtagú szakbizottságra bizta a vízművek fejlesztési munkáinak végrehajtását* és ebben a bizottságban a közreműködésre *Sajó* Elemér miniszteri tanácsost, a földmüvelésügyi minisztérium vízrajzi osztályának vezetőjét, *Papp* Ferenc okleveles mérnököt, m. kir. folyamőr-kapitányt és *Breitenbach* Károly mérnököt, a pozsonyi vízművek volt építőjét kérte fel.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

a rendelettel kapcsolatos intézkedésekről a következő felvilágosítást kapta:

— A főváros 1932-ben megbizást adott a *Káldor* és *Mattyasovszky* cégnek a káposztásmegyeri vízmű Dunaalagútjainak megépítésére. Elkezdték a munkát, de csakhamar súlyos műszaki nehézségek támadtak és emiatt nyolc hónapi kényszerszünet is beállott. Közben a mult év augusztusában olyan elhatározásra jutott a főváros, hogy társvállalkozóként bevonja az építkezésbe a *Zsigmondy Béla* és a *Palatinus építési vállalkozó cégeket is,* akik a munka folytatására vállalkoztak és úgy látszott, hogy a technikai feltételeknek meg tudnak felelni. Ujból hozzáfogtak az alagút építéséhez, amely azóta *kisebb fennakadásokkal* folyamatban is van. Az ellenőrzést az üzemigazgatóság, az üzemvezetőség és az építésvezetőség gyakorolta. A három szerv között az a tökéletes együttmüködés, amely a munka zavartalan és nyugodt menetének elengedhetetlen feltétele, az *utóbbi időben nem érvényesült kellőképen.*

A szükséges összhang tekintetében is hiányok mutatkoztak.

A munkálatoknak, a társvállalkozók bekapcsolása után történt folytatásánál, *nem kivánatos jelenségek mutatkoztak,* amelyek esetleg elkerülhetők lettek volna. A főváros érdekében tehát sürgősen gondoskodni kellett az ellenőrzés célszerübb és megnyugtatóbb megszervezéséről. Az alagútépítésnél most már csak müszaki kérdések intézéséről van szó. Ennek a bonyolult részletmunkának közvetlen irányítása már nem lehet az üzemigazgatóság feladata, amely technikai összetételénél fogva sem alkalmas ilyen nehéz kérdés ellenőrzésére és megoldására. Az ellenőrzés tehát a vízművek vezetőségére hárulna. Ezt viszont sok más természetü üzemi és adminisztrációs elfoglaltsága bizonyos fokig gátolja ebben. Emellett az alagútépítés rendkívülisége külön is sulyosbítja az ellenőrzés feladatát.

Nem lehet tehát ilyenformán az ellenőrzést kizárólag az üzemvezetőségre hárítani,

hanem kisegítő szervről kellett gondoskodni. De nemcsak az alagútépítés, hanem a tervezett új budai vízmü is küszöbön álló és nagy körültekintést kivánó munkálatai sem nélkülözhetik a *speciális szakértők* tevékenységét. Külföldön is számos példát találunk arra, hogy ilyen különleges építkezéseknél

speciális szakértőbizottságok

működtek közre. Igy tehát a polgármester rendelkezésében nincs rendkívüli meglepetés.

— A hármas szakértőbizottság feladata tehát kiterjed az alagútak építésének ellenőrzésére, a vízművek bővítési munkáira és az új budai vízmü építésére. A vízművek vezetősége minden ilyen kérdést köteles a szakértőkkel megtárgyalni, irásbeli véleményüket kikérni. De

a szakértők saját kezdeményezésükből is kérhetik bizonyos kérdések tisztázását

és az ahhoz szükséges adatok rendelkezésre bocsátását. A szakértőknek jogában áll az építkezés szinhelyén bármikor szemlét tartani, a szükséges felvilágosításokat a vállalkozóktól, az építésvezetőktől beszerezni, veyük megbeszéléseket folytatni. Utasításokat azonban közvetlenül nem ad a szakértőbizottság, hanem ez *továbbra is a vízművek vezetőségének a joga.* A szakértőbizottság nem csökkenti a vízművek vezetőségének felelősségét sem, nem mentesíti őket semmi alól, hanem csupán rendkívüli munkája alátámasztását, könnyítését szolgálja.

— Az alagútépítéssel kapcsolatban

minden müszaki és pénzügyi vonatkozású intézkedés csak a három szakértő együttes meghallgatása után foganatosítható. Ugyanez áll a vízművek bővítési munkáira is.

A vízművek vezetősége és a szakértőbizottság esetleges nézeteltéréseinél a *főváros központi vezetősége dönt.*

— A főváros által felkért szakemberek közül Sajó Elemér miniszteri tanácsos a földmüvelésügyi tárcához tartozó nagyszabású vízépítési munkálatok szakértője és kiváló irányítója. *Papp* Ferenc folyamőr-főkapitány a csepeli vámmentes kikötő építésénél és a soroksári Dunaág szabályozásánál vezető minőségben dolgozott, értékes tapasztalatai és nagy szaktudása révén a vízmüépítési kérdések egyik legalaposabb ismerője. *Breitenbach* Károly a harmadik szakértő nevéhez füződik a pozsonyi vízművek 200 méteres Dunaalagútjának megépítése.

A hármas szakértőbizottság részére a főváros a vízművek igazgatóságánál külön helyiséget rendeztetett be, hogy közvetlen közelről figyelhessék az eseményeket. *Papp* Ferenc folyamőr-főkapitány a speciális megbizatás tartama alatt természetesen felmentést kapott a vízmü igazgatóságában való közreműködése alól.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 85
Telefon: 33—8—84.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
ÚT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Biza-bizhat
a Tungsram lámpa gazdaságosságában.
Áramfogyasztását jelzi, fényteljesitményét
megadja lumenegységekben felelősség
mellett; igy biztositja a gazdaságos világitást
TUNGSRAM

Átveszi a csepeli állami kikötő a fővárosi helyikikötőt

Tátong az ürességtől a hatalmas intézmény, amelynek építkezése 10 millió pengőbe került

Közel tíz esztendeje, hogy elkészült a főváros ferencvárosi helyi kikötője, amelynek létesítéséhez annakidején vérmes remények fűződtek. A nagyszabású modern építmény több mint tízmillió pengőt emésztett fel. Ehhez a hatalmas összeghez azonban hozzá kellett venni a befektetett tőke kamatveszteségét is, ami ugyancsak nem lekicsinylendő összeg. A ferencvárosi helyi kikötőt már több mint három esztendeje a közélelmezési ügyosztály kezeli, de azóta sem javult a helyzet. Tíz éves *fennállása alatt alig volt számottevő bevétele a kikötőnek.* Amikor az új központi nagyvásártelep létesítéséhez hozzáfogtak, az volt az elgondolás, hogy majd az ott kialakuló élelmiszerexport jövedelmezően kihasználhatja a kikötő berendezéseit. Ez a remény sem vált be.

A ferencvárosi helyi kikötő közel 4500 négyzetméter raktárfelülete, kétkilométeres rakodópartja tátong az ürességtől.

Kevés kavics, némi tüzelőfa, szén van tárolva a rakpartokon, a hatalmas raktárépület pedig tátong az ürességtől. Mindössze néhány élelmiszer nagykereskedő bérelt ott helyet.

Ugyanakkor, amikor a soroksári Dunaágban ilyen sivár és reménytelen a helyzet, tőszomszédságában *a csepeli vámmentes állami kikötőben napról-napra élénkül a forgalom.* Annyira zsúfolt a kikötő óriási raktárháza, hogy nemrégiben újabb építkezést terveztek, főleg a hozzánk irányított gyapotszállítmányok tárolására. A magyar kormány és az egyiptomi kormány között ugyanis komoly tárgyalások folynak arról, hogy

Egyiptom gyapottermelésének jelentékeny részét a budapesti kikötőbe irányítsák

és innen bonyolitsák le a középeurópai gyapotkereskedelem egyrészét. Az egyiptomi gyapotot a tervek szerint olyan hajón szállitanák, amely tengeri és dunai hajózásra egyformán alkalmas. Ez a hajó már építés alatt áll és hasonló az Appolinaris II.-höz, amely az ősszel volt próbaúton Budapesten.

A csepeli állami kikötő tervezett kibővítésével kapcsolatban merült fel az a gondolat, hogy újabb építkezés helyett nem volna-e helyesebb, ha átvennék a ferencvárosi helyi kikötőt raktárházzal együtt, amely ebben az esetben szerves kiegészítő része lenne az állami kikötőnek.

Az életrevaló terv dolgában

illetékes helyen

érdeklődtünk és a következő választ kaptuk:

— Erről a megoldásról már régebb idő óta folynak bizonyos megbeszélések, de *egyelőre megegyezésről még nincs szó.* Kétségtelen azonban, hogy a kikötőnél valamilyen megoldást sürgősen keresni kell, mert

a mai állapotot állandósitani nem lehet.

A főváros óriási értékei, milliós befektetései megfelelő kihasználása veszendőbe menne. Berozsdásodott vágányok, elárvultan álló óriási, úgyszolván vadonatúj elektromos darúk, üres raktárházak és rakodópartok jellemzik ma a kikötőt és *nincs kilátás arra sem, hogy az állapoton az élelmiszernagyvásártelep forgalma valamit lendítsen.* A kikötő legnagyobb hibája az, hogy

nehezen lehet megközelíteni,

a zsilipelés drága és a zsilip maga az állam kezében van, az szabja meg a hajók átszállításának díjait. Nem élvezi a kikötő azokat a vám- és egyéb kedvezményeket sem, amelyek a nagy kikötőt megilletik. A kikötő dolgában megkérdeztük

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstagot, aki tudvalevően elnöke a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában alakitott kikötő bizottságnak. Becsey* Antal a következőket mondotta:

— A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara már évek óta figyeli a helyi kikötő dolgát és tavaly külön kikötő bizottságot is alakított, hogy *keresse a megoldás lehetőségeit.* Ebben a bizottságban a legkitűnőbb forgalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági szakemberek foglalnak helyet. A bizottságban az az egyhangú vélemény alakult ki, hogy

a ferencvárosi kikötő mai állapotának fenntartása senkinek sem lehet az érdeke.

A kikötő berendezéseit a gazdasági élet kellőképen kihasználni nem tudja, a főváros képtelen ezt biztosítani és így nincs más megoldás, minthogy *szerves kapcsolatot teremtsenek az állami és a fővárosi kikötők között.* Csak az egységes irányitás, egységes kezelés,

a főváros és az állam érdekeinek összehangolása

tudja biztosítani a kérdés megoldását. Egyébként is olyan természetű a ferencvárosi kikötő dolga, hogy az országos érdekeknek alá kell rendelni a főváros érdekeit.

Tavasszal megkezdik a tatarozást az összes városi házakban

A főváros tavaly meginditott háztatarozási akciója nem járt kielégítő eredménnyel és a kormány részéről felkínált kedvezményeket aránylag csak kevesen vették igénybe. A polgármester annakidején a kerületi elöljáróságokat is felhívta a lakóházak fokozott ellenőrzésére, de *hatósági nyomást a törvény szerint csak olyan esetekben alkalmazhattak, ahol közbiztonságilag kifogásolható,* vagy életveszélyes állapotokat találtak. Így azután ez a beavatkozás is aránylag szűk körre szorult. A fővárosban levő lakóházak túlnyomó része tatarozásra szorul. Utcasorok, városrészek megértek a lebontásra. A legtöbb házban nincs lift, hiányzik a gázvezeték, sőt vannak tömegesen *villanyvilágítás és vízvezeték nélkül álló épületek is.* A lakások nagyobbik fele nélkülözi a modern komfortot, sok helyen a higiéniai berendezések egyenesen botrányosak.

Most a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* próbálja előbbre vinni az ügyet és ezért propagandaakciót szervezett, hogy a háztulajdonosokat az érvényben levő, számottevő adó- és hitelkedvezmények igénybevételével a házak modernizálására késztesse. A kamara feldolgozás alatt álló adatai szerint körülbelül tízezer modernizálásra és alapos renoválásra szoruló ház van a fővárosban. Ezek tulajdonosaival közvetlenül érintkezésbe lépnek.

A legnagyobb házbirtokos Budapesten maga a székesfőváros. Összesen 321 lakóháza van. Ezek közül *a legtöbb, 228 lebontásra vár szabályozás, utcanyitás vagy városrendezés miatt.* Eredetileg is ilyen célra sajátították ki. A fennmaradó 93 bérházból 38 átépítésre, modernizálásra szorul.

A kamara hétfőn küldte meg e házakra vonatkozóan a kimutatást a polgármesternek és kérte, hogy *a főváros mutasson jó példát a tatarozás terén is.* A polgármester a középitési ügyosztályt nyomban utasította, hogy tanulmányozza a kérdést, végezzen számításokat, készítsen terveket és javaslatát sürgősen terjessze elő.

Értesülésünk szerint a főváros *házainak rendbehozásához már a tavasszal hozzáfog.*

Áprilisban új helyen megkezdik a második ártézi kút fúrását

A feltörő forró vízzel nemcsak a Széchényi fürdőt táplálják, hanem azzal fűtik az összes állatkerti épületeket és a Műcsarnokot is

Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a városligeti új mélyfúrás megkezdése akadályokba ütközött: a geológusok által az Állatkertben megjelölt helyen ugyanis nem fér el a hatalmas „rotary" fúróberendezés, amit a kormány a fővárosnak rendelkezésére bocsátott. A polgármester ennélfogva *Wendl* műegyetemi professzort és *Szávay-Vajna* Ferenc főgeológust felkérte, hogy

végezzenek újabb próbafúrásokat

és keressenek más alkalmas helyet. A geológusok számítottak, mértek és kiderült, hogy az Állatkert területén más alkalmas hely nincs, ahol a fúrógépet felállítani lehetne. Tovább kutattak tehát a régi artézi kút környékén. A talajvizsgálatok és a kutatófúrások még folynak, de máris arra következtetnek, hogy

az új ezerméteres mélyfúrást a Fővárosi Pavillon mögött, a földalatti vasút végállomása és a régi artézi-fürdő szomszédságában kell megindítani.

Ötven év előtt a jelenlegi ártézi kút fúrása, a primitiv technikai eszközök igénybevétele mellett, tíz esztendeig tartott. Az új készülék *ezt a munkát három hónap alatt elvégzi,* ennyi időbe telik, amíg elérik az 1000 méter mélységet. Ebben a mélységben, pár méteres ingadozással, biztosan rátalálnak a 70°-os vízre. A jelek azonban azt mutatják, hogy további fúrásnál a hőfok magasabb lesz és ha biztató gáznyomokra is akadnak, akkor

a furlyukat lemélyesztik esetleg 1500 méterig is.

A mélyfúrás megkezdését április végére tervezik. Szeptemberben tehát már *feltörhet a városligetben a forró vízsugár,* amellyel most már nemcsak a Széchenyi-fürdőt és strandot akarják táplálni, hanem azt tervezik, hogy ezzel fűtik az Állatkert összes pavillonjait, a nagy pálmaházat és a Műcsarnokot is, amely ugyancsak a főváros épülete.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

a legmegszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a Munkájáért védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

•FÉNYKÉPÉT•
igazolványra azonnal
2 darab rendelésnél darabja 48 fillér
MŰTEREM
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . . « « « 8.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Szerdán közgyülés. A főváros törvényhatósági bizottsága szerdán délután tartja legközelebbi közgyülését és annak egyik legjelentősebb pontja a *Joanovich* Pál halálával megüresedett örökös bizottsági tagsági hely betöltése lesz. Ez a tagsági hely a kereszténypártot illeti meg és arra három jelölt van: *Szőke* Gyula, *Ilovszky* János és *Verebély* Jenő. Betöltik *Pakots* József helyét a kegyúri bizottságban, *Acsay* József helyét a II. kerületi adófelszólamlási bizottságban, *Bucsenik* István helyét a IV. kerülti adófelszólamlási bizottságban és *Homonnay* Andorét a VII/b. adókerületi felszólamlási bizottságban. Ugyancsak a szerdai közgyülés dönt a szakbizottságok ujjáalakításáról. Mint látjuk, a közgyülés idejét túlnyomóan a választások foglalják le a napirend nem is igér különösebb eseményt. A szerdai közgyülés szavazza meg a *Verpeléti-úti elöljárósági épület átalakítási költségeit*, az I., Soproni-úti, a II., Fenyves-utcai *új elemi iskolák építési költségeit* és jóváhagyja a Gellértfüdő új *fedett uszodájának* megvalósítását. Az 1934. évre fenntartandó költségvetési hitelek és több rendőri büntetőbíró kinevezés szerepelnek még a napirenden. Lesz néhány interpelláció és inddítványt is, amelyek között kiemelkedik *Dorner* Gyula indítványa *Madách Imre szobrának Budapesten való felállításáról, amelynek érdekében a Budapesti Hirlap országos mozgalmat indított.* Ebben az értelemben Kabakovits József is felszólal és kérni fogja a főváros legmeszebbmenő támogatását.

Tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésének napirendjén kisebb jelentőségü adminisztrációs ügyek szerepelnek. Tárgyalják a *Városi Színház* átvételére érkezett bérleti ajánlatot, a második kerületben *új csecsemő-otthon* létesítését, a Jugoszláv Hajóstársaság *kikötőépitési kérelmét*, a városligeti Regnum Máriánumban tervezett hősi *Pantheon* ügyét, a Simor-utcában épülő *új elektromos alállomás* terveit, az Andrássy-úti fővárosi könyvtárfiók áthelyezését és a Szociális Misszió-társulat segélykérelmét.

Fabinyi kereskedelmi miniszter a Belvárosi Polgári Körben. A *Belvárosi Polgári Kör* csütörtökön este vacsorát rendez, amelyen megjelenik *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter és *Sztranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység pártjának elnöke. A kör vezetősége pénteken délután küldöttséggel kereste fel *Sztranyavszky* Sándort és bejelentette, hogy a belvárosi konzervativ polgárságnak ez a nagy múltú szervezete a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének munkájába belekapcsolódni kíván.

Huszár Aladár Budapest idegenforgalmi és külkereskedelmi jelentőségéről. A Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre klubhelyiségét ünnepi társasvacsorával avatta föl, amelyen vitéz dr. *Tóth* András, a kör elnöke a polgári gondolatnak és jogegyenlőségnek ezt az új otthonát fölajánlotta *Gömbös* Gyula miniszterelnök célkitüzéseinek szolgálatára, majd dr *Usetty* Béla országgyülési képviselő köszöntötte *Huszár* Aladárt nemcsak főpolgármesteri minőségében, hanem mint annak a Nemzeti Egység Pártjának budapesti elnökét, amely párt mellett hitvallást tettek már akkor, amikor *Gömbös* Gyula programját és munkatervét kifejtette. Ez a hűség nem zárja ki a *Kozma* Jenő vezetése alatt álló egységes községi párthoz való tartozást. A párt ez új bástyájában szeretet és egyetértés honol és ezért itt van a helye minden kerületbeli iparosnak és kereskedőnek. *Huszár* Aladár főpolgármester nagyhatású beszédben megköszönte az üdvözlést, amelyet annál inkább értékel, mert hosszú évtizedek óta józsefvárosi lakos és ismeri a kerület, az iparosok és kereskedők problémáit. Amikor látom a fővárosi polgárság nehéz helyzetét, — folytatta, — amikor dolgos iparosok és kereskedők munka, forgalom hiányában leeresztik a műhely, a bolt redőnyeit, szeretnék a reménység hangjain hozzájuk szólani, mert *nem vagyok a mindent összezsugorító, a lebontó politikának a hive, hanem a felépítésé, az élet politikájáé.* Mindent elkövetek, hogy *a fővárosban nagyarányú építkezés induljon meg* és ezért *forszirozom az Erzsébet-sugárút megépítését és a rozoga házak helyébe emelendő új épületek adómentességét, amire már bizonyos igéreteim vannak.* Ha az elszegényedett magyar társadalom nem tudja alimentálni iparunkat és kereskedelmünket, úgy *az idegeneket kell elhozni Budapestre*, a világ egyik legszebb, párját ritkitó gyógyforrásokkal rendelkező városába. Még egy elgondolásom van: *Budapestet kell megtenni a Kelet és Nyugat árucseréje gócpontjának.* Elgondolásom az, hogy *építsünk egy állandó nagy kiállítási csarnokot*, ahol bemutatásra kerülnek Kelet és Nyugat produktumai. E csarnok sikere a főváros egész polgárságának számottevő gazdagodását vonná maga után, a forgalom, a kereseti lehetőségek növekedése révén. *Huszár* Aladár végül *Usetty* Bélát, a kerület képviselőjét köszöntötte, aki fáradhatatlanul nagyszerű munkát végez a polgárság érdekében és ezért hála és hűség illeti meg.

Az *Iparosok Országos Gazdasági Szövetsége* társasvacsorát rendezett, amelyen megjelent *Huszár* Aladár főpolgármester is. A vacsorán *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tag és *Fabriczky* Andor ismertették az iparostársadalom panaszait. *Huszár* Aladár főpolgármester beszédében hangoztatta, hogy aki az iparostársadalom erejét növeli, a magyar társadalmat is erősíti, mert az iparosság segítése egyet jelent a magyarság érdekeinek szolgálatával. Annak a reményének a hangoztatásával fejezi be szavait, hogy a nagy jövőre hivatott, szorgalmas magyar nép és benne az iparos társadalom, nehéz megpróbáltatások után a közeljövőben végre meg fogja találni boldogulását. A főpolgármestert lelkesen ünnepelték.

Névmagyarosítás. *Janek* Lajos, a Pénzintézeti Központ tisztviselője, a Polgári Egység Klubja főkönyvelője, a belügyminiszter engedélyével felvette a *Jávor* nevet.

Mérnök szerepe a nagyváros igazgatásában. Erről a témáról a Magyar Mérnök- és Építészegyletben március 14-én érdekes előadást tartott *Méhes* Emil dr. mérnök. Kimutatta, hogy egészen a XIX. századig a jogi kiváltságok adták meg a városnak a városi jelleget, ma ellenben a műszaki létesítmények. Ehhez képest a városi igazgatás feladatai is megváltoztak. Nagyszámú külföldi példával és Budapest adatainak ismertetésével kimutatta, hogy a mai nagyváros műszaki szükségletei a ház- és útépítéstől kezdve, a csatornázás, vízvezeték, világítás, közlekedés és még számos más berendezkedésig, mind hatalmas szerepet juttatnak a mérnöknek a nagyváros ügyeinek intézésében. Költségvetési adatok szerint például átlagosan a kiadások egyharmada, sőt néhol a fele esik a műszaki ágakra. Természetes, hogy az ilyen nagysúlyú és nagy anyagi jelentőségű feladatkör a köz érdekében szakszerű, egyöntetű vezetést kíván. Az előadónak szakszerű előadásáért *Kelemen* Móric szakosztályi elnök mondott köszönetet.

A Lingel-vásár. A március 12—24. időtartamra tervezett *Lingel* bútorvásár iránt a közönség részéről megnyilvánult rendkívüli érdeklődés következtében felmerült a vásár meghosszabbításának híre. Lingeléknél azonban azt az információt kaptuk, hogy habár a meglepően olcsó árak miatt mutatkozó óriási vásárlási kedv a vásár meghosszabbítását feltétlenül indokolttá tenné, az e célra előirányzott árumennyiség kelendősége miatt kénytelenek a vásárt március 24-én bezárni.

Műsoros tea-délután a Vörös Kereszt javára. A Magyar Vörös Kereszt Egylet VI. ker. választmánya március 7-én szegényei javára a Bristol-szálló termeiben műsoros tea-délutánt rendezett, amelynek keretében felléptek: Zilahi Farnos Eszter, Vadnai László, Domán Sári, Szende nővérek és Eisinger László, aki Gergelyffy Gábor költeményeit szavalta.

Szobanövény- és kiskert-ápolási tanfolyamot kezd a Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete kebelében működő Virágkedvelők csoportja, amelyuek célja a szobában ápolt növények és kiskert gondozásának ismertetése. Az előadás március 22-én délután fél 5 órakor kezdődik (Eszterházy-utca 4. sz., Tisztviselő Kaszinó). Jelentkezni lehet a helyszínen, vagy VI., Podmaniczky-utca 29. II. 11. Telefon: 16—3—53.

A szakbizottságok újjáalakítása a Községi Polgári Párt értekezletén

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőn este *Kozma* Jenő, majd *Gaár* Vilmos elnöklete mellett értekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Payr* Hugó, *Dorner* Gyula, *Glücksthal* Samu, *Andréka* Károly, *Martin* János, *Wellisch* Andor, *Petzrik* Jenő, *Szlávik* Mátyás *Héder* Lajos, *Pompéry* Elemér, *Orova* Zsigmond, *Piazza* Győző, *Hatolkay* Kázmér, *Bánó* Dezső, árvátfalvi *Nagy* István, *Bornemissza* Győző, *Wolf* István, *Harrer* Ferenc *Scheuer* Róbert, *Studinka* Béla, *Szabó* Sándor, *Dongó* Orbán, *Fáber* Fülöp, *Hubert* Vilmos, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Morvay* Zsigmond, *Erősdy* Sándor, *Béla* Henrik, *Dárday* Ede, *Bárány* Károly, *Szentirmay* Imréné, *Stein* Emil, *Székely* Rezső, *Sully* Zoltán és meg sokan mások.

Payr Hugó ismertette a szerdai közgyülés napirendjét, amely felett beható eszmecsere indult meg. Felszólaltak: *Piazza* Győző, *Harrer* Ferenc, *Wellisch* Andor, *Wolff* István, *Dorner* Gyula és *Scheuer* Róbert. Minthogy a szerdai közgyülésen újjáalakítják a szakbizottságokat, *a pártértekezlet az egyes tagsági helyek betöltéséről is határozott.* A Joanovich Pál halálával megüresedett *örökös bizottsági tagválasztás* kérdésében a párt még nem foglalt állást, megvárja a Keresztény Községi Párt jelölését, miután ez a hely a keresztény pártot illeti meg. *Piazza* Győző felszólalásában *egyes műszaki munkakiirások túlzottan bürokratikus módját kifogásolta és elmondotta, hogy vannak esetek, amikor négy pengő értékü munkára hirdetnek versenytárgyalást*, aminek az adminisztrálása többe kerül, mint az egész munka értéke.

Az értekezlet után pártvacsora volt, melyen nagyszámmal vettek részt a *Polgári Egység Klubjának* tagjai is.

Tökéletesítik a csatornaépítkezést

Minden vonalon megkezdik a saválló és olcsó karbobitcsövek beépítését

Sürün foglalkoztatta az elmult hetekben a törvényhatósági tanácsot és a közigazgatási bizottságot a csatornaépítési anyagok és ezzel összefüggően a kivetett járulékok horribilis volta. A nagy érdeklődést kiváltó ügyet *Kozma* Jenő tette szóvá és részletesen felsorolta a különböző kerületekben alkalmazott járulékok túlzott összegeit. Ezzel kapcsolatban ismertettük *Király* Kálmán tanácsnok, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjének a legapróbb részletekre kiterjedő tárgyilagos előterjesztését, amelyben rámutatott az okokra, amelyek a fővárosi csatornaépítéseknél *a nagy költségekkel járó építési módszerek* alkalmazását teszik elengedhetetlenül szükségessé.

Az előterjesztésből kitünik, hogy azok a messzeföldön ismert különféle gyógyhatású vizek, melyek Budapest és környékének altalajában fakadnak és amelyek fővárosunknak fürdővárossá való kifejlesztése szempontjából nagy nemzeti értéket képviselnek, *a csatornaépítészetet súlyos feladatok elé állították.* Az előterjesztés ismerteti a többnyire szulfát- és kéntartalmú vizeknek a csatornák anyagaira gyakorolt romboló hatását és azokat a költséges óvintézkedéseket, melyekkel a csatornaanyagok időelőtti elpusztulását meggátolni igyekeztek. *Több helyen ezek az óvintézkedések okozták a csatornaépítés költségének lényeges emelkedését.* Végül rámutat még az előterjesztés azokra a vizsgálatokra és kísérletekre, amelyeket a kérdés gyökeres megoldása tett szükségessé. Ezekbe a kísérletezésekbe, amelyekhez hasonló eljárást az egész világon folytatnak, bekapcsolódott az ország építőiparának nagyrésze is és a *legkülönfélébb megoldásokat hozták javaslatba*, de minden igényt kielégítő, tehát *olcsó és e célra teljesen megfelelő csatorna* idáig még nem állt rendelkezésre.

Szakkörökből vett értesülésünk szerint hazánk egyik legrégibb iparvállalatának, a *Magyar Asphalt r.-t.*-nak most végre sikerült olyan anyagot előállítani és éveken keresztül folytatott kísérletek alapján tökéletesíteni, amelyet a vázolt nehéz feladat *végleges megoldásának* lehet tekinteni. A vállalat által készített *„Karbobit"*-csövek kitünő tulajdonságai — elsősorban szilárdsága és savállósága — ma már sorozatos laboratóriumi és gyakorlati vizsgálatok alapján hatóságilag is megállapítást nyert. A „Karbobit"-csövek segélyével a mélyépítészetnek e régi problémája oly végleges megoldást nyert, amely *a csatornaépítészetnek nemcsak műszaki, de lényeges anyagi előnyöket is biztosit.* Ezeknek a csöveknek a kipróbálásával már huzamosabb idő óta foglalkozik a főváros is és a szerzett tapasztalatok alapján már az idén nagy mértékben megkezdi a „Karbobit"-csövek beépítését.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Minden tipusu **személy-** és **teherautó** alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Gazdasági Értesítő

Végső rohamra indultak az építőszakmák, hogy ráirányítsák a kormány figyelmét kétségbeejtő helyzetükre

A munkanélküliség egyetlen orvossága az építkezés — A vasárnapi monstre-gyűlésen új házadómentességet követeltek

Az építőiparosság összessége minden alkalmat felhasznált arra, hogy az illetékes tényezők figyelmét az építőmunkálatok serkentésére és megindítására felhívja. A közmunkák más vonatkozásai, a hatóságoknak végzendő munkák és szállítások önmagukban is fontos tényezői az általános keresetképtelenség enyhítésének, *a nagy tömegek kenyérhez való juttatását azonban elsősorban csak az építkezés fellendülése szolgálhatja.* Ennek a ténybeli igazságnak számtalanszor voltunk harcos hirdetői a *Fővárosi Hirlap* hasábjain és minden alkalmat felhasználtunk arra, hogy az építkezési tevékenység előmozdításának követelésével hozzájáruljunk az építőiparágakban tétlenségre kárhoztatott tömegek sorsának megjavításához. Rámutattunk arra, hogy *az érdekelt iparágak fenntartásnélküli összefogása hozhat csak értékes eredményeket* és örömmel állapítjuk meg, hogy sikerült az építőszakmának közös fellépéssel a figyelmet súlyos helyzetükre felhívni.

Az országos építésügyi nagygyűlés vasárnap zajlott le a Vigadó zsúfolásig megtömött termeiben. Jelen voltak az összes érdekelt iparágak képviselői és közel *négyszáz ipari érdekeltség küldte el megbízottait*, hogy demonstráljanak az építőiparosok élet-halálharcában. A nagygyűlést elsősorban az tette indokolttá, hogy *a harmincéves házadó megszüntetése tulajdonképpen az építkezések csődjét jelentené az építőiparosság számára.*

A főváros képviseletében *Friedrich* Lajos műszaki főtanácsos jelent meg. Ott volt *Wälder* Gyula és *Sándy* Gyula műegyetemi professzorok, *Petrovácz* Gyula, *Müller* Antal, *Bródy* Ernő országgyűlési képviselők, *Papp* József az IPOK elnöke, *Gyulai* Tibor és *Moór* Jenő kamarai kiküldöttek, *Kossalka* János, a Mérnöki Kamara elnöke, *Toronyi-Fellner* Sándor, az Építőművészek Szövetségének elnöke, *Kotál* Henrik, a Tervezőmérnökök Egyesületének elnöke, *Hauswirth* Ödön, az Iparegyesület alelnöke, *Knob* Sándor, a GyOSz képviselője, újlaki *Müller* Pál, a Téglagyárosok Egyesületének elnöke, továbbá a különböző érdekképviseletek képviselői és a vidéki ipartestületek kiküldöttei.

Hoepfner Guidó felsőházi tag nyitotta meg az országos építészügyi nagygyűlést és hangoztatta, hogy a *végső kényszer* tette szükségessé a demonstrációs nagygyűlés egybehívását. Utána *Schmitterer* Jenő, a Mérnöki Kamara alelnöke beszélt és csatlakozott azokhoz a javaslatokhoz, amelyeket a nagygyűlés a kormány elé terjeszt. Bejelentette, hogy a Mérnöki Kamara ez ügyben április 6-án rendkívüli közgyűlést tart és reméli, hogy addig megtörténik a helytelen intézkedés visszavonása. *Dános* László, az iparos blokk elnöke fejtegetéseiben kimutatta, hogy *az új építkezések révén befolyó állami bevételek sokkal többre rugnak, mint a házbéradómentesség. Papp* József bejelentette, hogy az Ipartestületek Országos Központja teljes erővel támogatja a nagygyűlésen hozott határozatokat. *Petrovácz* Gyula közölte, hogy a képviselőházban szóvá teszi a nagygyűlés kívánságát és *a pénzügyminiszter figyelmét felhívja az építőipar helyzetére. Antal* Dezső a Mérnök- és Építészegylet részéről mondott beszédet, amelyben a túlépítkezések ellen tiltakozott. *Báthory* István az építőmesterek nevében jelentette ki a csatlakozást, *Kovatsek* Ferenc a Kőművesmesterek Szövetségének megbízásából sürgette az építkezéss akadályainak elhárítását. *Ligeti* Pál műépítész szakszerű kérdéseket fejtegetett, majd *Bierbauer* Virgil Mussolini rádióbeszédét ismertette, aki az építkezések nagy fontosságára mutatott rá. *Sándy* Gyula egyetemi tanár a középítkezések további folytatását kívánta, *Pintér* Oszkár pedig előterjesztette a *határozati javaslatot*, amely huszonöt évre terjedő általános házadómentességet követel minden új épületre és azt, hogy az OTI, MABI és a nagy bankok nyugdíjalapjai tartaléktőkéjüket ne kész házak vásárlására, hanem újak építésére fordítsák.

A nagygyűlés a javaslatokat egyhangúlag elfogadta és *Hoepfner* Guidó elnök bejelentette, hogy a *javaslatokat küldöttség útján terjesztik az illetékes kormánytényező elé.*

—

A nagygyűlésen elfogadott határozatokról és általában az építőipari érdekeltségek megmozdulásának jelentőségéről az építőipari szakmák vezető tényezői a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Hoepfner Guidó,
felsőházi tag, a nagygyűlés elnöke:

— Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy az építőipari érdekeltségek a legnagyobb önfegyelmezettséggel immár félév óta kérik a kormánytól, hogy változtassa meg a rendkívüli házadómentesség kérdésében elfoglalt álláspontját. Minthogy ily irányban nem értünk el semmit, voltunk kénytelenek egybehívni ezt a nagygyűlést, hogy utoljára és az utolsó pillanatban kérjük a kormányt, ne akadályozza meg az építőipari tevékenység folytatását. Ha most még sem kapjuk meg jogos kívánságainknak megfelelően a rendkívüli házadómentesség további engedélyezését, akkor többszázezer munkás és sokezer munkaadó lesz kénytelen a köz terhére lenni. Hiába adott a kormány ezeknek hatvanhavi adókedvezményt, nem fognak ezek egy fillér adót sem fizethetni. A huszonötéves házadómentesség megadása létalapja a további építőipari tevékenységnek, hiszen a mai gazdasági viszonyok között minden eszközzel támogatni kell azokat, akik még építtetni akarnak. Remélem, hogy a kormány az utolsó pillanatban segítségünkre siet és még is megadja a 25 éves házadómentességi kedvezményt.

Báthory István
kormányfőtanácsos, a Budapesti Építőmesterek Ipartestületének elnöke:

— Az építőérdekeltségeknek az a kívánsága, hogy az állam kövessen el mindent, hogy az építőtevékenységbe ne álljon be pangás, mert az van olyan fontos városi érdek, mint országos viszonylatban a mezőgazdaság támogatása. Az építőiparok 95%-ban belföldön készült anyagokat használnak. A rendkívüli házadómentesség engedélyezése nem lehetetlen áldozat a pénzügyi kormány részéről, hiszen az építőtevékenység folytatása révén adóban, forgalmiadóban jórészt megtérül a hozott áldozat.

Kovatsek Ferenc,
kamarai beltag, a Kőmívesmesterek Országos Szövetségének ügyvezető-elnöke:

— Ha nincsen házadómentesség, úgy teljesen megáll az építőipari tevékenység. Sajnos, a kormány a holt számok statisztikai adatait veszi alapul ennél a kérdésnél, holott az életből kellene megállapítania, hogy van-e szükség új építkezésekre. Minden erővel harcolni kell, hogy az OTI és a MABI ne vásároljanak régi házakat, hanem építtessenek, mert különben megáll teljesen az építési tevékenység, ami természetesen hihetetlen munkanélküliséggel járna.

Ujlaki Müller Pál dr.,
a Magyar Tégla- és Agyaggyárosok Országos Egyesületének elnöke:

— Az építőipari érdekeltségek számtalan esetben igyekeztek meggyőzni az illetékes kormánytényezőket, hogy a házadómentesség további engedélyezése nélkül az építőtevékenység teljesen megszűnik, de még azt sem tudtuk elérni, hogy legalább egy ankétot hívtak volna egybe, ahol feltártuk volna sérelmeinket. Ha nem lesz rendkívüli házadómentesség, akkor a gyárakban dolgozó munkásokat természetesen sem a téglagyárak, sem pedig más, az építkezésekkel kapcsolatos termelési ágak nem tudnák kellően foglalkoztatni és így csak bővülne az amúgy is hatalmas munkanélküli tábor. A vidéki téglagyárak amúgy is a tönk szélén állnak és ha megállnak az építkezések, akkor biztosan becsukhatják üzemeiket. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a kormány az építőipari érdekeltségek jogos és exisztenciális kérését meghallgassa és az utolsó percben jobb belátásra jőve, megadja a kért további 25 éves házadókedvezményt.

Készül a rendelet az áruházak gyilkos versenyének megfékezésére

A nagyáruházaknak a legális kereskedelem ellen indított kegyetlen harca elkerülhetetlenné tette azt a lépést, hogy a létükben veszélyeztetett kiskereskedők *az állam azonnali beavatkozását követeljék.* Más megoldás nem kínálkozott a számukra, mert az áruházak túltették magukat a méltányos és szociális szempontokon és *kíméletlen harcmodorban végezték el a kereskedelmet gyilkoló hóhérmunkájukat.*

A legutóbb tartott szervezetközi nagygyűlés határozata alapján emlékirat készült az áruházak versenyének megrendszabályozásáról, amelyek között elsősorban szerepel

az áruházi élelmiszerárusítás azonnal megtiltása.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter fogadta az összes élelmiszerszakmák egyesületeinek küldöttségét, amelyben résztvettek *Hoffmann* Mihály királyi tanácsos, *Guttmann* Adolf ügyész, *Belopotoczky* Kálmán és *Tóth* Gábor társelnökök, *Gyöngyösi* József alelnök, *Bányay* Lajos, a Baross Szövetség szakosztályi elnöke, *Udvary* József alelnök, *Koch* Gyula, a hentesiparosok elnöke, *Rottersmann* Leó, a sajtkereskedők elnöke, továbbá a piaci kereskedők, a cukrászok és vendéglősök kiküldöttei. A küldöttség vázolta a miniszter előtt az áruházak és a gyárak leküzdhetetlen versenyét és sürgős rendeleti intézkedést kért abban az irányban, hogy

külföldi mintára az áruházakat tiltsák el az élelmiszerek forgalombahozásától.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nagy megértéssel hallgatta a küldöttséget és bejelentette, hogy *a kérdést haladéktalanul rendezés alá vonja.* A miniszter hangoztatta, hogy az önálló kiskereskedők igaz barátjának tekinti magát és nem késlekedik olyan intézkedések megtételével, amelyek

ennek a fontos társadalmi rétegnek a megfelelő védelmét célozzák.

Értesülésünk szerint a miniszter máris utasította az illetékes szakosztályt, hogy *az áruházak indokolatlan versenyének megfékezéséről a szükséges rendeletet elkészítsék, amely ilyformán már a közel jövőben életbelép.* A rendelet elsősorban abban az irányban fog intézkedni, hogy *az áruházaknak megtiltják a becsalogatást célzó, silány minőségű élelmiszereknek dumping-áron való árusítását.*

Kőbányán a Ganz-gyár építi az új elektromos alállomást

Az elektromosművek fejlesztési programja során most építik meg a X. kerületi új elektromos alállomást. A nagyszabású modern berendezés elkészítésére hirdetett szükebb versenytárgyalásra

négy ajánlat érkezett:

a *Ganz és Társa*, az *A. E. G. Unió Villamos R. T.*, a *Magyar Brown-Boweri Művek* és a *Magyar Siemens-Schuckert Művek* részéről. Mind a négy cég alternativ pályázatot nyujtott be, az egyik olajkapcsolós megoldásra, a másik olajnélküli kapcsolókra vonatkozik. *A főváros az olajkapcsolós rendszert választotta*, mert a másik módszerű berendezést Magyarországon nem gyártják, a külföldi beszerzés pedig nehézségekbe ütközik, azonkívül ez a megoldás mintegy 10%-kal drágább is. A Ganz-gyár ajánlata 506.908 pengőről szól, az Unióé 517.090 pengőről, a Brown Boweri Műveké 557.173 pengős, végül a Siemens-Schuckert Művek 558.064 pengős ajánlatot tettek.

A Ganz és Társa cég hajlandó a berendezést olyan feltételek mellett szállítani, hogy az összeg egyharmadrészét 1937-ben, kétharmadrészt pedig 1938-ban törlessze a főváros.

A Ganz-gyár ajánlatával csütörtökön foglakozik a tanácsülés.

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapítási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek

A balatonkenesei üdülőtelep volt kertészeti intézője
virágüzletet nyitott
a Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett
Állandó friss virágok! Állandó friss virágok!

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5 33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Scitovszky Tibor a bankok és az ipar jelentőségéről. A *Magyar Általános Hitelbank Rt. Harkányi* János báró b. t. t. elnöklésével tartotta meg közgyülését, amelynek kiemelkedő eseménye volt *Scitovszky* Tibor dr. vezérigazgató beszéde, a gazdaságpolitikában lábrakapott bank- és iparellenes hangok elmérgesedéséről, amely hangulat forrását a kellő tájékozottság hiányában látja. A közgyülés *Scitovszky* Tibor dr. felszólalását egyhangú helyeslléssel kísérte. A közgyülés, jóváhagyva az elmult üzletév mérlegét, tudomásul vette, hogy az igazgatóság a tavalyi nyereségáthozat nélkül 4,208.315 P 31 f-t kitevő nyereségéből az egyes vagyontételek értékelésénél 2,350.411 P 49 f összegü rendkívüli leírásokat foganatosított. Az ezután, a 689.746 P 53 f nyerségáthozat betudásával fennmaradó 2,547.650 P 35 f-re vonatkozóan a közgyülés magáévá tette, hogy a gazdasági helyzet jövő alakulásának bizonytalanságára való tekintettel az elért nyereséget ebben az esztendőben is a belső erősítés céljaira fordítsák. Ennek megfelelően elhatározta, hogy 700.00 pengővel a tartalékalapok, 1,050.000 pengővel az alkalmazottak nyugdíjalapjai javadalmaztassanak, a fennmaradó 797.650 P 35 f pedig az 1934. üzletévre vitessék elő.

Szabó Károly — a Salgótarjáni Kőszénbánya ügyvezető-igazgatója. Magyarország egyik legnagyobb bányavállalatánál működik immár négy évtized óta *Szabó* Károly igazgató, akinek hervadhatatlan érdemei vannak az intézmény ágazatainak szakszerű kiépítésében és fejlesztésében. Az igazgatóság nagystílű érdemeket ismert el, amikor *Szabó* Károly igazgatót *ügyvezető-igazgatóvá* nevezte ki, hogy ezzel is honorálja azt a tevékenységet, amely oly erőteljesen vette ki részét a vállalat nagyarányú fellendítésében. *Szabó* Károlyt kinevezése alkalmából a közgazdasági élet minden rétegéből elhalmozták őszinte szerencsekívánatokkal.

Beck Adolf kormányfőtanácsosi kinevezése. A kormányzó *Beck* Adolfot, az *Urikányi-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Rt.* ügyvezető igazgatóját *kormányfőtanácsossá* kinevezte. A magas elismerés osztatlan örömet kelt ipari és közgazdasági körökben. *Beck* Adolf hosszú idő óta áll a vállalat élén és kitünő szaktudásával, valamint eredményes munkásságával mindenképpen rászolgált arra a kitüntetésre, amely kormányfőtanácsosi kinevezésével érte.

A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. Horváth Lipót elnök-vezérigazgató elnöklete alatt tartott közgyülésén megállapította, hogy az 1933. év tiszta nyeresége 509.447.83 P, miután már mérlegen belül a nyugdíjalapba 150.000.— P-t utaltak és 351.738.10 P-t leírásokra fordítottak. A tartalékalap 13,750.000.— P-re, az intézet saját tőkéi 33,750.000.— P-re emelkedtek. Osztalékul részvényenként 75 fillért fizettek. Az igazgatóság új tagja lett Lugos János, a Triesti biztosító (Assicurazioni Generali) magyarországi igazgatója. Az igazgatóság elnökének dr. Horváth Lipót vezérigazgatót, alelnökökké Morpurgo Edgardot és Ripka Ferencet választották meg.

A Magyar Olasz Bank Részvénytársaság március 19-én *Berzeviczy* Albert dr. v. b. t. t., tiszteletbeli elnök elnöklésével tartott XIV. évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy *osztalék fejében március 20-tól kezdődően részvényenkint 1.50 pengőt fizetnek ki.* A közgyülés *König* Tivadar dr. nyug. pénzügyi államtitkárt az igazgatóság tagjává választotta.

A Magyar Általános Ingatlanbank Rt. igazgatósága megállapította az 1933. év zárszámadásait. A közgyülésnek előterjesztik, hogy az elmult évben az általános gazdasági pangás az ingatlanüzlet terén is érezhető volt. A bank tevékenysége igy folyó üzleteinek lebonyolítására és vagyonállományának kezelésére szorítkozott és újabb számottevő ingatlanüzleteket és parcellázásokat nem bonyolított le. A bérjövedelmek, köztudomás szerint, tetemesen hanyatlottak, a kamatmarge pedig az általános viszonyok folytán lényegesen megcsappant. E körülmények, valamint az ingatlanokra nehezedő közterhek súlyosbodása az üzleteredményt kedvezőtlenül befolyásolták. A tiszta nyereség 71.965.54 P. A bank saját tőkéje változatlanul 7,420.000 P-t tesz ki. Az igazgatóság a közgyülésnek javasolja, hogy a 71.965.54 P nyereség a jövő év számlájára vitessék át.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. közgyülése báró Tornyai Tornyay Rezső elnöklete alatt megállapította, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok daczára a banküzletben nagyobb forgalmat sikerült elérni. A betétállomány 5,865.695.74 P-ről 6,363.956.21 P-re emelkedett. A váltótárca 4,793.252.83 P-t tett ki, a tavalyi 3.924.523.91 P-vel szemben. A közgyülés elhatározta, hogy a 40.155.32 P nyereségből —.50 P osztalékot fizetnek.

A Magyar Földhitelintézet március hó 14-én tartotta meg ezévi rendes közgyülését, melyben az igazgatóság az elmult 71-ik üzletévről szóló jelentését és az 1933. évi mérleget terjesztette elő. Az 1933. év december 31-én fennálló törlesztéses kölcsönök állaga kitett 98,332.775 pengő 11 fillért. A hitelezők — a takarékbetétet is beleértve — kitesznek 77,892.742 pengő 94 fillért. A mérleg egyik oldala 202,968.613 pengő 52 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.359,167.874 pengő 60 fillér volt.

A Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Rt. az elmult üzletévben 115.638 P tiszta nyereséget ért el. Az áruszámla bruttó jövedelme 3,364.986 P volt, amiből értékcsökkenési leírásra 170.143 P-öt fordítottak. A termelési, eladási, igazgatási és szállítási költségek 2,167.900 P-őt, az adók és szociális terhek pedig 971.180 P-öt tettek ki. Az összes aktivák értéke 20,658.357 P. A vállalat tartozása mindössze 261.000 pengő.

A Mezőgazdasági Ipar Rt. mult évi mérlege a vállalat kitünő anyagi helyzetéről számol be. Az aktivák 41,706.145 P-ős végösszegével szemben a vállalat tényleges tartozása 9,919.832 P, amit egymagába az árukészletek értéke is majdnem teljesen fedez. A nyers jövedelem 2,920.516 P-öt tett ki, amiből 879.125 P-őt fordítottak leírásokra. A tiszta nyereség az előző évi 8030 P áthozattal együtt 570.576 P.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat dr. Chorin Ferenc felsőházi tag elnöklete alatti közgyülése megállapította az 1933. év zárszámadásait és részvényenként 1 P osztalék fizetését határozta el. A közgyülés a felügyelőbizottságba gróf Hoyos Józsefet, Sivó Jenőt és Szabó Károlyt választotta meg.

FŐVÁROSI Sport

Komoly munkát!

Írta: Payr Hugó országgyülési képviselő

Napilapokban, szépirodalmi hetilapokban és havi folyóiratokban szinte állandó rovatként szerepel *az összetartás és összefogás* problémája. Hivatottak és hozzánemértők buzgalommal vetik papirra „nemzetmentő" elgondolásaikat. Elmefuttatások ezek, melyek minden gyakorlati értéket nélkülöznek, mert senki nem jelölte még meg azt az utat, amelyen haladniok kellene az összefogni szándékozóknak. Hol van az a pont, ahol az ellentétes véleményüek találkozhatnak, együtt haladhatnak és végül alkotni tudnak? Véleményem szerint *a sport az a tényező, amelyen keresztül a legkülönbözőbb társadalmi rétegek összefogása és egybeolvadása elérhető.* A magyar sport multjánál fogva is alkalmas az ellentétes véleményüek egynevezőre hozására. Az eredmények, a sikerek, a siker feletti örömök *ledöntik azokat a gátakat, amelyek társadalmi osztályok és politikai ellenfelek között fennállanak.*

De nemcsak ezért kell mindent elkövetni az országnak hírnevet szerzett sport fellendítésére és kiszélesítésére. Az elmult esztendőkből tudjuk, hogy *sportolóink eredményei sokkal ismertebbé tették a magyarság kultúráját,* képességeit és élniakarását, mint számtalan horribilis összegeket felemésztő propaganda-ismertetés, vagy nyomtatvány.

Ezt a felhívást, amelyben komoly munkára szólítok fel mindenkit, *elsősorban a sportegyesületek vezetőihöz intézem.* Őket szólítom fel, hogy *tegyék félre a kicsinyes klubérdekeket,* amelyek felett mindig az ország érdekeinek kell állniok. Nézzük sorra az elmult esztendők világraszóló eredményeit. Az újkori olimpiai versenyek folyamán Magyarország *az atletikában 2, úszásban 7, vívásban 9, birkózásban 2, ökölvívásban 2, lövészetben 2, tornában 3, asztaltenniszben 5 világbajnokságot nyert.* Ezek egytől egyig arra az időpontra estek, amikor a különböző sportszövetségek vezetői az egyesületek elnökeivel *megértették az összefogás szükségességét.* Az egyesületi vezetők belátták a széthúzás kárát, vállvetett munkával dolgoztak: *az eredmények nem is maradtak el.*

Sajnos, ezek az elhatározások tiszavirág-életűek voltak. Rövid idővel később, mikor megfakult az ígéret színe, előről kezdték azt az áldatlan harcot, amelynek végeredményében *a sport látja a kárát.*

Elég volt ezekből a torzsalkodásokból. Tegye félre mindenki a vélt, vagy nem vélt egyéni, vagy egyesületi sérelmeit. A közbizalom által megválasztott vezetők teljes tudásukkal, *szívvel és lélekkel végezzék a rájuk háruló munkát,* hogy a magyar sport ismét elfoglalhassa a világ nemzetei között az őt megillető előkelő helyet.

Két év mulva visszanyeri régi fényét a magyar futball

Usetty Béla a labdarugósport jövőjéről

Minden szépítgetés nélkül be kell vallanunk, amit különben a sportközvélemény is régen tud, hogy *a magyar labdarugás a mélypontra zuhant.* Nem akarjuk és nem is célunk a dekadencia okát keresni, mert ezzel egy lépéssel sem jutunk előbbre a bajok orvoslása terén. Helyesebbnek tartottuk mindazokat a szakférfiakat megszólaltatni, akik aggódva figyelik évek óta, hogy mikor áll meg a lejtőn a magyar színeknek annyi dicsőséget szerzett sportága.

Ankétunkkal kapcsolatban elsősorban a bajok és a kivezető út egyik legalaposabb ismerőjét,

Usetty Bélát, a Labdarugó Szövetség elnökét

szólaltatjuk meg, aki kérdésünkre a következőket mondotta:

— A labdarugósport visszaesése, — amint örömmel tapasztalhatjuk, — megállt, sőt nyugodt lelkiismerettel jelenthetem ki, *már javulás is észlelhető.* Nem indokolatlan az optimizmus. Erről a futballért rajongó közönség — a közel jövőben —, a nyár folyamán már meggyőződhetik. A csapatok kivétel nélkül meg fogják állni helyeiket a bajnoki és nemzetközi mérkőzéseken, amelyek *a legszebb sportteljesítményeknek igérkeznek.*

Két esztendő mulva a magyar labdarugósport visszanyeri régi fényét.

Ennek pedig egyedüli magyarázata, hogy *a KISOK a felügyelete alá tartozó ifjúságnak megengedi a megbízható egyesületekben való szereplést.*

— Olyan nagyszabású reformtervek állanak megvalósítás előtt, amelyeknek ugyancsak a sport fejlesztése a feladatuk. **Mindentől függetlenül könnyü is a futballsport helyzete, mert nagy tömeget tud megmozgatni. Ez a tömeg pedig szereti a futballt és ha**

eddigi csalódásait a csapatok néhány szép mérkőzéssel és komoly sporttal elfeledtetik,

továbbra is épp oly lelkesedéssel és olyan tömegesen keresik fel a pályákat, mint eddig.

— A sikernek természetesen komoly előfeltétele, hogy a vezetők is igyekezzenek olyant produkálni, amellyel *a visszaszerzett sportfanatikusokat továbbra is meg tudják a sportnak tartani.*

Eddig szól *Usetty* Béla nyilatkozata, mely *esztendők óta az első komoly ígéret a labdarugósport horizontján.*

Csak látszólagos az ökölvivósport hanyatlása

A küszöbön lévő Európabajnokság esélyeiről megkérdeztük *Kankovszky* Arthurt, a Magyar Ökölvívó Szövetség ügyvezető elnökét, aki az ökölvívósportról, annak visszaeséséről és várható fejlődéséről az alábbiakban nyilatkozott:

— A visszaesés csak látszólagos, mert minden olympiász után *az olympikonok egy része profi lesz, mások visszavonulnak a sportolástól, de vannak olyanok is, akik nem akarják kockáztatni az elért sikereiket.* Természetesen az így megüresedett helyeket betöltő, rutinnélküli utánpótlás nem tudja teljes mértékben elődeit helyettesíteni. A főváros sportja nem az ország sportja, külföldön a nemzeti válogatott csapat nemcsak fővárosi versenyzőkből áll. Nálunk az utóbbi időkben a vidék nagy lépésekkel halad előre és méltó riválisokat nevelt a fővárosi bajnokoknak. Vannak vidéki versenyzők, akik egy-két év mulva európai viszonylatban is az elsők között lesznek.

— Az április 11-től 15-ig tartó Európabajnokságban majdd bebizonyítjuk, hogy a magyar ökölvívósport nem hanyatlott és az európai nemzetek pontversenyében bizonyára előkelő helyezést fogunk elérni.

Ezek után érdeklődéssel várjuk az Európabajnokságot, ahol el fog dőlni, kinek van igaza: Kankovszkynak-e, vagy azoknak, akik a boxsport dekadenciájáról beszélnek?

Cégliga eredmények

Wertheim SC—Süs SC 4:1. A cégliga szenzációja. Erős, szép játékkal győz a Wertheim.

Magyar Acél SC—Danuvia SC 5:1.
Lőwi SC—Berna SC 2:2.
Radiator SC—Chinoin SC 3:3.
Pollak SC—Vince SC 4:1.
Growe SC—Rekord SC 2:1.

Egyéb eredmények:

Millenáris—Szentlőrinc 5:3 (2:0).
A lelkesen játszó fővárosiak megérdemelt győzelmet szereztek.

Szürke Taxi—Droguisták 8:1 (4:0).
Imponáló gólarányal intézték el a Taxisok a formán kívül lévő Droguistákat.

URAK—BSE 3:0.
Az újpestiek szép játékkal verték meg a második félidőben összeroppanó fővárosiakat.

Elektromos—MTK 4:1 (2:1).
Az elektromosok gólképesebb csatársora döntötte el a mérkőzést.

BSzKRT állomásbajnokságainak eredménye: Ferencváros—Kelenföld 3:0, Vágóhíd—Pályfenntartás 3:2, Burtelep—Kőbánya 6:0, Kispest—Városliget 5:1, Szép Ilona—Óbuda 1:1, Zugló—Újpest 6:3, Autobusz—Baross 2:1.

Március 24-én, szombaton cégliga: Penarol—Record, Magyar Acél—Wertheim, Growe—Radiator, Pollák—Danuvia, Chinoin—Barna, Süs—Vince.

Március 26-án, hétfőn BSzKRT állomásbajnoksága: Autobusz—Újpest, Hungária—Baros, Kispest—Szép Ilona, Vágóhíd—Városliget, Kőbánya—Pályafenntartás, Ferencváros—Burtelep, Kelenföld—Zugló.

A boksz Európa-bajnokságon légsúlyban Lovas, bantamban Énekes, vagy Frigyes, pehelyben Szabó Európa-bajnokaink indulnak. Ezzel a sikeres átcsoportosítással az alsó három súlycsoportban nagy eséllyel indulunk.

Az irek teljes csapattal jönnek Budapestre, visszafelé Németországban több versenyt kötöttek le, igy az anyagi akadályokat sikerült áthidalniok.

A Nemzeti Torna Club 25 éves jubileuma alkalmával megalakította bokszszakosztályát és belép a Magyar Ökölvívó Szövetségbe.

A Magyar Atlétikai Club Gerhard Lajos-emlékversenyt rendez május havában. Az Európa-bajnokság után ez lesz az első nagyobb ökölvívóverseny, amelyen a társegyesületek legjobb versenyzőikkel vesznek részt. Előreláthatólag hivatásos ökölvívók is indulni fognak.

Az atlétikai keret már megkezdte szabadtéri edzéseit. A téli előkészítő munka után a versenyzők rövidesen előrik formájuk tetőpontját.

Heti műsor:

Labdarugás: Hungária-út: Budapest—Brünn városközi mérkőzés. Előtte „C" válogatott—Phőbus. II. liga. Szürke Taxi—Budatétény, Millenáris—Droguisták. Amatőröknél: Elektromos—Wekerletelep, BSE—BEAC, BSzKRT—TVE.

Husvéti műsor:

Április 1. és 2-án a Rapid (Wien) és Austria (Wien) vendége lesz a Ferencvárosnak és Hungáriának.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. március 28. 13—14. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Magyar feltámadás

Irta: HUSZÁR ALADÁR dr. főpolgármester

A feltámadás ünnepe a tavasz ünnepe is. Krisztus urunk föltámadása a tavasz föltámadását is jelenti. A Gellérthegy lankáin az idén is rügyeznek már a fák és mi minden kipattanó bimbót, minden szétnyílni készülő zöld levelet újjongó reménységgel köszöntünk. A régi boldog Húsvétok jutnak eszünkbe, amikor még természetesnek találtuk, meglepetés és a mai lelkendező öröm nélkül vettük tudomásul, hogy a föltámadás ünnepének költői kísérete: a bárányfelhők, a napsugár, a madárcsicsergés, az ember fiatal kacagása is megérkezett. Ma, a szomorú, a küzdelmes napok sorvasztó gondjai között mindegyik új reményeket kelt a szívekben. Reménykedünk a kék égben, a melegítő napsugárban, a fiatal életek teremtő erejében. És újra hinni kezdjük, hogy más világ lesz, jobb napok derülnek ránk, mire a tavaszi rügyek lombokká fejlődnek. Ilyenkor nemcsak az alvó természet, de az elalélt emberi lélek, a megdermedt remények is új életet vár. És félve-félünk, hogy az újonnan fakadt bimbók, a most éledő reménykedés áldozatul ne essen a tavalyi idők szeszélyének és ne zúduljanak ránk váratlan veszedelmek félelmetes, gyilkos viharai.

Nem borulhattak reánk olyan szomorú esztendők, hogy ünnepi gondolataink ne támadjanak, hogy ne higyjünk tovább is a magyar feltámadásban, amely sziklákat hengerít el a meggyötörtöttség, a megcsonkítottság, a megkínzottság sírja elől.

És mindnyájan tudjuk, honnan, merről jön, merről kell jönnie felénk a feltámadásnak: onnan, ahol az emberiségnek a nemzeti eszmében való összeolvadását, ahol a nemzeti áldozatkészség föllángolását reméljük. Az emberszeretetnek a nemzet lelkében való megizmosodása jelenti a keresztény erkölcs föltámadását; a gondolatokban, a törekvésekben, a célkitűzésekben, a nemzeti ideálokért vívott harcban való nagy összefogás pedig meghozza a magyar egységet. Boldogan látjuk és érezzük, hogy éppen minálunk, magyaroknál, ahol a történelmi századokon át mindig legnagyobb volt a belső visszavonás, most legnagyobb az egymás megértése és reméljük, minél előbb legnagyobb lesz a mások által való megértetésünk is.

Mindebben Budapest polgárságának kell elöljárnia. A magyar főváros lakossága rengeteget szenvedett és mióta ránk zúdult a háború vérzivatara, mind a mai napig nem voltak nyugodt, gondtalan napjai Budapest népének. Ezért van az, hogy éppen a főváros polgársága vágyódik leginkább a béke, a nyugalom, az egymás megértése után. Ez a polgárság igenis, állandóan gyakorolta és gyakorolja ma is a nemzeti áldozatkészséget, példáját adta az emberszeretetben megnyilatkozó keresztényi erkölcsnek és kitárult lélekkel áhitozik a nemzeti ideálokért való összefogásra. A feltámadás ünnepén nyugodt lélekkel állunk a nemzet és a nemzetek ítélete előtt: ez a város a béke és emberszeretet városa, ez a város megérdemli és ez a város el fogja érni, hogy példaképe és zarándokhelye legyen a nyugalom, a béke és kultúra után vágyakozó külföldnek.

Ezek az erények, Budapestnek a történelmi időkön át megedzett lelki nagysága, az egész világot elárasztó viharokat legyőző magasztos ereje lesznek a magyar főváros jövőjének igazi alapjai. Mi szerettük mindig a mi Budapestünket, apáink is boldogan és készséggel áldoztak a főváros jövőjéért: de úgy érezzük, hogy mi vagyunk az a nemzedék, amelynek az őseink által már világvárossá növelt Budapestet a földkerekség legirigyeltebb és legszeretettebb világvárosává kell emelnünk. Mi hiszünk ebben a csodában, mi várjuk ezt a feltámadást, mi érezzük Budapest tavaszát, amely magával hozza, — mint egy test egy lélek vele, — Magyarország tavaszát is.

Sipőcz Jenő polgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a deficit miatt beállható kölcsönfelvételről, a távfűtés ügyének állásáról, az egységes közlekedésről és a Tabán-probléma gyorsított előkészítéséről

Nagy feltűnést keltett a költségvetéshez fűzött polgármesteri jelentésnek az a kitétele, amely bejelentette, hogy *az idei évet valószínűleg hiánnyal zárja a községi háztartás és ezért elkerülhetetlenné válik megfelelő összegű belső kölcsön felvétele.* A költségvetés kormányhatósági jóváhagyása még nem történt meg, függetlenül ettől azonban már most bizonyosra vehető, hogy *a polgármester szomorú jóslata feltétlenül bekövetkezik.* A deficitet elkerülni aligha lehet és annak ellenére, hogy az összes kiadási tételek tíz százalékos levonással folyósíthatók: a hiány kiküszöbölésére még a legnagyobb takarékosság keresztülvitelével sincs alapos remény.

A húsvét előtti napokban felkerestük

Sipőcz Jenő polgármestert

és kérdést intéztünk a szóbanforgó kölcsön felvételének terminusáról. A polgármester válasza erre vonatkozóan a következőképen hangzik:

— A legnagyobb takarékosságot alkalmazzuk, hogy a várható hiányt a minimumra csökkentsük és ezért *még nem döntöttem a kölcsön felvételéről.* Mindenesetre megvárjuk a költségvetés belügyminiszteri jóváhagyását és azt követőleg

a legnagyobb figyelemmel tekintünk a pénzügyi helyzet alakulása elé.

Ma még tiszta képet sem alkothattam magamnak *a közeljövő pénzügyi eredményeiről,* mert azt sok tekintetben befolyásolhatják a bevételi tételek szeszélyes hullámzásai.

A kölcsön felvételének időpontjáról és szükségességéről tehát még nem lehet sem igennel, sem nemmel válaszolni.

A döntés megtörténik abban az időpontban, amikor a szükség ezt megköveteli.

—

Nagy várakozással tekintenek a vállalkozók, iparosok és a nagyközönség is *a távfűtés megvalósítása felé,* mert az nemzetgazdasági, takarékossági és kényelmi szempontokon túlmenően nagyarányú közmunkákat is jelent. Megkérdeztük a polgármestert, hogy *mikorra remélhető a távfűtési javaslatnak a közgyűlés elé terjesztése?*

— Az érdekeltség által készített városfűtési tervezetet — mondotta — a mult évben kiadtam az egyidejűleg megalakított *távfűtési előkészítő értekezletnek* azzal, hogy az ajánlattevőkkel kötendő koncessziós alapszerződés pontozatainak megállapításával foglalkozzék és errevonatkozó javaslatát terjessze elém. Az előkészítő értekezleteken elhangzottak és a beérkezett írásbeli vélemények alapján

a XIII. ügyosztály összeállította azokat a feltételeket, melyeket a megkötendő távfűtési koncessziós szerződésbe az értekezlet véleménye szerint fel kellene venni.

Ezeket **még február folyamán kiadtam** *az ajánlattevőknek azzal a felhívással, hogy a feltételekre vonatkozó megjegyzéseiket, észrevételeiket és esetleges módosításaikat záros határidőn belül hozzám terjesszék be.* Erre a határozatomra az ajánlattevőktől

eddig csak egy általános jellegű választ kaptam,

míg módosításaik, illetve ellenjavaslataik előterjesztésére először kétheti, majd további halasztást kértek, úgyhogy *e tárgyban a mai napig tőlük beadványt, illetve értesítést nem kaptam.*

— Ezzel párhuzamosan az ajánlattevők és az elektromosművek között is folytak tárgyalások, amelyek az ajánlattevők által nevezett üzemtől távfűtés céljaira átveendő

gőzátvételi módozatainak megállapítására vonatkoztak.

E tárgyalások folyamán az ajánlattevők és az elektromosművek között *előzetes megállapodás-tervezet készült,* amelynek még vitás pontjai tekintetében állásfoglalásomat az elmult napokban közöltem az ajánlattevőkkel azzal, hogy *e gőzvásárlási megállapodásra vonatkozóan is mielőbb nyilatkozzanak.* Az ajánlattevők válasza azonban ezideig nem érkezett be hozzám. Utasítást adtam azonkívül a XIII. ügyosztálynak, hogy amint az ajánlattevőktől a várt észrevételek és ellenjavaslatok beérkeznek, azokat

haladék nélkül tárgyalják le a szakbizottságban

és a szakbizottságnak ezekre vonatkozó véleményét és javaslatait saját javaslatával és a külső szakértők véleményével együtt nekem mutassák be. *Miután az ajánlattevők a hozzájuk intézett kétrendbeli kérdésemre ezideig nem válaszoltak,*

az ügyosztály sem tudta a távfűtés ügyét az illetékes szakbizottság elé vinni.

Mindezeknél fogva nem tudok nyilatkozni, hogy *az ügy mikor kerülhet az illetékes szakbizottságok és azt követőleg a törvényhatóság többi illetékes szervei elé.*

—

Állandóan felszínen van *az egységes közlekedési reform megteremtése,* amelynek fokozottabb lehetőséget ad az a körülmény, hogy Budapest összes forgalmi vállalatai most már a főváros tulajdonában vannak. *Van-e kilátás az egységes közlekedési reform gyors megvalósítására?* — kérdeztük a polgármestert.

— Folyamatban van — úgymond — azoknak a nagyfontosságú közlekedési ügyeknek előkészítő tárgyalása, amelyek az egységes közlekedési terv lényeges részeit képezik.

A tulajdonképeni egységes közlekedési terv teljes kialakítása azonban csak a városfejlesztő program ugyancsak folyamatban levő tárgyalása során kifejezésre jutó általános városfejlesztési elgondolásokon és célkitűzéseken alapulhat

és ezért csak a városfejlesztési program kialakulásával kapcsolatban, illetve az utóbbinak függvényeként lesz tárgyalható.

—

Az idei évad egyik legnagyobb közmunkája: a *Tabán újjáépítése,* amelyre vonatkozólag sürü tanácskozások folynak a különböző érdekeltek között. Elhangzottak olyan aggodalmak, hogy *ez a munkaalkalom eltolódást szenved* és nem lehet számítani e sokat ígérő terület mielőbbi hasznosítására. A polgármester erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

— Amint a nyilvánosság előtt már ismeretes, ez az ügy *állandóan napirenden van.* A Közmunkatanács műszaki osztálya és a városrendezési ügyosztály állandóan érintkezésben van,

együttes értekezleteken állapodik meg az alapelvekben, a helyszínén vizsgálja meg a fontosabb pontokat

és így a szokásos írásbeli tárgyalás kikap-

csolásával *személyes tárgyalásokkal siettetem az előkészítő munkát.* Remény van, hogy rövidesen megkezdődhetik a munka.

*

Végül megemlítettük a polgármester előtt azt a híresztelést, hogy *döntés történt a tanácsnoki állásoknak behelyettesítés útján való betöltéséről. Sipőcz* Jenő polgármester megállapította a *Fővárosi Hirlap munkatársa* előtt, hogy *ezeknek az állásoknak behelyettesítés útján való betöltése a polgármester hatáskörébe nem tartozik, ennélfogva ezek a hírek csupán puszta kombinációknak minősíthetők.*

Küszöbön áll a kerületi elöljáróságok reformja

Közvetlenül a fővárosi törvény életbeléptetése után következik

A Fővárosi Hirlap részére írta: LIBER ENDRE alpolgármester

Budapest székesfőváros kerületi előljáróságainak mai szervezetét az 1893. évi XXXIII. t.-c. szabályozza. A törvény alapján a székesfőváros közgyűlése 472/1894. kgy. szám alatt szabályrendeletet alkotott a kerületi előljáróságok szervezéséről. Az 1899. évi 43.810. számú polgármesteri rendelettel pedig a polgármester szolgálati utasítást készített a kerületi előljáróságok számára.

Akkor, amikor az élet rohamléptekkel halad és fejlődik, nyilvánvaló, hogy a 35—40 év előtti jogszabályok nem lehetnek összhangban a mindennapi élet követelményeivel. Erezte ezt a magyar törvényhozás is akkor, amikor az 1930. évi XVIII. t.-c.-et megalkotta, mert ennek 53. §-ában utasította a belügyminisztert, hogy a kerületti előljárók hatáskörének szabályozásáról terjesszen elő törvényjavaslatot a törvény életbelépésétől számított 3 éven belül, tehát 1934. évi január hó 22-ike előtt.

Függetlenül az 1930. évi XVIII. t.-c. említett rendelkezésétől, a székesfőváros vezetősége már régen érezte, hogy a kerületi előljáróságok kérdése rendezésre szorul. A törvényes rendelkezés csak elősegítette ezt a törekvést és ezért még néhai dr. *Gallina* Frigyes tanácsnokkal való megbeszélés alapján az 1933. évben alapos vizsgálat és tanulmány tárgyává kívántam tenni a kerületti előljáróságok egyes munkaköreit, hogy ebből a tanulmányból lehessen következtetéseket levonni a további teendőkre nézve. Néhai dr. Gallina Frigyes tanácsnok úr, akit a polgármester úr annak idején a székesfővárosi közigazgatás egyszerűsítésének előkészítésével is megbizott, megbízta a hozzá beosztott dr. *Flaxmayer* József tanácsjegyzőt, valamint dr. *Medriczky* Andor tanácsi s. fogalmazót azzal, hogy haladéktalanul kezdjék meg a kerületi előljáróságok egyes munkaköreinek a vizsgálatát az említett szempontok figyelembevételével. A hatalmas anyag összegyűjtése és feldolgozása még az 1933. év folyamán befejeződött, de azt Gallina tanácsnok már nem érhette meg.

Külön-külön jelentések készültek a kerületi adószámviteli szolgálatról, az anyakönyvvezetésről, az állategészségügyi szolgálatról, az egyesületek előljárósági ellenőrzéséről, az előljáróságok gyermekvédelmi ügyköréről, az előljáróságok hagyatéki eljárásáról, a helyhatósági bizonyítványok kiállításáról és ezzel kapcsolatban a nyomozótisztek munkájáról, az iparügyi munkakörről, az iskolakötelesek és tanoncok nyilvántartásáról, az előljáróságok közegészségügyi teendőiről, az előljáróságok levente és hadirokkantmunkaköréről, az előljárósági pénztári szolgálatról, az előljárósági rendőri büntetőbíráskodásról, az előljárósági segédhivatalokról, az előljárósági számvevőségi szolgálatról, a tanoncszerződésekről és a munkakönyvek kiállításáról, valamint azok nyilvántartásáról, a városbírók munkaköréről, az előljáróságok szerepéről a városi vámok körül, a vásárfelügyelői munkakörről és az utcai árusítás kérdéséről, az előljáróságok szerepéről a vízbírságolások, valamint az üzleti zárórák meghosszabbítása ügyében. Amint a felsorolásból látszik, az előljárósági munkakörökről szóló hatalmas és alapos jelentés nem öleli fel a kerületi előljáróságok műszaki ügyköreit. Ezeket csakis a központi igazgatás műszaki részének együttes tanulmányozásával lehet ismertetni és aki ismeri a közigazgatás műszaki részének mai helyzetét, jól tudja, hogy az önmagábanvéve is hatalmas munkaterületet ölel fel. Éppen ezért a polgármester úr f. évi január hó 25-én külön rendeletben intézkedett a közigazgatás műszaki részének egyszerűsítése érdekében szükséges előmunkálatok iránt, beleértve természetesen a kerületi előljáróságok műszaki tevékenységét is.

A kormány — mint ismeretes — a kerületi előljárósági törvény helyett az 1930. évi XVIII. t.-c. módosításáról szóló törvényjavaslatát terjesztette a törvényhozás elé, amely azt immár a képviselőház plénumában részletekben is letárgyalta. Bizonyos azonban, hogy az 1930. évi XVIII. törvénycikk novellája után a kerületi előljáróságok kérdése is rövidesen aktuális lesz. Szükséges tehát, hogy annak elkészítése előtt a polgármester úr a kerületi előljáróságok szervezete tekintetében bizonyos elvi kérdésekben már előre állást foglaljon, ami csakis a jelenlegi helyzet (hatáskör, jogszabály, végrehajtás és más hivatali, vagy nem hivatalos szervekkel való kapcsolat) ismerete után válik lehetségessé. Ezért a polgármester úr úgy rendelkezett, hogy dr. *Flaxmayer* József tanácsjegyzőnek és dr. *Medriczky* Andor tanácsi s. fogyalmazónak minden előljárósági munkakörről készített alapos jelentése alapján közvetlenül húsvét után azonnal kezdjük meg a kerületi előljáróságok reformjáról szóló törvény anyagának előkészítését.

Mindenekelőtt szükség van minden egyes munkakörben új kerületi előljárósági szolgálati utasítás elkészítésére. A régi szolgálati utasítás ugyan igen kitűnő munka volt a maga idején, de ma már — az elvi kérdésektől eltekintve — rendkívül sok tekintetben elavult. Hogy csak egy példát említsek, hivatkozom a 101. §-ra, amely a tisztiorvos hatáskörébe utalja az érvágás, köpülyözés és nadályozás ellenőrzését. Ugyancsak a tisztiorvos köteles évenkint legalább egyszer megvizsgálni a borbélyműhelyeket, hogy ezeknek műszereit és vérbocsátási naplóit, valamint az orvosi rendelvényeket alaposan megszemlélhesse. Ezt ma már nem követelhetjük meg a tisztiorvostól, mert a borbélyok már régen nem foglalkoznak érvágással. Szükség van továbbá arra is, hogy egyes olyan munkakörök, amelyekben nem látszik célszerűnek a központosítás, teljes egészükben a kerületi előljárók hatáskörébe kerüljenek át. De viszont, ha vannak olyan munkakörök, amelyekben a kerületi előljárók különálló közigazgatási intézkedései nem felelnek meg a közérdeknek, hanem az 1930. évi XVIII. t.-c. által kiterjesztett polgármesteri hatalom egységes akaratnyilvánítása az előnyösebb, akkor azokban a polgármesteri akarat fokozatosabb keresztülvitelét tételes jogszabályokkal is biztosítani kell.

A kerületi előljáróságok az 1893. évi XXXIII. t.-c.-ben biztosított joguk alapján ugyanis sok tekintetben önálló közigazgatási hatóságok voltak, megfelelő szakközegekkel, akik a kerületi előljárók alá tartoztak. Ebben a hatáskörükben — és ezt nyugodtan állapíthatom meg — mindenkor megfeleltek a közigazgatás általános szempontjainak, mert csak igen szórványosan fordultak elő olyan konkrét esetek, amelyek alapján a közvélemény a kerületi előljáróságok helyzetének és szervezetének módosítását tartotta volna szükségesnek. A polgárság általában elismeréssel adózott a kerületi előljáróságok gyors közigazgatásáért, aminek oka az, hogy a kerületi előljárók, akik az 1893. évi törvény értelmében a polgárság bizalmából még életfogytiglan megválasztva állottak a kerületek élén, igyekeztek mindenkor a kerületi polgárság vezetői lenni.

Ez az önállóság azonban arra vezetett, hogy az egyes munkakörökben az eljárás gyakran kerületenkint más és más volt. Az érdekelt polgárság a különböző elbírálást kitapasztalta és nem egyszer előfordult, hogy lakását vagy üzletét abba a kerületbe tette át, ahol a szóban forgó kérdésnek reá nézve előnyösebb elbírálását remélhette. A nem egyeséges kerületi közigazgatásban még a kerületi előljárók rendszeres értekezlete sem tudta megteremteni a kellő összhangot, hiszen az értekezlet határozatait semmiféle jogszabály nem ruházta fel kötelező erővel. Ily módon sokkal célszerűbb, ha bizonyos kérdésekben a polgármester úr központi elgondolása érvényesül, mintha vállalnia kellene a felelősséget olyan közigazgatási tényekedésekért, amelyneknek irányításában a kerületi előljárók nem egészen egyöntetűen járnak el.

Az új kerületi előljárósági törvénynek is csak az lehet a célja, hogy a közigazgatás minél nagyobb mértékben álljon a polgárság rendelkezésére és ügyes-bajos dolgaikban a legteljesebb felkészültséggel segítsen. Hogy ezt a célt elérjük, a polgármester úr elgondolása szerint az új törvénytervezetet az autonómia megfelelő szerveivel fogjuk letárgyaltatni és az autonómia véleményének kialakulása után fogjuk megtenni az előterjesztést az új előljárósági törvénynek az elkészítésére.

Rövidesen rendezik az ideiglenes hivatalnokok státusát

Mindenkit véglegesítenek, aki a szolgálatban megfelelt

A főváros törvényhatósága már öt év előtt kimondotta, hogy az *ideiglenes hivatalnoki státust teljesen megszünteti.* 1930 februárjában tárgyalta a törvényhatóság az errevonatkozó szabályrendeletet, amelyhez azonban a belügyminiszter nem járult hozzá. Csak a múlt év végén érkezett vissza a szabályrendelet a városházára, ahol azóta nem foglalkoztak a kérdéssel. Pedig a városnál többszáz, fontos hatáskört betöltő ideiglenes hivatalnok dolgozik, akik

az előírt képesítést kellő időben megszerezték,

sőt sokan akadnak köztük, akik továbbképezték magukat, de még sem lehet őket megillető fizetési osztályba sorozni. Akadnak ideiglenes hivatalnokok, akik hat, nyolc, kilenc év óta szolgálnak előmenetel, sőt *az előléptetés minden reménye nélkül.* Mivel ez az ügy szóbakerült a főváros legutóbbi közgyülésén is, megkérdeztük

Farkas Ákos dr. főjegyzőt,

az elnöki ügyosztály vezetőjét, mi a főváros álláspontja ebben a kérdésben?

— A főváros vezetősége — mondotta — már régen foglalkozik a megoldás lehetőségével és az a közigazgatás racionalizálása érdekében elrendelt munkálatok és előkészületek során is *állandóan ott szerepelt a megoldásra váró problémák között. Felkai* Ferenc főjegyző, a racionalizálás polgármesteri biztosa dolgozik a megfelelő előterjesztésen, amely már el is készült volna, de időközben más sürgősebb kérdések merültek fel, amelyek *ezt a problémát bizonyos mértékben tényleg hátráltatták.* A főváros vezetősége azonban mihamarább rendezni kívánja az ideiglenes hivatalnokok ügyét és a megfelelő új szabályrendeletet, illetve az 1930-ban készített szabályrendeletet a változott viszonyoknak megfelelően átdolgozva, a *legrövidebb időn belül az illetékes fórumok elé terjeszti.*

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz. Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz. Telefon: Aut. 902—47

LOVAS SÁNDOR
ÉPÍTŐMESTER
Bpest, II., Budakeszi-út 5/E
Telefon: 53—2—84.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR DR.

országos pártelnök nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a nemzeti egység gondolatának Budapesten való kiépítéséről

Még a fővárosi törvény benyujtása előtt köztudomású tervként vált ismeretessé a kormánynak az a törekvése, hogy *a jövőben fokozottabb mértékben kívánja bekapcsolni az országos politika keretébe a székesfővárost és annak közönségét.* A fővárosnak ebben a vonatkozásban való szerepéről és jelentőségéről folytattunk beszélgetést

Sztranyavszky Sándor dr

országgyülési képviselővel, a *Nemzeti Egység Pártja* országos elnökével, aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros jelene és jövője feltétlenül szükségessé teszi, hogy a nemzeti egység megteremtésében is előljárjon és példát mutasson. A főváros nem lelheti a szétházásban a maga programjának beteljesedését és *nem nyujthat olyan példát, amely züllesztőleg hathat, nemcsak a fővárosra, hanem az egész ország egyetemére.* Amikor szerte az országban épül a nemzeti egység,

nem lehet egyéni vagy pártérdekek szempontjából azt hirdetni, hogy a főváros külön lelkület

és ezt nem lehet hozzámérni az ország egyéb részeinek lelkületéhez. Aki ezt állítja, *mélyen sérti a fővárost,* de egyébként is érthetetlen józan ésszel, ha egyik oldalon megértést keresünk a vidék részéről a főváros felé, másirányban a vidék felé, ugyanakkor a főváros *külön lelkületét* hangoztassuk.

— Éppen így téves beállítás az is, mintha a fővárosnak és a vidéknek közös nevezőre hozása tisztán csak azon múlnék, hogy mikép bonyolíthatók le azok a gazdasági kapcsolatok, amelyek természetszerűleg fenn kell, hogy álljanak a főváros és a vidék között.

Ezektől a gazdasági kapcsolatoktól függetlenül kell azonosnak lennie e lelkületnek úgy a fővárosban, mint a vidéken:

külön lelkülete Budapestnek nem lehet, mert egyedül csak *magyar lelkület* képzelhető el az egész országban.

— Minden ellenkező tendencia és támadás ellenére *a fővárost akarjuk a nemzeti egység gondolatának legbiztosabb alapjává tenni.* Ehhez azonban nemcsak az elhatározás kell, hanem a főváros egész társadalmának munkássága és megértése és ha ez megteremtődött:

lehetetlen megakadályozni, hogy a főváros a nemzeti egység gondolatának kiépítése munkájában ne az első munkás szerepét töltse be.

A főváros polgárságának elsőrendű kötelessége önmaga iránt is, hogy *biztosítsa a maga számára azt a pozíciót, amely a jelen és jövő generációinak egyaránt jövőt jelent.*

Sztranyavszky Sándor országos pártelnök nagyérdekességű nyilatkozata minden kétséget kizáróan mutatja, hogy a *Nemzeti Egység pártja budapesti szervezkedése közvetlenül küszöbön van* és nem kétséges, hogy a hívó szó a budapesti polgárság körében örvendetes visszhangra fog találni.

Ugron Gábor ny. belügyminiszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

az uj törvény politikai és gazdasági céljairól

Most már csak a felsőházi tárgyalás van hátra, hogy végleges formában elfogadásra találjon az a fővárosi törvényjavaslat, amely körül annyi izgalom és türelmetlen várakozás zajlott le az elmult hetekben. A kedélyek megnyugtatására jótékony hatást gyakorolt a belügyminiszternek az a nyomatékos kijelentése, hogy *a szóbanforgó reform mellőzi a politikai és hatalmi törekvéseket, mert célja egyedül az, hogy rendbehozza a főváros nehézségekkel küzdő háztartását.* A belügyminiszternek ez a többször hangoztatott komoly megnyilatkozása kétségtelenül a minimumra csökkentette azoknak az ellenvetéseknek a hevességét, amelyek azt akarják kimutatni, hogy a fővárosi törvényjavaslat *tulajdonképpen erőszakos beavatkozás* az autonómia ügyeibe. A véglegesnek mondható törvényjavaslat áttetszően mutatja a kormány törekvését, hogy megnyugtató állapotot teremtsen a székesfőváros gazdálkodásában, azonban *az a kivételesen messzemenő jogkör,* amelyet a törvényjavaslat a főpolgármester részére biztosít a városházi ügyvezetés majdnem minden területén, még mindig fenntartja bizonyos körökben *az aggodalmakat,* hogy tulajdonképpen politikai és hatalmi tényekedésről van szó.

Az aggodalmakról és a kormány szándékainak megítéléséről intéztünk kérdést a politikai élet egyik legnagyobb tekintélyű tagjához,

Ugron Gábor dr.

ny. belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belügyminiszter úr több alkalommal leszögezte magát amellett, hogy nincsen más célja a kormánynak, minthogy *a költségvetési deficitet lejebb szorítsa, illetve teljesen megszüntesse.* Az új fővárosi törvényjavaslat útján akarják ezt a nagy munkát végrehajtani és kétségtelen, hogy

bizonyos megtakarítások valóban eszközölhetők a főváros háztartásában.

A racionalizálási munkálatok nyujtanak elsősorban lehetőséget a megtakarításokra, de elérhető ez a szándék olyan intézményeknél is, ahol *a főváros és az állam azonos területen fejt ki tevékenységet.*

— A főváros pénzügyi helyzete eddig aggodalomra nem adott okot és kedvező voltánál fogva valóban irigylésre méltó megítélésben részesült. A főváros gazdasági erőforrásai ugyanis meg tudtak birkózni a gazdasági válság nyomásával, amelyet *ügyesen és előrelátható hárított el a főváros vezetősége és a pénzügyi osztály vezetője,* mert olyan időben kezdték el a kiadási tételek lefaragását, amikor

a tulajdonképpeni deficittől még nem is kellett tartani.

A válságos esztendők tehát nem zavarták meg a költségvetési egyensúlyt, *most azonban elérkezett az a mélypont, amikor a főváros a maga erejével nem tudja redukálni a kiadásokat.* A bevételek állandóan visszaesnek és *így van jogos alapja annak a számvetésnek, amely az idén várható deficit mértékét 15—30 millió pengőre becsüli.*

— Az államnál évekkel ezelőtt alkalmazták azokat az intézkedéseket, amelyek a kiadások további csökkentését biztosították és az illetékes kormánykörök most ezt a rendszert akarják alkalmazni a fővárosnál is, hogy a költségvetési hiányát megszüntessék.

— Ennek a hatalmas munkateljesítménynek a lefolytatására

olyan tényezők hivatottak, amelyek függetlenek az autonómia szerveitől.

A költségvetés egyensúlyának helyreállítására tehát *a főpolgármester áll rendelkezésre, aki diktatórikus hatalmat nyer ahhoz, hogy a kiadásokat leszállítsa és ennek folyományaként az adófizető közönség helyzetét megjavítsa.* Ez a széles hatáskör ébresztette fel azt az aggodalmat, hogy a diktatórikus hatalom gazdasági, vagy pedig politikai célokat takar-e? Ha a belügyminiszter, illetve a főpolgármester a gazdasági kérdések megoldására helyezi a súlyt, akkor vitán felül áll, hogy *az új fővárosi törvény a főváros közönségének az érdekeit szolgálja,*

ha azonban a kormányzati szervek a beavatkozásokra jogosító erős hatásköröket politikai célokra használják fel, akkor a főváros nyugodt kormányzatát nem remélhetjük,

sőt az erőviszonyokon esetleges újabb községi választással sem lehet lényeges eltéréseket várni. Sajnálatos körülmény volna, ha a törvényhatósági bizottság munkaképtelensége folytán *a kormány a közgyűlés feloszlatásának eszközéhez nyúlna,* amit végzetesnek tartok a külső és belső politikai megítélés szempontjából is.

— Rámutattam arra, hogy

esetleges új községi választásokkal a kérdés megoldását biztosítani nem lehet

és mert a pártpolitikának az önkormányzatba való bevitele a törvényhatóság munkaképessegének megbénulásához vezetne: *nincs helyesebb megoldás, mint a kivételes hatalomnak kizárólag a gazdasági megoldásokra való felhasználása.* Ebben az esetben

a főpolgármester kivételes hatalmi jogköre eredményt és komoly javulást hoz a főváros életébe

és én remélem, hogy *a májusban életbelépő új fővárosi törvény Budapest székesfőváros lakosságának érdekeit fogja szolgálni.*

Belépnek a Segítő Alapba a fővárosi üzemek alkalmazottai

Áthidalják az ellentéteket a közigazgatási és üzemi tisztviselői szervezetek között

A néhai *Vass* József népjóléti miniszter nevéhez fűződő szociális és kötelező biztositási rendszer előtt már megalakult a fővárosnál a *tisztviselők segítő alapja,* amely a maga hatalmas és mindenre kiterjedő berendezkedésével méltán nevezhető a legsikerültebb társadalombiztosító szervezetnek. A segítőalap tagjainak áldozatkészsége, továbbá a főváros messzemenő gondoskodása révén minden irányban rendelkezésére áll tagjainak és úgy betegápolási, mint segélyezési vonatkozásokban elsőrendű munkát fejt ki. Orvosai kiválósága és egészségügyi berendezései a legmesszebbmenő bírálatot is kiállják, a balatonvilágosi és kenesei üdülőtelepek pedig száz százalékban ellátják fontos hivatásukat.

Az elnöki ügyosztályban most készítik a segítőalap új szervezeti szabályzatát,

amelynek lényeges újítása, hogy *különválasztják az üdülőtelepi gazdálkodást a szorosan vett igazgatási tecndőktől.* A jövőben külön elszámolást és tevékenységet fejtenek ki az üzemeknek nevezhető intézmények és világos képet nyujtanak a gazdálkodás eredményéről. Ezzel szemben *az adminisztratív igazgatás a maga hatáskörében végzi el feladatát, amelyek az egészségügyi gondozásra, a hitelsegélyezésre és a családtagok orvosi ellátására szorítkoznak.*

Függetlenül a szervezeti szabályzattól, folytatódnak továbbá azok a tárgyalások, amelyek

az üzemi alkalmazottaknak a segítőalapba való beszervezését célozzák.

Az évek óta megindított erre vonatkozó kísérletek mindezeidig meddőeknek bizonyultak, mert *az üzemi alkalmazottak magasabb rangba sorozott tisztviselői túlmagasnak találják illetményeiknek kétszázalékos segítőalapi tagdiját.* Azt hangoztatják, hogy a jelenlegi helyzet számukra kedvezőbb, miután a MABI és az OTI járulékai lényegesen alacsonyabbak annál az összegnél, amelyet a segítőalapnak kellene lerónni. Velük szemben mértékadó helyen azt az álláspontot képviselik, hogy *az országos társadalmi biztosító szervezetek nem nyujtanak különleges lehetőségeket,*

míg a segítőalap a fővárosi tisztviselők számára megkülönböztetett kedvezményekkel és intézményekkel rendelkezik.

Kilátás van arra, hogy az ellentéteket áthidalják, amely esetben *még az idén bekerülnek a segítőalap keretébe az üzemek 14.000 főt számláló alkalmazottai.*

•FÉNYKÉPÉT•
igazolványra azonnal
2 darab rendelésnél darabja 48 fillér
MŰTEREM
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Nagy lendülettel megindult az idei idegenforgalmi szezon

A társasutazások tömegét jelezték külföldről — A legtöbb idegen Ausztriából várható

Minden esztendőben a húsvéti ünnepekkel megkezdődik Budapesten az idegenforgalmi nagyszezón. Ebben az évben ugyan a szokottnál kissé korábban jön a húsvét, az időjárás kedvező alakulása, a korai tavasz azonban remélhetőleg most is kedvez az idegenforgalom beköszöntésének. Ennek első étapja a *mezőgazdasági kiállítás volt*, amelyet nemcsak a vidéki látogatók leptek el, hanem meglepő nagy számban jelentkeztek külföldi érdeklődők is, amit szemléltetően bizonyított a szállodák élénk forgalma.

Az idegenforgalmi szezónnyitás küszöbén felkerestük

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot,

aki az aktuális kérdésekről és az idei esztendő idegenforgalmi kilátásairól a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Mielőtt a szezón eseményeivel és kilátásaival foglalkoznék, érdemesnek tartom, hogy visszapillantást vessünk az elmúlt esztendőre. *1933-ban Budapesten 70.896 külföldi fordult meg, ami 1932-vel szemben 12 százalékos emelkedést jelent.* Ugyanezen idő alatt Bécsben, amely még mindig a középeurópai turisztika központjának számít, *6.6 százalékkal csökkent* a külföldiek látogatása. A statisztika nemcsak azt mutatja, hogy többen keresnek fel bennünket, hanem azt is, hogy egyre hosszabb időt töltenek Budapesten. E tekintetben nálunk 14 százalékos az emelkedés, ugyanakkor Bécsben 6 százalékos a csökkenés. Az egyes nemzetek látogatóit számlálva, kiderül, hogy

a múlt évben legtöbb volt nálunk az osztrák vendég:

22.712 személy, 34 százalékkal több, mint 1932-ben. Ugyanakkor feltűnően visszaesett a *németek* száma. 1932-ben még 13.208 németországi utazó keresett fel bennünket, a múlt évben már csak 10.566, ami körülbelül 20 százalékos visszaesés. Nagyon megfogyatkozott az *amerikaiak* száma is. A múlt évben 4399-en fordultak meg nálunk, 1932-ben pedig 6737-en. Az amerikaiak elmaradásának tisztán gazdasági oka van. Meglepően javult *Angolország* felől az idegenforgalmunk. 4244 angliai túrista keresett fel bennünket, ez az eredmény 73 százalékos emelkedésnek felel meg. *Francia* vendégünk volt 3873, itt 55 százalékos a javulás, *Olaszországból* 4977-en látogattak hozzánk, *Csehországból* 3713-an, Hollandiából 1429-en, *Romániából* 2330-an, *Lengyelországból* 1236-an, *Jugoszláviából* 1026-an, *Svédországból* 589, *ázsiai országokból* 677-en, *Spanyolországból* 374-en, *Belgiumból* 589-en, *Afrikából* 427-en, végül *Svájcból* 4367-en. A svédországi látogatók száma 92 százalék, az ázsiaiaké 90 százalék, a spanyoloké 62 százalék, a belgáké 27 százalék, az afrikai látogatóké 52 százalékkal emelkedett az előző évhez képest.

Legnagyobb eredményt a Svájccal való forgalomban értük el.

Azelőtt Svájcból csak aránylag kevesen utaztak Budapestre, míg a mult évben *kereken 100%-os* javulás mutatkozott. A külföldi utasok túlnyomó része ma már nem áll meg Bécsben, úgy mint azelőtt, hanem úgyszólván kevés kivétellel egyenesen hozzánk utazik. Ezeknek a szép eredményeknek az elérése nem kis mértékben a Bécsben megszervezett budapesti propaganda érdeme. Ez az idegenforgalom, amit most néhány számmal vázoltam, nemcsak nemzetgazdasági eredményt hozott, hanem politikailag is nagyjelentőségű volt, mert a *Magyarország iránti szimpátiát erős mértékben fokozta.* Ami az osztrákokkal való kapcsolatot illeti, megállapíthatom, hogy

soha sem volt annyi ausztriai utas Magyarországon, mint a múlt esztendőben.

A magyar idegenforgalmi propagandának számottevő sikere volt a mostanában megnyitott *bécsi tavaszi vásáron*, ahol a budapesti propaganda-anyagot igen rokonszenvesen fogadták. Gondoskodtunk róla, hogy bőségesen legyen mindenütt falragasz, kép és más nyomtatvány. *A legnépszerűbb bécsi hotelok, kávéházak és vendéglők fizetőpincérei budapesti számolócédulákat használtak.*

— A most meginduló szezónban

a legjobb reménységgel várjuk az idegenforgalmi események alakulását

és az a törekvésünk, hogy minél több külföldi keressen fel bennünket. Az idény, amint a mezőgazdasági kiállítás forgalmából látom, kedvezően indul. Talán még soha nem volt annyi idegen látogatója a kiállításnak, mint mostan. Nagy idegenforgalmat várunk a húsvéti ünnepekre is. A nemzetközi sportesemények, a Budapesti Vásár, a júniusban tervezett zenei ünnepi hét és a magyar idegenforgalom hagyományos nagyhete, a Szent István-hét, remélem, *mind gazdagon beváltják a hozzájuk fűzött idegenforgalmi reménységeinket.*

— A programm természetesen már össze van állítva, de véglegesnek még nem nevezhető, mert hiszen állandóan vannak változások és adódnak újabb események. Élénken indul a Bécsből hozzánk irányuló idegenforgalom is.

Húsvétra több, mint öt társasutazást jeleztek

és ezenkívül már eddig tizenötnél több későbbi társasutazás áll előkészület alatt. Az osztrák fővárosból néhány kombinált kirándulás *Budapesten* kívül felkeresi *Szegedet, Debrecent* és a *Balatont* is.

— Az Idegenforgalmi Hivatal már megkezdte az idei Szent István-heti ünnepségek előkészítését. A rendelkezésre álló fedezet a mult évihez viszonyítva nem változott és így

a Szent István-heti ünnepségek nagyszabású kibővítéséről nem lehet szó.

Amennyire azonban az anyagi lehetőségek megengedik, igyekszünk a programmot változatosabbá tenni. A Szent István-nap propagandáját az Idegenforgalmi Hivatal húsvét után megkezdi. Tavaly nagy sikert aratott *Gyöngyös Bokréta-prospektusunkat* kibővítve, más formában újra megjelentetjük és ugyanúgy, mint a mult évben, külföldi egyéni címekre megküldjük.

Hivatalos kimutatás szerint a nemfizető vidéki betegek ellepik a budapesti kórházakat és klinikákat

Vidéken budapesti illetőségű betegek csak az elmegyógyintézetekben vannak

A fővárosi törvény parlamenti vitája során a székesfővárosi kórházak is szerepeltek. Nem helytálló, mondotta az egyik szónok, hogy *a főváros hatalmas áldozatokat hoz a vidéki betegek ápolása terén*, mert statisztika állapította meg, hogy jelentékenyen több budapesti beteget ápolnak vidéki kórházakban, mint amennyi vidékit a budapesti közkórházak nyilvántartanak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a feltűnő megállapításról és a következőket tudta meg:

— A képviselőházban felhozott adatok a kórházi ápolásokkal kapcsolatban nem ismeretlenek a főváros illetékes körei előtt. Ezek azok az adatok, amelyeket a belügyminiszter a mult év januárjában küldött a fővároshoz és közölte, hogy 3202 budapesti lakost ápoltak az ország állami és közkórházaiban, valamint az egyéb gyógyintézetekben. Maga a leirat is elismerte azonban, hogy a *háromezerből 2589 elmebeteg volt és csak 613 szenvedett egyéb betegségben.* Már pedig a törvény szerint

az elmebetegek ápolása állami feladat

és az ápolási költségek mindenkor az államkincstárt terhelik. A főváros közkórházaiban ápolt vidékiekről készített kimutatás adatai tehát helytállóak és a miniszteri leiratban foglaltakkal sem állíthatók szembe. De törvényes kötelezettségén felül az elmebetegek gondozása terén is kiveszi részét a főváros, mert az Uj Szent János-kórházban *290 ágyas megfigyelő osztályt* tart fenn. Ez annyira zsúfolt, hogy lassanként el is veszti eredeti jellegét és zárt intézetté válik.

— Ugyancsak

állami feladatot végez a főváros

a tüdőbetegség és a nemibetegség elleni védekezés terén is. A főváros ezerágyas tbc.-kórházat és tíz tüdőgondozóintézetet tart fenn, amelyeknek az ellátása évenként *ötszázezer pengőbe kerül* és ezeket az intézeteket nemcsak a fővárosiak, hanem a környékbeli betegek is nagymértékben igénybeveszik. Anyagi erejét meghaladó áldozatot hoz a főváros továbbá azáltal is, hogy a kórházi osztályokon kívül még *három venereáns dispanzert* nyitott.

— A négy utolsó év statisztikája szerint a főváros közkórházainak 7,970.235 ápolási napjából 2,704.123-at, vagyis

az összes ápolási napoknak több mint egyharmadát vidékiek foglalták le.

Pontosan 33.9 százaléka volt a közkórházakban vidéki ápolt. Emellett ne mszabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a közkórházakba kerülő betegek nagyrésze szegény, aki nem fizet. Az utolsó három év adatai szerint átlag *69 százaléka volt nemfizető szegény beteg* és csak 31 százalék után térül meg az ápolási díj a pénztáraktól, biztosítóintézetektől és magánosoktól. A budapesti klinikákon is hasonló a helyzet, a hivatalos betegforgalmából megállapítható, hogy

lényegesen több vidéki beteget ápoltak, mint budapestit.

Az utolsó három évben a klinikák 37.522 budapesti és 47.391 vidéki beteget vettek fel. A klinikák azonban némileg előnyösebb helyzetben voltak, mint a közkórházak, mert a szegénybetegek arányszáma a fővárosi közkórházak 69 százalékával szemben, itt csak 54.1 százalékra rúgott.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.

Telefon 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92

védjegyű

Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk

minőségileg elismerten a legjobbak.

Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyúkból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntödéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)

BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.

TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

A balatonkenesei üdülőtelep volt kertészeti intézője

virágüzletet nyitott

a Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett

Állandó friss virágok! Állandó friss virágok!

Weisz Fülöp RÉZMŰVES

Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA

BUDAPEST, X., HŐLGY-UTCA 8. SZÁM

Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapitási év 1909.

Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása. Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek

CUSTODIS ALPHONS

MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE

ALAPITÁSI ÉV 1876

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.

TELEFON: 12—0—07

Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Parker—Udylite

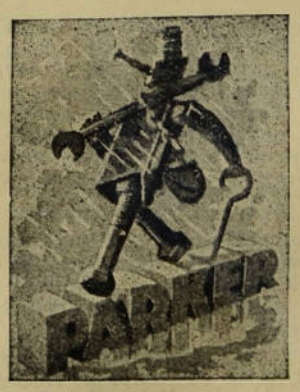

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb rozsdamentesítése fekete vagy fehér kivitelben

SZÉKELY OTTÓ okl. mérnök

Iroda: V., Bálvány utca 12.

Telefon: 11-3-52.

Legyőzi a rozsdát! Üzem: VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.

Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Kitünően gazdálkodott az autonómia a rábizott nagy értékekkel

Kozma Jenő az imponáló vagyonkimutatásokról, a 17-es bizottság munkaköréről és a várható változásokról

A főváros vagyoni helyzetéről és a háztartás eredményeiről nagyérdekességű kimutatás szerepelt a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén. Hivatalos adatok szerint a főváros háztartásának *tiszta vagyona* 856 millió pengő, amely a mult évvel szemben *25.5 milliós gyarapodást jelent.* Az önálló vagyonkezelésű intézmények tiszta vagyona 204.3 millió, az előző évvel szemben 15.6 milliós többlet mutatkozik. A főváros egészének tiszta vagyona a mult év végén *1060 millió pengő volt* és ha figyelembe vesszük az 1920-tól összeállított kimutatásokat, úgy újabb érdekes adatok állnak rendelkezésre. *1920-ban a főváros vagyona 470 millió pengő volt, amely 1932-ig 1019 millióra növekedett.* Ezek a számadatok a székesfőváros nagy gazdasági erejét mutatják, amelyeknek imponáló arányai mindenütt méltán keltettek feltűnést. A kimutatással kapcsolatos megítélésről intéztünk kérdést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Büszke öntudattal tekintünk végig ezeken a számokon, amelyek azt mutatják, hogy *az autonómia kitűnően gazdálkodott a rábizott hallatlanul nagy értékekkel.* A világháború után következő nagy megrázkódtatások, az infláció, majd a dekonjunktura a legóvatosabb pénzügyi vezetést tette szükségessé és amikor finánczsenik elbuktak a maguk alkotásaikkal, amikor nagy vállalatok és bankok dőltek össze a gazdasági válság nyomása alatt: akkor

Budapest nemcsak, hogy megállotta helyét, hanem még növelte is vagyonát és értékeit.

Magyarország más törvényhatóságai nem mutathatnak ilyen irigylésreméltó példát, ha azonban arra az ellenvetésre gondolunk, hogy milliós metropolisról van szó, amelyik könnyebben parírozhatja a fenyegető veszedelmeket, akkor Berlin és Bécs példáját hozom fel. *Bécsben* elértéktelenedtek a város tulajdonában lévő községi intézmények és hihetetlen deficittel birkóztak, amelynek csak úgy tudtak véget vetni, hogy a szociáldemokrata rezsim diktátori önkénnyel vetette ki a példátlanul magas adókat. *Berlinben* ugyancsak gazdasági csőd következett be, amelynek nyomán a városi üzemek bérbeadását, sőt elidegenítését kellett végrehajtani.

Budapest sziklaszilárdan állott a legnagyobb gazdasági viharok idején is,

aminek ékes bizonysága a tanácsülésen legutóbb beterjesztett számszerű kimutatás. Budapest erőgyarapodása és értékeinek állandó növelése bizonyítéka annak, hogy *előrelátó és óvatos pénzügyi politikát folytattunk és minden körülmények között állóképessé tettük a fővárost a legkritikusabb időszakokban.*

A fővárosi törvény életbeléptetése után bizonyára érdekes változások várhatók a Városháza irányításában. Ennek a lehetőségéről *Kozma* Jenő a következő nyilatkozatot tette:

— Az új törvény végrehajtása áprilisban történik és addig természetesen tovább végzi munkáját az autonómia és az adminisztráció.

A törvény és azt követőleg a szanálási tervezet alkalmazása esetleg hoz bizonyos változásokat,

erre vonatkozólag azonban illetékes kormánykörökből még nem kaptunk tájékoztatást. Tudomásom szerint a belügyminiszter úr megtalálja a kellő időpontot arra, hogy *szándékait és terveit velünk részletesen közölje.*

Megkérdeztük, hogy *milyen feladatot lát az úgynevezett ellenőrző bizottság számára,* amely tudvalevőleg a szanálási tervezet végrehajtásában segédkezik a főpolgármesternek.

— Óriási felelősséget vállal a tizenhetes ellenőrző bizottság, — mondotta, — mert arra hárul a feladat, hogy a ma még ismeretlen rendbehozási törekvésekben *összhangzásba hozza a főváros érdekeit a kormány célkitűzéseivel.* Ez a bizottság, érzésem szerint, azzal a meggyőződéssel akarja hivatását betölteni, hogy

megadjon minden olyan hozzájárulást a főpolgármester számára, amelyek a főváros gazdasági erejének növelésére és biztonságára szolgálnak.

Nem lesz ilyen irányban nézeteltérés az ellenőrző bizottság tagjai között és remélem, hogy a legmesszebbmenő együttmunkálkodás alakul ki a főpolgármester és a bizottság között.

Végül *közlekedési kérdésekre* tereltük a beszélgetést és megkérdeztük, hogy várható-e komoly forgalmi újítás ebben az évben.

— A HÉV megváltásával az összes közlekedési eszközök a főváros kezébe jutottak és így *adva van a lehetőség arra, hogy a villamosok, a helyiérdekű vasútak és az autóbuszok között megfelelő összhangzatos együttműködést létesítsünk.*

Vonatkozik ez nemcsak a menetrendek helyes harmóniába hozására, hanem a tarifareformra is,

amelynél elsőrendű fontossága van annak, hogy *aránytalanságok ne mutatkozzanak a közönség hátrányára.* Az egységes közlekedési reform áll a megvalósítandó tervek előterében és remélem, hogy ilyen irányú tervezeteket sűrűn fogunk tárgyalni az elkövetkezendő hónapokban.

A közönség követeli a közlekedési harmónia megvalósítását

és én a magam részéről minden tekintetben indokoltnak találom, hogy Budapest közlekedése teljesen kielégítse a forgalmi és tarifális igényeket.

*

Kozma Jenő, aki óriási munkát fejtett ki a fővárosi törvényjavaslat politikai tárgyalásai során, a húsvéti ünnepeket rövid üdülésre használja fel. A mult héten elutazott és *április 5-én* tér vissza ismét a fővárosba.

Építsünk állandó jellegű utakat!

Angol tudományos megállapítás szerint az olajjal portalanított kátrányos utak elősegítik a tüdőrák képződését

A tudomány feladata, hogy tanulmányozza a különböző élettani jelenségeket és a tapasztalatokat azután érvényesítse az emberiség általános érdekeinek védelmében. Számos meglepő felfedezés jutott így a művelt világ tudomására és nem egy esetben sikerült komoly óvóintézkedésekkel megakadályozni olyan káros hatásokat, amelyek az emberiség fizikai leromlására és összeomlására vezettek volna. Az egészségre ártalmas bacillusok felfedezése legsürűbben alapos tanulmányok után vált lehetségessé és ha ma a járványos fertőzőbajok általános ellenszerei az emberiség legnagyobb kincsének számítanak, úgy *az érdem azoknak a kísérleteknek tulajdoníthatók, amelyek lépésről-lépésre kutatták ki a betegségek kórokozóit.*

Az orvostudomány mai állása mellett szinte érthetetlen, hogy az egyik legnagyobb népbetegség:

a rák kórokozóját és ellenszerét még mindig nem ismerik.

A kutatás búvárjai azt mondják, hogy *ha a rák keletkezésének okát sikerül felfedezni, úgy az ellenszerek kiválogatása már könnyen elvégezhető* és ez esetben a még mindig feltartóztathatatlanul pusztító betegséget könnyű elhárítani. Legújabban a tüdő rákos megbetegedése vált feltűnően gyakorivá és a kutatók

ezt a jelenséget a kátrányos anyagokkal fedett utak porának belehelésével magyarázzák.

Campbell világhírű londoni bakteriológus behatóan tanulmányozta ezt a kérdést és kísérleteiben úgy járt el, hogy *az utcán összesöpört porból felhőket kavart fel egereinek ketrecében.* A rosszul kátrányozott és gondozott utcák pora egy év alatt rítkább esetekben a kísérleti állatok *tüdejében okoztak rákos megbetegedést,* túlnyomórészt azonban a *bőrön jelentkeztek a rákos daganatok. Campbell* ebből azt a következtetést vonja le, hogy

a kátrányos utcai por kimondottan hajlamossá teszi az embereket a rákos megbetegedésekre.

Budapest utcái és útvonalai az utolsó két esztendőben rohamosan javulnak és *minden dicséretet megérdemel az illetékes ügyosztály, amely preciz gondossággal őrködik a karbantartás minőségének kiválasztásán és az úthálózat fokozatos burkolásának állandósításán.* Bizonyos útvonalak azonban még mindig a régi makadámos rendszert mondhatják magukénak, amelynek a porfelhőit *nyári olajozással* próbálják lekötni.

Ez az olaj felhigítja a kátránnyal bevont utakat és a beszáradás után az egészségre ártalmas porképződést termel, amelynek kihatásánál a legnagyobb figyelemre kell méltatni az angol tudósnak a világ összes orvosi szaklapjaiban megjelent véleményét.

Az útolajozás egyébként sem biztosítja a por megszüntetését és csak ideig-óráig jelent enyhülést a járókelők számára. Minden ok megvan tehát arra, hogy a *főváros hagyjon fel végre a felesleges és költséges útolajozással, viszont sürgősen indítsa meg az összes útvonalaknak komoly anyaggal való burkolását, amely mentesíti Budapest lakosságát a portól és a betegségek szörnyűségétől.*

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA BANKHÁZ RT.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.
a m. kir. osztálysorsjáték főárusitói
Kisérelje meg szerencséjét
és vásároljon osztálysorsjegyet TÖRÖKNÉL
Elérhető legnagyobb nyeremény
500.000 PENGŐ
Nyereményhuzás április 14-én és 17-én.
Az I. oszt. sorsjegy árak:
Egész sorsjegy: P 24.— Fél sorsjegy: P 12.— Negyed sorsjegy: P 6.—

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ FÉMPORTÁL és REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

GRÓSZ FRIGYES OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TEL.: 86-0-64 SZ.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT
JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. TELEFON: 30-8-14.

Tervek, álmok és valóságok a városrendezési ügyosztály rajzasztalain a szebbjövő Budapestjéről

Róma, Páris, Berlin nagyszabású városrendezési munkálatai mindnyájunkban felkeltik az érdeklődést: valjon halad-e a fejlődés útján Budapest, Európának egyik legszebb fővárosa? Hol alakul ki egy-egy új városrész, keltkeznek-e új terek, hol nyílnak új utcák, hogyan jutnak érvényre meglepő szépségeink, müemlékeink, hogyan tárja fel még jobban minden szépségét a hozzánk érkező idegen előtt a Duna két partja?

Az aktuális városrendezési problémák előrehaladása és megvalósulása iránt érdeklődtünk

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsosnál,

a városrendezési ügyosztály vezetőjénél, aki az alábbiakban tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A városrendezés előkészítése, tervezése és megvalósítása a mai viszonyok között sokszorosan felelősségteljesebbé tette azoknak a munkáját, akik ezzel foglalkoznak. Budapest ma már a világ tudatában egyike a legszebb városoknak és így amit alkotunk, annak a lehetőségig tökéletesnek kell lenni. A súlyos gazdasági viszonyok mellett természetesen *lassabban halad a sok szép terv és elgondolás a megvalósulás felé, de a munka azért nem állt meg.* A régi békevilág két nagyobbszabású elgondolása *az új Tabán és az Erzsébet-sugárút*, az újabbak közül pedig a két új Dunahíd: ezek környékének városszabályozása azok, amelyek a városrendezési munkák központjában állanak és reméljük, nemsokára valósággá is válnak.

— Valamennyi közül a *Tabán* rendezése jutott a legelőrehaladottabb stádiumba. A kedves, régi utcák, amelyek a város fejlődését évszázadokra megbénították, a bontó csákányok nyomán lassanként eltünnek a szemünk elől és

egy hónap mulva rendelkezésünkre áll a puszta terület, hogy megkezdhessük rajta az új munkát.

A tabáni tervpályázat pályanyertes művei sok új és értékes eszmét vetettek fel és a városrendezési osztály most ezek felhasználásával készíti a végleges kivitelre kerülő tervet. Remélem, hogy a bontás helyén hamarosan megindulhat az épitő munka és a romantikus Tabán helyett *szép, egészséges, higiénikus, modern városrész támad.*

— Az *Erzsébet-sugárút* megnyitásának egyelőre ugyan vannak még akadályai, de mivel úgy a Közmunkatanács, mint a főváros erősen szorgalmazta ezt a tervet, remélhetjük, hogy *hamarosan itt is pozitiv eredmények mutatkoznak* és Budapest szívében néhány éven belül impozáns új útvonal és új városrész születik.

— *A Boráros-téri Horthy Miklós híd* építése már közel két éve folyik. A budai hídfő környékének képe máris megváltozott. Hatalmas töltés mutatja a hídról levezető út első nyomait. A töltés végén állványerdő között épül az első parti pillér. Városfejlesztő hatása természetesen csak akkor fog majd igazán érvényesülni, ha készen áll a híd és a hídfő körül a budai oldalon nagy lendülettel *megindul a magánépítkezés.*

— Komolyan foglalkozik ügyosztályunk

a magyar stadion építésének előkészítésével.

Ezeken a nagyobbszabású munkákon kívül, amelyek úgyszolván a nyilvánosság előtt folynak, készül a csendesebb, de elkövetkezendő eredményeiben nem kevésbé jelentős munka: *a városfejlesztési tervek kidolgozása.* Az ügyosztálynak ebben a nagy munkában igen hathatósan segítségére van a program megállapitására kiküldött külön bizottság, amely 1932 óta dolgozik. Az első feladatok egyike a munka során

Budapest területkihasználási tervének elkészítése.

Ez a terv hivatott ugyanis meghatározni, hogy a város melyik részén milyen rendeltetésü városrész alakuljon ki, aminek az eredménye azután, hogy *a lakónegyedek életét nem zavarják majd káros hatásaikkal a gyárak*, az üzemek viszont szabadon fejlődhetnek, bővülhetnek a számukra kijelölt területen. Gondoskodunk ebben a tervben megfelelő levegőrezervoárokról, a nagyváros „tüdejéről", zöld területekről, tervszerüen elosztva, hogy javítsák a város levegőjét, kiránduló-, séta-, és játszóhelyéül szolgáljanak a lakosságnak. Végül figyelemmel vagyunk arra is, hogy a város előrelátható növekedésének megfelelően célszerű *tartalékterületek és mezőgazdasági területek is maradjanak.*

— Az egyes városrészeken belül az utcák vonalvezetésénél, házhelyek alakításánál és a telkek beépítésénél az a törekvés irányítja a bizottság munkáját, hogy

szabadabb, levegősebb és naposabb legyen az utca, az udvar és a lakás.

Végül a városkép szempontjából jelentős eredménynek fog számitani, ha legalább a fontosabb útvonalakon és tereken azonos magassággal épülnek *a házak és eltünnek a bántó tüzfalak*, az össze-vissza-ugró párkányok. Igen nagy gonddal ügyelünk ebben a munkában a Dunapartok kialakulására és szépségük megóvására és ha szabad ezt mondani, a Dunapartok szépségének még fokozottabb kihangsulyozására.

Amint látjuk, Budapest szépítésének munkája serényen folyik és ha a dolgok természeténél fogva az eredmények csak lassan bontakoznak is ki, mindenki számára megnyugvást nyujthat az a tudat, hogy *Budapest jövő fejlődésének kialakítása nagy gonddal, alapos előkészítéssel történik.*

Havonta 800.000 pengőt fordítanak az inségadóból szociális célokra

A tél elmultával fokozatosan leépitik a hatósági támogatás mértékét

Óriási feladatok hárultak ezúttal is a főváros adminisztrációjára, amikor *az általános nyomor enyhítésének hatalmas hadjáratát bonyolították le az elmúlt télen.* A szociálpolitikai ügyosztály a maga kiépített szervezeteivel változatlan energiával végzi segítő tevékenységét és ha ma már elmúlt télről és annak rengeteg viszontagságairól megemlékezünk, úgy nem lehet eléggé bőkezűen hangoztatni az elismerések sorozatát, amely ezért a munkáért feltétlenül kijár, elsősorban *Liber* Endre alpolgármesternek, a szociális tevékenység legfőbb irányítójának, *Schuler* Dezső tanácsnoknak és *Bärtl* Tivadar tanácsjegyzőnek, akiknek gyors cselekvési készsége a könnyek árvizét tartották vissza.

A szociálpolitikai ügyosztály a rendelkezésre álló előljárósági szervezetek segítségével

ezidén is felkutatta a jelentkező szegények megélhetési viszonyait

és azoknak megfelelően gondoskodott a segítés módozatairól. A legerősebb téli hónapokban *naponta 65.000 szegény jutott ingyenebédhez*, ami önmagában olyan hatalmas mennyiség, hogy méltán megérdemli a legteljesebb csodálatot. Az ingyenebédek kiosztása azonban csak elenyésző töredéke a segítés egyéb eszközeinek, mert a szegények tömegei a készpénztámogatáson kívül még természetbeni juttatásokat is élveztek. A tejkiosztás révén sokezer csecsemő jutott a fejlődés lehetőségéhez, a beteg és elhagyott családok élelmiszerutalványok formájában érezték a főváros segítőkezét, az elhagyottak *szénhez, ruhához, fehérneműhöz, élelmiszerhez és cipőhöz* jutottak az igazságos elbírálás alapját. A szomorú gazdasági korszak mindenkor velejáró

szociális nyomorúsága Budapestet megkímélte a megrázkódtatásoktól,

ami elsősorban a szociálpolitikai szervezettség dicsőségét hirdeti.

A szociálpolitikai ügyosztály költségvetése talán az egyetlen, ahol a kiadási tételekkel szemben nevetségesen csekély a bevételi oldal. Tizennégytizenöt millió ennek az ügyosztálynak az évi szükséglete, amellyel szemben a *kislakásos bérházak és telepek lakbérjövedelme szerénykedik a mérleg másik oldalán.* Ez a hatalmas kiadási összeg csak úgy állhatott rendelkezésre, hogy a kormány engedélyezte az *inségadó kivetését* és felhasználását. Októberben kezdte meg a főváros a kereseti adóalap pótlékolását, a jövedelmi adó, a társulati adó és a tantiem-adó felemelését, amelyek révén közel hétmillió pengő bevétel várható. A kivetések alapján már jelentős összegek folytak be, amelyeket a rendeltetési célokra fordítottak.

Havonta átlag 800.000 pengő volt az az összeg, amelyet e különleges adóból a főváros jótékonysági célokra fordított.

Most, hogy a tél megszünésével a szociális támogatás mértéke is kisebbé válik, elmondható, hogy a *főváros a legnehezebb évszakban hivatása magaslatán állott.*

Bárczy István a Beszkárt tiszteletbeli elnöke

Felkérésre vállalta a közlekedési üzemek legfőbb irányitását

Nagy feltünést keltett várospolitikai és közgazdasági körökben *Bárczy* István elhatározása, aki lemondott a Hév elnöki állásáról. Budapest nagy alkotásainak egykori megteremtője tudvalevőleg azért vonta le a konzekvenciákat ebben a sajnálatos formában, mert *helytelennek minősítette a Hév igazgatóságának túlzott önállósítási törekvéseit*, amelyek több esetben ellentétesek voltak a Beszkárt és a főváros szempontjaival. Végeredményben

alárendelt jelentőségü adminisztriációs ügyek váltották ki Bárczy Istvánban a lemondás gondolatát,

amelyben a vesztes mindenesetre az a Hév, amelyik nélkülözni látszott kénytelennek a gyakorlati szakember gazdag tudását.

Sipőcz Jenő polgármester az elmúlt napokban több alkalommal tárgyalt *Bárczy* Istvánnal, akit felkért arra, hogy *lemondását vonja vissza* és elnöki működésével garantálja továbbra is a Beszkárt és a Hév együttműködését és a vállalatok fejlődését.

Bárczy István bizonyos feltételekhez kötötte maradását, amelyekre intézményes biztositékot kapott és így továbbra is a főváros közlekedési vállalatainak legfőbb vezetője marad.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Bárczy* István pozíciója mégis változás alá kerül. A nyugdíjtörvény ugyanis kimondja, hogy *nyugdíjas közalkalmazott hatósági jellegü intézményektől illetményt vagy tiszteletdíjat nem húzhat* és így *Bárczy* István ama probléma elé állíttatott, hogy válasszon a kettő közül: megmarad-e nyugalmazott miniszteri minőségében, vagy pedig lemond nyugdíjáról és a Beszkárt elnöki honoráriumát választja. Tudvalevő, hogy a

miniszteri nyugdíj jelentősen kisebb összegre rúg, mint a Beszkárt elnöki honoráriuma

és így általánosságban adva volt a választás *Bárczy* Istvánnak is arra, hogy a *számára kedvezőbb megoldás felé orientálódjon.* Jellemző puritán gondolkodására, hogy *nyugdíjas minőségét választotta jövő bázisául* és lemondott a magasabb illetmény élvezéséről, azzal az indokolással, hogy büszke öntudattal és jogos érdemekkel tekint vissza köztisztviselői minőségére, amelynek szerényebb nyugdíja jelenti számára mégis a megnyugvás érzetét.

Ilyenformán *Bárczy István nem kap többé tiszteletdíjat a Beszkárt elnöki pozíciója révén* és a nyugdíjtörvény életbeléptetése után belenyugszik a számára kialakult új helyzetbe. Értesülésünk szerint a *Bárczy* István páratlan képességeiben rejlő érték arra indította a városházi illetékes köröket, hogy felkérjék őt a Beszkárt elnöki állásának további betöltésére. Bárczy István ilyenformán

a Beszkárt tiszteletbeli elnöke lesz

és ebben a minőségében vezeti tovább a villamosközlekedési vállalatok ügyeit.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimeter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

Minden tipusu személy- és teherautó alkatrészek raktára
Teherautók és pótkocsik
SCHLESINGER B.
Budapest, V., Csáky-utca 70.

ELSŐ KISPESTI
takaréktűzhely, vas- és lemezáru-üzem
Cégtulajdonos: László István. Aranyéremmel kitüntetve.
Kispest, Klapka-utca 58. Telefon: 47-1-72

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Veszedelmesebb a takarékosságnál az elalélt állapotba jutott tétlenség

Becsey Antal sürgeti a közmunkák megindítását és azoknak a lehetőségeknek kihasználását, amelyek azonnali munkaalkalmakat nyújtanak

Talán soha nem várták türelmetlenebbül a vállalkozók, az iparosok és a munkások a fővárosi közmunkákat, mint az idén, amikor úgyszólván teljesen megszünt a legtöbb iparágat foglalkoztató magánépítkezés. A törvényhatóság közgyűlésein és a tanácsban *Becsey* Antal több alkalommal hangoztatta, hogy *a takarékosságot nem szabad összetéveszteni a tétlenséggel, mert ez sok esetben károsabb a takarékosság szempontjainak szigorú betartásánál.* A főváros vezetőségét természetesen erősen korlátozzák cselekvésükben a mostani helyzet adottságai, még is el kell követni mindent, hogy a közmunkák, különösen azok, amelyek pénzügyileg már elő vannak készítve, haladéktalanul megindíttassanak.

Ezekről a kérdésekről

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Itt állunk a tavasz küszöbén és eddig a szokásos út- és csatornaépítési munkák kivételével még *alig történt valami megmozdulás a fővárosi közmunkák frontján.* Mint már több alkalommal kifejtettem, a főváros vezetőségének minden körülmények között módot kell találni arra, hogy a tervbevett, előkészített, vagy előkészítés alatt álló munkálatok valóban megindúljanak, mert az iparnak, a vállalkozási életnek nélkülözhetetlenül szüksége van arra a pezsdítő energiára, amit a főváros *mint munkaadó* reprezentál. Az idei költségvetés szük keretei között nem szerepelnek ugyan komoly közmunkák, de mégis egész sora áll előttünk a lehetőségeknek, amelyeket költségvetésen kívül is meg tudnánk valósítani.

— Elsősorban a városszabályozási kérdésekre utalok. A Tabán mellett a legfontosabb probléma, amivel ma foglalkozni kell,

az épülő Boráros-téri híd budai hídfőjének, a hídfő környékének és a hozzávezető Dunapartnak, szóval az új XI. kerület nagy részének rendezése.

A másik probléma, amivel szintén foglalkozni kell, szorosan összefügg

fürdőváros programmal.

A főváros a legutóbbi időkig meglehetősen mellőzte és elhanyagolta *a keserűvízforrások kérdését,* pedig ezek gyógyforrásaink közül azok a vizek, amelyek máris világszerte híresek és megfelelő berendezés propaganda után ezeknek a segítségével tényleg nagyarányú, komoly idegenforgalomra számíthatunk. A keserűvízforrások területe az *Örmező* környékén húzódik. Egyenesen parancsolóan követelik ezek a gyógyvizek a városfejlődés irányítóitól, hogy számoljanak velük és úgy készítsék el erre a vidékre a városszabályozási terveket, hogy adva legyen a lehetősége a nagyarányú, minden tekintetben megfelelő

gyógyhely és üdülőtelep létesítésének,

amely annakidején méltán veszi fel majd a versenyt akár Karlsbaddal és Marienbaddal.

A harmadik probléma, ami komoly megfontolást érdemel: *a közlekedés, elsősorban a távolsági közlekedés megoldása.*

A helyiérdekű vasút mai formájában úgy közlekedési, mint városfejlesztési szempontból tarthatatlan.

— Legsürgősebb megoldásra vár *a két vasút kooperációja* és a határokon belül kizárólag a közúti forgalomnak kell átadni a helyet. Természetesen egyidejűleg meg kell oldani a tarifális kérdést is. Teljesen tarthatatlan például, hogy a *Kálvin-tértől Albertfalváig,* alig két kilométeres útvonalon 36 fillér az átszállójegy ára, ugyanakkor pedig *Rákospalotától Pestszentlőrincig,* vagy *Óbudától Erzsébetfalváig* 24 fillérbe kerül az utazás. A helyiérdekű vasút pályaudvarainak kihelyezése, a város belső területén futó vágányhálózat megfelelő átépítése egyúttal munkaalkalmat is jelentene. Azt a megoldást azonban, hogy *a Gellért-térről néhány száz méterrel odább, a Horthy Miklós-körtérre helyezzék át például a HÉV-végállomást, egyáltalában nem tartom helyesnek és elfogadhatónak.* Félmegoldásokkal nem lehet operálni, hanem radikálisan kell megoldani az egész vonalon a HÉV-kérdést, illetve

egységes közlekedés problémáját

és a két vasútvállalat szerves összeműködését.

— Nem jelent ugyan momentán munkalehetőséget, de mégis igen komoly, figyelemreméltó feladat a környékbeli városokkal és községekkel való *kooperálás megoldása is.* Közlekedés, közművek, közegészségügyi intézmények és az élet ezer más szálai kötik már úgyis össze ezeket az úgyszólván *teljesen Budapesttel egybeépített elővárosokat* a főváros sorsával, lehetetlen tehát, hogy a jövőben ne együttesen keressük a feladatok megoldásának útjait. Ugy tudom,

határkiigazításra. Albertfalva és Kelenvölgy, amelyek teljesen egybeépültek Budapesttel, a főváros üzemeit, közlekedését használják, *minden életvonatkozásukban Budapestől függnek,* évek óta szorgalmazzák a csatlakozást. Ez annál is inkább sürgős lenne a főváros szempontjából is, mert amíg itt a közigazgatási határokat nem helyesbítik, *addig nem lehet a városszabályozási munkákhoz sem komolyan hozzáfogni.*

— Nemcsak az új városrész, hanem egész Buda érdeke kívánja, hogy napirendre kerüljön

a budai általános csatornázás ügye is.

— Kelenföldön ugyanis már nagyrészt elkészültek a közcsatornák, sőt épül az ideiglenes szenny-

a kormány is foglalkozik ezzel a gondolattal.

— Az új XI. kerület határa például annyira össze-visszafonódik Albertfalvával és Budafokkal, hogy itt a legsürgősebben szükség lenne bizonyos vízátemelő is, de a dunaparti főcsatorna csak a Gellért-térig van kiépítve, az északi oldalon pedig a Zsigmond-térig. A Gellért-tér és Zsigmond-tér közötti sok kilométeres szakaszon *egyáltalában nincs megfelelő csatornázás,* a mellékcsatornák nagyrésze közvetlenül a Dunába ömlik, ez pedig közegészségügyi szempontból sem kívánatos.

— A nagy közüzemeknek, elsősorban a gázműveknek komolyan kell foglalkozni, már csak üzleti érdekből is, azoknak a házaknak a bekapcsolásával,

amelyek ma még kívülállanak a hálózaton.

Rengeteg kisembernek jelent ez munkát, vállalkozási alkalmat, ha jól megorganizálják.

Végül a *háztatarozások dolgára* akarok még rámutatni. Ez is évek óta ide-odatologatott kérdés, anélkül, hogy komolyan hozzányultak volna. Most végre a Kereskedelmi és Iparkamara statisztikát készíttetett a tatarozásra szoruló ingatlanokról és kiderült, hogy

több mint 16 ezer olyan ház van, amely rászorulna az alapos restaurálásra.

A kamara ezt a kimutatást a napokban átküldi a fővároshoz és most a hatóságokon a sor, hogy a *háztulajdonosokat rábírják ezeknek a munkáknak az elvégzésére,* amely az iparosok és munkások ezreinek biztosítana hosszabb időn át kenyeret.

Budapestre tervezik a létesítendő Duna-Tisza csatorna torkolatát

A hajózási- és kikötőtanács nagyszabású programmot dolgozott ki a budapesti Duna-szakaszra

Mult évben alakította meg a kormány a *hajózási- és kikötőtanácsot,* azzal a rendeltetéssel, hogy központi irányitója legyen a magyar hajózásnak és a nemzetközi életbe, egyre nagyobb súllyal beilleszkedő dunai forgalomnak, továbbá azért is, hogy kezébe vegye a budapesti kikötők ügyét, különösen azok további fejlesztését. Ennek különösen azért van rendkívüli fontossága, mert az utódállamok szívós erőfeszítéssel próbálják magukhoz ragadni a Dunahajózás hegemóniáját, amint ezt a pozsonyi, a komáromi és a belgrádi hatalmas kikötőépítkezések is bizonyitják.

A közelmultban elsőnek adtunk hírt arról a nagyjelentőségű tervről, hogy a csepeli állami kikötő veszi át az évek óta élettelen, kihasználatlan fővárosi helyikikötőt, s most újra nagyjelentőségű hajózási eseményről van alkalmunk beszámolni:

a hajózási- és kikötő-tanács nagyszabású programmot dolgozott ki a budapesti Duna-szakaszra vonatkozóan,

belekapcsolódva abba a hatalmas koncepciójú általános városfejlesztési programmba, amelyen *Harrer* Ferenc volt alpolgármester vezetésével, külön bizottság már évek óta dolgozik. A hajózási tanács munkatervét most közölte a fővárossal. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a programm részletei iránt, amelyről a következő információt kapta:

— A hajózási tanács tervének egyik legérdekesebb és legjelentősebb része az, hogy a város belső területét szelő rakodópartok mellől teljesen *ki fogja telepíteni a teherhajóforgalmat és a teherkikötőket.* Belterületen kizárólag csak személyhajók számára engedélyeznek kikötőt. De a személyhajók sem horgonyozhatnak ott hosszasabban, nem rakodhatnak és a Dunakorzó mentén nem fűthetik a kazánokat. Ezzel megszűnik a panasz, hogy *a főváros szívében, legszebb sétahelyén lehetetlenné teszi a tartózkodást a hajókémények gomolygó füstje.* A tervezet szerint a pesti parton

a Margithíd és az épülő Boráros-téri híd között teherhajó egyáltalában nem köthet ki

és az itt létesített kikötőket, raktárházakat ki fogják telepíteni. Személyhajók kikötői megmaradnak, de a gőzösök csak *a ki- és beszállás, az átmenő hajóknak pedig csak az itt tartózkodás* tartama alatt horgonyozhatnak. A személyhajók állandó kikötőhelyét is a hidakon kívül jelölik ki. A budai Dunapart a tervezett Óbuda-Hungária körúti hídtól a Műegyetemig mentesül a teherhajóforgalomtól. A Margit-hídtól felfelé megmaradnak a kikötők és raktárházak, de az erős füstölést itt is eltiltják.

— Nagyszabású programmot dolgozott ki a tanács a

a csepelszigeti állami kikötő fejlesztésére

vonatkozóan is. Nagykiterjedésű, modern vasúti berendezésekkel egészítik ki a kikötőt és kikötőpályaudvar épül, ahol

közvetlen átszállást létesítenek a vonatok és a hajók között.

A kikötőfejlesztéssel kapcsolatban foglalkoznak *a Ferencvárosi pályaudvar megfelelő átépítésével is.*

— A milleniumi évek városfejlesztési terveinek egyik kedvenc ideája volt

a hajózási körcsatorna,

amely a mai Hungária-körút vonalában kerülte volna meg a várost. A hajózási- és kikötőtanács ezt a tervet, mint ma már időszerűtlent, *végleg elejtette.*

— Foglalkozik a tervezet a *Duna—Tisza-csatorna* kérdésével is. Erre vonatkozóan a tanácsnak érdekes és a főváros jövőjére nézve szinte életbevágó jelentőségű álláspontja az, hogy

a csatorna dunai betorkolásának a csepeli kikötő magasságában kell kiépülnie.

Ha ez a meglehetősen távoli terv tényleg megvalósul, szinte *beláthatatlan perspektiva nyílnék a déli városrész számára.* Hatalmas dokkok, tárházak építése szerepel a programmban, amely ha megvalósul, életre kel az álomkép: *Budapest a nyugat és a kelet kereskedelmi életének a gócpontja lesz.*

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

INDORG

KÉPESSÉGVIZSGÁLAT

INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ✣ Telefon: 16-1-27

Mit hoz a jövő?

Ki tudja ezt megmondani? Gyönyörü tervek, felébresztett vágyak, titkos remények ragadják az embereket a képzelet birodalmába... Einstein professzor szerint: ***„a képzelet fontosabb mint a tudás!"*** *A tudásnak határa van, a képzelet?... alapja az életnek, a valóságnak. Minden lehetséges.... egyszerre szerencsés, dúsgazdag, boldog lehet! De hogyan képzelhető mindez el kisérlet, próba nélkül? Hogy érheti Önt egy nagy nyeremény, ha nincs sorsjegye? Most itt az alkalom! **Április 14-én** kezdődik az uj sorsjáték, hol 300.000 P, 200.000 P 100.000 P, sőt szerencsés esetben 500.000 aranypengő is nyerhető. Vegyen egy sorsjegyet bármelyik főelárusitónál 3, 6, 12 vagy 24 pengőért, ha lesz sorsjegye, mindjárt meg lesz a **reménysége,** hogy váratlanul nagy vagyonhoz jut és tervei, vágyai megvalósulhatnak.*

—

PESTI KIRAKAT

Budapest: keleti Párizs

Hála Istennek, az idegenforgalmi kérdésekről ma már nemcsak úgy hallunk, mint a távoli égzenyésről, már nemcsak úgy beszélgetünk, mint valami elhirtelenkedett ötletről, hanem igen komolyan, tervszerűen foglalkoznak ezzel a kérdéssel úgy társadalmi, mint hivatalos szerveink. Legutóbb Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter adott igen szép, igen tartalmas idegenforgalmi programot, amelynek kétségkivül meg lesz az eredménye. Persze az idegenforgalom is a kapitalista világrend intézménye: annál jobban prosperál, minél nagyobb befektetésekkel olajozzuk az útját. Ám, ha szegények vagyunk is, ez a kérdés ma már az úgynevezett hasznos és gyorsan hasznot hozó befektetések közé tartozik, minél több pénzt mozgosítunk, annál gyorsabban és annál bővebben kapjuk azt vissza.

Volt a kereskedelmi miniszternek azonban egy gondolata, amely némelyek fejébe szöget ütött. Ez pedig az volt, hogy a miniszter Budapestet a szórakozások városának akarja megtenni. Szórakozások városa, uramisten, több se kell, hogy a szemforgató erkölcs-csőszök felhördüljenek. Nehogy, mondják, aztán megint a szörnyű régi Pestet akarják visszahozni, amely ledér orfeumaival, aljas lebujaival Párizs volt, de keleti Párizs. Majd csakhogy nem azt mondták, hogy balkáni Párizs. Hát ezek a jó urak valószínüleg Thaisz Elek korszakára gondolnak, amelyet azonban sohasem szabad azonosítani Budapest multjával. Aki ezt cselekszi, az nem ismeri a régi Pestet, vagy pedig tudatosan akarja ezt a nagyszerü várost rút színben feltüntetni.

A kereskedelmi miniszternek igenis, igaza van. Legyen Budapestből keleti Párizs, de — és ezt mi is mondjuk — nem balkáni Párizs. A szórakozás pedig nem a pezsgőt, nem a lumpolást, nem az erkölcstelenséget, nem a meztelenséget jelenti, hanem azt, hogy az idegen reggeltől másnap reggelig jól érezze magát Budapesten. Jelenti a kulturális szórakozásokat csak éppen úgy, mint a kitünő kiszolgálást, az előkelő bánásmódot, a jó vacsorát, a jó pohár bort, a színházat, a muzsikát és ha kedve szottyan, igenis azt a kis mulatozást is, amit dehogy irigyelünk tőlük és ami minden európai nagyvárosban mindennapos dolog. Mindezt természetesen úgy kell kapnia a külföldinek, hogy meg legyen vele elégedve, ne érezze magát kiuzsorázottnak, hanem jókedvüen, barátságosan, a viszontlátás boldog reményében hagyja el a magyar fővárost. Igenis, a szórakozásban benne kell lennie annak is, hogy a világváros nyujtotta élvezeteken kivül a szintiszta magyar kultúrával is megismerkedhessék a vendég, aki nemcsak azért jön Budapestre, mert szórakozásai számára szűknek bizonyult otthoni világvárosa, hanem azért, hogy megismerkedhessék ennek a városnak szépségeivel és ennek a népnek erényeivel, ennek a városnak diadalmas kultúrájával.

Az erkölcs-csőszökkel éppen ellentétben, a szemforgatás nélkül való magyar érdek azt követeli, hogyha a város szépségeit és a magyar kultúrát bemutattuk a külföldinek, akkor ne nélkülözhesse azokat a mulatozásokat sem, amelyekhez nyilván szintén kedve támad és amelynek révén talán bizony a legtöbb pénzt hagyja nálunk. Ne legyen ez a város fariezus és nagyképű, ne akarjon ez a város állig begombolkozni, hanem haladjon az élettel, haladjon a nagyvilággal, amelybe mindig több és több lesz a szabad ember szelleméből és mind kevesebb az alattomos szemforgatásból. Legyen ez a város őszinte, álarc nélküli világváros, ahova örömmel jön az idegen, mert fesztelenül és jól érzi magát. Ebben az értelemben kell Budapestnek a szórakozások városának lenni és ebben az értelemben, igenis, hódítsuk el egyik-másik balkáni fővárostól a kelet Párizsa nevét. Mi majd ezt a Kelet Párizsát másképpen, finomabban, előkelőbben, úribb módon és kultúremberhez méltóbban fogjuk külföldi vendégeinknek prezentálni.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HIRLAP
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

A FŐVÁROSI HIRLAP, hasonlóan laptársaihoz, húsvét hetében nem jelenik meg. Legközelebbi számunkat mához két hétre, április 11-én, szerdán reggel adjuk.

Husvét a városházán. Az adminisztráció vezetői közül az ünnepek csendjét számosan rövid pihenésre használták fel. *Sipőcz* Jenő polgármester a főváros környékén ünnepel, *Borvendég* Ferenc alpolgármester Svájcban pihen, *Liber* Endre alpolgármester itthon marad és vezeti az ügyeket. A főtisztviselők közül is többen elutaznak ünnepelni. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok szabadsága hátralevő részét az adriai partokon tölti el, de felhasználja az alkalmat újabb idegenforgalmi kapcsolatok kiépítésére is.

Krencsey Géza halála. *Krencsey* Géza műszaki főtanácsost, a közélelmezési ügyosztály mérnöki hivatalának váratlanul elhunyt vezetőjét mélységes és kiterjedt részvét kiséretében helyezték örök nyugalomra kedden délután a farkasréti temetőben. *Krencsey* Géza egyike volt a főváros legképzettebb mérnökeinek. Nevéhez fűződik a közélelmezési intézmények egész sorának fejlesztése, modernizálása. Ő tervezte a mult években épített újrendszerü zárt vásártelepeket és az új élelmiszer-nagyvásártelepet is, amelyet a közélelmezési berendezkedések terén Európa egyik leghatalmasabb és legtökéletesebb műszaki alkotásának mondanak. Mindössze 61 éves volt és 21 éve állott a székesfőváros szolgálatában. Három hónappal ezelőtt kezdett betegeskedni, műtéten esett keresztül, átmenetileg javult is az állapota. Közben újra rosszabbodott az egészségi állapota, két hete ismét megoperálták, de az orvostudomány már nem segíthetett rajta. Halála a városházán őszinte és mély részvétet keltett, de gyászolja az ország egész sporttársadalma és a magyar vivótársadalom, amelynek évtizedek óta egyik vezető tagja volt.

Ilovszky János, a törvényhatóság örökös tagja. A főváros törvényhatósága legutóbbi közgyülésén egyhangúan *Ilovszky* János m. kir. kormányfőtanácsos, tanácstagot választotta meg Joanovich Pál örökébe a közgyülés örökös tagjává. A kitüntető választás olyan férfit ért, aki a polgárság legszélesebb rétegeinek becsülését és bizalmát élvezi.

Az új szakbizottságok elnökei. A szerdai közgyülésen újjáalakították az ügyosztályok mellé rendelt szakbizottságokat, amelyeknek elnökei lettek: *elnöki* bizottság: elnöke *Lázár* Ferenc dr.; *út- és csatornaépítési bizottság: Dorner* Gyula; *városrendezési és magánépítési bizottság: Harrer* Ferenc; *közjogi és illetőségi bizottság: Hedry* Aladár; *közlekedési bizottság: Scheuer* Róbert; *pénzügyi bizottság: Wolff* Károly; *közoktatásügyi bizottság: Kozma* Jenő; *közélelmezési bizottság: Usetty* Béla; *szociálpolitikai bizottság: Mihalovits* Zsigmond; *közegészségügyi bizottság: Csilléry* András dr.; *városgazdasági bizottság: Homonnai* Tivadar; *üzemi bizottság: Becsey* Antal; *középítési bizottság: Petrovácz* Gyula: *közművelődési és művészeti bizottság: Ugron* Gábor; *közgazdasági és ipari bizottság: Ilovszky* János.

Huszár főpolgármester a III. ker. Polgári Társaskör díszelnöke. Az Egységes Községi Polgári Párt óbudai szervezete, a III. ker. Polgári Társaskör szombat este tartotta évi közgyülését *Andréka* Károly elnökletével. A közgyülésen *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert egyhangú lelkesedéssel *a kör díszelnökévé választották meg.* A közgyülést ünnepi vacsora követte, amelyen *Andréka* Károly és *Orova* Zsigmond dr. méltatták a főpolgármester kiváló érdemeit. *Piazza* Győző és *Studinka* Béla dr. felköszöntői után *Huszár* Aladár válaszolt. Köszönetét fejezte ki a Társaskör kitüntető bizalmáért, majd rámutatott arra, hogy bár akkor, amidőn a főpolgármesteri széket elfoglalta, őt idegen embernek tartották, ez nem így volt, mert családját évszázados kapcsolatok fűzik a székesfővároshoz. *Egyik ősanyjának Óbudán voltak birtokai* és ő maga is lakott a III. kerületben. Beszélt a főpolgármester a nemzeti egység gondolatának gyakorlati jelentőségéről és lelkes szavakkal buzdította a III. kerület társadalmát az eszme mellett való kitartásra. Megemlékezett arról, hogy a magyar társadalom és a magyar nemzet fennmaradása a határainkra mindjobban súlyosbodó német és szláv nyomás hatása alatt csak akkor várható, ha teljes egységben, nemzeti felkészültségben tud szembeszállni az idegen eszmeáramlattal. Általános figyelem között beszélt a főpolgármester a tisztviselői kérdésről is. Kijelentette, hogy a közszolgálatban álló alkalmazottaknak minden körülmények között munkateljesitményük legjavát kell adniok és egyéni érdekeik teljes mellőzésével kell életüket a köznek szentelni. Nélkülözhetetlen kellék az is, hogy a tisztviselő a legteljesebb becsületességgel szolgálja a polgárságot, ne nézzen se jobbra, se balra, hanem zsinórmértékül mindig a polgári becsület egyenes útját tekintse. Azzal a mozgalommal kapcsolatban, amelyet Óbuda közönsége közismerten a Stadion érdekében indított, kijelentette a főpolgármester, hogy ezt a rendkívüli jelentőségü sportintézményt felfogása szerint feltétlenül olyan helyen kell megvalósítani, ahol az eddig elhanyagolt, visszamaradt városrészeknek fellendülést biztosít. A főpolgármester lelkesen fogadott szavai után még sokan szóltak fel a kerület vezető polgárai közül és melegen ünnepelték az előljáróság jelenlevő új vezetőjét, *Haidekker* Sándor főjegyzőt is.

A m. kir. Osztálysorsjáték résztvevői közül legtöbben régi sorsjegyszámaikat tartják meg, mert így előnyösebben kísérelhetik meg a szerencséjüket és használhatják ki az óriási nyerési esélyeket. Emiatt áll aránylag kevés sorsjegy az új vevők rendelkezésére az április 14-én kezdődő új sorsjátékra. Siessen magának tehát egy sorsjegyet biztosítani, mert legutóbb is sokan, akik a húzás előtti napokban akartak sorsjegyet venni, már nem kaptak. Fizetni van ideje legkésőbben a húzás előtt.

GERŐ LÁSZLÓ
vízvezeték, központi fütés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bisományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-50

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

MOLNÁR KÁLMÁN
OKL. GÉPÉSZ- ÉS KÖZGAZDASÁGI MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 21. SZ.
TELEFON: 89-7-13.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Gazdasági Értesítő

FABINYI TIHAMÉR kereskedelmi miniszter

a Fővárosi Hirlapban nyilatkozik

az áruházak illojális versenyéről és a megrendszabályozás eszközeiről

Túlnyomórészt előkelő kereskedők a tagjai a *Belvárosi Polgári Körnek* és ezt a helyet választotta ki *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter arra, hogy a kereskedelem égető problémáival foglalkozzon a hallgatóság előtt. A mult héten tartott vacsorán, amelynek jelentőségét emelte *Kállay* Miklós földmüvelésügyi miniszter és *Sztranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység pártja országos elnökének részvétele is, előterjesztették a kereskedelem és az ipar kívánságait. Figyelmébe ajánlották a kormány tagjainak, hogy a kereskedelemnek és az iparnak elsőrendü követelése *a magas vámvédelmet és monopóliumokat élvező gyáripari kartelláraknak és eladási feltételeknek az enyhítése*, a gyárak *detailkereskedésének* beszüntetése, *az áruházak versenyének* letörése és megfelelő adóztatása, továbbá *a közmunkák és építkezések* sürgős megindítása. A résztvevők a legnagyobb megelégedéssel fogadták *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter kijelentéseit, aki minden irányban megnyugtatta az érdekelteket a kormány méltányos intézkedéseinek helyességéről.

A Belvárosi Polgári Kör ünnepi összejövetele után a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt beszélgetni

Fabinyi Tihamér dr.
kereskedelemügyi miniszterrel,

aki az áruházak példátlanul fojtogató versenyéről a következő nagyfontosságú kijelentést tette:

— A kereskedelmi és iparkamarának, mint törvényes érdekképviseletnek a feladata, hogy *az áruházak túlzásba vitt versenyét illetőleg kölcsönös megállapodást létesítsen*, ahol oly területre téved az áruház, amilyen például

az élelmiszereladás, amely inkább csalétek gyanánt szerepel.

Gondoskodni kell róla, hogy *ez szűkebb körre szoríttassék*, oly feltétellel, hogy illojális versenyt ne támasszon a kereskedelemnek. Ha ebben a tekintetben a kereskedelmi és iparkamarának nem sikerülne kielégítő megoldást találni:

jogszabály útján fogjuk megoldani a kérdést.

Záros határidőn, egy-két héten belül, *jótékony és kielégítő megoldásnak kell létrejönni az áruházak versenyének nemkívánatos része tekintetében.* Meg vagyok arról győződve, hogy a legális kereskedő az előttem döntően fontos fogyasztónak a szempontját *ugyanúgy, vagy még jobban ki tudja elégíteni, mint az áruház.*

Nyilvánvaló, hogy a kereskedelmi miniszternek ez a nyilatkozata a legnagyobb feltünést fogja kelteni az érdekelt körökben és érthető, hogy feszült érdeklődéssel várják mindenütt a további fejleményeket. Az érdekképviseletek és a *Fővárosi Hirlap* megértő összefogással és kérlelhetetlen védelmében a legális kereskedelemnek, hívta fel az illetékesek figyelmét erre az annomáliára, amely

az áruházak részéről kimondottan azt akarja elérni, hogy a szakmabeli kereskedők egyszerűen, de végérvényesen húzzák le redőnyeiket.

A miniszter nyilatkozata a maga konkrét stilizálásában *határidőben jelöli meg az intézkedések alkalmazását*, amelynek a sürgősség mellett a szigorúsága is épp olyan elengedhetetlenül szükséges.

A kereskedelem miniszterének nyilatkozatára azonban érdekes választ adnak az áruházak. Oldalas hirdetések, rikitóan nagy betűkkel kínálják az élelmiszereket a fogyasztóközönségnek és azt harsogják, hogy olcsón jó árut *csakis az áruházak élelmiszerosztályaiban lehet kapni.* Azután következik a részletes árjegyzék, amely a pörköltkávétól a liszten és a tésztaárukon keresztül a hús- és kolbászneműekig mindent felhalmozva kínál a publikumnak. Vezet ebben a furcsa kampányban a *Corvin Áruház*, amelyik ezzel

nyiltan provokálja Fabinyi Tihamér kereskedelmügyi minisztert

és áruinak sokfélesége közül éppen az élelmiszerek hallatlan propagandájára fekteti a fősúlyt ugyanakkor, amikor a *kereskedelmi miniszter elsősorban az élelmiszerárusítást tartja illojális és megengedhetetlen áruházi tevékenységnek.*

A budapesti kereskedelem végzetes legyengítése után után most már

a vidéki kereskedők ellen vezet hadjáratot a Corvin Áruház.

Az idegen tőkével alapított külföldi vállalkozás Budapesten élő képviselője *az elmult napokban Pécsett és Szegeden folytatott tanácskozásokat megfelelő áruházi helyiség bérlete tárgyában.* Az annyi nehézséggel küzködő

vidéki kereskedők a legnagyobb megdöbbenéssel vették tudomásul a Corvin Áruház ellenük irányuló gáztámadását

és úgy a pécsi, mint a szegedi kereskedelmi kamara a legélesebb tiltakozását fejezte ki a budapesti áruházaknak vidéki térhódításával szemben.

A harisnya-Napoleon érdekes kalandjai szárazon és vizen

Fekete J. Jakab portréja jellemző események tükrében

Országos hírnévre tett szert az egyik nagy magyar kötőszövő gyár: a GFB és a Pók-áruházak tulajdonosa, *Fekete* J. Jakab, akinek nevét van-e e honban valaki, aki nem ismeri? A GFB színes fényreklámjai vakitóan sugározzák be a budapesti éjszakába a gyár márkáját és a kétesértékü népszerüség mögött kinosan feszeng *Fekete* J. Jakab gyártulajdonos, akinek *viselt dolgai egyformán foglalkoztatják az országgyülést, a minisztériumokat, a főváros közgyülését, a törvényszéket és a botránykrónikák oldalait.* A GFB mindenható ura azonnal hatállyal felmondott télviz idején nyolcszáz alkalmazottjának, mert eddigi minimális adóját az adókivető bizottság néhány pengővel felemelni merészelte. Az általános felzúdulás és a kormányzat gyors beavatkozása észretérítette a harisnya-Napoleont, de még most sem szünt meg teljesen az a *bojkott*, amelyet a GFB és a Pók-gyártmányok ellen szervezett meg a felháborodott közvélemény.

Nem méltó lapunk hasábjaira, hogy rávilágítsunk arra a bonyolult gyermektartási perre, amelynek *Fekete* J. Jakab az alperese. Izlésünk tiltakozik ellene, hogy részletesen foglalkozzunk találkahelyek, szerelmi viszonyok, törvénytelen újszülöttek és gyermektartási perek kuszált bonyodalmaival, amelyekben *Fekete* J. Jakab GFB-diktátor oly dicstelen szerepet játszik. Az *április 21-ére kitüzött érdemlegcs törvényszéki tárgyalás* zárt ajtói mögött mindenesetre érdekes tanuvallomások fognak elhangzani egy páratlan szerencsétől agyonáldott gyárigazgató magánéletéről — anno 1934.

*

Nem hallgathatjuk el azonban azt a bánásmódot, amelyet Fekete J. Jakab legfelsőbb irányítása alatt működő GFB-gyárban alkalmaznak a személyzettel szemben. *Ez nem magánügy*, nem édes liasonok diszkrét titka, nem szenzációhajhászás, hanem szomorú tény, amely *az iparhatóságok és a szociális emberbaráti intézmények jogkörébe tartozik.* Néhány héttel ezelőtt a GFB gyártelepén *véresre vertek egy fiatal munkásleányt, mert nem akart a próbateremben a számára kényelmetlen pózban modellt állni.* A fiatal leányt *Bogár* Sándor nevü müvezető azonnali hatállyal eltávolította állásából, mielőtt azonban munkakönyvét megkapta volna, a garabonciás müvezető *olyan erővel vágta a lépcsőhöz, hogy a leány eszméletét vesztette.* A hivatalos tisztiorvosi bizonylat szerint *Pampel* Olga 17 éves hajadon bal felsőkarján filléres nagyságú zúzódás, jobb tompora alatt gyermektenyérnyi, fájdalmas, kissé duzzadt, kékesen színezett zúzódás látható. A bírósági tárgyaláson vádlottként kihallgatott üzemvezető természetesen tagadta bünösségét és azt mondotta, hogy *a sértett nyilvánvalóan megbotlott, vagy pedig ledobta magát a lépcsőre, hogy ezzel ájulást idézzen elő.* A tanuk azonban ellene vallottak, mert látták, hogy a müvezető ellökte a leányt, aki a lépcsőkön végigesett és *félig eszméletlenül támogatták a gyártelepen kivül eső biztonságosabb területre.* A bíróság *Bogár* Sándort, a GFB müvezetőjét *200 pengő pénzbüntetésre, esetleg tíznapi fogházra ítélte.*

*

Ez történik a GFB gyártelepén és most vessünk egy pillantást a *Pók-áruházak üzletvezetésének szellemébe*, amelyet ilyen nagy szervezeteknél mindig a legfőbb főnöknek kell meghonosítani. *Fekete* J. Jakab és a *Vevő* között például a következő eset történt:

A közelmultban elegánsan öltözött fiatal úrileány akart kilépni a Pók-áruház Lipót-körúti fiókjának széles üvegajtaján. Kívül bágyadtan, de biztatóan sütött a koratavaszi napfény és a vásárló hölgy, kezében kis csomagjával, látható megelégedéssel készült a távozásra. Az ajtónál azonban zordon hang állította meg:

— *Mit visz a csomagban?*

A meglepett *Vevő* először jogosan végigmérte a tolakodót, majd látva, hogy az üzlet alkalmazottjával áll szemben, udvariasan válaszolt:

— *Harisnyát!*

Ujabb, de most már gyanusító kérdés:

— *Ki van fizetve?*

— *Igen*, — hangzott az önérzetes válasz.

A Pók-áruház sherlockholmesi zsenije az *ellenőrző blokkot* kérte, amelyet a vásárló hölgy felindult zavarában nem talált meg. Pillanatok alatt igazoltatás, hangos jelenetek, izgalmak, kiáltozások, sértések röpködtek a levegőben és *a fiatal hölgy félig ájultan utasította vissza a példátlanul vakmerő rágalmat.* Amint később kiderült, a vesztére GFB-harisnyát vásárló hölgy *egy dúsgazdag és közismert budapesti ügyvéd egyetemi hallgató leánya*, aki otthonába térve, sírógörcsök között mondta el a rajta esett méltatlan inzultust. Az urileány édesapja végtelen felháborodásában a legmesszebbmenő elégtételhez ragaszkodott és a további megtorlástól csak azért tekintett el, mert *megjelent nála Fekete J. Jakab teljes díszben és a bocsánatkérések özönét terjesztette elő.* Az ügyvéd családja, rokonai és széles ismerős társasága azóta természetesen messziről elkerüli a Pók-áruházakat.

*

Fekete J. Jakab viselt dolgaihoz tartozik az a szégyenletes esemény, amely oly sikerrel hiustja meg az annyira kivánatos *angol—magyar kereskedelmi összeköttetést.* Nevekkel szolgálunk és az adatokat panaszos levél formájában közvetlenül Londonból kaptuk. Az eset a következő:

Anglia egyik legnagyobb áruháza, a manchesteri *I. and Phillips Co.*, amely többezer alkalmazottat foglalkoztat és nagybani árusításra van berendezkedve. Ez a hatalmas cég a kontinensen is szokott textilárukat beszerezni, de bevásárlási körútján Bécsnél tovább nem jutott. Egy Londonban férjhezment lelkes magyar uriasszony, akinek férje üzleti összeköttetésben áll a manchesteri áruházzal, rábeszélte Phillipsék igazgatóját: *Michock* urat arra, hogy látogasson el Budapestre és tárgyaljon az itteni exportképes textilgyárakkal. Mr. *Michock* megfogadta a jótanácsot és *a Londonban kapott cím alapján felkereste a GFB gyárat, ahol a kötött- és szövöttáruból óriási értékü mintakollekciót vásárolt.* Ez alkalommal *Fekete* J. Jakab felhívta az angol igazgató figyelmét harisnyagyártmányaira és hajlandóságát fejezte ki arra, hogy *készséggel szállít díjtalanul, kipróbálásra több tucat harisnyát.*

— *Tessék kiosztani, mint gyáram ajándékát a személyzetnek*, — *mondotta* Fekete J. Jakab.

Az angol elfogadta az ajánlatot, a harisnyák megérkeztek Manchesterbe, ahol Phillipsék tényleg szétosztották alkalmazottaik között. Mi történt ezután? *Fekete J. Jakab sajátos üzleti agyafurtsággal az ingyen felajánlott harisnyákat szabályszerüen leszámláztatta és követelte azoknak haladéktalan kifizetését.* Az angol kereskedők üzleti elve a szigorúan alkalmazott *fair play.* Ebből az eljárásból levonták a konzekvenciákat és *a Made in Hungary jelzésü áruimportról a jövőben hallani sem akarnak.*

*

Fekete J Jakab kalandjai országszerte híressé tették a harisnya-cézárt, aki nem mondhatja magáénak az általános közmegbecsülést. Megnyilvánult a vele szemben mutatkozó éles ellenszenv legutóbb *a statisztikai ármegállapító bizottság újjáalakításánál*, amely szerv tudvalevőleg fontos szerepet játszik a gazdasági életben és így érthető, ha előkelő gyárosok és nagyiparosok ambicionáják, hogy ott helyetfoglalhassanak. *Fekete* J. Jakab a maga féktelen ambiciójában azt szerette volna, hogy *a kötőszövő szakmát ő képviselje* ebben a szaktestületben. Minden kísérlete azonban hiábavalónak bizonyult, mert úgyszólván egyértelműen mellőzték és helyette *Fried* Béla, a *Selyem- és Gyapjuárugyár* igazgatója reprezentálja a szakmát.

*

Botrányok, diszkrét és indiszkrét ügyek, testi és lelki inzultusok, az üzleti szellem korrektségének teljes sutbadobása, mindent eltipró erőszak és az önérdek hajszolása: *ez is egy korkép a háború utáni egzisztenciák érthetetlen ivéléséről...*

A főváros pénzügyei 1919—1931.

Homolyay Rezső dr. tanulmánya

A háború után a világválság kitöréséig eseményekben gazdag, mozgalmas korszak zajlott le az ország gazdasági életében. Erre az időre esik az egymást követő válságok után, az infláción, a búzaérték, a takarékkorona- és aranykorona-értékszámításon keresztül az ország és a főváros pénzügyi szanálása. Azután a konjunktúra évei következtek, amit azonban hirtelen megszakított a világválság 1931-ben.

Ennek a korszaknak a történetét írta meg *Homolyai Rezső dr.:* **A főváros pénzügyei 1919—1931.** című könyvében, amely most jelent meg a *Statisztikai Közlemények* kiadásában. A könyv első részében *a főváros pénzügyi politikájának irányvonalait* ismerteti. Részletesen rámutat a községi közterhek emelkedésének okaira, a fejkvóta és a jövedelem alakulására, a több mint 300 millió pengő beruházás közgazdasági és városfejlesztő hatására és általában mindazokra a problémákra, amelyek ebben a korszakban felmerültek. Érdekes megfigyelések világítanak rá *a kiadások emelkedésének okaira, az inflációs idők küzdelmeire, majd a konjunkturális korszak fejlődésére.* Az inflációs években a főváros kiadásai rohamosan emelkedtek, de aranykoronaértékre átszámítva a kiadás csaknem ugyanannyi, mint közel 50 évvel azelőtt volt a főváros egyesítése idején, amikor 5 és félmillió forint volt Budapest első költségvetése.

A könyv második részében a *főváros pénzügyi történetével kapcsolatban színes képet ad a gazdasági viszonyokról,* amelyek e mozgalmas korszak eseményeit alakították. Az események krónikáját értékes táblázatok egészítik ki, amelyek hasznos eszközül szolgálhatnak további kutatásokhoz és megfigyelésekhez.

Az érdekesen megírt, kitünő munkának *Homolyai* Rezső dr., a főváros költségvetési előadója a szerzője, aki az autonóm pénzügyi szakirodalmat már eddig is több munkával gyarapította.

Közhírré adatik... Pirinyó Dezső azt mondja: Kálvin-téri pirinyó tűzbiztonságú áruházamban, pirinyó minőségű áruimat, pirinyó árakon árusítom mindaddig, amíg a pirinyó készlet tart. Pirinyó Dezső még azt is mondja, hogy ő pirinyó árakon vásáról, *mindent készpénzért,* sőt egyes iparosoknak előre ad pénzt. Itt közbeszól egy szürke, kopott *veréb,* amely ott ugrándozik a pirinyó áruház párkányzatán: — Pirinyó úr, nem ártana, ha némileg pirinyóbb módon kérkednék. Hisz már a kollégáim is csiripelik, hogy *nem kunszt most készpénzen vásárolni, amikor előbb 50 százalékos egyességet kötött a hitelezőivel.* Ehhez még a legpirinyóbb eszű veréb is ért.

Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. magpiaci heti jelentése. Az utóbbi napokban beállott hűvösebb időjárás az élénk forgalmat nem befolyásolta. *Lóhere* és *lucernamagból* már csak korlátolt készletek állanak rendelkezésre, a külföld részéről pedig még további érdeklődés várható. Ilyen helyzetnél az irányzat továbbá is szilárd. *Takarmánynépamag.* A készletek egyes fajtákból már korlátoltak és a gazdák, ennek tudatában, szükségletüket sürgősen fedezik. *Fűmagvak* és *fűmagkeverékek* iránt igen élénk az érdeklődés. *Tavaszi búzakönyv* és *borsófélék* keresettek, *máknak* ára ismét csökkent. A budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersárúért budapesti paritásban 100 kilónként: Vörös köles 11—12, lenmag kisszemű 23.50—24.50, lenmag nagyszemű 26.50—27 pengő.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

200.000 kg. motalkó szállítására a köztisztasági hivatal részére: Magyar Petróleumipar 100.000 kg à 45.70, Vitéz Antal 50.000 kg à 46.10, Phőbus 50.000 kg à 46 filléres egységáron.

Nyári ruhaanyagok szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére: Mechanikai szövőgyár Rt. 33.495, Kispesti Textilművek 24.750, Soproni Szőnyeg- és Textilművek 9010, Goldberger Textilművek 8989, Makart Szövőgyár Rt. 6585, Linum-Taussig és Fiai 4042, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar 3792, Kiss Endre és Machunka Ferenc 2907 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Kelenföldön létesítendő szennyvízátemelőtelepen szükséges vasnyomócső készítési és elhelyezési munkáira pályáztak: Építőipari Rt. 46.385 P, Hirsch Mihály Rt. 48.685 (hitelezésre nem nyilatkozik), König, Román és Stein 49.375, Bíró László 49.975, László és Blum 56.080, Hajnal Imre 57.100 (hitelezésre nem nyilatkozik), Wersetz Márton 66.525 P alt. ajánlat a 13. tételre bazaltkő helyett szob—sághegyi andezitre 15 P egységáron, Építőipari Rt. egységárai: 1. tétel 1.20, 2. t. 7.—, 3. t. 4.—, 4. t. 85.—, 5. t. 70.—, 6. t. 11.80, 7. t. 11.80, 8. t. 55.—, 9. t. 4.—, 10. t. 9.80, 11. t. 1.50, 12. t. 3.90, 13. t. 12.—, 14. t. 130.—, 15. t. 1890.— és 16. t. 70.— pengő.

Március
29-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

FŐVÁROSI Sport

A fővárosi leventék tagegyesületként belépnek a sportszövetségekbe

Budapest Székesfőváros Törvényhatósági Testnevelési Bizottságának a levente-sportszakcsoportok átszervezésével kapcsolatos intézkedései, valamint e szakcsoportoknak az egyes sportszövetségekbe való belépése a társadalmi sportegyesületek körében nyugtalanságot keltettek. A bizottság a *Fővárosi Hirlap* kérésére a következő tájékoztatást bocsájtotta rendelkezésre:

— A sportszakcsoportok a székesfővárosi levente-intézménynél már a múltban is működtek, ezek azonban komoly sporteredményeknek az eléréséhez nem nyujtottak elegendő edzési alkalmat. Ennek következtében a leventék közül számosan társadalmi sportegyesületekbe léptek, hogy megfelelőbb edzéssel készüljenek a versenyekre. A társadalmi egyesületekbe belépő leventék leventevezetőségei és az érdekelt egyesületek között

gyakran surlódások merültek fel a versenyek alkalmával.

Ebben az áldatlan helyzetben a vesztes végeredményében mindig csak a magyar sport volt. Olyan megoldást kellett tehát keresni és találni, amelyben az utánpótlás kérdésének nehézségeivel küzdő társadalmi sportegyesületek életképességének veszélyeztetése nélkül *a leventesport is fejlődhetik és amellyel végeredményében az egyetemes magyar sport is nyerjen.* Ily megoldás érdekében a bizottság a mult év októberében a sportszövetségekhez olyan megkeresést intézett, amely a vitás kérdést mind két fél megelégedésére megoldhatja. A megkeresés lényeges pontjai a következők voltak: 1. A székesfővárosi leventeintézmény a jövőben szakcsopontjaiban csakis oly leventéket foglalkoztat,

akik semmiféle társadalmi sportegyesületnek nem tagjai.

2. A szakcsoportok leventéit a bizottság leigazoltatja *azon sportszövetségeknél, amelyekben mint versenyzők szerepelnek.* 3. A szakcsoportok leventéi *bármely társadalmi sportegyesületbe beléphetnek,* de csakis az egyes szövetségeknél megállapított átigazolási szabályok betartása mellett. 4. A leventekötelezettség leteltével a leventék a szakcsoportokból kiválnak és *tetszésszerinti társadalmi sportegyesületekbe léphetnek be.* Öreg leventék a szakcsoportoknak tagjai tehát nem lehetnek. 5. A bizottság a leventeérdekek képviseletére azon szövetségeknél, amelyekben leventesport folyik, *tanácstagokkal óhajtja magát képviseltetni.*

Az elmondottak bizonyítékot szolgáltatnak minden elfogulatlanul gondolkozó sportembernek arra, hogy a Fővárosi Testnevelési Bizottság, minden mellékgondolat nélkül, kizárólag eszményi sportszempontokból vezéreltetve és az egyetemes magyar sport fejlesztését szem előtt tartva,

a társadalmi egyesületek sérelme nélkül óhajtja nagy munkáját és felelősséget jelentő reformterveit valóra váltani.

A Székesfővárosi Testnevelési Bizottság megértő és nagy anyagi áldozatokat jelentő értékes munkája teszi lehetővé ezen eszmék valóra váltását, bizonyítva ezáltal azt, hogy a Testnevelési Bizottság tagjainak széles látóköre, hazafias megértése kellően értékeli és *magasévá teszi a magyar sport nagyjelentőségű fejlesztésének kérdését.*

Negyvenezer vadevezős kér meghallgatást!

Még csak a tavasz elején vagyunk, de máris nagy a mozgolódás a „vadevezősök" tanyáin. A pesti, óbudai és római parton, a csónakházak előtt serény munka folyik: az evezősök javítják, lakkozzák, festik a csónakjaikat, hogy minélőbb vízretehessék őket. Ha munka után csoportokba verődnek, egyébről sem esik szó közöttük, mint a sportjukkal kapcsolatos ügyekről, amelyek a hivatalos igáretek ellenére sem kerültek megoldásra.

A sok problémának nagyrészét már megoldotta és elintézte volna saját erejéből a vadevezősök hatalmas tábora, ha nem ütköztek volna az Országos Testnevelési Tanács egyelőre áttörhetetlen kínai falába. A negyvenezer vadevezős szerint ugyanis minden bajnak az a kútforrása, hogy *az OTT nem engedélyezte az önálló szövetség megalakítását,* mert szerinte az evezés sportjának már van szövetsége. Ez a szövetség a MESz, amelyhez most a szabadevezősök is tartoznak. Ebbe a szabadevezősök nem tudnak belenyugodni, azért memorandumot készítettek, amelyben az anyaszövetség fennhatósága alatt, olyan alszövetség megalakítását kérték, amely teljes autonómiával rendelkezne az egyesületen kívüli, azaz vadevezősök ügyében. Ha ennek az egyedüli helyes megoldásnak a keresztülvitele sikerül, akkor *a vadevezősök nagyon sok fontos problémája hamarosan megoldást és elintézést nyer, hiszen ők maguk ismerik leginkább a bajaikat.*

Elsőrendű fontossága van a viharházak és mentőállomások létesítésének a szentendrei sziget mindkét oldalán, hogy elejét tudják venni a sok dunai szerencsétlenségnek. Szükséges a szigeti *partokon való kikötés végleges rendezése is,* hogy ne zaklathassák szuronyos csend őrök a vihar elől a partra menekült evezősöket, mint ahogy a multban többször megtörtént. Az egyik régi kívánság: *a római parti villamos vonala állítólag a nyárra már megépül.* Egyelőre még senki sem tudja, lesz-e rajta kisszakasz és azt sem, hogy hány filléres jeggyel juthatnak majd a kies fekvésű római fürdőhöz. A szunyogszigeti evezősök és weekendezők évek óta panaszkodnak és deputációznak a fővárosi és újpesti hatóságoknál, hogy *a borzalmasan poros utak öntözésére egy locsolókocsit kiharcoljanak.* Eddig minden kísérletük hiábavalónak bizonyult és az idén sincs sok remény arra, hogy meg tudják szerezni. Közel ezer ember nyaral a szigeten és nyeli a port, mert senki sem segít rajtuk.

Hihetetlen a szigeten a közbiztonság kérdése is, őrszoba és állandó őrség nélkül van a hatalmas terület, mert sem az V. kerület, sem pedig az ujpesti rendőrség *nem tartja hatáskörébe tartozónak a szigetet.* Igy az egész közbiztonság abból áll, hogy a dunai kapitányság emberei néhanapján motoros csónakkal a sziget mellett járnak.

A pesti oldalon a Danubius-csónakház és nyaralótelep alatt ömlik a Dunába *az ujpesti bőr- és enyvgyárak szennycsatornája.* A csatornából kifolyó szennyvíz a Margithídig megfertőzi a Duna vizét és sok betegségnek az okozója. Az evezés a hatalmas bűz a Hungária-út és az előbb említett csónakházak közötti Dunaszakaszon majdnem lehetetlenné teszi. Sok a panasz amiatt is, hogy a csatornából a bőrgyárak cserzőanyaga a Dunába folyik és *lemarja a drága csónakokról a lakkot.*

Kézbe kellene már egyszer venni valakinek a negyvenezer vadevezős ügyét, hogy ezek az anomáliák megszünjenek.

SPORTEREDMÉNYEK

Magyarország—Bulgária 4:1 (1:1).
Szófiában 15.000 néző előtt győztük le a bolgárokat az első világbajnoki selejtező mérkőzésünkön. A gyors és erélyes bolgárokat a puhán játszó magyarok csak a második félidőben tudták megadásra kényszeríteni.

Budapest—Brünn 8:2 (2:1).
A Hungária-úti pályan 5000 néző előtt szép eredményes játékkal verték meg a brünnieket. A mezőnyből *Solti* és *Avar* játéka emelkedett ki.

Szürketaxi—Budatétény 2:0 (1:0).
A javuló tényieket csak nehezen győzte le a gyengén játszó szürketaxi.

Droguisták—Millenáris 3:0 (0:0).
A mérkőzésen a fővárosiak rosszabbaknak bizonyultak.

Beszkárt—III. ker. TVE 3:0 (0:0).
A Beszkárt nehezen győzött.

BSE—BEAC 2:1 (1:0).
A szerencsésebb csapat győzelmével végződött a két formánkívüli mérkőzés.

Elektromos Művek—VSC 4:3 (4:0).
A technikásabb elektromosok ellen a lelkes VSC majdnem meglepetést csinált.

Pollack—Danuvia 3:2 (2:1), Baross-út, bíró Muráró. A tartalékosan felálló bajnokcsapat csak rutinjának és állóképességének köszönheti győzelmét a megerősödött Danuvia fölött. Erős iramú, szép mérkőzés. Bolla (Pollack) véletlen megsérült, a mentők kórházba szállították.

Record—Growe II. 2:1 (0:1). Határ-út, bíró Schlosser. Egyenlő erők változatos küzdelme, egy öngól által a szerencsésebb csapat győzelmével végződött.

Chinoin—Berna 4:2 (2:1). Tatai-út, bíró Pollák. Erős, időnként durva mérkőzés, a jobb együttes győzelmével végződött.

Growe I.—Radiator 2:1 (1:1). Határ-út, bíró Herz. Szép heves küzdelmet hozott a két fair csapat találkozása. Az eredmény reális.

Vince—Süs 3:1 (2:0). Kelenföld, bíró Strompf. Az első félidőben dölt el a mérkőzés sorsa, a második játékidő egyenlő erős felek küzdelmével telt el.

Magyar Acél—Wertheim 1:1 (1:1). Váci-út, bíró Skalitzer. Izgalmas szép mérkőzés és egyenlő erejű csapatok küzdelme után döntetlenül végződött.

Bszkrt állomásbajnokságainak eredményei: Baross—Hungária 2:2, Autobusz—Újpest 6:0, Kispest—Szép Ilona 5:1, Városliget—Vágóhíd 1:0, Zugló—Kelenföld 3:1, Ferencváros—Bur-telep 3:1, Kőbánya—Ferencvárosi Pályafentartás 2:0.

Húsvéti műsor.

Vasárnap: Hungária-út Ferencváros—Ausztria (Wien); Hungária—Rapid (Wien).
Hétfő: Üllői-út Hungária—Ausztria, Ferencváros—Rapid.

Európa legjobb csapatainak mérkőzései pompás játékot igérnek, mely a legkényesebb ízlésű futball-látogatót is ki fogja elégíteni. A húsvéti tornán a közeledő világbajnoki mérkőzések esélyeiről is meggyőződhetik a publikum.

SPORTHIREK

Mindent megteszünk... — mondja Zsiga bácsi, az Ökölvívó Szövetség jegyzője, hogy az adott körülmények között szépen szerepeljünk a küszöbön lévő európabajnokságon. A fiúk kivétel nélkül szívvel-lélekkel készülnek, hogy a versenyeken teljes tudásukkal érdemeljék ki a beléjük helyezett közbizalmat. A válogatott keret tagjai hétfőn már bevonultak a Testnevelési Főiskolára. Április 1-től a versenyek kezdetéig közeli nyaralóhelyre vonulunk vissza, hogy *fitt kondicióban vehessük fel a versenyeket.* A szövetség szükebbkörű vezetősége *Kubinyi, Énekes I., Frigyes, Haranghy, Varga, Szigeti, Orsolyák* és *Győrffyt* jelölte az európbajnokság versenyeire.

A BSzKRT atlétikai szakosztálya a közeljövőben több nagynevű versenyzővel erősíti meg együttesét.

Popper Béla, aki több sportágban, főleg az úszásban szerzett el nem évülő érdemeket, átvette a BTK szakosztályának vezetését. *Popper* Bélának a bokszsportba való bekapcsolása új lendületet fog adni a magyar ökölvívósportnak és biztosra vesszük, hogy az angyalföldi gárda az ő vezetésével újra visszanyeri régi domináló pozícióját.

A Magyar Ökölvívó Szövetség kibővíti a Városi Színház nézőterét azzal, hogy a színpadon is ötven személyre szóló ringülésekot állit fel.

A Magyar Textilfestőgyár Rt. igazgatóságának tagjai: *Hochner* Arthur vezérigazgató, *Sándor* Mátyás személyzeti igazgató, *Fuchs* András üzemigazgató és *Gádor* Vilmos igazgató elhatározták, hogy a gyár sportklubját tovább fogják fejleszteni. Ezidőszerint labdarúgással, kézilabdával, vívással és tenniszszel foglalkoznak, a közel jövőben több más sportágat is fel fognak karolni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Ökölvívó Európabajnokságok
április 11-től 15-ig
Jegyek már kaphatók:
Az Est, Pesti Hirlap, Ujság, Esti Kurir, Szinházi Élet kiadóhivatalaiban és Blockner hirdetőirodáiban.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. április 11. 15. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az erőgyüjtés korszaka

Az elmult hét eseményei Budapest gazdasági életét nem igen fogják pezsgésbe hozni, de valami megnyugvás, valami biztonság kell, hogy erőt vegyen a kereskedelmen és az iparon. Valahogy az az érzésünk az elmult hét tanulságai alapján, hogy eljutottunk a gazdasági élet fölfelé törő korszakának kezdő pontjához, de ezen a kezdő ponton egy kicsit meg kell állni. Nagy lendülettel kell nekiindulnunk a fölfelé ívelő útnak: erőgyüjtésre van tehát szükség. Ez a gondolat válik úrrá úgy *Keresztes-Fischer* belügyminiszternek a fővároshoz intézett leiratában, mint *Imrédy* Béla pénzügyminiszternek nagyszabású képviselőházi expozéjában.

Meg kell állapítanunk máris azt, hogy mind a két gesztust meglehetősen félremagyarázták. Áll ez elsősorban a belügyminiszter leiratára, amelyet úgy állítottak be, hogy a miniszter nem hagyta jóvá a főváros költségvetését. Ezzel szemben áll az a tény, hogy ez a leirat a főváros gazdálkodásának helyzetén semmiféle változást nem idéz elő, mert a polgármester rendelkezései folytán a gazdálkodás már január 1-től kezdve abban a a formában és keretben mozog, ahogy azt most a belügyminiszter leiratában is engedélyezi. Fájdalmas az egészben csak az, hogy az átmeneti időszakban a beruházások megakadnak, de ez sem jelentheti a végleges stagnálást, mert a polgármesternek a tényleg befolyó jövedelmek arányában hónapokra elosztva jogában van az utalványozás. Nem lehet ijesztő a belügyminiszternek ez az intézkedése, mert a tavalyi keretek között is olyan mértékben folytak a közmunkák, hogy boldog város lennénk, ha a főváros áldozatkészségét a magánvállalkozás csak kis mértékben is utánozni tudta volna.

A pénzügyminiszter beszédét, helyesebben annak egyes kiragadott mondatait máris káros agitációra használták fel. Az építőipar teljes tétlenségével, a munka megállásával, a munkanélküliség fokozódásával ijesztgetik nemcsak a gazdasági életet, de valósággal az egész magyar társadalmat. Mert ha ez így volna, ahogyan most falra festik az ördögöt, minden okunk meglenne a kétségbeesésre. A pénzügyminiszter tényleg beszélt arról, hogy a lakástermelés mesterséges fokozására semmi szükség sincsen akkor, amikor tizenkétezer lakás áll Budapesten üresen. Mi nagyon jól tudjuk, hogy az üresen álló lakásoknak más hibájuk is van, nemcsak az, hogy Budapesten több a lakás, mint a lakó, de mégis tény, hogy egy általános és nagyarányu adókedvezménnyel ma nem szabad Budapest lakosságának egy hatalmas rétegét vagyona jövedelmezőségétől megfosztani. Akik azonban agitálnak, bölcsen elhallgatják a miniszternek azt a másik kijelentését, hogy ismeri az építőipar súlyos helyzetét és hogy a jövőben szerényebb keretekben, megfelelő adómentességi kedvezményeket fog biztosítani bizonyos új építkezések számára. Akik Budapest történetét ismerik, nagyon jól tudják, hogy *Wekerle* Sándor nagy akciója idején, amelyet Budapest fejlesztéséért folytatott, szintén megjelölte azokat a városrészeket, amelyeknek fejlődése közérdek volt és amelyek éppen ezért az adókedvezmények előnyében részesültek a többi városrészbeli építkezésekkel szemben.

Bizonyára fájdalommal veszi tudomásul Budapest minden igaz barátja azt, hogy a pénzügyminiszter kénytelen volt jobb időkre halasztani az Erzsébet-sugárut kiépítésének tervét. Ugyanakkor azonban abban reménykedünk, hogy az, amit *Imrédy* Béla a Tabán problémájáról mondott, Budapest építőiparának és az ebből táplálkozó másik félszáz iparnak munkát fog adni és az egész budapesti gazdasági élet föllendülését fogja meghozni. A pénzügyminiszter szerint a kormány felfogása az, hogy a Tabán beépítésének problémája Budapest Fürdőváros jegyében áll, tehát hoteleket, penziókat, kertes lakásokat kell oda építenünk. Egyszóval a pénzügyminiszter a Tabán újjáépítését, mint hasznos beruházást fogja fel és ha ezen a téren komoly, nagy, egy világváros méreteihez és igényeihez méltó akció kezdődik, a magyar székesfőváros gazdasági élete akkor sem fog stagnálni, amikor egyébként az erőgyűjtés feladatának elvégzése közben ez természetes lenne. Hisszük és reméljük, hogy a kormány jóakarata és Budapest gazdasági életének szívóssága nagyobb baj nélkül segít át bennünket ezen a nehéz korszakon is.

Keresztes-Fischer Ferenc:

Arra törekszem, hogy a főváros költségvetésében mutatkozó deficitet teljesen eltüntessem

A belügyminiszter a Fővárosi Hirlap útján közli, hogy miért tartja függőben a költségvetés jóváhagyását

A törvényben előírt időpontban megérkezett a Városházára *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter leirata, amely az ez évi költségvetés jóváhagyásának ügyével foglalkozik. A belügyminiszter függőben tartotta a kérdést és a különböző kiigazítási müveleteket arra az időre jelezte, amikorra *az új törvénnyel kapcsolatos szanálási tervezet elkészül.* Városházi körökben nem keltett meglepetést a belügyminiszter elhatározása, mert a leirat túlnyomórészt *helyesli a polgármester eddig megtett intézkedéseit* és különösen kiemelte annak a rendszernek a fontosságát, amelyik *a kiadási tételeket a bevételek alakulásával* kívánja összhangzásba hozni. A miniszter elismerte annak a szükségességét is, hogy az összes kiadásokat *az év tizenkét hónapjára elosztva* kell folyósítani és mindenben hozzájárult ahhoz a takarékossági intézkedéshez, amely *a 10%-os zárolásban* nyilvánul meg.

A költségvetés jóváhagyásának elmaradásáról intéztünk kérdést

KERESZTES-FISCHER FERENC dr. belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetést azért nem hagytam jóvá, mert nem akartam elébevágni azoknak az intézkedéseknek, amelyek a főváros háztartásának rendbehozatala érdekében az új fővárosi törvény intézkedéseiből következnek.

— A belügyminisztérium az összes törvényhatóságok költségvetését a takarékossági elv legmesszebbmenő érvényesitése érdekében vizsgálja felül és igyekszik megtakarításokat elérni. Ugyanez történt a főváros költségvetésének felülvizsgálatánál is.

— A lineáris leszállitást azért kerültem, mert ez a fővárosi háztartás gazdasági élete folytonosságának ártalmára lett volna. A főváros költségvetését alapos vizsgálat után fogjuk a megfelelő tételeknél úgy leszállitani, hogy a csökkentés a főváros háztartásának vitelére és gazdasági életére semmiféle kárral ne járjon.

— Csak mélyreható és alapos vizsgálat után lehet eldönteni, hogy milyen megtakarítások azok, amelyek a közönség érdekében állanak, nem zavarják a város háztartásának vitelét és a közönség szempontjából mindazok a szociális és gazdasági természetű kérdések sem szenvednek hiányt, amelyeknek fedezetét a főváros költségvetésében elsősorban kell biztositani.

— A főváros háztartásának menetét intézkedésem nem érinti. Meg vannak ugyanis szabva azok a keretek, amelyek között a főváros háztartása tovább vihető. Arra törekszem, hogy a főváros költségvetésében mutatkozó deficitet teljes bizonyossággal eltüntessem. Ez a cél vezetett akkor is, amikor a mostani költségvetést nem hagytam jóvá és ennek a célnak az elérését tartom szem előtt, amikor az új fővárosi törvény alapján tesszük meg a megfelelő intézkedéseket. A főváros költségvetésének deficitje van, amelyet meg kell szüntetni és bizonyosra veszem, hogy ez a törekvés sikerrel fog járni.

A belügyminisztériumban befejezéshez közeledik az a felülvizsgálati munka, amelyet a főváros költségvetésénél és különösen az üzemek előirányzataiban végeztek. *Az intézkedések alkalmasak lesznek a következő esztendők költségvetési egyensúlyának biztosítására is.*

Csütörtökön megkezdi a felsőház a fővárosi javaslat vitáját

Alaptalan hirek a főpolgármesteri állás személycseréjéről

A fővárosi törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása után a húsvéti szünet akadályozta meg a felsőház illetékes bizottságát, hogy azonnal hozzákezdhessen a javaslat megvitatásához. Az elmult héten a bizottsági ülések sorozatán vitatták meg a törvény-tervezet különböző pontjait és általános érdeklődés kísérte, különösen *Ripka* Ferenc ny. főpolgármester érveléseit, aki mindenre kiterjedő alapossággal és részletességgel sorakoztatta fel a főváros érdekében álló kivánságokat. Résztvett a vitában *Láng* Lajos és *Szőke* Gyula, akik mindannyian csatlakoztak ahhoz a felfogáshoz, hogy a *törvényjavaslatnak sérelmes rendelkezései vannak, amelyek a lehetőség szerint eltávolitandók a végleges szövegből. Ripka* Ferenc többek között azt indítványozta, hogy

emeljék ki a törvényjavaslatból a polgármester és az alpolgármesterek választásánál újitásnak számító államfői megerősitést,

amit a bizottság magáévá is tett. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter hosszabb beszédben mutatott rá a javaslat szükségességére és felszólalásának hatása alatt azután a bizottság úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a benyújtott javaslatot.

A bizottságban hozott változtatásról a belügyminiszter azt a nyilatkozatot tette, hogy a felsőház plénuma nyilvánvalóan

az eredeti szövegezés mellett foglal állást

és így nem kell tartani attól, hogy *esetleges korrekciók miatt a javaslatot újból a képviselőházban kell tárgyalásra kitűzni.*

A felsőház csütörtökön kezdi meg a fővárosi törvényjavaslat vitáját, ahol előreláthatólag nivós és mélyenszántó fejtegetések veszik bírálatba a különböző rendelkezéseket.

Hosszú vitát nem jósolnak politikai körökben a felsőház tárgyalásának

és így mindenképpen megokolt az a várakozás, hogy *az új fővárosi törvény májusban életbeléphet.* A végrehajtási utasitást és a szanálási tervezetet valószinűleg május közepén hozza a kormány nyilvánosságra.

Az utóbbi napokban ismét sürű kombinációk kerültek forgalomba

a főpolgármesteri állásban bekövetkezhető személycserére vonatkozóan,

ezek a hirek azonban *minden alapot nélkülöznek.* A kormány ily irányú elhatározása csak április végén válik esedékessé.

Budapest légikikötőjét az óbudai szigeten fogják megépíteni

A Dunaszakasz rendezése a hajóforgalom szempontjainak tekintetbevételével

Legutóbbi számunkban elsőnek közöltük a Hajózási és Kikötőügyi Tanács nagyjelentőségü és érdekes átiratát arról, hogy a Budapestet átszelő belső Dunaszakaszon milyen újításokat vettek tervbe. A hajózási és kikötőügyi tanács állásfoglalása és a Dunával összefüggő többi aktuális városfejlesztési kérdés dolgában

Harrer Ferenc dr.
tanácstag,

a városrendezési és városfejlesztési bizottság elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— A hajózási és kikötőügyi tanács állásfoglalását örömmel üdvözöljük, mert olyan kérdések közeli megoldásának lehetőségéről van szó, amelyek már évtizedes problémák. Amikor a városfejlesztési bizottság a Dunával összefüggő kérdéseket tárgyalni kezdte, véleményt kért és kapott a két legnagyobb hajózási vállalattól, a MFTR-től és a Dunagőzhajózási Társaságtól, ugyanakkor megkereste a hajózási és kikötőügyi tanácsot is, hogy *foglaljon állást e kérdésben és közölje véleményét.* A tanács az ügyet behatóan tanulmányozta, külön bizottságot alakított, amelyben a hajózási érdekeltségek is képviselve voltak. A hajózási tanács állásfoglalása tehát a hajózási vállalatokkal egyetértően történt, úgy hogy ezek a kérdések tulajdonképpen elintézettnek tekinethetők.

— Különösen nagy jelentőségű *a Duna—Tisza csatorna torkolatának kijelölésére vonatkozó rész.* A terv szerint a Duna—Tisza csatorna — amennyiben a szolnoki torkolattal képeznék ki — Soroksár községnél, vagyis *Nagy-Budapest határában ágazna* ki a soroksári Dunaágból.

E csatorna létesitésével városfejlesztési szempontból számolni kell

és ezért a szükséges területeket a csatorna, valamint a csatorna menti kikötők és rakodók részére fenntartani kell. A részletekre vonatkozó tájékozást a földmívelésügyi minisztériumtól fogjuk megszerezni.

— A Dunapartok felhasználása tekintetében a hajózási tanács nagymértékben honorálta a városfejlesztési és a fürdőváros követelményeit. A belső Dunaszakaszon teherhajók egyáltalában nem köthetnek ki, *de semmi akadálya sem lesz annak, hogy a gőzösök a személyhajóállomásokon továbbra is horgonyozzanak,* törzsállomásukat azonban a Ferenc József-híd és a Horthy Miklós-híd között jelölik ki. Itt kapnak helyet az újabb hajóállomások is. Erre már van is precedens. A jugoszláv Dunagőzhajózási Társaság, amely az utóbbi években Belgrád—Budapest és Wien között rendszeres személyforgalmat tart fenn, eddig a Dunagőzhajózási Társaság kikötőhelyét használta, de most önálló állomáshelyet kér. A főváros az új hajókikötő helyét *a Ferenc József-híd mellett jelölte ki a vámpalota előtt.* Az új Horthy Miklós-híd alatt levő pesti rakpart teljes egészében a teheráruforgalomnak lesz fenntartva, még abban az esetben is, ha a dunaparti teherpályaudvart időközben kihelyeznék. A budai oldalon

a Gellért-tér alatt tervezik a tengerhajók kikötőhelyét.

Az Óbuda—Hungária körúti híd felett pedig a fakikötő és az újpesti kikötő kap helyet egészen fel a Trianoni gátig. Efelett pedig a szentendrei sziget alsó részének mindkét partja a fővárosi vízművek céljára van lefoglalva, azokat a részeket pedig, amelyek erre a célra nem kellenek,

sportcélokra fogjuk rendelkezésre bocsájtani.

Ugyancsak a teherforgalmat szolgálja az óbudai Dunaág alsó szakasza is. A felső szakasz sportcélokra hivatott, e Dunaág legfelső, a jégtörő felett levő szakaszán pedig a gázgyár teheráruforgalma bonyolódik le. Sportcélokra tartják fenn az óbudai Dunaágnak az Esztergomi vasúti híd fölötti részét és a Margitsziget partjait is.

— A dunai kikötők tekintetében a tanács véleménye szerint feltétlenül kívánatos az egységes kezelés. A lágymányosi téli kikötő bejárata alatti partszakaszon tervezik

az új szénkikötőt.

Az újpesti téli kikötő mai rendeltetése mellett megfelelő felszerelés után kereskedelmi kikötőnek is használható lesz. A *fakikötőt* azért helyezik a Hungária-híd fölé, hogy *a tutajoknak ne kelljen az egész budapesti Dunaszakaszon áthaladni.*

— A hajózási és kikötőügyi tanács bár ez nem feladata, foglalkozott

az új repülő kikötő

kérdésével is. Erre a célra az óbudai nagyszigetet tartja a legalkalmasabbnak, ellenben élesen állást foglal az ellen a terv ellen, hogy a *Csepelsziget északi csúcsán* építsék meg Budapest új repülő terét. A legfőbb érv itt az, hogy ez a megoldás a hajókikötők bővítését lehetetlenné tenné, másrészt azért sem alkalmas ez a terület légi kikötőnek,

mert a közelben állanak a budapesti rádióantenna tornyai.

— Természetesen egyik napról a másikra nem lehet megoldani mindezeket az elgondolásokat, azonban a teherhajózás kitelepítése már a közeljövőben megvalósulhat. Ez minden nagyobb beruházás nélkül megoldható lesz és akkor megszűnik az a régi *galmi szempontjából legexponáltabb idegenforgalmi sczempontjából legexponáltabb városrészeit nagy tömegekben lepi el a part mellett horganyzó és rakodó teherhajók füstje.*

Geologusok és a bányakapitányság döntik el a Rudasfürdő aluljáróépítésének sorsát

Biztató közeledés a közmunkatanács és a főváros felfogása között

Néhány héttel ezlőtt úgy látszott, hogy a Közmunkatanács és a főváros ellentétes felfogásán végleg megfeneklik a Rudasfürdő újjáépítésének, illetve az ott tervezett reumakórház létesítésének terve. Minden tényező tisztában van azonban vele, hogy nemzetgazdasági szempontból rendkívül fontos a rendelkezésre álló páratlan gyógyforrásokat olyan formában a hazai és külföldi betegek rendelkezésére bocsátani, amilyent a modern orvosi és gyógyászati szempontok megkövetelnek.

Huszár Aladár főpolgármesteré az érdem, hogy ezek az ellentétek a napokban nagyjában elsimulak

és úgy látszik, hogy sikerül a főváros és Közmunkatanács felfogása között olyan kivezető utat találni, amelynek eredményeképpen megvalósul a Rudas újjászületése. Az elmult héten a Bányakapitányság, a Földtani Intézet és a főváros képviselőinek részvételével *újabb szemle volt a Rudasfürdőnél.* Ezúttal arról volt szó, hogy a Közmunkatanács részéről szorgalmazott aluljárót meg lehet-e építeni a források veszélyeztetése nélkül? A Bányakapitányság szakértői és a geológusok a szemlén csak általános tájékozódást szereztek, míg a részletes vizsgálatokra csak a jövő héten kerül a sor. A geológusok és a bányamérnökök leereszkednek a források barlangjaiba, azután

a föld mélyében különböző fúrásokat és rétegvizsgálatokat végeznek.

Csak ennek a hetekig tartó munkának a befejezésével lesznek abban a helyzetben, hogy javaslatukat megtegyék. A szemlére hivatalos volt a Szent Imrefürdő igazgatósága is, mert ez az intézmény szintén a Rudas forrásainak védőterületén belül fekszik.

Hogy a geológusok, illetve a Földtani Intézet és a Bányakapitányság szakvéleménye hogyan fog hangzani, azt természetesen előre megmondani nem lehet. Azonban annyi már a keddi szemlén is észrevehető volt, hogy a geológusok, akik ismerik a helyi *lelkesednek túlságosan a szőnyegen levő „aluljáró“* viszonyokkal és a gyógyforrások természetét, *nem tervéért.* Az aluljáró megépítése esetén ugyanis a *Hungária forrást* a tervezett új útvonal feltétlenül érinti, de bizonytalanná válna a sorsa a *Rákóczi-forrásnak* is, amely tudvalevően a mostani úttest alatt, a két villamosvágány között, a föld mélyében fakad. Fokozza a tervvel szemben fennálló aggályt az is, hogy az aluljárós megoldás esetén

hatalmas támfalakat kellene építeni a hídfő alatt,

ennek a megalapozásánál pedig szinte *biztosra lehet venni, hogy feltörnek azok a vizek,* amelyek eltömése az Erzsébet-híd építésénél olyan sok gondot okozott. A Szent Imre-fürdő képviselője a szemlén hangoztatta is, hogy az Erzsébet-híd építése idején a fürdő forrásai egyidőre teljesen elszöktek és csak nagyarányú tömitések után kapták vissza vizüket.

Mindenesetre úgy a főváros vezetősége, mint a Közmunkatanács érdeklődéssel várja a geológusok és a bányaszakértők véleményét. Ettől függetlenül azonban máris olyan felfogás alakult ki, amiből arra lehet következtetni, hogy

a Közmunkák Tanácsa hozzájárul a főváros által tervezett ideiglenes megoldáshoz:

a Gellért-hegy alatti úttest kiszélesítéséhez és a teherforgalomnak a megfelelően átépített alsó rakpartra való áttereléséhez. Ezzel szemben a *fővárosnak vállalni kell az aluljáró megépítését, amennyiben ahhoz a Földtani Intézet és a Bányakapitányság hozzájárul, illetve azt geológiai és hidrológiai szempontból megoldhatónak találják.* Amennyiben ez a megegyezés hamarosan létrejön, úgy a Rudasfürdő átépítéséhez néhány hónapon belül hozzákezdenek abból a pénzből, amit kölcsönképpen a kereskedelmi miniszter helyezett kilátásba.

Megvalósul a Dunapartra tervezett gyógysétány és az új ivócsarnok is. A földmívelésügyi minisztérium vízrajzi osztályától szerzett adatok szerint az alsó rakpart elárasztásától nem kell tartani. Az utolsó 33 esztendőben mindössze 59 olyan nap volt, amikor a Duna az alsó rakpart forgalmát megakadályozta. Az utolsó *kétszáz* év alatt pedig 31-szer emelkedett a víz hat méter fölé és 16-szor haladta meg a $6^{1}/_{4}$ méteres magasságot. A statisztikából tehát kiderül, hogy az *alsó rakpart csak nagyritkán kerül egy-két napig víz alá és ez nem lehet komoly akadálya a közlekedés lebonyolításának.*

Az új kazánház épitésére hirdetett pályázat a napokban járt le és az alagsorban levő régi kőfürdő megfelelő átépítését erre a célra rövidesen megkezdik. A gázművek a szükséges kazánokat már januárban megrendelték és ezeket is leszállítják hamarosan, úgyhogy

az építkezést júliusig befejezik.

A régi kazánház lebontásához azonban már csak az ősszel fognak hozzá, hogy a nyári szezónt ezek a munkák ne háborítsák. Ha tehát újabb bonyodalmak nem merülnek fel, akkor most remény van arra, hogy *egy év mulva az Erzsébet-hídnál, a Gellérthegy tövében már megnyilik a modern kis gyógyhotel,* a polgári reuma-szanatórium és körülötte a gyógyforrások ivócsarnokai, hogy magvát képezzék az új Tabán területével kialakuló nagyszabású fürdővárosnak.

Aki szépet és jót vár

az élettől, keresse a reménységet, hajszolja a szerencsét.

Egy elszalasztott pillanatot nem pótolhat semmi! Április 14-én kezdődik az uj osztálysorsjáték. Már egy sorsjeggyel szerencsés esetben **500.000** pengő nyerhető. **Jutalom 300.000 P,** főnyeremény **200.000 P,** azonkivül **100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000** pengő stb.

Nyerési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll.

Ezen körülményben és a feltétlen megbizhatóságában leli magyarázatát ezen intézmény napról-napra fokozódó közkedveltsége.

A sorsjegyek hivatalos ára: egész **24,** fél **12,** negyed **6,** nyolcad **3** pengő,

tehát **SZERENCSE FÖL!**

Rendeljen MÉG MA egy sorsjegyet akármelyik főárusitónál, **fizetni van ideje a huzás előtt.**

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Yeudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású

kútszivattyúkat

és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.

Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.

Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Nem kívánt a belügyminiszter rövid időre szóló költségvetési intézkedéseket foganatosítani

Kozma Jenő az idegenforgalom hiányosságáról és a zsírexportnak a fővárosban történő központosításáról

A husvéti ünnepek elmultával ismét megélénkült a várospolitikai élet. Az érdeklődést ezidő szerint az új fővárosi törvényjavaslat felsőházi tárgyalása köti le, ennek befejezése után pedig a törvény életbeléptetése érdekli a törvényhatóság tényezőit. Sűrű megvitatás tárgya volt az elmult napokban *a belügyminiszter költségvetési leirata*, amelyet számosan akként magyaráztak, hogy az végerdményében a főváros háztartásának a vitelét akadályozza meg.

Erről a kérdésről folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyülési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Teljesen téves az a beállítás, hogy a miniszteri leirat bármilyen szempontból is aggályos volna. Kizárólag a *gyakorlati érdekeket* tartotta szem előtt a kormányhatóság, amikor a jóváhagyást függőben hagyta, mert természetszerüleg

nem kíván elébevágni azoknak az intézkedéseknek, amelyek a közeljövőben kibocsátandó szanálási tervezetben helyet kapnak.

Minden kétséget kizáróan a szanálási tervezet adja meg a főváros közeljövőben végrehajtandó pénzügyi és gazdasági irányításának vonalait és így érthető, hogy *azt megelőzően nem kívánt a belügyminiszter olyan intézkedéseket érvényesiteni, amelyek csak néhány hétig volnának időszerüek.* Alkotmányjogi értelemben sem történt sérelem, mert

a fővárosnak megvan a törvényadta lehetősége ahhoz, hogy a költségvetést a mult évi keretek között alkalmazza.

Nagy általánosságban a belügyminiszteri leirat *elismerést jelent*, mert mindenben helyeselte azokat a korlátozó intézkedéseket, amelyeket a polgármester már régebben életbeléptetett a takarékosság érvényesítésére.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy miképpen ítéli meg az *idegenforgalom alakulását*, amelyekről örvendetes számok adnak beszédes képet:

— A husvéti idegenforgalom — mondotta — biztató előjel a várható méretekre vonatkozólag és feltevésem szerint *elérkezett az az idő, amikor Budapest és Magyarország a nyugateurópai túristák kedvenc tartózkodási helyévé vált.* Függetlenül ettől, azonban

bizonyos hiányosságokat tapasztalok a magyar közönséget érintő külföldi utazások tekintetében

és ez vonatkozik a külföldön lévő magyar idegenforgalmi szervekre, ahol *nem nyujtanak megfelelő tájékozást a különböző utazási kedvezményekről és lehetőségekről.* Ugylátszik, nincs meg a szükséges összhang a nagy nemzetközi utazási irodák és a magyar expozitúrák között, mert amíg a különböző utazási előnyök és kedvezmények bőségesen mutatkoznak, addig

a magyar utasok kellő tájékozódás hiján képtelenek ezeket a lehetőségeket a maguk javára gyümölcsöztetni.

Remélhetőleg, az illetékes szervek megtalálják a megfelelő eszközöket ahhoz, hogy ebben a kérdésben rendet teremtsenek.

Súlyos sérelme a fővárosnak, hogy a *Németország felé megszervezett sertéshízlalási és zsírexportot Budapest teljes kikapcsolásával* a vidékről fogják lebonyolítani.

— Kénytelen vagyok rámutatni arra, — mondotta *Kozma* Jenő — hogy a főváros évekkel ezelőtt az államnál együttesen 1.2 millió pengőért megvásárolta *a nagytétényi sertéshizlaldát.* Ez a tranzakció akkor azzal volt indokolva, hogy

Nagytétényben összpontosítják az exportot, ma pedig az a helyzet, hogy az intézmény üresen áll

és annak alig veszi használát a főváros közönsége. Véleményem szerint *fel kell hívni a kormány figyelmét arra, hogy gondoskodjék a sertéshizlaló kihasználásáról* és helyezze át a zsírkivitel lefolytatását a fővárosba, amelynek a berendezései tökéletesek, és

mindenképpen hivatott arra, mint ahogy a multban e hivatásnak tökéletesen meg is felelt,

hogy ezt a nagyarányú akciót a jövőben is hibátlanul elvégezze.

*

Értesülésünk szerint *Sipőcz* Jenő polgármester tüzetesen tanulmányozta ezt a kérdést és *felterjesztésben fordult a kormányhoz, hogy a zsírexport Németországba történő lefolytatását Budapest szoros bekapcsolásával hajtsák végre.*

Új tanácsnokok, új főjegyzők, új tanácsjegyzők

Általános megelégedést keltett a főpolgármester intézkedése

Közvetlenül a husvéti ünnepek előtt *Huszár* Aladár főpolgármester intézkedett az üresedésben lévő főtisztviselői állásoknak behelyettesítés útján való betöltéséről, amelyhez a felhatalmazást a belügyminiszter megadta. A főpolgármester részéről történt kijelölés és választás *általános megnyugvást keltett a városházi tisztviselői karban*, mert mindannyian azok kerültek magasabb poziciókba, akik úgy a rangsor, mint képességeik révén elsősorban megérdemelték az előléptetést.

Tanácsnoki rangsorba jutott

dorogi Farkas Ákos dr.

tanácsnok, aki az elnöki ügyosztály élén mutatta meg páratlan szervezőképességét és minden ügyben szükséges hozzáértését. A legkényesebb reszortok tartoznak a feladatkörébe, mert *a személyzeti ügyek intézése hihetetlen tapintatot, egyúttal határozottságot követel.* Eddigi munkájának méltó elismerése a tanácsnoki kinevezés, mert személyében összpontosul a hűség, a kitartás, a vasszorgalom. A legműveltebb fővárosi tisztviselők sorában díszeleg, általános tudása, képzettsége és nyelvismeretei minden vonatkozásban érvényesülnek. *Farkas* Ákos dr. száz százalékig kiérdemelte az előléptetést, amely számára nem puszta címet, hanem a munka és a teljesítmény fokozását jelenti.

Morvay Endre dr. h. tanácsnok

eddig is vezetője volt a nagyüzemek ügyosztályának és *a behelyettesítés csak a tényleges helyzetet rögzítette meg.* Kiváló szakértője a nehéz üzemi problémáknak és személyében méltó utódot kapott az az ügyosztály, amely azt megelőzőleg *Borvendég* Ferenc precíz vezetése mellett fejtett ki elismerésre méltó tevékenységet.

Felkay Ferenc dr.,

aki az elnöki ügyosztályban fejtett ki irányadó tevékenységet és újabban a racionalizálás komplikált ügyeit intézi *páratlan szaktudással és szorgalommal.*

Dr. Babarczy István báró

az ipari és közgazdasági ügyosztály vezetője, aki rövid idő alatt óriási munkát végzett az ügyosztályban koncentrált ipari és kereskedelmi érdekek védelmében.

Thorday Lajos dr.

egyik legérdemesebb főtisztviselője a fővárosnak, aki a *kerületi közigazgatás ágazataiban* dolgozik már hosszú évtizedek óta. Kinevezése általános örömet és rokonszenvet keltett.

Az új **főjegyzők** sorát

Bärtl Tivadar

nyitja meg, aki *a szociálpolitikai ügyosztály helyettes vezetői* munkakörében reggeltől estig fáradozik az emberbaráti és népjóléti intézkedések sürgős megtételén. Egyike a legszorgalmasabb fővárosi tisztviselőknek, aki munkájával eddig is *kiérdemelte a legnagyobb elismerést.*

Horony-Pálffy Aurél dr.

az elnöki ügyosztály h. vezetője, a legelfoglaltabb városházi főtisztviselők közé tartozik. Önálló hatáskörében nagyfontosságú szervezeti és adminisztrativ ügyeket intéz és szeretetreméltó egyénisége általános becsülésnek örvend. Az új főjegyzőt a társadalom minden rétegéből elhalmozták szerencsekívánatokkal.

Rosta János dr.

egyik elit-tagja volt a tanácsjegyzői karnak, amelyből most *főjegyzővé* avanzsált. Az elnöki ügyosztály helyettes vezetője volt és két év óta *a közélelmezési ügyosztály hasonló poziciójában dolgozik.* Munkakészsége és szorgalma már hosszú idő óta felkeltették a legfelsőbb körök bizalmának megnyilvánulását és most, hogy az ügyosztály tanácsnoki állása megüresedett: *őt szemelte ki a főpolgármester ennek a kényes reszortnak az elvégzéséhez.*

Beliczay Imre dr.

főjegyző egyik legnagyobb igérete a főváros pénzügyi vezérkarának. Nevéhez fűződik *a külföldi kölcsönök bonyolult ügyeinek rendbehozása és a Vásárpénztár felszámolása,* amelyek próbára tették éles logikáját és szakértelmét. A pénzügyi osztály kitünő tisztviselői karának a dísze *Beliczay* főjegyző, akinek munkabírásánál csak a főváros érdekeinek védelme nagyobb.

Boros Pál dr.

főjegyző a tanügyi osztály sokoldalú helyettes vezetője *régen megérdemelt előlépteetéshez jutott.* Az iskolaügyek adminsztrálása és a tanszemélyzet ügyeinek szisztematikus intézése annak a mintaszerű munkának köszönhető, amelyet *Szendy* Károly tanácsnok mellett Boros Pál dr. végez.

Szvoboda K. Endre

főjegyző a közjogi ügyosztály egyik legképzettebb főtisztviselője bonyolult választásjogi és igazolóválasztmányi eljárások kiváló szakértője, aki megérdemelten jutott új rangsorába.

A tanácsjegyzők

sorába jutott *Orbay* Dénes dr., *Borvendég* Ferenc alpolgármester hivatalának kiváló vezetője, *Pacher* Béla dr., a képzőművészeti ügyek nagytudású referense, *Kállay* József, *Horváth* Vidor és *Lehoczky* Iván.

Fogalmazói

behelyettesítést nyert *Oswald* Nándor, *Széll* Lajos, *Dorogsághy* Győző, *Korenchy* László, *Lukács* Ödön, *Tomcsányi* Tamás,

segédfogalmazók:

Pászthy Károly, *Séthy* Béla, *Szigeti* István, *Huszár* László, *Buzáth* Imre és *Fabianek* József.

MÜLLER KERTÉPÍTŐ
Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Ami igaz, az igaz,
a lumenjelzésü Tungsram lámpa vásárlásánál már előre tudja, mit kap pénzéért. Áramfogyasztása és fényteljesitménye gazdaságos arányban állnak.
A gondos háziasszony lumenjelzésü izzólámpát használ.
TUNGSRAM

BADENI KIRAKAT

Roulette
Chemin de fer
Baccara

Ma badeni kirakatot irunk, mert azt, ami ellen, ha száz kezünk lett volna, száz kézzel tiltakoztunk volna, hogy Budapesten csinálják meg, íme, most megcsinálták a Bécs melletti Badenben. Egy kicsit furcsa ez a badeni kirakat ma, amikor Dollfuss, Starhemberg, Fey, meg a többi konzervativ és keresztény politikus vezérletével kiirtották a vörös veszedelmet Ausztriából. A vörös veszedelem helyett pedig, íme, most jogaiba iktatja magát ez az idegenforgalmi szörnyeteg, ez az öngyilkossági statisztikát élesztő gondolat: a játékbank.

Igazán semmi közünk ahhoz, hogy Ausztriában milyen erkölcsi felfogással alapitják meg az új világrendet; mi örülünk annak, hogy a mi keresztény politikánk, a mi keresztény felfogásunk nem tudott megbarátkozni a játékbank terveivel, amelyet, amig a végleges sikertelenség ki nem derült, szinte minden hónapban újra és újra szebb és szebb megvilágitásban dobtak bele a közvéleménybe élelmes fezőrök. Magyarország és Budapest nem lehetnek olyan szegények, hogy ennek a városnak az erkölcse annyira meghibbanjon, hogy a játékbankokban rejtőző rablóbandákkal csábittassa ide a külföldieket. Ha Ausztriának és Bédennek megvan ehhez a gusztusa, ám tegyék, de a magyar sajtónak és a magyar közvélemény minden erkölcsőrének kötelessége, hogy a külföldet járó magyarokat megvédjék attól, hogy a badeni csábitásnak bedőljenek.

Máris tömegesen látjuk a hirdetéseket és olvassuk a megfizetett reklámokat, amelyek többé nem salzburgi ünnepi játékokkal, nem bécsi zenei héttel csábitják a magyar közönséget, hanem badeni rulettel, chemin de ferrel és baccarával. Ózondús magaslati levegő, amely megjavitja a légzőszerveket, új életre kelti a lassúdó szívverést, csak éppen a revolvergolyó hiányzik, amely ezt az új életre kelt szivet majd azután keresztül fúrja. Káprázatos palota, csillogó termek, ragyogó estélyi ruhák, amelyekből és amelyek közül leégve, rongyosan távozik majd a szerencsétlen, aki betévedt közéjük. Ezt a badeni kirakatot tálalják most a magyar publikum elé, amely hitünk és meggyőződésünk szerint sokkal bölcsebb, tapasztaltabb és erkölcsösebb, semhogy ennek a csábitásnak felüljön. Minden magyar embernek tudnia kell azt, hogy még azokat a garasainkat is meg kell számolni, amelyet egészségünk helyreállitása céljából kénytelenek vagyunk külföldre vinni. De arra, hogy a badeni kártyabarlang áldozatává lehessen csak egy szál magyar ember is, ennek az országnak, ennek a nemzetnek nem lehet pénze. Élő tiltakozás vagyunk valamennyien és hiszünk benne, hogy a magyar közönség miatt, amelyre pedig, úgy látszik, erősen számitanak, fölkophatik a badeni játékbank álla. Valaha idehaza küzdöttünk rongyos kis kártyakaszinók elszaporodása ellen, ahol egy-két egészen kis egzisztencia vesztette el a pénzét és vagy a halálba menekült, vagy rettentő nyomorúság közben kezdett új életet. Ugy látszik, ezeket sikerült meglehetősen megfékezni, nem mondjuk azt, hogy Budapest élete teljesen ment a kártyaszenvedély izgalmától, de messze vagyunk attól az időtől, amikor az erkölcsös magyar sajtó itt is igen hangosan mondta meg a véleményét. És most a határon túlról zengik felénk a csábitó rulett, chemin de fer és baccara igéket. Hát mi hiszünk benne, hogyha a magyar idehaza le tudott szokni ezekről a gyilkos szenvedélyekről, az osztrák idegenforgalmi csábitásnak nem fognak felülni.

Beszámoló a kisszakasz bevezetésének első éves jubileumán

Átütő erejü sikert aratott a Beszkárt eredeti újitása

Április 3-án mult egy éve, hogy életbeléptették a kisszakasz-rendszert. A főváros publikuma annyi sikertelen és balul végződő kisérlet után egy-kettőre megszerette ezt a tényleg korszakos újitást, amely a publikumnak számottevő könnyebbséget, a villamosvasut számára pedig az utasforgalom jelentékeny fellendülését hozta meg.

Illetékes helyen

érdeklődtünk az első esztendő számszerű eredményei iránt és a következő érdekes adatokat kaptuk:

— *Az első periódusban,* amikor csak három vonalon volt kisérletképpen bevezetve a kisszakasz, 1933 április 3-tól junius 18-ig, vagyis az első 11 hét alatt 2,799.263 darab kisszakasz tantuszt vásároltak az utasok hetenként. Junius 19 és augusztus 20. között, tehát a rákövetkező 9 hét alatt 4,135.368 darabra rugott az eladott kisszakasz érmék száma. Augusztus 20-tól az összes vonalakon bevezettük a kisszakaszt, ettől az időtől az idei év április 1-ig *120,650.456 kisszakasz érem került az utazóközönség kezébe,* ami annyit jelent, hogy hetenként átlag 3,770.327 kisszakaszt használtak. Végeredményben az emelkedés, az utolsó eredményeket figyelembevéve, 56%-os. *A második periódus* legkisebb hétköznapi fogyasztása az első hét első napján 356.331 drb., mig a legnagyobb fogyasztás az utolsóelőtti hét utolsó napján 665.080 darab volt, a napi fogyasztás emelkedése tehát még nagyobb: 87 százalék.

— Hogy az utazásra felhasznált 6 filléres tantuszok mennyiségéről fogalmat nyerjünk, megemlitjük, hogy a napi 665.080 darab tantusz súlya 17.625 kgr., ami 1.76 vagónnak felel meg.

A bevezetés óta Budapest közönsége 127.600.000 tantuszt használt fel, aminek a sulya 338 tonna, vagyis 33.8 vagón.

Az utolsó hét eredményét, 4,229.257 kisszakasz tantuszt alapul véve, arra számithatunk, hogy *ebben az évben* a publikum körülbelül 210,000.000 jegypénzt fog elfogyasztani, aminek a súlya már 556.5 tonna lenne, úgy hogy elszállitásához 56 vagónból álló tehervonatra volna szükség. Ha ezt a kétszáztizmillió tantuszt egymás mellé raknánk, 3780 kilométer hosszú sort kapnánk, amely elegendő volna ahhoz, hogy Budapesttől Szegedig a vasútvonal mindkét sinpárját tizszer beboríthassuk tantuszokkal. Az ezévi éremmennyiség elegendő volna 68.000 négyzetméter terület, tehát *majdnem az egész Vérmező beboritására volna elegendő* és ha ezt a 210,000.000 érmét egymásra rakhatnánk, akkor 302.400 méter magasra nyúlna fel.

— Ma már az összes utasok 40 százaléka utazik kisszakasszal,

ami végeredményben 25—62 százalékos menetdijleszállitást jelent. Emellett a vasútnak is tekintélyes bevételi többletet hozott az olcsó utazási lehetőséggel együttjáró nagy forgalom. Az év eleje óta minden hónapban több a bevétel, mint az előző évben, tehát a gazdasági krizis okozta bevételcsökkenést a kisszakasz bevezetése nem hogy megállitotta, hanem megforditotta. A közönség zsebében ezidőszerint mintegy *kétmillió* darab tantusz van felhasználatlanul, *ami önmagában 120 ezer pengő külön bevételt, illetve kamatmentes kölcsönt jelent* a BSzKRT-nak. Jelentékeny megtakaritást jelent a BSzKRT-nak nyomdaköltségben is az új rendszer, mert körülbelül évi negyvenezer darab kisszakasz-jeggyel kell kevesebbet készittetni.

— A külföld is élénken felfigyelt a BSzKRT úttörő újitására és *dr. Patz Sándor forgalmi igazgatót,* a rendszer megalkotóját, állandóan fölkeresik külföldi vasuttársaságok levélben és személyesen. Berlin, Wien és több más osztrák, cseh és lengyel villamosvasúti konszern vezető emberei heteket töltöttek Budapesten a rendszer tanulmányozása céljából.

Adatokat kértek a kisszakasz-rendszerre, Uttrech, Prága, Gráz és Frankfurt városok is.

— Bécsben a jövő hónapban indul meg a kisszakaszrendszer budapesti mintára gyártott berendezéssel, a berlini villamos pedig próbaképpen nyolcvan tantuszgyüjtő-perselyt kért kölcsön.

— Az első év jubileumán tehát — amint látjuk — örvendetes eredményekről számolhatunk be és külön lehet örülni annak is, hogy ez a speciális magyar ötlet külföldön is sikereket ért el. Itthon pedig nemcsak a publikum helyzetén könnyitett, nemcsak a vasutvállalat számára teremtett előnyösebb pénzügyi helyzetet, hanem *lehetővé tette a forgalom sűritését is. Mindezeken kivül pedig azzal, hogy több kalauz kellett, enyhitette a munkanélküliséget is.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. TELEFON: 30-8-14

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Parker—Udylite

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb rozsdamentesítése
fekete vagy fehér kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát!
Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készitése díjtalan

Kohn Lipót
fuvaros
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33
Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 30-6-26.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen SCHÜTZ védjegyű anyagot épít be.
SCHÜTZ
Telefon 53-0-92
Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje mótor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	« « « 5.000 «
	Dorogon	« « « 3.000 «
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	« « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	« « « 8,000.000 drb.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Nem voltak hiábavalók az idegenforgalomért hozott nagy áldozatok

Liber Endre alpolgármester a jövő idegenforgalmi politikájáról és Fabinyi kereskedelmi miniszter expozéjáról

A húsvéti ünnepek alatt olyan idegenjárásban volt része Budapestnek, amely a legvérmesebb reménységeket is felülmúlta. Gyönyörűség volt látni és hallani az utcákat, a Dunapartot, a budai várat, a korzót, az ünnepi őrségváltást, a kávéházakat, vendéglőket és szállodákat ellepő idegenek nyüzsgését, a tömött autócarokat, a budai hegyek panorámájában gyönyörködő idegen kirándulókat, azt a pezsgést, életet, forgalmat, amit ez a néhány nap jelentett a magyar gazdasági életnek.

A húsvéti ünnepek után felkerestük

Liber Endre
alpolgármestert,

aki az idegenforgalom gyönyörűen ívelő eredményeiről és jövendő kilátásairól a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A húsvéti idegenforgalom eredményei valóban *felülmulták minden várakozásunkat.* Az ünnepnapok alatt olyan tömegben látogattak hozzánk külföldiek, még pedig nemcsak a szomszédos Ausztriából, hanem Németországból, Olaszországból, Svájcból, Franciaországból, Angliából, sőt exotikus távoli országokból és az északi államokból is, — amelyhez hasonlót talán csak a Szent Imre-év ünnepi hetében észlelhettünk. Általában örvendetes jelenség, hogy Budapest kezd a nemzetközi turistavilágban divatba jönni és nem lekicsinylendő jelenség például a közvetlen szomszéd Bécs publikumának magatartása sem. A régi világban szórakozásból vajmi kevesen utaztak a császárvárosból hozzánk, most pedig

Bécs összes autókárjait bérbevették a Budapestre utazó húsvéti kirándulók.

— Az Idegenforgalmi Hivatal még nem csinált pontos statisztikát, de annyi biztos, hogy 15.000 körül járt vendégeink száma. Az ünnepi napok alatt az Idegenforgalmi Hivatal éjjel is permanenciában volt, hogy minden hozzáfordulót kielégíthessen. Ezekből a jelekből következtetve, a legjobb reménységekkel vagyok eltelve a fővárosi és általában a magyar idegenforgalom iránt, amelynek sikeréért minden tőlünk telhető áldozatot meghozunk.

— A magyar idegenforgalom ügye most már élénken foglalkoztatja az illetékes kormánykörököt is, erre mutat a kereskedelmi miniszter úr közelmultban mondott nagyszabású expozéja is. A mai nehéz gazdasági viszonyok között, amikor minden közéleti férfiú lázasan keresi a módot és alkalmat arra, hogy az ország helyzetén valamiképpen segítsen, érdekesen tolul előtérbe az idegenforgalom kérdése, amelynek rendkívül nagy jelentőségéről már több ízben volt alkalmam szóban és írásban nyilatkozni. Hogy ez alkalommal a nyilvánosság előtt újból erről a témáról szólok, annak különösebben az ad aktualitást, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter ur legutóbb meghivott szakemberek előtt nagyszabású expozét adott és ebben azt a kijelentést tette, hogy

elsősorban a kormányzat feladata az idegenforgalom kérdésével foglalkozni.

Előadásában részletesen mutatott rá arra, hogy mi történt a multban ezen a téren és mi fog történni a jövőben, illetőleg milyen elgondolásai vannak a jövőt illetőleg. Nem akarok ezúttal részletesen foglalkozni azokkal a nagyszerű elgondolásokkal, amelyeknek kifejezést adott, de meg kell állapitani azt, hogy *fontos határkövet jelent az idegenforgalom szempontjából kormányférfiú szájából elhangzott az a ténymegállapitás, hogy gazdasági és kultúrális szempontból jövő céljaink érdekében új lendületet kell adni az idegenforgalmi kérdések elintézésének,* mert ez az ügykör megérdemli azt, hogy különös gondoskodás tárgyává tegyük.

— A helyes megoldás természetesen csakis akkor gondolható el,

ha megfelelő organizáció áll rendelkezésre

és ha nagy eredményeket akarunk elérni, amely eredmények az egész ország gazdasági és kultúrális életére kihatással lehetnek, feltétlenül szükség van egy központi szervnek az irányitására, amely központi szerv megfelelő hatalommal és erellyel foglalkozik a nagy elvi kérdésekkel, de foglalkozik a részletekkel is. A rendelkezésre álló anyagi erőforrások megfelelő jó kihasználása sokkal több eredményt hozhat, mintha jóval nagyobb összegeket egységes elgondolás nélkül és nem az egész koncepció figyelembevételével költenénk el. Minden egyes intézkedés megtételénél a jól átgondolt idegenforgalmi gazdasági politikának, valamint a helyes üzleti politikának kell érvényesülnie, mert csakis igy van meg annak a lehetősége, hogy

a jól átgondolt tervek megvalósításával a kitűzött célokat minden tekintetben megközelithessük.

— A főváros vezetősége már régen megállapitotta az idegenforgalom nagy fontosságát és ezt a kérdést mindig úgy kezelte, mint amely a főváros gazdasági és kulturális érdekeit mélyen érinti. Immár 18 esztendeje annak, hogy a *Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala* a legnagyobb körültekintéssel folytatja működését és nem jelentékeny az az összeg, amit a főváros erre a célra elköltött. Kezdetben talán kevesebb megértéssel találkozott, amit nem is lehet csodálni, hiszen az eredmények nem jelentkezhettek azonnal és az a körülbelül 10 millió P-t kitevő összeg, amit mint befektetést felhasznált, a maga érett gyümölcseit ma sem hozta meg teljes egészében. Mégis nyugodt lelkiismerettel számolhatunk be arról, hogy ilyen súlyos gazdasági viszonyok között, amikor az idegenforgalom az egész világon mindenütt óriási csökkenést mutat, *a budapesti idegenforgalmi iroda bécsi kirendeltségével együtt, nagyszerűen megálta a helyét és igen szép eredményekre tud rámutatni.* A főváros kezdetben úgyszólván teljesen elszigetelten állt a maga idegenforgalmi tevékenységével és sok áldozatot kellett hoznia a jövő sikerek reményében. Ma már minden szakértő tényező elismeri, hogy

ezek az áldozatok nem voltak hiábavalók,

Budapestet a helyes propaganda alapján mindenütt ismerik, mindenütt a világ egyik legszebb városának tartják és büszkén hivatkozhatnak arra, hogy azok az idegenek, akik a mi szép fővárosunkban megfordultak, mindig szívesen gondolnak az itt eltöltött időkre és tulajdonképpen ők a legjobb eleven propagálói a fővárosnak.

— Éppen ezért mi, akik olyan szeretettel, olyan rajongással dolgozunk a magyar főváros jövő fejlődése érdekében, csak a legnagyobb hálával, csak a legnagyobb lelkimegnyugvással hallottuk a kereskedelmi miniszter úrnak értékes előadását. Meg vagyunk győződve arról, hogy ha *a kormány a maga hatalmával az idegenforgalmi kérdések előmozdítását komoly programmpontjává teszi,* abból az egész országra nézve rendkívül értékes gazdasági és kulturális előnyök fognak származni. A kereskedelmi miniszter úr kilátásba helyezte, hogy expozéját teljes egészében a segítő szakértő munkatársainak rendelkezésére fogja adni és igy alkalmat fog adni arra, hogy

annak minden részletét pontosan áttanulmányozhassuk,

de azt már eleve is megállapithatjuk, hogy ezt az expozét, mint egy rendkívül tanulságos és értékes útmutatást mindig szemünk előtt fogjuk tartani.

— A miniszter úr többek között azt mondotta, hogy az idegenforgalom kérdésében az ő szerepe tulajdonképpen az, mint ami volt régen a római praetor szerepe, minthogy azonban tudjuk, jól, hogy ő a maga kormányzati tevékenységét nemcsak hatalommal, nemcsak eréllyel, hanem megértő szeretettel folytatja, meg vagyunk győződve arról, *hogy működésével országos jelentőségű nagy eredményeket fog elérni és az ő nemes törekvéseit minden esetben siker fogja koronázni.*

Elismerő díszoklevéllel és aranyplakettel tüntette ki a TESz a Fővárosi Hirlapot

A *Fővárosi Hirlap* főszerkesztője a következő levelet kapta:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr! A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* által az elmult évben rendezett nagysikerű és jelentőségű *Nemzeti Munkahét* alkalmából Főszerkesztő Úr és nagyrabecsült lapja *igaz és lelkes magyar megértéssel állott annak a nemzeti propagandának szolgálatába, amellyel a magyar dolgozó rendnek és a nemzeti munkának sikerült az Önök támogatásával hasznára lennünk.* Azért a nagyhatású támogatásért, amelyben bennünket részesíteni méltóztatott, a *Nemzeti Munkahét* előkészítése és rendezése alatt, a legkomolyabb hálánkat és köszönetünket irásban már volt szerencsénk kifejezni. Amikor most a munkánkban résztvettek ünnepélyes díjkiosztása előtt állunk, ennek a hálánknak és köszönetünknek maradandó jelét is kívánjuk adni azzal, hogy *díszoklevelet és egy szimbolikus aranyplakettet nyujtunk át nagyrabecsült lapja szerkesztősége számára.* Fogadja Főszerkesztő Úr megkülönböztetett köszönetem nyilvánítását: *Szörtsey* József, a TESz országos ügyvezető-elnöke.

*

A kitüntetést díszes ünnepség keretében nyujtották át szombaton délután a TESz székházában a kitüntetésben részesült lapok, közöttük a *Fővárosi Hirlap* képviselőjének. *Baross* Gábor országos elnök üdvözölte a megjelenteket, majd *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, a TESz társelnöke, kiosztotta *a díszokleveleket és az aranyérmeket.* Hangsúlyozta, hogy *a magyar sajtó önzetlen és odaadó támogatása nélkül a a Nemzeti Munkahét egyáltalán nem vezetett volna sikerre.* A magyar sajtó ismételten bebizonyította, hogy, bár különböző eszméket és világnézeteket képvisel: olyan kérdésekben, amelyeknél a nemzet nagy egyeteméről, vagy *általános nemzeti ügyről van szó,* lelkes és önzetlen készséggel áll a magasabb célok szolgálatában.

Lelkes taps fogadta *Antal* István szavait, majd utána a TESz elnöksége teára látta vendégül a sajtó képviselőit.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ FÉMPORTÁL és REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

LOVAS SÁNDOR
ÉPITŐMESTER
Bpest, II., Budakeszi-út 5/E
Telefon: 53—2—84.

GERŐ LÁSZLÓ
vízvezeték, központi fűtés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TEL.: 59-9-32

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

Gazdasági Értesítő

Destruktív magatartással akarták gyengíteni a Nemzetközi Vásárt a textilesek és a vegyi gyárak

A kereskedelmi miniszter energikus közbelépése

Imponáló áldozatkészséggel és akaraterővel készülődik a magyar ipar és kereskedelem az év mindenkori legkomolyabb erőpróbájára: a *Budapesti Nemzetközi Vásárra*, amely ezúttal is fényes külsőségekben tárja elő gazdasági életünk százféle termékeit. A kereskedelmi- és iparkamara hónapok óta szervezi ezt a nagy felvonulást és az előjelek után ítélve

az idei BNV a gazdasági fellendülés áldásos korszakának megnyilatkozását fogja mutatni.

Az összes ipari ágazatokban befejezéshez közeledik az a sok pompás árucikk, amely a magyar munkás és a magyar ötlet kiválóságát díséri. Az Iparcsarnok hatalmas területén *nincs egyetlenegy négyzetméter sem üresen, mert arra szüksége van annak a rengeteg szemkápráztató árucikknek, amelynek minden atomja magyar földön készült.*

Nincsen olyan szakmája a széles kiterjedésű magyar iparnak, amely ne kívánna részt-venni ebben a monstre kiállításban,

mert nagyon jól tudják, hogy az ideözönlő idegenek tizezrei figyelemre méltatják azt a portékát, amelyet a Nemzetközi Vásáron látnak.

Magától értetődőnek látszik, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásáron domináló szerepet vindikáljon magának a *textil- és vegyiszakma*, amely mindkettő messzemenő vámkedvezmények révén jutott abba a helyzetbe, hogy

monopolizálja a belföldi piacot és horribilis jövedelmei révén tökéletesítse és fejlessze előállítóképességét.

Nemcsak megdöbbenéssel, hanem felháborodással kell megállapítani azonban, hogy *a textilesek és a vegyigyárosok tüntetően távolmaradnak a magyar ipar diadalmas terepszemléjétől* és mellőzik azt a nemzeti érdeket, amelyet a magyar ipar méltó reprezentálása jelent. Agyonhalmozott jövedelmeik sokaságában

holmi takarékosságot emlegetnek ezek a dúsgazdag vállalatok

és elzárkóznak attól a csekély áldozatkészségtől, amit számukra a néhány száz pengős helypénzek lefizetése jelent. Ez a *dölyfös smucigoskodás* természetesen átlátszó negligálása az együttes felvonulásnak, ám ezen túlmenően az üzleti korrektséggel össze nem férő tervekről hallunk hírt. Az egyik nagy textilvállalat vezetője például azt a kijelentést tette, hogy

nem jelenik meg a Nemzetközi Vásáron, de mégis alkalmat talál arra, hogy árucikkeire a Budapestet elözönlő idegenek figyelmét felhívja.

Városi kirakatait ugyanis pompázóan feldíszíti és ügynökei útján *kiszimatolja a szállodákban lakó külföldi üzletembereket, akikhez így közvetlenül fordul a maga kollekciójával.* Hasonló manővert akarnak végrehajtani a vegyészeti gyárosok is és így elmondható, hogy ezek a gazdag nagyvállalatok, amelyeknek elsősorban kellene reprezentálniok a magyar ipar hallatlan erejét:

a sokkal szerényebb képességű, de áldozatot hozó kiállítók hátán akarnak illegálisan és mindenképpen elítélhető módszerrel üzleteket kötni.

A méltatlan eljárásról tudomást szerzett *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter, aki megtalálta a kellő formát ahhoz, hogy *a Nemzetközi Vásárt ily módon elfűrészelni akaró vállalatokat észretérítse.* A miniszter energikus magatartása ipari és kereskedelmi körökben, ahol az üzleti tisztességet és korrektséget magukra nézve kötelezőnek tartják, *a legnagyobb megelégedést váltotta ki.*

Hárommilliónál több a márciusi közmunka

A legnagyobb teljesítményt a közélelmezési ügyosztály végezte

A súlyosan megnehezedett viszonyok között is mindent elkövet a főváros vezetősége, hogy a közmunkák vállalatba adásával keresetet nyujtson a vállalkozóknak, az iparosoknak és a munkásoknak. Ha a havonkénti közmunka-méreteket vizsgáljuk, úgy azt találjuk, hogy *január óta fokozatosan visszaesett a közmunkák összege*, ez azonban csak átmeneti jelenség, mert a közelgő melegebb időszak a külső munkák lefolytatására nyujt lehetőséget. A márciusban kiadott közmunkák megoszlása a következő:

Ut- és csatornaépítések	469.629 P
Közélelmezési intézmények	816.703 „
Kórházak, egészségügyi intézmények	138.714 „
Városgazdasági ügyosztály	328.778 „
Átvitel:	1,753.824 P

Áthozat:	1,753.824 P
Magasépítkezések	307.890 „
Vízművek	77.475 „
Gázművek	497.984 „
Elektromos Művek	367.109 „
BSzKRT	299.340 „
Autobuszüzem	67.240 „
Összesen:	3,370.862 P

A közeljövőben nagyarányú út- és csatornaépítések indulnak meg, amelyek alaposan igénybeveszik a rendelkezésre álló közmunka-hitelösszegeket. A következő hetekben nyer befejezést a *Gellért új hullámfürdőjének megépítése, a Római-part villamosvonalának megalkotása, az iskolaépületek építkezésének további szakasza* és még számos nagyobb végösszegü munkálat.

Felállítják az önálló kontárbíróságokat. A kormány az ipar és kereskedelem sürgető kéréseire és a főváros kezdeményezésére erélyes kézzel fogott hozzá a kontárkérdés megrendszabályozásához és ilyen értelemben több rendeletet adott ki. A kontárügyek intézését elválasztják az új rendelet szerint a többi ipari kihágásoktól és rövid úton, gyorsan tárgyalják le, hogy kellő időben történjen minden esetben a megtorlás. Az ügymenet gyorsítása érdekében *külön kontárbíróságokat* fognak a közeljövőben felállítani. *Illetékes helyről* származó értesülésünk szerint a fővárost kontárbíráskodás szempontjából *három kerületre* osztják fel. Az egyik bíróság Budán fog működni, ide tartoznak az I., II., III. és XI. kerületek, a másik kettő a pesti oldalon lesz. Az egyikhez az V., VI., VII. kerületek ügyei, a másikhoz a IV., VIII., IX. és X. kerület kontárperei kerülnek. Az önálló kontárbíróságok megszervezése már folyamatban van és rövidesen megkezdik működésüket. Az a cél, hogy *minden ügyet a leggyorsabban, lehetőleg 8 napon belül elintézzenek.* A kontárbíróságoknak az első időben rengeteg sok dolguk lesz, mert a kerületeknél többezer kontárkodás miatt beadott feljelentés fekszik.

Korlátozzák a házaló, zsibárus és ószeres iparengedélyek kiadását. A közgazdasági és ipari bizottság kedden tárgyalta az új házaló, zsibárus és ószeres szabályrendeleteket, amelyek alapján az említett foglalkozások általános átszervezését végrehajtani akarják. Az utóbbi években annyian tódultak e területekre, hogy minden vonatkozásban sürgőssé vált a rendcsinálás. Nemcsak ipari, hanem szociális, gazdasági, sőt közbiztonsági okok is késztetik a hatóságokat, hogy erélyes kézzel nyúljanak a kérdéshez. Az új tervezetek különös figyelemmel voltak a közelmultban életbelépett rokkant-törvény rendelkezéseire is. A tervezet szerint a polgármester a főváros területén *a házalási engedélyek számát 170-ben fogja megállapitani.* Az engedélyek mindig évre szólnak és a meghosszabbítást minden esetben kérni kell. Numerus klauzus lesz a zsibárusoknál is. Ezidőszerint *300 zsibárus kereskedik Budapesten.* Az érdekeltségek kérésére és javaslatára az itt kiadható engedélyek számát 350-re emeli fel a főváros. Az *ószeresek* számát ezerben állapitják meg. Az új szabályrendelet pontosan körülirja a Teleki-téri zsibárucsarnok és telep használatának feltételeit is, gondoskodik arról, hogy a nyomorúság hirhedté vált piacának mai zürzavaros állapota megszünjék.

A Mák. jubiláló igazgatója. A magyar gazdasági életnek egyik csendes, de érdemekben gazdag reprezentánsa: *Gosztonyi* László dr., a Magyar Általános Kőszénbánya igazgatója negyedszázad óta működik a hatalmas iparvállalat kötelékében. A nevezetes évforduló alkalmával tisztviselőtársai a napokban ünnepséget rendeztek a jubiláns tiszteletére. Az ünnepi vacsorán *Vida* Jenő alelnök-vezérigazgató meleg szavakkal üdvözölte *Gosztonyi* Lászlót és kiemelte az ünnepelt kiváló tulajdonságait, amelyekkel rászolgált a vállalat kitüntető elismerésére.

Siebert Gyula jubileuma. Siebert Gyula, az *Uj Gazdaság* szerkesztője most érkezett el ujságírói működésének harmincadik esztendejéhez. A jubileum egybecsik a kitűnő szaklap 25 éves jubileumával. *Siebert* Gyulát a jubileum alkalmából tisztelői és barátai melegen ünneplik.

Helyreigazítás. Dr. Hein István ügyvéd a sajtótörvény 20. §-a alapján, a Corvin Áruház részvénytársaság megbizásából, a következő helyreigazító nyilatkozat közlését kéri: — Lapjuk 1934 március 28-iki számában ügyfelem, a Corvin Áruház részvénytársasággal kapcsolatban, a tényeknek meg nem felelő közleményt tett közzé. Téves az az állítás, hogy a Corvin Áruház r.-t. képviselője Pécsett és Szegeden tanácskozásokat folytatott volna megfelelő helyiség bérlése tárgyában. Ezzel szemben a valóság az, hogy a Corvin Áruház sem közvetlenül, sem közvetve Pécsett, Szegeden, vagy bárhol másutt az országban helyiségek bérlése tárgyában tanácskozásokat nem folytatott. Téves információn alapszik, hogy a pécsi és a szegedi kereskedelmi kamara legélesebben tiltakozott a budapesti áruházaknak vidéki térhódításával szemben. Ezzel szemben a valóság az, hogy ilyen tiltakozás már azért sem történhetett meg, mert a Corvin Áruház r.-t. nem szándékozik és nem is szándékozott vidéken fiókot létesíteni.

Az Angol-Magyar Bank közgyülése. Az *Angol-Magyar Bank Rt.* részvényeseinek április 7-én Fleissig Sándor alelnök elnöklésével tartott 43. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1933. üzletév mérlegét, mely a már közölt jelentékeny rendkívüli leirások után 1,143.618.11 P tiszta nyereséggel zárul. E nyereségre nézve a közgyülés helyeslően magáévá tette az igazgatóság ama javaslatát, mely szerint — figyelemmel a még mindig tartó világgazdasági válságra — a fenti nyereség teljes összege az előző évhez hasonlóan az intézet saját erejének növelése céljaira fordittassék. Ennek megfelelően a közgyülés elhatározta, hogy a fenti összegből a *rendes tartalékalap* gyarapítására 100.000 P, *különféle tartalékolásokra* 500.000 P és a *nyug- és segydíjalapok* dotálására 300.000 P fordittassék, a fennmaradó 243.618.11 P pedig az 1934. üzletév számlájára vitessék át. A közgyülésen bejelentés történt arra nézve, hogy *Károlyi* Imre gróf, az igazgatóságnak több mint két évtizeden át volt elnöke, hivatkozással arra, hogy megrongált egészségi állapota miatt ujabban az év túlnyomó részét a fővárostól távol, birtokain tölti, mely körülmény őt az elnöki funkcióknak a tőle megszokott módon való további ellátásában akadályozza, állásáról lemondott. A közgyülés ezt a lemondást, az elnök érdemeinek elismerésével és az értékes szolgálataiért való hála kifejezésével, őszinte sajnálattal vette tudomásul. Az igazgatóság az elnöki állást egyelőre nem tölti be.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kerámiai munkát a Gellértfürdő pezsgőfürdőjének épitésénél: Zsolnay Vilmos 4298, Lloyd Kerámiai Ipar Rt. 9226,

Burkolómunkát ugyanott: Kraszner György 6390,

Kovácsolt vasmunkát ugyanott: Polgár Ignác 2862,

Orgonák karbantartását a fővárosi templomokban: Rieger Ottó 2545 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

Csatornaépitési munkára a Fodor-utcában. Pályázni lehet április 23-án d. e. fél 12 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, vasbeton- és tetőemelési munkára az Üllői-uti iskola emeletráépitésénél. Pályázni lehet április 24-én d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Lábbelik szállitására az altisztek, takarítónők, stb. részére. Pályázni lehet április 23-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Rudasfürdő kazánházának átépitésével kapcsolatos különböző munkákra pályáztak: Balogh Gyula 19.927, Boghen György 22.015, Román Andor 22.354, Radó Sándor 22.112, Lukcy Emil 22620, Molnár János 22.978, Gorondy István 22.989, Marton és Szalka 23.742, Kapuszta Gusztáv 23.974, Energia Épitőipar rt. 24500, Bier és Wersetz 24.658, Gát Ödön 24.712, Tausz Alfréd 25.532, Volontics Lajos 25.684, Mérász 25.697, Pruscha József 26.652, Reinisch és Wohl 26.898, Hoffer Gyula 26.995, Popják Pál 28.741, Vaits Sándor 29.678, Rozsnyai és Enökl 31.761, Barcsay Lajos 34.140 pengővel.

A gázcsőfektetési és fenntartási munkák során szükséges különböző munkákra pályáztak: Barta Károly, Szász Albert, Szegedy Béla, Hollos Ferenc, Hirsch Mihály, Hirsch László, Helfenstein Károly, Vadas Mihály, Benedikt Marcel, Schäffer Károly, Hermann és Dengler, Danubia műszaki váll., Bródy Imre, Amon Antal, Borlay Károly, Halász Hubert, König Jenő, Gravieser Albin, Eisler és Simon, Reinisch és Wohl, Schäffer György, Obendorfer Károly, Grosz Frigyes, Spányi Ernő, Heverdle István, Klauber és Vajda.

A Gellértfürdő acél üvegajtó munkáira pályáztak: Márkus Lajos 6680, Haas és Somogyi 7050, Gr. Csáky Ajax Acélművek rt. 8350, Jungfer Gyula 9700 pengővel.

A vérmezői piac kövezési munkáira pályáztak: Graviesen Albin 8584, Borlay Károly 8853, Szendrő Miklós 8895, Schäffer György 8901, Amon Antal 8925, Szegedy Béla 8930, Hirsch László 9190, Heller Viktor 9169, Handl István 9555, Spányi Ernő 9512, Hubertus kőbánya 372, Kőszénbánya s Téglagyár Társulat Pesten 7408, Kerámia gyár rt. 8002. pengővel.

A koronázó-templom tornyának bontási munkáira pályáztak: Makovszky László 7786, Niegresz Béla 9311, Báthory és Klenovits 9862, Prokisch János 11.370, Poros István 11.847, Dávid János 12036, Dreicker Ödön 12.321, Radó Sándor 12.657, Vaits Sándor 16.359, Paulhelm és Weininger 19.825.

INDORG
ÜZEMSZERVEZÉS
INDORG pszichotechnikai és szervezési intézet, Budapest, V., Nádor-utca 26 ⁘ Telefon: 16-1-27

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

A bécsi propaganda

Izléses kiállításban most adta ki a Budapesti Idegenforgalmi Iroda 1933. évi tevékenységéről készült beszámolóját *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, aki a főváros bécsi propaganda-irodájának működését 1931 őszén életrehívta és aki az iroda eredményes tevékenységét ma is irányítja. A beszámoló először általánosságban ismerteti a Budapesti Idegenforgalmi Iroda Bécsben munkásságát, beszámol annak elhelyezéséről, propaganda-módszereiről és eszközeiről, majd *részletesen felsorolja az iroda tevékenységével kapcsolatos 1933. évi fontosabb eseményeket.*

1933-ban a székesfőváros bécsi irodáját 21.623 vendég látogatta meg az 1932. évi 17.130 látogatóval szemben és így

a Budapest iránt érdeklődők száma egy év alatt 26%-kal emelkedett.

Az iroda átlagos napi látogatása 72 személy volt. Legtöbben keresték fel augusztus 16-án, amikor a Szent István-heti ünnepségeket megelőzőleg 302 személy kért idegenforgalmi felvilágosítást az iroda személyzetétől. A bécsi iroda látogatói között *a bécsi idegenforgalomban szereplő valamennyi nemzet tagjai megfordultak,* s kevés kivétellel mindenféle nemzetiségű vendégeink sorában tekintélyes emelkedésről számolhatunk be az elmult esztendővel szemben. Az iroda látogatóinak több mint a fele osztrák volt. Az 1932. évben az összes érdeklődők számához viszonyítva 40%, 1933-ban pedig 50% az osztrák látogatók száma. *Az iroda osztrák forgalmának emelkedése a budapesti idegenforgalmi statisztikában is kifejezésre jut.* Ha régebbi statisztikai összeállításokat az 1933. évvel összehasonlítjuk, arra a meglepetésre jöhetünk rá, hogy

még soha sem volt annyi osztrák vendége Budapestnek, mint a mult év folyamán.

Ezt a szép eredményt mindenesetre a bécsi iroda két éven át folytatott munkájában jelentkező sikerként kell elkönyvelni. Az iroda angol vendégei 54%-kal, a franciák pedig 111%-kal voltak többen, mint az előző esztendőben.

A Budapesti Idegenforgalmi Iroda Bécsben propaganda tevékenysége nyomán 1933-ban erősen szaporodott a Bécsből és Ausztriából Budapestre irányuló társasutazások száma. 1933-ban 139 ilyen társasutazás került lebonyolításra, összesen 13.884 résztvevővel, az 1932. évben lebonyolított 104 társasutazás és 6788 résztvevővel szemben. A bécsi iroda, mint Budapest idegenforgalmi propagandájának egyik legfontosabb pillére, hatásos propaganda-tevékenységet fejtett ki az 1933. év folyamán. Az év folyamán az iroda

több, mint 310.000 propaganda-nyomtatványt osztott szét Bécsben és Ausztriában.

Az iroda vezetője, *Lux* Vilmos, 48 vetítettképes propaganda-előadást tartott Budapestről és Magyarországról összesen 5563 főnyi közönség előtt s ezenfelül 45 felolvasáshoz szolgáltatott az iroda diapozitivanyagot. Beszámolója végén *Kovácsházy* tanácsnok ismerteti a székesfőváros bécsi propagandamunkája során szerzett tapasztalatokat, s röviden vázolja az iroda propaganda-tevékenységének jövő feladatait.

Mindent összefoglalva, örömmel kell rámutatni arra a tényre, hogy a Budapesti Idegenforgalmi Iroda Bécsben propaganda-tevékenységének eredménye *kétségbevonhatatlan bizonyítékát adta annak, hogy arra a propaganda-munkára, amelyet a székesfőváros Bécsben folytat, a legnagyobb mértékben szükség van,* mert ez iroda működése nélkül aligha jutottunk volna el idegenforgalmunk mai örvendetes fejlettségéhez.

Elmarad az e heti tanácsülés. A törvényhatósági tanács csütörtökre kitűzött ülése elmarad és a napirendre vett nagyszámú ügy elintézése, így a Városi Színház pályázatának kiírása is, egy hetet késik. A tanács azért nem ülhet össze, mert a parlamenti bizottságokban sok tanácstag foglal helyet, akik arra kérték a főpolgármestert, hogy halassza el az ülést. Elmaradt a *közművelődési bizottság* ülése is, mert *Ugron* Gábor, a bizottság elnöke az országos politikával volt elfoglalva. Szerdán délután az ujonnan megalakított *közgazdasági és ipari bizottság* tartotta első ülését *Ilovszky* János elnöklése mellett; a házadó, ószeres és zsibárus szabályrendelettervezeteket tárgyaltak. Ülést tartott a *közlekedési bizottság* is, ahol a más elfoglaltsága miatt lemondott *Kozma* Jenő helyett megválasztott *Scheuer* Róbert elnökölt. A napirend legfontosabb tárgya a taxitarifamérséklés kérdése volt, amit a polgármester az érdekeltségek meghallgatása után nem tart időszerűnek.

Liber alpolgármester rádióelőadása. Szerdán este ismét a rádió mikrofónja előtt beszélt *Liber* Endre alpolgármester, aki közismerten kitűnő előadó. Kedvenc témájáról és nagy álmáról, Budapest fürdővárosról tartott mindvégig érdekfeszítő, lebilincselő módon előadást. Az eddig alig ismert adatok, históriai momentumok egész halmazával bizonyította, hogy a „Budapest fürdőváros" gondolat nem valami újkeletű, mesterségesen kitermelt ötlet, hanem évszázadok óta megvan Budapestnek minden természetadta és emberalkotta kelléke ahhoz, hogy valóban fürdőváros és nemzetközi gyógyhely legyen. Előadása során ismertette a legujabb terveket és alkotásokat és hangoztatta kötelességeinket, hogy Budapest mielőbb a valóságban is „fürdőváros" legyen.

Sümegi Vilmos. A magyar ujságkiadás és lapcsinálás tudományának egyik legkiválóbb tényezője: *Sümegi* Vilmos, a *Magyarország* felelős kiadója, most töltötte be hetvenedik életévét, amely egyúttal összeesett közéleti működésének öt évtizedes fordulójával. Az *Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete* ebből az alkalomból nagyszabású ünnepséget rendezett, amelyen résztvettek a főváros politikai, társadalmi, ujságírói és közéleti reprezentánsai. *Berkes* Róbert dr., az egyesület társelnöke, köszöntötte *Sümegi* Vilmost, aki ifjúkorától kezdődően azon dolgozott, hogy magyarrá változtasson át mindent, ami idegen. *Szabó* Ferenc, Balatonboglár főjegyzője, bejelentette, hogy a község *Sümegi* Vilmost *díszpolgárrá* választotta. A *Budapesti Napilapok Testülete* nevében *Praznovszky* Iván ny. miniszter szólalt fel és hangoztatta, hogy *Sümegi* Vilmos nem egy lapvállalatnak, hanem az egész országnak az értéke. Az *Est-lapok* nevében *Bakos* Ákos, az *Ujságíró Egyesület* részéről *Sziklai* János, az *Ujságkiadók Egyesülete* nevében *Hanák* Nándor, az *OMKE* részéről *Balkányi* Kálmán, Balatonboglár egyházközsége részéről pedig *Varga* Béla plébános tolmácsolta az üdvözleteket. *Sümegi* Vilmos meghatottan köszönte meg az ünneplést és hangoztatta, hogy mindig a magyarságért és a magyar gondolatért küzdött. Az ünnepi beszédek sorát *Bródy* Ernő országgyülési képviselő és *Gaál* Olivér zárták be.

Lenkey Gusztáv és Roóz Rezső jubileuma. A magyar sajtó két kiváló vezetőtényezője: *Lenkey* Gusztáv és *Roóz* Rezső most töltötték be hüszéves fordulóját annak, hogy a *Pesti Hirlap,* illetve a *Magyar Hirlap* felelős szerkesztői munkakörét ellátják. Mindkét szerkesztőt meleg szeretettel ünnepelte a sajtó, a társadalom és a közélet, mert munkásságuk mindenkor az igaz tiszteletet és becsülést vívta ki számukra.

Miniszteri elismerés. A földmívelésügyi miniszter *Kállay* Albert dr. székesfővárosi tanácsjegyzőnek, a Fővárosi Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete főtitkárának, valamint *Füredi* Jenő kertészeti tisztnek, a Gazdálkodók Egyesülete előadójának a fővárosi gazdatársadalom megszervezése, a mezőgazdaság és gyümölcstermesztés fejlesztése körül kifejtett értékes munkásságukért köszönetét és elismerését fejezte ki. A kitüntetést *Huszár* Aladár főpolgármester buzdító szavak kíséretében szombaton délben nyujtotta át. A miniszter egyidejüen Kállay Albertet a Gazdaságkutató intézet munkaügyi bizottságának tagjává is kinevezte.

Kitüntetés. A kormányzó a Magyar Vöröskereszt Egylet országos átszervezése és fejlesztése, valamint emberbaráti és szociális feladatainak megvalósítása körül szerzett érdemei elismeréséül *Ispánovits* Sándor polgári iskolai igazgatónak a vöröskereszt érdemkeresztjét adományozta.

Payr Hugó ünneplése Kőbányán. A Kőbányai Kaszinó és a X. kerületi nemzeti egység pártjának szervezetei *Payr* Hugó országgyülési képviselő tiszteletére szombaton este többszáz terítékű társasvacsorát rendeztek, amelyen résztvettek *Szcitovszky* Béla volt belügyminiszter, *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert *és Létay* Ernő országgyülési képviselők, *Piazza* Győző fővárosi bizottsági tag, *Szendy* Károly, *Body* László, *Király* Kálmán, *Bucsánszky* Bertalan, *Thorday* Lajos, báró *Babarczy* István. tanácsnokok, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Sebő* Béla főszámvivő és más városi főtisztviselők. *Halter* Károly vezérigazgató a kaszinó, *Dongó* Orbán gimnáziumi igazgató a pártszervezetek nevében köszöntötte *Payr* Hugót, akit a kerület ragaszkodásáról és nagyrabecsüléséről biztosítottak fáradhatatlan, önzetlen, a választók és a nép legszegényebb rétegeinek javát szolgáló közéleti munkásságáért. *Kozma* Jenő a hűséges, megbízható munkatársat és barátot üdvözölte Payr Hugóban, aki mellett hitet tett a titkosan szavazó közönség, amely éppen úgy nem csalatkozott benne, mint ő. *Szcitovszky* Béla felszólalásában gratulált Kőbányának, hogy olyan képviselője van, mint Payr Hugó. *Dési* Géza elmondta, hogy örömmel jelent meg barátjának, küzdőtársának ünneplésén, mert együtt van vele a harcban, a hétköznapok munkájában, a magyar büszkeség, hit és bizalom megszilárditásában. *Usetty* Béla listatársát köszöntötte Payr Hugóban, akivel együtt az igazság fanatikusa, mert nem kenyere a politika, de kenyere az igazság és a becsületérzés. Elgondolásaikban és cselekedetben hűséggel szolgálják a polgárság érdekeit és a nemzeti egység ügyét. *Kreisler* Sándorné a kerületi szervezetek női tábora, *Reithauser* Róbert a Kőbányai Iparoskör üdvözletét tolmácsolta. Zajos taps és éljenzés között most **Payr Hugó** emelkedett szólásra. Mindenekelőtt köszönetet mondott a szeretet és rokonszenv őszinte megnyilatkozásaiért a kőbányai polgárság minden rétegének, majd utalt az utolsó három év súlyos városházi és országos politikai küzdelmekre, amelyek során éppen az egységes községi párt határozott fellépésével *el tudták kerülni a közszolgáltatások tarifáinak emelését* és a polgárság elszegényedése, a gazdasági viszonyok leromlása következtében fenyegető városi deficitet, amelyet most is csak nagyösszegü bevételi források állami elvonása idéz elő. *Gömbös Gyula új irányelvek hangoztatásával, megkapó célkitüzésekkel és magyar életproblémák fölvetésével fölrázta lethargiájából a nemzetet. Habozás és hátsógondolatok nélkül állottunk Gömbös Gyula mellé, mert az volt a meggyőződésünk, hogy kötelességünk támogatni a kormányt, amely erős kézzel és magabizakodással vezeti az ország ügyeit.* Kitart a kormány mellett, amely megértette és méltányolta a fővárosi polgárság érdekeit. *Valamennyien a kormány mögött állunk* és úgy érzem, hogy a tábor, amely bennünket beküldött a parlamentebe és a törvényhatóságba, ma is velünk van és csak erősbödött. Semmi értelmét és józan célját nem lehet megérteni, miért kellene e tábor ellen szervezkedni. A kormány, a miniszterelnök pártjának természetesen *joga és kötelessége megkísérelni azoknak a tömegeknek a megnyerését is, amely tömegek eddig nem tartoztak hozzánk.* Ha ezeket a tömegeket meg akarja szervezni és összekapcsolni velünk, hogy erősítse táborunkat, ezt mi csak örömmel és köszönettel fogadjuk. Lelkes éljenzéssel és tapssal kísért beszéde végén *Payr* a X. kerület különböző problémáival foglalkozott és bejelentette, hogy a közlekedés megjavítása és a sorompókérdés megoldása a megvalósulás stádiumába jutott.

Halálozás. Dr. *Ozoray* Frigyesné, szül. *Kovácsy* Margit, a Pedagógiai Szeminárium főigazgatójának felesége meghalt. Az elhunytban *Bárczy* István volt polgármester, ny. igazságügyminiszter felesége nővérét gyászolja. — *Csilléry* Kálmán nyugalmazott kir. kúriai biró 87 éves korában Budapesten elhunyt. Csilléry Kálmán, a budapesti büntető járásbiróság alelnöke, Csilléry Rezső, a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság műszaki igazgatója és dr. Csilléry Béla budapesti pénzügyigazgató az elhunyban édesapjukat gyászolják.

Nyilatkozat. A Fővárosi Hirlap 1933 augusztus 23-án megjelent 34-ik számában „Édes Budapest" cimen megjelent cikk egy reá vonatkoztatható kitétele miatt Klein József urral szemben kötelességünknek tartjuk megállapitani, hogy az inkriminált kitételekkel, amelyek téves információn alapultak, nem kivántuk őt személyében, sem üzleti működésében megsérteni. Sajnálkozásunkat fejezzük ki, hogy Klein József cukrászmester (Bem-utca 9) urat helytelen információk alapján akaratlanul is megbántottuk és ezt készséggel hozzuk nyilvánosságra

A FANSz közgyülése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége *Lieber* Endre alpolgármester elnöklésével április 24-én, kedden délután 5 órakor tartja ezévi rendes közgyülését az Újvárosháza közgyüléstermében. Ugyanakkor lesz a FANSz tisztújítása is.

Az Elektromosmüvek felhivása a költözködőkhöz. Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei figyelmezteti a májusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Müvek Bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22. sz. alatt.* A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

Az egész gazdasági életünket fel kell lendíteni. Ezt kívánja mindenki és ebben fáradoznak az intézőkörök is. Kétségtelen, hogy az osztálysorsjáték intézménye is nagyban hozzájárul a gazdasági élet fellendítéséhez, mert 5 hónap alatt 3—6—12—24 pengős, havonta befizetett összegből most 4 hét alatt cca 5 millió pengő készpénzt juttatott a szerencsés nyerőknek, sőt egyesek egész vagyont is nyertek, amit úgy a gazdák, mint a kereskedelem és az ipar is alaposan megérzett. Az új sorsjáték április 14-én kezdődik, tehát érthető és indokolt a közönség fokozódó érdeklődése a sorsjegyek iránt és azok nagy kereslete.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-58

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KOSSÁNYI ISTVÁN csiszolóárú és műmalomkőgyár
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-UTCA 53.
TELEFON: 914—94. ALAPÍTVA 1903.
Darálókövek. Csiszolóáruk. Fényesítő masszák.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

Használjunk gázt
a háztartásban, mert
a legjobb, a leghigiénikusabb
és a legolcsóbb!
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
GÁZMŰVEI
KÖZPONTI VÁROSI IRODÁJA ÉS BEMUTATÓ MINTATERME:
VII., Rákóczi-út 18. Telefon: 461—66.
BUDAI VÁROSI IRODÁJA:
II., Margit-körút 77. Telefon: 531—66.
ÚJPESTI VÁROSI IRODÁJA:
Újpest, Király-út 1. Telefon: 846—61.
ELŐADÓTERME ÉS KIÁLLÍTÁSI HELYISÉGE:
VI., Vilmos császár-út 3. I. em.
Gyakorlati főzőelőadások
minden kedden és pénteken délután 5 órakor, VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti helyiségekben. A belépés díjtalan. A legközelebbi előadás
április 13-án d. u. 5 órakor lesz.
BÉRLETI AKCIÓNK
keretében bérbeadott modern gázkészülékek havi bérleti díjai a következők:
NAGY VÍZMELEGÍTŐ KÉSZÜLÉK
fali gázfürdőkályha) percenként 10 és 15 l. melegvízszolgáltatással
15 literes . . . . havi bére P 1.50
10 literes . . . . havi bére P 1.—
KIS VÍZMELEGÍTŐ KÉSZÜLÉK
(pillanat vízhevítő) a vízcsap helyébe szerelhető, alkalmas azonban mosogató, mosdók, laboratóriumok, orvosi rendelők stb. részére is, percenként 4—6 l. melegvízszolgáltatással . . havi bére P 0.60
GÁZTŰZHELY
3 főzőnyílással, 1 sütővel, 1 ételmelegítővel . . . . havi bére P 1.60
GÁZFŐZŐ
2 főzőnyílással kis háztartások és garszonlakások részére . . . havi bére P 0.24
GÁZSÜTŐ
1 sütőszekrénnyel . . . . havi bére P 0.40
GÁZVASALÓKÉSZLET
hevítőállvánnyal, 2 darab nikkelezett vasalóval . . . . havi bére P 0.24
GÁZFŰTŐKÁLYHA
(fali fűtőkályha) fürdőszobák és kisebb helyiségek fűtésére . . . havi bére P 0.40
Díjtalan tanácsadással és költségvetéssel fenti irodáink készséggel szolgálnak.
Budapest Székesfőváros Gázművei.

FŐVÁROSI Sport

Sztankovits Szilárd

az atlétikáról és annak fejlődéséről

Nem tudni milyen okból, de az utóbbi években az volt általában a szokás, hogy az atlétikát lekicsinylő kézlegyintéssel intézték el. Az atlétika „érdektelensége" annyira belevette magát a köztudatba, hogy eseménynek számított, ha egy-egy versenyen néhány száz főnyi közönség megjelent, ugyanakkor, amikor futball, vízipóló és boxversenyekre ezrek tódultak. A világbajnokságon elért eredményeket azután megváltoztatták a helyzetet. Az atlétika „válságáról" és ezzel kapcsolatosan *Sztankovits* Szilárd, a MASz elnöke munkatársunknak az alábbi nyilatkozatot tette:

— Az atlétika az utolsó esztendőkben jobb eredményeket produkált, mint az előző években, a fejlődés folytonossága tehát nem szakadt meg. Érthető, hogy vannak olyan ágazatok, amelyekben már elértük, vagy megközelítettük a világszínvonalat, például *a diszkoszban, ahol a fejlődés szinte a legmagasabb fokot érte el.* Bizalommal nézek a fejlemények elé, csak az csökkenti kissé az optimizmusomat, hogy az atléták egy része állás és kereset nélkül van és ez fizikai teljesítőképességüket is befolyásolja. Ezen a sajnálatos helyzeten anyagi eszközeik hiányában az egyesületek sem segíthetnek. Utánpótlást a leventék és KISOK mellett a toborzóversenyek állandó rendezésével igyekezünk elérni. Ilyen toborzóversenyeket eddig csak a munkásegyesületek rendeztek, de a jövőben valószínűleg a többi sportalakulatokra is kötelezővé tesszük.

— A főváros nagy anyagi áldozatokat hoz a sportágak fejlesztésére. Vezető főtisztviselői és a tanács tagjai határozottan sportbarátok. A város vezetősége minden méltányos kérelmet meghallgat és lehetőleg teljesíti.

A nyilatkozatból azt a megállapítást szűrhetjük le, amire különben *Sztankovits* Szilárd is rámutatott, hogy fokozott eredményeket és sikereket csak úgy érhetnek el sportolóink, ha azoknak nem kell a mindennapi kenyérgondokkal küzdeniök.

SPORTEREDMÉNYEK

Ferencváros—Hungária 4:1 (1:0), Hungári-út, bíró Iváncsics.

A nagyszerűen játszó Hungáriát a jobb Ferencváros megérdemelten győzte le.

Ujpest—Bocskai 1:0 (0:0), Debrecen, bíró Hertzka.

A zsúfolásig megtelt pálya közönsége szép, izgalmas, kemény mérkőzésben gyönyörködhetett. Az eredmény reális, a centerhalf nélkül játszó hazai csapat nem tudta a győzelmet megakadályozni.

Budai „11"—Somogy 2:0 (2:0), Hungária-ut, bíró Kohányi.

A fáradtan mozgó, gyakran nívótlanul játszó vidéki csapat nem tudott komoly ellenfele lenni a formába jövő „Budai" együttesnek.

Budatétény—Millenáris 1:1 (1:0)

Két egyenrangú csapat küzdelme, gyenge játék után reálisan, döntetlenül végződött.

Budafok—Szürke taxi 1:1 (1:1).

Izgalmas, kemény mérkőzés, amelyet bármely csapat megnyerhetett volna.

Elektromos—EMTK 3:2 (2:1).

A bajnokjelölt csak nehezen győzte le gyenge játékkal a lelkes Erzsébetieket.

BSE—Turul TE (1:0 (0:0).

A tartalékos városi csapat csak szerencsével győzte le a szebben, de puhán játszó angyalföldieket.

Bszkrt—Postás 1:1 (0:0).

A derbi-mérkőzés pompás iramú, szép játék után döntetlenül végződött. A villamos-csapat a győzelmet is megérdemelte volna.

BSzKRT állomásbajnokságainak eredményei: Hungária—Ujpest 1:1, Kelenföld—Burtelep 1:0, Kőbánya—Városliget 1:0, Szépilona—Vágóhíd 2:1, Ferencváros—Ferencvárosi pályafenntartás 4:0, Óbuda—Baross 4:0, Zugló—Busz 3:1.

Cégliga: Vincze SE—Lőwy SC 4:0 (0:0), Danuvia SC—Chinoin SC 1:1 (1:0), Growe SE—Berna SC 2:1 (1:0), Penarol—Radiator 1:1 (1:0), félbeszakítva, Wertheim—Rekord 5:2 (2:2).

Süss SC—Magyar Acél-mérkőzés elmaradt. Kovács, a pályatulajdonos KFC intézője, a bérösszegen felül 40 pengő hengerelési díjat is fel akart számítani, amit a mérkőző csapatok vezetői nem fogadtak el, így a Kelenföldi FC nem engedte a mérkőzés lejátszását.

HETI MŰSOR:

Bécs: Magyarország—Ausztria.
Brünn: Budapest B)—Brünn.

BSzKRT állomásbajnokság:

Hungária—Autobusz, Óbuda—Ujpest, Kispest—Baross, Kőbánya—Szépilona, Ferencváros—Városliget, Kelenföld—Pályafenntartás, Zugló—Burtelep.

Cégliga:

Lőwy SC—Record SC, Growe Penarol—Süss SC, Danuvia—Berna, Pollack SC—Radiator SC, Vincze SE—Wertheim SC, Chinoin—Magyar Acél.

Április 13-án délután fél 3 órakor ÜGETŐVERSENY

A leventék sikere a Városi Színházban rendezett díszelőadáson

Horthy Miklós kormányzó a feleségével és *Ráday* Gedeonné végignézték a leventék kitünően rendezett sportrevüjét. Az OTT-ot *Kelemen* Kornél elnök, a fővárost *Huszár* Aladár dr. főpolgármester, *Liber* Endre alpolgármester és *Némethy* Károly dr. tanácsnok képviselték. Ott voltak még *Andrássy* Géza gróf, székelyudvarhelyi *Agotha* Árpád vezérfőtanácsnok, az OTT társelnöke, *Boross* Sándor és *Hedry* Béla vezértanácsnokok, *Bartóffy* Miklós, vitéz *Sallay* István, vitéz nagybarcsai *Barcsay* Ádám főtanácsnokok, vitéz *Kalándy* Imre altábornagy, gróf *Takács Tolvay* ny. altábornagy, *Payr* Hugó országgyűlési képviselő, *Usetty* Béla, az MLSz elnöke, *Sztankovics* Szilárd, a MASz elnöke, *Perczel* György dr. kormányfőtanácsos, a BSzKRT SE elnöke, *Ilosvay* János kormányfőtanácsos, vitéz *Martsekényi*, vitéz *Bujdosó*.

A Himnusz eljátszása után *Borsos* Miklós prológusát *Kürthy* József, a Nemzeti Színház tagja nagy sikerrel adta elő, amely után a három képből álló táncos sportrevű következett. A szólótáncokkal *Brada* Ede mester tanítványai: *Hahn* Manci és *Agota* Hilda nagy sikert arattak. A férfi szólótáncokat *Brada* Rezső, *Kőszegi* Ferenc, *Sallay* Zoltán és *Harangozó* Gyula, az Operaház magántáncosai mutatták be.

A leventék csoport- és tömegjeleneteikkel megnyerték az előkelő közönség tetszését, amely biztosítékot nyujt arra, hogy a közeljövőben nyilvánosság elé lépő leventesport-szakcsoportok a nagyközönség elismerését is meg fogják szerezni.

A VII. kerületi BSzKRT Levente Egyesület által bemutatott szabadgyakorlatok a komoly előkészítő munka sikerének tudhatók be. A *tornászok*, szakértők véleménye szerint is, elsőrangú sportot nyujtottak, amellyel a tornászszakcsoport méltó riválisa lett a társadalmi egyesületeknek. *A birkózó leventék* munkáján meglátszott a szakvezetők előkészítése. Ebben a sportágban nagy eredményeket várhatunk a jövőben. *A boksz* szakcsoport tagjai a bemutatkozó mérkőzéseken az ökölvívás művészetét és szépségét domborították ki. Mozdulataikon meglátszott, hogy komoly versenyen is megállják helyüket Jövő hó elején a nagy nyilvánosság is meggyőződhet a leventebokszolók versenytudásairól és küzdőképességeiről.

A sportrevű után a *Piros bugyelláris* előadása következett, amelyben a leventéken kívül *Nagy* Izabella, *Rózsahegyi* Kálmán, *Cselényi* József és *Kürthy* József, a Nemzeti Színház tagjai szerepeltek. Az előadás tiszta jövedelmét a vitéz Horthy Miklósné nyomorenyhítő akció javára fordítják. Az előadás előkészítésének és lebonyolításának nehéz munkáját *Holly* Jenő főtanácsnok és *Borsos*, az előadás rendezője végezte. *Holly* Jenő főtanácsnok minden sportágban teljesen jártas szakértő, ambiciózus vezetése mellett a leventesport fejlődése biztosítva van.

SPORTHIREK

Küzdelem a boksz Európa-bajnokságért. Nagy érdeklődéssel várják az európabajnoki versenyek megindulását. A bokszrajongó törzsközönség oly magasnívójú, izgalmas, kemény mérkőzésekben fog gyönyörködni, amely az elkényeztetett publikumot is ki fogja elégíteni. Az európabajnoki viadal nemcsak a versenyzők tudásának az erőpróbája, hanem a szövetség sportpolitikájának vizsgája is lesz. Most fog eldőlni, hogy kinek van igaza. A versenyen érvényesülni kell a mai vezetés előnyeinek, vagy ki kell ütközni az állítólagos hibáknak. Bármint végződjék is a verseny, a bokszsportban dolgozóknak minden egyéni érdeket félretenni és a hibák kiküszöbölésével a magyar bokszsport fejlesztésének megfelelően működniök kell.

Sporttelepet épít a Vízművek. *Paulovits* Viktor vezérigazgató és *Mihálkovics* Miklós vezérigazgatóhelyettes 1912-ben alapították meg a város egyik legrégibb üzemi sportegyesületét. A háború után *Paulovits* elnök támogatásával *Mihálkovics*, a VSE ügyvezető elnöke szívvel-lélekkel felkarolta az egyesületet és önzetlen munkájával magas színvonalra emelte a futball-szakosztályt. Ebben az időben *Schlosser, Pokorny* és még számos nevesebb futballista volt tagja a csapatnak. A labdarúgáson kívül vívással, tennisz, asztalitennisz és evezéssel foglalkoznak az üzem tagjai. A közeljövőben *Mihálkovics* vezérigazgatóhelyettes kezdeményezésére sporttelepet létesít a VSE, mellyel lehetővé válik az összes sportágak bekapcsolása. Az egyesület naggyáfejlesztési munkálataiban tevékeny részt vesz *Kutas* Gusztáv műszaki főtiszt, a VSE főtitkára, aki maga is a régi nagy URAK kitűnő játékosa és főtitkára volt. Örömmel üdvözöljük *Mihálkovics* ügyvezető-elnök nagyszabású akcióját, mely lehetővé fogja tenni, hogy a Vízművek is kivegye részét az egyetemes magyar sport fejlesztésében.

Újítások a vívósportban. *A Magyar Vívó Szövetség* intézőbizottsága az új vezetőség első reformjavaslatait elfogadta és pártolóan terjeszti fel a tanács elé. A jövőben *két tuskülönbség* szükséges a győzelmekhez. Holtverseny esetén a helyezést nem a tusarány, hanem újabb mérkőzés dönti el. Budapesti nyilt versenyek öt találatra, budapesti kizárásos és országos nyilt versenyek 4 találatra, a többi versenyek pedig 3 találatra mennek. Két tuskülönbség természetesen ezeken a versenyeken is érvényes.

Megalakult a Kőbányai Gyephoky Club. Dr. *Pősel* István kormányfőtanácsosnak, a Gyephoky Szövetség elnökének kezdeményezésére megalakult a *Kőbányai Gyephoky Club.* Elnökének *Morich* Ervin testnevelési tanár szakszerű vezetésével, a csapat már szép eredményeket ért el. A szakértők egybehangzó véleménye szerint a kitűnő kőbányai anyag egy év mulva komoly ellenfele lesz a nagycsapatoknak. Az egyesület fejlesztésével nagy érdemeket szerzett *Halter* Béla társelnök.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Ökölvívó Európabajnokságok
április 11-től 15-ig
Jegyek kaphatók:
Az Est, Pesti Hirlap, Ujság, Esti Kurir, Szinházi Élet kiadóhivatalaiban és Blockner hirdetőirodáiban.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. április 18. 16. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Kétféle protekció

Nincs szebb annál, ha valaki hisz a maga erejében, de még jobban szeretjük, ha meg is van a hitükhöz való erejük az embereknek. Jól esik például hallani, hogy a belügyminiszter elég erősnek érzi magát a protekció ezerfejű hidrájának legyőzésére. Kitünő módszere van hozzá. Azt mondja, hogy ő csak akkor bontja fel a protektorok levelét, amikor már döntött az adományozás, kinevezés stb. kérdésében. Az utóbbi idők államférfiai között a legtiszteletreméltóbbak között is az elsők közé tartozik *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter a maga tökéletes puritánságával, nemes férfiasságával. Azt kell azonban mondanunk, hogy még az ő ritka erőit is felülmulja annak a feladatnak a nehézsége, amelyet akkor vállalt, amikor a protekciónak üzent hadat. Teljesen kiirtani a protekciót nem is lehet, sőt talán nem is szabad. Csak arra az erdélyi fiúra gondolunk, akit Kunkuti Mártonnak hívnak és akit néhány lelkes emberbarát a szobafestőlajtorjáról emelt le, hogy nemcsak az elszakított magyarság, de az egész Magyarország egyik legnagyobb matematikusát neveljék belőle. Vagy ez már nem protekció? Ez valami szent, emberbaráti kötelesség. De akkor hol van a protekció demarkációs vonala? Hol? Nem azokról beszélünk, azokról az aljas üzletemberekről, akik anyagi előnyökért protezsálnak; de arról, aki lelkiismeretesen protezsál, meg van győződve róla, hogy jó ügyet véd. Lehet, hogy nincs igaza, de a lelkiismerete tiszta és nem érdemli meg, hogy beletöröljék a tollukat azok, akik ugyanazzal a tollal, amellyel a protekciót támadják, akárhányszor maguk is dühösen protezsáltak.

De meg honnan tudja a belügyminiszter, hogy melyik levélnek melyik zúgában húzódig meg egy kis protekció, ha föl sem bontja azokat? És végre is csak levélben lehet protezsálni? Élőszóval, telefonon nem? Nem, úgy érezzük, nem lehet a protekciót *kiirtani*. Nem is kell. Elég, ha megfékezzük. Elég, ha egészséges mederbe tereljük, elég, ha a közéleti férfiakban olyan szellemet ébresztünk, amely kizárja rokoni és baráti, esetleg házivarrónői és borbélyi protekciók érvényesülését. De a közéleti férfiak, igenis, nézzenek körül az életben, mert akárhányszor poros akták között eltemetve, az állástalan diplomások szomorú seregében hangtalanul elvonulva, félénken, legtöbbször félszegen rejtőznek azok a nagyszerű tehetségek, akikre akár új országot lehet építeni. A protekció szót és azt kell kiirtani, amit *eddig* protekciónak neveztek; de annál nagyobb eréllyel, annál nagyobb lelkesedéssel kell nekilátnunk valamennyiünknek, hogy tehetségeket fedezzünk fel, zseniket kaparjunk ki a jeles diplomás tucatemberek sorából. Ez az, amiért a puritán belügyminiszternek sem szabad olvasatlanul eldobni a „protekciós" leveleket. Azt a minden magyarokat visszavonzó kultúrát, amely után valamennyien vágyódunk és amelynek az új magyar históriát kell csinálnia, csak akkor tudjuk megalapozni, ha erőszakkal is kötelességük teljesítésére kényszerítjük a szerénységből, vagy élhetetlenségből rejtőzködő zseniket. Mert, hogy ilyenek is vannak, szent meggyőződésünk.

Az a protekció azonban, amelyről a belügyminiszter beszélt, igenis pusztuljon ki. Ezt a protekciót végleg és örökre ki kell irtani a magyar közéletből, mert ez épen fordítottja annak a tehetségekre való vadászatnak, amit mi hirdetünk. Veszni kell annak a protekciónak, amely a főváros száz gyakornoki állásának betöltésének útját egy esztendeig zárta el és most, amikor mégis egy kis rést lehetett törni a protekciós levelek garmadáján, csak annyi lélekzethez jutott a polgármester, hogy huszonegypár fiatalembernek adhatott igen szerény megélhetést.

A kétféle protekció közül az egyiket élesszteni, a másikat pusztítani kötelessége minden tisztességes embernek.

Felmerült differenciák miatt elhalasztották a bánhidai áramátvételi szerződés aláírását

A telepbérlő Mávnak a főváros csak akkor fizet, ha a Máv elismeri a fővárossal szemben fennálló hárommillió pengős tartozását

A bánhidai erőművek áramátvételi szerződését a főváros még nem írta alá. A szerződéstervezetet a közgyülés már a mult év végén letárgyalta, azt elfogadta és az így megállapított szövegezésben elküldte a bánhidai müvek igazgatóságának, a MÁV-nak és a belügyminisztériumnak, hogy arra megtehessék észrevételeiket. Tényleg azonban már az új szerződés alapján folyik az áramátvétel, de

a szerződés aláírása még a mai napig sem történt meg.

Szombaton délben kellett volna ezt az aktust elvégezni, e célból a Dunántúli Villamossági Rt., a centrálét bérlő Államvasutak, a főváros és a belügyminisztérium képviselői összeültek, de *a szerződés aláírása ezúttal is elmaradt.*

Beavatott helyről származó értesülésünk szerint a perfektuálás elmaradásának oka az, hogy az átmeneti idő alatt átvett áram elszámolása körül differenciák támadtak. A felmerült különbözeti összegei a főváros a bánhidai telep bérlőjének, a MÁV-nak tartozik megfizetni. A fővárosnak azonban az az álláspontja, hogy a MÁV-nak csak akkor teljesít fizetést, ha előbb

tisztázást nyer az a régebbi követelés,

amellyel viszont a Máv. tartozik a fővárosnak.

Az Államvasutak ugyanis

körülbelül hárommillió pengőnyi követvámot szedtek be a főváros helyett,

amely még nincs elszámolva. Ez az elszámolás régebb idő óta húzódik, de remélhetően most közmegnyugvásra végre elintézést fog nyerni.

A másik nehézség a *szerződés mellékletei* miatt támadt. Három ilyen melléklet szerepel. Ezek közül kettőt a főváros részleteiben még nem is ismer, a harmadik pedig az áram továbbadásáról szól, annak a pontnak az alapján, hogy

a főváros harmincötkilométeres körzeten belül monopoliumot élvez a Bánhidáról átvett áram értékesítésére.

Most ennek az értelmezésénél is bizonyos ponton még tisztázásra várnak.

Az értekezlet a közeli hetekben újból összeül, addig a bánhidai telep, illetve az Államvasutak és a főváros szakértői megvitatják a még függőben lévő kérdéseket és aztán kétségtelen, hogy a szerződés aláírása végre megtörténik.

BORVENDÉG FERENC alpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az üzemi tarifarevizióról, az Erzsébet-sugárút nehéz problémájáról, a megszüntetett műhelyek munkáskérdéséről és a vízművek új kútfúrásairól

A főváros vezetői nagy érdeklődéssel várják, milyen következményekkel jár az új törvény életbeléptetése. Minden nagyobbarányú szervezkedés megszünt, mert általános a városházán az a vélemény, hogy mindaddig nem lehet sulyosabb természetű kérdések elintézésére gondolni, *amíg a kormány nem hozza nyilvánosságra azokat a rendelkezéseket, amelyekkel a városházi pénzügyi helyzetet akarja szanálni.* De ebben a várakozásteljes hangulatban is vannak olyan problémák, amelyeknek a megvalósítása közelről érdekli a főváros közönségét, mert — az elterjedt hirek szerint — a városházi adminisztráció vezetői ezen a téren is a kisszakasz-rendszert, vagyis a közszolgáltatások árának a leszállítását tervezik. Ebben a tekintetben megkötöttséget jelent a főváros vezetői számára a belügyminiszter költségvetési leiratának az a része, amely előírja, hogy a főváros a közszolgáltatások árát nem változtathatja meg.

Borvendég Ferenc
alpolgármester,

akinél ebben az ügyben érdeklődtünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi nagyüzemek vezetői kidolgoztak egy *tarifarevíziós tervezetet*, amely főként szociális szempontból jelent — életbeléptetése esetében — előnyöket. Annyi bizonyos, hogy a belügyminiszter úr költségvetési leiratában foglalt rendelkezések következtében legalábbis egyelőre,

lekerül a napirendről ez a kérdés,

amelynek rendezéséről csak akkor lehet majd újból beszélni, *ha nyilvánosságra kerül az úgynevezett szanálási tervezet*, amely a fővárosi háztartás egyensúlyának helyreállítására vonatkozó rendelkezéseket fogja tartalmazni. *Ez nem jelenti azt, hogy az üzemi tarifák reviziójának a tervét elejtettük volna*, csak arról van szó, hogy a mostani átmeneti időszakban ennek a problémának végleges megoldására nem gondolhatunk.

Megemlítettük azokat a bonyodalmakat, amelyek az *Erzsébet-sugárút megnyitása*, illetve az Erzsébetváros rendezése körül keletkeztek. A következő választ kaptuk:

— Az *Erzsébet-sugárút* megnyitásának az ügye *nem szorosan vett fővárosi probléma.* Ez a kérdés a Fővárosi Közmunkák Tanácsának a hatáskörébe tartozik és az elintézés miként jébe a főváros vezetőségének *különösebb beleszólása* nem is lehet. Ugy tudom, hogy az Erzsébet-sugárút megnyitásával, illetve az Erzsébetváros rendezésével kapcsolatos költségek fedezésére

a Fővárosi Közmunkák Tanácsa három és félmillió pengős kölcsönt akar felvenni

és a főváros hajlandó is arra, hogy az *OTI-nál, amely a kölcsönt nyújtaná, garanciát vállaljon.* Hogy ez a terv mennyiben valósul meg, az nem a főváros vezetőségétől függ, hanem egyesegyedül a Fővárosi Közmunkák Tanácsától, illetve a kormánytól,

amelynek a hozzájárulása nélkül a kölcsönt felvenni nem lehet.

De egyébként is kérdéses, hogy megfelelő adómentesség biztosítása nélkül *lehet-e szó bármilyen irányú városrendezésről*, sőt az a jogos aggodalom is fölmerül, vajjon házadómentesség biztosítása esetében is megmozdul-e a magánépítkezési tevékenység — tekintettel a nagyarányú tőkeszegénységre.

Borvendég Ferenc alpolgármester tehát rendkívül pesszimisztikusan ítéli meg a helyzetet. Érdeklődtünk nála aziránt is, hogy *mikor kerül sor az üzemi műhelyek megszüntetésére* vonatkozó belügyminiszteri döntésnek a végrehajtására.

— Az üzemi műhelyek megszüntetésére feltétlenül sor kerül, — mondotta — egyelőre azonban *szociális okokból ezt a döntést nem*

hajthatjuk végre. Először *március 31.-ében* állapítottuk meg a megszüntetés határidejét, kiderült azonban, hogy

212 munkást kellene elbocsátani.

Tárgyalások indultak meg különböző magánérdekeltségekkel, majd a Kereskedelmi és Iparkamara vezetőségével, de kiderült, hogy *ezeket a munkásokat sehol sem lehet elhelyezni.* A mai súlyos gazdasági viszonyok között

a főváros vezetősége nem veheti magára azt az ódiumot, amellyel 212 munkáscsaládnak kenyértelenné tétele jár.

Éppen ezért a megszüntetés határidejét előbb április 15-ig, majd újabb egy hónappal, május 15-ig tóltuk ki.

Érdeklődtünk végül *a szentendrei kútfurási munkálatok* megindításáról is. Ezt a választ kaptuk:

— A főváros vezetősége és a földmüvelésügyi minisztérium között újabb tárgyalás folyt a szentendrei kútfúrások megindításához szükséges területek megszerzéséről. Legutóbb már

elvi megállapodás jött létre,

amelynek értelmében a főváros megvásárolja a szentendrei koronauradalmat. Összesen 860 hold területet veszünk meg, holdanként ezer pengőért. Ezen a területen adunk kárpótlást azoknak a gazdáknak, akiknek partmenti birtoksávjaira az új kutak fúrásához szükségünk van. Az adásvételi szerződés megszövegezése hátra van még, de

most már számítani lehet arra, hogy a szerződés megkötése a legrövidebb időn belül megtörténik.

Különböző bérleti és kegyúri terhek rendezése késlelteti a szerződés végleges aláírását.

*

Borvendég Ferenc alpolgármester elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a főváros háztartásának a menetében *semmiféle zavaró momentum sem következett be.* Nagyobbarányú bevételi kieséssel nem kellett még számolni, ha mutatkozik is eltérés a tényleges bevételi eredmény és az előirányzat között, akkor ezt sikerült ellensulyozni különböző takarékossági intézkedésekkel, amelyeket *Sipőcz* Jenő polgármester az év eleje óta elrendelt és amely intézkedéseket a belügyminiszter költségvetési leiratában helyeslően vett tudomásul.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ŰTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Keleníöldi-út 1. Tel: 59-9-68

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, kövezőmester
Budapest, IX., Üllői-út 55. sz.
Telefon: 386—93. Telefon: 386—93.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

Változatlan marad a költségvetés a szanálási tervezet érvénybelépéséig

Túlzott híresztelések a múltévi zárszámadás hiányáról

A belügyminiszter költségvetési leirata nyugalmi helyzetet teremtett a városházán és így megdőlnek az olyan aggodalmak, hogy *a kormányhatóság messzemenő változtatásokat végez a gazdálkodás tükrében.* A leirat következménye, hogy a főváros vezetősége a költségvetést *jóváhagyottnak* tekinti és folytatja munkásságát azokban a keretekben, amelyeket az előirányzat és a polgármester rendelkezése megszabott.

A főváros gazdálkodása e pillanatban

szigorúan alkalmazkodik a rendelkezésre álló bevételek alakulásához és méreteihez.

A kiadásokat ehhez alkalmazzák és minden egyes folyósitást hosszas és alapos mérlegelés előzi meg. A polgármester még az év elején *tízszázalékos zárolást* léptetett életbe az összes kiadási tételeknél, úgyhogy ezzel a gondos előrelátással

nem kell tartani attól, hogy a gazdálkodás menetében váratlan meglepetések történjenek.

Magától értetődik, hogy a költségvetés végleges szerkezetéről mindaddig nem lehet szó, *amig a tárgyalás alatt álló törvényjavaslat kapcsán készitendő szanálási tervezet nem jut érvényre.* A belügyminiszter kilátásba helyezte, hogy ebben a tervezetben megszabja a követendő irányelveket és számszerüleg is megállapitja a kiadások méreteit, valamint a bevételek várható eredményeit. A pénzügyi osztály egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik, messzemenő elővigyázattal gondoskodik a pénzügyi helyzet egyensulyáról és

a költségvetés részleges átalakitásával mindaddig nem foglalkozik, amig a szanálási tervezet érvénybe lép.

Ennek végrehajtására a főpolgármester nyer felhatalmazást és akkor majd *újabb tanácskozásokon döntik el, hogy a szanálást milyen lehetőségek felhasználásával hajtsák végre.*

A főváros házinyomdájában, közvetlenül befejezés előtt áll *a mult évi zárószámadás adatainak hatalmas kötete.* Bizonyos hirek olyan beállitásban szerepeltették a pénzügyi tényleges eredményt, hogy ott

jelentős hiányok szerepelnek.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a túlzott számadatok *nem fedik a való helyzetet,* azonban kétségtelen, *hogy a zárszámadási hiánnyal számolni* kell. Ebben az esetben a jövő évi költségvetés passzziv oldalára kerül a mult évi gazdálkodás deficitje, amelynek *pótlásáról valószinüleg szintén a szanálási tervezet fog gondoskodni.*

Üzemi munkásainak bércsökkentését a főváros mindenképpen elkerülni óhajtja

A gázművek és a főváros más üzemei szénellátásának kedvező helyzete — Megindulnak a ruhrvidéki szénszállitások

A főváros vezetősége érthető érdeklődéssel várja annak a szanálási tervezetnek a szövegét, amelyet a kormány a fővárosi törvény életbelépésével egyidejüen fog kibocsátani. Bármilyen legyen is és bármit tartalmazzon ez a nagyjelentőségü és a főváros életének minden ágára kiható tervezet, annyi bizonyos, hogy hangsúlya a fővárosi üzemekre helyeződik.

Az üzemek szanálási terve és a többi aktuális üzemi probléma dolgában

Morvay Endre dr.
h. tanácsnokhoz,

az üzemi osztály vezetőjéhez fordultunk, aki a következő felvilágositásokat adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány szanálási terve természetszerüen közvetlen közelről érdekli a főváros üzemeit és az erre vonatkozó rendelet fogja megszabni az irányát *az üzemi racionalizálás* végrehajtásának is. Függetlenül a kormány szanálási intézkedéseitől és azt megelőzően is, dolgozunk azonban már azon, hogy a főváros üzemeinek igazgatása, gazdálkodása és üzletvitele az általános gazdasági szempontoknak és a főváros pénzügyi érdekeinek egyaránt a legjobban és legcélszerübben megfeleljen. Hogy ez hogyan fog kialakulni, arról nyilatkozni ma még korai. Intézkedéseink helyességét majd a gyakorlatban fogjuk csak kitapasztalni.

— Az üzemek racionalizálásával szoros összefüggésben van

az új üzemi szabályzat,

amely az életbelépő új fővárosi törvénynek megfelelően átdolgozva, készen áll. Amint a törvény életbelép, az üzemi szabályzatot rögtön a főváros illetékes fórumai elé terjesztjük, letárgyaljuk és a kormány jóváhagyása után életbeléptetjük. Ez valószinüleg még a nyár folyamán megtörténik. A szabályzat megállapitja az *új üzemi választmány hatáskörét is.*

A mostani üzemigazgatóságok ugyanis megszünnek, ezek helyébe lép az üzemi választmány.

Szabályozza az üzemek dolgában a polgármester a közgyülés, az üzemi választmány és az üzemvezetőség hatáskörét, munkakörét, megjelöli az üzemek tevékenységét és annak területeit.

— Megkezdtük az *új munkabér-statisztika* összeállitását is. A statisztika, illetve az összeirás célja, hogy pontosan megállapitsuk az egyes munkások bérét, azoknak családi állapotát, munkaidejét, a munka minőségét és órára vonatkoztatott munkadiját. Ezekre az adatokra azért is szükség van, hogy a racionálás, illetve a szanálási munka során a legújabb helyzet adatai rendelkezésre álljanak, ha

esetleg szóba kerülne a munkabércsökkentés, amit azonban a főváros el akar kerülni.

Régóta húzódó probléma a főváros szénellátása. Erre a kérdésünkre *Morvay* tanácsnok a következőket mondotta:

— A főváros *tüzelőszer-szükségletére,* illetve a téli fűtéshez szükséges szénmennyiség szállitására a *közeli napokban új versenytárgyalást* ir ki a főváros. Ebben az ügyben hétfőn újabb értekezlet volt. Az Elektromos Müvek hüszezer vagont kitevő szükségletének szállitása dolgában hosszas, hónapokig tartó tárgyalások után a napokban *létrejött a megegyezés, illetve megtörtént a döntés.*

A főváros a Magyar Általános Kőszénbányával dorogi kőszénre, a Budapestvidéki Kőszénbánya Rt.-gal és a Móri Szénbánya Részvénytársasággal kötött megállapodást,

illetve ezek között a vállalatok között osztotta szét a szállitást. A döntés azért húzódot ilyen sokáig, mert az ajánlatok nem voltak elég megfelelőek, meg is kellett semmisiteni a versenytárgyalást és ezt követően közvetlen tárgyalásba bocsátkoztunk a vállalatokkal. Most sikerült olyan egységárat biztositani, amely a fővárosra nézve előnyös helyzetet teremtett és olyan feltételeket, amelyek elfogadhatók voltak. Az egységárakat visszamenőleg is sikerült érvényesiteni.

— Megnyugtató módon

megoldódott a gázszén-szükséglet beszerzésének kérdése is.

Az új német árucsereegyezmény révén a főváros tizenötezer vagon szén szállitását biztositotta. A megállapodás egyelőre egy évre szól. A csehországi karvin-ostraui kőszénbányákkal, illetve a Guttmann Testvérekkel kötött szerződés junius közepén jár le,

addig a régi szerződés alapján zavartalanul folyik a szállitás.

Sikerült megfelelő vasúti szerződést és kedvezményes tarifát is biztositani, úgyhogy a németekkel kötött szénszállitási szerződés minden tekintetben a lehető legelőnyösebbnek látszik. Az anatóilai bányáktól eddig átvettünk 2500 vagon szenet. A szerződés szerint még 2500 vagon szenet kaphatunk tőlük, erre azonban szükség már nem mutatkozik, mert zavartalanul folyik a csehországi szállitás, megindulnak a németországi transzportok és jelenleg 2000 vagon tartalékkal is rendelkezünk. A gázmüvek szénellátásának helyzete rendkivül előnyös és szó van róla, hogy *feleslegeinket esetleg átengedjük a vidéki városok gázmüveinek.*

— Németországból

ruhrvidéki szenet kapunk,

amely a legmagasabb kalóriaértékü szén és minden vonatkozásban egyenrangú a hosszú éveken át használt csehországi kőszénnel. A főváros a szén árát pengőben fizeti és a tranzakciót a Külkereskedelmi Hivatal bonyolitja le.

Forgalmas kikötők, új hidak, modern repülőtér és úthálózat mellett Budapest lesz a nemzetközi közlekedés gócpontja

A Rómában lefolytatott nagyfontosságú gazdaságpolitikai megbeszélések mindinkább előtérbe hozzák Magyarországnak a Duna mentén rendelkezésére álló kitűnő központi fekvését és ezzel kapcsolatban azt a tervet, hogy *Budapest gócpontja és egyúttal átmenő állomása legyen a Kelet és Nyugat forgalmának.* Az ebben a vonatkozásban várható nagy fellendülés Budapestet is előbbre vinné a gazdasági megerősödés útján, így tehát elsőrendű fontossága van annak, hogy a dunai közlekedéssel kapcsolatos tervek mielőbb valóra váljanak.

Erről a problémáról folytattunk beszélgetést

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökével, aki a következőket mondotta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A magyar Duna fokozottabb kihasználása mindenképpen indokolt és a hatóságok, valamint a gazdasági tényezők együttes összefogása szükséges ahhoz, hogy *ez az elsőrendűen fontos viziút a legnagyobb lehetőségig kihasználtassék.* Elsősorban a tranzitóáruk forgalmának növelésére nyílik kilátás és ezért szükségesek olyan megállapodások, amelyek

kedvezményes tarifákkal nyujtanak módot a budapesti kikötők és intézmények teljes kihasználására.

Az állami Duna-kikötő ügyesen illeszkedett be ezirányú feladatába, a ferencvárosi helyikikötő azonban *nem váltja be a működéséhez fűzött reményeket.* Drága pénzen alkotta meg a főváros közönségének áldozatkészsége ezt az intézményt, amelynek életrehivásánál *nem arra gondoltunk, hogy az egyszerűen zöldség-kirakodóhelye legyen az élelmiszernagyvásárnak.* Kellő együttműködésre van szükség az állami és a fővárosi kikötők között és ebben az esetben tényezői lehetnek a nemzetközi áruforgalom lebonyolításának.

— Ezzel egyidejűleg szükségesnek tartom

az óbudai híd mielőbbi megépítését.

A Boráros-téri híd erős ütemben közeledik a befejezés felé és ha sikerül a kormány és a főváros együttműködéséből ezt az alkotást a megvalósítás útjára vinni, úgy *nincs kétségem aziránt, hogy az annyira szükséges óbudai híd sem várathat sokáig magára.* A nyersanyag és a szükséges felszerelések az állami vasgyárak révén rendelkezésre állhatnak,

a költségek fedezetét pedig továbbra is biztosíthatjuk az ingatlanátírási illeték felemelt kulcsának további érvénybenhagyásával.

Ezt a többlet-terhet, az eddigi tapasztalatok alapján, *könnyen vállalják az érdekeltek* és így meg van a lehetőség ahhoz, hogy az óbudai híd is mielőbb elkészüljön.

— A dunai közlekedés és forgalom tökéletesítéséhez tartozik *a végleges nagy repülőtér megépítése is.* Nézetem szerint, a mátyásföldi repülőállomás nem alkalmas a rendkivülien élénk repülőforgalom lebonyolítására és ezért más megoldások érdekében kell sürgős tanulmányokat folytatni. Ebből a szempontból

a Csepelsziget északi része, vagy pedig az óbudai nagysziget jöhet számításba,

amelyek közvetlenül a vasúti ágazatok és a kitűnő viziút mellett beilleszkedhetnek a nagy nemzetközi forgalomba. Ha mindez nem is szorosan vett fővárosi feladat, a kezdeményezésnek mégis a részünkről kell kiindulni, mert *a nagyszabású közlekedési centrum kialakulása elsősorban Budapestnek jelentene felbecsülhetetlen előnyöket.*

— A repülőforgalom és a viziút fokozottabb kihasználása mellett természetesen

gondoskodni kell az autóforgalom lebonyolításának megkönnyítéséről is.

Sajnálattal látom, hogy *az országos vonatkozású útépítési kérdések még mindig nincsenek összpontosítva* és így a sok hatóság illetékessége között nehezen jut előre az a törekvés, amelyik a kifogástalan és elsőrendű magyar úthálózat megvalósítását tűzte maga elé. Ez a magyarázata talán annak is, hogy

a magyar útak a legelképzelhetetlenebb anyagokból készülnek

és nincs semmi összhang, amely a szükséges kívánalmakat egyöntetüen kifejezésre juttatná. Az útburkolások tekintetében mindenütt a külföldön kialakult *az egységes rendszer* és sehol sem találni olyan utat, amelynek a borítására ne a belföldön kitermelhető anyagok kerülnének felhasználásra. Magyarországon bőséges mennyiségben áll rendelkezésre

a cement- és kőanyag,

amelyek mindenképpen alkalmasak arra, hogy az annyiszor kifogásolt rossz utak helyett európai értelemben vett modern úthálózatot sugározzanak Budapest felé. Meggyőződésem, hogy a panaszok megszűnése esetén nemcsak a személyautók forgalma, hanem a mindinkább tért hódító teherautó-közlekedés is a magyar utak felhasználásával bonyolódna le a Kelet és a Nyugat között, amelynek *közgazdasági előnyei hamarosan éreztetnék hatásukat.*

— Bízom a kereskedelmi miniszterben, aki minden vonalon tetterős intézkedésekkel igyekszik terveit valóra váltani és szeretném, ha az ő nevéhez fűződne Magyarország közlekedési rendszerének újjászületése.

*

Kozma Jenő szavai bizonyára nem tévesztik el hatásukat és amint értesülünk, *máris folyamatban vannak olyan irányú megbeszélések, amelyek az észszerű elgondolások realizálására irányulnak.* A gazdasági fellendülés gyenge szellőinek jelentkezésekor kell feltétlenül az adottságokat kihasználni és Magyarország, illetve Budapest számára olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek *az egyetemes gazdasági élet felvirágzásához szükségesek.*

Szakszerű bírálatok jegyében indult meg a törvényjavaslat felsőházi vitája

A plenáris tárgyalás e héten befejeződik — Hírek a főpolgármesteri állás körül

A felsőház bizottsági üléseinek befejezése után, nagy érdeklődés közben indult meg a plénum előtti vita, amelyben a magyar közélet kitünőségei mondották el véleményüket a fővárosi törvényjavaslat részleteiről.

Némethy Károly ny. belügyi államtitkár klaszszikus tárgyilagossággal fejtegette a fővárosi törvényjavaslat szükségességét és vázolta azokat a kereteket, amelyeket *nem volna tanácsos túllépni.* Beszédében az önkormányzat mellett kötötte le magát, de elismerte a kényszerítő okok szükségességét, amelyek ezt a javaslatot életrehivták.

Ripka Ferenc ny. főpolgármester hatalmas beszédében bírálta a javaslatot és felsorolta, hogy az elmult hatvan esztendő alatt *milyen nagy kulturális és szociális munkát végzett az önkormányzat, amivel világvárossá tette Budapestet.* Határozati javaslatot terjesztett be arról, hogy a felsőház *elismerését fejezze ki a főváros közönségével szemben,* amelynek alkotómunkája Budapestet Európa legjobban berendezett és legszebb fővárosává tette és amely olyan erőforrásnak bizonyul, hogy az európai fővárosok között Budapest tudott legjobban ellenállni a gazdasági leromlásnak. Hosszasan bizonyította, hogy *a fővárosnál nem folyik pazarló gazdálkodás.* Hangoztatta, hogy Budapestet polgárainak önérzetére és szabadságszeretetére kell felépiteni, ez a javaslat pedig nem ezt a célt szolgálja.

Varsányi Emil a hivatalnok-tanács intézménye mellett foglalt állást. Részletesen boncolgatta azt a különbséget, amely a hivatalnoki tanács és a törvényhatósági tanács között fennáll. Az előbbit a kötelességérzés, *a felelősség és a tapasztalatok* biztonsága jellemzi, az utóbbi ellenben nem vezetheti eredményesen az ügyeket, mert *ez nem a hivatása* és egyébként sincs ideje az alapos tárgyalásra. A mai rendszer mellett *a polgármester felelőssége* megoszlik, mert nem vállalhatja az ódiumot olyan tényekedésekért, amelyeket nem ő kezdeményezett. Örömmel üdvözölte az új törvényjavaslatot, mert az megszünteti a zavarokat és a felelősséget a polgármesterre háritja, aki azt nyugodtan vállalhatja is.

Baltazár Dezső a javaslat ellen szólalt fel. Kifejtette, hogy az esetleges hibák kiküszöbölését *az önkormányzat a maga saját hatáskörében is elvégezheti.* Hangoztatta, hogy közcselekményeknek a nyilvánosság világosságában kell lefolyniok. A kormánynak a központi hatalom gyakorlásában erősnek és egyúttal óvatosnak kell lennie, nehogy megbontsa a régi kereteket.

Apponyi Károly gróf helyeselte, hogy a mai rendkivüli időkben rendkivüli hatalmat adjunk a kormánynak, ha arra szükség mutatkozik. *A fővárossal kapcsolatban ez a szükség pedig bekövetkezett.*

Szőke Gyula elismerte, hogy a fővárosnál maga is tapasztalt hibákat, de *a meglévő törvény alapján is lehetett volna eredményt elérni.* Szót emelt a törvényhatósági tanács fenntartása mellett.

A következő napon *Szontagh* Jenő mutatott rá arra, hogy ez a törvényjavaslat *nem fogja megjavítani a főváros közigazgatását.* Nem érti, hogy a főváros élén álló keresztény és nemzeti alapon álló két párt többségét *miért akarja a kormány megbontani.* Tulnagy hatalmat jelent a kormány kezében ez a javaslat és ezért a javaslatot nem fogadja el.

Glückstahl Samu kimutatta, hogy a régi Városházán nem uralkodott a politika. Az a munka, amit a főváros jó és rossz időben végzett, *minden elismerést megérdemel.* A javaslat első elgondolásában tényleg az autonómia sérelmét jelentette, de *mai formájában nincs semmiféle alkotmányjogi sérelem.* A belügyminiszternek a szanálási tervezet kibocsátásánál arra kell figyelemmel lennie, hogy a főváros háztartásának egyetlen biztos bázisa, *ha a lakosság gazdasági helyzetén javítanak.* Ha rajtaállna, csak egy mondatot irna be a tervezetbe: hozzák rendbe a főváros lakosságának magánháztartását és akkor el fog tünni a deficit.

Láng Lajos arról beszélt, hogy a főváros deficitjének oka a pártpolitika túlzott érvényesülése és a főváros teljesen elhibázott pénzügyi és üzemi politikája. A belügyminiszter által felállított az a tétel, hogy ezen változtatni kell: *helyes, de a gyógymód teljesen elhibázott.* Az a pártpolitika, amelyet a miniszter elitél, az új törvény következtében még nagyobb lesz. Helytelenitette a törvényhatósági tanács eltörlését és a polgármesternek adott korlátlan jogkört. A javaslatot nem fogadja el.

A felsőház *csütörtökön* folytatja a fővárosi törvényjavaslat vitáját, amely előreláthatóan a hét végére teljesen befejezést nyer.

Egyelőre nem időszerű a főpolgármesteri állás betöltése

Várospolitikai körökben sürün foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy milyen változások várhatók a főváros legfőbb irányításában. A találgatások hosszú sorozatát az a körülmény indította meg, hogy közvetlen befejezés előtt áll a törvényhozásnak a javaslat fölötti vitája és

mindinkább fokozza az érdeklődést a szanálási tervezet,

amelynek széles hatáskörben való végrehajtására, tudvalevőleg, a főpolgármester nyer megbízatást.

A főpolgármesteri állással kapcsolatban számos név került kombinációba, amelyeknek viselői értékes egyéniségek és kitűnő közigazgatási szakemberek, sőt elsőrendű gazdasági és pénzügyi kiválóságok. A kombinációkkal szemben azonban az a helyzet, hogy *érdemleges elhatározások még nincsenek.* Erre vonatkozólag

illetékes körökből

azt a felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap*-nak, hogy a székesfővárosi főpolgármesterség kérdése *nem foglalkoztatja az illetékes tényezőket.* Erről sem tárgyalások, sem megbeszélések nem voltak, tehát minden személyi vonatkozású találgatás nem fedi a kormány később esetleg kialakuló elhatározását.

A kombinációk koraiak

és a törvény kihirdetéséig — május közepéig — személyi kérdések nem kerülnek a kormány döntése alá.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

VÁROSHÁZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett

Nincs panasz a magángyógyintézmények működése ellen

Döntött a belügyminiszter a főváros és a szanatóriumok vitájában — Nosztrifikálatlan diplomájú orvost sehol sem alkalmaztak

A közigazgatási bizottság néhány hónappal ezelőtt feliratot intézett a belügyminiszterhez és felhívta a figyelmet arra, hogy egyes magánkórházak és magángyógyintézetek jóváhagyott szervezeti szabályzatok nélkül működnek, ellenőrzésük hiányos és működésükben *gyakran szabálytalanság* észlelhető. Rámutatott a főváros arra is, hogy egyikmásik magánkórházban orvosok működnek, anélkül, hogy nosztrifikált diplomájuk volna.

A belügyminiszter most válaszolt a főváros felterjesztésére. A miniszter nem osztja a főváros felfogását és közli, hogy tudomása szerint

nincs Budapesten egyetlen magánkórház vagy gyógyintézet, amelynek ne volna jóváhagyott szervezeti és működési szabályzata.

A miniszternek egyébként az a felfogása, hogyha akadna olyan magánkórház, vagy gyógyintézet, amelynek a működése szabálytalan, *ezért a főváros felelős*, mert a felügyelet és az ellenőrzés gyakorlása az ő hatáskörébe tartozik.

Azt is megállapítja a miniszter, hogy

egyetlen magánkórház szabályai sem engedik meg külföldi képesítésű, nosztrifikálatlan, tehát érvénytelen diplomával rendelkező orvosok működését.

Megállapítás szerint ilyen orvosok nem is működnek a magánkórházakban.

A fővárosnak azt a kérését, hogy az összes budapesti magánkórházak szabályzatait küldjék be felülvizsgálás végett,

jogalap hiányában nem teljesítheti a belügyminiszter.

Közölte azonban egyidejűen azt is, hogyha a jövőben új magánkórház és magángyógyintézet létesül, *szervezeti és működési szabályzatát a főváros útján kell a kormányhatóságokhoz jóváhagyás végett felterjeszteni* és így alkalma nyílik a fővárosnak a szabályokba való beleszólásra.

Júniusban kitűzik a közgyűlés napirendjére a tanácsnokok választását

A megszűnő törvényhatósági tanács már nem dönt személyi kérdésekben

Általános meglepetést váltott ki a fővárosi törvényhatóság minden tényezője előtt a főpolgármesternek az a rendelkezése, amelyik a főtisztviselői állásoknak behelyettesítés útján történt betöltésében nyilvánult meg. *Farkas* Ákos, *Morvay* Endre, *Felkai* Ferenc, *Babarczy* István és *Thorday* Lajos tanácsnoki behelyettesítése valóban megérdemelt munkásságot jutalmazott és így *befejezettnek tekinthető* az üresedésben volt tanácsnoki állásoknak íly módon történt betöltése.

A főtisztviselői állásokkal kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy *mikor kerül sor a törvényben előírt választásokra*, amelyek jogérvényesen is gondoskodnak a tanácsnoki állások betöltéséről. Tudvalevő, hogy a jelenlegi törvény szerint a tanácsnokok választása a *törvényhatósági tanács* hatáskörébe tartozik, amellyel szemben az új törvényjavaslat ezt a feladatot ismét *a közgyűlés jogkörébe utalja.*

Beavatott helyen

érdektődtünk a tanács választása terminusáról, amelyről érdekes információt kapott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A behelyettesítésekkel egyenlő nyugalmi állapot teremtődött a tanácsnoki állások betöltése körül — mondották — és *így nincs sürgős szükség arra, hogy a választást a törvényhatósági tanács napirendjére tűzzék.* Semmi gyakorlati célja nem volna ugyanis annak, hogy

a közvetlen megszünés előtt álló törvényhatósági tanács személyi kérdésekben döntsön

és ezzel prejudikáljon annak a törvényhatósági közgyülésnek, amelyik *az új törvény alapján viszanyeri a főtisztviselők kiválasztására vonatkozó jogkörét.*

— Az új főtisztviselők tehát egyelőre helyettesitett minőségben látják el feladatukat és *jogérvényes megválasztásuk akkor válik időszerüvé, amikor az új törvény életbelépett.* Az eddigi számítások szerint

Júniusban tartják meg azt a közgyűlést, amelynek tárgysorozatára felveszik a tanácsnoki állások betöltését.

Magától értetődik, hogy a közelmultban behelyettesített tanácsnokok *a közgyülésen is elnyerik a szavazatok túlnyomó többségét és ezzel állásukban véglegesen megerősítést nyernek.*

— Más a helyzet *a főjegyzői, a tanácsjegyzői és a fogalmazói állások ügyében*, mert ebben a vonatkozásban a készülő új törvény a polgármester számára biztosítja a kinevezés jogát.

A behelyettesített, ilyen kategóriákba tartozó tisztviselők tehát minőségüket véglegesnek tekinthetik.

mert minden kétségen felül áll, hogy *a kinevezési joggal rendelkező polgármester a véglegesítésnél kizárólag őket fogja figyelembevenni.*

*

A tisztviselői előléptetésekkel egyidejüleg most *hosszabb időre lezárul a rangsorba való feljutások lehetősége.* Váratlan körülmények hozhatnak üresedéseket, amely esetben a polgármester minden késedelem nélkül gondoskodik a kinevezések végrehajtásáról. z

Egyes területeken kibővítik, részben pedig megszűkítik a kerületi elöljáróságok hatáskörét

Ismét felmerült a középítési igazgatóság visszaállításának terve — Évekig elhúzódik az adminisztráció racionalizálásának munkája

A főváros elnöki ügyosztályán *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével, *Farkas* Ákos tanácsnok, az elnöki osztály vezetője, *Felkai* Ferenc tanácsnok, racionalizálási biztos, *Duday* Alajos tanácsnok, a kerületi előljárók értekezletének elnöke és az egyes szakcsoportok, így a szociálpolitikai, adóügyi, műszaki, számvevőségi, stb. reszortok kiküldötteinek jelenlétében *két hét óta ügyszólván napról-napra sorozatos értekezleteket tartanak*, amelyen azokat a szempontokat vitatják meg, amelyek nemcsak a fővárosi racionalizálás végrehajtásánál lesznek irányadók, hanem *az új előljárósági törvény* megalkotásánál is. Az új előljárósági törvénynek tulajdonképpen már készen kellene lenni, mert az 1930. évi, most revizió alatt álló törvény a kerületekre nézve 53-ik szakaszában úgy intézkedett, hogy a belügyminiszter a törvény életbelépésétől számított *három éven belül* a kerületi közigazgatásról külön törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. Ez a javaslat azért nem került sorra, mert már egy évvel a fővárosi törvény életbeléptetése után beszélni kezdtek a reform szükségességéről. A városházán azonban megkezdődött a racionalizálás előkészítése és egy hónappal ezelőtt a polgármester megbizta *Felkai* Ferenc tanácsnokot a műszaki adminisztráció megreformálásának előkészítésével is. A kerületi előljáróságok ügyvitelének átszervezésére vonatkozó előmunkálatokhoz egy esztendővel ezelőtt fogtak hozzá. Ugyanakkor a polgármester utasította a kerületi előljárók értekezletét is, hogy a maguk részéről dolgozzanak ki tervezetet, hogy revizió esetén milyen módosításokat, vagy újításokat tartanának szükségesnek a kerületi közigazgatásban. Az előljárók ezt a tervezetet kidolgozták, azután a polgármester a tisztiügyészségnek és a központi ügyosztályok főnökeinek adta ki, hogy tegyék meg rá a maguk észrevételeit. Mindezeknek az adatoknak a birtokában fogott hozzá azután az említett sorozatos értekezlet *a végleges javaslat elkészítéséhez*, amelyet hamarosan megküldenek a belügyminiszternek is, hogy az előljárósági törvény előkészítésénél felhasználhassa.

A racionalizálás nagyjelentőségü munkájának jelenlegi állásáról és a vele összefüggő kérdésekről

Felkai Ferenc dr.
h. tanácsnok

tájékoztatta munkatársunkat. Első kérdésünk az volt, hogy a felsőházi tárgyalás alatt álló fővárosi törvényreform mennyiben befolyásolta a racionalizálás munkáját?

— A fővárosi törvény szőnyegen lévő reformja eleinte természetesen befolyással volt a folyamatban lévő munkálatokra — úgymond, — sőt rövid szünet is beállott, amig nem ismertük az új törvénytervezet szövegét és intencióit. Most azonban már kialakult a reform lényege és ismerjük a részletkérdéseket, a bennük foglalt intenciókat, ennek megfelelően tehát *újabb lendületet kapott a racionalizálás munkája.*

Ezidőszerint a kerületi közigazgatás reformjának előkészitésén dolgozunk.

Az előljárók értekezletének memorandumában foglalt javaslatok, a tisztifőügyész és az ügyosztályvezetők észrevételeinek egybevetésével és mérlegelésével készül a végleges javaslat. Hogy a reform milyen arányú és milyen természetű lesz, arról részleteiben még nem nyilatkozhatom. A kerületi közigazgatásban sok tennivaló van, mert az 1890. évi törvény, amelyen a mostani szervezet felépült, sok alapvető hibát tartalmaz, amelyeket természetesen ki akarunk küszöbölni. Általánosságban annyit jelezhetek, hogy

a kerületi előljáróságok hatásköre bizonyos tekintetben bővül, esetleg új munkaterületeket is kapnak,

viszont más vonatkozásban szükebbé válik az intézkedő joguk a centrális közigazgatás javára. Az előljárósági reform-tervezet hamarosan elkészül, mert a belügyminisztérium is sürgeti, hogy hamarosan hozzákezdhessenek az előljárósági törvény kodifikálásához.

— *A műszaki adminisztráció reformjának* előkészitéséhez a polgármester úr rendelete alapján, alig egy hónapja fogtunk hozzá. A vezetésem alatt álló racionalizálási csoport közigazgatási tisztviselőit ebből az alkalomból a jolgármester műszaki szakemberekkel egészitette ki, ennek a csoportnak a közelmultban elhúnyt *Krencsey* Géza főtanácsos volt a vezetője. Az ő helyét *Bánóczy* Béla műszaki tanácsos tölti be, aki a középitési ügyosztályban egyébként már több mint két éve foglalkozik racionolizálási kérdésekkel. A műszaki csoportnak van egy úgynevezett *szabványozási alosztálya*, amelynek *Fűzy* főtanácsos a vezetője. Ennek a feladata az, hogy

a közmunkáknál megállapitsa a felhasználásra kerülő anyagok egységes szabványát,

ami egyrészt olcsóbbodást eredményez, másrészt az ipar szélesebb területének foglalkoztatását teszi lehetővé.

— A műszaki racionalizálás terén még az adatgyűjtésnél tartunk, kialakult álláspontról tehát ma még nem beszélhetünk. Van olyan irányzat is, amely a régi mérnöki hivatal, illetve *a régi középitési igazgatóság visszaállitását* tartaná helyesebbnek. Erről azonban vitatkozni lehet. Mindenesetre elbirálás alá kerül az a megoldás is, hogy

az önálló műszaki csoport

megalkotásával, amelyben helyet foglalna a mai középitési, útépitési, városrendezési és magánépitési ügyosztály, meg lehetne-e és hogyan lehetne megoldani a kérdést. Ennek a problémának igen számottevő része a kerületi műszaki igazgatás, amelyet szintén most tanulmányozunk.

Megkérdeztük: van-e alapja az elterjedt hireknek, hogy *a kerületi választmányok* megkezdik működésüket?

— A kerületi választmányokról készített szabályrendeletet a kormány a közelmultban jóváhagyta. A törvény szerint tehát a szabályrendetet ki kellett hirdetni, ez azonban nem jelenti korántsem a kerületi választmányok működésének tényleges megkezdését. Örülök, hogy ez a kérdés felmerült, legalább alkalmam nyílik az itt támadt félreértések tisztázására. A fővárosban ugyanis a rendelet kihirdetésével kapcsolatban elterjedt az a hír, hogy *már április 7-én életbelépő szabályrendelettel egyidőben működésbe lépnek maguk a választmányok is. Ez tévedés.* A szabályrendelet ugyanis azt mondja, hogy

a kerületi választmányok az új közigazgatási beosztás életbelépésével egyidőben kezdik meg funkciójukat.

Ez mostanáig a XI. kerület kivételével nem történt meg. Egyébként is lehetetlen zürzavart idézne elő az, *ha a választmányok tényleg megalakulnának.* A választásokat ugyanis az új kerületi beosztás szerint tartották meg, s most az lenne a helyzet, hogy egyes kerületekben — amelyek majdan háromra oszlanak — egyszerre három kerületi választmány is lenne. Ez pedig lehetetlenség. Amint az új kerületi beosztást sikerül végrehajtani, természetesen nyomban megalakulnak majd a választmányok is.

— Az adminisztráció racionalizálása hosszú évekre terjedő program és bár igen jelentékeny utat haladtunk már előre, mégis azt kell mondani, hogy a kezdet kezdetén vagyunk. A munka mindenre kiterjedő alapossággal és körültekintéssel, de fokozódó lendülettel folyik és a cél az, hogy *olyan reformokat tudjunk megalkotni, amelyek nemcsak ma, hanem évtizedekre is helyes irányt tudnak biztositani a fejlődő főváros sokágú közigazgatásának.*

PESTI KIRAKAT

A vizum

Egyidőben sokat gondolkoztam azon, hogy a szülőfalumbeli bíró hogyan az ördögbe kapott rá a porköpönyegre, mikor a falujabeliek, sőt a környékbeli falukbeliek közül soha egyik se urizált ebben a különös, de vidéken hasznos ruhadarabban. Később rájöttem, hogy bíró uram egyszer valami úri társaságban mulatozott és az urak jókedvükben kocsiraszálláskor őrá is ráerőszakoltak egy fehér köpönyeget, olyat, mint ma a doktorok viselnek operáláskor. A bíró úr előbb savanyú képet vágott hozzá, merthogy a falubeliek kinevetik. Nem nevették ki, sőt megnövekedett a tekintélye. Bíró uram pedig előnyösen tapasztalta, hogy az ünneplő mándlija a porköpönyegben káprázatosan tiszta maradt. Egyszóval, a különösből, amire soha se gondolt volna, sőt amit addig rossz szemmel nézett, intézmény lett számára. Pedig hát, ha hosszú évtizedek után innen, a nagyváros körengetegéből, visszagondolok a kis falumra, ma is azt mondom, hogy nem való a parasztnak a porköpönyeg. Olyan az, mint kardos katona kezében a paraplü.

Hát ez a porköpönyeg-eset ismétlődik meg most a vizummal, amelyet a háború erőszakolt ránk és amelyből talán hasznunk is van, de nem való szabad emberek számára, pedig ebben az autarkiás világban nagyon nehéz lesz tőle megszabadulni. Most kísérletezik megint ezen a téren Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter, aki bejelentette, hogy a vizumkényszert Angliával szemben öthónapi időtartamra felfüggeszti próbaképpen. Nekünk semmi kétségünk, hogy ez a próba sikerrel fog járni és az Anglia felől felénk irányuló idegenforgalom emelkedése irányt fog mutatni a jövő számára.

Tudjuk mi azt is nagyon jól, hogy a képtelen megkötöttséget jelentő vizumkényszert mi nem puszta szórakozásból tartjuk fenn, sőt hivatalos helyen azzal is tisztában vannak, hogy a vizumok árából beszedett kis pénzeket sulyosan felülmulná az a lényegesen nagyobb haszon, amely az idegenforgalom emelkedéséből származnék. De hát, kérdi mindenki, mit csináljunk az utódállamokkal, amelyek politikai, helyesebben félelmi okokból nem hajlandók elállani a vizumtól. Pedig igazságtalan békéket életbentartani vizumkényszerrel akkor sem lehet, ha azt minden magyar sóhajtásra is külön alkalmazzák.

A mi hatóságainknak azonban fokozott erővel kell küzdeniök ez ellen a középkori eszköz ellen. Küzdeniök kell, mert nem hasznot hoz, hanem rengeteg kárt tesz nekünk. Csak nemrég hallottunk egy tizenöt-tagú amerikai társaságról, amely Bécsből Budapestre akart átrándulni. Amikor meghallották, hogy vizum kell az útlevelükre, csodálkozva kérdezték meg, hogy mi az? Hát a vizum intézményének teoriáját még csak meg lehetett magyarázni nekik, de amikor azt hallották, hogy a vizumnak ára is van, egyszerüen sarkonfordultak és nem jöttek el Pestre. Mit, hogy nekik beléptidíjat kelljen fizetniök, amiért Budapesten költhetik el a pénzüket? Hát ezt már nem.

Ezért kell megszüntetni a vizumot, mert vizummal idegenforgalmat nem csinálni, hanem csak megölni lehet.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 18. TELEFON: 66-5-58

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Híve vagyok a polgármester egyéni kormányzata és egyéni felelőssége emelésének — mondja Némethy Károly

Megállapítja azonban, hogy az új törvény annyi terhet hárít a polgármester vállaira, amit egy ember, még a legkiválóbb is, szellemileg és fizikailag elviselni képtelen

A fővárosi törvényjavaslat felsőházi vitája nagy lépésekkel halad előre és a felszólalóknak majdnem mindegyike a legnagyobb tárgyilagossággal birálta a javaslat különböző rendelkezéseit. Ellentétben a képviselőházi vitával: *itt nem a politikum hangoztatása vonul át az elmondott beszédekben, hanem inkább a szakszerűség és a tapsztalat*, amelyek ebből a szemszögből vizsgálták a törvényjavaslat intézkedéseinek helyességét és szükségét.

A vita egyik legkiemelkedőbb szónoki teljesítménye *Némethy* Károly titkos tanácsosé volt, aki úgyszólván végigment a fontos újítások egész vonalán és véleményét a legnagyobb figyelemmel hallgatták meg minden oldalon. *Némethy* Károly országszerte méltán elismert szakértője a közigazgatás nehéz tudományának és így véleményére joggal lehet kíváncsi az a közvélemény, amely még ma is sok tekintetben ellentétes beállításban ismeri a fővárosi törvényjavaslat indítóokait. Felsőházi nagyszabású beszédének elmondása után felkerestük

Némethy Károly v. b. t. t.
ny. belügyi államtitkárt

és megkérdeztük tőle, hogy *miképpen látja a törvényjavaslat szükségességét* és hogy várható-e jótékony változás a főváros ügyvitelében és gazdasági életében? *Némethy* Károly a következőképpen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* számára:

— A javaslat kiemelkedő célja az, hogy a fővárosnak nem egészen aggodalommentes háztartását rendbehozza, az adózó polgárság terheinek további emelése helyett a meglévőket is lehetőleg csökkentse, a költségvetésnek egyensúlyát és rendjét helyreállítsa és ezt a fővárosi számszék szervezetének és hatáskörének megfelelő kiterjesztésével intézményesen biztosítsa. Mindezt a rendkívüli időkhöz mért kivételes eszközök, a szokásos kormányfelügyelet mértékét meghaladó érdemleges beavatkozás alkalmazásával kívánja a törvényjavaslatot biztosítani. A rendkívüli kormányhatalom tudvalevőleg, a főpolgármester idevonatkozó, egy-két évre terjedő megbízásában fog kulminálni, amelynek érdemleges tartalmát a *belügyminiszter által kibocsátandó tervezet fogja megszabni* és amelynek az autonómiában idáig szokatlanul rideg jellegét a törvényhatósági bizottság által alapítandó 17-es ellenőrző bizottság közreműködése fogja némileg enyhíteni.

— Tagadhatatlan, hogy

mindez eléggé szigorú,

bár a mai világban már nem eléggé szokatlan *rendelkezés*. Meggyőződésem, hogy a kormány nem privát passzióból nyúl ily kivételes intézkedésekhez és jobb szeretne szelidebb tartalmú, népszerűbb javaslatokkal szolgálni.

— Meggyőződéses híve voltam mindig és vagyok ma is a jól felfogott autonómiának, amelyet felfogásom szerint kényszerítő ok nélkül, nem szabad csorbítani. Viszont

nem szabad olyan fétisként állitani be az önkormányzatot, mintha ez az állam életében öncél lenne.

Tehát ma az általános gazdasági válságban *minden szép teoria és régi agazság háttérbeállításával* az a kérdés, hogy vannak-e komoly bajok Budapest háztartásában és ezeket meg tudja-e az autonómia orvosolni. Az orvoslás csakis az eddiginél erősebb orvosszerek alkalmazásától várható.

— Az az időpont, amikor a rendkívüli eszközöknek igénybevételét tovább halasztani nem lehet: a belügyminiszter nyomatékos kijelentései és az indokolás határozott megállapításai szerint elérkezettnek tekinthető. Ne felejtsük el, hogy

a mai pénzügyi — gazdasági válságot világszerte mindenütt rendkívüli elbánással, többnyire diktatórikus módszerrel igyekeznek enyhiteni.

További megjegyzésem az, hogyha a szanálásnak rendkívül kényes munkáját az eddigi szellemben kizárólag az autonómiára bíznók: *az eredményt aligha lehetne teljes mértékben biztositani.* A kényes és nehéz munkának lassu vagy eredménytelen teljesítéséért az autonómiát, a kollégiális testületeket vagy éppen a közgyülést, felelőssé tenni nem lehet. Ezzel szemben a belügyminiszternek, a kivételes hatalmat gyakorló főpolgármesternek egyéni felelőssége gyakorlatilag különb, mert fogható és érvényesíthető garancia. *A belügyminiszter bizonyára nem azért kér rendkívüli felhatalmazásokat, hogy ne éljen velük és megijedve a felelősség sulyától, félúton megálljon, féleredmény dicsőségével megelégedjék.*

— Megakadályozni tehát a kormány szanálási akcióját nem lehet és nem is szabad, viszont feltétlenül kívánatos, hogy

az idáig még ismeretlen szükségrendelkezések a valódi komoly szükséglet mértékét sem térben, sem időben túl ne lépjék.

Sem a kormányzat, sem a törvényhozás, sem a közvélemény nem akarhatja, hogy a kivételes állapot a szükségesnél tovább tartson és az *ország fővárosának kisebb önrendelkezési joga legyen, mint a vidéki városoknak és nagyközségeknek.*

— Csodálatosképpen a *kisgyűlések* intézménye a legtöbb vármegyei és városi törvényhatóságban előtérben áll. Ezzel szemben a budapesti törvényhatósági tanács új intézménye a főváros különleges helyzetében nem vált be és nem sikerülhetett jól egy nagy világváros komplikált szakigazgatásában a laikus politikai elemeknek túlsulyra jutott szereplése. Anélkül, hogy az annyit vitatott belügyminiszteri indokolás minden tételével azonosítanám magamat:

magam is csalatkoztam abban a kedvező várakozásomban, amelyet a törvényhatósági tanács működéséhez fűztem.

Ez a működés a maga egészében nem elégítheti ki a szakszerű kritikát. A törvényhatósági tanács a maga hatáskörében tárgyilagos és egészen eredményes munkát a dolog természete szerint *logikai okokból nem mindig teljesíthetett.* Ennek oka, egyrészt, hogy a politikai pártok az adminisztráció intézésére nem egészen hivatottak, másrészt, mert fontosabb kérdésekben a paktumszerű megállapodások váltak szükségessé. Annak ellenére, hogy elismerem a törvényhatósági tanács reformálásának szükségét, *a tanács teljes eltörlését nem fogadom örömmel* és megnyugvással. El tudtam volna képzelni olyan megoldást, ami

az intézmény megfelelő átalakításával és hatáskörének módositásával

annak megmentésére vezetett volna.

— Nézetem szerint a gyakorlati tapasztalat valószínűleg hamarosan beigazolja, hogy *valami közbeeső szerv hiányzik a polgármester és a közgyűlés között.* Beigazolja egy ilyen kisebbszámú — részint a vezető tisztviselőkből, részint külső autonómszakemberekből — paritásos alapon összeállított testületi hatóság jogosultságát, sőt szükségét. Ennek hiányában

egy ideig bizonyos visszaesés várható a közelmulthoz képest.

Minden tekintetben a polgármester egyéni kormányzata és egyéni felelőssége emelésének vagyok a híve, mégis attól félek, hogy az *új törvény annyi terhet hárít a polgármester vállaira, mint amennyit egy ember egyébként szellemileg, fizikailag, bárminő kiválóság is legyen: egyáltalán nem tud elviselni.*

— Összefoglalva nézeteimet, hangoztatnom kell azt, hogy tulajdonképpen *szükségjavaslattal* állunk szemben, ahol nem lehet elvi álláspontok eszményi magaslatáról nézni a megpróbáltatásokban gazdag mai szegény életet. Ha tehát

sikerül ezt a szükséges reformot akként életbeléptetni,

hogy a kormánynyilatkozatokban feltárt egészségtelen helyzetet megjavítsa, akkor a javaslat meghozhatja a remélt eredményeket.

*

Némethy Károly ny. belügyi államtitkár véleménye bizonyára széles körökben kelt feltünést a maga hűvös tárgyilagosságával és a helyzetet alaposan ismerő megállapításaival. A fővárosi törvényjavaslat parlamenti tárgyalásának közvetlen befejezése előtt *különös súllyal bir Némethy Károly nyilatkozata*, aki a helyesen alkalmazott kivételes intézkedésektől bizalommal reméli a főváros és az összlakosság helyzetének jobbrafordulását.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Vállalkozási Hirlap

Közel egymillió pengő újabb pótdíjat kértek a Dunaalagutak építésvállalkozói

A főváros a kérelmet elutasította — Még mindig nem hárultak el az építkezési nehézségek — A munka két évig is eltart

A káposztásmegyeri vízművek alagútépítése még mindig csak lassan halad előre. Az újonnan bevont vállalkozóknak, a *Zsigmondy* Béla cégnek és a *Palatinus-részvénytársaságnak* hónapokig tartó fáradságos munkával sikerült a vízzel elárasztott aknákat felszabadítani, az első kísérleteknél tönkrement gépeket eltávolítani, az új fúróberendezéseket a föld mélyében felszerelni és üzembe helyezni.

A vízművek Dunaalagútjának építését 1930-ban határozta el a főváros és 1931 tavaszán adta vállalatba. Kereken három éve, hogy megindult a munka.

A három év alatt két alagútból azonban csak három-három méter készült el.

A vízművek igazgatóságának egyik tagja a minap tréfásan megjegyezte, hogyha ilyen tempóban folytatják az építkezést, akkor 2431-re készülnek el, mert az alagutak 600 méter hosszúak lesznek.

Beavatott helyen érdeklődtünk az alagútépítés kilátásairól, ahol azonban kevésbé pesszimisztikusan ítélik meg a helyzetet.

— Előre nem látott és minden ilyen nagyszabású építkezésnél előforduló nehézségek okozták a bajokat. Hangsúlyozzuk, — mondja informátorunk, — minden vízalatti alagútépítésnél voltak bonyadalmak, amit a külföldi példák egész sora bizonyít. Tagadhatatlan azonban, hogy

a mi építkezésünk határozottan balszerencsével indult,

bár a vállalkozók minden tőlük telhetőt elkövetnek, hogy a vállalt feladatot megvalósítsák. A hiba eredetileg abból származott, hogy úgy a vízművek, mint az első vállalkozó *túlkönnyűnek tartotta a munka megvalósítását* és minden számítását a legoptimistább alapon végezte. Pedig ennek éppen a megfordítottja lett volna a helyes. A kipróbált régi eljárások helyett, ismeretlen új rendszerrel kísérleteztek. Most már szabályos, légsűrítéses eljárással dolgoznak, de még mindig vannak nehézségek. Igy például kiderült, hogy a védő acélpajzsot mozgató szerkezet, amely a föld mélyében kivájt üregbe maga előtt tolja az előre elkészített betonidomokat, nem működik egész pontosan, nem ad egyenlő nyomást, ami több betonidomot, — ez lesz ugyanis az alagút fala, — *porrálapított*. Ezeket természetesen ki kell cserélni és

a gépet is szabályozni kell, ami újabb késedelem.

— Reméljük, hogy hasonló nehézségek csak az első szakaszon lesznek, később már gyorsabban halad a munka.

Az alagutak azonban két évnél hamarabb semmiesetre sem készülnek el,

ami nemcsak a vízművek fejlesztési programja szempontjából sajnálatos, hanem tényleges veszteséget is okoz, mert a beruházási kölcsön drága külföldi kamatait fizetni kell.

Más forrásból szerzett értesülésünk szerint a vállalkozók nemrégiben azt a kérésüket terjesztették elő, hogy a szerződésszerű összegen felül *fizesse meg a főváros az építkezéshez szükséges öntöttvasszelvények árát is*, mert ezt annakidején nem vették számításba.

A főváros a kérelmet elutasította,

mert igen jelentékeny újabb túlfizetésről lett volna szó. Az öntöttvas-szelvények ára ugyanis darabonként 3000 pengőnél többe kerül és minthogy nagy mennyiségről, 300 darabról volna szó, ez

közel egy millió pengő újabb kiadást jelentett volna.

A főváros a pótszerződés megkötésekor méltányosságból már több százezer pengővel úgyis felemelte az eredetileg kialkudott vállalkozási összeget, amit most újból megtetézni nem hajlandó.

tenyérnyi udvarokkal és bűzt lehelő, „lichthófokra" nyíló lakásokkal. Nemcsak házsorokat, hanem egész negyedeket kellene eltüntetni és ezeket a területeket megnyitni az új, egészséges fejlődés számára.

*

Ezek a szempontok megnyilvánultak a pénzügyminiszter expozéjában is, amikor az új házak építéséről és *a tatarozási kedvezményekről* igen határozott nyilatkozatot tett.

Sokan úgy igyekeztek beállítani *Imrédy* Béla pénzügyminiszter idevágó fejtegetéseit, mintha elzárkózni akarna az építkezés mindenféle támogatása elől és megvonni szándékozik minden érvényben lévő kedvezést, amely hivatott az építkezési tevékenység előmozdítására. A beszédnek ilyen értelmezése ellenkezik a tényekkel, mert

Imrédy Béla csak arra utalt, hogy tőkeszegénységünkben gondosan kell vigyázni a rendelkezésre álló tőkék gazdaságos és jövedelmező felhasználására, valamint a házvagyonba már befektetett tőkék jövedelmezőségének biztosítására.

Az építkezési adókedvezések továbbra is rendelkezésre állanak és *külön kiemelte a pénzügyminiszter a Tabán építésének ügyét*, ami összekapcsolandó a fürdőváros érdekeinek megfelelő építkezésekkel is. *Az Erzsébet-sugárút megvalósításának tervét a pénzügyminiszter időelőttinek minősítette*, de az alapelvek tekintetében változatlanul állja azt az elhatározását, hogy *az építési adókedvezményeket minden új építkezés számára továbbra is biztosítja*. Megnyugvásul szolgálhat, hogy a konkrét részletek letárgyalása máris folyamatban van és így nem kell attól tartani, hogy a lassan életrekapó építkezési tevékenység a legkisebb gátlást szenvedné.

Vállalatba adták a kerületek aszfaltkarbantartási munkálatait. Az út- és csatornaépítési ügyosztály az elmúlt héten bontotta fel az *aszfaltozási munkálatokra* kiírt versenytárgyalási ajánlatokat. Az ügyosztály nagy megelégedéssel állapította meg, hogy a benyujtott egységárak lényegesen alatta maradtak az eredeti versenytárgyaláskor ajánlott összegeknek és ezzel nyilvánvaló, hogy *a versenytárgyalás megsemmisítése és újabb kiírása indokolt volt*. A versenytárgyalás eredménye kerületek szerint a következőképpen alakul:

I—XI.	ker.	Útépítő és Aszfalt váll. rt.	16% felülfizetés
II.	„	Biehn János	13% „
III.	„	Bitumen Útépítő rt.	13% „
IV.	„	Danubia műszaki vállalat	1% „
V.	„	Magyar Asphalt rt.	16% „
VI.	„	The Neuchatel Asph. C. Ltd.	15% „
VII.	„	Hirsch Mihály rt.	16% „
VIII.	„	Korek E.	14% „
IX.	„	Építőipar rt.	15% „
X.	„	Murt Magyar Útépítési rt.	3% engedmény

Döntöttek a Bszkrt pályafentartási munkálatairól. A Bszkrt 1934. évi pályafentartási munkálataira szükebbkörű versenytárgyalást hírdetett. A napokban döntöttek a beérkezett ajánlatok felett és a munkálatokat három részre elosztva *Szász* Albert, *Pataki* Kálmán és *Just* Kornél vállalkozóknak ítélték oda.

Budapesten 50.000 egészségtelen lakás modernizálást igényel

A pénzügyminiszter kilátásba helyezte, hogy megfelelő adómentességi kedvezményeket a jövőben is nyujtani fog — Düledező, rozzant házak, sőt egész utcasorok is megértek a lebontásra

A közelmultban részletesen beszámoltunk arról a gyűlésről, amelyet az építőiparosság a Vigadóban tartott. Harminc szakma imponáló demonstrációja szorgalmazta a kormány és a főváros segítségét az építkezés előmozdítása érdekében, mert ha a jelenlegi pangás hosszabb időre kiterjedne, ennek káros hatását nemcsak a szakma, hanem az egész gazdasági élet, az egész magyar társadalom is meg fogja érezni.

Erről a nagyjelentőségű kérdésről a lakásügyek egyik legalaposabb ismerője az alábbi felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az építkezési tevékenységgel szemben — mondotta *informátorunk* — mint a legfőbb argumentumot, mindig azt hangoztatják, hogy nem szabad több lakást termelni, mert Budapesten máris tizenkétezer üres lakás található. Ha közelebbről megnézzük, hogy alakul ez a számszerűleg feltűntetett 12 ezer lakás, érdekes képet kapunk. Először is kiderül, hogy főleg

4—5—6 szobás és ennél nagyobb lakások állanak üresen,

mert a megváltozott kereseti viszonyok miatt nem akadt rájuk bérlő. Szoba-konyhás és 2—3 szobás lakásokban azonban még mindig nincs bőség. Az ilyen kis lakások csak akkor lakatlanok, ha az egészségügyi követelményeknek még a legminimálisabb mértékben sem felelnek meg és tulajdonképpen el kellene tiltani a használatukat.

— A helyzet az, hogy Budapesten a házaknak közel 30%-a ötven évnél idősebb, 36.3%-a pedig 40 évnél régebben épült. Ezek a házak kopottak, már elöregedtek és a mai életigényeknek nem megfelelők. Ha valaki végigjárná a levegőtlen, sötét udvari lakásokat, felderítené a világítóudvarok sivárságát, nagyon nyomós argumentumokkal tudna szolgálni, hogy

egész utcasorok megértek a lebontásra.

Ezeknek az elöregedett házaknak az újjáépítése a háztulajdonosoknak ugyanolyan érdeke, mint a lakóknak, mert egészséges, modern házba mindig könnyebben akad lakó, mint a naptalan, levegőtlen régiekbe. Az tény, hogy az utóbbi években új házak nagy számban épültek, de viszont a régiek változatlanul megmaradtak. A statisztika szerint 1930-ban mindössze 374, 1932-ben pedig 477 szobát bontottak le,

holott a fejlődés természetes folyamata azt követelné, hogy az öreg házakat modernizálják.

Szakemberek megállapítása szerint Budapesten ötvenezer szobát kellene lerombolni, mert részben egészségtelenek, részben elavultak.

— Ezek azok a nyomós okok, amelyek az építőipar érdekében is kívánatossá teszik, hogy tatarozási kedvezmények helyett inkább építési kedvezményeket nyujtsanak és törvénnyel szabályozzák az antihigienikus, ócska házak kötelező lebontását. Egyébként városfejlesztési szempontból is kívánatos volna az intenzív, nagyszabású építési akció és itt rá kell mutatni Budapest néhány siralmas állapotban levő városrészére. Például az *Erzsébetvárosnak* arra a negyedére, amely a Károly-körút és a Nagykörút között fekszik és amelyet az új Erzsébet-sugárút fog majd átszelni. De meg kell nézni a Józsefvárosnak azt a részét, amely a Népszínház-utca, a Körút, a Baross-utca és a Köztemető-út között terül el. Ez a városrész méltán viseli a „legsötétebb Józsefváros" nevet. Lehetetlen viskók sorakoznak itt egymás mellett. A tetők egymás felett, keresztül-kasul épültek, a házak düledezők,

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-68
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Uj versenytárgyalási kiírások

Házbontási munkálatokra a Tabánban. Ajánlat tehető április 30-án d. e. fél 11 óráig. Városháza, III. em. 350.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Ajánlat tehető május 8-án d. e. 11 óráig. Városháza, II. em. 235.

Büffé, fodrász- és borbélyüzlet bérbevételére az Erzsébethíd alatt létesítendő uszodánál. Ajánlat tehető április 27-én d. e. 11 óráig. Városháza, I. pavillon, I. emelet 22.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Koráll-u. aszfaltmunkára pályáztak: Magyar Asphalt 8227, The Neuchatel 8283, Biehn János 8041, Helvey Tivadar 8400, Murt 8132, Korek E. 8744, Hirsch Mihály 8452 pengővel.

A Lipót-körút 19. sz. bérház kőműves tatarozási munkára pályáztak: Müller Károly 8505, Frank Emil 6971, Vámos Imre 5785, Repold Károly 6968, Seif Gyula 6020, Cristofoli Vince 5569, Pfann József 12.368, Jiraszek Béla 5919, Wagner István 6357 pengővel.

A Kazinczy-u. 21. alatti alállomás gépházának tetőátépítési munkáira pályáztak:

kőművesmunkára: Váczi István 14.009, Wellisch Tibor 14.813, Wagner és társa 16.273, König, Román és Stein 20.006, Havas Ernő 23.316, Radó Sándor 24.271, Magyar Építő rt. 24.675, Fratricsevics Ernő 26.799 pengővel;

bádogosmunkára: Deutsch Kálmán 1390, Kardos Lipót 1423, Tollár Lajos 1448, Steinbach János 1459, Gál István 1476, Moczárt Gábor 1517, Farkas Izor 1601, Janisch János 1607, Petik János 1605, Erdősi Ede 1701, Vasas János 1701, Erményi Antal 1765, Havas Ernő 2001 pengővel;

tetőfedőmunkára: Helvey Tivadar 2000, Havas Ernő 2500, Unió szigetelő váll. 2062, Biehn János 2281, Grozit 2412, Posnánsky és Strelitz 2437, Magyar Asphalt 2750, Parafakőgyár 20.812 pengővel;

tetőhéjazati munkára: Nagybátony-Ujlaki rt. 16.875, Parafakőgyár 20.812, Havas Ernő 21.875 pengővel;

vasszerkezeti munkára: Haas és Somogyi 39.505, Magyar Vegyipari Gépgyár 48.175, Ganz és Társa 48.282, Márkus Lajos 53.560, Állami Gépgyár 53.910, Oetl Antal 16.000, Roessemann és Kühnemann 22.600, Fodor Béla 19.040, Ajax Acélművek 21.440 pengővel;

üvegesmunkára: Melczer J. 2700, Jauernik Károly 2736, Bielek Károly 2810, Herrling Antal 2970, Havas Ernő 3273 pengővel.

A Névtelen-u., Pasarétl- és Orsó-utca közötti szakasz átépítési munkáira pályáztak: Bayer Gyula 7593, Gravioser Albin 7380, Huller és Lukács 7302, Krausz Ferenc 7606, Magyar Útépítési rt. 8969, Borlay Károly 8484, Obendorfer Károly 8026, Proceller Bálint 7398, Somoskői Bazaltbánya 8707, Spányi Ernő 7741, Szánthy Ferenc 7495, Szegedy Béla 7356, Hirsch Jenő 7356, Pataki Ferenc 7488, Schöfer György 7622, Ámon Antal 7337 pengővel.

A Duna-uszoda részére szükséges gömbfa szállítására pályáztak: Polacsek J. 4320, Cilcer Aladár 5248, Leimdörfer és Révész 5200, Danubia 4880 pengővel.

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

A Nemzeti Munkahét

Még csak most osztották ki a *Nemzeti Munkahét* jutalmait, de máris erőteljesen érezzük, hogy a magyar nemzet minden pártpolitikai tekintet nélkül állandósítani kívánja a magyar munka esztendőnként való seregszemléjét, intézménnyé akarja emelni azt a keretet, amelyben ez a seregszemle évről-évre végbemegy. Sokáig emlékezetes marad az a vallomás, amelyet a mult héten *Gömbös* Gyula miniszterelnök szájából hallottunk és amelyből kiderült, hogy ez a hatalmas látókörű államférfiú, akiben van remény, bátorság és vállalkozó szellem, maga sem hitt a *Nemzeti Munkahétnek* olyan sikerében, mint amelyet az tényleg aratott. Nagy szó ez és mi úgy érezzük: a miniszterelnöknek ez a vallomása történelmi elemmé emelte azt az elképzelést, amelylyel egy esztendő előtt a *Nemzeti Munkahét* lelkes tervezői és megvalósítói előállottak.

Az új alkotó közszellemet készíti elő a Nemzeti Munkahét, — mondta a miniszterelnök és mi úgy érezzük, és velünk együtt érzi ennek a világvárosnak minden polgára, hgoy elesettségünkben, gazdasági leromlottságunkban semmire sincs olyan nagy szükségünk, mint ennek az új alkotó közszellemnek fellángolására és életrekelésére. Az alkotó közszellem után való vágy mindnyájunk szívében él és azok az államférfiak, akik ma az ország sorsát intézik, mind egy szálig lelkes apostolai ennek. De a társadalom megmozdulása nélkül meddő munkát végeznének. A TESz-é és a TESz hivatott vezetőié az érdem, hogy az alkotó közszellem élesztése érdekében már a mult évben erőteljes megmozdulásra bírta a magyar társadalom minden rétegét. Bízunk benne, hogy lelkes munkájuk az idén fokozott eredményeket hoz a nemzet számára.

Ismét kísérletezik a vízikávéház. *Huszár* Aladár főpolgármester csütörtökön délelőtt tíz órára ülésre hívta össze a törvényhatóság tanácsát. A napirend túlnyomó részben kisebb, különösebb jelentőségű adminisztrációs ügyeket tartalmaz, de tárgyalni fogják a nagyközönséget közelről érintő *taxiviteldíjleszállítás* dolgát is, amellyel a közlekedési bizottság a minap már foglalkozott. Ujból felmerült egy *„vízikávéház"* létesítésének terve. Egyik vállalkozó a korzó közelében, a Dunaparton negyven méter hosszú partterületet akar bérbevenni a várostól erre a célra. Ezt bizonyára elutasítja a tanács, mert *felesleges konkurrenciát támasztana a dunaparti kávéházaknak, de a sokszor háborgó Duna vizén a közönségre életveszéllyel is járna.* Tárgyalja a tanács az újonnan kinevezett tanácstagok pótlékának engedélyezését, több rendőri büntetőbíróhelyettes kinevezését, rengeteg városrendezési és telekszabályozási ügyet, a *ferencvárosi kikötő vámkérdését, a Városi Színház bérletére nyilvános pályázat kiírását,* a Budapest—gyöngyösi szénbánya felszámolásával tett intézkedéseket, továbbá a házalási engedélyek revízióját, valamint az ószeres, zsibárus és zsibárus-telepről szóló szabályrendeletek módosítását.

Saját otthonába költözködik a XI. kerületi elöljáróság. Az új XI. kerület székháza a Verpeléti-úton nem készült el a kellő időre, az elöljárósági hivatalok emiatt egy hónapon át a X. kerület épületében, a Várban működtek, az anyakönyvi hivatal kivételével, amely nyomban az új helyiségbe költözött. Az építkezéssel most elkészültek és megkezdődik a költözködés. Az új elöljáróság jövő szerdától, *április 25-től kezdve már végleges otthonában, a Verpeléti-út 3. sz. alatt dolgozik.* A kerület összes hivatalai, az adószámviteli osztály, a népgondozó kirendeltség, az iskolai nyilvántartó hivatal, stb. mind az elöljárósági székházban lesznek összpontosítva. Rövidesen megszervezik a XI. kerületi tűzőrséget is.

Hétfőn szolgálatba léptek az új gyakornokok. A fővárosnál szervezett 100 gyakornoki állásból pénteken 28-at betöltött a főváros. Huszonnégy közigazgatási, két ügyészségi és két árvaszéki fogalmazó gyakornokot nevezett ki a polgármester. A gyakornokok névsora a következő: dr. *Barkóczy* Olivér, dr. *Barthos* László, dr. *Belső* Károly, dr. *Eliássy* Iván, dr. *Fajth* Tibor, dr. ifj. *Fülöp* György, dr. *Gálffy* Pál, dr. *Jakab* Jenő, dr. *Lamoth* Mihály, dr. *Marton* László, dr. *Marton* Pál, dr. *Nagy* Iván, dr. *Perczel* Tamás, dr. *Rupp* László, dr. *Szadeczky-Kardoss* László, dr. *Szemere* László, dr. *Szenteleky* László, dr. *Szén* Ernő, dr. *Tirczka* Károly, dr. *Vajda* László, dr. *Várhidy* László, dr. *Verbovszky* Lajos, dr. *Wittig* Gusztáv és dr. *Zitter* László; közigazgatási fogalmazói gyakornokok: dr. *Szávoszt* Tamás és dr. *Tarlósi* József; árvaszéki fogalmazógyakornok, dr. *Techert* Gyula és ügyészi fogalmazó-gyakornok dr. *Zubriczky* Sándor gyakornok lett. Az új gyakornokok szombaton délben tették le a hivatali esküt doroghi *Farkas* Ákos dr. tanácsnok előtt és hétfőn reggel elfoglalták hivatalukat.

Helyreigazító nyilatkozat. A Pékipartestületben készülő kenyérdrágítással kapcsolatosan a „Fővárosi Hirlap" 1934. március 14-iki számában a *Perl keksz és kenyérgyár r.-t.*-ra vonatkozóan, téves információ alapján, közlemény jelent meg. Nem felel meg a tényeknek, ugyanis, hogy a Perl kenyérgyár r.-t. bármiféle kartellnek részese volna és így az sem helytálló, hogy „a pékek szent szövetségében" — ahogy a „Fővárosi Hirlap" a kenyérkartellt nevezte — valamilyen szerepe volna, továbbá, hogy az állítólag ott elhatározott kenyérdrágításban részt óhajtana venni. Épp ellenkezőleg, még a közelmultig, a kereskedelemügyi miniszter által még az ősszel megállapitott árnál olcsóbban és újabban a nagymértékű lisztdrágulás ellenére, ezen megállapított áron hozta és hozza forgalomba az általa gyártott kenyeret. — Ami a Perl kenyérgyár r.-t. ellen 1933 február 25-én lefolytatott hatósági vizsgálatot illeti, megállapítottuk, hogy a kihágási eljárás során benyujtott hivatalos szakértői vélemények igazolták, hogy a kocsisok szakmunkát nem végeztek. Ennek alapján a VII. ker. elöljáróság, mint büntető bíróság a felelőssé tett Perl Tivadar ügyvezető igazgatót a vád és annak következményei alól felmentette.

Nyugdíjazások. A polgármester a hét folyamán több nyugdíjazás dolgában döntött. Többek között nyugdíjazta *Minnich* Károly dr. egyetemi tanár, kórházi főorvost, *Nirschy* Adolf főszámtanácsost, *Vrosich* Jenő segédhivatali főigazgatót, *Schara* Béláné, *Sajóhegyi* Dezső, *Belloni* Erzsébet polgári iskolai tanárokat, *Szüts* Lajos Lajos elemi iskolai igazgatót, *Kosztellik* Ferencné, *Rözsényi* Teréz, *Péch* Istvánné elemi iskolai tanítónőket és több kisebb hivatalnokot.

Előadás a főváros műszaki racionalizálásáról a ferencvárosi nemzeti egység pártjában. A Délkerületi Nemzeti Egység Pártja Ipari Osztálya a Ferencvárosi Kaszinó IX., Üllői-út 115/a sz. alatti helyiségében ülést tartott, amelyen *Bánóczy* Béla székesfővárosi műszaki tanácsos rendkívül érdekes előadást tartott a székesfőváros műszaki ügyvitelének racionalizálásáról. Részletesen kifejtette azokat a szempontokat, amelyek a főváros vezetőségét a nagyszabású reform előkészítésében és lebonyolításában vezetik. Az előadást vita követte, amelynek során felszólalt *Felkai* Ferenc dr. h. tanácsnok, a főváros racionalizálási biztosa is. Az előadóknak *Usetty* Béla országgyűlési képviselő, tanácstag, a szervezet elnöke mondott köszönetet.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti a májusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek osztályánál: V., Honvéd-utca 22. szám alatt. A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak írásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

A Turul pályázati hirdetménye. A *Turul* Tudományos és Művészeti Akadémia bírálóbizottsági tagságára pályázhatnak azok, akik a Turul Szövetség valamelyik Bajtársi Egyesületének végzett tagjai, illetőleg tiszteletbeli pártoló tagjai, tehát rendes, illetőleg pártoló tb. dominusai. Pályázhatnak a Hungária MTE ugyanilyen minősítésű tagjai. Pályázhatnak még azok a személyek is, akik a pályázat megjelenésének idejében még a Turul Szövetség, illetőleg annak valamelyik tagegyesülete, vagy a Hungária MTE. nem tagjai. A pályázóknak mellékelniök kell az egyesületük írásbeli ajánlatát, melyben benn kell lennie az illető személyi és egyesületi adatainak. Azonkívül mellékelniök kell a tudományos, szépirodalmi, illetve művészeti működésüket megfelelően igazoló nyomtatásban megjelent, vagy eredeti munkáikat, annak a folyóiratnak vagy stb. megjelölésével, melyben munkája eredetileg megjelent. A tudományos vagy irodalmi működésnek több kisebb terjedelmű és egy nagyobb, legalább 8 ívet betöltő terjedelmű munkából kell megállapítania. A művészeti működést a műről készített fényképekről és esetleg az azokról megjelent kritikákkal kell igazolni, kiállításon való részvétel igazolásával és az esetlegesen nyert díjak felsorolásával. Legelőnyösebben azonban magukkal a pályázatban felsorolt eredeti művekkel, egy Budapesten megtartandó, a pályázatra a bírálóbizottság által megjelölt időben rendezendő házikiállítás keretében. A Turul Akadémia bírálóbizottsági tagságáért csak 40-ik életévét még be nem töltött bajtárs folyamodhatik. A pályázat határideje 1934 április 25. A beérkezett pályázatokat elbíráló legfelsőbb bizottság elnöke: dr. *Cettler* Jenő egy. ny. r. tanár, a Magyar tudományos Akadémia tagja.

A BSE fotoszakosztályában április és május hónapokban a következő előadások lesznek: 17-én *Gerő* László őrnagy „Fotografálás a világháborúban", 24-én vitéz *Aggházy* Kamill ezredes, a Hadimúzeum igazgatója a „Dagerrotyp töréneti fejlődése és a hadimúzeum gyüjteménye", május 1-én *Havlin* Károly dr. tanácsjegyző a *diapozitív készítésről,* 8-án *Reminiczky* Lajos tanácsi fogalmazó a „Fényképezés és vadászat", május 15-én pedig *Pénzes* József dr. árvaszéki jegyző „Képesztétika és fotografálás" címen tartanak előadásokat. Az előadások látogatása díjtalan. A fotoszakosztály klubhelyisége VIII., Mária-u. 10. sz. alatt van.

Önálló pavillonban nagy propagandaanyaggal vesznek részt a magyar városok a Nemzetközi Vásáron

A vidéki városok is bevezetik a számrendszerű idegenvezetést

A *Magyar Városok Országos Kongresszusá*-nak idegenforgalmi szakosztálya *Márkus* Jenő dr. elnöklésével ülést tartott, amelyen a polgármesterek és a vidéki idegenforgalmi hivatalok vezetői nagy számban vettek részt, hogy a vidéki városok részvételét a Budapesti Nemzetközi Vásáron megbeszéljék. Beható vita után a szakosztály elhatározta, hogy a *Nemzetközi Vásáron* részt vesz és köszönettel vették tudomásul, hogy a *MÁV* a városok propagandaanyagát díjmentesen szállítja fel Budapestre.

Várhidy Lajos, a Városok Kongresszusának igazgatója ezután tájékoztatta a városokat arról, hogy

a Nemzetközi Vásár területén hatalmas idegenforgalmi pavillon épül,

amelyben a MÁV, a székesfőváros, az IBUSz, a fürdők, a közlekedési vállalatok és egyéb idegenforgalmi tényezők fognak kiállítani. Ebben a pavillonban fogják elhelyezni a vidéki városok propagandaanyagát is. Eddig a következő városok jelentették be, hogy a Nemzetközi Vásáron, illetve annak idegenforgalmi kiállításán részt kívánnak venni: Baja, Debrecen, Eger, Esztergom, Gyöngyös, Hajduszoboszló, Kőszeg, Mohács, Nagykanizsa, Pécs, Salgótarján, Sopron, Szeged, Székesfehérvár, Szombathely és Veszprém. A szakosztályi ülés ezután elhatározta, hogy a városok idegenforgalmi propagandafüzeteket fognak kiadni és egy *idegenforgalmi katasztert fognak összeállítani,* amelyben speciális szakok szerint (történelmi emlékek, régiségek, képzőművészet, háziipar, iparvállalatok, vadászat, stb.) állítják össze a városok látnivalóit és nevezetességeit.

Az ülés egyik érdekes része volt *Baján* Gyula, a „Fővárosi Közlöny" szerkesztőjének előadása, melynek során azt ajánlotta a vidéki városoknak, hogy ők is vegyék használatba és az idegenvezetésnél a „Cicerone" rendszert, amelyet ő Budapesten meghonosított és amelyet általánosan célszerűnek és igen használhatónak találnak. Kifejtette, hogy az idegenforgalomban nemcsak a propaganda a fontos, hanem az idegenvezetés is. Budapesten ez a kérdés úgy, ahogy meg van oldva. A fővárosban akadnak elegen, akik német, francia, angol, olasz, sőt spanyol, török, stb. nyelven is vállalkoznak idegenvezetésre. Az idegenvezetés Budapesten is csak most nyert törvényes rendezést azáltal, hogy a kormány idegenforgalmi tanfolyam felállítását határozta el és az idegenvezetőknek a jövőben szakvizsgát kell tenniök. Ma még Budapesten is az a baj, hogy sok olyan idegenvezető akad, aki vagy az egyik, vagy a másik idegen nyelvet nem bírja olyan tökéletesen, hogy az idegeneknek minden felvilágosítást szabatosan és érthetően meg tudna adni, másrészt viszont számos panaszt hallani amiatt, hogy az idegenvezetők összecserélnek évszámokat, neveket stb., sőt egyik-másik még nemzetünk történelmének főbb adatait sem tudja kellőképpen megvilágitani.

A vidéki városokban ezek a bajok kétségtelenül nagyobb arányokban jelentkeznek és ott az idegenvezetés kérdése még megoldásra vár.

Az idegennek lehetővé kell tenni, hogy az idegenvezetőktől minél jobban függetleníthesse magát, viszont mindenről a legpontosabb tájékoztatást kaphassa meg. Arra kell törekedni, hogy minden taxisoffőr, rendőr stb. minden idegennel meg tudja értetni magát. *Ezt szóló a Cicerone-könyvekben alkalmazott rendszerével éri el.* Ez a rendszer az elképzelhető legegyszerűbb és legmegbízhatóbb. Alapja az, hogy a városban minden nevezetességnek egy fix száma van, amely szám alatt az a Cicerone-könyvben szerepel. A könyvben a megfelelő sorszám alatt az idegen nemcsak a szóbanforgó nevezetesség megjelölését találja meg, hanem annak képét és leírását is. *Minden idegen azt a Cicerone-könyvet kapja meg, amely az ő anyanyelvén adatott ki.* Az angol és amerikai angolt, franciák, belgák stb. francia, a németek német, az olaszok az olasz könyvet kapják. Ha az autocar elmegy valamelyik nevezetesség mellett, akkor az autocar ciceronéja csak felmutatja a nevezetesség számát és a könyvében mindenki elolvashatja annak leírását. A taxisoffőr szintén a számot mutatja fel az idegennek, amikor a kocsijával a nevezetesség előtt megáll, a gyalogjáró pedig egy sematikus térkép alapján, — amelybe a nevezetesség mellé azoknak száma is be van rajzolva — mozog a városban s a leghelyesebb, ha a városok a nevezetességeket a Cicerone-könyvekben alkalmazott számokkal meg is jelölik és pedig vagy zománctáblákkal, vagy a nevezetesség előtt a járdára kifestett számokkal. Az idegenek ily módon úgy mozghatnak egy városban, mintha egy tárlaton lennének és ha egy őket érdeklő középülethez, szoborhoz, stb. érnek, egyszerüen megnézik annak számát s a könyvet fellapozva, a megfelelő sorszám alatt elolvashatják a nevezetesség leírását és magyarázatát. A számrendszernek ilyen módon való felhasználását az idegenvezetésben a szabadalmi bíróság szóló javára védjegyezte, amennyiben azonban a városok ezt a szólótól kérik, rendszerének igénybevételét ingyen engedi át a vidéki városoknak.

A szakosztályi értekezlet nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta az előadást és megbízta az elnökséget, hogy a Baján-féle rendszernek a vidéki városokban való meghonosítása érdekében folytasson tanulmányt és az egységes bevezetés kérdésében tegyen előterjesztést a városoknak.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

WEITZ FERENC RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 8. SZÁM
Telefon: 48-9-80. KŐBÁNYA ALSÓ P. U.-NÁL Alapítási év 1909.
Uj reszelők, csere reszelők, használt reszelők újravágása.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

Gazdasági Értesítő

Jön a margarinrendelet

Évek óta hangoztatjuk a *Fővárosi Hirlapban*, hogy szinte bűnszámba megy az az elnéző nemtörődömség, amellyel hatóságaink a mesterséges ételzsírok, de főként a margarin forgalombahozását tűrik és a mezőgazdaság kárára nem gátolják meg annak felfokozott mértékben történő terjesztését. A hazai zsír- és vajtermelés állandóan emelkedik, a fogyasztópiac felvevőképessége viszont csökken, a mesterséges zsiradékok terjedésével szemben tehát a zsír és a vaj rászorul a védelemre. Ipari szempontból a margaringyártás megfékezése nem érdemel kíméletet, mert hisz a gyártásnál csak alig néhány embert foglalkoztatnak és mindössze két vállalatnak: a cseh tőkével dolgozó *Hutter és Lever* cégnek és *Biehn Sámuel Fiai* cégnek érdekeit érinti a margarin forgalombahozásának a korlátozása. Külföldi példára is rámutathatunk, ahol felismerték a gyenge táperejű margarin felesleges voltát és például *Olaszországban április 15-étől kezdve az egész ország területén megtiltották a margarin árusítását.* Nálunk a tejtermelői érdekeltségek többizben fordultak ilyen irányú előterjesztéssel a földmivelési minisztériumhoz, ahol az elmúlt napokban végre *elkészült a margarinrendelet.* A javaslat szövegét most küldték meg az érdekeltségeknek, amelyek rövidesen tárgyalni is fogják a rendelettervezet különböző intézkedéseit és megteszik észrevételeiket. Értesülésünk szerint *a kormány elsősorban a margarin használatának feltüntetését kívánja elrendelni a nyilvános étkezőhelyeken, a cukrászdákban, vendéglőkben és sütődékben,* amire vonatkozólag már ugyis vannak törvényes intézkedések, csupán *azok betartására nem fordítottak kellő gondot.*

A Mester-utcai és Gyáli-uti közraktárakat a Leszámitolóbank visszaadja a fővárosnak. A közraktárakat bérlő Leszámitolóbank arra kérte a fővárost, hogy a Mester-utcai és a Gyáli-uti fiókraktártelepeket vegye vissza és mentesítse az ezekre vonatkozó szerződések alól. A bank arra hivatkozik, hogy a megesappant üzleti forgalom miatt ezek a telepek már évek óta üresen állnak. Az 1881. évi szerződés szerint a bérlet ugyan nem mondható fel, a főváros méltányosságból mégis elfogadja a fölmondást, de kiköti, hogy a telepen eszközölt beruházásokért semmiféle megtérítést nem fizet. Kilenc nagy favázas raktárról és megfelelő vasuti berendezésről van szó, amelyet a főváros esetleg úgy hasznosít, hogy oda helyezi át az önálló takarmányvásárt, amelyet most hetenként a szabad ég alatt tartanak meg.

Tíz pengő a Kőszén osztaléka. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* igazgatósága e hónap 11-én tartott ülésében megállapította az 1933-iki üzletév mérlegét, amely a szokásos leírások után *3,268.430.32 pengő* (1932-ben 4,672.508.85) *tiszta nyereséggel zárul.* Az igazgatóság április 28-ára hivja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1933. üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — *részvényenként tíz* (tavaly 14) *pengő osztalék állapittassék meg.*

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete május közepén tartja közgyűlését. *Teleki* István gróf, a Köztisztviselők vezérigazgatója az elmúlt év során elvégezte a szövetkezetnél a szükséges leépítéseket és az adminisztráció egyszerűsítését, aminek eredményeképpen a szövetkezet már az elmúlt évről igen kedvező eredménnyel léphet a nyilvánosság elé.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Fővárosi Sport

A „Budapest" Sport Egyesület jubiláris közgyűlése

A *Budapest Sport Egyesület* az Ujvárosháza közgyűlési termében szombat délután tartotta meg húszéves jubiláris közgyűlését dr. *Lamotte* Károly tanácsnok elnöklésével. A közgyűlésen több mint ezer tag jelent meg. Az ünnepi beszédet az ország legnagyobb taglétszámú egyesületének díszelnöke, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester tartotta. Nagyhatású beszédében a sport nemzeti jelentőségét méltatta. A megjelent előkelőségeket *Lamotte* Károly üdvözölte.

Utána *Leitgib* János főtitkár a klub alapításáról és húszéves, eredményes működéséről számolt be. Az egyesület *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, akkor még fogalmazó korában néhány fővárosi tisztviselő közreműködésével *1913 december 2-án tartotta meg alakuló közgyűlését.* Az első elnökség tagjai *Bárczy* István dr. polgármester, *Déry* Ferenc dr. alpolgármester és *Sztankovits* Szilárd, a mai MASz elnöke voltak. Az egyesület taglétszáma néhány hét alatt ezerre szaporodott. Egymásután alakították meg a különböző szakosztályokat. 1914-ben már saját futball-, tennisz- és atlétika-pályával és uszodával rendelkezett az egyesület. A háború alatt csak a labdarugó-csapat szerepelt, míg a többi szakosztályok szüneteltették működésüket. A háború befejezése és a forradalmak után *Sztankovits* Szilárd elnöklete és vezetése mellett indult meg az újjáépítés nagy munkája. Sztankovits nyugalomba vonulásával az egyesület válságos helyzetbe került. *Szente* Miklós, *Kovácsházy* Vilmos és *Gallner* Ferenc dr. vezetésével sikerült a továbbműködést biztositani, majd *Purébl* Győző dr. tanácsnok elnöklete alatt új életre kelt az atlétika-, futball-, tennisz- és a tornász szakosztály. Évről-évre fejlesztették az egyesület sporttevékenységét, új sportágakat karoltak fel, köztük a vivást, túrisztikát és a kerékpárt, az asztali tenniszt, a motor, box és birkózást. *Felépitették a Millenáris-sporttelepet,* hol futball-, atlétika-, kerékpár- és motorpálya, uszoda, strandfürdő, tenniszpályák, tekepálya és klubhelyiségek vannak. A Hármashatárhegyen túristaházat, a Svábhegyen si-otthont létesitettek. A legszebb és legtöbb eredményt a futballszakosztály érte el, amelyet 1913-ban *Kovácsházy* Vilmos alakitott meg. Számtalan hazai és külföldi győzelmek sorozata volt az eredményes munka gyümölcse. A tenniszszakosztályt *Sztankovits* Szilárd 1914-ben alakitotta meg, amely a mai napig tevékeny részt vesz a magyar tenniszsportban. A férfitornát 1913 őszén *Sárossy* János tornatanár vezetésével kezdték meg. A női torna 1923-ban kezdődött. A szakosztály csak 1933-ban inditotta el versenycsapatát, amely a II. osztályú bajnokságot megnyerte és bejutott az első osztályba. Az *atlétikát* 1914-ben *Sztankovits* Szilárd honosította meg, amely legszebb sikereit *Bajó* Károly vezetése mellett érte el, aki saját nevelésű versenyzőivel több bajnokságot és nemzetközi sikert aratott és szakosztályának közreműködésével nagyban hozzájárult a magyar atlétika fellendítéséhez. A nagyjövőjű szakosztályt azonban váratlanul megszüntették. A *túristaszakosztályt* 1923-ban alakitották. A tisztviselőknek legjobban megfelelő sportágnak négyezer tagja van. Az ország minden részébe rendeznek kirándulásokat. A *vívószakosztály* 1923-ban kezdte meg működését és a világhirű magyar vivósport egyik elismert alkotó tényezőjévé vált. A *kerékpárszakosztály* 1926-ban alakult meg, amely a Millenáris-sporttelep kerékpárpályájának újjáépítésével rohamos fejlődésnek indult. Eddig húsz hazai és külföldi bajnokságot nyertek. 1925-ben megalakult az *asztali tennisz-szakosztály.* Máig *16 világbajnokságot* és 84 külföldi és hazai bajnokságot nyertek. 1928-ban megalakult a *motor-szakosztály,* amely eddig *13 külföldi és hazai bajnokságot nyert.* Az *ökölvívó-szakosztályt Scheuer* Róbert országgyűlési képviselő kezdeményezésére alakitották meg, mely *Weiner* szakszerű vezetésével kitűnő eredményeket ért el. A *birkózó-szakosztályt Payr* Hugó országgyűlési képviselő, volt birkózó olimpikon szervezte meg 1930-ban. *Matura* és *Dömény* István többszörös bajnokok vezetésével szép eredményeket ért el. Az 1930-ban megalakított *úszószakosztály* is kivette részét a magyar úszósport fejlesztéséből. A *si-szakosztály* nagyban hozzájárult a magyar sisport népszerűsítéséhez. *Lamotte* Károly tanácsnok elgondolása szerint si-otthont létesitettek a Svábhegyen, ahol 10.000 sielő fordul meg kedvező hóviszonyok esetén. A *sportrepülő-szakosztály* 1931-ben négy magyar iskolarepülőgéppel indult meg. Az érdi táborban évente 25—30 növendéket képeznek ki. Három év óta 74 pilótát vizsgáztattak le, akik 15 ezer felszállást végeztek. Nagyjelentőségű eredményt ért el *Bischitz* Tibor alelnök és *Bánhidy* Antal, a „Gerle 13" magyar gyártmányú repülőgépén körülrepülték a Földközi-tengert, mintegy 12.000 kilométert. A BSE elnöksége a Székesfővárosi Segitőalap igazgatóságával karöltve meghonosította a *yacht-sportot* 1932-ben. *Reményi-Schneller* Alajos vezérigazgató, elnök vezetésével a szakosztály szép sikereket ért el a balatoni vitorlázás terén. Az egyesület naggyáfejlesztése az emlitetteken kivül *Leitgib* János főtitkár érdemeit dicséri, aki minden egyes szakosztály megalakításánál eredményes munkát fejtett ki.

A beszámoló után a közgyűlés elfogadta a zárószámadást és a költségvetést, majd megválasztották a tisztikart. Főtitkár: Leitgib János. Titkárok: Hangel László, Rózay Árpád. Jegyzők: Koritsánszky Lajos, vitéz Ivatson Ferenc, Hajós József, Stéger Lajos. Ellenőr: Clementis László. Pénztáros: Manchen Frigyes. Háznagy: Szabó Ernő. Ügyészek: Feigler Károly dr., Fertsek Leó dr. Orvosok: László Árpád dr., Pigler István dr., Salamon Ernő dr. Számvizsgálók: Márkus Gábor, Schallinger Miklós, Kazimir Antal. Választmányi tagok: Flaxmayer József dr., Antalics János, Asztalos Gyula, Bartos Géza, Bathó Jenő, Beliczay Imre dr., Benecze István, Bodnár Andor, Csanády Gusztáv dr., Della Donna Mihály dr., Dingha Árpád, Dinich Győző, Dulácska Jenő, Glósz István, Guckler Ottó, Hahn Sándor dr., Hanzeli József dr., Havlin Károly dr., Hornyák János, Jánossy Imre, Kantz István dr., Kazinczy Gábor dr., Kertész István, Morocz M. Sándor, Király Kálmán, Kleil Kálmán, Klement Engelbert, Korenchy László dr., Kovács Endre dr., Kurfürst István, Pakesz Gusztáv, Papp János, Pécsi Miklós, Posner István, Pototzky Jenő dr., Prückler András dr., Reminiczky Lajos, Romhányi Antal dr., Rosta János, Rózay Jenő, Simonffy János, Steiner Rezső, Szigeti József, Szinte László, Sződy Szilárd, Sztancsik János, Tischler Antal, Kovács Endre dr., Végh Lajos dr., Vidos Gyula.

A közgyűlés után társasvacsora volt a Hármashatárhegyen.

SPORTEREDMÉNYEK

Ausztria—Magyarország 5:2 (3:2), Bécs, Hohe Warte, 60.000 néző, bíró Christ.

Jó kezdés, szép játék után összeomlott a magyar half sor, s igy a védelem nem tudta megakadályozni a Sindelar vezetésével fényesen játszó osztrák csatársor eredményes munkáját.

Brünn—Budapest 5:1 (2:1), Brünn, 9000 néző.

Szánalmas csatárjáték után, súlyos vereséget szenvedett második garnitúránk a jó formát mutató brünniektől.

BSE—BSzKRT 2:2 (0:0), Millenáris, bíró: Solymos.

Szép, élvezetes, erős küzdelem. A lelkesen játszó városiak döntetlent értek el a balszerencsével játszó villamos csapat ellen.

Cégliga: Penarol—Süs 6:0 (4:0). Nagyszombat-uti pálya, bíró: Kner.

Állandó fölény mellett Penarol tetszés szerint rugta a gólokat. Süs nem volt méltó ellenfele a kitünően játszó győztes csapatnak.

Lőwy—Rekord 4:3 (2:1). Népsziget, bíró: Schlosser.

Szép, változatos, erős küzdelem után reálisan győzött a jobb csatársorral rendelkező Lőwy SC.

Magyar Acél—Chinoin 3:2 (1:0). Phőbus-pálya, bíró: Strompf.

Heves iramú, szép mérkőzésen a szerencsésebb csapat győzött. A mezőnyből Szabó kapus (Chinoin) játéka emelkedett ki.

Pollák—Radiator 2:0 (0:0). Pollák-pálya, bíró: Herz.

Megérdemelt győzelmet aratott a szépen játszó hazai csapat.

Vincze—Wertheim 2:0 (0:0). UMTE-pálya, bíró: Skalitzer.

Az utolsó percekben elért gólokkal győzött a szerencsésebb csapat, Wertheimnek több gólhelyzete volt, eredmény nem reális.

BSzKRT állomásbajnokságai: Óbuda—Ujpest 4:1, Kispest—Baross 2:0, Autobusz—Hungária 1:1, Ferencváros—Városliget 8:2, Kelenföld—Pályafenntartás 4:0, Burtelep—Zugló 2:1, Kőbánya—Szépilona 4:0.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Ujpest, Megyeri-út: Ujpest—Ferencváros, előtte III. ker. FC—Budai „11".

Szombati cégliga: Vincze—Penarol, UMTE-pálya. Wertheim—Growe, BTK-pálya. Magyar Acél—Lőwy, Váci-uti pálya. Süs—Pollák, kelenföldi pálya. Berna—Rekord, Turul-pálya. Radiator—Danuwia, Kispesti AC-pálya.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Sportcikk legolcsóbb és legjobb
HAAS SPORT VI. Andrássy-út 15

Április
19-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kálló helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVEREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II., Káplár-utca 9.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 22-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . " " " 5.000 "
Dorogon . . . . . " " " 3.000 "
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . " " " 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . " " " 8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. április 25. 17. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az építőiparért

Mindenekelőtt tisztában kell lenni azzal, hogy az építőiparnak ama panaszai, amelyek *Imrédy* Béla pénzügyminiszternek expozéjában tett kijelentéseivel kapcsolatban nap-nap után elhangzanak, igen komolyak és semmiesetre sem arra valók, hogy egyszerűen napirendre térjünk fölöttük. Az építőipar jogosan riadt meg a pénzügyminiszter kijelentéseitől, ha pedig az építőiparnak oka van az aggodalomra, akkor Budapest polgársága sem nézhet nyugodtan a jövő elé. Ezzel azonban nem mondtuk azt, hogy az építőipar aggodalmai minden tekintetben és százszázalékig megokoltak volnának. Ilyen esetekben az ijedtség és a félelem mindig nagyobb szokott lenni, mint a veszedelem, amely fenyeget. Az izgalmas légkörben azután az érdekeltek egyszerűen nem vettek tudomást a pénzügyminiszternek azokról a kijelentéseiről, amelyek az építkezési kedvezmények megvonása tekintetében egyenítéseket tartalmaztak. Tény az, hogy a pénzügyminiszter nemcsak expozéjában, de ujabban is megismételte azt a kijelentést, hogy az építkezési ipart nem fenek egyik napról a másikra teljesen megváltozott helyzetbe hozni. Éppen azért hajlandó a miniszter bizonyos mérsékelt keretben olyan adókedvezményeket adni, amelyek az építkezési iparnak építési lehetőségeket fognak nyujtani. A helyzet máris nem olyan sötét tehát, mint amilyennek azt első pillanatban látták az érdekeltek, de meggyőződésünk az is, hogy a pénzügyminiszter, aki tökéletesen értékeli az építőiparnak nemzetgazdasági szerepét, további engedményekre és további korrektivumokra is hajlandó lesz. Ezért tartjuk nagyon fontosnak Budapest országgyűlési képviselőinek azt az elhatározását, hogy pártkülönbség nélkül mindnyájan a pénzügyminiszter elé járulnak és igyekeznek meggyőzni arról, hogy Budapest építőiparának, amely már amúgy is régebben megbenult, újabb helyzetsulyosbodása az egész fővárosra és az egész polgárságra katasztrofális jelentőségű lehet.

Az építőipar érdekében megindult mozgalomnak azonban nem szabad elköteleznie magát semmilyen irányban. Mi az egyszerű polgár fejével gondolkozunk és úgy érezzük, hogy itt nem az Erzsébet-sugárutat, hanem az építőipart kell megmenteni. Nem fontos, hogy a város ebben a pillanatban egy városrendezési szépséggel gazdagodjék, hanem az a fontos, hogy erőben és munkaképességben maradjon meg az építőipar arra az időre, amikor majd az Erzsébet-sugárutat fölépíthetjük. A dánosi rablógyilkosság jut eszünkbe, amikor a nyomozó csendőrök hónapokon át nem gyilkosokat, hanem oláhcigányokat kerestek, mi pedig az Erzsébet-sugárútért exponáljuk magunkat akkor, amikor minden bárhonnan jövő, bármilyen segedelmet el kellene fogadnunk, amely az építőipart megmentheti.

És itt van a pénzügyminiszter úr álláspontjában egy rész, amelyet száz százalékig el kell fogadnunk. Ez pedig az, ami a lakások tatarozására vonatkozik. Nekünk is meggyőződésünk és ezt számtalanszor elmondtuk, hogy Budapest lakosságának igen nagy része azért húzódik ki a környékre lakni, mert idebent, a város szivében nem talál elegendő számú, a kulturember igényeinek megfelelő modern, higiénikus és jól felszerelt lakást. Ez az oka annak, amire a pénzügyminiszter expozéjában hivatkozott, hogy Budapesten tizenkétezer lakás áll üresen. Ha ezeket a lakásokat a pénzügyminiszter által is elfogadott tatarozási hitel segedelmével kulturemberek által lakhatóvá teszik, — pedig a pénzügyminiszter maga mondta, hogy egy lakást nagyon kis összeggel lehet lakhatóvá, emberré méltóvá tenni, — akkor az első és momentán veszedelem elhárult az építőipar feje fölül. Egyben pedig Budapest visszakapja azokat az adófizetőit, akik ma a környékbeli községekben és városkákban laknak, de visszakapja ezeket a budapesti kereskedelem és ipar is, ők pedig nem lesznek kénytelenek napota valóságos utazás árán eljutni reggel munkahelyükhöz, este pedig az ágyukhoz.

Nem olyan sötét a helyzet tehát, mint amilyennek az első pillanatra látszik, a fontos csak az, hogy tökéletes összefogással igyekezzék minden tényező az építőipart megmenteni, amely a magyar főváros számára az életlehetőséget jelenti.

SIPŐCZ JENŐ POLGÁRMESTER

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a kenyérdrágítás ellensúlyozására tervbevett hatósági intézkedésekről, az építőtevékenység fellendítéséről és egyéb városigazgatási kérdésekről

Búzafeleslegeinket a legnagyobb küzdelmek árán igyekszik a kormány a külföldi piacokon elhelyezni, lisztkészleteink óriási mennyiségekben állanak rendelkezésünkre és mégis, a ma legnagyobb gondja: *a kenyér*. Ezt a féltett kincset akarja magának biztosítani a mai vergődő korszak embere, de ezt a törekvését súlyos akadályok gátolják. Egyik napról a másikra érkeznek a jelentések a kenyérárak drágításáról és különböző tervekről, amelyeknek egyik nyugtalanító jelensége a közelmultban létesített kartelszerű megállapodás: *a pékegyezmény*. A pékek tömörültek olyan célok elérésére, amelyek számukra nagyobb jövedelmet, *a mindennapi kenyérért dolgozókat pedig új gondokkal terhelik*.

A főváros vezetősége a legéberebb figyelemmel kiséri az élelmiszeráraknak és elsősorban a kenyérnek áringadozásait és minden alkalmat felhasznál arra, hogy milliós lakosságának életérdekeit megvédelmezze. Most, hogy újból fenyeget a kenyérdrágítás veszedelme, felkerestük

Sipőcz Jenő dr. polgármestert

és megkérdeztük, hogy milyen intézkedéseket foganatosít a főváros a kenyérdrágítás küszöbön álló manőverével szemben. *Sipőcz* Jenő polgármester kérdésünkre a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap*-nak:

— Amikor tudomást szereztem arról a kezdeményezésről, hogy a kenyérfélék áraiban bizonyos újabb változtatások vannak készülőben, nyomban utasítottam az illetékes ügyosztályt, hogy *az összes részleteket tárja fel* és megfelelő jelentést adjon a szükséges intézkedések foganatosítása érdekében.

— Tudomásom szerint a budapesti pékek nem léptek kartelbe, hanem *iparvédelmi egyezmény* címen akarnak bizonyos árkülönbözetet biztosítani. Ennek a megállapodásnak az a lényege, hogy a *péksütemény 4 fillérnél olcsóbb nem lehet*, ami feltétlenül

nem kívánatos árrögzítést jelent.

A másik törekvés arra irányul, hogy a legkeresettebb kenyérfajtát: a *félbarna kenyeret a mai 28 filléres egységárról 32 fillérre emeljék fel*. A döntés ezidáig nem történt meg és értesülésem szerint az árelemző bizottság most tanulmányozza az alapszámításokat, amelynek értelmében *valószínűleg legfeljebb 30 filléres árat engedélyeznek*.

— Rendkívül sajnálatosnak tartom, hogy a mai súlyos viszonyko között a legszükségesebb élelmicikkek, akár csak minimális megdrágítása is napirendre került.

Feltűnő és káros ez az akció,

azért is, mert annak *nincsen megindokolható háttere*. Az utóbbi időben ugyanis *lényegesen csökkentek a lisztárak* és így nem lehet magyarázatot találni arra, hogy miért akarják megdrágítani a kenyeret.

— A székesfővárosnak megfelelő szerv áll rendelkezésre ahhoz, hogy

minden drágítással szemben változatlanul az olcsóbb kenyeret hozza forgalomba.

A *községi kenyérgyár* nem csatlakozik semmiféle iparvédelmi egyezményhez és az alapításkor maga elé tűzött céloknak megfelelően, *tovább is megtartja árnivelláló szerepét*. A községi kenyérgyárnak nem lehet más hivatása, minthogy

függetlenítse magát a pékipari spekuláció ingadozásaitól

és változatlanul olcsó áron nyujtson lehetőséget Budapest közönségének az olcsóbb kenyérfélék megszerzésére. A főváros mindenesetre bevárja a pékipari front eseményeinek kialakulását és utána *nem késlekedik olyan intézkedések megtételével, amelyeknek célja, hogy elhárítsa az újabb terheket Budapest népéről*.

Az iparosok, a vállalkozók és a munkások nagy társadalmi rétege sorsának jobbrafordulását *az építkezési tevékenység megindulásától reméli*. Szükség van tehát olyan ösztönző kedvezményekre, amelyek a tőkét építkezések megindítására hangolják, mert csak így remélhető, hogy az iparágak munkához jutnak. Az itt várható lehetőségekről a polgármester a következőket mondotta:

— Mindent el kell követnünk olyan irányban, hogy az utóbbi időben sajnálatos módon ellanyhult építkezési kedvet *ismét felélénkítsük*. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén foglalkozott ezekkel a kérdésekkel és elhatározta, hogy *messzemenő akciót készít elő a rendkívüli házadómentesség biztosítása érdekében*.

— Ma pillanatnyilag az a helyzet, hogy

két egymással ellentétes szempontot kell közös nevezőre hozni.

A háztulajdonosok azt hangoztatják, hogy az újabb bérházépítkezések *növelik az üres lakások számát* és ily módon a házvagyon lassanként elsorvad. Bizonyos tekintetben hozzásimul ehhez a felfogáshoz az állami és városi hatóságok pénzügyi aggodalma is, mert *növekvő üres lakásmennyiség esetén az ilyen címen várható adók kiesésétől kell tartani*. Másik oldalon áll az a törekvés, hogy az építkezések kiszélesítésével

foglalkozást teremtsünk a dolgozó társadalom széles rétegeinek,

amelyik keresethez jutva, más *források útján gondoskodik az adóbevételek szaporodásáról*.

— Nézetem szerint nincs súlyos akadálya annak, hogy

a megfelelő középutat megtaláljuk.

Feltétlenül találunk lehetőséget arra, hogy az *ellentétes érdekeket összeegyeztessük* és megindítsuk az építkezéseknek olyan folyamatát, amely nem veszélyezteti, sőt alátámasztja a mai ellentétes törekvéseket. A törvényhatósági tanács is ilyen értelemben foglalt állást, amikor elhatározta, hogy

küldöttségileg kéri meg a kormányt a rendkívüli házadómentesség engedélyezésére.

A gazdasági helyzet javulása szemmelláthatóan bekövetkezett és bizonyára

elérkezik ismét az az időpont, *amikor Budapesten az építkezések bizakodó lármája mutatja az alkotást és a fejlődést.*

Sok szó esett az utóbbi időben *az automobilipar szomorú letargiájáról*, amelynek okát sokan az adózási rendszerben jelölték meg.

— A rohamléptekkel fejlődő modern közlekedés kétségtelenül nagy iparágat jelent Magyarország számára és így indokolt minden olyan elgondolás, amellyel a magyar autóipart akarja nagy tényezővé emelni. Rengeteg panasz hangzott el az úgynevezett *autóadó miatt*, amely az

inflációs korszak méreteire alapította létjogosultságát.

A helyzet azóta szolidabb irányban letompult és így feltétlenül van indoka annak az irányzatnak, amelyik *az autóadó helyett a benzinadót kívánja érvényesíteni.* Tudomásom szerint

az illetékes kormánykörök foglalkoznak ezzel a kérdéssel

és így remélhető, hogy az ipar- és az automobilizmus megnyugtató megoldáshoz jut.

Végül megkérdeztük a polgármestert, hogy *milyen méretű előkészületek történnek az idei nagyszabásúnak várható Szent István-hétre?*

— A nemzet nagy ünnepe — hangzott a válasz — évek óta szerves fogalmat jelent az idegenforgalom legnagyobb teljesítményével. Tapasztalataink szerint ez az az időszak, amikor

Budapest európai idegenforgalmi központtá válik

és így érthető minden törekvés, amely azt célozza, hogy *a Szent István-hét évről-évre nagyobb vonzóerőt gyakoroljon* és mindinkább fejlessze látnivalóinak, eseményeinek és attrakcióinak gazdagságát. Az idegenforgalmi szervek máris szorgos munkában vannak, hogy

az augusztusi nagy ünnep felejthetetlen élményt jelentsen az idegenek számára.

Annak ellenére, hogy a világrészeket egyformán érintő gazdasági válság még nem mult el, azt látjuk, hogy a *budapesti idegenjárás állandóan fokozódik.* Ezt az örvendetes tendenciát kívánjuk a lehetőség szerint a legjobban kiaknázni és ha az általános utazási kedv világszerte a régi lendületét visszakapja: úgy bizton számíthatunk arra, hogy a budapesti Szent István-ünnepségek

a magyar idegenforgalom hatalmas nyereségét

fogják eredményezni.

✱

Ezeket mondotta *Sipőcz* Jenő polgármester az időszerű kérdésekről és válaszából méltán állapítható meg az a tény, hogy Budapest első polgára minden vonatkozásban lelkiismeretes gondját viseli a rábízott nagy anyagi és erkölcsi értékeknek.

Lemondás a tisztviselő sorsa, de minden áldozat a nemzeti balvégzet jobbrafordulása érdekében történik

Liber Endre alpolgármester magasszárnyalású beszéde a Fansz tisztujító közgyűlésén

A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* tisztviselőosztálya kedden délután tartotta rendes évi közgyűlését, amelynek tárgysorozatán a tisztújítás is szerepelt. A FANSz közgyűlése ezúttal is nagy lelkesedéssel nyilatkozott meg elnöke: *Liber* Endre alpolgármester személye mellett és tüntető szeretettel emelte ismét a szövetség elnöki székébe. A választás után *Duday* Alajos dr. köszöntötte *Liber* Endre alpolgármestert, aki nagy beszédben mutatott rá a tisztviselők követendő útjára és figyelemreméltó fejtegetésekbe bocsátkozott a közelmult néhány mozzanatáról.

— Az elmúlt évek — mondotta — a legemlékezetesebbek közé számíthatók, mert azok az áldozathozatal évei voltak. A tisztviselő-társadalom kénytelen volt lemondani törvényes illetményeinek egy-egy részéről és mégis igazságtalanság volna azt mondanom, *hogy az áldozathozatal csakis a tisztviselő-társadalomra hárul.* Az egész magyarság áldozathozatala ez, amelyből

minden osztály kiveszi részét.

Távol áll tőlem, hogy kicsinyeljem az eddig hozott áldozatokat, vagy hogy más osztályok még szomorúbb sorsával próbálnám tisztviselő-társaimat vigasztalni. Bátran merem hirdetni, hogy *a tisztviselő-társadalom mindenkor józanul számolt a viszonyoknak sokszor nehéz adottságaival* és sohasem felejtette el, hogy minden áldozat a nemzeti balvégzet jobbrafordulása érdekében történik.

— Ez a tisztviselő-társadalom hivatása magaslatán áll és amikor ezt a mondatot kimondom, szinte magamban érzem baljóslatú visszhangként a társadalom szemrehányó szavát, amely nem is régen: egy sajnálatos eltévelyedés alkalmával egyértelműleg emelkedett néhány tisztviselő, és pedig a székesfőváros néhány tisztviselője ellen. Nem mulaszthatom el, hogy *ne érintsem ennek az esetnek óriási visszhangját.* Világosan megmutatkozik, hogy a tisztviselő az ő

tisztviselői életét a nagyközönség szeme előtt éli,

munkáját a nagyközönség ellenőrzése alatt végzi és minden cselekménye *súlyosabban esik a mérlegre.* Ne panaszolja azt senki, hogy a közvélemény szeme esetleg rajta függ: nagyobb megnyugvás a vizsgáló szemek előtt is öntudatosan megállani, mint félni, vagy attól elvonulni. A jó intézkedés öntudata legyen mindig pajzsunk, erősségünk és ékességünk. A tisztviselői kar útja, melyen a közvélemény felé megnyilatkozhatik, csak *a kötelességteljesítés útja.* Ez a megnyilatkozás a legjobb cáfolat és a legjobb védelem, de egyúttal a legjobb igazolás, akivel szemben erre szükség van.

— Minket, tisztviselőket, nemcsak a törvények és szabályok, hanem a meg nem írott hatalmas közérdek szempontjai is vezetnek. Ezeket megvédeni és diadalra juttatni a mi feladatunk, ezekről meg nem feledkezni, a mi kötelességünk. A tisztviselő sokszor valóságos művésze a közigazgatásnak, de míg a művészetről sokan azt mondják, hogy az nem más, mint az alkotóművész temperamentumán át tekintett természet, addig

a tisztviselőnek sohasem szabad a temperamentumán át nézni az ügyeket,

hanem mindig a közérdek szigorú szem előtt tartásával kell teljesítenie kötelességét.

— A mi szövetségünk nevében viseli a *nemzeti* jelzőt és mert a nemzeti eszmét írja zászlajára: nem lehet más, mint *a mai kegyetlen magyar sorssal meg nem elégedő, meg nem békülő, meg nem barátkozó.* Amit lehasítottak országunkról, belőlünk is lehasították és nekünk is csak egy imádságunk lehet, a régi Nagymagyarország, amelynek fővárosa mindenképpen boldogabb és nagyobb lesz a mainál.

Liber Endre elnök nagyhatású beszédét szűnni nem akaró éljenzéssel fogadták. A közgyűlés utáni társasvacsorán meleg szeretettel köszöntötték az új tisztikart.

Augusztusra újabb 68 család kap otthont a városszéli telepen

Az építési munkálatokat kizárólag kisiparosoknak juttatják

A polgármester tudvalevőleg utasította a szociálpolitikai és építési ügyosztályokat, tegyék meg az előkészületeket a Külső Jászberényi-úton létesült városszéli telep továbbépítésére. A középítési osztály már a befejezte a tervezést és a költségszámítást, amelyet pénteken délben mutatott be *Schuler* Dezső dr. tanácsnoknak, a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjének, aki azután *Liber* Endre alpolgármesternek referált a telepítés továbbfejlesztéséről. A középítési ügyosztály számítása szerint az egymillió pengőből még rendelkezésre álló összegből *34 ikerházat, illetve 68 új kertes otthont tudnak építeni, ezenkívül óvódát és pékműhelyt is.* A telep orvosa a most készülő házak egyikében orvosi rendelőt és lakást fog kapni.

Az építkezésre e héten kiírják a versenytárgyalást és

a munkát május 15-ike körül elkezdik.

Új tervpályázat nem lesz, mert a lakóházak típusát az eddigi tapasztalatok felhasználásával állapította meg a középítési ügyosztály. Az új házakban nyitott tornác helyett minden lakáshoz előszobát építenek, ami a célnak jobban megfelel.

Illetékes helyen érdeklődtünk a városszéli telep építésének folytatása iránt és a következő felvilágosítást kaptuk: A külső Jászberényi-út melletti városszéli telepen az építkezést három héten belül folytatják. Véglegesen tehát 88 házból, azaz 176 lakásból fog állani a telep. Eredetileg száz ház, illetve kétszáz lakás volt tervezve, de az építésre rendelkezésre álló 1 millió pengőből ennyire nem futott, mert külön iskolát, gondnoki épületet üzletházat és vízvezetéket is kellett létesítenünk. Eredetileg azt hittük ugyanis, hogy a telep vízszükségletét artézi-kúttal sikerül biztosítanunk, de ez a feltevés nem vált be. A munkák kiadásánál

generál-vállalkozó nem kap megbízást,

hanem az egyes épületek különböző munkanemeit külön-külön kisiparosoknak adjuk ki. Munkanemek szerint *egy-egy vállalkozó legfeljebb öt ház munkáit kaphatja meg.*

A városszéli telep építkezésével körülbelül június végére elkészülnek, úgy hogy négyheti száradási időt számítva, *legkésőbb augusztus 1-én beköltöznek az új lakók és ezzel a telep lakossága 700—750 lélekre szaporodik.*

Hegyipályákon újszerű biztonsági féket szerelnek a villamos kocsikra

Nem ismétlődhetik meg a zugligetihez hasonló katasztrófa

Élénk emlékezetben van még az a borzalmas villamos katasztrófa, amely két évvel ezelőtt a zugligeti pályán történt és két gyermekéletet oltott ki. A katasztrófa okának kiderítésére megindított vizsgálat annakidején megállapította, hogy a fékberendezések kifogástalanul működtek és így végeredményben még ma is rejtély, hogy *tulajdonképpen mi volt a baleset előidézője*, miért nem tudta a vezető megállítani a háromszoros fékberendezéssel a lejtőn fokozódó sebességgel rohanó villamosvonatot. A legvalószínűbb feltevés az volt, hogy az áramszállító villa és a felsővezeték között *megszakadt az érintkezés* és a villamos sínfenék a kellő időben nem tudott működésbe lépni. Ez a baleset arra késztette a Beszkárt vezetőségét, hogy

fokozott biztonsági berendezésekkel szerelje fel a motoros kocsikat,

különösen azokat, amelyek lejtősebb útvonalakon, hegyipályákon működnek. Hosszas kísérletezés és különböző szerkezetek kipróbálása után most sikerült olyan *automatikus fékberendezést* szerkeszteni, amely mindenkorra lehetetlenné teszi a zugligetihez hasonló balesetek megismétlését.

Az újszerű biztonsági fék kipróbálása több vonalon már megkezdődött és azok eredményéről beavatott helyen a következőket tudta meg munkatársunk:

— A kipróbálás alatt álló önműködő fékberendezés lényege az, hogy villamoserőre, de

a vezetéktől mégis függetlenül működik,

tehát abban az esetben is, ha az érintkezés az áramszedő villa és a felsővezeték között megszakad. Ezt az új önműködő sínféket *veszély esetén akkumulátortelep hozza működésbe.* Az automatikus villamos sínfenék abban a pillanatban működésbe lép, amikor a kocsi sebessége a légfék teljes bekapcsolása dacára sem állítható le. Az új féket több vonalon kipróbálták szakemberek, így legutóbb a meredek farkasréti pályán is.

A próbák várakozáson felül sikerültek.

A sineket mesterségesen síkossá tették, mégis a 30—35 kilométeres sebességgel robogó kocsit minden esetben sikerült az új berendezés segítségével maximálisan 20—25 méteren belül megállítani.

A kísérleteket még folytatják és ha a próbák végig sikerülnek, akkor *az összes hegyipályákon közlekedő motorkocsikat ilyen fékekkel szerelik fel.*

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93 6-52

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon 53-0-92
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje máter- és gépgyára Budapest, II., Képíró-utca 9.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

UJRA POLGÁRI KÖNTÖSBEN A BÉCSI VÁROSHÁZA

A keresztény világnézet szent szimbóluma, a Feszület visszakerült a polgármester szobájának falára — Feloszlatták az összes szocialista egyesületeket és intézményeket — Eltűnt Bécs vörös képviselőtestülete, helyébe a „Bécs Polgársága" nevű kormányzótestület lép

Irta Hacsak Géza, m. kir. kormányfőtanácsos

(Bécsi szerkesztőségünktől.) Idestova két hónapja, hogy a Feszület visszakerült Bécs városa első hivatalnokának, a polgármesternek szobájába és a keresztény világnézetnek az egész földet átfogó ez a szent szimbóluma jelzi a polgári, keresztény uralom döntő győzelmét a marxizmus fölött Ausztriában. A *vidék*, a tartományok népe keresztény maradt a monarkia összeomlása után is, megingathatatlannak bizonyult a keresztény szellem még a vidék ama ipari központjaiban is, amelynek politikai vezetését a szociáldemokrata szakszervezetek ragadták magukhoz. A vidéki munkás, ha munkaideje letelt, elment a szociáldemokrata szakszervezetbe, benézett a marxista munkásolvasóba, az asszonyok, a gyermekek azonban el-eljártak a templomba tovább is, az utcán keresztet vetettek a templom előtt és nem akadt olyan szocialista a *vidéken*, aki újszülöttjét ne vitte volna a szent keresztség felvételére a paphoz. Valahogy felemás volt a vidék szociálizmusa, ingadozott a materiálizmus, amelyet nem tudott megérteni és a hit között, amelyet évszázadok kegyelete és tanítása őrzött meg a szíve mélyén. Kilátástalan volt a marxisták minden igyekezete a föld népe, a parasztság körében. Eső és napsugár, kitünő termés és bőséges aratás, mind-mind az Isten áldása és ha megkondult az esti harangszó, a Miatyánkra nyílt a föld rajongójának ajaka s elüzte a szocialista tévtanokat, visszakergette délről és északról, keletről és nyugatról a hatésfélmilliós ország majd kétmilliós embercentrumába Bécsbe, a fővárosba, ahol aztán a polgárság eltiprásával kitombolta magát.

Breitner elvtárs a kormánykeréknél

Itt élte ki magát, itt tombolta ki magát a vörös uralom. Itt nem ismert féket a szociáldemokrata agitálás. A vörös vezérek kitárták a főváros kapuit mindenki számára, aki szociáldemokrata volt, itt kaptak hajlékot a szabadgondolkodók és korlátlan szabadságot arra, hogy vallástalanná tegyék Ausztriát. Magánüggyé tették a vallást és a bécsi városháza gazdálkodásában ez úgy jutott kifejezésre, hogy több, mint másfélezer szociáldemokrata jótékony egyesület, kulturális szövetség, sportegylet tékozló bőkezűséggel kapta a városi szubvenciókat de templomra, egyházi célokra, felekezeti betegápolásra legfeljebb ha néhány száz schillinget juttatott — *Breitner*, a közismert és közgyülölt városi pénzügyi kényúr. S aki szociáldemokrata volt egykoron és ha tud, objektív szemmel megírja a bécsi vörösök ijesztően csúfos bukását, hiszen alig három nap leforgása alatt minden vörös keret megszünt, összeomlásuk egyik legfőbb okozója gyanánt *Breitner* elvtársat fogja megnevezni. Ki ez a Breitner? Bankhivatalnok volt és a háború és a forradalmi hangulat nyomása alatt igazgatóvá nevezte ki a Laenderbank. Két évtizedes bankgyakorlata alatt csak azt ismerte fel, hogy a banküzlet *„a lopás egy komplikáltabb neme"* és miután magas nyugdíjjal az intézetet elhagyta, még nagyobb fizetéssel a szociáldemokrata párt pénzügyi zsenijekép átvette a városházán a polgári középosztály uralmának megsemmisítése feladatát. Bécs lakosságának nyolcvan százaléka munkás és hogy ezeknek minden követelését teljesíthesse, adókkal, illetékekkel kiforgatta vagyonából a húsz százalék polgárságot. Óriási szubvenciókat adott szociáldemokrata kultúregyesületeknek, ezek naponkint hatszázezer színházjegyet vásároltak olyan színházakban, amelyeknek programját, tehát művészi életét *vörös drámaírók és vörös kritikusok diktálták*. Ezeket a színházjegyeket néhány fillérért kapták meg a szervezett elvtársak, a többi jegy után már huszonöt százalék vigalmiadót követelt Breitner, sőt félárújegy vagy szabadjegy után is a jegy egész ára negyedrészét kellett a színháznak lerónia. Számoljunk csak: a félárujegy ára tíz schilling, a huszonötszázalékos vigalmiadót az egész jegy árából, húsz schillingből kellett számítani, maradt tehát a színháznak tíz schillingből pontosan öt schillingje. Ám ugyanakkor ugyanez a *Breitner* csak annak a vállalkozónak adott színházi engedélyt, aki kötelezte magát arra, hogy tizenkét hónapon át fizeti tagjait és személyzetét, akkor is, ha csupán nyolc hónapig játszik. Ha felszaporodott a színház adó- és illetéktartozása, *Breitner* elvtárs megvonta a koncessziót, az új direktor pedig csak azzal a kötelezettséggel kaphatott engedélyt, ha vállalta elődje minden hátralékos városi köztartozása törlesztését. Volt olyan szerencsétlen, aki *folyó tartozásán felül négy bukott jogelődje adósságát* kellett, hogy fizesse Breitner elvtársnak.

A vörös pénzügyi politika csődje

Általános és titkos, nőkre is kiterjedő és egyenlő választói joggal 1 millió 177 ezer embre szavazott le az utolsó bécsi választáson 1932-ben és ebből 683 ezer szavazatot kapott a szociáldemokrata párt. Ötvenkilencszázalékos abszolút többség erősítette meg a párt vezetőit a városházán s ez az impozáns többség *korlátlanul* intézte az ügyeket. Ellenőrzést nem tűrt. Hiába szólította fel a keresztényszociálista párt, amely viszont a többi polgári párttal együtt a parlamentben szerzett többséget, hogy lépjen vele közösségre a városháza politikai és adminisztratív irányítására, a vörösök és különösen a párt intranzigens szélső frakciója, nem akart megalkudni. A bizalmas tárgyalásokon azt követelte a paktum kardinális feltétele gyanánt, hogy *felezze* meg vele a polgárság az ország vezetését. Tovább folyt tehát a harc a két világnézet között. A vörös politika célját elérte: a polgárság vagyona elpusztult, de ezzel megtört a szociáldemokrata pozició is, mert kiapadt a forrás, amelyből a szociáldemokrata párt táplálkozott és táplálta híveit, a munkásságot. Minden vonalon takarékoskodnia kellett. Leszállította alkalmazottjai létszámát, lecsökkentette a megmaradtak javadalmazását, megdrágította a városi üzemek szolgálatát, felemelte a gáz, a villanyvilágítás, a közúti vasút tarifáját, bevételei leolvadtak és csődöt mondott politikájuknak a tétele, hogy csak a marxista gazdaság képes a tömegek létfenntartását biztosítani és a munkásság életszínvonalát feljavítani. Igaz, hogy a polgári kormányzat hasonló takarékossági intézkedésekre határozta el magát, a viszonyok kényszerítették rá, de a polgári kormány sohasem mondotta a munkásságnak, — mint a szociálista városi pénzügyi tanácsos a városi munkásoknak, — hogy *„ti csak követeljetek, a mi dolgunk, hogy honnan vesszük a fedezetet"*.

A felocsúdott Bécs új vezérkara

Az alulról kiépített városi rend tehát megbukott. A kormány feloszlatta a városi képviselőtestületet, letartóztatta a lázadás előkészítésének gyanúja alatt a polgármestert, aki egyben Bécsnek, amely nemcsak *fővárosa* Ausztriának, de egyúttal a kilenc osztrák tartománynak egyike, tartományfőnöke volt s a főváros élére előbb kormánybiztosnak, majd polgármesternek kinevezte *Schmitz* Richard volt alkancellárt. Tehetséges, erélyes, becsületes politikus. Meggyőződéses keresztényszociálista, Lueger-vágású, aki, mert megértéssel közeledett a városháza túlnyomóan szociálista alkalmazottjaihoz, hamar meghódította a sokezer emberből álló tábort. Kertelés nélkül elcsapta az összes vörös városi tanácsnokokat, kerületi elöljárókat és helyetteseiket, mindenüvé polgári és hazafias érzésű új embert ültetett. Elcsapta az alpolgármestereket és újakat nevezett ki. A februári lázadás leverése elsősorban *Fey* alkancellárnak az érdeme. Vállalta a felelősséget már eleve s — ez nem olyan hízelgés, ami a hadvezért mindig kíséri, *ha győzött -- Fey báró az életét, a bőrét, az existenciáját kockáztatta*. Állta a golyózáport és a veszélyes helyen maradt akkor is, amikor az adjutánsát, aki közvetlen mellette állt, összelőtt véres karral vitték el mellőle. S mert a *Heimatschutz* — ez a neve a Starhemberg—Fey katonai jellegű polgári alakulatának — foglalta el a vörös városházát, a gyönyörű gót épület egyik tornyán az állam piros-fehér lobogója leng, a másikra azonban a Heimatschutz *zöld-fehér zászlaját* vonták fel. A városháza új adminisztrációja is ilyen arányban megoszlik. Kereszténysszociálista a polgármestere, de *Heimatschützler* az első alpolgármester, *Lahr* őrnagy, *Kresse*, a második alpolgármester kereszténysszociálista, a harmadik alpolgármester, dr. *Winter*, a kereszténysszociálista *szakszervezetek* szellemét képviseli. Ő a munkások kiszemelt városi vezére. Rá vár a feladat, hogy teljesen megbékítse az egykor vörös munkásságot az új iránnyal és a hazafias, nemzeti, vallási érzést ültesse a szívükbe, az osztályharc gyülölködése helyére.

Arzenál a munkásotthonokban

Alig van szociáldemokrata egyesület, amely még élne. Sokat közülök feloszlatni se kellett, megszüntek, amikor megszünt a rendszer, amelyet szolgáltak és letüntek az emberek, akik visszaéltek a hívekadta hatalommal. A legtöbb szociálista egyesület a titkos és tiltott fegyverkezés céljait szolgálta. Volt például egy *munkás-vadászegylet*, amely nagy városi szubvenciót húzott, csak éppen tagja nem volt, tagságidíj bevétele nem volt s bizonyosan nehezen talált volna is *munkást*, akinek kedve, pénze és ideje lett volna *vadászatra*. Kulturális nevű munkásegyesületek felszerelése is sok esetben — gépfegyver és muníció volt és mert az egyesületek felügyelő hatósága, a polgármester is vörös volt, a rendőrség pedig, amely viszont a tartományi főnök rendelkezése alá tartozott, aki ugyancsak a vörös polgármester volt, nem tudott kellő erővel fellépni az egyesületek ellen, ha gyanusaknak találta is őket.

Hivatása magaslatán a rendőrség

Felszabadult visszás és egészségtelen helyzetéből a bécsi államrendőrség is. Noha hatásköre nemcsak Bécsre, de az egész országra kiterjedt, Bécsben alá volt rendelve a vörös tartományi főnöknek, *Seitz* polgármesternek. Panaszolták is a különféle rendőrelnökök, hogy ugyanakkor, amikor a kormány bizalmas rendeletére szigorúan fel kellett lépniök a szocialisták túlkapásai és titkos fegyverkezése ellen, a régi rendszer idején hetenkint jelentkezniök kellett a vörös tartományi főnök előtt és referálniok kellett annak, akinek a tevékenységét a kormány és az állam szempontjából ellenőrizni voltak hivatva. *Dollfuss* még a februári lázadást megelőzőleg ötletesen megszüntette ezt a furcsa állapotot. Megszervezte a *biztonsági igazgatók* állását s a biztonsági szerveket ezek alá rendelte. Bécsben a rendőrelnököt, a kitünő dr. *Seydel* Eugent nevezte ki biztonsági igazgatónak s a rendőrséget kivonta a vörös tartományi főnök hatásköre alól. Bizonyos, hogy ez a sikeres rendelkezés lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a lázadás leverésében az államrendőrség nagyszerűen megállta a helyét. Dr. *Presser* udvari tanácsost, az állampolitikai osztály vezetőjét a harcok idején meglepetés alig érte. Már a lázadás első óráiban meg tudta jelölni a helyeket, ahol a vörösök fegyveres csapataikat készenlétbe helyezték. Szinte óráról-órára kapta jól iskolázott detektívjeitől a jelentéseket a vörösök terveiről s bárhol mozdultak meg a lázadók, a rendőrség nyomban megtehette az ellenintézkedéseket. Az új polgármester az üzemek éléről csak azokat a vörös főtisztviselőket távolította el, akik állásukat politikai érdemeik jutalmazása gyanánt kapták. A közúti villamosnál például csak egy igazgatót mentett fel, a többi boldog, hogy a helyén maradhatott s már nem szociálista...

70,000 ingyen lakás a vöröseknek

Hetvenezer lakást épített a vörös rezsim a polgárság pénzén a vörös párthíveknek. Nagy részük, a munkanélküliség miatt, azt a csekély házbért sem tudta megfizetni, amely *a milliárd schillinges befektetésnek* még a kamatját sem fedezi. Senkit nem telepítettek ki ez ajándék-lakásokból és *Schmitz* polgármester tovább épitteti azokat a városi bérházakat is, amelyeket még a vörösök vettek programmba.

„Bécs Polgársága" lesz a neve a 64 tagú új kormányzótestületnek

Régi képviselőtestülete Bécsnek szintén eltünt végleg. Választásra sor nem kerül. *Hatvannégy bécsi polgárt fog a polgármester kinevezni* egy tanácsadó testületbe, ennek a testületnek *Bécs Polgársága* lesz a neve. Tagja a tanácsadó testületnek csak olyan bécsi illetőségű polgár lehet, aki legalább harminc éves, foglalkozása van, existenciája biztos s abban a foglalkozási ágban, amelyben tevékenykedik, általános *tekintélyt* élvez. *Bécs Polgársága* tagjai, ha iparosok, kézművesek vagy kereskedők: *a várossal semmiféle üzleti kapcsolatban nem állhatnak*. A hatvannégy főnyi testületben tizenkét helyet kap a kisipar, a nagyipar és a kereskedelem és pedig *hat munkaadó és hat munkás vagy alkalmazott*. A bankok, takarékpénztárak és biztosítóintézetek együttesen, a szabad pályákon müködők, közalkalmazotak, a mezőgazdaság *négy-négy* taggal lesznek képviselve, a *felekezetek tizenkét* taggal. Rengeteg a jelentkező. Figyelemmel politikai okoknál fogva arra lesz a polgármester, hogy a vörös városháza katonai meghódítói, a Heimatschutz, érdemeinek megfelelő arányban foglaljon helyet *Bécs Polgárságában*.

Az új éra nem üldöz senkit, szeretettel óhajtja meghódítani a munkásság szívét. Ezerszám jelentkeznek az egykor vörösök a plébániákon és visszatérnek a katholikus egyházba. Szülők, akik a szabadgondolkodók behatása alatt felekezetenkivülieknek neveltették gyermekeiket, most ismét templomba és hittanórára küldik őket. *Május elsejét* is újra megünnepli Bécs népe. Vele lesz az ünnepen a kormány, a városháza, vele lesz az egyház, csak a vörös lobogó és a súlyosan kompromittált osztályharc-dogma szelleme nem lesz jelen. Ennek már nincs mit keresnie Ausztriában.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Megóvják a soroksári Dunaág halállományát a fertőzéstől

800.000 pengő költséggel meghosszabbítják a szennyvíztelep nyomócsövét

A soroksári és csepeli halászati érdekeltségek *Sipőcz* Jenő polgármester és *Király* Kálmán műszaki tanácsnok ellen feljelentést tettek. A vármegyéhez intézett feljelentés szerint haladéktalan eljárást kell indítani Budapest felelős vezetői ellen, mert *a fennhatóságuk alatt működő Soroksári-úti főgyűjtőcsatorna szennyvize megfertőzi a Dunaág vizét, amely ilyformán elpusztítja a halak tömegeit és ezenkívül károsan befolyásolja a környék lakosságának egészségügyi viszonyait is.*

A vizsgálat megindult és kiderült, hogy a panaszosoknak sokban igazuk van. A szennyvizet továbbító nyomócső ugyanis közvetlenül a partsáv mellett ömlik a Dunaágba és tartalmával egészségtelenné változtatta az egyébként is meglehetősen lassan folydogáló, keskeny folyam vizét. A halászat majdnem teljesen megbénult és így a felsőbb hatóságok is arra hívták fel a fővárost, hogy valamiképpen gondoskodjék a mai helyzet megszüntetéséről.

A közeljövőben várható intézkedésekről intéztünk kérdést

Király Kálmán
tanácsnokhoz,

az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A központi telepen lévő nyomócső kicserélésére folynak az előkészületek és remélhetőleg *rövidesen megtörténnek a döntő intézkedések.* Az elkészített műszaki tervek szerint

az új nyomócső mélyen behatol a folyam sodrába

és ezzel lehetővé válik, hogy *az ilymódon beözönlő szennyvíz az erősebb áramlás sodrában gyorsan eltávozzon.* A part melletti nyugodtabb víz tehát megkímélődik

a csatornák szennyes tartalmának fertőzésétől

és ezzel eleget teszünk úgy a halászati érdekeltségek kívánságainak, mint a közegészségügy előírásainak.

*

Értesülésünk szerint *Borvendég* Ferenc alpolgármester hozzájárult az új nyomócső megépítéséhez, amelyik legközelebb az illetékes tényezők elé kerül. *A munkálatok értéke 800.000 pengő,* amely ilyformán jelentős lehetőséget nyujt a gyáripari tevékenység számára is.

Közgyűlés elé kerül a ferencvárosi kikötő vámmentessége

Vámot csak a főváros területére szállított áru után kell fizetni

Multheti számunkban jeleztük, hogy a főváros olyan szabályrendelet-módosításra készül, amely a ferencvárosi helyikikötőnek ugyanolyan *vámkedvezményeket* biztosít, mint amilyennel a csepeli állami kikötő rendelkezik. Felkerestük

Rosta János dr.
főjegyzőt,

a közélelmezési ügyosztály új vezetőjét és érdeklődtünk, hogy a főváros a tervezett reformmal kapcsolatban milyen eszközökkel kívánja megoldani a helyikikötő hasznosítását és megkérdeztük azt is, milyen stádiumban vannak azok a tárgyalások, amelyek a két kikötő *közös vezetés alá* helyezését célozzák.

— A ferencvárosi helyikikötő hasznosításának kérdése nem újkeletű, — mondotta Rosta főjegyző — és mielőtt a közélelmezési ügyosztály hatáskörébe került az intézmény, súlyos gondot okozott ez a probléma a közgazdasági ügyosztálynak is. A helyikikötő nemcsak azért van hátrányban az állami kikötővel szemben, mert a vámkérdések eddig tisztázatlanok voltak, hanem nagymértékben befolyásolja a hasznosítás lehetőségeit, hogy a Dunaágban fekszik, a *Kvassai-zsilip elzárja a Nagydunától, a zsilip viszont állami kezelésben van.* A zsilipelés drága, a hajók átszállítása körülményes, és a zsilip méretei miatt nagyobb egységek nem is emelhetők át a helyikikötőbe. Ilyen körülmények között a jövőre vonatkozóan vérmes reményeket nem is táplálhatunk és

nem számíthatunk arra, hogy valaha is olyan forgalmat tudjunk elérni, mint az állami kikötő.

Nem szabad számításon kívül hagyni azt sem, hogy a *soroksári Dunaág a szabályozás révén állóvízzé változott és így hamarabb befagy.* Amíg a Nagydunán a jégviszonyok miatt körülbelül egy hónapig szünetelt a hajózás, addig itt a Dunaágban *átlag három hónapig marad befagyva a víz.* Ez egymagában olyan körülmény, amely erősen korlátozza a kikötő forgalmát. Természetesen mindezek ellenére mindent elkövet a főváros vezetősége, hogy a helyikikötő forgalmát fokozza és a kihasználás lehetőségeit keresse. Az utóbbi esztendőben némi javulás tényleg mutatkozik. 1932-ben mindössze 32 ezer pengő volt a bevétel, ezzel szemben 1933-ban 57 ezer pengőre emelkedett. Ez azonban még mindig túlkevés ahhoz, hogy a befektetett tőkéhez arányló amortizációt kapjunk. Legutóbb a sóelosztó bizottsággal kötöttünk megállapodást. Jelenleg *nagyobb mennyiségű só tárol a kikötőben,* ezenkívül három tüzifa- és több építőanyagkereskedő vett nagyobb kikötői területet igénybe. Magának a raktárépületnek az alagsorát és a földszintjét nagyrészt a nagyvásártelep kereskedői bérlik, úgy hogy

viszonylag most elég élénk élet van a helyikikötőben.

— *A vámmentességtől is javulást várunk.* Ma e tekintetben jelentős eltérés van az állami kikötőbe és a ferencvárosi kikötőbe irányított árúk díjtétele között. Amíg például egy vaggon áru után a csepeli kikötőben *12 pengő* a vám, ugyanakkor ugyanazon áru után vaggononként a helyikikötőben *38 pengő vámot kell fizetni.* A csepeli állami kikötőbe az áruk vámmentesen érkeznek és csak abban az esetben kell utánuk a tengelyen szállított árukra megállapított díjtételű városi vámot fizetni, ha azokat a székesfőváros területére szállítják. Ezzel ellentétben a főváros területén *a ferencvárosi helyikikötőbe az áruk eddig vámkötelezetten érkeztek,* utánuk a vámdíjjegyzék I. részében megállapított magasabb díjtételű városi vámot már a hajókikötéskor lefizetni tartoznak. Ezt a vámot még abban az esetben is le kellett róni, ha az árut a kirakás után a fővárosból máshova irányították. Most a pénzügyminisztériumtól azt kértük, hogy a ferencvárosi helyikikötőbe érkező áru után

csak akkor kelljen a városi vámot lefizetni, ha azt a főváros területére beszállítják.

A kikötő igazgatósága felelősséget vállal azirányt, hogy *a ferencvárosi helyikikötőbe érkező és onnan a főváros területére beszállítandó áruk csak a városi vám lefizetése után hagyják el a helyikikötő területét.* Ez annyit jelent, hogy a jövőben a kikötőbe az államihoz hasonlóan *vámmentesen* érkezhetnek a szállítmányok és nem kell a városi vámot beszedni addig, amíg az áru tényleg a fővárosba nem kerül.

Tranzitó áru után vám nem szedhető.

— Ha az árukat a ferencvárosi helyikikötőből vasúton, vagy a hajózási társaságok hajóin szállítják a főváros területére, a városi vámot a szállítási vállalatok, ha más úszójárműveken szállítják a Dunaparti adóhivatali kirendeltségek, ha pedig tengelyen viszik, úgy az elszállítással egyidejűleg *a ferencvárosi helyikikötő vezetősége szedi be a vámot.*

A ferencvárosi kikötő vámmentességének ügye a legközelebbi közgyűlés elé kerül

és a kormány hozzájárulása után hisszük, hogy az új rend már a nyár folyamán életbelép.

— Ami a két kikötő közös vezetés alá rendelését illeti, ebben az irányban *újabb esemény nem történt.* Tényleg voltak tájékoztató érdeklődések, de konkrét tárgyalás még nem indult meg.

Nagyszabású víztisztítóberendezés épül a Gellértfürdőben

Évi ötvenezer pengő a várható megtakarítás

A Gellért-gyógyfürdő új úszócsarnokának építkezését szombaton délben megtekintette *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és a városháza több más szakértője. A szemlén megállapították, hogy a munkálatok gyors ütemben haladnak előre és így a fürdőszezon elején ezt az új attrakciót is rendelkezésére bocsáthatják a közönségnek. A fürdőcsarnok medencéje már elkészült és most a mozaikburkolaton dolgoznak. A tervek szerint május végére, vagy junius első napjaira feltétlenül megnyitják a pezsgőfürdőt. A pezsgőfürdőt és a hullámfürdőt közös jeggyel egyaránt használhatja a publikum. Ezáltal elérik azt, hogy

a hullámfürdő törzsközönsége hűvös időben is odajárhat, sőt a téli hónapok alatt sem marad el.

A csarnok nem fogja elveszíteni télikert jellegét, hanem a medence körül továbbra is díszeleg a dús tropikus növényzet, az erkélyeket pedig ozsonnázó terraszoknak fogják berendezni.

Az úszócsarnok építésével kapcsolatban érdekes műszaki újítás terve is foglalkoztatja a gyógyfürdők igazgatóságát. A hullámfürdő és a most épülő fedett csarnok medencéit ugyanis nem lehet kizárólag a gyógyforrások vizével teliteni, mert az 40 foknál magasabb hőfokú, tehát napokig tartana, amíg lehütik olyan hőfokúra, amely úszásra és sportszerű fürdőzésre alkalmas. A hullámfürdő medencéjének töltésére tehát a vizvezetéki vizet keverik a termálvízzel. A nagymennyiségű víz felhasználása meglehetősen költséges, mert naponta változtatni kell a medencék vizét, hogy a higiénia követelményeit biztosítani tudják. Most olyan újszerű derítő berendezés létesítésén dolgoznak, amelynek a segítségével

a vizet állandóan tisztán tudják tartani anélkül, hogy olyan nagymennyiségű vízvezetéki vízre lenne szükség, mint a multban volt.

Az eddig eszközölt kisérletek bebizonyitották, hogy *a derítőszerkezet bekapcsolásával a medence vize állandóan tiszta marad.* Az új berendezés terveit és költségszámításait már tanulmányozzák a műszaki ügyosztályok és ha a fedezet biztosításán kívül az elvi jóváhagyást is megkapja a gyógyfürdő igazgatósága, úgy rövidesen hozzálátnak ennek az újításnak a megvalósításához is. Közel ötvenezer pengőre rug az ily módon elérhető évi megtakarítás.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 6,000.000 drb.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1875
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 38-8-38.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel: 41-1-65

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

KRÁL GYULA
hőfazgómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 88-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

PESTI KIRAKAT

Nászutasok, mint idegenforgalmi tényezők

Mint mindenkinek, ma a MÁV-nak is meg kell alaposan harcolnia a maga kenyeréért. Ma még a vasút sem helyezkedhetik arra a kényelmes álláspontra, hogy befűtik a lokomotivot, kiadják a menetjegyet és készen van a vasútigazgatás. Ma már a vasútnak is rengetek a konkurrense, kezdve a repülőgéptől, le az autóig és az autobuszig, amely utóbbi különösen rendkívüli módon hódít. A vasútnak tehát ötleteket kell termelnie és egész különös, de így van, ez az ötlettermelés igen szűk körben mozog: meg kell találni azt, hogy hogyan, kik számára és milyen alkalomból lehet olcsóbbá tenni az utazást. A Szent István-hét, a tavaszi vásár, a mezőgazdasági kiállítások mind-mind alkalom az olcsóbbításra, amelynek terén eddig föltétlenül a legklasszikusabb ötlet mégis csak a filléres vonat volt.

Most megint új ötlettel jött a MÁV: *ötven százalékos kedvezményt ad a nászutasoknak. Külföldieknek éppen úgy, mint a magyaroknak. Az ötlet azért jó, mert tudomásunk szerint, ezideig csak kevés ország koptatja ezt az ideát. A nászutasok tehát egyelőre csak Olaszország, Jugoszlávia és most már Magyarország között választhatnak. Isten hozza őket hozzánk, mert a nászutas kitűnő idegenforgalmi alany: mert költ. Aki a legskótabb férjjé alacsonyodik idővel, nászútján az sem mer smucig lenni. Figyelmességgel halmozza el a fiatal menyecskét és valljuk be, ezek a kedves figyelmességek nem fognak ártani a budapesti kereskedőknek, szállodásoknak, vendéglősöknek, kávésoknak és színházaknak sem. Majd meglátjuk, mi lesz az eredmény, mert ezen a téren valósággal a semmiből kell építeni. Mint mondják, összesen tiztizenöt nászutas pár szokott havonta Budapesten megfordulni, ami igazán a semmivel egyenlő.*

A MÁV ügyes reklámmal ide fogja csábítani a nászutasokat, ez annál nagyobb jelentőségű lesz, mert a nászutasok szebbnek, kedvesebbnek, derűsebbnek látják a világot és öregkorukban is szeretettel fognak visszaemlékezni Budapestre, amely talán életük legszebb heteit adta nekik. Valahogy az az érzésünk, hogy aki nászútra jön Budapestre, az egyszersmind ezzel a gyönyörű magyar fővárossal is eljegyzi magát az egész életre.

Kivéve Magyarországot...

A dolog nem új, régi gyökerei vannak már. Eddig is tudtuk, hogy a jugoszláv hatóságok nem szívesen adnak polgáraiknak Magyarországra való utazáshoz szükséges útlevelet. Különösen olyankor gördítettek akadályokat, amikor Budapesten valami vásár, vagy egyéb nagy, komoly idegenforgalmi aktualitás vonzotta a külföldieket. Szóval, nem most kezdődött a dolog, de ahogyan most csinálják derék jugoszláv szomszédaink, az már föllháborító. Egy hete másról sincs szó, csak arról, hogy a jugoszláv hatóságok úgy állítják ki az útlevelet, hogy beleírják: Érvényes Európára, kivéve Magyarországot... Nem, ez nem politika, ez közönséges kenyérirgység, amelyet egyik nemzet a másikkal szemben nem engedhet meg. Ez lehet kis mellékutcabeli krájzlerosoknak a konkurrenciája, de nem európai országoké. A jugoszlávoknak mégis gusztusuk van hozzá, pedig nagyon oktalanul cselekszenek, mert a magyar közönség a legutóbbi esztendőkben erősen favorizálni kezdte a jugoszláviai utazásokat, amelyeknek, ha van még magyar önérzet, ezután az útlevélbe burkolt pofon után végének kell szakadnia.

Az elterjedt hírekre azután a budapesti jugoszláv követség valami cáfolatfélét adott ki, amely azonban az olvasni tudók előtt valósággal megerősíti a híreket. Ebben a cáfolatban csak kertelés van, de szó sincs arról, hogy kereken megmondanák: alkalmazzák-e Magyarországra ezt a stigmatizálást, igen, vagy nem?

A kertelést azonban a magyar közönség nem tekintheti válasznak. A magyar publikumnak magának kell felelnie erre a támadásra és be kell szüntetnie a jugoszláviai utazásokat még akkor is, ha útonútfélen a jugoszláviai idegenforgalom reklámjaiba és hirdetéscibe ütközik is. És vajjon nem volna-e helyes és megokolt az is, ha a magyar lapok szintén azzal válaszolnának a jugo-merényletre, hogy amig a magyarországi idegenforgalom ellen való kicsinyes gáncsvetések meg nem szünnek, addig nem közlik a jugoszláv idegenforgalom és fürdők hirdetéseit. Valahogy az az érzésünk, hogy ez komoly hazafias kérdés, a nemzeti becsület kérdése.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Magas színvonalú vita után a Felsőház változatlanul megszavazta a fővárosi törvényjavaslatot

A törvényt május elején kihirdetik - Ugyanakkor megjelenik a szanálási rendelet is - Egyelőre nincs döntés a főpolgármesteri állás személyváltozásáról

Több, mint két hónapja, hogy a kormány beterjesztette a fővárosi közigazgatás reformjára vonatkozó törvényjavaslatát, amely régen nem észlelt izgalmat és kavarodást idézett elő a politikai életben. A részletek ismerete után önkényes kormánybeavatkozástól és központi hatalmi törekvések érvényesítésétől volt hangos a politikai világ és az izgalmak csak akkor halkultak el, amikor kiderült, hogy *az új rendelkezéseknek kizárólag gazdasági céljai vannak.* Időközben a kormány mellőzte a közgyűlés feloszlatására és a kormánybiztos kinevezésére vonatkozó szándékait, úgyhogy a képviselőház nyugodt légkörben folytatta le a javaslat tárgyalását.

Sokan voltak olyanok, akik *a felsőházban várták a javaslattal szemben való komolyabb felsorakozást,* ennek a bekövetkezése azonban elmaradt azoknak a nyilatkozatoknak a hatása alatt, amelyekben *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter adott tájékoztatást a javaslat tárgyilagos célkitűzéseiről. A belügyminiszter kihangsúlyozta mondanivalóiban azt a tényt, hogy

a kormányt nem vezetik pártpolitikai, vagy más erőltetett célkitűzések,

hanem kizárólag az indította a javaslat benyujtására, hogy *az ország fővárosa a háztartási és pénzügyi nehézségektől mentesen folytassa országos érdekű tevékenységét.*

A felsőház csütörtökön tartotta azt az ülését, amely teljes egészében magáévá tette a képviselőház részéről már előzőleg elfogadott törvényjavaslat teljes szövegét. *Hoyos* Miksa gróf mezőgazdasági szempontból szólt a javaslathoz. *Hoepfner* Guido örömmel üdvözölte azokat a törekvéseket, amelyek a főváros közigazgatását egyszerűvé és olcsóbbá kívánják tenni. Helyesli a takarékossági törekvéseket, de tiltakozott az ellen, hogy ezeket a megtakarításokat a beruházások és a tisztviselői fizetések terhére érjék el. *Gaár* Vilmos megállapította, hogy *nincsen szó az önkormányzat korlátozásáról. Csik* József a törvénymódosítást szükségesnek tartja. *Péchy* Manó volt a vita utolsó szónoka, aki mindenben helyeselte a kormány terveit.

A vita végén

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter

válaszolt az elhangzottakra és kijelentette, hogy *távol áll a kormánytól, hogy ezzel a javaslattal megbélyegezze a főváros polgárságát.* A legmelegebb szavakkal csatlakozott azokhoz az elismerésekhez, amelyek a vita során a főváros polgárságára és vezetőségének tevékenységére vonatkoztak. Beszélt a főváros pénzügyi helyzetéről és megállapította, hogy

Budapest vagyonilag teljesen rendben van.

Alig van még metropolis, — mondotta, — amely ehhez hasonló vagyoni helyzetet tudna felmutatni. A főváros gazdálkodása ellen nem lehet lényeges kifogás és ami zavar mutatkozik, az csak azért van, mert *a gazdasági válság hulláma a főváros kapuihoz is elért.* A törvényre azonban mégis szükség van, mert közel 25—30 milliós deficit eltüntetése szükséges. A törvény azért kell, mert a fővárosi törvényhatóság *pártokból áll,* amelyek népszerűségüket veszélyeztető elhatározásokra nem kaphatók .

A felsőház nagy tapssal fogadta a belügyminiszter tárgyilagos fejtegetéseit, majd elvetette *Ripka* Ferenc határozati javaslatát, amely az autonómiának legutóbbi időben kifejtett munkájáért elismerést és köszönetet kívánt kifejeztetni a felsőházban.

Elkészült a kormány szanálási terve

A fővárosi törvényjavaslat elfogadása után *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter előterjesztést tett *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek a törvény kihirdetése érdekében. Minden más ellenkező híreszteléssel szemben arról értesül a *Fővárosi Hirlap,* hogy

külön végrehajtási utasítás nem készül a törvénnyel kapcsolatban.

Ezt a rendelkezést *a szanálási tervezet pótolja,* amelyet a belügyminiszter a törvény életbeléptetésével egyidejüleg fog kibocsátani és ebben előírja mindazokat a rendelkezéseket, amelyek a főváros háztartásának további biztonságos menetéhez szükségesek.

A belügyminisztériumban most végzik az utolsó simításokat a tervezeten, amely így nagyjából *már befejezettnek tekinthető.* A szanálási tervezetet

három szempont figyelembevételével állították össze.

A tervezet célja elsősorban *a főváros háztartásának rendbehozatala és a deficit eltüntetése.* A hiányok kiküszöbölésére törekszik a szanálás és olyan *megtakarításokat* ir elő, amelyek a közönség érdekeit egyáltalán nem érintik. A tervezetben érvényesülő másik fontos szempont:

az adminisztráció egyszerűsítése.

A szanálás ebben a vonatkozásban kettős célt kíván elérni. Keresztülviszi annak a régi kívánságnak a beteljesülését, hogy a hatóságokhoz forduló polgárság ügyei *minél gyorsabb elintézést nyerjenek.* A másik cél *dologi megtakarításokat* is eredményez, amelyek kétségtelenül éreztetik kedvező hatásukat a főváros költségvetésében.

A szanálási tervezet harmadik célkitűzése:

a deficit megelőzése.

Nemcsak a mostani hiány eltüntetését tartja szükségesnek a belügyminiszter, de különös súlyt helyez arra, hogy *úgy a fővárosi adminisztrációban, mint az üzemek és intézmények gazdálkodásában a szanálási processzus befejezése után olyan helyzet alakuljon ki, amely teljes biztositékot nyujt, hogy a főváros háztartása, úgyszintén az üzemek vitele, a realitások keretében marad.*

A főpolgármesteri állás betöltése

Különböző hírek és kombinációk foglalkoztatják a várospolitikai és politikai életet, amelyeknek mindegyike *a főpolgármesteri állással kapcsolatos változásokra vonatkozik.* Egyes hírek szerint *Huszár* Aladár főpolgármester, aki változatlanul bírja *Gömbös* Gyula miniszterelnök legmesszebbmenő bizalmát, továbbra a helyén marad és kezébe veszi a szanálás pénzügyi programjának végrehajtását is. Más természetű találgatások arra utaltak, hogy

a főpolgármesteri pozicióra pénzügyi és gazdasági szakembert

állít a kormány, aki a szanálási tervezetben rejlő széles hatáskörrel gondoskodik a deficit pótlásáról.

Mindezekkel a híreszteléssekkel szemben *legilletékesebb helyről* közlik a *Fővárosi Hirlappal,* hogy a főpolgármesteri állás betöltésével kapcsolatos nevek és lehetőségek

kizárólag kombinációknak tekinthetők.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter még nem döntött ebben a kérdésben, elhatározását azonban rövid időn belül a miniszterianács elé fogja terjeszteni.

Bizva-bizhat

a Tungsram lámpa gazdaságosságában.

Áramfogyasztását jelzi, fényteljesitményét

megadja lumenegységekben felelősség

mellett; igy biztositja a gazdaságos világitást

TUNGSRAM

Gazdasági Értesítő

Rövidesen átadják a Vásárpénztár monopóliumát a Községi Takaréknak

250.000 pengőig terjedhető évi városi szubvenció az esetleges hiány pótlására

Hónapokkal ezelőtt letárgyalta a törvényhatósági tanács és a közgyülés a Vásárpénztár felszámoltatására vonatkozó előterjesztéseket, amelyek hivatottak arra, hogy megnyugvást teremtsenek ennek a fontos intézménynek a további működésében. A Vásárpénztár adminisztrációjának annyiszor bírált ügyei, valamint az ezzel kapcsolatos személyi kérdések más vonatkozásban várják az elintézést, *a közgazdasági élet és elsősorban az állatkereskedelem azonban a Vásárpénztár biztonságos működésének rendezését kívánják.* Szó volt arról, hogy a monopólium értékesítésére különböző elhatározások várhatók, a legvalószínűbb azonban, hogy az intézmény feletti impériumot a *Községi Takarékpénztár* kitünően bevált organizmusa veszi át. A főváros pénzintézetének égisze alatt megindúló új kampányról intéztünk kérdést

Reményi-Schneller Lajos dr.
vezérigazgatóhoz,

a *Községi Takarékpénztár* kiváló vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Községi Takarékpénztár* teljesen felkészülten várja azt az időpontot, amikor a Vásárpénztár további sorsáról a döntés bekövetkezik. Az erre vonatkozó ajánlat részletesen feltünteti számításunkat, amely *nem arra irányul, hogy a monopólium hasznothajtó üzletága legyen intézményünknek,* hanem arra, hogy

minden tekintetben kielégítse az állatkereskedelem és az ezzel kapcsolatos hitelmüveletek kifogástalan lebonyolítását.

— Kétségtelen, hogy *bizonyos rizikóval* kell számolni, aminek előidézője lehet az állatárakban bekövetkezett nagy visszaesés. A különböző illetékek ugyanis mindenkor az árakhoz igazodnak és így el kell készülni arra, hogy

a Vásárpénztár adminisztrálása sokkal többe kerül, mint a monopólium után várható jövedelem.

Ezt a kockázatot a Községi Takarékpénztár nem vállalhatja, tehát *az esetleges hiány pótlására évi 250.000 pengőig terjedhető szubvenciót kért,* amely összeg mindenkor utólag kerül megállapitásra és szorosan igazodik azokhoz a tényleges kiadásokhoz, amelyeket a Vásárpénztár adminisztrációja igényel. A Községi Takarékpénztárnak a Vásárpénztár útján az állatkereskedelmi piacra való bekapcsolása

valószinünek látszik,

döntés azonban még nem történt.

Értesülésünk szerint a Vásárpénztár és a Községi Takarékpénztár viszonyának rendezése a fővárosi törvény életbelépése után nyomban bekövetkezik. A különböző számítások és előterjesztések készen állanak és így *a közgyülésnek még a nyári hónapok előtt alkalma nyilik arra, hogy a Vásárpénztár ügyvitelét megnyugtató kerékvágásba helyezze.*

Fabinyi miniszter ankétot hívott össze a gyárak kereskedőellenes versenye miatt

A csütörtöki megbeszélésen feltárják az összes sérelmeket

Amikor tágas üzlethelyiségekben szórványosan jelentkeztek a nagy gyárak fióküzletei és városi detail-lerakatai, hogy a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával kerüljenek közvetlen összeköttetésbe a vevőközönséggel: *felhivást intéztünk a kereskedelmi érdekeltségekhez, hogy azonnal fogjanak össze a létüket veszélyeztető gyárvállalati konkurrencia ellen.* A gazdasági válság már teljes erővel éreztette sorvasztó hatását és az annyi nehézséggel küzködő legális kereskedelem teljes elpusztulását jósoltuk meg, ha idejekorán nem történik hatásos fellépés a veszedelemmel szemben. A kereskedők megérezték a rájuk váró pusztítást, de amikor összeseregleltek a mentési akció megindítására:

Budapest utcái már zsufoltan magukbafogadták a különböző gyárak fiókjait.

Nem elég, hogy a *Corvin Áruház*, a *Fenyves Áruház*, a *Magyar Divatcsarnok* és a *Pók Áruház* dömpingáraikon kínált *becsalogató cikkeikkel* vonták el a közönséget a kiskereskedelemtől, megjelentek a piacon a *Cadeau és más cukorkagyárak*, a *Dreher Maul*, a *Koestlin*, a *Szent István Tápszerművek*, majd a hentesárugyárak: *Nagy és Eichner, Schmidl Dániel, a Brauch Rt., Zeidl Vencel, Fleischer Rezső, Kozma Testvérek, László, Schmolka* és társaik, akik sokszáz fióküzletben kínálják áruikat közvetlenül a közönségnek. Hozzájuk csatlakoztak a pékek: *Glasner Miksa, Preisz, Fürst, Nitsch Márton, Ruzicska, Glasner Ede, Földes, Heim, Monath, Rotter, Noszlopi*, akik egymásután létesítik a fiókokat és természetszerüen lekapcsolják a közönséget az élelmiszer-kiskereskedők vevőköréből. Nem maradtak el a vaj és sajttermelő üzemek sem: *a Derbi Sajt- és Vajtermelő Rt., Fleisher Pécsváradi Tejgazdasági Vállalat, Imperior Juhtürógyár, Különlegességi Sajtgyár Rt., Hungária Hazai és Alpesi Sajt- és Vajház Rt., Dombóvári Vajtermelő Központ Rt. és Stauffer Vilmos* egymásután nyitották meg fióküzleteiket, hogy ily módon a maguk számára szerezzék meg *azt a néhány filléres hasznot*, amely eddig a gyári árak és a kereskedői árak között a kiskereskedők szolid hasznát jelentette.

A kiskereskedők a kérlelhetetlen rombolókkal szemben a kormány azonnali védelmét kérték és illetékes helyen számtalanszor rámutattak azokra a következményekre, amelyek az áruházak és a gyárak további terjeszkedése révén *a kiskereskedelem végzetét jelentik.* A *Fővárosi Hirlap* aggodalommal látta a legértékesebb polgári társadalom összeomlásának fenyegető rémét és

a cikksorozatok sokaságába a különböző jelenségek és adatok tömegével illusztrálta,

hogy a kereskedői társadalommal szemben milyen unfair eszközökkel dolgozik az üzleti nagytőke. Önérzetesen hivatkozunk arra, hogy *az érdekképviseletekkel karöltve folytatott akciónk eredményt ért, amennyiben Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter egy, a közelmultban tartott, megbeszélésen körvonalazta a kormány közbelépését.* A miniszter már a tényleges tennivalókat tartja elkerülhetetlennek és ezért

csütörtökre szaktanácskozást hivott össze,

amelynek keretében az egész kérdés rendezése megvitatásra kerül. Az ankéten az összes kereskedelmi- és ipari szakmák sérelmeit feltárják és különleges esetekkel fogják bemutatni az áruházak és a gyárak példátlan magatartását. A kiskereskedői tömegek és a *Fővárosi Hirlap* jogos büszkeséggel tekint a kormány beavatkozása elé és reméli, hogy *az első lépések után a legenergikusabb intézkedések következnek.*

Felkészülten várja a Nemzetközi Vásár az érdeklődők százezreit

Sipőcz Jenő polgármester rádióelőadásának nagy hatása

Május 4-én nyitja meg kapuit a magyar ipar és kereskedelem évenként visszatérő legnagyobb eseménye: a *Budapesti Nemzetközi Vásár* és már most érezni ezen a városon azt a forró lüktetést, amelyet az elkövetkezendő nagy gazdasági megmozdulás igér. Az utazási kedvezmény e héten életbelép és a különböző vendéglátó intézmények felkészültek a vidékről és a külföldről ideérkező érdeklődők elhelyezésére.

A nagy gyárak és ipari üzemek befejezték kiállítási reprezentáns anyaguk elkészítését, amely pazar pompában és tökéletes minőségben tárja elő, hogy

a magyar ipar a legkényesebb feladatok megoldására is kiváló tehetséggel rendelkezik.

Az parcsarnok körüli területen hetek óta dolgoznak a munkások, hogy a vásárvárost a maga színes forgatagában odavarázsolják és beleilleszkedjenek a sok százezernyi publikum kiszolgálásába, amely néhány napon keresztül benépesíti a kiállítás területét. A bejárat előtti térséget kibővítették és *a főkaput a Stefánia-útra hozták előre,* úgyhogy bőséges terep nyílik a kiállítók kényelmes elhelyezésére, valamint a közönség mozgásának megkönnyítésére.

A *Nemzetközi Vásár* mai imponáló keretei visszaemlékeztetnek a multra, amikor

huszonkilenc évvel ezelőtt a Vigadó földszintjén nyilott meg a Tavaszi Vásár.

Akkor körülbelül *89 kiállítója volt a vásárnak* és az akkori vásári terület pontosan háromszázszor megnagyobbodott az Iparcsarnok és a környező park igénybevételével. Ma, közel három évtizeddel később, *1300 kiállító vesz részt a Nemzetközi Vásáron,* akiknek mindegyike nagy várakozással tekint az üzleti lehetőségek felé. A remények indokoltak, mert a gazdasági válság enyhülésének nyomai lépten-nyomon mutatkoznak és joggal hihető, hogy

az idei BNV a magyar ipar számára komoly üzleti lehetőségeket nyujt.

Nagy érdeklődés kisérte kedden *Sipőcz Jenő polgármester rádióelőadását* a Budapesti Nemzetközi Vásárról. A polgármester a fővárosi polgárság *hatalmas attrakciójának* minősítette a pazar kiállítást és kimutatta annak a jelentőségét is, hogy *mit jelent Budapest számára a felfokozott idegenforgalom, az ipari és kereskedelmi relációk megnövekedése.* Komoly sikere volt az elmult napokban *Vértes* Emil németnyelvű rádióelőadásainak is, akinek beszédét a *német állomások is közvetítették* és amint a kiállítás vezetőségéhez érkezett németországi érdeklődő levelek mutatják: sokan jönnek németek és osztrákok, akik a magyar üzleti világgal akarják a kapcsolatot felvenni.

A Nemzetközi Vásár megnyitásán Horthy Miklós kormányzó az idén is megjelenik.

A legújabb jelentések szerint a szomszédos országok érdeklődőin kívül Svájcból, Belgiumból, Hollandiából és Angliából várnak jelentékeny számú érdeklődőket.

A TÉBE közgyülése. A *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* április 27-én, pénteken délelőtt 11 órakor a TÉBE tanácstermében dr. *Hegedüs* Lóránt elnöklete alatt tartja ezévi közgyülését. A közgyülésre úgy a fővárosi, mint a vidéki tagintézetek vezetői nagy számmal jelentették be megjelenésüket. A közgyülésen dr. *Pósch* Gyula, a TÉBE h. jogtanácsosa, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület ügyvezető-igazgatója *Az adósvédelem határai* címen előadást tart, mely iránt a hitelélet körében igen nagy érdeklődés mutatkozik.

Kinevezések a Pénzintézeti Központnál. A Pénzintézeti Központnál több előléptetés történt, melynek során *Németh* Gyula és *Soltész* László cégvezetőket igazgató-helyettesekké, *Csanády* Istvánt és dr. *Kammerer* László titkárt cégvezetővé nevezték ki.

A Magyar Pamutipar Rt. igazgatósága április 16-án tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja a megfelelő leirások után megállapított 397.835.52 P nyereségből részvényenként 4.— P osztaléknak 1934 május 4-től kezdve való kifizetését. A szelvények a *Magyar Általános Hitelbank*, Budapest, pénztáránál kerülnek beváltásra.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Villanyszerelési munkát a Gellért-fürdő északcsarnokánál: Alexy György 5694,

Uszodafelállitási munkát: Nagy József 3763, Erdei Lajos 4298, Aschenbrenner János 2769.

Kőmivesmunkát az állatkerti zenepavillon áthelyezésénél: Seif Gyula 11.799, a **Rudas-fürdő kazánházánál:** Fratricsevics Ernő 20.421,

Bontási munkát a Mátyás-templom toronysisakjánál: Makovszky László 7786 pengő vállalati áron.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 87. Telefon: 30-6-26.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-56

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

GERŐ LÁSZLÓ
vízvezeték, központi fütés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

LOVAS SÁNDOR
ÉPITŐMESTER
Epest, II., Budakeszi-út 5/B
Telefon: 53—2—84.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Salzburg, Baccarat, Festspiele

A magyar utazóközönség legnagyobb hányada Ausztriát keresi fel a legszívesebben, hogy ott pihenést és szórakozást találjon. Ebből a szempontból tehát nem közömbös az a körülmény, hogy az osztrák fürdőhelyek magyar vendégei most már nemcsak alpesi tájakat, gleccsereket és hegyi tavakat láthatnak, hanem gyönyörködhetnek a rulett, a baccarat és a chemin de fer kétes gyönyörűségeiben is. A semmeringi játékkaszinó szezonjának elmultával Badenben nyitotta meg kapuit az ottani Kur-Casinoban, nemsokára pedig Salzburgba vonul át a szerencsejáték arzenálja, hogy ott is maga köré csődítse a pénzüktől megszabadulni óhajtó játékosokat. Csodálatosnak tartjuk, hogy az ünnepi játékairól és világhírű művészt eseményeiről közismert Salzburg a játékkaszinó varázsával is operál, amikor pedig nincsen szüksége arra, hogy csodálatos látnivalóin kívül a rulettet is vendégei elé tárja. Sokkal jobban szeretnők, ha Salzburg továbbra is a Hohen-Salzburg ősrégi, nagy történelmi multú érseki váráról, Mozart szülőházáról, Reinhardt által rendezett ünnepi játékairól, a világ leghíresebb karmesterei vezényletével előadott zenei előadásairól, a Gaisberg remek szerpentinjeiről és a barok építőművészet alkotásairól maradna híres, mint arról, hogy égbenyúló szikláiról a ruletten tönkrement külföldiek mondjanak búcsút az életnek.

Liber Endre alpolgármester leányának esküvője. Nagy örömünnepre készül *Liber* Endre alpolgármester és családja. Szombaton este fél hat órakor leánya, *Liber* Bözsike és *Görgényi* László tüzérfőhadnagy esküsznek örök hűséget a belvárosi főplebánia templomban. Az egyházi szertartást *Hadász* István tábori püspök és *Bednárz* Róbert prelátus-plebános végzik. Ugyanaznap délelőtt 11 órakor tartják a polgári esküvőt, amelyen *Sipőcz* Jenő polgármester személyesen adja össze a fiatal párt. *Liber* alpolgármester családi örömünnepében őszinte érzésekkel osztozik barátai, tisztelői nagy tábora és a főváros egész polgársága.

A BSzKRT vezérigazgatói állása. A közeljövőben nyugalomba vonul *Folkusházy* Lajos, a BSzKRT vezérigazgatója, aki nehéz pozícióját nagy sikerrel töltötte be a főváros közlekedési vállalatának élén. Munkásságához fűződik a BSzKRT teljes reorganizálása, a kocsipark felújítása, az Autobuszüzem beolvasztása és általában az üzem modernizálása, amely hatalmas teljesítményben első segítőtársa *Márkus* Jenő dr. h. vezérigazgató volt. *Folkusházy* távozásával kapcsolatban különböző híresztelések keltek szárnyra az utód személye körül és neveket kombináltak a megüresedő állásra. Értesülésünk szerint a BSzKRT vezérigazgatói pozíciója tekintetében megtörtént a döntés: *a felelősségteljes pozíciót Márkus Jenő veszi át, aki egyesíti magában mindazokat a kvalitásokat, amelyek a közlekedési üzemek élén nélkülözhetetlenek.* Az illetékes körökben megállapodtak abban, hogy *Folkusházy* Lajos nyugalombavonulása után *Márkus* Jenő lesz a fővárosi közlekedésügy legfőbb irányítója.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 8. Telefon: 82—3—76 és 82—0—86

Balkányi Kálmán a törvényhatósági bizottság tagja. *Rassay* Károly örökös törvényhatósági bizottsági taggá való megválasztását a közigazgatási bírósághoz *megfellebbezték.* A közigazgatási bíróság a panaszt *elutasította.* A főváros igazoló választmánya a héten fogja behívni *Balkányi* Kálmánt, aki a Szabadelvű Párt listáján *Rassay* után következik.

Bizottságok munkája. E héten erősen dolgoztak a szakbizottságok. A városépítési, út- és csatornaépítési és városrendezési bizottságokon kívül hétfőn délután ülést tartott a közélelmezési bizottság, amelyen az ügyosztály új vezetője *Rosta* János főjegyző terjesztette elő jelentését a főváros közélelmezésének helyzetéről. Kedden délben az igazgatóválasztmány ülésezett és több összeférhetetlenségi bejelentést vett bírálat alá.

A XI. kerület székházának felavatása. Az új XI. kerületi elöljáróság Verpeléti-út 3. szám alatti székházát szerdán délelőtt fél 11 órakor ünnepélyesen átadják végleges hivatásának. A felavató beszédet *Sipőcz* Jenő dr. polgármester tartja.

A polgármester fokozott kötelességteljesítést és munkateljesítményt vár a wikend-rendelettől. A polgármester a tisztviselők hétvégi pihenőjének rendszerét az idén is életbeléptetni. Jövő szombattól, *április 28-ától kezdődik újra a városházi wikend.* A polgármester rendelkezése szerint szombaton és ünnep előtti napokon *délben 12 órakor* ér véget a hivatalos idő. A kerületi elöljáróságokon, a tisztiorvosi hivatalokban, a kerületi mérnöki hivatalokban és az anyakönyvvezetőségeken azonban 12-től 2 óráig ezeken a napokon is *inspekciós szolgálatot* tartanak és változatlanul fennmarad az összes hivatalokban a vasárnapi és ünnepnapi ügyeletes szolgálat rendje. A polgármester rendeletében elvárja a tisztviselőktől és alkalmazottaktól, hogy a hétvégi üdülés által megrövidített hivatalos időt *fokozottabb munkateljesítménnyel és a hivatalos órák pontos betartásával fogják pótolni.*

Fokozzák az Attila-forrás vízszolgáltatását. A Rudasfürdő előtt feltárt három új gyógyforrás eredetileg próbafúrásnak indult, amikor két évvel ezelőtt a Rudasfürdő fűtésére hetven fokos forróvizet kerestek. Magas hőfokú vizet ugyan nem találtak, ehelyett azonban a természet három olyan forrással ajándékozta meg a fővárost, amelynek vize, összetételénél fogva, *a legkitünőbb gyógyhatású vizek közé tartozik.* Az új gyógyforrások közül legnagyobb kelendősége a kénes *Attilla-forrásnak* van, amely körül még a téli hónapokban is sorakoztak a gyógyulást kereső emberek. Egy idő óta azonban azt tapasztalták, hogy *a forrás nem ontja olyan bőséggel a vizet, mint az első hónapokban, azért geológusokkal megvizsgáltatták a forrást.* A vizsgálat nyomán kiderült, hogy a forrás változatlan bőséggel adja a föld mélyének óriási készleteiből a vizet, ellenben változtatni kell az ideiglenes jellegű berendezésen, a próbafúrás idején leeresztett csövek kicserélése révén. Az Attila-forrás ívókútját egy héttel ezelőtt leszerelték, felállították a fúrószerkezetet és az eredeti fúrás helyén *újabb lyukat mélyítenek le,* melynek csöve nagyobb átmérőjű lesz, mint az első volt. Ezidőszerint már húsz méter mélyen jár a fúró és 2—3 hét alatt *elérik azt a dolomitréteget, amelyből a gyógyvíz fakad.* Értesülésünk szerint a szakemberek remélik, hogy *az újabb fúrás révén olyan bőségű lesz az Attila-forrás vízszolgáltatása, hogy nemcsak az egyre jobban népszerűsödő ívókútat elégítheti ki, hanem a feleslegét bevezethetik a fürdőépületbe* és ott a rádiumosztály mintájára *külön kénes termálfürdő osztályt létesítenek.* Az Attila-forrás ívókútjai átmenetileg most szünetelnek, de május vége felé a közönségnek újra rendelkezésére fognak állni.

Bonyodalmak a Római-parton. A Beszkárt és a Hév a jövő hónapban megkezdi a Római-parton az új villamos vonal építését és ezzel új korszak nyílik a sportolók paradicsomának kies telepén. A partmenti ingatlantulajdonosok egyrésze azonban úgylátszik nem örülnek túlságosan az igérkező fellendülésnek, legalább is erre lehet következtetni abból a disszonanciából, amely közöttük dúl. Az első bonyodalom a villamosvasút pályatestéhez szükséges *ingatlanok átengedésekor* tört ki. A telekbirtokosok túlnyomó része örömest adta át a területeket, de közülük négyen-öten mindenáron pénzt akarnak látni, úgyhogy valószínűleg *kisajátítási eljárás indul meg.* Nem tudnak megegyezni abban sem, hogy a partrendezést milyen formában hajtsák végre. A főváros elkészítette a terveket, amelyek szerint a 31 méter széles *Vándssy*-úton túl közvetlenül a parton 20 öles sávot vezetnek végig, ahol a csónakházaknak, strandolóknak és evezősöknek jelölnek ki helyet. A parti birtokosok egy része ezt a tervet ellenzi, *nem akarja, hogy a környéken kizárólag a sportszerűség uralkodjon,* ellenzi a 20 méteres partsávot és legfeljebb 6—8 métereshez akar hozzájárulni a gyalogközlekedés számára. Ellenzik a Monostori-út végére tervezett parkot is, mert szerintük elég a Római-fürdő 40 holdas parkja. Általában azt akarják, hogy ne csak nyaraló és wikendtelep legyen a Római-park, hanem ott a *középosztály állandó letelepülését is lehetővé tegyék.*

MÜLLER KERTÉPÍTŐ
Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemű javítást és öntést vállal. Telefon: 52—3—48
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Az aszpirin. Sűrűn szerepelt a legutóbbi napokban az aszpirin az ujságok hasábjain. Bizonyos orvosi elmefuttatás kapcsán ugyanis olyan beállításban reklámozták ezt a gyógyszert, hogy *az aszpirin a vérnyomással és ennek következményeképpen a halállal bizonyos vonatkozásban áll.* Utána a megnyugtató közlemények sokasága adta hírül, hogy az aszpirin a vérnyomást nem fokozza és hogy használata nem rejti magában az agyvérzés veszélyét. A magunk részéről nem tartjuk helyesnek, hogy szigorúan vett orvostudományi kérdések a laikus közönség előtt ily módon tárgyaltassanak, de ha már ez megtörtént: *súlyos és ízlésbevágó hiba volt az aszpirin ártalmatlanságát reklámszerűen feldicsérni azoknak a gyáraknak a részéről, amelyek az aszpirint előállítják.* A reklámnak ez a trükkje mindenképpen elítélendő és bizonyos mértékig a jogszabályokba is ütközik, mert köztudomású, hogy *egészségügyi cikkeknek az ismertetése nem történhetik meg könnyelmű jóslatok és igéretek formájában.* Nem csatlakozunk tehát az aszpirin-vita során elhangzottakhoz, csupán felhívjuk a hatóságok figyelmét arra, hogy szerezzenek érvényt annak a régi rendeletnek, amely *megtiltja az aszpirinnak recept nélkül való kiszolgáltatását.* Bármilyen ártalmatlan is ez a gyógyszer, sűrűn fordul elő az *aszpirinmérgezés* bekövetkezése, amelynek megelőzésére egyedül a rendeletek szigorú betartása alkalmas.

Az óbudai zsidó múzeum megnyitása. Óriási munkával és nagy anyagi áldozattal sikerült az óbudai izraelita hitközségnek a régi idők fennmaradt emléktárgyait összegyüjteni és azt a köz számára hozzáférhetővé tenni. A rendkívül értékes gyüjteményből álló múzeumot vasárnap avatták fel ünnepélyes külsőségek között, a III. kerület Zichy-utca 9. szám alatti székházban. A megnyitóbeszédet *Orova* Zsigmond dr. hitközségi elnök tartotta, aki magasszárnyalású szavakban vázolta az óbudai hitközség legújabb akciójának nemzeti jelentőségét.

Gyermekvédelem. A törvényhatósági bizottság a szociálpolitikai és közjótékonysági bizottságon kívül külön gyermekvédelmi bizottság megszervezését is elhatározta. A bizottság április hó 23-án megalakult és elnökévé *Mihalovits* Zsigmond bizottsági tagot, alelnökévé pedig dr. *Hüttl* Károlyt választotta meg. A bizottság munkaprogramja elősegíti a gyermekvédelmi tevékenység központosítását és hatályosabbá tevését. Felhívta a bizottság a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjét, dr. *Schuler* Dezső tanácsnokot, hogy legközelebbi ülésére ilyen irányban konkrét javaslatokat terjesszen elő.

A Hév. összes hivatalait a Beszkárt Kertész-utcai székházába helyezi át. A *Budapesti Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság* közli, hogy a vállalat V. ker., Lipót-körút 22. sz. alatti központi igazgatósági *hivatalait folyó évi május hó 1-től kezdődően a Beszkárt székházának VII. ker., Kertész-utcai szárnyépületébe helyezi át.* A hivatalok fokozatos áttelepítése már megkezdődött és május 1-ére teljes befejezést nyer. Az átköltözködéssel kapcsolatban a Bhév. és a Beszkárt központi pénztári, nem különben központi bérletjegypénztári szolgálatát egyesítik és *a Bhév. központi bérletjegypénztára április hó 28-ától, központi pénztára pedig május hó 1-től kezdve a Beszkárt székházának Akácfa-utcai főépületében levő közös pénztári helyiségekben fog működni.* Ebből az alkalomból a Bhév. igazgatósága a közönség kényelme érdekében azt az újítást vezeti be, hogy ezentúl a bérletjegyeket nemcsupán az Akácfa-utcai központi bérletjegyirodában, hanem a Bhév. budapesti négy fejállomásán (Kerepesiút, Soroksári-út, Pálffy-tér, Gellért-tér) is meg lehet váltani és pedig az Akácfa-utcai központi bérletjegyirodában bármely hétköznapon, a fejállomásokon pedig minden hónap 28-tól kezdve a következő hó 5-éig bezárólag. Miután a Gellért-téren a Bhévnek állomási helyisége nincs, a bérletjegyek kiadása egyelőre az ott lévő vasvázas váróbódéban fog történni. A Bhév. központi igazgatósági hivatalai május hó 1-től a Beszkárt telefonközpontjának számain (43-6-40, és 46-2-08) hívhatók.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti a májusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel, a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözést legalább *két héttel előbb* személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22. sz. alatt.* A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbízottját küldi el, a megbízottnak *irásbeli felhatalmazást* kell felmutatnia.

Remetehegy platóján
Doberdó-út 10—16. sz. alatt, József Ferenc főherceg és Schmidt Miksa kastélyai közvetlen szomszédságában, szépfekvésű, befásított 300 négyszögöles üres
villatelkek és villaépületek eladók
A parcellák a 72-es villamostól néhány percnyire, főútvonalon terülnek el, könnyen megközelíthetők. Remek kilátás, elsőrangú hegyi levegő.
Bővebbet a helyszinen, vagy T.: 88-2-89 alatt.

FŐVÁROSI Sport

Állandóan napirenden van a Nemzeti Stadion elhelyezésének kérdése

Nemcsak a sportköröket, hanem a főváros közvéleményét is egyre élénkebben foglalkoztatja a Nemzeti Stadion kérdése. Az illetékesek és a beavatottak azt remélik, hogy az 1936. évi berlini olimpiász után a következő világesemény színhelye Budapest lesz. Igy tehát meglehetősen nagy idő választ el bennünket az olimpiász kilátásaitól, mégis időszerű a probléma, mert *Budapestnek nincsen egyetlen modern sportpályája sem.* Az idei tornászvilágbajnokságot például kénytelenek az új ügetőversenypályán megrendezni. A főváros 400.000 pengővel megépítteti ugyan a népligeti ifjúsági sport-stadiont, amely olimpiai méretek szerint készül és berendezésében teljesen modern alkotás, de nem alkalmas nagyobb tömegek befogadására és így tribünjei sem olyanok, hogy ott rendkívüli sportesemények lebonyolíthatók legyenek. A stadion kérdésével a városfejlesztési programon dolgozó külön bizottság is foglalkozott, amelynek állásfoglalásáról *illetékes helyen* a következőket közölték velünk:

— A tanügyi osztály nem régiben tíz különböző helyet jelölt ki a főváros határában, amelyeket sport szempontból stadion létesítésére alkalmasnak tart, de foglalkozott a kérdéssel a városrendezési ügyosztály is. A városfejlesztési bizottság sorra vette a kombinációba vett területeket és alapos megfontolás után megállapította, hogy

azok közül mindössze négyet talál olyannak, amely a kitűzött célnak megfelelne.

Ezenkívül kijelölt a maga részéről egy másik helyet is, amely az említett tiz között nem szerepel. A kijelölt helyek csak: az Aquincumi múzeum és a Duna közötti terület, az óbudai sziget, az Aranyhegy Dunára néző lejtője és az előtte elterülő lapály, Lágymányoson a Nádor-kert és a városrendezési tervek szerint állandó kiállításnak kijelölt parcella egy része, továbbá a pesti oldalon a Vizafogó-dülő a Dunaparton, az ujpesti sziget alatt. Ezeknek a helyeknek a kiválasztásánál nemcsak a sportszempontokra, hanem a megközelítés lehetőségeire, a közlekedési adottságokra és készen levő megoldásokra, nemkülönben a vizisport eshetőségeire is tekintettel voltak. Az Aquincumi múzeum és a Duna közötti területet különösen azért tartja megfelelőnek a bizottság, mert itt a vizisport minden ágára, az evezésre, úszásra, stb. egyaránt alkalmas lehetőségek adódnak. Az evezősportokra a közeli Duna, míg a többi vizisportokra, illetve az ehhez szükséges medencék táplására kiválóan alkalmasak a Rómaifürdőtelepen fakadó melegforrások.

A hely kiválasztásánál ezenkívül a környezetre, a fővárosra nyíló városképre is tekintettel voltak,

mindezeken felül igyekeztek úgy kiválasztani a helyeket, hogy a stadion építésével a városfejlesztés további fejlődésének is irányt szabjanak. Mint ötödik lehetőséget

kombinációba vették a Rákosi-mezőt,

ahol még 1928 április 21-én a közgyülés, a tanács előterjesztésére 190.000 négyszögöl területet ajánlott föl.

A stadionon kivül az egyéb sporttelepek elhelyezésének kérdése is foglalkoztatja a bizottságot, amely szeretne a mai összevisszaságnak véget vetni. Az összes sporttelepeket négy csoportban szeretné elhelyezni a város különböző részein. Legutóbb a sportbizottság április 19-én foglalkozott a Nemzeti Stadion elhelyezésének kérdésével, végleges határozatot azonban ezuttal sem hoztak.

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Április
26-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Sport és a gyáripar

Irta: **Molnár Mihály**, a Magyar Textilgyárak Országos Egyesülete titkára

A mai ember — kevés foglalkozási ág kivételével — egész napját zárt levegőben tölti. Az iskola, az iroda, az üzem és persze nem kevésbbé maga a lakás is ügyszólván *börtöne* a modern embernek. Még a pihenés és szórakozás is nagyrészt zárt helyiségekbe visz, amelyeknek levegője fojt, szűk mozgásterülete görnyeszt. Egyetlen szabadulás ebből a börtönből a szabad terepre, a szabad levegőre utalt *sport*. Az évezredes mult, amelyre a sport visszatekinthet, feleslegessé teszi a sportfejlesztés szükségességének indokolását. A sport egészségügyi hatása olyannyira ismert, hogy annak méltatása már egyenesen naivság volna. Nem is erről van szó. Rá szeretnék mutatni arra, hogy a sport *szociális szempontból* miképpen szolgálja *a gyári munkás* előnyét, hogy a sport hatása hogyan tükröződik vissza a gyáripari munkában.

A technika szédületes fejlődése folytán a gyárpari termelés olyan bonyolulttá vált és olyan sokoldalúságot követel, hogy annak minden ágában különlegesen képzett munkaerőkre van szükség. A gyári termelés rendje az, hogy a munkás az áru elkészítésével járó számtalan különböző munkafolyamatnak mindig csak egy és ugyanazon részével foglalkozik és betanitása is ilyen értelemben történik. Vagyis pl. a „vasöntő" legtöbbször csak öntést végez, a „szövő" csak a szövőgép kezelését érti és többnyire hosszú éveken át — esetleg egész élete végéig — ebben a szükebb munkakörben teljesit munkát. Ebben az állandóan egyforma sablonmunkában az egyén bizonyos fokig háttérbe szorul, vagyis a munkás egyéni érvényesülése korlátozást szenved. Szinte azt lehetne mondani, hogy egyéni nevét is elveszíti, helyette új tömegnevet kap: *„egy öntő"*, *„egy szövő"* lesz belőle, hasonlóan az idegen szállodák idegen lakójához, akit — mindenesetre a szállodaélet finomabb tónusán — *„az ötös úr"*-nak hívnak, mert véletlenül az 5-ös szoba lakója. Ebből a névtelenségből ragadja ki az egyént a sport és új érvényesülési terepet ad a gyári munkásnak is. A sport által a mindenkiben — ösztönében vagy öntudatában — szunnyadó egyéni érvényesülés vágya nyerhet kielégülést és a sport népszerűsége hálásan jutalmazza az elért eredményeket. *A felszabadítás* gondolatát ápolja tehát a sport, amikor egymásközötti versenyre hivja fel a munkásokat. A sportnak, amely nemes küzdelemre, fegyelemre, kitartásra tanit, tehát erkölcsileg is nevel, visszahatása van az egyén kedvező fejlődésére, így ezen keresztül az általa végzett munkára is. A gyári munkán, annak rendjén, precizitásán is meglátszik, hogy sportban nevelt, fegyelmen felnőtt, küzdeni, erőt összeméri megtanult ember munkája. Ilymódon feltétlenül kedvezően hat ki az illetőnek a gyáriparban való érvényesülésére is és igen sokan köszönhetik különleges megbecsülésüket, előbbrejutásukat az általuk elért szép sporteredményeknek.

A magyar gyáripar mélyen átérzi a sportnak ezt a szociális jelentőségét és a legnagyobb megértéssel támogatja is — még pedig úgy erkölcsileg, mint anyagilag — a munkások sporttörekvéseit. Alig van gyár, amelynek ne volna sportegyesülete és mindegyik féltve őrzi, büszkén mutogatja a munkásai által szerzett díjakat.

SPORTEREDMÉNYEK

Ujpest—Ferencváros 2:2 (2:0). Ujpesti Stadion, 20.000 néző, bíró: Majorszky.

Nagyvonalú, izgalmas, percenként váltakozó küzdelmek mellett Ujpest az első félidő után már győztesnek látszott, amikor a Ferencváros lélegzetfojtó küzdelemben behozta kétgólos hátrányát.

Budai „11"—III. ker. FC 2:1 (2:1). Megyeri-út, 15.000 néző, bíró: Stern.

Burger sérülése miatt a győztes csapat 10 emberrel játszotta végig a mérkőzést, amelyet teljes együttessel nagyobb gólaránnyal nyert volna meg.

Attila—Bocskai 3:0, (2:0). Miskolc, 2000 néző, bíró: Storch.

A lelkesen játszó csapat nem várt, de megérdemelt győzelmet aratott a tartalékos, szétesö Bocskai fölött.

Somogy—Nemzeti 1:1 (1:0). Millenáris, 1000 néző, bíró: Antalics.

A lelkesebben játszó Somogy döntetlenül végzett a jobb Nemzetivel. A mérkőzést bármelyik csapat megnyerhette volna.

Hungária—Szeged 3:1 (1:1). Szeged, 3000 néző, bíró: Boronkai.

Kemény játék után csak a második félidőben kerekedett felül a Hungária. Cseh II. vezérletével a csatársor szép munkájával biztositotta a győzelmet.

BSzKRT—URAK 5:0 (2:0). Ciprus-u. bíró: Gébert.

A formáját visszanyerő BSzKRT megerőltetés nélkül győzte le a sérülések miatt felforgatott URAK-ot.

BSE—VI. ker. FC 4:1 (1:1). Millenáris, bíró: Kovaly.

Az első félidőben egyenrangú kerületiek a második félidőt nem bírták tüdővel, mert szombaton csapatának nyolc tagja cégmeccsen játszott.

Elektromos—Fer. Vasutas 5:1 (3:1). Latorca-u., bíró: Rubint.

Könnyű győzelmet aratott a jobb vendégcsapat, amelynek minden része felülmulta a vasutasokat.

A BSzKRT állomáscsapatbajnokság eredményei:

Ferencváros—Szépilona 4:1,
Baross—Vágóhid 5:1,
Hungária—Zugló 3:2,
Kispest—Ujpest 4:1,
Burtelep—Pályafenntartás 6:1,
Autobusz—Óbuda 2:1,
Városliget—Kelenföld 3:1.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Prága: Magyarország—Csehszlovákia, Európa kupamérkőzés; bíró: Mattea, Olaszország.

Budapest, Hungária-út: Magyarország—Bulgária világbajnoki selejtező. Előtte: Északmagyarország—BLASz ifjúsági mérkőzés.

SPORTHIREK

A finnek is résztvesznek a budapesti tornász-világbajnokságon. Sokáig bizonytalan volt a finnek indulása. Most érkezett meg az értesitésük, hogy minden körülmények között résztvesznek a világbajnoki versenyen. Indulásuk nagyban fokozza a verseny érdekességét, mert úgy az egyéni-, valamint a csapatbajnokságban a legelőkelőbb helyezésekre számithatnak. A finnek között több olyan versenyző van, akit a magyar közönség már a finn—magyar mérkőzés alkalmából megismert. Igy a csapatban szerepel: Savolainen, Sarvala, Pakarinen és Uosikinen. A május elején kezdődő világbajnoki mérkőzések színhelyén, az ügetőpályán már építik a tribünöket. Versenyzőink alapos előkészítő munka után bizalommal indulnak.

Sportcikk legolcsóbb és legjobb
HAAS SPORT VI., Andrássy-út 15

60.000 pengő értékű tiszteletdij a galamblövő világbajnokságokon. A nagy magyar sikert hozó Európa-ökölvivóbajnokság után Budapesten rendezik meg a Galamblövő Egyesület margitszigeti pályáján a *galamblövő világbajnokságot*, amely az idei sportszezón egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz. Az agyaggalamb-világbajnokság döntőjét május 8—13. között bonyolitják le. A külföldiek egy része már április végén megérkezik, hogy az ismeretlen terep- és levegőviszonyokkal megismerkedjenek. A csapatbajnokságokon az osztrák, lengyel, bolgár, francia, olasz, görög, román, egyiptomi, amerikai és magyar együtteseken kívül a németek is elindulnak, akik az idén először vesznek részt a galamblövő-világbajnokságokon. Alapos előkészítő munka után tizennyolc versenyző fogja képviselni a német színeket, akiket a berlini Wannseeben tartott válogatóversenyen jelöltek ki. A magyar csapat Lumnitzer Sándor dr. kapitány vezetésével készül világbajnoki címünk megvédésére. A csapat tagjai: Dóra Sándor, Dóra Pál, Strassburger István, Montag András és Szomjas Gusztáv. A versenyelőkészületeit Sárkány József dr. főtitkár irányitja.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

GILLE ISTVÁN faárugyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—84)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FÜTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

Parker—Udylite

vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb rozsdamentesitése fekete vagy fehér kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készítése díjtalan

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főeladósitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. május 2. 18. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A világ szeme előtt

A különböző ántánt-missziók elvehettek tőlünk minden fegyvert, a kisántánt gyötrő kíváncsisággal szaglászhatott a padlásainkon, a pincéinkben, az ágyunk alatt a fegyvereink után. Semmit sem találhattak, semminek nyomára nem jöhettek. Mert ami megmaradt, azt nem lehet kicsavarni a kezünkből: a kultúra, a művészet, az ipar, a földművelés, a magyar zsenialitás, találékonyság, munkakedv, lelkesedés, hivatottság és üzleti szellem, mind, mind a mienk maradt. És mindennek hatalmas, gazdag seregszemléjére most készülődünk, mint minden esztendő tavaszán: most nyílik meg a *Nemzetközi Vásár*, amely nem házi ünnep, hanem kolosszális vizsga a világ szeme előtt.

Ebben az órában még nem tudjuk tökéletesen mérlegelni ezt a most már évtizedek óta ismétlődő pompás tavaszi erőpróbát, mert ma még csak méretek, mennyiségek, de nem minőségek állanak szemünk előtt, ma még csak sejtjük a konturjait annak az idegenforgalomnak is, amely május 4-ikétől 14-ikéig le fog zajlani. De ezek a méretek, ezek a konturok impozánsak és büszkeséggel töltenek el bennünket. Csak egy kis összehasonlítással kell élnünk. A tavalyi vásár terjedelmével és kiállítóinak számával minden elődjét fölülmulta, az idei túlszárnyalja a tavalyinak máris pompás sikerét: a kiállítók száma ezerháromszázról ezerhatszázra szaporodott, a vásár területe pedig huszonöt százalékkal nagyobbodott, százezer négyzetmétert foglal el, amiből harmincezer négyzetméter a beépített terület.

Túl a magyar élniakaráson, túl gazdasági életünk szemmel láthatóan felfelé való ívelésén, a vásár vezetőségének érdemeit kell méltatni abban az órában, amikor az utolsó kalapácsütések hangzanak a Városligeti felől. Ez a vezetőség az, amely évről-évre nagyobb és eredményesebb munkát fejt ki, az elért sikert minden esztendőben leszámitolja és tovább építi, egyben pedig ügyes, áldozatkész, lelkes propagandájával olyan méretekben szolgálja a magyar idegenforgalom érdekeit, mint talán egyetlen más nagy és megbecsülni való akciónk sem. A legnagyobb cél, a magyar termelési ágakat egybeölelő klasszikus gazdasági emelkedés bemutatása után a másik nagy cél, az idegenforgalom fejlődése az, amely a legszebb reményekkel tölt el bennünket.

Ezen a területen is csodálatos, amit elértünk. Nagy szó ez, amikor a külföldi nemzetközi vásárokban állandó és fokozatos visszaesés tapasztalható, aminek szemmel látható bizonyítéka volt a tavalyi lipcsei vásár bukása. És itt nem lehet elmulasztani azt, hogy ne gondoljunk arra a nyugodt, békés társadalmi atmoszférára, amely Budapestet ma szinte Európa legkívánatosabb világvárosává teszi és amelyhez foghatót egész Európa nem tud mutatni. Ilyen körülmények között joggal várhatjuk, hogy a tavalyi meglepő idegenforgalmi siker után az idén még jelentősebbet fogunk aratni. Ennek garanciái az a kitűnő vezetés, amely a vásár organizációjában megnyilatkozik és az az egyetértő munka, amelyet nemcsak a kormány és a főváros, hanem minden érdekelt intézmény, különösen a MÁV, ebben a kérdésben tanusít.

Erről a nagy nemzeti erőfeszítésről, amely minden esztendőben jobban és jobban fejlődve megnyilatkozik, évről-évre nagyobb mértékben és mindig nagyobb érdeklődéssel és elismeréssel vesz tudomást a külföld. Az idei vásár minden eddiginél nagyobb haladásról tesz tanuságot és örömmel ismételjük meg *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek a vásár jelentőségéről mondott szavait: „Szívesen várjuk külföldi vendégeinket, akár mint kiállítók, akár mint látogatók érkeznek a vásárra, mert bizonyosak vagyunk afelől, hogy rövid ittartózkodásuk alatt is meglátják és átérzik azt a komoly törekvést, amellyel Magyarország a nemzetek között való gazdasági együttműködés kimélyítését szolgálja."

Változatlanul tiltakozik a polgármester a kenyérárak tervbevett drágítása ellen

Sipőcz Jenő polgármester a Fővárosi Hirlap útján közli, hogy a községi kenyérgyár hivatásának megfelelően letöri az árdrágítási kísérleteket

A súlyos gazdasági válság, az általános elszegényedés és a társadalom nyomasztó szociális helyzete, tehát *a legnagyobb megélhetési küzdelmek vigasztalan sivárságában* határozták el a budapesti pékek, hogy *megdrágítják* a mindennapi táplálékul szolgáló kenyeret. A hatóságok elnéző magatartása lehetővé tette számukra, hogy az eddigi 3—3.5 filléres fehérsütemény árát 5 fillérre emeljék fel és mert ebben a vonatkozásban különösebb akadályt nem tapasztaltak: *most már a legszegényebb néprétegek félbarna kenyerét kívánják jövedelmeik fokozására felhasználni.* A magyar búzafeleslegek rettenetes torlódása és ennek következtében a lisztárak katasztrofális esése sem tartja őket vissza attól, hogy az üzemanyagok árainak drágulására hivatkozzanak és olyan kalkulációkkal próbálkozzanak az *Árelemző Bizottság* előtt, hogy a drágításhoz *szankciókat* kapjanak.

A pékek árdrágítási törekvése a közvélemény legnagyobb felháborodásával találta magát szemben,

mert mindenki tisztában van azzal, hogy *tulajdonképpen indokolatlan nyerészkedési vágy a rugója az árdrágítási manővernek.*

Az általános elszegényedés termelte ki *a filléres törekvéseket*, amelyek más területeken sikerrel alkalmazkodnak a közönség teherbíró képességének gyengüléséhez. A filléres kísérletezések mindenütt beváltak, a pékek azonban fennhéjázó gőggel elhárítják a velük szemben is felállítható jogos kívánságot és minden közérdeket mellőzve,

most a félbarna kenyér árából akarnak kisajtolni maguknak vagyonokkal felérő többlethasznokat.

A legnagyobb veszedelem származik abból, ha az elemi életszükségleti cikk árát megdrágítják, mert a gazdasági élet kérlelhetetlen kihatásai következtében, *az egész vonalon megdrágul minden, ami a megélhetéshez szükséges.* A kenyeret senki sem nélkülözheti és az arról való lemondás a pusztulást jelenti. Ha megdrágul a kenyér, azt nyomon követi a *cipő, a ruházati cikkek, a gyárakban a munkabér, az iparcikkek végtelen sorozata, az élelmiszerek egész légiója* és így elmondható, hogy

országos érdek a kenyérárak drágításának legszigorúbb üldözése.

Az amúgyis porig sujtott magyar élet feltámadásának akarja tehát útját állni a pékek akciója és ezért minden elismerést megérdemelnek azok a tényezők, akik felismerve az abban rejlő fenyegető következményeket: *tiltakoznak és ellenállanak a pékek akaratának.*

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában hangot adott a várható súlyos következményeknek és elsősorban *Sipőcz* Jenő dr. polgármester véleményét kérdezte meg, aki nyilatkozatában a sütőiparosok által követelt kenyéráremelést *indokolatlannak* minősítette. A közvélemény legnagyobb helyeslése mellett, jelentette ki a polgármester, hogy *a lisztárak lényeges csökkenése idejében nincs tárgyi alapja a drágításnak* és ezért a fővárosi kenyérgyárnak teszi kötelességévé, hogy a pékipari kartellel szemben továbbra is az eddigi áron szolgálja ki a közönséget.

Ez a nyilatkozat a *Magyar Sütők Országos Szövetségében* viharos ellentmondást váltott ki és elhatározták, hogy

tiltakozó sürgönyt küldenek a polgármesternek.

Ugy tudjuk, hogy ez a bejelentett sürgöny *még a mai napig sem érkezett meg rendeltetési helyére*, függetlenül ettől azonban felhívtuk a polgármester figyelmét a pékiparosok állásfoglalására.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros mindig azt az álláspontot képviselte, hogy a kenyér esetleges drágítása *újabbi súlyos áldozatot* jelentene a közönség számára. Ezért számos felterjesztésben mutattunk rá az ilyen irányú kísérletek veszedelmére és legutóbb a boletta-rendszertervezet módosításánál is

tiltakozott a főváros a lakosságot érintő terhek fokozása ellen.

— Köztudomású, hogy a lisztárak a közelmultban is jelentősen olcsóbbodtak és így nem indokolt semmiféle olyan akció, amely a kenyértermékek megdrágításához vezetne. A magyar gabona paritása ma sajnálatos módon még mindig a világpiaci árak alatt van, tehát

el kell hárítani azt a törekvést, hogy az üzemanyagok drágítása címén, az oly nehéz helyzetben lévő Budapest lakosságának a sütőipar új és magasabb kenyérárat akarjon megszabni.

— A kenyér áralakulása a főváros legszegényebb néprétegeit érinti és így *Budapest polgármesterének kötelessége, hogy ez ellen tiltakozó szavát felemelje.* Úgy tudom, hogy az Árelemző Bizottság most foglalkozik a kalkulációk kivizsgálásával. Hogy a döntés milyen irányú lesz, az rövidesen kiderül, nem hiszem azonban, hogy az helyet adna a drágítás életbeléptetésének. Függetlenül azonban a történendőktől:

a Községi Kenyérgyár változatlan áron folytatja a jövőben is a félbarna kenyér forgalomhozatalát

és nem csatlakozik semmilyen iparvédelmi egyezményhez, amely végeredményben a kenyér megdrágítását akarja keresztülvinni.

A polgármester határozott nyilatkozata bizonyára a *legnagyobb megelégedést váltja ki Budapest közönsége körében.* Abban a harcban, amely a mindennapi kenyér megdrágítása körül a pékiparosok és a közönség között folyik: *nem maradhat vesztes a fogyasztótömegek milliós hadserege.*

Ökölrázás a kormány felé a pékek nagygyűlésén

A *Budapesti Sütők Ipartestülete* hétfőn este nagygyűlést tartott és viharos hangulatban próbálkozott a kenyér árának megdrágítását keresztülhajszolni.

Ideiktatunk

egynéhány kijelentést

a nagygyűlésen elhangzott beszédekből:

— *Az Árelemző Bizottság egy esztendővel ezelőtt olyan árat talált ki, amely mellett eddig a sütőiparosok nagyrészben elvéreztek. Huszonnyolc filléres egységárak mellett félbarna kenyeret a mai lisztárak mellett előállítani nem lehet. Ha a kormányzat ragaszkodik a huszonnyolc filléres árakhoz, akkor tessék olyan állapotokat teremteni, hogy a sütőipar huszonnyolc filléres áron adhassa a kenyeret.*

— *Szivesen vállalkozik a sütőipar egy barnakenyér előállítására, amelyet olcsón, de ízletesen készítene és adna Budapest szegényeinek. Nem lehet a félbarna kenyér árát hatóságilag megállapítani, amikor ezt a jómódú lakosság eszi meg ...*

A határozati javaslat: *Amennyiben a kormány e héten a félbarna kenyér árára vonatkozólag kielégítő döntést nem hoz, úgy ennek a kenyértípusnak az előállítását a budapesti és pestkörnyéki sütőiparosok beszüntetik.*

A forradalmi szabadosságra emlékeztető fenegyerekeskedés, a kormány felé irányitott meglecköztetés valószínűleg nem téveszti el hatását azokon a helyeken, ahol *a tekintélytisztelet mindenkire kötelező megóvásán őrködnek.* A magunk részéről megállapithatjuk, hogy

a sütőiparosok ökölrázogató gesztusa senkinek sem imponál.

A sütőiparosok nem panaszkodhatnak *elvérzésről*, mert ezt szemléltetően megcáfolják a folyton szaporodó fényes kiállítású pékfiókok és az ingatlanforgalom adásvételi kimutatásai. A huszonnyolc filléres félbarna kenyér a mai lisztárak mellett *valóban lehetetlenség:* olyan mélyre süllyedt ugyanis a magyar lisztnek a belföldi ára, hogy

az a kenyértípus még jóval 28 filléren alul is busás hasznot hozna a pékiparnak.

A legnagyobb megütközéssel kell visszautasítani azt az ajánlatot, hogy úgynevezett *szegénykenyér-tipust* hozzanak forgalomba a pékek, mert ezt a típust már ismerjük *a háborus időkből*, amikor a kenyérhez hasonló élesztő és kovászragacs került ki a sütőműhelyekből. Ennek a kenyércsúfságnak az emlékét nem kívánjuk újból felidézni, örülünk, hogy eltűnt az idők homályában. Ahhoz pedig, hogy a mai félbarna kenyeret a jobbmódú társadalom is merészeli fogyasztani:

a pékiparosoknak semmi közük sincsen.

A határozati javaslat pedig méltó betetőzése annak a cinikus és alpári stilusnak, ami az ülésen megmutatkozott. Attól a fenyegetéstől, hogy beszüntetik a félbarna kenyér előállítását, ha a kormány még e héten nem hoz az árra vonatkozó kielégítő döntést:

aligha hinnők, hogy Gömbös Gyula és kormánya komolyan megijedne.

A nemzet legfőbb tényezői erre a *szabotáló fenyegetésre* csak azzal válaszolhatnak, hogy a kivételes jogkörükben nyert felhatalmazás alapján azonnali hatállyal *leszállítják a kenyér tuldimenzionált árait az egész vonalon.*

időre szól. Ezt annál kevésbé tehetik, mert a közszállítási szabályrendelet értelmében *a munkák túlnyomó részére nyilvános, vagy szükebb versenytárgyalás van előirva* és igy elsősorban az ajánlatoktól függ, hogy melyik elfogadható és kinek lehet munkát kiadni. Másrészt nehéz elképzelni azt, hogy egyes magánüzemek és vállalatok azért, mert néhány munkást fölvesznek,

követeljék a fővárostól, hogy állandóan ellássa őket közmunkával.

Nem mehet bele a főváros az olyan megoldásba, hogy

a munkások elhelyezésének állandó munkabiztosítás legyen az ára,

mert ebbe viszont a többi vállalkozók és iparosok nem nyugodnának bele. Nem lenne megoldás az sem, ha a szóban forgó munkásokat egyes üzemek és vállalatok most alkalmaznák, mert városi megbizást kaptak és a munka teljes befejeztével elbocsátanák őket. Nagyrészt ugyanis kipróbált, bevált és régóta szolgáló alkalmazottakról van szó.

Ha a munkásokat nem sikerül május 15-éig elhelyezni, akkor az üzemi műhelyek megszüntetésének időpontját

újból elhalasztja a polgármester,

még pedig másfél hónapra, amíg az elhelyezés dolgát véglegesen sikerül elintézni.

Kiemelik évtizedes elszigeteltségéből az óbudai városrészt

Megkezdték a Margit-rakpart meghosszabbítási munkáit

Egyik legrégibb és legindokoltabb követelménye a városrendezési feladatoknak *az Óbudával kapcsolatos közlekedés megjavítása,* amire azért van szükség, mert ez a városrész Budapest belső területeivel csupán *egyetlenegy útvonalon* közelithető meg. A Zsigmond-utca az egyetlen ütőere Óbudának és nem egyszer kifejezésre jutott az az aggodalom, hogy a Zsigmond-utcában történő közlekedési akadály esetén: *Óbuda el van zárva a külvilágtól és csupán a Duna felől vizijárművel közelithető meg.* Óbuda lakossága számtalanszor kifejezte azt az aggodalmát, hogy esetleges tűzvész, vagy más elemi csapás esetén a valamely okból eltorlaszolt Zsigmond-utca *megbénítana minden mentési kísérletet.* Számtalan városrendezési tervben ott szerepel az Ujlakra és Óbudára irányuló parallel útvonal megnyitása, amire minden körülmények között azért is szükség van, mert az óbudai gyárak és a Margithíd közötti összeköttetés lebonyolítása ezidőszerint a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

Ennek a régi kívánságnak a megvalósítása most döntő stádiumba jutott. Az út- és csatornaépitési ügyosztály érdeme a valóraváltás, amelyről

Király Kálmán
tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ujlaki és óbudai belső városrész a Margithíddal és azon keresztül a főváros többi kerületével *primitiv összeköttetési lehetőséggel rendelkezik.* Közlekedési, biztonsági és városrendezési érdekek követelik, hogy

az évtizedes sürgetések után megépüljön a párhuzamos útvonal

és ezért elhatároztuk, hogy még az idén felmentjük Óbudát az elszigeteltség alól. A tervek szerint a Margit-rakpart széles kocsiútját továbbvezetjük közvetlenül a Duna mellett, egészen az Üstökös-utcáig, ahonnan folytatólag már kiépitett közlekedési út áll rendelkezésre.

— Ez az elhatározás azt jelenti, hogy

a budai Dunaparton észak felé tovább folytatódik a kiépitett kocsiút

és ezzel lényegesen tehermentesitjük az agyonzsufolt Zsigmond-utcát, amelyen ma csak óriási torlódások és akadályok árán folytatható a járművek közlekedése.

A dunai hajózás szempontjából is fontos a rakpart létesítése,

mert ilymódon a partsáv mentén a hajók számára új rakodóállomásokat is létesithetnek.

Az ügyosztály munkája után orvoslást nyer az óbudai városrész legsürgősebb követelése és bizonyos, hogy *az új útvonal mentén a városfejlődés hatalmas lépésekkel halad előre.*

Súlyos feltételek árán hajlandó vállalni a magángazdaság a feleslegessé vált szellemi munkások foglalkoztatását

Ellenszolgáltatásul a fővárostól állandó közmunkát követelnek

Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a polgármester kénytelen volt az üzemi műhelyek megszüntetésének határidejét május 15-éig kitolni, mert nem volt mód a feleslegessé váló munkások elhelyezésére, bár a főváros mindent megkisérelt, hogy munkához juttassa ezeket az embereket és ne kelljen őket önhibájukon kivül kenyértelenül az utcára tenni. A főváros különböző üzemeinél és intézményeinél mindössze hetven munkást sikerült elhelyezni és megbukott az a terv is, hogy egyrészüket a BSzKRT veszi át mint kalauzt vagy kocsivezetőt. A mult hetekben ötven kiválasztott munkást vettek az előirt vizsgálat alá, de közülük mindössze hét vált be. A munkások egyrésze úgy talál elhelyezést, hogy a közeljövőben meginduló rokkantsági és kegydijazási eljárás folytán megüresedő állásokra őket helyezik be, de még igy is 150 körül jár az elhelyezésre várók száma.

A probléma megoldásában kedvező fordulatot várnak

a kereskedelmi és iparkamara szombaton érkezett átiratától,

amelyben válaszolnak a polgármesternek arra a megkeresésére, hogy a magángazdaság is igyekezzen munkásokat elhelyezni, hiszen a magángazdaság érdekei kedvéért szüntették meg azokat a műhelyeket, melyek munkásai most bizonytalan sors elé néznek. A kamara válaszában közli, hogy a legközelebbi napokban megküldi a fővárosnak *azon ipartestületek és más szakmai érdekeltségek jegyzékét, amelyek hajlandók munkásokat alkalmazni.*

Az átirat szerint azonban az alkalmazásnak van egy furcsán hangzó feltétele, amely tisztázásra szorul. A kamara értesitése szerint ugyanis egyes magánüzemek és iparosok azzal a feltétellel veszik át a fővárostól a munkásokat,

ha a székesfőváros munkaalkalmat biztosit számukra,

illetve részesitik őket a kiadásra kerülő közmunkákban.

Illetékes helyen

érdeklődtünk, mi a fővárosnak az álláspontja e feltétellel szemben, mire a következő választ kaptuk:

— A kamara kikötésére vonatkozólag az illetékes tényezők még nem döntöttek, de valószóinű, hogy

a főváros semmiféle kötelezettséget nem vállalhat,

nem garantálhatja semilyen üzemnek, vagy ipari vállalkozásnak, hogy munkát ad és azt sem, hogyha jut munka, az milyen terjedelmű lesz és mennyi

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók május 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

LUTZ
TÖMÖRLÉKOK-PESTÉRŐL
LAKKOK
ELSŐRENDŰ LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF-93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Beszélgetés vitéz Marton Béla országgyűlési képviselővel, a Nemzeti Egység pártja országos főtitkárával

az idegenforgalom nemzetgazdasági jelentőségéről, a kartellek öncélú tevékenységének szigorú ellenőrzéséről, az ifjúság problémájának megoldásáról, a főváros és a vidék harmonikus együttműködéséről

A képviselőház költségvetési vitája az értékes szónokok és szónoklatok gazdagságát termelte ki az elmúlt napokban és az elhangzott felszólalások között, különösen komoly feltűnést keltett vitéz *Marton Béla* beszéde, aki végigment az aktuális problémák egész vonalán. A képviselőház minden oldalán egyforma érdeklődéssel hallgatták fejtegetéseit, amelyekből kicsendültek a hozzáértés és a józan előrelátás szavai. Országos vontkozású kérdeseknél a kormány célkitűzéseinek helyességét mutatta ki, a továbbiakban pedig rátért a *ma égető problémáira* és egyben megjelölte azokat az utakat, amelyek az eredményes kifejlődéshez vezetnek. A költségvetési vita egyik legnagyobb sikerét ez a felszólalás aratta és az azt követő ünneplés méltán kiérdemelt volt.

Nagy parlamenti beszédének elmondása után felkerestük

vitéz Marton Béla
országgyűlési képviselőt,

a Nemzeti Egység pártja országos főtitkárát, hogy a *Budapestet érdeklő egynéhány kérdésről* véleményét megismerjük. Elsőnek az *idegenforgalom* fejlődésére vonatkozó megállapításait kérdeztük, amelyre a következő válasz hangzott el:

— Az idegenforgalom az a bizonyos *láthatatlan export- és importmozgalom*, amely fizetési mérlegünkben jelentős összeggel szerepel. Idegenforgalmunkra éveken keresztül 34—36 millió pengőt fizettünk rá az utóbbi esztendőkben. A múlt évben azonban sikerült a kormánynak 30 milliós bruttó bevétel biztosításával *idegenforgalmunkat nagyjából kiegyensulyozni*. Óriási jelentőségű ez akkor, amikor ezt a 30 milliós bevételt szembeállítjuk azzal a 6 milliós aktivummal, amely az 1932. évi külkereskedelmi mérlegünkben jelentkezett. Érdekes számadat, hogy *1932-ben 92.000 idegen jött az országba és együttvéve 304.000 éjszakát töltött itt nálunk, 1933-ban pedig 102.000 idegen együttvéve 344.000 éjszakát*, ami annyit jelent, hogy

12 százalékos emelkedés jelentkezik idegenforgalmunkban akkor, amikor a többi fejlettebb idegenforgalommal biró államokban: Svájcban és Olaszországban 30—40 százalékos csökkenés mutatkozik

a gazdasági nehézségek következtében.

— Nemcsak gazdasági előny ez, hanem erkölcsi előny is, amely a jobb jövendő reménységét adja, mert az érdeklődés középpontjába került kis csonka hazánknak céljai elérésére igenis szükséges, hogy *minél többen és gyakrabban látogassák meg ezt az országot*, lássák nagyszerű tulajdonságait, nyomorult megcsonkítottságát és lássák ennek az országnak történelmi elhivatottságát.

— *Elismeréssel kell adózni a székesfővárosnak, amely ebben a kérdésben eredményes munkát végez.* Dicséretreméltó, hogy tavalyi költségvetésében 600.000 pengőt vett fel idegenforgalmi célokra. Nagy értékeket jelentett a magyar idegenforgalom szempontjából

a Szent István-hét alatt rendezett Gyöngyösbokréta,

ami elragadta az idegeneket, *mert fajtánk minden színpadiaskodás nélkül ezeresztendős büszkeségével és nagyszerű népszokásaival jelentkezett ott az előadáson.* Meggyőződésem, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök és kormánya a maga külkereskedelmi és idegenforgalmi politikájával

hatalmas lépésekkel viszi előre a nemzetet,

a gazdasági megerősödés útján.

Az utóbbi időben sok szó esett újból a *kartellkérdésről*, amelyeknek háttérbeszorítása érdekében számos megmozdulás volt a politikai világban is.

— A kormány — mondotta vitéz *Marton* Béla — eredményesen halad előre és gazdasági fejlődésünk biztosítása érdekében nem téveszti szem elől

a kartellek szigorú ellenőrzését,

eltekintve attól, hogy a *kormány feloszlatott bizonyos kartelleket, átalakította a kartellbizottságot és megszigorította az ellenőrzést.*

— A gyáriparról örömmel kell megállapítani, hogy gazdasági életünk ezen a téren is *fejlődést mutat.* Ezzel szemben sajnálatos, hogy a munkáslétszám mindössze néhány százalékos emelkedést mutat csupán, de hisszük, hogy a *haladás nagyobb lendületet nyer.* Sajnálatos körülmény, hogy

különösen a textiliparban nagyon sok idegen szakmunkás dolgozik és ezért komoly szükségét látom annak, hogy a kormány fokozatos adóval sujtsa azt a munkaadót,

aki magyar munkás helyett idegent alkalmaz.

Tudvalevő, hogy az *ifjúság problémájának* vitéz *Marton* Béla egyik leglelkesebb harcosa és minden ilyenirányú akcióban vezetőszerepet játszik, mert átérzi ennek a kérdésnek a nemzet jövőjére kiható fontosságát.

— Sehol sem volt ez annyira probléma, — mondotta, — mint nálunk, holott *sehol sem anynyira égetően szükséges a megoldás, mint éppen a csonka hazában.* Meggyőződésem, hogy az ember életében kevés kivétellel a negyedik évtized a maximális erőkifejtésnek, a lehiggadt, de még építő ideálizmusnak és az alkotnivágyásnak évtizede. Éppenezért

elsőrendű szükségletnek tartom, hogy ennek a kornak értékes tulajdonságai beállíttassanak a nemzet nagy célkitűzéseinek szolgálatába.

Ebben a kaotikus világban a fiatalságnak feladata, hogy az *elmúlt tradicionális kor társadalmi közéleti és politikai programmját kapcsolatba hozza az új időknek az eszmék harcát jelentő gondolatvilágával.* Köszönettel adózhatunk a kormánynak, amikor több mint 1500 ifjúnak elhelyezésével megmutatta, hogy az ifjúság kérdését *nem problémának, hanem szükségszerű valóságnak tekinti.*

A beszélgetés során utaltunk az immár elfogadott *fővárosi törvény jelentőségére*, amelyről vitéz *Marton* Béla a következő kijelentést tette:

— *Örömmel üdvözlöm a fővárosi törvényt*, mert sok érdeme mellett a főváros különálló pénzügyi politikája, vámkérdései és közélete szempontjából lassanként

kezdett hasonlítani a középkori szabad városokhoz.

A főváros intéző köreinek nem mindig volt meg a kellő érzéke a *magyar vidék* iránt. Szükséges volt tehát, hogy a fővárosnál *új szellem honosodjék meg*, mert bizonyos vagyok abban, hogy *a főváros fejlődését csak a magyar vidék erőteljes támogatása biztosíthatja.* Ezért elengedhetetlenül szükséges azonban az is, *hogy a magyar vidék magáénak mondhassa és tudhassa az ország fővárosát.*

*

A magyar közéletnek kétségtelenül egyik legértékesebb egyénisége vitéz *Marton* Béla, aki a maga szókimondásával, mindig a nemzeti célokért hevülő elgondolásaival és tettre készségével *joggal vindikálhatja mondanivalói számára a komoly felfigyelést.* Nyilatkozata bizonyára sok tekintetben megvilágítja azokat a teendőket, amelyek a nemzet jövő sorsa érdekében feltétlenül sorra kerülnek.

Utolsó ülését tartja a törvényhatósági tanács

Borvendég Ferenc alpolgármester résztvesz a szanálási tervezet elkészítésében

Az új fővárosi törvény felsőházi vitájának lezajlása után a miniszterelnök a törvényt a kormányzó elé terjeszti *a kihirdetési záradék* megadása érdekében. Ezzel az aktussal a törvénycikk helyet foglal a magyar *Corpus Juris*-ban és utána megkezdődik a főváros gazdasági ügyvitelének rendbehozatala.

A politikai életben és a városházi körökben egyaránt

nagy érdeklődéssel várják a soron következő intézkedéseket.

A legnagyobb figyelem a törvény 27. szakasza alapján kiadandó *szanálási tervezet* irányában mutatkozik, mert úgy a szakkörök, mint a közvélemény egyformán kíváncsi arra: *milyen eszközök és intézkedések azok, amelyeknek foganatosításával a főváros háztartása véglegesen rendbehozható.* Az vitán felül áll, hogy a szanálási tervezettel egyidejüleg

az ezévi költségvetés előirányzatai is lényeges változtatáson mennek keresztül,

mert *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter éppen azért tartotta függőben a költségvetés jóváhagyását, hogy a szanálási tervezetnek adjon alkalmat a különböző számoszlopok megfelelő átcsoportosítására. Ma még korai beszélni arról, hogy

milyen tételek módosulnak,

azonban bizonyos, hogy *a költségvetés kiadási oldalain történnek a változtatások.* Kétségtelenül lefaragják a dologi kiadások egy részét, bizonyos vonatkozásokban a munkabérek is kisebb végösszegben jutnak majd kifejezésre, arról azonban nincsen szó, hogy a *tisztviselői fizetések* további leszállítást szenvedjenek. Magától értetődik, hogy az üzemi kiadások terén is történnek eltolódások és ebben a tekintetben máris folynak olyan számítások, amelyek a cél elérését biztosítják.

A szanálási tervezet összeállításánál nagymértékben veszik figyelembe a közérdekeltségekre felügyelő hatóság már régebben lefolytatott vizsgálati anyagát

és gondoskodnak arról, hogy az ott szerepelt megállapítások megfelelő módon érvényesíttessenek.

A *főpolgármesteri állás* körül változatlanul folynak a kombinációk, amelyekkel szemben ismételten le kell szögeznünk azt a tényt, hogy ebben a vonatkozásban érdemleges döntés még nem történt. Szó volt arról, hogy

az illetékes tényezők hétfőn összeülnek és megvitatják a szóbajöhető személyiségek jelöltségét,

azonban másirányú teendők miatt a döntés elmaradt. Értesülésünk szerint változatlanul tartja magát az a felfogás, hogy *Huszár* Aladár főpolgármester a helyén marad és lelkiismeretes ügybuzgalmával továbbra is ellátja hatáskörét, a másik oldalon viszont *Borvendég* Ferenc főpolgármesterségének jósolnak komoly lehetőségeket. Anélkül, hogy bármely irányban kialakult volna a végleges felfogás, annyi bizonyos, hogy

Borvendég Ferenc alpolgármester a szanálási tervezet előkészítésében tevékenyen résztvesz

és az elmult napokat is arra használta fel, hogy a sokrétű intézkedések gazdasági és pénzügyi alapjait lefektesse.

A *törvényhatósági tanács* csütörtökön ülést tart és beavatottak szerint ennek az intézménynek ez lesz az utolsó funkciója. Nincs kizárva, hogy a törvényhatósági tanács néhány tagja ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy

közjogi vonatkozású deklarációt tegyen,

függetlenül ettől azonban, ez az intéző szerv megtárgyalja a napirenden szereplő ügyeket és *a főpolgármester rövid búcsúszavai után átadja hatáskörének túlnyomó nagy részét az új törvényben felsorolt hatósági tényezőknek.*

MEGNYILT A MARGITSZIGETI
PALATINUS HOTEL — SZANATÓRIUM — GYÓGYFÜRDŐ
Páratlanul szép az óriási ozsonnázó és vacsorázó terrasz!
Ha legalább 1 pengő árát fogyaszt a Palatinus-üzemekben, nem fizet szigeti belépőjegyet.
Fogyasztási jegyek kaphatók: a hídvámnál és a 26-os autóbuszon.

Városszabályozási és városrendezési szabályok a jövő Budapestjének kialakítására

A főváros ismerteti elgondolásait a Közmunkák Tanácsával, hogy azokat az építési szabályzat elkészítésénél figyelembe vehessék

A Közmunkatanács már több mint két esztendeje dolgozik az új építési szabályzat megalkotásán, amelytől az építések engedélyezésénél és a magánépítkezések terén általában tapasztalható számos nehézségeknek és bizonytalanságoknak elhárítását várják az építészek, az érdekelt hatóságok és a nagyközönség egyaránt. A Közmunkatanács munkájával párhuzamosan behatóan foglalkozik a kérdéssel a főváros is. Nemcsak a városrendezési és magánépítési bizottság végez e tekintetben igen értékes előmunkálatokat, hanem a városfejlesztési bizottság is, mert az a törekvése, hogy a jövő Budapestjének kialakulásánál *megszűnjön az építési anarchia*, amely a multban a budapesti városépítést jellemezte.

A városrendezési ügyosztály és a városfejlesztési bizottság elgondolásairól

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsosnál,

a városrendezési osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— A fővárosnak nem feladata és nem is hatásköre, hogy új építésügyi szabályzatot alkosson, ezen a Közmunkatanács dolgozik, hanem azokat az általános irányelveket kívánja felállítani, amelyeket a városépítési terv, a városépítési jogszabályok megállapításánál és a városfejlesztési program elkészítésénél zsinórmértékül kell majd tekinteni. Az ügyosztály és a bizottság elgondolása szerint a jövőben nagy gondot kell fordítani arra, hogy

az építkezések az egyes övezetek jellegének és rendeltetésének megfelelően nyerjenek engedélyt.

Természetesen minden körülmények között szem előtt kell tartani az általános esztétikai és higiéniai követelményeket. A bizottság felfogása szerint a területek rendeltetésének megállapításánál a földrajzi adottságokat, a fejlődési adottságokat és a fejlődési tendenciát kell vizsgálni. Az utóbbiak közül azonban csak azok veendők figyelembe, amelyek *összeegyeztethetők azzal az általános törekvéssel, hogy a külterjes fejlődést feltétlenül a szükséges keretek közé kell szorítani.* Mivel Budapestnek a többi európai nagyvárosokhoz mérten nagy a terjedelme, ezt az óriási területet a mai teherbíróképesség mellett *közművekkel csak nagyon hosszú idő alatt lehet ellátni*, viszont a tiszti főorvosi jelentések adatai számos alkalommal rámutattak azokra a közegészségügyi veszélyekre, amelyeket különösen a szennyvízelvezetés hiánya okoz.

— Élesen el kell határolni a jövőben a gyárövezeteket a lakott részektől.

Győrövezet számára a bizottság Csepelszigetének a fővároshoz csatolt részét tartja közegészségügyi, ipari és városrendezési szempontból a legalkalmasabbnak. A *lakóházak* számára kijelölt terület övezeti beosztásánál a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy *a centrális fejlődési rendszert kell előmozdítani.* Ez annyit jelent, hogy a város belső részeiben az intenzív beépítést engedjük meg, míg a külsőbb részeken úgy az épületek méretét, mint a beépítés sűrűségét jelentékenyen korlátozzuk. A belső területen a jövőben a zártsorú lakóházak övezetében csatlakozó udvaros beépítéseket engedélyeznek és az épületek legnagyobb magasságát 22 méterben, legfeljebb ötemeletes magasságban korlátozzuk. Általában az az irányelv, hogy *az épület magassága ne legyen nagyobb, mint az utca szélessége.* A túlnagy épületeket is kolátozni kívánaja a főváros, még pedig úgy, hogy

átlag 15—20 méter legyen egy-egy belterületen épített ház utcai frontja.

Ez megfelel olyan lakóháznak, amelyen emeletsoronként két közös lépcsőházzal bíró, két-háromszobás lakás fér el. Speciális előírásokat óhajt érvényesíteni a főváros az északra néző házak építésénél, hogy *kellő napsütést és levegőt biztosítsanak.* A villaövezetekben a telkek nagyságát lehetőleg 500, de minimum 300 négyzetméterben szeretné megállapíttatni a főváros. A minden oldalról körülépített udvarokat és az ilyen levegőtlen udvarokra néző lakásokat a jövőben egyáltalában nem óhajtják engedélyezni.

— Különleges rendelkezéseket tartalmaz a tervezet a *weekendtelepekről* és elejét akarja venni annak, hogy ezek az ideiglenes jellegű épületek idővel állandó lakásokká vagy nyomortanyakká váljanak.

— Szabályozni fogják

az egyes lakóházak méreteit,

különösen közegészségügyi és a városkép szempontjából. Egy-egy lakásterület minimumának 40 négyzetmétert írnak elő. A lakóhelyiségek magassága a többlakásos bérházakban legalább 3 méter, a családiházakban legalább 2.80 lesz. A *földszintes ház* külső magassága 5 méterben, az *egyemeletes* házé 8 és fél méterben, a *kétemeletes* házé 12 méterben, a *háromemeletesé* 15 és fél méterben, a *négyemeletesé* 18¾ méterben, végül az *ötemeletesé* 22 méterben nyer megállapítást. A jövőben a félemelet teljes emeletsornak számít, manzardot szintén csak emeletsor helyett lehet építeni, lapos tetőt zárt házsorban pedig csak akkor, ha az az egész házsorra elő van írva.

— Ami az utcák méretét illeti, erre vonatkozóan a bizottságnak az az álláspontja, hogy

a lakóházakkal beszegett utcák legalább nyolcméter szélesek legyenek.

— Foglalkozik végül a tervezet azzal, hogy az egyes telkek milyen arányban legyenek beépíthetők és hogy az egyes építési övezetekben hol alkalmazzanak zártsoros, sávos, vagy szabadonálló beépítési módozatokat. Végül az *építési és telekalakítási tilalom kérdése is foglalkoztatja a tervezetet.* Nemcsak a mezőgazdasági és üdülőhely célokra szolgáló területekre kívánják alkalmaztatni az általános építési tilalmat, hanem olyan vidékekre is, amelyek

lakóhelyül vannak ugyan kijelölve, de közművekkel még nem rendelkeznek.

Szükségesnek tartja a bizottság, hogy az építési tilalmakkal és korlátozásokkal párhuzamosan

parcellázási tilalmakat és korlátozásokat is állítsanak fel.

Mindezeket a szempontokat a főváros közli a Közmunkák Tanácsával, hogy azokat az építési szabályzat megszerkesztésénél figyelembe vehessék.

A Salgótarjáni Kőszénbánya visszalépett a távfűtés finanszirozásától

Nem kapott külföldi ajánlatot a főváros

A közelmultban úgy látszott, hogy Budapest komoly technikai vívmánnyal és a közönséget közelről érintő kényelmes fűtési rendszerrel gazdagodik. Mértékadó gazdasági tényezők sok lehetőséget kínáló fantáziát láttak *a távfűtés megvalósításában* és behatóan tárgyalásokat folytattak a főváros vezetőségével a távfűtési hálózat kiépítése érdekében. A polgármester a legnagyobb mértékben alátámasztotta a magánvállalkozás útját és

ügyosztályközi bizottságot

küldött ki a részletek letárgyalására. Alapos és megfontolt tanácskozások után elkészült végre *a távfűtési koncessziók tervezete*, amelyet hozzászólás végett megküldöttek az érdekelt ajánlattevőknek is. A főváros a válaszadásra kényelmes beosztású terminust állapított meg, a legnagyobb meglepetésre azonban *a távfűtési érdekeltségek többé nem jelentkeztek.*

Ilyen körülmények között felmerült az a kérdés, hogy

milyen okok miatt került le a napirendről a távfűtés ügye.

A szerződéstervezet készen áll, a fűtőcentrálék ki vannak jelölve, a városfűtési körzetek beosztása is megtörtént, a szerelőipar a legnagyobb reménységgel várja a munkaalkalmat, — *a távfűtés ügye pedig egyelőre megbukottnak tekinthető.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Bánó* László és *Marik* Ernő mérnökök bejelentették a polgármesternek, hogy végleges válaszukat függőben tartják és a későbbi időpontban fognak újból érintkezést keresni a részletek letárgyalása végett. A váratlan visszalépés mögött az a tény húzódik meg, hogy a vállalkozásban eredetileg a tőkét reprezentáló

Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. nem találja rentábilisnak a befektetett tőke hozamának megfelelő biztosítását és ezért eltekint a Bánó—Marik ajánlkozás támogatása elől.

A nagy magyar bányavállalat a legkomolyabb célkitűzéssel foglalkozott éveken át a távfűtés ügyével, a pénzügyi számítások azonban olyan jövőt ígértek, hogy abból *egyelőre hiányzik a realitás és mindaz, amely komoly tőke mozgósítását érdemessé tenné.* A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. az ilyen irányú elhatározását természetesen *a polgármesternek bejelentette* és fenntartotta magának azt a lehetőséget, hogy a gazdasági viszonyok jobbrafordulása esetén ismét bekapcsolódik a távfűtési elgondolások valóraváltásába.

A *Salgótarjáni* ezt annál inkább megtehette, mert

kötelező megállapodása senkivel sem volt

és viszalépését kizárólag azok a pénzügyi számítások idézték elő, amelyek szerint *a budapesti távfűtés ezidőszerint nem kínálkozik józan befektetésnek.* A *Salgótarjáni* visszalépése azt jelenti, hogy a távfűtés ügye lekerül a napirendről, mert *hozzá hasonló komoly tőkeérdekeltség nélkül ezt a technikai újítást életrehívni nem lehet.*

Függetlenül ettől, felmerült a *gáztávfűtés* megvalósítása, amelyet *Koller—Gálócsy* mérnökök terjesztettek elő. Régi tervüket alaposan átdolgozták és újabb elképzelésük szerint

kísérleti gázfűtőtelepet

létesítenének a Műegyetem mellett. A gázfelesleget itt értékesítenék és reméilk, hogy *kisebb beruházású tőkével* sikert érnek el az új rendszerrel.

Bánó László és *Marik* Ernő mérnökök egyébként a polgármesterhez intézett beadványukban rámutatnak az általuk készített rendszernek helyességére és meg vannak győződve annak a budapesti viszonylatban legalkalmasabb voltáról. Reményeiket nem adják fel, hogy terveiket sikerre vihetik,

nem jelölik meg azonban azt az időpontot, amikor a konkrét tárgyalásokat újból megindítják.

Ilyen körülmények között *nincs sok kilátás arra, hogy a budapesti távfűtés belátható időn belül valósággá váljon*, mert a városházán a leghatározottabban megcáfolták azt a hírt is, mintha a távfűtés bevezetésére *külföldi vállalat* tett volna ajánlatot.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Remetehegy platóján
Doberdó-út 10—16. sz. alatt, József Ferenc főherceg és Schmidt Miksa kastélyai közvetlen szomszédságában, szépfekvésű, befásított 300 négyszögöles üres
villatelkek és villaépületek eladók
A parcellák a 72-es villamostól néhány percnyire, főútvonalon terülnek el, könnyen megközelíthetők. Remek kilátás, elsőrangú hegyi levegő.
Bővebbet a helyszínen, vagy T.: 83-2-89 alatt.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezsö-tér 3. Tel. 41-1-65

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-88.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemű munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
»Csatfalt» hideg aszfalt törvényesen védve.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Megfontolt bírálat alá veszi a közgyűlés a zárószámadást

Néhány nap múlva publikálják az autonómia mult évi munkájának financiális eredményeit

A főváros pénzügyi és gazdasági helyzetének mai alakulásában felfokozott érdeklődés mutatkozik a *múltévi zárószámadás* adatai felé. Az 1933-as esztendő már erősen érezte a községi háztartás nehézségeinek minden mozzanatát és bizonyos, hogy a zárószámadás sok tekintetben visszatükrözi a *bevételek állandó csökkenését.* Fokozza a tényleges pénzügyi eredmények iránti kíváncsiságot az a tény is, hogy a fővárosi új törvénnyel kapcsolatos *szanálási tervezet figyelembe fogja venni a zárószámadás adatait* és annak felhasználásával precizírozza a korlátozó intézkedéseket, amelyek a megtakarítások eszközével a deficit kiküszöbölésére irányulnak.

A zárószámadás munkálatairól és annak várható következményeiről *beavatott helyen* a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy tévedés azt állítani, hogy a múltévi zárószámadás elkésett terminusban kerül a törvényhatóság és a nyilvánosság elé. Az évtizedes gyakorlat és a különböző jogszabályok szerint a *zárószámadásnak májusban készen kell lennie* és így nem áll meg az az állítás, hogy a számvevőség az idén elkésett munkájával. A hatalmas teljesítmény összeállításával megbízott szervek

éjjel-nappal folytatják munkájukat,

hogy a főváros ügyosztályai, hivatalai, intézményei és üzemei részéről beszolgáltatott és felülvizsgált adatokat összesítsék és olyan képet trájanak elő, amelyből *áttekinthető módon kiviláglik a székesfőváros háztartásának múltévi teljesítménye.* A zárószámadás a kellő időben az illetékesek elé kerül és az májusban foglalkoztatja a városháza köreit.

— A zárószámadás természetesen a törvényhatósági tanács és a közgyűlés napirendjén is szerepel.

A beterjesztett számadatokon és kimutatásokon változtatásokat egyik szerv sem javasolhat

és az autonómia feladata ebben az esetben csak arra szorítkozik, hogy *bírálatot gyakoroljon a múltévi ügyvitel rideg számoszlopai felett.* Módosításokra és különböző átcsoportosításokra az autonómia nincsen feljogosítva, mert a dolgok természete szerint a tényleges bevételek és kiadások megváltoztatását a törvény nem engedélyezi. Számításaink szerint

a közgyűlés május végén

kerül abba a helyzetbe, hogy a zárszámadási vitát lefolytassa.

Értesülésünk szerint az eddig forgalomba került különböző számadatok nem felelnek meg a valóságnak. Túlzott hírek jelentek meg arról, hogy az *összesítésben milyen lényeges eltérések várhatók,* amelyek aggodalomra adnak okot a főváros pénzügyi egyensúlya tekintetében. A *Fővárosi Hirlap* beszerzett információi alapján közölheti, hogy a *zárószámadás deficitje nem olyan nagyméretű, amely bármely beállításban meglepetést jelenthetne.*

Százezer rózsabokor beültetésével csodapark készül a régi tabáni temető helyén

Megkezdődtek az előmunkálatok — A magyar Rosarium világhírű nevezetessége lesz a kertészet művészetének

A főváros utcáit és tereit színpompás keretbe foglalja kertészeti művészetének csodálatos varázslata. Virágainak sokasága és gyönyörűsége *a külföldön is nevezetessé tette Budapestet* és így minden tekintetben érthető, ha az illetékes ügyosztály felhasználja a kínálkozó alkalmakat Budapest további ékesítésére.

A közeljövőben nevezetes és lenyügözően érdekes *kertészeti csodával* bővül a budai hegyvidék. Az új transzverzális út. a Csend-utca és a Budaörsi-út által határolt úgynevezett *tabán-krisztinavárosi régi temető* korhadt sírkövei eltűnnek helyükről. Ezt a már régen megszüntetett köztemetőt eltávolítják a Sashegy völgyéből és helyébe odavarázsolják a régen megálmodott *budai csodaparkot,* amelyhez foghatot nemigen találni sehol a világon.

A megvalósítandó nagyszabású tervről *illetékes helyen* a következőben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A temetők adminisztrálásával megbízott közegészségi ügyosztály néhány nap mulva hirdetményben hozza a közönség tudomására, hogy *a szóbanforgó temető jellegét megszünteti,* ezt követőleg a temetőben még feltalálható sírjelzéseket, köveket és kereszteket a németvölgyi temetőbe helyezik át és

a hatalmas területet parknak nyilvánítják.

A szükséges helyszini bejárás már megtörtént, amelyen résztvettek az összes illetékes tényezők és megállapították *a parkirozás menetét, valamint a kertészeti teendők sorrendjét.*

— Régi terve a fővárosnak, hogy alkalmas helyen megteremti

Budapest rózsaligetét, amelyhez fogható Európában még nincsen.

A tervek szerint *100.000 rózsatőt ültetnek el az egykori temető talajába* és megvalósítják a *magyar Rosarium* intézményét, amelyben helyet kapnak az összes létező rózsafajták, különböző nagyságú és színű gyönyörű, illattól terhes virágok, hogy hirdessék

a magyar kertészeti tudomány páratlan fejlettségét

és imponáló keretbe foglalják a hegyvidéknek ezt a kies fekvésű völgyét. A munkálatokat még a nyári hónapokban megkezdjük és bár a költségvetésben nem szerepel a rózsaliget létesítésére szükséges tekintélyes kiadási előirányzat, *a kertészeti igazgatóság a saját állományából rendszeres irányitással*

megkezdi a rózsatők elültetését.

A főváros reméli, hogy a budai rózsaliget egyike lesz a legvonzóbb látványosságoknak.

Víziszállításoknál minden esetben kikötötte a Gázművek a magyar hajózási vállalatok igénybevételét

71 hajórakomány gázszénből mindössze 6 érkezett idegen lobogó alatt — Az óbudai gázgyártól vásárolt 2000 tonna ammoniák elszállításáról a vevők rendelkeztek

A tanács legutóbbi ülésén felszólalás hangzott el, amely erősen kifogásolta, hogy *a gázművek szállításaik lebonyolításánál túlnyomó részben külföldi hajózási vállalatokat vesznek igénybe.* A polgármester nyomban bejelentette, hogy ebben a kérdésben vizsgálatot rendel el és arról részletesen referál a tanácsnak. A vizsgálat megkezdődött és munkatársunk

beavatott helyen

érdeklődött: *mennyiben igazolódott be a tanácsülésen elhangzott felszólalás állítása és melyek a főváros ezirányú jövőbeli intézkedései.*

— Mint ismeretes, a mult év közepéig a főváros gázszénszükségletének túlnyomó részét Csehországból szereztük be, — mondották — és a szállítmányok vasuton érkeztek Óbudára. Kereskedelempolitikai okok és a biztonság kérdése tették szükségessé, hogy a változott viszonyokkal számolva, minden eshetőségre biztosítsuk a főváros gázellátását és így *rendeltünk szenet Törökországból, Németországból, Angliából, Lengyelországból és Bulgáriából.* Ezek a szállítmányok, túlnyomó részben, tényleg víziúton érkeztek. A szénküldeményeket a főváros részben *ab Braila,* részben *ab Óbuda-gyár* vásárolta és vette át. A szállítmányok lebonyolításánál, — anélkül, hogy erre bármilyen külön utasítás érkezett volna, máris az volt a törekvés, hogy

a szállításban lehetőleg minél nagyobb mértékben részesüljenek a magyar hajózási vállalatok.

— Az említett szénszállítmányok Brailáig tengeren, onnan pedig Dunán át érkeztek az óbudai gyárba. A török szén lekötésénél, ahol Braila volt az átvételi állomás, közöltük a török bányák igazgatóságával, hogy a szállítást lehetőség szerint *magyar tengerhajózási vállalatokkal* bonyolítsák le. Török részről erre meg is volt a hajlandóság, de részben a magyar hajózási társaságok szállítóeszközeinek elégtelensége, másrészt nagy tarifális differenciák miatt *a szándék keresztülvihetetlen volt.* A magyar tengerhajózási társaságoknak a szállításainkba való bekapcsolását általában a következő okok nehezítik meg:

az eladó cégek részben saját hajóikkal rendelkeznek,

vagy pedig a saját államaik hajózási vállalatait tartoznak igénybevenni. Magyar tengeri gőzösünk viszont olyan kevés van, hogy *egészen véletlen, ha azok közül valamelyik a határidőhöz kötött szállításoknál a rakodás időpontjában a kikötőben rendelkezésre állhat.* De még e nehézségek mellett sem szünt meg sohasem hangsúlyozni a főváros a magyar tengeri hajók igénybevételét, sőt szállítócégeink is igyekeztek e kívánságunknak eleget tenni. Ezt bizonyítja például, hogy

a Németországból vásárolt szénmennyiség harmadik részlete a magyar „Csárda" gőzösön van útban Braila felé.

— Kétségtelen tehát, hogy a lehetőség határain belül mindent elkövetünk a magyar tengerhajózás foglalkoztatása érdekében, azonban *nagyon megnehezíti a helyzetet, hogy a magyar folyamhajózásnak a magyar tengerhajózási társaságokkal való kooperációja nincsen biztosítva,* ami nélkül a magyar tengerhajózás fellendítésére, az elenyészően kevés szállítási eszköz mellett, gondolni sem lehet.

— Hangsúlyozzuk azt is, hogy mindazok a szénmennyiségek szállítására, amelyeket Brailában vettünk meg, a MFTR-rel kötöttünk megállapodást. Így például a MFTR-rel bonyolítottuk le 25.000 tonna török szén és 5000 tonna német szén dunai szállítását. Tekintettel azonban arra, hogy a MFTR sem tudja pontos határidőre a maga hajóparkjával egyedül az egész mennyiséget szállítani, ezért

a fuvarozást részben idegen hajózási vállalatoknak engedte át.

Így aztán, annak ellenére, hogy *a megállapodást a MFTR-rel kötöttük, mégis, nemcsak idegen uszályok, hanem idegen gőzösökkel vontatott szállítmányok is érkeztek az óbudai gázművek rakodópartjához.* Erről azonban a főváros nem tehet, ez a MFTR belső üzleti ügye.

— A másik 30.000 tonnás német szénszállítmányt a *Bajor Lloyd* szállítja a Dunán. Ennek a szállításába nem szólhattunk bele, mert *a vásárlás ab Óbuda történt.* A Bajor Lloyd különben tagja az együttműködő dunai hajózási társulatoknak, a MFTR-t tehát ebből a szállításból a megállapodásszerű rész megilleti. Végül a legutóbb vásárolt 5800 tonna lengyel szenet, amelyet *Gdynia* kikötőben vettünk meg,

az Intercontinental Szállítmányozási Vállalatnak adtuk át hazaszállításra.

Itt is kikötöttük, hogy Brailától Óbudáig magyar hajókban kell történnie a szállításnak. Az Angliában vásárolt 3300 tonna gázszénszállításnak feltételeit nem szabhattuk meg, ezt teljes egészében idegen hajók szállították. A Bulgáriában vásárolt szenet a MFTR, egy lengyel szénszállítmányt pedig a MFTR-rel együttműködő Dunagőzhajózási Társaság szállította. Összesen 53 hajórakomány szenet vásároltunk ab Braila, ez a mennyiség a MFTR-rel kötött megállapodás értelmében érkezett hozzánk, az ab Óbuda vásárolt 18 hajó szénből 12 uszályt a Bajor Lloyd szálltott, tehát *idegen hajón mindössze csak 6 rakomány érkezett.*

— *Nem áll meg az a híresztelés sem, hogy a közelmultban tengerentúlra hatezer tonna kénsavas ammoniákot külföldi hajóval szálltottunk.* Az igazság az, hogy öt részletben tényleg eladtunk 2000 tonna ammoniákot, amely tudvalevőleg az óbudai gázgyár melléktermékе. A vegyi anyagot azonban

a devizanehézségek miatt ab Óbuda adtuk el

abba azonban nem szólhattunk bele, hogy a vevők *milyen nemzetiségű hajón szállítják át a tengeren.* Hatezer tonnát annál kevésbé adhattunk el, mert ez ötévi termelésnek felel meg.

Magaziner Albert és Társa

Gazdasági Értesítő

Hatóságilag alátámasztják a kábelkartel árdiktatúráját

Az Elektromosművek monopoliumot biztosít a kartelgyártmány számára

A kábelgyárak egymásután hozzák nyilvánosságra mérlegeiket, amelyek azzal a meglepetéssel szolgálnak, hogy az általános rossz viszonyok ellenére kitünő üzleti eredményeket jelentenek. Igy a pozsonyi *Kábelgyár* után a *Siemens-Schuckert Művek* mutat ki jelentékeny nyereséget és nem kétséges, hogy a *Felten-Guillome* szintén kitünő üzleteredményről fog beszámolni. Ez a három kábelgyár együttvéve alkotja

a „szigetelt vörösrézhuzal"-kartellt,

amelyben még egy kisebb kábelgyár is helyet foglal, az *Astra*, amelynek azonban a kartellben csak jelentéktelen szerep jut.

Abban a tényben, hogy a fölsorolt három, illetve négy kábelgyár együttvéve, mint kartell fejt ki jelentős közgazdasági tevékenységet, már magyarázatát is kapjuk annak, hogy *minek köszönhetik a kábelgyárak nagyszerű üzleti eredményeiket.* A kartellek általában nem prosperálnak rosszul, *a szigetelt vörösrézhuzal kartell azonban minden más összebeszélésen alakuló egyezmény mellett is*

külön speciálisan védett helyzetben van,

amely védelmet sajátságos módon, bizonyára akaratlanul és jóhóiszeműen, de annál nagyobb biztonsággal a fővárosi Elektromos Művek nyujtják a kartellnek.

A fővárosi Elektromos Művek egyszerűen *monopóliumot* biztositanak ennek a kartellnek, mégpedig olyan monopóliumot, aminőt sem kormányzati, sem más hatalmi tényezők nem tudnának egyetlen kartell részére sem nyujtani. Ezt a monopóliumot olyan módon biztositja a fővárosi Elektromos Művek a kartellnek, hogy más, *a kartellen kívülálló gyárak által készített szigetelt vörösrézhuzaloknak az épületekbe való beszerelését szigorúan megtiltotta szerelőmunkásainak.* Minthogy pedig a főváros területén fölhasznált szigetelt vörösrézhuzal 75—85 százaléka az Elektromos Művek által végzett beszerelés útján kerül fölhasználásra, képzelhető, hogy más,

a kartellen kívülálló gyár drótvezetékei alig kerülhetnek fölhasználásra.

Magyarul szólva más huzalgyárnak, amely nem tartozik a kartellba, nincs életlehetősége a főváros területén. Hiába olcsó, hiába gyárt teljesen azonos minőségű huzalokat, nem tudja eladni, mert a huzal nem „szabványos", nincs külső tekercsében a fehér és zöld cérnaszál.

Nem kétséges, hogy a fővárost, illetve az Elektromos Műveket a legmesszebbmenő *biztonsági szempontok* vezették akkor, amikor bizonyos szabványokat állapított meg és szigorúan megköveteli, hogy az épületekbe fölszerelt villanyvezető drótok teljes mértékben megfeleljenek az előírt biztonsági követelményeknek. A közönség érdekében legelemibb kötelessége ez a fővárosnak, azonban azt hisszük, hogy

a biztonságot még sem lehet a villamosdrótokba befűzött fehér és zöld szálak eredményének minősíteni.

A jelzett szálak ugyanis azt bizonyítják, hogy amelyik drót ezt tartalmazza, az megfelel a szabványosító tanács által előírt követelményeknek. Szakemberek azonban egyszerűen mosolyognak a szabványosság eme kellékein és magán a villamos-huzaloknál megállapított szabványosságon, mert szerintük a „Szabvány-tanács"-ban az érdekelt kartelltagok, vagyis a *gyárak képviselői domináló szerepet játszanak* és kizárt dolog, hogy más, kartellenkívülálló gyárak produktumait szabványosnak minősítsék. *Hiába számit a kartellenkivüli gyár lényegesen olcsóbban ugyanolyan jó minőségű, a szabványoknak teljesen megfelelő és teljes biztonságot nyujtó huzalokat, azok alkalmazását az Elektromosművek lehetetlenné teszik.* Igy természetesen kettős védelmi övezetben van a kábelkartell és nincs rá mód, hogy árdiktatúráját letörjék. Nagyon érthető tehát, hogy gyárai oly fényes üzleti eredményről tudnak beszámolni.

Ha pedig vizsgáljuk a kartellban helyetfoglaló gyárak ily különös védelmével milyen közérdekü célt szolgálnak, meg kell állapítani, hogy *az egész kartellban csak egy magyar vállalat foglal helyet, az Astra, amelynek egyébként csak jelentéktelen kontingense van, a többi gyár mind külföldi jellegü vállalkozás és üzleti eredményei a külföldi tőke erősödését szolgálja.*

Ezekután teljesen érthetetlen, hogy

miért szolgáltatják ki a magyar fogyasztóközönséget ezeknek a külföldi tőkéseknek

miért részesitik őket a szabványok különös védelmében és miért nem teszik lehetővé, hogy más magyar vállalkozás is részt vehessen a szigetelt vörösrézhuzalok gyártásában és forgalombahozásában.

Biosz beszámolója az elmult évről

A Biztosító Intézetek Országos Szövetsége (BIOSz) április 27-én tartotta meg *Gergely* Tódor m. kir. gazd. főtanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatójának elnöklete alatt teljes ülését, melyen a Magyarországon működő biztosítótársaságok csaknem teljes számban jelentek meg. Dr. *Kutasi* Elemér, a Szövetség igazgatója előterjesztette a Szövetség évi jelentését, mely igen részletesen ismerteti a biztosítási intézménynek alakulását, valamint a Szövetségnek az elmúlt 1933. évben kifejtett sokirányú munkásságát.

A jelentés kifejti, hogy az 1933. év végén az általános gazdasági helyzetben *a javulásnak már bizonyos tünetei voltak ugyan érezhetők, ez a javulás azonban a biztosítási üzletben még nem jelentkezett,* mert a konjunktúra változásai mindig csak bizonyos késedelemmel érik el a biztosítás területét. A jelentés megemlékezik a *dollárválságnak* az életbiztosításra gyakorolt kihatásairól, kiemelve azt, hogy a dollárbiztosítások fedezeti értékeinek a dollár árfolyamának csésével kapcsolatos nagy érték veszteségе folytán a biztosító társaságok osztoztak a biztosított felek által szenvedett veszteségekben, sőt a társaságok veszteségei az említett értékpapirok erős kamatredukciója és egyes értékpapirok kamatszolgáltatásának teljes szünetelése következtében a felek veszteségeit lényegesen túl is haladták. A jelentés utal arra, hogy *a biztosító társaságok a legelőzékenyebben honorálták a feleknek a dollárbiztosításoknak pengőbiztositásokra való mind sürübben jelentkező kivánságait* és — noha erre törvényes kötelességük nem állt fenn — áldozatok árán is igyekeztek csökkenteni az ily átalakítások alkalmával a feleknek veszteségeit. Részletesen beszámol a jelentés a különböző *gazdavédelmi rendelkezésekről és azoknak kihatásáról a biztositási üzletre,* valamint a boletta-rendelet biztosítási vonatkozásairól. Ismerteti a Szövetségnek a mérlegrendeletek körüli munkálatait és részletesen *méltatja a tűzrendészet újabb szabályozását tárgyaló törvényelőkészítő munkálatokat* s beszámol a BIOSz-nak e tárgyban a különböző minisztériumokhoz intézett felterjesztéseiről. Az egyes biztosítási ágakkal kapcsolatos különböző intézkedéseket, a dollár áresésével összefüggő egyes életbiztosítási technikai kérdésekben hozott szövetségi intézkedéseket és határozatokat. Igen behatóan *foglalkozik végül a jelentés a különböző közterhek felemelésével,* hangsúlyozva azt, hogy a biztosító társaságok közterhei — különös figyelemmel a társaságokat sujtó valorizációs terhekre — *elérték már a társaságok teljesítőképességének végső határát.*

A teljes ülés a jelentést, valamint a Szövetség zárszámadását *egyhangúlag tudomásul vette* és köszönetet nyilvánított a Szövetség vezetőségének értékes és eredményes munkájáért.

A Kőszén közgyűlése

A *Magyar Általános Kőszénbánya Rt.* negyvenkettedik rendes évi közgyűlését *Berzeviczy* Albert dr. b. t. t. elnöklésével tartotta meg. Az elnök meleg szavakban emlékezett meg *Bisteghi* Rudolfról, az igazgatóság elhúnyt alelnökéről és *Bellak* Gyula igazgatósági tagról, akiknek érdemeit a közgyülés jegyzőkönyvben örökítette meg.

A társulat jelentése szerint az 1933. évi széntermelés az 1932. évhez viszonyítva, 8.4 százalék visszaesést mutat. Megemlékezik a jelentés az 1933 júniusában szénadó címen életbeléptetett újabb teherről, valamint arról, hogy a mezőgazdasági célokra szállított szén és brikett árának leszállítását a vállalat 1933-ban is fenntartotta. A megnövekedett közterhek folytán ezek az árak most már a háború előtti árak színvonala alá süllyedtek és a széntermelés rentabilitását kérdésessé teszik.

A tatai kokszbrikettgyár termelése símán volt elhelyezhető. A felsőgallai szénlepárolótelep termékei (telitőolaj stb.) elismeréssel találkoztak. A *portlandcementgyár és bauxitcementgyár* foglalkoztatása az előző év színvonalán mozgott, a felsőgallai és hejőcsabai mészüzemek szállításai további visszaesést tüntetnek fel. Csökkent a felsőgallai karbidgyár termelése is. A szén és a cement exportja a szomszéd államok korlátozó intézkedései folytán visszaesést mutat.

A társulat érdekkörébe tartozó *elektromos áramszolgáltató vállalatok* beruházásaikat nagyobbrészt befejezték és áttértek üzletszerző tevékenységük kiépítésére, ami a kedvezőtlen gazdasági viszonyok ellenére számszerűen kielégitő eredménnyel járt.

A zárószámadás az előző évi nyereségáthozattal együtt 3,348.830.24 pengő tiszta jövedelmet mutat ki (1932-ben 4,753.751.16 pengő). A közgyűlés által elfogadott nyereségfelosztási javaslat értelmében az általános tartalékra 350.000 (500.000), a tisztviselői nyugdíjintézet dotálására 275.000 (350.000), munkásüdülési célokra 100.000 (100.000), kulturális célokra 50.000 (50.000) pengő fordíttatik, az 1933. évi osztalékszelvény pedig darabonként *tíz pengővel* (tavaly 14 pengő) kerül május 1-től kezdődően beváltásra.

A közgyülés az igazgatóság tagjaivá poradai *Rapoport* Alfréd dr., *Simon* Izidor és *Vida* Jenő igazgatósági tagokat újból megválasztotta, *Széchenyi* Károly grófot pedig a felügyelőbizottság tagjává választotta. A közgyűlést követő igazgatósági ülés elnökké *Berzeviczy* Albert b. t. t., felsőházi tagot, alelnökké *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgatót választotta meg.

A TÉBE közgyülése. Ünnepélyes keretek között zajlott le a TÉBE közgyülése. *Gömbös* Gyula miniszterelnököt *Imrédy* Béla pénzügyminiszter képviselte és ott voltak a közigazgatási élet kiválóságai közül báró *Korányi* Frigyes, a P. K. elnöke, *Schober* Béla, a Nemzeti Bank vezérigazgatója és *Weiss* Fülöppel az élén az összes pénzintézetek vezetői. *Hegedüs* Lóránd elnöki megnyitója után *Imrédy* Béla pénzügyminiszter az együttműködést hirdette és kérte az érdekelteket, hogy a *TÉBE keretében a szolidaritást tovább erősítsék.* Rámutatott a különböző termelési ágak együttműködésének fontosságára, mert csak így nyílik lehetőség a *gazdasági válságból származó terhes örökség likvidálására.* A zárszámadások és a költségvetés elfogadása után *Posch* Gyula dr., a Pesti Hazai ügyvezető igazgatója tartott érdekes előadást az *adósvédelem határáról.* Végül *Madarassy-Beck* Marcel javaslatára újból *Hegedüs* Lórándot választották meg a TÉBE elnökéül. A közgyülés alkalmából a TÉBE *Hegedüs* Lóránd előszavával *150 oldalas kötetben számolt be múltévi munkásságáról, amely érdekesen mutatja be a pénzintézetek múltévi tevékenységét.* Kiemeli a jelentés, hogy a pénzintézetek helyzetét megkönnyítette az a körülmény, hogy *Imrédy* Béla dr. pénzügyminiszter a pénzügyi problémákat európai megvilágításban fogta fel s nyilatkozataiban állandóan kiemelte a bankok és takarékok fenntartásának, valamint szabad működésének feltétlen szükségességét. A jelentés ezután taglalja a TÉBE életében fölmerült eseményeket.

A Pénzintézeti Központ közgyülése. A *Pénzintézeti Központ* április 28-án tartotta dr. báró *Korányi* Frigyes, ny. pénzügyminiszter elnöklete alatt rendes évi közgyülését. A közgyülésen a pénzügyminisztert dr. *Iklódy-Szabó* Andor miniszteri osztályfőnök képviselte. Az igazgatóság jelentését *Pásztor* Miksa vezérigazgató terjesztette elő. A közgyülés tudomásul vette és megállapította az 1933 december 31-i mérleget, amely *1,548.827.57 pengő tiszta nyereséget eredményezett.* A közgyülés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális *6 százalékos osztalékot, a kincstári üzletrész után pedig 4 százalékos osztalékot állapított meg.*

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság április hó 28-án tartotta 1934. évi rendes közgyülését, amely az 1933. évi nyereséget 247.638.78 pengőben, az osztalékot pedig 8 pengőben állapította meg.

A Baross Szövetség május 9-én tartja közgyülését. A *Baross Szövetség* évi rendes közgyülését idén is ünnepies keretek között tartja a pesti Vigadóban május 9-én, este 8 órai kezdettel. A fővárosi és környéki közel kétezer Baross-tagon kívül bejelentette a közgyülésen való részvételét Debrecen, Pécs, Szeged, Békéscsaba, Kecskemét, Miskolc, Vác, Veszprém és több város és község kereskedő- és iparos testülete is. A Baross Szövetség ünnepi közgyülésén avatja be tisztségébe *József Ferenc királyi herceget,* akit legutóbb választott meg és kért fel a Szövetség idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportjának vezérelnökévé.

Fizetésképtelen egy genfi nagybank. A Genfben székelő *Schweizerische Diskontbank beszüntette fizetéseit.* A bank a Banque de Genéve összeomlása következtében már hosszabb idővel ezelőtt nehéz helyzetbe jutott. A bajbajutott genfi pénzintézetnek *hitelezői minőségben* a budapesti piaccal is vannak kapcsolatai.

A Magyar Csokoládé- és Cukorkagyárak Szövetsége minap tartott közgyülésén új vezetőséget választott. Elnök lett dr. *Radocza* Tibor (Gerbeaud Rt.), társelnökök *Hajdu* Zoltán (Hunnia csokoládégyár) és dr. *Stühmer* Géza (Stühmer Frigyes Rt.), pénztáros *Bán* Leó (Magyar Kakaó- és Csokoládégyár Rt.).

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

650.000 iv irodai papir szállítására a fővárosi hivatalok részére: Hazai Papírgyár Rt. 21.032, Diósgyőri Papírgyár Rt. 7590, Első Magyar Kartonlemezgyár Rt. 1525 pengő vállalati áron.

Villanyszerelési munkát a Gellért-fürdő úszócsarnokában: Alexy György 5694 pengő vállalati áron.

Kőmivesmunkát a Rudas-fürdő kazánházánál: Fratricsevics Ernő 20.241 pengő vállalati áron.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—20

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Kiosztották a TESz arany emlékérmeit

A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* arany emlékéremmel tüntette ki azokat, akik önzetlen munkásságukkal elősegitették a *Nemzeti Munkahét* sikerét. *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi miniszter csütörtökön adta át a TESz arany emlékérmét bensőséges ünnep keretében a kitüntetetteknek. A minisztert, amikor az elnöki emelvényen *Baross* Gábor és *Szörtsey* József között helyét elfoglalta, lelkes és meleg ünneplésben részesitették.

Baross Gábor országos elnök megnyitóbeszédében méltatta a Nemzeti Munkahét jelentőségét, ami első lépés volt ahhoz, hogy *mindenki újult lelkesedéssel vegye kézbe munkaszerszámát.* A legnagyobb hálával emlékezett meg *Fabinyi* miniszter megértő támogatásáról, akinek a megjelentek tapsai között átnyujtotta a *TESz csillagos érdemkeresztjét.*

Fabinyi Tihamér dr. kereskedelmi miniszter elismerését fejezte ki a TESz iránt, hogy beleplántálta a köztudatba *a munka szükségességének, egyedüli célravezető voltának és megbecsülésének tudatát.* Ezután a társadalmi önfegyelem szükségére mutatott rá és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az elkövetkezendő *Nemzeti Munkahéten* az eddiginél is erősebb optimizmussal lát mindenki munkához. Azzal a kéréssel adta át a TESz arany emlékérmét a megjelenteknek, hogy *őrizzék és fokozzák azt a lelkesedést,* amit az első nagy ipari és kereskedelmi terepszemlén kifejezésre juttattak.

Hatvanhárom érdekképviselet, köztük a *Magyar Ujságirók Egyesülete,* annak elnöke, *Márkus* Miksa és főtitkára, *Boros* László dr., a napilapok testülete: *Praznovszky* Iván és *Berkes* Róbert dr. kapták meg a TESz arany emlékérmét, úgyszintén a TESz elnökségének tagjai: *Baross* Gábor, *Szörtsey* József, *Borsody* Gyula, a sajtó munkásai közül *Hubay* Kálmán, *Czebe* László, *Pártos* Szilárd dr., *Györffy* István, *Oláh* János és *Bencsics* Gyula. A közéleti férfiak közül *Chorin* Ferenc, *Senn* Ottó, *Eber* Antal, *Budai Goldberger* Leó, *Madarassy-Beck* Gyula, *Vértes* Emil, *Baranyai* Lajos, *Budai* Barna, *Gyulai* Tibor, *Hallósy* István, *Ilovszky* János, *Zsilinszky* Gábor, *Papp* József, vitéz *Somogyváry* Gyula, vitéz *Bánsághy* György, *Végváry* József, *Eszterhás* István, *Arvátfalvy Nagy* István, *Miklós* Elemér, *Szegedy-Maszák* Aladárné, *Javornitzky* Jenő, *Altenburger* Gyula, vitéz *Pesti-Müller* József, *Nagy* Antal és sokan mások vették át a jelenlévők lelkes éljenzése közben a kitüntetéseket.

Liber Endre alpolgármester leányának esküvője. Fényes külsőségek között folyt le szombaton *Liber* Endre alpolgármester leányának, *Erzsébetnek* esküvője *Görgényi* László tüzérfőhadnaggyal. A jegyespár Liber alpolgármester és a két tanu, *Tullics* Sándor ezredes és *Kurucz* Kálmán árvaházi igazgató kíséretében érkezett meg a városháza épületébe és a nagyszámban összegyült tisztviselők lelkes éljenzése közben haladt fel a délszaki növényekkel gazdagon díszített lépcsőkön. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester személyesen végezte a házasságkötési szertartást, amely után rövid beszéddel üdvözölte az ifjú párt. Délután félhétkor ugyancsak ünnepélyes külsőségek között folyt le az egyházi esküvő a belvárosi főplébániatemplomban. A templom hajóját már korán zsufolásig megtöltötte az előkelő közönség, amelynek soraiban ott voltak többek között *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Ripka* Ferenc volt főpolgármester, *Ilovszky* János, *Török* János rendőrfőparancsnok, a székesfőváros tanácsnoki kara teljes számban, a városháza és az üzemek összes főtisztviselői, *Berczel* Jenő ny. alpolgármester, *Andréka* Károly ny. főkapitányhelyettes, sok katonatiszt, országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag és még igen sokan mások. Pontban félhét órakor vonult be a templomba az ünnepi nászmenet. Pálcás vőfények mögött nyolc koszorúspár haladt; a vőfények tüzértiszti barna atillában. A koszorúspárok után *Liber* Endre alpolgármester vezette leányát. Az esketést *Hász* István dr. tábori püspök végezte *Bednárz* Róbert és *Ortvay* Dezső apátplébánosok, *Blieszner* Ágoston, *Knébel* Miklós plébánosok, *Saly* László kanonok és *Molnár* László plébános segédletével. Az esketési szertartás elvégzése után Hász püspök magasszárnyalású beszédet intézett az ifjú párhoz. Az esküvő után az ifjú párt elárasztották szerencsekívánatokkal, majd az alpolgármester családi örömünnepe alkalmából este megvendégelte a *József-főúrvaház* és az *Erzsébet-leányárvaház* háromszázötven kis növendékét.

Kormányfőtanácsos Beszkárt-igazgatók. A kormányzó *Tóbiás* Károlynak és *Csilléry* Dezsőnek, a Beszkárt igazgatóinak a közlekedésügy terén szerzett érdemeik elismeréseül a magyar királyi *kormányfőtanácsosi címet* adományozta.

Ifjabb Bonis Ferenc dr. — kormányfőtanácsos. A kormányzó ifjabb *Bónis* Ferenc dr. fogorvosnak, a Belvárosi Kör főtitkárának, a közélet terén szerzett érdemei elismeréseül a m. kor. *kormányfőtanácsosi* címet adományozta. *Bónis* Ferenc dr. az orvosi szakirodalomnak érdemes művelője, aki főként mint a párisi fogorvosszindikátus tiszteletbeli tagja, a francia—magyar tudományos kapcsolatok kiépítése körül szerzett nagy érdemeket. A főváros társadalmi életében népszerű és főként a Belváros társadalmában nagy szerepet vivő fiatal orvos magas kitüntetésének hire a legszélesebb körökben keltett őszinte rokonszenvet.

Rákóczi-év. A jövő év áprilisában lesz kétszázéves fordulója annak, hogy Rodostóban meghalt a legendás magyar szabadsághős: *II. Rákóczi Ferenc.* Az ünnepségek előkészülete során az *Országos Rákóczi Szövetség, Szabó* Sándor ny. főispán vezetésével, küldöttségileg tisztelgett *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternél, aki elvállalta a szoborbizottság elnöki tisztét. Társelnök *Liber* Endre alpolgármester, alelnökök: *Farkas* Ákos dr. és *Némethy* Károly dr. tanácsnokok. A kormánynál is elfogadott tervek szerint a nagy fejedelem emlékére az 1935. esztendőt *Rákóczi-évnek fogják elnevezni.*

Ünnepi vacsora a XI. kerület tisztviselőinek tiszteletére. A *Kelenföldi Társaskör* az új XI. ker. előljáróság működésének megkezdése alkalmából az előljáróság tisztviselői karának tiszteletére május hó 3-án, csütörtökön este 8 órakor a Szent Gellért szálló félemeleti külön termében (bejárat a fürdő kapuján) ünnepi társasvacsorát rendez. A társasvacsorán a székesfőváros vezetői is résztvesznek.

Befejeződött a műszaki tisztviselők közigazgatási tanfolyama. A városrendezési és magánépitési ügyosztály műszaki tisztviselői számára, hogy őket a közigazgatási teendőkben jártasabbá tegye, *Sztojanovits* Pál dr. tanácsjegyző, a jogi alosztály h. vezetője, *Kempelen* Ágoston, az ügyosztály vezetőjének hozzájárulásával előadássorozatot tartott. Az első előadás múlt év november 16-án, a záróelőadás az elmult csütörtökön volt. Az előadáson megjelent a törvényhatósági bizottság számos tagja is, köztük dr. *Harrer* Ferenc tanácstag, a szakbizottság elnöke. Az előadás befejezése után a megjelent hallgatóság és a tanfolyamon résztvevő tisztviselők melegen ünnepelték az előadó *Sztojanovits* tanácsjegyzőt, akinek dr. *Harrer* Ferenc mondott köszönetet és fejezte ki elismerését.

Dinich = Dénesfay. *Dinich* Ödön országgy. képviselő, *Dinich* Vidor volt bizottsági tag, szerkesztő, *Dinich* Győző tanár, *Dinich* Gyula százados és ifj. *Dinich* Vidor fővárosi hivatalnok nevüket belügyminiszteri engedéllyel *Dénesfay-Dinich*-re változtatták.

Megnyílt az Angol Park. Budapest szórakozni vágyó közönsége lelkes viszontlátással köszöntötte a szombaton megnyílt *Angol Parkot,* ahol sok új látványosság fogadja az érkezőket. Budapestnek ez a legkedveltebb nyári szórakozóhelye változatos műsorról gondoskodik a közönség összes igényeinek kielégítésére. Minden csütörtökön este 8 órakor *gálaestéket* rendeznek, ahol a legkiválóbb zenekarok, opera- és operettszámokat adnak elő. Az Angol Park idei szezónja a legnagyobb siker jegyében indul.

Házasság. *Honffy* István kezelőtiszt, *Honffy* Lajos központi adóhivatali igazgató fia és *Mayer* Erzsébet, *Mayer* Kálmán tanácsjegyző leánya május 3-án, csütörtökön este 7 órakor tartják esküvőjüket a Krisztina-téri plébániatemplomban.

Lavotta Gyula nyugdíját engedélyezte a belügyminiszter. *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsost a főváros fegyelmi választmánya néhány hónappal ezelőtt *nyugdíjnélküli havatalvesztésre ítélte,* mert az a vád merült fel ellene, hogy az élelmiszernagyvásártelep építkezése során, ahol az ellenőrzéssel volt megbizva, az *Eternit palagyártól pénzt fogadott el.* A főváros fegyelmi választmánya csupán Lavotta feleségének állapitott meg kisebb kegydíjat, őt magát a nyugdíjigénytől is megfosztotta. Lavotta Gyula fellebbezett a fegyelmi itélet ellen. A belügyminisztérium fegyelmi bírósága most megváltoztatta a főváros fegyelmi választmányának döntését és enyhébb ítéletet hozott, amennyiben *Lavotta Gyulának nyugdíját engedélyezte.*

Karnagyképző vizsga. *Ecsedy* Ferenc karnagyképző vizsgáját május 4-én délután fél 6 órakor tartja a Zeneakadémián, ahol a „Büvös vadász"-ból Annuska áriáját vezényli.

A Kőbányai Egységes Polgári Pártkör közgyülése. A *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* április 24-én tartotta meg évi közgyülését. *Dongó* Orbán elnök megnyitóbeszédében a pártkör fejlődéséről és a tagok fokozódó érdeklődéséről számolt be. *Ujlaki* László dr. főtitkár jelentése után *Payr* Hugó országgyülési képviselő, díszelnök elismeréssel szólt a pártkör buzgó és lelkes vezetőségéről, amely fontos szerepet játszik a kerület sorsának intézésében. Azután a pénztáros terjesztette elő zárszámadását és a jövő évi költségvetést, amit egyhangulag elfogadtak. A kisorsolt választmányi tagok helyére újakat választottak. *Kőszegi* István indítványt terjesztett be a munkáselhelyezés ügyének központosítása érdekében. A kérdést a közgyülés *Francziszczy* Béla és *Kákosy* Ödön javaslatára a körzetelnöki értekezlet hatáskörébe utalta. A közgyülés végül *Payr* Hugó indítványára elhatározta, hogy *Gömbös* Gyula sen ünnepeltek.

Színpompás keretben uj életre kelt a Margitsziget

Amerikai gyorsasággal, komoly áldozatok és befektetések eszközlésével újjáépült a Margitsziget reprezentáns nagyszállodája és gyógyfürdője. A csodás keretbe foglalt intézmények tökéletesítése és mintaszerü átalakitása *Gellér* Mihálynak, az új bérlőnek az érdeme, akinek irányitása mellett jogos reményekkel nézhetünk a Margitsziget reneszánsza elé.

Hétfőn délelőtt *Rakovszky* Iván, a közmunkatanács elnöke, *Keblovszky* Lajos dr. miniszteri tanácsos, *Polcz* Géza dr. cégvezető-titkár és a 250 alkalmazott jelenlétében *Pálfi* Lajos dr. plébános megáldotta az új és a pazar bőkezűséggel végrehajtott alkotásokat és imájában Isten áldását kérte az elkészült műre, alkotójára és jövendőbeli lakóira.

Hétfőn délután nagyszámú előkelő közönség jelent meg az avató ünnepélyen. Ott voltak *József* királyi herceg, *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, *Lázár* Andor igazságügyminiszter, *Rakovszky* Iván, a fővárosi közmunkák tanácsának elnöke, *Czabalay* Kálmán, a közmunkák tanácsának alelnöke, *Darányi* Kálmán miniszterelnökségi államtitkár, *Tormay* Géza kereskedelemügyi minisztériumi államtitkár, *Szalay* Gábor báró, *Ugron* Gábor, *Liber* Endre alpolgármester, *Kovácsházy* Vilmos és *Lobmayer* Jenő fővárosi tanácsnokok, *Colonna* herceg olasz követ, *Hennet* Lipót báró osztrák követ, *Dorner* Auréll miniszteri tanácsos, *Kelemen* Kornél, az OTT elnöke, ifj. *Horthy* Miklós, *Keblovszky* Lajos miniszteri tanácsos, *Miklós* Elemér, az Országos Idegenforgalmi Tanács főtitkára, *Ripka* Ferenc ny. főpolgármester, valamint az országgyülés, a fővárosi törvényhatósági bizottság több tagja és az idegenforgalmi testületek képviselői.

Rakovszky Iván, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának és a Szent Margitszigeti Gyógyfürdő R.-T.-nak elnöke üdvözölte a megjelent előkelőségeket. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, mint az Idegenforgalmi Tanács elnöke, hosszabb beszédben felavatta az átalakitott intézményeket. Rámutatott arra, hogy az idegenforgalom terén két legfőbb feladatunk, hogy *Budapest idegenforgalmát minőségileg intenzivebbé tegyük, s hogy a főváros idegenforgalmába bekapcsoljuk a vidéket,* elsősorban a Balatont is. Legelőször azt kell propagálni és azt kell kiépiteni, ami már megvan. Ebből a szempontból döntő szerepe van Budapestnek, mint fürdővárosnak. A fürdő necsak gyógyerejü víz legyen, amely feltör a földből, *hanem modern fürdő, amely* szállodával, parkkal és kényelemmel van ellátva és a civilizáció minden előnyét nyujtja. Ezeknek a szempontoknak szemelőtt tartásával *kell felkarolni a Margitszigetet, amelynek nincsen párja sehol a világon.* Amikor hozzáfogott az idegenforgalom legégetőbb kérdéseinek megoldásához, nagy kételyei voltak, vajjon fel tudjuk-e venni a versenyt a régi idegenforgalmi kulturával rendelkező külföldi városokkal, fürdőhelyekkel és tavakkal, s hogy a mai gazdasági válság idején lesz-e pénzünk arra, hogy nagyobb befektetéseket eszközöljünk? Most, hogy néhány napja hazatért külföldi útjáról, elfogultság nélkül kijelentheti, hogy *a magyar főváros a világ legszebb városaival is kiállja a versenyt.*

A bérlőtársaság vezetősége, *Gellér* Mihály igazgatóval az élén, ezután bemutatta az átalakitott nagyszállodát a meghivott előkelőségeknek, akik a legnagyobb megelégedésüket fejezték ki a látottak fölött.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

VÁROSHÁZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

FŐVÁROSI Sport

A Cégliga helyzete a magyar labdarugó sportban

A Cégcsapatok Labdarugó Ligája (CLL) keretében a nagyobb fővárosi és környéki gyárak és vállalatok labdarugócsapati évek óta értékes tevékenységet fejtenek ki és hogy erről a sportközönség egy része eddig informálva nem volt, ez csupán arra vezethető vissza, hogy *a CLL nem fektetett súlyt a propagandára*, került minden reklámot, hogy minden erejét a nagy cél: a magyar cégsport fenntartása és fejlesztése érdekében fejthesse ki.

A Cégliga 1914 elején alakult meg, a háború alatt azonban működését beszüntette és csak 1926-ban alakult meg újra. Az alapító egyesületek: *Phőbus, Elektromos Művek, Pollack, Süss, Radiator* stb. nagyrészt ma is tagegyesületei a Cégligának és nem egy országos viszonylatban ismert játékost neveltek és adtak a magyar labdarugósportnak.

Hogy a Cégliga játéknívó, játékosnevelés és sportszerüség tekintetében 8 éves működése alatt jó munkát végzett, példa rá

a Phőbus SC.

Ez az egyesület egészen addig, amíg be nem nevezett a II. profiligába, a CLL kebelében működött és többízben bajnokságot és szövetségi díjmérkőzést is nyert. Két év előtt — alig 1—2 új emberrel — jelentkezett felvételre a II. profiligában és nagyobbára a régi gárdájával nyerte meg, pontveszteség nélkül, a *II. osztályú profibajnokságot*. Az I. ligában a középcsapatok közé küzdötte fel magát és játékerejével az élcsapatoknak is számolniok kell.

Ugyancsak a II. osztályú profibajnokságért küzd második éve

az Autotaxi SC

csapata, amely korábban szintén a CLL bajnoki mérkőzésein rugta a labdát és nem egyszer szép helyezést is elért. Jelenleg a II. osztályú profibajnokságban is az *élcsapatok* között áll. Ezenfelül úgy a II. osztályú profibajnokságban, mint az amatőrbajnokságokban is egész sereg volt CLL csapat vett és részben vesz még ma is részt. Hogy csak az ismertebbeket említsük:

Drasche, Shell, Goldberger, Magyar Pamutipar, Hálókocsi, stb.

A játékosnevelés különösen állandó gondoskodásának tárgya a CLL elnökségének és nem győzi eléggé hangsulyozni tagegyesületeinek, hogy a legmegbizhatóbb utánpótlás a küzdő csapatok számára az ifjúsági játékosok tréningbe vétele és nevelése. Kevesen tudják, hogy a Ferencváros *Toldija* (akkor még Tunigold) a *Süss SC* csapatban rugta először a labdát és már mint rutinos játékos került a Ferencvároshoz.

Tagadhatatlan, hogy a Cégliga működését éveken át meddővé tette az a harc, amely a CLL és a MLSz, illetve BLASz között fennállott és csak a közelmultban ért véget.

A kartel összehozásában a C. L. L. díszelnöke, dr. Görgey István országgyűlési képviselő hervadhatatlan érdemeket szerzett.

A nyomasztó gazdasági viszonyok kedvezőtlenül befolyásolták a liga működését. Máról-holnapra régi vállalatok szüntek meg, vagy kerültek szükebb keretek közé. Ezek a vállalatok természetesen labdarugócsapatukat is megszüntették, de nem egy olyan vállalat van ma is, amely ugyan még mindig fennáll, labdarugócsapatát sem oszlatta fel, *de nem működnek részben anyagi, részben más körülmények miatt.*

A CLL természetesen megfelelő bírógárdát is kiképezett 8 éves fennállása alatt és ennek a gárdának nem egy tagja megállaná a helyét bárhol és bármely más testületben is. Ezt elismerte a Magyar Futballbírák Testülete is, amikor a Cégligával a bírókérdésben barátságos megállapodást kötött, amely hivatva van a CLL és a BT között kimélyíteni a jó viszonyt és barátságos légkört.

Minden remény megvan rá, hogy a MLSz reformtervezetének várható intézkedéseivel kapcsolatban

a Cégliga is komoly szerephez jut.

A Cégliga minden egyes funkcionáriusában megvan a hajlandóság a békés, sőt barátságos együttműködésre. Ha a multban voltak, mert lehettek is hibák, ellentétek, sérelmek, a jövőben mindezek a minimumra csökkenthetők és kitartó, vállvetett munkával a magyar labdarugósportot ismét arra a piedesztálra lehet helyezni, amely *őt multjánál fogva is méltán megilleti: az elsők közé!*

SPORTEREDMÉNYEK

Magyarország—Bulgária 4:1 (1:0), bíró: Frankenstein (Ausztria), Hungária-úti pálya.

A magyar csapat nyerte meg a világbajnoki második selejtező mérkőzést is, amellyel bejutott a 16-os csoportba. A bolgárok sokat fejlődtek, de a technikai fölényben lévő második garnitúránk győzelmét nem tudták megakadályozni. A győztes csapat védelme és fedezetsora jól oldotta meg feladatát, míg a csatársor szétesö játéka feltünést keltett.

Csehország—Magyarország 2:2 (2:1), Prága, Sparta-pálya, 35.000 nézö, bíró: Mattea (Olaszország).

Az Európa-Kupa labdarugómérkőzés magas nivójú, erősiramú, időnként pedig durva lefolyásu volt. Az első félidő cseh fölénnyel indult, Sárosi sikeres lefogásával megbénult a magyar csatársor. A félidő végétől a mérkőzés befejezéséig a magyar csapat támadt többet és sikerült a küzdelmet döntetlenné tenni.

Szeged FC—III. ker. FC 2:1 (1:0), Szeged, bíró: Csárdás.

A Magyar Főiskolai Sportegyesületek a következő bajnokságokat rendezik:

Május 10-én délután félnégy órakor: BEAC-pálya, *junior atletikai bajnokság;*
május 5—8—10-én ökölvivóbajnokság a MFSE serlegért a Műegyetemen, nyolc sulycsoportban;
május 20—21-én országos vidéki *atletikai* bajnokság;
május 20—21-én női és férfi úszóbajnokságok;
május 13-án a Testnevelési Főiskolán *országos és vidéki, egyéni és csapattornászbajnokság;*
május 12. és 13-án a BEAC vívóteremben *egyéni törbajnokság;*
május 20—21-én a Műegyetemen *egyéni kardbajnoksáa.*

SPORTHIREK

A vasárnapi évadnyitó kerékpáros pályaversenyen négyezer főnyi közönség gyönyörködött a szép küzdelmeken. A nemzetközi motorvezetéses verseny I. futamát Istenes, a II-ikat Nagy nyerte.

Az amatőrbirkózó Európa-bajnokságot vasárnap este fejezték be Rómában. A magyarok Zombori és Tót révén két második és Pap dr. által egy harmadik helyezést értek el, amellyel Németországgal 5—5 ponttal holtversenyben a harmadik helyre kerültek.

Az 1934. évi levente szertornászversenyen a VII. kerületiek győztek úgy a csapat-, mint az összesített pontversenyben. A verseny magasnivójú volt.

Kladnóban a túrázó Nemzeti FC csapata értékes sikert aratott a cseh bajnokság 3-ik helyezettjének, Kladno csapatának 3:2 arányú legyőzésével.

Az Országos Magyar Galamblövőegyesület világbajnoki próbaversenyein az indulók jó eredményeket értek el. Az osztrák résztvevők még szombaton, a verseny befejezése előtt elutaztak. Céljuk csak a margitszigeti pálya megismerése volt.

A MOTESz vasárnap délután rendezte második világbajnoki férfi válogatóversenyét, amelyen a keret több tagja nem jelent meg. Azok részére csütörtök este pontversenyt tartanak.

A Budapesten május 3-tól 16-ig tartó agyag- és élőgalamb-világbajnokság sorrendben az ötödik. Az *agyaggalamblövő-versenyeket* eddig Stockholmban, Rómában, Lembergben és Bécsben rendezték, *az élő galamblövő világbajnokságokat* pedig Rómában, Monte Carlóban, Párisban és San Sebastianban tartották. Budapest kettős világbajnokság színhelye lesz és ezzel Európa sok más világvárosát előzi meg. A versenyek kiirását e sportágban eddig nem látott érdeklődés kíséri. Amíg ugyanis az eddig megtartott világbajnoki mérkőzéseken legfeljebb öt-hat nemzet vett részt, a budapestin a világ minden elsőrangú versenyzője találkozik.

Nemzeti Stadion. Piazza Győző fővárosi bizottsági tag, szombat este a BTK vacsoráján ismertette a Nemzeti Stadion elhelyezésének kérdését. A jelen voltak tetszéssel fogadták a Tarnai-rét alkalmasságának szakszerű indokolását, amellyel a többi számbajöhető hely fölé helyezte az Angyalföldnek ezt a megfelelő helyen fekvő részét.

A Kispesti Atletikai Club májusban ünnepli 25 éves működésének évfordulóját. A KAC és KFC ebből az alkalomból ünnepi sporthetet rendez az ország számottevő társegyesületeinek közreműködésével. A május 6—13-ig tartó jubileumi versenyeken a sport minden ágának legjobb versenyzői indulnak.

A BNV sportesemények. A Budapesti Nemzetközi Vásár hetében rendezik meg többek között az utóbbi évek legszenzációsabb sportesemányét: az angol-magyar válogatott futballmérkőzést, május 10-én az Üllői-úti pályán. Külön *autóshetet szerveztek*, amelynek keretén belül május 6. és 12-én salakmotorversenyt rendeznek az ügetőpályán, előzőleg május 5-én és 11-én nyilvános tréninget tartanak. A vásár vezetősége *sportkiállítást* rendez az egyik pavillonban. Az összes sportágak helyes, sportszerű és higiénikus öltözködését és felszerelését mutatják be a nagyközönségnek.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Sportcikk legolcsóbb és legjobb
HAAS SPORT VI., Andrássy-út 15

Május
3-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

Munkájaert a legmeszszebbmenő szavatosságot vállalhatja ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92 SCHÜTZ 9 Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II. Káplár-utca 9.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, síremlék márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79 KŐBÁNYA:
TELEFON: 62-4-88 BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-58

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

Kohn Lipót fuvaros
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Jól vásároljon, ne „olcsón"!
A világításnál nem az izzólámpa beszerzési ára, hanem fénymennyisége és áramfogyasztása a mérvadó. Az „olcsó" lámpa használatban a legdrágább, mert nagy áramfogyasztással kevés fényt ad. A gazdaságos világítás kulcsa a fényerős, tökéletes, gazdaságos
TUNGSRAM
IZZÓLÁMPA

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. május 9. 19. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Fantázia és fantazmagória

A fantázia szükségét vallotta és a fantazmagóriáktól óvott a büdzsé-vita nagy záróbeszédében *Imrédy* Béla pénzügyminiszter. Tökéletesen igaza van a miniszter úrnak, csak a gyakorlatban — mert még a fantázia és fantazmagória terén is van elmélet és gyakorlat — nehéz megállapítani, hol végződik az egyik és hol kezdődik a másik. Szinte elválaszthatatlanul egybefolynak. A pénzügyminiszter elmélkedésére még mindig az Erzsébet-sugárút kérdése adott alkalmat. *Imrédy* Béla, úgy látszik, a mai viszonyok között a fantazmagóriák burjánzó tömegébe sorozza ezt a problémát. Mi nem mennénk el ennyire, mert szerintünk nem sokat kellene javulniok a viszonyoknak, hogy az Erzsébet-sugárút a fantazmagóriák közül a fantázia termékei közé kerüljön. Szóval: határ-kérdés. Viszont bele kell nyugodni a pénzügyminiszter elhatározásába annál is inkább, mert az Erzsébet-sugárút megépítésének időleges elraktározásával nem az ország- és városépítő fantázia egy új terméke szenved halasztást, hanem egy terv, amelyet — sajnos — legalább három évtized óta halogatunk. Ha jobb időkben nem emeltünk vádat senki ellen az Erzsébet-sugárút megépítésének halogatása miatt, akkor miért lett ez most egyszerre krimen a pénzügyminiszterrel szemben, aki csak most először és nyilván nem ad graecas calendas akarja eltolni a nagy terv megvalósítását.

Budapest lakossága nyilván belenyugszik abba, hogy a pénzügyminiszter fantazmagóriának nyilvánította az Erzsébet-sugárút tervét; viszont várja, hogy a fantázia, amelynek tömegek számára kell ma munkát és kenyeret biztosítani, eredményesen és kiadósan dolgozzék. A pénzügyminiszter ezúttal páratlan szellemességgel vagdalkozott. Azt is mondhattam volna, — tréfálózott — hogyha olyan nagyon kívánatos egy ilyen nagyszabású építkezés, akkor csináljunk már valami alaposat és segítsünk például azon a bajon, hogy Budapest rosszul épült, hogy gyáröve északra van a várostól, ahonnan a rendes szélirány állandóan a városba hozza a kormot: építsük föl tehát újra ez egész Budapestet a gyáraktól északra. Be kell vallani, hogy ha kissé torzul karrikiroz is, de mond valamit a pénzügyminiszter. Ha Budapest újból való felépítése kissé kemény gúny is, de a pénzügyminiszteri fantázia máris reálisan működött, amikor az úgynevezett gyári övezet kérdését felvetette. Mert ezen a téren, ha nem új városalapítással ugyan, de lehet valami olyant csinálni, ami hasznára is lesz a város egészségének és egyben munkával látja el a munkátlanokat. De nem szabad itt megállani, mert nemcsak Budapest gyárai füstölnek a saját orra alá, hanem az újpestiek is. Ujpest ugyanis kedves szomszédi figyelemből a Budapest felé eső városszélre telepíti ki a gyárait. És nincs hatóság, amelynek ebben a kérdésben joga lenne fellépni és rendelkezni. És itt eljutottunk odáig, hogy a Közmunkák Tanácsát nemhogy meg kell szüntetni, de az egész országra ki kell terjeszteni a hatáskörét és akkor lesz hatalom, amely megparancsolja Ujpestnek, merre fújja a füstjét.

Egyszóvel pedig meg kell kezdeni az ötletek termelését, amelyek a mai viszonyok között is keresztülvihetők. Hála Istennek, ilyenek is vannak. Itt van mindenekelőtt a szigorú pénzügyminiszternek az a magyarázó kijelentése, hogy *még ebben a hónapban napvilágot lát a házadómentesség új kereteiről szóló rendelet.* Ha egészséges könnyítéseket hoz, akkor ez igazán nem a fantazmagóriák, de a legkomolyabb realitások közé fog tartozni. Sem mi, sem Budapest lakossága nem ragaszkodik ahhoz, hogy az Erzsébet-sugárút építkezésének kell most megkezdődnie. De munka nélkül nem állhat Budapest iparossága, nem következhetnek Budapest leghűbb adófizető polgáraira rosszabb idők, mint amilyeneket eddig átéltek. A pénzügyminiszter bölcsessége meg fogja találni a módját a mindenkit kielégítő megoldásnak.

Huszár Aladár főpolgármester
az építkezések megindításának támogatása érdekében a fővárosi képviselők küldöttségét még e héten a miniszterelnök elé vezeti

A fővárosi iparosságot, az építkezési szakma összes tényezőit és a munkásságot egyformán nagy várakozás tölti el az építkezési tevékenység mikénti alakulása felől, mert csak így nyílik kilátás arra, hogy ezek a foglalkozási ágak munkához és kereshez jussanak. Ennek a felismerése indította el a közigazgatási bizottság ama mozgalmát, hogy a kormány tegye meg a szükséges lépéseket *a rendkívüli házadómentesség biztosítására,* amely azután ösztönző hatást gyakorol az építkezések megindítására.

A közigazgatási bizottság nyilt ülésén kérték föl *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert, hogy a küldöttséget a kormány elé vezesse és a számok meggyőző erejével mutassa ki a kért intézkedésnek összes előnyeit. A tervek szerint a küldöttségben résztvesznek Budapest összes országgyűlési képviselői, pártállásra való tekintet nélkül: *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Ugron* Gábor, *Payr* Hugó, *Rassay* Károly, *Petrovácz* Gyula, *Csilléry* András, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Büchler* József, *Kossalka* János, *Bródy* Ernő, *Peyer* Károly, *Scheuer* Róbert és *Petracsek* Lajos. A küldöttség feltétlenül eredményt vár a maga akciójától és bizonyosra veszi, hogy *a főpolgármester meggyőző érvelései feltétlenül kedvező eredményt hoznak.*

A nagyarányú küldöttség akcióbalépésének időpontjáról kérdést intéztünk

Huszár Aladár dr.

főpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Érintkezésbe léptem a miniszterelnökséggel olyan irányban, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr állapítsa meg azt az időpontot, amikor a küldöttséget fogadni óhajtja. Tekintettel arra, hogy a költségvetési tárgyalások a miniszterelnök úr idejét alaposan lefoglalják, mégis úgy számítom, hogy

e héten sor kerül a küldöttség fogadására.

— *Feltétlenül bízom az akció sikerében, mert ismerem a miniszterelnök úr törhetetlen hitét és erős akaratát annak a célkitűzésnek a valóraváltásában, hogy munkát és kereseti lehetőséget kell nyujtani a dolgozó társadalomnak.* Az ország minden részében megnyilvánuló gazdasági javulás annak a céltudatos munkának az eredménye, amelyet *Gömbös* Gyula kormánya végez a termelő munka minden ágazatának érdekében.

A nemzetmentő munkának egyik fontos tényezője az építkezések fellendítése

és minden remény megvan ahhoz, hogy a miniszterelnök úr gyors intézkedéssel a kívánatos atmoszférát megteremti.

— Az építkezési szakma állásáról és jelenlegi súlyos helyzetéről, valamint a rendkívüli súlyos adókedvezmények várható hatásairól

pontos adatgyüjtést végeztem

és így a küldöttségnek módja lesz arra, hogy *számszerű illusztrációkkal bizonyítsa az építkezési front megmozdulását, ha az adókedvezmények támasztják alá.*

Az építkezési szakma bizonyára nagy megnyugvással veszi tudomásul *Huszár* Aladár dr. főpolgármester akcióját, aki a maga nagy tekintélyével és hozzáértésével tárja fel a kormánynak a legnépesebb iparágak kívánságait. *Gömbös* Gyula miniszterelnök nagysikerű gazdasági politikája bizonyára ezen a téren is érvényesül és így minden kilátás megvan arra, hogy *az építkezési szakmák már a legközelebbi hetekben munkába állanak.* Alátámasztja ezet a jogos várakozást az a körülmény is, hogy az adókedvezmények rendelettervezetének előkészítésére hétfőn délután ankét volt a pénzügyminisztériumban, amelyen a fővárost *Huszár* Aladár főpolgármester és *Liber* Endre alpolgármester képviselték. A tanácskozást még folytatják és a pénzügyminiszter hazaérkezése után rövidesen napvilágot lát a rendelet, amely remélhetőleg új korszakot nyít az építkezési lendületnek.

Közvetlen döntés előtt a főpolgármesteri kinevezés
Uj szanálási terv készül a belügyminisztériumban

Kormánykörökből szerzett értesülések szerint rövidesen sor kerül *az új fővárosi törvény kihirdetésére* és ezzel egyidejüleg gondoskodás történik az életbeléptetésről is. Miután a törvény életbeléptetése egyúttal kötelezővé teszi a *főpolgármester kinevezését is,* városházi és politikai körökben a legnagyobb érdeklődés e kérdés körül forog. Az elmult napokban olyan hirek tartották magukat, hogy a főpolgármester személyében megtörtént a végleges megállapodás. Az előzetes megbeszélések ebben az ügyben *a mult hét pénteki és szombati napján folytak a belügyminisztériumban.* Értesülésünk szerint

az eddigi kombinációkkal szemben valószínűnek látszik, hogy a főpolgármesteri pozicióban személyi változások nem következnek be.

Változatlanul nagy érdeklődés kíséri a *szanálási tervezet elkészítését,* amely szoros függvénye az új fővárosi törvénynek és az a célkitűzése, hogy záros határidőn belül eltüntesse a deficitet a főváros gazdálkodásából. Megbízható forrásból szerzett információink szerint a szanálás végrehajtására szükséges nyers tervezet

sok tekintetben módosítás alá kerül, mert annak egyes alapvető elgondolásait a belügyminisztérium nem tartja megvalósíthatónak.

Éppen ezért a szanálási tervezet végleges kialakítására még folynak a megbeszélések és ez a magyarázata annak is, hogy a *törvény kihirdetése késik.* A szanálási tervezet kapcsán történt *váratlan eseményekkel* áll összefüggésben *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszternek a polgármesterhez csütörtökön intézett az a leírata, amelyik

a költségvetést jóváhagyta

és felhatalmazást adott a községi háztartás kereteinek érvényesítésére.

A szombati minisztertanácson már folytak bizonyos megbeszélések a főpolgármesteri pozícióról, a *végső döntés azonban valószínűleg a szerdai napra várható.* Lehetséges, hogy a szanálási tervezet végleges átformálása további napokkal elhalasztja a személyi kérdésekben való állásfoglalást, beavatott helyen azonban úgy tudják hogy *Budapest főpolgármesterének a kinevezése a legrövidebb időn belül, talán még e héten megtörténik.*

Sztranyavszky Sándor pártelnök

mindenben helyesli a pénzügyminiszternek a fővárosi kérdésben tett kijelentéseit

A képviselőház költségvetési vitájában valóságos élménynek számított *Imrédy* Béla pénzügyminiszter nagyszabású beszéde, amelyben sorravette az elhangzott összes észrevételeket és kifejezte a fölmerült problémákkal kapcsolatban a kormány álláspontját. A pénzügyminiszter beszédének számos tétele közelről érinti a fővárost: többek között utalt arra, hogy a nagyszabású építkezések minden időszerűtlensége mellett is gondoskodni kell a jövőben arról, hogy *az északon fekvő gyárövezet ne szennyezze be egész Budapestet.* Kijelentette, hogy hajlandó a *házadómentesség problémáját* megoldani az építkezések előmozdítására és mindent el fog követni olyan irányban, hogy a budapesti lakások termelése a szükséges méretekben folytatódjék.

A pénzügyminiszter nagy feltűnést keltő megállapításairól kérdést intéztünk

Sztranyavszky Sándor dr.
országgyűlési képviselőhöz,

a Nemzeti Egység pártja országos elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pénzügyminiszter úr nagykoncepciójú kijelentései és klasszikus beszéde a fővárost érintő részében is tökéletes. A miniszter úr fővárosi vonatkozású közlései

mindenben fedik azt a felfogást,

amelyet pártunk is vall.

— Igaza van abban, hogy Budapesten túlzás lakáshiányról beszélni, mert a *statisztika feldolgozása és annak adatai mindenben a pénzügyminiszter álláspontját igazolják.* Nagy megnyugvással fogadhatja a főváros közönsége azt a bejelentést, hogy az építési adórendelet és ezzel kapcsolatban

az adómentesség tervezete már elkészült

és az illetékes hatóságokkal történő letárgyalás után *még ebben a hónapban napvilágot lát.*

— Teljes szabatossággal fektette le a pénzügyminiszter úr, hogy az elkövetkezendő időkben

mi a teendő és melyek azok az adottságok,

amelyeknek keretében *a tényleges feladatokat fővárosi vonatkozásokban meg kell oldani.*

A pénzügyminiszter beszéde a gazdasági világban nagy megnyugvást keltett, mert az indokolt optimizmuson kívül továbbra is kilátásba helyezte azt az óvatos és körültekintő pénzügyi vezetést, amely e nehéz időkben sikerrel megóvta az ország érdekeit.

Másfél millióba kerül a további előljáróságok felállítása

Házeladási ajánlatok tömegével ostromolják a fővárost

Az elnöki ügyosztály most, hogy az új XI. kerület kérdése lezáródott és az előljáróság megkezdte zavartalan működését, *kidolgozta a további három új kerület megszervezésének tervét is.* Egyelőre még csak körvonalakban alakult ki az ügyosztály elgondolása és nem állapították meg az új előljáróságok felállításának sorrendjét sem, annyi azonban bizonyos, hogy a lágymányosi új kerületet rövidesen követni fogják a zuglói, a hegyvidéki és az angyalföldi kerületek. Az új kerületek felállításáról és az ezzel kapcsolatban tervezett előkészületekről

Farkas Ákos dr.
tanácsnok,

az elnöki osztály vezetője a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros a mai viszonyok között nem gondolhat arra, hogy a még hátralevő három kerületet egyszerre megszervezze, de mégis szükségesnek tartotta, hogy a kérdés megoldásával foglalkozzon, mert a fővárosnak erre vonatkozó részletes felterjesztését a belügyminiszter is várja. Az új kerületek felállítása tekintetében azt a sorrendet javasoljuk, hogy

elsőnek a legsürgősebbet: a zuglói kerületet állítsa fel a főváros,

miután evvel három régi kerületet tehermentesíthetünk. Másodsorban kerülhet a sor az *angyalföldi* kerület felállítására, amely két kerület tehermentesítésére szolgál és csak harmadsorban válnék esedékessé a *hegyvidéki* kerület megszervezése. A hegyvidéki kerület sürgős felállítása mellett szintén sok jogos érv és indok sorolható fel, de a XI. kerület felállításával nagymértékben tehermentesített I. kerület könnyebben tudja most már ellátni ennek a városrésznek az adminisztrációját.

— A második kérdés az,

hogyan és milyen anyagi eszközökkel lehet felállítani az új kerületeket.

Az elhelyezés kérdését vagy épületvásárlással, vagy új építkezéssel, esetleg meglevő régi városi épület felhasználásával oldhatjuk meg. Felhívás nélkül *rengeteg ajánlat érkezett a fővároshoz előljárósági székház vásárlására,* úgy, hogy ezekből megállapíthattuk, hogy egy-egy előljáróság céljára alkalmas meglevő épület körülbelül 300—350 ezer pengőbe kerülne. A fővárosnak azonban ma nincs módjában ilyen nagy összegeket kifizetni és nem szabad szemelől téveszteni azt sem, hogy az így megvásárolt házakat előbb átalakítani kell, ami szintén tetemes kiadással járna. Foglalkoztunk azzal a megoldási lehetőséggel is, hogy

esetleg bérbeveszünk épületeket.

Ilyen irányban is több ajánlat fekszik az ügyosztályban, amelyekből kitűnik, hogy *átlag 35 ezer pengőre rúgna egy-egy előljáróság évi bére.* Ez sem kielégítő megoldás, mert hiszen tíz évi bérből már ingatlant vásárolhat a főváros.

A harmadik megoldás új építkezés lenne.

Telke a fővárosnak minden kerületben van, amelyen az új előljáróságok felépíthetők volnának. Ennél a megoldásnál tehát *csak az építkezés jelentene készkiadást.* A pénzügyi ügyosztály véleménye szerint azonban a főváros anyagi helyzete ma ezt a megoldást sem tartja keresztülvihetőnek. Foglalkoztunk azzal a kérdéssel is,

nem vehetne-e fel a főváros kölcsönt erre a Községi Takaréktól, az OTI-tól, vagy a MABI-tól.

A pénzügyi ügyosztálytól erre azt az értesítést kaptuk, hogy a főváros már eddig is különböző célokra elég nagy mértékben igénybe vette a Községi Takarékpénztárt, *további hitelek igénybevétele tehát nem látszik célszerűnek.* Egy vállalkozó csoport ajánlata is kezeink között van, amely a XIV. kerületi székházat hajlandó megépíteni a főváros által kijelölt telken 400 ezer pengőért. Ezt az összeget a *főváros öt év alatt törlesztené.* Az ajánlathoz csatolták az előljárósági székház tervrajzát, amelyet a középítési ügyosztály felülvizsgált és megállapította, hogy alkalmas az új előljáróság elhelyezésére. A középítési ügyosztály véleménye szerint összegszerűen is elfogadható az ajánlat, ezért a polgármester azzal adta vissza az ajánlatot a magsépítési ügyosztálynak, hogy

az ajánlattevő csoporttal a részletes tárgyalásokat tovább folytassa.

A negyedik megoldási lehetőség, hogy a főváros már meglevő épületeit használjuk fel előljáróságnak, amely esetben *csupán az átalakítás kerülne pénzbe.* Úgy a XIII., mint a XIV. kerületben a fővárosnak több bérháza van, amelyek kellő átalakítás után a célnak megfelelnének. Ezek között van a XIV. kerületben a Róna-utcai házcsoport D épülete, amely teljesen különálló ház. a XIII. kerületben pedig az egyik a *Frangepán-utca 4.* szám alatt van, a másik az Angyalföldi-uti bérház.

— A főváros vezetőségének a számadatok alapján a két legelőnyösebb megoldás között kell döntenie: vagy új házat épít, vagy meglevő bérházait alakíttatja át. Amennyiben a főváros az új építkezés mellett döntene, az az elgondolás, hogy

esetleg nyilvános versenytárgyalást írunk ki és törlesztéses hitelműveleti alapon adjuk vállalatba a munkát.

Egy-egy új előljáróság teljes berendezése az építkezésen kívül még körülbelül 40 ezer pengőbe kerül. A három új kerület felállításához tehát ezek szerint körülbelül másfél millió pengő szükséges és ebből nyílvánvaló, hogy csak fokozatos megvalósításról lehet szó.

Az új kerületi előljáróságok ügye a közeljövőben a törvényhatóság illetékes testületei elé kerül.

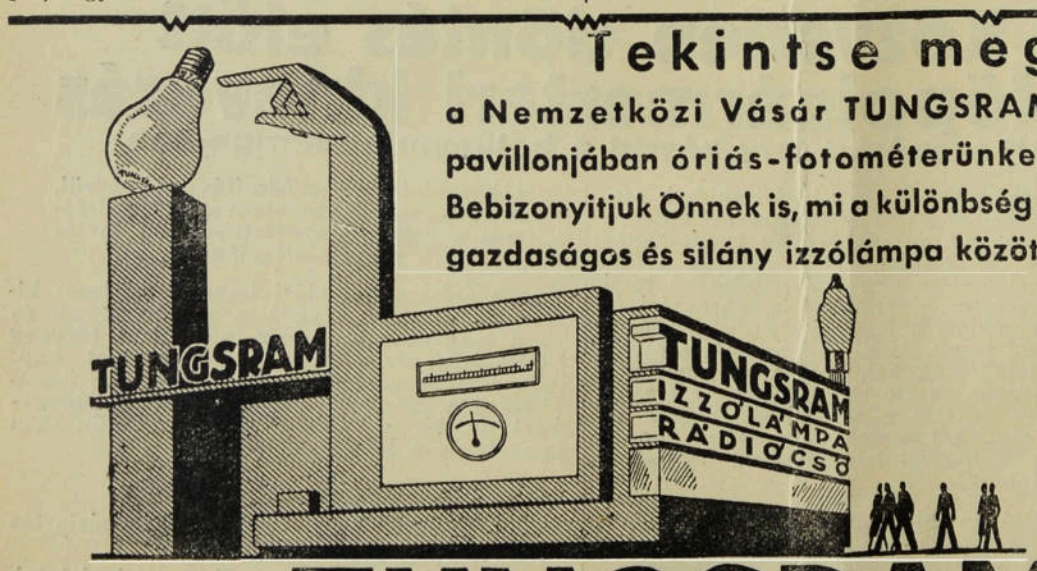

Tekintse meg
a Nemzetközi Vásár TUNGSRAM pavillonjában óriás-fotométerünket.
Bebizonyitjuk Önnek is, mi a különbség a gazdaságos és silány izzólámpa között.
TUNGSRAM
LUMENJELZÉSSEL

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyű anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg ellsmerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntödéje mótor- és gépgyára Budapest, II. Káplár-utca 9.

KALAPÁCS MIHÁLY GY. RESZELŐGYÁRA
BUDAPEST, VI., SZABOLCS-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 92—6—12.
Vállalja használt reszelők újravágását, valamint azok speciális edzéséért teljes garantiát nyujt.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

Budapest fontos gócpontja lesz a Nyugat és Kelet között lebonyolódó átmeneti kereskedelemnek

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a Nemzetközi Vásár jelentőségéről

Tízezernyi tömegek állandó jelenlétében zajlik a Városliget szívében a *Budapesti Nemzetközi Vásár*, amely a magyar élniakarásnak gyönyörű tavaszi kivirágzása. Nagyszerű seregszemléje ez a magyar gyáraknak, kézműiparnak, kereskedelemnek, a munkakészségnek és tehetségnek, amely immár évek óta ismétlődik anélkül, hogy egyhangúvá válna. Évről-évre szebb, gazdagabb és káprázatóbb a BNV. keretei között felsorakoztatott anyag, amely *az egész magyar ipart és kereskedelmet az általános európai nagy verseny részesévé avatja.* Törhetetlen magyar tetterők sikere és diadala az idei Budapesti Nemzetközi Vásár is, olyan páratlan magyar siker, amelyet méltán mutathatunk fel büszkén egész Európa előtt.

A Budapesti Nemzetközi Vásár jelentőségéről és annak átütő sikeréről intéztünk kérdést

Fabinyi Tihamér dr.
kereskedelmi miniszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A magyar szervező erő, a gazdasági rátermettség, az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság vállvetett együttes munkája teremtette meg a Nemzetközi Vásárt. Az évek óta tartó gazdasági krizis sem csökkentette a Vásár jelentőségét, nem állította meg fejlődését, mert

a kiállított anyag évről-évre emelkedik úgy minőségben, mint értékben.

— A Nemzetközi Vásár hovatovább *nyilvános vizsgájává* vált a magyar termelő erőnek. A Vásár nemzetközi jellege, a nem magyar kiállítók száma is növekedik, ami arra vall, hogy *a Nyugat és Kelet között lebonyolódó tranzitókereskedelemnek Budapest ezután is fontos pontja lesz.*

— A Vásáron nemes verseny folyik: az egyik részen

a magyar gyáripar

ontja hatalmas méretekben az érdeklődő néző elé készítményeit. Különösen a *gyártási technika* tökéletesedése és a gyártás minőségi javulása szembetűnő. Meg vagyok győződve, hogy a nemzetközi forgalomnak az emelkedése, amely *az önellátás visszafejlődését fogja követni*, sem árthat a magyar iparnak, amely ilyen erőkifejtésre képes.

— A Vásár másik részén

a kisipar, a háziipar, az iparművészet

mutatja be kincseit. Soha megállás nincs az ötletekben, soha nem látható vége az új, gyönyörködtető formáknak. A tiszta stílus remekei tárulnak szemünk elé, mert *a magyar iparosok szívük és lelkük munkájának legjavát adják.*

— A Nemzetközi Vásár ünnepe a magyar termelésnek. Az elme, a tudás, a munkaerő és a szépség harmóniában egyesülve jelenti büszkén a világnak, hogy

a magyar nemzet fiai élni akarnak,

tisztán látva maguk előtt azt az utat, amely felfelé visz és amelyet a legnagyobb magyar látnoki szemmel jelölt ki számunkra: *a hazaszeretetből fakadó dicsőséges magyar munka útján.*

Célzatos híresztelések a Nemzetközi Vásár és a Nemzeti Munkahét körül lappangó érdekellentétről

Szörtsey József, a TESZ országos ügyvezető-elnökének nyilatkozata

Minden nagyjelentőségű nemzeti mozgalomnál előbujnak rejtekükből a kétkedők és félremagyarázók. Most, hogy a *Budapesti Nemzetközi Vásár* átütő erejű sikere büszkeséggel tölti el a magyar szíveket, ismét elhangzott az a minősíthetetlen vádaskodás, hogy *a Nemzetközi Vásárnak a mult év óta megszületett az ellenakciója a Nemzeti Munkahét nagyarányú megteremtésével.* Ez az első pillanatra is vakmerőnek látszó állítás nem éri el azt a hatást, hogy a dolgozó társadalom és a gazdasági tényezők hitelt adjanak az ilyen célzatos híreszteléseknek, de nehogy bárki is elképzelhetőnek tartsa, hogy a *B. N. V.* és a *Nemzeti Munkahét* nem közös célokért és a magyar érdekekért fejt ki tevékenységet: felhívtuk erre a körülményre

Szörtsey József,
a TESz országos ügyvezető elnökének

figyelmét, aki a következő kijelentéseket tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Arra a kérdésre, hogy a *Budapesti Nemzetközi Vásárnak* nem ellenakciója-e a *Nemzeti Munkahét*, már az elmult évben is feleltem. Ezt a kérdést, úgy látszik, *tendenciózusan felvetik mindannyiszor, amikor akár a nagyszerű sikerrel dolgozó Nemzetközi Vásár, akár a nemzeti termelőerők seregszemléje: a Nemzeti Munkahét aktualitást nyujt erre.* Az természetes és erről az érdekeltek meg is vannak győződve, hogy semmiféle érdekeket a *Nemzeti Munkahét* nem sérthet. Célunk az alkotó erő nemzeti piedesztálra helyezése és ennek az alkotó nemzeti erőnek egyik értékes megnyilatkozási módját, *a Budapesti Nemzetközi Vásárt ugyanúgy elismerés illeti a Nemzeti Munkahét egymástbecsülésében, mint a nemzeti alkotás bármilyen más munkaeredményét.*

— A *Nemzeti Munkahét* jelentősége, amint azt az elmult évben annyiszor kifejtettük, nagyrészben pszichikai: kihangsúlyozni kívánja a nemzet gazdasági életében élő, de *nagyon sokszor rejtett momentumokat*, amelyeken a gazdasági élet különféle periódusai, a látható rendszerek, mint csodálatos mechanizmusú forgókon, egymásba kapcsolódnak. Ezeknek a kihangsulyozása legyen hivatva arra, hogy a nemzet gazdasági életének különféle területein dolgozó nemzettagok *a Nemzeti Munkahét napjain lássák a közös organizmushoz való tartozást és a gazdasági sorsközösség öntudatos, nemzeti munka szívós továbbfolytatására tegye képessé a magyarság megnehezedett sorsában a nemzet minden dolgozó tagját.* Ennek a pszichikai hatásnak az elérésére természetesen felhasznál a TESz mint a *Nemzeti Munkahét* rendezősége minden olyan alkalmat a *Nemzeti Munkahét* ideje alatt, amely *módot nyujt a sorsközösség nemzeti munkában rejlő egységének kidomborítására.*

— A *Budapesti Nemzetközi Vásár* viszont megtalálja a maga nagy misszióját minden tavasszal *a magyar kéz és a magyar munka produktumainak világ elé tárásában*, amikor nemzetközi viszonylatban felvonultatja a nemzet alkotó és termelő erejének zsenialitását igazoló produktumokat és a vásárlók keresletét ráirányítja a megbízható és nagyszerű teherbirású magyar alkotásokra.

— A *Nemzeti Munkahét* és a *Budapesti Nemzetközi Vásár*, az egyik ősszel, a másik tavasszal *más és más irányú utakon ugyan, de mindkettő a magyar gazdasági élet dolgozóiért rendületlenül tovább fog haladni*, mert mindkét elgondolás tudja azt, — amit a rosszindulatú intrikák úgylátszik elfeledtek, — hogy nem dolgozhatnak a mai viszonyok között elegen és elégszer, hogy *ne találjanak kellő mértékben munkát a magyar kenyér mind nagyobbá és puhábbá tételében.*

Szörtsey József határozott nyilt és energikus nyilatkozata után egyszersmindenkorra el kell, hogy némuljanak azok a rosszhiszemű találgatások, amelyek talán kárörvendve próbálkoztak éket verni a magyar termelés és magyar munka lelkes megszervezői közé.

Biztosítékának visszaadását kéri a Bánó-Marik távfűtési vállalkozás

A főváros a vitás ügyek tisztázását követeli

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma jelentette, hogy a távfűtés ügye egyelőre holtpontra jutott és minden további kísérletezés feleslegessé vált. A nagyérdekességű probléma megoldása azért került le a napirendről, mert a *Bánó—Marik-féle* vállalkozás mögött álló *Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.* nem tartja ezidőszerint reális üzletnek azt a nagy tőkebefektetést, amit a távfűtés igényel.

Komoly tőkeérdekeltség nélkül a távfűtés megoldása lehetetlenségbe ütközik

és ezért a városházán máris gondoskodtak arról, hogy a *távfűtésre vonatkozó aktatömegek lekerüljenek az időszerű kérdések sokaságából.*

A Bánó—Marik-érdekcsoport az elmúlt napokban jelentkezett az illetékes ügyosztálynál és *kérte az 50.000 pengő értékű biztosíték visszaadását.* A biztosítékot annakidején értékpapírokban tették le és a főváros nem is zárkózik el a jogos kérés teljesítése elől, csupán azt a logikus kikötést emelte, hogy

a szóbanforgó érdekcsoport előbb tisztázza a a Salgótarjáni Kőszénbányával kapcsolatban felmerült vitás ügyet.

A tanácskozások tovább folynak és nem kétséges, hogy a kooperálni szándékolt két vállalkozás között a megfelelő egyesség mielőbb létrejön. A főváros azonban messzemenő óvatossággal jár el minden olyan kérdésnél, amelybe, mint kívülálló harmadikat esetleg bevonják és ezért *rövid terminust adott az egyességnek a kellő formában való megteremtéséhez.*

A Bánó—Marik-vállalat ezt kilátásba helyezte, úgyhogy a biztosíték visszaadásával a *budapesti távfűtés kérdése egyelőre nem foglalkoztatja az illetékes köröket.*

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76 45—9—86

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Tekintse meg a
Filtex
kiállítását
A BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRON

Két millió pengőt fizet a főváros a dollárkölcsön törlesztésére

Kötvényeket kapnak az ostendei hitelezők

A súlyos gazdasági válság, a csökkenő üzemi és adóbevételek amúgy is elég gondot okoznak a főváros pénzügyi vezetőségének és mert a nehézségek sohasem járnak egyedül: *az idén kerül sor az ostendei kölcsön tőketörlesztésének megkezdésére is.* Ugyancsak a közeljövőben esedékes *a húszmilliódolláros függőkölcsön tekintélyes részletének visszafizetése* és minden elismerés megilleti Budapest gazdasági ügyeinek intézőit, hogy ezekben a vonatkozásokban már jóelőre biztosították a szükséges fedezeteket.

A kölcsöntörlesztés lefolytatásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Két fontos terminusa van a fővárosnak, amikor nagyarányú fizetések teljesítésére van kötelezve. *Június 1-én* válik esedékessé a húszmilliós dollárkölcsön egyik részlete, amely címen

2 millió pengőt fogunk fizetni a hitelezők Budapesten megbízott bankjainak.

Erre a célra a pénz rendelkezésre áll és *a megjelölt időpontban ez a tekintélyes összeg a hitelezők javára lesz írva.*

— Ezt követi egy hónappal később

az ostendei kölcsön első tőketörlesztése,

amelynek biztosítására még a mult évben megtettük a szükséges előkészületeket. Tudvalevő, hogy az ostendei kölcsön tőketörlesztése 35 évi annuitásra oszlik és így *az első évek terhe túlméretezettnek nem mondható.*

A törlesztést a főváros kötvényekkel eszközli, amelyeket a kellő időpontig beszereztünk,

úgyhogy a szükséges kötvénymennyiséget *június 1-én az ostendei hitelezőknek átadhatjuk.*

Ezzel a két kötelezettséggel *egyelőre lezárul a főváros kölcsönterheinek elintézése* és csupán a kisebb függőkölcsönök prolongációja van hátra, amelyet háromhónapos terminusokban eddig is pontosan betartottak.

Rövidesen vállalatba adják a Tabán földmunkáit

Nagy lépésekkel halad előre a Tabán rendezése

A Tabán területén már csak néhány rozoga ház áll. Néhány nap mulva ezek is eltünnek és megsemmisül a főváros egyik legromantikusabb, de egyuttal legelhagyatottabb városrésze. A polgármester május 1-én további 19 épület bontását rendelte el. Ezeknek a házaknak az eltávolítása után már csak nyolc épület marad a Tabánból. Mialatt a csákányok végzik pusztító munkájukat, a városrendezési ügyosztály az utolsó simításokat végzi a szabályozási terven, amely a pályázaton díjat nyert müvek ötleteinek felhasználásával készül és kivitelre kerül.

A Tabán újjáépítésének kilátásairól

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szabályozási tervek, mondhatnám, teljesen készen vannak, csupán azért nem tartjuk befejezettnek, mert még hátra van a főváros és a Közmunkatanács közös értekezlete, amelyen esetleg bizonyos indítványok, vagy módosító javaslatok merülhetnek fel. Amennyiben a Közmunkatanács ankétja elfogadja a bemutatott terveket,

semmi akadálya sincs annak, hogy a Tabán újjáépítésének kérdése most már zavartalan és gyors ütemben haladjon a megvalósulás felé.

Valószínűnek látszik, hogy a rendezésnek és újjáépítésnek kérdése még a nyári szünet előtt a közgyűlés elé kerül, azután kilátás van a kormányhatóság gyors jóváhagyására is, így tehát

még a nyáron elkezdhetjük a földmunkákat.

— A most elkészített szabályozási és újjáépítési terv általánosságban azonos a régivel, amelyet a városrendezési szakbizottság már az új nyilvános tervpályázat kiírása előtt elfogadott. Vannak ugyan némi eltérések, ezeknél

a tervpályázaton díjnyertes müvek gondolatait és ötleteit használtuk fel.

A mostani terven is megmarad az az elgondolás, hogy *a Tabán fő közlekedési útvonala a Hegyaljai-út végéről a Krisztina-térig vezető Átlós-út lesz.* Az új terv egyébként szemelőtt tartotta azt a nagyon népszerű felfogást, hogy az új Tabánt nem szabad zárt utcasorokkal sürün beépíteni, hanem meg kell hagyni *kertváros* jellegét, úgyhogy lényegében az új Tabán egy hatalmas park lesz, a Gellérthegy természetes meghosszabbítása.

Érdeklődtünk

báró Babarczy István dr.
tanácsnoknál,

a Tabán-kérdés polgármesteri biztosánál is, aki a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Tabán kiürítése május 1-én megtörtént. Elintéződött a főváros és a Közmunkák Tanácsa között az ingatlancsere-kérdés is. A városrendezési ügyosztály a tervek kidolgozásával teljesen készen van, most már csak az előírt törvényes formalitások vannak hátra, amelyeknél remélhetőleg nem lesz semmi fennakadás és így

a földrendezési munkákat minden valószínűség szerint még a nyáron vállalatba lehet adni.

Pénzügyi akadálya nincs a munkák megkezdésének, mert a szükséges fedezet az Ipari Munkaszervező Intézetnél rendelkezésre áll.

Arra a kérdésünkre, hogy a fővárosnak milyen kilátásai vannak az újjáépítés lehetőségeinek tekintetében, illetve, hogy kik építkeznek az új Tabánban, a következő választ kaptuk:

— Erről még ma korai beszélni, mert hiszen legelőször azt kell megállapítani, hogy mekkora a beépíthető terület és azután el kell készíteni

a parcellázási tervezetet,

majd tisztában kell lenni az *adómentesség kérdésével* is. A főváros azonban biztosra veszi, hogy a városrész centrális fekvésénél és ideális környezeténél fogva, hamaroan benépesedik és sokan lesznek, akik hajlandónak mutatkoznak a Tabánban való építkezésre.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere, — utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" cimü rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, — a székesfőváros gyermekfelruházása, csecsemőkelengye ellátása, stb. részére szükséges különféle textilanyagok, kötöttáru, gumipelenka, lábbeli és rövidáru szállítása ügyében nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdet.

A beszerzendő mennyiség a következő:

1. Molinó 16.000 méter,
2. Nyomott barchend sötétkék, fehérpettyes 3000 méter,
3. Télikabátszövet 600 méter,
4. Strux flúnadrágra 1000 méter,
5. Gyermekszwetter, 6—16 évesig 1500 drb,
6. Harisnya, gyermekeknek 2500 pár,
7. Bőrcipő, box, 24—44. számig 2480 pár,
8. Pólyahuzat-vászon 2000 méter,
9. Pelenkavászon 7600 méter,
10. Dupla flanell 2350 méter,
11. Tenniszflanell 700 méter,
12. Flanelltakaró 900 drb,
13. Molinó 7700 méter,
14. Molinó 4500 méter,
15. Kötött rékli 2200 drb,
16. Gumipelenka 4600 drb,
17. Nyomott barchend világoskék, fehérpettyes 1300 méter,
18. Nyomott karton sötétkék, fehérpettyes 200 méter,
19. Nővércipő 120 pár,
20. Edénytörlőruha 800 drb,
21. Feltörlőruha 2000 méter,
22. Mosogatóruha 500 méter,
23. Barchend piros, fehércsikos 70 méter,
24. Barchend sötétkék, fehércsikos 70 méter,
25. Molinó 100 méter,
26. Molinó 140 méter,
27. Molinó, fehérített 100 méter,
28. Grenadin 25 méter,
29. Gyermekharisnya 100 pár,
30. Gumilepedő 25 drb,
31. Törülközővászon 60 méter,
32. Cloth, bélésnek 400 méter,
33. Vattelin 70 kg,
34. Cérna 300 tucat,
35. Cérna 150 tucat,
36. Köperszalag 20.000 méter,
37. Köperszalag 5000 méter,
38. Pamutpertli 10.000 méter,
39. Kődiógomb 150 nagyod,
40. Nadrággomb, nagy, bádog 20 n. nagyod,
41. Nadrággomb, kicsi, bádog 20 n. nagyod,
42. Kabátgomb, bádog 100 nagyod,
43. Télikabátgomb, bádog 100 nagyod,
44. Csontgomb (mosó) 200 nagyod,
45. Cérnagomb 900 levél,
46. Agátgomb 40 n. nagyod,
47. Csatt 30 nagyod,
48. Kapocs 30 nagyod.

Az ajánlatot a székesfőváros által rendelkezésre bocsátott ürlapon, lezárt és lepecsételt, „Ajánlat a Székesfőváros Gyermekfelruházása és Csecsemőkelengyeellátása, stb. részére beszerzendő textil és egyéb cikkek szállítása tárgyában" jelzéssel ellátott borítékban, folyó évi június hó 4. napján, hétfőn délelőtt 10 óráig kell az „Inségesek Székesfővárosi Hatósági Foglalkoztatójá"-nál (VIII., Dologház-utca 3., fsz. 1.) benyujtani.

A borítékon külön kell feltüntetni, hogy az ajánlat textil- és gumiárura, kötöttárura, lábbelire vagy rövidárura vonatkozik.

Az ajánlati ürlapok és az „Ajánlati és szállítási feltételek" fent megjelölt intézménynél díjmentesen, bármely hétköznapon délelőtt 9—1 óra között megkaphatók.

Az ajánlatok ugyanott folyó évi június hó 4. napján délelőtt 11 órakor nyilvánosan bontatnak fel, amikor is az ajánlattevő, vagy megbizottjai megjelenhetnek.

Budapest, 1934 április hó 30-án.

A székesfőváros polgármestere.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BÉTON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-56

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

GERŐ LÁSZLÓ
vízvezeték, központi fütés, egészségügyi berendezések és épület-bádogos munkák vállalata Telefon: 97-5-29 VII., Columbus u. 14

Kétméteres forróvízű gejzír szökik a magasba az újrafoglalt Attila-forrásból

Vegyi összetétele vetekszik a karlsbadi Sprudel-forrás vízével — Kibővítik a Rudas rádium-osztályát és csekély befektetéssel megvalósítják a reumagyógyszállót

Multheti számunkban elsőnek adtunk hírt arról, hogy a főváros ujra foglaltatja a tavaly megnyitott *Atilla* kénes gyógyyforrást. Ezt a müveletet az tette szükségeshs, hogy az eredetileg próbafúrásnak indult forráskutatásnál alkalmazott ideiglenes csöveket hagyták lenn a földben. A hetek alatt búcsújáróhellyé változott forrás vize a kora tavasszal nem buzogott olyan mértékben, ahogy szokott és a szakemberek megállapították, hogy ennek az okát az ideiglenes jellegü csővezetékben kell keresni, amelyet részben eldugaszoltak az ásványi lerakodások. Dícséretreméltó gyors elhatározással nyomban hozzáláttak a hiba kiküszöböléséhez. A régi csöveket kiemelték és valamivel nagyobb méretü, végleges jellegü csőfoglalatot bocsátottak a fúrólyukon át a földbe. Az eredmény még a szakemberek számára is meglepő volt.

Az Atilla-forrás vízhozama megtízszereződött.

Eddig percenkint 35 liter vizet adott, most *percenkint 350 liter víz buzog felszinre és naponta 700.000 liter gyógyvíz a forrás hozama.* A víz szökőkútszerüen nagy erővel tör ki a földből. Most készül az új foglalat, amelyből közel két méter magas sugárban fog felszökelni a gyógyvíz,

hasonlóan a karlsbadi Sprudel-forráshoz,

de még azt is jóval felülmúló mennyiségben. Meglepő jelentősége van annak is, hogy

az újrafoglalt Attila-forrás hőfoka két fokkal emelkedett, most 47 fokos.

Nem érdektelen az sem, hogy az újrafoglalásnál újszerü kisérletezések helyett néhai *Zsigmondy* Béla 70 évvel ezelőtt alkalmazott módszeréhez folyamodtak. Ón, üveg és egyéb anyag helyett vörösfenyőcsövekkel béleltek az acélcsöveket, mert kiderült, hogy ez a legellentállóbb.

Az ujjászületett *Atilla*-forrásról és a *Rudas* sorsáról

Kovácsházy Vilmos tanácsnok,

a fürdők és gyógyforrások ügyeinek vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Atilla-forrás újjáfoglalásának eredménye örömmel tölt el. Olyan bőségesen van vizünk, hogy nemcsap a napról-napra szaporodó ivókúrázók igényelt bőségesen kielégíthetjük, hanem a rádiumos osztály mellett *kisebbméretü kénes gyógyfürdő berendezésével is komolyan foglalkozhatunk.* A rádiumfürdők iránt egyébként olyan nagyarányú az orvosok és a betegek érdeklődése, hogy a jelentkezőket már kielégíteni sem tudjuk. Jellemzésül elég, ha megemlítem, hogy

a jelentkezések sorrendjében május végéig minden órára le vannak foglalva az összes kabinok.

Most tervezzük, hogy a fokozódó kereslet következtében az öt fürdőszobából álló osztályt házi eszközökkel még öt káddal kibővítjük.

— A *Rudas* általános renoválásáról ezidőszerint még semmi újat sem mondhatok. Mindenekelőtt várjuk a Földtani Intézet és a Bányakapitányság nyilatkozatát, hogy a Közmunka-Tanács részéről tervezett híd-aluljáró veszélyezteti-e az útvonalba eső forrásainkat, vagy sem. A Rudas modernizálásához azért kel ragaszkodni, mert reuma-fürdő máshol is van, de *ivókúrára egyedül ezek a források alkalmasak.* Már kidolgoztunk olyan tervet is, amely emeletráépítések, árkádok és nagyarányú bővítések helyett egyedül a ma meglévő épület modernizálását célozza. A fürdőket akarjuk tökéletesen, korszerüen átépíteni.

A Juventusz-forrás vízével 20 kádas rádium-fürdőosztály létesülne.

az Atilla-forrás segítségével ugyanakkora kénesfürdőosztály. A gőzfürdőt a *Rákóczi-forrás vize látja el.* Lesz még iszap-kezelés, fizikotherápia és elektrotherápia. A betegek elhelyezésére szolgáló gyógyszállót 30—40 szobára tervezzük. Ez elfér az emeleten a meglévő szobák és a gőzfüdőkabinokat magába foglaló szárny átépítésével. Gondoskodunk róla, hogy alkalom nyíljon a tudományos orvosi munka számára is. Ez a megoldás nem áll útjában semminek és nélkülözheti a Dunapart különösebb megbolygatását is.

Budakeszi és Csepel községek túlzott követeléseikkel megakadályozzák az átengedését ama területeiknek, amelyeket a törvény a fővároshoz csatolt

Az 1930. évben hozott fővárosi törvény tudvalevőleg Budapesthez csatolta a Csepelsziget északi részét, azt a területet, ahol a vámmentes állami kikötő és a régebbi rádióállomás áll, továbbá Budakeszi határából mintegy 160 hold erdőt, amely egyébként is évtizedek óta a főváros tulajdona. Az átcsatolásnál nem Budapest területének nagyitása, hanem kizárólag gyakorlati szempontok érvényesültek, főleg az állami kikötő érdekében. Ez a nagyszabású intézmény a maga forgalmával szervesen Budapesthez igazodik, mégis területi elhelyezése miatt közigazgatásilag Csepel községhez, illetve a ráckevei főszolgabirósághoz tartozott, ami számos nehézségeknek és bonyodalmaknak volt a kiindulópontja.

A fővárosi törvény annakidején úgy intézkedett, hogy *az átcsatolás időpontját* a belügyminiszter rendelettel állapítja meg és külön intézkedik Csepel és Budakeszi községek kártalanításáról is. A törvény életbeléptetése óta közel négy esztendő telt el, de *az említett területek tényleges átcsatolására még mindig nem került sor.* Ez a felemás helyzet már-már feledésbe merült, amikor a napokban egy konkrét ügy kapcsán ismét napirendre került: a soroksári Dunaág szabályozási munkálatainak kirendeltsége ugyanis a Kvassay-zsilip mellett levő *állami lakótelep számára a székesfővárostól vizet kért.* A főváros készséggel hozzájárult ahhoz, hogy a lakótelepet bekapcsolják a vízesőhálózatba, de ekkor kiderült, hogy ehhez nem elég a főváros elhatározása és az állami lakótelep kérelme, hanem Pest vármegye, illetve Csepel község jóváhagyása is szükséges, annak ellenére, hogy a *törvény szerint ezek a területek már nem tartoznak hatáskörébe.* A főváros ezeket a nehézségeket most áthidalta azzal, hogy a vízszolgáltatásra vonatkozóan külön szerződést köt az állami lakóteleppel, a csőfektetési és szerelési munkákkal kapcsolatos költségeket pedig a Dunaág-szabályozó kirendeltség vállalja. Ez az epizód azonban arra volt jó, hogy a főváros vezetősége *újból napirendre tűzze az átcsatolt területek átvételének kérdését.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött a Csepelsziget és a Budakeszi területek végleges átvételének körülményeiről és a következő felvilágositást kapta:

— Az átcsatolás kérdésével már 1931-ben foglalkozott a főváros. A belügyminiszter ebben az időben felhívta a fővárost, hogy az átcsatolt területek dolgában mielőbb indítsa meg a szükséges tárgyalásokat Csepel és Budakeszi községekkel és iparkodjon velük a tekintetben mielőbb megegyezést létesiteni. *Az átcsatolás kérdésének leglényegesebb része a kártalanitás volt.* Ezért a polgármester utasitására a pénzügyi osztály elsősorban ilyen irányú tárgyalásokat kezdett.

Csepel azt kivánta, hogy a főváros 30—40 éven át fizessen kárpótlást, az első 10—15 évre esedékes összeget pedig előre egyösszegben térítse meg.

Ez 3—4 millió pengő terhet jelentett volna a fővárosnak, amiből mintegy 1½ milliót előre kellett volna kifizetni. A csepeli adókimutatás szerint ugyanis az átcsatolás révén a község évi 113.300 P adójövedelemtől elesnék. Még feltünőbb volt a Budakeszi község kivánsága. Az elöljáróság kártalanitás fejében azt követelte, hogy

a főváros Budakeszi községet kapcsolja be a budapesti vízvezetéki hálózatba és 30 éven át ingyen adjon a községnek vizet.

Ezenkívül azt kivánta, hogy az elmaradó évi tizezer pengő adóbevételt, 5%-os kamat mellett, tőkésitsék és az összeget a főváros azonnal kifizesse. Ez 200.000 pengőre rúgott volna.

— A két község részéről megnyilvánuló igények annyira túlzottak voltak, hogy azokat a főváros el nem vállalhatta. Budakeszi kivánsága technikailag is kivihetetlen volna, mert a Budakeszi-út végén a hálózat nyomása és a rendelkezésre álló vizmennyiség olyan csekély, hogy ott külön speciális műszaki berendezést kellene létesiteni. A főváros annakidején úgy döntött, hogy hajlandó Csepel és Budakeszi elmaradó adóbevételeit tiz éven keresztül megtéríteni, még pedig

Csepelnek évi 100 ezer pengőt, Budakeszinek pedig évi 9 ezer pengőt.

Semmi egyebet nem volt hajlandó a főváros vállalni. Erről az elhatározásról 1931 július 20-án felterjesztésben értesitette a belügyminisztert. Erre a felterjesztésre a mai napig sem érkezett válasz, vagy észrevétel.

A fővárosra nézve az átcsatolás tehát, anélkül, hogy rendkivüli előnyöket jelentene, súlyos terhet ró, mégis fontos a kérdés mielőbbi tisztázása, mert a felemás állapotot véglegesiteni és fenntartani nem lehet. Értesülésünk szerint a kérdés mielőbbi tisztázását szorgalmazza az állami kikötő kormánybiztossága is.

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállitása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93 6-52

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

MÜLLER KERTÉPITŐ
Vállalom villakertek elkészitését és egész évi gondozását. e 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállitáson az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Lemez- és Mértékipar
LEBOVITS TESTVÉREK
Budapest, III., Ujlaki-rakpart 44
Telefonhivó: 57—3—35
Mérőeszközök, zollstock, vízszintezők

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycim: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Viz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Parker—Udylite
vastárgyak és szerkezetek legbiztosabb rozsdamentesitése
fekete vagy fehér
kivitelben
SZÉKELY OTTÓ
okl. mérnök
Iroda:
V., Bálvány utca 12.
Telefon: 11-3-52.
Legyőzi a rozsdát! Üzem:
VI., Petneházy-u. 72. Tel.: 91—8—73.
Ajánlatok és mintadarabok készitése díjtalan

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

MA szerdán este GÁLA-EST AZ ANGOL PARKBAN
Nagy Jazz- és Cigányrevű

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Huszár főpolgármester ebédet adott a drezdai főpolgármester tiszteletére. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester hétfőn délben fél 2 órakor Szentkirályi-utcai otthonában villásreggelit rendezett a Budapesten tartózkodó drezdai főpolgármester, Ernst *Zörner* tiszteletére. Az ebéden Zörner főpolgármester, Freiherr von *Stein*, Direktor dr. *Schuhmann*, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Jekelfalussy* Zoltán cs. és kir. kamarás és Huszár főpolgármester családtagjai vettek részt.

Városgazdasági kutató intézet. *Közgazdaság és várospolitika* címen *Kabakovits* József dr. törvényhatósági bizottsági tag előadást tartott a *Cobden* szövetségben. Az előadó szerint a háború előtt a várospolitika szükséges szociális korrektivum volt a szabadjára engedett s ennélogva néha túltengő magángazdasági érdekekkel szemben. A háború után minden téren felburjánzott etatizmus és közületi centralizmus azonban a várospolitikát is *bürokratikus öncélló* fejlesztette ki. Rámutatott arra a furcsa tényre, hogy *sem a statisztikai hivatalokban, sem más keretekben nincsen olyan intézmény, amely a városi polgárság jövedelmi viszonyait, tehát teherbirását kutatná és nyilvántartaná.* Innen származik a légüres térben mozgó egész adópolitikánk, amely ott keres, ahol nincs s viszont kesztyüs kézzel nyúl oda, ahol még akadna teherbíró adóalany. Ilyen *városgazdasági kutatóintézet* felállítása egyformán érdeke a város vezetőségének és polgárságának is. Csakis egy ilyen intézet által szolgáltatandó tárgyilagos adatok adják meg a lehetőségét, hogy a várospolitika és a közgazdasági élet ezután ne mint ellenségek álljanak egymással szemközt, hanem karöltve munkálkodjanak a minél nagyobb szám minél nagyobb boldogulásán. A mindvégig lebilincselő és beszédes adatok tömegével ható előadást a közönség nagy rokonérzéssel fogadta.

Budapestre készül Bécs új polgármestere. A megújhodott osztrák főváros újonnan kinevezett polgármesterének és vele az új vezetőségnek meleghangú átiratában tolmácsolta Huszár Aladár dr. főpolgármester a székesfőváros és a maga jókívánságait. Az üdvözlést Schmitz Richárd polgármester igen meleghangú levélben köszönte meg, amelyben egyuttal közli azt is, hogy rövidesen Budapestre készül. A nagyjelentőségű és érdekes levélváltást itt közöljük:

Kegyelmes Uram! Budapest székesfőváros és a magam nevében melegen üdvözlöm abból az alkalomból, hogy Bécs város polgármesterévé kineveztetett. Magas és megtisztelő hivatás részesévé lett Excellenciád egy olyan fővárosban, amely hatalmas kulturális és anyagi értékek középpontjában áll. A multban is századokon keresztül szoros kapcsolatok fűzték össze Bécs és Budapest városát, ma ugyan egymástól függetlenül intézi a két főváros ügyeit, viszont kényszer nélkül ismeri el, hogy vannak közös érdekeik. A politikai kapcsolat helyébe érzelmi kapcsolat lépett, mint az együttműködés alapja. Arra kérem a Polgármester Urat, tekintse Ön a mi fővárosunkat Bécs testvérvárosának, hogy együttműködésünkkel egymást mindenben segítsük s ezzel mindkét város felvirágozzék. Isten áldását kérem azon működésre, amelyet Bécs városa élén kifejt. Fogadja kérem nagyrabecsülésem kifejezését. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester.

Schmitz Richárd bécsi polgármester válasza: Igen tisztelt Főpolgármester Úr! Az üdvözlések között, melyek Bécs városa polgármesterévé történt kinevezésem alkalmából hozzám érkeztek, különösen jól esett nagyrabecsült levele, amelyet Budapest székesfőváros nevében hozzám intézni szíves volt. Szíves soraiból a városainkat összekötő régi barátság beszélt, ami évszázados sorsközösségből keletkezett. Köszönöm Főpolgármester úr szíves jókívánságait és baráti jóindulatát. Legyen meggyőződve, hogy meleg szeretettel gondolok szép városukra és hogy a bécsi nép szivében mindig közel állt a magyar nemzethez. Örömmel mennék minél előbb Budapestre, de felhalmozott hivatalos munkám annyira lekötött, hogy a közeljövőben nem hagyhatom el Bécset. Mihelyt azonban alkalom nyilik, azonnal felhasználom meghívását, mert a háború óta nem láttam gyönyörű Budapestjüket. Fogadja kérem nagyrabecsülésem kifejezését.

Diplomás mérnökök panasza a Fenyves Áruház ellen. A *Hungária Magyar Technikusok Egyesülete* hivatalos lapjának legutóbbi száma közli az *Állástalan Diplomások Országos Bizottságának* panaszát *Hóman* Bálint kultuszminiszterhez. Felsorolják, hogy a mérnökök elhelyezésével szemben az érdekelt tényezők közönyt tanusítanak és példaképpen megemlítik a *Fenyves Áruházat, ahol építészmérnök számára hirdettek állást.* Kiderült, hogy az odakerült építésznek *detektív-munkakört adtak*, akinek kötelessége arra vigyázni, hogy az áruházban ne lopjanak. Munkaidejét *reggel fél 8 órától este 6 óráig, havi fizetését 40 pengőben állapitották meg.* A memorandum sok más adatot is tartalmaz, amelyeknek mindegyike azt mutatja, hogy a társadalom és a különböző magánvállalatok nem fogják fel kellő szeretettel és megértéssel az ifjúság elhelyezkedésének fontosságát.

Nyugalomba vonult a a közvágóhid igazgatója. *Sánta* Antal közélelmezési főtanácsos, a közvágóhíd igazgatója, május 1-vel nyugalomba vonult. Az igazgató most mult el hatvan éves és betöltötte a negyvenéves szolgálati korhatárt. A kitűnő főtisztviselőt nyugalomba vonulása alkalmából meleg ünneplésben részesítette a közélelmezési ügyosztály és a közvágóhíd tisztikara. A közvágóhíd igazgatói teendőinek ellátásával *Kazár* Gyula dr. állategészségügyi tanácsost, állandó helyettesítésével pedig *Burghoffer* Géza főállatorvost bízta meg a polgármester.

Házasság. *Honffy* István segítőalapi tisztviselő, *Honffy* Lajos székesfővárosi adóhivatali igazgató fia házasságot kötött *Mayer* Erzsébettel, *Mayer* Kálmán székesfővárosi tanácsjegyző leányával. Az esketési szertartást *Mészáros* János érseki helynök végezte. Tanuk voltak: *Bódy* László dr. tanácsnok és *Tóth* Jenő államvasuti felügyelő.

Uj csecsemő- és gyermekotthon. A főváros étkeztetési akciójának Donáti-utcai konyhája mostanáig a Szent László árvaház helyiségében volt elhelyezve. A fokozódó forgalom, a rászorulók nagy száma miatt ez a konyha a környék inségeseinek étkeztetését nem tudta ellátni és ezért a II., Battyhányi-utca 8. szám alatt levő iskolában újabb főzőhelyet létesítettek. Ez a megoldás nemcsak a környék szegény hakósságának étkeztetését javította meg, hanem lehetővé tette, hogy a népkonyha felszabaduló helyiségeit átalakították csecsemő- és gyermekvédő intézetté. Az egész építkezés körülbelül háromezer pengőjébe kerül a fővárosnak, egyéb kiadás nem lesz, mert a gyermekotthonba kerülő kicsikék gondozását és ápolását a budai Szent László árvaház és Gyermekotthon Egyesület vállalta magára.

Folytatják a városszéli telep építését. A polgármester szombaton írta alá a városszéli telep építésének folytatására vonatkozó versenytárgyalási hirdetményt. A versenytárgyalás határideje *május 15-én* jár le. Harmincnégy ikerház, tehát 68 szobakonyhás lakás épül. A telep ivóvíz szükségletét a vízvezeték biztosítja, de a kertművelés céljára a házakhoz 15 cementgyűrűs kutat is ásat a főváros; erre külön versenytárgyalási hirdetményt bocsájtottak ki. A fővárosnak a munkák kiadása tekintetében az az álláspontja, hogy az egyes épületek különböző munkanemeit *külön-külön kisiparosoknak adja ki.* A munkanemekből egy-egy vállalkozó legfeljebb öt ház munkáját kaphatja meg. A fővárosnak ugyanis az a célja, hogy minél több kisember jusson az építkezés révén munkaalkalomhoz. A városszéli telep új lakóházaiba előreláthatóan július közepén, vagy augusztus 1-én telepítik be a lakókat. Érdekes, hogy a mult évben a városszéli telep lakásai iránt még nem volt valami túlságosan nagy a tolongás, most már azonban szinte versenyeznek érte. A polgármesternek közel 400 kérvény közül kell kiválogatni azt a „68-at", akik az új telepen lakásokat kapnak.

A BSE jubiláris fényképkiállítása. Ünnepélyes keretek között nyitotta meg *Sipőcz* Jenő polgármester a BSE. jubiláris fényképkiállítását, amelyen bemutatták azokat a képeket is, amelyek a balatonkenesei üdülőtelep és a székesfővárosi idegenforgalmi fényképpályázaton díjat nyertek. A Vigadóban egész teremsort töltenek meg a szebbnél-szebb felvételek. *Kovácsházy* Vilmos előkelő közönség élén üdvözölte a polgármestert, aki örömét fejezte ki a kiállítás nívója és a fővárosi tisztviselők művészi emelkedettsége felett. A kiállítás anyagának felülbírálása és a díjak odaítélése nehéz munkát rótt a bírálóbizottságra, amelynek tagjai *Liber* Endre alpolgármester elnöklése mellett *Szendy* Károly és *Némethy* Károly tanácsnokok, *Csánky* Dénes festőművész, a székesfehérvári képtár igazgatója, *Vidaróny* Iván és *Kuntz* János, az ismert fotóművészek voltak. Első díjat kaptak: *Havlin* Károly dr., *Dulovits* Jenő, *Vadnay* Ferenc, *Simonffy* János, *Pénzes* József dr., *Ray* István, *Buzay* Béla, *Kósa* József, *Schuszter* Ferenc, *Kovácsházy* Vilmos, *Kurfürst* István, *Székely* Mária, *Reminitzky* Lajos, *Kos* Jenő, *Szankó* Tibor, *Koritsánszky* Lajos. Ezenkívül 16 második és 16 harmadik díjat osztottak ki. A kiállítás pünkösd hétfőig minden nap délelőtt 9 órától este 6 óráig van nyitva a nagyközönség számára.

A polgári összefogás demonstrációja a XI. kerület ünnepi vacsoráján. A Kelenföldi Társaskör az új XI. kerület vezetője és tisztikara tiszteletére ünnepi vacsorát rendezett a Gellért-szállóban, amelyen résztvettek *Huszár* Aladár főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Liber* Endre alpolgármester, *Duday* Alajos tanácsnok-előljáró, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Farkas* Lajos főjegyző, *Pompéry* Elemér, *Pávai Vajna* Ferenc főgeológus, *Kabakovics* József, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Felkay* Ferenc és *Babarczy* István báró tanácsnokok, *Staub* Elemér h. államtitkár, *Lány* Sándor miniszteri tanácsos, *Kratocywill* Károly altábornagy, *Barla-Szabó* József, az OTI igazgató-főorvosa, *Székely* Vladimir ny. h. főkapitány, *Bányász* László kerületi adófelügyelő és a polgárság soraiból több százan. A vacsorán *Dorner* Gyula, a társaskör ügyvezető-elnöke a kormányzót éltette, majd *Becsey* Antal elnök üdvözölte a vendégeket és köszöntötte az új előljáróság tisztikarát. Élénk színekkel ecsetelte a XI. kerület jövőjét, amely a gyógyforrások, az új híd és a folytatásában tervezett nagy sugárút, a majdani nagyszabású kelenföldi pályaudvar révén Budapest vezető városrésze lesz. *Huszár* Aladár főpolgármester arra kérte az előljáróság tagjait, sose tévesszék szem elől, hogy nem a közönség van a hivatalokért, hanem megfordítva. Nagy reményeket fűz a kerület fejlődéséhez és kijelentette, hogy *a kormány részéről minden hajlandóság megvan arra, hogy messzemenő kedvezményekkel segítse elő az építkezések folytatását.* A maga részéről megígérte, hogy mindent megtesz a kerület fejlődése és boldogulása érdekében. *Kovács* József tábornok a Kelenföld és a Lágymányos multjára vetett visszapillantást, majd *Duday* tanácsnok köszönte meg az üdvözléseket és megígérte, hogy tisztviselőtársaival együtt minden erejével és tehetségével a kerületet, a polgárság érdekeit fogja szolgálni és ehhez kérte a kerület polgárságának egyetemes támogatását. *Bányász* László, majd *Benárd* Agoston és mások szólaltak fel a lelkes vacsorán, amelynek különös jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy nemcsak a nemzeti egység pártjához tartozók, hanem más pártállásuak is nagy számmal voltak jelen, úgy hogy *az összejövetel egyúttal a polgári összefogás demonstrálása is volt. Imrédy* Béla pénzügyminiszter levélben mentette ki távolmaradását és üdvözölte a kerületet, ugyancsak levélben küldte üdvözletét *Hermann* Miksa ny. miniszter, műegyetemi rektor úgy a maga, mint a műegyetemi tanárság nevében, *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselő pedig táviratban mentette ki magát

A belvárosi ifjúság a Nemzeti Egység Pártjában. A *Belvárosi Polgári Kör* nagytermében mintegy kétszáz fiatal belvárosi ügyvéd, mérnök, ovros, kereskedő, köz- és magántisztviselő értekezletet tartott, amelyen az elnök indítványára *egyhangúan elhatározták a Nemzeti Egység Pártjához való csatlakozást*, majd táviratban üdvözölték *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnököt.

Felhivás a gázfogyasztó közönséghez! A költözködési évnegyeddel kapcsolatban felhívjuk a háziasszonyok figyelmét, legelsősorban azokét, akik háztartásukban eddig még gázt nem használtak, vagy akik újabb gázkészülékek használatára tértek át, hogy saját érdekükben keressék fel *a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3., I. emeletén lévő bemutató és mintakonyha helyiségeit*, ahol minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor a gáznak a háztartásban való gazdaságos felhasználásáról bemutató előadásokat tartunk. Előadásainkon mindenki elsajátíthatja a gáz takarékos használatát és a készülékek helyes kezelését. Az előadásokra a belépés díjtalan. *Budapest Székesfőváros Gázművei.*

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, ipari kemencék építése és tervezése

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-57.

Corda1ic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Gazdasági Értesítő

Buday-Goldberger Leó: A gyáros gyártson és az árusítást végezze a kereskedő

Izgalmas ankét a kereskedelmi minisztériumban a gyárak detailárusítása és az áruházak kíméletlen konkurrenciája miatt

A tavaszi időszak derűs beköszöntője nem hozta meg a kereskedők ezreinek a várvavárt forgalmat és ismét nagy csalódással gazdagodtak a tisztességes eszközökkel dolgozó budapesti üzlettulajdonosok.

Idei reménységükre az adta az alapot, hogy *januárban életbelépett a különböző kiárusításokról és alkalmi eladásokról szóló rendelet*, hogy háttérbe szorítsa az áruházak hangzatos alkalmi árusításait és egyenlő feltételekkel nyujtson versenylehetőséget az áruházaknak és a kiskereskedőknek. Amint előrelátható volt:

az áruházak túltették magukat a törvényerejű rendelkezéseken

és a legkülönbözőbb címekkel, szabálytalan időpontban kezdték el a télvégi és koratavaszi árusításokat, úgy, hogy amikor a detail-kereskedők a rendeletben megállapított tavaszi vásárt megindították, *a vásárló közönség már ellátta magát az áruházak portékáival.* Teljes mértékben beigazolódott a *Fővárosi Hirlap* jóslata, hogy *az áruházakkal megegyezést kötni lehetetlenség* és a kormányrendelet összes tilalma ellenére tovább folytatódik az áruházaknak a kereskedelem ellen megindított eltipró hadjárata. Az áruházak a maguk kedvezményes adózási rendszerükkel, kizárólag a tömegizlésre alapított cikkeikkel legázolják azt a szolid kereskedőt, aki évtizedes tradiciók alapján a közönség egyéni kiszolgálását tartja szem előtt.

Meddő minden kísérlet, ami az áruházakkal való megegyezésre vonatkozik,

mert ha történik is megállapodás: azt az áruházak kinevetik és *tovább folytatják a társadalom legértékesebb rétegének elpusztítását.*

Jobb ügyhöz méltó az a buzgalom, amellyel a kereskedelmi érdekképviseletek még mindig kísérleteznek, hogy az áruházakat a tisztességes belátás útjára térítsék. A *Kereskedelmi és Iparkamara* az elmult napokban újabb megbeszélést tartott, amelyen résztvett az *OMKE*, a *Baross Szövetség*, az *Iparegyesület*, a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete*, az *OKISz*, a *Cipőkereskedők Egyesülete*, valamint az áruházak kiküldöttei. *Bányász* Jenő dr. kamarai titkár bemutatta a *Fenyves*-áruház hirdetését, egy hetinaptárt, amelyen fel van tüntetve az az árucikk, amely *a szóbanforgó napokon olcsó árért kapható.* A hirdetésnek ez a módja ellentétben áll a törvény rendelkezéseivel, amennyiben

az alkalomszerűség kritériumait hordja magán.

Ezt a hirdetést méltán kifogásolták az érdekeltek, mire a szóbanforgó áruház a hirdetés szövegét lényegtelenül megváltoztatta. *Molnár* Imre, az OMKE titkára, kimutatta, hogy *a hirdetés mindkét alakja magánviseli a tilalmazott alkalmi árusítás formáját.* Hasonló értelemben szólaltak fel a többi érdekeltek, majd a legújabb magyar állampolgár, *Lewin* Miksa, a Corvin Áruház vezetője próbálta a kifogásokat tompítani. Az újabb felszólalók sorában *Balkányi* Kálmán közvetítő indítványt tett, amelynek alapján elfogadták azt a határozatot, hogy mindazok a hirdetések, amelyek bizonyos időhöz kötötten tüntetik fel az eladásra kerülő cikkek mennyiségét,

kiárusításszerű tilalmazott reklámozások.

A Kerskedelmi és Iparkamara tehát megbélyegezte az egyik áruház reklámtrükkjét, ez azonban nem gátolja meg a *Fenyves Áruházat, a Corvin Áruházat, a Magyar Divatcsarnokot, a Tempo Áruházat és újabban a Baross-téri Filléres Áruházat* abban, hogy vátlozatlanul csábítsák a közönséget olyan eszközökkel, amelyeket a törvény egyenesen megtiltott. A kereskedelem ezernyi jogos panasza mellett még mindig kivetik hálójukat a közvetlen fogyasztókra egyes nogyobb gyárak, amelyek közül a *GFB* vezérkedik a *PÓK-áruházak* detail-hálózatával. Csatlakoznak a díszes sorozathoz *a Szent István Tápszerművek élelmiszer-fiókjai, a Dreher-Maul cukorkaüzletek, a péksüteménygyárak árusítóhelyei, a Stauffer és egyéb sajtkereskedők detailkereskedései, a kekszgyárak margarinos áruikkal és*

újabban az Izsák Rt. festékgyár, amelyik a többi gyárak példáin okulva, a detail festékkereskedők teljes tönkretételére vállalkozik.

Ilyen körülmények között érthetően izgalmas hangulatban ültek össze szakértekezletre a kereskelmi minisztériumban, hogy a gyárak detail-árusításának ügyével foglalkozzanak.

Halla Tibor miniszteri osztálytanácsos nyitotta meg az ülést, amelyen elsőnek *Buday-Goldberger* Leó felsőházi tag szólalt fel. A hallgatóság egyre növekvő tetszése közben lekötötte magát ama álláspont mellett, hogy

a gyáros gyártson és az elárusítást végezze a kereskedő.

Teljesen átérzi a kereskedelem állásfoglalását, amelyet nemcsak a kereskedelem, hanem a gyáripar érdekében is elfogadhatónak tart. *Schiller* Ottó, a *Textilgyárosok Egyesületének* főtitkára, eleinte azt fejtegette, hogy a gyárak túlnyomó többségének szintén ez az álláspontja, majd azt állította, hogy az árucikkeknek *csupán egy százaléka az*, amely közvetlenül a gyáripar utján kerül forgalomba. A A kereskedelem álláspontját *Mössmer* Pál dr. fejtette ki és rámutatott arra a rendkívüli izgalomra, amely a kereskedők minden rétegében urrá vált. *Balkányi* Kálmán nagy elégtétellel állapította meg *Buday-Goldberger* Leó tökéletesen tárgyilagos állásfoglalását és megcáfolta *Schiller* Ottó adatait. Kimutatta, hogy strómanok utján könnyen leplezhető a gyárak közvetlen árusítása és rendeleti intézkedést sürgetett. *Schmidt* Sándor dr. nyíltan feltette a kérdést:

ha csakugyan egy százalékról van szó, akkor érdemes-e a gyáriparnak ezért az egy százalékért annyi támadást türni?

Szarka István dr. főtitkár a kérdés lélektani oldalát világította meg és hangoztatta, hogy a választék nélküli selejtes árueladás a közönséget is boszszantja. *Purébl* Győző a Baross Szövetség nevében tiltakozott a gyárak detailárusításának minden formája ellen. *Tóth* Gábor a fűszerkereskedelem szempontjából kívánt sürgős rendezést, *Farkas* Vilmos pedig az érdekképviseleti önsegély kiépítését kívánta.

A izgalmas botrány ezután tört ki az értekezleten. *Schiller* Ottó újból felszólalt és

óvta a hallgatóságot attól, hogy Goldberger Leó felszólalásából messzemenő gyakorlati következtetést vonjanak le.

Elvileg a detail-árusítás megszüntetése *mellett* vannak, de nem tartja célravezetőnek *a rendeleti szabályozást.* Az értekezleten akkor már nem vett részt *Buday-Goldberger* Leó és heves közbeszólásokkal cáfolták meg *Schiller* Ottó önkényes állításait, *Balkányi* Kálmán az értekezlet felfüggesztését kérte és hangoztatta, hogy

a tárgyalásnak nincs semmi célja.

Székely Artur után *Bertalan* István dr. kamarai titkár felszólalásánál elhatározták, hogy *az ügyet két héten belül újból a miniszter elé terjesztik döntés céljából.*

Nézetünk szerint az áruházak és a detail kereskedők versenye egyhamar nem nyer kielégítő megoldást. Az áruházak ragaszkodnak eddigi versenystilusukhoz, amelynek elmaradhatatlan következménye a kereskedők ezreinek teljes leromlása. *Erélyes és energikus intézkedések nélkül Budapest kereskedő-társadalma a teljes végpusztulás felé halad.*

Gazdasági és idegenforgalmi szempontból páratlan sikere van a Nemzetközi Vásárnak

Szemle a vásárváros látványosságai felett

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* zöld keretéből kivirítanak a színes pavillonok, amelyekben több mint *1400 kiállító kínálja áruját.* A kiállítás területe 100.000 méterre duzzadt és a Vásár arányai valóban világvárosiak. Gazdasági és idegenforgalmi szempontból hatalmas teljesítmény volt az idei BNV, amelyért minden elismerést megérdemel az a vezérkar, amely ezt a színpompás, gazdag és lüktető világvásárt idevarázsolta. Országos hálára kötelezte a magyarságot ezért a teljesítményért *Éber* Antal, a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara elnöke, aki mellett *Chorin* Ferenc felsőházi tag, a GyOSz elnöke tölti be a Vásár társelnöki tisztét és ebben a minőségében biztosította *a gyáriparnak példa nélkül álló nagy részvételét.* A rendezés és az adminisztráció ezernyi gondjából kivette részét *Vértes* Emil ügyvezető alelnök, *Gyulay* Tibor kamarai főtitkár, *Hallóssy* István vásárigazgató és *Anker* György titkár, akik mindannyian hosszú hónapokon át végezték az előkészítés idegfeszítő munkáját. Ez a kitűnő vezérkar megnyerte a csatát és az a tíz nap, ameddig a Vásár tart: *Budapestet emelte a középeurópai kereskedelem és ipar érdeklődésének központjába.*

A vásárvárosban az alábbi kiállítók keltettek nagy feltűnést értékes áruikkal és teljesítményükkel:

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek kiállítását mint a vásár egyik érdekességét külön ki kell emelnünk. A kiállítási pavillon előtti háromrészes forgószínpad igen ötletes reklám és hatásosan mutatja be egy elektrifikált háztartás konyháját, amint a háziasszony egy konyhaleány segítségével villamos tűzhelyen készíti el az ízletes ebédet, amelynek illata messziről odacsábítja a kiállítás közönségét. A konyhában úgyszólván minden háztartási eszköz, vagy készülék villanyerővel dolgozik, még pedig tisztán, gyorsan és tökéletesen. E készülékek használata nemcsak külföldön, hanem fővárosunkban is igen elterjedt és a villamos tűzhely a budapesti kilowattóránkénti 12 filléres főzési egységár mellett olyan gazdaságos, hogy a szerény polgári háztartás szűkreszabott anyagi korlátai közé is beilleszthető. De fordul a színpad. Most egy vasalószobát látunk. A villanyvasalóra nem kell senkinek a figyelmét külön felhívni, ezt már mindenki ismeri és mindenki használja. A vizes kendővel bekötött fejű szobaleány, aki a folyosón a faszenes vasalót lóbálja és a lépcsőn járó emberek fejét veszélyezteti, már csak a mult emlékeiben él. A forgószínpad harmadik részében pedig az *Elektromos Művek Állandó Kiállításának* (V., Honvéd-utca 22.) egy részletét látjuk. Ugy a színpadon, mint a pavillonban kiállított elektromoskészülékek és tetszetős, kézhez idomuló háztartási eszközök ma már nem elérhetetlen álmai a pesti polgárnak és nincs messze az az idő, amikor megvalósul a háziasszonyok régi kívánsága, hogy cselédség nélkül és minden megerőltető testi munka nélkül a teljesen elektrifikált háztartásban egymaga fogja tudni háztartását tisztán, gyorsan, tökéletesen és főleg gazdaságosan ellátni.

Varrógépen előállított ujdonságok a *Singer* varrógép részvénytársaság kiállításán. Az új *Singer* villavezető az a varázseszköz, amely minden varrógéptulajdonosnő számára boldog meglepetést tartogat. A *Singer villamunkánál* egész új eljárásról van szó, amely igen egyszerű és sokféle szép és tetszetős munkák előállítására alkalmas, mint pl. az északi országokban elterjedt Rya-munkák elő állítására, amelyek eddig csak mint kézimunkák ismeretesek. A *Singer villavezetővel* ez a munka a Singer-varrógépen játszva előállítható. A *Singer bordás- és rojtmunka* szintén teljesen új. Mindeme munkák, amelyek kiválóan alkalmasak párnák, faliszőnyegek, ágyelők, fütők, ruhaszegélyek stb-ek előállítására, a fenti cég kiállításán gyakorlatilag kerülnek bemutatásra. *Előnyomtatott minták úgy az összes Singer-üzletekben, valamint a kiállításon is méltányos árban kaphatók.*

Feltűnést keltett az Iparcsarnok bejárata előtt épült hatalmas kapu, mely a **„Tatai brikett"**-nek kiválóan jólsikerült reklámja. A **Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat** ezenfelül **„Citadur"** védjegyű tatai lauxitcementből készített vasbeton szerkezettel is résztvesz a Vásáron. Ezen merész vonalú műtárgy három nap alatt készült el és a társulat ezen termékének egészen kiváló tulajdonságairól tesz tanuságot. A tatai brikett hatalmas reklámkapuja magára vonta már a Vásár megnyitásának első napján is a nagyközönség figyelmét, amely ebben a reklámban is egy régi jó ismerősét üdvözölte.

A Triesti Általános Biztosító Társulat kiállítása méltán keltett általános feltűnést. A feltűnően szép, földgömbszerűen kiképzett pavillonban *Lugos* János, a társulat ügyv. igazgatója fogadta a kormányzót és feleségét, akik nagyon hosszú ideig tartózkodtak itt és *nagy érdeklődéssel hallgatták a százéves Generali fejlődésének történetét.* Roppant tetszettek Őföméltóságának az ötletesen korhű öltözetekben szereplő, grafikonszerűen elrendezett porcellánszobrok, melyek 1831-től napjainkig mutatják ennek a népszerű intézetnek a történetét. A kormányzó *Lugos* Jánosnak elismerését fejezte ki a gyönyörű kiállítás iránt.

A Tungsram pavillonjában kiállított *precíziós óriásfotométer* nagy érdeklődést keltett. E műszer révén egészen sajátságos dolgok derültek ki. *A silányminőségű lámpák például ugyanazon áramfogyasztás mellett sokkal kevesebb fényt bocsátanak ki, mint a tökéletes Tungsramlámpák.* Az áramszámlának már 25 százalékos növekedése azonban budapesti háztartásban egy 60 wattos lámpánál 5.40 pengőt, egy 100 wattos lámpánál pedig 9 pengőt tesz ki, tehát többet, mint a lámpaár két-háromszorosát. E súlyos számok mellett a tökéletes és silányminőségű izzólámpák árkülönbözete elenyészően csekély.

Magyar Ruggyantaárugyár Rt. (X., Kerepesi-út 17.). Az idei Vásáron a gyár kiállításának gerincét a *Laticel-párnázatok bemutatója* alkotja. A *Laticel* kiválóan alkalmas ágymatracok, autópárnázatok, bútortámlák és ülőkék, hajófekvőhelyek, hajókabinpárnázatok, vasúti ülések és támlák céljára, továbbá önálló párnának, légáteresztő, de vízhatlan huzattal ellátva pedig szabadban elhelyezett párnák, erkély-, strand- és kertipárnák készítésére. Ezenkívül *fontos szerephez jut a Laticel a különböző sportvédőeszközök (bokavédők, motoros-sapkák), evezős ülőkék gyártásánál*, valamint a legkülönbözőbb orvosi célokra (mint műtőasztal és hordágypárna, orvosi szőnyeg stb.). A *Magyar Ruggyantaárugyár* hézagpótló munkát végzett, amikor ezzel a modern, higiénikus, könnyen kezelhető és nagy kényelmet nyujtó gyártmánysorozattal a piacra lépett.

A Debreceni Gőzfűrész- és Faárugyár Rt. feltűnést keltett remek gyártmányaival: *ülőbútorok, éttermi és dohányzógarniturák, kártyaasztalok, rugós rendszerű székek és fotelek, fotelágyak, gyermekbútorok, szalongarniturák, irodabútorok és kerti bútorok* a tökéletes munkát és a legszebb kivitelt bizonyítják. Ez az elsőrendű bútorgyár már eddig is komoly elismerést vívott ki magának a nagyközönség előtt, a vásáron való felvonulása azonban *a további fejlődést és a nagystílű újítások sorozatát mutatja.* Az üzem egyik az ország legelismertebb bútorgyárainak és méltán kiérdemelte azt a sikert, amelyet a

Tömör Építési Vállalat k. f. t. **Vállal:** mindenféle magas- és vasbeton- építést, átalakítást és tatarozást.
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74
● Ügyvezető: **BEREY LAJOS** építőmester. ●

Vásáron kivívott magának. *Budapesti fiók és gyári lerakat: VII., Rákóczi-út 30.*

Szlezák László. Magyarország aranykoszorús harangöntő-mestere (Budapest, VI., Frangepán-u. 77. és Petneházy-u. 78. sz. Telefon 913—53.) a harangöntő-ipar remekeit állította ki a Nemzetközi Vásáron. A kiállított kerceligeti 510 kg., a bódvarákói 237 kg., a viszneki 157 kg., a baracskai 105 kg., a kállósemjéni harang az itt nevezett róm. kath. egyházak részére készültek, igazi mestermunkák és gyönyörű hangúak. Az aranykoszorús mester a következő egyházaktól kapott nagyobb rendeléseket: zalaszentlászlói, guttamási, ráecmecskei, ecseri, csobánkai, nagybajomi, csákányi, várkeszői, Horthy-ligeti róm. kath., a rákospalotai ref., a nyirmihálydi gör. kath. s a rudabányai evang. egyházaktól.

A világhírű Gestetner cég legújabb modelljeit állította ki. Nagyon tetszetősek ezek a tökéletes konstrukciójú gépek, melyek a házinyomdát teljesen helyettesítik. Az új típusú gépek óriási érdeklődést keltettek.

Szalay József különleges gőzmosó, textilfestő, vegytisztító berendezései és főzőkonyhai gépei a magyar munka tökéletes produktumát nyujtják. Szemléltető módon nyer bemutatást *a gőzmosó- és öblítőgép, a kelmefestő üstök, a ruhaszállító-kocsik, a víztelenítők és szárítóberendezések, szállítószekrények, mángorlógépek, vasalógépek, gőzkazánok, majd a komplett vegyi mosótelep,* amelyek szellemes szerkezetükkel könnyen végzik a leggondosabb tömegmunkát. Különösen figyelemreméltó e cég kiállításában az árak mérsékelt volta, ami annak a jele, hogy a céget a szolid kalkuláció vezeti. A kiállítás közönsége hosszasan és érdeklődéssel nézte a gépek munkáját, amelyek a legnagyobb elismerést vivták ki. A cég székhelye: *Budapest, II., Kút-utca 11. Raktár: Ügynök-utca 41.*

Horváth Ferenc cserépkályhás mester (Budapest, X., Kápolna-utca 10.) magára vonta a figyelmet kifogástalanul felépített cserépkályháival és kandallóival. A szakmában való minden munka a cég által elvégezhető, amely egyformán kiválót produkál fayence faburkolásokban, valamint cserépkályháknak fafűtéses rendszerré való átalakításában. A cég szolidságát a jutányos árak és a kifogástalan kivitel jellemzik.

Szkladeni Béla szivattyúk és kútberendezések vállalata (Pestujhely, Lőcse-utca 35.). Különböző automatikus berendezésű szivattyúkat mutat be. A *Vampir önfelszívó körforgó* különösen az a tömegcikk, amely teljes mértékben lekötötte a vásár látogatóinak figyelmét. A magyar gyártmányú és alacsony fordulatú üzembiztos készülék ezer liter vizet 4—14 filléres üzemköltségen hoz működésbe. A *Vampir szivó-nyomó* szivattyú kézihajtásra, körforgó, önfelszívó fajtáiban úgy házivízellátásra, mint parkok és kertek locsolására rendkívül alkalmas. A nagysikerű magyar gyártmányok városi mintalerakata: *Budapest, VI., Izabella-utca 86.*

Hirmann Ferenc féműntőde, rézáru és vagonfelszerelési gyára (VII., Csányi-utca 7—9.) a magyar iparnak becsületet szerez impozáns kiállításával. Fürdőszoba- és egészségügyi berendezések, szőlő- és virágpermetezők, gyeplocsolók, bor- és sörcsapok, szivattyúk, a népszerű *Pax tűzoltókészülékek,* a *Flóra* permetező, amely gyümölcsök impregnálására és fertőtlenítésére szolgál, *kézi fapermetező* láthatók ebben a kollekcióban, amely a külföldi vendégek érdeklődését is erősen magára vonta. A gazdaközönség is egész napon át érdeklődve szemlélte a pompás kivitelű cikkeket, amelyeket jóhíre után már ismert, de most módjában volt egész komplexumában együtt látni.

Veszélyben a kábelkartel villanydrót-monopóliuma

Legutóbb szóvátettük, hogy négy kábelgyár kartelba tömörülve, monopóliumot élvez a fővárosi Elektromosművek rendtartása folytán, amely szigoruan meghatározza, hogy csak *úgynevezett szabványos villanydrótokat* szabad a budapesti épületekbe villanyvezeték céljából beszerelni. Az Elektromosműveknek ez az intézkedése *közbiztonsági okokból vált szükségessé* és a szabványosító bizottság ama határozatán nyugszik, amely csak a szabványosító bizottság előírásainak megfelelő elektromos drótok felhasználását tartja megengedhetőnek.

Ezek szerint a kábelkartel egyeduralma biztosítva lenne, ha illetékes helyen intézkedés nem történnék, nem a rendszer megváltoztatására, hanem

a kartelen kívülálló más gyáraknak is a rendszer keretébe való beillesztésére.

A szabványtanács ugyanis legközelebbi ülésén fölülbírálja és revidiálja a szabványokat, valamint megvizsgálja a kertelenkívül álló gyárak vörösrézhuzalait is, hogy azok megfelelnek-e a szabványosító bizottság előírásainak.

Ha a bizottság a kartelenkívülálló gyárak huzalait a szabványokban előírt követelményeknek megfelelőnek találja, úgy

megadja a fölhatalmazást azok használatára

és megengedi, hogy azokat is ellássák a szabványosság védjegyével, *vagyis fehér-zöld szálakkal.* Ezek szerint *kétségtelen, hogy a kábelkartel monopóliuma a szigetelet vörösrézhuzal gyártás terén rövidesen megszünik.*

Százötvenéves a Goldberger-gyár. Szerény keretek között másfél száz évvel ezelőtt alapították meg Óbudán az ország vezető textilipari vállalatát, a *Goldberger Sam. F. és Fiai* részvénytársaságot. Az alapítók iránti emlékezés és kegyelet jeléül az évi rendes közgyűlést *május 9-én* az óbudai gyártelepen tartják meg. Az ország gazdasági életében nagy jelentőségű szerepet visz a *Budai Goldberger Leó* dr. elnökigazgató vezetése alatt álló vállalat, amely a szolid munka jegyében építette ki a maga hatalmas üzemét. Az ez évi mérleg is hűséges képet ad a gyár hatalmas méreteiről. A gyártelepek értéke *11 millió,* árukészlet *4.5 millió.* Az angol fontkölcsönből a gyár *438.000 pengőt fizetett vissza,* a kimutatott bruttojövedelem 939.150 pengő, tehát a *részvénytőkének 26 százaléka.* A kimutatott *tiszta nyereség 313.648 pengő.* A mérleg a százötven éves nagy magyar vállalat további térhódítását és munkájának impozáns eredményeit mutatja.

A Világgazdasági Szemle. *Béla* Henrik v. országgyűlési képviselő közgazdasági és pénzügyi folyóiratának új száma változatos, érdekes és értékes tartalommal jelent meg.

FŐVÁROSI Sport

Az Amatőr Box Coalició jelentősége

Heeger Árpád nyilatkozata

A magyar boxsportban az utánpótlás hiányosságának egyik főoka, hogy az egyesületek az utóbbi években komoly versenyeket nem rendeztek. A szövetségi mérkőzéseken pedig csak egyes versenyzők szerepelhettek, láthatták és tapasztalhatták a külföld haladását a boxsportban. A világsikert hozó Box-Európabajnokság után az egyesületek *kizárólagos versenyrendezés céljából* koalicióba (ABC) tömörültek, amely a közeljövőben kezdi meg működését. Az ABC jelentőségét, terveit *Heeger* Árpád a MÖSz vidéki bizottságának agilis elnöke a következőkben ismerteti: — Az első pillanatban kibontakozik a szakértő szeme előtt az ABC nagy jelentősége, amelynek működése elé a legnagyobb optimizmussal nézek. Az ABC versenyrendezési működése nemcsak Budapestre, hanem vidékre és külföldre is ki fog terjedni. A fővárosban a BSZKRT modern pályáján, szabad téren bonyolítják le a mérkőzéseket. A pályán hétezer ülő- és nyolcezer állóhely biztosítja a nézők megfelelő elhelyezkedését. A versenyeket esti világítás mellett is meg lehet rendezni. A pálya nagy befogadó képessége mellett a helyárak igen alacsonyak lesznek. Az MTK pálya mellett fekvő BSzKRT sporttelep a tribün belépők mellé ingyen villamos jegyeket fog adni, azonkívül még más közlekedési kedvezményt is kapnak a versenyek látogatói. A *levente, KISOK és cserkészek* zárt alakulatokban ingyen nézhetik a versenyeket. Az olcsó helyárak és kedvezmények valamint a versenyek nívóssága és érdekessége biztosítani fogja a publikum megelégedését. A vidéki mérkőzések megkönnyítéséhez és nivójuk emeléséhez az ABC a budapesti mérkőzések jegyeiből, filléres tételekből egy *„vidékitúra alapot"* létesít, mely lehetővé fogja tenni, hogy a társadalmi egyesületek versenyzői is gyakran szerepelhessenek a vidéken. *Nemzetközi mérkőzések* rendezésénél váltakozva a legjobb magyar versenyzők veszik fel a vendégekkel a küzdelmet. Igy állandó külföldi versenyrutint szerezhetnek azok a tehetséges versenyzők is, akiknek eddig nem volt módjuk nagyobb mérkőzéseken indulni. A hazai nagy egyesületek külföldi túrájukat önállóan rendezik, csak a közép egyesületek fognak kombinált csapatokkal szerepelni. Az ABC egyelőre három vándordíjért fog versenyeket rendezni. Egyet a főváros legjobb csapata címéért, másodikat a legjobb vidéki együttes kapja. Harmadikat az ország legerősebb csapata részére írják ki, amelyért az előző vándordíjak védői fognak küzdeni. Kiírás előtt van még egy új „Közép Európa" kupa is, melyért a legjobb középeurópai klubcsapatok mérkőznek. Az ABC az első versenyek tiszta jövedelmének felét *Gerhard Lajos síremlék alapnak* fogja felajánlani, amellyel háláját igyekszik leróni a sajtó hősi halottjával szemben, ki a magyar boxsport érdekeiért annyiszor szállt síkra és akinek az ökölvívósport oly sokat köszönhet. Az Amatőr Box Coalició a nagy versenyek rendezésén kívül a kisebb egyesületi mérkőzéseket is támogatni fogja, nevesebb versenyzők indításával. Az ABC működésének kedvező hatása rövidesen mutatkozni fog, bizom a közönség megelégedésében és a magyar boxsport fejlődésében.

Leventék az atlétikában

Bajó Károly, a MASz főtitkárának nyilatkozata

A Levente Felügyelőség több pontból álló programmja, amelyben a versenyző-nevelést bejelentették, nagy feltűnést keltett a sport körökben. Alkalmunk volt erről a kérdésről eszmecserét folytatni *Bajó* Károllyal, a MASz főtitkárával, aki a következőket mondotta:

— A MASz örömmel vette tudomásul a levente intézmény bekapcsolódását a versenyző-nevelésbe, mert ezzel nagyértékű nemzetnevelő munkára vállalkozott. Legnagyobb elismerésre tarthat számot, hogy a legfőbb vezetőség felismerte a dolgok lényegét és a szövetségekkel való harmónikus együttműködést kívánja biztosítani, amelyre vonatkozó tárgyalások befejezés előtt állanak és szinte beláthatatlan fellendülést kell eredményezniök rövid egy-két esztendő alatt. Ugyanis a leventék a maguk kiépített szervezeteikkel a vidék és a főváros oly tömegeit képesek megmozgatni, amelyekhez a társadalmi egyesületek nem tudnak hozzáférni, részint kiépítettségük, részint pedig az anyagi eszközök hiánya miatt. Hogy pedig ezeknek a tömegeknek az alapvető benevelése a sportba mit jelent, azt fölösleges külön hangsúlyoznom. Mert például a pályahiánnyal küzdő vidéki sportolójelöltek kézben tartása és irányítása igen könnyen nagy tömegekkel kedvelteti meg az atlétika olyan ágazatait, amelyhez még csak pálya sem kell. Gondolok itt elsősorban a hosszútávfutásra, amely országúton, mezőn, réteken minden nehézség nélkül üzhető eredményesen. Vagy a kevés költséggel, bárhol, még a kis falvakban is megépíthető ugróhelyek és dobókörök mily lehetőségeket biztosítanak az atletizálásra? Mindent összevetve a legnagyobb reménységgel tekintünk a jövő elé, mert egyáltalán nem elképzelhetetlen oly tehetségek felszínre vetődése, akik már a legközelebbi jövő nagy atletikai csatáinak részesei lehetnek.

SPORTEREDMÉNYEK

Ferencváros—Bocskai 2:1 (0:1), Hungária-út, 15.000 néző. Bíró: Hertzka Pál.

A fáradt bajnokcsapat hallatlan izgalmas játékban, nagynehezen — 11-essel — tudta csak legyőzni a nagyszerűen küzdő stilusosabb játékot mutató Bocskait. A bíró idegei is felmondták a szolgálatot a játékosokéval együtt, így a túlfűtött hangulatban több igazságtalan ítélet volt, ami a mérkőzés végső kimenetelét erősen befolyásolta. Az erkölcsi győztes a Bocskai, játékosai mindenben felülmúlták a Ferencváros együttesét.

Hungária—III. ker. FC 6:2 (4:1), Hungária-út, 10.000 néző. Bíró: Klug Frigyes.

A nagy fölényben játszó Hungária határozottabb csatárjátékkal győzte le a formán kívül lévő kerületieket. A Hungária csapatának minden része kiváló játékot mutatott.

Kispest—Attila 2:0 (1:0), Kispest, 1000 néző. Bíró: Szigeti.

Második félidőben a kispesti tribün kigyulladt és leégett, miért a merkőzés befejezése elmaradt. Kispest csapata fölényes győzelemtől esett így el.

Budai „11"—Nemzeti 3:3 (0:0), Hungária-út, 4000 néző. Bíró: Tihaméri.

Budai védelem feltűnő hibái miatt, a lelkesen játszó Nemzeti döntetlent tudott elérni a jobb csapattal szemben.

Phőbus—Szeged 2:0 (1:0). Berlini-út. Bíró: Kann.

Phőbus megérdemelten győzte le a lelkesen játszó Szegedet. Szép játékot csak az első félidőben láthattunk. A mezőny legjobb embere Solti volt.

Szürke Taxi—Váci Remény 9:1 (7:0).

A nagyobb tudású Szürke Taxi szép játékkal győzte le a lelkesen játszó vendégeket.

Budafok—Millenáris 7:1 (4:0). Bíró: Lengyel.

A nagyon gyengén játszo fővárosiakat minden megerőltetés nélkül intézte el Budafok jóképességü csapata.

HAC—BSE 5:5 (4:3). Bíró: Béles.

A tartalékos BSE csak a HAC sérült kapusának köszönheti az egy pontot.

BSzKRT—BEAC 2:1 (0:0). Bíró: Ivánesics.

Gyenge játékkal győzött a villamos csapat a gólképtelen BEAC-al szemben.

Elektromos—Törekvés 6:3 (0:1). Bíró: Klein Árpád.

A lelkesen játszó Elektromos váratlan szép győzelmet aratott a hanyatló Törekvés felett.

HETI MŰSOR:

Áldozócsütörtök: Üllői-út. Anglia—Magyarország válogatott mérkőzés, bíró: Barlassina, Olaszország. Előtte: Budapest—Vidék amatőr válogatott és Főiskolás vál.—Vasútas vál.

Vasárnap: Üllői-út. Ferencváros—Kispest, Budai „11"—Hungária. — Millenáris: Nemzeti—Ujpest. — Nagyszombat-utca: III. kerület—Phőbus, Szürke Taxi—VAC, Elektromos—Csepeli MOVE, UTE—BSE, BSzKRT—TTE.

SPORTHIREK

Agyaggalamblövő világbajnok: Montagh András dr. Izgalmas küzdelem után húsz pótlövésből 17 találattal nyerte Montagh András dr. a világbajnokságot a francia Boumont előtt, ki holtverseny után csak egygyel kevesebb találattal került a második helyre. Harmadik helyezett Schöbel német, negyedik Houmann dán. A csapatvilágbajnokságot a magyarok nyerték, 2-ik Németország.

Jól sikerült a dörttrekk-verseny. A KMAC által az ügetőpályán először rendezett dörttrekk versenye jó és komoly sportot hozott. A zsufolásig megtelt tribün közönsége várakozásában nem csalódott. A verseny érdekességét és jelentőségét emelte a hat külföldi extramenő.

Kozma Miklóst ünnepelte a Hungária Evezős-Egylet. A margitszigeti klubházban díszes vacsora keretében ünnepelték a hungaristák népszerű elnöküket és kiváló vezérüket, vitéz leveldi Kozma Miklóst, abból az alkalomból, hogy a felsőház örökös tagjává nevezték ki. A vacsorán nagy számban vettek részt az egyesület tagjai és közeletünk számos előkelősége is.

Németország válogatott bankvívói Budapesten. A Pénzintézeti Sportegyletek ligája meghivására a Fechtklub Deutsche Bank- und Disconto-gesellschaft kardcsapata Aldozócsütörtökön a Budapesti Áru- és Értéktőzsde kupolacsarnokában mérkőzik a magyar bankvívókkal. A verseny védnökségét Hegedüs Lóránt dr., a TEBE és Kelemen Kornél dr., az OTT elnöke, továbbá Mackensen budapesti német követ és Emil Georg von Stauss porosz államtanácsos, a Reichsrat alelnöke vállalta. A verseny vándordíját von Stauss államtanácsos adományozta, aki személyesen vezeti a német csapatot Budapestre, melynek tagjai: Moos, Németország 1931—1932. évi bajnoka, Bär, Knoch és Weihmacht. A magyar bankvívók közül Gönczy, Jele és Jeney indulnak. A negyedik résztvevő személyében még nem döntöttek. A verseny keretében Gerevich és Rajcsányi tiztussos kardmérkőzést, Bogáthy Erna és Breyer Lili tőrakadémiát viv.

A csütörtöki Angol—Magyar-mérkőzést az egész világ futballistái feszült érdeklődéssel várják. A magyar közönség ezzel a mérkőzéssel kárpótolhatja magát a világbajnokságért. A futballjáték minden szépségében gyönyörködhet a publikum. Az angol válogatott kivételes képességü tagjai a következők: Moos, az Arsenal kapusa, a bal hátvéd Hapgoodot, a középfedezet Hart, jobbszélső Croocks, Bastin az angolok „Sárosija", Tilson és Brook. A csapat legjobb része a csatársor, mely félelmetes játékerőt képvisel. A csapatot hét hivatalos vezető kiséri: Wreford Brown elnökségi tag, az expedició vezetője, Huband, Bach, Rinder, Thorne elnökségi tagok, Lewington a határbíró és Whittaker, az edző. A mérkőzést az olasz Barlassina vezeti.

Rugby-bemutatót rendeztek a Testnevelési Főiskolán. A főcél a szabályok elsajátítása volt, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló pálya oly kicsi, hogy mérkőzés lejátszásáról szó sem lehetett. A játék nagy tetszést aratott. A rugby meghonosításával a futball igen erős riválist fog kapni.

A Milánóban lebonyolításra kerülő olasz főiskolai bajnokságokra a MFSE részéről Neff Alice, dr. Majzik László és Bay Béla utaztak ki, hol több főiskolai vonatkozású sportügyet fognak elintézni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Sportcikk legolcsóbb és legjobb
HAAS SPORT VI., Andrássy-út 15

Május
9-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. május 16. — 20. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Miről is van szó?

Egyszerüsitsük le a kérdést, nézzük meg: *miről is van szó?* A főváros háztartása az elmult esztendőben hiánnyal zárult. Ok: gazdasági válság, csökkenő jövedelem. Hogy a hiány nem volt a fővárosnál nagyobb, mint amekkora lett, előrelátás eredménye: igyekeztek takarékoskodni, a kiadásokat szükre fogni. A hiány mégis itt van és most kiderült, hogy a deficitre van fedezet, még pedig fölösen is, mert az előző esztendők előirányzatait, különösen a beruházásoknál, nem merítették ki teljesen és ezek az összegek rendelkezésre állanak.

Ez röviden összefoglalva a tényállás, s hogy mégis szenvedélyes küzdelmek kerülnek e tény körül, hogy felkavargott a vita, hogy hevesebb és indulatosabb is lett, az tulajdonképpen magát a lényeget nem érinti. A lényeg ugyanis az, hogy a főváros pénzügyi gazdálkodása óvatosan előrelátó, hogy a várost nem fenyegeti semmiféle pénzügyi katasztrófa és hogy az elmult esztendő hiányának fedezésére fölösleges bármilyen más pénzügyi müveletre, vagy kölcsönre gondolni: *a fedezet rendelkezésre áll.*

Valóban: az olyan nagy közületnek, mint amilyen a főváros, a számadásai nem a legegyszerübbek. Még egy vállalat mérlegének felállításánál is vannak egyik esztendőről a másikra átmeneti tételek, vannak mindenütt tartalékok, vannak elszámolatlan, vagy nem teljesen elszámolt kiadások. Mindezek azonban tulajdonképpen könyveléstechnikai dolgok, mert *a lényeg itt is az: van-e minderre fedezet és hol a fedezet?* Aki a könyvekben és a mérlegekben tud olvasni, az meg is találja ezt, és a főváros számadásaiban sem voltak a most előbukkant számok valamely rejtelmes tételek. A záró-számadások esztendőről-esztendőre képet adtak a háztartás eredményeiről, feltüntették az el nem költött összegeket és ha akármilyen vaskos kötetek is az ilyen zárszámadások, aki elmélyed bennük, mindent meg is találhat számcsoportjaikban. Nem bukkant tehát elő semmi rejtelmes dolog és ami mégis megtörtént, a polgárságra csak annyiban tartozik: neki kell-e a hiányt előteremteni, avagy nincs is hiány.

Nincs hiány, — és a polgárság számára ez a legfontosabb. A polgárság számára megnyugtató az a tudat, hogy a főváros jól gazdálkodott azokkal az összegekkel, amelyek rendelkezésre állottak, és most utólag ennek örülni kell, még akkor is, ha ennek a kérdésnek bármilyen egyéb olyan bonyodalmai vannak, amelyek akármilyen körülményesek, de magát a lényeget tulságosan nem érintik. A lényeg ugyanis az, hogy a főváros számára az a legfontosabb, hogy a gazdálkodás a jövőben is olyan legyen, hogy a bevételek fedezzék a kiadásokat és hogy hiányok ne álljanak be. Az adminisztráció feladata továbbra is, hogy jól gazdálkodjék, a törvényhatóságé és szerveié, hogy a polgárság érdekeit jól képviselje, a kormányé és szerveié, hogy a szükséges ellenőrzést jól gyakorolja. Nem a hatáskörökön mulik itt a kérdés, hanem megint a lényegen: a főváros és a polgárság érdekén, és mert nyilvánvalónak gondoljuk, hogy a cél itt közös, megint nem hisszük, hogy a lényegnél a formák volnának a fontosabbak.

Az élet gazdag a vitákban és a küzdelmekben, hiszen ellentétek összecsapásából, elvek csatájából alakul ki mindenkor maga az egészséges közvélemény és az az irányító szellem, amely az ügyek intézését formálja. Itt ennek az egész harcnak, amelynek bajvívói most tusáznak, tulajdonképen minden izgalma mellett az a szépsége, hogy a küzdő feleket egyetlen közös cél hevíti: *magának a fővárosnak szolgálata.* El kell ismernünk, hogy minden tényező a közérdeket tartja szem előtt és miután ez a közérdek végeredményben a főváros polgárságának érdeke, tehát országos érdek és nemzeti ügy is, nyilvánvaló az is, hogy ez a küzdelem csak megértő megegyezéssel végződhet. Megegyezésben ott, hogy mindenki a főváros javát akarja és azokat, akiket a meggyőződés és jóakarat hevít, Budapest szeretete végül mindig össze is tudja fűzni a főváros érdekében.

Nem fogom tűrni a főpolgármester megkerülését — mondja Huszár Aladár

Készül a rendelet a házadókedvezményekről

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén általános helyeslés fogadta *Huszár* Aladár dr. főpolgármester energikus kijelentéseit, aki tiltakozott az ellen, hogy *tudomása nélkül történjenek elhatározások a főváros életében.* A szóbanforgó esetben az történt, hogy a 15 millió pengős zárszámadási felesleg hátteréről *hivatalos nyilatkozatot* adott ki a főváros, anélkül, hogy azt a főpolgármesternek előzetesen bejelentették volna.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Huszár Aladár dr.
főpolgármesterhez,

aki erről az ügyről a következő kijelentést tette:

— A főpolgármester a főváros vagyonkezelésének ellenőrzésére hivatott és ha bárminemű elhatározások válnának ezzel kapcsolatban szükségessé:

az nem történhetik meg anélkül, hogy arról a főpolgármestert ne tájékoztassák és hozzájárulását megszerezzék.

A főpolgármesteri pozició viselője jelentős tényezője a főváros vezetőségének és ezért perhorreszkálom például azt, hogy hivatalos közlemények jelennek meg anélkül, hogy én arról tudtam volna. Kijelentettem a közigazgatási bizottság ülésén is, hogy

a főpolgármester megkerülését a jövőben nem fogom tűrni

és amíg e helyemen vagyok: *nem járulok hozzá ahhoz, hogy beleegyezésem nélkül elhatározásokat foganatosítsanak.*

A főpolgármester nyilatkozata bizonyára komoly figyelmeztetés azokhoz, akiknek kötelességük a törvényben is biztosított jogokat respektálni. A szóbanforgó hivatalos közleménnyel kapcsolatos affér különben elintézést nyert.

A *Fővárosi Hirlap* legutóbb jelentést tett arról, hogy az épitési adókedvezmények dolgában a *főpolgármester vezeti az akciót, amelynek eredményeképpen máris összeült az értekezlet és a pénzügyminisztérium szakközegeinek bevonásával készitik el az erre vonatkozó intézkedéseket.* Az adókedvezmények állásáról a *főpolgármester* a következő nyilatkozatot adta munkatársunknak:

— A pénzügyminisztériumban tartott megbeszélés jó mederben halad előre, hogy teljesüljenek az épitészi ipar kívánságai. Magától értetődik, hogy

a részletekről közlés mindaddig nem történik, amíg maga a rendelet napvilágot nem lát.

A dolog természeténél fogva ugyanis az adókedvezmények kimélyítése *bizonyos körzetekre szoritkozik* és nem kívánatos, hogy azok idő előtt a nyilvánosságra jussanak. Az értekezleten résztvevő fővárosi szakközegek

az összes kérdésekben a legszigorúbban képviselik a főváros érdekeit

és azt az álláspontot, hogy *az épitkezések Budapesten mielőbb megindúljanak.*

A főpolgármester nyilatkozata nagy megnyugvást jelent az épitkezési szakma számára. Az adókedvezményről szóló rendeletet *Imrédy* Béla pénzügyminiszter még egyszer áttanulmányozza és valószinüleg a jövő héten gondoskodik annak életbeléptetéséről.

Ujabb izgalmas kirobbanások várhatók a csütörtöki tanácsülésen

Lehet-e a 15 milliót felhasználni? — A felesleg csak papiron létezik — mondja Borvendég alpolgármester

Riasztó szenzációként csapott a várospolitika csendjébe a *tizenötmilliós zárószámadási felesleg,* amely körül éles nyilatkozatsorozat hangzott el a közelmult órákban. Az autonómia pártjainak vezetői majdnem egyhangu véleménnyel állitják, hogy *ennek a hatalmas erőtartaléknak a létezéséről nem birtak tudomással,* a fővárosi adminisztráció irányitói pedig rámutatnak az évenkénti zárszámadások adataira, amelyek *minden alkalommal feltüntették a beruházási fölöslegeket.* Az egész ügy a politikai hullámverés irányához igazodik és még ma is sürü megbeszélések tárgya a 15 millió, amelynek létezése tulajdonképpen megkönnyiti a szanálási munka lefolytatását.

A tizenötmillió története annyi megvilágításba került, hogy szükségesnek tartjuk ennek

az összegnek a keletkezését

a következőkben ismertetni:

A főváros 1927-ben beruházó programm végrehajtását határozta el, amelynek a végösszege *116 millióra* rúgott. Ennek a fedezésére a főváros 20 millió dolláros kölcsönt vett fel, amelynek ellenértéke mindössze *101 millió* pengő volt. Ilyképpen *15 millió pengő hiányzott a szükséges összeghez* és ezért a közgyülés felhatalmazást adott, hogy a főváros háztartási feleslegeiből 15 millió pengőt *könyveljenek át* a beruházási kölcsönökhöz. 1930-ban újabb beruházásokat határoztak el és pedig 18 millió pengő erejéig a *Vizmüveknél* és 12 millió pengő erejéig az *Elektromos Müveknél.* Elhatározta a közgyülés, hogy a *Vásárpénztár* forgótőkéjének szükségletéről is kölcsön útján gondoskodik és erre a célra 16 millió pengőt engedélyezett. Ennek érdekében vette fel a főváros 1930-ban

a 8 millió dolláros rövidlejáratú kölcsönt,

úgyhogy az 1927. és az 1930. évi kölcsönből, valamint a háztartási feleslegekből *együttesen 147 millió pengő állott rendelkezésre* beruházások céljára és mintegy 15 millió pengő a Vásárpénztár szükségletére. Ezek a tételek összesen 162 millió pengőt jelentenek.

Időközben a beruházások nagyrészét a főváros végrehajtotta és *a mult évben megtörtént kifizetések után következett az elszámolás.* Mindössze a Vízmüvek beruházása van még hátra, amelyek leszállításával beruházások céljára a főváros 131 millió pengőt fordított, a Vízmüveknek további 10 millió pengőre van szüksége, úgyhogy az összes beruházások a tervbevett 145 millióval szemben 141 millió pengőbe kerülnek. A rendelkezésre álló 161 millió pengővel szemben tehát a beruházások előrelátható lag 141 millió pengővel teljes mértékben végrehajthatók. úgyhogy

mintegy 20 millió pengő fedezet felszabadul,

amely összeg az előbb említett négymilliós megtakarításból és a Vásárpénztár részére felvett 15 millió pengőből adódik. *Igy állott elő az a megtakarítás, amelyre vonatkozóan a főszámvevő azt a javaslatot tette, hogy a multévi zárszámadás hiányát, valamint*

a Vásárpénztár veszteségét ne a felvett kölcsönök terhére számolják el, hanem erre a célra a kölcsönpénzekből utaltassék vissza az a 15 milliós összeg, amelyet a főváros annakidején háztartási feleslegéből utalt a kölcsönpénzekhez.

A főszámvevőnek ez a javaslata tulajdonképen a valóságos helyzetnek

a szabályok szerint való elkönyvelését jelenti,

mert a vásárpénztári hiányok a közgyűlés határozata értelmében *átmenetileg* úgyis a kölcsönpénz számlaterhére lettek kiegyenlítve, amely magában foglalta a háztartástól átutalt 15 millió pengős háztartási felesleget is. Meg kell állapítani, hogy az előbb előadott háztartási kérdéseknek rendezése

kizárólag az elmult kötelezettségeket rendezi,

ellenben semmi összefüggésben sincs a főváros ezévi költségvetésével, amelyben változatlanul 10 millió szorul rendezésre.

A várospolitikai körök ezt a tényállást úgy magyarázzák, hogy tulajdonképpen *csak most szereztek tudomást az összeg létezéséről* és ezért nem voltak abban a helyzetben, hogy az új fővárosi törvény parlamenti tárgyalásánál rámutathassanak a törvényhatóság nem súlyos, sőt kedvező pénzügyi helyzetére. A szemrehányások ebben az értelemben robbantak ki a közigazgatási bizottság hétfői ülésén, ahol először *Wolff* Károly intézett éles támadást a főváros pénzügyi vezetősége ellen. Hangoztatta, hogy ezek a feleslegek teljesen elegendők a mutatkozó deficit pótlására és így

nem volt szükség olyan törvényre, amelyik a legradikálisabb szanálást akarja keresztülvinni.

Borvendég Ferenc alpolgármester kimutatta, hogy ez a tétel *csak papiron létezik*, mert annak tényleges felhasználására nem kerülhet sor. *Csillér* András a személyeskedésig vitte az ügy feszegetését, *Kozma* Jenő pedig azt hibáztatta, hogy a feleslegekről nem volt teljesen tájékozva az autonómia képviselete. *Petrovácz* Gyula, *Bánóczy* László és *Peyer* Károly hasonló értelemben szólaltak fel és a valóban izgalmas ülés még nem likvidálta a rejtélyes 15 millió ügyét. *Huszár* Aladár főpolgármester ugyanis

csütörtökre rendkívüli tanácsülést hivott össze,

ahol minden részletében megvitatják a zárszámadási felesleg révén felmerült helyzetet.

Azokkal a megállapításokkal kapcsolatban, hogy az autonómia pártjai nem voltak tájékozva a beruházási felesleg rendelkezésre állásáról, érdekes nyilatkozatot tett *Glücksthal* Samu és *Láng* Lajos, akik mindketten elismert szakértői a pénzügyi és gazdasági ügyvezetésnek. *Glücksthal* Samu és *Láng* Lajos egyértelműen kijelentették, hogy

tisztában voltak a szóbanforgó összeg létezésével,

azonban annak felhasználását mindaddig nem sürgethették, míg a beruházási elszámolások meg nem történtek.

Hogy miképpen alakul ennek a politikai kavarodásnak a további menete, azt ma még nem lehet tudni, A csütörtöki tanácsülésen bizonyára *újabb viharok keletkeznek*, különösen *Wolff* Károly és *Borvendég* Ferenc ellentétes állításai és bizonyítékai körül. *Wolff* Károly ragaszkodik ahhoz a nézetéhez, hogy

a 15 millió ténylegesen megvan, Borvendég alpolgármester pedig kimutatja, hogy csak pénzügytechnikai műveletről van szó,

mert ezt az összeget készpénzben megfogni nem lehet.

Függetlenül ettől, változatlan szorgalommal készül a *főpolgármesteri szanálási tervezet*, amelyet a belügyminiszter a közeli napokban hoz nyilvánosságra. Ezzel egyidejűleg páratlan várakozás irányul *a személyi kérdések megoldása felé*, amely vonatkozásban még nem alakult ki a felső körök végső döntése. Az előjelek szerint a főpolgármester kinevezése az új törvény kihirdetésével *egyidejűleg* fog megtörténni.

Egységes irányítás alá helyezik a gyermekvédelem intézését

Liber Endre alpolgármester a központi gyermekvédelmi hivatal felállításának szociális jelentőségéről

A főváros évente négymillió pengőnél többet költ gyermekvédelemre. Ennek a nagy áldozatnak ellenére sem tudja elérni a gyermekvédelem terén azt az eredményt, amely kívánatos volna, annak dacára, hogy ezen a téren különösen az utolsó évtizedben lényegesen és megnyugtatóan javult a helyzet. Hogy az eredmény nincs teljes arányban a meghozott nagy áldozattal és hogy még mindig nem olyan mértékű, mint amilyet a főváros produkálni szeretne, annak okát főként abban kell keresni, hogy *a gyermekvédelem intézése nem egy kézben fut össze, hanem megoszlik több hatóság között* és különböző társadalmi szervek is foglalkoznak vele, de egységes vezetés és kellő összeműködés nélkül. Ezek a körülmények késztették a főváros vezetőségét arra, hogy egy központi gyermekvédelmi szerv felállítását szorgalmazza, amely intézmény segítségével az állami és a fővárosi hatóságok munkája szerves kapcsolatba kerülne és a különböző társadalmi intézmények munkáját is összhangolná. A főváros ezt a központi gyermekvédelmi hivatalt még ebben az évben fel akarja állítani. Távolabbi terve a fővárosnak, hogy a kormánynál *a gyermekvédelmi törvény módosítását kérje.*

A főváros nagyszabású reformterveiről

Liber Endre

alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros a gyermekvédelmet úgyszólván erején felül szolgálja a legkülönbözőbb egészségügyi, szociális és nevelőintézményeivel. *Gyermekkórházakat*, hat anya- és csecsemővédő intézetet tart fenn, az utóbbiak mindegyike *bölcsődével* és *napközi otthonnal* kapcsolatos, ahol a 3 éven aluli gyerekeket reggeltől estig gondozzák. Nagyarányú a főváros *csecsemőkelengye- és tejakciója.* A kisdedóvodáknak napközi otthonaiban ebédet ad a gyermekeknek, az iskolaköteles gyermekek közül ugyancsak több mint *20 ezer kap naponta ebédet, ellátja őket cipővel, fehérneművel, felsőruhával.* A gyermekek egészségügyi védelmét célozza a nagy áldozatokkal fenntartott *iskolaorvosi intézmény, az iskolaszakorvosi rendelőhálózat, az iskolanővéri és gondozónői apparátus.* Árvaházakat, átmeneti gyermekotthont, üdülőtelepet, óvodás gyermekotthont, árvaházi üdülőtelepeket létesített és tart fenn a főváros *és a testileg leromlott gyermekek tizezreit nyaraltatja immár egy évtized óta.* Mindezeken felül a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületeket segélyezi és nem csekély mértékben szolgálja a főváros az árvaszék révén a házasságon kívül született gyermekek védelmét. Foglalkozik a hadiárvák védelmével, valamint az erkölcsi romlásnak kitett és züllésnek indult kiskorúak gyámolításával. Évi félmillió pengővel támogatja a főváros a Stefánia Szövetség mintaszerű működését.

— Gyermekvédelmi intézkedéseink azonban még sem megfelelők. A jelenlegi rendszer ugyanis anyagi és szellemi erőpazarlással jár, mert ugyanazt a gyermekvédelmi feladatot

több azonos célkitűzésű egyesület és állami szerv is szolgálja

jószándékkal, de nem mindig a célravezető módon. Az eredmény azután nem olyan kielégítő, mint aminőt kellő szervezettség mellett elérhetnénk. Fokozza a hátrányt úgy az intézmények, mint az intézményeket fenntartó hatóságok és segítőszervek hatáskörének és tevékenységi körének a szétosztottsága. A főváros gyermekvédelmi munkássága is magán viseli a szétforgácsolódás bélyegét, mert nem programszerűen, hanem esetenként létesült, mindig, amikor szükség volt a beavatkozásra.

— A fővárosnál például a gyermekvédelmi munkát magában a városi adminisztrációban is több helyen végzik. Gyermekvédelemmel foglalkozik a tanügyi osztály, a szociálpolitikai osztály, minden kerületi előljáróság, az árvaszék, sőt bizonyos vonatkozásokban a tisztifőorvosi hivatal is.

Szükség van tehát egy központi szervre, amelyik az irányítás munkáját az egész vonalon elvégezze,

amelyik összhangot teremt az állam és a főváros gyermekvédelmi munkássága között és irányítja a hasonlócélú társadalmi egyesületek működését. Természetesen egy ilyen központi szerv csakis átfogó *gyermekvédelmi törvény* alapján hívható életre. Addig is azonban, míg ez az intézkedés a törvényhozás útján megtörténik, az állami felügyelet és a legfőbb irányítás fenntartása mellett megfelelő helyi szerv létesítésére gondolt a főváros és ilyen értelemben készül a közeljövőben szőnyegre kerülő *népjóléti szabályrendelet-tervezet* is.

— Minden remény megvan arra, hogy még ebben az évben sikerül felállítani a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály keretében

a központi gyermekvédelmi hivatalt,

amely mellett állandó bizottság fog működni. Ebben a bizottságban nemcsak a fővárosi törvényhatóság tagjai foglalnak helyet, hanem a belügyminisztérium és az igazságügyminisztérium képviselői, a budapesti államrendőrség megbizottja, a fiatalkorúak felügyelő hatóságának elnöke, a fiatalkorúak bíróságának vezetője, továbbá az illetékes ügyosztályok főnökei, az árvaszék elnöke, az árvaszék gyermekvédelmi osztályának vezetője, a tisztifőorvos, a tisztifőügyész és a kerületi előljárók értekezletének elnöke is. A hivatalos tagokon kívül nyolc meghívott tagja is lesz a bizottságnak, azoknak a társadalmi egyesületeknek a vezetői sorából, akik legtöbb eredményt tudtak produkálni.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Teljesen megszűnik az építkezés, ha rövidesen nem döntenek a házadómentességről

A főváros a mai rendszertelenség helyébe irányított építkezést óhajt — Ujabb ankét lesz a pénzügyminisztériumban

A törvényhatósági tanács a közelmultban kifejezte súlyos aggodalmát az építkezések megszűnése miatt és ugyanakkor elhatározta, hogy a főváros vezetősége a kormánynál lépéseket tesz a házadómentesség meghosszabbítása, illetve újabb rendkívüli házadómentesség engedélyezése érdekében. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester személyesen állott a mozgalom élére és több alkalommal hangoztatta a *Fővárosi Hirlap* hasábjain is, mennyire életkérdésnek tartja Budapest szempontjából az építkezések fellendítését. Néhány héttel ezelőtt közöltük egyik ismert városrendezési szakértő nyilatkozatát, amelyben hiteles statisztikai adatok alapján megállapította, hogy Budapesten nemcsak gazdasági és szociális szempontokból indokolt az építkezés folytatása, hanem természetes szükséglet is, mert ötvenezer olyan lakást számoltak össze, amely higiénikus okokból egyáltalában nem alkalmas emberi lakás számára. A rendkívüli házadómentesség, illetve az adómentesség meghosszabbítása dolgában *Huszár* Aladár főpolgármester több alkalommal tárgyalt az illetékes kormánykörökkel és ennek az eredménye volt az a *minap összehivott értekezlet*, amely a pénzügyminiszteriumban folyt le a székesfőváros képviselőinek részvételével. Az értekezleten *Vargha* Imre pénzügyi államtitkár elnökölt és ott voltak a közmunkák tanácsának kiküldöttei is, valamint *Huszár* Aladár főpolgármester vezetése alatt a főváros delegáltjai: *Liber* Endre alpolgármester, *Lamotte* Károly tanácsnok és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos.

Beavatott helyen

érdeklődtünk az értekezlet lefolyása és a várható eredmények iránt. A következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A pénzügyminisztériumban tartott értekezleten a főváros képviselői kifejtették mindazokat a szempontokat, amelyek nemcsak kívánatossá teszik, hanem, mondhatnánk, követelik azoknak a lehetőségeknek a biztosítását, amelyekben az építkezés folytatásáról szó lehet. A Közmunkatanács kiküldöttei általában azonosították magukat a főváros álláspontjával. A kormány részéről megértéssel találkoztak a főváros megbizottainak érvei, döntés azonban nem történt, mert olyan nagyjelentőségű kérdésről van szó, amelyet előbb a különböző fórumoknak, majd a minisztertanácsnak is megvitatni kell.

— A főváros a maga álláspontját egyébként nagy részletességgel leszögezte a rendkívüli adómentesség érdekében intézett feliratokban és külön foglalkozott az adómentesség kérdésével a polgármesternek a kormány elé terjesztett mult félévi jelentése is. A főváros a várt adómentesség révén

határozott irányt szeretne szabni az építkezéseknek.

Általában elérkezett az ideje annak, hogy véget vessenek az ötletszerűen és üzleti spekulációkra alapított parcellázásoknak, a túlzott külterjes építkezéseknek, amely azt eredményezte, hogy a milliós *Budapestnek lakott területe sokszorosan nagyobb, mint a lélekszámban többszörösen felülmuló nyugati metropólisoké* és a perifériális terjeszkedés miatt a fővárosra óriási terhek hárulnak a közmű építkezések révén.

Irányított házadómentességre van tehát szükség,

olyan adókedvezményekre, amelyek bizonyos feltételhez vannak kötve. Ezek a korlátozások eredményeznék többek között

a csákány alá régen megérett józsefvárosi és erzsébetvárosi sikátornegyedek pusztulását,

városrendezési és városépítési tekintetben *egészséges irányba terelnék a családi házak építését is.* A multheti értekezlet után újabb szakértekezletet tartanak a minisztériumban. Ezeken az értekezleteken az általános irányelvek mellett a részletkérdéseket is meg fogják beszélni.

A főváros vezetősége a kormány döntését természetesen erőteljesen szorgalmazza. Az utolsó hetekben a magánépítési bizottság ülésén mindössze három egyemeletes családi ház és kilenc földszintes ház iránti kérelmet tárgyaltak le és a jelekből következtetve *tartani lehet attól, hogy 1—2 hónapon belül teljesen megszűnik az építkezés,* ha az adómentesség dolgában valamilyen döntés nem történik.

Bódy Tivadar

A városházi politika és a fővárosi közélet markáns egyénisége dőlt ki az élők sorából: meghalt *Bódy* Tivadar, Budapest egykori polgármestere, kiváló munkása annak a gondolatnak, amely Budapest fejlesztésén és naggyátételén fáradozik.

Losonczi *Bódy* Tivadar 1868-ban született Budapesten, régi patricius családból. Édesapja ismert alakja volt a törvényhatósági közgyűlésnek. *Baintner* Imre dr. ügyvéd a terézvárosi városatyáknak volt a vezetője és *Bódy* Tivadar ily módon már a szülői házban, kora ifjúságában megismerte a főváros ügyeit és magába szívta annak szeretetét. Amikor 1886-ban a főváros szolgálatába lépett, édesanyja családi nevére magyarosította nevét és *a fiatal díjnok csakhamar megmutatta sokoldalú tehetségét, tudását és szorgalmát.* 1891-ben lett joggyakornok, majd elhagyta a fővárost és miniszteri fogalmazói rangban a *Közmunka Tanácshoz* nevezték ki. Néhány évvel később mint *tanácsjegyző* került vissza a főváros szolgálatába és csakhamar *a Lipótváros elöljárójának helyettesi pozicióját töltötte be.* Később visszahívták a központba, ahol valamennyi ügyosztályban tevékenykedett és különös nagy siker fűződik munkásságához azzal a ténykedésével, hogy *mint pénzügyi tanácsnok tökéletesen rendbehozta és biztos alapokra fektette a főváros háztartását.* Sok közhasznú intézményt létesített és kezdeményezésére alakult a hirdetővállalat, a tüzelőszerraktár, valamint számos kulturális intézmény. Érdemeiért *1911-ben címzetes alpolgármesterré, 1913-ban pedig valóságos alpolgármesterré választotta a közgyűlés,* majd ezt követőleg minden erejét a háborús megpróbáltatások enyhítésére fordította. Hatalmas munkát folytatott a háborús élelmezés és az egészségügyi szervezetek létrehozásában és nem eshetett méltóbb férfiúra a törvényhatóság bizalma, mint *Bódy* Tivadarra, akit *Bárczy* István főpolgármesterré történt kinevezése után *Budapest polgármesterévé választottak.* Az összeomlás alatt hősiesen védte a főváros értékeit és 1919-ben távozott arról a helyről, ahol dicsőséget és becsületet szerzett magának és munkatársainak. Nagyszerű munkásságát legfelsőbb helyen is honorálták: 1912-ben *nemesi* címmel, 1917-ben pedig az *udvari tanácsosi méltósággal* tüntették ki. Nyugdíjazása után a *Nova Rt.* irányítását vette át, de továbbra is hű maradt élete munkájának színhelyéhez. A törvényhatóság *örökös tagja, törvényhatósági tanácstag és mint a felsőházba delegált tag* mindenütt a főváros érdekeiért és boldogulásáért küzdött. Vezető tagja volt az *Egységse Községi Polgári Pártnak,* amelynek keretében mindenkor szószólója volt a békés, alkotó munkának és a főváros szeretetének. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Huszár* Aladár főpolgármester parentálta el *Bódy* Tivadart, akit a főváros saját halottjának tekint és végtisztességéről maga gondoskodik.

A főváros az alábbi gyászjelentést adta ki:

Budapest székesfőváros közönsége őszinte fájdalommal jelenti, hogy dr. losonczi Bódy Tivadar m. kir. udv. tanácsos, a magyar törvényhozás felsőházának tagja, Budapest székesfőváros ny. polgármestere május 14-én az élők sorából elköltözött.

A főváros történetének legválságosabb korszakában irányitotta a főváros ügyeit. Kiváló képességei, széleskörű tudása átsegítették a fővárost a történelmünkben példa nélkül álló nehézségeken.

Megértő nagylelkűséggel párosult erélye olyan pillérekre helyezte a főváros új alapjait, melyek megteremtették Budapest új korszakát. Nagy halottunk hamvait f. hó 16-án, szerdán d. u. 4 órakor a székesfőváros központi városháza udvarán felállított ravatalról a r. kat. egyház szertartása szerinti beszentelés után fogjuk utolsó útjára kísérni a Kerepesi-úti temetőbe. Az elhunyt lelkiüdvéért f. hó 17-én d. e. 10 órakor fogjuk az engesztelő szentmiseáldozatot a Szent István bazilikában bemutatni. Áldás és béke porai felett!

A temetésen *Liber* Endre alpolgármester a székesfőváros törvényhatósága, *Kozma* Jenő dr. pedig Budapest közönsége nevében búcsúztatja *Bódy* Tivadart.

Városfejlesztési célkitűzések előmozdítják az építkezési lendület ütemét

Kozma Jenő üdvös eredményeket vár az új fővárosi törvénytől

A várospolitika szenzációja: *a zárszámadási 15 millió,* amely körül izgatott csatározások folynak minden irányból. Vannak olyanok, akik *fegyelmi eljárásokkal* fenyegetődznek és további parlamenti akció megindítását tartják szükségesnek, míg számosan azt az álláspontot vallják, hogy *az ügy felett napirendre kell térni.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte

Kozma Jenő dr.
országgyűlési képviselőt,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének véleményét erről a kérdésről, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A 15 millió pengős tételről annak ellenére sem volt tudomásom, hogy *a zárszámadás tételeinek tömegében évről-évre nyomtatásban is szerepelt.* Nem lehet az a hivatásom, hogy a számoszlopokban elrejtett tételeket kikutassam, különösen akkor nem, amikor

sokszor vetettük fel a kérdést, hogy van-e fedezet a hiányok pótlására.

Negatív választ kaptunk arra a kérdésre is, vajjon *nincsenek-e elrejtett tételek az üzemeknél.* Ha tudtunk volna arról, hogy a deficit fedezésére például ilyen összeg rendelkezésre áll, úgy *egészen másképen világíthattuk volna meg a főváros pénzügyi helyzetét a belügyminiszternél.*

— Most már nincs más hátra, minthogy

örvendezzünk ennek a jelentős összegnek, amely bizonyára jótékonyan enyhíti a megjósolt hiányokat.

— Magától értetődik az is, hogy *ennek a 15 milliós tételnek a felbukkanása nem változtatja meg a törvényhozás által elfogadott új novellát.* A kormány és a belügyminiszter jóhiszeműsége vitán felül áll és mint legutóbb is kijelentettem: meggyőződésem, hogy

az új törvény a főváros érdekében üdvös dolgokat fog hozni.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy lát-e perspektivát a házadómentesség kimélyítésével a munka megindulására.

— Rendkivül örvendetesnek tartom — mondotta, — hogy a főváros képviselői résztvettek a pénzügyminisztériumban tartott tanácskozásokon. A főváros szempontjából azonban csak akkor alakul ki az építkezési lendület előnye,

ha a városfejlesztési célkitűzések szorosan alkalmazkodnak az építkezési kedvhez

— Több alkalommal sürgettem, hogy *szoros együttműködést kell kifejtenie az ügyosztályoknak és a Községi Takarékpénztárnak,* mert a jól irányított telekpolitika hozhatja meg egyedül a főváros érdekeinek érvényesülését. Nagy megnyugvással vettem tudomásul, hogy a pénzügyminiszteri értekezletek után és közvetlenül a rendelet kiadása előtt

ankétet is tartanak,

ahol alkalom nyílik a főváros kívánságainak ismertetésére.

*

Elmondotta még *Kozma* Jenő, hogy sürgős intézkedéseket vár a fővárostól *a terményértékesítés és rendezése érdekében,* mert véget kell szakítani annak a rendszernek, hogy a termelő olcsón adja áruját, a közönség pedig drágán vásárol. A kezdeményező lépések már megtörténtek és remélhető, hogy még az idei nyáron egyformán érvényesülnek a termelőknek és fogyasztóknak a kívánságai.

Már az első napon megbukott az utak olajjal való portalanítása

A londoni Cancer Hospital kutatásai szerint az olajjal leöntözött kátrány porképződése rákbetegséget okoz

Néhány nappal ezelőtt megkezdődött Budapest utcáinak a portalanítása és a gyanútlan járókelő még mindig nem sejti, hogy *miért szállanak változatlanul porfelhők az olajozásra kijelölt utvonalak fölött.* Hiába állapitott meg szigorú feltételeket az útépítési ügyosztály, nincsen látszata annak a komoly törekvésnek, amely meg akarja szüntetni a rettenetes porképződést és az ezzel járó sürü fertőzést.

Az olajozásra berendezkedett vállalkozók a maguk zsíros jövedelmére gondolnak elsősorban és csak ezután érdekli őket, hogy *megfeleljenek mindenben az előírt kötelezettségeiknek.* Jóval május elseje után láttak hozzá munkájukhoz és annak ellenére, hogy a nyári kánikula már hetek óta beköszöntött:

két héttel elkésve kezdték meg az olajozás lefolytatását,

azzal az indokolással, hogy *az éjszakai lehülés lehetetlenné teszi a művelet elvégzését.* Ez a nevetséges kifogás a legnagyobb mértékben felháborította Budapest közönségét, amely a panaszok tömegével árasztotta el a lapokat és sürgette az utaknak bármely módon való portalanítását. Nagynehezen megindult a munka, a portenger azonban nem akar nyugton maradni és *minden olajozást kifütyülve, tovább támadja a járókelők tüdejét és légzőszerveit.*

Az olajozás rosszul indult és ismételten rátereli a figyelmet ennek az eljárásnak teljes haszontalanságára. Vannak különleges összetételü talajok, ahol az olajozás sikerrel járhat, de a budapesti mészporos keverék, szakemberek alapos tanulmányai szerint,

nem alkalmas az olajjal való lekötésre.

Akármennyire is primitivnek látszik a vizzel való portalanitás, a budapesti utcák porának ez a legmegfelelőbb orvosszere és ezért *vissza kell térni ahhoz a rendszerhez, amely sokkal kevesebb költséggel tökéletesen gondoskodik a panaszok megszüntetéséről.* Van egy másik oldala is az olajjal történő műveletnek, amelyre angol kémikusok és orvostudósok hívták fel a figyelmet. A Londonban megjelenő egyik híres orvostudományi folyóirat nemrégiben számolt be a rákkutatás során tett legújabb felfedezésekről és kimutatta, hogy

az olajjal felhigított kátrány vegyületében, tehát az olajjal portalanított makadámutak kigőzölgésénél sürün fordulnak elő olyan mikróbák, amelyek a rákmegbetegedésekhez vezetnek.

Ilyen irányú kisérleteket végeztek a londoni rákkórházban (Cancer Hospital) egereken és patkányokon és az állatoknak mindegyike súlyos tüdőrákban pusztult el. Ennek a nagyjelentőségű felfedezésnek a következményei máris érvényesültek a szigetországban és bizonyos, hogy *a kulturállamok egymásután megteszik az óvóintézkedéseket a rettenetes népbetegség terjedése ellen.* Budapest és Magyarország szomorúan előkelő helyen áll a rákbetegség statisztikájában, tehát minden ok megvan arra, hogy *a gazdasági és pénzügyi szempontokon túlmenően higienikus okokból is szüntessék be a porolajozást, amely eredmény helyett csak többszázezer pengő kiadást okoz a fővárosnak.*

Az olajozások ügye egyébként a közigazgatási bizottság hétfői ülésén is szóbakerült, ahol *Kozma* Jenő élesen kifogásolta a munka késői megkezdését. Visszautasította azt az állítást, hogy azért kezdték későn a müveletet, mert a talaj nem volt eléggé felmelegedve.

Egy hónappal ezelőtt kellett volna a munkát megindítani és még ma is az a helyzet, hogy száll a por és a makadámos utak mentén türhetetlen a tartózkodás.

Az olajozás késedelme csak a vállalkozóknak van hasznára és azért a mulasztás felderítésére sürgős vizsgálat elrendelését kéri. *Borvendég* Ferenc alpolgármester válaszában megigérte, hogy vizsgálatot indít és annak eredményéről a legközelebbi ülésen beszámol.

A Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság igazgatósága és felügyelőbizottsága mély megilletődéssel jelenti, hogy

losonci

Dr. Bódy Tivadar úr

m. kir. udvari tanácsos, Budapest sz.-főv. ny. polgármestere, a Felsőház tagja stb.,

a társaság ny. elnök-vezérigazgatója

folyó hó 14-én elköltözött az élők sorából.

Az elhunyt kiváló tudásával, páratlan munkabírásával, szeretetreméltóságával és nemes egyéniségének varázsával maradandó érdemeket szerzett a vállalat fejlesztése körül. **Emlékét soha nem muló kegyelettel fogjuk megőrizni.**

VÁROSHÁZ VIRÁGUZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett.

Hatszázezer pengőt fordítanak az idén a közkórházak tatarozására és a berendezési tárgyak felújítására

Az egyes kórházi osztályokat a modern orvosi tudomány fejlődésének megfelelően tökéletesítik

A főváros iparosai és vállalkozói ebben az évben súlyosan érzik annak a kényszerű takarékoskodásnak a következményeit, amelyet *a gazdasági helyzet diktál és parancsol a székesfőváros vezetőségének.* A szokottnál is szükebb keretek közé szorított költségvetésből már eleve kihagyták a korábban tervezett közmunkaprogram túlnyomó részét és csak a halaszthatatlan munkákat hagyták meg, de a további tíz százalékos zárolás, ezt a meglehetősen kis keretet is megcsonkította. Az út- és csatornaépítési munkákon kívül a főváros vezetősége az idén, noha már májusban járunk, alig adott ki számottevő közmunkát, örömmel fogadhatjuk tehát azt a hírt, hogy a kórházak tatarozását a közeli hetekben mégis megkezdik. A kórháztatarozási program részleteiről

Salamon Géza dr.
tanácsnok,

a közegészségügyi osztály vezetője, munkatársunknak ezeket mondotta:

— Bár a költségvetés keretei a közkórházaknál is a legmesszebbemenő takarékosságot tették kötelezővé és így a rendelkezésre álló hitelösszegek meglehetősen szűkreszabottak, mégis nagy gondot fordítottunk arra, hogy *közkórházaink elismert színvonalát a jövőben is csorbítatlanul fenntartsuk.* Ezért új költségvetésünkben nem elégedtünk meg azzal, hogy a kórházi épületeink berendezéseit jókarba helyezzük, azokat a szükséghez képest felújítsuk, hanem arról is gondoskodtunk, hogy

az egyes kórházi osztályokat a modern orvostudomány fejlődésének megfelelően tökéletesítsük

és ellássuk mindazokkal a felszerelésekkel és berendezésekkel, amelyekre a helyes betegellátás érdekében az orvostudománynak szüksége van. Ezekre a munkákra a már folyamatban levő és a kórházi épületek jókarbantartását szolgáló

tatarozásokra előirányzott 230.000 pengőn felül további 371.550 pengő- fordítunk.

Ez a két nagy összeg számos kisebb munka költségeiből adódik össze, *akciónkkal tehát a kisiparnak jelentékeny munkaalkalmat biztosítunk.* Az említett 371.000 pengőből a Rókus-kórház csoportra 81.423 pengő, az István-kórházra és fiókkórházaira 118.577 pengő, a Szent János kórházcsoportra 116.700 pengő, a Szent László-kórházra pedig 54.750 pengő jut.

A Rókus-kórház egész tetőzetét kijavítjuk,

kicserélünk száz darab utcai ablakot, áthelyezzük a gondnoki hivatalt, új gondnoki lakást és új ellenőri lakást létesítünk. A volt gondnoki lakást kórtermekké és előadótermekké alakítjuk át, a Stáhly-utcában garázst létesítünk és különböző más változtatásokat eszközlünk. Rendbehozzuk a *Kun-utcai fiókkórházat is. A Madarász-utcai csecsemő- és gyermekkórház* tetejét kijavítjuk és konyhafelszerelését felújítjuk. A Gyöngyösi-uti szülőosztály tatarozásán kívül újjáépítjük a szülőszobát, a két műtőt és a sterilizáló szobát. A *Szent István-kórházban* már évek óta tart

a pavillonok sorozatos modernizálása,

miután a kórházüzem természeténél ez a munka csak részletekben végezhető. Most az F. pavillonra kerül a sor. Restauráltatjuk a kápolnát is. A kórház úthálózatát kijavíttatjuk, a főzőkonyha berendezését részben megújítjuk, részben teljesen renováltatjuk. A Horthy Miklós-kórházban a röntgenfelvételekhez szükséges filmek részére *tűzbiztos helyiséget* létesítünk, növényházat építünk, a műtőt és a betegfürdőt újíttatjuk meg, befejezzük a személyzeti lakások tatarozását. A *Bakáts-téri szülőkórház* külső és belső tatarozási munkái között nagyobb jelentőségű lesz az elrozsdásodott hideg és meleg vízvezetékek kicserélése. A *Szent János-kórházban* a főzőkonyha épületet bővítjük ki toldalékszárnnyal, javíttatjuk az I. belgyógyászati és a II. osztályú (Wodianer) pavillonokat, rendbehozzuk a kórház úthálózatát. A szemosztályt teljesen átalakítjuk, tataroztatjuk a gyermek-tüdőosztályt, az apácalakot és a szülészeti osztály épületét, nemkülönben a tüdőbeteg osztályokat is. A mult esztendőben földalatti széntároló helyiséget épített a főváros, ezzel kapcsolatban most ipari vágányzat és fordító korong épül. A *Margit-kórházban* a konyhát, a kórtermeket, a tetőt javíttatjuk meg. A *Szent László-kórházban*

befejezéshez közeledik a baraképületek végleges pavillonokká való átépítése.

Az idén a 16-os számú fabarak alakul át higiénikus, modern, végleges építésű kórházpavillonná. Ugyanitt új fertőtlenítő helyiség létesül a kórház látogatói számára.

A felsoroltakból látható, hogy a 600.000 pengő keretében nagyarányú munkaalkalom kínálkozik, sajnos, ennél többre nem jut, jóllehet tennivaló még volna elég. Igy például el kellett jobb időkre halasztanunk a *Margit-kórház kibővítését és a Szent István-kórház generális renoválását,* ami azért is időszerű volna, mert a kórház az idén lesz 50 éves és bizony ráférne az alapos tatarozás.

Szeretetházi gondozásra besorozott hétszáz elaggott szegény évek óta várja az elhelyezést

Nincs férőhely a szeretetotthonokban — Megbukott a családi gondozás terve — Felmerült a kamaraerdei szegényotthon kibővítésének, vagy valamelyik városi épület átalakításának gondolata

Évtizedes problémája a főváros vezetőségének a keresetképtelenné vált, elaggott polgárok megfelelő elhelyezése. Négy évvel ezelőtt úgy látszott, hogy a központi szeretetotthon megvalósításával sikerült hosszú időre rendezni a nagyjelentőségű népgondozó feladatot. Tényleg hozzá is fogtak az építkezéshez, de mire tető alá kerültek a pavillonok, úgy fordult a helyzet, hogy a beláthatatlan időkre elhalasztott kórházépítési program pótlására kénytelen volt a főváros igénybevenni a szeretetotthonnak szánt épületeket. A régi János-kórház és a volt leányárvaház épületei csak csekély mértékben javították a helyzetet. A főváros központi szeretetotthonában és a fiókotthonokban 2500 férőhely van. Minden intézet állandóan zsufolt és közel 700 olyan jelentkezőt tartanak evidenciában, akiket papiroson már felvettek, de tényleg csak akkor tudják őket elhelyezni, ha itt-ott egy-egy hely megüresül. Ujabban társadalmi akciók és az egyházak karitasz-szervezetei révén is letelepítettek közel száz reászorulót bérlakásokban létesített kisegítő szeretetotthonokban, de ez még mind kevés. Különösen problematikus az elaggott keresetképtelen házastársak elhelyezése.

Mivel a főváros belátható időn belül aligha jut olyan helyzetbe, hogy megépíthesse a nagyobbszabású új szeretetotthont, újabban másfajta megoldás tervével foglalkoztak. Arról volt szó, hogy

a főváros szegényeinek egyrészét családi gondozásba adja.

A rendszer tulajdonképpen nem új, mert az állami elmegyógyintézetek könnyű betegeiknél már évek óta alkalmazzák és ugyanezt teszik az állami gyermekmenhelyek is.

A főváros is azt képzelte, hogy az ápolásra önként vállalkozó vidéki gazdaembereknél keres megfelelő díjazás ellenében otthont az elaggott szegények számára. Az illetékesek úgy hitték, hogy egy-egy községben több család is vállalkozik majd szegénygondozásra és így az ország különböző helyein *szegényházi telepeket* lehet majd létesíteni egy-egy megbízott felügyelő, vagy a helybeli orvos vezetésével. Ebből a tervből azonban nem lett semmi. Már az első tárgyalások során kiderült, hogy az ellenőrzés a központi adminisztrációval együtt többe került volna, mint a szegényházi gondozás. Volt azonkívül a kérdésnek másik, kényesebb oldala is.

A kihelyezés híre rendkívül izgalmat és kétségbeesést keltett az öregek között,

akik mint törzsökös budapestiek és hajdani adózó polgárok, hallani sem akartak arról, hogy vidékre telepítsék őket olyan környezetbe, ahová menni nem kívánkoznak. Erre a főváros elejtette a tervet és más megoldásokat keres.

Uj szeretetotthon létesítésére ma senki sem gondol, de valamelyik meglévő fővárosi épület szegényházi célokra alakítható volna. Ilyen például a *Fehérsas-téri iskola,* amely körül eltűnt a város, hűtlenné váltak hozzá a tanítványai, mert lebontották a Tabánt és az álomvárossá vált utcácskákból szertelköltöztek a lakók, aprók és nagyok egyaránt. Arra gondolnak, hogy az átmeneti időre, amíg az új Tabán felépül, szeretetotthon céljaira kölcsönkérik a tanügyi osztálytól az elnéptelenedett iskolát, amelyben

kevés költséggel 500 új helyet lehetne biztosítani.

Foglalkozik a szociálpolitikai ügyosztály a kamaraerdei szeretetotthon kibővítésének lehetőségével is. Ez a szeretetotthon azért legalkalmasabb a bővítésre, mert önálló gazdasága van és szükségleteinek egyrészéről maga gondoskodik. Arról van szó, hogy valamilyen olcsó megoldással, esetleg barakszerű, de egészséges építkezéssel nagyobb pavillont építenének, ahol

180—200 férőhelyet tudnának biztosítani.

Egyelőre ennek a tervnek azonban pénzügyi akadályai vannak.

Akármelyik megoldást választja is a főváros vezetősége, sürgősen tenni kell valamit, mert a szegényházi helyekért sorbanállók szomorú serege egyre nő, mint valami ijesztő árnyék a ma még dolgozni tudók, vagy dolgozni akarók felett.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemű munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
»Csatfalt» hideg aszfalt törvényesen védve.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 63-4-98
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V., Kossuth Lajos-tér 13-15. I.: 28-3-68

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 35
Telefon: 33—8—84.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Közgyűlés elé kerül a zárszámadás és a kapcsolatos polgármesteri jelentés

A főváros tiszta vagyona meghaladja az egymilliárd pengőt

Sebő Béla főszámvevő az elmult napokban hozta nyilvánosságra a főváros multévi zárószámadási jelentését, amelynek egyes adatai izgalmas légkört teremtettek a várospolitikai életben. A jelentés kimutatja, hogy *a főváros deficitje* a Vásárpénztár veszteségeivel és több más elvállalt kötelezettség hozzászámításával 17,281.849 pengőre emelkedett. A zárszámadásból kitünik, hogy *a főváros bevétele* a mult esztendőben 162,146.294 pengő volt, 4,646.132 pengővel kevesebb, mint amennyit a költségvetés előirányzott. A *kiadások főösszege* 155,697.453 pengőre rugott, ami 11,093.819 pengővel kevesebb, mint amennyit a költségvetés előirányzott.

A főszámvevő jelentése rámutat arra, hogy a bevételi hátralékok 22.066.133 pengőre emelkedtek és ezért azt ajánlja, hogy

a hiányokat és kötelezettségeket véglegesen rendezni kell.

A *Vásárpénztár üzleti veszteségeire* 3,605.908 pengő, további 124.890 pengő, valamint a részvénytársaság felszámolása során elvállalt 5,535.000 pengőre, vagyis összesen *17,281.849 pengőre szükséges a fedezet kijelése.* Ilyen összegeket a községi háztartás a mai viszonyok között egy év alatt képtelen fedezni, ezért a főszámvevő azt javasolja, hogy erre a célra használják fel azt a készletet, amelyet *a községi háztartás 1928-ban és 1929-ben, az akkor nélkülözhető feleslegeiből átmenetileg a kölcsönpénzeknek átengedett.* Ezekre a készletekre a kölcsönpénzeknek már nincs szükségük, mert a Vízművek kivételével a programszerű beruházásokat befejezték, a Vízművek beruházásainak fedezésére szükséges összeg pedig mindenképpen rendelkezésre áll.

Ilymódon a fedezetre szoruló hiány 15,425.570 pengővel csökkent.

Ezzel kapcsolatban rámutat a főszámvevő arra, hogy a hiánynak ilyen módon való rendezése *még nem mentesíti a fővárost a közkórházi alap hiányának évi 3—4 millióval való törlesztése alól.* Rendezésre szorul még az öregségi és rokkantsági alap, ahol mintegy 7 millió pengős tartozás áll fenn. Ezt a főszámvevő javaslata szerint készpénz helyett *megfelelő értékü bérházak átengedésével lehetne kiegyenliteni.*

A főváros üzemei a mult évben a beruházott tőke törlesztése és kamatjai, üzleti felesleg és természetbeni szolgáltatások címén együttvéve

28 milliónál többet juttattak a községi háztartásnak.

Ebből leszámítva a Gellért-fürdő, a Széchenyi- és Rudas-gyógyfürdők, valamint az Autóbuszüzem 2.13 millió pengős együttes veszteségét, a községi üzemek hozzájárulása *a főváros háztartásához tisztán 25.98 millió pengőre rugott a 26.85 milliós előirányzattal szemben.* Az üzemek összes bevétele 119,122.998 pengő volt, 6,963.025 pengővel kevesebb, mint amennyit a költségvetés előirányzott. Az üzemek összes kiadása 110.005.222 pengőre rugott, ami szintén 6,343.535 pengővel kevesebb az előirányzott összegnél.

A székesfőváros

összes vagyona 1 milliárd 777 millió pengő,

amely magában foglalja a közvetlenül hasznot nem hajtó összes vagyontárgyakat. A főváros terhe 718.232 millió pengő, így tehát *a főváros tiszta vagyona 1 milliárd és 58 millió pengő.*

A zárszámadás mindenesetre foglalkoztatja a közgyülést, amely elé a polgármester a jelentéssel együtt a maga *észrevételeit* is beterjeszti.

Borjúpörköltillat az idegenforgalom központjában

Meg kell valósítani Glück Frigyes álmát: a Magyar Igazság-teret a Dunaparton

Az elmult napokban nagyjelentőségü tanácskozás volt *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter elnöklésével a pesti Duna-korzó átalakításáról. A megbeszélésen a minisztérium, a Közmunkák Tanácsa, a Székesfőváros, a BSzKRT és az egyes idegenforgalmi szervek képviselői vettek részt. A tanácskozásokra az impulzust az az ok szolgáltatta, hogy a *pesti Dunapartot kizárólag az idegenforgalom szolgálatába kell állitani,* amely érdekeket alaposan háttérbe szorítják különböző intézmények és létesítmények. Mindenekelőtt helyes irányú az a megoldás, amely a mostani villamosvágányok helyére sétányokat akar varázsolni, hogy ezáltal a Dunapart közönségének zavartalan panoráma nyiljon a budai hegyekre. Az értekezletnek inkább informatív jellege volt, legközelebb azonban már részletkérdések kerülnek sorra, amelyek között

első helyen szerepel a mostani Hangli-kioszk eltávolítása is.

Budapest széppé formálásának egyik legrajongóbb harcosa *Glück* Frigyes volt, aki nemcsak értékes javakat és müemlékeket hagyott a fővárosra, hanem *gazdag ötletekkel támogatta azt a célkitüzést, hogy Budapest minden tekintetben a világ legszebb városa legyen.* Az ő elgondolása volt a *budapesti Márkus-tér kialakitása,* amelynek színhelyéül a Vigadó előtti térséget jelölte ki. Értékes tervrajzok sokaságával és gyönyörü müvészi stilusban lefektetett elgondolásokat bocsátott az illetékesek rendelkezésére, amelyekkel illusztrálta, hogy

a kioszk eltávolítása és az ott szomorkodó néhány fának kiirtása esetén a maga csodálatos szépségében érvényesülhet a Vigadó barokkja

és általában olyan levegős térséghez jut a Dunapart közönsége, amely mindenki számára felejthetetlen élményül szolgál. Nyilvánvaló, hogy a legközelebbi értekezleten sok szó fog esni *Glück* Frigyes grandiózus és könnyen keresztülvihető elgondolásáról, amelyhez újabban komoly gazdasági érdekek is felsorakoznak.

A dunaparti korzó valóságos kirakata Budapestnek és az egymás mellett sorakozó kávéházi éttermek méltán kedvenc szórakozóhelyei a budapesti polgárnak és a külföldi publikumnak. Ezek a nagy önköltséggel dolgozó üzemek *képtelenek létfenntartásukat biztositani az aránylag olcsó bért fizető Vigadó-kioszk bérlőivel szemben* és sorozatos beadványokban ostromolják a fővárost, hogy

valamiképpen gondoskodjék a számukra elviselhetetlen verseny megszüntetéséről.

Vitán felül áll, hogy a dunaparti kávések *teljes joggal hirdetik a maguk igazát* és mert a Vigadó-tér rendezése elválaszthatatlan a dunaparti korzó világvárosi átalakításától: nem kétséges, hogy *a Közmunkatanács, a kereskedelmi minisztérium idegenforgalmi szervei és a főváros vezetősége a legkomolyabban mérlegelni fogják a kioszk sürgős lebontását.*

Idegenforgalmi szempontból egyébként is súlyos panaszok vannak a kioszk bérlője ellen. Tudvalevő, hogy a Vigadó épületében lévő söröző mintegy *ráadás a kioszk bérletéhez.* A söröző a maga sokszor zajos hangulatával tőszomszédságában van a főváros *Idegenforgalmi Hivatalának,* ahol józlésü külföldiek kérnek felvilágositásokat és általában a budapesti tartózkodásukkal kapcsolatos ügyeiket intézik el. Az Idegenforgalmi Hivatal külföldi kliensei

a legnagyobb megbotránkozással lépik át a Deák Ferenc-utca 2. számú kaput,

amelynek egyik oldalán a kioszk és a söröző élelmiszerraktára van elhelyezve, a másik oldalon pedig az Idegenforgalmi Hivatal ízléses irodája dolgozik. *A hónapos retek, a petrezselyem, a debreceni kolbász és a borjúpörkölt illata csapódik a látogató arcába a szük kapumélyedés alatt.* Amikor a főváros más vonatkozásokban méltó módon gondoskodik minden intézményének reprezentálásáról, akkor a Vigadó-épület penetráns illatkeveréke riasztja meg a jámbor idegent. Más vonatkozásokban is tűrhetetlen a söröző-mulató terpeszkedése ezen a helyen, mert ugyancsak

ez a bejárat — ahol reggeltől estig söröshordókat görgetnek ingujjra vetkőzött csaposlegények — áll rendelkezésre az Ali People Association klubjához,

amely a Vigadó első emeletén *a budapesti külföldiek előkelő találkozó helye.* A magyar főváros rivójának ilyen nevetséges környezetben történő lerontása *haladéktalan beavatkozást követel* és mert a fővárosnak szerződésszerinti joga van a bérlet felmondásához: azonnali intézkedésekre van szükség, hogy *a Vigadó-tér megtisztitásával egyidejüleg a söröző is megfelelőbb környezetbe utalják.*

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kivül

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ védjegyü anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyü
Phosphorbronzok és könnyüfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyüfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntödéje mótor- és gépgyára Budapest, II. Káplár-utca 9.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETŐFDY-UTCA 6. SZ.
● TELEFON: 35-1-10 ●

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

BRUKNER JÓZSEF ÉS FIAI
vas- és gépnagykereskedés
vásárol gyári berendezéseket
és vállalja épületek bontását
BUDAPEST
Iroda: V., Lipót-körút 10. sz.
Telefon: Aut. 232—09.
Telep: VI., Váci-út 71. sz.
Telefon: Aut. 902—47

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 66-5-66

Remetehegy platóján
Doberdó-út 10—16. sz. alatt, József Ferenc főherceg és Schmidt Miksa kastélyai közvetlen szomszédságában, szépfekvésü, befásított 300 négyszögöles üres
villatelkek és villaépületek eladók
A parcellák a 72-es villamostól néhány percnyire, főútvonalon terülnek el, könnyen megközelíthetők. Remek kilátás, elsőrangú hegyi levegő.
Bővebbet a helyszinen, vagy T.: 83-2-89 alatt.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu . . . « « « 50,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Magaziner Albert és Társa

Gazdasági Értesítő

Júniusban életbelép a fővárosra kötelező közszállítási szabályrendelet

A rendelet kimélyíti a kisebb exisztenciák részvételi lehetőségét a városi munkaalkalmaknál

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter bejelentette, hogy az új Közszállítási Szabályzat július 1-én életbelép. A miniszter bejelentését nemcsak az ipar és a kereskedelem területein fogadták kitörő örömmel, hanem a hatóságok is, amelyek számtalanszor érezték, hogy a régi szabályzat elavult és a mai gazdasági helyzet mellett csak nagy nehézségekkel alkalmazható.

A tervezetre magára ezuttal nem térünk ki, mert *a Fővárosi Hirlap már hónapokkal ezelőtt részletesen ismertette* a kereskedelmi minisztérium elgondolását. Felkerestük azonban

dr. Babarczy István báró
tanácsnokot,

a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetőjét és érdeklődtünk, hogy az új szabályzat életbeléptetése milyen újításokat és változtatásokat fog eredményezni a székesfőváros közszállításainál:

— A kereskedelmi miniszter úr! — mondotta *Babarczy* tanácsnok — a mult év decemberében küldte meg a fővárosnak a most életbelépő közszállítási szabályzat tervezetét és szakvéleményt kért tőlünk. Ugyanakkor megküldte a tervezetet a különböző ipari és kereskedelmi érdekképviseleteknek is. A közgazdasági és ipari ügyosztály a szakbizottság bevonásával alaposan foglalkozott a tervezettel és külön-külön *meghallgatta az egyes üzemek és intézmények észrevételeit is.* Maga a miniszter is nagy súlyt helyezett a főváros véleményére, mert köztudomású, hogy országos vonatkozásban is a főváros a magyar gazdasági élet egyik legnagyobb ipari foglalkoztatója. Annak idején a főváros észrevételeit és módosító javaslatait terjedelmes felterjesztésben tudattuk a miniszterrel, hogy azonban érveinket a kormány milyen mértékben honorálta a végleges szövegezésnél, azt nem tudjuk, mert az új közszállítási szabályzatot még nem kaptuk meg. Meg kell azonban jegyeznem, hogy

a július 1-én életbelépő közszállítási szabályzat a székesfővárosra nem vonatkozik,

hanem csupán az állami intézményekre, hivatalokra és üzemekre. A fővárosra az a Közszállítási Szabályrendelet lesz irányadó, amelyet a belügyminiszter fog kibocsátani. Minden valószínűség amellett szól azonban, hogy

az új közszállítási szabályzatot nyomon követi rövidesen a közszállítási szabályrendelet is,

amely lényegében *teljesen azonos lesz a közszállítási szabályzattal.* A múltban az állami és a törvényhatósági közszállítási intézkedések között voltak némi eltérések, amelynek a megszüntetését azonban minden oldalról kívánatosnak tartották. Az ipari és kereskedelmi érdekeltségek több alkalommal kifejezték azt az óhajtásukat, hogy *az állami közszállítási szabályzat és a törvényhatósági közszállítási szabályrendelet között ne legyen eltérés.* A főváros külön közszállítási szabályrendeletet nem fog készíteni, hanem a belügyminiszter közszállítási szabályrendeletét fogja a polgármester életbeléptetni. Ismétlem, hogy a közszállítási szabályrendelet életbeléptetésének pontos idejéről még nem tudunk, de valószínűnek tartjuk, hogy a közszállítási szabályzattal egyidőben ez is megjelenik, mert nem képzelhető el, hogy a különböző hatóságokra más és más intézkedések legyenek mérvadók. A közszállítási szabályrendelet tervezet leglényegesebb újítása — véleményem szerint — az, amely *a kisiparosoknak és a kisvállalkozóknak nagyobb lehetőséget nyujt a közszállításokban való részvételre.* Természetesen lényegesen megváltoznak a versenytárgyalási feltételek is.

Kállay Miklós miniszter megleckéztette a budapesti pékeket

Dühöng az egység a pékipartestületben, de a vezetők összekülönbözésének dacára az árdrágításban egyetértenek

A budapesti pékiparosok nem tudnak megnyugodni a kereskedelmi miniszter ama szociális érzésü elhatározásában, hogy *a kenyéráraknak, illetve a félbarna kenyérnek nem szabad megdrágulni.* Sorozatos üléseken támadják a kormányt és a hatóságokat, amelyek nem járulnak hozzá semmiféle drágításhoz és mindent elkövetnek, hogy *a szegény néposztályok legfőbb tápláléka az eddigi árnivón maradjon.* Nagy kitartással dolgoznak azon, hogy a pékipari egyezményt a hivatalos körökkel is elfogadtassák, ez a törekvésük azonban törvénybe ütköző cselekmény, tehát *egyénileg kötnek megállapodásokat, amelyek végeredményben a fogyasztótömegek millióri ellen irányulnak.* A pékek nagy lendülettel megindított drágítási akciója hovatovább

a teljes kudarcba fullad

és ezért sűrű egymásutánban következnek testületeikben a botrányok, a kettészakadások, a lemondások és a kilépéssel való fenyegetődzések. Az elmult napokban több ülést tartottak a pékek érdekképviseletei, amelyek azonban a drágítás indokainak illusztrálása helyett *a mainál is alacsonyabb egységárak szükségességét bizonyítják.*

A *Magyar Sütők Országos Szövetsége* rendes évi közgyülésén *Steiner* Gyula elnök lemondott állásáról, azzal az indokolással, hogy a sütőiparosok megszervezése *nem vezetett eredményre.* A lemondáshoz csatlakoztak az alelnökök is, majd tárgyalták az áregyezménynek és a vevővédelemnek a vidékre való kiterjesztését.

Ruzitska Ede, a Pékipartestület elnöke az áregyezménynek egyénenként való megalkotását javasolta és szenzációs bejelentést tett a pékipari kalkuláció jelenségeiről. Kiderült ebből az előadásból, hogy

amíg a fővárosi pékek az állitólagos magas lisztárakra és az önköltségre panaszkodnak, addig a vidéken a pékek csodálatosképpen hihetetlenül alacsony árak mellett is megtalálják számításaikat.

Egerben öt darab péksütemény *10 fillérbe* kerül, *Debrecenben* egy darab perec *2 fillérért* jut a vevőkhöz, 1 kiló kenyeret pedig *16—18 fillérért* árusitanak. Nyilvánvaló, hogy a vidéki pékek megtalálják számításukat az ilyen árak mellett is, nem kétséges tehát, hogy a budapesti ötfilléres süteményárak, valamint a 32—40 filléres kenyérárak túlzottan magasak és igy azok árleszállítása a kormányzat elsőrendü feladata. Alátámasztja a budapesti pékek túlzott kalkulációját az ülésen résztvett romániai sütőmester bejelentése, aki közölte, hogy

Romániában ötven százalékkal magasabb búzaár mellett mindössze 16—17 fillér a fehér kenyér ára.

Kállay Miklós földmüvelésügyi miniszter is megleckéztette a budapesti pékipart. Költségvetési beszédében a törvényhozás színe előtt rámutatott arra, hogy *a pesti péksütemény nem izletes és mindenkor irigykedik a bécsiekre, akik a magyar lisztből kifogástalan süteményekhez jutnak.* A gyüléseken, természetesen, hevesen támadták a földmüvelésügyi minisztert a maga igazmondásáért és válasz helyett újból az árkérdésre tértek át. Határozatilag kimondották, hogy

megsürgetik az árelemző-bizottság által lefolytatott hivatalos vizsgálat eredményét

és annak tartalmát haladéktalanul nyilvánosságra hozzák, hogy *a becsületükben méltatlanul megtámadott sütőiparosok elégtételt kapjanak.*

A főváros közönsége egyértelmüen azt válaszolja a pékeknek erre a deklarációjára, hogy a *méltatlanul megtámadott sütőiparosok minden elégtételt megkapnak, ha sürgősen gondoskodnak a sütemény- és kenyérárak reális nivóre való leszállításáról.* Legújabb elhatározásuk szerint *Gömbös* Gyula miniszterelnököt kereste fel a pékek küldöttsége. Nagyon helyes, hogy a sok fenyegetődzés után most már a meggyőzés eszközéhez folyamodnak és bizonyára megnyugvással fogadják a kormányelnök komoly intelmeit, aki a drágításhoz nem adja meg hozzájárulását.

Dr. Kende Artúr — gazdasági főtanácsos. A kormányzó dr. *Kende* Artúrnak, a *Magyar-Francia biztosító* vezérigazgatójának a gazdasági főtanácsosi címet adományozta. Kende Artúr 1929 óta vezérigazgatója a Magyar-Francia biztosítónak. Azelőtt ügyvéd volt és biztosításjogi kérdésekről irt tanulmányai révén nemzetközi vonatkozásban is ismertté tette a nevét. A gondjaira bízott biztosítótársaság szakavatott irányítása mellett rövid idő alatt tekintélyben nagyon megerősödött és a magyar biztosítási szakma frontjának első vonalába került. *Kende* Artúr kitüntetése az ő egyéni érdemeinek elismerésén kívül annak az előkelő pozíciónak is szól, amelyet a Magyar-Francia a biztosítótársaságaink körében elfoglal. Kitüntetését belföldön és külföldi biztosítási körökben is örömmel vették tudomásul.

Eisnmann Gyula jubileuma. A magyar textilszakma és a gyáripar országosan ismert nagyiparos munkásságának ötvenedik évfordulóját ünnepelte az elmult napokban. A jubiláns: *Eisnmann* Gyula, a *Soproni Pamutipar Rt.* elnöke, aki a maga páratlan szerénységében kitért minden ováció elől és csak kartársainak szeretete és ragaszkodása juttatta abba a helyzetbe, hogy megemlékezzenek a munkában eltöltött öt évtizedről. És a csendes, dolgos ember, aki minden örömét munkájában és annak eredményeiben találta, aki mindig távoltartotta magát a nyilvános szerepléstől, most a tragikus véletlen folytán, ép a jubiláris ünnepségek napjaiban, szomorú szenzáció központjába jutott. Szombaton este *a bécsi országuton autókatasztrófa érte, amelynél súlyosan megsebesült. A veszélyen már túl van, de hetekig is eltarthat, míg újra átveheti vállaltának vezetését.* Érdekes megemlíteni, hogy *Eismann* Gyula szegény tanoncként kezdett dolgozni a textilszakmában és *huszonhárom éves korában önállósította magát.* Megtanulta ezt a nehéz szakmát a külföldi országokban és olyan rendszert honosított meg, hogy *pamutszövője a maga 800 munkásával egyik legkomolyabb gyáripari tényezője az országnak.* Eisnmann Gyula tevékeny részt vett a várospolitikai életben és évtizedeken át alelnöke volt az *Erzsébetvárosi Körnek.* Konszernjének terjeszkedése miatt az utóbbi években visszavonult a közéleti munkától és csakis üzemeivel foglalkozik, amelyeket minden külső anyagi segitség és hitel nélkül önállóan dirigál. Kívánatos és mindenki örömére fog szolgálni, ha a magyar gyáriparnak ez a kiváló tényezője mielőbb visszatérhet munkahelyére, ahol még sok feladat megoldása vár kiváló képességeire.

A 150 éves Goldberger-konszern közgyülése. Most tartotta évi rendes közgyülését a *Goldberger-konszern.* A közgyülés összeesett a vállalat fennállásának százötvenedik évfordulójával. Megjelentek a közgazdasági és társadalmi élet kitünőségei a jubiláris közgyülésen. Dr. *Buday-Goldberger* Leó felsőházi tag ismertette a vállalat üzletévét, majd báró *Szterényi* József igazgatósági tag a *Goldberger-ház* és a vállalat történetéről beszélt. *Chorin* Ferenc felsőházi tag, a GyOSz elnöke mondott köszönetet az igazgatóság eredményes munkásságáért és nagy elismeréssel beszélt dr. *Buday-Goldberger* Leóról, a vállalat elnökéről. *Székács* Antal felsőházi tag, a kereskedelmi és iparkamara nevében köszöntötte a vállalatot. Több üdvözlés után dr. *Buday-Goldberger* Leó köszönte meg az ünneplést és elismerését fejezte ki munkatársainak. A közgyülés egyhangulag elfogadta az igazgatóság jelentését.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára (Trust). A május 14-én tartott közgyülés jóváhagyta az 1933. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 5. sz. osztalékszelvénye ez évi május 15-től kezdve *4 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.*

A Beocsini Cementgyári Unió Rt. ezévi közgyülését május 11-én tartotta meg. A vállalat 1933-ban 107.195 P tiszta nyereséget ért el, amelyből részvényenként 1 P osztalékot fizet. A Cementia Holding A. G., amely a Beocsini külföldi érdekeltségeinek átvételére alakult, május 15-én tartja közgyülését Zürichben. A vállalat, amelynek vagyona 4.66 millió svájci frank, mérlegében 508.805 svájci frank tiszta nyereséget mutat ki. A Cementia igazgatósága részvényenként 6 svájci frank osztalék kifizetését fogja javasolni.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep: IX., Gubacsi-út 37. sz.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

A főpolgármester 49-ik születésnapja. *Huszár* Aladár dr. főpolgármester pénteken ünnepelte 49. születésnapját. A főpolgármestert ez alkalommal szinte elárasztották üdvözlésekkel. A székesfőváros jókívánságait *Sipőcz* Jenő polgármester személyesen tolmácsolta az újvárosházán. Házi ünnepséget rendezett a főpolgármesteri hivatal is, amelynek élén *Günther* Tivadar dr. főjegyző tolmácsolta a főpolgármester előtt a tisztviselői kar ragaszkodását és jókívánságait.

A polgármester gyengélkedése. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a hét elején több napon át gyengélkedett. Szombaton még részt vett József főherceg estélyén, de már másnap rosszullétről panaszkodott és vasárnap magasfokú láz ágynak döntötte. Hétfőn nem is vehetett részt a közigazgatási bizottság ülésén és háziorvosa, *Kasper* főorvos tanácsára néhány napot ágyban tölt. A tünetek szerint könnyű tavaszi influenzás hülés okozta a polgármester gyengélkedését.

A kalkuttai főpolgármester látogatása Sipőcz Jenőnél. Néhány nap óta Budapesten tartózkodik az indiai politikai mozgalmak egyik legmarkánsabb vezetője *Subhas Chandra Bose*, Kalkutta volt főpolgármestere, aki európai körútján a nagyvárosok berendezéseit, főleg azoknak szociális intézményeit tanulmányozza. A kalkuttai főpolgármester szombaton hivatalos látogatást tett a központi városházán *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternél. A városházán élénk feltűnést keltett a nemzeti viseletbe öltözött szálas indus előkelőség megjelenése. A látogatás közel félóra hosszáig tartott, melynek során Kalkutta volt főpolgármestere behatóan érdeklődött a magyar főváros berendezése és viszonyai iránt és a szóbeli felvilágosításokon kívül különböző adatokat és leírásokat is kért.

Meghalt Szigeti János felsőházi tag. Szombaton hajnalban hosszas szenvedés után meghalt *Szigeti* János felsőházi tag. Az elhúnyt 1869-ben született. Kora ifjúságában a Kassa—oderbergi Vasút szolgálatába lépett, ahol főfelügyelői rangot ért el. E minőségében nagy érdemeket szerzett a vasútügyek terén, ő volt az Országos Vasutasszövetség egyik főszervezője, aki a magyar vasutasság érdekében rengeteget dolgozott. 1909 óta a székesfőváros törvényhatóságának bizottsági tagja volt; 1917-ben országgyűlési képviselővé választották és elnöke lett a Szabad Polgári Körnek. Az I. kerület társadalmi életében jelentős szerepet játszott, hosszú időn át a tabáni egyházközség elnöki tisztét is betöltötte. Politikai pártállása szerint a Keresztény Községi Párthoz tartozott és 1930-ban, amidőn első ízben választották meg a főváros által delegált felsőházi tagokat, ő is elnyerte ezt a magas méltóságot. Szigeti Jánost hétfőn délután nagy részvét mellett a római katolikus anyaszentegyház szertartása szerint a farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. Az elhúnytat özvegyén kívül két fia, *Szigeti* Endre, a Nemzeti Ujság fővárosi rovatvezetője és *Szigeti* Béla dr. székesfővárosi fogalmazó gyászolják.

Tanácsülés. A főpolgármester intézkedett a törvényhatósági tanács összehívása iránt. A tanácsülés csütörtökön délelőtt lesz és igen mozgalmasnak igérkezik, mert napirendre tűzik a főváros 1933. évi zárszámadását, amelyet a napokban hozott nyilvánosságra a főszámvevő. Ugyanekkor tárgyalják *Papanek* Ernő számszéki igazgató kísérő jelentését is a főváros mult évi gazdálkodásáról.

Imponáló számok Budapest idegenforgalmáról. A mult év lendületessé vált idegenforgalmáról ad beszámolót *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója és *Markos* Béla dr. h. igazgató. A jelentés szakszerű összeállítása szerint az elmult évben *192.688 idegen fordult meg Budapesten.* A legtöbben Ausztriából, azután Csehszlovákiából, Romániából, Olaszországból, Amerikából, Svájcból, Angliából, Franciaországból, Jugoszláviából, Hollandiából és Lengyelországból érkeztek. Az év legforgalmasabb hónapja a május volt, második helyen áll az augusztus és a március. A külföldiek a mult évben 23 millió pengő jövedelmet jelentettek az országnak,

Nincs szükség külföldi eredetű ásványvízbehozatalra

A magyarországi és főleg a budapesti gyógyforrások bőségesen kielégítik az ország szükségletét

A trianoni békeszerződés úgyszólván minden természeti kincsétől megfosztotta országunkat, de gyógyforrásaink túlnyomó része mégis megmaradt. Ennek ellenére feltünően nagy tételekkel szerepel külkereskedelmi mérlegünkben *a külföldi ásványvízbehozatal.* Igy például egyenesen megdöbbentő, hogy egyes ásványviznagykereskedők gyógyvíznek minősített külföldi asztali vizeket hirdetnek, tehát ezeket importálni tudják és módjukban van arra a szükséges valutát megszerezni. Magyarországon a legtöbb gyógyforrás a székesfőváros birtokában van, ezért a források ügyeinek egyik elismert szakemberénél érdeklődtünk: indokolt-e a külföldi ásványvizek importálása és hogy a hazai szükségletet fedezni tudnák-e a magyarországi gyógyforrások?

— Annak a megállapításával kell kezdeni, — mondotta informátorunk, — hogy

az ásványvízfogyasztás az utóbbi években feltünően csökkent,

még pedig nemcsak az üdítő, az úgynevezett borvizeké, hanem a kifejezetten gyógyvizeké is. A külföldi eredetü ásványvizek fogyasztása a korábbi évekhez képest az utóbbi időkben nem egészen 20 százalékára zsugorodott össze, amiből nyilvánvaló, hogy

a külföldi ásványvíz-importnak nincsen semmi létjogosultsága,

és arra néhány egészen speciális víz kivételével, komoly szükség nincs. A székesfőváros területén fakadó források a gyógyhatású vizek széles skáláját szolgáltatják és vízhozamuk is akkora, hogy a *mostaninál sokkal nagyobb szükségletet is bőségesen kielégíthetnének.* A Hungária-gyógyforrás szénsavval telített vizéből, a Harmatvízből például az elmult esztendőben 3,729.513 liter, 2,845.109 palack vizet adtak el, az 1932. évi 4,348.026 liter, azaz 3,258.159 palackkal szemben, úgy hogy a fogyasztás csökkenésére ebből az egyetlen számból is következtetni lehet. A budapesti források lithiumos, lúgos, kénes, rádiumos gyógyvizei, világszerte elismert keserüvizeink és vidéki gyógyforrásaink úgyszólván minden külföldi eredetü ásványvizet pótolhatnak és meg kell állapitani azt is, hogy nemcsak a főváros kezelésében levő források, hanem a magánvállalatok birtokában levők is mintaszerüen, higiénikusan, gondosan vannak kezelve, úgy hogy *minden igényt kielégithetnek.*

— Az erőltetett külföldi ásványvíz-import annál helytelenebb, mert a magyarországi forrásvizeket az egyes országok vámnehézségei és a beviteli engedélyek rendszere miatt, amelyek a világszerte követett vámelzárkózás politikájából folynak, igen nehéz ma külföldön elhelyezni. A külföldi ásványvízbehozatalt tehát egyedül arra a területre kellene határolni,

ami orvosi szempontból elkerülhetetlen.

Egyébként pedig kívánatos volna a viszonossági álláspontra helyezkedni és külföldi ásványvizeket csak a magyar vizek exportja arányában volna szabad az ország területére beengedni. Ez az intézkedés hivatott volna a magyar ásványvíztermelést a megfelelő és megérdemelt módon emelni.

ami valóban nagy súllyal nehezedik az ország jövedelmi mérlegébe. A *beszámoló önkéntelenül is kiváltja azt a dicsérőkritikát, amelyet a főváros idegenforgalmi propagandája minden vonatkozásban megérdemel.*

Házasság. Nemes *Papanek* János dr., nemes *Papanek* Ernő min. tanácsos, szf. számszéki igazgató fia, május 16-án este ½7 órakor tartja esküvőjét *Bendl* Ducival a belvárosi róm. kat. főplébánia templomban.

Meghirdették a városszéli telep folytatólagos építésének versenytárgyalását. Megírtuk, hogy a polgármester ígéretéhez híven megtörténtek az intézkedések a Jászberényi-út melletti városszéli telep építésének folytatására. A versenytárgyalási hirdetmény szerint a 33 ikerház és egy teleporvosi lakóház föld, kőmüves, ács és asztalos elhelyező munkáira *május 28-án, hétfőn délelőtt ½11-ig,* a bádogosmunkákra, a tetőfedő- és lakatosmunkákra *május 29-én ½11-ig,* a burkoló-, mázoló- és üvegesmunkákra pedig legkésőbb *június 1-ig* kell az ajánlatokat benyujtani. A munkákat legkésőbb *június 15-ig* vállalatba adják, az építkezést hat hét alatt befejezik és a száradási idő beszámításával a beköltözés legkésőbb augusztus 1-én lesz. A városszéli telep építési munkáit kizárólag kisvállalkozókra és iparosokra bízza a főváros.

Ágoston Géza emlékezete. *Ágoston* Géza dr., az árvaszék tavaly elhunyt elnökének arcképét a főváros megfestette. Az arckép, amely Gábor Móric festőművész sikerült alkotása, elkészült és kedden leplezték le kegyeletes házünnepség keretében az árvaszék üléstermében. Az ünnepségen résztvettek *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Liber* Endre és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterek, a tanácsnoki kar, az elhunyt számos barátja és tisztelője. Az emlékbeszédet *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnök mondotta.

Halálozás. *Papp Szilágyi* Egonné, született *Reiter* Ilonka fővárosi tisztviselőnő, aki több éven át az elnöki és a szociálpolitikai ügyosztályban teljesitett szolgálatot, hosszú szenvedés után szerdán elhunyt. Szombaton délután temették el nagy részvét mellett az újpesti római katolikus temetőben.

Magánépítkezések hatósági ellenőrzése. A fővárosban történő építkezések egyik legfontosabb kérdéséhez nyúlt dr. *Méhes* Emil mérnök, a Magyar Mérnök- és Építészegyletben fenti címmel a múlt héten tartott előadásában. Az előadás bevezető része az épületek szerkezeteinek az utóbbi évtizedekben történt fejlődésével foglalkozott, kiemelve különösen a vasbetonszerkezetek általános terjedése folytán megváltozott építési módokat. Majd hivatkozott arra, hogy *az új szerkezetek viszont sokkal több építési szerencsétlenséget idéznek elő, mint a régi, évszázados, jól kiismert építési eljárások* és így a hatóságra fokozott kötelezettség hárul a lakosság élet- és vagyonbiztonságának megóvása körül. Általában köztudomású, hogy külföldön a hatóság ellenőrzi nemcsak a megépíteni szándékolt épület terveit és a befejezett épületet, de munka közben magát az építkezés kivitelezését is, míg nálunk ilyen kivitelezés közbeni helyszíni ellenőrzés csak kivételes esetekben van. Hosszú ideig tartó, gondos adatgyüjtés után tizenegy európai állam huszonhárom nagyvárosának vonatkozó adatait tárta előadásában hallgatói elé és kimutatta, hogy mind e helyeken megvan a hatósági ellenőrzés az építkezés végrehajtása alatt is. Befejezésül hangsúlyozta, hogy nem utánzandó példákat akart a külföldi példákkal bemutatni. Nincs szükségünk arra, mondotta, hogy bárkit is utánozzunk, szükségleteinket magunk kell, hogy megállapítsuk, és célszerű kielégítésükre is magunknak kell a megoldásokat megtalálnunk. A külföldi példákkal csak tanubizonyságot akart szolgáltatni amellett, hogy a helyszíni ellenőrzésnek szükségessége külföldön is mindenütt fennforgott és kielégítést is nyert. Az előadást követő vitában felszólaltak dr. *Herrer* Ferenc, *Hoepfner* Guidó, *Sándy* Gyula, *Schodits* Lajos, dr. *Kazinczy* Gábor, *Thoma* Frigyes és még sokan mások is, akik valamennyien állást foglaltak a hatósági ellenőrzés sürgős megvalósítása mellett.

A Nemzeti Egység Pártjának józsefvárosi vacsorája. Pénteken este 8 órakor a *Nemzeti Egység Pártjának józsefvárosi szervezete* a Tisztviselő Kaszinó Eszterházy-utca 4. alatti helyiségében értekezletet tart vacsora keretében, amelyen több közéleti előkelőség is megjelenik. A vacsorán való részvételre jelentkezni lehet 43—1—12. telefonszám alatt, vagy az Eszterházy-utca 30. szám alatti központi párthelyiségben. Vacsorajegy 1 P.

Kérjen mindenütt
ABAUJSZÁNTÓI JUHTÚRÓT
Gyártja: Felsőmagyarországi Árukereskedelmi R. T
(Schwarcz Izidor Fiai Abaujszántó)

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Tömör Építési Vállalat k. f. t.
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74
Vállal: mindenféle magas- és vasbeton- építést, átalakítást és tatarozást.
● Ügyvezető: BEREY LAJOS építőmester. ●

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet (Budapest, IV., Kigyó-utca 5.), a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással, nyilvános versenytárgyalást hirdet:

200 drb különféle méretű, *I. o. érdiszes keményfa-*,
500 „ „ „ II. o. *keményfa-*,
600 „ „ „ III. o.,
700 „ „ „ IV. o.,
800 „ „ „ V. o.,
1000 „ „ „ VI. o.,
1000 „ „ „ VII. o., *fenyőfa koporsóra*,
80 „ I. o. magasállású, babérlevél dísszel és 6 fogantyúval ellátott, úgynevezett V. 36.,
40 „ alacsonyállású, gyöngystabos, úgynevezett A. 55 *érckoporsóra*, valamint
60 „ hozzávaló fejüveges *ércbetétre*,
800 „ V. o. kivert organtin, egyszerű nyomással,
800 „ IV. o. sima lustrin arany vagy ezüst nyomott,
700 „ III. o. kétfodros lustrin arany v. ezüst nyomással,
400 „ II. o. kétfodros tullomine, selyem hímzett,
300 „ I. o. kétfodros Chrystallin selyem brocat *szemfedelekre* különféle méretben

Úgy a keményfa- és fenyőfakoporsóknál, mint a szemfedőknél árat csakis a 200 nagyságra kell megadni, de az ajánlat valamennyi nagyságra vonatkozik az árnak nagyság szerinti aránylagos meghatározása melletti.

Ajánlatokat részmennyiség szállítására is lehet tenni.

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók műszaki leírása, a szemfedelek méretei és minőségbeli leírása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is az általános ajánlati feltételektől eltérően ott teendő le.

A cégnélküli borítékba zárt és lepecsételt borítékba elhelyezett ajánlatokat külön-külön a fakoporsókra, érckoporsókra és a szemfedelekre *folyó évi május hó 28-án délelőtt 11 óráig* intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri X. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi városháza, I. emelet 89.) **ugyanaznap** 11.45 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1934. évi május hó 3-án.

Budapest székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Községi Élelmiszerüzem zsírolvasztóépület munkáira pályáztak:

Kőmüves munkára: Kelemen és Bolman 10.391, Wihart Ferenc 12.737, Bönn és Kállay 12.84, Varjas Gyula 13.842, Érti József 14.298, Morbitzer Nándor 14.943, Marton és Szalka 14.943, Nagypál Imre 17.030, Dobay Aladár 27.422 pengővel.

Burkoló munkára: Schillinger Zsigmond 1575, Marossi F. Lajos 1775, Piazza Győző 1820, Gerber József 1875 pengővel.

Facement munkára: Helvey Tivadar 838, Traub Ödön 879, Magyar hőszigetelő váll. 920 pengővel.

Elektromos világitási berendezési munkára: Novák Pál 325, Barta Károly 388, Holitscher Zsigmond 426, Kaffka és Wagner 504 pengővel.

Vasgerendaszállitási munkára: Vasgerendákat árusító rt. 3660 pengővel.

Víz-, gőz- és vízvezetéki munkára: Cross és Charles et Lewis 4649, Körting B. és E. rt. 5074, Tóth Imre 5246 pengővel.

8 d. vastartály ónozására: Ulrich B. J. 2600 pengővel.

Az üzem tartányaira szerelendő kifolyócsapok és vasfogantyúk munkáira: Lakos és Székely 2314, Tóth Imre 2494, Dávid és Kertész 2562 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház útépitési munkáira pályáztak: Gravieser Albin 11.056, Szász Albert 11.795, Szendrő Zsigmond 12.058, Obendorfer Rudolf 12.953, Eisler Nándor 13.134, Gatyán Pál 13.530, Proczeller Bálint 13.919, Spányi Ernő 14.046, Csillag Ferenc 14.669, Schäfer Antal 15.804, Ámon Antal 17.618 pengővel.

A gyáli-uti elemi iskola víznyomásemelő berendezési munkáira pályáztak: Kovács Ödön 11.787, Gyöngyösi István 11.870, Juhász József 11.893, Cross Charles 12.130, Körting B. és E. rt. 12.324, Rietscher és Henneberg 13.041 pengővel.

Az állatkerti terrarium kőmüves munkáira pályáztak: Fábián Testvérek 3627, Wihart Ferenc 4408, Satler Mihály 4437, Katona Mihály 5400, Liber Gyula 5546, Nekolnyi Antal 6292, Biró Elemér 6897 pengővel.

A telep-uteai elemi iskola víznyomásemelő berendezési munkáira: Sztojka Béla 6146, Marton Pál 6686, Csépay Ignác 7380, Janisch János 7778, Bründl János 8023, Moczár Gábor 8171, Botos Gyula 8646 pengővel.

A Szent István-kórház pavillonjának különböző munkáira pályáztak: Faragó Rudolf 8369, Dittler Ferenc 8491, Láng Adolf 8639, Fábián Testvérek 10.279, Kurcsák Gergely 10.986, Topler János 12.246, Buchwald Lajos 12.246, Marton és Szalka 13.510, Torony építőipari rt. 14.322, Emptio ipari és kereskedelmi rt. 6269, Koch és Szilágyi 9770, Cristofoli Vince 9905, Sós Lajos 9935, Nagybátony—Ujlaki Rt. 10.350, Schillinger Vilmos 10.432, Leisen Adolf 2846, Szakolczay Sándor 2930, Tomi Lajos 3242, Buday Gyula 3140, Steiner és Szimper 3679, Gergó Sándor 3685, Halász Ernő 4348 pengővel.

A Rudasfürdő burkoló munkáira pályáztak: Budapesti cementáru gyár 3520, Andrea rt. 3550, Porta burkoló szöv. 3601, Sós Lajos 3629, Gravieser Albin 3645, Piazza Antal 3805, Gerber József 4075, Schillinger Vilmos 4264 pengővel.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kazánszerelési munkát a Rudas-fürdőnél: Pawlik Ágoston 35.465, a Csobánc-uteai óvódánál: Jankovics és Társa 2129 pengő vállalati áron.

Kőművesmunkát a Kazinczy-uteai elektromos alállomásnál: Wellisch Tibor 19.858, a Lipót-körút 17. sz. bérháznál: Müller Károly 5806 pengő vállalati áron.

Vasszerkezeti munkát a Gellért-úszócsarnoknál: Márkus Lajos 5840, a Kazinczy-uteai alállomásnál: Oeti Antal 12.495 pengő vállalati áron.

Bádogos munkát a Kazinczy-utcai alállomásnál Deutsch Kálmán 1381 pengő vállalati áron.

Faszállitást a Dunauszodáknál: Polacsek J. és Fia 4320 pengő vállalati áron.

Szoborőntést a rákoskeresztúri temetőben Ficzek Károly 2100 pengő vállalati áron.

Üveges munkát a Kazinczy-utcai alállomáson Jauernik Károly 2700 pengő vállalati áron.

FŐVÁROSI Sport

SPORTHIREK

Albrecht főhercseg a BBTE diszelnöke. Az áldozócsütörtöki ünnepen délelőtt tartotta a tornacsarnokban a budai Club diszközgyülését, melyen *Albrecht* főherceget diszelnökké választották. Tiszteletére a Szena-téri pályán ünnepiversenyt és utána vacsorát rendeztek. A kétszázterítékes vacsorán *Wünscher* Frigyes társelnök üdvözölte *Albrecht* főherceget, aki magasszárnyalású beszédében biztositotta a megjelenteket, hogy mindenkor méltó tagja kiván lenni annak a képzeletbeli stafétának, amely hivatva van diadalra vinni az egyesületi szineit.

Országos lövészverseny. A *nagybányai vitéz Horthy Miklós Polgári Lövész Egyesület* május hó 14. és 21. között rendezi országos meghivásos nyilt lövész- és nyilasversenyét a VII. ker., Aréna-út 1. szám alatti lőtéren. A versenyen kerül elsőizben kiirásra a Főmélt. Országos Kormányzó Ur által az egyesület részére adományozott vándordij. Az egyesület a tizennégy számból álló versenyt ünnepélyes keretek között fogja megrendezni. Részletes program az egyesület (VII. ker., Aréna-út 1. sz.) helyiségében igényelhető. Ünnepélyes díjkiosztás folyó hó 21-én délután 6 órakor.

A Frontharcos Futárversenyen ifj. Horthy Miklós is indul uj kompresszoros Alfa Romeoján. A május 28—29-iki futárverseny nagyszabásunak igérkezik, melyen az összes neves versenyzők, Delmár Walter és Hartmann László vezetésével vesznek részt.

Az élőgalamb-világbajnokságot Pap Kálmán százados (Miskolc) nyerte. Nagyszámu közönség előtt izgalmas küzdelemben első izben nyerte magyar ember az élőgalamb egyéni világbajnokságot. A döntőben csupa magyar került az élre. Pap Kálmán és Dóra Sándor 25 galambból 25 találattal holtversenyben végeztek. A világbajnokságot egy galambbal döntötték el Pap eltalálta, Dóra hibázta. A 3-tól a 7-ig és 8-tól a 15-ig szintén holtverseny volt, amelyet nem döntöttek el, hanem a díjakat elosztották. **Végeredmény:** Világbajnok Pap Kálmán százados, Miskolc (26/26 tal.). 2. Dóra Sándor (26/25 tal.). 3—7. Lumnitzer Sándor dr. (25/24 tal.), Gáspárdy Elemér dr. (25/24 tal.), Montagh András dr. (25/24 tal.), Colestani, olasz (25/24 tal.), Guastalla, olasz (25/24 tal.).

Vitorlázórepülő-tanfolyam. A Budapesti Motor Yacht Club sportrepülő szakosztálya első vitorlázórepülő tanfolyamát sikeresen befejezte. Május 15-i kezdettel újabb tanfolyamot rendez a hármashatárhegyi terepen. A résztvevők előzetes orvosi vizsgálatát Dusóczky Andor dr. végzi a Testnevelési Főiskolán. A tanfolyam résztvevői minden hét keddjén, szerdáján, csütörtökjén és péntekjén részesülnek kiképzésben. Az oktatást vitéz Hefty Frigyes pilóta vezeti. Jelentkezni lehet a Budapesti Motor Yacht Club titkárságánál (KMAC) IV., Apponyi-tér 1. szám alatt.

Negyven nevezés a berlini olimpiászra. A négy világrészből eddig huszonegy állam jelentette be részvételét az 1936. évi olimpiászra: Argentina, Ausztrália, Belgium, Bulgária, Dánia, Németország, Esztország, Finnország, Görögország, India, Olaszország, Jugoszlávia, Lettország, Mexikó, Fülöpszigetek, Svájc, Ausztria, Csehszlovákia, Törökország, Románia és Magyarország. Az európai nemzetek közül a losangelesi olimpiászon anyagi okok miatt résztvenni nem tudók nagy előkészületeket tesznek, hogy Berlinben szerepeljenek. Ausztráliában Los-Angeles óta igen sok sportuszodát épitettek, amellyel nemzeti sportjuk, az uszás nagy fejlődésnek indult. Ausztriában az ökölvivás-, kerékpár- és tenniszsport is igen elterjedt. India a gyephokkin kívül más sportágakban is indit versenyzőket. Argentina az elmult olimpiászon szerepelt atlétáit indítja el Berlinben. A fülöpszigetiek a Manilában tartandó keleti olimpiászra készülnek, amely után kijelölik az európai keretet. Mexikóban az állam foglalkozik az olimpiai előkészületekkel.

SPORTEREDMÉNYEK

Hungária—Budai „11" 5:2 (2:1) Üllői-út (5000 néző. Biró: Viczenik.)

Mezőnyben nem volt nagy különbség a két csapat között, de a Hungária eredményes csatárjátékkal megérdemelt biztos győzelmet aratott. A nagy meleg mindkét csapatot erősen megviselte. A Hungária védelme kifogástalannul végezte munkáját. A veterán *Mándi* a csapat legmegbizhatóbb embere volt ezúttal is. *Szabó* kevés dolgát jól végezte. Jól játszott *Egri* és *Dudás* a fedezetsorban. *Szegő* nem való a csatársorba, *Cseh* és *Kardos* pihenésre szorul, *Turay* nagy munkabirásával tünt ki, *Szabó III.* egyszerű, eredményes futballt játszott. A Budaiban a csatársor rosszul és eredménytelenül játszott, a halfsorban *Zilahy* tünt ki ügyes passzaival.

Ferencváros—Kispest 7:4 (4:3) Üllői-út (7000 néző. Biró: Gombos.)

Polgár, mint csatár, nagy hasznára volt az együttesnek, mig *Korányi* nincs formában, ami az eredményben kifejezésre is jutott. Kispest nem volt könnyü ellenfél, a csapat már túlvan gyenge időszakán, csatársoráből nem hiányzott a lendület. Veszélyes szélsői sok rohamot vezettek és határozottabb belsők még több gólt rughattak volna. Halfsor és védelem is komoly értéket képviselt a Kispestben. Ferencváros meg lehet elégedve „kisérleti" csapatának játékával és eredményével. *Sárosi* tartózkodóan játszva is remek dolgokat csinalt. *Toldy—Kemény* szárny jó formát mutatott. *Polgár* jó és eredményes játékával tünt ki, mig Táncos volt a leggyengébb a ferencvárosi támadósorban. A fedezetsor érezte meg legjobban a nagy meleget, időnként a kispestiek jobbak is voltak. *Korányi* máris elég gyors, rugásai még gyöngék, *Papp* jobb volt, de ő is gyakran megingott. *Háda* gyönge napot fogott ki. *Kispestben* csak a kapus és a belső csatárok játszottak gyengén. Két bekk, főleg *Szemere* kitünő volt. A fedezetsor minden tagja nagyjövőjü játékos, már most is nagy játékerőt képviselnek. A szélső csatárok gyors és önzetlen játékukkal sok gólhelyzetet teremtettek. *Sárosi* a mérkőzésen tokszalagszakadást szenvedett. Azonnal szanatóriumba szállitották, hol dr. Kreisz főorvos vizsgálta meg és vette kezelésbe. A gyógyulás előreláthatólag két hetet vesz igénybe, igy a világbajnoki küzdelemben Sárosi fogja irányitani a magyar csatársort.

III. ker. FC—Phöbus 3:2 (1:0) Nagyszombat-utca (1500 néző. Biró: Himmler.)

Nagy iramú játékkal megérdemelten győzött az óbudai csapat. Támadásaik eröteljesek voltak, az első félidőben állandó fölényben játszottak. Második félidőben a Phöbus is szohoz jutott. Az ujpesti csapat csatársora lanyhán játszott, csak a két szélső jelentett veszélyt az ellenfél kapujának. A kerület hátvédjei könnyen verték vissza a Phöbus támadásait. Győri csatársorba állitása szerencsés sakkhúzás volt.

Ujpest—Nemzeti 2:1 (1:0) Megyeri-út (2000 néző. Biró: Szél.)

Nemzeti hősiesen küzdött, de nem tudott a nagyobb klasszist képviselő Ujpesttől pontot szerezni. Ujpest többet támadott, de csatárainak nem ment a játék, nem voltak eléggé erélyesek a kapu előtt. Ujpest nem vette eleinte komolyan a Nemzeti együttesét, mely lelkesen küzdötte végig a mérkőzést és komoly ellenfél volt. Ujpestben Hori hibátlanul védett. A bekkek már csináltak egy-két gikszert. A fedezetsor végig szürkén játszott. A csatársor szépen dolgozott, akciójukat nem kisérte szerencse. A Nemzetiben nagyszerüen játszott a védelem. Fedezetsorban Odry volt a legjobb. A csatársor rajtaütésekkel dolgozott.

Attila—Somogy 1:0 (0:0), Miskolc (1500 néző. Biró: Czeglédi.)

Az Attila megérdemelt győzelmet aratott. Legjobb emberük a 34 éves Opata volt. A csapat minden tagja nagy lelkesedéssel küzdött. Somogyból csak Soós emelkedett ki.

Szeged—Bocskai 3:2 (1:2), Szeged. (2000 néző. Biró: Krebsz.)

Szeged a második félidő kiváló játékával győzte le a már vezető Bocskait. A játék felülemelkedett a megszokott szinvonalon. A győztes Szeged védelme elsőranguan működött. A halfsor klasszissal emelkedett a Bocskaié fölé. Somogyi volt a mezőny legjobbja. Csatársor kissé puha volt. Bocskai veresége dacára sem játszott rosszul.

Váci Remény—Millenáris 4:1 (2:1), Vác (Biró: Klein Arpád.)

Hazai csapat könnyen győzött a gyenge fővárosiak fölött.

Szürke Taxi—Vac FC 3:1 (1:0), Berlini-út (Biró: Bartók.)

Nívótlan mérkőzésen biztosan győzött a Szürke Taxi komolytalan ellenfele ellen.

UTE—BSE 0:0. Az unottan játszó UTE nem tudta mindkét pontot elhozni a lelkes BSE-től.

BSzKRT—Turul TE 8:1 (3:0), Ciprus-utca. (Biró: Zimmermann.)

A hét tartalékkal játszó BSzKRT-nak nem volt komoly ellenfele a Turul TE.

Elektromos—Cs. Move 3:2 (2:2), Latorca-utca (Biró: Lindenbaum.)

Csak nehéz küzdelem után győzött a szerencsés csapat.

HETI MÜSOR:

Szerda. Ujpest, Berlini-utca: Phöbus-Hungária. Kispest: Kispest—Szeged.

Csütörtök. Üllői-út: Budai—Ujpest, Ferencváros—Somogy. Debrecen: Bocskai—III. ker.

Pünkösdvasárnap. Miskolc: Attila—Nemzeti.

Válogatott labdarugó csapatunk vasárnap indul Nápolyba. Vasárnap és hétfőn csapataink egy része nemzetközi mérkőzést játszik.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Május
19-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. május 23. — 21. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest dicsérete

A képviselőház költségvetési vitája során nem sokat érintették a szónokok Budapest kérdését, legfeljebb ott, ahol a házadómentesség kérdéséről, az ipar megsegítéséről és az Erzsébet-sugárút meg nem építéséről volt szó. Annak, hogy Budapest problémái így kikapcsolódtak a költségvetési vitából, okát kétségtelenül mindenki abban láthatja, hogy a fővárosi javaslat éppen elég módot és alkalmat adott arra, hogy Budapestet szapulják és az immár kiirthatatlanná vált rosszindulat bőségesen kaphatott hangot. Sajnos, ez ellen nem lehet cselekedni, annál jobban esik azonban, amikor azt látjuk, hogy igazságos, sőt méltányoló hang is akad az ország házában, amely a fővárosról és a főváros munkájáról szól. Ezek közé kell sorolni legelsősorban *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter nagyszabású beszédét, amelynek során a miniszter őszintén és szinte azt kell mondanunk, kézzelfoghatóan Budapest nagy barátjaként jelent meg.

A kereskedelmi miniszter sokat tehet Budapestért és sokat tehet ellene, ha szándékai és gerjedelmei fővárosellenesek volnának. Ezzel szemben azonban minden szavából, amelyet Budapestről kiejtett, ott éreztük az atyai gondoskodás jeleit és hamarosan érezni fogjuk a baráti kéz nyomait is. Akár az autóadó kérdésének megoldásáról, akár a belső vámok eltörlésének reményéről, akár az új budapesti hidak megépítésének problémájáról, akár a vámmentes kikötő kibővítéséről szólt, mindenhol láttuk a felénk hajló jóindulatát. Hiszen mindez olyan kérdés, amellyel rengeteg hasznot lehet szerezni a fővárosnak. Ott van mindenekelőtt az *autóadó*, amelyet, úgylátszik, nem lesz lehetséges végleg leépiteni és benzinadóvá változtatni, de a miniszter igérete szerint akadni fog valami kombinativ módszer, amely megélénkíti Budapest autóforgalmát és új életet önt ezáltal a főváros közlekedésének petyhüdt ereibe. Látjuk azt is, hogy *a boráros tér i híd felépítését* egész lélekkel szorgalmazza a miniszter, viszont *a vámmentes kikötő kibővítésének* szükségességét ő maga vette észre és ő maga vetette föl a gondolatot, hogy mihelyt megfelelő anyagi eszközök állanak rendelkezésre, ezen a téren is hasznára akar lenni Budapest gazdasági életének.

Mindezek fölött azonban rendkívül jólesett valamennyiünk Budapesthű szívének az a miniszteri nyilatkozat, amely őszintén és az elismerés nemes gesztusával állapítja meg, hogy *az idegenforgalom terén a főváros hervadhatatlan érdemeket szerzett* és hogy az egész magyar idegenforgalom, amely ma már rendkívüli módon számottevő gazdasági tényező, a főváros eszközeiből a főváros tevékenységével jött létre. Joggal mondhatta ezt a miniszter akkor, amikor éppen most fekszik előttünk a székesfőváros idegenforgalmi hivatalának jelentése az ország multévi idegenforgalmáról. Ez a jelentés azt mutatja ki, hogy az idegenek egy esztendő alatt 28,270.171 pengőt hagytak itt. Óriási összeg ez és azt jelenti, hogy valutaszerzés szempontjából idegenforgalmunk a harmadik helyen áll. Nem mellékes és nem közömbös körülmény az sem, hogy az idegen, aki Budapestre érkezett, átlagban napi 33.25 pengőt költött. Ez azt jelenti, hogy a mi idegenforgalmunk zöme nem az úgynevezett „tarisznyás vendégekből" tevődik össze, hanem igen komoly, előkelő, pénzben dús külföldiek kaptak rá arra, hogy Magyarországot meglátogassák, itt jól éljenek és szórakozzanak. Ez a hasznos idegen, ez az, aki az ország mérlegét kedvezően befolyásolja, ez az az idegen, aki nekünk kenyérkeresetszámba megy. Ezért az idegenért érdemes volt áldozatokat hozni és ma a kereskedelmi miniszter szavai után a legnagyobb hálával kell adóznunk azoknak a férfiaknak, akik a főváros vezető poziciójában másfél évtized óta nem szűntek meg az idegenforgalom fontosságát prédikálni. Nem érezzük szükségességét ma annak, hogy neveket említsünk, de mindenki tudja, hogy másfél évtized óta az idegenforgalmi törekvéseknek valósággal reneszánszát éljük és mindenki tudja, hogy ennek a reneszánsznak, — amint azt a miniszter is elismerte, — igazi mozgatója és táplálója a székesfőváros volt. Igaz, óriási áldozatokat hoztunk, de ezeknek az áldozatoknak nemcsak mi vesszük hasznát, hanem maga az ország is, amelynek azonban követnie kell a főváros példáját. A miniszteri dicséret fényében szabad keserű igazságokat is mondanunk és mi nem titkolhatjuk el azt, hogy nem igazi idegenforgalom az, amely csak Budapesttől — Budapestig tart. Budapestről az idegent nem szabad elereszteni addig, amíg az országot is meg nem ismerte. Ehhez pedig arra van szükség, hogy a magyar vidék is, néhány kimagasló minta példájára, meghozza a maga áldozatait és Budapest idegenforgalma az országban is hinterlandra tegyen szert.

Ha ez meglesz, akkor beszélhetünk igazi nagy magyar idegenforgalomról és akkor talán legelsőrendű keresetforrása lesz az országnak az, hogy a külföldiek idejönnek nyugodt napokat, szórakozó heteket eltölteni. Mindenünk megvan hozzá. Természeti szépségeinkhez hozzájárul az az áldás, hogy kerek e világon sehol olyan politikai és társadalmi nyugalom, mint ebben az országban, nincsen. Most kell kihasználni ezt a nagyszerű atmoszférát, most kell megalapozni örökéletre a magyar idegenforgalmat.

SIPŐCZ JENŐ dr. polgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a kenyérrendeletről, a népbetegségek ügyében tett felterjesztésről, a zárószámadásról és a városháza nyári szabadságáról

Teljes elégtétellel fogadta Budapest közönsége a kereskedelmi miniszternek *a kenyérárak szabályozására vonatkozó döntését*, amely elhárította a pékiparosoknak azt a törekvését, hogy a legfontosabb élelmicikkek árai megdráguljanak. A főváros vezetősége *Sipőcz* Jenő dr. polgármesterrel az élén a legenergikusabban kitartott ama álláspontja mellett, hogy a kenyérdrágítást meg kell akadályozni és újabb terhekkel nem szabad sujtani a polgárságot.

Most, hogy a miniszter rendelete tiszta helyzetet teremtett, kérdést intéztünk

Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány intézkedése a legteljesebb mértékben honorálta a főváros álláspontját, amelynek egyetlen célkitűzése az volt, hogy

a szegény néposztályok részéről elsősorban igénybevett barnakenyér felfelé irányuló árváltozást ne szenvedjen.

A kereskedelmi miniszter rendelete ennek a kenyértípusnak az árát 25 fillérről 22 fillérre mérsékelte, ami megnyugvást jelent. Az egész kampány alatt

készenlétben állott a községi kenyérgyár

és bizonyos, hogy felkészültsége sok tekintetben tompította a túlzó törekvéseket.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén *Csordás* Elemér tisztiorvos megdöbbentő képet rajzolt a *népbetegségek nagymérvű elterjedéséről*. Javaslata az volt, hogy a főváros felterjesztést intézzen a kormányhoz és kérje a népegészségügy érdekében szükséges intézkedések megtételét. *Sipőcz* Jenő polgármester erről a kérdésről a következőket mondotta:

— A közigazgatási bizottság határozatának megfelelően

máris elküldöttük a szóbanforgó felterjesztést,

amelyben felsorakoztatjuk az összes adatokat és megfelelő védelmi rendelkezésekre mutattunk rá. A helyzet ugyanis az, hogy ennek a problémának a megoldását

a főváros egymagában képtelen vállalni,

mert a meglévő dispanzerek nem képesek a betegségek terjedését az egész vonalon megakadályozni. Az összes tényezők összefogására van szükség és ezért arra utaltunk, hogy

az OTI., a MABI., a pestkörnyéki hatóságok

és a többi intézmények *együttesen állapítsák meg a szükséges teendőket.*

A tabáni helyzet alakulásáról érdeklődtünk ezután és felvetettük a kérdést, hogy *mikorra remélhető az első komoly eredmény?*

— A végleges tervek már elkészültek — mondotta a polgármester — és csupán *az utolsó simítások vannak hátra*, amelyek azonban

a végleges koncepciót már nem befolyásolják.

A terveket a legközelebbi jövőben *bemutatjuk az önkormányzat szerveinek* és azután

a részletek kidolgozása következik.

Remélem, hogy a Tabán *még ebben az évben a nagy munkaalkalmak színhelyévé válik.*

Nagy port vert fel az elmult napokban a *zárszámadások nyilvánosságra hozatala*, amely sűrűn foglalkoztatta az összes szerveket. A helyzet alakulásáról és a zárszámadásról a polgármester a következő kijelentést tette:

— Az albizottságok megkezdték munkájukat és úgy tanács, mint a pénzügyi bizottságok delegátusai

párhuzamosan dolgoznak

a megfelelő jelentés elkészítésén. Bizonyára alapos és lelkiismeretes gondossággal nézik át azt a zárószámadást, amelyet én a főváros számára megnyugtatónak minősítek. Véleményem szerint

kevés metropolis található, amely a mai nehéz viszonyok között ilyen gazdag eredményt tud felmutatni

és tevékenységének ilyen sokaságát tárja elő. Az albizottságok munkájának befejezése után kerül a zárószámadás újra a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé.

Végül a *városháza nyári szabadságolási menete* iránt érdeklődtünk:

— A törvényhatóság nyári szünete — úgymond — valószínűleg 2—3 hét mulva kezdődik. A városházi tisztviselői kar szabadságolási beosztásáról már intézkedtem és

az első turnus június elején megkezdi szabadságát.

Változatlanul érvényben marad az a rendszer, hogy *augusztus végéig az egész szabadságolási kampány lehetőleg befejezést nyerjen.*

Elmondotta még *Sipőcz* Jenő polgármester, hogy az összes illetékes ügyosztályokban *előkészítés alatt állanak a különböző közmunkák*, amelyek arányos beosztásban kerülnek lebonyolításra. Változatlanul érvényesül az az álláspont, hogy a rendelkezésre álló fedezeteket olymódon csoportosítsák, hogy *az ipar és a vállalkozás lehetőleg egyenlő mértékben jusson munkaalkalomhoz.*

Megszervezik a fővárosi gyermekek külföldi üdülőakcióját

Liber Endre alpolgármester a gyermeknyaraltatás tizenkettedik esztendejéről

A városházi élet lassan közeledik a nyári szünet felé, bár egyelőre alig van nyoma az ellanyhulásnak, mert minden ügyosztályban fokozott élénkséggel dolgoznak különböző nagyjelentőségű ügyek előkészítésén. Az iskolák nyári szünete azonban már néhány hét mulva beköszönt és az iskolaorvosi rendelőszobákban megint sorbaállnak a vézna kis városi gyerekek, hogy kiválogassák közülük azokat, akik legjobban rászorulnak a székesfőváros áldásos, egészséges életet hozó nyári üdültetésére.

A gyermeknyaraltatás előkészületei és idei programja iránt

Liber Endre
alpolgármesternél

érdeklődtünk, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főváros gyermeknyaraltatási akciója az idén a tizenkettedik esztendőbe lépett. A tizenkét év alatt a főváros áldozatkészségéből

közel százhúszezer gyermek nyaralt.

Az utolsó esztendőkben a főváros gazdasági helyzetének romlásával nagy erőfeszítést fejtettünk ki, hogy az akciót, legalább a régi színvonalon és terjedelemben fenntartsuk.

— Az idei gyermeknyaraltatás már *május 12-én* megkezdődött Zamárdiban százhúsz leánygyermek üdültetésével. A gyerekek az idén a következő üdülőtelepeken nyernek elhelyezést: *Balatonzamárdin, ahol öt turnusban mintegy 650 gyermek nyaral; Balatonberényben, 4 turnusban 1300 gyermeket nyaraltatunk, Báriuspadra 3 turnusban 400 gyermemeket küldünk, Sajóvelezden 2 turnusban 360 gyermek nyaral, Alpáron ugyancsak 3 turnusban 350 gyermeket helyezünk el, Balatonszabadiban a Zsófiaszanatóriumban 950-et, a Liga farkasgyepüi üdülőjében 500 gyermeket és más községekben együttesen 600-at.* Ezenkívül a Kozma-utcai iskolában, a volt szőlőtelepen 800 gyermeket fogunk nyaraltatni, a hüvösvölgyi üdülőtelepen 130-at. A főváros által segélyezett egyházi és társadalmi egyesültek 2400 gyermeket küldenek vidékre, úgyhogy

9500—10.000 gyermek részesül három-hat hétig tartó üdültetésben.

Természetesen ebben a számban nem foglaltatnak azok a gyermekek, akik a hüvösvölgyi nagyréti üdülőben, a városligeti Kolegerszky-kioszkban és a svábhegyi városkuti üdülőben részesülnek napközi üdültetésben. E három üdülőházban a nyáron át mintegy 12—15.000 gyermek nyaral és ennek a során körülbelül *80—85.000 ebédet* és uzsonnát fogunk a szünidei hónapok alatt köztük kiosztani. A napközi üdültetések július elejétől augusztus végéig tartanak, míg

a nyaraltatási akció szeptember közepén fog befejeződni.

— A gyermeknyaraltatási akció terén természetesen még sok tennivaló van. A főváros akciója nemcsak a szegénysorsú budapesti gyermekek egészségvédelmét tartotta feladatának, hanem felvilágosító munkássága révén az egész társadalomnak és a hivatalos tényezőknek a figyelmét is felhívta a gyermekek egészséggondozására. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy

a főváros követésreméltó példája után ma már nemcsak az ország városai, hanem a járások, sőt egyes községek maguk is foglalkoznak gyermekegészségvédelmmel, gyermeknyaraltatással, iskolai tejtáplálással stb.

A főváros gyermeknyaraltatási akciójának az elkövetkező tíz esztendőben legfőbb feladata, hogy *minél több állandó üdülőtelepet létesítsen, ahol nemcsak nyáron, hanem egész éven át tartózkodhatnak a reászoruló gyermekek.* Ez a rendszer annál megfelelőbb, mert kiderült, hogy a főváros végleges jellegű saját üdülőtelepin, például Zamárdin a vasuti költségek betudásával is olcsóbban nyaralhatnak a gyerekek, mint az ideiglenes jellegű telepeken.

— Távolabbi feladat

az ifjúság külföldi üdültetésének megszervezése,

aminek nevelői, gazdasági és nemzeti szempontból is nagyon sok előnye lenne. Ugyancsak fontos a tanoncok üdültetési szabadságának kieszközlése, mégpedig úgy nevelői, mint egészségi célok érdekében. Reméljük, hogy ezek a törekvések a nehéz idők ellenére sem fognak fennakadást szenvedni és a gyermekek megmenetésén át továbbra is dolgozhatunk a szebb és a boldogabb magyar jövő megteremtése érdekében.

Gyermeknyaraltatási célra a főváros bérbeveszi a zalaegerszegi internálótábort

A bérleti szerződést még az idén megkötik és megfelelő tatarozás után a barakokat már a jövő évben használatba veszik

Nemrég hagyta el a sajtót a fővárosi gyermeknyaraltatási akcióról szóló beszámoló, amely minden elismerés kiváltására hivatott. A főváros tizezerszámra gyüjti össze a budapesti aszfalt szegény, egészségileg leromlott gyermekeit és küldi őket 3—6 hetes vidéki üdültetésekre, amelyek után újjászületve, friss életkedvvel térnek vissza otthonukba. A főváros számtalan szociális intézmények között is első helyen áll a gyermeknyaraltatás megszervezése, amelyért minden elismerés megilleti azokat, akik szivjósággal és nagy anyagi áldozattal lehetővé tették a pesti gyerek álmának teljesülését.

A Balaton mellett, a Mátrában, a Bakonyban és az Alföld különböző helyein vannak nyaralótelepei a fővárosnak, azonban mindezek *szűknek bizonyulnak a jelentkező gyermekek tömegeinek befogadására.* A főváros évről-évre növeli az akcióban résztvevők számát, de a legnagyobb gondot okozza az elhelyezés megoldása. A különböző kérdezősködések és tanulmányozások során érdekes ajánlat érkezett az elmult napokban a városházára: *Zalaegerszeg városa felajánlotta az egykori hires internálótábor barakjait, amelyek többszáz gyermek befogadására és elhelyezésére alkalmasak.* Az ajánlatról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Aránylag kedvező feltételek mellett hajlandó bérbeadni a fővárosnak Zalaegerszeg városa *a volt internálótábort,* ahol hosszú fabarakok állanak üresen. A terv az, hogy a főváros nem zárkózik el a bérbevétel elől és

hajlandó költségek árán is a baraktelepet olyan lakályossá tenni, hogy az a gyermekek tartózkodására minden tekintetben kifogástalan legyen.

A műszaki ügyosztály máris számításokat végez az átalakítások költségeire és mert azok kedvező eredményt hoztak: *nem kétséges, hogy a bérleti szerződést még ebben az évben megkötjük.*

— A munkálatokat valószinüleg a nyár folyamán indítják meg és ezért

nem lehet szó arról, hogy a küszöbön lévő nyáron a budapesti gyermekeket Zalaegerszegre küldjük.

A tatarozások és átalakítások az ősszel befejeződnek, tehát a zalaegerszegi nyaralótábor csak a jövő évben kapja meg budapesti vendégeit.

A zalaegerszegi tábor bérbevételére vonatkozó előterjesztés most készül a szociálpolitikai ügyosztályban és az rövidesen az illetékes szervek elé kerül.

Erőteljes intézkedések a főváros parkosítására és új gyermekjátszóterek létesítésére

A tervek elkészülte után nyomban megkezdik a tabáni utak építését

A főváros út- és csatornaépítési ügyosztálya rendszeres beosztással dolgozik a közmunkák előkészítésén és okos előrelátással végzi azokat a teendőket, amelyek Budapest berendezéseinek modernizálására irányulnak. A legújabb létesítményekről és a tervezett munkálatokról folytattunk beszélgetést

Király Kálmán
műszaki tanácsnokkal,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közeljövő egyik legjelentősebb munkálata a Soroksári-úti csatornaszivattyú-teleppel szemben fekvő Dunaág tisztaságának a megóvása, amelynek érdekében a *szennyvizet vezető nyomócsövet mélyen a víz sodráig meghosszabbítjuk.* Ez a munka az illetékes fórumok hozzájárulását már megnyerte és így

a 800.000 pengős versenytárgyalás kiírása rövidesen megtörténik.

— Régóta nélkülözött hiányosságot pótolunk a *Róna-utcai gyüjtőcsatorna megépítésével,* amely messzemenő közegészségügyi és higéniai érdekeket szolgál. A zuglói városrész eme környékének jogos kívánsága teljesül és nem kétséges, hogy a gyüjtőcsatorna működésbe állítása után ez a ritkán lakott terület

nagyarányú építkezések színhelyévé válik.

Az imént lezajlott *Nemzeti Gyermekhét* a főváros terein és parkjaiban is megnyilvánult, ahol a szakfelügyelők vezetésével élvezték a szabadságot az új generáció fiataljai. Az ügyosztály fokozott mértékben dolgozik azon, hogy

a megfelelő üres területeket parkosítsa és a körülményeknek megfelelően gyermekjátszóterek létesüljenek.

Komoly érdekek fűződnek ahhoz, hogy a sűrűn beépített háztenger között üde parkok és játszóterek álljanak a gyermekek rendelkezésére.

— A *tabáni útépítkezések* megindítása a tervek végleges elkészülésétől függ. A városrendezési ügyosztály munkájának befejezése után megkapjuk a szükséges tervrajzokat és akkor

az ügyosztály teljes felkészültséggel

fog hozzá a legújabb városrész alapvető munkálatainak megindításához.

Az út- és csatornaépítési ügyosztály az elmúlt hónapban is nagyarányú tevékenységet fejtett ki és *összesen 511.731 pengő értékű közmunkát adott vállalatba.*

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Lemez- és Mértékipar
LEBOVITS TESTVÉREK
Budapest, III., Ujlaki-rakpart 44
Telefonhivó: 57—3—35
Mérőeszközök, zollstock, vízszintezők

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

PESTI KIRAKAT

Mentsük meg a Hanglit

— Levél a szerkesztőhöz —

Kedves Barátom! Talán emlékszel még rá, hogy vagy húsz esztendő előtt, még a nagyszerű Bárczy István idején, Pásztor Mihály kollegánk kezdeményezésére, aki akkor, úgy emlékszem, Polónyi Géza háta mögött húzódott meg szerényen, szervezkedni kezdtünk mi: Budapest barátai. A nagyszerű gondolatot fölrobbantotta a háború és háttérbe szorították az azóta folytonosan a nyakunkba zúduló keserves idők. De Budapest barátai mi egynéhányan még mindig itt vagyunk és határtalan, kiirthatatlan szerelemmel küzdünk a mi gyönyörű Budapestünkért. Hatalmunk nincs, a szavunk gyenge, de torkunk szakadtából kiabálni kezdünk, mihelyt Budapestet, Budapest valamely szépségét sérelem akarja érni. Engedd meg, hogy a Fővárosi Hirlap hasábjain ismét megfujjam a vészsípot, mint már igen sokszor tettem, mikor valamit meg akartak semmisíteni, valamit lomtárba akartak dobni, ami annyira Budapesthez tartozik, mint például.... hát igen, mondjuk ki rögtön — a Hangli-kioszk.

Hetek óta terveket kovácsolnak jószándékú hivatalos urak és hivatlan prókátorok, akik annyit tudnak Budapestről, mint tyúk az ábécéről. Én elismerem, hogy a tervek nagyon szépek, annyira szépek, hogy Budapest nagy rajongója, Istenben boldogult Glück Frici bácsi maga vetette föl azokat. Glück Frigyes valami gyönyörűt akart csinálni, Szent Márkus-teret a Dunapartra, a Magyar Igazság-terét, amely középpontja, csodálatos vonzóereje lett volna a budapesti idegenforgalomnak. A terv nagyon szép, lelkesedünk érte valamennyien, akik egy életet töltöttünk el azzal, hogy Budapestet szerettük volna agyoncicomázni és a világ legszebb, legvonzóbb városává tenni. Azt is tudjuk, hogy az idegenforgalom hozzá fog tartozni jövendőbeli megélhetésünk bevételi tételeihez. De nem tudom megérteni, miért van útjában az idegenforgalomnak, a Vigadónak, a Szent Márkus-térnek, a Magyar Igazság-terének a mi bűbájos Hanglink, amely annyira Budapesthez tartozik, hogy szinte el sem lehet képzelni nélküle a Dunapartot. És a töméntelen emlék, amely fölrajzik a lelkünkben, ha erre a kedves, finom, előkelő üdülő és pihenőhelyre gondolunk! Hát vajjon már elfelejtettük, hogy ki volt az a Hangli József, már nem tudjuk, hogy a haza bölcsének, Deák Ferencnek Angolkirálynő-beli kedves szobapincére volt? Hát már el akarjuk feledni az öreg úrnak azt a drága, aranyos „panamáját", hogy elment a városházára és a kedvenc pincére számára kijárta, hogy a Dunapartra székeket és asztalokat tehessen, ahol az öregúr maga is klasszikus társaságával nyári délutánokon elkávézgatott? Hát ki szabad-e irtani azt a hanglit, ahol a legnagyobb magyar államférfiak pihentek ki fáradalmaikat, ahonnan a magyar törvényhozók nagy parlamenti csatáikra indultak el? El szabad-e tünni a Dunapartról annak a bájos kioszknak, ahol egykor Csemegi Károly, majd Bánffy Dezső, majd Khuen-Héderváry, Szilágyi Dezső, de maga Tisza István és vezérkara is állandóan tanyázott?

És hogy a Hangli mellett a Vigadó gyönyörű épülete nem érvényesülne? Egészen helyt nem álló érvelés, mert egy pillanatig sincs útjában a látó szemnek ez a kedves kis fészek. Az viszont, hogy az idegenforgalom szempontjából mit jelent a Hangli, nem mi tőlünk függ, hanem az idegentől. Nekem — bocsásd meg, hogy ellentmondok a Fővárosi Hirlapban multkor megjelent kitűnő és jószándékú cikknek, — az a véleményem, hogy az idegenforgalom szempontjából, ha nem volna, meg kellene csinálni a Hanglit. Ezek az árnyas fák, ez a kedves kert, ez az intim környezet, a budai oldalra való átlátás, Budapest egész levegőjének, egész életének lüktető érzése egy pohár kitűnő kávé mellett csak vonzó lehet az idegen számára. Különben is úgy látom, hogy az új bérlők mindent elkövetnek, hogy még szebb, még ízlésesebb, még világvárosibb legyen ez a hely, amely igenis, szükséges arra is, hogy a külföldi vendég európai környezetben elüldögéljen és szemlélődjék.

Nem tudom elfogadni azt a szempontot sem, hogy a dunaparti kávések és egyéb az idegenforgalom szempontjából számba jövő helyek számára megengedhetetlen konkurrenciát jelentene a Hangli. A Hangli bérlői tényleg európai nivót varázsoltak a Dunapartra, amellyel bizony meg kell küzdeni annak, aki élni akar. De én nem féltem éppen azokat a kávésokat és etablisment-tulajdonosokat, akik a Dunaparton helyezkedtek el, mert valamennyien kitűnő szakemberek, akik a Hangli mellett szintén meg fogják találni a maguk vendégeit.

És végezetül a borjúpörkölt illata! Azt írta a Fővárosi Hirlap mult számában, hogy az Idegenforgalmi Hivatal környékén a Hangli bérlőjének söröző borjúpörkölt-illatot terjeszt. És hogy ez nem való az idegenforgalom központjába. Pardon, bocsánatot kérek, különvéleményt kell bejelentenem. Meg fogod érteni, kedves Szerkesztő uram, ha azt mondom, hogy én a borjúpörkölt-illatot igenis, komoly idegenforgalmi attrakciónak tartom. A magyar Karlsbad odaát az Erzsébet-hídnál lesz. Ideát, a pesti Szent Márkus-téren egészséges gyomrú külföldiek fognak rajzani. Azok pedig, ha még nem ettek is borjúpörköltet, de ha egyszer megérzik az illatát és ha egyszer megkóstolták ezt a magyar nemzeti ételt, hát én kijelentem, örökké hűséges barátai lesznek Budapestnek. Ha pedig a német sógor, vagy francia, angol és kínai barátaink netán tulságosan belemerülnének a borjúpörkölt és a kőbányai sör élvezetébe, hát azon is tudunk segíteni. Fogjuk magunkat és átküldjük őket Budára, Hungária-vizet, vagy Juventus-forrásvizet inni.

Én azt hiszem, hogy Glück Frici bácsi csak papíron csinálta meg a Szent Márkus-tér tervét. Ha egyszer négyszemközt leülhettem volna vele és emlékeztettem volna Deák Ferencre, Csemegire, Khuen-Héderváryra, Szilágyi Dezsőre és Tisza Istvánra, negyedóra alatt lemondattam volna arról a tervről, hogy csákányosokat küldjön a Hangli ellen. Téged pedig, kedves Barátom, arra kérlek, mint hűséges Budapestbarátot, hogy állitsd kitünő lapodat, a Fővárosi Hirlapot, a harc szolgálatába, amelynek jelszava: mentsük meg a Hanglit!

Készséges, tisztelő híved:

Pogány Béla.

Megtörtént az elvi döntés a főpolgármesteri állásról

Elkészült a néhány oldalas szanálási tervezet — Tisztviselők áthelyezése a szanálási munkához

A fővárosi politika várakozó nyugtalanságába hatalmas villámcsapásként hatolt be *a tizenötmilliós zárszámadási tétel*, amelyet óriási izgalommal tárgyaltak minden oldalon. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén a támadások sorozata hangzott el az adminisztráció állítólagos eltussolási manővere miatt, a rákövetkező napon pedig

újból a zárszámadás ügye foglalkoztatta a városházát.

A *pénzügyi bizottság* ülésén vették bírálat alá az eredménykimutatás egyes adatait, ahol azonban az ezzel kapcsolatos támadásokat hivatalos helyről visszautasították. Másnap a *tanácsülésen* foglalkoztak a kérdéssel és héttagú bizottságot delegáltak, hogy *város határidőn belül tegyen jelentést a mult évi tényleges eredmények alakulásáról.* Hasonló álláspontra helyezkedett a pénzügyi bizottság is, ahol szintén bizottságot küldöttek ki, amelynek tagjaivá megválasztották: *Szőke* Gyulát, *Németh* Bélát, *Párkány* Frigyest, *Weiss* Konrádot, *Farkas* Zoltánt, *Láng* Lajost és vitéz *Glatz* Eriket.

A két albizottság kedden délelőtt összeült, hogy *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok és *Sebő* Béla főszámvevő részvételével *a zárszámadást tételről-tételre megvizsgálják.* A vizsgálat eredményéről a jelentés még a héten elkészül.

Kétségtelen, hogy a városi politika felkavart hullámai siettették a döntést úgy a személyi, mint a tárgyi kérdésekben. Az új törvény életbeléptetésére a *jövő héten kerül* sor és amint értesülünk

a belügyi tárca költségvetési vitájának befejezése után

gondoskodik a kormány a kihirdetésről és a hivatalos lapban való közlésről. A törvény kihirdetésével egyidejüleg napvilágot lát a *szanálási tervezet* is, amely mindössze

néhány oldalon írja elő a szükséges tennivalók sorrendjét.

Messzemenő intézkedések tehát nem sűrűsödnek össze a szanálási tervezetben, amelyet különben *a közeli napokban a belügyminiszter a községpolitikai pártok vezéreivel is megismertet.*

A főpolgármesteri állás ügyében döntő tanácskozás volt az elmult napokban *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Huszár* Aladár főpolgármester között. Értesülésünk szerint az elvi megállapodás megtörtént, amelynek alapján bizonyosra vehető, hogy a

a főpolgármesteri pozicióban egyelőre változás nem várható.

A főváros pénzügyi helyzetéről és a 15 milliós ügyről kérdést intéztünk

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy vagyok informálva, hogy *deficit ebben az évben még nem jelentkezett.* Ez a tény az általános gazdasági javulásnak és annak az eredménye, hogy

a főváros gazdálkodása hibátlanul működik.

Ami a 15 milliós zárszámadási tétel elbírálásánál jelentkezik, az abban foglalható össze, hogy *tulajdonképpen új pénzt nem találtunk, csak olyan elszámolható összegről van szó,*

mely egyensúlyba hozza a főváros mérlegét.

Miután deficit ezidő szerint nincsen, *a 15 milliót felhasználhatjuk arra, hogy mérlegünket megjavítsuk.*

— Ez a való helyzet és aki mást mond, az tévesen értelmez. Az egész ügyben csak azt kifogásoltam, hogy

a 15 millió létezése nem volt úgy exponálva,

hogy arról a közvéleményt és a kormányt felvilágosíthattuk volna.

Általánosságban megállapítható, hogy a zárószámadás ügyével kapcsolatos jelenségek *a megnyugvás felé haladnak.* A 15 millióra vonatkozó javaslat elfogadása és a törvény kihirdetése után ez a kérdés bizonyára gyorsan lekerül a napirendről.

Tisztviselői áthelyezések a főpolgármesteri hivatalba a szanálás tartamára

Az új fővárosi törvénnyel kapcsolatos szanálási tervezet még nem látott napvilágot, de máris *megindultak a kombinációk, hogy a szanálási teendőkkel megbízott főpolgármester mellé milyen új személyzet nyer beosztást.* A szanálás végrehajtása tudvalevőleg kiterjed az összes területekre és a nehéz munkát vállaló főpolgármesternek gyakorlati szakemberekre van szüksége, hogy

a pénzügyi, az adminisztratív és a műszaki ügyeket is kezében tartsa.

A határidőben megjelölt szanálási időszak a *gyors intézkedések végrehajtását követelik* és ezért nem vitás, hogy a községi háztartást rendezni akaró főpolgármester nagy személyzettel kezdi meg mindenre kiterjedő munkásságát.

A városházán elterjedt hírek szerint

egyelőre három főtisztviselő kerül át a főpolgármesteri hivatalba, hogy ott a szanálás munkájában résztvegyen.

A kombinációk szerint a főpolgármester *pénzügyi természetű* intézkedéseit *Beliczay* Imre főjegyző fogja előkészíteni, aki tevékeny szerepet visz a főváros gazdasági vezetésében és nagy tárgyismereténél fogva nélkülözhetetlen a főpolgármester mellett.

Az adminisztrációs és racionalizálási teendők

alkotják a szanálás további menetét, amikor is a személyzeti és létszámproblémák megoldása válik szükségessé. Erre a hatáskörre a hirek szerint *Felkay* Ferenc tanácsnok nyer megbízást, aki ugyancsak az újvárosházán nyer beosztást. A *műszaki adminisztráció* ellenőrzése is súlyos feladatot jelent és ezért *Hetessy* Ferenc főjegyző áthelyezéséről beszélnek, aki ezekben az ügyekben fog a főpolgármester rendelkezésére állani.

A kimondottan szakmunkára hivatott főtisztviselők működésétől független a főpolgármesteri hivatal vezetése, amely változatlanul *Günther* Tivadar főjegyző irányításával végzi munkáját.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kislaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban
„Delta" salak- és homoktermelő vállalat
Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—96.
Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep.

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

MÜLLER KERTÉPÍTŐ
Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Hasznosítják a csatornaiszapot: magas kalóriájú gázt fejlesztenek belőle

Elkészültek a tervek a nagyobbszabású víziépítkezések megindítására — Befejezéséhez közeledik a kelenföldi csatornázás

A főváros központi csatornaszivattyútelepének vezetősége már évek óta nagyjelentőségű kísérleteket végez a csatornahálózatból összegyülemlő szennyvíz, salak és iszap hasznosítására nézve. Részben külföldi tanulmányutak tapasztalatait, részben a vezetők, így elsősorban *Zaitz* László műszaki főtanácsos egyéni elgondolásait vették alapul a kísérleteknél, amelyeket a hozzáfűzött várakozásoknak teljesen megfeleltek. Különösen nagyjelentőségű az a kísérletezés, amely *a szennyviziszapból való gázelőállítást* célozza. A kísérletek és tanulmányok befejezésükhöz közelednek és a közeljövőben olyan eredményről számolhatnak be a szivattyútelep vezetői, amely nemcsak technikai és tudományos szempontból lesz nagyjelentőségű, hanem anyagi és gazdasági vonatkozásban is.

Zaitz László
műszaki főtanácsos,

évek óta tartó munkája eredményeinek és tapasztalatainak feldolgozásán dolgozik, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A csatornaiszapból való gázelőállítás kísérlete jó eredménnyel járt és remélem, hogy *a közeljövőben olyan előterjesztéssel állhatunk a főváros vezetősége elé, amely a maga nemében korszakos jelentőségű lesz.* A központi csatornaszivattyútelep iszapjából, eddigi számításaink szerint,

évente mintegy 330.000 köbméter magas kalóriájú gázt tudunk majd előállítani,

amivel, közepesen számítva, 610.000 kilowatt óra elektromos energiát állíthatunk elő, ez pedig olyan mennyiség, ami a telep évi áramszükségletének 75 százalékát fedezhetik.

— Elméleteim helyességét a végzett kísérletek fényesen igazolták. A végzett rothasztási, illetve gázfejlesztési eredmények hűen visszatükrözik a gázfejlesztő baktériumok munkáját, valamint az „oltás" által elért kedvező eredményeket. Az eljárás helyességét bizonyítja, hogy a székesfővároshoz hasonló helyzetben levő Magdeburg *a szennyvíztelep úgynevezett rácsszemetének kirothasztását már meg is valósította. Drezda városa pedig elhatározta a rendszer bevezetését.* A németországi példák igazolják azt a már évek óta hangoztatott felfogásomat, hogy az iszap rothasztással fejlesztett gáz értékesítése akkor a leggazdaságosabb, ha

azt a szennyvízkezelő telep saját energiaszükségletének előállítására hasznosítja.

Ez nálunk most a cél, ugyanúgy, ahogy az utolsó évtizedben már több mint negyven német és más külföldi város bevezette ezt a módszert.

Érdeklődtünk *Zaitz* főtanácsosnál a csatornaszivattyútelep *új berendezése* iránt is, amely munkálatok a közelmúltban fejeződtek be:

— Az új berendezés, — mondotta, — mindenben beváltotta a hozzáfűzött reményeket. A tökéletesebb szűrés folytán a rácsszemét mennyisége is erősen megnövekedett. A multban 0.6—0.7 volt a napi mennyiség, most pedig 18 köbméter az átlag. Ennek a nagymennyiségű szemétnek a kezelési költsége meglehetősen nagy, ezért tervezzük a költségek csökkentésére és a nehézségek megszüntetésére a nagy, szerves anyagtartalmú rácsszemét kirothasztását. Ennek az eljárásnak higiénikus előnyein kívül fontos gazdasági jelentősége az, — amint már előbb említettem, — hogy *a szennyviztelepet egyenesen jövedelmezővé teszi a fejlődő metángáz felhasználása.*

A dunai torkolat átépítésének terveiről a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az új betorkolás tervei elkészültek és az illetékes fórumok előtt fekszenek elbírálás végett. Amint ez megtörtént,

a főváros rövidesen kiírja a munkálatokat a nagyszabású víziépítkezésre,

amelynek révén a csatornaszivattyútelep főcsöve csaknem a Dunameder közepéig nyúlik be és ott közvetlenül a víz sodrába árasztja be a szennyvizet, ami a mostaninál célszerűbb és higienikusabb megoldás lesz.

Végül a *budai csatornázásra* vonatkozóan tettünk fel kérdést, mire ezt a választ kaptuk:

A kelenföldi, illetve a lágymányosi csatornázás befejezéséhez közeledik és rövidesen elkészül az angyalföldi főgyűjtő is. Nemsokára üzembehelyezzük a Lágymányoson

az új budai csatorna szivattyútelepet,

amely egyelőre ideiglenes jellegű lesz, de a követelményeknek azért hosszú időre teljesen megfelel. Távolabbi terv a budai dunaparti főgyűjtő kiépítése, amely a Batthyány-téren és a Döbrentei-téren felállítandó szivattyútelep közbeiktatásával fogja az *egyes vízgyűjtőterületek szennyvizét a főgyűjtőcsatornába emelni.*

Derengés jelei mutatkoznak a statisztika rideg adatainak felsorakoztatásában

Illyefalvi igazgató beszámolója a főváros életműködésének első évnegyedéről

A közelmult napokban hagyta el a sajtót a székesfőváros *Statisztikai Havifüzeteinek* márciusi száma *Illyefalvi* I. Lajos dr., a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal nagyképzettségű, kitünő igazgatójának szerkesztésében. A hivatal gyors munkája révén már előttünk állnak *1934 első negyedének összes fontosabb adatai* és így képet alkothatunk a folyó és gazdasági viszonyainak alakulásáról. Megvizsgálhatjuk, hogy a gazdasági válság tünetei mutatnak-e valamelyes enyhülést és hogy az a remény, amely itt-ott már a helyzet javulásával kecsegtet bennünket, valóban igazolható-e a statisztika rideg adatainak világánál.

A rengeteg számadat áttekintése céljából induljunk ki a forgalom adataiból, amelyek a gazdasági helyzettel a legszorosabb kapcsolatban állanak és így a viszonyok jobbra, vagy balra fordulásának a legérzékenyebb szeizmográfját képviselik.

A helyi személyforgalom adatai mindjárt örvendetes változásról tanuskodnak. Míg az előző években a forgalomnak állandó visszaesése következett be, addig 1934 első negyedében

a mult év hasonló időszakával szemben elsősorban mutatja a javulás jeleit.

A BESzKART januártól márciusig *65.0 millió utast szállított az 1933 első negyedének 54.1 millió utasforgalmával szemben.* Dacára a kisszakaszjegyek által nyujtott olcsóbb utazási lehetőségeknek,

a bevételek főösszege 9.9 millióról 10.3 millióra emelkedett.

Ha még a BSzKRT-nál a kisszakaszrendszer folytán mindebből nem is lehet feltétlen bizonyossággal a gazdasági helyzetre következtetni, *az autóbusz forgalmának 6.2 millióról 7.2 millióra való emelkedése már minden bizonnyal kedvező tünetnek mondható.*

Ha már a személyforgalom kérdésénél tartunk, vessünk egy pillantást

az idegenforgalom kérdésére.

A székesfőváros idegenforgalmának emelkedése már szinte köztudomásúvá vált, de mégis jól esik a szemmel is látható tényeket elfogulatlan statisztikai adatok távlatában elbirálni. *A folyó év első negyedében 38.853 idegen fordult meg a székesfőváros szállodáiban és penzióiban, míg az előző év azonos időszakának a forgalma 35.181 főből állt csupán.* Tudjuk, hogy a statisztika szempontjából a magyar vidékről érkezők is idegennek számítanak. Vegyük tehát szemügyre *a külföldről érkező idegenforgalmat,* melynek adatait a havifüzet országok szerint is részletezi.

A forgalomnak ez az ága 8.081-ről 11.167-re emelkedett,

tehát az ország fizetési mérlege szempontjából is lényegesen javult a helyzet az előző esztendőhöz képest.

Érdekes, hogy a forgalom emelkedése úgyszólván minden árufajtánál kifejezésre jut. *Az élelmicikkek behozatalának növekvő irányzata a fogyasztóképesség lassú növekedésére,* a különböző nyersanyagok behozatalának és a készgyártmányok (gépek, textil- és papirosáruk) kivitelének emelkedése pedig az ipari munka fokozódására engednek következtetni. Az élelmiszerfogyasztás emelkedésére következtethetünk abból is, hogy

a nagyvásártelepre behozott 215 ezer métermázsányi árumennyiség szintén igen jelentékenyen meghaladja a mult évi kereteket.

Az építkezések statisztikája különös érdeklődésre tarthat számot. Ez a kérdés ugyanis a különböző érdekeltségi mozgalmak révén, sőt politikai viták kapcsán is éppen napirenden van. Megállapíthatjuk, hogy az új építkezésekre adott engedélyek száma *nem csökkent a mult évihez képest,* hanem a kiadott 478 engedély meg is haladja az 1933. év első negyedének 446-os adatát. Az is kiderül azonban a statisztikai adatokból, hogy

az új lakóházak építésére jóval kevesebb engedélyt adtak ki,

míg a túlnyomó többség átalakításokra vonatkozik. Ugyanez a tény állapítható meg a lebonyolított építkezések tekintetében is. Itt ugyan valamelyes csökkenés mutatkozik, amennyiben 1934. március végéig 340 építkezés nyert befejezést az előző évi 365-tel szemben. Az építkezések jövőbeli alakulása tekintetében a *lakáspiac adataira kell figyelemmel lennünk.* Budapesten az 1933. év utolsó negyedében, — mely novembertől februárig tart, — 13.523 bérlemény állott üresen és ebből 9.702 szorosan vett lakás volt. Az üzlethelyiségeké 2.229, a raktárak 1.115 bérleménnyel szerepelnek a laküresedések statisztikájában. Ha ezeket a számokat az előző év hasonló időszakával vetjük egybe, akkor

a kibérletlen lakások számának emelkedését kell elkönyvelnünk.

Ez az összehasonlítás azonban nem ad hű képet a lakáspiac alakulásáról, mert tekintetbe kell vennünk az *üres lakások számának negyedévenkinti hullámzását.*

A *fogyasztás emelkedésére* engednek következtetni a fővárosi közművek táblázatai is. A *vízművek* által szolgáltatott vízmennyiség 13.9 millió köbméterről 14.8 millióra emelkedett, de különösen nagyarányú a *villanyfogyasztás* emelkedése, amely 63.3 millió kw.-órát tett ki a folyó évben, az Elektromosmüvek előző évi 55 millió kw.-órás áramszolgáltatásával szemben. Egyedül

a gázszolgáltatás maradt csaknem változatlan szinvonalon

25 millió köbméternyi fogyasztással.

A válság legszomorubb hatása kétségkívül a *munkanélküliségben nyilvánul meg,* mert az nem a holt tőkét, hanem az élő embert sujtja. A statisztikai adatok azonban e téren is *határozott enyhülésről* adnak számot.

Az előttünk fekvő statisztikai adatokból még nem volnánk jogosultak messzebbmenő következtetéseket levonni akkor, ha a helyzet javulását jelző tünetek csak szórványosan, egy-két gazdasági tényezőnél mutatkoznának. Hiszen az elmult években, a gazdasági válság tengernyi szimptomája mellett, mindig volt egy-két kivételes jelenség, mely dacolt az általános hanyatló irányzattal.

A folyó év első negyedének adatai azonban úgyszólván minden részletükben a gazdasági helyzet ujraéledésére engednek következtetni.

S ha mindezek alapján hosszabb időre szóló gazdasági prognózist nem is alkothatunk, mégis *meg kell állapítanunk a javulás kétségtelen tüneteit.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

Munkájáért a legmesszebbmenő szavatosságot vállalhatja, ha a kellő helyen a SCHÜTZ anyagot építi be.
Telefon: 53-0-92 SCHÜTZ Telefon: 53-0-92
védjegyű
Phosphorbronzok és könnyűfém-dugattyúk
minőségileg elismerten a legjobbak.
Nagy raktári készlet phosphor-bronzokból és könnyűfém dugattyukból. Gyártja: SCHÜTZ TESTVÉREK fémöntődéje motor- és gépgyára Budapest, II. Káplár-utca 9.

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

A vízművek programszerű fejlesztését megbéntíja az elavult vízjogi törvény

A főváros megsürgeti a kormánynál a vízjogi-engedély sürgős kiadását — Morvay Endre tanácsnok, Szőke Gyula és Becsey Antal nyilatkozata

Hetek óta foglalkoztatja a városházi köröket és izgatja a közvéleményt a Budapestet fenyegető vízhiány. A közigazgatási bizottság, a törvényhatósági tanács és a Vízművek igazgatósága előtt több alkalommal tették szóvá, hogy egyes városrészek nem kapnak elegendő vizet, ami annál aggasztóbb, mert még csak májusban vagyunk és a kánikula idejére a helyzet *még jobban elmérgesedhetik*. A sok tekintetben túlzottnak minősíthető híresztelések tisztázása végett szükségesnek tartottuk, hogy megkérdezzük a legilletékesebb tényezőktől, mi a való helyzet és hogyan látja a főváros az orvoslás lehetőségeit.

Elsőnek

Morvay Endre dr.

h. tanácsnokot,

a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetőjét kerestük fel, aki munkatársunknak a következőket mondotta.

— Mindenekelőtt azt kell megállapítanom, hogy a katasztrofális vízhiányról elterjedt híresztelések *erősen túlzottak*. Az igazság az, hogy nyári, meleg időben, mikor a fogyasztás eléri a maximumot, *évek óta meglehetősen nehéz a Vízművek helyzete, hogy a szükségletet kielégítse*. Már tavaly feltünk, hogy a kánikulában kisebb nehézségek lesznek, de akkor ezt szerencsésen elkerültük, mert a Duna víz állása váratlanul magas maradt. Az idén azonban abnormisan korán köszöntött be a meleg idő, jött a hosszantartó szárazság, ami azt eredményezte, hogy *a Duna vízállása 118—120 cm között ingadozik*.

Ilyen alacsony vízállás nem volt ötven éve.

— A nagy szárazság következtében a kutak vízállománya is erősen megcsappant és *a termelést továbbfokozni nem lehetett*. Az utolsó napokban, hogy az időjárás kissé hűvösebbre változott, s csökkent a napi fogyasztás, megszűntek az elvétve jelentkezett zavarok is. A legnehezebb napokban a maximális hiány 7000 köbméter víz volt, az utolsó napokban azonban már csak egy-két helyről jelentettek panaszt, ott is kiderült, hogy a belső vezetékben volt a hiba. Meg kell jegyeznem, hogy a mult hetekben a vízfogyasztás 240.000 köbméterre emelkedett, ami a kánikulai legnagyobb fogyasztásnak felel meg. Kedvező tünet, hogy az elmúlt években a fokozott vízfogyasztás esetén nyáron

gyakran zavaros volt a víz.

Az idén ez egyáltalában nem fordult elő, ami az új szűrőberendezések és a Vízművek telepein eszközölt rekonsturciós munkálatok eredménye.

— Ami az új vízművek és az új kútcsoportok építésének elodázását illeti, le kell szögezni, hogy *a főváros vezetőségét, vagy az üzemet etekintetben nem illetheti szemrehányás és a késedelem kizárólag rajtunk kívülálló okokból következett be*. A főváros már 1930-ban megtette az első lépéseket a szükséges vízjogi engedély és a nélkülözhetetlen területek megszerzésére. A főváros vezetői több alkalommal személyesen interveniáltak az ügy elintézése érdekében a földművelésügyi miniszter úrnál és a miniszterelnök úrnál is.

Legutóbb május 8-án újabb feliratot intéztünk a kormányhoz a Vízművek bővítéséhez szükséges vízjogi engedély és kisajátítási jog érdekében.

A vízjogi törvény sok tekintetben elavult és nem tartalmaz megfelelő intézkedéseket a városi közérdekű vízművekre vonatkozóan. *A szerzett tapasztalatok alapján a főváros szükségesnek tartaná, hogy az illetékes kormánykörök a vízjogi törvény módosításának kérdésével mielőbb foglalkozzanak*, amelyre vonatkozólag a főváros külön javaslatban fogja állásfoglalását a kormány elé terjeszteni.

Amíg a döntés errevonatkozóan meg nem történik, addig a főváros semmihez sem foghat hozzá.

A pillanatnyi helyzettel ez egyébként sem függ össze, mert ha *nyomban hozzálátnánk az új vízmű és az új kutak építéséhez, akkor is legjobb esetben a jövő nyárra kapnánk vizet*. Az új kutak napi 60.000 köbméter vizet fognak szolgáltatni és mivel a most jelentkező maximális hiány 7000 köbméter volt, nyilvánvaló, hogy ezzel a megoldással hosszú időre biztosítva lesz a főváros vízellátása.

Kérdést intéztünk

Szőke Gyula

felsőházi taghoz,

a *Vízműigazgatóság elnökéhez is*, aki a következő nyilatkozatot adta:

— A Vízművek igazgatóságát a most jelentkező bajokért nem lehet okolni. A Vízműveknél minden munkálat rendszeresen és tervszerűen folyik, úgy a *napi vízellátás, mint a vízművek rekonstrukciója és a bővítési munkák tekintetében*. Az új vízművek előkészítése minden tekintetben befejeződött és amint a kormány engedélyét megkapjuk, abban az órában megkezdhetjük a munkát. Nem a mi hibánk, hogy

negyedik éve húzódik ennek az életbevágó kérdésnek a megoldása.

Az is bizonyos, hogy a főváros vízellátását nem lehet véletlenektől függővé tenni, ezért sürgős az új kútcsoportok megépítése. A mostani bajokkal kapcsolatban újból felvetődött a Dunából való közvetlen vízszerzés lehetősége is. Etekintetben azonban nem szabad elfelejteni, hogy a megfelelő szűrőberendezés elkészítése annyi időbe és pénzbe kerülne, hogy

ennyi pénzből és ennyi idő alatt az új kutak jórészét is meg lehet építeni.

Arra pedig, hogy szűrés nélkül bocsássunk vizet kisegítésképpen a hálózatba, még gondolni sem lehet. Öntözésre sem szabad a szüretlen Dunavizet felhasználni, mert sok benne a homok és a víz elpárolgása után a kövezeten porréteg maradna vissza.

Becsey Antal

az üzemi bizottság elnökét

és az ország egyik legkitűnőbb vízépítési szakértőjét kerestük fel azután, aki kérdéseinkre így válaszolt:

— A mostani nehézségek ismét igazolják azt a már évekkel ezelőtt hangoztatott álláspontomat, hogy a *főváros vízellátásának legalább egy részét a Dunától függetleníteni kellene*. Számtalan alkalommal mutattam már rá a budai hegyekben rejlő

hatalmas karsztvíz-tömegekre,

amelyeket fel kellene kutatni és amelyek nagy bősége a budai oldal vízszükségletét minden bizonnyal ki tudná elégíteni. A rendelkezésünkre álló termálvizek, az óbudai források mind olyan lehetőségek, amelyek megfelelő kihasználása egyszersmindenkorra mentesíteni bennünket a mostanihoz hasonló vízgondoktól. A főváros már két évvel ezelőtt bizonyos összeget megszavazott a hegyvidéki karsztvizek felkutatására és a Földtani Intézetet kérte meg a munkák elvégzésére. A Földtani Intézet hozzá is fogott a kutatásokhoz, úgy tudom, kijelölt egyes alkalmas vízszerző pontokat, de

a végleges előterjesztés még nem készült el és a kutatási munka is meglehetősen lassan halad előre.

Azon leszek, hogy a főváros vezetősége mielőbbi javaslattételre kérje a Földtani Intézetet és hogy újból komolyan foglalkozzunk a forrás- és karsztvizek felhasználásának kérdésével.

Végül a

Vízművek igazgatóságát

kérdeztük meg, ahol kijelentették, hogy

a főváros vizellátása tekintetében egyelőre még kisebbfajta rendkívüli intézkedésekre sincs szükség.

Egyelőre mindössze a szökőkutakat helyeztük üzemen kívül és legrosszabb esetben az éjszakai vízszolgáltatásnál lehetne szó bizonyos korlátozásokról, hogy a medencék számára megfelelő tartalékot gyüjthessenek. Ezidőszerint *azonban erről sincs szó és reméljük, hogy minden korlátozás szükségét elkerülhetjük*.

*

A főváros vezetői, mint beavatott helyről értesülünk, a legközelebbi napokban újra eljárnak a kormánynál és a vízjogi engedély *sürgős kiadását fogják kérni, mert további elodázásáért a felelősséget nem vállalhatják*.

Általános tarifarevizió készül a helyiérdekü forgalmában

A „zöld-vonalakon" a Bszkrt félpercenkint indít vonatokat

A Beszkárt nyári menetrendjében nagyjelentőségü reformokat óhajt életbeléptetni és a főváros közlekedésének megjavítása érdekében a közlekedési ügyosztály is számos újítás előkészítésén dolgozik. Igy a közelmult napokban újból előtérbe került *a dunaparti villamos megszüntetésének kérdése és ezzel kapcsolatban az északról délre irányuló közúti közlekedés átszervezése*.

Felekerestük

Bódy László dr.

tanácsnokot,

a közlekedési ügyosztály vezetőjét, aki ezekről és a közlekedés többi időszerű problémájáról a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A nagyközönséget talán legjobban érdekli a tarifarevizió, illetve az egységes menetjegyek bevezetésének kérdése. Az errevonatkozó előkészületek megtörténtek és *még a nyár folyamán életbeléptetjük az egységes jegytipust, amely a főváros közigazgatási határán belül úgy a helyiérdekü vasutakra, mint a villamosokra érvényes lesz*.

— Előkészítés, illetve kidolgozás alatt áll a távolabbi jövő szempontjából fontos

egységes közlekedési terv.

Ilyen egységes közlekedési tervet a multban azért nem készíthettünk, *mert a közúti vasútvállalatok magánkezekben voltak*. Ennek a következménye volt azután az a meglehetős rendszertelenség a vonalvezetésben és a közlekedési hálózat kialakításában, amely a magasabb szempontokat, vagy a rendszeres városfejlesztés igényét sohasem vette figyelembe. Az egységes közlekedési terv szorosan bekapcsolódik a városfejlesztési bizottság nagyszabású munkájába.

— A tarifarevizionál mindenekelőtt a *kisszakasz-rendszer* véglegesítésének kérdésében kell a főváros törvényhatóságának határoznia. A kisszakasz-jegyeket csupán *próbaképpen vezettük be*, az eddigi adatok és eredmények birtokában azonban látjuk, hogy

a rendszer minden vonatkozásban bevált.

A tarifarevizió másik nagy kérdése a *HÉV tarifájának módosítása*. Általános kívánság ugyanis, hogy a főváros területén belül minden vonalon azonos legyen a tarifa, vagyis azok se fizessenek többet, akik olyan városrészekben laknak, ahol HÉV közlekedik és nem használhatják a Beszkárt vonalait. Minthogy a Helyiérdekü Vasuton most távolsági tarifa van érvényben, a tarifarevizió nem csupán a fővárost, hanem a környéket is érdekli. A HÉV tarifájának távolság szerinti lépcsőzetes növekedése folytán

a határokon belüli tarifarevizió önként maga után vonja a tarifamódosítást a határokon kívüli vonalrészeken is.

Az errevonatkozó előtanulmányok már igen előrehaladott stádiumban vannak és minden valószínüség szerint módjában lesz a vállalatnak előterjesztését rövidesen előkészíteni.

Szóvátettük azokat a panaszokat, hogy a villamos nincs tekintettel *a szombati és a vasárnapi weekend-forgalomra* és egyes helyeken igen nagyarányú torlódások fordultak elő. A tanácsnok válasza így hangzott:

— A kérdést már az első panaszok elhangzása után nyomban megvizsgáltam és a beérkezett jelentésből megállapítottam, hogy weekend-ünnepnapokon az úgynevezett *„zöld"-vonalakon*, amilyen elsősorban a 81-es és a 83-as reláció, percenként indítják a Széll Kálmán-térről a vonatokat. *Óránként 59 vonat indult eddig is a szóbanforgó napokon*. Ha figyelembe veszszük például a Széll Kálmán-tér és a Budagyöngye közötti vonalrészen áthaladó egyéb relációkat is, kiderül, hogy

félpercenként közlekednek kocsik,

ennél nagyobb terhelést sem a pálya, sem az áramszolgáltatás nem bír el. Egyébként intézkedés történt, hogy a jövőben még *fokozottabban legyen gondja a vezetőségnek a hétvégi és ünnepnapi forgalomra*.

— A *római-parti vonal* ügyében megvolt a pótbejárás és a kereskedelemügyi minisztérium engedélyét *a legközelebbi napokra várjuk*. Ha a fedezet kérdésében megtörténik a döntés, hat hét alatt készen lehet a közel kétkilométeres új vonal és esetleg

augusztusban már átadhatjuk a forgalomnak.

Addig is a Helyiérdekü Vasút aquincumi állomásától a római partig *autóbuszjáratokat állítottak be*, amelyeknek minden vonathoz van csatlakozása. *Ezeken az autobuszokon már bevezettük a kisszakaszt*. Az egész útvonalon két kisszakasszal lehet végigutazni.

— *A dunaparti villamos eltávolítása* lényegében nem közlekedési probléma, mert közlekedési szempontból a mostani megoldás teljesen kielégítő, sőt az adott viszonyok között a legjobb, mert a vasút külön pályán halad. Városrendezési, idegenforgalmi és egyéb szempontokból vitatható, hogy helyes és indokolt-e a villamosvasút eltávolítása.

Arról szó sem lehet, hogy a Mária Valéria-utcába helyezzük át a közlekedést,

de nincs akadálya annak, hogy próbaképpen, *háromhat hónapra megszüntessük ezen a szakaszon a forgalmat*. Ebben az esetben előállna a viadukt megépítése előtti régi helyzet, amikor a Géza-utcánál volt az egyik és az az Eskü-térnél a másik fejállomás. A villamosvasút pótlására új autobuszvonalról nem kellene gondoskodni, mert a Belvárost éppen elég autobuszreláció szeli át. Más kérdés, hogy

az utazóközönség hogyan fogadná ezt az újítást,

a dunaparti vonalon ugyanis pontos statisztika szerint naponta átlag tizenhatezer ember utazik.

Gazdasági Értesítő

Panaszkodnak a kövezőmesterek a renitens inségmunkásokra

Kifogásolják a hitelezési alapon történő vállalatbaadást is

A főváros a különböző közmunkákat olyképpen csoportosította, hogy azok lehetőleg az egész vállalkozói karnak foglalkoztatást nyujtsanak. A különböző műszaki ügyosztályok megértéssel viseltetnek a kisiparosok nehéz helyzete iránt és mindent elkövetnek, hogy a munkák kiadása és elszámolása fennakadást ne okozzon.

Mindezek ellenére mégis mutatkoznak bizonyos nehézségek, amelyek elkerülhetők volnának, *ha a bürokrácia engedne valamit a maga merevségéből.* A kövező- és útburkoló mesterek például állandóan panaszolják, hogy *az inségmunkások kiutalása körül mennyi zaklatásnak vannak kitéve.* Tudvalevő, hogy a munkások létszámának a felét a főváros jelöli ki, akik azután *protezsált személyiségeknek* tekintik magukat és ez megnyilvánul munkájuk menetében és szellemében is. A beutalt munkás tudja, hogy kétheti felmondása van és ez idő alatt *úgy dolgozik, ahogy akar és a vele való rendelkezés is fonák helyzetet teremt.*

A munka szellemének ilyetén való leromlását megsinyli a munka minősége is, amelyért pedig a vállalkozó teljes egészében felelős,

a munkavezetők azonban nem tudnak úgy rendelkezni az inségmunkásokkal, ahogy azt a vállalkozói rend előírja. Súlyos hiba az is, hogy *a munkások válogatnak a munkahelyek között,* mert például a Zuglóban lakó munkás nem megy Óbudára, hogy ott a számára kijelölt munkahelyen megjelenjék. A vállalkozó nem tudja betartani a kellő ütemet, ami számára károsodást jelent.

Hibás az a rendszer is, hogy a főváros a béreket a munkás kikérdezése alapján ellenőrzi,

ami bizonyos tekintetben lealázó a vállalkozóra. Sokkal egyszerűbb volna, ha a főváros a szombati fizetési napon *átnézné a listákat és ott állapitaná meg, hogy az órabérek megfelelnek-e az előírt szabályoknak.*

A vállalkozói tekintély teljes aláásására vezetnek az ilyen rendszerű ellenőrzések és kétségtelenül elősegítik a társadalmi osztályok között amúgy is meglévő káros ellentéteket. A munkáskérdés megoldása ebben a vonatkozásban csak akkor terelődhetik az egyedüli jó útra,

ha a munkások felvételét a vállalkozókra bízzák,

akik azután a legmegfelelőbb szakembereket alkalmazzák.

A külsőségekben is sértő az adminisztráció ellenőrzése. Számtalanszor látni az utcákon, hogy *mérnökök felbontatják a burkolatot és úgy vizsgálják meg az anyagok minőségét,* amelyből a közönség méltán gondolhatja azt, hogy az illető vállalkozó csalást követett el. Ott van

a fővárosi anyagvizsgálóintézet,

amelynek módjában van kellő időben szakvéleményt mondani. Ha ez megtörténik, akkor nincs szükség ilyen sértő vizsgálatra.

Sajnálatos körülmény az is, hogy *a kivitelre kerülő munkák költségvetése túlzottan szükreszabott és ma már nincsen olyan munka, amelynél ne következne be túllépés.* A vállalkozó kénytelen ezt a többletet

a saját zsebéből előteremteni,

nehogy külön spekulációval vádolják meg. Sérelmes, hogy a legkisebb közmunka is sok irodai munkát igényel, hogy a különböző elszámolások és kimutatások a hatóság rendelkezésére álljanak. Egyszerüsítésekkel sokat lehetne nyerni és mód kínálkozna a vállalkozónak arra, hogy *tényleges munkájával többet foglalkozzék.*

A hitelezési munkák megoldása körül

régi sérelme a kövezőknek, hogy azt teljes egészében hitelezési alapon végzik.

Sokkal jobb megoldás volna, ha *a főváros az anyagokat beszerezné hitelezési alapon, rendelkezésére bocsátaná a vállalkozóknak, míg a munkabéreket minden alkalommal kifizetné.* Ilyen megoldás mellett a kisiparosság több alkalmat nyerne a hitelezési munkákban való részvételben.

Felszabadulást hoz a mezőgazdaságnak a margaringyártás korlátozása

Elkészült a rendelet -- Vajjal is lehet kekszet gyártani Olaszországban tilos a margarin-árusítás

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a földmívelésügyi minisztériumban befejezték a *margaringyártásra vonatkozó kormányrendelet* végleges megszövegezését. Ezzel az aktussal fokozottabb lehetőség nyílik a szorosan vett magyar mezőgazdasági termékek, a zsír és a vaj terjesztésére és a margarinfogyasztás háttérbeszorítására. Az új rendeletben változatlanul megmarad az a rendelkezés, hogy a *margarin-árak bizonyos százaléka árkiegészítési járulék formájában a magyar tej- és vajpropaganda céljaira fordítandó,* vagyis ennek a mesterséges növényi és állati faggyúnak az esetleges kelendősége az egészséges tejtermékek terjesztését is szolgálja.

A margarin-rendelet megjelenése azonban még mindig késik, aminek egyik magyarázata, hogy *a kekszgyárosok ragaszkodnak a margarinhoz és azt állítják, hogy az esetleg vajjal készített süteményeik nem volnának állóképesek.* Ez az érvelés mindenesetre nagy mértékben meglepetést kelt a közönség körében, mert

eddig az volt a köztudat, hogy a kekszet vajjal készítik.

A mesterséges ételzsírnak a kekszben való felhasználása nagyon könnyen arra a meggondolásra vezetheti a vásárlókat, hogy *a keksz helyett más természetü olyan cikket vásároljon, amelynek a belső tápértéke kifogástalan.* A tejtermelők és tejiparí érdekeltségek a legnagyobb türelmetlenséggel várják a margarin-rendeletet és azt hangoztatják, hogy *néhány margarint használó kekszgyár érdeke nem lehet fontosabb, mint a sok tízezer tejtermelő egzisztenciája.* Az *Országos Kémiai Intézet* most próbaöntéseket végzett és megállapította, hogy *a friss teavajjal készített keksz eltartható.* Ennek az eredménynek a hatása alatt a kekszet vajjal kell előállítani, ellenkező esetben

a kekszgyárak feltüntetni kötelesek, ha gyártmányaik margarinnal készülnek,

még akkor is, ha az a kelendőség rovására megy.

A margarin-rendelet a különböző egészségügyi vonatkozásokon kívül az eddigi hatósági előírásokat is megszigorítja. Igy mindenekelőtt kötelezővé teszi az ételnemüek felszolgálásával foglalkozó ipar számára, hogy

kifüggessze a jelzőtáblát,

amely a közönségnek feltünően tudomására hozza, hogy *a szóbanforgó helyiségben az ételek margarinnal készültek.* A rendelet intenciója világosan mutatja, hogy miről van szó: a közönség vegye tudomásul, hogy az általa látogatott étterem, vagy cukrászda a kitünő táperejü vaj helyett mesterséges zsiradékból készült ételt fogyaszt, ami kétségtelenül alkalmas arra, hogy visszatartsa a közönséget és olyan helyiséget keressen fel, ahol az ételek valóban tejtermékkel és természetes zsiradékkal állíttatnak elő. Ez a látszólag drasztikus előírás mindenképen helyeselhető indokokra vezethető vissza, mert így remélhető, hogy

a közönség elhanyagolja mindazokat a fogyasztási helyeket, ahol a számára nemkívánatos anyagot használnak.

A magyar kormány előtt nyilvánvalóan *az olasz példa* állott, amikor korlátok közé kívánja szorítani ezt a nemkívánatos ipari- és élelmezési cikket. *Az olasz kormány április 15-étől kezdődően megtiltotta az ország területén a margarin árusítását,* mert lehetőséget kíván juttatni a belföldi mezőgazdaság boldogulására. Magyarországon összesen három mesterséges zsiradékot előállító üzem működik:

a csch érdekeltséghez tartozó Hutter-Lever Rt., a Biehn S. Fiai és a Steiner Ignácféle kisüzem.

Ezek a gyárak azonban más természetü termékek gyártásával is foglalkoznak és így számukra nyilvánvalóan nem nagy áldozat a margarin előállításáról való lemondás. A *Biehn* S. Fiai újabban a *kókuszzsir és a faggyú* piacán dolgozik, a *Hutter-Lever* pedig a kozmetikai szerek sokaságával árasztja el a magyar piacot, úgyhogy mindent összevéve,

nem kell tartani a margarinüzemek megszünése esetén a munkanélküliség növekedésétől.

Az említett gyárakban *különben összesen 38 munkás állítja elő Magyarország egész margarinszükségletét,* üzembeszüntetés esetén tehát a munkásokat szívesen alkalmazzák a tej- és vajgyárak. Nemzetgazdasági okok támasztják alá a kormány jól megfontolt elhatározását és ha a közönség is tartózkodást mutat az állati faggyú és a növényzsirok használatával szemben: *óriási mértékben kiterjed a tej- és vajtermékek fogyasztása, ami az ország mai helyzetében évente sok milliós gazdagodást jelent.*

Kétszáz budapesti őslakó földmüvescsalád a pusztulás szélén. Félszázaddal ezelőtt Budapest lakosságának számottevő része, úgy a budai, mint a pesti oldalon földmüveléssel foglalkozott. A világváros kialakulása ezeknek az őslakóknak nagyrészét más foglalkozási ágakra terelte, de még mindig közel kétszáz földmüvescsalád él Budapest perifériáin. Csupa 5—20 holdas kisgazda, akik belterjes gazdálkodást folytatnak és Budapest piacát nemcsak zöldségneműekkel, főleg primőrökkel látják el, hanem tekintélyes tejmennyiséget is rendelkezésére bocsátanak a fogyasztóknak. A legújabb rendelkezések szerint a majorokban tartott tehenekre havi 18 pengő illetéket róttak ki, amit ezek a kisegzisztenciák elviselni nem tudnak és a főváros közbenjárását kérték, hogy a földmívelésügyi miniszternél járjon közbe érdekükben és mentse meg őket az elpusztulástól. Néhány hónappal ezelőtt Budapesten még háromezer tehén volt a majorságokban, ma már alig ezer és a tehéntartó gazdák közül igen soknak két-háromezer pengő járulékhátraléka van, ami azt jelenti, hogy a teher növekedésével az egész gazdaság elpusztul. A napokban küldöttségben keresték fel a budapesti majorosgazdák *Kállay* Miklós földmívelésügyi minisztert és arra kérték, hogy a 18 pengős járulékot tehenenként havi 3 pengőre szállítsa le. A miniszter a küldöttségnek kijelentette, hogy a hivatásos gazdák iránt a legnagyobb jóindulattal van, csupán az indokolatlan és mesterkélt aszfalttehenészetek fenntartását helyteleníti. A kérelmet megfontolás tárgyává teszi.

Helyreigazító nyilatkozat. Hivatkozással a „Fővárosi Hirlap" május hó 2-án megjelent számának 6. oldalán a „Gazdasági Értesítő" rovatában „Hatóságilag alátámasztják a kábelkartel árdiktatúráját. Az Elektromos Művek monopóliumot biztosít a kartelgyártmány számára" cím alatt megjelent közleményre kérjük a következő helyreigazító nyilatkozat közlését:

1. Téves információn alapul, hogy Budapest Székesfőváros Elektromos Művei bármiféle kartelnek védelmet nyujtana, vagy monopóliumot biztositana oly módon, hogy az elektromos berendezéseknél csak a kartelben levő vállalatok által gyártott vörösrézhuzalokat fogad el, mig egyéb gyártmányok beszerelését szigoruan megtiltotta; 2. téves állítás az is, hogy Budapest területén kartelen kivül levő gyárnak az Elektromos Művek állásfoglalása folytán életlehetősége ninesen; 3. téves továbbá, hogy az Elektromos Műveknél a biztonságot illetően a villamosdrótokba befűzött szálak szine lenne irányadó; 4. és végül nem áll az sem, hogy a kartelen kivül levő gyárak által gyártott és szabványoknak megfelelő huzalok alkalmazását az Elektromos Művek lehetetlenné teszi. — Budapest Székesfőváros Elektromos Művei bármely gyár által készített huzalt egyformán elfogad, ha az a Magyar Szabványügyi Intézet lajstromába felvett szabványokban megállapított minőségi és egyéb követelményeknek megfelel. A Magyar Szabványügyi Intézet által vezetett szabványos gyártmányok jegyzékébe bármelyik gyár készítménye felvehető, ha a készítmény a szabványoknak megfelel. Az elektromos berendezéseknél tehát minden gyár készítménye egy aránt felhasználásra kerülhet. A huzal zöld-fehér fonala csakis a szabványos minőség jelzésére szolgál. De az Elektromos Művek a huzalt e nélkül sem kifogásolja, csak hatósági jellegü anyagvizsgáló intézet bizonyítványaival igazolják annak szabványos minőségét. Tehát a kartelbe nem tartozó gyárak huzalai is akadálytalanul használhatók, ha azok a szabványoknak megfelelnek. Tisztelettel: **Budapest Székesfőváros Elektromos Művei.**

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. szombaton megtartott XXIII. évi rendes közgyülése az 1933. évi tiszta nyereséget P 20.856.20-ban állapította meg és elhatározta, hogy ez az összeg új számlára vitessék elő.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest. VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 fuvaros Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

LANTOS MIHÁLY
épitőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tízezer munkásról gondoskodik a főváros új rokkantellátási hivatala. A polgármester néhány héttel ezelőtt léptette életbe a fővárosi munkások és üzemi alkalmazottak öregségi és rokkantsági ellátásáról szóló szabályrendeletet, amelyet a belügyminiszter jóváhagyott. A fővárost az 1928. évi 40. t.-c. kötelezte mindazoknak az alkalmazottaknak ilymódon való ellátásáról, akik valamilyen nyugdíjas kategóriába nem tartoznak és kegydíjban sem részesülhetnek. Néhány heti előkészület után megjelent a szabályrendelet végrehajtási utasítása, amely szerint a fővárosi alkalmazottak öregségi és rokkantsági ellátásával kapcsolatos ügyeket külön számvevőségi osztály végzi. Ennek az osztálynak a megszervezése is megtörtént és 17 tisztviselő intézi az ügyeket. A rokkantsági számvevőségre nagy munka vár, mert nem kevesebb mint 10—11 ezer munkás tartózik hozzá és állandó összeköttetést kell fenntartania az Országos Társadalombiztosító Intézettel és a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetével is. Az új számvevőség felállításával visszamenőleg is rendezik azoknak az elaggott, vagy megrokkant alkalmazottaknak a nyugdíjügyét, akik a törvény életbelépése óta váltak munkaképtelenné, de rendszeres ellátásban még nem részesültek.

Bódy Tivadar temetése. A főváros polgármesterei közül *Bódy* Tivadar volt az első, akit halála után Budapest közönsége abban a megtiszteltetésben részesített, hogy munkássága színhelyéről, a Központi Városházáról temették. A néhai polgármester végtisztessége olyan mélységes részvéttel és impozáns gyászpompával folyt le, amilyenben csak egészen kivételes férfiaknak van részük. Az egyházi szertartást *Ortvay* Rezső apátplébános végezte, a nemzeti egység pártja nevében és a törvényhatóság részéről *Kozma* Jenő mondott búcsúszavakat, a főváros közönségének gyászát magasszárnyalású gyászbeszédében *Liber* Endre alpolgármester tolmácsolta, a kortársak és barátok nevében pedig *Bárczy* István mondott az elköltözöttnek Istenhozzádot. A hatalmas gyászmenet közel ¾ óráig vonult a Kerepesi-temetőbe, ahol újabb beszentelés után a Bódy-család sírboltjába helyezték örök nyugalomra Budapest nagy halottját.

A Mai Nap jubileuma. A délelőtti órák friss és eleven orgánuma, *A Mai Nap* most töltötte be fennállásának 10 éves fordulóját. A rendkívül gonddal szerkesztett független és szókimondó ujság sikerének az a titka, hogy mindenről elfogulatlanul tájékoztatja a közönséget és minden napon elsőnek fut ki az utcára Budapest, az ország és a külföld összes eseményeivel. A jubileum alkalmából számos gratuláció és szerencsekivánat érkezett a lap felelős szerkesztőjéhez, *Róna* Lajos kollégánkhoz, amelyekhez szívesen csatlakozik a *Fővárosi Hirlap* is.

Megnyílt a tisztviselők továbbképző tanfolyamának második kurzusa. A főváros vezetősége tudvalevően már tavaly elhatározta, hogy a különböző tisztviselői kategóriák továbbképzésére tanfolyamokat rendszeresít. Elsősorban a kezelőszemélyzet gyakorlati és elméleti továbbképzésére került a sor, s miután ezen a szakon igen sok az alkalmazott, a továbbképzés turnusokban folyik. Az első turnus kiképzése megtörtént, a tisztviselők már levizsgáztak, most a második csoportra került a sor. A továbbképző tanfolyamon *Lamotte* Károly tanácsnok a főváros pénzügyi igazgatásáról, *Schuler* Dezső tanácsnok a szociális tevékenységről, *Duday* Alajos tanácsnok a kerületi közigazgatásról, *Felkay* Ferenc tanácsnok a fővárosra vonatkozó alaptörvényekről, a jogszabályokról és a központi igazgatás szervezetéről, *Gárdonyi* Albert főlevéltáros Budapest közigazgatásának szervezetéről, *Illyefalvi* Lajos, statisztikai igazgató a statisztika szerepéről a közigazgatásban, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök a gyámügyi igazgatásról, *Csordás* Elemér tisztifőorvos a közegészségügyi igazgatásról, *Bánóczy* Béla műszaki tanácsos a műszaki adminisztrációról, *Ölveczky* Dezső tisztiügyész a fővárosi tisztviselők jogairól és kötelességéről, *Flaxmayer* József tanácsjegyző a közigazgatás alapfogalmairól tartanak szemináriumokat. *Medriczky* Andor tanácsi fogalmazó általános ismereteket ad elő, *Fennt* Nándor főigazgató pedig a kezelési teendők gyakorlati bemutatását vezeti. Ez a tanfolyam június elején záródik. Rövidesen sor kerül a közigazgatási szakvizsgákra is, amely tudvalevően minden tisztviselőre kötelező és egy vegyes bizottság előtt történik, amelyen állami s fővárosi szakemberek foglalnak helyet. A fogalmazási tisztviselők és a műszaki tisztviselők, valamint a többi szakokon dolgozó alkalmazottak továbbképző tanfolyamait az ősszel nyitják meg.

Sírkőavatás. *Rózsa* Károlynak, a székesfővárosi gázművek elhunyt vezérigazgatójának síremlékét szombaton délután avatták fel a Kerepesi-út melletti temetőben, a legszükebb család jelenlétében.

A vendéglátás művészete. Izlésesen kiállított és nagy hozzáértéssel megirt könyv került a piacra. A rendkivül értékes munka cime: *A vendéglátás művészete, a szerzője Gundel Károly vendéglősmester.* A beszélgetés formájában elénk táruló tanulmányban *Gundel* Károly vezérfonalat nyujt a házigazdáknak és vendéglősöknek egyaránt *az asztalterítéstől kezdve a különlegességek felszolgálásáig.* Szines és ügyes leirás a konyha történeti multjára vetett visszapillantás, a különböző ételsorok felsorakoztatása és néhány étlap, a magyar vendéglátó ipar aranykorából és jelenéből. *Gundel* Károly a magyar vendéglátó ipar szinte világszerte ismert reprezentánsa hivatott tollal irta meg rendkivül lebilinselő munkáját, amely minden tekintetben demonstrálja a kiváló szerző kivételes kvalitásait.

Huszonöt év — egy nagy riport. Huszonöt esztendő politikai és társadalmi élete vetődik elénk annak a nagyérdekességü könyvnek a lapjairól, amely *„Huszonöt év — egy nagy riport"* cimmel most jelent meg a könyvpiacon. Szerzője *Fabritzky* Antal, az ujságírógárda régi érdemes munkása, aki leírja a boldog Nagymagyarország életét, a petrozsényi pópa aknamunkáját, Károlyi Mihály amerikai propagandáját, Lindberg hadügyminiszteri kinevezésének gyászos kulisszatitkait, a Tisza-gyilkosság megrendítő történetét és az azóta történt fordulatos és érdekes eseményeket. A könyv valóban egy nagy történelmi riport, amely művészi előadásban pergeti le a közelmult szenzációit. *Fabritzky* Antal könyve a *Fráter és Társa-cég* kiadásában jelent meg (VII., Akácfa-utca 17.).

A fővárosi altisztek hangversenye. A *Fővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesülete* május hó 26-án, szombaton este 8 órakor a *Városi Színházban* az egyesület kulturális és jótékony céljainak javára, *Sipőcz* Jenő polgármester védnöksége alatt *hangversenyt* rendez. Közreműködnek: *Basilides* Mária, a m. kir. Operaház művésznője, P. *Szollás* Magda zongoraművésznő, a *Fővárosi Altisztek Dalkara*, az 1933. évi Országos Dalosverseny nehéznépdalcsoportjának I-ső díj nyertese, *Ujj* József dr. zenetanár, egyesületi karnagy vezényletével, *Melles Béla zenekara* és a budapesti *2. számú honvédgyalogezred zenekara.* Helyárak: 30, 40, 50 fillér és 1 pengő. Jegyek kaphatók: az összes hivatalokban az altiszteknél és előadás előtt a pénztárnál. Jegyigénylés és postai megkeresések *Viasz* Gyula egyesületi elnökhöz intézendők, Közp. városháza, I. em. 91. Műsor a helyszínen kapható.

Előadás a német terjeszkedésről. A *X. ker. Egységes Polgári Párt* május hó 15-én tartott tagértekezletén *Dongó* Orbán középiskolai igazgató, ker. pártelnök érdekes előadásban ismertette az új Németország európai helyzetét s különösen kelet és délkelet felé terjeszkedésének politikáját. Előadó megállapította, hogy az előrelátható nagy német invázió óriási veszélyt jelent a magyarság szempontjából, mert a kelet felé való inváziót tette a tanitás tengelyévé a „Drang nach Osten" szüntelenül hangoztatott jelszavával. A mindvégig érdeklődéssel kisért előadást a nagyszámú hallgatóság sürü tetszésnyilvánításokkal honorálta. *Gáspár* Béla a magyar ifjúság nevelésének szempontjából szólt hozzá a tárgyhoz és méltatta *Dongó* Orbán előadását. *Hatolkay* Kázmér a várospolitika időszerű kérdéseiről tájékoztatta a hallgatóságot s annak a véleményének adott kifejezést, hogy a rövidesen nyilvánosságra kerülő fővárosi törvénytervezettel együtt megoldódik a főpolgármesteri kérdés és megkezdődik az Egységes Párt két frakciójának közös nevezőre hozása.

Budapesti idegenforgalmi fényképpályázat. A székesfőváros a mult évben rendezett budapesti idegenforgalmi fényképpályázat sikere nyomán újabb idegenforgalmi fényképpályázatot hirdet. A pályázat célja a székesfőváros idegenforgalmi fényképanyagának felfrissítése és kibővítése. A pályázaton bárki részt vehet. Pályázni lehet egyrészt a szorosan vett budapesti idegenforgalmi propaganda céljára alkalmas fényképekkel, tehát olyan új budapesti képekkel, melyek a székesfővárost részleteiben vagy egészében mint Európa legszebb fekvésü nagyvárosát, mint világvárost, mint fürdővárost, mint a magyar ipar, kereskedelem, sport, művészet és népmüvészet középpontját mutatják be; másrészt lehet azonban pályázni az általános magyar idegenforgalmi propaganda céljára alkalmas képekkel is, tehát olyan fényképekkel, melyek a magyar vidék jellegzetességeit az érdeklődést felkeltő módon ábrázolják. A pályadijak a következők: I. díj 400 P, II. díj 250 P, III. díj 150 P, két díj á 100 P összesen 200 P, három díj á 80 P összesen 240 P, hat díj á 50 P összesen 300 P, tizenkét díj á 30 P összesen 360 P, huszonnégy díj á 20 P összesen 480 P. Összesen ötven díj 2380 P. A pályázatokat a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalába (V., Deák-Ferenc-utca 2.) kell beküldeni. A pályázat határideje 1934 szeptember 30.

Kiosztották a BSE-fotókiállítás dijait. A Vigadóban rendezett nagyszabásu fényképkiállitás zsürije kiosztotta a dijakat. Első dijat kaptak Havlin Károly dr., Dulovits Jenő dr., Gabnay Ferenc, Simonffy János, Raisz István, Buzay Béla, Kovácsházy Vilmos, Kurfürst István, Kosa József, Susztер Ferenc, Székely Mária, Reminiczky Lajos, Kosch Jenő, Pénzes József, Koricsánszky Lajos és Szankó Tibor. Második dijat kaptak Rékay Béla, Bór Rezső, Kazinczy Gábor, Heltay László, Zöch Vilmos, Nadler Herbert, Csanády Gusztáv, Wohl György, Oszoly Kálmán, vitéz Andrássy Gyula, Goreczky Gyula, Albecker Sándor, Zimányi János, Papp László, Hangel Lászlóné, Festetich Pál gr. Harmadik dijat kaptak Zsitvay Imre, Balázs Endre, Hunkár Béla, Klell Kálmán, Goszleth Ernő, Szabó János, Szabó Dániel, Zaitz László, Rosta János, Szentmiklóssy József, Hamvassy István, Bressey Leonard, Wandra Lajos, Della Donna Mihály, Herold Mihály és Csépay Pál. A kiállitást a nagy érdeklődésre való tekintettel junius másodikáig meghosszabbitották.

A Rákóczi-uti Debrecen-étterem nyári kerthelyiségét szombaton megnyitották. *Szabó* Lajos sok izléssel, kényelemmel rendezte be új helyiségét, amelynek közepén csobogó vizű akvárium állandóan hűsíti a levegőt. A kerthelyiség nagy látogatottságnak örvend, ahol a kitünő hirü vendéglős polgári árakon remek ételeket és italokat szolgáltat ki.

3 pengőért 40.000 pengőt nyerhet, ha részt vesz a 62. jótékonycélú M. Kir. Államsorsjátékon. Kapható minden dohánytőzsdében, vagy közvetlenül a Székesfővárosi Pénzügyigazgatóságnál. Budapest V., Szalay-utca 10. Továbbá az összes főárusitóknál és bankokban.

62. M. Kir. állami sorsjáték
17.000 nyeremény 250.000 ar. pengő értékben
Főnyeremény:
40.000 arany pengő
Nyeremények:
20.000.— ar. pengő
10.000.— ar. pengő
2-szer 5.000.— ar. pengő
4-szer 2.500.— ar. pengő
6-szor 2.000.— ar. pengő
10-szer 1.000.— ar. pengő
és még több nyeremény, melyek mind készpénzben fizettetnek ki
Húzás június 6-án
SORSJEGY ÁRAK:
Egész 3.— ar. P. Fél 1.50 ar. P.
Kapható minden bank, sorsjegy és főárusitónál, valamint az összes dohánytőzsdében. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése utá azonnal teljesiti a m. kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-u. 10

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Kérjen mindenütt
ABAUJSZÁNTÓI JUHTŰRÓT
Gyártja: Felsőmagyarországi Árukereskedelmi R. T
(Schwarcz Izidor Fiai Abaujszántó)

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

TARJÁN
LUKÁCSFÜRDŐ
ÉTTEREM-KÁVÉHÁZ
Nagy és kis adag! Newyork koszt és kiszolgálás! Ebéd, vacsora a terraszon és étteremben! Bejárat a Zsigmond-utcai kapun!
ASZTALRENDELÉS: 560-80

FŐVÁROSI Sport

Vége a tavaszi futball fordulónak, itt a világbajnokság, jön a Középeurópai Kupa

Az idei bajnok *Ferencváros* tavaly lemaradt az első helyről. Az 1933/34-es bajnokságban a zöld-fehér vezetőség a közvélemény ellenére *Sárosit*, „Európa legjobb centerhalfját" állította csatársorának tengelyébe. Az eredmények és *Sárosi* centerjátéka fényesen igazolta a Ferencváros vezetőségét. A bajnokcsapat megerősíti együttesét: szerződteti *Bántot*, a miskolci hátvédet és hazahozatja Párisból *Berkcsyt*, volt válogatott fedezetét.

Ujpest jobb volt, mint tavaly, mégis második lett, ami a futball nivójának általános emelkedését mutatja. A csapat teljesen összhangolódott, megbízhatóan szerepelt a bajnoki mérkőzéseken. Nem sikerült *Avarból* centert csinálni, ennek a sikertelen kísérletnek tudható be Ujpest második helyezése.

Bocskai harmadik helye a bizonyítéka annak, hogy az eredmény nem maradhat el, ha egy vidéki városban hozzáértéssel, komolyan és kitartással foglalkoznak a labdarúgósporttal.

A mult év végén a *Hungáriát* még a saját hívei is elparentálták. Fatális pech üldözte a jóképességű csapatot, minden mérkőzését minimális gólkülönbséggel veszítette el. A balszerencse végül megtört, ha *Titkos* közben nem sérül meg, úgy a harmadik helyet is elérhette volna. Ügyes húzás volt *Dudás* halfsorba állítása. A tavaszi szezonban lelkileg magára talált a csapat, szebbnél-szebb győzelmet aratott. A védelem *Mándival* elsőrangút produkált, a halfsor szorgalmasan, megbízhatóan játszott, a csatársor *Cseh* vezetésével időnként brillírozott is. *Szabó III.* jó és eredményes játéka kellemes meglepetés volt.

A *Hungária* vezetősége megszerzi a hátvéd kaposvári *Jóst*, a MAV gépgyár volt válogatott jobbszélsőjét, *Zavaczkyt* és hazahívja Franciaországból a center *Lukácsot*. A kék-fehérek reorganizált csapata nagy játékerőt fog képviselni.

A világbajnokságra elutazott magyar csapatot *Egyiptom* ellen csak *Nápolyban* állítják össze. Előreláthatólag ezen a meccsen pihenőt kapnak azok a játékosok, akiknél attól kell tartani, hogy egy hét alatt három mérkőzést nem tudnának játszani. *Ausztria* ellen az „angol" csapat áll ki a jobbszélső kivételével. Ma kétszer 25 perces tréningmeccset játszik az Egyiptom elleni csapat, a többiek pedig háromszor 30 perces mérkőzést tartanak. A vasárnapi meccs után, ha győznek, hétfőn még Nápolyban marad a csapat és kedden utaznak *Bolognába*, hol csütörtökön mérkőznek Ausztriával. A további program még bizonytalan. A döntő június 10-én lesz, ha a csapat közben kiesne, úgy azonnal hazaindul. A sérült *Sárosi* és a vizsgázó *Polgár* egyelőre itthon maradt. *Sárosi* egy hétig a Balaton mellett üdül, május 28-án tér vissza Budapestre, még aznap *Polgárral* együtt Bolognába utaznak, ahová kedden délben érkeznek meg. Az elutazott csapatnak még három sérültje van: *Lázár*, *Háda* és *Avar*, kiknek rövid ideig tartó izomhuzódásaik vannak. A csapattal mint vezető utazott *Usetty* Béla, az MLSz elnöke, *Nádas* és *Fábián* kapitányok kíséretében. A negyedik hivatalos kísérő *Nagy* Marcell, a menedzser, az ötödik tag *Takács* Béla kondicionátréner. *Rómába* az MLSz költségén csak *Kenyeres* főtitkár utazik. *Fodor* Henrik dr.-t a PLASz küldte ki. *Fischer* Mór, mint a FIFA elnökségi tagja a FIFA költségén tartózkodik Olaszországban, mint a FIFA funkcionáriusa. *Ivánesics* Mihály a FIFA vendége.

A Középeurópai Kupa sorsolása a magyar csapatok részére elég szerencsésen ütött ki. Eddig országonként 2—2 csapat vett részt a küzdelemben, ezután 4—4 csapat részvételével bonyolítják le a mérkőzéseket, ami lényegesen emeli a kupa-meccsek iránti érdeklődést. Az első fordulóban a *Ferencváros* az osztrák 4-ik helyezettel, *Ujpest*, *Ausztriával*, a *Bocskai* a *Bolognával*, a *Hungária* a *Spártával* kerül össze.

A BSZKRT Sportegyesületének közgyűlése

Perczel György dr. igazgató, a BSzKRt SE elnökének vezetése alatt tartotta meg a sportegyesület évi rendes közgyűlését. 1933. évben az egyesület megalakította a sportrepülő- és az íjász-szakosztályát, amellyel *Perczel* György dr. folytatta az egyesület továbbfejlesztését. Ma a BSzKRt SE az ország legnagyobb sportegyesülete, amely kizárólag a lelkes sportbarát, Perczel György igazgatónak az érdeme, aki 15 éves elnöki vezetésével mindenben biztosította a tagok és hozzátartozóik sportolási lehetőségét. *Perczel* György nemcsak az egyesület kebelén belül szerzett érdemeket. Mint a *Hunnia Csónakázó Egylet* elnökli igazgatója, a *Magyar Evezős Szövetség* alelnöke, a *Magyar Vívó Szövetség* elnöki tanácsának tagja, valamint a *BSzKRt Levente Egylet* alelnöke, nagy szolgálatokat tett az egyetemes magyar sportnak, miért is a *Nemzetközi Evezős Szövetség* a nagy aranyérmével és az *Országos Testnevelési Tanács* az arany emlékéremmel tüntette ki.

A közgyűlés az egyesület alapítóját, tóvárosi *Fischer* Gyulát közfelkiáltással örökös taggá választotta meg, akinek érdemdús munkáját *Perczel* György elnök méltatta. A megüresedett alelnöki tisztségre *Patz* Sándor dr. igazgatót választották meg. *Verebélyi* Ernő igazgató-alelnököt a sportegyesület disztagjává választották. A választmányban *Padstüber* Kamillo kapott még helyet, egyébként a lelépő tisztikart és választmányt bízták meg újból az egyesület további vezetésével. A BSzKRt igazgatósága tizenötezer pengő segélyt szavazott meg az 1934. évi költségvetéshez, amely nagylelkű támogatással hathatósan hozzájárul a sportegyesület fejlődési lehetőségéhez. Az egyes szakosztályok 1933. évben a következő eredményeket érték el:

Az *atletikai* szakosztály tagjai *Virág* Rezső vezetésével 52 első, 63 második, 44 harmadik és 13 negyedik díjat nyertek. A *kosárlabdázók* Magyarország 1932/1933. évi kosárlabda-bajnokságban harmadik helyezést értek el. A *birkózó* szakosztály *Miriszlay* Béla szakosztályvezető irányításával 19 első díjat nyert. Az *evezősök* *Kertész* Ferenc szakosztályvezető támogatásával szép evezősteljesítményeket értek el. A szakosztály társadalmi élete is nagyot fejlődött az elmult évben.

Forgalmi telepek *labdarúgó szakosztályának* létszáma eléri a kétezret. Tiszteletbeli vezető *Scherffel* Lajos, szakosztályvezető *Krokovits* Márton, helyettese *Böhm* Nándor. A szakosztály egyrészt a tagok sportolási lehetőségét biztosítja, másrészt a kulturális és társadalmi élet kimélyítését tűzte ki céljául. *Krokovits* Márton fáradhatatlan munkásságának eredménye a szakosztály rohamos fejlődése. Az *íjászok* *Strasser* László vezetésével már az első csonka évben is jó eredményeket értek el. *Kerékpáros* és *ökölvívó* szakosztályok *Borbás* János irányításával az évek óta megszokott munkát fejtették ki. A *labdarúgók* *Schumann* Béla szakosztályvezető, *Denhoffer* Gábor intéző és *Kutrucz* János edző irányításával számos hazai és nemzetközi győzelmet szereztek. *Női tornaszakosztály* *Eitner* Elemérné vezetésével 4 éve működik. Versenyeken nem indulnak, de az előírt gyakorlatokat és játékokat gyakorolják. A *sportrepülők* *Alemann* Aladár, *Balló* Alfréd és *Kovács* Sándor vezetésével 1933 május havában alakultak meg. Működésüket a BSzKRt műhelyeiben elkészített két gyakorlógéppel kezdték meg. A szakosztály tagjai nemcsak a gyakorlatozásokon vesznek részt, hanem a gépek építésében és javításában is kellő tapasztalatot szereznek. A legfiatalabb szakosztály megalakítása és rövid időn belüli nagy fejlődése, a hangár és a gépek megépítése *Perczel* György dr. elnök érdeme, ki a sportrepülés igen nagy fontosságát felismerve, teljes erejével támogatja a pilóták kiképzésének lehetőségét. A *tenisz* szakosztály *Kertész* Ferenc, *Szemeti* Béla és *Acsay* István vezetésével számos versenyen vett részt. Tagjai úgy a hazai, valamint a nemzetközi versenyeken szép sikereket arattak. Az 1933. évi klubbajnokság helyezettjei a következők voltak: *Pfaff* Ernő, *Pintér* Oszkár és *Krokovits* Márton. A *vívószakosztály* *Sajóhelyi* Sándor és *Skaliczki* Géza vezetésével a III. osztályú kardcsapatbajnokságban második helyezést ért el. A szakosztály ezenkívül számos barátságos versenyt rendezett.

Külön fejezetet érdemel *Vida* László dr., Perczel őméltósága titkárának tapintatos, szakavatott munkássága. Az ő diplomatikus, előrelátó és nagyvonalú közreműködése egyik biztosítéka a BSzKRT sportegyesület fejlődésének és eredményességének.

A főtitkári tisztséget ez évben is *Eisenstock* Gyula főtanácsos töltötte be, akinek hosszú és eredményes sportmultja a jövő fejlődésének egyik fő biztosítéka.

Az egyes szakosztályok, egy-kettő kivételével, országos, sőt nemzetközi viszonylatban is kiválót produkáltak, mellyel az egyetemes sport háláját és megbecsülését sikerült kiérdemelniök.

SPORTEREDMÉNYEK

Magyar lovaspólócsapat nyerte a Király-serleget Rómában. A római nemzetközi lovaspólómérkőzések során vasárnap a döntőn Magyarország 11 és fél:8 arányban győzte le Franciaországot. Ezzel megszerezték a Királyi-serleget, melyet *Mária* királyi hercegnő az elökelő közönség lelkes tapsa közben adott át a magyar csapatnak.

Szekeres 60 méterrel legyőzte Nedot. Szépszámú, lelkes közönség előtt zajlott le a Millenáris pályán rendezett bukósisakos motorvezetéses kerékpárverseny. A pünkösdi nagydíjat *Szekeres* nyerte országos rekordidővel. Második helyen *Istenes* végzett, *Danerov* harmadik és az elbizakodott *Nedo* negyedik lett.

Pozsonyban Sir BBTE 100 méteren 10.5 mp.-es időt futott. A Pozsonyi Torna Egylet vasárnap nemzetközi atletikai versenyt rendezett, melyen a BBTE versenyzői 11 szám közül 9-et nyertek meg. A jól szereplő magyarok közül *Sir* új országos rekord alatt futotta a 100 m.-es síkfutást.

Postás—Salgótarjáni SE 3:1 (1:1). Lóverseny-téri pálya. A Corinthián-díjért folyó küzdelmek során a Postás nehezen győzött a tavalyi országos bajnok jóképességű csapata ellen.

Elektromos—KFC 0:0 (0:0). Kelenföldi-pálya. A bajnokjelölt Elektromos pontot adott le a lelkes kelenföldieknek. A puhán játszó vendégek csak szerencsének köszönhetik a döntetlen eredményt.

SPORTHIREK

A második frontharcos turaútra 32 nevezés futott be. A nagy, 24 órás verseny előkészületei befejeződtek, a szövetség autó- és motorszakosztálya mindent megtett, hogy a verseny sikerét biztosítsa. A versenyzők gépeiket május 25-én, pénteken délután 4 órakor adják át a Cyclop-garázsban, ahol az átvételt a gépekre erősített plombákkal igazolják. A start május 26-án a Hősökterén lesz. Időellenőrző állomások: Szeged, Pécs, Szombathely, Győr. Athaladást ellenőrző állomások: Nagykőrös, Hódmezővásárhely, Makó, Baja, Dunaföldvár, Pápa és Nagycenk. Pécsett egy hegyiversenyt futnak a versenyzők, amelyet külön is díjaznak. Tiszteletdíjakat ajánlottak fel: *József főherceg*, *Keresztes-Fischer* belügyminiszter, *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter, *Huszár* Aladár főpolgármester és még többen mások. Budapesten a cél a Bécsi-úti vámnál lesz, ahonnan egy csoportban indulnak a versenyzők a Hősökterére, ahol a Hősök emlékkövén koszorút helyeznek el.

A csehszlovákok készülnek a Magyarország elleni vízipóló-mérkőzésre. Szép turát bonyolítanak le a csehszlovák vízipólósok június havában. *Budapesten* 2-án, *Tatán* 3-án, *Párisban* 10-én, *Barcelonában* 15-én és 16-án mérkőznek. Csehszlovák úszókörökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a magyarországi mérkőzéseket soronkívülinek nyilvánítsák, mert a Magdeburgba kiszemelt csapattal jönnek, amely jóval gyengébb a rendes válogatottnál.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vízvezetéki munkát a Gellért-fürdő úszócsarnokánál: Tóth Ignác és Társa 12.705.

Föld-, kőműves- és elhelyező munkát az Üllői-uti iskola emeletráépítésével kapcsolatban: Ifj. Führer Miklós 46.206 pengő vállalati áron.

Bontási munkát a tabáni házaknál: Schubert János 6350, Feldmann S. József 22.100 pengő térítés ellenében.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Külső Jászberényi-út és a fővárosi Határerdő által határolt területen létesítendő városszéli telep részére szükséges cementgyürüs talajkutak építési munkáira pályáztak: Wax József 4500, Budapesti Építőiparosok Szövetkezete 4500, Robelly Aladár 4650, Kovács Antal 5100, Lefeber és Társa 4500, Székely Kálmán 5700, Steiner Miksa 7500, Jenei Gyula 324 pengő.

Az Üllői-uti elemi iskola központi fűtőberendezési munkáira pályáztak: Róth Vilmos 13.750, Tollár Lajos 13.913, Wolf Márk 14.159, Gerő László 14.931, Ecser és Vska 14.938, Adler Henrik 14.970, Farkas Izor 14.996, Janisch János 15.337, Egri és fia 15.412, Szepesy Sándor 15.569, Fort Oszkár 17.199, Schwann Testvérek 17.610, Király Gyula 17.627, Kovács Ödön 18.314, György, Brukner és Orolin 18.319, Lakos Jenő 18.812 pengő.

Az Új Szent János-kórház főzőkonyha toldalék-építkezés föld- és kőművesmunkáira pályáztak: Lukoy Emil 7306, Boghen György 7971, Balogh Gyula 8466, Grandits Gyula 8883, Gavora Zsigmond 8972, Radó Sándor 9375, Szeitz Richárd 9616, Bodor László 9923, Domokos Péter 10.604, Olchváry Jenő 10.642, Fónagy Béla 10.734, Palinai Győző 10.810 pengővel.

Az Ütügyi Intézet részére az 1934. évben szükséges különböző anyagszállításra pályáztak: Helvey Tivadar, MAK, Bauxid, Salgótarjáni Kőszénbánya, Adler H., Nagybátony—Ujlaki Rt., Delta salak- és homoktermelő rt., Fantó, Magyar Petróleumipar Rt., Shell Kőolaj, Nyirbogdányi, Fleischmann Antal, Takács Béla, Kaiser Ervin, Szabó Endre, Mahler Márton, Zemler Béla, Szabó Mihály, Gugi Alajos, Ozse Gyula, Morvay Lajos, Kilián József, König Dániel.

Ugyanitt 3400 tonna különféle nagyságú andezit zuzalék szállítására pályáztak: Hubertus Kőbánya, Inóczi Kőbánya és Szobi Kőbánya.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Május
24-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 80-6-26.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

KRÁL GYULA
kőfaragómester, kő- és márványtelepe
BUDAPEST, III., LAJOS-U. 77/79
TELEFON: 62-4-88
KŐBÁNYA: BUDAKALÁSZ

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. május 30. — 22. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A nyugalom útja

A legújabb fővárosi törvény kihirdetése és a belügyminiszter szanálási rendeletének közzététele minden jel szerint csak órák kérdése és valószínű, hogy a törvény is, a szanálási rendelet is szinte e sorok megjelenésével egyidejüleg lép életbe. A törvényt ismerjük, a szanálási rendelet ebben a pillanatban még rejtély, de aki ismeri az új törvény megszületésének, kialakulásának és törvényerőre emelkedésének útját, az tudja, hogy ahol az ország, vagy ezúttal a főváros sorsát intézik, méltó megfontolásnak vetnek alá minden életbevágó kérdést és minden megoldást csak akkor indítanak útnak, ha meggyőződtek róla, hogy a főváros összlakosságának érdekeit kellőképpen szolgálják. Ebben bízunk akkor is, amikor az első formájától a végsőig rengeteg bölcs korrekturán átment törvényjavaslattal együtt a szanálási rendeletet is várjuk és hisszük, hogy ez a rendelet is hasonlóképpen megjárta a bölcsesség, a méltányosság és a népszeretet útjait.

Mi emlékezünk még a most hatályon kívül kerülő törvény mézesheteire és tudjuk nagyon jól, hogy ugyanazok, akik ma elszántan védték ezt a törvényalkotást, akkor a legteljesebb bizalmatlansággal fogadták és mindenesetre becsületes meggyőződéssel féltették tőle a főváros érdekeit. Ma még ez sem áll az új törvénnyel szemben, mert hiszen abban a formában, ahogyan az most kihirdetésre kerül, körülbelül minden tényező, aki a főváros életében számít, megnyugodott. A szanálási rendelettel szemben e pillanatban a közhangulat még várakozó állapotban van, de meggyőződésünk, hogy a megnyugvás ezen a téren is hamarosan bekövetkezik, mert ha talán radikális eszköz is az operálókés, és ha a főváros pénzügyei mindnyájunk legjobb meggyőződése szerint a mai viszonyokhoz arányítva, rendben vannak is, ez az operáció káros nem lehet. A legfontosabb, amit mi látunk, hogy az új rend életbelépése egyszersmind út a nyugalom felé. Mert valljuk be, hogy ezek a hónapok, amelyekben az autonómia az adminisztrációt vádolta, a kormányzat az autonómia munkáját kifogásolta, amikor mindenki a bizonytalanban tapogatódzott, amikor senki sem tudta, hogy az eldobott kő hol áll meg, amikor a levegő tele volt fenyegetésekkel és rémhírekkel, amikor a tisztviselőkön a hideg verejték gyöngyözött: igazán nem az az atmoszféra volt, amikor a városháza dolgozni és alkotni tudott volna. Ez az állapot most megszünik és mindenki megkönnyebbülve sóhajtott fel, hogy eljutottunk idáig.

Ebben a várakozásteljes órában csak a hit és a bizalom lehetnek úrrá lelkünkön. Jogot ad erre nekünk a képviselőházban lezajlott költségvetési vita utolsó akkordjaiban is megnyilatkozott rokonszenv és szeretet, amely a kormány tagjaiban a fővárossal szemben él. A mult héten *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter meleg rokonérzéssel fűtött beszédét hallhattuk, az elmult napokban pedig *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Imrédy* Béla pénzügyminiszter beszéltek a fővárosról a legteljesebb jóindulat és gondoskodás hangján. *A belügyminiszter megvédte az adminisztrációt*, egyben óvott az optimizmustól, amely a felfedezett tizenötmillió körül immár túlélénken kezdte a fantáziát izgatni. *Imrédy Béla pénzügyminiszter pedig még egyszer az építkezésekről emlékezett meg és szavaiból azt a bölcs elhatározását értettük meg, hogy az irányított építkezésnek a híve.* Nem ujság ez, hiszen annakidején, amikor az öreg *Wekerle* Sándor csinálta Nagy-Budapest föllendítő akcióját, akkor is rajonokat mért ki az adókedvezmények szempontjából és ezzel az eszközzel irányította, sőt kényszeritette az építkezni akarókat olyan területre, ahol a főváros természetes fejlődésének szükségességét látta. Nem az építkezést és főként nem az építőipart akarja tehát a mostani pénzügyminiszter sem megölni, hanem a városfejlesztés alapvető törvényeit tartja be és ugyanakkor a tőkét, amely ebben az építkezésben résztvenni nem kíván, olyan területekre irányítja, ahol a főváros gazdasági életének épp úgy, esetleg még jobban segitségére lehet.

Amikor a kormánynak ilyen barátságos tényeit, ilyen atyai gondoskodását látjuk a fővárossal szemben, akkor úgy érezzük, hogy megnyilik a nyugalom útja, amelyen haladva, a városháza újból dolgozni, a főváros pedig a mai szük határok között bár, de fejlődni tud.

HUSZÁR ALADÁR főpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az új törvény életbeléptetéséről, a fürdőtörvényről és az építési adókedvezményekről

Megkezdődik a szanálás munkája

A fővárosi politika túlfűtött és izgalmakban bővelkedő eseménysorozata közvetlen befejezés előtt áll azzal a ténykedéssel, hogy *a kormány életbeléptleti az új törvényt és ezzel egyidejüleg az államfő elé terjeszti a főpolgármester kinevezését.* A törvény kihirdetése és életbeléptetése közvetlenül küszöbön áll és csak *órák kérdése, hogy a hivatalos lapban a törvény szövege és a főpolgármester kinevezése napvilágot lásson.*

Közvetlenül a törvény életbeléptetése előtt felkerestük

Huszár Aladár dr.
főpolgármestert,

akinél mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy *mikorra várható a törvény kihirdetése.* A főpolgármester erre vonatkozólag a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belügyminiszter úrnak, illetve a kormánynak az a végleges elhatározása, hogy *még e héten gondoskodik az új törvény kihirdetéséről.*

Ezzel egyidejüleg a törvény azonnal hatályba lép

és megkezdődnek azok a munkálatok, amelyek a főváros szanálásának biztosítására irányulnak.

Őszinte örömet és megelégedést váltott ki *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek a képviselőház pénteki ülésén történt az a ténykedése, *hogy beterjesztette a gyógyhelyekről, üdülőhelyekről és az ásvány- és gyógyvizforrásokról szóló törvénycikk kiegészítésére vonatkozó törvényjavaslatot.* A törvényjavaslat első szakasza kimondja, hogy a kormány *Budapest székesfőváros területén fogyasztásra kerülő gyógy- és ásványvízre, valamint a szénsavval telített vízre, úgyszintén a fürdőjegyekre: gyógyhelyi és üdülőhelyi célokra mérsékelt díj szedését engedélyezheti,* amit közadó módjára kell beszedni. Az ásvány- és gyógyvizek gazdagsága és a létező gyógyfürdők alapján Budapestet *öt gyógyhelyi körzetre* osztják. Az első csoportba tartozik a *Gellérthegy*, a *Naphegy* és a *Tabán* szomszédos részeivel, a *Gellért-*, *Rudas-* és *Szent Imre*-fürdőkkel, valamint az itt fakadó gyógy- és ásványvízforrásokkal. A második körzet a *Margitsziget, a Császárfürdő és a Lukácsfürdő*, a harmadik a *Városliget a Széchenyi-fürdővel*, a negyedik a *Római-fürdő a Csillaghegy szomszédos* részeivel és az ötödik mint subalpin gyógyhely, a *Svábhegy*. A kormány elgondolása tehát *Budapest Fürdőváros* megvalósítása felé vezet és bizonyos, hogy az ilyen irányú eddigi munkálatok a törvényjavaslattal hatalmas lendületet nyernek. Budapest fürdőváros propagálóinak sorában *Huszár* Aladár dr. főpolgármester vezető szerepet vitt, aki fanatikus lelkesedéssel munkálkodott mindig, hogy Budapest kivivja magának a világfürdői hírnevet. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a törvényjavaslat után *Huszár Aladár dr. főpolgármester messzemenő felhatalmazást kap a kormánytól, hogy az újfajta adóztatásból származó összegeket felhasználja, Budapest fürdőinek propagandáját irányítsa és a szükség szerint megvalósítsa mindazokat a követelményeket, amelyek a világvárosi fürdőhely tökéletesítéséhez szükségesek.* A fürdőtörvény fontosságáról a *főpolgármester* a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy az új törvény hatalmas lendületet nyujt Budapest fürdőváros komoly megvalósításához és így most már

reményünk van arra, hogy ez a csodálatos metropolis valóban a Mekkája lesz a gyógyulást kereső betegeknek.

Mindenképpen indokolt volt tehát, hogy érvényesüljön a budapesti gyógyfürdők és üdülőhelyek vonzóereje, mert *alig van város a világon, amely fővárosunkkal a gyógyvizek száma, különbözősége, fekvésének szépsége és fürdőinek gyógyhatása tekintetében felvehetné a versenyt.*

A propagandára mégis feltétlenül szükség van,

mert anélkül nem remélhetjük a látogatók számának növelését.

— A kormány elvetette azt a gondolatot, hogy *Budapest területén az idegenektől szedjen gyógydíjakat.* A gyógyhelyek és üdülőhelyek kiadásainak, főképpen pedig a propaganda-költségeknek fedezése végett más bevételekre kell gondolni és *önként adódott az a megoldás, hogy a gyógy- és ásványvizek, valamint az eladott fürdőjegyek után mérsékelt díjat szedjenek.* Az ásványvizek *2 filléres* pótlékolása, a fürdőjegyeknek *5 filléres* terhelése adja a várható jövedelmet, amely körülbelül

évi 800.000 pengő bevételt igér.

Az ily módon befolyó összegek Budapest fürdőpropagandáján kívül lehetővé teszik a *fővárosi gyógy- és üdülőhelyeivel kapcsolatban felmerülő összes problémák megfelelő megoldását.*

Nagy figyelem kísérte azokat a tanácskozásokat, amelyeket a pénzügyminisztériumban folytattak *az építési adókedvezmények* biztosításáról. A tárgyalásokon minden alkalommal résztvett a főpolgármeser, aki messzemenő módon képviselte azt az érdeket, hogy az országos vonatkozásokon kívül *Budapest is biztositékokat kapjon az építkezés fellendítésére.*

— Az építési adókedvezményekről szóló adórendelet — úgymond — *a pénzügyminisztériumban teljesen készen áll és az néhány napon belül már érvénybe is lép.*

Budapest a legnagyobb hálával tartozik Imrédy Béla pénzügyminiszter úrnak,

aki messzemenő megértéssel kezelte ezt a kérdéskomplexumot és a maga részéről is mindent elkövetett, hogy a legnagyobb iparágakat magában foglaló építési szakma erőteljesebb foglalkoztatáshoz jusson. Meggyőződésem, hogy a rendelet életbeléptetése után a budapesti építkezések erős lendületet nyernek.

Huszár Aladár dr. főpolgármester nagyérdekességü nyilatkozata kedvező színekben rajzolja elénk a jövő perspektiváját. Budapest-fürdőváros alapjainak lerakása *a fejlődés grandiózus arányait igéri és nem kétséges, hogy a rendelkezésre álló összegekből Budapest-világfürdő fog kibontakozni.* Nagy jelentősége van annak, hogy a kormány törvényes intézkedéseket statuál Budapest fejlesztésére és rendelkezésre bocsátja szervezeteit is a fürdőváros intézményeinek megalapozására Évi nyolcszázezer pengő olyan hatalmas összeg, hogy azokból megvalósíthatók mindazok a tervek, amelyek a főváros szépítésére, a fürdők modernizálására, a gyógyforrások jobb kihasználására és a széleskörü propagandára szükségesek. A fürdőtörvény módosítása *óriási horderejü lépés Budapest-fürdőváros felé*, amelyért minden elismerést megérdemel a kormány a főváros közönségétől.

Június első napjaiban a szakbizottság elé kerülnek a Tabán újjáépítési tervei

A közgyűlés még júniusban dönt a földmunkák megindításáról

A városrendezési ügyosztály e héten befejezte a Tabán rendezésére vonatkozó tervek összes munkálatait. A főváros szakemberei és a közmunkák tanácsa mérnöki bizottságának tagjai közös értekezleten vizsgálták át a terveket és megállapították, hogy jelentéktelen módosításoktól eltekintve, minden tekintetben megfelelnek annak az elgondolásnak, amely a lebontott városrész helyén a fürdőváros gondolatával harmonizáló városrészt akar elővarázsolni.

A tabáni tervek iránt

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsosnál,

a városrendezési osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a következőket mondta munkatársunknak:

— A tervek készen vannak, bemutattuk a közmunkák tanácsa mérnöki bizottságának, amellyel egyébként mindvégig kooperálva dolgoztunk. Június első napjaiban, remélem 10-e előtt *a szakbizottság elé terjeszthetjük a tervezetet* és a főváros vezetőségének az a szándéka, hogy június hónapban még a közgyűlésnek is módjában legyen a nagyjelentőségű kérdéssel foglalkozni és meghozhassa a döntést. Még a nyári szünet előtt szeretnők elvégezni a rendezési munkák megkezdéséhez szükséges számításokat és részletterveket, hogy legalább a földmunkákat, amelyek már jelentékeny munkásnak adnak hosszabb időre munkaalkalmat, meg lehessen kezdeni.

Magyar szenekből korszakalkotó gázfejlesztési kísérleteket végez a Gázművek

Tavalyi működésükről beszámolnak a villamosművek és gázművek

A főváros közgyűlése június első napjaiban ül össze. A napirenden legfontosabb tárgyként az 1933. évi zárszámadás szerepel és egyuttal *letárgyalják a nagy közüzemek évi jelentését is.* Ez a jelentés most készült el és érdekes képet nyujt a főváros legnagyobb és legfontosabb vagyontételei: az elektromosművek, a gázművek és a vízművek helyzetéről.

Az üzemi jelentés

az alábbi érdekes adatokat és részleteket tartalmazza:

— A főváros három nagy közüzeméről általában örömmel állapítható meg, hogy az általános gazdasági helyzet leromlását aránylag minimálisan érezték meg, sőt például *az elektromosműveknél a fogyasztás bizonyos fellendülése is mutatkozik.* Az árambevétel az előző évi 39,901.747 pengővel szemben 39,898.101 pengő volt, ami azt a látszatot kelti, hogy az 1931 óta tartó folytonos csökkenés nyugvópontra jutott volna. A tényleges helyzet azonban más. *A két év előtti helyzethez viszonyítva az elektromos áram termelése 8.42 százalékkal emelkedett* a most lezárt évben.

A termelés főleg azért emelkedett, mert nappali fogyasztásra több nagy iparvállalatot kapcsoltak be a hálózatba.

Ez a nagymérvű, de minimális egységárral számlázott fogyasztás pótolja azt a kiesést, amely a világítási fogyasztásnál, különösen pedig a háztartásoknál és az üzleteknél még mindig jelentkezik. A háztartásoknál a fogyasztott árammennyiség a tavalyinál 4.8 százalékkal, az üzletek, műhelyek fogyasztása pedig 6.4 százalékkal kevesebb. Ha ezeket a részleteket kellően mérlegeljük, azt kell mondani, hogy az *árambevétel ma még nem mondható stabilnak.* Meg kell jegyezni, hogy a növekvő nappali fogyasztás következtében a telepek kihasználása örvendetesen javult. Ezzel szemben a fogyasztók száma csökkent: 235.076-ra az 1932. évi 236.798-cal szemben.

Még mindig igen nagy

Az elektromosművek kinnlevő és behajthatatlan követelése.

3,341.859 pengőre rúg ez az összeg. Az állami fogyasztók hátralékos tartozásának egyenlege 74 ezer pengővel csökkent, *az állami színházak és az állami gépgyár tartozása azonban csaknem változatlanul megmaradt.* Ez a követelés 883.000 pengő. A nagy fogyasztók tartozása ugyancsak 122.000 pengővel emelkedett. *Behajthatatlan követelés* címén 107.825 pengőt volt kénytelen törölni az üzem számadásából.

— A súlyos gazdasági helyzet dacára a főváros igyekezett fenntartani a közvilágítás nivóját. *22.941 villamos lámpa világítja Budapest utcáit és tereit, ebből 1728 a mult évi szaporulat.* A posta és távirda igazgatóságától az üzem további kábeleket bérelt és a kábelek útján fogják a Terézváros és a belső Lipótváros 1503 utcai lámpáját ellátni a Horn Ede-utcai alállomásról. Az utcai lámpák 90 százaléka már automatikus kapcsolásra van berendezve.

A gázművek bevétele

a múlt esztendőben 32,211.322 pengő volt, ami 30,634.055 pengő kiadás mellett

1,577.266 pengő tiszta nyereségnek felel meg.

A gáztermelés a legutóbbi évben 89,813.200 köbméterre rúgott. *Ez közel ötmillió köbméterrel kevesebb, mint az előző évben.* A magánfogyasztás közel négymillió köbméterrel csökkent, annak ellenére, hogy a fogyasztók száma 108.899-ről 109.512-re szaporodott és lényegesen több használati tárgyat is szereltek fel. Ennek a fogyasztási visszaesésnek az a magyarázata, hogy

az átlagos háztartási fogyasztás 586 köbméterről 543 köbméterre esett vissza

a nagyarányú és fokozott takarékosság folytán. A gázfogyasztásban beállott csökkenés szorosan összefügg a lakásviszonyokban beállt nagyfokú változásokkal. A statisztikai hivatal ugyanis megállapította, hogy az üresen álló 16 ezernyi lakás közül 9400 gázfogyasztásra van berendezve.

Sok gondot okozott az elmúlt üzleti évben a *gázműveknek a külföldi gázszén beszerzése, de sikerült minden nehézséget legyőzni.* A különböző szenek beszerzésével kapcsolatban egész sereg problémát kellett megoldani és különösen az játszott nagy szerepet, hogy a szállítás folytonosságának biztosítása mellett úgy a szállítási költséget mint a beszerzési árat is lehetőleg csökkentsék.

Legolcsóbb volna a kombinált tengeri és dunai szállítás, de néhány kísérlet után ezt el kellett ejteni,

mert a Duna az év jelentékeny részén nem hajózható, de egyébként sem vagyunk a szén viziszállítására berendezve.

— A csehországi szerződés most júniusban lejár, ezért megfelelő árak és feltételek elérése érdekében figyelemmel kellett lenni más államokból származó gázszenek beszerzési lehetőségeire is, amivel a kormány kereskedelempolitikai elgondolásait is elősegítjük. A különböző országokból származó szenek beszerzésére irányuló tárgyalások kétségtelenül *tisztázták a szállítások útvonalának kérdését,* tájékoztatást adtak arról, hogy nagyobb távolságokról és komplikáltabb szállítási lehetőségek dacára a cseh szenekkel azonos, vagy azt megközelítő más országokból is lehetséges jóminőségű gázszenet beszerezni.

Nagy gonddal folynak kísérletek a hazai szeneknek gázgyártási célokra való felhasználása érdekében.

Hosszabb időn át kísérletképpen 10 százalék *pécsi* mosott apró szenet kevertek a külföldi szénhez, most pedig kísérletek folynak *tatai* félkoksznak a külföldi szénnel való keverésével. A magyar szénből való gázgyártás kérdésének megoldása nagyjelentőségű nemzetgazdasági érdek, amit a gázművek minden eszközzel előmozdítani kíván, még bizonyos áldozatok árán is.

Hatalmas szervezet fogja végezni a rokkantellátás feladatait

Életbelép a szabályrendelet végrehajtási utasítása

Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy elkészült és a közeli napokban életbe lép az öregségi és rokkantsági ellátásról szóló szabályrendelet végrehajtási utasítása. A végrehajtással járó teendők elvégzésére külön számvevőségi osztályt állítanak fel és ezzel egyesítik azt *a munkásnyilvántartó hivatalt is,* amely eddig a Segítőalap kötelékében működött. Az új hivatal felállításáról és rendeltetéséről

Felkay Ferenc dr.
tanácsnok,

a racionalizálási csoport vezetője munkatársunknak a következőket mondotta:

— Az öregségi és rokkantsági ellátásról szóló szabályrendelet végrehajtása szükségessé teszi, hogy a számvevőség kebelében *külön osztályt* állítson fel a főváros. Ennek a feladata nyilvántartani azokat az alkalmazottakat, akik a szabályrendelet hatása alá tartoznak és azokat, akik ellátásra közvetve jogosultak, tehát az özvegyeket és árvákat is. Ennek a hivatalnak a feladata az ellátás lebonyolítása és kötelessége *figyelemmel kísérni az öregségi és rokkantsági ellátás után jelentkező változásokat.* Végzi azonkívül mindazt a számvevőségi munkát, ami ezzel az ügykörrel kapcsolatban felmerül. Mivel az új szabályrendelet szerint a fővárostól kilépő alkalmazottaktól beszedett öregségi és rokkantsági díjakat kilépés, vagy eltávozás esetén *át kell utalni annak az intézménynek, vagy pénztárnak a kötelékébe, ahova az alkalmazott távozik,* hatalmas munkakomplekszum lesz az OTI-val, a MABI-val és más biztosító intézetekkel való kapcsolatok fenntartása és az elszámolások eszközlése is. A Fővárosi Alkalmazottak Segítő Alapjánál eddig is volt munkásnyilvántartó hivatal, amely a betegségi és baleseti ügyekkel kapcsolatos teendőket végezte, készítette a nyilvántartásokat és intézte a számvevőségi munkákat. Ezt az osztályt most egyesíti a főváros az új számvevőségi osztállyal. *Az egyesített rokkanthivatal a főszámvevő közvetlen irányítása mellett, a központi városházán fog működni.*

Az új hivatalt a legközelebbi hetekben felállítják és a szervezés munkái már megindultak. Az új osztálynak természetesen megfelelő számú tisztviselőre lesz szüksége, erre a közeli hetekben esedékes *gyakornoki kinevezés* nyujt lehetőséget, amikor a számvevőséget elegendő számú munkaerővel fogják kiegészíteni.

SZIMPER JÓZSEF
STEINER ÉS SZIMPER CÉG VOLT BELTAGJA
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST, VII., GARAY-UTCA 50. SZ.
TELEFON: 44-2-72.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93 6-52

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Tömör Építési Vállalat k. f. t.
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74
● Ügyvezető: BEREY LAJOS építőmester. ●
Vállal: mindenféle maga- és vasbeton-építést, átalakítást és tatarozást.

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
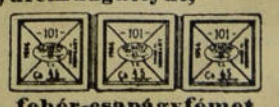
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

A Borvendég-ügy

Irta PAYR HUGÓ

Lehetséges, hogy mire e sorok megjelennek a főváros nagy problémája: „a főpolgármester-kérdés“ már eldőlt. A másik probléma: „a Borvendég-ügy“ azonban *akkor*, — annál sürgősebb megoldást követel.

Hirek, lapközlemények, és „beavatottak“ jóslása szerint a kormány a főváros szanáló főpolgármesterévé *Huszár* Aladárt fogja kinevezni.

Nem tudom e hireket ellenőrizni. Ha igazak, akkor szívünk egész melegével kívánunk *Huszár* Aladárnak a reá váró kálváirajáráshoz sok erőt, energiát és munkakedvet. Mert megoldhatatlan feladatokkal és csalódásokkal teljes út az, amelyen az új főpolgármesternek haladnia kell. És Huszár megérdemli, hogy ilyen nehéz vállalkozását jóérzéssel támogassa minden tisztességes ember. Lévén ő maga is jóérzésű, talpig úr, lélekben és cselekedetben korrekt, — aki békés atmoszférát teremtett a törvényhatóság életében és nagy szorgalommal igyekezett megismerni a főváros ezerszövevényű probléma-komplexumát.

Ha tehát *Huszár* Aladár főpolgármester marad, elengedhetetlen kötelesség hárul reá: *megoldani a Borvendég-kérdést.* Nem élünk olyan időket, amikor a főváros nélkülözheti legnagyobb értékeit. Nem vagyunk olyan helyzetben, hogy személyi érzések és politikai okok miatt mellőzhessük azokat a főtisztviselőket, akik 30—35 esztendős robotmunka árán tanulták meg irányítani, vezetni a budapesti városháza életét. *Borvendég* pedig ezek közé tartozik. Sőt ezek között is a legkülönbek közé.

A főváros pénzügyeinek négy év óta ő volt a legfőbb irányítója. Az üzemek gazdálkodását közel két évtizede ő vezeti. Száraz, rideg és szenvtelen ember, aki a számok világában él. De a realitásoknak mestere és akik ismerik a főváros pénzügyi gazdálkodását, jól tudják, hogy Budapest háztartásának kifogástalan egyensúlya jórészt annak a sok „nem“-nek és sok „nem írom alá“-nak köszönhető, amellyel ő a lehetetlen kívánságok ezreit megtagadta. Puritánsága közmondásos és ha van hibája, úgy ez az, hogy egyéni igénytelenségét a közéletbe is átviszi. Minden fillér a szívéhez nőtt és nehezebben nyúl a főváros kasszájába, mint ahogy azt a világvárossá vált Budapest gazdálkodásában megszoktuk.

Elfogulatlan szemlélő előtt ezekután ugyebár, érthetetlen, hogy hogyan lehet a fővárosnál „Borvendég-kérdés“? Hogy ezt megérthessük, vissza kell térnünk e kérdés kiindulópontjához.

A dolog ott kezdődött, amikor a kormány benyujtotta a fővárosi törvényt. Ennek indokolásában sok olyan adat szerepelt, amelyről tudni vélték, hogy az Borvendégtől származott. És valóban: voltak olyan adatok, amelyek fedték az alpolgármester sohasem titkolt véleményét: hogy bizonyos kérdésekben az autonómia túltengése a közigazgatás kárára van, hogy a tanácsban nincs összefogó vezetés és hogy a kettős párturalmi rendszer hibái miatt szenved a főváros egész adminisztrációja.

Hogy helyes-e ez a vélemény, vagy sem, az e pillanatban mellékes. A lényeg a fontos: a miniszteri és alpolgármester felfogás közötti látszólagos rokonvonás, amely miatt azzal vádolták Borvendéget, hogy ő befolyásolta és hangolta a kormányt a főváros autonómiája ellen. És hiába jelentette ki a belügyminiszter ismételten, hogy Borvendég soha nem informálta őt másról, mint amit hivatalosan kérdezett tőle, amely esetben pedig az alpolgármesternek kötelessége volt a minisztert a tényeknek megfelelően informálni. Az eredmény: *Borvendég és a város vezető urai között a hangulat feszültté vált.* Ez a helyzet aztán fokozódott, amikor szárnyra keltek az ellenőrizhetetlen hírek, hogy a kormány egyik főpolgármester-jelöltje az energiájáról és kemény kezéről ismeretes alpolgármester lesz.

Ismeretlen kezek — de ismeretes céllal — erre sajtóhadjáratot indítottak ellene. Magánbeszélgetéseit elferdített formában közölték, hogy oly színben tüntessék fel, mintha kétkulacsos játékot űzne. Holott akik ismerik Borvendéget, tudják, hogy sokkal szókimondóbb, sokkal egyenesebb és sokkal kellemetlenebb ember, semhogy ravaszkodásokkal, vagy taktikázásokkal fárasztaná magát. Folytatódott és kulminált a Borvendég elleni harc a zárszámadási 15 milliós felesleggel. Városi korifeusok és potentátok, akik büszkén hirdették mindig, hogy a főváros gazdálkodását ők vezették és jól vezették, most egyszerre még erről az érdemükről is lemondtak és magukra vették a tudatlanság, a hozzánemértés és tájékozatlanság ódiumát, csakhogy egy kellemetlennek igérkező főpolgármesterjelöltet lehetetlenné tegyenek.

Példátlan eset, megtakarításokért vádolni, támadni és fegyelmivel fenyegetni egy főtisztviselőt. Blamálni pártokat és legfelsőbb vezetést egyaránt, megzavarni közvéleményt és adminisztrációt, lerombolni tekintélyt és pénzügyi vonalvezetésbe vetett hitet: mindezt csak azért, hogy elfüreszeljenek egy főtisztviselőt, aki pedig a főváros életének egyik pillére volt. Mert valljuk be: a városvezetés ma csak a két alpolgármesterre támaszkodik és veszélyes játék ezek közül bármelyiket is felelőtlenül kilőni.

Borvendég e támadásokat szótlanul állta. Nyilván azért, hogy ne mérgesítse el a helyzetet. Nekem azonban, aki a múltban sokszor helytelenítettem sok intézkedését és a jövőben valószínűleg gyakran fogok vele megint szembenállani, kötelességem tárgyilagosan, a helyzet tisztázása végett megállapítani, hogy *Borvendég ezeket a támadásokat nem érdemelte meg.*

Elérkeztünk a politikai hadjárat befejezéséhez és bármilyen irányú lesz a kormány döntése, bárki legyen is a főpolgármester: *a fővárosnak eminens érdeke, hogy Borvendéggel a békés együttműködés biztosíttassék és munkakedve visszaadassék.*

ASTORIA PAVILLON
A FELSŐ MARGITSZIGETEN
TÁNC
TELEFON: 20-6-20. TELEFON: 20-6-20.

Órákon belül dönt a kormány a főpolgármesteri állás betöltéséről

A törvényhatósági tanács már nem tart több ülést

Nem függött szorosan össze a városháza politikai helyzetével, de mégis kimagasló eseménynek számított ebből a szempontból a képviselőház belügyi költségvetésének mozgalmas vitája. A felszólalók több alkalommal foglalkoztak a fővárosi ügyekkel és szóvátették az *ismeretes 15 millió kérdését,* kimutatni igyekezvén azt, hogy ennek a feleslegnek a rendelkezésre állásával a szanálási elgondolásnak tulajdonképpen alig van létjogosultsága.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter nagyérdekességű beszédében részletesen foglalkozott ezzel a kérdéssel és hangoztatta, hogy

a helyzet a 15 millió „felfedezése“ után sem változott.

A főváros pénzügyeinek megítélésénél mindenesetre döntő körülménynek számít a belügyminiszternek az a részletes fejtegetése, amely kimutatta, hogy *a főváros háztartását kereken 30 millió pengő deficit nyomja.* A belügyminiszter utalt arra, hogy az ez évi költségvetés *10 milliós deficitet* irányzott elő, amelyhez hozzájárul a közkórházi alap éveken át megduzzadt *18 milliós hiánya.* Ily módon 28 millió mutatkozik, amihez még hozzájárulnak különböző kisebb-nagyobb tételek, úgyhogy

a szanálást végző főpolgármesternek 30 millió hiány eltüntetéséről kell gondoskodnia.

A városházi adminisztrációban és a fővárosi politikában ezzel szemben érdekes ellenszámításokat nyílvánítanak. A városházán úgy látják, hogy *a helyzet nem olyan fenyegető,* amit legjobban bizonyít az a tény, hogy *május végén egy fillér deficit sem terheli a főváros háztartását.* A bevételek rendesen befolynak, az adó-jövedelmekben sem történt olyan kiesés, ami a költségvetésen az előírt deficitet megközelítené. Mindehhez hozzájárul a polgármesternek a költségvetés kiadási tételeire vonatkozó *10 százalékos zárolása,* amelyet az egész vonalon a legszigorúbban végrehajtanak. Ez a zárolás egymagában 6 millió pengő megtakarítást jelent és ily módon, ha valóban érvényesül a költségvetésben előirányzott deficit, úgy *ez 4 millióra csökken.* Pillanatnyilag tehát csak erről a hiányról lehet szó és mert majdnem az év közepe elmult anélkül, hogy deficit mutatkoznék:

nem kell tartani attól, hogy a főváros ez évi zárószámadása hiánnyal végződjék.

Mindehhez hozzájárul a közeljövőben végrehajtandó *szanálási művelet* is, amely végeredményben azt tűzte ki céljának, hogy teljesen kiküszöbölje a főváros háztartásának fenyegető hiányait. *A 18 milliós közkórházi alap deficitjére* vonatkozólag az a hivatalos városházi elgondolás, hogy azt *nem kell egy összegben törleszteni,* amit jeleztek már azzal, hogy azt a hatalmas összeget a vagyonmérleg teheroldalára állították be. Nincs szükség tehát a 18 milliónak egyösszegben való azonnali előteremtésére, mert

a tervek szerint ezt az összeget arányos évi elosztásban kívánják a költségvetés kiadási tételei közé sorozni.

A főpolgármesteri állás betöltésére vonatkozólag megtörtént az illetékes kormánytényezők döntése. Az e héten életbelépő új törvény alapján a főpolgármester megbízatása megszűnik és kinevezésére a miniszterelnök a kormányzónak tesz előterjesztést *és ezzel lekerülnek a napirendről azok a személyi kombinációk, amelyek az utóbbi időben annyi mérgező anyagot dobtak be a városházi politikába.*

Változatlan érdeklődéssel várják a városházán a szanálási tervezetet, amelynek kibocsátása, hír szerint, már csak órákon múlik. Általános vélemény az, hogy *a szanálás művelete nem fog túlságosan nagy gondot okozni a nagy hatáskörrel rendelkező főpolgármesternek, mert*

a gondos és óvatos pénzügyi politika sok tekintetben megóvta a főváros biztonságát minden meglepetés ellen.

Érdekes problémának tartják a városházán, hogy *a törvényhatósági tanácsnak módjában lesz-e még az ügyek intézésében résztvenni?* Amennyiben a törvény a hét folyamán érvénybelép, úgy a törvényhatósági tanács automatikusan megszünt és legfeljebb arról lehet szó, hogy

a testület tagjait értekezletre hívják össze, ahol ünnepélyesen elbúcsúztatják a törvényhatósági tanácsot.

Amennyiben ehhez az aktushoz ragaszkodnak, *úgy valószínűleg a jövő hét elején tartják meg a nevezetes értekezletet, amellyel az autonómiának ez az intézőszerve tudomásul veszi megszünését.*

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR
ÁRVERÉSI CSARNOK AUKCIÓ
IX. KINIZSY UCCA 2 LONYAY UCCA 30
LXX.

Távbeszélő: 87—9—65.
LXX. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
KIÁLLÍTÁS: 1934 május 27-én és 31-én d. e. 10—½2, május 28-án, 29-én és 30-án d. e. 10—½2 és d. u. 4—½8 órák között.
ÁRVERÉS: 1934 junius 1-étől 15-éig naponta ½4 órai kezdettel. Vasárnapokon nincs árverés.
ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Műbecsü festmények, szobrok, rajzok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatra szánt butorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak és könyvek.
Katalógus a helyszinen 1.20 P-ért kapható.

Magaziner Albert és Társa

Emelkedő forgalomról és jövedelemről számol be a Beszkárt közgyűlési jelentése

A junius 16-iki közgyűlés után Folkusházy távozik a vezérigazgatói székből — Utóda: Márkus Jenő lesz

A főváros egyik legjelentékenyebb vállalata: a BSzKRT, teljesen felkészülten várja ezévi rendes közgyűlését, amelyen a már elkészített mérleg adatai számolnak be *a mult év emelkedő utasforgalmáról, a jövedelmek növekedéséről és általában a pénzügyi helyzet megszilárdulásáról.* Az eddigi tervek szerint a BSzKRT *junius 16-án,* szombaton tartja közgyűlését, amelyen a fővárost *Borvendég* Ferenc alpolgármester fogja képviselni. A közgyűlésen bejelentik a vállalat érdemekben gazdag vezérigazgatójának:

Folkusházy Lajos nyugalmazott alpolgármesternek távozását,

aki ebben az évben megválik a villamosvállalat irányító poziciójától. *Folkusházy* Lajosnak ez év végén jár le a szerződése és valószinű, hogy *a közgyűlés után szabadságra megy, majd ezt követőleg likvidálja mindazokat a függő ügyeket, amelyeknek elindításában résztvett.*

Várospolitikai körökben sürű megvitatás tárgyát képezi az a kérdés, hogy személy szerint ki veszi át *Folkusházy* Lajos örökét. *Sipőcz* Jenő polgármester az elmult napokban válaszolt a BSzKRT ama átiratára ,amely közölte, hogy az igazgatóság *Márkus Jenő dr. helyettes vezérigazgató lejárt szerződését az év végéig ideiglenesen meghosszabbította.*

A polgármester a bejelentést tudomásul vette és mindenben hozzájárult az igazgatóság határozatához.

A közgyűlés után *Márkus* Jenő teljes hatáskörrel veszi át a BSzKRT ügyeinek intézését és gondoskodik mindazoknak a reformoknak a megvalósításáról, amelyek a közlekedés megjavitását szolgálják. A városházán és az érdekelt üzemekben bizonyosra veszik, hogy *a vezérigazgatói szék betöltésénél elsősorban Márkus Jenő jöhet kombinációba,* aki eddig is példás szakértelemmel és nagy buzgalommal intézte a villamosvasut komplikált problémáit. Személyében egyébként is összpontosul úgy a kormányzati és városházi tényezők, mint a fővárosi pártok bizalma és ezért nem kétséges, hogy

a BSzKRT vezérigazgatói poziciója

Márkus Jenő személyével már most megoldottnak tekinthető.

Új foglalatban rádiumtűkké alakítják át a budapesti közkórházak értékes rádiumkészletét

Külön futárral küldik a rádiumot Berlinbe, ahol a munkát elvégzik.

A fővárosi közkórházakban a modern orvostudomány egyik leghatásosabb eszköze, a *rádium,* csak kis mennyiségben áll rendelkezésre. A főváros vezetősége már a mult évben szükségesnek látta a rádiumkészletek leltározását és *Weszelszky* Gyula egyetemi tanárt kérte fel arra, készítsen előterjesztést, hogyan lehetne a rádiumkészletet úgy átformáltatni, hogy azt az egyes kórházak között arányosan szétoszthassák és az orvosi tudomány mai állapotának megfelelően a lehető leghatásosabban kihasználni tudják. A kórházak rádiumkészletéről és a tervezett beavatkozásról

Salamon Géza
tanácsnok,

a közegészségügyi osztály vezetője munkatársunknak a következőkben nyilatkozott:

— A székesfőváros közkórházainak tulajdonában aránylag kis mennyiségű rádium és rádiumkészítmény van. *Összesen 178.75 milligramm.* Ez a minimális mennyiség is azonban nagy értéket képvisel, több mint százezer pengőt. Milligrammjáért mai értékben 650 pengőt fizetett annakidején a főváros. Az első rádiumkészletet 25 évvel ezelőtt vásárolta a főváros és azóta kisebb-nagyobb tételekben gyarapodott az állomány részben a költségvetés terhére, részben nemes emberbarátok adományozása útján. *Utoljára 1911-ben, a háború első évében vásároltunk rádiumot.* A hosszú évek alatt rádiumkészletünk többféle változáson ment át nemcsak a használat következtében, hanem az anyag természeténél fogva is, miután a kisugárzás bizonyos idő multán változik. *Egyes rádiumtubusokat az orvosi tudomány haladásának megfelelően már a múltban fémlemezekre kellett applikálni, de volt olyan preparátumunk is,* amelyet évekkel ezelőtt, a túlságos megrongálódás következtében, teljesen használaton kívül kellett helyeznünk.

— A készlet átvizsgálásával és a megfelelő javaslattétel elkészítésével *Weszelszky* Gyula dr. professzort, az egyetemi radiológiai intézet vezetőjét kérte fel a főváros. Javaslatára elhatároztuk, hogy a sugárzó érték kedvező kihasználása érdekében a rádiumkészlet egy részét rádiumos tűkké átformáltatjuk. Ezt a munkát csak

Németországban tudják elvégezni.

Már kértünk is költségvetést, körülbelül 2400 márkába kerül a rádiumtük elkészítése. Az átalakítás *4—5 százalékos sugárzó értékveszteséggel fog járni,* ez azonban csak látszólagos veszteség, mert a rádium új formájában jobban kezelhető lesz és gyógyító hatása is jobban kihasználható. A rádiumtűket az egyes sebészeti és szülészeti osztályokon arányosan fogjuk kiosztani és ezzel a *megoldással a szükségletet megnyugtató módon kielégíthetjük.* A nagyértékű rádiumok kiszállítása külön feladat és valószínűleg nem is póstán történik, hanem vagy a német laboratórium megbízottja utazik érte Budapestre, vagy a műszerüzem egyik tisztviselője fogja Németországba kiszállítani és az elkészítés után hazahozni.

Nincsenek útjában a dunaparti kikötők a korzónak

Szigorú rendelettel le kell szoktatni a hajókat a felesleges füstölésről

Hetekkel ezelőtt elsőnek közölte a *Fővárosi Hirlap* a Magyar Hajózási és Kikötő Tanácsnak a budapesti Dunaszakasz hajóforgalmának szabályozására vonatkozó tervezetét, amely a város szivéből kitelepiteni szándékozik a hajóállomásokat és az összes rakodóhelyeket. Most, hogy a kereskedelmi miniszter ankétet hivott össze a pesti korzó mellett húzódó Dunapart rendezése és ennek a területnek az idegenforgalom szolgálatába való kizárólagos beállitása érdekében,

beavatott helyre

fordultunk felvilágositásért: *mikor kerül a sor a hajózási és kikötőtanács tervének végrehajtására, a kikötők áthelyezésére?*

— A Hajózási és Kikötő Tanács behatóan foglalkozott a budapesti Dunaszakasz hajózási rendjének és a kikötők, rakodóhelyek kihelyezésének nagyjelentőségű kérdéseivel és ez alkalommal különös tekintettel volt azokra a panaszokra is, hogy *a város szivében horgonyzó és a főváros legelőkelőbb negyedét átszelő Dunaszakaszon haladó hajók állandó füstölése mennyire megrontja a levegőt.* A hajózási tanács a város belsejéből ki akarja helyeztetni az összes kikötőket és raktárházakat és

az új kikötőhelyeket a Ferenc József-híd és a most épülő Boráros-téri híd között elterülő Dunapartok mellett jelölte ki.

Ennek a tervnek a végrehajtása egyelőre akadályokba ütközik, mert a szükséges partterületek felett nem rendelkezik a főváros. Az új hajóállomások céljára kiszemelt területet ugyanis a dunaparti közraktárak foglalják el. Ez a bérlet 1942 július 1-én jár le.

— Addig is, amig a kikötőhelyek és a raktárházak kitelepitésére sor kerülhet, módot keresnek a hatóságok arra, hogy *a hajók állandó füstölését a lehetőség határain belül korlátozzák* és az ezekkel járó kellemetlenségeket megszüntessék. A hajók állandó füstölése, a be- és kirakodás zaja a korzón levő szállodák lakóinak nyugalmát ugyanis meglehetősen zavarja. A hajózási társaságok maguk is megértést tanusitanak a kérdésben és a folyamrendészeti hatóságok is módot keresnek arra, hogy a hajók, különösen egyes áthaladó hajók indokolatlan .és oknélküli füstokádását elkerülhetővé tegyék. Ez a probléma szervesen beilleszkedik a Dunapartok felhasználásának nagy városfejlesztési és városrendezési problémájába. A kikötőhelyek és hajóállomások kihelyezése, általában a kérdés rendezése azonban

nem jelentheti azt, hogy a fővárost átszelő Dunaszakaszt teljesen elnéptelenitsük és a hajózás elől elzárjuk,

hiszen a hajóforgalom a budapesti Dunarésznek rendkívül nagy élénkséget és érdekességet kölcsönöz, a városképhez pedig szinte elmaradhatatlanul hozzátartoznak a rakodópartok mellett horgonyzó hajók. Reméljük, hogy sikerül olyan megoldást találni, amelyik *a füstölés elleni panaszokat megszünteti és amellett meghagyja nagyjában a mai helyzetet, amit nem is szabad megszüntetni, mert hiszen folyammenti város vagyunk* és Budapest karakteréhez tartozik a rakpartok élénksége a város belterületén, az a körülmény pedig, hogy a hajókból a külföldi utasok közvetlenül egy világvárosi korzó forgatagába kerülnek és néhány lepés alatt megközelithetik szállodájukat: különleges érdekességet és eredetiséget kölcsönöz a fővárosnak.

Ötvenezer pengő kártérítést követel a fővárostól egy temetkezési vállalkozó

Ujabb próbálkozás az egyezség reményében

Három évvel ezelőtt történt, hogy egy *Schröder* Ágoston nevű pestkörnyéki kegyszerkereskedő üzletet nyitott az Üllői-úton. Ez még abban az időben volt, amikor csorbitatlanul fennállott a főváros temetkezési monopóliuma és még nem volt érvényben *Kenéz* Béla kereskedelmi miniszternek az a döntése, amelyik a *kegyszerkereskedést és halottszállitást bárki által üzhető szabad iparnak minősítette.* A főváros a Schröder-féle vállalkozásban a jogszabályokkal ellentétes ténykedést állapitott meg és erre való hivatkozással *város határidőn belül beszüntette az üzlet tevékenységét.*

Időközben napvilágott látott az ismeretes miniszteri rendelet, amely csupán *egyszerű iparengedélyhez* kötötte ennek a nehéz és kényes foglalkozásnak az ellátását. Az élelmes kegyszerkereskedő nem váratott sokáig magára és a

jó egyezség reményében pert indított a főváros ellen.

A per iratai és aktái az elmúlt napokban érkeztek meg a városházára, amelyekből kiderült, hogy *Schröder Ágoston elmaradt haszon és kártérités címén 50.000 pengőt követel és ezt az igényét a főváros felelős vezetőivel szemben is érvényesiteni akarja.* A tisztiügyészség most tanulmányozza az iratokat és a legközelebb kitüzendő tárgyaláson kérni fogja a kereset elutasitását.

A fővárosnál nem tulajdonitanak nagy jelentőséget ennek a pernek és éppen

olyan próbálkozásnak tartják, mint amilyen a közelmultban számtalan irányult a főváros ellen.

A három év előtt érvényben lévő szabályrendeletek alapján a *fővárosnak minden joga megvolt a monopóliumon rést ütő magánvállalkozás megszüntetésére* és mert ezt minden kétséget kizáróan bizonyithatja is, nem vitás, hogy a temetkezési ipar részéről oly sokszor elsütött fegyver célt fog téveszteni.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-,VASÚT-,BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT — JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. — TELEFON: 30-8-14.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-49.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemű munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
»Csatfalt» hideg aszfalt törvényesen védve.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PESTI KIRAKAT

Az elhalasztott premier

A napokban örömmel olvastuk a tudósítást, amely így kezdődött: „A VII. kerületi kapitányság büntetőbírája előtt ma volt a premierje a főkapitány köpködési rendeletének...“ Ne tessék megijedni, nem foglalkozunk túlsoká ezzel az ildomtalan kérdéssel és nem írunk hosszú kritikát a premierről. Csak megdicsérjük a főszereplőt, a rendőrbírót, aki ez alkalommal a többi összes szereplőket, tehát körülbelül vagy háromszáz köpködőt elítélt. Jól tette a rendőrbíró, bár a szociális igazságszolgáltatás a premieren nem tökéletesen nyilatkozott meg, mert hiszen kik voltak a pesti járda állandó köpködői. A sofőrök, az utcai árusok és a padon üldögélő munkanélküliek. A köpködőknek ez a kategóriája most megtanulta azt, hogy a szórakozás, amelyet unalomból üzött, nemcsak illetlenség, hanem súlyosan egészségtelen dolog is. A szegény munkanélkülieknek ez az unalomüző játék ezúttal valószínűleg utoljára, fejenként négy pengőbe került, mi azonban szeretnénk ezekben az ítéletekben egy kis progressziót látni. Progressziót a büntetés nagyságában azokkal szemben, akik neveltetésüknél, műveltségüknél és annál az igényüknél fogva, amellyel a kulturember címre igényt tartanak, mérhetetlenül bűnösebbek, mint azok, akiket a jövőben csak a pénzbirságtól való félelem tart vissza „szenvedélyüktől“.

De ez a premier végre megvolt. Ha tovább is keményen fogják a betegség terjesztésének ezeket a meggondolatlan, vagy gonosz üzőit, akkor ezen a területen rend is lesz. Eszünkbe jut azonban, hogy mi is történt tulajdonképpen azzal a bizonyos csendrendelettel, amelyről annyit írtak az ujságok, mint magáról a négyesztendős világháborúról. A csendrendelet azonban kézen-közön elveszett. Még a főpróbáján ott voltunk és ma is várjuk a premiert, éppen olyan buzgalommal, mint az ifju Hegedüs Sándor legújabb darabjából. Egyszóval a csendrendelet is ennek a darabnak a sorsára jutott. A különbség csak az, hogy a csendrendeletnél nemcsak a szerző és a szinházigazgató mondják, hogy a darab jó, de a közönség is egész szivvel biztositaná számára a sikert.

Ámbár az is lehetséges, hogy tudtunkon kivül a premier is megvolt és a csendrendelet érvényben van ma is, csak éppen hogy csend nincs Budapesten. Nem hogy csend nincs, de olyan lárma van, amilyet ebben a kedves és szép városban talán még sohasem hallottunk. Mintha itt minden sziréna, minden rádió egyszerre bőgne, bömbölne, mintha minden ember a hangjában gyönyörködne, mintha a sipok, dobok, dudák és kipuffogók állandó versenye volna a pesti utca. Ha végigmész az Andrássy-uton, a körútakon, azt hiszed, hogy az emberek akaratosan, kiabálva mondják azt, amit suttogva szokás mondani és ha vidékről, vagy külföldről hazajössz, az első órában úgy érzed, hogy profeszszorhoz kell menned és megvizsgáltatnod a dobhártyádat.

Hiszen mi tudjuk azt, hogy egy világváros nem lehet suttogó bariton, mi tudjuk azt, hogy a villamoskocsivezető nem szállhat le és nem súghatja a kocsija előtt könyve olvasásába merült tudósnak, hogy „uram, vigyázzon, mert azonnal elgázolom“: de talán mégis valahogy redukálni lehetne ezt a szörnyűséges budapesti lármát. Mondom, tisztában vagyunk vele, hogy a nagyvárosban, a világvárosban zaj van, legutóbb kitaláltak valami hangmérő készüléket, amivel a világváros zaját is le lehet mérni. Londonban meg is csinálták ezt és kiderült, hogy London zsivaja másfélszerte nagyobb, mint az a zaj, amit a Niagara-zuhatag csap. Jóságos Uristen, mi lenne, ha egyszer a budapesti zajt lemérnék. Szegény Niagara elsüllyedne szégyenletében. Pedig Londonban ötszázezer autó, többszázezer motorcikli és harmincezer autobusz száguld reggeltől késő éjszakáig. Hol van ettől a budapesti közlekedés és milyen toronymagasságban van efölött mégis a budapesti utca zaja. De aztán van még egy körülmény Londonban, amit nagyon jó lenne Budapesten is figyelembe venni. Ha ugyanis a londoni utca zaja nappal másfélszerese is a Niagara zuhogásának, de este tiz órakor minden zaj elcsendesedik és erre a klasszikus világvárosra valóságos falusi csend borul. De vajjon hallotta-e már Budapestet éjjel? A nyitott ablakon át bömbölnek a rádiók, a villamosvezető, nyilván a hazatérés örömének akarván kifejezést adni, miként odahaza végigpattogtatta ostorát a poros falun, a pesti utcát végigcsilingeli és a villamoscsengővel ad éjjelizenét harmadik emeleten lakó babájának. A kávéházakból tiz óra után úgy dől, árad a muzsika, mintha ebben a városban senki, de senki nem dolgoznék, senki, de senki ebben a városban korán nem kelne föl, hanem az egész város kivirradtig vigadna és mulatozna.

Hát ennek a Niagara zajnak egyszer már véget kell vetni Budapesten. Életbe kellene komolyan léptetni a csendrendeletet és meg kellene tartani azt a már elfelejtett premiert, amelyet Budapest közönsége, amely nappal dolgozni, éjszaka pedig aludni akar, immár epedve vár.

VÁROSHÁZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett.

Egy pillanatra sem szabad napirendre térni a főváros tökéletes vizellátásának problémája felett

Becsey Antal reviziót sürget Kájlinger Mihály módszerével szemben és a szűrt Dunavízen kívül a főváros területén található karsztvízek felhasználását is ajánlatosnak tartja

A vízművek állandóan napirenden levő, idegesítő problémája és a szanálási rendelet kapcsán aktuális üzemi racionalizálás, érthetően a főváros üzemi kérdéseire terelik a közvélemény és a városházi körök figyelmét. Ez a körülmény különös fontosságot nyujt

Becsey Antal
törvényhatósági tanácstag,

az üzemi kérdés egyik legalaposabb ismerője véleményadásának, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának az aktuális kérdésekről a következő nyilatkozatot adta:

— A nehéz gazdasági viszonyok fokozott mértékben irányítják mostanában a közfigyelmet a hatósági üzemek felé, ez okozza, hogy többet foglalkozik velük a közvélemény és a felügyeleti hatóság, valamint az önkormányzat egyaránt. A nehéz viszonyok között a közönség különösen a közszolgáltatások árpolitikája iránt tanusít fokozott érzékenységet. Két egymással homlokegyenest álló szempont szerepel itt. *Egyfelől az a kívánság, hogy fokozni kell az üzemek jövedelmezőségét, és másfelől megfelelő tarifapolitikával mérsékelni akarják a közszolgáltatások árát.* Ez a két irányzat csak az első pillanatra ellentétes és éppen a látszólagos ellentét van hivatva, hogy összhangba hozza ezt a nehéz problémát, amelynek segítségével igyekezzünk a helyes utat megtalálni. Az üzemek jövedelmezőségének fokozása kétségtelenül jogosult kívánság. De

a jövedelem fokozása nem állhat abból, hogy az árakat emeljük,

hanem keresni kell azokat a lehetőségeket, amelyek egyfelől a technika új vívmányainak kihasználásával, másfelől megfelelő kereskedelmi és gazdasági koncepcióval elérhetők. Kétségtelen dolog azonban, hogy *az újításoknál nem elégedhetünk meg olyan vívmányokkal, amelyek az emberi munkaerő megtakarítása révén érnek el eredményt.* Erre szemléltetően intő példa a vízművek üzemének elektrifikálása. Itt sikerült ugyan megtakarításokat elérni, de ennek

áldozatául esett háromszáz ember feleslegessé vált munkája.

Az ilyen úton szerzett megtakarítás nagyon kétes eredmény, mert eltekintve az általános emberi szempontoktól, a mai viszonyok között munkásokat munkanélkülivé tenni súlyos felelősséggel jár.

— Az üzemracionalizálásra vannak egyéb lehetőségek. Igy például az utolsó tanácsülésen szóbakerült a vízművek dolga. Felmerült a panasz, hogy a vízművek nem birták volna a szükségletet szolgáltatni, ha a szárazság tovább tartott volna. Igaz, hogy a vízművek már évek óta foglalkoznak az üzem bővítésének gondolatával és e célra jelentős beruházások indultak meg. Ismeretes például, hogy a vízműveket 36 millió pengő befektetéssel olymódon akarják bővíteni, hogy az necsak a jelenlegi, hanem az évtizedek mulva jelentkező igényeknek is meg tudjon felelni. Egyelőre a beruházásra szánt összegnek a felét már felhasználták, de nyilvánvaló, hogy a racionalizálásnak már az első részénél is érvényesülnie kellett volna a helyes beruházó politikának. Nem mindegy ugyanis, hogy a vízművek teljesítőképességét 36 millióval tudjuk-e a megfelelő mértékre fokozni, vagy annak az összegnek egy hányadával olcsóbban is elérhetjük ugyanazt az eredményt. Szerintem

lehetetlen nekünk Kajlinger Mihály nyomdokain haladni, amely módszer a megszűrt Dunavízzel akarja a vízvezetéki igényeket kielégíteni.

Ez az eljárás óriási kiterjedésű partvonalak bekapcsolását teszi szükségessé, óriási beruházó költségek árán, de másrészt az ilyen módon történő terjeszkedés lehetőségei már elérték azt a határt, amelyen túl a jövőben a vízműveket fejleszteni nem lehet. Másirányú megoldásokat kell tehát találnunk és előkészítenünk. Igaz, nagy tehertétel, hogy a vízművek teljesítőképességét a nyári maximális vízszükségletre kell méretezni. Ez azonban minden közüzem közös tehertétele. Igy van ez az elektromosműveknél és a gázműveknél is. A néhány napos, vagy néhány hetes csúcsterhelés kedvéért igen nagy beruházásokat igénylő technikai berendezésekre van szükség. Az ilyen csúcsterhelések kielégítésére azonban kívánatos a legtakarékosabb módon eszközölt berendezkedés.

— Én a magam részéről állítom és meggyőződéssel vallom, hogy a vízműveknél a nyári csúcsterhelések idején a rendes átlag felett jelentkező többletszükséglet termelésére közvetlenebb és olcsóbb módszerek is rendelkezésre állnak. Mindenekelőtt

fel kell adnunk a mindenáron való centralizálás gondolatát.

Nem válik ártalmára a vízmű üzemének, ha a *maximális igények kielégítésére olyan decentralizált telepek segítségével gondoskodunk, amelyek kooperálnak a központi teleppel.*

A budai hegyvidék vizellátását elérhetőnek tartom az ott található és a hidrológusok által ismeretes karsztvizek kellő kihasználásával,

a pesti oldalát pedig a rákosvölgyi vízrétegek alkalmas bekapcsolásával és egyéb, ezen még túlmenő technikai és hidrológiai lehetőségek kiaknázásával oly módon lehetne biztosítani a vízellátást, hogy azt sem az alacsony vízállás, sem a tartós szárazság nem veszélyeztetné.

— Vízfölösleg,

a vízművek bőséges termelése esetén üzleti lehetőségek is nyílnának a főváros számára.

Hibáztatom azt, hogy a főváros közvetlen környékén levő városok vízellátása nem a főváros kezében van. Már pedig nem közömbös a fővárosra nézve, hogy a reménybeli Nagy-Budapest keretében tartozó városokban és községekben milyen a vízellátás, mert ennek igen nagyjelentőségü közegészségügyi, higiéniai és egyéb függvényei is vannak. Kifogásolom többek között azt is, hogy

a főváros tizezer tisztviselője között egyetlen szakképzett hidrológus, vagy geológus sincs.

Pedig a főváros vízellátása terén rengeteg hidrológiai és földtani probléma merül fel, amelyeknél szükség volna a szakemberekre.

— Ami áll a vízművekre, az áll többé-kevésbé a többi nagyüzemekre, igy a világítási üzemekre is. Olcsó beruházásokat eszközölni, kiszélesíteni a fogyasztókört, egyszerűsíteni az üzemvitelt, fokozni a kapacitást; ezek azok a tényezők, amelyek a helyes racionalizálásnál számbajöhetnek.

Ujabb szükséglakásokat bérel a főváros

Növekedett a hajléktalanok száma

Az utóbbi időkben méginkább megnövekedett a szociálpolitikai ügyosztály irodáinak forgalma, aminek egyik magyarázata, hogy a *hajléktalanok tömegeit a lakásügyi miniszteri biztosság a főváros hoz irányítja.* Az utóbbi hetekben az igénylések és kérések százai futottak be a fővároshoz és a kérvényezők sokasága mégis eredmény nélkül távozik a városházáról. A hajléktalanok feltűnő felvonulásáról

illetékes helyen

a következőket mondották munkatársunknak:

— A hajléktalanok elhelyezését tulajdonképpen a lakásügyi biztos intézi és a fővárosnak ebben a vonatkozásban csak annyi szerep jutott, hogy *gondoskodott a szükséglakások létesítéséről és azok számának szaporításáról.* Jelenleg ezerötszáz kimondottan fővárosi szükséglakás áll rendelkezésre és hogy a további igényeket is biztosítani lehessen,

a múlt évben nyolcszáz lakást béreltünk magánházakban, amelyeket szintén a hajléktalanok számára ajánlottunk fel.

Tudomásunk szerint az elmúlt májusi évnegyedben számos felmondás és kilakoltatás történt, az ily módon lakás nélkül maradók a hatóságok támogatását remélik. A lakásügyi hatóság rendelkezésére bocsátott 2300 szükséglakás kivétel nélkül le van foglalva és mert a kereslet jelentékenyen megnövekedett, *további gondoskodásra van szükség.* A főváros éppen ezért újból érintkezést keres a háztulajdonosokkal,

hogy üresen álló kislakásaikat méltányos áron a főváros rendelkezésére bocsássák.

Az ily módon mutatkozó lakbéreket a főváros fizeti, a lakások kiutalása fölött azonban a lakásügyi hatóság intézkedik. Reméljük, hogy *néhány száz új szükséglakással sikerül a legújabb hajléktalansági hullámot megfelelő módon levezetni.*

A fizetendő lakbérek összege havonként 20—30 pengő között váltakozik és mert rengeteg üres lakás van Budapesten, nem lesz nehéz dolga a fővárosnak, hogy az új szükséglakásokkal enyhítse a hajléktalanok legnagyobb gondjait.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Gazdasági Értesítő

Kísérletezés újabb félmegoldással

Négy filléres benzinadó az automobil közúti adójának 50%-os mérséklésére

Irta: MAGYAR MIKLÓS törvényhatósági bizottsági tag

A mult év november hónapjában több cikket írtunk e lap hasábjain a lejtőre jutott magyar automobilizmusról és a pénzügyi kormányzatnak ama intézkedéseiről, amelyek oda vezettek, hogy Magyarországon sem az autóhasználat nem tudott lépést tartani a külfölddel, sem az autógyártás nem tudott meghonosodni, mert másfél évvel ezelőtt már az ezirányban megindult kezdeményezést is abban kellett hagyni. Most kivételesen egy félig örvendetes eseménnyel kapcsolatban visszatérhetünk az automobilizmus problémájára. Ez pedig az automobilt terhelő közúti adó rendezésének kérdése. Régi papanasza a magyar autótulajdonosoknak a közúti adónak az a rendszere, amely mellett a terhet eddig minden autótulajdonosra egyenlő arányban rótták ki, akár kismértékben, akár nagymértékben vett részt az automobilforgalomban. A pénzügyi kormányzat végre elfogadta azt az alapelvet, hogy a közúti adót benzinadóvá fogja átváltoztatni, mert hiszen a benzinhasználat a legarányosabb az utak igénybevételével, tehát az útadóterhek a legigazságosabb formában ebben a formában oszthatók meg az autótulajdonosok között. Az alapelv elfogadásának ezt a tényét mindenki örömmel veszi tudomásul, aki az automobillal közvetlenül, vagy közvetve kapcsolatban áll, mert minden igazságtalanság megszüntetése újabb lökést jelent az automobilizmus fejlődésére.

Sajnos az öröm csak félöröm. Mert úgy értesülünk, hogy a pénzügyi kormányzat magáévá teszi ugyan az alapgondolatot, de a lehetetlen állapoton csak 50%-ig hajlandó segíteni. Azt tervezi ugyanis, hogy a közúti adó terhét 50%-ban a régi keretek között tartja meg és az elengedett 50% erejében vezeti be literenként a 4 filléres benzinadót.

Kétségtelen, hogy a közúti adó rendszere minden tekintetben antiszociális volt. Annál inkább várta tehát minden autótulajdonos és mindenki, aki az automobil ügyében érdekelve van, hogy a pénzügyi kormányzat végre megszabadítja ettől az igazságtalanságtól. Mindenki azonban csak sajnálattal fogadja, hogy a pénzügyi kormányzat ezúttal is félmegoldással kíván a bajokon segíteni.

Magyarország vezető köreiben nagyon szeretik a külföldet utánozni. Közgazdasági intézkedéseinkben mindig szem előtt tartjuk, hogy a nyugati államok hasonló vonatkozásban milyen irányban haladnak előre. A pénzügyi kormányzat azonban éppen az automobil kérdésben nem akar a külföld utánzója lenni. A magyar autótulajdonosok és mindazok, akiknek az autótartás, autókarbantartás és autókezelés ad kenyeret, nem kívánnak odáig elmenni, ameddig a franciák elmentek, akik a Marne-i csata óta valósággal glorifikálják az automobilizmust, amelynek a nemzet a döntő sikerét köszönhette. Azt sem kívánják, amit Hitlerék megcsináltak, akik minden új autóvételnél 3 évi adómentességet biztosítottak, mert az autótartásban a nemzeti ügy szolgálatát látják. Németország megengedheti magának azt a luxust, hogy a kormányzat részéről kibocsátott jelszóval adjon tanuságot: „Wer ein Auto kauft, dient der Nation und fördert sich selbst." Nem. A magyar automobilizmus mindezt nem kívánja. Csak azt kéri, hogy ha intézkedés történik az autóra vonatkozóan, azzal véglegesen meg ne akadályozzák az automobilizmus életlehetőségét. *Imrédy* pénzügyminisztertől, a pénzügyi kormányzat fejétől, akinek jóakaratát nincsen okunk kétségbevonni, joggal el lehet várni, hogy ha egy ügynek segítséget akar nyujtani, az valóban is segítség legyen, ne pedig újabb teher.

Több, mint egy éve, hogy Magyarországon teljesen megszünt az autógyártás. Sajnos, fel kellett adni azt a küzdelmet, amellyel ezt az ipart bevezetni megkísérelték. A vámmal tehát most már nincs mit védeni. Pedig milyen magas ennek tétele! Az autóvám magasságát mi sem illusztrálja jobban, mint az a körülmény, hogy egy 3000 P-s autó behozatalánál a vámtétel 1700 P, fázisadó 210 P, pneumatikadó 390 P, kaucsukváltság 210 P, — összesen 2510 P, vagyis az autót csaknem 100 százalékos illetékek terhelik. Kérdezzük, hogy milyen célt szolgál a pénzügyi kormányzat a magas vámmal? Szüksége van arra a magyar közgazdaságnak, az iparnak, a kereskedelemnek, hogy Magyarország forgalmi eszközökben a legszegényebb országok sorába süllyedjen? Nem döbbentik-e meg a pénzügyi kormányzatot azok az adatok, hogy félév alatt Csehszlovákia 4167, Ausztria 857 személyautóval növelte autóállományát, amikor Magyarország csak 57 darabot tudott vásárolni? Nem is beszélve arról, hogy ugyanez idő alatt Angolország több, mint 100.000. Németország több mint 30.000. Olaszország több mint 13.000 autót adott át a forgalomnak? Elfelejti a pénzügyi kormányzat, hogy a magyar automobilizmus csak üzemanyag és olajfogyasztás révén 6 és félmillió pengőnél több hasznot hajt évenként az államkincstárnak? Ismételten rámutattam arra is, hogy az automobilszakma Magyarországon 38.000 családot foglalkoztat és évenként 175 millió pengőt forgalmaz. Minden kétségen felül áll tehát, hogy az automobilizmus olyan jelentős tényező Magyarország gazdasági életében, amelyet minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni kell.

A pénzügyi kormányzat tanácsadó szervei nem akarják az idők változását megérteni. És régi pénzügyi elgondolásokat továbbra is érvényben szeretnék tartani. Ezektől a tanácsadóktól a jobb belátású és a minden tekintetben modern gondolkozású pénzügyminiszterhez apellálunk, akitől azt várjuk, hogy az automolizmus ügyét végre szabadítsa meg azoktól a bilincsektől, amelyek életlehetőségét kockázatossá teszik.

Francia tudományos körök lesujtó véleménye a margarinról

Gusztustalan műhelytitkok a kekszgyártásról

A tejgazdaságok boldogulása és a nemzetgazdasági érdekek érvényesülése érdekében a magyar mezőgazdasági tömörülések tovább folytatják jogos önvédelmi harcukat a *margarinérdekeltségek* ellen. Törekvésük alátámasztását célozza a földmüvelésügyi minisztériumban készülő *margarinrendelet*, amely biztositja a margarinfogyasztás korlátozását és előirja, hogy az összes élelmiszer- és vendéglátó üzemek *kötelesek a margarin használatát feltünő módon a közönség tudomására hozni*. A rendelet mindezideig csak azért nem jelent meg, mert az

sok tekintetben érinti a kekszgyárosokat, akiknek termekeiről ennek a kapcsán kiderült, hogy túlnyomórészt margarint tartalmaznak.

A közönség mindenesetre a *legnagyobb meglepetéssel* értesült a kekszgyártás titkáról, amely sok szép illuzió lerombolásával árulja el, hogy ez a kedvelt élelmiszer *tulajdonképpen állati faggyú és növényi zsiradék felhasználásával kerül ki a műhelyekből*. A kekszgyárosok azt mondják, hogy gyártmányaik a margarin felhasználásával *sokkal állóképesebbek, mintha vajjal készülnének*, amelylyel szemben azonban az élelmiszervizsgáló állomás kimutatta, hogy *az elsőrendü teavaj a keksz preparálására sokkal inkább alkalmas, mint a margarin.*

Érdekes vádiratot adott ki a margarin ellen *a francia orvosok akadémiája*, ahol ismételten kétségbevonták a margarinnak emberi táplálkozásra alkalmas voltát. Francia orvostudósok már régebben kifogásolták, hogy a margarin nehezen emészthető és kimutatták

azoknak a vitaminoknak és savaknak a teljes hiányát, amelyek a vajnak legfőbb értékét képezik.

A párisi orvosi akadémia határozatot fogadott el, hogy *a vajat nem lehet margarinnal helyettesiteni, mint azt a szédelgő reklámok hirdetik és a margaringyártásnak szigorú állami ellenőrzés alá vételét követelték.*

A francia orvostudósok nyilvánvalóan tájékozottabbak a margarin értékéről vagy értéktelenségéről, mint a budapesti kekszgyárosok. Hivatott testület véleménye a vajat messze a margarin fölé helyezi és igy minden ok megvan arra, hogy

a magyar kormány is teljes szigorral üldözze azt az olcsó, de silány zsiradékot,

amelynek minden egyes gramja a magyar mezőgazdaság életerejétől veszi el a boldogulást.

A Wiener Bankverein beolvadt a Creditanstaltba. Amiről hónapok óta rebesgetnek, a bécsi pénzügyi világ nagy szenzációja megtörtént: *a Wiener Bankverein beolvadt a Creditanstaltba.* Evvel a hatalmas tranzakcióval megszünt Bécs utolsó önálló nagy pénzintézete, elnyelte az államosított Creditanstalt. A két pénzintézet fuzióját a Wiener Bankverein május 25-én tartott évi közgyülésén jelentették be. A magyar gazdasági életben is nyomatékos jelentősége van ennek a fuzionak, mert hisz a Bankvereinnak Budapesten fióktelepe van, amely gazdasági életünkben igen számottevő szerepet tölt be. Eltekintve az intézet folyó bankszerű tevékenységétől, érdekeltségéhez sorolja a magyar ipar leghatalmasabb vállalatait, köztük *a Rimamurányi vasműveket, a Salgótarjáni kőszenet, a Magyar Vasútforgalmit, a Győri vagónt, a Magyar Aszfaltot és még több jelentékeny ipari és kereskedelmi vállalatot.* Hogy ezek a nagy magyar vállalatok milyen álláspontra helyezkednek a fuzióval szemben, egyelőre még eldöntetlen, de valószínű, hogy a magyar pénzintézetekkel fognak szorosabb összeköttetést keresni. A fuzionak e pillanatban a legnagyobb jelentősége az, hogy a beolvasztást az adminisztráció leépítése fogja követni és Bécsben máris elhatározták, hogy a 3000 főnyi személyzetet 900-ra apasztják. Értesülésünk szerint hasonló mérvű személyzeti apasztást fognak a budapesti fióktelepnél is végrehajtani és máris hire kelt, hogy *Fischl* Ignác ügyvezető igazgatót, *Ungvár* Imre helyettes-igazgatót, továbbá több aligazgatót és cégvezetőt, valamint a kisebb tisztviselők egész ármádiáját nyugdijazni fogják.

Reményi-Schneller Lajos — tőzsdetanácsos. A tőzsde közgyülésén új tőzsdetanácsosokul *Reményi-Schneller* Lajost és *Tormay* Bélát választották meg. Fleissig Sándor elnöki beszédében azt a reményét fejezte ki, hogy a mai súlyos helyzetet a bizalom helyreállása fogja orvosolni.

Előléptetések az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központnál. Az OMTK legutóbbi igazgatósági ülésén *Freytag* Bélát, *Panyigay* Lajost, *Régeny* Gyulát és *Zimietzky* Károlyt cégvezetőkké, *Kompaszt* Miksát pedig osztályvezetővé nevezte ki.

Dr. Paksy József nagysikerű előadása. A japán dumpingről tartott rendkivül érdekes előadást dr. *Paksy* József, a Brassói Cellulózegyár ügyvezető-igazgatója, a Gyáriparosok Országos Szövetségének nagytermében. Az ülésen dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnökölt. A rendkivül érdekes előadás általános tetszést aratott és az előkelő hallgatóság melegen ünnepelte az előadót.

Az OKH közgyülése. Most tartotta évi rendes közgyülését az *Országos Központi Hitelszövetkezet*. A szövetkezet üzletrésztőkéje a mérleg lezártakor 20.8 millió pengő volt és ebből 3.7 millió pengő a tagok üzletrésze. 1750 község kapott kölcsönt az OKH-tól, mig mezőgazdasági termelési hitelt a 100 holdnál nagyobb terület felett rendelkező gazdák részére 741.000 pengő erejéig, a kisebb gazdák részére pedig 1.1 millió pengőig nyujtottak. A takarékbetétek állománya 41.9 millióra növekedett, mig a kihelyezések állománya meghaladja a 204.95 millió pengőt. Az OKH kimutatott *üzleti fölöslege 452.878 pengő volt*. Az igazgatóság tagjaivá a közgyülés *Ferdinándy* Bertalant, *Ottlik* Istvánt, gróf *Majláth* Józsefet, dr. *Nagy* Emilt és dr. *Pesthy* Pált választotta meg.

A Fegyver- és Gépgyár Rt. megállapította az 1933. év mérlegét, mely a gyárnak csekély foglalkoztatása folytán 1,412.826.11 P veszteséggel zárul. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyülésnek, hogy ez a veszteség a tőketartalékból fedeztessék.

Megalakult a Magyar Gabonakereskedelmi Rt. A *Magyar Általános Hitelbank* és a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank* gabonaosztályaik tevékenységét racionalizálási szempontból egyesitik és evégből a fenti cég alatt részvénytársaságot alapitanak. Az uj részvénytársaság alaptőkéje 2,000.000 pengőben állapittatott meg. Az igazgatóságba megválasztattak: *Beck* Róbert (alelnök), *Bun* József (alelnök), dr. *Beck* Lajos, dr. *Dobay* Aurél, *Kállay*, Rudolf, dr. *Pekár* Imre, dr. *Perényi* István, gróf *Széchenyi* Károly. A *Magyar Gabonakereskedelmi Rt.* június 1-én kezdi meg működését Budapesten (V., József-tér 8.) és kirendeltségeinél: Baján, Csongrádon, Debrecenben, Győrött, Kalocsán, Kisújszálláson, Mezőtúron, Miskolcon, Pakson, Püspökladányban, Szarvason, Szegeden, Székesfehérvárott, Szolnokon.

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ május hó 28-án tartotta XI. évi rendes közgyülését intézeti székházában. A szövetkezet ezévi nyeresége 80.115.64 pengő, amit azonban az 1932. évről áthozott 672.328.52 pengő veszteség csökkentésére fordítanak. A szövetkezet, melynek tagállománya 9 alapító és 389 rendes tag, összesen 3,861.757.51 pengő üzletrésztőkével rendelkezik, *ingatlanainak s felszerelésének értéke pedig meghaladja a négy millió pengőt*. A rossz gazdasági viszonyok és a tejügy rendezetlensége mellett elért kitünő eredmény az igazgatóság céltudatos gazdasági politikáját igazolja.

A HÁTOE a rendkivüli házadópótlék eltörlését követeli! Gróf *Somssich* Tihamér elnöklése alatt a Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete (HÁTOE) május 24-én igazgatósági ülést tartott. Az igazgatósági ülésen *Szende* Péter Pál ügyvezető elnök a rendkivüli házadópótlék eltörlésére irányuló akcióit ismertette. A rendkivüli pótlékot annakidején átmenetileg kreálták s ennek ellenére most már három év óta áll fenn. A házbirtok az átmeneti megterhelést nem tudta elviselni, annak állandósítása végveszéllyel fenyegeti. Rámutatott továbbá arra, hogy a házbirtokosoknak nemcsak saját, de az egész nemzet érdekében kötelességük a bérek további csökkenését megakadályozni. Egerszalóki *Czialer* István dr. a köztisztviselői lakbérleszállitás káros hatásaira hivta fel a figyelmet. Az igazgatósági ülés többek hozzászólása után elhatározta, hogy a HÁTOE azon régebbi előterjesztését, hogy a bérleményeket egy év eltelte előtt egyik fél se mondhassa fel, a kormány előtt nyomatékosan újólag sürgősen kérelmezni fogja.

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

Kohn Lipót
Telefon: 62-2-42 és 26-5-33 **fuvaros** Budapest, III. ker. Bécsi-út 263. szám

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

Izgalmas vita várható a tisztiügyészség működéséről szóló jelentés körül

Mennyi pert nyert és vesztett a főváros?

Nagy feltűnést keltett a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén *Wolff* Károlynak az az indítványa, hogy a *tisztiügyészség munkájáról, a peres ügyek mennyiségéről, az egyezségekről és az elvesztett peres eljárások adatairól számszerű jelentést mutassanak be. Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész nyomban válaszolt a felszólalásra és kijelentette, hogy *minden év végén pontos statisztikai kimutatásokat ad a tisztiügyészség a polgármesternek* és így azok bármikor rendelkezésre állanak.

Ezzel a nyilatkozattal azonban *az ügy aligha kerül le a napirendről.* Valószínű, hogy a közigazgatási bizottság *június 11-én* tartandó legközelebbi ülésén *újból szóváteszik ezt a kényes kérdést és akkor a számszerű adatok birtokában indul meg a kritikának olyan áradata, amely nyilvánvalóan nem fog viharok nélkül lezajlani.* Várospolitikai körökben nagy érdeklődéssel várják a tisztiügyészség kimutatásait, amelyekkel szemben az autonómia jogásztagjai felvonulnak, hogy *megbírálják a főváros ügyészeinek ténykedéseit.* Az előjelekből ítélve a közigazgatási bizottság ülésén a tisztiügyészség működésének mérlege erőteljes vita középpontjába kerül.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Szegényház lesz Nemes Antal püspök várbeli palotájából. *Nemes* Antal címzetes püspök arról értesitette a fővárost, hogy a Várban, Fortuna-utca 15. számú kétemeletes bérpalotáját, amely egy 4 szobás, öt 2 szobás és négy 1 szobás lakásból áll, alapitvány céljaira *a fővárosnak adományozza azzal, hogy a palotát a főváros szegényházzá alakittassa át.* Az új szegényházban elsősorban budai római katolikus szegényeket, ilyenek hiányában más szegényeket fognak ápolni. A belügyminiszter és az egyházi hatóságok hozzájárultak az alapitvány létesitéséhez és a polgármester megbizta *Schmaderer* Oszkárt, az I. kerület vezetőjét, az alapítványi palota átvételére. A főváros rövidesen átalakíttatja és szeretetházzá rendezi be a palotát.

Gömbös Gyula miniszterelnök beszél a HONSz jubileumi díszközgyűlésén. A Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetség fennállásának 15-ik évfordulója alkalmából, június elején nagyszabású jubileumi ünnepségeket rendez, amelyeket június 2-án, délben, az újvárosházán tartandó közgyűlés vezet be. Este fél 9 órakor a Zeneakadémián tartandó *díszhangverseny* lesz. Másnap, június 3-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Vigadó nagytermében *díszközgyűlés* lesz, amelyen *Gömbös Gyula miniszterelnök intéz szózatot a magyar hadigondozottakhoz,* az ünnepi beszédet pedig dr. *Sipőcz* Jenő polgármester mondja. Utána bajtársi ebéd lesz, amelyen *Baross* Gábor, a TESz országos elnöke mond beszédet. Az ünnepségek alkalmából mintegy 1200 vidéki hadirokkant és özvegy érkezik a fővárosba.

Borsody Gyula, a TESz társelnöke — kormánytanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Borsody* Gyulának, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége társelnökének a közélet terén és különösen a Társadalmi Egyesületek Szövetsége kötelékében kifejtett működésével szerzett érdemei elismeréséül a *magyar királyi kormánytanácsosi* címet adományozta.

Pártértekezlet. Az *Egységes Községi Párt* hétfőn este értekezletet tartott *Kozma* Jenő elnöklete alatt, amelyen a fővárosi közgyülés örökös tagsági helyének betöltésével foglalkoztak. Az értekezlet után pártvacsora volt, amelyen résztvettek *Kozma* Jenő, *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselők, *Glückstha*l Samu felsőházi tag, továbbá a párt és a klub tagjai közül több mint százötvenen.

A főváros pénzügyi bizottságának ülése. *Wolff* Károly elnöklésével hétfőn délelőtt tartotta ülését a főváros pénzügyi bizottsága, amelyen *Párkány* Frigyes ismertette a zárószámadás felülvizsgálatára kiküldött albizottság jelentését. *A 15.4 millió pengővel kapcsolatban megállapította a bizottság, hogy az felhasználható a Sebő Béla főszámvevő által javasolt módon.* Foglalkozott az albizottság a bevételi hátralékok kérdéseivel is és megállapította, hogy a gazdasági viszonyok romlása és a polgárság fizetőképességének csökkenése folytán ezek a hátralékok az elmult években 67 millió pengőre szaporodtak. Ez a hatalmas tétel szinte parancsolólog irja elő, hogy felhivják a figyelmet a közterhek lehető mérséklésére. A pénzügyi bizottság kimondta, hogy szükségesnek tartja az üzemi szabályzat mielőbbi életbeléptetését és az üzemi mérlegkészitési szabályok sürgős egységesitését.

Nehézségbe ütközik a svábhegyi csillagvizsgáló fenntartása. Az utóbbi napokban hire járt, hogy a Svábhegyi Csillagvizsgáló Intézet, amely úgy vezetését, mint berendezését tekintve, nemzetközi viszonylatban is a legelsők közé tartozik, anyagi nehézségekkel küzd. A csillagvizsgáló intézet eddig a gyűjteményegyetemhez tartozott, a törvény megváltoztatásáról beterjesztett javaslat következtében azonban bizonytalanná vált az intézet sorsa. Ez semmiesetre sem közömbös a fővárosra nézve, mert eltekintve a tudományos és kulturális szempontoktól, Budapest közönsége épitette a magyar tudományos kutatás svábhegyi fellegvárának nagy központi kupoláját közel félmillió pengős költséggel. A svábhegyi csillagvizsgáló dolgában *Némethy* Károly dr. tanácsnokhoz intéztünk kérdést, aki munkatársunknak a következőket mondotta: — Nincs semmiféle formában tudomásom arról, hogy a svábhegyi csillagvizsgáló fenntartása körül nehézségek támadtak volna. A főváros annakidején teljes egészében teljesitette azt, amire felkérték. Megépitette a nagy központi kupolát, sőt jószántából, minden felkérés nélkül még ennél is továbbment: *éveken keresztül segélyt szavazott meg az intézet számára, hogy berendezését tökéletesítse.* A főváros pénzügyi helyzetének romlásával, 1930 óta nincs módunkban ezeket a segélyösszegeket tovább folyósítani, bármennyire szívesen tennénk is. Természetesen a jövő évi költségvetésben sem szerepel a csillagvizsgáló támogatása. A főváros tisztában van az intézmény munkásságának nagy horderejével és jelentőségével és ezért élénk figyelemmel kíséri a csillagvizsgáló sorsát.

Fabinyi Tihamér rádióelőadása a Balatonról. *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelemügyi miniszter csütörtökön este előadást tartott a rádióban a Balaton kérdéseiről. Hangsúlyozta, hogy a Balaton jövőjének kialakítását kormányzati feladattá tették és a program keresztülvitele céljából az eddigi anyagi eszközöket több mint tízszeresére sikerült felfokozni. A beruházások során a balatoni vasútvonalakat teljesen rendbehozatta, az állomásokat kicsinosíttatta és megjavította a vonalak menetrendjét. Meggyorsíttatta a menetidőt, beállíttatta a Balaton-expresszt, a budapest—trieszti gyorsvonathoz Szabadbattyánban csatlakozó motorosjáratot indíttat június 15-től kezdve hétköznapokon is. Rendszeres autobuszjáratok lesznek Budapest és Siófok között, az országhatártól Keszthelyig s az aliga—almádii autobuszösszeköttetéssel megvalósul végre a balatoni körforgalom is.

Néhány napon belül kinevezi a polgármester a gyakornokok második csoportját. A mult évben szervezett 100 gyakornoki állásból 28-at, a fogalmazói szakhoz tartozókat húsvét táján már betöltött a polgármester. Az elnöki osztály most elkészült a beérkezett pályázatok teljes feldolgozásával és a beavatott helyről származó értesülésünk szerint néhány napon belül, minden valószínűség szerint már a héten, aláírja a polgármester a kinevezések második csoportját, amelybe az orvosi, mérnöki, számvevőségi, stb. gyakornokok tartoznak.

Légvédelmi előadás a Polgári Egység Klubjában. *Petróczy* István ny. repülőezredes a Polgári Egység Klubjában hétfőn este előkelő közönség előtt előadást tartott a polgári légvédelem fontosságáról. Hangsulyozta, hogy légvédelmi törvényt kell hozni, majd meg kell alkitani az országos légvédelmi ligát, amelynek első feladata az legyen, hogy készitse elő a gyermekek vidékre való szétszórását, valamint a padlások éghető anyagoktól való mentesitését. Szükséges megfelelő műszaki, illetve gázvédő felszerelések beszerzése, hogy adott esetben ne érjen bennünket felkészületlenül repülőtámadás. Az előadó köszönetet mondott *Kozma* Jenőnek, amiért a képviselőházban felszólalt a polgári légvédelem érdekében, majd kifejezést adott ama reményének, hogy a főváros már jövőévi költségvetésében gondoskodik a polgári légvédelemhez szükséges összegek egyrészének beállítása iránt. A vetitettképes előadást nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság.

A Beszkárt önképzőkörének kiállítása. Szerdán délelőtt nyitotta meg *Márkus* Jenő dr. h. vezérigazgató a Beszkárt Akáczfa-utcai székházának dísztermében a villamosvasuti alkalmazottak önképzőkörének képzőművészeti, fotóművészeti és kézügyességi kiállítását. A kiállítás, amelynek ünnepélyes megnyitásán megjelent *Bárczy* István, *Folkusházy* Lajos, *Bódy* László dr. közlekedési tanácsnok, továbbá az igazgatóság és a törvényhatóság több tagja is, ékes bizonyítéka annak az értékes és sokoldalú kultúrmunkának, amelyet az önképzőkör az alkalmazottak művelődésének fokozása, ismereteinek gazdagítása érdekében kifejt. A valóságos kultúrmissziót teljesítő önképzőkör felvirágzása és a pompás kiállítás megrendezése *Márkus* Jenő dr. és *Horváth* Zoltán dr. főtitkár, önképzőköri alelnök érdeme.

Elkészült a Prohászka-szobor. A *Prohászka Ottokár-szoborbizottság* szombati ülésén elhatározta, hogy a nagynevű püspök emlékművének leleplezését június 17-én, vasárnap délelőtt országos ünnepség keretében tartják meg. A szobor talapzata a Károlyi parkban már készen áll.

A fővárosi altisztek hangversenye. Nagysikerű hangversenyt rendeztek szombaton este a fővárosi altisztek. Az altisztek közművelődési és nyugdíjpótló egyesülete énekkarának és zenekarának közreműködésével rendezték a Városi Színházban a magasszínvonalú koncertet, amelynek *Sipőcz* Jenő polgármester volt a védnöke és amelyen résztvett a városi élet számos előkelősége, a nézőteret pedig megtöltötte a nagyközönség. *Basilides* Mária operaénekesnő, *Szollás* Magda zongoraművésznő éneksámokat adtak elő, a fővárosi altisztek dalkara bemutatta első díjnyertes műsorát, a budapesti 2. számú honvéd gyalogezred pedig zeneszámokkal szerepelt.

A FANSz háromszáz pengőt ad a Madách-szoboralapnak. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* tisztviselői osztálya, *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével a nyári szünet előtt záróülést tartott. *Budó* Jusztin dr. főtitkár javaslatára elhatározta az igazgatótanács, hogy a jövő iskolai évben 2500 pengőt fog fordítani *főiskolai tanulmányi ösztöndíjakra.* Elhatározták azt is, hogy a Közalkalmazottak Nemzeti Szövetségéhez hasonlóan indokolt előterjesztést nyujtanak be a polgármesterhez, hogy *az automatikus előlépésnek egy évre való felfüggesztéséből eredő és az egész tisztviselői pályát végigkísérő károsodást megszüntessék.* Végül *Duday* Alajos tanácsnok indítványára a FANSz *300 pengőt szavazott meg Madách Imre szobrára.*

Békéscsaba a szegény Budapesti gyerekekért. Békéscsaba városa már tizedik éve vállal, követésemléltó nemes példával, beteges, satnya fővárosi gyerekeket nyaraltatásra. Az idén a város közönsége nagyszabású ünnepséget rendez, hogy annak a jövedelméből teremtsék elő a nyaraltatás költségeit. A főváros vezetősége igen hálás ezért a megható áldozatkészségért és a polgármester megbízta *Schuler* Dezső közjótékonysági tanácsnokot, hogy az ünnepségre utazzon le Békéscsabára és a főváros közönsége nevében köszönje meg Békéscsabának ezt rendkívüli megbecsülésre érdemes szociális érzését és vendégszeretetét.

Aukció az árverési csarnokban. A postatakarékpénztár május 27-től június 15-ig rendezi Lónyay-utcai árverési csarnokában immár hetvenedik aukcióját. Tekintettel az előre haladott időnyre, a kiállított és kalapács alá kerülő tárgyak gyüjteménye meglepően gazdag. Néhai Surányi Béla és más műgyüjtők hagyatékaiból, valamint magángyüjteményekből került ki ez a hatalmas tárlat, amely több, mint másfélezer eredeti festményt, grafikai lapot és plasztikai munkát tartalmaz és ezen felül még két ezer tárgy — ékszerek, díszek, bútorok, lakberendezési tárgyak, fegyverek, könyvek — tölti meg a csarnok kiállítási termeit. Meg kell állapitani, hogy ennek az aukciónak csaknem minden egyes tárgya művészeti vagy iparművészeti érték. Az árverési csarnok az aukcióról diszes kiállítású katalógust adott ki.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Biiki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep: IX., Gubacsi-út 37. sz.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—29

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

FŐVÁROSI Sport

Bekapcsolódnak a BSzKRT-forgalmitelepek szakosztályai a nemzetközi sportéletbe

Három évvel ezelőtt alakult meg a Forgalmi Telepek Sport Szakosztálya, amely a legnagyobb csendben, de annál eredményesebben működött *Scherffel* Lajos, *Krokovits* Márton és *Böhm* Nándor vezetése mellett. Nem tartjuk érdektelennek a szakosztály működéséről és jövő terveiről a *Fővárosi Hirlap* olvasóinak az alábbiakban beszámolni.

A jól vezetett társadalmi egyesületek a sporteredmények elérése mellett a tagok szellemi fejlődését, lelkületük kedvező kialakulását is irányítják és egyéniség előkészítik az élet számára a sportolókat. A vállalati alakulatok az alkalmazottak sportolási lehetőségének biztosítása mellett a testedzés terén igyekeznek közelebb hozni egymáshoz a különböző beosztású tagokat. A forgalmi telepek sportszakosztálya *Krokovits* Márton állomásfőnök szakszerű vezetése mellett úgy a vállalati, mint a társadalmi sportegyesületek nemes feladatait példás módon oldotta meg és megmutatta azt a helyes utat, amelyet minden vállalati sportalakulatnak követni kell, hogy a nagy anyagi gondokkal küzdő társadalmi egyesületeket tehermentesítve, kivegyék méltó részüket az egyetemes magyar sport fejlesztésében. *Krokovits* felfelé törő sportpályafutását a *Váci Sport Egyletben* mint játékos és szakosztályvezető kezdte meg és mint a BEVV tagja került a mai BSzKRT sportegyesületbe. A sport különböző ágainak, a sportegyesületi életnek, a klubvezetésnek alapos ismeretei, valamint határtalan munkabírása és rátermettsége nem egész három év alatt 15 sportegyesületnek megfelelő forgalmi telepszakosztályt létesített. Jelenleg 30 futballcsapat állandó bajnokság keretén belül játszik hetenként *Perczel* György dr. igazgató örökös vándordíjáért és éremdíjazásért.

Külön fejezetet érdemel a kitünően megszervezett klubélet, amelyet minden állomáson egy-egy klubhelyiség modern berendezésével értek el. A személyzet pihenő és szolgálaton kívüli tagjai második otthonukat találják meg a minden igényt kielégítő egyesületi szobákban. Ott bonyolítják le az asztaltennisz, sakk, dominó, tekemérkőzéseiket. A műkedvelőgárda ott gyakorol, a zenészek is ott dolgoznak. A társas kirándulások kezdeményezése is onnét indul ki. A szakosztály nagyságára és népszerűségére vall a tagok nagy száma, például a BLASz-ban játszó futballszakosztálynak 80 tagja van, a forgalmitelepek labdarugószakosztályának 2000 a létszáma, mely állandó növekvőben van.

Krokovits nem állt meg a hazai versenyeknél, nemzetközi kapcsolatot létesített. A külföldi villamos sportalakulatokkal személyes tárgyalásokat kezdeményezett, amelynek az első eredménye a bécsi *Strassenbahner Sportvereinigung* június 11-iki budapesti vendégszereplése. Az első alkalommal csak labdarugó és atlétikai válogatottmérkőzéseket rendeznek a BSzKRT sporttelepén. Mindkét város villamosvasúti alkalmazottainak válogatottjai nagy sportmulttal rendelkező elsőrendű versenyzők, akiknek összecsapása szép és jó eredményeket fog hozni. A vendégek mintegy 300-an június 10-én délután érkeznek a keleti pályaudvarra, hol nagy ünnepséggel, zeneszóval fogadják a budapesti villamos alkalmazottak bécsi kartársaikat. Este társasvacsora lesz a Százados-úti BSzKRT sporttelepen. Hétfőn délelőtt a város szépségeit és nevezetességeit nézik meg. Délután bonyolítják le az atlétikai versenyeket, mely után kerül eldöntésre a futballmérkőzés. A magyar csapat nagy játékerőt képvisel, a forgalmi telepek válogatott csapata erősebb a BLASz-ban játszó BSzKRT első csapatánál.

Az első nemzetközi verseny egy nagyszabású internacionális sportprogram bevezetése. Rendszeresítik a szomszédos államok villamosalkalmazottainak válogatott mérkőzéseit, mely idővel „villamos olimpiássá" fejlődhet.

Krokovits rátermettsége, lelkesedése, munkabírása rövidesen az ország határain túl is diadalra fogja vinni a BSzKRT színeit, dicsőséget szerezve a főváros, illetve az egyetemes magyar sportnak.

SPORTEREDMÉNYEK

Magyarország—Egyiptom 4:2 (2:2), Nápoly, 8000 néző, bíró: Barlassina, Olaszország.

Az egész ország feszült izgalommal várta a hírt vasárnap délután Nápolyból, győzünk-e, vagy megint Egyiptom miatt esünk-e ki. A fiúk megmentették a magyar sportbecsületet: győztek gyilkoserejű bombáikkal. Feltűnő volt az olasz közönség viselkedése, a magyar csapat ellen drukkolva, az egyiptomi legénységet biztatták vértkavaró hangorkánnal, melynek következtében sikerült az első félidőben döntetlenné tenni a mérkőzést a durván játszó afrikaiaknak. A második félidőben az ész legyőzte a durva, nyers erőt. Az egyiptomiaiak úgy fizikailag, mint lelkileg összeroppantak a mérkőzés vége felé. A magyar csapat megérdemelten jutott tovább. Legjobbjaink voltak Sternberg és Vincze, jól játszottak Markos, Teleki, Lázár, Toldi és P. Szabó. Gyengék voltak Palotás és Futó. Szabó jól védett, csak az egyik gólnál volt hibás. Barlassina bíró kitünően bíráskodott, nem hagyta magát befolyásolni az ellenünk tüntető hazai közönségtől. A vesztes csapat védelme kitünő volt, a csatársor rendkívül gyorsan játszott, több taktikai érzékkel rendkívül veszedelmesek lesznek. Az egyiptomiak legjobb embere Raghab volt, kitünt még Mukhtár, Kamel és Hassan jó játéka.

Olaszország—Amerika 7:1 (3:0), Róma, 35.000 néző, bíró: Mercet, belga.

A honi csapat könnyü, fölényes győzelmet aratott a kezdetleges futballt játszó amerikaiak felett.

Csehszlovákia—Románia 2:1 (0:1), Trieszt, 8000 néző, bíró: Laugenus, belga.

Az elbizakodottan játszó scehek csak nehezen győzték le a lelkesen játszó románokat. A bíró mindkét csapatot több téves ítélettel sujtotta.

Spanyolország—Brazilia 3:1 (3:0), Genua, 28.000 néző, bíró: Birlem, német.

A két testvérnép kíméletlen összeütközéséből nem a favorit került ki győztesként. A spanyolok az első félidőben ellenállhatatlan támadásokkal lepték meg a délamerikaiakat, úgy hogy azok kénytelenek voltak az egész első félidőben védekezni. A második félidőben már kidomborodott a braziliaiak nagyobb tudása, de három gól hátrányukat nem tudták behozni.

Svájc—Hollandia 3:2 (2:1), Milánó, 22.000 néző, bíró: Eklund, svéd.

A torna titkos favoritja elvérzett a technikásabb és gólképesebb csatársorú svájciakkal vivott elkeseredett küzdelemben.

Svédország—Argentina 3:2 (1:1), Bologna, 10.000 néző, bíró: Braun, Bécs.

Megérdemelt győzelmet szereztek a technikásabb svédek, a rendkívül gyors és küzdőképes argentinaiaktól. A bíró nagyszerüen látta el feladatát.

Ausztria—Franciaország 3:2 (1:1), Torinó, 22.000 néző, bíró: Van Moorsel, holland.

A favorit osztrákok feltünő gyenge játékot mutattak, kis szerencsével a franciák szerezhették volna meg a győzelmet. A rendes játékidő 1:1 döntetlen arányban végződött, csak a kétszer tizenötperces meghosszabbítás hozta meg a döntést. Ausztriának Sindelar révén sikerült megszerezni a továbbjutást jelentő győzelmet.

Németország—Belgium 5:2 (1:2), Firenze, 16.000 néző, bíró: Mattea, olasz.

Az első félidőben a belgák mindent kiadtak magukból. A második félidőben a széllel támogatott német csapat feltünő jó játékkal fölényes győzelmet aratott az összeroppant belgák felett. A bíró kifogástalanul vezette a gyakran durvaságra hajló meccset.

SPORTHIREK

A labdarugóvilágbajnokság középdöntőiben a következők mérkőznek csütörtökön: Bologna, *Magyarország—Ausztria;* Firenze, *Olaszország—Spanyolország;* Milánó, *Németország—Svédország;* Torinó, *Csehszlovákia—Svájc.* A magyar csapat Sárosi, Avar, Kemény, Vágó és Hádával felfrissítve áll ki örök riválisával, Ausztriával.

Előkelő sportesemény volt a BSE balatonkenesei vívóversenye. Hagyományos szokás szerint pünkösdkor rendezte Balatonkenesén a *Budapest Sport Egyesület* tavaszi vívóversenyét a fővárosi segítőalap üdülőtelepén. A zsürit *Jekelfalussy Piller* György kardvilágbajnokunk vezette kitünő szakértelemmel. A nézőközönség soraiban ott voltak *Karafiáth* Jenő ny. miniszter, *Petri* Pál államtitkár, *Liber* Endre alpolgármester, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, *Szilaveszky* Lajos, a vívószövetség alelnöke és mintegy ötven külföldi vendég. A kard- és törvívásból kombinált verseny győztesei a következők lettek: 1. *Hajós* József, 2. *Klell* Kálmán, 3. *Pécsi* Miklós, 4. *Jenei* Kálmán, 5. *Ványi* Béla, 6. *Hajdu* János dr. (BSzKRT SE), 7. *Tabajdy* László, 8. *Babnigg* Géza, 9. *Prückler* András. A verseny értékes díjait Budapest székesfőváros, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Honffy* Lajos, a szakosztály elnöke, a FANSz és az üzemek ajándékozták.

50.000 magyar tornász fogadja a budapesti világbajnokság vendégeit. A Budapesten rendezendő tornász-világbajnokságok keretén belül a Federation Internacionale de Gymnastique jóváhagyásával május 31. és június 3-ika között tartja a *Magyar Országos Torna Szövetség* XII. országos tornaünnepélyét, amely jelentőségében felülmúl minden eddigit. A szövetség ekkor ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát és erre az alkalomra felvonul *50.000 magyar tornász és tornászlány*, amely szinpompás keretet ad a világbajnoki küzdelemnek. A világbajnokság naptára a következő: *Május 30.* A FIG technikai bizottságának ülése. Ismerkedési estély. *Május 31.* Délelőtt a MOTESz díszközgyűlése, a FIG kongresszusa. Zászlós felvonulás a Hősök emlékéhez. Tisztelgés Magyarország kormányzójánál. Délután a tornaünnepély első napja. A FIG technikai bizottságának ülése. Színházi díszelőadások. *Június 1.* Délelőtt világbajnoki, ifjúsági és női verseny szereken. Délután kirándulás a Margitszigetre. Tornaünnepély. A FIG kongresszusa. Zenés sétahajózás. *Június 2.* Versenyek atletikai része. Délután tornaünnepély. Autó kirándulás a budai hegyekbe. Magyar-cseh vizipólómérkőzés. *Június 3.* Délelőtt magyar tornászbajnokságok. Délután a tornászünnepély zárónapja, világbajnoki díjkiosztás. Díszlakoma, sétahajózás. Az éjjeli Budapest megtekintése. *Június 4.* Egésznapos kirándulás a Balatonra. *Június 5.* Kirándulás Debrecenbe és a Hortobágyra. *Június 6.* Kirándulás Gödöllőre, Lillafüredre és Miskolcra.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Uj versenytárgyalási kiirások

6000 q zab, 8000 q anyaszéna és 5500 q szalma szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Pályázni lehet július 6-án d. e. fél 11 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-utca 8.

Használt vasanyagok és ruhaneműek megvásárlására a kórházaknál. Pályázni lehet június 22-én d. e. 9 óráig a közegészségügyi ügyosztályon.

Kőanyagszállításra és kőfaragó munkákra a Mátyás templomnál. Pályázni lehet június 12-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Ellenáramú kondensator és tartozékai készítésére és szállítására a marhavágóhíd részére. Pályázni lehet június 15-én d. e. 12 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Csatornaépítési munkára a Kövér Lajos-utcában. Pályázni lehet június 5-én d. e. 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornaépítési munkát a Korall-utca melletti névtelen utcában: Amon Antal és Fiai 3707, a szennyvízátemelő-telepen: Gravieser Albin 12.862,

Útépítési munkát a II. ker. névtelen utcában: Amon Antal és Fiai 7337,

Aszfaltozási munkát a Korall-utcában: Biehn János 8041,

Vasnyomócső átépítési munkát a szennyvízátemelő-telepen: Építőipar Rt. 46.385 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az állatkerti terrarium központi fűtési munkáira pályáztak: Harsányi Testvérek 3767, Halász Ernő 4516, Gyöngyösi István 4590, Szentgyörgyi és Társa 4683, Kovács Ödön 4716, Keszler Jenő 4897, Juhász József 4920, Hrauda Károly 5050, Schuller József 5800 pengővel.

A néplligeti iskola sporttelepének vizvezetéki munkáira pályáztak: Halász Ernő 5989, Laco István 5999, Izsák Árpád 6220, Klimai Pál 6375, Margittai Gyula 6652, Moharos János 6436, Kovács Oszkár 6934, Duska és Riedelmayer 6915, Balász István 7116, Lucz és Ujvári 9547 pengővel.

A Szent László-kórház kövezési munkáira pályáztak: Schofer Károly 6635, Spányi Ernő 6742, Proceller Bálint 7007, Szendrő Zsigmond 7102, Amon Antal 7137, Hoverdle István 7205, Reinisch és Wohl 7366, Hirsch Mihály 7535, Enökl Elemér 7615 pengővel.

A Kerepesi-temető kertészeti telkén vasbetonkerítési munkára pályáztak: Robelly Aladár 2450, Novák István 2887, Mészáros Sándor 4376, Eisler Nándor 4462, Katona Mihály 4812, Müller Rezső 5337 pengővel.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

PERL
félfehér kenyér új ára
32
FILLÉR

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Huszonnegyedik évfolyam — *Budapest, 1934. június 6.* — *23. szám*

FŐVÁROSI HIRLAP

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az új főpolgármester

Irta PAYR HUGÓ

Tehát Borvendég Ferenc az új főpolgármester.

Egy szegény kis szürszabónak a fia. Aki 14 éves korában feljött Budapestre, éppen annyi pénzzel a zsebében, amennyivel be tudott iratkozni a gimnázium V. osztályába. És azóta egyedül, egészen egyedül és magára hagyatva járta az élet országútját, mely elvezette őt a nyomor inséges esztendőitől a legmagasabb polcig, amelyet budapesti polgár elérhet.

Egy bizalmas éjszakai beszélgetés során, amikor ez a száraz és kemény ember rövidke órára levetette azt a páncélt, amellyel az emberek komiszsága ellen akar védekezni, ő maga mesélte nekem, hogy mennyit éhezett, nyomorgott diákévei alatt, mennyit küzködött, dolgozott és robotolt hivatalnoki pályáján. Mint gimnáziumi tanuló népkonyhán élt, leckeadásból tartotta fenn magát és volt idő, amikor a lakásául szolgáló üzlethelyiség rollója alá havat fújt be a szél.

Bocsásson meg érte Borvendég Ferenc, hogy életének intimitásairól beszélünk. De ő történelmet csinál és azt, amit ő csinál, csak úgy lehet megérteni, ha megismerjük életét, küzdelmeit és vívódásait. Ha megismerjük állandó munkában és tanulásban eltöltött éveinek hosszú sorozatát, amelyekben sohasem volt lendület, sohasem volt ugrás, sohasem volt protekciós előmenetel: mindig csak munka, megint munka, sok kudarc és csalódás.

Muszáj egyszer erről is beszélni, hogy megérthessük Borvendég előnyeit és hibáit, karakterét és képességeit. Alulról jött ember, aki végigment mindenen, ami rosszat az élet iskolája nyujthat. Aki elszenvedte a kishivatalnoki pálya minden mellőztetését. Akit keserűvé tett, de megedzett az élet, akinek törékeny fizikumában megkeményedett az energia, állandó lett az erkölcsi alap, megingathatatlan a bátorság és szokatlanul nagy az akaraterő. Nem szégyen az, hogy Borvendég alulról jött. Sőt, csak hasznos lehet a városnak, nekünk pedig büszkeségünk, hogy Budapestnek két legértékesebb főtisztviselője, ő is, meg Liber is alulról fejlődtek fel a legmagasabb poziciókba.

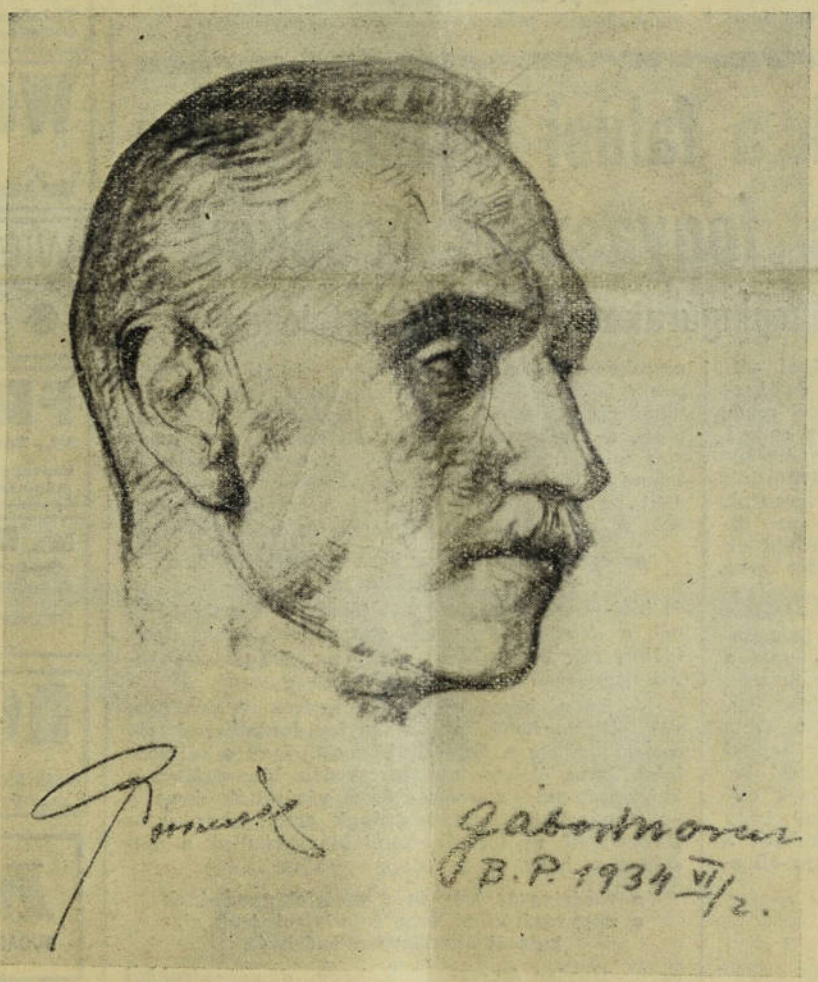

Borvendég Ferenc legújabb képe
A FŐVÁROSI HIRLAP számára rajzolta GÁBOR MÓRIC festőművész

*

Ahova Borvendég most eljutott, az több, mint pozició. Az ennek a városnak az életében: történelmi hivatás. A szerep és feladatkör, amelyet vállalt, csak úgy jelenthet valamit az ő számára és csak úgy lehet értékes nekünk, ha Borvendég megszűnik magánember lenni és nem csak tapasztalatainak és tudásának tárházát bocsájtja a város rendelkezésére, de ha a lelkét, életét, idegzetét, nyugalmát, mindenét feláldozza Budapestért.

Mert valljuk be, Budapestnek égető szüksége van megint egy nagy polgármesterre. Bárczy óta várjuk az új lendületet. Várjuk az új embert, akit nagy lendület, nagy érzések és heroikus kötelességteljesítés láza hevít. A főváros vezetői: tisztviselők voltak, tehetséges, jó, kedves és becsületes tisztviselők, akik dolgukat iparkodtak jól elvégezni. De csak tisztviselők voltak. A politikusok hatalma és városvezetése pedig kimerült abban a büszkeségben, hogy a beprotezsált tanítónők és áthelyezett altisztek hálálkodtak. Néha kielégültek az incidentaliter felmerült klikkérdekek is, de hogy mi történt a városnál, arról, sajnos, gyakran évekig nem tudtak sem pártok, sem politikusok, sem vezérek, sem polgármesterek. Hogy ott mentek az események, irányítás és vezetés nélkül, hogy e közben milliók és milliók folytak el egy évtizeden át feleslegesen és oktalanul: mindezt ma már kár volna rekriminálni. Nem is kellemes beszélni róla. Annál kevésbé, mert egyoldalúság és elfogultság volna, ha csak a hibákat keresnők a multban és nem látnók meg azokat az érdemeket és alkotásokat, amelyekkel Budapest igazgatása még mindig példaképül szolgálhat államnak és vidéki városoknak egyaránt. Különösen az utolsó évek voltak e tekintetben említésre méltók. De ezeknek az utolsó éveknek a munkájában már predomináns szerep jutott Borvendégnek, akitől most azt várjuk, hogy ujjáalkotója, „nagy polgármester"-e legyen a fővárosnak.

Igen: új életet várunk Borvendégtől. Új életet, amely meghonosítja végre, amiért évek óta küzdünk: a jó közigazgatást, a felesleges üzemek leépítését, az ügykezelés olcsóbbá tételét, a városi polgárság megbecsülését. Ezer és ezer teendő vár reá. Mérhetetlen nagyságú feladatok tömege. Ahová nyul: talál tennivalót és javítanivalót. Amilyen problémát felvet: az megoldásra vár. És annál inkább várunk az új főpolgármestertől nagy teljesítményeket, mert szabad kezet és olyan eszközöket kapott akaratának végrehajtásához, mint előtte még soha senki...

*

De ez a nagy hatáskör nemcsak lehetőséget, de nagy terhet és még nagyobb felelősséget jelent. Borvendég képességeinek tudatában hajlik a despotizmus felé. Ámde ő maga mondotta: „Egy diktátor alkothat nagyszerűt, de elkövethet rettenetes és soha jóvá nem tehető hibákat." Ezért azt várjuk tőle, hogy mielőtt az operáló kést a kezébe veszi, műtét előtt hallgassa meg az autonómia szerveit.

Borvendég a kétszer kettő négy embere. Ez helyes és örvendetes elv a frázisokkal túlhalmozott politikai életben. Ámde a társadalmi létet nemcsak realitások irányítják, hanem imponderabiliák, amelyek talán ugyanolyan fontosak. Az emberek tudnak tűrni, szenvedni, sőt éhezni is egy eszméért, a kultúráért, a jobb sorsért, és vannak, akik „borsón térdelve is szépeket álmodnak". Azt várjuk, hogy legyen ezeknek az álmoknak is megvalósítója. Azt várjuk, hogy a hasznos, de kicsinyes finánczempontok mellett legyen a magyar kultúrának őre, Budapest fejlődésének előmozdítója és a takarékoskodó „leépítések" mellett legyen „új alkotások" megteremtője.

Sokan vagyunk fanatikusai Budapestnek, szerelmesei a polgárságnak, hűséges robotosai ennek a nagyszerű és tehetséges városnak. Sokan vagyunk, akik remegve várjuk, vajjon Borvendég Ferenc megérti-e az idők szavát, meghallja-e a történelem dübörgését, amely őt válságos időkben állította a főváros élére? Sokan vagyunk, akik azt kívánjuk, követeljük tőle, hogy ne zsoldosa legyen Budapestnek, hanem bátor harcosa — és akkor sokan fogjuk őt követni és támogatni.

De, ha csalódnánk benne, mi leszünk az elsők, akik szembe fordulunk vele, mert a mai időkben nincs párt és nincs barátság, nincs egyéni szempont és nincs megbocsájtás, ha Budapestről van szó... Borvendég megjelenésének az épp az első és legnagyobb érdeme, hogy szabaddá tesz sok megkötöttséget és feloldja a megmerevedett formákat.

Elkészült a kerületek közigazgatásának reformjáról szóló javaslat

A héten letárgyalja az elnöki szakbizottság és utána nyomban felterjesztik a kormányhoz

Az elnöki szakbizottság e héten kezdi meg *a kerületi igazgatás reformjára* vonatkozó tervezet tárgyalását. A belügyminiszter néhány hét előtt leíratot intézett a fővároshoz és közölte, hogy a kerületi közigazgatásról szóló új törvényt *rövidesen az országgyülés elé akarja terjeszteni.* Felszólította tehát a fővárost, hogy a törvénytervezet elkészítése előtt tegye meg a maga szakszerü javaslatait és észrevételeit.

Felkay Ferenc tanácsnok a racionalizálási csoport vezetőjének irányításával, az utasításnak megfelelően, átvizsgálták az előljáróságok admisztrációs anyagát és a pontos adatgyüjtés után elkészítették a közel kétszáz gépelt oldalra terjedő javaslatot, amely a szakbizottság hozzászólása után rövidesen a miniszter elé kerül. A javaslat részletei egyelőre még ismeretlenek, annyi azonban bizonyos, hogy *alaposan meg fog változni az előljáróságok működési és munkaköre.*

Az új javaslattal kapcsolatban szóbakerül az egyes kerületek *közigazgatási határvonalának* módosítása is. Ilyen határkiigazítás célszerünek mutatkozik a II. és XII., továbbá a XI. és a XIII. kerületek között, de ilyen tekintetben szóbakerülhetnek más kerületek is. A városrendezési és a közjogi ügyosztályok meghallgatása után már elkészítette erre vonatkozó előterjesztését az elnöki ügyosztály. A kerületi határkiigazításokról *beavatott helyen* a következő felvilágosítást kaptuk:

— Mindenekelőtt rendelkezésre szorul a II. és III. kerület határvonala, amely a Rózsadombot szeli ketté. A Vérhalom, Berkenye, Gülbaba és még egész sor más utca egyik fele a II. kerülethez tartozik, másik felére viszont a III. kerületi előljáróság illetékes. Ez sok visszás állapotot szült. De egyébként is helytelen az arányosítás,

mert a III. kerület összehasonlíthatatlanul nagyobb a II. kerületnél.

A terv az, hogy a mai határvonal helyett a *Szépvölgyi-út lesz a két kerület mesgyéje. A II. kerülethez csatolják a Margitszigetet is, az északi fürdőcsoporttal együtt, amely eddig szintén a III. kerülethez tartozott.* Ugyancsak

revizióra van szükség a II. és a XII. kerület között.

Ezen a részen a II. kerület régi határa az Ördögárok volt. Az Ördögárkot azonban ma már csaknem teljesen beboltozták, úgyhogy egy tényleg nem létező vonal a határ. Szinte adva van, hogy *a két kerület új határvonala a Hidegkúti-út legyen.*

Módosítani kell a XI. és a XIII. kerület elválasztó vonalát is.

Ma a Németvölgyi-út és a Németvölgyi temető mentén húzódik a határ. A javaslat az, hogy a jövőben

az újonnan létesített transverzális út legyen a határ.

E tekintetben még nem alakult ki véglegesen az álláspont, főleg azért, mert itt ennek az álláspontnak érvényesülése esetén az következne be, amit a II. kerületben meg akarnak szüntetni: *kettévágnák a Sashegyet, amely ugyanolyan villaváros negyed, mint a Rózsadomb.* Egyébként is megfelelőbb, hogy ennek a városrésznek a lakói a Verpeléti-útra járjanak le és ne legyenek kénytelenek a távoleső Várba felfáradni, ha az előljáróságokon ügyes-bajos dolguk akad.

reméljük hamarosan sor kerül, sajnos, nem mondhatjuk ezt a hűtőházról, amelynek építéséhez nagyobb összeg szükséges. Szeretnénk mielőbb megvalósítani

a válogató raktárt,

ahol az exportképes árut összegyüjtenék és csomagolnák. Minthogy az export-áruért jobb árak volnának elérhetők, ez hozzájárulna ahhoz, hogy a belső fogyasztásra kerülő cikkek ára olcsóbbodnék. Reméljük, hogy a nehézségek ellenére a közel jövőben sikerül olyan megoldást találni, amely

a kereskedők, a termelők és a fővárosi fogyasztóközönség érdekeinek egybevetésével

közmegnyugvásra meg tudja oldani mindezeket a kérdéseket és ezzel a vidéki termelők kívánságát is kielégíthetnénk.

Összehangolják a falusi termelők, a kereskedők és fogyasztók érdekeit

Megakadályozzák a dömpingárakat a Nagyvásártelepen

Az utóbbi esztendőkben úgyszólván szünet nélkül panaszkodnak a környékbeli falusiak és gazdálkodók, hogy a főváros kíméletlen és merev rendszabályokat alkalmaz velük szemben és emiatt nem tudják termelvényeiket kedvező áron értékesíteni. Különösen az a fő kifogás, hogy eltiltották a kocsikkal érkező vidékieket a kerületi csarnokok környékéről és a piacokról, a nagyvásártelepre tömörítették őket, ahol — szerintük — *túlrövid az árusításra rendelkezésre álló idő* és emiatt nem egyszer kénytelenek áruikat valósággal elkótyavetyélni. A közigazgatási bizottság ülésén *Kozma* Jenő több alkalommal szóvátette ezeket a panaszokat és példákat sorolt fel arra, hogy ugyanazt a főzelékfélét, amit reggel 6 fillérjével vesznek meg kilónként a nagyvásártelepen a termelőktől, néhány órával később a kerületi csarnokokban és a piacokon 26—30 fillérjével árusítják. Néhány nappal ezelőtt a pestmegyei gazdálkodók küldöttséggel keresték fel *Sipőcz* Jenő polgármestert, akinek előadták sérelmeiket. A polgármester megigérte, hogy a panaszokat megvizsgálja és az árak alakulását a nagyvásártelepen ezentúl külön szerv fogja ellenőrizni.

Felkerestük

Rosta János dr.

főjegyzőt,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjét és megkérdeztük, mennyire alaposak ezek a sokat hangoztatott sérelmek és a főváros mit szándékozik tenni a panaszok megszüntetésére: milyen lesz az a szerv, amely a nagyvásártelepen az árak alakulását ellenőrizni fogja?

— A panaszok — válaszolta *Rosta* János főjegyző — nem újkeletüek és *túlnyomó részben nem is indokoltak.* A vidéki gazdák, az úgynevezett őstermelők legnagyobb panasza az, hogy nem árusíthatnak nagyban a kerületi csarnokoknál és a piacokon, illetve hogy a rendes vásári időn belül nekik is le kell rakodniok áruikkal, úgy mint a többi piaci árusnak. Ezt a rendelkezést 1928-ban hozta a főváros és hogy így határozott, arra megvolt minden oka és alapja. A nagyvásártelepen semmivel sincsenek hátrányosabb helyzetben a vidéki termelők és árusok, mint a helybeli kereskedők. A nagyvásár természeténél fogva egyébként is

az egész forgalom a kora reggeli órákban bonyolódik le

és hiába maradhatnának ott tovább a kiszabott időnél, *a délelőtt 11 óránál, annyira ellanyhul ilyen időben már a vásártelep forgalma, hogy a várakozás nem jelentene semmi előnyt számukra.*

— Tény, hogy, eddig az árak alakulása nem volt eléggé ellenőrizve és tényleg fordulhattak elő esetek, amikor a kereslet hiányát, vagy a túlkínálatot egyes élelmes nagykereskedők kihasználták és indokolatlanul alacsony áron vásárolták össze a szállítmányokat. Gondoskodunk arról, hogy ez a jövőben elő ne fordulhasson. Már kiadtuk a rendelkezést, hogy

a vásárigazgatóság és a vásárfelügyelőségek a nagyvásártelepi és a detailpiaci árak alakulását állandóan ellenőrizzék

és ha tényleg észrevennénk, hogy *dömpingárakkal* próbálják valamely cikk árát mesterségesen letörni, akkor a hatóság nem mulasztja el a beavatkozást. A 157.300/1927. számú kormányrendelet, amely az élelmiszerkereskedelemben jelentkező *tisztességtelen versenyről* intézkedik, megadja erre a lehetőséget.

— Fontos probléma: miként volna lehetséges a hatóságnak az árak szebályozásába irányítóan beavatkozni? Ez nem könnyű feladat és a főváros nem is szívesen nyúl hozzá közvetlenül, hanem inkább az az elgondolásunk, hogy

a gazdaérdekeltségek létesítsenek olyan szervet,

amely olyankor, amikor valamiből túlkínálat van, vagy túlfelhozatal,

felvásárlásaikkal közbelépjenek.

és olyankor hozzák ismét piacra az árut, amikor nagyobb kereslet mutatkozik.

Ez a tömörülés bizonyos kedvezményeket kapna,

esetleg kizárólagosságot a nagyvásártelepről történő élelmiszer-export lebonyolítására. Nagyon jó hatással volna az árak alakulására az is, *ha a nagyvásártelepen elegendő raktárakkal és megfelelő hűtőházakkal rendelkeznénk.* A raktárak építésére

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Weisz Fülöp
RÉZMÜVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FÜTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

MÜLLER KERTÉPITŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Falskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

Huszár Aladár távozása

Vitéz *Huszár* Aladár dr., aki egy hét előtt még Budapest székesfőváros főpolgármestere volt és a jelek azt mutatták, hogy az is marad, mire ezek a sorok megjelennek, talán már az OTI elnöke lesz, mint ilyen a második fizetési osztályhoz tartozik, ami viszont a *kegyelmes* címet is meghozza ennek a kiváló és népszerű férfiúnak. A volt főpolgármester nem csinált titkot abból, hogy nagy szeretettel és odaadással végezte volna munkáját tovább is a főváros élén és új magas méltósága, ha elfogadja, nem okoz majd neki olyan örömöt, mint emez. A Szabolcska Mihály esete újult meg. A költő-pap valahol a magyar végeken, nemzetiségi vidéken hirdette az Isten igéjét, bizony nem valami dús javadalmazás mellett. De meghívták valahova, mondjuk Debrecenbe, ahol még a kálvinista papot is jól fizetik. Szabolcska azonban levelet írt, hogy ő bizony nem megy, nem mehet, mert „ott ugyan *jobb* papnak lenni, de itt *szebb* papnak lenni". *Huszár* Aladár is ezt vallja. Az OTI élén bizonyosan jobb elnöknek lenni, de a főváros élén *szebb* a főpolgármesterség.

Valószínűleg az a látszat is fájdalmat okozott *Huszár* Aladárnak, hogy a kormány, amelyet olyan lelkesedéssel és annyi hűséggel szolgált, egyesek téves véleménye szerint elejtette volna. Ennek azonban — és ezt a tények bizonyítják — éppen az ellenkezője igaz. Soha a kormány, de talán legfőkép maga a miniszterelnök, nagyobb bizalommal *Huszár* Aladár iránt nem volt, mint ma. Hiszen hatalmas új feladatot bizott rá, ahol nagyszerű szervezőerejének és tiszteletreméltó szociális érzésének bő alkalma lesz a megnyilatkozásra. A Gömbös-kormány azonban telve van céltudatossággal és nemcsak azzal van tisztában, hogy *kire* van szüksége, hanem azzal is hogy kire *mikor* és kire *hol* vár neki megfelelő feladat. Akkor amikor a városházán politikát kellett csinálni, keresve sem találhatott volna kitűnőbb, a szíveket és hajlandóságokat gyorsabban hatalmába kerítő, a pártokat kezesbáránnyá tevő főpolgármestert, mint amilyen *Huszár* Aladár volt. A politikai békének, a törvényhatóság munkaképességének aranykora volt az az idő, amit *Huszár* Aladár az újvárosházán töltött. Most viszont gazdasági szakemberre, a számok varázslómesterére, az üzemi kérdés professzorára van szükség.

Huszár Aladárt a főváros törvényhatóságának el nem múló szimpátiája kíséri és kedves, jó emlékezetében tartja meg ezt az őszinte, komoly, lelkes, derék magyar embert Budapest egész polgársága is. Nem alkotások korában került a főváros élére, de a nehéz időkben is annyit tett, amennyit csak lehetett és minden szavából, minden gesztusából áradt a vágy, jöjjön már az az idő, amikor a nagyszerű város fejlődésének új lendületet adhat.

Mindenki nagyrabecsülte, mindenki szerette és mindenki bizalommal várja, hogy újra szerepet kapjon a főváros irányítása körül.

Teljes diktátori hatalom a szanáló főpolgármester kezében

A városházi pártok minden készségükkel támogatják a gazdálkodás ujjászervezését — Átcsoportosítják az az ügyosztályvezetők eddigi beosztását

A hivatalos lap szombati száma közölte, hogy a kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Huszár* Aladár dr. főpolgármestert állásától saját kérelmére *felmentette* és ugyanekkor *Borvendég* Ferenc alpolgármestert Budapest székesfőváros főpolgármesterévé *kinevezte*.

A főpolgármesterváltozással egyidejűleg lezárul az a hónapok óta tartó folyamat, amely a fővárosi törvény reformjával keletkezett és a szanálás megindulásával egyelőre nyugvópontra jut. Városházi körökben már hetek óta tartotta magát az a hír, hogy a főpolgármesteri állásra *Borvendég* Ferencet állítja a kormány

és a kinevezéssel éles cáfolatot nyertek mindazok a tendenciózus állítások, mintha a fővárosi törvény módosítása tulajdonképpen politikai célok érdekében történt volna.

Borvendég Ferenc előtérbe állítása azt jelenti, hogy a *gazdasági kérdések rendezésén és a főváros háztartásának kiegyensúlyozásán van a hangsúly*, mert a legkiválóbb szakember kizárólag ennek a célnak az eléréséért fog működni. Pénzügyi kérdésekben és a gazdasági ügyek áttekintésében, valamint a szükséges teendők elbírálásában *Borvendég* Ferenc kivételes tekintélyt mondhat magáénak, kinevezése tehát úgy a községpolitikai pártok körében, mint Budapest lakosságában a legnagyobb megelégedést váltotta ki.

Az új főpolgármester hivatalbalépése

Az új fővárosi törvény szelleme és *Borvendég* Ferenc tetterős munkássága megteremti azt a városházi légkört, amelyben

az adminisztráció működését kizáróan a szakszerűség és a realitás szempontjai fogják irányítani.

Óriási munkát vállal az új főpolgármester, azonban feladatának sikeres elvégzését megkönnyíti, hogy évtizedeken keresztül kezében tartotta a gazdálkodás irányítását és ezért működése a legszebb reményekre jogosít.

Az új főpolgármester szombaton délelőtt vette át hivatalát és mindenekelőtt *Sipőcz* Jenő polgármester, továbbá *Liber* Endre alpolgármester üdvözlését fogadta. Azok a célzatos híresztelések, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polpármester között nincsen meg a szükséges összhang a további együttműködésre: *valótlan kitalálása a még mindig szorgalmas méregkeverőknek*, akik mindent elkövetnek, hogy az új városházi rendszer harmóniáját megbontsák. A főpolgármester, a polgármester és a főváros főtisztviselői évtizedek óta szoros együttműködésben szolgálták a főváros érdekeit és a változott szituációban *további összetartással szorgalmazzák Budapest értékeinek megmentését és a főváros fejlesztését.*

Személyi változások egyes ügyosztályokban

Magától értetődik, hogy az új főpolgármester kinevezése kapcsán *több személyi változás következik a vezető pozíciókban.* Mindenekelőtt befejzett ténynek tekinthető

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok alpolgármesterré választása,

aki az új főpolgármesternek eddig is legbensőbb munkatársa volt és nagyszerű szaktudásával kiérdemelte az összes pártok bizalmát. *A pénzügyi osztály élére Bódy László dr. közlekedési tanácsnok kerül*, aki hosszú ideig dolgozott rendkívül nehéz beosztásban. Mint a költségvetés előadója, kezében tartotta a háztartás összes vonatkozásait és lelkiismeretes munkája a közlekedési kérdésekben is komoly eredményeket hozott. Utódja a közlekedési ügyosztály vezető pozíciójában

Felkay Ferenc dr., vagy Babarczy István dr. tanácsnokok közül kerül ki,

akik mindketten elismert kíválóságai a főtisztviselői karnak. A *főpolgármesteri hivatal* vezetésében is változás várható és az eddigi tervek szerint *Szentmiklóssy* József tanácsjegyző veszi át *Günther* Tivadar főjegyző beosztását, aki viszont más vezető pozícióban fogja kifejteni értékes tevékenységét.

A pártok támogatják Borvendég munkáját

Borvendég Ferenc főpolgármester beiktatására *szerdán tart ülést a törvényhatósági bizottság.* Annak ellenére, hogy az új törvény alapján a kinevezett főpolgármester nyomban jogaiba lépett és ehhez nem szükséges a törvényhatósági bizottság választása:

Borvendég Ferenc az autonómia iránti tiszteletből összehívatta a közgyűlést,

hogy ott közelebbi terveit kifejtse. A főpolgármestert *Sipőcz* Jenő polgármester üdvözli és az ünnep-

Borvendég

Irta Pogány Béla

Az öreg ujságíró nem kapaszkodik a hatalom mentéjébe, amelyet öntudatos mozdulattal csak az imént dobott a vállára *Borvendég* Ferenc, amikor személyes élményeinek szemecskéiből igyekszik portrét adni az új főpolgármesterről. Mert ki tegye ezt, ha nem ő, aki negyedszázadnál régebben tapsok és zajos tetszésnyilvánítások nélkül a távolból néma megbecsüléssel követi, szemléli és a krónikás Morse-jeleivel jelzi a karrier útját, nemcsak ünnepeit, de hétköznapi munkáját is. Holnap talán dörgő szónoklatokban, harsány éljenekkel és véres-pecsenyévé tapsolt tenyérrel fogják ünnepelni, akik tegnap még gáncsra vetették a lábukat és gyilkosnak szánt filippikákkal küldték nyugalomba. Az ujságírónak ma sincs ünnepi szónoklata, csak emlékei vannak, azok se rikító színűek, azok se hangosak. Csak az örök, a kiapadhatatlan munka dalának zümmögésével ünnepli *Borvendéget*, meg néhány szál virággal — jelképezvén, hogy az új főpolgármesternek soha sem voltak szóvirágai, de termékeny munkájából mindig az élet virágai fakadtak.

*

Ács. Ezzel a szóval kezdődik az új főpolgármester életrajza. Ácson született. A mi drága Komárom megyénknek azon a részén, amely olyan mélységesen magyar, hogy itt még a cseheknek is meg kellett már állniok. Ehhez már nem volt merészségük hozzányúlni. Ezt az Ácsot mindig, már maroknyi legényke koromban is mérhetetlenül tiszteltem, mintha már akkor éreztem volna, hogy innen indul ki egy olyan nagy karrier, amelynek pompás kivirulását majd közvetlenül szemlélhetem. Nagyon büszke voltam a szülőfalumra, amely határos Ácscsal, de *Borvendég* Ferenc szülőföldjének mindig valami misztikus vonzóereje volt számomra. Láttam már Nagyigmándot, Kisbért, Tatát, sőt Komáromot is, amikor Ácsról még mindig csak legendákat meséltek nekem. Komáromi diákkoromban a tanáraim kivittek az ácsi honvédemlékhez, meg is koszorúztuk március 15-én. Hát ez az én gyermekkoromban, a negyvennyolcas hagyományok áhitatos tiszteletének korában, mérhetetlen tekintélyt adott Ácsnak. Az én falum még arra is büszke volt, hogy az ácsi csata után valami apró utócsatározás a mi határunkba is jutott: de Ácson maga az *ácsi csata* ment végbe, aminek emlékét fehér obeliszk hirdeti. Azután nagy falu volt a mienk is (a fővárosnak az is adott egy igen derék, tehetséges főtisztviselőt, Istenben boldogult *Kemény* Géza tanácsnokot), de azt mondták, hogy Ácsnak kétannyi lakosa van, a kálvinista papnak pedig búzaszedéskor kétannyi jut, mint a mocsainak. Mérhetetlen tekintélyt adott Ácsnak, hogy hatalmas cukorgyára volt, sőt akkor még azon is csodálkoztam, hogy igazi báró is lakik a faluban. Leginkább imponált azonban az a hír, hogy Ácson emeletes községháza van (a jegyzőt, ha jól emlékszem, *Sós* Károlynak hívták), amilyet az egész vármegyében nem lehetett találni. Jóságos Isten, de megcsodálná, ha eljöhetne Pestre, az ácsi emeletes községháza, hogy milyen rettenetes palotának és milyen világhíres, mesében is hihetetlenül nagy falunak lett korlátlan ura Borvendég szabómesterék Feri fia.

*

Ennek a drága komáromi, negyvennyolcas hősök vérével áztatott televénynek a szülötte az új főpolgármester, akinél komáromibbat még odahaza is alig láttam. Ez a legszebb, legnemesebb túladunai fajta: fukarszavúak, igénytelenek, inkább palástolják, takargatják, mint fitogtatják értékeiket és érdemeiket, a tízholdas paraszt halk szerénysége mögött több az előkelő lelki úriság, mint amilyennel sokszor a sok évszázados nemesi diplomák tulajdonosai sem rendelkeznek. A legfőbb ékessége és értéke azonban a komárommegyei népnek nyílt, éles, természetes esze. Szinte bölcsnek kell ezt a népet nevezni. És erre az adottságukra már félszázad előtt ők maguk is ráeszméltek. Tudták, hogy minden második fiúkból lehetne diplomás embert neveltetni. Egyes falvak népe egy időben seregestül küldte gyermekeit — megvonva a saját szájától akár a betevő falatot — tanulni. Csak hogy egy-két példát mondjak: Kocs és Ete: ez a két falu tucatjával nevelte a református papokat és tanárokat, Csém puszta béresgazdájának fia pedig a szent Benedek-rend egyik büszkesége.

A magyar intelligenciának népi eredetű nagyszerű felfrissülésének a régi gesztesi (ma nagyigmándi) járás volt az egyik kiapadhatatlan forrása. Mi, akik ismerjük és áldjuk ezt a népi forrást, természetesnek tartjuk, nagyon büszkék vagyunk rá, hogy ez a gesztesi nép adta nekünk — nem is adhatta volna más, annyira az ő gyermekük — *Borvendég* Ferencet.

*

A gesztesi járásbeli gyerekek útja, a kálvinistáké Pápa, a katolikusoké Komárom, majd Győr és Esztergom felé vezetett. Borvendég Ferenc letért erről az útról. Az életrajzában olvasom, hogy tatai diákoskodása után a budapesti református főgimnáziumban érettségizett. Ez azt jelenti, hogy az ácsi Borvendég a nélkülözéseknek még nagyobb szenvedéseit vállalta, mint például a kocsi református fiuk, akik ünnepi kis- és nagylegátuskodás alatt mégis csak szedtek össze néhány garast, hogy megélhessenek.

Borvendég Ferencen mindezt meg lehet érezni: a komáromi ember egyszerűségét csak úgy, mint a bölcseségét, a népi származás friss életerejét mint a lelki gazdagság úri előkelőségét, a magyar fajta makacs elvhűségét, mint a műveltségében gyökerező hajlékonyságát és a szenvedések iskoláját megjárt férfi erejét, edzettségét és egyben kiirthatatlan jószívűségét.

Ez a kemény, tárteszű, tehetsége fogékonyságában utolérhetetlen, cikornyákat és pózokat megvető, az udvariasságot az egyenességben látó, a társadalmi érintkezés eszközét az őszinteségben gyakorló férfiú a budapesti városházán olyan embernek lett

lésben a közgyűlés minden pártja osztozik. Általános vélemény a várospolitikai pártok körében, hogy *Borvendég Ferenc főpolgármesteri kinevezése a legjobb megoldás volt*, mert személyében nem kívülálló politikus került a főváros élére, hanem

az autonómia légkörében működő olyan férfiú,

akinek minden tettét az őszinte jóakarat, az autonómia védelme és a főváros érdekeinek energikus megóvása fűti.

A szanálási tervezet

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter már nyilvánosságra hozta a szanálási tervezetet, amely *12 pontból áll*. A tervezet szerint a főpolgármester gondoskodik arról, hogy *a székesfőváros költségvetésében mutatkozó hiány megszünjön* és ezzel kapcsolatban a székesfőváros háztartásának egészséges és tartós alapokon nyugvó *egyensúlya biztosíttassék*. Feltétlenül keresztülviszi, hogy a teherviselő közönség érdekében és üzemi gazdálkodásában

takarékosság érvényesüljön,

végül, hogy a székesfőváros közigazgatásának vitele a célszerűség és a gazdaságosság követelményeinek megfeleljen. Ennek érdekében joga van a költségvetésekben is előírt minden intézkedést megtiltani, illetve *annak mértékét megváltoztatni*. Az ügyintézés egyszerűsítése érdekében különböző szerveket összevonhat és mindenben oda törekszik, hogy

a tennivalók ellátása a közönség érdekét és a gazdaságos igazgatást szolgálja.

Joga van a kiadási tételek megvizsgálása után *a tételeket apasztani* és minden olyan intézkedést megtenni, amely a dologi kiadások csökkentésére szolgál.

Újból megállapítják a tisztviselők létszámát

Meállapítja a tisztviselők és egyéb alkalmazottak új létszámát, *állásokat átszervez, vagy megszüntet*. Az új létszámot úgy kell megállapítani, hogy a tennivalók fontos és célszerű ellátása biztosítva legyen. A létszámrendezéssel kapcsolatban

megállapítja a tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményeit

és újra szabályozza az összes mellékjárandóságokat. A különféle *eljárási díjakat* a székesfőváros háztartása javára kell elszámolni és abból fogják megfelelő díjazásban részesíteni az eljáró tisztviselőket.

Üzemek összevonása, tarifák leszállítása

Mindezeket a rendelkezéseket megfelelően alkalmazza az összes üzemeknél, amelyeknek területén gondoskodik *az üzemek összevonásáról és a nem közérdekű üzemek megszüntetéséről*. A gazdaságos üzemvitel érdekében végrehajtja a közérdekeltségekre felügyelő hatóság intézkedéseit is. Érdekes rendelkezés, hogy a főpolgármester újból megállapítja a közüzemi díjakat és

lehetőség esetén keresztülviszi az üzemi díjak leszállítását.

Megítélésétől függ, hogy a közművek beruházásai *valóban szükségesek-e* és megtilthatja azokat, ha a gazdaságosság követelményei azt megkívánják. *Újból megállapítja a vámokat, helypénzeket és díjakat, sőt a közszolgáltatások mértékét is.*

A szanálási rendelettel egyidejűleg külön rendeletben intézkedik a belügyminiszter *a fővárosi szakbizottságok ujjáalakításáról*. A rendelet kiadását az a körülmény tette szükségessé, hogy az új törvény szerint *a szakbizottságok elnökét és helyettesét a törvényhatósági tisztviselők közül a polgármester fogja kirendelni*. Ennek a munkának a lefolytatására valószínűleg külön ülést fog tartani a törvényhatósági bizottság.

Vizsgálat indult a fővárosi kórházakat vádoló híresztelések miatt

Évi 5 millióról 700.000 pengőre sikerült leszorítani a kórházak deficitjét

Néhány nappal ezelőtt az egyik lap közlése nyomán furcsa híresztelések kaptak szárnyra a székesfővárosi közkórházakról. A napilap cikke szerint a székesfővárosi közkórházak ellen *egész sereg kártérítési pert indítottak, mert felületesen végeztek műtéteket és kellő gyakorlat nélküli orvostanhallgatókra biztak fontos orvosi beavatkozásokat, amelyekből műhibák és egyébb súlyos következmények származtak*. A híradás és a híresztelés érthető megdöbbenést váltott ki az illetékes városházi körökben, annál is inkább, mert a kórházak ellenőrzése annyira szigorú, hogy nehéz elfogultság nélkül az ellenkezőjét állítani a főváros közegészségügyi intézményeiről.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött az említett híresztelések felől és a következő felvilágosítást kapta:

— *A közleményben megjelent állításokat nyomban vizsgálat alá vettük*. A közkórházak központi igazgatója most kórházról-kórházra jár, az egyes főorvosok, a személyzet és

a betegek meghallgatása nyomán végzi a vizsgálatot és mindenről jegyzőkönyveket készít.

A vizsgálatnak elébevágni nem akarunk és ezért a dolog érdemi részére nem is óhajtunk reflektálni, csupán azt jegyezzük meg, hogy a székesfőváros közkórházai olyan magas nívón állanak úgy orvosi, mint minden egyéb vonatkozásban, amely *a legszigorúbb bírálatot is kiállja*. A főváros közkórházait nagy áldozattal tartja fenn. Orvosi karában olyan kiváló kapacitások foglalnak helyet, akiknek neve messze túl az ország határain is ismert. Ápolási viszonyai, eszközei, felszerelései állandó tökéletesítés és fejlesztés alatt állanak, és hogy a kórházak színvonala milyen magasan áll, azt

bizonyítsák a külföldi orvosok és szaktekintélyek,

akik kórházainkat állandóan felkeresik és tanulmányozzák. A főváros közkórházai és közegészségügyi intézményeinek példaszerűsége mellett *maga a belügyminiszter úr is tanúságot tett*, amikor a költségvetési vita során az országgyűlés színe előtt kijelentette, hogy

A székesfőváros a közegészségügy terén mintaszerűt produkál.

Elismerés illeti ezért a főváros vezetőségét főként ma, amikor a gazdasági viszonyok állandó és fokozott takarékosságra kényszerítik és ez alól nem lehetnek kivételek a közkórházak sem. A kórházaknál életbeléptetett gyakorlati reformok a racionalizáló intézkedések folytán

sikerült elérni az idén lezárt számadások szerint azt, hogy a közelmultban még 5 milliós deficitet hétszázezer pengőre szorítottuk le.

Ez a takarékoskodás azonban az orvosi gyógykezelést, az ellátást, vagy az ápolás színvonalát a legminimálisabb mértékben sem érintette. Ellenkezőleg, az új étrend bevezetésével a betegek élelmezése jobb, bőségesebb, egyénibb lett, holott a kiadások igen tekintélyes mértékben visszaestek.

---

első és legbelsőbb munkatársává, akiben mindezeket az erényeket szintén tisztelhettük. Ez a férfiú *Buzáth* János volt. Mind a kettőnek, Buzáthnak, a tanácsnoknak és Borvendégnek, a főjegyzőnek olyan volt a szobájuk, mintha csak az ágy hiányzott volna belőle. Itt élték le napjaikat, szinte hozzánőttek a hivatásukhoz. A szókimondásukról és a gerincükről voltak híresek. Két olyan tulajdonság, amelyekkel nagyon hamar derékba törheti az ember a pályáját. *Borvendég* Ferenc útja itt megint a rendkívüliség csillagzata alá került. Valahol olvastam, hogy Borvendég megalkudott, mert behódolt a kormánynak, amellyel a bánhidai centrálé dolgában elkeseredett harcot vívott. Éppen fordítva történt és ez a rendkívüliség Borvendég útjában, mert nem lehet másként, mint hogy éppen a nagy bánhidai harc megvívása közben terelődhetett rá a belügyminiszter figyelme, akinek kitünő emberismerőnek kell lennie, hogy az ellenfélben is megismerje az embert, akire neki van szüksége. De éppen a bánhidai centrálé körül kifejtett tevékenysége egyik oka annak, hogy Budapest székesfőváros lakossága nyugodtan bízhatja rá a főváros érdekeit. Meg fogja védeni azt minden körülmények között és mindenkivel szemben.

*

Azt írja egy miniatür önéletrajzában *Borvendég* Ferenc: „figyelnünk kell az élet realitásait, hogy önámításokban, káros, keserű kiábrándulást okozó illuziókban ne éljünk, s céljainkat mindig a való élettel hozzuk összhangba".

Ahhoz a pár sorhoz, amelyben nem munkásságát akartuk méltatni, hanem csak halvány emberi portréját adni, szinte hiányzott ez az önéletrajzból kivágott mondat. *Borvendég* Ferenc mindig összhangba hozta törekvéseit a való élettel és bebizonyította, amit annyiszor és annyian tagadtak, hogy a magyar fajtának igenis vannak hajlamai a realitások iránt, csak ki kell benne fejleszteni ezeket a hajlamokat. *Borvendég* Ferenc sikeresen megcselekedte ezt önmagával és ma úgy látom őt, mint *az új Magyarország új embertipusát*.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1878
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Ölőkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Lemez- és Mértékipar
LEBOVITS TESTVÉREK
Budapest, III., Ujlaki-rakpart 44
Telefonhivó: 57—3—35
Mérőeszközök, zollstock, vízszintezők

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban
„Delta" salak- és homoktermelő vállalat
Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—96.
Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Építsen be gépébe phosphorbronzot, Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

VÁROSHÁZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mell et

Elhárult a budai új vizmű megépítésének legfőbb akadálya

A földművelési miniszter jóváhagyó döntése alapján a főváros megveszi a szigetmonostori koronauradalmi erdőt

Sorozatos cikkekben számolt be a *Fővárosi Hirlap* azokról a nehézségekről, amelyek a valóban égetően sürgős vízműfejlesztési program végrehajtását hosszabb időre megakasztották. *Szombaton délelőtt ebben a kérdésben nagyjelentőségű és megnyugtató fordulat állott be. Kállay* Miklós földművelésügyi miniszter a fővároshoz intézett 12.961/1934. számú leiratában közölte a polgármesterrel, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértően hozzájárult ahhoz, hogy a vízművek fejlesztéséhez szükséges szigetmonostori koronauradalmi erdőt a főváros megvásárolja. A miniszter leiratában felhívta a főváros vezetőségét, hogy a *kérdés rendkívüli jelentőségénél és sürgősségénél fogva az ügyet haladék nélkül terjessze a közgyűlés elé* és a törvényhatósági bizottság erről szóló határozatát a legrövidebb úton közölje vele. Ez a miniszteri leirat annyit jelent, hogy az új budai vízmű építésének *legfőbb akadálya elhárult.*

A földművelésügyi minisztérium döntésének jelentőségéről

Morvay Endre dr.
h. tanácsnok,

az üzemi ügyosztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A földművelésügyi miniszter úr leiratában tulajdonképpen jóváhagyta azt a szerződéstervezetet, amelyet a főváros vezetősége és a koronauradalom már korábban elvben megkötöttek és amelyet a tisztiügyészség is véleményezett. Arról van szó, hogy

a főváros megvásárolja a 860 holdas szigetmonostori koronauradalmi erdőt holdanként ezer pengőért.

Vannak a szerződésnek egyéb kisebb jelentőségű kikötései is, így például az, hogy a főváros magára vállalja az uradalommal együttjáró és a környékbeli községek javára szolgáló *római katolikus kegyúri terheket* és átvállalja a koronauradalom vadászbérleti ügyét is. A földművelésügyi miniszter és a pénzügyminiszter hozzájárultak ahhoz is, hogy a koronauradalom birtokterületéből

kártalanítsák azokat a szigetmonostori kisgazdákat, akiknek partmenti ingatlanaira a vízműveknek szüksége van.

Ezek a gazdák földért földet kapnak. A kisajátítási engedély megadása és a vízjogi engedély kérdéseiről a leirat nem intézkedik, ez későbbi lépés lesz, amelyre a törvényhatósági közgyűlés szankciója és a kormány jóváhagyása után kerül a sor. A *legilletékesebb helyről* azonban a napokban tartott újabb tárgyalás során *szóbeli kijelentés* hangzott el, hogy úgy a vízjogi, mint a kisajátítási engedély megadása

most már késedelem és haladék nélkül megtörténik.

— A vízművek területvásárlási és ezzel kapcsolatban az új budai vízművek építési ügye még ebben a hónapban a törvényhatósági közgyűlés elé kerül és reméljük, hogy *ugyancsak még júniusban sikerül kieszközölni a kormányhatósági jóváhagyást és a még hátralevő engedélyeket is.*

— Ebben az esetben valószínűnek látszik, hogy

a kutak fúrása a készen levő műszaki tervek szerint még a nyáron megkezdődik és ebben az évben be is fejeződik.

— Ez óriási eredményt jelent, mert az új kútcsoportok vízhozamát addig, amíg a budai vízmű megépül, ideiglenesen a kápostásmegyeri főtelep tartályaiba vezetjük, úgy, hogy a tavaszihoz hasonló és

már évek óta fenyegető vízhiányt teljesen kiküszöböljük.

A birtokvételi szerződés parafálásának és a munkálatok megkezdésének pénzügyi akadályai nincsenek, mert a szükséges összegek hiánytalanul rendelkezésre állanak.

Nyugtalanság az üzemi munkások körében a statisztikai adatgyüjtés miatt

Nem terveznek B-listázást, a munkásügyi bizottság számára készül az összeírás

Néhány nappal ezelőtt a főváros üzemeinél és intézményeinél összeírták a munkásokat és statisztikát kezdtek készíteni az alkalmazottak életkörülményeiről, valamint kereseti viszonyairól. Ez az összeírás, amelyhez hasonló a közigazgatási és tanügyi alkalmazottak körében már a közelmultban nem egyszer történt, az egyszerűbb munkásemberek és a kevésbé tájékozott üzemi alkalmazottak körében meglehetős nyugtalanságot keltett és minden megnyugtatás ellenére *a legfantasztikusabb híresztelések keltek szárnyra küszöbön álló B-listázásról, bérleszállításról.*

Az összeírásra vonatkozóan *illetékes helyen* a következőben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Felesleges hangsúlyoznom, — mondja informátorunk — hogy

a hiresztelésekben, kombinációknak semilyen komoly alapjuk nincs.

Eltekintve attól, hogy az összeírás anyagául szolgáló adatokra az adminisztrációnak állandóan szüksége van, *az új statisztikával egyúttal a munkásügyi bizottság tevékenységét akarja elősegíteni és megkönnyíteni a főváros vezetősége.* A főváros törvényhatósága néhány hónappal ezelőtt

külön munkásügyi bizottságot küldött ki

azzal a rendeltetéssel, hogy a munkabérügyeket állandó figyelemmel kísérje és az ezzel összefüggő kérdések rendezésénél közreműködjék. A munkabérügyek fontosságára való tekintettel, az idevonatkozó kérdések helyes és céltudatos megoldása érdekében állandóan szükség van azoknak az adatoknak az ismeretére, amelyek

a munkabérek alakulásáról a tényleges helyzetnek megfelelő tiszta képet nyujtanak.

Az üzemi ügyosztály már 1932-ben és 1933-ban összeállította a fővárosi munkások béreire vonatkozó adatokat, a legutóbbi munkabérstatisztika összeállítása óta azonban a munkások számában, de *főleg a munkaidőben olyan lényeges változások állottak be, amelyek most indokolttá tették az újabb adatgyüjtést.*

Eddig szól a hiteles nyilatkozat. A polgármester rendelete szerint a *vízművek, gázművek, elektromos művek, Beszkárt, Hév., a gyógyfürdők és gyógyszállók, az élelmiszerüzem, a házinyomda, a közvágóhidak, a vásáresarnokok, kórházak, a kertészet, köztisztasági hivatal, a hatósági étkeztetés, az összes önálló vagyonkezelésű intézmények,, a gazdasági hivatal, az útügyi intézet, a központi műszer és anyagraktár, a köztemetők, valamint az út- és csatornaépítési és köztisztasági ügyosztály kötelékébe tartozó intézmények* bérfizetéses munkásairól kell a pontos adatokat beszolgáltatni. Az egyéni lapokat és a statisztika összeállítására szolgáló egyéb nyomtatványokat pénteken délután osztották ki az üzemek és intézmények vezetői között. Az egyéni lapokat és a statisztikai jelentéseket három kategóriára osztva az üzemeknek és intézményeknek *június 15—20, illetve 25-éig* kell a polgármsterhez beterjeszteni.

Megszüntetik az üzemi igazgatóságokat és életbe lépnek az üzemi választmányok

Nagy változások és takarékossági rendszabályok az üzemek irányításában

A szombaton kiadott szanálási rendelet nyomában járó új intézkedések már élesen előre vetik árnyékukat. Megjelent a polgármester első rendelete, amely az üzemek egész sorától megvonta az eddig élvezett elektromos áram-kedvezményeket. A rendelkezés szerint azok az intézmények, amelyek

a magángazdasággal versenyben állanak,

mint például az élelmiszerüzem, kenyérgyár, ásványvízüzem, házinyomda: *a jövőben semmiféle kedvezményt nem kapnak,* hanem ugyanolyan áron veszik az elektromos energiát, mint a magánfogyasztók. *A főváros hivatalai, intézményei, intézetei és közérdekű üzemei, továbbá a BSzKRT nyolc százalék kedvezményt kapnak* a magánfogyasztásra érvényes egységárból. Kivétel csak a vízművek és a hirdető vállalat, amelyekre a különleges tarifa változatlanul továbbra is érvényben marad.

Az elektromos művek

minden egyes fővárosi intézményre különkülön megállapitja

az azonos fogyasztási viszonyokra alkalmazott magánfogyasztási egységárat. Ez lesz a fővárosi intézményekre jövőben az irányadó alapár, továbbá a megadott kedvezmény alapján életbelépő új egységár. Külön-külön kell csoportokba összefoglalni azokat a hivatalokat és intézményeket is, amelyekre a jövőben azonos egységár lesz érvényben, mint például az iskoláknál, az elöljáróságoknál és más hivataloknál.

Ugyancsak

a közeljövőben megtörténik a régi üzemigazgatóságok feloszlatása is,

amelyek az új törvény életbelépésével elvesztették mandátumukat és valószínűleg még a nyári szünet előtt sor kerül *az új üzemi választmányok megalakítására,* melyek a törvény szerint átveszik a régi igazgatóságok szerepét.

Az üzemeknél egyébként már most igen jelentékeny *takarékossági intézkedést* léptettek életbe. Igy például az *ásványvizüzemnél* leszállították az ügynökök jutalékát és szó van arról is, hogy

a Harmatvíz szállítására szolgáló autópark nagy részét feloszlatja a főváros.

Tárgyalásokat folytatnak egy fuvarozó vállalattal, amely a helybeli kihordást végezné és csak a vidéki szállításokra maradnak meg saját üzemben a teherautók. Az autópark feloszlatásának főindoka, hogy *az olcsó ásványvíz nem birja el az autófuvarozással és a garázs fenntartásával járó magas terheket.* Amennyiben nem sikerül megállapodást kötni a fuvarozó vállalattal, úgy az üzem vezetőségének elhatározott szándéka, hogy a köztisztasági hivatal mintájára visszatér a régi és sokkal olcsóbb *lófogatokhoz.*

Hasonló szigorú takarékossági beavatkozások vannak készülőben a fürdőknél, a köztisztasági hivatalnál és több más városi intézménynél is.

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

LUTZ
SZOMLÓKON-PESTÉNEK
LAKKOK
ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76 45—9—86

Gazdasági Értesítő

Elsorvad a legális kereskedelem az áruházak lehengerlő versenyében

Engedélyhez kötik az új áruházak nyitását

Miután a legális kiskereskedelem elszegényesítése teljes mértékben sikerült az áruházaknak, mintha némileg alább hagyott volna a gyilkos verseny, amely végeredményben a kereskedői egzisztenciák romlását hozta magával. Hiába próbálták ellensúlyozni a kereskedők az áruházak inkorrekt versenyét, *nem birtak a nagy tőkével és csupán azt érték el, hogy a közönség lassankint belátja, hogy az áruházakban tömegcikket, de ízlésének megfelelő választékos árut nem kaphat.* A vásárló közönséget azonban a tömegek alkotják és így mindinkább megritkultak a vevők a kereskedők boltjaiban.

A *Fővárosi Hirlap* évek óta harsonázza az illetékesek fülébe, hogy *a kereskedelmet meg kell menteni a pusztulástól.* Akciónkat részben siker kísérte, mert a különböző érdekképviseletek számtalanszor foglalkoztak a kérdéssel és legutóbb már a kereskedelmi minisztériumban tartott ankéten tárgyalták a teendőket.

Próbálkoztak a kereskedők és az áruházak egymással megállapodást is létesíteni,

az egyezményt azonban az áruházak nem tartották be és változatlanul folytatják a rettenetes versenyt. Rendeletek és kamarai döntések mutatták ki, hogy

az olcsón összevásárolt partiárú, valamint a tört súlyokkal való operálás a közönség megtévesztésére szolgál,

amelyet tehát sürgősen be kell szüntetni. Érvényesültek a hirdetések és a reklámozások, valamint a szezonvégi kiárúsítások korlátozásai is különböző rendeletekben, azonban *az áruházak, köztük vezetőhelyen*

a tűzbiztonsági szempontból is kifogásolható Magyar Divatcsarnok, az idegen tőkének hasznothajtó Corvin, a hitelre nem árusítással kérkedő, de viszont a hitelezőivel

50%-ra egyezkedő Fenyves, a kommünbeli szerepléséről ismert Balog Tempó áruháza, a kimustrált árúk Baross-téri Filléres Árúház

túlteltték magukat mindezeken a szempontokon és még ma is az a helyzet, hogy dominálják a piacot.

A másik oldalon a gyárak, a különböző élelmiszerüzemek és ipari vállalatok csinálnak konkurrenciát a kereskedőknek a közvetlen árúsítást szolgáló fiókjaikkal és hiába volt a textilszakma kimagasló vezéralakjának, *Buday-Goldberger* Leónak intelme, hogy a gyáros gyártson és az árúsítást végezze a kereskedő:

a GFB Pók üzleteivel, a Szent István Tápszerművek, a kekszgyárosok, Stauffer és egyéb sajtgyárak, a cukorgyárosok kibérelték az összes üres üzlethelyiségeket

és közvetlen kiszolgálással vonják el a publikumot a legális kereskedelem elől. A helyzet türhetetlenné vált és a kormány beavatkozása tovább nem várathat magára.

A kereskedelmi minisztériumban készül *az áruházakat szabályozó rendelettervezet,* amely

a jövőben engedélyhez köti minden új árúház létesítését.

Annak ellenére, hogy a kormány legteljesebb mértékben vallja a kereskedelem szabadságának fontosságát, *kénytelen a kereskedők egzisztenciája védelmében korlátozni az áruházak alapítását.* Az áruházakról szóló rendelet az egységáron történő árúsítást is szabályozza, hogy az annyiszor kifogásolt trükkök és félrevezető megjelölések megszűnjenek. Remélhetjük, hogy a rendelet után

újból lélegzetvételhez jut a kereskedelem,

amelynek megmentésére a kormány az utolsó órában megteszi a határozott lépéseket.

Ujra zajlik a kenyérfronton

Az árdrágító pékek a dömping-kenyér ellen

A kereskedelmi miniszternek a kenyérárak szabályozását kimondó rendelete csak néhány napig teremtett nyugalmat a pékiparosok körében A lisztpiacon emelkednek az árak és a pékek iparvédelmi egyezménye *sűrűn gondoskodik az ilymódon kikalkulált árdrágítások végrehajtásáról.* Legutóbb a félbarna kenyér kicsinybeni árát 34 fillérben, a tömegbeszerzési árát pedig 30 fillérben állapította meg a pékek tömörülése, csakhamar azonban kínos meglepetés érte őket, mert *a Perl-kenyérgyár a félbarna kenyeret 32 fillérért árusítja.*

A lapangó harc az egyezményben résztvevő pékek és a Perl-kenyérgyár között újból kitört

és ki tudja, milyen fejleményeket hoz.

A közvélemény és a fogyasztótömeg mindenesetre rokonszenvvel kisérik az egyik kenyérgyárnak azt a törekvését, hogy olcsóbb kenyeret juttat a vásárló közönség elé. A *Perl-gyárnak* ez a lépése azonban ismét feleleveníti azt a harcot, amely a *közelmultban oly frappáns meglepetésekkel szolgált.* A mult évben is ellentmondott a *Perl-gyár* a pékegyezménynek és erre *névtelen feljelentésre hajnali razzia* vizsgálta át meglepetésszerüen a *Perl-gyár* üzemét, amelyről

a VII. kerületi előljáróság 717/VII. 1933. kih. számú aktája

a következőket tartalmazza:

„Hajnali fél 4 órakor a munkások lovakat ápoltak, azután a műhelyben *kenyéráthordást és cédulázást* végeztek. *Körmük piszkos volt.* A W. C. és a fürdőhelyiségek falai *szennyesek.* Az öltözőben a ruhák a szekrényen kívül voltak felaggatva. A sütőipari szabályrendelet nincs kifüggesztve, valamint *nincsen munkaidő nyilvántartás* sem. A munkások *Richer* Antal munkavezetővel együtt *valamennyien ing nélkül dolgoztak.*"

A nagy port felvert ügy hátterében akkor is a „dömping kenyér" rejtőzött és érdekes, hogy a fent ismertetett eredménnyel végződő razzián *a pékipartestület titkára is résztvett.* (Találós kérdés: vajjon ki lehetett a névtelen följelentő?)

Ily előzmények után további kitartást kivánunk a *Perl-kenyérgyárnak,* ugyanakkor azonban

messzemenő óvintézkedéseket is figyelmébe ajánlunk,

mert a pékek sok mindenre képesek, ha az áregyezményük szentségét valaki megtámadja. Elképzelhető, hogy újból razziát rendeztetnek a *Perl-gyár* ellen és akkor kezdődik minden elölről. Jaj annak, aki olcsó kenyeret mer forgalomba hozni!

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Hatalmas alkotások megvalósítását várja az építőipar

Irta KORÁNYI BÉLA

Imrédy Béla pénzügyminiszter a közelmult napokban bocsátotta ki a *rendkivüli házadómentességre vonatkozó rendeletét,* amely minden jószándékú elgondolása mellett sem bizonyítja 100 százalékosan az építkezési ipar fellendülését. A rendelet bizonyos tekintetben védi a meglévő háztulajdont és óvatossággal tekint a lakásterrnelés növekedése felé, holott ismételten le kell szögezni, hogy *túlprodukció ezen a téren nincsen.* A főváros belső részeiben ezerszámra laknak egészségre káros pinceodukban, amelyeket nem lehet a lakásstatisztikában szerepeltetni. A gazdasági viszonyok javulása esetén egész bizonyosan megindul a perifériákról az intelligencia visszaözönlése, amelynek tagjai szívesen építkeznek, ha az adókedvezményeket ezt számukra lehetővé teszik. Ha kellő munkaalkalmak létesítése mellett beáll a környéken lakóknak a fővárosba való tömeges visszavándorlása,

akkor egy csapásra megszünnek az üres lakások, sőt a kisebb lakásokban is óriási hiány fog mutatkozni.

Építkezési lehetőségek bőven adódnak Budapesten. Első helyen kell megemlíteni a Tabánt, ahol a Rudas-fürdőt kell modern, európai nívójú rádiumos fürdőpalotává átépíteni *Pogány* Móric építőművész nagyszerü tervei szerint. Ugyancsak itt kell felépíteni a *luxus reumafürdőszállodát* és egy a középosztálynak szánt *olcsó reumaszállót.* Szükség van európai színvonalon álló *Kurhausra* is, mert anélkül komoly értelemben vett fürdőváros nem létesülhet.

A budai nyári színház helyett feltétlenül építendő egy modern színház, amely

szabadtéri előadások céljainak is megfelelő hátteret nyujt.

Elfér a Tabánban egy *szép mozgóképszínház* is, nagyobbszabású mulatókerthelyiséggel, elegáns tejivócsarnokkal a magaslaton és minden kényelmi intézmény, ami szükséges a vendégek szórakoztatásához. Nem félek attól az ötlettől, hogy *játékkaszinó is létesüljön a Tabánban,* ahová természetesen csak külföldiek nyerhetnek bebocsátást.

A főváros új főpolgármesterének, aki új jövedelmi források után kutat, figyelmébe ajánlom, hogy a külföldi nagy gyógyhelyeken a rádiumos és a reumát gyógyító forrásvizek minden penzióba és szállodába be vannak vezetve, amelyeket *köbméterenként fizetnek az épületek tulajdonosai.* Nálunk naponta 1 millió liter meleg gyógyvíz gmlik haszontalanul a Dunába, holott

ezt a gyógyvizet fel lehetne használni az új Tabánban,, amelyekből évi 4—5 milliós bevételre számithat a főváros.

Ilymódon válhatik csak valósággá a Tabán gyógyörű terve, amely éveken keresztül munkaalkalmakat biztosit az építőiparnak.

Komoly érdeklődést keltett mindenütt a *Dunakorzó meghosszabbításának a terve,* amely esetben ez a csodás látványosság még inkább vonzóerőt gyakorolna az idegenekre. A Dunakorzó meghosszabbítása a Boráros-térig elengedhetetlen szükségesség és az ott álló bódék, valamint a vasuti vágányok nem akadályozhatják meg Budapest reprezentáns útvonalának nagyszabású kialakítását. Budapest világvárosi és fürdővárosi jellege csak ilymódon alakulhat ki, mert

a dunaparti Riviera

feltétlenül versenytársa lehet a világ legszebb tengerparti fürdőhelyeinek.

Az iparosság és az építkezési vállalkozás érdeke, hogy mindezekből az elgondolásokból valóság legyen, amely esetben a munkanélküliek óriási tömegei kenyérhez jutnak, ugyanekkor pedig kivirágzik egy olyan metropólis, amelyhez fogható nincs a világon.

Kedvező eredmény a Dunántúli Villamossági Rt. mérlegében. A *Dunántúli Villamossági Rt.* június 6-án tartotta *Tormay* Géza elnöklésével hetedik évi rendes közgyülését. Az elmult hét év alatt a vállalat túlnyomórészben befejezte azokat a villamosítási beruházásokat, amelyekre alakult. *A bánhidai telep 180 millió kilovattóra termelése az idén teljesebb kihasználásra kerül,* amint a komárom—hegyeshalmi vonalszakasz villamosítása befejeződik. Ezzel a munkával párhuzamosan folyik a *vontató mozdonyok építése és az év végéig 22 új villamos mozdony áll rendelkezésre.* A jelentés kiemeli, hogy nagyjelentőségü esemény volt a *fővárossal megkötött áramszolgáltatási szerződés,* amely úgy a fővárosnak, mint a vállalatnak egyforma előnyöket jelent. A *Dunántúli Villamossági Rt.* 3.3 millió fontkölcsönéből még 3.1 millió font fennáll, pengőértékben azonban a *kölcsön álladéka 91.7 millióról 60.8 millió pengőre csökkent* az angol font árasése révén. A villamosítási beruházások értéke 14.66 millió, a vállalt készpénzkészletek 28.7 millió, a hitelezők követelése 2.27 millió. *A vállalat bruttó bevétele 9.16 millió pengő, a kimutatott tiszta nyereség 41.780 pengő.* A közgyülés napirendjén szerepelt az igazgatóság kiegészítése és a főváros a maga részéről *Plósz* Pált, az Elektromos Müvek h. vezérigazgatóját, továbbá *Bornemissza* Géza törvényhatósági bizottsági tagot delegálta az igazgatóságba.

A Magyar-Francia Biztosító Rt. közgyülése. A *Magyar-Francia Biztosító Rt.* szerdán tartotta évi rendes közgyülését *Ráday* Gedeon gróf, ny. belügyminiszter elnöklétével. *Kende* Artur dr. gazdasági főtanácsos, vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság évi jelentését, amely szerint *az intézet üzletmenete a nehéz viszonyok ellenére is kielégítően alakult az elmúlt évben.* Az intézet 1933. évi díjbevétele a kárágazatban *4.5 millió pengő volt* az 1932. évi 5 millió pengővel szemben. Ennek a díjbevételcsökkenésnek legfőbb oka az életbiztosítási ágazatban a dollár nagy árfolyamesése, a kárágazatban pedig a biztosított értékek csökkenése és a biztosított összegek kényszerü leszállítása volt. Az intézet az elmúlt esztendőben is pontosan eleget tett a biztosított feleivel szemben fennálló kötelezettségeinek és *1.9 millió pengő kárt fizetett ki az 1932. évi 2.5 millió pengő kifizetett károsszeggel szemben.*

A Nagybátony—Ujlaki Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága megállapitotta az 1933. évre vonatkozó zárószámadást, mely — az értékcsökkenési tartalékalap megfelelő dotálása után — 262.472.31 pengő tiszta nyereséget eredményezett és az 1934 június 14-ére összehivandó közgyülés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a múlt esztendőre osztalék cimén részvényenként 5 százalékot, vagyis 75 fillért (a múlt évben 1 pengő) fizessenek ki.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága a társaság ezévi rendes közgyülését június 13-ára hivta egybe. A mérleg 323.276.35 P tiszta nyereséggel zárult, mely összegből az „A"-sorozatú részvények után 10 P (az előző évben 12 P) osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyülését a Magyar Általános Gyufaipari Rt. is. E társaság tiszta nyeresége 108.884.63 P, melyből részvényenként 9 pengő (tavaly 10 P) osztalékot fizetnek.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Részvénytársaság igazgatósága a közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1933. évi 27.861.52 pengő tiszta nyereség új számlára vitessék át.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Előkészületek a Nemzeti Munkahétre

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének 1934. évi Munkahete ügyében a TESz már régebben folytatja az előkészítő munkálatokat. Az elmúlt napokban elkészült a Nemzeti Munkahét munkaterve és programja, amelyet a TESz elnöksége jóváhagyott és ennek nyomán megkezdődtek a *Nemzeti Munkahét* előkészítésére a különféle érdekképviseletekkel való együttműködés ügyében az értekezletek.

A *Nemzeti Munkahét* mult évi nagy arányai és hatalmas sikere egyenesen arra kötelezi a TESz elnökségét, hogy ez évben még nagyobb körültekintéssel dolgozza ki az új munkahét programját, még szélesebb alapokon biztosítst a nemzeti propagandának a tavalyit is felülmúló sikerét.

Az elmult napokban a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem és a magyar kultúra minden irányú érdekképviseletei letárgyalták a TESz elnökségével a program általános részleteit. Minden foglalkozási ág részéről az ötletek és elgondolások egész tömege rajzott föl, úgy hogy ezeknek a nyomán az ezévi *Nemzeti Munkahét* nemcsak kereteiben, hanem újszerűségében is egészen különleges tömegmozgalommá fog kifejlődni, amelynek során valamennyi foglalkozási ág teljesített munkáját és tervben levő munkáit lesz hivatva dokumentálni a munkahét ország és világ előtt.

A TESz rövid napok alatt végez az összeállított munka- és programanyaggal és rövidesen nyilvánosságra kerülnek az összes tervek, amelyeknek preciz kiviteléhez a legnagyobb energiával lát hozzá a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége*. Az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és kulturális propaganda egészen újszerű keretei bontakoznak ki *a szeptember 29. és október 8-ika között megrendezendő Nemzeti Munkahét előkészületeiben*. A Nemzeti Munkahétre vonatkozólag minden felvilágosítással a rendezőbizottság szolgál a TESz székházában (V., Falk Miksa-utca 1).

Tömegesen üdvözlik az új főpolgármestert. Az új főpolgármestert napról-napra tömegesen keresik fel szerencsekívánatokkal és üdvözlésekkel. Az elsők között érkeztek *Albrecht* királyi herceg, *Kállay* Miklós földmüvelésügyi miniszter és *Hóman* Bálint kultuszminiszter sürgönyei. Levélben, táviratban, vagy élőszóval fejezték ki jókívánságaikat: *Ugron* Gábor, *Kozma* Jenő, *Antal* István, a sajtóosztály vezetője, *Dési* Géza, *Strache* Gusztáv kir. főügyész, *Piperkovits* Bátor, *Berczel* Jenő, *Buzáth* János ny. alpolgármesterek, *Simanek* Emil müegyetemi tanár, *Éber* Antal, *Kuncz* Ödön, a jogikar dékánja, *Kovács* Dénes min. tanácsos, *Sebes* Ferenc kegyesrendi házfőnök, *Vida* Jenő, *Csilléry* Béla, *Rakovszky* Iván, *Chorin* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Becsey* Antal, *Halász* Manó, *Horváth* Lipót, a Villamosvasúti Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége, *Kelemen* Krizosztom pannonhalmi főapát *Perczel* Miklós államtitkár, *Juhász* Andor, a Kuria elnöke, *Czabalay* Kálmán, *Kozma* Miklós felsőházi tag, *Tóth* László és *Zimmer* Ferenc főszerkesztők, *Harrer* Ferenc, *Szijj* Ferenc, az elszakított Komárom volt polgármestere, *Némethy* Károly vbtt., *Lobmayer* Géza professzor, *Bezzegh-Huszágh* Miklós, *Jaakb* Oszkár államtitkár, *Spur* Kálmán, *Ágotha* altábornagy, *Radnai* Miklós, az Opera igazgatója és még sok százan mások.

A városházi sajtó tisztelgése Borvendég főpolgármesternél. A *Budapesti Napilapok Fővárosi Tudósítóinak Testülete* hétfőn délben küldöttségileg tisztelgett *Borvendég* Ferenc főpolgármesternél. *Kelemen* Géza elnök fejezte ki a városházi ujságírók szerencsekívánatait és felajánlotta a sajtó támogatását a főpolgármester közérdekű munkájához. *Borvendég* Ferenc főpolgármester megköszönte a sajtó jókívánságait és annak a reményének adott kifejezést, hogy a törvényhatóság, a tisztviselői kar és a sajtó komoly összefogásával bizakodással nézhet a súlyos feladatok sikeres megoldása felé.

Nyári szünet a Városházán. Az elnöki ügyosztály elkészítette a főtisztviselők nyári szabadságának sorrendjét. A tanácsnokok első csoportja *június 23-tól augusztus 3-ig*, a második csoportja pedig *augusztus 3-tól 14-ig* veszi ki szabadságát. Az első csoportban mennek szabadságra *Némethy* Károly, *Lamotte* Károly, *Király* Kálmán, *Schuler* Dezső, *Wossala* Sándor és *Morvay* Endre tanácsnokok, valamint *Rosta* János ügyosztályvezető főjegyző, *Bódy* László, *Kovácsházy* Vilmos, *Szendy* Károly, *Szepesváry* Pál, *Babarczy* István báró, *Farkas* Ákos, *Salamon* Géza tanácsnokok és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, ügyosztályvezető *augusztusban* veszik ki szabadságukat. A pénzügyi ügyosztály az idén is a nyári hónapok alatt lát hozzá a *költségvetés összeállításához*. Más időkben már korábban meg szokták kezdeni ezt a munkát, sőt a polgármesternek az volt az évről-évre megismétlődő rendelete, hogy addig egyetlen ügyosztályvezető sem mehet szabadságra, *amíg a költségvetési adatokat a pénzügyi ügyosztály rendelkezésére nem bocsájtotta*. Ez a munka az idén a fővárosi törvény és a szanálási rendelet miatt késett, de *Borvendég* főpolgármester már a legközelebbi napokban kiadja azt az intézkedést, amely irányelvül fog szolgálni a racionalizálás szigorú elvei szerint készülő költségvetés összeállításához.

A közélelmezési ügyosztály új helyettes vezetője. *Vajna* Ede tanácsnok nyugdíjazásával *Rosta* János dr. főjegyző, az ügyosztály eddigi helyettes vezetője került az ügyosztály élére és azóta az ügyosztály helyettesvezetői állása üresedésben volt. A polgármester most *Kiss* Zoltán tanácsjegyzőt, a közélelmezési ügyosztály régi tisztviselőjét bízta meg az ügyosztályvezetőhelyettesi teendők ellátásával.

A főváros Lotz-érmének odaítélése. A székesfőváros két évvel ezelőtt „Lotz Károly aranyérmet" alapított azzal a céllal, hogy vele minden évben egy igen kiváló magyar festőt kitüntessenek. Az idei érmet hétfőn délben a zsüri *Lenkovszky* Györgynek, a nagyigéretű fiatal festőművésznek ítélte oda.

Külön érdekképviseletet szerveznek a belvárosi kereskedők. A *Belvárosi Polgári Kör* küldöttsége: *Girardi* József társelnök, *Temesváry* Imre országgyülési képviselő, ifj. *Bónis* Ferenc dr. főtitkár, *Kálmán* Andor és *Szende* Dezső dr. tisztelgett hétfőn *Sztranyavszky* Sándor dr. országgyülési képviselő, a *Nemzeti Egység Pártja* országos elnökénél és bejelentették, hogy a belvárosi kereskedők és iparosok a kör kebelén belül szakosztályt létesítenek érdekeik képviseletére. Az új tömörülés a *Nemzeti Egység Pártja* szervezeteként rövidesen megkezdi munkásságát.

Budapest fürdőváros kialakulása. A *Magyar Idegenforgalmi Könyvtár Tábori* Kornél avatott szerkesztésében megjelent új füzete *Liber* Endre alpolgármester nagyérdekességű tanulmányát közli *Budapest* fürdőváros kialakulásáról. A könyvhöz írt előszavában *Tábori* Kornél színes képet rajzol a régi Budapest fürdőkultúrájáról és *Liber* Endre érdekes tanulmányáról. Az „antiqua Pest óta", — írja — amikor hézagos vén források szerint *római castellum* állt itt a Duna balpartján, a „mansiones" utasától kezdve a luxushotelek frövendégéig sok-sok százan számoltak be Budapest fürdővárosról. Annál nehezebb az óriási anyagot megrostálni és könnyen áttekinthető, élvezetes kis tanulmányba tömöríteni. Ezt tudta *Liber* Endre valóban gondos kritikával megcsinálni. A néhai jó Christoph Haffner 1686-ban olyan metszetet rajzolt Pestről, amelyen még rajta van a „négykupolás fürdő" azon a tájon, *ahol most Liber Endre a városházán dolgozik*. Szimbólum is ez a rajz. Hány ilyen érték elveszett, s maradványát se áshatják ki, mint a fürdőét a Flórián-téren. Néhány éve még álmodozónak tartották azt, aki Budapest fürdővárost emlegette. Kinevették azt is, aki megjósolta, hogy *húsvétra vagy pünkösdre különvonatok hozzák ezerszámra a fürdők és más idegenforgalmi értékek külföldi élvezőit*. *Liber* Endre további magyar álmokat föst a pesti jövendőről, de ezek is megvalósuló realitások aeroplán-teréig visznek, keserves multból a ragyogó perspektivákba. Ami közbe esik, az Liber és társai *pozitív munkája*, álmok beteljesülése. Hiszünk Magyarország föltámadásában s vele *Budapest-világfürdőváros kialakulásában*, aminek útját e füzet szerzője tisztán megmutatja.

Unger előljáró házassága. *Tarr* Ilona és *Unger* Béla dr. tanácsnok, a VIII. kerület előljárója házasságot kötöttek.

Új iskola épül. A főváros több kültelki iskola építését határozta el. Ezek közül elsőnek a Hüvösvölgyben, a Fenyves- és Branyiszló-utcák sarkán épül meg az első, amelyet az új évad kezdetén már átadják rendeltetésének. Az építkezést e hó végén elkezdik. Utána következően a Kelenföldön és a Hegyvidéken épülnek új iskolák.

Tisztikart választott a Beszkárt nyugdíjasok egyesületének közgyülése. A *Beszkárt nyugdíjasok egyesülete* szombaton tartotta első közgyülését, amelyen mintegy 800 nyugdíjas jelent meg. Az igazgatóságot *Kőhalmy* József dr. igazgatóhelyettes képviselte, akit az elnöklő *Faller* Mihály ny. igazgatóhelyettes melegen üdvözölt. Az elnök ezután részletesen ismertette az egyesület célját, amely az összetartás ápolásából és a szerzett jogok védelméből áll. A közgyülés főtárgya a tisztikar, a választmány és a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása. Elnöknek: *Faller* Mihályt; alelnököknek: *Balog* Emilt, *Kövesdy* Ferencet és *Stark* Mátyást; titkárnak: *Géczy* Pált; jegyzőknek: *Kerekes* Henriket és *Kreybig* Miklóst; pénztárosnak: *Farkas* Dezsőt, továbbá három ellenőrt, harmincnégy választmányi- és három számvizsgáló bizottsági tagot választottak.

Átszámozták a Hungária-körutat. A Hungária-körút a főváros leghosszabb útvonala, amely a Dunától a Dunáig félköralakban öleli át az egész várost. A részben még rendezetlen és beépítetlen útvonal számozásával igen sok baj volt, nem találták meg a címeket, vagy csak hosszas keresés után. Most a hatalmas útvonalat három részre osztották és az egyes részeket *alsó*, *középső* és *felső* körút jelzéssel újra átszámozták.

Szünet volt az iskolák egy részében a tornászvilágbajnokság ideje alatt. A székesfővárosi iskolák növendékeinek jelentékeny része a mult héten rendkívüli szünetet kapott. A tornászvilágbajnokságra érkezett külföldi és vidéki tornászokat az iskolákban szállásolták be. A székesfőváros központi fekvésű iskolaépületeit szállodákká alakították át, a termekbe a padok helyére katonai ágyakat állítottak és a jó étvágyú fiatalok élelmezésére külön főzőhelyeket is berendeztek.

Június 12-ig marad nyitva a fővárosi fotokiállítás. A Vigadóban rendezett nagysikerű amatőrfényképkiállítás a nagy érdeklődésre való tekintettel június 12-ig nyitva marad és vasárnaponként is megtekinthető.

A Mentőegyesület közgyülésén kiosztották a kitüntetettek érmeit. A Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület szerdán délelőtt *Neuschloss-Knüsli* Kornél elnökletével közgyülést tartott. A közgyülésen osztották ki a jutalmakat és kitüntetéseket. Dr. *Bodó Jenő* főorvosnak dr. *Körmöczi* Emil igazgató a főpolgármester megbízásából átadta a huszonötéves mentőszolgálattal kiérdemelt díszérmet. Az egyesület *aranyérmével* tüntették ki *Bosnyákovics* Károly m. kir. rendőrfőfelügyelőt, aki a kitüntetést a dunaparti mentés és a BÖME vízbölmentési tanfolyamainak érdekében kifejtett értékes munkásságával érdemelte ki. *Ezüstérmet* kaptak: Dr. Halmay Aladár, Dacsó Mihály, Domonkos Géza, Emődy Tamás, Esztergályos Károly, Govrig Kálmán, Gencsy Olivér, Kovács Viktor, Moser Ferenc, Munk Pál, Oravecz Béla, Protzner Kálmán, Marossy István, Bánky Ernő, Rigó Ferenc, Schnitzler József, Stodolny Ferenc és Valastsek Ferenc. *Bronzéremmel* tüntették ki: Balás Bélát, Fritsch Ferencet, Jung Bélát, Kamocsay Rezsőt, dr. Kovács Lajost, Lichtig Antalt, Pletl Istvánt, Pollermenn Tibort, Sándor Ferencet, Sehweighoffer Jánost, Stedlák Ödönt, Tenk Oszkárt, továbbá a mentők személyzetének tagjai közül Bali Sándort, Bereczky Sándort, Neukunft Antalt, Juhász Istvánt, Szőke Rezsőt és Baranyai Imrét. *Bronzérmet* kapott még Szalay Pál rendőrfőtörzsőrmester azért, mert január 21-én a zajló Dunából, élete kockáztatásával kimentett egy fuldokló öngyilkost és ugyancsak bronzérmet kapott Schmidt Ferenc javadalmi őrségi h. szakaszvezető, mert a múlt évben a Normafa menedékházban 256 esetben nyujtott első segítséget.

A Terézvárosi Polgári Kaszinó tisztújító közgyülése. A Terézvárosi Polgári Kaszinó most tartotta rendes évi közgyülését, a tagok élénk érdeklődése mellett. Az évi költségelőirányzat és a zárszámadás elfogadása után a kaszinó elnöke bejelentette, hogy a tisztikar lemondott. Javaslatára a kaszinó elnökévé közfelkiáltással dr. Halász Miklóst választották meg. Az új elnök beköszöntőjében arra kérte a tagokat, hogy a kaszinót, mint a terézvárosi tekintélyes polgárság hazafias alakulatát, a régi polgári erények ápolásával igyekezzenek minden erejükkel a nehéz viszonyok között is fenntartani és felvirágoztatni. Javaslatára közfelkiáltással társelnökökké választották Bayer Antal, dr. Faragó Sámuel, dr. Láng Viktor, Heeger Árpád, dr. Morvay Zsigmond, Politzer Gusztáv, Sajó Jenő és Pallay Miksa tagokat. Ügyvezető-elnök Schaeffer Vilmos lett. Választottak még 60 tagból álló igazgatótanácsot és választmányt. A választás után, szombaton este társasvacsorán mutatkozott be az új tisztikar. Dr. Halász Miklós, a kaszinó elnöke avatta fel az új tagokat és lelkükre kötötte, hogy a súlyos viszonyok között is igyekezzenek díszére lenni a hazafias polgárságnak és különösen ápolják a Terézváros tisztes polgári hagyományait. A nagyszámban jelen volt tagok lelkesen ünnepelték az új vezetőséget.

A BSzKRT önképzőkörének kiállítása. Szerdán délelőtt ünnepélyes keretek között nyílt meg a BSzKRT önképzőkörének képzőművészeti-, fotó- és kézügyességi kiállítása az akácfauccai székház dísztermében. *Márkus* Jenő dr. vezérigazgatóhelyettes, az önképzőkör elnöke köszöntötte a kiállítókat és a közönséget. *Folkusházy* Lajos vezérigazgató ezután megnyitotta a kiállítást, majd vitéz *Mándoky* Sándor nyug. tábori főesperes a TESz képviseletében köszöntötte az önképzőkört, a kiállítás megrendezése alkalmából. A kiállítás méltó dokumentálása annak az eredményes és kulturális munkának, amelyet a BSzKRT már évek óta folytat alkalmazottainak továbbképzése terén. *Márkus* Jenő dr. megértő és a művészetek iránti szeretete, valamint *Horváth* Zoltán dr. főtitkár, az önképzőkör alelnökének lelkesedése hívta életre az önképzőkör képzőművészeti iskoláját. A kiállítás is elsősorban ennek az iskolának a bemutatkozása és a kiállított kitűnő anyag azt bizonyítja, hogy az iskola tanára, *Tihanyi* János Lajos festőművész eredményes munkát végzett.

Menetdíjkedvezmények, olcsó utazások. A Magyar Királyi Államvasutak Igazgatósága mindenkit érdeklő, nagyon hasznos füzetet adott ki az ország területén élvezhető menetdíjkedvezményekről és az olcsó utazások módjairól. A kitűnően összeállított füzet tartalmazza a sokféle balatoni kedvezményt, a Bécsből Budapestre utazók, a cserevonatok, a cserkészek, a hadirokkantak kedvezményeit, a fürdőszezoni, a hétvégi, a körutazási, a vásári kedvezményeket, a filléres gyorsvonatok, a kultúr-különvonatok, a kiállítások és vásárok, a tanulók és turisták, a társasutazások kedvezményfeltételeit, a különböző alkalmi menetkedvezményeket. Mindenki könnyen megtalálhatja ebben az ügyes kis füzetben a kívánt dolgokat, mert világos, tiszta a beosztása és tipografiai, nyomdai szempontból is ügyeltek rá, hogy könnyedén és gyorsan áttekinthető legyen.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY

A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitünő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

FŐVÁROSI Sport

Motornélküli repülés a tömegsport szolgálatában

A motornélküli repülés kettős célt szolgál: először eszköz a légköri viszonyok sajátosságainak rendszeres tanulmányozására, amelynek tapasztalatait a repülőgépszerkesztők és a motoros-pilóták hivatottak a gyakorlatban hasznosítani; másodszor kevéshé költséges és majdnem veszélytelen sport, amellyel közelebb hozhatjuk a nemzet szélesebb rétegeit az aviatikához és hasznos, szelektív tevékenység fejthető ki a pilótautánpótlás helyes kiválasztásánál. Amíg a motoros-pilóták csak megfelelő előképzettséggel és kiváló rátermettséggel tudnak rekordokat produkálni, addig a motornélküli repülést a nemzet szélesebb rétegei számára kell hozzáférhetővé tenni. A tömegsportból, mint más sportágakban, a felszínre fognak kerülni az eddig ismeretlen tehetségek.

A motornélküli repülés meghonosítása Petróczy István nyug. pilóta-ezredes érdeme, aki a német törekvések célját és jelentőségét már kezdetben felismerte és a motornélkülirepülés szükségességét nagy érdeklődéssel hirdette. A gyakorlati részt Bernárd Mátyás nyug. pilóta-alezredes oldotta meg, aki a MOVERO keretében szerény eszközökkel fokozatosan fejlesztette a magyar motornélküli repülést. A MOVERO által elért eredmények nyomán a mozgalom mind szélesebb körökre terjedt ki és néhány lelkes úttörő fáradhatatlan munkássága segítségével az évek folyamán elérték, hogy a teljesítmények tekintetében ma már nemzetközi viszonylatban is elismerésreméltó helyet foglalunk el.

A motornélküli repülés szélesebbkörű kiépítése tekintetében némileg akadályozva vagyunk a terepviszonyok miatt. Az ország jelenlegi területének túlnyomó része síkság, amely kevésbé alkalmas a lejtőmenti motornélküli repülésre. A megmaradt hegységek magassága sem mindenütt elégséges ahhoz, hogy a csatlakozást a magasabb légrétegekben található felhajtó erőkhöz vitorlázó repüléssel megteremtsük. Ezt a hátrányt a motornélküli repülőgépek tökéletesebb szerkesztésével és a pilóták gondosabb kiképzésével lehet behozni. Az alföld felett létező termikus felhajtóerők hasznosítását a gépvontatás meghonosításával és érzékeny vitorlázógépek építésével érték el. Ez nemcsak a rekordteljesítmények fokozását jelenti, hanem a motornélküli repülősport népszerűsítését is nagyban előmozdítja. A kísérleteket gondos elővigyázatossággal és lelkiismeretességgel hajtják végre, nehogy az esetleg bekövetkező baleset a cél elérését késleltesse, vagy esetleg meghiúsítsa.

A sportrepülés kellő fejlődését kedvezőtlenül befolyásolja a szükséges műszerek hiányossága. Az egyesületek tulajdonában lévő műszerek általában nem elégségesek és részben nem megbízhatók. Azonkívül a pilótáknak sokkal nagyobb gyakorlatra volna szükségük a műszerek szerinti repülésben, hogy a felhőkben kizárólag a műszerekre támaszkodva is megbízhatóan tudjanak tájékozódni. Törekedni kell a repülőszakosztályokkal rendelkező egyesületek gépállományainak felfrissítésére, növelésére. Igen fontos a géptípusok helyes megválasztása és elosztása, teljesítőképességük szerint, melynél tekintetbe kell venni az elérendő célra is.

A motornélküli repülés lelkes gárdájának fáradozásait ezideig teljes siker koronázta, amennyiben lehetővé vált a gépvontatásos repülés propaganda szolgálatába állítása és a termikus felhajtóerők kihasználása által előreláthatólag lehetővé válik a rekordteljesítmények lényeges fokozása, ami a külföld érdeklődését felénk fogja irányítani. A további eredmények természetesen nem egyedül a rátermettségtől függnek, hanem nagymértékben attól is, hogy a szükséges eszközök rendelkezésre álljanak. E tekintetben nem lehetnek aggályaink.

Az elmult évben már több nagyobb sportegyesület megalakította sportrepülő-szakosztályát. Általános tetszést szerzett az ország leghatalmasabb sportegyesületének a BSzKRT SE szakosztály-alakítása. Perczel György dr. igazgató kezdeményezésével és támogatásával létrehozott sportrepülőszakosztály működése és fejlődése elé az egész ország nagy bizalommal tekint. A szakosztály megalakítása az ország motornélküli sportrepülés történetében új korszak kezdetét jelenti.

SPORTEREDMÉNYEK

Magyarország—Csehország vízipólómérkőzés 7:0

A Nemzeti Sportuszoda zsúfolt nézőterén *Horthy* Miklós kormányzó és családja, külföldi vendégek, diplomaták, tornászvezérek gyönyörködtek a jól sikerült műsoron. *Csik* Ferenc újra kiúszta 59.2 mperces eredményét, amilyent a losangelesi olimpiász óta csak *Jusa* és *Fick* úszott. *Mozei* Ferenc újra a mellúszó rekord körül úszott. *Lengyel* Árpád ellenfél nélkül megjavította az 500-as rekordot. A csehszlovák vízipólócsapatot hatalmas fölénnyel intéztük el. Csak az első félidőben volt a magyar csapatnak arra szüksége, hogy teljes tudását bemutassa. *Bródynak* nem volt dolga, csak egy komoly labdája volt. A két hátvéd is kényelmesen végezhette feladatát. *Halasy* már jó formában van. A csatársorba *Rozsi* jól beleilleszkedett. *Vértessy* a szokott jó volt. *Német* káprázatos technikája pompásan érvényesült.

Magyarország—Ausztria box Európa-kupamérkőzés 13:3. Ökölvívók revánsot vettek a futballisták bolognai vereségéért. A Városi Színház lelkes közönségének buzdítása mellett súlyos csapást mértünk az osztrák csapatra. A vendég boxolók nem voltak kellőleg előkészítve, régi jó versenyzőik kondíciója hiányos volt, az új emberek rutinhiánya pedig nagyon kiütközött. A cseh pontozóbírák is gyenge napot fogtak ki, igazságosan a győzelmünk még nagyobbarányú lett volna. A mérkőzések általában nem mozogtak a várt nívón. Egyedül *Szigeti—Zehetmayer* mérkőzés nyujtott szép, élvezetes, izgalmas sportot. *Lovason* meglátszott az erős fogyasztás és a szokatlan éjjeli munka, mely minden sportember letörője. *Benácsi* szokott egyenesekkel dolgozó stilusban nyerte meg mérkőzését. Ezzel a harcmodorral azonban rutinos versenyzőt nem tud megadásra kényszeriteni. *Frigyes* visszament formájában, csak a harmadik menetben volt a régi nagy boxoló. Jobban kellene kondíciójára vigyázni, mert kellemetlen meglepetéseket szerezhet. *Mándi* munkáján erősen meglátszik a sparring partnerek hiánya és versenyszerű előkészítésének elégtelensége. Nagyobb gondot kellene fordítani az újabban feltünt boxtehetségre. *Perczel* egy jóközepes ökölvívó, nagyobb feladatok megoldására nem alkalmas. *Jeles* régi boxoló, mégis sok kezdetleges hibába esik, csak fejre dolgozott, ami ellenfelének hatásos védekezését nagyban elősegítette. *Szigeti* csak a pontozóbíráknak *„köszönheti"* az eldöntetlent. Mindhárom menetben fölényben volt, a két európabajnok küzdelméből Szigeti került ki győztesként. Régen láttunk tőle ily teljes szívvel való küzdelmet, úgylátszik átérezte ezen verseny erkölcsi fontosságát. A pontozóbirák itélete dacára, ma ő a legjobb európai ökölvívó a közép- és kisnehézsúlyokban. *Ferincz* még nem való a válogatott csapatba.

A verseny kifogástalan rendezése *Heeger* Árpád alelnök érdeme, ki fáradhatatlan, hozzáértő és tapintatos munkájával minden dicséretet megérdemel.

Svájc nyerte a tornász-csapatvilágbajnokságot, Mack az egyéni világbajnok. A tornászvilágbajnokságok anyaga két részből állt: a tornából és atlétikából. Minden versenyzőt két bíró pontozott, melyhez három atlétikai szám jött. A laikusok szeme előtt is előre látható volt a svájci csapat fölénye a tornában, melyet az atlétikában is megtartottak. A második, harmadik és negyedik helyezésért igen erős küzdelem volt, a csehszlovákok, németek és az olaszok között. Az ötödik helyért a magyarok és a finnek külön harcot folytattak, mely a mi részünkre dőlt el. A finnek fáradtan dolgoztak, nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. A többi részt vevő nemzetnek még sokat kell tanulnia. A magyar csapat az előttük végzett három nemzetet megelőzhette volna, ha versenyzőink nem hibáztak volna annyit. A szervilágbajnokságnál nyilatkozott meg az igazi tornásztehetség. Feltűnő volt a lovon a svájciak nagy fölénye. A gyűrű a csehek specialitása. A nyujtón a németek, csehek és a svájciak voltak a legjobbak. Meglepő volt a finn, olasz és francia tornászok gyenge szereplése. A legtöbb tapsot és elismerést az összetett világbajnokságok győztese, *Mack* kapta. Megérdemelten győzött. A német *Kroetsch* nem tudta végig küzdeni a bajnokságot, mivel a nyujtón mindkét tenyeréről leszakadt a bőr. Az olasz *Neri* az atlétikával került a második helyre. A versenybíróság az itt időző nemzetközi kiküldöttekből állt és a világbajnoki versenyt is ők bonyolították le, ami sok hibának, bosszúságnak volt az alapja. A különböző anyanyelvű pontozóbírák nem értették meg egymást, egyesek pedig nem tudtak szabadulni a túlzott sovinizmustól és alaposan „lepontozták" a nekik nem kedves csapatot, vagy versenyzőt. Emiatt nemcsak a magyarok szenvedtek, hanem minden nemzetnél fordult elő kisebb-nagyobb „lepontozás".

A tornászvilágbajnokság záró ünnepélyén 12.000 magyar tornász vonult fel *Horthy* Miklós kormányzó előtt. A leventék zászlós gyakorlatai nyitották meg a záróünnepély műsorát *Szalay* József dr. egykori kiváló tornászbajnokunk vezetése alatt. A külföldi versenyzők színpompás felvonulása után tizenkétezer tornász vonult fel oszlopokban és végezte el a pompás zenés szabadgyakorlatot, majd a *Herpich* Rudolfné által vezényelt női ritmikus gyakorlatok váltottak ki nagy tetszést. A nyujtóakadémián a legjobb külföldi és magyar tornászok vettek részt. A zászlós küldöttségek és az idegen nemzetek képviselői elvonulása után befejeződött a tornászvilágbajnoki versennyel kapcsolatos országos torna ünnepély.

Tatabányán 8:1 arányban győzte le a magyar vizipólócsapat a cseheket. Másfélezer néző előtt Patuzzi bécsi bíró vezetésével viharos ünneplés közepette fölényesen győzött a magyar válogatott. A mérkőzésen Polakoff cseh fedezet a mutatóujját törte.

A nyolcevezősversenyt félhajóhosszal a Pannonia nyerte. Az Evezős Szövetségben történt kibékülés után rendezte meg a MESz vasárnap délután a margitsziget Dunaágban 2400 méteres távon országos amatőr versenyét. Az ujonc négyest a *Műegyetemi Evezős Club* nyerte. Az ujonc négyevezős kormányossal a bajnok a *Hungária Evezős Egylet* lett. Az ujonc egyes versenyben első *Szandtner* Egon, Nemzeti Hajós Egylet. A szenior négyevezős versenyt a *Pannónia* nyerte.

Olaszország—Ausztria 1:0 (1:0)

Milano, 35.000 néző. Bíró: *Eklund*. A mérkőzés sorsát, talán a világbajnokságot is, egy potyagól döntötte el. Az olaszok csodálatos állóképessége járult hozzá az eredmény kialakulásához. Frissebbek, élénkebbek voltak a spanyolok elleni rettenetes küzdelmet átélt olaszok, mint az aránylag pihent osztrákok. A felázott mély talajon a nagyobb lendület érvényesült. Az osztrák csatárok vesztették el a világbajnokságot. A halfsor és a védelem mindent megtett. A mezőny legjobb embere *Sesta* volt, a legnagyobb csalódást *Sindelar* okozta.

SPORTHIREK

Az Evezős Szövetség Albrecht főherceget díszelnökké, Perczel György dr.-t első társelnökké választotta. Majd egy esztendeig tartó harc után végre megszületett a várt béke, a Hungária és a Pannonia Albrecht főherceg közvetítésére kibékült az Evezős Szövetséggel. A szombaton este tartott rendkívüli tisztújító közgyűlésen *Perger* Ferenc elnök és *Bádoki-Soós* Károly nyug. honvédelmi miniszter méltatta *Albrecht* főherceg érdemeit, majd a közgyűlés egyhangú indítványa alapján egy küldöttség kéri fel Albrecht főherceget a díszelnökség elfogadására. A tisztújító közgyűlésen első társelnöknek *Perczel* György dr. kormányfőtanácsost, a Beszkárt SE elnökét választották meg. Második társelnök *Wünscher* Frigyes lett. A *Kalivoda* Ferenc lemondása folytán megüresedett ügyvezető-igazgatói tisztet *Gidró* Lászlóval töltötték be.

Uj versenytárgyalási kiirások

0.736/40 fajsúlyú szeszszel kevert benzin szállítására a fővárosi üzemek és intézmények részére. Ajánlat tehető június 19-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Föld-, kőműves- és elhelyező-munkára a Fenyves-utca és a Branyiszkoi-út sarkán épitendő iskolánál. Ajánlat tehető június 26-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Külső Jászberényi-uti telepités különböző munkáira pályáztak:

Kőművesmunkára: Nagy Ferenc 4851, Katona Imre 3105, Timmel József 3103, Hoffer Gyula 4516, Nusner Ferenc 2703, Pozsgay Dezső 3251, Kovatsek Ferenc 2858, Bodor László 3246, Dezső Vilmos 2978, Lemich Lőrinc 3235, Grenyo Bertalan 2899, Berger Károly 3124, Dittler Ferenc 3044, Kolényi Oszkár 2899, Szvetics József 3219, Réhling Alajos 3085, Müller Károly 3278, Bodnár Albert 3044, Szlávik Edu 2904, Láng Adolf 3194, Held Vilmos 2534, Hegedüs László 4417, Robelly Aladár 2798, Wagner és Wax 4337, Tomán János 3166, Beszédes József 7737, Pazsi József 2927, Budapesti Építőipar. Szöv. 4172, Markó Elek 2952, Jirazsek Béla 2952, Nemecz József 2768, Grátz Dániel 3355, Nagy Sándor 3094, Katona János 4650, Volentics Lajos 5402, Pruscha József 3207, Pollák Lipót 2700, Szücs Mihály 3100, Mészáros István 3362, Welner Lajos 2656, Székely Béla 2900, Novák István 2923, Jurányi Miklós 3176, Töke György 3881, Vaits Sándor 3017, Ertl József 4060, Mérő Vilmos 4627, Domonyik Mihály 5390, Rapant Ferenc 3259, Koronkay Lajos 3460 pengővel;

ácsmunkára: Helmrich János 1798, Molnár Géza 2239, Szabó István 1877, Eckhárdt István 1696, Kozma Pál 1703, Held József 1792, Sos Leó 1817, Riedl Bertalan 1476, Buta István 2335, Robelly Aladár 1833, Szücs Mihály 1397, Biró László 1754, Földes Vilmos 1691, Töke György 2538, Nagy József 1833, Győrfi Endre 1655, Reviczky János 1556, Horváth Árpád 1583, Szivós László 1743, Ertl József 1968 pengővel;

asztalosmunkára: Csoknyai Bertalan 1012, Brichta József 880, Ocsenás Jánosné 642, Klekner Lászlóné 970, Nyitrai Károly 504, Siegel Ferenc 568, Hegedüs és Nagy 524, Hanyák József 666, Tuhai Mihály 707, Gery Lajos 969, Polacsek Imre 465, Hufnágel Imre 780, Schmidling Károly 1099 pengővel;

tetőfedőmunkára: Krisch Nándor 314, Morvay Gyula 275, Tóth Lajos 174, Biberál Józsefné 351, Csitbay József 193, Glász Károly 308 pengővel;

lakatosmunkára: Sallay Nándorné 238, Wagner Géza 236, Beke Lajos 189, Dencs János 252, Dobó István 311 pengővel;

bádogosmunkára: Köves Dezső 211, Kardos Lipót 125, Weinberger Mór 155, Kósa és Huterer 216, Petik János 146, Moharos János 364, Feik Mór 374, Rolly Béla 371, Deutsch Kálmán 146, Fráter Samu 294, Fliegl Mihály 200, Kovács Lajos 135, Oláh József 142, Subasitz Lajos 220 pengővel.

Az üllői uti iskola *asztalosmunkáira* pályáztak: Pálinkás László 5519, Hufnágel Imre 5543, Herez Ferenc 5699, Madary Gyula 5683, Csoknyai Bertalan 5727, Firesa Béla 5831, Kéle Mihály 6278, Schramm József 6278, Dekény Gyula 6321, Ranyák József 6916, Domonkay József 7016, Rázsó Jenő 7147 pengővel;

lakatosmunkára: Molnár Vilmos 3663, Szvoboda Ede 3887, Osváth István 3888, Tar Mihály 4161, Skolkay Mátyás 4165, Jungfer Gyula 4308, Hodos Lajos 4400, Grinz Károly 4712, Polgár Mihály 4737, Lieszkovszky Gyula 1831 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház *kőműves- és burkolómunkáira* pályáztak: Bácsalmásy Mihály 2051, Katona János 2061, Wusinszky Lajos 2241, Prokisch János 2634, Bárcsay Lajos 2637, Szabó István 3328, Neuhauser és Társa 2854, Schillinger Vilmos 3125, Gerber József 3560, Gravieser Albiné 5246 pengővel.

A nagydiófautcai tanbeszerző műhely különböző munkáira pályáztak: Kozma Pál 2038, Horváth Lajos 2173, Dalkó Gábor 2766, Töke György 2955, Schramo Lajos 3131, Marinka Imre 3655, Holler László 2325, Garamszegy Ferenc 2335, Urbencsek János 2350, Morvay Gyula 2456, Dóka Mihály 2580, Urbanek Ferenc 3309, Háber János 3915 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Idegenforgalmi Könyvtár
Szerkeszti Tábori Kornél
Uj füzet
Budapest Fürdőváros kialakulása
IRTA: Liber Endre alpolgármester
Kiadja az Idegenforgalmi Szövetség IV, Dunapalota

Június 9-én délután fél 3 órakor ÜGETŐVERSENY

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam | Budapest, 1934. június 13. | 24. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Közös és békés munka

„Közös és békés munkára nyujtom kezemet mindazoknak, akik velem egy uton akarnak haladni" — ebben a mondatban fejezte ki *Borvendég* Ferenc, Budapest székesfőváros új főpolgármestere azt a szándékát, amely az autonómiával való együttműködést jelenti és amely leginkább hatott megnyugtatóan nemcsak a közgyűlésre, de a főváros egész lakosságára is. Ennek a mondatnak hallattán és a főpolgármester egész beszédének során a kiengesztelődés, a békés harmonia bontották ki szárnyukat az aggodalmaskodók fölött. Egyben beigazolódott az, amit ezeken a hasábokon mindenkor hangoztattunk, hogy a kormányt és legelsősorban a belügyminisztert, aki erről számtalanszor tett tanuságot, a legjobb szándékok vezetik a fővárossal szemben. Tanujelét láttuk ennek legelsősorban akkor, amikor a törvény első tervezetével szemben elhangzott minden jogos aggodalmat igen komolyan mérlegre vetettek és a törvény végleges formája rendkívüli haladást jelent az első vázlattal szemben. Második jele a kormány, a belügyminiszter és a pénzügyminiszter jóindulatának a fővárossal szemben az a tény, hogy *Borvendég* Ferenc lett a szanáló főpolgármester. Mindenki jó érzéssel, becsületes emlékekkel gondol a most eltávozott főpolgármesterre, *Huszár* Aladárra, aki a kormány száz százalékos bizalmának birtokában ment el és foglalja el új méltóságát, de bizonyára igazuk van azoknak a kormányférfiaknak, akik úgy vélik, hogy most nem politikus főpolgármesterre van szükség, hanem éppen olyanra, akitől mérhetetlen távolságban van a politika és aki csak Budapest szeretetével és a rideg számoknak kemény kézzel, de meleg szívvel való igazgatásával akarja elvégezni hatalmas energiát, bölcsességet és szakismeretet követelő munkáját. *Borvendég* Ferencet az autonómia táplálta és emelte magasba, itt nőtt fel és a levegővel, a mindennapi munka lázas lihegésével szívta magába azt a nélkülözhetetlen, hatalmas ismeret-kört, amely nélkül a jó Isten legnagyobb pénzügyi zsenije sem vállalkozhatott volna eredményesen az ő munkájára.

A bemutatkozó beszéd nemes egyszerűségével, tiszteletreméltó őszinteségével és szókimondásával érte el a legnagyobb hatást. *Borvendég* Ferenc keveset beszélt, nem voltak szóvirágai, nem kalandozott el a fantázia légvárai között. A *ma* főpolgármesterének ezt a beszédet kellett elmondania. Önmagának ásott volna vermet, ha kiteregetett volna egy részletes szanálási programot, amilyet ma bármelyikünk el tudna képzelni, de amilyet a főváros ügyeinek igazi, alapos ismerője, Borvendég-stilű szakértője nem vállalhat, mert az igazi szanálási program csak lépésről-lépésre haladhat, minden mérföldkőnél kanyarodhatik, megállhat, vagy meggyorsíthatja lépteit. *Ezért* van az, hogy a feladatnál, amelyet a főpolgármester vállalt, nem a program, nem a tervek, még a kormány részéről adott utasítások sem az igazán fontosak, hanem *csak az a személy, aki a munkát végrehajtja.*

Borvendég Ferenc őszinte, becsületes, egyenes hitvallást tett: aki multját és jellemét ismeri, nagyon jól tudhatja, hogy ha keveset mondott is, de azt megtartja, ha feltételesen igért is, de ezeknek a feltételes igéreteknek beváltásáért keményebben, lelkesebben és reméljük eredményesebben fog küzdeni, mint azok, akiknek ajkáról mézként csorog a híg és felelőtlen igérgetés. Az uj főpolgármesternek nincsenek szép álmai, de van kemény akarata, nincsnek fantazmagóriái, de van benne méltányosság és — amint ő maga mondta — tudja, hogy a törvényt sokszor enyhíteni kell és a szívet meg kell szólaltatni. Ennek így is kell lenni és akkor mi is hisszük, amit *Borvendég* Ferenc őszintén bizakodva vall: a főváros polgárságának összessége érdekében legjobb tudása szerint, mindennemű befolyástól és politikától mentesen megoldja azokat a feladatokat, amelyeket a törvény reá ró.

KERESZTES-FISCHER FERENC belügyminiszter elmondja a Fővárosi Hirlapnak Budapest-fürdőváros megvalósítását célzó terveit

Az idegenforgalom lényegét elsősorban Budapest biztosítja — Megalakul a gyógybizottság a fürdőváros fejlesztésére és propagálására

Idegenforgalmunk emelése szempontjából korszakalkotó jelentősége van annak a törvénynek, amelyet a belügyminiszter terjesztett be a képviselőház multheti ülésén. Az elgondolásokat már ismertette a *Fővárosi Hirlap:* jelentéktelen fillérekkel megadóztatják a Budapesten elfogyasztásra kerülő *ásványvizeket és a fürdők belépőjegyeit,* amelyekből azután *évi 800.000 pengős bevétel áll rendelkezésre.* Ez a tekintélyes összeg az utolsó fillérig Budapest fürdőkulturájának fejlesztését szolgálja és bizonyos, hogy a mindenképpen józan elgondolások nyomán Budapest-főváros pénzügyileg is alátámasztott reális alapokra kerül.

A nagyjelentőségű reform eredményeiről és Budapest-fürdőváros megteremtéséről intéztünk kérdést

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényjavaslatban kizárólag arról van szó, hogy *pénzügyi fedezetet teremtsünk Budapest-fürdőváros okszerű fejlesztésére és propagálására.* Tagadhatatlan, hogy Budapest-fürdőváros fontos abból a szempontból is, hogy a gyógyításra szoruló magyar közönség részére kifejlesszük, de ha ezt a kérdést nemzetgazdasági szempontból és a fizetési mérleg szempontjából nézzük, akkor elsősorban mint idegenforgalmi kérdés jön figyelembe. Az idegenforgalom valamennyi üzletága között a legtöbb fantáziával kecsegtet *fizetési mérlegünk megjavítására irányuló törekvéseinkben.*

— *Nem akarom a főváros érdemét elvitatni, de meg kell állapítanom, hogy*

a magyar idegenforgalom minden eddigi eredmény mellett sincs még kellően megalapozva olyan állandó jelleggel,

mint ahogy azokkal a *külföldi fürdők rendelkeznek.* Kétségtelen azonban, hogy ama tényezők közül, amelyek a magyar idegenforgalom lényegét biztosítják: *Budapest áll az első helyen.*

— Azokat a nagyértékű kincseket, amelyeket Budapest-fürdőváros rejt magában, a világ elé kell tárni. A világ orvostársadalmával

meg akarjuk ismertetni Budapest gyógytényezőit,

mert csak így tehetjük vonzóvá az idegenek számára. Ha eddig csak megközelítően olyan intenzitással propagáltuk volna a budapesti gyógytényezőket, ahogy azt a külföld teszi saját fürdőivel, *akkor idegenforgalmunk nem volna kitéve a divat hatásainak, hanem hosszú tartózkodásra kötné ide az idegeneket.*

— Azzal a pénzügyi erővel, amellyel ennek a törvényjavaslatnak révén Budapest-fürdőváros megerősödik, nagyrészben megoldhatókká válnak a propaganda fontos kérdései és azok a szükségletek, amelyek

a budapesti fürdők fejlesztése szempontjából elmaradhatatlanok.

Gyógyhelydíjak szedéséről le kellett mondani és ezért kerestünk olyan alapot, amely természeténél fogva alkalmas a pénzügyi fedezet megteremtésére. A megszervezés a következőképpen történik: Budapest székesfőváros tényezőiből, az érdekelt magánfürdők képviselőiből és a tudományos világ tagjaiból

gyógybizottság alakul,

amely megállapítja *az irányelveket a propaganda és a fürdőváros fejlesztése érdekében.* Az idegenforgalmi propaganda természetesen megmarad azoknak a bevált szerveknek a kezében, amelyek ezt már eddig is csinálták. Semmiféle olyan intézmény nem létesül, amely adminisztrációs költségeket igényelne. Gondoskodni fogok arról, hogy

ez a bizottság azonnal megalakuljon

és legkomolyabban szolgálja a fürdőfejlesztés célját.

A költségvetési vita során többen kifejezték azt a kívánságot, hogy a *szállodai bejelentőlapok illeték ellenében való kiszolgálását szüntessék be,* mert ez ha nem is lényegesen, de megdrágítja az idegenek szállodai tartózkodását, különösen akkor, ha csak egynapi ittidőzésről van szó. A budapesti szállodások ebben az ügyben küldöttségileg jártak a belügyminiszternél, aki megígérte, hogy a *pénzügyminiszterrel egyetértésben visszaállítja a bejelentőlapok díjtalanságát.*

Ugron Gábor: Borvendég Ferenc a legalkalmasabb a szanálás végrehajtására

Borvendég Ferenc főpolgármester most már formálisan is átvette széles felhatalmázással alátámasztott jogkörét és ezzel új korszak indul a székesfőváros életében. A nagy változást annakidején az annyi izgalommal fogadott törvénytervezet nyitotta meg, amellyel szemben tudvalevőleg *felsorakoztak az autonómia pártjai és különböző módosítások alkalmazására kérték a kormányt. Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter honorálták a főváros kívánságait, amelynek következményeként nem került a tervezet hivatalos szövegébe a kormánybiztos kiküldése, valamint a törvényhatósági bizottság feloszlatása. A nagy megnyugvást keltő elhatározások kialakításában köztudomás szerint *kimagasló szerepet vitt Ugron Gábor ny. belügyminiszter,* a főváros politikai életének egyik legnagyobb értéke, akinek közvetítésével sikerült az ellentéteket áthidalni és végső eredményében olyan törvény lépett érvénybe, amely *politikamentesen a főváros gazdálkodásának helyreállítását tűzte céljául.*

Most, hogy a törvény életbelépett és az új

főpolgármester átvette az ügyek legfőbb irányítását: kérdést intéztünk

Ugron Gábor dr.
ny. belügyminiszterhez,

aki *Borvendég* Ferenc működésének várható eredményeiről a következőket mondotta a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— A főpolgármester úr elmondotta székfoglaló beszédét és ismertette azt a programmot, amelynek megvalósítására vállalkozott. A feladatot ismerjük és a továbbiakat a részletkérdések fogják tisztázni. Én a főpolgármester úrral a program végrehajtására vonatkozólag még nem beszéltem és így *munkatervének részleteit, illetve a végrehajtás sorrendjét nem ismerem.*

— A szanálási program végrehajtására Borvendég Ferenc főpolgármestert a legalkalmasabb személynek tartom.

Közigazgatási munkában töltött el évtizedeket, állandóan gazdasági problémák megoldását végezte és így *a legrátermettebb a szanálás végrehajtására.* Minden ízében a főváros szeretete hatja át, meg vagyok tehát győződve arról, hogy *városellenes dolgokat sohasem fog csinálni.* Soha nem politizált, amiből viszont azt a következtetést vonom le, hogy

tárgyilagosan és higgadtan fogja végrehajtani a megbízás alapján magára vállalt munkát.

Képtelenség feltételezni róla, hogy *az autonómia szellemével szembekerüljön,* mert egész életében az autonómiát szolgálta. Tökéletesen és hibátlanul fogja megoldani a szanálás művét, mert a főváros pénzügyi gazdálkodását elejétől végig hiánytalanul ismeri, a szanálás előfeltételeiről pedig nemcsak, hogy tájékozott, hanem azok megteremtésében komoly része volt.

— A főváros költségvetésének egyensúlyát, meggyőződésem szerint a főpolgármester meg fogja teremteni

és remélhetőleg már a közeljövőben részesül Budapest közönsége *a közterhek és közszolgáltatások enyhítésében.*

Ugron Gábor nagyérdekességű nyilatkozata hűségesen kifejezi azt a bizakodó hangulatot, amely *Borvendég* Ferenc főpolgármesterségével szemben az autonómia részéről megnyilvánul. Nem kétséges, hogy munkáját nagyban megkönnyíti ez az előlegezett bizalom és vitán felül áll, hogy *tevékenységének konkrét eredményei a főváros javát fogják szolgálni.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Készen áll a Tabán végleges terve

Leszállították a telkek árait — Az első építkezések ősszel megkezdődnek

A Fővárosi Hirlap ismerteti az új városrész részletes kialakítását

Az újjáalakított városrendezési bizottság legelső feladata a *Tabán terveinek letárgyalása lesz.* Ezek a tervek junius 27-én már a közgyülés elé kerülnek és a városházán remélik, hogy a Közmunkatanács *még a nyári szünet előtt meghozza döntését* és nem lesz semmi akadálya annak, hogy július végén, augusztus elején megtegyék az első kapavágásokat Budapest új városrészének újjáépítéséhez.

Felkerestük

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsost,

a városrendezési ügyosztály vezetőjét és érdeklődtünk nála: *milyen lesz az új Tabán?*

— A most elkészített rendezési tervek, — mondotta, — amelyekhez, reméljük, a közgyülés és a Közmunktanács is megadja a hozzájárulást, a nagy közlekedési útvonalak vezetése tekintetében alig különböznek az elsőtől, *a beépítési mód azonban lényeges változáson ment át.* A tervek elkészítésénél a pályázat során díjat nyert munkákból átvettük a legértékesebb, leghasznosabb ötleteket. Egyik legjelentősebb és legérdekesebb változás a korábbi tervvel szemben, hogy kidomborodik

a Tabán parkváros jellege.

Az új terv szerint körülbelül *20 százalékkal kevesebb* a beépített terület. Az első elgondolások szerint 24—25 ezer négyzetöl lett volna a beépíthető és értékesíthető terület, az új terv ezt leszállította 20 ezerre. De még ez sem teljesen beépíthető, mert az egyes telkeknek fele, sok esetben harmada az, amire építkeznek, a többi pedig kert marad.

Az új Tabánban a mai értelemben vett zártsorral épített utcát egyet sem építünk.

Az egyes háztömbök olyképpen vannak beépítve, hogy a házak között és a házak előtt kertek legyenek. A házak közös udvarait pedig parkszerűen képezik ki. Az új Attila-körutat úgy terveztük meg, hogy *sűrűn megszakított utcák segítségével minél zavartalanabb legyen a kilátás a hegyekre és a hegyoldalban levő nagyszabású parkokra.* Az építkezésnél a maximálisan megengedett magasság háromemeletes, a Gellért-hegy felé fokozatosan ez két, majd egyemeletre csökken.

Az egész Tabánnak mintegy 75 százaléka kert, utca, illetve park lesz.

De nemcsak a házak magasságát és az építkezési méreteket fogja előírni a főváros, valamint a Közmunkatanács, hanem *ügyelünk a harmónikus városkép kiképzésére* és az egyes telekkomplexumok beépítését is szigorúan a tervek szerint kell végrehajtani.

— Arra a kérdésre, hogy hány telket bocsáthat áruba a főváros az új Tabánban, ma még pontosan felelni nem lehet.

Mindössze pár száz ingatlanról lehet szó.

A korábban túlnagy méretekben megállapított telekméreteket csökkentettük, úgy hogy *száz öles telkek* is lesznek. Ezek beépítése azonban telektömbök szerint történik, amelyek úgy hatnak majd, mint villákkal körülszegett *hatalmas virágos kertek.*

— Ha a tervek jóváhagyása körül minden simán megy, akkor

már a nyár folyamán hozzáfoghatunk a földrendezési munkákhoz,

amit nyomon követ az útépítés és a közművek elhelyezése. Ha pedig minden simán megy, akkor *már az idén ősszel hozzáfoghatnak az első építkezésekhez is.* Örvendetes jelenségként említhetem meg, hogy a beépítésre kerülő tervek iránt mária élénk érdeklődés mutatkozik.

Érdeklődtünk *Kempelen* főtanácsosnál, mit vár az új építkezési adómentességtől.

— Az új adómentesség kétségtelenül jó hatással lesz a már-már teljesen ellanyhaló építkezésre. Az utóbbi hónapokban nagyobb építkezési kérelem már alig került az ügyosztályhoz, így

májusban például mindössze három nagyobb építkezési engedélyt tárgyaltunk,

két kétemeletes és egy négyemeletes épületét. Az új adómentesség hatása majd csak néhány hónap mulva fog jelentkezni és *minden bizonnyal fel fogja lendíteni az építkezési kedvet.*

Megemlítettük, hogy a belső Erzsébetváros ingatlantulajdonosai a mult napokban gyülést tartottak és sérelmezték, hogy *az adómentességet rájuk nem terjesztette ki a kormány.*

— Ez a rendelkezés, — hangzott a válasz, — egyáltalában nem volt meglepetés, hiszen *már a rendeletet megelőző tárgyalások során hangoztatta a kormány, hogy a belső Erzsébetvárosra és a Tabánra külön rendeletet, esetleg törvényt fog kiadni.* Az illetékesek felfogásából arra következtethetünk, hogy

sorrendben előbb a Tabán újjáépítésére vonatkozó kormányintézkedés lát napvilágot.

Ezt követi majd az *Erzsébet-sugárút,* ha a pénzügyi előfeltételeket már megoldották és biztosítékot látnak az illetékes körök arra, hogy a szóbanforgó területeken valóban komoly építkezés fog megindulni.

— Az építkezők szempontjából jelentős engedmény az új adómentességi rendeletben az is, hogy *amint a multban csak állami adómentességet élveztek, addig most kiterjesztették az adómentességet a községi adókra is.*

Nincs idő kísérletezésre a vízművek fejlesztésénél

A legközelebbi közgyülés elé kerül a vízvezetéki probléma

A múlt hetekben közöltük *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tagnak, a kiváló vízépítési szakértőnek, a vízműfejlesztési kérdésekről elhangzott nyilatkozatát. *Becsey* Antal ebben a nyilatkozatban is megismételte, hogy *a fővárosnak szakítani kellene az elavult Kajlinger-féle vízszerzési módszerrel,* amely kizárólag a Dunavíz természetes szűrésére támaszkodik. Ehelyett meg kell kísérelni a budai hegyekben rejtőző óriási tömegű karsztvizek feltárását és a vízellátás szolgálatában volna állítható a Rákospatak vízkészlete is.

Illetékes helyen

érdeklődtünk, mi a székesfőváros *szakköreinek* álláspontja *Becsey* Antal elgondolásáról és a következő választ kaptuk:

— *Becsey* Antal bizottsági tag úr elgondolásával a főváros hivatalos köreinek komolyan foglalkozni kell. Egyelőre azonban *kénytelenek vagyunk a régi, kipróbált rendszerhez ragaszkodni,* legalább addig, amíg ehelyett másik ugyanilyen biztos módszer a víztermelésre rendelkezésünkre nem áll. Kísérletezésnek itt helye nincs. A budai karsztvízkutatások már évekkel ezelőtt megindultak,

de eddig semmiféle olyan pozitiv eredményekkel nem jártak, amelyekre Budapest vízellátása tekintetében támaszkodni lehetne.

A karsztvíz feltárása esetleg évtizedekig is eltarthat, ahogy ez például a pólai vízművek megépítésénél történt. Azt sem tudja előre senki megmondani, hogy a karztvíz, ha kellő mennyiségben megtaláljuk: kifogástalan lesz-e, nem *tartalmaz-e olyas ásványos anyagot, amely a vízellátás szempontjából nem kívánatos, vagy más módon szennyezve nincs-e?*

— A Rákosvölgyben fellelhető vízmennyiség pedig korántsem olyan tömegű, hogy az *egymilliós város vízellátásánál komolyan számbajöhetne,* legfeljebb arról lehetne szó, hogy

segítségével egy városrész vízellátásáról gondoskodjunk.

— Ragaszkodni kell tehát a Dunavízhez még akkor is, ha nehézségek merülnek fel és vele hatalmas partterületeket kell igénybevenni. Tagadhatatlan, hogy megdrágítja a vízszolgáltatást, ha nagy távolságról kell szállítanunk és mint a budai oldalon, többször kell a messziről hozott vizet átemelnünk, hogy a kellő nyomást biztosíthassuk. Becseynek az az állítása helytálló, hogy egyes városrészekben jóval többe, esetleg

a kétszeresébe kerül a víz köbmétere a fővárosnak annál az egységárnál, amit vízdíj címén beszed.

— A főváros vezetősége foglalkozik is a javasolt megoldásokkal, ezidőszerint azonban *kísérletezésre nincs idő,* mert a vízművek fejlesztése halaszthatatlanul sürgős.

— A földmüvelésügyi minisztérium leirata nyomán a koronauradalommal kötendő szerződés az e hó 27-iki közgyülés napirendjére kerül. Ettől függetlenül

újabb feliratot intézett a főváros a földmüvelésügyi miniszterhez,

amelyben kérte, hogy az ingatlanvásrlástól eltkülönítve sürgősen bocsássa a főváros rendelkezésére a budai vízművek létesítéséhez szükséges vízjogi és kisajátítási engedélyeket, továbbá biztosítsa azokat a szolgalmi jogokat, amelyekre a fővárosnak azokon a meg nem vásárolt területeken van szüksége, *ahol az új kútcsoportok vízgyüjtő csöveit átvezetik.*

BORVENDÉG FERENC FŐPOLGÁRMESTER

nyilatkozik a kitalált hiresztelésekről, a közigazgatás olcsóbbításáról és a tisztviselőkérdésről

A főpolgármester ünnepélyes beiktatása után az új törvény szellemében indul meg a városházi munka, amelynek legfőbb célkitűzése, hogy *Budapest gazdasági élete megnyugtató alapokra kerüljön.* A különböző takarékossági intézkedések sorában olyan híreket kolportáltak, hogy a főpolgármester *bizonyos ügyosztályokat megszüntet* és más tervek végrehajtásával is gondoskodik a kiadások apasztásáról.

Az ezirányú tervekről intéztünk kérdést

Borvendég Ferenc

főpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Részletekről ma még nem lehet beszélni és minden híresztelés, amely konkrét teendőkre vonatkozik:

merő kitalálás, amelynek nincs alapja.

A főváros gazdálkodásának egyensúlyba hozására megvannak a magam tervei és most, hogy a tizenhetes bizottság megalakul

megindul a munka, amelyhez a törvényhatóság és a tisztviselői kar teljes összefogása szükséges.

— A legfőbb szempont, hogy *a közönség érdekében cselekedjünk* és keressük a módozatokat, amelyekkel a terheket enyíthetjük. Rendkívül fontossága van a *közigazgatás olcsóbbításának* és egyszerűsítésének, amelyre vonatkozó munkálatok már régebben megindultak és

remélem, rövidesen végső kifejléshez jutnak.

A gyors elintézésnek vagyok a híve az egész vonalon és ebben a tekintetben *feltétlenül változtatunk a mai rendszeren.*

— Tisztviselői vonatkozásokban a *rátermettséget és az érdemet* tekintem az első kelléknek, ezeken túlmenően pedig pártpolitikai szempontokat nem veszek figyelembe.

Túlzottak azok a hírek, hogy illetményleszállítás van küszöbön,

mert ennek megkerülésére feltétlenül lehetőség kínálkozik, *ha a dologi kiadásokkal való takarékoskodás beváltja a hozzáfűzött számításokat.*

— A pénteki közgyűlés megválasztja a szakbizottságokat is, így tehát az egész vonalon megindul az autonómia és az adminisztráció munkája, amelyeknek közös célkitűzése:

a főváros helyzetének megjavítása és a közönség érdekének védelme.

Kizárólag a szakszerűség irányítja elgondolásaim keresztülvitelét *és meggyőződésem, hogy sikerül a főváros értékeit és vagyonát a jobb időkre átmenteni.*

Borvendég Ferenc főpolgármester az elmult napokban is sűrűn tanácskozott *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel, aki előtt minden részletében ismertette a szanálásra vonatkozó intézkedéseit.

könnyedén nyerte meg első csatáját és bizonyos, hogy munkájában a törvényhatóság minden tényezőjét maga mögött fogja tudni. A hangulat az új törvény életbeléptetése után most már lényegesen megnyugodott és az összes pártok jól látják, hogy

Borvendég Ferenc valóban a főváros megmentésére és megerősítésére vállalkozott.

Június 27: Alpolgármester és tanácsnokválasztás

A főpolgármester első teendője az volt, hogy megteremtse a törvényben előírt új szerveket és gondoskodjon *a személyi kérdések megoldásáról* is. Ennek érdekében pénteken közgyűlést tart a törvényhatósági bizottság, amelyen *megválasztják a szakbizottságokat és a tizenhét tagból álló tanácsadó bizottságot.* Ebbe a bizottságba a pártok kizárólag törvényhozókat:

képviselőket és felsőházi tagokat választanak, azzal a céllal, hogy szükség esetén városi vonatkozású kívánságaiknak a törvényhozásban is hangot tudjanak adni.

Személyi vonatkozásokban az alpolgármesteri állás betöltése és az ezidőszerint behelyettesített tanácsnokok végleges megválasztása következik. Az alpolgármesteri állásra már kialakult a hangulat *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok mellett, aki éveken keresztül első munkatársa volt *Borvendég* Ferencnek és kitűnően ismeri azokat a részletkérdéseket, amelyek most a szanálás munkájába is beillesztésre várnak. Mellette *Szendy* Károly közoktatásügyi tanácsnok és *Szemethy* Károly tiszti főügyész is pályáznak: a döntést a *június 27-én* tartandó közgyűlés fogja meghozni, ahol megtörténik az alpolgármesteri állás betöltése. Ugyancsak ezen a közgyűlésen választják meg a négy végleges tanácsnokot, amely tekintetben választási küzdelem nélkül foglalják el ezt a pozíciót *Morvay* Endre, *Farkas* Ákos, *Babarczy* István és *Felkay* Ferenc.

A pályázatokat a főpolgármester már kiírta és a határidő június 22-én jár le.

A választás érdekessége, hogy azt már az új törvény alapján folytatják le olyképpen, hogy a kijelölő választmány három tagját a közgyűlés megválasztja, három tagot pedig a főpolgármester delegál. A kijelölő választmány nyomban megejti a jelölést és *a közgyűlés a jelöltek közül kétharmad szótöbbséggel választ.* Az alpolgármester és a négy tanácsnok megválasztásával teljesen kiegészítődik az adminisztráció, amelyre fokozott munkateljesítmény vár.

Administrateur delegúék a városi részvénytársaságoknál

A szanálás munkája komoly előkészítést igényel és *Borvendég* Ferenc főpolgármester alapos munkával kívánja a részleteket kidolgozni. Éppen ezért a főváros nyári szünete alatt rendelkezésre álló időben

elvégzi a szanálási előmunkálatokat

és azután *szeptemberben történnek meg azok a nagyhorderejű intézkedések, amelyek a főváros gazdálkodásának teljes rendezését fogja eredményezni.* Üzemi vonatkozásokban kialakult tervei vannak a főpolgármesternek és bizonyos, hogy ezen a téren teendő intézkedéseit általános megnyugvás fogja kísérni. *A részvénytársasági formában működő intézményekhez*

a főpolgármester administrateur delegue-kat fog kiküldeni,

akik mindenben gondoskodnak a főpolgármester utasításainak végrehajtásáról és azoknak ellenőrzéséről.

Pártkülönbség nélkül megnyugvással fogadták Borvendég főpolgármester székfoglaló beszédét

A főpolgármester az autonomia keretén belül politikamentesen kívánja nehéz feladatát megoldani

Díszes külsőségek között iktatta állásába a főváros közgyűlése *Borvendég* Ferenc főpolgármestert, akinek székfoglaló beszéde végérvényesen lehűtötte azt a nyugtalanságot, amely a városi politikában hosszú hónapok óta uralkodott. A főpolgármester bemutatkozása mindenben a tradicionális keretek között folyt le és bizonyos, hogy ez a körülmény *Borvendég Ferenc autonómia iránti tiszteletét akarta demonstrálni.* Az új törvény szerint ugyanis a főváros közgyűlésének nincsen kezdeményezési lehetősége ahhoz, hogy a főpolgármesteri állást kivel töltsék be, mert ez a kormány előterjesztésére e kormányzó kinevezési jogkörébe tartozik. *Borvendég* Ferenc abban a pillanatban *jogaiba lépett,* amikor a kormányzói kinevezés a hivatalos lapban megjelent és így a közgyűlés előtt való megjelenése tulajdonképpen *demonstráció volt az autonómia tisztelete iránt.*

Megszünt a nyugtalanság a főpolgármester székfoglalója után

Sipőcz Jenő polgármester magasszárnyalású beszédben az együttműködés szükségességét fejtette ki, majd az új főpolgármester fejezte ki azt a reményét, hogy munkásságának megnyugtató alapja lesz az a segítség, amelyet a *polgármestertől és az egész adminisztrációtól vár.* Kijelentette, hogy pártatlanul, személyre való tekintet nélkül igyekszik a szanálási tervezettel kapcsolatos elgondolásait végrehajtani. Hangoztatta, hogy

a törvény ridegségét sokszor enyhíteni kell

és a szívet is meg kell szólaltatni, mert a méltányossági szempontokat nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Kijelentette, hogy tiszteletben fogja tartani az autonómia jogait és hangsúlyozta, hogy a jogok kölcsönös tiszteletben tartása egyik biztosítéka az eredményes működésnek. *Zúgott a tapsvihar azoknál a szavaknál, hogy soha nem volt nagyobb szükség a harmónikus együttműködésre, mint most,* amikor ez a szegény ország létéért küzd. Le kell zárni a múltat — hangoztatta — és együttesen keresni a főváros és az ország érdekének előbbrevitelét.

Nem csökkentik az illetményeket

Nagy megnyugvást keltett a főpolgármesternek az a kijelentése, hogy a tisztviselői kinevezéseknél *csak a rátermettség lesz a döntő, külső befolyásoknak nem fog engedni és nem járul hozzá, hogy politikai vagy egyéb szolgálatokat jutalmazzanak.* Először a dologi kiadásoknál kíván takarékoskodni és csak

a legszükségesebb esetben nyúl hozzá az alkalmazottak illetményeihez.

A fővárosnak biztosítania kell jövőjét, amelynek útja a józan és észszerű takarékosság. Célja: *minél kisebb költséggel minél több eredményt elérni.* Ha az okszerű gazdálkodás feleslegeket eredményezne, úgy eldöntésre került az a kérdés, vajjon a polgárság terhein könnyítsünk-e, vagy pedig a jelentkező feleslegeket beruházásokra fordítsuk. Végül utalt arra, hogy a főváros polgárságának érdekében *mindennemű befolyástól és politikától mentesen* akarja megoldani feladatait.

Megállapítható, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester első szereplése sok feleslegesen átélt izgalomtól mentette fel az autonómia híveit. A megnyugvás érzete abban is megnyilvánul, hogy *a székfoglaló után a közgyűlési terem mint egy ember sietett az emelvényhez, hogy szerencsekívánatait kifejezze.* A nehéz munkára vállalkozott főpolgármester

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes **BÉLYEGZŐJE** tartós, szép és tiszta

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlított bútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Magaziner Albert és Társa

Teljhatalmú üzemi gondnokot állíthat a kereskedelmi miniszter az Elektromos Művek élére

A Fővárosi Hirlap elsőnek közli az energiatörvény végrehajtási utasításának szövegét — A törvény védelmébe veszi a hadirokkantakat, felállítja az Országos Energiagazdasági Tanácsot, amelybe a főváros két szakemberét fogják kinevezni — Tilos a sztrájk és a munkáskizárás — Meghallgatják a főváros szakbizottságait

Június végén életbelép az energiatörvény

A villamosenergia fejlesztéséről, vezetéséről és szolgáltatásáról szóló 1931. évi XVI. törvénycikk — röviden *energiatörvény* — végrehajtási utasítása nemrég készült el a kereskedelmi minisztériumban. *A napokban küldte meg a kereskedelemügyi miniszter a fővárosnak az energiatörvény végrehajtási utasítását hozzászólás végett.* Az Elektromos Műveknél *Günther* Ferenc jogtanácsos most készíti a főváros válaszát, amelyet *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek történt bemutatása után rövidesen megküldenek a kereskedelmi miniszternek.

Az energiatörvény, — mint ismeretes, — közel négy évvel ezelőtt készült és azóta vár életbeléptetésére. A törvény harmadik szakasza kimondja, hogy *a törvény rendelkezései nem nyernek alkalmazást a kizáróan vasúti és hajózási célokat szolgáló villamosművekre,* eszerint tehát

a Beszkárt nem érdekli a törvény és annak végrehajtási utasítása.

Annál inkább vonatkozik az a székesfővárosi Elektromos Művekre és éppen ezért nagyon fontos, hogy milyen intézkedéseket akar a törvénnyel kapcsolatban végrehajtani a miniszter.

Mindenekelőtt

védi a törvény az Elektromosművek fogyasztó területét

és kimondja, hogy *mindaddig, amíg Budapesten az Elektromos Művek a villamosenergia szükségletek fedezésére képes és kész, addig az elektromos áram szolgáltatására kizárólagossági joga van.*

Az üzemi gondnok hatásköre

Az energiatörvénynek a fővárost érdeklő legfontosabb része az, amely üzemi gondnok esetleges kirenreléséről szól. Ha a közhasználatú villamosmű üzemének működése megszakad, vagy tartós szünetelésétől kell tartani és az üzem folytonosságának fenntartása közérdekből mellőzhetetlenül szükséges,

a kereskedelemügyi miniszter a villamosmű üzemi gondnoki kezelését rendelheti el.

Az üzemi gondnok a bevételekről és kiadásokról havonként köteles elszámolni. Tulajdonképpen

teljhatalommal ruházza fel a miniszter az üzemi gondnokot, megállapítja azonban, hogy legfeljebb hat hónapig kezelheti az üzemi gondnok a villamosüzemet.

A törvény végrehajtási utasításával egyidejűleg *külön miniszteri rendelet fog megjelenni,* s az részletesen szabályozza az üzemi gondnok munkakörét. A *Fővárosi Hirlap* abban a helyzetben van, hogy ennek a külön miniszteri rendeletnek a szövegét már most közölje. Kimondja a rendelet, hogy az üzemi gondnok, amikor megbizatása megkezdődik, nyomban köteles átvenni a villamosmű vezetését. *Leltárt vesz fel* és ettől a perctől kezdve a villamosművet a rendes vállalkozó gondosságával köteles vezetni. A rendelettervezet *bizonyos mértékig megköti* a szinte korlátlan hatalommal felruházott üzemi gondnok jogkörét, amennyiben kimondja, hogy

az üzemi gondnok minden olyan ügyletéhez, amely gondnoki minősége megszűnése után kötelezettséget hárítana az üzemre, miniszteri jóváhagyás szükséges.

Igy az egységárak megváltoztatását, új üzletágak bevezetését, üzletágak megszüntetését, továbbá olyan beruházások, vagy megrendelések eszközlését, amelyek következtében az előálló kötelezettségeket az üzemi gondnoki kezelés tartama alatt előrelátható an teljesíteni nem lehet, csak akkor rendelheti el az üzemi gondnok, ha a kereskedelemügyi miniszter ahhoz előzetesen hozzájárul. *Az üzemi gondnok a villamosmű alkalmazottait miniszteri hozzájárulás nélkül csak akkor bocsáthatja el, ha az alkalmazottal szemben előálló kötelezettségek a gondnok működésének ideje alatt, tehát hat hónapon belül teljesithetők lesznek.*

Az üzem zavartalan menetének biztosítása

Az energiatörvény végrehajtási utasítása az *Elektromos Művek munkásainak esetleges sztrájkját teljesen megakadályozza.* A végrehajtási utasítás jelzi, hogy

az Elektromosművek alkalmazottainak kötelességeiről külön rendeletet ad ki a kereskedelemügyi miniszter.

Munkatársunk ezen rendelet szövegét is megszerezte. A külön rendelet 8. szakasza a következőkép szól:

— A közhasználatú villamosmű üzemének *zavartalan menetét feltétlenül biztositani kell.* Ehhez képest a közhasználatú villamosmű felett rendelkezésre jogosítottnak

nem szabad a mű alkalmazottait és munkásait kizárnia.

A közhasználatú villamosmű alkalmazottainak és munkásainak pedig

nem szabad a munkát önhatalmúan beszüntetniök.

A *büntető rendelkezéseket* állapítja meg ezután a rendelettervezet, majd *a szabottálókra vet ki* súlyos büntetést, amikor úgy rendelkezik, hogy a *szabottálókat hat hónapig terjedhető fogházzal és pénzbüntetéssel kell sujtani, ezenkivül a hivatalból, szolgálatból el kell bocsátani.*

Sem sztrájktól, sem szabottálástól nem kell félnie a fővárosi Elektromos Műveknek, mint ahogy

előreláthatóan sohasem fog sor kerülni üzemi gondnok kirendelésére.

A törvényt és végrehajtási utasítását azonban úgy készítették, hogy valamennyi magyarországi áramfejlesztő telepre vonatkozzon és a kereskedelemügyi miniszter nem emelte ki a többi közhasználatú villamosmű sorából a Székesfővárosi Elektromos Műveket.

A fogyasztók érdekének védelme

Az energiatörvény végrehajtási utasítása a fogyasztóközönséget sok esetben megvédi.

Igy a fogyasztók védelmét szolgálja a végrehajtási utasításnak az a rendelkezése, amely kimondja, hogyha az engedélyes (tehát az áramfejlesztő villamosmű) más áramnemre, periódus számra tér át, vagy az engedély okiratban megállapított feszültséget megváltoztatja, köteles a hálózat és annak tartozékai átalakitását saját költségén elvégezni, a fogyasztásmérőket a szükséghez képest díjtalanul kicserélni és ezenkívül a fogyasztóberendezéseket (izzólámpákat, háztartási készülékeket, motorokat stb.) szükség esetén műszaki és használati szempontból egyenértékü berendezésekre *díjtalanul kicserélni.* Különösen a pestkörnyéki áramfogyasztókat érinti közelről az energiatörvény végrehajtási utasításának ez a rendelkezése, mert *a multban nem egyszer történt meg, hogy amikor a fogyasztók az olcsó, kartellen kivüli izzólámpákat vásárolták, akkor az áramot szolgáltató, magánkézben lévő villamosművek egyik napról a másikra hirtelen megváltoztatták a villanyáram feszültségét és emiatt néhány napon belül az összes más feszültségre vásárolt izzólámpák tönkrementek.* Az izzólámpa-kartell és a magánkézben lévő villamosfejlesztő telepek között nyilván megállapodás van s igy sietnek a villamosművek az izzólámpa-kartell segítségére. *Ezt a visszásságot az energiatörvény végrehajtási utasítása megszünteti.*

A szakmunkásokról

Fontos rendelkezéseket tartalmaz a végrehajtási utasítás a szakmunkások képesítésére vonatkozóan is

és ezek a rendelkezések már a *Fővárosi Elektromos Műveket* is közelről érintik. Kimondja a törvény, hogy közhasználatú villamosművekben az üzem folytatásával járó azokra a munkákra, amelyek végzéséhez a kereskedelemügyi miniszter bizonyos szakismeretek igazolását szabja meg, a megfelelő szakismeretekkel rendelkező egyéneket kell alkalmazni. A törvény végrehajtási utasítása azután részletesen körül irja, hogy hogyan kell érteni ezt a szakaszt. Kimondja, hogy az 50 kilovoltampernél nagyobb teljesítőképességü villamosmű berendezéseinél önálló szolgálatra

csak azt szabad alkalmazni, akinek „villamoskezelői bizonyítványa" van.

Az elektromosműveknél számos szakmunkás ilyen bizonyítvánnyal nem rendelkezik, ellenben megszerezték az „elektromos telepkezelői igazolványt". Ezek a végrehajtási utasítás szerint ugyancsak alkalmazhatók önálló szolgálatra.

A régi szakmunkások jogait tehát a törvény végrehajtási utasítása nem csorbitja.

Érdekes a végrehajtási utasításnak az a pontja, amely az alkalmazott külföldiek számát kontingentálja és a *hadirokkantakat veszi védelembe.* Kimondja a végrehajtási utasítás, hogy

az alkalmazott külföldi állampolgárokról külön nyilvántartást kell vezetni és az erről készített kivonatot a kereskedelemügyi miniszternek évenkint be kell mutatni.

Hadirokkantak alkalmazása

Azt is kimondja, hogy

meg kell állapitani a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák részére fenntartott állások számát.

Ezt a számot időnként helyesbíteni fogják. A hadirokkant, hadiözvegy és hadiárvák által betöltött állásokról is *külön nyilvántartást* kell vezetni és azt évente be fogják mutatni a kereskedelemügyi miniszternek.

Üzemtechnikai intézkedések

Az Elektromosművek, valamint a többi villamosmű évről-évre köteles a törvény szerint az üzemtechnikai adatokat a miniszter rendelkezésére bocsátani.

Eszerint minden február utolsó napjáig jelentést kell tenni arról, a végrehajtási utasítás szerint, hogy *mennyi fütőanyagot használtak fel, mi volt a fütőanyag mértéke.* Be kell számolni a gépek műszaki adatairól, a fejlesztett és átvett villamosenergiáról, az energiafeszültségről, továbbá arról, hogy a termelt energia hogyan oszlik meg, mennyit vettek igénybe a magánháztartások, mennyit kisipari célokra, gyáripari célokra, stb.-t. Pontosan fel kell tünteni a jelentésben az üzemi alkalmazottak számát, beosztását, képesítését.

A villanyáram díjának megállapítására vonatkozóan a törvény végrehajtási utasítása alig intézkedik, viszont az eredeti törvény meghatározza, hogy milyen árat lehet számítani a villamos energiáért.

Az árszabást — mondja a törvény — általában a fogyasztók érdekeinek figyelembevételével úgy kell megállapítani,

hogy az energiafogyasztás várható mértékéhez képest az üzleti és a karbantartási kiadások rendes mértékének és a befektetett tőke tekintetében *a tőketörlesztésnek fedezésén felül a befektetett tőke megfelelő gyümölcsöztetése is biztositva legyen.*

Megállapítja a törvény, hogy

egyes fogyasztói csoportok részére külön árengedményt lehet adni,

legföképpen a termelési célokat szolgáló fogyasztóknak.

Az árszabás megváltoztatását az érdekelt felek csak a munkabérek és az anyagárak lényeges változása esetében kérhetik.

Megalakul az Energiagazdasági Tanács

A főváros vezetősége az energiatörvény végrehajtási utasításának tervezetére megteszi észrevételeit és azután ezeket

az észrevételeket felterjeszti a kereskedelemügyi miniszterhez.

Előreláthatóan június végén, vagy július elején életbeléptetik a törvényt és egyben felállítják az országos energia gazdasági alapot. Ez az alap fog gondoskodni arról, hogy a villamosenergiával ellátott területek energiaszükségletének ellátására alakuló vállalatok részére kölcsönt nyujtson. Az országos energiaalap létesítésével egyidejüen *Energia Gazdasági Tanácsot* állít fel a kereskedelemügyi miniszter, és a *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint ebbe *az Energia Gazdasági Tanácsba a miniszter a Székesfővárosi Elektromosművek két vezetőjét is ki fogja nevezni,* hogy a fontos szervben a főváros, mint a legnagyobb villamosmű tulajdonosa kellően képviselve legyen.

A főváros szakbizottságainak véleményezése

Az energiatörvény végrehajtási utasításában foglaltakhoz a törvényhatósági bizottsági tagok is hozzá akarnak szólni. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Bánóczi* László dr. azt hangoztatta, hogy a fővárost az energiatörvény végrehajtási utasítása nagyon közelről érinti és ezért gondoskodni kell arról, hogy az autonómia megfelelő formában érvényre juttathassa észrevételeit. *Sipőcz* Jenő polgármester válaszában kijelentette, hogy a végrehajtási utasítást a szakbizottságok elé fogja utalni, s igy azoknak módjuk lesz véleményt nyilvánitani.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a hónap második felében a polgármester intézkedése folytán a zenergiatörvény végrehajtási utasítása először az üzemi szakbizottság, majd a 17-es tanácsadóbizottság elé fog kerülni.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

TRIMMEL JÓZSEF
kőmüves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

Felterjesztésben kér engedélyt a főváros a harmadik alpolgármesteri állás betöltésére

Engedélyezés esetén nyomban kiírják a pályázatot

A közeledő alpolgármester-választással egyidejűleg ismét felmerült az a gondolat, hogy töltsék be a harmadik alpolgármesteri állást és ezzel könnyítsék meg az adminisztráció felülvizsgálatának munkáját. Az erre vonatkozó indítványt

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke terjesztette be a közigazgatási bizottság ülésén, amelynek szükségességéről a következőkben tájékoztatta a Fővárosi Hirlap munkatársát:

— Az adminisztráció racionalizálása az új főpolgármester alapvető programjába tartozik és így *változtatni kell azon a lehetetlen helyzeten, hogy két alpolgármesterre háruljon a nagyterjedelmű intézkedések tömegének felülvizsgálata.* A főváros közgyűlése már évekkel ezelőtt megszervezte

a harmadik alpolgármesteri állást,

amelyre vonatkozólag az *1930. évi törvény is hoz intézkedést*, tehát csak egy akadálya van az állás betöltésének: az a kormányrendelet, amelyik az állások betöltését átmenetileg megtiltja. A főváros vezetősége teljesen átérzi a harmadik alpolgármesteri állás szükségességét és ezért

olyan természetű javaslat kerül a belügyminiszter elé, hogy a tilalmat erre az állásra oldja fel

és hagyja jóvá a közgyűlés határozatát. Ha ez megtörténik, úgy a harmadik alpolgármesteri állásra a *pályázatot rövidesen kiírják.*

Küszöbön a *közlekedés reformja és ennek során a villamosok új menetrendjének beosztása,* amely a villamosforgalom gyorsítását fogja eredményezni. Erről a kérdésről Kozma Jenő a következőket mondotta:

— Feltétlenül üdvös reformot jelent a villamosok menetrendjének új rendszere, mert *megszüntetik a ma még mindig tapasztalható anomáliákat.* Képtelenség például, hogy a Sós-fürdőbe vezető szárnyvonalon

nincsenek utasok,

mert a közönség inkább gyalog jár, semhogy a lehetetlen átszállási rendszert ott igénybe vegye. Ezt a vonalat feltétlenül meg kell hosszabbítani Tétény irányába, ahol egészen *új városrész alakult ki, a lakosság azonban nélkülözi a közlekedési eszközöket.*

— A Római-parti villamos tervét elgáncsolták és az új kombináció *nem fedi a főváros érdekeit,* mert kizárólag Csillaghegy és Békásmegyer kiszolgálását látja el, míg

a Budapesthez tartozó Római-part hátrányba jut.

Remélem, hogy az illetékes tényezők az első tervet fogják megvalósítani és gondoskodnak ennek a régen sürgetett vonalnak az üzembe helyezéséről.

A közigazgatási bizottság ülésén a *gáztámadás veszedelmére* hívták fel a figyelmet, amely általános feltűnést keltett az egész vonalon.

Teljesen indokolt ez a figyelmeztetés, — mondotta *Kozma* Jenő. — és a polgárságot valóban tájékoztatni kell azokról a teendőkről, amelyek ilyen esetben ráhárulnak.

A külföldi metropolisok ezt a feladatot mindenütt elvégezték

és Budapest sem maradhat el mögöttük. Úgy tudom, hogy *Petróczy* István ezredes, a kiváló légügyi szakértő írt egy ilyen tájékoztató füzetet, amelynek előállítására rendelkezésére áll a házinyomda, hogy *azután százezres példányszámok tanítsák ki Budapest lakosságát a háborús veszedelem esetén való tennivalókra.*

SCHMOLL
PASTA
*
MAGYAR GYÁRTMÁNY

Családi perpatvar rágalomhadjárata a Bszkrt építkezésének nyomában

130 ezer pengős diszkrét kiadás, amelynek nincs gazdája — A polgármester elrendelte a vizsgálat folytatását

A főváros és a *Walla József* építési cég már több vonatkozásban szerepeltek a nyilvánosság előtt. Rendkívül sajnálatos, hogy a Walla-féle építkezési vállalat részéről végzett közmunkák sohasem zárultak megnyugtató befejezéssel és mindig valami *botrányszerű illat* kísérte a finálét. Így volt ez a *Széchenyi-fürdő* építkezésénél, ahol hibásan számított légköbméterek, elszámolások és akták, jelentékeny túlfizetések izgatták a közvéleményt és így történt most *a BSzKRT székházának építkezésénél* is, ahol azonban már súlyos vádak és gyanusítások hangzottak el.

Egy választott bírósági tárgyaláson mondották el azt a hihetetlenül hangzott állítást, hogy a 2.5 millió pengős munkánál *1.3 millió pengő volt a vállalat tiszta haszna,* hogy *tévedések kiigazítása* címén utólag számoltak el százezres tételeket és hogy

130.000 pengőt diszkrét jutalmazásak címén állítottak be az elszámolásba.

Sipőcz Jenő polgármester azonnal vizsgálatot rendelt el, amelyet a BSzKRT igazgatósága folytatott le és arról részletes jelentésben adott beszámolót. A BSzKRT kimutatta, hogy a munka inflációs időkben készült és így lehet, hogy konjunkturális haszon keletkezett. *A 131.000 pengős diszkrét kiadási tételt a Walla-cég utólag más címen próbálta elszámolni,* a BSzKRT azonban nem lát szabálytalanságot fenforogni és az alapos vizsgálat után kijelenti, hogy jutalmazások vagy ehhez hasonló juttatások nem történtek. Nagyon helyesen járt el a polgármester, hogy a jelentés után

további belső vizsgálat lefolytatását rendelte el.

és bár kétségtelen, hogy a BSzKRT-nak minden szerve a legnagyobb lelkiismeretességet tanusította: *teljes megnyugvás fog keletkezni, ha a polgármester további vizsgálata végleg tisztázza ezt a furcsa gyanusítást.*

A Walla-céggel kapcsolatos színjátékok a hatósági tényezőkre kívánnak sarat fröccsenteni és így könnyen adódik a konzekvencia, amely *a fővárosra hárul a Walla-cég jövőbeli ajánlataival szemben.* A versenytárgyalásokon minden szempontot mérlegelni kell, tehát azt is, hogy

a Walla-cégnek ezután juttatandó munkák lezárása után nem következnek-e ismét gyanusítások, rágalmazások és különböző suttogások.

A főváros elvégre nem tehet arról, hogy Walláék tulajdonosai: *a Perl-familia egyes tagjai engeszteletlen gyülölettel viseltetnek egymás iránt* és furcsa színezetü állításokat kockáztatnak meg csak azért, hogy egymásnak kellemetlenségeket okozzanak. A családi háborúság nem éppen ízlésesnek mondható megnyilvánulásai már a törvényszék előtt is lejátszódtak, ahol *tüzes megbélyegzések és kölcsönös sértegetések korbácsolták fel a hallgatóság és a közvélemény jó ízlését.* Ez a viszálykodás azonban nem érintheti a közhatóságokat, amelyek

állandó gyanusító rágalmakat kénytelenek elszenvedni, csak azért, mert Perlék nem tudnak, vagy nem akarnak egymással kielégítő egyezséget kötni.

Rá kell mutatni már egyszer arra, hogy *az általánosságban való gyanusítgatások súlyos kárt okoznak éppen az autonómiában rejlő értékeknek* és ha a Walla-cég tulajdonosai jónak látják családi intimitásaikat a nyilvánosság elé teregetni: tegyék ezt anélkül, hogy *burkolt rágalmakat intézzenek ama tényezők ellen, akiknek jóvoltából munkához, keresethez és busás haszonhoz jutottak.*

Nem megnyugtató az útolajozási vizsgálat eredménye

Át kell térni a végleges burkolatok rendszerére

A főváros közönsége a tavasszal szokatlanul sokat szenvedett a portól. A korai kánikula és a vízhiány a köztisztasági hivatalt fokozott takarékosságra késztette, elégtelen volt a locsolás, ami miatt főként a hegyvidék lakói panaszkodtak. Ezeket az állapotokat *Kozma* Jenő is szóvátette a közigazgatási bizottság multhavi ülésén. A polgármester megígérte, hogy kivizsgálja a kérdést és jelentéstételre felszólította az útépítési ügyosztályt. A vizsgálat lefolyt s ennek eredményéről *beavatott helyen* munkatársunkat a következőkben informálták:

— A makadámutakat általában csak tartós, meleg időjárás mellett szabad olajozni. Nem elég, ha a nappalok hőmérséklete emelkedik, az éjszakáknak is melegeknek kell lenni, mert különben az útfelületre fecskendezett olaj nem hatol be az úttestbe, kocsonyás olajréteg képződik, ami csúszóssá teszi az útfelületet és ez különösen a lejtős budai utakon veszélyessé tenné a közlekedést. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy *éghajlatunk alatt az olajozás június elején kezdhető meg.* Néha ugyan korábban is beköszönt a jó idő, amely az olajozásra alkalmas és ezért az útépítési ügyosztály úgy intézkedett, hogy idén az olajozást már májusban megkezdjék.

— Az idei abnormálisan meleg, száraz korai tavaszra azonban nem számíthatott senki. Tény, hogy az utak szárazak voltak, de az olajozást mégsem lehetett elvégezni, mert

az olajozás előtt elkerülhetetlen útjavítási munkákat márciusban és áprilisban végezték,

ahogy ez a normális időjárás mellett történni szokott és ahogy ez az idén is programban volt. Az útrendezési művelet előtt az olajozáshoz hozzáfogni nem tudtak, mert a télen át a makadámutak sokat romlottak és a 750.000 négyzetméteres út kijavításához huzamosabb idő kellett. A késést fokozta az, hogy a frissen javított utat nem szabad olajozni, hanem előbb azt *a kocsiforgalom segítségével még tömöríteni kell.* Az olajozott zúzott kő ugyanis nem köt és ha a frissen javított utat olajoznánk, akkor az csakhamar tönkremenne.

Egyébként az útolajozást az idén négy héttel előbb kezdtük meg, mint a mult évben.

A mostani tapasztalatok alapján a jövőben még fokozottabb mértékben vigyáz a főváros vezetősége arra, hogy az utakat kedvező időjárás esetén még a mostaninál is korábban, már áprilisban olajoztassuk.

Eddig szól a hivatalos magyarázat, ami minden bizonnyal helytálló, de *nem alkalmas arra, hogy az útolajozás és a makadámutak ellen felmerülő állandósuló panaszokat megszüntesse.* A főváros vezetősége már régebben belátta és a törvényhatósági bizottság is tudja, hogy

az olajozás drága és rossz,

nem elégíti ki a modern higiéna és közlekedés követelményeit. A budai hegyvidéken van még egy súlyos hátránya:

megrontja a levegőt

ott, ahol különben a legózondúsabb. Egyetlen megoldás az, hogy *a főváros szakítson az útolajozással* és makadám helyett az összes utakat végleges burkolattal készíttesse el. A főváros évente százezreket áldoz útolajozásra, olyan hatalmas összegeket, amelyekből *bőségesen futja a végleges burkolatok költségeinek amortizációja* és ezenfelül jelentős összegeket takarítana meg az útfentartásoknál. A Soroksári-utat, amely Budapest egyik legélénkebb útvonala, körülbelül 40 évvel ezelőtt burkolták utoljára és még ma is jó állapotban van, karbantartása alig kerül évente pár pengőbe, ezzel szemben jelentéktelen kis makadámutakra évről-évre tízezreket költenek.

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Kozma* Jenő változatlanul kifogásolta az olajozási rendszert és arra vár felvilágosítást, hogy

a vállalkozók jótállása mennyi ideig terjed.

Nem fogadta el a jelentésnek azt az állítását, hogy *az olajozás azért késett, mert a makadámutak egyrészét előbb rendbe kellett hozni.* Az ilyen utak túlnyomórésze jókarban volt és így az olajozást *feltétlenül meg kellett volna indítani,* mert az elmúlt hetek valósággal porfelhőkkel borították a hegyvidéket és annak környékét.

VÁROSHÁZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett

Gazdasági Értesítő

A tüzelőszerraktár és a gázművek részére 6300 vagon szén szállítására tettek ajánlatot a hazai szénbányák

A főváros fűtőanyagszükségletére a gázművekhez beérkeztek a szénajánlatok. *A székesfőváros 39.160 tonna kazán, illetve kályhaszénre és 23.980 tonna brikettre írt ki pályázatot. Ez a mennnyiség a Beszkárt, az Elektromosművek és a Vízművek kivételével a székesfőváros hivatalainak* intézményeinek, intézeteinek és egyéb üzemeinek szükségletét elégíti ki. A beérkezett ajánlatok mennyisége meghaladja a szükséglet háromszorosát. Az ajánlatok általában *a tavalyi árak* színvonalán mozognak, de ehhez hozzá kell számítani az új szénadót. Van azonban néhány ajánlat, amely előnyösebb a tavalyinál.

Beérkezett 17 bányavállalat ajánlata összesen 125.480 tonna szénre, 48.000 tonna brikettre és 15.900 tonna lignitre.

Az ajánlkozó bányák névsora: *Magyar Általános Kőszénbánya rt., Salgótarjáni Kőszénbánya rt., Budapestvidéki Kőszénbánya Részvénytársaság, Dunagőzhajózási Társaság, Pécsi Kőszén, Koksz és Fakereskedelmi rt., Nagybátony—Ujlaki Egyesült Iparművek rt., Kisgyóni Kőszénbánya rt., Unió Bányászati és Ipari rt., Berentei Kőszénbánya, Hungária Kőszén rt., Ajkai Kőszén rt., Carbofor rt., Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű, Pusztakisbéri Kőszénbánya, Állami Szénbánya (Komló), Zacskó és Társai, Móri Kőszénbánya Vállalat, Mátravidéki Szénbányák rt.*

A tavalyinál olcsóbb egységárat ajánlanak a Salgótarjáni Kőszénbánya, a Pécsi Kőszén, Koksz- és Fakereskedelmi rt., a Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek, a Kisgyóni Kőszénbánya és az Unió Bányászati és Ipari Rt. Kilenc bánya: a Berentei, a Hungária, az Ajkai, a Carbofor, a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű, a Pusztakisbéri, a Komlói, a Móri és a Mátravidéki új ajánlkozók.

A gázművek és az üzemi ügyosztály már dolgoznak az ajánlatok felülbírálásán és a döntés még júniusban megtörténik.

Fekete Jakab a Pók-hálóban

A közigazgatási bíróság elutasította az adófellebbezési keresetet

Országszerte nagy megbotránkozást keltett az a módszer, ahogy a GFB—Pók művek tulajdonosa a maga adóügyét el akarta intézni. A felszólamlási bizottság jelentéktelen összeggel felemelte *Fekete* J. Jakab adóját, amire a mindenható tulajdonos *felmondott hétszáz alkalmazottjának és az üzem beszüntetésével fenyegetődzött.* A kereskedelmi minisztérium megtalálta a módot ahhoz, hogy *Fekete* J. Jakabot észretérítse, a közönség felháborodása pedig *bojkottmozgalomban* nyert kifejezést, amely még ma is érezteti hatását.

Fekete J. Jakab nem ismeretlen az olvasóközönség előtt és diktátori hajlamai csak azért érthetetlenek, mert húsz évvel ezelőtt még ő is *alantas üzletalkalmazott volt egy Rákóczi-úti konfekciósnál.* Szívós munkával és sok szerencsével önállósította magát az Anker-közben és

tíz év előtt szerény harisnyaboltból alakította ki a gazdasági konjunktúra és a vámkedvezmények segítségével a GFB-gyárat,

amelynek ma hétszáz alkalmazottja eszi *Fekete* J. Jakab kenyerét. Ez a kenyér nagy veszélyben forgott a nem jelentős adófelemelés miatt, ami azért sem érthető, mert *a Pók-áruházak boldog tulajdonosának köztudomás szerint többmilliós vagyona van.* Húsz közvetlen elárusító boltjában ádáz versenyt támaszt a kiskereskedők százai ellen, akik annakidején a GFB-harisnyákat népszerűsítették, ám amikor minden meg volt alapozva: jöttek a *Pók-áruházak* és elvették az üzletfeleket a legális kereskedelemtől. Minden ok megvan tehát arra, hogy

Fekete J. Jakab fizessen adót,

mert lendületes mozgékonysága nem alkalmas ahhoz, hogy ez alól tehermentesüljön. A nevezetes adófelszólamlási határozatot *Fekete* J. Jakab megfellebbezte, amely ügyben *végső fokon a közigazgatási bíróság mondotta ki a döntő szót:*

a GFB adójának mérsékléséhez kellő alap nincs.

A végső fórum tehát döntött és a jogerős határozat alapján a *GFB—Pók—Fekete Jakab társulat köteles a kivetett adót megfizetni,* ami egyformán kötelessége

a szegényeknek és a gazdagoknak egyaránt.

Ez alól még *Fekete* J. Jakab sem kivétel!

Megjelent a

Kallós János-féle

„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"

1934-1935. évi évfolyamának első része két kötetben

TARTALMAZZA: az összes budapesti, vidéki bankok és bankházak, budapesti és vidéki szövetkezetek, minisztériumok, a Tébe, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, Budapest székesfőváros és a vidéki városok stb. legujabb adatait. A közeljövőben megjelenő két kötettel együtt — amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító stb. vállalatok legujabb adatait fogja tartalmazni — **négy kötetből fog állani a nagymérvben kibővített komplett kompasz.**

Mind a négy kötet ára együtt 60 P

Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-köz 2., I/4. Telefon: 22—0—96 és 21—3—86.

A suszter maradjon a kaptafánál és ne írtson tyúkszemeket

A Del-Ka kontárkodása

Az áruházak mindent behabzsolni akaró törekvését megirigyelte a külföldi érdekeltséghez tartozó *Del-Ka cipőüzem,* amely érdekes formáját találta annak, hogy a közönséget üzleteibe becsalogassa. Nagyhangú reklámokban adja hírül, hogy üzleteiben nemcsak cipőket és harisnyákat, cipőkrémet és magnéziumport árul, hanem *eltávolítja a közönség lábairól a tyúkszemeket, a bütyköket és más hasonló földi jókat.* Még lábfürdőt is adnak a látogatóknak, csakhogy helyet foglaljanak az ujszerű pedikürszalonban, hogy kedvet kapjanak cipőt vásárolni a mohó *Del-Kánál,* amely már a tyukszemben is üzleti lehetőségeket keres.

Del-Káék folytonos terjeszkedése már régi fájdalma a magyar cipőiparnak, amely pedig bátran kiállja a versenyt a világ legjobb iparosaival.

A szolid és kizárólag üzleti alapra helyezett kiskereskedők nem bírják a Del-Ka féktelen versenyét.

amely pedig nem tud jobbat adni, mint a magyar cipőgyárosok, akik a hazai anyagok felhasználásával és kidolgozásával készítik cikkeiket, *míg a külföldi érdekeltségű Del-Ka esetleg nem belföldi anyagok igénybevételével állítja elő agyonreklámozott áruit,* annyi azonban bizonyos, hogy üzleti haszna nem a magyar érdekeket szolgálja. Ugy látszik, a *Del-Ka* rájött arra, hogy a magyar vásárlóközönség nem honorálja eléggé a végkiárusításait, olcsó szezonvásárait, hangzatos okkázióit és ezért kiagyalta azt a bizar ötletet, hogy *üzleteiben tyukszemek irtására és lábápolásra is vállalkozik.* Szerintünk meg kellett volna gondolni ennek az ujfajta üzletágnak a bevezetését, mert nagyon könnyen adódik az a tréfa, hogy

a Del-Ka azért vállalkozik tyúkszemvágásra, mert cipői nyomán keletkeznek a legtöbb lábdeformációk.

A közönség a maga humorával nagyon könnyen hajlamos ennek a tételnek a hangoztatására, amely esetben a tyukszemirtás talán hozhat nagy forgalmat, de a cipők raktáron maradnak.

Kozmetikusok, borbélyok, fürdőalkalmazottak és a kisegzisztenciák tömegei a legnagyobb megdöbbenéssel látják a *Del-Ka* cég merész újítását, amely végeredményben sovány kenyerük elorzására tör. *Komoly és patinás cipőgyárakhoz nem illik az ilyen kicsinyes iparűzés,* mint amilyent a tyukszemirtás jelent és már csak a jóízlés érdekében is kívánatos, hogy a Del-Káék ezt a „bombaüzletet" mielőbb abbahagyják. Van azonban a hatóságoknak is módjuk ahhoz, hogy észretérítsék az engros tyukszemvállalkozókat és

a kontárkodás letagadhatatlan tényének megállapításával alkalmazzák a megfelelő megtorlást.

Soha jobban nem alkalmazható az a mondás, hogy a suszter maradjon a kaptafánál, mint a *Del-Ka* esetében, amely a maga keserű igazságában a kisegzisztenciák súlyos megkárosítását jelenti.

Láng József jubileuma. A *Gazdák Biztosító Szövetkezetének* rendes évi közgyűlésén meleg ünneplésben részesítették *Láng* József gazdasági főtanácsos, vezérigazgatót, szövetkezeti működésének harmincadik évfordulója alkalmából. A magyar biztosítási szakma egyik kitűnősége fiatalkorában került a *Gazdák Biztosító Szövetkezetéhez* és széleskörű szakismeretei, valamint nagy munkabírása révén csakhamar a legelőkelőbb pozíciót foglalta el. Hozzáértése és irányítása alatt az ország első biztosító intézeteinek sorába emelte a gazdabiztosítót, amely *a kitűnő üzletpolitika mellett mindig érvényesítette a tiszta altruista szellemet is.* Értékes egyéniségét mindenütt tisztelik és becsülik: igazgatósági tagja a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének, az OMGE-nak, a Mezőgazdasági Kamarának, a Faluszövetségnek, a Hangyának, a Mezőgazdák Szövetkezetének és a Futura* igazgatóságának. Alelnöke a *BIOSz*-nak és tagja a *Biztosítási Szaktanácsnak,* ahol értékes útmutatásai mindenkor megjelölik a helyes irányokat. Érdemei elismeréséül *gazdasági főtanácsossá* nevezték ki már évekkel ezelőtt és most, hogy jubilál: az egész agrártársadalom, a biztosítási szakma és a szövetkezeti tábor őszinte szeretettel és ragaszkodással ünnepelte.

Herczeg Béla gyárigazgató jubileuma. Most töltötte be *Herczeg* Béla v. törvényh. biz. tag, a Budapest Salgótartjáni Gépgyár és Vasöntő Rt. igazgatója szolgálatának negyvenedik évét. *Herczeg* Béla egyik kimagasló alakja a magyar gyáripar vezérférfiainak, ismert és közbecsülésben álló tagja annak a régi gárdának, mely a hazai vas- és gépipart kitartó munkával naggyá fejlesztette. Oroszlánrésze volt külföldi cikkek belföldi gyártásának meghonosításában és ezzel igen nagy szolgálatot tett a magyar iparnak. A jubiláló gyárigazgatót a vállalat igazgatósága, tisztviselői és munkásai igen meleg ünneplésben részesítették és a gyáripari és közgazdasági körök számos kitünősége kereste fel táviratokkal és szerencsekívánatokkal.

A Faforgalmi megjavitotta a magyar erdőbirtokosok helyzetét. Az erdőbirtokosok helyzete az *Erdőbirtokosok és Fakereskedők Faforgalmi Rt.* megalakulása óta megjavult. A kormány a többi közt a korábbi árakkal szemben ez év februárjában kb. 25 százalékkal kedvezőbben állapította meg a nemaprított tüzifának azt az árát, amelyen a Faforgalmi Rt. a neki felajánlott tüzifamennyiségeket az erdőbirtokosoktól megvásárolni köteles. Másrészt a vállalat a kitermelt tüzifára olcsó és nagyösszegü előlegeket nyujt, ami a mezőgazdasági válság folytán nagyrészt immobilizált erdőbirtokosságnak ugyancsak jelentős könnyebbséget jelent. Ezen előlegnyujtások, természetesen, csak az érdekelt pénzintézeteknek, ügymint az *Angol-Magyar Bank Rt.*-nak a *Magyar Általános Hitelbanknak* és a *Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak* bevonásával váltak lehetővé. A magyar erdőbirtokosság hamar felismerte a *Faforgalmi Rt.* létrehozása által teremtett kedvező helyzetet és ezért a még szabad fáját is legnagyobbrészt a Faforgalmi Rt.-nak adta el. *A Faforgalmi Rt. még mindig vásárol tüzifát.*

Megjelent a Kallós-Kompasz 1934—35. évfolyamának első része. A Pesti Tőzsde kadásában és Kallós János szerkesztésében most jelent meg tizedik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"* első része. Tartalmazza a kompasz a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBÉ, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapirkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztositó Intéze és Magánalkalmazottak Biztositó Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki hitelszövetkezetek legújabb adatait az 1932. és 1933. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is. *A kompasz mind a négy kötetének ára 60 pengő. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4.*

A Magyar Cukoripar Rt. mult évi üzletmenete is kedvező volt. A kimutatott 1,455.493.85 pengő tiszta nyereségen kivül az értékcsökkenési tartalékalapot 770.198 pengővel dotálta. A vállalat június 13-án tartja rendes közgyülését.

Magyar Ruggyantaárugyár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy az e hónap 19-én megtartandó közgyülésnek *részvényenként 1.50 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.*. Az igazgatóság egyben *Glatter* Ferenc urat igazgatóhelyettessé, *Fleischl* Sándor, *Mezei* György és *Wéber* János urakat cégvezetőkké nevezte ki.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár június 16-án tartja rendes közgyülését. A vállalat tiszta nyeresége a tavalyi áthozattal együtt 62,459.26 pengő. Az értékcsökkenési tartalékalapot 140.000 pengővel dotálta.

A „Hungária" Műtrágya, Kénsav és Vegyipar Rt. június 5-én megtartott közgyülése jóváhagyta az igazgatóság által előterjesztett 1933. évi mérlegot és elhatározta az értékcsökkenési alapnak 450.000 pengővel való dotálását, továbbá a szükségessé vált tartalékolások, valamint a mult évi veszteség leirása után fennmaradó 4929 pengő nyereségnek az 1934. üzletévi számlára való átvitelét.

Tömör Építési Vállalat k. f. t.

Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74

Vállal: mindenféle magas- és vasbeton- épitést, átalakitást és tatarozást.

● Ügyvezető: **BEREY LAJOS** épitőmester. ●

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

A fővárosi tisztviselők tisztelgése a főpolgármesternél. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* vezetősége szombaton délelőtt tisztelgett dr. *Duday-Spannberger* Alajos tanácsnok, a tisztviselősosztály ügyvezető elnöke és dr. *Erődy* Kálmán tankerületi főigazgató, az oktatóosztály elnöke vezetésével *Borvendég* Ferenc főpolgármesternél, hogy hivatalba lépése alkalmából üdvözöljék. A küldöttség nevében *Duday* Alajos tanácsnok jóindulatú figyelmébe ajánlotta az új főpolgármesternek a főváros egész tisztviselő és alkalmazotti karát és hangoztatta, hogy ennek a rétegnek a háború óta jóformán csak szenvedésben, lemondásban van része. *Borvendég* főpolgármester meleg rokonszenvvel fogadta a tisztviselők küldöttségét és válaszában különösen a *józan takarékosság fontosságát* hangsúlyozta. Felhívta a tisztviselőket, hogy ezt a szempontot mindenki szigorúan tartsa be és egy pillanatra se felejtse el senki, hogy a fővárosnak ebben a korszakában nem a fejlődésért dolgozunk, hanem a meglevő helyzet épségben való fentartásáért és a mindennapi létért küzdünk.

Szerdán újból összeül a pártközi konferencia. *Borvendég* Ferenc főpolgármester hétfőn délben egy órára értekezletre hívta össze a törvényhatósági pártok vezetőit abból a célból, hogy a legközelebbi, valószínűleg 27-én összeülő közgyűlés előtt megállapodjanak az új 17-es bizottság, az üzemi választmány, a pénzügyi bizottság és az új szakbizottságok összeállítása tekintetében. A szakbizottságokat, a 17-es bizottságot és az üzemi választmányokat tudvalevően a közgyűlés fogja megválasztani a pártarányoknak megfelelően. A pártközi konferencia a főpolgármester elnöklésével egy órakor, a közigazgatási bizottság ülése után kezdődött és félháromig tartott. A pártok között a jelölések és az arányszámok dolgában nem jött létre végleges megállapodás, ezért *Borvendég* Ferenc főpolgármester szerdán délben 12 órára újabb konferenciát hívott össze, amelyen folytatják a megbeszéléseket.

Pártértekezlet. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen a legközelebbi törvényhatósági közgyűlésen megalakítandó 17-es bizottság, az üzemi választmányok, a pénzügyi bizottság és az ügyosztályok mellé rendelt 15 szakbizottság összeállításának kérdésével foglalkoznak. *Kozma* Jenő ismertette a várospolitikai helyzetet, majd hosszas eszmecsere indult meg a bizottságok és választmányok megalakításáról.

Esküvő. *Rátkai* Piroska, *Rátkai* Károly dr. kollégánknak, az *Esti Kurir* kitűnő városházi szerkesztőjének leánya június 16-án délelőtt ½12 órakor tartja esküvőjét a kelenföldi református templomban F. *Szabó* Sándor református lelkésszel. A polgári esketést a városházán *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, az egyházi szertartást *Sebestyén* Andor lelkész végzik. Tanuk lesznek *Rassay* Károly dr. főszerkesztő és F. *Szabó* Géza országgyűlési képviselők.

Szentmiklósi József a főpolgármesteri hivatal vezetője. A polgármester *Szentmiklósi* József dr. tanácsjegyzőt az elnöki ügyosztályból a főpolgármesteri hivatalhoz helyezte át és megbízta őt a hivatal vezetésével. *Günther* Tivadar főjegyzőt, a főpolgármesteri hivatal jelenlegi vezetőjét megbízatása alól felmentette a polgármester és új beosztásáról a közeli napokban intézkedik. *Szentmiklósi* József a főváros egyik legtehetségesebb fiatal tisztviselője, akit új beosztásában tisztviselőtársai és az adminisztráció minden területén rokonszenvesen fogadnak.

Névváltozás. *Böhm* Nándor, az Egységes Községi Polgári Párt főtitkára, BSzKRT főtisztviselő, nevét belügyminiszteri engedéllyel *Borbiró*-ra változtatta.

József Ferenc dr. kir. herceg megnyitotta a svábhegyi strandfürdőt. Vasárnap délben avatta fel *József Ferenc* dr. kir. herceg a Svábhegyi Szanatórium parkjában épült strandfürdőt. A társadalmi élet, a minisztériumok és más hatóságok, az idegenforgalmi és fürdőügyi szervezetek vezetői nagy számmal jelentek meg az ünnepségen. *Györki* Béla dr. igazgató-főorvos üdvözölte a királyi herceget, aki *Hajós* Alfréd műépítész idegenforgalmi nézőpontból is jelentékeny alkotásáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

BESzKÁRT igazgatók ünneplése. A BESzKÁRT tisztikara a Gellértszállóban rendezett társasvacsorán melegen ünepelte *Csillér*y Dezső és *Tóbiás* Károly igazgatókat, kormányfőtanácsosi kinevezésük alkalmából. Mintegy négyszáz résztvevő előtt dr. *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos, vezérigazgatóhelyettes a tisztikar, dr. *Hoór Tempis* Móric műegyetemi tanár, igazgatósági tag a vállalat igazgatóságának jókívánságait tolmácsolta. A székesfőváros nevében dr. *Bódy* László tanácsnok, a kereskedelmi kormány képviseletében *Szikszay* Gerő min. taácsos, dr. *Kossalka* János műegyetemi tanár, mint a Mérnöki Kamara elnöke, a mérnökegylet részéről dr. *Wälder* Gyula műegyetemi tanár, elnök és a munkásság nevében *Szentmiklósy* Imre és *Katona* János köszöntötte az ünnepelteket. *Csillér*y Dezső és *Tóbiás* Károly meghatott szavakkal válaszolt az üdvözlő beszédekre.

A megújhódott Állatkret. Meghívott közönség előtt mutatták be szombaton délután az Állatkert legújabb nevezetességeit: az átalakított állatházakat, kifutókat és a megnagyobbított hangversenyszínt. A főváros főtisztviselői *Liber* Endre alpolgármester vezetésével jelentek meg, akik között ott voltak: *Kovácsházy* Vilmos, *Bódy* László, *Szepsevár*y Pál, *Felkay* Ferenc. és *Salamon* Géza tanácsnokok, a törvényhatósági bizottság több tagja és a sajtó képviselői. A meghívott közönséget *Nádler* Herbert igazgató kalauzolta, aki szakszerű magyarázatokkal mutatta be az újításokat. A víziló-medence strandszerűen épült át, a zebrák és antilopok rácsnélküli kifutót kaptak, úgyhogy közvetlenül a közönség előtt mutogathatják magukat. Nagy szenzációi az Állatkertnek a *januárban született jegesmedve*, amely fogságban látott napvilágot. Érdekesek a szétszedhető kutyaházak, amelyek néhány perc alatt máshova szállíthatók. Egzotikus új állatokkal gyarapodott az állatállomány: *perzsabárányok, ezüstrókák, örvösmedvék és az új csimpánz* jelentik az idei szerzeményeket, amelyek kivétel nélkül gazdagítják az Állatkert értékét. Megnagyobbították a hangversenyszíntért olyképpen, hogy a tó széléről elhelyezték a krokodilok házát. A bemutatón a *Traviatát* játszották és óriási közönség tapsolt a mindenképpen művészi produkciónak. Az *Állatkert ebben a nehéz időben is jelentős bevételtöbbletet ért el*, aminek az a magyarázata, hogy a főváros sok áldozattal tartja fenn és gyarapítja ezt a kultúrintézményt.

A fővárosnál betöltik a megüresedett állásokat. A megüresedett alpolgármesteri és a négy tanácsnoki álláson kívül a főpolgármester újabb pályázati hirdetményt bocsájtott ki, még pedig hat segédfogalmazói, egy kerületi orvosi, három számvevőségi főtanácsosi, két számtanácsosi, négy számvevőségi főtiszti és hét számtiszti, összesen 21 állásra. Ezekre az állásokra is június 22-ig kell benyujtani az ajánlatokat. A főpolgármesterrel egyidejűen a *polgármester száz* megüresedett állásra hirdetett pályázatot, még pedig öt főjegyzői, öt tanácsjegyzői, hat fogalmazói, négy műszaki főtanácsosi, négy műszaki tanácsosi, négy főmérnöki, négy mérnöki, négy segédmérnöki, két műszaki főfelügyelői, két műszaki felügyelői, két műszaki főtiszti, négy műszaki tiszti, egy kórházi felügyelői, egy kórházi főtiszti, egy kórházi tiszti, egy főkönyvtárosi, egy könyvtárosi, egy segédkönyvtárosi, egy múzeumi tiszti, egy közélelmezési főtanácsosi, egy közélelmezési tanácsosi, két közélelmezési főfelügyelői, három közélelmezési felügyelői, három közélelmezési tiszti, egy közélelmezési segédtiszti, két adóhivatali főtanácsosi, két adóhivatali tanácsosi, egy adóhivatali főtiszti, öt adóhivatali tiszti, egy főpénztárosi, egy pénztárosi, egy pénztári tiszti, egy köztisztasági tiszti, egy állatkerti aligazgatói, egy állatkerti felügyelői, egy állatkerti főtiszti, egy állatkerti tiszti, egy segédhivatali főigazgatói, négy segédhivatali igazgatói, hat kezelőfőtiszti, hat kezelőtiszti és egy kezelőnői helyre. A pályázatok benyujtási határideje itt is június 22.

Zarándoklat Máriazellbe, a hercegprímás úr 762. számú engedélyével. Lelkivezető: *Gampel* Béla majsajakabszállási plébános. Indulás augusztus hó 3-án este, visszaérkezés 11-én reggel. *Valuta és útlevél megszerzésről a vezetőség gondoskodik.* Utiköltség II. osztályon 52 P, III. osztályon 36 P. Érdeklődni lehet: *Borsy* István technikai vezetőnél — IX., Ernő-utca 19. I. 16. — a hivatalos órák alatt, délelőtt 9—1-ig és délután 5—7-ig, telefonon is: 39-9-31. Részletes programot készséggel küldünk.

Pályázat a Nemzeti Munkahét plakáttervére. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége pályázatot hirdet az 1934. évi Nemzeti Munkahét egységes propagandájára alkalmas, a Nemzeti Munkahét nevében rejlő gondolatot kellően kidomborító, három szín nyomásban, litografikus uton készítendő plakátra. A jeligés, titkos pályázaton mindenki részt vehet, esetleg több pályamunkával is, de azok mindegyike külön jeligével látandó el. A pályaművek egy ív nagyságban, vázlatosan vagy kivitelre kész formában nyujtandók be. A díjnyertes vázlatot tervezője záros határidő alatt köteles kivitelre alkalmas formában átdolgozni. A pályázat dijai: I. díj 500 P, II. díj 200 P, III. díj 100 P. A díjnyertes pályaművek a Társadalmi Egyesületek Szövetségének tulajdonába mennek át, melynek jogában áll azokat bármilyen formában sokszorosítani. A pályázat határideje: június 30-ika, déli 12 óra. A pályatervek s a zárt jeligés levelek a TESz-hez (Budapest, V., Falk Miksa-utca 1.) küldendők. A pályatervek felett bírálóbizottság a pályázat lejárta után 8 nap alatt dönt végérvényesen. A bírálóbizottság csak abszolút értékű pályaműnél adja ki a dijakat.

Zászlóavató ünnepély. A X. ker. Maglódi-úti közs. el. fiúiskola vasárnap délután zászlóavató ünnepélyt rendezett az iskola feldíszített udvarán. Az ünneplő közönség és a felsorakozott tanulóifjuság éneklte a „Himnusz"-t, amely után *Kákosy* Ödön igazgató ünnepi beszédet mondott. Az iskola karának énekszámai és szavalók után *Krupa* Józsefné zászlóanya a gyermekekhez intézett szép beszéd kíséretében megkoszorúzta a zászlót. Több énekszám és szavalat után *Szabadkai* Simon tanító mondott beszédet a tanulókhoz, akik feleskűdtek a zászlóra. Az ünnepen a főváros képviseletében megjelent dr. *Halabuk* Kálmán tanácsjegyző, a tanfelügyelőség részéről *Sstelly* Géza szakfelügyelő. Az iskola szavalókórusa *Plagányi* Mihályné vezénylésével hazafias költeményeket adott elő.

Június végén megnyílik Budapest új idegenforgalmi látványossága: a pezsgőfürdő

Budapest gyógyfürdői az utolsó esztendőkben a hanyatlás jeleit mutatták. A legutóbbi hónapokban ez a kedvezőtlen helyzet örvendetesen megváltozott: A Rudas gyógyfürdő bevétele 27%-kal emelkedett, de lényegesen növekedett úgy a Rudasban, mint a Gellértben a személyforgalom is. A Rudas-fürdő bevételeinek fokozódását az újonnan létesített rádiumfürdőosztály magyarázza meg és ez az eredmény a főváros számára egyúttal irányt mutat további fürdőpolitikájának vonalvezetésére.

A gyógyfürdők és gyógyforrások fejlesztésének legközelebbi feladatairól beszélgettünk

Bánlaky Gézával,
a gyógyfürdők és gyógyforrások igazgatójával,

aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Budapest, mint fürdőváros, a legközelebbi napokban *két értékes látványossággal* gazdagodik. Az egyik az ujra foglalt *Attila-forrás*, a másik az ujonnan létesített *pezsgővizes fedett fürdőcsarnok* a Gellért-gyógyfürdőben. Az Attila-forrást a tavasszal ujra foglaltattuk és ezáltal sikerült a vízhozamot napi 700.000 literre fokozni. Ez olyan bőség, hogy nemcsak az ivókúrákat tudjuk minden esetben kielégíteni, hanem lehetővé válik *a kénes gyógyfürdő-osztály* létesítése is a Rudas-fürdőben. Az Attila-forrást ideiglenesen ujra megnyitottuk, végleges formájában pedig a közeli hetekben adjuk át a nagyközönségnek.

— Június huszonkilencedikén megnyitjuk a másik új attrakciót: a pezsgőfürdőt.

Ez a fürdő a maga nemében páratlan nemcsak nálunk, hanem az egész kontinensen. Azt várjuk tőle, hogy a hullámfürdő nyári törzspublikumát megőrzi számunkra a téli hónapokra is. Nyárra

kombinált jegyeket adunk ki,

amelyek úgy a pezsgőfürdő fedett csarnokába, mint a hullámfürdőbe egyaránt érvényesek.

— A közeli feladatok közé tartozik a *Szent Gellért-gyógyfürdő szanatóriumi osztályának megvalósítása is*, mert sok beteg szívesebben tartózkodna itt kúrája alatt, mint a szállodában. A szanatóriumi osztály létesítése szorosan összefügg a *Gellért-fürdő orvoskérdésének rendezésével*. Ez a nyáron megtörténik és az ősszel már megvalósíthatjuk

a szanatóriumi osztályt,

amelynek létesítése nagyobb anyagi áldozatot nem kíván.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemű munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
»Csatfalt» hideg aszfalt törvényesen védve.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

FŐVÁROSI Sport

A magyar labdarúgás és az olasz rendszer

A futballvilágbajnokság véget ért. Hazánk leghatalmasabb, legnagyobb tömeget megmozgató és legtöbb embert foglalkoztató sportja, a labdarúgás, nem változtatta be a hozzá fűzött reményeket. A magyar futball átmeneti állapotban van, melyből — gyökeres változások mellett — a felfelé haladás útja biztosítottnak látszik. Szövetségi és egyesületi csapataink a közelmúltban váltakozó teljesítményeket nyujtottak. Úgy az amatőr, mint a professzionista csapatok szereztek elismerésre méltó sikereket, de gyengén is szerepeltek, mely lesujtóan hatott mindenkire. A régi kipróbált kiváló játékos anyag kiöregedőben van, az új gárda még nem érte el sem tudásban, sem küzdeniakarásban a régieket. A stílusban, a tréningrendszerben is vannak hibák. A játékosok általános technikai tudása, gyorsasága, küzdőképessége, fizikai felkészültsége sem kifogástalan.

A professzionista válogatott és egyesületi csapatok túlságosan igénybe veszik játékosaikat, ami gyakori letöréseket és ezzel kapcsolatosan sok — elkerülhető — vereséget okoz. A sportműködésüket korlátozni kellene bizonyos határok közé, mellyel az ország hírnevét és a játékosok kondícióját meglehetne védeni.

Az utánpótlás égető problémája, a KISOK-kérdés még megoldatlan. Egyes pályákra úgynevezett KISOK-keretet osztottak be azzal a céllal, hogy az egyesületek saját pályájukra beosztott iskolák tanulóiból utánpótlást szerezzenek. . A beosztásnál egy egyesület többet kapott, mint a másik és a pályanélküli egyesületek pedig semmi előnyt nem szerezhettek.

A legsürgősebb a mai gárda rendbehozása, a mai nívó emelése. Gyökeres változásokat kell mentől előbb keresztülvinni, melynek szükségességét ma már az összes számottevő tényezők belátták. A szövetség és az alszövetségek felépítésén módosítani kell. Az ügyvitel egyszerűsítendő. A vezető- és intézőszervek hatáskörét kiterjeszteni, a fellebbezési lehetőségeket korlátozni kell az ügyek gyors elintézése miatt, ami az adminisztrálás olcsóbbodását is maga után vonná.

Az amatőr és professzionista játékosok együttszerepelését és az ezzel szorosan összefüggő *nemzeti bajnokság* kérdését is *sürgősen* rendezni kell. Az amatőr és professzionalista sportolókat és egyesületeket teljesen eltávolították egymástól. A sportban minden játékos és egyesület egyforma, a jövőben az egyesületekre kellene bízni annak megállapítását, hogy amatőrként, vagy professzionalistaként kívánnak-e a játékosok az egyesület színeiben szerepelni. Annak az úgynevezett *vegyes, vagy olasz rendszernek* igen sok előnye van. A most különálló amatőr és az úgynevezett professzionalista egyesület újból egybeolvadhat, megszabadulhat a két egyesület külön eltartásának költségeitől. Szerepelhetnének a csapatban amatőr és professzionalista játékosok, tehát ha játékos valamely ok miatt nem játszhat, az új ember szerződtetésével járó tekintélyes összegek kifizetése is elkerülhető lenne az amatőrök beállításával. Sportszempontból is igen előnyös lenne a vegyes rendszer bevezetése. Az amatőr játékos professzionalistával való együttműködése az amatőr tudásának fejlődését vonná maga után és az egyesületek utánpótlása is egészségesebb megoldást nyerne.

A vegyes rendszer bevezetése természetesen maga után vonná a bajnoki rendszer és a szövetségi szervek átalakítását is. Csak oly szervet kellene megtartani, melynek határozathozatali és intézkedési joga lenne.

Az olasz rendszer behozatalával, a KISOK-kérdés helyesebb megoldásával, a Bíró Testület és a Céggigával való szorosabb együttműködéssel, helyes nemzetközi sportpolitikával, minden személyi kérdés kikapcsolásával, összefogva, vállvetett munkával rövidesen visszaszerezhetnénk a világ futballnemzetei között elvesztett előkelő helyünket.

SPORTEREDMÉNYEK

Olaszország—Csehszlovákia 2:1 (1:1, 0:0). Róma. 50.000 néző. Bíró: *Eklund*. Olaszország nyerte a II. futballvilágbajnokságot. Csak a meghosszabbított időben győzték le a már győztesnek látszó cseheket. A győztes csapatban a közvetlen védelem, a fedezetsorban Bertolini és Monti, a csatársorban Guaitz, Siaivo és Meazza volt különösen jó. A cseheknél Planicka játszott ragyogóan, sérüléséig *Puc* volt a mezőny legjobb embere. Az olasz kondíció döntötte el a világbajnokságot, a csehek kultúráltabb futballt játszottak.

Ferencváros—Phöbus 6:0 (1:0). Üllői-út, 8000 néző. Bíró: *Bíró S.* A nehezen magáratalálló Ferencváros a második félidőben biztosította be idei bajnokságát. A bajnokcsapat formája nem kielégítő, a Középeurópai Kupamérkőzésekig még javulásra és erősítésre van szükség. *Sárosi* jó formája visszatérőben van, a jobbszárny megfelelő. *Toldi* a legmegbízhatóbb csatár, *Barna* még nem való a csapatba. A halfsor mérsékelt formát mutatott. *Kutasi* a kapuban hibátlan volt, míg a bekkek bizonytalanok voltak. A Phöbus csapata derekas munkát végzett.

A profi II. ligában a Szürke taxi 6:0-ra győzött a veretlen Soroksár ellen, osztályozót az Erzsébet jóképességű csapata játszik.

A magyar atléták milánói kirándulása teljes sikerrel végződött. A milánói stadionban 40.000 néző előtt Barsi a 400 méteren 49.2 idővel első lett, a 110 m-es gátat Kovács nyerte, a 100 méteren Forgács második lett Toetti mögött.

A magyar főiskolás atléták második helyen végeztek a németek mögött. Egyénileg Sir szerepelt a legjobban, ki Steint a 100 méteren három méterrel verte 10.6 mp-es idővel. A pontversenyben Németország 34.5, Magyarország 23.5, Svédország 17 és Lengyelország 13 pontot szereztek.

A MAC tavaszi versenyén Donogán legyőzte Remeczet. Szépszámú közönség előtt értékes díjazású verseny keretén belül *Gyenes* nyerte a 100 méterest 10.7 idővel, *Koltai* 718-at ugrott, ami a nehéz, felázott talajon rekord-teljesítménynek is beillik. A súlydobásban *Darányi* dr., a magasugrásban *Késmárky*, a 2000 méteren *Szabó*, 400-on *Luha*, rúdugrásban *Zsuffka*, a 4×100-as stafétában a BBTE lett első.

A Kerékpárosok Hősök-emlékversenyét Szekeres nyerte. A bukósisakos tizkilométeres futamát a hallei *Horn* biztosan nyerte, de a 40 km-esben országos rekorddal Szekeres lett az első, miután Horn motorja elromlott, igy a már győztesnek látszó német versenyző kénytelen volt vezetőhelyét a kitünő Szekeresnek átengedni.

A 200 km-es Budapest—Siófok—Budapest országúti-verseny abszolut győztese: Oláh UTE. Az 1930-ban kiírt Grünbaum Ede vándordíjat az UTE legénysége sorozatos győzelmével végérvényesen megnyerte. A vándordíjat eddig két ízben a PSE két ízben az UTE védte. Örvendetes meglepetést szereztek az ifjúságiak, kik végre megmutatták, hogy küzdeni is tudnak

SPORTHIREK

Magyar motorosversenyzők indulása az osztrák alpesi turauton. Az osztrák hegyiversenyen nagy nemzetközi társaság küzd az Alpesi Kupáért, melyet a múltévben *Delmár Walter* nyert meg. Ezévben újból indul, de nem az eddigi Bugatti kocsijával, hanem Adler Triumph versenykocsival áll starthoz. Magyar részről még *Lukawetz* Ferenc és *Martinek* István indulása biztos. *Kozma* startját anyagi akadályok teszik bizonytalanná. A verseny június 15., 16. és 17-én kerül megrendezésre.

Sportünnepélyt és sportjátékot rendeznek a volt budapesti 1-sö honvédgyalogezred emlékművének javára. A világháború sok ezer pesti és pestkörnyéki származású hősének méltó emlékét akarja megvalósítani a két ezred bajtársi szövetsége. Az alap javára nagyszabású sportünnepélyt rendeznek június 17-én az új Ügetőversenypályán. Az ünnepélyen lovasmutatványok, boxverseny, tornabemutatók lesznek.. Egy kétszemélyes autót is kisorsolnak.

A III. nemzetközi Balaton-bajnoki tenniszverseny. A Postatakarékpénztári TSE idén is megrendezi Balatonalmádiban nemzetközi tenniszversenyét a következő számokban: Nemzetközi számok, férfi- és női-egyes, férfi- és női vegyes-páros; kizárásos számok, férfi-egyes I., II. osztály, kizárásos női-egyes I. osztály, férfi-páros I—II. osztály, vegyespáros I—II. osztály. Lesz ezenkivül vigaszverseny is a nyilt férfi-egyes I—II. fordulójából kiesettek részére. A verseny nevezési zárlata június 19-ike, délután 6 óra, a MOLSz-nél, Alkotmány-u. 3. III. emelet 3. szám alatt. A június 29—július 2. között megrendezendő versenyre több külföldi játékost is meghívtak. Az előkészítés és szervezés munkáját Lénárd Béla titkár végzi. A verseny iránt nagy az érdeklődés, a III. Balaton-bajnoki tenniszverseny az előbbieknél is nagyobbszabásúnak igérkezik.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Budapest székesfőváros polgármestere által vállalatba adott közmunkák. 1934 június 5.

X., Üllői-út 118. sz. elemi iskola, emeletráépítés. *föld, kőműves m.* Ifj. Führer Miklós, IV., Molnár-u. 53. 46.205.50 P. Ugyanott *vasgerendák szállítási munkája.* Vasgerendákat Árusító Rt., VI., Podmaniczky-u. 26. 11.160.— P. Szent Gellért úszócsarnok *vizv. csatorn. m.*, Tóth Imre és társa, V., Katona József-u. 3. 12.705.40 P. VII., Telep-u. 32/b. elemi iskola, *víznyomásfokozó berendezés*, Marton Pál, I., Horthy Miklós-u. 63. 6685.90 P. VI. Állat- és növénykert terrárium, *kőműves m.* Wihart Ferenc, VII., Colombus-u. 33. 4408.— P. VI., Aréna-u. 149. sz. bérház, *kőműves m.* Ifj. Führer Miklós, IV., Molnár-u. 53. 2917.— P. VIII. Jázmin-u. 6/14. sz. elemi iskola, *linoleum m.* Haas Lipót, VIII., Rákóczi-u. 24. 5461.25 P. IX., Gyáli-u. 25/a. sz. elemi isk. és polg. isk. *víznyomásfokozó berendezési m.*, Kovács A. Ödön, VIII., Bezerédi-u. 8. 11.787.60 P. Új Szent János-kórház *útépítő m.* Szendrő Zsigmond, IX., Sobieski János-u. 42. 10.022.40 P. Szent László-kórház, XVI. pav., *kőműves m.* Popják Pál , X., Fogarasi-u. 135. 11.296.— P. Ugyanott *burkoló m.* Porta Épületburkoló Szöv., V., Tátra-u. 20/a. 2136.— P. Szent István-kórház, *szobafestő és mázoló m.* Leisen Adolf, VII., Rózsa-u. 20. 2846.60 P. Ugyanott *kőműves m.* Dittler Ferenc, VIII., Baross-u. 36. 8491.65 P. VII., Murányi-u. óvoda, *ács m.* Sollenbrad Ödön, VII., Fürész-u. 59. 1642.25 P. Szent István-kórház, *burkoló m.* (F. pav.) Pregnitzer Ferenc, VII., Hungária-körút 152a. 9015.— P. VII., Aréna-u. 25. polg. isk., *tetőterrasz szigetelési m.* Dr. Helvey Tivadar, VI., Eötvös-u. 21. 5572.65 P. I. Rudasfürdő kazánház, *burkoló m.* Sós Lajos, IX., Erkel-u. 17. 3629.— pengő.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papíráruk szállítására a fővárosi üzemek részére. Ajánlat tehető június 27-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Épületbontásra a Hadnagy-utca 3. és a Virág Benedek-utca 5. sz. alatt. Ajánlat tehető június 26-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

JARDIN
Erzsébet királyné-út 1. Telefon: 97-0-07
ÓRIÁSI SIKER!
Joe BONELL & Miss BAY
Severo-Tervano Sist. Agun
Belépődíj nincs.

Építsen be gépébe phosphor-bronzot,
Telefon: E3-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Június 14-én délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok! A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. június 20. — 25. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Indulás előtt

Ismét továbbjutottunk egy lépéssel: most már az autonómiának az új törvényben biztosított minden szerve rendelkezésére áll a főpolgármesternek, aki teljes erővel hozzáfoghat feladata megvalósításához. A hétfői közgyűlés megválasztotta mindenekelőtt a tizenhéttagú tanácsadó bizottságot, a különböző szakbizottságokat, közöttük legelsősorban a tekintélyét és jelentőségét továbbra is megtartó pénzügyi bizottságot. *Borvendég* Ferenc főpolgármester, bármilyen hatalommal érkezett is, a legkorrektebb módon nem indította meg a szanálási gépezet kerekeit mindaddig, amíg az autonómia új szerveit életre nem hívta. Ebben tökéletesen igaza volt, mert egyrészt el sem lehet képzelni, hogy ő, aki az autonómia édes gyermeke, az autonómia nélkül induljon útnak; de meg nagyon jól tudja, hogy nincs az az emberi hatalom, amelynek igazi erőt és életet ne a közület részéről nyujtott támogatás adna. Az új főpolgármester nyiltan és határozottan azzal a programmal jött, hogy az autonómia támogatásával kívánja megvalósítani terveit és megoldani nagy feladatait. Botorság lenne tehát részéről, ha nem a legnagyobb örömmel fogadná és száz százalékig a maga munkája és a köz javára nem fordítaná azt a harmonikus együttműködést, amelyet a törvényhatóság pártjai a legteljesebb előzékenységgel biztosítottak számára.

Borvendég Ferenc bölcs, nagyhorizontu és kiválóan gyakorlati ember, akinek a támogatás bizonyára érzelmileg is jólesik ugyan, de aki ezt a támogatást kiválóan fogja kamatoztatni a főváros és az ország javára akkor, amikor hamarosan rákerül a sor a cselekvésre is. A cselekedetekre, a tervekre, az új lendületü munkára pedig nemcsak a törvényhatósági bizottság, de mint legelső sorban jogosult: a székesfőváros népe kiváncsi. Budapest polgársága és munkássága joggal látni óhajtja, ha még ideig-óráig eredményekről nem is lehet szó, de azt a szándékot és azt a lendületet, amellyel érdekében a munka megindul, azt az irányt és azt a területet, amely ennek a munkának minőségét és mennyiségét meghatározza. Ma már formai akadálya sincs annak, hogy a főváros népe a munka indulásának körülményeiből megtudja, miért volt szükség az ő érdekében új törvényre és rendkívüli intézkedésekre.

Mert valljuk meg őszintén: Budapest népe számára nem lenne megnyugtató, ha csak személyi változást, új törvényt és csak a diktatórikus hatalomnak külsőségeit látná. Ez a nép súlyos terheket viselt, de szívesen viselte, szívesen hozott városa nagyságáért és fejlődéséért áldozatokat. A főváros lakossága eddig sem volt elégedetlen és nem lehetett bizalmában megingatni az örökösen ismétlődő, tendenciózus és mindig hazugságnak bizonyuló panamavádakkal sem. Ezt a türelmes, jóindulatú közönséget hamarosan meg tudja hódítani a maga és munkája számára a főpolgármester, ha terheit nem fokozza, ha kulturális és szociális munkájának iramát nem gyengíti és ha nem esik bele az átlagszanálók gyógyíthatatlan betegségébe: a minden fejlődés megakasztásának terméketlen, a számjegyek faragcsálásának értéktelen gyönyörűségébe.

A főpolgármester is nyilván tisztában van azzal, amit a főváros minden lakosa a legteljesebb mértékben érez, hogy: *igazi szanálást csak a termelő munka nyujthat. Nem szanálás az, amely csak elvesz, hanem csak az, amely ad is.* Nem szanálás az, amely a ma is élő — bár nehezen, küzdelmesen élő — városból temetőt csinál, szanálás az, amely mindenkit, aki ma henyélni kénytelen, a munka hadseregébe állít. Szanálás az, amely a városházán megnyit minden flókot, ahova lemondó kezek életrehívó, megvalósítható, jövedelmező terveket süllyesztettek. Probléma, amely megoldásra, terv, amely megvalósításra vár, van elegendő: ezt *Borvendég* Ferenc, ez a nagyszerű szakember, mindnyájunknál jobban tudja. Miért figyelmeztessük őt arra, hogy Budapest fürdőváros erélyes fejlesztése, a Tabán-kérdés megoldása, az útépítések forszírozása (hiszen még mindig kétmillió négyzetméter ideiglenes jellegü, makadám-út van Budapesten), a vízművek elhalaszthatatlan kifejlesztése mind olyan probléma, amelyeket nemcsak nem szabad számításon kívül hagyni, hanem amelyek egytől-egyig új és jelentős jövedelmeket biztosítanak nemcsak magának a főváros háztartásának, de a főváros lakosságának is. Ha a piros ceruza mellett, amely bizonyára csak okosan és méltányosan fog dolgozni, ezek és az egyéb megvalósításra váró tervek is azonnal napirendre kerülnek, akkor *Borvendég* Ferenc nemcsak Magyarországnak, de egész Európának megmutatja, hogyan kell bölcsen és eredményesen szanálni.

Sipőcz Jenő polgármester
nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak
a közmunkákról, a munkászászlóaljakról, az új költségvetésről, a gyermeknyaraltatásról és az idegenforgalomról

A főváros közmunka programjának szezonja beállott és a nyári idő beköszöntésével teljes erővel indulnak meg a munkálatok. A régi jó időkben ilyenkor már a csákányok, az építőszerszámok, a csatorna- és útépítési eszközök szünet nélkül üzemben voltak, most azonban *a leszükített keretek között csak kisebb arányokban van lehetőség a közmunkák végzésére.* A vállalkozók és az iparosok fokozott reménykedéssel várják a főváros döntéseit, amelyek biztos keresetet jelentenek számukra és bizonyos, hogy a beállott szezon jelentékenyebb foglalkoztatáshoz juttatja az érdekelteket.

A közmunkák kilátásairól intéztünk kérdést

SIPŐCZ JENŐ dr. polgármesterhez,

aki a főváros ezirányú tevékenységét a következőkben vázolta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A súlyos gazdasági viszonyok között nem állanak rendelkezésre olyan nagyarányú kihitelezések, mint amilyeneket a főváros vezetősége szeretne, ennek oka azonban abban a körülményben rejlik, hogy *a fedezetek előteremtésénél korlátokat kellett állítani.* Még ebben a periódusban is

jelentékeny összegre rug az a tétel, amit a főváros a gazdasági életnek juttat.

Az elmult öt hónap alatt *több mint húsz millió pengő értékü munkát adtunk ki és a közeljövőben ezeket a méreteket aránylagosan fokozni kívánjuk.* A költségvetés jelentékeny összegeket biztosított erre a célra és ezzel a törvényhatóság teljesíti azt a hivatását is, hogy az iparosoknak, a vállalkozóknak és a munkásoknak keresetet juttasson.

Az elmult napokban a frontharcosok küldöttsége tisztelgett a polgármester előtt és felajánlotta *a munkazászlóaljak létesítését,* amelyeknek bekapcsolódásával biztosítani lehetne a közmunkák elvégzését és a munkanélküliek foglalkoztatását.

— Megszívlelendő elgondolás a Frontharcos Szövetség tervezete, — mondotta erről a polgármester, — amellyel feltétlenül foglalkozni kívánunk.

Minden olyan megoldást figyelembe kell venni, amely a munkanélküliség csökkentésére alkalmasnak látszik

és ezért keresem a megfelelő formákat ahhoz, hogy ennek a tervnek a megvalósítását keresztül vigyük.

Elérkeztünk az év derekára, amikor a főváros összes intézményeiben megkezdik *a költségvetés előkészítését.* Ennek a nagy munkának a megindításáról a polgármester a következőket mondotta:

— Az ügyosztályok megkezdik költségvetési tervezeteik elkészítését és azt összegyeztetés, illetve felülvizsgálat céljából a pénzügyi osztálynak *július 10-éig* beterjeszteni tartoznak.

Ma nem lehet beszélni még csak hozzávetőleges összegekről sem. Alapelvünk a legmesszebbmenő takarékosság érvényesítése és a kiadási tételek továbbmenő csökkentése a lehetőség határain belül.

A költségvetés összeállítása *az illetékes szervek döntése és bírálata alá kerül* és nem kétséges, hogy a törvényben előirt időpontban a jövő évi gazdálkodás alapja rendelkezésre fog állani.

Áldásos akciót folytat a főváros az idén is, amikor kiválogatja *Budapest szegény és egészségileg leromlott gyermekeit,* hogy azoknak néhányheti friss levegőt, üdülést és nyaralást biztosítson. Erről a nemes akcióról a polgármester a következő kijelentést tette:

— A gyermeknyaraltatás kereteit igyekezett a főváros az idén is a régi méretekben fentartani, mert *arról nem lehet szó, hogy a létszámot emeljük.* A multtal szemben annyi változás történt, hogy

míg azelőtt nagyszámú vidéki községben helyeztük el a budapesti gyermekeket, addig most négy helyre koncentráltuk a nyaralási akció résztvevőit.

Megállapitást nyert ugyanis, hogy *a szétszórtan nyaraló gyermekek fejlődése nem érte el a kivánatos mértéket,* amellett a lebonyolítás is költséges volt. Ez évben már

május közepén megindult a gyermeknyaraltatás

és a közeli napokban történő iskolazárás után újabb népes csoportok indulnak üdülni. A nyaraltatási akciót szeptember közepén befejezzük.

Örvendetes jelenségek mutatkoznak az *idegenforgalom* terén: az elmult hetekben valóságos rekordja volt a budapesti idegenjárásnak és a magyar főváros reprezentáns útvonalain sűrün hangzott fel az idegen szó.

— Szívós, kitartó és áldozatos munka eredménye az idegenforgalom nagyarányú emelkedése, — mondotta a polgármester — amellett meggyőződésem, hogy ez az örömteljes fejlődés még nem érte el a tetőpontját. Egyelőre abban látom az idegenek érdeklődésének fokozódását, hogy

látogatásuk a multtal szemben nem egy-két, hanem több napra terjed,

sőt magában foglalja a vidék, különösen pedig a Balaton iránti érdeklődést is. Most már kialakulóban van az idegenjárás két főszezónja: *a május és augusztus.* Tavasszal Budapest pompás frissesége és üde varázsa, Szent Istvánkor pedig a látványosságok sokasága gyakorol vonzóerőt. Meggyőződésem, hogy a lendület továbbra is fokozódik és a még tervbevett újítások révén Budapest gyógyfürdői jellege is újabb tömegek számára teszi kívánatossá a főváros felkeresését. A fürdőtörvény módosítása mindenesetre komoly eredmények elérését teszik valószínűvé.

Végül a *Nemzeti Stadion annyit sürgetett ügyére hivtuk fel a polgármester figyelmét,* akiről köztudomású, hogy teljes erővel támogat minden olyan kérdést, ami a magyar testnevelés fejlesztését szolgálja.

— A Nemzeti Stadion ügyével — úgymond — több év óta foglalkozik a főváros és legutóbb *a tanügyi bizottság részéről elkészített egységes tervezetet a sportügyi, a városrendezési és a városfejlesztési bizottság is letárgyalta.* A főváros mindent elkövet, hogy a sportéletnek ezt a jogos kívánságát valóra váltsa, de

a mai viszonyok között egymagában nem oldja meg a Stadion ügyét.

A *kérdés mindenesetre napirenden marad* és talán adódik olyan lehetőség, amely az összes illetékes szervek összefogásával megvalósítja a sportcsarnokkal kapcsolatos Nemzeti Stadiont.

Sipőcz Jenő polgármester az elmult napokban sűrün foglalkozott különböző közélelmezési problémák megoldásával és *bizonyos jelenségekkel szemben arra törekszik, hogy a főváros lakosságának legfontosabb élelmicikkeit mentesítse a fenyegető drágitás alól.*

Fokozatosan megszünteti a főváros a magánházakban bérelt hivatali helyiségeket

Szabadulni akarnak a bérszerződésektől, esetleg házvásárlás útján is

A főváros költségvetését évről-évre jelentékeny összegekkel terheli a magánházakban elhelyezett hivatalok és intézmények bérösszege. A polgármester már két évvel ezelőtt úgy rendelkezett, hogy *minden hivatal és intézmény lehetőleg fővárosi épületben kapjon elhelyezést,* ennek a rendelkezésnek a keresztülvitele azonban még máig nem történt meg. A küszöbönálló takarékossági intézkedések és az általános szanálás kapcsán most erre a kérdésre is sor kerül. A városgazdasági ügyosztály utasítást kapott, hogy

a legsürgősebben vizsgálja át a magánbérházakban elhelyezett hivatalok és intézmények bérleti szerződését

és készítsen róluk pontos összeírást.

Ez az összeírás a napokban elkészült és

megállapították, hogy háromszáznál több helyiséget bérel a főváros.

De megállapították azt is, hogy a bérek aránytalanul magasak és a szerződések igen terhesek. *Most az összes bérleti szerződéseket átvizsgálják és előkészítik azok megszüntetését.* A főváros a lehetőség szerint keresztülvinni akarja, hogy összes hivatalai és intézményei városi épületekbe kerüljenek, ahol azonban ez nehézséget okozna, ott arra törekszenek, hogy

az ingatlant megszerezzék és a vételárat az eddigi évi bérrel törlesszék.

A bérleti szerződések átvizsgálásánál sok érdekes esetre bukkantak. Előfordult például, hogy városi épület tőszomszédságában valamilyen célra drága helyiségeket béreltek, ugyanakkor *a városi épületben üresen álló helyiségek találhatók.*

A magánházakban levő bérletekről a XI. ügyosztályban most *központi nyilvántartót* állítanak fel. Ennek a kötelessége a hivatalok megfelelő végleges áthelyezése,

előterjesztés az egyes ingatlanok esetleges megvásárlására,

valamint a szerződés reviziója. A főváros reméli, hogy ezzel az intézkedéssel évenkint több százezer pengőt megtakaríthat.

letek árait is. Magánkérelemre a szabályozási tervbe felvett utcáknál az érdekelt telkek tulajdonosai a szabályrendeletekben meghatározott mértéken túl is

kötelesek az összes közműveket saját költségükön kiépíteni

és három évig jókarban tartani.

— A főváros vezetősége foglalkozik a

városrendezési szabályrendelet reviziójával is.

Leghelyesebb volna, ha a kormány ezt generális rendelettel szabályozná, a vidéki tagosítás mintájára a fővárosban is jogot adna a hatóságnak bizonyos telektömbök egyesítésére és új felosztására. Egyes városrészek új szabályozási tervét ugyanis valósággal lehetetlenség elkészíteni, mert csupa keskeny és mély telek sorakozik egymás mellett, amelyeket modern városrendezési tervbe beilleszteni valósággal képtelenség. *A telektulajdonosoknak is érdeke volna, hogy az ilyen ingatlantömböket a hatóság egyesítse és azután a tulajdonosok között megfelelő arányban újra szétossza.*

Szerződést köt a Mabi a Széchenyi-gyógyfürdővel, ahol a pénztár reumás betegeit fogják gyógykezelni

A fővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások forgalma az utóbbi időben örvendetes emelkedést mutat. Egyedüli kivétel a Széchenyi-fürdő, amelynek látogatottsága, kivéve a nyári strandfürdő-szezónt, állandóan csökken. A Széchenyi-fürdő elhanyagolásának egyetlen oka, hogy kivül esik a városon és tulajdonképpen befejezetlen, mert az eredetileg melléje tervezett gyógyszállót eddig nem sikerült megépíteni és belátható időn belül erre nem is nyílik alkalom. A belügyminiszter a közelmúltban ugyan felszólította a fővárost, hogy ennek a kötelezettségének tegyen eleget, mert a fürdőtörvény szerint *gyógyfürdő címet* csak azok az intézmények kapnak, amelyek betegek elhelyezésére is be vannak rendezkedve. Ennek a felhivásnak a közeljövőben nem tehet eleget a főváros és a múlt héten felterjesztésben kérte a kormányt, hogy engedélyezzen megfelelő későbbi határidőt a gyógyszálló megvalósítására.

A központi fürdőigazgatóság azonban mégis elkészített két tervet. Az egyik szerint

a régi igazgatóság helyiségeit rendeznék be 20—30 szobás gyógyszállónak vagy szanatóriumnak,

a másik pedig az, hogy a városligeti tó felé néző szárnyra emeletet épitenek és itt helyeznék el a szállodát. Az első megoldás nem kerül nagyobb áldozatba, viszont nem is jelentene a fürdő számára lényeges fellendülést, a másik megoldás azonban legalább félmillió pengő befektetést igényelne.

A szállókérdéstől függetlenül a városházán mindent megkísérelnek, ami felélénkítését előmozditaná. Ezt célozzák azok a jó mederben folyó tergyalások, amelyek

most vannak folyamatban a Magánalkalmazottak Biztosító Intézetével.

Ezek szerint a főváros és a MABI között rövidesen szerződés jön létre, amelynek alapján a pénztár *reumás betegeit a jövőben a Széchenyi-fürdőben fogják kezelni és elhelyezni.* A gyógyfürdő tudvalevően a legtökéletesebb orvosi felszerelésekkel is be van rendezve és minden gyógyeszköz rendelkezésre áll. A MABI valószínűleg a két évvel ezelőtt újjáépített és modernizált, úgynevezett *népfürdő-osztályokat venné át, a rendelőhelyiségeket pedig a fürdő mélyföldszintjén rendezi be.* Ha létrejön a szerződés, állandóan néhány száz biztos látogatója lesz a fürdőnek.

Szó van arról, hogy megfelelően mérséklik az egyes fürdőosztályok használati díját és propagandát terveznek az ivókúrák érdekében is.

Tagosításra van szükség a városszabályozási tervek elkészítéséhez

A sok apró, szabálytalan telek utját állja a városrendezésnek

A régi városrendezési szakbizottság legutóbbi ülésén beszámoltak a telekrendezésekkel kapcsolatos szabályozások végrehajtási elveinek megállapításáról. A városrendezési ügyosztály ugyanis a telektulajdonosok érdekeltségeinek meghallgatása után megállapította azokat a vezérelveket, amelyeket a telekszabályozásoknál a tulajdonosok kérelmére történő felosztás, egyesítés és határrendezés esetén a jövőben alkalmazni fognak. *Illetékes helyen* érdeklődtünk a legközelebb életbelépő új intézkedésekről és az új rendelkezések kapcsán történő újításokról, mire a következő felvilágositást kaptuk:

— *Útrendezés* esetén tartozik minden telektulajdonos úgy a belterületen, mint a kültelkeken telke homlokzata mentén a szabályozási vonal és az úttengely közé eső területet 9 öl szélességig rendelkezésre bocsájtani. Ha az út mellett, vagy az úttesten árok, töltés, vagy különálló vasúti pályatest vonul el, ezeknek a területét szolgáltatmány fejében nem lehet beszámitani az útszélességbe. Ha ezt a területet is az úttesthez kapcsolják,

az éderkelt telektulajdonosok e terület nagyságának megfelelő további területek szolgáltatására is kötelesek.

Közterületekkel, parkokkal, temetőkkel, utak közötti kertekkel és a Dunával szemben levő telkek a teljes útszélességet kötelesek a főváros rendelkezésére bocsájtani. Ha az árok mentén út van, akkor az útra homlokzatot nyerő telkek az út területét teljes szélességben tartoznak rendelkezésre bocsájtani Útszélesítés esetén mindkét oldalon levő telkek tulajdonosai *a kiszélesítés felének megfelelő területet* a telek homlokzata hosszában, de legfeljebb 9 öl szélességig átadni tartoznak. Ha szabályozás folytán valamely telekhez közterületet, vagy csonkatelket csatolnak,

a tulajdonos köteles ennek forgalmi értékét megfizetni.

A városrendezés és szabályozás esetére megállapítják az igénybevett, illetve átadásra kötelezett terü-

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycim: „RÉZMÖLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, épitési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Népszinház-u. 13. Telefon: 43—1—44.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

PESTI KIRAKAT

A szemetelők ellen

Budapest köztisztaságát Európaszerte elismerik a legkiválóbb szakemberek is. Ezt az elismerést azonban csak a főváros Köztisztasági Hivatalának és legföllebb a derék utcaseprőknek szabad komolyan venniök és elfogadniok. A budapesti köztisztaság ugyanis csak az úttestekre terjed ki és kérlelhetetlenül befejeződik ott, ahol a gyalogjáró kezdődik. Egyszóval vége van ott, ahol már nemcsak az utcaseprő főhatósága alá tartozik, hanem ahol már a közönségnek is lennének kötelességei. Igazán hétpróbás pestiek vagyunk ahhoz, hogy a rosszakarat vádja nélkül beszélhessünk a budapesti publikumról, amelyet — sajnos — Európa legneveletlenebb világvárosi népessége közé kell soroznunk. Ez a neveletlenség pedig senkinek a világon kárára nincs, csak magának annak a közönségnek, amely a saját neveletlenségével önmagának, a maga egészségének, kényelmének és jólétének árt, a saját maga ízlésével helyezkedik szembe. Mert az idegen, aki tudatára ébred a vendéglátó város neveletlenségének, az hamarosan sarkonfordul, hogy soha többé vissza ne térjen; de a neveletlen közönség itt marad és kénytelen élvezni a maga neveletlenségét. Abból pedig, hogy az idegen elmegy, megint kinek van kára? Csak annak a közönségnek, amely a maga neveletlenségével elüldözte a kenyeradó idegent.

Legeslegelső idegenforgalmi eszköz tehát a pesti közönség nevelésének korrigálása és az új nemzedék helyes nevelése. Hát bizony sok, igen sok ildomtani órát kellene adni ennek a közönségnek, amely neveletlen ugyan, de kétségkívül nevelhető, mert magyar és így tehetséges és jószándékú. Az ember nem is tudja elképzelni és megmagyarázni, hogyan harapózott el Budapesten az az utcai neveletlenség, amellyel abban a pillanatban találkozunk, hogy a lakásunk ajtaján kilépünk.

Sok mindenféléről, a neveletlenség számtalan válfajáról beszéltünk már ezen a helyen: most igazi nyári témát fogunk meg, amikor a pesti közönség nyaranta különösen virágzó szemetelési dühéről emlékezünk meg. Igen, hiába tartja rendben az úttestet az utcaseprő, ha a járda meg tele van elhajított papirossal, gyümölcshulladékkal, rongyokkal, bakkancs-talppal és — nincs nekünk olyan fantáziánk, hogy a szemetelők ténykedését ellenőrizhetnénk — mimindennel. Mert ne mondja aztán nekünk védekezésül azt, hogy: hiába világváros vagyunk, nem lehet minden emberre külön vigyázni. De igenis lehet, ha ezt nemcsak a rendőrség kötelességének tartjuk, hanem úgy érezzük, hogy minden ember felelős azért a polgártársaiért, aki szomszédságában ül, áll, vagy mellette elmegy.

És a világváros?! London is az és a londoni ember még a gyufaszálat sem dobja el, hanem rágyujtás után visszateszi a dobozába. Nem is szólunk a közmondásos holland rendszeretetről, de hivatkozunk az osztrák és — bármily keservesen essék — a cseh fürdők utcáinak tisztaságára. Ezeket a példákat Budapestnek is követnie kell, ha tényleg fürdőváros akar lenni.

Elsősorban itt a rendőrségnek vannak igen súlyos feladatai. Ha a köpködők ellen megkezdték (reméljük nem hagyták még abba!) az eljárást, ne sajnálják azt folytatni a papír- és gyümölcshéj-dobálókkal szemben is. De talán a háziurakat is kötelezni kellene, hogy ne csak hajnalban, hanem napközben is nézessenek szét a házmesterükkel a portájukon, milyenek a szemét-viszonyok. Legfőbb feladat azonban a közönségé, amelynek önmagát csak éppen olyan szigorral kell nevelnie, mint egymást.

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT. **VIII, THÉK ENDRE-UTCA 46**
TELEFON: 30—4—42

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

MÜLLER KERTÉPÍTŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Borvendég főpolgármester

megkezdte szanálási intézkedéseinek sorozatos előkészítését

Adatgyűjtés az adminisztrációban és az üzemekben — A közgyűlésen megválasztott bizottságok megkezdik munkájukat

Borvendég Ferenc főpolgármester hivatalának elfoglalásával együttjáró formalitások elintézése után teljes erővel dolgozik a szanálás előkészítésén. Az új törvény felhatalmazása és a szanálási tervezet kerete minden korlátozástól mentes felhatalmazást biztosítanak a számára, hogy a célt: *a főváros gazdasági életének a rendezését keresztülvihesse.* Magától értetődik, hogy ennek a sokfelé ágazó munkának a megindítása

nem történhetik a különböző rendeletek azonnali foganatosításával,

mert mindehhez az szükséges, hogy *a különböző üzemek, hivatalok és intézmények számadásai rendelkezésre álljanak.* A hatalmas anyagnak az áttekintése és feldolgozása heteket vesz igénybe és így nem lehet szó arról, hogy a főpolgármester szisztematikus munkáját bizonyos korlátozott területre szóló rendelkezésekkel felaprózza. *Borvendég* Ferenc főpolgármester munkáját mindenesetre jelentékenyen megkönnyíti

az autonómia és az adminisztráció teljes támogatása,

amely szervek a legnagyobb odaadással állnak rendelkezésre a főpolgármester minden tervének keresztülvitelénél.

Általában nagyon csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy *a főpolgármester a radikális újítások és merész kísérletezések terére lép. Borvendég* Ferenc a lagalaposabb ismerője a főváros pénzügyi, gazdasági és üzemi kérdéseinek és

most látszik csak a maga teljes valójában az az örvendetes tény, hogy a kormány Borvendég Ferencet állította Budapest élére.

A komplikált kérdések felismerésébe nem kell magát beletanulnia *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek, aki tehát *biztos és avatott kézzel nyúl a legkényesebb problémákhoz és megtalálja azt az utat, amely a célok elérése tekintetében a biztos eredményhez vezet.*

A szanálás művelete elsősorban a dologi kiadások csökkentését kívánja érvényesíteni és ebből a szempontból máris *megindult az adatgyüjtés a fővárosi organizmus egész vonalán.* A költségvetési adatok felhasználása és a kiadások mértékének lecsökkentése harmonikus összeegyeztetést kíván, mert a kiadások csökkentésével nem azt a célt kívánják szolgálni, hogy az adminisztráció a maga munkáját csak nehézséggel láthassa el, hanem, hogy

észszerű takarékossággal és egyszerűsítéssel gyorsabban, de olcsóbban funkcionáljon a közigazgatási apparátus.

Az üzemeknél is szó lehet bizonyos takarékosság alkalmazásáról, anélkül azonban, hogy *a biztonsági szempontok* sérelmet szenvednének. A lehetőségek kivizsgálása és azoknak alapos áttanulmányozása természetesen időt igényel és a tervek szerint *Borvendég Ferenc főpolgármester a nyári szünetet használja fel arra, hogy zavartalanul elvégezze számításait és előkészítse intézkedéseit.* A szanálás munkája tehát csak

a kora őszi hónapokban fog először megnyilatkozni,

amely után rendszeres munkával végrehajtásra kerülnek a gazdasági egyensúlyt biztosító további rendelkezések.

Várakozást meghaladó eredménnyel zárul az idei tanév

A főváros iskoláiban a szellemi oktatás kifejlesztése mellett különös gondot fordítanak a tanulóifjúság testi és egészségi gondozására is

A jövő héten bezárulnak az iskolák kapui. A különböző iskolatípusok szerint június 11. és 24-e között tartják a vizsgákat és a záróünnepségek után megkezdődik a nyári vakáció. Az iskolaév végén felkerestük

Szendy Károly dr.
tanácsnokot,

a közoktatási ügyosztály kiváló vezetőjét és kérdést intéztünk hozzá a lezajlott tanév eredményéről.

— Örömmel állapíthatom meg — mondotta, — hogy a székesfőváros összes iskolái *a várakozást meghaladó eredményeket produkálták.* Ahogy az igazgatók jelentéseiből megállapítom és iskolalátogatásaim alkalmával személyesen is tapasztaltam, nemcsak az általános pedagógiai eredmény örvendetes, hanem

a tanulóifjuság szelleme, szorgalma is olyan volt, amely a székesfőváros iskoláit változatlanul kimagasló helyre állítják.

— Amitől mindenki, így magam is féltem, *a tanulók létszámának nagyobbarányú csökkenése nem következett be* és az ezévi létszám a mult évi körül mozgott. Sőt a tanonciskoláknál egy-két százalékkal emelkedett is a tanulók száma, ami örvendetes jelenség, mert hiszen ismeretes, hogy az iparosképzés terén az utolsó években bizonyos fokú hanyatlás jelentkezett.

— Iskoláinkban mindenütt intenziv munka folyt. Különösen ki kell emelnem a polgári iskolákat. Erre az iskolatípusra különösen nagy súlyt helyezek, mert nézetem szerint *a tíz-tizennégy éves gyermekben kezd a lelkiélet megnyilvánulni* és annak a kiformálása természetszerűen ebben a korban a legeredményesebb. Itt dől el az, hogy az egyén szorgalmas, becsületes, munkátkedvelő tagja legyen a hazának és a társadalomnak. A polgári iskolákra általában népművelési szempontból is különös figyelmet fordítottunk. De nem kevesebb szeretettel és gonddal voltunk *az iparos- és kereskedőtanonciskolák irányában* és ott a közelmultban létesített új iskolatípusokkal, az önálló iparos- és kereskedőtanonciskolákkal és tanoncirternátusokkal olyan eredményeket értünk el, amire talán nem is számítottunk

— **Teljesen elkészültünk az elemi iskolai helyi tanterv kidolgozásával,**

és megkezdjük a polgári iskolák részére is a módszeres vezérfonal kiadását, amely a polgári iskolai oktatást új alapokra helyezi. Mind a két rendszerrel a most záruló tanévben *kísérletképpen már próbálkoztunk* és miután az eredmények igazolták az elgondolásokat, a jövő tanévben az egész vonalon bevezetjük azokat. A polgári iskolai oktatás tökéletesítése és egyidejüvé tétele céljából

felállítottuk a Mester-utcai irányító iskolát

és az ott kipróbált rendszert az összes többi iskolákban is bevezetjük.

— A most kezdődő iskolai beíratásoknál már

az új tandíjszabályzat lép érvénybe.

A főváros szabályzata az államihoz csatlakozik természetesen és egyik legfontosabb eredménye az, hogy a *polgári iskolai tanulás terén messzemenő kedvezményeket nyujt.* Minden gyermek, akiben csak valami kis rátermettség és szorgalom lakik, minden akadály nélkül elvégezheti a polgári iskolát, még a legszegényebb is.

— Teljes erővel folyik a munka az iskolák kifejlesztése terén is, amit a főváros azzal tett lehetővé, hogy

körülbelül egymillió pengőt szavazott meg új iskolaépítésekre.

Az új iskolákat még *1934-ben meg akarjuk nyitni.* A főváros pénzügyi helyzete miatt a nagyobb terveket elejtettük és inkább a népoktatás szempontjából fontos periferiális iskolák helyzetén javítottunk. Az Üllői-úton a már elkészült bővítés segítségével *12 tanteremmel nagyobbodott a régi iskola.* A Hüvösvölgyben a Fenyves-utca és a Branyiszkó-utca sarkán

a legközelebbi hetekben fogunk hozzá kisebb, egyelőre egy-két tantermes iskola építéséhez.

Az ősszel kerül sorra *a lágymányosi új iskola* és a kelenföldi állomás melletti ódon bérházban elhelyezett iskola új otthonba való áttelepítése a *Horthy Miklós-útra.*

Most készül az iskolák tatarozási programmja is,

melyet a nyári szünet alatt hajtunk végre.

— Szép eredményeket produkált a főváros a mult évben a legfiatalabb korban levő és a legnagyobb védelemre szoruló kis gyermekek sorsának felkarolása körül,

új ovódák és védőintézetek, napközi otthonok felállításával.

Amennyire a gazdasági helyzet megengedi, ezt az akciónkat tovább fejlesztjük.

— **Az iskolaorvosi intézmény**

segítségével különös gondunk lesz a jövő esztendőben *a tanulóifjúság testi, egészségi gondozására, miután az orvosi vizsgálatok, az iskolaorvosi statisztikák azt mutatják, hogy fokozott ellenőrzésre és gondoskodásra van szükség.*

Fokozatosan áttérnek a végleges jellegű utak építésére

A portalanítási költségekből nem lehet amortizálni a végleges utak befektetését — A Kövezőiparosok Ipartestületének nyilatkozata az inségmunkások alkalmazásáról

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában foglalkoztunk az útolajozás kérdésével és ezzel kapcsolatban hangot adtunk annak a felfogásnak, amely az ideiglenes jellegű utakkal szemben a közigazgatási bizottság ülésein kifejezésre jutott. Az útolajozásról és általában az útfentartás problémájáról

illetékes helyen

a következő tájékoztatást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfővárosnak a makadámutak olajozása a folyó évben m²-ként *átlag 18.5 fillérbe* kerül. A külső és hegyvidéki területeken, főleg ahová nagyobb távolságról kell a vizet szállítani, a közönséges vízzel való locsolás költsége ennél magasabb.

— Az utcai burkolatokat, legyenek azok akár végleges, akár ideiglenes jellegűek, a ráhulló por, piszok, valamint a közlekedés hatására az elhasználódás által önmagukból keletkező por miatt *öntözni kell.* A végleges burkolatok — kötött szerkezetüknél fogva — sokkal kisebb mértékben porképzők,

az ideiglenes burkolatok azonban e tekintetben igen hátrányos tulajdonságokkal rendelkeznek.

— Figyelembe véve, hogy Budapest székesfőváros területén *a 7 millió m²-t kitevő burkolatból 2 millió a vízzel kötött makadám,* a város közegészségügye és közlekedés érdekében az intenzívebb portalanításról fokozottabb mértékben kell gondoskodni. A nagyobb követelményeket,

a városi lakosság fokozottabb igényeit kielégíteni a mai öntöző kocsipark sem elegendő.

Ezért a ma alkalmazott portalanítási rendszer a leggazdaságosabb, amely szerint *a belső utakat vízzel, a külső területeket olajjal öntözik.*

— A folyó évben 700.000 m² terjedelemben végrehajtott olajozás kereken 130.000 pengőbe kerül. Teljesen téves az a felfogás, hogy *az öntözésre, olajozásra, valamint a fenntartásra fordított kiadásokból a makadámutakat át lehetne építeni.* Ily makadámutak átépítésének költsége m²-ként átlagosan *15 pengő.* Ezért

a székesfőváros fokozatosan oly utakat épít át, amelynek fenntartási költsége a beruházások amortizációját fedezi,

tehát — legalább 1 pengő 50 fillér. A néhány fillér öntözési, olajozási, vagy viszonylag kisebb fenntartási költségekből *nem lehet a 2 millió négyzetmétert kitevő makadámutak átépítésére szükséges összegeket elővarázsolni.*

A kövezőiparosok az inségmunkások alkalmazásáról

A *Fővárosi Hirlap* egyik utóbbi számában foglalkozott a fővárosi útépítkezéseknél kötelezően alkalmazott inségmunkások kérdésével és az útépítkezésekkel kapcsolatosan egyéb sérelmekre is rámutatott. A cikkben foglaltakra nézve a Kövező Iparosok Ipartestületének elnöksége a következő helyesbítés közlését kéri: *a)* Az inségesek alkalmazását előírja ugyan az idevágó polgármesteri rendelet, nem vonatkozik azonban a kikötés a segédmunkásokra, akik nélkül útépítés el sem képzelhető. A cikkben foglalt és néhol előforduló anomáliák, a rendelet helytelen értelmezéséből származtak, mert fel sem tételezhető, hogy a főváros II. ügyosztálya szakképzettsége oly rendelet kiadását javasolná, amely eleve kizárja, hogy a vállalkozó szakszerű, a feltételeknek megfelelő munkát végezhessen. *b)* Az iparosok azon sérelme, hogy a megnemfelelő munkás hétköznapi elbocsájtása nehézséget okoz, — a jelenleg érvényben levő bírói gyakorlat folytán — az ügyosztály, illetőleg az ellenőrző mérnök véleményezése alapján, mindenkor igazságos elintézést nyerhet. Ennek folytán a megnemfelelő munkás, aki maga mögött protekciót vél érezni és emiatt munkáját hanyagul végzi, minden további nélkül elbocsájtható. *c)* Ami a kiöntési vizsgálatok eredményére vonatkozik, a bajok valószínűleg abban lelik magyarázatukat, hogy esetenként a fővárosi anyagvizsgáló intézet nem győzi a nagymértékben felgyülemlett vizsgálatokat a kellő időben elintézni. Lényegileg a bajok kútforrása azonban a mai nehéz időkben keresendő, mert a főváros II. ügyosztálya mint eddig, úgy a továbbiakban is meg fogja találni a módját annak, hogy a nem várt nehézségeket nagy gyakorlati és mindenre kiterjedő szociális érzékével eliminálja.

Megválasztották a törvényhatósági szakbizottságok és az üzemi bizottságok tagjait

Indokolatlan panaszok a többségi elv lojális alkalmazása miatt

A törvényhatóság *Borvendég* Ferenc főpolgármester elnöklete alatt hétfőn délután rendkivüli közgyülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az új fővárosi törvény intézkedésének megfelelően, a szakbizottságok és az üzemi választmányok tagjainak megválasztása volt. A választás eredménye a következő:

A 17-es ellenőrzőbizottság tagjai:

Büchler József, Csilléry András, Friedrich István, Homonnay Tivadar, Kozma Jenő, Láng Lajos, Lázár Ferenc, Müller Antal, Payr Hugó, Petrovácz Gyula, Peyer Károly, Rassay Károly, Révész Mihály, gróf Takách-Tolvay József, Ugron Gábor, Usetty Béla és Wolff Károly.

Pénzügyi bizottság:

Bánóczy László, vitéz Barczy Barczen Gábor, Bródy Ernő, Büchler József, Csilléry András, Ernszt Sándor, Glücksthal Samu, Hann Arnold, Harrer Ferenc, Homonnay Tivadar, Horovicz Gábor, Ilovszky János, Kozma Jenő, Láng Lajos, vitéz Mátyásfalvi Érich, Miklós Ferenc, Párkány Frigyes, Payr Hugó, Petracsek Lajos, Peyer Károly, Révész Mihály, Szőke Gyula, Ugron Gábor, Weisz Konrád, Wolff Károly.

Elnöki szakbizottság:

Bartók Ferenc, Bednárz Róbert, Csilléry Béla, Farkas Zoltán, Freudinger Sándor, Gyürey Rudolf, Halmay Zoltán, Harrer Ferenc, Hunkár Géza, Huszár Pál, vitéz Lázár Domokos, Lázár Ferenc, Payr Hugó, Várkonyi Kálmán, Verebély Jenő.

Út- és csatornaépítési bizottság:

Bartók Ferenc, Becsey Antal, K. Császár Ferenc, Dorner Gyula, Frankl Kornél, Halmay Zoltán, Horváth Pál, Kuncze Lajos, Lázár Emil, Müller Antal, Nagy Ferenc, Pfeiffer Ignác, Piazza Győző, Schmarilla Géza, Studinka Béla.

Városrendezési és magánépítési bizottság:

Bechtler Péter, Büchler József, K. Császár Ferenc, Harrer Ferenc, Hufnágel Imre, Hüttl Károly, Katona Sámuel, vitéz Martsekényi Imre, Lampel Vilmos, Nagy Andor, Nagy Ferenc, Petracsek Lajos, Schodits Lajos, Wellisch Andor, Zala Zsigmond.

Közjogi és illetőségi bizottság:

Andréka Károly, Bárd Imre, Csapó Ferenc, Dési Géza, Diószeghy János, Farkas Zoltán, Gerlóczy Endre, Gonda Béla, Gosztonyi Armin, Hedry Aladár, Hochenburger Antal, Pap József, Viczián István, Vizdos Géza, Venczell Árpád.

Közlekedési bizottság:

Biber József, Bocsáry Spur Kálmán, Bodzenhardt János, Bresztovszky Ede, Cselényi Pál, Kabakovits József, Koós Jenő, Lázár Emil, Magyar Miklós, Millok Sándor, Pezrik Jenő, Pompéry Elemér, Scheuer Róbert, Wolff István és Wolff Károly.

Közoktatási bizottság:

Bánóczy László, Bednárz Róbert, Csapó Ferenc, Hajdú Marcell, Kirchner Béláné, Kozma Jenő, Nagy Zsigmond, Pajor Rudolf, Pályi Gyula, Pintér Jenő, Pfeiffer Ignác, Pollákné Stern Szerén, Raffay Sándor, Ravasz Árpád, Temesy Győző.

Közélelmezési bizottság:

Biber József, Deák Lajos, Deutsch Jenő, Gyurkovich Henrik, Hoffmann Mihály, Kleiner Artur, Pakányi Ferenc, Reisz Móric, Staub Elemér, Studinka Béla, Strucki Sándor, Szabó Sándor, Seemann Mihály, Usetty Béla, Vass Béla.

Szociálpolitikai bizottság:

Gaár Vilmos, Gál Benő, Hajnády Hanasiewicz Oszkár, Katolaky Kázmér, Hüttl Károly, Mihalovits Zsigmond, vitéz Árvátfalvy Nagy István, Nagy László, Orova Zsigmond, Pintér János, Pollákné Stern Szerén, Slachta Margit, Szabó Imre, Toperczer Ákosné, Vörösváry Miklós.

Közegészségügyi bizottság:

Barla Szabó József, Bayer Antal, Bechtler Péter, Berkes Jenő, vitéz Csik László, Csilléry András, Kaszás József, báró Korányi Sándor, Kriesch Árpád, Polacsek Elemér, Szentgály Antalné, Szlávik Ferenc, Tauffer Gábor, Várkonyi Kálmán, Windisch Ödön.

Városgazdasági bizottság:

Balkányi Kálmán, Bán Rezső, Domonkos Gyula, Halász Alfréd, Homonnay Tivadar, Horváth Pál, Koós Jenő, Lédermann Mór, Lévai Sándor, Nemes Nagy Mihály, Németh Béla, Simonyi Simon, Szakáll Antal, Takách István, gróf Takách Tolvay József.

Világítási és vízvezetéki bizottság:

Vitéz Barczy Barczen Gábor, Bocsáry Spur Kálmán, Héder Lajos, Horovitz Gábor, Kossalka János, Németh Béla, Pásztor Imre, Pályi Gyula, Pillis Károly, Sümeghy Vilmos, Szabó József, Szegő Béla, Szepessy Albert, Várady János, Weisz Konrád.

Magasépítési bizottság:

Csapó Sámuel, Dorner Gyula, Hufnagel Imre, Munkácsy Gyula, Németh Béla, Pászti Károly, Petrovácz Gyula, Piazza Győző, Pillis Károly, Schlemmer Oszkár, Schoditsch Lajos, Steinherz Simon, Takách István, Wellisch Andor, Zimmermann Dezső.

Közművelődési bizottság:

Bánóczy László, Bárczy István, Bednárz Róbert, Bresztovszky Ede, Gerlóczy Endre, Ilovszky János, Kassics Margit, Lázár Ferenc, Pajor Rudolf, Petrovátz Gyula, Pintér Jenő, Pollacsek Elemér, Tauffer Gábor, Ugron Gábor, Vörösváry Miklós.

Közgazdasági és ipari bizottság:

Biber József, Blaskó Artur, Cselényi Pál, Halassi Fischer Ödön, Ilovszky János, Jakab János, Lédermann Mór, Nagy Antal, vitéz Árvátfalvy Nagy István, Neruda Nándor, Németh János, Orphanides János, Oszoly Kálmán, Simonyi Simon, Szilágyi Antal.

Az önálló vagyonkezelési üzemek mellé rendelt választmányok tagjaivá megválasztották a következőket:

Elektromos Művek választmánya:

Bornemissza Géza, Kossalka János, Magyar Miklós, Steinherz Simon törv. hat. biz. tagok, Preszter Rezső, Haidegger Ernő külső szakértők.

A Gázművek választmánya:

Becsey Antal, Bresztovszky Ede, Nagy Andor, Nagy László törv. hat. biz. tagok, Ripka Ferenc, Némethy Károly külső szakértők.

A Vízművek választmánya:

Halmay Zoltán, Piazza Győző, Schmarilla Géza, Szőke Gyula törv. hat. biz. tagok, Movik Zsigmond és Hoepfner Guidó külső szakértők.

A gyógyfürdők és gyógyforrások választmánya:

Horovitz Gábor, K. Császár Ferenc, Kállay Tamás, Takách István törv. hat. biz. tagok, Pávay-Vajna Ferenc és Veszelszky Gyula külső szakértők.

A Községi Élelmiszerárusító Üzem választmánya:

Hoffmann Mihály, Pakányi Ferenc, Reisz Móric, Wellisch Andor törv. hat. biz. tagok, Szentesi József és vitéz Fehér Xavér Ferenc külső szakértők.

A Községi Kenyérgyár választmánya:

Báró Burghardt Bélaváry Rezső, Deák Lajos, Gyorkovich Henrik, Vitéz Aladár törv. hat. biz. tagok, ifj. Pfeiffer János és Hankóczy Jenő külső szakértők.

A Községi Lóhúsüzem választmánya:

Reisz Móric, Struczky Sándor, Wolff István, Zala Zsigmond törv. hat. biz. tagok, Wayand Miklós és Jármay Károly külső szakértők.

A Községi Temetkezési Intézet választmánya:

Halász Alfréd, Kabakovits József, Krizs Árpád, Oszoly Kálmán törv. hat. biz. tagok, Seidel József és Nagyőszi Ferenc külső szakértők.

A Hirdetővállalat választmánya:

Bárd Imre, Fischer Ödön, vitéz Martsekényi Imre és Szakáll Antal törv. hat. biz. tagok, Magyary Kossa Aladár és Faller Mihály külső szakértők.

A többségi elv alkalmazása — hamis beállításban

A tegnapi közgyülésen, amelyen a szakbizottságokat választották meg, *Fábián* Béla és *Lázár* Miklós amiatt panaszkodtak, hogy a szakbizottságokban „a többségi pártok nem adtak helyet a kis pártoknak".

Felháborító ez a bállítás. És egészen érthetetlen, hogy két elégedetlenkedő bizottsági tagnak közgyülési felszólalását a napisajtó, vagy legalább annak egy része, oly módon közli, mintha az ellenzéket a szakbizottságok megválasztásánál valóban valami sérelem érte volna a kereszténypárt, vagy az egységespárt részéről.

Nem lehet szó nélkül elmenni e jelenségek mellett. Szükségesnek tartjuk tehát leszögezni a való tényállást, hogy a további kútmérgezést megakadályozzuk. A parlamentáris kormányforma mindenütt a világon *a többségi elven alapszik.* Természetes tehát, hogy a többségi pártoknak, amelyek a kormányzásért felelősek, gondoskodniok kell arról, hogy a bizottságokban is biztosítva legyen a többségük, mely a kormányzást lehetővé teszi. Ilyen körülmények között, csak természetes és *jogosan* senki sem ütközhetik meg rajta, ha a többségi pártok nem a számaránynak megfelelően, hanem *a többségi elv biztosításának szemelőtt tartásával adnak helyet az ellenzéknek a különböző bizottságokban.*

Egyedül a főváros törvényhatósági bizottságában történt meg az az ideális felfogásra való eset, hogy *a többségi pártok lemondtak a többségi elv rideg érvényesítéséről és a számarányoknak megfelelően adtak helyet az ellenzéki pártoknak.* Sőt *Wolffék* és *Kozmáék* annyira mentek a lojalitásban, hogy a számarányokra nézve *elfogadták az ellenzéki pártok által összeállított százalékszámítást* és a városházi békés együttműködés érdekében még ahhoz is hozzájárultak, hogy a pénzügyi bizottságban például, *ahol a szociálistáknak csak 4 és fél mandátum járt, ezt a töredéket nem a maguk javára kerekítették ki, hanem megszavazták a szocialisták ötödik helyét.*

Ezek után arról beszélni, vagy azt írni, hogy a Keresztény párt és az Egységespárt nem adtak helyet a kisebbségi pártok képviselőinek, szinte *határos a frivolitással és csak azt eredményezi, hogy legközelebb a többségi pártok nem fognak ilyen lojalitást tanusítani.* Mert a többségi pártoknak ezért az engedékenységért sulyos áldozatokat kellett hozni. Az Egységes pártnak olyan tagjai maradtak ki pl. a 17-es, vagy a pénzügyi bizottságból, akiknek kvalitását, szakértelmét és arravalóságát az ellenzék is elismeri. Igy a béke érdekében *Becsey* Antal, *Martin* János, *Németh* Béla, *Scheuer* Róbert önként engedték át helyüket, pedig pártjuk mindegyiknek munkásságára külön súlyt helyez és remélhetőleg meg is fogja találni a módját annak, hogy kiváló képességeiket a fővárosi polgárság érdekében továbbra is érvényesíthessék. Igaz, hogy az ellenzéki oldalon is vannak olyan bizottsági tagok, akiknek szakbizottsági munkásságát kívánatosnak tarthattuk volna. *Arról azonban, hogy ezek kimaradtak, semmiképp sem tehetnek a többségi pártok.* Mert az ellenzék megkapta mindazokat a helyeket, melyekre a saját maga által kiszámított számarány szerint igényt tartott. *Fábián* és *Lázár* reklamálják tehát helyeiket *Rassay* Károlyon, *Láng* Lajoson és a szocialistákon, ne pedig az Egységes párton. **(P.)**

Elzárják a közlekedés elől a Boráros-teret az új híd pillérépítésének idejére

A villamosközlekedést a Mester-utcánál hurokvágánnyal bonyolítják le — Az új közlekedési rend az ősszel életbelép

A Horthy Miklós-híd építési munkái csendesen, de nagy lépésekkel haladnak előre. A budai hídfő *földmunkáival* már csaknem teljesen elkészültek és előrehaladottan épül a jobboldali partipillér is. Az építkezéssel párhuzamosan a városházán intézkedtek, hogy a híd építéséhez szükséges területek kellő időre rendelkezésre álljanak és hogy az építkezés tartama alatt a meglehetős nagyforgalmú Boráros-tér közlekedésének zavartalansága biztosítassék. Ezekről az intézkedésekről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* a következő felvilágosítást szerezte:

— *A Boráros-téri hídfő építési munkáit* legkésőbb a kora tavasszal, de lehet, hogy már az ősszel elkezdik. Az építéshez szükséges terület túlnyomó részben a Dunaparti teherpályaudvar vonalába esik, azonban a *hídfeljáró mégis jó mélyen benyúlik a Boráros-térbe* és ennek megfelelően térrendezéseket kell végrehajtani. Ezeken már dolgoznak az illetékes műszaki ügyosztályok. Sokkal aktuálisabb ennél

a közlekedés ideiglenes megoldása.

Azon a területen, ahol most a körúti villamosvonal hurokvágánya halad, épül a hídfeljáró, az építkezés idejére tehát gondoskodni kell a *villamosvonalak végállomásának ideiglenes elhelyezéséről*. A főváros közlekedési ügyosztálya és a Beszkárt vezetősége a közelmúltban tanácskozott erről a kérdésről. Valószínűleg az lesz a megoldás, hogy

ideiglenesen hurokvágányt fektetnek le a Mester-uteában az autobuszvégállomás járdaszigetének helyére.

Természetesen az autobuszok végállomását ebben az esetben áthelyezik máshová. Az építkezés tartamára a hídfő területét palánkok zárják le. Körülbelül egy éven át nehézségekkel jár majd a forgalom lebonyolítása a Boráros-téren, ez azonban elkerülhetetlen. A híd megépítése után azonban a régi rend ismét visszaállítható lesz.

— A Mérnöki Kamara és a többi szakegyesület már behatóan foglalkozott e kérdéssel és egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a szociális segélyezésnek ez a szóban forgó rendje emberi, nemzeti, népnevelési, fegyelmezési és gazdasági szempontból minden vonatkozásban reális és kívánatos, sőt hasznos is, mert végeredményben

a munkaszolgáltatás folytán értékeket termel a köznek.

A világhíres, nagy olasz közmunkák nagyrészt az általunk kezdeményezett módszerrel létesültek. Hivatkozhatunk a bolgár példára is, de közelebbről is megtaláljuk szándékaink alátámasztását:

Debrecen városa ilymódon építtette fel az első magyar stadiont.

— A budapesti munkászászlóaljak felállítása nem ütközik semmiféle komoly nehézségbe. Tárgyaltunk erről az út- és csatornaépítési, a városrendezési és középítési ügyosztályokkal.

A II. ügyosztály már elkészítette a munkászászlóaljak munkaprogramját is.

A munkaeszközöket is a műszaki ügyosztályok bocsátanák rendelkezésre, túlnyomórészt a meglévő készletekből.

— Kezdetnek

próbaképen hat, egyenkint háromszáz főnyi zászlóalj alakulna meg, amelynek hathavi munkabére 650.000 pengő volna.

Ez az összeg a szociális segélyezésre beállított költségvetési hitelből volna kiszakítandó. A munkászászlóaljak tagjai zsoldot, élelmet, esetleg szállást, ruhát és lábbelit kapnának.

A munkászászlóaljak tevékenysége a magángazdaságot, az ipart és a vállalkozókat nem érintené,

mert kizárólag olyan földmunkákat végeznének, amelyekre más módon úgysem lehetne fedezetet teremteni és amelyeket enélkül nem is fognak még hosszú évekig megcsinálni. Ismétlem tehát, senkinek nem vág az érdekeibe az akció, senkit sem foszt meg kereseti lehetőségtől, ezzel szemben ezreknek adna hosszú időn át kenyeret és foglalkozást. Természetesen hangsúlyoztuk a főváros vezetői előtt azt is, hogy a munkászászlóaljakban, már csak fegyelmezettségük és háborús előjogaiknál fogva is, *elsősorban volt frontkatonákat alkalmazzanak*. A munkászászlóaljak felállítása a

a munkanélküli intelligencia szempontjából is hasznos lenne,

mert nagyszámú munkafelügyelő kerülne ki a soraik közül. A tervvel rokonszenvet mutat *Borvendég* Ferenc főpolgármester úr is, aki előtt akciónk elgondolását már alpolgármestersége idején smertettük. Ezek után reméljük, hogy hamarosan felsorakoznak a munkanélküliség frontján az első munkászászlóaljak.

Dimoff bolgár közmunkaminiszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a Bulgáriában törvényesen bevezetett általános munkötelezettség fényes eredményeiről

A munkanélküliség apasztására a Frontharcos Szövetség Budapesten is munkászászlóaljak felállítását sürgeti

A milliós Budapest életére hosszú évek óta egyre jobban terjedő árnyékként borul a munkanélküliség. Pedig a főváros óriási erőfeszítéssel mindent megtesz, hogy ennek a veszedelemnek a lehetőség szerint útját állja. Szinte erején felül áldoz a segítő akciókra, ezenkívül az elmult esztendőkben száz- és százmilliókat áldozott közmunkákra is. Sajnos, mindez nem elegendő a gyökeres orvosláshoz, mert a kerületi elöljáróságok szegénykatasztere szerint munkahiány következtében *kereken 40.000 család, tehát átlag 120.000 lélek szorul a hatóság támogatására.* A mai pénzügyi és gazdasági helyzetben nincs kilátás olyan nagyobbarányú közmunkák megindítására, amely a munkanélkülieknek nagyobb tömegét foglalkoztatni tudná, ezért sokszorosan nagyjelentőségű az az életrevaló terv, amelyet munkászászlóaljak sürgős megvalósítása érdekében pénteken délben *az Országos Frontharcos Szövetség tiszti küldöttsége Borvendég Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester figyelmébe ajánlott.* A főváros vezetői rokonszenvesen fogadták a minden különösebb nehézség nélkül életrehívható tervet, amelynek gyakorlati megvalósításával már az illetékes műszaki ügyosztályok is komolyan foglalkoznak. Ha a terv megvalósul, hamarosan hat munkászászlóalj keretében 1800 ember veheti kezébe a kenyeret biztosító szerszámot.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a nagyjelentőségű kezdeményezésről beszélgetést folytatott

vitéz Martsekényi Imre

törvényhatósági bizottsági taggal,

az *Országos Frontharcos Szövetség* budai szervezetének elnökével, az akció egyik kezdeményezőjével, aki a munkanélküliség rémének leküzdéséről és ezzel kapcsolatosan a munkászászlóaljak felállításáról a következőket mondotta:

— A munkászászlóaljak megszervezésének gondolata nem új, nem mi találtuk ki. Mi csak azt akarjuk, hogy a munkanélküliség leküzdésének ezt a külföldön, Olaszországban, Németországban, Bulgáriában és Európa más államaiban jól bevált és sikerrel alkalmazott módszerét, hazai viszonyainknak megfelelően, nálunk is meghonosítsák, mert tudjuk, hogy a segítésnek ez a módja eredményes lesz. A szociális nyomorúság elleni küzdelemben

a munkanélküli segélyezésből hivatásos munkanélküliség keletkezik,

amely társadalmi és nemzeti szempontból veszedelmes és sérti a munkabíró emberek, különösen a háborút járt frontharcosok emberi méltóságát. A polgármester úr előtt a külföldi példákra hivatkoztam és a megalázó munkanélkülisegélyezés helyett bajtársaimmal együtt

a munkaszolgáltatás ellenében történő segélyezés megorganizálását

ajánlottam.

Dimoff bolgár közmunkaminiszter ismerteti a bulgáriai munkakötelezettség nagyszerű eredményeit

Az akció kezdeményezői elsősorban Bulgáriára, mint hozzánk legközelebb álló példára hivatkoztak. Felette aktuális és érdekes tehát az a beszélgetés, amelyet a bulgáriai munkászászlóaljakról, az ottani általános munkakötelezettség tapasztalatairól és eredményeiről *Szabó* István dr., a külföldön élő kitünő magyar publicista folytatott a *Fővárosi Hirlap* felkérésére

I. Dimoff
volt bolgár közmunkaminiszterrel,

a közelmultban lemondott *Musanoff*-kabinet tagjával, az általános munkakötelezettség legfőbb irányítójával és organizátorával:

— *A bulgáriai általános munkakötelezettség törvényes kötelezettségen alapul.* Minden bolgár bizonyos korhatáron belül *köteles meghatározott időre munkaszolgálatra jelentkezni.* A kötelező munkaszolgálat alól, testi alkalmatlanságot, betegséget kivéve,

felmentésnek helye nincs,

illetve külön adóval váltható meg, még pedig az illető jövedelméhez és adóalapjához arányítva

progresszív alapon.

A bulgáriai általános munkakötelezettséget 1923-ban iktatták törvénybe, tehát 11 éve áll fenn az organizáció, amelynek eredményeivel a kormány és a nemzet teljes mértékben meg van elégedve.

Rengeteg utat, vasútépítést, erdőirtást, talajművelést, folyamszabályozást produkáltak a munkászászlóaljak,

amelyeknek ma már saját műhelyeik, telepeik és iskoláik vannak. Igen célszerű módon történt gondoskodás a munkászászlóaljak által végzett közmunkák

szerszámszükségletének előteremtéséről is.

A cementgyárak például kötelezve vannak arra, hogy berendezési tárgyaikat és gépeiket bizonyos időre *díjmentesen* a munkaszolgálat rendelkezésére bocsássák. *Csak* a gépeket, illetve berendezéseket; a munkát a zászlóaljak tagjai végezték, beosztott szakmunkások vezetése mellett. A vállalatok, gyárak részéről ez a kis áldozat volt az akcióhoz való hozzájárulás, illetve *az általános munkaszolgálat alóli mentesítés váltsága.*

— A bolgár munkászászlóaljak java fiatal ember, akik örömest és jókedvűen töltik az időt a zászlóaljakban, ahol nemcsak dolgoznak, hanem sokféle praktikus tanfolyamon oktatásban is részesülnek. Természetesen külön gondoskodnak a munkakatonák testi ápolásáról, edzéséről és higiéniájáról is.

— Az általános munkakötelezettség fenntartása ma már

nem kerül pénzébe a bolgár államnak, fenntartja önmagát,

sőt értékeket termel és a legutóbbi időben feleslegei is vannak abból a pénzből, ami a munkaváltságokból befolyik. *Az 1933. évi költségvetésben ily címen 40 millió leva plusz mutatkozott.*

— A munkakötelezettségnek köszönhető, hogy *Bulgáriában munkanélküliségről beszélni nem igen lehet,* ilyen probléma nincs. Aki dolgozni tud és akar, azonnal megkapja a megosztását s a kenyerét.

Eddig hangzik a volt bolgár közmunkaminiszter nyilatkozata. Természetesen nálunk más a helyzet Az akciót, törvényes alap hiányában, csak önkéntes belépésekkel és a munkanélküliek felvilágosításával lehet elindítani. Minden bizonnyal azonban az első hívó szóra jelentkezik olyan létszám, hogy az első zászlóaljak kezükbe vehetik az ásót, a lapátot, a csákányt és eredményesen dolgozhatnak nemcsak mindennapi kenyerükért, családjukért, hanem a főváros jövője szempontjából nagyjelentőségű távolabbi feladatok megvalósításán, amelyek közül legelsőnek talán a *Nemzeti Stadiont* említhetjük meg.

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELEFON.: 59-9-32

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

Gazdasági Értesítő

Megingott a margarin-front, jajveszékelnek a kekszgyárosok

Felvonulnak az élelmiszerkereskedők a sajtgyárak versenye ellen — A tisztességes cukrászipar halálküzdelme a kontárokkal — A nagyáruházak közös propaganda kifejtésére akarják beugratni a detailistákat

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a magyar mezőgazdaság védelme, valamint a közönség régi kívánságának érdekében a földmüvelésügyi minisztérium már régebben elhatározta a margarin használatának korlátozásáról szóló rendelet megalkotását. A kormány terve mindenképpen indokolt és örvendetes: *a mesterséges zsiradékanyagok kiküszöbölésével a vajfogyasztásnak nagyobb lehetőséget biztosit az országban, ugyanakkor pedig a fogyasztóközönséget megvédi a margarinos készitményekkel üzött visszaélésektől. A rendelet a jövő héten megjelenik* és nagyon rövid átmeneti idővel hatályba lép.

A rendelet megjelenését a Hutter-Lever, a Bien S. és fiai, valamint a Steiner-féle margarinos kisüzem próbálta hátráltatni,

amely vállalkozások természetesen félnek, hogy végleg elvesztik a magyar piacot. Sorompóba állították tehát a *kekszgyárosokat*, akik memorandumban mutattak rá a kormány előtt arra, hogy *a vajjal készitett keksz nem állóképes és ezért élvezhetetlenné válik.* A földmüvelésügyi minisztérium nem fogadta el valóságnak ezt a beállitást és az Országos Kémiai Intézetben vegyvizsgálatot végeztetett. A kísérletezések befejeződtek és *a kekszgyárakkal egyesült margaringyárak kifogásait minden tekintetben megdöntötték.* A vizsgálatok ugyanis bebizonyították, hogy

a friss teavajjal készült keksz állóképes és annak megromlásától nem kell tartani.

Ezt a megállapitást bizonyára nagy örömmel fogadja a fogyasztóközönség is, amely a legnagyobb megdöbbenéssel értesült arról, hogy *Glasnerék péküzeme, Steiner, Koestlin és a többiek keksz-készitményeiket eddig margarin felhasználásával gyártották.* Nem kétséges, hogy a kekszfajták kelendősége lényegesen növekedik, ha az egész vonalon a vajjal való készitési rendszerre térnek át.

Élelmiszerkereskedők a sajtgyárak ellen

Az élemiszerszakmát közeről érinti a sajtgyárak ellen megindított akció is, amely a kereskedők részéről indult meg. Különböző sajtgyárak ugyanis sajnálatos módon követték a *Pók-áruházak* rendszerét és *közvetlen árusitó üzletekkel igyekeztek a közönséget a legális kiskereskedelem elől magukhoz csábitani.* A sajtüzletek nemcsak sajtot, hanem mindenfajta élelmiszert és csemegeárut is forgalomba hoznak, amelynek révén azután

vészes versenyt támasztanak a kereskedőknek.

Az áruházak nyomasztó versenye miatt amúgyis lesujtott kiskereskedők most elhatározták, hogy megélhetésükért *felveszik a versenyt a gyárak konkurrenciáival és közös bevásárló szövetkezetet alapitanak.* Máris megállapodást kötöttek több konzervgyárral és más szakmabeli gyárakkal a közös együttmüködésre és ha a nagy sajtgyárak ezután sem szüntetik be a közvetlen árusitást, úgy *a nagykereskedők és a viszontelárusitók a legélesebb harcot indítják ellenük*

Ankét foglalkozik a zugcukrászok üzelmeivel

A cukrászipar sérelmei is foglalkoztatták az elmult napokban a kereskedelmi minisztériumot. A *Baross Szövetség* képviseletében *Ilovszky* János elnök és *Spelter* Henrik, a cukrászipartestület elnöke tárták elő a cukrászipar sérelmeit és panaszait, kifejtve, hogy

kontár-cukrászok és zugiparosok selejtes, olcsó árukkal árasztják el a piacot,

amelynek következményeként állandóan csökken a tisztességes cukrászipar forgalma. *Halla* Aurél miniszteri tanácsos kilátásba helyezte, hogy *a jövő héten ankétet hív össze, amelyen megbeszélik a szükséges megtorló intézkedéseket.*

Céltalan egyezkedési kísérlet a gyárak detailárusítása ügyében

A kereskedelmi érdekeltségek változatlan kitartással védelmezik érdekeiket és megélhetésük biztosítása céljából állandóan védekeznek *a gyáripari vállalatok üzempolitikája ellen.* Legutóbb a *Budapesti Kereskedmi és Iparkamara* igyekezett kiegyenliteni az érdekeltség ellentéteit. A legutóbbi tanácskozáson

a következő határozatot fogadták el:

Az ipar és kereskedelem legcélszerűbbnek tartja, ha a gyárak detailárusítása ügyében *elkerülhető volna a jogi szabályozás szüksége.* Ebből a célból kívánatos, hogy

az egyes érdekelt ipari és kereskedői szakmák közvetlenül tárgyaljanak egymással.

A kamara kebelében megalkotandó zsürinek lesz a feladata, hogy *a létrejött szakmai megállapodások betartásáról megfelelő szankciókkal gondoskodjék.*

Nem az első eset, hogy a gyárosok és a kereskedők egymással megegyezést keresnek. Az eddigi megegyezések nyomán azonban mindig kiderül, hogy

a detailárusítással foglalkozó gyárak kivonják magukat a szankciók alól

és változatlan hevességgel ostromolják a még megmaradt kereskedői egzisztenciákat. Ilymódon teljesen kilátástalan, hogy

Magyar Divatcsarnok, a Fenyves, a Tempó, a Baross-téri Filléres áruház, a Corom, a GFB— Pók, valamint a többi kis és nagy áruház a jogtalan üzleti versenyt megszüntessék.

A megoldás egyedül csak úgy jöhet létre, *ha a kormány a legszigorúbb rendelettel gondoskodik a féktelen áruházi és gyáripari detail-rendszer betiltásáról.*

A nyári kiárusítás és a kiskereskedelem

A nyári kiárusító vásár ügyében legutóbb tárgyalások indultak meg a fővárosi nagy áruházak és a detailkereskedők között. A nagy áruházak részéről ugyanis az az ajánlat érkezett az egyik kereskedelmi érdekképviselethez, hogy a július 14-én kezdődő kiárusítási vásárt együttes propagandával rendezzék meg. A közös propaganda terve azonban a detailkereskedelem körében egyelőre nem talált méltánylásra. Számosan húzódoznak attól, hogy a közös akcióban résztvegyenek, amely a dolog természeténél fogva

nem bir különösebb jelentőséggel a detailistákra.

Keveslik a nagy áruházaknak a közös propaganda érdekében megnyilvánuló áldozatkészségét is és ezenfelül garanciákat óhajtanak arra nézve, hogy *a nagy áruházak a közös propagandaakción kivül nem fognak különálló egyéni akciókat lefolytatni a forgalmuk fokozására.* A nagy áruházak viszont hallani sem akarnak arról, hogy a saját propagandaakcióikba beleszólást engedjenek bárki számára és hangsúlyozzák, hogy a közös propaganda-front megalakításával a kereskedelem összességének érdekeit óhajtanák előmozdítani a maradék-vásárok alkalmából, de viszont

ez nem zárhatja ki egyéni propagandájuk párhuzamos alkalmazását.

Magyarul ez azt jelenti, hogy az áruházak a propaganda terén is folytatni akarják lehengerelő politikájukat a detailistákkal szemben és kíméletlenségükben odáig mennek, amíg a kiskereskedelmet teljesen elsorvasztják.

Hadijelentés a gazdasági helyzet szinteréről

A legújabb statisztikai adatok határozott javulásról számolnak be

A székesfőváros Statisztikai Havifüzeteinek megjelenése elé ma fokozott várakozással tekintenek azok, akik a gazdasági élet alakulását figyelemmel kísérik. Ez a füzet, amely *Illyefalvi* I. Lajos dr., statisztikai hivatali igazgató szerkesztésében jelenik meg, *valóságos hadijelentés a gazdasági helyzet frontjáról.* Egy hónappal ezelőtt, amikor az 1934. esztendő első negyedéről nyujtottak összefoglaló képet a havifüzetek, örömmel állapitottuk meg a válságból való kiemelkedés határozott tüneteit. A most megjelenő füzet újabb adatai kell hogy eldöntsék, *vajjon ez az emelkedés tartósnak mutatkozik-e* és joggal várhatjuk-e végre-valahára a helyzet jobbrafordulását.

A gazdasági élet rövid szemléjét

a munkapiac adataival

kezdjük. Száz munkahelyre ugyanis a mult év áprilisában 387, a folyó évben pedig csak 297 munkakereső jutott. Az is örvendetes tünet, hogy *a hatósági munkaközvetitőnek 2331 munkakeresőt sikerült elhelyezni a tavalyi 1547 helyett.* A mult évhez képest a munkanélküliség a szakszervezetek kimutatása szerint is 18%-kal csökkent.

Áprilisban *150 épitkezést* bonyolitottak le Budapesten. Ez a szám meghaladja a mult évi színvonalat. A jövőre vonatkozó kilátásokat a kiadott épitkezési engedélyek alakulásából ítélhetjük meg. Új lakóházak épitésére kevesebb engedélyt adtak ki az idén áprilisban,

átalakításokra viszont 224 engedélyt kértek, a tavalyi 152 helyett.

Általában emelkedő irányzatot mutatnak a közmüvek szolgáltatásai is. A székesfővárosi vízmüvek által szolgáltatott vízmennyiség *5.1 millióról 5.5 millió köbméterre*, a *villamosáram* fogyasztás pedig 15.8 kw. óráról 18.8 millióra emelkedett. Különösen örvendetes, hogy az áramfogyasztás többletének javarésze a motorikus áramra esik. Egyedül a *gázfogyasztás* mutat csökkenést, mely 1934 áprilisában 7.3 millió köbméter volt a tavalyi 7.8 millióval szemben.

A gazdasági megélénkülés jelei leginkább

a főváros áruforgalmára

vonatkozó számsorokból tünnek ki. A vasutak és a hajók által lebonyolított áruforgalom adatai szerint, melyek feldolgozása technikai okok miatt még csak március hónapról állnak rendelkezésre. A behozott áruk mennyisége 3.6 millió métermázsáról *4.4 millióra*, az elszállított áruké pedig 783.000 métermázsáról *1.2 millióra* emelkedett.

Az áruforgalom mellett

a személyforgalom adatai

is a válság enyhülését mutatják. Míg az előző két esztendőben helyi közlekedési vállalataink kimutatásai hónapról-hónapra a forgalom nagyarányú csökkenéséről számoltak be, addig *ezidén ismét javuló irányzatról beszélnek a statisztikai adatok.* Áprilisban

a Beszkárt

24.2 millió személyt szállított az 1933 áprilisi 20.8 milliós forgalommal szemben. Hasonlóképpen emelkedést mutat a bevételek összege, mely 3,706.867 pengőről 3,857.735 pengőre javult. A székesfővárosi

Autobuszüzem

és a BART összesített adatai szerint az autobuszforgalom még nagyobb mértékben érezte meg a *javuló gazdasági helyzet hatásait.* Az autobuszon szállított személyek száma 2.1 millióról 2.5 millióra, a bevételek főösszege pedig 607 ezerről 665 ezer pengőre emelkedett. *Végeredményben összes helyi személyforgalmi vállalataink 26.8 millió utast szállitottak áprilisban.* Az év első harmadának összforgalma pedig 99,121.740 utassal a százmillió főt is megközelítette, míg a mult év ugyanezen időszakában a forgalom 83 millió fő volt csupán.

Akadtak a statisztikai havifüzet átlapozása közben oly adatok, amelyek még erősen magukon viselik *a gazdasági válság hatását.* A számsorok túlnyomó többsége azonban

a helyzet határozott javulásáról tanuskodik.

Akár a munkanélküliség és a termelés, akár az áruforgalom, vagy a személyforgalom adatait vettük szemügyre, mindenütt a gazdasági bajok csökkenését és a *főváros lüktető vérkeringésének megélénkülését* bizonyítja a statisztika.

Elhalasztották a Beszkárt közgyülését. A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési R. T.* eredetileg június 30-ára tűzte ki ezévi rendes közgyülését. A vállalat részére előterjesztett mérleg és működési jelentés felülbirálása, a városházi adminisztráció és a számszék részéről azonban további időt igényel és ezért a részvénytársaság engedélyt kért a kereskedelmi minisztertől, hogy *közgyülését elhalassza.* Értesülésünk szerint a halasztási terminus *szeptember 30-ig szól*, azonban a *Beszkárt a közgyülést előbb, valószinüleg még július folyamán megtartja.*

A budapesti bankok 1934. évi egyesített mérlege. A *Gazdasági Világ* összeállította a TÉBE kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek egyesített mérlegét. Ez a részletes kimutatás alkalmas arra, hogy pénzintézeti szervezetünk helyzetéről áttekinthető tájékoztatást szerezhessünk. A magyar pénzintézeti szervezet teljes képét mutatja a *Gazdasági Világ* kimutatása. A táblázatos kimutatás a *Gazdasági Világ* kiadóhivatalában (V., Falk Miksa-u. 7., telefon: 156—70) kapható.

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Sztranyavszky Sándort a TESz csillagos érdemkeresztjével tüntették ki. A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* száztagu küldöttség útján adja át a TESz csillagos érdemkeresztjét *Sztranyavszky* Sándor dr. országgyülési képviselőnek, a *Nemzeti Egység* pártja országos elnökének, hogy kifejezésre juttassa hűségét, szeretetét és ragaszkodását. *Baross* Gábor, a TESZ elnöke, nagyhatású beszédben mutatott rá *Sztranyavszky* Sándor közéleti érdemeire, majd *Öttevényi* Olivérné és *Eszterhás* István köszöntötte Sztranyavszky Sándort, aki meghatottan fogadta a kitüntetést. Válaszában hangoztatta, hogy *a TESz első munkatársa annak az eszmének, amely a nemzeti egységért dolgozik.* A TESz kebelére akarja ölelni a magyar társadalom minden rétegét és fáradhatatlanul küzd a magyar jövendőért, a magyar igazságért és a magyar hazáért. A magyar történelem fog ítélni arról, hogy a mostani válságos időkben volt a magyar társadalomnak egy olyan egyesülete, amely *önfeláldozó kitartással dolgozott a köz érdekeiért.* A TESz küldöttsége nagy lelkesedéssel fogadta Sztranyavszky Sándor megnyilatkozását.

Márkus Miksa és Boross László — a francia becsületrend lovagjai. Nagy kitüntetés érte a *Magyar Ujságirók Egyesületét:* a francia köztársaság elnöke a becsületrend lovagkeresztjével tüntette ki *Márkus* Miksa udvari tanácsost, az egyesület elnökét és *Boross* László dr. kormányfőtanácsost, az egyesület főtitkárát. *De Vienne* gróf budapesti francia követ személyesen nyujtotta át a két kitüntetést. Hangsúlyozta, hogy ez a kitüntetés Franciaország két barátjának szól, de egyben baráti gesztus a francia kormány részéről is. Annak a reményének adott kifejezést, hogy *ez a két kitüntetés hozzá fog járulni nemcsak a két ország sajtójában, hanem a francia és a magyar népben a barátság és megértés szellemének kölcsönös kimélyüléséhez.* Az ujságíró társadalom a legutóbbi közgyülésen meleg ünneplésben részesítette *Márkus* Miksát és *Boross* Lászlót.

Házasság. Dr. *Rátkay* Károly, az Esti Kurir fővárosi rovatvezetője és neje leánya, *Piroska* szombaton délelőtt házasságot kötött F. *Szabó* Sándor református lelkésszel. A házasságkötési szertartást a Városházán *Sipőcz* Jenő polgármester, a kelenföldi református templomban pedig *Sebestyén* Andor lelkész végezte. Tanuk voltak: *Rassay* Károly és F. *Szabó* Géza országgyülési képviselők.

Fényes külsőségek között tartják meg a Nemzeti Munkahét megnyitóját a Vérmezőn. A TESz. székházában nagy arányban indult meg a *Nemzeti Munkahét* rendezésének minden irányban való munkája. A *Nemzeti Munkahét* arányai szinte napról-napra nőnek. A hatalmas program részletes kidolgozása most már a megvalósulás stádiumába lépett minden vonalon. A mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem, a szabadfoglalkozásúak, a köz- és magántisztviselők, a magyar nők, az ifjúság lelkesen jelentette be csatlakozását a *Nemzeti Munkahéthez* és ajánlotta fel közreműködését, részvételét. A tavalyi keretnél sokkal tágabb körben, de az egységet még jobban kidomborító módon rendezik meg az érdekképviseletek a maguk kongresszusaikat, díszközgyüléseiket a *Nemzeti Munkahét* kereteiben. A külsőségek rendkivül fényesek lesznek. A díszmagyarba öltözött előkelőségek százai közül többezerfőnyi népviseletben megjelenő menet, a céhek pompás felvonulása fogja gyönyörködtetni azt a hatalmas tömeget, amely előreláthatóan megtölti a Vérmező minden talpalatnyi földjét. *A vérmezei ünnepségen több mint 200.000 ember részvételére számit a Nemzeti Munkahét.* Ugyanott koncentrálódik a tavalyinál még hatalmasabb méretü kereskedelmi és ipari felvonulás, amely az idén azzal bővül, hogy *mezőgazdasági csoportja is lesz.* Általában mindenben új keretek, új színek, hatások, fogják jellemezni az idei Munkahetet. Minden benne lesz a *Nemzeti Munkahétben,* amely a dolgozó társadalom munkaprodukcióját jelenti.

A Klotild Szeretetház közgyülése. A *Klotild Szeretetház Egyesület* most tartotta ötvenhetedik évi rendes közgyülését *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármester elnöklésével. *Ripka* Ferenc dr. elnök megnyitó beszédében megemlékezett arról, hogy az egyesület mostani tisztviselőkara immár tizenkilencedik éve vezeti a Klotild Szeretetház ügyeit. A választmány évi jelentését *Szabó* Árpád dr. gázgyári igazgató, az egyesület titkára mutatta be. Az egysületi tagok nevében *Schön* Győző gázgyári h. vezérigazgató mondott köszönetet az elnöknek és a tisztikarnak.

Megnyilt a tanoncügyi kiállítás. Az országos tanoncügyi kiállítást szombaton délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között nagyszámú közönség jelenlétében a városligeti iparcsarnokban. A kiállítást abból az alkalomból rendezték, hogy *most van félszázados fordulója a kötelező tanoncoktatás törvénybeiktatásának.* Az ünnepélyes megnyitáson a vallás- és közoktatásügyi minisztert *Petri* Pál államtitkár, a kereskedelmi minisztert *Tóry* Gergely államtitkár képviselte, a főváros részéről *Liber* Endre alpolgármester jelent meg, az ipar részéről *Chorin* Ferenc és *Székács* Antal felsőházi tagok vettek részt a megnyitáson, *Éber* Antal pedig a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát képviselte. A megjelenteket *Förstner* Tivadar iparoktatási főigazgató üdvözölte és rámutatott arra, hogy a kiállítás beszámoló akar lenni az 50 éves iparoktatási munkáról. *Petri* Pál államtitkár felszólalásában örömének adott kifejezést, hogy a kiállítás ilyen szépen sikerült, kijelentette, hogy a kormány teljes tudatában van a tanoncoktatás nagy jelentőségének. A tanoncoktatás ügye az 1922. évi novella óta hatalmas fejlődést ért el. Köszönetet mondott ezért az oktató személyzetnek. Ezután a kiállítást megnyitotta.

Beszámoló gyülés az Angyalföldön. Az Angyalföldi, VIII. választókerület *Nemzeti Egység Pártjának* szervezete népes beszámoló gyülést tartott a Hungária-körút 71. szám alatti párthelyiségben, amelyen megjelentek *Kozma* Jenő és *Váry* Albert országgyülési képviselők, *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag és még számosan a politikai és társadalmi élet vezetői közül. Többszáz főnyi közönség előtt tartotta meg beszámolóját *Piazza* Győző, a kerület törvényhatósági bizottsági tagja. Ismertette a mai nehéz gazdasági helyzetet, majd felhívta a polgárság figyelmét a kormányzat céltudatos munkájára, amellyel a gazdasági nehézségeket csökkenteni igyekszik. Felsorolta azokat a szociális intézkedéseket, amelyeket a főváros a párt kezdeményezésére valósított meg. A Nemzeti Egység táborának minél erősebb támogatására hívta fel a jelenlevőket, kifejtvén, hogy az elvesztett magyar területek visszaszerzése csak a nemzeti egység eszméjének megvalósításával válik lehetővé. *Császár* Gyula az angyalföldi polgárság bajait és gondjait tárta fel, *Kollmann* Dezső dr. ügyvezető elnök pedig a megjelent vendégeket köszöntötte. *Faludy* Kálmán az iparosok és kereskedők nevében beszélt, *Sarkady Sándor* pedig a pártszervezet négyéves fejlődését ismertette. *Kozma* Jenő országgyülési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, hosszabb beszédben utalt arra, hogy a nemzeti egység gondolata, amelyet a fővárosi politikában már tiz éve szakadatlanul hirdet, *éltsön testet minden magyar ember lelkében, mert ez az egyetemes nemzeti érdek.* Hangoztatta, hogy mindig önzetlenül dolgozott a főváros közönségének érdekeiért és ha tenni kellett valamit, sohasem nézte, hogy az, aki segitségre szorul, milyen párthoz tartozik. Hosszasan foglalkozott a munkásság helyzetével és ismertette azokat az akciókat, amelyeket a párt az üzemi munkásság érdekében eredményesen kivívott. Buzdította a polgárságot, tartson ki a nemzeti egység eszméje mellett, mert egyedül ez az irány az, amelyen keresztül a magyar jövő diadalmaskodni fog. *Váry* Albert dr. a tőke és a munka harcából kiindulva, kifejtette, hogy a magántulajdon elvének fenntartása mellett *a tőkét rá kell birni arra, hogy kilépjen mostani passzivitásából* és minél több munkásnak nyujtson kenyeret. Felhívja a polgárságot, támogassák *Kozma* Jenőt abban a nagy munkában, amelyet a polgárság és munkásság érdekében hosszú évek óta eredményesen folytat. *Sipos* Gyula és mások felszólalása után a gyülés egyhangú lelkesedéssel táviratban üdvözölte *Gömbös* Gyula miniszterelnököt.

Komoly ajánlatokat várnak az őszi szezonban a Városi Színházra

Nem okozott meglepetést a pályázat teljes eredménytelensége

Teljes eredménytelenséggel végződött a Városi Színház bérbeadására hirdetett pályázat, mert a kiküldött határnapon egyetlenegy *vállalkozó sem jelentkezett a hányatott életü Tisza Kálmán-téri intézmény megszerzésére.* A Városi Színház tehát továbbra is bérlő nélkül marad és ezért a főváros egyelőre folytatja az eddigi házikezelés rendszerét, amelynek alapján esetenként adják ki a színházat olyanoknak, akik a bérösszeget előre lefizetik és amellett garantálják az előadások megfelelő színvonalát.

A Városi Színház további sorsáról érdeklődtünk

beavatott helyen,

ahol a következő felvilágositást kaptuk:

— A pályázat eredménytelensége nem jelent meglepetést a főváros számára, mert nagyon jól tudtuk, hogy a *törvényhatósági tanács és a szakbizottság részéről forszirozott feltételek mellett reális ajánlattevő nem jelentkezik.* A határidő lejárta után érkezett ugyan egy ajánlat, amelyet *Föld Aurél*, a Király Színház igazgatója nyujtott be, ezt azonban

teljes egészében vissza kellett utasitani,

mert annak elfogadása *éles ellentétben állott volna a közszállitási szabályzat errevonatkozó intézkedéseivel.*

— A hétfői napon becsuktuk a Városi Színházat és mint a többi színházak, a Városi Színház is nyári szünetet tart. Meggyőződésünk azonban, hogy a házikezelés rendszere nem sokáig marad fenn, mert

az őszi szezon beálltakor feltétlenül jönnek olyan reflektánsok,

akik komoly pénzügyi és művészi alátámasztással reflektálnak a Városi Színházra.

A nyilvános versenytárgyalás tehát teljes eredménytelenséggel végződött és a városházán most már valóban sajnálják, hogy mellőzték *Alberti* Viktor komoly ajánlatát, aki három hónappal ezelőtt évi 40.000 pengős bért ajánlott.

Városok városa. Az imént lezajlott könyvhét gazdag termésének sokaságában szépkiállitású verskötet hívta fel a figyelmet. *Városok városa,* ez a cime *Havas* István, a finomtollú poéta, a Petőfi Társaság főtitkára most megjelent kötetének, amelynek minden sorából *Budapest páratlan szeretete, szépségeinek áhitatos feldicsérése, hangulatainak finomsága és történelmének patinás emléke hatja meg Budapest rajongóit. Havas* István, az ősz lantos, Budapest szerelmesének mondja magát és mélységesen tiszta formájú verseiben ad hangot annak a páratlan és ujjongó szeretetnek, amelyet Budapesttel szemben érzünk. Megkapó költői képek állitják lelkünk elé Budapestet, amelyben élünk, amelyet imádunk és amely érzésünk megható visszhangra talál a *Városok városa* minden verssorában.

Népszerü nyári háztartási tanfolyamok. Az Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottság, a Katolikus Házasszonyok Országos Szövetségével karöltve, a *Székesfőváros Gázmüvei VI., Vilmos-császár-út 3. sz. alatti helyiségeiben* hathetes nyári gyakorlati bemutató *főzőtanfolyamokat* rendez, a finom polgári konyha étrendjéből, *főleg háztartási alkalmazottak részére.* Az első tanfolyam június 27-én kezdődik, a következő tanfolyam pedig augusztus elején, mindenkor szerdán és csütörtökön d. u. 5—7 óra között. *A beiratási díj 3 P, tandíj- és élelmiszerhozzájárulás nincs, díjtalan kóstoló. Jelentkezni lehet:* 1. Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottságnál IV., Szép-u. 5. sz., 2. Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetségében VIII., Mária-u. 7. sz., 3. Székesfőváros Gázmüvei bemutató helyiségeiben VI., Vilmos császár-út 3., I. em.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban
„Delta" salak- és homoktermelő vállalat
Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—96.
Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . 5.000 „
Dorogon . . . . . 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . . . 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . . 8,000.000 drb.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendü művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

(Folytatás a 6-ik oldalról.)

A Weiss Manfréd Rt. kedvező mérlege. A *Weiss Manfréd Acél- és Fémművei Rt.* most tette közzé az 1933-as üzletév mérlegét. A hatalmas vállalat elmult üzletévét *6,052.490 pengő nyersjövedelem mellett 335.901 pengő tiszta nyereséggel zárta.* Az igazgatóság az elmúlt esztendőben jelentős beruházásokat tett, közel negyedmillió pengő értékben. Értékcsökkenés címén 353.096 pengőt írtak le az aktívákból, hitelezőinek pedig 2.3 millió pengőt fizetett vissza a részvénytársaság. Mindezek a számok azt bizonyítják, hogy a világmárkát jelentő vállalat, amely a hadiszerek gyártásáról a legkülönbözőbb ipari és gazdasági cikkek előállítására tért át, gyártmányainak minőségével és használhatóságával egyre szélesebb piacokat hódít meg.

A Ganz-gyár legújabb mesterműve. Bécs és Balaton között *július 1-től* kezdődően sínautóbusz bonyolítja le a forgalmat. Ezt az újfajta közlekedési eszközt a MÁV a *Ganz-gyárnál* rendelte, amely tökéletes mesterművet alkotott. A szalonkocsi húsz méter hosszú, négytengelyes, hatvan ülőhellyel és százkilométeres menetsebességgel teszi meg útját, vagyis *két órával gyorsabban, mint a gyorsvonat.* Ez a sínautóbusz az első, amelyet nemzetközi viszonyban forgalomba helyeznek. A *Ganz-gyár* remek alkotását az elmúlt napokban mutatták be a szakférfiaknak, akik a legnagyobb elismerésüket fejezték ki a kitűnő konstrukció fölött.

A Foncière jubiláris közgyűlése. A *Foncière Általános Biztosító Intézet* e hó 30-ára hívta össze hetvenedik jubiláris közgyűlését. Ez az előkelő biztosító társaság, amely fokozatos fejlődéssel és céltudatos kitartással a gazdasági krizis legnehezebb esztendeiben is nagyvonalú és eredményes működést fejtett ki, 1933-ban is sikerrel működött. A mérlegmegállapító igazgatósági ülés konstatálta *az üzletév fölötte kielégítő voltát* és a *Foncière* — akár csak az előző esztendőkben — az 1933-as év után is *2.50 pengő* osztalékot fog fizetni.

A Magyar Cukoripar Részvénytársaság szerdán tartott közgyűlése az osztalékot 6 pengőben állapította meg, mely e hónap 14-étől a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapesten kerül kifizetésre. Az igazgatóságba Kántor Miksa elhúnyt igazgatósági tag helyére új tagként Heinsheimer Alfréd úr választatott meg.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. június 16-án tartotta meg 65-ik rendes közgyülését. A társaság megfelelő tartalékolások és az értékcsökkenési alap 140.000 pengős javadalmazása mellett — a mult évről átvitt 11.407.20 pengő betudásával — 62.459.26 pengő nyereséget mutatott ki, mely jövő évi számlára vitetett át.

Az Európai Áru- és Podgyászbiztosító Rt., amely az egész világra kiterjedő hasonló társaságok testvérvállalata, 1933-as üzletévét 46.036 pengő tiszta nyereséggel zárta. Az igazgatóságnak minden igyekezete arra irányult, hogy a podgyászbiztosítást minél szélesebb körökben népszerűsítse és ez a törekvése teljes mértékben sikerült, ami a díj- és kártartalékok megfelelő növekedésében is kifejezést nyert.

A Nagybátony-Újlaki Egyesült Ipari Művek Rt. csütörtökön tartott közgyülése jóváhagyta az 1933. évi zárszámadásokat, amelyek szerint a tiszta nyereség 262.472.31 pengő és ez összegből részvényenként 0.75 pengő osztalék kerül e hónap 16-tól kezdődőleg az *Angol-Magyar Bank Rt.* főpénztáránál kifizetésre.

A Providentia Biztosító Rt. június hó 14-én tartotta ezévi rendes közgyülését. A konzervatív szellemben vezetett vállalat 500.000 pengő alaptőke mellett 106.319.45 pengő nyereséget mutat ki, ami a mult évhez képest változatlan helyzetet jelent és az idén is 10%, azaz 2.50 pengős osztalék kifizetését teszi lehetővé.

A Hazai Fésüsfonó- és Szövőgyár Rt. igazgatósága e hónap 12-én megtartott ülésében elhatározta, hogy a folyó hó 28-án tartandó XII. évi rendes közgyülésnek indítványozni fogja az 1933. üzletévben elért 22.914.16 pengő nyereségnek az előző két évben elért nyereséggel együtt az 1934. évre való átvitelét. Az igy átviendő összeg 76.421.82 pengőt tesz ki.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papirszállítást a fővárosi üzemek részére: Hazai Papírgyár Rt. 15.130, Neményi Testvérek 1872, Pesterzsébeti Nyersfedéllemez és Kartongyár 3098 pengővel.

Útépítési munkát a Gázművek részére: Reinisch Tivadar, Schaffer György, Szegedi Béla és Spányi Ernő.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton- és válaszfalmunkát a Horthy Miklós-uton épülő iskolánál. Pályázni lehet július 2-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Kőműves- és meszelési munkát az összes iskoláknál. Pályázni lehet július 2-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Téli ruhaanyagok szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet július 9-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

FŐVÁROSI Sport

Nyilatkozatok a berlini olimpiász előkészületeiről

A nemrég lezajlott box-Európabajnokság fölényes magyar győzelmet hozott. Most tehát a közelgő berlini olimpiászra annál is inkább fel kell készülnünk, mert a magyar ököl becsületén kívül az Európabajnokság realitását is be kell bizonyítani.

A Magyar Ökölvívó Szövetség terveiről vitéz *Kalándy* Imre altábornagy, a MÖSz társelnöke a *Fővárosi Hirlap* sportszerkesztőségének az alábbiakban nyilatkozik: A jelenlegi első gárda technikai és taktikai felkészültségének fejlesztésére tervbe vettük egy angol tréner alkalmazását, amelyre vonatkozólag az angol szövetséggel már levelezésben állunk. Egy kiváló angol mester útján elérni reméljük, hogy az Európabajnokságokon tapasztalt hibákat Berlinig kiküszöbölhetjük. Igy az olimpiászon meg tudjuk majd védeni előkelő pozicionkat. Az egyesületek munkáját igyekezni fogunk megkönnyiteni és eredményesebbé tenni, az intézők és szakosztályvezetőkkel július elején az összes aktuális kérdéseket megtárgyaljuk. Az egyesületi tréneréket is összehivjuk a jövő hó elején, hogy közös munkatervet kidolgozhassunk. Az *utánpótlás* biztosítottnak látszik a leventék és a középiskolások bevonásával, de legnagyobb reményeinket a vidék intenzivebb bekapcsolásában látom. Augusztusban a leventék harmine vidéki oktatót hozatnak a fővárosba, akik a MÖSz vezetése alatt nyernek szakszerű kiképzést. Ezzel, valamint erős fővárosi csapatok (B válogatottak) állandó vidéki szerepeltetésével rövidesen elérjük a vidék nagy fejlődését.

A vidéki boxsport fejlesztéséről, jelentőségéről *Heeger* Árpád, a vidéki bizotság elnöke eddigi munkájáról és terveiről a következőkben nyilatkozik: Ha a pesti szülők tanulmányaik folytatására elküldik gyermekeiket vidékre és anyagilag támogatják őket, de egyébként nem igen törődnek további sorsukkal, a gyermekek akaratlanul is elhidegülnek szülőiktől. Igy van ez az ökölvívósportban is. Nem elegendő, hogy a MÖSz segélyezi a vidéki egyesületeket, hanem *mindgyakrabban fel is kell őket keresni* és a helyszinen meggyőződni panaszaik és kéréseik alaposságáról, illetőleg jogosságáról. Úgy érzem, rövid vidéki bizottsági elnöki működésem alatt elértem azt, hogy a vidéki tagegyesületek bizalommal vannak hozzám és személyemen keresztül a MÖSz elnöksége iránt is. A most következő nyári hónapok *a vidék rendelkezésére fognak állani* és erős a hitem, hogy a vidék ezt az időt alaposan kihasználja arra, hogy minél gyakrabban és eredményesebben találkozhasson a fővárosi egyesületek ökölvívóival. A „Miskolci Hét", a sátoraljaújhelyi „Hegyaljai Hét" és a kecskeméti „Hírös Hét" mindmegannyi alkalom arra, hogy a főváros és a vidék nemcsak sport, de *szociálpolitikai* szempontból is összebarátkozzanak. Mintahogy minden sportágban találhatók különböző politikai pártállású férfiak, úgy az ökölvívósport vezetői is más-más pártállásúak. De mindegyikben megtalálható az a dicséretreméltó jóakarat, hogy igyekszik segíteni az anyagiakkal küzdő munkanélküli versenyzők helyzetén. Az egyik az államnál, a másik a fővárosnál, a harmadik valamelyik közlekedési vállalatnál és igy tovább rendelkezik magasállású barátokkal, ismerősökkel, akiknek révén mégis csak elhelyezhető az illető sportág egy-egy reprezentánsa. Jó magam a Nemzeti Egység Pártjához tartozom, de ha vidéki utaimon valakitől azt hallom, hogy más pártállású, mindig készséggel vállalom az illető párt vezérénél az interveniálást. A vidék megszervezése egyébként a legjobb úton halad. A Kecskemét székhellyel rendelkező középmagyarországi kerület alakulása július havában, a „Hírös Hét" keretében, míg a Nyíregyháza székhellyel rendelkező északkeleti kerület megalakulása augusztus 20-án lesz megtartva. Hátra van még az északnyugati kerület megalakítása, amit ugyancsak a nyár folyamán kívánok megvalósítani. Ennek székhelye eddig ismeretlen. Az a város kapja meg, amelynek vezetősége megérti, hogy mit jelent számára *ma* idegenforgalmi szempontból, hogy a kerület ökölvívósportjának központja lehet. Ha azután az ősz elején mind az öt kerület működését biztosítva látom, következnek a kerületek vármegyéinek a legszélesebb alapon való megszervezése. Főcélom, hogy a berlini olimpiászra kiküldendő válogatottjaink közül legalább *a csapat felét a vidék szolgáltassa.*

SPORTEREDMÉNYEK

Ferencváros—Florisdorfer AC 8:0 (5:0). Üllői-út, 10.000 néző. Bíró: Bizik, Csehszlovákia.

A minden részében kifogástalan magyar bajnokcsapatnak egy pillanatig sem volt komoly ellenfele a bécsi középcsapat. A Ferencváros komolyabb ellenfelet is biztosan legyözött volna, mutatott játékával. A ferencvárosi védelem megszilárdulása visszaadta a csapatnak a nyugalmát és önbizalmát. A fedezetsor szürkén, megbizhatóan mozgott. A csatársor mostani felállításában a legszebb reményekre jogosit.

Ujpest—Ausztria 2:1 (2:1). Bécs. Bíró: Scorzoni.

Ujpest lelkes csapata megérdemelt győzelmet aratott a kitűnő osztrák együttes felett. A győztes csapat egyszerűbb, de eredményesebb játékot mutatott. A védelem kitűnő volt, a halfsor megbizhatóan játszott, a csatársor eredményesen dolgozott. Ausztria gyengébb játéka Meisl Hugót rehabilitálta.

FC Bologna—Bocskai 2:0 (2:0). Bolgna, 7000 néző. Bíró: Crist.

Az első félidő Bologna abszolut fölényével telt el. Az olaszok szokatlan játékmodora és a hőség miatt, csak a második félidőben talált magára a csapat. A védelem nagyon jó volt, a csatársor erőtlenül, puhán játszott, de igy is megérdemelték volna a kiegyenlitést. Az olasz védelem brilliroztt, a halfsor megbizható volt, a csatárok nagyon veszélyesek. A debreceni mérkőzésen a Bocskay behozhatja hátrányát.

Spárta—Hungária 5:4 (4:3). MTK-pálya. Bíró: Frankenstein.

Jól működő csatársorok küzdelme volt a gyenge védelmekkel szemben. Az egygólos hátrányt a Hungária még behozhatja, ha védelme megfogja állni a helyét.

A BBTE tartalékos stafétája 41.7-re javitotta a 4×100 méteres rekordot. Az MTK versenyének sok közepes eredménye mellett Kovács és Paizs helyén tartalékkal kiálló budai staféta az idei legjobb európai időt futotta ki. Feltételezhető, hogy 500-as pályán, erős ellenféllel a klubstaféta ellen elért legjobb időt is (40.8 mp) megközelítette volna a remek formában lévő BBTE komplett 4×100-as stafétája.

Nagy érdeklődés mellett tartották meg az 1-es honvédek sportünnepélyét. Nagyszámú és előkelő közönség nézte végig a gazdag müsort. A magyar szertornász-csapat gyakorlatai közben Sárkány Miklós szaltófordulattal ugrott le a magasnyújtóról, de oly szerencsétlenül esett, hogy jobb karját törte.

Magyar evezősgyőzelmek a Wiener Regattaverein versenyén. A bécsi nagy nemzetközi regattaversenyen a magyarok kitűnően szerepeltek. A Hungária újonc nyolcasa három győzelmet aratott, a Nemzeti dublója, a Pannonia újonc nyolcasa és a Győri Torna- és Evezős Egylet nyolcasa is első helyen végzett. A Pannonia újonc négyese első, a Hungáriáé mögötte a második lett. A verseny után a magyar evezősöket Bakach-Bessenyey György magyar ügyvivő üdvözölte.

A bukósisakos Millenáris-díj 35 kilométeres futamát Istenes nyerte a német Horn előtt. Az első 52 kilométeres futamban Horn biztosan győzött. A második 35 kilométeres versenyben a szenzációsan futó Istenes reálisan verte a sorozatosan támadó Hornt.

SPORTHIREK

A Magyar Evezős Szövetség június 23-án és 24-én rendezi nagyszabású evezősversenyét, melynek keretén belül kerül eldöntésre a Berlin—Bécs—Budapest városközi nyolcevezős verseny is. A versenyre 26 egyesület nevezett, közöttük 7 osztrák és egy német. A harmincegy számban ötszázharminchat versenyző indul. A városközi nyolcevezős versenyben Berlint a Ruderverein Hellas, Bécset a Ruder Club Donauhart, Budapestet a Pannonia—Hungária kombinált képviseli. A versenyben igen erős küzdelem lesz.

A „vadevezősök" tömeges indulása várható a budapesti nagy regattán. A Magyar Evezős Szövetség „vándorevezős osztálya" módosított alapszabályai alapján tartott alakuló ülésén elhatározta, hogy a június 23. és 24-én rendezendő nagy regatta programjába egy-egy kettős párevezős kielbootversenyt (hölgy vagy férfi kormányossal) iktat be az ujonc, junior és szenior vadevezős kettős szére. Ujonc az, aki még két első díjat nem nyert, junior, aki már két versenyt nyert, szenior, aki már négy első díjat nyert. A nevezési díj három pengő, ami a multtal szemben nagy kedvezmény és már eddig is nagy számmal jelentkeztek a vadevezősök. Fölvilágositással szolgál *Gaupp* József és *Bakty* Lajos, akik felhivást intéztek a vadevezősökhöz, hogy „most rajtuk a sor és mutassák meg a vadevezős-sport nagy elterjedtségét és örvendetes fejlettségét". A győzteseket gazdagon dijazzák érmekkel és tiszteletdijakkal. A nézőközönség részére első belépőjegyeket bocsátanak ki. *Bakty* Lajos, a MESz vándorevezős osztályának túrakapitánya és trénere a június 23—24-iki regattára trenirozza az evezősöket.

Az első nagy úszóverseny június 23-án és 24-én lesz a fedett uszodában, amelynek keretén belül bonyolítják az UTE—III. ker. bajnoki vizipólómérkőzést. Az újpesti futballdrukkerek külön autobuszjáratot létesítenek 24-én, hogy az újpesti stadionban megtartott Ujpest—Austria középeurópai kupamérkőzés után azonnal az uszodába mehessenek csapatuk buzditására. A kétnapos versenyen a világrekorder holland úszónőkön kívül Costoli, a legjobb olasz úszó is starthoz áll.

Petschauer Attila nem megy Varsóba. Az utobbi napokban elterjedt az a hir, hogy Petschauer is résztvesz Varsóban a magyar kardcsapatban. A Magyar Vivó Szövetség ugyanis felkérte, hogy vivjon a varsói kiküldöttekkel. Petschauer vállalta ezt a megbizatást. A tréningeken kiderült, hogy a régen visszavonult vivó kitűnő formában van és Santelli mester szerint reményteljesen kiállhat Varsóban. Petschauer a varsói kiküldetést azonban nem vállalta, mert, szerinte, két hét alatt nem tudott volna megnyugtatóan előkészülni. Ezért nem indult Debrecenben sem.

Az egyetemi ifjúság nyári táborozása a Balatonon. A táborozásnál — az előző évekhez hasonlóan — csupán azok a szegénysorsú egyetemi hallgatók jöhetnek tekintetbe, akik július és augusztusban az egyetemi menzák, diákotthonok és internátusok üzemének szünete alatt, hajlék és ellátás nélkül maradnak, továbbá tanulmányi előmenetelük jó eredményét igazolni tudják és sporttevékenységükkel a testnevelés követelményeinek teljesen megfelelnek. A táborozás az egyetemi ifjúság számára nemcsak testi és lelki üdülést jelent, hanem megfelelő vezetés és szakszerű munkabeosztás alapján, minden hallgató oktatói kiképzésben részesül, amelyet az egyetemeken folyó testnevelési és lőgyakorlati órákon hasznosithatnak. Ennek a táborozásnak tehát „egyetemi testnevelési tanfolyam" a jellege. Emellett az ifjúság fegyelmezésére és nemzetvédelmi oktatására a táborozás vezetője különös gondot fordít. A táborozás július és augusztus hóban Siófokon lesz. Ha a tavalyi költségfedezetet megkapják, úgy kétszáz lesz a létszám, két négyhetes turnusban. Jelentkezni lehet június 20-ig a Magyar Főiskolai Sportegyletek Egyesületénél, Alkotmány-utca 3., IV-ik emelet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Június
21-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. június 27. 26. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nem is olyan fekete!

Nem mi mondjuk, hogy „nem is olyan fekete", mert mi elejétől fogva meg voltunk győződve, hogy senkinek a fővárossal szemben rossz szándékai nincsenek.

Nem is olyan fekete! — ezt ma már Budapest közönsége mondja, amely látni és érezni kezdi, hogy tulajdonképpen mi is történt. Egy régi törvény helyett kaptunk egy új törvényt és egy régi főpolgármester helyett kaptunk egy új főpolgármestert. Az új főpolgármestert a kormány bizalma ültette helyére és ez a bizalom abban gyökeredzik, hogy *Borvendég* Ferenc személyében a legkitünőbb szakember került az ügyek élére.

Most mi van az új törvénnyel? Kezébe veszi az ember az ellenzéki ujságot és látja, hogy a nagy parlamenti csata egyik fővezére csöpögő elismeréssel jelenti ki: hála a jó Istennek, nincs többé titkolódzás, aminthogy eddig sem volt értelme: *a sajtó képviselői előtt megnyílnak a főváros bizottsági üléstermei és minden, ami a városházán történik, a jövőben a legnagyobb, a legtökéletesebb nyilvánosság előtt játszódik majd le.* Ezt az ellenzéki vezér állapítja meg ujjongó hangon és a közönség kétségkivül megnyugszik, hogy a jövőben a sajtó nem olyan kommünikéket fog kapni, amelyben az ember sohasem tudja, mi nincsen benne, hanem minden néven nevezendő sajtóorgánum képviselője egyaránt ott lesz a bizottsági üléseken. A sajtó fogja ismét informálni, kiszolgálni régi közönségét, amely, ha a városháza kommünikéjében nem bízott is, de az ujságjának mindig hitelt adott.

Az új törvény bizonyos gyászt is hozott: eltemette a *törvényhatósági tanácsot*, az úgynevezett laikus tanácsot, amelyről — valljuk be utólag, — éppen azok az urak előlegeztek neki legnagyobb bizalmatlanságot, akik a mostani parlamenti harcok idején a legélesebben küzdöttek életbenmaradása érdekében. Erről a laikus tanácsról az országkormányzás legmagasabb tényezőinek az volt a véleménye, hogy ez a főfészke a városházi politizálásnak. Ezért ítélték halálra. És most meglepetésszerűen azt érezzük, hogy visszatérünk lassan, csöndesen azokhoz a régi, kitünően kipróbált eszközökhöz, amelyek Budapest székesfővárost vagy hat évtizeden át kormányozták. Szombaton ugyanis az történt, hogy a városházán összeült a polgármester, az alpolgármesterek, a tanácsnokok, az előljárók, az ügyosztályvezetők és megjelent ezen az értekezleten maga *Borvendég* Ferenc főpolgármester is. Kicsit álmélkodva dörzsöltük meg a szemünket, hogy nem tévedünk-e, mert hát ez semmi más, mint az, hogy a négy év előtt hozott törvényben eltörölt *Tekintetes Tanács* újra életre kelt és folytatja munkáját.

Ebben is meglehetne nyugodni, de nem arról van szó, hogy a Tekintetes Tanács megint a *régi formájában* működjék, hiszen az idő halad, az emberek és az intézmények változnak. A Tekintetes Tanács a jövőben más lesz, mint vagy hatvan esztendeig volt, de az új idők új szellemének megfelelő feladatot ró rá a törvény és ebben az új szellemben fogja vezetni *Borvendég* Ferenc főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester is. Ez az új szellem pedig — hitünk szerint helyesen értelmezzük a történteket — az, hogy azok az urak, akiknek kezére a főváros kormányzatát bízták, minél tökéletesebben, minél jobban szolgálják a nép érdekeit.

Budapest sorsának intézői ezentúl minden hónap első csütörtökjén összeülnek és tanácskoznak. Hallottunk olyan híreket is, amelyek szerint a főpolgármester, aki ezzel ismét bebizonyította, milyen kiváló közigazgatási szakember, havonkint többször is össze akarja hívni ezt az értekezletet, hogy a kitűzött célt minél tökéletesebben érhessék el. A legnagyobb várakozással tekintünk mi is, a nagyközönség is *az igazi népi politikának ez új megnyilatkozása elé.* Ugy érezzük, hogy a főpolgármester és a város vezetősége *az íróasztalok és akták porosodása ellen vívja a maga szabadságharcát.* Az a reménységünk, hogy a néphez való közeledés és az a törekvés, hogy minden panaszt, minden kívánságot, minden javítanivalót az illetékesek magától a nagyközönségtől tudjanak meg: *lesz az alapja Budapest új városkormányzásának.* Ha ez így lesz, ha a főpolgármester kitűnő vezérkarával ebben az irányban halad, akkor *sikerül megteremteniök az igazi racionalizálást, sikerül megtalálniok a nagyváros lakossága boldogulásának útját.*

Páratlan izgalom jegyében választja meg a közgyűlés az új alpolgármestert

Csaknem teljesen kiegyenlített esélyekkel indul a szavazás

A szerdai közgyűlés páratlanul ritka izgalmak között választja meg a főváros új alpolgármesterét. Más időkben a pártok előre megállapított program szerint foglaltak állást a közbizalomnak örvendő alpolgármester-jelölt mellett és *az elmult évtizedek során alig fordult elő, hogy túlzottan éles harc kísérte volna a magas pozició birtokosának megválasztását.* A pártok rendszerint megállapodtak a szóbajöhető jelölt, vagy jelöltek mellett és bizonyos volt, hogy a választás eredménye megfelelt a pártok hangulatának, az autonómia szellemének és a főváros érdekeinek.

A mai alpolgármester-választás izzó és szívós harcok után dől el, amelynek egyszerű és örvendetes magyarázata adva van:

két olyan jelölt nyomult előtérbe, akiknek képzettsége, tudása és rátermettsége vitán felül áll.

Lamotte Károly és *Szendy* Károly tanácsnokok teljes mértékben birják a felsőbbségnek és a pártoknak kitüntető bizalmát és így valóban nehéz helyzet elé jutottak azok a lelkiismeretek, amelyeknek döntenie kell az egyforma értékek kiválogatásában. A várospolitika motorját napok óta az a kérdés fűti, hogy *ki lesz az alpolgármester* és az esélyeket olyan kiegyenlítettnek látják minden oldalon, hogy még most

az utolsó pillanatban sem lehet megjósolni az eredményt.

A feszült várakozás légkörében futottak be a pályázatok a díszes pozícióra. A főpolgármesternél történt személyes jelentkezés során kilenc név került a pályázók listájára: *Lamotte* Károly, *Hamvassy* István, *Duday* Alajos, *Bucsánszky* Bertalan, *Muzsikó* István, *Holtzspach* Ödön, *Szendy* Károly, *Schuller* Dezső, *Kovácsházy* Vilmos. Az általános várakozás izgalmában természetesen képtelen kombinációk kerültek felszínre és olyan hírek is hallatszottak, hogy

a kijelölő választmány esetleg a szigorú rangsort veszi mértéknek, amikor hármas jelölését lefekteti.

A kombinációk szerint ebben az esetben *értékes pályázókat ütöttek volna el a versengésben való részvételtől és tulajdonképen adott helyzetet teremtettek volna a közgyűlésnek.* Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester a legkorrektebb álláspontra helyezkedve honorálja a közhangulatot és minden bizonnyal olyan irányban érvényesíti befolyását, amely szerint

a szavazólistán a három legkiválóbb városházi főtisztviselő neve fog felsorakozni.

Az új törvény rendelkezése elsősorban érvényesül a szerdai közgyűlésen, amikor *a kijelölő választmány közvetlenül az ülés előtt végzi el munkáját.* A hattagú választmányba három tagot a közgyűlés jelöl, hármat pedig a főpolgármester delegál és így az összes pártok képviselőinek alkalma nyílik ahhoz, hogy álláspontjukat érvényesítsék. A választás rendkívül kiegyenlített esélyek jegyében indul, nincs kizárva azonban, hogy a községi pártok még idejében alkalmat találnak arra, hogy

Lamotte Károly, vagy Szendy Károly oldalán nyiltan állást foglaljanak.

A községi pártok nagyobbrészt már döntöttek erről a nagyfontosságú kérdésről, amelynek eredménye a tisztviselői kar kitűnőségét fogja emelni az alpolgármesteri székbe.

Nem fogják korlátozni a szanálási intézkedések a főváros szociális tevékenységét

Liber Endre nyilatkozik a július elején felállítandó munkászászlóaljakról, a tűrhetetlen koldusjárvány megrendszabályozásáról és a gyermeknyaraltatási akcióról

A városházán nagy gondot okoz, hogyan pótolják azokat a munkaalkalmakat, amelyek a kényszerű takarékosság folytán elmaradó nagyobb közmunkák révén eddig rendelkezésre állottak és évente a munkások ezreinek adtak kenyeret. Munkalkalomról mégis gondoskodni kívánnak, merthiszen ennek hiján a szociális kiadások duzzadnának meg. Ebből a szempontból nagyjelentőségű a *munkászászlóaljak felállításának gondolata,* amelyet multheti számunkban részletesen ismertettünk. A munkalehetőségek, a főváros szociális gondjai és a közigazgatás egyéb aktuális kérdéseiről érdeklődtünk

Liber Endre
alpolgármesternél,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A munkaszolgáltatás ellenében való segélyezés terve már évek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét. A szociálpolitikai ügyosztály, amelynek annakidején vezetője voltam, már évekkel ezelőtt kidolgozott egy tervezetet, amely lényegében azonos a munkászászlóaljak gondolatával. Különböző körülmények miatt ennek a megszervezése elmaradt, de időközben

a hajléktalan menhelyeknél kísérletképen már a mult évben bevezettük a munkaszolgálat ellenében való segítés rendszerét.

A hajléktalan menhelyek lakói közül azok, akik egészségesek, minden hónapban egy hétig dolgoznak és ennek ellenében szállást, ellátást, dohányt, élelmiszerjegyeket és szükség esetén ruhát, lábbelit is kapnak. *Tulajdonképen ennek a rendszernek a megszervezéséről és kifejlesztéséről lenne szó a munkászászlóaljak felállításával.* A főváros vezetőségét ez a terv a legkomolyabban foglalkoztatja, sőt

a munkászászlóaljak felállításáról szóló végrehajtási utasitás máris elkészült.

A részletkérdéseken még dolgoznak, de remélem, hogy az akciót a legrövidebb időn belül megindithatja a főváros és

július elején megalakulhatnak az első munkászászlóaljak.

Az akciót a szociálpolitikai, valamint az út- és csatornaépítési ügyosztályok közösen fogják irányítani. Az 1800 főre tervezett *hat munkászászlóalj* csak kezdet lesz. Az a terv, hogy fokozatosan egyre több és több zászlóaljat alakítsunk meg és végeredményben 30.000 embert szándékozunk foglalkoztatni. Az elkészült munkaprogram alapján ennyi embert könnyen munkába állíthatunk.

Csakis olyan munkák elvégzésére gondolunk, amely sem iparos, sem vállalkozó, sem munkás elől nem veszi el a kereseti lehetőséget.

Túlnyomórészben földegyengetési munkákra lesznek beosztva a munkászászlóaljak. Rendeztetjük az angyalföldi Krausz Mayer-féle telkeket, valamint a VI. kerület külső részén az úgynevezett *Tarnay*-puszta területét. Új utakat és töltéseket építtetünk

a Hüvösvölgyben, a Zugligetben és a budai hegyek egyéb részein. Ezenkívül tervbevettük a temetők területének planirozását is.

Az akció keretében sor kerülhet a Horthy Miklós-híd budai hídfője körül elterülő fővárosi ingatlanok tereprendezésére,

a lágymányosi tó feltöltésére és ezenkívül a köztisztasági üzem is hajlandó átvenni a munkások tekintélyes részét. A részletkérdésekre nem óhajtok ezúttal kiterjeszkedni, de azt hangsúlyozhatom, hogy ezzel a megoldással igen nagy enyhülést remélünk a munkanélküliség frontján.

Szóvátettük az alpolgármester előtt azt *a koldus-offenzivát*, amely az utóbbi hónapokban újból elárasztja Budapest utcáit.

— A kolduskérdés régi problémája a főváros vezetőségének. Ez ugyanis nem tisztán jótékonysági, vagy szociális probléma, hanem rendészeti is, ezért az államrendőrséggel már a multban több alkalommal hosszasan tanácskoztunk, *hogyan lehetne megtalálni az orvoslás legalkalmasabb módját:*

miképen tudnánk kiirtani a legkellemetlenebb és legveszedelmesebb fajtát, az álkoldusokat és a hivatásos kéregetőket?

A járókelőket molesztáló koldusok csaknem kivétel nélkül ezeknek a soraiból kerülnek ki, az igazi szegény legtöbbször szemérmes. A szociálpolitikai ügyosztálynak a kolduskérdés rendezésére vonatkozóan kész az előterjesztése, amely valószínűleg a kora ősszel a szakbizottság elé kerül. A tervezet lényege az, hogy

a főváros ugynevezett kolduspénzt bocsát ki.

A publikum az előljáróságokon, vagy más erre alkalmas más helyeken megvásárolná a kolduspénzt és ezzel gyakorolná az alamizsnát. *A főváros a koldusoktól visszaváltaná a kolduspénzt, de csakis azoktól, akik igazolt szegények és munkaképtelenek.* Maximálná a főváros azt az összeget is, amit egy-egy koldustól visszaváltana, hogy így megakadályozza az üzérkedést.

Budapesten ezidőszerint 5—600-ra tehető az engedélyes koldusok száma,

de tényleg több ezerre rúg az álkoldusok, nótorius kéregetők tábora, akik a legkülönbözőbb trükkökkel dolgoznak, hogy szánalmat keltsenek a publikum előtt. A koldus-kérdést mindenképen rendezni akarjuk és reméljük, hogy ez rövidesen sikerülni fog.

Érdeklődtünk a szociális akciók nyári működése iránt is, amire az alpolgármester a következőkben válaszolt:

— A szociális akcióknak az év végéig biztosítva van a fedezete. A nyári hónapok alatt szűkítettük a kereteket, de ez nem történik egyetlen szegény rovására sem. Gondoskodtunk arról, hogy aki rászorul, mindenki megkapja a napi táplálékát.

Éhező nem lesz ezután sem Budapesten.

A takarékosságnak természetesen az akció terén is a legmesszebbmenően érvényesülni kell. A télen szazon felül volt a főzőhelyek száma, amit a *nyáron át 60-ra redukáltunk.* Az étkezők száma most 40—50 ezer körül mozog. A gyerekek étkeztetésénél nincs korlátozás, a felnőttek soraiból azonban csak azok kapnak rendszeresen, akikről bebizonyosodik, hogy valóban rászorulnak, betegek, vagy munkaképtelenek.

Beszélgetésünk során még elmondotta az alpolgármester, hogy az iskolaév bezárása után *teljes erővel megindul a nyaraltatási akció.* Négy saját kezelésben álló vidéki üdülőtelepre, mintegy *30 községbe és Várnába, Bulgáriába indulnak gyermekcsoportok.* Ilyen módon kereken tízezer gyermek nyaral, de ez a szám a hüvösvölgyi, a városligeti és a többi környékbeli üdülőtelep létszámával, ahol reggeltől-estig tartózkodnak a kicsinyek, 30—40 ezerre emelkedik.

Még a tél beállta előtt 3000 férőhellyel központi menhelyet létesítenek a periférián

E célra üzemen kívül helyezett gyárépületet bérel a főváros — A belterületen az éjjeli menhelyeken kisegítő szeretetotthonokat rendeznek be

A főváros központi szeretetotthonának régi vezetőjét, *Pálos* Ödönt, a közelmult napokban váratlanul áthelyezték más szolgálatba. Az áthelyezés különböző kombinációkra adott okot. *Pálos* Ödön a központi szeretetotthon élén közel két és fél évtizeden át állott és hivatásának mindig nagy szaktudással és kifogástalanul megfelelt. Hírek keringtek arról, hogy *a szegénysegélyezés válságával függött volna össze az említett intézkedés,* de ezt erősen cáolják és illetékes helyen kijelentették, hogy az áthelyezésnek tisztán csak szolgálati jellege van és semmilyen más oka nincs.

Kétségtelen azonban, hogy a szegényházi probléma egyre több gondot okoz a főváros vezetőségének. A maglódiúti új intézetet, amelyet annakidején kétezerágyasra terveztek, közkórháznak használták fel, *a helyébe kínálkozó megoldások pedig nem elégítették ki a hozzájuk fűzött várakozásokat.* A maglódiúti pavillonok helyett, tudvalevően, szegényház céljára adta át a főváros a régi Erzsébet leányárvaházat és a régi János-kórházat, ezek befogadóképessége azonban korlátolt, úgy hogy *még mindig 500 körül mozog azoknak az elöregedett budapesti polgároknak a száma, akik tehetetlenségükben szeretetházi ápolásra szorulnak,* de férőhely hiányában kérésük nem teljesíthető.

Illetékes helyen

a szeretetházi problémákról a következő felvilágosítást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szegényházi elhelyezés terén az utóbbi időben *lényegesen enyhült a helyzet.* A katolikus karitász, a különböző felekezetek jótékonysági intézményei és a Vörös Kereszt ma már csaknem minden kerületben kisegítő szegényházat létesített, amelyekben 600—700 aggastyán részesül gondozásban. A főváros is nyujt ezeknek az egyesületi szegényházaknak némi segítséget, mert hiszen az ott elhelyezetteket a városnak kellene támogatni, ha intézeten kívül ténferegnének.

Természetesen még mindig sok elaggott szegény vár elhelyezésre és ezeknek jó pár százra rug a számuk.

A főváros igyekszik a legsúlyosabb eseteknél rendkívüli elbánást gyakorolni és a legjobban rászorulókat soronkívül elhelyezi a szeretetotthonokban.

— A városházán még a tél beállta előtt rendezni kívánják a szegénygondozás nehéz kérdését és van is kilátás a megoldásra. Arról van szó, hogy a város központjában és belső területeken levő hajléktalan menhelyeket berendezik kisegítő szeretetotthonokká,

a hajléktalanok számára pedig a periférián megfelelő nagyobb, üzemen kívül helyezett gyárépületet bérelnek, ahol legalább 2500—3000 nincstelen elhelyezhető lesz.

Általában szakítani akar a főváros a régi éjjeli menedékhely-rendszerrel és az a terve, hogy a menhelyre szorulók állandó támogatásban részesüljenek. Természetesen ez a támogatás nem érheti el a szeretetotthonok gondozásának mértékét.

Beszerzett információnk szerint a főváros területén ezidőszerint 4000—4200-ra tehető azoknak a száma, akik részben szegényházban, illetve szeretetotthonokban vannak, részben ilyen elhelyezésre jogosultak. Négyszázra rúg azoknak a száma, akik még eddig nem voltak elhelyezhetők. Mindaddig azonban, amíg az évekkel ezelőtt tervbevett nagyszabású szeretetotthon meg nem épül, csak kisegítő megoldásokkal lehet operálni. Tervbevették, hogy a kamaraerdei szeretetotthont *ideiglenes jellegű barakszerű pavillonnal kibővítik,* vagy a régi Erzsébet árvaházra emeletet húznak. De ha a bővítésekről a jelenlegi viszonyok miatt le is kell mondani, mégis számottevő enyhülést várhatunk a fentebb vázolt megoldásoktól, amelyeket az ősz folyamán akar végrehajtani a főváros.

Nagyszabású munkák indulnak meg a Soroksári-úti és az angyalföldi szivattyútelepeknél

Az egymillió pengőt meghaladó közmunkára a polgármester meghirdette a versenytárgyalást

Két régebben tervezett és gazdasági szempontból nagyjelentőségű közmunka lebonyolítására készül a főváros. A műszaki ügyosztályok elkészítették a *központi csatorna- és szivattyútelep kitorkolásának* meghosszabbítási tervét, amely közel két évig tartó és 880.000 pengőt igénylő viziépítkezés. Ezzel egyidőben kerül a sor *az angyalföldi szivattyútelep kibővítésére.* A két nagyszabású közmunka előkészületeiről *illetékes helyen* a következő részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Soroksári-úti központi szivattyútelep jelenlegi kitorkolását a belügyminiszter már 1891-ben, *43 év előtt is csak „ideiglenesen"* engedélyezte oly feltétellel, hogy a kitorkoló művet a soroksári Dunaág rendezése után majd megfelelően átépitik. Minthogy a Dunaág rendezése már évekkel ezelőtt befejeződött, a *főváros a vízjogi engedély előírásainak megfelelően most gondoskodni tartozik a kitorkoló főcsatorna átépítéséről.* A jelenlegi szennyvíznyomócső csak mintegy 14 méternyire nyúlik be a Dunába, ennek következtében

a csatornavíz nem keveredik eléggé a Duna-vízzel és szennyezett víz juthat a soroksári Dunaágba.

A kormány előírása szerint a szivattyútelepnek *140 méter mélyen benyúló szennyvíznyomó csövet kell lefektetni a Duna medrébe,* egészen a folyam sodráig, hogy a szennyvíz a Dunavizével minél gyorsabban és hathatósabban keveredjék. Az új kitorkolási mű megépítésére a terveket az út- és csatornaépítési ügyosztály már elkészítette és ahhoz — a Közmunkatanács, a földmivelésügyi- és a kereskedelmi miniszter meghallgatása után — e héten *a belügyminiszter is hozzájárult.* Az új nyomócső több méter átmérőjű lesz és öntöttvasból készül. A munka közel két évig tart és előreláthatóan 800—880 ezer pengőbe fog kerülni.

— A másik nagyszabású közmunka

az angyalföldi szivattyútelep kibővítése lesz.

A rákosvölgyi főgyüjtőcsatorna szennyvizét ideiglenes jellegű szennyvíztemelőtelep szivattyúzza be a Dunába. A szivattyú összes teljesítménye másodpercenként 200 liter. A rákosi főgyüjtőhöz csatolt

mellékhálózat hosszúsága az utolsó négy év alatt 4 kilométerről 50 kilométerre emelkedett

és ennek következtében esős időben, hóolvadáskor a főgyüjtőcsatornában annyira összehalmozódik a vízmennyiség, hogy annak átemelésére az ideiglenes szivattyútelep már nem elegendő. Ezért most sürgősen vészkiömlő csatornát kell épiteni, hogy alacsony vízállásnál a csapadékvíz közvetlenül a Dunába ömölhessen. Ezenkívül két újabb szivattyút kell felszerelni, hogy magas vízálláskor a csapadékvizet ezek a szivattyúk átemeljék a Dunába. Ennek a munkának az elvégzése 250 ezer pengőbe kerül.

A két építkezés tehát összesen 1,130.000 pengőt igényel,

ami a mai viszonyok között igen hatalmas összeg a gazdasági vérkeringés számára.

A szerdai közgyülés szavazza meg a munkálatokhoz szükséges hitelösszegeket, a polgármester azonban a nyilvános versenytárgyalást már kiirta. A városházán egyébként ügyelni fognak arra, hogy *az öntöttvaskartell profit-éhsége a megengedett határokat túl ne lépje.*

Harmincöt pályázat a tanácsnoki állásokra

A választásra jövő héten kedden rendkívüli közgyűlést tartanak

A szerdai közgyülés napirendjén szerepelt *a négy tanácsnoki állás betöltése is.* A szavazás azonban ezen a közgyülésen nem fog megtörténni. Kizárólag technikai okok késztették a főváros vezetőségét arra, hogy e főtisztviselői állások betöltésére

külön közgyülést

hívjanak össze. A nagy érdeklődéssel várt tanácsnok-választásra 35 pályázó jelentkezett, amely névsor *magában foglalja a főváros köztisztviselő karának kitünő reprezentánsait.*

A tanácsnoki állásokra pályázók névsora a következő:

Thorday Lajos, *Felkai* Ferenc, *Morvay* Endre, *Babarczy* István báró, *Farkas* Ákos, *Goszleth* Ernő, *Michál* Jenő, *Balogh* Hugó, *Schmaderer* Oszkár, *Haidekker* Ferenc, *Farkas* Lajos, *Antalffy* Géza, *Battlay* Imre, *Wirndhardt* Ágoston, *Vezér* Károly, *Unger* Ferenc, *Vigyázó* Géza, *Keresztes* Miklós, *Vadon* Géza, *Benedek* Szaboles, *Gallner* Ferenc, *Pertik* Béla, *Sztankovics* Mihály, *Rostagni* Achilles, *Czebe* Jenő, *Zielinsky* Tibor, *Bärtl* Tivadar, *Rosta* János, *Horony-Pálfi* Aurél, *Beliczay* Imre, *Boros* Pál főjegyzők, *Laczó* Viktor, vitéz *Horváth* Béla tanácsjegyzők, *Arany* István ny. főjegyző és végül *Szilvássy* Pál pestújhelyi lakos.

A tanácsnok-választó közgyülést

a jövő hét keddjére

tűzi ki a főpolgármester. Ez a választás nem igérkezik izgalmasnak. Kétségtelen, hogy azok a helyettes tanácsnokok kerülnek be a tanácsnokok tiszteletreméltó karába, akik a polgármester bizalmából rájuk ruházott feladatkört ma is a legkifogástalanabbul ellátják.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep: IX., Gubacsi-út 37. sz.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

PESTI KIRAKAT

Budapest – koldusváros

Amig gonddal, aggodalommal, munkával és pénzzel csináljuk Budapest fürdővárost, addig fájdalmasan, de annál biztosabban és annál elkeserítőbb módon önmagától fejlődik: Budapest koldusváros. Nem akarjuk mi kritizálni Budapest szegényügyét, nem akarjuk a rendőrség bűnéül felróni, hogy elnéző, vagy gyenge lenne és ezért lepnék el riasztó módon Budapest legforgalmasabb utcáit a koldusok, de meg kell mondani egyszer, hogy a koldus-trükkökkel a hatóság leleményessége többé nem tud versenyezni. Tudjuk mi, hogy rendben vannak a szegénykataszterek, rendben van minden, amit írásbeli munkával kell elvégezni, azt is tudjuk, hogy a főváros szociális gondoskodása szinte egyedülálló Európa világvárosaiban és azzal is tisztában vagyunk, hogy végeredményben nincs is éhező Budapesten. Ha azonban a budapesti utcán végigmegyünk, szinte azt látjuk, hogy a budapesti koldusok hemzsegése meghaladja azokat a legendákat, amelyeket a keleti városok koldustenyészetéről hallottunk.

Egy pillanatig sem szeretnénk abban a színben feltűnni, mintha szivtelenséget és könyörtelenséget kívánnánk a hatóságtól. Mi vagyunk az elsők, akik azt követeljük, hogy a jólétben, vagy legalább is nyugalomban élő polgárságnak kötelessége ellátni az elesetteket, a szegényeket, a munkátlanokat, vagy a munkát nem bírókat. De éppen ez az a pont, amelyről vitatkozni sem lehet, mert Budapest közönsége többet tesz szegényeiért, az éhezőkért, a nyomorgókért, a tehetetlenekért, mint amennyit köteles volna cselekedni. Budapest polgársága esztendőn át két kézzel szórja az alamizsnát, igenis, ebben a városban egyetlen szál koldusnak sem volna szabad lenni, egyetlen egy tenyérnek, egyetlen kalapnak sem volna szabad kinyúlni az utcán alamizsnáért.

Mi történik tehát mégis? Az, hogy álkoldusok árasztják el a budapesti utcákat. Tele vannak a körutak, de a mellékutcák is olyan szélhámosokkal, akik az éhség és nyomor színlelésével nem az élet legelemibb szükségleteihez, hanem — ha silányabb értelemben gondoljuk is — az élet luxus-szolgáltatásaihoz akarnak hozzájutni. Annyira megy ez a visszaélés már, hogy valóságos álkoldustipusok alakulnak ki, amelyekről hasábos tudósításokat olvashatunk nagy elterjedt napilapjainkban. Olvasunk a kirakatnézőről, aki olyan sóvárogva tudja szemsugarait a henteskirakat kolbászain és hurkáin legeltetni, hogy egymásután szánják meg a jószivü emberek és vásárolnak neki öt-tiz dekát az áhitott áruból. A krónikás följegyzi, hogy a kirakatnéző azután este megjelenik annál a rendes hentesnél, vagy mit tudjuk mi, milyen orgazdájánál, aki az egész napi kirakatnézés eredményét csengő pénzre váltja be nála. Másik tipus az, aki összecsik az utcán, de ennek társa is van, aki sietve rohan oda és fényes egypengőssel kezdi meg a közadakozást, amelyet a beugratott közönség továbbfolytat.

Vajjon tud-e minderről a rendőrség? Tudnak-e minderről azok a hatóságok, akik Budapest szegényügyét irányitják és akiknek nemcsak az a feladatuk, hogy a polgárság óriási áldozatokat követelő adományait gondosan és becsületesen szétosszák a nélkülözőknek, hanem az is, hogy Budapest világváros testéről eltávolítsák ezt a csúf pecsétet, mely azt a látszatot kelti, mintha mi nem tudnánk, vagy nem akarnánk szegényeinkről gondoskodni.

És ha már erről van szó, tisztelet adassék minden jótékonysági egyesületnek, de meg kell egyszer végre mondanunk azt, hogy Budapest közönsége már sokallja a sátoros ünnepeket. Ezek azok a sátoros ünnepek, mikor széplelkű hölgyeink rendőr őrizete mellett kiülnek egy-egy sátor alá és perselyes apródjaikkal terrorizálják a járókelő közönséget. Igenis, arról a töméntelen „nap"-ról van szó, azokról a gyüjtésekről beszélünk, amelyeket nem bir el ez a budapesti közönség. Budapest népe nyugalmat kér és nagyszerű, modernlelkű belügyminiszteréhez folyamodik: vessen véget már ennek az örökös utcai perselyezésnek. Mi adót fizetünk, mi rengeteget adunk szociális célokra, nem szabad tehát megtörténnie annak, hogy hetenként négy napon át ne tudjunk nyugodtan közlekedni az utcán anélkül, hogy minden sarkon lepumpoljanak bennünket. De vegye figyelembe a belügyminiszter úr azt is, hogy ennek az utcai perselyezésnek az idegenforgalomra is igen súlyos következményei lesznek. Ha a külföldi nem bírja Budapest koldusvárost, akkor nem bírja Budapest perselyvárost sem. Nagy tisztelettel fordul Budapest közönsége a belügyminiszterhez, távolitsa el rólunk ezt a bélyeget is, mert aki külföldi közénk keveredik, csak azt hiheti, hogy Budapest nem gondoskodik a szegényeiről, hanem a jótékonylelkü hölgyeknek napsütésben, esőben, hóban, viharban ott kell ülni az utcasarkon az ernyő alatt és véres verejtékkel kell összeszedni azt a kis pénzt, amelylyel szociális intézményeinket elláthatjuk. Ha egy külföldi egyszer, miután látta, hogy négy napig perselyes nap van hetenként, megtekintené ezeknek a gyüjtéseknek az eredményét és összehasonlitaná azzal az összeggel, amelyet Budapest székesfőváros jótékony és szociális célra költ, összecsapná a tenyerét és nem tudna hová lenni az álmélkodástól.

Alapvető intézkedések előzik meg a szanálás tényleges megindítását

Szünetnélküli tanácskozások a főpolgármesternél — Nagyszabásu munkát folytatnak az autonomia szervei

A tulajdonképeni nyár már beköszöntött és más időkben ilyenkor csendesség uralkodik a városházi politikában. Ezúttal azonban *teljes aktivitás* élénkíti meg a várospolitikai életet és úgy az adminisztrációban, mint az autonómia szerveiben lázas munka folyik. Valóságos nagyüzem érezhető a székesfővárosi ügyek lüktetésében, mert

Borvendég Ferenc főpolgármester csak az összes sürgős és halaszthatatlan teendők elvégzése után kívánja beállítani a nyári szünetet.

Megnyilvánul a nagyarányú tevékenység a szakbizottságok sorozatos üléseiben, a főtisztviselőknél lefolytatott tanácskozások sorozatában, az ügyosztályokban visszamaradt fontos ügydarabok elintézésben és a politika lázas készülődéseiben, amely a *szerdai közgyülésen az alpolgármester-választás izgalmasságában fog jelentkezni.* A közgyülés néhány nappal ezelőtt alapította meg a szakbizottságokat és eddig az út- és csatornaépítési, a közlekedési, a pénzügyi, a városgazdasági és az üzemi bizottság tartott üléseket letárgyalva az előterjesztéseket és az időszerü problémákat.

A szakbizottsági ülések látogatottsága, a jelenlevőknek feszült érdeklődése, az értékes felszólalások tömege azzal magyarázható, hogy az ülések ismét visszanyerték nyilvános jellegüket.

A sajtó képviselői ismét megjelentek a bizottsági üléstermekben és *bőséges tudósításokkal számoltak be az eseményekről, amelyeknek mindegyikében a főváros fejlesztése és érdekeinek előbbrevitele foglaltatott.* Az új törvénynek ez a rendelkezése kedvező légkört varázsolt a várospolitikai életbe, ahol most már nagyon jól látják, hogy *a nyilvánosság ellenőrzése igen is elsőrendü közérdek, amelynek előnyeit a főváros szempontjából nagyra kell értékelni.* A régi törvény sajtómentes ülésein túlnyomórészt a *közöny* volt érezhető, míg most a hirlapírók szabad mozgása új ötletek kitermelésére, a kérdések sokoldalú megvilágítására és a kezdeményezések sokaságára ösztönzi a bizottságok tagjait.

Borvendég Ferenc főpolgármester az eddigi tervek szerint *július 6-án* kezdi meg jól megérdemelt pihenőjét és az eddig rendelkezésre álló időt a törvényben előírt fontos tennivalók elintézésére fordítja.

A szanálás végrehajtása tulajdonképpen az őszi hónapokra marad, ennek előfeltétele azonban, hogy bizonyos előkészítő intézkedések érvényesüljenek az adminisztráció és az üzemi gazdálkodás egész területén.

Borvendég Ferenc főpolgármester minden percét lefoglalják az erre irányuló tárgyalások és nap-nap után jelentkeznek nála az ügyosztályt vezető tanácsnokok, a hivatalok és intézmények irányítói, valamint az üzemek igazgatói, hogy felvilágositással szolgáljanak és *átvegyék a számukra kijelölt utasításokat.* A főpolgármester az elmult napokban behatóan tanulmányozás alá vette, *a részvénytársasági formában működő vállalatok kimutatásait* és máris tett olyan intézkedéseket, amelyek a racionálisabb üzletvezetést, valamint a takarékosságot szolgálják. Terveinek célszerüsége és elhatározásainak látható eredménye azonban a későbbiekben fog kibontakozni és nem kétséges, hogy

a szanáló főpolgármester teljes sikerre viszi mindazokat a célkitüzéseket,

amelyek végeredményben a főváros gazdálkodásának biztos alapját fogják megvetni.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter uj szakértő bizottságot alakított az óbudai híd építésének előkészítésére

A bizottság bevonásával csütörtökön délelőtt döntő jelentőségü megbeszélések lesznek a miniszteriumban

A Hungária-körút—Óbudai Dunahíd építésének előkészülete a közelmult napokban igen nagyjelentőségü, mondhatni döntő fordulathoz ért. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter hétfőn leiratban közölte a fővárossal, hogy a második új Dunahíd építésének előkészítésére alakított szakértő bizottságot átszervezte és annak tagjai a következők lettek: *Dorner* Auréll, *László* Géza, *Szikszay* Gerő, *Kóós* Ödön, *Barna* Bertalan miniszteri tanácsosok, *Barsy* Jenő és *Tanitó* Pál miniszteri osztálytanácsosok, *Hubert* Pál műszaki főtanácsos, *Dömötör* Sándor, *Kirschmayer* Ödön, *Friedrich* István, *Becsey* Antal, *Petrovácz* Gyula, *Gálik* István h. államtitkár, *Gombos* Mihály ny. miniszteri tanácsos, *Borvendég* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Lamotte* Károly és *Király* Kálmán székesfővárosi tanácsnokok, *Szemethy* Károly székesfővárosi tiszti főügyész, *Miakich* Győző, *Czakó* Adolf és *Kossalka* János müegyetemi professzorok, *Medvedt* László MÁVAG felügyelő, vitéz *Berény* Béla MÁVAG főmérnök.

Az ujonnan átszervezett bizottságot a kereskedelmi miniszter csütörtökön, 28-án délelőtt 11 órára ülésre hivta össze a miniszteriumba, amelyen az óbudai Dunahíd megépítéséről döntő jelentőségü megbeszélések lesznek.

Beavatott helyen érdeklődtünk az értekezlet napirendje és a második új Dunahíd építésének kilátásai felől, amiről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következőket tudta meg:

— Az értekezleten az épitendő második új Dunahíd típusának kiválasztásával, a hídfő kialakításával, a hídfeljárók kiképzésének módjaival és az ezekkel összefüggő kérdésekről tárgyalunk. *Kossalka* János müegyetemi professzor, aki a tervezés óriási munkáját irányította, feladatával elkészült. Alternatív megoldást szerkesztettek úgy a híd konstrukciója, mint külső alakjára nézve.

Az értekezlet most valamennyi tervet megvizsgálja

és arról megalkotja a véleményét. A kérdés nagy horderejére való tekintettel valószinü, hogy a csütörtöki első összejövetelen a vita csak általánosságban fog mozogni és a részletkérdésekre később kerül a sor.

— Hogy a második új Dunahíd építését mikor indítja el a kormány, azt e pillanatban még senki sem tudhatja.

A Boráros-téri Horthy Miklós-híd építése gyors tempóban halad előre

és az eredetileg tervezett időre, 1936-ban valóban el is készül. A második, vagyis *az óbudai híd építésére valószinüleg csak a Boráros-téri híd megnyitása után* kerül sor, ez azonban nem zárja ki, hogy

a híd építésével összefüggő tereprendezési és földmunkákat, töltéseket, a leendő hídfők környékének rendezését korábban megkezdik.

A főváros és az egész ország gazdasági élete szempontjából óriási jelentőségü lesz, ha a nagyszabásu második Dunahíd építkezése is megindul, ami új perspektivát fog nyitni a főváros északi területeinek kialakulása és fejlődése szempontjából.

VÁROSHÁZ VIRÁGUZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett.

Lamotte Károly és Szendy Károly aequo loco jelöltek

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti értekezletének állásfoglalása

Az Egységes Községi Polgári Párt Kozma Jenő elnöklése alatt hétfőn este értekezletet tartott. Az elnök ismertette az aktuális várospolitikai problémákat, majd szóbakerültek a párt vezetésével és a párt szervezésével kapcsolatos kérdések. *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Glückstahl* Samu, *Harrer* Ferenc és *Gerlóczy* Endre felszólalásai után a párt bizalmát nyilvánította *Kozma* Jenő elnöki működése iránt.

Ezután a szerdai közgyülés napirendjét tárgyalták meg. Az alpolgármesterválasztással kapcsolatban a felszólalók annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a két legkiválóbb főtisztviselő:

Lamotte Károly és Szendy Károly aequo loco jelöltessenek.

A párttagok többsége annak az óhajának is hangot adott, hogy *a belügyminiszter engedje meg a harmadik alpolgármesteri állás betöltését,* mert a főváros érdeke, hogy az adminisztráció és a pénzügyi gazdálkodás alpolgármesteri irányítása tökéletesittessék, illetve megkönnyittessék.

A közgyülési napirend többi pontját hosszabb eszmecsere során tárgyalták le, majd napirend után *Wellisch* Andor bejelentette, hogy a pártnak az iskolaépítési programmal kapcsolatos akciója teljes sikerrel járt, mert jelentékeny megtakarításokat sikerült elérni azzal a költségtervezettel szemben, amit a középitési ügyosztály felállitott.

Megsínyli a kelenföldi villamos centrále az új szénszállítási rendelet intézkedését

A főváros felterjesztésben kéri a kereskedelmi minisztertől, hogy a centrále szénszükségletét víziúton is beszerezhesse

Az államvasutak a hazai szénszállításra július 1-től kezdődően, jelentékeny szállítási kedvezményeket ad a bányavállalatoknak, de ezeket a kedvezményeket ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a bányák a kitermelt szenet kizárólag csak vasúton fuvarozhatják. Ez a rendelkezés a fővárost és az általa szolgált közérdeket rendkívül nagy mértékben érinti, mert az ország legnagyobb szénfogyasztója, a kelenföldi elektromos centrále a Duna mellett fekszik és a *felhasznált szénmennyiség túlnyomó részét víziúton szokta szállítani.* Már most, ha a bányák a szállítási kedvezményt csak abban az esetben kapják, ha kizárólag vasuton szállítanak, a *főváros hátrányos helyzetbe kerül,* mert drágábban kapja a szenet és egyes korábban kötött szerződései is terhesebbé válnak.

A fővárosra nézve nagyjelentőségű kérdésről és a további lépésekről

Morvay Endre dr.
tanácsnoknál,

a világítási és vízvezetéki osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— A széntarifa kérdésében legutóbb kiadott Máv rendelkezés a fővárost nagy mértékben érinti, mert a vizen való szénszállítás lehetőségét a kelenföldi centrále számára biztosítani kell. Nemcsak Budapesten összpontosuló gyárak és ipartelepek szempontjából fontos ez a probléma, hanem a *székesfőváros általános elektromos áramszolgáltatásának biztonsága érdekében is.* Nekünk ugyanis fel kell készülnünk rendkívüli viszonyokra, vismajorok esetére is, amikor a vasuti szállítás esetleg akadályokba ütközik, vagy nehézségekkel jár.

— A főváros elektromos centráléját tehát a szénszállítás különböző lehetőségeitől elzárni nem szabad és nem helyes. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a főváros a szénszükséglet szállításnál a vasutat ki akarja kapcsolni, sőt a víziúton való szállítás mai mértékének fokozására nem is gondol a főváros.

Az új rendelkezés lehetetlenné teszi a kormány által szorgalmazott szándéknak a kivitelét is, hogy a főváros a kedvezőtlenebb termelési és értékesítési viszonyok között dolgozó egyik nagy bányavállalatot támogathassa,

mert ez a támogatás csak olcsó szállítási költség kiegyenlítő hatásával lehetséges. A szóbanforgó rendelkezés a fővárosra nézve annál kellemetlenebb, mert a *közelmúltban tárgyalásokat folytatott egyik hazai bányavállalattal, amely a főváros számára vizen könnyebben és egyszerűbben és olcsóbban szállíthatna szenet.* Az új helyzet következtében ez a bányavállalat nem lesz képes a szenet *víziúton* rendelkezésünkre bocsátani, mert nem kockáztathatja meg azt, hogy a tarifakedvezményt elveszti azokra a többi szállítmányokra, amit vasuton transzportál. Előáll tehát az a veszély, hogy

lehetetlenné válik számunkra a kelenföldi áramfejlesztő telep szénszükségletének legalább részben való beszerzése az olcsóbb víziút felhasználásával.

Súlyosan esik latba a kérdés elbírálásánál, hogy a víziút kikapcsolásával a *szén gazdaságos beszerzésének lehetőségei csökkennek.* A bányavállalatok között az egészséges verseny összezsugorodik és mindinkább számolni kell majd a természeti adottságoknál fogva kedvezőbb helyzetben levő bányavállalatok egyoldalú ármegállapításával. Mindezek után tehát feltétlenül szükségesnek tartja a főváros vezetősége, hogy

a kelenföldi áramfejlesztő telep számára kivételes helyzetet biztosítsanak

és engedjék meg, hogy szénszükségletét többirányból, víziúton is, bármikor beszerezhesse.

— A kelenföldi telepet annakidején nemcsak azért építette a főváros közvetlenül a Duna mellé, hogy könnyen szerezhessen hűtővizet, hanem főleg az volt a vezetőszempont, hogy a *centrále legfontosabb üzemanyagát, a szenet víziúton kaphassa.* A Dunán érkező szén átvételére alkalmas berendezések részletes tervei már korábban elkészültek és megtörténtek a szükséges lépések az építési és vízjogi engedélyek megszerzésére is, ami

most mind hiábavaló lenne, ha a tilalmat életbeléptetik.

Végül nem közönyös a kérdés elbírálásánál az sem, hogy ha a víziúton való szénszállítást eltiltják, mégjobban összezsugorodik a Duna hajóforgalma, amely a régihez képest máris siralmas képet nyujt.

— Mindezeket a szempontokat és a méltánylandó körülményeket a főváros vezetősége *sürgős felterjesztésben* a kereskedelmi miniszter elé terjesztette. A felterjesztésben kéri a főváros, hogy a bányavállalatokat a fővárosi elektromosművek részére irányított szénszállítmányoknál a *kizárólagos vasuti szállítás kötelezettsége alól mentsék fel,* illetve számukra a kedvezményes díjtételek igénybevételét továbbra is biztosítsák.

Budapest városrendezési problémáinak szakszerű megvilágítása a felsőházban

Harrer Ferenc szűzbeszéde döntő sikert aratott

Harrer Ferenc, aki *Bódy* Tivadar helyére lépett a felsőházban, már a folyó költségvetési vitánál felszólalt. A városrendezés problémájával foglalkozott, amelynek során feltűnést keltő beállításban kívánta a halasztást nem tűrő kérdések megoldását.

— Célom —, mondotta — hogy azt a témát, amelyet a fővárosi közmunkák tanácsáról szóló 1870:X. t.-c. már budapesti vonatkozásban is országosnak minősít — röviden exponáljam, kamara, a felsőház érdeklődését és rokonszenvét fölkeltsem a kormány részéről pedig az őreá háruló és csak általa megoldható feladatokra a kezdeményezés és a megfelelő intézkedés hajlandóságát megnyerjem.

— Jogcímet e lépésemre az ad, hogy e házban az e témánál elsősorban számbajövő fővárosnak képviseletében ülök, hogy általában a — felfogásom szerint az országos érdekekkel mindig összeegyeztetendő — városi érdekeknek egész közéleti pályámon át harcosa voltam és hogy

a városrendezésnek egyik legrégibb és kérdéseivel legtöbbet foglalkozó munkása vagyok.

— Az impulzust pedig felszólalásomra az adta, hogy a pénzügyminiszter úrral a közelmultban folytatott hivatalos tárgyalásokból azt a benyomást kaptam, hogy *a városrendezésnek helyes célkitűzései és az ezek szemelőtt tartásával kialakított városfejlesztési programok a pénzügyminiszter úrnak úgy pénzügypolitikai alapelveivel, — amelyeket magam* is osztok, — mint az aktuális városfejlesztési fel*adatok tekintetében való elgondolásaival összeegyeztethetők,* vagyis, hogy pénzügyi szempontból sincs elvi nehézsége annak, hogy még a mai viszonyok között is helyes és üdvös városfejlesztési politikát folytatni lehessen. Természetesen közpénzekből teremtett nagyszabású mecénási alkotásokról, amelyek nyomán szobrok szöknek ki, *ma sem lehet szó.*

— Városaink az élén Budapesttel, — ideértve a vele szervesen összefüggő Nagy-Budapest elnevezés alatt ismert környéket — tervtelenül és rendszertelenül alakultak ki, véletlen tényezők és a telekspekuláció hatása alatt. Az eredmény közismert:

Szétterpeszkedő városok, küllelki nyomortanyák, a városok csődje a közművek terén.

— Mire van szükség?

— Városfejlesztési elgondoláson fölépülő városrendezési tervekre és e terveken nyugvó végrehajtási programra; a városrendezés *jogi előfeltételeinek* biztosítására; a városrendezés *pénzügyi előfeltételeinek* megteremtésére és *állam támogatásra* megokolt különleges, másként meg nem oldható városrendezési feladatokra.

— A városrendezési terv, amelynek kiegészítése az építési szabályzat a tervszerű és egészséges városépítést van hivatva létrehozni.

Csak a programszerűség biztosítja a helyes megoldásokat.

Az alkalmi elhatározások a városrendezés terén igen gyakran hibásak; utalok csak a legújabb időből az Erzsébet szobor elhelyezésére.

— A városrendezés jogi előfeltételei a telekszabályozások és telekrendezések, elsősorban a parcellázások jogszabályait, továbbá a városrendezés követeléseihez alkalmazkodó kisajátítási rendelkezéseket tartalmazzák.

— A városrendezés pénzügyi előfeltételei elvileg és túlnyomóan a *telekszabályozásokból és telekrendezésekből előálló* értékemelkedésnek igazságos módon való igénybevételéből teremtendők meg. Az állami támogatás formái — a szubvenció és a kedvező vagy kamatmentes kölcsön mellett — főleg

a rendkívüli házadómentesség.

— Érthetőleg felvetődik különösen Budapestet illetőleg mért beszélek a városrendezési problémákkal kapcsolatban *városi támogatásról.* Nem szólva most arról, hogy az újabb rendkívüli házadómentességek már a községi adókra is kiterjednek, lehetne szó a főváros áldozatáról, de ehhez az kellene, hogy

az állam hagyja meg számára a pénzügyi lehetőséget.

Hogy ez az állam újabb időbeli pénzügyi politikája mellett így volna, ezt alig fogja valaki állítani.

— A kormány a városrendezés előfeltételei közül eddig csak az utolsót az alkalmi támogatást oldotta meg. 1930-ban általános adómentességgel rosszul, mert csak a telekspekulációnak nyujtott megokolatlan nyereséget, legutóbb már elvileg helyes alapon, de elkésve, szűkkeblűen és nehézkes formában. A helyes és eredményes — az építkezés, illetve az építőipar folyamatos tevékenységét valóban biztosító — megoldás nézetem szerint az lett volna, ha az eddig 30 éves, vagy *legalább a 25 éves teljes adómentesség adatott volna meg,* de az építési szabályzat feltételei mellett és nem még ettől csekély mértékben eltérő, de az építeni szándékozókat elriasztó, különleges többletfeltételektől függően. A kedvezmények terén jogalkotásunknak általában az a baja, hogy azt, amit nagy nehezen elhatározott, rendszerint későn, technikailag nehéz, néha egyenesen lehetetlen feltételekhez kötve adja. Törvényeket és rendeletet abban a szellemben kell végrehajtani, amelyben megalkották őket.

— Itt szólnom kell az Erzsébet-út kérdéséről. A pénzügyminiszter úr a mostani rendeletből kikapcsolta ezt a kérdést, tudtommal azért, mert behatóbban kíván e problémával foglalkozni. Nagyon kérem a pénzügyminiszter urat, hogy

a legsürgősebben döntsön ebben a kérdésben, amelyben ma már nem az a lényeges, Erzsébet-út legyen-e,

hanem az, hogy az évtizedek óta építkezési bénaságra ítélt belső Erzsébetváros az építkezés számára felszabaduljon, méltányos volna, ha ez a városrész felszabadulása után megkapná azt a rendkívüli házadómentességet, melyet kívüle egész Budapest — egy nagy része kevésbbé megokoltan élvezett.

— A városrendezésnek felsorolt nem alkalmi — mondjuk — intézményes előfeltételei törvényben biztosítandók. A törvényjavaslat ma már olyan stádiumban van, hogy

a közeljövőben a törvényhozás tárgyalása alá volna bocsátható.

E törvény mellett nagyon kívánatos volna *Nagy-Budapest városrendezési problémái helyes megoldásának intézményes biztosítása is,* ami szintén csak törvény útján történhet.

— Nagyon kérem a kormányt, hogy a most említett két törvény megalkotását vegye az *őszi országgyűlési munka* programjába. *Fürdőpolitikai* és idegenforgalmi törekvései sikerének is ez egyik előfeltétele.

— Nem látok semmi nehézséget, hogy az említett nagyjelentőségű törvények *sürgősen* megalkottassanak, mert nemcsak a pénzügyi politikusnak, hanem a városrendezőnek is ma már azt az elvet kell vallania, hogy

a városfejlesztésnek nem szabad közpénzt nyerniök,

hanem értéket s így közpénzt termelnie kell.

Harrer Ferenc nagyérdekességű fejtegetései általános figyelmet keltettek a felsőházban. Okfejtése, gyakorlati útmutatása és a konzekvenciák felsorakoztatása mind általános helyeslésssel találkoztak és remélhető, hogy Budapest problémái a jövőben komoly elhatározásokat fognak kitermelni a törvényhozásban.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. ss. Telefonszám: 33-5-82.

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Szenzációs interpelláció leleplezi a Walla-cég adóeltitkolásának kulisszatitkait

A 2,800.000 pengő adótartozás biztos ingatlanfedezetét feloldotta a főváros

Pikáns hátterű és bizonyára a közérdeklődést lefoglaló interpelláció hangzik el a törvényhatósági közgyűlés szerdai ülésén, amelyen ismét napirendre kerülnek a *Walla József cementárugyár r.-t.* viselt dolgai. Jól ismert márka ez a főváros testületeiben, ahol mindenkor konkrét és furcsa formában került szőnyegre a Walla r.-t. és a főváros kapcsolata. Évekkel ezelőtt a *Széchenyi strandfürdőt* építette ez a vállalkozás és akkor a vizsgálati jelentések tömege készült, hogy fényt derítsen *a légköbméterekkel való elszámolásokra, a túlkiadásokra, a különórákra, a munkadíjakra és azokra az aktákra, amelyek rejtelmes módon eltüntek az egyik fővárosi főtisztviselő iratszekrényéből.*

A Walla-ügy

már akkor olyan beállításban foglalkoztatta az illetékes szerveket, hogy a benfentesek a vállalat és a főváros jövőbeli kapcsolatait nem sokra becsülték.

És mégis megtörtént, hogy a *BESzKART-székház építkezésénél* ez a részvénytársaság kapott nagyarányu megbízást, de ennek a lebonyolítása után is jelentkezett

az elmaradhatatlan Walla-botrány.

A cég tulajdonosa: *Perl* Gyula és unokafivére *Perl* Dániel, a Walla-cég igazgatója, súlyos familiáris és üzleti összeütközésnek voltak a hősei, amely azután különböző igényperek formájában a törvényszéket is foglalkoztatta. A családi háborúság nem éppen épületes jelenetei gördültek a törvényszék tárgyalótermében, majd a pereskedés az üzleti vonatkozások során a *választott bírósághoz* vezetett. Ezen a tárgyaláson az egyik Perl azt a szenzációs kijelentést tette, hogy

a Beszkárt építkezésénél 130.000 pengőt különböző jóindulatok megnyerésére kellett fordítani.

A vizsgálatot a Beszkárt igazgatósága már elvégezte, a polgármester folytatja és bár egy pillanatig sem kétséges, hogy a főváros szervei az említett gyanu fölött állanak: *végeredményben olyan ügy tisztázásáról van szó, amely mások becsületének mocsoktalanítását célozza.*

A legújabb Walla-affér feltűnően érdekes adózási eseménnyel áll összefüggésben. A Walla r.-t.-nak ugyanis kereken *2.8 milliós adótartozása áll fenn*, a melyet a kincstár és a főváros bekebelezteteti a Walláék tulajdonát képező egyik tehermentes ingatlanra. Néhány héttel később a bekebelezett zálogjogot erről az ingatlanról törölték és

átírták egy olyan ingatlanra, amely nem a Walla cégé, hanem egy harmadik személyé, aki 450.000 pengővel tartozik Walláéknak.

A kincstár és a főváros tehát második helyen *alzálogjog* címén kebelezték be követelésüket, ami azt jelenti, hogy *ez a követelés teljesen bizonytalan sorsra jutott.* A szerdai közgyülésen azt fogják firtatni, hogy *miért engedték ki a követelést a biztos fedezetből* és miért helyezték azt át szemmellátható fedezetet nem nyujtó zálogjogra alzálogjogként, mert ilyenformán

a főváros anyagi érdekei súlyos veszélybe jutottak.

Az interpelláció — amelyet *Kabakovits* József dr. mond el — haladéktalan eljárást követel és elsősorban arra a természetes eljárásra kíván rámutatni, hogy *ezt a 2.8 milló pengőt a részvénytársaság igazgatósági tagjainak tulajdonát képező ingatlanokra kell bekebelezni*, miután a törvény szerint a követelésekért a részvénytársaságok igazgatósági tagjai *saját személyükben* is felelősek.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint ez a hallatlanul megduzzadt adótartozás tulajdonképpen több részre tagozódik. Elsősorban

a társulati adót követelik a hatóságok, amelyhez hozzájárul a különálló 350.000 pengős adóeltitkolás és végül a bírság,

amelyek együttvéve összesítik ezt a hatalmas adótartozást. A Walla r.-t. azzal próbált védekezni az adókivetés ellen, hogy az 1926—28-ig terjedő esztendőkben *évenkint csak 40.000 pengős tiszta üzleti hasznot ért el.* Ezzel szemben köztudomású, hogy a nevezett években *jelentős építkezési lendület uralkodott*, amelynek során a Walla r.-t. a fővárosnak is számos monumentális munkáját végezte. A Beszkárt házon — amint az a választott bírósági tárgyaláson kiderült —

egymagában 1.3 millió pengőt keresett

és igy aligha áll meg az évi 40.000 pengős haszonról szóló kimutatás, amely az adóösszegek mérséklését kívánta elérni. Teljesen indokolt az interpelláció nak az az argumentálása, hogy a fővárosnak és a kincstárnak a maga milliós követeléseit *feltétlenül biztositani kell,*

az igazgatósági tagok tulajdonát képező ingatlanok révén.

A szerdai közgyűlés után a *legerélyesebb eljárás indul, hogy a főváros vagyoni érdekei Walláékkal szemben védelmet nyerjenek.*

Sürgős orvoslást igényelnek a budapesti közlekedés üszkös sebei

Tervek, megoldások, a veszélyfészkek megszüntetésére

Budapest közlekedése még korántsem közeliti meg a nagy nyugati metropolisok forgalmát, de ennek ellenére van a fővárosnak néhány olyan pontja, amely forgalom, helyesebben *a forgalom veszélyessége* szempontjából vetekszik London, Páris, vagy Berlin legexponáltabb gócpontjaival. Nem a járművek sokasága, a közlekedés fokozódása idézte fel ezt az állapotot, hiszen az utóbbi években a budapesti autóforgalom jelentékenyen megcsappant, hanem kizárólag az egyes csomópontok rendezetlensége. A rendőrség és a közlekedési ügyosztály igyekezett ugyan kisegitő megoldásokkal átmenetileg is javítani a helyzeten, de ez természetesen csak félmegoldás, mert *az említett veszélyes csomópontok kialakulása annakidején a lófogatú járművek szempontjából történt*, amikor még nem is álmodhatták a városrendezők, hogy a székesfőváros néhány évtized alatt eléri a mai fejlődést és hogy a közlekedés is ilyen óriási átalakuláson megy át. A kérdés megoldását azonban tovább halogatni nem lehet, mert ha nem is fordulnak elő napról-napra súlyosabb természetű balesetek, ez nagyrészt a villamos- és gépkocsivezetők éberségének, vagy a szerencsés véletlennek köszönhető. Általában a hídfők környéke, a Kálvin-tér, a Gellért-tér és a Baross-tér azok, amelyek közlekedéstechnikai okokból sürgős rendezésre várnak.

A sürgősen megoldásra váró közlekedési és városrendezési kérdésekről beszélgetést folytattunk *a székesfőváros egyik elsőrangú szakértőjével*, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Ugy városrendezési, mint közlekedési szempontból a legsürgősebb, igy sorrendben a legelső:

a Kálvin-tér rendezése.

A közlekedés irányitására a gyalogjárón elzáró láncokkal igyekeztünk javitani, ez azonban nem megoldás, mert e népes gócponton még mindig rendszertelen a közlekedés és a gyalogjárókra ugyszólván állandó veszedelmet jelent az egyik oldalról a másikra való átkelés. A főváros a Kálvin-tér rendezésére pályázatot hirdetett. A pályaművek beérkeztek és elkészült a rendezési terv, amit azután továbbitottak a BSzKRT-hoz, mivel a villamosvasutat elsősorban érinti a kérdés. Addig ugyanis szó sem lehet rendezésről, amig a vasút nem nyilatkozik, hogy

miiyen módon tartja közlekedési szempontból rendezendőnek a teret

és miként szándékozik a sinhálózatot ott áthelyezni. Ugy tudom, hogy a BSzKRT vezetősége már foglalkozott a dologgal, sőt készen is van a megfelelő tervekkel, amelyeket a közelmultban bemutatott a rendőrség közlekedési osztályának is. Nagyon nehéz probléma a Kálvin-tér villamoshálózatának átcsoportosítása és, nézetem szerint,

csak egyes vonalak felhagyásával oldható meg.

Ma a Kálvin-téren hét irányból jönnek és mennek a villamosok és három irányból közlekednek autobuszok. Kézenfekvő az a megoldás, hogy a villamosvasút csak a Múzeum-körút, a Ferenc József-híd, továbbá az Egyetem-utca, az Üllői-út és Baross-utca irányában, egymással merőlegesen közlekedjék, a bekanyarodókat pedig szüntessék meg. Természetesen összefügg ez a kérdés azzal is, hogy

mi lesz a belvárosi villamosközlekedéssel,

mert felmerült már korábban az a gondolat, hogy a Kecskeméti-utcai, illetve Veres Pálné-utcai vonalat megszüntetik. Ebben az esetben

az Üllői-útról más irányban kell elvezetni a villamosközlekedést,

a Baross-utcai vonal számára pedig a Kálvin-tér előtt végállomás, vagy hurokvágány létesitendő. Ezek mind nyilt kérdések, amelyek tisztázásra várnak. Sajnos, a Kálvin-tér közeli átrendezése nem időszerű, mert a tervezések és az előzetes számitások során megállapitották, hogy egyedül

a Kálvin-tér megfelelő átrendezése 1 millió 200 ezer pengőbe kerülne,

amelynek felét a BSzKRT, felét a főváros fizetné. A mai viszonyok között sem a vasútvállalatnak, sem a fővárosnak nincs erre fedezete. Más kérdés, hogy a pénzügyi okok hátráltathatják-e a probléma megoldását, vagy pedig olyan kényszerítő momentumok merülnek fel, amelyek folytán bármilyen nehezen, de mégis meg kell valósitani a Kálvin-tér rendezését.

— A Gellért-téren sem kedvezőbb az állapot, mint a Kálvin-téren.

Itt is aránylag szük területen villamosvonalak torlódnak össze. Komplikálja a helyzetet a HÉV végállomása, az autobuszközlekedés és a Gellért-szálló környékére összpontosuló gépkocsiforgalom. Radikálisan itt is a villamosvonalak áthelyezésével kellene operálni, de ennek is útjában állnak a pénzügyi nehézségek. A tér rendezésére a közeli jövőben mégis sor kerül, még pedig úgy, hogy

a Berlini-tér mintájára járdaszigetekkel osztják fel a teret és bizonyos kiszabott irányba terelik a forgalmat.

— Közlekedési szempontból

veszedelmes Budapestnek úgyszólván valamennyi hídfeljárója is.

Érdekes, hogy a legrégibb híd, a Lánchíd talán az egyetlen kivétel, itt a hídfők közlekedési viszonyai aránylag rendezettnek és kielégithetőnek mondhatók. Sokkal rosszabb a helyzet a

Margithídnál, ahol nemcsak a hídfők közlekedését kell orvosolni, hanem magán a hidon is sürgős beavatkozásra van szükség.

A *Margitszigeti megállónál* ugyanis napról-napra veszedelmes jelenetek játszódnak le, vasárnap és ünnepnapokon pedig, amikor tömegesen utazik a publikum a szigetre,

szinte állandóan a levegőben lóg a veszély.

A közelmult napokban a közlekedési ügyosztály és az államrendőrség szakértői a BSzKRT mérnökeivel együtt *szemlét tartottak ennél a veszedelmes megállónál* és a célszerű megoldásról tanácskoztak. Felmerült az a gondolat, hogy a Buda felé haladó villamosok szigeti megállójánál

aluljárót épitenek a szigetre,

úgy, hogy a Pestről jövő publikum a lépcsőn menne le a híd vasszerkezete alá és ott

zárt folyosón haladna át a szigetre.

A másik lehetőség az, hogy a szigettel szemközt levő gyalogjárót kiszélesitenék és a híd pillérén kivül galériát épitenének a Budára továbbhaladók számára. A belső gyalogjárón csak azok közlekednének, akik a szigetre tartanak.

— Állandó a panasz a Baross-téri villamosközlekedés ellen is,

jóllehet itt már jelentékeny átalakitások történtek a tér parkirozása, a sinek áthelyezése és a közlekedés egyirányuvá tétele folytán. De még mindig vannak orvosolnivalók.

Baj van az Üllői-út torkolatában levő villamosmegállóval is.

Ezt a megállót nemrégiben már beljebb helyezték, mert a bekanyarodó villamoskocsik torlódás esetén kénytelenek voltak a Kálvin-téren várakozni, ami akadályokat támasztott. Most bizonyos oldalról ismét a megálló áthelyezését szorgalmazzák. A Kálvin-tér és az Üllői-út sarkán álló palotában székel ugyanis a holland követség, amely már több alkalommal felhívta a hivatalos körök figyelmét arra, hogy

a követséget nehezen tudják megközelíteni gépkocsikkal a villamos megállónál előforduló torlódások miatt.

Ime, ezek a legégetőbb közlekedési hátrányok a fővárosban és ha ezekhez még hozzászámitjuk a helyiérdekü végállomások kihelyezésének kérdését, akkor láthatjuk, hogy *a halálsorompókról és a gyorsvasútról* nem is beszélve, *egész sereg olyan akut közlekedési bajai vannak Budapestnek, amelyek sürgős megoldásra várnak.*

Magaziner Albert és Társa

Gazdasági Értesítő

Utoljára kisérlik meg a kereskedelmi érdekképviseletek, hogy a gyárak megértően korlátozzák detailárusítási tevékenységüket

Megegyezés hijján hatósági beavatkozásra kerül a sor — Megrendszabályozzák a zugcukrászüzemeket is

A kereskedelmi érdekképviseletek messzemenő toleranciával kivánják rendezni a gyárak és a közöttük felmerült ellentéteket, amelyeket az ipari üzemek az illojális versennyel teremtettek meg. A nagy gyárak és iparvállalatok a textiltől a sajtig, a festéktől a kolbászig mindent közvetlenül juttatnak a fogyasztókhoz és ezzel a ténykedésükkel *a kiskereskedő életlehetőségeit vágják ketté.* Az áruházak, *a Corvin, a Magyar Divatcsarnok, a Fenyves, a Tempó, a Barosstéri Filléres* és a többiek eltipró versenyétől amúgyis vergődő legális kereskedelem képtelen több fronton sikerrel harcolni és kénytelen leszámolni azzal a tudattal, hogy *elvérzik a rettenetes küzdelemben.* A *Fővárosi Hirlap* kellő időben hivta fel a figyelmet ezekre a jelenségekre és az érdekképviseletekkel karöltve elért annyit, hogy újból szabályozták a *tisztességes versenyt,* korlátozták a megtévesztésre alapitott *kiárusításokat,* ankéteket tartottak a kereskedelmi miniszternél és az iparkamarában, azonban a látszólagos korlátozás mindig felborult, mert a

a megegyezést az áruházak és gyárak részéről állandóan megszegték.

Most a kereskedelmi érdekképviseletek *szakmánként* tárgyalnak az érdekelt gyáripari körökkel, hogy a detailárusítást megoldhassák, azonban máris megjósolhatjuk, hogy *ezek a kisérletek sem vezetnek sikerre és hatósági beavatkozás kényszerítő ereje nélkül a kereskedelem végképpen elsorvad.*

Az eddigi adatok szerint közvetlen a fogyasztó részére kicsinyben való eladással, saját nevük, illetve külön organizáció révén egyes *textilgyárak, cukorka és csokoládégyárak, kekszgyárak, hentesárugyárak, festékgyárak, sajt, likőr és pezsgőgyárak, továbbá vas és fémipari cikkeket előállító üzemek* foglalkoznak.

A textilesek körében

a Guttmann és Fekete gyár tevékenysége és az azonos érdekkörbe tartozó Pók áruházak példátlan terjeszkedése ellen összpontosul a jogos kifogások özöne.

A *Guttmann és Fekete* gyár közvetlenül azután, hogy harisnya-készitményeit a detailkereskedők ráerőszakolták a publikumra, megnyitotta a *Pók-áruházak* láncolatát, ahol azonban nemcsak harisnyákat, hanem keztyűt, mellényt, ingeket, sőt gummiárukat is forgalmaznak, amelyek közül természetesen *számos cikk nem a GFB gyártmánya.* Felmerült az a panasz is, hogy

külföldről exportált árut is forgalomba hoz,

ami már sulyosabb megállapitás alá tartozik. *Fekete* J. Jakabon kívül az összes textilgyárak üzik a kicsinyben való árusítást. A *Hungária Jaquard és Fésűfonó* a detailban árusító gyárak fekete listáján vannak, az *Ujpesti Posztógyár* pedig nem elégszik meg hallatlan konjunkturális jövedelmével, hanem közvetlenül a szabóknak is árusít. A *Kammer Testvérek, a Budapesti Pamutárugyár, és a Trunkhahn Posztógyár* nyiltan felvonulnak a kereskedők ellen.

Az *élelmiszerszakmában képtelenek* a kiskereskedők megbirkózni a nagyvállalatok detailárusításával. A *Szent István Tápszermüvek,* a különböző csokoládégyárak, a *Staufer*-féle sajtüzem, a nagy kekszgyárak egymásután létesitik fiókjaikat, a *gyulai hentesárugyárak* pedig közvetlenül szolgálják ki a vevőket. A vendéglősipar köréből is csatlakoztak a kiskereskedők állásfoglalásához és felpanaszolják, hogy

a hentesek a vendéglői ipar gyakorlását igyekeznek maguknak kisajátitani.

A hentesek sültet és készárut hoznak forgalomba, amellyel tehát elvonják a közönséget a vendéglőtől, holott a *kereskedelmi és iparkamara megállapitása szerint a hentesek még kenyeret sem árusithatnak.* A vendéglős ipartestület komoly akciót indit tagjai érdekében és a rendelkezésre álló jogszabályok alapján

erélyesen fellép a Kozma Testvérek, a Zeidl, Brauch, Schmidl Dániel, Nagy és Eichner Fleischer Rezső és a többi hentesárugyár ellen.

A *festékkereskedők* teljes joggal féltik a maguk létezését attól az irgalmatlan versenytől, amelyet többek között a *Krayer-lakkgyár* indított ellenük. Ez az üzem lassanként áttért a festékárusításra, sőt berendezkedett a háztartási cikkek forgalombahozására is. Példáját követte a német Farbenindustrie érdekeltségéhez tartozó *Izsák József rt.,* amely a főváros több pontján és olyan helyeken nyitott fiókokat, ahol legális szakmabeli kereskedők már évtizedek előtt letelepedtek. Ezek a gyárak

beszerzési áron alul adják cikkeiket

és a helyzetet a festékkereskedelem számára teljesen elviselhetetlenné változtatták.

A kereskedelemben mutatkozó teljes ziláltság szembeállitotta egymással a *cukrászokat és cukorkásokat* is. A cukrásziparosok joggal kifogásolják, hogy a cukorkakereskedők éjfélig tartják nyitva üzleteiket. A *Baross Szövetség* kezdeményezésére most

részleges megállapodást létesitettek a záróra kérdésében,

a cukorkások azonban ragaszkodnak a vasárnapi teljes nyitvatartáshoz. Hozzátartozik a komplikációhoz, hogy a cukrásziparosok állandóan sürgetik a fővárosnál és a kereskedelemügyi miniszternél, hogy *végre csináljanak rendet a gombamódra elszaporodott zúgcukrászüzemek körül.* Különösen időszerű ez a kérdés most, a *fagylaltszezon idején,* amikor az

alkalmi fagylaltüzemek az egész várost elárasztják kellően nem ellenőrizhető, sokszor megbizhatatlan készitményeikkel.

A főváros közgazdasági ügyosztálya már elkészitette a zúgcukrászüzemek hatékonyabb ellenőrzésének tervezetét. Szombaton ankét volt a kereskedelmi minisztériumban, mert rendezni akarják az álcukrászdák ügyét. Az ankéton nem tudtak megegyezésre jutni a cukrászok és a cukorkakereskedők, *ebben a kérdésben tehát a kereskedelmi miniszter fog dönteni.*

Kikezdte a gazdasági válság a népszállót is

Állandó deficittel küzd a szegények hotelje

A boldog békeévek legsötétebb színekkel látó pesszimistája sem merte volna bejósolni, hogy a Bárczy-korszak egyik legnagyobbszabású, mintaszerű szociális intézményét, a *Népszállót is kikezdi a gazdasági leromlás.* A székesfőváros népszállója súlyos nehézségekkel küzd, mert olyan nagy a szegénység, hogy *a népszálló lakóinak már a fülkebérekre sem jut* és a hatalmas épület, emeletsoraival, tágas csarnokaival, éttermeivel, társalgóival, fürdőivel kong az ürességtől.

A népszálló szobáinak fele úgyszólván állandóan üres.

A főváros újabban a szobák egy jelentékeny részét a szociális akció számára hasznositja és a népszállóba utalja be azokat, akik hajléktalanná váltak. Ezek a szerencsétlenek 10—14 napos beutalásokat kapnak és amíg a népszálló lakói, mentesülnek a legégetőbb gondok alól. A fővárosnak azonban ilyen körülmények között

sokba kerül az intézmény fenntartása,

amit legjobban bizonyit az, hogy az utóbbi időben már évente 25—30 ezer pengőre rúg a népszálló deficitje.

Ez a körülmény arra készteti a főváros vezetőségét, hogy az elnéptelenedett népszállót valamilyen más formában állitsa a *szociális segités szolgálatába.* Felmerült az a gondolat, hogy a tönkrement, teljesen elszegényedett középosztály számára rendezik be a népszállót, oly módon, hogy a két-két fülkéből egy szobácskát létesitenek. Az így átalakított intézetben egészen minimális áron azok kapnának penziószerű ellátást, akik szegényházba nem akarnak menni, esetleg nem is juthatnak be, viszont csekély nyugdijuk, vagy jövedelmük lehetetlenné teszi számukra azt, hogy

önmagukról másképen gondoskodjanak.

Ennek a tervnek a megvalósulása esetén, a mai renddel ellentétben nemcsak férfiak, hanem nők, esetleg elaggott házaspárok is igénybevehetnék a népszállót.

Beavatottak szerint a népszálló válságának egyik oka a túlméretezett adminisztráció. A szegény emberek szállodájának ugyanis olyan nagy személyzete van, hogy e tekintetben akármelyik dunaparti luxushotellel is versenyre kelhet.

Tízéves a Magyar Nemzeti Bank

Június 24-én mult 10 esztendeje, hogy megkezdte működését a *Magyar Nemzeti Bank* és a békeévek annyira áhitozott közjogi követelése valósággá vált. Ennek a függetlenségnek nagy árat fizetett a magyar nemzet, felemelő tudatot kölcsönöz azonban az országvesztés fájdalmával szemben, hogy

a Magyar Nemzeti Bank az egy évtized alatt a legnagyobb mintaszerűséggel végezte alkotó munkáját.

Egy háborút vesztett ország lerongyolódott valutájának romjaira épitette fel a Nemzeti Bank *az új magyar pénzrendszer* szilárd épületét. A pengő stabilitásának és vásárlóerejének megőrzéseért az egész ország hálára van kötelezve és az a tevékenység, amellyel hűségesen vigyázott a nemzeti vagyonra és az ország hitelére:

külön aranynapot érdemel majd Magyarországnak a háború utáni időkről szóló krónikájában.

A Nemzeti Bank irányitói kizárólag a munkát, a tevékenységet és az alkotást tekintik ünnepnek és természetesen *tiltakoznak minden olyan kisérlet ellen, amely a mostani tizéves fordulót jubileumi alkalomnak akarná tekinteni.* Az ország és a magyar gazdasági élet azonban nem felejtkezik meg erről a dátumról és *igaz tisztelettel, mélységes megbecsüléssel tiszteleg a Magyar Nemzeti Bank és annak vezérkara, Popovics Sándor, Schober Béla és a bank többi vezetői előtt.*

Mi igaz az Astra Biztositóról terjesztett hiresztelésekből? Ilyen címen az *Astra Biztositó R. T.* ömlengő hangú közleményeket tett közzé egyes szaklapokban, ahol eldicsekszik az intézmény hatalmas arányaival. Az intézetnek erről a szédületes terjedelméről csak *az érdekelt oldalról közzétett* közleményből volt alkalmunk tudomást szerezni, mert eddig az volt a hitünk, hogy az *Astra* nem igen sok vizet zavar a magyar biztositás területén. Azt hittük eddig, *hogy csak főügynöksége a Fiume Biztositó és Viszontbiztositó Részvénytársulatnak.* Most aztán kiderült, hogy az Astra mellett az összes magyar biztositó intézetek eltörpülnek. Mi legalább ezt olvassuk ki a kommunikékből. És aztán mi igaz az Astra biztositóról terjesztett hiresztelésekből? Hát semmi sem igaz, mert az imputált híreket senkisem terjesztette. Egyszerű kitalálás ez Astráék részéről, hogy annak kapcsán beszámolhassanak az intézet fel nem mérhető hatalmas arányairól. Ez és csak ennyi igaz azokból a bizonyos hiresztelésekből, amelyeknek ötlete hasznosnak bizonyult számukra. Sic itur ad astra...

Tempora mutantur... Bizony alaposan megváltoztak az idők. Jellemző erre a *Tempo áruház* esete, amelynek *Balog* nevű tulajdonosa nem mindig volt híve a kapitalista világrendnek. Most maradéktalanul behódolt neki és ebből a szemszögből szinte vérfagyasztó kiméletlenséggel ráfeküdt azokra a szerencsétlen kereskedőkre, akiket a balsors áruháza környékére telepitett. Egyszerüen ledömpingeli és elpusztítja őket. Mindent árul: kötött, szövött árukat, cipőt, fogpasztát és most, úgy hírlik, az élelmiszerkereskedésre is ráveti magát. Hát ebben tényleg nagy szaktudása van. *Kezdi a gerstlin.* Ehhez nálánál senki jobban nem ért. Úgy-e, nem tévedünk? Hisz még élénken él emlékezetünkben, amikor Balog úr elsőrangú gerstli-szakértő volt. Igaz ugyan, hogy most kapitalista alapon fogja a gerstlit árusitani. Tempora mutantur...

A Textilgyárosok Egyesületének közgyülése. A *Textilgyárosok Országos Egyesülete* július 1-én tartja rendes évi közgyülését, amelyen *Schiller* Ottó főtitkár számol be az egyesület mult évi működéséről. A Textigyárosok Egyesületének egy régebbi határozatából kifolyólag az elnöki tisztséget tudvalevőleg *Goldberger* Leó és *Szurday* Róbert évenként felváltva töltik be. A közgyülésen már a soron következő új elnök, *Szurday* Róbert fog elnökölni.

A Glasner Miksa sütőde csak szintiszta vajjal dolgozik. A *Fővárosi Hirlap* a margarin-kérdéssel foglalkozó egyik legutóbbi cikkében a kekszgyárosok margarin-használatáról is említést tett és ennek kapcsán a felsorolt üzemek között a Glasner cég neve is szerepelt. E hiradásunkra vonatkozólag a *Glasner Miksa Tápszergyár Rt. (VII., Király-utca 56.) annak a megállapitását kéri, hogy készitményeinél margarint, vagy más mesterséges zsiradékot egyáltalán nem használ és az üzemében előállitott összes pékipari termékek és kekszgyártmányok kizárólag szintiszta vajjal készülnek.* Ezt a megállapitást annál szivesebben vesszük tudomásul, mert Magyarországon igazán nincs létjogosultsága annak, ha egyes péküzemek készitményeiket margarin felhasználásával kotyvasztják és az ilyen gyanus és az egészségre ártalmas péksüteményekkel megtévesztik a közönséget, amely abban az illuzióban él, hogy vajjal készült tápszereket fogyaszt.

A Magyar Vasútforgalmi Rt. szombaton publikálta mérlegét, amelynek számadatai az előkelő közlekedési és iparvállalat szakavatott vezetéséről tesznek tanubizonyságot. A *Beöthy* László v. b. t. t. elnöklete alatt megtartott igazgatósági ülésen *Gergely* Vilmos kormányfőtanácsos-vezérigazgató terjesztette elő a vállalat mult évi működéséről szóló jelentést, amely szerint a vállalat 472.582 pengőnek az értékcsökkenési alap javára történt leirása után *111.862 pengő tiszta nyereséget ért el.* Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja, hogy a nyereséget teljes egészében új számlára viggyék elő.

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Sipőcz Jenő polgármesteren fogműtétet végeztek. *Sipőcz* Jenő polgármester már napok óta gyengélkedett, de lázasan is bejárt hivatalába. Vasárnap este közérzete rosszabbodott és orvosai tanácsára operációnak vetette magát alá. *Csilléry* András dr. hétfőn délelőtt fogműtétet hajtott végre a polgármesteren. A műtét jól sikerült, de a polgármesternek néhány napig kíméletre van szüksége és nem járhat be hivatalába.

A bécsi alpolgármester látogatása a városházán. *Lahr* Frigyes, Bécs város első alpolgármestere titkára kíséretében hétfőn délelőtt látogatást tett a városházán. A bécsi alpolgármester hivatali díszegyenruhájában jelent meg, akit a gyengélkedő polgármester helyett *Liber* Endre alpolgármester üdvözölt. Lahr Frigyes alpolgármester az evezősversenyre érkezett Budapestre, de felhasználta ezt az alkalmat a budapesti városháza meglátogatására.

A Tabán-kérdés a közgyülés előtt. Az új fővárosi törvény újra nyilvánossá tette a szakbizottságok üléseit és ezzel a törvényhatósági élet friss lendületet kapott. A multheti közgyülésen ujonnan megalakított szakbizottságok sorra egymásután tartják üléseiket és naponta két-három bizottság is tárgyalja a városházi élet legaktuálisabb kérdéseit. *Hétfőn* a pénzügyi bizottság és a városgazdasági bizottság tartott fontos üléseket, délután pedig az üzemi bizottság tárgyalta az égetően sürgős vízműfejlesztési programot, s vele együtt az új budai vízmű közeli építkezését. Ugyancsak hétfőn ülésezett a fegyelmi választmány is, amely *Gömöry* Albert volt kerületi előljáró tanácsnok sorsa felett döntött. *Kedden* délután a magánépítkezési és városrendezési bizottság *a Tabán ujjáépítését tűzte napirendre.* A *hét folyamán* ülést tart az elnöki, a közegészségügyi és a szociálpolitikai bizottság is. A szerdai közgyülést a nyári szünet megkezdése előtt még egy ülés nemcsak *a tanácsnokválasztások* miatt, hanem mert ezen döntenek a Tabán-kérdésben. *A Közmunkatanács a kérdés nagy fontosságára való tekintettel egy héttel kitolta nyári szüneténck kezdetét,* hogy megvárhassa a főváros állásfoglalását. A Közmunkatanács hozzájárulása nélkül ugyanis nem lehet a tabáni terveket a kormányhoz jóváhagyásra felterjeszteni és magától értetődően a munkát sem lehet enélkül megkezdeni. Már pedig a főváros vezetőségének az a szándéka, hogy a nyár folyamán megkezdjék az új városrészben legalább a földegyengetést. Amint az események mutatják a városházán szokatlanul nagy az élénkség és korántsem olyan álmos az élet, mint amilyen a nyári szünet előtti napokban általában lenni szokott.

Az üzemi és pénzügyi bizottságok hozzájárultak a koronauradalom megvásárlásához. A főváros üzemi bizottsága hétfőn délután *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a vízművek fejlesztéséhez szükséges szigetmonostori koronauradalom megszerzésére vonatkozó előterjesztést tárgyalta. *Mártonffy* Máriusz dr., a szakbizottság előadója ismertette a polgármesteri előterjesztést, amelyet *Horovitz* Gábor, *Héder* Lajos, *Barczy-Barczen* Gábor, *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Weisz* Konrád és *Németh* Béla felszólalásai és *Morvay* Endre tanácsnok felvilágosításai után a bizottság többsége elfogadott. *Kedden délben a pénzügyi bizottság tárgyalta az előterjesztést, amelyet többek hozzászólása után egyhangúlag elfogadtak.*

Csütörtökön megnyitják az új pezsgőfürdőt. A főváros a *Gellért-szálló télikertjét* fedett függőcsarnokká alakíttatta át, amelynek medencéjét *pezsgőfürdőnek rendezték be.* Az új fürdőt csütörtökön délután mutatják be a sajtó képviselőinek, a nagyközönség számára pedig Péter-Pál napján nyitják meg. A pezsgőfürdő nemcsak komoly gyógytényező, hanem esztetikailag is páratlan látványosság lesz. A színes csempével borított impozáns medence körül délszaki növények, aquariumok stb. adnak hangulatos keretet, az erkélyeken pedig rejtett kvarclámpák sugarai alatt napfürdőzhetnek télen és rossz időben is azok, akiknek arra kedvük támad. A főváros reméli, hogy az új fürdő ugyanolyan népszerű lesz, mint a hullámfürdő és pénzügyi szempontból is jól beválik, mert a hullámfürdő törzsközönségét meg tudja őrizni az őszi és a téli hónapokra is.

A Beszkárt munkás-továbbképző tanfolyamának záróvizsgája. A Magyar Mérnök- és Építészegylet kezdeményezésére a Beszkárt igazgatósága már tizennegyedik éve rendez évenként továbbképző tanfolyamokat alkalmazottai részére. A tanfolyamok célja nemcsak a vasúti szolgálattal kapcsolatos szakismeretek bővítése, hanem az általános intelligencia emelése. A tanfolyam hallgatói önkéntes jelentkezők, s az előadók a Beszkárt tisztviselői: *Devecis* Mihály műszaki főtanácsos, *Kormányos* József, *Szente* Tibor, *Jancsek* Károly és *Lipták* Dezső mérnökök, a tanfolyam vezetője pedig *Horváth* Zoltán dr. főtitkár, az önképzőkör ügyvezető alelnöke. Az idei tanév nyilvános záróvizsgáit szombaton délután tartották meg az Akácfa-utcai székház dísztermében, szépszámú érdeklődő közönség jelenlétében. A vizsgán *Patz* Sándor dr. forgalmi igazgató elnökölt, a vizsgabizottság tagjai pedig *Hoór-Tempis* Móric és *Sármezey* Endre igazgatósági tagok, valamint *Medgyessy* Iván fővárosi műszaki főtanácsos voltak. Kilencvenkilenc hallgató vizsgázott le sikeresen és a szorgalmas, valamint a jó előmenetelt tanusító hallgatók az igazgatóságtól pénz- és könyvjutalomban részesültek.

Tiltakozás a bukaresti történelem-hamisítás ellen. A *Terézvárosi Polgári Kaszinó* szombati ülésén *Halász* Miklós dr. elnök határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet az igazgatótanács és választmány lelkesedéssel elfogadott. A határozati javaslat szerint a Terézvárosi Polgári Kaszinó, mint a magyar nemzeti érzésű polgárság alakulata nemzeti, hazafias és emberi érzületében súlyosan megsebezve, olvasta azokat a támadásokat, amelyek Bukarestben a magyar nemzetet olyan nagymultú nyugati hatalom képviselője részéről érték, amely nemzet a magyar polgárságot a legutóbbi napokban is növekedő baráti érzéseiről biztosította. Sajnálattal látják, hogy a hivatalos megnyilatkozás *nincs összhangban a nemes francia polgárság magyarbarát érzelemnyilvánításával.* Erthetetlennek találják, hogy egy francia történelemtudós, aki történelemkutatásainak érdemeül jutott be a francia tudományos Akadémia tagjai közé, hogyan felejthette el azt a primitív történelmi igazságot, hogy ezer év óta a magyar állam területe egységes volt mindaddig, amíg a jelen történettudós elődei 1920-ban ezt az egységes területet szét nem roncsolták és hogy ezer évig e területekhez sem román, sem más államnak semmi köze sem volt, abból semmit sem birtokolt. Megbotránkozással olvasták, hogy egy dicső kultúrnemzet képviselője hivatalos megjelenése alkalmával nyiltan hangoztatja azt a jogtalanságot, hogy a trianoni békeparancs revíziója a magyar nemzeti társadalom békés törekvései útján nem valósíthatók meg, a revízió csak fegyverek élével tárgyalhatók le. A magyar polgári társadalom a legnagyobb könnyelműségnek és az emberi békés társadalom elleni *legnagyobb bünnek tartja a fegyveres beavatkozással való fenyegetőzést akkor, amikor a magyar nemzet történelmi jogaihoz akar jutni.* A határozat visszautasítja a fenyegetéseket és támadásokat és felkéri a csatlakozásra az összes társadalmi alakulásokat, a revíziós blokk megalakítása céljából.

Usetty Béla és Payr Hugó országgyülési képviselők beszámolója. Június 28-án, csütörtökön este 7 órakor a Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártja (IX., Üllői-út 115.) kerthelyiségében *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők beszámolót tartanak. A beszámolón megjelennek és felszólalnak *Kozma* Jenő országgyülési képviselő és más országgyülési képviselők.

Bonyodalmak a Mátyás-templom kőfaragó munkái körül. Néhány héttel ezelőtt rémhíreket terjesztettek, hogy a Mátyás templom restaurálását takarékossági okokból abbahagyják és a lebontott tornyot egyelőre nem építik fel. Ez a híresztelés azonban teljesen alaptalan volt, mert időközben megtartották a torony kőanyagszállítására és kőfaragómunkáira a versenytárgyalást. A Mátyás templom restaurálására alakított bizottság *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével foglalkozott a beérkezett ajánlatokkal és megállapította, hogy a versenytárgyalás legolcsóbb ajánlattevője kemény haraszti mészkővel pályázott, amely anyag minden tekintetben a legmegfelelőbbnek látszik. Az ajánlatnak azonban van egy bökkenője. A vidéki bánya ugyanis ottani munkásokkal akarja végeztetni a kifaragást, holott a főváros kikötötte, hogy csak budapesti munkásokat szabad foglalkoztatni. A budapesti vállalkozók közül a legolcsóbb is 25.000 pengővel drágább ajánlatot nyujtott be. A bizottság azt javasolja, hogy a versenytárgyalást ilyen körülmények között semmisítsék meg és a legolcsóbb ajánlattevőnek szabadkézből adják ki a munkát. E megoldás igen érzékenyen érinti a budapesti kőfaragók érdekeit, úgy hogy a döntést fellebbezéssel akarják megtámadni. Ez azonban egyelőre korai, mert a polgármester még nem intézkedett az odaítélés dolgában. Annyi kétségtelen, hogy már a legközelebbi napokban meg lesz a döntés és a kőfaragómunkákkal a nyári hónapok alatt elkészülnek, hogy a torony újjáépítését még az őszi esőzés beállta előtt elvégezhessék.

Magyarországi Idegenvezető. Most hagyta el a sajtót 30.000 példányban egy igen érdekes elgondolású idegenforgalmi kézikönyv, dr. *Medriczky* Andor székesfővárosi segédfogalmazó szerkesztésében. Öt nyelven egész rövid útmutatót ad *teljesen ingyen* az ideérkező, vagy Magyarország iránt komoly érdeklődést mutató idegenek kezébe. A könyv rövid, távirati stílusban minden lényeges tudnivalót közöl. Az elgondolás szerint a következő kiadások már inkább *Magyarország közgazdasági útmutatói* lesznek, mert az idegenforgalmat nemcsak számszerűleg, hanem minőségileg is emelni kell és figyelmeztetni kell az idegeneket olyan közgazdasági, kulturális, vagy más körülményekre, amelyek iránt csak külön utánjárás mellett érdeklődhetnének. A könyvnek a megjelenése óta eltelt rövid idő alatt is igen nagy sikere van a Magyarországra érkező idegenek körében és az első *10.000 példányt napok alatt szétosztották.*

„ISOTERRA" BUDAPEST
vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges építési segédanyagokat gyártó üzem
Raktár: Honvéd-u. 15. Telefon: 26—2—96. Levélcím: Budapest 62, postafiók 158

Építsen be gépébe phosphorbronzot, SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92 II., Kápolna-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemű munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
»Csatfalt» hideg aszfalt törvényesen védve.

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

JARDIN
Erzsébet királyné-út 1. Telefon: 97-0-07
ÓRIÁSI SIKER!
Joe BONELL & Miss BAY
Severo-Tervano Sist. Agun
Belépődíj nincs.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Beér Sándor
zománctáblái a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—29

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben fóúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

(Folytatás a 6-ik oldalról.)

Kedvező kép a Margitsziget jövőjéről. A *Szent Margitsziget Gyógyfürdő Rt.* e hó 22-én tartotta évi rendes közgyűlését *Rakovszky* Iván dr.-nak, a Közmunkatanács elnökének elnöklete alatt. *Keblovszky* Lajos dr. min. tan., igazgató útmutatásai alapján *Polcz* Géza dr. cégvezető-titkár által készített jelentésből kitűnik, hogy a vállalat költségvetésének egyensúlya — tekintettel a még mindig fennálló gazdasági depresszióra, illetve a tavalyi esős tavaszi hónapokra — csak *a kiadások terén követett legmesszebbmenő takarékossági törekvés útján volt biztosítható.* A részvénytársaság közgyűlése elismeréssel állapította meg, hogy a vállalat vezetőségének erre irányuló törekvései a legnagyobb mértékben eredményesek voltak. Ennek a megállapításnak adott hangot *Buzáth* János, Budapest székesfőváros nyugalmazott alpolgármestere, amidőn a részvényesek nevében a részvénytársaság elnöke és ügyvezetősége iránt teljes elismerését fejezte ki, hangsulyozva, hogy a vállalat mérlegében évről évre tapasztalható örvendetes javulás a jövőt illetőleg a legszebb reményekre jogosít. Indítványozta, hogy a közgyűlés a vállalat elnökének és ügyvezetőségének elismerését és köszönetét fejezze ki. *Rakovszky* Iván megköszönte az elismerő szavakat, joleső érzéssel vette tudomásul, hogyha a vállalaton kívül fekvő okok fényes üzleti eredmény felmutatását lehetővé nem is teszik, az az ügyszeretet és fáradhatatlan munka, amelyet a Margitsziget szebbé varázsolása érdekében ő és közvetlen munkatársai kifejtenek, az annak elbírálására legelsősorban hivatottak részéről elismerésre talál. A közgyűlés *Buzáth* János indítványát, a beterjesztett jelentéseket és zárszámadást, amely a folyó évben mindössze 4416 pengő veszteséget mutat, egyhangulag tudomásul vette. Meggyőződésünk, hogy a vállalat részvényesei és vezetősége között tapasztalható zavartalan összehang és együttműködés a nagyközönség részéről is megérdemelt elismeréssel találkozik és a Margitsziget további fejlődését fogja szolgálni.

Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság. A közgyűlés az 1933. üzletévre 1.50 P osztalék kifizetését határozta el. A 8. sz. szelvények június hó 20-tól kezdve a társaság pénztáránál és a Wiener Bank-Verein budapesti főpénztáránál válthatók be.

A Kispesti Textilgyár Rt. közgyülésén az 1933. üzleti év mérlege nyert megállapítást. A közgyűlés mély fájdalommal emlékezett meg évtizedeken át volt vezetőjének, néhai Popper Károly kormányfőtanácsos urnak, a vállalat elnökének elhalálozásáról s elhatározta, hogy az igazgatóság elnöki tisztét egy év tartamára nem tölti be. Ezenkívül a közgyűlés 50.000 pengős alapítványt létesített néhai Popper Károly emlékére. A vállalatot Ágoston vezérigazgató vezeti tovább. Az 1933. üzleti év 181.521.92 pengő nyereséggel zárult és részvényenként 1 pengő 50 filler kerül kifizetésre.

Beiersdorf július 3-án tartja közgyülését. A *Beiersdorf és Társa Vegyészeti Gyár Rt.*, amely Magyarország egyik legjelentékenyebb gyógyszervegyészeti gyára, július 3-án tartja évi rendes közgyülését. A mérleg 150.000 pengő alaptőke mellett 18.000 pengő veszteséget mutat ki. A veszteség a leírásokból állott elő. A vállalat, melyet kitünően vezetnek, állandó fejlődést mutat.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkát a Murányi-utcai óvodánál: Váczy István 12.272, a Jászberényi-uti városszéli telepen: Nemecz József 3700, Nieser Ferenc 8040, Robelly Aladár 2795, Budapesti Epitő Szövetkezet 8400, Szvetics József 5400, Kolényi Oszkár 5600, Ilonczai Béla 2860, Weiner Alajos 5200, Budapesti Epitő Szövetkezet 8250, Held Vilmos 7350, Budapesti Epitő Szövetkezet 7950, Vaits Sándor 2800, Novák István 2800, Szvetics József 5300, Budapesti Epitő Szövetkezet 9250, Hoffer Gyula 5700, az Uj Szent János-kórház főzőkonyhájánál: vitéz Lukoy Emil 7304 pengő áron.

Központi fütésberendezési munkát az Állatkertben: Harsányi Testvérek 3957, az üllöiuti iskolánál: Janisch János és Fia 14.206, a Gellért-fürdő úszócsarnokánál: Rietschel és Henneberg Rt. 6231 pengő áron.

Acsmunkát a Jászberényi-uti városszéli telepen: Kozma Pál 2080, Eckhardt István 7902, Györffy Ede 3260, Riedel Bertalan 2880, Hellebrand Ödön 4590, Horváth Árpád 5701, Hellebrand Ödön 4410, Szücs Mihály 10.200, Riedel Bertalan és Fia 5760, Cseh András 4650 pengő áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkát a Sopron- és Bánát-utcák sarkán épülő iskolánál. Pályázni lehet július 10-én d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Kőfaragómunkát a Horthy Miklós-uton épülő iskolánál. Pályázni lehet július 10-én d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Szivattyúház-épitési munkára az angyalföldi szennyvízátemelő telepen: Pályázni lehet július 24-én d. e. 9 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Gépiberendezés szállítására az angyalföldi szennyvízátemelő telepen. Pályázni lehet július 24-én d. e. 9 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

68 drb csikótüzhely és 68 drb folytonégő kályha szállitására a városszéli telepen. Pályázni lehet július 10-én d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Kőszállitásra az útépitkezésekhez. Pályázni lehet július 10-én d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gellértfürdő úszócsarnok gőz- és légcalorifer szállitására pályáztak: Knuth Károly 5200, Rietschel és Henneberg 6792, Lakos és Székely 8632 pengővel.

A Szalay- és Ponty-u. iskola kőművesmunkáira pályáztak: Gavira Zsigmond 2304, Méhes Emil 2208, Kosály Ödön 2400, Székely Manó 2592, Berényi Imre 3000, Szalay Gyula 4320 pengővel.

A Gyáli-uti Szent István-kórház tetőfedő- és bádogosmunkáira pályáztak: Kuszanda György 3603, Tóth Lajos 3720, Győrfy Lajos 3690, Magyar Ferenc 3780, Arvay László 3780, Garamszeghy Ferenc 3781, Urbancsek János 3989, Kirschenbaum Gusztáv 4310, Feith György 3220, Orcsó Gyula 3455, Józsa Ernő 3531, Moharos János 3539, Szekér Gyula 3985, Fliegel Mihály 3702, Szabó Lajos 4079, Krisznor József 4620, Horváth József 4885 pengővel.

FŐVÁROSI Sport

A sötétek csapatának bajnoki győzelme. Magyarország birkózó csapatbajnokságának nagy meglepetése a *Budapesti Vasutas Sport Klub* (B. Vasutas) fölényes győzelme volt a védő sokszoros bajnok UTE ellen, amely bár az átigazolásokkal meggyöngült, de igy is tekintélyes erőt képviselő együttest állitott ki. Már e mérkőzésen kitunt a vasutas csapat jól összedolgozott lelkes együttesével. Az UTE sérülésekre hivatkozva sietett visszalépni a további küzdelemtől és igy a B. Vasutas hendikeppel vette fel a versenyt a brilliáns versenyzőkből álló és a bajnokságra nagyon felkészült MAC, valamint a Törekvés és FTC igen erős csapatai ellen, amelyeket sorra legyőzött. A MAC—B. Vasutas mérkőzésen „a nevek" és az ugynevezett „sötétek" csaptak össze, amikor aztán kiderült, hogy az utóbbiak nem is olyan sötétek. *Fábián* küzdelem után győzött *Ambrus* dr. ellen, *Hegedüs* biztosan *Tasnády*, *Váry*, illetve *Virág* ellen. Innen kezdve már nagy favorit a B. Vasutas kiegyensúlyozott, harcedzett csapata és igy végső győzelme szakértők előtt már nem keltett meglepetést. A csapat egyénileg igen kvalitásos fiatal versenyzőkből áll, akik nem ismeretlenek a birkózás törzsközönsége előtt, hiszen *Hegedüs* Budapest bajnoka, válogatott, *Szendi* Budapest bajnoka, *Palotás* válogatott, *Bányász* és *Fábián* országos ifjusági bajnokok, *Bobis* sokszoros városbajnok és a legutóbbi európabajnoki válogatott keretben *Bányász*, *Hegedüs* és *Palotás* foglaltak helyet. Európabajnok, olimpiai hos tehát nincs az ujdonsult bajnokcsapatban, de feltörő uj erők annál inkább akadnak. A légsulyban *Bányász* megbizható, jó technikájú versenyző, kár, hogy amúgy sem erős fizikuma az utóbbi időben leromlott, ami erősen hátráltatta képességeinek teljes kifejtésében. A pehelysulyban *Szendi* megbizható, az igazi erőt képviselő versenyző. A könnyüsulyban *Fábián* kitünő taktikus. Jelenleg jó formában van. A kisközépsulyban *Hegedüs* pompás vállalkozó szellemü versenyző. A csapat igazi oszlopa, jelenleg válogatott formában van. A nagyközépsulyban *Sárosi* jelenleg gyenge. A kisnehézsulyban *Bobis* munkája méltán keltett feltünést. Ez a jóalakú birkózó, ha kissé megerősödik, szép eredményeket fog elérni. A válogatott *Peterfy* felett aratott győzelme imponáló volt. A nehézsulyban *Palotás*, ha technikailag tovább fejlődik, szép eredményeket érhet el. A B. Vasutas birkózók nagy sikeréből oroszlánrész illeti meg *Előd* (Ekker) Józsefet, a szakosztály edzőjét és intézőjét, ki fáradságot nem ismerve, dolgozik a szakosztály alakitása éta. A bajnoksággal kapcsolatban igy nyilatkozott: „Boldog vagyok, hogy végre a verejtékes munkát siker koronázta és hálásan köszönöm mindazok támogatását, akik munkájukkal ezt elősegitették. A versenyzőkről a legnagyobb elismerés hangján emlékezem meg. Nem akarok közülük senkit sem kiemelni, mind derekasan küzdött és bemutatta, hogy a jó szellem, az egymás kölcsönös megértése és tisztelése mily eredményre képes. Ellenfeleink közül a MAC és az UTE volt a legerősebb, de a törekvés is figyelemreméltó. Kár, hogy az UTE csapatában ketten megsérültek és a csapat visszalépett." — A B. Vasutas régi jó szellemet és uj vért vitt a stagnáló birkózósportba, amelynek kedvező hatása már a közeljövőben mutatkozni fog. A B. Vasutas hozzáértő vezetősége biztositékot nyujt az egyesület további fejlődéséhez.

SPORTEREDMÉNYEK

Újpest—Austria 2:1 (1:1). Újpest, 15.000 néző. Bíró: Krist.

Rekkenő hőségben Ujpest biztosan győzött a második középeurópai kupamérkőzésben, mellyel a kupavédő Ausztriát kiverte a további küzdelmekből. A mérkőzést az Ujpest fedezetsora döntötte el. A csapat kondiciója kitünő volt, a csatársor sok gólhelyzetet dolgozott ki, de *Avar* nélkül nem volt elég eredményes. A fedezetsor és a csapat legjobb embere *Szücs* volt, ki *Sindelart* remekül fogta. A védelem néha bizonytalanul játszott. Ausztria felforgatott csapata igen veszélyes volt. *Sindelar* kedvetlenül dolgozott.

A Magyar Atlétikai Szövetség kerületi bajnokságának eredményei: 100 méter: 1. *Sir* József BBTE 10.4 mp, országos rekord, 2. *Nagy* Géza MAC, 3. *Raggambi* István BBTE, 4. *Minnach* BBTE. 800 méter: 1. *Ignátz* Mihály BBTE 1:58.6, 2. *Margó* Mihály BBTE, 3. *Juhász* Emil MAC, 4. *Mayerböck* FTC. 5000 méter: 1. *Kelen* János Vasas 15:13.6 mp., országos rekord, 2. *Szilágyi* Jenő MTK, 3. *Hernádi* Ferenc Törekvés, 4. *Tarsoly* MTK. 200 m. gátfutás: 1. *Kovács* József BBTE 25 mp. Távolugrás: 1. *Koltai* Henrik BBTE 730. Rúdugrás: 1. *Zsufka* Viktor MAC 370. Gerelyvetés: 1. *Várszeghy* József MAC 62.00. 200 méteres sikfutás: 1. *Gyenes* Gyula MTK. 1500 méteres sikfutás: *Szabó* Miklós MAC. 110 m. gátfutás: 1. *Csányi* Zoltán TFSC. Sulydobás: 1. *Darányi* József dr. MAC. Magasugrás: 1. *Késmárky* Kornél BBTE. Diszkoszvetés: 1. *Donogán* István MAC. 400 m. sikfutás: 1. *Barsi* László BBTE. 10.000 m. sikfutás: 1. *Kelen* János Vasas. Hármasugrás: 1. *Somló* Lajos FTC. 400 m. gátfutás: 1. *Kertész* István FTC.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Június
30-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükö-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, épitési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-3-57

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Épitési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. I.: 28-3-68

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
● TELEFON: 35-1-10 ●

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Tömör Épitési Vállalat k. f. t.
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74
Vállal: mindenféle magas- és vasbeton- épitést, átalakitást és tatarozást.
● Ügyvezető: BEREY LAJOS épitőmester. ●

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. július 4. — 27. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A harmadik alpolgármester

Tulajdonképen nem is egyedül a harmadik alpolgármesteri állásról akarunk mi itt beszélni, hanem a főváros adminisztrációjának bizonyos, elkerülhetetlen reorganizálásáról. Minthogy azonban ennek a reorganizálásnak szinte középpontjában áll a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítása, az egész szervezési reform-komplexumot így kezdik nevezni. A sajtóban több helyen láttuk már azt a lehetetlen és méltatlan beállítást, mintha a kiváló *Lamotte* Károlyt kellene kártalanítani a harmadik alpolgármesteri állással; de éppen azért, mert nem erről van szó, beszélünk mi a kérdésről. Ha majd a harmadik alpolgármesteri stallumot visszaállítják és a törvényhatóság bizalma azt *Lamotte* Károllyal fogja betölteni, őszinte örömmel fogadjuk ezt az elhatározást, mert ennek a kiváló főtisztviselőnek méltó megbecsülése közérdek. De tiltakozni kellene, — és ezt *Lamotte* Károly tenné meg először — ha csak azért kreálnának új állást, hogy azt vele töltsék be.

Éppen ezért beszéljünk hát arról, hogy miért van szükség újból a harmadik alpolgármesterre és miért van rá *sürgősen*, legkésőbb az ősszel szükség? A válasz igen rövid és egyszerű: azért, mert mindig szükség volt rá, mert nem lett volna szabad ezt az állást egy évtizeden át szüneteltetni. Hiszen 1920-ban még *Buzáth* Jánost választották meg harmadik alpolgármesternek, 1928-ban pedig már *Petrovácz* Gyula a törvényhatósági bizottság közgyűlésében sürgette a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítását. A megszüntetés értelmetlenségét egy perc alatt meg lehet világítani, ha elmondjuk, *hogy született meg* ez az állás annakidején. Az 1873-iki fővárosi törvénnyel már az első negyedévben elégedetlen volt mindenki. Mégis megért sántán, bénán, tüdővésszel, szívbajjal, podagrával és aszthmával vagy hatvan esztendőt. A hatvan esztendő kormányai mindig igérték a reformot, de nem csinálták meg. Végre *Bárczy* István polgármester 1911-ben a tőle megszokott nyiltsággal bátran kimondta: ha nem csináltok nekünk törvényreviziót, majd megcsinálom én *a közigazgatási szervezet reformját*. Ma már senki sem mond ellent, ha azt mondják, korszakalkotó munkát végzett. Ekkor lett ügyosztály a mérnöki hivatalból, ekkor született meg a „kistanács", ekkor létesült a szociálpolitikai és közművelődési, a vízvezetéki és világítási, az elnöki stb. ügyosztály. De a reformnak, amelyet 1911 július 5-én nagy lelkesedéssel tett magáévá a közgyülés, sarkpontja a harmadik alpolgármesteri (alpolgármesteri címmel és jelleggel felruházott tanácsnoki) állás megszervezése és *Bódy* Tivadar tanácsnoknak harmadik alpolgármesterré történt megválasztása volt. *Bárczy* István akkor megtámadhatatlan argumentumként azt magyarázta, hogy egy háromszázezer lakost számláló város szükségleteinek kielégítésére hivatott közigazgatási szervezet nem felelhet meg a kilencszázezer lakost számláló nagyváros igényeinek. Ezt 1911-ben mondta és állitotta *Bárczy* István és mi, ma 1934-ben azt kérdezzük, elég lehet-e az a közigazgatási szervezet egy milliós világvárosnak, amely a háromszázezer lakosú Budapestet elközigazgatta? Ellenőrizni tudja-e a közigazgatás irgalmatlanul nagy gépezetét az a két alpolgármester, akiknek számát már negyedszázaddal ezelőtt felemelték. Vagy bölcs takarékosság-e az, amely nem gondoskodik a kellő ellenőrzésről, amely tizenöt ügyosztály és rövidesen tizennégy előljáróság munkájának revizióját két alpolgármester kezében akarja hagyni?

Ma már senki, valószínűleg maga a belügyminiszter sem vitatja, hogy a harmadik alpolgármesteri állás visszaállítása nagyon sürgős. Argumentum csak egy van ,de az is csak a rövid halasztásra. Az, hogy felszines emberek, akik hangulatkeltéssel szeretnek politikai sikereket elérni, azt fogják mondani: ime a szanálás, amely új méltóság kreálásával kezdődik. A szanálás azonban olyan mesteri kezekben van, hogy ezek a kezek hamarosan meg fogják mutatni, hol takarítják meg a harmadik alpolgármesteri állásra szükséges összeget. A szanáló főpolgármester azonkívül olyan kemény ember, aki nyiltan meg fogja mondani, ha rá kerül a sor, hogy huszonkilenc közigazgatási szervet és a fővárosnak nagyszámú, hatalmas üzemeit két alpolgármester — legyenek azok a legkiválóbb szakemberek — nem tudja kellőképen szemmel tartani.

Meglepetést hoz a státusrendezés,

amely a segédfogalmazók csökkentésével a tanácsjegyzők és a főjegyzők számát kívánja szaporítani

A harmadik alpolgármesteri állás visszaállítása

Az utóbbi időben több és nagyfontosságú tanácskozás ment végbe egyrészt *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Borvendég* Ferenc főpolgármester, másrészt az autonómia vezetői, valamint a belügyminiszter és a főpolgármester között.

A tárgyalásokban résztvett egyik személyiség a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt nagyfontosságú közléseket tett elsősorban

a státuszrendezés végrehajtásáról.

Informátorunk szerint a státuszrendezés alapelveinél figyelembevették azt a körülményt, hogy

a fogalmazói szakban körülbelül egy évtized óta a legrosszabbak az előléptetési viszonyok.

Vannak negyvennyolcéves fogalmazók és harmincnyolcéves családos segédfogalmazók, akik 20—25 esztendeje szolgálnak a fővárosnál. Ezek nagyrészének a mai viszonyok közt kevés reményük van arra, hogy előléphessenek. Egészen más a helyzet a mérnöki képesítéssel bírók sorában. A műszaki szakban ugyanis az előléptetéseket könnyebben végrehajtják és így

a közigazgatási fogalmazók a műszakiakkal szemben hátrányban vannak.

Kétségtelen azonban — mondotta informátorunk, — hogy a magasabb állások szaporítása, pénzügyi megtakarítások nélkül, a közönség körében visszatetszést keltene. Ezért merült fel a tárgyalások során az a gondolat, hogy

a segédfogalmazók létszámát az új státusrendezésben csökkenteni kell és ezzel szaporítható a főjegyzők és tanácsjegyzők száma.

Ennek a megoldásnak kapcsán a jó adminisztráció érdekében

megvan a lehetőség a harmadik alpolgármesteri állás létesítésére is.

Arról is tájékoztatott bennünket informátorunk, hogy *a belügyminiszter és a főpolgármester részéről megvan a hajlandóság arra, hogy a státusrendezés kapcsán megoldják a harmadik alpolgármester kérdését*, amire nézve a főpolgármester a belügyminisztertől

a felhatalmazást állítólag már megkapta.

Egyidejüleg a *Fővárosi Hirlap* információt kapott a státuszrendezés előmunkálatairól. Közölték velünk, hogy

az elnöki ügyosztályban az erre vonatkozó előmunkálatok elkészültek,

de a végleges tervek megszerkesztése még körülbelül háromhónapi időt vesz igénybe. Igy remény van arra, hogy úgy a státusrendezés, mint a harmadik alpolgármesteri állás megszervezése

legkésőbb október havában

a belügyminiszter elé kerül.

A harmadik alpolgármesteri állás betöltése körül elvi harcok várhatók

A harmadik alpolgármesteri állás szervezéséről szóló információink, amelyeket föntebb közlünk, teljes összhangban vannak a *Fővárosi Hirlap* mai vezércikkének állásfoglalásával. Az autonómia körében a legélénkebben él az a meggyőződés, hogy — a fővárosnak tizenöt ügyosztálya lévén, az előljáróságok száma viszont rövidesen tizennégyre emelkedik, —

merő képtelenség, hogy ennek a huszonkilenc közigazgatási szervnek, de meg az üzemeknek is a felügyeleti hatáskörét a két alpolgármester ellátni tudja.

Az alpolgármesternek működése a mai túlterheltség mellett szinte az akták felülbirálatában, tanulmányozásában és aláirásában merül ki. Ez az oka annak, hogy a két alpolgármester szinte éjjel-nappal dolgozott, illetve dolgozik hivatalában. A tulajdonképeni igazgatási munkát, az irányitást szinte emberfeletti szellemi és testi megerőltetéssel tudják csak ellátni a kurrens ügyek nagyszáma miatt. Ha valaha szüksége volt harmadik alpolgármesterre a fővárosnak, úgy ez most elementáris erővel bekövetkezett, amikor ugyanis

a főváros közigazgatásának teljes átorganizálásáról van szó.

Már a szerdai alpolgármesteri választás előtt interveniált a belügyminiszternél, mint a főpolgármesternél az autonómia több vezető-egyénisége; de mindkét helyen egyelőre azt a feleletet kapták, hogy *a szanálást nem lehet megkezdeni azzal, hogy új magas állást kreáljanak*. A tanácskozások során azonban tisztázódott több, e problémával összefüggő kérdés és

megegyezés történt abban, hogyha az autonómia más téren megtakarítást tud elérni, akkor a státusrendezés végrehajtásánál a megoldásnak nem lesz akadálya.

Alátámasztja ennek a tervnek a megvalósitását az a körülmény, hogy

az 1930. évi fővárosi törvény kifejezetten utal a harmadik alpolgármesteri állás szükségességére

és gondoskodik, hogy ez a pozició szervesen illeszkedjen be a fővárosi adminisztrációba.

A szanálás munkája amúgy is túlzottan nagy feladatot ró a városházi vezetőségre, amelynek tagjai felelősségük megoszlása érdekében a legnagyobb örömmel látnák az állás betöltését. Hogy ez az általános óhaj mennyiben válik valósággá, arra a következő

illetékes helyről

származó hiteles információ számol be:

— Az 1930. évi XVIII. törvénycikk — mondották a *Fővárosi Hirlap*-nak — valóban *megszervezett állásnak* minősiti a harmadik alpolgármestérséget, annak esetleges betöltése körül azonban *éles elvi harcokra* van kilátás. Emlékezetes, hogy a törvény parlamenti tárgyalása idején úgy a képviselőházban, mint a felsőházban helyet foglaló műszaki szakemberek

állandóan sürgették a mérnök-alpolgármesteri állás megszervezését,

a Mérnökegylet és a Hatósági Mérnökök Szövetsége pedig a memorandumok tömegével mutatták ki, hogy a fővárosnál feltétlenül megokolt egy ilyen vezető műszaki állás létesítése. *Scitovszky* Béla belügyminiszter annakidején kénytelen volt meghajolni a tárgyilagos érvelések előtt és így történt, hogy a törvény szövegében — ha nem is a műszaki képzettségű főtisztviselők teljes megelégedettségére, de részben mégis honorálták a kívánságot.

A törvény szerint ugyanis a székesfőváros harmadik alpolgármesteri állását különleges szakképzettségű pályázókkal is be lehet tölteni.

Ez azt jelenti, hogy *a főváros elismerten kiváló mérnök-főtisztviselői is megpályázzák majd ezt az állást* és az elvi viták, az érdekképviseletek harcias felvonulásai ismét előrevetik az árnyékukat.

Ilyen körülmények között még hosszú tárgyalások fogják megelőzni a harmadik alpolgármesteri állásra vonatkozó követeléseket és amint a fenti nyilatkozatból kiderül: minden közlés, amely az állás betöltésének terminusáról szól, nem fedi a tényleges helyzetet.

Tanácskozások az alpolgármesteri ügykörök esetleges átcsoportosításáról

A főváros újonnan megválasztott alpolgármestere: *Szendy* Károly dr. még nem foglalta el hivatalát, mert a törvény értelmében tizenötnapos határidő lejártával történik meg a kormányzói megerősítés. Az alpolgármesteri választással kapcsolatban semmiféle olyan momentum nem merült fel, amely arra engedne következtetni, hogy a közgyűlésnek a választásról szóló határozatát megfelebbezik és így valószínűleg

július 12-én értesíti a belügyminiszter a főpolgármestert, hogy az államfő Szendy Károlyt állásában törvényadta jogánál fogva megerősíti.

A városházán ilyenformán már is megindultak a bizalmas tanácskozások *az új ügykörök beosztásáról. Borvendég* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármestereek, továbbá *Lamotte* Károly és *Bódy* László tanácsnokok beható megbeszélést folytattak, hogy az új helyzetben a főváros érdekeinek megfelelő munkabeosztást létesítsenek és praktikus ügykör-rendezést állapítsanak meg. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint még nem alakultak ki a végleges tervek,

Egyelőre több kombináció van előtérben,

amelyek sok tekintetben átcsoportosítják az alpolgármesterek edigi felügyeleti hatáskörét. Szó van arról, hogy a *pénzügyi* és *gazdasági* természetű ügyosztályok revizióját *Liber* Endre alpolgármester vegye át, aki azonban továbbra is megtartaná az *elnöki*, a *szociálpolitikai* és a *közművelődésügyi* ügyosztályok felett való felügyeletet is. Ebben az esetben *Szendy* Károly alpolgármesterre hárulna *az összes műszaki ügyosztályok, valamint a városgazdasági, a közgazdasági, a közjogi és a közegészségi ügyosztályok* fölött való ellenőrzés.

Hír szerint olyan terv is fölmerült, hogy felhalmozódott és a szanálás fokozott munkájában még inkább súlyosbodó alpolgármesteri munkaterületek egyrészét *Lamotte* Károly tanácsnokra ruháznák. A tanácskozásokat mindenesetre hamarosan befejezik és a végső elhatározás megtörténik, mielőtt *Borvendég* Ferenc főpolgármester nyári szabadságát megkezdené.

Őszre marad a tanácsnoki állások betöltése

Szorgalmas munka a szakbizottságokban — Megalakult az ellenőrző bizottság — Leszállították az igazgatósági tagok számát a városi részvénytársaságoknál — Elfogadták a Tabán tervelt

A fővárosi politikában megindult általános élénkség az elmúlt napokban tovább folytatódott. Az alpolgármesterválasztás izgalmai után *ismét a bizottságok munkájára terelődik a figyelem*, amelyekben nagy lendülettel folynak a különböző ügyek előkészítései. A szakbizottságoknak a nyilvánosság előtt gördülő ülései mindenkor érdekes felszólalásokat termelnek ki és legutóbb a pénzügyi bizottságban hangzottak el a főváros jövő gazdálkodására vonatkozó értékes fejtegetések. A többi szakbizottságok is szorgalmasan dolgoznak, aminek egyik magyarázata, hogy a *főpolgármesteri állás betöltése előtti hetekben ügyszólván minden érdemleges előterjesztés megrekedt az ügyosztályokban.* A törvényhatósági tanács nem ülésezett és az összegyült anyagokat most gyors egymásutánban teszik a bizottságok tárgyalóasztalaira.

Személyi vonatkozásban

a tanácsnok-választások izgatják a kedélyeket

és mint ilyenkor szokásos: *ismét előkerültek a rémhírek, amelyek meglepő fordulatokról számolnak be.* Olyan suttogások hallatszanak, hogy a négy behelyettesített tanácsnokkal szemben *újabb jelöltek* kísérleteznek, holott nem kétséges, hogy a *közgyűlés osztatlan bizalma őket fogja véglegesíteni az ügyosztályok élén.* A közgyülés *pénteken* tartja legközelebbi ülését, *annak napirendjére azonban nem tűzték ki a tanácsnokválasztást*, mert szó lehet arról, hogy a *Szendy* Károly alpolgármesterré történt megválasztása miatt megüresedett tanácsnoki állásra is pályázatot hirdetnek és

ebben az esetben a közgyülésnek öt tanácsnok megválasztásáról kell gondoskodnia.

Valószínű az a megoldás, hogy a tanácsnokválasztás későbbi időpontra húzódik és a *véglegesítés az őszi hónapokra marad.*

—

Nagy érdeklődéssel várta a városházi közvélemény az úgynevezett

17-es ellenőrző bizottság működésének megkezdését.

Borvendég Ferenc főpolgármester hétfő délelőttre hívta össze a pártok legfőbb tényezőiből megalakított ellenőrző bizottságot, amely az elnökválasztás után *nyomban megkezdte érdemleges munkáját.*

A bizottság elnökévé *Wolff* Károlyt, helyettes elnökké *Kozma* Jenőt választotta, majd *Borvendég* Ferenc főpolgármester előterjesztette javaslatait a *Beszkárt, a Községi Takarékpénztár és a Kisipari Hitelintézet igazgatóságának újjáalakítására.* A javaslat szerint a *Beszkártnak* és leányvállalatainak közös igazgatósága lesz,

a tagok száma összesen hét.

Eddig a közlekedési vállalatoknak *nyolcvanöt* igazgatósági tagjuk volt. A *Községi Takarékpénztár* eddigi tizenkét igazgatósági tagja helyett hat, a *Kisipari Hitelintézetnél* ugyancsak hattagú igazgatóság fogja intézni az ügyeket. Az ülésen a pártok kifejezést adtak annak a nézetüknek, hogy

az igazgatóság számát emeljék föl

a leszállított tantiemek keretén belül, *a főpolgármester azonban ragaszkodott eredeti felfogásához és igy az igazgatósági tagok számának korlátozása véglegesnek tekinthető.*

Véglegesek a Tabán-tervek

Nagy lépéssel vitte előre a *Tabán* elgondolásainak valóraváltását a *városrendezési bizottság ülése*, ahol az ügyosztály végleges tervei kerültek megvitatásra.

A bizottság a terveket elfogadta,

kimondotta azonban, hogy a *Vár déli oldalára építési tilalmat tart szükségesnek* és hogy az egyes parcellákon építendő családi házak és villák modelljeit a tényleges munkálatok előtt be kell mutatni a bizottságnak is. *A Közmunkatanács a tervekhez már előzetesen hozzájárult*, tehát

a Tabán első rendezési munkálatai:

a Közművek elhelyezése, valamint az utak építése már a korai őszi hónapokban megkezdődik.

Végleg szakítottunk a cseh szénbányákkal, július 15-én megindítják a ruhrvidéki és a törökországi szénszállítmányokat a gázművek részére

A fővárosi Gázművek szénszükségletéről az utóbbi tíz esztendőben *Guttmann Testvérek* szénkereskedelmi cég közvetítésével a csehországi karvini bányák gondoskodtak a székesfővárossal kötött hosszabb lejáratú szerződés alapján. A főváros a vállalat teljesítményével és a szállított szén minőségével minden tekintetben meg volt elégedve, de az utóbbi években a valutáris nehézségek miatt akadályok gördültek a szállítások zavartalan lebonyolítása elé és emiatt a fővárosnak nem volt módjában a régi állapotot fenntartani, illetve a szerződést meghosszabbítani.

A Guttmann-céggel kötött szerződés július 15-én lejár és ezzel a Gázművek szénellátásának megoldása is új fordulóponthoz ért. Az új helyzetről és az életbelépett német szerződéséről

Morvay Endre dr.

tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A szerződés lejártával a csehországi összeköttetés végleg megszünt. Kísérletek sem történtek új megállapodás létrehozására. A gázszén biztosítására a németországi tárgyalások már a tavasszal megkezdődtek és a Ruhr-szindikátussal a német-magyar gazdasági szerződéssel egyidőben mi is megkötöttük a szénszállítási szerződést. *Évi százötvenezer tonna*, azaz:

tizenötezer vagon Ruhr-vidéki gázszén átvételére köteleztük magunkat.

Az összes szállítmányok, Csehországon és Ausztrián keresztül vonaton érkeznek. A német és az osztrák vasutaktól messzemenő szállítási kedvezményeket kaptunk és ennek köszönhetjük, hogy ab Budapest

a ruhrvidéki szén olcsóbb,

mint a közelebbfekvő cseh bányák terméke volt. *A német szénszállítások július 16-án megindulnak és naponta átlag harminc vagon érkezésére számítunk.*

— A mult évben — mint a *Fővárosi Hirlap* megírta —

Törökországban is vásároltunk huszonötezer tonna szenet,

de a szerződést végleg csak a közelmultban perfektuáltuk, a török-magyar gazdasági egyezmény ratifikálása után. Most ezek a szállítások is megindulnak. A Dunán a MFTR-hajók hozzák a szenet, a török bányavállalatot pedig köteleztük arra, hogy a Brailáig történő szállításnál a magyar tengerhajózási vállalatokat előnyben részesítsék. A Törökországban vásárolt mennyiséggel együtt több szén felett rendelkezünk, mint amennyi a gázgyár évi szükséglete, ezért a Ruhr-szindikátusnál lépéseket tettünk, hogy a lekötött százötvenezer tonna szenet tizenkét hónap helyett, tizennégy hónap alatt vehessük át. Kérésünket teljesítették és a szállítási terminus meghosszabbítása mellett is fenntartották az eredeti kedvezményeket.

Morvay tanácsnok a beszélgetés során még megemlítette, hogy a Gázművek benzolgyára teljes üzemmel dolgozik és a mintaszerű új telep iránt a külföldi szakkörök is nagy érdeklődést tanusítanak. Az elmult héten több német nagyváros gázműveinek szakemberei látogatták meg az óbudai telepet és kijelentették, hogy a budapesti benzolgyár mintájára ők is hasonló berendezéseket szándékoznak létesíteni.

Bűnszövetkezet fosztogatta a temetőket

Kerékpáros rendőrök és farkaskutyák őrzik az elmulás birodalmát

A köztemetők igazgatóságához az utóbbi hónapokban egyre több panasz érkezett, hogy a sírokról eltünnek a virágok, gyertyák, mécsesek, sírrácsok, sőt a fémből készült sírdíszek is. A panaszok egyre szaporodtak és a temetőtolvajok vakmerősége napról-napra arcátlanabb lett, úgy, hogy a legmélységesebb emberi kegyeletet sértő, a halottak pihenését háborító vandalizmusnak meggátlására végre erélyesebb eszközöket kellett alkalmazni. A köztemetők felügyelősége előbb a saját hatáskörében igyekezett a tolvajokat elcsipni, ami több esetben sikerült is, de a gaztettek ennek dacára sem szüntek meg. Megállapították, hogy

valóságos bűnszövetkezet alakult a temetők fosztogatására,

amely vakmerőségében egyre tovább merészkedett és már orgazdákkal dolgozott.

Először a temetőőröket szaporították, éjjeli őrjáratokat szerveztek és már arra gondoltak, hogy *az őröket lőfegyverrel is ellátják.* A temető csendjét és kegyeletét azonban még sem akarták ilyen radikális megoldással háborítani. Ezt a tervet tehát elejtették, de ugyanakkor elhatározták, hogy idomított farkaskutyákat szereznek be a temetőben cirkáló éjjeli őrök mellé. Egyidejüen a rendőrséghez is fordultak segítségért. Értesülésünk szerint az erélyes lépéseknek csakhamar mutatkozott az eredménye.

A tolvajbanda egyrésze az orgazdákkal együtt már kézrekerült.

Mostantól kezdve a hajnali és a késő esti órákban *kerékpáros rendőrök cirkálnak a köztemetőben*, a temető körül pedig sürítették a lovasrendőrjáratokat. Erre annál is inkább szükség volt, mert a rákoskeresztúri köztemetővel szomszédos határerdőben az utóbbi időben egy csempészbanda ütött tanyát, amely

nemcsak a sírfosztogatással, hanem borcsempészéssel is foglalkozott.

A vakmerő temetői tolvajlásokról *a közegészségügyi osztályban* közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a példátlan gonoszságra való esetek, főleg a rákoskeresztúri köztemetőnél fordultak elő, ami nem is csoda, mert hiszen *az óriási kiterjedésű temetőt állandó szigorú felügyelet alatt tartani szinte lehetetlen.* Az új köztemető 320 holdnál nagyobb, a városon kívül fekszik, köröskörül lakatlan területek övezik és így ki van szolgáltatva a lelkiismeretlen emberek gonoszságának.

A temető bekerítése olyan óriási költséggel járna, hogy arra a főváros egyelőre nem gondolhat,

így nagyrészén csak sövénykerítés és árok huzódik végig. De azért is nehéz a temető teljes bekerítése, mert a halottak birodalma mindegyre terjeszkedik. Minthogy a rendőrség segítségével a sírtolvajokat sikerült kézrekeríteni, remélhető, hogy az esetek a jövőben nem ismétlődnek meg.

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

SZENDY KÁROLY,
Budapest új alpolgármestere

Borvendég Ferencnek főpolgármesterré történt kinevezése folytán megüresedett a székesfőváros egyik alpolgármesteri állása. Ezt az állást a főváros törvényhatósági bizottsága szerdán töltötte be és heves küzdelem után a legerősebb ellenféllel szemben igen nagy többséggel győzött *Szendy* Károly dr. tanácsnok. Az új alpolgármesterről első megállapításunk az, hogy csöndes, nyugodt, igazán férfias karriert csinált, még csak a jövő év szeptemberében tölti be ötvenedik esztendejét és máris Budapest székesfőváros legelső vezető pozicióinak

Szendy Károly dr.

egyikét nyerte el. Az a csöndes munka, az a tülekedés és zaj nélkül való előhaladás, amely *Szendy* Károly dr. pályáját jellemzi, ezúttal is, a választáson is a legteljesebb mértékben megnyilatkozott. Meg kell ugyanis állapítani, hogy kik voltak azok, akik *Szendy* Károlyt bizalmukkal megtisztelték. A felelet, amilyen meglepő, éppen olyan szép: a törvényhatóság jobboldalától a legszélső baloldalig mindenhol voltak *Szendy* Károlynak tisztelői, munkájának megbecsülői, akik szavazatukkal támogatták. El lehet mondani, hogy politikamentesen Budapest lakosságának minden rétege választotta meg alpolgármesterré.

Ez a tény azonban, valamint *Szendy* Károly egész karaktere, egész életének munkája azt jelenti, hogy rendkívüli várakozással néz mindenki elkövetkezendő munkássága elé. Ma nem a nagy alkotások idejét éljük, mégis az az érzésünk, hogy ha a kőszikláből nem is lehet vizet facsarni, de az alkotó tehetség a legszomorúbb gazdasági viszonyok között is megnyilatkozik. Talán nem virágzik ki olyan színesen, mint napfényes időben, talán az alkotások szerényebbek, de az a jószándékú közönség, mely az új alpolgármester megválasztását tökéletes szimpátiával kíséri, egészséges kritikával dolgozik és nem fog többet várni tőle sem, mint amennyit a körülmények megengednek.

A többi *Szendy* Károly egyéni jelleméből, rátermettségéből és tehetségéből tevődik össze. Az a 72 városatya, aki *csak* nem szavazott rá, de nem szavazott ellene, éppen úgy tudja, mint az a 149, aki rászavazott, hogy a főváros tisztviselői karának egyik legtehetségesebb, legszorgalmasabb, legönzetlenebb és a fővárosért legmelegebben lelkesedő tagja került az alpolgármesteri székbe. Bátran mondhatjuk el róla, hogy közigazgatási szaktekintélynek számít és pedig nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is, hiszen a fővárosnál való pályafutása során a közigazgatásnak szinte minden ágazatával megismerkedett, mindenhol a legfontosabb munkákkal bízták meg, majd később a fővárosi közigazgatás legfontosabb posztjain töltött be vezető állásokat. *Szendy* Károly a segédhivatalon kezdte, mint fiatal jogász és férfikora delén már az alpolgármesteri székbe emelkedett. Közben dolgozott kerületi előljáróságon, jogi, ipari és rendészeti ügyosztályban, hosszú ideig volt személyügyi referens a közoktatási ügyosztályban, míg a közegészségügyi ügyosztályban mint a tanácsnok helyettese működött, a közjogi ügyosztályt már önállóan vezeti, míg végül odakerült a közoktatásügyi osztály élére, mint tanácsnok. Régi városházi babona, hogy a közoktatásügyi tanácsnoki szék, elenyésző kivétellel, út a magasabb pozició felé. Tanítómesterei között ott látjuk Harrer Ferenc tanácsnokot, majd a legkitünőbb közoktatásügyi szakértőket: Déri Ferencet és Wildner Ödönt, végül pedig a legkiválóbb közigazgatási tanítómesterek egyikét, Csupor Józsefet. Ha még megemlítjük azt, hogy *Szendy* Károlyban a főváros közigazgatása iránt való szeretetet nagybátyja, Eszláry Sándor élesztette, akkor elmondhatjuk, hogy aki ilyen iskolát járt ki ennyi tehetséggel és ennyi szorgalommal, annak ötvenéves korára természetszerűen kijár az alpolgármesteri méltóság.

A tiszteletreméltó, szorgalmas és tehetséges mult záloga a gazdag, termékeny jövőnek. Ezzel a hittel várja Budapest közönsége *Szendy* Károly alpolgármesteri működését.

Nem volt politikai háttere a zárószámadás közgyűlési visszautasításának
Szerdán a pénzügyi bizottság, pénteken újból a közgyűlés tárgyalja
Pártvezérek nyilatkoznak a szokatlan incidensről

Szokatlan esemény színhelye volt a törvényhatósági bizottság hétfői közgyűlése: *nem fogadták el a zárószámadást.* A városházi annalesek hasonló esetet nem jegyeznek fel ép ezért, amikor a közgyűlésen elnöklő *Borvendég* Ferenc főpolgármester kihirdette, hogy

a közgyűlés többsége a zárószámadást és a polgármester zárószámadási javaslatát elutasította,

az első pillanatban mindenki tanácstalan volt és nem tudta, *mi a leszavazás következménye.* A főváros zárószámadása magábanfoglalja a részvénytársasági formában működő városi üzemek zárószámadását is, a zárószámadás elutasítása tehát azzal a következménnyel jár, hogy a *részvénytársasági üzemek jóváhagyott mérleg hiányában nem tudják megtartani közgyűlésüket.* Az egyedülálló döntés okozta zavar azonban *rövidesen elsimult.* A bizottsági tagok *Sipőcz* Jenő polgármesterhez fordultak és megkérdezték, mit fog tenni, hogy a részvénytársaságok közgyűléseinek megtarthatása elől elháritsa az akadályokat. A polgármester kijelentette, hogy a *jogi helyzetet megvitatja polgármestertársaival és azután rövidesen határoz.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának

Sipőcz Jenő dr.
polgármester

a következő nyilatkozatot tette:

— Ilyen eset még nem fordult elő. Nincs más megoldás, mint hogy zárószámadási javaslatomat némiképen módosítsam és

a módosított előterjesztést a pénzügyi bizottság elé terjesszem.

Az új javaslat azután a pénzügyi bizottság állásfoglalása után újból *a közgyűlés elé fog kerülni.*

A pártvezéreket is megkérdeztük: miként látják a szavazás után a helyzetet és annak orvoslását?

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke így nyilatkozott:

— A polgármester úrnak sürgősen új javaslattal kell jönnie, mert különben a *törvényhatósági bizottság nyári szabadságra megy és akkor csak ősszel tárgyalhatja ismét a zárószámadást.*

Az előterjesztésnek meg kell járnia a pénzügyi bizottságot és azután kerülhet ismét a közgyűlés elé.

A részvénytársasági üzemek közül a Beszkártnak egyébként nem sürgős a mérleg elfogadása, hiszen *a Beszkárt vezetősége maga kérte, hogy a vasútvállalat közgyűlését szeptemberig elhalaszthassa.*

Csilléry András dr.,

a *Keresztény Községi Párt* ügyvezető elnöke a következőket mondotta:

— A módosított polgármesteri javaslat a közgyűlés elé kerül. *Szerdán a javaslatot letárgyalja a pénzügyi bizottság, pénteken pedig a közgyűlés.* Reméljük, hogy

a pénteki közgyűlés azután már tudomásul veszi a zárószámadást.

Az egész szavazásnak egyébként *semmi politikai jelentősége nincs.*

Rassay Károly dr.,

a *Nemzeti Szabadelvűpárt* elnöke nyilatkozata így hangzik:

— A történtekért a többségi pártok legfeljebb saját magukat tehetik felelősekké, mert elmulasztották, hogy a szavazásnál jelen legyenek. *Az ellenzék állásfoglalása érthető.* Senki sem kifogásolhatja, hogy az ellenzéki pártok a főváros vezetőségével szemben bizalmatlanok és ennek a bizalmatlanságnak kifejezést adnak szavazatukkal. Az aztán más kérdés, hogy a többségi pártok miként akarják és tudják a dolgot reparálni.

Láng Lajos dr.,

a *Nemzeti Demokrata Párt* társelnöke a következőket mondotta:

— Azt hiszem, rendben van az, hogy a közgyűlés a zárószámadást nem fogadta el, hiszen az *nem reális.* A pénzügyi bizottságban ki is fejtettem, hogy miért nem reális. *Nem történik semmi baj, sem az autonómiával, sem a szanálási gondolattal,* ha végre letérünk a régi rendszerről, amely irreális zárszámadással operál és sértésnek fogja fel, *ha a zárószámadás realitását kétségbevonjuk.*

A *Szociáldemokrata Párt* részéről

Büchler József

az alábbiakat mondotta:

— Pártom sohase fogadta el a zárószámadást, *most se fogadhatta el.* A zárószámadás elutasításáért a jobboldali pártok viselik a felelősséget.

Fábián Béla dr.,

a *Független Demokrata Párt* elnöke nyilatkozata:

— A leszavazást úgy akarják feltüntetni, hogy *a közgyűlés nem a zárószámadást, hanem a polgármesteri jelentést szavazta le.*

E beállítást azért nem kifogásoljuk,

mert különben *három hónapig nem lehetne a zárószámadást a közgyűlés elé terjeszteni.*

Végül a *főváros hivatalos jogi tényezőinek véleményét kértük ki.* A jogi helyzetet

hivatalosan

a következőképen világították meg:

— A zárószámadás egyes tételeit senki sem kifogásolta, hanem csak *a főváros pénzügyi politikáját bírálták* a zárószámadási vitában.

A pénzkezelést sem tette senki kifogás tárgyává, tehát tulajdonképen nem a zárószámadás elfogadása felett, hanem a polgármesteri javaslat felett szavaztak.

A zárószámadás el nem fogadását követnie kellene *a felelősségrevonásnak, ennek azonban még csak a gondolata sem merült fel,* ebből is nyilvánvaló, hogy a közgyűlés a zárószámadás elfogadása tekintetében a legközelebbi közgyűlésen *állást foglalhat.*

*

A főváros vezetői egyébként még a hétfői közgyűlés tartama alatt megállapodtak, hogy a *polgármester módosított zárószámadási javaslatát szerdán a pénzügyi bizottság, pénteken pedig a közgyűlés elé terjesztik.*

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épít kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Július
5-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemű javítást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPEST
VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Megkötötték a békét a főváros és az Óbudai téglagyárak

Az agyagbányászás ezentúl a városrendezési szempontok figyelembevételével üzemterv alapján történik

Évek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét és a közvéleményt az óbudai téglagyárak kérdése. Ezek a nagykiterjedésű gyárak ugyanis a maguk rendszertelen agyagbányászásával az egész városrész fejlődését megakasztották, sőt a szertelenség határán járó és kellően meg nem fontolt agyagkitermelés sok esetben komoly veszedelemmel is fenyegetett, amire intő példa *a Bécsi-úti városi házak mögött történt partbeomlás.* A gyárak eleinte mereven elzárkóztak a főváros figyelmeztetései előtt és emiatt több hatósági eljárás is indult meg. Utóbb sikerült az ellentéteket letompítani és a közelmultban már a megértés jegyében folytak a tárgyalások a főváros és a vállalatok között. A főváros szempontjainak figyelembevételével a vállalatok elkészítették a régóta sürgetett üzemtervet is, amely *a gyárak számára programmot ad azokra a további esztendőkre, amíg a végleges kitelepítés fokozatosan végrehajtható.* A főváros is tisztában van ugyanis azzal, hogy egyik napról a másikra nem lehet olyan hatalmas gazdasági értékeket reprezentáló üzemeket, mint amilyenek az óbudai téglagyárak, megszüntetni, vagy áttelepíteni. A cél tehát az, hogy a további munka megfelelő keretek között haladjon tovább és összhangba kerüljön a városrendezési tervekkel.

A beérkezett üzemtervek felülvizsgálatával a napokban végzett a városrendezési és magánépítési ügyosztály. Ebből az alkalomból kérdést intéztünk

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsoshoz,

az ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros már a mult évben felszólította a téglagyárakat az üzemtervek bemutatására. A felhívásnak eleget tettek és a tervek most vannak átvizsgálás alatt. A közeljövőben, valószínűleg még a nyáron megállapítjuk és kitűzzük a téglagyárak, illetve a velük szorosan összefüggő agyagbányák jövőbeni tevékenységét és reméljük, hogy a közérdek szigorú szemmeltartása mellett ezzel az intézkedéssel *nyugvópontra jut az évek óta húzódó óbudai téglagyári kérdés.*

— Ma már csak Kőbánya és Óbuda területein vannak üzemben levő téglagyárak, nemrégiben azonban a város belső területén egész sor nagy agyagbánya és téglagyár állott. Így téglagyár volt a statisztikai hivatal előtt, a Mechwart-ligetnél, a Széna-téren, a Pasaréti-út környékén és sok kisebb téglagyár volt a Lágymányoson. A főváros területén ugyanis *majdnem mindenütt találunk téglagyártásra alkalmas agyagréteget,* egyre-másra keletkeztek a magyar főváros fellendülése idején a téglagyárak, amelyek bőségesen gondoskodtak az új körutak, sugárutak, városrészek építéséhez szükséges tégláról. Az óbudai téglagyárak sem számíthattak arra, hogy ilyen hamarosan behatárolja őket a város.

Itt az a baj, hogy a hegyoldal különböző pontjain az agyag rétegeződése különböző.

Ezért tervszerűen kell a fejtést folytatni, különben az egyes rétegek között a beszüremkedő víz szivárgásnak indul, átnedvesedés keletkezik és megindul a felsőbb fekvésű földtömeg csúszása a völgy felé. A mult években ezt a csuszamlást nemcsak a téglagyárak területén észlelhettük, hanem az agyagbányától *távolabb fekvő magántelkek, sőt közutak is lecsúsztak.* Ez a környék lakói, érdekelt telektulajdonosai között jogos panaszokra adott okot és arra indította a hatóságokat, hogy szigorú intézkedéseket tegyenek a bányaüzem biztonsága és a városrendezési szempontoknak megfelelően. Ezek a rendszeabályok sokat javítottak a helyzeten. Megindult a rendszeres rézsüképzés, a rézsüket gyepesítéssel, fásítással szilárddá tették és a bányák területét és környékét mesterséges vízszivárgókkal mentesítették a talajvíztől. A rendszeres bányászás következtében a környező ingatlanokat fenyegető veszély tehát csaknem teljesen megszünt. Aztán a rézsüképzés, gyepesítés és fásítás nemcsak a hegyoldalak megszilárdítása szempontjából fontos, hanem azért is, hogy a még most is éktelenkedő meredek, csupasz bányaoldalakat eltakarja.

— Sikerült most már a téglagyárakat arra is rávenni, hogy

ne csak a téglagyártás számára szükséges bányászást folytassák előírás szerint, hanem ezzel párhuzamosan meghatározott tereprendezési munkákat is végezzenek.

Ezáltal mintegy 10—15 év mulva a kimerülő bányák helyén építkezésre teljesen előkészített terep keletkezik és a téglagyárak a terület rendezésével járó költségtöbbletért bőségesen kárpótlást találnak majd akkor, amikor az ingatlanokat parcellázzák.

— A bányavállalatok egyébként saját érdekeik szempontjából foglalkoznak a kiköltözés kérdésével is. A hatóságok e tekintetben természetesen segítségükre lesznek megfelelő tanácsokkal, utmutatással, hogy a későbbi nemzedék ne kerüljön olyan kellemetlen helyzetbe, mint amilyenben most Óbuda és Ujlak lakosságának egyrésze szenved az elődök rövidlátása miatt.

Ujra operálhatnak a fővárosi kórházakban a tanulni vágyó külföldi orvosok

Háborítatlanul tovább maradhatnak a klinikák a közkórházakban

A fővárosi közkórházakat a multban évről-évre nagyszámban keresték fel a külföldi orvosok, hogy ott résztvegyenek a továbbképző kurzusokon és tudásukat ennek révén kibővítsék. Négy évvel ezelőtt éles támadások hangzottak el a budapesti közkórházakban gyakorló és tanuló külföldi orvosok ellen, akiket avval vádoltak meg, hogy avatatlan kézzel súlyos operációkat végeztek. A főváros vezetősége a támadások hatása alatt betiltotta, *hogy a külföldi orvosok számára gyakorlati tanfolyamokat tartsanak.* Azóta sokszor került kínos helyzetbe a közkórházak igazgatósága, amikor kénytelen volt amerikai, japánul és Európa csaknem minden országából jelentkező orvosoknak megtagadni a kórházakban való továbbképzés lehetőségét. De a hazai kultúrának is érdeke, hogy a főváros feladja korábbi merev álláspontját.

Salamon Géza dr.
tanácsnoknál,

a közegészségi és közkórházi osztály vezetőjénél érdeklődtünk a külföldi orvosok továbbképző tanfolyamának felújítása és a közegészségügyi adminisztráció egyéb aktualitásai iránt és a következő érdekes felvilágosításokat kaptuk:

— A főváros vezetőségének határozata szerint 1930 októbere óta bezártuk a közkórházak kapuit a tanulni szándékozó külföldi orvosok előtt. A hazai kultúra, a tanfolaymokból származó propaganda, valamint az idegenforgalom érdekei is kívánatossá teszik, hogy a mai állapoton változtassunk. Erre a mód meg van és a tanfolyamok szabályozásával úgy

a betegek érdekeit, mint a hazai orvosok továbbképzését sérelem nélkül biztosíthatjuk.

Ezért az igazgató-főorvosok értekezletének meghallgatása után most javasoljuk, hogy a külföldi orvosok részére újra engedélyezze a főváros a továbbképző tanfolyamokat. A külföldi orvosok közül azonban csak az vehető fel a tanfolyamra, akinek az *Orvosi Továbbképzés Központi Bizottsága* erre engedélyt ad. A tanfolyam ideje a belgyógyászaton, sebészeten, szülészeten és nőgyógyászaton 6 hónap, a többi szakokon 3 hónap lesz. Kivételt csak az olyan, okmányokkal igazolt szakorvosokkal tesznek, akik valamilyen különleges szaktanulmányt végeznek. Kórtermi, vagy műtőben való közreműködésre pedig *csak azt a külföldi orvost bocsátják, aki megfelelő jártasságát okmányokkal igazolni tudja.* Az osztályokra felvett idegen orvosokat orvos-gyakornokoknak tekintik. Az elméleti tanfolyam elvégzése után.

az idegen orvos a főorvos személyes felügyelete alatt és tényleges közreműködése mellett végezhet kezdetben kisebb, később fokozatosan nagyobb műtéteket.

Az idegen orvosnak több kórházi anyagot nyujtani nem szabad, mint egy kórházi másodorvosnak. *A külföldi orvos ténykedéséért az osztályos főorvos úgy anyagilag, mint fegyelmileg személyesen felelős.* A főorvos állapítja meg azt is, hogy hány és milyen műtétet bíz az idegen orvosra,

a műtétek száma azonban előzetes megegyezés, vagy alku tárgya nem lehet.

Az idegen orvost a kórházból a tanfolyam elvégzése előtt is bármikor ki lehet zárni. A továbbképző tanfolyam részvételi dija havi 50 pengő.

A közkórházakból nem telepítik ki a klinikákat

A fővárosi kórházakban már hosszú évek óta több klinikai osztály talált otthont. Három évvel ezelőtt, a nagy kórházi ágyhiány idején, felmerült a gondolat, hogy *a klinikák költözzenek ki és a főváros az elfoglalt osztályokat újra birtokába vehesse.* Erről bonyodalmas tárgyalások indultak meg a főváros és a kultuszminisztérium között, amelyeknek eredményeképp a klinikák maradtak és

nem történt érdemleges döntés a főváros részéről szorgalmazott állami hozzájárulás kérdésében sem,

amit azon a címen kértek, hogy a klinikai osztályok fenntartása a többi betegosztályokénál költségesebb. Közben a probléma egyrésze magától megoldódott: *Krepuska* professzor visszavonult és a Rókusban levő fülklinikát megszüntették. De még mindig maradt három kórházi klinika: a Rókusban az urológiai, továbbá a gége-klinika, az Istvánban pedig *Adám* tanár sebészeti klinikája. Most ezekről folyik a vita.

A kultuszminiszter a közelmultban leiratot intézett és azt kérte a fővárostól, hogy

a klinikai osztályoknak 1937 június 30-ig továbbra is adjon helyet.

A főváros hajlandó ezt a terminust elfogadni, csupán azt kéri, hogy költségkülönbözet címén a klinikai osztályok fenntartásáért *évi 55.000 pengőt* fizessen a kincstár a közkórházaknak. A főváros további kívánsága az is, hogy a klinikákon szüntessék meg a kezeléseknél az önkéntes adományok szedését: *a perselyezést.*

A klinikák és közkórházak közös problémáinak megbeszélésére és tisztázására

az állam és a főváros rövid időn belül hat tagú vegyes bizottságot alakít.

A bizottságban a székesfővárost a közegészségi tanácsnok, a központi kórházigazgató és a közigazgatási bizottság elnöke fogják képviselni.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

TRIMMEL JÓZSEF
kőműves mester, építési vállalkozó
Budapest, II., Medve-utca 38. (Saját ház)
Telefon: 52-8-57

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Tel. 41-1-65

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

PESTI KIRAKAT

Abdullah, a tabáni kísértet

Tagbaszakadt, öles alakját először abban a festői és romantikus viskóvárosban láttam, amelyet már utolért a csákány-halál. Tabán liliputi házai között sűrűn feltünedezett **Abdullah**, a cukorkaárus, tenyerén hordozott üzletével. Főként estende, amikor a holdvilág tékozlóan szórta ezüstjét a kis viskók széltépte és esőmarta tetőire, imbolygott végig Abdullah ama girbe-görbe utcácskákon, amelyekben még mindig érezni a levegőben régi nyarakon elsóhajtott szerelmes szavak és forró fogadkozások parfőmjét.

Már régen elporladt kocsmaküszöbökön lépdelt át a szálas bosnyák cukorkaárus fehér köpenyében, mely mesterségét jelezte. Basszus hangon, melyre már némi fátyolt dobott az idő és talán a hevülten felhörpintett pohár italok, kínálgatta valóban dédelgetett, mert tenyerén hordott kis boltja magukat kellető édességeit. A széles tálcán elhelyezett, rendbe sorakoztatott cukorkaneműek között vezetőszerepet játszottak a pálcikákra fűzött cukros szilvák, fügék és vékony szeletekre szabdalt égetett mandulák, amelyeket lelkes, de tört magyarsággal kínálgatott Abdullah.

A kis tabáni bormérések homályos sarkaiban megbújó szerelmes párok, vasárnapi tereferére kiruccanó benszülöttek asszonyai voltak a derék bosnyák vándorcukorkás vevői. És miután Abdullah serény és dolgos ember volt, aki egyébként török cukorkaárult maga gyártotta, szaporán gyűltek zsebébe a tíz- és húszfilléresek, amelyeket, késő éjszakáig barangolva, istenigazában kiérdemelt.

A minap búcsúztam ifjúságom, hajdani önfeledt korhelykedésem szinterétől, Tabántól, ahol boldogult és áldott emlékű barátommal, a magyar irodalom nagy magános zsenijével, Krúdy Gyulával annyiszor álmodtuk meg az életnek e valóságnál vigasztalóbb folytatását. Poldi bácsi kocsmájának, az ötszázéves, ma már földdel egyenlővé tett „Mély pincé"-je körül láttam ődöngeni Abdullaht. Hatalmas alakja kissé meghajlott, valami fájdalmas vonás mélyült a szája szegletébe: az időnek az a barázdája, melyben a gondok csiráznak. A hangja, dörmögő basszusa is esett vagy féloktávot és még jobban tompult zöngéjének érce is.

Felújítottam Abdullahval régi intim barátságomat. A nagy darab emberek kedves és suta szerénységével öntötte ki előttem a szívét, miközben fojtott és félig elszabadult sóhajok hullámoztatták a mellkasát. Elpanaszolta, hogy milyen céltalanul rója most már a budai utcákat, nyitogatja a kocsmaajtókat. Egyre gyérebben akad olyan vendég, aki a török mézért és egyéb édességekért néhány filléres kiadásra kész. A szerelmes párok — sóhajtotta — huss, elrepültek.

Szegény Abdullah, derék bosnyák barátom! Megzordult az élet klímája és még nyáron is fáznak a szivek az élet nagy zimankójában. Ezért kell néked fehér kísértetként, a boldogult Tegnap visszajáró szellemeként loholni az éjszakában, mint ahogyan annyian végezzük ezt a roskasztó futkározást.

Amint Abdullah tört szavaiból, csonka magyar mondataiból kivettem, külön tragédiájának érzi, hogy kenyérkeresetének régi, ódon harctere elpusztult. Most az élete delén túl kellett megválnia a hegynek kanyargó, nevekben is romantikus utcáktól, ahol Abdullah muzulmán lelke bizonyára ama idők lehelletét érezte, amikor még török pasák uralma alatt állott Buda. Egyébként a derék bosnyák cukorkaárus szívben és lélekben magyar. Felvillanó szemekkel beszél a ferencjózsefi időkről, amikor ő még az egyik bosnyák gyalogezrednek volt az őrmestere, majd vitéz frontharcosa.

A törpe tabáni házaknak már az omladékait is eltakarították, hogy lefektessék az alapjait egy új, modern villanegyednek. De amikor a nappal, nyomában az esttel fáradtan, aléltan roskad a budai hegyekre, Abdullah ott ténfereg azon a csupasz területen, ahol a tabáni viskóváros élt és úgy ődöng, mint aki nem tudja, hogy a mult visszahívhatatlanul eliramlott.

Várkonyi Titusz.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII- ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

Köztisztviselőnek a közönség lelkiismeretes szolgálatán kívül más célkitűzése nem lehet — mondja Szendy Károly, az új alpolgármester

Üdvözlő írások, levelek, táviratok tömege, küldöttségek és közéleti személyiségek sokasága kereste fel az elmult napokban a főváros új vezető tisztviselőjét: *Szendy* Károly dr. alpolgármestert, hogy üdvözölje őt megválasztása alkalmából. Az új alpolgármester még nem foglalta el hivatalát, melyre csak akkor kerül sor, ha ebben az állásban a törvényben előírt kormányzói megerősítés megérkezik. *Szendy Károly ezért még a tanügyi osztály tanácsnoki irodájában dolgozik és intézi azokat a magasabb döntést kívánó ügyosztályi feladatokat, amelyek olyan sűrűn adódnak ebben a kényes ágazatban.*

Szendy Károly alpolgármester közmondásosan a legkiválóbb tisztviselők sorába tartozik. *Mintaképe a szorgalomnak, a gyors intézésnek, a lelkiismeretes alaposságnak,* amellett önérzetes hirdetője annak a meggyőződésnek, hogy a közhivatalnok hivatása csak egy lehet: a köz lelkes szolgálata, amely nem érdem, hanem szilárd kötelesség. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért erről a témakörről intézett kérdést

Szendy Károly dr.

alpolgármesterhez,

aki a következő kijelentést tette:

— Megingathatatlan felfogásom, hogy mi tisztviselők elsősorban a közönségért vagyunk és kötelességünk, hogy a közönséggel való közvetlen érintkezésben

az ügyek és az elintézés gyorsaságát keressük,

más oldalról pedig arra kell törekednünk, hogy a közönség jólétének hűséges sáfárjai legyünk. A köz szolgálatát ellátó tisztviselőnek szerintem *más hivatása és célkitűzése nem lehet.*

— Azzal is tisztában vagyok, hogy

a vezető tisztviselő ezeknek a céloknak csak helyesen irányitott tisztviselőkkel lehet eleget tenni.

Éppen ezért súlyt helyezek arra, hogy a polgármester úr által részemre megállapított ügycsoport tisztviselőivel *a legintenzívebb és legkollegiálisabb érintkezést tartsam fenn.* Be kell látnia minden tisztviselőnek, hogy

az a mi saját érdekünk is, hogy a közönség az ügyvitellel meg legyen elégedve,

mert a főváros lakosságán keresztül a törvényhatósági bizottság csak akkor lesz hajlandó anyagi érdekeik szempontjából áldozatot hozni, *ha hivatásunkat megértéssel párosult szakértelemmel állítjuk a közönség rendelkezésére.*

Több, mint program ez a keresetlen egyszerűséggel elmondott néhány szó, amit *Szendy* Károly, az alpolgármesteri állásra emelkedett tisztviselő pályatársai elé vetít. Szendy Károlyt nem a politika vitte a főváros élére, hanem a megbecsülés és az elismerés, amelyet egyénisége iránt fejezett ki a főváros közgyűlése, amely méltó pozicióra emelte az ideális közhivatalnokot, Budapest tisztviselőkarának ezt a kimagasló értékét.

Megoldják a főváros és a közmunkatanács között a hatásköri ellentéteket

A műszaki racionálás a vállalkozók érdekeit is szolgálja

A polgármester az év elején elrendelte a műszaki közigazgatás racionalizálásának előkészítését. *Felkai* Ferenc tanácsnok, racionalizálási biztos mellé az időközben elhúnyt *Krencsey* Géza műszaki főtanácsos helyett *Bánóczy* Béla tanácsost rendelte ki a polgármester. Hónapokig tartó tanulmányozás és előkészítés után végre eljutottak idáig, hogy úgy a központi, mint a kerületi közigazgatás műszaki részére megtehetik reformjavaslataikat.

A műszaki racionalzálás előkészületeiről és a terrvezett újításokról

Felkai Ferenc dr.

h. tanácsnok

a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

A műszaki racionalizálás előkészületeiről és a közeljövőben befejeződik. Reméljük, hogy a tervezett intézkedések alkalmasak lesznek arra, hogy a fővárosi igazgatásnak ez a sokszor éles kritikával kísért munkaterülete helyesen, célszerűen és a mai viszonyokhoz alkalmazkodóan szolgálja a közönséget és a főváros érdekeit, amellett pedig *harmónikusan beleilleszkedjen a főváros egyetemes igazgatásába.* A reformról szóló konkrét javaslatok az őszszel kerülnek a polgármester elő. Nagyon komoly és nehéz feladat a racionalizálás előkészítése, mert

a főváros igazgatásának egyik leglényegesebb része ma már a műszaki igazgatás.

Az 1933. évi költségvetésben például az összes műszaki és műszaki vonatkozású hitelek az összköltségvetés dologi kiadásainak nyolcvan százalékára rúgnak.

— A racionalizálás alkalmából nem érdektelen visszapillantást vetni a főváros műszaki ügyvitelének fejlődésére: 1801-ben nevezték ki Pest városában az első „földmérőt", 1927-ben szervezték meg a városi mérnöki hivatalt. *A mérnöki hivatal egészen 1911-ig működött, ekkor feloszlották és megszervezték az önálló műszaki ügyosztályokat.*

— A sorra kerülő racionalizálás alkalmával gondoskodás történik az összes idevonatkozó jogszabályok megreformálásáról, tisztázni kell a szervezeti kérdéseket és meg kell oldani a műszaki tisztviselők továbbképzésének problémáját. Eldöntésre kerül, hogy fennmaradjanak-e a mostani műszaki ügyosztályok, vagy

visszaállítsák a megszüntetett mérnöki hivatalt?

Harmadik megoldásul kínálkozik az önálló műszaki csoport megszervezése, amelyes az összes feladatköröket egyesítené és mindegyik rendszerből átvenné a jót. Meg kell oldani, hogy ennek az önálló műszaki csoportnak legyen-e rendelkezési joga, vagy csak végrehajtó szervként működjön. Ezek egyelőre mind nyilt kérdések és a készülő előterjesztés *mindegyik megoldás előnyeire és hátrányaira rá fog világítani.* Bármelyik mellett történik is a döntés, nagyon fontos, hogy biztosítva legyen az egységesség a műszaki ügyek intézésében, mert ma a főhiányosság, hogy *az ügyvitel szerteágazó.* A reform során meg kell találni a módot

a Közmunkatanács és a főváros között fölmerülő problémák megoldására is.

Ma ugyanis építésrendőri és más nagyfontosságú műszaki ügyekben parallel működik a főváros a Közmunkatanáccsal és ez csak bonyodalmakra és az igazgatás meglassításara vezet.

— Fontos kérdés *a kerületi műszaki igazgatás reformja.* Rengeteg belső adminisztratív átszervezés is szükséges.

Centralizálni kell a vállalkozók és a vállalatbaadott munkák nyilvántartását,

hogy biztosítva legyen az arányos elosztás. Végül meg akarjuk szüntetni azokat az apró, de kellemetlen momentumokat a racionalizálás révén, amelyek surlódási felületet jelentettek sok esetben a munkáltató főváros és a munkavállaló között.

A főváros közönsége, az iparos-, kereskedő- és vállalkozótársadalom sok reménységgel várja ezt a reformot is, abban a hitben, hogy a jövőben a polgárság műszaki természetű dolgait majd símábban és gyorsabban intézik a hivatalokban.

Gazdasági Értesítő

Megkezdődött a külföldi kölcsönök tőketörlesztése

Július elsején befutott a főváros szolgáltatása az ostendei hitelezőknek — Hiánytalan pontossággal fizeti adósságait Budapest

A főváros hitelképessége szempontjából nagyjelentőségű dátum volt *július 1.:* ezen a napon kezdte meg a főváros *az ostendei-egyezményben megállapított tartozásainak első tőketörlesztését.* Fényes bizonyítéka Budapest nagyszerű erejének és a fővárosi vezérkar gondos előrelátásának, hogy a külföldi hitelezők minden zavar nélkül hozzájutnak követelésükhöz, mert a *főváros a legrigorózusabb lelkiismeretességgel teljesíti vállalt kötelezettségeit.* Nagy szó ez a mai rendkívüli körülmények között, amikor szerte a világban moratóriumokkal, szabotálással, rideg tagadással mellőzik a kétoldalú szerződéseket és a gazdasági válság kényszerítő gátlásaira való hivatkozással teszik túl magukat a kötelezettségek betartásán. Nem tudjuk, hogy a világpolitika diplomáciai fogásai játszanak e közre például abban, hogy *Anglia és Franciaország egyszerű értesítéssel adja tudomására az Egyesült Államoknak, hogy háborús adósságaiknak esedékes törlesztéseit nem fizetik meg,* nem lehet betekintést nyerni más külállamok adósságfizetési technikájába, tény azonban, hogy *manapság nem divat adósságokat fizetni.* A gazdasági válság hangoztatása ma olyan ürügy, amely előtt a hitelezőknek meg kell hajolniok.

Budapest székesfőváros 1923-ban kötötte meg a híres *ostendei ideiglenes egyezményt,* majd 1926-ban a *baseli megállapodást,* amelyek a következő évekre pontosan előírják azt a mértéket, amelyet a fővárosnak a külföldi hitelezők javára kell biztosítani. Eddig a *kamatszolgáltatást* végezte hibátlan korrektséggel a főváros, az idén azonban *megindult a tőketörlesztés is,* amelynek korrekt lebonyolítása nemcsak a főváros, hanem az ország hitelrenoméja szempontjából is a legnagyobb elismerést érdemli.

A főváros adósságtörlesztési munkájáról és a most esedékes kötelezettségek teljesítéséről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az ostendei és a baseli szerződések alapján a főváros 1934. évben megkezdi tőkeszolgálatát a külföldi hitelezők javára. A befizetések a fennálló rendeletek alapján a kikötött valutákra átszámítva

a Nemzeti Bank útján történnek.

Megfelelő előkészítések után a főváros *még az esedékesség előtt* gondoskodott arról, hogy a következő törlesztési tételek rendelkezésre álljanak.

Az 1910. évi kölcsönre	**285.000 P**
Az 1911. évi kölcsönre	**117.000 „**
Az 1914. évi kölcsönre	**684.000 „**
Az 1927-es rövidlejáratú . . .	**1,109.000 „**
Összesen P	**2,195.000 „**

— Ez az imponáló tétel önmagában is azt mutatja, hogy a főváros gazdasági erejének és teljesítőképességének tökéletes birtokában van, mindez azonban nem ad hűséges képet arról, hogy

milyen további kölcsönterhek vannak még lebonyolítás alatt.

Nemcsak a tőkeszolgálat megkezdése indult meg, hanem ettől függetlenül tovább folytatódik a kamatszolgálat ellátása, amely évről-évre csökkenést hoz majd a tőke apadásával, azonban ma még súlyosan terhelt rovatot jelentenek a mindenkori költségvetésben. A fent ismertetett kölcsöntípusoknak évi kamata közel *18 millió pengő,* amelyhez járul még a néhány év előtti 20 millió dolláros függőkölcsön *1.8 milliós* kamata, úgyhogy

pusztán kamatok címén, kereken 20 millió pengőt fizet a főváros a hitelezőknek.

Az összes tételeket pontosan befizetjük és a még jelentkező újabb esedékességének is *hiánytalanul eleget teszünk.*

Megkezdik az év legnagyobb közmunkáját: a budai vízműtelep építkezését

Versenytárgyalás a gépberendezések és elektromos készülékek szállítására

A főváros közgyűlése legutóbb jóváhagyta *a szigetmonostori koronauradalom megvásárlását,* amelynek révén a partmentén húzódó területek a víztermelő kutak sokaságát bocsátják Budapest szükségletének rendelkezésére. A szigetmonostori birtok megvétele körül éles csatározások folytak a pénzügyi bizottságban és a közgyűlésen, alkalmat adva némelyeknek, hogy ismét erős kritikával fűszerezzék *a főváros bőkezűségét.* Könnyelműségről, vagy túlzott lojalitásról pedig nincsen szó, mert a feltételek egyszerűen adva voltak: *a kincstári birtok értéke lényegesen csökkent volna, ha csupán a megközelíthetőség szempontjából annyira fontos partságokat adják el és így*

a fővárosnak nem volt más választása, minthogy az egész birtoktestet magáévá tegye.

Eredetileg *4 millió* körüli árat kértek ezért a birtokért és úgy a főváros, mint a földmívelésügyi kormány érdeme, hogy *sikerült a 860 holdnyi területet összesen 860.000 pengős vételáron perfektuálni.* A kormányzati szervek belátó méltányossága és a főváros vezetőségének szívós alkudozásai tették lehetővé, hogy hatalmas területekkel gazdagodjék Budapest vagyona, amely esetben a létezéshez szükséges elemi vízszükséglet is bőségesen rendelkezésre áll.

Elhárult tehát a legfőbb akadálya annak, hogy

az új budai vízműtelep valósággá váljon.

A már régebben elkészített tervek és számítások alapján *18 millió pengő értékű közmunka indul meg,* amely, mindentől eltekintve, hatalmas mozgalmasságot varázsol az elpetyhüdt ipari és gazdasági életbe. Elhárulnak azok a panaszok is, amelyek a vízellátás egyenlőtlensége miatt eddig jogosak voltak és nem kell tartani azoktól az aggodalmaktól sem, amelyek minden nyáron *a vízhiány bekövetkezésével fenyegették meg Budapest milliós lakosságát.* Túlmenően pedig a bővítés lehetőségétől, elkerülhetők azok a zavarok, amelyek a káposztás megyeri vízműtelepen napirenden vannak és legutóbb is

több városrészben szünetelt a vízszolgáltatás

a nyomócsőben keletkezett váratlan túlterhelések következtében.

A nagyarányú munkálatok megindításáról és a vízellátás modernizálásáról

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A szigetmonostori birtokvétel kormányhatósági jóváhagyása soronkívül megtörténik és az átírással kapcsolatos jogi előírások is rövidesen lebonyolítódnak. Függetlenül ettől, máris *megtörténtek az előkészületek az új budai vízműtelep építésére,* amelynek költségeit évről-évre előirányoztuk a költségvetésben és

gondoskodtunk az összeg effektiv tartalékolásáról is.

A vízcsövek tudvalevőleg már készen leszállítva várják a felhasználást és így csak arról lehet szó, hogy *megteremtsük a szigetmonostori termelő kutakat,* amelyeknek hozamát a hatalmas főnyomócsövek fogják továbbítani a budai telepre. Bármennyire is jóirányú elgondolás vezette annakidején *Kájlinger* Mihályt a káposztásmegyeri vízmű konstrukciójának megvalósításánál,

a több évtizedes rendszer ma már elavult és azt semmiképpen sem lehet mintául alkalmazni.

Annak ellenére, hogy ezt a vízműberendezést többször átalakították és modernizálták, ma már nem megfelelő, tehát az új budai vízmű megépítésénél *a legújabb technikai találmányokat és alkotásokat kívánjuk beállítani.* Az építkezésekre, a gépi berendezésére, a szivattyúkra és különböző elektromos készülékekre rövidesen kiírjuk a pályázatokat és előreláthatólag

már az őszi hónapokban megkezdődik a fokozatos építkezés,

úgy, hogy két éven belül Budapest vízellátása hosszú évtizedekre biztosítottnak lesz mondható.

A bankok félévi mérlegei. A bankok az idén is, mint minden esztendőben, júliusban kezdik meg félévi mérlegeik nyilvánosságrahozatalát. A pénzpiacon elterjedt hírek szerint az első félév üzleti eredményei elég kedvezően alakultak.

A Kereskedelmi Bank gazdasági jelentése. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* júniusról kelt angolnyelvű, negyedévi jelentése részletesen foglalkozik a gazdasági helyzetben beállott változásokkal. Ismerteti a termelés majdnem minden ágára vonatkozó statisztikai adatokat, amelyeknek csaknem mindegyike az 1931-ben beállott krízis óta tapasztalt leromlási folyamat megállásáról, sőt a gazdasági élet több vonalán tapasztalható bizonyos javulásról teszi tanubizonyságot. Kedvezőbb képet mutatnak a multtal szemben az állam gazdálkodásáról szóló és részletesen ismertetett jelentések is. A nemzetközi kereskedelmi tárgyalások és szerződések ismertetése és az ország külkereskedelmi forgalmára érdekes képet vető változások tárgyalása után a jelentés közli *Gömbös* miniszterelnöknek június 7-iki beszédéből azt a részt, amely a magyar külpolitikának teljességgel békés szándékait domborította ki. A legutóbbi napok sajnálatos külpolitikai eseményei után a magyar kormánynak békét és igazságot kereső nyilatkozata angolszász országokban bizonyára kedvező benyomást kelt.

A Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság közgyűlése. A *Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság* közgyűlése részvényenként ötven fillér osztalék kifizetését határozta el, amely július 2-ától kezdve a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztárnál kerül kifizetésre.

A Bauxit Trust A.-G., Zürich igazgatósága megállapította az 1934 január 31-én lezárt üzletév mérlegét és a Zürichben ezévi július 11-én megtartandó rendes évi közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy részvényenként 0.50 svájci frank osztalék fizettessék.

A Hangya Szövetkezet 31. évi rendes közgyűlése elismeréssel állapította meg, hogy a *Hangya* vezetősége át tudta a lefolyt válságos időkön vezetni a szövetkezeteket. Az igazgatóság jelentésének előterjesztésével kapcsolatban *Balogh* Elemér bejelentette, hogy a mezőgazdasági termények értékesítése, valamint a gazdaközönség fogyasztási szükségleteinek ellátása terén fölmerülő feladatok sikeres megoldása céljából a *Hangya* 5 millió pengős tartalékalapot létesít a nemrég megszavazott szövetkezeti törvény alapján. Az igazgatóság új tagként *Koós* Mihály dr. ny. államtitkárt, a felügyelőbizottságba pedig *Gesztelyi Nagy* Lászlót választották meg.

Megjelent az új Fővárosi Évkönyv. A Fővárosi Rovatvezetők Testületének kiadásában most jelent meg a *Fővárosi Évkönyv* 1934-ik évi kötete, amely egyben Budapest székesfőváros hivatalos címtárát is tartalmazza. Ennek a könyvnek immár hosszú és tiszteletreméltó multja van. Nemcsak a főváros közigazgatása, az összes városi hivatalok, intézetek és intézmények részére nélkülözhetetlen ez a kézikönyv, de szüksége van arra az ország minden hivatalának, a közgazdasági élet minden tényezőjének és Budapest székesfőváros közönségének is, amely a főváros óriási közigazgatási labirintusában ennél egyszerűbb és áttekinthetőbb útmutatót nem is képzelhet. Az Évkönyvet ezidén is *Felkai* Ferenc dr. h. tanácsnok és *György* Endre kollégánk szerkesztették, akik odaadó munkával, szorgalommal és nagyszerű judiciummal gyüjtöttek össze az évkönyv óriási adathalmazát. Az első oldalon Budapest alpolgármestereiről 1873-tól a mai napig kitűnő portrékat találunk. Ezt a jeles dolgozatot *Budó* Jusztin dr. székesfővárosi levéltáros írta. Ezek a portrék mindenkit érdekelni fognak, mert azokról a kitűnő férfiakról szólnak, akik a székesfőváros életében, Budapest fejlesztése körül irányító szerepet játszottak. Az ezt követő részt az elmúlt esztendő fővárosi eseményeinek rövid, tömör ismertetése foglalja le. A továbbiakban a következő fejezeteket találjuk: bizottsági tagok és póttagok; választmányok és bizottságok; közigazgatási, kórházi és üzemi személyzet rangsora ;ideiglenes személyzet; altisztek, tűzoltók, javadalmi őrök; a személyzet beosztása hivatalok szerint; egyházi hivatalok és végül a személyzet betűsoros névjegyzéke és lakáscíme. A *Fővárosi Évkönyv* előállításával a székesfőváros házinyomdája szerzett kiváló érdemeket, mert igazán ízléses könnyvel ajándékozta meg Budapest barátait.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben fűri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitűnő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

MÜLLER KERTÉPÍTŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Nemzeti Munkahét — Nemzeti Kultúrhét

Az a gazdag erkölcsi siker, amely az elmult esztendőben a Nemzeti Munkahét megteremtőinek és rendezőinek fáradozásait kísérte, követelően várja, hogy ezt az immár nemzeti kincsé lett gondolatot tovább fejlesszük. A TESz nagy szolgálatát, amellyel az ország gazdasági erőinek seregszemlé-jét felvonultatta és módot adott arra, hogy ennek a seregszemlének eredményeit befelé és kifelé egyaránt dokumentáljuk, továbbá is igénybe kell venni. Ezek az eredmények befelé az önbizalmat, kifelé a nemzet életerejét mutatták meg; az idei feladat, hogy ezt az önbizalmat még magasabbra fokozzuk, életünkről pedig még hatásosabb, még tiszteletreméltóbb bizonyítékokat szolgáltassunk.

A TESz, amely mindenkor a legnagyobb lelkesedéssel állott a nemzeti célok szolgálatában, ezúttal is készségesen vállalkozik a növekvő feladatok megoldására, az eredmények nagyarányú fokozására. Az idei Nemzeti Munkahét újszerűségét, egyéniségét és felfelé ívelő erejét az a vezetőgondolat adja meg, hogy a *nemzet munkájának seregszemléje nem állhat meg a gazdasági élet területén, hanem magához kell ölelnie a magyar szellemi élet minden megnyilatkozását.* Maga *Gömbös* Gyula miniszterelnök is a legnagyobb megelégedéssel fogadta a Nemzeti Munkahét fejlődésének ezt az új irányát és annak a kívánságának adott kifejezést, hogy „a munkahét kulturális programja legyen a *magyar nyelvterület* szellemi munkájának bemutatója".

A rendezés és megszervezés hatalmas munkája *Baross* Gábornak, a TESz országos elnökének, legfőbb irányításával és *Szörtsey* József országos ügyvezető elnök rendkívüli agilitású vezetésével máris a legnagyobb elánnal folyik. A kultúrprogram megteremtéséhez a magyar művész- és irodalmi világ legelőkelőbbjei ajánlották fel tevékenységüket és így kétségtelen, hogy az idén a *Nemzeti Munkahét* egyben *Nemzeti Kulturhét* is lesz.

Egyébként díszelnökei: *József* királyi herceg és *József Ferenc* kir. herceg, ügyvezető elnök *Ugron* Gábor. Az irodalmi albizottság elnöke: *Pekár* Gyula, előadója: *Harsányi* Zsolt, a szépművészeti albizottság elnöke: *Petrovics* Elek, előadója: *Paur* Géza. A zenei albizottság elnöke: *Dohnányi* Ernő, előadója: *Papp* Viktor, az iparművészeti albizottság elnökségét maga *József Ferenc* kir. herceg vállalta, aki mellett *Szablya* János fog ügyvezető alelnökként működni. A népművészeti albizottság elnöke gróf *Zichy* István, előadója *Visky* Károly lett.

Sipőcz polgármester meggyógyult. *Sipőcz* Jenő polgármester — mint megírtuk — a mult héten fogműtéten esett át és emiatt több napon keresztül nem járhatott be a hivatalába. A polgármester közben felépült és szombaton újból elfoglalta hivatalát.

Sipőcz Jenő és Némethy Károly levélváltása. Az uj fővárosi törvény rendelkezése szerint az üzemi választmányokat újjáalakították. Igy történt, hogy *Némethy* Károly v. b. t. t., nyug. belügyi államtitkár megvált a Gázműveknél viselt elnöki állásától. Minthogy a polgármesternek jogában áll külső szakértőket is meghívni a választmányba, ezt a tisztséget Némethy Károlynak ajánlotta fel, akit elhatározásáról a következő levélben értesitette: „Tisztelettel értesitem, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottsága Nagyméltóságodat — *mint külső szakértőt* — Budapest Székesfőváros Gázművei üzemi választmányának tagjává választotta. Amidőn Nagyméltóságod személyét erre a tisztségre javaslatba hoztam, az volt a célom, hogy azokat a kiváló szolgálatokat, amelyeket Nagyméltóságod eddigi működésében a székesfővárosnak tett, az önkormányzat javára továbbra is biztositsam és csak örömömre szolgál, ha Nagyméltóságod, — bár az eddiginél kisebb szerepkörben, — a közbizalom ezen megnyilatkozásának eleget tesz és így *példát fog adni a közérdek önzetlen szolgálatára.* Dr. Sipőcz Jenő polgármester."

Némethy Károly a következő válaszban köszönte meg a polgármester és a közgyűlés bizalmát: „Budapest Székesfőváros Gázművei üzemi választmányának külső-szakértő tagjaként megválasztásom kezdeményezéséért, valamint a közgyűlési választásról olyan megtisztelő meleg szavakban értesitésért fogadja Méltóságod bensőséges hálás köszönetemet. Mindenkor nagy örömömre szolgált, amikor hosszú közpályám során, különböző minőségekben — *minden jó magyar ember szemefényének — Budapest székesfővárosunknak javát szeretettel szolgálhattam.* Ezt tettem legutóbb akkor is, amikor közel négy éven át a Gázművek Igazgatóságának elnöki székében tőlem telhető eredménnyel működtem. Hogy ez a szerény működésem megfelelő általános elismerésre talált és hogy a Méltóságos Polgármester ur és a th. bizottság közgyűlése a változott helyzetben is — az eddiginél természetszerűen kisebb szerepkörben — igénybe kivánja venni további munkásságomat: nagyon jól esik nekem. Mint a közéletnek egyik veterán szereplője, *új minőségemben is igyekszem példát mutatni a közérdek önzetlen szolgálatában. Dr. Némethy Károly* v. b. t. t., felsőházi tag, ny. államtitkár."

Liber alpolgármester leányának balesete. *Görgényi* Lászlónét, *Liber* Endre alpolgármester két hónappal ezelőtt férjhez ment leányát a napokban kellemetlen baleset érte. A fiatalaszony tüzérfőhadnagy férjével kilovagolt és olyan szerencsétlenül esett le a lóról, hogy medencecsontrepedést szenvedett. Nyomban bevitték az I. számú honvéd helyőrségi kórházba, ahol gondosabb ápolás alá vették. *Verebély* professzor is megvizsgálta a beteget és megállapitotta, hogy a fiatal menyecske sérülése nem komoly természetű és a beteg néhány hét mulva egészségesen talpra fog állani.

A Rácfürdő megvétele. A városgazdasági bizottság hétfői ülésén foglalkozott a *Rácfürdő* vételi előterjesztésével. Régi terve a fővárosnak, hogy a Budapest déli részén elterülő összes gyógyforrásokat birtokba veszi és ezzel egységes alapokon folytatja a fürdőpolitika fejlesztését. Megkönnyiti ennek az elhatározásnak a valóraváltását az a körülmény, hogy a Rácfürdő érdekeltsége aránylag olcsó áron hajlandó az objektumot átadni, a fővárosnak pedig az időszerűséget az a lehetőség kinálja, hogy a kész Tabán-tervhez szervesen kapcsolódik a Rácfürdő kiképzése és a fürdőváros kiépitése. A városgazdasági bizottság ülésén mindenki helyeselte a fürdőintézmény községesitését, a vétel pénzügyi vonatkozásai miatt azonban aggályoknak adtak kifejezést. A bizottság végül elutasitotta a vételt, ez a körülmény azonban *nem gátolja meg a Rácfürdő megszerzését.* A bizottság szakvéleményével szemben a polgármester változatlanul előnyösnek és szükségesnek minősiti a vételt és így a *Rácfürdő sorsa fölött a pénzügyi bizottság, illetve a pénteki közgyűlés mondja ki a döntő szót.*

Hozzájárult a bizottság a szigetmonostori birtok megvételéhez. A törvényhatósági bizottság hétfői ülése tárgyalta a vízművek fejlesztéséhez szükséges szigetmonostori koronauradalom megszerzésének az ügyét. A közgyűlés több felszólalás után elhatározta, hogy az uradalmat megvásárolja és nyomban megkezdi a vízművek fejlesztését.

Kevés a beteg — olcsóbb lesz a kórházi különszoba. A főváros közkórházaiban összesen 388 kisebb-nagyobb különszoba van, ezernél több férőhellyel. Az utóbbi időkben a különszobák alig 30 százalékban voltak csak elfoglalva, míg a közös termek annyira zsúfolva voltak, hogy sokszor pótágyakat kellett beállitani. A különszobák gyér elfoglaltsága a gazdasági helyzet romlásával függ össze, ezért a főváros elhatározta, hogy az ápolási dijat napi 6.50 pengőre csökkenti és megengedi, hogy ne csak az osztályos főorvos, hanem az adjunktus is az alorvos is felvehessenek a különszobára nyári-betegeket. Azt is megengedi a főváros, hogy ezentúl az üres különszobák ágyait más osztályok betegeinek elhelyezésére is igénybevehessék, ha az szükségesnek mutatkozik. A különszobákat a jövőben fokozottabb mértékben veszi igénybe betegei számára a Fővárosi Segitőalap is.

Betemetik a Tabánban fakadt új meleg forrást. Mint ismeretes, a minap a véletlen újabb 50 fokos meleg gyógyforrást hozott felszínre a lebontott Tabán Bocskayról elnevezetett terén. Villanyoszlop eltávolitása közben a keletkezett gödörbe esett az egyik munkás kalapja, amely, amikor kiemelték, *megégette a munkás kezét.* Igy jöttek rá, hogy *forró viz fakad a földből.* Figyelemreméltó, hogy *a főváros nem is tartja fontosnak a forrás feltárását,* sőt ellenkezőleg: *betemetik a véletlen felfedezte gyógyforrást.* Ennek a magyarázata pedig egyszerűen az, hogy ezen a nagyjövőjü és gazdagságra hivatott vidéken *bárhol furják meg a földet, az óriási föld-alatti gyógyvizmedencéből nyomban előfakad a melegviz.* Nincs tehát szükség az ilyen véletlenszülte felfedezésekre, mert tudatosan, *ott* és *akkor* tárhatnak fel gyógyforrásokat, *ahol* és *amikor* erre szükség lesz.

Az I. kerület anyakönyvi hivatal új helyisége. Az I. kerületi anyakönyvi hivatal az I., Szebenyi Antal-térről a Tabán rendezésével járó munkálatok miatt Krisztina-körút 155/157. szám alá költözött, szembe a Horváth-kerttel.

Virágos, lampionos csónakkorzó és a kibővitett Gyöngyös Bokréta: a Szent István-heti ünnepségek új attrakciói

Szombaton adta ki a polgármester a rendeletet a magyar idegenforgalom nagyhetének, *a Szent István-ünnepségeknek előkészitésére és megrendezésére.* Természetesen ebben az évben is *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok irányitja a munkát, amelybe az évek során éppen ő vitt bele rengeteg friss ötletet és egész tömegeket átfogó lelkesedést. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Kovácsházy Vilmos
tanácsnokot,

aki a következőkben ismertette a Szent István-hét programját:

— Az ünnepségek sorának magva változatlanul a Szent Jobb szinpompás nemzeti körmenete, az ünnepi kivilágitás, a gellérthegyi népszórakozások és a káprázatos tüzijáték marad. Az egész hét

eseményeinek kimagasló attrakciója viszont ismét a Gyöngyös Bokréta lesz, amelynek szereplői az idén hat-nyolc előadást tartanak a Városi Szinházban.

Most, hogy *már 34 község csatlakozott a Gyöngyös Bokrétához,* a müsor egész pazarnak igérkezik és bár az egész ország népi művészeinek szine-javát válogattuk ki, mégis olyan hatalmas anyag maradt meg, hogy

egy-egy csoport csak két előadáson szerepelhet, következésképp a Gyöngyös Bokrétának minden előadása újat mutat.

A koronázó főtemplom restaurálása miatt, sajnos, le kellett mondanunk a már részleteiben is kidolgozott nagyszabású *esti hangversenyekről,* amelyek során *a templom és a Halászbástya festői környezetében ősrégi, magyar egyházi énekeket és dalokat mutattak volna be fanfárokon, tárogatón, zenekari és énekkisérettel.* Ennek a tervnek megvalósitása a jövő esztendőre marad, ezzel szemben *már az idén felvonulnak augusztus 19-én este a Dunán a vadevezősök, a regattások és a motorosok kivilágitott, virágfüzéres csónakjaikon.* Ez az újitás nemcsak a magyar vizisport nagyszerű propagandája, hanem egyúttal

nemzeti és idegenforgalmi szempontból is számottevő esemény, amely a magyar evezőstársadalom évente visszatérő ünnepévé fog kialakulni.

— Figyelemreméltó a külföld rendkivüli érdeklődése a Szent István Hét iránt. Természetesen nem véletlen ez, hanem *nagyon is tudatos propaganda eredménye:*

eddig körülbelül 50.000 színes prospektust küldtünk szét, angol, német, olasz és francia nyelven egyéni címekre.

De nagyszerű és igazán élő propaganda volt a *Gyöngyös Bokréta* vendégszereplése *a bécsi tánc-olimpiászon,* ahol a népies, nemzeti táncok versenyében *első dijat nyertek* és amikor a Ringen, majd pedig a Kärtnerstrassen szinpompás nemzeti viseletükben felvonultak a szereplők, *25.000 szent-istvánheti prospektust osztottak szét a járó-kelők között. Azóta a bécsi idegenforgalmi irodában naponta tömegesen érdeklődnek külföldiek a Gyöngyös Bokréta, illetőleg a Szent István-hét iránt.*

— Ami a jövőt illeti, — fejezte be a tanácsnok, — optimisták vagyunk, mert *a szent-éves Itália kivételével Magyarország az egyetlen állam, ahol az idegenforgalom nem hogy csökkent, hanem emelkedett.* Ez az emelkedés, remélhetőleg, változatlanul tovább fog tartani.

Usetty Béla és Payr Hugó beszámolója. A Ferencvárosi Kaszinó kerthelyiségében több mint 1000 választópolgár részvételével a *Nemzeti Egység Pártja* déli kerületi szervezete nagygyűlést tartott, amelyen *Pavlik* Ferenc kir. tanácsos megnyitó beszéde után *Usetty* Béla és *Payr* Hugó országgyülési képviselők nagy tetszéssel kisért beszámoló beszédet mondottak. *Usetty* beszéde elején a francia külügyminiszter ismeretes kijelentéseivel foglalkozott. A nagygyűlés közönsége percekig tartó tomboló tapsvihar mellett fogadalmat tett, hogy hűségesen követi a Gömbös-kormányt, a *Trianon módositását sürgető úton. Usetty* Béla ezután behatóan ismertette a képviselőház ülésszakának jelentősebb alkotásait, majd kifejtette, hogy megnyugvással fogadhatta a főváros közönsége *Borvendég* Ferenc főpolgármesteri kinevezését. Lelkes éljenzés és taps követte *Usetty* Béla beszédét, amely után *Payr* Hugó a belső revizió, a közszellem megváltozásának szükségét hangoztatta, majd a nemzeti egység harmonikus szolgálatát sürgette mindazoktol, akik *Gömbös* Gyula elgondolásait magukévá tették. *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató a józsefvárosi polgárság, *Dénesfalvy-Dinich* Vidor kormánytanácsos az északi kerületi polgárság, *Schück* István a KEKOSz és *Soós* Sándor a nemzeti alapon álló munkásság üdvözletét tolmácsolta *Usetty* Bélának és *Payr* Hugónak, majd üdvözlő táviratot küldtek Gömbös Gyula miniszterelnöknek.

A Lipótvárosi Társaskör új társelnöke. A *Lipótvárosi Társaskör* junius 27-én megtartott rendkivüli közgyülésén *Krompaszky* Miksa tankerületi kir. főigazgatót egyhanguan a kör társelnökévé választotta meg. A rendkivüli közgyülést ünnepi vacsora követte, melyen *Désí* Géza dr. országgyülési képviselő, elnök és *Róth* Manó alelnök üdvözölték az újonnan megválasztott társelnököt.

Virágos ablak-, erkély- és kiskertverseny. A Budapesti Gazdálkodók és Kertészkedők Egyesülete Virágkedvelők Csoportja ez évben is rendez erkély-, ablak- és kiskertversenyt tagjai részére. A versenyen való részvételt július hó 1-ig Sándor Arnoldné csoportelnökhöz VI., Podmaniczky-utca 29., II. 11. kell levelezőlapon bejelenteni. A birálóbizottság az elbirálást jelentkezési sorrendben végzi.

Uj csillag a Baedekerben

A pezsgő-fürdő megnyitása a Gellértben

Tele volt szépséggel, lelki emelkedettséggel, ünnepi hangulattal ez az este. És valami földöntúli, misztikus báj ejtette meg a szíveket. Hatalmas, előkelő közönség, csupa ismert és tisztelt név, csupa „valaki", csupa Budapestért rajongó lélek, csupa tágranyitott szem, csupa áhítatos hallgatás.

És ahogy csak a tágranyitott szemek, amelyek bizony már sok világszép intézményt láttak életük során a nagy világvárosokban, szinte egyértelműen igazat adtak, amikor *Liber* Endre alpolgármesternek a mikrofonba mondott beszédének hangfoszlányait hallják:

— Biztos tudomásom van róla, hogy a fővárosnak ez az új intézménye *csillaggal fog bekerülni a Baedekerbe.*

Világjárók tudják, mit jelent a csillag a Baedekerben. És Budapest káprázatosan szép új intézménye, a Gellért-fürdő új fedett úszócsarnoka, az oly csábítóan, oly reménytkeltően hangzó „pezsgőfürdő" új csillag lesz a Baedekerben.

Ha az idegenek idejönnek és részük lesz egy olyan tündéri estben, mint amiket mi láttunk a múlt héten, akkor tudják majd meg, hogy milyen fényes ez az új csillag.

*

A sajtóbemutató már befejeződött, a megnyitó est magasrangú vendégei még nem érkeztek meg; de a mozifelvevőgépek szemkápráztató fényt árasztó masinái egyáms után gyulladnak ki. Az ember nem győz nézni és látni, nem győzi az emberi fantázia végigkövetni a raffinált gyönyörűség sorozatát, amelyből itt kiveheti a részét.

A helyiséget, amelyben most a pezsgőfürdő zöld vize gyönyörködteti a szemet, ahol a színes lámpák sugarai a víz alól incselkednek velünk, ahol ma egy múzeumra való vázát, amforát, szobrot és más műtárgyat hordtak össze, régen ismerjük. Ez volt a Gellért-fürdő kellemes télikertje, amely azonban eddig nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Most a télikert helyét pompás úszócsarnok foglalja el egyre mélyülő medencével, fönt az emeleten pedig négyszögben körülfutó galériával, ahol majd a nem fürdő, csak szemlélő vendégek költhetik el kávéjukat és élvezhetik a pazar látványosságot.

Az úszócsarnok medencéjének végén egy hatalmas félköralakú, derűs csarnok hatalmas kvarclámpákkal körülrakva. Ez a mesterséges napozó: ezentúl télen is szerecsenszinben fognak tündökleni a pesti dámák és arszlánok.

*

Ne menjünk tovább, míg le nem szögeztük, hogy ez az alkotás nemcsak szép, nemcsak méltó a fővároshoz, hanem igen komolyan hasznothozó intézménynek készül.

A szépségek, amiket itt összehalmoztak, a derű és a fény, amely ezt a csarnokot a nap minden órájában áthatja, a tündérszép esték, amelyekben itt mindennap részünk lesz, az egészséghozó mesterséges napfény és maga a pezsgőfürdő, amelyről máris legendákat híresztelnek, végül pedig a kellemes, előkelő környezetben üzhető úszósport rendkívüli vonzóerőt fog gyakorolni külföldi vendégeinkre. Arról már szinte nem is beszélünk, hogy az új pezsgőfürdő valóságos ajándék, ráadás azoknak, akik a Gellért hullámfürdőjébe járnak. Nyáron át a pompás hullámverés után a pezsgőfürdő bizsergető vizében pihenhetnek meg a vendégek, vagy tölthetik el az estét tündérfényes környezetben, Gundel konyhájának remekei között és a szálló figyelmes kiszolgálásának kedves környezetében.

Az igazi értéke ennek a fürdőnek majd a télen bizonyosodik be. Télen, amikor ez a pezsgőfürdő százszorosan nyer értékében, amikor ez a gyönyörű úszócsarnok Európa egyik legelőkelőbb téli szórakozóhelye lesz, amikor a külföldi vendégek szinte természetszerűen elárasztják majd a Gellért-fürdőt, amelynek szállodája is rendkívüli fellendülést vár az új intézménytől.

*

Este nyolc órakor már tündéri fényben úszott a hatalmas csarnok, amelynek földszintjén zölden tükröződött a harminc méter hosszú medence és félszáz színeslámpa alsó világításával törtek föl a víz színére a könnyű, friss buborékok. A galéria két sor oldalpáholyát előkelő hölgyek és urak töltötték meg. Ott voltak *Auguszta* királyi hercegasszony és *Magdolna* királyi hercegnő, a diplomáciai kar teljes számban, *Kánya* Kálmán külügyminiszter és a miniszteriumok vezető tisztviselői, a sajtó képviselői és a társadalom számos előkelősége. A szálló felől való bejáratnál állították fel a mikrofont és itt csináltak helyet a legelőkelőbb vendégeknek, míg szemben, a műnapozó fölött lévő erkélyen a fővárosi bizottsági tagok és családjaik helyezkedtek el. A vendégeket *Liber* Endre alpolgármester, *Bánlaky* Géza, a gyógyfürdők és gyógyforrások központi vezérigazgatója, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és *Zilahy* Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója fogadták. Elsőnek *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok ismertette a főváros új intézményét és a megalkotás történetét, majd magasszárnyalású beszédben *Liber* Endre helyettes polgármester vette át a főváros nevében az új alkotást és különösen kiemelte annak renkívüli jelentőségét az idegenforgalom fejlesztése terén és azon a területen, ahol Budapest ma már erősen vetekszik Európa világvárosaival. Liber alpolgármester beszéde után a katonai zenekar a Himnuszt játszotta, majd síma és gyors gördüléssel kettévált a úszócsarnok fedélzete és az Isten szabad ege alatt vidám pattogó magyar nóta hangjai mellett a magyar úszósport kiváló hölgyképviselői fürödtek meg először a gyöngyöző vízben. Kecses ugrással, vezényszóra vetették be magukat a vízbe és pompás sportfigurákkal gyönyörködtették a közönséget, amely emelkedett, büszke érzéssel hagyta el Budapest legújabb, világraszóló intézményét.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Fenyves-u. és Branyovszky-út sarkán létesítendő elemi iskola föld-, kőműves- és egyéb munkáira pályáztak: Wusinszky Artur 19.453, Barcsay Lajos 22.958, Nemecz József 22.057, Tóásó Pál 24.503, Szentpály József 24.965, Gát Ödön 24.977, Szlávik Sándor 25.296, Voits Sándor 24.983, Nagy Testvérek 25.930, Wagner Géza 26.202, Robelly Aladár 26.210, Mészáros Sándor 26.507, Bácsalmásy Mihály 26.737, Budapesti Építő Szövetkezet 26.759, Koch Károly 27.857, Gettler Jenő 29.646, Havas Sándor 30.695 pengővel.

Tabáni épületek bontási munkáira pályáztak: Feldmann S. József 4175, Havas Sándor 3200, Kovács Artur 2650, Molnár József 1800 pengővel.

Az Új Szent László-kórház ortopädiai pavillon festő- és mázolómunkáira pályáztak: Máthé István 1279, Obermayer István 1432, Jófölly Tibor 1491, Raffay István 1568, Hadady József 1747, Fock Géza 1859, Bálint Sándor 1980, Sohár József 1747, Nagy János 2088 pengővel.

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Bádogosmunkát a városszéli telepen: Rolly Béla 1400, Deutsch Mihály 1210, Feith Mór 756, Moharos János 740, Köves Dezső 1400,

Lakatosmunkát ugyanott: Dencs János 1050, Dobó Gyula 2000, 700, 520, 311, Beke Lajos 1900,

Tetőfedő munkát ugyanott: Tóth Lajos 3467, Csithay József 2720,

Mázolómunkát ugyanott: Török és Juhász 735, Galbavy Gyula 800, Szegő József 730, Kneisz Gergely 500, Horváth János 700,

Üvegesmunkát ugyanott: Hochhauser Jakab 380, Bielek Károly 400, 450, Droppa Sándor 280, Jauernik Károly 440 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT. VIII, THÉK ENDRE-UTCA 46
TELEFON: 30—4—42

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban
„Delta" salak- és homoktermelő vállalat
Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—96.
Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

352

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. július 11. — 28. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A magyar betűért

A legértékesebb magyar elmék egyikének, *Antal* Istvánnak, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének a fejtegetéseit hallottuk az elmult héten, amikor a kötelességszerűnél ezerszer nagyobb lelkesedéssel szállott síkra a magyar sajtó érdekeiért. Ugyanakkor pedig a városházán láttunk jelentős és figyelemreméltó megmozdulást az irodalom, helyesebben a nyomorgó írók érdekében. Hatalmas bizonyítéka ez annak, amit épen *Antal* István dr. fejezett ki a *Nemzeti Munkahétről* mondott szavaiban: „Meg akarjuk mutatni a külföldnek, hogy amíg más országokban tankokat, ágyúkat, gépfegyvereket, gázbombákat gyártanak (vagy robbantanak fel. *A szerk.);* addig mi a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem, a magyar szellem és a magyar nemzeti kultúra termékeivel és a nemzeti erkölcs erőivel akarunk e versenyen résztvenni."

A forrongó, a vajudó, a megnyugodni nem tudó, a békétlen és gyűlölködő, az örökkön háborúra készülő és a háborútól reszkető Európa közepén ma mi vagyunk a zavartalan munka és a nyomorgó, de fejlődő és apostoli hivatásának tudatában csodákat művelő kultúra békés szigete. Amiért a béke, a munka, a gazdasági és kultúrális erők fokozásával a békediktátumok megváltoztatására törünk, bennünket akarnak megbélyegezni azzal, hogy Európa nyugalmának megbontói vagyunk. Vajjon elhallatszott-e hozzájuk *Antal* Istvánnak, az intranzigensen nacionalista fiatal magyar nemzedék egyik legerőteljesebb és legelvhűbb egyéniségének beszéde, aki az ő tankjaikkal a magyar ekevasat és az ő gázbombáikkal a magyar ujságot, a magyar könyvet állította szembe?

De meg kell fontolnunk azt is, amit a sajtófőnök arról mondott, hogy a külföldön minden átértékelődik. Valamikor szentnek és megdönthetetlennek hitt ideák egyik napról a másikra omlanak össze. Van olyan érzésünk, hogy ez az átértékelődés még nem történt meg, sőt ellenkezően, világszerte olyan kaosz van, amelyet a legmerészebb fantáziájú művészek sem képzelhettek el és sajnos, még mindig nem látszik biztosan, hogy merre megy az emberiség. De akár ködbefúló káosz van, akár átjutottunk már a nagy átértékelésen, az az egy bizonyos, hogy mi helyes úton járunk, amikor a magyar munka és a magyar kultúra evangéliumát hirdetjük. És annak parancsai értelmében cselekszünk. A tápláló erő pedig, amely a nemzeti munkát és a nemzeti kultúrát fejleszti az a kiirthatatlan, megingathatatlan szűztiszta nemzeti erkölcs, amely a legszebb és legjogosabb magyar büszkeség akkor, amikor nincs a földkerekségnek olyan országa, amely ezt olyan makulátlanul tudta volna megőrizni, mint mi.

Külön kell azonban megemlékeznünk arról a fájdalmas helyzetről, amelyben nem a magyar *irodalom*, hanem a magyar *írók* vannak. Maga az irodalom nem érzi azt a lesujtottságot, amely a szegény magyar íróknak jutott osztályrészül. És épen ez mutatja, hogy milyen mártirok a magyar toll hősei, akik igazán akárhányszor a betevő falatot is nélkülözve küzdenek szent álmaikért. Mi nem tudunk nekik enni adni és mégis valahányan vannak, a legnagyobb alkotásaikkal akarják meghálálni, hogy magyaroknak és íróknak születtek. Ennek a nyugodt harmóniájú nemzetnek segítenie kell rajtuk.

Átértékelődhetik és összeomolhat minden, de meg kell őriznünk érinthetetlen tisztaságában és szabadságában a magyar munkát, a magyar betűt és a magyar erkölcsöt. A *Nemzeti Munkahét* kultúrális programja, a sajtónap és talán a fővárosnak éppen ugyanakkor a magyar írók gazdasági érdekeinek védelmében indítandó akciója nagyszerű bizonyítéka annak, hogy a gondjaiban, bajaiban, szegénységében és elhagyottságában is gazdag lelkierejű és ép erkölcsű trianoni magyarság egész lelki felkészültségével és utolsó garasaival is megvédi és táplálja a magyar betűt.

KERESZTES-FISCHER FERENC belügyminiszter bizakodással tekint a szanálás munkája elé

Borvendég Ferenc négy héten belül takarékossági előterjesztéseket vár az ügyosztályvezetőktől — A főpolgármester titkári hivatalával együtt visszaköltözik a központi városházára

Alig néhány hete, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester a főváros élére került és az új törvény biztosította keretek között megkezdette az előírt újjáalakításokat, valamint a szanálás előkészítését. Az új főpolgármestert általános bizalom fogadta, mert mindenkinek az a meggyőződése, hogy *nehéz munkáját a főváros iránti szeretettel és páratlan szakértelemmel fogja végezni.* A főpolgármester eddigi munkásságáról és a városházi politikai légkör kialakulásáról intéztünk kérdést

Keresztes-Fischer Ferenc dr.
belügyminiszterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tulajdonképni munka csak közvetlenül a nyári szünet előtt indult meg a városházán. Biztosra veszem, hogy

Borvendég Ferenc főpolgármester a maga nehéz feladatát kitűnően teljesiti

és rendkívül hasznos szolgálatokat tesz Budapest közönségének.

— A várospolitikai helyzetet kedvezően ítélem meg, mert minden oldalon át vannak hatva attól az érzéstől, hogy a munka Budapest jólétét és javát kívánja szolgálni. Ennek megfelelően

bizakodással nézek a pártviszonyok kialakulása és a főpolgármester munkáját kisérő megértő szellem megteremtése elé is,

amely mindenesetre megkönnyíti a főpolgármester szanáló tevékenységét.

Borvendég főpolgármester az ügyosztályvezetőknek takarékossági előterjesztésre adott utasítást

Borvendég Ferenc főpolgármester négyheti tartózkodásra *Badgasteinba* utazott és mielőtt szabadságát megkezdte, beható *tanácskozásokat folytatott az összes ügyosztályvezető tanácsnokokkal.* Ismertette velük a takarékoskodásra vonatkozó szempontjait és felszólította őket, hogy visszaérkeztéig, tehát *négy héten belül* tegyenek írásbeli jelentést:

mennyit takaríthatnak meg ügyosztályaikban és az alájuk rendelt intézményeknél a folyó évi költségvetésükből.

A főpolgármester teljes tájékozást kíván ezekről a kérdésekről, mert csak ilymódon tudja összhangzásba hozni szanálási terveit az elkerülhetetlen kiadásokkal. Megkönnyíti az ezirányú törekvést, hogy

a költségvetés keretén belül már eddig is lényeges megtakarítások történtek,

amelyek részben a beruházási előirányzatok lecsökkentéséből, részben a polgármester által elrendelt tízszázalékos zárólásból származnak. Ennek folytán az első félév mérlegének lezártával, *nem következik be az a költségvetési hiány,* amelynek kényszerű elkerülhetetlenségét bizonyosra vették:

a főváros pénzügyi helyzete tehát várakozáson felül kielégítő

és az a körülmény, hogy mindeddig deficittel nem kell számolni, *rendkívül kedvező hatást gyakorol a státusrendezésre, amelynek során előrláthatólag az illetmények csökkentésétől sem kell tartani.*

A központi városházára költözködik a főpolgármesteri hivatal

Borvendég Ferenc főpolgármester hivatalába történt beiktatása után úgy határozott, hogy *továbbra is a központi városháza épületében marad és ott folytatja a hatáskörébe vágó ügyek intézését.* Ezt az elhatározását most valóra váltja, mert felfogása szerint a *referensek jövés-menése az új városházára sok időrablással jár* és a szükséges akták is inkább kéznél vannak a régi városházán. Elutazása előtt

utasitást adott, hogy a városgazdasági ügyosztály tegyen megfelelő előterjesztést a megoldásra.

A tervek szerint *a főpolgármester hivatalát a központi városházán vagy az árvaszék helyiségeiben, vagy pedig az adószámviteli osztály hivatalában fogják berendezni.* A főpolgármesteri adminisztrációs iroda továbbra is az új városházán marad, ugyanott lesznek a reprezentációs fogadások, amikor a főpolgármestert magas méltóságok látogatják meg. *Borvendég* főpolgármester munkaterülete azonban a központi városháza lesz, ahová augusztus havában titkári hivatalával együtt beköltözködik.

Monstre-pört indítanak a főváros ellen az elmozdított igazgatósági tagok

Követelik az elmaradt tiszteletdíjak folyósítását — Horváth Károly a Beszkárt hétfőn délután tartott igazgatósági ülésén ilyen értelemben deklarációt olvasott fel — Megindult az első próbaper

Nyilvánvalóan a szanálással függ össze a főváros vezetőségének az a közelmultban végrehajtott elhatározása, hogy *a részvénytársasági formában működő igazgatóságok taglétszámát lecsökkentették.* A takarékossági szempontok érvényesítése ebben a vonatkozásban olyképen történt, hogy a *Beszkárt* és a *Községi Takarékpénztár* igazgatóságának létszámát 9-ben, a *Kisipari Hitelintézetét* pedig 8-ban állapították meg. Pontos számítások szerint ez a lépés

az érdekelt részvénytársaságoknak összesen közel 140.000 pengős évi megtakarítást jelent.

A reform különösen a *Beszkárt* és a kötelékébe tartozó *BUR-vasút, Ferenc József földalatti villamos,* a *Pestszentlőrinci,* valamint a *HÉV*-nél jelent nagyarányú redukciót, mert ezeknél

podást a *Fővárosi Malomegyesület* megtudta, szintén tárgyalásokat kezdett a pékek ipartestületével: ők is hajlandók lettek volna vagónonkint legfeljebb 5 pengőt téríteni, *de nem az ellentállási alap javára,* hanem más szociális célra. Ezt az ajánlatot a pékek testülete nem fogadta el és így a további tárgyalások megszakadtak.

A karteltörvény világosan kimondja, hogy minden intézményeknél *96-an voltak igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok.* A közgyűlés most már megválasztotta a redukált igazgatóságokat és úgy látszott, hogy az ilyenkor elmaradhatatlan sok sérelem és mellőzés *rövidesen lekerül a napirendről.*

Ez a várakozás azonban nem teljesült, mert

a kimaradt igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok nagyarányú akcióra készülnek.

A mozgalom már megindult és ennek lendülete megnyilvánult a *Beszkárt hétfői igazgatósági ülésén,* ahol a mellőzött igazgatósági tagok megbízásából *Horváth* Károly nyilatkozatot olvasott fel és annak tartalmát, jogigényük fenntartása érdekében, jegyzőkönyvbe foglalta.

— A villamosvasútak megválasztott igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai még *nem kaptak értesítést a mandátumoktól való megfosztásáról,* — mondotta, — egyébként is azonban az az álláspontjuk, hogy

tagságuk érvényben van mindaddig, amíg a régebbi keletű választás időtartama lejár.

Az igazgatósági tagságtól való elmozdítás tehát *egyoldalú eljárás,* amellyel szemben *feltétlenül ragaszkodnak a még évekig esedékes tantiémek, tiszteletdíjak és egyéb járulékuk folyosításához, valamint a természetben élvezett kedvezmények: díjmentes vasúti-, autóbusz- és villamosjegyek további nyujtásához.* Ilyen értelemben beadványt intéznek a polgármesterhez és

amennyiben a válasz elutasító lenne, úgy monstre-pert indítanak igényeik érvényesítésére.

A mellőzött igazgatósági tagok álláspontjukat azzal indokolják, hogy *őket a kereskedelmi törvény rendelkezései alapján választották meg, a törvény ellen nem vétettek és mandátumfosztásra okot nem szolgáltattak.* Az új fővárosi törvény nem hatálytalanította a kereskedelmi törvény és a részvénytársasági novella vonatkozó szakaszait,

az igazgatósági tagok tehát formai és tényleges jogalap nélkül el nem távolíthatók.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az igazgatósági tagok a peres eljárás gyors lefolytatását szorgalmazzák és egyikük máris *próbapert indított a budapesti királyi járásbíróságon, hogy a rájuk kedvező ítélet hatása alatt mielőbb bebizonyítsák követelésük jogosságát.*

Augusztusban sem lép életbe az új lakbérszabályzat

Módosítás végett ujra a szakbizottságok elé kerül

Második esztendeje húzódik *az új fővárosi lakbérszabályzat életbeléptetése,* amelyet annakidején úgy az érdekeltségek, mint a hivatalos körök sürgettek, mert hiszen az időközben felszabadított lakásgazdálkodás egészen új helyzetet teremtett és a régi szabályzatok alkalmazása rengeteg bonyodalom forrása lett. A házbérrel kapcsolatos mellékdíjak és a liftpénz miatt *a perek tömege indult meg és egyébként is sok nyitott kérdés maradt, amelyeknek rendezése mind az új lakbérszabályzatra vár.*

A főváros vezetősége már a mult év decemberében felterjesztette a közgyűlésen elfogadott szabályrendeletet, de a jóváhagyás még mindig késik. Először februárra várták, azután ugy volt, hogy májusra feltétlenül megtörténik a szankció, de ez a terminus is beváltatlan maradt, most pedig az a hír járja, hogy az új lakbérleti szabályzat augusztusban sem lesz életbeléptethető.

A városházán *beavatott helyen* érdeklődtünk a késedelem okairól és megkérdeztük azt is, hogy a főváros vezetősége milyen lépéseket szándékozik tenni *a jóváhagyás kisürgetése* érdekében.

— A főváros már hetedik hónapja várja a rendelet jóváhagyását, amely — értesülésünk szerint — *az igazságügyminiszteriumban fekszik.* A belügyminiszteriumban annakidején teljes mértékben honorálták a főváros vezetőségének a kérdés sürgősségére vonatkozó észrevételeit,

annál érthetetlenebb a hosszas késedelem.

Tudomásunk szerint az igazságügyminiszteriumban a legbehatóbb vizsgálat alá vették a tervezetet és heteken át folytak a tanácskozások a szabályzatról. Ezeken a tanácskozásokon *a szakminiszteriumok kiküldöttei és a lakásügyekkel foglalkozó bíróságok képviselői vettek részt.* A főváros nem kapott meghívót a tanácskozásokra és a miniszterium eddig sürgető felterjesztésünkre sem válaszolt. Az igazságügyminiszteriumból kiszivárgott hírek szerint a fővárosi tervezeten

jelentős változtatások lesznek.

A kérdés elbírálása az igazságügyminiszteriumban különösen azért ütközik nehézségbe, mert a szabályrendelettervezetet számos fellebbezéssel megtámadták. Fellebbezett mindenki a háziuraktól kezdve a lakók érdekeltségén át a segédházfelügyelőkig.

— Mivel július közepén vagyunk és még semmi hír a lakbérszabályzat sorsáról,

lehetetlen a szabályzatot augusztus 1-én, a következő lakbérnegyedkor életbeléptetni.

A szabályrendelet kihirdetésével járó technikai előkészületekre ugyanis már akkor sem volna elég idő, ha azt a belügyminiszterium jóváhagyva máris visszaküldte volna a fővárosnak. Valószínű, hogy a *szabályrendeletet az igazságügyminiszterium és a belügyminiszterium által kívánt módosítások keresztülhajtása és megbeszélése végett újból a szakbizottságok és a közgyűlés elé kell terjeszteni,* amire természetesen csak a nyári szünet után, ősszel kerülhet csak a sor. A valószínűség tehát az, hogy legjobb esetben *csak november 1-ére fogják életbeléptetni a lakbérleti szabályzatot.*

Kilencszázezer pengő illeték megtérítése fenyegette a fővárost

Utólag jóváhagyta a közigazgatási bíróság az ingatlanilletékek felemelését

A törvényhozás három évvel ezelőtt határozta el, hogy *Horthy* Miklós kormányzó tiz éves országlásának megörökítésére nagy jelentőségű közmunkákkal gazdagítja az országot. Ilymódon született meg az a törvénycikk, amely kimondotta többek között, a *Boráros-téri és óbudai hidak építését,* és számos más vidéki alkotást. A főváros közgyülése vállalta az új dunahidak anyagi szükségleteinek előteremtését, az állam pedig a nyersanyagok szállítását és az ilymódon kigondolt alapból azután már folyamatban is van a Boráros-téri híd munkálata. A főváros olyképen találta meg a szükséges fedezetet, hogy *1931 júniusában az ingatlanvagyonátruházási illeték kulcsát 1.5 százalékról 2.71 százalékra emelte* és gondoskodott annak nyombani érvényesítéséről. A határozatot a jóváhagyástól függetlenül végrehajtották és pontosan fél esztendő telt el, amíg a belügyminiszteriumtól a kormányhatóság megerősítése megérkezett. A határozat ellen annakidején *az érdekelt ingatlantulajdonosok panasszal éltek és a közigazgatási bíróság kétségessé tette a fővárosnak azt a jogát, amely szerint az illetékeket a kormányhatóság jóváhagyása előtt felemelte.* A közigazgatási bíróság felfogásának érvényesülése a főváros annak a veszélynek tette ki, hogy mintegy *900.000 pengő beszedett illeték visszafizetéséről kell gondoskodnia.*

A rendkívül súlyos probléma megoldásáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kérdés fölvetése óta állandóan figyelemmel kísértük az ügyek menetét és mindent elkövettünk, hogy *a főváros eljárását a közigazgatási bíróság előtt a legnyomatékosabban igazoljuk.* Különböző intézkedések révén sikerült elérni, hogy

a közigazgatási bíróság hajlandónak mutatkozott a kérdést, a jogegységi tanács döntése elé bocsátani,

amely tanács a kérdést időközben letárgyalta. A döntésről most értesítették a fővárost, amely szerint a *közgyülési határozat nem jogellenes* és így a főváros a magasabb kulcs alkalmazásából járó illetéket jogosult szedni. Ennek megfelelően véglegesen jogerőssé vált az a határozat, hogy

a magasabb illetéket mindaddig érvényesítjük,

amíg a létesítendő két új állami dunahíd építési költségei teljesen kiegyenlítve nincsenek.

A közigazgatási bíróság és a jogegységi tanács döntése után tehát *elhárult az a veszedelem, hogy a főváros közel egy millió pengőt visszatérítsen a különböző ingatlantulajdonosoknak.* A felemelt illetékből *évente két millió* pengőt juttat a főváros az építési alapnak, amely éppen a legutóbbi ülésén határozta el az óbudai híd végleges terveinek elkészítését.

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
● TELEFON: 35-1-10 ●

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-8-94 ● Kartelen kívül

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V., Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

„ISOTERRA"
vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges építési segédanyagokat gyártó üzem
BUDAPEST
Raktár: Honvéd-u. 15.
Telefon: 26—2—96.
Levélcim: Budapest 62, postafiók 158

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

PESTI KIRAKAT

A Szent István-hét prospektusa

Megint valami, aminek láttán elnémul minden kritika, megint valami, amit el lehet mondani, hogy a legszegényebb időben is pazar szépséggel ajándékozzuk meg a művelt világot és hogy ennek a bőkezűségnek mégis dús kamatja lesz. Az idei Szent István-hét prospektusa van a kezünkben, amely a maga finom előkelőségében, diszkrét feltűnőségében, művészi kivitelében tökéletesen szolgálja a célt: Budapestre csábítani az idegent. A városgazdasági ügyosztály, élén Kovácsházy Vilmos tanácsnokkal, ezuttal ismét olyant alkotott, amiről nemcsak világszerte beszélni fognak, hanem aminek százszázalékos eredményt is kell hozni.

Az elmult esztendőben a „Gyöngyös bokréta-ismertető"-vel ért el Budapest székesfőváros idegenforgalmi szervezete rendkivüli és megérdemelt sikert, amely nemcsak a konyhára hozott, de egyben komoly művészi elismerés is osztályrészül jutott. Most universalisabb az új prospektus, megint benne vannak a Gyöngyösbokréta (vajjon miért felejtik el mindig kiirni Paulini Bélának, annak a csodálatosan lelkes magyar irónak a nevét, akinek ez a gyönyörü, szent magyar gondolat az agyában megfogant és aki két öreg lábát lejárta, amig megszervezte?), de mellette benne van Budapest olyan képekben, amelyek nekünk, pestieknek is meglepetések. Ez nem az Európában divattá, de egyben már sablonná is lett prospektus, amely már olyan közönséges a legtöbb helyen, mint a Petőfi-utcában a ruhásboltnál a „behúzó". Ez meglepő, új, művészi, sőt amivel talán legtöbbet mondunk: őszintén és becsületesen egyéni. Olyan, amilyen nincs több Európában és olyan, amelynek sikerülnie kell, hogy a Szent István-hetet európai fogalommá szilárdítsa.

Meg kell állanunk elsősorban a képanyagnál. Csak azt mondhatjuk, hogy a kultúrember, aki ezt a füzetet a kezébe veszi, azt hiszi, hogy az ezeregyéjszakai diszteleknek bemutatására hivják meg. A keleti káprázat és a nyugati kultúra szólalnak meg ezeken a képeken, amelyeken ott látjuk az éjszakai fényben tündöklő Budapest mellett a Gyöngyösbokréta álmélkodásra késztetően színes parasztjait, a kivilágitott partok mellett a Szent István-napi felvonulás istenes pompáját, az országház sziluettje mellett a babával játszó kis parasztleányt, a fényárban úszó Halászbástya mellett a Gellért-fürdő hűs, csábító hullámjait, a szentistváni tűzijáték felejthetetlen büszke rakétáit és általában nehány olyan felvételt, — nyilván jeles magyar amatőrök lélekkel alkotott művei, — amelyek csodálatos reklámjai lesznek Budapestnek.

Arról az ügyes, a mult évben kitünően bevált módszerről, hogy az amúgy is drága, céltalanul el nem szórható prospektusokat ezidén is külföldi egyéni címekre küldik, nem kell külön megemlékezni. Ezzel szemben új mellékletei vannak a prospektusnak. Igy elsősorban van egy kis könyvkatalógus, amelyben a német, angol, francia és olasz nyelven Magyarországról megjelent könyveket sorolják fel. Nem hinnénk, hogy ez a kis könyvkatalógus teljes lenne; mert túlságosan szegényesnek tünik fel. Maga a katalógus csatolása feltétlenül kultúrgondolat, de nem azt kellett volna cimül adni, hogy „Könyvek Magyarországról", hanem valami ilyesmit: „Néhány fontosabb könyv Magyarországról", vagy "Könyvek, amelyekből meg lehet ismerni Magyarországot". Nagyon jó az a kis melléklet, amely az utazási kedvezményekről világositja fel az olvasót. Kedves és ügyes a Hubertus vadásztársaság kis röpive is, amely Magyarországot mint a vadászok paradicsomát tünteti fel. Hinnünk kell, hogy ennek is lesz eredménye, amint hogy az a meggyőződésünk, hogy minden szalmaszálba bele kell kapaszkodnunk, amelytől azt reménlhetjük, hogy Magyarország idegenforgalmának fellendítésében segitségünkre lehet.

Mert ne feledjük el, hogy az idegenforgalom ma Európa egyetlen virágzó iparága, amelyhez pedig nekünk, magyaroknak van legtöbb jogunk, nemcsak országunk szépsége, természeti kincsei és kultúrája révén; de ma legfőként azért, mert ma Magyarország Európa legnyugodtabb, legbiztosabb, legbékésebb pontja.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—29

Július
12-én
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Liber Endre helyettes polgármester átvette a városháza vezetését

A nyári szünet alatt is szorgalmasan dolgozik az adminisztráció — Maradhat-e Bárczy István továbbra is a Bszkrt elnöke?

Mielőtt a főváros törvényhatósága megkezdette volna nyári szabadságát, addig *három közgyűlés* élénk tárgyalása tisztázta a feltétlenül elintézendő ügyeket. Hétfőn, szerdán és pénteken tartott ülést a törvényhatósági bizottság, amelynek során megtörtént az *üzemi választmány* megalakítása, az *üzemigazgatóságok* újjáalakítása, a *zárószámadások* elfogadása és végül a *Rácfürdő* megvételére vonatkozó felhatalmazás megadása. Ugyancsak szorgalmas munkát végeztek a bizottságok is. Két ülést tartott a *pénzügyi bizottság* és az elője terjesztett kérdésekben foglalt állást a *közegészségügyi és a közművelődési bizottság*. *Borvendég Ferenc* főpolgármester kellemes pihenést kívánt a közgyűlés tagjainak és amikor bezárta a szombati izgalmas közgyűlést,

megkezdődött a nyári szünet.

A törvényhatósági bizottság, az eredeti tervekkel szemben, nem intézte el *a tanácsnoki állások betöltését*, amely feladat az ősszel vár megoldásra, *Szendy* Károly alpolgármesterré történt megválasztása után ismét felszabadult egy tanácsnoki állás, amelyre nyilvánvalóan *a főjegyzői kar legérdemesebb tagjai fognak pályázni*. Addig is azonban, amig az állások betöltése megtörténik,

gondoskodni kell a tanügyi osztály vezető pozíciójának betöltéséről,

amelyekről az elmult napokban sürü tanácskozások folytak a városháza vezetői között. Értesülésünk szerint *a tanügyi osztály élére Babarczy István báró tanácsnok, vagy Felkay Ferenc dr. tanácsnok kerül*, akik mindketten kiváló szakértői és intézői a pedagógiai, illetve személyzeti kérdéseknek.

Sok szóbeszédre adott alkalmat az a helyzet, amely *a BSzKRT igazgatósági taglétszámának lecsökkentése következtében állott elő*. Ebből a szempontból különösen az elnöki állás betöltése érdekes, mert köztudomású, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* az új igazgatóság tagjaiul a maga részéről *Usetty* Bélát és *Scheuer* Róbertet jelölte, mig *Bárczy* Istvánt a polgármester, törvényes jogánál fogva, *külső szakértőként* meghivta az igazgatóságba. *Bárczy* István a meghivást elfogadta, ennek dacára egyelőre nyilt kérdés maradt, hogy *lehet-e külső szakértő a vállalat elnöke*, mertha nem, akkor

a BSzKRT elnöki pozicióját Usetty Béla országgyülési képviselő foglalja el.

A tárgyalások még folynak erről az érdekes problémáról és *a döntés valószinüleg e hét végére várható*.

A pihenő városháza adminisztrativ munkája természetesen tovább folyik és a nyári hetek alatt

a főváros legfőbb vezetését Liber Endre helyettes polgármester vette át.

Borvendég Ferenc főpolgármester szombaton jelent meg utoljára hivatalában és a napokban egyhónapos nyári szabadságra Badgasteinba utazott. *Sipőcz* Jenő polgármester szerdán kezdi meg nyári szabadságát, amelyet csupán egy napra fog megszakítani, amikor a közgyülés felhatalmazása alapján *Szendy Károly alpolgármestertől a hivatalos esküt kiveszi. Erre az aktusra valószinüleg a jövő hét vége felé kerül sor.*

Biztató jelek szerint hamarosan megkezdik az Óbuda—Hungáriakörúti híd épitését is

A napokban tartott helyszini szemlén kijelölték a híd vonalvezetését

Mint a *Fővárosi Hirlap* előzetesen jelezte, a kereskedelmi miniszterium az elmult csütörtökön helyszini szemlét tartott az Óbudai—Hungária körúti Dunahíd előkészületeinek megbeszélésére. A fővároshoz intézett leiratból és a helyszini szemle körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a *második új Dunahíd ügye is komoly stádiumba jutott* és valószinű, hogy még a Boráros-téri híd építésének befejezése előtt az óbudai híd építéséhez is hozzáfognak. Ezzel Budapest két nagyjövőjü városrésze, a déli Lágymányos és az északi Óbuda előtt egyidőben nyilnak meg a korlátlan fejlődés összes lehetőségei.

illetékes helyen

érdeklődtünk a csütörtöki szemle részletei és a Hungária-körúti híd építésének kilátásai iránt, amire a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő felvilágositást kapta:

— A kereskedelmi miniszter úr már a szemlét megelőzően leküldte a fővároshoz az Óbuda—Hungáriakörúti Dunahíd közelmultban elkészített *három alternativ tervét*, hogy azokat kellő módon és előzetesen tanulmányozhassuk. Magának a helyszini szemlének a tulajdonképeni célja

a híd végleges tengelyének megállapítása volt.

A tanácskozáson természetesen erre vonatkozóan nem történt döntés, hanem a szakemberek meghallgatásával az egyes lehetőségeket mérlegelték a minisztérium és az állami hidak igazgatóságának delegátusai.

— Az Óbuda—Hungáriakörúti Dunahíd építését még a háború előtt elhatározták és törvénybeiktatták. Ebben a törvényben megállapitották a híd tengelyét is. Az akkori közlekedési, városrendezési, városfejlődési és egyéb szempontok szerint teljesen megfelelő és kielégitő volt a kijelölt irány, de azóta minden tekintetben változott a helyzet. A közlekedési eszközök, a forgalom, a városfejlődés iránya, mind olyan tényezők, melyeket most, *a kérdés végleges eldöntése előtt alaposan mérlegre kell tenni*. A régi, háború előtti elgondolás szerint az egyik hídfő a Hungáriakörút torkolatában épült volna, a másik közvetlenül az óbudai templom mellett. Ezzel a megoldással nagyjában ugyanaz a helyzet állna elő, ami az Erzsébet-hídnál,

a műemlékek közé tartozó óbudai plébánia templom nagy mélyedésbe kerülne.

Kossalka professzor megoldása annyit változtatott az eredeti terven, hogy az új híd nem egyenesen, hanem törtvonalban épülne, ugyanúgy, mint a Margit-híd. A csütörtöki szemlén *Rakovszky* Iván dr. ny. belügyminiszter, a Közmunkák Tanácsának elnöke és *Kertész* K. Róbert ny. államtitkár új ideát vetettek fel, amely igen célszerűnek látszik. Ez az elgondolás az, hogy a hidat az eredetileg kijelölt vonaltól kissé északabbra építsék. Ebben az esetben *az óbudai templom kikerülhető volna*. A hídszerkezet kérdése független a híd tengelyvonalának kijelölésétől. A tervező *Kossalka* János műegyetemi professzor három megoldást dolgozott ki. A főváros felfogása szerint ezek közül

az a típus látszik a legalkalmasabbnak, amely amely felső pályával a hídszerkezetet az úttest alá helyezi.

A megbeszélések során szóbakerült a jövő fejlődése szempontjából nagyjelentőségü

gyorsvasút is,

amelyet ezen a hídon akarnak majd átvezetni.

— A fővárosnál a kézhez kapott terveket és a szemlén kialakult álláspontot *most újból tanulmányozzák* és igyeknek azt a városszabályozási tervekkel összhangba hozni. Ennek megtörténte után az ősszel folytatják a megbeszéléseket.

A csütörtöki szemlén a kereskedelmi minisztérium részéről *Szögyéni* Barna min. tanácsos, a Közmunka Tanácstól *Czabalay* Kálmán alelnök és Fodor Jenő miniszteri tanácsos, továbbá a hídtervező bizottság tagjai és *Kossalka* János professzor az új híd tervezője vettek részt. A székesfővárost *Messik* Gyula és *Medgyessy* István műszaki főtanácsosok képviselték.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Magaziner Albert és Társa

Fürdőpolitikai érdekek sürgették a Rácfürdő megszerzését

Becsey Antal és Babarczy István báró tanácsnok nyilatkoznak a Tabán ujraépitésével összefüggő aktuális kérdésekről

A Szent Imre-gyógyfürdő és a hozzátartozó értékes forráscsoport péntek óta a főváros tulajdona. A vételt meglehetősen heves vita előzte meg és a törvényhatósági bizottsági tagok egyrésze kitartott azon felfogása mellett, hogy *az ingatlan megvásárlására nincsen semmi szükség*, mert nem függ össze a Tabán rendezésével és általános fürdőpolitikai szempontból sem döntő jelentőségű.

Felkerestük

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági tagot, az országos hírű hidrológust és a fürdőváros-kérdés egyik legalaposabb ismerőjét, aki a vitatott kérdésekről, a főváros fürdőpolitikájának további alakulásáról és az ezekkel összefüggő problémákról a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő nyilatkozatot adta:

— A Szent Imre fürdő, illetve Rácfürdő megvásárlása, szerintem, legfőképpen és *elvitathatatlanul azért volt szükséges*, mert ezáltal a déli hévforrásterület háborítatlanul és kizárólag a főváros közönségének tulajdonába ment át. Ez önmagában olyan nyomós érv a fürdő megszerzése mellett, hogy annak, aki a kérdéseket ismeri, tovább argumentálni felesleges. A közgyűlési pártok különböző szempontok szerint bírálták el a vételt, én ezzel szemben olyan körülményre mutatok rá, amely minden politikát kizár, mert annak lényege tisztán szakkérdés.

Az 1884. évi vízjogi törvény szerint védett forrásterületeken fúrni, vagy akár hat méternél mélyebbre leásni nem szabad,

ha ahhoz a társtulajdonosok és a bányakapitányság hozzá nem járultak. Hogy ez milyen torturát jelent, azt alkalmunk volt megismerni a mult esztendőkben a gyógyforrások ujrafoglalásánál és a Rudasfürdő előtt végzett fúrások alkalmával. *A főváros a saját területén sem végezhette zavartalanul ezeket a munkákat, mert törvényadta jogánál a Rácfürdő állandóan útját állta.* A Rácfürdő tulajdonosai a maguk érdekének jogos védelmében

csaknem elgáncsolták a főváros kutató munkáját,

és azt tényleg nem is tudtuk olymódon végrehajtani, mint ahogy szerettük volna éppen a Rácfürdő által okozott nehézségek miatt.

— A publikum nem tudja, hogy az úgyszólván hetek alatt páratlan népszerűségre szert tett

Juventus- és Atilla-források sorsa is hajszálon függött a mai napig,

mert a bányakapitányság csak feltételezetten adott engedélyt és *ha a források befolyásolnák a Rácfürdő vízhozamát, akkor a forrásokat le kell zárni.* Szóval megtörténhetett volna, hogy idegen érdek kedvéért be kellett volna tömni a gyógyulást kereső publikum előtt a kénes és a rádiumos forrásokat.

— Ez az állapot most megszünt. De itt van a másik kérdés is, ami a Rácfürdő átvételével bonyodalom nélkül megoldható:

a Tabán területének hidrológiai szempontból való alapos, tudományos felkutatása.

A Rudas gyógyfürdő gázkazánokkal való felszerelése csak kisegitő megoldásnak tekintendő, melyre a Gázmű ráfizet és a városnak pedig nem ökonomikus. Aminthogy már évek óta hangoztattam, természetes forróvízfűtéssel kell megoldani ezt a kérdést és *az egész megálmodott fürdőcentrum fűtésének problémáját.* Ugy képzelem, ahogy a Lukácsfürdőnél történt, ahol 70 fokos vizel fütenek már 12 év óta.

A forróvízfütés évi 45 ezer pengő szénmegtakarítást jelentene egyedül a Rudasfürdőnél.

Ha ezt az évi kiadást tőkésitjük, *ez legalább félmillió pengőnek felel meg.* Tehát ilyen konkrét pénzügyi előnye is van a vételnek. Legrövidebb időn belül hozzá kell kezdeni a Tabán szondázásához. Biztosra veszem, hogy

aránylag kis mélységben találunk fűtésre alkalmas forróvizet,

amely nemcsak a Rudas számára esz elegendő, hanem fűthetjük vele az újjáépülő Tabán reprezentábilis épületeit. Eddig, az idézett törvény miatt, ez nehézségbe ütközött, most már azonban, az eddigi támpontok alapján, nem lesz nehéz a forróvízforrások meglelése és okom van remélni, hogy ez a kutatás rövidesen eredménnyel jár.

A Tabán ujraépitése

— Ami *a Tabán újjáépítésének problémáját* illeti, — mondotta *Becsey*, — erre vonatkozóan az a véleményem, hogy legelső dolog a fő közlekedési ütőerek kialakitása, a tervezett új hatalmas és az egész Tabánt átszelő bulevard megépítése, az Atilla-körút rendezése és a vár tövében tervezett új tér kialakitása,

a főbb útvonalak elkészítése és az összes közművek bevezetése és ezekkel szoros összefüggésben az Ördögárok áthelyezése.

Az, hogy a Tabán ezen belül és ezer túlmenően hogyan épüljön fel és alakuljon ki, az, véleményem szerint, egy későbbi kérdés, amely majd a gyakorlati tapasztalatok és a közvélemény észrevételeinek figyelembevételével egy-két éven belül kialakul. A beépitést néhány eladott telek kedvéért elhamarkodni és az egész városrész kialakitását elrontani nem lehet. *Az egész Tabán területe nem nagy*, a parcellázható ingatlanokért sem kaphatna a főváros számottevő ellenértéket az eddigi invesztíciókkal szemben. A főszempontnak annak kell lenni, hogy

megőrizzük a mai gyönyörű perspektivát,

amely a romváros lebontása után kialakult. Az újjáépítésnél egyébként *a fürdőváros karakterének* kell dominálni. Ugy kell megoldani a Tabán kiképzését, hogy a hídfőnél már pregnánsan kihangsúlyozódjék, hogy ez a terület Budapest gyógyfürdőcentruma. Ha a főváros már annyi milliót beleölt a Tabánba, nem szabad kicsinyesen megölni az alkotó kezeket. Remélem, hogy a közgyűlésen elfogadott terveket, amelyek elég szerencsések, minden különösebb változtatás nélkül elfogadja a Közmunkatanács, annál is inkább, mert hiszen, tudomásom szerint,

a megszerkesztésnél is közreműködtek a Közmunkatanács szakemberei.

Egyébként sem lehet szavazással eldönteni, hogy egy terv jó-e, vagy rossz. Az a fontos, hogy az alapgondolat legyen jó, a részletkérdések kialakitása mindig a későbbi körülményektől függ.

Felkerestük a Tabán újjáépítésének biztosát,

báró Babarczy István dr.
tanácsnokot,

is, aki a legközelebbi teendőkről munkatársunknak ezeket mondotta:

— A közgyűlésen elfogadott szabályozási terv néhány napon belül átkerül a Közmunkatanácshoz. Amíg a Közmunkatanács hozzájárulása nincs birtokunkban, addig nem igen haladhatunk előre. Tudomásom szerint a városrendezési ügyosztály vezetője, *Kempelen* Ágost műszaki főtanácsos már tárgyalt ez ügyben *Czabalay* Kálmánnal, a Közmunkatanács h. elnökével. Hátráltatja a terv letárgyalását rövid időre az, hogy *Rakovszky* Iván, a Közmunkatanács elnöke Erdélyben tartózkodik, ahonnan csak 8—10 napon belül érkezik haza. Igy valószínüleg

július 20-a táján ül össze a Közmunkatanácsnak az a rendkívüli ülése, mely a tervezetet letárgyalja.

— Az út- és csatornaépítési ügyosztály ettől függetlenül már dolgozik a hatáskörébe tartozó terveken, annál is inkább, mert remény van arra, hogy a Közmunkatanács lényeges változtatásokat nem fog eszközölni. *Legelső munka az Ördögárok áthelyezése. Ez egymaga 500.000 pengőbe kerül.* Ezt követi

a terület csatornázása, körülbelül 1 millió pengő költséggel.

Ezeket a munkákat még az összel elkezdik és lehetőség szerint télen át is folytatják és tavasszal már átérhetünk az utak építésére és a fásításra.

— A közgyűlés nem adott felhatalmazást a tabáni telkek értékesítésére és azt kívánta, hogy *amennyire lehet, a fürdőváros jelleg domborodjék ki a rendezés végrehajtásánál.* Természetesen ezt fogjuk mindvégig szem előtt tartani.

Parcellázási terv tehát egyelőre nem készül és nem foglalkozunk az ingatlanok értékesítésének problémájával sem.

A szabályozási tervekkel párhuzamosan terjesztjük fel a kormányhoz *az újjáépítés végrehajtására, tehát a pénzügyi fedezet előteremtésére vonatkozó közgyülési határozatot is.* A főváros — mint ismeretes —

7 és félmillió pengő kölcsönt vesz fel az Ipari Munkaszervező Intézettől.

A kölcsön törlesztéséről az 1935—1939-iki költségvetésekben történik gondoskodás.

Nagy sikere volt Gaár Vilmos felsőházi beszédének

A felsőház legutóbbi ülésén nagy feltünést keltett *Gaár* Vilmos nagyszabású beszéde, aki Budapest képviseletében szólott a törvényhozásban. Mindenkit érintő és a társadalmat sürün foglalkoztató aktuális jogi problémák megoldására hívta fel a figyelmet és rámutatott azokra a jelenségekre, ahol azonnali törvényalkotásra van szükség.

Mindenekelőtt

az elévülés rendezetlenségének tisztázását

kivánta, mert megtörténik gyakran, hogy *évtizedek után állanak elő követelésekkel hitelezők és a bíróság képtelen helyes ítéletet produkálni éppen a jogszabályok hiányossága miatt.* A harminckétéves elévülés szerepel a kereskedelmi jogban és igy indokolt volna annak szellemét más területre is átvinni. A részvénytársasági közgyülés határozatának megtámadása történhetik alaki, vagy anyagi okból, az előbbi esetben azonban *a pert csak 15 napon belül lehet megindítani*, viszont

az anyagi okokból indítható megtámadási perben az elévülési idő 32 év.

Az elévülési törvényre tehát feltétlenül szükség van, amelyre kitünő példák állanak rendelkezésre. Az új polgári törvénykönyv készenálló javaslata tartalmazhatna olyan elévülési fejezetet, amely a való életet szolgálja. Sokan megszabadulnának alaptalan perektől és *a bíróság is mentesül az ügyek tömegétől, mert 3—10 éves elévülési idő felállítása mellett a perek száma nagy mértékben csökken.*

Gaár Vilmos felhivta a figyelmet

a részvényjog szabályozására.

Fontos reformja volna ennek, hogy a közgyülési határozatok jogi okokból *csak a közgyülési jegyzőkönyv bemutatásától számított 30 nap alatt támadhatók meg.* Ezzel az eljárással a perek sorozatait lehetne elvonni a bíróságoktól.

Felhivta az igazságügyminiszter figyelmét, hogy a polgári jog biztonsága érdekében

a polgári perrendtartást és az ezzel összefüggő törvényeket foglalja új gyüjteménybe.

Politikai vonatkozások nem a kormány iránti bizalmának adott kifejezést, mert eddigi működése és eredményei a legnagyobb elismerést érdemli. A titkos választójoggal kapcsolatban azt kérte, hogy

azt óvatosan készitsék elő,

mert ezen a téren nem szabad sötétbeugrást csinálni. Legyen titkos választójog, de amint nem egyformán adózunk, ugyanúgy nem lehet a politikai Jogokat sem egyformán mérni.

Gaár Vilmos nagyhatású beszédét általános helyeslés kisérte a felsőházban és utána számosan üdvözölték az első szereplés általános sikere alkalmából.

Építsen be gépébe phosphorbronzot, Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEN
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

Napirendre tűzték Buda modern csatornázásának megvalósitását

Ha gátló akadályok fel nem merülnek, tavasszal hozzálátnak a kivitelhez

A Tabán küszöbön álló rendezésével ujra aktuálissá vált a *budai általános csatornázás hosszú évek óta húzódó kérdése.* A modern értelemben vett csatornahálózatot ugyanis nemcsak a lebontott városrész nélkülözi, hanem Buda igen tekintélyes területe. Az általános csatornázást a közelmultban Kelenföld és Lágymányos utcáin kiépitették ugyan és egy kis darabon elkészült a főgyüjtő is az *ideiglenes szivatyúteleppel* együtt, de a főváros pénzügyi körülményei miatt ennél tovább nem jutottak. Felmerül most a kérdés, mi történik a Tabánnal? Az új városrész csatornáinak elkészítése ugyanis nem oldja meg a kérdést, mert elképzelhetetlen, hogy a tervezett modern fürdőváros szennyvizét, úgy, mint az most történik, a városrész területén át közvetlenül a Dunába ömlesszék.

Illetékes helyen a főváros és az ügyosztály vonatkozó terveiről és előkészületeiről a következő felvilágositást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az út- és csatornaépitési ügyosztály nemcsak a Tabánnal kapcsolatos teendők előkészitésén dolgozik, hanem folyamatban van az egész jobbparti városrész csatornázási terveinek előkészítése, valamint *a csapadékmegfigyelés és 21 évi adatainak feldolgozása, ami összefügg a csatornaméretezés szükségelt körülményeivel.* A legelső és legfontosabb feladat

a budai főgyüjtő létesítése, Óbudától Lágymányosig.

Ez a főgyüjtő a Dunaparton fog haladni. A budai csatornázás, a technika újabb vívmányainak felhasználásával és a szerzett tapasztalatok figyelembevételével természetesen sokkal modernebb lesz, mint a balparti városrészeké. Budán külön *csapadékvízcsatornahálózat* is épül, hogy a majdani főcsatornát és a szivattyútelepet tehermentesítsük. Ezt a csatornahálózatot változatlanul az Ördögárokba kötjük be, az eső és az olvadt hó vize továbbra is közvetlenül a Dunába ömlik. Külön hálózat készül a házakból kikerülő szennyvíz számára. Ezt a főcsaotrnán át a város alatt ömlesztjük a folyam sodrába. Ma úgyszólván minden utca csatornája közvetlenül a Dunához vezet, ami nemcsak a vizet fertőzi, hanem alacsony vízállás mellett *a Dunapart levegőjét is rontja.*

— A *Tabán* csatornázásánál a főgyüjtő megépitéséig

ideiglenes megoldást kell keresnünk,

átmenetileg tehát minden csatornát az Ördögárokba vezetünk. Amíg aztán az új Tabán felépül, minden bizonnyal elkészül a főcsatorna is. Itt az a terv, hogy a főgyüjtőt a már kész lágymányosi szakasz folytatásaként *fokozatosan fogjuk délről észak felé kiépiteni.* Az első ilyen szakasz

a Horthy Miklós-híd és a Döbrentei-tér között húzódnék,

amelybe belekapcsolnák a Tabán csatornahálózatát is.

Ezek a készülő tervek az ősz folyamán kerülnek a törvényhatóság illetékes fórumai elé és ha előre nem látott gátló akadályok föl nem merülnek, a kivitelhez már a kora tavasszal hozzálátnak.

A mostani vállalkozók azonban teljes garanciát nyujtottak a fővárosnak arra, hogy a vállalt feladatnak eleget tesznek.

A főváros ehhez a szerződéshez ragaszkodik.

Felvetettük azt a kérdést, *mi történik akkor, ha a vállalkozóknak még sem* sikerülne a munka folytatása és befejezése?

— Ebben az esetben természetesen nem várt új helyzet állana elő, de erre nem számítunk. Biztosra vesszük, hogy az akadályokat sikerül elhárítani. Bármint alakuljon is a dolog,

a főváros vezetősége gondoskodni fog arról, hogy a munkát késedelem és fennakadás nélkül folytassák és végrehajtsák.

— Sokan abban a tévedésben élnek, — folytatta a tanácsnok, — hogy a mostani alagútépítés valamilyen összefüggésben van a vízszolgáltatással. Ez nem áll, mert

a szentendrei kutak vizének szállitására szolgáló alagútak kifogástalanok és működnek,

pillanatnyilag pedig akkor sem volna több vizünk, ha az új alagútak már rendelkezésre állnának.

A most épülő alagútak a biztonság fokozását célozzák és a fejlesztéshez szükségesek.

A régi alagútakat ugyanis úgy építették, hogy azok teljesen vízzel vannak megtöltve és hozzáférhetetlenek. A most épülő új alagútak ezzel szemben járhatóak lesznek és a bennük lefektetett vízszállító csöveket majd bármely ponton, bármikor ellenőrizhetjük, vagy javítás alá vehetjük.

Minden akadály elhárult a budai vízmű építkezése elől

Legkésőbb tavasszal megindulnak a munkálatok — A szigetmonostori területen összesen 174 kutat fúrnak

A szigetmonostori koronauradalom megvásárlása mellett döntő közgyülési határozat a legközelebbi napokban már a belügyminiszter asztalára kerül. A felterjesztés rövid uton történik, mert a *vízművek fejlesztésének kérdése nem tür késedelmet,* már pedig még egész sor felsőbb fórum jóváhagyása hiányzik. A főváros vezetősége a legilletékesebb helyekről biztató igéreteket kapott, hogy a *kormány is kivételes elbánásban fogja részesiteni a vízműfejlesztés nagyjelentőségü ügyét* és ezért a városházán remélik, hogy a jóváhagyást pár héten belül kézhez kapják és még a nyáron, de legkésőbb szeptember elején megkezdhetik a kútfúrásokat.

Most, hogy a legfőbb akadály a vízműépités utjából elhárult, megkértük

Morvay Endre dr.

tanácsnokot,

ismertesse velünk az építkezés részletes menetrendjét. A tanácsnok a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A koronauradalom megvásárlását engedélyező közgyülési határozat felterjesztésével egyidejüleg a törvényhatóságnak azt a kikötését is közöljük a kormánnyal, hogy a *fővárost mentsék fel a koronauradalomhoz tartozó erdőgazdaság további fenntartása alól,* mert ez igen súlyos terhekkel járna. Ebben az irányban egyébként már szóbeli tárgyalásokat is kezdtünk és igéretet kaptunk, hogy a főváros kérését a felügyeleti hatóság teljesiteni fogja. Mihelyt a belügyminiszter jóváhagyását megkaptuk, következik a szerződés aláirása, amelynek megtörténte után az aláirástól számított

8 nap alatt a vételárat kiflzetjük

és ezzel egyidejüleg a főváros a terület birtokába lép. A kérdés azonban ezzel még mindig nincs lezárva. Koronauradalmi területről lévén szó, az adásvételhez, illetve a szerződés aláirásához a törvényhozás hozzájárulása is szükséges, amire a parlamenti szünet miatt csak októberben kerülhet a sor. A fővárosnak azonban ezt az időt nem kell bevárnia, mert a kormány hozzájárulása után rögtön

megkezdheti egyrészt a kutak furását, másrészt tárgyalásokat kezdhet azokkal a gazdákkal, akiknek a földjét kisajátítják és őket a koronauradalmi területtel kárpótolják.

A kutak furását a kisajátítási eljárás lebonyolítása előt is megkezdhetjük. Éppen ezért a kútfúrási munkák még a nyáron, legkésőbb szeptemberben megindulnak.

174 új kutat létesítünk, ebből 82 a szigetmonostori gazdáktól kisajátítandó területen, 92 pedig koronauradalmi területen jut üzembe.

— A lényeg az, hogy a kutak furásának és az építkezés megkezdésének most már komoly akadálya nincs. Legkésőbb a

jövő tavasszal megkezdjük a budai vízmű építkezését is.

Ez a telep a római partnál, Békásmegyer szomszédságában létesül. A vizet ide kisebb kaliberü Dunaalagúton fogjuk átvezetni. Természetesen

a szigeten is megfelelő gyüjtő és átemelő berendezés létesül.

Gondoskodás történik arra nézve is, hogy az új budai és a káposztásmegyeri vízmű között kooperáció létesüljön, hogy szükség esetén kisegithessék egymást.

Megdöbbenést keltett a legutóbbi polgármesteri jelentés arról, hogy a *Dunaalagutak építésénél ismét akadályok merültek föl* és az egyévi kényszerszünet után az új vállalkozók alighogy felvették a munkát, azt ismét kénytelenek voltak beszüntetni. Felmerült továbbá az a kérdés is, hogy mulhatatlanul szükséges-e a drága alagútak építése? Ezekre az észrevételeinkre *Morvay* tanácsnok igy válaszolt:

— Tény, hogy a tartalék-alagutak munkálatainál *ujabb nehézségek* merültek fel. Az építésnél azokat a betonból készült idomokat használják fel, amelyeket annakidején a *Káldor és Mattyasovszky cég* alkalmazott, de amelyek most munkaközben megrepedeznek. A repedéseket az idézi elő, hogy

a betonidomok a rájuk gyakorolt nyomást nem képesek egyenletesen átvenni.

Ennek a technikai nehézségnek az elhárításán fáradoznak most a szakemberek, ezért indult meg vizsgálat és ennek következtében szünetel egyelőre a munka. Mindez azonban *legkésőbb tíz nap alatt elintéződik* és a munkát folytatni kell. A főváros vezetősége tisztában van azzal, hogy az építkezés túlságosan lassan folyik, de a föld mélyében történő munkáknál, alagútépítkezéseknél csaknem kivétel nélkül mindig és mindenütt ez a helyzet és csak a szerencsés véletlen jöhetett volna segitségül, ha nálunk ez másként történt volna. Sajnos, az előre nem látott körülmények, a talajviszonyok váratlan alakulása és kétségtelenül egyéb okok is közrejátszottak abban, hogy a munka félbenmaradt és hosszabb ideig szünetelt.

Nagyobb ingatlant ajáni fel a főváros, hogy megakadályozza a kertészeti intézet vidékre költözését

A főváros területén élő gazdálkodók érdekeik védelmére az új törvény értelmében bizottságot létesítettek. A mezőgazdasági bizottság tagjait a mult hónapban választották meg. A választáson szavazati joga csak igazolt őstermelőnek és hivatásos gazdálkodónak volt. Az új bizottság a napokban tartotta alakuló ülését, amelyen báró *Babarczy* István dr. közgazdasági tanácsnok és *Rosta* János dr. főjegyző, a közélelmezési ügyosztály vezetője is megjelentek.

A budapesti gazdálkodók rámutattak arra a küzdelemre, amely *fővárosi piac meghódításáért folyik.* Arra kérték a székesfőváros vezetőségét, hogy kövessen el mindent azoknak az őstermelőknek az érdekében, akik apáról-fiúra, generációkon keresztül itt gazdálkodtak a főváros területén és akik a lakosság élelmiszer- és tejszükségletéről már akkor gondoskodtak, amikor még nem voltak csarnokok, hűtőházak és nagyüzemek, hanem majorságaik, tehenészeteik ott virultak a mai Rákóczi-út, Múzeum-körút helyén. Védelmet kértek azoknak a komoly gazdáknak, akik a főváros perifériáján élnek és itt adóznak. Különösen sérelmezték *a tehenek után havonta fizetendő 18—18 pengő illetéket, amely az új tejrendelet óta terheli őket.*

Tiltakoztak továbbá az ellen, hogy

a kertészeti tanintézetet vidékre: Keszthelyre áthelyezzék.

Az intézetnek Budapesten van a helye, hiszen egyik főcélja és rendeltetése: *a budai gyümölcstermelés irányitása.* Az áthelyezésnek állitólag az oka az, hogy a kertészeti intézet *mai területe szük és a Gellérthegy déli oldalának beépítése gátat vet a további fejlődésnek.* A szakemberek szerint

legalább 50—60 hold területre lenne szükség,

még pedig a budai oldalon, hogy a felsőfokú kertészeti szakoktatás zavartalanul működhessék. Az áthelyezés ténye természetesen nem a fővárostól függ, hiszen *állami intézetről* van szó, de megfelelő, a

a főváros által felajánlott telekesere útján a kérdés talán megoldható.

Értesülésünk szerint ilyen értelemben a konkrét előterjesztés rövidesen elkészül és remény van rá, hogy a kertészeti intézet továbbra is Budapesten marad.

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épit kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

VÁROSHAZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, **Károly-körút 28. sz. a.** a kapu mellett

ESTE 10-KOR
KEZDŐDIK A
TÁNC
A
TARJÁN BÁRBAN
LUKÁCSFÜRDŐ
TELEFON: 56-0-80.

Események

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

A két Baross

Vannak emberek, akiken sohasem látszik meg, hogy dolgoznak, a köz érdekében tevékenykednek, csak akkor lepodunk meg, csak akkor álmelkodunk el, amikor a csöndes munka nagyszerű eredményeivel állunk szemben. Ezek közé a halkszavú, gyerbeszédű, de annál tevékenyebb magyar vezető-egyéniségek közé tartozik bellusi *Baross* Gábor, akinek ezen a héten szavát hallottuk. Ezek a szavak nem egyedül bellusi *Baross* Gábor nagytekintélyű személyét jelentik, de jelentik magát a TESz-t, azt a hatalmas szervezetet, amelynek élén áll és amelyet államférfiui bölcsességgel vezetve a magyar társadalmi, gazdasági és szellemi élet gerincévé fejlesztett ki. *Bellusi Baross Gábornak Sátoraljaujhelyen elmondott beszéde a magyar testvériség, a magyar egység, a nagy magyar jövendő legfőbb alaptételét mondotta ki.* A gyérbeszédű *Baross* Gáborra az egész ország felfigyelt és mindenki a magyar politikai élet klasszikus alakját, bellusi Baross Gábor édesatyját, a „vasminiszter"-t látta lelki szemei előtt megelevenedni. A „vasminiszter"-t sokféleképpen szokták aposztrofálni manapság. Mi a fia láttán, a fia szavának hallattán a vasminiszter megalkuvást nem ismerő magyarságára emlékezünk vissza. Arra a Baross Gáborra, aki a nagy osztrák hajózási vállalattal, a Dunagőzhajózási Társulattal, amely akkor óriási gazdasági hatalmat képviseli a monarchiában, megvívta élet-halálharcát. Baross Gábor varázslatos gyorsasággal folyami flotillát teremtett a Dunán, a mellékfolyókon és a Balatonon. Oroszlánbátorsággal, kérlelhetetlen erővel cselekedte ezt, mert oroszlánbátorságú, kérlelhetetlen *magyar* volt akkor, amikor egy miniszternek ezt nem éppen írták a javára. Ilyen ember, ilyen magyar a fia is. És még egyet nem emlegetnek a vasminiszterről: hogy *rajongásig szerette Budapestet.* A vasút zónadíjszabás volt leggazdagabb ajándéka Budapest számára, mert *Budapest az egész magyar hálózat központja lett azáltal, hogy a vasúti forgalmat Budapestre irányította.* Ma már ki sem lehetne számítani, mit jelentett ez azon az úton, amelyen ma is feltartóztathatatlanul halad a világvárosi hír és rang útján. A ma Baross Gábortól, a magyar testvériség, a magyar egység hirdetőjétől, a magyar munkaelőmunkásától is azt várjuk, hogy egyszer majd ő is szerez Budapestnek egy ilyen gyönyörű meglepetést és a magyar főváros majd két Barosst számíthat jótevői közé.

Megfellebbezték Szendy Károly alpolgármesterre történt megválasztását. *Szilvassy* Pál pestujhelyi lakos, ny. székesfővárosi főmernök kedden délben a polgármster útján a Közigazgatási Bírósághoz panaszt nyujtott be *Szendy* Károly alpolgarmesterré történt megválasztása miatt. Szilvássy Pál szintén pályázott az alpolgármesteri állásra, de *teljesen szabálytalan formak között.* Panaszos beadványában azt hangoztatja, hogy neki többirányú követelése van a székesfővároson. A minden alapot nélkülöző panaszt a polgármester felterjeszti a közigazgatási bírósághoz, ahol azt rövidesen tárgyalják és minden bizonnyal *elutasitani fogják.*

Vitéz Huszár Aladár, — az OTI elnöke. A hivatalos lap mult heti száma közölte, hogy a kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Huszár* Károlyt, az OTI elnöki állása alól saját kérelmére felmentette és vitéz dr. *Huszár* Aladárt, Budapest székesfőváros volt főpolgármesterét, az OTI elnökévé az állami rendszerű III. fizetési osztályba kinevezte. *Huszár* Aladár új megbízatása és magas pozícióba történt kinevezése általános örömet váltott ki a városházi körökben, ahol *változatlan nagyrabecsüléssel és szeretettel gondolnak vissza arra a másfél esztendőre, amelyet Huszár Aladár a főpolgármester nehéz pozíciójában töltött.* Az OTI új elnöke ebben a minőségében ismét kapcsolatba kerül a fővárossal, mert, mint az OTI elnöke *hivatalból tagja a törvényhatósági bizottságnak.* Huszár Aladár, aki az Egységes Községi Polgári Párthoz tartozik, már részt vett a törvényhatósági bizottság szombati ülésén, ahol *minden oldalról kitüntető szivélyességgel üdvözölték.*

Várkonyi Kálmán lemondott bizottsági tagságáról, utóda Tarr Béla. *Várkonyi* Kálmán dr., a Nemzeti demokratapárt tagja, a Községi Takarékpénztár igazgatóságába történt megválasztása után *lemondott törvényhatósági bizottsági tagságáról.* Utána a demokratapárt listáján *Tarr* Béla következik, aki hosszú ideig már tagja volt a törvényhatóságnak és élénk szerepet játszik a Terézváros község politikai életében.

A Fansz és a városházi ujságírók tisztelgése Szendy alpolgármesternél. A *Fansz* tisztviselő-, oktató- és altiszti osztályának népes küldöttsége szombaton délelőtt tisztelgett *Szendy* Károly dr. alpolgármesternél, hogy őt megválasztása alkalmából üdvözölje. A szövetség nevében *Duday* Alajos dr. tanácsnok, XI. kerületi elöljáró fejezte ki a fővárosi tisztviselők, tanárok, tanítók és altisztek jókívánságait, rámutatva üdvözlése során arra, hogy *szeretettel, bizalommal, sőt lelkesedéssel állnak az alpolgármester rendelkezésére,* mert tudják róla, hogy mindig a közérdeket szolgáló komoly, tisztességes munka fanatikusa volt. A Fansz tudja, hogy *Szendy* alpolgármester multjához híven, nagyobb hatáskörében és magas méltóságában sem fog megfeledkezni szorgalmas munkatársairól és alárendeltjeiről. *Szendy* Károly alpolgármester hálás szívvel vette, hogy kollégái eljöttek hozzá. Valóban tény, hogy mindig a munkát kereste és ha szorgalma jutalmaként emelkedett a tisztviselői ranglétrán, *a hatalmat soha nem élvezte, hanem igenis érezte a hatalom gyakorlásának kötelezettségét.* Munkatársait a jövőben sem fogja mellőzni, amikor gyermekeik elhelyezéséről lesz szó. Ezzel is a közérdeket szolgálja, mert ezek nemes tradiciókkal fognak hozzá a munkához. Ha valamikor volt, úgy *most van leginkább szükség az összetartásra és ennek fokozása céljából a szövetségre.* A maga részéről erőt merít a bizalomból és ezt az erőt a magyar haza és annak fővárosa javára kívánja kamatoztatni. A küldöttség ünnepi érzelmekkel és megnyugvással távozott az új alpolgármestertől. — A *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* pénteken délben tisztelgett *Szendy* Károly alpolgármesternél. A testület nevében *Rátkai* Károly dr. üdvözölte az alpolgármestert, aki előtt hangoztatta, hogy a városházi ujságírók testülete teljes odaadással támogatni kívánja közérdekü tevékenységét. *Szendy* alpolgármester hálásan megköszönte, hogy a városházi ujságírók teljes számban megjelentek előtte, munkatársainak tekinti őket, akiknek támogatására a legnagyobb súlyt helyezi.

Aláírták a bánhidai áramátvételi szerződést. A főváros törvényhatósági bizottsága még az elmult év végén elhatározta, hogy a *Dunántúli Villamossági Rt-al* megköti az áram az áramátvételre vonatkozó szerződést. A szerződés aláírása mindezideig húzódott, mert a főváros és a kereskedelemügyi minisztérium között tárgyalások folytak a régebben, évek óta átvett áram egységárának megállapításáról, amelyet most 4.45 fillérben állapitották meg. A szerződés aláírására csütörtökön délelőtt került sor a kereskedelmi minisztériumban, ahol megjelentek a főváros részéről *Borvendég* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester és *Morvay* Endre tanácsnok, az üzemi osztály vezetője. A szerződés szerint a főváros és a centrálé, illetve a centrálé haszonbérlője, az Államvasutak között olyan megállapodás jött létre, hogy a főváros évente 130 millió kilowatt áramot vesz át 1938 végéig. A fővárosnak *átlagban kilowattóránként 4.2 fillérbe kerül az áram.*

Budapesti Hivatali Utmutató címen *Radó* Richárd és *Gárdonyi* Jenő városházi ujságírók szerkesztésében diszes kiállitású, rendkivül értékes könyv jelent meg, amely mindenki számára nélkülözhetetlen, akinek elintézni valója van a főváros hivatalaiban. A könyv előszavát *Sipőcz* Jenő polgármester irta és rámutat arra, hogy az útmutatóban a nagyközönség kimerítő felvilágositást kap mindarról, amit a városházi közigazgatásról gyakorlati szempontból tudnia kell. A könyv közérdeket szolgál, mondja a polgármester, hézagpótló munka a maga nemében és ez okból mindazoknak a figyelmébe ajánlja, akik a városi közigazgatás ügyvitele iránt érdeklődnek. Az útmutató könyvárusi úton mindenütt beszerezhető.

Hat hét alatt elkészül a városszéli telep új építkezése. A Külső Jászberényi-út mentén a városszéli telep építkezésének második része folyamatban van. A főváros 33 új földszintes ikerház, egy orvosi épület és a hozzájuk tartozó mellékhelyiségek munkálatait rendelte el. Az építkezést csupa kisvállalkozó végzi és így igen jelentékeny számú kisiparos kapott munkát. A középitési ügyosztály állandóan ellenőrzi az építkezést, amely *hat héten belül teljesen készen áll és augusztus első napjaiban beköltözhetnek a lakók.* Hatvanhat új család kap otthont a telepen, amelynek élete most már teljesen kialakult. Van orvosuk, iskolájuk, óvodájuk, kultúrházuk. Az új telepfelügyelő okleveles gazda, aki szakszerűen irányítja a házakhoz tartozó kertek megművelését. Egyre szaporodnak a gyümölcsfák és a háziállatok a telepen, amely egyáltalában nem mutatja az inségintézmény képét, hanem olyan, mint egy megelégedett derüs mintaközség. *Elkészültek a telep új kútjainak fúrásával is.* A kutak vize jóizű és bőséges. Az utcákon az új épitkezés arányában szaporitják a vízvezetéki közkutak számát is. Épül a telephez vezető út is, amely betonburkolatot kap. Ez lesz az első modern betonút Budapest területén.

Az Elektromosművek felhivása a költözködőkhöz. Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti az augusztusi negyedben lakástváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel, a folytatólagos áramszolgáltatást csak abban az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözést legalább két héttel előbb személyesn *bejelentik az Elektromos Művek Bejlentési osztályánál: V., Honvéd-utca 22. sz. alatt.* A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó a legutolsó havi áramszámlát magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbízottját küldi el, a megbízottnak irásbeli fehhatalmazást kell felmutatnia.

A Rózsadomb fejlesztése. A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" választmányi ülésében *Nádas* Béla dr. ügyész-főtitkár jelentése alapján a Rózsadomb és környéke fejlesztésére és szépitésére irányuló több előterjesztést tárgyalt. Elhatározta a választmány, hogy továbbra is erélyesen szorgalmazza a rózsadombi kerületi határok mielőbbi kigazitását, a Kavics-utcának és környékének rendezését s mozgalmat indit a rózsadombi épitkezéseknél a kilátásvédelem és a rendkívüli adómentességeknek a Rózsadombra való kiterjesztése iránt.

Repülni tanulnak a főváros tisztviselői. A székesfővárosi tisztviselők és alkalmazottak *Budapest Sport Egyesülete* a sokágú sport tevékenységébe bekapcsolta legújabban a *repülést* is. A Hármashatárhegyen már hónapok óta kitűnő eredménnyel folynak a vitorlázó-repülések, most pedig megkezdik a motorrepülés tanítását is. A mátyásföldi repülőtéren a legkitűnőbb pilóták vezetésével a jövő héten kezdődik a pilóta-tanfolyam, amely iránt nem várt érdeklődés mutatkozik. Már az első napokban ötven fővárosi tisztviselő jelentkezett. A jelölteket a jelentkezés sorrendjében veszi fel a BSE.

Szellemi Egységfront alakult a fővárosban. A szellemi foglalkozású ágak prominens képviselői a Belvárosi Polgári Körben értekezletet tartottak. Héder Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag nyitotta meg az értekezletet, az erők összefogására és a különféle értelmiségi ágazatok kívánságainak előadására hívta fel a megjelenteket. Sommer József dr. ismertette az alakulás célját: az összes szellemi foglalkozásúaknak a lateiner szolidaritás jegyében való egyesülését és együttműködését. Konkoly Elemér dr., az Országos Ügyvédszövetség vezetőségének tagja a szellemi foglalkozásúak megsegítését csak gazdasági és politikai oldalról várja. Ifj. Bónis Ferenc dr. kormányfőtanácsos, a Belvárosi Polgári Kör főtitkára az orvosoknak a mozgalomban való lelkes és nagyszámú résztvételét jelentette be és kiemelte, hogy a magyar orvosi rend kívánalmainak mielőbbi megvalósitását reméli e szervezet útján. Sántha Ernő dr. miniszteri tanácsos a közalkalmazottak, Stael Holstein Rudolf a magántisztviselők, ifj. Gotthard Zsigmond a mérnökök, Vajna József a gyógyszerészek részéről jelentette be csatlakozását a mozgalomhoz. Gerlóczy Géza dr. egyetemi tanár azokkal a problémákkal foglalkozott, amelyek a legközelebbi megoldásra várnak. A megjelentek, akiknek soraiban többek között Rötth András dr., Géber János dr., Tüdős Endre dr., Hajós Károly dr. egyetemi tanárokat, id. Bónis Ferenc dr., Lénárd Vilmos, Kerekes György, Lénárt György, Haller Tibor, Humayer Károly, Fésüs Andor, Ötvös Ervin dr. főorvosokat, Fejér Ákos dr. kormányfőtanácsost, Sztehló Rezső dr.-t, az Ügyvédi Tanács tagját, Lénárt Dezső dr. kir. közjegyzőt, Szegő Ferenc dr.-t, a budapesti Ügyvédi Kamara titkárát, stb. láttuk, nagy lelkesedéssel mondották ki az egységfront megalakulását.

Gyümölcsbefőzés, villamos tűzhely. Az Elektromos Művek, V., Honvéd-utca 22. sz. alatti villamos gyakorló konyhájában folyó hónapban: 10-én, kedden és 13-án, pénteken d. e. 10 órai kezdettel tartanak díjtalan gyümölcsbefőzési és főzési bemutatót. Augusztus hónapban, 14-én kezdődnek újból a főzési bemutatók. A Honvéd-utcai állandó kiállitás, ahol a villamos tűzhelyek és forróvíztárolók részletfizetésre megrendelhetők, az egész nyári idény alatt nyitva van d. e. 8-tól d. u. 3 óráig.

JARDIN Erzsébet királyné-út 1
Telefon: 97—0—07
A világvárosi juliusi műsor
SYD-FOX
Gonda & IRÉN
MŰSOR 11 ÓRAKOR
SZINHÁZ ÉS CIRKUSZ UTÁN HIDEG VACSORA 3 PENGŐ

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

Utolsó békekísérlet az áruházak és a detaillkereskedelem elkeseredett harcában

Ilovszky János, a Baross Szövetség elnöke kifejti a kereskedelmi érdekeltségek álláspontját az áruházak mértéket nem ismerő mohóságáról

Az áruházak a legális kereskedelem ellen irányuló hadjáratukat könyörtelenül folytatják és minden hangzatos igéretük ellenére szivósan dolgoznak azon, hogy *Budapest fogyasztóközönsége kizárólag az áruházak útján szerezze be szükségleteit.* A kereskedők tízezrei minden szervezettségük ellenére is gyengébb fegyverzettel állanak velük szemben és *kétségbeesetten néznek a reménytelen jövő elé.* Az áruházak méltánytalan magatartása nemcsak a kereskedőket teszi tönkre, hanem a kis egzisztenciák tömegeit is, mert *a kereskedők tömegesen kényszerülnek alkalmazottaiknak felmondani,* hogy a teljes üzlettelenség mellett a rezsiköltséget lecsökkentsék.

Mindezek a rendkívüli lesújtó jelenségek sem tartják vissza az áruházakat attól, hogy a versenyt mérsékeljék és a papíron már régen lefektetett megállapodásokat betartsák.

A GFB detail-hálózata: a Pók áruházak, a Dréher Maulék, a Szent István Tápszerművek, a Koestlin-gyár, a Stauffer-féle sajtgyár, a Corvin Áruház, a Baross-téri filléres áruház, a Fenyves áruház, a tűzbiztosítási okoból kifogásolt Magyar Divatcsarnok, a kommünbeli szerepléséről ismert Balog László Tempó áruháza, a pékek, a hentesek, az illatszer- és szappangyárak

teljesen átvették a fogyasztóközönség közvetlen ellátását, amelynek *szomorú következményeként a budapesti kereskedők üzletei tátonganak az ürességtől.*

A *Fővárosi Hirlap* évek óta harcol Budapest legértékesebb társadalmi rétegének megmentése érdekében és sikerült is a kitartó munka folyamán a kereskedői érdekképviseletekkel karöltve *bizonyos eredményeket* elérni. A kormány az év elején *rendeletben* tisztázta a különböző szezonvégi alkalmi kiárusítások tartamát, megállapította *a hirdetési reklámnak* a tisztességes versenyhe ütköző kritériumait és a minisztériumban tartott *ankéten* napirendre került az áruházi és kereskedelmi probléma. A kereskedelmi és iparkamara ennek megfelelően sorozatos ankéteket tartott és

sikerült is elvi megegyezést létesíteni az áruházi tevékenység tompítására,

amely egyezményt azonban *az egyik részről brutálisan fölrúgták.* Magától értetődik, hogy a megállapodás be nem tartásának az ódiuma kizárólag az áruházakra és egyes detailárusítással foglalkozó ipari üzemekre hárul.

A kereskedelmi és iparkamara tovább foglalkozik az egyezség létesítésén és *szakmák szerint* kívánja a megfelelő megegyezést létrehozni. Az első ilyen értekezleten *a textilszakma kinövéseit tárgyalták,* ahol a kereskedők képviselői szomorú képet festettek annak az inkorrekt eljárásnak a következményéről, amely a textilgyáripar versenye miatt a kereskedőszakmában megnyilvánult. A kereskedelem és a gyáripar képviselői *hétfőn délután újabb ankétot tartottak a Kereskedelmi és Iparkamarában.* A Textilgyárosok Egyesületének képviseletében *Schiller* Ottó dr. főtitkár bejelentette, hogy az összes felmerült problémákat le akarja tárgyalni a gyáripari érdekeltségekkel, mert az a törekvése, hogy

a megegyezést minden kormánybeavatkozás nélkül sikerüljön megvalósítani.

Az ankét hozzájárult a többek által hangoztatott halasztáshoz és így *szeptember első felében kerül tárgyalásra a gyáriparosok részéről előterjesztendő feltételsorozat.* A békés megoldás érdekében ehhez a halasztáshoz *Vértes* Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke is hozzájárult. Függetlenül ettől, a többi szakmák *külön tárgyalnak* és minden megegyezés mellőzésével a *kormányintézkedések halaszthatatlan megtételét sürgetik.*

A *Fővárosi Hirlap* már előre is kénytelen megállapítani azt a najnálatos körülményt, hogy

az iparkamara részéről megindított jószándékú akció teljes eredménytelenséggel fog végződni.

Tudomásunk szerint a textilesek már több alkalommal kínáltak egyezményt és az áruházak sem zárkóztak el bizonyos megállapodások létesítése elől, azonban *mindig megtalálták azt a számukra kedvező rést, amelyen keresztül kibújtak a megállapodások betartása alól. A GFB tulajdonosa Fekete J. Jakab, a Hungária Jaquard, az Újpesti Posztógyár, a Kammer Testvérek, a Budapesti Pamutárugyár és más textilgyárak* teljes összefogással építették ki szervezeteiket és nyíltan vonulnak fel a kereskedők ellen.

Nem valószínű tehát, hogy eddigi taktikájukról lemondanak

és nagyon tartunk annak a jóslásunknak a beigazolásától, hogy *a textilfronton továbbra is tétlenségre lesznek kárhoztatva a szakmai kereskedők.*

Ugyanez áll *az élelmiszakmákra,* ahol a kiskereskedők képtelenek megbírkózni a nagy vállalatokkal. A már említett gyárakon kívül itt vannak a *hentesek:*

a Kozma Testvérek, a Zeidl Vencel, a Brauch Rt., Schmidl Dániel, Nagy és Eichner, Fleischer Rezső

és a többi gyárak, amelyek változatlan szívósággal építik hálózatukat és megfojtják a kiskereskedők létezését. A *festékkereskedés* frontján a *Krayerlakkgyáron* kívül a német Farbenindustrie érdekeltségéhez tartozó *Izsák József r.-t.* fejleszti tovább fióküzleteinek számát és

teljesen elviselhetetlenné változtatják a helyzetet a festékkereskedelem számára.

Olyan hatalmas anyagi befektetéseket eszközöltek a gyárak és a nagyvállalatok, hogy azok feláldozásáról nem mondanak le, tehát *a nagytőke pusztító harca változatlanul fenyegeti a kiskereskedelem létezését.*

*

Nem lesz érdektelen itt rámutatni

Ilovszky János, a Baross Szövetség elnökének

a *Törvényhozók Lapjában* megjelent fejtegetéseire, amelyben válaszol *Neuhaus* Lipótnak, a Corvin áruház igazgatójának, ugyanecsak a fentidézett lapban *az áruházkérdésről* írott cikkére. *Ilovszky* a többek között így nyilatkozik:

„Az áruházak az élelmiszerkereskedelem bevezetésével az állampolgárok egész serekének egzisztenciáját veszélyeztetik. Az áruház a maga természeténél fogva tömegcikkek forgalombahozatalára van hivatva. A kereskedelem számos ágában jelentékeny konkurrenciát teremt egyes szakmáknak, de eddig még nem tört előtérbe, hogy a textil, bőripari, szőnyeg és függöny, játék, háztartási és egyéb hasonló osztályok működése ellen a kereskedelem azon az alapon tiltakozzék, hogy ezekben a szakmákban egyes kereskedelmi ágak érzékeny károsodást szenvednek a nagytőke és nagybani beszerzés versenye által. Pedig ez a verseny kétségtelenül fennáll és előnyöket biztosít az áruháznak, egyben érzékeny károsodást okozva a magánkereskedelemnek.

De kérdem, hogy a gyorsan romló élelmicikkeknek nagy tömegben való felhalmozása és éppen a romlás veszélye miatt sokszor áron alul való gyors piacradobása elbírálható-e ugyanezen az alapon? Az élelmiszerüzletek egy nagyvárosnak minden pontján sűrűn sorakoznak és saját fogyasztási körletükben gyorsan, könnyen, szinte a mindennapi élet órabeosztásához alkalmazkodva, elégítik ki a közönséget.

Ezen a jól bevált szisztémán kíván rést ütni az áruházi rendszer azáltal, hogy hangos reklámmal, ügyes csomagolással, néha a kilogram törtsulyainak alkalmazásával és igen sokszor a beszerzési árnak megfelelő csábító összegek feltüntetésével, tömeges piacradobással élelmiszervásárlásra hívja fel a közönséget, jól tudván, hogy a mai rossz viszonyok között, amikor a háztartást mégis csak el kell látni, a fogyasztóközönség a hirdetett olcsó szappanért, kekszért, csokoládéért és egyéb hasonló dolgokért szívesen felvándorol az áruházak legfelsőbb emeletére.

Igy visszafelé jövet kénytelen végigsétálni a különféle osztályokon, ahol a sok kitett és szemnek való áru között lehet, hogy megakad valamin a szeme, annyira, hogy vásárolni fog belőle.

Ha a kiszolgáltatott élelmiszeráru mindig kifogástalan volna, akkor a fogyasztóközönség érdekében állónak kellene véleményezni az áruházak élelmiszerosztályainak tevékenységét. De

a főváros vegyvizsgáló hivatalának megállapítása szerint ezek a túlolcsó élelmiszerek sokszor nem állották meg a mértéket.

És vajjon mit szólnának a kereskedők ahhoz, ha egy tisztán élelmiszerek kiszolgálására létesített intézmény, pl. egy vendéglő azt hirdetné, hogy minden pohár sör elfogyasztója kedvezményes áron kaphat a vendéglőben három méter ruhaszövetet, vagy egy pár selyemharisnyát? Az áruház a maga igazi hivatását hanyagolja el, ha az élelmiszerüzemet beiktatja tevékenysége körébe, holott ez természeténél fogva ellenkezik a nagy tömegben való felraktározás és elárusítás jellegével.

De főként egy másik szempont az, mely az élelmiszerkiskereskedelmet az áruházak elleni harcra ösztökéli. Ez pedig az a szempont, hogy a közönség odacsábíttatván az áruházak élelmiszerosztályára, elhanyagolja a kisüzletek felkarolását, miáltal

néhány áruház előnyére többezer kispolgári egzisztencia megélhetése van fenyegetve.

Ha az áruház többszáz alkalmazottnak ad kenyeret, viszont tevékenységével többezertől veszi azt el."

Ilovszky János, a Baross Szövetség elnöke, a legilletékesebb tényezők közé tartozik, akik véleményt nyilváníthatnak az áruházak köz- és államérdekellenes tevékenységéről. Az ő szavának messzehangzó ereje van, mert rajta keresztül a kereskedők tízezreinek fájdalmas feljajdulása nyer kifejezést.

Ellentállási alapot gyűjt a pékkartel a dömpingárakkal dolgozó szaktársak letörésére

A fogyasztóközönség kifosztásához a malomipar is segédkezet nyújt

A budapesti pékiparosok évek óta tartó szívós hadjáratot folytatnak a nagyközönség ellen. Katasztrofális gabonaértékesítési lehetőségeink között *a liszt ára is zuhanásszerűen érte el a mai mélypontot* és a logikus következménye ennek a jelenségnek nem lehetett volna más, mint az agrárország mindennapi kenyerének *lényeges olcsóbbodása.* Ezzel szemben a budapesti pékiparosok — élükön a „tradiciókat" tisztelő pékdinasztiákkal — teljes erővel állítottak gátat minden ármérséklésnek és éppen a közelmult időszakát használták fel arra, hogy

szívós és hangos tusakodás után kierőszakolják a félbarna kenyér megdrágítását.

Különböző kalkulációkkal és más rejtélyes alapon összeállított számításokkal léptek az *Árelemző Bizottság* elé, ahol kénytelenek voltak a tömegfogyasztást legjobban érintő félbarna kenyértipus megdrágításához hozzájárulni, viszont kikötötték, hogy más vonatkozásokban olcsóbb kenyeret is kell forgalomba hozni. A pékiparosok jól számítottak, mert az olcsó kenyér nem tömegcikk, míg

a középtípusú kenyért 3 filléres árkülönbözettel kényszerül megvásárolni a közösnég.

Legféltettebb kincse a pékiparosoknak azonban a *péksütemény,* amelyet szintén feltornáztak 5 fillérre és minden kísérletet visszautasítottak, amely a jogos árleszállítást követelte.

A pékiparosok kalkulációjának erőszakos voltát legjobban bizonyítja, hogy *akadtak olyan pékműhelyek, amelyek a péksüteményt 3.5—4 filléres egységáron hozták forgalomba.* Nyomban megindult a megtorlás és a tömörülés mindent elkövetett, hogy

az ilyen „renitens" szaktársat legázolja.

Előfordult az is, hogy nagyobb gyárüzem olcsóbb kenyeret kínált a közönségnek és még élénk emlékezetben van a Perl-gyár tragikomikus esete, ahová *az ipartestület vezetett razziát és csinált kellemetlenséget a „vakmerő" olcsóbbítás ténye miatt.* A pékiparosok nem tűrik, hogy valaki közülük reális haszonra dolgozzon csupán és

elvárják mindenkitől a 250%-os haszon-kulcs érvényesítését,

különben minden elképzelhető fegyverrel próbálják lehetetlenné tenni. Szórványosan még mindig akad egy-egy kisebb pékműhely, amely áron alul próbálkozik és csak természetes, hogy *ez a „dömping" felkorbácsolja a pékiparosok tömörülésének bosszúérzetét.* Most már egyenesen az ilyen kisiparos exisztenciájának letörésére szövetkeznek és felhasználják erre a manöverre az úgynevezett *egyezményes árvédelmi* szervet. Ez az alakulás

állítólag szakmai érdeket szolgál, valójában azonban nem más, mint pékipari kartell,

amelynek egyetlen maga elé tűzött célja, az árak nívójának fenntartása, vagy a szisztematikus árdrágítási tervek végrehajtása. Minden eszközzel kiirtani a dömpinget, — ez a jelszava a kartelnek, amely most *a malmokkal karöltve* kíván propagandaalapot teremteni arra a célra, hogy *az olcsóbban árusító pékműhelyek megvásárolhatók, illetve beszüntethetők legyenek.* Megállapodást létesítettek a vidéki malomiparosok érdekképviseletével és

kötelezettséget vállaltak évi 1000 vagón liszt átvételére, ha ennek ellenében a malmok vagónonként 25 pengő támogatást adnak a pékkartelnek.

A malomcsoport az ajánlatot *elfogadta* és ilymódon máris évi 25.000 pengős szubvenció áll a pékegyezmény rendelkezésére, amely összeg egymagában alkalmas arra, hogy *minden zavaró momentum nélkül folytathassák a kenyér megdrágítására vonatkozó terveik végrehajtását.* Amikor ezt a megálla-

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

den olyan alakulást, amely szakmai összebeszélés formájában az előírt árak betartását tűzi maga elé:

be kell jelenteni a kartellbizottságnál,

ahol szigorú elbírálás alá veszik az ilyen gazdasági alakulás létjogosultságát. Nem kétséges, hogy *a pékkartel kizárólag a fogyasztók érdekei ellen irányul* és éppen a legkényesebb területen kívánja az árak betartását, sőt felemelését végrehajtani. Drákói szigort vár az illetékes tényezőktől az a sokmilliós fogyasztótömeg, amely már most is *képtelen a legfontosabb élelmicikk magas áraival megbirkózni.*

Amig a Hofherr eljutott a legujabb tranzakcióig

A *Hofherr-Schrantz—Clayton-Shuttleworth magyar gépgyári művek r.-t.* komünikét tett közzé, amely szerint az általános gazdasági viszonyokra, különösképen azonban a mezőgazdasági gápgyárak helyzetére, *szükségesnek tartotta mintegy 4 millió pengőnyi leírást eszközölni.* A rendkívüli leírások és az értékcsökkenési tartalékalap dotálása után *a mérleg közel 6 millió pengő veszteséggel zárult.* Ezt a veszteséget úgy véli pótolni a vállalat, hogy a tartalékalapok felhasználása után *az alaptőkét 5 millió pengőről 200 ezer pengőre szállítja le, amelyet azután ismét 5 millió pengőre felemelnek.*

A bejelentésből világosan kitűnik, hogy a Hofherr kisrészvényesek befektetett tőkéjüket elvesztették. Más kérdés, hogy szerencse-e a többségi csoporthoz tartozni? Nagy kérdés ugyanis, hogy *ez a különös tranzakció valóban alkalmas-e arra, hogy a Hofherrt kiemelje abból a válságból, amelyet nem vallanak be nyiltan a hivatalos közleményben, de amelyet a tranzakció után nem lehet tagadni.* Magyarán mondva: a Hofherr eddigi „sikeres" működése után *egész alaptőkéjét elvesztette.* Ezt nem is tagadják. És miután ennyit nyiltan beismernek, föltételezhető, hogy a veszteség még ennél is nagyobb arányú. Mert ahogy közel 6 milliió pengő veszteséget leírtak, bizonyára nyugodtan *leírhattak volna többet is, csak talán kissé szigorúbban kellett volna elbírálni az árukövetéseket.* Igaz viszont, hogy akkor többet is kellett volna pótolni és ez talán nem ment volna olyan könnyen, mert *a patronizáló pénzintézet áldozatkészségének is van határa.*

A nyilvánosságra hozott tranzakció egyébként csak úgy volt nyélbeüthető, hogy a *Niederoesterreichische Escompte Gesellschaft az Oesterreichische Creditanstalttal történt fúziója után hajlandó volt a maga 6 millió pengős követelését 30 százalékos zárolt pengő ellenében átengedni.* Ez a „jogügylet" is csak a Nemzeti Bank rendkivüli előzékenységével történhetett meg. De vajjon mit szólnak majd ehhez a ravaszul kieszelt finánemanipulációhoz azok a kisrészvényesek, akik talán egész vagyonkájukat befektették a mindig hangos reklámmal dolgozó gépgyár részvényeibe, amelyek most ebek harmincadmódjára jutottak?

A Hofherrnek a multban követett tevékenysége eléggé ismeretes. Élénken emlékszünk arra, hogy *a mezőgazdasági gépeket valósággal ráerőszakolta a gazdákra és egyáltalán nem tanusitott megfelelő óvatosságot az eladásoknál.* Tudunk eseteket, amikor tízholdas kisgazdáknak traktorokat és olyan drága gépeket adtak el, amelyek csak nagybirtokon lehetnek rentábilisak. A „mezőgazdaság indusztrializálásának" jelszava alatt immobilizálták először a gazdákat, azután önmagukat s nem kétséges, hogy nagy mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a mezőgazdaság válságos helyzetbe került és azt a földteherrendezési törvényel törvényhozási úton kellett szanálni. Emlékezünk továbbá *a képviselőházban elhangzott egyik interpellációra is, amely a Hofherr egyik alvállalatának sorozatos vámvisszaéléseiről rántotta le a leplet.*

A külföldi üzleteik sem voltak jobbak és erre nézve számos külföldi bírósági ítélet szolgáltat tanuságot, azonkívül pedig *a külföldi kihitelezések behajthatósága is kétségessé vált.* Utólag ugyan elbocsátották a balkáni üzleteket intéző igazgatót, azonban jellemző, hogy *Erdős Jenő vezetésével még mindig öt igazgatója van a szanált Hofherrnek, ami magában véve is olyan tehertételt jelent, hogy kétségbe kell vonnunk a további üzletvitel sikerességét.*

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Újlak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Újlak	8,000.000 drb.

Ötödfélmillió pengő a főváros juniusi közmunka mérlege

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a székesfőváros vezetősége a közmunkák fokozását a nyári hónapokban kívánja keresztülvinni, mert ez az időszak a legalkalmasabb a külső munkák lebonyolítására. Út- és csatornajavítások, továbbá iskolaépítések, valamint a különböző tatarozások lefolytatása és az üzemi gépberendezések felújítása kulminál most, amelyekről beszédes számot adnak az ügyosztályoktól beérkezett kimutatások. Ezek szerint júniusban

a következő mértékű közmunkák

nyertek elintézést:

Magasépítkezések	437 476 P
Közélelmezési munkálatok	1,071.096 „
Közegészségügyi közmunkák	160.540 „
Városgazdasági üzemek munkái	251.175 „
Városrendezési munkák	494.424 „
Vízművek	95 695 „
Gázművek	512 315 „
Elektromos Művek	492.000 „
BSzKRT	907 026 „
Autobuszüzem	268 555 „
Összesen:	**4.690.302 P**

A júliusi és augusztusi hónapok további új munkák vállalatba adását eredményezik. Elsősorban az útépítkezések folytatódnak és számos versenytárgyalás várható gépberendezések, nyomócsövek, valamint irodai szükségletek beszerzésére is.

Új igazgatósági tagok a Beszkártnál és a Községi Takaréknál és a Kisipari Hitelintézetnél. A főváros törvényhatósága nyári szünet előtti utolsó közgyűlésén, pénteken betöltötte a részvénytársasági formában működő üzemeknél megüresedett igazgatósági tagsági helyeket. A *Beszkártnál* igazgatósági tagokká *Usetty* Béla dr.-t, *Scheuer* Róbertet, *Szabó* Józsefet, *Verebélyi* Jenőt, *Pásztor* Imrét és *Weiler* Ernőt választották meg, míg a *Hév. kisebbségi részvényeire* fenntartott helyet *Erdély* Sándor dr. nyerte el. A felügyelő bizottságba *Studinka* Bélát, *Hajdu* Marcellt, *Nemes* Mihályt és *Sávolt* Jánost delegálta a közgyűlés. A *Községi Takarékpénztár* igazgatósági tagjai lettek: *Fáber* Fülöp, *Morvay* Zsigmond, *Szentgály* Antal, *Szakál* Géza, *Mónus* Illés és *Várkonyi* Kálmán. Az angol hitelezők képviselőjének fenntartott igazgatósági helyre *Koós* Zoltánt választották meg. A felügyelő bizottságba *Erősdy* Sándort, *Dabasy Halász* Lajost, *Ascher* Istvánt és *Pethő* Sándort küldték ki. A *Kisipari Hitelintézetnél* igazgatósági tagokká választották: *Huberth* Vilmost, *Ilovszky* Jánost, *Munkácsy* Gyulát, *Szilágyi* Antalt, *Bieber* Józsefet és *Vályi* Gábort, a felügyelő bizottságba pedig *Cseh* Andrást, *Jakab* Jánost, *Hoffmann* Károly és *Szepessy* Albert foglalnak helyet a közgyűlés határozatából. Az új igazgatóságok alakuló ülése a legközelebbi napokban lesz és ezt követően rövidesen összehívják a vállalatok közgyűléseit.

A Victoria Biztosító most publikálta az 1933-as üzletév mérlegét. A társaság összes bevételei 358,588.242 márkát tettek ki. A befektetések hozadéka és nyeresége 17,889.137 márka volt. A Victoria az életbiztosítások után 29,333.961 márkát fizetett ki ügyfeleinek ezenfelül a nyereségből is 6,354.175 márka részesedést juttatott nekik s erre a célra 32,999.703 márkát tartalékolt. A nyereségrészesedéssel kombinált életbiztosítások bevezetésének nagy sikere volt a közönség körében. A díjtartalékok összege 223,994.154 márka, a kimutatott nettó nyereség pedig 8,149.017 márka volt. A *Victoria* úgy a központban, mint 19 külföldi intézeténél, a dollárbiztosításokat igen kedvező feltételekkel az illető ország valutájára minősítette át. Az intézet Magyarországon is erőteljes szervezkedést folytat és igyekszik állományát az adott lehetőségek szerint fejleszteni. Legújabban bevezette a kisösszegű életbiztosításokat, amelyek *6000 pengőig orvosi vizsgálat nélkül* köthetők meg. Az igazgatóság budapesti székhelyét a Bécsi utca és Harmincad-utca sarkán levő palotában helyezte el, ahol irodahelyiségeit kibővítette, modernizálta és tevékenységét fokozott mértékben folytatja.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság július 9-én *Beöthy* László nyug. kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt megtartott közgyűlésén elhatározta, hogy az 1933. évre mérleg szerint kimutatott 141.862.61 pengő nyereséget a következő év számlájára viszi át. A Société Générale de Belgique (Brüsszel) érdekeltségvállalása folytán az igazgatóságba beválasztattak: Alexandre *Galopin* ,a Société Générale de Belgique alkormányzója, Adolphe *Stoclet*, a Société Générale de Belgique igazgatója, Victor *Caspers*, a Compagnie Auxiliaire Internationale de Chemins de fer igazgatója, Richard *Fanta* nyug. főkonzul. A felügyelőbizottság tagjává választott *Urbánovits* G. Zoltán kincstári főtanácsos. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Adolphe Stoclet a társaság alelnökévé választatott. Dr. *Urbán* Tibor cégvezető igazgatóhelyettessé neveztetett ki.

A Fonciére Biztosító június 30-án ünnepséges külsőségek között tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság valamennyi javaslatát elfogadták és úgy határoztak, hogy részvényenként 5 százalék, vagyis *2.50 pengő* osztalékot fizetnek. A közgyűlésen meleg szavakkal emlékeztek meg a biztosító társaság alapítóiról, akiknek előrelátó munkája és üzletpolitikája lehetővé tette, hogy a nagymultú intézet 70 év óta vezető pozíciót tölt be a kontinensen. A biztosító élén *Kun* Károly és *Janovitz* József igazgatók nagy és eredményes munkát teljesítettek.

Az Országos Tejgazdasági Szövetség közgyűlése. Csütörtökön tartotta meg az Országos Tejgazdasági Szövetség közgyűlését. Gerlei Lajos szövetségi elnök megnyitójában kifejtette, hogy a szövetség tevékenységének irányvonalát az általános gazdasági helyzet és a tejgazdaságnak ebből folyo különleges helyzete szabták meg, melynek előterében a tejforgalom szabályozásáról szóló rendeletek és ezzel kapcsolatos kérdések álltak. Az 1932. év tavaszán lépett életbe a székesfőváros és környékére — tejellátás tekintetében — a kötött forgalom. Az azóta eltelt idő tapasztalatok szerzésére nyujtott alkalmat, melyek igazolták a szövetség által évek óta képviselt követelmények helyességét. Ezek sorába tartozik, hogy e nagy fogyasztási terület tejellátását az üzemi tej rendszerén kell felépiteni. Mint hivatalos adatokból is megállapitható, a tejellátást egyre nagyobb mértékben a szigorú közegészségügyi felügyelet alatt álló vállalatok helyett a belterületi és aszfalttehenészetek, valamint tejcsempészek végzik. Régóta hangoztatta a szövetség azt is, hogy a tejpiac rendezése érdekében a fogyasztási és ipari tej ára közti különbözetet csökkenteni kell. Ezért létesült az árkiegészítő alap, melynek egyre fokozódó jelentőségét igazolja az a körülmény, hogy állandóan növekedő vajexportunk a világpiaci árak mellett csak rendkívül alacsony értékesülést és ennek megfelelőleg alacsony ipari tejárat tesznek lehetővé. Nemcsak a tejvállalatok, de a tejtermékipar is nehéz körülmények között dolgozott az elmult évben. Az évek óta sürgetett sajtrendelet még mindig nem jelent meg, ami a kontáriparnak térhódítását eredményezi. Az elnöki megnyitó után Valkó Rudolf dr. ügyvezető-igazgató előterjesztette a szövetség működéséről szóló 1933. évi jelentést.

Beérkezett ajánlatok

A Horthy Miklós-uti elemi iskola különböző munkáira pályáztak: Bácsalmási Mihály 95.283, Katona, Székely és Molnár 102.019, Szentpály József 104.444, Méhes Emil 108.660, Bier és Wersetz 117.659, Teleki és Katona 119.987, Nagy Testvérek 120.567, Szücs Jenő 126.996 pengővel.

A Szépvölgyi-út burkolatépítésére szükséges anyagok szállitására pályáztak: Barta József 45.630, Eisler és Simon 50.350, Rózsa Ernő 50.954, König, Román és Stein 52.890, Vajda és Vértes 54.150, Magy. Aszfalt 56.940, Hacker Emil 57.200, Hajnal Imre 57.900, Amon Antal 63.050, Gáspár Imre 58.700, Fundamentum Rt. 58.779, Somoskői bazaltbánya 63.800, Palatinus Rt. 67.500, Neumann Ferenc 74.000 pengővel.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Gellér úr: gratulálunk. Napok óta, ha felütöd nyájas olvasó a lájbzsurnálod oldalait, hatalmas, keresztcímes cikkekben olvashatod, hogy a Duna sodrában felfedeztek egy eddig teljesen ismeretlen szigetet. Úgy hívják: *Margitsziget.* A felfedezőt *Gellér* Mihálynak hívják. Azt írja az egyik ujság: „sokan törték a fejüket, hogy ki lehet az a Gellér Mihály?" Ez bizony fogas kérdés, de azért megfejtjük. Hát ez a Gellér Mihály nem más, mint a *Grünfeld* Móric Békéscsabáról, aki számos évekkel ezelőtt perpedes Apostolorum elindult szülőföldjéről és sok küszködés után eljutott Newyorkba. Mit csinált ott, azt most már bajos volna kikutatni, tény az, hogy vagy másfél évtized előtt hazaérkezett és — újból idézünk — „a finom és halkszavú *Gellér* Mihály (közben ugyanis felcserélte a nem éppen árja hangzású Grünfeld nevet) bajuszkáját simogatva" kibérelte az Astoria szállodát. Legutóbb aztán innét indult el az expediciós útra, amelynek során sikerült neki a Margitszigetet felfedezni. Valóságos szigetet a Duna közepén. A rosszmájú pestiek ugyan azt állítják, hogy valami *Tarján* Vilmos nevű skribler már Gellér előtt felfedezte ezt a szigetet, ahová naponkint ezren és ezren eljártak hozzá vendégségbe. Mert ez a Tarján igen vendégszerető ember volt és aki őt felkereste, azt a legpompásabb inyencfalatokkal traktálta. Hire jár, hogy ez a Tarján újabban a Lukácsfürdőben ütötte föl a tanyáját és akik azelőtt a szigeten jártak hozzá vendégségbe, most mindannyian odasereglenek a Lukácsfürdőbe. Ennyit tartottunk szükségesnek hozzáfüzni az émelygős reklámhadjárathoz és befejezzük, mint az egyik kitünő orgánum teszi: *Gellér úr, gratulálunk...*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Tömör Építési Vállalat k. f. t.
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. — Tel.: 52-6-74
Vállal: mindenféle maga- és vasbeton- építést, átalakítást és tatarozást.
● Ügyvezető: **BEREY LAJOS** építőmester. ●

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam *Budapest, 1934. július 18.* *29–30. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nagy nevek

Bevalljuk, egy kicsit káprázik a szemünk, amikor leírjuk a két nagy nevet: *Bárczy* István és *Buzáth* János. Egy pillanatra elábrándozunk és mintha az emberi alkotások, az emberi zsenialitás napfénye ragyogná be a láthatárt. Ennek a városnak az a lakossága, amely a háború előtt már eszét tudta, amely a béke szép napjaiban már figyelte a közélet eseményeit, amikor ezt a két nevet így együtt látja, csak tisztelettel, meghatottsággal tud gondolni rájuk. Ha csak egy évtizedet veszünk is, amíg a Bárczy-rezsim virágjában volt, amikor az alkotások nyomon követték egymást, amikor a mai világvárost Bárczy István és nagyszerű munkatársai megalapozták, azt kell mondanunk, hogy ez az évtized Budapest legtermékenyebb időszaka volt. És most ez a két nagy név ismét egymás mellé került, a két nagy név viselője ismét aktív szerepet kap, ha nem is a főváros vezetésében, de a főváros egy-egy nagy intézetének élén. Ezek a hasábok arra valók, hogy itt szinte családiasan beszélgessünk Budapest polgárainak azzal a részével, amely komolyan törődik városa ügyeivel, itt megmondhatjuk, hogy nagyon fájdalmasan esett nekünk, a nagy idők közvetlen szemtanuinak, hogy akár pártérdekből, akár — elismerjük — jogos érvényesülési törekvésből a Bárczy Istvánnal szemben az egész egymillió embert kötelező háláról egy kicsit megfeledkeztek. De ha a vége jó, minden jó: *Bárczy* István igenis újra a BSzKRT és *Buzáth* János a Községi Takarék elnöke lesz.

Egyszóval kisebb szerepkörben, mint valaha, de megint szeretett városunk érdekeit szolgálják azok, akik nemcsak ezt a várost virágoztatták föl, hanem akik nevelői voltak — de milyen klasszikus nevelői! — a mai városházi főtisztviselői karnak. Hogy csak mást ne említsünk, Buzáth János szárnyai alatt nőtt naggyá Borvendég Ferenc főpolgármester is, aki Buzáthnak legbelsőbb munkatársa és barátja volt nagyon hosszú esztendőkön át. Vagy a kiváló Lamotte tanácsnok karrierje Bárczy István polgármester titkári szobájából indult, hogy Liber Endre alpolgármesterről ne is beszéljünk, aki bár Benjamin-ként, de szintén beletartozott a nagy gárdába: a Harrer Ferencek, a Wildner Ödönök, a Demjén Gézák, a Fock Edék, a Márkus Jenők, Folkusházyak, Berczelek, Viták, Csuporok, Bódy Tivadarok, Déri Ferencek meg a többiek (csak kapásból írtunk le néhány nevet!) gardájából.

Ha azok, akik helyet a fiatalságnak kiáltással megfeledkeztek arról, hogy ezek nem olyan öregek, akiket egyszerűen lomtárba lehet dugni, beletekintenek *Illyefalvi* I. Lajosnak abba a nagyszerű könyvébe, amely most jelent meg és amely Budapest hatvan esztendejét mutatja be a grafikonok áradatának olyan csodálatos tükörképében; egyszerre látni fogják, hogy ennek a két nagyszerű embernek a munkájára, tanácsaira, tudására, ismereteire mindaddig szükség van, amíg csak a munkát bírják. Pedig, hála a Gondviselésnek, még jól bírják. Illyefalvi könyve a tanuja annak, hogy Budapest világvárosi fejlődését nemcsak ez a rezsim indította meg, de egyben olyan lendületet adott ennek a fejlődésnek, hogy jöttek bár a legzavarosabb, legnyugtalanabb és legmostohább idők, a fejlődésnek ezen a pályáján többé megállni sem lehetett volna. Örömmel kell megállapítani, hogy utánuk is olyan alkotók következtek, akiknek szintén a vérükben volt, hogy Istenadta tehetségüket a köz javára érvényesítsék.

Azokat a tapasztalatokat, azt a tudást, azt az odaadó, lángoló szeretetet a város iránt, amelyet egy Bárczy István és egy Buzáth János képviselnek, nélkülözni nem lehet és nem szabad. Olyan erőt, olyan klasszist, olyan ismeret-tömeget és olyan adminisztratív zsenialitást jelentenek mind a ketten, hogy igazán nemcsak a multjuknak kijáró tisztelet és hála nevében kell munkájukat igénybevenni, hanem ennek a munkának megvan a maga egyéni értéke is, amelyet száz százalékig a köz javára kell kihasználni.

LIBER ENDRE helyettes polgármester:

Néhány nap mulva átveszi új munkakörét Szendy alpolgármester

A közigazgatási bíróság tárgyalta a panaszt — Tanácskozások a Rácfürdő végleges sorsáról

Beállott a városházán a nyári szünet és a még néhány nap előtti élénkséget az autonómia életének csendje váltotta fel. Magától értetődik, hogy az önkormányzat szünete alatt *az adminisztráció változatlan kitartással dolgozik* és a közigazgatás szerteágazó feladatainak lebonyolításán kivül, erőteljesen készíti elő az őszi kampány nagyjelentőségű terveit.

A városháza vezetői közül *Borvendég* Ferenc főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester már szabadságukat töltik és így a főváros irányítása *Liber* Endre helyettes polgármesterre hárul, aki a nála szokásos fáradhatatlansággal dolgozik késő estig hivatali szobájában. Az összes ügyek elbírálása, a referátumok meghallgatása az ügyosztály munkamenetének beosztása az intézkedések elrendelése és a főváros reprezentálása a helyettes polgármester vállaira hárul. A legközelebbi időszakban várható eseményekről, valamint az aktuális problémákról folytattunk beszélgetés *Liber* Endre helyettes polgármesterrel, akitől mindenekelőtt az *alpolgármesteri állás tényleges betöltése* iránt érdeklődtünk.

Liber Endre
helyettes polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Szendy* Károly alpolgármesterré megválasztása ellen beadott fellebbezést a törvény előírásainak megfelelően *a közigazgatási bírósághoz továbbítottuk*, ahol kilátásba helyezték a sürgős elintézést. A közigazgatási bíróság kedden tartotta szokásos tanácsülését, amelyen

foglalkoztak az üggyel és a döntés várakozásainknak megfelelően alakult.

Ennek alapján felterjesztettük a választásra vonatkozó közgyülési határozatot a belügyminiszter úrhoz, akinek hatáskörébe tartozik *a kormányzói megerősítés kieszközlése*. Véleményem szerint

az államfő legmagasabb jóváhagyása a jövő héten érkezik le a városházára,

úgy, hogy Szendy Károly alpolgármester néhány napon belül leteszi a hivatali esküt és megkezdi új munkakörének ellátását. Beosztásáról, illetve az ügyosztályok egy részének felügyelete alá való átcsoportosításáról kellő időpontban gondoskodik a polgármester úr.

Megkérdeztük a helyettes polgármestert, hogy *milyen események várhatók a legközelebbi időszakban.*

— Az autonómia szervei — mondotta — nyári szünetet tartanak és ezért az adminisztrációnak nem lehet más feladata, minthogy *előkészítse a később megoldásra váró ügyeket.* Első sorban

a költségvetés kidolgozása folyik, amelyet természetesen összhangba kell hozni a szanálás tervezetével

és *mindazokkal az intézkedésekkel, amelyek ennek keretében végrehajtásra várnak.* Általánosságban a közigazgatás menetének *gyors és nyugodt lefolytatására helyezem* a fősúlyt és annak az elvnek a változatlan érvényesítésére, hogy

a közönség érdekeiben

tegyük meg a szükséghez képest jelentkező intézkedéseket.

— A közmunkák sorában most első helyen áll a *Tabánnal kapcsolatos teendők végrehajtása,* amelynek gyorsítása azért vált lehetővé, mert a közmunkatanács soronkivül gondoskodik a tervek jóváhagyásáról.

Az út- és csatornaépítési ügyosztály a különböző munkálatok elvégzésének feltételeit már lefektette

és a tabáni tervek jogerőre emelkedése után *nyomban gondoskodik a versenytárgyalások meghirdetéséről.*

A főváros a napokban perfektuálta a Rácz-fürdő megvételét, amely után felmerül a kérdés, hogy mi történik az intézménnyel: folytatja-e működését, vagy pedig a tereprendezés érdekében lebontásra kerül?

— A tabáni tervek véglegesítése után — mondotta *Liber* Endre helyettes polgármester — foglalkozik a törvényhatóság további teendőkkel és azzal a komplexummal, amelybe *a Rácfürdő sorsa is tartozik.* Kézenfekvő gondolat, hogy a *Rácfürdőt bevonjuk a fürdővároskeretébe,*

amellyel szemben azonban már most hallatszanak argumentumok, hogy a Rácfürdőt eltávolítsuk és helyét a tabáni kiképzés részére biztosítsuk.

A döntés csak akkor esedékes, ha a részletkérdéseken túl vagyunk és teljes egészében kell gondoskodni az új városrészről.

Elmondotta még *Liber* Endre helyettes polgármester, hogy a tisztviselők arányosan megállapított létszámban kezdték meg nyári szabadságukat, úgy, hogy a *beosztás szerint az adminisztráció működésében semmiféle fennakadás nem fenyeget.*

Bárczy István a Beszkárt, Buzáth János a Községi Takarékpénztár elnöke

Nem lesz kártérítési per a volt igazgatósági tagok és a Beszkárt között

Sipőcz Jenő polgármester szombaton rendeletet intézett a BESzKÁRT igazgatóságához, amelyben intézkedik az elnök és alelnöki tisztségek betöltéséről. Utasításával a polgármester kötelezővé tette, hogy *a BESzKÁRT és valamennyi vasútvállalat* elnökévé *Bárczy* Istvánt, alelnökévé *Verebély* Jenőt, a felügyelő bizottság elnökévé *Gavora* Ferenc főszámtanácsost, alelnökévé pedig *Studinka* Bélát kell megválasztani.

A polgármester rendeletével

megoldást nyert a BESzKÁRT vezetésének személyi része

és ezzel megdőlt minden kombináció, amely különböző változásokat igért. A villamosvasút adminisztrációjában esedékes legközelebbi változás *a vezérigazgatói állás betöltése,* amelyre a közeli napokban kerül sor.

Folkusházy Lajos ugyanis a közgyűlés után nyugalomba vonul és helyette Márkus Jenő veszi át a BESZKÁRT adminisztrációjának irányitását.

Az új igazgatóság és *Márkus* Jenő között a legkitűnőbb harmónia támasztja alá azt a törekvést, hogy *a BESzKÁRT a jövőben még fokozottabb mértékben vigye keresztül a közönség érdekében szükséges reformokat.*

Megoldást nyert a *Községi Takarékpénztár* elnöki pozíciója is. A főváros pénzintézetének élén eddig *Sipőcz* Jenő dr. polgármester állott, aki az új igazgatóság megalakulása után nobilis elhatározással elhárította az elnöki állás vállalását, hogy ezzel teret adjon

Buzáth János nyugalmazott alpolgármester nagyszerű képességeinek érvényesülésére.

A *Községi Takarékpénztár* közgyülése egyhangulag választja meg *Buzáth* Jánost erre a pozicióra és elmondható, hogy *ez a gesztus úgy a városházi körökben, mint a közvéleményben általános megelégedést és örömet kelt.* Hasonló rokonszenv kíséri *Ilovszky* Jánosnak, a *Kisipari Hitelintézet* elnökévé való jelölését, aki ebben a pozicióban már működött és nagy szakismeretével, méltányos állásfoglalásával nagy mértékben elősegítettet az ipar és kereskedelem hiteligényeinek kielégítését.

Harci zajtól volt hangos a BESzKÁRT igazgatósága, amikor búcsúülésre jöttek össze. A főpolgármester részéről lecsökkentett létszámú igazgatóságnak azok a tagjai, akik a jövőben nem vesznek részt az ügyek vitelében, *tiltakoztak mandátumfosztásuk ellen és kijelentették, hogy érdekeik biztosítása miatt kártérítési pert indítanak a BESzKÁRT ellen.* Azóta győzött a jobbik belátás és így

nem kerül sor arra, hogy a törvényszék mondjon ítéletet egy olyan perben, amelyben az általános közhangulat a fővárost, illetve a főpolgármestert egyhangulag felmentette.

Az első felháborodás vihara azóta mindkét részről elült és a BESzKÁRT *nyugodt légkörben folytatja munkásságát.*

Útban a státuszrendezés!

Kombinációk a tanácsnoki állásra -- Az első őszi közgyűlés öt tanácsnokot választ

Nagy feltünést keltett *Szilvássy* Pál nyugalmazott fővárosi főmérnöknek az a beadványa, amellyel *megfelebbezte Szendy Károlynak alpolgármesterré történt megválasztását.* A főváros elnöki ügyosztályában először *végzéssel* akarták elutasítani a szabálytalan fellebbezést, ettől azonban mégis elállottak, mert *bekövetkezhetett volna az a helyzet, hogy a végzés ellen Szilvássy nyugalmazott főmérnök panasszal él a belügyminiszterhez.* Éppen ezért

helyesebbnek tartották, ha a fellebbezést továbbítják a közigazgatási bírósághoz.

Ez az elmult hét végén meg is történt. A törvény értelmében a közigazgatási bíróságnak *harminc napon belül döntenie kell a fellebbezésről.* A fellebbezés mindenesetre *elódázza Szendy Károly alpolgármestr állásában való megerősítését* és azt, hogy már most letegye a hivatali esküt.

Ugyanesak *augusztus végén, vagy szeptember elején lesz aktuális a Szendy Károly által megüresedett tanácsnoki állás betöltése.* Míg Szendyt nem választották meg alpolgármesterré, négy tanácsnoki állás volt üresedésben, ezekre ki is irták a pályázatot. Az ötödik megüresedett tanácsnoki állásra

új pályázatot kiírni nem szükséges,

mert az eredeti pályázati hirdetményt már úgy készitették el, hogy *a pályázók az időközben esetleg megüresedő tanácsnoki állásokra is pályáztak. Az első őszi közgyűlés be fogja tölteni az öt tanácsnoki állást* és nyomban azután végleges *új vezetőt kap a tanügyi osztály.* Több név van forgalomban, mint akik a tanügyi osztály élére kerülnek. Elsősorban *Felkay* Ferenc h. tanácsnok nevét említik, továbbá *Boros* Pál főjegyző nevét, legutóbb pedig *báró Babarczy István neve került kombinációba.* Babarczy mielőtt a közgazdasági ügyosztály élére került, a tanügyi ügyosztályban teljesített szolgálatot.

Összel egyébként sok dolga lesz az adminisztrációnak.

Sor kerül a régen ismert státusrendezésre.

Ennek a munkának nagyrészét *Oszoly* Kálmán dr. tanácsjegyzőre fogják bízni, aki *Huszár* Aladár főpolgármesternek volt titkára és a napokban Borvendég főpolgármester *az elnöki ügyosztályba helyezte át.* Összel tárgyalják le azokat *a fegyelmi ügyeket* is, amelyeknek letárgyalására most már nem jutott idő, valamint szeptemberben kerül sor a be nem töltött kisebb állások betöltésére. Vannak olyan állások a fővárosnál, amelyekre már régebben, *több mint egy évvel ezelőtt pályázatot hirdettek.* A pályázat már lejárt, azonban az állások betöltésére nézve nem intézkedtek, miután *kellő képesítésü pályázó alig jelentkezett.* Ezek műszaki állások, amelyeket *Wossala* Sándor tanácsnok javaslatára nem töltöttek be, a pályázók azonban annyira *sürgetik* már az állások betöltését, hogy azt *ősznél tovább halasztani nem lehet.*

Érdeklődnek külföldről az orvosi továbbképző tanfolyamok iránt

A közegészségügyi osztály már készíti a tanfolyamok részletes feltételeit

Néhány évvel ezelőtt *Sipőcz* Jenő polgármester visszavonta azt a rendeletét, amellyel megengedte hogy a főváros kórházaiban a főorvosok a külföldi orvosok számára továbbképző tanfolyamokat tartsanak. *Éles kifogások hangzottak el ugyanis a továbbképző tanfolyamok ellen;* azt állították, hogy egyes külföldi orvosok a kórházi betegeken tanulva, némelykor *műhibákat* követtek el, amiért az anyagi felelősséget a fővárosnak kellett viselni. A polgármesteri rendelet visszavonása következtében a külföldi orvosok többé a főváros kórházaiban nem tanulhattak és *a főorvosi kar szerint ez hátrányára van a budapesti kórházak jóhírének.*

Külföldön mindenütt rendszeresítették az orvosi továbbképző tanfolyamokat,

úgy hogy a közkórházi főorvosok kívánságára és a központi kórházigazgató előterjesztésére a polgármester javaslatot tett a közegészségügyi bizottságnak a tanfolyamok visszaállítására. A közegészségügyi bizottság nagyobb vita után *elvben* ehhez hozzájárult.

A bizottság döntése óta

számos külföldi fiatal orvos érdeklődött már a kórházi főorvosoknál, hogy mikor kezdődnek meg a továbbképző tanfolyamok,

mert azokon részt akarnak venni. A főorvosi kar maga is *sürgeti a tanfolyamok megkezdését,* a helyzet azonban az, hogy előreláthatóan csak a jövő év elején kerülhet sor a tanfolyamok megkezdésére. Erről

a közegészségügyi ügyosztályban

munkatársunknak a következőket mondották:

— Az orvosi továbbképző tanfolyamok visszaállítására vonatkozó előterjesztést a közegészségügyi szakbizottság többsége *csak elvben fogadta el.* Voltak a bizottságnak olyan tagjai, mint például *Csilléry* András, aki ellenezte a tanfolyamok visszaállítását és végül is csak *azzal a feltétellel járultak hozzá az előterjesztéshez, ha a legszigorúbban körülírjuk a tanfolyam feltételeit.* Ennek a kívánságnak természetesen eleget teszünk és

a közegészségügyi ügyosztály most dolgozza ki a továbbképző tanfolyamok részletes feltételeit.

Ezeket összel *ismét a közegészségügyi bizottság elé terjesztjük* és ha az a részletes feltételeket elfogadja, akkor kerül csak sor a tanfolyamok megszervezésére és felállítására.

Pénzügyi és közegészségügyi követelmények tiltják a makadámutak további építését

Óriási veszteségek érik a fővárost az ideiglenes utak miatt

Budapesten a nyári időszak az útjavítási munkálatok legnagyobb szezónja és ha körsétát teszünk a fővárosban, akkor azt a megállapítást kell tennünk, hogy *a szogalmas kezek a makadámutak porladó felületein végeznek fölösleges munkát.* Fölöslegesnek kell tekinteni ugyanis az olyan munkát, amely csak rövid időszakokra hozza helyre a hibát, már pedig a makadámutak jellege, hogy *évenként javításra és ujjáépítésre szorulnak.* Ez a jelenség rendkívül sajnálatos mert az kényelmi, műszaki és pénzügyi szempontból egyaránt káros a közre.

A makadámutak nem tudnak beleilleszkedni egy fejlődő metropolis közlekedési rendjébe,

tehát indokolt minden tiltakozás, amely a *jövőben nem tartós utakkal gazdagítja a főváros forgalmi hálózatát.*

A városházi útépítési ügyosztály kiváló vezetője számtalanszor szögezte le maga, hogy *kizárólag a végleges burkolatú útak jelentenek hasznos befektetést.* Nem *Király* Kálmán tanácsnok nagyszerű képességein múlik, hogy

Budapest még mindig szenved a makadámutak poros és hiányos tökéletlensége miatt.

A hiba a gazdasági leromlottságban keresendő, amelyik nem juttat elég fedezetet ahhoz, hogy *a végleges burkolási utak tegyék mindenkorra kifogástalanná Budapest útszerkezetét.* Sajnálatos körülmény, hogy különösen a budai hegyvidéken még mindig a makadámutakkal kísérleteznek, holott azok nem tartósak és az állandó javítás mellett olajjal való portalanításra is szorulnak. Mindez óriási kiadás, amely

megtakarítható volna esetleg hitelművelet révén, mert annak terhei kedvezőbbek, mint a drága pénzen megépített tökéletlen útvonal.

Reméljük, hogy a jövő évi költségvetés biztosít jelentősebb fedezetet az útépítkezés számára és akkor nem lesz szükség a legújabb útaknak is állandó javítása, mint ahogy most a *budai tranzverzális vonal útteste is félig elzárva szégyenkezik a néhány hónapos mult után bekövetkezett toldozás-foltozás miatt.*

Az ideiglenes felületű útak *kátrányos kezelése* sem hozhat megoldást ezen a téren, mert ott is csak ideig-óráig mutatkozik a tartósság, azután megkezdődik a bomlás, amely újabb költségeket és helyreállítási munkákat követel. Mindezeken túlmenően azonban egészségügyi okok is szerepet játszanak a a kátrány mellőzésénél, mert korunk legnagyobb orvosi problémájának:

a ráknak a keletkezésében határozottan felismerték a kátrányokozta fertőzéseket.

Londoni jelentés szerint Stanley *Badock* dr. híres orvos, a bristoli egyetem tanára, az egészségügyi nagygyülésen tartott előadásában kifejtette, hogy a *kátrányburkolatú utak is hozzájárulnak a rák terjedéséhez.* Megállapították, hogy a kátrány rákos megbetegedést idézhet elő és ez utóbbi húsz évben feltünően szaporodott a tüdőrákesetek aránya. Valószínű, hogy

az utak erős forgalma által elporlasztott kátrányburkolat a levegőbe és onnan a tüdőbe kerül,

ahol azután rákos képződményeket idéz elő.

Az ideiglenes jellegű útakat tehát meg kell szüntetni Budapest területén, még mielőtt *az egészségügyi hatóságok el nem tiltják a nemcsak a pénzügyi, hanem a közegészségügyi szempontok miatt is káros próbálkozásokat.*

Építsen be gépébe SCHÜTZ phosphorbronzot, Telefon: 53-0-92 II., Kaplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállitása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPEST
VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

PESTI KIRAKAT

Büvésznő a budai kiskocsmában

A minap egy vasárnap ismét felkerestem Budának azt az elmerülő részét, amelynek látogatásával úgy takarékoskodtam, mint fösvény a fogyó kincseivel. És lépéseim koppanó ütemében megint kerestem a régi ritmusokat, melyek valamikor madrigálra hangolták szivemet, az időnként felébredő, javíthatatlan Rip van Winklét valamely kegyetlen szépség iránt.

Kis kocsma tarkaabroszos asztala mellett hallgattuk a csendet barátommal, aki szintén szerelmese az elhagyott utcáknak, ódon boréméseknek és halk elbeszélgetéseknek. Néhány pohárka enyhe vinkótól régi emlékek megfakult szálai szövődtek a hangulatunkba és már-már belesüppedtünk azoknak a szavaknak a narkózisába, melyekben az ötven esztendő határán innen és túl olyan jó ujra élni a sebesszárnyú éveket. De egyszerre csak kezdett benépesedni az alacsony kis kocsmaszoba, ez a délutáni álomba bóbiskoló helyiség. Furcsa emberkék és asszonyságok jöttek. Sifonérokban naftalinos álmukból felriasztott rokolyákat, régimódi rékliket, fakó sálakat, öreg zakkókat, redingot-okat és hosszú évek nyomait viselő bekecseket viseltek ezek a furcsa vendégek, akik, mintha a múlt lomtárából szöktek volna vissza az életbe.

Illedelmes „szabad?"-dal mellénk telepedett három öreg úr, amint később megérdeklődtük, egy Tabánból emigrált fűszeres, egy öreg pékmester, meg egy penzionált postaaltiszt. Hármuk kora többet reprezentált, mint két évszázadot. A kerek koponyájú, galambősz fűszeres kihalászott a zsebéből egy pakli zsíros francia kártyát és a spriccer még nem is került az asztalunkra, máris megkezdték a talonmáriást. Fillérekbe ment az öregek játéka, de fiatalos lendülettel. Egy-egy hibásnak minősített hívásra, vagy kártyalap kiadására, mint öreg daraszak csipkedték egymást.

Az öregek hamvadó temperamentuma már magas regiszterekbe csapkodott, amikor a helyiségben termett egy bandzsi, sovány, idős asszony, a kezében egy tucat régi Werndl-puskára való rozsdás szuronnyal. Úgy lépett be a szegénység uniformisában, mintha szinházi süllyesztőből bukkant volna fel.

Vékony, szikkadt, reumától már kissé göcsös ujjaival hirtelen egymás hegyére húzta a szuronyokat, aztán a szurony-piramist állára illesztve balanszirozott.

— Büvészet — szólott mellettünk egy öreg néni álmélkodva és gyerekes örömmel a hangjában, miközben a kiérdemesült komédiásnő, az idők avarából exhumált artistanő hervadt és fanyar mosolyt erőltetett szintelen és vékony ajkára, amely valamikor a karbidlámpások erős illatától belengett arénában bizonyára megzavart néhány érzelmes ifjút.

Azután késeket dobált, majd három sarlóval kísérletezett. Az egyik sarló a megismételt produkció során többször földrepottyant. Rosszul ekvilibrirozott a száraz öreg kéz, a merevedő öreg derék s a nehezen hajló vén láb. A művésznő megcsóválta a fejét, előbb az artistáknak mutatványuk súlyát fokozó öntelt bosszúságával, majd később őszinte és szinte szánalmatkeltő riadozással.

A műsorát azután gyorsan ledarálta és tányérozni kezdett. Szives és elismerő szavak ajándékával tetéztük a tányérjára hullajtott filléreket. A hervadt mosoly újra kivirult fakó, süpped arcára. Megpróbáltam néhány udvarias szóval kinyitni a multia rozsdás zárjait. Bólintott és mosolygott, ujra bólintott és megint mosolygott.

Süket volt szegényke, mint egy öreg ágyú, amely már régen kidörögte magát.

Az interviu igy elmaradt. Csak a régi puskák szuronyaival egyensúlyozó és sarlókon megbotló művészetét és portréját adom át azoknak, akik gyüjtik egy elmerülő világ emlékeit.

Várkonyi Titusz.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

Július
21-én és 28-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Váratlan fordulat az óbuda-ujpesti híd körül

Négy hídterv közül — ötödiket tett magáévá a Közmunkatanács. — Rakovszky Iván eredeti javaslata a hídépitési bizottság előtt.

Ősszel hozza meg végleges döntését Fabinyi kereskedelmi miniszter

Négy közúti és két vasúti híd köti össze a Duna partját Budapesten. Az ötödik közúti híd, a lágymányosi Horthy Miklós-híd most épül, de a kormány máris foglalkozik *az Óbudát és Újpestet összekötő közúti híd problémájával.*

Teljesen szükségtelen, hogy ezen a helyen részletesen rámutassunk arra, hogy mennyire fontos ennek a legészakibb hídnak a megépítése, számtalan cikkben, riportban számoltunk be már, közlekedésstatisztikai adatokkal alátámasztva a hídépítés halaszthatatlan szükségességéről, — közismert a Margithíd túlterheltsége, hiszen ma ott bonyolódik le az újpesti és óbudai nagy ipartelepek, gyárvállalkozások egész teherforgalma, amely a közlekedés csúcsteljesítmény-napszakaiban már egészen tűrhetetlen állapotokat teremt az eredetileg teljesen más rendeltetésü hídon.

Harminc esztendeje már annak, hogy a kereskedelmi minisztérium tervet dolgozott ki egy óbudai híd építésére, 1908-ban a törvényhozás megalkotta az óbudai híd-törvényt, esztendőkön keresztül folytak a tárgyalások, ankétezések a hídtengely megállapitása körül, a háború végetvetett minden tervezgetésnek s csak 1928 tavaszán kezdődtek meg újra a tárgyalások. Az építési költségek fedezésére pedig az 1931-iki XIII. törvénycikk létesitette a hídalapot.

Két évvel ezelőtt a kereskedelmi miniszter, különös tekintettel a mérnöki munkanélküliségre, elhatározta a híd tervező munkálatainak megkezdését és a hídtervpályázat nyertesét, *Kossalka* János dr. müegyetemi tanárt megbizta a tervező-iroda vezetésével. *Kossalka* professzornak, a kiváló hídépitési specialistának *hatvan tagból álló irodai személyzetet bocsátottak rendelkezésére.* A munkaerők összeválogatásánál igen erős mértékben érvényesültek a szociális szempontok, — *hídépitők, sztatikusok, vasbetonszakértők, épitészek, mérnökök* végezték el tanulmányaikat, amelyeknek eredménye most már lehetővé tette, hogy a hídépités legkülönbözőbb részletkérdései megvitathatók legyenek.

A nagyközönséget három kérdés érdekli egy hídnál legelsősorban:

hol érinti a híd a partokat, vagyis hogyan helyezik el a hídtengelyt?

milyen anyagból épül a híd?

és végül, hogy milyen hídszerkezeti típus szolgál a kivitelezés alapjául?

A két utóbbi kérdésre adott válasz egyúttal feleletet ad az *esztétikai, városszépészeti* szempontokból felmerülő kérdésekre is.

Különböző elgondolások a híd elhelyezésére

A laikus nagy közönség és a szakértők érdeklődése százpercentesen találkozik az előbb említett három pontban, amelyeknek megállapítása egyúttal az egész hidat is meghatározza. És éppen ebben a három lényeges pontban kell összehangolni a tervező-iroda vezetőjének és a kiküldött ellenőrző bizottságnak a véleményét. Külföldi gyakorlat szerint ugyanis a tervezéstől teljesen független ellenőrző szervként működött egy *öttagú bizottság,* amelyben a kereskedelmi minisztérium hídépitési osztályának három tisztviselőjén kívül *Gállik* István dr. ny. h. államtitkár és *Mihailich* Győző dr. müegyetemi ny. r. tanár foglaltak helyet. Ez a bizottság most már szintén elkészült szakvéleményével, úgyhogy hatalmas anyag került a *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter által most legutóbb kinevezett nagybizottság elé.

Ebben a bizottságban *Forster* Gyula ny. államtitkár elnöklete alatt résztvesznek az összes érdekelt hatóságok képviselői, a székesfőváros, a kereskedelmi, földmüvelésügyi és honvédelmi minisztériumok, a Közmunkatanács reprezentánsai, valamint egyéb szakférfiak. Ez a bizottság összetételénél fogva alkalmas arra, hogy

nemcsak a legközvetlenebbül érintett főváros, hanem az egész ország közlekedésügye, valamint a stratégia szempontjai szerint is megvitatva az eléje terjesztett tanulmányokat, a hídépités ügyét minden müszaki és esztétikai részletre kiterjedően előkészitse.

A bizottság foglalkozott már a Kossalka-féle elaborátummal és az ellenőrző bizottság véleményes javaslatával s első helyen *a hídtengely kijelölését* vizsgálta meg.

Kossalka professzor *négy alternativ tervet nyujtott be,* amelyeknek mindegyikénél

A Margitszigeten megtört hídtengelyt javasol

olyképpen, hogy a híd két szakaszból állna (pesti part—Margitsziget és Margitsziget—óbudai part). *Valamennyi elgondolás szerint a híd metszi a Margitsziget felső részét, körülbelül ott, ahol most a galamblövő pálya telepe áll.* A Margitsziget és Óbuda közötti hídszakasz egyik pillére pedig az óbudai hajógyári szigetre esne. A Duna két ága ezen a ponton egyenként kereken 287 méter széles, a budai ághoz ezenkívül még két, egynként körülbelül 65 méter szélességü ág csatlakozik (a hajógyári sziget két csúcsa között és a budai part és hajógyári szigetcsúcs között). A Margitszigetre kereken 100 méter hosszú hídszakasz jutna.

Felmerült a gondolat, nem kell-e az óbudai parton nagyobb és értékesebb épületeket a hídtengely betorkollásánál eltávolítani. Kossalka professzor szerint az óbudai római katolikus templom jelenlegi helyén többé-kevésbé minden hídtengely esetén zavarja a környezet kialakítását s ezért felveti a gondolatot, hogy a templomot, még ha müemléknek is számítana,

le lehetne bontani és más helyen felépíteni, vagy pedig fel lehetne emelni és eltolni,

ami mind csak pénzkérdés volna s az új helyen való ujjáépítés vagy eltolás költségei a híd építési költségeinek, körülbelül *11 millió pengőnek mintegy 2—3 százalékát tenné ki.*

Érdekes egy másik gondolat is. A tervek szerint a hídról csak úgy lehet lejárót létesiteni a Margitszigetre, ha a sziget északi csúcsát kibővítik.

Körülbelül kétezer négyszögölnyi területtel gyarapodna a sziget, ami lehetővé tenné a lejárat kedvezőbb kialakulását. A javaslat szerint a szigetcsúcs 39 méterrel tolódna el északi irányban.

Kossalka tanár elaborátuma hatalmas és rendkívüli gondossággal a legtávolabbi részletekre is kiterjedő jelentés. Jellemzésül szolgáljon, hogy például a hídtipus kérdésében *az összes szóbajöhető válfajokra elvégezték a számításokat minden vonatkozásban,* modellek készültek *a nyolc* legfontosabb típusról, előrelátóan gondoskodás történt a jövőben esetleg létesítendő gyorsvasútnak az elhelyezéséről, — népsűrüségi tanulmányokat végeztek a két érdekelt partrészleten, — számoszlopok egész sora közli *az összehasonlító építési költségeket* az egyes hídtípusok szerint, nagyszerű és példaszerűen precíz összeállítású anyag került a nagybizottság elé.

Ennek a bizottságnak azonban már az első ülésén teljesen váratlan fordulat állt be.

Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke, egy, az eddigiektől egészen elütő és új hídtengelyt javasolt. Az új tengely kitüzését Kertész K. Róbert államtitkárral együtt állapította meg s az eszmét mint a Közmunkatanács javaslatát ismertette a bizottságban.

A Rakovszky—Kertész-féle előterjesztés nagy és érthető feltünést keltett a bizottságban, nemcsak azért, mivel *teljesen elüt azoktól az alternativ javaslatoktól, amelyeket a Kossalka-iroda kéteszendei studium eredményeképen előterjesztett, hanem azért is, mert Rakovszky Ivánnak frappáns és logikus érveléssel sikerült az új hídtengely előnyeit megindokolnia.*

Nem lesz hídlejáró a Margitszigetre

Értesülésünk szerint az a tengely a bemutatott összes tervtől eltérően mintegy

120 méterrel északabbra tervezi a hidat, amely teljesen egyenes, töretlen vonalvezetésben kötné össze a két partot.

Ennek az elgondolásnak az volna az előnye, hogy az óbudai part fő közlekedési útvonalát, a bécsi országút egész forgalmával együtt *a Vörösvári-úton s a szabályozandó Tavasz-utcán keresztül közvetlenül a hidon átvezeti s onnan a pesti parton szervesen csatlakozik a Hungária-körútba.*

Egy másik előnyös szempont az, hogy ilymódon a híd nem metszi, hanem csak érinti a Margitszigetet északi csúcsát s igy *a hídforgalommal járó zaj megkímélné a felsőszigeti gyógyfürdőtelep nyugalmát.* Amennyiben pedig az új hídról kocsilejárót akarnak levezetni a szigetre, — ez a kérdés még egyáltalán nincsen tisztázva és erős kételyek merülhetnek fel, *kivánatos-e egyáltalán ez?* — úgy

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL ÉS
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

ezzel a tengely-megoldással a lejáró is sokkal egyszerűbben oldható meg szárnyhíd vagy töltés segítségével, mint a Kossalka-féle elgondolás szerint, amely *bástyaszerű, hatalmas építményeket kíván emelni a meghosszabbított szigetcsúcson és hosszadalmasan bonyolult úthurkokkal* vezeti le a lejáratot először *északnak*, aztán újabb fordulattal *délnek*, amíg a jelenlegi fürdőépületek tájékán leérkezik a sziget színvonalára. Kétségtelen, hogy ennél a körülményes megoldásnál lényegesen egyszerűbb például a *szárnyhíd-rendszer*, amely a Margit-híd mintájára vezeti le a forgalmat.

Úgy tudjuk azonban, hogy

a Közmunkatanácsban egyelőre lemondtak arról, hogy az új hidat kocsilejáró kösse össze a Margitszigettel,

mégis ennek esetleges későbbi megoldásáról már most gondoskodni kell. Bizonyos, hogy Budapest közönségének legnagyobb része teljesen logikusnak tartja és magáévá teszi a Közmunkatanácsnak azt az érvelését, hogy *a kocsiforgalom nem kívánatos*. A két északi városrész alig nyújt publikumot a sziget számára, amely *egyszerű átvonuló tereppé süllyedne*, mivel minden Óbudára, Ujpestre igyekvő autó átjáróházként a szigeti útvonalat választaná. Ez pedig végleg megbontaná a zárt és nyugodt gyógyhely-jelleget s

a Margitsziget megszünne mint fürdő és üdülőhely szerepelni.

Nem kevésbé fontos szempont az sem, hogy az új elgondolás

háborítatlanul meghagyja mai helyükön az óbudai parton lévő műemlékeket:

a katolikus templomot, a zsinagógát és a két Zichy-kastélyt.

Az előbb említett terveket ugyanis, hogy a templomot régi köveiből újjáépítsék más helyen, vagy hogy a templomot eltolják, közmunkatanácsi körökben részint túlságosan *költségesnek*, másrészt pedig technikailag épúgy *kivihetetlennek* tartják, mintahogyan *műemlékvédelmi szempontból is élénk tiltakozást váltana ki illetékes helyeken ennek a gondolatnak a végrehajtása*. A magunk részéről csak egy példára szeretnénk felhívni a figyelmet:

ne ismételjék meg Óbudán a belvárosi plébániatemplom esetét,

amikor szintén hidlejáró rekesztette el a világtól egyik legértékesebb műemlék-templomunkat. *Városesztétikai szempontból kell az ellen tiltakozni, hogy az Erzsébethíd pesti hídfőjének esete az új hídnál Óbudán megismétlődhessen!*

Ami pedig a külföldi autós túristák kérdését illeti, úgy az eddigi helyzet az, hogy a Bécsből érkezők *szörnyű sivár gyárépületek mellett haladnak el*. Ezt a kérdést a kormánynak egy nagyszabású elgondolása amúgy is megoldja, amikor a bécsi országútnak legvégső szakaszát átépítteti s

a Vörösvári-úttól a Rózsadombon át, a budai hegyvidék legszebb és leglátványosabb panorámáját nyujtva az érkező külföldieknek, vezeti a bécsi országutat.

Móló, világítótorony, díszsétány

Érdekes végül a Rakovszky-féle előterjesztésnek az a része is, amely a szigetcsúcs kérdését oldja meg. Tekintettel arra, hogy ez az új terv 120 méterrel északabbra vezeti a hidat, természetesen a szigetcsúcs még ennyivel meghosszabbodna, úgyhogy egy egészen eredeti és érdekes konstrukció keletkezne: egy mintegy

300 méter hosszú és 30—40 méter széles móló,

amely egyrészt, mint *vízelosztó* szerepelne, másrészt pedig *sétánnyá kiképezve, villanylámpák sorával ékesítve, a csúcson esetleg kis világítótoronnyal, frappánsan artisztikus része lenne a szigetnek s például a bécsi hajó utasi számára olyan látványosságot nyujtana, amely a legharmonikusabban beleilleszkedik a budapesti városképbe.*

A hídépítési bizottságban élénk és beható tárgyalás indult meg a közmunkatanácsi javaslat felett, amely különösen az építésztagok helyeslésével találkozott. El is határozták már, hogy vízrajzi szakértők bevonásával beható kísérleti tanulmányokat végeznek a *szigetnél elágazó folyammeder sodorvonalának megállapítása végett*. Erre a célra *Rohringer* Sándor műegyetemi professzor intézetében kísérleti laboratórium áll rendelkezésre, ahol kicsiben fel lehet építeni az egész helyszínt s valószínüleg itt fogják elvégezni a szükséges experimentumokat.

A hídtengely ügyében véglegesen Fabinyi kereskedelmi miniszter fog dönteni az illetékes ügyosztály referátuma alapján és úgy tudjuk, hogy a miniszteri döntés őszre várható.

A bizottság addig is a *hídtípus* kérdésével foglalkozik és a híd *építőanyagának* problémáját tárgyalja. Hogy ezekben a kérdésekben milyen vélemények hangzottak el és hogy milyen érdekes állásfoglalások történtek, arról legközelebbi számunkban alkalmunk lesz ugyancsak teljesen beavatott forrásból nyert információk alapján beszámolni.

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban

„Delta" salak- és homoktermelő vállalat

Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—96.

Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep

Kétszázötven millió utast szállítanak évente a villamosok és autobuszok

Szédületes fejlődésről számol be a Statisztikai Hivatal jubiláris albuma

Az 1933. év őszén a székesfőváros közönsége nevezetes évfordulót ünnepelt. Hatvan esztendővel ezelőtt egyesült a három dunamenti város: *Pest, Buda és Óbuda*, ekkor született meg a mai magyar főváros. Ezt a szép évfordulót méltó módon akarja a székesfőváros megünnepelni és ezért a statisztikai hivatal útján *ünnepi díszalbumot* bocsát ki. A hivatal kiváló igazgatója: *Illyefalvi* I. Lajos dr., a statisztika nagy tudósa, vállalta azt a feladatot, hogy ennek a hatvanesztendős multnak plasztikus képét elénk állítsa és betekintést nyujtson a fejlődésnek mindazokba a vonatkozásaiba is, melyek a nagyközönség előtt általában kevésbbé ismeretesek. Feladatát valóban sikeres módon oldotta meg. Ez az albumszerű kötet, mely most nyilvánosság elé került, nem hasonlít a statisztikai hivatal szokásos táblázatos kimutatásaihoz. *Színes rajzok, térképek, különböző oszlopok és kördiagrammok mutatják be szemléltető módon Budapest népességi, gazdasági és kulturalis fejlődésének minden mozzatatát.* Ezzel *Illyefalvi* dr. a szó legnemesebb értelmében népszerűsíti a főváros multjára vonatkozó ismereteket, de egyszersmind a szakember számára is rendkívül sok értéket nyujt.

A nagyvárosok fejlődésének külső jelei különösen két pontban nyilvánulnak meg. A fejlődés egyik tünete a nagyvárosias építkezésekben, másika pedig az utcai forgalom nagymértékű növekedésében jut kifejezésre. Miként a régi idők ódon kis házai sorra eltünedeznek és helyet adnak a modern bérpalotáknak, úgy szünik meg lassanként a régi kisvárosias utcák békés nyugalma és engedi át helyét a nagyváros lüktető, nyugtalan életének.

Számos grafikus rajz, vonaldiagramm és oszlopos ábra mutatja be azt

a nagy átalakulást, mely a közlekedésügy terén e hatvanesztendő folyamán végbement.

Különösen jól szemlélteti azonban a nagy változást annak a két térképnek a szembeállítása, melyek egyike az 1873. évi, másika pedig az 1932. évi közlekedési hálózatot mutatja be.

Az egyesítés időpontjában a mai fejlett hálózatból vajmi kevés volt meg. Már a térkép jelmagyarázata mutatja, hogy akkoriban *csak kétféle közlekedési vonalról, ugymint nagyvasutakról és és lóvasuti hálózatról volt szó.* Az utóbbinak első vonala az 1866. évben nyilt meg és a mai Kálvin-tértől a Váci-uton keresztül Ujpestre és Rákospalotára vezetett. Az egyesítés időpontjában a pesti oldalon már a Városligetbe, Kőbányára és a Ludoviceumhoz vezető vonalak, a jobbparton pedig az óbudai és zugligeti vonalak is fennállottak. Milyen más képet mutat napjaink közlekedési vonalainak térképe! A villamosvasút acélsínei ma már a székesfőváros egész lakott területét sürün behálózzák és vonalai a periferiákat is közel hozzák a város szívéhez. Uj színt hozott a főváros közlekedésébe az *autobuszhálózat* és csak e térképen látható tisztán, hogy mily szervesen egészíti ki a villamoshálózat terén észlelhető hiányokat.

A közlekedésügy fejlődésére vonatkozó diagrammok azután egyenként ábrázolják a különböző forgalmi eszközök hatvanéves fejlődését.

A székesfőváros egyesítésének évében, 1873-ban a közúti vasutak pályahossza mindössze 23 kilométer volt, napjainkban pedig 180 kilométer hosszúságban szaladnak a sárga villamosok a székesfőváros területén.

A szállított utasok száma ugyanezen idő alatt *8.4 millióról 252 millióra emelkedett*. Ma már a villamosvasutaknak naponta átlag háromnegyed millió utas elszállításáról kell gondoskodniok. Ennek az óriási forgalomnak még az elképzelése is alig lehetséges.

A Beszkárt üzletvitelére nézve adnak érdekes képet azok a rajzok, melyek az utasonkénti és kocsikilométerenkénti bevételek alakulását, az egy kilométer pályahosszra és egy kocsikilométerre eső utasszámot szemléltetik. Ezek a viszonyítások teszik lehetővé a céltudatos közlekedési politika útjának kijelölését. A legjobban szemléltető képet a főváros közlekedésügyéről pedig azok a térképek adnak, melyek *a villamos és autóbuszvonalak menetsürüségét ábrázolják*. A térképre rajzolt vonalak vastagsága ugyanis az óránként közlekedett kocsik számát tünteti fel és ezzel a módszerrel hű képet ad azokról az üteerekről, melyek a város egyes részeinek forgalmát ellátják. A pesti oldalon, a városrendezési tervnek megfelelően, a körutak és a sugárutak bonyolítják le a legnagyobb villamosforgalmat. Előbbiek közül

a Lipót-körút forgalma a legerősebb,

míg a nagykörút többi részei és a belső körút körülbelül egyforma súllyal vesznek részt a forgalom lebonyolításában. A sugárutak közül az *Üllői-út, a Rákóczi-út és a Váci-út forgalma vezet*. Az adatok közelebbi megtekintéséből kitünik, hogy a legnagyobb forgalom a Baross-téren bonolódik le, ahol óránként átla száz kocsi halad át. A Berlini-tér, a Margit-körút és a Zsigmond-utca óránként 75 kocsival szintén a legforgalmasabb gócpontok közé tartoznak. *A Kálvin-téren, a Döbrentei-téren és a Margit-hidon pedig óránkint 67 villamoskocsi közlekedik.*

Az autobuszvonalak menetsürüségi térképe általában kisebb forgalomról tesz tanuságot. Rövid multja dacára az autóbuszhálózat azonban e térkép tanusága szerint is szervesen kiépített rendszert mutat. A város minden részéből a központba befutó hálózat a Vörömarty-téren képez forgalmi gócpontot, ahol óránkint 55 kocsi, míg

a Lánchídon óránként 50 kocsi halad át.

Végeredményben az említett közlekedési eszközök az 1932. évben együttvéve 278 millió utast szállítottak, sőt három esztendővel ezelőtt, mikor még a gazdasági helyzet romlása nem csökkentette a forgalmat, 337 millió utas vette igénybe egy esztendőben a közlekedési eszközöket.

Rendkívül tanulságos az a kördiagramm, melyből az olvasható ki, hogy *a mai forgalomnak 90.5 százalékát a villamos, 9.4 százalékát pedig az autóbusz bonyolítja le, míg a hátralévő 0.1 százalék a ma már egészen jelentéktelen átkelési hajójáratokra esik.* A háború előtt, az 1912. évben ezzel szemben a villamos 84.4 százalékos és az omnibusz 5.6 százalékos részesedése mellett még a helyi hajójáratok is (8 százalékos aránnyal) számbavehető forgalmat bonyolítottak le. Még érdekesebb az 1875. évvel való összehasonlítása, mikor az egyébként még csekély mértékű forgalomnak csak kétharmad része esett a villamosra, míg egyharmadrész a helyi hajójáratok javára esett.

Nem folytatjuk tovább az érdekesnél-érdekesebb részletek felsorolását. Ez a mindenki számára hozzáférhető kötet ugyanis

minden szakismeret és előtanulmány nélkül feltárja mindenki előtt titkait.

Bármely fejezetét tekintsük is ennek a páratlanul szép kiállítású kötetnek, amelynek kivitele a hazinyomda remek munkája mindegyikben Budapest hatvanéves multjának egy-egy érdekfeszítő részlete tárul fel előttünk.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA

VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN

ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen

BÉRKOMPRESSORT

LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ

Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

LANTOS MIHÁLY

építőmester, házújító vállalata

V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT. VIII, THÉK ENDRE-UTCA 46

TELEFON: 30—4—42

A Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság igazgatósága, tisztviselői és munkásai mélységes fájdalommal jelentik, hogy a vállalat igazgatója

Simon János

úr

f. hó 13-án súlyos szenvedés után elköltözött az élők sorából.

A Megboldogult 38 esztendőn át szolgálta példaadó hűséggel, törhetetlen munkakedvvel és legteljesebb odaadással vállalatunkat, melynek felvirágoztatásában egy hosszú emberöltőn keresztül tevékeny része volt.

Szeretett munkatársunk felejthetetlen emlékét örökre meg fogjuk őrizni.

Budapest, 1934 július 13.

Soronkívül jóváhagyta a Közmunkatanács a Tabán terveit

Elkészültek az út- és csatornatervek — Ebben az évben másfél millió értékű tabáni versenytárgyalás várható

A Tabán terveit már letárgyalta a közgyűlés, tehát felfokozott érdeklődés kíséri a helyzet további alakulását. Elsősorban szükséges, hogy a munkálatok megkezdése ne tolódjon távolabbi időpontra, hanem a rendelkezésre álló összegből mielőbb meginduljon ez a nagyméretű közmunka.

A *Tabánnal kapcsolatos további fejleményekről és a várható intézkedésekről* folytattunk beszélgetést

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsossal,

a városrendezési ügyosztály vezetőjével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Tabán terveit most már a városházi fórumok véglegesen jóváhagyták és így a *Közmunkatanács döntését kell bevárni,* amelynek gyors bekövetkezésére joggal számíthatunk. Az ügyosztály részéről készített tervek munkálataiba a Közmunkatanács műszaki közegei is betekintést nyertek, tehát

az előzetes jóváhagyás a lényegben már megtörtént.

A formai elbírálás és hozzájárulás a Közmunkatanács keddi ülésén megtörtént és így *a tabáni tervek a megvalósítás előterébe jutottak.*

— Az útépítési ügyosztály tudomásom szerint teljes erővel megkezdte *a közművek terveinek elkészítését,* hogy mire a jóváhagyás megtörténik, a munkálatok előkészítése befejezést nyer. Ennek az ügyosztálynak

a feladata a versenytárgyalás meghirdetése,

amelynek a költségeit tudvalevőleg szintén tudomásul vette a törvényhatósági bizottság.

— Az Ipari Munkaszervező Intézet *7.5 millió* pengős hitelt szavazott meg a Tabán céljaira, amelynek természetesen *nem szükségesek egész összegükben való azonnali felhasználására.* Véleményem szerint

ennek az összegnek 20 százaléka, körülbelül másfélmillió pengő az, amelyet ebben az évben a főváros igénybe vesz

és ennek révén elkészítik a tabáni utak és csatornák helyét, valamint megkezdik az Ördögárok áthelyezését. Az kétségtelen, hogy *a tabáni közmunka már most megindítottnak tekinthető,* mert a jóváhagyás után a munkálatok első csoportjának a kiadása még augusztusban megtörténik.

✳

A tabáni közmunkák elvégzése után a jövő évben válik időszerűvé annak a *kilenc épületnek a kisajátítása, amely most elzárja az új városrész helyét a Dunapart közvetlen közelségétől.* Három épület a Döbrentei-téren kerül kisajátításra további hat kisebb épület pedig a Hadnagy-utca torkolatánál várja, hogy eltünjék a föld színéről. A kisajátítási eljárásokat a jövő évben kívánja a főváros lefolytatni.

hatják az érdekükben intézkedni hivatott hatósági rendeleteket.

Nagy elégtétellel vesszük tudomásul a kereskedők részéről kifejezett elismerést és természetesen tovább folytatjuk a küzdelmet a legértékesebb polgári réteg megmentése érdekében. Felsorakozásunkról egyébként megemlékezik

a Baross Szövetség hivatalos lapja,

amely legutóbbi számában a következőket írja:

A Fővárosi Hirlap a kiskereskedelem érdekeiért. Abban a nagy harcban, amelyet a kereskedői érdekeltségek az áruházak és a detailkereskedésre áttért gyárvállalatok ellen folytatnak, értékes támogatást jelent a *Dacsó* Emil kitűnő szerkesztésében megjelenő *Fővárosi Hirlap.* Számos közlemény jelent meg már erről a kérdésről a nevezett ujságban, amely most legutóbbi számában „Utolsó békekísérlet az áruházak és a detailkereskedelem elkeseredett harcában" címmel közli *Ilovszky* Jánosnak, a Baross-Szövetség elnökének, a Törvényhozók Lapjában az áruházi kérdésről megjelent tanulmányát. A kereskedelem képviselői hálás köszönettel veszik ennek a kiválóan értékes fegyvertársnak a közreműködését és nem mulaszthatjuk el, hogy a *Fővárosi Hirlap* támogatásáért ez alkalommal ki ne fejezzük a Baross-Szövetség elismerését.

Cikksorozatunkban több alkalommal kifogásoltuk az élelmiszerszakmában mutatkozó *visszás állapotokat* is, amelyek abban kulminálnak, hogy egyes nagy üzemek fiókokat rendeznek be és árucikkeik tömegét közvetlenül hozzák forgalomba. Felsorolásunkkal kapcsolatban levelet intézett hozzánk

a Stauffer sajtgyár,

Azt hittük, hogy tiltakozni kíván a szakmabeli kereskedelmet megrontó tevékenységének többszöri lerögzítése ellen, azonban legnagyobb meglepetésünkre beismeri, hogy *Budapesten detail üzleteket tart,* amelyeknek célja azonban, hogy irányárrakkal segítse a többi kereskedőket a normális haszon eléréséhez. Ezt az állítást természetesen megcáfolja az a tény, hogy a szóbanforgó sajtfiókok változatlanul működnek és természetesen magukhoz vonzzák egyes környékek vevőközönségét. Szemünkre veti a *Stauffer-gyár* azt is, hogy

őket nyilván egy másik céggel tévesztjük össze,

amelynek tényleg minden kerületben van detail üzlete, de ennek a cégnek a nevét a *Fővárosi Hirlap* meg nem érthető okokból mellőzi. Őszintén szólva, nem tudjuk e pillanatban, hogy a Stauffer-gyár *melyik konkurrensére céloz,* feltevésünk szerint azonban a *Heller-sajtgyárat ajánlja figyelmünkbe,* amelynek fióküzleteiről eddig nem hallottunk, ha azonban ez a vállalat is a kiskereskedelem legázolását tűzte maga elé, úgy

szívesen felvesszük a Fővárosi Hirlap hasábjain azoknak a többi vállalatoknak a sorába, amelyek mohó nyereségvágytól fűtve, egzisztenciák tönkretételén dolgoznak.

Egyes gyáripari vállalatok és a kereskedelem tusájának kimenetele nem közömbös a székesfőváros és az ország szempontjából. Tessék határt szabni a működési területeknek és megélni hagyni azokat a tisztességes kereskedőtömegeket, amelyek *becsületes munkájukkal helyet követelnek a nap alatt.*

A kereskedők kétségbeesetten harcolnak exisztenciájukért, amelyet a mohóságukban kielégíthetetlen áruházak napról-napra folytatnak ellenük. A kereskedők egyre-másra kérnek kényszeregyezséget és kerülnek a csőd szomorú sorsára, mert az áruházak minden méltányosság mellőzésével tovább terjeszkednek. Kiáltó példája az áruházak legázoló térhódítási törekvéseinek, hogy

a Magyar Divatcsarnok a Rákóczi-úton immár három épületben terpeszkedik

és most újból bővíti élelmiszerosztályát. Eltekintve e jelenség rendkivül káros voltától, *tűzbiztonsági szempontból is kívánatos volna a hatóságok komolyabb ellenőrzése,* mert a Magyar Divatcsarnok régi szállodaépületben rendezkedett be, amelynek biztonsági előírásai ellen már a múltban is jogos kifogások hangzottak el. A nyári szezon minden lehetőségét kiaknázták

a Tempó, a Fenyves Áruház, a Corvin Áruház, továbbá a Baross-téri filléres áruházak,

amelyek az egész környék kereskedőitől vonták el a vevők ezreit. A hatósági közbelépés nem várathat már sokáig magára, mert különben *a budapesti kereskedő típusa ismeretlen fogalommá válik.*

Változatlan kitartással küzd életlehetőségeinek megmentéséért a kereskedelem

A szakmák túlnyomórésze kormányzati beavatkozást sürget

A gyáripar, az áruházak és a kiskereskedők háromszögében változatlanul a szakmabeli detailárusítás a szenvedő fél. A nyári hónapok lezajlott szezónárusítások ismét nagy csalódást eredményeztek. A sokszor megtévesztő reklámozással és az áraknak csak látszatra olcsó fitogtatásával *a vásárló tömegek ismét az áruházak, illetve a gyáripari fióküzletek helyiségeibe tódultak* és a legális kereskedelem kétségbeesetten volt kénytelen távolról nézni azt a forgalmat, amelyet tőlük csábított el a trükk és az élelmesebb technika. A kereskedők türhetetlennek tartják ezt a számukra megbénító szituációt és most már a *végsőkig elkeseredve harcolnak a törvényes védelemért.*

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a *Kereskedelmi és Iparkamarában* a textilgyárosok és a kereskedők között folytatódtak a megegyezésre irányuló tárgyalások. A tanácskozások nem végződtek eredménnyel, amelynek okairól

Vértes Emil,

a Fővárosi Kereskedők Egyesülete elnöke

a következőket mondotta munktársunknak:

— Evek óta tartó küzdelem után sikerült a gyárosokat a tárgyalóasztalhoz ültetni és elfogadtatni velük azt az elvet, hogy *a gyárosnak és a kereskedőnek egymástól eltérő feladatköre van.* Hogy ez a felismerés náluk diadalmaskodott, abban

kimagasló része van a Fővárosi Hirlap szüntelen agitációjának,

mely közérdekből folytat harcot a helytelen gyáripari politikának veszedelmes térhódítása ellen.

— A textilgyárosok képviselője kijelentette, hogy *az érdekeltségekkel fontos részletkérdéseket kíván tisztázni* és hangoztatta, hogy a lehetőség szerint

törekedni kell a felülről jövő kormányzati beavatkozás mellőzésére.

Ebbe magunk részéről beleegyeztünk, tehát ez a magyarázata annak, hogy a textilszakmában annyira sürgetett egyezmény csak *szeptemberben kerül tető alá.*

Ez a helyzet a textilszakmában, azonban más szakmabeli értekezleteken nem ilyen a hangulat. A gyáripari körök ott is a síma megegyezést keresik, velük szemben azonban

az anyagilag és idegileg leromlott kereskedők a kormány beavatkozását követelik.

Az bizonyos, hogy tovább a *mai helyzetet nem lehet fenntartani* és remélem, hogy a kereskedők tízezrei a közeljövőben megnyugvással látják

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Az **ANGOL-PARK** A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitűnő italok!**
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Olvasóinkhoz!

Alulirott várospolitikai hetilapok, tekintettel a törvényhatóság hivatalos nyári szünetére, július második felében és augusztus havában kéthetenként jelennek meg.

Ennek a megállapodásnak megfelelően, a Fővárosi Hirlap július 18-án, július 31-én, augusztus 13-án és augusztus 27-én fog megjelenni.

Fővárosi Hirlap
Független Budapest
Uj Budapest.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

Miniszterek kitüntetése. A magyar közvélemény sokaságában ritkán keltett kitüntetés olyan általános megelégedést, mint *Fabinyi* Tihamér, *Kállay* Miklós, *Hóman* Bálint és *Lázár* Andor miniszterekek az elsőosztályú magyar érdemkereszttel való feldíszítése. A kormányzói gesztus valóban olyan értékek felé sugárzott, akik mindannyian tettekkel tényezői a mai nehéz magyar életnek és munkájuk lépésenkint tör utat a boldogabb jövő felé.

Sipőcz polgármester megkezdette szabadságát. *Borvendég* Ferenc főpolgármester már az elmult héten elutazott a fővárosból, *Sipőcz* Jenő polgármester pedig e hét elején kezdette meg nyári szabadságát. A polgármester az idei nyarat is rokonainak *Zebegényben* lévő villájában tölti és valószinűleg csak egy napra tér vissza júliusban, hogy kivegye a hivatali eskűt *Szendy* Károly alpolgármestertől.

Mozgalom a bizottsági ülések szószerinti közlése érdekében. Az új fővárosi törvény, amely a szakbizottságok üléseit nyilvánossá tette, megnövelte ezeknek a bizottságoknak a súlyát és jelentőségét. *Takarékossági okokból évek óta kivonatosan közlik csak a bizottsági ülésekről szóló tudósításokat a Fővárosi Közlönyben*, a főváros hivatalos lapjában, mint ahogy újabban a közgyűlési tudósítások sem jelennek meg szószerint. A bizottsági tagok kifogásolják is ezt és most *mozgalom indult meg, hogy a jövőben ismét szószerint közöljék a közgyűlési és bizottsági ülési tudósításokat.* Azt hangoztatják, hogy *a megrövidített üléstudósítások nem adják hű képét az ülés lefolyásának.* A felügyeleti hatóságoknak is szüksége volna arra, hogy *szószerinti* gyorsírói jegyzetek alapján készült pontos tudósításokat kapjon az ülésekről, mert csak így ismerheti meg a törvényhatósági bizottsági tagok felfogását. Akik az ülés-tudósításoknak szószerinti közlése mellett törtek lándzsát, hangoztatják azt is, hogy a *Fővárosi Közlöny* tulajdonképpen *történelmi kútforrás*, legalábbis így kell kezelni. Az utókor pontos tudósítást az egyes ügyek tárgyalásairól csak a *Közlöny* útján kaphat. Fontos ezenkívül a szószerinti tudósítás azért is, mert a *közgyűlés tagjai a szakbizottságokon tárgyalt ügyeket alig ismerik*, tehát amikor ezek az ügyek a közgyűlés elé kerülnek, a tárgy ismerete híjjában nehezen tudnak állást foglalni. Az 1930. évi XVIII. törvénycikk életbeléptetése előtt épp úgy nyilvánosak voltak a szakbizottsági ülések, mint most, tehát *tényleg indokolt, ha az 1930. év előtti állapotot léptetik életbe és a bizottsági ülések és közgyűlések tudósításait ismét szószerint közlik a főváros hivatalos lapjában.*

Megfelebbezték a Kisipari Hitelintézet igazgatóságának összeállítását. A főváros közgyűlése annak idején hattagú igazgatóságot jelölt a *Kisipari Hitelintézet* számára, olyképpen, hogy ebben a létszámban *négy városatya és két szakember* szerepel. Az új fővárosi törvény világosan intézkedik oly értelemben, hogy az igazgatóságok ilyen számú csoportosításában mindössze *csak két városatya lehet*, míg a többiek szaktudásuk alapján kerülnek be a vezetőségbe. Erre való tekintettel a közgyűlés jelölésére vonatkozó határozatot *megfellebbezték a belügyminiszterhez* és így az újjáalakuló közgyűlés az őszi hónapokra marad.

Folynak a Szent István-hét előkészületei. Az eddiginél is gazdagabb tartalommal kívánja a főváros megtölteni a *Szent István-hét* ünnepi programmját és új attrakciókkal akarja változatosabbá tenni az idegenforgalom főszezonját. A külföldre tízezerszámra elküldött prospektusok terjesztése után, folyik *az idegenek elszállásolásának előkészítése és a programm összeállítása.* A tervek szerint szabadtéri ünnepi játékok, zenekari díszhangversenyek a főváros kivilágítása, tüzijátékok, színházi és művészeti események zsufolódnak össze a hét nap alatt, amely iránt máris *komoly érdeklődés mutatkozik a külföldről és a vidékről egyaránt.*

Névváltozás. *Günther* Tivadar főjegyzőnek a belügyminiszter engedélyt adott, hogy haretéri szolgálatára és köztisztviselői kitünő működésére való tekintettel, nevét *Buday-Günther* formában viselhesse.

Uj rendszert ajánlanak a káposztásmegyeri alagutak munkálataihoz. A Vízművek alagútépítkezése lassan halad előre, mert rendkivül komplikált technikai megoldás végrehajtásáról van szó, amely a tapasztalatok szerint *sehol sem végezhető el fennakadás nélkül.* A többmilliós munkát végző vállalkozó cég most beadványt intézett a polgármesterhez, amelyben bejelentette, hogy *új rendszerrel kívánja folytatni a fúrási műveleteket.* A Vízművek szakértői tüzetes tanulmány tárgyává teszik az új lehetőségeket és a gyorsabb lebonyolítás érdekében valószínűleg hozzájárulnak az új eljárás engedélyezéséhez.

Lengyel-magyar idegenforgalmi kalauz. Az Országos Idegenforgalmi Tanács és a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala kiadásában nemrégiben *töröknyelvű Török-Magyar Kalauz* jelent meg, újabban pedig lengyel nyelven *Lengyel-Magyar Kalauz.* A munka a két baráti ország történelmi, gazdasági, kulturális és idegenforgalmi viszonylatait tárgyalja. Ismerteti Budapest fürdőintézményeit, a kulturális, gazdasági stb. intézményeket, a fontosabb vidéki fürdőhelyeket, szállókat, penziókat, szanatóriumokat stb. Számos történelmi érdekességü illusztráció díszíti a munkát, köztük I. Ulászlónak az Országos Levéltárban őrzött aláírása, Báthori István lengyel király oklevele, Sobieskinek a Nemzeti Múzeumban lévő kardja, Horthy Miklós kormányzó Bem hamvainak átszállításánál, a budapesti Bem-szobor, a kőbányai lengyel templom, stb.

Az aggok családi ápolása. *(Levél a szerkesztőhöz.)* A *Fővárosi Hirlap* 1934 május 16-ik számában „Szeretetházi gondozásra besorozott többszáz elaggott szegény évek óta várja az elhelyezést" címmel foglalkozik a szegénysorsú elaggottak ügyével. A vagyontalan és gyámoltalan öregek elhelyezése olyan probléma, amely ép a legkulturáltabb államokban napról-napra erősebben érezhető. Ugyanis ép a kultúrállamok népesedésére jellegzetes az úgynevezett „elöregedés". Ez azt jelenti, hogy a kultúra és a higiénia fejlődésével a lakosságra állandóan több és több 65 éven felüli egyén jut. A Magyar Statisztikai Évkönyv szerint 1920-ban a 7,990.202 számú népességből 716.742, azaz 9% volt 60 évnél idősebb, 1930-ban pedig 8,688.319 lakosra 847.054, azaz 9.8% 60 éven felüli egyén jutott. Minthogy ez utóbbi években a gazdasági viszonyok egyre rosszabbodtak, a munkanélküliség nőtt, ennek következtében is égetőbb lett az ellátatlan aggok problémája. A vagyontalan elaggottakról való gondoskodás kétfélekép képzelhető el: intézetekben való elhelyezés és családi gondozás által. Ez a kétféle elhelyezési lehetőség variálódik azáltal, hogy ki gondoskodik a költségekről: a család, barátok, rokonok, köz- vagy magánintézmények? Variálódik továbbá azáltal, hogy az elhelyezés lehetséges az elaggott saját otthonában, barátoknál, rokonoknál és idegeneknél. Az intézetbeni elhelyezés is különböző lehet: szegényházak, aggápoldák, illetve szeretetházak és elmegyógyintézetek jöhetnek szóba, amelyek lehetnek magán- és közintézmények. Nemcsak azért, mert az intézeti elhelyezés az építkezési nehézségek miatt nem vihető teljes mértékben keresztül, hanem humanisztikus szempontokból is a családi gondozás fontos az aggok elhelyezésénél. Azoknak az öregeknek, akik nem ohajtanak intézetbe menni, akik nem akarják környezetüket változtatni, vagy lényegesen megváltoztatni, ha van rá anyagi lehetőség, módot kell nyujtani, hogy családi ápolásban részesülhessenek. A családi ápolás keresztülvitelére az első lépés ott kell, hogy történjen, amikor az intézetekben valakinek az elhelyezését kérik. Ez az alkalom annak a kivizsgálására, hogy segélyezéssel a felveendő egyén nem maradhatna-e meg eddigi otthonában, nem helyezkedhetne-e el barátoknál vagy rokonoknál. A hozzátartozók nem fognak az öregben oly nagy terhet látni, ha annak eltartása újabb, váratlan jövedelmet jelent. Ha ez nem menne, akkor kerülhet szóba az idegeneknél való elhelyezés. A *Fővárosi Hirlap* idézett cikke arra mutat rá, hogy az aggápoldában el helyezettek tiltakoztak a vidékre való családi ápolásba küldés ellen. Ez teljesen érthető az öregek szempontjából: A környezetnek teljes megváltoztatását jelenti. Anyagilag az ily kihelyezés lényegesen nagyobb terhet ró a fenntartó egyénre, vagy intézményre, mint amikor a „családi ápolásba helyezés", az újonnan jelentkezők támogatásában nyilvánul meg. A családi ápolás tehát, az öregek elhelyezésének oly fontos lehetősége, amelyről lemondani nem szabad. Az erre szükséges adminisztráció költségét pedig, a népesedés irányát tekintve, előbb vagy utóbb valahonnan elő kell teremteni. *(Dr. Szabó István.)*

Az Elektromosművek felhívása a költözködőkhöz. Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti az augusztusi negyedben lakásváltoztató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel, a folytatólagos áramszolgáltatást csak abban az esetben tudja biztosítani, ha a fogyasztók a költözést legalább két héttel előbb személyesen bejelentik az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: V., Honvéd-utca 22. sz. alatt. A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerű, ha a fogyasztó a legutolsó havi áramszámlát magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbízottját küldi el, a megbizattnak írásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

Zarándoklat Máriazellbe, a Hercegprimás Ur 762/934. sz. engedélyével. Lelkivezető: Gampel Béla majsajakabszállási plébános. Indulás augusztus 6-án este, visszaérkezés 14-én reggel. Valuta és útlevél megszerzéséről a vezetőség gondoskodik. Útiköltség II. osztályon 52.— P, III. osztályon 36.— P. A jelentkezés határideje: augusztus 1. Érdeklődni lehet: Borsy István technikai vezetőnél, — IX., Ernő-u. 19. I. 16. Telefon: 39—9—31, a hivatalos órák alatt: d. e. 9—1-ig és d. u. 5—7-ig — ki részletes programmot készséggel küld.

Havonta legalább 12 estére bérbeveszi a Városi Szinházat Föld Aurél

A tiszti ügyészség már készíti a végleges szerződést, mely ősszel a szakbizottság és közgyűlés elé kerül. — Némethy Károly tanácsnok nyilatkozata a Városi Szinház bérbeadásáról és a színészösztöndíjról

A Városi Színház bérbeadásának ügye végre megoldódott. A hirdetett tervpályázat ugyan eredménytelen maradt, a pályázati határidö lejárta után azonban három ajánlat is érkezett, amelyeket elbírálás céljából az elmult héten a közmüvelödési szakbizottság elé terjesztették. A napilapok már beszámoltak arról, hogy a közmüvelödési szakbizottság a három ajánlat közül *Föld* Aurélét elfogadhatónak találta és felhivta *Némethy* Károly tanácsnokot, a közmüvelödési ügyosztály vezetöjét a megállapodás megkötésére, a tárgyalások lefolytatására.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezek után kérdést intézett

Némethy Károly dr.
tanácsnokhoz

aziránt, hogy *milyen szerződést köt a főváros a Városi Színház bérbeadására?*

— Tekintettel arra, — mondotta — hogy a hirdetett pályázat tulajdonképen *eredménytelen* volt,

a polgármester úr álláspontja az, hogy a színházat továbbra is házikezelésben kell hasznosítani.

Ezt még a törvényhatósági tanács mondotta ki és most a tanácsi határozatnak eleget teszünk. A közmüveelödési szakbizottság a pályázati határidö lejárta után érkezett ajánlatok közül egyedül *Föld* Aurél ajánlatát tartotta elfogadhatónak és a bizottság egyhangú határozatának megfelelően a vezetésem alatt álló ügyosztály

ideiglenes megállapodást

kötött *Föld* Auréllal. Ez a megállapodás

számára biztositja a Városi Színházat havonként legalább 12 alkalommal.

A megálapodás révén *lehetővé akarjuk tenni, hogy Föld Aurél már most megszervezhesse társulatát* és nyomban a színházi évad kezdetekor előadásokat tarthasson a Városi Színházban.

A színház épületének szerződéssel való bérbeadására csak ősszel kerülhet sor,

amennyiben a szerződés a közgyülés elé fog kerülni, szeptemberig pedig nem ül össze a főváros törvényhatósági bizottsága. Gondolni kell arra is, hogy *a szerződés tervezetét, amelyet már készit a tiszti ügyészség, újból a szakbizottság elé kell vinni és csak azután kerül a szerződés a közgyülés plénuma elé.*

Ugyancsak ősszel kerül sor a főváros szinészeti ösztöndijának odaitélésére. Erről a kérdésről a következőket mondotta munkatársunknak *Némethy* Károly tanácsnok:

— *Harmincegy pályázó jelentkezett a színészeti ösztöndijra.*

A pályázatokat szeptemberben fogja egyenként letárgyalni a díjat odaitélő zsüri.

Előzőleg megvizsgáljuk azt, hogy kellő időben érkeztek-e a pályázati kérvények, fel vannak-e szerelve a szükséges okmányokkal, mert csak azok a pályázatok kerülhetnek a zsüri elé, amelyek a szükséges kellékekkel rendelkeznek és a feltételeknek megfelelnek. Hogy színészek vagy színésznők kapják-e a dijakat, azt is majd *a zsüri dönti el.* Az a szokás alakult ki, hogy lehetőleg

két díjat férfiaknak, két díjat nőknek juttatnak,

a két díj közül egyiket prózai színésznek, illetve színésznőnek, a másikat operaénekesnek vagy énekesnőnek.

A közmüvelödési ügyosztályban most állitották össze a színészeti ösztöndijra pályázók betürendes névsorát s mindegyiknél feltüntetik azt, hogy mely színháznak tagja, vagy legutóbb milyen színházban játszott. Érdekes, hogy nehány pályázó kérvényében önmagáról oly kevés adatot közölt, hogy *kérvényeikből meg sem lehet állapitani, hol szerepeltek eddig.*

Az ösztöndijra pályázók névsora

egyébként a következő: *Bay* Kálmánné *Csapó* Mária (Magyar Színház), *Bognár* Elek (Kamara Színház), *Czobor* Imre (Bethlen-téri Színpad), *Dán* Etelka (Magyar Színház), *Dobay* Livia (Operaház), *Erdy* Pál, *Gáliczki Gálffy* Ilona, *Harangozó* Gyula (Opera), *Herczeg-Hlatky* László (Kamara), *Huszka* Rózsi (Opera), *Ignácz* Rózsi *(Nemzeti)*, *Lendvay* Márta (Nemzeti), *Lers-Szörényi* Éva (Nemzeti), *Major* Tamás (Nemzeti), *Márkus* Margit (Vigszinház), *Nagy* György (Belvárosi), *Orsolya* Erzsi, *Perczel* Zita (Nemzeti), *Pethes* Ferenc (Andrássy-úti Színház), *Rapolthy* Anna (Nemzeti), *Simon* Gizi (Andrássy-úti Színház), *Simon* Zsuzsa (Belvárosi), *Szombathelyi* Erzsébet (Vigszinház), ifj. *Toronyi* Gyula (Opera), *Végh* Sári (Vigszinház), Vitéz *Welser* Tibor (Opera), *Szabó* Ilonka (Opera), *Csók* István (Vigszinház), *Szendrey* Julia (Kamara), *Eszenyi* Olga (Kamara, Vigszinház), *Olthy* Magda (Nemzeti).

Gazdasági Értesítő

Furcsa jelenségek a biztosítási piacon

Miért haragszik a technika vívmányaira az Adria uj igazgatója? — Elnököt keres az Astra

Az évek óta tartó gazdasági válság teljesen érintetlenül hagyta a biztosítási piac szilárdságát. Amennyire örvendetes ez a jelenség a magyar gazdasági élet szempontjából, annyira visszatetsző, hogy *a biztosítási piac egyes intézményeinél olyan balsikerű kezdeményezések vannak kialakulóban, amelyek veszélyeztetik a magyar biztosításügy törhetetlenségébe vetett hitet és gyengítik a közvélemény bizalmát.*

Szakmai és közgazdasági körökben teljesen érthetetlennek tartják, hogy a konjunktúra változatlan fennállása ellenére

az Adria biztosító üzletköre lassú visszafejlődést mutat.

Ez a nagymultú intézmény az összes biztosítási ágazatokban kénytelen volt lemondani a kilensek tömegéről, ami azért is feltűnik, mert *az Adria több évtizedes munkájával meglehetősen komoly üzletkört mondhatott a magáénak.* Szakmai körökben gyakran mosolyognak a *dilettánsnak nevezhető módszeren*, amely az *Adria* irányításánál most tapasztalható. Jól emlékszik a magyar biztosítási szakma arra az időre, amikor az Adria ügyeit egyedül *Reiner* Mihály vezérigazgató irányította, aki széleskörű tájékozottsággal és óvatos előrelátással tudta megvédelmezni a biztosító és az ügyfelek érdekeit. Ez a patinás mult, amely oly nimbuszt kölcsönzött az Adriának, *elvész a köd homályában.*

A Reiner-éra elmult és az Adria mai dirigense: Erdős Aladár igazgató még nem tudott felemelkedni arra a magaslatra, amelyen az Adria a régmult időkben állott

és talán képtelen megbirkózni a mai idők rugalmasságot igényelő feladataival. A stílustalanság és a távoli horizontokkal szemben való rövidlátás jelemzi az ügyvezetést, amit a beavatottak azzal magyaráznak, hogy *Erdős Aladár igazgató vidékről, a miskolci ügynökség éléről került a központ forgatagába* és nem hozott magával mást, mint a kicsinyes szempontokat, amelyek ma lépten-nyomon megvilágítják az Adria üzleti gesztióit.

Reiner vezérigazgató nyugalomba vonulása befejezett tény és érthető, hogy az ügyek közvetlen intézésében sem vesz már részt.

Úgy volt, hogy utóda az Adriával érdekközösségben álló Fonciere egyik kitünő igazgatója lesz,

akinek képességeit általában nagyrabecsülik és a fiatal generáció egyik leghivatottabb tehetségének tartják. Természetesen nem lehet belátni a párnázott ajtók mögött folyó megbeszélések titkaiba, tény, hogy *Erdős* diadalmaskodott és *az egész biztosítási szakma részéről annyira kivánatosnak tartott változás elmaradt.* Ez a kényes szakma pedig nagy gyakorlatot és körültekintést igényel, amellyel úgylátszik az Adria új vezetője hadilábon áll. Legalább is erre kell következtetni *Erdős* igazgatónak az egyik biztosítási szaklapban megjelent cikkéből, amely

az egész biztosítási szakmában kínos feltűnést, a közönségnél és a hatóságoknál pedig érthető megütközést keltett.

Az elméleti fejtegetések során ugyanis azt mondotta az Adria új generálissimussza, hogy *a biztosítási szakmának nem áll érdekében a tűzoltás technikai fejlődése és ennek a szolgálatnak a tökéletesítése.* Túlzott őszinteséggel akarta kimutatni, hogy a hibátlanul működő tűzoltási apparátus esetén *feleslegessé válik a tűzbiztosítás*, ami tudvalevőleg egyik legjövedelmezőbb forrása a biztosítási üzletnek. A BIOSz vezetői kétségbeesetten szaladgáltak az illetékes minisztériumokban, hogy

elsimítsák a kínos botrányt

és csak nagy nehezen tudták elhitetni, hogy *ez az abszurd állítás nem fedi a szakma álláspontját.* Erdős igazgató startja tehát rosszul sikerült és a kezdet után nem igér sok jót a folytatás sem.

*

A *Fővárosi Hirlap* mutatott rá elsőnek arra, hogy az *Astra biztosító* tőkefelemelési tranzakciója nem áll arányban azzal a kezdetleges szervezettel, amelyen ez a biztosító magyar üzletkörét kívánja kiépíteni. Azóta a sajtóban több oldalról kifogásolták a finánemanipulációt, amely ellen változatlan bizalmatlansággal viseltetnek azok után is, hogy

az Astra jónak látta a támadásokat alaptalanoknak nyilvánítani.

Az Astra biztosító természetszerűleg mindent elkövet, hogy kissé megtépázott renoméját helyreállítsa és ezért azt lanszirozza, hogy *az intézet elnökévé Korányi Frigyes bárót fogják megnyerni.* Érthető, ha ez a kis biztosító *Korányi* Frigyes volt pénzügyminiszter és párisi követünk, jelenleg a PK elnökének márkás nevével szeretne vitorlázni, azonban

aligha hihető, hogy Korányi Frigyes báró segítséget nyújtson egy szerény kis intézet nagyratörő álmainak megvalósításához.

Korányi Frigyes báró szigorúan elzárkozott mindig attól, hogy nyerészkedésre alakult vállalatoknál bármilyen pozíciót is elfogadjon és így *az Astra esetében sem valószínű, hogy tökéletes puritánságát és kivételes politikai súlyát egy magánjellegű érdekeltség szolgálatába állítsa.*

— Ami azt a panaszt illeti, hogy a szakiparosok nem jutnak kellő hitelhez, ki kell jelenteni, hogy

senki jogos hitelt kereső fél elutasításban a felszámolás alatt álló Vásárpénztártól nem részesül.

Minden hiteltkereső megkapja azt a kölcsönt, amire a főváros közélelmezése érdekében szüksége van. Sőt, *megtörtént, hogy a megszavazott hitelkeretet teljesen igénybe sem vették*, igy például *a fehéráru hitelt nem merítik ki.* A Vásárpénztár felszámolóinak többsége a Községi Takarékpénztárból kerül ki, tehát ma is a Községi Takarékpénztár vezetése alatt áll a vállalat. A monopólium ügyét csupán azért kell rendezni, mert *ha az állatforgalom nem várt mértékben fellendülne* és az export nagy arányokban megindulna, akkor az a hitelkeret, amely ma a szakiparosok hiteligényeinek kielégítésére rendelkezésre áll, kevésnek bizonyulna és *a közgyűléstől pótlhitelt kellene kérni.* A monopólium ügyét tehát az ügyosztály is rendezni kívánja.

Ma 1,200.000 pengő forgótőkehitel van megszavazva a Vásárpénztár részére

s e hitelkeret keretén belül a felszámolók kielégítik a szakiparosok igényeit.

— A Községi Takarékpénztár tudvalevőleg felajánlotta, hogy *átveszi a Vásárpénztárt*, ha az esetleges veszteségeket évi 250.000 pengő erejéig a főváros magára vállalja. Az ajánlatot egyesek kifogásolták és azt hangoztatták, hogy a Vásárpénztárnál nem lesz 250.000 pengő évi veszteség, tehát a Községi Takarékpénztár a fővároson keresztül keresni akar a monopóliumon. *Ez nem áll.*

Az 1933-as év elnő négy hónapjának üzleti eredménye alapján megállapítható, hogy előfordulhat 250.000 pengő évi veszteség,

a Községi Takarékpénztárnak tehát ezzel a veszteséggel *számolnia kellett*, amikor javaslatát megtette.

Kijelentették ezután még munkatársunknak, hogy *a nyári szünet után nyomban sor kerül a vásárpénztári monopólium ügyének rendezésére.* A Községi Takarékpénztár *újabb előterjesztést készít*, amelyet az autonómia fórumai elé fognak terjeszteni. Annyi már most kétségtelen, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester *nem járul hozzá a Vásár*-Ferenc főpolgármester *nem járul hozzá a vásárpénztári monopóliumnak magánkézbe való juttatásához.*

Széll Jenő, — a közgazdasági tudományok doktora. A fővárosi intézmények sorában kivételes megbecsülés övezi a *Kisipari Hitelintézetet*, amelyet *Széll* Jenő vezérigazgató páratlan szervező tehetsége emelt a legmegbecsültebb intézmények sorába. Hihetetlen ambiciójára és munkaszeretetére jellemző, hogy most *52 esztendős korában doktorátust szerzett a budapesti tudományegyetem közgazdasági fakultásán.* A Kisipari Hitelintézet nagyszerű vezetőjét ebből az alkalomból minden oldalról elhalmozták őszinte szerencsekívánatokkal.

Rosenfeld úr beszámol. A *Mercur Váltóüzlet Rt.* tavalyi zárszámadása megjelent. Sok öröme senkinek sincs benne, legkevésbbé azonban a részvényeseknek. Erről a törpe pénzintézetről nyugodtan elmondhatjuk, hogy van, de nincs. Adva van egy budapesti bank, amely avval kérkedik, hogy pénzkészlete az elmult évivel szemben 5365 pengőről 12.731 pengőre emelkedett. Igazán felemelő tudat lehet ez *Rosenfeld* Ármin számára, aki ilyen hatalmas pénzkészleten ül, azt igazgathatja és sáfárkodhatik vele. De ezenfelül *Rosenfeld* úr patronizál is. Patronizálja az *Ocean konzervgyárat.* Igaz, hogy nem önzetlenül. Jutalékra. Ebből gyült össze az a 65.000 pengő, amely a bankocska összes brutto jövedelme. A Kallós Kompassban azt is olvassuk, hogy a bank részvényeit a budapesti tőzsdén is jegyzik. Ezt eddig nem tudtuk. Milyen indiszkrét az a Kallós? Elárulja, hogy a bankocska részvényeinek utolsó pénzárfolyama *(1930 december 31-én 20 pengő volt!).* Hogy mennyit érnek ma ezek a részvények, arról hallgat a mindenttudó Kompasz. És végül, hogy el ne felejtsük. A Mercurbank szemben van a Kereskedelmi Bankkal. Tessék? Hogy mondja?... Eddig ezt észre sem vették?... Megnyugtatjuk. Mi sem.

Kereskedelmünk és iparunk az 1933. évben. A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* most hozta nyilvánosságra mult évről szóló jelentését, amely kiterjeszkedik a magyar gazdasági élet egész területére. Bizonyos kritika csendül ki a *külkereskedelemről* és a vámpolitikáról szóló részben. A *gyáriparról* azt mondja a jelentés, hogy az egyes iparágak helyzetében az év folyamán *kisebbmérvű javulás volt észlelhető.* Behatóan tárgyalja a jelentés a *kis- és kézművesipar* helyzetét, az ipartestületek tevékenységét, valamint a *szociálpolitikai* intézkedéseket. A *közlekedésről* szóló fejezetben felsorolásra kerülnek a szállítmányozás összes kérdései, majd külön rész foglalkozik az *összes iparágak helyzetével.* Külön fejezetben számol be a kamara jelentése az *idegenforgalomról, valamint a Nmzetközi Vásárnak* a kereskedelemre és az iparfejlesztésekre gyakorolt ösztönző hatásáról.

Gázháború a pókok ellen. Olvasta? Délamerikában a mérges pókok megtámadtak egy falut és sok embert megöltek. Kiirtásukra valóságos gázháborút indítottak. Nálunk a *Fekete*, mérges *Pókok* szerencsésebbek. Itt egy egész várost, a detail-kereskedők ezreit megtámadták, a vérüket szívják és halálra kinozzák őket. Senki sem bántja őket. Élnek és virulnak.

Uj javaslatot tesz a Községi Takarékpénztár a Vásárpénztár átvételére

Minden jogos hiteligényt kielégít a felszámolás alatt álló Vásárpénztár — 1.200,000 pengő forgótőke-hitel áll rendelkezésre a hiteligények kielégítése céljából

A vásárpénztári monopólium ügye *ismét napirendre kerül.* A közélelmezési szakbizottság legutóbbi ülésén több felszólaló is szóvátette, hogy

a hentesek, mészárosok, bőrkereskedők nem jutnak kellő hitelhez, amióta a Vásárpénztár felszámolása folyik.

A mai pénzügyi helyzetben *a húsiparosok magánpénzintézettől rövidlejáratú kölcsönöket nem kapnak* s ezért a Vásárpénztár működésére fokozottabban szükség volna. *Usetty* Béla nyiltan hangoztatta, hogy a húsiparosok nagy része *teljesen a tönk szélén áll* a hitelhiány következtében és éppen ezért gyors segítségre volna szükség.

— Vagy a Községi Takarékpénztár vegye át a Vásárpénztár munkakörét és teljesítse azokat a közérdekű feladatokat, amelyeket a multban a Vásárpénztár teljesített, vagy pedig magánérdekeltségnek adják oda az intézményt és a vásárpénztári monopóliumot — hangoztatta. *Liber* Endre alpolgármester *megigérte, hogy érintkezésbe fog lépni a pénzügyi ügyosztállyal* és megsürgeti a Vásárpénztári monopólium elintézését. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a pénzügyi ügyosztályhoz fordult, ahol

illetékes helyen

erről a következőket mondották:

— A vásárpénztári monopólium rendezése a szanálási tervezet szerint *a főpolgármester hatáskörébe van utalva.* A főpolgármesternek kell állástfoglalnia elsősorban abban a tekintetben, hogy mi történjék: nyilvános pályázatot irjanak-e ki a vásárpénztári monopólium hasznosítására, vagy pedig a Községi Takarékpénztár kapja meg a monopóliumot. Az ügyosztály álláspontja az, hogy

a Vásárpénztárt magánkézre adni nem szabad,

mert *a főváros közönségét ezzel kitennék a kartelszerű megállapodások veszélyének* s esetleg megdrágulna a hús ára.

MÜLLER KERTÉPÍTŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Változatlan feltételek mellett meghosszabbították a függőkölcsönöket. A fővárosi bankok közül a Kereskedelmi Bank, a Hitelbank, a Leszámítoló Bank, Pesti Hazai Első Takarékpénztár és az Angol Magyar Bank néhány évvel ezelőtt *4 millió dollár kölcsönt nyujtottak a fővárosnak.* A kölcsönöket több izben prolongálták már és az eredetileg 7½ és 7%-os kamatokat a prolongációk során *átlagban 5½%-ra* szállították le. Most ismét sor kerül a dollárfüggő-kölcsön meghosszabbítására. A függőkölcsön prolongációja érdekében most indultak meg a tárgyalások a főváros és az érdekelt bankok között. *Az eddigi feltételek szerint július 16-án hosszabbították meg az Angol Magyar Bank által nyujtott függőkölcsönt, míg a többi négy bank által nyujtott függőkölcsön meghosszabbítására vonatkozó megállapítást a napokban már alá is irták.*

A Nasici Tanningyár és Gőzfűrész Rt. legutóbb megtartott közgyülésén beszámoltak a tavalyi üzleti év eredményeiről. A vállalat a tavalyi áthozattal együtt 191.354.94 pengő veszteséget szenvedett.

A Bauxit Trust A.-G. folyó hó 11-én tartotta meg Zürichben Schirner Károly elnök vezetésével rendes évi közgyülését, amelyen a részvények túlnyomó többsége képviselve volt. A közgyülés Hiller József dr. vezérigazgató előadása után az igazgatóság üzleti jelentését, valamint az 1934. január 31-én lezárt zárszámadásokat elfogadta és az elmult üzletévre részvényenként 0.50 svájci frank osztalék kifizetését határozta el. Az osztalék folyó hó 12-től kezdődően Zürichben a Blankart & Cie. cégnél, Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál a 7—10. sz. szelvények beszolgáltatása ellenében kerül kifizetésre.

Magpiaci jelentés. Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. heti jelentése. Az elmult héten bíborherében igen jelentős mennyiségek kerültek külföldön elhelyezésre és a készletek hazánkban erősen megcsappantak. Mindazonáltal a németországi kereslet csökkenése következtében a legutolsó napokban az árakban némi visszaesés következett be. Fehérheréből az első tételek már piacra kerültek és többnyire igen jó minőségüek. Élénk kereslet mutatkozik szöszösbükköny iránt, mely cikkért ezidőszerint külföldön szokatlanul magas árak érhetők el. Pannonbükköny is keresett, azonban csak lényegesen olcsóbb árak mellett. Ősziborsó tartott árak mellett keresett. Káposztarepce irányzata valamivel megszilárdult. Mák változatlanul csendes, mult évi termésből azonban jó minőségek aránylag könnyen találnak elhelyezést. Tarlóvetőmagvak forgalma még mindig élénk. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kg-ként budapesti paritásban: köles, vörös 20—22, káposztarepce 23.25—24.25, lenmag, kisszemű 21—21.50, lenmag, nagyszemű 23—24; ab feladóállomás: kék mák 46—48, Viktória borsó stor. 16—18, lencse, középszemű 22—25, lencse, kisszemű 16—18, bíborhere, új 80—80.50, muharmag 16—18, új mák 46—48 pengő.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papirszállítást a fővárosi üzemek részére: Diósgyőri Papírgyár 5022, Hazai Papírgyár 7364, Neményi Testvérek 4410 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

Járda- és úttestaszfalt helyreállítási munkára a Gázműveknél. Pályázni lehet július 24-én d. e. 10 óráig. Tisza Kálmán-tér 20.

Nyomdai munkák szállítására a Községi Elelmiszerárusító Üzem részére. Pályázni lehet július 24-én déli 12 óráig. Soroksári-út 58. I. em. 7.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Sopron- és Bánát-utcák sarkán épitendő elemi iskola különböző munkáira pályáztak: Pollacsek és Epstein 128.110, Méhes Emil 145.640, Bauer Lajos 147.895, Grondy István 150.507, Nagy Testvérek 152.144, Katona, Székely és Molnár 152.625, Szüts Jenő 152.845, Tóásó Pál 155.833, Teleki és Katona 156.055, Führer Miklós 156.429, Wihart és Radó 156.513, Morbitzer Nándor 158.408, Bier és Wersetz 159.504, Tömpe és Társa 167.950, Mérnökök és Epitőmesterek Szöv. 181.399 pengővel.

A Horthy Miklós-úti telken épitendő fővárosi elemi iskola kőfaragó munkáira pályáztak: Král Gyula 18.325, Müller Rezső 17.979, Eipl Károly 19.583, Weidinger György 20.375, Seenger Béla 22.073, Dunamenti Márványművek Rt. 25.199 pengővel.

A Külső Jászberényi-úti városszéli telepen szükséges folytonégő kályha szállitására pályáztak: Első takaréktüzhely- és lemezárugyár 2720, Göttler Manó 2849, Kellner és Sándor 3060, Zsédély Károly 3060, Lőrincz Pál 3128, Avár György 3128, Gáspár Sándor 3196, Tóth Antal 3196, Wal Ferenc 3257 pengővel.

Ugyanitt kétaknás kályhák szállitására pályáztak: Heinrich és Fia 4252, Első Kispesti Takaréktüzhely 4420, Héber Sándor 4488, Magyar Radiátorgyár 4556, Salgótarjáni Gépgyár 4930, MAVAG 4930, Herzog Sándor 6052, Weisz Manfréd 7829 pengővel.

Kőanyag szállitására pályáztak: Inoczi kőbánya 3948, Spát János 21.912, Mikácsi Testvérek 4040, Szobi kőbánya 88.994, Goldberger Simon 7018, Frank István 81.026, Klauber és Vajda 7202, Holzer József 36,900, Engelhárdt Ferenc 5247, Badacsonyi bazaltbánya 72.154, Somoskői bazaltbánya 323.600, Dunántúli Mész- és Téglaipar Rt. 41.316, Ámon Antal 7390, Fleischmann Antal 41.000, Gáspár Imre 41.000, Sághegyi Bazaltbánya 7600, Hubertus 19.400, Haltenberger Vilmos 34.494, Kolman Árpád 15.075, Urikány—Zsilvölgyi 16.000, Sólymosi és Farkasmályi 42.904, Erdélyi Sándor 37.820 pengővel.

Teljesen megtérül a fővárosnak a szigetmonostori birtok vételára

Pénz helyett földet kapnak a gazdák — Parcellázzák a fölösleges területeket

A szigetmonostori kényszerü birtokvétel kapcsán több támadás hangzott el a főváros vezetősége ellen, amelyek azt célozták, hogy *tulajdonképpen fölösleges volt a 860 holdnyi területnek teljes egészében való megvétele.* A közgyülés többsége magáévá tette a polgármesteri előterjesztést és most már megindulhatnak azok az *alapvető munkák,* amelyeknek révén kiépül az új budai vízmütelep és ennek kapcsán évtizedekre biztonságot kap Budapest vízellátásának zavartalansága.

A szigetmonostori földterülettel kapcsolatos legközelebbi teendőkről érdeklődtünk

illetékes helyen,

ahol a következő felvilágositást kaptuk:

— Az kétségtelen, hogy a fővárosnak a vízitermelés szempontjából *nincsen szüksége a teljes 860 hold terjedelemre,* azonban már most bejelenthetjük hogy

sokkal több terület kerül a vízellátás szolgálatába, mint ahogy azt eredetileg terveztük.

A közvetlen partsávok feltétlenül megfelelő vízmennyiséget adnak, azonban nem kétséges, hogy *a további belső fekvésü részek is tartalmaznak olyan kifogástalan vizet, amelyet fel kell használni Budapest igényeinek kielégítésére.* A vízművek vezetősége

a próbafurásokat a legközelebbi napokban megindítja

és akkor dől el, hogy a partsávokon túlmenően milyen újabb szakaszokra van feltétlen szükség.

— Köztudomásu, hogy kötött kincstári birtok adásvételénél a fővárosnak alá kellett magát vetnie a törvényes feltételeknek. A 860 hold csakis egységes terjedelemben volt megvehető, már most kijelentjük azonban, hogy

a hatalmas birtoktestnek egy négyszögöle sem marad kihasználatlanul.

Tudvalevő, hogy az igényjogosult gazdákat *pénzzel kellett volna kártalanitani,* akik azonban szívesebben elfogadnak ilyen televényes gazdagtalajú földet, tehát a főváros jelentős összegeket fog megtakarítania, mikor *pénz helyett földdel elégiti ki az igényeket.* Valószínű, hogy még így is, a csere útján felhasznált földeken, valamint az újabb víztermő területeken túl is marad annyi parcella, hogy

azt a főváros a mindjobban élénkülő sportviszonyok mellett jól értékesitheti.

Még korai beszélni a parcellázás megindításáról, azonban nem kétséges, *hogy annak lefolytatása után a főváros teljesen viszontlátja az uradalomért kifizetett 860 ezer pengőjét, sőt azon túlmenő jelentékeny haszonra van kilátása.*

*

Amint látható a főváros nem járt rosszul a szigetmonostori tranzakcióval, mert nemcsak, hogy megtérül a teljes kiadása, hanem *mintegy ingyen jut a felbecsülhetetlen értékü és pótolhatatlan vizitermőkutak birtokába.*

Többszázezer pengőbe kerülne a Teleki-téri zsibárus-telep kitelepítése

A telep ősszel a Vásárfelügyelőség ellenőrzése alá kerül

Nemrégen szavazta meg a törvényhatósági bizottság az őszeresipar és zsibárusipar gyakorlásáról, a Teleki-téri zsibárustelep használatáról és a házalási engedélyek számának megállapitásáról szóló szabályrendeleteket.

A jövő héten terjesztik fel jóváhagyás végett a kereskedelemügyi miniszterhez a négy szabályrendeletet

és az ügyosztályban arra számítanak, hogy rövidesen megkezdik a szabályrendeleteket jóváhagyó miniszteri leirat.

— Az ősz folyamán léptetjük életbe a szabályrendeleteket,

— mondotta munkatársunknak dr. *Pertik* Béla főjegyző. — A szabályrendeletek egyik leglényegesebb ujitása, hogy

a Teleki-téren a jövőben új árukat nem árulhatnak, csupán kiselejtezett árukat.

A Teleki-téri zsibárustelep ellenőrzése egyébként ki fog kerülni a szabályrendeletek jóváhagyása után a VIII. kerületi elöljáróság alól és

a telep ellenőrzését a vásárfelügyelőség fogja gyakorolni,

mint ahogy valamennyi budapesti piac a vásárfelügyelőség ellenőrzése alatt működik. A multban ismételten felvetődött az az ötlet, hogy a Telekitéri zsibárustelepet *megszüntessük,* illetve *kitelepitsük,* esetleg a Haller-térre. Sajnos a mai nehéz pénzügyi helyzetben erre nem gondolhatunk.

Többszázezer pengőbe kerülne a Teleki-téri zsibárustelep kitelepítése

és ezért számitani kell arra, hogy *még néhány évig,* az idő lényeges jobbrafordulásáig megmarad mai helyén a zsibárustelep.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycim: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻✻ Telefon: 30-8-63.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. **Telefon: 11—2—91.**
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fütés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam | Budapest, 1934. július 31. | 31–32. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Ólomlábon

A *Nemzeti Munkaterv* 11. szakasza mondja:

„Jó és olcsó, *gyors* és *a nép szeretetétől áthatott* közigazgatást akarunk, amely mindenkinek egyenlő mértékkel mér és *az állampolgárok teherviselő képességéhez szigorúan alkalmazkodik.*"

Magyarázatra ehhez nincsen szükség, mert ez a szakasz is nagyon értelmesen beszél. Azt is határozottan állítani merjük, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök ma is tiszteletreméltó állhatatossággal ragaszkodik ehhez, mint a többi ponthoz. A maga környezetében, ameddig a keze elér és a szeme ellát, meg is valósította és érvényben is tartja. De merjük állítani azt is, hogy ezt a pontot a miniszterelnök érvénybentartandónak tartja akár minisztériumról, akár fővárosról, akár közmunkatanácsról van szó.

És mégis panaszkodnunk kell, hogy Gömbös Gyula friss tempódiktálása idején vannak a magyar közigazgatásnak ágazatai, ahol a cselekvés ólomlábakon jár. Vagy legyünk enyhébbek: akadnak nagyfontosságú ügyek, amelyeknek elintézése körül állandó zavarokat és halogatásokat látunk, amelyek a főváros népének igen nagy rétegeit erőteljesen sujtják.

*

Csak két dolgot említünk. Az egyik a *Tabán építkezésének megkezdése*, vagy ha tetszik egész általánosságban a közmunkák kérdése. A másik *a lakbérszabályzat életbeléptetése.*

Alig hinnénk, hogy bármelyik kérdésnek a jelentőségét fejtegetnünk kellene. Mindenki tudja, hogy a nyár a munka ideje, a Tabán újjáépítését már régen meg kellett volna kezdeni. Azzal is tisztában van mindenki, hogy sok ezer ember kenyeréről, sok milliós munkák gazdasági vérfelfrissítéséről van szó.

A másik a lakbérszabályzat kérdése. Elképzelhető-e, hogy egy milliós város bérpalotáinak lakói esztendők óta nélkülözik a korszerü lakbérszabályzatot? És elképzelhető-e, hogy az új, a kor igényeinek megfelelő lakbérszabályzat, amelyet már a mult esztendő novemberében fogadott el a főváros közgyűlése, még mindig nem lépett életbe? Most azt halljuk, hogy majd a jövő májusban! Ez nagyon szép. Tehát a legrövidebb idő majdnem még egy esztendő lenne; addig marják egymást háziurak, lakók, házmesterek és vicék. Hogy csak egyetlen egyet említsünk, ott van a liftpénz kérdése: egek csodája, hogy mindennap késhegyre nem mennek a mai szűkös világban az emberek. Az ólomlábon járó bürokrácia azonban valószínűleg úgy gondolkozik: járjanak gyalog a lakók, úgy sem árt egy kis testgyakorlat és villanyspórolás.

*

A Tabán ügye még sokkal súlyosabb. Ha a miniszterelnök tudomást venne erről az operett-forradalomról, amely itt ment végbe, alighanem hamarosan és személyesen csinálna rendet.

Mert Gömbös Gyula, hála Istennek, egy kicsit személyes ügyet csinált a Tabán ügyéből. Valósággal legendaként mesélik már, hogy a pannonhalmi minisztertanácsról a miniszterelnök személyesen hívta fel telefonon a főpolgármestert, hogy szeretné megismerni a tabáni terveket, tessék azokat másnapra Pannonhalmára szállítani. Borvendég főpolgármester azonban katonásan intézte el a dolgot: még véget sem ért az aznapi minisztertanács, egy hatalmas teherautón megérkeztek a tabáni tervek, amelyeket a főváros egy fiatal mérnöke kitűnő magyarázatokkal mutatott be a kormány tagjainak. Gömbös miniszterelnök, hír szerint azt mondta:

— Hát igen, *ez tempó!*

Ez tényleg tempó volt. De nem tempó az a hatóságok közötti hercehurca, amely a Tabán munkálatainak megkezdése körül mutatkozik. Tempó volt, ahogy minisztertanács és a miniszterelnök az ügyet intézték, de nem tempó, hogy a Közmunkatanács sérelmi politikát üzzön, őszre halasszon és sok száz munkáskezet nyári foglalkozás nélkül hagyjon.

Történt ugyanis, hogy a Közmunkatanács valamely műszaki albizottsága kimondta a napokban, hogy a tabáni háromszögön belül nem szabad, azonkívül pedig nem lehet a közmunkákat megkezdeni. Mindez pedig azért, mert a Közmunkatanács előbb látni akarja, mit kíván a főváros a Rácfürdővel csinálni? A főváros műszaki tisztviselői a nyilvánosság elé vitték ezt a tényt, mire a Közmunkatanács elnöke haragos nyilatkozatban leckéztette meg a főváros urait, akik szerinte *indiszkréciót követtek el.* Nyilván akkor, amikor megállapították, hogy nincs mód a munkálatok megkezdésére. Konstatálta a Közmunkatanács elnöke, hogy ő figyelmeztette a fővárost, siessen a tervek bemutatásával, mert a Közmunkatanács nyáron nem tart üléseket.

Nem védjük a fővárost, bizony itt sokat üldögéltek a tabáni terveken. Ha már meg kellett venni a Rácfürdőt, álltak volna elő vele előbb. De el tudják képzelni azt a szörnyűséget is, hogy a Közmunkatanács nyáron is tartson ülést, ha a munkások kenyeréről, a gazdasági élet vérkeringésének felfrissítéséről van szó. Mi úgy tudjuk, hogy a magyar miniszterelnök maga sem kezdte még meg szabadságát. És ismerjük úgy a magyar miniszterelnököt, hogy ha meghallja, hogy nem több ezernek, csak húsz munkásnak szerezhet munkaalkalmat, megszakítja a szabadságát.

Tempó Közmunkatanács!

Elrendelte a Polgármester, hogy a fővárosi törvény módosítására tegyenek javaslatot az ügyosztályvezetők

Részletes jelentést tesznek a fegyelmi ügyekről a szeptemberi közigazgatási bizottsági ülésnek

Néhány nappal ezelőtt érdekes rendeletet adott ki a polgármester. Szeptemberben tárgyalja a közigazgatási bizottság a félévi jelentéseket. A polgármester úgy rendelkezett, hogy *augusztus 10-ig készítsék el és terjesszék be az elnöki ügyoztályhoz az ügyoztályvezetők jelentéseiket.* A polgármesteri rendeletnek egyik legfontosabb részlete így szól:

— Különösen súlyt helyezek arra, hogy

az új törvények miként válnak be az életben, minő hiányai vagy hézagai tűnnek ki és kívánnak orvoslást;

és a törvények végrehajtásával foglalkozó középhatóságoknak fontos és üdvös hivatását látom abban, hogy e kérdést beható figyelemmel kisérvén, *gyakorlati észleletükkel a kormány segítségére jöjjenek.*

Ezután a polgármester a közigazgatás menete során észlelt bajok és nehézségek tekintetében *szabatos megjelölését kéri a bajoknak és*

javaslatot

azok megszüntetésére vonatkozóan.

Nagyon érdekes, hogy a polgármesteri rendelet előírja azt is:

a fegyelmi ügyekről is részletes jelentést kell tenniök az ügyosztályvezetőknek.

Nemcsak az elintézett fegyelmi ügyekről kell beszámolni, hanem *a folyamatban levőkről is.* Azokat fel kell sorolni s meg kell jelölni, hogy a vizsgálat eddig mit állapított meg. A polgármesternek rendeletével az a célja, hogy *a kormány a részletes beszámoló alapján*

tiszta képet nyerjen

a főváros egész munkásságáról.

Hatalmas arányú és minden részletre kiterjedő szanálási programot készít a Községi Polgári Párt

Payr Hugó, Glückstahl Samu, Harrer Ferenc és Martin János dolgozzák föl az összes csoportokat

Borvendég Ferenc főpolgármester kinevezése és személyének a főváros élére történt állítása bebizonyítottan *politikamentes* ténykedése volt a kormánynak és ma már minden oldalon elismerik, hogy *a főváros szanálása szakértőbb kezekbe nem juthatott.* A főpolgármester pillanatnyilag szabadságon van, azonban nem árulunk el titkot, ha elmondjuk, hogy szabadsága nem jelent mást a számára, csupán a hivatali teendők időtrabló terhének mellőzését, mert

Borvendég Ferenc főpolgármester a szükséges adatok tömegének felhasználásával most készíti elő a szanáláshoz szükséges részletes intézkedéseit.

Távozása előtt utasítást adott az összes ügyosztályoknak a költségvetés előkészítésére és a szanálással kapcsolatos teendők tisztázására, amellyel egyidejüleg azonban maga is hatalmas munkát fejt ki, hogy *szeptemberben a szanálás tényleges menetét egyszerre utjára indíthassa.*

Csak kevesen vannak a városházi autonómiában olyanok, akik ismerik a főpolgármester közelebbi terveit. Szándékait, elhatározásait, a főváros gazdasági egyensúlyának helyreállítására irányuló terveit nem közölte csak a legbeavatottabbakkal és ezért

a községpolitikai pártok sem tudják, hogy az ősszel meginduló szanálás milyen területeken kezdődik és milyen határokig terjed.

Annyi bizonyos, hogy a községi pártok teljes egészükben szükségesnek tartják *a főváros és az üzemek költségvetésének olyan mérvü körülhatárolását, amelyek révén a deficittel küzdő városi háztartás kijut a nehézségekből.* Teljes egészében megnyilvánuló bizalom fogadja a főpolgármester ezirányú célkitüzéseit és bizonyos, hogy a pártok a maguk részéről minden erejükkel fogják támogatni a szükséges szanálási programot.

Függetlenül a főpolgármester szanálási munkatervétől,

önzetlen odaadással megy a főpolgármester segítségére az Egységes Községi Polgári Párt, amelynek tagjai sorában az elismert legkiválóbb szakértők foglalnak helyet.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az *Egységes Községi Polgári Párt* hatalmas arányú mun-

kába fogott, amely felöleli a szanálás végrehajtására szükségesnek vélt összes tennivalókat. *A párt három irányban végez számításokat és a valódi szükségletek, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján kíván olyan takarékossági programot lefektetni, amely elgondolásuk nyilvánvalóan egyeznek a főpolgármester terveivel.* Lehetséges, hogy olyan szempontok és mérlegelések kerülnek felszinre az *Egységes Községi Polgári Párt* szanálási tervezetében, amelyiknek egyike-másika talán hiányzik a szanálás hivatalos programjából. Magától értetődik, hogy

a párt részéről kizárólag közérdekből elkészitendő tervezet nem akar konkurálni és ellentétbe jutni a főpolgármester terveivel, hanem olyan kiegészítő reformokat és új elgondolásokat tartalmaz, amelyek a főváros érdekében valóban megvalósíthatók.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* három irányú szanálási tervezete kiterjed a *pénzügypolitika, az üzemi és a közigazgatási összes vonatkozásokra.* A hatalmas anyag feldolgozása az adatok és teendők csoportosítása

Payr Hugó, Glückstal Samu, Harrer Ferenc és Martin János vállaira hárul,

akik a még hátralévő nyári szünetet használják fel arra, hogy munkájukat elkészítsék és annak részleteit a legalaposabban kidolgozzák. Az *Egységes Községi Polgári Párt* szanálási tervezete természetesen *nem pártprogram* és csupán a főpolgármester munkájához kiván segítőtárs lenni, amelyet éppen ezért megkülönböztetett figyelem kisér. *A párt szanálási memorandumát augusztus végén adják át Borvendég Ferenc főpolgármesternek.*

Egy hónappal meghosszabbították a községi műhelyek életét

Augusztusban a munkaügyi bizottság elé terjesztik a 20.000 üzemi munkásról készült munkabér-statisztikát

Amikor a fővárosi hatósági műhelyek megszüntetését elrendelték, *a nagyobb ipari vállalatokhoz azzal a felhivással fordult a főváros, hogy a megszüntetendő műhelyek munkásait alkalmazzák.* A felhivás *semmi eredménnyel nem járt,* a főváros pedig nem akarja munkásait az utcára tenni. Több száz munkást a városi üzemeknél helyeztek el, azonban még mindig jelentékeny számú munkás maradt állás nélkül. A polgármester most úgy rendelkezett, hogy

a megszüntetésre ítélt műhelyek augusztus 31-ig dolgozzanak,

tehát *a megszüntetési határidőt egy hónappal eltolta.* Remélik, hogy ez alatt az idő alatt sikerül majd ezeknek a műhelyeknek munkásait is elhelyezni.

Az üzemi munkások számának megállapítása egyébként most folyik.

Munkabérstatisztikát állítanak össze,

hogy pontosan megállapítsák, milyen a fővárosi munkások anyagi helyzete. Nemcsak azt tüntetik fel a munkabérstatisztikában, hogy mennyi a munkás munkabére, hanem azt is, hogy *vannak-e még a munkás családjában rajta kivül kenyérkereső családtagok és együttvéve a család havonta mennyit keres?*

Több mint 20.000 munkás adatait gyüjtötték össze

s az adatfelvétellel most készültek el. *Illetékes helyen* kijelentették munkatársunknak, hogy

augusztus elejére összehívják a munkaügyi bizottságot

és beterjesztik a munkabérstatisztikát. E statisztika alapján fogják megállapítani a főváros üzemi munkásságának bérét.

Alaptalan kombinációk bizalmatlanságról és pártszakadásról

Naiv hiresztelések az Egységes Községi Polgári Párt kebelében lévő állitólagos ellentétekről — Befejezett tény a demokraták és a szabadelvü párt fuziója

A nyári eseménytelenségben különböző kitalálások és jámbor óhajtások formájában akarnak élénkséget teremteni a várospolitikai élet elcsendesült frontján. Meglehetősen egyedülálló hiresztelés alapjában került a közvélemény elé az a szenzáció, hogy „szakadás fenyegeti" a *Községi Polgári Pártot.* A szóbanforgó cikk mindenekelőtt megállapítja, hogy *Kozma Jenő kiváló taktikai érzéke és a pártnak kétségtelenül nagy szaktudásu tagjainak tekintélye fejlesztette az Egységes Községi Polgári Pártot a főváros közgyülésének egyik legnagyobb és legbefolyásosabb pártjává.* Ezek a körülmények magyarázzák, hogy a *Községi Polgári Párt* az évek során mind nagyobb jelentőségre tett szert a városi politikában. Ezt a jelentőséget azonban — a cikk szerint —

megtépázta az új fővárosi törvény,

amely háttérbe szorította általában a pártok jelentőségét. Anélkül, hogy vitába akarnánk szállani ezzel a teljesen téves felfogással, tovább ismertetjük a közlemény adatait, amely arra utal, hogy az *utóbbi időben a párt tagjainak tekintélyes része elégedetlen a párt vezetésével.* Kifogásolják többek között, hogy a népszerütlen előterjesztések mellett kell állást foglalniok és az elégedetlenkedő bizottsági tagok *Ugron* Gábort akarják megnyerni az új pártvezérnek. A párt vezetősége néhány héttel ezelőtt éppen az *ilyen jelenségek* megfigyelése után vetette fel a bizalmi kérdést, amely

egyhangulag bizalmáról biztositotta Kozma Jenőt.

Ez a megnyilatkozás — írja a közlemény — *még zavarosabbá tette a helyzetet (?)* mert nem tisztázódott az, hogy *valóban bizalommal viseltetik-e a bizottsági tagok többsége a pártvezetőséggel szemben.* Egyelőre szélcsend van, de bizonyos, hogy az *ősszel az elégedetlenkedők komoly formában fel fognak lépni a pártvezetőség ellen.* Könnyen megtörténhetik, hogy ez a mozgalom odáig erősödik, hogy

ősszel kettészakad a Községi Polgári Párt,

tehát valószínü, a *bizottsági tagok egy részének a pártból való kiválása.*

Tuloznánk ennek a cikknek a jelentőségét, ha egyszerü cáfolattal mutatnánk rá az állítások komolytalanságára és arra a teljes logikátlanságra, amely az adatok csoportosításából kicsendül. A nyilván sugalmazott és kétségtelenül jámbor óhajtásnak számító közleménnyel szemben nem szükséges a védekezés és csupán válaszképen a *Községi Polgári Párt tekintélyét annyira irigyelőknek* adjuk

a következő tájékoztatást:

Bármennyire is fáj sokaknak, változatlanul áll az az igazság, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt jelentősége semmiféle csorbát sem szenvedett az új törvény életbeléptetése miatt.* A messzemenőbb takarékoskodásra és a főváros szanálására vonatkozó elgondolások már évek óta élnek a párt felfogásában és

a takarékosság fokozottabb megvalósítása éppen ennek a pártnak a kezdeményezéséből indult el,

amikor sikerült életrehívni a törvényhatósági tanács részéről delegált *takarékossági bizottságot.* Ennek a bizottságnak a munkájában az *Egységes Községi Polgári Párt* kiküldöttei számarányuknál és szaktudásuknál fogva, a *legnagyobb munkát fejtették ki* és

sikerült is akkor közel 20 millió pengőt a költségvetési kiadásokból lefaragni.

Magától értetődik tehát, hogy a *párt a szanálást szükségesnek és kivánatosnak tartja, amelynek végrehajtásával teljes erővel kivánja támogatni az új főpolgármestert.*

Teljesen a humor birodalmába tartozik az az állítás, hogy a párt tagjainak tekintélyes része *elégedetlen a párt vezetésével.*

A pártnak nagy sikerei voltak éppen Kozma Jenő jól átgondolt irányitása mellett

és nem von le semmit a párt tekintélyéből és a választók előtti népszerűségéből az a körülmény, hogy *gyakran olyan javaslatok mellé állt, amelyek bizonyos vonatkozásokban talán nem voltak népszerűeknek mondhatók.* Szükséges és elkerülhetetlen intézkedések megtételéről volt szó, amelyek a főváros érdekeit szolgálták és így

a Községi Polgári Párt hivatottságának, valamint alkotmányos felfogásának tudatában akkor is kitartott álláspontja mellett, mikor más oldalakról demagóg jelszavakkal próbálták a választók figyelmét magukra terelni.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a fővárosnak és Budapest polgárságának hűséges szolgája és *tevékenységében nem zavartatja magát olyan szólamoktól, amelyek ártani akarnak a párt népszerűségének.* A legutóbbi választások óriási tömegeket vonzottak a párt mögé, mert Budapest józan polgársága tudja, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt volt az, amely a békés, alkotó munkát a világnézleti harcok színhelyévé süllyedt városházán sikeresen bevezette.

Újabb szervezeteik a választók széles tömegeinek további csatlakozását vitték keresztül, akik mindannyian bizalommal látják azt a munkát, amelyet a *községpolitikai életben a párt kezdeményezéséből a közönség javára folytatnak.*

Hivatalos közleményben is beszámolt a párt arról, hogy néhány héttel ezelőtt *Kozma Jenő* felvetette a bizalmi kérdést. A párt elnöke ezt azért tartotta szükségesnek, mert életbelépett az új törvény és a *változott viszonyok mellett a főpolgármesteri állásban is személycsere történt. Kozma Jenő titkos szavazást javasolt,*

a pártértekezlet azonban egyhangulag bizalmat szavazott és teljes támogatásáról tett tanuságot a pártvezetőség mellett.

Az elégedetlenkedők aligha az *Egységes Községi Polgári Párt* táborában találhatók és minden reménykedés teljesen fölösleges, amely a párt megjósolt kettészakadását szeretné. Előfordulhat, sőt többször megtörtént, hogy bizonyos kérdésekben *véleménykülönbség mutatkozik a párt tagjai között,* ezt azonban nem lehet elkerülni egy olyan tömörülésben, ahol

mindenkinek fennáll a maga egyéni és véleményszabadsága.

A pártértekezleteken mindig tisztázódnak az esetleges ellentétes nézetek és győz az a belátás, amely a *főváros javát célozza.* A közlemény állításával szemben távolról sem valószínű a bizottsági tagok ősszel történő kiválása, mert

a Községi Polgári Párt évtized óta tökéletes harmoniában végzi munkáját

és folytatja a jövőben is, hogy a megoldásra váró feladatok minden tekintetben Budapest jövő fejlődésének megalapozását biztosíthassák.

A *Községi Polgári Párt* egysége tehát mindenképen szilárd, amellyel szemben azonban valószínű, hogy *érdekes eltolódások következnek be a törvényhatósági pártok összetételében.* A Rassay Károly vezetése alatt álló *Szabadelvüpárt felé* már régebben komoly orientációt folytat a *Nemzeti Demokrata Párt, amely*

a maga néhány főnyi létszámával szivesebben illeszkedne a nagyobb és tekintélyesebb liberális frakció keretébe.

Értesülésünk szerint a *Demokratapárt* tagjai országgyülési vonatkozásban is egyesülnek a szabadelvű párttal, csupán *Gál* Jenő és *Láng* Lajos tartják meg különállásukat. *Gál* Jenő aligha lesz tagja a Szabadelvüpárt képviselőházi csoportjának, míg *Láng* Lajos városházi vonatkozásokban tartja meg különállását. Nincs kizárva, hogy

a demokrata bizottsági tagok közül néhányan Fábián Béla független demokrata pártjához is csatlakoznak,

a többség azonban Rassayékhoz megy át, akinek a pártja ezek szerint nagyobb számaránnyal fog jelentkezni a közgyülés és a városháza fórumán.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-8-48.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST
VÁLLAL WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Eldőlt az óbudai híd sorsa:

Kizárólag vasszerkezettel épül a hatalmas alkotás

Részletesen beszámoltunk legutóbb azokról az elgondolásokról, amelyek az új óbuda—újpesti híd tervezése során felmerültek. Ismertettük a *Kossalka* professzor vezetése alatt álló tervezési irodának javaslatait, a kereskedelmi miniszter által delegált ellenőrző bizottság véleményes előterjesztését, de ismertettük egyúttal — *elsőnek a sajtóban* — azt a gondolatot is, amelyet a hídtervezési nagybizottságban *Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke terjesztett elő.*

A leglényegesebb kérdés volt a hídtengely megállapítása. Ekörül folytak és folynak még ma is a leghevesebb csatározások s ezért hatott a szenzáció erejével az az egészen váratlanul beterjesztett

Rakovszky Iván—Kertész K. Róbert-féle terv,

amely valóságos Kolumbus-tojásként leegyszerűsíti és megoldja az esztendők óta vajudó kérdést: *hogyan vezessék az új híd tengelyét?* Amióta ez a nevezetes előterjesztés elhangzott, egyre szélesebb szakkörökben foglalkoznak a Rakovszky-Kertész hídtengely általunk részletesen ismertetett előnyeivel és az az egyhangú vélemény kezd kialakulni, hogy

bárhol is létesüljön az új híd, tengelyének vonalvezetése tényleg akkor a legmegfelelőbb, ha megtörés nélkül, egyenesen széli át a Dunát.

Jelezettük, hogy ebben a kérdésben *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter személyesen tartotta fenn magának a döntést, amely az illetékes miniszteriális ügyosztály előterjesztésének meghallgatása után *ősszel fog véglegesen megtörténni.* Addig is azonban számos más, rendkívül lényeges kérdések foglalkoztatják a nagybizottságot.

Milyen anyagból készüljön a híd?

Kossalka János műegyetemi professzor a szakértő tökéletes precizitásával foglalkozott ezzel a kérdéssel és a megfelelő hídtípus keresésénél *az összes szóbajöhető típusokra vonatkozólag elvégeztette a szükséges számításokat, tervezési munkálatokat, modellezéseket és költségvetési kalkulációkat.* Valamennyi hídtípus esetében a következő az elgondolás: a budai és pesti főmedret 3—3 nyílású szerkezet hidalja át. A középső hídnyílásra meg volt állapítva, hogy száz méternél kisebb nem lehet. A budai oldalon a főmeder áthidalásához még két kisebb nyílás csatlakozik.

A Kossalka-iroda nyolc hídtípusra vonatkozó számításokat végzett.

A pálya fölé kiemelkedő rendszerrel rácsos és tömör vas-ívhidakat, kétféle pillér-rendszerű felsőpályás vas ívhidakat, gerendatartós vashidat és három típusú vasbeton ívhidakat terveztek. Költség tekintetében az egyes típusok között *nincs számottevő különbség,* a kiválasztásnál tehát nem a financiális szempontok lesznek mérvadók, hanem igenis

nagy teret kell biztosítani az esztétikai kérdésnek,

mivel ez a híd két nagy sziget és a budai hegyvidék miliőjében *a jövő Budapestjének egyik igen fontos pontján fog végighúzódni.* Annakidején, a hídtervpályázat zsűrije jegyzőkönyvbe vette, hogy mivel a híd nem központi fekvésű, hanem a főváros határán fog épülni, a szabad pályát és a szabad kilátást hangsúlyozó esztétikai szempont itt sokkal *kevésbé* jogosult, mint a Boráros-téri új hídnál. *Ezt a meglehetősen furcsa zsüri-megállapítást*

Kossalka professzor a maga részéről visszautasítja

s még a legnaivabb laikus pesti polgár is feltétlenül lelkesen helyeselhet az illusztris szakférfiúnak, aki a következőkben foglalja össze véleményét:

— Az a felfogás, amely szerint az óbudai híd esetében az esztétikai szempont alárendeltebb jelentőségű, mint a Boráros-téri híd esetében, bizonyára arra vezethető vissza, hogy az óbudai híd környékén, különösen a pesti oldalon, ezidőszerint gyártelepek vannak, amiből arra lehetne következtetni, hogy ez a vidék olyan gyárnegyed lesz, melyben az esztétikai szempont kevésbé fontos.

— Ezt a felfogást azonban helytállónak nem találom, mert

újabban az a törekvés, hogy a város levegőjének javítása céljából a gyártelepeket a főváros déli részére telepítsék át.

— Teljesen jogos tehát az a feltevés, hogy *az óbudai híd környéke, különösen pedig Óbuda, hosszú idő multán a városnak egyik legszebb és legértékesebb városrészévé alakul ki, mely az esztétikai szempontok érvényesítését még nagyobb mértékben követeli meg, mint a Boráros tér-híd környéke.*

Értesülésünk szerint a nagybizottságban éppen esztétikai okokból úgyszólván *egyhangulag a vasbeton-hídtípus mellett foglaltak állást,* amely az ívelések előkelő ritmusával s az így keletkező híd-egység monumentalitásával a legszebb képet nyújtja nemcsak az észak felől érkezőnek, hanem a dél felől szemlélőknek is.

Megdőlt a vasbeton kombináció

A vasbeton-megoldással szemben azonban sok olyan *súlyos, megfontolásra érdemes ellen-érv merült fel, hogy végül is a felmerülő technikai nehézségek és bizonytalanságok miatt le kellett arról mondani, hogy az új híd — Budapest északi kapúja — vasbetonszerkezetből épüljön.*

Megállapították ugyanis, hogy a kérdéses helyeken a folyam medrének altalaja *sárga agyag,* amelynek csúszós volta rendkívül komplikált alapozást igényelne vasbetonhíd esetén. Egy másik igen súlyos természetű nehézség az, hogy

vasbetonhídnál minden szakaszt — egyenként 3—3 ívvel — egyszerre, egyidőben kell állványozni,

valamennyit egyszerre kell építeni is a szerkezet terhelési viszonyai miatt, különben ellennyomások érvényesülnének. A modern műszaki tudományok ezenkívül még csak mindössze *négy évtizedes vasbeton-tapasztalatokkal rendelkeznek,* egy ilyen híd pedig hosszabb időre épül s nem lehetne előre tudni, hogyan viselkedne a szerkezet. *Hajszálrepedések* egészen biztosan keletkeznének, de hogy a szerkezetben elrejtett vas miként viselkedik majd az idők folyamán, *az teljesen kiszámithatatlan és ellenőrizhetetlen.*

Voltak ezenkívül még *stratégiai szempontok* is, amelyek a vasbetonhid mellőzését tették indokolttá. A helyzet ugyanis az, hogy bárhol sérül is meg egy vasbetonhid mederszakasza, ez a sérülés elegendő ahhoz, hogy

tönkretegye mind a három ívet,

mert felszabadulnak az ellennyomások s bedőlhet az egész hídrészlet. A kijavítás pedig aránytalanul *nehezebb,* mint egy vashidnál, s egy ilyen említett bedőlés *magas vízállásnál, vagy jégzajlás esetén árvizveszedelmet is okozhat.*

Óriási munkát kapnak a vasgyárak

Mindezek a nehézségek elesnek a vashidaknál. Az ellenőrző bizottság jelentésében hangsúlyozta, hogy műszaki szempontból mindegyik vashidtípus jól megtervezhető és tekintve a magyar iparnak a vashidak építése terén fennálló gazdag tapasztalatait és kiválóságát, *semmiféle kiviteli nehézségbe nem ütközik.* Szerepet játszik még a *nemzetgazdasági* szempont is:

a vasipar általában, de különösen a vasszerkezeti gyárak válságos időket élnek, mert a fogyasztás katasztrófálisan visszaesett.

Országos érdek a vasipar támogatása, amely munkához juttatja a munkanélküli vasmunkások tömegeit is. A vasszerkezeti egységárnak, — ami métermázsánként mintegy 80 pengőt tesz ki, — 10 százaléka esik vasércre s ennek is csupán egyrészét kell külföldről behozni, mert például az ózdi vasműveknek magyar területen is van vasércbányájuk, a felvidéki saját bányáiból pedig a békeszerződés szerint vámmentesen hozhatja be a vasércet. Az egységár tehát túlnyomórészben munkabérre megy. Az ellenőrzőbizottság tehát úgy találta, hogy *a közel egyenlő költségű vashidak közül csupán a nemzetgazdasági szempontot tekintve*

legelőnyösebb azt a vashídtípust választani,

amelyben a vasszerkezetben levő vasmennyiség a legtöbb, amivel együtt jár az, hogy az alapozáshoz szükséges cement mennyisége pedig a legkevesebb.

Ami nyersanyagot külföldről mégis hozatni kellene, azt kompenzációs vásárlás formájában lehet lebonyolítani. *Hozzávetőlegesen egy millió pengő értékű vasat kell külföldről behozni.*

Miután megvolt az elvi állásfoglalás a vashídtípus mellett, a nagybizottság választott az elébe terjesztett négy vashíd-szerkezet közül. Az első típus a hídpálya fölé emelkedő, szélfogós, úgynevezett *„Hindenburg"*-hídszerkezet, amely minden folyammeder középrészén a pályatest fölé emelkedik. A másik három típus szerkezete *a hídpályaszint alatt* helyezkedik el s ezek szinte egyforma azonos hatást gyakorolnak a laikusra s csupán hídépítészeti szempontból mutatnak fel szerkezetbeli különbségeket.

Ezek közül a nagybizottság túlnyomó többsége *a Kossalka professzor által javaslatba hozott típust,*

az úgynevezett többtámaszú gerendatartós vashidat fogadta el.

Ez a típus az anyagtól eltekintve formájában és tömeghatásában leginkább hasonlít a vasbetonhidak konstrukciójára. Az egész híd-kép harmónizál a Margit-híddal, de attól mégis lényegesen eltér, mégpedig abban, hogy

a pálya karcsú oszlopokkal támaszkodik az ívre

és a pillér csak az ív támasztó helyéig nyulik fel, úgy hogy az ívek fölött és a pillérek fölött egyformán át lehet látni, míg a Margithídon a sok andráskereszt és a pillérek felnyuló része csaknem teljesen elzárják a kilátást. *Az elfogadott típus egyszerű, mégis monumentális és tökéletesen illeszkedik bele a természetadta környezetbe.*

Legjobb megoldás a Rakovszky-Kertész javaslat

A bizottság állásfoglalása azonban természetesen csak véleménynyilvánítás. A bizottság nem hoz határozatokat. *A végleges döntés ezekben a kérdésekben is Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter kezében van, aki a felelős szakértők meghallgatása után fog ősszel határozni.*

Feszült érdeklődés előzi meg ezt a miniszteri döntést annál is inkább, mert ugyanakkor dől el a legfontosabb kérdés, *a hídtengely kérdése* is. És kétségtelen, hogy amilyen teljes megnyugvás volna, hogy az új és olyannyira fontos óbuda-újpesti hidat vasból és a Kossalka-féle propozició szerinti szerkezettel építsék, épp olyan nyugtalanító volna az a gondolat, hogy

a híd jelentős területet lefoglalna a Margitsziget kineset jelentő földjéből s így örök időkre tönkre tenné a Felső-Margitszigetet,

Budapest egyedülálló gyógyfürdőhelyét. Ha az új híd keresztülszeli a sziget felső részét, úgy menthetetlenül elveszett a fővárosnak ez a kincses része, amelyet két nagy magyar technikus, a kútfúró *Zsigmondy* és az építész *Ybl* tettek tökéletessé. A maga idejében Európa legnevezetesebb artézi kútját fúrta a szigeten Zsigmondy, Ybl Miklós pedig a Felső-Margitszigeten építette bizsuszámba menő francia reneszánsz fürdőpalotáját, a főváros egyik legsikerültebb építőművészeti alkotását. S mindezzel a Palatinus-család ajándékozta meg a nemzetet. Elvész mindez s nem lesz többé idegenforgalmi látványosság,

ha Népligetté devalválódik a sziget,

amelynek felső szakaszát épen most másfélmilliós befektetéssel nyugateurópai színvonalra emelte a Közmunkatanács.

Műemlékileg, műtörténeti alapon megállapították, hogy a rómaiak a Krisztus utáni második században hidat tudtak építeni azon a ponton, ahová a Közmunkatanács *Rakovszky—Kertész* féle javaslata az új, egyenes, töretlen vonalú, szigetet nem érintő hidat tervezi. Alacsony vízállásnál láthatóak a régi római hid pilléreinek romjai. *Ugyanide javasolja most a Közmunkatanács az új hidat és bizonyos, hogy a nagyszerű magyar technikusok számára nem lesz megoldatlan a feladat.*

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Augusztus
2-án és 8-án
délután fél 3 órakor
ÚGETŐVERSENY

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, i azol atását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Magazíner Albert és Társa

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

HOFMAN DÉNES
okleveles mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZ-MÉRNÖK
VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT.
VIII, THÉK ENDRE-UTCA 46
TELEFON: 30—4—42

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemű javítást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻✻ Telefon: 30-8-63.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

ÁDLER ÉS TÁRSAI
ÓLOMCSŐKÉSZÍTŐ üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

Építsen be gépébe phosphor-bronzot,
Telefon: 53-0-92
II., Kaplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Filmoktatási díjat fognak szedni a fővárosi iskolákban

A kultuszminiszter leiratban elrendelte, hogy a felvételi díjon felül a tandíj három százalékát szedjék be filmoktatási célra

Rendkívül érdekes *leiratot* intézett a fővároshoz néhány nappal ezelőtt *a vallas- és közoktatásügyi miniszter*. A 77.690/934. VII/A. számú leiratban

utasítja a kultuszminiszter a fővárost, hogy filmoktatási díjat szedjen be.

A miniszteri leirat alapján *Sipőcz* Jenő polgármester most *utasította az összes fővárosi reál-, leányközép-, felsőkereskedelmi és polgári iskolai igazgatókat, valamint a felső mezőgazdasági iskola igazgatóját*, hogy minden tanulótól a felvételkor

az előző évi tandíj, illetve féltandíj 3%-át szedje be filmoktatási díj címén

Az első osztályba iratkozók a teljes tandíj 3%-át fizetik ilyen címen.

A polgármester rendelete hangsúlyozza, hogy *a beszedett összeg hováfordításáról külön fog intézkedni* és a filmoktatási díjat egyelőre az iskoláknál az iskolaigazgatóknak külön kell kezelni. A díj egyébként

a felvételi díjon felül

szedendő összegek közé tartozik.

Felterjesztésben 7·5 millió pengő függőkölcsön felvételének engedélyezését kérte a főváros

Megveszik a Közmunkatanács palotáját? — Új forrásokra bukkantak a Tabánban

A közmunkatanács *ősszel fogja ismét tárgyalni a Tabán rendezési terveit*. A tabáni nagy közmunka csak a jövő tavasszal indulhat meg, de a főváros a Tabán egyes részein már az ősszel hozzá akar kezdeni a munkához.

A Hegyalja-út mentén és a Naphegy oldalán még ősszel megkezdődhetik a munka,

függetlenül attól, hogy a Rácfürdő környékének rendezési tervét át kell dolgozni. Errevaló tekintettel

július 20-án a főváros vezetősége felterjesztést intézett a belügyminiszterhez és a feliratban arra kérték a minisztert, hogy az ipari munkaszervező intézettől 7½ millió pengő függőkölcsönt vehessenek fel.

Illetékes helyen errevonatkozólag kijelentették munkatársunknak, hogy *a függőkölcsönt részletekben kívánják lehívni*, aszerint, hogy a Tabán rendezési munkálatainál milyen összegekre van szükség. Előreláthatóan

háromévig tart a Tabán rendezése

és közművekkel való ellátása, tehát a 7½ millió pengőt három év alatt veszik igénybe. *A függőkölcsön kamata 2%-kal haladhatja meg a Nemzeti Bank váltóleszámitolási kamatlábát.*

A főváros nagy reményeket fűz a Tabánhoz.

a régi tabáni házak bontásakor öt helyen is új forrásokra bukkantak,

s ezeknek a forrásoknak a vize *megközelítette a 70 C fokot*. Most, hogy a Rácfürdő a főváros birtokába jutott,

semmi akadálya sem lesz annak, hogy ezeket a forrásokat feltárják

és azok forró gyógyvizét a tabáni új házakba, villákba bevezessék.

A város vezetősége gondol arra is, hogy *újabb épületek kisajátításával* oldja meg teljes tökéletességgel a Tabán rendezését. Igy előbb-utóbb

sor kell, hogy kerüljön a közmunkatanács Döbrentei-téri palotájának megvásárlására, valamint a mellette levő két bérház megvételére.

Értesülésünk szerint *a közmunkatanács elé kerülő új Tabán-rendezési tervek már úgy készülnek, hogy azokban ennek a három háznak lebontása is figyelembe van véve.*

A Tabán új rendezési tervei egyébként, mielőtt a közmunkatanács elé kerülnének, újból foglalkoztatni fogják az autonómia fórumait.

A városrendezési ügyosztály most készíti az új terveket és azokat szeptemberben terjesztik a főváros illetékes szakbizottságai elé

megvitatás céljából, s csak azután kerülnek a tervek a közmunkák tanácsához.

Jubilál a Beszkárt

A legszebb, a legkedvesebb jubileum mindig az első. Tulajdonképpen nehéz is lenne megmondani, mikor kezdődik meg a jubileumok sorozata, amely az intézmények életén csak úgy végig megy, mint az emberén. A szerelmeseknél — mintha csak jelképeznék a szerelem gyors mulandóságát — vannak a legkisebb jubiláló egységek: már az első huszonnégy órát is megünneplik. Olyan hatalmas intézménynél, mint a Beszkárt is, számba kell venni az első tíz esztendőt, inkább számba, mint a huszat, vagy a harmincat, mert az *első* évtized jelenti a jövő fundamentumának lerakását. A Beszkárt már túljutott ezen a nevezetes dátumon, szónoklás, bankettezés és öndicsőítés nélkül; mindössze utólag egy pompásan kiállított, nagy gonddal, tudással megszerkesztett, kiváló írnitudással megírt albumszerű kötetet adott ki, amelyben beszámol tíz esztendő munkájáról. A könyv *Kőhalmy* József dr. igazgatóhelyettes munkája, akinek az adatszerzésben szorgalmasan és hozzáértéssel járt kezére *Balog* Emil ny. igazgatóhelyettes. A száraz adatok, amelyek önmagukért beszélnek és amelyeket sem a hizelgés, sem a fokozás nem tarkítanak, a *Rényi* és *Folkusházy* rezsimek tevékenységét illusztrálják. *Folkusházy* Lajos most hagyja el a vezérigazgatói széket: munkásságának nemes és tiszteletreméltó emléke lesz ez a könyv, amely a magasztalás szándéka nélkül, a tények erejével hat. Az albumnak az a része, amely tulajdonképpen a tíztendőről szól az alkotásokban gazdag múlt megcáfolhatatlan jellemzése.

Mert van az albumnak más anyaga is, amivel legfőképen a magunkfajta bogarászoknak, a régi Pest szerelmeseinek, szerzett őszinte, boldog örömöt *Kőhalmy József*, aki a BSzKRT eredetét, gyökereit akarván bemutatni, eljutott a budapesti közúti vasúti közlekedés embrionális idejéhez. Csak így láthatjuk, mit jelent a Beszkárt tízesztendős multja, ha hatvan esztendejére visszanézünk. Hiszen — írja *Kőhalmy* — alig hatvan esztendővel ezelőtt a Rókus-kórháznál, meg a Lövölde-térnél véget ért a város beépített területe. A Király-utca volt az előkelő korzó, a terézvárosi templom erkélyéről a toronyőr jelezte a tüzet, a Duna vizét pedig puttonyokban hordták szét a városban és 1876-ban, amikor a Sugár-úton már állott az Államvasutak igazgatósági épülete, a Városligetből az Ujpalotáig lóháton üzte a szarvast a vidám vadásztársaság és a „hallali ritka látványa s a rettentő zaj — mint *Jókai* Mór lapja, az *Életképek* irta — óriási tömeget csődített a Sugár-útra". Ha ettől az állapottól hat évtized alatt el tudtunk jutni odáig, hogy nemcsak az egész várost hálózza a villamos vasút sinpárja, de a környéket is óriási területen a fővároshoz csatolja, a legutóbbi évtized pedig az autobuszok tömegét állította a közlekedés szolgálatába, akkor rendkívül dicséretet mondottunk ennek a városnak hihetetlen életerejéről és haladási tempójáról.

Érdemes a könyv alapján egy tekintetet vetni azokra az egyéniségekre, akik Budapest közlekedésének fejlesztésével a városnak ezt az életerejét igen nagymértékben fokozták. A legelső vasútépítési mozgalomnak élén *József* nádor állott, a vasúti bizottság elnöke pedig *Wenckheim* József báró aradi főispán volt. Az ő akciójukból született meg 1827-ben az első lóvonatú próbavasút Kőbányától a Kerepesi-útig, de maga Kőhalmy állapítja meg, hogy ezt a próbavasutat alig tekinthetjük a lóvasút elődjének, vagy úttörőjének. Ezzel szemben *Károlyi* Sándor gróf és társai 1863-ban kaptak előmunkálati engedélyt a Széna-tértől (a mai Kálvin-tér) az Országúton (ma Múzeum-körút, Károly-körút és Vilmos császár-út), Váci-úton át Ujpestig vezetendő lóvontatású vasút építésére. És megalakult a *Pesti Közuti Vaspálya Társaság*, amelynek elnöke *Károlyi* Sándor gróf, alelnöke *Holián* Ernő volt, az igazgatóságban pedig *Perger* Ignác, *Koppély* Frigyes, *Lónyay* Menyhért, *Weisz* M. A., *Szitányi* Izidor, *Cséry* Lajos, *Vogel* Péter, *Hajós* József, *Kéler* Sándor, *Neuschloss*

Megszűnnek a zaklató jellegű tejrazziák

A főváros érdekes átirata a Baross Szövetséghez

Sok panasz hangzott el az utóbbi időben a tejellenőrök ellen. A *Baross Szövetség* a piaci árusok panaszát a polgármester elé terjesztette, aki felhívta a közélelmezési ügyosztály vezetőjét, *Rosta* János főjegyzőt, hogy *vizsgálja meg ezeket a panaszokat. Rosta* főjegyző most *átiratban* közölte a Baross Szövetséggel, hogy

ezentúl a piaci tejrazziákat körültekintőbben fogják lebonyolítani.

— A piaci és vásárcsarnoki kereskedők — szól a közélelmezési ügyosztály vezetőjének a *Baross Szövetséghez* intézett átirata — azt a panaszt terjesztették elő, hogy

az élelmiszerpiacokon tartott tejrazziák igen gyakran túlmennek azon a határon, amelynek megtartása a forgalom nyugodtsága céljából szükséges.

Az eljáró tisztviselők állítólag a piaci árusok árusító helyein

a forgalmat teljesen feltartják, mindent felkutatnak, a közönséget és a közlekedést akadályozzák,

és általában nincsenek tekintettel arra, hogy az árusok üzletkötéseiket zavartalanul lebonyolíthassák. Bár e panaszok alaposságáról konkrét esetek megjelölésének hiányában *nem győződhettem meg*, mindazonáltal felhívtam az érdekelt intézményeket, hogy ellenőrző vizsgálataik során

a piaci árusok üzleti érdekeire mindig figyelemmel legyenek

és üzletük menetének minden felesleges zavarását mellőzzék.

A közélelmezési ügyosztály vezetőinek átirata az érdekelt piaci és csarnoki kereskedők körében *nagy megnyugvást keltett* s bíznak abban, hogy a jövőben teljesen megszünnek a kifogásolt állapotok a polgármester gyors intézkedése következtében.

Izgalmas előzmények után lezárult a Beszkárt elnökválasztása

Nehéz feladatok megoldása vár a villamosvasút uj vezetőségére

Izgalmas előzmények után választották meg *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselőt a *BESzKÁRT elnökévé*. Bizonyos oldalról úgy állították be ezt a ténykedést, mintha ez a választás *Bárczy* István általános köztiszteletben álló, kiváló személye ellen irányult volna, holott az *Egységes Községi Polgári Párt számtalanszor kifejezte, hogy Budapest volt nagynevű polgármesterével szemben a legnagyobb tisztelettel és nagyrabecsüléssel viseltetik.* A BESzKÁRT elnöki székének betöltése kizárólag *a párt pozíciójának és súlyának érdekében* történt és minden ezzel ellentétes magyarázat mondvacsinált kitalálás, amely a párt presztizsét kívánja csorbítani. Hogy milyen okok játszottak közre a BESzKÁRT elnökválasztásánál, azt az alábbiakban illusztrálja

Payr Hugó

országgyűlési képviselő,

aki erről a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amikor a BESzKÁRT igazgatósági tagok számát lecsökkentették hétre, akkor a párt igen nehéz helyzetbe jutott, mert kiváló s olyan tagjai voltak a BESzKÁRT-nál, akiknek szakértelmét *mindenki kivétel nélkül elismerte.* Nehéz helyzet előtt állott tehát a párt, ennek ellenére a BESzKÁRT-ra váró feladatok újszerűsége szükségessé tette, hogy

új embereket delegáljanak,

még pedig lehetőleg olyanokat, akik *a törvényhatósági tanácsban és a törvényhatósági életben való működésükkel a törvényhatósági bizottság intencióit ismerik.* Szükséges volt új erőknek a delegálása, annál is inkább, mert

a BESzKÁRT-nak körülbelül 50 millió pengőre rúg az adóssága

és még ez év folyamán, vagy az év végére az a veszély fenyeget, hogy forgótőkéje is lecsökken és nem lesz elegendő ahhoz, hogy *a BESzKÁRT-nál a szükséges forgalmi reformokat, amelyek a közönség érdekében szükségesek, életbe lehessen léptetni.* Ezért esett a választásunk *Usetty* Bélára és *Scheuer* Róbertre, akiket a pártértekezlet egyhangú határozattal delegált a BESzKÁRT igazgatóságába.

Bárczy István iránt az Egységes Községi Polgári Párt minden egyes tagja a legnagyobb tisztelettel, megbecsüléssel és szeretettel viseltetett és viseltetik ma is.

Jól tudjuk, hogy neki Budapest mennyit köszönhet és éppen ezért mindig gondosan figyelünk arra, hogy tiszteletünket és megbecsülésünket érezze. Ezen nem változtat az se, hogy a BESzKÁRT-nál várható változó feladatok elvégzésére

fiatalabb erőket kívánt a párt kiküldeni.

Bárczy évekig volt a BESzKÁRT alelnöke, majd elnöke és e minőségében *soha egyetlen egyszer nem fordultunk hozzá olyan kéréssel, hogy a párt érdekében akár csak egyórás szabadságot szerezzen egy kalauznak.* Mi azt akartuk, hogy ő pártokon felül álljon e minőségében és

ugyanezt várjuk Usetty Bélától is,

mert úgy ebben, mint minden más kérdésben *kizárólag a közönség és a főváros érdekeit tartjuk szem előtt* és ettől nem fog bennünket eltéríteni semmiféle támadás és inszinuáció.

*

Payr Hugó fenti nyilatkozata teljes egészében tisztázza ezt a sokat vitatott kérdést, amely után *bizonyára elnémulnak azok a hangok, amelyek továbbra is erőltetett tendenciákat keresnek a BESzKÁRT elnöki állásának szabályszerűen történt betöltése mögött.*

Bernát, *Manno* István és *Gschwindt* Mór foglaltak helyet. Kereskedelmi igazgatóul *Jellinek* Mórt, műtani igazgatóul pedig *Bielek* Miksát választották meg. 1867 júliusában meegalakult a *Budai Közúti Vaspálya Társaság* is gróf *Festetich* Béla vezetésével. 1879-ben a két vasuti társaság összeolvadásából született meg a *Budapesti Közúti Vaspálya Társaság*, amely *B. K. V. T.*-és kocsijaival a Bszkárt megszületéséig járta Budapest utcáit. A B. K. V. T. egymásután építette az új vonalakat, még a nyolcvanas évek közepén a lóvasút idejét mult intézménynek kezdett látszani. Ekkor tűnik föl *Balázs* Mórnak a neve, akinek Budapest közlekedésének fejlődésében nagy szerep jutott. Először gőzmozdonyú közúti vaspálya tervekkel foglalkozott, de végül is a villamosvasúti hálózat építésénél állapodott meg *Balázs* Mór azután egyedül a *Lindheim és Társa*, valamint a *Siemens és Halske* céggel. 1887 november 29-én indult el első útjára Budapesten a villamos. Érdemes elmondani ma, amikor már az autobusz kezdi szorongatni a villamost, hogy ez a próbavasút földalatti áramveztéssel működött, vonala a Nyugati pályaudvartól a Király-utcáig terjedt és összesen három motoros kocsija volt, amelyek közül kettőt tartottak üzemben, egy pedig egy tágas deszkapajtában, „a remiz"-ben tartalékban maradt. A remiz nagyobbik fele volt a kocsiszín, a kisebbik pedig az áramfejlesztő telep. A „centrálé" pedig állott egy egyszerű lokomobilból, amely a gyereknagyságú dinamót hajtotta. Megtudjuk azt is, hogy az első budapesti villamoskalauz, aki később művelte magát és iskolákat végzett, mint a Beszkárt főszámtanácsosa vonult nyugalomba, az első váltóállítófiú pedig, mint címzetes tisztviselő, ma a Beszkárt telefonközpontjának és a telefonszerelési szolgálatnak a vezetője.

1891-ben alakult meg a *Budapesti Villamos Városi Vasút Részvénytársaság*, amelynek elnöke *Szapáry* István gróf, alelnöke *Falk* Miksa, vezérigazgatója *Balázs* Mór, első igazgatóságának tagjai pedig *Császár* Jenő, *Hüvös* József dr.., *Kohner* Ágoston, *Lukács* József, *Rosenthal* József dr., *Schreyer* György, *Schweiger* Henrik és *Zsámbokréthy* Emil lettek.

A budapesti közlekedés ezt követő legnagyobb eseménye a földalatti vasút építése és megnyitása volt. 1896 május 2-án adták át a közforgalomnak, majd május 8-án *Ferenc József* király is végigutazott a vonalon és engedelmet adott arra, hogy a vasutat nevéről nevezzék el. Erre az alkalomra a vasúti társaság drága faberakásokkal, tükrökkel díszített kettős bejáratú különkocsit épített. Kevesen tudják, hogy ez a kocsi ma is üzemképes állapotban van és néha-néha forgalomba is kerül. 1897 szeptemberében újra a földalatti vasúton utazott a király, ezúttal *Vilmos* német császár társaságában, aminek az a magyarázata, hogy a császár kíváncsi lehetett a földalattira, amely a kontinensen e nemben első volt.

A *B. K. V. T* első vezérigazgatója *Jellinek* Mór utóda, *Jellinek* Henrik volt, utolsó vezérigazgatója pedig 1911—18-ig *Sándor* Pál. A *B. V. V. V.* első vezérigazgatója, *Balázs* Mór után, *Hüvös* József következik. Kívülük föl kell meg jegyezni néhány, Budapest közlekedésének történetében fontos nevet. *Wöllner* Adolf állapította meg a budapesti alsóvezetékes villamosvasút szerkezetét és ő készítette a földalatti vasút terveit. *Schweiger* Henrik sok bonyolult műszaki kérdést oldott meg. *Kőnig* Ede volt a villamos próbavasút építője. *Steller* Antal több újítással javította az alsóvezetékes rendszert. *Zielinsky* Szilárd, mint vasúttervező működött az első villamosvonalak építése idején. *Vojtek* Ödön, *Söpkéz* Sándor és *Stromszky* Sándor szintén kiváló műszaki érdemeket szereztek. És ebbe a díszes névsorba tartozik *Sztrókai* István is, aki az utóbbi években, mint a Beszkárt vezérigazgatóhelyettese vonult nyugalomba.

A B. V. V. V. megváltása *Bárczy* István polgármester nevéhez fűződik, majd 1922. december 22-én 500 millió korona alaptőkével megalakult a Beszkárt, amelynek tízéves jubileuma alkalmával legelsősorban *Rényi* Dezső és *Folkusházy* Lajos vezérigazgatók kivételes érdemeire kell emlékeznünk. — ny. — a.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ FÉMPORTÁL és REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

Vörös és fekete salak, bányahomok fuvaronként és vagontételben kapható a legjutányosabban
„Delta" salak- és homoktermelő vállalat
Budapest, V., Zrinyi-u. 12. Telefon: 21—3—93.
Bányatelep: Külső Mester-utca és Koppány-u. sarok, MÁV telep

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemű háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

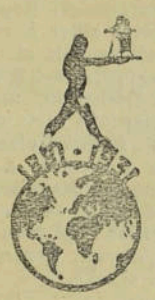
A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. • Telefon: 43-5-47

„ISOTERRA" BUDAPEST
vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges építési segédanyagokat gyártó üzem
Raktár: Honvéd-u. 15. Telefon: 26—2—96. Levélcím: Budapest 62, postafiók 158

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPEST VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Olvasóinkhoz!

Alulírott várospolitikai hetilapok, tekintettel a törvényhatóság hivatalos nyári szünetére, július második felében és augusztus havában kéthetenként jelennek meg.

Ennek a megállapodásnak megfelelően, a Fővárosi Hirlap július 31-én, augusztus 15-én és augusztus 29-én fog megjelenni.

Fővárosi Hirlap
Független Budapest
Uj Budapest.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

A hercegprimás felhívása a család szentségének védelmére. Országos Katolikus Nagygyűléseink a hit szerint való élet sürgetésével és irányításával az egyén és a család megszentelését, az Egyház és a Haza felvirágoztatását célozták mindenkoron, úgy, hogy egyszerre vallásos és hazafias munkát is végeztek. Ma pedig, mikor a világháború nyomán reánk szakadt gazdasági és erkölcsi válság következtében az egész emberiséggel együtt nemzetünk is nagybeteg: az Actio Catholica irányítása mellett Krisztus nevében, Krisztus Egyházának hitével és erkölcsi erejével *elsősorban gyógyítani iparkodunk nemzetünket, hogy azután felvirágoztathassuk.* Hogy szent, nemzetmentő törekvésünket biztos siker koronázza: elsősorban a nemzetnek Istentől rendelt alapsejtjét, *a családot kell meggyógyítanunk.* Ezért XXV. jubiláris országos katolikus nagygyűlésünkön, melyet Budapesten, *szeptember 22—25. napjain* tartunk, családjaink méltóságát és szentségét fogjuk oltalmunkba venni. Jöjjön tehát minden a hazáért aggódó katolikus testvérünk jubiláris nagygyűlésünkre: vegyen részt tanácskozásainkon, családjaink és nemzetünk sorsáért könyörgő eucharisztikus körmenetünkön. Dr. *Serédi* Jusztinián, bíbornok, hercegprímás, az Actio Catholica országos elnöke.

Szendy Károly alpolgármester elfoglalta hivatalát. A belügyminiszter az elmult héten küldötte le a városházára a kormányzónak az alpolgármesterválasztást megerősítő okiratát, amelynek alapján *Sipőcz* Jenő polgármester a mult hét keddi napján vette ki a törvényben előírt *hivatali esküt* az új alpolgármestertől. Az eskümintát *Horony-Pálffy* Aurél főjegyző olvasta. Az ünnepélyes aktuson a polgármesteren kívül csak *Liber* Endre alpolgármester volt jelen. *Szendy* Károly alpolgármester e hét végén magához kéreti az alája rendelt ügyosztályvezetőket és tájékoztatja magát a felügyeletébe tartozó összes időszerű kérdésekről.

Új ügyosztályvezetők. A polgármester intézkedésére *Babarczy* István dr. tanácsnok átvette a *tanügyi* osztály vezetését, *Felkay* Ferenc dr. tanácsnok pedig az *ipari és közgazdasági* ügyosztály élére került. A városházán a tanácsnoki átcsoportosítástól jelentős eredményeket várnak.

Nyugalomba vonult Folkusházy Lajos. Közel negyvenesztendős közszolgálat után augusztus elsején nyugalomba vonult *Folkusházy* Lajos ny. alpolgármester, a BSZKRT vezérigazgatója. Működéséhez és munkásságához Budapest fejlődésének legragyogóbb évtizedei füződnek és kiváló tevékenysége különösen a háború befejezése utáni korszakban érvényesült, amikor a főváros újjászervezése és gazdasági rekonstrukciója terén fejtett ki redkívül eredményes munkásságot. A BSZKRT élén is megmutatta tökéletes szervezőképességét, ahol a reformok egész sokaságát hajtotta végre s helyezte új alapokra a főváros közlekedését. Utóda a vezérigazgatói székben *Márkus* Jenő dr. h. vezérigazgató, akinek nagy szorgalma és elhatározóképessége a felszínen lévő újítások sorozatát fogja sikerre vinni.

Liber Endre alpolgármester szabadságon. A juliusi hónap elmultával a városházi főtisztviselők további csoportja kezdi meg pihenőjét. Augusztus első napjaiban *Liber* Endre helyettes polgármester kezdte meg szabadságát és az ő, valamint *Sipőcz* Jenő polgármester távollétében a városházi adminisztráció legfőbb irányítását *Szendy* Károly alpolgármester vette át.

Véssey Ede dr. kitüntetése. A közelmúltban jelentette a hivatalos lap, hogy a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Véssey* Ede dr., a Budapest Székesfőváros Gázművei vezető igazgatójának *a magyar királyi kormányfőtanácsosi* címet adományozta. A magas kitüntetés városházi és gazdasági körökben nagy rokonszenvet keltett, mert *Véssey* Ede kitünő egyéni kvalitásai, ritka szorgalma és szaktudása már régen elismerés tárgyát képezi mindazokban a körökben, ahol *a gázgyár közelmult éveinek munkateljesitményét figyelemmel kisérik. Véssey* Ede dr. 1903-ban került a fővároshoz és az összes ügyosztályokban eltöltött gyakorlati működés után *Ripka* Ferenc dr. akkori vezérigazgató előterjesztésére 1924-ben a gázművekhez helyezték át, ahol két évvel később *kereskedelmi igazgatónak* lépett elő. 1932 óta a gázművek *vezetésével* bizták meg, hogy honorálják a közüzem kebelében kifejtett rendkívül eredményes tevékenységét. Működésének idejére esik *az adminisztráció racionalizálása, a propaganda kiterjesztése, a szén- és anyagbeszerzésnél tetemes megtakarítások*, amelyek révén a gázművek a főváros egyik legjobban kifizetődő közüzeme. Nevéhez füződik *a magánszerelő iparnak a gázgyári munkákba való bekapcsolása, a benzolgyár létesitése*, amellyel a gázgyár olcsóbb érdekeknek tesz értékes szolgálatot. *Véssey* Ede, aki a *Magyar Gázgyárak Országos Szövetségének* elnöke, társadalmi téren is széleskörű tevékenységet fejt ki. Alelnöke a *Magyar Dalosszövetségnek, a Budai Dalárdának*, elnöke, tiszteletbeli, választmányi és rendes tagja számos tudományos, kulturális, jótékonysági és bajtársi egyesületnek. Kitüntetése alkalmából a szerencsekivánatok tömegével árasztották el.

Házasság. *Dévai* Károly dr. fővárosi ügyvéd és *Erdős* Böske, — Erdős József hirdetőirodatulajdonos leánya, — július hó 29-én, déli 1 órakor, Budapesten, a Dohány-utcai templomban házasságot kötöttek.

Életbelépett az új ügybeosztás a városházán. *Szendy* Károly alpolgármesterré választása után a polgármester intézkedett az alpolgármesteri hatáskörök új beosztásáról. A rendelet szerint *Liber* Endre alpolgármester felügyelete alá kerül az *elnöki, a közjogi, a közlekedési, a tanügyi. a szociálpolitikai és a közművelődésügyi ügyosztály, Szendy* Károly alpolgármester csoportjába pedig *az út- és csatornaépitési, a városrendezési, a közélelmezési, a közegészségügyi, a városgazdasági, a magasépitési és az ipari-közgazdasági ügyosztály.* A *pénzügyi* osztály és az *üzemi* osztály a polgármester közvetlen felügyeleti hatáskörébe jutott.

Liber Endre alpolgármestert az ereklyés országzászló nagybizottság társelnökévé választották. Megtisztelő kitüntetés érte *Liber* Endre alpolgármestert. Az Ereklyés Országzászló Nagybizottsága a századik országzászló avatásakor *József* főherceget választotta meg díszelnöknek és *Urmánczy* Nándor országos elnök mellé négy társelnököt választottak. Ezek: *Borbély-Macky* Emil főispán, *Zadravetz* István püspök, *Liber* Endre alpolgármester és *Légrády* Ottó főszerkesztő. Az Ereklyés Országzászló Nagybizottság központi elnöki tanácsa nevében a választási okmányt szombaton küldöttség nyujtotta át *Liber* alpolgármesternek. A küldöttséget *Urmánczy* Nándor vezette és abban dr. *Javorniczky* Jenő miniszteri tanácsos és dr. *Grill* Lóránt ügyvezető főtitkár vettek részt.

A kéktaxi-sofőrök tiltakoznak a csomagpótdíj eltörlése ellen. Néhány héttel ezelőtt *Sipőcz* Jenő polgármester hozzájárult ahhoz, hogy *a kéktaxisok ne szedjenek csomagpótdíjat.* Azóta a közönség fokozottabban veszi igénybe a kéktaxikat, aminek a taxitulajdonosok örülnek, viszont *a sofőrök ezzel a rendelkezéssel elégedetlenek*, tekintettel arra, hogy nagyrészük *százalékos részesedést* kap csak a bruttó bevételből és a csomagpótdíj eltörlése számukra jövedelemveszteséget jelent. Már *tiltakozó nagygyűlést is akartak tartani* a Vasasok Magdolna-utcai székházában, az engedélyt azonban nem szerezték meg, úgy hogy a nagygyűlés elmaradt. Most *szervezkednek, hogy a taxitulajdonosokkal szemben érdekeiket megvédhessék.*

Payr Hugó — matróz. A városháza ismert alakjai, a vezető tényezők, a várospolitikusok, a törvényhatósági bizottság tagjai túlnyomórészt nyári pihenőt tartanak és gondtalanul élvezik a szabadság gyorsan tovatünő kellemes óráit. Az itthonmaradottak között találhatjuk *Payr* Hugó országgyűlési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* igazgatóját, aki évek óta nem volt szabadságon és az idén is a közügyeknek szenteli a nyári hónapokat. *Payr* Hugó ebben az évben azonban szabadságot ad magának és *régi tervét akarja megvalósitani.* Néhány hét mulva kerül vízrebocsátásra a magyar állam *„Magda"* nevü folyami tengerhajója, amelynek feladata, hogy a Földközi- és Feketetenger partvidékén összegyüjtött árukat a Dunán át Budapestre szállítsa, ugyanekkor pedig a magyar exportcikkeket a közel kelet városaiba vigye. Payr Hugó összeköttetésbe lépett az illetékes tényezőkkel és kérte, hogy *a hajó első útján, mint közönséges matrózt osszák be szolgálattételre. Payr* Hugó, az egykori birkózó világbajnok matrózként teszi meg az első utat az új magyar hajón és nem kétséges, hogy *kivételes képességei ebben a minőségben is kitünően fognak érvényesülni.*

Szivárvány. *Hangay* Sándor szerkesztésében a fiatal, szóhoz nem jutó, de tehetséges magyar írók szemléje óhajt lenni. Júliusi számát is főleg pártatlan kritikai szelleme teszi élvezetessé. *Hárs* László verse, *Gál* György, *Virágh* Rózsi és *Hangay* Gyula novellái emelkednek ki változatos tartalmából. Előfizetési ára egy évre 12 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal: *Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.*

Megismétlik a népszerű nyári háztartási tanfolyamokat. Az Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottságnak és a Kath. Háziasszonyok Orsz. Szövetségének — a Székesfővárosi Gázművekkel karöltve rendezett — első nyári főzőbemutatóira oly nagy volt az érdeklődés, hogy a jelentkezők részére három párhuzamos tanfolyamot kellett felállitani, azonban még igy is sokan lemaradtak. A szokatlanul nagy érdeklődés arra késztette az egyesületeket, hogy *augusztus 6-tól* egy második sorozatos *gyakorlati főzőbemutatót rendezzenek*, azonos feltételek mellett, a Gázművek legmodernebbül berendezett mintakonyháiban, VI., Vilmos császár-út 3. sz. a. A gyakorlati főzőbemutató 6 hetes, heti két főzőgyakorlattal. *Beiratási díj 6 hétre 3 pengő, tandij és élelmiszerhozzájárulás nincs, díjtalan kóstoló. Jelentkezni lehet:* 1. Kath. Házlasszonyok Orsz. Szövetségében, VIII., Mária-utca 7. sz. 2. Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottságnál, IV., Szép-utca 5. sz., 3. Székesfővárosi Gázművek bemutatóhelyiségeiben, VI., Vilmos császár-út 3., I. em.

A HATOE akciója a házbérfillér kettős megadóztatása ellen. A *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete (HATOE) Somssich* Tihamér gróf elnöklése mellett tartott ülésén elhatározta, hogy országos mozgalmat indit a régi házbérfillér-szabályok visszállítása érdekében. *Szende* Péter Pál ügyvezető elnök referátumában kimutatta, hogy *a házbérfillér ma már maga is adó* és a magyar házbirtokosság adó után mégegyszer adót fizetni nem tud. Megállapította, hogy a pénzügyi hatóságoknak a korábbi gyakorlatban soha nem érvényesült az az eljárása, amely szerint csak azokban az esetekben vonják le a házadóalapból a házbérfilléreket, ha azoknak *„külön beszedett"*-sége irásbeli bérleti szerződéssel igazolatott, vagy ha azokat a *kerek összegü* béreken felül fizette a bérlő. Az e tárgyban rendelkező jogszabályokkal és pénzügytani elvekkel ellentétben áll az adóhatóságok mai gyakorlata és ami a legfőbb, ellentmond a magyar házbirtok teherviselőképességének. A *HATOE* ehhez képest elhatározta, hogy a sérelem orvoslása végett *Imrédy* Béla pénzügyminiszterhez fordul és kéri, hogy állittassék vissza a félévszázados korábbi gyakorlat, alkalmazzák ismét a székesfővárosi adófelügyelőség 17.631/1904. számú utasításának 49. §-ában foglalt jogszabályt, amely szerint: *a házbérfillér a házadóalapból levonandó.*

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

VÁROSHAZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
Városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Vásároljon az iparostól! SZŰCS A. kárpitosmester, lakásberendező
Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. szám
Alapitva: 1896. • Telefonszám: 89—2—88. • Kombinált szobák, komplett lakásberendezések. Mindennemü kárpitosáruk. Külön javitómühely. Kedvező fizetési feltételek.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—29

MÜLLER KERTÉPITŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. • 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám. Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épit kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

Gazdasági Értesítő

Hatalmas arányú idegenforgalmat hoz a fővárosnak a Nemzeti Munkahét

Hatszáz expozitúra végzi a külföldi propagandát — Az összes érdekképviseletek csatlakoztak az akcióhoz

A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* nagy előkészületeket folytat a *Nemzeti Munkahét* rendezésével kapcsolatban, amelynek ünnepségei *szeptember 29—október 7* között zajlanak le. Páratlanul nagyvonalú programot állítottak össze a *Nemzeti Munkahétre*, amely a tavalyinál sokkal szélesebb alapokon propagálja a magyar mezőgazdaság, a magyar kereskedelem és ipar termékeit. A multévi *Nemzeti Munkahét* sikere bebizonyította, hogy ez a nagyarányú megmozdulás komoly, jelentős forgalmat biztosít a fővárosnak és akkora érdeklődést váltott ki, amire másfél évtized óta nem volt példa. Az idei előkészületek során a TESZz vezetősége tárgyalásokat folytatott a különböző érdekképviseletekkel, amelyek

nagy lelkesedéssel csatlakoztak az akcióhoz és biztosították részvételüket a Nemzeti Munkahéten.

Az érdekképviseletek vezetői hangsúlyozták, hogy legteljesebb mértékben támogatják a TESz társadalmi megmozdulását, mert nemcsak ünnepe a nemzeti munkának, hanem jelentékeny mozgató erőt képvisel, amelynek a főváros kereskedelme látja hasznát.

A fővárosban rendezendő *Nemzeti Munkahét* ünnepségei iránt a vidéken óriási érdeklődés nyilvánul meg, mert a TESz már hetekkel ezelőtt megkezdte *országos propagandáját*. A *Nemzeti Munkahét* tartamára a kereskedelmi miniszter ötvenszázalékos vasúti jegykedvezményt engedélyezett, amely

a vidéki tömegeknek nagyarányú felutazását teszi lehetővé.

Ezért gondoskodás történt arról is, hogy az ünnepi hetet idegenforgalmi szempontból is kellőleg kihasználják és erre való tekintettel, a külügyminiszter a *Nemzeti Munkahét* tartamára *vizumdíjmentességet biztosított a külföldi látogatóknak*, úgy hogy az idegenek az útlevél egyszerű felmutatása mellett jöhetnek az országba.

Az európai politika kavargó eseményei, a külföldi államokban lezajlott megrázkódtatások és az ott észlelhető nyugtalanságok a magyarországi idegenforgalom számára rendkívül kedvező lehetőségeket teremtettek.

Az idei *Nemzeti Munkahét* tehát az idegenforgalom jegyében áll és az eddigi jelentések szerint

roppant nagyarányú idegenforgalomra van kilátás.

Csoportosan és tömegesen érkeznek Hollandiából, Franciaországból, Olaszországból, Németországból látogatók a Nemzeti Munkahétre, hogy tanui legyenek az ünnepi hét európai jelentőségének.

A nagyarányú akcióval kapcsolatban felkerestük

Szörtsey Józsefet.

a TESz országos ügyvezető elnökét,

aki a *Nemzeti Munkahét* előkészületeiről és az országos megmozdulás jelentőségeiről következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Nemzeti Munkahét* tavalyi sikere számadatokban és statisztikai adatokban igazolta azt a nagy eredményt, amelyet ez az országos megmozdulás a fővárosi forgalomban, az ipar és kereskedelem területein jelentett. Eléggé szemléltető, hacsak két adatot ismertetek, amely a legfényesebb dokumentum a *Nemzeti Munkahét* nagyszabású eredményei mellett.

A tavalyi Munkahéten 57.680 vidéki és külföldi fordult meg Budapesten és közel 2 millió 800 ezer pengő forgalmat jelentett ez a fővárosban.

— Az idei *Nemzeti Munkahetet* még szélesebb arányokban rendezzük meg, főként a külföldi forgalomban várhatunk nagy eredményeket. *Körülbelül 600 külföldi expozitúráink útján indítottuk meg a küllállamokban a legerőteljesebb propagandát és ennek révén olyan idegenforgalomra számítunk, amilyenre az utóbbi évek során még nem volt példa.* A vidéki tömegek számára *félárú vasúti kedvezményt* biztosítottunk, a külföldiek részére pedig *vizumdíjmentességet* eszközöltünk ki. Ez a tény maga olyan lökőerőt ad az idegenforgalom nagyobbarányú megmozdulásának, hogy ezeknek biztosítása mellett

az idei Nemzeti Munkahét óriási sikere már eleve meg van alapozva.

— De mindezeken felül nagy propagatív jelentősége a *Nemzeti Munkahétnek* abban áll, hogy ezzel a nagyarányú megmozdulással kívánjuk dokumentálni a külföld előtt a *magyar ipar alkotóképességét, a kereskedelem fellendülését és egyben kétségbevonhatatlanul bizonyítjuk azt is, hogy mi az alkotó munka fegyvereivel akarjuk itt biztosítani élniakarásunkat a Duna-medencében:*

Magyarország ma egyetlen nyugodt sziget Európa kavargó tengerében

és ez a békés ország a teremtő munka erejével, ipari termékeinek bemutatásával, kultúrájának eszközeivel ennek az ünnepi Hétnek keretében hívja fel Európa figyelmét arra a tényre, hogy *békés alkotó munkával akarjuk megalapozni boldogulásunkat.*

— Örömmel állapíthatom meg — és ezt külön leszögezem —, hogy a magyar gazdasági élet minden faktora megértette a TESz intencióit és ebben a nagyarányú társadalmi megmozdulásban pártkülönbség nélkül vesz részt, amely hangsúlyozottan bizonyítja, hogy

a Nemzeti Munkahét nem szolgál politikai célokat és kizárólagosan a nemzet egyetemes érdekeit.

Ebben a szellemben indult el az idei *Munkahét* szervezése és ez a harmonikus együttműködés fogja megteremteni azokat a nagy eredményeket, amelyek *a magyar iparnak és kereskedelemnek a fővárosban komoly fellendülést jelent.*

Egyes magánbankházak „autorizálása" ellen tiltakoznak a bankok és bankárok

Nemzeti ajándék egy alakulóban levő magánbankháznak

A Nemzeti Bank rendeletileg új kúriát kreált a magánbankházak sorában azzal, hogy három ilyen magánbankházat valuta- és deviza beváltására, illetve adás-vételére jogosított fel. Nem tudjuk megmondani, hogy ez a rendelkezés milyen anyagi előnyöket jelent ezeknek az úgynevezett autorizált bankházaknak, azonban feltehető, hogy ezek *nem pusztán erkölcsi megkülönböztetés céljából ambicionálták ezt a meghatalmazást*, amint hogy valószínüleg nem éppen erkölcsi szempontból történt, hogy ez az intézkedés úgy a pénzintézetek, mint a többi magánbankházak körében élénk visszatetszést keltett.

Pénzintézeti körökben elterjedt hírek szerint **a pénzügyminisztériumnak nem volt előzetes tudomása és így a három magánbankház autorizáláshoz nem is volt meg a pénzügyminiszter jóváhagyása.**

A pénzintézetek maguk sem szívesen látták, hogy a részükre méltán megérdemelt bizalomból jutott fölhatalmazást három magánbankházra is kiterjesztették, amelyek talán mégsem részesülhetnek abban a bizalomban és elbánásban, amelyre a nagy multra és szerteágazó gazdasági tevékenységre hivatkozó tekintélyes pénzintézetek. Különösen nagy megütközést keltett, hogy

a kiválasztott három magánbankház autorizálása egyáltalán nem tekinthető még üzletileg sem megokoltnak.

A három magánbankház közül kettőnek és pedig a *Munk és Davidsohn*, valamint a *Herzog M. L.* cégnek üzleti forgalma ugyanis rendkívül megcsappant és ma már korántsem áll azon a helyen a magánbankházak sorában, amelyen a multban állottak. *Még kevésbé érthető azonban*

a Manovill és Salamon bankház autorizálása

mert ez tudvalevően csak most van alakulóban és egyáltalán semmiféle multra nem tekinthet vissza, melynek érdeméül ezt a pénzintézeti körökben nagy megbecsülést jelentő megbizatást kaphatta.

A *Manovill és Salamon* bankház egyik tagja a berlini *Mendelssohn*-bankháznak volt igazgatója s onnan a változott politikai viszonyok következtében kénytelen volt eltávozni. A másik cégtag a Hitelbanknak volt ügyvezető igazgatója, igen nagy fizetéssel, amelyet állítólag nagy külföldi üzleti összeköttetések szerzésével érdemelt ki és amely valójában jutaléknak volt tekinthető. Minthogy a „változott" viszonyok miatt Salamon úrnak sem állott módjában újabb külföldi kapcsolatok szerzése, a nagy fizetés és díszes állás megokolatlanná vált és ennek következtében *szerződését a Hitelbank nem újította meg.*

Lehetséges, hogy az új magánbankházi vállalkozás igen szép auspiciumok között indul és a legszebb reményekre jogosítja az új magánbankárokat. Ezek a reménységek azonban nem érdemek és egyáltalán

nem szolgáltatnak okot arra a megkülönböztetésre, amellyel a többi, talán sokkal érdemesebb és mindenesetre nagyobb multra hivatkozható magánbankház fölé emeli.

A magánbankházak körében jogos fölháborodást keltett a *Manovill* és *Salamon bankház* különös favorizálása és érthető, hogy egy másik magánbankház, amely szereti magát elsőnek tekinteni, és amelynek igen széleskörű közgazdasági tevékenysége ismeretes, *följelentésben tiltakozott az autorizált magánbankházak kivételes elbirálása miatt.* Igy került az ügy a pénzügyminiszetérium elé.

Pénzintézeti körökben nagy érdeklődéssel vár ják, hogy

milyen intézkedéssel fogják reparálni a magánbankházakat ért sérelmet?

Visszavonják-e a három bankház fölhatalmazását, vagy pedig az egyenlő elbánás elve alapján más magánbankházakat is felhatalmaznak-e a devizaforgalomban való részvétellel. Szerintünk *vissza kell venni a bankházak autorizálását, mert különben nincs megállás és minden alkalommal csak kellemetlen összehasonlításra és megkülönböztetésre ad alkalmat egyes cégek fölhatalmazása,* amiből a többi bankházra kedvezőtlen következtetéseket vonhatnának le. Egyébként is

a valuta- és devizaellátás a mai viszonyok között az ország egyik legféltetőbb ügye, amelyre a Nemzeti Banknál a legszigorúbb ellenőrzést kell gyakorolni

és nem engedhető meg, hogy ezt a nagy jelentőségű megbízást magánbankházakra ruházhassák.

Az Astra Biztosító első sikeres üzlete

Megszabadult az adósságban vergődő igazgatójától

A Magyarországon még ujoncnak számító *Astra Biztosító* mindent elkövet, hogy nagyobb üzletkört szerezzen magának és ezért legutóbb alaptőkeemelést hajtott végre, amelynek körülményei *sok szóbeszédre adtak alkalmat a biztosítási piacon.* A nagy ambiciójú kis intézet legutóbb azt a kísérleti léggömböt eresztette fel, hogy *elnökévé Korányi Frigyes báró volt pénzügyminisztert, a Pénzintézeti Központ nagytekintélyű elnökét fogja megnyerni,* ez a kívánság azonban mind a mai napig csak jámbor óhajtás maradt. *Korányi* Frigyes báró a maga nagy tekintélyét és elismert gazdasági szaktudását nem adja oda az Astra Biztosítónak csak azért, hogy

ezzel az intézmény a maga üzleti érdekeit elősegítse.

A biztosítási ügyfelek számának annyira áhitozott növekedése helyett inkább *intern sikerekkel* dicsekedhet az Astra Biztosító. *Fiedler* Kálmán dr. igazgató pert indított az Astra Biztosító ellen 9700 pengő munkadíj és végkielégítés iránt. Az alsóbíróságok elutasították keresetével az igazgatót és most a Kuria mondotta ki a végső szót, amelyben

az Astra Biztosítót mentesítette az igényelt összeg megfizetése alól.

A pernek érdekes háttere van. *Fiedler* Kálmán dr. szolgálati szerződése határozott időre szólt és ennek tartama alatt írásos megállapodást kötöttek, amelyben *a felperes kötelezte magát, hogy a mult év október 31-ig összes adósságait rendezi.* Ha ebbeli kötelezettségének nem tenne eleget, november 1-én *szolgálati szerződése minden további igény nélkül megszűnik.*

Az igazgató nem tudta rendezni adósságait és erre a biztosító azonnali hatállyal elbocsátotta.

A munkaügyi per során a Kuria kimondotta, hogy *az Astra Biztosítónak jogos érdeke fűződött ahhoz, hogy magyarországi vezérigazgatója rendezett anyagi viszonyok között legyen* és állásának tekintélyét az üzlet érdekeit veszélyeztető végrehajtások és fizetésletiltások ne veszélyeztessék. *Az ítélet jogerős.*

Amint látjuk

az Astra Biztosítónak sikerült vezérigazgatójától megszabadulni

és nem kell atól tartani, hogy *a legfőbb vezető magántermészetű adósságai rossz fényt vetnek a biztosítóra.* Ezekután nem marad más hátra, minthogy az Astra *adósságoktól mentes vezérigazgatót* állítson az ügyek élére és megkezdje munkásságát a magyar piac meghódítására. *Az adósságokban vergődő vezérigazgatóballaszttól tehát megszabadult az Astra* és így

a biztosítási piac nagy érdeklődéssel várja, hogy milyen könnyedséggel fogja most az Astra versenye agyonnyomni azokat a magyarországi mamutbiztosítókat, amelyek több évtizedes munkájuk révén nagy üzletkörrel rendelkeznek.

Nem hisszük, hogy az Astra ezzel az ujonnan szerzett előnyével komoly versenytárssá lépjen elő, mert *a konzervativ felfogású közönség egykönnyen nem cseréli ki kötvényeit és nem lép összeköttetésbe olyan biztosító intézetekkel, melyeknek olyan rövid multjuk van, mint az Astrának.*

A MÁVAG új vezérigazgatója. Az áliami vas- és gépgyár vezetését két évvel ezelőtt *Velsz* Jenő őrnagy vette át, aki az elmult idők folyamán önfeláldozó munkabírással végezte azt a feladatát, hogy *ezt a hatalmas üzemet továbbra is rentabilissá és minden komplikált gyártási ágazat elvégzésére átszervezze.* A minisztertanács legnagyobb megelégedésre most abban honorálta ezt a munkát, hogy az időközben *Markotayra* magyarosított *Markotay-Velsz* Jenőt a gyár *vezérigazgatójává* kinevezte. A kinevezés széles körökben keltett nagy örömet és szakkörökben bizakodással tekintenek az állami vasgyár további sikeres terjeszkedése felé.

Sok a szöveg: Filtex. A *Blockner hirdetési iroda* a napilapokban mérsékelt tarifális áron közli: *„A „Filtex" Egyesült Magyar Filatorigát-Pestszentlőrinci Textilművek és Tezzuto Részvénytársaság* 1933 szeptember 30-ával lezárt mérlegét *a változott viszonyokhoz való alkalmazkodás* jellemzi." Itt álljunk meg egy szóra. A változott viszonyokhoz való alkalmazkodás elsősorban ott nyert gyakorlati alkalmazást, amikor Filtexék kirúgták a gyáralapító *Weissbergert,* akit éveken keresztül különféle hamis vádakkal a nyilvánosság előtt meghurcoltak, és — csaknem az őrületbe kergették. A változott viszonyokhoz való alkalmazkodás volt az is, amikor Jossua papa Richárd fiát elmozdította a vezérigazgatói állásból. Ennél a nem mindennapi aktusnál a spanyol szefárd-erkölcsök diadalmaskodtak. A változott viszonyoknak tulajdonítható továbbá, hogy Filtexék a munkabéreket átváltoztatták éhbérekké. De nehogy igazságtalanok legyünk: nem lineárisan. *Schrecker* úr és igazgatótársai régi járandóságaikat ma is változatlanul megkapják és nem panaszkodhatnak a külföldi honos munkavezetők sem. Ezeknél nem volt redukció. Ez az eljárás annak tulajdonítható, mert a kommüniké szerint a vállalat „a magyar viszonyokkal szemben különös megértést tanusít." Ezért külön elismerés illeti Jossua urat, aki a magyar fővárosban a magyar viszonyokkal szemben megértést tanusít. Egyebekben örülünk, hogy a vállalatnak jól megy a dolga és a nyilvánosan közzétett beismerés bizonyára nagy örömöt fog szerezni az adókivetőbizottságban is. Végül pedig egy tanáccsal mi is szertenénk szolgálni: a kommünikében *sok a szöveg, Filtex.* A kevesebb olcsóbb is, jobb is.

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság július 19-én tartotta meg évi rendes közgyülését, amely egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait. A közgyülés ezután a választásokat eftette meg és az igazgatóságba *Buzáth* János dr.-t, *Faber* Fülöpöt, *Koós* Zoltán dr.-t, *Mónus* Illést, *Morvay* Zsigmond dr.-t, *Szakál* Gézát, *Szentgáli* Antalt és *Várkonyi* Kálmán dr.-t, a felügyelőbizottságba pedig *Ascher* Istvánt, dabasi *Halász* Lajos dr.-t, *Erősdy* Sándort, *Pető* Ernő dr.-t, és *Sebő* Bélát választotta meg. A közgyülést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság egyhangú határozatával *Buzáth* János dr.-t, Budapest székesfőváros nyugalmazott alpolgármesterét elnökké, *Szentgáli* Antal mérnököt, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa volt alelnökét pedig alelnökké választotta meg.

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság július 20-án tartotta XI. évi rendes közgyülését *Verebély* Jenő dr. felsőházi tag, a társaság alelnökének vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1933. üzletévre vonatkozó jelentését, megállapította a mérleget és zárószámadást és mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyülésen a székesfőváros közönségének képviseletében *Lamotte* Károly dr. tanácsnok jelent meg, aki a székesfőváros nevében teljes elismeréssel emlékezett meg arról az eredményes tevékenységről, metyet az igazgatóság és az ügyvezetés az 1933. évben kifejtett. Megállapította a székesfőváros képviselője, hogy a BSzKRT igazgatósága, ügyvezetése és tisztikara és egész személyzete minden tekintetben megfelelt a működéséhez fűzött várakozásoknak és ezért a székesfőváros közönségének, mint a vasút tulajdonosának nevében őszinte köszönetét nyilvánította az igazgatóságnak és az ügyvezetésnek, elsősorban *Folkusházy* Lajos vezérigazgatónak és *Márkus* Jenő dr. vezérigazgatóhelyettesnek, továbbá a főosztályvezető igazgatónak, a tisztikarnak és az egész személyzetnek. A társaság közgyülése a székesfőváros törvényhatósági bizottságának kiküldése alapján az igazgatóság tagjaivá három évre *Bárczy* István dr. nyugalmazott igazságügyminiszter, volt főpolgármester, törvényhatósági bizottsági örökös tagot, *Pásztor* Imre titkár, törvényhatósági bizottsági tagot, *Szabó* József főtitkár, törvényhatósági bizottsági tagot, *Usetty* Béla dr. ügyvéd, országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tagot, *Verebély* Jenő dr., máltai lovag, felsőházi tag, törvényhatósági bizottsági tagot és *Weiler* Ernő dr. ügyvédet, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig *Hajdu* Marcel dr. ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tagot, *Nemes-Nagy* Mihály dr. ügyvédet, *Sávolt* János titkárt és *Studinka* Béla dr. m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tagot ugyancsak három évre megválasztotta. A közgyülés után a BSzKRT igazgatósága alakulóülést tartott, amelyen elnökké *Usetty* Béla dr., alelnökké *Verebély* Jenő dr. igazgatósági tagokat választották meg. Ugyanez alkalommal *Folkusházy* Lajos vezérigazgató bejelentette az igazgatóságnak, hogy augusztus 1-én nyugalomba vonul. Az igazgatóság nagy sajnálattal vette tudomásul a vezérigazgatónak ezt a megmásíthatatlan elhatározását és e bejelentése fölött külon fog határozni, amikor is *Folkusházy* Lajos működésének és kimagasló érdemeinek méltatása mellett vesz búcsút a távozó vezérigazgatótól.

A Magyar-Hollandi Biztosító eredményes üzletéve. Most tette közzé zárszámadását az 1933-as üzletévről a Magyar-Hollandi Biztosító Rt. A társaság egyike azoknak a biztosítóknak, amelyek újításaikkal, reformjaikkal, az ügyfelek érdekében eszközölt kedvezményeikkel és új biztosítási ágazatok bevezetésével széleskörü klientálára tettek szert, főként a kispénzű rétegek körében. Az igazgatóság, élén Halász Miklós vezérigazgatóval, az elmult esztendőben is mindent megtett az irányban, hogy az akvizició újabb eredményeket mutasson fel és ez meg is nyilvánult az állományok növekedésében. A 3.7 millió pengőt reprezentáló díjtartalékok (a viszontbiztosított rész levonásával), valamint az a körülmény, hogy a társaság 1933-ban 438.000 pengőt fizetett vissza hitelezőinek, igazolják, hogy a közismerten sulyos viszonyok között is lehet eredményeket elérni újításokkal, kezdeményezésekkel és agilitással. A kimutatott tiszta nyereség 13 872 pengő, ami megfelel az előző számadási évek hozadékának.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet július 25-én tartotta rendes évi közgyülését. Az igazgatóság jelentése szerint az altruista intézmény *minimális nyereségre* törekedett, amely összeg 22.682.13 pengőre rug. A tartaléktőke 783.000 pengő, a *hiányszavatossági tartalék* 219.000 pengő. A *takarékbetétek,* valamint a *folyószámlabetétek* közel egy millió pengőre rugnak, ami a mult évivel szemben jelentős emelkedést mutat. A közgyülés a végzett munkáért elismerését nyilvánította *Szél* Jenő dr. vezérigazgatónak, *Paulovics* József igazgatónak, valamint az intézet kiváló tisztviselői karának.

VÁLLALKOZÁS

Uj versenytárgyalási kiirások

Vízvezeték- és csatornázási munkára a Horthy Miklós-út 141. sz. és a Sopron—Bánát-utcák sarkán épülő iskolánál. Pályázni lehet augusztus 28-án d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkákra ugyanott. Pályázni lehet augusztus 28-án d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Ácsmunkára a Sopron—Bánát-utcák sarkán épülő iskolánál. Pályázni lehet augusztus 16-án d. e. fél 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Bútorok szállítására az iskolák részére. Pályázni lehet augusztus 6-án d. e. 11 óráig a Gazdasági Hivatalban Gyáli-út 3/b.

Textilanyagszállításra a Népszálló részére Pályázni lehet augusztus 3-án d. e. 10 óráig a közjótékonysági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szent László-kórház melegvíz-berendezési munkáira pályáztak: Tóth Imre 3019, Gyöngyössy István 3439, Kovács A. Ödön 3425, Knuth Károly 3804, Bründl Tivadar 3958, Körting B. R. 4134 pengővel.

A bécsiuti óbudai köztemető részére végzendő motorszivattyú- és nyomócső-berendezési munkákra pályáztak: Márton Pál 1945, Kőszegi István 2118, Bauer Dénes 2499, Horváth Nándor 2553 pengővel.

A főváros közigazgatási területén végzendő gázcsőfektetési munkára pályáztak: Neuchatel Asphalt Co., Fried Márkus, Útépítő és Aszfalt Rt., Korek E., Magyar Asphalt, Hirsch Mihály, Helvey Tivadar.

Az angyalföldi ideiglenes szennyvíztelepülőtelep vészkiömlő csatornájának építési munkáira pályáztak: Fundamentum Rt. 139.768, Széch Endre 146.285, Bíró László 133.770, Fábián, Somogyi és György 152.699, Wersetz Márton 131.496, Halász Hubert 148.961, Kőnig, Román és Stein 111.222, Hacker Emil 132 039, Klauber és Vajda 121.921, Bíró Elemér 128.746, Rozsnyai és Enökl 139.689, Technika Ép. Szöv. 148.309, Skuteczky és Boray 113.439, Fejér és Dános 129.422, Magyar Építő Rt. 137.611, Liska Béla 127.377 pengővel.

A Fenyvesi-uti elemi iskola lakatos- és asztalosmunkáira pályáztak: Vasgerendákat Árusító Rt. 5194, Gaugusch Sándor 1435, Polgár István 1613, Herrmann Frigyes 1825, Polgár Károly 2190, Vozáry Pál 2873, Fischer András 2089, Dören Henrik 2244, Mucsi Imre 2434, Halaman János 2460, Kele Mihály 2571, Madary Gyula 2824, Ocsenás János 3329, Goschi Miklós 3420 pengővel.

Az angyalföldi ideiglenes szennyvíztelepülőtelep gépi berendezésének szállítási és szerelési munkáira pályáztak: Ganz és Társa 122.361, Röck István 124.202, Brown-Boveri 130.557, Állami Gépgyár 131.344 pengővel.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfővárosi szeretetotthonok, menhelyek, árvaházak, gyermekotthonok és Népszálló 1934. évi textilanyagszükségletének beszerzése céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1934. évi augusztus hó 3-án délelőtt 9—10 óra között kell a polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV. ker., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28. ajtószám)** benyujtani.

Pályázni csak a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 28. szám) díjmentesen átvehető ajánlati űrlapon lehet, amely egyben a szállítás mennyiségét és minőségi körülírást is tartalmazza.

A versenytárgyalás 1934. évi augusztus hó 3-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők vagy megbizottak megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. Fenntartom magamnak azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalán nem rendelek, valamint, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül választhassak.

A szállítandó áruk hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati árat olyképp kell megadni, hogy abban mindennemű költség, bélyegilleték, fázisadó, a székesfővárosi alkalmazottak segítőalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bennfoglaltassanak.

Amennyiben valamely pályázatnyertes cég szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru vagy áruk az illető terhére máshonnan fognak beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból a cég egyszer és mindenkorra ki fog záratni.

A szállítási határidő az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 60 nap.

Budapest, 1934 július 14.

A polgármester helyett:
Liber s. k., alpolgármester.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V. Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: **Budapest, V., Sas-utca 25. szám.**
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1870
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, ipari kemencék építése és tervezése

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. augusztus 15. 33–34. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Teljes gőzzel

Alig néhány nap és ránk köszöntenek a Szent István heti ünnepségek, amelyeknek idegenforgalma, nemzeti és kulturális megnyilatkozásai új erőt adnak a testünknek és új emelkedettséget a lelkünknek. A gyönyörű szentistváni napok után ismét elkezdődik a hétköznapi munka sokkal nagyobb erővel és sokkal biztosabb akarattal, mint az a kánikula napjaiban folyt. A Szent István Hét úgyszólván zárófüggönye azoknak a hónapoknak, amelyek a munkátlanság, a pihenés hónapjai. Az ünnepnapok után pihent emberek pihent erejének kell átvennie újból a városkormányzást, Budapest polgárságának jólétére irányuló tevékenységet. Ma, amikor a sajtóban, iparosok gyűlésein, társas összejövetelein, a vállalkozók szervezeteiben, a közélet és a politikai élet minden megnyilvánulásában csak a munka követelő szavát halljuk, ezeknek a mostaniaknak döntő napoknak kell lenniök. Teljes gőzzel kell megindulnia annak a tevékenységnek, amely a főváros lakosságának munkát és kenyeret fog adni a termékeny őszi hónapokra.

Az embereknek szükségük van a nyári pihenőre, de tény az, hogy az élet nem ismer nyári szünetet. A főváros, mielőtt a vakációk megkezdődtek volna, gondoskodott arról, hogy ami csak költségvetésileg lehetséges, mindaz a munka vállalatba adható legyen és így, ahol csak lehet, munkaalkalmakat biztosítottak vállalkozónak, iparosnak és munkásnak egyaránt. Tehát inkább csak kellemetlen érzései voltak Budapest polgárságának, amikor úgy találta, hogy a legnagyobb problémák elintézésének nem lett volna szabad, hogy gátat vessen a nyári vakáció. Elsősorban áll ez a Tabán újjáépítésére, amelynek tárgyalásai valósággal eroszakkal tépték ketté a tárgyalásra hivatott felet.

Különösen az iparosság köréből hangzottak keserves panaszok. Itt fekszik előttünk egy cikk, amelyet a budapesti iparosság egyik vezére írt és amely azt kívánja, hogy a kormány a Tabán építését diktatórikus módon intézze, rendeljen ki kormánybiztost *Bárczy* Istvánnak, Nagy-Budapest építő polgármesterének személyében. A másik dokumentum egy levél, amelyet az egyik városházi párt intézett *Sipőcz* Jenő polgármesterhez, hogy *minden más fórum kikapcsolásával a polgármester álljon az építkezési mozgalom élére.* Olyan jelenségek ezek, amelyek mellett nem szabad behúnyt szemmel elmenni, mert aki ezt teszi, a budapesti polgárság békéjét, nyugalmát és reménységét veszélyezteti. A legjobban tudja ezt *Sipőcz* Jenő polgármester, de éppen így tisztában van vele *Borvendég* főpolgármester is, akik mind a ketten legelsősorban azt vallják programmjuknak, hogy enyhítsék a főváros lakosságának gondjait, biztosítsanak munkaalkalmakat és eredményesen fáradozzanak Budapest szociális békéje érdekében.

Ilyen körülmények között nem szabadna megtörténni annak, hogy kialakult tervek és végleges döntések híján az amúgyis ritka magánépítkezési tevékenységet el kelljen ütni attól a lehetőségtől, hogy azonnal munkába kezdjen. Az elmúlt héten ugyanis ilyen jelenségekkel is találkoztunk, amikor az Orczy-ház, a Marokkóudvar és a Deák Ferenc-utca 1. számú ház tulajdonosai megtudták, hogy ha akarnak sem építkezhetnek, mert a fővárosnak nincsenek kialakult városrendezési tervei. Ezek már nem szépséghibák, hanem inkább olyan falat kenyerek, amelyeket a tanácstalanság von el a vállalkozó és a munkás szájától. Ezek azok a pontok, ahol nyári szünetnek nem volna szabad lennie, ezek azok a pontok, ahol legalább most, a jóleső pihenés után az elképzelhető leggyorsabb munkával és az elképzelhető legbiztosabb elhatározással segítséget kell nyujtani. Egy pillanatig sem tartjuk valószínűnek, hogy ez a néhány munka, beleszámítva magát a Tabánt is, egészen tavaszig kenyeret adna Budapest népének. De nem is ez a fontos, hanem az, hogy ha már jólétet nem tudunk biztosítani, legalább azt érjük el, hogy a lakosságnak bizalma és reménye a városháza felé forduljon.

Szendy Károly alpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a városházi adminisztráció aktualitásairól

Uj artézikutat fúrnak a Széchenyi-fürdő számára — Előkészítik a Rudas-fürdő átépítését — A Rác-fürdőből reuma-fürdő lesz — Nagy tervek az útépítés terén

Szeptember elején kiírják a pályázatot a tabáni közművek egyrészének megépítésére

Amióta *Szendy* Károly dr. letette az alpolgármesteri esküt, most adódott először alkalom, hogy a *Fővárosi Hirlap* munkatársa nyilatkozatot kérjen tőle a legaktuálisabb városházi kérdésekről. Egyébként ma ő, az új alpolgármester, a budapesti városháza legfőbb kormányzója, mert *Borvendég* főpolgármesteren és *Sipőcz* Jenő polgármesteren kívül *Liber* Endre helyettes polgármester is szabadságon van. Ma tehát egyedül *Szendy* Károly irányítja a városházi adminisztrációt. Kora reggeltől késő estig dolgozik ugyanazokban a hivatali helyiségekben, ahonnan Borvendég Ferenc főpolgármester költözött át az új városházára. Nemcsak a folyó ügyeket kell elintéznie és az aktáknak egész seregét aláírnia, hanem *azoknak az előterjesztéseknek az elkészítésére nézve is útmutatásokat kell adnia,* amelyek az ősz folyamán fogják a székesfőváros illetékes szerveit foglalkoztatni.

Beszélgetés Szendy Károly alpolgármesterrel

— Mik a legközelebbi programmja méltóságodnak? — hangzik első kérdésünk.

— Nekem nincs és nem is lesz programmom Programmot csak a főpolgármester úr és a polgármester úr adhatnak. Én a gondjaimra bizott ügyosztályokat irányítom, azoknak a belső életét vizsgálom felül és észszerű racionalizálásokat hajtok végre az adott kereteken belül. Programmom legföljebb annyiban van, hogy a hozzám tartozó problémák megoldásának és rendezésének módjáról referálok a polgármester úrnak, akinek utasításait átveszem és azok szerint megfelelő terveket dolgozok ki.

— Az adminisztráció teendői teljesen igénybe veszik minden munkaidőmet. Ezidőszerint *egyedül végzem az egész városházi adminisztráció irányításának és ellenőrzésének a munkáját,* de emellett időt kell szakítanom az ősszel napirendre kerülő előterjesztések előkészítésére is. Ebben az utóbbi vonatkozásban főként *azoknak az ügyosztályoknak a terveivel foglalkozom elsősorban, amelyek közvetlen felügyeletem alá tartoznak.*

Negyvennyolc óra alatt . . .

— És a racionalizálási tervek?

— Itt sem lehet semmi határozottat mondani. Mindig az élet kívánalmainak megfelelően, a pillanatnyi szükségnek, a legsürgősebb és legégetőbb hibáknak megszüntetésére törekszem. A referátumok során szinte minden alkalommal akad javítani való, amelyre rögtön felhivom az illetékesek figyelmét. Minden törekvésem arra irányul, hogy

amint azt már a magánépítkezési engedélyeknél megoldottam, az ügyeket lehetőleg 48 órán belül intézzük el.

Természetesen ezt nem lehet minden téren keresztül vinni, csak ott, ahol ez a mi tisztviselőinktől függ. Ha más közhivatalok segítségét is igénybe kell vennünk, meg kell velük tárgyalni, vagy magánfeleket meghallgatnunk, akkor bármennyire igyekszünk, tovább tart a munka, mert a *legnagyobb bűn elhamarkodott és később nehezen jóvátehető rendelkezést hozni.* Ezzel szemben olyan dolgok letárgyalására, mint pl. az építkezési engedély, *nem szabad 48 óránál hosszabb időt igénybe venni.* Pontos tervet kapunk, melyről a szakemberek néhány óra alatt le tudják olvasni, hogy az összes vonatkozó rendelkezéseknek megfelel-e és városrendészeti szempontból nincs rajta valami kivetni való. Akár van, akár nincs, 48 óra bőségesen elegendő ennek a megállapítására

— Egyéb, csak a fővárostól függő kérdést is el lehet intézni 48 óra alatt?

— *Igen.* Az én volt ügyosztályomnál, a közoktatási ügyosztálynál

minden aktát, a legkomplikáltabb kérdést is, 48 óra alatt elintézték.

Az ügyosztályon a tisztviselőknek a végén már a vérükbe is átment ez, úgy, hogy *sohasem fordult elő az ügyek elintézésénél késedelem.*

Előkészületek a fürdőváros megvalósítására

— Mik a legújabb tervek *Budapest fürdőváros* kiépítése terén?

— A fővárosnak, nézetem szerint, elsősorban arra kell törekednie, hogy *adófizető polgárainak gazdasági helyzetét megjavítsa és a fejlődés lehetőségét biztosítsa.* Ebből a szempontból

kedvező jelenségeket látok az idegenforgalom fellendülésében.

Az idegenforgalom fejlődése terén elért eredményeket konzerválnunk kell, ami szerintem csak úgy lehetséges, ha *minél tökéletesebben megvalósítjuk a Budapest-fürdőváros gondolatot.* Ez a meggyőződésem indított arra, hogy

elsősorban a fürdőügyi problémák megoldását tüztem napirendre a magam számára.

— A legsürgősebb teendők közé számítom a Széchenyi-fürdő számára új, *forró vizet termelő artézi kútnak a furását és általában a Széchenyi-fürdő vízproblémájának a megoldását.*

Sürgős feladatnak tekintem továbbá a Rudas-fürdő átépítésének az előkészítését.

Ennek az átépítésnek az ügye legutóbb lekerült a napirendről, annak ellenére, hogy a kereskedelmi minisztérium *záros határidőt tüzött ki az építkezések megindítására.* Bár az átépítési munkálatok megindítása elhalasztódott, a *kereskedelmi minisztérium hajlandónak mutatkozik a felajánlott építési kölcsönnek, 850.000 pengőnek a folyósítására.* A Rudas-fürdő átépítésének szükségessége mellett főként az bizonyít, hogy a *rádium-fürdők iránt óriási érdeklődés mutatkozik.*

Szeptember végéig előre foglaltak ezek a rádiumos fürdők,

amire még nem volt példa azóta, hogy a Budapest-fürdőváros gondolat megvalósítása napirendre került.

— Haladéktalanul, gyors ütemben, meg kell kezdeni Budapest-fürdőváros kiépítését. Nem érünk rá az immár teljesen kész tervek megvalósításának halogatására. A polgármester úrral történt megbeszélés után

a szeptemberi közgyűlés elé akarom terjeszteni ujabban módosított terveinket

és miután a közgyűlés megadta beleegyezését, azonnal a legkisebb további késlekedés nélkül hozzá fogunk látni az építkezésekhez.

— Milyen problémákat karol fel ez a tervezet?

— Elsősorban a *Tabán* rendezését, — mint említettem, — a Széchenyi-fürdőn és Rudas-fürdőn is akarunk egy kis ujítást végrehajtani és végül

sokat foglalkozunk az Erzsébet-sugárút problémájával.

Sajnos, ezt mind a mai napig nem sikerült dülőre vinnünk. Pedig *nemcsak városrendészeti szempontból tartom fontosnak az út megépítését, hanem szociális szempontból is.* Az óriási,

50 és 70 méter hosszú udvarokra nyiló lakások a gümőkórnak a tenyésztő helyei

és ha meglátogatjuk ezeket a házakat, csupa angolkóros, elsatnyult gyereket találunk, akik jóformán még soha sem jutottak napfényre.

Reuma-fürdő a Szent Imre-fürdőből

— Miért késik a tabáni közművek lefektetése?

— Csak egészen rövid időre szóló halasztásról beszélhetünk. Már

szeptember elején kiirjuk a pályázatot azokra a munkálatokra, amelyek az eredeti ujjáépítési tervek módosítása nélkül megindíthatók.

A Rác-fürdő megvásárlása következtében ugyanis revizió alá kell venni a Tabán ujjáépítésére vonatkozó összes terveket.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a gyakorlati kivitelezésre nézve készített és a közgyűlés által már elfogadott terveknek a módosítását rendelte el,

ami érthető, mert hiszen a Rác-fürdő területének bekapcsolása következtében új helyzet állott elő. A Rác-fürdő tulajdonosaival már meg is kezdtük azokat a tárgyalásokat, amelyeknek az a céljuk, hogy a *tervek módosítását és ezen az alapon a munkálatok mielőbbi megindítását biztosíthassuk.* Még augusztus hó folyamán elkészíttetem a módosított terveket. *A Rác-fürdő megvételének nem szabad azzal az eredménnyel járnia, hogy a munkaalkalmak megnyitása halasztást szenvedjen.*

— Természetes, hogy a Rác-fürdő megvétele jelentős átalakításokat vont maga után. Hogy mik azok, arról bővebben még nem nyilatkozhatom. Legfeljebb annyit árulhatok el, hogy

a Szent Imre-fürdőt át akarjuk alakítani polgári reuma-gyógyfürdővé,

amelyet állandó hivatalos orvosi felügyelettel látnánk el, hogy az ott elért eredményekről konkrét képet nyujthassunk. Ha lehetséges, valami kórházszerű intézményt is szeretnénk ezzel kapcsolatban létesíteni.

Az utak és az autósok

Még egyszer a műhelyi ügyosztályok ügyvitelének meggyorsítására terelődik a szó.

— A városházi adminisztrációnak — mondja az alpolgármester — minden vonatkozásban *egyszerűnek és gyorsnak kell lennie.* Ez a magyarázata annak a rendelkezésnek, amelyet néhány nappal azelőtt adtam ki olyan értelemben, hogy a *főváros területén folyamatban lévő útjavítási munkálatokat legkésőbb augusztus 15-ig be kell fejezni mindenütt, ahol Szent István hetében nagyobb forgalomra lehet számítani.* A jövőben *statisztikát készítünk a forgalmasabb útvonalak közlekedési adatairól* és minden egyes útvonalról megállapítjuk, hogy *mikor legkisebb ott a forgalom és milyen időpont a legalkalmasabb a karbantartási és javítási munkálatok elvégzésére.*

Nagy figyelmet fordítunk a jövőben az autósok kívánságaira.

mert a legújabb idegenforgalmi adatok szerint a külföldi autósok *újabban Magyarországot is sűrűn bekapcsolják útiprogramjukba.*

*

Szendy Károly alpolgármesternek ez a nyilatkozata kétségkívül megnyugvást és reményt kelthet Budapest polgárságában. Kiérzik szavaiból, hogy a *mai idők legnagyobb közmunkája, a Tabán újjáépítése, nem késhetik sokáig.* Az alpolgármester máris igyekszik minden elképzelhető akadályt elhárítani az útból annak tudatában, hogy az új városrész felépítése nemcsak városfejlesztési, de fürdőpolitikai okokból is rendkívül fontos, de nem kevésbé fontos a munkaalkalmak nyújtása miatt is. A tabáni közmunkákon kívül az alpolgármester a költségvetésben szereplő összes közmunkákat és beruházást minél előbb el akarja végeztetni. Ugyanakkor az adminisztráció megfrissítésére vonatkozó intézkedései is általános megnyugvást kelthetnek. Idetartozik az is, hogy *Szendy* Károly orvosolni akarja az iparosok és vállalkozók régi, jogos panaszait is, amelyek szinte minden nap felmerülnek. Elve az, hogy az iparosnak, a vállalkozónak azonnal fizessen a főváros, mihelyt az a neki járó pénzt kiérdemelte. Általában örömmel kell megállapítani, hogy *Szendy* Károly nem a szavak, hanem a tettek embere, akinek nyári programja így hangzik:

— *Az élet nem ismer nyári szünetet.*

Budapest százezer vendéget és milliós bevételt vár az idei Szent István-héten

A Gyöngyös Bokréta új vonzóereje a népi hagyományok alapján készült művészi díszletek — Az ünnepi csónakfelvonulásra már ötszáz csónaktulajdonos jelentkezett

A Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal Vigadó-épületi helyiségeiben napok óta óriási sürgésforgás tapasztalható. Még közel egy hét választ el bennünket a Szent István-nap káprázatos ünnepségeitől, az előzetes jelentkezések és érdeklődések száma azonban máris bizonyságát szolgálja annak, hogy 1934 Szent István-hete a magyar fővárosban eddig soha nem tapasztalt és a középeurópai zavaros viszonyok miatt nem is várt méreteket fog ölteni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal h. igazgatójával,

Markos Béla dr.-ral

beszélgetést folytatni azokról az idegenforgalmi eseményekről, amelyek augusztus 15—20. között várhatók.

Markos Béla dr. felvilágosításai szerint a *Gyöngyös Bokréta* iránt egészen kivételes érdeklődés mutatkozik a külföldnek úgyszólván minden országából, az érdeklődésekhez azonban hatalmas mértékben csatlakozik a magyar vidék is. Ugy látszik, igazuk lesz azoknak, akik, mint a magyar népmüvészet fanatikusai, esztendők sora óta hangoztatják, hogy a Gyöngyös Bokréta megszervezése és előadássorozatainak évről-évre való életrehívása olyan vonzóerejévő válik a magyar fővárosnak, amely

jelentőségében vetekszik az évtizedek folyamán világhirűvé lett német népies játékokkal.

A Gyöngyös Bokréta üde és egészen különleges ízü ősmagyar művészetét *Paulini* Béla lelkes munkája, hite, lángoló magyarsága világattrakcióvá tette. Ebben az esztendőben már *hétszáz ember jön fel 37 csoportban a magyar vidék legkülönbözőbb részeiről* és hogy a csoportok száma további hússzal nem emelkedett, ennek egyedüli magyarázata az, hogy az újonnan bekapcsolódó alakulatok még nem érték el azt a tökéletességet, amelyet a világ minden részéről Budapestre sereglő idegen látogató illuziójának megőrzése céljából feltétlenül nyujtani kell.

A magyar vidék népe szívvel-lélekkel kapcsolódott be a bokrétamozgalomba és a fajta büszkeségével, egymással vetélkedve igyekszik nemzedékről-nemzedékre szállt művészetét ország-világ színe előtt megmutatni. A magyar földmívesek nehéz, küzdelmes életét élő szereplők páratlan buzgalommal áldozzák szabad óráiknak java részét azokra a próbákra, amelyeken lelkesedéssel és egészen kivételes buzgalommal készülnek a Szent István-heti bemutatóelőadásra. Valósággal izgalomban élnek a különböző népi hagyományokat őrző falvak lakosai a Szent István-hét alatt, az otthonmaradottak hűségesen összegyűlnek a rádió előtt és szigorúan bírálgatják a budapesti rivalda fényében szereplő földieket.

A külföld és vidék ezidén összesereglő vendégei nyugodtak lehetnek,

a Gyöngyös Bokréta az 1934. évben olyan nagyarányú fejlődést ért el, amely egymagába véve is garantálja az őszinte és megérdemelt sikert.

A kibővített létszámon kívül *az újonnan készített és a magyar népi hagyományokat mindenben hűségesen követő művészi díszletek* nagy mértékben hozzájárulnak az előadások sikeréhez.

Olyan különleges arányú érdeklődés mutatkozik a Gyöngyös Bokréta előadássorozata iránt, hogy a Szent István-hét ünnepségeinek rendezősége komolyan fél attól, hogy *a többezer ember befogadására alkalmas Városi Színház helyiségei szűknek bizonyulnak.*

*

A főváros utcáin egyébként most, a Szent István-hét legelején is meglátszik az a páratlan érdeklődés, amely az ünnepi hetet kíséri. Napok óta

folyton jönnek a külföldi vendégeket hozó vonatok,

így augusztus 12-én 140 olasz barátunk érkezett, augusztus 17-én újabb olasz csoport fut be a fővárosba, augusztus 18-án feljönnek Budapestre a debreceni nyári egyetem külföldi hallgatói, ezenkívül naponta 2—3 német vendégcsoport érkezik meg a müncheni és berlini idegenforgalmi irodák tevékenységének nyomán. Bejelentette érkezését két csoport hollandus is. Augusztus 19-én 300 tagú svájci társaság érkezik, ezenkívül Franciaországból, Angliából, Belgiumból és Lengyelországból jelentkeztek nagyobb számú csoportok. Óriási érdeklődés mutatkozik Ausztria, de különösen Bécs lakosságának részéről. A székesfőváros bécsi idegenforgalmi hivatala már napok óta permanens szolgálatot tart és alig győzi lebonyolítani a sok Budapestre utazni szándékozó osztrák utjának előkészítését.

Napok óta Budapesten tartózkodnak már a Miss *Pratt* vezetése alatt álló amerikai festőművésziskola növendékei, akik azzal a kifejezett céllal érkeztek hazánkba, hogy a Gyöngyös Bokréta előadásai során bemutatandó népmüvészeti motivumokat tanulmányozzák. Ennek a festőiskolának javarésze ifjú hölgyekből áll, akik legutóbb mind egy szálig megjelentek a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalában és azzal az ellentmondást nem türő kéréssel fordultak a vezetőséghez, adjon nekik módot a Gyöngyös Bokréta szereplői által bemutatandó magyar népi táncok előzetes megtanulására. Hiába szabadkozott az Idegenforgalmi Hivatal, amerikai vendégeink nem tágítottak és csak kénytelenkelletlen törődtek bele abba, hogy ezeket a táncokat kizárólag a Gyöngyös Bokréta szereplőitől tanulhatják meg.

Az eddigi jelentkezések adatait figyelembe véve és számolva azokkal a tapasztalatokkal, amelyek az elmult évek folyamán szürődtek le, már most, az ünnepi hét kezdetén is megállapíthatók, hogy — hála a *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok vezetésével működő idegenforgalmi szerveknek —

a magyar fővárosnak a Szent István-héten legkevesebb százezer vendége lesz.

Ennek a számnak körülbelül a fele a külföldi vendégekre, a másik fele a belföldi idegenforgalomra esik. Pénzre átszámítva pedig annyit jelent, hogy ha egy-egy látogató mindössze egy napig tartózkodik Budapesten,

legkevesebb egymillió pengőt lehet elkönyvelni a fővárosi kereskedelem és ipar és a vendéglátó berendezkedések javára.

A Szent István-hét rendezőbizottsága természetesen gondoskodik arról, hogy a fővárosba sereglő idegenek mindegyike kényelmes és megfelelő elhelyezkedést találjon. Az egész ünnepi hét tartama alatt éjjel-nappal permanens szolgálatot tart az Idegenforgalmi Hivatal, Budapest összes pályaudvarain idegen nyelveket beszélő megbizottai helyezkednek el és a többi idegenforgalmi szervvel karöltve gondoskodnak arról, hogy a magyar főváros látogatói ne csak kellemesen érezzék magukat, hanem mindent meg is tekinthessenek, ami idegenforgalmi szempontból vonzó. Gondoskodás történt arra nézve is, hogy az ünnepi héten a legkülönbözőbb látványosságok szórakoztassák a közönséget. Ebben az esztendőben

először rendezik meg a Dunán az ünnepi csónakfelvonulást, amelyre már eddig 500 csónaktulajdonos jelentkezett.

Hogy milyen érdeklődés előzi meg a felvonulást, bizonyítja az is, hogy egy bécsi filmvállalat pusztán azért küldi le a Szent István-hétre operatőrjét, hogy filmre vegye a csónakfelvonulást.

A külföldi vendégek magyarországi utazását természetesen nagy mértékben megkönnyítették azok az utazási és vizumkedvezmények, amelyeket a magyar kormány az idegenforgalmi szervek kérésére nyujtott. További propagandát biztosítottak a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal által hetekkel ezelőtt tízezerszámra szétküldött idegennyelvű prospektusok, továbbá azok a művészi plakátok és fotografiák, amelyeket tervszerű munkálkodással a külföld legjelentősebb idegenforgalmi gócpontjain elhelyeztek. Budapest népe a hagyományos magyar vendégszeretettel várja az ideseregló vendégeket és biztos benne, hogy az a pompázatos dísz és azok a feledhetetlen benyomások, amelyek a Szent István hetet esztendők sora óta jellemzik, azt a búcsúszót adják távozó vendégeink szájába, hogy: *A viszontlátásra!*

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épít kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

Debreceni Gőzfürész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

Borvendég főpolgármester megkezdi a szanálást

Súlyos nehézségek a költségvetés összeállításánál, amelyből el kell tünnie a deficitnek és amely hatalmas új terhekkel számol — A kórházi alap tizennyolcmillió pengős hiányát hat évre elosztva törlesztik — A főpolgármester nagyszabású szanálási terve biztosítani akarja Budapest-világváros közszükségleteinek kielégítését

Borvendég Ferenc főpolgármester ugyan már hazaérkezett, de úgy ő, mint *Sipőcz* Jenő polgármester csak a *Szent István heti ünnepségek lezajlása után veszik át hivataluk vezetését.* Addig *Szendy* Károly dr. alpolgármester irányítja a központi városházán az adminisztráció munkáját, amely a legutóbbi napokban friss lendületet vett.

Az összes ügyosztályokban komoly előkészítő munka folyik.

Azokat a polgármesteri előterjesztéseket készítik, amelyek az ősz folyamán a különböző városházi fórumokat fogják foglalkoztatni. A legnagyobb érdeklődés azokat az előterjesztéseket előzi meg, amelyeket *Borvendég* Ferenc főpolgármester fog a pártvezérekből álló 17-es ellenőrző-bizottság tagjaival megismertetni. Ezeknek a rendelkezéseknek az életbeléptetése, *a szanálási művelet megindítását jelenti.*

Az új költségvetés

Mint a *Fővárosi Hirlap* teljesen beavatott városházi körökből értesül,

Borvendég Ferenc főpolgármester nyári szabadságidejében, amelynek egy részét Ausztriában és Svájcban töltötte, az összel végrehajtásra kerülő szanalási rendelkezések előkészítésével foglalkozott.

Már szeptember hó folyamán feltétlenül *döntenie kell a főpolgármesternek bizonyos nagyobb jelentőségű takarékossági intézkedések foganatosításáról,* mivel ezeket végig kell vezetni a most készülő 1934. évi költségvetésen.

A főváros pénzügyi ügyosztályának igen nagy gondot okoz a jövő évi költségvetés összeállítása,

mert *hiszen egyelőre még nem ismeri a főpolgármester takarékossági terveit és mégis arra kell törekednie, hogy deficitmentes költségvetést állítson össze.* A városházi ügyosztályok egyrésze július 10-ig beszolgáltatta a költségvetés összeállításához szükséges adatokat, vagyis *átadta a pénzügyi ügyosztálynak a költségvetési előirányzatot.* Egy-két ügyosztály azonban halasztást kért, amit a pénzügyi ügyosztály megadott azzal, hogy *legkésőbb augusztus 20-ig nekik is be kell terjeszteniök az anyagot. Homolyay* Rezső dr. tanácsjegyző, a főváros költségvetési előadója, hétfőn tért vissza szabadságáról és *megkezdte az ügyosztályok által készített előirányzatok revideálását és összeegyeztetését.*

A jövő évi költségvetés összeállítását tekinti ma legnagyobb feladatának nemcsak a városházi adminisztráció, hanem *Borvendég* Ferenc főpolgármester is. A jövő évi költségvetés tervezetéből ugyanis *el kell tüntetni azt a tízmillió pengős deficitet, amely az ezévi költségvetés mérlegében jelentkezett,* ezenkívül

fedezetet kell találni különböző újabb terhekre is,

mint amilyen a *Rácfürdő megvásárlása, a HÉV deficitje, továbbá az Ipari Munkaszervező Intézettől* felvett 7.5 millió pengős *forgótőke-kölcsön első törlesztési részlete.* Ezek a tételek természetesen nem egy összegben jelentkeznek a jövő év folyamán, de mindenesetre gondoskodni kell a fedezetről. Van mindezeken felül egy nagyobb tétel, amely szintén fedezésre szorul az új költségvetésben. Ez

a közkórházi alap 18 millió pengős hiánya,

amelyről *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter az új fővárosi törvény tárgyalása során azt a kijelentést tette, hogy *pótlását nem lehet bizonytalanul hosszú időre elodázni.* A főváros vezetőségének — a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint — az a terve, hogy

ennek a 18 millió pengős hiánynak a törlesztését hatévre osztja el,

ami azt *jelenti, hogy az 1934. évi költségvetésben hárommillió pengős új tételt kell ezen a címen is beállítani.* Már ezekből az adatokból is meg lehet állapítani, hogy az új költségvetés összeállítása nagy fejtörést okoz. Most derül ki: *mennyire megállja a helyét Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszternek az az indokolása, amit az új fővárosi törvény megteremtéséhez fűzött, amikor a főváros pénzügyi helyzetének szanálását rendelte el.*

Borvendég főpolgármester nagyszabású tervei a deficit eltűntetésére

Az új költségvetés összeállításával kapcsolatosan várható takarékossági intézkedésekről

Borvendég Ferenc főpolgármesterhez közelálló helyről

a következő információkat kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— *Borvendég* Ferenc főpolgármester, mielőtt nyári szabadságára utazott volna, *bizalmasai és hívei előtt kijelentette,* hogy

a nyári szüntetet nem pihenéssel tölti, hanem kidolgozza az összel végrehajtásra kerülő munkaprogrammot.

A *főpolgármester feladatainak a körét a szanálási tervezetbe foglalt rendelkezések szabják meg.* Legfőbb feladatát abban látja Borvendég főpolgármester, hogy

a lehető legrövidebb idő alatt gondoskodjék a székesfőváros költségvetésében mutatkozó hiánynak a megszüntetéséről

és *ezzel kapcsolatosan biztosítsa a székesfőváros háztartásának egészséges és tartós alapokon nyugvó egyensúlyát.* Mivel ezek az intézkedések szoros összefüggésben vannak a készülő új költségvetéssel,

a 17-es ellenőrző bizottság még szeptember hó folyamán abba a helyzetbe kerül, hogy a főpolgármester takarékossági terveit megismerheti.

Az új fővárosi törvény rendelkezései szerint *Borvendég főpolgármester bemutatja a takarékossági terveit a 17-es ellenőrző-bizottságnak, amelynek ülésein a pártok vezetői kifejthetik véleményüket.* Ezek a takarékossági intézkedések azután végrehajtatnak az új költségvetésben. A városházi adminisztráció a költségvetési tervezetet elkészíti a főpolgármesteri takarékossági intézkedések ismerete nélkül és *csak a városházi adminisztráció által készített nyers tervezetben fogja Borvendég főpolgármester a maga elgondolásait érvényesíteni.*

— Tévednek, akik azt hiszik, hogy ezek a takarékossági intézkedések bénító hatást fognak gyakorolni a főváros háztartásának a vitelében. Ellenkezőleg — mondotta informátorunk —

Borvendég főpolgármesternek olyan nagyszabású tervei vannak, amelyeknek megvalósításával a korlátolt pénzügyi lehetőségek mellett is biztosítani lehet mindazoknak a feladatoknak a teljesítését, amelyek Budapest-világváros igényeinek és közszükségleteinek a kielégítésével járnak.

A főpolgármester nemcsak arra számít, hogy okszerű gazdálkodással eltünteti a hiányokat, hanem

még bizonyos feleslegeket is produkálni akar,

amelyeket azután hasznos munkát jelentő beruházásokra akar fordítani.

Ez a nyilatkozat, amelyet *Borvendég* főpolgármester közvetlen környezetének egyik tagja tett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt, *megvilágítja a mai városházi helyzetet és egyben azt bizonyítja, hogy alapos az a várakozás, amellyel nemcsak a kormány, hanem a nagyközönség is tekint Borvendég Ferenc szanáló működése elé.*

A városháza szeptemberi munkaprogramja

Mint a *Fővárosi Hirlap* értesül, elsőnek a 17-es bizottság fog összeülni szeptember elején.

A pártvezérekből álló 17-es ellenőrzőbizottság szeptemberben sűrűn fog ülésezni

és nemcsak Borvendég főpolgármester takarékossági intézkedéseit fogja tárgyalni, hanem a nagyüzemek tarifáinak a revíziójáról készített előterjesztést is.

Már szeptemberben összeül a törvényhatósági bizottság plénuma is és pedig abból a célból, hogy a *Tabánnak a Közmunkatanács által módosítani ren-*

Ahol a világ legrégibb királyi koronája látható

Irta: Morgenstern Gyula

Ez a szép cikk, amely mintájául szolgálhat annak, hogy miként kell külföldön a magyar idegenforgalmi érdekeknek használni, a „Neues Wiener Journal" augusztus 7-iki számában jelent meg.

Budapest, augusztus hó.

A magyarok joggal büszkék Szent Istvánnapi ünnepségeikre, mert nincs a világnak még egy országa, amelynek ilyen ünnepe volna. A Szent Istvánról, Magyarország első apostoli királyáról elnevezett ünnepségben egyesül minden, ami magyar, nagyon nagy, nemzeti jelentőségű ünnep, amelyben egyesül minden magyar, még az is, aki valahol másutt második hazát talált. Ezen a napon, augusztus huszadikán egynek érzik magukat az első magyar király koronájával valamennyien. Az ünnepségek egy teljes hétig tartanak és mindenféle előadásokat is magukban foglalnak. Az ünnep középpontja a nagy körmenet, amelyet a reggeli órákban a budai várban tartanak meg. Elől fényes kísérettel Serédi Justinián biboros-hercegprimás, a magyar katolikusok legfőbb feje lépked, a kormány tagjaival és a magas arisztokrácia képviselőivel. Mindenki, akinek valami rangja vagy pozíciója van, résztvesz ezen az egyedülálló körmeneten. A nép ezrei rajzanak a körmenet körül, mindenki látni akarja a szent jobbot, amely értékes arany ládában pihen, és a világ legrégibb királyi koronáját, Szent István koronáját, amelyet augusztus huszadikán nyilvános közszemlére tesznek ki. Az év többi napjain a korona és a hozzátartozó jelvények a budai vár egyik páncéltermében vannak, amelynek ajtaját csak a parlament által választott két koronaőr: *Perényi* Zsigmond báró és *Teleki* József gróf nyithat ki. A magyar korona viszontagságairól valóságos térképet lehetne rajzolni, mert kilencszáz év alatt ez a kincs Bécsben, Prágában, Linzben, Passauban és Erdélyben is sokat vándorolt. A koronázási jelvények nemcsak tiszteletreméltó nemzeti tradíció relikviái, hanem művészi és műtörténeti ritkaságok is, amelyek megtekintése valóságos élmény.

A Szent István-héten nemcsak az ország minden részéből, hanem majdnem egész Európából sok ezernyi nép özönlik Budapestre, hogy a világ legrégibb királyi koronáját megtekintse és hogy ezt a népet és országot szemtől-szembe megismerhesse. Az idei Szent István-hét különleges ünnepélyességgel megy végbe. A mértékadó körök már hetek óta minden igyekezetüket latbavetik, hogy a legszélesebb nyilvánosság, különösen a külföld figyelmét felkeltsék az ünnep iránt. Elsősorban Budapest új főpolgármestere, *Borvendég* Ferenc vett részt a legnagyobb intenzivitással az előkészítő munkálatokban. Borvendég főpolgármester az alája rendelt hivatalok tisztviselőivel hetek óta beható tanácskozást folytat, miképpen lehetne az 1934. év Szent István-hetét különösen változatossá és vonzóvá tenni. Amennyire a hivatalos program elárulja, az idei Szent István-hét valóban fényes és imponáló lesz és a tizezrek, akik az ország legtávolabbi sarkaiból és a külföldről Budapestre jönnek, kétségtelenül gondtalan és kellemes hetet fognak itt átélni és meg fogják ismerni Budapest és Magyarország minden szépségét.

Borvendég főpolgármester valódi self made man. A városi vezetőség legutóbbi választásánál feléje fordult a bizalom és *Horthy* Miklós kormányzó választása is reáesett. Budapest jelenlegi főpolgármestere kispolgári családból származik, apja kézműiparos volt és olyan szűkös körülmények között élt, hogy fia csak úgy tudta befejezni tanulmányait, hogy órákat adott és egyéb munkákat vállalt. Fiatalkorában sok nélkülözésen ment keresztül és igen nagy volt a sokgyermekes család öröme, amikor kimondhatatlan fáradalmak és gondok árán, vizsgájának letevése után, mint alárendelt hivatalnok, a város szolgálatába léphetett. Borvendég Ferenc, a kishivatalnok valóban nagy útat tett meg máig, amikor a budapesti városi vezetőség legmagasabb tisztviselője és a kormány bizalmi embere. Borvendég Ferenc a munka, a kötelességteljesítés embere, aki nem ismer más célt, mint azt, hogy a magyar főváros érdekeit minden körülmények között megvédelmezi.

Legszűkebb munkatársainak egyike — a Szent István-ünnep előkészítő munkálataiban — *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője. Kovácsházy tulajdonképpen — mint mondani szokás — elhibázott exisztencia, mert eredetileg orvos akart lenni, csak később fedezte fel szívében a jogi tudomány iránt való hajlandóságot. Nagyműveltségű, mélytudású férfi, aki állásából kifolyólag igen sokat tartózkodott külföldön, ahol a városgazdasággal kapcsolatos intézményeket tanulmányozta. Útja elvezette Bécsbe, Berlinbe, Münchenbe, Hamburgba és Lipcsébe és mindenünnen gazdag tapasztalatokkal tért vissza Budapestre. Működési körének egyik legfontosabb része az idegenforgalmi ügyek intézése. Erről a témáról igen sok figyelemreméltó cikket írt és egyik statisztikájában megállapította, hogy Bécsben évenként 260.000 olyan külföldi tartózkodik, aki annak ellenére, hogy Budapest a volt császárvárosból négy óra alatt elérhető, nem jön el a magyar fővárosba. A bécsi magyar idegenforgalmi iroda felállítása is elvitathatatlan érdeme Kovácsházy tanácsnoknak, aki lelkes barátja Ausztriának és amennyiszer csak ügyei engedik, mindig meglátogatja Bécset. A vitrinek, amelyeket nemrégiben a Szent István-templomban, a Neuer Markton és a Grabenen felállítottak és amelyekben budapesti látképek diszlettek, az ő kezdeményezésének köszönhetik létezésüket.

Borvendég és *Kovácsházy* biztosítékot nyujtanak, hogy az idei Szent István-hét olyan lefolyású lesz, hogy Magyarországnak és Budapestnek csak díszére, becsületére válhatik.

delt terveit megvitassa és a végleges kivitelezési tervet megállapítsa. De szó lehet arról is, hogy

a törvényhatósági bizottság közgyülése szeptemberben betölti a megüresedett tanácsnoki állásokat.

Borvendég Ferenc főpolgármester, mielőtt a tanácsnokválasztást napirendre tüzné, *tárgyalásokba fog bocsátkozni a többségi pártok vezetőivel.* A városházán bizonyosra veszik, hogy egyöntetű megállapodás jön létre és a *közgyülés a behelyettesítteket fogja tanácsnokokká megválasztani.*

A halól settenkedett a milimárik tejeskannái mögött: ezért ragaszkodik a főváros a tej kötött forgalmához

A lánckereskedőket kitiltják a nagyvásártelepről

A földmüvelésügyi minisztériumban napok óta tanácskozik a tejrendelet módosításáról a *miniszterközi bizottság.* A minisztertanács megszabta az irányelveket s ezek közül a legfontosabb

a kötött forgalomhoz való ragaszkodás.

A minisztertanácsot ennél az elhatározásánál elsősorban *a főváros állásfoglalása vezette,* mert mint *Kállay* földmüvelésügyi miniszter többizben kijelentette, *Budapest székesfőváros tiltakozik a szabadforgalom viszaállítása ellen, még pedig közegészségügyi okokból.* A főváros közigazgatási bizottságában *Petrovácz* Gyula igen éles hangon kifogásolta, hogy a főváros hivatalosan állást foglal a tejárusítás kötött forgalma mellett, anélkül, hogy *az autonómiát megkérdezte volna. Sipőcz* polgármester ezzel szemben annak idején igen erélyesen megvédte a maga álláspontját és rámutatott arra, hogy

egy milliós főváros tejellátásánál a közegészségügyi szempontokat figyelmen kivül hagyni nem szabad.

Más kérdés azonban a tejár megállapitása.

A miniszterközi bizottság tárgyalásának befejezése után *Kállay* földmivelésügyi miniszter intézkedésére sürgősen *összehívják az Országos Tejgazdasági Bizottságot* s ebben a bizottságban már az érdekeltek is hozzászólhatnak a módosított tejrendelethez. A bizottságban a fővárost *Usetty* Béla dr., a közélelmezési bizottság volt elnöke és *Rosta* János főjegyző, a közélelmezési ügyosztály vezetője képviseli.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt tájékozódni arról, hogy a főváros képviselői milyen álláspontra helyezkednek az összehivandó nagyszabású értekezleten. *Sipőcz* polgármester ugyanis szabadságra utazása előtt alaposan megvizsgálta ezt a kérdést és intézkedett, hogy *a módosított tejrendelet bizottsági tárgyalásán a főváros nevében milyen véleményt terjesszenek elő.* Értesülésünk szerint az első követelés, amit a módosított tejrendelettel szemben a főváros képviselői felvetnek,

a higieniai követelményeknek százszázalékos biztosítása.

Enélkül a tejkérdést megoldani nem lehet. A főváros nem ragaszkodik a régi tejrendeletben foglalt intézkedésekhez, de *a kötött forgalmat ellenőrzés szempontjából egyelőre elkerülhetetlennek tartja, mert abban az esetben, ha a szabadforgalmat visszaállítanák, a tejkérdéssel foglalkozó hivatalokat bővíteni kellene, hatáskörüket szélesíteni és olyan törvényes rendelkezésekkel elősegiteni, amelyek a mostani viszonyok között még bonyolultabbá tennék a kérdést.*

A főváros képviselői az értekezleten kifejezésre juttatják *Sipőcz* polgármesternek azt a kívánságát is, hogy

a jelenlegi 32 filléres tej árat a termelési és közgazdasági érdekek figyelembevételével csökkenteni kellene.

Nagyon érdekes az az indokolás, amellyel alátámasztják a városházán a kötött forgalomhoz való ragaszkodást. Már a mult esztendőben *meglepő változást tapasztaltak a nyári betegségek statisztikájában, még pedig olyat, amely a közegészségügy javulását bizonyítja.* Az idei kimutatások megint arról számolnak be, hogy különösen *a hastifusz jelentkezett kisebb számban,* eltérően az évek előtti járványszerű megbetegedésektől. A szakemberek szerint ezt

a javulást nagyrészben a betörő tej árusításának megszüntetése okozta.

A tisztifőorvosi hivatalban beszédes térképek mutatják, hogy ha a régi időben a város valamelyik részében felütötte fejét a hastifusz, *a megbetegedések egymásután következő sorrendje pontosan mutatta valamelyik utcában, vagy városrészben ugyanaz a milimári naponta milyen utat tett meg.* A rendőrség közreműködésével indultak meg akkor a vizsgálatok és megállapitották, hogy úgynevezett *„bacillus-gazda" milimárik hurcolták be Budapestre a hastifuszt és néha egész városrészt megfertőztek.* Ez a térképen is kimutatható milimári-vándorlás komolyan veszedelmeztette a főváros egészségügyét, de *a kötött forgalom bevezetése óta teljesen megszűnt.*

Szigoru retorziók a nagyvásártelepi „láncolók" ellen

A tejkérdésen kivül a főváros közélelmezésének egyik nagy problémája az élelmiszervásártelep működése. *Kozma* Jenő a polgármester figyelmét már régebben felhívta arra, hogy

egyes nagyvásártelepi árusok kihasználják a termelők kényszerhelyzetét

és záróra táján erősen leszorított árakon vásárolják meg termelvényeiket. A közönség viszont nem látja hasznát az olcsó áron való vásárlásnak. Előfordult, hogy azt a paradicsomot, amelyet a nagyvásártelepen *délelőtt három fillérrel vettek a nagykereskedők, délután 24 fillérért árusitották a Garay-téren.*

A polgármester elrendelte az árak *szigorú ellenőrzését.* Állandóan működő repülőbizottság vizsgálja most az árakat és minden egyes esetről jelentést tesz *Rosta* János főjegyzőnek. Az árak jegyzését igen szigorúan veszik s a nagyvásártelepi árakat még aznap összehasonlitják a kerületi vásárcsarnokokban kifüggesztett árakkal. Amennyiben indokolatlan áremelést találnak, *Rosta* János főjegyző az 1927-ben kiadott árdrágitási rendelet alapján

két esztendőre kitiltja a drágító nagykereskedőket az élelmiszernagyvásártelepről.

Miután ez a kitiltás tönkretehet bármely nagykereskedőt, az élelmiszernagyvásártelepen *napok alatt helyreállt a rend.*

Az árellenőrző bizottság azonban tovább működik. Most különösen *a paradicsomra vigyáznak,* de a burgonya áralakulásánál is szükség volt az elmult hét végén a közbelépésre. Egy-két filléres kilónkénti különbözet mutatkozott csupán, *Rosta* főjegyző mégis *figyelmeztette az érdekelt nagykereskedőket, hogy indokolatlanul számitottak az árakhoz egy-két fillért* és figyelmeztetésének hatására a burgonya *olcsóbb is lett.* Ezek a nagykereskedők tudták, hogy *a figyelmeztetés után a kitiltás következik,* ezt pedig nem akarták megkockáztatni.

Mint minden új intézménynél, az élelmiszernagyvásártelepnél is *jelentkeztek a kezdeti bajok,* most azonban *Kozma* Jenő indítványai alapján a polgármester szigorú intézkedései következtében *az élelmiszernagyvásártelep valóban azt a hivatást tölti be, amelynek betöltésére létesitették.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresszor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-8-48.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep: IX., Gubacsi-út 37. sz.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 470—43.

ÚTHENGERLÉST VÁLLAL WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Székházat vásárol a Segítőalap

Végleg elejtették a szanatóriumvétel tervét

A *Fővárosi alkalmazottak segítőalapja* az évek során a legnagyobb szociális intézmények egyikévé nőtte ki magát. Az intézmény kötelékébe tartozó tagok száma megközelíti a tízezret és a közeljövőben, amikor az üzemek alkalmazottainak bekapcsolása is megtörténik, *ez a létszám ötszörösére fog emelkedni.* Érthető tehát, hogy a főváros vezetősége különös gondot fordít a fontos hatáskört és jelentékeny vagyonértéket reprezentáló intézményre.

A segítőalap igazgatósága a héten

elkészült a jövő évi költségvetéssel, amely 2,089.870 pengő vagyont tüntet fel.

Az igazgatóság a jövőre vonatkozóan ennek dacára a takarékossági és racionalizálási intézkedések egész sorát léptette életbe, mert csak így lehet biztosítani az egyre fokozódó kötelezettségekkel terhelt inézmény stabilitását.

A Segítőalap jövő terveiről és a tervbevett intézkedésekről *beavatott helyen* a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Segítőalap költségvetésének egyensulya a most összeállított költségvetés szerint nemcsak biztosítva van, hanem négyezer pengő felesleg is jelentkezik. Ezt azonban csak úgy tudtuk elérni, hogy számos új intézkedést léptettünk életbe, amelyek révén csökkenteni lehet a kiadásokat anélkül, hogy ez a tagok gyógykezelésének, vagy szociális ellátásának mértékét károsan befolyásolná. Igy például megszorítottuk a gyógyszerkiutalásokat és e téren hatásosabb ellenőrzést vezetünk be. Konkrét esetek kapcsán megállapítottuk ugyanis, hogy

a gyógyszerrendeléseknél felesleges, sőt pazarlással határos bőkezűség nyilvánult meg.

Felesleges, drága specialitásokat rendeltek, amikor az elkerülhető lett volna, de még ennél kirivóbb esetekről is tudunk. *Ennek az állapotnak most vége lesz.* Azt reméljük, hogy a megszigorítások révén legalább nyolcezer pengővel kevesebb lesz a gyógyszerszámla.

— Bizonyos megszorítások lesznek a kórházi és szanatóriumi elhelyezéseknél is. A Társadalombiztosító és a Mabihoz hasonlóan

a Segítőalap is csak korlátozott ideig fogja a teljes ápolási díjat fizetni.

Megszünik a műtéteknél nyujtott rendkivüli segély is, mert a szükséges műtétekről az alap maga gondoskodik.

— A Segítőalap évek óta foglalkozik az ingatlanvásárlás tervével és annakidején már kiszemelt több objektumot, köztük egy szanatóriumot is. Egyidejüleg elkészítették a Segítőalap kórháztervét, amelynek hiányát az intézmény erősen érzi. Érdeklődtünk, hogy ezeket a terveket végleg elejtette-e a a vezetőség?

— Az ingatlanvásárlás kérdése még mindig szőnyegen van — hangzott a válasz. A Segítőalapnak 1,600.000 pengő a tartalékalapja, ezt a pénzt kellene értékállóan biztosítani ingatlanok megvásárlásával. A Segítőalaphoz már érkezett is számos ajánlat.

Kórház, vagy szanatórium létesítéséről e pillanatban nincsen szó,

de kézenfekvőnek látszik az a megoldás, hogy

alkalmas székházat vásárolunk,

ahol az intézmény összes hivatalain és a fogászaton kívül helyet kapna a központi vizsgáló, illetve rendelőintézet is. *Ezek a tervek nem befolyásolnák a mai szabad orvosválasztási rendszert,* ellenben a betegség megállapításánál és a kezelés ellenőrzésénél szüksége mutatkozik egy ilyen kisebb, orvosilag kellően felszerelt intézménynek.

— *Az egymilliőhatszázezer pengő tartalékalapból egyébként 1 millió pengő kölcsönkép van a tisztviselőknél kihelyezve.*

A Segítőalap székházvásárlásának elbirálására az igazgatóságból most külön bizottságot alakított, amely a beérkezett ajánlatokat felülbirálja.

MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
„TURUL"
Sokszorosító gépek, kellékek és irodafelszerelési cikkek
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 26. — T. 20-0-77.
Magyar gyártmány

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPEST VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi miniszter

új megoldást ajánl a vízművek kibővítésénél

A fejlesztési munkálatot a budai vízművek építésével kellett volna megkezdeni — mondja a miniszter

Pénteken nagyszabású tanácskozást tartanak a belügyminisztériumban

Négy éve húzódik és bonyolódik a vízművek fejlesztésének ügye, amely célra annakidején tudvalevően 28 millió pengőt tartalékolt a főváros. Harmadik éve már, hogy hozzáfogtak a káposztásmegyeri Duna-alagutak építéséhez és a hosszú idő alatt alig pár métert haladtak előre, mert a technikai komplikációk egész sora akadályozta a munkálatokat, amely *most is szünetel.* Ugylátszik a káposztásmegyeri alagút-építésnél sűrűn megismétlődő bonyodalmak és a várható további komplikációk arra indították

Fabinyi Tihamér dr.

kereskedelmi minisztert, hogy

a vízműfejlesztés érdekében feltűnéstkeltő leiratot intézzen a polgármesterhez, amely szombaton érkezett meg a városházára.

A földmüvelésügyi miniszter mielőtt megadta volna a fővárosnak a vízműépítkezéshez szükséges kisajátítási jogot és vízjogot, az új vízmű terveit elbírálás végett ugyanis *átküldte a kereskedelmi minisztérium kulturmérnöki hivatalához.* A kulturmérnöki hivatal véleményezése nyomán született meg ez a leirat, amely

szemrehányásokat is tartalmaz, amiért a főváros ennyira elodázni engedte a vízművek fejlesztését

és nem gondoskodott átmeneti megoldásról. A leirat egyik fejezete szinte a szenzáció erejével hatott a városháza illetékes körei előtt.

A kereskedelmi miniszter ugyanis úgy véli, hogy a tervezett budai vízmű és az ezzel kapcsolatos harmadik alagút helyett a főváros, legalább egyelőre, egyszerűbb megoldással is beérhetné.

A miniszter azt ajánlja, hogy *a létesítendő új kutak vizét a meglevő alagutakon vezessék az első számu átemelő telep tartályaiba, új csővezeték segítségével ezeknek a kutaknak a vizét szállítsák el az újpesti hídig, akonnét a híd pilléreire, illetve a tartószerkezet alá helyezett fényomócsövön átvezethetnék Budára.* Az érdekes leiratban foglaltakról

beavatott helyen,

a következő részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A székesfőváros növekedő vízszükségletének fedezésére — *mondja a kereskedelmi miniszter* — elsősorban új kútakra van szükség. Kénytelen vagyok lerögzíteni, hogyha a székesfőváros annakidején megszerzi a szentendrei szigeten, a második számú átemelő telep szomszédságában levő 46 holdnyi katasztrális türeletet, amely a főváros hirtokában levő partsávval közvetlenül határos és

ott új kútcsoportot létesít,

már az elmúlt négy esztendő alatt napi 15.000 köbméter víz felett rendelkezett volna, ami a vízhiányt kizárná.

— Kénytelen vagyok továbbá leszögezni azt is, — mondja folytatólag a miniszter, — hogy a székesfőváros ugyanakkor, amidőn a budai új vízmű nélkülözhetetlenségét és elsőbbségét állandóan hangsúlyozta, a 28 millió pengő hitelfedezet terhére

kormányhatóságilag jóváhagyott építkezések közül nem a budai vízműhöz tartozó munkálatokat kezdte meg,

— jóllehet a kisdunai alagút, a budai gépház és a kutak jórészének létesítéséhez szükséges területek már birtokában voltak, — hanem a Nagyduna alatt a megyeri alagutakat vette munkába és olyan fejlesztési terveket készített, amely 863 katasztrális hold kisajátítását vonta maga után. Készséggel elismerem, hogy indokolt előrelátás vezette a fővárost és elhatározásában megokolható félelem is befolyásolta.

Az első számu átemelőtelephez tartozó kutaknál attól féltek, hogy ezeknek vasas és mangános vize a többi új kutak kifogástalan minőségü vizét is megfertőzi. Ennek dacára mégis

gondoskodni kellett volna valamilyen átmeneti megoldásról,

mert számítani kellett arra, hogy a tervezett fejlesztés teljes arányú megvalósítása évekig is eltarthat.

Végeredményben azonban a miniszter *a bemutatott műszaki terveket jóváhagyta,* de

a vízszolgálatatás biztonságának az építkezés alatt való biztosítása érdekében ideiglenes megoldást ajánl a főváros figyelmébe.

Ez a megoldás a következő: *a főváros a szigeten rendelkezésre álló területein furasson kellő számú új csőkutat.* Ezeknek a vizét a régi megyeri alagúton át vezesse a káposztásmegyeri főtelepbe és az ujpesti összekötő vasuti hídon vigye át Budára. Ez annál inkább megvalósítható, mert

a Máv. az újpesti vasúti hidat a közeljövőben átépítteti és megerősítteti.

Ennek a munkálatnak a kapcsán el lehetne végezni a vízvezetéki főcsőszerelést is a hídon. A miniszter szerint mindezek a munkák a jövő év júliusáig elkészíthetők. A miniszter leírata azt is külön hangsúlyozza, hogy

a káposztásmegyeri főtelep kapacitása közel sincs kihasználva

és így semmi akadálya sem lehet az említett ideiglenem megoldásnak. A kultúrmérnöki hivatal számításai szerint

a budai oldal ideiglenes vízellátásának kérdése az említett módon 13,127.000 pengő költséggel megvalósítható volna.

A városháza *illetékes helyén* is érdeklődtünk: mi a hivatalos felfogás a kereskedelmi miniszter leíratával szemben? Kérdésére a *Fővdros Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— A kereskedelmi miniszter leíratának tanulmányozásához már hozzáfogtak a vízművek szakemberei, akik egyelőre még nincsenek abban a helyzetben, hogy véleményt nyilváníthassanak. Annyi tény és ebben kétségtelenül igaza van a minisztériumnak, hogy a vízműfejlesztés túlságos hosszú ideig elhúzódott, de ugyanakkor meg kell állapitani azt is, hogy az elhúzódást nem a főváros okozta. A leírat bizonyos mértékben komplikálja a helyzetet és nincs kizárva hogy ezáltal

újból kitolódik a budai vízmű építésének elkezdése.

Azt a főváros vezetősége is régen hangoztatja, hogy a vízellátás kérdését a legsürgősebben meg kell oldani és a rendelkezésre álló eszközökkel késedelem nélkül módját ejtjük, hogy a káposztásmegyeri telep teljesítményét addig is fokozhassuk, amíg a budai vízmű megépül. Elgondolásunk szerint ezt egyelőre új kutak fúrásával és bekapcsolásával érhetjük el.

— Az új budai vízmű építésének megindítása előtt megfontolás tárgyává fogják tenni, hogy — okulva a Duna-alagutak építésének tapasztalatain — ragaszkodjanak-e az alagutas megoldáshoz, vagy pedig a régi, évtizedek óta bevált módszerrel a vizet a Duna medrébe ágyazott főcsövön vezessék át. De foglalkozik a főváros vezetősége a kereskedelmi minisztérium által ajánlott ideiglenes megoldással is, bár ez előre nem számított kiadást okozna a fővárosnak.

— A kereskedelmi miniszter leíratában foglalt kérdések megvitatásával és a vízműfejlesztéssel, valamint

az új budai vízmű építésével kapcsolatos összes kérdések letárgyalására pénteken, e hó 17-én nagyszabású tanácskozás lesz a belügyminisztériumban,

amelyen jelen lesznek a földmüvelési miniszter, a kereskedelmi miniszter, a kulturmérnöki osztály és a főváros képviselői.

Érdeklődésünkre még megtudtuk azt is, hogy a koronauradalommal kötött szerződés még mindig nincs aláírva. Ennek a késedelme kapcsolat a főváros részéről kikötött vízjogi és kisajátítási engedélyek megadásával, amelyet azonban a főváros még a mai napig sem kapott kézhez.

V

A magyar Géniusz ünnepei a Nemzeti Munkahéten

Még több mint egy hónap választ el bennünket a *Nemzeti Munkahét* megnyitásától, de máris olyan hatalmas konturokban bontakozik ki a TESz és a Munkahét rendezőbizottságának szervező munkája, hogy a magyar szellemi és gazdasági élet legelsőrendű megnyilatkozását kell várnunk. Az a körültekintő figyelem, amellyel a siker megalapozásán fáradoznak, megérdemli, hogy példaként állítsuk oda ezt az akciót minden magyar szervezkedés elé. Akarat, erő, céltudatosság nyilatkozik meg minden lépésben és már ma látnunk kell, hogy az idei siker merészen meg fogja haladni a tavalyit, amely pedig szintén a rekord-sikerek közé számított.

Baross Gábor, *Szörtsey* József és *Antal* István mellett egész vezérkarként működik a rendezőbizottság, amely az idén azzal a felemelő, lelkes gondolattal kezdte meg munkáját, hogy a gazdasági élet sikerét a szellemi élet sikerével koronázza meg. A *Nemzeti Munkahét* a szellemiek és művészetek terén is a magyar Géniusz szolgálatában áll.

A TESz a Nemzeti Munkahét mindjobban kibővülő és egyes hatalmasabb méreteket ölő programja során az idén szerepelteti a művészetet és irodalmat is. A magyar *zeneművészetnek* három estét szentelnek a m. kir. Operaházban. A *képzőművészet* számára országos kiállítást rendeznek, amelyen résztvesz valamennyi művészi egyesület és a kiállításon *szerepel a magyar képzőművészet minden iránya.* A TESz a Nemzeti Munkahétre *irodalmi nagybizottságot alakított,* ez végzi és ez irányítja a magyar irodalom reprezentativ bemutatkozását. A Munkahét rendezősége felkérte a fővárosi színházak vezetőségét és a vidéki színházak igazgatóit, hogy a Munkahét alatt, amennyiben előzetes műsortervezetük engedi, lehetőleg *magyar írók és magyar szerzők darabjait játsszák színházaikban.* A Munkahét utolsó napján, október 6-án *irodalmi est lesz a Városi Színházban,* amelyen *a magyar irodalom legelőkelőbb nevei szerepelnek.* A demonstrativ jellegű est a Munkahét legkimagaslóbb eseményének igérkezik.

Az irodalom és a művészet szerepeltetésével az az elgondolás vezette a TESz elnökségét, hogy *módot és alkalmat nyujtson a Munkahét alatt a magyar géniusz méltó megnyilatkozásának is.* A TESz ezzel az elhatározásával nem csupán országos eseménnyé, hanem a szó igaz értelmében nemzeti ünnepé és büszke demonstrációvá avatta a Munkahetet.

Augusztus
18-án és 30-án
délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

10 ÓRAKOR A SZENZÁCIÓS MŰSOR
Jardin
Erzsébet királyné-út 1. T.: 97-0-07
GARRET
IVONE • IVAN • 2 CIMBERLEY

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

VÁROSHAZ VIRÁGÜZLET
— ÁLLANDÓAN FRISS VIRÁGOT SZÁLLÍT —
városháza épületében, Károly-körút 28. sz. a. a kapu mellett.

Magaziner Albert és Társa

Szabadelvűek és demokraták egyesülése

Mesék az Egységes-pártban „felmerült" ellentétekről — Kereskedők tömörülése a Nemzeti Egység pártjában

A várospolitikai életben az utolsó hetekben jelentéktelen megmozdulások voltak észlelhetők. Ezek a mozgalmak, amelyek két töredék-pártot hoztak egymáshoz közelebb, úgylátszik, eredményre vezettek. Hosszú tárgyalások előzték meg azt a megállapodást, amely most létrejött és *Vázsonyi* János, — a hírek szerint, — belép *Rassay* Károly szabadelvűpártjába. Az egyesülés szeptemberben történik meg, amikor is

a Nemzeti Demokrata Párt és Rassay pártja fúzionálnak,

A közvetítő tárgyalások vezetésére olyan egyént kerestek, aki minden oldalon szimpatiának örvend. Ezt a személyt *Bródy* Ernő képviselő személyében találták meg, aki mindkét párt bizalmából közvetítette a tárgyalásokat és most eredményesen befejezte.

A fúzió azonban éppenséggel nem jelentőségteljes, mert

Vázsonyi János a pártját, illetve annak tagjait nem tudja magával vinni Rassay táborába.

Ennek okai nemannyira a párttagok, mint inkább *Rassay* Károly, akinek a tárgyalások során egyik igen fontos kikötése az volt, hogy *Gál Jenőt nem kívánja pártjába befogadni.* Hasonlóképpen zavarok vannak *Láng* Lajos körül is, aki egyelőre várakozási álláspontra helyezkedett, egyelőre nem lép be a Rassay-pártba, bár úgy tudják, hogy a fuzió előtte is szimpatikus. A demokrata párt közemberei szintén határozatlanok.

Egyik-másik meglehetős okkal félti bizottsági tagságát

és így még nem határoztak, hogy átlépnek-e a Nemzeti Szabadelvű Pártba, ahol Rassay Károlynak kisebb gondja is nagyobb annál, hogy ezeknek az uraknak reverzálissal biztosítsa a bizottsági tagságot. Kétségtelen, hogy a legtöbben erre várnak és valószínű, hogy egy-egy jóindulatú ígéret megtörné a makacsságukat. Itt azonban beleavatkozik a két párt dolgába *Fábián* Béláék csoportja, ahol ezekre az ingadozókra kivetették a hálójukat.

Rassayék helyett Fábiánék tesznek kecsegtető ígéreteket

és így nem lehetetlen, hogy a zavarosban halászva, néhány árva halacska horgukon akad.

✸

Az *Egységes Községi Polgári Párt* csendben, munkára fölkészülve várja az őszi szezónt. Ennek a pártnak a munkakészségét nem zavarják azok az allandó piszkálódások sem, amelyeknek bizonyos ellenzéki oldalról ki vannak téve. Az ellenzéki sajtónak az utóbbi időben legfőbb gondja, hogy „Sztranyavszkyék és Kozmáék" között ellentétek hírét költsék és közönségükkel elhitessék, hogy az egységes pártban ellentétek vannak, sőt, hogy maholnap „kenyértörésre kerül a sor". A mi tudásunk szerint tulajdonképen „Sztranyaszkyék és Kozmáék" így elkülönítve nem is léteznek,

a párt egységét semmiféle veszedelem nem fenyegeti,

annyival is inkább, mert a magyar politikai élet történetében kevésszer találkoztunk még olyan erőteljes vezéri egyéniséggel, mint amilyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök, akinek vezérlete alatt az egységes párt széttéphetetlen egységbe tömörül. A pártban az ő akarata uralkodik és

az ő akaratának mindenki készséggel veti alá magát,

mert mindenki tisztában van azzal, hogy a miniszterelnök mindenben az ország és a főváros javát akarja.

✸

A Nemzeti Egység pártja keretében nagy sikerrel történt meg

a kereskedők tömörülése.

Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy az egységespárt kereskedő csoportjához csatlakozott az ősi ellenzéki *Vértes* Emil, Budapest kereskedő társadalmának egyik legtekintélyesebb vezető egyénisége, aki végre belátta, hogy a kereskedő-társadalom érdekében csak a kormány pártjában tud eredményes működést kifejteni. *Vértes* Emillel együtt a budapesti kereskedők óriási tömege tudatára ébredt annak, hogy

a kereskedelem jogos kérései meghallgatást találnak a Nemzeti Egység pártjában

és az erők egyesítése révén ezen az úton lehet eljutni a kereskedelmi érdekek biztos támogatásához. Az egységespárt kereskedő-csoportja különben erősen szervezkedik és a pártvezetőség tizenkét gazdasági kérdésekkel foglalkozó képviselőt delegál a kereskedő csoportba, amely szintén tizenkéttagú vezérkart választ úgy, hogy ez az együttesen

huszonnégytagú vezetőség

képviselje majd a párton belül a kereskedői érdekeket.

Nincs már álláshalmozó a fővárosnál

Sokkal kisebb jelentőségű volt az akció, mint amilyennek hirdették

Ősszel százznál több tanügyi állást töltenek be

Sokat vitatott és sok izgalmat keltett probléma kerül le a napirendről, mihelyt az ősszel ismét megindul az élet a városházán. A fővárost esztendők óta *súlyos támadások érték az úgynevezett álláshalmozók miatt,* akiknek legnagyobb részéről azonban kiderült, hogy minden jövedelmét összeadvaa is csak *igen kis fizetésű alkalmazott.*

Három évvel ezelőtt állították össze az első álláshalmozó listát, ebben *913 név* szerepelt. A vizsgálódás során megállapították különben, hogy

a kettős jövedelmű alkalmazottaknak egyrészét a főváros állami intézményektől vette át.

Az első névsor elkészülése után a polgármester megvizsgáltatta a tisztiügyészséggel az egész kérdést és azokat az alkalmazottakat, akiket rövid felmondási idővel el lehetett küldeni, *elbocsátotta.* A régi törvényhatósági tanács különböző fizetési fokozatokat állapított meg az „álláshalmozók" számára. A többizben történt fizetés és nyugdíjcsökkentés következtében a kisebb jövedelmű kettős állású alkalmazottak közül *igen sokan a megállapított fizetési határ alá estek,* úgy hogy mikor tavasszal a tanács elé került a lista, a 363 elbocsátotton kívül csak a szerződéses alkalmazottak ügye jelentett nehézséget, a többinek a jövedelme olyan kevésre esett vissza, hogy állás- és jövedelemhalmozással már aligha lehetett vádolni őket. Nagy meglepetést keltett akkor, hogy a polgármester új összeírást rendelt el, még nagyobb meglepetést okozott azonban az, hogy

a 450-re csökkentett „álláshalmozói létszám" az új összeírás alapján ismét 880-ra emelkedett,

mert a tisztviselők egyrésze félreértette a régebbi rendeletet és nem minden mellékjövedelmét vallotta be.

Őszintén meg kell azonban állapítani, hogy az *új álláshalmozók, de köztük a régiek is bajosan vádolhatók azzal, hogy kettős jövedelmükkel mások elől veszik el a megélhetési lehetőséget,* mert a 880-as létszámban 199 olyan tanítónő és tanárnő van, akinek álláshalmozása abból áll, hogy fizetésén kívül *az 1934:I. t.-cikk, a nyugdíjtörvény és az 1620/1934. M. E. számú rendelet által csökkentett özvegyi nyugdíjat is „élvez".* Ezt a törvényt, illetve rendeletet alkalmazták azután a többi álláshalmozónál is. Kiderült, hogy *a leventeoktatók hivatali fizetésükön kívül olyan kevés oktatói pótlékot kapnak, ami egyáltalán nem áll arányban végzett munkájukkal.* Huszonhat fogyasztásiadó-ellenőrről viszont azt állapították meg, hogy *nemcsak hogy nem álláshalmozók, de a fizetésük egyáltalán nincs rendezve.* Az államtól átvett forgalmiadó ellenőrök igen nagy számmal szerepeltek a listán, nemkülönben az adóhivataloknál dolgozó kisegítő munkaerők. Azokat

a forgalmiadó ellenőröket, akiknek egyéb helyről kapott nyugdíjuk a megélhetésüket biztosította, a polgármester azonnal elbocsátotta, de fokozatosan kicserélte állástalan diplomásokra az adóhivatalok kisegítő munkaerőit is,

amennyiben azoknak a megélhetéshez elegendő más jövedelmük is volt.

A nyári szünet alatt tovább folytatták az elbocsátásokat. *A tanügyieknél a kettős, az özvegyi nyugdíjat és fizetést is élvező oktatókat pedig a nyugdíjtörvény végrehajtása kapcsán akarják elküldeni,* úgyhogy szeptemberben a polgármester már megteheti jelentését az álláshalomzás likvidálásáról s ennek a jelentés lényege ez lesz:

A budapesti városházán megszűnt az álláshalmozás.

A szerződéses alkalmazottak egyrészét elbocsátották már, illetve, amikor szerződésük lejárt, *új szerződést nem kaptak.* Azok, akiknek a szerződése még érvényben van és szerzett jogaikhoz ragaszkodnak, *a tiszti ügyészség véleménye alapján kerülnek majd végelbánás alá.*

Érdekes helyzetet teremt a közoktatási ügyosztályban a bekövetkezendő nyugdíjazás. A közoktatási intézményeknél eddig közel

ötven állás üresedett meg,

olyan tanerők állása, akik szolgálati idejüket *betöltötték.* Az őszi hónapokig további 20—25 állás válik üressé ilyen módon, a nyugdíjtörvény végrehajtása során *további ötven állás megüresedését várják* és így ősszel *több, mint száz tanügyi állást fognak betölteni* a városházán.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fűtés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

HOFMAN DÉNES
okleves mérnök
épületbádogos, gáz-, vízvezeték- és központi fűtés berendező
Budapest, II., Szász Károly-utca 5. Telefon: 53-9-59.

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemű javítást és őrzést vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V., Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemű háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bisomázyi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZ-MÉRNÖK
VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT.
VIII, THÖK ENDRE-UTCA 46
TELEFON: 30—4—42

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MÜLLER KERTÉPÍTŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Falskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

STEINER ÉS SZIMPER DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Riasztó hírek a rákbetegség terjedéséről

SAFRANEK PROFESSZOR:
Száz operált rákbeteg közül nyolcvanhat meggyógyul

LOBMAYER PROFESSZOR:
A rák egyik gyógyítényezője a háziorvosi intézmény visszaállítása

Budapesten még mindig kétmillió négyzetméter rákterjesztő makadám-út van

Pestvármegye kisgyülésén olyan hangok hallatszottak, hogy a rákbetegség rohamosan terjed a megyében és az egész országban. Néhány nappal előbb Budapest tiszti-főorvosa havi jelentésében kitért az egyre rosszabbodó, vagy látszólag rosszabbodó rákstatisztikára. Emberileg nagyon is érthető, hogy a laikus közönség ezektől a hírektől, amelyeket egyes napilapok túlozva adtak vissza, megrémült, sőt szinte pánikszerű félelem vett erőt a közönségen, mert mind a mai napig a rák úgy él a köztudatban, mint gyógyíthatatlan betegség, amely rövid idő leforgása alatt megakadályozhatatlanul szétroncsolja az emberi szervezetet.

Mi nem vagyunk hívei az elhamarkodott laikus véleményeknek, amelyek rendszerint — mint a jelen esetben is — nem állják meg helyeiket. A statisztikai adatok a nagyközönség számára ugyanis nem jelentenek és nem is jelenthetnek egyebet: kifejezéstelen, puszta számoknál.

A statisztika csak a hozzáértő szakemberek megvilágításában nyujthat tájékoztatót

nekünk és csak a szakemberek tudják a számok igazi jelentőségét elolvasni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa két világhírű magyar szakférfiút keresett fel, akiknek a nyilatkozatát alább közöljük a rákbetegség gyógyításának súlyos és fájdalom, időszerű problémájáról. Örülünk, hogy mind a két nyilatkozat olyan természetű, mely biztatást, megnyugvást ad: megegyezik abban, hogy *a rák kezdeti stádiumban, sőt előrehaladottabb állapotban is teljességgel és végleges eredménnyel gyógyítható.* Bízunk abban, hogy a két nyilatkozat közzétételével megnyugtatjuk a közönséget, amelynek körében

mind nagyobb tért hódít a hipochondriás rákfélelem, amely már az ideggyógyászatnak is komoly problémát okoz.

Objektív megvilágításban a rákprobléma a következőképen fest.

Safranek János egyetemi tanár a gégerákról

Mindenekelőtt *Safranek* János dr. egyetemi tanárt, a kiváló gégespecialistát kérdeztük meg, aki a következőket mondotta:

— A rákos betegségek szaporodása természetesen a *gégerákra* is kiterjed. A statisztika, amely a megbetegedések számát mutatja, rohamosan emelkedett az utolsó években. Ez a jelenség azonban *közelről sem jelenti a betegség tényleges terjedését.* Az utóbbi évtizedekben és években diagnosztikai eljárásaink és eszközeink tökélesedése folytán *sok olyan rejtett fekvésű rákos megbetegedést is felismerhetünk, amelynek felismerése régebben lehetetlen volt.* Ugyanakkor az orvosi vizsgálatok is sokkal általánosabbakká lettek. Ezelőtt, ha egy öregember meghalt, akkor azt mondták rá, aggkori elgyengülésben hunyt el. Ha egy fiatalember hirtelen összeesett és néhány nap alatt meghalt, halála okául a halottkém azt írta be, hogy ismeretlen betegség áldozata lett. Igy aztán természetesen

a régi statisztikai kimutatásaink hiányosak, amelyeket nem fogadhatunk el minden fenntartás nélkül mértékadónak.

Ma már tudjuk, hogy aggkori végelgyengülés neve alatt sokszor rákos megbetegedés és az ismeretlen okból bekövetkezett halálnál fel nem ismert szívbaj esete forog fenn. Ennélfogva a szívbajok és rákos megbetegedések száma, valamint sok más betegségé az utóbbi időben emelkedni látszik, pedig éppen *felismerésük által a veszélyességük lényegesen csökkent.* Nem szabad tehát megijednünk a látszólag emelkedő rákstatisztikától sem, mert

ez csak azt jelenti, hogy ma már könnyebben, jobban és idejében felismerjük és ezáltal a gyógyítási lehetőségek is lényegesen javultak.

— A rák korai felismerése a beteg felgyógyulása. Ha idejében operáljuk, akkor majdnem teljes biztonsággal megmenthetjük a beteget. Hogy csak egy adatot ismertessek a korán felismert és kedvező elhelyezkedési gégerákoknál végzett gégefelhasítási műtétről, rá akarok mutatni a következő statisztikai kimutatásra, amely nézetem szerint teljes mértékben egyensúlyozza a másik statisztikát, a rákbetegségek állítólagos emelkedését, amelytől a nagyközönség az utóbbi napokban annyira megrémült. Amíg

a végleges gyógyulások arányszáma a harminc év előtti statisztikák szerint körülbelül 22% volt, addig a mostani 86% mutat.

Vagyis 100 operált beteg közül 86 véglegesen meggyógyult.

— Azokban az esetekben is, ahol nem a gége teljes kiirtása válik szükségessé, *a végleges gyógyulások arányszáma örvendetes emelkedést mutat.* Különösen nagy szerepe van itt az utóbbi években mind általánosabbá váló röntgen- és rádióbesugárzásoknak is, amely olykor előzetes operációval kombináltan, de bizonyos esetekben magábavéve is meglepő eredményeket szolgáltat a végleges gyógyulás szempontjából.

— A betegség keletkezésének az okáról nem mondhatok semmi újat. Általában *különböző fizikai ingerekre szokták visszavezetni,* amelyhez nem kismértékben járul hozzá az egyéni diszpozició, melynek a megállapítását és leküzdésének a módját még nem ismerjük. Az utóbbi időben

több angol rákszakértő professzor foglalkozott az anilin festékanyagok, a korom és a kátrány kártékony hatásával. Állítólag az ezekkel való állandó érintkezés könnyen előidézhet rákos megbetegedést.

Hangsúlyoznom kell azonban, hogy ez még nem bebizonyított tény, csak hipotézis.

— A legfontosabb, hogy a nagyközönséget kellőképen tájékoztassuk és felhívjuk a figyelmét, hogy idejekorán forduljon orvoshoz minden gyanus megbetegedésnél. *Kezdeti stádiumban majdnem teljes biztonsággal gyógyítható, csak ha elhanyagolják, válik súlyos, végzetes betegséggé.*

Lobmayer professzor az öreg kor betegségéről

Lobmayer Géza dr. professzor a következőket mondotta:

— *A feljegyzett rákos betegségek emelkedését örömmel látom, mert ez azt jelenti, hogy az emberek idejében fordulnak orvoshoz és azt, hogy az orvosok ma már sokkal gyakrabban felismerik a rákosmegbetegedést, mint azelőtt.* De nemcsak ezt jelenti a statisztika emelkedése. A rák tudvalevőleg főként az öregkornak a betegsége. Az orvostudomány rohamos fejlődése csodálatos mértékben meghosszabbította az átlagos életkort és ezáltal több öregember lévén, többen esnek az öregkor betegségébe, a rákba.

— Az egyetlen szomorú jelenség az, hogy még mindig elég nagy számban akadnak elhanyagolt rákos megbetegedések. Egy kulturországban ilyesminek nem szabad előfordulnia. Az orvos első feladatát a rák kérdésében abban látom, hogy *felvilágosító propagandát kezdjen.* Ha ez sikerrel jár, a rák többé nem jelent veszélyt, mert

ha idejekorán kerül hozzánk, majdnem teljes biztonsággal meg tudjuk a beteget menteni.

A felismerés szempontjából

igen kivánatosnak tartanám a régi háziorvosi rendszerhez való visszatérést.

Hihetetlen szolgálatokat tehet ez a rák idejekorán való felismerése terén. A háziorvos, aki régóta ismeri a páciensét, rögtön és könnyen felismeri az esetleges rendellenességeket, amelyek a rák első megjelenési formái. Mindenesetre el kell ítélnem a most divó rendszert, hogy megbetegedés esetén a beteg maga dönti el, milyen szakorvosra lehet szüksége és speciálistához fordul, ahelyett, hogy a szervezetét tökéletesen ismerő háziorvostól kérne tanácsot.

— A rákos daganat eltávolítása elsősorban sebészi feladat, mert tartós és végleges sikert csak így érhetünk el. A rákbetegség ugyanis egyes sejtek megbetegedéséből s módfeletti szaporodásából áll. Ha ezeket a beteg sejteket operáció útján eltávolítjuk a testből, elejét vehetjük minden további fejleménynek. Ha azonban a műtéttel késlekedünk, néhány beteg sejt könnyen átkerülhet a vérbe, melyek aztán más helyütt rakodnak le és fejlődnek tovább. Ilyen esetben bizony rendkivül nehéz feladatunk van. Előrehaladottabb stádiumnál, vagy nehezen hozzáférhető helyen lévő ráknál alkalmazzuk rendszerint a sugaras gyógykezeléseket. A rádium és a röntgensugarak a sejtek szaporodási képességének elfojtásával gyógyítanak. A műtőtechnikának az utóbbi időben történt óriási fejlődése révén azonban

ma már előrehaladott rákot is tudunk operálni a villanykés segítségével.

amely magas hőfoka segítségével a rákos daganatot formálisan lepörköli.

Olcsóbb lett!
a Háziszappan
5 drb 40 dekás Háziszappan 96 fill.
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

— Úgy látom, hogy *a rák pusztítása inkább lényegesen csökken, semmint emelkedik.* Csak a rákbetegség fölismerésének a száma az, amely emelkedik és ezt orvosi szempontból feltétlenül üdvösnek kell tartanom.

A rák és a makadám-utak

A *Fővárosi Hirlap* már több alkalommal rámutatott, hogy a rák terjedésének egyik okozója a kátrányfertőzés. Ezt a megállapítást alátámasztják a bristoli egyetem világhíres tanárának, Stanley *Badock* dr. orvosnak kutatásai, aki londoni híradás szerint az ottani egészségügyi nagygyűlésen tartott előadásában kifejtette, hogy

a kátrányburkolatú utak is hozzájárulnak a rák terjedéséhez.

De ugyanezt tapasztalták a *londoni Cancer Hospital* (az ottani, rákkutató intézet) kísérletezései alapján is. Megállapították, hogy a kátrány rákos megbetegedést idézhet elő. Valószínűnek tartják, hogy

a makadám-utak erős forgalma által elporlasztott kátrányburkolat a levegőn keresztül a tüdőbe jut és ott roncsoló kórosodást okoz.

Safranek János, a nagyszerű orvosprofesszor szintén említést tesz ezekről a feltevésekről, amelyek ha még tökéletesen nem is igazolódtak be, elég okot szolgáltatnak arra, hogy a legalább is gyanus makadám-utaktól, amelyeknek a higiénikus okokon túlmenően más hibájuk is van, mielőbb szabaduljunk.

Budapesten *még mindig kétmillió négyzetméter ideiglenes jellegű makadám-út van, amelyek, — mint említettük — a rákbetegség csiráinak hordozói.* A másik fontos érv, hogy ezek az utak — eltekintve attól, hogy rosszak és nem méltók egy világváros berendezéséhez — még *óriási megterheltetést is jelentenek a fővárosnak. Király* Kálmán tanácsnok, az útépítési osztály kiváló vezetője mindent elkövet, hogy czeknek a helyére állandó jellegű utakat építsen. *Ebben a törekvésében azonban gátolják a pénzügyi nehézségek.* A fővárosnak azonban mégis meg kell találnia a végleges rendezési lehetőséget, mert

a makadám-utak olajjal történő portalanítása és karbantartása évenkint több százezer pengőbe kerül.

Ezt a fölösleges kiadást, *elsősorban a fentemlített higiénikus okokból,* megtakaríthatjuk, ha a makadám-utak helyébe végleges jellegű (aszfalt, beton, keramit, vagy kövezett) utakat építünk. Ismerjük a gátló nehézségeket, de leküzdésére meg kell találni a módot.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

PESTI KIRAKAT

És a többi világváros?...

— Levél a Szerkesztőhöz —

Azt hiszem, *Bárczy* István aktiv és tevékeny rezsimje volt az, amely alkotásainak csillogásával, a szociális jólét fokozásával ráirányította a pesti polgár figyelmét arra az előbb nem ismert tényre, hogy Budapesten van egy városháza is, ahol az ő ügyeit intézik. Még emlékszem rá, hogy ez a felfedezés igen nagy meglepetést keltett. Hiszen egészen fantasztikus volt az, hogy valaha a törzsfőnökök hogyan terelték be a közgyűlésbe a bizottsági tagokat, milyen tessék-lássék választáson érvényesült *Hüvös* József, *Ehrlich* G. Gusztáv, meg a többiek akarata. Fiatal ujságírókoromban életem egyik legnagyobb meglepetése az volt, amikor *Sümegi* Vilmost láttam a VI. kerületi elöljáróság épületéből kilépni s amikor megkérdeztem, mi járatban van:

— *Szavazni voltam,* édes fiam — mondta —, ma községi választás van.

Velem együtt Budapest sokezer polgára bizonyára azt hitte, hogy a kerületi klubokból törzsfőnöki utasításra ugyan, de csak úgy szavazás nélkül küldik a városházára a városatyákat. Hála Istennek, ma már igen általános és igen komoly az érdeklődés a főváros ügyei iránt. Néha általánosabb, mint kellene, mert az ujságszenzációk lelkiismeretlensége túlságosan nagy, de nem mindig értékes publikumot vonz.

De a komoly ügyek iránt is érdeklődnek ma már az emberek és szívesen olvassák, hogy lesz-e építkezés a Tabánban, elkészül-e végre a lakásszabályrendelet, kik lesznek a HÉV. igazgatóságának tagjai és hogy kipróbálja-e a főváros, hogy lehet-e virágos Dunapartot csinálni, ahol nem villamos közlekedik, hanem a háttérben autóbuszok bonyolítják le a forgalmat.

Hitem és meggyőződésem azonban az, hogy a kommunális politika számára nevelni kellene a közönséget, sőt nemcsak a közönséget, hanem magukat a várospolitikusokat, a városatyákat is. Tulajdonképpen egy világvárost nem lehet kormányozni anélkül, hogy mindenki, akinek beleszólása van a főváros ügyeibe, ne tájékozódjék aziránt, milyen újításokkal foglalkoznak a többi világvárosok. Anélkül, hogy ismernénk más milliós, vagy többmilliós város belső életét, törekvéseit, haladásának, fejlődésének irányát, az új intézményeket, az új gondolatokat, a városkormányzás folytonosan felfrissülő új alakulatait, *merő képtelenség a saját világvárosunk ügyeibe felelősségteljesen beleszólni.* Ma mindössze legfeljebb az történik, hogy egy-egy fővárosi tisztviselőt tanulmányútra küldünk ki, de kijelöljük azt a speciális kérdést, amelyet meg kell ismernie. Ezzel szemben a magyar sajtó és elsősorban a kommunális sajtó feladatai közé tartoznék az, hogy a külföldi nagyvárosok életét, újításait, törekvéseit, alkotásait bemutassa. Sajnos, ezen a téren az egész magyar sajtó meglehetősen elmaradt.

Csak egyetlen esetet mondok el. Vajjon *tudja-e Budapesten, vagy akár Magyarországon csak valaki is, hogy Berlin város autonóm városi törvényhatósága százhuszonöt esztendős tiszteletreméltó mult után a mult hónap elején megszűnt.* Ez a törvényhatóság 1809. julius 6.-ától 1934. julius 11.-ig működött. Ezen az utóbbi napon tartotta utolsó ülését.

A magyar ujságolvasó közönségnek senki se szolgált azzal a hirrel, hogy egy százhuszonöt éves világhires testület megszünt. Igaz, hogy a magyar közönség régen azt hihette, hogy a több, mint egy éves Hitler-uralom már első napjaiban végzett a berlini autonómiával. Külön érdekesség, hogy ez nem történt meg, csak most jutottak el idáig, annak ellenére, hogy ennek a törvényhatóságnak szétrobbantásánál alapos joggal hivatkozhattak volna *Böss* főpolgármester panamáira és a *Sklarek*-testvérek üzelmeire, amelyek bizony alapos botrányba sodorták Berlin városát. Még most is azzal búcsúztatta az *Angriff* a törvényhatóságot, hogy „a parlamenti vezetők felelőtlensége, Sklarek és társainak üzelmei *szükségképpen lejáratták az önkormányzati formát. Az 1918. utáni tanácsnokok már nem emlékeztek a régi esküre.*"

Bizonyára illenék, hogy a magyar közönséget is érdekelje, mi történik a jövőben a berlini városházán. Hátha lehet valamit tanulni tőlük, legroszszabb esetben azt, hogy hogyan *nem* szabad várost kormányozni. Egyelőre csak annyit tudunk, hogy az ujjonan kinevezendő elöljáróság, amely egy főpolgármesterből, két polgármesterből és tizenkét tanácsnokból fog állani, már nem testületileg szerepel, hanem minden egyes főtisztviselő külön-külön viseli a felelősséget a maga ügyköréért. Az első pillanatra látszik, hogy *körülbelül az ellenkezőjét csinálják annak, ami a mi legújabb fővárosi törvényünkben van,* ahol a főpolgármester és a polgármester hatásköre messze kiemelkedik.

Ime, csak *egyetlen egy nagyvárosnak egyetlen egy eseménye.* Mennyi minden történik a nagyvilágban, a világ nagyvárosaiban, ami mind érdekelhetné a városi ügyekkel foglalkozókat és ami mind tanulsággal szolgálhatna arra nézve, hogyan csináljunk, vagy hogyan ne csináljunk valamit.

Azt hiszem, a jövő zenéje, hogy ezt az összehasonlító városkormányzási sajtószolgálatot mégis csak meg kell csinálni, mert talán még sem illik, hogy majd csak utódaink értesüljenek a történelemből arról, hogy *Berlin város autonómiája 1934 július 11-én megszűnt.* **(p. b.)**

ESEMÉNYEK

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Olvasóinkhoz!

Alulirott várospolitikai hetilapok, tekintettel a törvényhatóság hivatalos nyári szünetére, augusztus havában kéthetenként jelennek meg.

Ennek a megállapodásnak megfelelően, a Fővárosi Hirlap augusztus 15-én és augusztus 29-én fog megjelenni.

Szeptember elsejétől kezdve lapjaink ismét hetenként, a rendes időben jutnak el t. olvasóink kezéhez.

Fővárosi Hirlap
Független Budapest
Uj Budapest.

A SZERKESZTŐSÉGBŐL Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő a felelős.

Szabadságra ment a tanácsnokok második csoportja. A főtisztviselők és ügyosztályvezetők első csoportja e héten befejezte szabadságát és felváltotta a pihenőre indulókat. *Borvendég* Ferenc főpolgármestert hétfőre várták és úgy volt, hogy a közigazgatási bizottság ülésén már ő elnököl. Közvetlenül az ülés megnyitása előtt értesítették *Szendy* Károly alpolgármestert, hogy a főpolgármester csak a hét közepén jön haza, s így reá hárul az elnöklés. *Sipőcz* Jenő polgármester családja körében tölti el a nyarat és augusztus utolsó napjaira várják hazaérkezését, *Liber* Endre alpolgármester augusztus első napjaiban kezdte meg szabadságát és szeptember elején foglalja el újból hivatalát. A tanácsnokok és ügyosztályvezetők közül itthon vannak, illetve hazaérkeztek: *Kovácsházy* Vilmos, *Schuler* Dezső, *Lamotte* Károly, *Király* Kálmán, *Felkay* Ferenc és *Rosta* János. Szabadságon vannak és részben e hó végén, részben szeptember elején érkeznek haza: *Farkas* Ákos, *Szepesváry* Pál, *Bódy* Tivadar, *Salamon* Géza, *Némethy* Károly, *Morvay* Endre, *Kempelen* Ágoston, *Wassala* Sándor és *Babarczy* István báró. Hétfőn a közigazgatási bizottság ülése is csak pillanatnyilag élénkítette fel a városházi életet. Az ülésen még a nyári hangulat uralkodott, amit a távolmaradottak nagy száma is élénken bizonyitott.

Nyári kacsa a városházi B-listáról. A közelmúlt napokban érkezett le a városházára a belügyminiszter 670/1934. számú rendelete, amely az új nyugdíjtörvény végrehajtásáról intézkedik. Ez a rendelet megállapítja, hogy a nyugdíjtörvény a fővárosi tisztviselőkre és alkalmazottakra július 1-ével életbelépett és ettől az időponttól kezdődően az érvényes jogszabályokban meghatározott eseteken felül szabályszerű *nyugdíjazási eljárás alá lehet vonni azokat is, akik a hivatallal járó feladatok kifogástalan elvégzéséhez szükséges szakképzettséget, vagy szorgalmat nem tanusitják, vagy egyéb fontos kellékek hiányoznak ahhoz, hogy a szolgálat megkivánt mértékét elérjék.* A rendelet értelmében a nyugdíjazást megelőző eljárást háromtagú bizottság folytatja le, amelynek elnöke a főpolgármester, helyettese pedig a polgármester. A két bizottsági tagot a szeptemberi közigazgatási bizottsági ülés fogja megválasztani. Külön intézkedik a törvény, illetve a belügyminiszter a tanszemélyzet nyugdíjazásáról. A közoktatási nyugdíjbizottság egy tagját a kultuszminiszter, másik tagját a tisztviselők nyugdíjbizottságába beválasztott közigazgatási bizottsági tagok sorából a főpolgármester jelöli ki. Mind a két nyugdíjbizottság már szeptemberben megkezdi a működését. A polgármester utasította az elnöki osztályt, hogy a kormányrendelet, illetve a nyugdíjtörvény végrehajtásához szükséges előkészületeket kezdje meg. Az új nyugdíjtörvény életbeléptetésével kapcsolatosan városházi körökben új B-listáról szóló riasztó hirek terjedtek el. *Illetékes helyen* a leghatározottabban kijelentik, hogy ilyen tervek szóba sem kerültek és a hirek legfeljebb nyári kacsának minősíthetők.

Jóváhagyták a VII. ker. elöljáróság székházának megvásárlását. Ismeretes, hogy a főváros olyképpen oldotta meg a VII. kerületi elöljáróság székház-kérdését, hogy *megvásárolta a Hunnia Építő Részvénytársaságtól a Csengery-utca 11. számú házat,* amelyet a város évek óta az elöljárósági hivatal számára bérel. *A vételárat 380.000 pengőben állapitották meg.* A belügyminiszter most értesítette a fővárost, hogy a házvásárlást *jóváhagyja,* hangsúlyozza azonban, hogy csupán a kényszerhelyzetre való tekintettel engedélyezi a vételt, mert egyébként az építkezést tartotta volna megfelelőbb megoldásnak. Az épület egyébként teljesen rozoga állapotban van és alapos tatarozásra van szükség. Az átalakítások lebonyolításáról *Hamvassy* István dr. tanácsnok, VII. kerületi elöljáró a közeli napokban tanácskozik a magasépítési ügyosztály mérnökeivel és az illetékes városgazdasági ügyosztállyal. Az építőipar a tatarozás révén is jelentékeny munkaalkalomhoz jut, mert felületes számítás szerint *a tatarozás és az átalakítás költsége megközelíti a félmillió pengőt.*

Jelentős emelkedés mutatkozik az Állatkert bevételeinél. A székesfővárosi Állatkert forgalma örvendetesen megnövekedett. Az elmúlt hónapban 1933 júliusához viszonyítva 10.000 pengőnél nagyobb bevételtöbblet mutatkozott. A szaporulatot a főváros vezetősége egyrészt a filléres belépődíjaknak, másrészt az Állatkertben rendezett magasszínvonalú hangversenyeknek és színielőadásoknak tulajdonítja.

Teljesen elkészült a városszéli telep. A Külsőjászberényi-úton létesített városszéli település építkezése befejeződött. Augusztus 1-én az újonnan felépített ikerházakba is beköltöztek a lakók és megkezdte működését a telep orvosi rendelőintézete is A városszéli telep lakóit a főváros vezetősége a leginkább rászorult, hajléktalanok közül válogatta ki és mint a multban, most is gondoskodott arról, hogy a lakóknak megfelelő kert álljon rendelkezésre, amelyben a családjuk ellátásához szükséges kerti veteményeket termeszthetik.

Tisztviselőáthelyezések a fővárosnál. A polgármester a közszolgálat érdekében több tisztviselő áthelyezése iránt intézkedett. Eszerint *Lukács* Ödön fogalmazót és *Kenessey* Gizella kezelőnőt a tanügyi osztályból az alpolgármesteri hivatalba, *Nyiredy* András segédmérnököt a magasépítési osztályból az útépítési ügyosztályba, *Fischer* Alajos id. hivatalnokot a VI/C. adókerületből a központi számvevőséghez, innen *Dénes* László id. hivatalnokot a VI/C. adókerületbe, *Kardos* Kálmán id. hivatalnokot a III. kerületből a VIII/A. kerületbe, innen *Bárdi* László végrehajtótisztet a III. adókerületbe, *Vincze* Vera id. hivatalnokot a közgazdasági ügyosztályból a főpolgármesteri hivatalba helyezte át.

Három új iskola építését kezdték meg. A magasépítési ügyosztály a közelmúlt napokban adta ki a Fenyvesi-úti, a Horthy Miklós-úti és a Soproni-utcai új iskolák építési munkáit. Az építkezések befejezését, amennyiben az őszi idő kedvező, még a tél előtt remélik, ha pedig a fagyok korán beállnának, úgy tavasszal kerül sor a három iskolaépület átadására. A magasépítési ügyosztály egyébként folytatja a székesfővárosi tulajdonban lévő középületek és lakóházak szokásos nyári tatarozását, nemkülönben több átalakitási munkát, amelyek között legjelentősebb a Rudas-fürdő gázfűtéses kazánházának létesítése.

A gyermeknyaraltatási akció. Budapest szociálpolitikájának évek sora óta mindig jelentős mozzanata volt a gyermeknyaraltatás. A nehéz gazdasági viszonyok ellenére a mostani nyáron is igen sok szegénysorsú iskolásgyermeket küldött a főváros gondos vezetés és orvosi felügyelet mellett az ország különböző vidékeire. Júliusban 2600 vérszegény, gyenge fizikumú gyermek utazott ki részben a Balaton mellé, részben az ország különböző hegyes vidékeire. Ezenkívül folytatták a budai hegyekbe irányuló kirándulásokat, így a hüvösvölgyi Nagyrétre, a svábhegyi Városkúthoz és a városligeti Kollegerszky-kioszkhoz vittek ki nagyobbszámú gyermeket, akik délben meleg ételt, délután uzsonnát kaptak. A főváros területén lebonyolított üdültetést, a napközi otthonok, az egyházközségek és a Munkások Gyermekbarát Egyesülete vezették.

Ismeretlen tájak felé. Az IBUSz is megvalósítja a külföldön már ismert ötletet: Fahrtins Blaue, mellyel egy napra terjedő autobusz-kirándulás keretében az országnak kevésbbé látogatott, de annál érdekesebb természeti szépségeit mutatja be. A több, mint 300 kilométerre terjedő útvonal a vasutak irányát alig követi s gondos összeállításában mellőzi mindazt, amit egyébként a vasút ablakából lehet szemlélni. A kirándulás titokban tartott programja mindössze annyit árul el, hogy sok egyéb szórakozás mellett, egészen szokatlan miliőben pompás fürdőzési lehetőség is kínálkozik, de ezúttal nem a Balatonon, sem nem a Dunán. Akik élelmet nem visznek magukkal, azoknak kitűnő vendéglő áll szolgálatukra. Az első kirándulás, — melyet a nyár folyamán még több követ, — augusztus 19-én lesz. Az autocarok reggel 7 órakor indulnak a Vörösmarthy-téri Autobus-Tours irodától és késő este térnek vissza. Az utazás és fürdés díja személyenként 14 pengő 80 fillér. Jelentkezni lehet a Vörösmarthy-téri irodában és a Menetjegyiroda összes irodáiban.

Az **ANGOL-PARK** A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY

A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitünő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

NYILT LEVÉL

Gömbös Gyula miniszterelnök úrhoz

az építkezés sürgős megindítása érdekében

Irta: Magyar Miklós, törvényhatósági bizottsági tag

Színben és rajzban pompás plakátok jelentek meg a fővárosban és az egész országban, amelyek a *Nemzeti Munkahetet*, mint a magyar nemzet törhetetlen élniakarásának és tettrevágyásának szimbólumát hirdetik. Mindenki tudja, hogy ez a mozgalom Miniszterelnök úr elgondolásának a megvalósítása. Ne vegye tehát rossznéven tőlünk, ha éppen ezt az alkalmat ragadjuk meg, hogy nagybecsű figyelmét az építkezés problémájának arra a gigantikus küzdelmére irányítjuk, amelyet ugyan a magyar építőipari érdekeltség indított meg, de amely ma már országos mozgalommá kiszélesedve, az egész nemzetet táborában találja. Miniszterelnök úr kormányvállalása alkalmával a nemzeti munka jelszavával jött, s ezzel egy csapásra biztosította a nemzet bizalmát és rokonszenvét kormánya számára. Első intézkedése a nemzeti munka programjának kidolgozása volt, amelynek 96 pontja minden irányban felébresztette a reményeket. De hatalmasan kidomborodik belőle az építkezés ügyének az egész vonalon való felkarolása is, mint amelyen keresztül a leghathatósabban lehet a gazdasági élet fellendítését elősegíteni. Több százezerre megy azoknak az ipari érdekelteknek a száma, amelyek a legközvetlenebbül vannak érdekelve és amelyeknek megmozdulásától az egész nemzet a gazdasági életnek feltámadását és a jobb jövőbe vetett hitének a megvalósítását várja.

Mindenki azt remélte, hogy a Miniszetrelnök úr tettrevágyása és kormányának munkaképessége még azokat a bámulatraméltó eredményeket is felül fogja múlni, amelyeket különösen Olaszország mutatott és mutat meg a világnak. Mindenki azt remélte, hogy a közigazgatás minden erejével támogatni fogja a kormányt nagy horderejű programjának és legfőbb programpontjának keresztülvitelében. A legnagyobb megdöbbenéssel kellett azonban ráeszmélnünk arra, hogy a bürokrácia nem tudott rezonálni azokra a célkitűzésekre, amelyekkel Miniszterelnök úr a nemzet megváltásának munkáját magára vette. A bürokrácia mindenben a régi maradt.

Ha végignézünk a munkalehetőségeken, azt találjuk, hogy a fővárosban és az országban van annyi produktiv munkalehetőség, amelynek elvégzésére a legutolsó munkanélkülinek munkáskezére is szükség lenne. De ezekhez a munkalehetőségekhez nem lehet hozzájutni, mert ezeknek az aktáival a közigazgatás retortáin keresztül valóságos futballjátékot űznek. Itt van például a főváros közgazdaságára nézve annyira fontos Tabán és az Erzsébet-sugárút kérdése, amely mögött a főváros egész közvéleménye áll, amelynek megvalósítását szakadatlanul sürgetik, amelynek megindítását az iparos és a kereskedővilág lélegzetvisszafojtva várja, amelynek megvalósítását még pénzügyi szempontok sem akadályozzák, mert a szükséges tőkét az Országos Társadalombiztosító Intézet készséggel ajánlja fel, de amelynek csak egyetlen akadálya van, a közigazgatás, amely a Közmunkatanácstól a városhoz, a várostól a minisztériumhoz tologatja az aktákat.

Azokat a nehézségeket, amelyeket a házadómentességet elvonó rendelet okoz az építkezésben, nem akarjuk összehosonlítani azokkal a kedvezményekkel, amelyekben Mussolini részesíti az építkezés munkáját. Azt a védelmet, amelyben nálunk az öreg, rozoga, emberhez nem méltó házak részesülnek, nem akarjuk összehasonlítani Mussolininak azzal a gesztusával, amely százezrével pusztítja el a föld színéről az olasz polgárokhoz nem méltó lakásokat. Azt az első pillanatra tarthatatlan indokolást, hogy adópolitikai szempontból van szükség a kivénhedt és düledező házak fentartására és a 30 éves adómentesség megszüntetésére, nem akarjuk összehasnlítani az olasz pénzügyi kormányzat vezérgondolatával, hogy *az építkezés fellendítése a nemzeti jólét emelése mellett az állam pénzügyi helyzetének javitását eredményezi.*

Miniszterelnök úrtól, aki a tétovázás helyett, mint a gyors elhatározások és a gyors cselekvések embere lépett a kormányra, itt is a legsürgősebb és a leghathatósabb intézkedéseket várja a főváros és a nemzet. *Budapest népe kormánybiztost kér a Tabán és az Erzsébet-sugárút munkájának keresztülviteléhez.* Nem kell keresgélni alkalmas ember után, mert itt van Budapest volt polgármestere, *Bárczy* István, aki megmutatta, hogy akkor is tudott építkezni, amikor az építkezés nem volt tengelye a kormány programmjának, amikor más lehetőségek is rendelkezésre állottak a gazdasági élet fellenditésére. Ezt az embert kell a közmunkák megindításának élére állítani! *Bárczy* az az egyéniség, aki az aktasibolást és az időpazarlásnak minden más módját el fogja tüntetni, mert van benne erő ahhoz, hogy az ólomlábakon járó hivatalos apparátus mozgását meggyorsítsa. *Bárczy* azt is megmutatta, hogy egyáltalában nem rózsás viszonyok között is elő tudta teremteni az anyagi fedezetet iskolákra, kórházakra, templomokra, utakra, parkokra, fürdőpalotákra, világhíres állatkertünkre, szóval mindarra, ami ezt a fővárost széppé, ragyogóvá, egészségessé, a Duna gyöngyévé avatta.

Még csak egy pár hét választ el bennünket az idei Nemzeti Munkahéttől. *Gazdagítsa ennek programját, Miniszterelnök úr, Bárczy Istvánnak kormánybiztossá történő kinevezésével és ruházza fel őt azzal a hatalommal, amely a ma fennálló akadályok elhárításához szükséges.* És akkor lesz Tabán, lesz Erzsébet-sugárút és vele együtt lesz nemzeti munka.

Chorin Ferenc kitüntetése

Ha számtalan jel nem mutatná, hogy túl vagyunk a gazdasági válság csúcspontján, rá kellene eszmélnünk erre a tényre abból a magas kitüntetésből, amelyben Magyarország kormányzója, a magyar gazdasági élet egyik legsúlyosabb, legtiszteltebb egyéniségét, dr. *Chorin* Ferencet részesítette. *Chorin* Ferenc az I. osztályú magyar érdemkeresztet kapta, *amellyel a kegyelmes cím is jár* és amely körülbelül azt jelenti, hogy viselője a magyar közélet — politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális élet — legeslegelső sorába emelkedett. Az ilyen természetű nagy kitüntetések nem egyedül akkor érkeznek, amikor az azokat kiérdemlő személyiségek tevékenysége elérte a legmagasabb fokot, hanem rendesen szükség van arra is, hogy közelébe jutottunk légyen a nagy országos céloknak, amelyeknek érdekében a társadalom, a gazdasági élet e vezéralakjai évtizedek óta küzdenek. Ezért mondjuk azt, hogy *Chorin* Ferenc magas kormányzói kitüntetése, a legnagyobb magyar kitüntetés, akkor következett el, amikor gazdasági életünk horizontja derülni kezd.

Ennek a hatalmas küzdelemnek, ennek a hősi teljesítménynek és ennek a diadalmas polgári munkának, amelynek révén a nagy célt meg lehetett közelíteni, egyik legjelentősebb vezéralakja a most kitüntetett *Chorin* Ferenc. Származása, nagynevű atyjának rendkívüli tevékenysége valósággal predesztinálták arra, hogy a magyar gazdasági és társadalmi életben olyan előkelő és olyan gazdag eredményekkel ékes szerepet töltsön be, amilyen ma kevés akad. Az ő pályájának ívelése igazán a háború után kezdődött meg, mert egyik legerősebb oszlopa volt annak az országot ujjáépítő munkának, amelynek eredményei most mutatkoznak. Tulajdonképpen, mint a magyar nagyipar vezére tevékenykedik, hatalmas koncepciókkal, tudással és lelkesedéssel áll a *GyOSz* élén, ugyanakkor azonban, mint a *Salgótarjáni kőszénbánya rt.* elnöke és a *Kereskedelmi Bank* igazgatóságának tagja, a magyar ipar és pénzügyi politikának is elsőrendű részese, végül pedig, mint a *Magyar Munkaadók* központjának első elnöke a munkáskérdés megoldásában is gazdag részt követel magának. A magyar gazdasági élet három frontján küzdött egyszerre egyforma eréllyel és egyforma eredménnyel, ugyanakkor pedig valóságos apostoli tevékenységet fejt ki az egymással sokszor ellentétes érdekű gazdasági ágak békéje és eredményes együttműködése érdekében.

Amikor azonban *Chorin* Ferencről beszélünk, nem állhatunk meg a gazdasági életnél, mert az ő tevékenysége messze belenyúlik mindazokra a területekre, amelyeken egy ország jövőjének kiformálását célzó munka öntudatosan és határozott irányban folyik. A gazdasági élettel szoros értelemben vett határterület a politika, hiszen ma a politika kilencven százalékban gazdasági pilléreken nyugszik, a gazdasági élet pedig a politikai sikerek emlőjéből táplálkozik. Ez az oka annak, hogy az olyan rendkívüli egyéniségek, mint *Chorin* Ferenc, aki tagja a Felsőháznak is, erőteljetsen részt vesznek a politikai életben is és megingathatatlan guvernamentális érzékükkel támogatják és erősítik a kormányzatot, amely a magyar gazdasági életet nemcsak itthon istápolja, hanem annak számára utakat igyekszik nyitni a határokon túlra is. De nincs olyan társadalmi megmozdulás, ahol *Chorin* Ferenc odaadó lelkességével, vezető elméjének iránymutatásával és munkájának eredményeivel ne találkoznánk. Végül pedig a magyar tudományos, irodalmi és művészeti élet, egyszóval az egész magyar kultúra állandó és legbiztosabb támogatóját találja *Chorin* Ferencben, akinek magas műveltsége és európai látóköre mindig megtalálja az utat, amelyen át a magyar kultúrának virágzását szolgálhatja.

A tökéletes magyar és tegyük hozzá, budapesti polgár érdemei azok, amelyeknek elismerése a kormányzói kitüntetésben kifejezésre jutott. A legkiválóbb és legkivételesebb példája ez a polgári erényeknek és a polgári nagyságnak. Büszkén valljuk, hogy ezeknek a hatalmas polgári érdemeknek viselője, *Chorin* Ferenc, nemcsak a hazának, de a magyar székesfővárosnak, Budapestnek is hű fia és öntudatos polgára. Budapest iránt való mélységes szeretetének szinte minden órában tanuságát adja, mert bármit cselekszik és bármit alkot, sohasem feledkezik meg a városról, amelynek polgára és amelynek naggyátételében úgy örökemlékezetű édesatyjának, mint neki, múlhatatlan érdemei vannak.

20.385 munkása van a fővárosnak. A közgyűlés a mult év végén külön munkásügyi bizottságot alakított, hogy a bizottság állandóan figyelemmel kísérje a munkaügyeket és a vele összefüggő kérdések rendezésénél közreműködjék. A bizottság megalakulása után azt a kérést terjesztette elő, hogy a székesfővárosnál alkalmazott munkásokról és azok béreiről az üzemi osztály részletes statisztikát állítson össze. A munkásügyi bizottság kívánsága szerint nyomban megkezdték az összeírást és a most elkészült statisztika a június 1-i állományt tünteti fel. A három vaskos kötetet megtöltő összeírás szerint *a fővárosnak összesen 20.385 munkása van.* A legkisebb órabér 20 fillér, a legmagasabb 2 pengő. Húsz fillér órabérért 797, 20—30 fillérért 2245, 30—40 filléres órabérért 2611, 40—50 filléresért 3184, 50—60 fillér bérért 2542, 60—70 fillérért 3122, 70—80 fillér órabér mellett 2046, 80—90 filléresért 1485, 90—100 filléres órabérért 1051, 1—1.50 pengő órabér mellett 1270, 1.50—2 pengő órabérért pedig 29 munkás dolgozik. Két pengőt meghaladó órabére a húszezer munkásból mindössze *háromnak* van: egy üvegipari munkásnak és két nyomdásznak.

Emelkedett a Ganz foglalkoztatása, csökkent a vesztesége. A *Ganz és Társa rt.* igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1933. üzletévre szóló mérlegét, mely 6,792.925.38 pengő veszteséggel zárul. Annak ellenére, hogy az 1932. évvel szemben a foglalkoztatás az elmúlt évben lényegesen kisebb volt, a veszteség az előző évvel szemben alacsonyabb,

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MÉRAY TEHERTAXI
olcsón és megbizhatóan szállít bútort, árut és élelmet stb.
Telefon 98-8-88

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István-út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE tartós, szép és tiszta

Vásároljon az iparostól! SZŰCS A. kárpitosmester, lakásberendező
Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. szám
Alapítva: 1896. ● Telefonszám: 89—2—88. ● Kombinált szobák, komplett lakásberendezések. Mindennemű kárpitosáruk. Külön javítóműhely. Kedvező fizetési feltételek.

ami a költségtételekben mutatkozó tetemes csökkenéseknek köszönhető. Az igazgatóság a f. év augusztus hó 25-én tartandó közgyűlésneek javasolni fogja, hogy *a veszteség a kimutatott tartalékok terhére fedeztessék.* A veszteség leírása után a társaság saját tőkéi kereken 19 millió pengőt fognak kitenni. A vállalat foglalkoztatása a mult év közepe óta kapott nagyobb rendelések következtében *emelkedést mutat.*

Modern számvitel és racionalis organizáció. A háborúutáni közgazdasági reformok felszínre vetették az üzemek racionalizálásának problémáit. A legkülönfélébb elméleteket olvashattuk erről a tárgyról, kisebb és nagyobb eredmények jelezték ennek az eszmének érvényesülési útját. Szükségesnek mutatkozott ezért, hogy egy olyan — mindenkinek hasznos szolgálatot tevő — gyüjteményszerű munka kerüljön a könyvpiacra, amely az e szakba vágó problémák megoldását a *gyakorlat* alapján mutatja be, elválasztja a károst a hasznostól. Ezért nagy szolgálatot tett dr. Szél Jenő, a Budapesti Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója, amikor most megjelent: *„Számviteli, organizációs és racionalizálási problémák megoldása* címen negyedszázad gyakorlati eredményeit bocsátja minden vállalati vezető és tisztviselő rendelkezésére. A bőséges példaanyaggal és mintákkel illusztrált, kitünő kiállitású kötet 10 pengős bolti áron minden könyvkereskedésben kapható.

A Phönix biztositó hatalmas arányokban továbbfejlődött. A *Phönix Életbiztositó Társaság* nemrégiben megtartotta Bécsben *ötvenedik* évi rendes közgyülését. A biztosítási állomány az 1933-ik év végén a kitünő mérleg szerint több mint 3 milliárd schilling, amely 880.000 biztosítási kötvény tulajdonosa között oszlik meg. A társaság ingatlan vagyona kb. 160 értékes épületből áll. A díjbevételek összege 177,000.000 schilling, a tőkehozadék 34,000.000 schilling. Az életágazatban 1933 folyamán a társaság több mint 71 millió schillinget fizetett ki. A nemrégiben bevezetett csoportos biztosítással a magyarországi igazgatóság is szép eredményt ért el a Hadirokkantak Nemzeti Szövetségénél és egyéb társadalmi alakulatoknál. A kimutatott netto nyereség 750.000 schilling, amiből a részvényesek között 200.000 schilling került kiosztásra. A nyereség fennmaradó részét a tartalékok gyarapítására, 190.000 schillinget pedig az új számlák növelésére fordítják.

Vállalkozás

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Útépitési munkát a Fehérvári-uton: Helfenstein Károly és Schaffer Antal 87.095, **az új Köztemetőben:** Huller és Lukács 8333, Hollós Ferenc 4900, Proczeller Bálint 3948 pengővel.

3400 tonna közuzalékot az Útügyi Intézet részére: Szobi Kőbánya, Inóczi Kőbánya, Hubertus Kőbánya.

Benzin-szallitást: Shell kőolaj Rt., Hegedüs és Társa, Phöbus Olajkereskedelmi Rt. és a Finomitott olajok Rt., egyenként 20.000—20.000 kg, 42.14 pengős egységáron 100 kg.-ként.

—

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Takarmánynemüek és alomszalma szállitására a vágóhidak részére. Ajánlat tehető szeptember 8-án d. e. 12 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Papiráruk szállitására az üzemek részére. Ajánlat tehető augusztus 30-án d. e. fél 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Kazánjavitási munkára a Szent István-kórházban. Ajánlat tehető augusztus 28-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Kazánjavitási és gőzfütési berendezési munkára a Görgey Artur-u. 36. sz. iskolánál. Ajánlat tehető augusztus 23-án d. e. fél 11 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Szennyvíznyomócső építésére a soroksáriuti csatornaszivattyútelepen. Ajánlat tehető október 9-én d. e. 9 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Rókus-kórház köművesmunkáira pályáztak: Wersetz Márton 3794, Nekolny Antal 3799, Kovács József 4029, Herczeg Ernő 4770, Kovács Nándor 5711, Liska Béla 6061, Scheuer János 6440, Pfann József 15.050 pengővel.

A Soproni-uti iskola villanyszerelőmunkáira pályáztak: Dulovics Emil 5402, Dreschel Rezső 5611, Gábriel Antal 5815, Csépay Jenő 6029, Rozs és Társa 5945, Hangler István 6155, Kaffka és Wagner 6175, Bene Benedek 6490, Gimpl István 7697 pengővel.

A Reviczky-utcai fővárosi könyvtár bádogosmunkáira pályáztak: Moharos János 2484, Friedrich Boldizsár 2511, Rolly Béla 3517, Gerő László 3564, Stern Henrik 3686, Bohm Géza 5416, Szücs Ferenc 6878, Ferber Géza 6960 pengővel.

A Horthy Miklós-uti elemi iskola villanyszerelési munkáira pályáztak: Nemes Gyula 4614, Vozáry Pál 4655, Barta Károly 5060, Tóth István 5083, Bene Benedek 5426, Novák Pál 5629, Sóor Sándor 5950, Téglássy Géza 7005 pengővel,

műkőmunkára: Schmidt József 2070, Kovács József 2325, Marosi Lajos 2420, Mottl és Serényi 2629 pengővel.

A Szeretetotthonok, menhelyek és Népszállók részére szükséges textilanyagok szállitására pályáztak: Budakalászi, Linum-Tausszig, Freudiger Mózes, Budapesti Lenárugyár, Salzmann-féle textilipar.

Iskolai bútorok szállitására ajánlatot tettek: Rosenfeld Andor 10.429, Kronstein Albert 7608, Skolkay Mátyás 12.945, Gera Lajos 12.945 Tomacsik György 11.444, Schramm József, Csillag Pál 9720, Fischer András 11.208, Kremsier Jakab 1152, Szuromy József 7284, Hlatky István 13.357, Kajtár Lajos 6777, Huszár és Liszkovszky 7488, Palágyi és Társa 16.357, Hufnagel Imre 20.578, Lopes Gyula 22.780 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
Építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

„ISOTERRA" vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges építési segédanyagokat gyártó üzem
BUDAPEST
Raktár: Honvéd-u. 15.
Telefon: 26—2—96.
Levélcim: Budapest 62, postafiók 158

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

FÉMÁRU ÉS SZERELVÉNYGYÁR
Müller Andor
Bpest, VIII., József-krt. 35
Telefon: 37-3-71. Sürgönycím: „RÉZMÜLLER" József-körut 35.
Gyártmányok: Víz-, gőz- és gázszerelvények. CSAVARGYÁRTÁS

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. SZ.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék épitése és tervezése

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók aug. 1-ére, központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

Építsen be gépébe phosphorbronzot, Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

LUTZ JOHANNOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGÜEK
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST-VIII. ÖRMEZŐ-UTCA 4-12.SZ.

Weisz Fülöp RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

352
FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. augusztus 29. 35. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Ünnep után

Elmult az ünnep és vele nagyjában lezáródott a nyári pihenések ideje is: most már sorozatosan következnek a hétköznapok.

Milyen volt az ünnep? Szent István, a magyar nemzet és — ha prózaian hangzik is, ki kell mondanunk, — a magyar idegenforgalom ünnepe.

Nem mi válaszolunk, hanem a számadatok, a statisztika összehasonlító számai. Ezek pedig nemcsak megnyugvást, de őszinte dicseretet váltanak ki. Akik a mai súlyos időkben ilyen eredményeket tudnak felmutatni, azok a helyükön lévő emberek. Budapest büszke lehet rá, hogy egy valóságos világfelfordulás közben, amikor mindenütt a forradalmak és a háborus izgalmak réme leskelődik, Európa legnyugodtabb pontján magasztos kultur-szerepet tud betölteni és kulturális élvezetekkel az idegenek tömegeit tudja magához csábítani. Budapest polgársága megelégedéssel állapithatja meg, akik Szent István-hetét rendezték, jól oldották meg a feladatot és *Kovácsházy* tanácsnokkal az élén a vezérkar dicséretes munkát végzett. Kritikát lehet mondani, a kiritkát meg is kell hallgatni, haladni, tökéletesedni kötelesség, minthogy meg is van erre a hajlamosság. De még ha a legsúlyosabb kritikát vetjük is a serpenyőbe, a merleg kitünő lesz.

És csodálatosképen a rendkívüli siker rezonanicájaként felbukkannak a hírek, hogy az idegenforgalmi akciókat egy kézbe kell letenni, magyarán szólva, a főváros nagyszerüen indult és fejlődött idegenforgalmi tevékenységét bele kell olvasztani, függő viszonyba keli hozni az állami tevékenységgel. Sok mindenre lehet mondani, hogy nem fővárosi feladat: csak erre az egyre nem. Az idegenforgalom fejlesztését a főváros találta ki, ezen a téren a főváros a legelsőrendü érdekelt és a magyar vidék idegenforgalmát is a főváros fejlesztette, az idegent — hogy úgy mondjuk, — Budapest adta kölcsön a vidéknek. Végzetes hiba lenne a magyar fővárosnak és rajta át a magyar vidéknek ezt a szépen fejlődő kenyérkeresetét bármilyen módon is megbolygatni.

*

És most jönnek a hétköznapok. Nem a szürke, hanem a munkától, az alkotó láztól kipirult hétköznapok. A jelek, az indulás pillanatának prognostikonja: mind kitünő. Legyen ennek az indulásnak kettős szimboluma, az egyik a nyugatról ideözönlő külföldiek ezrei, a másik pedig a „Budapest" hajó, amely a magyar főváros üzenetét, üdvözletét viszi a nyilt tengernek. Ez a két szimbolum Budapest jövőjét, törekvéseinek realitását tükrözi.

Az idő az indulásra nagyon kedvező. Az összes meteorológiai intézetek — kezdve a pesszimista Tyleren, folytatva a hivő Illyefalvin és befejezve a kimért, objektiv Tébe-jelentésen — jó időt jósolnak.

A kitünő *Illyefalvi* számai nagyon régen nem jelentek meg ilyen mosolygóan a közvélemény előtt, mint most a félév-forduló alkalmából. De a Tébe félévi jelentése is kifejezetten arról beszél, hogy a betétállomány és a váltótárca jelentősen emelkedtek és megállapítja a ma már vitathatatlan tényt, hogy túl vagyunk a válság mélypontján és mindenütt lassú, fokozatos javulás mutatkozik. A szélesebb horizontot feltáró jelentés mégis a Statisztikai Hivatalé, amely egyúttal ezen a horizonton szinte sötét pontot sem igen tud mutatni. A lakosság, ha nem is többet, de — ami biztatóbb jel, — jobbat eszik, az ipar több gázt, villanyt fogyaszt, a munkanélküli kevesebb, a BSzKRT-utas több, a fürdők jobban mennek és így tovább.

Csak egyetlen ponton gyülekezik felhő: ott, ahol megállni készülnek az építkezések. A fővárosnak ez ellen kell felvonultatni a maga viharágyuit, amelyek szakadatlanul dörögjék: *építeni, építeni!* Elő a Tabánnal, új ostromra az Erzsébet-sugárút érdekében! Itt kell áttörni még a válság frontját és biztosak vagyunk benne, hogy akkor a következő félévi jelentések még derűsebb csillag-képet mutatnak.

Sipőcz Jenő polgármester

néhány napra megszakitotta nyári szabadságát, megjelent hivatalában, ahol felülvizsgálta az összes napirenden lévő adminisztrációs munkálatokat

A polgármester fogadta a Fővárosi Hirlap munkatársát, aki előtt nyilatkozott a jövő évi költségvetés összeállításáról, a Tabán újjáépítéséről, a vizművek sok port felvert beruházási programjáról és a Szent István-hét nagyszerű eredményéről

Sipőcz Jenő dr. polgármester a jövő héten átveszi hivatala vezetését és ezzel hivatalosan is megkezdődik a városháza őszi munkaszezónja. Az egyes ügyosztályokban már most is serényen folyik a munka, főként azoknak az előterjesztéseknek az előkészítése, amelyek a legközelebbi hetekben foglalkoztatják az autonómiát. Az egyes ügyosztályokban folyó munkálatok irányítására maga *Sipőcz* Jenő polgármester adott megfelelő utasításokat *Szendy* Károly dr. alpolgármesternek, aki az elmúlt héten részletes jelentést tett *Sipőcz* polgármesternek. *Sipőcz* polgármester ugyanis, hogy résztvegyen a Szent István-napi körmeneten, megszakította nyári szabadságát és ez alkalomból még két napig Budapesten tartózkodott, sőt megjelent hivatalában is, ahol meghallgatta egyrészt *Szendy* Károly dr. alpolgármester, másrészt az itthon tartózkodó ügyosztályvezetők referátumát. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt ez idő alatt hosszabb beszélgetést folytatni *Sipőcz* Jenő polgármesterrel, akihez azzal a kéréssel fordultunk, hogy jelölje meg azokat a feladatokat, amelyek a szeptember elején megindúló városházi kampányban napirendre kerülnek és amely feladatok megoldását a maga részéről sürgősen szükségesnek tekinti.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem is lehet vitás, hogy a városháza őszi munkaprogramjában *a jövő évi költségvetés összeállitása* dominál. Rendkívül

nehéz feladattal állunk szemben, amelynek megoldása szoros összefüggésben van azokkal a takarékossági intézkedésekkel, amelyeket a főpolgármester úr tesz a korlátlan hatalommal irányitott szanálás révén.

— Mi a törvényben előírt terminuson belül, vagyis szeptember 15-ig elkészítjük a költségvetés nyers tervezetét, amely azután a főpolgármester úr elé kerül. *Az új fővárosi törvény a szanálás legfőbb céljául a háztartási egyensúly helyreállitását jelölte meg,* nem kell tehát bővebben magyarázni, hogy mennyire szoros összefüggésben van az új költségvetés megalkotása a főpolgármester úr által irányított szanálással.

— Ami az őszi munkaszezón egyéb ki emelkedő feladatait illeti, ezek közül rendkívül fontosnak tartom *a Tabán újjáépitési tervének végleges megállapitását.* A nyári szünet előtt a főváros közgyülése három előterjesztésemet fogadta el a Tabánnal kapcsolatosan. Az egyikben felhatalmazást kértem a Tabán újjáépítéséhez szükséges forgótőkekölcsön felvételére. E határozat alapján az Ipari Munkaszervező Intézettől 7.5 millió pengős kölcsönt veszünk fel. A második közgyülési határozat a Tabán tervének végleges megállapítását tartalmazta, a harmadik közgyülési határozattal pedig módunk nyilt a Rácfürdőnek a megvásárlására, ami nélkül az egész tabáni koncepció maradék nélkül meg nem valósítható. Éppen a Rácfürdő megvásárlása következtében

követeli most tőlünk a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a Tabán újjáépitési tervének bizonyos részletekben való módosítását és így kiderül, hogy a közgyülés által elfogadott terv mégsem végleges, hanem a módositó rendelkezések figyelembevételével új tervet kell készitenünk, amelyet már az ősz elején feltétlenül a közgyülés elé terjesztek

most már végleges határozathozatal céljából. Én mindenesetre kiadtam az utasítást, hogy *a Közmunkatanács átirata alapján a legrövidebb időn belül módositsák az újjáépitési tervet, nehogy a munkálatok megindítása ismét elhalasztódjék.*

Szóbahoztuk a polgármesterrel folytatott beszélgetés során azokat a bonyodalmakat, amelyek a *Vizművek alagútépitése* és általában a *Vizművek beruházási programjának megvalósitása* körül keletkeztek. A polgármester a következőket mondotta:

— Részletesen elreferáltattam magamnak a Vízművek beruházási munkálataival kapcsolatosan keletkezett összes problémákat. Megállapítottam, hogy itt *botrányról egyáltalán nem lehet beszélni.* Az alagutat építő cég bizonyos újabb követelésekkel állott elő, vis majorra való hivatkozással, ami ok lehetne többletköltségek felszámítására. A főváros műszaki referensei azonban megállapították, hogy

műszaki lehetetlenülés nem következett be, tehát a vállalkozó cégnek folytatnia kell a munkát az eredetileg megállapított összegért.

Ami a kereskedelmi minisztérium részéről jelentkező műszaki kívánságokat illeti, ezeket az illetékes tényezők visszavonták és *teljes mértékben elfogadták a főváros vezetősége által készitett terveket.* Ezzel remélhetően lezárulnak a Vízművek beruházási programjának sokat hánytorgatott aktái.

Sipőcz Jenő polgármester végül nagy elragadtatással nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt saját személyes tapasztalatairól, amelyeket a *Szent István napi ünnepségeken* szerzett:

— *Minden eddigit felülmúló sikerrel zárult az ezévi Szent István-heti ünnepségek sorozata.* Különösen a *Gyöngyös Bokréta* előadásai gyakoroltak nagy hatást úgy a főváros közönségére, mint a vidékiekre és a külföldiekre egyaránt. A szakavatott rendezés

olyan nagyarányú eredményeket produkált az idegenforgalom terén, amilyenről csak elismeréssel lehet nyilatkozni.

Ez a siker arra kötelez bennünket, hogy a jövő évben még nagyobb körültekintéssel és még szorgalmasabb igyekezettel törekedjünk az ezévi kitűnő eredménynek is a megjavítására.

Előreláthatóan 150 millió pengő alatt fog mozogni a jövő évi költségvetés

Szeptember 15-éig elkészül a költségvetés, amelyet a 17-es ellenőrző bizottságnak is bemutatnak

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok nyári szabadságát Leányfalun töltötte, ahonnan a szükséghez képest hetenkint többször is bejött a városházára, hogy ügyosztályának utasításokat adhasson a folyóügyek elintézésére. Legutóbb főként azért kellett többizben is megszakítania szabadságát, mert a pénzügyi ügyosztályban éppen most folynak az 1935. évi költségvetés összeállításának a munkálatai. A új költségvetés nyers tervezete most már rövidesen elkészül. A nyers tervezet nyilvanosságra hozatalát igen nagy érdeklődés előzi meg, éspedig főként azért, mert ez lesz az első úgynevezett szanálási költségvetés, amely már a fővárosi törvényben foglalt rendelkezések figyelembevételével jön létre. Ez okból szükségesnek tartottuk, hogy érdeklődjünk a szempontok iránt, amelyeknek figyelembevételével az új költségvetés készül.

Lamotte Károly dr.
pénzügyi tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetési helyzet egyelőre még nem alakult ki véglegesen. Az egyes ügyosztályoknak augusztus 10-ig kellett elkészíteniök költségvetési előirányzataikat, akadt azonban több olyan ügyosztályvezető, aki haladékot kért és így az összes ügyosztályi előirányzatok csak Szent István napja után, vagyis néhány nappal ezelőtt futottak be a pénzügyi ügyosztályba.

— A pénzügyi ügyosztály most revizió alá veszi ezeket az előirányzatokat és pedig azoknak a szempontoknak a figyelembevételével, amelyeket a költségvetés összeállítása tekintetében az új fővárosi törvény előír. Az új fővárosi törvény a szanálás legfőbb céljául a költségvetési egyensúly helyreállítását jelöli meg,

bennünket tehát egyetlen egy szempont vezethet: a legmesszebbmenő takarékosság szempontja.

Ez rendkívül súlyos feladatot ró vállunkra. A takarékossági szempontokat ugyanis az előző esztendőkben is érvényesítettük, arra pedig egyáltalán nem gondolhatunk, hogy bevételeinket fokozzuk. *A gazdasági helyzet kétségkívül némi javulást mutat, de ez a javulás még nem olyan méretű, hogy abból költségvetésünk szempontjából is kedvező következtetéseket vonhatnánk le.* Némiképen megnyugtató, hogy *különösebb új terhek nem szerepelnek a jövő évi költségvetésben,* legfeljebb az ¼ millió pengő, amivel törlesztenünk kell a MABI-tól a városszéli telepítés céljaira felvett kölcsönt.

— Az 1935. évi költségvetés nyers tervezetét — folytatta *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok — szeptember 15-ig kell elkészítenünk. Ha ez a nyers tervezet elkészült, bemutatjuk előbb *Sipőcz* Jenő polgármester úrnak, azután *Borvendég* főpolgármester úrnak. Mi mindenütt alkalmazzuk a legmesszebbmenő takarékossági szempontokat, de

nem valószínű, hogy a deficitet ezen az alapon teljes mértékben kiküszöbölhessük, mert hiszen bennünket köteleznek különböző közgyülési határozatok.

Mi mindenesetre célul tűztük ki, hogy a *költségvetésnek 1934. évi 156 millió pengős végösszegét 150 millió pengő alá nyomjuk le,* a mérleg azonban csak akkor lesz végleges, ha ismerni fogjuk azokat a takarékossági intézkedéseket, amelyeket *Borvendég* Ferenc főpolgármester tesz majd az új törvényben kapott felhatalmazás alapján.

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnoknak ebből a nyilatkozatából azt lehet megállapitani, hogy az idén rendkívül nehéz munka lesz az új költségvetés összeállítása. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Borvendég* Ferenc főpolgármester, aki ezidőszerint még gyengélkedik, de kilátás van reá, hogy néhány napon belül átveheti hivatala vezetését, már elkészítette a költségvetéssel kapcsolatos szanálási terveit, ezeket azonban végrehajtásuk előtt be fogja mutatni a 17-es ellenőrző bizottságnak. A pártok vezető tagjaiból alakított 17-es bizottság első ülését azonnal összehívják, mihelyt a főpolgármester teljesen felépül és már ezen az ülésen napirendre kerülnek az említett takarékossági intézkedések, amelyeket azután végig vezetnek a készülő költségvetési tervezeten.

Világhíressé vált a Szent István-hét, amely a magyar fővárost Európa érdeklődésének központjává avatta

A látványosságok sorozata a jövő évben bővülni fog — A koronázó templom előtt zenés szabadtéri előadások is lesznek

Az idegenforgalmi hivatal elkészítette az idei Szent István-hét mérlegét. A számadatokból örömmel állapíthatjuk meg, hogy a főváros propagandája, fáradozása nem volt hiábavaló. Ha a vidék érdeklődése, gazdasági okokból és a trianoni megcsonkítottság következtében, nem is volt olyan grandiózus, mint a béke éveiben, bőven kárpótol ezért a fájdalmas minuszért az a hatalmas plusz, amit a külföld érdeklődése nyujtott. A béke esztendeiben a magyarság nemzeti ünnepére alig vetődött hozzánk néhány tucat külföldi, az idén pedig a legmérsékeltebb számítás szerint is

13.658-ra rúgott a külföldről érkezett vendégek száma.

De a statisztikán kívül emellett tanuskodtak a zsúfolt szállodák, az idegen szavaktól visszhangos utcák, a népes kávéházak, a jobb kedvre derült boltosok, vendéglősök, pincérek, taxisoffőrök és mindenki, akinek ebből az idegenjárásból haszna volt. Az idei hatalmas eredmény megdöntötte a kétkedők és a kishitűek állítását, hogy kánikulában, augusztusban nem lehet idegeneket Budapestre csábítani. Hát lehetett. Szent István napján a Várpalota zenés őrségváltásánál a helybeliek teljesen kiszorultak, a Szentgyörgy-téren nem lehetett mást látni, csak külföldi rendszámú autót és autócart, egyetlen este 25 külföldi autóbuszt olvastak meg a Margitszigeten s a kettős ünnepen egyedül Bécsből 14 társasutazás indult Budapestre autócarokon, közel ezer személlyel. A cserevonatok 1300 utast hoztak és ki tudná összeszámlálni a Budapestre jött egyéni utasokat, akiknek tekintélyes része nem szállodákban, hanem magánlakásokban, rokonoknál, ismerősöknél helyezkedett el és akik a hivatalos statisztikában nem is szerepelnek. Szent István-nap előtti vasárnapon 500 külföldi rendszámú luxusautó érkezett a vámállomások jelentése szerint a fővárosba. Az államvasutak pontos statisztikája szerint

a budapesti pályaudvarokra Szent István-heti kedvezménnyel összesen 241.400 utas érkezett,

46.750-nel több, mint tavaly.

Ehhez hozzá kell adni azt a 12 ezer utast, akik hajón jöttek hozzánk, a környék helyiérdekü vasútainak és a vidéki autóbuszvonalaknak a forgalmát, akkor pedig olyan impozáns szám kerekedik ki, amelyhez hasonlót még nem produkált a magyar idegenforgalom.

Felkerestük

Kovácsházy Vilmos
tanácsnokot,

a székesfővárosi idegenforgalmi propaganda legfőbb irányítóját és megkérdeztük tőle, hogy mennyire elégítették ki az idei eredmények, mit szól az elhangzott kritikához és mik a tervei a jövőre nézve?

— A statisztika adatai bizonyítják — hangzott a válasz — azt a szemmel látható nagy emelekedést, amely az évek óta kifejtett tervszerű propaganda következtében az idén Szent István-hetünket idegenforgalmi szempontból az év legelső eseményévé fejlesztette. *Ezzel nem mondom azt, hogy most már minden így van a legjobban és nem kell még többre, még jobbra törekedni.* De örömmel kell leszögeznünk azt is, hogy

Budapest és Magyarország komoly tényező lett a nemzetközi idegenforgalomban

és hogy ennek egyik alappillére Szent István napja és a vele kapcsolatos ünnepi hét.

— Az ünnepi hét programját anélkül, hogy túlzsúfoltuk volna, fantasztikus kisérletezésekkel sikerült olyan szerencsésen összeválogatni, amely a nálunk járt vendégek — itt elsősorban a külföldiekre gondolok — érdeklődését nemcsak felkeltette, hanem teljes mértékben ki is elégítette.

A Gyöngyösbokréta előadását minden külföldi vendégünk csillogó szemekkel nézte végig és nagyon sokan közülük végigtapsolták mind a kilenc előadást.

Csaknem minden estén olasz, francia, angol és német szavaktól volt hangos a hatalmas nézőtér karzata is, mert máshol már nem tudtak jegyet szerezni. A *Gyöngyösbokrétának,* amelyet eleinte lekicsinylő legyintéssel fogadtak sokan, újabban pedig oly sokat kritizálnak, éppen az a legfőbb értéke és varázsa, hogy nem színház, nem színészek betanult produkciója, hanem a nép fiai önmagukat nyujtják, mutatják benne. A *Gyöngyösbokrétát* tehát a Szent István-hét programjába állandóan be fogjuk illeszteni a jövőben is, úgyhogy az esztendők során már hagyománnyá, tradicióvá válik.

— Sokan beszélnek pro és kontra a gellérthegyi tüzijátékról.

Hogy tetszett-e, hogy jó volt-e, arra leghatározottabb választ az a dörgő tapsorkán nyujtotta, amely az egyes produkciók után felviharzott az ujpesti rakparttól a Ferenc József-hídig, több mint 300 ezer ember keze nyomán. Elismerem, hogy *lehet nagyobb, grandiózusabb tüzijátékokat is produkálni.* De ne feledjük el, hogy

az egész Szent István-heti produkció budgetje 43.000 pengőbe került, ennyi pénzünk volt Gyöngyösbokrétára, tüzijátékra, propagandára,

ezzel szemben Berlinben a mult hetekben tartott tüzijáték egymaga 300 ezer márkába került. Emellett a helyi viszonyokat is tekintetbe kell venni. A Gellérthegyen olyan dimenziójú rakétákat és bombákat alkalmazhatunk, amelyek 4—500 méter távolságból, sőt ennél messzebbről is érvényesülnek. Egész más a helyzet ott, ahol sik területen és közelről lehet megrendezni hasonló produkciókat. A tüzijáték sikerét nagymértékben befolyásolja a széljárás, sőt a levegő páratartalma is. Arra, hogy a Szent István-napi tüzijátékot másutt rendezzük meg, nem gondolhatunk, mert erre alkalmas terület, tér Budapesten nincsen. Egyébként is a mi tüzijátékunk, különösen külföldi előtt a miliő miatt válik felejthetetlenné, ezt a környezetet pedig a Duna, a parlament, a citadella és a Vár nyujtja, semmi más. Hogy a gellérthegyi tüzijáték mennyire hatásos és élvezhető, az is bizonyítja, hogy a környékbeli községekben az ünnepi estén ezrek táboroztak a szabadban Szentendrétől Érdig, hogy lássák a tüzijátékot.

— A harmadik kérdés, ami az ünnepi héttel kapcsolatban felmerült,

a szabadtéri játékok

problémája. Erre az a válaszom, hogy én csak olyan produkcióra teszek javaslatot a főváros vezetőinek, aminek a sikerében hiszek. *A budapesti szabadtéri játékok lehetőségét pedig nem látom biztositva.* Ez nem jelenti azt, hogy mereven elzárkózzam minden ilyen irányú ötlet vagy kezdeményezés elől. Egyébként is már

az idén tervbe volt véve, hogy a koronázó templom, illetve a Halászbástya előtti téren nagyszabású szabadtéri hangversenyt rendezünk,

amelyben ősi egyházi, világi és katonai énekeket, zenedarabokat mutattunk volna be nagy zenekarral, hatalmas kórusokkal, esetleg korszerű jelmezekben.

A templom restaurálása lehetetlenné tette ennek a tervnek a megvalósítását, amely azonban a jövő évi programba már be van iktatva.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPESTI VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Augusztus 30-án és szeptember 4-én délután fél 3 órakor
ÜGETŐVERSENY

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

A Duna-alagutak fúrásának odisszeája

Ismeretlen részletek az építkezés kulisszatitkaiból — A vállalkozók magánérdekből a jobb üzlet kiforszirozása érdekében mesterkednek

A főváros ragaszkodik a szerződés eredeti feltételeihez

A *Fővárosi Hirlap* közlése nyomán az egész sajtó behatóan foglalkozott a kereskedelmi miniszternek a vízművek fejlesztésére vonatkozó nagyérdekességű leiratával. Ezt követően a mult hét folyamán tartott miniszteriális értekezleten sikerült tisztázni az összes vitás kérdéseket, szombaton aztán 129.330/1934. szám alatt leérkezett a szigetmonostori koronauradalom megvásárlását jóváhagyó belügyminiszteri leirat is. *Az alagútépítésen kivül e pillanatban már nincs is tisztázatlan kérdés a vízművek körül.* A két alagútépítésnél tagadhatatlanul súlyos bonyodalmak támadtak, azonban ezért bárkinek is szemrehányást tenni bajosan lehet. A főváros vezetősége a legmesszebbmenő körültekintéssel és alapossággal járt el a munkák vállalatbaadásánál és az erre vonatkozó szerződések megkötésénél. Ha mégis ilyen nehézkessé és körülményessé vált az alagútépítés dolga, annak egyik okát abban kell keresni, hogy Magyarországon hasonló műszaki feladatot még soha sem oldottak meg, tehát hiányzott a kellő tapasztalat. De ugyanakkor tárgyilagosan el kell ismerni, hogy ilyen természetű vízalatti építkezéseknél a világon mindenütt voltak kisebb-nagyobb, nem egy esetben katasztrofális nehézségek.

Hogy tökéletes tájékozást nyerjünk a helyzet mai állásáról és a kibontakozás módjáról

illetékes helyen

érdeklődtünk, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adták:

— Az egész kérdés, amellyel az utóbbi időben annyit foglalkozott a közvélemény, két részre oszlik. Az egyik az új vízmű létesítése, a másik a megyeri főtelepen a vízszolgáltatás biztonságát célzó két tartalék-alagút építése.

Az új vízmű létesítésének útjából a szombaton kézhez kapott belügyminiszteri jóváhagyással elhárult a legfőbb akadály.

A szükséges terület a főváros birtokába jutott és *legrövidebb időn belül megkezdik a kutak fúrását. Szükség van mintegy 204 hold olyan területre is, amely nem a koronauradalomé, ezt a legközelebbi jövőben megszerezzük a szigetmonostori gazdáktól.* Részben készpénzen, részben pedig a koronauradalmi területből kárpótoljuk őket. Ezek a már folyamatban levő tárgyalások az építkezés megindítását nagyobb mértékben nem késleltetik. Az építkezéshez szükséges vízjogi engedélyt és kisajátítási jogot is most már hamarosan szintén megkapjuk.

Az új vízművek építését tehát még ebben az évben, valószinüleg már az ősszel megkezdhetjük.

— Ami az alagútépítésre vonatkozik, a vállalkozók kitartanak ama felfogásuk mellett, hogy az előre elkészített betonidomokkal nem tudják a munkát folytatni, vasgyűrűs megoldást ajánlanak. A főváros szakértőinek ezzel szemben az a felfogásuk, hogy a munka vasgyűrűk alkalmazása nélkül is megoldható.

A jövő héten feltétlenül eldől, hogy mi történik az alagutak dolgában.

A vállalkozókkal kötött szerződésből nyilvánvaló, hogy

az építő cégek kötelesek az alagútépítést minden kockázat és felelősség vállalásával, minden felülfizetés kizárásával a vállalt áron elvégezni,

hacsak vismajor esete be nem következik.

— A közelmult hetekben a főváros részéről módot adtak a vállalkozóknak arra, hogy bizonyos újszerű elgondolások szerint kísérleteket tegyenek annak a megállapítására, hogy a jelenlegi alagútépítő berendezés acélpajzsrendszere okozza-e és mennyiben a kövek törését?

A kísérletek ugyan kedvező eredménnyel biztattak, a vállalkozók a munkát mégis beszüntették és kijelentették, hogy a köveket felhasználni nem tudják.

— A helyzet pillanatnyilag még kialakulatlan, de minden remény megvan arra, hogy a jövő héten a döntés megtörténik. A fővárosnak mindenesetre gondja lesz rá, hogy a nagyjelentőségű munka további fennakadást ne szenvedjen.

Szóvátettük a miniszteri leiratban foglalt *átmeneti megoldás* lehetőségét is.

— A nagy nyilvánosság előtt a leiratnak ezt a részét tévesen magyarázták — hangzott a válasz. E tekintetben szintén teljesen azonos a főváros felfogása a minisztériuméval, aminthogy

a tárgyalások egész menete alatt, úgyszólván kivétel nélkül, akceptálták a kormány kiküldöttei a székesfőváros által előterjesztett javaslatokat és szempontokat.

Nem lehet tehát azt mondani, hogy a főváros álláspontja győzött ebben, vagy abban a kérdésben, mert nem volt kit és miről meggyőzni. *A minisztériumban folytatott tárgyalások elejétől végig a legteljesebb megértés és összhang jegyében folytak le.*

— Az alagútépítéssel összefüggő kérdésekben a jövő héten előreláthatóan kialakul a végleges álláspont, amely aztán a továbbiakban irányadó lesz. A vízművek eseményeit egyébként a főpolgármester úr állandóan éber figyelemmel kíséri és minden mozzanatról részletes jelentést terjesztünk eléje.

Munkában a csőkartel

Eddig a nyilatkozat, amely hűvös tárgyilagossággal ismerteti a kérdést. Szükségesnek tartjuk azonban, hogy stilszerű kifejezéssel éljünk, rávilágítani arra az „aknamunkára", amely a dunai alagút-aknák fúrásának a fentiek szerint egészen világos helyzetét elködösíteni akarta és

amely a vállalkozói kudarc súlyos ódiumát a városi adminisztráció nyakába szeretné akasztani.

Nem kétséges, hogy az alagutak építése a vállalkozók részére nem lesz nyereséges üzlet. A felmerülő veszteség azonban kizárólag saját hibájuk következménye, mert a főváros minden tekintetben eleget tett vállalt kötelezettségének. Érthetetlennek tűnik fel ezek után az a támadás, amelyet ebben az ügyben a főváros érdekelt vezetői ellen intéztek. A támadások mögött, *nyilván szándékosság nélkül*, a vállalkozó szelleme bújik meg, mert neki érdeke, hogy a fővárost engedékenységre bírja. Ezzel szemben egészen jelentéktelen mellékkörülmény, hogy a polgármesteri jelentés éles hangon tiltakozik a névtelenség leple alatt rohamozók beavatkozása ellen. E körülmény kidomborítása csak arra alkalmas, hogy mellékvágányra terelje a kérdést és feledtesse magát a lényeget: *Schiffer Miksáék kívánságait.*

Rendkívül sajnálatos volna, *ha itt is pártpolitikai érdekek akarnának érvényesülni.* Egyébként érthetőnek tartjuk, ha *Schifferék* szívesen abbahagynák az alagútfúrási munkákat, ezt a szándékukat mutatja, hogy újabban

olyan megoldásokat javasolnak, amelyek szerintük „olcsóbbak" és „előnyösebbek" az alagutaknál.

Tudni kell egyébként azt is, hogy *Schiffer* Miksa nemcsak építési vállalkozó, hanem a Friedrich—Siemens-féle öntöttvascsőgyár részvénytöbbségének tulajdonosa is és a csőkartel egyik legfőbb irányítója. Neki tehát valóban érdeke lenne, hogy nagy nyereséggel vasgyűrűket szállíthasson a fővárosnak.

A veszteség könnyűszerrel nyereségé volna átváltoztatható és talán nem is kellene osztoznia azzal a két céggel, amelyeknek társaságában az alagútfúrási munkálatokra vállalkozott.

Szerencsére minden újabb megoldási terv kísérlete lehetetlenné vált a főváros vezetőségének magatartásán és most az a helyzet, hogy az alagútfúrási munkálatok egyelőre ugyan szünetelnek, azonban kétségtelen, hogy azok folytatódni fognak, még pedig olyan módon, amint azt az eredeti tervpályázat kiírásakor elhatározták. *Lehet, hogy nem a mostani vállalkozók, hanem mások fogják folytatni és befejezni a munkálatokat, azonban bizonyos, hogy annak esetleges költségtöbbleteit a mostani vállalkozók, illetve Schifferék fogják megfizetni.*

Schifferék a talajviszonyokra és a víz nyomására hárítják a kudarc ódiumát és technikai lehetetlenülés címén iparkodnak a fővároson bevasalni az újabb költségeket, amelyek pedig az ő kockázatukat képezik.

Ezzel szemben a főváros hajlandó bebizonyítani, hogy nem a talajviszonyok, hanem a vállalkozók gépi berendezkedése hiusítják meg az eredményes alagútfúrási munkálatokat és ennek bizonyítása érdekében, ha szükségessé válik, eltökélt szándéka más vállalkozóval megépíttetni az alagutakat, azonban a kötött szerződés értelmében — Schifferék költségére.

A SZÜRKETAXI
vezetősége értesiti a közönséget, hogy f. hó 20- tól (Szt. Istvánnap) kezdődőleg a szürketaxin szállított podgyász (csomagok stb.) után
pótdíjat nem számít fel.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

MÜLLER KERTÉPITŐ
Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Vásároljon az iparostól! SZŰCS A. kárpitosmester, lakásberendező
Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. szám
Alapitva: 1896. ● Telefonszám: 89—2—88. ● Kombinált szobák, komplett lakásberendezések. Mindennemű kárpitosáruk. Külön javitómühely. Kedvező fizetési feltételek.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82—4—29

MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
„TURUL"
Sokszorosító gépek, kellékek és irodafelszerelési cikkek
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 26. — T. 20-0-77.
Magyar gyártmány

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

DANI KÁROLY KÖPENY- ÉS RUHA-ÜZLETE
Budapest, V., Vilmos császár-út 10., I. 15.
Lakás ugyanott Telefon: 85-9-91

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ FÉMPORTÁL és REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisfaludy-utca 5. Telefon: 32—3—76, 45—9—86

MÉRAY TEHERTAXI
olcsón és megbizhatóan szállit bútort, árut és élelmet stb.
Telefon 98-8-88

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

ELBE
Magyar gyártmányú villamossági cikkek
„ELBE" elektro-rádió kft.
Budapest, VI, Ó-utca 44.
Telefon: 293—06.

Jubilál a csendrendelet, amelynek azonban nincs foganatja

A lármás szomszédokkal szemben nincs joga eljárni a rendőrségnek, amely a főváros szabályrendeletét sürgeti, hogy a zajt okozó házakba rendőrök bemehessenek

Ha megkapom ezt a rendeletet — mondja Fröhlich rendőrfőtanácsos — az aznapi napiparancsba három sorral többet kell írnom, de garantálom az éjszakai nyugalmat

Néhány évvel ezelőtt a pesti embernek még eszébe se igen jutott, hogy az éjjel az utcán robogó, csilingelő villamos, vagy az élesen tülkölő autó zavarhatja és megviselheti az egésznapi robotban elgyengült idegeit. Csak a legutóbbi időben hívták fel a figyelmünket erre az idegorvosok. Első hallásra meglepetéssel vettük tudomásul ezt az új orvosi „csodabogarat". Hogyan is zavarhatna bennünket az utcai lárma, amikor azt már annyira megszoktuk. Vidéki ismerőseinket is részben azért kezeljük vállveregetve, mert állandóan arról panaszkodtak, hogy a villamos zaja miatt nem tudnak aludni. Rendesen azzal vigasztaljuk őket, hogy néhány nap mulva ők is megszokják a „nagyvárosi élet" zaját. Nem volt igazunk. Ma már valamennyien tudjuk, hogy a lárma árt és a csend használ az idegeknek. Megtanultuk azt is, hogy a felséges vidéki pihenés szinte órák alatt megnyugtatja felzaklatott idegeinket.

Most egy éve, hogy *Ferenczy* Tibor dr. főkapitány kiadta a csendrendeletet. Büszkén állíthatjuk, hogy *ezzel az elsők közé tartoztunk egész Európában.* Londoni hírek szerint ott még csak a legutóbbi napokban készült el az utcai csendet szabályozó rendelet. Budapesten tehát van csendrendelet, az utóbbi időben mégis igen sok panaszt hallunk arról, hogy ez a rendelet rossz, nem felel meg a kívánalmaknak és nem is hajtják végre. A rendőrség gondoskodása csak arra terjed ki, hogy nyáron csukott ablak mellett hallgathassa az ember a pontos időjelzést. Ezzel szemben

bátran állíthatjuk, hogy a budapesti csendrendelet egyike a legtökéletesebbeknek, a legsokoldalubbaknak.

Annyira jó, hogy már elszoktatott bennünket a világvárosok igazi fülsiketítő, ideggyilkoló zajától és elkényeztetett idegrendszerünknek már a legkisebb zaj is kibírhatatlannak tetszik.

Ahol tehetetlen a rendőrség

Érdemes egyszer végigolvasni az immár egyéves évfordulót megélt és feledésbe merült csendrendeletet. Az első két paragrafusa a legtökéletesebb vezérelvről tesz tanuságot:

„Nyilvános helyen, vagy az épületek belsejéből a nyilvánosság jellegével biró területekre kihatő felesleges és kellő gondossággal elkerülhető bármilyen zajt okozni és ezzel a köznyugalmat háborgatni tilos."

A többi paragrafus a legnagyobb gondossággal és precizitással sorolja fel mindazokat a zajokat, amelyeket el lehet kerülni, kezdve a nyikorgó, kenetlen keréktől, a rossz fékberendezéstől, a gyárak hosszantartó, fülsértő szirénabúgásáig, a házalók és rikkancsok versengő ordításáig, az utcára szűrődő rádió, gramofon és zene lármájáig.

A kitűnő rendelet azonban mégsem tudta orvosolni a legfőbb bajt. Este, amikor fáradtan, törődötten a mindennapi munkától hazamegy az ember és éjfél körül nyugvóra akar térni, nem tud elaludni a szomszédja rádiójától. Az ember beküldi a kellemetlen szomszédokhoz a házmestert, fenyegetődzik, végül rendőrt akar hívni, aki azonban felvilágosítja az aludni nem tudó szomszédot, hogy

mivel a házi riesaj lármája nem szürődik ki az utcára, a rendőrségnek ninesen beavatkozási joga, s így a rettenetes lárma büntetlenül tart tovább, esetleg hajnalig.

De ez még a jobbik eset, a lárma csak a falon szürődik keresztül. *Sokkal szomorúbb a helyzetük azoknak, akik udvari lakásban laknak.* Ők szorulnak rá a legjobban, hogy éjjel nyitva tartsák az ablakot és *ha egy másik udvari lakásban ugyanakkor rádióznak nyitott ablak mellett, akkor bizony alvásra nem igen kerülhet sor.*

A rendőrség közigazgatási osztályának hatáskörébe tartozik a csendrendelet szigorú betartásának az ellenőrzése, aminthogy ez az osztály készítette annakidején a tervezetet is. A közigazgatási osztály jelenlegi vezetője *Fröhlich* Károly dr., az energiájáról ismert rendőrfőtanácsos, évek óta biztos kézzel irányítja és oldja meg a legkomplikáltabb problémákat. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste és kikérte tőle a rendőrség hivatalos véleményét azokról a sérelmekről, amelyeket a lakosság idegein nap-nap után büntetlenül elkövetnek.

Mire jó a féltömör gummi?

A beszélgetés során összehasonlításra került a *londoni* és a budapesti csendrendelet. Nagyjában teljesen fedik egymást, *csak néhány részletkérdésben van eltérés,* látszólag a londoni előnyére. A legszembeötlőbb, hogy

Angliában az utcai zaj mérséklése érdekében elrendelték a tömör gummikerekű teherautó használatának súlyos megadóztatását. Míg a féltömör gummi adókedvezményben részesül

s így a teherautótulajdonosnak anyagi megterhelletés szempontjából előnyösebb féltömör gummit használni. *Fröhlich* főtanácsos ebben a kérdésben nem osztja az angol rendőrség véleményét. Nézete szerint *a féltömör gummi és a teljesen tömör gummi használata egyforma lármát okoz.* A budapesti rendőrség ennek a megállapítására kisérleteket végzett, amelyek bebizonyították, hogy csak jelentéktelen különbség van a két gummi használata között. Mindemellett a féltömör gummi használata előnyösebb, azonban nem a csend szempontjából, hanem az utcaburkolat és a burkolat alatt hálószerűen fekvő különböző alagcsövek kímélése okából. Feltétlenül

kivánatos volna, hogy Budapesten is életbeléptessenek rendszabályokat, amelyek a városi sok elkerülhető út- és alagcsőburkolástól és a vele járó költségektől megóvná.

Ennek az életbeléptetése azonban *nem tartozik a rendőrség hatáskörébe.* A székesfővárosnak hatáskörébe tartoznék, hogy erre rendeletet hozzon, amelynek a végrehajtásával a rendőrség bízatnék meg.

Hang helyett fény

Egy másik külföldi, a *párisi* csendrendeletnek rendkívül érdekes paragrafusa az, amelyik 10 óra után nem türi meg a legcsekélyebb lármát sem. *Eltiltja az autókat a tülköléstől, a bicikliket a csengetéstől és általában minden járművet a hangos jeladástól.*

A hangjelzések helyett fényjelzést kell használniok kézireflektoraik segítségével.

Ha egy járókelő nem veszi észre a némán közeledő autót, akkor a soffőr meggyujtja a kis reflektorát és rávilágit, azzal hívja föl a figyelmet a kocsira. Utcakereszteződéseknél, ahol nappal kürtjelzést szokott használni, reflektorával előrevilágit. Ez a rendelkezés mindenesetre nagyban elősegiti az ideális éjjeli csend elérését, ugyanakkor azonban *egy másik, sokkal súlyosabb bajnak az okozója.* Először is az éjszakai utca járókelőinek a szeme elkáprázik az erős reflektorfényektől, amelyek minduntalan végigsöprik a járdát is és ezáltal a járókelők

könnyebben esnek áldozatul a nesztelenül tovahaladó járműveknek.

A másik veszély, hogy az utcakereszteződéseknél a *soffőrök nem veszik észre idejében a fényjelzést.* Ennek a rendelkezésnek a megbirálásánál csak egy kérdésre kell válaszolnunk. Mi helyesebb: éjjel legyen-e teljes csend az utcákon *a közlekedés biztonságának hátrányára, vagy inkább némi lárma és veszélytelen kocsiközlekedés.* Azt hisszük, itt csak egyhangú lehet a felelet: első az emberi élet biztonsága, amellyel szemben inkább egy kis éjszakai lármát is elviselünk.

A lármás szomszédok megfékezése

Végül ráterelődik a szó a budapesti csendrendelkezések legnagyobb problémájára, *a lármás éjjeli szomszédokra.* Az egész kérdést új megvilágitásba helyezi *Fröhlich* főtanácsos. A jelenlegi rendelkezések értelmében a szemben lévő házból átszűrődő dorbézolásra és csendháborításra fel lehet hívni a hatóságok figyelmét, amelyek azt rögtön orvosolják is. De

az ugyanabban a házban tartott házimulatság, éjjeli rádiózás és gramofonozás lármáját nem szüntetheti meg a rendőrség,

ha az nem szivárog ki az utcára. A rejtélyes és önmagának szinte ellentmondó rendelkezésnek magyarázata a következő: *mindaz, ami az utcán történik és mindaz a lárma, amely az utcára kihat,* a lárma megszüntetése érdekében való fellépés *a rendőrség hatáskörébe tartozik;* míg a házak belső életének a szabályozása *viszont a főváros joga és kötelessége.* Ezért

a fővárosnak lenne a kötelessége, hogy ezt rendezze és segítőkezet nyujtson a rendőrségnek a polgárság éjjeli nyugalmának megóvása érdekében.

Nem kell egyebet tenni, mint szabályrendeletet hozni, hogy a lakásokban este tíz óra után lármázni vagy lármát okozni nem szabad, *ugyanakkor utasítani kell, egyben meghatalmazni a rendőrséget, hogy házakba bemehessen és rendet teremthessen a csend szempontjából.*

— Ha megkapom ezt a rendeletet, akkor három sorral többet kell írnom az aznapi napiparancsba és garantálom, hogy többet senkinek az éjszakai nyugalmát nem fogják zavarni, — fejezte be Fröhlich főtanácsos a nyilatkozatát.

Nekünk nem okoz semmi különösebb nehézséget ennek a rendeletnek a végrehajtása és akkor be tudom bizonyitani, hogy ezek az éjszakai csendháborítások nem a mi mulasztásunkból keletkeztek. A rendőrség már maga is többször sürgette ennek a rendeletnek az életbeléptetését.

A főváros illetékes hatóságain múlik tehát, hogy a budapesti házak belső csendjét meg lehessen valósitani.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 470—43.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep: IX., Gubacsi-út 37. sz.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Marabu Cottage kazán
Központi fütésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

Tizenötödik évfordulója lesz az idén Horthy Miklós fővezér Budapestre történt bevonulásának

A Nemzeti Munkahét ezt a történelmi jelentőségű eseményt fényes külsőségek között, a békeévek csillogására emlékeztető pompával, százezrek hódolata közben, szeptember 30-án az Ügetőpályán fogja megünnepelni

Szörtsey József nyilatkozik a lázas munkáról, amely előkészíti a TESz jubiláris évének ünnepségeit

A Társadalmi Egyesületek Szövetségében lázas iramban készülődnek a szeptember 29 és október 7 között rendezendő *Nemzeti Munkahétre*, amelynek hatalmas átfogó programja felöleli a nemzeti munka minden területét. A nagyarányú szervezőmunkának máris jelentkeznek az eredményei, amelyekből arra lehet következtetni, hogy az idei Munkahét a tavalyinál sokkal szélesebb keretek között fog lezajlani.

Elsősorban Horthy Miklós fővezér Budapestre történt bevonulásának tizenöt esztendős évfordulója emeli különös jelentőségűvé a Nemzeti Munkahetet. A történelmi eseményt impozáns és fényes külsőségek között, a békeévek csillogására emlékeztető pompával, százezres tömegek hódolata közben szeptember 30-án az Ügetőpályán fogják megünnepelni.

A magyarság hódolatának és a kormányzó iránt való ragaszkodásának e felemelő ünnepén résztvesz az egész ország, hogy hűségéről és szeretetéről hitet tegyen.

A *Nemzeti Munkahét* többi látványos eseményein kívül *nagyjelentőségűnek igérkezik az érdekképviseleti kongresszusoknak a sora*, élő bizonyságául annak, hogy a különböző érdekképviseletek felismerték a *Nemzeti Munkahétben* rejlő hatalmas gazdasági lendítőerőt és munkásságukat hatékonyabb mértékben kívánják a nemzeti munkaközösségben érvényre juttatni.

Ötvenkét érdekképviselet tart kongresszust a Munkahéten,

hogy a saját problémáinak megvitatásán keresztül meghatározza az alkotó munkának azt az irányvonalát, amellyel a gazdasági boldogulás előfeltételeit meg lehet teremteni. Az érdekképviseleteknek ez az együttes megmozdulása komoly és értékes eredményt jelent a nemzet egyetemes érdekeinek szempontjából.

Külön kiemelkedik a *Nemzeti Munkahét* eseménysorozatából a Társadalmi Egyesületek Szövetségének jubileuma.

Tizenötesztendős fennállásának évfordulóját ünnepli meg október 1-én a TESz

és ebből az alkalomból szemlét tart az elmult másfél évtized harcai és eredményei fölött. A nemzeti társadalom megszervezése terén vitathatatlanul hatalmas és értékes munkát végzett a TESz, amelynek eredményeképpen ma már a legelőkelőbb társadalmi szervezetté nőtte ki magát ez a hatalmas szövetség.

A nevezetes évfordulót nagyszabású díszközgyülés keretében ünnepli meg a TESz, amelyen résztvesz Gömbös Gyula miniszterelnök,

aki a szövetségnek vezérelnöke is.

A TESz jubileumáról

Szörtsey József
a szövetség országos ügyvezető elnöke

munkatársunknak a következőket mondotta:

— Másfél évtized óta hirdetjük szent fanatizmussal a nemzeti összefogást és a társadalom megszervezésének gondolatát. A munka, amit végeztünk, jelentős eredményeket érlelt meg és ha visszapillantunk a szövetség harcaira és építőmunkájára, azok szemléltetően bizonyítják, hogy

nem hiába munkálkodtunk.

Célkitűzéseink termékeny talajra találtak a társadalom minden rétegében, amelynek támogatásával építettük ki a TESz hatalmas és egyre növekvő táborát. Büszkén mondhatom,

több ezer tagegyesület működik szövetségünk keretében, amelyek körülbelül három millió tagot reprezentálnak.

Közöttünk vannak a magyar közélet legkitűnőbb egyéniségei, a politikai és gazdasági élet vezéralakjai és a társadalom legértékesebb elemei. Állíthatom, hogy a TESz irányító erejével mindenkor döntő befolyást gyakorolt a magyar élet problémáinak megoldására és a társadalmi összefogáson keresztül közelebb vitte a nemzetet a nagy célkitüzések megvalósításához.

— A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* ennek a másfélévtizedes munkának gyümölcseit akarja bemutatni a nemzet közvéleménye előtt tizenöt esztendős évfordulóján.

A jubiláris díszközgyülést október 1-én tartjuk meg,

amelyen résztvesznek a politikai és gazdasági élet kitűnőségei, a közéleti notabilitások, a megyék, városok és községek kiküldöttei, valamint a különböző szervezetek képviselői.

A díszközgyülésen megjelenik vitéz Jákfai Gömbös Gyula, a TESz vezérelnöke,

aki nagyvonalú beszédben nyitja meg az ülést és megjelöli a TESz további útjának irányvonalát. *Az ügyvezető elnöki beszámoló után, amely a szövetség eddigi munkáját és eredményeit tárja fel, Baross Gábor országos elnök mondja el záróbeszédét.* A TESz iránti megbecsülésnek kifejezéséül a vármegyék, városok, községek kiküldöttei, valamint a nők, ifjúság és munkásság képviselői üdvözlik a Társadalmi Egyesületek Szövetségét. Ebben az üdvözlésben, a megbecsülésnek spontán megnyilatkozásából azt látom, hogy helyes úton járunk és a társadalom békéjének megteremtésén keresztül tudjuk a nemzet energiáját felhasználni arra, hogy a magyar jövő alapjait lerakjuk. Ez biztatás nekünk a jövőre nézve és törhetetlen energiával állunk annak a nemzeti ideálnak a szolgálatába továbbra is, amelynek jegyében tizenöt esztendővel ezelőtt megkezdtük munkánkat a nemzeti társadalom megszervezésére.

Budavára felszabadításának 250-ik évfordulóján a jövő évben nagyszabású ünnepségeket rendeznek

A Széchenyi-nemzetség beadványban felhívja a főváros figyelmét arra, hogy a magyar történelem egyik legbőkezűbb mecenásának, Széchenyi György prímásnak emlékét semmi sem örökíti meg — A főváros a mai városháza alapítójának emlékére utcát kíván elnevezetni

Felállítják Görgey Arthur tábornok lovasemlékművét

A jövő évben kétszázötven esztendeje lesz annak, hogy Budavára felszabadult a félhold rabsága alól. Mozgalom indult meg, hogy ezt a nevezetes évfordulót olyan nagyszabású ünnepséggel üljék meg, amely túlterjed az ország határain is. Az volt a szándék, hogy az ünnepség megrendezésébe belevonják azokat az országokat is, amelyek annakidején a magyar hadaknak az ostrom kivívására segítőcsapatokat küldtek. A tervvel már a főváros közművelődési bizottsága is foglalkozott és bizonyos előkészületek történtek, amelyek azonban időközben elhalkultak. Állítólag azért, mert felmerült bizonyos oldalról az az aggodalom, hogy a velünk baráti viszonyban levő török nemzetnek nem esnék-e rosszul a jubileum túlhangos megünneplése. Ez az aggodalom a beavatottak szerint azonban túlzott, mert hiszen az akkori Törökország és a mai Törökország arculata és lelke között óriási különbség van, másrészt az 50 évvel ezelőtt megtartott ünnepségen hivatalosan résztvett a török kormány s a kiküldötteknek meleg, baráti ünneplésben volt már akkor részük. De azért is feleslegesnek látszik ez az aggodalom, mert hiszen éppen néhány hónappal ezelőtt leplezték le hivatalos török körök részvételével a budavári bástyán azt az emlékművet, amely közösen örökíti meg az ostromban hadakozó magyar és török hősök emlékét.

Bármiképpen is alakuljon a jubiláris ünnepség, annyi bizonyos, hogy a világ érdeklődése ebből az alkalomból Budavára felé fordul, amely lassanként valóságos Pantheonná válik. Mint említettük, a török—magyar emlékmű már áll, a közelmultban leplezték le a bástyafalon az ostromban résztvett spanyol hősök emléktábláját is. A Várkertben büszkén néz le Budapestre az egyesült seregek fővezérének, Savoyai hercegnek szobra. Most pedig arról van szó, hogy megörökítsék Széchenyi György primás emlékét, aki a rommá lőtt várost bőkezű adományával elsőnek segített újjáépíteni.

Széchenyi primás emlékezetére a Széchenyi nemzetség rendkívül érdekes badványa hívta fel a figyelmet.

Ez a beadványt, amely a mult héten érkezett a fővároshoz, gróf *Széchenyi* Bertalan, gróf *Széchenyi Viktor* és gróf *Széchenyi* József irták alá a család nevében.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma nyílt a beadványba betekinteni.

Rámutat arra, hogy Széchenyi György primás, kalocsai érsek, aki 1592-ben született és 1695-ben 103 éves korában halt meg Pozsonyban, Buda falainak helyreállítására 30 ezer forintot, a várkapu fenntartására 180 ezer forintot adományozott. Széchenyi György, akit a pozsonyi Szent Márton templomban Pázmány Péter mellé temettek el, a magyar történelem egyik legbőkezűbb mecenása volt. Hatalmas birtokainak jövedelmét teljes egészében a haza kultura támogatására, az inségesek és elesettek megsegítésére fordította. A hálás utókor évszázadokon át őrizte kegyelettel emlékét, csupán a mai nemzedék feledkezett meg róla teljesen. Pedig ez a nemzedék az évszázadok távlatán át teljes egészében élvezi Széchenyi György alapításainak gyümölcsét és Buda városa — mondja tovább a Széhenyi nemzetség levele, — amelynek Széchenyi primás második megalapítója volt, még egy kis utcát, még egy kis terecskét sem nevezett el róla. Széchenyi primás, aki mintegy 2 millió „rénus aranyat" ajándékozott Budának és sok magyar vidéki városnak, maga a legigénytelenebb volt. Lakószobájában, ahol meghalt, egy szerény ágy, egy négyszögletes kis asztal, két közönséges karosszék, három kopott faszék és fehér mázas cserépkályha állott. Ebből a 2 millió rajnai aranyból legtöbbet Buda városa kapott. A romokban heverő Budát nagyösszegű alapítványaiból újjáépíttette, de emlékét hirdeti a mai budapesti városháza is.

A Széchenyi nemzetség levelének a mai városházára vonatkozó része egészen nóvum és talán ez a legérdekesebb. Kiderül ebből, hogy az ősz primás alapítványából épült fel Mária Terézia korában ez a hatalmas épülettömb. *Széchenyi primás 157 ezer pengőt adományozott ebből a célból, hogy Pesten hatalmas állandó kórházat építsenek.*

A kórház megépült, eredetileg invalidus katonák számára, majd kaszárnya, a legújabb korban pedig városháza lett belőle.

A városháza falán azonban még emléktábla sem jelzi, hogy ki volt annak nagymevű alapítója.

A Széchenyi-nemzetség beadványáról

Antalffy Géza dr. főjegyzőnél,

a közművelődési ügyosztály helyettes vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A főváros vezetősége a legteljesebb megértéssel fogadta a Széchenyi-nemzetség beadványát. Széchenyi György primás, a nagylelkű és széles látókörű magyar főpap rendkívül sokat juttatott Buda és Pest városoknak.

A török megszállás alatt hosszabb időt töltött Budán és a megszálló seregek kiüzetése után lelkes bőkezűséggel látott hozzá a két város újraépítéséhez.

Összesen 337 ezer forintot ajándékozott különböző célokra. 157 ezer forintos alapítványt tett egy állandó kórház építésére. Tervének megvalósítását már nem érte meg, de

az ő alapítványa volt az invalidusok házának, a mai központi városházának az alapja.

A főváros mindig vezetett abban, hogy példát mutatóan rójja le az utódok háláját nagy jótevőivel szemben. Most is így akar cselekedni.

Átiratot intézünk a Közmunkák Tanácsához, hogy Széchenyi György prímásról utcát, vagy teret nevezzenek el.

— *A városháza falán, esetleg a Várban emléktáblát helyezünk el és megiratja a főváros Széchenyi György primás életrajzát,* amellyel nemcsak az ő emlékét akarja megörökíteni, hanem szolgálni akarja a magyar történelemkutatást is. *Széchenyi primás emléktábláját a jubileumi ünnepségek során fogják felállítani.*

— A közeljövőben az említetteken kívül még egy érdekes más emlékmű is kerül a budavári bástyára. A napokban jelölte ki egy vegyes bizottság, amelyben a székesfőváros, a hadtörténelmi muzeum és az illetékes állami funkcionáriusok vettek részt, azt a helyet, ahol

az 1848—49-iki szabadságharc ostromát vezérlő főparancsnoknak, Görgey tábornoknak lovasemlékművét fogják felállítani.

— A Görgey-szobor a bástya budai oldalára kerül, úgy, hogy az emlékmű a svábhegyi Óravillára néz, ahol annakidején a honvédsereg főhadiszállása székelt.

PESTI KIRAKAT

A ma receptje

Olvasván, hogy a budapesti sajtó milyen elragadtatás hangján ír Szendy Károly alpolgármesternek arról a cselekedetéről, hogy hajnali nyolc órakor megjelent az egyik elővárosban és ismeretlenül elvegyült az ügyes-bajos nép között, el kell egy kicsit gondolkoznunk. Láttunk lelkes cikkeket, amelyek Harun al Rasidhoz és talán Mátyás királyhoz is hasonlitották Szendy Károlyt, akinek dicsőségét mellesleg már karrikatúra is hirdeti, csak éppen a hasa és a feje miatt nem lehet megismerni, egyéb részei hasonlítanak. A hasonlatokban azonban mi nem mennénk ilyen messzire, mert Szendy Károly egyszerűen Gömbös Gyula receptjét, a ma receptjét használta. Aszerint cselekedett. A magyar miniszterelnök nem egyszer csinál ilyesmit, de nála már megszoktuk ezeket a jelenségeket.

De ez egyszerűen a ma receptje, mert sem a ma miniszterelnöke, sem a ma polgármestere nem arra való, hogy a hivatalos helyiségének az ablakából nézze a nép életét. A pipázó táblabirák korszaka lejárt. Az ablakon át nézett élet és az irásbeliség túlzásaiba belefulladó aktivitás nem tartozik a rohanó kor eszközei közé. Nem lehet többé a vezető-egyéniségeknek arra szoritkozniok, hogy a parancsokat és rendelkezéseket majd végrehajtják az alantas közegek és nem lehet az el nem intézett akták kilátótornyából kommandirozni a ránkbizott feladatokat. Ezért jelent meg Szendy Károly reggel nyolckor az elöljáróságon (vajjon próbált-e szegénységi bizonyitványt szerezni, vagy megkisérelte-e, hogy bejusson a tisztiorvosokhoz?) és ezért intézte el rapid módon a haldokló műhelyek sorsát, ezért adnak ma már negyvennyolc óra alatt épitési engedélyt, ezért készül káprázatos gyorsasággal a Tabán új terve.

Az jut az eszünkbe, hogy hogyan irt vezércikket Mikszáth Kálmán? Ült az Országos Hirlap szerkesztőségében és azt mondta: én most Lázár Györgynek, a szegedi polgármesternek fejével fogok gondolkozni. Nem olyan cikket irok, ami az Akadémia elnökének, Anatole Francenak, vagy a filozófia egyetemi tanárának, sem olyat, amely nekem, Mikszáth Kálmánnak tetszik, hanem olyat, amire Lázár György, a szegedi polgármester azt fogja mondani: ez már igen. Egyszóval Mikszáth Kálmán a maga közönségének prototipusát Lázár Györgyben látta.

Csak ezt kell ma is cselekednie annak, aki a közéletben vezető szerepet tölt be. Szendy Károly ezt a látszólag igen egyszerű álláspontot tette magáévá, tulajdonképen pedig a legnagyobb bölcsesség diktálja a cselekedeteit. Egy reggelen az a pesti polgár az ő Lázár Györgye, aki házat akar épiteni, de nem kap épitési engedélyt. Máskor Lázár Györgyként az iparos szerepel, aki már heteken át bolyong a városháza labirintusaiban és nem tud hozzá jutni a keservesen és becsületesen megszolgált, sőt a „gazdag" fővárosnak előlegezett pénzecskéjéhez. Végre most Szendy Károly fantáziájában annak a Lázár Györgynek a kinszenvedései elevenedtek meg, aki a kerületi elöljáróságon szegénységi bizonyitványt akar kiharcolni magának.

Most aztán már azok is kezdik tudni, hogy miért választották meg ezt a csendes, csodálatosan csendes embert alpolgármesternek, akinek azelőtt a nevét sem hallották. (p. b.)

NEMESSÉGEK

kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.

Gárdonyi G. József *genealogus,*
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Városi tisztviselőknek

családi házat, villát épit kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

ESEMÉNYEK

Fővárosi Hiriap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Csanády Gusztáv dr. esküvője. *Reidner* Ilona tanárjelölt és *Csanády* Gusztáv dr. székesfővárosi tanácsjegyző, a polgármesteri hivatal vezetője, augusztus 28-án tartották esküvőjüket az Angol kisasszonyok zugligeti kápolnájában. Az esketésen a családtagokon kívül nagyszámban jelentek meg a városháza főtisztviselői, törvényhatósági bizottsági tagok és a társadalom számos előkelősége, akik szerencsekivánataikkal üdvözölték a közbecsülésnek örvendő, népszerű kollégát és barátot. Az egyházi esketést megelőzte a polgári esküvő, amelyet hétfőn délben a polgármesteri hivatalban tartottak meg és amelyen *Sipőcz* Jenő polgármester az anyakönyvvezető funkcióját személyesen végezte.

Hazaérkezés a nyári szabadságról. A tanácsnokok, főtisztviselők szabadságideje végéhez közeledik. Lasankint szállingóznak haza a távollevők és újra benépesednek a hivatalok. Hétfőn érkezett haza dorogi *Farkas* Ákos dr., az elnöki osztály vezetője, *Salamon* Géza dr. közegészségügyi tanácsnok, a közeli napokban pedig *Bódy* László dr., *Szepesváry* Pál dr., *Kempelen* Ágoston, *Wossala* Sándor is átveszik ügyosztályaik irányítását.

A Némethy-család gyásza. Súlyos csapás érte *Némethy* Károly dr. v. b. t. t.-t, a felsőház tagját, a budapesti ref. egyházmegye gondnokát, egyetlen testvére, újfalusi *Némethy* Ilona elhúnytával. A megboldogult ideális megtestesítője volt a családi és gyermeki önfeláldozó szeretetnek. Ugyszólván egész életét a három évvel ezelőtt, 98 éves korában elhúnyt anyjának szentelte, lemondván az élet minden más céljáról. A nagyasszony halála után Némethy Ilona mérhetetlen gyászát súlyosbította a nagymértékben előrehaladó szembaja is. Sikeres műtét meggyógyította, de az aláásott és a bánattól meggyötört szervezet nem tudott már ellentállani az időközben fellépett egyéb bajoknak. Halála hosszas betegség után, szerdán délelőtt következett be. Az elhunytban ágen kiterjedt és előkelő rokonságon kívül ifj. *Némethy* Károly dr. szkfőv. tanácsnok és *Némethy* Imre dr. tvszki bíró nagynénjüket gyászolják.

Meghalt Ruffy Pál. *Ruffy* Pál dr. ny. államtitkár, a magyar gyermekvédelem egyik úttörő munkása, a kiváló közéleti férfiú e hó 25-én, 80-ik életévében elköltözött az élők sorából. *Ruffy* Pál az állami gyermekmenhelyek volt országos felügyelője, élete munkásságának legnagyobb részét az állami gyermekvédelemnek szentelte. Hogy ezen a téren milyen eredményeket ért el, azt bizonyítja a magyar állami és társadalmi gyermekvédelem mai fejlettsége, amely mintaképül szolgálhat az egész civilizált világnak. Magas kora dacára, nyugalombavonulása után is, lankadatlan erővel továbbfolytatta közigazgatási irodalmi szakmunkásságát, társadalmi téren pedig karitatív jellegű tevékenységét. 1916-ban a király a gyermekvédelem terén kifejtett eredményteljes működésének elismeréséül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Az elhunytban dr. *Ruffy* Kálmán székesfővárosi tanácsjegyző édesatyját gyászolja. *Ruffy* Pál földi maradványait a Kerepesi-út melletti temető halottasházából augusztus 28-án, a római katolikus egyház szertartásai szerint beszentelték és a székesfőváros által adományozott díszsírhelyen örök nyugalomra helyezték. A temetésen a közvetlen hozzátartozókon és rokonságon kívül az elhunyt nagyszámú barátai és tisztelői, valamint a hatóságok és társadalmi jótékonysági szervezetek képviselői is megjelentek.

Az Ásványvízüzem új vezetője. A fővárosi ásványvízüzem vezetőségében változás állt be. A polgármester *Ébner* Józsefet, az üzem eddigi vezetőjét fölmentette megbízása alól és helyette *Kis* Eleket bízta meg az igazgatósággal, aki eddig a Széchenyi-fürdő főpénztárosa volt. Ébner József a városháza magasépítési ügyosztályába került vissza, mint műszaki tanácsos.

A megvásárolt szigetmonostori koronauradalom egy részét a főváros parcelláztatja és eladja. A főváros törvényhatósága — mint emlékezetes — azzal a kikötéssel vásárolta meg a szigetmonostori koronauradalmat, hogy a kormány felmenti a fővárost az erdőüzem folytatásának kötelezettsége alól. A megvásárolt 860 holdból ugyanis a vízműveknek csak egy kisebb részre van szüksége, míg az ingatlan-komplexum nagyobbik része, mint 700 hold egyéb célokra rendelkezésére marad a fővárosnak. A terület túlnyomó részben erdő, amelynek fenntartása és törvényszerinti gondozása igen súlyos terheket jelentett volna, mert a területet gazdaságosan kihasználni, vagy értékesíteni ilyen megkötöttség mellett lehetetlen lett volna. A belügyminiszter most értesítette a fővárost, hogy a különös méltánylást érdemlő indokokat figyelembe veszi és felmenti a fővárost a tervszerű erdőkezelés alól azokon a területeken is, amelyekre a vízműveknek szüksége nem lesz. *Megengedi a miniszter azt is, hogy ezt az erdőterületet a székesfőváros villatelkeknek, vagy egyéb célokra feldarabolva értékesítse.* A miniszteri engedély birtokában a székesfőváros rövidesen elkészítteti a parcellázási tervet és a szigetmonostori ingatlannak azt a részét, amelyre a vízművek fejlesztésénél szüksége nincs, áruba bocsátja. Az ügylet lebonyolításával a *Községi Takarékpénztárt* bizza meg a főváros.

A szükségmunkások társadalombiztosítása. Hónapokon át tartott az a vita a főváros és az OTI között, amelyben ma a belügyminiszter kimondta a döntő szót. Az OTI ugyanis több ezer pengőre rúgó járulékot követelt a fővárostól az inségakciók keretében alkalmazott szellemi szükségmunkások és fizikai inségmunkások után. Óriási összegekről volt szó, mert a Társadalombiztosító *évekre misszamenően* is követelte a járulékokat. A székesfőváros vezetősége a belügyminiszterhez fordult orvoslásért és feliratában hangoztatta, nem alkalmazásokról, hanem kifejezetten hatósági támogatásról van szó. *A belügyminiszter döntésében a fővárosnak adott igazat* és kimondta, hogy szükségmunkások, inségmunkások után OTI díjakat, baleseti, öregségi, rokkantsági, özvegyi stb. illetékeket *nem kell fizetni.*

Házasság. *Rosenzweig* Lilly és *Rosenberg* György, a Berlini Victoria magyarországi igazgatóságának titkára szeptember 2-án a Dohány-utcai nagytemplomban fél 1 órakor tartják esküvőjüket.

A BSE bajnoki lövészversenye. A fővárosi tisztviselők és alkalmazottak agilis sportklubja, a BSE szeptember 7—8. és 9-én rendezi ezévi céllövő bajnoki versenyét, a Sipőcz Jenő vándordíj elnyeréséért. Az 1933. évi bajnok a VII. ker. Levente-oktatók csapata volt. A győztes csapat a vándordíjon kívül oklevelet és „Budapest lövészbajnokcsapata" címet is kap. Minden felvilágosítással dr. Potoczky Jenő szolgál (VII., Dob-u. 77. Tel.: 359—37.).

Magaziner Albert és Társa cég kitüntetése. Huszadik éves fennállását ünnepi most a *Magaziner Albert és Társa redőnygyár.* Ez alkalomból Budapest székesfőváros magasépítési tanácsnoka meleghangú levélben fejezte ki elismerését a cég eddigi sikeres munkálkodása felett. A herceg Esterházy hitbizományi udvartartás ugyancsak elismerését fejezte ki a palotáikon végzett munkálataiért és egyben pedig az *udvartartás szállitójául* nevezte ki a céget.

A Mefter „Erzsébet királyné" legközelebbi társashajó-utazásai. *Társasutazás az Aldunára* szeptember 5—16-ig. Összköltség a hajón 88 pengőtől. Közben lehetőség van *várnai és istanbuli* kirándulásra. Az aldunai társasutazás résztvevői a visszautazásra kedvezményes kombinált jegyet is igénybe vehetnek a Deutsche Lufthansa Szófia—Budapest közötti repülőjáratairaa körülbelül 30 pengő ráfizetéssel. Kaphatók a MEFTER és MALERT utazási irodáiban.

Ujabb idegenforgalmi fényképpályázatot hirdet a főváros. A mult évben rendezett idegenforgalmi fényképpályázat sikere nyomán a polgármester újabb idegenforgalmi propagandacélokra alkalmas fényképekkel, tehát olyan új felvételekkel, amelyek Budapestet, mint Európa legszebb fekvésű nagyvárosát, mint világvárost, mint fürdővárost, mint a magyar ipar, kereskedelem, sport, művészet és népművészet központját mutatják be. Másrészt azonban lehet pályázni általános magyar propaganda céljára alkalmas képekkel is, így tehát a magyar vidék jellegzetességeit feltáró érdekes felvételekkel. A pályázóknak teljesen szabad kezet enged a főváros, mégis figyelmükbe ajánlja, hogy a Rózsadombról, Hármashatárhegyről, Jánoshegyről felvett propagandaképek, a Margitszigetet, az evezősversenyeket, a motorcsónakversenyeket, a hajók indulását és érkezését, a lóversenyek mozzanatait, a svábhegyi golfpályát, az úszó vagy vizipólómérkőzéseket, a bástyasétányon gyönyörködő közönséget, a hadtörténelmi múzeum előtti sétányt, a zenés őrségváltást, a Várban időző autobuszokat és autócarokat, a Kapisztrán-szobrot, az országzászlónál történő zenés őrségváltást, az Oktogon-teret, az Oktogon-tér fényreklámos éjjeli képét, a mozgalmas Andrássy-úti életet, az Országház árkádsorát, a városligeti Washington-szobrot, a városligeti világító szökőkutat, a Beethowen-szobrot, a budaörsi virágvasárnapi körmenetet, a nemzetközi vásár eseményeit, falusi lakodalmat, aratóünnepet, szüretet, balatoni halászatot ajánlja, mint érdekesebb témákat az amatőrfényképészek figyelmébe. A pályázat jeligés, a beküldés határideje szeptember 30. A pályázatokat a székesfővárosi idegenforgalmi hivatalhoz kell juttatni. A főváros összesen 2380 pengő pályadíjat oszt szét a nyertesek között, az első díj 400 pengő, a második 250 pengő, a harmadik díj 150 pengő. Lesz ezenkívül 47 kisebb-nagyobb díj 100—20 pengő között.

Első üdülés Lillafüreden. Uj kedvezményes áru jegyfüzetek kerültek forgalomba „Három nap Lillafüreden" (ára 34 pengő) és „Egy hét Lillafüreden" (ára 72 pengő) címen, melyek a Palota-szállóban nyujtott elsőrendű ellátásra szólnak és 33 százalékos vasúti menetdijmérséklés mellett számos egyéb kedvezményt is biztosítanak. A jegyfüzetek csak a MAV Hivatalos Menetjegyirodáiban kaphatók.

1+1=1, ha a Balatonra megy. A „Ketten egy jegygyel" címen forgalomba hozott szelvényfüzetek, melyek együtt utazó két személynek — 110 pengőért — elsőrangú teljes ellátást, féláru utazást, fürdőzési és hajózási lehetőségeket és számos más előnyt biztosítanak, minden MÁV-Hivatalos Menetjegyirodában kaphatók. Egyedül utazók részére ugyanilyen kedvezményeket nyujt az *„Egy vidám hét a Balatonon"* című szelvényfüzet, melynek ára 62.— pengő.

Az **ANGOL-PARK** **A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY**

A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitünő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

Rábízható-e vidéki kőfaragómesterre a Mátyás-templom tornyának építése?

Szendy Károly alpolgármester szerint a kérdésben a napokban dönt a kereskedelmi miniszter

A koronázó templom restaurálási munkái hetek óta szünetelnek. Általában az volt a vélemény, hogy csak az ünnepi hétre való tekintettel szüneteltetik a munkát, közben azonban kiderült, hogy ennek egészen más okai vannak. Még mindig *nem sikerült ugyanis eldönteni, hogy a torony újjáépítési munkáit kinek van joga vállalatba adni: a polgármesternek-e, vagy a közgyülésnek?* Ennek az építkezésnek a bonyodalmai még a nyári szünet előtti hónapokra nyúlnak vissza. A restaurálás megindítását is huza-vona előzte meg, végül is eldöntötte a kérdést az a mérnöki megállapitás, hogy a torony mai állapotában összeomolhat, tehát életveszélyes és az újraépítéssel tovább késlekedni nem szabad. A versenytárgyalás során több budapesti kőfaragó mellett egy süttői kőbányatulajdonos, *Müller* Ernő is benyujtotta ajánlatát az újjáépítéshez szükséges kőanyagok szállítására és a faragási munkák elvégzésére. Ez a vállalkozó 10.000 pengővel jutányosabb volt, mint a legolcsóbb budapesti ajánlkozó és ezért a polgármester úgy döntött, hogy őt bizzák meg a munkálatok elvégzésével. Ez az állásfoglalás a középitési bizottságban annakidején nagy vihart támasztott, mert a budapesti iparosokkal szemben a vidékit akarta a főváros előnyben részesiteni és végül is eldöntetlenül maradt a kérdés: *a munkát nem adták vállalatba.* Közben a bontás befejződött és a csonka tornyot kénytelen volt a főváros ideiglenesen deszkatetővel befedetni. Jelenleg tehát az a helyzet, hogy a kőfaragómunkát még mindig nem adták vállalatba és ennek az a következménye, hogy az idén már aligha lehet folytatni az építkezést és a télen erős megrongálódás fenyegeti a szabadon álló, lebontott müemléket.

Illetékes helyen érdeklődtünk, mi lesz a csonkán álló torony sorsa? Kérdésünkre a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— E pillanatban teljesen bizonytalan a helyzet, mert még az sincs eldöntve, hogy kiadhatja-e a polgármester a rendelést, vagy pedig a döntést a közgyülésre kell bízni. Annakidején a főváros vezetőségének javaslata az volt, hogy *a legolcsóbb és legmegfelelőbb ajánlkozó, a süttői Müller Ernő kapja meg a munkát.* A főváros vezetősége ezzel a határozattal nem kívánta a budapesti iparosokat háttérbe szorítani, korántsem voltak ilyen szándékai, de itt rendkívüli esetről volt szó. A középitési bizottság annakidején úgy határozott, hogy a tornyot kemény mészkőből kell megújítani.

Magyarországon ilyen építési anyag csak a Süttővidéki bányákban található,

minthogy pedig a süttői bányák az emlitett ajánlattevő kezén vannak, a szállításból őt sehogyan sem lehetett kizárni. Be lehetett volna ugyan kapcsolni budapesti kőfaragókat is, ez azonban részben anyagi hátrányt okozott volna a fővárosnak, részben kockázatot is, s igy mindenképpen előnyösebbnek látszott, hogy a Süttőn bányászott követ ott helyben kifaragják és úgy szállitsák az építkezés helyére. Szerepet játszik ebben a kérdésben más mellékkörülmény is. Szakemberek tudják, hogy nálunk, ahol a kőfaragás, a szobrászat nem annyira elterjedt ipar, aránylag kevés olyan szakmunkás található, aki kemény mészkő faragásában jártas. Nagyon kézenfekvő tehát, hogy a budapesti vállalkozó kénytelen lett volna süttői szakmunkásokat felhozatni, úgy hogy végeredményben még sem lehetett volna a vidéki vállalkozót és a vidéki munkásokat kihagyni ebből a munkából.

A Mátyás-torony építkezése dolgában a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Szendy Károly alpolgármestert

is megkérdezte, akitől a következő választ kaptuk:

— Minthogy *közszállitási vitáról van szó, a Mátyás-templom újjáépitésének ügye*

már a kereskedelmi miniszter előtt fekszik elbirálás céljából.

Azt hiszem, a jövő héten megtörténik a döntés. Minden erőmmel azon vagyok, hogy az építkezés akadályai elháruljanak, s a munkát folytassák. Fontosnak tartom ezt azért is, mert országos müemlékről van szó, amelynek megóvása elsőrangú kötelességünk. E szempontokon túlmenően azonban

idegenforgalmi szempontból sem épületes látvány

bedeszkázott templom környéke és nem lehet megengedni, hogy kicsinyes viták miatt az építkezés megszakadjon, vagy hosszú időre elhúzódjék.

Salán Muki „légtornász" boszorkányos mutatványai a magyar közgazdaság vadászterületein

A szomorú emlékü inflációs időkből visszamaradt karrier, amelyről beszélni kell. *Knapp* Miksáról van szó, aki úgy szerepel, mint a magyar gazdasági élet „Napoleonja". Tevékenységének területe sokoldalú. Működése során sok kudarcot aratott, de végül mégis mindenütt győzött. Nem hiú ember és nem szereti, ha személyével foglalkoznak. Nem szívesen áll a kirakatba. Jobb szeretné a háttérben diszkréten, észrevétlenül és háboríttatlanul lebonyolítani az üzleteit, élvezni annak gyümölcseit. Nem rajta mulik tehát, ha személye, vagy inkább üzletpolitikája olyan, hogy arról beszélni kell és a gazdasági életben beszélnek is róla, még pedig nem a leghizelgőbb módon. Mindezzel azonban *Knapp* Miksa nem sokat törödik.

A tárgyilagos igazság kedvéért meg kell állapitani, hogy nem is ok nélkül szidják és kárhoztatják működését azok, akiknek *Knapp* Miksa kompenzációs tevékenysége érzékeny károkat okozott. Mert *Knapp* Misa nagyon sok kárt okoz és különösen az exportkereskedelmet vámolja meg az ő sajátos módszerével. Azelőtt úgy volt, hogy az exportőrök szállítottak külföldre és a szállítás hasznát ők élvezték. De jöttek a valutakorlátozó intézkedések és az egyéni export lehetetlenné vált: az exportőrök kénytelenek voltak valamelyik pénzintézet kompenzációs működését igénybe venni. Ez a tevékenység már elvont valamit az export hasznából, de a exportőröknek még mindig nem volt okuk a panaszra. Azután jött *Knapp* úr és megcsinálta a maga kompenzációs irodáját, először a pénzintézetekkel együtt, majd amikor a pénzintézetek már nem kívánták fedezni Knapp úr exportpolitikáját, — akkor egyedül. *Knapp* úr nélkülözni tudta a pénzintézeteket, viszont *Knapp* urat nem nélkülözhették az exportőrök, mert nélküle nem tudtak szállítani. Nem kaptak ugyanis beviteli engedélyt a külföldtől. Beviteli engedélyt csak *Knapp* úr tudott szerezni és annak birtokában tetszése szerint irányította az exportkereskedelem hasznát, vagy esetleg annak kárát.

Knapp úr ma már igen gazdag és hatalmas ember, akit legutóbb a Kereskedelmi Bank beinvitált a Magyar Élelmiszerszállító R.-T. igazgatóságába. Tette azt nyilván abban a meggyőződésben, hogy *Knapp* úr a szépmultú vállalatot ismét felvirágoztatja és helyet biztosit annak az export-tevékenységben. Azt mondják, hogy *Knapp* úr a MÉSz-nél ma már tekintély. Ezzel a poziciójával beérkezettnek tekinthető, ami küzdelmes és rögös életpályája után tiszteletreméltó karriernek mondható.

Életpályája röviden így fest: *Knapp* Miksa az ócskavasszakmában kezdte meg tevékenységét, majd amikor ott már levitézlett, Győrött vegyiszer gyártására rendezkedett be, de sikertelenül, mert *ebből a vállalkozásából csak Salán Muki ötletes reklámalakja maradt meg.* Aztán megalapította a *Hazai Áruintézetét* és annak lett a vezérigazgatója. Ez az üzlet sem vált be, mert az autóüzlet financirozására alakult vállalkozás nagy veszteségek árán megszünt. Ezután az *Union Quarantee* londoni cég képviseletét vette át és ebben a működésében *angol fontkölcsönt szerzett a Köztisztviselők Szövetkezetének, amely ezt a sikerült kölcsönügyletet mindmáig sem tudta kiheverni.* Ezt követően a Hitelbank áruüzletében kapott szerepet, majd amikor onnét kilépett, megalapította a *Konfidenciát*, amelynek keretében a pénzintézetekkel kötött kompenzációs vállalkozást és mikor ez a kiruccanása is balul ütött ki, végül beevezett a MÉSz-hez, ahol nagy feladatok megvalósítását várják tőle, noha a búzaexport terén tett első kísérletei nagyon siralmasak voltak.

Ahány vállalkozás, annyi kudarc, de amíg mások tönkremennek a sikertelen vállalkozásokon, addig Knapp úr folyton tollasodik. *Beavatottak szerint ő tartja az országos rekordot a végkielégítések terén is* és dicsőségét nem homályosítja el az sem, hogy egyik volt üzlettársa, a Fischer M. bankház például hütlen kezelés miatt feljelentést tett ellene. *Knapp* úr karrierjét az ilyen apró epizódok nem fogják kerékbe törni. Mert *Knapp* itt van és *Knappal* számolni kell. *Knapp* az a láncszem, amely a magyar termelés és a külföldi fogyasztók közé beékelődött és akit állitólag ebből a láncszemből kikapcsolni nem lehet. Hogy ez tényleg igy van-e? Ezt bajos eldönteni. *Knapp* Miksa azonban szentül megvan róla győződve. És ha végül minden kötél elszakadna, *Knapp* úr lelkiszemei előtt felcsillannak a végkielégítés esélyei. Ilyenkor aztán vígan dudorássza:

Biztos csak a Salán,
Minden egyébb talán...

A pénzintézetek félévi mérlege. A *TÉBE összesitett mérlegét*, amely 22 budapesti tagintézet félévi adatait tartalmazza, most tették közzé. A jellemzőbb adatok közül kiemeljük, hogy a pénzintézetek váltótárcája az elmult év első felének 596.6 milliójáról 615.5 millióra növekedett, vagyis a múlt év hasonló időszakával szemben *18.8 millió pengő értékü új váltóhitelt nyujtottak a pénzintézetek.* A pénzintézetek tárcájában lévő *értékpapirok* 215.2 millióval szerepelnek. Az intézeti házak értéke 40.1 millióval, az *egyéb ingatlanok viszont 35.3 millióval szerepelnek. A betételhelyezés terén örvendetes, hogy a betétcsökkenés folyamata nemcsak megszünt, de már növekedés tapasztalható.* A mostani félévi mérlegekben 481.6 millió pengő betét szerepel, a múlt évi julius 30-án megállapított 448.5 millió helyett. *A betétek elérték azt az összeget, amelyen a bankzárlatot követő évvégi zárlatkor álltak.* A TÉBE jelentéséből azt a következtetést lehet levonni, hogy a magyar pénzintézetek konzervatív vezetésük folytán szerencsésen alkalmazkodtak a változott viszonyokhoz és rugalmasságuk tanujelét adták.

A Ganz és Társa Villamossági Gép-, Waggon- és Hajógyár Rt. augusztus 25-én tartotta rendes évi közgyülését *Harkányi* János báró elnöklete alatt. A közgyülés az igazgatóság összes előterjesztéseit *Marsovszky* István részvényes felszólalása és a kapott felvilágositások után *egyhangúan elfogadta.*

Cukorbetegek

részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.

Glasner Miksa

tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

Vállalkozás

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Textilanyagok szállitását az egyenruházott alkalmazottak részére: Storer Viktor 96.270, Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár 74.719, Soproni Szőnyeg- és Textilművek 25.200, Budakalászi Textilművek 988, Wein és Társa Lenszövőgyár, Budafok 1442, Freudiger Mózes és Fiai 1300 pengőért.

Papirszállitást az üzemek részére: Hazai Papirgyár rt. 25.144, Neményi Testvérek 2750, Diósgyőri Papirgyár 4378 pengőért.

Gépiberendezés szállitását az angyalföldi szennyvíztelepülőtelep bővitésénél: Ganz és Társa 124.957 pengőért.

Építési munkát ugyanott: Skutetzky és Boray 113.439 pengőért.

Föld-, kőmüves- és elhelyezőmunkát a Sopron-utca és Bánát-utca sarkán épülő iskolánál: Polacsek és Epstein 138.094 pengőért.

Padozati munkát az Üllői-úti iskolánál: Csató Pál 2515, Plöckl Nándorné 2099 pengőért.

Asztalosmunkát a Fenyves-utcai iskolánál: Fischer András 2097 pengőért.

Lakatosmunkát ugyanott: Gaugusch Sándor 1435 pengőért.

Sodronykerités építési munkát a városszéli telepen: Kollerich Pál és Fiai, Hutter és Schrantz, Deichsel A. és Stadler Mihály, összesen 9824 pengőért.

—

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Textilanyagok szállitására a szeretetházak, menhelyek, árvaházak és a Népszálló részére. Ajánlat tehető szeptember 6-án d. e. 10 óráig. Városháza I. pavillon, I. em. 28. szám.

Vízhálózat- és csatornaépitési munkára a Rudasfürdőnél. Ajánlat tehető szeptember 4-én d. e. 11 óráig. Városháza, III. em. 350.

Asztalosmunkára a Sopron-u. és Bánát-u. sarkán épülő iskolánál. Ajánlat tehető szeptember 11-n d. e. fél 11-ig. Városháza, III. em. 350.

Aszfalthelyreállitási munkára az Elektromosművek kábelfektetéseivel kapcsolatban. Ajánlat tehető szeptember 11-én d. e. 9 óráig. Váci-út 74. I. em. 101.

Megakadályozta a Rácfürdő kisajátítását a fürdőtörvény

A főváros válaszolt a fürdő megvétele ellen beadott fellebbezésekre — A belügyminisztériumban a döntést soronkívül meghozzák

A Rácfürdő megvétele ellen a Független Demokrata-párt és a Szabadelvűpárt több bizottsági tagja, ezenkívül dr. *Schäffer* Adorján budapesti ügyvéd, valamint *Bruchmüller* László fellebbezést nyujtottak be a belügyminiszterhez. A fellebbezések lényege az, hogy a fürdő megvétele elkerülhető volt, mert hisz a főváros élhetett volna a kisajátítás jogával is. Hangoztatták azt is, hogy a fürdőre nincs életbevágóan szükség, mert a közös védőterület a gyógyforrások szempontjából nem játszik lényeges szerepet, végül pedig azt is állították, hogy a főváros túlfizette az ingatlant, a vételár indokolatlanul drága. A belügyminisztériumból a fellebbezést most leküldték a fővároshoz, hogy tegye meg rá az észrevételeket. A főváros a válaszirattal már elkészült és azt a legközelebbi napokban felterjesztik a felügyeleti hatósághoz.

A székesfőváros észrevételeit tartalmazó felterjesztésről

beavatott helyen

a következőket tudtuk meg:

— A főváros felterjesztésében rámutatott a fellebbezések alapvető tévedésére, hogy a *„Rácfürdőt ki is lehetett volna sajátítani"*. Ez nem áll, mert

a fürdőtörvény nem engedi meg a kisajátítási eljárást olyan területekre, ahol gyógyforrások fakadnak és azok a gyógyforrások már kihasználás alatt állanak.

Már pedig az adott esetben a Rácfürdő forrásai ugyanolyan régen vannak használatban, mint a Rudasfürdőé.

— Részletesen kifejtette a főváros azokat a nehézségeket is, amelyek a közös védőterület révén állottak elő. Ezek között kiemelte azt, hogy

a fővárosnak a védett területen nem volt módjában megfelelő forráskutatásokat

végeztetni, jóllehet csaknem teljes a bizonyosság, hogy *a Tabán területén, aránylag kis mélységben olyan forrásokra lehet bukkanni, amelyek 60—70 fokos, esetleg ennél melegebb vizet is szolgáltatnak* és ebből nemcsak a Rudasfürdő számára nyílik beláthatatlan perspektíva, hanem az egész új Tabánra nézve is.

Hangeztatja a felterjesztés annak az állapotnak a tarthatatlan voltát, hogy

a Hungária, Attila és Juventus gyógyforrások használatbavételét a bányakapitányság csak feltételezetten engedélyezte,

ha ezek a források nem befolyásolják a Rácfürdő vízszolgáltatását. A fővárosnak tehát félnie kellett, hogy valamilyen előre nem várt fordulat esetében a Rácfürdő kívánságára a nagyértékű és páratlan erejű gyógyforrásokat esetleg be kell tömetnie. Végül részletesen megindokolta a főváros a vételárat is. E tekintetben beszerezte a régebbi adóíveket, a hagyatéki iratokat és ezekből megállapította, hogy az 1,800.000 pengő arányban van a korábban megállapított becsértékkel.

A belügyminisztériumban előreláthatóan soronkívül intézik el a felterjesztést, mert amíg ez meg nem történik, addig akadályozva van a főváros a Tabán munkálatainak végrehajtásában is.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

NAGY KÁROLY OKL. GÉPÉSZ-MÉRNÖK
VÁLLAL: KÖZPONTI FŰTÉS, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉS, GÁZ, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS STB. TERVEZÉSÉT ÉS KIVITELEZÉSÉT. VIII, THÉK ENDRE-UTCA 46
TELEFON: 30—4—42

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

GILLE ISTVÁN faárugyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNAZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
● TELEFON: 35-1-10 ●

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállitása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kivül

vitéz **BÁCSALMÁSY MIHÁLY**
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

Debreceni Gőzfürész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

„ISOTERRA"
vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges épitési segédanyagokat gyártó üzem
BUDAPEST
Raktár: Honvéd-u. 15.
Telefon: 26—2—96.
Levélcim: Budapest 62, postafiók 158

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

Építsen be gépébe phosphorbronzot, SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Corvalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Magaziner Albert és Társa

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. szeptember 5. 36. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Élni akarunk

Elárasztanak bennünket a statisztikák, a statisztikákon felépülő jószándékú, optimista cikkek, amelyek örömmel állapítják meg, hogy elértük a világválság csúcspontját, most már lefelé kell haladnunk a megelégedettség, a jólét völgyébe. Jól esik ezt hallani, mert valamennyien élni akarunk, emberi, nyugodt életet, ki akarunk és ki fogunk kapaszkodni ebből a nyomorúság-veremből, ebből a tengődés-árokból, amelybe önhibánkon kívül jutottunk.

*

Ehhez azonban nem elegendő, ha rábízzuk magunkat a vak sorsra, mert a sors ugyan beleavatkozik az emberi életbe, de csak ha lefelé zuhanunk. A fölemelkedés a magunk dolga, vagy legalább is legnagyobb részben önmagunktól függ. Ha tehát emelkedni akarunk, legelőször is meg kell állanunk a lejtőn.

A főváros ma „szanálás" alatt áll. A szanálás azonban szintén nem olyan fogalom, amelyet minden időkben egyformán lehet és kell értelmezni. Más a szanálás hullámhegyen és más a hullámvölgyben. Ezért érezzük mi is, de — mint a *Fővárosi Hirlap* mai számában *Ugron* Gábor hangoztatja — érzi mindenki, de éreznie kell a városkormányzóknak legfőképpen, hogy a szanálásnak éppen az ellenkezőjét végeznénk, ha a tisztviselői fizetésekhez és a munkabérekhez hozzányúlnánk és ott akarnánk megtakarításokat eszközölni, ahol a visszatartott garas az élettől elvont pengőt jelenti. Hiszen lépten-nyomon azt halljuk már, hogy az élet-standardot többé nem csökkenteni, hanem emelni kell. A főváros tisztviselői, ha szegényesen is, de eddig is megéltek, most eljutottunk a gazdasági élet hullámzásának ahhoz a fázisához, ahol ha tovább akarunk haladni és emelkedni, akkor a tisztviselő számára olyan létet kell biztosítani, amiből nemcsak élni, de költeni is lehet.

A tisztviselő dolgozni és élni akar, elegét szenvedett érte. Nem vagyunk demagógok, nem korteskedünk azzal, hogy fel kell máris emelni a tisztviselők fizetését, de meg kell adni végre sürgősen nekik azt a nyugalmat, hogy a szanálás fekete fellegei villámlás nélkül vonuljanak el a fejük felett. Most már nyugodtan berendezkedhetik mindenki arra a lecsökkentett életlehetőségre, ami a sok csökkentés után megmaradt. Kisebb lett a kenyér, amit haraphatnak, kisebb a párna, amelyre a fejüket hajthatják, de se a kenyérhez, se a párnához többé senki sem fog nyúlni.

*

És itt van a másik gond is, amelyet akkor is el kellene vetni, amelyet akkor is orvosolni kellene, ha a mélyponton lennénk. Még nyílnak a völgyben az őszi virágok... de a párás levegőn át már iderémlik hozzánk a tél figyelmeztető intése: vigyázzatok a tüzelőszerkereskedőkre, mert sutyomban most emelik az árakat és gondoskodjatok azokról, akiknek se drága, se olcsó tüzelőjük nincsen, akiknek csak akkor lesz otthonuk, ha a köz teremt a számunkra. Az irgalmat nem ismerő idők megnövelték, fájdalmas nagy arányban megnövelték a hajléktalanok számát. A főváros már tudja, hogy gondoskodnia kell róluk, már megvan a terv, hogy valami elhagyott gyárépületben, amelynek kihűlt a kéménye, ezerágyas menhelyet létesít számukra. A gyár, amely valaha munkát, kenyeret, életet adott, ma legalább fekvőhellyel szolgál és a kíméletlen tél fagyától óvja meg azokat, akik szívesebben izzadnának itt a kazánok hőségében, mint hogy könyörületből melegedjenek.

Nem ez az egy kötelességünk van a téllel szemben, nem ezt az egy nagy emberi cselekedetet kell végbevinnünk, mielőtt ráukköszönt a legmostohább évszak; de semmi olyan sürgős, mint az, hogy ne legyen közöttünk senki, aki már ma ne tudná, hogy hová fogja fejét hajtani a télen.

A gyorasság nem boszárkányság. A haladó, a mélységből ismét a magasba törő élniakarás mindnyájunk számára új tempót diktál. Nemcsak a minden pillanatban betörni készülő ősz követeli, hogy mielőbb megnyíljon ez az ezerágyas menhely, de a lelkiismeretünk is sürget, hogy szabadítsuk meg ezt a várost a szégyenletes látványtól, amit ezek a szegény hajléktalanok akarva, nem akarva nyújtanak.

Ugron Gábor:

Megbízható többségben rejlő erős egységre van szükség a városházán, amely Borvendég Ferenc szanálási akciójának végrehajtását biztosítja

Ugron Gábor kijelenti a Fővárosi Hirlapban, hogy sem ő, sem a Községi Párt sohasem járulnának hozzá a tisztviselői fizetések és az üzemi munkabérek további lecsökkentéséhez — A volt belügyminiszter feleslegesnek tartja az idegenforgalmi propaganda központositását, amely szerinte különben sincs tervbevéve

A teljes gyógyulás útján lévő főpolgármester, *Borvendég* Ferenc egészségi állapota annyira javult, hogy hétfőn már hivatalában is megjelent és annak irányítását újból átvette, sőt a hétfői közigazgatási bizottsági ülésen már elnököln is fog. A közigazgatási bizottság hétfői ülése tulajdonképpen elindítója lesz a városháza őszi munkaszezónjának, amely rendkívül mozgalmasnak igérkezik. Ennek a mozgalmasságnak legfőbb magyarázata az a nagyarányú érdeklődés, amely *Borvendég* Ferenc főpolgármester szanálási terveinek a nyilvánosságra hozatalát és ezzel kapcsolatosan a főváros jövő évi költségvetésének összeállítását megelőzi. De érdeklődés előzi meg a városházi politikai helyzet alakulását is, főként abból a szempontból, hogy a közgyülési pártok milyen álláspontra fognak helyezkedni *Borvendég* Ferenc főpolgármester szanálási elgondolásaival szemben.

Ugron Gábor dr., v. b. t. t., volt belügyminiszter,

az Egységes Községi Polgári Párt társelnöke,

akivel ezekről a kérdésekről hosszabb beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— Teljes mértékben érthetőnek találom azt a nagyarányú érdeklődést, amely a városházi helyzet tisztázását, a jövő évi költségvetés összeállítását és főként *Borvendég* főpolgármester takarékossági terveinek a nyilvánosságra hozatalát megelőzi. A várospolitikai helyzet tisztázását azért tartom sürgős és fontos feladatnak, mert

a szanálási művelet végrehajtásánál Borvendég Ferenc főpolgármesternek erős támasztékokra van szüksége.

Ebből a szempontból elsősorban a városházi kormánypártra várnak jelentős feladatok. Bizonyos oldalról nagy *előszeretettel beszélnek elsősorban olyan személyi ellentétekről, amelyek a Nemzeti Egység Pártja központi vezetőségének az Egységes Községi Polgári Párt vezetőségével való együttműködését megnehezítik.* Mint a helyzet alapos ismerője, a leghatározottabban kijelenthetem, hogy

a két vezetőség között nincsenek semmiféle olyan ellentétek, amelyek a köz érdekében való együttműködést lehetetlenné tennék, vagy csak meg is nehezítenék.

Ha elvétve akadnak is bizonyos tisztázásra váró kérdések, ezek kizárólag a szervezkedés irányításával vannak összefüggésben és éppen ezért azok teljesen alárendelt jelentőségűek. Nyomatékosan hangsúlyozom, hogy ezeket az alárendelt jelentőségű, *kizárólag a szervezkedéssel kapcsolatos személyi természetű nézeteltéréseket is a legrövidebb időn belül rendezni fogjuk.* De szükséges is, hogy ezeket a vitás kérdéseket teljes megnyugvásra gyorsan elintézzük, főleg azért, mert *az agitáció egységes irányításának a biztosítása lehet az egyetlen előfeltétele minden komoly eredménynek.*

De szükség van az erős egységre abból a szempontból is, hogy a kormány exponensét, Borvendég Ferenc főpolgármestert megfelelő erővel támogathassuk a szanálási akció végrehajtásánál.

A főpolgármester szanálási akciójának a meghiúsulásával kellene számolnunk abban az esetben, ha nem állana mögötte megbízható többség a városházán. Ettől azonban nem kell tartanunk.

Arra a kérdésre, hogy milyen álláspontra helyezkedik *Borvendég* főpolgármester szanálási terveit és az új költségvetés összeállítását illetően, Ugron Gábor a következőket felelte:

— *Borvendég* Ferenc főpolgármester szanálási terveit nem ismerem és igy azokról nem is nyilatkozhatom. Annyit azonban máris kijelenthetek, hogy a magam részéről

semmiesetre sem járulnék hozzá a tisztviselői fizetések és az üzemi munkabérek csökkentéséhez, de ehhez az a párt sem járulna hozzá, amelyhez tartozom.

nem is hiszem tehát, hogy a szanálással kapcsolatosan ilyen elhatározásra sor kerülhessen. *Azért tartom ezt szükségesnek hangsulyozni, mert hire jár, hogy szanálás cimén hozzá akarnak nyulni a tisztviselői illetményekhez. Ez a hir nem lehet más, mint kombináció, mert hiszen Borvendég főpolgármester még egyáltalán nem nyilatkozott a szanálással kapcsolatos konkrét terveiről.*

— Ami az *új költségvetés összeállítását* illeti, azt hiszem, hogy itt

a törvényes terminusokat ki kell majd tolni.

Borvendég főpolgármester az utóbbi időben betegeskedett, nem állott tehát módjában a szanálás előkészítésével mélyebbrehatóan foglalkozni. Ezt feltétlenül figyelembe kell venni. A megoldás nyilvánvalóan az lesz, hogy a városházi adminisztráció elkészíti a jövő évi költségvetés nyers tervezetét és

csak a belügyminiszteri jóváhagyással kapcsolatosan fogja majd Borvendég főpolgármester a maga szanálási rendelkezéseit érvényesíteni.

A főváros pénzügyi bizottsága és a közgyülés tehát csak a városházi adminisztráció által készített tervezetet vitathatja meg, de ez nem jelent jogfosztást, mert hiszen *a szanálással kapcsolatos intézkedéseket Borvendég főpolgármester a közgyülés megkérdezése nélkül foganatosithatja.* Az új fővárosi törvény csak arra kötelezi a főpolgármestert, hogy szanálási terveit a 17-es bizottságnak bemutassa, az autonomia véleményét azonban nem köteles magáévá tenni. Úgy gondolom, hogy *Borvendég* főpolgármester a 17-es bizottságot szeptemberben és októberben sürün fogja foglalkoztatni szanálási terveivel és ez alatt az idő alatt automatikusan folyik majd a pénzügyi bizottságban, később a közgyülésen az 1935. évi költségvetési tervezet tárgyalása.

Felesleges az idegenforgalmi propaganda központosítása

Szóbahoztuk *Ugron* Gábor előtt azokat az ellenőrizhetetlen híreket is, amelyek szerint a kormány az idegenforgalom centralizálását és ennek folyományaként a fővárosi idegenforgalmi szervezetek önállóságának a megszüntetését tervezi. *Ugron* Gábor a következőket mondotta.

— *Úgy tudom, hogy a kormány ilyen tervekkel egyáltalában nem foglalkozik.* Nincs is erre szükség.

Nagy hiba volna ugyanis megszüntetni azoknak a fővárosi idegenforgalmi szervezeteknek az önállóságát, amelyek oly sok kitűnő eredményt értek el az idegenforgalom fellendítése terén.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne látnám szükségesnek a szorosabb kapcsolat kifejlesztését az idegenforgalom fellendítésével foglalkozó állami szervek és az ugyanilyen célokat szolgáló fővárosi intézmények között. Budapest intézményei csak Budapest idegenforgalmi céljait szolgálhatják. Az állami szervek viszont országos vonatkozásban dolgoznak. E kétirányú tevékenységet össze lehet és össze kell egyeztetni. Közös programmot kell kidolgozni és párhuzamos együttműködést kell teremteni a kétféle intézmény között.

*

Ugron Gábornak ez a nyilatkozata nemcsak a fővárosi pártok, hanem a városházi adminisztráció körében is általános érdeklődésre tarthat igényt, már csak azért is, mert — mint a *Fővárosi Hirlap* értesül — az őszi munkaszezonban *Ugron* Gáborra fontos szerep vár.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T. BUDAPESI VI, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
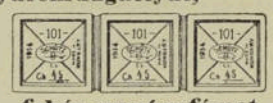
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . 5.000 „
Dorogon . . . . . 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Októbertől csak az kap hatósági támogatást, aki elvégzi a számára kijelölt munkát

Borvendég főpolgármester előtt fekszik az új tervezet — Ügyosztályközi értekezlet tárgyalja az intézkedések részleteit

Az általános népjóléti tevékenység különböző elméletei sorában már régebben felmerült *a munkaszolgáltatás ellenében való segélynyujtás*, amelyet egyes külföldi államokban, hozzánk legközelebb például Bulgáriában is, már évek óta sikerrel alkalmaznak. Mindenütt kísérletek előzték meg a rendszer véglegesítését és a tapasztalatok azt mutatták, hogy

erkölcsi és gazdasági szempontból a segélyezésnek ez a módja mindenképpen helyes és indokolt.

Szocialista oldalról gyakran támadták ezt a rendszert, a viszonyok kényszerűsége azonban odáig érlelte a problémát, hogy

a főváros is kénytelen megpróbálkozni a munkaszolgáltatással kapcsolatos segélyezési rendszerrel.

A szociálpolitikai ügyosztályban már teljesen elkészült az előterjesztés, amely rövid időn belül az illetékes fórumok elé jut. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az előterjesztés alapján

a jövőben budapesti szegény és segélyre jogosult csak abban az esetben élvezi a hatóságok támogatását, ha beteg, rokkant, munka- és keresetképtelen.

Mindazok a munkanélküliek azonban, akik *fizikai és szellemi erejük birtokában vannak, csak akkor számíthatnak a hatósági támogatásra, ha annak ellenében kötelező munkaszolgáltatást adnak* és

olyan munkát végeznek, amely a köz szempontjából előnyös és kívánatos.

Az új rendszer alapján *mindenki dolgozni köteles, aki segélyt kapott.* A fővárosnak és a hatóságoknak nem az a céljuk, hogy a segélyben részesült a kapott támogatás teljes ellenértékét ledolgozza, hanem annak csak egy kisebb részét, hogy ezzel

a munkakészsége igazolást nyerjen.

A főváros erkölcsi szempontból is szükségesnek tartja a munkanélküli segélyre szorulók munkakészségének fenntartását és ezért a legridegebben keresztülviszi azt a elhatározását, hogy

mindenkit kizár a segélyezési hálózatból, aki tartózkodik a számára kijelölt munkát elvégezni.

Önként értedődik, hogy *az ilyen szegénysorsú munkanélküliek családtagjai nem bűnhődnek és a hatóságtól megkapják azt a segélyt, amely létfenntartásukhoz okvetlenül szükséges.*

Borvendég Ferenc főpolgármester szabadságáról való visszaérkezése után máris intézkedett, hogy *az ügyosztály előterjesztését mielőbb bemutassák.* Ennek megtörténte után

ügyosztályközi értekezleten fektetik le a kötelező munkaszolgáltatásra vonatkozó alpolgármesteri rendeletet

és mert a városházán nincsen véleményeltérés a segélyezési rendszer ily módon való átformálásáról, máris bizonyosra vehető, hogy *az új rend október 1-én életbelép.*

Uj vámtarifát készít a főváros, hogy kielégítse a környék kívánságát

A pénzügyi osztály tervezete kategóriák szerint mérsékli a tarifát — A vámok teljes törléséről szó sem lehet

Évek óta kísértenek a pestkörnyéki városok és községek részéről a panaszok, amelyek *a budapesti vámtételeket* kifogásolják. A sürgető követelések nem mindig szerencsés hangnemben kerültek szőnyegre Pest vármegye közgyülésén és emlékezetes, hogy a türelmetlen hangulatcsinálók vádaskodásait *az illetékes városházi fórumok nem egyszer a legnagyobb felháborodással utasitották vissza.* A pestkörnyéki iparosság és velük együtt a községek és városok vezetősége követeléseik mértékében messzemenő tételt állítottak fel, amikor egyszerűen azt kívánják, hogy

a Budapestet körülövező vámhatárokat bontsák le és teljesen vámmentessé tegyék a környékbeli ipari és élelmicikkek behozatalát.

A főváros természetesen elhárította a százszázalékos igények teljesítését, de hajlandónak mutatkozott olyan *méltányos megállapodást* létesíteni, amely megkönnyíti a környék helyzetét, egyidejűleg azonban nem fosztja meg a fővárost ennek a bevételnek a teljes birtoklásától. Az úgynevezett kerekasztalkonferencia annakidején a legnagyobb harmónia jegyében ült össze és a kiküldött bizottságoknak sikerült is közeledést létrehozni, melyek azonban *nem elégítik ki a környék várakozásait.* Függetlenül az elvi megállapodások között mutatkozó eltérésektől, a polgármester utasítást adott a pénzügyi osztálynak, hogy az ellentétek áthidalása érdekében megfelelő

módosító javaslatokat

készítsen és *gondoskodjék olyan vámtarifának az alkalmazásáról, amely a környékről behozott cikkeket az előző kulccsal szemben mérsékeltebben terheli.*

A vármegye legutóbb tartott ülésein többen kérdést intéztek az iránt, hogy miként áll a fővárossal történő megegyezés, amire az elnöklő főispán közölte, hogy *az ügyek kedvező stádiumban vannak* és a főváros a maga javaslatát rövidesen az érdekeltek elé terjeszti.

A főváros és a környék közötti háboruskodás reménlhető megszüntetését jelentő előkészületekről

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A pénzügyi osztály a polgármester utasításának megfelelően revizió alá vette a Budapest határain érvényben levő vámtételeket, amelyek természetesen *kizárólag a járműveken behozott ipari és élelmezési cikkekre vonatkoznak.* A főváros a legnagyobb készséggel vállalkozik arra, hogy kiküszöbölje a jogos panaszokat és megszüntesse azt a mesterségesen elmérgesített hangulatot, amely oly károsan befolyásolja Budapest és a környék között fennáló viszonyt. A munka megindult és rövidesen végzünk a számításokkal, amelyeknek kettős célja van:

egyszerüsíteni és mérsékelni a vámtarifát, ugyanakkor pedig a lehetőség szerint megóvni a főváros pénzügyi érdekeit.

Szó sem lehet arról, hogy a főváros a vámtarifát egyszerűen megszüntesse, mert mai pénzügyi helyzetében az ilyen címen jelentkező bevételekről nem mondhat le. A legutóbbi zárszámadás adatai szerint Budapest és a környék között mutatkozó forgalomban

a vámbevételek hatmillió pengőt jelentettek,

amely összegre a fővárosnak a maga rendkívüli megnövekedett szociális terhei következtében *feltétlenül szüksége van.* A legnagyobb mértékben óhajtjuk a békés megegyezést és ezért *hajlandó a főváros olyan mérséklések eszközlésére, amelyeknek kulcsa a különböző kategóriákban változik és kedvező arányokban csökkenti a behozott cikkek terheit.* Ismételjük, hogy teljes eltörlésről szó sem lehet,

a módosított vámtarifát pedig valószinüleg október végén terjesztjük a vármegye részéről kiküldött bizottság elé.

Azt nem tudhatjuk, hogy javaslatunk milyen fogadtatásra talál az érdekelt környéki községeknél, azonban bizonyos, hogy a *főváros elmegy a legmesszebb határig,* hogy a fennálló súrlódásokat kiküszöbölje. Az új vámtarifa valószinüleg *január elsején* lép életbe.

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

PESTI KIRAKAT

Amire nincs szüksége az idegenforgalomnak

Talán még soha sem kritizálták olyan nekihevülve a Szent István-hetet, mint ezidén. Ami nem is árt. Bizonyosan hangzott el néhány egészséges ötlet is, amit jövőre majd megvalósítanak az illetékesek. Mi azonban beszéltünk a budapesti idegenforgalom egyik kitünő, bár csendes, feltünés nélkül dolgozó szakértőjével és megkérdeztük tőle, mi volt a legnagyobb hiba az idei Szent István-heti idegenforgalom körül. Feleletre készen állott, nem kellett gondolkodnia, meggyőződéssel mondta:

— A kétségbeejtő pesti koldus-áradat, amely ellepte a Mátyás-templomhoz, a Várba vezető lépcsőket és ellepett minden útvonalat, amerre az idegenek járni szoktak.

Tagadhatatlanul ez az, amire az idegenforgalomnak a legkisebb mértékben sincsen szüksége és ez az, ami ezt a nagyszerű kulturvárost, ezt a világhirű metropólist Balkánná kozmásítja. A sajtó esztendők óta torkaszakadtából kiabál és a világ minden kincséért nem történik semmi. Kevés világváros akad Európában, amelyik többet áldozna szociális célokra, de egyetlen egy sincs, amelynek utcáit olyan rajokban lepnék el a koldusok, mint a magyar fővárosét.

A külföldi ember ezt soha sem fogja megérteni és megbocsátani. Bármint el legyenek is ragadtatva Budapest szépségeitől, odahaza mégis először azt fogják elmesélni, hogy voltak egy tündérvárosban, ahol beléptidíjat szedtek egy közkertben, a Margitszigeten, ahol fizetni kellett a házmesternek, mikor haza akart menni a vendéglátó lakásba és ahol torzonborz, vad hordák dugják be ijesztő fejüket a külföldi autókba és könyörögve, vagy fenyegetve tartják mocskos, kéregető tenyerüket.

Mert azt meg kell hagyni, hogy tanulékony ember a pesti koldus: kiszemeli magának a külföldi rendszámot viselő autókat és azokat rohamozza meg. Hát ennek egyszer és mindenkorra véget kell vetni. Budapesten senkinek sincs oka és joga koldulni. Mi budapestiek — és ezt, sajnos, nem tudjuk minden ittjáró külföldinek külön elmondani — bőven megfizetjük adóban és jótékonysági adományokban azt a pénzt, amiből minden szegény embert el lehet látni. Nem tudjuk megmondani az idegennek:

— Uram, nekünk csak a valóságban vannak koldusaink, a papiroson nincsenek. Aki önt molesztálja, taszigálja, rémíti és a magyar fővárosból való időelőtti távozásra kényszeríti, az csak álkoldus, azzal ön ne törődjék.

Sajnos, ezt nem lehet megmondani, de ha meg is mondanánk, a szemünkbe nevetne és azt válaszolná:

— Tessék ezt, uram, a fővárossal, vagy a rendőrséggel közölni, de ne énvelem.

Ahogy azonban a koldus, az álkoldus, a jogtalanul kéregető, idegenijesztő torzonborz jelenség megismeri a külföldi rendszámot az autón, éppen úgy tisztában kellene lennie ezzel a rendőrségnek és minden hatósági embernek és a külföldi autót, de a külföldi gyalogjárót is fokozott védelemben kellene részesíteni.

De ennyire sem szabad elmenni. Mindnyájunkat meg kell védeni a koldusoktól, akik úgy elhatalmasodtak már Budapesten, hogy a tulajdon lakásunkban sem érezzük már magunkat igazi uraknak, mert a koldusok többet csengetnek az ajtónkon, mint a vendégeink, vagy az üzletfeleink.

„Antonia“ kókuszszappan

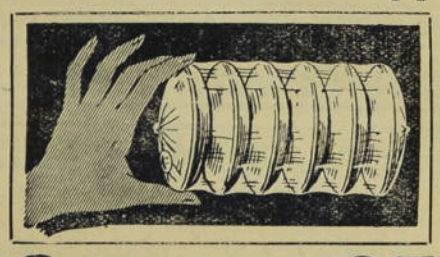

6 darab Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva, összesen 25 fill.

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon (Lotz-terem)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

ULTIMÁTUMOT INTÉZETT A POLGÁRMESTER a Dunaalagutak építővállalkozóihoz

Minthogy műszaki lehetetlenülés nincs, kötelesek nyolc napon belül az önként beszüntetett munkát folytatni, ellenkező esetben a főváros az építkezés folytatására új versenytárgyalást hirdet

Azok, akik a Vízművek alagútépítésének ügyét a közigazgatási bizottság mult havi ülésén szóvá tették, főként azt nehézményezték, hogy az építésvállalkozók az alapszerződésre támaszkodva, újabb többletköltségek megállapítását követelhetik és a vállalkozók ebben bizakodva, mindaddig, amíg a főváros ezeket a többletköltségeket meg nem állapítja, a munkát abbahagyták. Azóta, hogy az alagútépítés és általában a Vízművek beruházásainak az ügyében készült hivatalos városházi kommüniké megjelent, újabb fordulat történt, amely döntő bizonyítékul szolgál amellett, hogy a főváros vezetősége, közelebbről

a főváros üzemi ügyosztálya, hivatása magaslatán áll és a legerélyesebb eszközök igénybevételétől sem riad vissza, amikor a főváros közönségének az érdekeit megvédelmezni kell.

A két héttel ezelőtt kiadott hivatalos városházi kommünikéből már következtetni lehetett a legerélyesebb intézkedések foganatosítására, az a lépés azonban, amit a főváros vezetősége most végrehajtott, mégis váratlan fordulatnak minősíthető. Az történt ugyanis, hogy *a mai napon, szerdán, ultimátumszerű felszólítást intézett a főváros vezetősége az alagútépítést végző cégekhez* és felszólította őket a munkálatok azonnali folytatására.

A *Káldor és Mattyasovszky* cég a vele társult *Palatinus Rt.* és *Zsigmondy* Béla céggel még július hó folyamán

újabb többletköltségek megállapítására és folyósítására szólították fel a főváros üzemi ügyosztályát,

illetve a polgármestert. *Morvay* Endre tanácsnok, a közigazgatási bizottság augusztusi ülésén, kezdettől fogva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vállalkozók csak műszaki lehetetlenülés címén, vagyis vis majorra hivatkozva, kérhetik többletköltségnek a megállapítását.

A főváros szakértői azonban megállapították, hogy vis major esete nem forog fenn,

vagyis nem lehet olyan műszaki lehetetlenülésre hivatkozni, amely a szerződés alapján többletköltségek felszámítására adna jogot. Ezzel szemben az érdekelt vállalkozók továbbra is azt vitatták, hogy joguk van a többletköltségek felszámításához,

vélt igazságuknak bizonyítására pedig egyszerűen abbahagyták a munkát.

A munkabeszüntetés augusztus elején történt. Közben *Morvay* Endre tanácsnok, aki már évek óta egyáltalán nem volt szabadságon, kétheti szabadságidőt vett igénybe, de nem utazott el Budapestről, hanem a különböző tárgyalások lefolytatására naponként bejárt hivatalába. E tárgyalások során *Morvay* tanácsnok továbbra is azt az álláspontot képviselte, hogy a vállalkozók, a Káldor és Mattyasovszky, Palatinus Rt. és Zsigmondy Béla cégek egyetemleges felelősséggel kötelesek a munkát minden többletköltség igénylése nélkül folytatni. Minthogy a vállalkozók ezt az állásfoglalást továbbra is kifogásolták és a munka folytatására hajlandóságot nem mutattak, *Morvay tanácsnok Borvendég Ferenc főpolgármesterhez fordult és felhatalmazást kért a legerélyesebb eszközök igénybevételére.* E felhatalmazás alapján a főváros vezetősége a mai napon, szerdán, írásban szólította fel az érdekelt cégeket a munka folytatására. *A polgármester nevében közölték a vállalkozókkal, hogy az alagútépítési munkálatok több mint három hetes szüneteltetéséből azt a következtetést kénytelen levonni a főváros vezetősége, hogy az érdekelt cégek szerződésbeli kötelezettségeiket teljesíteni nem hajlandók.*

A polgármester tehát felszólította a vállalkozókat, hogy nyolc napon belül a munkát folytassák, különben a szerződést egyoldalúan felbontottnak kénytelen tekinteni,

ami azzal a konzekvenciával jár, hogy *a főváros a régi vállalkozók anyagi felelősségének teljes épségben tartása mellett*

új versenytárgyalást ir ki az alagút építési munkálataira.

A főváros vezetőségének ez az erélyes lépése bizonyára mindenütt és minden tekintetben osztatlan megelégedést fog kelteni.

Két emelet ráhúzásával a Kálvin-téri üzletházat kibővíteni akarja a Fenyves-áruház

Tűzbiztonsági és térrendezési okokból a kérelmet elutasították

A magánépítési bizottság hétfő délután tartott ülésén több nagyobszabású építési kérelemmel foglalkozott. A bizottság, amely örömmel üdvözöl minden építési szándékot és igyekszik a nehézségeket a legmesszebbmenően elhárítani, egy nagyobbszabású építési kérelemnél, igen helyesen, *elutasító álláspontra helyezkedett.*

A Fenyves Áruház Rt. azt kérte, hogy a főváros engedje meg a Kálvin-tér és a Lónyai-utca sarkán levő üzletház két emelettel való kibővítését. Az emeletráépítéseket a bizottság igen érdekes indokolással megtagadta.

Az építési engedélyek kiadásában a bizottság ugyan nem döntő faktor, csupán véleményező szerv a polgármester mellett, nyilvánvaló azonban, hogy a jelen esetben a polgármester is teljes mértékben a bizottság álláspontjára helyezkedik és nem engedi meg, hogy ezzel a toldozással a főváros legszebb és nagyjövőre hivatott terének rendezését és kiképzését esetleg évtizedekre megakadályozzák.

Beavatott helyen a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a bizottság álláspontjának indokáról a következő felvilágosítást kapta:

— A *Fenyves Áruház Rt.* a Kálvin-téri református egyház tulajdonában levő ideiglenes üzletházra akart további két emeletet ráépíteni. Az épület nem végleges jellegű, nem is annak szánták, hanem akkor építették, amikor Budapesten a konjunkturális években nagy volt az üzlethelyiségekben a kereslet. A református egyház helyes üzleti érzékkel ezt az alkalmat megragadta és a kihasználatlan telket átmenetileg értékesítette.

Ez a ház azonban nem létesült áruháznak és azokkal a követelményekkel sem rendelkezik, amelyeket tűzbiztonsági és egyéb szempontból a hatóságok az áruházakkal szemben, ahol állandóan vevőtömegek tartózkodnak, alkalmazni kénytelen.

Tehát már eddig is bizonyos fokú méltányosság forgott fenn a hatóságok részéről, amikor az áruház terjeszkedéséhez hozzájárultak. Ez a jóindulatú türelem azonban nem jelenti azt, hogy ennél is tovább menjen a főváros. De eltekintve ezektől a szempontoktól, nem lehet az emeletráépítést megengedni azért sem, mert a Kálvin-tér rendezése és teljes kiképzése küszöbön áll. A Kálvin-téri református egyház és a budapesti református egyházmegye éppen a közelmultban beadvánnyal fordultak a fővároshoz és azt kérték, hogy a Kálvin-tér és Ráday-utca sarkán levő házat, amelyet a főváros a református egyházzal egy budai ingatlanért már korábban elcserélt, minél rövidebb időn belül üríttesse ki és adja át, mert le akarják bontani és

hozzá akarnak fogni a református egyház nagy központi palotája, a „Calvineum“ építkezéséhez.

Ennek a palotának az építkezésével a Kálvin-tér egész alakja megváltozik, már pedig

ha az ideiglenes üzletház emeletráépítkezését engedélyezné a főváros akkor ez a terv esetleg hosszú évekre eltolódna.

— Ugyanekkor szerepelt a bizottságban egy másik építkezés is, amit meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadtak a bizottság tagjai. Az *Országos Magyar Bridge Klub*, amely a Nemzeti Szalon néhány földszintes helyiségét bérli, azt kéri, hogy

a főváros engedje meg az eddig nyitott terrasz beépítését. Ezt a kérelmet sem szabad teljesíteni.

Néhány évvel ezelőtt a székesfőváros és az épület nagyobbik részét bérlő Központi Tejcsarnok hatalmas költséggel lebonttatta *Vágó* Ferenc, a közelmultban elhunyt világhírű építész tervei szerint épített szalon toldalékát, a hatalmas vasvázas üvegcsarnokot, hogy az épület eredeti szépségében érvényesüljön. Megengedhetetlen tehát, hogy most terraszok beépítésével és toldaléképítkezésekkel csufítsák el ezt a város szívében levő reprezentábilis épületet.

Beláthatatlan időkig megfeneklett a távfűtés megvalósítása

Illetékes nyilatkozat az elfogadhatatlan tervekről

Az évek óta húzódó *távfűtési tervekkel* az utóbbi napokban ismét sokat foglalkozott a közvélemény és az egyes lapközlemények különböző kombinációkról számoltak be. Utánajártunk a kérdésnek és megállapítottuk, hogy tévesek azok a híresztelések, amelyek szerint a távfűtés megvalósítása napirendre került és ebben az irányban a közeljövőben komoly fordulat várható. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint ennek éppen az ellenkezője igaz.

A távfűtés terve hosszú időre megfeneklett.

Az ajánlattevők egyik csoportja ugyanis teljesíthetetlennek tartotta a főváros kikötéseit, a másik csoport ajánlatát viszont a főváros látta elfogadhatatlannak.

— A távfűtés, — mint beavatott helyről velünk közlik, — bármennyire is tisztában vannak az illetékes körök a kérdés gazdasági, közegészségügyi és szociális jelentőségével, egyelőre kátyuba jutott és e pillanatban nagyon kétséges, hogy kínálkozik-e valamilyen kibontakozási lehetőség.

— A legkomolyabb távfűtési megoldáshoz a *Gálócsy-féle* terv tartozott, amelynél érdekeltséget vállalt volna a *Salgótarjáni Kőszénbánya* is. Az elgondolás az volt, hogy a főváros egyik üzemen kívül helyezett elektromostelepének felhasználásával állítsák elő a szükséges gőzt, amelyet szigetelt vezetékeken a házakba bevezetnek. Elsősorban az V. kerület távfűtésének megépítéséről volt szó és a főváros az ajánlat alapján már ennek az évnek az első napjaiban elkészítette a szerződéstervezetet.

Az ajánlattevők a főváros kikötéseit azonban teljesíthetetlennek látták és visszaléptek.

A másik ajánlat *Koller Mihály és társaié* volt. Ez gázfűtéses megoldásról szólt. A telepet a Műegyetem mellett, az elektromosművek tőszomszédságában létesítették volna. A vállalkozók ajánlata úgy szólt, hogy

a fűtőgázfelesleget a kazánok táplálására eladják az Elektromosműveknek,

ha pedig a fogyasztás növekedésével a termelés elégtelennek bizonyulna, úgy a mutatkozó gázszükségletet a gázművektől vásárolták volna. Ezt az ajánlatot a főváros hozzászólás végett kiadta az elektromosműveknek és a gázműveknek. Mind a két üzem a közelmúlt napokban mondott véleményt és a maguk részéről elfogadhatatlannak tartották az ajánlatot. A főváros ezekután augusztus 27-én kelt határozatával értesítette a vállalkozókat, hogy jelenlegi formájában az ajánlatot elutasítja, de ha a vállalkozók a tervvel továbbra is foglalkozni kívánnak, dolgozzanak ki új megoldási lehetőséget, *a fővárosi üzemek teljes kikapcsolásával.* A történtek után nagyon kétséges ennek az ajánlatnak a sorsa is, úgy, hogy a távfűtés dolga jelenleg a főváros egyik hatóságát sem foglalkoztatja.

Jó és olcsó közlekedés a létalapja minden világváros nagyarányú fejlődésének

Bódy László tanácsnok nyilatkozik a Fővárosi Hírlapban a küszöbön álló tarifarevízióról, az egységes viteldíjról, a területhasználat megreformálásáról, az autobusz-közlekedés kifejlesztéséről és új autobuszok beszerzéséről, a Kálvin-tér rendezéséről és a jánoshegyi függővasútról

A BSzKRT és a közlekedési ügyosztály részben már a nyári szünet előtt, részben a nyári hónapok alatt egész sor nagyjelentőségű közlekedési problémát készített elő, amelyek letárgyalására a közeli hetekben kerül sor. *Bódy* László dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, e héten érkezett haza nyári szabadságáról és első dolga volt, hogy részletesen referáltasson magának az előkészület alatt álló ügyekről. A tanácsnok az egyes részletkérdésekről beható megbeszéléseket folytatott a BSzKRT és az ügyosztály referenseivel, úgy hogy a polgármester hazaérkezése után nyomban bemutathatja előterjesztéseit, amelyek azután a szakbizottságok plénuma elé kerülnek megvitatás végett.

Felkerestük

Bódy László dr. tanácsnokot,

aki a napirendre kerülő időszerű közlekedési kérdésekről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A közönség szempontjából

legnagyobb érdeklődésre talán a tarifarevízió és az egységes viteldíj bevezetésének kérdése számíthat.

Mind a kettő olyan stádiumban van, hogy a közeli hetekben a polgármester úr, majd a szakbizottságok elé kerülhetnek. Hogy miként tervezzük a reform végrehajtását, annak részleteibe most még nem bocsátkozom, de kijelenthetem, hogy a javaslatok a publikum messzemenő érdekeinek szem előtt tartásával készültek és hogy a reform minden valószínűség szerint teljesen kielégíti az utazóközönség igényét. Az is bizonyos, hogy a helyiérdekű vasút, a főváros határán belül, a mainál lényegesen olcsóbb lesz.

— Rövidesen szőnyegre kerülő másik fontos közlekedési kérdés, amely azonban a nagyközönséget közvetlenül nem érdekli,

az üzemviteli szerződések letárgyalása.

Ezek a tervezetek is készen vannak és azt szeretnénk, ha lehetőleg már a költségvetési tárgyalást megelőzően a közgyűlés elé vihetnénk. Ha ez a szándékunk valamilyen okból lehetetlenné válna, akkor közvetlenül a költségvetési vita után kerülnek sorra ezek a szerződések, amelyek a BSzKRT-tal kötött területhasználati szerződés kiegészítésére szolgálnak. Ilyen

üzemviteli szerződéseket köt a főváros a BSzKRT-on kívül az autobuszra, siklóra és a többi közlekedési vállalatra vonatkozólag is.

— Dolgozunk a villamosközlekedés javításán abban a vonatkozásban is, hogy a publikum minél sűrűbb és jobb közlekedéshez jusson. Ebből a célból

meg akarjuk szüntetni a túlságosan hosszú relációkat,

ennek ellenében gondoskodni kívánunk arról, hogy az átszállás várakozás nélkül és zavartalanul lebonyolítható legyen.

A közeli jövő feladatai közé tartozik az autobuszpark kiegészítése is.

A BSzKRT — mint ezt már a közlekedési bizottság nyári szünete előtti utolsó ülésén bejelentettem — továbbra is szaporítani akarja az autobuszok számát. Az egy év alatt, amióta a BSzKRT átvette az autobuszüzemet, tíz járművel gyarapította állományát. Hét új autobuszt vásárolt és három trolejbuszt.

Megkérdeztük a tanácsnokot: mi igaz azokból a hírekből, hogy a főváros az Állami Gépgyártól rekompenzációs alapon autobuszokat akar beszerezni? A Máv. gépgyár ugyanis az Elektromos műveknek évek óta felgyülemlett áramdíj fejében körülbelül félmillió pengővel tartozik és most híre kerekedett, hogy a főváros ezt a tartozást 50 új autobusz vételárába bekalkulálni szeretné.

— Ilyen határozott formában nem lehet erről a kérdésről beszélni, — hangzott a válasz. — Tény az, hogy az Állami Gépgyáraktól a fővároshoz átirat érkezett, amely ajánlatot tartalmazott, hogy

a MÁV gépgyár hajlandó a fővárosnak új autobuszokat szállítani, amelyeknek a vételárát az áramátvételi számlán számolnák el.

A BSzKRT ezt az ajánlatot továbbította a közlekedési ügyosztályhoz. Állásfoglalás egyelőre nem történt, egyelőre ugyanis ismerni kell a pénzügyi osztály véleményét. A kérdés lebonyolítása ugyanis nem olyan egyszerű, mint amilyennek az első pillanatra látszik. Abban az esetben, ha az Állami Gépgyár villanyszámlatartozása ellenében új autobuszokat szállítana, az Elektromosművek válna hitelezőjévé a BSzKRT-nak. Mivel meglehetősen nagy összegről van szó, nem valószínű, hogy az Elektromosművek ezt a tőkét hosszabb időre nélkülözhetné, tehát a BSzKRT-nak fizetni kellene. Viszont a BSzKRT ilyen tekintélyes összeget most nem mozgósíthat. Azért

a BSzKRT legszívesebben áruhitelezési formában szeretné megrendelni az új kocsikat,

amelyek a forgalombahelyezés után a jegybevételekből önmagukat fizetnék ki. Ebben a kérdésben a végleges állásfoglalás előtt nemcsak a BSzKRT-nak, hanem az Elektromosműveknek is nyilatkozni kell és a pénzügyi osztály csak e nyilatkozatok ismeretében hozhatja meg döntő elhatározását. A feltételek tekintetében az állami gépgyár és a BSzKRT között a megállapodás bizonyára létrejön és így remény van rá, hogy, ha nem is teljes egészében, de részben kiadható lesz az új kocsikról szóló megrendelés.

Az autobuszpark kiegészítése — mint más forrásból értesülünk — a BSzKRT szempontjából annál is aktuálisabb, mert 1936 első felében lejár a BART-autobuszvállalat szerződése, amelyet a főváros nem akar meghoszabbítani, hanem a jól jövedelmező perifériális vonalakat házi kezelésbe veszi. Ha ez megtörténik, szükséges lesz, hogy erre az időre megfelelő számú autobusz álljon rendelkezésre.

A Kálvin-tér rendezése

— Foglalkozik az ügyosztály a Kálvin-tér rendezésének problémájával is, ami egyre égetőbb kérdéssé válik, mert, a fokozódó forgalom nehézségeire való tekintettel, azt a közlekedési rendőrség is folyton sürgeti. Reméljük, hogy az ősz folyamán ez is dűlőre jut.

A BSzKRT vállalja a szükséges vágányáthelyezést, a vágányterületek újra burkolását és a régi vágányhelyek helyreállítását,

tehát a költségek tekintélyes részét. A rendezés kiadásainak másik része a székesfővárosra hárul. Igen jelentékeny összegről van szó, mégsem lehet kitérni előle, mert a Kálvin-téren máris szinte leküzdhetetlen nehézségek mutatkoznak, különösen a csúcsforgalom óráiban. A *Gellért-tér* közlekedési bajait egy járdasziget-hálózat létesítésével, a nyár folyamán sikerült átmenetileg megoldani.

A jánoshegyi drótkötélpálya

A beszélgetés során a tanácsnok szóbahozta a *jánoshegyi drótkötélpályát,* amely a Zugligetből a főváros hegyvidékének erre a legszebb és legmagasabb csúcsára fog felvezetni. Az előmunkálati engedélyt a vasútépítésre már két évvel ezelőtt megkapta egy vállalkozó. Egyidőben úgy látszott, hogy elalszik a terv, közben új tőkeerős érdekeltség kapcsolódott be és

ma már a tárgyalások olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy még ebben az évben valószínűleg kiadják az építési engedélyt.

A függővasút létsítéséhez hozzájárult a BSzKRT is és a vállalkozó csupán azt kéri, hogy az első években, amíg az üzem lendületet kap, idegenforgalmi és egyéb szempontokra való tekintettel,

a főváros vállalja az esetleges deficit egyrészét.

Most erre vonatkozóan folynak a tárgyalások.

Vásároljon az iparostól! SZŰCS A. kárpitosmester, lakásberendező
Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. szám
Alapítva: 1896. ● Telefonszám: 89—2—88. ● Kombinált szobák, komplett lakásberendezések. Mindennemű kárpitosárnk. Külön javítóműhely. Kedvező fizetési feltételek.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u 15. Tel.: 19-5-84

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom. Gárdonyi G. József genealogus, a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPÍTŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Nem akarunk mást, csak életet lehelni a gazdasági élet dermedtségébe — mondja Baross Gábor

A Nemzeti Munkahéten a munka tankjaival akarjuk beledübörögni a világ közvéleményébe a magyar erőt és fajtánk elpusztíthatatlan élniakarását

A *Nemzeti Munkahét* előkészületei hatalmas tempóban folynak a TESz Szalay-utcai székházában és az eddigiekből máris kibontakoznak ennek a nagy társadalmi megmozdulásnak imponáló keretei, amely a főváros gazdasági életére és forgalmának fellendülésére komoly lendítőerőt gyakorol. Az a nagy külföldi és belföldi propaganda, amelyet a TESz nemcsak az országban, hanem a külállamokban is megindított, biztosíték arra nézve, hogy a *Nemzeti Munkahét* sikere erőteljesen meg van alapozva. A tavalyi Munkahét gazdasági eredményeit is megérezte a főváros, ennélfogva komoly várakozással tekintünk az idei *Nemzeti Munkahét* elé, amelyet sokkal nagyobb méretek között és gondosabb előkészítéssel rendez meg a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége.*

Az ünnepi események homlokterében — mint ezt a *Fővárosi Hirlap* legutóbb a sajtóban elsőnek közölte — *a kormányzói jubileum áll,* amely az egész ország hódoló tisztelgése közben zajlik le. Demonstratív értékűnek mutatkozik a magyar ipar díszfelvonulása, amely a magyar teremtő munkának és ötletességnek eredményeit mutatja be szemléltető módon. Kétségtelenül ez az ipari felvonulás a békés alkotó munkának nagyszerű propagandája lesz az európai közvélemény előtt. A programm további részletei felölelik a nemzeti munka minden területét és egyben értékes beszámolóját adják az elmult másfél évtized alatti fejlődésnek a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar területein. Kulturfölényünk kidomborítására nagyvonalú kulturális programot állítottak össze, amelyen a magyar képzőművészet, zeneművészet, a dalköltészet és a legpregnánsabb magyar irodalom jut szóhoz. Ez a nívós program

a magyar szellemi élet alkotásait vonultatja el a külföldi és belföldi tömegek előtt,

feltárja azt a hatalmas szellemi rezervoárt, amelyet a magyar művészet minden ágazata világviszonylatban is reprezentál. Az ünnepi eseményeknek, bemutatóknak, látványosságoknak és kongresszusoknak sorozata nyilvánvalóan hatalmas tömegeket vonz a fővárosba, amely kereskedelmi, ipari, gazdasági szempontból a forgalomnak nagyobbarányú növekedését jelenti és ezen keresztül *tetemes összeg jut a főváros gazdasági érhálózatába.* A székesfőváros szempontjából tehát komoly eredményekkel kecsegtet az ezévi *Nemzeti Munkahét* gazdasági vonatkozásokban és éppen ezért a főváros közönsége, kereskedő- és iparostábora nagy figyelemmel kiséri az előkészítő munkálatokat.

A rendezési előkészületeket *Szörtsey* Józsefen, a TESz országos ügyvezető elnökén kívül, *Baross* Gábor országos elnök irányítja, aki a gönci kerületben történt országgyűlési képviselővé választása után hetekig a választói között tartózkodott és a napokban érkezett Budapestre.

Baross Gábor dr., a TESz elnöke

hazaérkezése után fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát és a *Nemzeti Munkahéttel* kapcsolatban a következőket mondotta:

— A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a *Nemzeti Munkahét* megrendezésével új fogalmat iktatott be a magyar közvéleménybe, amelynek gazdasági jelentőségét a mult eredményei alapján már mindenki tudja. Vannak pesszimisták és vannak gáncsvetők, akik a politikai kortézia eszközeivel kisérelték meg ennek a megmozdulásnak értékét és jelentőségét csökkenteni. Azonban *a dolgozó polgárok körében a Nemzeti Munkahét gazdasági eredményeit megérezték és megértették.* Az ország népe tudatára ébredt, hogy még képes dolgozni és munkájának eredménye is lesz. Ebben van a TESz akciójának sikere és további munkánk eredményének biztosítéka.

— Ezek a tapasztalatok állanak előttünk, amikor hozzákezdtünk az idei *Nemzeti Munkahét* megszervezéséhez. A tavalyi inkább elméleti, tanácskozó munkával szemben most

a gyakorlati bemutatókra helyezzük a súlypontot és a fejlődést, értéknövekedést szemlélhetővé akarjuk tenni.

A reprezentatív jellegű és a földmívelésügyi minisztérium által rendezett mezőgazdasági kiállításon kívül a főváros kereskedelmi prosperitására is nagy súlyt helyezünk. Evégből egy új ötlet bekapcsolásával kívánjuk a kereskedelmi forgalmat fellendíteni.

A kirakatversenyen kívül utcai kiállítási pavillonokat is felállítunk a fővárosban,

az árak tetszetősebb csoportosítására és kiállítására. A pavillonok ünnepi díszt adnak a főváros utcáinak, egyben felhívják a figyelmet a magyar ipar és a magyar munka termékeinek vásárlására.

— A magyar ipar bemutatását a lényegesen kibővült ipari felvonulás mellett a gyárlátogatásra akarjuk koncentrálni, mert tapasztalataink szerint ezek

a gyárlátogatások roppant érdeklik a közönséget

és közelről teszik megfigyelhetővé és tanulmányozhatóvá az ipar munkáját. A magyar szellemi munka értékének megvilágítására nagy sulyt helyezünk és ezért

a közönség szemei előtt felvonultatjuk a magyar zene, irodalom, festészet, szobrászat és iparművészet nagy alkotásait.

A népművészet zenei és kézműipari kincsei külön kerülnek bemutatásra.

— Ha még *megemlítem a TESz jubileumát és a különböző érdekképviseletek komoly és értékes kongresszusait,* azt hiszem, hogy a *Nemzeti Munkahéten* olyan munkát végzünk, amely az országot az egész Európa érdeklődésének középpontjába állítja.

— *Nem akarunk mást, csak életet lehelni a gazdasági élet dermedtségébe* és építőmunkával akarjuk elérni és közelebbhozni azt a nagy magyar álmot, amelyen ma még politikusok és diplomaták egyelőre hiába fáradoznak.

A munka tankjaival akarjuk beledübörögni a világ közvéleményébe a magyar erőt, fajtánk elpusztíthatatlan élniakarását

és azt, hogy a magyarságra még nagy feladatok várnak Közép-Európa békéjének megteremtésében és jövőjének kialakulásában.

Tavasszal ünnepélyesen megnyitják Budapest leggyönyörűbb sétahelyét, a budavári Horthy Miklós-bástyát

A kormányzó tízéves jubileuma alkalmából a törvényhatóság többek között elhatározta azt is, hogy a nevezetes évforduló emlékének megörökítésére a főváros kiépítteti a budai Vár Dunára néző bástyasétányát és azt a kormányzó tiszteletére elnevezi *Horthy Miklós-bástyának.* A budai oldalon a bástyasétány már köröskörül kiépült egészen a Bécsi kaputérig. *A nyugati sétány Bethlen István gróf nevét viseli, az északi részt pedig Csernoch János emlékezetére elkeresztelték Primás-bástyának.* A Horthy Miklós-bástya megnyitására most kerül a sor. A városrendezési ügyosztály elkészítette Budapest és a világ egyik legszebb sétaútjának terveit s azt már letárgyalta a városrendezési bizottság is, úgy hogy most már csak a Közmunkatanács jóváhagyása van hátra, hogy a munkálatokat tényleg megkezdhessék.

A készülő új sétány terveiről

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A *Horthy Miklós*-bástya tervei tulajdonképen már régebben elkészültek, most főleg csak bizonyos módositásokról volt szó, hogy a gyönyörű terv megvalósitható legyen. A bástya területe, amint hivatalosan megállapitották, túlnyomórészben a főváros tulajdonában van, mégis meglehetősen bonyolult volt a helyzet, mert az idők folyamán ezeket a közterületeket a bástya mentén álló házak tulajdonosai használatba vették, lezárták és hosszú időn át nem is háborgatta őket senki. Most arról van szó, hogy a használatban levő fővárosi területeket mindenki díjtalanul visszaadja.

Mindenekelőtt tehát a visszaadás jogi és technikai részét kell tisztázni.

A *Horthy Miklós-bástya* egyenes folytatása lesz a Primás-bástyának és a Duna fölött egészen a Szentgyörgy-térig, illetve a miniszterelnöki palotáig fog húzódni. Egyelőre csak az első szakasz megnyitására gondolunk, amely a Bécsi kapunál kezdődik és a Halász-bástyába fog beletorkolni. Ha ez elkészült, azután fokozatosan tovább épül majd a sétány. Az egész rendezéshez alig kell több 30—40 ezer pengőnél.

Kisajátításra nincs szükség, mert majdnem mindenki díjtalanul adja oda a területet,

amelynek tulajdonképen — mint említettük — ma is a város tulajdonosa. A sétány mentén álló paloták tulajdonosaival, a gróf Apponyi-családdal, a Zichy-családdal, a Pallavicini grófokkal, Márkus Emiliával, az angol követséggel, stb. már egyenként tárgyaltak az illetékes tényezők és úgyszólván

sikerült is minden akadályt elhárítani.

A székesfőváros a gyors lebonyolítás kedvéért hajlandó volt messzemenő engedményeket tenni és az eredeti terveket átdolgoztatni, amely azt eredményezte, hogy az érdekelt paloták előtt egy kertsáv marad. A főváros ezzel szemben a bástyát keskenyebbre épitteti. Bizonyos nívódifferenciák is maradnak, amelyeket pár lépcső beiktatásával kiküszöbölni lehet és ez nem is baj, mert csak romantikusabbá, hangulatosabbá teszi a sétányt. A tervek ezidőszerint a Közmunkatanácsnál vannak és reméljük, hogy néhány héten belül visszaérkeznek, ebben az esetben *még az ősszel hozzáfoghatunk a munkálatokhoz és a jövő tavasszal megtarthatjuk a Horthy Miklós-bástya ünnepélyes felavatását.*

Felhatalmazást kapnak az üzemek gyakornoki állásoknak saját hatáskörükben való megszervezésére

December végén esedékessé válhatik a pályázatok kiírása

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén indítvány hangzott el annak érdekében, hogy a főváros a közigazgatási gyakornokok státuszának mintájára *üzemi vonatkozásokban is rendszeresítse és szervezze meg a gyakornoki állásokat.* Az elnöklő *Szendy* Károly dr. alpolgármester megigérte a kérdés tanulmányozását és közölte, hogy

a szükséges előtanulmányokat

lefolytatja és az üzemekkel való tanácskozás után az új állásokhoz szükséges *pénzügyi fedezet lehetőségét keresni fogja.*

Az indítványnak elvben való elfogadása után érthető örömmel állapították meg a diplomás ifjúság körében, hogy

újabb munkaalkalom nyilik számukra a főváros jóvoltából.

A hír annyira felvillanyozta az állástalanság reménytelenségében vergődő ifjúságot, hogy a városházára *máris megindultak a kérvények tömegei,* amelyek a polgármestertől a gyakornoki állások elnyerését kérik.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

az üzemi gyakornoki állások betöltése nem igérkezik olyan könnyű műveletnek, mint ahogy azt az első pillanatban gondolták.

A főváros községi háztartásának közigazgatási csoportja ugyanis képtelen száz új állás betöltésének, megszervezésének és költségeinek terhét vállalni, de mert mindenképpen támogatni kívánja az ifjúság elhelyezkedését:

olyan értelmű utasítást adott a nagy üzemeknek, hogy saját hatáskörükben készítsék elő a gyakornoki állások megszervezését.

Az elmult napokban az ilyen természetű tárgyalások már megindultak az üzemi ügyosztályban és ha minden vonatkozásban sikerül a lehetőségeknek utat nyitni, *úgy az üzemi gyakornoki állások pályázatának meghirdetésére még ez év végére sor kerülhet.*

MOCZNIK édes mustár francia mustár

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben — Telefon: József 93-46 — Lutz Ede és társa — Lakk és festékgyár r.t. Budapest VII. Ornagy-utca 4. szám.

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épít kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HÍRLAP

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Sipőcz polgármester hazaérkezett. *Sipőcz* Jenő polgármester e héten befejezi szabadságát és előreláthatólag szombaton már megjelenik hivatalában. A fővárosi törvényhatóság nyári szünete véget ért és a jövő héten megkezdődnek a szakbizottságok sorozatos ülései.

Liber Endre alpolgármester átvette hivatalát. *Liber* Endre alpolgármester befejezte nyári szabadságát és kedden Budapestre érkezett. *Liber* alpolgármester szerdán átvette hivatala vezetését és az alája tartozó ügyosztályok összes ügyeit felülvizsgálta.

Két jubileum a sajtóban. A magyar szaksajtó két elismerten kiváló orgánuma jubilál a legközelebbi időben. Mindkét újság a lelkismeretes újságíró munka terméke és a maguk területén komoly és eredményes teljesítménnyel szolgálják a magyar közgazdaság és a városháza nagy érdekeit. A *Pénzvilág* huszonötesztendős évfordulóját éri el ebben az esztendőben és büszkén tekinthet vissza az elmúlt két évtizedre, amely idő alatt *értékes és hangos szószólója volt a közgazdaság nemzeterősítő célkitűzéseinek és a gazdasági élet fellendülésének.* A *Pénzvilágot* annakidején *Fodor* Oszkár, az Esti Kurir kitűnő közgazdasági szerkesztője alapította, akitől a háború utáni években vette át a lap irányítását a kiváló újságíró, a legelismertebb közgazdasági hírlapírók egyike: *Rónai* Lajos. Vezetése alatt *A Pénzvilág* megtartotta régi tekintélyét és sokoldalúságával, valamint bátor igazmondásával mindig rámutatott a bajok orvoslásának helyes módjára. *A Pénzvilág* ma a legkedveltebb közgazdasági orgánumok sorába tartozik és jubileumi száma bizonyára komoly közgazdaság eseményt jelent. — Harminc évvel a háta mögött zárja ezt az esztendőt a *Független Budapest* is és mint legutóbbi számában olvassuk, karácsonyi számában megünnepli értékes jubileumát. A *Független Budapestnek* alapításától kezdve *B. Virágh* Géza kollégánk a szerkesztője, akinek lapja együtt fejlődött a fővárossal. A *Független Budapestnek* nagy érdemei vannak abban a munkában, amelyet az elmúlt időkben Budapest naggyátételére fordítottak a főváros alkotói. A jubileum alkalmából megérdemelt tüntető ragaszkodás és szeretet fogja övezni *A Pénzvilágot* és a *Független Budapestet*, amelyhez baráti üdvözlettel csatlakozik *a huszonötéves évfolyamába lépő Fővárosi Hirlap is.*

Budapest résztvesz a nemzetközi útügyi kongresszuson. Az ezévi Nemzetközi Útügyi Kongresszust Münchenben tartják, amelyen Budapest képviseletében *Király* Kálmán tanácsnok, *Viola* Rezső műszaki főtanácsos és *Balló* Alfréd köztisztasági hivatali igazgató vesznek részt. A főváros kiküldöttjei a mult hét végén utaztak a bajor fővárosba és résztvesznek a tanácskozásokon, amelyen fontos elhatározások történnek az úthálózatok egységes méretezése és műszaki újítása tekintetében.

Házasság. *Dingha* Györgyike, *Dingha* Árpád, a székesfővárosi központi pénztár igazgatójának lánya és *Baksay Tóth* Bertalan dr., a keszthelyi magy. kir. gazdasági akadémia tanársegéde kedden este fél 7 órakor tartották esküvőjüket a Kálvin-téri református templomban. — *Rácz* Anna, a közlekedési ügyosztály vezető tanácsnokának titkárnője és *Bányai* Dezső szombaton, szeptember 1-én tartották esküvőjüket.

Magyaros egyenruhát kaptak a városháza kapusai. A városháza kapusai új egyenruhát kaptak. Az eddigi szolgálati ruha disztelen, síma, sötétkék zubbony és ugyanolyan színű nadrágból állott, amit lapos, franciás pirosszínű sapka egészített ki. *Veronács* Gyula igazgató, a városháza gondnokának javaslatára a polgármester most elrendelte, hogy a kapusok magyaros formaruhákat hordjanak és külsőleg ezzel is kidomborítsák a főváros székházának nemzeti jellegét. Az új ruha a réginél világosabb színű, amelyet gazdagon díszít a magyaros sujtás. A kapusok a piros sapka helyett is magyar kucsmát kapnak.

Kedvezményes átalányárak
BALATONFÜREDEN
szeptember 30-ig
a SZANATÓRIUMBAN: szoba hideg-melegvízzel, négyszeri étkezés, orvosi kezelés, szénsavas fürdő napi 16.— P-től
a SZÁLLODÁKBAN: lakás, háromszori étkezés napi 8.—P. Szállodáink lakói szénsavas fürdők árából 30% kedvezményt élveznek.
Felvilágosítás: Balatonfüreden és Budapesten, VI., Eötvös-u. 20. Tel. 258-50.

Háromszázötven osztrák orvos lelkes propagandát fejt ki Budapest gyógyfürdői érdekében

Az osztrák fővárosban megnyilvánuló magyar barátságnak egyik biztató jele az a sikeres propaganda-akció, amely Budapest idegenforgalma érdekében csatasorba állította a legkeresettebb bécsi orvosok nagyrészét. Az Idegenforgalmi Hivatal bécsi irodája a közelmultban felkérte a bécsi orvosokat és fogorvosokat, engedjék meg, hogy várószobájukban elhelyezhessék a székesfőváros propaganda-nyomtatványait, képeit, stb. A kérelem nem remélt visszhanggal találkozott. Az orvosok közül eddig már 350-en jelentkeztek, hogy Budapest idegenforgalmának fellendítésén közreműködjenek. Különösen érdekes és jellemző a válaszlevelek szívélyes hangja, ami annál figyelemreméltóbb, mert hiszen a főváros a kért szivesség ellenében semmiféle ellenszolgáltatást nem tud nyujtani az osztrák orvosoknak.

A magyar főváros különös varázsa és a székesfőváros propagandájának rendkívüli sikere csendül ki ebből a néhány levélből, amelyet a sok száz közül kiragadunk:

Dr. Robert Morgenstern többek között így ír: Készségesen hajlandó vagyok a hozzám juttatandó brossurákat a célnak megfelelően várószobámban elhelyezni, hogy ezen az úton is hasznára lehessek az én szeretett Budapestemnek. **Dr. Edmund Endlicher** levelének egyrésze így hangzik: Természetesen nagyon szívesen teszek eleget kérésüknek, annál is inkább, mert a legnagyobb rokonszenvet táplálom Magyarország iránt és a legjobb barátaim is magyarok. Mindenütt hallom, hogy milyen szivélyességgel fogadnak minket Magyarországon. **Dr. Oscar Schwarcz** ezeket írja: Nagyon fogok örülni, ha segítségére lehetek Önöknek abban, hogy hazájuk csodálatos szépségeit osztrák honfitársaimmal megismertessem. **Dr. Karl Röhring:** Örömmel helyezem el rendelőmben az Önök prospektusait, arról a földről, ahol életemnek legszebb húsz esztendejét töltöttem el. **Dr. Joseph Haas** egészségügyi tanácsos annyira megy a lojalitásban, hogy *magyarul* ír, bár *nem beszéli nyelvünket:* Nemcsak megengedem, hanem kérem — írja —, hogy minél több látványokat küldjenek az elég jól felkeresett városszobámba, hogy az osztrák népség meggyőződjön, minő szép és kellemes a tartózkodás Magyarországon. Annál inkább kérek is érte, mert az én négy gyerekeim egy pár nap mulva Budapestre mennek és onnan Balatonfüredre. Becses köszönettel. **Dr. Maximillian Schwarez** hangoztatja, hogy mint régi magyarbarát magától értetődően őszinte örömmel tesz eleget az idegenforgalmi hivatal kívánságának és vállalja az önkéntes propagandát. **Dr. Alois Neumann** így ír: Emlékezve a szép napokra, amelyeket mint a Wiener Männergesangverein tagja Budapesten töltöttem, örömömre fog szolgálni, ha az Önök gyönyörű városára felhívhatom pacienseim figyelmét. A legérdekesebb levelek egyike **dr. Cristian Skraup** és **Elisa Skraup-Haydon** orvosok levele Klein-Neusiedlből: Kérjük Önöket — írják —, küldjék minél előbb a prospektusokat Budapestről és az egész szép Magyarországról. Mivel nagyatyám révén magam is magyar származású vagyok, mindig különös szeretettel voltam Magyarország iránt. Mindig nagyon szívesen olvasok Magyarországról. Ismerni, sajnos, csak Pöstyént és Pozsonyt ismerem, abból az időből, amikor még magyar városok voltak. Első, legszebb emlékeim fűznek ezekhez a helyekhez. Egyik legszebb álmom, vajha egyszer a Balatont is felkereshetném. Hans *Maurer* olyan gyönyörűen írt a Reichspostban Tihanyról. Jaj, csak mi osztrákok ne volnánk annyira elszegényedve és többet utazhatnánk! **Dr. Siegfried Bogad:** Igaz készséggel állok rendelkezésükre és a propaganda-prospektusokat rendelőszobámban elhelyezem és azon leszek, hogy a pompás és az osztrák szivekhez olyan közelálló Magyarországnak minél több hívet szerezzek. **Dr. Georg Gerstmair:** Igyekszem érdemessé lenni bizalmukra, annál is inkább, mert magam is elhatároztam, hogy alkalomadtán felkeresem Budapestet, amelyet olyan joggal neveznek a Duna királynőjének. **Dr. Anton Missriegler,** St. András-Wörderni orvos a következőket irja: Nagy örömöm lesz benne, ha az Önök szép Budapestjének, amelyet én annyira szeretek, erőmhöz mérten propagandát csinálhatok. **Dr. Otter** Scheubbsből megindító hangon, tört magyarsággal irja: „Méltóságos! Oerömmel! Kérek, küldjen az Oenök üzleti iratokat. Ez nagyon kedves Oentől. Egy keveset tudok magyarul. Kind a harc teren tanultam. Szeretem a szep Magyar országot." **Dr. Alois Botsliber:** A csodálatos Budapesttől elragadtatva, örülni fogok, ha az Önök prospektusait városzobámban elhelyezhetem és ezzel propagandát csinálhatok. **Professor Dr. Edmund Nobel** egészségügyi főtanácsos: Orvosi kötelességemet teljesítem, ha pacienseim figyelmét felhívom a magyar főváros csodás hatású gyógyvizeire. Budapest a világ egyetlen városa, ahol a legmagasabbrendű kultúra ölelkezik azokkal a gyógytényezőkkel, amelyek másutt sehol fel nem találhatók. Boldog leszek, ha propagandámmal hasznot nyujthatok a gyönyörű, páratlan szépségű világvárosnak, Budapestnek.

A bécsi orvosok önkéntes propagandakészségéről igen nagy eredményeket vár a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala. Ez az akció annál örvendetesebb, mert — értesülésünk szerint — legközelebb az osztrák orvosok egy nagyobb társasága készül hozzánk, hogy megismerje a budai gyógyforrásokat és gyógyfürdőinket.

Átszervezik a mezőrendőrséget. A főváros óriási kiterjedésű határában a közbiztonsági szolgálat jelentékeny részét az alig ötven főnyi mezőrendőrség látja el. Ez a szervezet a székesfővárosi erdő- és mezőgazdasági hivatal alá tartozik, de alig van a közigazgatásnak olyan ága, amely igénybe ne venné a szolgálatát. A mezőőrök kézbesítenek, népszámlálásoknál, összeírásoknál szerepelnek, építési engedélyeket ellenőriznek, növényvédelmi szolgálatot teljesítenek és még számtalan más közigazgatási teendőt végeznek, ami szinte meggátolja őket abban, hogy eredeti hivatásuknak százszázalékosan megfeleljenek. Ujabban a mezőőrökre több olyan hatósági feladatot is bíztak, ami magasabb tudást és szakismeretet kíván, ezt pedig ezektől az egyszerű emberektől elvárni nem lehet. A főváros megkísérelte, hogy több továbbképző tanfolyamon gyarapítsa a mezőőrök ismeretkörét, de az eredmény nem volt megfelelő. Éppen ezért most más megoldást keresnek és rövidesen átszervezik az egész mezőrendőrséget és azt tiszti személyzettel is kiegészítik. Az erdőtisztekhez hasonló feladatot és hatáskört kapnak a tervek szerint a mezőrendőrség tisztviselői, akiket egyúttal beállítanak a kert- és mezőgazdasági kultúra fejlesztésének szolgálatába is. A mezőrendőrségi reform az új státuszrendezés során kerül eldöntésre, amelynek révén, ha megvalósul, számos diplomás ifjú elhelyezkedési lehetőséget talál.

Balatonfüred igazgatósága szeptember hónapra olcsó pausálárakat léptetett életbe. A szanatóriumban már napi 16.— pengőért lakást, élelmezést, orvosi kezelést és szénsavas fürdőt nyujt. A szállodákban napi 8.— pengőért szoba és étkezés kapható. Az igazgatósági épületekben (Szanatórium, Grand Hotel, Ipoly-szálló, Stefánia-szálló) lakó fürdővendégek a szénsavas fürdők árából 30% engedményt kapnak. Felvilágosítás: *Balatonfüreden és Budapesten, VI., Eötvös-utca 20.* Telefon: 25—8—50.

Nem hosszabbítják meg a főváros idegenforgalmi fényképpályázatának beküldési határidejét. A székesfőváros idegenforgalmi fénykép-anyagának felfrissítése és kibővítése céljából a mult évben rendezett fényképpályázat nagy sikerére való tekintettel, a székesfőváros ez évben is pályázatot hirdetett. A pályázaton bárki résztvehet olyan fényképekkel, amelyek az idegenforgalmi propaganda céljára felhasználhatók. A pályadíjnyertes fényképek beküldői között a székesfőváros összesen 50 dijat fog szétosztani 2380.— pengő összegben. A pályaművet a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalába: V., Deák Ferenc-utca 2., kell beküldeni. A pályázat határideje 1934 szeptember 30., amely határidőt semmi körülmények között sem fogják meghosszabbítani. A fényképpályázatra vonatkozólag mindennemű felvilágosítással szolgál és pályázati feltételek kaphatók a Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalában, délelőtt 9—1 óra és délután 4—6 óra között.

A MFTR „Erzsébet királyné" őszi társashajóutazásai. *1. Társasutazás az Aldunára* a gyönyörű Kazán-szoroson és Vaskapun át, szeptember 5—16-ig. Összköltség a hajón 88.— P-től. Lehetőség van várnai és konstantinápolyi kirándulásra is. *2. Filléres hajó Wienbe és Pozsonyba* szeptember 22-től szeptember 25-ig. Egységes menetdíj oda-vissza 12.80 P. Bécsbe két rendőrileg látamozott arckép elégséges. Fenti társasutazások vidéki résztvevői a MAV vonalain a Budapestre való utazásokra kb. 33 százalékos menetkedvezményt kapnak a MFTR-től beszerezhető igazolvány alapján. Ajánlatos a jegyeket mielőbb megvásárolni utazási irodánkban, vagy a MFTR igazgatóságánál (V., Mária Valéria-utca 11. szám).

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

Romboló árpolitikájukkal az áruházak élelmiszerárusítása az agrártermékek értékesítését is sérti

Az összes élelmiszakmák és külön a Baross Szövetség beadványban sürgetik a kormánynál, hogy tiltsa el az áruházakat az élelmiszerárusítástól

Döntő jelentőségű tanácskozás a kereskedelmi minisztériumban

A kereskedelmi érdekképviseletek és a *Fővárosi Hirlap* együttes harca végre meghozta azt az eredményt, hogy az illetékes kormánytényezők is *elérkezettnek látják az utolsó pillanatot az áruházak élelmiszerkereskedelmi tevékenységének megfékezésére.* Lehúzott redőnyök, kétségbeesésbe döntött egzisztenciák, földönfutóvá tett régi, érdemes kereskedők szegélyezik azt az utat, amelyet a budapesti áruházak tettek meg az utóbbi évek során,

amióta üzletkörüket az áruházi jellegtől teljesen távoleső élelmiszerárusításra is kiterjesztették.

Hiába volt minden tiltakozás és demonstráció, nem hozott eredményt a kérés, könyörgés, nem térítette el a legális szakma összerombolásától az áruházakat a sok csőd és felszámolt üzlet; a mindennapi élelmicikkek tömeges árusítása, hangzatos reklámozása és sokszor a félrevezetésre is alkalmas propaganda, elérte a célját. *A kiskereskedők tömegét földönfutóvá tette az áruházak szakadatlan és romboló versenye.*

Dr. *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter már régebben jelezte a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, hogy a probléma alapos megvizsgálása után megteszi a szükséges intézkedéseket. A miniszter ezt megelőzően, *jóindulatú figyelmeztetést* intézett az áruházakhoz, ennek céltalansága után pedig kivizsgáltatta az áruházak új üzletkörét és megállapította azt a hatást, amelyet az áruházak az élelmiszerkereskedelemre gyakoroltak. Az előzőleg megtartott tanácskozások után a közelmultban

ankét volt a minisztériumban,

amelyen a hivatalos tényezőket *Tichy* László helyettes államtitkár és *Halász* József miniszteri tanácsos képviselték. A fűszerkereskedők részéről *Farkas* Vilmos és *Tóth* Gábor, a Baross Szövetséget *Bányay* Kálmán, a Fővárosi Kereskedők Egyesületét *Vértes* Emil, a húsiparosokat *Kollár* Gábor, a cukorkakereskedőket *Schück* István, a baromfikereskedőket *Berger* János, a kávésipart *Mészáros* Győző elnök képviselte. Az élelmiszerszakma kiküldöttei valamennyien a maguk szempontjaiból mutattak rá az áruházak élelmiszerárusításának káros voltára. A felsorolások után a minisztérium kívánságára *az érdekeltek beadványt szerkesztettek* amelyben

követelik az áruházak élelmiszerárusításának azonnali beszüntetését,

amint ez a külföldi államokban is mindenütt megtörtént. Hangoztatták, hogy

az áruházak csak csaléteknek használják a dömping élelmiszerárusítást,

hogy az ilymódon összegyüjtött közönséget egyéb, nagyobb hasznothajtó cikkeik megvásárlására ösztönözzék. Ezt a beadványt megelőzően

a Baross Szövetség

tárta fel teljes alapossággal az élelmiszerkereskedelem szomorú viszonyait és minden tekintetben bebizonyította az áruházi verseny erkölcstelen és indokolatlan voltát.

— Amikor a gyakorlati élet azt mutatja, — mondja a *Baross Szövetség* memoranduma, — hogy országszerte oly veszedelmes arányokban duzzadt meg az élelmiszerkereskedéseknek a száma, hogy a kifejlődött gyilkos verseny a legkisebb boltosoknak megélhetését úgyszólván illuzóriussá teszi, amikor azt tapasztaljuk, hogy éppen ezen a területen, *a tejipari vállalatok a maguk nagykiterjedésű fiókhálózatával, a sajtipari vállalatok, a cukorka- és csokoládégyárak elárusító üzleteik széleskörü kiépítésével és nagy tőkeérdekeltségek a maguk detailkereskedelmi fiókrendszerével,* már amúgy is veszélyes mértékben a nagytőke nyomasztó sulyát viszi küzdelembe a kiskereskedőkkel szemben, önmagában véve ennek az egészségtelenül elfajuló állapotnak megfelelő rendezése intézkedésre érett állapotba jutott. *Mindezek tetejében ott látjuk az áruházak élelmiszerkereskedelmi tevékenységét, amely mellett semmiféle közérdeket tárgyilagos bírálat mellett sem tudunk felhozni és igy a Baross Szövetség bátorkodik újólag és nyomatékkal kérni,* hogy

méltóztassék az áruházakat az élelmiszerkereskedés folytatásától eltiltani.

Ilyen intézkedésben semmiféle jogsérelmet nem látnánk, mert köztudomású, hogy az áruházak élelmiszerkereskedést *csupán reklámcélokból folytatnak,* ami világosan mutatja, hogy ilyen irányú árpolitikájuk romboló és igy nemcsak a tisztes kereskedelem érdekeit, hanem *agrártermékeink értékelését is sérti.*

— Az áruházak élelmiszerkereskedelmi tevékenysége számos külországban törvényes intézkedéseket provokált és igy legyen szabad ez alkalommal itt rámutatni arra, hogy

Ausztriában, Németországban, Svájcban és Csehszlovákiában rendeleti úton tiltották el az áruházakat az élemiszerkereskedéstől.

A külföldön történt ilyen rendelkezések azzal az eredménnyel jártak, hogy az áruházakat az egyéb cikkek tekintetében egészségesebb kereskedelmi verseny területére szorították. Megfelel a valóságnak, hogy az élelmiszereket

az áruházak csaléteknek használják,

aminek bizonyságául arra hivatkozunk, hogy az áruházi érdekeltség saját bevallása szerint az élelmiszerek árusitása következetesen veszteséggel történik. Figyelembevéve azt, hogy ez a ténykedés nemcsak az élelmiszerek detailkereskedelmi szakmák egzisztenciáját veszélyezteti, hanem

ez a kimondottan vevőbeterelési módszer az egyéb kereskedelmi szakmák forgalmára kártékonyan visszahat

és közérdeket sértő adókiesést eredményez, úgy látszik, hogy egyedül az élelmiszerkereskedésnek áruházakban való rendeleti eltiltása állíthatja helyre az áruházak és a detailkereskedelmi szakmák közötti viszonylatban az egészséges versenyállapotot.

A *Baross Szövetség* memoranduma mindezeken túlmenően követeli *az áruházi iparengedélyek kiadásának felfüggesztését, az áruházi forgalom külön megadóztatását,* amelyeknek révén az ipar és a kereskedelem jobb megélhetéshez és szabályozott versenyhez jut.

Nem kétséges, hogy a *Baross Szövetség* és a többi kereskedelmi érdekeltségek egyöntetű felvonulása mielőbb meghozza a remélt eredményeket és a közeljövőben valósággá válik az áruházi élelmiszerkereskedés diestelen korszakának a befejezése. Addig is azonban minden pillanatot kihasználnak az áruházak és tovább fejlesztik élelmiszerosztályaikat. A vezető szerepet ebben a vonatkozásban most

a Magyar Divatcsarnok vette át,

amely immár három bérházban terpeszkedik a Rákóczi-út legforgalmasabb részén. A környék kereskedői már régen koldusbotra jutottak, míg *a Magyar Divatcsarnok vígan árulja a negyedkilós zöldbabtételeket,* fütyülve arra a biztonsági előírásra, amelyet a *tűzrendészet* szempontjából adott ki a VII. kerületi elöljáróság. Élelmiszerosztály felállításával kacérkodik

a Kalvin-téri Fenyves-áruház is,

amely dömpingárakkal kívánja tönkretenni azt a néhány fűszerkereskedőt, aki a környéken még valahogy fenntartja magát. A Fenyves-áruháznak aránylag könnyű feladat jut az olcsó élelmiszerárakkal való operálásra, *mert hisz nemrégiben 50%-os egyezséget kötött hitelezőivel és igy már a startnál 50%-os előnyt élvez azokkal a detailkereskedőkkel szemben, akik tisztességes kereskedői mentalitásukkal beszerzett áruik értékét százszalékosan kifizetik.*

Hírek szerint ugyancsak most készül élelmiszert árusítani

a Baross-téri Filléres-áruház

és követi példáját

a Rákóczi-úti Tempó-áruház is,

ahol már nagyban folynak az előkészületek az élelmicikkek kiszolgálására. A *Tempó-áruház* tulajdonosa, *Balog* László, bizonyára szakavatott kézzel irányítja majd ezt az új üzletágat, mert a fűszerszakmával némi összeköttetésben állott a kommunizmus idején, amikor *egyike volt a népszerűnek nem mondható gerstli-diktátoroknak.*

Remélhetőleg, nem sokáig tart az áruházaknak ez az aratása és a legális szakmának régóta húzódó megfélemlítése.

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter a tettek embere,

tehát nem kétséges, hogy az áruházi élelmiszerkereskedelem pusztító orgiája rövidesen véget ér.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gangsteri módszerekkel megakadályozzák a péktermények árának a leszállítását

A hatóságoknak feladata, hogy könyörtelen szigorral megfékezze a terrorcselekményeket

— *Jaj a legyőzötteknek!* — mondották az antik Róma babérkoszorús hadvezérei.

— *Jaj az olcsóságnak!* — mondják ma a Wertheim-kaszsájukon ülő gazdag pékiparosok, akik nem tűrik, hogy egy-egy szaktársuk néhány fillérrel olcsóbban hozza forgalomba a zsemlyét és a ropogós péksüteményt. A régi római légiók nyilt és becsületes harcban legázolták ellenségeiket, az árdrágító pék-cézárok pedig *gangstermódra törnek azokra a védtelenekre, akik a 3—3½ filléres zsemlyén is megtalálják a maguk szolid, polgári hasznát.* A magyar közvélemény ijedt borzalommal figyel fel azokra az eseményekre, amelyek a méreteiben összezsugorodó, árában pedig állandóan nagyobbodó péksütemény körül lejátszódnak. A pékek árvédő egyezménye, amely nagy lendülettel csatlakozott a kartelek sorába,

baltával, szekercével, késsel és tőrrel fegyverzi fel a maga embereit, hogy megtámadják és legyőzzék a kis péküzemeket,

amelyek minden áregyezmény ellenére öt fillér helyett 3, vagy 3½ fillérért adják a leszegényedett közönségnek a péksüteményt. Nem nevezhető lélekemelő cselekedetnek az a közönséges Dillinger-módszer, amely nélkülöz minden romantikát és a legridegebb koponyabeverési alapon akar érvényt szerezni annak a megegyezésnek, amely minden általános filléresítési akció ellenére *állandóan a kenyér és péktermék-árak megdrágítására irányul.* A gangsterek tetteiben néha felvillan a férfiasság, vagy a betyárbecsület, a pékkartel hátulról támadó orgyilkos bérencei azonban

alattomos módon lepik meg a kiszemelt áldozatot és szó nélkül leütik, nehogy „garázdálkodásával" megbontsa a pékipari egyezményt.

Napról-napra szaporodik azoknak a péküzemeknek a száma, amelyek félreteszik az egyezményt és olcsóbb áron kínálják áruikat. A pékkartel mindenható urai azonban *detektiveket is alkalmaznak,* akik magánutasításra kinyomozzák a tetteseket és nyomban jelentik, hogy a főváros vagy a környék valamelyik péküzeme rontja az árakat és csökkenti a pékkartel gazdagodási vágyának célkitűzéseit. Amikor azután beáll az este és a sötétség leple mindent takar,

megjelennek a késelő gangsterek, hogy bicskával szerezzenek érvényt a pékipari egyezménynek.

Az állapotoknak ilyen elfajulása és az üzleti versengésnek ez a texasi módja a legnagyobb felháborodást váltja ki a nyugodt vérmérsékletű, higgadt közvéleményben. *Ilyen eszközökkel még nem dolgoztak a magyar gazdasági életben* és fájdalmas

volna, ha a pékiparosoknak ezt az iskoláját akármilyen vonatkozásban más gazdasági téren is átvennék. Legfőbb ideje annak, hogy

a hatóságok ökle ráüssön a pékkartel asztalára

és lefogja azokat a baltákat és töröket, amelyek a pékipari egyezmény fegyvertárában, úgy látszik, oly bőségesen találhatók.

Edgar *Wallace* kalandos regényei nem ismernek olyan találékony eszközöket, mint a pékkartel, amely *a multban is torkára tette a kezét annak a gyárosnak, vagy iparosnak, amely olcsóbb árut hozott forgalomba.* A mult évben a *Perl-gyárban* jelentek meg a hatóság emberei és velük az ipartestület titkára, hogy megvizsgálják ennek az olcsóbban árusító gyárnak a munkahelyét. *A feljelentést névtelenül adták be,* azonban nem kétséges, hogy az akció mögött a konkurrens pékek állottak.

A rajtaütés sikerrel járt, mert a VII. kerületi előljáróság 717/VII—1930. számú aktája megállapította,

hogy a munkások lovakat ápoltak, azután a műhelyben kenyérhordást és cédulázást végeztek. A gyár falai szennyesek és az öltözőben a ruhák az előírással ellentétesen voltak elhelyezve. Külön megrótta a kihágási ítélet a gyárat azért, mert a munkások valamennyien ing nélkül dolgoztak. *A Perl-gyár azóta okult a leckén és ma már lemondott az olcsóbb kenyér és péksütemény forgalmazásáról.* A pékkartel a malmokkal állott össze később és

ellenállási alapra

kért pénzt, amelyből megvásárolja és beszünteti mindazokat a pékműhelyeket, amelyek az egyezményt mellőzték. Még így is akadnak azonban olyan élelmiszerkereskedők, akik beszerzési áron adják a zsemlyét, mire a közelben levő más élelmiszerkereskedőknél megjelennek a pékkartel emberei és *megbízásokat adnak főzelék, tojás, vaj és sajt dömping-áron való eladására.*

A tekintélyes differenciát a pékkartel egyenlíti ki, hogy kárt okozzon annak a kereskedőnek, aki az olcsóbb pékgyártmányokat forgalomba hozza.

A pékek felemelik az árakat és ugyanakkor leszállítják a munkabéreket. Az eddigi heti 35 pengő minimális munkabér már csak az elmult idők emlékében ismeretes, mert reászorult munkanélküliek heti

6—10 pengős éhbérért is dolgoznak azokban az üzemekben, ahol a kenyér és a péksütemény árát az elmult időkben oly sürün megdrágították.

Ismeretlen tettesek, tulajdonképpen *pékdetektivek* verekednek és késelnek az olcsóbban árusító kereskedők sorában, megsebesítik a családtagokat, ártatlan gyermekeket és mindenkit, akinek *bántalmazásával megbosszulhatják a pékegyezmény sérelmeit.* A magyar közönség indokolt türelmetlenséggel várja a hatóság drákói intézkedését

a pékkartel aljas virtusának megszüntetését

és az indokolatlan magas kenyér- és süteményárak leszállítását.

Négymilliós elszámolás a főváros és a MÁV között. A főváros zárszámadásainak tárgyalásánál hosszú vitára adtak alkalmat azok a hatalmas összegek, amelyek közüzemi díjhátralékok címén szerepelnek a számadásokban. Több százezer pengőre rug az állami intézmények gáz-, villany- és vízdíjtartozása és ahelyett, hogy ezek az összegek csökkennének, a kintlevőségek állandóan növekszenek. A főváros az állami intézményeket nem igen zaklatja a fizetésért, most azonban az új budget összeállításának nehézségeire való tekintettel mégis szőnyegre kerül a kérdés és a városházán szeretnék a tartozások problémáját rendezni és valamilyen formát találni az elintézésre. Jelentékeny *elszámolási differencia van például a Máv. és a főváros között.* Amióta az államvasutak bérbevették a bánhidai villamos centrálét, azóta a főváros is fogyasztója lett az államvasutaknak. A főváros ugyan rendesen fizeti az elfogyasztott áramot, de a szerződést megelőző időkből 1.800,000 pengő elszámolási különbözet mutatkozik a főváros terhére. A Dunántuli Villamosművek vezetősége, illetve a Máv. élénken sürgeti ennek az 1.800,000 pengőnek a megfizetésére a fővárost, a főváros viszont arra az álláspontra helyezkedik, hogy előbb rendezni kell a Mávval egy más természetü, de ennél az 1.800,000 pengőnél jóval nagyobb összegü elszámolást. Az államvasutak ugyanis éveken keresztül beszedték a főváros helyett a pályaudvarra érkező vám- és adóköteles szállítmányok után azokat az illetményeket, amelyek a fővárost illetik meg, anélkül, hogy ezt a beszedett pénzt a székesfőváros pénztárába továbbították volna. *Ilyen címen a fővárosnak közel 4 millió pengős követelése van a vasuttól,* tehát a város arra hivatkozik, hogy 1.800,000 pengős tartozását vonják le ebből a követelésből. Az államvasutaknál viszont arra az álláspontra helyezkednek, hogy ez az elszámolás nem keverhető össze az áramdíjköveteléssel. Értesülésünk szerint a nagyjelentőségü pénzügyi kérdés tisztázására a közeljövőben ujabb tárgyalások indulnak meg a főváros és az államvasutak között és remélhetőleg sikerül a ma még fennálló ellentéteket közös nevezőre hozni.

Már foglalkozik a főváros ingatlanai biztosításának a megujításával. A főváros budgetjét évenként igen tekintélyes összegekkel terheli a birtokában levő épületek és ingatlanok biztosítási díja. A hatalmas biztosítási terhekre való tekintettel több alkalommal legkomolyabban foglalkozott a főváros vezetősége az önbiztosítás tervének megvalósításával és erre vonatkozóan számításokat végeztek, terveket dolgoztak ki. Hat évvel ezelőtt volt szőnyegen utóljára ez a kérdés és akkor oly értelmü határozatot hozott a törvényhatóság, hogy addig is, amíg az önbiztosítási alapot a hivatalok és intézmények összegyüjtik, ideiglenes szerződést köt a főváros a magánbiztosító intézetekkel. A beérkezett ajánlatok alapján a főváros két intézettel, az *Első Magyar Biztosítóval* és a *Gazdák Biztosító Intézetével* kötött szerződést, amely jövőre jár le. A megváltozott viszonyokra való tekintettel a főváros nem hajlandó régi alapon a biztosítási kötvényeket megújítani s ezért utasította a városgazdasági ügyosztályt, hogy rövid időn belül végeztesse el a főváros tulajdonában levő összes épületek felbecslését. Ezeknek az adatoknak a birtokában veszik fel azután újból a tárgyalást a pénzintézetekkel a további megállapodás létesítésére. A becslés elvégzésénél az a reális szempont vezeti a fővárost, hogy az utóbbi esztendőkben az ingatlanok becsértéke nagymértékben leszállt, nem lehet tehát a biztosítási díjakat régi alapon tovább fizetni.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

IX., Szent László-kórház XVI. pav. **melegvízkészítő berendezés.** Tóth Imre és Társa, V., Katona József-u. 3. 3019.48 P. — XI. ker., Horthy Miklós-út 141. sz. elemi iskola **föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunka,** vitéz Bácsalmássy Mihály, II., Margit-körút 54. 95.390.33 P. — I., Árok-utca 69. sz. **épület bontási munka,** Turul szövetség, VIII., Múzeum-körút 6/8. — XI., Horthy Miklós-úti elemi isk. **kőfaragómunka,** Král Gyula, III., Lajos-u. 77. 18.325.80 P. — X., Zágrábi-u. **óvoda toldaléképítkezése, kőmüves- és ácsmunka,** Rück Lajos, IX., Soroksári-út 20/b. 8512.80 P. — X., Üllői-úti elemi isk. **tetőfedőmunkálat,** Szuhogyi és Baráth, VII., Cserhát-u. 19. 3762.50 P. — X., Üllői-úti elemi isk. **burkolómunka,** Andrea cementárugyar ép. ip. rt., V., Tátra-u. 26. 3370.— P. — III., Bécsi-úti köztemetőben **kútberendezések jókarbantartása,** Farnady Géza, III., Bécsi-út 2594. 954.— P. — X., Üllői-úti elemi isk. **hézagmentes padozat,** Plöckl Nándorné, II., Csalogány-u. 50. 2099.— P. — Csató Pál, I., Budaörsi-út 18. 2515.— P. — XI., Sopron- és Bánát-u. elemi isk. **föld-, kőmüves-, elhelyezőmunka,** Polacsek és Epstein, V., Vilmos császár-út 20. 138.094.56 P. — X., Városszéli telep II. rész **külső sodronykerítés,** Kollerich P. és Fiai, Hutter és Schrantz, Deischel rt., Stadler Mihály rt., 9824.— P. — II., Fenyves-utcai elemi isk. **asztalosmunkái,** Fischer András, IX., Tüzoltó-u. 13. 2097.— P. — II., Fenyves-u. elemi iskola **lakatosmunkái,** Gaugusch Sándor, Zsivora-u. 5. 1435.80 P. — I., Kutvölgyi-u. Szent János-kórház **kőművesmunkái,** Nagypál Imre, XI., Horthy M.-út 152. 3647.— P. — VIII., Horánszky-u. 11. főreálisk. **burkolómunkái,** Urbach és Taffler, V., Dráva-u. 5. 3170.— P. — XI., Horthy M.-út 141. sz. elemi isk. **ácsmunkái,** Helmrich János, XI., Hidvég-utca 4. 7038.50 P. — II. Fenyves-u. elemi isk. **vízvezetéki és csatornázási munkák,** Keller Pál, I., Költő-u. 8. 3153.82 P. — Külső Jászberényi-úti Városszéli telep **gördülő vászonredőnyök,** Magaziner Lajos, V., Lipót-körút 1. 1362.— P. — VIII., Reviczky-u. 1. főv. könyvtár **megrongált kupola bádogosmunkái,** Moharos János, VIII., Sárkány-u. 6, 2484.— P. — II., Fenyves-u. elemi isk. **vasgerendaszáll.** Vasgerendákat árusító rt., VI., Podmaniczky-u. 9. 5194.— P. — XI. Horthy Miklós-úti isk. **villanyszerelés.** Nemes Gyula, II., Margit-körút 58. 4614.80 P. — XI., Sopron—Bánát-utcai elemi isk. óvoda **villanyszerelése,** vitéz Rozs és Társa, VIII., Nagytemplom-u. 28. 5188.41 P. — X., Külső Jászberényi-úti városszéli telep II. rész **belső sodronykerítés,** Jalcs Dezső, VIII., Staffenberger-u. 16. 2313.— P. Wittmann János, V., Ügynök-u. 13. 1568.76 P. — X., Üllői-úti elemi isk. **emeletráépítés tetőfedőmunkái,** Urbancsek J. János, VII., Thököly-út 118. 3820.50 P. — V., Lipót-körút 7. és 17. sz. bérház és IX., Mester-u. 1. sz. bérház **redőnykarbantartási munka,** Magaziner Lajos V., Lipót-körút 1. évi 440.— P. Korányi és Fröhlich, VIII., Kisfaludy-u. 5. évi 560.— P. — XI., Sopron- és Bánát u. elemi isk. **falazat-, padló- és tetőszigetelési munka,** Posnanszky és Strelitz, V., Sólyom-utca 13. 6958.80 P. — VIII., Szent Rókus-kórház **kőművesmunkái,** Nekolny Antal, IX., Vágóhíd-u. 11/b. 3799.— P. — Új szent János-kórház **bádogosmunkái,** Friedmann József, XI., Sashegy-utca 2—4. 1590.95 P.

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Rókus-kórház burkolómunkáira pályáztak: Krasznер György 3200, Sós Lajos 3300, Koch és Szilágyi 3362, Melocco rt. 3687, Strasser Vilmos 3929, Schillinger Vilmos 5150 pengővel.

A Rudas-fürdőben végzendő villanyszerelési munkára pályáztak: Csipcsep Jenő 10.132, Novák Pál 10.631, Diószeghy Sándor 11.019, Dreschler Rezső 11.292, Farkas Jenő 13.518, Nemes Gyula 15.181, Vozáry Pál 15.762 pengő.

A Községi Bakteriológiai Intézet állatistálló különböző munkáira pályáztak: Bier Mihály 10.557, Töke György 10.971, Méhes Emil 11.078, Radó Sándor 11.405, Csengery Árpád 11.758, Novák István 12.101, Grátz Dániel 12.463, Röck Lajos 12.790, Marton és Szalka 12.993, Kurcsák Gergely 13.050, Grandits Gyula 13.661, Ruzicska Béla 13.793, Wihardt Ferenc 14.396, Nekolny Antal 14.827, Egri Bálint 15.126 pengővel.

A Simor-u. és Villám-u. sarkán épitendő transformátor-állomás föld-, kőmüves- és elhelyezőmunkáira pályáztak: Czuczor László 80.633, Csengery Árpád 73.066, Teleki László 77.640, Koch Károly 79.423, Barta Károly 86.933, Magyar Építő Rt. 86.786, Varga Jenő 84.324, Varjas Lajos 97.297, Havas Sándor 101.030 pengővel.

Ugyanitt vasszerkezeti munkára: Csáky Ajax Acélművek 55.403, Ganz és Társa 55.689, Oetl Antal 53.760, Magyar Vegyipari Gépgyár 61.256, Állami Gépgyár 59.733, Márkus Lajos 62.047, Haas és Somogyi 64.743 pengővel.

Ugyanitt lakatosmunkára: Nagy Gyula 24.874, Márkus Lajos 28.475, Fodor Béla 29.203, Haas és Somogyi 34.359, Magyar Vegyipari Gépgyár Rt. 35.591, Gerő és Győri 39.129, Kajtár Lajos 40.053 pengővel.

Ugyanitt tetőhéjzati munkára: Havas Sándor 7600, Nagybátony-Ujlaki Rt. 9600, Magyar Építő Rt. 8400, Parafakőgyár 10.750 pengővel.

Ugyanitt kőfaragómunkára: Havas Sándor 8340, Král Gyula 8596, Seenger Béla 9153 pengővel.

Ugyanitt talajvízszigetelési munkára: Grozit 2726, Magyar Építő Rt. 2842, Helvey Tivadar 3015, Posnársky és Strelitz 3267, Havas Sándor 3435, Biehn János 3918, Magyar Asphalt 4043 pengővel.

A Horthy Miklós-úton lévő iskola központi fűtőberendezési, valamint vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak: Deutsch Fivérek 30.193, Ecser és Vaska 30.273, Keszler Jenő 30.635, Brichta Károly 32.926, Wolf Márk 27.219, Ilkovits J. 30.644, Körting B. E. Rt. 35.398, Egri és Fia 31.015, Kollár Lajos 29.302, Lakos Jenő 31.998, Cross Charles 34.516, Törs és Ormai 34.625, Kulcsár Kálmán 29.213, Kőszegi István 39.173, Tóth Imre 33.416, Halász Ernő 31.303, Moczár Imre 30.707, Ilkovits J. 12.805, Halász Ernő 12.887, Kovács Ödön 13.246, Weber Henrik 14.884, Turi Antal 14.998, Ecser és Waska 13.373, Wolf Márk 13.520, Orcsó Gyula 12.006, Tollár Lajos 15.289, Izsák Árpád 12.293, Keller Pál 13.107, Tremmel Lajos 14.284, Weisz Simon 14.117, Kulcsár Kálmán 13.365, Buchta Lajos 16.085, Kolbányi és Pákozdy 14.255, Moczár Gábor 10.989, Farkas Izor 14.322, Köves Dezső 12.399 pengővel.

A Szent István-kórház kazánjainak falazási és javítási munkáira pályáztak: Mérnök- és Építőszöv. 14.977, Csongor Ernő 29.500, Röck István 28.284, Láng Gépgyár 28.979, Ganz és Társa 29.529 pengővel.

A Görgey Artur-u. felsőkereskedelmi iskola központi fűtőberendezésnek javítási munkáira pályáztak: Janisch János 13.460, Cross Charles 13.810, Szepessy Gyula 16.282, Körting B. E. 14.402, Ilkovits J. 12.380, Ecser és Vaska 14.111 pengővel.

A Sopron-u. és Bánát-u. sarkán épülő elemi iskola és óvóda részére szükséges központi berendezési és javítási munkáira pályáztak: Csipcsep Jenő 34.279, Gerő László 34.129, Ganz és Társa 20.877, Törs és Ormai 37.587, Ecser és Vaska 35.931, Keszler Jenő 36.646, Riemer Miksa 36.721, Weinberger Mór 40.535, Ilkovits J. 35.089, Körting E. B. 41.496, Egri és Fia 3 .768, Lakos Jenő 35.089, Cross Charles 38.807, Buchta Károly 37.832, Tóth Imre 28.186, Gyöngyösi István 36.653, Halász Ernő 35.850, Moczár Gábor 35.316, Janisch János 37.325, Farkas Izor 12.458, Lakos Jenő 16.514, Kovács Ödön 14.333, Egri István 13.151, Wolf Márk 13.704, Weisz Simon 15.000, Keller Pál 14.986, Tollár Lajos 15.936, Orcsó Lajos 12.703, Csépay Jenő 13.286, Deutsch Testvérek 15.632, Weber Henrik 16.279 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szerekot, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Huszonnegyedik évfolyam — *Budapest, 1934. szeptember 12.* — *37. szám*

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az alagút

Nem Bernhard Kellermann romantikusan szép regényéről, nem az amerikai, hanem a budapesti vízművek alagútjáról van szó. Mintha a nagy regénynek, a megmérhetetlen mozgalmasságnak a fordítottját, a visszáját akarnák a magyar fővárosban megcsinálni. Olvassuk csak Kellermannt! Ime: *„Az alagút elkészült.* Az emberek elkezdték és az emberek befejezték. Vérből és verejtékből épült, kerek kilencezer embert nyelt el, névtelen veszedelmet hozott a világra, *de most megvan! És senki sem csodálkozik rajta!"* A mienket az emberek nemhogy befejezték volna, de el sem kezdték.

A pesti polgár városát féltő lelkiismeretével reszketve vesszük már kezünkbe az ujságot, amelyben az alagútról van szó. A botrány magja már kicsirázott és valljuk be, nekünk éppen elég volt a botrányból, amelyeknek rút külső ábrázata mögött bizony a legtöbbek számára láthatatlanul bujt meg a valóság, hogy *a főváros maga a legjobbat akarta és a munka kivitelére nézve becsületesen, gondos előrelátással állapodott meg a vállalkozókkal.* De nem elegendő becsületesnek és jóhiszeműnek lenni, hanem *a természetes méltányosság alkalmazása után minden esetben a kíméletlen erős kéz szerepének is következnie kell.*

Sipőcz polgármester jelentéséből, de az egész ügynek számtalan más megvilágításából is félreérthetetlenül kiderül, hogy a főváros nemcsak a méltányosság, de azt mondhatnák, az előzékenység terén is elment a legvégső határig. Ha van a vállalkozónak igaz barátja, akkor mi igazán azok vagyunk, a vállalkozó *jogos* érdekei olyan megértő, őszinte és lelkes támogatásra, mint a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, sehol sem találnak. De éppen a komoly, szolid vállalkozónak legfőbb érdeke, hogy elmaradjanak a botrányok és minden vonalon az igazság, a vállalkozói tisztesség, a megbizhatóság és a reális számítás érvényesüljön. Itt azonban a napnál világosabb, hogy a főváros minden elképzelhető és megadható koncessziót megadott a vállalkozónak, kezdve onnan, hogy hozzájárult tőkeerős új vállalkozók bekapcsolódásába; de meg kell állania és meg is áll, amikor a vállalkozók műszaki lehetetlenülésre hivatkozva, ami jelen esetben nincs, ki akarnak szabadulni szerződéses kötelességeik hinárjából.

Nem állítjuk mi azt, hogy a vízművek alagút-vállalkozói meg akarnak gazdagodni ezen a munkán, amikor a fővárossal szemben a terror eszközéhez folyamodnak. De állítjuk, hogy a terrort le kell törni és hogy a könnyelmű, az irreális, vagy a fővárosnál egykoron dívott pótdíjas vállalkozással szemben nincsen helye a százezrek bőrére menő szentimentálizmusnak. A főváros és a polgármester most megnyilatkozó kérlelhetetlen erélye legyen a záróköve annak az időnek, amikor akadnak olyan tág lelkiismeretű vállalkozók, akik vállalkoznak, amikor pirulás nélkül lekonkurrálják egymást, számítván arra, hogy a főváros jószíve úgyis jelentkezni fog — *póthitel alakjában.* A főváros vezetősége túlsokat tanult — hogy csak egyet említsünk — a Széchenyi-fürdő esetéből ahhoz, hogy azt a magyar vállalkozókhoz méltatlan, de átlátszó eszközt csak még egyszer is kihasználni engedje maga ellen.

Ezért van szükség arra, hogy a vízművek alagútja esetében a főváros megingathatatlanul kemény, vagy ha úgy tetszik, makacs legyen. De még egy feladat hárul a fővárosra. Megállapítást nyert, hogy a vízművek alagútépítésénél műszaki lehetetlenülés nincs. A fővárosnak tehát meg kell védenie a magyar műszaki világnak jóhirnevét, reputációját. A magyar mérnöknek, a magyar technikusnak az egész világon páratlanul jó hirneve van. Nem szabad megtörténnie annak, hogy a főváros és a vállalkozók között felmerült ellentéteknek ferde világításba való helyezése révén árnyék essen a magyar mérnökök reputációjára. A főváros védje meg a maga anyagi érdekeit és ami ezzel az eset természete szerint szorosan kapcsolódik, a magyar technikusok jóhirnevét is.

SIPŐCZ JENŐ polgármester
nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak
az önkormányzat őszi munkaprogramjáról
Tizmillió pengő deficit a költségvetésben

Sipőcz Jenő polgármester Kisboldogasszony napján befejezte nyaralását és Zebegényből, ahol szabadságidejének legnagyobb részét töltötte, *visszaérkezett a fővárosba.* Hétfőn délelőtt már a közigazgatási bizottság ülésén is résztvett *Sipőcz* polgármester és részletesen válaszolt azokra a felszólalásokra, amelyek a városigazgatás különböző aktuális problémáinak a megoldását sürgették. A közigazgatási bizottság hétfői ülése általában szezonnyitó esemény volt. A közigazgatási bizottság ülése után alkalmunk volt Sipőcz Jenő polgármesterrel beszélni, akinél a városháza őszi munkaprogrammjának alakulása és a téli szociális felfeladatok iránt érdeklődtünk.

Sipőcz Jenő dr.
polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A nyári szünet formálisan is befejeződött, most teljes erővel megindul újból a munka a városházán. A reánk váró feladatok közül

legkiemelkedőbbnek és egyuttal legnehezebbnek a jövő évi költségvetés összeállitását tartom.

Az új költségvetés nyers tervezete már elkészült, mielőtt azonban azt publikálhatnám, bizonyos megbeszélésekre van szükség. Azzal, hogy a nyers tervezet elkészült, még nem oldottuk meg a költségvetési problémát. Majd csak ezután következik az igazi nagy munka, amely a hiányok pótlásáról lesz hivatva gondoskodni.

A költségvetés nyers tervezetének a mérlegéről *Sipőcz* Jenő polgármester nem óhajtott nyilatkozni, mivel az még véglegesnek nem tekinthető. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának azonban *más forrásból* szerzett értesülése szerint

a városházi adminisztráció által összeállított költségvetés közel tizmillió pengő deficittel zárult.

A városháza őszi munkaprogramjának fontosabb problémáit a következőkben jelölte meg *Sipőcz* Jenő polgármester:

— A városháza őszi munkaprogramjában

első helyen kell megemlítenem a Tabán újjáépítésére vonatkozó végleges tervnek a megállapítását.

A közmunkatanács által elrendelt módosítások kidolgozása folyamatban van és remélem, hogy a végleges tabáni terveket tartalmazó újabb előterjesztést még szeptember hó végén, de legkésőbb október elején az illetékes szakbizottság és a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé vihetem.

Az őszi feladatok között szerepel az egységes közlekedési irányelveknek a lefektetése,

vagyis az egységes elgondolásokon alapuló új közlekedési rendnek a megteremtése. A Beszkárt igazgatósága, amelynek hatáskörébe tartoznak most az összes közlekedési vállalatok, kidolgozta a közlekedési reform tervezetét, amely letárgyalásra vár. A főváros közönségét főként abból a szempontból érdekli közelről ez a kérdés, mert

tervbevettük a főváros politikai határain belül érvényes huszonnégyfilléres egységes átszállójegynek a bevezetését,

ami azt jelenti, hogy az új rendszer életbeléptetése után 24 filléres átszállójeggyel Budapest határain belül villamoskocsit és HÉV-kocsit egyaránt igénybe lehet venni.

— Az őszi munkaprogramban szerepel

az üzemi tarifák revíziója

is. Régi terv ez, amelynek megvalósítása azonban szoros összefüggésben van az új költségvetéssel, illetve azokkal a szanálási intézkedésekkel, amelyeket az új fővárosi törvény értelmében a főpolgármester úr hivatott megtenni. Az üzemtarifarevizió-nak kétségkívül az lesz a

legfontosabb célja, hogy a fogyasztás növelésével kedvezőbb pénzügyi eredményeket lehessen elérni az üzemeknél.

A beszélgetés során kérdést intéztünk *Sipőcz* Jenő polgármesterhez aziránt, hogy a téli szociális feladatok megoldásának az előkészítése érdekében megtette-e már a szükséges intézkedéseket? *Sipőcz Jenő* polgármester így felelt:

— A főváros vezetőségének rendíthetetlen meggyőződése az, hogy a szanálással kapcsolatos

takarékossági intézkedések semmi esetre sem érinthetik a nyomor enyhitését célzó akciókat.

Az illetékes ügyosztály már kidolgozta a téli inségenyhitő programot, amelynek végrehajtásához kereken 9 és félmillió pengőre van szükség. Ebből az összegből hat és félmillió pengő rendelkezésre áll azokból az inségjárulékokból, amelyeknek a szedését a kormány két évvel ezelőtt engedélyezte *a jövedelmi adó, a társulati adó és a kereseti adó pótlékolása révén.*

A hiányzó hárommillió pengőt költségvetési úton óhajtjuk előteremteni

és bízunk abban, hogy a magasabb fórumok a szociális problémák megoldásának ezt a módját nem fogják ellenezni. Nézetem szerint

nemcsak a kifejezetten inségesekneк minősített rétegekre kell kiterjeszkednie a főváros gondoskodásának,

hanem általában azokra a rétegekre is, amelyek komoly megélhetési nehézségekkel küzdenek. Ezeknek az érdekeit szolgálják azok a felterjesztések, amelyeket a kormányhoz intéztünk, abban a reményben, hogy az illetékes kormányzati tényezők segítségünkre sietnek. A közigazgatási bizottság elhatározása alapján

felterjesztésben kérjük a kormányt, hogy akadályozza meg a tüzifa és a burgonya árának indokolatlan fölemelését.

A kereskedelmi miniszter urat külön felterjesztésben kértem meg arra, hogy a *MÁV jogosan kifogásolt szénszállítási díjszabását változtassa meg,* mert ez is drágítási tényező, amely nemcsak a súlyos terhek alatt roskadozó fővárosi polgárság megélhetési viszonyait nehezíti meg, hanem az Elektromosművek áramtermelését is megdrágítja.

*

Sipőcz Jenő polgármesternek ez a nyilatkozata kimerítő képet ad azoknak a feladatoknak a jelentőségéről, amelyeknek a megoldása most a városházi adminisztrációra és a székesfőváros autonómiájára hárul. A polgármesteri nyilatkozatból a megélhetési nehézségekkel küzdő fővárosi polgárságot féltő aggodalomnak a hangjai csendülnek ki.

BESZÉLGETÉS

Liber Endre alpolgármesterrel a szociális akciók megszervezéséről és azoknak a szükséghez mért arányos fejlesztéséről

A segélyezés keretein kibővíteni nem tudjuk — mondja az alpolgármester

A törvényhatóság nyári szünete véget ért. A főváros vezetői, főtisztviselői kivétel nélkül elfoglalták helyeiket. A szakbizottságok is rövidesen megkezdik munkájukat, sőt a közművelődési bizottság tanácskozásával az első ülést pénteken már meg is tartották. Közben az egyes ügyosztályokban lázasan folyik a munka, hogy az önkormányzat szervei elé kerülő kisebb-nagyobb ügyeket kellő időre előkészítsék.

Az őszi kampány első óráiban felkerestük

Liber Endre
alpolgármestert

és érdeklődtünk nála a közigazgatás legközelebbi feladatai, tervei, programja felől. Az alpolgármester a hozzáintézett kérdésekre a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A nyári szünet véget ért, a hivatalokban mindenütt megindult a normális munka, de a tulajdonképeni törvényhatósági élet csak a most következő hetekben indul el. Az idei közigazgatási évadban rengeteg és ezek között több nagyjelentőségű probléma vár elintézésre, ezek azonban mind szoros összefüggésben vannak a szanálási programmal, illetve a státusrendezéssel, amelynek legfőbb irányítója a főpolgármester úr, aki már meg is kezdte ilyirányú tanácskozásait.

— A főváros vezetőségének egyik főgondja ebben az évben is a szociális akciók megszervezése és előkészítése.

A szociálpolitikai ügyosztály elkészítette a jövőévi inségakció költségvetését, programját, amelyet a közeli napokban részletesen letárgyalok az ügyosztály vezető tanácsnokával, majd a főpolgármester úr és a polgármester úr hozzájárulása után a szakbizottság is foglalkozik a nagyjelentőségű üggyel.

— Az inségakciók lebonyolítása tekintetében

újítás a munkaszolgálat ellenében való segélyezés általános bevezetése.

A menhelyek lakóin próbáltuk ki ezt a rendszert, amely a gyakorlatban jól bevált. Nem szabad félremagyarázni ezt az akciót.

A főváros nem akar olcsó munkaerőhöz, vagy ingyenmunkához jutni,

nem célja, hogy a többi dolgozóknak konkurrenciát támasszon, hanem egyedül az a szándék vezeti, hogy megszüntesse a reászorulókkal szemben a megalázó kegyelemkenyér nyujtásának látszatát, az alamizsna jelleget. Azt akarja a főváros, hogy a segélyben részesülők öntudatosan mondhassák, hogy a közsegélyért a körülményekhez és erejükhöz mérten ellenszolgáltatást nyujtottak. Az általános munkaszolgálat terve már készen áll és ez is rövidesen az illetékes fórumok elbírálása alá kerül.

Az inségakció kereteinek bővítéséről, sajnos, szó nem lehet,

de minden erőnkkel azon leszünk, hogy az eddigi kereteket továbbra is fenntartsuk. A tél közeledtével és a nélkülözés fokozódásával az akció egyes ágait arányosan fogjuk fejleszteni.

Gondoskodni kívánunk a családnélküli hajléktalanok elhelyezéséről is.

A munkanélküliség következtében még a nyári hónapok alatt is sok hajléktalan ember bolyongott a főváros utcáin, amit a rndőrség is aggosztónak tartott és ami nemcsak szociális, hanem rendészeti érdekekbe is ütközik. Ennek a kérdésnek mielőbbi és menyugtató rendezése érdekében újabb, körülbelül

ezer személyt befogadó menhely létesítésének előkészitő munkálatait tettük folyamatba.

Ez az új, nagy központi menhely valószinüleg egy megfelelően átalakított gyárépületben lesz elhelyezve. A fővároshoz már befutott több ajánlat, ezek közül fogjuk a legalkalmasabbat kiválasztani. Lehet, hogy az új nagy menhely létesítésével felszabaduló és a város belső területén levő menhelyek egyikét-másikát sikerül felszabadítani és más formában az inségenyhítés szolgálatába állítani. Az az elgondolás, hogy ez az újszerü intézmény átmenet lenne a szegényház és a hajléktalan menhely között.

— A szegénygondozás óriási munkáját egyébként a közelmultban átszerveztük,

a kerületi elöljáróságokon külön osztályokat szerveztünk, amelyek kizárólag a szegénygondozás feladatával foglalkoznak.

Ezekkel a kérdésekkel szorosan összefügg *a koldusprobléma,* amely ugyancsak közeli és radikális orvoslásra vár. Komoly gondot okoz a szociális igazgatásnak a szegényházra szoruló elaggottak elhelyezése is. Napról-napra nő a kérvényezők száma és alig kínálkozik mód az elhelyezésükre még abban az esetben is, ha a kérés minden tekintetben méltányosnak látszik. Sajnos, a mostani viszonyok között

új szeretetotthonok létesítésére nem igen gondolhatunk,

azt a tervet pedig, hogy az ápoltak egyrészét vidéken családi gondozásba adjuk, feladtuk, mert az nem találkozott a törvényhatóság szerveinek rokonszenvével.

*

Befejezésül az alpolgármester még elmondta munkatársunknak, hogy a főváros az idén is megszervezi a tisztviselők számára a továbbképző külföldi nyelvtanfolyamokat, amelyek a mult esztendőben igen szép eredményt produkáltak és nagymértékben szolgálták a közigazgatás tökéletességének szinvonalát. Ugyancsak az ősszel kerül a sor a törvényben előírt közigazgatási szakvizsgákra, amely nélkül az arra kötelezett tisztviselők nem számíthatnak előmenetelre.

Budapest kulturális színvonalához és történelmi multjához méltó díszcsarnokká átalakítják a városháza templom-szárnyát

A gyönyörű elgondolás már az ősszel foglalkoztatni fogja a szakbizottságokat

Néhány hét előtt közöltük a Széchenyi-nemzetség rendkívüli érdekes emlékiratát, amely arról szól, hogy a főváros örökítse meg méltóképen Buda és Pest egyik legbőkezűbb mecenásának, Széchenyi György gróf hercegprimásnak az emlékét, aki a török hódoltság után óriási összegeket áldozott a rommá dőlt két város újjáépítésére és aki 157 ezer rajnai aranyforintos alapítványával megvetette a hajdani Invalidus-ház, a mai központi városháza alapjait is. A főváros vezetősége rendkívül rokonszenvesen és nagy megértéssel fogadta a beadványt és a művészeti ügyosztály máris dolgozik a nagynevű primás emlékének megörökítésén.

— Arról van szó, — mondották *illetékes helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — hogy két emléktábla készül. Az egyiket a központi városháza alkalmas helyén állítjuk fel, a másikat pedig a budavári bástya valamely szembetünő pontján helyezzük el. Felvetődött az az ötlet, hogy a városházára tervezett emléktáblát ne kívül a homlokzaton, hanem a városháza főbejáratánál, a kapu alatt helyezzék el. A kapubejáratul szolgáló csarnok ugyanis építészeti szempontból egyike a legértékesebb régi alkotásoknak, csak mai formájában nem érvényesül, mert a fala be van takarva különböző hirdetőtáblákkal és faliszekrényekkel, ahova a házasulandók hirdetményeit függesztik ki.

A Széchenyi-emléktábla elhelyezése egyúttal alkalmat nyujtana a kapualj restaurálására

és megfelelő átalakítására. Erre annál is inkább szükség van, mert

a székesfőváros székházának nincs reprezentábilis bejárata.

Az utóbbi időben egyre sürübben látogatnak el hozzánk külföldi előkelőségek, államférfiak, polgármesterek, akik ünnepélyes látogatást tesznek a polgármesternél és ilyen alkalommal többször szégyenkeznünk kellett, hogy szegényes és a fővároshoz nem méltó bejáraton és lépcsőházon kell felvezetni a vendégeket.

— Mivel ennek a tervnek a megvalósítása egyáltalában nem okoz lényeges kiadást és csupán kis szeretet és ízlés szükséges hozzá, minden bizonnyal meg is valósul. Van azonban ennek a tervnek egy messzebbmenő része is, amely az ősz folyamán ugyancsak foglalkoztatni fogja a kultúrális, művészeti és városgazdasági bizottságot. Ez a terv azt célozza, hogy a főváros egyre inkább kibontakozó világhíréhez, kulturális színvonalához és történelmi multjához méltóan reprezentálja Budapestet a külföld felé.

— Évtizedek óta érzett hiány, hogy

Budapestnek nincs reprezentábilis célokra alkalmas nagyterme, ünnepi csarnoka.

A tanácsterem szük és kicsiny, a közgyülési terem impozáns ugyan, de ilyen célra nem alkalmas, mert kívül esik a városházán. Annakidején azért nem foglalkoztatta különösebben ez a kérdés a városvezetőket, mert mindenki biztosra vette, hogy rövidesen megépül a hatalmas új városháza. De jött a világháború és az utána következő esztendők belátthatatlan időre lehetetlenné tették az új városháza felépítését, úgy hogy arra ma gondolni sem lehet.

— A központi városháza épületének középső szárnya azonban, szakemberek véleménye szerint, aránylag kevés áldozattal

könnyen átalakítható volna reprezentációs helyiségekké.

Ez a szárny a *hajdani templom,* amely ma több emeletre osztva a központi segédhivatalt és néhány számvevőségi osztályt foglal magába. A templom, amely eredetileg a jezsuiták volt, egyike Budapest legnagyobb értékü műemlékeinek. A templomot II. József császár megszüntettette és azt később gerendákkal és oszlopokkal három emeletre osztották fel. Ezek a fagerendák ma már meglehetősen korhadtak és nem nyujtanak tökéletes biztonságot. *A központi segédhivatal a tudakozó irodával és az iktató hivatalokkel együtt rövidesen a földszintre költözik,* úgy hogy most alkalom nyilna arra, hogy ez a nagyértékü és művészi becsü épületszárny méltóbb célra felhasználtassék. Az elválasztó falak lebontásával és a mészrétegek eltávolításával régi szépségében bontakozna ki a hajdani templom, amely aránylag kisebb költséggel olyképpen restaurálható volna, hogy

odakerülne a főváros ünnepi csarnoka, ahol díszgyüléseket, tanácsüléseket, ünnepi fogadásokat és hazaflas, kulturális és egyéb ünnepségeket rendezhetnének.

Ez a megoldás lehetővé tenné a díszlépcső megoldását is, miután a hajdani templom gyönyörü oszlopos bejárata változatlanul megvan, de az előcsarnok ezidőszerint lomtárul szolgál.

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
„TURUL“
Sokszorosító gépek, kellékek és irodafelszerelési cikkek
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 26. — T. 20-0-77.
Magyar gyártmány

MÜLLER KERTÉPÍTŐ **Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását.** ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

Városi tisztviselőknek
családi házat, villát épít kedvező fizetési feltételek mellett
Engel László. Telefon 34-4-30
Budapest, VII. kerület, Rottenbiller-utca 6/B

MODERN **három és négyszobás lakások**
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom. ***Gárdonyi G. József*** *genealogus,*
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

PESTI KIRAKAT

A lakásból kirakottak

Ne vádoltassunk meg cinizmussal, de igazán önként adódott, — hogy úgy mondjuk — magától jött, magától kínálkozott a két cím egymás alá. Pesti kirakat: a lakásból kirakottak. Egyike a legfájdalmasabb, legcsunyább kirakatoknak a mindinkább felfelé törő világváros számára. Akiket a lakásukból kiraknak, ott táboroznak az utcán, vagy az udvaron, vagy a kapu alatt, de mindig, mindenütt valósággal a világváros kirakatában. Sötét nyomorúságuk árnyékot vet minden fényre, amelylyel a külföldit csalogatjuk és árnyékot vet a szívünk fényére, amellyel — azt hittük — mindenki számára, minden legszegényebb pesti polgár számára biztosítani tudjuk a legszükségesebbet, a nélkülözhetetlent. A levegőt, a vizet, a betevő falatot, a széltől, esőtől, hótól óvó meztelen fedelet ...

Hát, úgy látszik, nem tudjuk. De miért nem? Budapest mérhetetlen összegeket áldoz szociális célokra ugyanakkor, amikor Illyefalvi I. Lajos, a statisztikai hivatal nagynevű igazgatója kimutatja, hogy a munkanélküliség miatt való szörnyű panaszos lárma jogosulatlan, mint 1911-ben, a háború kitörése előtt nagyobb volt Budapesten a munkanélküliség, mint ma. Hát akkor nem katasztrofális veszedelem és akkor, ha egyik-másik nyomorult családdal megesik, hogy lakásbér nemfizetés miatt hajléktalanná válik, kétségtelenül módját lehetne ejteni, hogy Budapest világváros megcsúfítására, ne kerüljön a csillagos, vagy mennydörgős, villámos firmamentum alá.

Pedig nap-nap után olvassuk, hogy majd itt, majd ott hevernek szanaszéjjel az udvaron a kilakoltatott lakó butorai. Az ütött-kopott éjjeliszekrény, amelyről az eső már lemosta a furnért, a horpadt lavór, a lábasok és fakanalak halmaza között sirdogáló, beteg asszony vézna, rongyos gyermekeivel, a bulvárlapoknak csaknem mindennapi, könnyfakasztó rémregénye. Ha pedig valaki azt mondaná, hogy ezeket a riportokat az ujságírófantázia mesterségesen szinezi ki, akkor az a feleletünk, hogy nincs olyan fantázia, amely méltóképen le tudná írni a hajléktalanságig fokozódott nyomorúságot.

Pedig ott, ahol a nyomorúságot enyhitik, ott ahol a főváros jóhire fényeskedik, nem okozhat komoly gondot az ilyen szégyenfoltoknak az eltávolitása. Abból a rengeteg pénzből, amit a nyomor enyhitésére szánunk, jutt erre is. Ha pedig nem jut, akkor valószinűleg a sorrend körül van valami baj. A sorrendet az elviselhető és elviselhetetlen nyomor szerint kell összeállitani és ha ez igy lesz, akkor a hajléktalanság, a ferencvárosi ház csillagos ege alatt éjjeli fekrészeivel, kopott lavórjaival három hét óta nyaraló hajléktalanok valószinűleg a nyomor legelső kategoriájába kerülnek.

A német ujságoknak valamikor volt egy rovatuk. Ez volt a cime: Muss das sein? Ez nem arra vonatkozott, hogy rosszul kormányozzák az országot, hogy a diplomácia ostobaságokat csinált, hogy a költségvetés sok százmárkás deficittel zárult. Ebben a rovatban épen az ellenkezőről volt szó. Apró boszszantó dolgokról, amiket egy tollvonással, jelentéktelen apró összegecskével el lehetett volna intézni. De nem intézték el. Egy olyan gigantikus budgetben, mint Budapesté, nem jelent semmit, ha az angyalföldi, csikágói, vagy a ferencvárosi, hajléktalan családnak nem három, vagy négy hét mulva adnak szükséglakást, hanem azonnal.

Hát tényleg „muss das sein", hogy Budapestnek ilyen csúnya, ilyen fájdalmas „muss das sein"-jei legyenek?

*

Friss karrier a régi uton

A művészi siker újabban különös utakat keres magának Pesten. Az ember kiüti a lóápoló szemét, vagy a színházi szabó pár fogát, esetleg ha női primadonnáról van szó, ő maga kap egy-két poflevest az édes jó papájától. Ilyen útjai is vannak ma a művészi sikernek. De vannak régimódi, konzervativ utak is: a tehetség, a lelkes odaadás, az elragadó fiatalság és a szépség útjai. Ezen jártak valamikor a Blaha Lujzák, a Pálmai Ilkák, Küry Klárák, Komáromi Mariskák, Hegyi Arankák. Most a budai színkörben debütált ilyen klasszikus sikerrel a Nemzeti Színház fiatal művésznője: Olty Magda. A színpadról a szépség bája, a fiatalság, a fülbemászó ének és kecses mozdulatok üdesége, a tehetség lenyügöző ereje árad a közönség felé, amely az első estén, az első látásra kegyeibe fogadta ezt a trükkmentes, a szintiszta művészet eszközeivel dolgozó fiatal művésznőt, akire, jogos reménységgel, a fővárosnál is felfigyeltek. Az ujdonsült primadonna bemutatkozásánál Liber Endre alpolgármester is jelen volt. Amit ott látott, hallott és személyesen tapasztalt, mindezeket a benyomásokat majd bizonyára a mérleg serpenyőjébe helyezi, amikor a főváros színművészeti ösztöndíjának odaitélésénél dönteni fognak.

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István-út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes **BÉLYEGZŐJE**
tartós, szép és tiszta

Teljesen átszervezik a Vízművek igazgatását

Az alagútépitési bonyodalmak érdekes fejleményei — Paulovits igazgató nyugdíjba megy, utóda Papp Ferenc folyamőrszázados — Mihalkovits és Haffner igazgatókat is nyugdíjazzák

A Vízművek alagútépítése körül keletkezett bonyodalmaknak *érdekes fejleményei lesznek.*

Mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa teljesen beavatott városházi körökből értesül,

a főváros vezetősége elhatározta a Vízművek igazgatóságának teljes átszervezését.

Az átszervezést *Paulovits* Viktornak, a Vízművek igazgatójának a nyugdíjazása indítja meg. *Paulovits* Viktor szolgálati ideje ez év végén különben lejár, de már októberben kérni fogja nyugdíjazását. Nyugdíjazzák *Mihalkovits* és *Haffner* igazgatókat is. E nyugdíjazásoknak az lesz a folyománya, hogy

a Vízművek központi igazgatása új emberek kezébe kerül.

A Vízművek igazgatásának ezt az átszervezését legfőképpen *Morvay* Endre tanácsnok követelte és kívánságát honorálta nemcsak *Sipőcz* Jenő polgármester, hanem *Borvendég* Ferenc főpolgármester is. Döntés történt Paulovits Viktor utódjának a személyét illetően is.

A Vízművek új igazgatója Papp Ferenc folyamőrségi kapitány lesz,

aki most a Vízművek igazgatósága mellett működő szakértői bizottságnak a tagja. *Papp* Ferenc mellett *Sajó* Elemér földmívelésügyi miniszteri tanácsos, *Breitenbach* Kálmán betongyáros és *Martin* János mérnök, fővárosi bizottsági tag működnek ebben a szakértői bizottságban, amely rendkívül értékes szolgálatot tett már eddig is. Ennek

a szakértői bizottságnak a mandátumát meghosszabbitják a folyamatban levő beruházások teljes befejezéséig.

A szakértői bizottság tagjai egyenként havi 600 pengő tiszteletdíjat kapnak.

A Vízművek igazgatásának teljes átszervezéséről szóló értesülésünk, amelyet teljesen megbizható helyről kaptunk, előreláthatóan *nagy feltűnést fog kelteni az érdekelt szakkörökben.*

Izgalmas várakozások előzik meg a várospolitikai élet őszi kampányát

A pártok támogatni fogják a szanálás keresztülvitelét Ellenőrizhetetlen hirek a fővárosi törvény módositásáról és a közgyülés feloszlatásáról

A várospolitikai élet megélénkült: a főváros vezetői kivétel nélkül a helyükön vannak és majdnem teljes létszámban Budapesten tartózkodnak a politikai pártok vezérei is. A nyári szünetet használta fel a városházi adminisztráció arra, hogy az ügyosztályok költségvetéstervezeteit elkészítse és azokat összesítés végett a pénzügyi osztály rendelkezésére bocsássa. Az ügyosztályokkal együtt fejezte be a jövő évi előirányzatok megkonstruálását az üzemek vezetősége is, úgyhogy

a községi háztartás és az önálló vagyonkezelési alapok számadatai teljesen készen

várja a bizottságok üléseit, a közgyülést és a főpolgármester legfelsőbb cenzuráját. *A megindulló őszi kampányt egyelőre a budgetárgyalások foglalkoztatják* és már most valószínű, hogy a szanálási szuperrevizió következtében a belügyminiszter *ismét haladékot ad az autonómiának a végleges költségvetés bemutatására.* Nemcsak a városi politikában, hanem a nagyközönség soraiban is élénk érdeklődéssel várják a főpolgármester intézkedéseit, amelyeknek céljuk, hogy a főváros háztartása minden megrázkódtatástól mentesen végezze el széleskörü feladatait.

Borvendég Ferenc főpolgármester kinevezésével kialakult várospolitikai hangulat még mindig rányomja bélyegét a közeljövő várható eseményeire és

még ma is sürü megvitatás tárgya az a probléma, hogy miképen alakul a pártok magatartása.

A várospolitikai életnek magasabb szemszögből és a személyi kérdéseken túlmenőleg kizárólag a közérdeket dominálo felfogása szerint, *a szanálási akció végrehajtásánál mindenképen számithat a főpolgármester a közgyülés támogatására.* Az eddig kialakult erőcsoportok feltétlenül a főpolgármester mögé sorakoznak, mert

számolnak azzal a kockázattal, ami a szanálási akció meghiusulása következtében állana elő.

Tág tere nyilik itt a lehetőségeknek és ezért az autonómia hívei nyilvánvalóan tömörülnek a főpolgármester szándékainak támogatására.

A községpolitikai pártok körében már is erős készülődés észlelhető. A hangulatcsinálás nem kimél egyetlen pártot sem és minden oldalon bizonyos suttogások hallatszanak a másik, vagy a harmadik párt kebelében történő *bomlási tünetekről.* A városi politikában előszeretettel beszélnek például személyi ellentétekről, amelyek a *Nemzeti Egység Pártja* központi vezetőségének az *Egységes Községi Polgári Párttal* való együttműködését megnehezíti. A jámbor óhajtásnak megfelelő reménykedések teljes cáfolatát jelenti az a legjobb forrásból származó információ, hogy

a két párt vezetősége között nincsenek semmiféle olyan ellentétek, amelyek a köz érdekében való együttműködést akadályoznák.

Az kétségtelen, hogy vannak bizonyos tisztázásra váró kérdések, amelyek kizárólag a szervezkedés irányításával vannak összefüggésben, de a nagy célkitűzések tekintetében természetesen alárendelt jelentőségűek. A szervezkedéssel kapcsolatos személyi természetű ellentétek azonban rövid időn belül áthidalás alá kerülnek és ebben az esetben a *Nemzeti Egység Pártja* országos és budapesti szervezetei között

teljes összhangban folytatódik a legszorosabb politikai együttműködés.

A *Keresztény Községi Párt* központi irányítása a betegségéből teljesen felépült *Wolff* Károly kezébe jutott, aki nagy lendülettel tartja együtt a pártot az őszi szezon valószínűleg izgalmas eseményeire. *A párt elnökségében helyetfoglaló egyes vezetőségi tagok személyi antagonizmusa nem terjed odáig, hogy az robbantó erőt gyakoroljon a párt összetételére* és nem kétséges, hogy

a Keresztény Községi Párt tömör egységben jelenik meg ismét a közgyülési teremben.

Pártfuziók azonban komoly alappal bírnak és ebben a tekintetben *befejezett ténynek mondható a Demokrata Párt és a Szabadelvű Párt egyesülése. Rassay* Károly hozzájárult a demokratáknak a párthoz való csatlakozásához, amely

egyénenkénti belépés formájában fog megtörténni a közeli napokban.

A helyzet ismerői valószínűnek tartják, hogy néhány demokrata városatya *Fábián* Béla négy tagból álló független demokrata frakciójához csatlakozik, úgyhogy *az őszi közgyülésen a Fábián-párt lényegesen nagyobb létszámmal lesz képviselve a törvényhatósági bizottságban.*

Mint érdekes hírt közöljük azt a meglehetősen elterjedt várakozást, amely a várospolitikában annyira tartja magát:

módositják a fővárosi törvényt és bizonyos novelláris változtatásokkal kiküszöbölik az új törvénynek a gyakorlatban eddig be nem vált hiányosságait.

Ezen túlmenőleg meglehetős nyugtalanságot vált ki a városházi politika kórusában az a másik szenzáció, hogy *a kormány a jövő év tavaszán feloszlatja a törvényhatósági bizottságot és*

nyomban kiirja az új választásokat.

Mindezeket a híreket nem tartották szükségesnek megcáfolni illetékes helyeken és *talán ez a magyarázata annak, hogy a koraőszi szenzációk sok hívőre találtak.*

MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT
Szén- és bronzkefék gyártása. Kollektorok készítése minden méretre. Elektromotorok és elekrogépek javítása, tekercselése
Budapest, VIII. Iroda: Kisfaludy-köz 5. szám. Üzem: Kisfaludy-utca 29. Telefonszám: 41-3-40

Váratlanul újra napirendre kerül a Rudas modern újjáépítése

Uj elgondolások várnak megoldásra — Reuma-kórház lesz a Fehérsas-téri iskolaépületből

A városházi élet őszi kampányában napirendre kerülő problémák között a közeli napokban újból előveszik a Rudas gyógyfürdő újjáépítését, amely az év elején úgy látszott, hogy már végleg lekerült a napirendről. Az időközben feloszlatott törvényhatósági tanács úgy határozott, hogy *Pogány* Móric és *Hüttl* Dezső műépítészeket kell megbízni a tervek elkészítésével, de a hivatalos megbízást mindmáig nem adták ki, mert *közben áthidalhatatlannak mutatkozó ellentét támadt a főváros és a Közmunkák Tanácsa között a fürdő körül fekvő területek rendezése és a fürdőelőtti Dunapartnak a forgalom elől való elzárása tekintetében.* A főváros vezetősége már-már végleg lemondott arról, hogy nagymultú gyógyfürdőjét modernizálja, mert nem vállalhatta azokat a súlyos terheket, amivel a Közmunkatanács tervének végrehajtása járt volna és nem veszélyeztethette kincseket érő gyógyforrásait sem. Annál kínosabb volt a főváros számára a kényszerű tétlenség, mert közben a magánkézben levő gyógyfürdőüzemek és a Közmunkatanács birtokában levő Margitsziget bérlői nagyarányú berendezésekkel intézményeiket a modern kor színvonalára emelték.

Most váratlanul mégis elővették a Rudas-ügyet, amellyel egészen új elgondolás szerint szándékoznak foglalkozni. A középítési osztály már dolgozik a megbízási feltételek elkészítésén, amelyet rövid időn belül megküldenek a kiszemelt műépítészeknek.

Az érdekes új fordulatról és a várható fejleményekről

beavatott helyen,

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Rudas-fürdő újjáépítése valóban a legkomolyabban foglalkoztatja az illetékes városházi köröket. A kérdés iránt még mindig élénk érdeklődés nyilvánul meg a kormány részéről, nemcsak a kereskedelmi miniszter úr értékes biztatása formájában, hanem a belügyminisztérium részéről is, amely egyik leiratában kifejezetten felhívta a fővárost, hogy a Rudas-gyógyfürdő korszerű fejlesztéséről gondja legyen. De ettől függetlenül

a Rác-fürdő megvásárlása is új helyzetet teremtett.

A főváros egy pillanatra sem gondolt arra, hogy a Szent Imre-fürdőt üzemben tartsa, hisz a modernizálás igen nagy összegeket igényelt volna.

A fürdőt rövidesen lebontják és csak az a része marad meg, amely ősi eredetű, műemlék.

Itt helyezik el majd *a reumakutató intézet laboratóriumait.* A vétel folytán rendelkezésre álló új források hatalmas víztömege a meglévőkkel együtt a gyógyvizek olyan bőségét biztosítják, hogy *a fővárosnak a Rudas újjáépítésével okvetlenül foglalkozni kell.* A legújabb elgondolás szerint a fürdőépületnek az Erzsébet-hídra és a jelenlegi kis gyógysétányra néző szárnyáról

lebontják az emeletet

és földszintes formában újjáépítik, olyan stílusban, amely a fürdő patinás multjának megfelel. Az új szálló bejárata a Gellérthegy felé néző oldalon lesz. A középső traktusra új emeletet húznak és

ott fogják a 100 szobás polgári gyógyszállót berendezni.

A döntés azért sürgős, mert az új kazánház építését már megkezdték és el kell határozni, hogy a hozzácsatlakozó gőzvezetéket a mai épülethez méretezzék-e, vagy pedig úgy, hogy az újat is táplálni tudja. Az Ásványvízüzem épületét is rendebehozzák.

fedettuszoda pedig kinyitható üvegtetőszerkezetet kap,

olyat, mint a pezsgőfürdőé.

— A vitás térrendezés kérdése egyelőre lekerül a napirendről és ez csak akkor válik időszerűvé, ha az építkezés befejeződött. Az ilymódon való újjáépítés nem kerül többe annál, amit eredetileg számításba vettek, s a költségeket hamarosan amortizálná a fürdő nagyobb jövedelmezősége.

Az újjáépítés után a Rudas kizárólag csak gyógyosztályokkal rendelkeznék.

Elsősorban a rádiumos osztályt fejlesztenék és külön osztály létesülne a kénes fürdők számára. Természetesen nem fog hiányozni az újjászülető Rudasból a modern reumagyógyászat egyetlen egyéb tényezője sem. Foglalkoznak azzal a tervvel is, hogy a lebontott Tabánban épségben hagyott

Fehérsas-téri kétemeletes iskolaépületet reuma-kórház céljára átalakítsák.

A fürdő átalakításával kapcsolatosan megoldják az ivókúrák kérdését és

az egyes ivócsarnokokat fedettfolyosóval kötik össze.

A Rudas újjáépítésének elgondolásai és tervei az ősz során az autonómia illetékes fórumai elé kerülnek.

Végre komolyan foglalkozni fognak a hatóságok az ijesztő módon elszaporodott álkoldusok kiirtásával

Leleplezték a nyomor lelketlen vámszedőinek kulisszatitkait — Mintegy tízezer álkoldus sarcolja a főváros közönségét — Szervezetbe tömörültek, fizetett törzsfőnökük van, a koldulási trükkök elsajátítására iskolát tartanak, a jobb standokért helypénzt fizetnek

A főváros vezetőségét és a rendőrséget az utóbbi években egyre jobban foglalkoztatja a kolduskérdés kellemetlen problémája. A főváros közjótékonysági osztálya a nyári szünet előtt részletes tervezetet mutatott be a szakbizottságnak, amelynek az volt a lényege, hogy a főváros bocsásson ki a BSzKRT-tantuszokhoz hasonló „kolduspénzt", kérje fel az adakozó közönséget, hogy jótékonyságot kizárólag ilyen különleges pénzzel gyakoroljon. Az alamizsna nyujtására szánt kolduspénzt a publikum az elöljáróságokon és egyéb hivatalos helyeken vásárolhatta volna és ezeket a jótékonysági érméket a hatósági engedéllyel rendelkező koldusoktól ugyancsak az elöljáróságok váltották volna vissza. A bizottság annakidején nem foglalt véglegesen állást és így az egyre inkább elmérgesedő probléma a közeli hetekben újra szőnyegre kerül. A gyökeres beavatkozás annál inkább sürgős, mert az utóbbi időben valósággal megszervezett koldus-invázió lepte el a főváros utcáit. A növekvő idegenforgalom nagyon fellendítette ezt az „üzletágat". A főbb útvonalakon rendkívüli módon elszaporodtak a sokszor erőszakos, tolakodó módon fellépő koldusok. A Dunakorzón az utóbbi hetekben a rendőrség kénytelen volt erélyesebb módon fellépni, hogy ezt a terepet megtisztítsa a szemtelen álkoldusoktól. A rendőri beavatkozás azonban önmagában nem elég. A hatóságoknak karöltve kell egy olyan rendszert kidolgozni, amely a szánalom hiénáinak, az üzletszerű kordulásnak végét veti.

A főváros tervei és szándékai felől

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A kolduskérdés rendezése évek óta okoz komoly fejtörést a hatóságoknak. A megoldás azért nehéz, mert nem az igazi, munkaképtelen koldusokkal van baj, hanem

a nyomor szélhámosainak, vámszedőinek egyre hatalmasabb táborával állunk szemben.

Kéregetésre jogosító engedélye a fővárosban alig néhányszáz koldusnak van. Ezzel szemben

az álkoldusok serege, hatósági becslés szerint, megközelíti ma már a tízezret.

Egyik napról a másikra megbirkózni velük szinte lehetetlen. Szisztematikusan, lépésről lépésre haladva kell tőlük visszafoglalni az utcát, amelyet a legfantasztikusabb trükkökkel adófizetőjükké tettek.

— A hatóságok hónapokon át tartó nyomozómunkával feltárták a koldusok alvilágának megdöbbentő kulisszatitkait. Kiderült például, hogy a legsötétebb Józsefváros egy-két utcájában,

a Népszínház-utca környékén van a központi szervezetük,

itt rejtőzik a koldusok „klubja", ahol összejönnek, megbeszélik újabb haditerveiket. Megállapította a nyomozás azt is, hogy

az álkoldusok törzsfőnököt, központi igazgatót alkalmaztak és állítottak maguk fölé, aki beosztja a körzeteket és ellenőrzi, hogy egyik kéregető a másik „munkaterületét" ne bitorolja.

A jobb helyekért lelépési díjat fizetnek. Pontosan tudják, mennyit lehet naponta megkeresni az Apponyi-téren, a Rákóczi-út, vagy a nagykörút forgalmasabb pontjain, a templomok előtt, a pályaudvarok, az egyes szállodák, mulatóhelyek, vagy taxiállomások előtt. Ennek

megfelelő ára van az egyes „Stand"-oknak, amelyért helypénzt fizetnek a szervezetnek.

Egyik fecskeutcai házban koldusiskolát fedeztek fel, ahol tanfolyamokat tartottak,

kitanították a növendékeket a leghatásosabb fogásokra, legszánalomgerjesztőbb módozatokra, sőt megfelelő öltözetekről, maszkokról is gondoskodtak.

A József-körúton például a mult télen hosszú ideig borzongatta a járókelők idegeit egy szálas fiatalember, *aki ing nélkül, mezítláb didergett a fagyban, esőben.* Természetesen mindenki adott neki. Azután kiderült, hogy ez a könnyekre fakasztó pária két segéddel dolgozik, akik rendes napibért kaptak és a munkahelyhez közeleső kapualjakban várták meleg lábbelivel, télikabáttal és gőzölgő forraltborral. Időközönként itt felfrissült és új erőt gyüjtött a kétségtelenül nem könnyű, de jól jövedelmező keresethez. Az egyik nagy piactér közelében hónapokon át gyüjtötte kalapjába az apró és nagyobb pénzeket egy nyomorék „féllábú koldus", amíg egy napon leleplezték. Kiderült, hogy már kora reggel egy csatorna nyílása fölé telepedett,

a „hiányzó" fél lábát belelógatta a csatornába, a másik lábára pedig rákuporodott.

Az Emke környéke igen előkelő hely a koldusok világában. Az a koldus, amelyik itt monopóliumot élvezett, három megfigyelővel dolgozott, hogy rendőr vagy detektív meg ne lepje. A fondorlatosabbnál fondorlatosabb esetek egész sorát lehetne felsorolni az álkoldusokról, akik egyébként legtöbben jól élnek, vendéglőben étkeznek, lóversenyre járnak, kávéházban kártyáznak abból a pénzből, amit megtévesztéssel az igazi nélkülözők szája elől elvonnak.

— Hogyan lehet ezt a visszaélést megszüntetni? Nagyon nehéz kérdés. Toloncház nem segít, de nincs is hely ennyi dologkerülő álkoldus befogadására.

Legradikálisabb megoldás a munkakényszer, a dologházba utalás lenne.

Ez viszont túlmegy a főváros hatáskörén.

A végleges megoldás az őszi tanácskozások során fog kialakulni. Értesülésünk szerint ugyanis a közeli hetekben a főváros, a rendőrség, az egyházak és a különböző karitatív szervek és a vöröskereszt bevonásával döntő jellegű konferencia lesz a kolduskérdés végleges rendezéséről és az álkoldusok megrendszabályozásáról.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Elkészült a Bszkrt szanálási tervezete a főpolgármesterrel történt megbeszélések alapján

A jövedelmek emelkedése megkönnyíti az 55 milliós tartozás rendezését

Borvendég Ferenc főpolgármester szanálási tevékenységének két legfontosabb célkitüzése: *a státuszrendezés és az üzemi kérdések megoldása.* A státuszrendezéssel kapcsolatban több ellentétes hír látott napvilágot, amelyekkel kapcsolatban beavatott helyről olyképpen informálják a *Fővárosi Hirlap*-ot, hogy a státuszrendezés során a főpolgármester kizárólag *arányosítás* végrehajtását tervezi, kiindulva abból az alapelvből, hogy

az üzemi szakon dolgozó munkaerők fizetése hasonló mértékű legyen a közigazgatási tisztviselőkével.

Előrehaladott stádiumba jutott *a BSzKRT pénzügyi helyzetének megoldása*, amelyről a főpolgármester már hosszabb megbeszélést folytatott *Usetty* Béla országgyűlési képviselővel, a villamosvasút elnökével. Köztudomású, hogy

a Beszkárt tartozása kereken 55 millió pengőre rúg,

amelyből 35 milliót a vasútintézmény nyugdíjalapja követel, 20 millió pedig a függőadósságok számláján szerepel. A főváros és a villamosvasút mindenképpen *el akarják kerülni az immobilizáció veszélyét*, amire azért is megvan minden kilátás, mert a jövedelmek folyamatos emelkedést mutatnak. Az utasforgalom növekedett és mindezek az örvendetes körülmények

megkönnyítik a tartozások sürgős rendezését is.

Értesülésünk szerint *Usetty* Béla sürü tanácskozásokat folytat az illetékes tényezőkkel, hogy a kérdést nyugvópontra juttassa. A tárgyalások során kialakult a szanálási terv, amelyet *főbb vonásokban Borvendég Ferenc főpolgármester elé terjesztett.* A tervezet munkában van, amelyről mindazok, akik az alapelveket ismerik, azt a véleményt hangoztatják, hogy

alkalmas a kérdés megoldására és a Beszkárt pénzügyi stabilitásának megnyugtató biztosítására.

A BSzKRT szanálási tervezetét már e hó 12-én, szerdán tárgyalás alá veszi az igazgatóság, amelynek jóváhagyása után a főpolgármester elé terjesztik, majd végül áttanulmányozza a tizenhetes bizottság is és így minden valószínűség szerint a szükséges intézkedések rövidesen megtörténnek.

Nagyjelentőségű városrendezési intézkedések a Közmunkatanácsnál

Engedélyezik az Orczy-ház újjáépítését, kiszabadítják a Bazilikát a bérházak gyűrűjéből, a környező régi házak kisajátításával bővítik az Erzsébet- és a Deák-teret, impozánsan átalakítják az Andrássy-út torkolatát

A Közmunkák Tanácsa *Rakovszky* Iván dr. elnöklete alatt tartott legutóbbi teljes ülésén a székesfőváros fejlődése és további alakulása szempontjából több igen nagyjelentőségű kérdésben foglalt állást. Az Erzsébet-sugárúttal összefüggő nagy építkezések elősegítése, az Andrássy-út torkolatának teljes átalakítása, a Bazilika környékének végleges szabályozása, az Erzsébet- és Deák-terek bővítése foglalkoztatták a nagyfontosságú ülésen a tanácsot, amelynek határozatairól a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Közmunkák Tanácsa lehetővé akarja tenni a tervezett Erzsébet-sugárút környékén az építkezés megindulását. Ez a szándék vezette, amikor legutóbbi ülésén

hozzájárult, hogy az Orczy-ház helyére tervezett monumentális házcsoport Király-uteára néző szárnyának építését a telektulajdonos Helvécia Rt. már most elkezdhesse.

Az engedély alapján a Közmunkatanács most várja a telekmegosztási és építkezési tervek bemutatását. Gróf *Nemes* Jánosnénak nem engedik meg, hogy a Deák-tér 1. számú ősrégi házát lebontassa és helyébe nagyszabású új bérházat emeljen, mert ezt

az épületet a Marokkói udvarral és a Bazilikáig terjedő többi házakkal együtt a legközelebbi jövőben kisajátítási eljárás alá vonják.

A kisajátítás után, ha ezeket a régi házakat lebontják, bővül az Erzsébet-téri park, de ugyanakkor

foglalkoznak az Andrássy-út torkolatának egészen újszerű kiképzésével és avval is, hogy a Bazilika impozáns frontját kiszabadítják a környező házak gyűrűjéből.

A vonatkozó városszabályozási terveket valószínüleg már a tavaszra elkészítik, de legkésőbb három év alatt el kell dönni az egész problémának, mert az építési tilalom csak erre az időre szól.

Állást foglalt a Közmunkatanács a tervezett *Óbuda—Hungária-körúti híd* végleges helyének kijelölése dolgában is. A kereskedelmi miniszternek azt ajánlják, hogy

a hidat a Margitszigettől távolabb, északra vezessék

egyenes irányban és ne a Margít-hídhoz hasonlóan, törtvonalú tengellyel.

Végül lépéseket tesznek a pénzügyminiszternél a pénzügyi hatóságok akadékoskodó magatartása miatt.

Sok a panasz amiatt, hogy az építési adókedvezmények elbirálásánál túlszigorúak

és evvel hátrányosan befolyásolják az amúgy sem túlsigázott építési kedvet.

Kitiltották a főváros élelmiszervizsgáló vegyészeit a pályaudvarokról

Éles ellentét a MÁV. és a főváros között — A főváros a kormánynál keres jogorvoslatot — Revizióra szorul az élelmiszerhamisítások körül alkalmazott büntetőeljárás

A kereskedelmi és a földmívelési miniszterek lesznek hivatva eldönteni azt a jogvitát, amely a közeli hetekben az Államvasutak és a székesfőváros között fölmerült. Az történt ugyanis, hogy az Államvasutak üzletigazgatósága egy körrendelettel megtiltotta a fővárosi vegyészeti hivatal hivatalos közegeinek a budapesti pályaudvarokra érkező tej- és élelmiszerszállítmányok ellenőrzését és átvizsgálását. A főváros közélelmezési ügyosztálya mellett működő élelmiszervizsgáló és vegyészeti intézet hivatalos közegei, vegyészei és közegészségőrei hosszú esztendők óta zavartalanul végezték a kötelező vizsgálatokat, amelyeket az új tejrendelet életbeléptetése óta, természetesen, még jobban megszigorítottak. A vegyészeti intézet emberei a hajnali, vagy az éjszakai órákban szoktak kiszállni a pályaudvarokra, a vámokhoz és a hajóállomásokhoz és ott a helyszínen vettek mintát a még érintetlen és ki nem adott szállítmányokból. Ez a rendszer kifogástalanul bevált, mert a szállítmány megérkezésénél pontosan megállapítható volt, hogy a küldemény honnan és kitől érkezett. Ez a tejkereskedők érdeke is volt, mert elkerülhetővé tette azt, hogy esetleg ártatlanul bajba kerüljenek akkor, amikor a feladó termelő volt a tej minősége tekintetében a hibás. Másrészt a pályaudvarokon szokták átvizsgálni a visszaszállított üres kannákat is, hogy azokat kimosták-e és megfelelően fertőtlenítették-e.

Néhány héttel ezelőt, az egyik kora hajnali órában, a főváros vegyészeti intézetének alkalmazottai szokás szerint megjelentek a pályaudvarokon, hogy megszokott hivatásukat teljesítsék. Meglepetéssel vették itt tudomásul a vasutasoktól, hogy nem engedik be őket, mert az üzletigazatóság, a vasúti szabályzatra való hivatkozással, megtiltotta a szállítmányok átvizsgálását. Az üzletszabályzat szerint a vasút titoktartásra van kötelezve és nem szabad megengednie a szállítmány felbontását, de nem árulhatja el az áru származási helyét sem. Ezzel szemben a főváros közegei az 1896. évi XLV. törvénycikkre hivatkoztak, amely megengedi, elrendeli és kötelezővé teszi, hogy az élelmiszereket bár hol és bármilyen körülmények között megvizsgálhassák, illetve megvizsgálják. A főváros közegeinek és egyes vasúti alkalmazottaknak ez a differenciája olyan éles formában robbant ki, hogy a főváros az egyik pályaudvar raktárnoka ellen kénytelen volt fegyelmi és bünvádi feljelentést is tenni. Egyidejüen a főváros az esetről felterjesztésben sürgős jelentést tett a kereskedelmi minisztériumnak és az illetékes földmívelésügyi minisztériumnak.

A feltűnő eset iránt érdeklődtünk

Rosta János dr.

h. tanácsnoknál,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjénél, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Tény, hogy

az Államvasutak a régebbi évtizedes gyakorlattal szemben a vasuti pályaudvarokon a tej- és egyéb élelmicikkek megvizsgálását a főváros szakközegeinek néhány hónap óta megtiltották.

Miután a hamisítványok forgalombahozatalának megakadályozására a vasúti pályudvarok a legalkalmasabbak, ez az intézkedés a székesfőváros közönségére nézve nagy hátrányt jelent, amit csak fokoz az, hogy a székesfőváros a pályaudvari vizsgálatok hiánya folytán, igen értékes tapasztalati adatok beszerzésének lehetőségétől is elesik. Így például a nagy tejtermelő gazdaságok tejszállítmányainak pályaudvari vizsgálatai eredményezték, hogy lényegesen javult a fogyasztásra kerülő tej táplálóereje és minősége is

— A szóbanforgó vitás ügyben, amelynél a vasút az üzletszabályok tiltó rendelkezéseire hivatkozik, lépéseket tettünk a MÁV igazgatóságánál, de ugyancsak felfolyamodást nyujtottunk be a kereskedelmi miniszterhez és a fölmívelési miniszterhez is. Reméljük, hogy eljárásunknak meglesz a foganatja, mert szinte lehetetlen, hogy a vasút a földmívelési minisztérium törvényes rendeleteinek végrehajtását megakadályozza. A régi rend helyreállítását egyébként maguk a nagy tejvállalatok is várják, mert a vizsgálatoknak a pályaudvaron való lebonyolítása az ő érdekeiket is szolgálta.

Beszélgetés közben szóbakerült a fővárosnak az a régi kívánsága, hogy az élelmiszerhamisításokra vonatkozó kihágási eljárást gyorsítsák meg, mert a tapasztalat szerint a késedelmesen alkalmazott büntetés nagyon sokat veszít a hatásából. Ezzel kapcsolatban *Rosta* tanácsnok a következőket jelentette ki:

— Annak ellenére, hogy a közélelmezési kihágások elsőfokú elbírálásának összpontosítása, amit a polgármester már életbeléptetett, az eljárás menetét lényegesen meggyorsította, e tekintetben még mindig sok a kívánnivaló. Az eljárás gyorsítása, illetve egyszerűsítése a kormányhatóságtól függ, amit már ismételten kértünk, de eddig eredmény nélkül. Különösen megfelelő kormányintézkedésre van szükség az élelmiszerhamisításokkal elkövetett kihágásokra kirótt büntetéseknél, amikor a felek felfolyamodással élnek. Az általános jogelvek szerint kétségtelen ugyan, hogy *felfolyamodástól, vagy kegyelmi kérvény benyujtásának jogától* egyetlen állampolgárt sem lehet elütni, de viszont meg lehet követelni azt, hogy a folyamodók kérelmük komoly indokait hiteltérdemlő módon igazolják.

A rendőri büntetőbíráskodás szabályai a kegyelmi kérvények indokainak igazolását nem teszik kötelezővé,

az illetékes minisztériumok pedig azt a gyakorlatot követik, hogy minden egyes kegyelmi kérvény érdemleges elintézéséig felfüggesztik a folyamodó büntetésének végrehajtását. Minthogy pedig a büntetés felfüggesztése hosszabb időnyereséget eredményez, érthető, hogy a túlzott engedékenység következtében az élelmiszerhamisítási kihágások ügyeiben az utóbbi időben a büntetések végrehajtása már úgyszólván megbénult. Annak pedig, hogy a kegyelmi kérvények rendszerint minden méltányos alapot nélkülöznek, legjobb bizonyítéka, hogy évek is elmúlnak, de

a kérvényezők nagy tömegéből úgyszólván senki sem részesül kegyelemben.

E körülményekre való figyelemmel, a főváros törvényhatósága újabb felterjesztést intéz a kormányhoz és az élelmiszerhamisítások megakadályozása érdekében kéri a közélelmezési kihágások büntető-eljárásának rendszerében a sürgös reviziót.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
NAPELLENZŐ
FÉMPORTÁL és
REDŐNYGYÁRTMÁNYAI
KÖZISMERTEK
Gyár: Budapest, Kisladuy-utca 5. Telefon: 32—3—76
45—9—86

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Gömbös Gyula miniszterelnök tudomásul vette a Nemzeti Munkahét programját. A *Nemzeti Munkahét* végleges programját az elmult héten *Szörtsey* József, a TESz országos ügyvezető elnöke bemutatta *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek, aki mindenben hozzájárult az országos mozgalom terveinek megvalósításához. A *Nemzeti Munkahét* jelentőségét a rádió is méltányolja és az ország közönsége előtt ismertetni fogja az országos megmozdulás gondolatát *Szörtsey* József országos elnök. Az előadás, amely a nemzeti életet jelentő fejlődő munka nagyarányú demonstrációjáról szól, *szeptember 15-én, szombaton, este 6 órai* kezdettel ismerteti a rádió. A társadalmi munka megbecsülésére alapított serleg a *Nemzeti Munkahét* keretében először kerül az idén kiosztásra. A TESz elnöksége által felkért zsüritagok örömmel vállalták a megbizatást. A zsüri tagjai: *Skerlecz* Iván báró, *Zadravecz* István püspök, *Kenyeres* Balázs, *Lingel* János, *Takách-Tolvay* József gróf, *Senn* Ottó, *Samarjay* Lajos és *Hoepfner* Guidó.

A Nemzetközi Dunabizottság beavatkozását várják a hajófüstölés megszüntetésére. Régi panasz, hogy a belső rakpartok mellett horgonyzó hajók, de különösen egyes áthaladó külföldi gőzösök kíméletlen füsttel borítják be a partokat és nincsenek tekintettel a város lakosságának higiénikus igényeire. Különösen a dunaparti szállodák és szórakozóhelyek tettek több alkalommal panaszt, mert sok külföldi vendég kifogásolta a hajók kormos füstjét, amely ellepi nemcsak a sétányt, hanem a szállóbeli szobákat is. A főváros vezetősége néhány hónappal ezelőtt felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez s kérte ennek az állapotnak a megszüntetését. Most érkezett meg a miniszter válasza, amelyből kitűnik, hogy *a kormány komoly lépéseket tett a budapesti Dunaszakasz rendjének a megóvására.* A miniszter leiratban közli, hogy a kormány megkereste Magyarországnak a nemzetközi Dunabizottságban helyet foglaló delegátusát, hogy a nemzetközi hajózás és rendőri szabályzatba olyan rendelkezést vetessen fel, amely szerint *kiküszöbölhető lesz a székesfővároson átvonuló hajók füstölése és alkalmatlan lármája.* A leirat szerint az az elgondolás, hogy az áthaladó, vagy horgonyzó hajóknak *reggel 7 órától este 11 óráig tilos lesz a tartós füstöltetés és ebből a célból a tüzelőberendezést, a tüzelőanyag minőségét, a tüzelés módját, valamint az állomásozás és rakodás időtartamát és a közlekedés idejét úgy kell megválasztani, hogy a hajók a közönség és a dunaparti városrészek lakóinak kellemetlenséget ne okozzanak.*

Uj elektromos gyógyitókészülékkel gyarapodott a Gellért-gyógyfürdő. A főváros áldozatkészsége rendkívül nagy jelentőségű új gyógyító osztállyal gazdagította a Szent Gellért-fürdőt. A polgármester a gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatóságának javaslatára engedélyezte egy *ultrarövidhullámú elektromos készülék beszerzését,* amely a modern therápia egyik legújabb vívmánya és a Szent Gellért-gyógyfürdő készüléke *egyike a legelsőbbnek az egész országban.* Az új készülék rendkívül gyógyító hatásáról már az eddigi tapasztalatok alapján is meglepő és rendkívüli eredményekről számol be dr. *Simicska* Ferenc, a Gellért elektrotherápiai osztályának főorvosa. Az új osztály megnyitása annál nagyobb jelentőségű, mert nemcsak a gyógyfürdőt felkereső betegek szolgálatába állítják, hanem a főváros a készüléket rendelkezésére bocsátja *az általános gyógyitásnak, az orvosi kutatásnak és ami mindennél fontosabb: a szegény betegek számára ingyen hozzáférhetővé teszi.* Utasította ezért a polgármester a gyógyfürdők és gyógyforrások igazgatóságát, hogy lépjen érintkezésbe a közkórházakkal és a klinikákkal, hogy megfelelő ingyenbeteganyagot bocsássanak az új osztály rendelkezésére. Az elért eredmények és gyakorlati tapasztalatok alapján gyüjtött adatokat, megfigyeléseket az illetékes klinikák és kórházak rendelkezésre fogják bocsátani.

Házikezelésbe kell venni a Városi Színházat

Teljesen felesleges és céltalan a további meddő kisérletezés

Teljesen érthető, ha a budapesti polgár a *Városi Színház* hallatára idegesen legyint a kezével és gyorsan más témára tereli a beszélgetés fonalát. Annyit hallott az utóbbi években a Városi Színházról, hogy *teljes joggal kergeti el a kiváncsiságát, mert mi történhet ezzel a viharvert intézménnyel?* Ismét jelentkezik a bérlő, igér, fűt-fát, aláírja a szerződést és azután elmúlik néhány hónap. De váratlanul újra aktuálissá válik a probléma *és a fővárosnak, megint alkalma van futni a pénze után.*

Önkéntelenül ez jut eszünkbe, amikor most megint arról számol be a híradás, hogy

a Városi Színház épületét hat esztendőre bérbeadják.

Szinházi szakember és az egyik hangversenyrendező cég tulajdonosa tartják jó üzletnek a Tisza Kálmán-téri müintézetet és hajlandók *a hatéves bérleti jogért összesen kétszázezer pengőt igérni a főváros pénztárának.* A bérleti összeg

évi harmincötezer pengős jövedelmet

nyujtana a fővárosnak, ami már egymagában is meglepően alacsony térítés a szinház átengedéséért. A szerződés pontjait a közművelődési bizottság fogja átvizsgálni és annak megtörténte után *felhatalmazzák a polgármestert a bérleti szerződés megkötésére.*

Nem tudunk lelkesedni a legújabb bérlőkért, mint ahogy állandóan kifejeztük aggodalmainkat kezdve a Ferenczi-rezsimtől Labrioláig minden esetben,

amikor a Városi Színház kalandjainak újabb fejezetei megindultak.

Soha annyi kellemetlensége nem volt a hatóságnak, mint a Városi Szinház miatt és soha annyi kínos szemrehányást nem kellett visszautasitani, mint amikor a Városi Szinház egy-egy bérlője lebukott az igazgatói szék horizontjáról. A csődbe jutott szinigazgatók alkalmazottai a városházára jöttek könyörögni, hogy *kenyeret vásárolhassanak maguknak és nyomorgó családjuknak, a művész-személyzet és a műszaki alkalmazottak az elmaradt fizetésüket hajtották be a könyörületes városon,* a külföldi varietévállalkozó pedig itthagyott mindent, csakhogy bértartozását a város a lefoglalt kulisszák és jelmezek formájában megkaphassa. Az új bérlőtársaság talán komoly nekibuzdulással akar a Városi Szinházból virágzó intézményt megálmodni és ezért inkább *nagy attrakciók, hangversenyek és más események rendezését tűzte maga elé, csakhogy a publikumot a szinházba csábithassa.* Állandó szintársulat szervezéséről azonban szó sincs és itt van az a pont, amely miatt a fővárosnak nem volna szabad az épületet hosszú hat esztendőre lekötni.

Az állandó szintársulatnak mellőzése együtt jár azzal, hogy magyar színészek, zenészek és egyéb szinházi alkalmazottak *nem találnak egzisztenciát a Városi Szinházban,* tehát valóban felmerül a kérdés, hogy milyen nemzeti, gazdasági, valutáris, vagy művészi érdek diktálja a Városi Szinháznak ilyen keretek között való hasznosítását? Az illetékes bizottság, a polgármester és a közgyülés hivatott mindezeket a szempontokat komoly mérlegelés tárgyává tenni, amely esetben

a döntés nem lehet más, minthogy a szinházat továbbra is házikezelésben kell megtartani,

mert az mindentől eltekintve, anyagilag is kedvezőbb a főváros számára. Végeredményben alkalmi előadásokat a főváros is tud rendezni és vendégművészek a városnak is épp úgy rendelkezésére fognak állni, mint a bérlőtársaságnak. Toscanini majd a házikezelésü szinházban is tud dirigálni és Gigli sem a bérlőknek énekel, hanem a közönségnek.

Megjelent a Cicerone német, francia és olasz kiadása. Felbecsülhetetlen szolgálatokat tett Budapest idegenforgalmának *Baján* Gyula, a *Fővárosi Közlöny* szerkesztője, aki a mult esztendőben *Ciceróne* néven új rendszerü utikönyvet adott ki magyar és angol nyelven. Most jelent meg ennek a célszerüen összeállított könyvnek, *német, francia és olasz* kiadása. A főváros nevezetességeinek és látnivalóinak pontos és megbízható leirása kapcsán, ezek a könyvek főbb vonásokban megismertetik az idegenekkel a nemzet egész multját és jelenét, ezenkívül pedig az adatok egész sorozatát találjuk azokról *a történelmi és kulturális kapcsolatokról, amelyek az évszázadok folyamán a nagy nyugati nemzetek és a magyarság között keletkeztek.* Mindegyik nyelvü könyv éppen a különleges nemzeti szempontokra való tekintettel eltérő. A könyveknek az a lényege, hogy *az autócar idegenvezetője vagy az autótaxi sofőrje* az érintett nevezetességeknek a könyvekben egységes sorszámát mutatja fel a külföldi előtt, aki azután könyvében elolvashatja a jelzett sorszámmal szereplő nevezetesség megbízható és pontos magyarázatát. A könyvek számára az állami térképészeti intézet Budapestről *rendkívül ötletes és újszerű térképet készített.* Valóban nagy nemzeti érdekek fűződnek ahhoz, hogy *e könyvek minél több külföldinek a kezébe kerüljenek* és ezért kivánatos, hogy a *Ciceróne* könyveket ne csak az Ibusz irodájában árulják, hanem a felszállás alkalmával az autócarok idegenvezetői is árusitsák. Véleményünk szerint az eddig megjelent különböző nyelvü kiadásokon kivül feltétlenül szükséges a *lengyel nyelvü Ciceróne közrebocsátása is,* mert nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy a lengyel-magyar történelmi és kulturális kapcsolatokat is az idegenek elé tárjuk. A 216. ábrával ellátott és szép kiállításban megjelent könyvek 3 pengőért minden könyvkereskedésben kaphatók.

templomban. A városháza politikai életében nagy szerepet játszó *Csilléry* András és családját az ünnep alkalmából elhalmozták szerencsekivánatokkal.

Ujabb látványosság a fővárosban. Budapest szenzációja az az üvegpalota, amelyet pénteken avattak fel a Vadász-utca 29. sz. alatt. Az országosan ismert *ifj. Weiss Gyula* üvegnagykereskedő cég a legmodernebb építési anyagból, az *üvegből építtette* fel üzletházát. Ez az üvegpalota *Kozma* Lajos müépitész tervei alapján a *Dénes és Erős* cég vállalkozásában épült fel. Alig van valaki, aki meg ne állna és meg ne csodálná az *ifj. Weiss Gyula*-cég üvegházát, amely bizonyára hamarosan sok követőre fog találni Budapesten. Az ünnepélyes felavatáson többek között megjelentek dr. *Glücksthal* Samu, *Petracsek* Lajos, *Payr* Hugó, *Schauer* Róbert és *Usetty* Béla országgyülési képviselők.

A „Zsófia" sétahajó indulási ideje. A MFTR közli, hogy a „Zsófia" sétahajó f. hó 12-étől, szerdától kezdve naponta, délután 5 óra helyett ½5 órakor fog indulni, ami lehetőséget nyujt a gyönyörü őszi délutánok teljes kihasználására. A sétahajók indulási ideje egyébként változatlan marad.

Filléres hajó indul Wienbe és Pozsonyba szeptember 22-én és szeptember 25-én tér vissza. A hajóutat a MFTR „Erzsébet királyné", nagy kényelemmel berendezett termesgőzöse bonyolitja le. Egységes menetdíj oda-vissza 12.80 P. Wienbe két rendőrileg láttamozott arckép elégséges. A társasutazás vidéki résztvevői a MÁV vonalain a Budapestre való utazásokra kb. 33%-os menetkedvezményt kapnak a MFTR-től beszerezhető igazolvány alapján. Ajánlatos a jegyeket mielőbb megvásárolni utazási irodánkban, vagy a MFTR igazgatóságánál (V., Mária Valéria-utca 11. sz.).

Csilléry András családi ünnepe. *Csilléry* András és felesége, *Pállik* Margit, az elmult héten ünnepelték ezüstlakodalmukat a Kálvin-téri református

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MÉRAY TEHERTAXI
olcsón és megbizhatóan szállit bútort, árut és élelmet stb.
Telefon 98-8-88

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Nyáron JÉGRAKÉTA
Télen BRONHY
Egész évben FRUTTI
a közönség kedvence

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. Polgári árak! Kitünő italok!
A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Gazdasági Értesítő

Felbomlik a textilkartel

Összevesztek az olasz import kontingentálása miatt Magára marad Szurday Róbert és Schiller Ottó

Csak látszólagos a csendélet a textilkartel kebelében és az egység mindenkor főként akkor mutatkozik, *ha az árak drágításáról, vagy bizonyos érdekek keresztülviteléről van szó.* A különböző szállításoknak karteláron való megtartása egy táborba tömöríti a textilgyárosokat, *de nyomban egymásnak ugranak, mihelyt a számukra búsás hasznot igérő zsákmány felosztására kerül a sor.*

Tudvalevő, hogy a magyar—olasz kereskedelmi megállapodás felöleli a *textilipari nyersanyagok* behozatalát is. A kereskedelmi megállapodásnak ez a feltétele nyugtalanságot keltett a magyar textilipar körében, amely a védővámok bástyafala mellett rendkívül megerősödött és

a verseny hiányában az ország legvirágzóbb iparává fejlődött.

Úgy a nagyközönség, mint más gazdasági ágazatok körében őszinte örömet keltett az olasz—magyar gazdasági megállapodásnak ez a tétele, azonban már most bizonyos, hogy

a magyar textilgyárak el fogják hárítani a külföldi importmennyiség ármérséklő hatását.

A textilkartel ugyanis nem várja készületlenül az olasz importot és nem engedi azt a magyar piacra indítani, hanem *maga átveszi az egész mennyiséget és szétosztja a kartel kötelékébe tartozó gyárak között.* Ezekután nem kétséges, hogy

a textiliák olcsóbbodására a belföldi piac nem számíthat,

sőt egészen bizonyos, hogy a *textilkartel az olasz importon jelentős nyereséghez jut.*

A textilkartel kebelében az olasz fonalmennyiség szétosztása körül már napok óta folynak a tanácskozások, amely körül *áthidalhatatlannak látszó ellentétek támadtak.* A textilgyárak egyrésze ugyanis nem hajlandó elfogadni az egyesület által javasolt felosztási kulcsot és a közös bevásárlási rendszert. Emiatt

a Budakalászi Textilművek Klinger Henrik Rt., a Filtex Rt., valamint a Lodenposztógyár kilépéssel fenyegetőznek

és otthagyják a *Textilgyárosok Egyesületét,* amely tömörülés *elsősorban Szurday Róbert elnök gyárait kívánja előnyben részesíteni* és a textilkartel mindenható intézője: *Schiller* Ottó dr., természetesen, a közvetlen főnök érdekeit szolgálja. A három nagy textilgyár komolyan veszi a kilépés gondolatát, amelynek megvalósítása

egyet jelent a textilkartel felrobbantásával és a magyar piacnak a különböző gyárak versenye között történő felparcellázásával.

A közönség és a fogyasztók szempontjából, természetesen, *nem jelent olcsóbbodási előnyöket a textilkartel felbomlása,* mert arról bizonyára történik majd gondoskodás, hogy a védővámok mögött meghúzódó textilipar árpolitikájával továbbra is monopolizálja az ország egész szükségletének ellátását.

Ismét drágították a főváros textilszükségletét

Szeptember 6-án járt le a fővárosi szeretetházak, menhelyek és árvaházak szükségletének ellátására hirdetett második versenytárgyalás. Az első versenytárgyalást ebben az esztendőben is *megsemmisítette a polgármester* bizonyos formahiba miatt és így a textilvállalatok újabb alkalmat kerestek, hogy a fővárosnak szállítandó anyagot egymás között a régi, jól bevált recept szerint felosszák. A versenytárgyaláson a különböző anyagokra

a következők adták be a legolcsóbb ajánlatukat:

Budakalászi Textilművek, Budapesti Lenárugyár, Linum-Taussig, Goldberger Textilművek, Salcmann-féle Magyar Textilipari Rt., Wein és Társa Lenszövőgyár és a *Freudiger M. és Fiai R.-t.* Ugyancsak most járt le a fővárosi altisztek ruhaneműire hirdetett pályázat, amelyből a legnagyobb értékű szállítást, háttérben a *Trunkhahn gyárral, a Storer Viktor cég* kapta, de számottevő megrendeléshez jutott a *Soproni Textilgyár,* a *Wein és Társa cég,* továbbá a *Budakalászi Textilművek* is.

Magától értetődik, hogy

a fővárosnak tett ajánlatok mindegyike jelentékenyen túlhaladja a mult évi egységárakat,

amit a textilgyárosok a nyersanyag megdrágulásával indokolnak. Ez a mentegetődzés azonban nem állja meg a helyét, mert *a statisztika most közreadott pontos kimutatásai szerint sem a textilanyagokban, még kevésbbé a munkabérekben az elmult esztendőben emelkedés nem volt észlelhető.*

Emelkednek a fővárosi közmunkák méretei

Az augusztusi összesítés túlhaladja a három és félmilliót

A főváros a legnagyobb munkaadója a budapesti iparnak és kereskedelemnek. Minden pénzügyi nehézség és korlátozott kiadási lehetőségek ellenére változatlanul folynak *a különböző épületmunkák, gépfelszerelések, út-, csatornaépítések, az üzemekben a bővítési programmok végrehajtása, a különböző közszállítások perfektuálása,* amelynek végeredményben a szakmai ágazatoknak jelentenek foglalkoztatást és jövedelmet.

A főváros hivatalai, intézményei és üzemei augusztusban nagyértékű közmunkákat adtak vállalatba, a következő csoportokban:

Út- és csatornaépítések	135.287 P
Közélelmezési intézmények	1,286.593 „
Közkórházi munkálatok	176.190 „
Városgazdasági üzemek	230.258 „
Magasépítkezések	708.829 „
Vízművek	55.269 „
Gázművek	514.694 „
Elektromos Művek	232.437 „
BSzKRT	250.000 „
Autobuszüzem	55.000 „
Összesen:	3,644.557 P

havonként kiadott közmunkák átlaga, mert *rövidesen megkezdődik a Tabán út- és csatorna-építkezése,* amelynek fedezetére az ipari munkaszervező intézet hétmilliós kölcsönt bocsájt a főváros rendelkezésére.

Meghiusult a Salamon és Manovil bankház első nagy üzlete

A németek nem járultak hozzá a kétmilliós exportüzlethez

Hetek óta folynak a tárgyalások arról, hogy miképpen lehetne a magyar magkivitelt Németország felé kedvezően lebonyolítani. A német piac ugyanis rendkívül érdeklődik a magyar magfölösleges iránt és *a világpiaci paritásnál jóval magasabb árakat helyez kilátásba,* ami azzal is magyarázható, hogy a magyar áruért nem kell valutát leróni és így fölösleges a különféle engedélyek nehézkes megszerzése.

A német export-üzletekkel kapcsolatban bankárok és kiviteli cégek olyan engedélyeket akarnak szerezni,

ami lehetővé tenné az úgynevezett zárolt márkakövetelések felhasználását.

Az elgondolások szerint *a Németországba kerülő árut továbbadnák külföldre, ahol az valuta ellenében értékesíthető volna.* A tanácskozások során kilátásba helyezték a magyar és német irányító bankoknak, hogy az engedélyek tulajdonosai a külföldi fizetési eszközökből tekintélyes hányadot leadnának. A példa utánzását az a körülmény adta meg, hogy egy nemrégiben alakult budapesti magánbank:

a Salamon és Manovil cég 2 millió pengő értékű export-engedélyhez jutott.

A bankház felajánlotta, hogy 20—20%-ot beszolgáltat a valutákból a magyar és német jegybanknak és a magyar piacon *már előre tudni vélték ennek a tranzakciónak várható nagy hasznát.* A biztos jövedelem tudatában a *Salamon és Manovil* cég is dörzsölte markát, amikor bekövetkezett a hideg zuhany:

a német birodalmi bank megtagadta hozzájárulását és félre nem érthetően közölte, hogy nem támogat ilyen üzleteket.

Ezzel a rendelkezéssel *meghiusult Salamonék zsíros üzlete és a frisskeletű bankház most már más legendás üzletek után kutat, hogy létjogosultságát a magyar piacon bebizonyítsa.*

Tatarozási hitelre újabb ötmillió pengőt fordítanak

Az építkezési szakma megnyugvással fogadta a kormány rendelkezését

Az építkezési iparágak és az ehhez kapcsolódó összes szakmák nagy várakozással figyelik a *tatarozási hitellel* kapcsolatos különböző fejleményeket, mert tisztában vannak azzal, hogy az egyébként meglehetősen ellanyhult építkezési tevékenység ellensúlyozására a legalkalmasabb kereseti alkalmak a tatarozásban rejlenek. A kormány még mult esztendőben

tizenötmillió pengős tartarozási hitelt engedélyezett

és az igénylések utolsó benyujtási terminusát *augusztus végében* jelölte meg. Az ingatlanpiacon mutatkozó nyomott hangulat következtében az volt az általános feltevés, hogy a háztulajdonosok a rendelkezésre álló *tizenötmillió pengőt sem veszik igénybe* és rendkívül örvendetes jelenség, hogy a szóbanforgó hitelkeret végeredményben kevésnek bizonyult. A lejárati idő elmult és a pénzintézetekhez, valamint a Lakásépítési Állandó Bizottsághoz

csaknem harminemillió pengő összegü tatarozási igénylés érkezett.

Ilyen körülmények között az illetékes tényezők szigorúan a tizenötmilliós keret szétosztásához voltak kénytelenek ragaszkodni, ugyanekkor azonban *a kereskedelmi és iparkamara felterjesztésben kérte a pénzügyminisztériumot, hogy a hitelkeretet további tízmillió pengővel bővítse.* A minisztertanács egyik legutóbbi ülésén tárgyalta az építkezés fellendítésére szolgáló előterjesztést és

felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy egyelőre ötmillió pengőt bocsásson a hiteligénylők rendelkezésére az eddigi feltételek mellett.

A döntés nagy megnyugvást keltett az érdekelt szakmák körében, mert így lehetőség nyílik a Budapesten tatarozásra szorult épületek kijavításával a vállalkozók és a munkások tömegeit foglalkoztatn. Különös elégtételt jelent a kormány intézkedése a *Fővárosi Hirlap* számára is, mert lapunk hasábjain *Korányi* Béla, a budapesti iparosok egyik vezető tagja állandóan sürgette az ilyen irányú intézkedést és rámutatott a tétlenségre ítélt építkezési szakmák boldogulásának orvosszerére:

a tatarozási hitelkeret felemelésére.

Értesülésünk szerint a hiteligénylések terminusát *november végéig fogják kitolni és a vonatkozó LAB-hirdetmények közrebocsátása rövidesen megtörténik.*

A biztosítóintézetek a Nemzeti Munkahéten. A Nemzeti Munkahét keretében a *Biztosító Intézetek Országos Szövetsége* október hó 4-én ünnepi teljes ülést tart. Az ülésen *Gergely* Tódor, gazdasági főtanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója, a BIOSz elnöke fog előadást tartani: *A biztosítás a nemzeti munka szempontjából Milyen eszközökkel lehetne előmozdítani az életbiztosítás nagyobb elterjedését Magyarországon?* címmel.

Freudiger Ábrahám kitüntetése. A kormányzó óbudai *Freudiger* Ábrahámnak, a *Freudiger M. és Fiai* cég társtulajdonosának, a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül a *kormányfőtanácsosi* címet adományozta. A magas helyről érkezett kitüntetés a hazai ipar fejlesztése érdekében tett jelentős és hosszú munkásságot jutalmazza meg, amelynek hírét az egész magyar kereskedelem és gazdasági élet nagy megelégedéssel és örömmel fogadta.

A Phönix biztosító nagyarányú fejlődése. A *Phönix Életbiztosító Társaság* a minap tartotta közgyülését és az itt előterjesztett mérleg és évi jelentés érdekes adatokat tartalmaz a vállalatnak nemzetközi viszonylatban is *igen hatalmas tőkeerejéről és nagy népszerűségéről.* Jellemző erre a népszerűségre az, hogy a súlyos gazdasági depresszió ellenére nemcsak hogy meg tudta tartani tőkeerejét és biztosítási állományát, hanem azt még növelte is. A társaság az 1934. év első felében több mint 100.000 darab új kötvényt állított ki 212 millió sillingnél nagyobb összegben. A vállalat hatalmas vagyoni méreteire jellemző mérlegadatok: *a biztosítási állomány* 1933 végén 879.522 darab kötvény után 3060 millió sillingre emelkedett. A *díjbevétel* 176.9 millió sillinget tesz ki. *Ingatlanvagyona* 152 épületből és nagyon sok telekből áll, amelyek Európa tizenkét államában fekszenek és értékük 104 millió silling. Az *értékpapírállomány* értéke 313.2 millió sillling, leggondosabban összeválogatott értékálló papirokban. A társaság élénk üzleti összeköttetést tart fenn a *Metropolitan Life,* newyorki és a *Prudantial Assurance Co. Ltd.* londoni biztosító intézettel, a *világ két legnagyobb biztosítási vállalatával.* Viszontbiztosításait a müncheni, párisi és zürichi legnagyobb viszontbiztosítóknál helyezi el. A közgyülés elhatározta, hogy 757.704.50 silling *fölöslegből* a részvényeseknek *5 százalékos osztalékot* juttat 200.000 sillling összegben, a maradékösszeget tartalékolja, *190.343* sillinget pedig új számlára vezet elő. A jelentés megemlékezik a *Phönix budapesti építkezéseiről* és épületalakításairól is és megemliti, hogy közel *másfél millió pengő költséggel* Mária Valéria-utca 10, Vigadó-tér 5, Ferenc József-rakpart 33, Wurm-utca 1. határolta hatalmas háztömböt *modern bérpalotává* alakította át.

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Csatornázási és vízelosztó létesítési munkálatokra a Rudas-fürdőnél: Egri és Fia 17.152, Bilki Zoltán 18.962, Kulcsár Kálmán 19.003, Ilkovits J. 19.231, Wolff Márk 19.760, Balázs István 20.437, Buchta Károly 20.542, Csépai Jenő 21.943, Tóth Imre 23.488, Szepessy Gyula 24.780 P-vel.

Központi fűtés-berendezési munkára a Váli-uti iskolánál: Buchta Károly 4293, Tollár Lajos 4360, Wéber Henrik 4700, Fekete Ödön 5281, Rietschel és Henneberg 5716, Lammel Ferenc 5861, Fort Oszkár és Társa 5874, Cross Charles 6581 pengővel.

Tetőfedési munkára a kerületi vásárcsarnokoknál: Pauer Nándor 604, Magyar Ferenc 780, Haramszegi Károly 789, Krisch Fekete János 901, Kirschenbaum Gusztáv 995 pengővel.

Az üllői-uti kislakásos bérház burkolómunkáira pályáztak: Cristofoli Vince 3490, Sós Lajos 4360, Schillinger Vilmos 4459, Piazza Antal 4817, Melocco Péter 5152, Andrea Rt. 5276, Urbach és Tafler 6490 pengővel.

A kunuteai fiók-kórház kőművesmunkáira pályáztak: Nagy Sándor 3189, Kolény Oszkár 3265, Hinkó Kálmán 3563, Kurcsák Gergely 3671, Liebhardt Béla 4231, Kapuváry Gusztáv 4754, Müller Károly 4961, Morbitzer Nándor 5211, Kovács Nándor 5607 pengővel.

—

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornaépítési munkát a Róna-utcában: Dán Ubul műszaki vállalat 77.000 pengőért.

Szénszállítást vállaltak az üzemek részére: MÁK, Budapestvidéki Kőszénbánya, Salgótarjáni Kőszénbánya, Kisgyóni bánya, Nagybátony-Ujlaki Iparművek, Pécsi Kőszénbánya, Zacskó és Társa, Móri Kőszénbánya, Unió Bányászati Rt.

—

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papirszállításra az üzemek részére. Pályázni lehet szeptember 25-én d. e. ½11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Szennyvíznyomócső építési munkáira a soroksáriuti közp. szivattyútelepen. Pályázni lehet október 9-én d. e. 9 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.
Te.
olcsón és megb.
a.

ELBE
Magyar gyártmányú villamossági cikkek
„ELBE" elektro-rádió kft.
Budapest, VI, Ó-utca 44.
Telefon: 293—06.

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállítása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELÉFON.: 59-9-32

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, műkő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
TELEFON: 35-1-10

GILLE ISTVÁN faárúgyára Budapest, VI., Lehel-utca 17. a. (Telefon: 918—64)
GYÁRT: mindennemü háztartási, sport, egészségügyi és egyéb fatömegcikket.

„ISOTERRA" BUDAPEST
vízhatlan szigetelő nemesvakolatot és különleges építési segédanyagokat gyártó üzem
Raktár: Honvéd-u. 15.
Telefon: 26—2—96.
Levélcim: Budapest 62, postafiók 158

Építsen be gépébe phosphorbronzot, „OPTALIT" könnyűfémdugattyút, fehér-csapágyfémet, mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9

Vásároljon az iparostól! **SZŰCS A.** kárpitosmester, lakásberendező
Budapest, IV., Semmelweis-utca 17. szám
Alapitva: 1896. ● Telefonszám: 89—2—88. ● **Kombinált szobák, komplett lakásberendezések.** Mindennemü kárpitosáruk. Külön javitómühely. Kedvező fizetési feltételek.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	8,000.000 drb.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

vitéz **BÁCSALMÁSY MIHÁLY**
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Taziner Albert és Társa

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. szeptember 19. 38. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Biztos fundamentum

A főváros költségvetésének közzététele évtizedek óta az esztendő egyik legnagyobb eseménye szokott lenni Budapest életében. Az idén kétszeresen jelentős esemény, mert a most nyilvánosságra hozott költségvetéstervezet szolgál a szanálás alapjául. Az adminisztráció munkáján nem látszik izgalom és kapkodás, ami a szanálási akcióknak szinte természetes kísérő jelensége szokott lenni. Nyugodt, higgadt, világos fejjel készült ez a költségvetés, amelyről már az első órában meg lehet állapítani, hogy biztos fundamentuma lesz a főpolgármester szanáló munkájának. És amiképpen a jó fundamentum legfontosabb része szokott lenni magának az emelendő építménynek, már is meg kell állapítanunk, hogy a költségvetés nagy tudású, lelkiismeretességükben felülmulhatatlan készítői a szanáló főpolgármester munkájának igen nagy szolgálatot tettek.

Ennek a költségvetésnek a megalkotói nem lépték túl a maguk hatáskörét, nem akartak pápábbak lenni a pápánál, de lelkiismeretük arra kötelezte őket, hogy a főváros magasabbrendű szempontjai érdekében minden tételt a pesszimizmus szemüvegén át tekintsenek meg. Igazán nem lett volna szükség valami boszorkányságra, hogy a mérlegtechnika tudományának felhasználásával pompásan kiesztergályozott, deficitmentes költségvetést állítsanak elő. A becsületesebb, a komolyabb, a szanálás céljait határozottan előmozdító törekvés azonban csak abban nyilvánulhatott meg, hogy pesszimisztikusan ítélve meg a főváros életének minden jelenségét és mozzanatát, körülbelül tizmilliós deficitet mutattak ki. Mit jelent ez? Egy pillanatra sem a helyzet romlását, hanem azt, hogy *a költségvetés tervezői abból a feltevésből indultak ki, hogy az állapotok nem javultak, sőt abból, hogy még romolhatnak is.* Pedig mindnyájunk meggyőződése, hogy túl vagyunk a mélyponton és a jövő csak napról-napra fokozatosan javuló helyzetet hoz. Mi, Budapest polgárai, nem hiszünk ebben a tízmillió deficitben, de a költségvetés tervezőinek ez a Kasszandra-jóslata arra való, hogy derüs, boldog családásba ringató napokat hozzon ránk.

És most következik a szanáló főpolgármester munkája. A pesszimista talajt, amelyben a szanálás kivirulhat, a főváros már szállította. Mi ismerjük *Borvendég* Ferencet, tudjuk, hogy az autonómia szeretetében nőtt naggyá. Olyan ember, aki a nagy produkciókat nem a lehetetlenben, nem a mindent veszélyeztető salto mortalékban látja, hanem a normális utaknak a normális célok érdekében való száz százalékos kihasználásában. A szanálás gondolata, a szokásos módoktól és rendszertől való eltérés lehetősége kétségkívül kényelmetlen, sőt sok esetben riasztó gondolatokat ébreszt az emberekben. Magyarán megmondva, a szanálási légkör nem szükölködik rémhírek nélkül. Illetmények és bérek csökkentéséről, a közmunkák elmaradásáról, jobbik esetben megritkulásáról nem egyszer esik szó. *Borvendég* Ferenc zsenialitását és Budapest-szeretetét azonban nagyon kevésre becsülik azok, akik azt hiszik, hogy az ő felfogásában a szanálás azonos a kisebb darab kenyérrel, vagy a gazdasági élet működésének megállításával. Hiszünk benne és velünk együtt a főváros lakosságának is hinnie kell, hogy *Borvendég* Ferenc ismeri a járást a költségvetés labirintusaiban, tudja, hol lehet és kell fájdalom, vagy legalább is életveszedelem nélkül operálni. Egészen bizonyos, hogy a főváros kolosszális testének nem egy pontján lehet megereszteni a szanálás operáló kését, anélkül, hogy az élet erét veszélyeztetnénk. *Borvendég* Ferencben a kormány a városházára azt az operatőrt küldte, akinek kézügyességében és anatomia-tudásában feltétlenül megbizik, mi pedig azt a jó háziorvost ismerjük benne, aki évtizedek alatt a betegnek minden porcikáját kitapogatta.

Borvendég Ferenc főpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a szanálás megindításáról, annak menetrendjéről és a takarékossági rendelkezések sorozatos kibocsátásáról

A rendeleteket a főpolgármester intézkedése alapján a polgármester fogja végrehajtani

Hosszú hónapok körültekintő előkészítése után immár készen áll *a főváros jövő évi költségvetése.* Ez a hatalmas munka szemléltetően tárja elő a székesfőváros jövő évi programját és felsorakoztatja mindazokat a feladatokat, amelyek a nehéz gazdasági viszonyok között is megoldásra várnak. A költségvetés nyilvánosságra hozatala *pontosan egybeesik a szanálás megindításával,* amelyre vonatkozólag *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek teljesen kiforrott tervei vannak. Az előjelek szerint vitán felül áll, hogy a főpolgármester szanálási tevékenysége és a jövő évi költségvetés között a legszorosabb kapcsolat áll fenn, mert a háztartás rendezése természetszerüleg a költségvetés tételei között fog elsősorban megnyilvánulni.

A költségvetés publikálásával egyidejüen felkerestük

Borvendég Ferenc főpolgármestert,

aki a szanálás megkezdéséről és a munka menetrendjéről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros közgyülésének a legközelebbi időben *az lesz a legfontosabb feladata, hogy a jövő évi költségvetést letárgyalja.*

A költségvetési tervezet a fővárosi törvényben előirt terminusig, szeptember 15-ig, teljesen elkészült és most letárgyalásra vár.

Ugy tervezem, hogy a *pénzügyi szakbizottság a jövő hét folyamán, de legkésőbb szeptember utolsó napjaiban megkezdje a főváros 1935. évi költségvetésének a tárgyalását.* A törvényhatósági bizottság közgyülése ilyen körülmények között *már október hó közepén megkezdheti a költségvetési vitát* és igy

nem lesz akadálya annak, hogy a pénzügyi szakbizottság és a törvényhatósági bizottság közgyülése által letárgyalt és megszavazott költségvetést még november hó 15-e előtt, — amit a fővárosi törvény végső terminusként ir elő, — a belügyminiszterhez felterjeszthessük.

— A költségvetés tárgyalásától függetlenül, illetve a költségvetés pénzügyi és közgyülési tárgyalásával párhuzamosan

intézkedem azoknak a takarékossági rendelkezéseknek a végrehajtásáról, amelyek a főváros pénzügyi helyzetének szanálását célozzák.

A szanálás nem áll egyetlen intézkedésből. Tévedés az a beállítás, hogy egyszerre, az egész anyagot felölelő szanálási tervezetet készítek és azt azonnal bemutatom a szanálási müvelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottságnak.

A szanálás fokozatosan és folytatólagosan életbeléptetett takarékossági rendelkezéseknek lesz majd a végső eredménye.

— Azok a takarékossági rendelkezések, amelyeket a főváros pénzügyi helyzetének szanálása érdekében életbeléptetek, *két részre oszlanak.* Ezeknek az intézkedéseknek az egyik része polgármesteri, a másik része közgyülési hatáskörből folyik. A szanálási törvényben reám ruházott megbizás alapján ezeket a takarékossági intézkedéseket, tartozzanak azok akár polgármesteri, akár közgyülési hatáskörbe, *magam léptetem életbe egyszerü rendeletek alakjában.* A kétféle hatáskörbe tartozó rendelkezések a végrehajtást illetően abban különböznek egymástól, hogy

azokat a takarékossági rendelkezéseket, amelyeket normális viszonyok között, tehát a szanálási törvény nélkül, a főváros polgármestere volna hivatott kiadni az autonóm szervek megkérdezése nélkül, főpolgármesteri hatáskörömben én adom ki.

Az ilyen természetü takarékossági rendelkezéseket a városházi adminisztráció legfőbb vezetőjével, Budapest székesfőváros polgármesterével közlöm végrehajtás céljából. Azokat a takarékossági rendelkezéseket viszont, amelyek normális viszonyok között, vagyis szanálási törvény hiányában a közgyülés illetékessége alá tartoznának, *életbeléptetés előtt bemutatni fogom a 17-es ellenőrző bizottságnak.*

Ez azt jelenti, hogy Borvendég Ferenc főpolgármester a szanálással kapcsolatos takarékossági intézkedéseket *csak részben fogja a 17-es bizottság elé terjeszteni,* vagyis

csak azokra a takarékossági rendelkezésekre nézve hallgatja meg a 17-es ellenőrző bizottság tagjainak a véleményét, amely rendelkezéseknek a kiadása, ha szanálási törvény nem volna, a közgyülés hatáskörébe tartoznék.

Minden egyéb takarékossági rendelkezés a polgármesterhez intézett egyszerü utasítás alakjában történik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának módja volt *Borvendég* Ferenc főpolgármesterrel arról a konfliktusról is beszélni, amely az autonómia és *Sipőcz* Jenő polgármester között keletkezett a szakbizottságok hatáskörének az értelmezése tekintetében. Legutóbb ugyanis, főként

a kereszténypárt részéről azt nehézményezték, hogy az 100 ezer pengőnél nagyobb értéket képviselő közmunkák vállalatbaadásánál Sipőcz Jenő polgármester nem kérdezte meg a magasépítési szakbizottságot.

Borvendég Ferenc főpolgármester ebben az ügyben a következőket mondotta:

— *A munkálatok vállalatbaadása polgármesteri jog, tehát egyben polgármesteri kötelesség is. Erről lemondani nem lehet.*

Az új fővárosi törvény ebben az ügyben félreérthetetlenül intézkedik.

Csak a munkálatok elhatározása, vagyis tisztán az elvi döntés tartozik az illetékes szakbizottságok és azután a közgyülés hatáskörébe, a munkálatok kiadása a jövőben éppúgy, mint az 1930. évi XVIII. t. c.-ben foglalt szakaszok szerint is, a polgármester joga és feladata.

*

Borvendég Ferenc főpolgármester elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

a 17-es bizottságot gyakran összehívja az ősz és a tél folyamán.

A legközelebbi ülés előreláthatóan szeptember hó végén, vagy október hó első napjaiban lesz.

Észretérítette az alagútépítőket a főváros erélyes állásfoglalása

A szerencsés csőkartel: a főváros verseny-tárgyalást hirdetett 400 vagon öntöttvascsőre

A *Fővárosi Hirlap* jelentése nyomán az egész napisajtó bőven foglalkozott azzal az ultimátummal, amelyet *Sipőcz Jenő polgármester intézett a Vízművek alagútmunkálatainak vállalkozóihoz: a Káldor és Mattyasovszky, a Palatinus Rt., valamint a Zsigmondy Béla céghez,* hogy az önkényesen abbahagyott munkálatokat folytassák, mert ellenkező esetben a főváros érvényesíti összes kártérítési igényeit. A felháborodás vihara morajlott végig a közvéleményben, amikor kiderült, hogy

az 1000 méter hosszúságúra tervezett alagút-ból mindössze 13 méter készült el az évek folyamán

és a vállalkozók odáig merészkedtek, hogy *különböző címeken további horribilis költségmegtérítéseket követeltek,* de közben a munka folytatását is önkényesen abbahagyták. *Sipőcz* Jenő polgármester rövid úton kívánta a vállalkozókat észretéríteni és a munka újból való felvételére nyolcnapos ultimátumot intézett hozzájuk, amelynek *megvolt a kellő hatása.* Az ultimátum lejártakor az alagútépítő társvállalkozók bejelentették, hogy az alagútak építését *új kövekkel* folytatják és a munkálatokat azonnal megkezdik.

Rendkívül örvendetesnek tartjuk, hogy ebben a kérdésben a *Fővárosi Hirlap* álláspontja diadalmaskodott, amely több alkalommal kifejtette, hogy

az egyesült társvállalkozók mohó étvágyának energikus gesztussal kell útját állni.

Elmultak azok az idők, amikor *kedvezményezett vállalkozók valóságos diktaturát alkalmaztak a főváros zsebe ellen* és olyan feltételeket szabtak bizonyos munkák vállalásánál, amelyek jogosan kihívták a legélesebb bírálatot. A *Schiffer* Miksa által vezetett koncern a kőanyag ellen emelt kifogást, ami azért is sokféle magyarázatra szolgáltatott okot, mert

köztudomású, hogy a vezetése alatt működő egyik vállalatnak nagykiterjedésű kőbányái vannak a Dunántúlon.

A főváros visszautasította ezt a követelést, mire a vállalkozók *a vasgyűrű alkalmazására kértek engedélyt* azzal a követeléssel, hogy a többletköltségeket a főváros vállalja magára. (Mellesleg itt is meg kell említeni, hogy a csőkartel egyik vezető gyárának, a Siemens-műveknek ugyancsak Schiffer a főrészvényese.)

Schifferék most, hogy felvették a munkát, újabb kőanyaggal próbálkoznak, amelyeknek alkalmazása szerintük tökéletes biztonságot nyujt és amely irányban a költségeket illetőleg *jogfenntartással* éltek. A főváros nyilvánvalóan ezt a próbálkozást is elhárítja és így *remélhető, a nyilvánosságot annyira foglalkoztató alagútügy a normális elintézés vágányára kerül.*

Várospolitikai és gazdasági körökben bizonyos mértékig meglepetést keltett, hogy

Schifferék túltették magukat a tőlük megszokott fölényességen és a polgármester ultimátumára meghátráltak.

Ennek a náluk szokatlan lépésnek a hátterét egy *újkeletű versenytárgyalási hirdetménnyel magyarázzák szakkörökben,* amely szerint a Gázművek és a Vízművek körülbelül *400 vagon különféle átmérőjű öntöttvas nyomócső szállítására kérnek ajánlatot december 31-ig történő szállításra.* Beavatottak felfogása szerint

a Schiffer Miksa vezetése alatt álló csőkartel attól tart, hogy a másik oldalon tanusított kedvezőtlen magatartásuk befolyásolhatja ennek az újabb hatalmas szállításnak az elnyerését

és ezért inkább megalkusznak az alagútafférban, semhogy ettől az újabb lehetőségtől elessenek. Nem kétséges, hogy *Schiffer Miksa csőkartelja az öntöttvascsöveken behozni szándékozik azt az állítólagos többletköltséget, amelyet az alagútépítésnél most a fővárostól hiába követeltek.*

Elnéptelenednek a belterületi iskolák, ellenben a perifériákon szaporodik az iskolakötelesek létszáma

Babarczy István báró kultúr-tanácsnok nyilatkozik az új iskolai tanév érdekesebb mozzanatairól

Tanügyi téren nem lesznek további nyugdíjazások, de újabb kinevezések sem

Az összes fővárosi iskolákban megindult a mult héten a rendes tanítás. Csütörtökön kezdődött a tanügyi ügyosztályban báró *Babarczy* István dr. tanácsnok elnöklésével az iskolaigazgatók értekezlete, amely napokon át tartott. Az iskolaigazgatók és az ügyosztályvezető tanácsnok a késő éjszakai órákba nyúló sorozatos megbeszéléseken tárgyalták az egyes iskolák igazgatóinak jelentését és azokat a szempontokat, amelyek a most következő tanévben irányadók lesznek. Az iskolaév küszöbén felkerestük

báró Babarczy István dr. tanácsnokot,

a tanügyi osztály vezetőjét és megkérdeztük tőle, milyen tervek, elgondolások és célkitűzések lesznek irányadók az új tanévben. *Babarczy* tanácsnok a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőkben válaszolt:

— Az iskolák igazgatóival csütörtökön kezdtük meg az év elején szokásos konferenciákat. Iskolacsoportonként tárgyaltunk és ezek a tanácskozások a hét végével fejeződtek be. *Minden olyan körülményt és szempontot részletesen megvitattuk, amelyek az új iskolaév munkájának során számottevők.* A beírások statisztikája még nem kész, miután a pótbeírások még mindig tartanak. Ettől függetlenül az oktatás az összes iskolákban megkezdődött.

A tanulók létszámában az előző évhez viszonyítva, nincsen nagyobb arányú eltolódás.

Egyedül az elemi iskolák tanulóinak számában mutatkozik *némi visszaesés* és ez a körülmény bizonyos nehézségeket okoz a tanerők szétosztásánál, foglalkoztatásánál. Különösen a belterületi iskoláknál érezhető a létszám visszaesése, ami bizonyára összefüggésben van azzal, hogy *a lakosság egyrésze a perifériákra költözött.* Emellett szól az is, hogy egyes kültelki iskolák növendékeinek száma jelentősen megszaporodott. Ez a helyzet például Zuglóban és még más fejlődő külső városrészben is.

A közigazgatási bizottság multheti ülésén szóvátették a szülők általános panaszát *a tankönyvek és tanszerek tulzottan magas ára miatt.* A polgármester nyomban megigérte a beavatkozást. Most megkérdeztük a tanácsnokot: történik ebben az irányban intézkedés és lesz-e foganatja?

— A tankönyvek drágasága elleni panaszok, — mondotta a tanácsnok, — valóban általánosak. A szülők nagyrésze a mai gazdasági viszonyok között *nehezen tudják az előírt tankönyveket és tanszereket megszerezni* és meg kell állapítani, hogy a panaszok sok tekintetben indokoltak. De amikor ezt elismerjük, ugyanakkor azt is le kell szegezni, hogy

bizonyos fokú mérséklés máris megtörtént.

A főváros a tankönyvek árának szabályozása érdekében már az előző években is tett lépéseket és amint *a polgármester úr a közigazgatási bizottság ülésén kijelentette, ezt a beavatkozásainkat most meg fogjuk ismételni.* A székesfőváros a kultuszminiszter úrhoz fordul és

együttes akciót kisérel meg a tanszerek és tankönyvek árának szabályozása érdekében.

A tankönyvüzem gondolatát azonban nem teheti magáévá a főváros.

Nem rendezkedhetünk be tankönyvek nyomtatására és tanszerek forgalombahozására.

Ez a magánkereskedelem feladata. De a hatóságoknak módjuk lesz ahhoz, hogy mint árszabályozó tényezők közreműködjenek. Erre fogjuk kérni a kultuszminisztériumot.

— Az idén lépett életbe

az új tandíjszabályzat,

amely teljesen azonos az állami tandíjszabályzattal. A fővárost az új intézkedésnek a végrehajtásánál a legmesszebbmenő szociális érzés vezeti.

— Az új iskolai év programjáról ma még nem sok mondanivalóm lehet. Azt a kiemelkedő helyet, amelyet kulturális téren a székesfőváros elfoglal, nem kis részben *közoktatásügye fejlettségének köszönheti.* A főváros törvényhatósága, a polgárság áldozatkészségének messzemenő igénybevételével, hatalmas szervezetet épített ki az utolsó évtizedek alatt, amely

kezdve a kisdedóvodától, az elemi és középfokú oktatáson át felöleli a szakoktatás legkülönbözőbb ágait

és a növendékek szellemi képzésén, erkölcsi nevelésén felül a szociális és egészségügyi intézmények egész sorozatával a gyermekek testi és anyagi jólétét is előmozdítani törekszik. Számomra tehát ki van jelölve az az út, amelyen dolgoznom és amelyen a főváros közoktatásügyének haladnia kell.

A beszélgetés további során szóbakerült az iskolafejlesztési program, amelynek ezidőszerinti állásáról a következő adatokat kaptuk:

— Az *Üllői-úti iskola emeletráépítése* már annyira előrehaladott stádiumba jutott, hogy *az idekerülő osztályok még az ősz folyamán megnyílnak.* Készül a Murányi-utcai óvoda bővítése és

a Dembinszky-utcai leánytanoncotthon, amely egészen új tipusú intézet lesz Budapesten.

A fiútanoncotthonok révén elért kitűnő pedagógiai, szakismereti és nevelési eredmény arra serkentette a fővárost, hogy a leánytanoncok számára is otthont létesítsen, ahol *azok szociális, morális és minden egyéb tekintetben a megfelelő környezetben vannak,* amikor a műhelyekből hazakerülnek.

A Horthy Miklós-úti, a Fenyves-utcai és Soproni-úti új elemi iskolák építése is megkezdődött.

Ezek csak a télen, vagy a kora tavasszal lesznek készen és *megnyitásukra csak a jövő év elején kerül a sor.*

A nyári hónapok alatt alaposan tatarozták az összes közoktatási épületeket.

A Szentháromság-téri elemi iskola kerítést kapott, a Murányi-utcai iskola igazgatói lakását a tanulók nagy létszámára való tekintettel, tantermekké alakították át. Áttelepítettük a Kórház-utcai, a Kiscelli-úti, a Kiskorona-utcai elemiket, a Tomory-utcai iskolában pedig napközi otthont rendeztünk be.

— Az *iskolaorvosi intézmény* véglegessé való átszervezése státusrendezési és pénzügyi kérdés. A főváros egyébként nagy áldozatkészséggel igyekszik továbbfejleszteni a szép eredménnyel működő intézményt, amelynek jótékony hatása nemcsak az iskolák életében nyilvánul meg, hanem közegészségügyi, mint szociális téren a főváros egész közönségét érinti.

Az iskolaorvosi intézmény mintaszerű rendelőinek kiegészítésére a főváros most szívvizsgáló állomást is létesített.

Ezt az elektrokardiografiai rendelőt a Dohány-utcai iskolában helyeztük el.

— Törvényes kötelezettség alapján ezidőszerint *378 iskolát tart fenn a főváros, a törvényes kötelezettségen felül fenntartott iskolák, illetve tanfolyamok száma 91.*

A rendes és ideiglenes tanerők száma 4410. Tanítás céljára 185 saját tulajdonban lévő és 7 bérelt épület áll rendelkezésre.

A bérelt épületek nagy részét már felmondta a főváros

és az a törekvés, hogy a főváros összes iskoláit a saját épületeiben helyezze el.

Befejezésül érdeklődtünk a tanácsnoknál aziránt: várható-e a *tantestületek létszámában számottevőbb változás?* Lesz-e nagyobbarányú nyugdíjazás vagy kinevezés ebben a tanévben?

— Már a nyár folyamán nyugdíjazta a polgármester mindazokat a tanerőket, akik *szolgálati idejüket betöltötték,* az előírt korhatárt átlépték, vagy pedig betegségük, illetve egyéb körülmények folytán szolgálatuk ellátására képtelenné, illetve alkalmatlanná váltak. A tanév megnyitása előtt, behelyettesítés révén, a nyugdíjazások folytán megürült helyek ideiglenes betöltése is megtörtént. *Így sem tömeges nyugdíjazásról, sem nagyobbszámú kinevezésről, vagy új alkalmazásról most már szó sem lehet.*

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Océ
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u 15 Tel : 19-5-84

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT
Szén- és bronzkefék gyártása. Kollektorok készítése minden méretre. Elektromotorok és elekrogépek javítása, tekercselése
Budapest, VIII. Iroda: Kisfaludy-köz 5. szám. Üzem: Kisfaludy-utca 29. Telefonszám: 41-3-40

Magyar mintára több külföldi államban is megrendezik a nemzeti munka hatalmas demonstrációját

Baross Gábor, a T.E.Sz. országos elnöke nyilatkozik a Fővárosi Hírlapnak a Nemzeti Munkahét gazdag és változatos gazdasági és kulturális programjáról

Alig két hét választ el a *Nemzeti Munkahét* ünnepélyes megnyitójától, amely bevezetője lesz annak a páratlan ünnepségsorozatnak, aminek keretében feltárulnak az ország munkás életének különböző bemutatói a mezőgazdaság, a kereskedelem és ipar területein, hogy országvilág elé tárják a magyar élniakarás szemléltető bizonyítékát. A magyar alkotóerőnek aligha lehet hivatottabb propagálója ennél a nagyszabású társadalmi megmozdulásnál, amely egységes összefogással teremtette meg a munka glorifikálásának jegyében a nemzeti munkának ünnepét. A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* indította el azt a szervező munkát, amely ennek az elgondolásnak valóra váltását célozza és amely új megnyilvánulási formákat szabott a mai gazdasági életnek. Ma már — elismeréssel kell megállapítanunk — ez az új fogalom beleplántálódott a köztudatba és a tavalyi *Nemzeti Munkahétnek* sikere olyan hullámokat vert az egész európai közvéleménybe, hogy a magyar elgondolásnak nyomán, teljesen

magyar mintára, külföldön is megrendezik a nemzeti munka hatalmas demonstrációját.

Németországban, Olaszországban, Belgiumban, Ausztriában és Bulgáriában most tervezik és készítik elő ugyanezeken az alapokon hasonló társadalmi megmozdulásnak a megrendezését. Kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a gazdasági életre nagy kihatása van és egyúttal nemcsak gazdasági erőforrást képvisel, hanem olyan mozgató erőt jelent, amely lendítőhatással van a gazdasági vérkeringés megindítására.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségében az utolsó napokban fokozottabb mértékben folynak az előkészületek a *Nemzeti Munkahét* nagyarányú előkészítésében. A rendezőség most állította össze az ünnepi hét eseményeinek végleges programját, amely precíz pontossággal tárja fel a különböző események beosztását és időpontját.

A program 112 oldalas könyvecske, amely ezen a héten hagyja el a sajtót és szétküldik az egész országba.

A gazdag és változatos programkönyv magában foglalja a hét minden eseményét, mindazokat a megnyilvánulásokat, amelyek a *Nemzeti Munkahéten* történnek. A mezőgazdaság, a kereskedelem, az ipar propagatív eseményein kívül

különösen kulturális részeiben igérkezik jelentős eseménynek a Nemzeti Munkahét,

amelyen felvonulnak a magyar szellemi élet, a zene, a képzőművészet és az irodalom élén a magyar művésztársadalom legkiválóbb reprezentánsai.

A TESz nagyszabású akciójával kapcsolatban kérdéssel fordultunk

Baross Gáborhoz,
a TESz országos elnökéhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A Nemzeti Munkahét ez évi programmjából — mondotta —

elementáris erővel domborodik ki ennek a megmozdulásnak nemcsak országos, hanem európai jelentősége.

A kereskedelemnek, az iparnak és a mezőgazdaságnak ez az egyetemes megnyilvánulása a nemzeti munka gondolata mellett, bizonyítja, hogy az akció, amelyet elindítottunk, teljes sikert aratott. A célunk az volt, hogy a Munkahét kongresszusain, tárlatain, látványos felvonulásain a nemzet lássa saját alkotóerejének tükrében azt, hogy

egyedül a teremtő munkával lehet történelmi szerepünket biztosítani a Dunamedencében.

Hogy jó utat választottunk, annak fényes bizonyítékát abban látom, hogy *ma már külföldi államok is követik példánkat és* a mi kezdeményezésünk nyomdokain haladva szintén megrendezik a nemzeti munka demonstratív ünnepét.

— Az idén is különös figyelemmel voltunk arra, hogy

gazdasági vonatkozásaiban teljesen megalapozzuk a Nemzeti Munkahetet.

Azt hiszem, ha a programunkat valaki megtekinti, ezt meg is állapíthatja. De ezenfelül *hangsúlyozottabban akarunk szerepet biztosítani a kulturális résznek is,* amely európai vonatkozásokban, mondhatnám, nagy jelentőségű. A Munkahét keretében olyan nagyszabású kulturális programot állítottunk be, amely hűséges kifejezője lesz a magyar kultúrfölénynek és a magyar szellem alkotóerejének. *A zenei részben Dohnányi Ernő vezetésével a magyar zeneművészet robusztus erővel mutatja be az országnak, de a külföldieknek is művészetünk speciális nagyszerűségét.* A Filharmoniai Társaság hangversenye, amelyet

szeptember 29-én rendezünk az Operaházban a Kormányzó Úr Őfőméltósága tiszteletére, komoly művészi eseménynek igérkezik.

A kamarazene mellett a magyar nótát és a dalesten a magyar népdalok gyöngyszemeit tárjuk a hozzáértő zenekedvelő közönség elé. *A Műcsarnokban rendezett képzőművészeti kiállításon a fiatal festő- és szobrásznemzedék csillogtatja meg a benne rejlő tehetséget.* Az irodalmi est a magyar géniusz minden időkre szóló elhivatottságát hirdeti, amelyen

Herczeg Ferenccel és Móricz Zsigmonddal az élen, a magyar irói gárda huszonöt legkiválóbb reprezentánsa fog személyesen szerepelni,

míg az elszakított részek nagytehetségű írói és költői kiváló színészek és színésznők ajkán jutnak szóhoz. Az a meggyőződésem, hogy ezek az előadások méltóképpen reprezentálják a magyar kultúrát és kétségbevonhatatlan bizonyítékai a magyar szellem és a magyar géniusz domináló szerepének Kelet-Európában.

— Programunk ezenfelül felöleli mindazokat a problémákat, amik ebben a mai magyar életben mindenféle vonatkozásban adódnak. Kongresszusaink során vetődnek fel és kerülnek tárgyalás alá ezek a kérdések, amelyek a nemzeti munka szempontjából megoldásra várnak. A magam részéről azt hiszem, hogy ez a Nemzeti Munkahét dübörgő sikerével méltán sorakozik azok közé a nagy nemzeti célkitűzések mellé, melyeket a TESz eddigi működése során is képviselt, mert kétségtelen, hogy ezzel a megmozdulásunkkal egy újirányú gazdasági fejlődésnek vetettük meg az alapját.

Ez a fontos a rádiónál

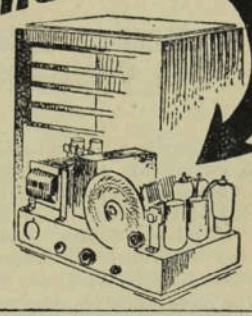

A MEGBIZHATÓ SZERKEZET BIZTOSITJA A LEGJOBB VÉTELI LEHETŐSÉGEKET ÉS A ZAVARTALAN MŰKÖDÉST.

ERRŐL MEGGYŐZŐDHET A 3+2 CSÖVES, 303-AS ORION REFLEX-SUPER RÁDIÓNÁL

ORION RADIO

Acéllemezekből épít utat az Állami Gépgyár

Új utépítési eljárásokról dönt a szakbizottság csütörtöki ülése

Az út- és csatornaépítési szakbizottság csütörtökön tartja legközelebbi ülését, amelyen többek között *új útburkolatok kipróbálásáról fognak dönteni.* A szóbanforgó tervek szerint három újrendszerű burkolási eljárás tanulmányozásáról van szó, melyek a vállalkozók állításai szerint mindenben egyenértékűek az úgynevezett drága fedőanyaggal és a külföldön mindenütt kitünően beváltak.

Az ajánlatok szerint először a Budakeszi-út egyik meredek szakaszán építenek száz méter hosszúságban

acéllemezekből készült útvonalat.

A fedőanyag külföldi származású *acélrostély,* amelyeknek lapjai hat méter szélesek és egy méter hosszúságúak. Összesen 600 négyzetméter területet burkolnak ezzel az anyaggal, amelynek előnye, hogy *rendkívül meredek szakaszon sem csúszós, mert a rostélyok a surlódás következtében ellenálló hatást fejtenek ki.*

Az acéllemezek rostélyait kiöntik kátránnyal

és az olcsóságát abban látják, hogy *négyzetméterenkint mindössze tizenkét pengőbe kerülnek.* A gyártást az *Állami Gépgyár* végzi, amely siker esetén nagyobb fővárosi megrendelésre számít.

A második ajánlatot a próbautak építésére a *Magyar Aszfalt r.-t.* nyujtotta be, amely a *„Marmuc"* nevű aszfalt anyagát kívánja bemutatni. Ebben a vonatkozásban az újítás az, hogy

rászórják az aszfaltot az alapra és a lehengerléssel egyidejüleg közuzalék-keverékkel telítik,

amely ilyformán kemény réteget alkot. Ebből az anyagból a *Haggenmacher-utca, a Pálma-utca és a Csantavéri-út* egyes szakaszait fogják beburkolni 130—150 méter hosszúságokban.

A harmadik próba a *„Deriso"* eljárással történik, olyképen, hogy *az úttest középső hat méter sávját burkolják.*

Bitumenbe kevert kiskövekkel történik a hengerlés,

amely a szakértők állítása szerint *húsz százalékkal olcsóbb, mint a kiskő-burkolás.* Ezt a próbát a *Hungária-út* egyik szakaszán kívánják alkalmazni a főváros költségén, amely ilyformán 60.000 pengőt igényel.

Az előbb említett kisérletezéseket egyelőre a vállalkozók finanszirozzák, *természetes azonban, hogy a költségeket a próbaidő lejárta után a fővárossal kívánják megfizettetni.* A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

az ügyosztály fedezet hiányában nem javasolja a próbákat

és csak abban az esetben hajlandó az új burkolások részére területet átadni, ha abból a fővárosra anyagi megterhelés nem hárul.

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlított bútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY
A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitünő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

Korszakalkotó nemzetgazdasági és külkereskedelmi érdekek fűződnek az őrszentmiklósi földgáz feltárásához

Becsey Antal szerint Budapest környékén petróleum és olajnyomok is mutatkoznak — Újra foglalkozni kell a városfűtés tervével

A napilapok röviden már megemlékeztek róla, hogy a gázművek választmányának szerdára összehivott ülésén szenzációs kijelentés történt. Az ülésen megjelent *Páva-Vajna* Ferenc főgeológus, aki *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tag, a választmány elnökének felkérésére beszámolt *a főváros megbízásából folytatott és több mint két év óta tartó földgázkutatások eredményéről.* A főgeológus bejelentette, azt a hihetetlenül hangzó eseményt, hogy *Budapesttől alig 20 kilométernyire, Őrszentmiklós község határában sikerült feltárni az első földgázkutat,* amely mai kezdetleges stádiumában is ritka bőséggel ontja magából a föld mélyének drága kincsét. A váratlan bejelentés szinte felvillanyozta a gázművek igazgatóságának tagjait, nyomban autóba ültek és kiutaztak Őrszentmiklósra, hogy a helyszínen nézzék meg az óriási jelentőségű leletet, a főváros első gázkútját.

A gázkutatás meglepő eredményéről, a további teendőkről és kilátásokról

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági tag, az Egységes Községi Polgári Párt társelnöke,

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Nem kívánom egyelőre túlbecsülni az őrszentmiklósi földgáz kitörésének jelentőségét, de kétségtelen, hogy *ez az első komoly igazolása azoknak a törekvéseknek, amelyeknek csaknem egy évtized óta mindig egyik képviselője voltam a főváros életében.* Bebizonyosodott az, amit sokat hangoztattam és most az a kötelességünk, hogy

feltárjuk és a nemzeti élet szolgálatába állítsuk mindazt, amink szomorú megcsonkítottságunkban még megmaradt.

— Már *Böck* Hugó, a királyi Földtani Intézet néhai nagynevű igazgatója, sokszor hangoztatta előttem beszélgetés közben: *miért ne lehetne az Erdélyban elért eredmények hallatlanul értékes tapasztalati anyagát itt, a csonka hazában is gyümölcsöztetni?* De nálunk, sajnos,

a földgázkutatás fontosságát nem mérlegelték a megérdemelt komolysággal

és éveken keresztül az volt a munkálatok megindításának akadálya, hogy nincs pénz.

— Ismerve a földgázkutatás általános nemzeti fontosságán kívül azokat az óriási érdekeket, amelyek ahhoz a főváros szempontjából is fűződnek, arra törekedtem, hogy

a főváros anyagi hozzájárulásával biztosítsuk a földgázkutatási munka továbbvitelét.

A polgármester úr megértéssel fogadta ezt a törekvést és 1931 óta sikerült biztosítani a kutatások pénzügyi alapjait. A két és félév óta folytatott munka iránt nem valami nagy érdeklődés nyilvánult meg. A városházán akármelyik apró adminisztrációs, vagy politikai kérdés sokkal inkább lekötötte a figyelmet, mint ez a munka, amely csendben, zajtalanul folyt és amely minden bíztató jel szerint — *korszakalkotó lesz.* A kijegecesedő közönybe most

élesen belesüvöltött az őrszentmiklósi gázkút búgása és felkeltette a tespedő érdeklődést,

nemcsak a városi körökben, hanem a gazdasági élet minden területén. Az eddigi eredmények most már megkövetelik, hogy

minden oldalról a legmesszebbmenő támogatás nyilvánuljon meg a további munka iránt,

hogy ezt a jelentkező természeti kincset belekapcsolhassuk a gazdasági és a nemzeti élet szolgálatába.

— A több mint két év óta tartó kutatási munka eredménye:

ma már fel van tárva Budapest egész környékének földtani alakulása

és bebizonyosodott, hogy igen jelentős földgázkutatási lehetőség van nemcsak Őrszentmiklóson, hanem több más helyen is. Hogy mit jelentene Budapest számára az, ha elegendő földgázt találunk, elég ha arra utalok, hogy

a gázművek szükséglete évenkint 17 ezer vaggon külföldi szén.

Ezenkívül rengeteg külföldi koksz jön be az országba és egyéb tüzelőanyag, ami külkereskedelmi mérlegünk nagy előnyére mind elkerülhetővé válnék, *ha a földgázkutatás úgy sikerül, ahogy reméljük.* Vidéki városaink, Debrecen, Hajduszoboszló, Karcag stb. a kormány támogatásával mélyfúrások és a földgázkutatások terén igen gyönyörű eredményeket produkáltak. A hajduszoboszlói gázkút mellett már megépült a nagy kompresszor, ahol *sűrítik a gázt és tankokban szállítják tovább, palackozzák és ezzel világítják az államvasutak kocsijainak jelentékeny részét.* A főváros évi gázszükséglete **körülbelül 100 millió köbméter,** olyan óriási mennyiség, hogy ez

legjobban illusztrálja a földgáz beláthatatlan jelentőségét Budapest szempontjából.

— A kutatómunka a héten rendkívül nagy jelentőségű fordulathoz jutott *a főváros áldozatkészsége révén.* Az elméleti kutatáson már túl vagyunk, a főváros környéke területének geológiai redőzetét, boltozatait pontosan ismerik a kutatást végző tudósok. Az őrszentmiklósi fúrás eredménye mögött rendkívüli nagy gazdasági érdekek húzódnak meg. Az őrszentmiklósi kút nincs készen, tulajdonképen egy 22 évvel ezelőtt megkezdett artézi fúrás nyomán folytatódott. Akkor a primitív fúróeszköz belefúrt a föld mélyébe, de már akkor észrevették, hogy a mélyfúrás helyén gáz szivárog. Most annyi idő multával megkísérelték a betört fúrót eltávolítani, de nem sikerült, csupán kitágították annak környékét és így az volt az eredmény, hogy

a földgáz egyszerre olyan tömegben tört elő a nyílásból, hogy pontos mérések szerint ma már 8 ezer köbméter földgáz kerül felszínre.

Ez olyan nagy mennyiség, hogy *az őrszentmiklósi gázkút Csonka-Magyarország legnagyobb hozamú földgázkútja, gazdagabb a hajduszoboszlóinál és a karcaginál is.*

— A szemünk előtt jelentkezett nagyszerű eredmény után legsürgősebben meg kell találni a kormánnyal, mint *a földgáz-monopólium tulajdonosával* a kooperáció módozatait. Még fokozottabb erővel kell folytatni a feltárást és biztosítani kell

nagyobb tőke bekapcsolódását a kutató munkához.

Nemcsak az állam és a főváros támogatására van szükség, hanem a magántőke megmozdulására is, mert az eredményes földgázfeltárás — mint már hangsúlyoztam — az egyetemes gazdasági élet érdeke.

— A kutatást feltétlenül folytatni kell, hiszen az őrszentmiklósi eredményen kívül egyéb biztató jelek is vannak. Az eddigi kutatások alapján megállapították, hogy

Budapest környékén petróleum- és olajnyomok is mutatkoznak, azonkívül nagymennyiségű konyhasó jelenléte is valószínű.

A geológiai redőzetek és boltozat alakulásából következik, hogy ilyen irányban is tovább kutassunk.

— A most kezdődő törvényhatósági kampány során pártommal egyetemben minden energiát mozgósítani fogok ahhoz, hogy necsak a földgázkutatás terén, hanem sok más téren is lendülettel mozduljon meg az adminisztráció ott, ahol az *gazdasági szempontból kívánatossá válik.* Ilyen probléma például

a városfűtés kérdése, amelyet annyi esztendők óta oly sok indolencia, közöny, vagy hozzánemértés kísér.

Ez is nagyjelentőségű, akár a földgáz, hiszen a hazai széntermelés fellendülése, rengeteg munkaalkalom, évekre szóló építkezési lehetőség és a főváros közegészségének javulása származna belőle.

A beszélgetés végén *Becsey* Antal még közölte munkatársunkkal, hogy a *Városligetben, a Széchenyi-fürdő közelében megkezdték a talajvizsgálatot,* hogy melyik lesz a legalkalmasabb pont a második mélyfúrás eszközlésére. Ez az új kút, amelyből *70 foknál melegebb vizet remélnek,* nemcsak a gyógyfürdőt és a Széchenyi-strandot fogja táplálni, hanem az Állatkert, a Műcsarnok és a Szépművészeti múzeum fűtését is biztosíthatja, azonkívül alapos remény van arra, hogy a *forróvíz mellett könnyen kaphatunk gázt, vagy konyhasós gyógyvizet is.* A városligeti mélyfúráshoz pénzt a MABI-tól kap kölcsön a főváros és a fúrási költséget 6—7 év alatt a jelentkező megtakarításból amortizálni lehet.

Átmenetileg építési tilalom védi a Tabán központi területét

A gyógyfürdő-program végleges megállapítása után határoznak: vagy beépítik, vagy pedig gyógyparkot létesítenek a területen

A nyári szünetet megelőző utolsó napokban a Közmunkák Tanácsa azzal küldte vissza a városházára a bemutatott tabáni terveket, **hogy azt** *a Rácfürdő megvásárlása folytán előállott új helyzetnek megfelelően dolgozzák át.* A Közmunkatanács most nyilvánosságra került átirata külön hangsúlyozta, hogy az átdolgozás előtt a főváros végleg döntse el: milyen irányban kívánja fejleszteni gyógyfürdőit és hangsúlyozza, hogy a Tabánt a fürdőpolitika további kialakulásánál kiinduló pontnak kellene tekinteni.

A főváros vezetősége igyekezett a Közmunkatanács kívánságának eleget tenni és az áldolgozásánál mérlegelhető szempontok megvitatására *Szendy* Károly alpolgármester elnöklésével a mult hetekben sorozatos megbeszélések voltak a Tabán rendezéséről. Ezeken a tanácskozásokon a városrendezési ügyosztály szakértőin kívül a városgazdasági, továbbá az út- és csatornaépítési ügyosztályok, valamint a gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatóságának kiküldöttei vettek részt. A tanácskozásokon minden részletében kialakult a főváros szakembereinek felfogása és megnyugtatásul szolgált, hogy *a már korábban elkészített terveken számottevő módosítás nem történt.* Néhány jelentéktelen részletkérdés tisztázása még hátramaradt, ezeknek a megbeszélésére a legközelebbi napokban újabb, befejező tanácskozás lesz, amelyre bevonják báró *Babarczy* István tanácsnokot, a Tabán polgármesteri biztosát is.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen,

érdeklődött a tárgyalások eddigi eredményei és a főváros végleges álláspontja felől és a következőket tudta meg:

— A végleges állásfoglalást azon a tanácskozáson hozzák meg, amely a legközelebbi napok egyikén lesz *Borvendég* Ferenc főpolgármesternél. A főpolgármester sokoldalu elfoglaltsága miatt még nem jelölték ki azt a napot, amikor *Szendy* Károly alpolgármester, *Babarczy* István tanácsnok, *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos minden részletkérdésben referálni fognak. Valószínünek látszik azonban máris, hogy

a terveken olyan arányú módosítás nem válik szükségessé, amely újabb közgyűlési megvitatást igényelne,

hanem, ha szükséges, legfeljebb meghallgatják a szakbizottság véleményét. De minden valószinüség szerint ez is elmarad, mert a szakbizottság már előzetesen állást foglalt és sok módosítani való már nem mutatkozik.

— Meg lehet állapitani, hogy *ma már teljes az összhang a Közmunkatanács és a főváros álláspontja között,* amit előmozdítottak a közben lefolytatott műszaki természetü megbeszélések. A Közmunkatanács ugyanis a Szent János-térből kiinduló an a Gellérthegyre tervezett utvezetést és a Gellérthegy felé eső területek szabályozásának terveit máris elfogadottnak jelentette ki és *változás nélkül hozzájárult a leendő uj budai körut Krisztinatér és Bethler-udvar közötti szakaszának a beépítési tervéhez.*

Vitás tehát csupán az a félköralakú terület, amely az Attila-körút és az új körút között terül el.

— Ez sem nehéz probléma, mert hiszen az eredeti tervek szerint sem gondoltak itt sürü beépítésre, hanem ezt a területet kertes villák építésére szánták. A főváros szakembereinek felfogása szerint *a legegyszerübb megoldás az, ha erre a területre egyelőre kimondják az általános építési tilalmat.* Ebben az esetben a többi területeken a rendezést vérehajthatják, parkirozhatnak, fásíthatnak, megépíthetik a közműveket, utakat. Ezalatt aztán véglegesen kialakulhat, hogy

a gyógyfürdő-program megállapitása után hogyan használják ki ezt a területet.

Maradjon-e gyógyparknak, vagy pedig ott is építkezzenek-e? De van a fővárosnak egy más új javaslata is: csatolják a szabályozási övezethez az *Attila-körút Várhegy felé eső házsorát,* amely eddig nem szerepelt a terveken. Ezen a szakaszon épült ugyan már néhány új ház, de a többi még apró, nagyrészt földszintes épület. A főváros szakemberei szerint ennek az utcasornak a beépítését is szabályozni kellene olymódon, hogy

szabaddá váljon a Várhegyre való kilátás.

Ezzel a megoldással az új Tabán egységes kapcsolatot nyerne a Várral és a Vár tövében elterülő parkokkal.

Borvendég Ferenc főpolgármester értesülésünk szerint a legközelebbi napokban, még a kölségvetési tárgyalások megkezdése előtt, napirendre tüzi a Tabán-kérdés megbeszélését. Ebben az esetben nem lesz akadálya, hogy

a Tabán városrendezési munkáinak egyrészét még a tél beállta előtt elindítsák,

bár a nagyobbszabású munkálatokra az idő előrehaladottsága miatt, már csak tavasszal kerülhet a sor.

Széthúzásról álmodoznak, akik a zavarosban akarnak halászni

A városházi kormánypárt teljes mértékben támogatni kívánja a szanálási akciót, amelyről Borvendég főpolgármester a miniszterelnököt is tájékoztatta

A várospolitikai élet legkiemelkedőbb eseménye volt az elmult héten *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél történt kihallgatása. A kormányelnök szükségesnek tartotta, hogy tájékoztassa magát *a főváros összes időszerű kérdéseiről és főleg azokról a tervekről, amelyek Budapest háztartásának rendezésére vannak készülőben.* A főpolgármester több mint *másfél óráig* tartózkodott a miniszterelnök dolgozószobájában és teljes felvilágositással szolgált a főváros ügyeinek állásáról.

A várospolitikai kampány a költségvetés elkészültével most már megindul és a politikai strukturát jól ismerők véleménye szerint

rendkívül mozgalmas hónapok következnek az autonómia életében.

Nemcsak a költségvetés bírálata és alapos átlanulmányozása veszi igénybe a szakbizottságok, majd a közgyűlés figyelmét, hanem azok az *intézkedések is, amelyeket Borvendég Ferenc főpolgármester terjeszt az úgynevezett tanácsadó szerv véleménye alá.* Köztudomású, hogy a törvény szerint

ennek a bizottságnak a hatásköre kizárólag véleménynyilvánításra szorítkozik,

amelyet azonban a főpolgármester nem köteles magáévá tenni. Felmerül tehát a kérdés, hogy *a főpolgármester esetleges radikális tervezetei és a tanácsadó bizottság között elkerülhetetlenek a surlódások és el kellett készülni arra, hogy a szanálás célkitűzései ellenkezést váltanak ki a bizottság tagjai között?* A politikai mozgalmasságot ezen a területen vélik a várospolitikusok elképzelhetőnek, amellyel szemben azonban beavatott forrásból arról értesitik a *Fővárosi Hirlapot*, hogy

a főpolgármester alaposan átgondolt szanálási művelete nem fog kedvezőtlen meglepetést kelteni a bizottság körében

A főpolgármester bizonyos keretekhez tartja magát, *fokozatosan valósítja meg elgondolásait és tartózkodik minden olyan radikális lépéstől, amely visszatetszést szülhetne az autonómia körében.* Alapos vita várható azonban a költségvetés körül, amelynek első etappja a pénzügyi szakbizottságban fog lezajlani.

Sürű kombinációk hangzanak el a pártok magatartásáról és a pártok keretén belül várható változásokról. Egyes hirek szerint *elnökválság fenyeget az Egységes Községi Polgári Pártban*, ahol állitólag taktikai hibákért akarják felelősségre vonni a vezetőséget. A *Fővárosi Hirlap* megállapitása szerint

mindezek a hirek puszta kombinációk, amelyeknek komoly valódiságáról a párt körében nem birnak tudomással,

ellenben nagyon jól tudják, hogy külső oldalról nem egyszer hangzik el olyan kisérlet, amely a párt egységének megbontását célozza. Mindezek a próbálkozások azonban teljesen célt tévesztenek a párt összetartásán, ahol

teljes mértékben ragaszkodnak a közel egy évtized óta működő vezetőséghez

és az eljövendő kampányban is a jól bevált irányitás alatt kivánják folytatni a párt közgyűlési munkásságát. Az *Egységes Községi Polgári Párt* segitségére kiván lenni a főpolgármesternek a szanálás munkájában és ezért olyan nagyarányú tervezetet készitettek, amely *magában foglalja a városi, a közigazgatási és az üzemi gazdálkodás egész területét.*

A párt ezzel a munkateljesitménnyel hatalmas szolgálatot tesz a közérdeknek

és reméli, hogy az ott lefektetett elgondolások *előnyös módon befolyásolják a főváros gazdasági és pénzügyi megalapozottságát.*

A főváros pnzügyi szakbizottsága a jövő héten ülést tart, amelynek napirendjén már a költségvetés megvitatása szerepel. A budgettervezet ezt követőleg foglalkoztatja a tizenhetes bizottságot és párhuzamosan a közgyűlést, ahol az előirt törvényes határidőig befejezik a költségvetés vitáját.

Elkészült a Bszkárt 1935. évi költségtervezete, amely optimizmussal tekint a jövő elé

Márkus Jenő egyetlen komoly jelöltje a vasutvállalat vezérigazgatói pozíciójának — Reménytelen kisérletek az igazgatósági taglétszám felemelésére

Még mindig sok szóbeszéd tárgya a Városházán és a várospolitika köreiben, hogy *miképpen alakul a Beszkárt és a főváros vezetőségének egymáshoz való viszonya a júliusban történt elnökválasztás után.* Emlékezetes, hogy a polgármester a lecsökkentett számú igazgatóságot *Bárczy* István elnökké választására utasította, amellyel szemben azonban *Usetty* Béla országgyűlési képviselőt választották meg a villamosvasút legfőbb pozíciójába. Azóta hetek múltak el és az annyiszor hangoztatott retorzió nem következett be, ellenben *az új elnök hatalmas munkateljesítménnyel irányitja a Beszkárt ügyeit és első nagy sikerének tudható be a Beszkárt szanálási tervezete, amelyet* — amint ezt multheti számában a *Fővárosi Hirlap* már jelentette, — *teljes egészében a főpolgármester is magáévá tett.*

A Beszkárttal kapcsolatos kombinációk lassanként elülnek, bár

még mindig tartja magát az olyan híresztelés, hogy a főváros villamosvasúti vállalatának részvénytársasági formáját megszüntetik

és mint üzemet közvetlenül a központi vezetőség irányitása alá vonják. A híreszteléssel szemben azonban olyan argumentumoknak is hangot adnak, hogy *hiábavaló munka lenne a Beszkárt üzletviteli formájának megváltoztatása,* mert ugyanakkor

a HÉV és a Pestszentlőrinci Vasut részvénytársasági szerkezetét megbolygatni a fennálló szerződések értelmében nem lehet.

Nagyon valószinű, hogy az ilyen találgatások előbbutóbb megszűnnek és *a Beszkárt zavartalanul folytatja tevékenységét, valamint pénzügyi biztonságának megszilárdítását.* A Beszkárttal kapcsolatban olyan hirek is vannak, hogy a volt igazgatóság tagjai *kártérítést* indítanak a főváros ellen és százezreket követelnek az elmaradt jutalékok és tantiémek megváltása cimén. Érzésünk szerint

ez az akció inkább csak a flottatüntetés jellegét hordozza magán,

mert elképzelhetetlen, hogy *akadjon bíróság, amely ilyen labilis és átlátszó célzatú követelést magáévá tegyen.* Az a hir, hogy a Beszkárt igazgatósági taglétszámát újból tizenhat főre emelik, — *jámbor óhajtás, amely egyáltalában nem egyezik Borvendég Ferenc főpolgármester felfogásával.*

A Beszkárt ügymeneténck nyugodt biztositását célozzák azok a tárgyalások, amelyek

a vezérigazgatói állás végleges betöltésére

vonatkoznak. A különböző kombinációk során három név szerepel, mint amelynek viselői közül valamelyik rövid időn belül elfoglalja a nagyfontosságú pozíciót. Az egyik hiradás *Scheuer* Róbert országgyülési képviselőt kombinálja, aki valóban elsőrangú közlekedéstechnikai szakértő, tudomásunk szerint azonban *távol áll tőle minden olyan aspiráció, amelynek célpontja a Beszkárt vezérigazgatói pozíciója volna. Scheuer* Róbert széleskörű tájékozottsága, alapos felkészültsége és hozzáértése nagy nyeresége volna a Beszkárt igazgatásának és a legnagyobb megelégedéssel konstatáljuk, hogy

valóban felkérték őt a Beszkárt egyik fontos műszaki ágazatának az irányitására.

A Beszkárt érdeke és a villamosközlekedés reformjainak sürgőssége megköveteli, hogy *Scheuer Róbert a Beszkárt igazgatói státuszába kerüljön* és reméljük, hogy az erre vonatkozó döntés mielőbb bekövetkezik. A vezérigazgatói pozició másik jelöltje *Perczel* György dr. igazgató, aki a központi igazgatás és a jogi osztály szövevényes munkatömegének kiváló irányitója. *Perczel* György dr. a régi közúti vasút neveltje és

mint ilyen rendithetetlen hive a Beszkárt önállóságának és öncélúságának,

amely felfogás azonban, nézetünk szerint, nem alkalmas arra, hogy *mint vezérigazgatói célkitűzés a Beszkártnál érvényesüljön.* Kiszélesitett ügykörében és a legfelsőbb irányitásban való intenziv részvételével *Perczel* György dr. kitünően megállja a helyét és munkásságára feltétlenül szükség van a jövőben is,

amikor Márkus Jenő dr. veszi át véglegesen a vezérigazgatói hatáskört.

Márkus Jenőnek mindenkivel szemben azt a felbecsülhetetlen előnyt kell adni, hogy *évtizedeken át a főváros közigazgatásában szerzett magának elismert kitünő nevet és munkásságával hozzájárult az üzemek és intézmények nagygyátételéhez.* Tökéletesen tájékozott a főváros üzemi politikájáról és

vérében van az a meggyőződés, hogy az üzemek és a főváros pénzéből táplált részvénytársaságok a fővárosért vannak és nem megfordítva.

Ez a törhetetlen felfogás vezette abban a munkában is, amelyet *a Beszkárt helyettes vezérigazgatói székében éveken át lefolytatott* és végrehajtotta, többek között, a HÉV átvételének rendkívül komplikált munkáját, amelynél jelentékeny tételeket takaritott meg az üzemek gazdájának: a fővárosnak. A főváros vezetősége és az összes illetékes tényezők

Márkus Jenő személyében látják egyedül megnyugtató kezekben a Beszkárt adminisztrációjának legfőbb vezetését

és ezért már most befejezett ténynek kell tekinteni a villamosvasút vezető pozíciójának ilyen szellemben való végleges elintézését.

Deficitmentes a Beszkárt költségvetése

Mint a *Fővárosi Hirlap* előző számában közölte, a Beszkárt igazgatósága szerdán este kezdte meg az 1935. üzletévre szóló költségvetés letárgyalását és elkészült a tervezet végleges összeállításával, amelyet *Usetty* Béla elnök előzetesen már *Borvendég* főpolgármesternek is bemutatott és aki a tervezethez hozzájárult.

A Beszkárt többévi hanyatlás után

a jövő évi költségvetéstervezetben bizonyos optimizmussal néz a jövő elé.

A kisszakasz bevezetése óta jelentkező fellendülésre való tekintettel a jövő évben is javulásra számit, ennek ellenére mégis az idei kereteket tartja meg. *A költségvetés 53,800.000 pengő bevételt és ugyanannyi kiadást irányoz elő* az autóbusz, a fogaskerekű, a sikló és a trolleybusz-vonal költségvetéseivel együtt.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

ILKOVITS I. BUDAPEST
központi fütés- és vizvezetéki vállalata
I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazolását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVALÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Magaziner Albert és Társa

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Megkezdődött a szakbizottságok munkája. A hét folyamán megkezdték nyári szünet utáni munkájukat a szakbizottságok is. Kedden délután a középítési bizottság ülésezett. Több kisebb ügyön kívül a városszéli telepen létesülő kultúrház terveit, a Rudas gyógyfürdő átépítésének új elgondolását és a Fővárosi Képtár Kaplonyi-utcára nézó szárnyának átalakítását vitatták meg. *Csütörtökön* az út- és csatornaépítési bizottság tart ülést. Több új útépítési módozat kipróbálásáról tanácskoznak. Ugyancsak *csütörtökön* ül össze a szociálpolitikai bizottság is. Az első ülésen történik a bizottság újjáalakulása, a különböző jótékonysági egyesületek élelmiszerekkel való támogatásáról szóló terv megvitatása, az inségakciók 1934. évi programja, az iskolai tejakció jövőévi munkatervének megállapítása, a most lebonyolított gyermeknyaraltatásról szóló jelentés megvitatása és szóba kerül az egyre égetőbb kolduskérdés rendezése is.

Befejeződött a nemzetközi útügyi kongresszus. *Király* Kálmán tanácsok az elmúlt napokban érkezett vissza Münchenből, ahol résztvett az ott tartott *Nemzetközi Útügyi Kongresszuson.* Magyarország részéről ötvenen vettek részt a kongresszuson és az azzal kapcsolatos kiállítást is megtekintették. A kiállításból azt a tanulságot merítették a magyar kiküldöttek, hogy már *a németek is áttértek a betonburkolatok alkalmazására,* a kongresszus magyar résztvevői elismeréssel adóztek a németek óriási útépítési munkásságának és megnyugvással állapították meg, hogy a főváros új útvonalai a külföldi viszonylatban is előkelő helyet foglalnak el.

Ripka Ferenc és Lobmayer Jenő olasz kitüntetése. A kormányzó megengedte *Ripka* Ferenc dr. felsőházi tag, Budapest székesfőváros nyugalmazott főpolgármestere, az olasz koronarend nagy tiszti keresztjét, *Lobmayer* Jenő dr. nyugalmazott székesfővárosi tanácsnoknak pedig az olasz koronarend közép keresztjét elfogadják és viselják. *Ripka* Ferenc és *Lobmayer* Jenő kitüntetése az olasz király és az olasz kormány részéről az olasz—magyar kapcsolatok kiépítésének elismerését jelentik.

Bayer Antal kormányfőtanácsos ünneplése. A Magyar Vöröskereszt Egylet VI. kerületi Terézvárosi választmánya 100 teritékes vacsorával ünnepelte elnökének, *Bayer* Antal kormányfőtanácsosnak születésnapját. Az ünnepi vacsora a Terézvárosi Polgári Kaszinóban volt, ahol a kaszinó elnöke, dr. *Halász* Miklós köszöntötte *Bayer* Antalt, aki meghatottan köszönte meg a szép megemlékezést.

Soronkívül fogadják a hadirokkantakat a városháza hivatalaiban. A polgármester rendeletet adott ki, amelyben utasította az összes hivatalokat, hogy a főváros hatóságainál, intézményeinél megforduló ügyes-bajos hadirokkantakat megkülönböztetett elbánásban részesítsék és soronkívül fogadják. „Azért, hogy a hadirokkantak számára biztosítani kívánt előny a gyakorlati életben is érvényesüljön, — mondja a polgármester, — felhívom a székesfővárosi hivatalok, intézmények, intézetek stb. vezetőit, hogy hivatali működésükben a fentemlített rendelkezést állandóan tartsák szem előtt. Intézkedjenek az iránt is, hogy mindazokban a hivatalokban, ahol nagyobb ügyfélforgalom bonyolódik le, a hadirokkantak soronkívüli előnyét a hivatali helyiségek ajtóira kifüggesztett táblákon hozzák a várakozó közönség tudomására."

Linz város aranykönyvet küldött a polgármesternek. Az osztrák vasutak hazafias frontjához tartozó felsőausztriai és linzi vasutasok Budapesten időző hétszáztagú kirándulo csoportja nevében szombaton délelőtt küldöttség kereste fel a főváros polgármesterét. A polgármester nevében *Szendy* Károly alpolgármester fogadta és üdvözölte a küldöttséget, amelynek nevében Nicolaus *Negrelli* Ritter von *Moldelbe* üdvözölte a polgármestert, megköszönve a rendkivül szivélyes fogadtatást, majd a linzi polgármester nevében felajánlotta emlékül a főváros polpármesterének *Linz város Aranykönyvét. Szendy* alporgármester meleg szavakkal köszönte meg a figyelmet és kérte, hogy adják át a főváros legszivélyesebb üdvözletét Linz város polgármesterének és az összes osztrák vasutasoknak.

A FANSz igazgatótanácsának első őszi ülése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya a nyári szünet után megtartotta első igazgatótanácsi ülését *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével. Az elnöknek a *Nemzeti Munkahétre* vonatkozó lelkes szavai után *Budó* Jusztin dr. levéltárnok, szövetségi főtitkár előterjesztése alapján az igazgatótanács elfogadta az elnökség javaslatát a tanulmányi ösztöndíjak adományozásáról. Eszerint a FANSz tanulmányi ösztöndíjait az 1934 35. iskolai évre: *Budó* Ágoston harmadéves bölcsészettanhallgató, középiskolai tanárjelölt, *Lantossy* Károly és *Matolay* Eszter elsőéves bölcsészettanhallgatók és *Szoyka* Pál elsőéves műegyetemi hallgató kapták. Mindannyian egyenként 500—500 pengőt kapnak. Kivételesen ösztöndíjban részesültek *Czenner* Gyula és ifj. *Della Donna* Mihály, akik kitüntetéssel érettségiztek, mert az ösztöndíjakra több, megfelelő előmenetelű, főiskolai tanulmányokat *már folytató* folyamodó nem volt. *Budó* Jusztin főtitkár további előterjesztéseihez is hozzájárult az igazgatótanács, majd *mély háláját és köszönetét fejezte ki az elnöklő Liber Endre alpolgármesternek,* aki a gyakornoki kinevezéseknél biztosította a székesfővárosi alkalmazottak megfelelő képesítésű gyermekeinek méltányos arányban való részesedését.

Olty Magda a színészeti ösztöndíj nyertese. Óriási versengés előzte meg az idei színészeti ösztöndíjak kiosztását, amelyekre érthetően pályázott a magyar színészgárda feltörekvő tehetséges fiatalsága. A jelöltek sorában az első pillanattól kezdődően a legkomolyabb esélyekkel szerepelt *Olty* Magda, a Nemzeti Színház ifjú művésznője, akire legutóbb a *Fővárosi Hirlap* hívta fel az illetékes körök figyelmét. *Liber* Endre alpolgármester a legnagyobb lelkiismeretességgel tanulmányozta a pályázók művészi képességeit és a Budai Szinkör „Dorozsmai szélmalom" előadásán személyesen is megállapította, hogy *Olty* Magda valóban egyik legnagyobb reménysége a magyar színművészetnek. *Olty* Magda a főváros egyik évi 800 pengős ösztöndíját természetesen elnyerte és rajta kívül még *Orsolya* Erzsébet, *Pethes* Ferenc és *Herczeg* László kaptak egyenkint 800 pengős ösztöndíjat.

Működjön tovább a Székesfővárosi Zenekar. *(Levél a szerkesztőhöz.)* A Budapest Székesfővárosi Népművelési Bizottság kezdeményezésére a *Székesfővárosi Zenekar* több hangversenyt tartott a Károlyi-parkban. A közönség ezúton is háláját tolmácsolja a székesfőváros vezetőségének, amiért lehetővé tette, hogy a művelt középosztály huszfilléres ülőhely lefizetése ellenében hallgathatja végig a *Bor* Dezső karnagy vezénylete alatt működő művészi együttes játékát. A hangversenyek tartama alatt sűrű taps és tetszésnyilvánítás visszhangzott és külön örömmel állapítottuk meg, hogy *a magyar zeneművészek müveit is felvették a mindenkori műsorokba.* Úgy halljuk, hogy fedezet hiányában a főváros ebben az évadban *már nem szerepelteti a zenekart,* amely a legnagyobb sajnálkozást váltotta ki a közönség körében. A szeptemberi időjárás tartósan szépnek igérkezik s ezért meg kell hoznia a fővárosnak azt a kis áldozatot, hogy *a közönség továbbra is gyönyörködhessék a zenekar művészetében.* Függetlenül ettől, a *gróf Bethlen István* nevét viselő várbástya-sétány környékének lakói is remélik, hogy *ott is rendszeresítik a zenekar szereplését.* A fényes panoráma távlatában idegenforgalmi attrakciónak is számíthatna a fővárosi zenekar közreműködése és ezért nyomatékosan kérjük a *Fővárosi Hirlap* útján Budapest művészeti érzékű vezetőit, hogy a *Székesfővárosi Zenekar működésére* nagyobb teret és lehetőséget adjanak. Kiváló tisztelettel: *Hajdu* József ny. takarékpénztári főtisztviselő.

Tizenöt teremmel kibővítik a Fővárosi Képtárat

Állandó egyházművészeti kiállítás a Károlyi-palotában — Hatvanezer pengőbe kerül az átépítés — A terveket kiváló műépítészek készítik

Az új *Fővárosi Képtár* megnyitásával olyan hatalmas kultúrértékkel gazdagodott a főváros, hogy ma már azok is lelkesednek érte, akik annakidején a Károlyi-palota megvásárlásának legélesebb ellenzői voltak. A hatalmas épületnek azonban még mindig csak egy része van kihasználva és a főváros óriási értéket reprezentáló képgyüjteményének nagyrésze ládákba csomagolva a raktárban hever. A Kaplony-utcai szárny ugyanis mai alakjában nem alkalmas gyüjtemények elhelyezésére. Általános városkép szempontjából is sürgős és kívánatos a palota Egyetem-térre néző ormótlan tűzfalának átépítése, hiszen a közelmultban megnyitott parkkal a Belváros leghangulatosabb tere született meg, ahol ezen a nyáron a fővárosi zenekar is rendszeres hangversenyeket tartott. A főváros képzőművészeti bizottsága a nyári szünet előtt, utolsó ülésén foglalkozott a palota külső átépítésének kérdésével és a polgármester elé azt a javaslatot terjesztette, hogy három kiváló és a műemlékek restaurálásában jártas műépítészt bizzanak meg a tervek elkészítésére.

A polgármester a javaslatot magáévá tette és felhívta

Birbauer Virgil dr., Lechner Ödön dr. és Wälder Gyula műépítészeket, hogy a Kaplony-utcai szárny homlokzatának terveit készítsék el.

A főváros teljesen szabad kezet adott az építészeknek, egyetlen kikötés csupán az, hogy a palota eredeti stílusát épségben kell tartani. A Kaplony-utcai szárny homlokzattá való átépítésével természetesen felmerülhet a belső épületrész átalakításának szükségessége is.

A Fővárosi Képtár ezidőszerint 22 teremben van elhelyezve. Ha a Kaplony-utcai szárnyat átépítik, 15 teremmel bővül. Ezenkívül lesz a földszinten öt nagyterem. Ennek a felhasználásáról ezidőszerint még nem határoztak. Egyik elgondolás szerint különféle művészeti jellegü kiállításokat rendeznek benne, a másik terv az, hogy a termekben otthont nyujtanak nagyobbszabású állandó gyüjtemények számára. Igy felmerült az az ötlet is, hogy

a budapesti egyházak és templomok birtokában levő egyházművészeti kincseket összpontosítanák ebben a gyüjteményben.

Az előzetes számítások szerint a Kaplony-utcai szárny kiképzése és

az átalakítás 60 ezer pengőbe kerül.

A fővárosnak ezidőszerint erre a célra 18 ezer pengő áll rendelkezésére, úgyhogy az építkezést több évre elosztva fogják végrehajtani.

A képzőművészeti ügyosztály mellé rendelt szakbizottság kedden tartott ülésén az ügyosztály előterjesztéséhez minden részletében hozzájárult.

A német vasutasok budapesti látogatásának visszhangja. A *Keresztény Német Vasutasok Szövetségének* Kasselban megjelenő hivatalos lapja: a *„Weg und Ziel"* augusztusi számában közli vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőnek németnyelvü beszédét, amellyel a szövetség ezévi június 23—26-iki Budapesten tartott missziós ülésén a külföldi résztvevőket a polgármester megbízásából üdvözölte.

A Budapesti Szimfónikus Zenekar bemutatkozása. A magyar zenei életnek jelentős eseménye a *Budapesti Szimfónikus Zenekar* megalakulása, amelynek hatvan kitünő fiatal muzsikus a tagja és mindegyik komoly művészi stúdiumok után vállalkozott egy új zenekarban való részvételre. Az új zenekar mögött a *Budai Zenebarátok Egyesülete áll,* amelynek áldozatkészsége tette lehetővé ennek *a nagy szerepre hivatot új zenei egyesülésnek a létrejöttét.* A Budapesti Szimfónikus Zenekar szeptember 20-án mutatkozik be a magyar közönségnek a Budai Vigadóban. A zenekar vezetője *Sámy* Zoltán, az ismert kitünő karmester.

A magyar idegenforgalom új útjai. A *Cobden-könyvtár* sorozatában most jelent meg a magyar idegenforgalom összes vonatkozásait felölelő értékes tanulmány, amelynek szerzője *Kallós* István, akinek minden jogcíme megvan ahhoz, hogy ehhez a nehéz problémához szakavatott kézzel hozzányúljon. A szerző közel másfél évtizeden keresztül ügyvezető igazgatója volt a *Margitsziget Gyógyfürdő R.-T.-nak* és a működése során szerzett belföldi és külföldi tapasztalatainak alapján hívja fel az illetékesek és a közvélemény figyelmét a magyar idegenforgalom megszervezésének helyes irányítására. Felfogása szerint *építeni kell a vidéken és a fővárosban és minden pénzt, ami az idegenforgalomból összegyül, másra, mint építkezésre fordítani nem szabad.* Elengedhetetlen szükségességnek tartja a *propaganda racionalizálását,* amelyet a szükséges nyomtatványok közrebocsátásával tart megoldhatónak, amellett azt is ajánlja, hogy *minden külföldre induló magyar utas vigyen magával néhány kis magyar prospektust és azt közvetlen ismerősei között terjessze.* Teljesen igaza van abban hogy *az idegenforgalmi és a fürdőügyek decentralizált irányítás alatt, nem mindig együttműködve dolgoznak az idegenforgalom ügyeiért.* Az egymással összefüggő nagy problémának intézőszervei vannak a kereskedelmi minisztériumban, a belügyminisztériumban, a földmívelésügyi minisztériumban, a pénzügyminisztériumban és a miniszterelnökségen, amely állami szervek *közös centralizált szervezet* útján tehetnének szolgálatot az idegenforgalom fejlődésének. *Kallós* István könyve sok értéket tanulságot szür le, amelyeknek érvényesítése valóban komoly megfontolásra érdemes.

Filléres hajó indul Wienbe és Pozsonyba szeptember 22-én és szeptember 25-én tér vissza A hajóutat a MFTR „Erzsébet királyné", nagy kényelemmel berendezett termesgőzöse bonyolítja le. Egységes menetdíj oda-vissza P 12.80. Wienbe két rendőrileg láttamozott arckép elégséges. A társasutazás vidéki résztvevői a MAV és a Győr—Sopron—Ebenfurti vasutak vonalain a Budapestre való utazásokra kb. 33%-os menetkedvezményt kapnak a MFTR-től beszerezhető igazolvány alapján. Ajánlatos a jegyeket mielőbb megvásárolni utazási irodánkban, vagy a MFTR igazgatóságánál (V., Mária Valéria-u. 11. sz.).

A legjobb sokszorositó gép

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9

TELEFON: 19-2-20

Gazdasági Értesítő

Kiterjesztik a bankgarancia-mentes kisipari hitelakciót

Október 1-én életbelép az új közszállítási szabályzat — A közgazdasági ügyosztály új területe: a szociális tevékenység — Felkay Ferenc tanácsnok nyilatkozik ügyosztályának széleskörü tevékenységéről

A belügyminiszter és a kereskedelmi miniszter a felhatalmazási törvény alapján már júliusban kiadták az új közszállítási szabályzatot, amely *nemcsak az állami szállításokra, hanem a törvényhatóságiakra is kötelező lesz.* Az új közszállítási szabályzat a régivel és a fővárosi szabályrendelettel szemben több, nagyjelentőségű változtatást léptet életbe és különösen a kisiparosság várja sok reménységgel az új rendet, hiszen az új szabályzat a régivel szemben a közszállításoknál valóban a kisemberek érdekeit védelmezi. Az új közszállítási szabályrendelet életbeléptetése és az ipar, a kereskedelem, a gazdasági élet többi aktuális kérdése iránt

Felkay Ferenc dr.

tanácsnoknál,

a közgazdasági ügyosztály új vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő tájékoztatással szolgált:

— Az új közszálltási szabályzat *október 1-én* lép életbe. A jövőben nem lesz külön fővárosi szállítási szabályrendelet, hanem a szabályzat rendelkezései a főváros mindennemű szállításaira és a fővárosi üzemekre nézve is egyaránt kötelezők. Az életbeléptetés előtt szükségesnek mutatkozott *bizonyos szempontok tisztázása a főváros speciális helyzetének megfelelően és az egységes végrehajtás biztosítása.* Ezért értekezletet hívtunk össze, amelyen az összes intézmények és üzemek megbizottai is résztvettek és a tanácskozás célja az volt, hogy megállapítsuk, vannak-e olyan vitatható pontjai a rendeletnek, amelyek félreértésre adhatnak okot és amelyeknél biztosítani kell az egységes elgondolást és intézkedést.

— A jövő héten újabb értekezletet tartunk. Addig az összes üzemekről és minden városi intézménytől beérkeznek az észrevételek és

ezeknek figyelembevételével készül majd el a polgármester rendelete, amely a végrehajtási utasítást tartalmazza.

Reméljük, hogy

az új közszállítási szabályzat a régi állapottal szemben előnyösebb helyzetet fog teremteni.

Különösen nagyjelentőségű lesz az új szabályzat élelbeléptetése a kisvállalkozók és kisiparosok számára, akiknek a nagyiparosokkal és a generálvállalkozókkal szemben határozott előnyöket biztosít.

— Jelentékeny mértékben köti le az ügyosztály munkáját

a kisipari hitelakció

lebonyolítása. A *Kisipari Hitelintézet* útján történő kölcsönnyujtásokon kívül tudvalevően ebben az évben *új hitelakció indult a kormány és a főváros támogatásával,* amely a rendelkezésre bocsájtott százezer pengőből 50—200 pengős tételekben

kisembereknek iparuk, üzletük folytatásához bankszerű garancia nélkül nyujt könnyű feltételekkel kölcsönöket.

Az akció iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Naponta 20—25 kérvény is befut. A kölcsönök sorsáról külön bírálóbizottság dönt, amelyben a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a székesfőváros delegáltjai foglalnak helyet. A lebonyolításban közreműködik a Kisipari Hitelintézet is. Most arról kaptunk értesítést, hogy

a kormány újabb százezer pengőt szavaz meg ilyen kölcsönök folyósítására.

Ez azonban az egész országra vonatkozik és belőle a fővárosra legfeljebb 15—20 ezer pengő jut. Amennyiben mód lesz rá, azon leszünk, hogy *a főváros hasonló összeggel támogassa az akciót,* mely esetben ismét nagyobbszámú kölcsön kerülhet szétosztásra azok között, akiknek az igényeit az anyagi eszközök hiánya miatt eddig nem tudtuk kielégiteni. A rendelkezésre álló százezer pengőből eddig már 87.000 pengőt kiosztottak. A szociális jellegű hitelakció adminisztrálása költségesnek látszott, de *Szél* Jenő dr., a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója, *olyan racionális megoldást talált, amely valószínűvé teszi, hogy az akcióra nem fog különöseben ráfizetni a főváros. A törlesztés megkönnyítésére a Kereskedelmi és Iparkamara pénzbeszedőket alkalmazott,* akik a felektől egészen apró részletfizetéseket is elfogadnak.

A beszélgetés további során igen érdekes körülményre hívta fel munkatársunk figyelmét *Felkay* tanácsnok. Az ügyosztály eredetileg kizárólag közgazdasági természetű adminisztrációs és iparrendészeti feladatokat végzett, most azonban

ez az ügyköre kibővült a szociális irányú tevékenységre is.

— Ez azonban természetes, — mondotta Felkay tanácsnok, — mert hiszen az ipar, főleg a kisipar helyzete egyre nehezedik. Szociális tevékenységnek számit például *a bankgarancia nélküli kölcsönök nyujtása,* de ugyanilyen szempontok irányadók az őszeres és utcai árusitási engedélyek kiadásánál és még sok más kérdésben is. Igy a különböző iparl kihágások után kiszabott büntetéseket

sok kisember képtelen megfizetni és tömegesen érkeznek hozzánk pertörlési kérvények.

Az ügyosztály a körülmények alapos mérlegelése után, szociális szempontokra való tekintettel, nagyon sokszor kénytelen ezeket a törlési kérvényeket pártoló javaslattal továbbítani a felügyeleti hatósághoz.

— Elintézésre vár a kubikusok régóta függőben lévő ügye.

Ezek a szegény emberek a Teleki-téren a szabadban tanyáznak.

Úgyszólván kivétel nélkül vidékiek, tehát jog szerint a fővárosnak nem sok törődnivalója lenne velük. Mégis az emberiesség azt kívánja, hogy elhelyezésükre valamilyen megoldást keressünk. Ez valószínűleg sikerülni is fog és a

a megoldást a szociálpolitikai ügyosztállyal karöltve keressük.

— Foglalkozik az ügyosztály az új házalási szabályrendelet megszerkesztésével. Érdekes, hogy

házalási szabályrendelete egyáltalában nincs a fővárosnak,

hanem ma is a régi, 1853-ból való császári pátens van érvényben. Ezt az állapotot tehát korszerűen szabályozni kell.

— Uj munkaterület az ügyosztály számára

az ipartestületek fokozott ellenőrzése,

amelyre a napokban adott utasítást a belügyminiszter. Nagy feladat ez, hiszen a fővárosban 44 ipartestület működik. Most van folyamatban egyébként az ipartestületek mellett szervezett

békéltető bíróságok felállítása is,

amelynek *feladata a munkavállalók és munkások között keletkező ellentétek kiegyenlítése lesz.* Az ipari békéltető bíróságok felállítása már megkezdődött. Elnöke mindegyik bíróságnak az ipartestület fővárosi iparhatósági biztosa, jegyzője az ipartestületi jegyző. A bíróságnak, az elnökön kívül, legalább négy tagja lesz, abból kettőt a munkaadók, kettőt pedig a munkások delegálnak.

— Végül foglalkozik az ügyosztály

a Dunapartok kérdéseivel,

nemcsak a hasznositás tekintetében, hanem a város belterületén levő és sok tekintetben jogosan kifogásolt teherkikötőhelyek és raktárak kitelepítése szempontjából is.

Kudarcba fulladt az őszi lakberendezési vásár

A csábító aranykoszoruk és díszoklevelek teljesen felesleges kiadást okoztak az amugyis küszködő butoriparosoknak

A városligeti Iparcsarnok annyi mozgalmasságot és néptömeget látott vaskapui bezárultak és ezzel befejeződött a kora ősz évenként visszatérő „attrakciója": az *Őszi Lakberendezési Vásár.* A Nemzetközi Vásár imponáló forgatagához megszokott tekintet ezúttal *nem tudta felfedezni azt az érdeklődést, amely pedig méltán megillette volna a híres magyar butorkészítő ipar termékeit.* Ez a kiállítás immár a multé, tehát nem provokálhatunk ki olyan szemrehányást, hogy *objektiv bírálatunkkal ártani akarunk a rendezőségnek, a kiállítóknak, butoriparunknak és mindenkinek, akik ennek a szomorú vásárnak a létrehozásában résztvettek.*

A kiállítás külső képe nyomban felismerhető éles fotográfiával szolgál és megmutatja, hogy

a lakberendezési kiállításnak semmiféle értelme sincsen.

A magyar ipar a maga nagyszerű vitalitásával és ötletességével teljes pompájában felsorakozik évenként a *Nemzetközi Vásáron,* ahol a butorgyárak és kereskedők árui valóban az érdeklődés központjában állanak. A B. N. V. százezerfőnyi tömegei komoly figyelemre méltatják a butorkiállítási területet és a statisztika adatai szerint *értékes üzletkötések jönnek létre eladók és vevők között.* Belés külföldi látogatók megcsodálják mindazt a szépet, amit a raffinált ízlésű magyar bútoripar produkált és természetes, hogy *hosszabb időre kielégitik igényeiket és nem vesznek fáradságot arra, hogy a néhány hónappal később jelentkező lakberendezési kiállításon újabb transakciókat, vagy* befektetéseket eszközöljenek. Amint látható tehát,

a Nemzetközi Vásár komolyságban és felkészültségben megelőzi ezt a parányi érdeklődést keltő lakberendezési kiállítást,

amelynek a fölösleges volta abban is jelentkezik, hogy *néhány nap mulva következik a magyar ipar újabb demonstrációja: a Nemzeti Munkahét, ahol ismét komoly alkalom nyilik arra, hogy a butorgyártóvállalatok a maguk cikkeivel a nagyközönség előtt megjelenhessenek.*

Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy *az őszi lakberendezési vásárnak nincsen létjogosultsága a komoly kiállítások cimével kérkedni.* Felmerül a kérdés, hogy kiknek áll érdekében tehát a legrosszabb időben összeverbuválni a butorgyártó és kereskedelmi cégeket, hogy megjelenjenek az Iparcsarnokban és a

horribilis költségek lerovása után minden eredmény nélkül zárják a kiállításon való részvételük mérlegét.

A lakberendezési kiállítás mindenkori szervezője és rendezője az *Országos Iparegyesület,* amely az aranykoszorúk és díszoklevelek sokaságát harsonázza a kiállítók fülébe, csakhogy minél nagyobbszámú árusítóhelyet tudjon értékesíteni. Tudomásunk szerint a kiállításon való részvétel díja méregdrágán van megszabva, amihez hozzájárul még *a fülkék feldiszítése, az áruk oda- és visszaszállítása, a személyzet fizetése és még számos olyan illeték, amelyek együttvéve érzékeny sebet ejtenek a kiállítók anyagi erején.* Valahogyan erkölcsi kényszer alatt állanak a kiállítók, mert önként érthetően

nem akarnak háttérbe szorulni azokkal a versenytársaikkal szemben, akik az aranykoszorú, vagy a díszoklevél kétes értékű kitüntetésére pályáznak

és ezzel a közönség nagyobb érdeklődését próbálják maguk felé irányítani. A távolmaradástól félnek tehát az iparosok és ezért *inkább kölcsönpénzekből kiizzadják a részvétel drága költségeit és nyilvánvalóan összeadnak a kiállítás céljaira olyan jelentékeny bevételt, amelynek felhasználásáról azután semmi közelebbit nem tud a nyilvánosság.* Vasúti kedvezmények is szerepelnek a kiállítás tartama alatt, amelynek megfigyelésünk szerint az az érdekes eredménye volt, hogy

vidékiek bőségesen utaztak Budapestre, a vasuti kedvezményre jogositó bárcát gyorsreptében lebélyegeztették a vásár területén és hátatfordítva az Iparcsarnoknak: más természetű üzleti ügyiket, rokonlátogatásaikat, orvosi vizitjeiket intézték el.

A lakberendezési vásár oktalan megterhelése az amúgy is küszködő iparosságnak és ha bizonyos tömörülések az iparosság érdekeinek a szószólói: *úgy elsősorban az Országos Iparegyesületnek az érdeke, hogy a kebelébe tartozó iparosság helyzetét megkönnyítse.* Ennek a nagymultú, régi intézménynek

értékesebb területen kell tevékenységi körét folytatnia

és nem az Iparcsarnokban, ahol a kiállítások rendezését sokkal hivatottabb szervek bonyolítják le — *minden kudarc nélkül.*

TŰZ a Magyar Divatcsarnokban

Közérdekből követeljük az áruházak szigorú tűzbiztonsági ellenőrzését

Vasárnap reggel riasztó híradás adta tudtul a központi tűzoltóság őrségének, hogy a *Magyar Divatcsarnok Rákóczi-úti áruházában tűz támadt.* A tűzoltóság óriási készültséggel megjelent a veszélyeztetett helyen és egyórai szívós munka után lokalizálta a tüzet, amely ilyképen nagyobbméretű kárt nem okozott. A vasárnapi tűzveszedelem tehát elmult és hálát kell adni a Gondviselésnek, hogy

Budapest nem élt át olyan borzalmasan nagyarányú tüzvészt, amelyhez fogható talán még nem volt a fővárosban.

A *Fővárosi Hírlap* számtalanszor volt kénytelen foglalkozni az áruházak tűzbiztonsági problémáival és nem egyszer hívtuk fel a veszedelemre a figyelmet, amely — többször kihangsulyozottan rámutattunk — abból is származna, *ha történetesen a a Magyar Divatcsarnok helyiségeiben kiütne a tűz.* Ez a forgalmas áruház,

három bérház zeg-zúgos lakásaiból átalakítva,

természetszerűleg nélkülözi mindazokat a védelmi és építkezési előírásokat, amelyek ilyen *nagyforgalmú helyeken elengedhetetlenek.* Figyelmeztetésünk elérte azt az eredményt, hogy a *VII. kerületi elöljáróság helyszini szemlét tartott, megállapította a tűz esetén való fokozott veszélyességet és olyan előírásokat foganatosított, amelyek ideiglenesen biztonságot nyújtanak.* Százszázalékos megoldást természetesen nem találtak és még ma is az a helyzet, hogy

a Magyar Divatcsarnok tűz esetén a legnagyobb veszedelembe sodorhatja a tömegeket, valamint a környező épülettömböket.

Kimondhatatlan szerencse, hogy *a szóbanforgó tüzeset vasárnap történt,* nem pedig olyan hétköznapokon, amikor a *Magyar Divatcsarnok* szűk helyiségeiben tolong a közönség. Ebben az esetben, *a valószínű pánik következtében,*

könnyen megismétlődhetett volna a huszonötév előtti borzalmas katasztrófa,

amikor egy Rákóczi-úti bérházban elhelyezett nagyforgalmú üzlet kigyulladt és a *hiányos biztonsági intézkedések tizennégy halálos esetet és huszonhat súlyos sebesülést okoztak.*

A hivatalos tüzvizsgálat hivatott megállapítani, hogy *mi okozta a tüzet a Magyar Divatcsarnokban* és ez a vizsgálat nem végződhetik más eredménynyel, minthogy a hatóságok fokozottabb figyelmet fordítanak az áruházak tűzbiztonságára. A *Magyar Divatcsarnokon* kívül feltétlenül

vizsgálatot kell tartani a Tempó Áruházban,

amely valamely furcsa véletlen folytán *éppen abban a Rákóczi-úti helyiségben működik, ahol a huszonöt év előtti szörnyű katasztrófa tombolt.* Tűzveszélyességi szempontból nem megfelelő

a Fenyves Áruház sem,

amelynek további terjeszkedését legutóbb, nagyon helyesen, nem javasolta a főváros magasépítési bizottsága.

Hasonló szempontok óvatosságra intenek

a Baross-téri Filléres Áruháznál is,

ahol szintén nagy a forgalom, de a tűzbiztonsági berendezések itt sem állják ki a szigorúbb elbírálást.

Az áruházak egyrészében rengeteg energiát, ötletet és élelmességet, sőt lelkiismeretlenséget fordítanak arra, hogy *élelmiszerkereskedelmi működésükkel tönkretegyék a környékükön évtizedek óta működő kiskereskedőket.* Úgy látszik azonban, találékonyságuk csak ebben a vonatkozásban érvényesül, mert arra semmiféle készséget nem árulnak el, hogy

vásárlóközönségük életbiztonságát a tüzveszedelem írtózatos fenyegetése ellen

hatékonyan megoltalmazzák.

A Futura jubileuma. Október 19-én éri meg a a *Futura* megalapításának 15-ik évfordulóját. A nagytekintélyű szövetkezet ugyanis 1919. évi október 19-én alakult meg *Ipolyi-Keller* Gyula elnöklete alatt. Első ügyvezető-igazgatója *Kozma* Ferenc, a Szeged—Csongrádi Takarék mostani igazgatója volt és az ő érdeme a Futura széles hálózatának kiépítése. Rendes évi közgyülését a Futura a jubileum napján, október 19-én fogja megtartani. A mérlegmegállapító ülés szeptember végén lesz. Az üzleteredmény *Darányi* Béla dr. széleskörű, sokoldalú sikeres tevékenysége következtében igen kedvezően alakult.

A Rimamurányi mérlegmegállapító ülése. Értesülésünk szerint a jövő hét végén hivják össze a *Rima* mérlegülését és magát a mérleget október első napjaiban hozzák nyilvánosságra. Gazdasági körökben elterjedt hirek szerint a *Rima* mérlege kedvező lesz.

A Nemzetközi Gép üzletéve. A *Nemzetközi Gép* igazgatósága az és végéig halasztása kért mérlegének publikálására és igy a vállalat valószinüleg csak december végén tartja meg közgyülését. A vállalat üzletéve az eddigiek szerint a várakozást minden tekintetben kielégíti.

A Shell beköltözött új székházába. A *Shell Kőolaj Rt.* helyiségeit székházában, V., József-tér 5. sz. alá helyezte át. Telefon: 83—8—60.

Újpest vízmizériája Nagy-Budapest problemájának napirendre tűzését sürgeti

Vizet kértek az ujpestiek a főpolgármestertől. Az ujpesti házulajdonosok népes küldöttsége tisztelgett a napokban *Borvendég* Ferenc főpolgármester előtt és hosszasan feltárta az ujpesti lakósság rémregénybe illő vizpanaszait. Elmondották, hogy a 70 ezer lélek ivóvize, amit az ujpesti vízvezeték szolgáltat, *nemcsak az ivásra alkalmatlan, az sokszor fürdésre és mosdásra sem.* Azt kérdezték a főpolgármestertől: számithatnak-e arra, hogy a főváros elvállalja az ujpesti vizellátást abban az esetben, *ha felbontanák az Isterrel kötött szerződést?* A főpolgármester ezuttal is megismételte mintegy félév előtt tett azt a kijelentését, hogy amennyiben az ujpestiek ilyen kérelemmel hivatalos formában keresik fel a fővárost és a vizművek fejlesztése lehetővé teszi,

a székesfőváros nem fog elzárkózni, hogy Ujpest napi 7000 köbméter vízszükségletét biztosítsa.

Ez a mintapi küldöttségjárás is élénk bizonyítéka annak, hogy *mennyire időszerű még a mai nehéz időkben is Nagy Budapest problémája,* amellyel foglalkozni kell és amely mellett egyszerüen napirendre térni nem lehet. Napról napra jobban bebizonyosodik, hogy a székesfőváros és a környező városok életét máris szerves egységgé forrasztották össze a körülmények, az élet, csupán a formaságok, a közigazgatás szaggatja részekre ezt az egyébként egységes területet. A környékbeli városok lakosságának jelentékeny része Budapesten keresi meg a kenyerét, ezzel szemben

rengeteg budapesti polgár költözik a perifériára,

anélkül, hogy a fővárossal való kapcsolatait lazitotta volna. Közösen használja a környék a főváros közoktatásügyi, közegészségi és egyéb intézményeit, a közlekedést, a gázt, a villanyt s most újabban vizet is kér remcsak Ujpest, hanem Rákospalota is. A cseh fővárost a napokban deklarálták milliós Prágának oly módon, hogy egészen távoleső községeket csatoltak hozzá, ezzel szemben az élet parancsoló szava ellenére, *nálunk nemcsak Nagy-Budapest formai megvalósítása késik, hanem még azoknak a területeknek, így Csepelsziget északi csúcsának és Budakeszi egyrészének átcsatolása is, amelyet az 1930. évi fővárosi törvény pedig már Budapesthez csatolt.*

Az átvételnek állítólag pénzügyi akadályai vannak.

Az érdekelt községek ugyanis túlzott és elfogadhatatlan követeléseket támasztanak a fővárossal szemben.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási döntések

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

XI., Sopron és Bánát-utca elemi és óvoda **vasgerendaszállítás.** Vasgerendákat árusító r. t. 30.173.— P.

VI., Madarász-utcai csecsemő-kórház **tetőfedőmunka.** Somogyi Béla (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 34. sz.) 2919.— P.

I., Uj Szt. János-kórház **tetőfedési munka.** Balogh György (II., Olaszfasor 31. sz.) 4236.— P.

XI., Sopron- és Bánát-utca sarkán épitendő elemi iskola és óvoda épületén szükséges **kőfaragómunka.** Pluhár Károly (III., Vörösvári-út 91.) 5898.— P.

XI., Kelenhegyi-út 2. sz. Sz. Gellértfürdő úszócsarnok létesítéséhez szükséges **gőz- és légcalorifer szállítása.** Knuth Károly (VII., Garai-u. 10. sz.) 5300.— P.

XI., Horthy Miklós-úti elemi iskola **műkőmunka.** Kovács József (II., Zsigmond-u. 9.) 2325.50 P.

II., Görgey Artur-utca felsőkereskedelmi **központi fütő termál berendezési munka.** Ilkovits J. (I., Attila-u. 19. sz.) 12.540.81 P.

XI., Sopron-u. és Bánát-u. sarkán épitendő **elemi iskola és óvoda ácsmunka** Buza István és Molnár Géza (I., Mészáros-u. 62.) 12.990.80 P.

—

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papírszállításra az üzemek részére. Pályázni lehet október 3-án d. e. fél 12 óráig a városgazdasági ügyosztályon

—

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Sopron-ut és Bánát-utca sarkán épülő elemi iskola és óvoda asztalosmunkáira pályáztak: Brichta József 17.676, Hufnagel Imre 17.918, Hegedüs József 18.062, Pappert János 18.784, Klekner László 19.252, Tomacsik György 19.744, Polacsek Imre 21.043, Dören Henrik 21.737, Halaman János 21.860, Váradi József 22.999 pengővel.

Kábelfektetési munkálatok során szükséges aszfalt- és betonjavitási munkára pályáztak: Lothár és Fried Márkus, Zoltán W., Biehn János, Epitőipari rt., Hirsch Mihály Korek E., Danubia műszaki vállalat, Hefvey Tivadar, Magyar Aszfalt, Neuchtel Asphalt Co.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12 000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

Építsen be gépébe Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
SCHÜTZ **phosphorbronzot,**
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRUT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. szeptember 26. 39. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A nemzeti munka ünnepe

A legnagyobb élő magyar történettudós állapítja meg, hogy mi vagyunk a mult és jövő összekötői, munkánkon keresztül szivárog a XIX. századbeli klasszikus magyarság szelleme az új tömlőkbe, a jövő, a magyarabb magyarsághoz, ahol — kilépve könyvek és irodalmiság szűk köréből, — először talál történeti megvalósításra. A multat és jövőt összekapcsoló nemzedék grandiózus munkájához pedig nagy emberekre, nagy intézményekre és nagy vezető gondolatokra van szüksége. Az új tömlőkbe szivárgó magyar élet első tizenöt esztendeje zárul le most és a *Nemzeti Munkahét* lesz az ünnepi alkalom, amelyen számot vethetünk a magyarabb magyarsághoz való közeledésünk eredményeiről. Az idén nemcsak a nemzeti munka ünnepe lesz ez a hét, nemcsak a magyar gazdasági és kulturális erők hatalmas felvonulása, de egyben annak a tizenöt esztendőnek hódoló örömünnepe is, amely vitéz nagybányai *Horthy* Miklósnak Budapestre való bevonulása óta eltelt. Ez a tizenöt esztendő *Horthy* Miklós diadalmas magyar szellemében született meg és lett a nemzeti munka, a nemzeti haladás korszakává, amely ennek a klasszikusan magyar és a legmodernebb értelemben vett európai szellemű férfiúnak további bölcs vezetése alatt a magyar jövendő még szélesebb, még biztatóbb útjába torkollik.

És *Horthy* Miklós tizenöt esztendejével egyidőben született meg a *Társadalmi Egyesületek Szövetségé*-nek eredményekben dús tizenöt esztendeje is, amelynek szintén jelentős mérföldköve lesz az idei *Nemzeti Munkahét*. A magyar társadalom a forradalmak után szétszórva, tanácstalanul és társtalanul állott a szörnyű európai kataklizmában. Ez a társadalom a TESz-ben verődött össze, mint vihar után a nyáj és a TESz adta meg a vezető gondolatokat, amelyeken az új, a törhetetlen egységű, az egységében hajlíthatatlan magyar társadalom felépülhetett. Ez az új társadalmi összefogás a TESz bravúros munkája révén jutott el a maga csodálatos megszervezettségéhez és az új összefogás, a megújult magyar társadalom céltudatosan távolodik el a mozdulatlanság és a forradalom egyaránt katasztrofális állapotából és halad *Széchenyi* István örök magyar programjához: *a reform és konzerválás, az újítás és a hagyomány szintéziséhez, a magyarabb magyarsághoz.*

Ugy érezzük túl a magasztos és örvendetes jubiláris ünnepségeken, Széchenyi programja értelmében kell a magyar erő, a magyar tehetség és a magyar munka immár állandósult reprezentatív bemutatójának, a *Nemzeti Munkahét*-nek, teljessé érnie. A mult értékeinek konzerválása csakúgy feladata ennek a gazdag nemzeti megmozdulásnak, mint a meglevőnek sikeres és termékeny reformja; a hagyományok tiszteletének éppen olyan erősen kell megszállania lelkünket, mint amilyen ellenállhatatlan kényszerrel kell állandó cselekvésre serkenteni bennünket az újítás vágyának, az alkotás lázának. Az alkotva haladó magyarság ünnepe, seregszemléje, buzdító agitációja, tettre ingerlő nemzetgyűlése legyen a *Nemzeti Munkahét*, amely gigantikus feladatait és célkitüzéseit csak akkor válthatja be, ha kiegyenlíti nagy emberszeretetével, egyenlőségérzetével, a lelkes törekvések megérzésével és elősegítésével, a társadalmi egység megteremtésével a nemzet minden rétegének megadja a munka lehetőségét és a munkához való kedvet, lelkesedést.

Legyen ünnep, legyen buzdító agitáció ez a hét, de megmondjuk őszintén azt is, hogy olyan ünnepnek kell lennie, amely nem takarja el a parádék brokát-függönyeivel a hétköznapok szürkeségét, izzadságos munkáját és élő bajait sem. Nemcsak az örömnek, de az igazságnak, a hizelgésmentes igazságnak is érvényesülnie kell a *Nemzeti Munkahét* magasztos napjain, mert csak így szolgálhatják a nemzeti megújhódás igazi céljait.

Sipőcz Jenő polgármester:

A költségvetés tervezete reális!

A polgármester nyilatkozik a kiküszöbölhető deficitről, az alagútépítkezés fejleményeiről, a kilakoltatások felfüggesztéséről és az önkormányzat egyéb időszerű kérdéseiről

A főváros pénzügyi bizottsága *október másodikán* kezdi meg az új költségvetés tárgyalását. A költségvetési vita iránt nagyarányú érdeklődés nyilvánul meg, nemcsak a városi pártok, hanem a főváros közönsége részéről is, aminek főként az a magyarázata, hogy *a költségvetés tárgyalásával egyidejüleg hozza nyilvánosságra Borvendég Ferenc főpolgármester azokat a takarékossági intézkedéseket,* amelyek végrehajtásától a pénzügyi helyzet szanálását várja. Valamennyi városházi párt erősen felkészült a költségvetési vitára és pedig főként abból a célból, hogy már a pénzügyi bizottság tárgyalásainak a folyamán *megkíséreljék a költségvetési deficitnek az eltüntetését.* Főként ebből a szempontból tettük szóvá az új költségvetés ügyét *Sipőcz* Jenő polgármester előtt, akinél érdeklődtünk más olyan városházi aktuális problémák megoldásának az előkészítése iránt is, amelyek szoros kapcsolatban állanak a most tárgyalás alá kerülő új költségvetéssel.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A városházi adminisztráció *a szanálástól függetlenül* készítette el az 1935. évi költségvetésnek a tervezetét. Ez nem okozhat meglepetést, mert hiszen a főváros vezetőségét kötelező törvényes rendelkezések szerint

nem is lehetett más választásunk, mint szeptember 15-ig elkészíteni a nyers tervezetet,

hogy azt a legrövidebb időn belül a pénzügyi bizottság elé terjeszthessük. Törvényes kötelezettségünket teljesítettük tehát, amikor az új költségvetés tervezetét legjobb tudásunk szerint elkészítettük. *A jövő évi költségvetés összeállításánál az ezévi tapasztalatokat teljes mértékben érvényesítettük.* Éppen ezért tiszta meggyőződéssel állíthatom, hogy

a költségvetési tervezet reális.

Ezt a realitást szolgáltuk, amikor az ezévi tényleges eredmények alapján a legtöbb helyen *változatlan összegben* irányoztuk elő a bevételeket.

Általában sehol sem csökkentettük a bevételi előirányzatokat.

A bevételek végösszege ennek ellenére 3.4 millió pengővel mégis kisebb, mint az elmult költségvetésben. Ennek az eltérésnek főként az az oka, hogy *az üzemek hozzájárulása a községi háztartásban kisebb lesz a jövő évben,* mint az idén volt, aminek viszont az a magyarázata, hogy *az üzemek üzleti fölöslege az Elektromosműveket és a Vízműveket terhelő kölcsönök jövő évi törlesztése folytán csökken.*

— Ami a kiadásokat illeti, már az előirányzat összeállításakor

nagyarányú csökkentésre adtam utasítást.

A legszigorúbb mértéket alkalmaztuk a szükségletek elbírálásánál és úgyszólván kizárólag csak azokat a kiadásokat irányoztuk elő, amelyek *a szigorúan vett közigazgatási feladatok ellátásához,* valamint a meglévő szociális, kulturális és közegészségügyi intézmények további fenntartásához és a jogszerűen vállalt kötelezettségek teljesítéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Ezeket a kiadásokat is kénytelenek voltunk a legszűkebb keretek közé visszaszorítani.

— A bevételeket tehát a legreálisabban irányoztuk elő, a kiadásokat viszont a lehetőség határáig korlátoztuk:

a deficit mégis több, mint tízmillió pengő.

Nem lehetetlen, hogy az autonóm fórumok bölcsessége ezt a deficitet csökkenteni fogja, vagy esetleg el is tünteti. Ebben a tekintetben nem akarok véleményt nyilvánítani, mert *előbb ismernem kell azokat az indítványokat, amelyek a költségvetési vita során akár a pénzügyi bizottságban, akár a közgyűlésen elhangzanak.* Annyit mindenesetre máris meg kell állapítanom, hogy

a városházi adminisztrációt kötik a különböző törvényes rendelkezések és közgyűlési határozatok,

amelyeknek megváltoztatására csak a törvényhozás, az utóbbi esetben pedig egyedül a törvényhatósági bizottság közgyűlése illetékes.

Szóbahoztuk *Sipőcz* Jenő polgármester előtt azt az akciót is, amit a Keresztény Községi Párt rendkívüli közgyűlés összehívása érdekében indított meg. *Sipőcz* polgármester a következőket mondotta:

— Nem ismerem a rendkívüli közgyűlés összehívásának konkrét céljait és azt a határozati javaslatot, amelyet ott elő akarnak terjeszteni. Ami azt a nézeteltérést illeti, amely a munkálatok vállalatbaadása körül keletkezett, ebben a tekintetben

kifejtettem véleményemet a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén.

Azt javasoltam ugyanis, hogy *intézzünk felterjesztést a kormányhoz és ebben kérjük, hogy a vállalatbaadásról szóló törvényszakasz értelmezése felől adjon magyarázatot a törvényhatósági bizottság részére.* Ezt a javaslatomat a közigazgatási bizottság *nem fogadta el,* hanem olyan értelmű határozatot hozott, hogy *belső tárgyalások során kell kielégítő megoldást találni.*

Arra a kérdésre, hogy az alagút-építés ügyében, — bár a munkálatok újból megindultak, — *nem tartja-e szükségesnek bizonyos garanciális intézkedések* foganatosítását, *Sipőcz* Jenő polgármester így felelt:

— Az építési vállalkozók az ultimátum lejárta előtt bejelentették, hogy *az alagút építését folytatják és a munkálatokat azonnal meg is indították.* Kijelentették ugyan, hogy többletköltségeikre nézve jogfenntartással élnek,

ez azonban bennünket nem érdekel és én nem is látok szükségesnek semmiféle intézkedést.

Mindenesetre ki kell jelentenem, hogy a városházi adminisztráció ebben az ominózus ügyben *mindig a Vízművek igazgatóságának és a szakértőknek a meghallgatása után, azok véleményének figyelembevételével intézkedett.* Sohasem hozott egyetlen igazgatási tényező

sem olyan határozatot, amely ne a szakértők megfontolt véleményén alapult volna.

Szóvátettük *Sipőcz* Jenő polgármester előtt a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megindított akciót is, amely *a kilakoltatott hajléktalanok elhelyezését sürgeti.* Megírtuk, hogy folytonosan szaporodik azoknak a hajléktalanoknak a száma, akik az esős, hideg őszi időben kapualjakban, utcákon és tereken ütik fel siralmas tanyájukat. Ezeknek az elhelyezését sürgettük meg a legutóbbi számunkban. *Sipőcz* Jenő polgármester a következőkben válaszolt:

— A legteljesebb mértékben magamévá teszem azokat a szempontokat, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi száma érvényesíteni kívánt. Legutóbb a szociálpolitikai szakbizottság is foglalkozott ezzel a kérdéssel és már csak a bizottság határozatának az alapján is

sürgős felterjesztést intéztem a kormányhoz és pedig olyan értelemben, hogy a kilakoltatásokat az őszi és a téli időjárás bekövetkezésére való tekintettel szüntesse meg.

Amennyiben a kormány eleget tesz kérésünknek, amiben nem kételkedem, akkor *erősen csökkenni fog a hajléktalanoknak a száma, ami egyben azt is jelenti, hogy azokat, akik a tél folyamán mégis bármilyen más okból hajléktalanokká válnak, könnyebben fogjuk elhelyezni tudni.*

*

Sipőcz Jenő polgármester végül közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a különböző szakbizottságok a költségvetés bizottsági és közgyűlési vitájával párhuzamosan fognak ülésezni és letárgyalják azokat a polgármesteri előterjesztéseket, amelyek a főváros közönségét érintő problémák megoldását célozzák. Ezek között megemlítette

a közlekedési reformtervek megvalósítását és ezzel kapcsolatosan a BSzKRT-ra és HÉV-re egyaránt kiterjedő 24 filléres egységes átszállójegynek a bevezetését,

a Tabán ujjáépítésére vonatkozó tervek módosítását és ennek folyamányaként a közművek lefektetésének a megkezdését, az üzemi tarifák revizióját és a városházi adminisztráció státusrendezésének az előkészítését.

A polgármester nyilatkozatából megállapítható, hogy a városházi adminisztráció komolyan foglalkozik a nagyközönség problémáinak a megoldásával. Nemcsak az új költségvetés vitája hoz lendületet a városházi életbe, hanem az a céltudatos irányítás is, amellyel *Sipőcz* Jenő polgármester a fővárosi polgárság legszélesebb rétegeit érintő kérdéseknek a rendezését előkészíti.

Szegény iskolás gyermekek a fővárostól 123.000 ingyen tankönyvet kaptak

Sok a panasz a drága tankönyvek és a magas tandíjak miatt

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában hírt adtunk arról, hogy a székesfőváros a tankönyvdrágaságot a maga hatáskörében megszüntetni nem tudja és ezért a kultuszkormánnyal közös akciót szeretne megszervezni a tankönyvárak szabályozása érdekében. A főváros azonban már eleve elhárítja magától a tankönyvüzem létesítésének tervét, mert könyvkiadással, vagy könyvárusítással foglalkozni nem szándékozik. Tagadhatatlan azonban, hogy valamilyen beavatkozás sürgősen szükséges, mert a most lezáródott iskolai beiratásoknál a szülők úgyszólván kivétel nélkül panaszkodtak a tankönyvek és tanszerek túlzott árai miatt. De addig is, amíg ez a kérdés megoldódik, a főváros messzemenő szociális érzékkel gondoskodni próbál a legszegényebb tanulókról és tekintélyes áldozatot hoz, hogy tankönyvek és tanszerek juttatásával segítséget adjon a rászorulóknak.

A főváros ingyenes könyvakciójáról

illetékes helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A közoktatási ügyosztály a községi iskolák szegénysorsú tanulói számára a tankönyvek beszerzését újabban központosítva intézi. A tömeges beszerzésnél ugyanis a főváros 15—25 százalék árengedményt kap, ezenfelül az elemi, iparostanonc és ismétlőiskolai könyveknél minden vásárolt tíz példány után egy ingyenpéldányt köteles a tankönyvkiadó a szegénysorsú tanulók számára átengedni.

— A mostani tanévben a székesfőváros a szegénysorsú

elemi iskolai tanulók számára 41.181 pengőért 22.556 új tankönyvet vásárolt,

azonkívül az említett ingyenpéldányokból 2587 új tankönyvet és térképfüzetet szolgáltattak be a kiadók. A régebbi készletekből az iskolai év kezdetén 68 ezer könyv állott rendelkezésre. Egybevetve a régebbi és az új anyagot,

88.856 tankönyv és térképfüzetet osztottak ki a szegénysorsú elemi iskolai tanulók között.

Van számos olyan elemi iskolája a fővárosnak, amelynek minden egyes tanulóját ingyen könyvvel támogatta a főváros.

— Az iparostanonciskolai tanulók író-, rajzszer- és könyvszükségletéről a munkaadó köteles gondoskodni, ennek ellenére a főváros mégis

ötezer tankönyvet osztott szét szegény iparos tanoncok között.

Uj beszerzésre nem volt szükség, mert a megszünt 23 iparostanonc iskola könyveit megkapták a továbbműködő iskolák. *Az elemi iskoláknál 24—25 ezer, az ismétlőiskoláknál körülbelül 3 ezer, az iparostanonc iskoláknál pedig mintegy 4 ezer tanuló kapott ingyen tanszereket a fővárostól.* A polgári iskoláknál új tankönyv vásárlására 24.594 pengőt fordítottak. A középiskolák szegénysorsú tanulóiról sem feldkeztek meg. 10.774 pengőért vásároltak 2817 új tankönyvet

Végeredményben tehát az új iskolaévben 123.140 tankönyv került szétosztásra.

Az új tanév elején igen sok panasz hangzott el a beírási és tandíjak miatt, amire vonatkozóan munkatársunknak a következő tájékoztatást adták:

— A fővárosnak a községi iskolák beírási és tandíjaira vonatkozó közgyűlési határozatát a kultuszminiszter annakidején *nem hagyta jóvá,* azt át kellett dolgozni a kormányhatóság utasítása szerint. *Ez az átdolgozott szabályrendelet lépett most életbe.* Az új szabályzat szerint a tandíjmentesség és a tandíjkedvezmény megadása főleg a tanuló előmenetelétől és magaviseletétől függ. A felvételidíj az elemi iskolában 1 pengő a polgári iskolában pedig egységesen 3 pengő.

A felvételi díj megfizetése alól az elemi iskoláknál korlátlan számban adtak felmentést,

a polgári iskoláknál azonban csak a beiratkozott tanulók összlétszámának legfeljebb 30—40 százaléka részesülhetett ebben a kedvezményben. A többi iskolafajtánál *tandíjemelés nem történt* kivéve a reáliskolákat ahol a kultuszminiszter a tandíjat 108 pengőről 116 pengőre emelte.

— Az új tandíjszabályzat szerint

az elemi iskoláknál szedett beírási díjak 50 százalékát a szegény tanulók tanszerbeszerzésére kell fordítani,

a polgári iskoláknál a felvételi díjból 10 százalékot az iskolák kézimunkaanyagának beszerzésére 45 százalékot a szegény tanulók könyvbeszerzésére, 45 százalékot viszont a szegény tanulók kirándulási költségeire fordítanak. Megemlítést érdemel még, hogy a jeles és jó előmenetelü *hadiárvák és gondozottak az iskolákban az összes díjak fizetése alól felmentésben részesülnek.*

Nem vonhatja el a forgalmat Budapesttől a bécsi szabad-kikötő

Továbbra is Csepelen összpontosul a Balkán átrakodó forgalma

Az osztrák állami munkaellátási programm egyik fontos pontja, hogy *dunai szabad kikötőt létesítenek Bécsben.* Az osztrák szövetségi kormány abból a szempontból tartja szükségesnek a bécsi szabad kikötő megvalósítását, hogy *Bécsben központosítsa a dunai államok átrakodó forgalmát* és ezzel óriási forgalmat biztosítson Bécsnek és a környező Hinterlandnak. A budapesti csepeli kikötőt természetszerüleg közelről érdekli az osztrák kormány célkitűzése, mert látszatra az a veszély fenyeget, hogy a bécsi szabadkikötő komoly versenytárssá növi ki magát és *elvonja a forgalmat a csepeli kikötőtől,* amely pedig jelentékeny szerepet játszik a középeurópai viziforgalomban.

A bécsi kikötőváros terveiről és az azzal kapcsolatos kilátásokról alkalmunk volt beszélgetést folytatni olyan

beavatott helyen,

ahol teljesen tájékozódtak a dunai forgalom méreteiről és tisztán látják a jövő prespektiváját. Nagy megelégedéssel állapíthatjuk meg, hogy *a bécsi célkitűzések egyáltalában nem veszélyeztetik a budapesti kikötő jelentőségét.*

— A bécsi kikötő megvalósítása — mondották — nem nyugtalaníthatja a budapesti köröket, mert *a csepeli vámmentes kikötőnek rendkívüli természeti előnyei vannak.* Olyan adottságok szólnak ugyanis a budapesti kikötő felbecsülhetetlen előnye mellett, hogy azt Bécs nem tudja ellensúlyozni. Budapest fölött ugyanis a Duna mederviszonyai olyanok, amelyek

sokban akadályozzák az uszályokkal való szabad mozgást és ez a körülmény a hajóvállalatokat visszatartja attól, hogy a magyar fővárostól észak felé erőteljesebb teherforgalmat lebonyolítsanak.

Az uszályokkal való szabad mozgás természetes feltétele a teherforgalomnak, már pedig *mélyjáratú uszályok csak nehezebb körülmények között juthatnak fel az osztrák fővárosba.* Legjobban bizonyítja ezt a megállapítást, hogy a Budapesttől magasabban fekvő

komáromi és pozsonyi átrakodó kikötők forgalma az elmult évben csökkent,

amellyel szemben nagy megnyugvásunkra szolgálhat, hogy a budapesti vámmentes kikötő forgalma évről-évre nagyobb méretekre emelkedik. A Balkánról irányuló viszonylatban

a dunai végállomás továbbra is Budapest marad

és ezt az előnyt a magyar főváros a jövőben is ki tudja és fogja használni. *A bécsi kikötő a teherforgalmat nem vonja el Budapesttől és az ezirányú aggodalmak nem egyebek rémlátomásnál.*

A budapesti szabad vámraktárak és a csepeli kikötő egyéb berendezései a legmodernebb színvonalon állanak és mert a teheráruforgalomban, valamint az átrakodásban Csepel kitünő szolgálatokat tesz a középeurópai viziforgalomnak, nem kell tartani attól, hogy *a kikötőversenyben Budapest háttérbe szorul.*

Ilkovits I. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

MÉRAY TEHERTAXI
olcsón és megbizhatóan szállit bútort, árut és élelmet stb.
Telefon 98-8-88

A hazai barnaszenek eltüzelésére még mindig a:
JOBBÁGY
A LEGJOBB

ÁLLAMGÉPGYÁRI GYÁRTMÁNY!
V. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 28. TEL. 27-3-28

ZOMÁNC, ÖNTÖTT RÉZ FELIRATI TÁBLÁK
BEÉR SÁNDOR
V., GRÓF TISZA ISTVÁN-U. 5. SZ.
TELEFONSZÁM: 82-4-29.

PESTI KIRAKAT

Liber Endre

A héten az egész magyar sajtó, a főváros autonomiája és tisztviselőkara lelkesen, meghatva és tiszteletteljes szeretettel ünnepelte Liber Endre alpolgármestert a József-fiúárvaház javára tett harmincezer pengős alapítványáért.

Mindenekelőtt azonban egy kicsinynek látszó, de lényegbevágó helyreigazítással kell szolgálnunk. Ezt az alapítványt ugyanis nem Liber Endre az alpolgármester, hanem Liber Endre az író tette. Nem farizeuskodunk, az alpolgármesteri jövedelem nem megvetendő: egy egyszerű pesti ügyvéd, vagy orvos számára valósággal paradicsomi állapotot jelentene, ha ezt bevételnek könyvelhetné el. De egy alpolgármester számára bizony éppen csak hogy elég. Aki gondolkozik, azonnal érzi ennek a megállapításunknak a helyességét. Ebből következik, hogy az alpolgármesteri jövedelemből nem igen lehet harmincezer pengőt félretenni.

Liber Endrének azonban volt egy olyan adóssága, amelyet le kellett rónia. Nem kérte, nem követelte senki, csak a maga mélyen, melegen érző szíve. Nem fenyegette végrehajtó, de annál inkább ösztökélte a saját lelkiismerete. Az egykori kis árvagyerek, akit a József-fiúárvaház indított el az élet útján és aki ezen az úton a maga erejéből, tehetségéből és becsületéből Budapest második tisztviselőjévé küzdötte fel magát, nem nyugodott addig, amíg a harmincezer pengővel — szinte csak jelképesen — lerótta háláját az intézettel szemben. Miután pedig az alpolgármesteri fizetés megélhetésre, családra, reprezentálásra kell, előállott Liber Endre másik nagyszerű én-je, az író, s megkereste apránként a harmincezer pengőt.

Mert Liber Endre a fővárosi tisztviselői karnak abból a régi gárdájából való, akik nemcsak aktákat készítettek, de akik a toll művészetével is remekelni tudtak. Lehet, hogy lesz idő, amikor majd ezt az erényt lemosolyogják. Ma és mi még nagy tisztelettel hajlunk meg a tehetség e megnyilatkozása előtt. Liber Endre tollát mindenhol megbecsülik. Esztendők sora alatt rengeteg cikke jelent meg és igen sok rádióelőadást is tartott. Ezeket az írói honoráriumokat mindig érintetlenül félretette Liber Endre és ebből, vagy nagyrészben ebből gyűlt egybe a József-fiúárvaház harmincezer pengős alapítványa. Ezért mondjuk és helyesen mondjuk, hogy ez az alapítvány nem Liber Endre alpolgármesteré, hanem Liber Endréé, az íróé.

Harmincezer pengő sok pénz. De mi egészen bizonyosak vagyunk benne, mert ismerjük Liber Endrét, hogy ő még többet szeretett volna adni. Ő úgy szerette volna, ha háláját a Festetich herceg és nem az alpolgármester, aki mellesleg író is, méretei szerint fejezhette volna ki. De mi ezt a harmincezer pengőt amúgyis csak a hála szimbolikus kifejezésének látjuk. Liber Endre nagyszerű, emberi szíve pénzértékben ki nem fejezhető melegséggel dobog és ő nemcsak azoknak az árváknak atyja, akiket majd az ő alapítványából nevelnek fel. Liber Endre minden árvát a magánének vall, minden árvából legalább is alpolgármestert szeretne nevelni és — nem tudunk elég nagyot mondani az ő jó szívéről! — minden árvának zsebpénzként krumplicukorra és agyaggolyóra szeretne harmincezer pengőt adni.

Szeptember 26-án és szeptember 29-én délután fél 3 órakor

ÜGETŐVERSENY

NEMESSÉGEK

kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom. **Gárdonyi G. József** *genealogus,*
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Cukorbetegek

részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.

Glasner Miksa

tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

Nincs áthidalhatatlan ellentét az Akadémia-utca és az Esterházy-utca célkitüzésében

A kormány városházi pártja Gömbös Gyula miniszterelnök nemzetmentő és építő politikáját a legmesszebbmenő lelkesedéssel kívánja szolgálni — Ugron Gábor a városháza politikai életében a jövőben fokozottabb tevékenységet fog kifejteni — Komolytalan híresztelések a keresztény pártban dúló ellentétekről

Az autonómia bizalommal várja a szanálást

A várospolitikai élet tengelyében a *költségvetés* sorsa és a *szanálás* iránt megnyilvánuló érdeklődés áll és minden oldalon felfokozott érdeklődés mutatkozik az elkövetkező napok eseményei felé. A szanálás részleteiről érdembe vágó közlések és tájékoztatások még hiányoznak, mert ennek a műveletnek az irányvonalát *Borvendég* Ferenc főpolgármester csak a 17-es ellenőrző bizottság e héten tartandó ülésén kívánja bemutatni. Megelégedéssel lehet konstatálni, hogy *a szanálás kapcsán felmerült különböző hireknek ma már nincsen talajuk* és általános bizakodás várja azokat az intézkedéseket, amelyektől *a főváros gazdálkodásának teljes rendezését lehet remélni.*

Bizalommal várja a szanálást az autonomia

Borvendég Ferenc főpolgármester az elmúlt napokban felkereste *Imrédy* Béla pénzügyminisztert és elébeterjesztette a szanálás legfőbb irányait, kimutatva azoknak a tételeknek a méreteit, amelyek a megtakarítások következtében előállhatnak.

Előreláthatólag 40 millió pengő az az összeg, amelynek előteremtése a főpolgármester vállaira hárul

és mert *Borvendég* Ferenc főpolgármester legalaposabb ismerője a megtakarítási lehetőségeknek: nem kétséges, hogy *munkáját rövidesen teljes siker fogja igazolni.* A főpolgármester nem híve annak a szükmarkúságnak, hogy intézkedéseivel lehetetlenné tegyen minden közmunkát és alkotást, tehát olyan téren kívánja a költségek apasztását, ahol *nem következik be a közmunkák teljes megbénulása.* Ma már lecsillapodtak az izgalmak azokban a körökben is, ahol

a szanálástól a tisztviselői érdekek sérelmét féltették,

mert a főpolgármester úgy nyilatkozott, hogy *a tisztviselők törzsilletményeit nem kívánja összefüggésbe hozni a szanálási tervekkel.*

Megváltozik a költségvetés tervezete

A költségvetés természetszerűleg a szanálás szempontjainak ismerete nélkül készült és bár végig vonul azon a takarékosságra való fokozott törekvés, mégis vitán felül áll, hogy *a költségvetést végeredményben a főpolgármester előrelátása fogja véglegesen kialakítani.* Ilyen körülmények között

a főpolgármester tulajdonképpen átveszi a belügyminiszternek azt a szerepét, hogy a költségvetésbe új tételeket beállíthasson, vagy meglévőket megszüntethessen.

A pénzügyi bizottság *október 2.-án* kezdi meg a költségvetés vitáját, a szanálási ellenőrző bizottság pedig e héten ül össze, a két bizottság munkája azonban *lényegesen eltér egymástól.* A költségvetés ugyanis egyáltalában nem kerül a szanálási bizottság elé, mégis azok az intézkedések, amelyeket ez a bizottság tudomásul fog venni, átnyúlnak a költségvetés tervezetébe, amely természetszerűleg *komoly változtatásokon megy keresztül.* A legnagyobb megelégedés kíséri a főpolgármesternek azt a leghatározottabb kijelentését, hogy

a főváros szanálása semmilyen vonatkozásban sem jelent a polgárságra nehezedő újabb terheket.

Rendkívüli közgyülés az OTBA-ügyben

A szorosan vett várospolitikai életben feszült várakozással figyelik a helyzet alakulását és mindinkább elhalványul az aggodalom, amely eleinte tagadhatatlanul megnyilatkozott a szanálással szemben. Bizonyos körökben azonban szükségesnek látják az aktivitás megindítását és olyan hangok is hallatszottak, hogy

rendkívüli közgyűlésen kell megvitatni az utóbbi időben felmerült jelenségeket.

Kifejtették többek között, hogy *az adminisztráció és a közigazgatás munkája vontatottabbá vált, amelynek oka, hogy a városirányítás súlypontja a főpolgármesteri hivatalba helyeződött,* ahol szakadatlan tárgyalások folynak a szanálással kapcsolatos kérdésekről. Az ilyen természetű kifogásokra érdekes felfogást fejtegettek

illetékes helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Tárgyilagos megállapítás és a helyzet alapos ismerete szerint erőltetett kifogásokról van szó. A főpolgármester jó szándékait és ügyszeretetét bizonyítja, hogy

minden ügyet megtárgyal az alpolgármesterekkel és a főtisztviselőkkel,

mert összhangot akar tartani a szanálási tervek és az adminisztráció célkitűzései között. Dicséret illeti a főpolgármestert, hogy *nem használja ki hatáskörének szinte korlátlan lehetőségeit* és utasítások helyett

közvetlen megbeszéléseken

tisztázza terveinek mikénti végrehajtását. Egyebekben a főpolgármesternek *joga van a polgármester hatásköréből minden természetű intézkedési jogot a saját ügykörébe vonni,* amely helyett azonban állandó összeköttetés létesült a főpolgármester és polgármester között, akik ilymódon szeretettel a főváros iránt, a legteljesebb harmóniában együtt végzik a nehéz feladatok megoldását.

Hamis beállítás az is, hogy a közigazgatás menete bármiképpen meglassult volna,

mert az ügyfelekkel való érintkezést végeredményben *nem az ügyosztályvezetők végzik, hanem a referens-tisztviselők, akik a közönség kiszolgálását akadálytalanul ellátják.*

Az ilyen természetű kérdések megvitatása tehát elmarad. Ellenben. *rendkívüli közgyülést mégis tartanak.* A Kereszténypárt ugyanis az orvoskérdéssel kapcsolatos tiltakozás demonstrálására *az OTBA-ügyben összehívatja a rendkívüli közgyűlést.* A közgyűlés *október 3-án délután* öt órakor ül össze.

Robbantási kísérlet az Esterházy-utca és az Akadémia-utca között

A pártok munkája egyelőre *a költségvetés tanulmányozásában* merül ki és az előjelek szerint magas színvonalú vita fogja végigkísérni a jövő évi munkaprogrammot. A várakozás csendjébe váratlanul disszonáns hangok ütötték fel fejüket, ami a figyelmet arra a körülményre irányította, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt és a Nemzeti Egység pártja között az ellentétek komoly kirobbanására kell számítani.* A Ferencvárosban a minap szervezkedő ülést tartott a Nemzeti Egység pártjának egyik csoportja. A lapok híradása szerint

az ülés egyik szónoka a feltétlen behódolást követelte a Községi Polgári Párttól

és e kívánságnak fejtegetése során állítólag olyan erőteljes kijelentéseket használt, amelyek magukra vonták az érdeklődést. A felhívás szokatlan kiéleződése válaszra késztette a községi polgári párt néhány vezető tagját, akik *a legenergikusabb visszautasításban részesítették a hozzájuk címzett erőteljes hangú üzenetet. Ezzel az aktussal*

az affér lezártnak tekinthető,

mert bizonyos, hogy az országos párt legfőbb vezetősége *nem azonosítja magát az olyan módszerrel, amely mindenre alkalmas, csak a békülékenység megteremtésére nem.* Ugy a *Nemzeti Egység* pártja, mint az *Egységes Községi Polgári Párt* azt a felfogást vallja, hogy az ilyen megnyilatkozások *nem teremthetik meg azt a légkört, amire a kormány városi pártjának szüksége van.* Szerencsére csak elszigetelt jelenség

a ferencvárosi üzenet,

amelynek a hátterében a felhevült indulat látszik rejtőzni és hogy mégis messzebb harsonázott, mint ahogy érdeme szerint azt megérdemelte volna: annak oka, hogy *az ellenzéki sajtó sietett túlzott jelentőséget tulajdonítani az ott elhangzott beszédeknek.* Ismételten leszögezzük azt a legbeavatottabb helyről nyert tájékoztatást, hogy

az Esterházy-utca és az Akadémia-utca között nincsenek át nem hidalható ellentétek és mindkét fronton teljes a harmónia abban a célkitüzésben, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök nemzetmentő és építő politikáját a legmesszebbmenő lelkesedéssel és erővel kívánják szolgálni.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* felsorakozása az őszi kampányban már megindult. *Kozma* Jenő pártelnök felgyógyult könnyebb természetű betegségéből és már *e héten átvette az Egységes Községi*

Az ANGOL-PARK A LEGKELLEMESEBB ESTI SZÓRAKOZÓHELY

A terrasz-étteremben főúri ételek, magyar-francia konyha. **Polgári árak! Kitünő italok!** A parkban naponként szimfónikus zenekar hangversenyez, hetenként csütörtökön elsőrendű művészek felléptével egész estéket betöltő opera- és operettelőadások.

Polgári Párt irányítását. Az elnököt nagy szeretettel üdvözölték visszatérése alkalmából és komoly örömet váltott ki az a hír is, hogy

Ugron Gábor ny. belügyminiszter, a párt egyik legnagyobb tekintélyű vezetőtagja, a jövőben tevékenyebben kíván résztvenni a városháza politikai életének irányításában.

Ugron Gábor egyik legexponáltabb híve *Borvendég* Ferenc főpolgármesternek és fokozottabb aktivitását a városi politikában *a Nemzeti Egység pártja részéről is általános helyeslással és megelégedéssel veszik tudomásul.*

Kölcsönös megértés a Községi Párt és a Wolff-párt között

Minden ellenkező híradással szemben befejezett tényként kell elkönyvelni, hogy *a főváros kormányzásában változatlan egyhangúság és összefogás uralkodik az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt között.* A többséget alkotó két párt az elmult évtized alatt hatékonyan közreműködött a forradalmak után elsorvadt főváros gazdasági talpraállításában és

minden vonalon sikerrel vitte keresztül a nemzeti és keresztény gondolat érvényesülését.

A *Keresztény Községi Párt* bomlási tüneteiről, vagy éppen a befejezett pártszakadásról szóló tendenciózus közlések *szánakozó mosolyt váltanak ki a párt soraiban, mert nagyon jól tudják, hogy ezek csak jámbor óhajtások, amelyek időnkint felmerülnek bizonyos oldalon. Wolff* Károly hosszabb betegsége után most már teljes egészségben vette kezébe pártjának irányítását és *Csilléry* Andrással együtt készíti elő az őszi munka céltudatos sorrendjét.

A közgyűlés többségének befolyásáról és a város irányítására gyakorolt erejéről nem mond le az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt,

amelyeknek vonalvezetése a jövőben is biztosítéka a városházi alkotó munkának.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. **Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.**
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel: 59-9-68

Minden élelmiszer drágítási kísérletét még csírájában letöri a főváros

Nemzetgazdasági érdekek követelik, hogy a Nagyvásártelepet raktárak és hűtőházak építésével kibővítsék

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén több felszólaló sürgette, hogy a közeledő télre való tekintettel, amely az inségesek nagy táborát ismét súlyos megpórábáltatásokkal fenyegeti, szerezzen be a főváros még kellő időben olyan nagyobb mennyiségű élelmiszert, ami a tömegélelmezés céljára a legalkalmasabb. Felkerestük

Rosta János dr.

főjegyzőt, a közélelmezési ügyosztály vezetőjét,

akitől megkérdeztük: vannak-e ilyen irányú tervei a fővárosnak és készül-e valamilyen hatósági beavatkozás a máris jelentkező drágítási kísérletek megelőzésére, vagy megakadályozására?

— A főváros vezetősége, — mondotta a főjegyző — állandóan figyelemmel kíséri a piac és az élelmiszerárak alakulását, de ezideig

semmiféle olyan nyugtalanító tünetet nem észleltünk, ami rendkivüli intézkedéseket tenne indokolttá.

Természetesen felkészülünk minden eshetőségre és gondoskodás történik arról is, hogy az inségakciók lebonyolításához elegendő mennyiségű és olcsó tömegélelmiszer álljon rendelkezésre. A *burgonyaárak* alakulására nézve a főváros a *Községi Élelmiszerüzem* útján, az egész piacon érvényesíteni tudja árszabályozó hatását.

Az üzem 52 boltjában 6.5—7 filléres áron hozza forgalomba a burgonyát.

Ha azt tapasztalnánk, hogy drágítási kísérlet történik, akkor nyomban intézkedünk, hogy az összes vásárcsarnokokban és piacokon, tehát *még további 25—30 helyen létesüljenek községi burgonyaelárusítóhelyek,* ahol ugyanezen árban tudunk burgonyát forgalomba hozni és a nagyközönség rendelkezésére bocsájtani. Nem valószínű azonban, hogy bármiféle rendkívüli intézkedésre szükség lesz, mert az idei termés 23—24 millió métermázsa, tehát 5½ millió métermázsával több a tavalyinál. Ebből a főváros szükséglete mindössze 708 ezer mázsa, aminek a biztosítása nem okoz fejtörést.

Ami a *kenyérkérdést* illeti, e tekintetben már a kormány részéről történtek elhatározó lépések, amelyek minden bizonnyal elérik a kívánt hatást. Ha szükség volna rá, a fővárosnak meg lesznek az eszközei e téren is arra, hogy a fogyasztás igen tekintélyes részét biztosítsa, egyrészt

a községi kenyérgyár termelésének fokozásával,

ami minden nehézség nélkül, úgyszólván órák alatt megoldható.

A további beszélgetés során szóbakerült az élelmiszer-nagyvásártelep élete, amely úgyszólván hétről-hétre élénkül és úgy a termelők, mint a kereskedők és fogyasztók egyre tömegesebben keresik fel.

— Az élelmiszer-nagyvásártelep kérdésének végleges megoldásához szükség lenne, — hangzott a válasz, — hogy *a kereskedők számára biztosítsuk a szükségesnek mutatkozó raktár- és feldolgozóhelyiségeket.* E tekintetben ugyanis meglehetősen szűkében vagyunk, olyannyira, hogy a nagycsarnok alagsorának egyrészét raktárak céljára kellett rendelkezésre bocsájtani és

erre használjuk a helyikikötő modern raktárépületét is.

De ez sem elég. Nemcsak a helyi piac árainak arányos alakulása, a fogyasztóra és kereskedőre, termelőre egyaránt hátrányos árhullámzás meggátlása, de általános

nemzetgazdasági és az export szempontjából is fontos volna raktárak, hűtőházak létesítése,

ahol megfelelően tárolhatnák a készleteket és a kereslet arányában bocsájthatnák piacra az áru romlásának veszélye nélkül. Ugyanitt lehetne az export nagyrészét is lebonyolítani.

Gondoskodni kellene csomagoló és feldolgozó helyiségekről is,

ahol kiválogatnák az áruból azt a minőséget, ami axportra alkalmas. Ennek a helyi fogyasztás szempontjából azért volna jelentősége, mert az exportra nem megfelelő árut olcsóbban lehetne a fogyasztóközönség rendelkezésére adni. Sajnos,

a hűtőház létesítése 5—6 millió pengőbe kerülne,

amire a fővárosnak ezidőszerint tehetsége nincs. Vannak bizonyos elgondolások, amelyek azonban még kiforratlanok. *Esetleg az új Vásárpénztár* tudná ezt a kérdést megoldani.

Szóbahoztuk a kerületi vásárcsarnokok mindegyre jelentkező elnéptelenedését, sorvadását, mire *Rosta* főjegyző a következő magyarázatot adta:

— Tény, hogy egyes kerületi csarnokok forgalmában az utóbbi időben meglehetős hanyatlás mutatkozik. Ilyen elsősorban a Battyhány-téri csarnok, ahol

a rendelkezésre álló helyeknek mindössze 20 százaléka van elfoglalva,

mert a közönség szívesebben jár a Széna-térre. De hasonló, ha nem is ilyen nagyarányú a lanyhulás még egy-két más csarnokban is. Tagadhatatlan, hogy

ezt az állapotot főleg az áruházak árromboló versenye idézte elő,

amióta zöldség, baromfi és minden olyan cikk árusításával is foglalkoznak, amit azelőtt csak a piacokon és a vásárcsarnokokban árusítottak. Reméljük azonban, hogy csak átmeneti tünetről van szó és a vásárcsarnokok felvirágzása újból bekövetkezik.

Érdeklődtünk aziránt is: mi igaz azokból az elterjedt hírekből, hogy a főváros bele kíván kapcsolódni a húsexportba?

— Ilyen formában nem helytálló a dolog, — hangzott a válasz. — A főváros nem akar berendezkedni húsexportra, sőt

a zsírexportnak is mindössze 7 százalékát bonyolítja le a községi élelmiszerüzem,

amelynek márkás áruja igen keresett a külföldön. Tény azonban, hogy folynak bizonyos hivatalos *jellegű megbeszélések, olyan irányban, hogy a főváros* milyen módon támogathatná a zsír-, illetve a húsexport lebonyolítását. A főváros részéről nem is hiányzik e tekintetben a jóindulat, de kialakult megoldás még nincsen. A hűtőházakban különben máris igen tekintélyes mennyiségű, több, mint 30 vagon hús van beraktározva, ezt azonban nem hozzák forgalomba, hanem valószínűleg a szalámigyárak fogják feldolgozni.

A főváros piacai egyébként bőségesen el vannak látva élelmiszerrel és — beavatottak szerint — ez marad a helyzet az ősz és a tél folyamán is.

CZIKÓ ISTVÁN
ASZFALT, ÚTÉPITŐ, TETŐFEDŐ ÉS SZIGETELŐ VÁLLALAT ● JÓZSEF-KÖRÚT 11. SZ. ● TELEFON: 30-8-14.

MOCZNIK édes mustár francia mustár

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fűtés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

UGRON GÁBOR

élesen szembeszáll azzal a felfogással, amely felesleges-nek tartja a költségvetés megvitatását

A jövő héten az új költségvetés tárgyalása foglalkoztatja úgy a főváros vezetőségét, mint a városházi pártokat is. A költségvetési vita iránt, ami október 2-án kezdődik a pénzügyi szakbizottságban, általános érdeklődés nyilvánul meg — annak ellenére, hogy *bizonyos ellenzéki és más várospolitikai körökben hangulatot akarnak teremteni a költségvetési vita megrövidítése érdekében.* Ellenzéki felfogás szerint ugyanis, teljesen céltalan a költségvetés részletes letárgyalása, mert a szanálási művelet végrehajtására hivatott főpolgármesternek *jogában áll az összes közgyülési határozatokat mellőzni és a közgyülés által megszavazott költségvetés keretein belül tetszés szerinti rendelkezéseket tenni.* Ezzel az ellenzéki felfogással élesen szembeszáll *Ugron* Gábor, az Egységes Községi Polgári Párt társelnöke, akihez ebben az ügyben kérdést intéztünk.

Ugron Gábor dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetési jogot érintetlenül hagyta a főváros közgyűlésének az új törvény. Ez azonban nemcsak jog, hanem kötelesség is.

Sajnálatos eltévelyedés volna a költségvetési vitát fölöslegesnek nyilvánítani, vagy akár csak megszükíteni is,

mert ennek az eljárásnak a főváros közönsége látná a kárát. Az a magyarázat, amely szerint a szanálási tervek ismerete nélkül nem lehet új költségvetést összeállítani, — *nem helytálló.* A főváros pénzügyi bizottsága és a törvényhatósági bizottság közgyülése *nélkülözhetetlen és elmaradhatatlan munkát végez azzal, hogy az új költségvetést letárgyalja és megszavazza,* mert ezzel megszabja azokat a kereteket, amelyeken belül a városházi adminisztráció működhetik és ugyanakkor megszavazza számukra azt a felhatalmazást, amely nélkül a jövő évben kiadást folyósítani nem lehet.

Akár van szanálás, akár nincs, a költségvetési kereteket a főváros autonómiája szabja meg.

A szanálás csak a közgyűlés által megállapított költségvetési kereteken belül érhet el megtakarításokat, *tehát végeredményben a törvényhatósági bizottság maga szabja meg a határokat, amelyeken belül a szanálási művelet megtakarításokat produkálhat.* A szanálást folytatólagos intézkedések eredményének tudom csak elképzelni, vagyis hónapokon át tartó céltudatos munkának, amelynek a

medrét a főváros törvényhatósági bizottsága jelöli meg az új költségvetés megállapításával.

Ugron Gábor nyilatkozata fedi az összes mértékadó várospolitikai tényezőknek a felfogását. Nem kétséges, hogy az új költségvetést alapos megfontolás tárgyává kell tenni és már csak azért is részletesen megvitatni, hogy *a főváros autonómiáját képviselő pártok a városházi adminisztráció számára direktivákat adjanak a végrehajtást illetően.* Úgy tudjuk egyébként, hogy széleskörű vita fog megindulni és az is bizonyos, hogy a költségvetés bizottsági és közgyűlési vitája során elhangzó kritika termékeny talajra fog találni.

Budapest gazdálkodásának tükre a jövőévi költségvetésben

A polgármester a tizmilliós hiányt kölcsönmüvelettel akarja pótolni

A főváros 1935. évi költségvetését, amely 901 nyomtatott oldalas, hatalmas kötetet tölt meg, e héten küldték szét a törvényhatósági bizottság tagjainak. *A pénzügyi bizottság jövő kedden, október 2-án kezdi meg a részletes budgetvitát.* Az új fővárosi törvény szerint a pénzügyi bizottság tanácskozása négy napig tarthat. A pénzügyi bizottság tanácskozását élénk érdeklődés előzi meg, mert négy esztendő után most kerül újból bizottsági megbeszélés alá a költségvetéstervezet, amelyet az előbbi fővárosi törvény érvényessége alatt, a közgyülés előtt, csak a tanács tárgyalt.

A jövő évi költségelőirányzat meglepetéseket nem tartalmaz. A tervezet általában az 1934. évi költségvetés keretében mozog. A végösszegek csökkennek ugyan, de nem nagy az eltérés.

A kiadás 156,200.000 pengőről 153 millióra, a bevétel pedig 146,200.000 pengőről 142,800.000 pengőre csik vissza.

A kiadás tehát 2.05 százalékkal, a bevétel pedig 2.35 százalékkal csökkent. A világválság óta a főváros költségevetéseit évről-évre a csökkenő bevételek jellemzik.

A bevétel aránylag rövid idő alatt 65.9 millió pengővel apadt.

Az 1930. évi költségvetésben még 208,700.000 P volt az előirányzott bevétel a közkórházak bevételével együtt, ami 1931-ben 18.2 millióval, 1932-ben 10.7 millióval, 1933-ban 16.4 millióval, 1934-ben pedig 17.2 millióval csökkent. *Az 1935. évi költségelőirányzatban a visszaesés már csak 3.4 millió pengő.* Ez talán a legjellemzőbb az egész jövő évi költségvetésben. De ez a bevételi visszaesés sem gazdasági okokból ered. A községi háztartás félévi bevétele megfelelt a mult évi bevételeknek. Az adóbevétel, a *MÁV részéről még el nem számolt vámbevételeket is figyelembe véve,* csaknem ugyanannyi, mint az elmult év első felében, csupán a forgalmiadó részesedés csökkent nagyobb mértékben, ez pedig a fázisrendszer kiterjesztésének következménye. *Az üzemek bevétele bizonyos mértékben meghaladja a mult év első felében elért bevételeket.* Ezek a körülmények arra mutatnak, hogy

a viszonyok az utóbbi időben nem rosszabbodnak.

A kiadások végösszege az előirányzat szerint 153,015.533 pengőben van megállapítva.

1930 óta a kiadásokat 56.8 millió pengővel csökkentette a főváros,

ezzel szemben a bevételek az utolsó négy évben 65.9 millióval estek vissza, így a deficitet nem lehetett elkerülni. A jelentősebb bevételi tételek közül kiemelkedik az adó 76.4 millió pengővel, a házbér- és más községi jövedelmek 46.5 millió pengővel, az üzemek hozzájárulása pedig 19.9 millió pengő. Az üzemek hozzájárulása 2.5 millió pengővel kevesebb, mint az 1934. évi költségvetésben, ez tulajdonképpen onnan származik, hogy a költségvetés bevétele kisebb lett. Az üzemek forgalma és bevétele a költségvetés szerint nem lesz kisebb, de üzleti feleslegük mégis csökken, mert az elektromos művek és a vízművek kölcsöntörlesztő terhe emelkedik.

A kiadási tételek ügyosztályok szerint így alakulnak: I. igazgatás 25,809.216, II. út- és csatornaépítés 16,483.357, III. városrendezés 1,136.001, IV. közjogi szolgáltatások 3,537.789, V. közlekedés 102,714, VI. pénzügy 29,671.138, VII. közoktatás 31,984.861, VIII. közélelmezés 4,845.576, IX. közjótékonyság és szociálpolitika 17,114.014, X. közegészség 13,618.505, XI. városgazdaság 3,800.864, XIV. közművelődés 4.665.654, XV. 245.844, ez összesen 153,015.533 pengő. A mult évben a kiadások főösszege 209,809.245 pengő volt. Az egyes fejezetek kiadásai a pénzügyi és a szociálpolitikai tételek kivételével, mind jelentékeny mértékben csökkentek.

A deficitre való tekintettel

nagyobbarányú beruházások a költségvetésben nincsenek,

de a rendes kiadások között 7.7 millió jut köjótékonyságra és szociálpolitikára, 9.7 millió az inségenyhítésre, 2.2 millió kulturális kiadásokra, 11.1 millió közkórházakra, 7.7 millió út- és csatornaépítésre és fenntartásra, 7.1 millió köztisztaságra, 3.3 millió közvilágításra, 3.9 millió vágóhidak, vásárcsarnokok, stb. fenntartására.

Az üzemek költségvetése végösszegben szintén alig tér el az 1934. évitől. Az üzemi költségvetés végösszege 172.8 millió.

Az üzemekkel együtt a főváros egész költségvetése tehát 325,853.928 pengővel zárul,

ami 5,156.797 pengővel kevesebb, mint az 1934. évi.

A főváros kiadásait jelentékeny mértékben fokozza a *kölcsöntörlesztés,* amire jövőre 17.6 millió pengőt fordítanak.

A rendes kiadásokon felül

6,431.813 pengő rendkívüli kiadás is szerepel a költségvetésben.

A pénzügyi bizottság és a közgyűlés feladata lesz annak az eldöntése, hogy

a tízmillió pengős deficitet hogyan tüntessék el.

A *polgármester hitelmüveletet javasol,* mert a bevételeket fokozni, a főváros lakosságát jobban megterhelni nem lehet. A községi adók és közszolgáltatások mértéke tehát nem változik.

Felhatalmazást kap a főváros az inségadó kivetésére

A várható 7 milliót a közjótékonyság céljaira fordítják

A téli hónapok fenyegető közelsége előtt hatalmas szervező munka folyik a főváros szociálpolitikai ügyosztályában, hogy fokozottabb mértékben tudják kielégíteni az inségakció keretében jelentkező nagy igényeket. Annak ellenére, hogy a népjóléti költségvetés sokmilliós tételre emelkedett az évek folyamán, *még mindig kevésnek bizonyul az az összeg, amelyből a szegénysorsuak készpénzsegélyt, tüzelőszert, cipőt, ruhát, ingyen ebédet és tejet kapnak.* A főváros rendes bevételi forrásaiból képtelen a jelentkező nagy terheket kielégíteni és ezért néhány év óta a kormánytól kér felhatalmazást az *inségadók* kivetésére és behajtására.

Az idei inségadó kilátásairól kérdést intéztünk

Liber Endre

alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A téli inségakciók lebonyolításához szükséges fedezet biztosítására a *főváros vezetősége felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez* és kérte az inségadóknak erre az évre való engedélyezését.

Illetékes helyen kilátásba helyezték az engedély megadását

és így minden bizonyossággal rendelkezésünkre áll az az összeg, amelyből a nagyvonalú szegénytámogatást lebonyolíthatjuk.

— *Az inségadó a kereseti adóalap pótlékolásából, a jövedelemadó és a tantiemadó kulcsának felemeléséből tevődik össze.* Az ilyen címen nyert jövedelem két évvel ezelőtt 8 millió pengőt, a mult évben 7 millió pengőt eredményezett, a legközelebbi behajtásnál pedig

hozzávetőlegesen 6—7 millió pengőt remélünk.

Ez az összeg természetesen nem elégséges a vállalt feladatok egész terjedelemben való ellátására és így *a főváros költségvetésében is jelentős összeget kellett kihasítani a szükséges célra.*

— Számolva az inségadóból várható jövedelemmel, *teljesen előkészítettük a szociális tevékenység kereteit.* Általános elvként vonul keresztül az a törekvés, hogy

a mult évi méreteket nem is csökkentjük, hanem azokat a lehetőség szerint bővítjük.

Az élelmezési jegyek számát már októberben lényegesen felemeljük, *a kenyér, tej és ruhakiosztást* is hamarabb megindítjuk. A népszállóban a tavalyi *80 férőhelyet 220-ra emeltük* a hajléktalanok számára. Az *ingyenebédek* napi adagját októberben 40 ezer, novemberben 45 ezer és decemberben 65 ezerre emeljük, természetesen minden szigorú korlátozás nélkül, mert

szükség esetén nincs akadálya annak, hogy az ebédkiosztást még ennél is nagyobbméretüvé fejlesszük.

Különös gondot fordít a főváros *a szegénysorsú iskolásgyermekek tejjel és ingyen ebéddel való ellátására,* amelynek érdekében az iskolai összeírások már befejeződtek. A megnehezedett pénzügyi viszonyok ellenére is sikerült a közjótékonyságot olyan nívón tartani, amely mindenben méltó a főváros eddigi gosdoskodásához.

*

Értesülésünk szerint az inségadó engedélyezése után az adóhivatalok nyomban megkezdik a kivetést és gondoskodnak az adók behajtásáról is, hogy a téli hónapokra a szükséges összegek az inségakciók rendelkezésére álljanak.

MÜLLER KERTÉPÍTŐ Vállalom villakertek elkészítését és egész évi gondozását. ● 1933 őszén megtartott Kertészeti Kiállításon az Országos Kertészeti Egyesület aranyérmével kitüntetve.
Telep: VII., EGRESSY-ÚT 108. szám.
Faiskola: VISEGRÁD-NAGYMAROS
Telefon: 96-3-43

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék.

Ötvenhat éves a polgármester. Legnagyobb csendben és minden zajos ünneplést kerülve, szerdán ülte meg *Sipőcz* Jenő dr. polgármester 56-ik születésnapját. A polgármester leghatározottabb kívánságára a városházán minden ünneplést mellőztek, de tisztelői ennek ellenére is nagyon sokan keresték fel jókívánságaikkal. A főváros tisztviselőinek szerencsekivánatait *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterek tolmácsolták, az elnöki osztály nevében *Farkas* Ákos tanácsnok tisztelgett a polgármester előtt, a polgármesteri hivatal tisztviselői pedig virágokkal borították el közvetlen főnökük íróasztalát.

Kereskedők küldöttsége Fabinyi Tihamér miniszternél. A *Nemzeti Egység* pártjának kereskedő tagjai *Magyar* Bertalan, az OMKE alelnöke és *Temesváry* Imre országgyülési képviselő vezetésével küldöttségileg keresték fel *Fabinyi* Tihamér dr. kereskedelmi minisztert, akinek bejelentették, hogy a kereskedői érdekeknek a párt keretén belül való fokozottabb kidomborítása céljából kereskedői szakcsoportot alakítanak. A kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy *az ország első kereskedőjének tekinti magát és mindenben együtt érez a kereskedők társadalmával.* A küldöttség nagy lelkesedéssel vette tudomásul *Fabinyi* Tihamér miniszter megnyilatkozását, akinek kijelentései a kereskedői körökben mindenütt örömteljes visszhangra találtak

Uj elöljáróhelyettesek az V. és IX. kerületben. A polgármester rendeletet adott ki, melyben *Günther* Tivadart, a főpolgármesteri hivatal volt vezetőjét a II. ügyosztályhoz helyezte és *Király* Kálmán tanácsnok jogi helyettesítésével bízta meg. Ugyanebben a rendeletben *Unger* Ferenc főjegyzőt, *Király* tanácsnok eddigi helyettesét, a IX. kerületi elöljárósághoz osztotta be, ahol Unger *Muzsikó* István tanácsnok állandó helyettese lesz. A IX. kerület helyettes vezetőjét, *Benedek* Szabolcs főjegyzőt az V. kerületi elöljárósághoz helyezte át a polgármester azzal, hogy ott *Ujlaki-Holzspach* tanácsnok és *Battlay* Imre főjegyző helyettese legyen. Tekintve azt, hogy *Benedek* főjegyző tulajdonképpen létszám felett került az V. kerületbe, valószínű, hogy a legközelebbi közgyűlésen nyugdíjba menő *Muzsikó* István IX. kerületi elöljáró helyére az V. kerület mai vezetőinek egyike kerül.

Csütörtökön bemutatja Király Kálmán tanácsnok a szakbizottságnak az új utakat. Az út- és csatornaépítési bizottság csütörtöki ülése után érdekes útbemutató lesz. *Király* Kálmán tanácsnok, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője a szakbizottság tagjaival az új útépítkezéseknél szemlét tart és bemutatja a folyamatban levő munkálatokat. A most készülő utak kivétel nélkül Budán, a XI. kerületben vannak. Megtekintik a *Budafoki*-út burkolását, a *Budaörsi* betonutat, a *Sasadi-*, *Németvölgyi-*, *Sashegyi-* és *Zólyomi* utakat, továbbá a Tabán felett vezető tranzvalis út burkolatait. Ismertetni fogja Király tanácsnok a fővárosból kivezető balatoni országút új vonalvezetését, végül az *Andor*-utcában épülő és rövidesen elkészülő új budai szennyvízszivattyútelep munkálatait nézi meg a bizottság.

Kinevezések. A kereskedelmi miniszter *Szikla* Géza okleveles gépészmérnököt, az Elektromosművek kelenföldi főtelepének igazgatóját a Budapesten tervezett vezetőgépészi vizsgázóbizottság elnökévé, *Hermann* József dr.-t, az Elektromosművek Váci-uti telepének igazgatóját és *Vágó* Pált, az Elektromosművek kelenföldi telepének műszaki tanácsosát ugyanezen vizsgálóbizottság tagjaivá nevezte ki október 1-től számított három évi időtartamra.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Impozáns útépítkezések folynak Németországban és Ausztriában

Gyorsan készül a birodalmi autóstrada — A technika csodája a hét méter széles Gross Glockner-szerpentin

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a müncheni nemzetközi útügyi kongresszus vitáiban komoly szerepet vittek a főváros kiküldöttei: *Király* Kálmán tanácsnok, *Viola* Rezső dr. műszaki főtanácsos és *Balló* Alfréd a Köztisztaságügyi Hivatal igazgatója. A kongresszus eseményei komoly feltűnést keltettek szakkörökben, arról azonban még nem volt beszámoló, hogy *milyen impressziókat szerzett Németországban és Ausztriában a magyar delegáció.*

Király Kálmán

tanácsnok

a maga megfigyeléseiről és tapasztalatairól a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Németországban határozott *gazdasági fellendülés* mutatkozik. Megfigyeléseink azt mutatják, hogy a nagy elhatározásokat követik a gyors cselekmények. Lendület és a végrehajtás jellemzik a németországi viszonyokat, amelyet a mi szempontunkból érdekesen jellemzett például az a körülmény, hogy

az egy esztendő előtt elhatározott autóstrada megépítése terén már ma milyen óriási eredmények mutatkoznak.

Naponta két-háromszáz kilométert tettünk autobuszon, hogy az épülő útszakaszokat megtekintsük. Alkalmunk volt sok községen és városon keresztülutazni, ahol mindenütt jólétet, *kiváló utakat és remekül karbantartott parkokat láttunk.* Rendkívüli módon meglepett bennünket, hogy

sehol sincsenek tatarozásra szoruló épületek,

ami arra vall, hogy Németországban az építési ipar foglalkoztatása erőteljes.

— Alkalmunk volt beszélni a hosszú túrákon a német kartársakkal, akik elmondották, hogy *két évvel ezelőtt nehéz viszonyok uralkodtak, ma azonban a hangulat mindenütt bizakodó.* A kongresszus tagjait meghívták Nürnbergbe a nemzeti szocialista párt gyülésére, amelyen négyszázezer főnyi tömeg jelent meg a birodalom minden részéből. Kollégáink közül többen résztvettek ezen a nagy megmozduláson és elmondották, hogy

élményszerüleg hatott rájuk mindaz, amit láttak.

A nürnbergi pártgyülés minden képzeletet felülmuló lelkesedést tanusított a birodalom feje iránt és az egész nürnbergi pártgyülés a német egység iránt való hatalmas demonstrációként hatott. Hitler Adolf beszédét *száz megafon továbbította* és így elképzelhető a népgyülés óriási kerete, amelyen közel félmillió főnyi tömeg hallgatta az ott elhangzott beszédeket.

— Körülnéztünk Ausztriában is és megtekintettük a Gros-Glocknerre vezető alpesi utat, amely 1400 méter magasságban Heiligenblut-ból indul és szerpentinen visz a 2400 méter magasan fekvő *Franz Josef-Höhere.*

Az osztrákok pompás szakmai munkát végeztek, amely megérdemli a legnagyobb elismerést.

Az új út szélessége hét méter és könnyen közlekednek még a fordulókban is a járművek százai. *Sokat tanultunk a kirándulás folyamán és megérte azt a fáradságot, hogy naponta száz kilométereket utaztunk,* este pedig különböző hatósági meghívásokon képviseltük a fővárost. A fáradozásnak azonban megvan az az eredménye, hogy sok tudással gazdagabban tértünk vissza.

Balatoni fürdőhelyek köszönete Kovácsházy Vilmos tanácsnoknak. A balatonparti fürdőhelyek nyári élénk idegenforgalma tudvalevőleg az osztrák vendégek tömegéből kerültek ki, akiknek figyelmét a Bécsben működő „Budapest" iroda hívta fel a magyar tenger szépségeire. *Balatonföldvár* és *Balatonlelle* községek elöljárósága most köszönőiratot intézett a bécsi iroda irányítójához, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokhoz, amelyben hálájukat fejezik ki az eredményes és számukra oly fontos propagandáért.

30.000 kilogram a benzolgyár félévi termelése. A fővárosi gázművek mellett létesített új benzolgyára most már teljes üzemmel dolgozik. Az első hathónap alatt kereken 30.000 kg benzolt állított elő az üzem olyan kiváló minőségben, hogy a teljes mennyiséget a Légi-forgalom, a MÁV és az Autobusz-üzem fogyasztották el.

Megjelent a Nemzeti Munkahét programkönyve. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége most küldötte szét az egész országba művészi kiállításu 104 oldalas programkönyvét, amely a Nemzeti Munkahét teljes programját tartalmazza. A könyv kimerítő felvilágosítást nyújt a Munkahét összes eseményeiről és ponto sidőbeosztással tünteti föl a különböző ünnepségek, felvonulások, bemutatók, kongresszusok, kiállítások és irodalmi és művészeti és kulturális előadások, sportesemények helyét és idejét. Valóságos kis kalauz a Nemzeti Munkahét szerteágazó produkcióira és eseményeire vonatkozóan, amely egyben összefogó képet ad ennek a hatalmas társadalmi megmozdulásnak nagy jelentőségéről. A program könyvet a vasuti igazolványokhoz díjmentesen mellékelik.

Elkészült a fővárosi iskolák beiratási statisztikája. A tanügyi osztály elkészítette az idei beiratások részletes statisztikáját. *A főváros iskoláinak összesen 94.992 növendéke van,* 805-el kevesebb, mint a mult tanévben. Nagyobb visszaesés csak a polgári iskolák és az iparrajz-iskola létszámában állt be. Az *elemi* iskolákba 46.561, az *ismétlő* iskolákba 5134, az *iparos-fiútanonciskolákba* 7629, az *iparos-leánytanonciskolákba* 2724, a *kereskedő-tanonciskolákba* 911, a *polgári iskolákba* 23.277, a *főreálba* 1103, a *leánylíceumokba* 1999, a *női iparisk*olába 537, a *kereskedelmi iskolákba* 3484, a *női kereskedelmikbe* 409, a *drogista* tanfolyamra 22, a *középiskolát* végzettek *kereskedelmi* tanfolyamára 44, a *női háztartási iskolába* 47, a *háztartási továbbképző* tanfolyamra 110, a *kertészképző* iskolába 60, a *felsőfokú mezőgazdasági* iskolába 114, a *felső zeneiskolába* 292, a *pedagógiai szemináriumba* 45, a *gyógypedagógiai iskolába* 143, a *gyenge tehetségűek* kislétszámú osztályaiba 132, az *iparrajziskolába* 245 növendéket vettek föl.

Helyszíni közvetítés az Orion rádiógyárból. Szombaton délután érdekes helyszíni közvetítés volt az Orion rádiógyárból, amikor a rádió közönsége bepillantást nyerhetett egy nagy, modern rádiógyár műhelytitkaiba. A közönség a szenzációsan érdekes és izgalmas helyszíni közvetítés során számtalan olyan dologról értesült, melyről eddig csak sejtései lehettek. Megtudták, hogy milyen komplikált és finom műszer egy modern rádiókészülék, melyet a legnagyobb gondossággal kell kezelni és a legnagyobb szeretettel ápolni.

Hódoló hajófelvonulás a Dunán. A kormányzó ur Őfőméltósága 15 éves bevonulásának emlékére a Nemzeti Munkahét keretében a Magyar Hajózási Szövetség által rendezendő *„Hódoló hajófelvonulás a Dunán"* 1934. október 7-én, vasárnap délután a Nemzeti Munkahét-re eső ünnepségek fénypontja lesz. A hajóstársaságok 9 nagy termeshajója, 12 csavargőzöse, 8 vontatóhajója, a vizitaxik és sok más hajóegység vesz részt a felvonulásban, amely délután 5 ,rától kb. 7 óráig fog tartani. A tüneményesen kivilágított hajók pazar látványt fognak nyujtani és Budapest közönsége azok fedélzetéről fogja a királyi palota előtt őfőméltóságának őszinte hódolatát kifejezni. A hajóra szóló mérsékeltárú belépőjegyek árusítása a napokban megkezdődik.

Az utolsó ezévi Filléres hajó Wienbe és Pozsonyba október 5-én indul és október 8-án tér vissza. A hajóutat ezúttal is a MFTR „Erzsébet királyné" nagy termesgőzöse bonyolítja le. Egységes menetdíj oda-vissza P 12.80. Wienbe két rendőrileg láttamozott arckép elégséges. A hajó wieni tartózkodása idejére esik a nagyszabású wieni rádiókiállítás megnyitása. A vidéki résztvevők a Máv. és a Győr—Sopron—Ebenfurt-i vonalain a Budapestre való utazásra körülbelül 33 százalékos menetkedvezményt kapnak a MFTR-től beszerezhető igazolvány alapján. Ajánlatos a jegyeket mielőbb megvásárolni utazási irodánkban, vagy a MFTR igazgatóságánál (V., Mária Valéria-u. 11.)

Távbeszélő: 87—9—65.

LXXI. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ.

KIÁLLITÁS: 1934. szeptember 30.-án és október 1-én d. e. 10—½2, szeptember 27-én, 28-án és 29-én d. e. 10—½2 és d. u. 4—½8 órák között.

ÁRVERÉSEK: 1934. október 2-ától 16-áig naponta ½4 órai kezdettel. Vasárnapokon nincs árverés.

ÁRVERESRE KERÜLNEK: Műbecsü festmények, szobrok, rajzok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatra szánt butorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak és könyvek.

Katalógus a helyszinen 1.20 P-ért kapható.

Gazdasági Értesítő

Éber Antal élére állt a kiskereskedők tömegeinek, amelyeket elpusztítással fenyeget a gyárvállalatok detail-árusítása

A gyárak detail-árusítása változatlanul kétségbeejtő helyzetben tartja a kiskereskedők tízezreit, akik lassankint lemondanak a reménytelen harcról. Hiába kötöttek egyezményt a Kereskedelmi és Iparkamara komoly patronátusa alatt a kereskedők és a gyárosok: *a detailhálózat kiépítése és fenntartása tovább fokozódik* és a vásárlóközönség lassanként elpártol az évtizedeken át megszokott szakmabeli üzletektől.

A kormány figyelmét sikerült felhívni a *Fővárosi Hirlap*-nak és az érdekképviseleteknek erre a türhetetlen anomáliára és nem kétséges, hogy

a közeljövő meghozza a szükséges rendcsinálást.

Kitünő mintának alkalmazható az a törvény, amely most a kiskereskedők védelmére készült — *Németországban.* Ennek a törvénynek vezérlő elve, hogy a *kiskereskedelmet ezentul csakis olyan egyén folytathat, aki megfelelő szakismerettel rendelkezik.* A nagytőkés és a tömegfiókos vállalkozásoknak terjeszkedését a törvény azzal igyekszik megakadályozni, hogy

fióküzleteknek létesítését kifejezetten kormányengedélyhez köti.

Nem kétséges, hogy a magyar állami tényezők megfelelő figyelemre méltatják a németországi mintát és a *kiskereskedők végleges pusztulása előtt megvalósítják ezt a már régen kivánatos védelmi rendszert.*

A gyárak detailárusítása elleni mozgalom jelentős lendületet kapott az elmult napokban. Nem kisebb egyéniség, mint *Éber* Antal, emelte fel súlyos szavát és tekintélyét a kiskereskedők érdekében, akiknek

megvédése valóban szép feladat a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke számára.

Éber Antal félre nem érthetően kijelentette: *türhetetlen, hogy amikor a gyáripar nemcsak fokozott vámvédelemben részesül, hanem a behozatali tilalomnak és a deviza-önkompenzáció rendszerének rengeteg előnyét élvezi, ugyanakkor ezeknek a rendkívüli előnyöknek birtokában egy másik termelési ágnak, a kereskedelemnek a területére hatol be. Éber* Antal felhívja a kormányt arra, hogy

az állami beavatkozás által a gyáriparnak biztosított minden előnyt fel kellene függeszteni azokkal a gyáripari vállalatokkal szemben, amelyek ezeket az előnyöket a kereskedelem elnyomására használják fel.

Vitán felül áll, hogy *Éber* Antal kijelentései megfelelő hatást váltanak ki az illetékes helyeken. Képtelenség tovább fenntartani azt a rendszert, amely a kedvezmények tömegével ruházza fel a gyárakat és azok az *ilymódon nyert kedvező helyzetüket a közvetlen fogyasztóközönség meghódítására és a kereskedők tönkretételére használják fel.* Textilgyárak, cukorka- és csokoládégyárak, kekszgyárak, hentesárugyárak, festékgyárak, sajt-, likőr- és pezsgőgyárak, vas- és fémüzemek a fiókkereskedések százait szervezik meg Budapest területén és előnyösebb áraikkal, valamint nagyobb propagandakészségükkel

üresen tátongó halottaskamrákká változtatják a szakmai kereskedők üzleteit.

A jogos kifogások özöne irányul a nagy állami kedvezményeket élvező *Guttmann és Fekete*-gyár, valamint az érdekkörébe tartozó

Pók-áruházak

példátlan terjeszkedése ellen. A *Pók-áruház* már odáig merészkedik, hogy *nemcsak a GFB gyártmányokat, hanem a külföldről exportált árut is forgalomba hozza. Fekete* J. Jakab kitünő üzleti fogását utánozza

a Hungária Fésüsfonógyár, az Ujpesti Posztógyár, a Kammer Testvérek, a Budapesti Pamutárugyár és a Trunkhahn Posztógyár,

amelyek nyiltan felvonulnak a kereskedők életlehetőségei ellen.

Az *élelmiszerszakmában* a kiskereskedők képtelenek megbirkózni a nagyvállalatok detailárusításával.

A Szent István Tápszerüzem, a Koestlin, a Heller- és a Stauffer-féle sajtüzemek

egymásután létesítik fiókjaikat.

A *hentesek* a vendéglősipar gyakorlását igyekeznek kisajátítani, amikor sültet és kész árut hoznak forgalomba.

A Kozma Testvérek, Zeidl, Brauch, Schmiedl Dániel, Lengyel, Nagy és Elchner, Fleischer Rezső

és a többi hentesárugyár minden sarkon fióküzletet tart üzemben, amelyek *természetszerüleg magukhoz csábítják a vásárlóközönség túlnyomórészét.*

A *festékkereskedelem* teljes joggal félti létezését attól a gyilkos versenytől, amelyet többek között

a Krayer lakkgyár és a német érdekeltséghez tartozó Izsák József Rt.

indított ellenük. Ezek a gyárak beszerzési áron alul adják cikkeiket és a helyzetet a festékkereskedelem számára *teljesen elviselhetetlenné változtatták.*

Elérkezett az utolsó óra, hogy az érdekképviseletek a Kereskedelmi és Iparkamara irányításával felvegyék a döntő harcot exisztenciájuk megmentésére. *Éber* Antal rendkívüli tapasztalata, hozzáértése és tettereje a komoly sikert igéri ebben a küzdelemben, amelynek végső eredménye nem hozhat mást, mint a *mérhetetlen hasznokért hevülő gyáripar vállalatoknak teljes visszavonulását a kisfogyasztók piacáról.*

Megindult a tűzvédelmi eljárás a Magyar Divatcsarnok és más tűzveszélyes üzletházak ellen

A sajtóban egyedül a *Fővárosi Hírlap* emlékezett meg legutóbbi számában arról a megelőzött veszedelemről, amely a *Magyar Divatcsarnokban támadt tüzeset következtében* a főváros legforgalmasabb negyedére rászakadhatott volna. Szerencsés körülmények tették lehetővé a tűz elterjedésének megakadályozását, elsősorban az a körülmény, hogy

a Magyar Divatcsarnokban a tűz történetesen vasárnap reggel támadt.

A hétköznaponként zsufolt üzlethelyiségekben a legkisebb vigyázatlanság is borzalmas katasztrófával fenyeget és ezért nem győzzük eléggé hangsúlyozni annak a fontosságát, hogy *a hatóságok a legridegebb óvintézkedésekre kötelezzék az áruházak tulajdonosait.*

Nem lehet különleges kifogást emelni az olyan áruházak ellen, amelyek *kimondottan ilyen nagyméretü üzletházak céljaira épültek* és ahol a tűzbiztonsági előírásokat már az építkezésnél betartották. De nem szabad türni, hogy a borzalmas pusztulás fenyegető réme lebegjen azoknak a vásárló tömegeknek az élete fölött, akik például

a Calvin-téri Fenyves Áruház szükméretü helyiségeiben

szerzik be szükségleteiket. A legnagyobb aggodalommal szemlélik a hatóságok az áruház összepréselt folyosóin és átalakított alacsony helyiségeiben torlódó árucikkek halmozását és az ott sürgő-forgó vásárlókat, akiknek *sorsa tűzriadalom esetén könnyen végzetessé válnék.* Hasonló visszás helyzet uralkodik a tüzvésztől csodálatos szerencsével megmenekült

Magyar Divatcsarnokban is,

amely előtt már hónapok óta felvonó- és épületanyaglerakodóhelyet foglalnak el a gyalogjáróból. Ez az építkezés *teljesen máglyajelleget visel magán, amely egy vigyázatlanul eldobott gyufa, vagy égő szivar révén katasztrofális tüzvészt okozhat.* Az áruház kijáratai olyan szükek, hogy a legkisebb pánik is emberáldozatot követelhet. Ez az üzletház folyton terjeszkedik és legutóbb is oldalátjárókat nyitottak a szomszédos házba, ahol új helyiségeket rendeztek be. Ha még figyelembe vesszük az építkezés alatt felgyülemlett gyúlékony anyagok tömegeit, akkor fogalmat alkothatunk

a környező egész városrészt fenyegető veszedelemről.

A Baross-téren

a Filléres Divatház

ugyancsak a szomszédos ház tüzfalának áttörésével bővítette helyiségeit. *A tűzbiztonság itt sem kielégítő* és csak

a biztosító intézeteket csodáljuk, hogy ilyen esetekben vállalják a rájuk nehezedő hatalmas rizikót.

Áruháznak nem megfelelő helyiségben folytatja működését

a Rákóczi-úti Tempo Áruház is,

amely nem okult a 25 év előtti borzalmakból, amikor *ugyanezen a helyen égett le a híres nagyáruház, krónikájában tizenégy halottal és huszonöt sebesülttel.* Ha van sürgős intézkedés, amely a hatóságokat tevékenységre serkenti, az nem lehet más, minthogy

haladéktalanul gondoskodjanak a főváros veszélyeztetett pontjainak megmentéséről.

Megelégedéssel konstatáljuk, hogy *a tűzrendészeti hatóságok komolyan vették az ez irányban elhangzott súlyos kifogásokat és a nem áruházi helyiségekben működő kereskedelmi vállalatokkal szemben megindították a tűzvédelmi eljárást.*

Tiszta kép az Astra biztosítóról

Tagja-e Korányi Frigyes báró az igazgatóságnak?

A magyar gazdasági életet és a biztosítási piacot élénken érdeklik az *Astra Biztosító* körül lejátszódó események. A törpe intézet a közelmultban publikálta multévi zárszámadását, amelyből kiderül, hogy *a kismultú intézet első nyereséges mérlege mindössze néhány pengő fölesleggel zárult.* Az életágazat nyeresége 331 P, az elemi ágazatban a nyereség 85 P, ami azt jelenti, hogy

a befizetett 310.000 pengő alaptőke mindössze egynegyed százalékot eredményezett.

Az *Astra* 396 P nyereségével nem sok vizet zavar a magyar biztosítási piacon, ahol többek között komoly megítélés alá vonják az intézetek évi kimutatásait és nyilvánvalóan szánakoznak ezen az üzleteredményen, ami következménye annak a szerény szerepnek, amelyet ez a biztosító intézet Magyarországon betölt. Sokkal érdekesebb az a beállítás, hogy a biztosító mérlegének követel oldalán 343.150 P szerepel, ami arra enged következtetni, hogy

egész évi díjbevételét az Astra kihitelezte.

Feltételezhető, hogy ez a tranzakció megtörtént, akkon azonban a *mérleg teher oldalán kellene megtalálni a kiegyenlítő tételt.* Miután ennek nincsen nyoma, valószinüleg helytálló az a feltevés, hogy a készpénzbevételt kikölcsönözték és ha ez igy van, akkor önkéntelenül is

az alaptőkefelemelés annyi szóbeszédre okot adott műveletére kell gondolni,

amely a közelmultban 50.000 pengőről egymillió pengőre emelkedett. Közgazdasági körökben rendkívül pikánsnak tartják azt az ötletet, hogy *a díjbevételt esetleg a részvénytőkére fizették be,* amelyhez hasonló manőver még nem igen fordult elő azoknál a biztosítóknál, amelyek óriási alaptőkével kiérdemelték a közönség bizalmát és több évtizedes munkájukkal jogosan vindikálják maguknak *a nagy intézet* elnevezést.

Az *Astra* biztosító főnyereményként kolportálta néhány hónappal ezelőtt, hogy igazgatósági tagjainak sorába sikerült megnyernie a magyar gazdasági élet, egyik legtekintélyesebb tényezőjét: *Korányi* Frigyes báró, nyugalmazott pénzügyminisztert, a Pénzintézeti Központ elnökét. Gyorsan elterjesztették azt a hirt is, hogy *Korányi Frigyes báró*

Nemzeti munka a magyar földön!
Országos Őszi
Mezőgazdasági Terménybemutató és Kiállitás
Budapesten, 1934. évi szeptember 29-től október 8-ig
a városligeti Iparcsarnok egész területén
Belépti díj 50 fillér
Félárú utazás az ország bármely részéből biztositva. — Olcsó vizum

elvállalta az Astra elnöki pozícióját, amellyel szemben azonban

jogos kételyek merülnek fel.

Eltekintve attól, hogy *Korányi* Frigyes báró a maga kivételes tekintélyét egykönnyen nem adja oda egy akvizíciós tevékenység fedezetéül és bizonyára nem vállal pozíciót oly intézménynél, amelynek *felügyeleti hatóságában a P. K. is helyet foglal,* megcáfolja ezt a híresztelést az a körülmény is, hogy *hónapok multán sem történt meg a kereskedelmi törvényszéknél Korányi Frigyes báró igazgatósági tagságának bejegyzése.* A biztosítók körében az a feltevés alakult ki, hogy

a Pénzintézeti Központ nagynevű elnöke a céghivatali lajstromozás előtt leköszönt erről az állásáról,

mert maga is úgy véli, hogy erre a megtiszteltetésre *kizárólag az Astra biztosítónak volna szüksége.* A nagy biztosítók természetesen nem tartanak az *Astra* terjeszkedésétől, amely a jövőben is a legszerényebb keretek között folytatja kisded tevékenységét.

Óriási érdeklődés előzi meg a mezőgazdasági kiállítást

Nagy esemény színhelye lesz e hó 29-én, *szombaton* a városligeti Iparcsarnok: az *Országos őszi mezőgazdasági terménybemutató és kiállítás* nyitja meg kapuit ország-világ előtt, hogy bemutassa a magyar föld csodálatos kincsesházát. A termés betakarítása, az aratás, a gyümölcsérés és a szüret után kerülnek a kiállítás állványaira a magyar föld termékei.

A mezőgazdasági kiállítás hatalmas arányainak megrendezése *Barcza* Ernő földmüvelésügyi államtitkár irányitása alatt történik, ami önmagában biztosíték arra, hogy

az agrárország a maga értékes eredményeit büszkén mutathatja be az érdeklődők tömegeinek.

A kiállítás feltárja, hogy mit tud kitermelni *minőségi tekintetben* a magyar föld a nyári munka eredményeként. Kiviteli szempontból is fontos szerep vár a kiállításra, mert

felhívja a külföld figyelmét a magyar mezőgazdaság kiválóságára.

A földmüvelésügyi kormány céltudatos kísérletezésének gyakorlati eredményei vonulnak föl, bizonyítva, hogy mit tud produkálni *az irányított termelés anélkül, hogy kényszerítő beavatkozást igényelne.*

A főváros lakossága érthető érdeklődéssel várja

a kiállítás értékes anyagának megismerését.

Az őszi mezőgazdasági kiállítás a magyar élniakarás és kitartó szívósság monumentális bizonyítékát fogja jelenteni. Örvendetes, hogy a kiállításra *a magyar vasutakon kivül, öt külföldi állam biztosított vasúti kedvezményt a látogatók számára, nevezetesen Ausztria, Németország, Svájc, Lengyelország és Csehország.*

Megsürgetik a margarinrendelet kiadását. A magyarországi margaringyártás háttérberszorítását és teljes megszüntetését komoly érdekekre való hivatkozással követelik évek óta a mezőgazdasági tömörülések és érdekeltségek. A földmivelésügyi minisztériumban hónapok óta készül az erre vonatkozó rendelet, amely sajnálatos körülmények között *még mindig nem látott napvilágot.* A magyar tejgazdaságok léte függ a margarinrendelet helyes alkalmazásától és ezért indokolt a várakozás, amelyet a nemzetgazdasági szempontok a margarinrendelet érvénybelépésétől remélnek. *Németországban a margarintermelést jelentős arányokban korlátozták,* Olaszországban pedig májustól kezdve *tilos a margarin forgalombahozatala.* Magyarország tulnyomórészt agrárjellegü termeléssel rendelkezik és ezért a követésre való példa túlságosan megérett. Nincsen értelme annak, hogy a *Biehn*-gyár és a cseh érdekeltséghez tartozó *Hutter-Lever* gyárak továbbra is megnehezítsék a tejtermékek belföldi fogyasztását és üzemüknek beszüntetése *valóban nem jelent semmiféle károsodást a köz szempontjából.* A minisztérium rendeletének kiadása érdekében a legközelebbi napokban sürgős megkeresést küldenek a mezőgazdasági Kamarák az illetékes körökhöz.

A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. az elmult héten tette közzé az 1933. üzletévről szóló zárszámadását, amely alig hatezer pengős nyereségről számol be. A mérleg egyes adatai amellett bizonyítanak, hogy a vállalat a fejlődés és terjeszkedés útján van, aminek egyik bizonyítéka, hogy a bruttónyereség az 1932. évhez képest félmillió pengővel emelkedett. A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. régebben a Magyar Olasz-Bank érdekeltségéhez tartozott, most *az Angol-Magyar Bank végzi a vállalat bankári teendőit.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat.
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában.
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
„TURUL"
Sokszorosító gépek, kellékek és irodafelszerelési cikkek
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 26. — T. 20-0-77.
Magyar gyártmány

MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT
Szén- és bronzkefék gyártása. Kollektorok készítése minden méretre. Elektromotorok és elekrogépek javítása, tekercselése
Budapest, VIII. Iroda: Kisfaludy-köz 5. szám. Üzem: Kisfaludy-utca 29. Telefonszám: 41-3-40

Debreceni Gőzfűrész és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 9
TELEFON: 19-2-20

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 28-3-68

ELBE
Magyar gyártmányú villamossági cikkek
„ELBE" elektro-rádió kft.
Budapest, VI, Ó-utca 44.
Telefon: 293—06.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Építsen be gépébe Telefon: 53-0-92
SCHÜTZ **phosphor-bronzot,** II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

„PURITAS"
FERTŐTLENITÉSI VÁLLALAT
(Speciális patkány, egér, rovar- és molyirtószerek előállitása)
BUDAPEST, HORTHY MIKLÓS-ÚT 34. I. 3. TELEFON.: 59-9-32

WIESNER VILMOS
Rézmüves-, fémáru- és gépmühelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

Bilki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	« « « 5.000 «
	Dorogon	« « « 3.000 «
Téglagyárak:	Buda-Ujlak Kőbánya Nyergesujfalu . . .	« « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	« « « 8,000.000 drb.

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGÁNMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-8-94 ● Kartelen kivül

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Weisz Fülöp
RÉZMÜVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

FISCHMANN JÓZSEF
VAS-, VASHULLADÉK ÉS BÁNYATERMÉKEK
BUDAPEST, VII. KER., PETERDY-UTCA 6. SZ.
● TELEFON: 35-1-10 ●

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. október 3. — 40. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A bűnös város megtérése

Még néhány hét választ el bennünket annak a történelmi napnak tizenötödik fordulójától, amikor vitéz nagybányai *Horthy* Miklós fővezér a Szegeden megszervezett nemzeti hadsereg élén bevonult Budapestre, Magyarország székesfővárosába. A közelgő ünnep azonban máris lázba hozta az országot, amely a lélek mélyéből fakadó, őszinte hódolattal áll meg kormányzója, a vitéz katona és bölcs államfő előtt. A Nemzeti Munkahét együtt találta a nemzetet, amely az országmentés nagy évfordulóját a szabad, független országban dolgozók és építők ünnepnapjaival kapcsolja egybe. Ennek az ünneplő nemzetnek élén pedig büszkén és öntudatosan áll az ország fővárosa, amelynek népe rajongással veszi körül a Kormányzót.

Az elmult vasárnapon, amikor *Gömbös* Gyula miniszterelnök a Nemzeti Munkahét megnyitásán üdvözölte a Kormányzót és köszöntötte a bevonulás történelmi évfordulója alkalmából is, a miniszterelnök felidézett egy kifejezést, amelyet tizenöt esztendőn át nem hallottunk, — mondhatnánk — szégyenkezve befogtuk a fülünket, hogy ne halljuk. Tizenöt esztendeig dolgoztunk csendben és mindent elkövettünk, hogy megtisztult lélekkel, megtisztult becsülettel álljunk a történelem ítélőszéke előtt. Vasárnap *Gömbös* Gyula miniszterelnök szavai felodottak bennünket és ma — úgy érezzük — Budapest visszakapta régi tekintélyét, nemességét.

Tizenöt esztendő előtt kalandor rablók és orgyilkosok rémuralma alól szabadított fel bennünket *Horthy* Miklós. Budapest lakosságának egy része tébolyodottan járta a vörös farsangot, sokat, jámborokat, tudatlanokat megtévesztettek, sokat belekényszerítettek a gyilkosok uralmába, míg a többség bujdosott, menekült a gonosztevők vérbosszúja elől, élete veszélyeztetésével lázadt a hitvány zsarnokok ellen. A történelem azonban csak egy megszédült, lealjasodott, vörös mámorban úszó várost látott, amelyet *Horthy* Miklós a nemzeti felháborodás szószólójaként „bűnös Budapest"-nek nevezett.

Azóta sokszor fordult az idő kereke, ennek a gyönyörű városnak egészséges teste kivetette magából a vörös mérget, kemény odaadással látott hozá, hogy nemzeti hivatásának újból méltóképpen megfelelhessen és újra az ország büszke koronája, a nemzeti kultúra világhírű metropolisa legyen. Ez a munka szebben, felemelőbben, tökéletesebben sikerült, mint ahogy reménlünk lehetett.

És vasárnap ismét történelmi napra ébredtünk, mert ezen a napon hivatalosan, a történelem színe előtt is feloldatott Budapest a nemzeti felháborodás súlyos ítélete alól. *Horthy* Miklós kormányzó színe előtt jelentette ki Magyarország miniszterelnöke, hogy *„a bűnös főváros csillaga és ékszere lett a nemzetnek!"*

Tizenötéves átok hullott le rólunk ezen a napon, büszkék vagyunk a miniszterelnök szavára és ez a büszkeség, hogy csillagává és ékszerévé lett a mi városunk a nemzetnek, adja meg az erőt és akaratot, hogy jövő fejlődése elé a mai nehéz időkben is bizalommal tekintsünk. A nemzet csillagává és ékszerévé az az ernyedetlen és békés munka nemesítette ezt a várost, amelynek ünnepét éppen most üljük a Nemzeti Munkahéten. A tizenöt esztendő, amely valósággal elrepült a fejünk fölött, a forradalmak és rablókalandok után a békét és nyugalmat adta meg nekünk. Büszkén és boldogan tekinthet a miniszterelnök, aki éppen most üli kormányzásának második évfordulóját, erre a városra, amely az egész világ előtt a magyar konszolidáció, a magyar alkotóvágy, a magyar munka és a magyar béke nagy példája. Ez a város ma a nemzetnek csillaga és ékszere, de egész Európának irigyelt, boldog szigete, ahol szeretettel és egymás megértésével dolgoznak az emberek és az ország, a főváros bölcs kormányzásának legnagyobb dicsőségére, a béke és nyugalom boldog örömeit nyujtja mindenkinek, aki vendégként, barátként betéved a mi örökkön tárt kapunkon.

Az autonómia és a főpolgármester harmonikus együttműködése biztosítja a szanálás sikerét – mondja Ugron Gábor

Már a pénzügyi bizottságban eltüntetik a tízmillió pengős deficitet — A régebbi hiányokat hosszú lejáratú hitelművelet útján kell pótolni

Alaptalan aggodalmak a tisztviselők minősítése és a kényszernyugdíjazási tervek miatt

A pénzügyi szakbizottság kedden megkezdte a főváros jövő évi költségvetésének a tárgyalását. A vita kimenetelét általános érdeklődés előzi meg és pedig főként azért, *mert a városházi pártok egyértelműen arra törekszenek, hogy az 1935. évi költségvetés tervezetében mutatkozó 10 millió pengős deficitet már a pénzügyi bizottság tárgyalásai során eltüntessék.* A főváros jövő évi költségvetésének a tárgyalása és a főpolgármester által irányitott szanálási művelet között kétségkívül szoros összefüggés van. A döntés joga az új fővárosi törvény szerint *Borvendég* Ferenc főpolgármestert illeti meg, aki hetek óta dolgozik szanálási tervein. *A háztartási egyensúly helyreállitásán tehát egyszerre két fórum dolgozik, az egyik a költségvetést tárgyaló pénzügyi bizottság, a másik a szanálási terveket szövő teljhatalmú főpolgármester.* E két irányú, de azonos célzatú munkálatok megindításával kapcsolatosan fölmerül a kérdés: mennyiben akceptálja *Borvendég* Ferenc főpolgármester a főváros autonómiájának azt a felfogását, amely a költségvetés tárgyalásának a folyamán jut kifejezésre és általában milyen viszony alakul ki az autonómia és a főpolgármester között? Ezt a kérdést vetettük fel *Ugron* Gábor dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke előtt, akire a legközelebbi hetekben *pártpolitikai téren* köztudomás szerint, fontos szerep vár.

Ugron Gábor dr. volt belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy tudom, hogy

a főpolgármester nagyon szívesen venné, ha az autonómiával együtt tudná megvalósítani a maga takarékossági terveit

és az autonómiát képviselő pártok akaratával egyezően hajthatná végre a szanálási műveletet.

Borvendég Ferenc főpolgármester ilyen irányban nyilatkozatot is tett a nyilvánosság előtt és én ezekután bizonyosra veszem, hogy az autonómia és a főpolgármester között a viszony kedvezően fog kialakulni. Gyakorlatilag azt a megoldási módot látom egyedül helyénvalónak, hogy az autonómia a pénzügyi bizottság tárgyalásai során juttassa kifejezésre a maga felfogását a költségvetési egyensúly helyreállítása tekintetében.

A jövő évi költségvetés egyensúlyának a megteremtése tulajdonképpen leglényegesebb része a szanálási műveletnek.

Borvendég főpolgármester nyilván megvárja a pénzügyi bizottság tárgyalásainak eredményét és azután nyilatkozni fog a költségvetési vita során felmerülő tervek elfogadásáról. Bizonyosra veszem, hogy a főpolgármester örömmel fogja magáévá tenni a vita során jelentkező összes olyan propozíciókat, melyek különböző kiadási tételeknél megtakarításokat hozhatnak.

Adókat és közüzemi díjakat emelni nem lehet,

mert senki sem vállalhatja magára azt a felelősséget, mellyel a polgárság terheinek súlyosbítása járna, viszont

a személyzeti illetményeket sem szabad csökkenteni.

Ilyen körülmények között nincs más mód, mint a dologi kiadásokat redukálni, az üzemek gazdálkodását gazdaságosabbá tenni és általában olyan megtakarításokat eszközölni, amelyek a fővárosi alkalmazottak kenyérkereseti lehetőségeit nem csorbítják.

A tízmilliós deficit eltüntetése

— A legközelebbi és *legfontosabb feladatnak a 10 millió pengős deficit eltűntetését tekintem.* Mint a pénzügyi szakbizottságnak a tagja, már részletesen áttanulmányoztam a jövő évi költségvetést és úgy látom, hogy van mód olyan megtakarításokra, amelyek az említett szempontokat nem érintik és amely megtakarítások végeredményben eltűntethetik az 1935. évi költségvetés egész deficitjét. Úgy tudom, hogy nemcsak nekem, hanem a pénzügyi bizottság más pártállású tagjainak is, merem mondani

az egész pénzügyi bizottságnak az a véleménye, hogy ezt a 10 millió pengős deficitet saját hatáskörünkben még a pénzügyi szakbizottság keretén belül el kell és el lehet tűntetni.

Nincs kétségem afelől, hogy ennek a munkának az eredményét jóváhagyólag fogja tudomásul venni *Borvendég* főpolgármester, aki ilyen körülmények között abba a szerencsés helyzetbe kerül, hogy *az autonómiával karöltve, azzal teljes együttérzésben hajthatja végre terveit és szanálhatja a főváros pénzügyi helyzetét.*

— Egészen más kérdés az ezévi háztartási deficitnek és a régebbi hiányoknak a fedezése. Erre vonatkozóan már nem tehet javaslatokat a pénzügyi szakbizottság, amelynek most csak a jövő évi költségvetés letárgyalása lesz a feladata. Nekem egyénileg az a véleményem, hogy ezeket

a régebbi hiányokat csakis hitelművelet útján lehet pótolni.

Ilyen értelemben konkrét javaslatot is fogok tenni és ki fogom fejteni, hogy szerintem

a főváros háztartását a multra nézve csak hosszúlejáratú kölcsön felvétele útján lehet szanálni.

Egy-két esztendőre szóló hitel igénybevételével komoly eredményeket elérni nem tudunk, mert ebben az esetben ismét a folytonos prolongálás szükségességének a veszedelme fenyegethet bennünket. Legalább is

15—20 éves törlesztéses kölcsönnek a felvételére gondolok,

amire tudomásom szerint volna is lehetőség, ha nem is normális, eddig megszokott kölcsöntípusok formájában. Ha a főpolgármester úr ezt az álláspontot, amely úgy tudom, más pártok vezető tagjainak a véleményével is egyezik, magáévá teszi, akkor

valóban harmonikus együttműködés fejlődhetik ki az autonómia és a kormány által kinevezett főpolgármester között.

Ennek a harmonikus együttműködésnek a révén viszont kialakulhat az a kedvezőbb atmoszféra, amelyre úgy a fővárosi közönség érdekeinek megfelelő módon való képviselése, mint a városházi adminisztráció munkájának a megkönnyítése céljából egyaránt igen nagy szükség van.

Az autonomia és a főpolgármester együttműködése

— A jövő évi költségvetés tárgyalását és a szanálási művelet végrehajtását illetően még azt a véleményemet is szükségesnek tartom megkülönböztetett hangsúllyal kifejezésre juttatni, hogy feltétlenül bízom a sikerben.

A sikernek az útja csak az autonómia és a főpolgármester harmonikus együttműködése lehet.

Az autonómiában komoly erők, hatalmas képességek rejlenek. Ezek a képességek ezúttal is jelentkezni fognak és komoly eredményeket fognak produkálni. Ezeknek az erőknek és képességeknek az ismeretében hangsúlyoztam én az új fővárosi törvény parlamenti tárgyalása során is azt a véleményemet, hogy a főváros autonómiája maga is képes lesz a pénzügyi helyzetet szanálni. Kötelessége is ez az autonómiának, ha el akarja kerülni a felsőbb beavatkozást. Ha az autonómia azt akarja, hogy a szanálás az ő akaratának a figyelembevételével történjék, akkor közismert erőinek és képességeinek érvényrejuttatásával meg kell jelölnie a főpolgármester számára azokat az eszközöket, amelyeknek igénybevételével a szanálás művelete eredménnyel járhat. Magyarul: *előzzük meg a főpolgármester takarékossági intézkedéseit és bizonyosra veszem, hogy a főpolgármester örömmel fogja a mi munkánk eredményét szankcionálni.*

A minősítési rendelet

Megemlítettük *Ugron* Gábor előtt azokat a híreket, amelyek a fővárosi tisztviselők körében — a szanálással kapcsolatos fizetéscsökkentési tervekre való tekintettel — sok izgalmat okoznak. Legutóbb az a hír okozott valóságos riadalmat, hogy minősítési rendelet kiadására készülnek, aminek azután kényszernyugdíjazások lesznek a következményei. *Ugron* Gábor a következőket mondotta:

— A polgármesteri minősítési rendelet kiadása elmaradhatatlan. Egyenes következménye ez a kényszernyugdíjazásról szóló törvénynek. Erre minden tisztviselőnek el kellett készülnie, mert hiszen a törvényhozás nem azért intézkedett ilyen irányban, hogy a törvény végrehajtatlan maradjon.

A kényszernyugdíjazás csak minősítés alapján történhetik,

ez a magyarázata a készülő polgármesteri rendeletnek. Általában nincs ok semmiféle riadalomra, mert hiszen egy bizottság fog dönteni, amely meghallgatja mindazoknak a véleményét, akik kétségkívül az igazságnak megfelelően fognak nyilatkozni az érdekeltekről. A fővárosi adminisztráció vezetőinek a személye egytől-egyig garancia arra, hogy

sem a kényszernyugdíjazásoknál, sem pedig az ezeket megelőző minősítéseknél nem kell igazságtalanságtól tartani.

*

Ugron Gábor nyilatkozata, amely klasszikus mondatokban határozza meg az autonómia feladatát, egészen új megvilágításba helyezi a mai városházi helyzetet. Ha *Ugron* Gábor álláspontja minden vonalon érvényesülni fog, akkor remélni lehet a városházi atmoszférának valóban kívánatos enyhülését.

Áthelyezik Budapest határában az idegenforgalom két főutvonalát

A balatoni műut a Kamara erdőnél, a bécsi ut a Hüvösvölgyben torkolik a fővárosba. — Az utépitkezések pénzügyi feltétele is megoldottnak tekinthető

A Magyarország felé, főképpen Budapestre irányuló idegenforgalom egyre inkább fokozódó mértékben autókon és autócarokon bonyolódik le. Éppen ezért mindenképpen jogos és helyénvaló az az egyre sürübben hangoztatott kifogás, amelyet az idegenforgalom szempontjából legjobban frekventált és úgyszólván reprezentációs útvonalak ellen hangoztatnak. Ezek *a balatoni műút*, amely Budapestből indul ki és a *bécsi út*, amelynek a főváros határában van a torkolata. Az autósok mind a két útvonal ellen rengeteg sok kifogást támasztanak. Sérelmezik, hogy a balatoni út budapesti szakasza rossz állapotban van, Budafokon, Nagytétényen át keskeny, rosszul kövezett utcákon vezet át és a bécsi országút is a zeg-zugos óbudai utcákon visz keresztül, ahol a nagyforgalmú, keskeny és biztonsági szempontból is erősen kritizálható Lajos-utcán át lehet csak bejutni a főváros központjába. A kifogások jogosságát a kereskedelmi minisztérium, az államépítészeti hivatal és a főváros egyaránt méltányolták és ezért a közelmultban fontos tanácskozások kezdődtek a mostani állapot megváltoztatására. A munkálatok már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy

elkészült úgy a balatoni, mint a bécsi műutak budapesti betorkolásainak átépitési terve.

Mivel rendkivüli fontosságú közlekedési és idegenforgalmi igények kielégítéséről van szó, biztosra lehet venni, hogy a még fennálló nehézségeket rövidesen sikerül kiküszöbölni és mind a két helyen, legkésőbb a jövő tavasszal megindul az útépítkezés. Az átépitések révén úgy a Balaton, mint Bécs felől érkező utasok olyan környezetben érkeznek majd a magyar fővárosba, amely már az első pillanatban feltárja Budapest páratlan szépségeit és azokat az értékeit, amelyeket fekvésével a természet kölcsönöz nekünk. A bécsi és a balatoni út budapestvidéki szakaszának átépítéséről

beavatott helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A modern úttervezőknek, tehát úgy az államiaknak, mint a fővárosiaknak egyik főszempontja az, hogy a Budapestből kivezető főútvonalak helyes irányát úgy állapitsák meg, hogy

érvényesüljenek a vidék szépségei

és lehetőség szerint kiküszöböljék a nagyvasúti, villamosvasúti és az egyéb akadályt gördítő keresztezéseket, amelyek az autóforgalmat akadályozzák. Elsősorban két ilyen útvonalunk van, egyik északon, az Ausztria, illetve Bécs felé vezető országút, a másik a déli, a balatoni műút. Sajnos, mind a kettő ellen igen sok és nem is alaptalan panasz hangzik el. A *bécsi út* hibája az, hogy Vörösvártól nem vezették alkalmasabb környezetben a fővárosba, hanem a rendezetlen Óbudán át kell haladniok a külföldi autóknak, a *balatoni műútnak* pedig ugyancsak nagy hibája, hogy az albertfalvai és budafoki utcák szükek, rendezetlenek és hogy a villamos és helyiérdekü vasúti forgalom is ugyanott bonyolódik le. Mind a két útvonalat ezért át atkarják helyezni és pedig a következő tervek szerint: *A bécsi országút* Pilisvörösvár és Budapest közötti szakaszát a kereskedelmi miniszétrium olyképpen szándékozik áthelyezni, hogy

Vörösvárnál a mai vonaltól elkanyarodik az új műút és a Pesthidegkúti-úton át ér el a főváros határához.

Itt a Nagykovácsi- és Hidegkuti-utakhoz kapcsolódik a bécsi műút, ahol

gyönyörü hegyvidéken, a Hüvösvölgyön és az Olasz fasoron át bejut Budapestre.

A főváros részéről a terv könnyen megvalósítható, komolyabb áldozatokkal sem járna, mert a Nagykovácsi- és Hidegkuti-utak — éppen az említett szempontokra való tekintettel — már betonburkolattal elkészültek, csupán a Nagykovácsi- és Hidegkuti-ut közötti kis szakaszt, a hüvösvölgyi nagyrét mellett kell még megépíteni.

— A *balatoni műút* budapesti szakaszának tervei még határozottabb formában bontakoznak ki. Ez az útvonal a Fehérvári-út helyett a Sasadi-útnál a Budaörsi-útból fog kiágazni, átvezet a Kamaraerdőn és ott éri el az állami út külső szakaszát.

A Budaörsi-utat a főváros betonburkolattal már átépittette és a napokban átadja a forgalomnak.

Az új vonalvezetés rendkivüli előnye az előbbi állapottal szemben az, hogy kikerüli a kifogásolt albertfalvai és budafoki szakaszokat, kiküszöböli a vasúti- és útkereszteződéseket és a legszebb vidéken át halad a főváros határába.

Az áthelyezés folytán összesen 9 kilométer új útépitésről lesz szó, ebből 5.4 kilométer fővárosi területen halad.

E pillanatban még folynak a tárgyalások arról, hogy a főváros határában létesülő útvonal mintegy 900 ezer pengőnyi költségében az állam és a főváros milyen arányban részesüljenek. A két útépítés megvalósitását minden oldalról szorgalmazzák és

a pénzügyi nehézségek is túlnyomórészben megoldottnak tekinthetők.

A Magyarországon át vezető transkontinentális autóút szegedi szakaszának épitkezésénél ugyanis tekintélyes megtakarítások jelentkeztek és most illetékes helyen komolyan foglalkoznak vele, hogy *a megtakarított összeget a két út torkolatának áthelyezésénél felhasználják.*

KÉTSÉGTELEN

és örvendetes, hogy a gazdasági viszonyok javulása **FOKOZATOSAN** történik. Számos körülményből megállapitható ez és a legkitünőbb vezérférfiak is elismerik. Ezt igazolja, hogy a m. kir. osztálysorsjegyek is nagy keresletnek örvendenek. Ma már majdnem mindenki pénztárcájában őriz legalább egy sorsjegyet. A havi költségvetésben úgy szerepel a sorsjegy árának **3—6—12—24** pengője, mint más nélkülözhetetlen összeg. Az **új sorsjáték** már **október 20-án** kezdődik. Akinek még nincs sorsjegye, rendeljen **MÉG MA** akármelyik főárusítónál.

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

1934. augusztus 24-én a

200.000 pengős

főnyereményt ismét **TÖRÖK** szerencsés vevői nyerték

Kisérelje meg a szerencséjét

TÖRÖKNÉL

Elérhető legnagyobb nyeremény

500.000 pengő.

Nyereményhuzás már OKTÓBER 20-án és 23-án

Hivatalos I. oszt. sorsjegyárak:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
P 24.—	P 12.—	P 6.—

TÖRÖK A. és TÁRSA BANKHÁZ RT.
Budapest, IV., Szervita-tér 3.

A hazai barnaszenek eltüzelésére még mindig a:

JOBBÁGY
A LEGJOBB

ÁLLAMGÉPGYÁRI GYÁRTMÁNY!
V. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 26. TEL.: 27-3-28

Ilkovits I. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

Sipőcz Jenő polgármester
a pénzügyi bizottságban nagyszabású expozét tartott a főváros gazdálkodásának jövő évi vonalvezetéséről
A polgármester optimista felfogása rendkivül kedvező hatást gyakorolt

A főváros pénzügyi bizottsága kedden kezdte meg az 1935. évre szóló költségvetés-tervezet tárgyalását. A budget-vita iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg és a bizottság tagjai úgyszólván kivétel nélkül megjelentek. Az elnöklő *Sipőcz* Jenő polgármester megnyitója után nagyszabású expozéval vezette be a vitát, amelynek során kitért a főváros pénzügyi helyzetére és a jövő esztendő munkaprogramját is vázolta. A polgármester beszédében a következőket mondotta:

— A főváros pénzügyi helyzetének ismertetésénél abból *a kedvező gazdasági jelenségből* indulhatok ki, hogy úgy látszik, mintha a válság fordulóponthoz ért volna és ha nem is állt be feltünő javulás, legalább is *rosszabbodásra nincs kilátás.* Bizonyos gazdasági tünetek: így az ipar erősebb foglalkoztatottsága és a munkanélküliek számának némi csökkenése engedi ezt a kedvező következtetést.

— Méltóztatnak emlékezni arra, hogy a főváros 1930-ban beruházási célokra *függőkölcsönt* vett fel, abban a feltevésben, hogy azokat rövid idő alatt hosszúlejáratú kölcsönökké alakíthatja át. A pénzpiac helyzete azonban annyira megromlott, hogy ez az átalakítás nem volt keresztülvihető. Ezért ezeket a kölcsönöket kamatfizetés mellett a hitelező pénzintézetek előzékeny beleegyezésével mindig prolongáltuk. Most azonban úgy találtuk már, hogy

elérkezett a kölcsönök törlesztésének az ideje is

és erre a célra összeget vettünk fel a költségvetésbe. Mindezek az új kiadási tételek okozták azt, hogy a kiadásoknak, egyébkénti erőltetett leszállítása ellenére, a költségvetési tervezet *mégis deficitet tüntet fel.* A deficit oka kettős: először is az, hogy a bevételek a válság kitörése óta rendkívül csökkentek; a visszaesés 1930 óta 66 milliót tesz ki. A másik ok az, hogy a kormányhatóságok az adóztatás terén éveken keresztül *olyan újításokat léptettek életbe, amelyek a városok háztartását erősen érintik.* Nevezetesen erős elvonásokat tartalmaztak, viszont azonban a közigazgatási feladatok ellátásán nem könnyítettek, sőt még új terheket is raktak a városokra. Mindezt a Városok Országos Kongresszusa elnöki minőségéből ismerem. Megfelelő felterjesztésekkel is fordultunk a kormányhoz orvoslás végett, azonban sikertelenül. A vidéki városok a hiányokat úgy pótolják, hogy a községi pótadót emelik, úgy hogy alig van vidéki város, amely az ötvenszázalékos pótadót meg ne haladta volna. A főváros azonban nem akar erre az útra térni és mindig azon az állásponton volt, amelyet az úgynevezett *Glücksthal*-féle indítvány képvisel, hogy

a kormánynak és a fővárosnak a közszolgáltatásokra vonatkozóan méltátányos megegyezést kell létesítenie.

Eddig azonban ilyen tárgyalások nem voltak.

— *A gazdasági élet erőit éppen a válság idején kell erősítenie a közületnek.* A közegészségügyet éppen az elesettség idején nem szabad elhanyagolni. Szociális akcióink változatlan folytatására nemcsak emberiességi szempontból van szükség, hanem állámérdekből is, mert ez a rend legbiztosabb fenntartója.

— Ezeréves kultúránkat is védeni, óvni kell. És abból nem engedhetünk! De van még egy igen fontos szempont és ez az, hogy nekünk fővárosunkat mint világvárost kell fentartanunk, nemcsak üres presztizsből, hanem gyakorlati érdekből is, mert a főváros nagy anyagi hasznot hozó idegenforgalmának leghatalmasabb eszköze.

— Az idei költségvetésben a mutatkozott hiány kiküszöbölésére azt javasoltam, hogy *a kormányhoz forduljunk megfelelő kárpótlásért,* a miniszter azonban éppen a napokban értesített egy leiratban arról, hogy

az államháztartás helyzete ezt nem engedi meg és hogy ennek a deficitnek az eltüntetése is a rendkívüli hatalommal felruházott főpolgármester feladata lehet.

Ezért errevonatkozóan nem is terjesztek elő javaslatot és mivel a deficit eltüntetésének kérdése a szanálás miként jétől függ, ezért a hitelművelettel való kiegyenlítés kérdésében is csak egy *későbbi időpontban lesz célszerű határozni.* Költségvetésünknek ilyen megszorítottsága mellett természetesen *az évi munkaterv* is igen korlátozott és főleg olyan munkálatokra szorítkozik, amelyek kiadással úgyszólván nem járnak, mint a különböző szervezési kérdések elintézése, vagy pedig tisztán intézményeink fentartása. Új munka, vagy valamely intézménynek nagyobb bővítése, vagy modernizálása csak igen kismértékben foglaltatik a tervezetben. Erre mindenesetre nagy szükség volna, ezt azonban csak költségvetésen kívül hitelművelettel lehet elintézni, amire vonatkozóan bizonyos tárgyalások is folyamatban vannak.

— A közlekedési kérdésekre áttérve bejelentem, hogy a Beszkárt és Autóbuszüzem közti üzemviteli szerződés elkészült és közgyűlési tárgyalásra vár. A tarifareform és

egységes viteldíj bevezetésére vonatkozó javaslatok szintén elkészültek

és szakbizottsági tárgyalásra várnak. Ezek a javaslatok a közönség érdekeinek messzemenő szem előtt tartásával készültek. Az újítással *a HÉV a főváros határain belül lényegesen olcsóbb lesz.* A közlekedés javítására vonatkozó javaslatok is elkészültek. Az autóbuszpark kiegészítése is szükséges. Tervbe van véve még ötven új autóbusz beszerzése, amit különösen a BART vonalainak 1936-ban történő átvétele tenne szükségessé. A pénzügyi megoldásra nézve vannak bizonyos tervek.

— Az elektromos- és gáztarifára vonatkozó javaslat is elkészült és az illetékes fórumok tárgyalása alá kerülhet.

A főváros közönségének az élelmezése a télre biztosítva van.

— Végül nagyon fontosnak tartom, hogy korunk legnagyobb betegsége: a *munkanélküliség elleni küzdelmet* folytassuk. A szervezeti kérdések közül megemlítem, hogy a kerületi közigazgatás reformjára vonatkozó polgármesteri javaslat elkészült és azt sürgetésre a belügyminiszterhez felküldöttem. Tárgyalásra készen áll a lakbérleti szabályzat új letárgyalása is. Ami a tisztviselői kérdést illeti, megemlítem, hogy

a státusrendezés és létszámrendezés munkálatai is folyamatban vannak.

Karácsonyi segélyt sajnos nem tudtam előirányozni. Ez csak az esetleges megtakarítások terhére volna folyósítható.

— Szóvá kell még tennem az új minősítési rendeletet is annak a hozzátételével, hogy *minden biztosíték megtörténik az igazságos minősítésre és annak a tisztviselőnek, vagy alkalmazottnak, aki becsületesen és szorgalommal teljesíti munkáját, nincsen oka aggodalomra.* A főváros tisztviselői általában nagy szorgalommal és igyekezettel látják el munkájukat. Innen is felhívom azonban őket újból és újból a közönséggel való szíves és figyelmes bánásmódra.

— Amint láttuk, *vannak biztató jelek,* amelyekből a helyzet javulására lehet következtetni. A főváros nem beteg és ha a gazdasági helyzet csak némileg javul,

egészen más színben fogjuk látni a szanálás kérdését is.

Adja Isten, hogy ez a javulás bekövetkezzék és akkor ezt nemcsak a főváros egyes polgárai fogják megérezni, hanem meg fogja érezni az azok összességét alkotó közjogi, illetve magánjogi személy is, maga a törvényhatóság is és éreztetni fogja a maga jótékony hatását a főváros háztartása vitelében is.

Tárgyalásokat folytat az állam a fővárosi helyikikötő bérbevételére
Ha megegyezés történik a bérösszegben, a szerződés hatálya már a jövő év elején életbelép

A legjogosabb reményekkel és kilátásokkal építette meg a főváros az elmúlt évtized során *a ferencvárosi helyikikötőt,* hogy rendelkezésére álljon a fővárosba irányuló áruforgalomnak. A Soroksári-út végén hatalmas tárházak, raktárépületek, elevátorok, kikötő daruk, mérlegek és közlekedési szállító eszközök mutatják azt a mindenre kiterjedő gondosságot, amellyel a főváros a berendezését létrehozta. Budapest nemcsak a közép-Duna egyetlen centrális kikötője, hanem komoly szervezete Budapest kiszolgálásának is: ez volt a célkitüzése a fővárosnak, amikor a *kormány sürgetésére jelentős beruházással megépítette az egykori homokparton a helyikikötőt.* Sajnálatos körülmények játszottak közre, hogy

ez az intézmény nem váltotta be a hozzája fűzött reménységeket

és kizárólagos rendeltetése ma arra szorítkozik, hogy *felvevő állomásul szolgáljon a központi nagyvásártelep árutömegének.*

A szemben fekvő csepeli állami kikötő virágzó fejlődésen ment keresztül és beigazolta létjogosultságát, hogy közvetítő szerepet töltsön be Középeurópa vasúthálózata és a viziút között. Élénk forgalom, kikötői zsivaj, a munkások tömegének állandó mozgása mutatják, hogy *az állami kikötő hatalmas forgalmat bonyolít le és férőhelyei már most szűknek bizonyultak az állandóan érkező árucikkek tárolására.* A másik parton, a fővárosi helyikikötő szeretne élnkséghez jutni, azonban ennek az annyira kívánatos törekvésnek

elháríthatatlan természetű adottságok állják útját.

Sulyos tehertétel maga a Kvassay-zsilip, amely lehetetlenné teszi, hogy *mélyjáratú nagyobb hajók befuthassanak a kikötő medencéjébe,* mert állandóan alacsony a vízállás. Fokozza a nehézségeket, hogy a helyikikötő tulajdonképen állóvíz és természetes, hogy a legkisebb fagy elégséges ahhoz, hogy *a víz jégpáncélként terpeszkedjen fölötte a téli hónapokban.* Amíg általánosságban a hajózási szünet a téli időszakban legfeljebb 1—1½ hónapig tart, addig

a helyikikötő tétlensége sokszor 3 hónapra is kiterjed.

Ezeken a bajokon segíteni nem lehet és egyelőre nincs kilátás arra, hogy *a 6 és fél millió pengős intézmény komoly hozammal amortizálja a számára biztosított beruházási tőkét.* A kikötő két év előtti jövedelme mindössze 45.000 pengő volt és a közélelmezési ügyosztály érdeme, hogy *sikerült az évi bevételt legutóbb már 70.000 pengőre növelni.* A biztató kilátások ellenére sem tekinthető kitünő üzletnek a ferencvárosi helyikikötő és ezért *a főváros elvben nem zárkózik el az államnak ama kívánsága előtt, hogy a kikötőt az állami intézmény számára bérbeadja.*

Az érdekes tárgyalások menetéről

beavatott helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Egyelőre tájékoztató tanácskozások folynak az állam és a főváros között, amelyeknek végső célja, hogy komolyabb kapcsolat teremtődjék a két kikötő között. Az állami kikötő raktárai túlzsúfoltak és már nem egyszer felmerült az a gondolat, hogy *új medencéket építenek a terjeszkedés számára, a költségek azonban horribilis befektetéseket követelnek.* Ilyen körülmények között

az állami kikötő számára sokkal kedvezőbb, ha bérbeveszi a fővárosi kikötőt és felélénkült forgalmának egy részét a tulsó part rendelkezésre álló raktáraiba helyezi át.

A kapcsolat formája még nem alakult ki véglegesen, mert szó van arról is, hogy bizonyos formában *csupán kooperáció létesüljön, amelynek természetesen a főváros nem fogja útját állani.*

— A bérösszeg mértékéről folynak a tanácskozások és ebben a vonatkozásban *a főváros messzemenő méltányosságra hajlandó.* Figyelembe kell venni azonban, hogy a helyikikötő évi bevétele több mint 70%-kal emelkedett az utolsó évben, tehát arra kell törekedni a fővárosnak, hogy

bérösszeg címén megkapja azt a méretet, amellyel a további fejlődés folytán amúgy is számolhatna.

Valószínű, hogy a fővárosi kikötő bérbeadása vagy átengedése *a jövő év elején megtörténik.*

Hat hónapra elégséges a gázművek felhalmozott széntartaléka

A ruhrvidéki és az anatolai szenek kitünően beváltak — A gázművekre pénzügyileg is előnyösebb, mint a csehországi szénfogyasztás

Ennek az évnek a nyarán, a csehországi szénszállítások lezárásával a főváros gázművei új helyzet előtt állottak. Közel 30 éven át ugyanarról a helyről, az Osztrau—Karvin vidéki kőszénmedencéből szerezték be a gáztermeléshez szükséges szénmennyiséget, de a devizanehézségek mind egyre jobban megakadályozták, hogy a régi szállítóval, a *Guttmann Testvérek* céggel a szénszállítási szerződés megújíttassék. Ekkor lépett életbe a többi megoldás: a németországi, a törökországi és bulgáriai szénszállítmányok lebonyolítása. Az új helyzet óta hónapok teltek el és ma már elsimultak a kezdet apróbb zökkenői. A téli fogyasztás küszöbén a gázművek szénellátásának ezidőszerinti állása és további kilátásai iránt.

MORVAY ENDRE DR. tanácsnoknál

érdeklődtünk, aki alábbiakban tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A devizanehézségek miatt — mint ismeretes — a főváros új útakat keresett gázszén-szükségletének kielégítésére és örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez teljes mértékben sikerült is. A régi állapottal szemben nemhogy hátrányos helyzetbe kerültünk volna, hanem a különböző piacok megszervezésével bizonyos versenylehetőségét is megteremtettünk és így remélhető, hogy jövőre még a mainál is előnyösebb helyzetbe jutunk.

A szükséglet túlnyomó részét a Ruhrvidékről kapjuk.

A Ruhr-szindikátussal jött létre a megállapodás és ennek keretében három céggel van közvetlenül kapcsolatunk: A Klöckner, a Strohmayer és a Stiness bányavállalatokkal. *A megállapodás június 16-tól 1935 augusztus 15-ig szól.* Az említett három cég egyharmad-egyharmad arányban részesül a szállításban.

Összesen 15 ezer vagón szállítására kötött a főváros megállapodást.

Főleg aknaszenet kapunk, amelyből csak tíz százalék a darabos. A feltételek a régebbi cseh megállapodáshoz viszonyítva előnyösebbek. A 15 ezer vagón szenet nem vagyunk kötelesek 12 hónap alatt átvenni, hanem az arányos részletekben történő szállítást 14 hónapra is kitolhatjuk. A szállítás Ausztrián át vasúton történik igen mérsékelt tarifa mellett. A kialkudott ár egyébként ab óbuda értendő. A Ruhr-szénből már 1410 vagón, vagyis másfél havi szükséglet van felhalmozva az óbudai telep tárolóiban. A Ruhr-szindikátussal kötött szerződésen kívül a főváros

a Klöckner-bányavállalattal 2500 vagón szén szállítására külön megállapodást is kötött.

Ezt a szenet Emdenben, a Keleti-tengeren rakják hajóra, amely Brailáig viszi, ott dunai uszályokra rakják és víziúton érkezik Óbudára. Ennek a 2500 vagónnak túlnyomó része már megérkezett, körülbelül három hajórakomány, mintegy 180 vagón szállítása van még hátra, de már ez is útban van. A németországi szén kifizetése kliring útján történik.

— A németországi tárgyalásokkal egyidőben kezdődtek el az anatoliai, illetve a törökországi széntárgyalások is. Annak idején — mint emlékezetes — külön szakértő-bizottság utazott el a bányák megtekintésére. A próbaküldemények beváltak, hisz tudomást szereztünk arról is, hogy az olasz városok gázműveinek nagyrészét szintén ezzel a szénfajtával táplálják. A török bányákkal a tavaly kötött rövidlejáratú megállapodás helyébe 2500 vagón szállítására most új szerződést kötöttünk. Ezt

a szenet Anatoliából kapjuk és a Feketetengeren, Zoguldiakban történik a berakodás.

A törökországi szén jelentékeny része már szintén megérkezett, mert a szállítás már júniusban megkezdődött és így

valószínű, hogy a dunai jégzajlás beálltáig az egész szállítmány Budapestre érkezik.

Törökországból mosott szenet kapunk 0.10 millimétéres minőségben. A törökországi szállítmányokból 1454 vagón készlet van felhalmozva. *A törökországi szenet a Nemzeti Bank útján pengővel fizetjük.*

— Van még a régebbi szállítmányokból csehországi szenünk, továbbá kisebb mennyiségben bolgár kőszenünk is, úgy hogy

a gázművek ezidőszerinti összes készlete 5160 vagón,

ami 5—6 havi szükségletnek felel meg.

— A csehországi kapcsolatok likvidálása még folyamatban van és a gázművek tartozásának kiegyenlítéséről folynak a tárgyalások. Értesülésünk szerint az Ostrau-Karvini bányák keresik a módot, hogy a budapesti gázművekkel a kapcsolatot újra felvehessék, mert a tekintélyes fogyasztó kiesése a bányaüzem zavartalan folytatását is érzékenyen befolyásolja. A budapesti rendelések elmaradása miatt, hír szerint, kénytelenek voltak a heti munkaidőt egy nappal megrövidíteni.

Harmincfilléres jegytipust tervez a HÉV a fővárosi belső forgalomban

Lényegesebb mérséklés a vállalat pénzügyi helyzetét veszélyeztetné — Tárgyalások a főváros és a Beszkárt között

Amióta a HÉV a főváros tulajdonába jutott, azóta állandóan kísért az a kívánság, hogy *arányosítás történjen a Helyiérdekű és a Beszkárt menetdíjai között.* Azok, akik általában azt hitték, hogy a főváros vezetése alá juttatott pestkörnyéki forgalomban azonnal érvényesülnek az olcsóbb viteldíjak, csalódtak ebben a feltevésükben, mert *a HÉV nem végezhet olyan tarifaleszállítást, amely végeredményben anyagi helyzetének komoly megromlását hozná magával.* Az általános tarifarevizió tehát egyelőre nem esik a legközelebbi teendők sorába, viszont komoly mérlegelés tárgya az a követelés, hogy

Budapest és a főváros politikai határai között húzódó szakaszokon szüntessék meg a 36 filléres egységárat,

mert az minden tekintetben méltánytalan többletkiadást jelent az utazóközönség számára. Állandó hivatkozások történnek arra, hogy a Beszkárt 24 filléres maximális menetdíja Kispest—Óbuda, vagy Újpest—Hüvösvölgy távolságokra is érvényes, *ez pedig sokkal hosszabb távolság, a HÉV belterületi vonalánál.* A főváros részéről meg van a hajlandóság a 36 filléres HÉV-jegyeknek *24 fillérre* való csökkentésére. Ezzel kapcsolatban a legutóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy *a Beszkárt igazgatósága nem tartja keresztülvihetőnek a 24 filléres menetdíjak alkalmazását* és ezért

kénytelen a székesfőváros ezirányú kívánságát visszautasítani.

Bizonyos oldalon ismét örömmel terjesztették azt a hírt, hogy *újabb konfliktus támadt a polgármester és a Beszkárt között és a tarifa-revízió ügyében éles jegyzékváltások követték egymást.* A hír valódiságának ellenőrzése érdekében

a BESZKÁRT igazgatóságához

fordultunk, ahol a következő felvilágosítást adták:

— A Beszkárt igazgatósága *még nem foglalkozott a Hév. budapesti útvonalának tarifaleszállítási kérdésével és ezért megdőlnek mindazok a kombinációk, amelyek bizonyos ellentétekről számolnak be a városháza és a Beszkárt vezetősége között.* Állásfoglalás tehát nem történt, merev visszautasítás se hangzott el a villamosvasút igazgatósági ülésén, tény azonban, hogy *csak alapos megfontolás után lehet dönteni a tarifamérséklés problémájának megoldásáról.* Kétségtelen, hogy a mai 36 filléres viteldíj aránytalanul magas a Hév. budapesti szakaszain és ezért

elképzelhetőnek csupán azt tartjuk, hogy ezekben a relációkban a jegyeket 36 fillér helyett 30 fillérben állapítsák meg.

A szóbanforgó 24 filléres jegytipus mellett a Hév. pénzügyi helyzetének komoly gyengülésétől kell tartani. Bizonyos számításokat eszközölt a Beszkárt és a rendelkezésre álló statisztikai adatok segítségével arra az eredményre jutott, hogy

a jelentős tarifacsökkentés következtében közel 1,000.000 pengős hiány jelentkeznék,

amit a deficites vasút aligha tudna elviselni. A Beszkárt igazgatósága éppen ezért nyílvánvalóan úgy fog határozni, hogy *a polgármesternek és az autonómiának a 30 filléres jegyek bevezetésére tesz előterjesztést.*

*

A közlekedési bizottság legközelebbi ülésén szóváteszik a HÉV tarifaemelésének ügyét és azután történnek meg a kezdeményező lépések a főváros álláspontjának, illetve a Beszkárt számításainak megfelelő összeegyeztetésére.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910
Ikovits Gyula és Lajos
központi fűtés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

1896-1934
A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Délibáb képében újra megjelent az Erzsébet-sugárút

Rakovszky Iván az elkészült törvényjavaslatról, Harrer Ferenc a megoldás nehézségeiről nyilatkozik

Az Erzsébet-sugárút több évtizedes problémájának a megoldása az előkészítés stádiumába jutott. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa törvényjavaslatot dolgozott ki, amelyet *Imrédy* Béla pénzügyminiszterhez terjesztett fel elfogadás céljából. A Fővárosi Közmunkák tanácsa azért határozta el magát törvényjavaslat-tervezetnek a kidolgozására, mert kizárólag törvényes rendelkezések révén lehet csak az Erzsébet-sugárút megépítésének az előfeltételeit biztosítani.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának ebben a nagyfontosságú ügyben, amely nemcsak a székesfőváros autonómiáját, hanem az építőipari érdekeltségeket és ezeken keresztül a munkások ezreit is érdekli, alkalma volt beszélgetést folytatni dr. *Rakovszky* Ivánnal, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnökével, aki az elkészített törvényjavaslattervezetet a legutóbbi napokban személyesen adta át *Imrédy* Béla pénzügyminiszternek.

RAKOVSZKY IVÁN dr.

ny. belügyminiszter, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke,

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Fővárosi Közmunkák Tanácsa elkészítette a törvényjavaslat-tervezetet az Erzsébetsugárút megépítéséről. Tisztában vagyunk ugyanis azzal, hogy az Erzsébet-sugárút megépítése, helyesebben az Erzsébetváros rendezése megfelelő törvényes rendelkezések hiányában elháríthatatlan akadályokba ütköznék. Abban az esetben, ha ez a törvényjavaslat-tervezet nem nyerné meg az illetékes kormánykörök tetszését, *képtelenek volnánk a magunk hatáskörében azokat az alapfeltételeket biztosítani, amelyek nélkül nem tudjuk előteremteni a közt terhelő építési költségeket,* de nem tudnánk eredményeket produkálni a magánépítési tevékenység elmaradhatatlan fellendítése tekintetében sem. *Mindenekelőtt adómentesség biztosítására van szükség.*

Kétféle adómentesség engedélyezését kérjük.

A Károly király-út és a Csányi-utca között a törvény életbeléptetésétől számított *négy éven* belül megépülő házakra *harmincötéves rendkívüli házadómentességet* akarunk biztosítani, azoknak a házaknak pedig, amelyek a Dob-utcában, illetve a Dob-utca helyén létesülő sugárútnak a Csányi-utca és Kertész-utca közötti szakaszán létesülnek, *huszonötéves házadómentességet* nyujtanánk. Ezeket a házakat is négy éven belül kellene felépiteni. Szó van a törvényjavaslattervezetben *birói eljárás nélküli telekkisajátítás engedélyezéséről is, továbbá a telekértékemelkedés megadóztatásáról, valamint a sugárút közköltségeinek a fedezésére szolgáló*

három és félmillió pengős kölcsönnek a felvételéről.

A törvényjavaslat-tervezet most *Imrédy* Béla pénzügyminiszter úr előtt fekszik, aki megígérte, hogy az összes részletkérdéseket áttanulmányozza és ennek a tanulmányozásnak az eredményéhez képest fog majd dönteni. Minden attól függ tehát, hogy

a kormány milyen álláspontra helyezkedik.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsát az a megfontolás késztette a törvényjavaslat-trevezetnek a kidolgozására, hogy ennek az évtizedek óta aktuális városrendezési problémának a megoldását végre megfelelően előkészíthesse és nem utolsó szempont volt annak a kitűzött célnak az elérése is, hogy *módot nyujtson az épitkezési tevékenység fellendülésére és a munkások ezreinek a foglalkoztatására.*

Rakovszky Iván volt belügyminiszter, a Közmunkatanács elnökének ez a nyilatkozata azt bizonyitja, hogy az Erzsébet-sugárút ügye végre helyes mederbe terelődött. Elismeri ezt

HARRER FERENC dr.

ny. alpolgármester,

az autonómia legkitűnőbb városrendezési szakértője is, aki érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által készített törvényjavaslat-tervezet az egyedüli bázis, amelyen el lehet inditani az Erzsébetsugárút megépítésének régóta húzódó ügyét. Törvényes rendelkezések nélkül ugyanis lehetetlenség biztosítani azokat a feltételeket, amelyek a magánépítési tevékenység fellendítéséhez és a költségek előteremtéséhez szükségesek. *A legfőbb kérdés, amit most már a pénzügyi kormánynak kell eldöntenie: az adómentesség megadása.* Megfelelő adómentesség engedélyezése nélkül nem remélhetjük magánépítkezéseknek a megindítását, már pedig ennek a biztosítása nélkül az Erzsébet-sugárút ügye holt vágányra futna. Ugyanilyen fontos szempont a *kisajátítási eljárás* mellőzése, ami nélkül olyan hosszú időre nyulnék a szükséges területek megszerzése, hogy az egész sugárútépítés illuzóriussá válnék.

Még ezek után is kérdéses, hogy a megfelelő adómentesség megadása és a szokásos, hosszadalmas kisajátítási eljárás mellőzése mellett: lehet-e komoly reményeket fűzni az Erzsébet-sugárút problémájának végleges megoldásához?

Az igazi és leglényegesebb kérdés ugyanis továbbra is az marad: *akadnak-e, akik az Erzsébet-sugárút vonalában épiteni akarnak,* igen, vagy nem? Ez ma a legnehezebb kérdés. Hiába építi meg ugyanis a Közmunkatanács magát az utat és hiába rendezi az Erzsébetvárost,

ha a magánosok mozdulatlanok maradnak.

Ennek a kérdésnek a megoldásánál szerepet játszik az *építkezési hitel* problémája, amely nehezen oldható meg. *A gazdasági viszonyok lényeges javulása* lehet csak szerintem, az egyetlen komoly előfeltétel, amelynek alapján az Erzsébet-sugárút a közel jövőben megvalósulhat.

Harrer Ferenc tehát pesszimisztikusan ítéli meg a helyzetet. Abban egyetért *Rakovszky* Ivánnal, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnökével, hogy törvényes előfeltételek megteremtésére van szükség, különben az Erzsébet-sugárút problémáját elindítani sem lehet a megoldás felé. Egyelőre az a helyzet, hogy *meg kell várni a kormány döntését.* Imrédy Béla pénzügyminiszter elhatározásától függ, hogy a kormány az Erzsébet-sugárút megépítéséről szóló törvényjavaslat-tervezetet megáévá teszi-e és benyujtja-e az ősz folyamán a képviselőháznak. Annyi bizonyos, hogy az Erzsébet-sugárút ügye október hó folyamán *a minisztertanácsot is foglalkoztatni fogja.*

Súlyos akadályok tornyosulnak a megvalósítás útjába

Bármennyire is kívánatos és a főváros centruma újjáépítésének szolgálatába álló Erzsébet-sugárút grandiózus megépítése: igazat kell adni azoknak az aggodalmaknak, amelyek *ennek a hatalmas munkateljesítménynek a közeli létesítését nem tartják valószínűnek.* A Közmunkatanács elismerésreméltó munkát végzett, amikor a törvénytervezet lényegét összeállította és a legapróbb részletekig körülbástyázta

az Erzsébet-sugárút építésének összes jogi és műszaki érdekeit.

Meggyőződésünk, hogy a törvénytervezet feltétlenül a bázisát jelenti annak a nagy építőmunkának, amely a belső Erzsébetvárosban nagy mozgalmasságot fog teremteni, ami azonban, sajnos, *a közeli jövőben nem látszik megvalósíthatónak.*

Az Erzsébet-sugárút tervét a béke boldog és reményteljes korszakában alkották meg a városfejlesztők és teljes joggal hitték, hogy

a rendetlen és szűk erzsébetvárosi utcák helyén pompás boulevard fog díszelegni.

Minden adottság, a tőke és a munka teljes felkészültsége támogatták ezt az elgondolást és nyilvánvaló, hogy a háború szörnyű katasztrófája hiusította meg az annyira kívánatos városszabályozás kivitelét. Utána a gazdasági leromlás és bizonytalanság nehezedett rá a világ minden közületére, amely alól Budapest sem volt képes magát kivonni. Az Erzsébet-sugárútra szükség van.

ezt az új útvonalat azonban aligha fogja a mostani generáció üdvözölni,

mert a megvalósítással szemben *belátható ideig komoly és súlyos aggodalmak hangzanak el.*

Mindenekelőtt a nagy beruházások sorrendjében akarnak változást azokon a helyeken, ahol a hozzájárulás megadásáról döntenek. Mértékadó helyről nyert értesülésünk szerint *a fővárossal kapcsolatos munkaprogram sorrendjében nem az Erzsébet-sugárút áll az első helyen,* hanem más olyan kisebb természetü, de nélkülözhetetlen tennivalók, amelyek a leromlott gazdasági helyzetben is keresztülvihetők. A célkitüzések első vonalában tehát nem szerepel az Erzsébet-sugárút és a különböző pénzügyi nehézségeken kívül olyan aggodalmakkal is számolnak illetékes helyen, amelyek meggondolásra késztetnek. Ezeknek sorába tartozik

a háztulajdonosoknak az a nyugtalansága, ami a tömegesen épülő új bérházakban bekövetkező lakásfelesleg formájában fog jelentkezni.

Az államkincstár szempontjából nem közömbös, hogy *a háztulajdon, mint adóalap változatlanul rendelkezésre álljon* és ezért sem tartják gyorsan kivihetőnek ennek az új városnegyednek a létrehozását. Bármennyire kívánatos tehát az épitkezés nyomán jelentkező munkamennyiség, *az Erzsébet-sugárút nem kerül napirendre és annak tervezete egyelőre csak a Közmunkatanács programpontjaként fog szerepelni.*

November 1-én sem lép életbe az új lakbérszabályzat

Közel hosszú egy évi várakozás után szeptember elején érkezett vissza a fővároshoz az új lakásbérleti szabályrendelet, amely annyit foglalkoztatta nemcsak az önkormányzat fórumait, hanem a kereskedelmi, belügyi és igazságügyi minisztériumokat is. A kormány különös gonddal bírálta felül a nagyfontosságú tervezetet és miniszterközi ülések sorozatán vitatták meg a fővárosi tervezetet. Ennek az eredménye: a kormányleirat *kereken 400 változtatást eszközölt* a tervezeten, amely most újra a főváros közgyűlése elé kerül. A lakbérszabályrendelet letárgyalására azonban csak a költségvetés letárgyalása *után* kerülhet a sor, tehát legkorábban november második felében. Mivel a tervezettel mai formájában sincsenek megelégedve az egymással szemben álló felfogást képviselő érdekképviseletek, újabb, hosszú vitára van kilátás, s így valószínű, hogy a következő házbérnegyedben aligha léphet életbe az új szabályrendelet. A háztulajdonosok sikernek könyvelik el, hogy a miniszter nem járult hozzá a liftpénz eltörléséhez, ezzel szemben sérelmezik, hogy a díjat a lakók részére menetenkint és nem személyenkint állapították meg. Azt is helytelenítik, hogy a liftpénz fele a házfelügyelőé és így nem látják biztosítva a karbantartási költségeket. Kifogásolják a háztulajdonosok a ciánozási kötelezettségeket és a segédházfelügyelői intézmény fenntartását is. A lakók érdekeltsége ezzel szemben azt sérelmezi, hogy a rendelet nem biztosította számukra azokat az előnyöket, amiket az eredeti tervezet tartalmazott, de kifogásaik vannak a házfelügyelőknek és a segédházfelügyelőknek is. Ezek után természetesnek látszik, hogy a közgyűlésen ismét hosszú vitát fog provokálni a miniszter leirata szerint átdolgozott lakbérleti szabályrendelet.

Tarján Bárban

(Lukácsfürdő)

Új zene:

Jávor Sándor hegedű
Gerő Gyula zongora
Goldmann Jenő dob
Horváth István (Csiti) cimbalom

Márkus Mária

új műsorral!

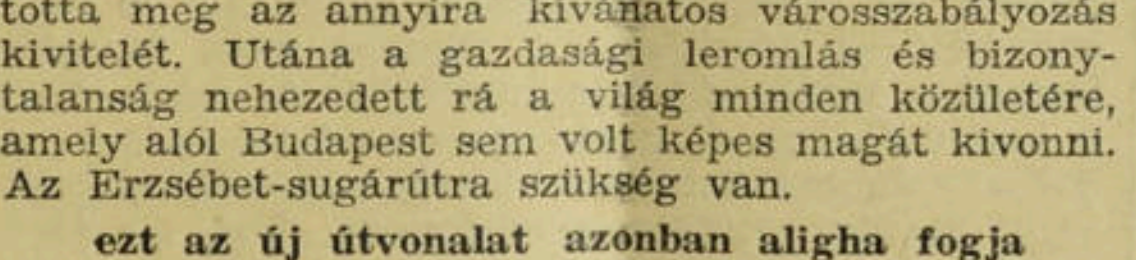

NEMESSÉGEK

kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.

Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék

Csendet kérünk!

A magunk példáján látjuk igazolva, hogy Budapesten mégis érdemes egy kis zajt csapni a csend érdekében. Töredelmesen bevalljuk, hogy a Fővárosi Hirlap volt a leghangosabb a csend követelésében és nem tagadjuk azt sem, hogy ezen a területen nagyon sürün visszaeső bünösök vagyunk. Még a forradalmat is a siker igazolja, hát még a rend érdekében kifejtett — bevalljuk — kissé türelmetlen felzúdulásokat! A Fővárosi Hirlap örömmel könyveli el a maga egészen aprócska sikerét a fökapitány remek sikere mellett, bár azt is meg kell mondanunk, hogy ez a siker még csak az eredmények legkezdetét jelenti.

Eddig mindössze azt sikerült megállapitani, hogy óriási apparátussal, el nem lankadó energiával, igenis, érvényt lehet szerezni a kitünően megalkotott csend-rendeletnek, amely az európai világvárosok versenyében is klasszisszámba megy. Néhány óra alatt, a Rákóczi-út és körút sarkán — mondja ez örvendetes jelentés — egyetlen rendörposzt negyvenhárom száguldó, harsogó közlekedési eszközt tett ártalmatlanná a csend-rendelet értelmében. Az első érzésünk — amikor ezt a jelentést olvassuk, — hogy milyen mérhetetlen munka vár itt a rendörségre, amely ettől a sikertől ösztökélve, bizonyára kedvet kap a pokoli koncert kiirtására. De milyen gyönyörüség lenne megmutatni Európának, hogy Budapest nemcsak a politikai és társadalmi béke kikiáltottan egyetlen városa a kontinensnek, hanem a csendé is. Milyen gyönyörüség lenne, ha itt gumikeréken járna a hang, ha itt a kezek intése, az ujjak mozdulata elegendő lenne minden zaj letompitására.

Egyelőre azonban csak a száguldó ördögszekerek megfékezésének próbája történt meg. De mi van a többivel? Mi van a megfékezhetetlen — mert falak mögött rejtözik — rádióval? Mi van a tejeskannák hajnali zuhogásával, a szódásládák dübörgésével, amelyek a lövészárok pokoli emlékét idézik emlékezetünkbe? Az autót, a motorbiciklit (végzetesen örödögi találmány!) utól lehet érni — hogy úgy mondjuk — nyiltan galléron lehet fogni: de milyen rettenetes munka lesz kinyomozni a szoba sarkába bujt rádiót, amely csak elvadult hanghullámait árasztja ki az ablakon? A szódásüvegekre, tejeskannákra lesbe kell állni, mert különben csak szenved az ember, de utól nem éri. És milyen tisztogatás kell addig, amig a késő esti órák pokoli hangzavarára, amely müvészet, zenekedvelés, a finom lelkek esztétikai megnyilatkozásának örve alatt dúlja fel nyugalmunkat, annyira meg lehet tisztitani, hogy tényleg finom és előkelő muzsika bizsergesse pihenésre vágyó idegeinket.

Mindez nemes, de nagy, irgalmatlanul nehéz feladat. Nekünk nagyon kitünő, nagyon ambiciózus, városát szerető fökapitányunk van. Tudjuk, hogy ambicionálja feladatának megoldását; de szeretnénk neki még nagyobb kedvet csinálni és elmondani neki, hogy Budapest idegenforgalma számára mérhetetlen vonzóerő lenne, ha ezt a csendrendeletet száz százalékig végre is lehetne hajtani. Budapesten még kell valósitani a csodát, hogy itt gumitalpon jár a zaj és hogy itt minden hangot finom szürőn át juttatunk el az emberi fülekhez.

Ma Budapest a béke világhirü városa, a fökapitánytól függ, hogy a csend világhirü városa is a magyar főváros legyen.

Wolff Károly 60 éves. A Keresztény Községi Párt törvényhatósági bizottsági tagjai hétfön délben felkeresték sashegyi házában *Wolff* Károly dr.-t, a párt elnökét, hogy őt hatvanadik születésnapja alkalmából köszöntsék. Az üdvözlőbeszédet *Csilléry* András dr. mondotta és méltatta Wolff Károly egyéniségét és érdemeit. *Wolff* Károly mély meghatottsággal mondott köszönetet és annak a tántoríthatatlan hitének adott kifejezést, hogy az öntudatra ébredt nemzeti társadalom boldogulása már nem soká késhetik.

Miniszteri elismerés. A földmivelésügyi miniszter dr. *Hunkár* Bélának, a Székesfővárosi Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló intézet kitünő igazgatójának a Mezögazdasági Múzeum újjászervezése körül szerzett érdemeiért és eredményes közreműködéséért *elismerését* fejezte ki.

Frontharcosok zászlószentelő ünnepe. Az Országos Frontharcos Szövetség V. kerületi főcsoportjának új zászlaját impozáns ünnepség keretében avatták fel vasárnap délután a Szabadság-téren, az Országzászló előtt. Az ünnepi beszédet *Horváth* István dr. elnök, miniszteri tanácsos tartotta, majd a különböző felekezetek lelkészei megáldották a lobogót. A zászlóanyai tisztet *Horváth* Istvánné töltötte be. A fővárost az ünnepségen *Benedek* Szabolcs dr. főjegyző V. ker. h. elöljáró képviselte.

Eljegyzés. *Fáy* Kata (Budapest) és *Szabó* Andor (Törökbálint) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Természetbeni segélyt kapnak a jótékonysági egyesületek. Uj rend lép életbe a jótékonysági egyesületek támogatása terén, amelyek az eddigi pénzsegély helyett élelmiszereket és ebédjegyeket kapnak a szegények között való kiosztásra. Tizenöt jótékonysági egysület jelentette be igényét, amelyek számára a kiutalások már megtörténtek.

A kötelező munkaszolgáltatási akció vezetői. Október 8-án életbelép a szegénysegélyezés új rendszere, a kötelező munkaszolgáltatás bevezetésével. A polgármester most kibocsátotta a munkakészség ellenében történő segélyezésre vonatkozó utasitást és rendeletet. Az akció központi intézését és felügyeletét *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok, a munkálatok müszaki végrehajtását és megszervezését *Király* Kálmán tanácsnok, az út- és csatornaépitési ügyosztály vezetője fogja irányitani.

Újra engedélyezik a piacokon az iparcikkek árusitását. A főváros vezetősége évek óta foglalkozik a hetivásárok árusitásának reformjával, de közmegelégedésre ezideig nem sikerült a kérdést megoldani. A főváros kérésére 1931-ben a kormány elrendelte, hogy *a hetivásárokat az összes kerületekben egységesen kedden és pénteken tartsák.* Ugyanakkor azonban a főváros utasitást kapott, hogy azoknak az élelmiszer árusoknak, akik helyfoglalási engedély nélkül addig különböző napokon más és más hetivásárokon árultak, amennyiben a heti két napi árusitásból megélni nem tudnak, az élelmiszer piacokon naponként is megengedjék az árusitást. A főváros most felirattal fordult a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy a hetivásárokon és a piacokon való árusitás rendjét egységesen rendezze, mert a kétféle jogositvány kiadása sokféle bonyodalmat okoz és jogos érdekeket is sért. A főváros kérését a kereskedelmi kormány messzemenően méltányolta és utasította a Kereskedelmi Kamarát, hogy az érdekeltségek bevonásával tartson szakértekezletet, készitsen a miniszternek a piacok és hetivásárok egységes megreformálására részletes javaslatot. A miniszter, amint értesültünk, a piacokon való napi árusitást méltányos esetekben nemcsak élelmiszerkereskedőknek fogja megengedni, hanem iparcikkárusoknak is. Az engedély azonban nem lesz állandó érvényü, hanem legfeljebb egy évre szól.

A Mezőgazdasági Kiállitás páratlan sikere. Az Őszi Mezögazdasági Kiállitásnak megérdemelt döntő, általános sikere van. Példa nélkül való érdeklödés mutatkozik a nagyszerüen rendezett kiállitás iránt. Különösen *a gyümölcs-, bor- és virágkiállitás kelt osztatlan elragadtatást a közönség legszélesebb rétegeiben.* A látogatók nagy áradozással beszélnek a *fővárosi kertészet* remekléséről és ugyancsak sok elismerésre nyújt alkalmat a *Községi élelmiszerüzem tárlata* is. A főváros kiállitását megtekintették *Sipöcz* Jenő polgármester és *Liber* Endre alpolgármester is és dicsérettel szóltak a városi üzemek szerepléséről .

Uj útvonalak bemutatása. Csütörtökön mutatta be *Király* Kálmán tanácsnok a szakbizottság tagjainak a *Budafoki-út, a Fehérvári-út, a Budaörsi-út, a Sasadi-út, a Németvölgyi-út, a Sólyomi-út, a Sashegyi-út és a Hegyalja-út* átépitését, illetve burkolatát, továbbá az *Andor-utcai* szivattyútelepet. A bizottság tagjai nagy elismeréssel tapasztalták a főváros területén folyamatban lévő nagyarányú útjavitásokat és különösen az új burkolási rendszereket, amelyeknek kipróbálása és eredménye közelebb visz a végleges burkolási eljárás még vajúdó problémáinak megoldásához.

Megjelent a második magyar gyártmányú sokszorositógép, amely rövidesen a kis egzisztenciák nélkülözhetetlen segitőtársává válik. Régi óhaja a szabadpályán müködő kereskedőknek, vállalkozóknak, hogy irodájuk regiejét a mai nehéz viszonyok között a lehető legminimálisabbra csökkentsék. Ennek az óhajnak egyrészét valósitotta meg két törekvő üzletember: ifj. *Makkay* János és *Lützenkirchen* Ervin, amidön hosszas kisérletezés után összeállitották az új sokszorositógépet, amely pontosság és megbizhatóság tekintetében sem marad el a jóval magasabb áru külföldi gépek mögött. A magyar gyártmány és a magyar munka hangsúlyozására a gép a *„TURUL"* nevet kapta. A hihetetlenül olcsó árból és a gép kiválóságából következtetve nem kételkedünk abban, hogy a magyar ipar ezen újabb terméke reményteljes jövő előtt áll, hiszen pár hetes multja dacára már több helyen a legnagyobb megelégedéssel használják. Az érdeklődöknek felvilágositással készséggel szolgál a *„TURUL"* sokszorositógépek központi irodája, Budapest, V., Vilmos császár-út 26. Telefon 20-0-77.

Az életnek nemcsak bajai és szenvedései, hanem szépségei és örömei is vannak, melyeket egyszerü eszközökkel is el lehet érni. Szorgalom, munka, takarékosság azonban most nem elég ezek eléréséhez, hanem gondtalanság és vagyon kell hozzá. Ezt pedig gyorsan, váratlanul csak egy nagy nyeremény által lehet megszerezni. Most itt a lehetőség és alkalom! Október 20-án kezdődik az *új sorsjáték*, venni kell egy sorsjegyet, mellyel 50, 100, 200, 300 EZER pengő is nyerhető. A sorsjegyek hivatalos ára az összes főárusitóknál: $^1/_1 = 24$, $^1/_2 = 12$, $^1/_4 = 6$, $^1/_8 = 3$ pengő.

MEGNYILT
A
NEW-YORK
ÉTTEREM
(Bejárat a dohányuccai oldalon)
Sörözői árak! Büfé!
Borravaló 12%
A BÁRBAN:
Kalmár Tibor muzsikál
GEORG ILONA énekesnő
Berend testvérek
izgalmas táncszámai:
1. A morfium 2. A gép . . .
LENKEY MAGDA
táncok és hangulat-énekek
Tánc reggel öt óráig!

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Debreceni Gőzfürész
és Faárugyár R.-T.
Debrecen. Fiók: Budapest, VII., Rákóczi-út 30.
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára
Modern lakberendezések és kisbútorok!

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

„NEMZETI MUNKA A MAGYAR FÖLDÖN"
Országos őszi
Mezőgazdasági Terménybemutató és Kiállitás
Budapesten, 1934 szeptember 29—október 8-ig
A városligeti Iparcsarnok egész területén
Belépődij 60 fillér
Féláru utazás az ország bármely részéből Olcsó vizum

Gazdasági Értesítő

A munka új értelme

A magyar föld kincsesládája a kirakatban

A középületeket és a magánházakat, a budapesti Duna-hidak szép ívelését és a főbb útvonalakat teleaggattuk a magyar lobogó virító, nevető színeivel. Ünnepelünk. Ez egyszer magunkat. Azt, ami bennünk a legtöbbet ér: *a munkát.*

A magyarról azt szokták mondani, hogy nincs nemzet a világon, amely nála szebben, méltóságteljesebben tudna ünnepelni, fényes örömnapokat és fényes temetéseket rendezni. Ma megfordult ennek a mondásnak az igazsága. A földműves, aki eddig keserves verejtékkel és összeszorított fogakkal bányászta ki a földből a kenyeret, az irodák és az üzletek kedvetlen lakosai, a műhelyek mogorva népe, a művész, aki elkeseredett a pénztelen közönség közönyén, az író, aki lelkének kincseit az íróasztalban tartja, mert a Parnasszus földi lépcsője összeomlott, — most egyszerre felfigyel. A magyar társadalom egymás tudata és egymás kapcsolata nélküli atomjai között valami különös, most ébredező erő áramlik. Ott, ahol eddig mindenki csak saját magáért és sajátmagának dolgozott,. új összekötő szálak válnak láthatóvá.

Az új munkaeszményt ünnepeljük. Nem az elméletek száraz és elvont érték-fogalmát, hanem egy új, vagy talán nem is új, csak most felismert, építőerő létezését: *a nemzeti munkát.* És ez nem a régi, hanyatló Magyarország eszménye, nem is a Jelen siratása. Ez az ünnep *a munkába vetett hit ünnepe.* Annak a felismerése, hogy a falusi kovács minden pörölyütése jövőt kovácsol; hogy a kapavágás egy jobb élet talaját készíti elő; hogy a művész álma a feltámadó, *cselekvő nemzeti lélek* álma.

A lobogók békés, virágos erdeje közgazdaságilag is új elvet jelent. Szakítottunk az ósdi felfogással, amely a válságos években örökké azzal sírta tele a füleket, hogy *„túlsok az ember".* Szakítottunk azzal a tévedéssel is, hogy a közgazdasági tevékenység túlment az egészséges önzés határain és hogy az egyének munkájának semmi köze a nemzethez. A Nemzeti Munka Ünnepének nagy tanulsága, hogy a munkát *ember* végzi és *az ember értéke a munka.* A gazdasági élet értéke, mértéke és értéke pedig az ember. A *magyar ember,* aki egyetlen munkamozzanatában sem felejti el, hogy hová tartozik és tehetségének megfelelő munkáját nemcsak azért fokozza, mert a saját érdeke kívánja, hogy jobbat, nemesebbet, értékesebbet teremtsen, hanem azért is, hogy nemzetét kiemelje a másodrangú országok sorából. A munka világot építő lehetősége korlátlan és a nemzeti munka tudatossá válása korlátlan lehetőségek perspektíváját nyitja meg az egész ország előtt.

Ez a *Nemzeti Munkahét* erkölcsi, emberi tartalma. Azért ünnepelünk, mert felismertük ennek megváltó igazságát és mert látjuk, hogy az új, a nemzeti munka máris sokat alkotott. Nemzeti munkát végeztünk — állapíthatjuk meg jogos önbizalommal — ha végigjárjuk az Iparcsarnokban *a magyar mezőgazdaság csodákkal* ékes *bemutatóját.* A magyar búza, a magyar gyümölcs világmárka lett. A nemzeti érdek parancsára és néhány nagy magyar gazdapolitikus vezetésével, — akik között meg kell említeni elsősorban *Kállay* Miklós miniszter nevét és *Barcza* Ernő államtitkár ügybuzgó tevékenységét — standard minőséget termelő, modern úttörőt neveltünk a gazdából, *nemzetközi aranyvalutává tettük a magyar búzát.* A nemzeti munkaeszményt látjuk akkor is, ha végignézünk a pesti kirakatokon. A kereskedők önszántukból csatlakoztak *Fabinyi* miniszter jószándékához és legjobb, legszebb portékájukkal töltötték meg az ablakokat.

Nehéz volna röviden regisztrálni mindazt a megmozdulást, ünnepélyt és eredményt, amely az új munka-gondolat jegyében az ipar, a kereskedelem, a gazdák körében életrekelt. De külön meg kell jelölnünk a mozgalom szellemi irányítójának, *Baross* Gábornak azt a gondolatát, hogy a *Nemzeti Munkahétbe az írókat és a művészeket* is bekapcsolta, mert ez valóban annak a bizonyítéka, hogy ez az ünnep *a magáratalált alkotó lélekneк* az ünnepe. Ezért ne osztogassunk olcsó dicséreteket *Szörtsey* József és lelkes szervező gárdája között sem. A jövő valósága fogja őket megdicsérni. Nem dicséret az sem, ha megemlítjük, hogy a főváros vezetősége nem sajnálta az ünnepség fényes külsőségeire fordított áldozatokat, hiszen kötelességet teljesített akkor, amikor sok más dísz mellett odaadta a díszek legkedvessebbjét, a *virágot,* hogy nevető színeivel vidámságot fessen a város arcára.

A nemzeti munka virágos ünnepén, csak dalolva, vígan lehet dolgozni. Virágot tűzünk a város kalapjához, mert örömmel és bizakodva markoljuk meg a szerszámot, akár toll, akár kasza, akár kalapács az. Hisz a mi munkánkból *élet fakad* . . .

(o. i.)

Újév első napján átveszi a Községi Takarék a Vásárpénztár feladatkörét

A likvidálás a szanálás keretében fog megtörténni

Közel egy esztendeje, hogy a lapokban ökölnyi betük izgatták az olvasóközönség fantáziáját a *Vásárpénztár rejtelmeiről* és fantasztikus veszteségeiről, amelyek végeredményben a reálisan kimutatott összegre szoritkoztak. A Vásárpénztár ügye azóta elhalkult és a főváros autonómiája megegyezett abban az elintézésben, hogy *a veszteségeket leírják és az intézményt felszámoltatják.* A Vásárpénztár ma már csupán a céghivatal lapjain létezik, mert helyette *az eleven tevékenységet a Községi Takarékpénztár végzi.* Ez az ideiglenes megoldás azonban sem a törvény, sem a jogszabályok értelmében nem állandósítható, tehát mielőbb *törvényes intézkedésekre* van szükség, hogy a Vásárpénztár ügykörének további lebonyolítása jogilag is felelős intézmény kezébe kerüljön.

Az átszervezés munkájáról, valamint annak időpontjáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatóságnak egyelőre a költségvetés véglegesítése szolgáltatja a legnagyobb feladatot, tehát aligha kezdődik a most meginduló közgyülési kampány a Vásárpénztár és a Községi Takarékpénztár között létesülő jogviszony rendezésével. Annak ellenére, hogy a Vásárpénztár felszámolása lényegében befejeződött, mindaddig nem tehetünk pontot ennek az intézménynek a sorsára,

amíg a közgyűlés nem tárgyalja a polgármester erre vonatkozó javaslatát.

Lényeges újitás, vagy meglepő elgondolás nem fogja csodálkozásba ejteni a közgyülés tagjait, mert *a polgármester változatlanul képviseli azt az álláspontot, hogy a Vásárpénztár ügykörét a Községi Takarékpénztár munkakörébe utalják.* Az erre vonatkozó tervezetet a polgármester utasitására a pénzügyi osztály dolgozta ki és azt *Borvendég* Ferenc akkori alpolgármester mindenben a magáévá tette. A szanálási rendelkezések

a Vásárpénztár végleges likvidálását a főpolgármester hatáskörébe utalják,

következésképpen nem várható más, minthogy az eredeti megoldás fog érvényre jutni.

— Tovább halasztani a Vásárpénztár ügyét azonban nem lehet és ezért az eddigi tervek szerint *november végén kéri a közgyülés felhatalmazását a polgármester a Községi Takarékpénztárral való szerződés megkötését.* A pénzintézet tudvalevően

szubvenciót kér a fővárostól az esetleges veszteségek fedezésére,

amellyel szemben nem is lehet kifogást támasztani. A szükséges határozat meghozatala után az állatvásár hitelmüveletének lebonyolítását *január 1-i terminussal a Községi Takarékpénztár fogja intézményesen ellátni.*

Wünscher Frigyes dr. a Hangya élén. Az elmult napokban befejezték a *Hangya* vezetésében történő változásokra vonatkozó tárgyalásokat. Hosszú idők óta befejezett tény volt, hogy a szövetkezetek rekonstrukciós tervezetének kidolgozása után *Balogh* Elemér vezérigazgató távozik a Hangya irányító pozíciójából és utódaként a közgazdasági élet több ismert egyéniségét kombinálták. A döntés most metörtént: *a Hangya vezetésére Wünscher* Frigyes dr. kormányfőtanácsost, a *Magyar Távirati Iroda és a rokonvállalatok vezérigazgatóját kérték fel,* akinek elismert gazdasági tudása és szervezőképessége az MTI és a többi intézmények élén rendkivüli értékes eredményeket hozott. *Wünscher* Frigyes a szövetkezeti élet teljes átalakitását és átszervezését fogja végezni és nem kétséges, hogy tudása és szakismerete ezen a pozición is az ország és a gazdasági élet hasznára lesz.

Nincs szükség a külföldi biztosítók inváziójára. Ennek az évnek a végén lejár annak a kormányrendeletnek az érvénye, amely megtiltja újabb külföldi biztosítóintézeteknek Magyarországon való letelepedését. Nem kétséges, hogy *a kormány a rendelet érvényét meghosszabbítja,* mert semmi szükség sincs arra, hogy a konszolidált magyar biztosító piacon a külföldi intézetek vehemens versenyt kezdeményezzenek és ezzel úgy a közönségnek, mint a belföldi intézeteknek nyugtalanságot és károsodást okozzanak. A már meglevő és kitünően müködő biztosítók nem érdemlik meg, hogy újabb éles verseny induljon ellenük, amikor a beözönleni szándékozó biztosítók sem kedvezőbb feltételeket, sem pedig nagyobb biztonságot nyujtani nem tudnak.

Megjelent Pártos Szilárd dr. Szövetkezeti Évkönyve. A magyar gazdasági és szövetkezeti élet mindenkori nagy eseménye a *Magyar Szövetkezeti Évkönyv* megjelenése, amely feltárja és kimunkálja a legidőszerűbb szövetkezeti és gazdasági kérdéseket. A *Magyar Szövetkezeti Évkönyv* idei kötetét most adta ki *Pártos* Szilárd dr., a *Függetlenség* közgazdasági szerkesztője, a magyar gazdasági ujságírás egyik legkiválóbb tényezője, aki nagyszerüen áttekinthető keresztmetszetben mutatja be *a szövetkezeti élet mult évi eseményeit.* Számos gyakorlati értékü közleményen kívül közli az évkönyv ügyes feldolgozásban *az összes magyarországi szövetkezetek* címanyagát, ami eddig nem állott rendelkezésre a gazdasági tevékenységet folytató ágazatoknak. A *Szövetkezeti Évkönyv* legújabb kötetét gazdasági szakkörök nagy elismeréssel fogadták.

A Hitelbank legújabb gazdasági jelentése. Most adta ki augusztus—szeptember hónapokról szóló gazdasági jelentését a *Magyar Általános Hitelbank,* amely ezt a tanulmányt német, angol és francia nyelven külföldi üzletbarátainak is megküldi. A jelentés megállapítja, hogy Magyarországon a világgazdasági helyzet számos kedvezőtlen momentuma ellenére *sem akadt meg a lassú javulás folyamata.* Ez elsősorban azzal áll összefüggésben, hogy a mezőgazdaság kedvezőbb helyzetében eddig nem állott be visszaesés. *Az ipar helyzete további lassú javulást mutat.* Emelkedést tüntet föl a külkereskedelmi forgalom és az államháztartás is halad a további konszolidáció felé. Értékes táblázatok és grafikonok egészitik ki a tartalmas jelentést.

Előadás a magyar nitrogéngyártásról. *Zsilinszky* Gábor, a *Péti Nitrogén Műtrágyagyár r.-t.* vezérigazgatója értékes rádióelőadást tartott a nitrogén gyártásáról, amit a vezetése alatt álló vállalat honosított meg Magyarországon. *Zsilinszky* Gábor előadásából megtudtuk, hogy lényegesen megváltozott a helyzet a péti gyár üzemének megkezdése óta, minthogy ebben az iparágban *nemcsak a külföldi behozatal szünt meg, hanem a gyár kivitelével komoly tényezője külkereskedelmi mérlegünk javulásának.* A magyar nitrogéngyártás műszaki szempontból rendkivül előnyösen oldotta meg az *olcsó energia* kérdését azáltal, hogy a Várpalotán elterülő lignit-rétegeket hasznosította és az ebből fejlesztett gázban lévő nagymennyiségü hidrogéngáz kihasználását biztositotta. A magyar müszaki tudás, tehát lehetővé tette a meglehetősen értéktelen lignit tökéletes felhasználását és ezzel együtt a népszerü *Péti Só* gazdaságos előállítását.

A Bauxit-Ipar R. T. szeptember 29-én tartotta alakuló közgyülését az Aluminiumérc Bánya és Ipar rt. budapesti helyiségében *Hiller* József dr. vezérigazgató elnöklete alatt. A társaság 1,100.000 pengő teljesen befizetett tőkével alakult, amely 22.000 drb 50 pengő n. é. részvényre oszlik. Az új vállalat átveszi az erre a célra az alapító Aluminiumérc Bánya és Ipar rt., Bauxit Trust A. G. és Victoria Vegyészeti Müvek rt. által Magyaróváron létesített timföldgyárat, amelyben főleg a fémalumínium előállításához szükséges aluminiumoxidot és azonkivül aluminiumhydrátot fog hazai bauxitból gyártani. A társaságnak az alaptőkét meghaladó tőkeszükségletéről az alapitók fognak gondoskodni. A közgyülés *Fejérváry* Imre bárót (elnök), *Hiller* József dr.-t (vezérigazgató), *Reimann* Ernő dr.-t, *Schirner* Károlyt, *Spiegl* Bélát, *Tarnai* Bélát, *Tolzmann* Pált, *Weiss* Alfonz bárót az igazgatóság tagjaivá választotta. Az igazgatóság az alakuló közgyülést követő első ülésén *Kutas* Andor okl. vegyészmérnök főmérnököt müszaki igazgatóvá és *Bartha* Lajos okl. vegyészmérnököt gyárvezető főmérnökké nevezte ki.

Vállalkozási Hirlap

Sérelmezik a vállalkozók a soroksári Dunaág nyomócsövének ujszerü pályázati feltételeit

A polgármesterhez intézet ügyosztályi jelentés hangsulyozza, hogy az ilyen különleges munkáknál a részlettervezést ezentul is az ajánlattevőkre kell bízni

Vállalkozói körökben érdekes kifogást emeltek a főváros legutóbb történt nagyméretü munkakiírásával kapcsolatban. A polgármesteri út- és csatornaépítési ügyosztály versenytárgyalást hirdetett a *soroksári Dunaágban építendő nyomócső munkálataira és a 800.000 pengő értékü vállalatbaadás természetesen mozgósitotta az összes szakmai cégeket.* Vállalkozók és magánmérnökök adták be pályázatukat a nem mindennapi müvelet elvégzésére, megállapithatóan olyan ötletes és új elgondolásokkal, amelyek révén ez az elengedhetetlen fontosságú felszerelés kitünően fogja ellátni hivatását. Az említett kifogások arra vonatkoztak, hogy *a főváros nem maga készitette el a kivitelezés módozatát, hanem azt a pályázókra bizta,* ami azt jelenti, hogy a tervezési feladat is bennfoglaltatik a vállalati összegben. Bizonyos oldalról a *vállalkozók kihasználásának* minősitették ezt az eljárást és hangoztatták, hogy ez a módszer szokatlan a közhatóságok részéről történő munkakiirásoknál.

Az ügy érdekes fejleményeiről kérdést intéztünk

KIRÁLY KÁLMÁN
tanácsnokhoz,

az ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Magam is tudomást szereztem az ilyen irányú megállapitásokról és ezért *irásbeli jelentést tettem a polgármester úrnak,* amelyben kiterjeszkedtem ennek a munkakiirásnak a körülményeire. Megokoltam, mi vezette az ügyosztályt arra, hogy a nyomócső épitésére ilyen formában irja ki a pályázatot.

— A magánmérnökök részéről beadványt intéztek a fővároshoz, hogy a munkakiirásnak ezt a formáját *a jövőben sem változtassuk meg,* mert az mindenben megfelel a külföldön is követett gyakorlatnak. Sajnálatosnak tartom, hogy a vállalkozóknak egy része kifogásolja azt a körülményt, hogy

a részlettervek kidolgozása reájuk hárul,

azonban az ügyosztály mellett működő szakbizottság is azt az álláspontot képviselte, hogy *ne kössük meg a vállakozók kezét.* Alkalmat akarunk adni ugyanis a magánmérnököknek arra, hogy

ilyen komplikált művelet miként való megépitésére jól átgondolt terveket készitsenek, a vállalkozóknak pedig arra, hogy újat és jót alkossanak.

Ebben az elgondolásban feltétlenül helytálló az a törekvés, hogy *az ilyen nemsablonos munkáknál, ahol különleges megoldásoknak bőven nyilik tere és lehetősége: olyan tervek kerüljenek kivitelre, amelyek alkalmazkodnak a munkálat lényegéhez* és helyes irányba vezetik a tervezők ötletességét. Az államnál is bevált ez a gyakorlat, ahol

különösen a hidmunkáknál a vállalkozókra bizzák a részlettervek kidolgozását

anélkül, hogy azért a vállalati összegen túlmenően külön munkadíjra tartanának igényt.

— A főváros a jövőben is fenntartja a speciális munkálatoknál a vázolt kettős feladat megoldását és reméli, hogy *ezzel a magánmérnökök számára komoly munkalehetőségeket teremt.*

Vidéki vállalkozó végzi a Mátyás-templom tornyának újjáépitését. Szombaton érkezett meg a városházára a kereskedelmi miniszter határozata, amely a Mátyás-templom toronyépitése körül támadt vitának nézeteltérését végleg eldöntötte. Emlékezetes, hogy a polgármester a toronyjavitási munkát egy *süttői vállalkozónak akarta juttatni,* mig a középitési bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy budapesti vállalkozókat kell megbizni, még akkor is, ha ajánlatuk magasabb egységárakat tartalmaz. A versenytárgyalás eredményét ezekután megsemmisitették, a fellebbezés pedig a kereskedelmi miniszter elé került. A leirat érdekes megállapitása, hogy *a jövőben fővárosi versenytárgyalásoknál nem lehet különbséget tenni helybeli és vidéki vállalkozók között.* A polgármester döntése szerint a munkálatokkal *Müller* Ernő süttői bányatulajdonost bizták meg, aki a kötömbök feldolgozását már megkezdette.

Elkészültek a Fővárosi Képtár palotájának átalakitási tervei. Megirta a *Fővárosi Hirlap* hogy a főváros vezetősége néhány héttel ezelőtt három kiváló müépitészt: *Lechner* Jenőt, *Wälder* Gyulát és *Birbauer* Virgilt megbizta a Fővárosi Képtár számára megvett Károlyi-palota Kaplony-utcára néző szárnya átépitési terveinek elkészitésével. A tervek most elkészültek és bemutatták a szakbizottságnak, amely *Gerlóczy* Gedeon és *Wellisch* Andor müépitészeket, a törvényhatósági bizottság mérnök tagjait felkérte, hogy a középitési ügyosztály hivatalos revíziója után a tervekről szakvéleményt adjanak. A döntés két héten belül megtörténik és így még az összel hozzáfoghatnak az átépitéshez.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Kőfaragó munkát a Mátyás-templomnál: Müller Ernő, Süttő 178.000,

Kútrendezési munkát a Bécsi-úti temetőben: Farnady Géza 945,

Villanyszerelési munkát a Rudas-fürdőnél: Novák Pál 6347,

Szigetelési munkát az Egresi-úti iskolánál: Helvey Tivadar 2031 pengő vállalati áron.

Textilanyag szállitást a szeretetházak, menhelyek és a Népszállók részér: Magyar Kender, Len- és Jutaipar 1221, Linum Taussig Fia 14.989, Salzmann-féle textilipar 8881, Goldberger S. és Fia 8074, Wein és Társa 1948, Budakalászi Textilművek 7672, Budapesti Lenárugyár 11.339, Freudiger Mózes és Fiai 9570 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A polgármester versenytárgyalást hirdet:
A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Horthy Miklós-úti elemi iskola üveges munkáira pályáztak: Braun Sándor 3244, Kovács Miklós 3265, Hochhauser István 3269, Szalféter Ede 3333, Perge Mátyás 3640 pengővel.

Ugyanitt lakatos munkára: Dencs János 7119, Skolkay Mátyás 7578, Nagy Gyula 7868, Polgár Ignác 8223, Vozáry Pál 8591, Hatmati Emilné 8715, Hódos Andor 8898, Gerő és Győri 11.074, Knausz Gyula 11.753, Kálmán és Tar 12.097 pengővel.

Az Egressy-úti elemi és polgári iskola kőmüvesmunkáira pályáztak: Vedres Károly 3703, Seif Gyula 3846, Jurányi Mihály 4506, Fábián István 4860, Paulheim Lénárt 5038, Wellenr László 5411, Domonyik Mihály 5468, Hungária magas- és mélyépitési váll. 5496, Német Béla 5587, Szikla Sándor 5763, Sattler Mihály 5775, Szeili János 5785, Csengeri Árpád 5785, Makovszky László 6589, Kemény Sándor 6718, Marton és Szalka 6632, Kovács Nándor 6647 pengővel.

A Török Pál-uccai iparrajziskola vizvezetéki és csatornázási munkára pályáztak: Vasas János 7185, Frank Ödön 8264, Csipcsep Jenő 8305, Laczkó István 8528, Juhász József 8738, Schreil János 9024, Rozs és társa 9427, Győri Vince 9548, Kovács Oszkár 10.006, Lucz és Ujvári 10.167 pengővel.

A Fenyves-úti iskola préseltkavics tetőfedési munkáira pályáztak: Kirschner Ignác 3468, Parafakögyár rt. 3536, Helvey Tivadar 3536, Wolf Béla 3672, Posnánsky és Strelitz 3808, Csató Pál 3825, Goudron váll. 3910, Korek E. 4454. pengővel.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Lőfogatú fuvarozási munkára a Vizműveknél. Pályázni lehet október 22-én délelőtt 11 óráig a Vizművek igazgatóságánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Építsen be gépébe phosphorbronzot, SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyüfémdugattyút,
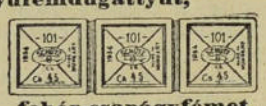
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
Építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT
Szén- és bronzkefék gyártása. Kollektorok készitése minden méretre. Elektromotorok és elekrogépek javitása, tekercselése
Budapest, VIII. Iroda: Kisfaludy-köz 5. szám.
Üzem: Kisfaludy-utca 29. Telefonszám: 41-3-40

Marabu Cottage kazán
Központi fütésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakitható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vizellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. október 10. — 41. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az alkotmányosság szelleme

Örömmel vettük tudomásul, amit a főváros OTBA-közgyűlésén záróakkordként mondott *Wolff* Károly: a polgármestert nem akarták a barrikádra küldeni. Jó volt ezt külön is hangoztatni, mert Budapest közvéleménye is ezen az állásponton van. A polgárság biztosabb abban, mint a politikusok, hogy Budapest polgármesterét nem kell *küldeni,* ha a főváros érdekében cselekedni, dolgozni — és ha úgy hozza magával a sors — harcolni kell. Nem tudjuk, milyen eredményt hoz majd az OTBA-ügyben a főváros közgyűlésének demonstrációja és felirata; az az egy azonban bizonyos, hogy *Sipőcz* Jenő ezen a közgyűlésen ismét bebizonyította bölcsességét, alkotmánytiszteletét, autonómia-hűségét. Nem vagyunk hívei a közgyűlés politikai akcióinak, ez a rendkívüli közgyűlés azonban hasznos volt: *láttuk a főpolgármester viharközben is korrekt törvénytiszteletét és nyugalmát, alkalmunk volt a polgármester szájából hallani a közszabadságok mellett való kemény állásfoglalását és végül nagy örömmel vettük tudomásul Szendy Károly alpolgármester tiszteletreméltó fogadalmát a törvény megtartásáról és az autonómia iránt megnyilatkozó hűségéről.* Három olyan biztató jel, amelyeknek mindegyike garanciája a főváros jövendő sorsának; de amelyek együttvéve alkalmasak Budapest jobb és boldogabb sorsának eredményes előkészítésére.

A magyar alkotmányosság lehet csak fundamentuma annak a fejlődésnek, amely előtt a magyar főváros áll és amelyet minden erőnkkel elő kell mozdítanunk. És *Sipőcz* polgármestertől az emlékezetes rendkívüli közgyűlésen azt hallottuk, hogy a régi alkotmányosság hagyományos szelleme eleven erővel él a fővárosban. Ez annyit is jelent, hogy a magyar főváros, amelynek nevében mindig százszázalékig jogosan és hitelesen beszél a polgármester, nem lenne életképes, vagy legalább is megszünne az az őszinte élniakarása, amellyel ma előbbre és előbbre tör, ha megvonnák tőle az alkotmányosság ózonos levegőjét. Őszintén és jogosan lehetett büszke a polgármester arra a kijelentésére, hogy amikor Európa országaiban egészen új felfogás tör előtérbe, akkor rajtunk, a magyar fővároson kívül egyedül Anglia tanusít olyfokú érzékenységet a közszabadságok védelmében, mint mi. A közszabadságok védelmében való érzékenység és kitartás azonban soha sem lehet akadálya annak, hogy a polgármester és maga a székesfőváros közönsége ne bízzon a törvényes kormányban és abban, hogy a szintén alkotmánytisztelő kormány mindenkor megtalálja a legalkalmasabb eszközöket a társadalom békéjének biztosítására.

Ugyanez az alkotmány- és törvénytisztelő szellem nyilatkozott meg *Szendy* Károly alpolgármester rendkívül szimpatikus bemutatkozó beszédében is. Ez a remekbe készült szónoki miniatür azt mondhatnánk méltó és hűséges tükörképe magának az alpolgármesternek. Kevés szó, nagy horizontjával a cselekedeteknek. Világos, egyszerű, határozott és őszinte beszéd, átitatva nemes fajszeretettel, Budapestért való rajongással és a kultúrába vetett hittel. És meg fogja jegyezni Budapest népe azt is, hogy az új alpolgármester a keresztben nemcsak a vallás, de a nemzetmentés, a szociális igazság, az emberi egyenlőség és az emberszeretet szimbólumát is látja. Tudomásul veszi minden illetékes faktor azt is, hogy *Szendy* Károly tökéletes, alkut nem ismerő törvénytisztelete mellett az autonómia embere, azé az autonómiáé, amelynek eleven energiájára és hatalmas átütő erejére a nemzetépítő munkánál feltétlenül szükség van és amelyet abból tartósan kikapcsolni nem lehet és nem szabad.

Mindent egybefoglalva, bármennyire politikai rúgók működtek is a rendkívüli közgyűlés összehívásánál, annak eredményei emelkedett szellemről tesznek tanuságot. A törvénytisztelet, az alkotmányosság és az autonómia iránt való hűség ünnepe volt ez a nap, amely nem múlhat el nyom nélkül Budapest székesfőváros történetében sem.

Borvendég Ferenc főpolgármester csak a költségvetés letárgyalása után hívja össze a 17-es bizottságot

Alaptalan aggodalmak a tisztviselők körében a készülő minősítési rendelet és a kényszernyugdíjazások miatt — Készül az üzemi tarifák reformja — A főpolgármester az autonómiával karöltve akar szanálni

Beszélgetés a főpolgármesterrel az aktuális kérdésekről

A közigazgatási bizottság hétfői ülésén *kiküldték „a közigazgatási tisztviselők és a tanszemélyzet szabályszerű elbánását megelőző eljárás lefolytatására hivatott" bizottságokat.* Ez a két bizottság, amely az úgynevezett *kényszernyugdíjazásokra nézve tesz javaslatot,* két-két rendes és két-két póttagból áll. A közigazgatási tisztviselők nyugdíjazásáról intézkedő bizottságnak úgy a két rendes, mint a két póttagját *a közigazgatási bizottság saját kebeléből választotta,* a tanszemélyzet nyugdíjazására hivatott bizottság egy rendes és egy póttagját *a kultuszminiszter fogja kinevezni,* a másik rendes és póttagot *Borvendég* Ferenc főpolgármester már a közigazgatási bizottság ülésén kinevezte és pedig úgy, ahogy azt az új fővárosi törvény előírja: *a közigazgatási tisztviselőket nyugdíjazó bizottság megválasztott tagjai közül.* A közigazgatási tisztviselők szabályszerű elbánását megelőző eljárás lefolytatására hivatott bizottságnak

rendes tagjaiul Csilléry Andrást és Gaár Vilmost, póttagjaiul Hann Arnoldot és Bánóczy Lászlót választotta meg a közigazgatási bizottság.

A tanszemélyzetre nézve intézkedő bizottság rendes tagjává *Gaár* Vilmost, póttagjává *Bánóczy* Lászlót nevezte ki *Borvendég* főpolgármester. A kényszernyugdíjazási bizottság tagjainak a megválasztásából arra lehet következtetni, hogy

a nyugdíjtörvény végrehajtását most már a városházán is napirendre tűzik.

Ezzel van nyilvánvalóan összefüggésben az a minősítési rendelet is, amelyet most készítenek az elnöki ügyosztályban. A városházi tisztviselők és üzemi alkalmazottak körében nyugtalanságot okoznak ezek a jelenségek. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért szükségesnek tartotta, hogy magához *Borvendég* Ferenc főpolgármesterhez forduljon felvilágosításért. Azt a kérdést vetettük fel, hogy *mennyiben alaposak a tisztviselői körökben elterjedt riasztó hírek és általában mikor kerül sor a nyugdíjtörvény fővárosi vonatkozású rendelkezéseinek a végrehajtására.*

Borvendég Ferenc főpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A minősítési rendeletet illetően, amit a polgármester úr készít, *egyelőre csak tervezetről lehet beszélni.* Ez a minősítési rendelet szoros összefüggésben van a nyugdíjtörvénnyel, amely tudvalevően legutóbb lépett életbe. Ez

a nyugdíjtörvény nemcsak az állami hatóságokra, hanem az autonómiákra is kötelező rendelkezéseket tartalmaz.

Éppen e célból vált szükségessé a közigazgatási tisztviselők és a tanszemélyzet szabályszerű elbánását megelőző eljárásnak a lefolytatására hivatott bizottságnak a kiküldése. Már a közigazgatási bizottság ülésén hangsúlyoztam, hogy

e bizottság tagjaira rendkivül fontos feladat vár

Az eléjük kerülő és egyesekre nézve *életbevágóan fontos kérdésekben fognak itélni.*

Exisztenciális kérdések forognak itt kockán, ami komoly megfontolást és lelkiismeretes körültekintést igényel.

A főváros tisztviselői kara hosszú évtizedeken át végzett magasszínvonalú és becsületes munkájával kiérdemelte a polgárság megbecsülését. Ennek a ténynek úgy én, aki a bizottság elnöke vagyok, mint a bizottság többi tagja is, tudatában vagyunk. Ez maga *elegendő garancia arra, hogy méltánytalanságok nem fordulhatnak elő.*

Borvendég Ferenc főpolgármesternek ez a nyilatkozata alkalmas arra, hogy megnyugtassa azokat, akik a polgármesteri minősítésről és a kényszernyugdíjazásról szóló riasztó hírek miatt aggódnak. Mint a főpolgármester nyilatkozatából kiderül, nincsen ok semmiféle aggodalomra.

Borvendég Ferenc főpolgármester csak a költségvetés letárgyalása után hívja össze a 17-es bizottságot

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött *Borvendég* Ferenc főpolgármesternél a 17-es bizottság összehívása iránt is. A városházi pártok vezetőinek körében visszatetszést kelt, hogy *Borvendég* Ferenc főpolgármester a nyári szünet óta még egyáltalán nem hívta össze a szanálási müvelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottságot, amely *ilyen körülmények között teljesen tájékozatlan a szanálási tervek felől.* Amidőn a városházi pártvezérek ezt a felfogását szóba hoztuk és a legközelebbi szanálási rendelkezések iránt érdeklődtünk, *Borvendég* főpolgármester a következőkben válaszolt:

— Mielőtt szanálási terveimet nyilvánosságra hoznám, *meg akarom ismerni a székesfőváros autonómiájának a kívánságait.* A főváros autonómiáját képviselő pártoknak a véleménye a költségvetési vita során válik ismeretessé. Ugy

a pénzügyi bizottságban, mint a törvényhatósági bizottság közgyűlésén *alkalmuk lesz a pártok szónokainak, hogy a költségvetésre vonatkozó észrevételeiket megtegyék és ezek során a fővárosi közönség kívánságainak hangot adjanak.*

Szanálási terveimet a székesfővárosi autonómiával karöltve akarom megvalósítani,

ebből a szempontból viszont feltétlenül szükségem van arra, hogy az autonómia felfogását megismerjem.

Itt közbevetően megkérdeztük:

— *Ezek szerint csak a költségvetés letárgyalása után kerülhet a sor a 17-es ellenőrző bizottság összehívására?*

Borvendég főpolgármester így felelt:

— Mindaddig, amíg a pénzügyi bizottság és a közgyűlés a jövő évi költségvetést le nem tárgyalta, *szanálással kapcsolatos intézkedéseket nem teszek,* amiből nyilvánvalóan következik, hogy

a 17-es bizottság összehívására is csak a költségvetés teljes letárgyalása után kerülhet sor.

Érdeklődtünk a beszélgetés során

az üzemi tarifák reformja

iránt is. *Borvendég* főpolgármester a következőket mondotta:

— Két irányban is készülnek reviziós tervezetek. Készül egyrészről

az Elektromosművek és a Gázművek tarifareform-tervezete,

azonkívül *az egységes közlekedési rend bevezetésével kapcsolatban szó van a HÉV tarifájának a reformjáról is.* Azok a hírek, amelyek e tarifareformok céljairól elterjedtek, *legnagyobbrészt üres kombinációk.*

A fővárosi üzemek tarifáit, az új fővárosi törvény szerint, a főpolgármester állapítja meg.

Az illetékes ügyosztályok most készítik azokat az előterjesztéseket, amelyek *az új tarifák életbeléptetésére vonatkoznak.* A tarifareformról szóló összes javaslatok előbb a polgármester úr elé kerülnek, aki azután azokat elém terjeszti. *Eddig még egyetlen egy ilyen javaslatot sem kaptam, tehát nem is állott módomban ezekkel a kérdésekkel foglalkozni.* Már ez is bizonyítja, hogy

a döntésről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Én *a legalaposabban akarok foglalkozni az összes tarifakérdésekkel, mert ezek, nézetem szerint, közelről érintik a főváros közönségét.* Ilyen körülmények között viszont csak kellő megfontolás után lehet dönteni.

*

Amint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa értesül, úgy a nagyüzemek tarifareformja, mint a közlekedési reform is, *csak a költségvetés letárgyalása után kerül napirendre.* A főváros közönségét elsősorban a közlekedési tarifa reformja érdekli. Tudomásunk szerint úgy *Borvendég* főpolgármester, mint *Sipőcz* Jenő polgármester is honorálják azt a felfogást, amely szerint Budapest politikai határain belül nem lehet különbség az utasok között közlekedési szempontból és éppen ezért *bizonyosra lehet venni, hogy a közlekedési reform életbeléptetésével kapcsolatosan 24., esetleg 26 fillérben fogják megállapítani az egységes átszállójegynek az árát.* (p. b.)

Tovább folyik a költségvetés vitája a pénzügyi bizottságban

Harrer Ferenc nem helyesli a deficit hitelműveletttel történő megoldását

A pénzügyi bizottság kedden indította útjára a költségvetési vitát, amelynek méltó nyitánya volt *Sipőcz* Jenő polgármester nemesveretű és szakszerű expozéja. Utána *Ugron* Gábor fejtegette a költségvetés és a szanálás egymásrautaltságát és komoly intelmét mindenütt megkülönböztetett figyelemmel fogadták, amikor arra utalt, hogy

a költségvetésmegállapítási jogról a törvényhatóságnak nem szabad lemondania.

Révész Mihály a szociális szempontok fokozottabb érvényesülésére hívta fel a figyelmet, *Bródy* Ernő pedig végigment a városi igazgatásban tapasztalt újabb jelenségeken. *Hann* Arnold a deficit eltüntetésének módozatairól szólott, *Párkány* Frigyes pedig felhívta a figyelmet arra, hogy új gazdasági politika nélkül a főváros nem tud megbírkózni a jövő eshetőségeivel. Felszólalása minden oldalon elismeréssel találkozott. *Ilovszky* János nagyarányú beszédében kitért az összes égető problémákra és *egyöntetű helyeslés kíséretében foglalt állást olyan reformok mellett, amelyek a főváros javát szolgálják. Wolff* Károly elvi fejtegetésekkel kezdte és a tőle megszokott komolysággal mutatott rá

a gazdasági rendszer megváltoztatásának

szükségességére. *Petracsek* Lajos azt hangoztatta, hogy nem lehet okolni a deficitért azt a fővárost, amely 31.6%-kal leszállította kiadásait, holott az állam mindössze csak 18%-os redukciót produkált. A deficitet nem tartja szerencsétlenségnek és tisztán presztizs okokból nem hajlandó hozzájárulni annak eltüntetéséhez. *Láng* Lajos elismeréssel szólt a polgármester expozéjáról. A költségvetési helyzet csupán azért komoly, mert számolni kell azzal, hogy a deficit szükségszerűen visszatér évről-évre, mindaddig, amíg a főváros jelenlegi üzemi és pénzügyi politikáját folytatja. A deficit azért elkerülhetetlen, mert az üzemek, az Elektromos Műveket leszámítva, semmit sem jövedelmeznek. Hasonló a helyzet az ingatlanvagyonnál, ahol a jövedelem csak ezrelékekben fejezhető ki. *A Beszkárt helyzetét katasztrófálisnak* látja, mert a Beszkárt nem képes arra sem, hogy a beruházásokat amortizálja. *Mátyásfalvy* Erich általános kérdésekkel foglalkozott és pártja nevében különböző reformok végrehajtását sürgette.

A részletes vitát e héten, kedden folytatták. Az első szónok *Csilléry* András volt. Deficitmentes költségvetést követelt és *ajánlotta a hitelművelettel kapcsolatos megállapodást a hiányok eltüntetésére.* Utána *Harrer* Ferenc beszélt és kifejezést adott annak az óhajának, hogy a bizottság a költségvetést változatlanul fogadja el, mert

nem helyesli a hiánynak kölcsön útján való fedezését.

Szerinte a költségvetés egyensúlya csak úgy állítható helyre, ha

a közfeladatok és a fedezet megosztása tekintetében megfelelő megállapodás jön létre az állam és a főváros között.

Kedden az utolsó szónok *Miklós* Ferenc volt, a vitát szerdán folytatják.

Kelenföldet és Lágymányost november 5-én „Szent Imre város" névre keresztelik

A mult év folyamán az Országos Rákóczi Ferenc Szövetség mozgalmat indított Budapest kerületeinek magyaros elnevezése érdekében, mivel a mostani elnevezések idegen hangzásúak és részben az osztrák uralom korszakaira emlékeztetnek. A mozgalom során benyujtott emlékirat szerint az I. kerületet *Megyervárosnak,* a II. kerületet *Nyékvárosnak,* az V. kerületet *Kürt-Gyarmatvárosnak,* a VI. kerületet *Tarjánvárosnak,* a VII. kerületet *Jenővárosnak,* a VIII. kerületet *Karavárosnak,* a IX. kerületet *Kazavárosnak,* a X. kerületet *Avarvárosnak,* a XI. kerületet *Hunvárosnak,* a XII. kerületet *Kunvárosnak,* a XIII. kerületet *Bessenyővárosnak* és a XIV. kerületet *Székelyvárosnak* nevezték volna el.

Az idei nyáron újabb beadvány érkezett a városházára, amelyben igen sok polgár és bizottsági tag azt kérte, hogy

az új, XI. kerületet „Szent Imre város" névre keresztelják,

és erre vonatkozólag a polgármester tegye meg a szükséges intézkedéseket. A XI. kerület új nevének kiválasztásánál az a szempont vezette a kerület lakosságát, hogy a kerület főterén, a Horthy Miklós-körtéren állították fel a szentéletű királyfi szobrát. A kerület polgársága az első nagy király és a liliomos Árpádházi herceg emlékének akar ezzel az elnevezéssel áldozni, de másik indok az is, hogy az Aachenből Magyarországra visszaszállított Szent Imre-ereklyét a XI. kerületi plébániatemplomban helyezték el.

A főváros vezetősége és törvényhatósága rövidesen foglalkozik a XI. kerület elnevezésének kérdésével és egyetértésben a Közmunkatanáccsal, valószínüleg már *ez év november 5-én, Szent Imre herceg napján hivatalosan is megtörténik a városrész új elkeresztelése.*

Bliki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

JUST KORNÉL OKL. MÉRNÖK
Építési vállalat
Bpest, V, Kossuth Lajos-tér 13-15. T.: 26-3-68

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30 6-20.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemű javítást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST, II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

TUNGSRAM
UJDONSÁGA
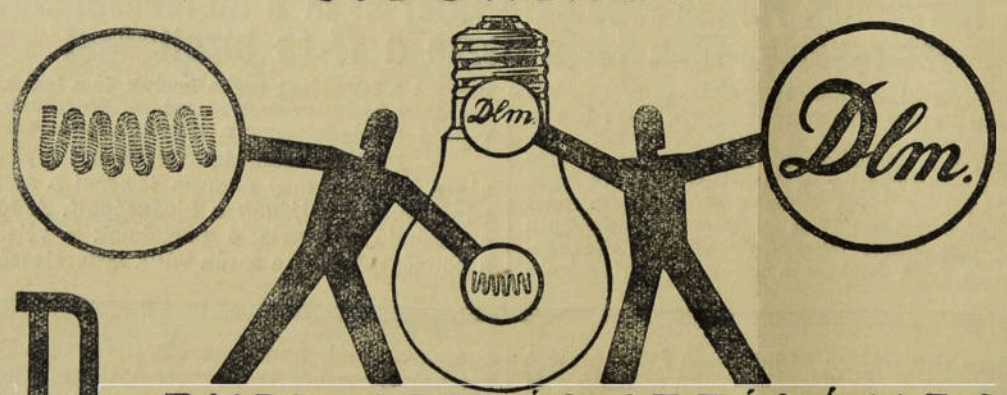

DUPLASPIRÁL IZZÓLÁMPA
Dekalumen sorozatban.

PESTI KIRAKAT

1934. XII. t. c.

Nem lehet benne kétség, hogy a szerdai rendkívüli közgyülés simán, komoly összecsapás, botrány és minden fölösleges elfajulás nélkül ment végbe. Ez is valami és ha ez a csendes, rendes, nyugodt tárgyaló modor, az egymás megbecsülése egyébre nem alkalmas, legalább Friedrich Istvánnak megadatott a mód, hogy dicsekedve sóhajtson fel:

— Hol vannak itt a marakodó pártok? . . .

Hála a jó Istennek, ez a közgyülés, ha történetesen Friedrich István nem kapaszkodik bele a főpolgármester szavaiba és intézkedéseibe, és ha a főpolgármester nem kénytelen kemény rendreutasításokhoz folyamodni, akkor szinte olajos simasággal zajlott volna le. Igy sem volt baj és a pártok szónokai csendben, nyugodtan fejtették ki a mondanivalójukat.

Friedrich István kedveskedő kérdése azonban még feleletre vár. Hogy hol vannak, hova lettek a marakodó pártok? Elnyelte az 1934. XII. t.-c. Nem a pártokat, amelyek most is ott ültek, beszéltek, eszmét cseréltek, határoztak. Nem ezeket a békés, hanem csak a marakodó pártokat nyelte el az 1934. évi XII. t.-c. Lehet, hogy vannak ennek a törvénynek hibái, hiányai, amelyeket az idő ki fog deriteni és meg is fog gyógyitani: de hatalmas erélye ennek a törvénynek a marakodó pártok megrendszabályozása: az minden kétséget kizáró módon bizonyos.

Hogy pedig ez igy van, annak klasszikus tanuja Friedrich István, aki kérdés formájában kifejezett szónoki alakzatával beismerte, hogy nincsenek többé marakodó közgyülési pártok.

A magyar ősz

A Szent István hét az idén kitett magáért. Mindnyájan nagyon meg vagyunk vele elégedve. Hiszen lesz majd még rajta javitani, tökéletesiteni való, de egyelőre úgy is, ahogyan az idén lezajlott, nagyon örvendetes eredményeket produkált. Az állandó haladás, mely ezen a téren észlelhető, biztositja, hogy a jövőben még nagyobb vonzóerőt gyakorló Szent István-heteket tudunk majd rendezni.

Kétségtelen, hogy a magyar idegenforgalom kitünő kezekben van, amikor azt — tisztelet minden más szervnek — a székesfőváros irányitja. Nagyszerű rendezők ezek az urak, de ezúttal még nagyobb rendező, még kiválóbb idegenforgalmár avatkozott bele az ügyükbe: a magyar ősz. Mert aztán olyan redező, olyan csábító, mint a magyar ősz, a maga felülmulhatatlan szépségeivel, megejtő bűbájával, csodálatosan kellemes langymeleg időjárásával, nincs több a világon. Kétségtelen, hogy azok a szorgalmas és ügyes kezek, amelyek az egész esztendőt teletüzdelik kitünő idegenforgalmi dátumokkal, szeptemberről is böségesen gondoskodtak. Mégis meglepetéssel olvastuk a polgármester jelentését, amely szerint az őszi idegenforgalom elérte a Szent István-heti idegenforgalom méreteit. Ez aztán már olyan jelenség, amely őszinte megelégedéssel és boldog reményekkel tölt el bennünket. A szorgalmas kezek és tervező agyak mellett itt azonban része volt a Gondviselésnek is, amely olyan csodálatosnak teremtette a magyar őszt.

És itt az idegenforgalom intézői számára rendkivüli ötlet kinálkozik és pedig kötelező erővel. Ez az ötlet pedig, hogy az idegenforgalom javára a végletekig ki kell használni azt a páratlan adottságot, amely a magyar ősz vonzó erejében rejlik. Amikor máshol ködfelhők borulnak a nyári szépségekre, akkor Magyarországon bűbájos szépségeiben és kellemességében tündöklik az ősz. Ezt minden módon és minden eszközzel tudomására kell hozni a müvelt világnak. Plakáton, cikkben, statisztikában, az idegenforgalom fejlesztésének száz és száz más eszközével hirdetni kell, hogy az őszt mindenkinek, aki barátja a természet szépségeinek és saját egészségének: Budapesten kell töltenie.

Október 16-án és 20-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Ilkovits I. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

Ha a főváros betegségének meggyógyítása operatív beavatkozást igényelt, a műtét elvégzésére Borvendég a leghivatottabb — mondja Payr Hugó

Ha elvétve akadnak is személyi ellentétek az Egységes Községi Pártban, azok a legközelebbi hetekben teljesen elsimulnak

A főváros pénzügyi bizottsága alapos megvitatás tárgyává tette a jövő évi költségvetést. Nem vett részt a költségvetési vitában sem *Kozma* Jenő, sem *Payr* Hugó, akiknek passzivitása a pénzügyi bizottság tagjainak a körében feltünést keltett. *Kozma* Jenő távolmaradását a pénzügyi bizottság ülésein elnöklő *Liber* Endre alpolgármester már első alkalommal bejelentette. *Payr* Hugó megjelent ugyan az üléseken, de tartózkodott a felszólalástól. Megkérdeztük *Payr* Hugót, akinél mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában *miért tartózkodott a felszólalástól.*

PAYR HUGÓ
országgyűlési képviselő

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Nagy figyelemmel hallgattam a költségvetés általános vitájában elhangzott felszólalásokat és a részletes tárgyalás során magam is *több indítványt fogok előterjeszteni.* Az általános vitában azért nem vettem részt, mert megjegyzéseimet nagyobb nyilvánosság:

a törvényhatósági bizottság közgyűlése előtt óhajtom megtenni.

Ami a főváros jövő évi költségvetésének *10 millió pengős deficittel* záruló tervezetét illeti, erről általánosságban az a véleményem, hogy itt nincs ok semmiféle aggodalomra. A főváros háztartási helyzete akár az államéhoz, akár más törvényhatóságokéhoz, vagy magán közületekéhez viszonyitva *kielégitőnek* mondható. Ez a megállapitás nem jelenti azt, hogy a főváros adminisztrációja által irányitott gazdálkodással százszázalékosan meg volnék elégedve. Ezt a gazdálkodást úgy lehet talán legtalálóbban jellemezni, hogy

a főváros vezetősége az egész vonalon és pedig úgy a központi igazgatás, mint az üzemek területén átszállójeggyel utazik,

— ahelyett, hogy *kisszakasz-jeggyel tenné meg ugyanazt az utat.* Meggyőződésem, hogy főként az *üzemek üzletvitelében*, de az *általános igazgatás* főbb ágazataiban is

túlméretezett az adminisztráció,

amelynek lefaragásával jelentős tételeket lehetne még megtakaritani. Az a baj, hogy komoly takarékossági elgondolások következetes és erélyes végrehajtására

senki sem vállalkozik a városházán.

Talán nem is a városházi adminisztráció a hibás, mert hiszen azoknak a kezét, akik a költségvetést összeállitják, *megköti a közgyülési határozatoknak egész serege*, amelyet respektálni tartoznak.

— Hogy milyen komoly eredményeket lehet elérni gondos munkával, arra legfőbb bizonyiték az *1931 őszén megalakult takarékossági bizottságnak a sikere.* Én voltam az, aki három évvel ezelőtt takarékossági bizottságnak a kiküldését javasoltam a főváros törvényhatósági tanácsában. A főváros vezetősége ugyanis azon az álláspontón volt, hogy a jelentkező deficitet csak *a közszolgáltatások árának felemelésével* lehet eltüntetni. A javaslatomra kiküldött takarékossági bizottság, amely a tanácsban képviselt városházi pártok megbizottaiból állott.

játszva 20 millió pengőt takarított meg és pedig anélkül, hogy egyetlenegy embert el kellett volna bocsátani,

vagy a legkisebb intézményt is meg kellett volna szüntetni. Ezt az eredményt és ezt a sikert, amit 1931 őszén ért el a főváros autonómiájának a képviselőiből álló takarékossági bizottság, semmiképpen sem lehet elvitatni. A főváros tanácsa elfogadta javaslatainkat és azok a közgyülésen is keresztülmentek. Éppen e sikeren felbuzdulva tettem azután azt a javaslatot, hogy *ez a takrékossági bizottság állandósittassék* és folytatólagosan ellenőrizze, vajjon a városházi adminisztráció végrehajtja-e a bizottság elgondolásait. Ezt a javaslatomat nem fogadták el. Bár a rekriminációnak ma már kevés értelme van, tartozom magamnak azzal a kijelentéssel, hogy

nézetem szerint sok minden másként történik, ha ez a takarékossági bizottság 1932-ben és 1933-ban is működött volna.

Talán még az új fővárosi törvénynek a megteremtésére és a szanálási müveletnek az elrendelésére sem került volna sor.

— Tárgyilagosan meg kell állapitanom, hogy *a főváros vezetőségének a mentalitása lényegesen javult az elmult esztendők alatt.* Ezt mindenesetre elértük. Elhatározott tervük volt ugyanis az üzemi *tarifák felemelése.* Erélyes ellenállásunk következtében ezt a tervet véglegsen elejtették és

ma már a közüzemi tarifák felemelésének még csak a gondolatával sem mernek foglalkozni a városházi adminisztrációnak a vezetői.

Általában ez a bizottság vitte bele a városházi adminisztrációnak a vérkeringésébe a *takarékossági gondolatot.* El kell ismernem, hogy a főváros összes fötisztviselői lelkiismeretes és szép munkát végeztek. Évről-évre újabb és újabb jelentős összegeket sikerült megtakaritaniok, bár ezeknek a megtakaritásoknak erős szépséghibájuk az, hogy az egész vonalon lineárisan történtek és igy *nem küszöbölték ki teljesen azokat az anomáliákat, amelyek a főváros gazdálkodásában ma is feltalálhatók.*

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye *Borvendég* főpolgármester szanálási terveiről, *Payr* Hugó igy felelt:

— Nem ismerem a főpolgármester szanálási terveit, tehát nem is tudok azokról véleményt alkotni. *Nekem vannak komoly terveim, amelyeknek a végrehajtásától a főváros pénzügyi helyzetének lényeges megjavitása és a háztartási egyensúly helyreállitása várható.* Ezeket a terveket

a főváros közgyülésén fogom költségvetési beszédem keretében ismertetni.

Ami a szanálást illeti, kezdettől fogva azon a véleményen voltam, hogy nincs szükség új törvény megalkotására és az úgynevezett szanálási müveletnek teljhatalmú főpolgármester útján való végrehajtására. De ha már a kormány erre az útra lépett, akkor

a leghelyesebb megoldás az volt, hogy a kormány Borvendég Ferencet küldje a városházára szanáló főpolgármesternek

Én a főváros betegségeinek a meggyógyitásához nem tartom szükségesnek az operációt, ha azonban a kormány az operativ beavatkozás mellett döntött, akkor a józan ész megköveteli, hogy *ezt az operációt sebész hajtsa végre.* Ez volt a magyarázata annak, hogy teljes meggyőződéssel *Borvendég* mellé állottam, abból az elgondolásból kiindulva, hogy ilyen operativ mütétnek az elvégzésére ő az egyedül hivatott ember. Hogy hogyan fog operálni, azt még nem tudom. Addig várok az ítélettel, *amig cselekedeteket fogok látni.*

Payr Hugó nyilatkozott a városházi helyzetről is. Megemlitette, hogy *Kozma* Jenő kizárólag betegsége miatt maradt távol a pénzügyi bizottság költségvetési vitájától. Mihelyt visszatér üdüléséből, ismét bekapcsolódik a várospolitikai életbe. Ami az *Egységes Községi Polgári Párt* belső ügyeiről szóló híreket illeti — mondotta *Payr* — ezek **nem alkalmasak arra, hogy a párt tagjai közé éket** verjenek, *bármennyire is szeretnék ezt az ellentétekről szóló hirek terjesztői.* Más pártokban is előfordulnak személyi ellentétek, sőt a pártnak a tagjai között tárgyi kérdésekben is lehetnek nézeteltérések, csak az a fontos, hogy *az ellentétek elsimitása a párt keretein belül történjék.* Ez fog bekövetkezni az *Egységes Községi Polgári Pártban* is és pedig már a legközelebbi hetekben.

MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL KAPHATÓ

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Tizenkétezer vagón konkurrens koksszal kell a gázműveknek megbirkózni

Gáztüzelésre alkalmas kazántípusokra pályázatot hirdet a gázművek

A gázművek jövedelmezőségének biztosítása és annak fokozása mindegyre több gondot okoz. Ez a probléma állandósult, különösen amióta az elektromos áram használata a háztartásokban mindinkább teret hódít. Újabban pedig

a koksz értékesítése körül is nehézségek támadtak.

A gázművek a termelt kokszmennyiséget az előző években mindig minden különösebb nehézség nélkül tudta értékesíteni, sőt volt idő, a tüzelőszer hiánya idején, amikor szinte versenyeztek a gázkoksz megszerzéséért és még külföldön is sikerült jelentősebb mennyiséget elhelyezni. Most — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* értesült — a gázgyári koksz értékesítése körül komoly nehézségek támadtak, amelyek meglehetős gondot okoznak a vezetőségnek.

— A gázgyár vezetősége — *mondotta informátorunk* — meglehetős aggodalommal néz a koksz üzleti értékesítésének kilátásai elé. A kokszstermelés jövő évre 150 ezer tonnában van előirányzova, ami teljesen kielégítené a szükségletet, de felborítja a számítást, hogy

a kormány 6 ezer vagón külföldi koksz behozatalát engedélyezte és a közeli jövőben üzembe helyezik a pécsi kokszgyártótelepet is, ahol ugyancsak 6 ezer vagónt fognak termelni.

Így 12 ezer vagón konkurrens koksz fenyegeti a gázgyár értékesítési lehetőségét. Már pedig ez nem közömbös a gázművek számára, amelynek

a kokszeladásból évi 9 millió pengő a bevétele.

Ha itt zavarok támadnak, ez nagy kihatással lesz a gázművek egész üzleti gesztiójára.

— Mindezekre való tekintettel a gázművek vezetősége most azzal a kérelemmel fordul a polgármesterhez, rendelje el a főváros hivatalaiban és intézményeinél, hogy lehetőleg koksszal tüzeljenek és a városi épületek központi fűtőberendezését is kokszstüzelésre alakítsák át.

— De úgylátszik, ezek a körülmények készteték a gázművek vezetőségét arra is, hogy egy új fajta, gazdaságosan tüzelő, központi fűtésre szolgáló

koksz-kazán típusra, illetve annak tervezésére pályázatot hirdessen.

A gázművek a díjnyertes pályázatokat összesen 10 ezer pengővel honorálja. Lehet már kész kazánokkal, vagy csupán csak tervekkel pályázni. Kész kazánok bemutatásánál az első díj 4 ezer pengő, a második 2500 pengő, a harmadik 1500 pengő. Kazánterveknél az első díj 1000 pengő, a második 600, a harmadik 400 pengő. A pályázat november 30-án jár le.

— A gázművek az új kazántípusok előállításától remélik, hogy szélesebb körben, a magánháztartásokban is áttérnek a kokszstüzelésre és hogy a központi fűtőberendezéseknél is szén vagy brikett helyett inkább a kokszstüzelést fogják alkalmazni.

Újra napirendre került a két nagy világítási üzem egyesítésének a problémája

Az összevonás révén évenkint 3 millió pengő megtakarításra számítanak — Bornemissza Géza lesz az egyesített üzemek vezérigazgatója

Sipőcz Jenő polgármester a költségvetési vitát bevezető nagyszabású expozéjában bejelentette, hogy az önálló vagyonkezelésü nagyüzemek, a vízgáz- és elektromosmüvek üzemi szabályzatának, szolgálati és illetményszabályzatának átdolgozása rövidesen megkezdődik és sor kerül belső üzemvitelük átszervezésére és anyaggazdálkodásuk gazdaságossá tételére is. Megemlítette továbbá a polgármester, hogy az átszervezéshez szükséges adatgyüjtés a vizmüveknél már megtörtént és ugyanezt elrendelte a két világítási üzemnél is.

A polgármesternek ez a bejelentése a *Fővárosi Hirlap* munkatársának *legmegbizhatóbb forrásból* származó értesülése szerint nagyjelentőségü reformot takar:

a közel jövőben sor kerül a két nagy világítási üzem, a gáz- és villamosmüvek igazgatásának az egyesítésére.

Az erre vonatkozó megbeszélések és tanulmányok igen előrehaladottak, amit legjobban bizonyit az, hogy az egyesített üzemek vezető pozíciójának személyi megoldása is már döntő stádiumba jutott. Információnk szerint

erre az állásra a legkomolyabb jelölt Bornemissza Géza,

aki az ország egyik legelismertebb szakembere, jelenleg vezérigazgatója a Hungária villamossági részvénytársaságnak, törvényhatósági bizottsági tag és ebben a minőségében tagja az Országos energiatanácsnak, ahová a székesfőváros delegálta.

— A két nagy világítási üzem egyesítésének kérdésével — *mondotta előkelő informátorunk* — valóban a legkomolyobban foglalkoznak az illetékes faktorok. Ma már

nemcsak a két üzem közös szén- és egyéb anyagbeszerzéséről, egyöntetü kezeléséről, az egyesített pénzbeszedésről és könyvelésről, hanem az igazgatás teljes centralizációjáról van szó.

A folyamatba tett adatgyüjtésekből és kiváló szakemberek megállapításából kiderül, hogy a mai viszonyok között teljesen felesleges és indokolatlan a két világítási üzem különálló és sok tekintetben ellentétes adminisztrálása, de ezenfelül

véget kell vetni a két üzem egymásra törő, kihatásában káros versengésének.

Teljes harmóniát kell teremteni a két nagy üzem között és oda kell hatni, hogy a közönség szolgálatában egymást kiegészítsék és anélkül, hogy egymásnak kárt okozzanak, egyformán gyümölcsöző üzemei legyenek a székesfővárosnak. Az egyesítés részleteiről természetesen ma még korai volna beszélni, bár az illetékes tényezők előtt már úgyszólván

teljesen kialakult a két üzem igazgatásának központosítása.

— Az is bizonyos, hogy a nagyjelentőségü reform problémája igen rövid időn belül az illetékes fórumok elé kerül, mert *szoros összefüggésben van a szanálással, a racionalizálással, sőt a költségvetési deficit eltüntetésének feladatával is.* Kiszámították, hogy az elektromosmüvek és a gázművek igazgatásának egyesítése révén

évi 2,500.000—3 millió pengőt takaríthat meg a főváros,

ami óriási összeg, egyharmadrésze a költségvetési deficitnek. Ezt a hatalmas tételt a közönség minden hátránya nélkül elérheti a főváros, sőt az alkalmazásban levő tisztviselőket sem érheti károsodás, mert

az összpontosítást létszámapasztás nélkül akarják végrehajtani.

— Az üzemegyesítés kérdése azért is aktuális, mert a két legnagyobb üzem, az elektromosmüvek és a gázművek évek óta felelős vezérigazgató nélkül működnek, helyettesek végzik ezt a feladatot és ez az átmeneti állapot sok vonatkozásban hátrányosnak is bizonyult. Ezt többen is kifogásolták a pénzügyi bizottság vitája során is és a kereszténypárt vezére, *Wolff* Károly is rámutatott ennek az állapotnak a tarthatatlanságára. Az egyesítés ezt a problémát is egycsapásra megoldja, ha olyan szakembert állítanak a két üzem élére, aki a reáruházott nagy feladatot pártatlanul és hozzáértéssel fogja intézni.

Ennek az információnak a kiegészítéseül még hozzáfüzhetjük azt az értesülésünket, hogy az egyesités gondolatát igen rokonszenvesen fogadták a törvényhatóság reprezentánsai és a főváros vezetői is. Természetesen, az első hírek hallatára, máris megmozdultak azok is, akik ellenkező véleményen vannak és a különböző érdekek képviseletében a dolgoknak más megoldását szeretnék elérni. A szem előtt álló elsőrendü érdekek, a racionalizálás problémája és az illetékesek felfogása azonban olyan elhatározott, hogy ebből következtetve, biztosra lehet venni, hogy az egyesítés megtorpedózását célzó törekvések sikertelenek maradnak.

Aktuális városházi problémák megvitatása az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Gróf Bethlen István ünneplése

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este tartotta nyári szünet után első értekezletét, amelyen a párthoz tartozó törvényhatósági bizottsági tagok úgyszólván teljes számban résztvettek. A még mindig gyengélkedő *Kozma* Jenő helyett *Becsey* Antal elnökölt, aki megnyitó szavaiban arra kérte a párt tagjait, hogy az új kampányban is régi szeretettel foglalkozzanak a főváros ügyeivel. Ezután *Glückstahl* Samut köszöntötte 70-ik születése napja alkalmából a párt és öt szeretetéről és együttérzéséről biztositotta. *Glückstahl* köszönő szavai után *Becsey* az elnöki székből *Szendy* Károly alpolgármesterré történt megválasztásáról emlékezett meg, méltatta kiváló képességeit és annak a reményének adott kifejezést, hogy az új alpolgármester a főváros és az autonómia életében beváltja a hozzáfüzött összes reménységeket. A pártértekezlet egyhangulag kimondotta, hogy *Szendy* Károlyt jegyzőkönyvileg üdvözli és erről levélben értesíti.

Scheuer Róbert helyére a sportbizottságba *Piazza* Győzőt delegálta a párt és tudomásul vette azt is, hogy *Scheuer* lemondott a Pedagógiai Filmgyár felszámoló bizottságában elfoglalt tagsági helyéről.

Hosszasan foglalkoztak a jövő évi költségvetéssel és elhatározta az értekezlet, hogy a költségvetési vitában a párt álláspontjának kifejtését *Glückstahl* Samura bízza. A vitarendező bizottságba *Wellisch* Andort és *Piazza* Győzőt delegálták.

Bayer Antal közlekedési kérdésekkel foglalkozott és különösen kifogásolta az Andrássy-úti autóbuszforgalmat, amely nem méltó a főváros legnagyobb és legforgalmasabb útvonalához. Azt kívánta, hogy a párt tegyen lépéseket, hogy a 3-as kocsik a Hősök teréig járjanak. Egyidejüen *Piazza* Győző azt tette szóvá, hogy a Déli pályaudvaron érkező vonatokat nem várja elegendő autóbusz.

Petracsek Lajos meleg szavakkal emlékezett meg *Bethlen* István gróf 60-ik születésnapjáról és indítványozta, hogy a párt gróf Bethlen Istvánt ebből az alkalomból üdvözölje, szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítsa. *Petracsek* inditványát egyhangú lelkesedéssel fogadták el és hosszasan megéljenezték gróf *Bethlen* Istvánt.

Az értekezlet után pártvacsora volt, amelyen igen sokan vettek részt a Polgári Egység Klubjának tagjai közül is. Jelenvoltak: *Becsey* Antal, *Payr* Hugó, *Kállay* Tamás, *Piazza* Győző, *Glückstahl* Samu, *Petracsek* Lajos, *Usetty* Béla, *Ugron* Gábor, *Héder* Lajos, *Gaár* Vilmos, *Petzrik* Jenő, *Wellisch* Andor, *Scheuer* Róbert, *Bayer* Antal, *Oszoly* Kálmán, *Orova* Zsigmond, *Studinka* Béla, *Hatolkay* Kázmér, vitéz *Árvátfalvi Nagy* István, vitéz *Bornemissza* Géza, *Poméry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Lédermann* Mór, *Fáber* Fülöp, *Hubert* Vilmos és még sokan mások.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Bupapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68.

Földgázkoncessziót kér a főváros az államtól a Duna—Tisza közére

Az őrszentmiklósi gázkutatás folytatása 3 millió pengőbe kerül

Néhány héttel ezelőtt elsőnek számolt be a *Fővárosi Hirlap* a Budapestkörnyéki gázkutatások során elért eredményről: *az őrszentmiklósi gázkútról.* Ezek után a biztató jelek egész sora, de fontos nemzetgazdasági és külkereskedelmi érdekek is kívánják, hogy a megkezdett úton tovább haladjunk és a kutató munkálatokat most már tervszerűen tovább folytassuk. A több mint két év óta tartó kutatási munka eredménye, hogy ma már Budapest környékének geológiai alakulása mintegy 30 kilométeres körzetben fel van tárva és megállapítást nyert, hogy

igen jelentős földgázkutatási lehetőség kínálkozik nemcsak Őrszentmiklóson, hanem ebben a körzetben több más helyen is.

A földgázkutatás folytatásáról

MORVAY ENDRE dr. tanácsnoknál,

a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Az őrszentmiklósi gázfúrások biztató eredménye után gondoskodni kell arról, hogy a megkezdett munkát megfelelő méretekben és módon tovább folytassuk és az eddigi, lényegében tudományos jellegű próbafúrások után, áttérjünk a tulajdonképpeni mélyfúrásokra.

— Mivel a főváros a gázkutatásokra már eddig is nagy összeget áldozott, érdekében áll, hogy az eredményeket a maga számára biztosíthassa. Ezért mindenekelőtt tisztázásra szorul az állam és a főváros kapcsolata és viszonya ebben a kérdésben. Minthogy

a földgáz feltárása és kihasználása állami monópólium,

a munkálatok folytatása előtt rendezni kell az állam és székesfőváros jogviszonyát. A rendezésnek többféle módja van. Ebből a legmegfelelőbbnek látszik *a koncessziószerzés.* A székesfőváros ilyen értelemben

felterjesztést intéz a kormányhoz, amelyben a Duna—Tisza közén levő területre feltárási koncessziót kér.

A rövidesen meginduló tárgyalások során fog kialakulni, hogy milyen feltételek mellett lesz ez a koncesszió biztosítható.

— A kérdés tisztázása elkerülhetetlenül szükséges, mert

a főváros csak a koncesszió birtokában áldozhat újabb nagyobb összeget a gázkutatás folytatásához,

illetve a tényleges mélyfúrások végrehajtásához.

Érdeklődtünk, hogy mekkora az az összeg, amiből a tervezett mélyfúrásokat meg lehet valósítani. Értesülésünk szerint

a mélyfúrások legalább 3 millió pengőt igényelnek,

amelynek előteremtéséről a koncesszió megadása után történik majd gondoskodás.

Ujból napirendre kerül az egységes 26 filléres villamostarifa

A másik elgondolás a távolsági forgalom bevezetése — A javaslatokat a közlekedési bizottság veszi tárgyalás alá

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a közlekedési ügyosztály és a BESzKÁRT külön-külön dolgozzák ki a villamostarifa-reformot, amelynek célja, hogy a közönség érdekeit szolgálja, a mellett biztosítsa a közlekedési vállalatok pénzügyi érdekeit. *Sipöcz* Jenő polgármester költségvetési expozéjában is jelezte, hogy a *tarifareform és az egységes viteldíj bevezetésére vonatkozó javaslatok elkészültek* és a szakbizottsági tárgyalásra várnak. Az újítással a HÉV a főváros határain belül *lényegesen olcsóbbodik* és előtérben van a *közlekedés javítására* vonatkozó reformok bemutatása is.

A tarifareform lényegét még nem hozták nyilvánosságra, de mint értesülünk

különböző megoldási tervezetek vannak előtérben,

amelyek méltán keltenek feltűnést a közönség körében.

— A BESzKÁRT is tisztában van azzal, — mondotta informátorunk, — hogy a *30 filléres HÉV menetdíj a főváros határain belül túlzott és indokolatlan.* Az a kívánság azonban, hogy érvényesítsük ebben a vonatkozásban a 24 filléres normáltarifát, nem teljesíthető, mert a BESzKÁRT-nak számításai szerint 600.000 pengő hiánnyal kellene számolni. Az egyik elgondolást olyképpen kívánja a megoldás biztosítani, hogy

a BESzKÁRT összes vonalain 26 fillérben szabják meg az eddigi 24 filléres átszállójegyek árát,

mely esetben *ez a kétfilléres többlet bőségesen fedezné a HÉV tarifa-leszállításából eredő bevételi hiányokat.* Másik elgondolás *a távolsági forgalom bevezetése* a BESzKÁRT hálózatába, mint ahogy azt számos külföldi metropolis már végrehajtotta. A számítások szerint

a távolsági forgalomban kilométerenként 6 fillér volna az utazás díja

és így érvényesülne az az igazság, hogy a *kisebb távolságra utazó közönség kevesebbet, a messzebbfekvő célokra törekvő közönség pedig magasabb díjat fizetne.* Ebben az esetben *egy utazás Kispesttől Ujpestig például 40—46 fillérbe kerülne, míg a kisebb zónák díja nem emelkedne a 24 filléres mai áraknál magasabbra.* Ilymódon

keresztülvihető a HÉV tarifareformja,

amely valóban szükséges, de nem szabad következni a leszállításból olyan hiánynak, amely a vasútvállalat működését irreálissá teszi.

Értesülésünk szerint az erre vonatkozó számítások és tervezetek a közeli napokban elkészülnek és *a közlekedési bizottság legközelebbi ülésén napirendre kerülnek.*

Valószínüleg felfüggesztik a pékipartestület működését

Súlyos visszásságok derültek ki a hatósági vizsgálatnál

Általános felzúdulást váltott ki a társadalom soraiban az a vakmerő stílus, amelyet a pékkartel engedett meg magának, hogy *az áron alul való árusítást megakadályozza.* A pékkartel felbérelt legényei megtámadták a szolid haszonra kalkuláló szaktársaik kihordóit és erőszakkal fosztották meg őket áruiktól olyan texasi keretek között, amelyekre a *gangsteri* jelző a legméltóbb. A rendőrség és a büntető törvényszék a beadott feljelentésekre megindította a legszigorúbb eljárást, a közvélmény azonban már most meghozta ítéletét, amely *mértéktelenül lesujtó a pékkartel számára.* A horribilis hasznokért remegő pékiparosok felhördülnek arra a tényre, hogy velük szemben a kisebb péküzemek olcsóbb áron tudják a termékeket előállítani és

nem hajlandók belenyugodni abba, hogy az általános olcsóbbítási törekvésekben, a legfontosabb élelmicikknek: a kenyérnek is le kell szállani az arisztokratikus magasságokból.

Véres verekedések, összeütközések, késelések, utcai ütlegelések mutatják a pékkartel eszközeit, amelytől a fogyasztóközönség megvetéssel fordul el.

A pékkartel nem riad vissza a legterrorisztikusabb törvénybe ütköző eszközök alkalmazásától sem. Jellemző erre a megtörtént következő eset: *A Párisi Nagy Áruház kikalkulálta, hogy a félbarna kenyeret 26 filléres áron is képes haszonhajtóan árusítani.* Bérmunkára

szerződést kötött az egyik nagyobb péküzemmel, amely bánatpénz lekötése mellett arra kötelezte magát, hogy az áruháznak naponként 10 métermázsa félbarna kenyeret szállít 24½ filléres áron.

Ez a megállapodás azonban idő előtt kipattant. Tudomást szerzett róla a pékkartel és a legbrutálisabb módon megfenyegették a szerződő péküzemet, hogy ne merészkedjen az áruháznak kenyeret szállítani, mert különben nem lesznek szemben elnézők és . . . . . .

végső esetben áttól sem fognak visszariadni, hogy a műhelyét lerombolják.

A megriasztott pékmester nem tehetett egyebet,

felbontotta az áruházzal kötött szerződését, sőt még a bánatpénzt is lefizette,

amelyet a pékkartel az ellenállási alapból bocsátott rendelkezésére.

Ilyen gansteri eszközökkel dolgozik a profitéhes pékkartel.

A mutatkozó brutális jelenségek hatása alatt a megtámadott pékiparosok *panasszal fordultak a kereskedelmi miniszterhez* és azonnali eljárás megindítását kérték, hogy áruikat életveszedelem nélkül hozhassák forgalomba. A kereskedelmi miniszter intézkedett, hogy a panasz lényegét részben az ármegállapító bizottság bírálja felül, de másrészt a további eljárás lefolytatása végett a székesfőváros polgármesteréhez fordult. A polgármester

a közgazdasági és ipari ügyosztályt

bizta meg a további eljárással, amelynek alakulásáról a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedelmi miniszter úr leiratában utalt arra, hogy a *Sütők Iparvédő Egyezménye* a pékipari termékeknek a kartel által megállapított áron alul való árusítását *erőszakkal megakadályozzák.* A kereskedelmi kormány ennek következtében felhívta a polgármestert: vizsgálja meg, hogy

milyen összefüggés van a Sütők Iparvédő Egyezménye és a Budapesti Sütők Ipartestülete között,

továbbá, hogy az ipartestület *nem fejt-e ki olyan tevékenységet működése terén, vagy azon kívül, amely az ipartestületekről szóló 1932 VIII. tc. rendelkezésébe ütközik,* amelynek értelmében termékeik és munkáik értékesítésében

korlátozást alkalmazni nem szabad.

Az ipartestület ellen *a vizsgálat folyamatban van és annak eredményéről, valamint az intézkedésekről a legközelebbi időben jelentés készül.*

— Az eddigi megállapítások azt mutatják, hogy az ipartestület a pékkartel nyomására

meg nem engedett eszközöket vett igénybe, pénzalapot gyüjt, hogy ezzel az olcsón árusító pékiparosok mozgási szabadságát megakadályozzák.

Az ügy büntető vonatkozásaival a főváros természetesen nem foglalkozik, azonban *a megtörtént esetek olyan sajnálatos eltévelyedésekre engednek következtetést, hogy a legszigorúbb intézkedések látszanak jogosultaknak.* A vizsgálat még nem ért véget, a súlyos megállapítások azonban

elkerülhetetlenné teszik a hatósági beavatkozást,

amelynek eredményeképen *az ipartestület felfüggesztése sem látszik valószínütlennek.* A további teendők ebből jogszerüen következnek és nyilvánvalóan elérik azt a célt, hogy a pékkartel a szabad verseny ellen ilyen meg nem engedett eszközökkel ne küzdhessen.

A fenti nyilatkozat rendkívül megnyugtató intézkedéseket helyez kilátásba, mert *a polgármester hatásos beavatkozása egyedül alkalmas a pékkartel gangsterizmusának letörésére.* A vizsgálat befejezése és az intézkedések megtétele után minden kilátás meg van arra, hogy *a pékkartel botránykrónikája véget ér.*

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon: 22-1-49. **Budapest, V., Nádor-utca 18. sz.**
Aszfaltgyár és anyagtelep:
IX., Gubacsi-út 37. sz.

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék

Vita a Tabán átdolgozott terveiről. *Szendy* Károly alpolgármester elnöklésével pénteken és hétfőn értekezlet volt, amelyen *Kempelen* Ágoston, *Wassala* Sándor, *Király* Kálmán és *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokok, továbbá *Dorner* Gyula, *Harrer* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Homonay* Tivadar és K. *Császár* Ferenc bizottsági tagok, a szakbizottságok kiküldöttei vettek részt. *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a városrendezési osztály vezetője, ismertette az átdolgozott terveket, majd élénk vita indult meg az újjáépítés körül. Elsősorban azt vitatták meg: a Tabán területén van-e szükség új forrásnyitásokra vagy elegendő a meglevő források vízhozama? Hosszasan tanácskoztak arról, hogy a Rudas átépítéséhez ragaszkodjanak-e vagy a Tabánban épüljön-e új fürdőintézet és gyógyszálló. Az értekezlet *határozatot nem hozott,* csupán a felmerült gondolatokat és a kialakult javaslatokat terjesztik a tervek kiséretében jövő héten a főpolgármester és az önkormányzat fórumai elé. A dolgok állásából nyilvánvaló, hogy a lebontott városrész rendezési és újjáépítési munkáit legjobb esetben csak a *tavasszal* kezdhetik el.

Liber Endre: Világvárosi problémák. A *Piarista Diákszövetség* legutóbbi összejövetelén *Liber* Endre alpolgármester nagyérdekességű előadást tartott *Világvárosi problémák* címen. Az előadáson megjelentek *Degré* Miklós dr., a budapesti ítélőtábla elnöke, *Oswald* István dr., a Kúria elnöke, *Hültl* Hümér és *Hültl* Dezső egyetemi tanárok, *Kisparty* József főigazgató, számos fővárosi bizottsági tag és az iskola végzett növendékei nagy számban. *Liber* Endre a hallgatóság elé rajzolta a főváros évtizedek előtti állapotait és fokról-fokra vetítette azt a gigantikus fejlődést, ami a világvárosi Budapesthez vezetett. A városszabályozások, építkezések, iskola és kultúrintézmények egymást követték, a szociális gondoskodás kimélyülése és a hatóság tennivalóinak megnövekedése azt mutatja, hogy Budapest vezetői jól látták a fejlesztés útjait. A kitünően áttekinthető előadás minden részletében előtárta a mai Budapest kialakulását és azokat a feladatokat, amelyek még megvalósításra várnak. A hallgatóság lelkes szeretettel ünnepelte az előadót és értékes tanulmányát.

Budapest bacillus-viszonyai. A Székesfővárosi Közegészségügyi és Bakteriologiai Intézet most adta ki jelentését a mult évi működéséről és ebben valósággal Budapest bacillus-viszonyainak keresztmetszetét tárja a nyilvánosság elé. A *Ströszner* ödön dr. egészségügyi főtanácsos, egyetemi tanár vezetésével működő intézet munkafejlődése a legmagasabbra emelkedett és az általános megbecsülést legjobban igazolja, hogy *a fővárosnak ezt a nagyszerű intézményét a legkiválóbb külföldi higiénikusok is látogatják, rendszeresen tanulmányozzák.* Rendkívül érdekes a vízvizsgálatokról szóló kimutatás, amelyből kiderült, hogy *a budapesti ivóvíz kifogástalan.* Kivételt képez a városszéli telepen folytatott próbafúrások eredménye, amelynek ellensúlyozására az intézet a *Becsey* Antal által javasolt mély-talajvíz mellett foglal állást. A Dunavíz bakteriumtartama emelkedik és ezért a Dunavíz higiéniájának javításával gyökeresen kell foglalkozni. Rendkívül tanulságos a fagylaltvizsgálatok eredménye, mert kiderült, hogy *nagy a száma azoknak a zug-cukrászüzemeknek, amelyeknek fagylaltkészítményei kifogás alá esnek.* A levegővizsgálatok azt mutatják, hogy a gáztartalom alakulása a használt szén kéntartalmától, az ipari és háztartási szénhasználat nagyságától, valamint a meteorológiai viszonyok alakulásától függ. Általánosságban *Budapest levegője az elmult évben kifogásolhatónak nem volt mondható.* Az intézet működése kiterjedt a tudományos munka minden ágazatára és méltán hozott elismerést *Ströszner* Ödön dr. igazgatónak, valamint kiváló munkatársainak: dr. *Scheff-Dabis* Lászlónak, *Waldbauer* Olgának, *Török* Piroskának, *Joós* Ilonának, *Polónyi* Pálnak, *Szarka* Istvánnak és *Fodor* Annának.

Méhes Emil dr. nyerte az idei Cziegler-érmet. A Cziegler Győző emlékére alapított érem a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet legértékesebb előadását jutalmazza. Az idén egyhangú határozat alapján a kitüntetést dr. *Méhes* Emil nyerte „Európai nagyvárosok müszaki igazgatása" címmel tartott előadásával.

A magyar vidéki városok méltatása francia nyelven. A *„Gazette de Hongrie"* szept. 22. és 29-iki számában *vitéz Horváth* Béla dr. tanácsjegyző hosszabb francia nyelvü tanulmányt közöl *„Les valeurs de la province hongroise"* címmel, amelyben a nagy magyar vidéki városoknak (Kecskemét, Miskolc, Szentes, Eger, Kőszeg) kultúrális és történelmi értékeit írja le, hogy a Budapestre jövő idegenek figyelmét a magyar vidékre is felhívja.

A Testnevelési Főiskola tanácsának új tagjai. *Hóman* Bálint közoktatási miniszter *Szendy* Károly alpolgármestert és *Sztankovits* Szilárd Beszkárt igazgatót, a Magyar Atlétikai Szövetség elnökét a M. kir. Testnevelési Főiskola tanácsának tagjává kinevezte.

Pártgyülés Kőbányán. A X. ker. Egységes Községi Polgári Párt e hó 2-án tartotta meg évadnyitó gyülését, amelyen *Payr* Hugó országgyülési képviselő és *Hatolkay* Kázmér törvényhatósági bizottsági tag is megjelentek. *Dongó* Orbán pártelnök megnyitó beszéde után *Kreisler* Sándor ügyvezető alelnök a kerületi párt működéséről számolt be. Ezután *Payr* Hugó tartotta meg mindvégig ovációkkal kisért beszédét, amelynek fővárosi vonatkozásában dicsérte Budapest mintaszerű gazdálkodását, ellene van a fizetések további redukciójának és végül megígérte a kerület érdekeinek hatásos védelmezését. *Dongó* Orbán záróbeszéde után az egybegyültek még sokáig ünnepelték a kerület népszerü képviselőjét.

Usetty Béla ünneplése a Villamos Alkalmazottak Nemzeti Szövetségében. A Villamos Alkalmazottak Országos Nemzeti Szövetsége jól sikerült társasvacsorát rendezett a Ferencvárosi Kaszinó helyiségeiben többszáz fönyi tag részvételével. A megjelentek között ott voltak *Usetty* Béla dr. országgyülési képviselő, a Beszkárt elnöke, *Payr* Hugó országgyülési képviselő, *Orova* Zsigmond dr. bizottsági tag, *Devecis* Mihály Beszkárt müszaki főtanácsos, a szövetség elnöke, *Fehér* Jenő dr. és *Székely* Dezső igazgatóhelyettesek, *Saly* Géza dr. vezértitkár, *Stein* Mihály, *Frank* Mihály és *Mayer* Henrik müszaki főtanácsosok. *Devecis* Mihály elnök meleg szavakkal köszöntötte a szövetségi vezetőségi tagjait. Utána *Payr* Hugó kifejtette, hogy egy ilyen alakulásra a Beszkárt alkalmazottainak és a magyar társadalomnak is szüksége van. *Orova* Zsigmond hálás szavakkal mondott köszönetet, hogy ebben a szövetségben tiszteletbeli tagnak választották. Általános érdeklődés között ezután *Usetty* Béla beszélt és kijelentette, hogy nem mint a Beszkárt elnöke jelent meg itt, hanem mint a barátja ennek a szövetségnek, amelynek bölcsőjét annak idején ringatta és ahol akkor még csak kevesen voltak jelen. Örömének ad kifejezést, hogy nem csalódtak egymásban. Egy kötelességük van, hogy *a főváros érdekében mindent megtegyenek és hogy úgy az alulról, mint a felülről jövő beavatkozásokat maguktól elhárítsák.* Végül *Medgyesy* Ferenc titkár felolvasta *Kozma* Jenő, *Ripka* Ferenc és *Petracsek* Lajos üdvözlő táviratait, amelyekben távolmaradásukat kimentették, a szövetségnek jó munkálkodást kívántak és felajánlták további közreműködésüket.

Nem gond a szövetvásárlás. Feltünést kelt a *Kálvin-téri Fenyves Áruház* 3 különböző szövet-csoportja: *Az 1-sö csoport valódi angol öltönyszöveteket tartalmaz.* Egy nagyobb angol szövetgyár a *Fenyves Áruházban* létesitette budapesti lerakatát. *A 2-ik csoport kosztüm és kabátkelmékből áll,* melyek mind a legújabb őszi színek és minták, annak darára bármelyik méterje csak 6.80 pengő. *A 3-ik csoportban az áruházban felgyülemlett rengeteg női ruhakelme maradék van,* amelyek méterje átlagos árban 1 pengő 80 fillér. A maradékok közül sok egy egész ruhára is elegendő, miért is ajánlatos mielőbb a maradékokból válogatni, mert a legszebb darabok hamar elfogynak.

Duplaspirál, Dekalumen. A vezető izzólámpagyárak állandóan arra törekednek, hogy gyártási eljárásaik tökéletesítésével minél gazdaságosabb izzólámpák kerüljenek a piacra. Ennek eredménye, hogy amig 1908-ban wattonként csak 2.8 lumen fényt kaptunk, addig 1932-ben már 12.8 lument sikerült wattonként elérni. A *Tungsram-Müveknek* a gáztöltésben alkalmazott duplaspirál (kétszer tekercselt izzószál) segítségével sikerült elérni, hogy új „D"-lámpáik a régebbi egyszerü spirálissal ellátott izzólámpákkal szemben fontos tipusoknál 20%-ig terjedően több fényt bocsátanak ki. A jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok mellett a Tungsram-Müvek ezzel legteljesebb mértékben igyekeznek a fogyasztók érdekeit megvédeni s felhagytak az izzólámpa eddigi jelzéseivel, amikor főhelyen az elektromos áramfogyasztást (watt) kerek számban tüntették fel és csak mint minőségi értékmérőt alkalmazták a lumenjelzést. Az új „D"-lámpáknál a fényjelzés foglalja el a főhelyet, amit kerek számban adnak meg, még pedig Dekalumenekben (10 lumen), hogy igy kisebb számokhoz juthassunk. Az áramfogyasztást (watt) másodsorban jelzik az izzólámpán.

A gazdasági helyzet javuló irányzata nagyban előmozditja az osztálysorsjátékban résztvevők azt a helyes szokását, hogy a volt sorsjegyszámaikat ne engedjék át másnak. Akik eddig semmi, vagy csak jelentéktelen eredményeket tudtak elérni, a régi sorsjegyszámaikkal akarnak tovább játszani, mert a szerencse forgandó és az állandó folytatólagos játék, — mely aránylag csekély költséggel fentartható, — gyakran a legszerencsésebb eredményekhez vezet.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Legújabb magyar gyártmányu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
Budapest, V., Vilmos császár-út 26. — Telefon: 20—0—77.

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba minimális szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

SZEREZZE MEG
ön is a lehetőségét annak, hogy ne legyen kedvetlen, kilátástalan az élete, hanem bizalma, reménysége legyen egy szebb élet és boldogabb jövő iránt!
VEGYEN
osztálysorsjegyet! Önmagának és családjának tesz vele szolgálatot, mert mihelyt sorsjegye van, már meg is szerezte a jóleső reményt, hogy 10, 20, 25, 30, 40, 50, 100, 200, 300 ezer pengőt is nyerhessen!
MINDENKINEK
és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye, de sorsjegy nélkül nem lehet nyeremény! Tehát szerencse fel! A húzások már október 20-án kezdődnek! Rendeljen még ma, megfizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt.
A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
24.— P	12.— P	6.— P	3.—

az összes főárusítóknál.

Gazdasági Értesítő

Félmillió vendég növelte a Nemzeti Munkahéten a vasutak utasforgalmát

Szörtsey József nyilatkozik az elért eredményekről és fölállítja a Munkahét mérlegét

A tudomány meg tudja mérni az indulatok erejét és idővel talán az emberi agy delejes sugarait is, de a lelki világ imponderábiliáihoz egyetlen eszközével sem tud hozzáférközni és így nem is foglalhatja számokba azokat. Ebben az értelemben ezért nem is lehet a lezajlott lelkes magyar hét mérlegéről beszélni, de az a néhány szám, amely azt bizonyítja, hogy a nemzet megmozdulása tényleg nagy és impozáns volt, megengedi, hogy következtetéseket vonjunk le.

A következtetések biztatók. Néhány nap alatt *kaleidoszkóp módjára* megcsillant előttünk a magyar élet minden vonatkozása és ha valaki azt mondaná, hogy a munkahéten alig történt több, minthogy *sokan és sok beszédet tartottak*, azt felelhetjük, hogy a beszédek legnagyobb része *beszámoló* volt a végzett munkáról és utalás az előttünk álló szinte emberfeletti feladatokra, amelyeknek megoldása, leküzdése: a munka.

Mert nem frázisokat hallottunk a miniszterelnök, a kereskedelemügyi, a földmívelésügyi és a pénzügyminiszter szájából, hanem beszámolót. A lehetőségekhez mérten elvégzett munka történetét és a teendők végtelen sorozatát. A főváros polgársága bizonyára megnyugvással olvasta, hogy *Gömbös* Gyula a *haladó konzervativizmus józan reformpolitikáját* hangoztatta; a gazdáknak tanulságul szolgált *Kállay* Miklós beszéde, amely a *mezőgazdasági értékesítés* lehetőségeit fejtegette; a gazdasági élet felfigyelt *Fabinyi* Tihamérnak *a műszaki és gazdasági országépítésről* szóló szavaira és *Imrédy* Béla pénzügyi bölcsességet eláruló beszédére, amelyben a polgári élet nagy gazdasági ereje, *a takarékos tőkegyüjtés* mellett emelt szót.

Hozzáfüzzük a józan munka-akarat megnyilvánulásának ünnepéhez a legnagyobbat és a legfontosabbat. Az ünnepségek középpontjában egy jubileum állott:

Horthy Miklós kormányzó budapesti bevonulásának tizenötödik évfordulója.

Ez volt az a történelmi tény, amely megadta annak a lehetőségét, hogy a bolsevizmus és a vesztett háború után Magyarországon ismét úrrá legyen a civilizáció és meginduljon a munka a nemzet jövőjéért. A *Nemzeti Munkahéten* éppen ezért *Horthy* Miklós kormányzó felé fordult a dolgozó nemzet hálája, szeretete és minden munkaigérete.

Ez a lelkesedés is hozzájárult ahhoz, hogy — amint mondani szokták — a Munkahétnek pártkülönbség nélkül jó sajtója volt, amiben *Baross* Gábor, *Szörtsey* József és a TESz többi vezetőjének agilitása mellett igen nagy érdeme van *Antal* István dr-nak, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének, aki nem hatalmi szóval, hanem az információk *sokoldalú és ügyes megszervezésével* járult hozzá a mozgalom sikeréhez.

A lélekemelő nemzeti ünnepség háttere és gerince a mindennapi teendők, *a ma és az elkövetkező hétköznapok teendőinek megtervezése* volt. Helyénvalónak tartjuk tehát, ha megszólaltatjuk egyikét azoknak a vezetőférfiaknak, akik a nemzeti munka beszámolóját hosszú hétköznapi munkával és ünnepi lelkesedéssel előkészítették. Ezért megkérdeztük

SZÖRTSEY JÓZSEFET,

a TESz országos ügyvezető elnökét, hogy milyen keretek között zajlott le a *Nemzeti Munkahét*.

— Természetes — válaszolta —, hogy az ilyen hazafias ünnepség esetében nehéz konkrét, sőt közgazdasági eredményekről beszélni. Annyi kétségtelen, hogy *óriási tömegeket sikerült megmozgatnunk*. A *Nemzeti Munkahét* tatarsali megnyitó ünnepségén — ez a szám pontos — nem kevesebb, mint *165.000 ember* vett részt.

Ilyen nagy tömeget Kossuth Lajos temetése óta még nem hoztak össze Budapesten.

Az is megállapítható, hogy a Munkahéttel kapcsolatos

utazási kedvezményeket mintegy 500 ezer ember vette igénybe.

Igaz, hogy ezek nem mind azért ültek vasútra, hogy résztvegyenek az ünnepségeken, hanem hogy elintézzék ügyes-bajos dolgaikat a fővárosban. Ennek azonban nagy jelentősége van, mert — mint a *Vendéglősök és Szállodások Ipartestülete* jelenti —

a mult vasárnap a szokásos mennyiségű ebédadagokon kívül további 215 ezer ebédet szolgáltak fel a megnövekedett vendégseregnek.

A legnagyobb tömegeket azonban a *pályaudvarokon* láthattuk. A MÁV annak ellenére, hogy a szükséges útvonalakon 10 percenként indította a vonatokat, alig tudta az utasokat elszállítani, úgyhogy vidéken *sokan ki is rekedtek a vonatokból.*

— A Munkahéten

65 kongresszus volt

és nyugodtan mondhatjuk, hogy valamennyi 100 százalékos sikerrel zárult. A társadalom minden rétege felvonult ezeken a munkástól a gyárosig és a kishivatalnoktól a legmagasabb állami funkcionárusig.

Az ország határain messze túlmenő sikere volt az Őszi Mezőgazdasági Terménybemutatónak.

Ez a kiállítás, amelynek színvonala magasan felette állt az egyéb hasonló európai bemutatóknak, az idegenek legértékesebb elemeit vonzotta el hozzánk és bizonyos, hogy mihelyt tiszta képünk lesz annak külkereskedelmi hatásairól, nagy haladásról számolhatunk majd be.

— Még néhány adat a Nemzeti Munkahétről, *Baross* Gábornak hétfőn, okt. 8-án a miniszterelnök előtt tartott beszámolójából: a Kormányzó Úr Őfőméltóságának hódolatát fejezte ki *25 város, 2,875 község és 2,435 egyesület*. Az *ipari felvonuláson 392 jármű* vett részt, a dunai hódoló *hajófelvonuláson 50 hajóegység*. A *kirakatversenyen 4,328 cég*, a *művészeti kiállításon 150*, az *iparművészeti kiállításon 130 művész* szerepelt. A kiragasztott *plakátok száma 92.000*, a szétküldött *füzeteké 200,000*, a *sajtóközleményeké 1,875* volt.

— Kimagaslott az ünnepségek sorában a *harminchárom érdemes munkás kitüntetése*, akiknek érdemük az, hogy több évtizede dolgoznak a magyar iparban. Felemelő látvány volt, hogy a munkásember megértette a nemzeti gondolatról hozzá intézett szavakat. Tanulságul szolgált ez mindenkinek, mert azt bizonyítja, hogy igenis, *hozzá lehet férni a munkás lelkéhez* . . .

Ez az ünnepségek sikere. Megkeresték és megtalálták a munkás lelkét. És ez nagyobb tétel a Munkahét mérlegén, mint a félmillió utas, a kétszázezer vasárnapi ebéd és a kiállítások üzleti eredménye! (o. i.)

Soronkívül kidolgozzák a külön áruházi adó rendszerét

Ilovszky indítványát a közgyülés is magáévá teszi — Példátlan adózási jelenség a Corvin Áruházban

A különböző érdekképviseletek a Kereskedelmi és Iparkamara közvetítésével próbálkoznak az áruházi kérdésben rendet teremteni és olyan kiegyenlítő megoldást létrehozni, ami *megvédelmezi a kiskereskedelmet az áruházak szorongató versenyével szemben*. A tárgyalások már hónapok óta tartanak, eredmény azonban nincs. Nem könnyü feladat az áruházakat méltányos belátásra serkenteni és megmagyarázni számukra, hogy

nemzetromboló munkát végeznek, amikor a kiskereskedők tömegeit kergetik a biztos megsemmisülésbe.

A különböző kereskedelmi érdekképviseletek és a *Fővárosi Hirlap* együttes akciója elért annyit, hogy *az illetékes kormányzati szervek figyelme ráterelődött erre a súlyos jelenségre*, megtörténtek a különböző nyilatkozatok, hogy az áruházak a méltányosság álláspontjára helyezkedjenek: *lényegbevágó intézkedés azonban még mindig nem következett be* és ezért a kereskedelem kénytelen folytatni elszánt küzdelmét, hogy fennmaradását biztosíthassa.

A főváros pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén

általános feltünést keltett Ilovszky Jánosnak, a Baross Szövetség elnökének az igazságra világosan rámutató felszólalása,

aki utalt arra, hogy *adózás tekintetében az áruházak érthetetlenül kedvező elbirálásban részesülnek*. A részéről felhozott esetek valósággal megdöbbentették a bizottság tagjait, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy

például a Corvin áruház 1.9 milliós költségvetési keretében, mindössze 12.000 pengő nyereség után adózik,

holott a környék legkisebb kereskedője is *nagyobb adóalappal rendelkezik*. *Ilovszky* János a bizottság tagjainak legnagyobb felháborodása közben fejtette ki, hogy *lehetetlen ilyen nagyvállalat kereseti adóalapját a példátlanul alacsony mértékben megszabni*, amikor milliós forgalmat bonyolít le és tömegcikkeivel elárasztja a közönséget. Teljesen igaza volt a Baross Szövetség kiváló elnökének, amikor azt javasolta, hogy

külön áruházi adót, Grossbetriebsteuert kell bevezetni,

amelynek eredményeképpen nem lehet eltitkolni a jövedelmet, de meg lehet védeni a kiskereskedőt az egyenlőtlen adózás igazságtalanságától.

Fejtegetéseiben kimutatta, hogy most már *nemcsak a közgazdasági érdek parancsolja az áruházi verseny fékezését, hanem a főváros költségvetési érdeke is*, mert a fennálló rendszer mellett az áruházakban mesterségesen irányított és folyton felduzzadó forgalom az indokolt eröteljesebb adószolgáltatást elkerüli. Hová vezet az út, ha egyfelől a főváros kereskedőit és iparosait *a túlzott megadóztatás lenyomja*, a nagy üzemek versenye pedig felőrli, másfelől pedig azok a szervek, amelyek sokszor a tisztességes versenybe ütköző módon magukhoz ragadják a forgalmat:

az adószolgáltatásnál korán sem viszik azt a vezetőszerepet, amit a konkurrencia terén kifejtenek.

Elvész az adófizető kispolgár és helyébe jön a különleges adózási viszonyok között lévő nagy vállalat, amelynek a főváros összessége, országos viszonylatban pedig a nemzetgazdaság látja kárát.

Nagy megnyugvással regisztrálja a *Fővárosi Hirlap*, hogy

az áruházi különadó bevezetésére vonatkozó indítványt a pénzügyi bizottság egyhangúlag elfogadta.

Nem kétséges, hogy a közgyülés is hasonló álláspontra helyezkedik és ebben az esetben az adókivető bizottságok, — mint ez igen helyesen a *Guttmann* és *Fekete* esetében megtörtént, de hasonló eljárás indult meg a *Baross-téri Divatház* és a *Tempó áruház* ellen is — megindítják az adóalapok valódi méretének kutatását és ezt követően gondoskodás történik majd az áruházi adók behajtásáról.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos

központi fütés és vízvezeték

Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Új versenytárgyalást követelnek a budapesti kőfaragók a Mátyás-templom munkálataira

A döntés ellen panasszal fordultak a közigazgatási bírósághoz

A Mátyás templom toronyjavítási munkálatai körül keletkezett bonyodalmak nem simultak el a kereskedelmi miniszter ismeretes döntése nyomán. A budapesti szakmabeli vállalkozók nem nyugszanak meg abban, hogy a munkát *Müller* Ernő *süttői* bányavállalkozónak juttatták, aki a csaknem 200.000 pengős munkát a budapesti iparosok és munkások elől méltánytalanul elhalászta.

A *Budapesti Kőfaragók Ipartársulata* a miniszter állásfoglalásával szemben panaszt emelt a közigazgatási bíróságnál. A kőfaragó iparosság képviselete teljes önérzettel kívánja az új versenytárgyalás kiírását, mert a régi feltételek között nem szerepelt olyan kikötés, amely körülhatárolta volna, hogy *kizárólag budapesti vállalkozók adhatnak be ajánlatokat.* Pontos adatokkal hivatkoznak arra, hogy

Müller Ernő ajánlata nem a legolcsóbb, mert hiányzik a tízszázalékos fázisadóval szükséges kalkuláció,

aminek hiánya miatt a munkálatok elvégzése nem jelent a fővárosnak kedvező megoldást. Hivatkozik a panaszirat arra is, hogy nem tekinthető budapesti vállalkozónak a süttői bányavállalat azért, mert

a látszat kedvéért telepet létesít a fővárosban.

Egyébként a süttői bányavállalkozónak az erre való hivatkozása is *szabálytalan, mert ez a bejelentés utóajánlatnak számít,* amelyre a *Közszállítási Szabályzat* rendelkezései az irányadók. A budapesti kőfaragók teljes joggal remélik, hogy a közigazgatási bíróság

új versenytárgyalás meghirdetését

fogja kimondani.

Gergely Tódor előadása a biztosítás nemzeti feladatairól. A *Nemzeti Munkahét* alkalmából teljes ülést tartott a *Biztosító Intézetek Országos Szövetsége.* Az elnöki megnyitót *Gergely* Tódor gazdasági főtanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója tartotta és indítványára a teljes ülés elhatározta, hogy *Horthy Miklós kormányzót hódolatteljesen üdvözli.* A *TESz* nevében *Altenburger* Gyula dr. mutatott rá arra, hogy a biztosítási intézmény milyen nagy szolgálatokat tesz a nemzeti munkánál. Kiemelte azokat az áldozatokat, amelyeket az intézetek az életbiztosítások valorizációjával kapcsolatban hoztak és kifejezést adott annak a reményének, hogy a közönség méltányolni fogja ezeknek az áldozatoknak a jelentőségét. Majd *Gergely* Tódor tartott előadást *A biztosítás a nemzeti munka szempontjából* címmel. Rámutatott arra a fontos szerepre, amelyet a biztosítás a belső tőkeképződés terén betölt. Az életbiztosítás hazánkban való nagyobb előmozdítása érdekében javasolta, hogy *mentesítse az állam az életbiztosítási díjakra fordított jövedelmet bizonyos észszerű határokon belül a jövedelmi adó alól, mint ahogy azt már a legtöbb nyugati állam régebben megtette.* Az előadáshoz *Láng* József, a Gazdák Biztosító Szövetkezetének és *Kende* Artur dr., a Magyar—Francia Biztosító vezérigazgatójának hozzászólása után *Kutasi* Elemér dr. indítványára elhatározta, hogy a BIOSz beadvánnyal fordul a kormányhoz, melyben az életbiztosítási díjakra fordított jövedelemnek *600 pengő erejéig,* a jövedelmi adó alól való mentesítését fogja kérelmezni.

Gerlei Lajos a Központi Tejcsarnok alelnöke. A *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok rt.* 54. évi rendes közgyűlésén előterjesztette évi mérlegét, melyet a közgyűlés tudomásul vett és az igazgatóság tagjai sorába új tagokul *Garay* Károlyt és dr. *Hekkenberger* Konrádot megválasztotta. A közgyűlés sajnálattal teljesíti *Gerlei* Lajos vezérigazgatónak nyugdíjaztatása iránti kérelmét és ez alkalomból meleg szavakkal méltatta úgy vállalati, mint közérdekű sikeres munkásságát és elismerése jeléül az igazgatóság alelnöki tisztségére megválasztotta. — Több évtizedes értékes tevékenység után válik meg vezérigazgatói tisztségétől *Gerlei* Lajos, aki nyugodt lélekkel vallhatja, hogy sokat dolgozott és sokat alkotott. A magyar tejgazdaság fejlődése és kialakulása *Gerlei* Lajos munkásságával összeforrt és ha ma ennek a fontos termelőágazatnak a prosperitásáról beszélhetünk, úgy ebben része van annak a fáradhatatlan szervezésnek, amelyben *Gerlei* Lajos és a Központi Tejcsarnok vitték a vezetőszerepet. A magyar gazdasági élet nagy megnyugvással fogadja azt a hírt, hogy *Gerlei* Lajos munkásságára a jövőben is számíthat.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Építsen be gépébe phosphorbronzot, SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT“ könnyűfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30.
(Bejárat Dohány-u. és Nyár-u. sarok)
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára. Modern lakberendezések és kisbútorok!
3—47.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK,
HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Üllők Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Üllők . . . . « « « 8,000.000 drb.

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

A hazai barnaszenek eltüzelésére még mindig a:
JOBBÁGY
A LEGJOBB

ÁLLAMGÉPGYÁRI GYÁRTMÁNY!
V. VILMOS CSÁSZÁR ÚT 28. TEL. 27-3-28

Corda lic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

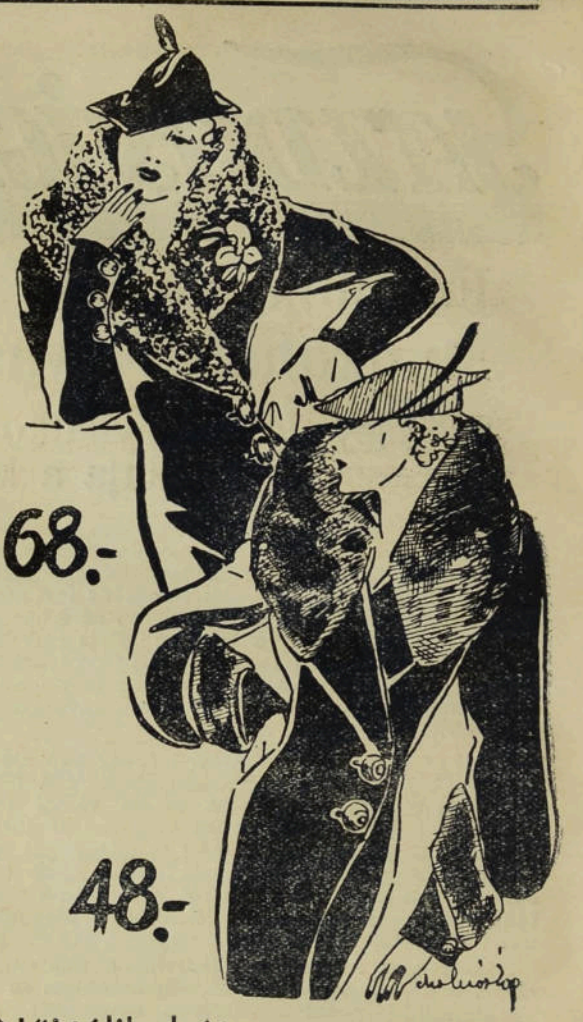

Női télikabát a felső ábra szerint valódi Chiras-Perzsa gallérral, végig Crepe de Chine béléssel ..... 68.—
Női télikabát az alsó ábra szerint Alaszkabárány, szőrmével díszítve ..... 48.—
Női télikabát dúsan szőrmézve, fekete, sötétkék, barna és szürke színben 29.—
Bunda nemesített Ponnyszőrméből, 125 cm hosszúságban, bármely méretben 98.—
Sportbunda Bueno szőrmedarabokból, 100 cm hosszúságban ..... 29.—
Női kalap divatos angóra-filcből, csinos fazónok..... 3.50
Női ruha finom marokénből, divatos őszi fazónok... 25.80
Női ruha egyszínű gyapjúszövetekből, legújabb őszi modelek 15.80
Női ruha egyszínű Crepe de Chineből, a cég különleges reklámja 9.80
Női ruha praktikus kis mintázatú kelmékből..... 7.80
Női háziruha jól mosható, színtartó mintázott flanellből..... 3.90
Női blúz finom Crepe de Chine-ből... 4.80
Női blúz angol mintázatú flanellből... 1.90
Női alj divatos angol mintázatú kelmékből 4.80
Kötöttpongyola meleg, bolyhoshátú műselyemtrikótból 10.80
Mosópongyola mintázott, színtartó flanellből 2.90

Fényves ÁRUHÁZ KALVIN-TÉR

Postán utánvéttel küldjük

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. október 17. — 42. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ ÉMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Kincsek a lomtárban

A *Fővárosi Hírlap* legutóbb nagy szenzációt pattantott ki, amely azota is nap nap után foglalkoztatja a sajtót. A szenzáció az volt, hogy újra napirendre került a két nagy világítási üzem egyesítésének problémája. Természetesen a régi terv felújítása szoros összefüggésben van a szanálással és úgy látszik annak egyik első akciója lesz, amely — már előre is megállapíthatjuk — jelentős eredménnyel, tehát kívánatos sikerrel fog járni. Nem vindikáljuk magunknak a sikert, hogy új gondolatot vetettünk volna felszinre, hiszen a *Fővárosi Hirlap* már esztendők óta foglalkozik az egyesítés problémájának minden oldalról való megvilágításával, a sajtónak is állandó érdeklődési területe ez a kérdés és a törvényhatósági életben is számos felszólaló érintette, fejtegette ezt a gondolatot. A szanáló főpolgármestere az érdem, hogy most a két nagy világítási üzem egyesítésének szándéka az események fókuszába küzdötte föl magát. Ha pedig igaz az, amit komoly számítások tesznek máris valószínűvé, hogy az egyesítés révén harmadfél, sőt három millió pengőt, tehát a költségvetési deficit egyharmadrészét, lehet megtakarítani; akkor a szanálási művelet olyan rekord-eredménnyel kezdődik, aminek csak őszintén örvendeni lehet. Ha még hozzávesszük, hogy szanálási tekintetben az egyesítés nem kiván áldozatokat, nem veszi el senkinek a kenyerét, akkor teljes megnyugvással kell hozzáfogni annál is inkább, mert a fogyasztóközönség is azzal a reménységgel néz a nagy esemény elé, hogy belőle neki is csak haszna lesz.

Örvendetes ez az esemény legelsősorban azért, mert azt látjuk, hogy a szanálásnak feltétlen sikerrel kell járnia, mert ma még csak a régi, a nagy multat megjárt gondolatok természetes és biztos felhasználásánál tart a főpolgármester, akinek figyelme kétségkívül ki fog terjedni egyéb olyan egészséges tervekre is, amelyek az idők során feledésbe merültek. Anélkül, hogy a multat a legcsekélyebb mértékben is vádolni akarnánk, a főváros szénája túlságosan jól állott ahhoz, hogy a fölmerült, sokszor kézenfekvő, kitünő és minden vonatkozásban egészséges racionalizálási és takarékossági terveket sürgősen megvalósítandónak kellett volna ítélni.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a városkormányzás és a városi adminisztráció olyan zseniális mestere, mint *Borvendég* Ferenc főpolgármester, telve van tervekkel, amelyek révén céljait bizonyára el fogja érni. De ezek mellett nem tartjuk fölöslegesnek, ha az elfelejtett és eltemetett tervek kincsestárában körülnéz, mert ott kétségkívül számos olyan ideára fog bukkanni, amelyek megközelítik, esetleg még meg is haladják azt az eredményességet, amelyet a világítási mammutüzemek egyesítésében látunk. Nem akarunk ebben a pillanatban mást említeni, csak a legkézenfekvőbbet, az említettel legközelebbi rokonságban állót: *az élelmezési üzemek egyesítését.* Igazán nehéz lenne megmagyarázni, hogy miért kell a hatalmas, remekül bevált és kiváló vezetés alatt álló Községi Élelmiszerüzem mellett önálló vegetálást folytatnia a kenyérgyárnak, vagy a lóhusüzemnek? Erre a kérdésre már évtizedek óta nem tud senki sem választ adni, pedig ez a kívánság, ez a természetes terv időtlen idők óta szerepel a megvalósítandó reformok lomtárában.

Pedig ez a lomtár tulajdonképpen kincsesbánya. Az az érzésünk, hogy igen jelentéktelen egyéni érdekek és kényelmi szempontok voltak ezeknek az életrevaló terveknek a kerékkötői a megvalósulás útján.

Nem érvényesült idegen befolyás a költségvetés összeállításánál

A főváros teljesen végrehajtja a közmunka-programot — Felirat a kormányhoz az áruházak külön megadóztatása érdekében — Védelmet kapnak a vendéglősök a kifőzőipar konkurrenciája ellen

Sipőcz Jenő polgármester nyilatkozata

Mint minden költségvetési vitában, úgy most is *élénk érdeklődés nyilvánult meg a főváros elökészítés alatt álló beruházási tervei iránt.* A pénzügyi bizottság tagjai, akik a főváros közönségének különböző rétegeit képviselik, nemcsak aziránt érdeklődtek, hogy a fővaros a jövő évi költségvetés keretében *milyen beruházási terveket óhajt megvalósítani, hanem aziránt is, hogy a főváros vezetősége nem szándékozik-e költségvetésen kivüli fedezetet előteremteni nagyobbszabású közmunka-programnak a megvalósítására.* Ennek az érdeklődésnek a hatása alatt *Sipőcz* Jenő polgármester is kénytelen volt foglalkozni a közmunka-problémával pénzügyi expozéjában, valamint válaszában is, amelyet a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában elhangzott felszolalásokra adott. A polgármester azokat a támadásokat, amelyek a főváros vezetőségét nagyobbszabású beruházási program hiánya miatt érték, azzal hárította el, hogy *a jövő évi költségvetésben összesen 102 millió pengő szerepel beruházási célokra.* Ez a válasz nem elégitette ki teljesen a pénzügyi bizottság tagjait. Többen kifejtették, hogy

ennek a százkétmillió pengőnek legnagyobbrésze anyagbeszerzésre esik.

Mivel a főváros beruházási és közmunka-terveinek a megvalósítása rendkivül közelről érinti az iparos társadalmat, sőt *széles körökben a munkásságot is, szükségesnek tartottuk, hogy Sipőcz* Jenő polgármestertől részletes felvilágositásokat kérjünk mindazokról a beruházási tervekről, amelyek a jövő év folyamán megvalósításra várnak.

Sipőcz Jenő dr. polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros jövő évi költségvetésében 102 millió pengő áll rendelkezésre beruházási célokra. Itt

tévedésről szó sem lehet, mert a pénzügyi ügyosztály igen alapos számításokat végzett ebben az irányban.

Ez az összeg a 325 millió pengős költségvetéshez viszonyitva, nem is olyan nagy összeg, harmincegy százalék. Semmi lehetetlenség sincs tehát abban, hogy a jövő évben valóban ekkora összeget fordítunk beruházásokra és általában munkaalkalmak teremtésére.

A közigazgatási költségvetés keretében a dologi kiadások végösszege 90 millió pengő, ebből 40 millió pengő esik tisztán közmunkára és közszállításokra, az üzemeknél pedig 173 millió pengő dologi kiadásból 62 millió pengő.

Ezekután valóban nem lehet azt mondani, hogy a 102 millió pengős beruházási végösszeg valószínűtlen vagy helytelen számításnak volna az eredménye. Továbbra is fenntartom tehát azt az állitást, hogy a *főváros a jövő évben összesen 102 millió pengőt fordit közmunkákra és közszállitásokra, vagyis a közgazdasági élet táplálására.* Az a beállítás sem állhat meg, hogy a nyersanyagokra költött pénz nem jelent munkaalkalmat, mert hiszen például *a szén árában munkabér is foglaltatik.*

Érdeklődtünk ezután *Sipőcz* Jenő polgármesternél aziránt, hogy szó lehet-e a legközelebbi jövőben áruházi adónak a bevezetéséről, amit a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában *Ilovszky* János tett szóvá. Ezzel kapcsolatosan azt a kérdést is felvetettük, hogy

a kisiparosok és kiskereskedők védelme érdekében nem tartja-e szükségesnek felirattal fordulni a kormányhoz.

Sipőcz polgármester igy felelt:

— Az áruházi adó bevezetését a magam részéről napirendre tűztem azzal a válasszal, amit *Ilovszky* János felszólalására adtam. *Ilovszky* Jánost, amikor külön áruházi adó bevezetését javasolta, *nem annyira pénzügyi szempontok vezették, mint inkább*

a kisiparosok és kiskereskedők érdekeinek a megvédelmezése a nagy áruházak versenyével szemben. Ezt a felfogást én teljes mértékben osztom.

A pénzügyi bizottságban csupán azért nem tettem azonnal magamévá az áruházi adó bevezetésére vonatkozó indítványt, mert *a terv megvalósításával kapcsolatosan előbb alapos tanulmányokat kell végeztetnem.* Mihelyt a szükséges adatok rendelkezésmre fognak állani, *megteszem a szükséges intézkedést,* ami nem lehet más, mint *fölterjesztés a kormányhoz az érdekelt kisegzisztenciák megvédelmezése céljából.*

Ugyanilyen értelemben szóbahoztuk a kifőzőipar és a vendéglősök között támadt ellentéteket is. A polgármester válasza:

— A kifőző-ipar és vendéglősök közötti érthető ellentét elsimítása érdekében *utasitást adtam az illetékes közigazgatási és ipari ügyosztálynak oly értelemben, hogy a helyzetet megvilagitó adatokat gyüjtse össes és ezek alapján tegyen nekem konkrét előterjesztést.* Az előterjesztéshez képest fordulok azután a kormányhoz segitségért. Általában

mindig arra törekszem, hogy az egyes érdekcsoportok között felmerülő viták a közérdeknek megfelelően intéződjenek el.

Annyi bizonyos, hogy a szállodai és vendéglősipar súlyos nehézségekkel küzd, amelyeket kiküszöbölni, vagy legalább is enyhíteni — *kötelessége a hatóságoknak.*

Végül azt a konfliktust tettük szóvá, amely a *költségvetés és a szanálás között támadt* az új törvény életbeléptetése következtében. Sokan fölöslegesnek minősítik az autonóm fórumok költségvetési vitáját — azzal az indokolással, hogy *a főpolgármester egyetlen tollvonással minden határozatot megváltoztathat.* Ennek a felfogásnak a hívei *bizonyos ellentétet konstruáltak meg a régi városháza és a Váci-utca között. Sipőcz* polgármester ezeket *mondotta:*

— *A közgyülés költségvetési vitája teljesen független a szanálástól,* bármennyire ott

lebeg is a költségvetés fölött a szanálás. Már a pénzügyi bizottságban kijelentettem, hogy

én a szanáló főpolgármester úr törekvéseit egyáltalán nem akarom keresztezni, sőt az ő közérdekű javaslatait és terveit a magam részéről támogatom.

Ehhez még csak annyit tehetek hozzá, hogy

a költségvetés elkészítése teljesen autonóm ügy

és pedig attól a pillanattól kezdve, amikor azt megszerkesztettem és az illetékes fórumok elé terjesztettem, egészen addig, amíg a költségvetést a közgyűlés végleg meg nem állapította. *Én az egész eljárás alatt nem engedtem magam semmiféle más szempont által vezettetni és nem is érvényesült már a költségvetés előkészítése során sem idegen befolyás, amit — és ezt hangsúlyoznom kell — nem is kísérelt meg senki . . .*

Ezekután megállapíthatjuk, hogy a városházi hangulat feszültsége, — ha volt is ilyesmi — teljesen megszünt.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETHER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Legújabb magyar gyártmányu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN
Budapest, V., Vilmos császár-út 28. — Telefon: 20-0-77.

ELBE
Magyar gyártmányú villamossági cikkek
„ELBE" elektro-rádió kft.
Budapest, VI, Ó-utca 44.
Telefon: 293—06.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tó
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Marabu Cottage kazán
Központi fűtésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

A kerületi közigazgatás központi főnöke: a harmadik alpolgármester

A főváros felterjesztette a kormányhoz a kerületi közigazgatásról szóló törvénytervezetet

A főváros vezetősége a mult hét folyamán a belügyminisztérium sürgetésére felterjesztette a kormányhoz *a kerületi közigazgatás reformjáról szóló tervezetet,* egyidejüen rendelkezésre bocsátotta azt a hatalmas adathalmazt, amit az előljárósági ügyvitel mai állapotáról hosszú hónapok munkájával gyüjtött össze.

A minisztérium a főváros felterjesztését azért sürgette, mert erre a készülő előljárósági törvénytervezet megszerkesztéséhez és előkészítéséhez van szükség.

Az új fővárosi törvény tudvalevően az előljárósági igazgatás reformjáról részleteiben nem adott utasításokat, hanem úgy intézkedett, hogy erről külön törvény készül a fővárosi törvény életbeléptetése után. A külön előljárósági törvény kodifikálását már az 1930. évi törvény is jelezte, de még mindig nem készült el, holott azóta már életbelépett az 1934. évi novella is. A kormány elhatározott szándéka, hogy *az előljárósági törvényt rövidesen a képviselőház elé terjeszti.*

A főváros felterjesztése

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának jól informált *helyről származó* értesülése szerint messze ágazó és mélyreható reformokat javasol, amely egészen új alapokra fogja felépíteni a kerületi közigazgatás meglehetősen kusza és szerteágazó rendszerét. Számos ügykörben felcserélik az intézkedés illetékességét. *Bizonyos ügyek intézését a központból úgyszólván teljesen átteszik a kerületekhez,* viszont sok ügy a központba kerül,amit eddig az előljáróságok intéztek. Fontos újítás, hogy

az ügykezelést messzemenően leegyszerűsítik a kerületi igazgatás terén.

Általában az a törekvés, hogy azokban az ügyekben, ahol a közönséggel közvetlenül kell érintkezni, *minél nagyobb működési terület jusson a kerületnek,* a központ pedig az általános érvényü ügyekkel foglalkozzon és a felügyeletet gyakorolja.

A javaslat legfontosabb része mégis kétségtelenül az, amely a kerületi igazgatás *egyöntetüségét akarja biztosítani.* Ennek a célnak az elérésére

legalkalmasabbnak azt a megoldást véli javaslat, hogy a tervezett harmadik alpolgármester legyen a kerületek központi főnöke,

ide fussanak be a kerületi előljáróságok szálai, mint valami központba és innen történjenek az intézkedések, innen gyakorolják az állandó ellenőrzést, amire azért van szükség, mert a kerületek hatásköre a tervezet szerint lényegesen bővül és felelősségteljessé válik.

A előljárósági javaslatot a városházán *szigorúan bizalmasan* kezelik, ezért közelebbi részletek még nem szivárogtak ki, annyi azonban tény, hogy megszerkesztésénél *döntő szerepet játszott az az elaborátum, amit a kerületi előljárók értekezlete erről a kérdésről a polgármester utasítására már egy évvel ezelőtt kidolgozott.*

Lebontják a Rácfürdőt!

Középső traktusában lesz a reumakutató intézet — A milliós vételár ellenében csupán a telkeket és a forrásokat kapja a főváros

Közvetlenül a nyári szünet előtt került a közgyülés elé a Rácfürdő megvételére vonatkozó előterjesztés, amely bizonyos vonatkozások miatt éles birálatot váltott ki a bizottsági tagok köréből. Számosan átlátták a tabáni terület teljes birtoklásához füzött követelmények fontosságát, de sokan voltak olyanok, akik azt hangoztatták, hogy *a főváros szanálása nem kezdődhet meg milliós ingatlanvásárlásokkal.* A közgyülés többsége a vétel mellett foglalt állást és most a belügyminiszteri jóváhagyás esedékes, amelynek megtörténte után a főváros tényleges birtokába veszi Budapest egyik legrégibb fürdőjét.

A vétel perfektuálása után sokan kérdezték, hogy *mi történik a Rácfürdővel?* A fővárosnak modern fürdői vannak, amelyek minden tökéletességük mellett is ráfizetést provokálnak és általában nem lehet dicsekedni a fürdők konjunktúrájával. A Rácfürdő sorsáról ad tiszta képet az alábbi tájékoztatás, amelyet

illetékes helyről

nyujtottak a *Fővárosi Hirlapnak:*

— Minden ellenkező híreszteléssel szemben most már véglegesen kialakult a főváros elhatározása:

a Rácfürdőt lebontjuk és eltávolítjuk helyéről azt az ormótlan épülettömböt, amelyre semmi szükség nincs a Tabán kapujában.

Teljesen megdőltek azok a kombinációk, amelyek szerint az épületet modernizáljuk, mert ez a müvelet, valamint a berendezések tömegének beállítása *sokkal nagyobb áldozatot igényel, mint teljesen új fürdő építése.* Egyedül a traktus müemléknek nyilvánított középső része marad meg, amely stílusosan beilleszthető a Tabán keretébe és a mellett a gyakorlatban is jól hasznosítható.

Ebben az épületrészben fogjuk felállítani a reuma-kutató intézetet és laboratóriumot,

amelyek elmaradhatatlan tényezői egy kimondottan nagyarányú fürdőtelepnek.

— Mindezek után letagadhatatlan tény, hogy *a főváros tulajdonképpen a Rácfürdő telkét, a forrásokat, valamint a szabad rendelkezési jogot vásárolta meg,* amely utóbbi miatt számos kellemetlenség volt a közelmultban. A Rácfürdő értékes forrásai a fennálló jogszabályok alapján zárt védőterülethez tartoznak, amelyeket

önkéntelenül is meg kellett bolygatni a Rudasfürdő környékének forráskutatásai alkalmából.

Az ilyen címen támasztott *kártérítési igények a vétel után megszünnek* és a főváros háborítatlanul birtokolja a budai alsó medence teljes gyógyforrásterületét.

— A Rácfürdő átvétele után sor kerül *a Tabán geológiai feldolgozására,* hogy milyen mélységü és hőfokú vizek állnak rendelkezésre. Végleges elhatározás, hogy

a fürdővárosnak ebben a centrumában épülő szállodák, szanatóriumok és penziók megkapják az összes források használati jogát

olyképpen, hogy *a vizek az összes épitményekbe bekapcsolást nyernek.* A külföldi nagy fürdőhelyeken szokásos gyakorlati eljárás elsőrendü előfeltétele a tabáni fürdőváros komolyságának.

A Rácfürdő eltüntetésével önként érthetően megnövekedik a Rudasfürdő jelentősége és forgalma. Sürgős döntésre van szükség olyan értelemben, hogy *a Rudasfürdő mai kereteit kibővítsék-e, és sürgető momentumnak számit a gázfütési kazánház méreteinek megállapitása.* A kazánház épitését ugyanis mindaddig nem folytathatják, mig a Rudasfürdő átépitési arányai nem állanak rendelkezésre, mert a csőhálózatot ehhez kell megszabni. A döntést ebben a vonatkozásban a közeli napokban hozzák meg a Városházán.

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Épitsen be gépébe phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-92
V., Kápolnár-utca 9
„OPTALIT"
könnyüfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

PESTI KIRAKAT

A kispesti világfürdő

Most reszkess Budapest! Ki fog derülni, hogy hiábavaló volt minden igyekezet, hiába tömtük a pénzt a föld alá, ahonnan a Hungária-forrás, a Rudas, a Rác, a Gellért, a Széchenyi meg a többi fürdő vize fakad. Hiába csábítottuk nagy igyekezettel, emberfeletti munkával az idegent. Hiába álmodtunk, cselekedtünk, dolgoztunk Budapest-fürdővárosért, most abból a végén — és pedig máról-holnapra — egycsapásra Kispest-fürdőváros lesz.

Kispesten legalább így gondolják.

A kispesti Times itt van a kezünkben, abból olvassuk a királygyilkossághoz is elég nagy cimbetűket, amelyek tudomásunkra hozzák, hogy szenzációs ajánlatot tettek Kispest városának az Attila-utcai kénesforrás kihasználására. Háromszáz ágyas szanatóriumot, szállodát, strandfürdőt, fedett uszodát és mindent, ami jó és drága hajlandók építeni ötvenéves koncesszió ellenében az ajánlattevő krőzusok. Mi igazán őszinte barátai vagyunk a kispestieknek, nem féltjük tőlük Budapest kenyerét és igazán szeretnénk, ha álmaik egy kicsit beteljesednének. Csak egy kicsit, mert a budapesti polgár idők során nagyon reális gondolkodású ember lett és nagyon jól tudja, milyen vagyont kell mozgósítani egy kis idegenforgalomért, azt is tudja, hogy csalafinta dolgok az ilyen kénes források és még csalafintábbak azok a bizonyos dúsgazdag „tőkecsoportok", amelyek az első, a földből előtörő kénbüzre jelentkezni szoktak. Szeretnénk egy kicsit lehűteni a jó kispestiek optimizmusát, mert — hogy úgy mondjuk — nem olyan egyszerű a dolog, nem lehet máról-holnapra világfürdővé avanzsálni.

Mert lássuk csak, hogyan is állunk azzal a kénesforrással. Mi hiszünk benne, de maguk a kispestiek néznek meg-megingó hittel a dolog elé. Maga az optimista kispesti ujság is csak így ir: „az a kénestartalmú forrás nem új keletű, hiszen emlékezetes, hogy évekkel ezelőtt is — mocsaras volt ez az Eötvös-utcától a Kossuth-térig húzódó terület". Szóval egyelőre nem kénes világfürdőről, hanem kispesti mocsárról van szó. Akkor siettek eldugaszolni a szagos vizet, most azonban az optimizmus megint ki akarja nyitni a mocsarat. Nem tudjuk, látták-e már a kispesti álmodozók a budapesti Gellért-fürdőt. Ha nem látták, nézzék meg és gondolkozzanak majd a hosszú téli estéken, mi minden kell ahhoz, mennyi idő, fáradtság és pénz, amíg a kispesti mocsárból — Gellértfürdő lesz. Gellértfürdő, amely másfélévtizedes díszes mult után is teljes erőfeszítéssel dolgozik, hogy kellő számú külföldi vendége legyen.

Ez az egyik oldala azonban csak a nehézségeknek. Most jön a kőgazdag pénzcsoport, amely mint menyből az angyal, úgy jelenik meg a kispesti városházán. Kérdezzék meg a jó kispestiek Budapest székesfőváros polgármesterét, akinek volt már dolga néhányszor vállalkozókkal, ajánlattevőkkel, milyen ritka vendég az a bizonyos „előkelő pénzcsoport". Budapesten már járt néhány ilyen külföldi, Kispestnek, szegénynek, csak pesti pénzcsoport jutott. Az előkelő ügyvéd, a pénzcsoport képviselője meg is jelent már a kispesti városházán, ahol nagyfontosságú tárgyalásba kezdett a polgármesterrel. A tárgyalást a „közbejött akadály"-ok miatt meg kellett egyelőre szakitani.

A közbejött akadály viszont párját ritkítja a grandiózus üzletkötések történetében. A tekintélyes pesti pénzcsoport képviselője, az előkelő ügyvéd már álomképet festett a háromszázágyas szanatóriumról, a felhőkarcoló hotelről, sőt HOTELről, az ország leghatalmasabb, legszebb, legkáprázatosabb strandfürdőjéről, a csodálatos fedett uszodáról, ahol Arne Borgot és Bárány Istvánt, mint tehetségtelen kezdőket be sem bocsátják. Mindezt — széditett az ügyvéd úr — abból a Kossuth Lajos-utcai pocsolyából varázsoljuk elő. Szó szót követett, előbb a polgármester felelt, aztán megint az ügyvéd replikázott. Alig jutott azonban megint szóhoz a polgármester, az ügyvéd hirtelen a zsebéhez kapott... Nem a bánatpénzt tette le, hanem az óráját vette elő és feszengeni kezdett, mert a polgármester beszélt, rendületlenül beszélt... Az ügyvéd homlokán a verejték gyöngyözött, mig végre megszólalhatott:

— Bocsásson meg polgármester úr..., talán legközelebb folytatnánk..., nekem most el kell mennem, mert... mert lejár az átszállójegyem...

Ennyire van a kispesti világfürdő ügye. De kétségtelen, hogy az előkelő tőkecsoport hamarosan új átszálló-jegyet fog engedélyezni a képviseletében eljáró ügyvédnek.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN.
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Zsitvay Tibor vezetésével megkezdődnek a Községi Polgári Párt helyzetének tisztázására irányuló tárgyalások

A Gömbös—Bethlen-tanácskozás következményei — Áthidalják a személyi és tárgyi ellentéteket

A városházi pártok körében nagy érdeklődés kíséri azokat a fejleményeket, amelyek az utóbbi napokban az *Egységes Községi Polgári Párt* környékén lezajlottak. Nem titok a fővárosi közéletet ismerők előtt, hogy a *Nemzeti Egység* pártja és az *Egységes Községi Polgári Párt* között bizonyos szervezeti kérdésekben nézetellentétek merültek fel, amelyeknek likvidálása többszöri sürgetés, majd ígéret ellenére sem sikerült. Mértékadó helyről annak idején azt a hivatalos közlést tették, hogy *a városházi pár vezetését a jövőben is Kozma Jenő kezében változatlanul szívesen látják*, ezt a kijelentést azonban *nem követték olyan intézkedések, amelyek alátámasztani látszottak volna a megállapodásokat.* A *Nemzeti Egység* pártja keretében *Tabódy* Tibor országgyűlési képviselő folytatta a szervezés munkáját és ebben a tevékenységében

nem sikerült komoly együttműködést összehozni a Községi Polgári Párt vezetőségével.

Az emlékezetes zászlóbontó nagygyűlésen *Gömbös* Gyula miniszterelnök a fővárosi szervezkedés irányítására *Huszár* Aladár dr. főpolgármesternek adott megbízást és úgy látszott, hogy a volt főpolgármester páratlan és konciliáns magatartása összefogja az azonos célokért küzdő táborokat. A szervezés menete még el sem indult, amikor *Huszár* Aladár megvált a főpolgármesteri széktől és

mint az OTI elnöke, természetszerűleg tartózkodik a politikai irányzatokban való tényleges közreműködéstől.

A nyári szünet látszólagos csöndje után bombaként hatott *Mecsér* András országgyűlési képviselőnek a Ferencvárosban elhangzott üzenete, amely *azonnali csatlakozását követelte a kormány városházi pártjának az országos párthoz* és bizonyos fenyegetések hangoztatására is talált kifejezéseket. Ez az esemény kétségtelenül

elmérgesítette a békés együttműködésre irányuló jószándékú törekvéseket,

úgy hogy e pillanatban *nem lehet letagadni azt a tényt, amely szerint az országos párt és a városházi párt között meglehetősen feszült a légkör.*

Ebben a tisztázatlan helyeztben bukkant fel *Zsitvay* Tibor dr. volt igazságügyminiszter neve, akit mindkét oldalról alkalmasnak tartanak arra, hogy az ellentéteket áthidalja és értékes tapasztalataival kezébe vegye a párt fővárosi vonatkozásainak irányítását. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

Zsitvay Tibor a közeli napokban beható tanácskozásokat folytat Gömbös Gyula miniszterelnökkel

és ennek nyomán *hivatalosan is publikálják a probléma személyi megoldását.* Különleges kombinációk merültek fel *Zsitvay* Tibor célkitűzéseire vonatkozólag, amellyel szemben bizonyosra vehető, hogy ez az országos hírű, kitünő politikus *nem az ellentétek kiméluitésére, hanem azoknak megszüntetésére fog törekedni. Zsitvay* Tibor jelenleg távol van a fővárostól, ennek a hétnek a közepén azonban Budapestre érkezik és akkor

megindulnak a közreműködésre épített kibontakozási tárgyalások,

ami egyébként szóba került azon a megbeszélésen is, amely *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Bethlen* István gróf között folyt le az elmult napokban. A tanácskozások anyagáról természetesen a kívülállók nem kaphattak tájékoztatást.

Zsitvay Tibor a budapesti pártszervezkedés élén

A *Zsitvay* Tibor közreműködésével tervezett kibontakozás természetesen nagymértékben érdekli az *Egységes Községi Polgári Pártot*, ahol

mértékadó tényezők véleményét

a következőkben foglalják össze:

— Komoly várakozással és szimpátiával kísérjük *Zsitvay* Tibor jelentkezését a fővárosi politikában és reméljük, hogy *megbízatása esetén nyomban megkezdi a velünk való tanácskozást.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* még nem kapott értesítést *Zsitvay* Tibor szerepéről és így nem volt módjában állást foglalni, amelyre természetesen sor kerül,

mihelyt a volt igazságügyminiszter átveszi a fővárosi pártszervezés vezetését.

— Nézetünk szerint ugyanis *Zsitvay* Tibornak nem szánhatnak más hivatást, *minthogy áthidalja az eddigi ellentéteket,* harmonikusan dolgozzék velünk együtt, mert felfogásunk szerint

a városházi politikába való részvételéhez sajnálatos módon hiányoznak az alapvető feltételek.

— *Zsitvay Tibor nem tagja a törvényhatósági bizottságnak és azért az Egységes Községi Polgári Párt vele együtt, vagy tőle függetlenül kell hogy folytassa önálló városházi tevékenységét.* A függő kérdések megoldását *Zsitvay* Tibor fogja intézni, akinek a fővárosi politikába való bekapcsolódása nagy nyeresége az autonómiának és a törvényhatósági életnek.

— Nem felel meg a valóságnak az a befejezettnek hirdetett állítás, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt likvidálja Akadémia-utcai párthelyiségét és átköltözködik az Esterházy-utcai országos párt épületébe.* Bizonyos takarékossági intézkedéseket tettünk,

ezek azonban távolról sem jelentik a párt likvidálását, vagy működésének kisebb körre való korlátozását.

— Függetlenül minden eshetőségtől, az *Egységes Községi Polgári Párt* a jövő hétfőn tartja évadnyitó pártgyűlését és azt követőleg ünnepi vacsoráját, amelyen *az összes párttagok és a kerületi szervezetek vezetői résztvesznek.*

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

„Antonia" kókuszszappan
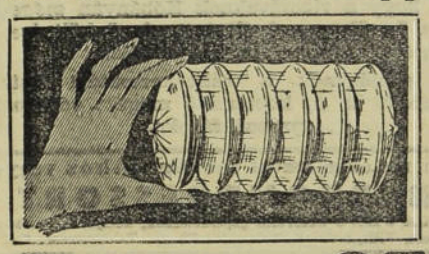
6 darab
Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva,
összesen
25 fill.
Kizárólag az I. emeleti
25 filléres osztályon
(Lotz-terem)
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Sok milliós megtakarítással járna a földalatti víztömegek hasznosítása

Becsey Antal: Véget kell vetni a Kájlinger-féle vízmű-bővítési rendszernek

Budapest partjai között Európa legnagyobb folyamának mérhetetlen víztömegei hömpölyögnek és a vízhiány megszüntetése mégis a legkomolyabb feladatok egyike. Tudni kell azonban, hogy Budapestnek sok más metropolistól eltérően *nincs külön öntöző vízhálózata,* hanem utcaöntözésre, locsolásra, tüzoltásra és ipari célokra egyaránt a drágán termelt, szűrt és tisztított ivóvizet használják. Egyedül utcaöntözésre és parkok locsolására *közel két millió köbméter szükséges* ami erősen terheli a vízműveket. A vízművek fejlesztésével sem lehet végtelenségig menni, hiszen máris meglehetősen messziről, Megyer és Szentendre magasságából kapjuk a vizet, a tervbevett új kútcsoportok pedig fel fognak nyulni csaknem Vácig. A vízművek fejlesztésének problémájával egyidőben tehát komolyan foglalkoztatja a szakembereket az a kérdés is, *hogyan lehetne a vízműveket tehermentesíteni.* Ennek a célnak elérésére most érdekes terv foglalkoztatja a vízművek vezetőségét. Rövidesen kiderül, hogy az ajánlat állításai mennyiben helytállóak, mert abban az esetben egyszerűen rendelkezésre áll a vízkérdés olcsó megoldása.

Az elbírálás alatt álló új tervről

beavatott helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A tudományos mérések és tapasztalatok alapján biztosnak látszik, hogy majdnem az egész főváros területe alatt *10—20 méter mélységben kimerithetetlen mennyiségű* úgynevezett „terrasz-víz" áll rendelkezésre, amely nemcsak utcák és parkok öntözésére alkalmas, hanem helyes kitermelés mellett még ivásra is és így állandó tartaléka lehet a vízműveknek. A legutóbbi statisztikai adatok szerint a főváros területén 6,000.000 négyzetméter területet locsolnak, ami a főváros kiterjedésének csak aránylag kis hányada. Ha a locsolás intenzívebb lesz és az épülő perifériákra is kiterjesztik, a most elhasznált víz háromszorosára, 6,700.000 köbméterre lesz szükség, aminek az ára,

16 filléres egységárral, 1,072.000 pengő.

— Ezt az óriási víztömeget könnyen lehet vízvezetéki víz nélkül az említett terraszvíz felhasználásával előteremteni, a következő módon: Budapest különböző pontjain, a szükséglet és célszerűség szerint elosztva az úttestek mentén és a parkokban, tereken mintegy *50 kútat fúrnak.* Egy-egy ilyen *miniatür vízmű* megépítése a motor hajtására szolgáló villanyáram hozzávezetésével, önműködő szivattyú felszerelésével 12,000 pengőbe kerülne, tehát az *ötven kúthoz 600,000 pengő* kellene. A víz termelési költsége köbméterenkint *háromtized fillérbe kerülne* az eddigi 16 fillér helyett. A főváros előnye lenne a jelentkező óriási megtakarítás mellett az is, hogy

felesleges vízét a környékbeli városok rendelkezésére bocsájtaná

és így jelentékeny bevételi többlethez jutna.

*

Ettől a tervtől függetlenül a vízművek fejlesztésének programjával kapcsolatban *érdekes vízkutatás* folyik, amely *Kőbánya* vízellátásának javítását célozza. Több alkalommal kifogásolták ugyanis, hogy a távoli Kőbányára körülményes módon, sok kilométerről, hatalmas költséggel szállítják a vizet. Az a fonák helyzet áll fenn e tekintetben, hogy a vízműveknek Kőbányán *mégegyszer annyiba kerül a szolgáltatott víz önköltsége, mint amennyiért a fogyasztóknak eladják.*

A geológusok a rákoskeresztúri határ mellett, az új köztemető mögött végeznek próbafúrásokat,

bíztató eredménnyel. Itt nem az említett terraszvíz feltárásáról van szó, hanem úgynevezett *„Pannon vizek"* után kutatnak. Ezek a vizek állítólag óriási tömegekben mintegy 40—50 méter mélységben, a Kárpátok felől áramlanak és ivásra kiválóan alkalmasaknak, baktérium menteseknek bizonyulnak. Ha a kutatás eredményes lesz, Kőbánya számára külön fiók vízmű épül.

Becsey Antal a rákosvölgyi Pannonvízek és a budai Karsztvízek jelentőségéről

A tagadhatatlanul érdekes és újszerű vízszerzési tervek komolyságáról és célszerüségéről

BECSEY ANTAL,

a kiváló vízügyi szakértő a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az úgynevezett Pannonvíz-kutatásokat örömmel üdvözlöm és csak helyeselhetem. Már évekkel ezelőtt felhívtam a figyelmet a *Rákosvölgy vízmedencéjében fellelhető lehetőségekre* és azt személyesen elért gyakorlati tapasztalatok alapján tettem meg. Ennek a víznek a felhasználását ajánlottam a városszéli telep szükségletének kielégítésére és erre gondoltam akkor, amikor többször azt hangoztattam, hogy *Kőbánya vízellátátsára más megoldást kell találni* és nem szabad óriási távolságból, Káposztásmegyerről a vizet drágán odaszállítani.

— Hogy a főváros nagyrészének altalajában, *a diluviális kavicsréteg* mentén, 20—40 méter mélységben hatalmas víztömegek gyűlnek össze, már 6—7 évvel ezelőtt igazolták *Hornitzky* Jenő *geológus vizsgálatai is.*

Annakidején sok helyen panaszolták, hogy talajvíz tör fel és ellepi a pincéket.

Ennek az okát kutatták és megállapították, hogy az óriási víztömeg az úgynevezett Pannonvizekből tör elő. Pannonvizeknek nevezzük azokat a föld mélyében áramló vizeket, amelyek *az említett diluviális kavicsréteg mentén gyülekeznek a fővárost kelet felől határoló vízválasztó felől.* Ezek a Pannonvizek olyan bőségben lelhetők, hogy *a pesti oldal vízszükségletének jelentékeny részt fedezni tudnák.* A rákosvölgyi vízmedence feltárását, felkutatását tehát legteljesebb mértékben helyeselhetem.

— Egyidejűen újból fel akarom hívni a figyelmet *a budai hegyekben rejlő karsztvizekre is,* amelyek nem kisebb bőségben lennének feltárhatók a jobbparti városrész szükségletének kielégítésére.

Meg vagyok győződve arról, hogy a Kájlinger-féle vízműbővítési rendszernek véget kell vetni.

Azóta új módszerek alakultak ki, amelyeket nem szabad mellőzni és figyelmen kívül hagyni. Biztosra veszem, hogy *a rákosvölgyi Pannonvizek és a budai Karsztvizek* felhasználásával *nem 30—36 millióval — ahogyan tervezik, — hanem sokkal kevesebb költséggel meg lehetne oldani a vízművek kibővítését.*

Vízvezeték és csatornaépítés után nyomban parcellázzák a szigetmonostori földbirtokot

Óriási érdeklődés a telkek iránt — Az értékesítést a Parkváros rt. fogja lebonyolítani

Ma már elhalkultak azok a kifogások, amelyek annakidején olyan éles megvilágításba helyezték *a szigetmonostori földbirtokvételt.* Erre a területre a Vízműveknek mulhatatlanul szüksége volt és nyilvánvaló, hogy a vízellátás méreteinek növelése a létesítendő új termelőkutak nélkül nem vihető keresztül. A fővárosnak azonban a 860 hold kiterjedésü területre nincsen szüksége, mert *az épitendő kutak kizárólag a partsávokon fognak sorakozni.* Felmerül tehát a kérdés, hogy mi történik a hatalmas erdőbirtok többi részével, amelyre a főváros szempontjából fölösleges és mint használhatatlan hinterland, tulajdonképpen tehertételt jelent a Vízművek számára.

A szigetmonostori földterület hasznosításáról

beavatott helyen

a következő tájékoztatást kaptuk:

— A szorosan vett parti területek nagyságának megállapitása után komoly formában közeledik a megoldás felé a hátrább fekvő területek hasznosítása. Az már bizonyos, hogy az ottani gazdatársadalom egy része *jogosan tart igényt kárpótlásra és, a főváros ezért felajánlotta számukra a megfelelő földterületeket.* A főváros ebben az esetben hasznos tranzakciókat végez, mert

megszabadul attól a kötelezettségtől, hogy a gazdákat készpénzzel kártalanitsa.

A többi területek hasznosítása a legjobban parcellázás útján vihető keresztül, ebben a tekintetben már is mutatkozik komoly érdeklődés. Tudni kell ugyanis, hogy *a Szentendrei sziget teljes hosszában célpontja a vizisportnak* és ezért nem kétséges, hogy parcellázás esetén a rendelkezésre álló telkek könnyen és gyorsan találnak vevőközönségre. Fokozza ezeknek a területeknek az értékét az a nagyfontosságú előny, hogy

az egész 860 holdat csatornázzák és természetesen vízvezetékkel is felszerelik,

mert ezek hijján a közelben fekvő termelő kutak fertőzést szenvednének. A főváros közvetlen közelében fekvő, kulturával felszerelt telkek önként érthetően vonzzák a közönséget és ezért a parcellázás végrehajtása már a közeljövőben megkezdődik.

— Ezt a kimondottan üzleti tevékenységet a *Községi Takarékpénztár* fogja vállalni, amelynek a keretében működő *Parkváros rt.* eddig is sikerrel folytatja parcellázási akcióit a gellérthegyi HÉV-telkek, valamint a balatonszemesi partterület értékesítésével. A szigetmonostori telkek megközelíthetősége a szárazföldi vasútvonalak, valamint a dunai hajózás útján önként biztosítva van, de

szó lehet azonban arról, hogy nagyobb település esetén külön hajójáratok tartanak összeköttetést Budapest és a sziget között.

Minden ok megvan arra a feltevésre, hogy *a sztgetmonostori fővárosi parcellázás gyors és eredményes úton nyer lebonyolítást.*

A főváros a szigetmonostori erdőbirtokot *holdanként ezer pengőért vásárolta* és ha a parcellázás a tervezett olcsó telekárak mellett gyorsan lebonyolítást nyer, úgy a 860 ezer pengős vételár *teljes egészében visszakerül a főváros pénztárába.*

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBELMŰVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyártelep: Moson.

Elutasította a főpolgármester a tizenötös üzemi bizottság összehívására vonatkozó határozatot

Nem teljesíthető a pénzügyi bizottság egyhangú kívánsága — Az üzemek átvizsgálása a főpolgármester hatáskörébe tartozik

A pénzügyi bizottság tanácskozásai során, egyhangú helyeslés mellett követelte *Párkány* Frigyes dr. a tizenötös üzemi bizottság összehívását és ellenőrző munkájának elrendelését. Ezt a bizottságot annakidején a pénzügyi bizottság tartotta szükségesnek munkába állítani, azzal a feladattal, hogy

vizsgálják át az üzemek működését, tapasztalataikat gyüjtsék össze és annak megfelelő reformtervekkel indítsák meg az üzemek újjászervezését.

A bizottság munkássága, a tervek szerint, magában foglalja az üzemi tanítás és önköltségi árak összehasonlítását, a termelés racionális irányba való terelését, a szerződések felülvizsgálatát, valamint a tisztviselői illetmények mértékének kivizsgálását. Ezt a bizottságot *többszöri sürgetés ellenére se hívták össze* és amikor az általános vita végén *Harrer* Ferenc dr. a törvény betüivel mutatta ki, hogy *a polgármesternek kötelessége a bizottságot munkába állítani:* általános helyeslés zúgott fel és egyhangúlag talált elfogadásra az indítvány, amely *a bizottság haladéktalan munkába állását követelte.*

Sipőcz Jenő polgármester válaszában meglepő bejelentést tett. Elmondotta, hogy

a bizottság összeállítását Borvendég Ferenc főpolgármester ez ügyben hozzá intézett átirata tiltotta meg

és ezért nincsen módjában a kérést teljesíteni. A pénzügyi bizottság tagjai ezek után felkérték a polgármestert, hogy *állásfoglalásukat közölje a főpolgármesterrel* és ennek megtörténte után azonnali hatállyal nyújtson lehetőséget a bizottság munkájának elindítására.

A *Fővárosi Hirlap* beavatott forrásból szerzett értesülése szerint a pénzügyi bizottság egyértelműen kifejezésre jutott határozata nem megy teljesedésbe. *Borvendég* Ferenc főpolgármester hétfőn értesítette a polgármestert, hogy tudomást szerzett a pénzügyi bizottság határozatáról, azonban

a legnagyobb sajnálatára kénytelen beleegyezését újból megtagadni a bizottság felállításához.

A meglepő intézkedés indokolásáról *beavatott helyről* a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap:*

— A fővárosi törvényt tévesen értelmezik azok a bizottsági tagok, akik azt a felfogást vallják, hogy *a bizottság kiküldése egyedül a polgármester hatáskörébe tartozik.* A szanálási felhatalmazás alapján

ilyen bizottságnak a kiküldése a főpolgármester hozzájárulása nélkül nem vihető keresztül,

egyébként pedig *a bizottság munkássága a mai helyzetben úgy sem hozhat eredményt.*

A főpolgármesternek ugyanis *különleges elgondolásai vannak,* amelyeknek nyomán soron következik

az üzemek teljes reorganizációja, a tarifák új megállapítása és általában az üzemek működésének új alapra való helyezése.

Ilyen körülmények között *semmi célja sincs annak, hogy az autonómia által kiküldendő bizottság párhuzamos munkát folytasson és esetleg olyan határozatokat hozzon, amelyek éles ellentétben állanak a főpolgármester részéről tervezett akciókkal.* A főpolgármester a szanálás keretében

dönt az orvoslási módozatokról

és olyképpen gondoskodik az üzemek munkásságának újjászervezéséről, hogy azok úgy a jövedelmezőség, mint a tarifa szempontjából egyformán kielégítsék a pénzügyi bizottság várakozásait.

Ez a nyilatkozat félre nem érthetően utasítja vissza az autonom szervek kívánságát. *Az üzemi albizottság tehát nem kezdi meg működését és a szükséges újítások mibenlétéről az úgynevezett szanálási bizottság fog tájékoztatást kapni a főpolgármester részéről.* A gyakorlatban azt jelenti a főpolgármester elhatározása, hogy szándékait a szanálási bizottság tudomásul veszi, mert mint köztudomású, *ennek a bizottságnak döntésre hivatott hatásköre nincsen.*

Általános gazdasági érdekek fűződnek a nagyüzemek egyesítéséhez

A főpolgármester érdekes indokolása a polgármesterhez küldött átiratában

Nagy feltünést keltett a *Fővárosi Hirlap* multheti számának közlése, amelyben elsőnek adott hírt a két nagy közüzem, a Gáz- és Elektromosművek egyesítéséről. Értesülésünket nyomon követte *Borvendég* Ferenc főpolgármester nagyjelentőségü átirata, amelyben felkérte a polgármestert, hogy részletekremenően is mielőbb tegyen előterjesztést a Gáz- és Elektromos-müvek egyesítéséről.

A főpolgármester rendelkezésének kézhezvétele után *Sipőcz* Jenő polgármester nyomban magához kérette *Morvay* Endre dr. tanácsnokot, az üzemi ügyosztály vezetőjét és utasította, hogy az üzemegyesítéshez szükséges előkészületeket tegye meg. Az egyesítés tervét — ahogy a *Fővárosi Hirlap* ugyancsak előre jelezte — *nem minden oldalon fogadják rokonszenvesen és máris erőteljes ellenakciók indultak meg.* Tendenciózusan olyan híreket is kezdtek bizonyos forrásból terjeszteni, hogy a főpolgármester, a törvényhatósági bizottság megkérdezése nélkül, tisztán diktatórikus alapon, hajtja végre a reformot. Felesleges hangsúlyozni, hogy ez nem áll, mert a polgármester javaslatának beérkezése után a főpolgármester az üzemek koncentrálásának kérdését a tizenhetes bizottsággal ismertetni fogja.

Munkatársunknak alkalma volt

beavatott helyen

az üzemegyesítésről szóló főpolgármesteri átirat részletei iránt érdeklődni, s annak indokolását — amely hü tükre *Borvendég* Ferenc főpolgármester felfogásának is — *hiteles szöveg* alapján a következőkben közöljük:

— Már a székesfőváros közigazgatásáról szóló 1930. évi XVIII. törvénycikkben is kifejezést nyert, hogy a rokoncélú és hasonló természetü üzemeket lehetőleg *közös igazgatás alá* kell rendelni. A törvényhozás akaratát ebben a rendelkezésben nyilvánvalóan a gazdaságosság szempontjai vezették, mert a közös igazgatás révén az üzemek kiadásai kétségtelenül csökkenthetők és a helyes megoldás mellett az üzempolitika, az ügyek intézése, s az üzemvitel is átfogóbban, nagyobb területeken, az egységes elgondolás egyöntetü végrehajtásával lesz megvalósítható. Ugyanez az elgondolás vezette a törvényhatóságot, amikor a közelmultban *a gyógyfürdőket és gyógyforrásokat is közös vezetés alá rendelte.* Ezáltal magasabb célok kitüzése és eredményes megvalósítása is könnyebben elérhető.

— Fokozottabb előnyök és messzebb kiható eredmények várhatók olyan intézmények szervezeti egybekapcsolásától, amelyek működésének gazdasági kihatása az ipari és kereskedelmi vállalkozásokban, sőt a magánháztartásokban is jelentékenyen érezhető. Ezeknek az intézményeknek rokontermészetü működését éppen fontos gazdasági vonatkozásaik miatt akként kell megszervezni, hogy

ez a működés az intézményekhez kapcsolódó érdekeket a leggyorsabban, legmesszebbmenően és egyuttal a leggazdaságosabban elégítse ki.

— A Gáz- és Elektromos-müvek működése, a maga kifejlődésében, mindinkább azonos területeket érint, belső üzemvitelükben is sok tekintetben azonos szempontok érvényesülnek, hasonló tagozódások jelentkeznek, tehát rokontermészetük kétségtelen. *A két üzemnek, úgy a nagyközönség, mint a székesfőváros háztartása irányában feladatukat a legteljesebb együttműködésben kell teljesíteniök, egymást szervesen ki kell egészíteniök.*

— A mostani szervezeti különállás azonban rendkívül megnehezíti a kitüzött feladatok eredményes szolgálatát. A központi igazgatás az önálló üzemvezetéseket a részletekre is kiterjedően egységee, harmónikus összmüködésbe nem foglalhatja. Ehhez az üzemi ágazatokkal való közvetlenebb kapcsolatokra volna szükség. Igy a részletekben is különálló érdekek néha

elkerülhetetlenül keresztezik egymást,

ami a főváros egyetemes érdekei szempontjából nem kivánatos és igen gyakran nem gazdaságos jelenségekre vezet. *A két üzem munkáját tehát harmónikus egységbe kell összefogni. Ez pedig csakis egy kézből történő irányitással, vezetéssel válik lehetővé.*

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Polgármesteri hatáskörben történik az egyesítés végrehajtása

A pénzügyi bizottság hétfői ülésén éles bírálatok hangzottak el amiatt, hogy *befejezett tények elé állítják az autonómiát* az üzemegyesítés kérdésében. A támadásokkal kapcsolatban

érdekelt helyről

a következő tájékoztatást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A világítási üzemek egyesítése valóban *befejezett ténynek* tekinthető, mert arra a főváros gazdasági érdekeinek biztosítása céljából feltétlenül szükség van. A főpolgármester részéről megejtett számítások szerint

az egyesítés 3.5 millió pengő megtakarítást jelent,

mert *az azonos munkakörök összevonása következtében felére csökkennek a személyi és dologi kiadások.*

— Ami az egyesítés végrehajtásának *alkotmányos vonatkozásait* illeti, abban kifogásolnivalót találni nem lehet, mert

ennek a nagyhorderejü változásnak az előkészítését és végrehajtását a polgármester a maga hatáskörében fogja végezni.

Az előterjesztés már is készül és a főpolgármester ennek alapján fogja azt bemutatni *a 17-es bizottságnak.* Hasonló irányban kerül végrehajtásra

a Beszkárt szanálása,

amely vonatkozásban *ugyancsak a polgármester készíti el a tarifareformot és azt a főpolgármester cenzurájával teszik a 17-es bizottság asztalára.*

Értesülésünk szerint *Borvendég* Ferenc főpolgármester mindezeket a terveket részletesen megbeszélte *Wolff* Károllyal, a 17-es bizottság elnökével, akit *tájékoztatott a szanálásra vonatkozó elgondolásairól.* A fővárosi autonómiát ezidőszerint a költségvetés vitája foglalja le:

a közgyülési tárgyalások befejezése után a 17-es bizottság is összeül,

hogy *a vitában elhangzott komoly észrevételek mérlegelésével megindítsa a szanálás menetét. Az eddigi elgondolások szerint a bizottság november közepén kezdi meg munkáját.*

Bornemissza a vezérigazgatói állást egy évi próbaidőre vállalja

Városházi és közgazdasági körökben egyformán véglegesnek tekintik *az egyesített üzemek vezetésében történő személyi megoldást.* A két nagyüzem legfőbb irányitójának

Bornemissza Géza törvényhatósági bizottsági tagot, a Hungária Villamossági r. t. nagy szaktudású igazgatóját hívja meg a polgármester,

aki megbizatása után *nyomban megkezdi a reformtervek végrehajtását.* A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Bornemissza Géza* egyelőre csupán *feltételesen vállalja a vezérigazgatói állást,* mert

a Hungária Villamossági r. t. igazgatóságától egy esztendei szabadságra megy.

Az egy év letelte után dönt véglegesen, hogy elhagyja-e a magánvállalkozás területét és vállalja-e a továbbiakban a fővárosi üzemek legfőbb vezetőjének hatáskörét.

*

Az üzemegyesítés teljes és maradéktalan végrehajtása természetesen nem valósulhat meg egyik napról a másikra, de annyi biztos, hogy ilyen irányban *már a közeljövőben nagyjelentőségü lépések történnek és a reform már a jövő költségvetési évben éreztetni fogja a hatását.*

Ilkovits I. Budapest

Központi fütés- és vízvezetéki vállalata

I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjék

Elégtétel Kozma Jenőnek. Az elmult héten egy röpirat jelent meg *Dósa* Ottó dr. ügyvéd aláírásával, aki bírálat alá vette *Kozma* Jenő közéleti működését. Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke személyes sértésnek minősitette az ott elhangzott állításokat és azért *Ugron* Gábor és *Váry* Albert országgyűlési képviselők útján lovagias úton követelt elégtételt. A pisztolypárbajt hétfőn reggel vívták meg a Nemzeti Lovardában, amely sértetlenül végződött. A párbaj után *Dósa* Ottó dr. férfiasan bocsánatot kért *Kozma* Jenőtől azzal, hogy nem kívánta őt személyében és becsületében megtámadni.

Wolff Károly gyásza. A mult héten már köztudomású volt a városházán, hogy a *Keresztény Községi Párt* köztiszteletnek örvendő elnökét: *Wolff* Károlyt súlyos családi gyász fenyegeti. Felesége már akkor nagybeteg volt és állapota oly aggasztóvá romlott, hogy halálának bekövetkezése minden percben várható volt. *Wolff* Károly nem jelent meg a pénzügyi bizottság és a közigazgatási bizottság ülésein, mert utolsó pillanatig hitvesének betegágya mellett tartózkodott. *Wolff* Károlyné, született *Tomcsányi* Ida kedden délután húnyt el hosszas szenvedés után és pénteken temették a főváros társadalmi és politikai köreinek osztatlan részvéte mellett. A végtisztességen megjelentek a főváros legfőbb vezetői, az országgyülés és felsőház tagjai, valamint a társadalmi és egyházi szervezetek, hogy utolsó útjára kisérjék a magyar nagyasszonyok mintaképét.

Bárczy István arcképének leleplezése a Népházban. A budapesti V. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület október 21-én, vasárnap leplezi le *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter arcképét a Vág-utca 12. számú Népházban. A leleplezési ünnepség délelőtt 11 órakor lesz, az ünnepi beszédet *Borvendég* Ferenc főpolgármester mondja.

Bethlen István ünneplése a Terézvárosban. A *Terézvárosi Nemzeti Egység Pártja* gróf *Bethlen* István tiszteletére a *Terézvárosi Polgári Kaszinó* disztermében ünnepi vacsorát rendezett, abból az alkalomból, hogy a volt miniszterelnök most ünnepelte meg születésének hatvanadik évfordulóját. *Halász* Miklós dr. elnök hosszabb beszédben méltatta *Bethlen* István kimagasló államférfiúi egyéniségét és azokat a rendkívüli érdemeket, amelyeket tizéves miniszterelnöksége alatt a magyar nemzet talpraállításával, az országnak a zilált viszonyokból való kivezetésével, a jogrend és a stabil pengő megteremtésével, külföldi barátok megszerzésével és a kultúrális és szociális alkotások egész sorával szerzett. A nagy tetszéssel kisért beszéd után táviratban üdvözölték *Bethlen* Istvánt, majd *Bayer* Antal, dr. *Faragó* Samu és *Schäffer* Vilmos felszólalása után üdvözlő sürgönyt küldtek *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek és *Sztranyavszky* Sándor országos pártelnöknek.

Némethy Károly tanácsnok spanyol kitüntetése. *Bailén* gróf spanyol követ *Farkas* Zoltán dr. követségi jogtanácsos kíséretében felkereste a városházán hivatalában *Némethy* Károly tanácsnokot és átadta neki a spanyol kormány megbízásából a *Köztársaság Rendje parancsnoki keresztjét.* Némethy Károly dr. a spanyol-magyar kultúrális kapcsolatok terén szerzett nagy érdemei elismeréséül kapta ezt a magas kitüntetést.

Kállay Miklós a fővárosi politikáról. A *Belvárosi Polgári Kör* kedden este tartotta évadnyitó vacsoráját, amelyen megjelent a kör elnöke, *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter is. *Girardy* Tibor, a kör ügyvezető alelnöke köszöntötte *Kállay* Miklóst, aki hosszabb beszédben válaszolt, amelynek során többek között ezeket mondotta:

— Ugyis mint barát, úgyis, mint politikus, az összefogását kérem annak érdekében, hogy termeljük ki azokat a nagysúlyú és mindannyiunk által tisztelt egyéneket, akiket az utóbbi időben nem termeltünk ki megfelelő mértékben. Ne értse félre senki szavaimat, nagy tisztelettel viseltetem a főváros sok vezető egyénisége iránt, de valahogyan még sem látom azokat az igen nagyjelentőségü egyéniségeket, akiket a főváros közönségének élén látni szeretnék. *Az emberi kiválóságok mérlegén keresztül kötelessége Budapestnek megkeresnie a maga vezetőit.* A magyar társadalom rettenetes küzdelem korszakában él. A valódi súlyt a javulás mérlegében a polgárság nyugalma, fegyelmezettsége és hatalmas hajlandósága a rend fenntartására alkotja. A főváros közönsége teljes nyugalommal nézi azokat az eseményeket, amelyek körülötte szerte a világban zajlanak és büszke arra, hogy nálunk béke és nyugalom van. *Tabódy* Tibor felszólalásában arról szólt, hogy nemzeti egységet akarnak Budapesten. Nem lehet a főváros külön állam az államban, szervesen bele kell illeszkedniie az egész nemzet testébe, mert csak igy tudjuk kivivni a boldog jövőt.

Megszavazza a sürgősséget a Községi Polgári Párt a szerdai közgyűlésen

Napirendre tértek a Dósa-féle nyilt levél fölött

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a hétfő esti értekezletén a főváros 1935. évi költségvetésével foglalkozott és megállapodott abban, hogy a közgyűlésen az általános vitában

Glückstahl Samu és Payr Hugó lesznek a párt szónokai.

Tárgyalták a szerdára összehívott rendkívüli közgyülés napirendjén szereplő munkakészség ellenében történő

hatósági segélyezés kérdését is.

Kimondották, hogy a szociális és társadalmi szempontból egyformán nagyhorderejű probléma alapos megtárgyalását helyeslik, s ezért a párt a szerdai közgyülésen a *sürgősség kimondását megszavazzák.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* multheli értekezletén öttagú zsűrit delegált annak a nyilt levélnek az elbirálására, amelyet *Dósa* Ottó dr. *Kozma* Jenőhöz, a párt elnökéhez intézett. Az ötös zsüri állásfoglalásától tették függővé a párt további magatartását.

Az ötös bizottság állásfoglalásáról az alábbi illetékes közlést kaptuk:

— Az Egységes Községi Polgári Párt multheti értekezletéből delegált ötös bizottság *Pap* József dr. felsőházi tag, az Ügyvédi Kamara elnöke elnökletével október 12-én *Dési* Géza dr., *Glückstahl* Samu dr., *Gerlóczy* Endre dr. és *Peracsek* Lajos dr. részvételével ülést tartott és egyhangúan a következő határozatot hozta:

A *Dósa* Ottó dr. által 1934 október 6-i kelettel *Kozma* Jenőhöz intézett nyilt levél tartalma *a párt szempontjából bűnvádi eljárás megindítására nem alkalmas* és ezért ilyen irányú lépések megtételét szükségesnek nem tartja. Javasolja, hogy a párt a kérdés felett térjen napirendre.

Az ujlaki Dunapart és a Császárfürdő környékének rendezése. A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete értekezletet tartott, amelyen *Bárdos* György dr. elnök a Császárfürdő környékének sürgős rendezését kívánta úgy a külföldi gyógyulást kereső betegek, mint a hegyvidék lakossága érdekében. A legfontosabb a HÉV-állomások kihelyezése Óbuda határára. A Pálffy-tér és a Császárfürdő környéke addig nem fejlődhet, míg vasúti gócpontok zavarják a lakosság nyugalmát. Báró *Lukachich* Géza ny. altábornagy a Margithid melletti Dunapart szégyenletes állapotát vázolta. A kölerakodó helynek nem szabadna a vidéket elcsúfitani. A Zsigmond-tér fejlődését a leállitott malmok akadályozzák, amelyek lebontása után gyönyörü vidék fejlődésére nyilik lehetőség. *Nátly* Ignác ny. ezredes a szük Zsigmond-utca érdekében tartja szükségesnek az Ujlaki Dunapart és a Kavics-utca rendezését, *Haász* Emil, *Tárnok* Béla dr. ügyvéd felszólalása után *Kaszás* József bizottsági tag a városfejlődés érdekében látja fontosnak a Margithid és az épitendő óbudai hid közötti Dunapart rendezését. *Bárdos* György elnök bejelentette, hogy a közeljövőben meg kell történnie a vágányok eltávolításának a Dunapartról, ahol azután a Margitrakpartnak megfelelő szép útvonalat lehet épiteni. A Zsigmond-tér környékének rendezésével most foglalkozik a Közmunkatanács és remény van arra, hogy az itteni szép vidéket is be lehet kapcsolni a Buda fürdőváros problémába.

Fúzionált az Erzsébetvárosi Kör és az Erzsébetvárosi Kaszinó. A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter elnöklésével rendkivüli közgyülést tartott, amelyen bejelentette az alapszabályok módosításának jóváhagyását, úgy, hogy a fölemelt létszámú tisztikar megválasztásával befejeződik a VII. kerület két nagymultú, a főváros politikai és társadalmi életében nagy szerepet vivő egyesületének, az *Erzsébetvárosi Kör* és az *Erzsébetvárosi Kaszinónak* fúziója. *Erdély* Dezső dr. főtitkár felolvasta a jelölőbizottság javaslatát, amelynek alapján egyhangúan közfelkiáltással a következőket választották meg: társelnök *Steiner* Gyula dr. és *Elek* Hugó, alelnök *Dinner* Emil, *Knöpfler* Oszkár, *Kovács* Ignác, *Kuliner* Gyula, *Leopold* Gyula, *Perényi* József dr., *Steiner* N. Ármin, *Sümegi* József dr., *Tsuk* Gyula és *Weisz* Ede. A közgyülés *Ugron* Gábor ünneplésével ért véget. A közgyülést követő társasvacsorán *Dési* Géza orsz. képviselő, a kör társelnöke üdvözölte az új tisztikar tagjait és *Steiner* Gyula dr. társelnök köszönte meg a megválasztásukat.

A Közoktatási Tanács kiküldöttei a fővárosi iskolákban. A kultuszminiszter most kiadott rendeletével a főváros területén levő elemi, polgári, felsőmezőgazdasági és középiskolák, valamint a tanító- és tanitóképzőintézetek rendszeres látogatásával az *Országos Közoktatási Tanács* következő tagjait bizta meg: *Kemenes* Illés tankerületi főigazgatót, a tanács alelnökét, *Madzsar* Imre egyetemi tanárt, a tanács titkárát, *Alszeghy* Zsolt gyakorló középiskolai tanárt, *Fraknóy* József reálgimnáziumi tanárt, *Frank* Antal tanitóképzőintézeti igazgatót, *Jámbor* György tankerületi királyi főigazgatót, *Kisparti* János tankerületi főigazgatót, *Kószó* János és *Loczka* Alajos egyetemi magántanárokat, *Rybár* István egyetemi tanárt, *Staud* János tankerületi főigazgatót, mint az Országos Közoktatási Tanács előadó tanácsosait és *Huszty* József egyetemi tanárt, az Országos Közoktatási Tanács tagját.

Elkerülik Óbudát a Bécsből érkező autósok. Több alkalommal mutatott rá a *Fővárosi Hirlap* arra a lehetetlen helyzetre, hogy a bécsi országúton Budapest felé igyekvő idegenforgalom *milyen szomoru képet lát, amikor Óbudánál a magyar főváros határát átlépi.* Erveléseink nyomán illetékes körökben több alkalommal tanácskoztak a javasolt megoldásról és örvendetesnek tartjuk, hogy ebben a vonatkozásban kielégitő intézkedés történt. A kereskedelmi minisztérium és a főváros közegei megállapították a Bécs felé jövő autóforgalom új irányát és elhatározták, hogy *Pilisvörösvár mellett új útat nyitnak és Solymár, valamint Pesthidegkút érintésével Hüvösvölgynél vezetik a nyugatról jövő utasokat Budapestre.* A költségeket a kereskedelmi minisztérium vállalta és a tavasszal megkezdik az új országút épitését.

Állástalan Tanárok Előkészítő és Ismétlő (korrepetáló) Tanfolyama. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium figyelembe véve az állástalan tanárok súlyos helyzetét és a magánvizsgálatra való előkészités körül egyes engedély nélkül müködő „tanfolyamok" törvénytelen és sokszor megtévesztő munkáját, kizárólagos joggal engedélyt adott az ATOE tanári szakosztályának előkészítő és korrepetáló tanfolyamok létesitésére. A tanfolyam nemzetnevelő munkát végez altruisztikus alapon, mert a legméltányosabb feltételekkel, szaktanárok oktatása mellett készit elő magánvizsgára, érettségire; délutáni korrepetáló studiumán pedig — már 20 P-ért — csoportos oktatásban szintén szaktanárok készitenek elő a másnapi leckére. A tanfolyam központi irodája IX., Ráday-u. 33. Tel.: 86—7—17. Beiratkozás d. u. 5—8-ig.

Angol szövetek Budapesten!

Meglepő érdekes ajánlattal lepi meg ismét a *Kálvin-téri Fenyves Aruház* vásárlóközönségét. — 3—3¼ méteres valódi angol, nemes gyapjufonálból szött legfinomabb öltönykelme darabokat ajánl jelenleg az áruház elvámolva, méterenként 19.— pengőért. Minden darab származási igazolvánnyal, eredeti angol gyári blombával van ellátva és magukkal a vámokmányokkal is igazolja a cég, hogy ajánlata valódi angol szövetekre vonatkozik. Ilyen szöveteket eddig még nem lehetett 19.— pengőért vásárolni.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MOCZNIK édes mustár francia mustár

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Október 20-án és 23-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Befejezték a tétényi sertéshízlaló három évi működésének felülvizsgálatát

A pénzügyi eredmények meglepően kedvezőtlenek — Felállítják az új vásárpénztári szervezetet

A törvényhatósági tanács, nyomban a Vásárpénztár ügyeinek felderítése után, fokozott figyelmet fordított mindazokra az intézményekre, amelyek *meglehetős távolságban a központi kormányzattól folytatják tevékenységüket.* Elsősorban a *Nagytétényi Sertéshizlaló Rt.* iránt érdeklődtek és kifogásolták, hogy annak zárszámadásai *évek óta nem kerülnek az autonom szervek elé.* A kíváncsiság főleg arra irányult, hogy ez a néhány évvel ezelőtt megvásárolt érdekeltség *milyen eredményeket produkált és hogy működése során nem-e kell tartani olyan kínos meglepetésektől, amelyek a közelmultban a Vásárpénztárnál előfordultak.* A törvényhatósági tanács indítványának megfelelően, a polgármester elrendelte a sertéshizlaló működésének *három évre visszamenőleg való kivizsgálását,* hogy ebben a vonatkozásban a mutatkozó aggodalmak megszűnjenek.

A vizsgálatról és annak adatairól

illetékes helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Köztudomású, hogy a nagytétényi sertéshízlaló telepet a földmívelésügyi miniszteriummal közösen vásárolta meg a főváros, azzal a célkitűzéssel, hogy *az ott rendelkezésre álló modern berendezések felhasználásával központosítsa a középeurópai nemzetközi sertésvásárokat.* Nemzetgazdasági szempontból feltétlenül jó irányú volt az elgondolás, mert a sertéshízlalda felnövekedett forgalma Budapest számára nemcsak élénk forgalmat és jövedelmet, hanem idegenforgalmat is vonzott volna. Időközben

a gazdasági válság lerombolta a reményeket és a nagytétényi sertéshizlalda kizárólag az országból mérsékelt arányokban felszállított vágóállatok tárolására és hizlalására szorítkozott.

Nagy jövedelem és komoly arányú hozam tehát nem örvendezteti meg az autonómiát és elképzelhető az is, hogy a bemutatandó eredménykimutatás csalódást fog hozni.

— A vizsgálat véget ért és a polgármester, a költségvetés bizottsági letárgyalása után,

nyomban beterjeszti az összes adatokat.

Az autonómia kénytelen tudomásul venni, hogy a *nagytétényi vállalat ezidő szerint nem tartozik a lukratív intézmények sorába,* azonban minden kilátás megvan arra, hogy a jövőben betölti a működéséhez fűzött komoly várakozásokat.

Ugyancsak a költségvetés letárgyalása után kerül az autonómia elé a *Vásárpénztár likvidálása.* A húsiparosok és általában az állatkereskedelem érdekeltjei már türelmetlenül sürgetik a Vásárpénztár működésének újrafelvételét, *mert a rendezetlenség hiánya súlyosan befolyásolja a vásárral kapcsolatos hiteligények kielégítését.* A Vásárpénztár likvidálása, a szanálási rendeletek értelmében, a főpolgármester hatáskörébe tartozik,

az új vásárpénztári szervezetének felállítása viszont az autonómia feladata.

Ebben a vonatkozásban a *Községi Takarékpénztár* szervezeteinek felhasználása látszik a legkedvezőbbnek és ezért a likvidálás befejezése után megkötik a szerződést a fővárosi pénzintézettel, amely *a maga biztonságos szervezetével visszaállítja az állatvásárral kapcsolatos teendők kifogástalan ellátását.*

Meghiusult a cukrász-cukorkás béke

Hatalmi szóval teremt rendet a főváros

Évek óta áll a harc a cukrászok és a cukorkaárusok között a záróra miatt. A cukrászok tudvalevően az érvényben levő rendelkezések miatt a késő esti órákig nyitva tarthatnak, míg a cukorkakereskedőknek este 8-kor be kell zárniok. Ezt a rendet a cukorkaárusok úgy próbálták kijátszani, hogy *cukrász iparengedélyt szereztek.* A cukrászok és cukorkakereskedők között egyre inkább kiélesedő ellentétek kiküszöbölésére a kormány már az év elején felhívta a fővárost, hogy *készítsen előterjesztést a cukorkaüzletek zárórájának rendezésére.* A közgazdasági és ipari ügyosztály hónapokig tartó tárgyalások és rendkívül alapos előkészületek után pénteken délben ankétra hívta össze az érdekeltségeket, amelyen *Felkay* Ferenc tanácsnok elnökölt. Az ankéten a cukrászokon és a cukorkaárusokon kívül résztvettek a *fűszerkereskedők delegáltjai* is.

A cukrászok és cukorkaárusok közötti békekísérletek meghiusulása után

Felkay Ferenc dr. tanácsnoknál

érdeklődtünk a főváros további szándékai iránt, amelyről a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A cukorkaárusok egy háborúelőtti, 1913-ból származó rendelkezés értelmében éjjel 1 óráig tarthatnak nyitva. Valami méltányosság tehát feltétlenül van törekvésükben, amikor *a békebeli állapotok visszaállítását* próbálják elérni. A mostani korlátozások a háborus évekből származnak, amikor a kormány különböző intézkedései kedvéért megrövidítették a cukorkásboltok záróráját.

— A cukorkaárusok ebbe semmiképpen sem akartak beletörődni és amikor más mód nem kínálkozott, úgy próbálták megkerülni a rendeletet, hogy *látszólag cukrászdákká alakultak át,* mert így tovább nyitvatarthattak. A cukrászipar azonban hamarosan rájött ezekre a lépten-nyomon felbukkanó „látszat-cukrászdákra" és élesen tiltakoztak. Ennek eredményeként külön bizottság alakult az „álcukrászdák" szigorú ellenőrzésére. Érthető, hogy ilyen körülmények között

egyre jobban kiélesedett az ellentét a két iparág között

és mindegyik oldalról egyaránt sürgették a rendezést.

A közgazdasági és ipari ügyosztály az érdekeltségekkel folytatott előzetes megbeszélések után hívta össze a pénteki ankétot, amelyen *a cukrászok és a cukorkaárusok között már létre is jött bizonyos fokú közeledés,* de mégsem sikerült a kívánt célt elérni, még pedig

fűszeresek merev ellenállása miatt,

akik nem hajlandók belenyugodni abba, hogy a cukrosboltok 8 óra után nyitvatartsanak. A főváros az érdekeltségek felfogásának ismeretében a jövő héten összeülő közgazdasági bizottság elé javaslatot fog terjeszteni a záróra kérdéséről és azon lesz, hogy a lehető legrövidebb idő alatt

a kereskedelmi miniszternek is konkrét javaslatot mutathasson be.

A főváros álláspontja az lesz, hogy a kizárólag cukorkaárusítással foglalkozó üzleteknek is megengedik a későbbi, illetve a vasárnapi nyitvatartást, ezzel szemben le kell nekik mondani a cukrászsütemény árusításáról. Ebbe a megoldásba a cukrászok is valószínűleg belemennek.

Megszületett a margarinrendelet

A vendéglősök, pékek, cukrászok kötelesek a margarin használatát feltüntetni — A kekszgyáraknak megkegyelmeznek

Hosszas vajúdás után végre megszületett a kekszrendelet, amelyet a földmívelésügyi minisztérium hozzászólás végett megküldött a székesfőváros polgármesterének, a Kereskedelmi Kamarának, a Mezőgazdasági Kamaráknak, valamint az összes érdekeltségeknek. A *Fővárosi Hirlap* évek óta sürgeti a rendelet meghozatalát, amelynek késése már eddig is szinte pótolhatatlan kárt okozott mezőgazdaságunknak, hátrányosan befolyásolta a tejgazdálkodást és a zsírtermelést. Ezzel szemben a margariniparban csak egy-két egyéni érdeket sért, biztos exisztenciális alapot nyujtott a cseh érdekeltségű *Hutter—Lever* vállalatnak és a házak tucatjával rendelkező *Biehn S. és fia* cégnek.

A rendelettervezet egyébként lényegbe vágó újításokat nem is tartalmaz, csak a már 1900. évben hozott rendelet végrehajtását teszi kötelezővé. A tervezet részletesen előírja a margarin és a mesterséges ételzsír minőségi és gyártási feltételeit. Leglényegesebb intézkedése az úgynevezett nyilatkozási kényszer, ennek értelmében feltünően és tévedést kizáró módon

meg kell jelölni azokat az ételeket és gyártmányokat is, amelyek margarin és mesterséges ételzsír felhasználásával készülnek.

A rendelettervezet megköveteli, hogy azok a vállalatok,

üzletek és vendéglők, amelyek margarinnal vagy mesterséges ételzsírral készült ételeket is kiszolgáltatnak, kötelesek ezt a tényt szembetünő feliratokkal a közönség tudomására hozni.

Egyetlen kivételt engedélyez a földmívelésügyi miniszter és pedig a *kekszgyárak számára. A kekszgyárak tehát nem lesznek majd kötelesek feltüntetni, hogy a gyártásnál mesterséges ételzsirt használtak.*

Erney Károlyt ünnepli a gazdasági élet. A magyar közgazdasági élet és a pénzvilág ritka jubileumot ünnepel a közeli hetekben: *Erney* Károly most tölti be a *Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál* eltöltött szolgálatának *negyvenedik* évét. Ugyanekkor tizedik évfordulója lesz annak, hogy *Walder* Gyula halála után *Erney* Károly vette át a hatalmas intézmény legfőbb vezetését. Annak ellenére, hogy *Erney* Károly kívánsága szerint csupán házi ünnepség keretében emlékeznek meg erről a jubileumról, *a magyar gazdasági élet meg fogja ragadni az alkalmat, hogy Erney Károly nagy érdemeit megfelelően méltassa és kifejezze elismerését hitelszervezetünk vezető egyénisége előtt.*

Személyi változások a Hangya vezetőségében. A *Hangya Szövetkezeti Központ* legutóbbi igazgatósági ülésén nagyjelentőségü változások történtek a vállalat vezetésében. *Zichy* Aladár gróf elnök, magas korára való tekintettel, tisztségéről lemondott, hogy átadja helyét *Balogh* Elemér dr. eddigi vezérigazgatónak, aki kétségtelenül folytatja annak az altruista szellemnek az érvényesítését, amelynek Zichy Aladár gróf a megtestesítője volt. Az igazgatóság a Hangya díszelnökévé választotta *Zichy* Aladár grófot, majd őszinte sajnálattal tudomásul véve *Balogh* Elemérnek a vezérigazgatói pozicióról való lemondását, őt a hatalmas intézmény *elnökévé* választotta. *Balogh* Elemér biztos kézzel vezette a Hangya hajóját és működéséhez füződik a Hangyával szoros kapcsolatban lévő iparvállalatoknak a létesítése. *Balogh* Elemér utódjául az igazgatóság *Wünscher* Frigyes dr-t, a *Magyar Távirati Iroda* ügyvezető igazgatóját nevezte ki, akinek továbbra is lehetővé teszik, hogy résztvegyen, mint igazgatósági tag, a M. T. I. és a hozzája tartozó intézmények irányításában. *Wünscher* Frigyes vezérigazgatói megbizatását a gazdasági körök nagy rokonszenvvel fogadták, mert bizonyosra veszik, hogy *mindenben követi elődjének nyomdokait és továbbra is biztosítja a Hangyának a gazdasági életben betöltött előkelő szerepét.* Ugyancsak ezen az igazgatósági ülésen *Dömötör* László dr. ügyvezető igazgatót a Hangya alelnökévé választották. Az új vezetőség nyomban hozzákezd a már régebben elhatározott reformtervek végrehajtásához, amelyek szükségesek a Hangya Szövetkezet közérdekü tevékenységének további kiterjesztése érdekében.

Az Urikány-Zsilvölgyi Kőszén 2.50 pengő osztalékot fizet. Az *Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság* igazgatósága az október 31-ére összehívott közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1932. üzletévről áthozott 575.530.87 pengő nyereségelővitel, valamint az 1933. üzletévben elért 599.852.11 pengő nyereség alapján a rendelkezésre álló összesen 1,175.382.98 pengőből *részvényenként 2.50 pengő osztalék kifizetését határozza el* (a mult évben két üzletévre megállapitott 5 pengővel szemben).

Vállalkozási Hirlap

Kitünően bevált a gyakorlatban az új közszállítási szabályzat

Teljes egészében érvényesül a gyorsaság és az igazságos odaitélés

A polgármester körrendeletben hozta tudomására a hivatalfönököknek és az üzemvezetőknek az új közszállítási szabályzat megváltozott rendelkezéseit. Október 1-én életbelépett az új közszállítási szabályzat, amelynek hatálya kiterjed a törvényhatóságra is és ezzel egyidőben érvényét vesztette a régi fővárosi közszállítási szabályrendelet. Az új közszállítási szabályzat *nem tesz különbséget feltételek tekintetében állami, fővárosi és egyéb hatósági szállítások között,* hanem egységesen intézkedik. Ezel a vállalkozók és iparosok régi óhaját teljesítette a kormány. Az új szabályzat azonban tekintettel volt azokra a szempontokra, amelyeket a főváros speciális helyzeténél fogva az életbeléptetés előtt a kormány figyelmébe ajánlott.

A most életbelépett közszállítási szabályzat korszerüen módosítja természetesen az ajánlati feltételeket is. Eszerint

szállításra vagy munkára csak az nyujthat be ajánlatot, akinek arra jogosító iparigazolványa, vagy iparengedélye van.

Iparjogosítvány nélkül is ajánlatot tehet a saját üzemében vagy tagjai által termelt árura, a háziiparos, a háziiparosok egyesülete, mezőgazda, erdőbirtokos, bánya- és kohóvállalat, kisiparosok alkalmi egyesülései, ideértve az ipartestületek szállító csoportjait is, *ha az egyesülés vagy a csoport valamennyi tagjának a szóbanlevő szállításnak megfelelő iparjogosítványa van.* Ezt a körülményt az ipartestület bizonyítványával kell igazolni. Amennyiben a versenytárgyalási hirdetmény külön rendelkezést nem tartalmaz, a hirdetett munkára vagy szállításra csak az tehet ajánlatot, *aki Budapest főváros területén termelő,* vagy itt telephellyel rendelkező vállalkozó és mint ilyen Budapest területére érvényes iparjogosítvány birtokában van.

Érdekes ujítás, hogy a fővállalkozók kötelesek ajánlatukban megnevezni azokat az önálló iparosokat,

akik mint alvállalkozók a munkák végzésében résztvesznek

és csatolni kell az alvállalkozók ilyértelmü nyilatkozatait és ipari jogosultságukat igazoló okiratait.

Bánatpénz gyanánt a húszezer pengőt meg nem haladó munka vagy szállítás után az ajánlati végösszeg, annál nagyobb munkánál vagy szállításnál pedig húszezer pengőig *2%-ot,* azonfelül pedig 1 százalékot kell letenni. Kisiparosoknak, mezőgazdáknak, szövetkezeteknek kedvez a közszállítási szabályzatnak az a rendezése, hogy ilyenek

15 ezer pengőn aluli ajánlati összegnél nem kell bánatpénzt letenni.

Intézkedik az új szabályzat aziránt is, hogy azok, akik közszállításban nem részesültek, *a bánatpénzt rövid úton visszakapják,* sőt még a munka odaitélése előtt is visszakaphatja az az ajánlattevő a bánatpénzt, ha ezt kifejezetten kéri, s ha ajánlata nem az elsősorban figyelembe veendő három ajánlat között szerepelt. Természetesen a bánatpénz visszautalása esetén az illető *a közszállítás elnyerésére nem tarthat számot.*

Szociális szempontból nagy jelentősége van annak a paragrafusnak, amely elrendeli, hogy az ajánlattevő köteles ajánlatában

a minimális munkabéreket

megjelölni. Ennek garantálására a vállalati összeg 20%-áig terjedhető kötbér van megállapítva. Érdekes újitás az is, hogy a főváros a jövőben munkákra vagy szállításokra *előleget nem nyujthat.* Figyelemreméltó rendelkezés van a *pótmunkák és a pótkeresetek terén is,* amennyiben kimondja a szabályzat, hogy a vállalkozó az elfogadott ajánlatban feltüntetett

egységárak felemelését utólag semmi címen sem kérheti.

Gondoskodik az új szabályzat arról is, hogy a vállalati munka befejezése után *a munka vagy szállítás ellenértékét rövidesen megkapják.* A munkások alkalmazása tekintetében legfigyelemreméltóbb intézkedés az, hogy közmunkáknál

elsősorban olyan módosításokat kell alkalmazni, akik rendőri bejelentőlapjukkal vagy a kerületi előljáróságok segélykönyvecskéjével igazolják,

hogy a munkaalkalmat megelőzően *legalább egy év óta állandóan Budapesten laknak.*

Az Ericcson-gyár készíti az Új Szent János-kórház telefönberendezését. A főváros vezetősége már a mult évben elhatározta, hogy a hatalmas kiterjedésü Szent János közkórházban modern telefönhálózatot létesít. Eddig az Új Szent János-kórháznak csak néhány telefönvonalja volt, az egyes pavillonokat pedig kezdetleges házitelefönok kötötték össze, ami a külvilággal való érintkezést nagyon megnehezítette és ez úgy a gazdasági vezetés, mint az orvosi ellátás szempontjából nehézségeket okozott. A néhány hónappal ezelőtt meghirdetett versenytárgyalás a közelmultban járt le és a meglehetősen nagyszámú ajánlatok között szerepelt a m. kir. postáé is. A posta ajánlata látszott a legelőnyösebbnek, de a magánipar részéről élénken tiltakoztak az ellen, hogy ezt a jelentős munkaalkalmat közüzem kapja. A polgármester méltányolta ezt az álláspontot, új versenytárgyalást hirdetett, amelyen az Ericcson-gyár 37.200 pengős ajánlata volt a legelőnyösebb és így ez a gyár kapta meg a telefönberendezés elkészítésére a megbízást. A Szent János-kórház telefönhálózatának és háziközpontjának felszerelését rövidesen megkezdik.

A Közszállítási Szabályzat magyarázatos kézikönyve a Honi Ipar kiadásában megjelent. A mü a hatóságok és közszállítók nélkülözhetetlen segédeszköze. Közli az október 1-én életbelépett új szabályzat pontos szövegét. A gyakorlati életből meritett bőséges útbaigazításokat fűz az egyes intézkedésekhez. Megadja a homályosabb rendelkezések helyes értelmezését. Rámutat a régi Szabályzattal szemben fennálló eltérésekre. Ismerteti a Szabályzattal összefüggő régi és újabb törvényeket, rendeleteket és határozatokat. Közzéteszi a közszállításoknál figyelembe jövő táblázatokat. A 400 oldalas könyvet *Gyárfás Oszkár,* a Honi Ipar közszállítási rovatvezetője szerkesztette. Ára: fűzve 5.—, kötve 6.— pengő. Megrendelhető a Honi Ipar kiadóhivatalánál (Budapest, V., Sas-u. 29., félemelet; telefon: 26—1—55).

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Soroksári-úti központi csatornaszivattyútelep új szennyvíznyomócsövének építési munkálataira: *Rényi és Bottenstein és Magyar Építő rt.:* I. 143.606 P, II. 544.350 P, 2.75-ös cső, ikercsőre nem adott ajánlatot; *Ganz és társa és Magyar Építő Rt.:* I. 143.606 P, II. 1 darab 2.75-ös csőre 478.162 P, II. szakaszra 2 darab 2 m cső 501.168 P; *Magyar Wayss és Freytag:* I. 585.388 P, II. 357.831 P (az ajánlat valószinüleg ikercsőre szól); *M. kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár és Báthory Oszkár:* ikercsőre I. 264.813 P, II. 455.422 P, 2.75-ös csőre I. 258.085 P, II. 407.316.80 P; *Magyar Gazdasági és Kisvasuti Rt.:* 2.75-ös csőre A) I. 232.146 P, II. 488.510 P, ikercsőre: B) I. 260.466 P, II. 553.670 P, C) ikercsőre: I. 240.737 P, II. 553.670 P; *Klauber és Vajda:* ikercsőre: I. 146.266 P, II. 552.550 P, 2.75-ös csőre: I. 123.394 P, II. 461.900 P, 2.75-ös csőre: I. 123.394 P, II. 416.400 P; *Fejér és Dános:* egycsövesre: I. 149.648.05 P, II. 363.329.30 P, ikercsőre: I. 181.616.70 P, II. 624.497.80 P; *Fábián, Somogyi és György:* egycsöves megoldásra: I. 372.600 P, II. 160.102 P, altern. ikercsőre: I. 194.090, alt. egy csőre: I. 164.724 P, alt. ikercsőre: I. 196.562 P, alt. egy csőre: I. 160.362 P, alt. ikercsőre: I. 194.525 P, alt. ikercsőre: I. 182.925 P, alt. ikercsőre: II. 406.030 P, alt. ikercsőre: II. 397.050 P; *Zsigmondy Béla és Széchy Endre:* egycsöves: I. 161.431.50 P, II. 348.150 P plusz 5% felár, kétcsöves: I. 195.047.40 P, II. 397.880.80 P plusz 5% felár, egycsöves: I. 153.225.20 P, ikercsőre: I. 174.557 P, II. 578.127.50 P; *László és Blum:* egy csőre összesen 519.142 P, ikercsőre: I. 187.100 P, II. 433.922.40 P, ikercsőre alt.: I. 177.775 P, II. 451.492.20 P; *Gazdaságfejlesztő és Építő Rt.:* egycsövesre: I. 183.035 P, II. 470.600 P, kétcsövesre: I. 212.170 P, II. 491.700 P; *Hajnal Imre:* egycsövesre: I. 171.748 P, II. 316.278 P, kétcsövesre: I. 199.630 P, II. 340.460 P. Ajánlat volt tehető egycsöves (2.75-ös cső) és kétcsöves, ikercső megoldásra. Jelmagyarázat: I.=parti rész, II.=dunai rész.

A Zólyomi-lépcső, Zólyomi-út és Németvölgyi árok közötti szakasz csatornaépitési munkára pályáztak: ifj. Halász Hubert 9231, Szász Albert 10.070, Ámon Antal és Fiai 10.286, Gravieser Albin 10.322, Barta és Bleyer 10.929, Csengeri és Pallay 11.614, König, Román és Stein 11.667, Hajnal Imre 11.946, Borlay Károly 12.957, Obendorfer Rudolf 12.999, Szendrő Zsigmond 14.078, Liska Jenő 14.504, Vadas Mihály 14.421, Urbán Konrád 14.931, Biró Elemér 14.972 pengővel.

2 drb iszapkocsi szállítására pályáztak: Roessemann és Kühnemann. Epp és Fekete 3472, Vedres Dezső 3960, Fehér és Ghimessy 3720 pengővel.

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Csomagolópapir szállítására a Községi Élelmiszerárusító üzemnél. Pályázni lehet november 3-án déli 12 óráig. Soroksári-út 58.

Ruha- és cipőszükséglet szállítására az árvaházak, gyermekotthonok és szeretetházak részére. Pályázni lehet október 23-án d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

„ESELGÉ" SZELLŐZŐ BERENDEZÉSEK
SCHUBAUER FERENC MAGANMÉRNÖK
BUDAPEST, III., FÖLD-U. 51. Telefon: 62-2-06.

ÁDLER ÉS TÁRSAI
Ólomcsőkészítő üzem
V. kerület, Váci-út 69
Iroda: VI., Podmaniczky-u. 2
Tel.: 15-3-94 ● Kartelen kívül

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉK-BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

MAROSSI F. LAJOS
Cementárú-, mükő-, márvány, mozaik-, fal- és padlóburkoló vállalata és bizományi lerakata
BUDAPEST, PRÁTER-UTCA 50. SZ.
Telefon: 33—8—84

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30.
(Bejárat Dohány-u. és Nyár-u. sarok)
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára.
Modern lakberendezések és kisbútorok!
Telefon: 33—4—47.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-0-72.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Weisz Fülöp
RÉZMŰVES
Budapest, VIII., Gólya-u. 13. T.: 460—36

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. október 24. — 43. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Érezzük a jövőt

Nagyon szép és nívós vita volt a pénzügyi bizottság költségvetési vitája: valósággal azt lehet mondani, hogy az önkormányzat kitett magáért, vizsgázott és megerősítette önmagát. Mert járhat az egész világ új utakon, temetheti az egész világ a parlamentárizmust: a jó utat a rosszért, csak azért, mert amaz régi, emez új, senki el nem hagyja és csak a halálosan beteg parlamentarizmust lehet a temetőbe szánni, a makkegészségeset sohasem. A főváros autonómiája — nem tagadjuk — mutatott imitt-amott a multban beteges jelenségeket, de ma olyan egészséges, mint amilyen talán soha sem volt.

A vita eredményéről pedig büszkén, a pesti polgár büszkeségével kell megállapítanunk, hogy *legörvendetesebb ezúttal a deficit növelése volt.* Máskor nem rajongnánk a deficit emelkedéséért, ezúttal azonban ez az emelkedés mindössze 300 ezer pengő, de határozottan *szimbólikus jelentőségű 300 ezer pengő.* Ez az összeg, amely egy világváros budgetjében sem nem szoroz, sem nem oszt, eleven élettel teli kifejezője azoknak a gondolatoknak és törekvéseknek, amelyek ezt a várost a jobb jövő érdeben való tevékenységre ösztökélik. Mert mire kellett ez a 300 ezer pengő plusz? Elsősorban *az irodalom és művészet támogatására,* másodsorban *az idegenforgalom emelésére.* Mindenki tudja, hogy a 10 milliós deficitnek el kell tünnie a költségvetésből, de senki sem hiszi, hogy ez az ujonnan beállított 300 ezer pengő áldozatul eshetik akár a legkönyörtelenebb szanáló ceruzának is.

Budapest tanúbizonyságát adta és még inkább tanúbizonyságát fogja adni a közel jövőben, amikor a közgyűlés is exponálni fogja magát ebben a kérdésben, hogy felismerte a magyarság igazi fegyvereit, amelyekkel jövendő jólétét és nemzetközi megbecsültetését akarja kiharcolni. A gazdasági élet már kezd eszméletre térni, a magángazdaság megerősödésének céljait a megszűkített költségvetési keretben is kellőképpen szolgálja a főváros; csodát művelnie Budapestnek ott kell, ahol a legolcsóbb és mégis a legjövedelmezőbb: a magyar szellem, a magyar tehetség érvényesítésénél. Ennek útja pedig a magyar írók és művészek, ha szerény, de mégis telhető támogatásán kívül *az idegenforgalom fejlesztése.* A magyar szellem és a magyar tehetség fogja meghódítani a világot. Ehhez azonban szüksége van arra, hogy közönséghez, brutálisan szólva: piachoz jusson. A jövő nem csak a matyó- és álmatyó-asszonyoké, hanem a magyar íróké és művészeké, egyszóval minden néven nevezendő magyar őstehetségé. Nem a népi mivoltába sülyesztett és konzervált, hanem a magyar íróké és művészeké, akik még Budapest fürdővárosnál is (amelynek idecsábítania kell a külföldit) nagyobb támaszai lesznek a magyarság nemzetközi érvényesülésének.

Tudjuk és elismerjük, hogy a mai nehéz viszonyok között a költségvetés egyetlen tételét, az idegenforgalom fejlesztését, kerek 200 ezer pengővel felemelni: igen komoly áldozatkészségéről tesz tanuságot. Azt is mondhatnánk, hogy aki ilyet tesz biztos támpontok nélkül, az könnyelmű és hazárd. Vannak azonban az életben dolgok, amelyeket nem lehet reális számokkal mérni, hanem amelyeket mélységes megérzések támogatnak. Budapest egész népe, élén az autonómia szerveivel, úgy érzi, hogy ütött annak a nagy koncepciónak az órája, amely koncepció Budapest boldogulásának legfőbb tényezőjévé az idegenforgalom emelését teszi.

A jövőnek ezt a nagy, egységes megérzését senkinek nem szabad hátráltatnia. Egy világváros ma úgy érzi, hogy megtalálta saját boldogulásának az útját. Engedni kell, hogy jókedvvel, bizakodva induljon meg ezen az úton.

Gömbös Gyula miniszterelnök Ugron, Kozma és Zsitvay bevonásával dönt a fővárosi pártszervezkedésről

Megoldást nyer a Nemzeti Egység pártja és a Községi Polgári Párt együttműködése

Legutóbbi számában jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a községi politika tisztázatlan ügyeinek rendezése útban van. *Zsitvay* Tibor dr. volt igazságügyminiszter személye nyomult előtérbe, akinek közreműködéséről a Nemzeti Egység Pártja *mindazoknak a problémáknak a megoldását reméli, amelyek mindeddig akadályt gördítettek az országos párt és az Egységes Községi Polgári Párt között az együttműködés létrehozása elé.*

Zsitvay Tibor az elmult napokban több tanácskozást folytatott az illetékes kormánykörökkel és természetesen megvitatta a kibontakozás módozatait a Nemzeti Egységes Pártja vezető tényezőivel is.

Az *Egységes Községi Polgári Pártban* komoly várakozással tekintenek a megoldások tervei felé és véleményüket abban foglalják össze, hogy *általánosságban szívesen látnak minden olyan kezdeményezést, ami a nem kívánatos állapotok megszüntetésére vezetnek.* Értesülésünk szerint

a megegyezésre a legkomolyabb kilátások mutatkoznak és mindkét részről már írásba foglalták azokat a feltételeket,

amelyekből természetesen az engedékenység komoly módosításokat helyez kilátásba. *Személyi vonatkozások is szerepelnek a felsorolásokban* és ha az egész vonalon sikerül a merev ellenkezéseknek a háttérbe húzódása, akkor

rövid időn belül

parafálják a két párt között létrehozott teljes megegyezést.

Bethlen István gróf közvetítő szerepe

A költségvetés közgyűlési tárgyalásának megindulásával párhuzamosan előtérbe jutnak *a politikai természetű kérdések,* amelyek minden költségvetési vitában dominálni szoktak. Úgy a költségvetés általános megszavazása, mint a különböző indítványok elfogadása tekintetében is a két kormányzópárt: az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Keresztény Községi Párt* állásfoglalásának döntő jelentősége van. Az a koalició, amely e két párt között a jelenlegi törvényhatósági bizottság megalakításakor létre jött, *továbbra is változatlanul fennáll. Beavatott és mértékadó politikai körökben* hangsúlyozták a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt, hogy

a két városházi többségi párt koalíciójában, de az Egységes Községi Polgári Párton belül is, teljesen változatlan a helyzet és így azok, akik a koalició felbontásával, vagy az Egységes Községi Polgári Párt sorainak bomlásával számolnak, erősen csalódni fognak.

Az *Egységes Községi Polgári Párt teljesen egységes* és ezt sem feloszlatni, sem pedig annak sorait megbontani nem lehet.

Megtartja önállóságát a Községi Polgári Párt

Azok az ellentétek, amelyek az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Nemzeti Egység Pártjának* központi vezetősége között támadtak, még

Gömbös Gyula miniszterelnök varsói útját megelőzően elsimultak.

Ha a kormánypárt fővárosi szervezkedésének az irányítására vonatkozóan nem is történt végleges döntés,

ez a még nyitva tartott probléma semmiesetre sem okozhat fennakadást az Egységes Községi Polgári Párt városházi működésének zavartalan folytatásában.

A helyzetet lényegesen tisztázta az a tanácskozás, amelyet Bethlen István gróf folytatott Gömbös Gyula miniszterelnökkel — még a varsói út előtt. Gömbös Gyula miniszterelnök, mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *legilletékesebb helyen* értesült, igéretet tett *Bethlen* István grófnak arra, hogy hazaérkezése után

magához kéreti Kozma Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt elnökét, továbbá Ugron Gábort és Zsitvay Tibort,

akit a fővárosi szervezkedés élére kívánnak állítani. Azon a tanácskozáson, amelyet *Bethlen* István gróf *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel folytatott, *az összes vitás kérdéseket tisztázták.* Megállapitást nyert, hogy

az Egységes Községi Polgári Pártnak nem kell feladnia önállóságát.

Megállapították azt is, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* a városházán továbbra is az eddigi keretek között fogja betölteni a hivatását, amelyet még az 1930. évi községi választásokon vállalt.

Ugron Gábor: Sikerülni fog az ellentéteket megszüntetni

Sem az *Egységes Községi Polgári Párt* összetételében, sem pedig annak vezetésében, változás nem lesz. Egyedül arról van szó, hogy

a fővárosi választópolgárság megszervezésének az irányítását fogják Zsitvay Tibor kezébe letenni, aki ezzel tulajdonképpen összekötő kapocs lesz az Egységes Községi Polgári Párt és a Nemzeti Egység Pártja között.

Zsitvay Tibornak nemcsak a szervezkedés irányítása lesz a feladata, hanem az is, hogy *bizonyos még fennálló személyi ellentéteket végleg kiküszöböljön.* Azon a tanácskozáson, amely *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél lesz, a varsói,

esetleg a római útról való visszatérése után, *Zsitvay* Tibor, *Kozma* Jenő és *Ugron* Gábor tisztázni fogják egymás között az összes szerepeket. A tanácskozásnak éppen az lesz a célja, hogy

teljes megegyezésnek az alapjait vessék meg,

amelyeken azután közös erővel indulhat meg egyrészt a jövőbeni szervezkedés munkája, másrészt az aktuális városházi feladatok megoldásának megfelelő előkészítése. Ebben az ügyben egyébként

UGRON GÁBOR Dr.
ny. belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Feltétlenül bízom abban, hogy azokon a tárgyalásokon, amelyek Gömbös Gyula miniszterelnöknél lesznek külföldi útjairól való visszatérése után, sikerülni fog minden ellentéteket kiküszöbölni és teljes egyetértésben a további együttműködésnek az alapjait megvetni.*

Öt új tanácsnok
a székesfőváros vezérkarában

Egyhangú szavazás nem mindig szokta kísérni a főtisztviselők választását, az öt tanácsnoki állás betöltésénél most azonban nincs választási harc. A főváros közgyülése szerdán *általános bizalmának és elismerésének kiván kifejezést adni, amikor a városháza és a közigazgatás öt kiváló főtisztviselőjét emeli a tanácsnoki állás díszes poziciójába.* Az egyhangú választás a tanácsnoki hatáskörök felelősségteljes ellátására a következőket jelölte ki: *Farkas* Ákos, *Felkay* Ferenc, *Morvay* Endre, *Babarczi* István báró és *Thorday* Lajos.

Doroghi *Farkas* Ákos dr. a tudás fegyverzetével, a közigazgatási élet tökéletes ismeretével és minden ügyben rendelkező nagy jártassággal vezeti az elnöki ügyosztályt és működésével kiérdemelte feletteseinek legnagyobb elismerését, a tisztviselőtársadalomnak pedig korlátlan bizalmát. Mint helyettes tanácsnok, *már eddig is izelítőt adott arról a modern szellemről, amely működésében minden téren áthatja.*

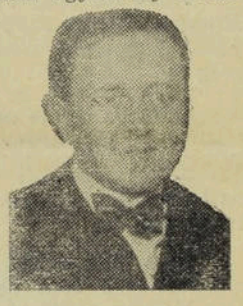

Felkay Ferenc dr. az elnöki ügyosztály kiváló gárdájából emelkedett ki és mint ilyen, *tudósa a személyzeti igazgatás bonyolult ügyeinek.* Néhány hónappal ezelőtt a *közgazdasági ügyosztály* élére állította a polgármester bizalma és rövid működése során *a legnehezebb közgazdasági és rendészeti problémák megoldásával tett tanuságot kiváló képességeiről.* Széleskörű tudásával a legkényesebb munkaterületeken is mindig tökéletesen megfelelt ráruházott feladatoknak.

Morvay Endre dr. tökéletes hozzáértése és hihetetlen munkabírása *mintaképül szolgálhat minden tisztviselőnek.* Azok a súlyos problémák, amelyek az üzemek legfelsőbb irányításában nyomulnak előtérbe, a leghivatottabb kezekben összpontosulnak és a megoldás mindenkor a főváros érdekeit szolgálja. *Morvay* tanácsnok egész napját az íróasztal mellett tölti és tökéletes tájékozottságának tudható be, hogy *minden gazdasági válság és váratlan esemény ellenére az üzemek változatlanul a legnagyobb értékei a főváros vagyonának.*

Dr. *Babarczy* István báró, a *közoktatási ügyosztály* keretében tünt ki és munkabírására már régen felfigyeltek a főváros vezetői. Nemrégiben a közgazdasági ügyosztály vezetését látta el és ott is beváltotta a széleskörű tudásához és alaposságához fűzött reményeket. A *közoktatásügyi ügyosztályban* most a legnagyobb pártatlansággal és tárgyismerettel végzi munkáját, amelytől az általános nevelésügy színvonalának emelését remélik az egész vonalon.

Thorday Lajos dr., a rangban a legidősebb tanácselnökjelölt, a központi városházán töltötte szolgálati éveinek túlnyomó részét és csak *nemrégiben osztották be az elöljárósági ügykörbe.* A kerületi közigazgatás elsőrangú ismerője, akinek minden ténykedését a közönség érdekeinek szolgálata vezeti. Jelenleg a II. kerületi elöljáróság élén áll és *rövid működése óta ebben a kerületben is a legnagyobb népszerüséget vivta ki magának.*

*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *rövid programot* kért az új tanácsnokoktól, akik ezt a kívánságunkat szerényen elhárították maguktól, de azért feladatkörüket néhány szóval, a következőképpen vázolták:

Doroghi Farkas Ákos dr. tanácsnok, az elnöki osztály vezetője:

— A főváros igazgatására fokozott feladatokat háritanak a rendkivüli viszonyok, amelyeket a trianoni Magyarország fővárosa kénytelen átszenvedni. Az a szeretet és megértés, amely minden oldalról megnyilvánul a főváros irányában, megkönnyíti a magunk elé tüzött célok maradéktalan teljesítését.

Felkay Ferenc dr. tanácsnok, a közgazdasági és ipari osztály vezetője:

— Az a törekvésem, hogy a vezetésem alatt álló ügyosztály ne csak hatósága, hanem irányító és segítő szerve is legyen a főváros iparos- és kereskedőtársadalmának.

Morvay Endre dr. tanácsnok, az üzemi ügyosztály vezetője:

— Az üzemi politika korszerü átszervezése a közel jövő legfontosabb feladata. Ezt a feladatot úgy akarom végrehajtani, hogy az üzemekben rejlő nagy értékeket egyrészt konzerváljuk, másrészt a közönség jogos kívánságait a lehetőség határai között kielégítsük.

Báró Babarczy István dr. tanácsnok, a közoktatásügyi osztály vezetője:

— Nagynevü elődök kijelölték számunkra az útat, amelyen nekünk, utódoknak haladnunk kell, hogy a nehéz időkben is változatlanul épségben tartsuk a székesfőváros közoktatásügyének magas színvonalát és ezzel egyúttal az egyetemes magyar kultúrát is.

Marosvásárhelyi Thorday Lajos dr. tanácsnok, a II. ker. előljáróságának vezetője.

— Ezen a poszton, amely közvetlenül a polgárság ügyeit intézi, a legeröteljesebben akarom érvényesíteni azt a kötelességet, hogy a közigazgatás a nagyközönség szolgálatában áll és a jogos igényeket mindenkor gyorsan, előzékenyen és száz százalékig kielégíteni tartozik.

Lebontják a Tabánban a Fehérsas-téri iskolaépületet és áthelyezik a Várba
Eltávolítják a Koronázó-templom tövében éktelenkedő iskolabarakokat

A székesfővárosi leánygimnázium a Várban többszáz éves roskadozó épületben van elhelyezve, amely modern tanintézet céljára semmiképpen sem alkalmas. A tantermek nemcsak egészségtelenek, hanem a mult években olyan repedések támadtak a falakon, hogy alapos aggodalom merült fel az épület biztonsága tekintetében is. Már akkor elhatározta a főváros vezetősége, hogy a Szilágyi Erzsébet leánygimnáziumnak sürgösen új épületet emeltet. Az I. kerület lakossága türelmetlen sürgetése is állandóan napirenden tartotta a megoldást, ami úgy látszik, nem is volt hiábavaló, mert a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium új otthona építkezéséhez már az összel, de legkésőbb a kora tavasszal hozzákezdenek. Az új iskolát amerikai ízü ötlettel valósítják meg.

Lebontják a tabáni Fehérsas-téri iskolát és darabokra szedve átviszik az egészet a Mészáros- és Koronaőr-utca sarkára és ott újra felépítik.

Ez a megoldás aránytalanul előnyösebb az eredeti tervnél, mert jóformán csak a munkabért kell megfizetni, egyébként *a teljesen jókarban levő, modern iskolaépület minden anyagát változtatás nélkül felhasználhatják.*

Az érdekes terv megvalósítása iránt

BABARCZY ISTVAN báró
közoktatási tanácsnoknál

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőképpen tájékoztatta:

— Ez a terv lényegesen körülbelül 300.000 pengővel olcsóbb az eredeti elgondolásnál. A két évvel ezelőtt készített tervek szerint az új leánygimnázium *közel 900 ezer pengőbe került volna, míg a Fehérsas-téri iskola anyagának felhasználásával 494 ezer pengőből megépíthetjük.* Az új intézetben helyet kap 16 hatalmas tanterem, modern tornaterem, zuhanyfürdő, színpad, kémiai, fizikai szertár és előadóterem, földrajz és természetrajzi szertár, rajzterem, énekterem, két hittanterem, cserkészotthon, ifjúsági és tanári könyvtár, orvosi szoba, látogatószoba és sok más helyiség.

*

A Mészáros-utcai intézet felépülésével előnyösen megváltozik *az idegenforgalmi szempontból nagyjelentőségü Szentháromság-tér és a Mátyás-templom közvetlen környéke.* A koronázótemplom tövében most több baraképület áll, ahol a vár elemi iskolája és ovodája van elhelyezve. Ezeket az ideiglenes jellegü barakokat magas palánk keriti be, ami semmiképpen sem esztétikus látvány olyan exponált környezetben, mint a Halászbástya. A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium beköltözése után az elemi iskolát s az ovódát áthelyezik a leánygimnázium régi épületébe, amelyet megfelelően átalakítanak,

a Halászbástya és a templom közötti területet pedig haladéktalanul parkoztatni fogják.

A terület ugyan a kincstáré és eredetileg az új primási palotát tervezték oda, ennek a megvalósítása azonban *a mai körülmények között bizonytalan időre kitolódott.*

Ötvennyolcezer pengővel felemelték a főváros portóátalányát
A főváros évente egy milliónál több portóköteles küldeményt ad postára

A főváros és a többi közhivatalok régebben portómentesen intézték levelezésüket, 1921-ben ezt a kedvezményt megszüntették és *a posta átalányt állapított meg.* Igy például a főváros 1933-ig *havi 3507 pengő* átalányt fizetett a postának a levelek továbbításáért. A mult évben azután a kereskedelmi miniszter arról értesítette a fővárost, hogy a *posta statisztikai számításokat végzett és megállapította, hogy*

a főváros az utóbbi esztendőkben évi 3,385.000 darabnál több levelet küldött,

aminek a díja 575.529 pengőt tenne ki, ezzel szemben a főváros csak évi 47.089 pengőt fizetett. A polgármester ellenőriztette a posta statisztikáját és megállapította, a központi és kerületi hivatalok adatai alapján, hogy *a hivatalos posta tényleg ugrásszerüen emelkedett:*

1933-ban 1,819.000 postai küldeményt adott fel a főváros.

Ennek a konkrét adatnak a birtokában szóbeli tárgyalások indultak meg a főváros és a postakincstár között, amelynek során

a főváros azt kérte, hogy az átalányt ne három hónap, hanem egy teljes év forgalma alapján állapítsák meg.

Ezt a postaigazgatóság elfogadta és akceptálta a főváros részéről összeállított számításokat. — 1,819.000 drb. évi küldeményt véve alapul *a fővárosnak 311.939 pengő átalányt kellene fizetni.* Ilyen hatalmas összeget azonban nem bírna el a főváros költségvetése, ezért a további tárgyalások során méltányos megállapodást kötött a főváros a postával és

az átalányt évi százezer pengőben állapították meg.

Mivel a költségvetésben csak 42 ezer pengő van előirányozva postaköltségre, ezért *58 ezer pengő pótlásáról kell most gondoskodni a főváros törvényhatóságának.*

Elfogultsági vádat emeltek a polgármester ellen a dunamenti községek, mert Budapest vízellátását előrelátóan évszázadokra biztosítani akarja

Pestmegye alispánja vezeti a vízműépítés kisajátítási eljárását — Gondoskodás történik az ideiglenes megoldásról is — Morvay tanácsnok a munkák sürgős megindításáról

A földmüvelésügyi miniszter — mint ismeretes— megadta *az ideiglenes vízjogi engedélyt és a kisajátítási jogot* a fővárosnak azokra a területekre, amelyek a megyeri vízmű fejlesztéséhez és az új budai vízmű építéséhez szükségesek. Ismeretlenek maradtak azonban a nagyfontosságú és az évekig tartó bizonytalanságot megszüntető kormányleirat páratlanul érdekes részletei, amelyek nemcsak a földmüvelési miniszter, hanem a pénzügyminiszter állásfoglalását is visszatükrözik. A miniszteri döntést véget vetett egyszersmindenkorra azoknak a sok tekintetben indokolatlan vagy kicsinyes mesterkedéseknek, amelyekkel egynéhány dunaparti község és több különféle érdekképviselet megnehezíteni próbálta a Budapest milliós lakossága legelemibb életszükségletének biztosítását.

Annak idején, amikor a polgármester a reá ruházott hatáskörben az ideiglenes vízjogi engedélyt két évvel ezelőtt kiadta.

kilenc fellebbezést nyujtottak be ellene, sőt a polgármestert elfogultsággal is megvádolták.

Szigetmonostor, Pócsmegyer, Tahitótfalu, két szigeti bérlő, a szentendrei árvízvédelmi társulat és egy plébánia fellebbezései voltak két éven át kerékkötői a nagyfontosságú munkálatoknak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt az eddig ismeretlen fellebbezésbe *betekinteni*, amelynek egyes megállapítása egyenesen a naivitással határos.

— Azt hisszük — írják a szigetmonostoriak — *a legutóbbi forradalmak tanulságait a kormányzat még nem felejtette el és Nagybudapest hangzatos jelszava mellett a szigeten virágzó községeket nem fogja teljes pusztulásra ítélni.* A továbbiakban arra mutatnak rá, hogy Ujpest megyei város vízműve 67.000 lakosának és rendkívül fejlett gyáriparának vízszükségletét mindössze a Népszigeten bérelt 2 katasztrális hold és 663 négyszögöl kincstári területen elégíti ki hat kútcsoporttal. Ennél *jobb* példára valóban nem hivatkozhattak volna a fellebbezők most, *amikor egyik ujpesti küldöttség a másiknak adja át a kulcsot a városházán, hogy Budapest adjon nekik vizet.* Érdemes feljegyezni ezt az argumentumot is: Fel kell tételeznünk, hogy *más vidéki gócpontok is fejlődhetnek* és

a kicsi ország túlméretezett fővárosát a megélhetési lehetőségek vissza fogják szorítani.

Ha pedig Budapest az összes olcsóbb vízszerzési lehetőségeket magának már most *századokra biztosítja*, mihez kezdjenek majd a többi szerényebb anyagi eszközökkel rendelkező vidéki községek, városok, ha később nekik kell a vízszerzés költségesebb módját választani.

A főváros túlzott igényeit tehát a Dunamenti városok és községek érdekében sem volna szabad kielégíteni.

Végül nem mulasztják el a fellebbezők az államhatalom figyelmét felhívni arra „veszedelemre", hogy *ha így mennek tovább a dolgok, az egész szentendrei sziget talán már száz év mulva kizárólag a fővárosi vízművek tulajdonába fog kerülni.* Mintha valami ellenséges megszállásról volna szó! Mosolyra késztető aggodalom!

A földmüvelési miniszter

a fellebbezéseket elutasította és a polgármester korábbi intézkedését *megerősítve*, az ideiglenes vízjogi engedélyt a koronauradalmi területre és a Koronauradalomtól délre a sziget csúcsáig húzódó parti ingatlanokra *megadta.*

A végleges engedélyezési és kisajátítási eljárások lefolytatására Erdélyi Lórántot, Pest vármegye alispánját jelölte ki a miniszter.

— Az ügy átvizsgálásának eredményeképpen — *mondja a miniszter* — megállapítottam, hogy *a fellebbezők egyike sem vonta kétségbe azt, hogy a főváros vízellátása elsőrendü közszükséglet.* Ezen szükséglet zavartalan kielégítése annyira fontos közérdek, hogy részben a bizonytalanság elhárításáról, részben az esetleg bekövetkező vízhiány fedezéséről való gondoskodás *halaszthatatlanul sürgős* feladat. Köztudomású tény, hogy a meglevő berendezések mellett — mivel a vízművek teljesítőképessége a Duna mindenkori vízállásával függ össze — a *vízszolgáltatás fogyatékos* és a szükségletet nyáron a legnagyobb erőfeszítéssel is csak hiányosan lehet fedezni.

A vízmű tervezett fejlesztése ilyen körülmények között kétségtelenül sürgős követelmény,

főleg abból a szempontból, hogy a legszükségesebb bővítési munka mielőbb elkészülhessen, mert *a milliós lakosságú fővárost nem lehet egy esetleges nagyobbmérvü vízhiánynak kitenni. Ezért nem tarthattak figyelembevételre számot azok az ellenvetések, melyeket a fellebbezők a szóbanforgó munkálatok engedélyezésének indokolt voltával szemben felhoztak.* Ami az egyes fellebbezőknek azt a kívánságát illeti, hogy a székesfőváros a további vízszükségletet ne a szentendrei szigetről, hanem máshonnan szerezze be, az erre nézve több oldalról ajánlott különböző megoldások ellenében utalok az illetékes szakértők egybehangzó véleményére, hogy

minőségileg és mennyiségileg is megfelelő víz csak a szentendrei szigeten létesítendő kutakból nyerhető.

A folyóvíz mesterséges szüréséhez a szakemberek nyilatkozata szerint majd csak akkor kell folyamodni, ha a szükséglet a talajból már nem lesz gazdaságosan fedezhető. Az engedélyes székesfőváros által kért kisajátítási jogot — mondja befejezésül a miniszteri leirat — az ideiglenes engedély terjedelmének megfelelő kereteken belül megállapítva — egyidejüen Pestmegye közönségéhez intézett 44.231/1934. számú leiratomban *engedélyeztem.*

A miniszter a leirattal egyidőben *nyomatékosan felhivta* a fővárost, hogy arra a 3—4 évre is, amíg a budai vízmü megépül, sürgősen gondoskodjon megfelelő *kisegítő megoldásról*, hogy az eddig fenyegető vízhiány megszünjön.

Felkerestük

MORVAY ENDRE DR. tanácsnokot,

az üzemi osztály vezetőjét és érdeklődtünk a főváros közelebbi terveiről:

— A kormány kedvező döntése folytán a vízmüfejlesztés dolga *döntő fordulatot* kapott. A koronauradalom megvásárlását jóváhagyó miniszertanácsi határozat is útban van, tudomásom szerint és *a területek átvétele esetleg már a jövő héten megtörténik.* A koronauradalmi területen nincs szükség további eljárásokra, így ott

a kútfúrásokat akár nyomban a birtokbavétel után elkezdhetjük.

A szükséges felszerelésekkel és eszközökkel a vízművek rendelkeznek. Sorrendben elsőnek az úgynevezett III. számú kútcsoport létesítéséhez fogunk hozzá.

Itt 174 kút készül, napi 60.000 köbméter vízhozammal.

Ebből a 174-ből *92 kút a koronauradalmi ingatlanokon készül, ezek fúrásához fogunk hozzá legelsősorban.* A monostori gazdák parti földjeire esik a további 82 kút. Ezek elkészítése valószínüleg a tavaszra marad, amikorra *a magánszerződések létrejönnek vagy a kisajátítás megtörténik.*

— Körülbelül ezekkel a munkálatokkal

egyidőben kezdődnek el azok az új kútfúrások is, amelyek az ideiglenes segítést célozzák.

A káposztásmegyeri fötelep szomszédságában levő fővárosi területen vagy 37 csőkút vagy 4 aknakút létesül.

Ezekből napi 15.000 köbméter vízre számithatunk,

ami már nagyban fogja javitani a mostani helyzetet.

— Az átmeneti időre azonban

segíteni kell a budai városrészeken is.

Az emlitett 15.000 köbméter vízzel ugyanis csak a pesti oldal helyzete javul. Budára nem tudunk több vizet átszolgáltatni, mert nincs elég cső hozzá. Mai berendezéseink mellett a Budára szállított 28.000 köbméter víz maximális teljesítmény. Éppen ezért más megoldást kell keresni. Több megoldási lehetőség is mutatkozik.

Az egyik az ujlaki vízművek közelében, Békásmegyer vagy Csillaghegy mellett új kutak fúrása.

A másik megoldás volna, hogy a hajógyári szigeten készítsünk *kisegítő kutakat*, sőt felmerült az a gondolat is, hogy a margitszigeti kis önálló vízmü fejlesztésével talán kiegészíthető volna a jobbpart hiányos vízmennyisége.

Nem tértek napirendre a vízművek a budai hegyvidék karsztvizének felhasználásával, az óbudai nagyböségü melegvízforrások esetleges felhasználásával kínálkozó lehetőségek felett sem.

A szakértőbizottság és a vízművek mérnökei úgyszólván *permanenciában dolgoznak és remélem, hogy a legközelebbi napokban elkészül a legmegfelelőbb konkrét javaslatuk.* Az bizonyos, hogy valamelyik megoldást okvetlenül végrehajtja a főváros a legrövidebb idő alatt és

a jövő nyárra már elegendő, tiszta jó vízzel gondoskodik a lakosság szükségletéről

a vízművek vezetősége.

A vízművek mérnökei már dolgoznak az *új budai vízmü építési tervein is.* Ez a telep speciális elhelyezésü és biztonságü gépházaival, berendezéseivel a kontinens egyik legtökéletesebb telepének igérkezik. Ennek az építéséhez körülbelül a jövő nyár elején kezdenek hozzá. *Az új budai vízmü üzembehelyezése 1938-ra várható.*

November ötödikén megkezdődik a közgyülési budget-vita

Általános elismerést aratott a pénzügyi bizottság nivós tárgyalása

A pénzügyi bizottság befejezte a költségvetés vitáját és a magasszínvonalú tanácskozások bizonyos tekintetben *megváltoztatják az eredeti előirányzatokat.* A különböző javaslatok következtében *300.000 pengővel emelkednek a kiadások*, mert a bizottság hozzájárult a *felekezeti segélyösszegek* 30.000 pengővel való felemeléséhez és 10.000 pengőt szavaztak meg a *budai görögkatolikus plébánia* megszervezésére. Igy 200.000 pengővel több jut *az idegenforgalom költségeire*, 20.000—20.000 pengőt fordítanak a *zenemüvészet*, illetve az *irodalom* támogatására. A főváros összes kiadásai végeredményben 153,315.533 pengőre emelkedtek, a *bevételek* viszont változatlanul megmaradtak 142,758.917 pengőnek.

Az egyeztetés munkája már megindult

a pénzügy iügyosztályban,

ahol a költségvetés további sorsáról a következő tájékoztatást kaptuk:

— A javaslatok és az elfogadott összegszerü változtatások nem ütik meg a régebbi mértéket, azonban így is *alapos munka vár a költségvetés technikai vezetőire.*

A költségvetést végeredményben át kell dolgozni

és ez a munka bizonyos időt vesz igénybe. További feladatot jelent *az elfogadott általános érvényü inditványoknak az összefoglalása*, hogy azok megfelelő formában jussanak a közgyülés elé. Számításunk szerint

ezek a teendők legalább két hétre lefoglalják a pénzügyi osztály munkásságát,

úgy hogy *a közgyülési budgetvita megkezdésére november elején kerülhet sor.*

Értesülésünk szerint *Borvendég* Ferenc főpolgármester *november 5-re* hívja össze a közgyülést, amely azután sorozatos üléseken fogja letárgyalni a főváros jövő évi munkásságának számszerü alapjait.

Cukorbetegek

részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba **minimális** szénhydrát tartalommal.

Glasner Miksa

tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: **22-9-14**

Ilkovits I. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

Csak elkerülhetetlen esetekben építenek makadám-utakat

Hegyi utakon azért szükséges a makadám-építkezés, mert különben téli évszakban a járművek súlyos baleseteknek volnának kitéve — Az ingatlantulajdonosok tiltakoznak a magas járulékok ellen

A költségvetési vita gazdag lehetőséget biztosított a pénzügyi bizottságban helyetfoglaló városatyáknak arra, hogy véleményüket, birálatukat és nézetüket kifejtsék a különböző ügyosztályok fejezeteinél. Nagy általánosságban az egész vonalon *elismerték az ügyosztályok lendületes tevékenységét* és csupán olyan kivánságokra mutattak rá, amelyek mindezideig az anyagi nehézségek miatt nélkülözték a megvalósitást. Az *út- és csatornaépitési* költségvetésnél is felhangzott az a jogos követelés, hogy *a főváros hagyjon fel a makadámutak építésével* és térjen át a végleges burkolatok készitésére, amelyek azután minden tekintetben a legmodernebb nivóra emelik Budapest úthálózatát.

Az útépitési problémákról és különösen a makadámutak sorsáról intéztünk kérdést

KIRÁLY KALMAN
tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Régi törekvésem, hogy az ideiglenes jellegü útburkolatok eltünjenek a főváros területéről és ebben a tekintetben komoly eredmények mutathatók fel az utolsó évek során. A helyzet az, hogy a fővárosnak *összesen 7 millió négyzetméter felületü úthálózatából 5 millió rendelkezik végleges burkolattal* és

2 millió az a kifogásolt terület,

amelyen még mindig a makadám huzódik végig. Ennek az okát nagyon könnyen megvilágithatjuk, ha figyelembe vesszük a különböző technikai szükségességeket és azokat a körülményeket, amelyek előirják, hogy

bizonyos terepeken makadámutakat eltüntetni nem lehet.

Tudni kell azt, hogy *minden új utat makadám-megoldással kell kezdeni,* mert az új útvonalak a megindult kocsiforgalom nyomán rendszerint *süllyednek,* tehát a végleges burkolattal várni kell. Másik körülmény, ami a makadámutakat indokolja, hogy

a hegyes vidéken végleges burkolatokat építeni nem szabad,

mert a járművek a téli évszakban súlyos baleseteknek vannak kitéve. További szempont és ezt a mai nehéz időkben nem lehet lekicsinyelni, hogy *az ingatlantulajdonosok érthetően huzódoznak az útépitési járulékok fizetése alól és*

tiltakoznak a végleges burkolatok, tehát a drága költségek ellen.

Végül figyelemreméltó az az érvelés is, hogy a *vizes makadám végeredményben a legolcsóbb,* amely ilyformán előnyös az ingatlantulajdonosok és a főváros szempontjából is.

— Ezektől az általános megállapitásoktól függetlenül természetesen arra törekszünk, hogy

megfelelő végleges burkolatokat készitsünk mindazokon a helyeken, ahol ezt minden aggodalom nélkül megtehetjük.

Ha figyelembe vesszük, hogy *Budapesten az úthálózatnak több mint háromnegyedrésze végleges burkolatú* és hogy a hegyvidéki utakon makadám az előirás:

meg lehetünk elégedve a modern útviszonyokkal,

amelyeket a főváros oly nagy áldozattal létesitett.

A pénzügyi bizottságban különben objektiv megállapitások emelték ki Budapest *köztisztaságának* kiválóságát és a *kertészeti tevékenységek művészi eredményeit,* amelyek a külföldiek szemében annyi jogos bámulatot és elismerést arattak.

Kijelölte a polgármester a száz vitézi telek helyét

Budapest közönsége pártkülönbség nélkül nagy lelkesedéssel vette tudomásul ennek az évnek a tavaszán, hogy a főváros a *közgyülés határozata szerint a Vitézi Szék közbenjöttével 100 házhelyet adományoz* a világháború Budapesten élő 100 vitéz tagjának. A vitézi telkek kijelölésére és átadására vonatkozó polgármesteri előterjesztés már a legközelebbi jövőben az illetékes szakbizottságok és a közgyülés elé kerül.

A vitézi telkek kijelöléséről

KEMPELEN AGOSTON
müszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Vitézi Szék vezetőségével folytatott megbeszélések eredményeként és az érdekeltek részéről felmerült összes kivánságok lehető figyelembevételével *a városrendezési ügyosztály kijelölte azokat a területeket,* amelyeket a székesfőváros a Vitézi Szék rendelkezésére fog bocsátani.

Egyenként 150 négyszögöl nagyságú házhelyekről van szó,

amelyeket három tömbben adományoz a főváros. Kivétel nélkül olyan területek ezek, amelyek *részben már közmüvek birtokában vannak,* vagy pedig közvetlenül közmüvek közelében fekszenek, könnyen megközelithetők és egészséges fekvésüek. A három kiszemelt ingatlan-komplekszumon körülbelül arányosan oszlik meg a 100 telek. A pesti oldalon, a Horthy Miklós Kertváros szomszédságában és a Béke-utca környékén, Budán pedig Kelenföldön, az Andor-utca mellett fekszenek.

Ezeken a helyeken külön vitézi városrészek építhetők.

Minden telken *önálló családi ház,* tágas kerttel. Mind a három területen csak különálló, villaszerü házak épithetők. A főváros elkészíti a szóbanforgó területek parcellázási és beépitési terveit és a kivitel tekintetében messzemenően támogatja a Vitézi Széket, de a kiosztásba a fővárosnak beleszólása nincs. *Ez kizárólag a Vitézi Szék dolga.*

Nem csinál jó üzletet a Beszkárt az Autóbuszüzem átvételével

Állandóan számolni kell az üzem deficitjével — Hivatalos magyarázat a szerződés szükségességéről

A főváros pénzügyi bizottságában és egyes sajtóorgánumokban heves támadások hangzottak el a főváros vezetősége ellen, abból az alkalomból, hogy *nyilvánosságra került a Beszkárt és az Autóbuszüzem között létrejött szerződés.* A szerződés szerint a főváros az Autóbuszüzemet teljes egészében a Beszkárt kezelésébe adja át és a megállapodás *79 évre* szól. A Beszkárt köteles az üzemet a szerződés egész tartama alatt *állandóan üzemképes állapotban tartani,* viszont a főváros részére *sem tőketörlesztést, sem kamatot nem fizet.* Ezzel szemben a Beszkárt átvállalja az összes terheket és kötelezettségeket, tehát *a villamosvasutat a tulajdonjog kivételével megilletik mindazok a jogok, amelyek a fővárost, az Autóbuszüzem tekintetében megilletik.* 1950-ig az Autóbuszüzem esetleges tiszta nyeresége *kizárólag a fejlesztésre fordítandó,* ezen időponton túl azonban a főváros a tiszta nyereségből *részesedést* követelhet. Ezt a szerződést támadják erőteljesen bizonyos oldalakról és olyan hírek is keringenek, hogy *a közlekedési bizottság szerdai ülésén az előterjesztést visszautasítják.*

Az üzemviteli szerződésről érdekes magyarázatot adtak

illetékes helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Teljesen téves az a felfogás, — mondották — hogy a főváros *nemzeti ajándékot* ad a Beszkártnak. Nem lehet ugyanis figyelmen kivül hagyni, hogy

A Beszkárt végeredmény ép úgy a főváros tulajdona, mint az Autóbuszüzem,

tehát tisztára *az egyszerüsitést célozza a polgármester előterjesztése,* amikor a két nagy közlekedési vállalatot *közös vezetés* alá helyezi. Az üzemviteli szerződést a jogszabályok teszik szükségessé, mert annak idején elképzelhető lett volna az a megoldás is, hogy *az Autóbuszüzemet a Beszkárt hivja életre és ebben az esetben most üzemviteli szerződés megkötésére nem volna szükség.*

— A főváros egyébként

nem adja tulajdonába a Beszkártnak az Autóbuszüzemet,

csupán a *kezelést* bizza reá, amely kétségtelenül *az általános közlekedési érdekek előnyére fog szolgálni.* A főváros ebben az esetben nemcsak adományoz, hanem kötelezettségeket is előir. A Beszkárt tartozik fokozatosan

130 új autóbusz beszerzéséről gondoskodni,

továbbá az *alkalmazottak részére illetmény-, szolgálati- és nyugdijszabályzatot készíteni* és mindezeken felül a viteldijakat csak a polgármester beleegyezésével változtathatja meg. Ami a *haszonrészesedés* későbbi időpontban való biztositását illeti, arra vonatkozólag elég utalni arra, hogy

az Autóbuszüzem még hosszú ideig deficites vállalat marad.

A jelenlegi kocsipark vételára még mindig törlesztés alatt áll és évente *jelentős befektetés szükséges a motorok kicserélésére, a felszerelések pótlására és a karosszériák javítására.* Annak ellenére, hogy a viteldijak mérsékeltnek nevezhetők,

a bevételek nem fedezik a kiadásokat és évente ma is százezreket kell pótolni a deficit eltüntetésére.

Nem csinál tehát valami fényes üzletet a Beszkárt, amikor az autóbuszüzem minden gondját magára vállalja és gondoskodik ennek a közlekedési eszköznek szélesebb területeken való forgalomba állitásáról.

A városházi körök véleménye szerint nem kétséges, hogy *a közlekedési bizottság teljes egészében elfogadja a hivatalos előterjesztést* és hozzájárulása után új jogviszonyt teremt a Beszkárt és a főváros között.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552-85.

Biliki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . 5.000 „
Dorogon . . . . . 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . „ „ „ 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . „ „ „ 8,000.000 drb.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK,
HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30.
(Bejárat: Dohány-u. és Nyár-u. sarok.)
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára.
Modern lakberendezések és kisbútorok!
Telefon: 33—4—47.

PESTI KIRAKAT

A megváltó ötlet

Hát csakugyan igaz lenne, amit mondanak, amit beszélnek? Hogy a budapesti aszfalt-hirdetések a főváros üzletei? Mi azt hittük, hogy az éjszaka leple alatt utcagyerekek festik be ostoba futurista ábrákkal és szövegekkel. Vagy hogy ezeket a kölykeket ötletszegény cégek bérelik fel erre a festőművészeti rakoncátlanságra, amelyet éjfél után a rendőr háta mögött követnek el.

Már a sajtó is felzúdult és a sajtó is követeli, hogy a cipőnk talpát is pirulásra késztető otromba reklámnak vessenek már véget. Rendeljenek ki pár száz súroló asszonyt, akik keféjükkel nekifeküsznek az aszfaltnak és megtisztítják azt ettől a szégyentől. És zúgolódik a sajtó, hogy a Közmunkatanács ilyesmit egy pillanatig is eltür.

Szegény Közmunkatanács, talán fogalma sincs az egészről. A rendőrségben talán lenne annyi ízlés, hogy szétkergetné a pesti aszfalt éjszakai kubistaművészeit, de hogyan avatkozzék bele a dologba a szegény rendőrség, amikor tudja, hogy ez a cipőtalpcsiklandozó reklám — a főváros üzlete.

Hát csakugyan lehetséges? Hogyne. Sőt azt mondják, hogy a Hirdetővállalatnak ez az egyetlen megváltó ötlete. A Székesfőváros Hirdető Vállalatának tulajdonképpen Lamotte Ernő halála óta nincsen igazgatója. Pogány Zsigmond, aki a vállalatot vezeti, úgy látszik, az ilyen ötletekkel akarja bebizonyítani a maga nélkülözhetetlenségét és alkotóképességét. A Hirdető Vállalat igazgatójának legelsőrendű üzletembernek kell lennie. Ma pedig az alsóbbrendű üzletember is tisztában van vele, hogy az ízléstelenség nem üzlet. Sőt. Az üzletnek nincs ártalmasabb ellensége, mint az ízléstelenség. A Hirdető Vállalatnak pedig, amely monopólium, amelyre minden jó üzletember rászorul, kitünő üzletnek kell lennie. Aranybányának. Az ilyen alantas ötletek nélkül is, amelyektől pirul a pesti ember — talpa.

Állatkínzók

Az állatkínzóknak pedig éppen úgy el kell tünniök a pesti kirakatból, mint azoknak az aszfalthirdetéseknek, amelyekről csak most beszéltünk. Minden állatkínzó utálatos és megdöbbentő. De most jön a szezonjuk. A téllel együtt köszöntenek be hozzánk. Most következik, sőt már benne is vagyunk a nagy tüzelőszerszállításokban. Megrakott kocsik, nekifeszült inu és testü állatok még csak kibirható látványosságai az utcának, bár már alig várjuk az időt, amikor a szegény lovaktól ezt a keserü poharat elhóditja a teherautó. De a szinte kibirhatatlan teljesitményt még fokozzák a brutális kocsisok, akik valósággal szemünk láttára gyilkolják az állataikat. Minden elismerés megilleti a főkapitányt, aki most rendeletet adott ki az állatok hóhérjai ellen. Reméljük, lesz eredménye ennek a rendelkezésnek és a rendőrlegénység megmenti az állatokkal együtt a közönség idegeit is.

A resó mellett

Uraim, önökön a sor. A kitünő üzleti érzékkel dolgozó Gázművek, ime, most önöket akarja meghóditani. Odaállitja önöket a gáz-resó mellé: tessék megtanulni főzni. Hiszen van abban valami, hogy nem árt, ha az ember meg tud kotyvasztani egy tányér rántottát, bár nem szükséges az a tökéletesség, amit az egyik magyar iró szokott produkálni. Ez az iró remek hódmezővásárhelyi „marhapaprikás"-t főz novellával mosdott saját kezével. A marhának tizféle részét maga veszi meg a szive gyökerétől a tarjáig és négy óra hosszat keveri azzal a két kezével, amelyekkel a szerelmi történeteket szokta máskor összebonyolitani. No ennyire nem kell főzni tudni a férfiaknak. Vagyunk annyira konzervatívok, hogy a férfiak főzés-tudományát a rántotta-diplomára korlátoznánk. De a Gázműveknek se érdeke a garszonok mesterséges tenyésztése. A Gázművek sokkal nagyobb resó-forgalmat csinál, ha nem főzni tanitja a férfiakat, hanem jó partikat ajánl nekik. Resó szempontból a férfiak főzéstudományánál sokkal többet jelent egy-egy házasságkötés feleséggel, szakácsnéval, szobalánnyal, no meg kisvártatvást gyerekkel. És nem is hisszük, hogy a férfiak valami jelesen vizsgáznának. Nem hisszük, hogy bélszin-tehetségek és pudding-zsenik lennének közöttük. Hiszen ha jól tudnak főzni, akkor ügyis könnyen — feleséghez jutnak.

Még mindig eldöntetlen: a közeljövőben megvalósítható-e az Erzsébet-sugárút és vele párhuzamosan a Tabán?

Harrer Ferenc és Szendy Károly alpolgármester biztató nyilatkozata

Felbecsülhetetlen gazdasági és szociális érdekek fűződnek ahhoz, hogy a főváros területén ne bénuljon meg teljesen az építkezés. A törvényhatósági bizottság különböző faktorai állandóan foglalkoznak ezzel az életbevágó fontos kérdéssel és a közeli napokban felterjesztik azt az újabb feliratot, amelyben a főváros az *építési adómentesség*, illetve *a tatarozási kedvezmények* határidejének meghosszabbítását és kiterjesztését kéri az említett szempontokra való tekintettel. Seholsem kínálkozik azonban olyan nagyszabású és hosszú évekre szóló munkaalkalom, amelynél a vállalkozók százai és a munkások ezrei jutnának keresethez, mint amilyen a tervezett *Erzsébet-sugárút és az új Tabán*. Behatóan foglalkozott az Erzsébet-sugárút és a Tabán problémájával a pénzügyi bizottság is és örömmel vette tudomásul a közvélemény *Harrer* Ferencnek azt a kijelentését, hogy az Erzsébet-sugárút ügye a legközelebbi napokban eldől.

Felkértük *Harrer* Ferencet és megkérdeztük, hogy mire alapította optimista kijelentését.

HARRER FERENC DR.

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A pénzügyi bizottságban indítvány hangzott el, hogy alakítson a főváros *külön bizottságot az Erzsébet-sugárút és a Tabán kérdésének állandó felszínen tartására* és egyengetésére. Erre — szerintem — nincsen szükség, mert azok a kiváló szakemberek, akiket az indítvány szerint meg kellene hívni ebbe a bizottságba, úgyszólván

kivétel nélkül helyet foglalnak a Közmunkatanácsban.

Egyébként a késedelemnek nem a Közmunktanács az okozója és azért a fővárost sem lehet felelősségre vonni. Mind a három fórum tisztában van a dolog jelentőségével és szívesen látná a tervek minél sürgősebb megvalósulását. Az Erzsébet-sugárút ügyében a Közmunkatanács és a főváros tanácsa között létrejött a megegyezés: *a megvalósítás a Közmunkatanács feladata.*

A Közmunkatanács elkészítette az Erzsébet-sugárút építésére vonatkozó törvényjavaslat-tervezetet is, amely magában foglalja az Erzsébet-sugárút megépítésének feltételeit

és tartalmazza azokat a kedvezményeket, amelyeket a Közmunkatanács a magánépítési tevékenységnek nyujthat kedvező kisajátítási, adómentességi és egyéb vonatkozásokban.

— Nézetem szerint a törvény megalkotása előtt *tájékozódni kellene a magánosoknál abban az irányban, hogy a feltételek birtokában várható-e legalább akkora magánépítkezési tevékenység, ami az elinduláshoz kívánatos?*

Mert semmi értelme nem volna egy végrehajthatatlan törvény megszületésének,

hogy elkészüljön az Erzsébet-sugárút építési törvénye, amelynek azonban gyakorlati jelentősége hiányoznék.

— Egyébként, azt hiszem, a legközelebbi jövőben *döntő stádiumba kerül az ügy.* A pénzügyminiszter úrral már júniusban tárgyalások folytak ebben a kérdésben, de akkor egyéb elfoglaltsága miatt nem tudott időt szakítani az érdemleges elintézésre. Úgy tudom azonban, hogy

ez most már a legközelebbi hetekben meg fog történni.

Véleményem szerint *egyetlen délután* elintézhető lesz a probléma abban az értelemben: *legyen-e sugárút vagy sem?* Minden annyira elő van már készítve, hogy a pénzügyminiszter

a döntő szót bármelyik pillanatban kimondhatja.

A beszélgetés további során megkérdeztük, mi a véleménye a *Tabán* újjáépítésének kilátásairól.

— Én úgy vélem — felelte *Harrer* Ferenc — hogy ebben a dologban kissé

le kell szállni az illuziók világából.

Nem hiszem, hogy a Tabán a legközelebbi munkaalkalom. Szerintem *a Tabán promlémája sokkal nehezebb városrendészeti kérdés, mint az Erzsébet-sugárúté,* mert itt arról van szó, hogy

mi történjen talán évszázadokra kihatóan a város legértékesebb részével.

A közvélemény körülbelül már eldöntötte, hogy a Tabán ne lakóvárosrész, hanem a *fürdőváros centruma legyen.* De amíg odáig eljutunk, hogy ez a fürdőváros felépüljön, sok dolgot tisztázni kell. Elsősorban azt, hogy mi legyen a Rudassal, érdemes-e továbbfejleszteni vagy pedig a Tabánban épüljön fel a *minden tekintetben korszerű, nagyszabású gyógyfürdőintézet.* Ennek az előfeltétele viszot az, hogy

tisztában legyünk a Tabán balneológiai kérdéseivel.

Tudnunk kell, hogy milyen tömegü gyógyvizek rejlenek azon a környéken feltáratlanul, mert ha előkészületek nélkül fogunk a dologhoz, akkor *kitesszük magunkat annak, hogy mi is úgy járunk, mint Lillafüreden.* Én biztosra veszem, hogy a Tabán fürdölehetősége adva van, de a megoldás előtt mégis egészen precízen tudni kell mindent. Kívánatos, hogy

a polgármester ilyen irányban tegye meg legsürgősebben a kellő intézkedéseket,

mert a főváros egyetemes érdeke és felvirágzása is kívánja, hogy az elgondolt nagyszabású fürdőváros ideálisan megalkotott centrális bázisa legyen.

Érdeklődtunk

SZENDY KAROLY dr. alpolgármesternél

is, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának így válaszolt:

— *Műszakilag az új Tabán érdekében minden előkészület megtörtént, de addig tovább menni nem lehet, amíg a kormány a Rácfürdő megvétele felett nem döntött. Megnyugtathatok mindenkit, hogy*

a főváros egyetlen napot sem fog késlekedni,

ha elérkezett az ideje a Tabán-probléma megvalósítását célzó feladatok végrehajtásának.

A legjobb sokszorositó gép

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9

TELEFON: 19-2-20

GARAI ERNŐ

PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86.

A régi cég a régi címen Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos

központi fütés és vizvezeték

Andrássy-ut 92

Telefon: 212-04 és 05

Vádolom

azokat, akik könnyelmüen vásárolnak, kik nem nézik meg előbb, hogy mit, hol lehet a legjobban, a legolcsóbban beszerezni.

A mi áraink köztudomás szerint Pesten a legolcsóbbak; például finom Crepe Maroként mi **2** pengő **90** fillérért árusítunk, vagypedig ugyanilyen anyagok nehéz satin háttal nálunk **3** pengő **90** fillérbe kerülnek. A brokát-kabátbélésanyag méterje csak **95** fillér és hasonló olcsó árakon árusítjuk a finom őszi szöveteket.

FENYVES ÁRUHÁZ

BUDAPEST, KÁLVIN TÉR 7

Mintákat készséggel küldünk.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A Tesz elismerő átirata a Fővárosi Hirlaphoz. A Tesz elnöksége *Dacsó* Emil, lapunk főszerkesztőjéhez az alábbi meleghangú és elismerő átiratot intézte: Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr! A *Társadalmi Egyesületek Szövetségének ez évi Nemzeti Munkahete a legteljesebb siker jegyében zajlott le,* annak bizonyságául, hogy a magyar dolgozó társadalom minden gazdasági nehézség ellenére is eredményes, európai viszonylatban is elismerésre méltó, hatalmas munkát végez. A magyar munka értékeinek ezen a nagysikerű bemutatóján elért minden eredményben a legnagyobb támaszunk, legönzetlenebb munkatársunk a magyar sajtó volt. Különösen éreztük Főszerkesztő Úr nagyrabecsült lapjának lelkes és odaadó támogatását, amely teljessé tette ennek a nagy, átütő erejű társadalmi és nemzeti akciónak sikerét. Midőn ezért Főszerkesztő Urnak a legteljesebb elismerésünket és hálás köszönetünket fejezzük ki, nem mulaszthatjuk el, hogy a lap kiváló és ügyünkben önzetlen megértéssel és munkával mellettünk dolgozó munkatársai számára is kérjük hasonlóaan hálás köszönetünk tolmácsolását. Főszerkesztő Úr és nagyrabecsült lapja igazai nemzeti munkát végeztek s méltán emelhetjük ki, hogy példát adtak a sajtó nemzeti feladatainak teljesítésében. Fogadja mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr mégegyszer hálánk és megkülönböztetett, őszinte tiszteletünk nyilvánítását. Budapest, 1934. október 19. **Baross** s. k., országos elnök; **Szörtsey** s. k., orsz. ügyvezető elnök.

Bárczy István ünneplése a Népszállóban. *Bárczy* István gazdag teremtőereje nemcsak iskolákat, fürdőpalotákat és mintaszerű középületeket adott Budapestnek, hanem otthont a szegényeknek is. Most van huszonöt esztendeje, hogy megkezdte működését a Vág-utcai *Népszálló,* ahol fillérekért jutnak kultúrnívójú hajlékhoz azok a szegények, akiknek sorsuk nem engedte meg a család, otthon, melegének élvezését. A negyedszázados évforduló alkalmából meghitt ünnepség keretében leleplezték a Népszálló nagytermében az alkotó *Bárczy* Istvánnak, olajfestésű arcképét. *Halász* Elemér előljáró üdvözölte *Bárczy* Istvánt, majd *Liber* Endre alpolgármester mutatott rá azokra az emberszerető szempontokra, amelyek *Bárczy* Istvánt e nagyfontosságú szociális intézmény életrehívására vezették. Nagyhatású beszéde után felolvasta *Borvendég* Ferenc főpolgármester üdvözlő sorait. *Bárczy* István meghatottan köszönte meg az ünneplést, amely elől ez alkalommal nem volt módjában kitérni. A nagyszámban megjelent előkelő közönség, *Sipőcz* Jenő polgármesterrel az élén, őszinte tisztelettel és szeretettel üdvözölte a békebeli Budapest nagy polgármesterét, annyi szép és nemes intézmény megteremtőjét.

Pártértekezlet. Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott a szerdai rendes közgyülés napirendjének megvitatására. Az értekezlelen a párt törvényhatósági bizottsági tagjai csaknem teljes számban résztvettek. Jelen voltak: *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, *Dési* Géza, *Petracsek* Lajos, *Scheuer* Róbert országgyülési képviselők, *Glücksthal* Samu, *Papp* József felsőházi tagok, *Becsey* Antal, *Lédermann* Mór, *Petzrik* Jenő, *Harrer* Ferenc, *Pompéry* Elemér, *Piazza* Győző, *Wolf* István, *Hoór-Tempis* Mór, *Orova* Zsigmond, *Wellisch* Andor, *Gerlóczy* Endre, *Oszoly* Kálmán, *Hatolkay* Kázmér, *Szabó* Sándor, *Szlávik* Ferenc, *Fáber* Fülöp, *Politzer* Gábor, *Cibithi Hováth* János, *Tóth* Gábor és még sokan mások. Behatóan foglalkoztak a betöltésre kerülő *tanácsnoki állások kérdésével* és a párt úgy határozott, hogy a már behelyettesített öt tanácsnok: *Babarczy* István, *Farkas* Ákos, *Felkay* Ferenc, *Morvay* Endre és *Thorday* Lajos megválasztása mellett foglal állást. Ezután a központi választmányban, a Közmunkatanácsban, a népszínházi bizottmányban, a többi kisebb bizottságokban és az adófelszólamlási bizottságokban megüresedett helyek betöltésével foglalkozott az értekezlet. Elfogadta a párt a polgármesternek azt a javaslatát, hogy *a XI. kerület „Szent Imre város" elnevezést kapjon.* Hosszabb eszmecsere indult meg a *II. és III. kerület új határvonalának megállapitásáról,* főleg a Rózsadombnak a II. kerülethez csatolásáról. *Orova* Zsigmond a III. kerületiek nevében a polgármesteri javaslat ellen foglalt állást. *Harrer* Ferenc rámutatott arra, hogy a Rózsadomb lakosságának érdeke, hogy közigazgatásilag a II. kerülethez tartozzon. Több felszólaló figyelmébe ajánlotta az illetékeseknek, hogy az újlaki egyházközség kettészakítása nehézségeket vonna maga után. A párt végül is olyan értelmű határozatot hozott, hogy *a II. kerület és III. kerület közötti határvonal megállapitására készittessen a polgármester újabb előterjesztést.* A párt ilyen értelemben fog eljárni a polgármesternél. Letárgyalták a közgyülés napirendjének többi pontjait is, majd az értekezlet után vacsora volt, amelyen nagy számban vettek részt a párt és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai.

Gazdag tárgysorozat a szerdai közgyűlésen. A főváros szerdai közgyülését erőteljes érdeklődés előzi meg, mert öt tanácsnok választás szerepel a napirenden. A többi ügyek: az új közgyülési ügyrend, a Városi Színház bérlete is olyanok, amelyek egyformán érdeklik a törvényhatósági bizottság tagjait. A közgyülés alatt alakul meg *a kijelölő választmány,* amelynek három tagját az új fővárosi törvény szerint esetenként kell megválasztani. A kijelölő választmány állapitja meg *a jelölési sorrendet* a tanácsnoki állásra pályázó tisztviselők között. A kijelölő választmány megalakulása, a jelölés megejtése után a titkos szavazást csak este fél 8 órakor fogják megkezdeni és 9 óra után kihirdetik az eredményt. Ugyancsak a szerdai közgyülésen választják meg a *kegyúri bizottság* három új tagját az elhalt *Pakost* József, a lemondott *Tabódy* Tibor és az OTI éléről távozott *Huszár* Károly helyébe. A *központi választmányban Joanovich* Pál örökét töltik be. A *népszinházi bizottmány* is újjáalakításra vár, ebbe a közgyülésen nyolc tagot választanak. A szerdai ülésre vár a *fővárosi közmunkák tanácsának* kiegészitése is. A törvény szerint *Kozma* Jenő, *Peyer* Károly és *Fábián* Béla mandátuma lejárt és igy a Közmunkatanács három szavazati joggal biró tanácstagját kell delegálni. A különböző *adófelszólamlási* bizottságokban megüresedett helyeket és a *XI. kerületi testnevelési bizottság* három helyét is ugyanekkor töltik be. Valamennyi választás titkos szavazással történik. Napirendre tüzték *Muzsikó* István tanácsnok nyugdíjazását és *Gömöry* Albert tanácsnok végelbánását. A polgármester javaslata szerint *Gömöry* Albert szolgálati idejének megfelelő szabályszerű nyugdíjat fogja kapni. Tárgyalják a XI. kerület *Szentimre város névre* való keresztelését, a II., III. és XII. kerületek határainak megváltoztatását, a *közgyülés új ügyrendjét,* a Buda hegyvidékén létesülő *református templom és paplak* céljára fővárosi terület átengedését, a *Városi Színház bérbeadását,* 22 új gyógyszertár nyitási kérelmet, két kéményseprő kerület munkaterületének új megállapitását. Ezen a közgyülésen jelentik be hivatalosan *Liber Endre alpolgármester nemes érzésről tanuskodó 30 ezer pengős fiú-árvaházi alapitványát,* amelynek kamataiból több apátlan-anyátlan gyermeket fognak évről-évre felnevelni. A közgyülésen több mint húsz interpellációt és indítványt fognak beterjeszteni.

Megrendszabályozzák az ünnepségek közönségét zaklató alkalmi fényképészeket. A budapesti fényképész ipartestület a napokban beadványban hivta fel a polgármester figyelmét, hogy *az utóbbi időben sok panasz merült fel az elszaporodott alkalmi fényképészek működése ellen.* A tapasztalatok szerint gyüléseken, lakomákon, ünnepségeken az odatolakodó fotografusok magatartása sokszor az ünnepélyek zavartalan menetét is hátráltatja. A hatóságok beavatkozása nemcsak a hivatásos fényképészek érdekében történik, hanem a nagyközönség védelmét is szolgálja. Esküvőkön, temetéseken is annyira elburjánzott a fényképezés, hogy ez az ünnepélyes, vagy kegyeletes aktusokon résztvevők érzelmeit is sérti, más alkalmakkor pedig annyira ment az odatolakodó fényképészek egymással való versengése, hogy a megjelent közönséget hihetetlenül molesztálták megrendelések gyüjtésével. Ennek a kérdésnek a rendezése a kereskedelmi miniszter hatáskörébe tartozik, a főváros vezetősége tehát a *Kereskedelmi és Iparkamara* meghallgatása után felterjesztést intézett a kormányhoz és rendelet kiadását kérte a templomokban, temetőkben, nyilvános gyüléseken, összejöveteleken és ünnepélyeken való fényképezés iparszerű gyakorlásáról. A főváros azt javasolja, *mondja ki a rendelet, hogy az említett alkalmakkor csak olyan fényképésziparosok eszközölhessenek felvételeket, akiket az érdekeltek, vagy a rendezőség előzetesen meghivott,* temetéseken pedig csak azok készithessenek felvételeket, akiknek a köztemető igazgatósága erre engedélyt adott. Természetesen a fotoriporterek továbbra is zavartalanul készithetnek felvételeket, de ezek magánosoktól megrendeléseket nem vállalhatnak. Újítás lesz az is, hogy a lapok megbizásán kivül az illetékes fényképész ipartestület igazolása is szükséges a fotóriporterek számára. Amatörök és turisták korlátozás nélkül készithetnek felvételeket a maguk számára. Az igazolt meghivásnélküli fényképezést és megrendelésgyüjtést, vagy tolakodó képajánlást a rendelet kihágásnak fogja minősiteni.

Usetty Béla visszautasítja a Beszkártellenes támadásokat. A Ferencvárosi Nemzeti Egység Pártjának heti társasvacsoráján *Usetty* Béla országgyülési képviselő nyilatkozott egy szociáldemokrata bizottsági tagnak az ő személye és a BSzKRT ellen intézett támadásáról. A BSzKRT elnökségét — mondotta — azzal az elhatározással fogadtam el, hogy *ott nem fogok politizálni.* Ezt a szándékomat az utolsó percig, amíg azt a helyet elfoglalom, meg is valósitom. De *nem vagyok hajlandó azt sem eltürni, hogy a BSzKRT épületében a szélsőségek politizáljanak. A villamosvasuttársaság helyzete valóban nem rózsás, de nem is aggasztó* és ha van is jelentős összegü adóssága, ez nem jelenti azt, hogy *akár újabb hitelek útján ne végezzünk olyan jövedelmező beruházásokat, amelyek révén az adósságokat is törleszthetjük.* A BSzKRT-nál egyébként csak egyféle politika lehetséges: a közönség érdekeit szolgáló *jó közlekedési politika.*

Helyreigazító nyilatkozat. Vettük az alábbi helyreigazító nyilatkozatot: A „Fővárosi Hirlap" tekintetes Szerkesztőségének, Budapest. B. lapjuk f. hó 17-i keletü 42. számában *„Elégtétel Kozma Jenőnek"* cím alatt megjelent cikkre nézve a fennálló sajtótörvény értelmében kérjük a következő helyreigazító közlemény közzétételét: Felünk, *Dósa* Ottó úr, a párbaj megtörténte után kijelentette, hogy *Kozma* Jenő urat férfiúi becsületében támadni nem akarta és az esetet sajnálja, — bocsánatot azonban felünk nem kért. Budapesten, 1934. évi október hó 18-án. Kiváló tisztelettel: vitéz *Tarnóy* Tibold, *Collas* Tibor báró, mint Dósa Ottó úr megbizottai.

Megjelent a Fővárosi Könyvtár Évkönyve. Most jelent meg a *Fővárosi Könyvtár legújabb Évkönyve.* Ez a kötet a könyvtár 1933. évi munkásságáról és forgalmáról ad képet. *Enyvvári* Jenő, a Fővárosi Könyvtár kiváló igazgatója beszámolójában rámutat arra a veszedelemre, amely a főváros könyvtárait a nagy könyvbeszerzési redukciók következtében fenyegeti. A csökkent könyvellátás szinte már is érezteti hatását. Az 1933. év könyvkölcsönzési forgalma közel 35.000 kötettel kevesebb volt, mint az előző évben. Ez mindenesetre intő jel arra nézve, hogy a további apasztások milyen veszedelmet jelentenek. A könyvtárigazgató kéri a főváros vezetőségét, hogy a könyvtárat — a főváros kultúrája érdekében — a további redukciótól kímélje meg. A könyvállomány az 1933. évben 17.405 kötettel gyarapodott. Ebből 10.146 kötet a tizennégy fiókkönyvtárra esett. A kölcsönzőkben összesen 1,115.438 kötetet kölcsönöztek ki. A napi átlagforgalom 1933-ban 3.793 kötet volt. Beszédes adatokat tartalmaz az olvasók foglalkozási statisztikája. Bérmunkástól egyetemi tanárig a társadalom minden rétege megtalálható a Fővárosi Könyvtár olvasói között. Közérdeklődésre tarthat számot az Évkönyv érdekes bibliográfiája a nemzeti államok testületi képviseletéről s Kelényi B. Ottó könyvtáros Budai impressumos nyomtatványok, 1688—1708. című cikke. A munka értékét és hasznavehetőségét nagyban emeli a válogatott szerzeményjegyzék az 1933. évi gyarapodásról.

Fény és meleg. A világitás legősibb formáját nem az ember gondolta ki, hanem ehhez az óriási ajándékhoz véletlenül jutott, amikor villám sujtott a korhadt fába és azt lángragyujtotta. Ezt a tüzet ülték körül az ősemberek, amely nemcsak meleget, hanem világitást is adott. Csodálatos, hogy a világitásnak ez az első, kettős formában való megjelenése még manapság is fennáll, mert egyelőre még nem nagy sikerrel kutatják az úgynevezett hideg fény előállitási módját. Az izzólámpákban sem teszünk egyebet, mint villamos áram segitségével magas hőfokon wolframfémet izzitunk. Ez a magas hőfokon izzó wolframszálból készült fonal meleget fejleszt és közben fényt sugároz ki. Az izzólámpa minősége attól függ, hogy azonos áramfogyasztás mellett mennyi fényt és mennyi meleget termel. A technika fejlődésével az izzólámpák fényteljesitménye folyton nő. A legújabb tipusú gáztöltésü *Tungsram „D"* duplaspirállámpák fényteljesitménye az eddigi égőkkel szemben 20%-ig terjedően növekedett meg.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82-4-29.

Október 27-én és 30-án
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Mit ajánl most a Fenyves Áruház?

Hölgyeinknek: jó meleg flanel hálóinget 1.90, finom flanel hálókabátot 2.50, divatos flanel pizsamát 3.90 pengőért. *Férfiaknak:* kitünő flanel pizsamát 3.90, flanel sportinget 2.50 pengőért. *A gyermeknek:* jó meleg flanel pizsamát 1.60 és meleg kötött sportinget 1.95 pengőért. A gyermekcikkeknél nagyságonként kis áremelkedés. Kívánságra postán utánvéttel is küldi a *Kálvin-téri Fenyves Áruház.*

Gazdasági Értesítő

Szenzációs meglepetések napja az Ügetőversenypályán

Váratlanul befutottak az outsider textil-váltók, amelyek a műsoron nem is szerepeltek

I.

Közgazdasági és városházi körökben bizonyos meglepetéssel pertraktálják azt az eljárást, melyet az *Ügetőverseny Egyesület* építési vállalkozója, a *Dávid János és Fiai* cég engedett meg magának az üzleti piacon. Örökéletű az a bölcs megállapítás, hogy minden megismétlődik, *nincsen új a nap alatt,* mert ez az igazság az Ügetőverseny Egyesület, a Dávid-cég és a különböző textilüzletek egymásközti viszonylatában most tökéletesen és teljes egészében ismét beigazolást nyert. *A legagyafúrtabb leleményességgel végrehajtott kölcsönök szerzése, visszafizetése, vagy prolongálása* a régi jó békevilágban sem volt ismeretlen fogalom és ha most felette érdekesnek minősítik az Ügetőverseny Egyesület körül történteket, akkor önkéntelenül is felelevenednek azok a furfangos pénzügyi tranzakciók, amelyeket a mult század vége felé fiatal arisztokraták Berelével, az akkori idők leghirhedtebb uzsorásával bonyolítottak le.

II.

Ez a Berele, mint az egykori krónikások feljegyzik, a legravaszabb trükkel dolgozott, amit pénzuzsorások valaha is kiagyaltak. Nagyon járatos volt a büntetőtörvénykönyv paragrafusainak labirintusában, jól tudta, hogy a 8%-on felüli kamatszedést a bíróság uzsorának minősíti és ezért minden esetben fegyházbüntetés jár. Ez ellen tehát védekezni kellett és Berele meg is találta a módját: *a pénzkölcsönzést beszüntette és ügyfeleivel csak árucikket kötött.*

Igy történt. A fiatal mágnás sokat veszített a lóversenyen, vagy nem sikerült a kártyacsata a Kaszinóban: adós maradt. Ismert dolog, hogy a régi békevilágban az ilyen gentleman-tartozásokat 24 óra leforgása alatt rendezni kellett. Annyi baj legyen! A hitbizomány majoreszkója nyugodtan hazament és reggel maga elé rendelte a jószágkormányzót:

— Kérem, nekem ma délig 25.000 forintra van szükségem.

A jószágigazgató kékült, zöldült, hivatkozott rá, hogy a pénztár üres, a termést már értékesítették, a pénzt lehetetlen előteremteni.

— Nem érdekel, — volt a rövid válasz. Most eltávozhat, 12 órakor várom a 25.000 forinttal.

A jószágigazgató kitámolygott a szobából, lótott-futott bankokhoz, bankárokhoz, de hiába. A szolíd pénzforrások teljesen bedugultak. Elkényszeredettségében végül már pénzügynökök segítségéhez fordult, de azok sem tudtak segíteni, pedig a 12 óra veszedelmesen közeledett. Az egyik pénzügynöknek aztán mentő ötlete támadt.

— Menjünk el Bereléhez, ha uzsoraüzletet kötünk is, de legalább reményünk van, hogy a pénzt megkapjuk.

Elmentek. Elkeseregték bajukat, de Berele kijelentette, hogy sajnálja, pénzt nem adhat. *Az egész tőkéjét koporsókba fektette.* Hiába volt minden könyörgés, a vén uzsorás hajthatatlan maradt. Pénz nincs, mondotta, de a gróf úron segíteni akarok, felajánlom tehát a koporsókészletemet 80.000 forintért váltó ellenében.

— És mit csináljon a gróf úr a koporsókkal? — kérdezte a jószágigazgató.

— Arra a gróf úrnak ne legyen gondja. Kolerajárvány van, én a koporsókat egy órán belül eladom.

Diktum-faktum, a jószágigazgató rohant a grófhoz, elmondta, hogy miről van szó, magához vette a gróf által aláírt 80.000 forintos váltót, átadta az uzsorásnak, az aláíratta a vételszerződést a koporsókról, aztán egy félóra mulva sugárzó arccal közölte az újra megjelent jószágigazgatóval, hogy a koporsókat sikerült eladni. *Ezennel átadja a 25.000 forintot, amit kapott értük.* A jószágigazgató pedig 12 órakor jelentkezett a pénzzel a grófnál, aki nagyon meg volt elégedve a gyors és eredményes elintézéssel.

Este aztán a gróf úr dicsekedve mesélte a Kaszinóban, hogy neki milyen ügyes jószágigazgatója van:

— Mikor már másként nem tudott pénzt felhajtani, koporsókat vásárolt 80.000 forintért váltóra, de rögtön el is adta 25.000 forint készpénzért.

Persze másnap már újabb kliensek is kopogtattak az uzsorásnál. Az eljárás a fent elmondott recipe szerint történt, csak az áru minősége változott: az egyik mágnás vagonszámra *kocsikenőcsöt* vásárolt és a 60.000 forintos vétel után 20.000 forint készpénzt kapott, a másik *csukamájolaj-üzletet* bonyolított le, 90.000 forintos váltóval fizetett és készpénzben 30.000 forintot vett föl. Ez a földbirtokos szemrehányást is tett a gazdasági intézőjének, hogy nem gazdálkodik elég racionálisan.

— Az uradalmi tavak — mondotta — tele vannak csukákkal. Miért nem termel azokból csukamájolajat, mikor az olyan kapós és rögtön pénzt lehet belőle csinálni? . . .

III.

Mi történt az Ügetőverseny Egyesület és a Dávid-cég között? Az Ügetőverseny Egyesületnek fizetnie kellett és *váltókat adott* azzal, hogy ezeket *három éven belül beváltja.* Időközben azonban az építővállalkozó pénzügyi nehézségek közé került és *a váltókat leszámítoltatni akarta.* A mai hitelviszonyok között bank vagy pénzintézet nem vállalkozott erre a tranzakcióra, *a Dávid-cég tehát ügynöki közvetítéssel textilkereskedőkhöz, ruhakonfekciósokhoz, szövöttárugyárakhoz, fakereskedőkhöz és szállító vállalatokhoz fordult.* A kereskedők pénzt nem adtak, ellenben *elhalmozták textiliákkal, selyemárukkal és börneműekkel a Dávid-céget, amely kénytelen volt aztán ezeket az árukat olcsó áron a piacra dobni, hogy pénzhez jusson.* A váltók egyideig a különböző szakmabeli vállalatok fiókjaiban pihentek, azután pedig megtették az utat az Ügetőverseny Egyesülethez, ahol kijelentették, hogy *pillanatnyilag képtelenek a különben jogérvényes váltókat honorálni.* A nagy megrohanást az Ügetőverseny Egyesület jóhiszemű vezetősége nem tudta másként kiparirozni: *egyességi tárgyalásokat kezdett, amelyek, mint hírlik, kedvező eredménnyel kecsegtetnek.* Az érdekelt textilcégek között szerepelnek: *Minerva Textilipar* 50.000 pengő, a *Textiliana Rt.* 40.000 pengő, *Placsek Hugó* 25.000 pengő, *Loránt és Beck* 25.000 pengő, *Kaufmann Lajos* 15.000 pengő, *ifj. Farkas László* 14.000 pengő, *Abrahamsohn Hugó* 9000 pengő, *Kendő-, Kötött- és Szövöttárugyár* 6000 pengő, a *Merkatura Rt.* 40.000 pengő, *Gassner Dávid* 7000 pengő, *Weisz Imre* 7000 pengő, *Beck Miksa és József* 5000 pengő követeléssel.

Az Ügetőverseny Egyesület jóhiszeműsége ebben az ügyben vitán felül áll, mert a váltók kiegyenlítésére három évi idő volt kikötve és azért valóban nem felelősek, hogy *a Dávid-cég a maga nehéz helyzetében az Ügető váltók fedezete mellett árukölcsönt vett igénybe a Berele nyomdokain haladó élelmes cégektől.*

IV.

Az Ügetőverseny Egylet körül történtek természetesen közelről érintik a fővárost, ahol a helyzetről a következő

illetékes tájékoztatást

adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azokkal a hírekkel szemben, hogy az Ügető Egyesület kényszeregyezséget kért, ki kell jelentenünk, hogy *ez az állítás nem felel meg a valóságnak.* Biztos tudomásunk szerint az egyesület tárgyalást folytat a hitelezőkkel és *kilátás van a méltányos egyezség létrehozására.* Magától értetődik, hogy *a főváros minden tekintetben körülbástyázza magát* és megteszi a szükséges intézkedéseket érdekeinek védelmére. A szerződés szerint a fővárosnak *jogában áll csőd esetén a szerződést azonnali hatállyal felbontani, amire azonban a jelek szerint nem kerül sor.* Mindenesetre éber figyelemmel kísérjük az esetet és szükség esetén érvényesítjük a főváros jogait.

Értesülésünk szerint *Rosta* János dr. főjegyző, a közélelmezési ügyosztály vezetője *hétfőn jelentést tett a polgármesternek az Ügetőverseny Egyesülettel kapcsolatos eseményekről.*

Reményi Schneller Lajos, a Tőzsde Klub elnöke. Ünnepélyes keretek között iktatták be a *Magyar Tőzsde Klub* elnöki állásába *Reményi Schneller* Lajost, a *Községi Takarékpénztár* vezérigazgatóját. A közgyülésen megjelentek a gazdasági élet vezetői és ismert tényezői, akik lelkesen ünnepelték az új elnököt, akinek müködésétől a *Tőzsde Klub* felvirágzását várják. A *Tőzsde Klub* választása a főváros számára is elismerést és tiszteletadást jelent, mert *Reményi Schneller* Lajos a főváros pénzintézetének a kiváló vezetője, akinek munkásságát a pénzpiacon és a városházán egyaránt a legnagyobb elismeréssel kísérik.

Javulásról számol be a Pénzintézeti Központ legújabb jelentése. Általános érdeklődés előzi meg *a Pénzintézeti Központ* gazdasági beszámolóit, amelyek elsősorban a külföldi tudományos és gazdasági körök tájékoztatását szolgálják Magyarország közgazdasági helyzetéről. Ma már világszerte ismertek a Pénzintézeti Központ negyedévi beszámolóit, amelyet *német, francia és angol nyelven,* áttekinthető formában és szemléltető grafikonokkal tárják elő Magyarország gazdasági életének alakulását. A legújabb gazdasági beszámoló bevezetőjében tömör összefoglalást ad a legújabb gazdaságpolitikai jogalkotásokról, majd ismerteti *az 1934—35 évi állami költségvetést* és a Pénzintézeti Központ kötelékébe tartozó intézetek vagyoni helyzetét. Külön érdekességre tarthat számot *a Magyar Nemzeti Bank* első félévének ismertetése, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem helyzete, a külkereskedelmi mérleg, végül *a pénzpiac helyzete és a megélhetési viszonyok változása.* Ezek az adatok a magyar olvasó számára is sok ujságot tartalmaznak. A beszámoló szerint *a magyar pénzintézetek dolgozó tőkéje ismét erősödőbe van.* A fordulat azt jelenti, hogy *a gazdasági életbe mutatkozó árnyalati javulás ebben a sokatmondó ágazatban is mutatkozik.* A Pénzintézetek Központ kötelékébe tartozó intézetek ingatlanvagyona gyarapodott és *javulás mutatkozik a betétállományok emelkedésében is.* A jelentés rámutat azokra a kedvező jelenségekre is, amelyek elsősorban az ipar egyes ágaiban érvényesülnek és ismerteti azokat az intézkedéseket, amelyeket *a kormány a válságos helyzetbe jutott mezőgazdaság megerősítése érdekében foganatosított.*

Szövetkezetek fúziója. Nyilvánvalóan a szövetkezetek támogatásáról elfogadott törvény következménye, hogy a szövetkezetek a maguk prosperitását a legszorosabb együttmüködés útján keresik. Ezzel magyarázható, hogy a *Hangya* érdekkörébe tartozó *Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete* most magába olvasztja a *Háztartást* és a *Vasutasok Konzumját,* amelyek a gazdasági életben szintén komoly tevékenységet fejtenek ki. Bekapcsolódik az együttmüködésbe a *Mezőgazdák Szövetkezete* is és igy a kooperáló vállalatok együttesen viszik tovább azt a racionális munkásságot, amely a szövetkezetek komoly hivatásának a keretébe tartozik.

Házi ünnepség a Mauthner kereskedelmi vállalatnál. Meleg ünneplésben részesitették *a Mauthner Ödön Magkereskedelmi r.-t.* vezetői és a tisztviselői kar *Ladányi* Soma cégvezetőt abból az alkalomból, hogy *megszakitás nélkül ötven esztendeje teljesit szolgálatot a vállalatnál. Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter elismerő diszoklevelét a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* kiküldöttje nyujtotta át a kiváló főtisztviselőnek, aki egész müködése alatt mindenkor a vállalat és a magyar kereskedelmi érdekek önzetlen harcosa volt.

A Schicht-fiú a magyar piacon. Bizonyos híradások adják tudtul a nagyérdemü közönségnek, hogy milyen komoly szervezeti változások történtek a *Hutter és Lever rt.* kebelében. Mintha legalább is imperiumváltozás történt volna valamelyik hatalmas szervezetben, úgy tálalják fel azt az egyszerü és eseménynek semmiképpen sem nevezhető elhatározást, hogy *a cseh érdekkörbe tartozó budapesti olaj, szappan- és margarinképviselet ügyvezető igazgatóját, Beyer Ferencet nyugalomba küldték.* Ebből az alkalomból felsorolják Hutterék magyarországi terjeszkedésük összes állomásait és önérzetes hangon utalnak arra, hogy *ez a cég milyen cikkek sorozatával árasztotta el a magyar piacot* és milyen új gyártási kört biztositott magának az évek folyamán. Véleményünk szerint a személyi változás annyira belső ügye a *Hutter és Lever rt.*nak, hogy *ez a nyilvánosságot cseppet sem érdekelheti.* Örvendezni a magyar gazdasági életnek nincs oka a csehországi gyár magyarországi terjeszkedésén, mert *ennek tulajdonitható a világhirü magyar szappanipar háttérbeszorulása és a magyar tejgazdaság szomorü leromlása, amit elsősorban Hutterék margarinprodukciója idézett elő.* Nem tudjuk, hogy örömünkben mit csináljunk, ama hírnek az olvasására, hogy a vállalat vezetését *Schicht* Kurt veszi át, aki eddig az *aussigi* szappangyárnál müködött. Az egészből csak azt látjuk, hogy *ez a külföldi szervezet tovább halad azon a megkezdett úton, hogy minél több cseh tisztviselő vegyen részt a magyarországi organizáció kebelében.*

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

NEMESSÉGEK

kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazoltatását igen jutányosan vállalom.

Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Velencében felállítják a „Budapest" idegenforgalmi irodát

Általános elismerés és dicséret szavai kísérték a pénzügyi bizottság költségvetési vitájában a városgazdasági ügyosztály munkásságát és külön kiemelték *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok eredményes idegenforgalmi propagandáját. Ma már kivétel nélkül mindenütt értékelik a tanácsnok legszemélyibb alkotásának: *a bécsi idegenforgalmi irodának nagyszerű teljesítményeit,* amelynek révén a budapesti idegenforgalom a lendületes emelkedés útjára jutott. A pénzügyi bizottság az idegenforgalom további fejlesztését elsőrendű követelménynek minősítette és ezzel magyarázható, hogy *egyhangúlag hozzájárultak az idegenforgalmi költségeknek kétszázezer pengővel való felemeléséhez.*

Ennek a jelentős összegnek a mikénti felhasználásáról kérdést intéztünk

KOVACSHAZY VILMOS
tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Változatlan energiával folytatjuk az idegenforgalmi érdekek kimélyítését és *elsősorban a szervezkedésre fektetjük a fősúlyt,* amelynek kiinduló pontja a helyes irányú és hatású propaganda. A bécsi idegenforgalmi iroda azért vált be, mert olyan világváros központjában működik, ahol rengeteg idegen fordul meg az év minden szakában. Éppen ezért

rövidesen előterjesztést teszek a polgármester úrnak, hogy a második „Budapest" irodát Velencében állítsuk fel

és ott folytassuk a magyar főváros megismertetésére vonatkozó munkát. Velence tudvalevőleg *gyüjtőhelye a világ turistáinak,* akik között kétségtelenül akadnak olyanok, akik Budapesttől csak hallottak, de közelebbit nem tudnak a Duna legszebb metropolisáról. *Velence milliós idegenforgalmában feltétlenül tudunk eredményesen dolgozni és Budapest számára a forgalom emelkedését kiharcolni.*

— A rendelkezésünkre bocsájtott többletköltségből természetesen

bőségesen jut a propaganda nyomtatványok tömeges előállítására és szétküldésére.

Ezen túlmenőleg *komoly lehetőségek nyilnak a Szent István-napi ünnepségek nivójának emelésére és olyan attrakciók beállítására, amelyek minden bizonyossággal felfokozzák az augusztusi nagy napok idegenforgalmát.*

Az idegenforgalmi tételek emelése kétségtelenül a törvényhatósági bizottság rokonszenvét is kiváltja és remélhető, hogy *a szanálás kék ceruzája ezt a nagyfontosságú tételt változatlanul meghagyja a költségvetés számoszlopaiban.*

Gazdasági Értesítő

(Folytatás a 7. oldalról.)

A teherautó szövetkezet nagy fejlődése. Másfél évvel ezelőtt alakult meg a MATEOSz azzal a célkitűzéssel, hogy *új közlekedési rendszerét az országos forgalom lebonyolításának a szolgálatába állítsa.* A *Teleky* János gróf vezetésével működő szervezet havi összforgalma *meghaladja az egymillió kocsikilométert,* szállítási teljesítménye pedig megközelíti a másfél millió tonnát. Közel *ezer teherautomobil van üzemben,* amelynek révén a MATEOSz többezer családnak ad kenyeret az ország minden részében. Közgazdasági körökben a szövetkezet működési körének további örvendetes megnövekedését várják.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. igazgatósága megállapitotta az 1933. üzletév mérlegét, mely — 14½ millió pengő alaptőke mellett — *a 463.514.09 P veszteségáthozat hozzászámítása után 2,325.989.36 P veszteséggel zárul.* Ezt a veszteséget főként a társaság működési területét képező egyes országokban életbeléptetett *újabb gazdaadósvédelmi intézkedések* folytán, a kinnlevőségekből szükségessé vált további leirások idézték elő. Viszont a mérleg tanusága szerint a vállalat árukészleteit további *20%-kal apasztotta.* Az inkasszó az adósvédelmi rendeletek figyelembevételével *kielégitő volt.* Költségeit a társaság az előző évvel szemben *újabb 45%-kal csökkentette.* A most folyó üzletévben *mezőgazdasági gépek,* főként *cséplőgépek* iránt úgy belföldön, mint a külföldön eladási területeken immár megindult a kereslet. A vállalat *a belföldön újból felvette a gépkocsiüzletet, melynek már eddigi forgalma is megfelel a várakozásoknak.*

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A kelenföldi áramfejlesztőtelepen épitendő műhelyépület földbeton és elhelyező munkáira pályáztak: Gorondy István 25.541, Méhes Emil 28.615, Stein Lajos 28.629, Teleki és Katona 28.615, Csengery Árpád 28.988, Szentpály József 29.312, Czuczor László 29.379, Biró László 29.563, Iványi Gyula 29.954, Polacsek és Epstein 29.977, Koch Károly 30.462, Technika Mérnöki és Épitőipari Szöv. 30.632, Nagy Testvérek 30.691, Kemény László 30.929, Tausz Alfréd 31.140, Nagypál Imre 31.415, Vaits Sándor 31.595, Gavora Zsigmond 31.687, Prokisch János 32.350, Vedresi József 34.450, Barta Károly és Bleyer Sándor 35.967, Bácsalmássy Mihály 37.851 pengővel.

Ácsmunkára: Sramó Lajos 2356, Ridel Bertalan 2384, Neuschloss Ödön 2420, Hellebrandt Ödön 2490, Technika, Mérnöki és Épitőipari Szöv. 2520, Buza és Molnár 2602, Szivós László 2652, Báryai és Társa 2663, Ertl József 2766, Aschenbrenner János 2864, Kozma Pál 2954, Cucur László 2996, Tausz Alfréd 3192, Szücs Mihály 3464, Gavora Zigmond 3516 pengővel.

Szigetelő és kavicstetőfedési munkára: Grosit 990, Helvey Tivadar 1037, Biehn János 1108, Neuschloss Ödön 1186, Csató Pál 1200, Murt 1346 pengővel.

Kőfaragó munkára: Dunántuli Mész, tégla és kőipari rt. 538, Král Gyula 543, Seenger Béla 562, Podranczky Pál 773 pengővel.

Vasszerkezeti munkára: Vasgerendákat árusitó rt. 9081, Oetl Antal 10.226, Magyar Vegyipari Gépgyár 11.004, Mavag 11.360, Ganz és társa 12.483 pengővel.

Részmunkákra: Fodor Béla 840, Galambos Jenő 1053 pengővel.

Lakatos munkára: Kajtár Lajos 2845, Haas és Somogyi 3088, Magyar Vegyipari Gépgyár 3145, Csebregi Béla 3217, Burghardt Antal 3455, Fodor Béla 3491, Dick Ádám 3854, Fodor Béla 3491, Dencs János 3893, Galambos Jenő 3981, Hutter és Schrantz 4031, Nagy Gyula 4141, Jonász és Welner 4187, Vörös Lajos 4204, Gerő és György 4454 pengővel.

Mázoló munkára: Vásárhelyi Jánosné 287, Tarjányi István 307, Fischer és Hartman 316, Remsey Elemér 356, Gyárfás Emil 376, Török és Juhász 376, Dady Ferenc 377, Obermayer István 393, Kronberger József 698 pengővel.

Bádogos munkára: Orcsó Gyula 860, Petik János 1120, Deutsch Kálmán 1164, Kardos Lipót 1187, Technika Mérnöki és ipari szöv. 1196, Tollár Lajos 1201, Neuschloss Ödön 1259, Moczár Gábor 1265, Keller Pál 1277, Janisch János 1277, Kövess Dezső 1342, Böhm József 1406, Fridrich Boldizsár 1639 pengővel.

Üveges munkára: Jauernik Károly 340, Ranyák György 367, Mihájlovits Györgyné 371, Bielek Károly 376, Simkó Antal 382, Droppa Sándor 416, Kovács Miklós 556 pengővel.

Acélbeton burkoló munkára: Fekete Mihály 817, Budapesti Cementárugyár 1050, Marosi F. Lajos 1071, Neuschloss Ödön 1180, Januschik és Wagner 1291, Technika mérnöki és ipari szöv. 1487 pengővel.

Aszfalt burkoló munkára: Csató Pál 790, Helvey Tivadar 849, Murt 888, Biehn János 1007 pengővel.

Vizvezetéki és csatornázási munkára: Ilkovits Ernő 31.599, Gavora Zsigmond 31.687, Fancsay Ferenc 2512, Tollár Lajos 2527, Orcsó Gyula 2573,, Egri István 2560, Bilky Zoltán 2576, Rohonczi Hugó 2657, Janicsh János 2704, Deutsch Kálmán 2736, Moczár Gábor 2739, Duska és Riedlmayer 2768, Keszler Jenő 2817, Káldy István 2847, Ecser és Vaska 2997, Szekendy György 2480, Keller Pál 3043, Kövess Dezső 3114, Fazekas Ferenc 3175, Biró M. 3313 pengővel.

A Váci-úti Fertőtlenitő Intézet vasbeton munkáira pályáztak: Beregszászy Dezső 1529, Katona Richárd 1815, Liebhardt Béla 2316, Wihardt Ferenc 2361, Mészáros Sándor 2439, Longauer Elemér 2533, Olchváry Jenő 3445 pengővel.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

XI., Horthy Miklós-úti iskola részére különleges vasablak szállitása. Haas és Somogyi 8476 P. — V., Fertőtlenitő Intézet részére szénszállító berendezési munka. Roessemann és Kühnemann, Epp és Fekete Egyesült Gépgyárak Rt. III., Római fürdő 5120 P. — III. Kórház-u. elemi isk. bútorberendezési munkálataira. Palágyi és Társa, VI., Jász-u. 3. 3897.60, Lopos Gyula, III., Bécsi-u. 85. 4576 P. — XI., Horthy Miklós-úti elemi isk. közp. fütőberendezés. Kulcsár Kálmán, VII., Columbus-u. 14. 29.015.10 P. — VI., Tüdőgondozó intézet kazánkicserélési munka. Ecser és Vaska, II., Batthyány-u. 19. 3807.56 P. — XI., Horthy Miklós-úti elemi isk. lakatos munka. Nagy Gyula, VIII., Kőris-u. 10. 6866.10 P. — XI., Sopron- és Bánát-u. elemi isk. tetőfedő munka. Krisch Fekete Nándor, II., Láncfű-u. 19. 6660 P. Ugyanott fütőberendezési munka. Gerő László, VII., Columbus-u. 14. 34.139.61 P. — IX., Bakteriológiai Intézet állatház vizvezeték és csatornázási munka váll. adása. Gerő László, VII., Columbus-u. 14. 2747.19 P.

Papiranyagok szállitására az üzemek részére. Neményi Testvérek 2622, Hazai papirgyár rt. 20.970 pengő vállalati áron.

Új versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papiranyagok szállitására az üzemek részére. Pályázni lehet november 6-án d. e. fél 12 óráig a Központi Anyagszertárban.

Vasbeton és futópálya salakozási munkát a népligeti iskolai sporttelep épitkezésénél. Pályázni lehet november 6-án d. e. fél 11 óráig, a magasépitési ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

STEINER ÉS SZIMPER
DÍSZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-20.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vizvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

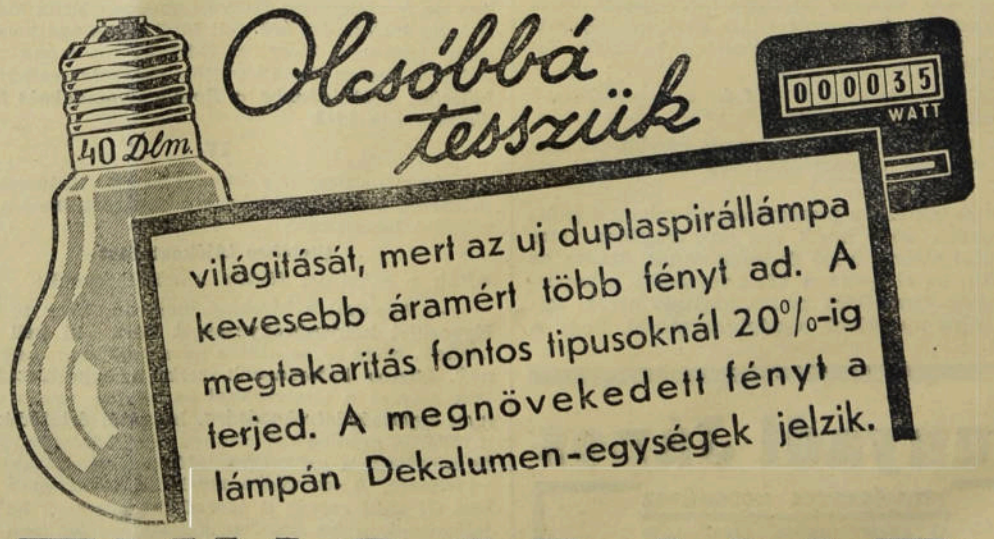

PESTI KIRAKAT

Nyolcvankét esztendő

Az elmult héten nagy feltünést keltett Budapesten egy 82 esztendős öregasszonynak az esete, akihez ebben a hónapban már harmadszor hivták a mentőket. A mentők mindannyiszor pontosan — és nyilván lelkiismeretesen — megállapitották, hogy az öregasszonynak a nyolcvankét esztendején és a lakástalanságán kivül semmi baja sincs. Ezt a két bajt, a nyolcvankét esztendőt, meg a lakásnélküliséget azonban tagadni nem lehet. A közvélemény egyrésze azon az álláspontón volt és valószinüleg van is, hogy az öregasszony szélhámoskodott, amikor a mentőket hivta és amikor csak karhatalommal engedte magát eltávolittatni a kórházból, ahol mégis van hova a fejét lehajtani, van ahol fáradt tagjait megpihenteti és egy tál meleg ételt gond nélkül elfogyaszthat. Igen, de a közvélemény másik fele úgy vélekedik, hogy a nyolcvankét esztendő, meg a hajléktalanság mind a kettő olyan betegség, amelyre nincs se a doktornál, se a kórházban recept, de viszont szociális gondoskodással gyógyitani lehet. Hiszen csak az egyiket, a hajléktalanságot kell orvosolni, akkor a nyolcvankét esztendő is sokkal elviselhetőbb. Budapest eleget tesz a nyomorgókkal szemben való kötelezettségének. Az is bizonyos, hogy vannak böven lakásszélhámosok, akik inkább elisszák a keresetüket, semhogy lakást vegyenek. De ezek nem a nyolcvankét éves öregasszonyok. Ám ennél még sokkal súlyosabb, hogy a szerencsétlen öreg nő akkor került az utcára, amikor a kórházból kitették. Hát ki és hogyan tudja azt elképzelni, hogy ezek az ágrólszakadt emberek duzzadó pénztárcával fekünznek be a kórházba és amikor kijönnek, ködös őszi estén, csak a bugyellárisukra csapnak, mondván a soffőrnek: fiam, hajtson a Gellértbe, ahol az ápolónővel már foglaltattam le magamnak szobát. Csak éppen hogy nem igy van. Ezeknek a páriáknak nem elég, ha a kórházban meggyógyitották őket, ezeket előbb ingyen lakásban, ingyen ágyon kell elhelyezni, amig módjukban lesz megkeresni a mindennapi kenyeret és fekvőhelyet. Ha másképpen cselekszünk, álhumanizmussal támogatjuk elesett embertársainkat.

Nincsenek munkakerülők

Lejárt a főváros inségmunkájára behivott első csoportnak a tizennyolcnapos munkaideje. Az első napon csak ötszázan jelentkeztek, hogy tizennyolc nap munkájával ledolgozzák a családjuknak járó egész évi segélyt. Ez a csoport azonban hamarosan kétezerre szaporodott, mert az inségesek látták, hogy a dolog nem tréfa, aki megtagadja a munkát, azoktól megvonják az ebédjegyeket, a tejjegyet és az élelmiszerutalványt. Liber alpolgármester és vezérkara kertészeti és talajegyengetési munkával látták el az inségeseket, de gondosan ügyeltek arra, hogy a vállalkozóktól és a munkanélküliektől ne vonják el a munkát. Sipőcz Jenő polgármester nagyszerü szociális érzékére vall, hogy mikor a főváros munkahadseregének első csoportja, amely a munka napjai alatt naponta kétszer kapott élelmiszerutalványt, leszerelt, rendeletben adott kifejezést odaadó, szorgalmas munkájukért járó elismerésének. Az elismerésen kivül azonban a polgármester minden egyes leszerelő inségmunkásnak nyolc-pengő rendkivüli munkajutalmat is kiutalt. Nagy örömmel kell fogadni a polgármesternek ezt az intézkedését, amely bizonyára megnyugtatta azokat is, akik az inségmunka gondolatát nem fogadták lelkesedéssel. De még ennél is megnyugtatóbb számunkra és az egész társadalom számára, hogy bebizonyosodott: a magyar fővárosban igen kis százalékban akadnak elvétve munkakerülők. Csak munkanélküliek vannak. A társadalmi rendet pedig csak a munkakerülőktől kell féteni, a munkanélküliek hasznos, dolgos polgárai a fővárosnak abban a pillanatban, amikor munkaalkalmat teremtenek számukra.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30 6-26.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UICA 63. TELEFON: 36-7-86.

NEMESSÉGEK
kikutatását, máltai lovagrendbe felvételeket, armálisokat, címereket, valamint minden családi történelmi adatok megszerzését, igazolitatását igen jutányosan vállalom.
Gárdonyi G. József genealogus,
a Természettudományi Társulat tagja
Budapest, X., Ceglédi-út 5.

Szendy alpolgármester: A költségvetés keretén túlmenően is végeztet a főváros közmunkákat

Teljesen átépitik a pesti oldal szennyvíztelepét

A jövő évi költségvetés keretében komoly gondoskodás történt *a közmunkák és közszállitások megszervezéséről, illetve fenntartásáról.* A főváros vezetőségének minden nehézség ellenére az a véleménye, hogy ebben a vonatkozásban *túlzott takarékosság helyrehozhatatlan károkat okozna,* mert a tényleges szükségletek elmaradásával együtt súlyos veszteségek zúdulnának a vállalkozásra és az épitőiparra. E felfogással szemben olyan tendenciák mutatkoztak, hogy *a közmunkák méreteiben a tényleges kivitel helyett nagyjelentőségü csökkenés fog érvényesülni,* ami az érdekelt vállalkozóknál érthető riadalmat okozott.

A közmunkák végrehajtásának méreteiről kérdést intéztünk

SZENDY KÁROLY DR.
alpolgármesterhez,

a műszaki ügyosztályok csoportfőnökéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetésben lefektetett keretek között nyertek megállapitást, hogy valamelyes lefaragás nem volna sem indokolt, sem méltányos. A fővárosnak komoly szükségletei vannak, amelyeknek beszerzése elől a dolgok természete szerint nem lehet elzárkózni, más vonatkozásban pedig

olyan munkálatok végrehajtása sem maradhat el, amelyek úgyszólván súlyos károkat okozhatnak a vagyontárgyak épségében.

— Ezzel párhuzamosan a főváros továbbra is vállalni akarja azt a szerepkört, amelyet az épitkezési iparban,

mint egyik legnagyobb munkaadó

tölt be immár évtizedek óta és éppen a megnehezedett viszonyok között tartja szükségesnek *ennek a dolgozó rétegnek a foglakoztatását.*

— A költségvetési kereteken túlmenően *állandóan keresünk újabb lehetőségeket, amelyek a várakozáson felül munkát jelentenek az ipar számára.* A legközelebbi alkalommal

előterjesztés készül a pesti oldal szennyvíztelepének átépitéséről, amely komoly munkalehetőséget biztosit az érdekelteknek.

Az erre vonatkozó fedezetet *nem a költségvetésben jelöltük ki, ez a körülmény azonban nem gátolja a tényleges végrehajtást.* Remélem, hogy a jövő év folyamán további alkalmakat találunk a közmunkák és közszállitások méreteinek fejlesztésére.

Vállalkozó körökben bizonyára *komoly megelégedést vált ki a főváros vezetőinek az a törekvése, hogy újabb munkaalkalmakkal nyujtsanak kereseti lehetőségeket az iparnak és kereskedelemnek.*

Vizsgálatot rendelt el a polgármester a megvádolt Beszkárt-alkalmazottak ügyeiben

Nyomozás fogja megállapitani, hogy akadtak-e olyanok a sportoló villamos alkalmazottak között, akik hűtlenséget követtek el?

Nagy feltünést keltett a közlekedési bizottság legutóbbi ülésén az a szociáldemokrata részről elhangzott kijelentés, amely *a BSzKRt. ügykezelésében felmerült kiáltó hiányosságokra mutatott rá.* A felszólalás *a sport és a politika* túlhajtottságát kifogásolta a főváros villamosvasúti vállalatánál és ennek során hangot adott annak a felfogásnak, hogy

a sportoló alkalmazottak túlzottan engedékeny elbánásban és érdemtelen előnyökben részesülnek.

A nyilvánosság előtt kifejtett állitások rámutattak arra is, hogy *életerős fiatalemberek, akik a BSzKRt. sportegyesületére dicsőséget és sikert árasztottak: kedvezőbb beosztást kapnak a szolgálatban* és ugyanakkor, amikor idős, törődött forgalmi közegek agyondolgozzák magukat, a sportolók szabadnaposak és idejüket tréningeken és egyéb sportszerü szórakozásokkal töltik el. A konkrét vádak sorában szerepelt az is, hogy

az egyik állomáson beosztott sportember 280 pengőt sikkasztott,

ezt a hivatali vétséget azonban a sportszerető állomásfőnök nyomban korrigálta, a hiányzó pénzt megtérítette és a megindított *fegyelmi vizsgálat során a megtévelyedett alkalmazottat mindössze két pengő birsággal sújtották.* Megtörtént az is — mondotta a felszólaló — hogy az *újpesti forgalmi irodában 60 ezer tantuszt nem számoltak el,* a bünösök azonban elkerülték a megtorlást.

Ezek az állitások élénk feltünést keltettek a közvéleményben is és természetesen *foglalkoztatják azokat a köröket, amelyeknek feladata a BSzKRt. adminisztrációjának hibátlan működése fölött őrködni.* A BSzKRt.-tal kapcsolatos kijelentések következményeiről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb megdöbbenéssel vette tudomásul a főváros vezetősége a BSzKRt. egyes közegeiről elhangzott kijelentéseket és természetes, hogy *a vádak nem múlhatnak el nyomtalanul.*

Sipőcz Jenő polgármester még a mult héten utasitást adott a BSzKRt. vezérigazgatójának, hogy a közlekedési bizottság ülésén felsorolt hivatali visszaélések, lopások és sikkasztások, továbbá hűtlen kezelés dolgában azonnal folytassa le a szükséges nyomozást

és annak eredményéről *haladéktalanul tegyen jelentést.* A főváros vezetősége nem türheti, hogy a tulajdonában lévő részvénytársaság adminisztrációjáról ilyen hirek jussanak a közvéleménybe és ha valóban történtek visszaságok, úgy azok

büntetlenül nem maradhatnak.

Reméljük, hogy a vizsgálat tisztázza az összes eseteket, amelyeknek felderitése után *a további lépések megtételére kerül sor.*

Értesülésünk szerint a vizsgálat már megindult és az a legaprólékosabban kiterjeszkedik *az összes esetek pontos megállapitására.* A BSzKRt.-nál nem tartják valószinünek az ijesztő képet, amelyet a bizottságban rólük rajzoltak és bizonyosra veszik, hogy *a vizsgálat eredménytelensége a rágalmazási perek megindítását vonja maga után.*

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL.

Jóváhagyta a belügyminiszter a Rácfürdő megvásárlását

Hamarosan döntenek a fürdő épületének sorsáról

Közvetlenül a nyári szünet előtt került a pénzügyi bizottság és a közgyülés elé *a Rácfürdő megvásárlására vonatkozó előterjesztés,* amely különböző megítélésekre adott alkalmat a törvényhatóság választott képviselői között. A Rácfürdő megvásárlását a közgyülés néhány szótöbbséggel mégis megszavazta, mert méltányolták azt a szempontot, hogy *a Tabán rendezése megköveteli a szóbanforgó terület egyik legfontosabb intézménye fölötti rendelkezést.* A Rácfürdőt azonban ténylegesen *még nem vette át a főváros,* mert hiányzik a kormányhatósági jóváhagyás, amely végső fokon szankcionálja a közgyülés határozatát.

A Rácfürdő ügyében teendő legközelebbi lépésekről és a várható fejleményekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hivatalosan még nem vettük kézhez a belügyminiszter úrnak ebben az ügyben hozott végzését, azonban tudomásunk van arról, hogy

a jóváhagyás már megtörtént.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter néhány nappal ezelőtt *áttanulmányozta az aktákat és aláírta a jóváhagyást, amelynek értelmében a főváros a Rácfürdő tulajdonosává lett.* Ilyen körülmények között a legrövidebb időn belül

birtokunkba vesszük a fürdőintézményt, amely az egyesített fürdőigazgatóság hatáskörébe és a városgazdasági ügyosztály felügyeletébe jut.

Végleges döntés a fürdő sorsát illetőleg még nincsen, *valószínű azonban, hogy az épületet a középső — műemléknek minősített — traktus kivételével eltávolítjuk a helyéről.*

*

Értesülésünk szerint a Rácfürdő jóváhagyásának megérkezése után a városgazdasági bizottság foglalkozik a fürdő jövőjével, ezzel egyidejüleg pedig *a városrendezési bizottság a Tabán-komplexum keretében tárgyalja azt kérdést,* hogy a rendezés megindításával milyen szerepet szánjanak a Rácfürdőnek, vagy az esetleges lebontással az üresen maradó telek tömbjének.

Napirendre kerül a városfejlesztési bizottságban a pályaudvarok kihelyezése és a körvasúti villamos létesítése

Folynak a tárgyalások a MÁV-val és a közmunkatanáccsal

Évtizedek jönnek és mennek, Budapestnek pedig, úgy látszik, megkövesedett problémája marad a pályaudvarok kihelyezése és a körvasút életrehívása. Mindkét vonatkozásban teljesen kiforrott tervek állanak rendelkezésre, a végrehajtást azonban hihetetlenül nehéz körülmények gátolják. A városrendezési célkitüzések impozáns térképein *gyönyörü új villaváros terül el* például a Keleti pályaudvar helyén, ahová a tervezők

a Baross-térről kiinduló parkvárost álmodtak meg,

amely felhúzódik egészen a Víztoronyig és stilusosan beilleszkedik a Városliget keretébe. A tervek pontosan simulnak *a Máv. igazgatósági épületében kifeszített rajzokon,* amelyeken ez a nagy pályaudvar a régi lóversenytér felső végén látható és hatalmas arányaival lenyügözi a szemlélőt.

A körvasút terve különböző tanulmányok és elgondolások nyomán foglalkoztatta az érdekelteket az elmult években. Statisztikai számításokkal mutatták ki, hogy Budapest villamosforgalma azért összpontosul túlnyomórészt a centrális irányba futó vonalakon, mert

hiányzik a közvetlen összeköttetés Budapest perifériái között.

A kimutatások szerint az a közönség, amely például a Hév. Kerepesi-úti állomásán érkezik Budapestre, nagy tömegekben rohanja meg a BESzKRt kocsijait, hogy azoknak segítségével jusson el Óbudára, Kelenföldre, Újpestre, Kispestre és a budai határmenti helyiségekbe. Szakemberek magyarázatai szerint *mindez elkerülhető, ha a budapesti határvonalakon végighúzódó körvasúti vágányokat villamosvontatásra rendeznék be* és akkor a Helyiérdekü Vasutakkal érkező utasok könnyüszerrel és gyorsan jutnának el messzefekvésü céljukhoz. A mai körvasút vágányai elképzelt körforgalmi villamos ebben az esetben

ragyogó üzletet jelentene a BESzKRt számára

és amellett felszabadítaná a zsúfoltság alól a belső városrészeken átfutó kocsikat. Kombinálják a körvasutat az autóbuszközlekedéssel is olyképpen, hogy a különböző állomásokon megfelelő autóbuszcsatlakozásokról gondoskodnának. A költségek ebben a tekintetben csupán a villamos felsővezetékek megépítésére volnának szükségesek, mert az alapépítmények ma — kihasználatlanul — rendelkezésre állanak.

Amilyen határozott lépésekkel haladtak ezek a Budapestet gyökeresen átformálni hivatott kezdeményezések a komoly megvalósítás felé a közelmult időkben, annyira *ködös messzeségben távolodik most a tényleges kivitel lehetősége.*

Éppen ezért lekerült a napirendről a pályaudvarok és a körvasút ügye és mégis

váratlanul olyan jelenségek észlelhetők, amelyek ismét az időszerü problémák elsőkelő rangjára akarják emelni a városrendezésnek ezeket az alapvető szükségleteit.

A főváros müszaki ügyosztályaiban *komoly munka folyik a további előkészítés áttekintéséről és minden komoly okok késztetnek bennünket annak a bejelentésére, hogy e nagyértékü tervek nem vesznek el a semmiségbe.*

Illetékes helyen

a következőket mondják:

— A városfejlesztési bizottság ülésének terminusa még nincsen véglegesen megállapítva, azonban *a pályaudvarok kihelyezése és a körvasút kérdése a komoly megvitatások keresztüzébe kerül.* Ez a bizottság ugyanis egyik legfontosabb célkitüzésnek minősítette a vasúti közlekedés új rendszerének bevezetését, amely abban kulminál, hogy

világváros központjában nem állhat pályaudvar, hogy ezzel lefoglalja a legértékesebb és legfejlődőképesebb területeket.

Éppen ezért a műszaki adminisztráció feladata, hogy *mindezeket a kérdéseket állandóan ébrentartsa és azokat a megfelelő időpontban az illetékes szervek elé vigye.*

— Arról természetesen nincsen szó, hogy a polgármester *konkrét javaslatot* terjesszen a pályaudvarok kihelyezésére, azonban permanensen folynak tárgyalások, amelyek az elméleti, majd később a gyakorlati kivitel biztosítását szolgálják.

A főváros képviselői nem szüntették be az erre vonatkozó tanácskozásokat a Máv. igazgatóságával és a közmunkatanáccsal

és ezek a megbeszélések nyilvánvalóan *sok értékes anyagot szolgáltatnak a városfejlesztési bizottságnak.*

Íme: A gazdasági válság legnehezebb korszakában, a szanálás minden fölösleges munkálatot mellőző lendületében, a pénzügyi helyzet és a deficit súlyos idején, *ezek a nagy horderejü problémák kerülnek napirendre.* Nem hisszük ugyan, hogy belátható időn belül megváltoztatják a pályaudvarok mai elhelyezését, azonban minden dicséret azoké, akik évtizedekre előrenézve, fanatikus hittel Nagybudapest megvalósításán dolgoznak.

Egész évre kiterjedő weekend-szünetet kér az OMWE a polgármestertől

Sipőcz Jenő polgármester egyéniségének egyik legértékesebb tulajdonsága a megértés, a méltányosság és a jóindulat. Ez a magyarázata annak, hogy *a polgármester talán a legjobban örül a saját weekend-rendeletének, amely a mult esztendőben lépett először érvénybe* és kimondhatatlan örömet szerzett a tisztviselők és az alkalmazottak tömegeinek. A polgármester a maga túlzsúfolt munkakörében és sokrétü elfoglaltságában természetesen nem igényelte a vasárnapokat és az ünnepnapokat megelőző weekend-szünet előnyeit és változatlanul betartotta azt a mindennapi szokását, hogy *majdnem utolsónak távozott a városháza épületéből.*

Az idei weekend májusban kezdődött és eredetileg szeptember közepéig volt előirányozva, a lejárat előtt azonban a polgármester újabb rendelkezést adott ki, amelyben *ezt a kedvezményt október végéig kiterjesztette.* A rendelet szerint tehát ez évben az utolsó weekend-nap *szerdán, október 31-én lesz* és azt követőleg ismét visszaáll az ünnepnapok előtti 8—2 óráig terjedő munkaidő.

A weekend-szünet befejezése alkalmából

FARKAS AKOS dr.

tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A tisztviselőtársadalom a legnagyobb hálával tartozik a polgármester úrnak, hogy az elmult hónapokban lehetővé tette számukra a hétvégi üdülés korábbi megkezdését.* Meggyőződésem, hogy a munkával agyonterhelt

tisztviselők munkakészségére és munkakedvére jótékony hatást gyakorolt ez az intézkedés.

Ami a jövőt illeti: *nincs kétségem aziránt, hogy tavasszal ismét alkalmazást nyer a weekend-rendelet és az ideihez hasonló méretekben kialakul a weekend-szünet rendje.*

Az *Országos Magyar Weekend Egyesület* annakidején *követendő példának* állította a polgármester nemes elhatározását a többi hatóságok, intézmények és magánvállalatok számára. Értesülésünk szerint az OMWE beadványt intéz a polgármesterhez, amelyben *hivatalosan is megköszöni a weekend-mozgalom támogatását* és arra kéri a polgármestert, hogy ez a rendszert: az ünnepnapok előtti weekend-szünetet *az egész évre* rendszeresítse. Az OMWE beadványát valószínüleg küldöttség útján fogják eljuttatni *Sipőcz* Jenő polgármesterhez.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Újlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

WIESNER VILMOS
Rézműves-, fémáru- és gépműhelye mindennemü javitást és ónozást vállal. Telefon: 52—3—43
BUDAPEST. II. KER., KACSA-UTCA 14 SZÁM

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK, HA: szén- és bronzkefói, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Marabu Cottage kazán
Központi fütésre
gazdaságos és hasznothajtó
hazai daraszenekre.
Koksz kazánja átalakítható!
Gyártja:
Magyar Radiátorgyár R.-T.
Budapest, X., Gyömrői-út 76/78.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

Események

Fővárosi Hírlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Rendkívüli közgyűlés a drágítások miatt. A közgyülés baloldali pártjai közül a szociáldemokraták és a Nemzeti Demokrata Párt tagjai hétfőn rendkívüli közgyülés összehívását kérték a tüzifa, tej- és burgonya drágítása miatt. A közgyülésen — amelyet a főpolgármester november 5-ére, hétfőre hívott össze — határozati javaslatot terjesztenek elő, amelyben erélyes intézkedéseket követelnek a főváros vezetőségétől és indítványozzák, hogy a kormány sürgösen találjon módot a kartelek felosztalására és a tej, burgonya szabadforgalmát állítsa vissza.

Lamotte Károly tanácsnok gyásza. *Lamotte* Károlyt, a székesfőváros pénzügyi tanácsnokát és feleségét, született ghymesi és gácsi *Forgách* Eszter grófnőt, súlyos csapás érte. Özv. *Lamotte* Józsefné, született *Axmann* Etelka, Lamotte Károly édesanyja 82 éves korában hosszú szenvedés után pénteken délután elhúnyt. Vasárnap délután temették nagy részvét mellett a Kerepesi-úti temető halottasházából, a Lamotte-család sírboltjába. A temetési szertartást nagy papi segédlettel és énekkarral dr. *Krywald* Ottó érseki főbiztos, az elhunyt nagyasszony közeli rokona végezte. A végtisztességen Budapest közéletének és társadalmi életének színe-java jelent meg. Többek között ott voltak a székesfőváros vezetőségének élén *Sipőcz* Jenő dr. polgármester és *Liber* Endre alpolgármester. Megjelent a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R.-T. igazgatósága és tisztikara *Reményi-Schneller* Lajos dr. vezérigazgató vezetésével, valamint a magyar pénz- és bankvilág csaknem minden vezéregyénisége és a székesfőváros törvényhatósági bizottságának igen számos tagja.

Felkay Ferenc tanácsnok ünneplése. A Ferencvárosi Kaszinó meleg ünneplésben részesítette *Felkay* Ferenc tanácsnokot abból az alkalomból, hogy a közgyülés tanácsnokká választotta. *Usetty* Béla országgyülési képviselő, a kaszinó elnöke üdvözölte meleg szavakkal, mint régi ferencvárosi polgárt, aki példás munkásságával nemcsak a főváros egyik legrokonszenvesebb és legkitünöbb főtisztviselője, hanem a magánéletben is a legérdemesebb polgárok közé tartozik. Hangoztatta *Usetty*, hogy *Felkay Ferencben a polgárság mindig megértő és támogató barátot talál*, ha hozzáfordul ügyes-bajos dolgaiban. Felkay tanácsnok meghatódva köszönte meg a nagyszámban egybesereglett ferencvárosi polgárság lelkes ovációját és hangoztatta, hogy tisztviselői pályáján eddig is mindig a polgárság szolgálatát tekintette legfőbb kötelességének és további munkásságát ez fogja vezetni a jövőben is. Tudja, hogy a mai időkben sokszorosan szükség van arra, hogy a hatóságokban a gazdasági bajokkal és közterhekkel küzködő polgárok támogató, segítő barátot találjanak és ne rideg bürokratákat. Változatlanul a polgárság hüséges és pártatlan istápolója, barátja akar lenni és ebben a munkásságában számít a polgárság megértésére, a törvényhatósági bizottság és Usetty Béla hathatós támogatására.

Athén Budapest mintája után akar építkezni. Az utóbbi időben egyre sürübben kérnek adatokat, tanácsokat és felvilágosításokat külföldi városépítők a székesfőváros vezetőségétől, ami örvendetes jele annak, hogy Budapest nemcsak mint turisztikai centrum vált világszerte ismeretessé, hanem Európa egyik legszebb és legmodernebb fővárosa is. Alig múlik el hét, hogy külföldi szakemberek ne tanulmányoznák intézményeinket. Legutóbb Görögországból érkezett megkeresés, annak jeléül, hogy a modernizálódó, rohamosan fejlödő Athén kiépítéséhez Budapestet őhajtják mintának felhasználni. A napokban érkezett francia nyelvü megkeresést a görög köztársaság kommunális minisztériumának egyik főosztálya intézte a polgármesterhez és ebben a legkülönbözőbb adatokat, tájékoztatásokat kéri. Főleg az iránt érdeklődnek az athéni városépítők: *mekkora Budapesten a különleges épületek maximális magassága* és vajjon ez a magasság viszonylik-e az utcák szélességéhez? Általánosságban meg van-e szabva a legnagyobb magasság, amelyet semmi esetben sem lehet túlépíteni, van-e olyan eset, amikor a különleges épületek magassága ugyanazon városrészben a többi épületekre meghatározott maximális magasságát túllépheti és melyek ezek az esetek? A polgármester utasította a városépítési ügyosztályt, hogy a görög minisztériumnak és Athén városának legmesszebbmenően legyenek szolgálatára. *Kempelen* Ágoston müszaki főtanácsos alapos tanulmányozás és adatgyüjtés után állította össze a kimerítő válaszíratot, amelyet a görög hatóságnak szerdán elküldték. Nemcsak adatokat, méreteket, leírásokat küldenek, hanem terveket és fényképeket is. Részletes leírással szolgálnak a Parlament, a Kúria, a Tőzsdepalota, a Városháza, az Országos Társadalom Biztosító Intézet székháza, az Operaház, az Iparcsarnok, az Élelmiszer nagyvásártelep, a legnagyobb áruházpaloták s a fontosabb gyártelepek épületeiről. Megemlítést érdemel, hogy Athén már a második balkáni metropolis, amely hozzánk fordult szaktanácsokért. Közelmultban *Belgrád* keresett fel bennünket hasonló kéréssel és akkor *Király* Kálmán müszaki tanácsos szolgált hasznos útbaigazításokkal a szerb főváros modern úthálózatának kiépítéséhez.

Nem tudnak belenyugodni a pékek

az Árelemző Bizottság szakvéleményébe, amely szerint a kenyér- és süteményárak a mai kalkulációk mellett is hasznot hoznak a pékiparosoknak. Bősz dühhel és elszántsággal tovább harcolnak a mindennapi kenyér megdrágításáért, nem törődve azzal, hogy a fogyasztók már ma sem képesek az agrárország fölösleges lisztmennyiségéből készült mindennapi kenyeret megvásárolni. Csodálatos vérmérséklet kell az olyan akcióhoz, amely nem számol a mai helyzettel és mellőzve minden méltányosságot, belátást és megértést: drágítani akar tüzön-vizen keresztül, csak azért, hogy a budapesti péküzemek tulajdonosai további vagyonokhoz jussanak. Mikor lesz már vége ennek az eléggé el nem ítélhető harácsolásnak, amellyel szemben a közönség védtelen és tehetetlen? Mikor emelkednek a pékek annak a tisztességes megértésnek a magaslatára, hogy a mai időkben nem szabad ragaszkodni a száz százalékos hasznokhoz, mert az beleütközik a polgári, kereskedői szellembe és abba a fenkölt bibliai törvénybe, hogy kenyérhez mindenkinek jussa van. Még akkor is, ha a pékek valamivel később költözködnek be saját bérpalotájukba.

Rövidesen szabályozzák a Gellértfürdő orvoskérdését. Több mint egy esztendeje, hogy rendezetlen a Szent Gellért-gyógyfürdő orvosi vezetésének, irányításának és ellátásának ügye. Különböző okok tették szükségessé, hogy *a polgármester felmondott az egész orvosi karnak* és a szerződéseket nem újították meg. Az orvoskérdés megoldása nem irányul személyek ellen, csupán arról van szó, hogy a Gellértfürdő orvosellátása új alapokon történjék. A városgazdasági ügyosztály ily irányú előterjesztése rövidesen a polgármester elé kerül és ezzel egyidejüleg *az új orvosi rendtartás* is. A szanatóriumi osztály létesítésével kapcsolatban sor kerül a többi gyógyosztályok megfelelő átcsoportosítására is.

Az ujjáépülő Boráros-térre kerül az 1-es Honvéd-emlék. A társadalom és a főváros támogatásával rövidesen elkészül a világháború egyik leghíresebb csapattestének, a budapesti 1. honvédgyalogezred hősi halált halt sok ezer katonájának emlékműve. A hatalmas emlékmü egyik legimpozánsabb szobra lesz a fővárosnak. A kötömböket az olasz nemzet adta ajándékba az egykori hős ellenfelek emlékének megörökítésére. A szobor helye még nincs véglegesen kijelölve. Legvalószínübb, hogy *Ilovszky* János indítványát fogadják el, aki azt ajánlotta, hogy az emlékművet *az új Duna-híd és a Nagykörút tengelyében állítsák fel a Boráros-téren*, amely a híd megnyitása után a főváros egyik legszebb gócpontja lesz.

Mezey Lajos centenáriuma. Érdekes és eredeti egyénisége volt a régi Budapest patriarkális életének *Mezey* Lajos volt V. kerületi elöljáró, akinek százéves centenáriuma alkalmából sokan emlékeznek vissza a joviális külsejü, köztiszteletben álló öreg úrra. *Mezey* Lajos 1834-ben született Nagykanizsán és diákesztendeit az esztergomi papi szemináriumban töltötte. Egyházi hivatás helyett az ügyvédeskedést választotta és Budapesten megtelepedve, csakhamar *élénk szerepet vitt a társadalmi életben*. Tagja lett a főváros közgyülésének, ahol a hetvenes években *az V. kerület tiszteletbeli elöljárójának* választották meg, amely állást akkoriban csupán tiszteletdíj formájában honorálták. *Mezey* Lajos *évenkint száz aranyat* kapott, amiért ellátta a kerület közigazgatásának irányítását. Negyven évvel ezelött azután *hiatásos elöljárója lett a kerületnek* és húsz éven keresztül áldásos müködést fejtett ki a jótékonyság terén. Érdemeiért a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. *Nyolcvanhat éves korában halt meg 1920-ban* és emlékét ma is díszíti az a monumentális sírkő, amelyet a főváros jóvoltából emeltek a hanjai fölé. Özvegye, született *Fiala* Paulina ma is él és a kilencvenegy éves matrónáról hálás kegyelettel emlékeznek meg azok, akik *Mezey* Lajost tisztelték és szerették.

Lebontották a Gellért-teret csúfító Hév. bódét. A Gellért-tér végleges rendezésére, amely a vágányokat más irányba tereli, a Hév-végállomást eltünteti és az egészet, idegenforgalmi gócpont környezetéhez illően parkírozná, egyelöre nincs pénze a fővárosnak. A legkirívóbb panaszokon a közelmultban járdaszigetekkel segítettünk. Most eltávolítják a teret csúfító bódékat is. Elsőnek a Hév. végállomásul szolgáló vasbódét hordták el. A helyiérdekü vasút várótermét és forgalmi irodáját a tér egyik házában bérelt helyiségben rendezték be. A végállomás kihelyezésére a Boráros-téri híd megnyitásakor, tehát körülbelül két év mulva kerül a sor.

A Terézvárosi Nemzeti Egység Párt, VI., Andrássy-út 47. szám alatti helyiségében, november első napjaiban ünnepli *Halász* Miklós dr. elnökké választásának *tizedik évfordulóját*. Az ünnepi vacsorán *Stranyavszky* Sándor, a Nemzeti Egység Pártja országos elnökének vezetésével a politikai élet számos vezető egyénisége is megjelenik.

Szigorúan megbüntetik a rendetlenül közlekedő teherkocsikat. Sok esetben megállapították a hatóságok, hogy a közlekedési baleseteket leggyakrabban a szabálytalanul közlekedő lófogatú teherkocsik idézik elő és általában sok zavart okoz a még mindig erősen vegyes közlekedés. Gépkocsivezetők panaszolják, hogy a kocsisok sokszor tudatosan nem térnek ki és ellenséges magatartásukkal bajokat okoznak. A polgármester megkeresésére a főkapitány megígérte, hogy a lófogatú kocsikat ezentúl még fokozottabban ellenőrzik és erről szigorú parancsot adott ki. Azt is közölte a főkapitány, hogy a büntetések mértékét is felemeli és ezzel is elejét akarja venni a szabálytalanságok elkövetésének.

Tarján Vilmos előadása. A *Lipótvárosi Társaskör* kultürelőadásainak sorozatában rendkívül érdekes előadást tartott az idegenforgalom fejlesztéséről *Tarján* Vilmos, a New-York Kávéház rt. vezérigazgatója. Nagy és elökelő közönség jelenlétében mutatott rá arra, hogy *Budapest idegenforgalmának további fellendítése a főváros vezetőségétől függ, ahol nagyon jó irányelvek szerint végzik ezt az ország szempontjából is oly fontos feladatot.* A nagy tetszéssel fogadott előadásért *Dési* Géza országgyülési képviselő, a kör elnöke és *Krompaszky* Miksa főigazgató mondottak köszönetet.

A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" évadnyitó tanácsülése *Harrer* Ferenc dr. felsőházi tag elnöklésével a tagok nagy érdeklődése mellett folyt le. Az elnöki megnyitó után *Nádas* Béla dr. ügyész-főtitkár terjesztette elő beszámolóját a Rózsadombot és környékét érintő közérdekü, aktuális problémákról. *Vály* Ernő dr., almási *Balogh* Loránt, *Lengyel* Endre dr. alelnökök, *Tholt* József dr., *Hoffmann* Károly, *Hendrich* Antal, *Sásdy* János és *Sarkady* Károly tanácstagok hozzászólása után a választmány úgy határozott, hogy a *polgármesternél* a rózsadombi 11-es autóbusz vonalába a Zárda-utca és Szerpentin-út bekapcsolását és a Kavics-utca rendezését, a *pénzügyministernél* a teljes házadómentességről szóló rendeletnek a Rózsadombra, Vérhalomra és körzetükre való kiterjesztését, a *Közmunkatanácsnál* a rózsadombi építkezések alkalmával a szép kilátás megvédését és a *főparancsnokságnál* több új rózsadombi rendőrőrszem felállítását kérelmezni fogja.

A svédországi rádiózók egy statisztikai kimutatás szerint minden 3-ik évben új rádiót vásárolnak, egyrészt, mert ott jobbak a gazdasági viszonyok, tehát nagyobbak az igények is, másrészt a rádió fejlődési folyamatába 3 év valóban annyi kényelmi és minőségi újítást hoz, hogy érdemes ilyen időközökben egy újabb típust beszerezni. Természetes, nálunk is arra törekszik mindenki, hogy megfelelő készüléke legyen és ha módjában van, a régi helyett jobb rádiót vásárol. Az Orion rádiógyár ezévi szeptemberi újdonsága a 3+2 csöves 303-as Orion reflex-szuper, rövid-, közép- és hosszú hullámokon egyaránt automatikus fadingkiegyenlítéssel müködik, ennek folytán a távoli és kisenergiáju állomások is egyenletesen, teljes hangerővel hallhatók. Az állomásbeállítás megkönnyítésére árnyéksáv jelzőmüszerrel van felszerelve. Telt nemes hangszínezete tökéletes szerkezeti és külső felépítéssel párosul. Minden Orion rádiókereskedő készséggel bemutatja.

Angol szövetek Budapesten

3—3¼ méteres szebbnél szebb, valódi angol öltönykelme-darab méterje elvámolva 19.— pengő. Minden darabon az eredeti angol gyári plomba látható, továbbá származási igazolvánnyal és vámokmányokkal igazoljuk ezen kelmék valódi angol eredetét. Finom télikabátkelmék hasonló jutányos árakon. *Fenyves Áruház Budapest, Kálvin-tér* 7. Minták és árjegyzékek díjtalanul.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

November 3-án és 6-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. november 7. — 45. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Elmélet és valóság

Imrédy Béla pénzügyminiszter előtt — már csak úgy elméletben — a kérvényeknek, memorandumoknak és beadványoknak nyilván ezrei fekúsznek. A pénzügyminisztériumban az efajta írások bizonyára termeket töltenek meg. Beérkezett azonban legutóbb egy memorandum, amelynek — Budapest polgárságának véleménye szerint — a *valóságban is* a miniszter asztalán kellene helyet kapnia. *Imrédy* Béla ama miniszterek közé tartozik, akiknek rendkivüli elméleti képzettségük van, de akik egyben a gyakorlati élettel is minden cselekedetükben, minden intézkedésükben számolnak. Ezért mondjuk, hogy ezt a memorandumot, a Mérnök Egyesület memorandumát alaposan át kellene tanulmányoznia a miniszternek és nem szabadna, hogy az örök sablón szerint a soros előadó unatkozzék rajta és tolja félre valami száraz megokolással. A Mérnök Egyesület memorandumából ugyanis maga az élet harsog, amit a miniszternek meg kellene hallania.

Mert, hogy az elmélet mit mond, azt nagyon jól tudjuk. Azt, hogy most nem olyan időket élünk, amikor építkezni lehet. Nincs módunk arra, hogy a nemzeti vagyont fölöslegesen épületekbe fektessük és hogy tökék fölöslegesen porladjanak szét. De különben is — mondja az elmélet — minek építsünk, amikor nyakunkon a sok fölösleges lakás, amikor Budapest székesfőváros területén hiteles statisztikai adatok szerint több, mint tízezer üres lakás van.

Mit mond ezzel szemben az élet szava? Mindenekelőtt azt, hogy vállalkozó és munkás, de a főváros egész lakossága élni akar, még akkor is, ha — amiből él — nem gyorsan és nem dúsan jövedelmező üzlet. Az élet azt mondja, hogy több, mint félszáz ipari foglalkozás kapna kenyeret, ha építenénk. Hogy azután ez a félszáz iparág hány munkaadót és hány munkást képvisel, azt azután számítsák ki megint a statisztikus urak, akik ezzel igen hasznos szolgálatot fognak tenni a köznek. De még mást is mond az élet. Azt, hogy a statisztika hideg, tizezres száma ezúttal igen labilis. A statisztikus szemében ugyanis minden lakás — lakás. De nem így a lakó szemében. A lakó a mai kor követelményeinek megfelelő modern, kényelmes és egészséges lakást követel a drága pénzéért, amit verejtékes munkával keres meg. A Mérnök Egyesület nyilván megkérdi azt, vajjon van-e Budapesten elegendő *ilyen* lakás, amilyenre ennek a városnak becsületes polgársága és tisztességes munkássága a legteljesebb joggal tart igényt. Újabb statisztikai összeállítás és becslés nélkül is nyugodtan kimondhatja bármelyikünk a választ, hogy a budapesti lakásoknak elenyésző hányadrésze sem éri el azt a mértéket, amelyet a mai kor polgára joggal megkövetelhet. De nem megyünk eddig sem. Nem, hogy lakásfölösleg nincs, de *elegendő* lakás sincs, hacsak azt az igazán szerény normát állítjuk föl, hogy minden lakás, amelyet a statisztika bekalkulál, emberhez méltó lakóhely legyen. Nem komfortról, nem derüs, napfényes üvegfalakról beszélünk, hanem az emberi egészség legelemibb követelményeiről. Mert *a lakásfölöslegként beállított tizezer lakásból legalább hat-hétezer a háborús barakklakásokra, a többi pedig hitvány nyomortanyákra esik.* Számokat produkálni könnyü, de az emberek nem számokban, hanem emberhez méltó lakásokban szeretnének elhelyezkedni. Ezekben pedig nem duslakodunk és az Úrnak 1934. esztendejében nem tartanánk luxusnak és még dicsekedni valónak sem, ha a magyar főváros az utolsó koldust is kiemelné a rothasztó pinceodukból.

Lakásbőség tehát nincs. De mi lenne, ha megkísérelnénk lakásfölösleget produkálni? Az történne, hogy az az ötven iparág, a munkások ezrei munkához jutnának, a lakók pedig egy kicsit válogathatnának, a lakbérek pedig talán megmozdulnának — lefelé. Mindezt a gyakorlat mondatja. Mi úgy érezzük, hogy amit az elmélet előírt, azt eddig pontosan betartottuk. Nem sikerült vele a magyarság életstandardját megjavítani, a gazdasági életünket helyreállítani. Most nézzük meg egyszer, hogy mi lenne akkor, ha azt kísérelnénk meg, amit a gyakorlati emberek kívánnak, amiért a gyakorlati élet siránkozik. A felelősséget ennek a milliós városnak minden polgára nyugodt lelkiismerettel vállalja.

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

az üzemek racionalizálásáról, a Rácfürdő megvételének jóváhagyásáról és a költségvetés realitásáról, ami az adózó polgárságra újabb terhekkel nem járhat

A szanálás csak célszerű és jól meggondolt intézkedésekkel valósítható meg, ami máról—holnapra nem vihető keresztül

A törvényhatósági bizottság közgyűlése szerdán hozzákezd *a költségvetés tárgyalásához*, ám a közgyűlés végleges állásfoglalása távolról sem fogja jelenteni a jövő évi kiadási és bevételi előirányzatok végérvényes megrögzítését. A különleges hatáskörrel felruházott főpolgármester szanálási intézkedései és a belügyminiszter felsőbb rendelkezései fogják véglegesen megállapítani a költségvetés keretét, úgy hogy

e pillanatban még senki sem tudja, hogy valójában milyen összegek maradnak a költségvetésben

és milyen tételeket húz keresztül a további takarékosságot megkövetelő kékceruza. Borvendég Ferenc főpolgármester legutóbb azt a kijelentést tette, hogy szanálási terveit *a költségvetés közgyűlési vitájának befejezése után* fogja nyilvánosságra hozni. ami egyben azt is jelenti, hogy a szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottságot november végén, vagy december elején kívánja foglalkoztatni. Ennek a késedelemnek nyilvánvalóan az a magyarázata, hogy

a főpolgármester szanálási intézkedéseinek megállapítása és publikálása előtt meg akarja ismerni a főváros közönségének a közgyűlési szónokok által képviselt kívánságait.

A városházán általános az a vélemény, hogy azokat a lényegbe vágó rendelkezéseket, amelyek a pénzügyi helyzet szanálását célozzák, *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter fogja a főpolgármester előterjesztésére a főváros vezetőségével közölni abban a leiratában, amely a jövő évi költségvetés jóváhagyásáról intézkedik.*

A várospolitikai életben feszült kíváncsisággal találgatják, hogy

mi az álláspontja a belügyminiszternek mindezekről a kérdésekről és miképpen ítéli meg a főváros legfelsőbb hatósága a főváros költségvetését, a szanálási művelet megindítását és általában a szanálás várható eredményeit.

Ennek a felfokozott várakozásnak a kielégítését vállalta a *Fővárosi Hirlap*, amikor magához a belügyminiszterhez fordult, hogy a fenti problémákról a legilletékesebb álláspontot megismerje.

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter

mindenekelőtt a *költségvetésről* nyilatkozott:

— A fővárosi költségvetés ma előttem csupán abban az alakban ismeretes, a h o g y a z t a f ő v á r o s p é n z ü g y i o s z t á l y a ö s s z e á l l í t o t t a. A költségvetés letárgyalásának módját a fővárosi törvény szabályozza, addig tehát, amíg az arra hivatott szervek e kérdésben nem határoznak, és a m í g a f ő p o l g á r m e s t e r s z a n á l á s i t e r v e i t elő nem terjeszti: a k ö l t s é g v e t é s r e v o n a t k o z ó l a g v é l e m é n y t é r d e m b e n n e m n y i l v á n í t h a t o k. Mindenesetre, ha a költségvetés jóváhagyása elém kerül, különös gondot fogok fordítani arra, hogy a k ö l t s é g v e t é s r e á l i s l e g y e n é s h o g y a z a d ó z ó k ö z ö n s é g r e ú j a b b t e h e r r e l n e j á r j o n.

A belügyminiszternek ez a kijelentése a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy *általános megnyugvást keltsen.* A költségvetés realitását kétségtelenül elvégzik a városházi autonóm szervek, az pedig már most nyilvánvaló, hogy *a jövő évi budget nem tartalmaz egyetlenegy olyan rendelkezést sem, amely a polgárság teherbirásának rovására menne.*

Legfontosabb a háztartási egyensúly helyreállítása

Következő kérdésünk *a szanálásra* vonatkozott, melyről a belügyminiszter nagyfontosságú kijelentést tett és a következők közlésére hatalmazta fel a *Fővárosi Hirlapot:*

— Ami a szanálási művelet megindítását illeti, erre vonatkozóan konkrét rendelkezéseket tartalmaz az 1934. évi 12. t.-c. Az új fővárosi törvény k i f e j e z e t t e n m e g s z a b j a a k i v é t e l e s h a t á s k ö r r e l f e l r u h á z o t t f ő p o l g á r m e s t e r t e e n d ő i t a főváros pénzügyi helyzetének szanálását illetően.

— A legfontosabb teendő a h á z t a r t á s i e g y e n s ú l y h e l y r e á l l í t á s a, ez pedig csak úgy érhető el, ha a városigazgatás minden téren f o k o z o t t t a k a r é k o s s á g o t é r v é n y e s í t é s h a a z ü z e m e k ü z l e t v i t e l e e z e k r a c i o n a l i z á l á s á v a l, e s e t l e g e g y e s í t é s é v e l g a z d a s á g o s a b b á t é t e t i k. Természetes, hogy ez m á r ó l - h o l n a p r a n e m v i h e t ő k e r e s z t ü l, hanem bizonyos időbe telik és csak c é l s z e r ű é s j ó l m e g g o n d o l t intézkedésekkel valósítható meg.

A közölt nyilatkozat nagy horderejű megállapítása, hogy a belügyminiszter *maga is híve az üzemek racionalizálásának és az igazgatás egyesítésének,* amely probléma körül az utóbbi napokban egymással ellentmondó hireszlelések és tervezgetések hangzottak el. A belügyminiszter nyilatkozata után semmi kétség sem lehet afelől, hogy *az üzemek racionalizálása, illetve a világítási üzemek egyesítése a legrövidebb időn belül megtörténik.*

Még nincs döntés a Rácfürdő megvételéről

Végül *a Rácfürdő megvásárlásáról szóló közgyűlési határozatnak a jóváhagyása* iránt érdeklődtünk és megemlítettük, hogy a Tabán újjáépítésének a megkezdése azért késik, mert a kormányhatósági jóváhagyás hiányában *még mindig nem készülhettek el a végleges tervek.* Erről a kérdésről a belügyminiszter a következőkben válaszolt:

— A Rácfürdő megvásárlásáról szóló közgyűlési határozat most van előttem jóváhagyás végett. Mielőtt a fővárosra e nagyjelentőségű ügyben véglegesen állást foglalnék, szükségesnek tartom az összes illetékes szakkörök véleményét is meghallgatni, így többek között a pénzügyminiszter, a kereskedelmi és földmívelésügyi miniszter urakét is. Az ügyre vonatkozólag a két előbb nevezett miniszter urak véleménye ismeretes előttem, most csupán még a földmívelésügyi miniszter úrral folytatok tárgyalásokat, de ezek a tárgyalások is rövidesen befejezést nyernek. Ennek megtörténte után haladéktalanul közlöm elhatározásomat a főváros közönségével és pedig oly időpontban, hogy a december 6-ig nyujtott opciós határidő letelte előtt döntésem a főváros birtokában legyen.

A belügyminiszternek a Rácfürdőre vonatkozó nyilatkozata *megcáfolja azt az értesülést, hogy a Rácfürdő megvételére vonatkozó kormányhatósági jóváhagyás már megtörtént.* Nyilvánvaló, hogy a belügyminiszter minden irányban tájékozódni kíván a többi kormányzati szervek álláspontjáról és elhatározását csak ezek után fogja véglegesen kialakítani. A *Rácfürdő megvásárlása tehát még nem jogerős* és erről mindaddig nem lehet szó, amíg a belügyminiszteri leirat ismeretessé nem válik, ami azonban soká már nem késhetik.

Budapesti mintára több vidéki városban is munkába állítják a községélyben részesülőket

Csak notórius munkakerülők tagadják meg a munkát

Hétfőn mult három hete, hogy a fővárosnál rendszeresített kötelező munkaszolgálatot bevezették. Annakidején vegyes érzelmekkel fogadták a polgármester rendeletét, amely kimondotta, hogy az inségakcióban jövőben csak olyan családok részesülhetnek, amelyeknek fentartója vagy egy-egy munkaképes tagja félévenkint 18 napi, hatóságilag kijelölt, munka vállalásával megszerzi a jogosultságot a hatósági támogatáshoz. A polgármester rendeletében hangsúlyozta, hogy a főváros nem ingyen munkásokat akar, hanem csak a munkakészség igazolását várja el azoktól, akik évek óta részesülnek a közület támogatásában.

A munkaszolgálat első turnusának befejezése alkalmából

illetékes helyen

érdeklődtünk: hogyan vált be az új rendszer és mik a főváros további tervei?

— A félévi hatósági támogatásra jogosító 18 napi munkaszolgálat első turnusának lezárásakor azt látjuk — mondotta informátorunk, — hogy a behívott inségmunkások túlnyomó többsége megértette a főváros jó szándékait. 14 ezer meghívót bocsátott ki az illetékes ügyosztály, és ebből több mint 80% igazolta a készségét és alig 2 ezer ember tagadta meg indokolás nélkül a munka teljesítését. A munkáslétszám a három hét alatt állandóan változott. Az első nap 490-en dolgoztak és a turnus vége felé a szám már kétezer fölé emelkedett. Gondoskodás történt arról is, hogy a munkábaállók közül azok,

akik rászorulnak, meleg ruhát is kapjanak.

Kedden a polgármester rendelkezésére nagyszámú bakancsot, férfi- és női cipőt, nadrágot, szvettert és egyéb holmit osztottak szét a munkások között.

— Nem áll az a tendenciózus beállítás, melyet bizonyos oldalról hangoztatnak, hogy ingyenmunkáról van szó. A főváros részéről nyujtott különböző segélyezések értékét véve alapul, napi 5.50—6 pengő munkabér esik egy-egy napra, vagyis 18 napra kereken száz pengő.

Körülbelül 100 pengő ugyanis az az összeg, amit a főváros félévenként egy-egy segélyezett családnak juttat különböző formában.

A polgármester a rendkivüli közgyülés intenciója szerint egyébként rendszeresítette a készpénzjutalmat is és már a mostani turnus lezárásakor *minden egyes inségmunkás 8 pengőt kapott,* annak hangsúlyozásával, hogy ez nem munkabér, hanem jutalmazás a főváros részéről. Változatlanul kapják az inségmunkások a rendes segélyeken kívül a napi élelmiszerutalványokat is, mint rendkivüli segélyt a munkaidő tartamára. Azokkal szemben, akik a munkát indokolatlanul megtagadták, a főváros kénytelen szigorúan alkalmazni a megtorlást és bevonja a segélyekre jogosító inségkönyvecskéket. Utolsó figyelmeztetésül most küldik szét a polgármester véghatározatát, amely közli, hogy a renitensektől megvonja a segélyezést. A fővárosban 50 ezer közsegélyre szoruló család van nyilvántartva, ezek közül mintegy 8 ezer családról állapították meg, hogy nem munkaképesek, tehát

44 ezer munkabíró családfő foglalkoztatásáról kell gondoskodni.

— A végleges munkaprogram összeállításán most dolgozik a II. műszaki ügyosztály. Az az elgondolás, hogy

az inségmunkások ⅓-ad részét a kertészet, ⅓-ad részét a kerületi mérnöki hivatalok és ⅓-ad részét a műszaki ügyosztályok fogják megfelelő módon foglalkoztatni.

A tavasszal állandóan négyezer inségmunkás fog dolgozni.

A belügyminisztériumban már hetek óta tárgyalják a vidéki városok inségenyhítő tevékenységeinek költségvetését. A folyamatban lévő tárgyalások során — amint erről jó forrásból értesülünk — a vidéki városok is felfigyelnek a fővárosban életbeléptetett módszerre. Valószínü tehát, hogy a főváros példáját vidéken is követni fogják.

Nem hajlandó a kispesti Wekerle-telepet megvásárolni a főváros

Irányadó szempont az, hogy a fővárosnak súlyos terhet jelent a meglevő kislakásos bérházak fenntartása is

Nagymagyarország egyik legkimagaslóbb gazdasági szakembere és fináncpolitikusa: néhai *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter nagyvonalú elgondolása valósitotta meg az európai hírü kispesti munkástelepet, amelynek létesítésével megoldást nyert a székesfővárosban és a környéken dolgozó állami alkalmazottak lakásviszonyainak kérdése. Annakidején 60 millió koronát igényeltek az építési költségek, amelyeket a pénzügyi kormány nem tekintett sohasem jövedelmező befektetésnek. A lakbéreket szociális érzékkel alacsonyra szabták, úgyhogy a befektetett tőkének évente mindössze másfél százaléka térül meg.

Kispest város vezetősége körében és általában a környék községeinek vezetőségeiben majdnem *pozitiv bizonyosságot tulajdonitanak annak a hírnek, hogy a pénzügyi kormány a Wekerle-telep értékesítésével foglalkozik.* Rendkivüli nagy adminisztrációt igényel a telep fenntartása és mert pénzügyi szempontból sem jelent komoly hozadékot a lakótelep fölötti impérium, bizonyosra veszik a környéken, hogy *a főváros nem fog elzárkózni az állami lakótelep átvételétől.* Az érdekesen hangzó kombinációkról kérdést intéztünk

illetékes helyen

ahol a következő felvilágositást kaptuk:

— Meg kell állapitani, hogy *a Wekerle-telepnek a főváros számára való felajánlása nem történt meg és ebben a tárgyban semmiféle tanácskozás nem folyt le a pénzügyminiszterium és a főváros között.* Nincsen tudomásunk arról, hogy a Wekerle-telep fenntartása milyen s mekkora feladatot ró az állami szervekre és nincsen áttekintésünk affelől sem, hogy a békebeli 60 millió befektetést ma mennyire értékeli az állam.

A fővárosnak nem áll érdekében, hogy a határain túl fekvő egyébként igen mintaszerűen karbantartott lakótelepet átvegye

és ezzel bővítse szociális jellegű bérházainak számát. Éppen elég feladatot jelent a főváros számára *a kislakásos bérházak, a városszéli telep és egyéb szükséglakások fenntartása,* tehát abban az esetben, ha valóban felajánlanák a Wekerle-telepet,

a főváros kénytelen volna a legmerevebb elutasítás álláspontjára helyezkedni.

Nem a jovedelmezőség alacsony volta, hanem az a meggondolás vezetné a fővárost erre az állásfoglalásra, hogy *elsősorban a határain belül látja szükségesnek a szociális lakótelepek fenntartását* és nem vállalkozik arra, hogy Kispesten birtokoljon olyan bérházcsoportokat, amelyek annakidején *kimondottan kisjavadalmazású állami alkalmazottak számára létesítettek.*

Ezzel a cáfolattal remélhetőleg megszünik a pestkörnyéki városoknak az a feltevése, hogy a főváros hajlandó a Wekerle-telepet megvásárolni.

Ujból napirendre kerül az új közgyűlési ügyrend

A főváros utolsó előtti közgyülésén váratlanul levették a napirendről az új közgyülési ügyrend tárgyalását. Az ügyrend életbeléptetése, illetve közgyülési letárgyalása tehát egyelőre elmarad, mert a költségvetést tárgyaló ülések napirendjére a törvény szerint más ügyeket kitüzni nem szabad.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte

FARKAS ÁKOS DR.
tanácsnokot,

az elnöki ügyosztály vezetőjét: mikor kerülhet tárgyalás alá az új közgyülési ügyrend?

— Nincs semmi akadálya annak — mondotta, — hogy az új ügyrend a költségvetés letárgyalása után, *a legközelebbi közgyűlések egyikének napirendjére kerüljön.* A közeli letárgyalásnak csak akkor lenne akadálya, ha a javaslatot a közgyülés elutasította volna. Ez azonban nem történt meg, sőt még érdembeli tárgyalásra sem került a sor. Az új közgyülési ügyrend, szemben a régivel, lényeges változtatásokat egyébként csak annyiban tartalmaz, amennyiben azt az 1934. XII. t.-c. intézkedései szükségessé tették. Igy például

bizonyos fellebbezési ügyek a régi törvény szerint a törvényhatósági tanács hatáskörébe tartoztak.

Most, hogy a törvényhatósági tanács megszünt, ezt a hatáskört a közgyülés örökölte. Igy azután a *közgyülésnek külön fellebbezési bizottságot kell alakítani,* mert plenáris ülésen kisebb fellebbezési ügyekkel tölteni az időt nem lehet. *A most kezdődő költségvetési vita lefolyását az ügyrend hiánya nem befolyásolja;* a törvény intézkedik etekintetben, mert kimondja, hogy a tárgyalás csak 14 ülésnapon át tarthat.

A
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
délután és este
SOVINSZKY—KARNÓCZY
muzsikál

A BÁRBAN:
Josephine Baker
utánzatával
Jeanne Lee.
Alpár Gitta, Gaál Franciska, Rökk Marika
parodizálásával
Herendy Manci.
Lucienne Boyer dalaival
Márkus Mária
Jávor—Gerő—Goldmann—Horváth
hangulatos zenéje.
Tánc reggel öt óráig!

PESTI KIRAKAT

Tiszta utak, piszkos járdák

Igazán ideje volt, hogy végre valaki — ezúttal Magyar Miklós bizottsági tag személyében — interpellációt jegyzett be a piszkos, szennyes, legjobb esetben gusztustalan pesti járdák miatt. Valamennyiünknek égő szégyene ez, valamennyien lehetetlennek tartjuk, hogy amig az úttestjeink, amelyeket a székesfőváros köztisztasági hivatala kezel, ragyogóan tiszták, addig a járdák, amelyeknek tisztogatása a háztulajdonosok kötelessége, szemétlerakodói és betegséget terjesztő központjai a városnak. A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában Csordás Elemér tisztifőorvos néhány igen komoly példát sorolt föl, amelyek bizonyították, hogy hogyan romlik meg, hogyan szennyeződik be Budapest levegője. A tisztifőorvosnak mindenben igaza van. Csak éppen egy igen fontos tényezőt, olyat, amilyenre talán ő sem gondolt, kihagy a számításból. Nem említette ugyanis ezeket az elhanyagolt, szemetes járdákat. Pedig ezek a járdák nemcsak kint az utcán terjesztik és tenyésztik a betegséget, hanem a házakban is, ahova a nyitott kapun át az a sok szemét és sok piszok, amely a járdán hever, bevonul a kapualjakba és beeszi magát a lépcsőházakba. Mindazoknak a hatóságoknak tehát, amelyeknek bármi közük van Budapest köztisztaságához, igen komolyan kell foglalkozniok a gyalogjárók kérdésével. Nem elég, hogy a köztisztasági hivatal megteszi a kötelességét, meg kell tenniök a háziuraknak, illetve a házmestereknek is, akikre a fővárosi szabályrendelet bölcs megalkotói nyilván azért gondoltak és nyilván azért bízták rájuk a járdák tisztogatásának kötelességét, mert ezzel a saját házuk tisztaságát és egészségét óvhatják meg.

De ha nem volna elég pregnánsan körülcirkalmazva a háziurak és házmesterek eme kötelezettsége, akkor gondoskodni kell arról, hogy a járdák tisztántartását a legteljesebb mértékben eszközöljék. Olyan teljes mértékben, hogy a járda Budapesten mindenhol olyan sima legyen, mint a tükör és olyan tiszta, mint a patika. Ha többször kell seperni naponta, ha naponta többször fel kell is mosni a járdát, ám gondoskodjék a háziúr arról, hogy a maga portája előtt a járdát mindennap többször fölmossák. Vagy hogy képzelik az illetékesek, vajjon piszkos járdákkal is lehet fürdővárost csinálni? Fürdővárost, amelyből legelsősorban a háziuraknak is haszna lesz. Ezt a hasznot bizonyára vállalni is fogják, de előbb tanulják meg, hogy a fürdővárosnak ragyognia kell a tisztaságtól.

Ehhez még csak azt kell hozzátennünk, hogy a születendő fürdővárossal szemben nemcsak a háziuraknak és házmestereknek vannak kötelezettségeik, hanem az utcán járó közönségnek is. A közönségnek, amely, valljuk be, az utca tisztaságával szemben is olyan sok neveletlenséget enged meg magának, mint például, amilyennel a villamoskocsikban minden pillanatban találkozunk. Az angol úr, — és ott ebben a tekintetben a kazánfütő, vagy a kőművesleginy is a gentlemanek közé tartozik, — ha az utcán rágyujt a cigarettájára, elfújja a gyujtót és a félig elhasznált farudacskát nem dobja a kövezetre, hanem visszateszi a dobozba. Valahogy ennek a szellemnek kell felébrednie a budapesti közönségben is, ha tényleg komolyan és becsületesen akarja, hogy a városából egyszer, valaha, végre tényleg fürdőváros legyen.

Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy megállapítsuk: Magyar Miklós a legkitünőbb pillanatot használta arra, hogy ezt a járda-kérdést szóvá tegye. A napokban ugyanis az történt, hogy a házmesterek deputációja megjelent a főpolgármesternél, beadványt nyújtottak át, amelyben az ingyenes járdatisztítás megszüntetését követelik. Argumentumuk is van, mondván, hogy a járda nem magántulajdon, hanem közterület, amelyhez nekik, a házmestereknek a világon semmi közük nincsen. Hát erre a prepotenciára illik válaszolni. Mindenekelőtt a főváros nem a házmester urakkal, hanem a háziurakkal áll szemben és ha a házmestereknek valami követelnivalójuk van, akkor menjenek a háziúrhoz. Egyébként éppen fentebb fejtettük ki, hogy a szabályrendelet bölcs megalkotói a ház egészségének védelmi zónájává nyilvánították az utcai gyalogjárót, amelyet tehát, igenis, a háziúrnak kell kezelnie és tisztán tartania. Legvégül pedig a legnagyobb mértékben csodálkoznunk kell azon, vajjon mit is akarnak hát akkor a házmesterek csinálni? Mit csinálnak akkor, ha a ház és a ház környékének tisztántartása nem az ő kötelességük? Röviden megmondjuk: házmesterpénzt, kapupénzt és liftpénzt szednek. Mert ne legyünk nagyképüek és ne ámítsuk magunkat azzal, hogy azt a rendőri, helyesebben közbiztonsági szerepkört, amely tulajdonképpen a világon mindenhol a házmestert illeti, a budapesti házmester tényleg be is tölti. Hát erről szó sincs. Nyugodjanak bele tehát a házmesterek, hogy a sors nagyon kegyes volt velük, még akkor is, ha a ház előtt seperniök, vagy a járdát felmosniok kell. Ha pedig nem hiszik el, hogy ők a jószerencse fiai, tegyék le a szemeteslapátot és majd meglátják, hány szegényember keze nyúl majd egyszerre utána.

Rendkívül mozgalmas költségvetési vita kezdődik a szerdai közgyülésen

A pártok képviselői napirendre hozzák a városházi helyzet összes kérdéseit

Szerdán délután megszólalnak a Váci-utcai közgyülési terem csengői, hogy *jelezzék a költségvetés tárgyalásának megkezdését.* A közgyülés az első két tárgyalási napot *az általános vitának* szenteli és ennek során számos nagyérdekességü olyan felszólalás várható, amelyek *érintik a városházi helyzet összes kérdéseit és természetesen kiterjeszkednek a szanálás ténykedéseire is.* A vitában az összes pártok résztvesznek és bizonyos, hogy a felszólalások nyomán *számos új szempont* kerül napirendre.

A polgármester expozéja.

Sipőcz Jenő polgármester nagyarányú expozéjában foglalkozik a városigazgatás összes feladataival és nem mulasztja el az alkalmat, hogy

megvilágítsa az állam és a főváros egymásközti viszonyát,

amely túlnyomó részt *a kölcsönös elszámolások rendezetlenségéből* adódik. Beszéde további során körvonalazza *a főváros jövőévi munkaprogrammját* és alkalmat keres arra, hogy ebben a vonatkozásban áttekinthető képet nyujtson a közgyülés számára.

A költségvetés új tételei.

A polgármester a pénzügyi bizottság módosításai alapján összeállította *a végleges költségvetést* és megváltoztatta az eredeti nagyszerü tervezetet a következő számszerü összegekkel:

A kiadások emelkednek az elnöki ügyosztály költségvetésében 40.000 pengővel, a városgazdasági fejezetben 200.000 pengővel és végül a közmüvelődési ügyosztály kiadásaiban 60.000 pengővel, úgyhogy a költségvetés a következőképpen zárul:

kiadási előirányzat	153,315.533 P.
bevételi előirányzat	142,758.917 „

Változatlanok az adók és az üzemi tarifák.

Sipőcz Jenő polgármester értesülésünk szerint

a következő javaslatot

terjeszti a közgyülés elé:

— Méltóztassék a székesfőváros költségvetésének bemutatott tervezetét elfogadni és az 1935. évre a költségvetést 153,315.533 P. *kiadással,* 142,458.917 P. *bevétellel* és ehhez képest 10,556.616 P. *hiánnyal* megállapitani. Szíveskedjék a *Segítő Alap* költségvetését 2,098.870 P., a községi háztartás keretében kezelt *intézmények* költségvetését 7,050.819 P., az *önálló vagyonkezelési intézmények* költségvetését 108,757.316 P., a *részvénytársaságok* költségvetéseit pedig 57,030.260 P. kiadással és ugyanannyi bevétellel elfogadni. Méltóztassék egyúttal a *községi pótadó* kulcsát 50%-ban, a szabadfoglalkozást üzők általános *kereseti adójának* kulcsát 5%-ban, a *házbérkrajcár* kulcsát 3%-ban, a *szemétfuvarozási* illeték kulcsát 1.5%-ban, továbbá a *vizművek* egységárát 18 fillérben, a *gázeladás* árát 20 fillérben, az *elektromos* áram egységárát 5.4 fillérben megállapitani, az üzemeknek a községi háztartáshoz való *hozzájárulását* az előirányzott mértékben meghatározni. Felkérjük a belügyminiszter urat, hogy a *kórházi ápolási díj* 5.80 P-ös tételét hagyja jóvá, továbbá, hogy engedélyezze az *inségadót* és végül, hogy az idegenforgalmi és tüzoltási járulékok szedését a jövő évre is engedélyezze.

Huszonhárom indítvány.

A pénzügyi bizottság részéről elfogadott számszerü változtatásokon túlmenően *a következő huszonhárom indítvány* kerül a polgármester hozzájárulásával a közgyülés elé:

Bánóczy László indítványa *a tandíj és tankönyv* árak leszállításáról. *Bródy* Ernő a kerületi választmányok megalakítására kér intézkedést, továbbá *a tatarozási hitel meghosszabbítására* és a tandíjak *havonként* való fizetésé-re tesz javaslatot. *Büchler* József a kommün után elbocsátott tisztviselők kegydíjazására, *Csilléry* András

az üresedésben lévő állások haladéktalan betöltésére

tett indítványt. *Harrer* Ferenc *a Margit-híd kiszélesítését* indítványozta és külön indítványban javasolta, hogy

a költségvetési hiánynak hitelművelet útján való kiküszöbölését megelőzze.

Horovitz Gábor, a Kamaraerdőben épitendő degenerált gyermekek számára kórház építését kérte. További indítványai: *a munkabér-törvény végrehajtási utasításának* életbeléptetésére, *a negyvenórás munkaidő* életbeléptetésére és a közüzemi munkások *nyugdijszabályzatának* kidolgozására vonatkozik. *Ilovszky* János

a kartelltörvény szigorítását,

vitéz *Mátyásfalvy* Erich a fizetések és a munkabérek *minimumának és maximumának* megállapitását és *a negyvenórás munkahétnek* a bevezetését, *Miklós* Ferenc az iskolánkívüli népmüvelés kiszélesítését, továbbá a ferencvárosi helyikikötő hasznositását, *Párkány* Frigyes a városbírói állások ügyvédi képesítéshez kötését és

az üzemi gazdálkodás felülvizsgálására

tizenöttagú bizottság kiküldését kérte. *Petracsek* Lajos azt indítványozta, hogy a székesfőváros irjon fel a pénzügyminiszterhez, hogy

a főváros által a transfer-kasszába befizetett összegeket bocsássa a főváros rendelkezésére.

Révész Mihály *az államrendőrségi hozzájárulás* mérséklését, *a HÉV-tarifa leszállítását* és a Ferencváros egyes kerületeinek *parkirozását* kívánja.

A költségvetési közgyülést előreláthatóan *Borvendég* Ferenc főpolgármester fogja megnyitni és a polgármester expozéja után *Wolff* Károly, *Payr* Hugó, *Friedrich* István, *Rassay* Károly, *Láng* Lajos és *Peyer* Károly felszólalása következik. A közgyülés pénteken tér át az ügyosztályok részletes költségvetési tervezeteinek megvitatására.

Elkészült a tisztviselők minősítési táblázata

Az új nyugdíjtörvény végrehajtásával kapcsolatban a főváros vezetősége sem kerülhette el az intézkedések kiadását, amelyek szerint *szigorúan titkos és bizalmas minősítési táblázatokat kell készíteni a tisztviselőkről.*

A tisztviselő társadalmat érthető izgalomban tartó rendelkezésekről

beavatott forrásból

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A minősítési táblázatokat a hivatalvezetők készítették el a hozzájuk beosztott tisztviselőkről, ez azonban *nem jelenti azt, hogy a közvetlen fölöttes véleménye mértékadó a tisztviselő képességeinek elbirálásánál és még kevésbé a kényszernyugdíjazások esetleges foganatosításánál.* A szigorúan bizalmasan kezelt minősítéseket

először a polgármester, azután két egymástól függetlenül működő külön bizottság fogja átvizsgálni,

tehát minden biztosíték megvan arra, hogy *ebben a vonatkozásban pártatlan és elfogulatlan döntés következik.*

— A táblázatokat egyébként már elkészítették és azokat *a mult héten beterjesztették az elnöki osztály útján a polgármesterhez.* A tisztviselők a maguk szorgalmának és rátermettségüknek a megállapítására

1—4 számjegyig terjedő osztályozásokat kaptak,

ami azt jelenti, hogy a kifogástalanul dolgozó tisztviselők 1-es rendszámot, a jól müködő alkalmazottak 2-es számjegyü, a mérsékelten bevált tisztviselők 3-as számjegyü és végül a meg nem felelő munkaerők 4-es számjegyü jelzést kaptak. A nyugdíjtörvény rendelkezései

a 4-es számjegyü minősítéssel rendelkező tisztviselőket kívánja kényszernyugdíjazásra ítélni,

azonban a fővárosi tisztviselői kar olyan magas értékről, munkaképességről és müveltségről adott tanuságot, hogy *ebben a vonatkozásban nyugtalanságra vagy ijedelemre ok nincsen.*

A minősítési táblázatok átbirálására rövidesen összeülnek a reviziós bizottságok és munkájuk befejezése után tesznek javaslatot a polgármesternek a további teendőkről.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Reformtervek a közlekedés egységesítése és megjavítása érdekében

A költségvetés letárgyalása után napirendre kerül a polgármester előterjesztése — A kisszakasz-forgalom miatt újtípusú kocsikkal kísérleteznek

Az új közlekedési rend újévre életbeléphet

Úgy a székesfőváros autonom szervei, mint a nagyközönség legszélesebb rétegei is nagy érdeklődéssel várják a közlekedési reformtervek megvalósítását. A Beszkárt költségvetésének a tárgyalása során *kifejezésre juttatták a különböző pártok szónokai azokat a követeléseket,* amelyeket *közlekedési* viszonylatban a főváros *közönsége támaszt.* E követelések teljesítésére, vagy elutasítására az új fővárosi törvény életbeléptetése következtében egyedül a főpolgármester illetékes. A főváros közönségét képviselő pártok szónokai egyértelműen azt követelik a főváros vezetőségétől, hogy *minél előbb teremtse meg az egységes közlekedési rendet* és ennek keretében léptesse életbe a Budapest egész területére szóló egységes átszállójegyet.

BÓDY LÁSZLÓ dr.
közlekedési tanácsnok,

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A különböző közlekedései reformtervek megvalósításának az előkészítése folyamatban van. Minthogy a reformtervek — tekintettel a tarifarevizióra — nemcsak közlekedési természetűek, hanem pénzügyiek is,

a végleges döntés a főpolgármester úr jogkörébe tartozik.

Mi csak az előkészítő munkálatokról számolhatunk be, amelyeknek az a céljuk, hogy lefektessük a Budapest egész területére szóló és valamennyi vállalatra kiterjeszkedő egységes közlekedési rendszernek az alapelveit. Ezt a célt szolgálta az Autóbuszüzemnek a Beszkártba való beolvasztása. Itt tulajdonképpen csak arról van szó, hogy

a Beszkárt, mint üzemkezelő, fogja hasznosítani a fővárosnak az Autóbuszüzembe fektetett vagyonát, vagyis a Beszkárt kezelni fogja az Autóbuszüzemet addig az időpontig, ameddig az eredeti koncesszió szól.

Tekintettel arra, hogy most már a HÉV is a főváros tulajdonában van, *Budapest összes közlekedési vállalatai egységes irányítás és közös vezetés alá helyezhető.*

— Ami az egységes közlekedés rendszer bevezetését illeti, ebben a tekintetben külön kell beszélni közlekedési és külön pénzügyi szempontokról. Ami a közlekedési szempontokat illeti, ezek csak az új menetrend készítésénél érvényesülhetnek. Most, hogy úgy a Beszkárt, mint az Autóbuszüzem és a HÉV a főváros kezébe került, *mód nyílik mind a három közlekedési vállalat menetrendjének összeegyeztetésére.* Ezen az alapon

készül a Beszkárt új menetrendje, amely legkésőbb az új költségvetés közgyűlési letárgyalása után, de esetleg még a közgyűlési vita idejében a közlekedési szakbizottság elé kerül

előzetes tárgyalás és véleménynyilvánítás céljából.

— Ami ezeknek a közlekedési reformterveknek gyakorlati megvalósítását illeti, ez úgy történik, hogy *a polgármester úr konkrét előterjesztést készít, amely végleges döntés céljából a főpolgármester úr elé kerül.* Ez az a pont, ahol szerepet játszanak a pénzügyi szempontok. Az új fővárosi törvény szerint ugyanis

a tarifákat a főpolgármester úr állapítja meg.

Mivel pedig az egységes közlekedési rend életbeléptetése tarifarevizióval jár, *végeredményben az egész kérdés a főpolgármester úr megítélése és döntése alá tartozik.* Ez a magyarázata annak, hogy

a főpolgármester úr a Beszkárt vezetőségétől tájékoztatást kért azokról a kedvezményekről, amelyeket rendszeresen engedélyez.

A Beszkárt tulajdonképpen nem ad ki egyetlen szabadjegyet sem azon a 600 jegyen kívül, amit a területhasználati eredeti szerződés értelmében kell adnia a fővárosnak. Természetesen *ingyen szállítja a Beszkárt az összes rendőröket.* Minden egyéb jegy *nem szabad-,* hanem *csak kedvezményes jegy.*

A közlekedési tarifa revízióját a HÉV átvétele tette elsősorban szükségessé.

Valóban *tarthatatlan az a helyzet, hogy Budapest székesfőváros határain belül azok az utasok, akik HÉV-kocsikat is kénytelenek igénybevenni, aránytalanul magasabb viteldíjat fizessenek, mint azok a pestkörnyéki lakók, akik egész Budapesten át, más pestkörnyéki városba 24 filléres átszállójeggyel utazhatnak a Beszkárt kocsijain.*

Ezt az aránytalanul nagy különbséget

fogja megszüntetni az egységes átszállójegynek a bevezetése.

Arról, hogy ennek az egységes átszállójegynek mi lesz az ára, még nem tudok nyilatkozni, mert *ebben az irányban még nem fejeződtek be a tárgyalások.* Annyi bizonyos, hogy ezeket a vitás kérdéseket most már a legrövidebb időn belül rendezni fogjuk.

Bódy László tanácsnoknak ez a nyilatkozata *a legrészletesebben ismerteti Budapest székesfőváros közlekedésügyi helyzetét és kimerítő képet nyújt a közlekedési problémák megoldását célzó munkálatoknak az alakulásáról.* A főváros közönsége nyilván örömmel fogja tudomásul venni az egységes átszállójegynek az életbeléptetését. Ennek

az egységes átszállójegynek az ára remélhetően 24 fillér lesz,

vagyis ugyanannyi, amennyi a Beszkárt átszállójegyeknek az ára. *Sipőcz* Jenő polgármester maga is 24 filléres egységes átszállójegyeknek a bevezetése mellett foglal állást

kérdés azonban, hogy a főpolgármester a pénzügyi viszonyokra és a szanálásra való tekintettel akceptálni fogja-e Sipőcz polgármester álláspontját.

Bódy László közlekedésügyi tanácsnok közölte egyébként még a *Fővárosi Hírlap* munkatársával, hogy

rövidesen elkészül Budapest székesfőváros egységes közlekedésügyi térképe,

amit már régen nélkülöznek nemcsak az érdekelt szakkörök, hanem az utasok is.

Újtípusu villamos kocsik a kisszakasz-forgalom lebonyolítására

A közlekedés újjászervezéséről *beavatott helyen* még a következőkről tájékoztatták a *Fővárosi Hírlap* munkatársát:

— A villamosforgalom terén szükséges újítások alkalmazására valószínüleg *decemberben* sor kerül. A BSzKRt-nak az a terve, hogy a főváros közlekedési gócpontjain: a Berlini-téren, a Calvin-téren, a Baross-téren, az Üllői-út és az Orczy-út sarkán, a Boráros-téren, a Gellért-téren, a Széll Kálmán-téren, a Zsigmond-téren és a Horthy Miklós körtéren *hurokvágányokat épít, ahol a villamosok azonnal visszafordulnak,* hogy lebonyolítsák a sürü közlekedésre alapozott forgalmat.

Különböző építkezések és berendezkedések szükségesek a forgalom átállításához

és ezért a terveket a közmunkatanács, az államrendőrség és a kereskedelmi minisztérium szakhivatalai fogják felülvizsgálni. Ennek megtörténte után a *polgármester nyomban összehívja a közlekedési bizottságot és beterjeszti a villamosközlekedés reformját, valamint az új menetrendet.*

— Függetlenül a rövid relációk alkalmazásától,

tovább folynak a kisszakaszjegyekkel utazó közönség kényelmének biztosítására irányuló tervezgetések.

A BSzKRt most próbálja ki az *új kocsitípusokat,* amelyeknek révén megkönnyíthető a kisszakaszos utasok fel- és leszállásának lebonyolítása. Az új kocsikon *kiszélesített első perronok* vannak, továbbmenően azonban *új kocsitípusokat is rendeltek a Ganz-gyárban,* amelyek mindegyike

figyelembe veszi a kisszakaszutazások révén felmerült technikai tapasztalatokat.

A próbák rövidesen végetérnek és akkor a főbb útvonalokon újtípusú villamoskocsik járatását fogják bevezetni.

*

Értesülésünk szerint *Sipőcz* Jenő polgármester a közlekedési reformtervnek napirendre tüzését egyik legfontosabb feladatának tekinti. A reformok megvalósítását célzó polgármesteri előterjesztés legkésőbb *a költségvetés letárgyalása után napirendre kerül,* ami tehát azt jelenti, hogy *az új közlekedési rend esetleg újévre már életbeléphet.*

Közvetlen kibocsátás előtt a tej szabadforgalmáról szóló rendelet

A legrövidebb időn belül megjelenik *a tej szabad forgalmának helyreállításáról* szóló kormányrendelet, ami a főváros lakosságának a szempontjából komoly előnyöket hoz magával. Ennek az annyit vitatott problémának a megoldása elsősorban a főváros kezdeményezésére vezethető vissza, mert állandó tanácskozások és kimutatások meggyőző erejével bizonyították be az illetékes kormányzati tényezők előtt, hogy *a tej kötött forgalma káros a fogyasztókra és a termelőkre egyformán.*

A földmívelésügyi miniszteriumban megtartott értekezleteken *Borvendég* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Rosta* János főjegyző és *Csordás* Elemér tiszti főorvos fejtették ki a főváros álláspontját és kimutatták az eddigi rendelkezések hátrányait. Az állami szervek igyekezete odairányult, hogy *a fogyasztók és termelők érdekeit összeegyeztessék,* ami a kiadandó rendeletben a legteljesebb mértékben sikerült.

A tejforgalom felszabadításáról

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A közönség szempontjából feltétlenül érezhető előnyöket jelent a néhány napon belül megjelenő kormányrendelet, mert minden más egyébtől eltekintve,

az eddigi 32 filléres tejárak helyett lényegesen olcsóbb áron

kerül forgalomba ez az elsőrendü élelmezési termék. A kalkulációk tudomásunk szerint még folyamatban vannak a földmívelésügyi miniszteriumban, azonban értesülésünk szerint *a tejárak 26—28 filléres egységáron fognak kialakulni.* A szabadforgalom helyreállítása magától értheţően fokozottabb ellenőrzést követel a fővárostól is,

mert állandó vigyázz-állásban kell a tejhigieniáján őrködni.

Az erre a feladatra kijelölt szervek teljes felkészültsége biztosíték, hogy ebben a vonatkozásban is megszünnek a panaszok.

A tej szabadforgalmának visszaállítása kétségtelenül *komoly sikere a főváros vezetőségének és a közélelmezési ügyosztálynak,* ahol széleskörü szaktudással és mindenre kiterjedő gondossággal készítették elő a tejkérdés megnyugtató rendezését.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
KEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59-9-68.

Gömbös Gyula miniszterelnök

állandóan tájékoztatást kíván szerezni a fővárost érintő kérdésekről

Eltolódott Zsitvay Tibor közreműködése a pártszervezkedés irányításában

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy az elmult hetekben sürün tárgyalták politikai és várospolitikai körökben azt a kezdeményezést, amely a *Nemzeti Egység Pártja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* közötti harmónikus együttmködés és szorosabb kapcsolat létrehozását célozza. Befejezett ténynek minősitették ezekben a körökben, hogy *Zsitvay* Tibor nyugalmazott igazságügyminiszter, politikai életünknek ez a közbecsülésben álló egyénisége, veszi kezébe a közvetitést és hajlandó olyan szerepet vállalni, ami biztositja a helyzet tisztázását.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* várakozó álláspontra helyezkedett e kombinációkkal kapcsolatban és csupán annak a hangoztatására szorítkozott, hogy

semmilyen körülmények között sem adja fel különállását

és továbbra is az akadémiautcai párthelyiségéből intézi pártszervezési teendőit.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint bármilyen komolynak is latszottak a *Zsitvay* Tibor személyével kombinált megoldási tervek, ezek

egyelőre halasztást szenvednek.

Jól értesült körökben úgy informálták a *Fővárosi Hirlapot,* hogy *Zsitvay Tibor személye változatlanul a legnagyobb bizalomnak örvend mind a két oldalon, azonban a megoldásra irányuló elgondolások vesztettek a maguk időszerüségükből.* Egyelőre nem kerül a sor a pártszervezési munkálatok további kimélyitésére, amelyeknek pedig elengedhetetlen feltétele, hogy a Nemzeti Egység Pártja bekapcsolja az agitációs munkába a községi frakció teljes vezérkarát. Függetlenül a módosított tervektől,

Gömbös Gyula miniszterelnök bécsi és római utazása befejezése után alkalmat talál arra, hogy Ugron Gáborral, Zsitvay Tiborral és Kozma Jenővel beható megbeszélést folytasson

és ugyanakkor informáltassa magát arról a felfogásról is, amelyet *a Nemzeti Egység Pártja legfőbb vezetősége képvisel a fővárosi politikával kapcsolatban.*

Várospolitikai körökben az elmult héten nagy megelégedéssel állapitották meg, hogy a *miniszterelnök őszinte és meleg érdeklődéssel viseltetik a főváros ügyei iránt.* Ennek az érdeklődésnek tudják be, hogy — amint azt már jelentettük — a miniszterelnök magához kérette *Sipőcz* Jenő polgármestert, akivel

minden részletre kiterjedő eszmecserét folytatott Budapest pénzügyeiről és a gazdasági helyzet állásáról.

A polgármester behatóan informálta a miniszterelnököt, aki kifejezte azt a kivánságát, hogy *időnként tájékoztatást akar nyerni továbbra is a fővárost érintő fontos problémákról.*

Különböző módon pertraktálják azt a meglepetésszerü felszólalást, amely *Tabódy* Tibor országgyülési képviselő részéről hangzott el a hegyvidéki kerület Nemzeti Egység Pártja propagandagyülésén. *Tabódy* Tibor azt kérdezte, hogy *mi szükség van szanálásra,* amikor a főváros polgársága birtokában van adófizetési készségének, tehát

sem lefaragásra, sem gazdasági és anyagi szanálásra nincsen szükség.

Meg kell szüntetni ellenben *a bizalmi válságot,* amely a fővárosi lakósság soraiban él. A tiz és félmilliós deficitet anélkül, hogy *a tisztviselők vagy a munkásság fizetését redukálni kellene, közönséges racionalizálással ki lehet küszöbölni.* Uj szellemre van szükség, amely ne csak anyagi, hanem erkölcsi szanálást is hozzon magával. Politikai körökben érthetetlennek tartják, hogy

Tabódy Tibor azt a szanálást kifogásolja,

amelyet a kormány rendelkezései alapján a kivételes hatáskörrel felruházott főpolgármester akar a közeljövőben végrehajtani.

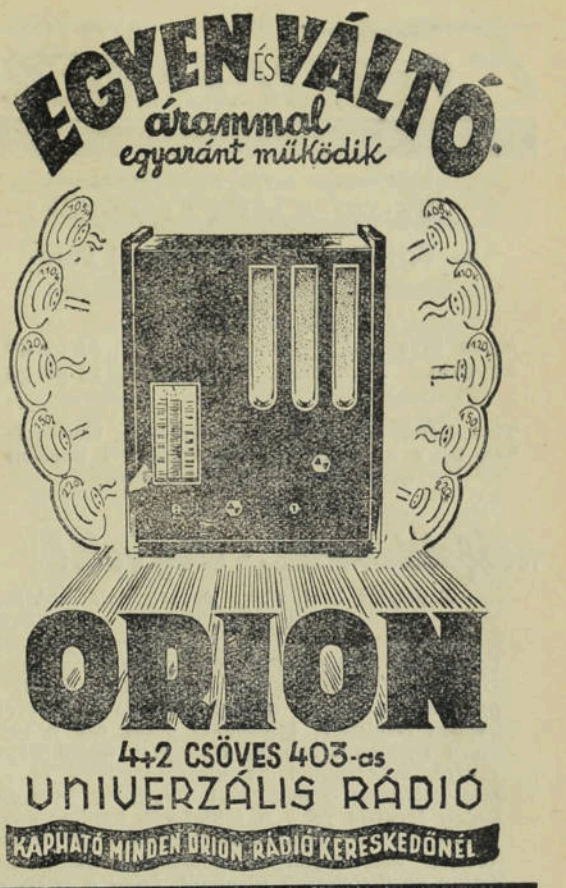

Legközelebb monstre-szakértekezlet fog dönteni a Tabán összes problémáiról

A megoldatlan kérdések egész tömege kerül megoldásra

Lapunk első oldalán közöljük *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter nyilatkozatát, aki többek között utal arra is, hogy *a Rácfürdő megvásárlásáról hozott közgyülési határozatot még nem hagyta jóvá.* Ez a ténykedés pedig a legközvetlenebbül érinti a Tabán terveinek véglegesitését, mert anélkül nem lehet kialakitani azokat a terveket, amelyeknek alapján az új villaváros valósággá válik. A Tabán rendezését minden oldalról sürgetik és a pénzügyi bizottságban sürün elhangzottak olyan természetü szemrehányások, amely *a tabáni kérdés elodázásával vádolták meg a főváros vezetőségét.* A lakóházakat lebontották, a Fehérsas-téri iskolát is eltávolitják helyéről és a tabáni völgy a maga üres komorságával erőteljesen követeli a legsürgősebb intézkedéseket.

A Tabánnal kapcsolatos legközelebbi teendőkről

beavatott helyen

érdeklődtünk és a következő felvilágositást kaptuk:

— A Tabán jövő sorsában valóban fordulópontot jelent a Rácfürdő megvételének likvidálása. Ha minderről megtörténik a kormányhatóság döntése, akkor *összeül az értekezlet, amelyen résztvesznek a főváros, a közlekedési vállalatok, a Közmunkatanács, a közüzemek és az illetékes minisztériumok képviselői.* A monstre-megbeszélésen sorra vesszük a közművek elhelyezésének ügyét és megállapitjuk az ehhez szükséges tőkeszükségletet, amelyet tudvalevőleg az *Ipari Munkaszervező Intézet* bocsát a főváros rendelkezésére. A megvitatások anyagába tartozik a Tabán beépitésének módozata és ebben a vonatkozásban nyilvánvalóan az az elgondolás érvényesül, hogy

a területen kizárólag családi házak és kertes villák épithetők.

Szóba kerül *a művészi kiképzés és a házak stilusának megállapitása is,* amely az épitőművészet számára jelent szakszerü feladatot. A közlekedési problémák megoldására *a Beszkárt és az Autóbuszüzem tesz javaslatot,* ezt követőleg pedig a balneológusok mondanak véleményt a Tabán forrásvizzel való ellátásáról. Még nincsen végleges döntés afelől, hogy a Rudas- és a Rácfürdő gyógyforrásait bevezessék-e a tabáni villákba, viszont

teljesen kész a megállapodás arról, hogy a Tabán területén számos helyen végeztetünk fúrásokat különböző forróvizek feltárása érdekében.

Beleszól a Tabán rendezésébe *a fővárosi kertészet,* amely gondoskodik a parkirozási és fásitási teendők ellátásáról. A *közmunkatanács az általános tervrajzok fölött hoz döntést,* és ugyancsak ekkor határozunk véglegesen arról is, hogy

a Rácfürdőt meghagyjuk-e a mai helyén,

vagy pedig lebontsuk és csupán értékes forrásait használjuk ki a gyógyfürdő keretében. Mindezek a problémák összefüggenek a Rácfürdő megvételével és ha e tekintetben tiszta helyzetet látunk: *megtörténnek a tényleges munkálatok a Tabán újjáépitésének elindítására.*

Amint látható, sok tennivaló akad a Tabán újjáépitése körül. Ebben az esztendőben már aligha várható a Tabán rendezésének megkezdése és nyilvánvalóan *a jövő év tavaszán nyitják meg azokat a területeket, ahol először a közmüvek nyernek elhelyezést..*

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai müszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetitő készülékek.

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

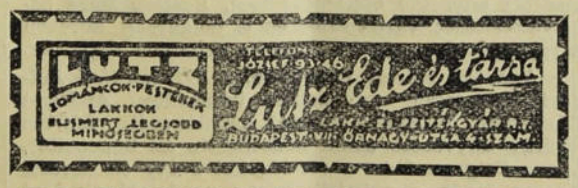

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes **BÉLYEGZŐJE**
tartós, szép és tiszta

„Antonia" kókuszszappan

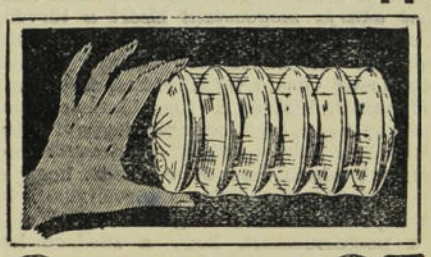

6 darab
Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva,
összesen **25 fill.**

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon
(Lotz-terem)
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Aszfalthirdetés. - elég volt!

Budapest esztétikája évente sok százezer pengőjébe kerül a fővárosnak. A tisztaság közmondásosan tökéletes, parkjai, virágai, növényidiszei pedig látványosságszámba mennek. Ujabban azonban megtorpedózzák ennek a gyönyörü városnak az arculatát és csodálatosképpen hatósági intézmény veszi azt a vakmerő bátorságot, hogy Budapest külső képét csúffá, izléstelenné és visszataszitóvá tegye. Külföldiek és a budapesti polgárság bosszankodva fordítja félre a tekintetét, amikor megpillantja az aszfalthirdetéseknek rikoltóan tarkára mázolt foltjait. Őszintén szólva, nem értjük az illetékesek türelmét, hogy a közvélemény és a sajtó egyértelmü tiltakozása ellenére szabadon engedik garázdálkodni a hirdetések aszfaltbetyárkodását, ami nemcsak az izléstelenségben, hanem valójában a tolakodásban is jelentkezik. Mert kihivó és szemérmetlen eljárás, hogy például egy kalapüzlet bejárója előtt a konkurrens kalapos kinálja áruját, vagy a sajtkereskedő kirakata mellett egy másik sajtmárkát hirdeti az aszfalt a legjobbnak. Az etikai kifogásokon kivül lehetetlenség az is, hogy esős időben a festék felázik, szétfolyik a járdán és beszennyezi a járókelők ruházatát. Mi szükség van erre az ötlettelen ötletre? Néhány balkáni kisvárosban voltak ilyen hirdetések, de ott is beszüntették, mert komolytalannak és izléstelennek találták. Ugylátszik a Hirdető Vállalat helyettes igazgatója valamelyik macedón mezővárosban fedezte fel az aszfalthirdetést, de nem kapott értesitést arról, hogy az aszfaltot azóta ott is megtisztitották a piszkos színek orgiájától. Nagyon megértjük az ambiciót, ha valaki a vezető szerepre törekszik a vállalatnál, de ilyen kezdeményezések nem a hivatottságra, hanem inkább az ellenkezőjére hivják fel a figyelmet. A Hirdető Vállalat ne valósitson meg vérszegény és kártékony ötleteket, hanem maradjon meg abban a müködési körben, amelyet az elhunyt Lamotte Ernő igazgató teremtett meg a számára, aki valóban jó elgondolással és követendő érzékkel csinált komoly intézményt a főváros hirdetési üzeméből.

Javaslat a drágaság letörésére. Hétfőn foglalkozott a főváros közgyülése a burgonya, a tüzifa és a kenyér elviselhetetlen áraival. *Sipőcz* Jenő polgármester javaslatot terjesztett be, amely szerint *az elsőrendü fogyasztási cikkek árai túlmagasak,* a főváros lakosságát éppen a mai időkben súlyosan érintik, a főváros azonban nem a termelői árak leszorítását kivánja, hanem *a termelői és fogyasztói árak közötti indokolatlanul nagy különbséget akarja megosztani* Ezért a törvényhatóság felirattal fordul a kormányhoz, amelyben *kéri az elsőrendü közszükségleti cikkek indokolatlan megdrágítására vezető intézkedések hatályon kivül való helyezését,* illetve a forgalomnak olyan felszabadítását, hogy csak az egészségügyi ellenőrzés maradjon meg. Kéri továbbá *a karteltörvény rendelkezéseinek olyan megváltoztatását,* hogy a kartelmegtámadási jog a főváros törvényhatóságát és az érdekképviseleteket is megillesse. Felhivja a javaslat a polgármestert, hogy a főváros közigazgatási és üzemi gazdálkodásában *a főváros érdekeit a kartelekkel szemben megfelelő intézkedésekkel óvja meg.* A polgármester előterjesztését a közgyülés egyhangúlag elfogadta.

— **A polgármester feleségének ünneplése.** Bensőséges ünnepséget rendezett a HONSz. terézvárosi elnöksége a polgármester feleségének, dr. *Sipőcz* Jenőnének, mint díszelnökasszonyának abból az alkalomból, hogy a HONSz. országos igazgatósága a HONSz. díszjelvényével kitüntette. A díszjelvényt és díszoklevelet *Sárkány* Ferenc elnök, a HONSz. országos társelnöke nyujtotta át és beszédében kiemelte az ünnepelt érdemeit a hadigondozás terén. A kerületi közigazgatási hatóságot *Schara* Béla kerületi elöljáró, a Vöröskereszt Egylet kerületi választmányát pedig *Bayer* Antal kormányfőtanácsos képviselték a küldöttségben.

Szigeth Gábor — kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Szigeth* Gábor okleveles gépészmérnök, müegyetemi magántanárnak, *a székesfőváros gázművei igazgatójának,* az óbudai gázgyár vezetőjének, közhasznú, érdemes tevékenysége elismeréséül a *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Házasság. *Gundel* Margitot, *Gundel* Károly és neje leányát eljegyezte *Deér* Ödön gépészmérnök, a Ganz-gyár főfelügyelője, a volt cs. és kir. 12. ulánus-ezred tart. hadnagya.

A IX. kerület új vezetője. *Muzsikó* István tanácsnoknak, a IX. kerületi elöljáróság lelkes vezetőjének nyugalomba vonulása után *Battlay* Imre dr. főjegyzőt jelölte ki a polgármester az elöljárói teendők elvégzésére. *Battlay* Imre főjegyző sikerekben és érdemekben gazdag közigazgatási müködés után került a főváros egyik legnagyobb kerületének a vezető poziciójába és müködésétől *további komoly eredményeket várnak az egész vonalon.* Az új elöljáró eddig az V. kerület helyettes vezetője volt, aki régi állomáshelyén is tiszteletet vivott ki a maga számára, tökéletes tárgyismeretével, müveltségével és a közönséggel szemben tanusitott udvarias bánásmódjával. *Battlay* Imre behelyettesitését városházán és a polgárság körében a legnagyobb megelégedéssel és örömmel fogadták.

Andréka Károly ünneplése. A *III. kerületi Polgári Társaskör* szombaton ünnepelte *Andréka* Károlynak, a Kör elnökének névünnepét. *Martin* György ügyvezető elnök köszöntötte az ünnepeltet, *Orova* Zsigmond dr. a vendégeket s igy elsősorban *Kozma* Jenőt, a polgári egység gondolatának régi kitartó harcosát és az összes megjelenteket. *Kozma* Jenő meleg és bensőséges szavakkal köszöntötte *Andréka* Károlyt, mint hüséges munkatársát, kérve öt és munkatársait, hogy továbbra is tartsanak ki a párt küzdelmében. Számos üdvözlőbeszéd után *Andréka* Károly meleg szavakkal köszönte meg a baráti szeretet megnyilatkozását.

A köztisztasági szolgálat visszakerült a közegészségügyi osztályba. A polgármester a napokban meglepetésszerüen úgy rendelkezett, hogy a köztisztasági szolgálat központi irányitását újra a közegészségi ügyosztályra bizta. A kötisztasági ügyek évtizedeken át a X. (közegészségügyi) ügyosztályhoz tartoztak, ahonnét a polgármester néhány év előtt kivonta és átcsoportositotta az út- és csatornaépitési ügyosztály hatáskörébe a fuvarteleppel és a szemétszállitással együtt. A visszacsoportositás a napokban már megtörtént.

A KORMÁNYZÓNÉ FŐMÉLTÓSÁGÚ ASSZONY

segélyakciója és felhivása a társadalomhoz

A közelgő télvíz bekösöntése előtt ismét kérő szóval fordulok a magyar társadalomhoz. Segítenünk kell szükséget szenvedő testvéreinken, amennyire csak módunk és tehetségünk engedi. Az elmult esztendők során — és ezt meleg hálával és büszkeséggel állapitom meg — egyre szélesebb keretekben bontakozott ki az emberszeretetnek, irgalmasságnak és áldozatkészségnek ez a nagy, nemes csatája a nyomor, az inség és kétségbeesés ellen. A magyar társadalom valóban megérezte, hogy segitő munkájával nemcsak pillanatnyi gyámolitást nyujt az inségeseknek, hanem történelmi kötelességet is teljesit. Olyan kevesen vagyunk mi magyarok, hogy egyetlen magyar élet vergődését vagy pusztulását sem nézhetjük tétlenül.

Tudom, hogy a magyar társadalom nemes szive, amely már több mint tiz esztendő óta évről-évre oly megható hűséggel ajánlotta fel és hozta el áldozatkészségét segélyakcióm során, most is meghallja hivó szómat, kérő üzenetemet. Milyen boldogság, milyen emberfeletti győzelem volna, ha az idei télen egyetlen magyar száj sem maradna betevő falat nélkül, egyetlen tűzhely sem melegség nélkül és egyetlen tenyérnyi ruhátlanság sem betakarás nélkül! Tudom, ez elérhetetlen álom, de a szeretet sokszor csodát is tud tenni. Ha mindenki csak annyit adna, amennyit adni tud, akkor bizonyosan megtörténnék a szeretetnek ez a csodája.

Segélyakcióm során — miként a multban is — pénzadományokat, továbbá ruha-, lábbeli-, tüzelő- és élelmiszeradományokat gyüjtünk.

A pénzadományok beküldhetők:

1. Csekklapon: a 19. számú postatakarékpénztári csekkszámlára. Csekklap bármely postahivatalban vagy dohánytőzsdében vásárolható.

2. Postautalványon: Főméltóságú Horthy Miklósné segélyakciója, Budapest, királyi vár címre.

3. Nyugta ellenében: 9 órától 2 óráig személyesen történő befizetéssel, a kir. palotában. (Szárnysegédi hivatal.)

A természetben való adományok kisebb tételekben a királyi várpalotában, vagóntételek az előzetes irásbeli vagy telefónértesitésre megadandó címre küldendők.

Budapest, 1934 október 27-én.

Horthy Miklósné

*

Több, mint tiz esztendeje, hogy vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, Magyarország kormányzójának fenkölt lelkü hitvese, az első őszi boruláskor, a télvíz idejének közeledtére kérő szóval fordul a magyar társadalomhoz. Minden évben megújuló erővel és csodálatos, minden esztendőben nagyobb és nagyobb sikerrel kéri, hogy a tehetős társadalom gondoskodjék az inségesekről. Most ismét szól a társadalom minden rétegéhez, minden magyar emberhez a kormányzó hitvesének kérő szava és ezúttal az a vágya, az az álma a főmagasságú asszonynak, hogy vajha az idei télen egyetlen magyar száj se maradna betevő falat nélkül, egyetlen tűzhely sem melegség nélkül és egyetlen tenyérnyi ruhátlanság sem betakarás nélkül. A magyar társadalomnak be kell váltania a kormányzó hitvesének gyönyörű álmát s ehhez nem kell senkinek erején felül, csak annyit adnia, amennyit nehézség nélkül adni tud. Magyarország megmutatta ország és világ előtt, hogy a béke, a nyugalom, a rend országa, most mutassa meg, hogy a béke országában a könyörületesség, a jó szív is dúsan virágzik. Az áldott asszony, aki most kérő szóval fordul mindenkihez, megérdemli, hogy mindenki segítségére legyen a szeretet csodájának elővarázslásában.

Egy jó tanács

Ha Ön, Asszonyom, elegáns délutáni ruhát akar csináltatni, akkor most legjobban a Kálvintéri Fenyves Áruházban vásárolhat, mert Fenyvesnél a finom Maroken csak 2.90 P-be kerül, a satin hátú különleges Maroken, flamisol és Royal Crep újdonságok csak 3.90 P-be kerülnek. A müselyem brokát kabátbélés méterje csak 95 filér. Ilyen árakon árusit a *Fenyves Áruház,* nem is csoda, hogy olyan nagy a forgalom, amilyet alig látni Budapesten.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

November 8, 10 és 13-án
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Végzetes gazdasági anarchiára vezethet a tisztviselő-fizetések további csökkentése

Írta: MAGYAR MIKLÓS törvényhatósági bizottsági tag

Fizetésredukció. Az utóbbi időben ismét ez a vészhír zavarja a városházi tisztviselők lelkinyugalmát. A főpolgármesteri hivatal cáfol: *a fizetésleszállítás nincs tervbevéve.* A cáfolatot a tisztviselőkkel együtt az egész kereskedő- és iparostársadalom osztatlan örömmel fogadja, mert hiszen egyenesen elképzelhetetlen, hogy a székesfőváros pénzügyi szanálására ezt a legprimitívebb, az igazi célt a legkevésbé szolgáló eszközt vegyék igénybe.

A pénzügyi szanálás nyilvánvalóan két irányban mozoghat, vagy a *kiadások csökkentését,* vagy a *bevételek fokozását* tűzheti ki célul. *A kiadások csökkentése* egyszerűbb és könnyebb megoldás. A finánepolitikusok legtöbbje a multban is mindig ezt választotta és ennek következménye volt az állami és minden más közületi tisztviselő fizetésének ismételt csökkentése, a közmunkáknak a minimumra való leszorítása, a meglevő közintézmények fejlesztésének elhanyagolása, vagy a lemondás a szükséges közlntézmények felállításáról, illetve továbbfejlesztéséről, szóval mind olyan intézkedések, amelyek meghozzák ugyan a költségvetés kiadási tételeinek számszerű apasztását, de ugyanakkor legyöngítik és tönkreteszik az adófizető polgárok teljesitőképességét is. A másik út *a bevételek fokozása.* A közjövedelem minden időben az adófizető polgárok jövedelmével áll arányban. Ha tehát valaki a közjövedelmeket fokozni akarja, az adózó polgárok jövedelmének emeléséről kell gondoskodnia. Ez nehezebb, de az egyetlen út, amelyet járni szabad és amelytől egészséges eredményt lehet várni.

A gazdasági életben három jelenséggel találkozunk, a termeléssel, a forgalommal és a fogyasztással. Válságos időkben különösen erősen érzi mindenki, hogy nem a fogyasztás függ a termeléstől, hanem megfordítva, a termelés fokozódik a fogyasztástól. A polgároknak azonban csak a termelés biztosítja közvetlenül a kereseti lehetőséget. Nyilvánvaló tehát, hogy a fogyasztóképesség fenntartása jelenti a keresőképesség fennmaradását is, viszont a fogyasztóképesség fennmaradása a tisztviselőnél a fizetésben, a kereskedőnél és az iparosnál pedig az üzleti nyereségben jut kifejezésre. Bármelyiket csökkentik le, szükségszerűen a gazdasági élet legyengülése következik be és ennek következtében apad a közjövedelem is. Aki statikusan nézi a főváros gazdasági helyzetét, talán motiválni tudja a legképtelenebb intézkedéseket is, aki azonban dinamikus vonatkozásában is látja az intézkedések hatását, annak el kell rettennie minden lépéstől, amely az adófizető polgárok — legyenek azok tisztviselők, kereskedők, vagy iparosok — fogyasztóképességének csökkentésére irányul. *Ezért tartjuk lehetetlen útnak a tisztviselők fizetésének csökkentését is.*

A pénzügyi szanálás helyes útja tehát nem lehet az, amely a teherviselő polgárság jövedelmének csökkentéséhez vezet, hanem olyan utat kell választani, amely a jövedelem emelését tűzi ki célul. Itt elsősorban a javak forgalmát megnehezítő akadályokat kell leépíteni. Ezen a területen ugyanis minden fantáziát meghaladó jelenségekkel találkozunk. Itt vannak például Budapesten a különböző vámok, kövezetvámok, csarnoki illetékek, fogyasztási adók és egyéb címen fizetett költségek, amelyek minden árut annyira megdrágítanak, hogy a termelő nagyon gyakran még a termelés költségeit sem kapja meg. Természetes, hogy a tisztviselői kar csekély fizetéséből az így megdrágított fogyasztási cikkeket nem tudja megszerezni és nem tud hozzájárulni az adófizető polgárság igen jelentékeny csoportja jövedelmének emeléséhez. Például az Ella burgonya métermázsája a piacon 9—10 pengő. A termelői ár 2 pengő 50 fillér. A forgalmi költség 6.50—7.50 pengő. Konkrét példa, hogy egy hernádvecsei termelő öt métermázsa karfiolért, amelynek nagyban 150.— pengő volt a piaci ára, a forgalmi költségek és a szállítási díjak levonása után csak 87 fillért kapott. Hasonló aránytalanságokat találunk az élelmiszerpiac egész vonalán, de a ruházati és más iparcikkek területén is.

Aki az adófizető polgárság jövedelmét fokozni akarja, annak első kötelessége, hogy a javak forgalmának ezeket a lehetetlen akadályait eltüntesse a föld színéről. A tisztviselői kar, vagy bármely más foglalkozású csoport jövedelmének csökkentésére egyáltalában nem szabad gondolni. Aki ezen a területen komoly, eredményes és maradandó értékű munkát akar végezni, annak az egész gazdasági életet úgy kell átalakítania, hogy minden társadalmi réteg jövedelme fokozható legyen. *A tisztviselők fizetésének csökkentésével lehet könyveléstechnikai eredményeket felmutatni, de a legnagyobb tévedés azt hinni, hogy ezzel a főváros pénzügyi helyzetét komolyan meg lehet javítani.*

Gombamódra szaporodnak Budapesten az ál-áruházak

Minősítéshez kell kötni az áruházi elnevezést!

Az a néhány budapesti nagyáruház, amely méltó helyiségekben nagyarányú működést fejt ki, joggal hivatkozik erre a megkülönböztetett elnevezésre és csak csodálkozni lehet közönyükön, amikor *eltürik az áruházi cim és jelleg jogtalan bitorlását.* A nagy áruházak árnyékában gombamódra szaporodnak a kis és még kisebb boltok, amelyek minden lelkiismeretfurdalás nélkül választják maguknak ezt a hangzatos címet, amely egyáltalában nem illeti meg őket. Kis cukorkás üzlet fölött olvashatjuk, hogy *csokoládéáruház,* eldugott füszerüzlet az *élelmiszeráruház* jelzővel kérkedik, néhány ütött-kopott serpenyő és fözüst terpeszkedik a pultokon és a kis üzlet a hangzatos *edényáruház nevet viseli,* de ugyanilyen megtévesztő címet hord homlokán a *sajt- és ruhakereskedések* nagyrésze is. Teljesen megtévesztő célzattal használja

a nagyzoló áruházi címet a Rákóczi-uti Tempó-áruház, a Reisz-áruházak és a Baross-téri Filléres Divatáruház,

amely szomszédos két épületben rendezte be kicsiny helyiségeit olymódon, hogy *a hatóságok érthetetlen elnézése folytán eltávolíthatta a két épület között emelt tűzfalat.* Ezek az aránylag kis üzletek minden felkészültség nélkül hivalkodnak az áruházi jelleggel és kihasználni igyekeznek a közönségnek azt a hiszékenységét, amely újabban feltünő módon favorizálja az áruházakat. Ezt a helyzetet használják ki és evvel élnek vissza az ál-áruházak.

Az ál-áruházak megrendszabályozásának tehát elérkezett a legfőbb ideje. Az áruház forgalma és annak védelme teljesen azonos kell, hogy legyen *a gyár jogi körülbástyázásával,* amely vonatkozásban az ipartörvény jól átgondolt minősítést állapit meg. Gyárnak csak az olyan üzem nevezheti magát, amelyben

legalább húsz munkás dolgozik és erőművi gépek vannak felszerelve.

Nem lehet gyárnak nevezni és magát gyárnak feltüntetni mindenféle pinceüzemnek, vagy kismühelynek, mert az a közönség megtévesztését vonja maga után. Ugyanez áll az áruházak jellegére is, ahol teljesen indokolt az ilyen megkötöttség. Véleményünk szerint

megfelelő nagy, áruházi célra berendezett épületben legalább 50 alkalmazottat kell tartania annak a kereskedőnek, aki magát, vagy üzletét áruháztulajdonosnak, illetve áruháznak akarja kinevezni.

Felfogásunk szerint minden olyan üzlet, amely jogtalanul bitorolja az áruház elnevezést: *tisztességtelen versenyt üz a komoly áruházakkal szemben* és feltétlenül visszaél a közönség jóhiszeműségével, amely az egyszerü kereskedésben ilymódon a más fogalom alá eső áruházat látja. Fontos volna, hogy a kereskedelmi érdekeltségek, elsősorban a *Baross Szövetség* és a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* a nagyfontosságú kérdés tisztázása céljából ankétot tartanának és a kereskedelmi miniszteriumban kiharcolnák, *hogy ne bitorolhassa minden ágról szakadt kis grájzleros üzlethelyisége felett a megtévesztő áruház elnevezést.*

Vásároljon a gyárostól

Az 58439. szám alatt védjegyezett »Tündér« kötött ruhákat és fehérneműket saját gyárunkban (Fürész ucca 115) állítjuk elő; — ez a magyarázata rendkívül olcsó árainknak. Eladás csak Kálvin téri áruházunkban.

„Tündér" finom női kötött ruha	18.80
„Tündér" meleg kötött pongyola	10.80
„Tündér" sarmőz női blúz	6.80
„Tündér" sarmőz kombiné	1.90
„Tündér" ingnadrág-készlet	3.90
„Tündér" sarmőz női hálóing	5.90
„Tündér" sarmőz női nadrág	1.95
„Tündér" női trikónadrág	—.95
„Tündér" bolyhos bélésü meleg nadrág	1.95
„Tündér" női sport ingblúz hosszú ujjal	2.50
„Tündér" férfi téli sporting	3.90
„Tündér" gyermek sport ingblúz	1.95
„Tündér" gyermek bolyhos melegnadrág	1.55

A gyermekcikkeknél nagyságonként kis áremelkedés.

FENYVES ÁRUHÁZ

Budapest, Kálvin tér 7.

Postán utánvéttel.
Meg nem felelőért a pénzt azonnal visszaküldjük.

Szérummal beoltott sertéshus a budapesti piacon

Az egykori kőbányai sertésszállásokon rendezték be *a sertésszérum-termelő telepeket,* ahol állandóan nagyszámú anyag áll készenlétben. Tudvalevő, hogy a sertésszérumot az egészséges sertések szervezetében jelentkező mirígyekből választják ki és utána felhasználják az esetleg jelentkező sertéspestises területeken. Húskereskedelmi és állatvásári körökben tudomásul bírnak arról, hogy

a szérumtenyésztésre felhasznált állatokat egy nagy budapesti hentesárúgyár olcsó áron összevásárolja

és feldolgozva, különböző hentesárúk formájában hozza forgalomba. A szóbanforgó hentesárugyár *jelentékeny előnyhöz jut a napiárnál mindig olcsóbb beszerzése révén* és természetesen az alacsonyabb árak segítségével érzékeny versenyt támaszt a többi hentesipari cégeknek és üzleteknek. Felmerült az a kérdés is, hogy ezek az állatok *nem jelentenek-e a közönség rovására megbetegedési lehetőségeket,* mert ebben az esetben a hatóság azonnali közbelépésére van szükség. Mindenesetre kívánatos volna, hogy a közönség tudomást szerezne róla, hogy hol árulnak szérumos húst. Az ilyen üzletekben táblácskákon kellene tudatni:

Itt szérumos húst árulnak.

A sertésvész-szérummal beoltott és azután kigyógyított állatok forgalomba hozásáról

illetékes helyen

érdekes tájékoztatást adtak a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az állategészségügyi törvény rendelkezései szerint a beteg állatok nyilvántartása és azok minőségének feldolgozott állapotban való kivizsgálása nem tartozik a székesfőváros hatáskörébe. Függetlenül ettől a ténytől, a sertésvészbacillusokkal beoltott és azután kigyógyított állatok húsa *nem veszélyesek az általános közegészségügy szempontjából,* mindössze talán

arra volna szükség, hogy a szóbanforgó hentesárúgyár beszerzési forrását ne titkolja el a közönség előtt,

amely a maga drága pénzéért gusztusos árut akar kapni. Ezen túlmenően azonban meg kell állapítanunk, hogy a húsáruk veszélyessége miatt *panaszok nem érkeztek* hozzánk, mert ellenkező esetben

hatósági jogkörben gondoskodnának az árusítás azonnali betiltásáról.

A központi húsvizsgáló szerv állandó vizsgálatokat folytat, sőt az üzletek árukészletét is ellenőrzi, mindezideig azonban *lényegbe vágó kifogások nem merültek fel.*

Jugoszláviában nem terjeszkedhetnek az áruházak. Nemcsak nálunk, hanem a külföldön is súlyos panaszok vannak az áruházak túltengése miatt. A kereskedelem nyomasztóan érzi az áruházak hatalmas versenyét és kormányintézkedést követelt létérdekeinek védelmére. Belgrádi jelentés szerint most két esztendőre megtiltották egész Jugoszláviában az új áruházak létesítését és a fennálló áruházaknak sem szabad üzemeiket megnagyobbítani. A jugoszláv kormány ezzel a rendelkezéssel Németország, Ausztria és Olaszország példáját követte.

Külföldi propaganda-cikkekkel dolgozik két magyar vállalat. A magyar ipar védelme számos szakmának jelent virágzó konjunktúrát, tehát jogos és erkölcsös az a kívánság, hogy az ilyen vállalkozások a másik oldalon nyujtsanak valamit a magyar piacnak. Ezt a tisztességes felfogást teljesen elmellőzi a *Krayer E. és Társa festékgyár,* valamint a *Del-Ka* cipőüzem, amikor propaganda anyagukat kizárólag külföldről szerzik be. A *Krayer-gyár* cigarettatárcákkal kedveskedik vevőinek, amelyek a *Made in Austria* jelzést viselik. A *Del-Ka* gyár a hirdetésekhez szükséges kliséket *külföldön* csináltatja, holott a magyar cinkográfia megállja a helyét a legkényesebb igények kielégítése terén is. Az ilyen eljárást meg kell bélyegezni, mert ez csúnya játék a magyar érdekek sérelmére, amelyhez nincs erkölcsi jogosultsága a magyar pénzből gazdagodó vállalatoknak.

A Nasici közgyűlése. Az *Union Nasic* október hó 30-án megtartott évi rendes közgyűlése az igazgatóság által az 1933/34. üzletévre előterjesztett jelentés változatlan elfogadásával elhatározta, hogy a lefolyt üzletév *sv. fr. 272.318.27 nyereségét* az előző évi áthozattal együtt az új üzletévre viszi át.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság 1934 október 31-én tartott közgyülése az 1933. üzletévre szóló osztalékot részvényenként 2.50 pengőben állapította meg. A 100 P n. é. részvények 43. számú szelvénye 1934 november 3-ától kezdve a társaság pénztáránál és a a Magyar Általános Hitelbanknál kerül beváltásra.

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság. A *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság* igazgatósága az eléje terjesztett 1933—34. üzletévi zárszámadásokat megvizsgálta és jóváhagyta. A vállalat üzleti forgalma az előző évi 26.2 millió pengőről 33.8 millió pengőre emelkedett és ennélfogva a mérleg megfelelő értékcsökkenési leírások után 504.317.60 P tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a f. évi november hó 15-ére egybehívandó rendes közgyülésnek részvényenként 1 P osztalék kifizetését fogja javasolni. Az új üzletév eddig lefolyt szaka a múlt évvel szemben visszaesést nem mutat. Az igazgatóság dr. *Quirin* Leó kohóigazgatót a társaság műszaki központi igazgatójává nevezte ki.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőmives munkára marhaközvágóhidon: Jakobovits Gyula 825,

Bádogos munkát ugyanott: Fliegl Mihány 2603,

Acsmunkát ugyanott: Schenbrenner János 1111,

Kátránypapirfedési munkát ugyanott: Mészáros Mihály 1118,

Műpalafedési munkát ugyanott: Krisch Fekete János 1025,

Lakatos munkát ugyanott: Knausz Gyula 617,

Üvegezési munkát ugyanott: Bukova Lajos 997,

Bőrlemezfedési munkát ugyanott: Helvey Tivadar 8345,

Kátrányfedési munkát a sertésvágóhidon: Posnansky és Strelitz 2295,

Lakatos munkát ugyanott: Polgár Ignác 1070,

Föld, kőmives, elhelyező munkát ugyanott: Primusz János 3350, Teleki és Katona 961,

Tetőfedő munkát ugyanott: Urbancsek J. József 1172,

Vízvezeték és csatornázási munkát a Rudasfürdőnél: Egres és Fia 17.152,

Burkoló munkát a Rókus-kórháznál: Soós Lajos 3300 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Magaspálya futókocsitörzsek szállitására a vágóhidon. Pályázni lehet november 20-án d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Burkoló gumipadozat, asbestpadozat, szobafestő, vízvezeték, csatornázási, központi fütési, kő- és aszfaltburkoló, villámhárító és kertrendezési munkára a Simor-utca és Villám-utca sarkán épülő elektromos-transformátorállomásnál. Pályázni lehet november 19-én d. e. 9 óráig a Elektromosmüvek igazgatóságánál, Váci-út 74., I. em. 101.

500 métermázsa raffinált fagyálló ásványi gépkenőolaj szállitására a BSzKRt részére. Pályázni lehet november 20-án d. e. 12 óráig. Kertész-utca 10., III. em. 381.

Különböző ócska anyagok eladására az Elektromosmüveknél. Pályázni lehet november 20-án d. e. 11 óráig. Váci-út 74., I. em. 101.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerü házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező
és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. e Telefon: 43-5-47

Építsen be gépébe phosphorbronzot, Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyüfémdugattyút,
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyárimányok kiválóak!

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . " " " 5.000 "
Dorogon . . . . . " " " 3.000 "
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . " " " 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . " " " 8,000.000 drb.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Ilkovits I. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
I., ATTILA-UTCA 29. SZ. TELEFON 53-0-69

Biki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30.
(Bejárat Dohány-u. és Nyár-u. sarok)
Az ország legnagyobb hajlitottbútor-gyára.
Modern lakberendezések és kisbútorok!
Telefon: 33—4—47.

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon; 30-6-26.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON; 36-7-86.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ES BRONZKEFE ÜZEM MÜSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

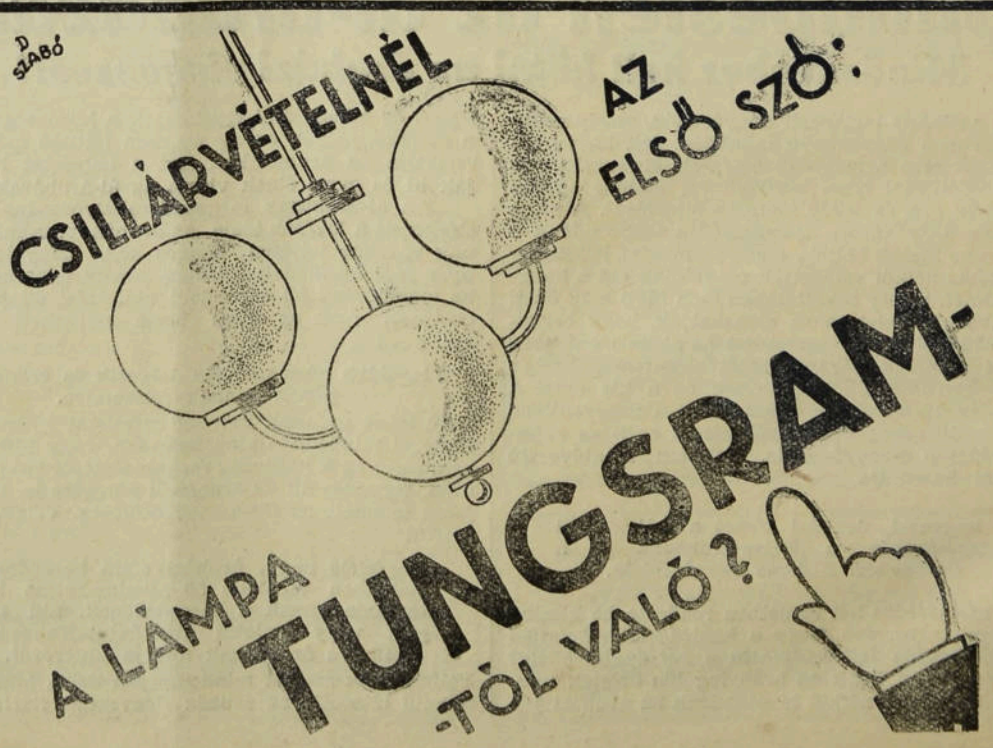

Huszonnegyedik évfolyam Budapest, 1934. november 14. 46. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Horthy Miklós tizenöt esztendeje

A magyar történelem legújabb korának első tizenöt esztendeje fejeződik be november hó 16-án, évfordulóján a napnak, amikor fehér lován, hadai élén megjelent a nemzeti hadsereg fővezére a Szent Gellért-szálló előtt.

Ez a nap, ez a történelmi határkő a magyar sorsfordulat, a bizakodó jövő, a nemzeti lét megmentésének napja. *Horthy* Miklós a háborúból jött haza és a magyar alföld szívében, Szegeden állt meg előbb, innen kellett látnia hazája rettentő romlását, a megmaradt csonka országtesten tobzódó vörös téboly szörnyűségeit. Itt vetette meg alapjait az új magyar jövőnek, amikor az önálló magyar hadseregnek: a nemzeti hadseregnek a fővezére lett. És innen Szegedről indult el az új magyar honfoglalás.

A vörös rongyok már eltüntek a pesti utcáról és büszkén lengett újra a magyar zászló. Új korszak nyílt meg az ország és a főváros életében. „Ha rátok tekintünk, — mondta akkor könnyekig meghatva *Bódy* Tivadar, Budapest székesfőváros polgármestere, — elfeledjük mindazt a sok szenvedést, amelyet kiállottunk, mindazt a vértanúságot, amelyet átéltünk és mindazt a könnyet, amelyet titokban hullajtottunk." Sok felejtenivalónk, de még több építenivalónk volt. És *Horthy* Miklós a fővezér, majd *Horthy* Miklós Magyarország kormányzója, a nemzetnek és a főváros népének azt a lehetőséget, azt a nyugalmat és biztonságot adta meg, amire a romok eltakarításához, az új feleszméléshez, de legfőként az alkotó munkához legnagyobb szükség volt.

Mi történt tizenöt esztendő alatt? Nem kell felsorolni, csak körül kell nézni az országban, körül kell nézni ebben a virágzó, lelkében megtisztult és kiengesztelődött, társadalmi békéjében példaadóan nyugodt világvárosban. Mert tizenöt esztendeje vonult be *Horthy* Miklós Budapestre, amely a másfélévtized alatt varázslatos módon Európa viharzó életének egyetlen békés, nyugodt, vonzó szigetévé lett. Csak a kormányzó bölcsessége és nagy lelke lehetett az, amely ilyen csodát tudott művelni. Hiszen ő volt az, aki visszaállította a törvény hatalmát, aki jogrendet és jogbiztonságot adott újra nekünk, akinek a magántulajdon szentségének visszaadását köszönhetjük, aki megszerezte számunkra életünk és vagyonunk biztonságát, a társadalmi és felekezeti békét és mindazt, ami az élethez, munkához, de még testünk pihentetéséhez is a nyugalmat adja.

A hős katonából Európa egyik legnagyobb államférfia lett, az államférfiak közt pedig a legirígyeltebb, mert még a fájdalmasan megcsonkított országban is példaadó békét, szorgalmas munkát, haladást, szabadságot, szegénységünkben is megelégedettséget, elesettségünkben is új intézményekben való gazdagságot tudott teremteni. A civilizációhoz való megtérésnek, a lelkek megnyugvásának történelmi becsű, új honalapító éra volt *Horthy* Miklós eddig való tizenöt esztendeje. Ezt a tizenöt esztendőt, amelynek életét, hatóerejét, dús sikerét csak egy páratlanul nagyszerű, erős, gazdag és boldog férfilélek adhatta meg, most az egész ország és az ország fővárosa egy szívvel-lélekkel ünnepli. Minden magyar szív egy taktusra dobban és minden magyar lélek imádsággal sóhajt az Egek urához: áldja és védje meg az új magyar honalapítás, a magyar föltámadás nemzeti hősét, nagybányai vitéz *Horthy* Miklóst, Magyarország kormányzóját.

Budapest székesfőváros autonómiája végezze el a maga hatáskörében a pénzügyi helyzet szanálását — mondja Ugron Gábor

A törvényhatóság minden pártjában él a vágy és erről bizonyítékot is tud nyujtani, hogy az autonomia képes a maga sorsának irányítására, a székesfőváros pénzügyi bajainak kiküszöbölésére és a háztartási egyensúly helyreállítására

Borvendég Ferenc főpolgármester betegsége új helyzet elé állította úgy a főváros törvényhatósági bizottságát, mint a városházi adminisztráció vezetőit is. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter néhány nappal ezelőtt éppen a változott helyzetre való tekintettel kérette magához *Sipőcz* Jenő polgármestert, aki jelentést tett arról, hogy a *főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése a jövő évi költségvetést általánosságban elfogadta.* Ebből az alkalomból *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter

megadta Sipőcz Jenő polgármesternek azt a felhatalmazást, amely szükséges ahhoz, hogy Borvendég főpolgármester betegsége tartamára a székesfőváros közigazgatásának menetében zavarok ne következzenek be.

Ez azt jelenti, hogy a kormány *Sipőcz* Jenő polgármestert bízta meg a betegen fekvő *Borvendég* főpolgármester bizonyos határok között történő helyettesítésével. Ez a döntés *osztatlan megelégedéssel találkozik a törvényhatósági bizottság tagjainak a körében.*

Az új helyzetről

UGRON GÁBOR DR.

ny. miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az a minden oldalról megnyilvánuló elismerés, amely pénzügyi expozéjának elhangzása után *Sipőcz* Jenő polgármester személye felé fordult, nem hagy kétséget affelől, hogy *a főváros közönségét képviselő pártok egyértelműen támogatni fogják Sipőcz Jenő polgármestert megnövekedett hatáskörében.*

Sipőcz Jenő polgármester ezt az elismerést, amelyet a költségvetés tárgyalása folyamán kapott, minden tekintetben kiérdemelte.

Pénzügyi expozéja nagyszabású volt és sok értékes gondolatot tartalmazott. Bennem különösen az a körülmény keltett meglepetést, hogy *a mai fásult hangulatban is érdeklődést tudott kelteni és a mai súlyos pénzügyi viszonyok között is képes volt új ötleteket termelni.* Ma minden igényt a minimumra kell redukálni, amiből az következik, hogy új alkotásokra alig nyílik lehetőség.

Sipőcz polgármester mégis tudott biztatót mondani,

nem csodálom tehát, hogy beszéde végén a közgyűlésnek minden pártja megtapsolta.

— Az a felhatalmazás, amelyet *Sipőcz* Jenő polgármester *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztertől *Borvendég* főpolgármester betegségének az idejére kapott, módot nyujtott a városigazgatás zavartalanságának a biztosítására. A főpolgármesternek az érvényben lévő törvényes rendelkezések szerint nincs és nem is lehet helyettese. Nem is erről van szó. A felhatalmazás megadása azt jelenti, hogy

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter feloldotta Sipőcz Jenő polgármestert az alól a megkötöttség alól, amit a főpolgármester szanálási jogkörének a gyakorlása jelent.

A főpolgármesternek a szanálási törvény értelmében módjában áll *minden pénzügyi természetű rendelkezéssel szemben érvényesíteni a maga akaratát,* ami azt jelenti, hogy a polgármester csak akkor utalványozhat, ha ehhez megnyerte a szanáló főpolgármester hozzájárulását. A polgármesteri hatáskör korlátozását az új fővárosi törvénynek az a rendelkezése tartalmazza, amely szerint a főpolgármesternek a szanálást illetően joga van magához venni úgy a polgármesteri, mint a közgyűlési hatáskört. *Mivel a főpolgármester beteg, nem élhet a polgármesteri hatáskörnek azzal a korlátozásával, amelyet a szanálás keretében egyébként diktatórikusan gyakorolhat.* Ebből az következik, hogy

a polgármester a maga hatáskörében most már főpolgármesteri korlátozás nélkül járhat el

és csak azok a korlátozások feszélyezik, amelyeket a költségvetés keretei szabnak meg. A polgármester ezek szerint a főpolgármester betegségének az ideje alatt *teljesen önállóan folyósíthatja a különböző kiadási tételeket,* vagyis a költségvetés keretén belül szanálási korlátozások nélkül utalványozhat, egyszóval rendelkezik azzal a hatalommal, amely a városigazgatás továbbviteléhez feltétlenül szükséges.

— A főpolgármester a szanálási törvény értelmében különböző rendelkezések kiadására utasítja a polgármestert. A szanálási törvény életbeléptetése előtt *a főpolgármester csak ellenőrző szerv volt,* tehát a polgármestert nem utasíthatta. Az új törvény éppen a szanálás sikerének a biztosítása érdekében adta meg azt a jogot a főpolgármesternek, hogy magához vonhassa a polgármesteri jogkört, vagyis a polgármesteri hatáskörben is eljárhasson. De jogot ad a szanálási törvény a közgyűlési hatáskör átvételére is. Mivel a főpolgármester beteg, közgyűlési hatáskörben nem járhat el,

ami végeredményben a szanálási művelet szüneteltetését jelenti.

Ebben az irányban nekem van egy konkrét javaslatom, amelynek az elfogadása nem ütközik akadályokba.

— Miután *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter felhatalmazása alapján *Sipőcz* Jenő polgármester felszabadul az alól a megkötöttség alól, amelyet az új fővárosi törvény értelmében a főpolgármester bármikor érvényesíthet,

felmerül az a kérdés, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése a maga hatáskörében nem végezheti-e el a szanálás munkáját

addig is, amíg *Borvendég* Ferenc főpolgármester felgyógyul és ismét átveheti hivatalát. Nézetem szerint leghelyesebb volna — és ez az én javaslatom, — hogy *a főpolgármestert szanálási hatáskörében váltsa fel maga az autonómia.* Ennek nem lehet semmiféle akadálya. Magyarul ez azt jelenti, hogy *Budapest székesfőváros autonómiája végezze el a maga hatáskörében a*

pénzügyi helyzet szanálásának munkáját és tegyen ezzel bizonyítékot arról, hogy alkalmas és képes a maga sorsának irányítására, pénzügyi bajainak kiküszöbölésére és háztartási egyensúlyának helyreállítására. Tulajdonképpen a költségvetést tárgyaló közgyűlés is a szanálásnak egy nemét végzi, amikor azt a feladatot tűzte maga elé, hogy *eltűntesse a költségvetési deficitet*. Annál könnyebben hajtható végre ez a terv, mert

meggyőződésem szerint a törvényhatósági bizottság minden egyes pártjában él a vágy, hogy Budapest székesfőváros háztartását a maga hatáskörében rendbehozza

és a rendkívüli szanálási intézkedések szükségtelenségéről bizonyságot tegyen. Ugy *Sipőcz* Jenő polgármesterben, mint munkatársaiban megvan a képesség, a rátermettség és a tehetség arra, hogy a főváros autonómiájának kifejezett akarata szerint *ezt a szanálási programot kidolgozza és végrehajtsa.*

Ugron Gábornak ez a nyilatkozata méltán fog feltünést kelteni nemcsak várospolitikai körökben, hanem a főváros közönségének legszélesebb rétegeiben is. *Ugron* Gábor ugyanis, aki a költségvetés vitájában nem szólalt fel, ebben a nyilatkozatban megjelöli az egyedül járható útat, úgy a főváros adminisztrációja, mint a törvényhatósági bizottság, vagyis az autonómia fórumai számára.

Megrendszabályozzák a renitens házmestereket a piszkos járdák miatt

A Szent László járványkórház túlzsufoltságának rejtélye

Röviden megemlékeztünk arról, hogy a polgármester mult héten kiadott rendeletével újból a X. ügyosztály hatáskörébe utalta a köztisztasági ügyeket, amelyeket az utolsó négy esztendőben az út- és csatornaépítési ügyosztály intézett. A köztisztasági intézmények formális átvétele az ügyosztály részéről szombaton délelőtt történt meg. A nevezetes aktus után felkerestük

SALAMON GÉZA DR.
tanácsnokot,

aki a polgármester intézkedése folytán előállott új helyzetről munkatársunk előtt igy nyilatkozott:

— Tulajdonképen nem történt egyéb, minthogy a köztisztaság adminisztrálása visszakerült a közegészségügyi osztályba, ahol a négy év előtti átcsoportositást megelőző időkben is intézték. Az kétségtelen, hogy a köztisztasági szolgálat integráns része a közegészségügynek és attól el sem választható, mert *mind a két szolgálatot azonos elvek és egyező szempontok szerint kell ellátni.* Egyik kérdés a másiknak szerves kiegészitője, ezért az ilyen természetü ügyek centrális irányitása teljesen indokolt. Ezeknek a szempontoknak a mérlegelése vezette a polgármester urat, amikor mostani rendeletét kiadta.

— Ami a további terveket illeti — válaszolta kérdéseinkre a tanácsnok, — ezek alakulása mindig, de különösen most szoros összefüggésben van a főváros pénzügyi helyzetével. Jelentősebb újításokra vagy berendezkedésre, sajnos, gondolni sem lehet, de mindent el kell követni, hogy

a köztisztasági szolgálat a végletekig kifogástalan és a kicsinyességig pedáns legyen.

Megkérdeztük: van-e tudomása a tanácsnoknak azokról a panaszokról, amelyek a járdák tisztátalansága miatt hangzanak el és tud-e *a házmesterek mozgalmáról, amely azt célozza, hogy a gyalogjárók tisztántartása alól mentesüljenek?*

— Hogy a házfelügyelők részéről ilyen irányban lépések történtek volna, arról nem tudok. A főváros egyébként sem a házfelügyelőkkel, hanem a háztulajdonosokkal áll szemben, akiket *szabályrendelet kötelez arra, hogy a gyalogjárók tisztántartásáról gondoskodjanak.* Hogy az ingatlantulajdonosok ezt a feladatot kivel végeztetik el, az a főváros és a közönség szempontjából végeredményben közömbös, az a fontos, hogy a járdák tiszták legyenek.

Az ellenőrzés e tekintetben a rendőrség hatáskörébe tartozik.

A járdák tisztátalansága ellen felhozott panaszok jórészben alaposak, *a gyalogjárók és az úttest tisztasága között sokszor tényleg kirivó az ellentét.* Erre való tekintettel a főváros a nagyobbforgalmú útvonalakon napközben utcaseprői útján maga gondoskodik a papir- és egyéb hulladékok eltávolításáról. Nem olyan egyszerü azonban annak a megoldása, hogy a főváros átvegye a járdák tisztántartásáról való gondoskodást. Ennek különböző előfeltételei vannak. *A gyalogjárók tisztántartásának kérdésében egyébként a közeli napokban az illetékes tényezők bevonásával szakértekezletet tartunk, azután javaslatot terjesztünk a polgármester úr elé.*

Beszélgetésünk végén a Szent László-kórház megdöbbentő túlzsúfoltságát hoztuk szóba, miután *Csordás* Elemér tisztifőorvos éppen a napokban tett említést jelentésében a fertőző kórház abnormális nagy betegforgalmáról.

— A Szent László-kórház — mondotta — valóban túlzsúfolt. Az átlagos ápolási létszám naponta 1100—1300 között ingadozik. A betegek jelentékeny része azonban nem helybeli, vidékről szállitják fel, amint ezt a tisztifőorvos úr is megállapította.

A budapesti megbetegedésekkel nincs arányban a Szent László-kórház betéglátszáma.

Baj az, hogy nemcsak Budapest közvetlen környékén, hanem a vármegye területén sincs nagyobbszabású fertőző kórház és igy a betegeket, bevett szokás szerint, Budapestre szállittatják az orvosok. Különösen azóta romlott a helyzet, amióta

A fertőző betegek gyógyitásáért a községeknek nem kell a költségeket fizetniök.

Biztos tudomásunk van arról, hogy az utóbbi időben *számos község egyszerüen feloszlatta a korábbi törvényes rendelkezések szerint előirt helyi járványkórházakat is.* Ez ugyan nem sokat jelentett eddig sem, mert községenként rendszerint csak néhány ágyról volt szó, kórháznak nem is nevezhető helyiségekben. Ennek a kérdésnek a tisztázására és megoldására különben még a héten értekezletet tartunk.

Uj székházat épit a Szemere-utcai fővárosi telken a Segitő Alap

Haszonnal zárult a Renesei üdülőtelep félévi zárszámadása

A Székesfővárosi Tisztviselők Segitőalapja túlzottan magas bért fizet a *Calvin-tér 3.* számú házban elfoglalt helyiségeiért és ezért már többször felmerült az a gondolat, hogy *a tisztviselőknek ez a jóléti intézménye önálló székházba vonul.* Az elgondolások szerint ott rendezik be az irodai helyiségeket, az orvosi rendelőket és ambulatóriumokat, amelyek mai helyükön csak bizonyos zökkenőkkel tudnak megfelelni hivatásuknak. Az igazgatóság ülésén legutóbb olyan ajánlatot ismertettek, amely

megvételre ajánlotta a statisztikai hivatal épülete melletti Sándor-utca 6. számú bérházat.

Az épület a *báró Thoroczkay-család* tulajdona és a követelt vételár az elmult hónapok folyamán *jelentős összegekkel lemorzsolódott.* Eleinte *ötszázezer* pengőt kértek az ingatlanért, ma pedig *kétszázharmincezer* pengőért is odaadnák, azonban a Segitő Alap vezetősége nem kivánt szembe kerülni azzal a jogos kivánsággal, hogy

hatósági intézmények új épületek emelése helyett kész házak vásárlásával rontsák az épitőipar helyzetét.

Ezzel a felfogással szemben vannak olyanok az igazgatóságban, akik az olcsó vételárra mutatnak rá, a másik tábor pedig a teljesen új épitkezés mellett foglalt állást, kimutatva azt, hogy *vétel esetén is súlyos százezreket igénylő átalakitási munkálatokra van szükség.*

Az érvelések szerint a látszatra olcsó vételár mellett is hatszázezer pengő szükséges az átalakitási munkálatokra, amely összegért vadonatúj székház épithető. Ebből a szempontból

elsősorban a Szemere-utcai fővárosi üres telek jön kombinációba,

ahol a mai kor igényeinek megfelelő modern épületben volna elhelyezhető a Segitő Alap egész szervezete. Nagy általánosságban a hangulat *az épitkezés mellett nyilvánult meg* és ha az igazgatóság hozzájárulását megadja, úgy januárban megkezdik a Szemere-utcai székház munkálatait.

A félévi mérleg kedvező adatai

Ismeretes, hogy a Segitő Alap az utóbbi időben ráfizetésekkel küzködött és ezért valamennyi működési területén szigorú takarékossági rendszabályokat léptettek életbe. Most készült el az intézmény félévi mérlege, amely igazolta a jól alkalmazott takarékosság helyességét.

Az első félév deficitje 19.000 pengőre apadt,

ami a tavalyihoz viszonyitva kedvezőnek mondható, mert a hiány nagymértékben összezsugorodott. A kórházi ápolási díjaknál 25.000 pengő, a szakorvosi kezeléseknél 35.000 pengő,, a gyógyüdültetésnél 23.000 pengő a megtakarítás.

Ezzel szemben egyes tételek mégis emelkedtek.

Igy többet költöttek gyógyászati segédeszközökre 3000 pengővel, szülési segélyekre 13.000 pengővel, temetkezési költségekre 10.000 pengővel. A segitőalap bevétele az elmult félévben lényegesen csökkent, mert kevesebb volt a közmunka, amelyeknek számlái után egy ezrelék illeti meg az alapot és érzi a bevételi oldal azt is, hogy a kormány megszüntette a hatósági díjakat, amelyekből 10%-ot kapott a segitőalap. Ilyen módon 44.000 pengővel esett vissza a mult félév bevétele.

Megnyugtató tünet, hogy *a balatonkenesei üdülőtelepnél már nincs ráfizetés,* sőt az intézmény 18.000 pengő nyereséggel zárta az idei nyári szezont. A feltünő eredményváltozás tulajdonképpen szomorú okokból származik: a fizetéscsökkentések folytán a telepen az idei nyáron megcsappant a kedvezményes árakat fizető tisztviselők száma. A szállodákat részben idegenek foglalták le, akik a tarifális teljes díjon kivül még 20% pótlékot is fizetek. Ebből

a különbözetből származott az idei nyereség

a tavalyi 13.500 pengős ráfizetéssel szemben. A kenesei szállodákat a téli idény alatt is teljes üzemben tartják és az idegenforgalom szolgálatába állitják. Különösen a téli balatoni sportszezontól várnak kedvező eredményt.

Erős készülődés az élelmiszerszakmában a jóléti intézmények milliós szükségletének szállítására

Pályázik az Élelmiszerüzem is

Évek óta folyik az akció az élelmiszeripar és kereskedelem részéről azért, hogy a *fővárosi kórházak és jóléti intézmények szükségletének szállitásában résztvehessenek.* A különböző intézmények élelmiszerszükséglete évenkint több millió pengőre rug, amelyet még a közelmultban is, *versenytárgyalás mellőzésével a Községi Elelmiszerüzem szállitott.* A kereskedelem kivánsága arra irányul, hogy

a főváros irjon ki versenytárgyalást és ezzel adjon lehetőséget az élelmiszerkereskedőknek is, hogy pályázzanak és szállitásokat végezzenek.

A harc hosszú ideig foglalkoztatta az érdekeltségeket, a Kereskedelmi- és Iparkamarát, többször tárgyalta ezt az ügyet a törvényhatósági bizottság is, lényegbevágó változások azonban nem történtek.

Az üzemek felülvizsgálása során most a belügyminiszter tett intézkedéseket, amelyek *lehetővé teszik az élelmiszerkereskedelem kivánságának teljesülését.* A miniszter szükségesnek tartotta, hogy az élelmezési cikkek beszerzése széleskörü versenytárgyalás útján történjék és ezért olyan rendelkezést adott ki, ami

megszünteti a jövőben a községi üzem kizárólagos szállitási jogát.

A polgármester természetesen alárendelte magát a kormányhatóság döntésének és a jövő évre vonatkozó több *mint másfél milliós élelmiszerbeszerzésre november 20-iki lejárattal nyilvános versenytárgalást hirdetett.* Az élelmiszerkereskedők körében élénk készülődés és mozgalmasság uralkodik és nem kétséges, hogy az előirt terminusig

az ajánlatok tömege kerül az illetékes szervek elbirálása alá.

Nagy érdeklődéssel várják szakmai körökben a pályázatok felbontását, mert bizonyosra veszik, hogy a *versengésben a Községi Elelmiszerüzem is résztvesz, amely természetesen egyenlő feltételekkel akarja most a szállitások egy részét a maga számára biztositani.*

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Oce
Fénymásolat
Plesenberger József
V., Hollán-u. 16. Tel.: 19-5-84

A POLGÁRMESTER

Még javában tart a közgyűlés költségvetési vitája, amelynek nivója valahogyan tudatosan minden máskori költségvetési vitánál magasabb és nemesebb, még csak alig hogy átestünk az általános tárgyaláson és máris olyan vigasztaló és biztató kép rajzolódik ki előttünk, amely méltán töltheti el bizalommal a székesfőváros egész polgárságát. Mindezt annak a nagyszabású és hosszú időre emlékezetes polgármesteri expozénak köszönhetjük, amely — úgy érezzük — *Sipőcz* Jenőt pályája csúcspontjára emelte. Nem egy szónoki beszéd volt ez, hanem a polgármester egész lelkének megnyilatkozása, tiszteletreméltó munkásmultjának kitárulása, szinte szemünk előtt naggyá nőtt alkotó-zsenijének legszebb bizonyítéka. Bizvást elmondhatjuk, hogy *Sipőcz* Jenő polgármesterségének ez az expozé volt legszebb, legemlékezetesebb és legnagyobb jelentőségű eseménye. Egy beszéd hangzott el, amelyben a polgárság minden egyes tagja a maga lelkének megnyilatkozását találta meg, amelynek fájdalmai és reményei mindnyájunké, amelynek terveiért és szándékaiért valamennyien boldogan ajánljuk fel dolgozó agyunkat és munkás kezünket. Egy beszéd hangzott el, amelyet a közgyűlés pártjai a megelégedettség nemes megdöbbenetével hallgattak végig és amely után a pártok hangulatának a pártok vezérei, eddig szinte ismeretlen megelégedéssel, adtak hangot.

Ennek a beszédnek a hatása azonban még itt sem állott meg. Ez a beszéd — azt kell éreznünk — sorsdöntő jelentőségű volt Budapest életében. Kétségtelen ugyanis, hogy nemcsak a politikai pártok bizalma erősödött meg a polgármesterrel szemben, nemcsak Budapest lakosságának már régi szeretete fokozódott újra, de a kormányzat bizalma is *Sipőcz* Jenő személye felé fordult. Kétségtelen, hogy a kormány és annak minden tagja mindenkor a legnagyobb elismeréssel volt *Sipőcz* Jenő munkája és egyénisége iránt. Ez a bizalom azonban még soha olyan meleg szavakkal nem talált megnyilatkozásra, mint ahogyan a kormány félhivatalos lapjának, a *Budapesti Hirlap*-nak az expozéról irott vezércikkében olvastuk. Ez a cikk, amely megállapítja, hogy *Sipőcz* Jenő nem egy pártnak, hanem az egész fővárosnak, Budapest egyetemének a polgármestere, az egész fővárosban méltő feltünést és jóleső megelégedést keltett. A város lakossága úgy érzi, hogy az állam és a főváros viszonyában jelentős változásnak, őszinte javulásnak kell beállania, amelynek záloga *Sipőcz* Jenő mindenütt tisztelt és megbecsült személye. A polgármester, akire Budapest minden polgára a legnagyobb büszkeséggel tekint, a főváros és a vidék közeledését és megbékélését is a legnagyobb sikerrel müveli. Mi tudjuk nagyon jól, hogy soha senkit nem vezetett rosszindulat a magyar vidékkel szemben, de tudjuk nagyon jól azt is, hogy a magyar vidéket mesterséges eszközökkel uszították a főváros ellen. Ettől az uszítástól, ettől a rosszindulatú áskálódástól az életet, a levegőt vonja meg az a polgármester, akinek személyét maga a kormány is olyan nagyra becsüli, hogy benne látja a — valljuk be — súlyos ellentétek kiegyenlítésének biztoskezű irányítóját. Erre vall a *Budapesti Hirlap* idézett cikke, amely jóleső örömmel konstatálja, hogy „a főváros és falu természetes és érthető érdekellentétének kiegyenlítését a székesfőváros polgármestere eredményesen munkálja, nem tévesztve szem elől, hogy a főváros végeredményben az ország életerőiből táplálkozik és így a mezőgazdaság boldogulása feltétele a városi lakosság jólétének is." A polgármester igenis tudja és belátja, hogy a kormánynak vannak érdemei az ipar és kereskedelem istápolása körül is és hogy a kormány őszintén nagy nemzeti érdeknek tartja ennek a két foglalkozási ágnak támogatását. De méltán idézte expozéjában a polgármester a földmivelésügyi miniszter zalaegerszegi beszédét is, amely viszont azt állapította meg, hogy Budapest egymaga kétszerannyit fogyaszt, mint amennyi a külföldi exportunk. A falunak és a városnak ezt a kiküszöbölhetetlen és természetszerű egymásrautaltságát egyformán kell látnia a falunak és a városnak, az államnak és a székesfővárosnak. A polgármester bölcs megállapításai és a kormány részéről megnyilatkozott elismerés a legbiztosabb záloga annak, hogy a polgármester ellentéteket kiegyenlítő nemes szerepvállalása sikerről sikerre fog haladni.

A polgármester expozéjának ezek hangulati, lelki eredményei. Eredmények, amelyeket mindnyájan szeretettel zárunk a szivünkbe, eredmények, amelyek lassan érlelik a gyümölcsöt, eredmények, amelyeknek látszata tulajképpen csak a távoli jövőben mutatkozik majd meg. Ezek az eredmények a további munka, a további fejlődés lehetőségét adják meg, mert Budapest csak akkor lehet igazán naggyá, ha olyan polgármestere van, mint *Sipőcz* Jenő, aki az autonómiából ki tudja küszöbölni a pártellentéteket, aki a főváros és a vidék viszonyát meg tudja javítani, aki — mint most történt — maga mellé tudja állítani a kormányzat bizalmát és akit Budapest minden polgára egyenlő mértékben tisztel és megbecsül.

De tárgyi eredményei is voltak a polgármester expozéjának. Ezek közül az egyik, hogy előzte a köztudatból a főváros anyagi romlásának fantomját. Ma már mindenki látja, hogy az, amit szanálásnak neveztek, nem olyan gigantikus feladat, mint amilyennek nem éppen egész jóindulattal beállították. Ez a költségvetési expozé bebizonyította azt is, hogy az a tízmilliós deficit, amely a főváros jövő évi költségvetésében meglehetős tudatossággal szerepelt, könynyen, patika nélkül, egyszerű háziszerekkel is gyógyítható. Ennek a beszédnek levegős, napsugaras bizalmából, amely bebizonyította, hogy a pesszimizmus egyenlő a halállal, mindenkinek látnia kellett, hogy ez a főváros nem egy lezüllött gavallér, nem a tékozló fiú, anyagi rendezése nem átugorhatatlan árok és anyagi talpraállása nem Herkuleseket próbáratevő feladat.

A másik komoly tárgyi eredménye a polgármester expozéjának az a bejelentés, hogy a pénzügyminisztert sikerült meggyőzni a főváros beruházásainak szükségességéről; a polgármester a maga megszokott szerénységével adta elő, hogy a pénzügyminiszter a legnagyobb megértéssel van a kérdés iránt és hajlandó segítséget is adni abban az irányban, hogy a főváros körülbelül 20 millió pengő értékben megfelelő feltételű beruházó kölcsönt vehessen fel. Ehhez még röviden csak annyit tett hozzá a polgármester, hogy a beruházó programm elkészítésére már meg is adta az utasítást. Budapest polgársága és munkássága a legnagyobb megelégedéssel veszi tudomásul a polgármesternek ezt a bejelentését, amely alkalmas arra, hogy ez a lakosság az érdekeit mindenkor becsületesen képviselő polgármestert még jobban a szivébe zárja. Mert az a 20 milliós beruházó kölcsön a levegőt jelenti számunkra, a levegőt és az életet, amelytől nem lehet bennünket elzárni. Ez a tény növeli az önbizalmunkat, növeli a jövőnkbe vetett hitet és Budapest polgársága meggyőződéssel ismétli a polgármester expozéjának zárószavait:

— Mi dolgozni akarunk hittel, kitartással, kristálytiszta önzetlenséggel egy boldogabb jövendőért.

Szélesebb pénzügyi felhatalmazást kér az autonómia a polgármester számára

A főpolgármester betegségének tartama alatt nem lesz fennakadás a főváros adminisztrációs ügyvitelének elintézésében

A városházi politikának sajnálatos eseménye: *Borvendég* Ferenc főpolgármester betegsége szükségessé tette a kórházi ápolást és így számolni kell azzal, hogy *a főpolgármester még néhány hétig nem láthatja el hivatali teendőit.* Más viszonyok között a főpolgármester távolléte nem gyakorolna bénító hatást az adminisztráció és a közigazgatás intézésére, most azonban olyan széles kerületü jogkörrel rendelkezik a szanálással megbizott főpolgármester, hogy

minden jelentékenyebb városházi és adminisztrációs ügy az ő döntésétől függ.

A főpolgármester betegsége miatt számos ügy nem tudott a kifejlődés stádiumába jutni és ezért határozta el magát *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszter, hogy *a rendes közigazgatás zavartalan folytatása érdekében felhatalmazza Sipőcz Jenő polgármestert bizonyos főpolgármesteri jogkörök ellátására.* A polgármester pénteken jelent meg a belügyminiszternél, de

szombaton és hétfőn is alkalma volt a belügyminiszterrel tanácskozást folytatni.

Várospolitikai körökben *nagy megnyugvással fogadták a belügyminiszter intézkedését és azt remélik, hogy a főváros igazgatása — a főpolgármester távollétében — simán folytatódik tovább.* Ezt a célt szolgálja az is, hogy

a polgármester kedden délben Fabinyi Tihamér dr. kereskedelmi miniszterrel is megbeszélést folytatott

a napirenden szereplő üzemi és közlekedési kérdésekről, valamint *a BSzKRT vezérigazgatói állásának betöltéséről.*

A főpolgármesteri jogkör bizonyos mértékű átvállalása azonban *nem jelenti azt, hogy a polgármester a szanálási hatáskört is gyakorolja.* Ez a körülmény azért sajnálatos, mert végeredményben minden intézkedésre váró ügynek pénzügyi vonatkozása van, már pedig a kiadások folyósítása, felhasználása, vagy átutalása a főpolgármester elhatározásától van függővé téve.

A városháza nyugodtabb irányítása szükségessé teszi, hogy pénzügyi vonatkozásokban több függetlenséget biztosítsanak a polgármesternek

és ezért várospolitikai körökben elkerülhetetlennek tartják *a belügyminiszternek olyan további intézkedését, amely a főpolgármester betegségének tartamára szélesebb körü felhatalmazást biztosit a polgármester számára.* Értesülésünk szerint ilyen irányú tárgyalások már folyamatban vannak és valószínüleg **újból napirendre kerülnek mindazok a függő kérdések, amelyek a főpolgármester betegsége miatt átmenetileg késedelmet szenvedtek.**

Sipőcz Jenő polgármester szombaton *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterekkel *beható tanácskozást folytatott* és utasította őket, hogy a következő hetekben fokozottabb munkára serkentsék az adminiszrációt. Általánosságban az a törekvés hevíti úgy az adminisztrációt, mint az autonómiát, hogy

a deficitet kiküszöböljék és megkönnyítsék a szanálás munkáját,

amelyre a főpolgármester egészségének helyreállítása után kerül sor. Ugy az autonom szerveknek, mint az adminisztrációnak megvannak a tervei, amelynek révén *a főváros pénzügyi egyensúlyát minden radikális reform nélkül biztosítani lehet.*

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb
Paplan, Matrac, Chaiselongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés.
GICHNER JÁNOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20.
Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

Feltárják a városigazgatás problémáit a költségvetés sorozatos vitájában

November 29-én befejezik a büdzsé tárgyalását

Meglepően hatalmas érdeklődés kíséri végig a költségvetés vitáját, amely nemcsak a közgyülési teremben, hanem a városháza falain kívül is *joggal követeli a maga számára a megkülönböztetett figyelmet.* Az idei költségvetési tanácskozás nem a milliós Budapest jövő évi számoszlopainak helyeslő vagy helytelenítő kritikája, hanem a szociális, a gazdasági, a kulturális kérdéseknek foglalata és mindazon problémáknak a nagy cél érdekében történő feltárása, amely ma mindenkire komoly hatást kell, hogy gyakoroljon.

A költségvetési vita páratlanul magas színvonalának impozáns elindítója az a nemes vetü és

minden részletre páratlan gondossággal kiterjeszkedő expozé

volt, amely *Sipőcz* Jenő polgármester ajkairól hangzott el. Remekmü volt a polgármester expozéja és az ünneplés, amely *Sipőcz* Jenő polgármester tiszteletreméltó személyét körülfonta, valóban *az őszinte nagyrabecsülés kifejezője volt.*

WOLFF KÁROLY

helyeselte az expozéból kicsendülő optimizmust és lerögzítette, hogy a főváros polgársága fanatikus hittel teljesíti kötelezettségeit. Hatalmas tapsvihar közben jelentette ki, hogy a *fővárosi adminisztráció tisztessége és tisztasága egybeforr Sipőcz Jenő polgármester személyével.* Uj pénzügyi és gazdasági politikát követelt, amelynek keretébe tartozik, hogy a polgármester konkrét formában terjessze elő a hiány megszüntetésére vonatkozó javaslatát. Wolff Károly nagyhatású felszólalása végén indítványt tett, hogy *az ötvenezer pengőt meghaladó összegek felhasználására a felhatalmazást esetről-esetre a törvényhatóság adja meg.* Wolff Károlyt, aki beszéde végén újból hitet tett a keresztény nemzeti eszme mellett, beszéde végén számosan üdvözölték.

PEYER KÁROLY

a munkásság életszínvonalának lesüllyedéséről szólott, majd élesen támadta a főpolgármestert, mert szanálási programját nem terjesztette elő és nem foglakoztatja a tizenhetes bizottságot.

GLÜCKSTAHL SAMU

ismert szakavatottságával rámutatott arra, hogy helytelen *a deficitet hitelmüvelet útján* eltüntetni. Azt várja *Borvendég* főpolgármester szanálási müködésétől, hogy *az üzemeknél rendet teremt és az üzemeknél komoly eredményeket fog elérni.* *Glückstahl* Samu beszédét megkülönböztetett figyelem kisérte végig. Fejtegetéseit sürün szakította meg a helyeslés és a tetszés.

A csütörtöki közgyülésen

MARTSEKÉNYI IMRE

tiltakozott az *áruhitelezési munkák* ellen, majd frontharcos szempontból foglalkozott a munkanélküliséggel. Szükségesnek tartja a *rendkívül házadómentesség* újbóli életbeléptetését, majd az elektromos üzemeket bírálta és a sportbizottság intézményes foglalkoztatását sürgette.

HANN ARNOLD

a vizum eltörlését követelte és indítványt terjesztett be a fővárosi adótisztviselők véglegesitése ügyében.

FRIEDRICH ISTVÁN

Sipőcz polgármestert az autonómia harcosának tekinti, aki körül nem tobzódik a személyi kultusz. *Sürgette a Tabán felépítését, majd a szanálás kritikájára tért át.* Azt fejtegette, hogy *Borvendég* Ferenc volt irányítója annak idején az üzemi és pénzügyi politikának, tehát neki, mint főpolgármesternek azt kell szanálni, amit mint alpolgármester végzett.

TOPERCZER AKOSNÉ

a szociális védelem tervszerü kiépítésének rendkívüli jelentőségéről beszélt. Egész sereg különböző intézmény szolgálja a szociálpolitikát, *anélkül, hogy meg volna köztük a feltétlenül szükséges* összefogás. A fővárosnak irányító felügyeletet kellene gyakorolni mindazokra az egyesületekre, amelyeket támogatásban részesit. Indítványozza, hogy *szabályozzák a szociálpolitikai igazgatás egységes rendszerbe foglalását.*

Nagy Lajos a deficitről beszélt,

ÉBER ANTAL

pedig arra intett, hogy a főváros ne büszkélkedjék túlságosan alkotásaival. *Az adósságcsinálás legutóbb ijesztő mérveket öltött és az egész adminisztrációt túlméretezettnek minősitette.* Nem éri a szanálás miatti felzúdulást, mert a fővárosnak felelnie kell a költségvetés felduzzasztásáért.

PAYR HUGÓ

szintén támadta az adminsztrációt, mert több alkalommal ellenségesen viselkedett az autonómiával szemben. Olyan költségvetést várt, amelyből *a tizmillió deficitet eleve kiküszöbölhették volna.* A túlzott takarékosság sokszor veszedelmesebb, mint a pazarlás. Helytelen volna a deficitnek *kölcsönnel* való fedezése, mert a fővárosnak *rendkivül sok értékesithető ingatlana van.* Az adminisztrációnak tulajdonitja azt is, hogy olyan nagyra felfujták a főváros hibáit. Sürgette a *státusrendezést és a közszolgáltatások árainak leszállitását.*

Lázár Emil különböző közlekedési kérdésekre mutatott rá és azonnali intézkedést kívánt.

Pénteken

ERNST SÁNDOR

megállapitotta, hogy a főiskolát végzett ifjúság problémáinak megoldásánál *eddig semmi sem történt.* Az intelligens munkásságnak alkalmat kell adni a főváros körüli településre, majd arról szólott, hogy a fővárosi üzemek rugalmasságát meg kell őrizni.

KABAKOVITS JÓZSEF

sürgette a racionalizáló munka folytatását és az álláshalmozók ügyeinek végleges elintézését. Indítványt terjesztett be, hogy *a tisztviselők részére a magasabb állások címe adományozható legyen.*

Pályi Gyula hangsúlyozta, hogy a tisztviselői illetmények további csökekntésére nem kerülhet sor.

SZABÓ IMRE

a budapesti református egyház helyzetét tárta a közgyülés elé és azt indítványozta, hogy a főváros évi 125 ezer pengő szubvencióval támogassa az épitendő református templomokat.

Árvátfalvi Nagy István a kerületi választmányok felállítását sürgette és kimutatást kért a hadigondozottak számáról.

OROVA ZSIGMOND

a III. kerület tervezett megcsonkitása ellen tiltakozott és kifejezésre juttatta a magyar zsidóságnak azt az álláspontját, hogy minden áldozattal küzd Magyarország boldogulásáért. *Bresztovszky* Ede a helyes magyar nyelvhasználat szempontjait hangoztatta,

PETROVÁCZ GYULA

pedig csatlakozott a protestáns egyház érdekében benyujtott indítványhoz. Élesen tiltakozott újabb illetménycsökkentések terve ellen.

A vita további menetrendje

A közgyülés kedden letárgyalta az út- és csatornaépitési, továbbá a városrendezési és magánépitési ügyosztályok fejezeteit, úgy hogy a továbbiakban a következőképen alakul

a költségvetés vitájának menetrendje:

Szerdán a *közjogi és a közlekedési* ügyosztályok költségvetése következik, csütörtökön a *tanügyi*, pénteken a *közélelmezési*, a jövő héten, e hó 20-án, kedden a *szociálpolitikai*, 21-én, szerdán a *közegészségügyi és városgazdasági*, 22-én, csütörtökön pedig a *közgazdasági, a közmüvelődési és a pénzügyi* ügyosztályok kerülnek sorra. Ugyanezen a napon

a részletek felett szavaznak,

majd 23-án, pénteken a *községi háztartás által kezelt intézmények* és az *Elektromos Művek* költségvetését vitatják meg. November 27-én, kedden, a *Gáz- és Vizművek,* az azt követő szerdán, november 28-án a *fürdők az élelmiszerüzem, a hirdetővállalat, a temetkezési intézet, a kenyérgyár költségvetése* és 29-én, csütörtökön a *részvénytársaságok költségvetése* van müsoron, majd a szavazás következik, amelynek megtörténte után

a főváros költségvetési vitája véget ér.

Az egyes ügyosztályok tételeihez a szónokok hosszú sora jelentkezett, úgy, hogy *a költségvetési vitában még számos nagyérdekeltségü felszólalás várható.*

Ügyeletes körzeti szolgálat megszervezésére hívja föl a főváros a szerelőipart

Gondoskodás történik, hogy gáz, villany és vízvezetéki zavaroknál munkaszünetes napokon is rendelkezésre álljon a segítség

Olyan nagy fogyasztási hálózatban, mint amilyennel a budapesti nagyüzemek rendelkeznek, sürün előfordul, hogy a *szolgáltatások folytonosságában, illetve a felvevőberendezések működésében fennakadás áll be.* A fogyasztóközönség a viz- és világitóberendezéseknél természetesen első segélynyujtásért az illetékes üzemhez fordul, munkaszüneti napon azonban hiába minden: *a közmüvek nem nyujtanak segitséget és a szóbanforgó épület vagy lakás vizszolgáltatás, vagy világitás nélkül marad.* Ennek a lehetetlen helyzetnek a megoldását az üzemi ügyosztály akarja keresztülvinni és olyan irányú rendelkezést kíván érvényesiteni, amelyik nem keresztezi a szerelőipar munkakörét és amellett a közönség jogos követeléseinek a kielégitését is biztositja.

A kisipar szempontjából oly

fontos rendelkezések és elhatározások lényegéről

a következő felvilágositást kaptuk:

— A *Gázművek* minden munkaszüneti napon állandó ügyeletes szolgálatot tart és ha a magánlakásokban előfordult bármilyen gázszolgáltatási zavarról értesül, *azonnal intézkedik a hibáknak a helyszinen való kijavitása iránt.* A fogyaszóközönség részéről

a Gázművek ellen panasz nem is merült fel,

hanem ellenkezőleg, a gyors elintézésért az üzem számos esetben elismerésben részesült. A múlt év folyamán az ügyeleti szolgálat ellátásánál *körülbelül kétezer esetben jelentek meg az üzem közegei a helyszinen.*

— A *Vizművek* szerelőműhelye munkaszüneti napokon szintén tart ügyeleti szolgálatot, de csak a főváros ingatlanain mutatkozó hibák kijavítása céljából. A fennálló rendelkezések értelmében ugyanis

az üzem a magánépületek belsejében előforduló zavarok megszüntetését nem végezheti,

mert ez a munkálat a magánipar részére van fenntartva.

— Az *Elektromos Művek* a fogyasztóknál előforduló áramszolgáltatási zavarok megszüntetésére ügyeletes osztályt tart szolgálatban. Ez az osztály a fogyasztóberendezések hibáiból eredő zavarok elhárításával foglalkozik,

a belső berendezések javítását azonban az üzem általában nem vállalja,

különösen munkaszüneti napokon nem, mert *ez részint a munkaszüneti törvénybe ütköznék, másrészt a magániparnak jelent nem kivánatos versenyt.*

— Amint látható, ez a kérdés a törvényes rendelkezésekkel és a magánipari érdekekkel érintkezik és ezért *szükség van a munkaszüneti napokon végezhető munkák kormányhatósági szabályozására,* továbbá

az ipari érdekeltségekkel való megállapodásra.

A polgármester most felülvizsgáltatja az ügyet iparjogi szempontból, addig is azonban célszerü volna, *ha a magánipari érdekeltség körzetenként ügyeletes szolgálatot szervezne és szorgalmazná a kötelező munkaszünet felfüggesztését.*

A polgármester megbizásából az üzemi ügyosztály most az érdekelt ipartestületek figyelmébe ajánlja ezt a megoldást, amelyet a főváros a maga részéről a legmesszebbmenő módon támogat.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépitéseket, színes aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemü munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csaló Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6 31.
„Csalfalf" hideg aszfalt törvényesen védve.

ELBE
Magyar gyártmányú villamossági cikkek
„ELBE" elektro-rádió kft.
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Telefon: 293—06.

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt
hivatalos lapja
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Pénteken hivatalos szünet lesz a városházán. A kormányzó bevonulásának tizenötödik évfordulóját méltó formában, impozáns ünnepségek keretében üli meg a főváros és az ország népe. A kormányrendelet szerint az évforduló napján hivatalos szünet lesz az iskolákban és hivatalokban. A polgármester már intézkedett, hogy a pénteki nemzeti ünnepen az összes fővárosi épületeket fellobogózzák, a hivatalokban és iskolákban pedig szünetet tartsanak.

A Fővárosi Rovatvezetők Testületének tisztújító közgyűlése. A *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* szombaton délben *Kelemen* Géza elnöklésével tisztújító közgyülést tartott. A testület *Schvét* Henriket (Pester Lloyd) örökös díszelnökévé, *György* Endrét (Ujság), *Kelemen* Gézát (Új Nemzedék) és *Rátkay* Károly dr.-t (Esti Kurir) elnökeivé választotta. A választás egyhangúan történt. A tisztújítás után a közgyülés rendes tagjai sorába felvette *Papp* Jenőt (Új Magyarság) és *Szirmay* Ödön dr.-t (Magyarság). A megnyilvánult bizalomért *Rátkai* Károly dr. mondott köszönetet és kijelentette, hogy a vezetőség legfőbb feladatának tekinti a testület egységének megóvását és valamennyi tag közös érdekeinek képviseletét.

A 60 éves Harrer Ferenc ünneplése. Meleg ünneplésben részesitették barátai és tisztviselői 60-ik születésnapja alkalmával *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármestert, a felsőház tagját. A Budai Klubban rendezett ünnepi vacsorán ott voltak *Bárczy* István, *Kozma* Jenő, *Scheuer* Róbert, *Petracsek* Lajos, *Éber* Antal és a főváros társadalmának még sok más előkelősége. *Hegedüs* Miklós, majd *Éber* Antal méltatták a vacsorán Harrer pályafutását és közéleti érdemeit.

Jelentős összegbe kerül a költségvetési vita. A közgyülés aranycirádás mennyezetü, klasszikus üléstermében napok óta folyik és még hetekig eltart a költségvetési vita és miközben a bírálatok és dicsérő elismerések elhangzanak: *óránkint növekedik a főváros költsége, amit a terem fütése és világitása okoz.* A gondnoki hivatal számitásai szerint *a közgyülés permanens munkássága közel háromezer pengő kiadást jelent* a főváros számára a költségvetési vita tartama alatt.

Muzsikó István ünneplése. *Muzsikó* István tanácsnok, IX. kerületi elöljárót nyugalomba vonulása alkalmából meleg ünneplésben résztsítette a FANSz tiszti kaszinójának helyiségeiben e hó 10-én megrendezett búcsúvacsorán a IX. kerületi elöljáróság tisztikara. A kartársak nevében *Unger* Ferenc főjegyző köszöntötte az ünnepeltet, közszolgálati érdemeinek méltatásával. *Muzsikó* elöljáró meghatva mondott köszönetet.

A félévszázados Terézvárosi Kaszinó ünnepi vacsorát rendezett legutóbb megválasztott díszelnökei, *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla és *Payr* Hugó tiszteletére, akiket *Dénesfay-Dinich* Vidor elnök üdvözölt a kaszinó nevében. A vacsora folyamán *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert és *Payr* Hugó szólaltak föl.

A Baross Szövetség idegenforgalmi előadássorozata. A *Baross Szövetség* téli előadássorozatát az idegenforgalom kérdésének szenteli és *Votisky* Antal dr. nagy körültekintéssel szervezte meg a főcsoport programját. November 14-én tartják az ünnepélyes megnyitást, ahol a bevezető előadást *József Ferenc* dr. királyi herceg tartja. Utána *Csármann* Ferenc ny. tanácsnok tart előadást a házhelyparcellázásokról. A további előadásokon *Fészl* József Lillafüred igazgatója, *Pávai-Vajna* Ferenc főgeológus, *Barna Szögyén* Bertalan miniszteri tanácsos, *Köpesdy* Elemér, *Serbán* Iván, a Külkereskedelmi Hivatal alelnöke, *Várhidy* Lajos, a Városok Kongresszusa igazgatója, *Herczeg* Ernő vezérigazgató, *Prém* Lóránd miniszteri osztálytanácsos, *Szviczsényi* Zoltán dr., a Fürdőváros Egyesület igazgatója és az idegenforgalmi kérdések hivatott müvelői szerepelnek az előadói pódiumon.

A magyar tudomány-egyetemek ismertetése francia nyelven. A „Gazette de Hongrie" okt. 27-iki és nov. 3-iki számaiban terjedelmes francia nyelvü tanulmányi cikksorozat jelent meg „La vie scientifique hongroise après la guerre" cím alatt a magyar tudományos élet fejlődéséről a világháború után. A tanulmány ismerteti a négy magyar tudományegyetemet és a vidéki egyetemi városokat. A tanulmány szerzője vitéz Horváth Béla dr. tanácsjegyző.

Pártélet az Angyalföldön. Az *Egységes Községi Polgári Párt* XIII. választó kerületének angyalföldi szervezete Hungária-körút 71. szám alatt levő helyiségében, szombaton este 300 terítékes vacsorát rendezett, amelyen a fiók-szervezetek vezetői is teljes számban megjelentek. Az összejövetelen résztvett *Dési* Géza dr., a kerület országgyülési képviselője, *Bayer* Antal törvényhatósági bizottsági tag, a kerületi elöljáróság több magasrangú tisztviselője és még sokan mások a várospolitikai élet vezető személyiségei közül. *Babitz* Gyula megnyitó szavai után a körzeti vezetők szólaltak fel, majd *Piazza* Győző, a kerület népszerü törvényhatósági bizottsági tagja tartott beszámolót és szóvátette *a kerület legégetőbb problémáit, amelyekért a párt fokozott igyekezettel száll sikra.* Különféle közbiztonsági, közlekedési és városépitési sérelmek orvoslását sürgette, majd rámutatott arra a nagy perspektivára, amelyet az Angyalföld számára az Óbuda—Hungária-körüti dunahid fog nyujtani. Az illetékes körök egyre inkább kezdik belátni azt is, hogy a tervezett Nemzeti Stadion számára e városrész dunamenti része látszik minden tekintetben legalkalmasabbnak. *Piazza* nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Dési* Géza országgyülési képviselő intézett gyujtó szavakat az egybegyült polgárokhoz. Elismeréssel méltatta Piazza közéleti munkásságát, majd örömét fejezte ki, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának ez az izmos szervezete ebben a kerületben ilyen eredményes munkát végez* és az évek során nemcsak régi pozicióit őrizte meg, hanem azokat fejleszteni is sikerült. Hangoztatta a nemzeti egység életbevágó jelentőségét úgy bel-, mint külpolitikai vonatkozásokban. Hálával emlékezett meg *Gömbös* Gyula miniszterelnök nemzetmentő erőkifejtéseiről, fáradságot nem ismerő küzdelméről, a jobb magyar jövő érdekében. *Dési* Gézát lelkesen megéljenezték, majd *Gömbös* Gyula miniszterelnököt ünnepelte hosszasan a vacsora közönsége, amelyen még *Császár* Gyula a vasutasság, *Dávid* István a környék, *Polacsek* Gyula pedig a munkásság szónokai beszéltek.

Halálozás. *Viola* Rezső dr. müszaki főtanácsos családját súlyos csapás érte. Anyósa *Ilosvay* Lajos ny. vallás- és közoktatásügyi államtitkárnak, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának felesége, született *Rotter* Julia elhúnyt. A Kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra.

A Budapest—esztergomi személyhajójáratok megszüntetése. A m. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T. a budapest—esztergomi személyhajójáratokat a folyó évben akként szünteti meg, hogy az utolsó menet Budapestről Esztergomba november 15-én, Esztergomból Budapestre november 16-án indul.

A Hév. dalárdájának külföldi sikere. A Hév. alkalmazottainak dalegyesülete a berlini közlekedési részvénytársaság meghivására németországi hangversenykörútra indult. A nagysikerü berlini hangversenyen megjelent dr. *Lippe* berlini főpolgármester és *Masirevich* magyar követ is.

«Tündér» nevű gyártmányok csak a Fenyves Áruházban kaphatók!

Az 58439. szám alatt védjegyzett „Tündér" kötött ruhákat és fehérneműket saját gyárunkban (Fürész-u. 115.) állitjuk elő: — ez a magyarázata rendkivül olcsó árainknak. Eladás csak Kálvin-téri áruházunkban. „Tündér"' finom női kötött ruha 9.80; „Tündér" meleg kötött pongyola 8.80; „Tündér" sarmöz blúz 6.80; „Tündér" sarmöz kombiné 1.90; „Tündér" ingnadrág készlet 3.90; „Tündér" sarmöz női hálóing 5.90; „Tündér" sarmőz női nadrág 1.95; „Tündér" női trikó nadrág —.95; „Tündér" bolyhos bélésü meleg nadrág 1.95; „Tündér" női sport ingblúz hosszú ujjal 2.50; „Tündér" férfi téli sporting 3.90; „Tündér" gyermek sport ingblúz 1.95; „Tündér" gyermek bolyhos meleg nadrág 1.55. A gyermekcikkeknél nagyságonként kis áremelkedés. Fenyves Áruház, Budapest, Kálvin-tér 7. Postán Utánvéttel. Meg nem felelőért a pénz azonnal visszaküldjük.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 68. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Magyarország aranykoszorús mestere!
JANCSURÁK GUSZTAV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel.: 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészül kek – Üstök

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86.

Ilkovits I. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TEL.: 811-54.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai müszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

DUSKA ÉS RIEDLMAYER
KÖZPONTI FŰTÉS-, SZELLŐZTETÉS-, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, FÜRDŐBERENDEZÉS-, CSATORNÁZÁSI ÉS IPARI CSŐVEZETÉKBERENDEZÉSEK VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY-UTCA 67/69. SZÁM
TELEFON: 55-9-75.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Az
Abbazia kávéház délben
a legmodernebb villanyüzemü konyhájából t. vendégei részére rendszeres
ebéd-menüt
szolgáltat.
Komplett választékos ebéd . . . . . P 1.40
Borravaló 10%

November 15, 18 és 20-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

GAZDASÁGI ÉRTESITŐ

Tovább pusztul a magyar automobilizmus

A helytelen adópolitika eredménye

Irta: **MAGYAR MIKLÓS** törvényhatósági bizottsági tag

Egy kis rendöri hir jelent meg az ujságok hasábjain, hogy november 1-én ismét 200 autótulajdonos adta vissza a rendszámát. Ez a szürke hír azonban nem pusztán azt jelenti, hogy 200 autót nem tudnak tovább üzemben tartani, hanem azt is, hogy az autótulajdonosok széles tömegei jutottak el ahhoz a határkönöz, amelynél a leállítás kényszerének szomorú szükségességével vívják meg a harcot. A 200 csak azoknak az autóknak a száma, amelyek felett beteljesedett a végzet.

Történik ez Magyarországon ugyanakkor, amikor a külföldön mindenfelé az autóhasználat és az autógyártás fellendítéséről érkeznek a hírek; amikor azt olvashatjuk, hogy Németországban, Angliában és Olaszországban valóságos láz fogja el az embereket az automobilizmus hatalmas arányú fejlesztése érdekében; amikor tehát abban a küzdelemben, amelyet egy nemzet életerejének és biztonságának fentartása céljából folytat, már a fejlödésben való megtorpanás is katasztrófális jellegü, amikor tehát egyenesen szivet-lelket facsaró látvány az a sorvadás, amelyre a fiskális politika a magyar automobilizmust itélte.

Most nyitották meg fényes külsőségek között a Magyarországon keresztülvezető nemzetközi autóút gyöni szakaszát, amely alkalomból a Kormányzó úr öfőméltósága annak a reményének adott kifejezést, hogy ez a nemzetközi autóút az az ér, amelyen keresztül a magyar nemzet a világ többi nemzetével a kultúrális közösséget fenn fogja tartani. Az új útszakasz megnyitásával kapcsolatban megtartott nemzetközi versenyek fényes dokumentumai voltak annak, hogy a gazdasági világválság nehéz évei után a nyugati nemzetek népeinél éppen az automobilizmus az, amely legelőször lép a felvirágzás útjára, mert a külföld vezető tényezői a forgalomban és a modern forgalom szimbólumában, az autóban látják azt a sarkpontot, amely körül a gazdasági élet fejlödésének irányát jobbra lehet fordítani. A gyöni útszakasz megnyitásának ünnepségei egy csomó rekordot állítottak fel. Mindenik rekord egy-egy nemzet automobilizmusának fejlödését hirdeti. Mi is rekordot állítottunk fel, de nem a magyar automobilizmus fejlödésének, hanem a magyar automobilizmus visszafejlödésének rekordját. Ebből a nevezetes alkalomból mi csak azt tudtuk a nemzetközi nyilvánosság fóruma előtt elrettentő példaképpen dokumentálni, hogy az öngyilkos adópolitikával miképpen lehet egy ország automobilizmusát tönkretenni.

A magyar automobilizmus szakemberei, az autótulajdonosok, az automobilizmusban érdekelt iparosok és kereskedők, az automobilizmus szakírói évek óta figyelmeztetik a kormányt arra a helytelen pénzügyi politikára, amelynek a magyar automobilizmus immár áldozatul esett. De minden feljajdulás a pusztába kiáltó szó! Süket fülekre talált minden utalás a legnagyobb adópolitika szaktekintélyekre, akik közül csak Justinak, Achenwallnak, Schäfflenek, Wiesernek és Helferichnek a neveit említjük meg, akik egyetértöen tanítják, hogy minden nemzetnek számolni kell a polgárok teherbíró képességével és speciális viszonyaival, mert az automobilizmus helytelen rendszerével a leghatalmasabb nemzetek életerejét is alá lehet ásni. A magyar automobilizmuson beteljesedett a rossz adópolitika szerencsétlen végzete.

Hogy a hozzánemértésnek milyen foka érvényesül Magyarországon az adópolitikában, misem bizonyítja jobban, mint az a sors, amelyre az automobilizmus jutott. A mi kis országunkban az autókban és mótorkerékpárokban 150 millió pengő töke van befektetve. Ennek a kocsiparknak kiszolgálása, javítása és karbantartása évenként 74 millió pengő munkadíjat reprezentál. Az állam autóadóban, benzin, luxus- és forgalmiadóban 21 millió pengő jövedelmet biztosít magának az autóból. A karbantartási munkáknál 12 és félezer munkás, az autókereskedelemben 2000 munkás kap kenyeret. A sofförök száma 23 és félezer. Tehát a magyar autószakma 38.000 munkáskezet foglalkoztat. Azt sem szabad elfelejtenünk, hogy a gazdasági javak forgalmában évenként 175 millió pengő cserél gazdát és biztosít a magyar családok tízezreinek életlehetőséget az automobilizmus révén.

E sorok írója egyik tanulmányában külön rámutatott arra, hogy abban az esetben, ha a magyar automobilizmust a helytelen adópolitika derékba nem törte volna, ma már 25%-kal lenne nagyobb Magyarországon az autók és mótorkerékpárok száma s nem kellene azt a lesujtó tényt megállapítanunk, hogy míg Csehországban minden 161 emberre, addig Magyarországon csak minden 464-ik emberre jut egy-egy autó; akkor nem kellene utalnunk arra, hogy Magyarországon 107%-kal nagyobb az autó adóterhe, mint Ausztriában és 275%-kal nagyobb, mint Lengyelországban.

De minden hiába. Itt nem használ semmi meggyőződés, itt nem segít a külföld példája. Nekünk vakon kell tovább rohannunk azon a lejtön, amelyre a magyar automobilizmus jutott. A mindenható adópolitika azt parancsolja, hogy járjunk inkább gyalog, vagy álljunk fel a hazánkon keresztülvezető nemzetközi autóút mentén és nézzük keserü lélekkel, hogy mit csinál a többi nemzet, hova fejlödik odakünnt a modern forgalom és közlekedés legmodernebb eszköze s elmélkedjünk azon, hogy hol lehetne a magyar automobilizmus ügye is, ha nem rövidlátás, hanem széles látókör és a nemzet jövőjéért a legteljesebb felelősségérzet irányítaná a magyar pénzügypolitikai vezetőinek minden lépését!

Vállalkozói hozzászólás a főváros útépítési feltételeinek reformjához

Irta: Borlay Károly okl. mérnök,
a Baross Szövetség út- és csatornaépítési szakosztályának ügyvezető-elnöke

A közszállítási szabályzat új formában való életbelépésével az eddig érvényben levő székesfővárosi általános és egyéb épitkezési feltételek reformja is szükségessé vált. Ezek átdolgozását a főváros illetékes ügyosztályai már munkába vették. Az útépítőiparosokat — az általános feltételeken kivül — különösen azok a különleges és részletes feltételek érdeklik, amelyek a különböző kivitelü utak megépítését szabályozzák. Évtizedek előtt készültek ezek a feltételek, amelyek természetesen nem felelhetnek meg a mai időknek. Elavultságukat a főváros útépítési ügyosztálya is érezte, azért állandóan toldozta-foldozta azokat, hogy a ülönböző jogi és a kivitelnél előforduló egyéb visszásságokat kiküszöbölje. Nem sikerülhetett azonban ez a foltozgatás, amely csak újabb és komplikáltabb zavart idézett elő, mert a régi közszállítási szabályzat szövegezése bizonyos mértékig megkötöttséggel járt. Az utóbbi évek elfajult irreális versengése a munka elnyeréséért, nagyrészt ezekben a feltételekben lelték magyarázatukat, mert a kivitelre vonatkozó definiciók, az egyes munkanemek meghatározása, egyik feltételnek a másikra való hivatkozásával olyan fogalomzavart támasztottak, amely már egymagában is alapot adott a helytelen és irreális ajánlatok készítésére. A munka kivitelénél pedig, a kétféle definiciónak legalább kétféle értelmezése, egyrészt a munkák normális haladását akadályozta, másrészt — a kétséget nem türő megállapítás hiánya miatt — *anyagi szempontból* az építésvezetőség és a vállalkozó között állandó differenciák támadtak. A meglévő feltételek a vállalkozót zavarták abban, hogy munkájával kellően foglalkozzék, ennél sokkal több időt fecsérelt arra, hogy a sokféle érvényben levő feltételek tömegében búvárkodjék és kikeresgélje a reá vonatkozó jogi és műszaki megállapításokat, mert ezek figyelmen kivül hagyásával súlyos anyagi károsodás érte. A károsodások szinte minden munkánál felléptek, jogos indokainkat nem tudtuk elfogadtatni, mert a józan felfogásnak is ellentmondó és sokszor műszaki lehetetlenségeket is tartalmazó elavult feltételek erre módot nem adtak. Ilyen setekben felszólalásunkra az volt a felelet, hoggy a feltételek az irányadók.

Az általános feltételek, melyek a visszás kérdések elintézését volnának hivatva szabályozni, teljesen egyoldalúak. A vállalkozók a kényszerhelyzetükben nem tehettek mást, mint belenyugodtak a kikötésekbe, amelyek igen sok esetben keresetük elmaradását jelentette. Ezek a feltételek az építésvezetőségnek teljesen egyoldalú megállapítású jogokat adnak, a vállalkozókra pedig csak kötelességeket hárítanak. Különösen jogtalan a régi feltételnek a jótállásra vonatkozó szövege, amely oly esetekben is érvényben maradt, ha az útépítkezéshez felhasznált köanyagot a főváros külön szerezte be és adta át beépítésre a vállalkozónak. A faragott burkolati köanyagokat általában a főváros szerzi be ugyancsak versenytárgyaláson a bányáktól. Ezt a köanyagot a vállalkozó beépíti, azok minőségéért a megállapított négyévi jótállást vállalja oly értelemben, hogy ha ezen idő alatt az egyes kövek megcsorbulnak, vagy összetörnek, úgy a kicserélési munkálatok minden munkabérköltségét, sőt a kövek bitumenes kiöntését is *díjmentesen* szolgáltatja anyaggal együtt.

A részletes feltételek, amelyek az egyes munkanemek fogalmát és kiviteli módját definiálják, igen sok ellentmondást tartalmaznak, főleg azért, mert a függelékül szerkesztett meghatározások kiviteli eltéréseket állapítanak meg. *A mai útépítési technika fejlettségében ezek már használhatatlanok, a munka költségelésénél pedig zavarólag hatnak, pontos számításokra nem alkalmasak, előidézői a hiteltúllépésnek, amelytől pedig egyformán irtózik úgy az építésvezetőség, mint a munkát végző iparos.* Az építésvezetőségnek a fegyelmit juttatja eszébe, a vállalkozó pedig már előre fél számlája levonásától, mert *hiteltúllépésnek lenni nem szabad.* Szükséges az egyes munkanemek teljes, külön definiált szétválasztása, valamint az eddigi tág határoknak szükebb és pontos körülírása. Lényeges és megkivánt ez főleg az ú. n. helyi fuvarozásnál, új utak építésénél, mikor a szükebb határok közé szorított fuvarozási távolság mindenképpen reális és a fővárosnak olcsóbb ajánlatot eredményez. Eddig a főváros ugyanazt az árat fizette, ha a fuvarozási távolság 100 vagy 500 méterre szólt, pedig az ilyen távolságoknál a költségek jelentékenyen változnak. Útépítésnél ezek a munkanemek majd minden tételnél előfordulnak, lényeges eltolódásokat eredményeztek tehát az ajánlattételnél. Ha a vállalkozó 500 métert kalkulál, úgy drágítónak tünik fel, viszont 100 méteres kalkulációval kénytelen esetleg az 500 méteres szállítást végezni, tehát munkája jelentős részét veszteséggel végzi. A munkanemek megfelelő szétválasztása tehát csak érdeke lehet a fővárosnak, *könnyitést ad a kiirásnál, az ajánlatok elbirálásánál, különösen azonban az ellenőrzésnél és megszünteti azokat a differenciákat, amelyek a munka elszámolásánál, illetőleg összegszerü elismerésénél eddig oly gyakran jelentkeztek.*

Nem érdektelen az útépítőiparosokra nézve az úgynevezett *útépítési egységár-tabella* összeállítása sem, mert míg az előbbiek inkább idegeit tették próbára, úgy ez a része a szerződésnek már anyagi vonatkozású. A főváros újabb terheket ró az utóbbi időkben a vállalkozókra: *mérnökök alkalmazását irja elő, megállapitja a minimális napszámosbéreket és inséges munkások alkalmazását követeli.* De ugyanekkor megfelejtkezik arról, hogy ezeket a tehertételeket az egységárak megállapításánál bizonyos mértékig mentesiteni is kellene. Nagyobb baja azonban az egységártabellának, hogy az egyes munkanemek díjazása nem azonos kulcs szerint történik, az árak nincsenek összhangban egymással és ezzel labilissá teszi a kiírást. A tehertételeket a vállalkozó még bekalkulálhatja, ha magasabb árat kér, de *az egységárak kilengéseit kalkulálni nem lehet.* Az ily alapon készített kiírás már nem lehet reális, még irreálisabb tehát maga a pályázás. Csak drágít ezzel a főváros, önmagának drágít, mert a vállalkozó kénytelen mindig a kedvezőtlenebb kivitelü munkákra alapozni kalkulációját, a köz tehát a kiírás tévedései folytán esetleg drágábban kapja meg azt a munkát, mit olcsóbban is megszerezhetne, ha a kiírás hibáktól mentes volna.

A székesfőváros útépítési ügyosztálya ipartestületünket felhívta javaslattételre. Ebből azt következtetjük, hogy az ügyosztály a hibák kiküszöbölésével foglalkozik és bár érdekeltségünk minden évben eddig is megtette javaslatait, reméljük, ha most, amikor annyira fontos a feltételek átdolgozása, az illetékes ügyosztály nem fog elzárkózni az elől, hogy a tárgyalásokon személyesen is résztvehessünk és alaposan megtárgyalja velünk mindazt, amire mulhatatlanul szükség van. A gyakorlati élet adatai nélkül a gyakorlat számára szabályokat nem lehet felállítani. Szerződésformákat előkészíteni a másik fél indokainak elfogadása nélkül szintén nem lehet. A reális elgondolások nélkül komoly úthálózatot építeni nem lehet, mert a hiányos, vagy téves feltételek később azzal boszulják meg magukat, hogy a készített alkotások fenntartási költségei megnövekednek. És arra is kell gondolnia az illetékeseknek, hogy a jó munkát adó iparos és vállalkozó szintén megkapja a méltán megérdemelt ellenértéket

Legyenek a feltételek szigorúak, mindenre kiterjedőek: a jó út építésének ez elengedhetetlen követelménye. De legyenek igazságosak, mert a jó munkát adó iparosnak előre kell látnia, hogy becsületes munkája után a kereset nem maradhat el, a feltételek nem ellene szólnak, hanem az út minőségének biztosítását feltételezik. Az útépítési szakma és annak művelői megérdemlik az igazságos bánásmódot ipartestületünk évtizedeken át a fővárosnak becsületes munkatársa volt és csak kisebb mértékben vállalkozói érdekképviselet.

A régi szellemben, a régi megértéssel jelentkezünk a székesfőváros útépítési ügyosztálya megkeresésére, de nem formai meghallgatást kérünk, hanem együttesen szeretnénk korrigálni azokat a hibákat, amelyeknek kiküszöbölése egyaránt érdeke úgy a fővárosnak, mint a kövezőiparosoknak.

Budapesten egészségre ártalmas hús nem kerülhet a piacra

Az élelmiszerek statisztikája örvendetes kimutatással szolgál arról, hogy *Budapesten hústermékektől származó megbetegedés nem fordul elő,* ami kétségtelen igazolása annak, hogy a forgalomba kerülő hús megelőzőleg *a legalaposabb orvosi vizsgálaton* megy keresztül. Ennek a megállapítása most azért vált időszerűvé, mert olyan hírek láttak napvilágot, hogy *a szérumtermelő intézetek telepeiről kikerülő sertéshúsok minősége nem kifogástalan, ennek dacára mégis felhasználják közfogyasztási célokra.* Ez a laikus vélemény már azért sem helytálló, mert köztudomású, hogy

a különféle állati betegségek a maguk népies elnevezésükkel egyáltalában nem fertőzhetik meg a fogyasztókat,

legkevésbbé azok a sertések, amelyek előzőleg *szérumoltásokkal voltak ellátva.* A szérumtermelő intézetek telepeiről kikerülő sertéshúsok a közfogyasztás szempontjából *teljesen azonosak tápérték, minőség és tisztaság tekintetében a többi levágott állatokkal,* mert ezeket a húsokat az állami és a városi állategészségügyi szervek a megszokott szigorral megvizsgálják és csak azután bocsátják a piacra. Tudni kell azt is, hogy a szérumtermelő intézetek telepeiről kikerülő sertések

nem azonosak az úgynevezett kísérleti állatokkal,

amelyek sohasem kerülnek forgalomba. Minden más beállítás *tévedésen, vagy rosszhiszeműségen* alapszik, amit a legjobban bizonyít az is, hogy a budapesti Hentes Ipartestületnek azt a kívánságát, hogy a szérum-sertések húsa élvezeti célokra ne legyen forgalomba hozható, — *a földmívelésügyi minisztérium, mint alaptalant, végérvényesen elutasította.*

A szérumtelepről kikerülő sertések minőségéről

Semsey Béla dr. főállatorvos,

az *Állatorvosi Főiskola* kiváló tanára, a *főváros közvágóhídi húsvizsgáló laboratóriumának* vezetője, a következő *száz százalékosan megnyugtató nyilatkozatot tette:*

— A szérum-sertések húsát forgalombahozataluk előtt alaposan megvizsgáljuk, a legkisebb gyanú esetén főzési és sütési próbákat végzünk és csak *azután engedjük meg azok eladását.* Ezt megelőzőleg azonban

az állatorvosi kirendeltség is megvizsgálja a leölt állatokat,

úgy hogy a közönség kétszeres lelkiismeretességgel és gondossággal felülvizsgált állatok húsához jut.

Ezzel a nyilatkozattal minden aggodalom megsemmisül, amelyet célzatosan, vagy hozzá nem értően *a szérum-sertések húsával kapcsolatban terjesztettek.* Tudni kell még azt is, hogy minden sertés, amely a fogyasztó asztalára kerül, *védőszérummal van beoltva,* mert az állattartó gazdák kifogástalan egészségben akarják tartani eladásra szánt sertéseiket.

A nagyközönség teljes megnyugtatását szolgálja az a nyilatkozat is, amelyet ebben az ügyben

Rosta János dr. főjegyző,

a közélelmezési ügyosztály vezetője adott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A szérumtermelő telepről származó sertések húsa nem veszélyes az általános közegészségügy szempontjából* és megállapíthatjuk, hogy

eddig egyetlenegy panasz sem érkezett hozzánk,

mert ellenkező esetben hatósági jogkörben gondoskodnánk az ilyen állatok forgalombahozatalának betiltásáról. Kifogások nem merültek fel és az a lelkiismeretes vizsgálatsorozat, amely minden hústermékkel szemben érvényesül, biztosíték arra, hogy

Budapesten a legkiválóbb hústermékek

kerülnek a fogyasztók asztalaira.

Ezzel a két nyilatkozattal remélhetőleg véglegesen lezárul ez a vita, amely hitelesen igazolja, hogy *a szérumtermelés a sertéshús minőségét és összetételét nem változtatja meg, sőt minden tekintetben egyenrangúvá teszi az összes többi legkiválóbb húsfajtákkal.*

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Fabinyi kereskedelmi miniszter segítségül hívja a fővárost az ipari közigazgatás egyszerűsítésére

A miniszteri leirat elismeri a mai helyzet tarthatatlanságát

A főváros vezetősége néhány héttel ezelőtt felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben *az ipari közigazgatás könnyítésére* hívta fel a figyelmet. A felterjesztés utalt arra, hogy többszáz rendelet van érvényben az ipari élet szabályozásáról úgy, hogy a közigazgatási szolgálatot teljesítő hivatalnokok *képtelenek áttekinteni az érvényben lévő joganyagot,* ami lehetetlenné teszi a gyors és eredményes intézkedést. Súlyos kárát látja ennek a közönség is, mert a legegyszerűbb ügyek intézésénél kénytelen tanácsadói segítségét igénybe venni. A törvényes rendelkezések sok tekintetben hézagosak, *a vitás kérdések egész tömegét okozzák* és az ebből származó késedelem a vergődésben élő kisiparnak súlyos anyagi megterhelést jelent.

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter erre a felterjesztésre most

a következő leiratot

intézte a polgármesterhez:

— A székesfőváros felterjesztésének indokolását a magam részéről is *helytállónak* tartom, amelyet még kiegészítek azzal, hogy az ipar és kereskedelem terén létező jogi helyzet áttekinthetőségét nemcsak az e tekintetben aránylag legkevesebb nehézséget okozó törvények nagy száma, hanem *a rendeletek és a kormányzati hatóságok által hozott konkrét döntéseknek rendkívül nagy tömege akadályozza.* Ehhez képest az ipari és az ezzel kapcsolatos kereskedelmi közigazgatás könnyebbé és gyorsabbá tételének részemről is igen fontosnak tartott szempontja tulajdonképpen nem volna kielégíthető új ipartörvény alkotásával, mert a hasonlíthatatlanul nagyobb terjedelmű rendeleti jogszabályanyag és a számtalan konkrét határozat

még az új ipartörvény esetén is egyszerűsítésre szorul.

Ezért az a mód a leghelyesebb, hogy *a törvények és rendeletek áttekinthető szerkezetben összegyűjtessenek,* az elavult rendelkezések egyidejű mellőzésével. Az anyag gondos összegyűjtése után lehet majd a további egyszerűsítéshez hozzáfogni, amelyet már néhány hét előtt folyamatba tettem, úgy, hogy az ilymódon összeállított gyűjtemény már a jövő év első felében fog megjelenni.

Ez a legfontosabb lépés annak a célnak az érdekében, hogy a ma uralkodó kaotikus rendezetlenségek megszűnjenek.

Köszönettel venném, ha a székesfővárosnak ebben az ágazatban működő tisztviselői e munkámban segítségemre lennének, amire *szívesen fogok módot nyujtani.*

Sipőcz Jenő polgármester azonnal válaszolt a kereskedelmi miniszter felhívására és közölte, hogy a főváros közegei *a legnagyobb készséggel résztvesznek az ipari közigazgatás szempontjából oly nagyfontosságú kodifikáló munkában.*

Az agrárhitelszervezetek fúziója. Az elmult napokban olyan hírek terjedtek el közgazdasági körökben, hogy befejezett ténynek tekinthető a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete* és az *Altruista Bank fúziója.* A kincstár tulajdonában lévő intézmények elnöki állására *Bud* János nyugalmazott pénzügyminisztert és *Sztranyavszky* Sándor országgyülési képviselőt kombinálták, míg az intézet vezérigazgatójává a hírek szerint, *Reményi-Schneller* Lajost, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatóját hívták meg. Értesülésünk szerint a két pénzintézet fúziója még nem befejezett tény, mert törvényhozási intézkedésekre van szükség, viszont *megfelel a valóságnak, hogy Reményi-Schneller Lajossal mértékadó pénzügyminisztériumi körök komoly tanácskozásokat folytattak az összeolvasztandó intézmény vezetéséről.* A főváros számára kétségtelenül nagy veszteség volna *Reményi-Schneller* Lajos távozása, mert körültekintő munkásságával, éleslátásával és kitünő munkabírásával az ő személyéhez füződik a Községi Takarékpénztár nagyszerű hírneve és tökéletes megalapozottsága.

Betöltötték a Gumigyár vezérigazgatói állását. A *Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság* igazgatósága *Klein* Pál dr.-t, a vállalat *vezérigazgatójává, Ehrmann* Kornélt *vezérigazgatóhelyettessé* nevezte ki.

A Corvin-áruház vezérigazgatója kormányfőtanácsos lesz. Értesülésünk szerint *Lewin* Miksa, a Corvin-áruház vezérigazgatója rövidesen megkapja a m. kir. *kormányfőtanácsosi* címet. A kitüntetésre Lewin méltán rászolgált, áruházát európai színvonalon vezeti és azt a magyar főváros számottevő kereskedelmi gócpontjává fejlesztette. Lewin német származású ember, aki nemrégiben szerezte meg a magyar honosságot és bár még a magyar nyelvet nem sajátította el, új méltósága bizonyára serkenteni fogja arra, hogy mielőbb magyarul is megtanuljon.

Szőke, Nasch és Takács
HITELTUDÓSÍTÓ IRODA
BUDAPEST, TERÉZ-KÖRÚT 6
TELEFON: 21—3—59
Kereskedelmi és speciálls hiteltudósítások
Pontosan, gyorsan, megbízhatóan

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R.T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . « « « 5.000 «
Dorogon . . . . . « « « 3.000 «
Téglagyárak: Buda-Ujlak Kőbánya
Nyergesujfalu . . . « « « 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak . . . . « « « 8,000.000 drb.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Cipőszállítást a Köztisztasági Hivatal alkalmazottai részére: Györgyjakab Ferenc 951, Máté Mihály 2770, Hegyi Jenő 825, Suskó János 1810, özv. Gara Menyhértné 1830, Bezák János 1837, Kiss Béla 1239 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Padló- és falburkoló munkára a Horthy Miklós-út 141. sz. alatt épülő iskolánál. Pályázni lehet november 27-én d. e. 11 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Élelmiszerszállításra a kórházak és népjóléti intézmények részére. Pályázni lehet november 24-én déli 12 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Gőzgépek és generátorok eladására az Elektromosművek Csáky-utcai telepén. Pályázni lehet november 19-én d. e. 10 óráig az Elektromosművek igazgatóságánál.

Különböző mennyiségű box- és talpbőrök szállítására a BSzKRt. alkalmazottak cipőszükséglete részére. Pályázni lehet november 28-án d. e. 10 órakor a BSzKRt. igazgatóságánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Építsen be gépébe SCHÜTZ phosphorbronzot,
Telefon: 53-0-62
II., Kápolna-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Coraalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam | Budapest, 1934. november 21. | 47. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az üzemek

A költségvetési vita csúcspontja felé közeledik és mint rendesen, valószínüleg ezuttal is az üzemek költségvetésének tárgyalásánál jut el ahhoz a ponthoz, ahol a törvényhatósági bizottság és a nagyközönség érdeklődése a legélénkebb lesz. A héten újra hallani fogjuk a hangokat, amelyek hol élesebben, hol szelidebben, de mindig erőteljesen és komoly kifogásokkal tárgyalták a főváros üzemi politikáját.

Ezekre a hangokra szükség is van és senki sem bánja, sőt örül neki, ha az üzemi tarifák drágasága ellen minél keményebben megindul a harc. Kétségtelen, hogy a minden vonalon beállott olcsóbbodási folyamat tanulságait a főváros üzemeinek is le kell vonni, viszont az is bizonyos, hogy *ezek az üzemek ma nem altruista intézmények, hanem végeredményben a főváros adószedői, a főváros táplálói.* Az üzemek erőteljes haszonra való dolgozása pusztán arra vezethető vissza, hogy a fővárosnak jövedelmekre van szüksége. *Az üzemi tarifákat le lehet és le is kell szállítani,* akkor azonban a fővárosnak más módon kell gondoskodnia arról, hogy a budgetjét épségben tartsa. Valószínű viszont az is, hogy *az az üzleti politika, amelyet a BSzKRT a kisszakaszjegynél valósított meg, más üzemek üzletvitelében is jelentős eredményeket tudna felmutatni.* Maga a polgármester is utalt expozéjában a kisszakaszrendszerre és valószínű, hogy az üzemek vezetői szintén komolyan kalkulálnak már a kisszakaszos-politikával.

Nem árt tehát, ha az üzemeket kritizálja a közgyűlés, azt az egyet azonban bizonyára minden szónok el fogja ismerni, hogy a sokat kritizált üzemek, a maguk kivételes technikai berendezésével, tökéletes felszerelésével és kifogástalan működésükkel, büszkeségei a fővárosnak. El tudunk képzelni olcsóbb gázt, villanyt és vizet is, de egészen bizonyos, hogy üzemeink működése és felszereltsége az európai versenyben, világvárosi vonatkozásban is tökéletesen megállja helyét. És itt nemcsak magukra az üzemekre gondolunk, de gondolunk arra a magyar iparra is, amely ezeket az üzemeket létrehozta, berendezte és felszerelte; arra a magyar iparra, amely ezeknek a mintaszerű üzemeknek munkába állításával a legnagyobb dicsőséget aratta. Ebben a költségvetési vitában nemcsak arról kell szónak esnie, hogy drágák az üzemi tarifák, hanem arról is, hogy például az Elektromos Művek Európa legmodernebb ilynemű intézménye, a Gázművek, a legrigorózusabb szakértők véleménye szerint is, minden vonatkozásban elsőrangú teljesítményt produkál, a Vízművek most érkeznek el a fejlődés legteljesebb fokára, amikor ezt a káprázatosan, gyorsan szaporodó lakosságot könnyedén fogja ellátni. De ott van az Élelmiszerüzem is, amely a maga nemében egyedülálló az egész kontinensen, amely Argus-szemekkel figyel az árdrágításra, és amely a legszegényebb néposztályt is a legelsőrendűbb áruval látja el, olyannal, amilyen más világvárosokban csak a gazdag emberek asztalára kerül.

Ha mindezeket egybefoglaljuk, igen különös megállapításra jutunk. Amióta a költségvetési vita tart, mindenki egyhangúan azt állapítja meg, hogy nincs szükség szanálásra a városházán. Most, hogy az üzemekre kerül a sor, mindenütt az olvassuk, hogy az összes kombinációk elesnek és a közgyűlés üzemi vitája végén valószínűleg megint az a hangulat fog kialakulni, hogy minden rendben van, ahogy eddig volt. *Különös dolog ez a budapesti adminisztráció, mindig szidják és a végén mindig megdicsérik.*

Minden intézkedésre kiterjedő felhatalmazást követel a polgármester számára a főváros törvényhatósága

A várospolitika jelentősebb eseményei — Kozma Jenő pártjával együtt tántorítatlanul követi Gömbös miniszterelnök országmentő célkitűzéseit — Egyelőre lekerült a napirendről az üzemi vezérigazgatók kinevezése

A városházi politika tengelyében ma is az a komplikált helyzet áll előtérben, amelyet *Borvendég Ferenc főpolgármester huzamosabbnak látszó betegsége* idézett fel. A belügyminiszter általános megnyugvást keltő intézkedésével *Sipőcz* Jenő polgármestert bízta **meg azoknak a** rendeleteknek a foganatosításával, amelyek az adminisztráció zökkenőmentes folyamatosságát biztosítják, azonban még így is *számos nyitott kérdés vár megoldásra.* Több olyan probléma van ugyanis előtérben, amelyek a főpolgármester távollétében késedelmet szenvednek, holott

az igazgatás síma menete megkívánja az ügyek likvidálását.

Kormánykörökben is foglalkoztak ezzel a kétségtelenül nehéz kérdéssel és általános az a vélemény, hogy *bizonyos újabb felhatalmazások elől a kormány nem térhet ki.* Befejezett tényként beszélik várospolitikai körökben, hogy

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a legrövidebb órákon belül újból tárgyalásokat folytat Sipőcz Jenő polgármesterrel,

amely esetben *valóban sor kerülhet a felhatalmazás mértékének jelentős kiegészítésére.* Ha ez megtörténik, akkor mi sem áll útjában *a tisztviselői kinevezéseknek, az üzemi vezető állások betöltésének és az önkormányzat több más nagyjelentőségű és sürgős elintézést igénylő kérdése végleges megoldásának.*

Az újabb belügyminiszteri felhatalmazás sok tekintetben nyugvópontot jelenthet a főváros vezetésében

és mindenképpen alkalmas a városvezetés folyó ügyeinek teljes tisztázására addig az időpontig, amíg a főpolgármester ismét átveszi hivatalának vezetését.

Gömbös és Wolff tanácskozása a főváros ügyeiről

Politikai vonatkozásban nagy érdeklődést keltett az a tanácskozás, ami az elmult napokban folyt le *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt elnöke között. A kétségtelenül fővárosi vonatkozású megbeszélésről

közelebbi hírek nem szivárogtak ki

és elsősorban *Wolff* Károly zárkózott el mindennemű felvilágosítás, vagy nyilatkozat elől. Várospolitikai körökben mégis tudni vélik, hogy *Wolff Károly felhasználta az alkalmat a miniszterelnök teljes tájékoztatására és bizonyára*

kifejezte azokat az aggályokat, amelyeket úgyszólván az egész közgyűlés táplál bizonyos jelenségekkel szemben.

Konkrétumokat nem lehet állítani ennek a megbeszélésnek az eredményeiről, azonban megjósolható, hogy *a közeljövőben éreztetni fogja hatását Wolff Károly tanácskozása,* amelynek során a miniszterelnököt a mai átmeneti állapot tarthatatlanságáról feltétlenül informálta.

Beszéljenek az urnák!

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szervezési tevékenységével kapcsolatban felmerült különböző kísérletek egyelőre szünetelnek. Az országos párt bizonyos belső újítások megvalósításán fáradozik és ezért

figyelmét teljesen elfordította az Akadémia-utca problémáiról.

Érdekes tünete ennek a fegyverszünetnek az a beszéd, amely *a Józsefvárosi Nemzeti Egység Pártja* helységavató vacsoráján elhangzott, amikor az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetői

erőteljesen hitet tettek önállóságuk, függetlenségük és célkitűzéseik mellett,

Mindannyian leszögezték, hogy *a tíz év óta megkezdett úton tovább haladnak* és a kívülről jövő bomlasztó kísérletekkel szemben

az urnák várható tartalmára tettek félre nem érthető célzásokat.

A községpolitikai viharjósok mindebből azt következtetik, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt elleni akció egyelőre hajótörést szenvedett* és a párt változatlan energiával tölti be a városházán elfoglalt előkelő pozícióját.

Kozma Jenő kipróbált táborát a miniszterelnök szolgálatába állítja

Kozma Jenő az idén elhárította híveinek azt a kívánságát, hogy névnapja alkalmából az évek óta szokásos ünnepi vacsorát megrendezzék. A vacsora elmaradt, azonban *Kozma* Jenő nem tilthatta meg politikai barátainak és választóinak, hogy ragaszkodásuknak és szeretetüknek ne adjanak kifejezést. Vasárnap délelőtt a *budai Polgári Kör* virágokkal és nemzetiszínű draperiával díszített helyiségeiben *másfél ezer választó jelenlétében* fogadta *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a különböző társadalmi egyesületek vezetőinek és küldöttségeinek üdvözlését.

Elsőnek *Petracsek* Lajos országgyűlési képviselő a budai polgárság üdvözletét tolmácsolta, majd *Usetty* Béla a pesti kerületek választóinak hűségéről és ragaszkodásáról biztosította Kozma Jenőt. Dr. *Hoór-Tempis* Mór, dr. *Lugmayer* József, *Andréka* Károly, *Dorner* Gyula, *Oszoly* Kálmán, *Erődy* Kálmán, árvátfalvi *Nagy* István, *Takách* Gyuláné, *Eperjessy-Nánássy* Miklósné, *Plagányi* Mihályné és *Horváth* Ibolyka köszöntötte még Kozma Jenőt.

KOZMA JENŐ

nagyhatású beszédében, amelyet mindvégig tomboló siker kísért, figyelemreméltó bejelentést tett:

— Az itt megjelent baráti kör egész hadsereg, — úgymond, — amely az évtized alatt biztos hadállásokat foglalt el. Ha van ellenség, ám jöjjenek,

de nyílt csatában kell győzniök!

Jöjjenek a választások, és akik itt vagyunk: *állunk elébe!* Volt idő, amikor ezt a fővárost *egy* párt uralta. El tudtuk mégis érni, hogy *teljesen egyenlőrangú félként szerepeljünk a törvényhatóságban.* A nyílt csatákat mindig

megelőzi sok egyéb más is: *mi sohsem ígérgettünk, hanem mindig cselekedtünk!*

— A mai seregszemle — folytatta — ismét tanúságot tett a tábor megbonthatatlanságáról és

ezt a kipróbált tábort felajánlom Gömbös Gyula miniszterelnöknek, hogy a haza javára minél nagyobb sikerrel valósíthassa meg a nemzet jövő boldogulását szolgáló céljait.

Ma, amikor felhők tornyosulnak a külpolitikai horizonton, fokozottabban *szükség van az egész nemzet egységére, amelynek erősítése nem a kormány, vagy egyes irányzatoknak, hanem az egész országnak létérdeke.*

Kozma Jenő fejtegetéseinek élénk visszhangja támadt és azt többféle beállításban vitatták meg a várospolitikai életben.

Márkus Jenő a BSzKRt élén

Multheti számunkban jelentettük, hogy a BSzKRt. vezérigazgatói állására *Homonnay* Tivadar dr. országgyűlési képviselő a komoly jelölt, akinek kinevezése rövid időn belül megtörténik. A várospolitikai helyzet bizonytalanságával és egyéb körülményekkel magyarázható, hogy

ez a kombináció ma már túlnyomórészt időszerűtlen,

aminek magyarázata többek között *Homonnay* Tivadar állásfoglalásával is indokolható, aki tisztában van azzal, hogy *politikai karrierjét kell feláldozni, ha a fővárosi vasútvállalat vezető pozícióját választja.* Városházi köröknek és az összes illetékes tényezőknek változatlanul az a véleménye, hogy

a BSzKRt. vezérigazgatói pozíciójában Márkus Jenő dr. elismert szaktudása teljes garanciát szolgáltat arra, hogy a folyamatban lévő reformterveket és újításokat gyökeresen megvalósítani tudja.

Évek óta tevékenykedik a BSzKRt. vezérkarában és az összes részletkérdések birtokában az ő végrehajtási metódusától függ a BSzKRt. teljes reorganizációja. Vezérigazgatóvá való megválasztására az előjelek szerint a közeljövőben sor kerül.

Az *üzemek egyesítése* is megakadt a főpolgármester betegsége miatt és természetesen a változott helyzetben új kombinációk kerültek napirendre. A városházán úgy tudják, hogy

Bornemissza Géza az Elektromos Művek vezérigazgatói állásába kerül, míg a Vízművek élére Papp Ferenc a legkomolyabb jelölt.

Valószínű, hogy az üzemek vezető állásainak betöltése nem történhetik meg néhány nap alatt, hanem *a helyzet általános tisztázódása után kerül napirendre az üzemszervezés egész személyi és tárgyi anyaga.*

Szobrok és díszkútak

Liber Endre alpolgármester könyve

Mi minden kell hozzá, hogy szoborral jutalmazzon meg a hálás utókor valakit, aki tettei, vagy zsenije révén kiemelkedik kortársai szürke tömegéből?! Mert nem mindenki kap szobrot, aki rászolgál a halhatatlanságra. A közhangulat, a véletlen, a jól megszervezett gyűjtési akció szintén erős faktor abban, hogy szoborhoz jusson egy-egy ember. Vannak zseniális költők, nagy politikusok, tudósok és emberbarátok, akikről hamarosan megfeledkeznek a kortársak, de ötven vagy száz év mulva emlékük feltámad. Ezekről mond el érdekes és tanulságos, mondhatnók regénybeillő történeteket az a nagyszerű könyv, amelyet a budapesti szobrokról írt *Liber* Endre, a főváros melegszívű, tudós, népszerű alpolgármestere. Mindannyian tudtuk, hogy sokoldalú ember, de hogy a toliforgatásnak is mestere, azt most bizonyította be, amikor megírta Budapest 183 szobrának az — *élettörténetét. Liber* könyvéből sok okos dolgot tanul az ember és sok érdekes dolgot, sőt pikáns dolgot tud meg, amit eddig nem tudott. Ime, néhány ilyen érdekes dolog, amit nem mindenki tud.

A *„Halász-kút"*, amely most a Népligetben van, eredetileg a Belvárosban, a Hal-piacon állott és a halászcéh állította fel 1862-ben. A maga idejében nagyon népszerű volt ez a kút, mert ez adta a legjobb vizet. A vizét ugyanis a Dunából kapta. Természetesen a Duna vizét először megszürték, mielőtt a publikumhoz került. 1892-ben, mikor szabályozták a Belvárost: eltünt a Halpiac is és vele együtt eltünt a Halász-kút. Kivitték a Népligetbe.

Érdekes dolgokat tudunk meg *Liber* Endre könyvéből a *József nádor szobráról* is, melyet 1869-ben lepleztek le. Már 1847-ben, néhány nap mulva József nádor halála után, megindult a gyüjtés József nádor szobrára, mégis 22 évig tartott, míg a szobrot felállították. Azért tartott csak 22 esztendeig, mert Albrecht főherceg parancsára már 1853-ban megrendelték a szobrot. Eredetileg úgy volt, hogy *Schwanthaler* Lajos müncheni szobrász készíti el a szobrot. *Schwanthaler* közvetlenül a nádor halála után felajánlotta, hogy szívesen elkészíti a szobrot, sőt még pénzáldozatot is hajlandó hozni, hogy ő kapja a megbizatást. *Schwanthaler* azonban 1848-ban meghalt és így egy másik müncheni szobrász, *Halbig* János készítette el az emlékművet. A kész szobor már 1860-ban Pesten volt és egy nagy ládában várakozott a városháza udvarán 1869-ig, míg alkalmasnak mutatkozott az idő arra, hogy felállíttassék a József-téren. A felállítás előtt akörül volt nagy vita, hogy merre felé nézzen a nádor szobra. A pesti szoborbizottság azt akarta, hogy a Duna felé nézzen; a szobor megalkotója azt kívánta, hogy a régi harmincad-hivatal felé, vagyis a Belváros felé nézzen. A vitában *Halbig* szobrász lett a győztes. Ma nem értjük, hogy miért a Belvárosra néz a szobor, mikor a Szépitő Bizottság, amelynek a nádor elnöke volt, a Lipótvárost épitette meg, nem a Belvárost. Bizonyos, hogy ha arccal a Lipót-város felé fordítanák a szobrot, sokkal jobban érvényesülne.

Az is érdekes, hogy *Széchenyi István szobra* 145.000 forintba került és hogy a „legnagyobb magyar" emlékét eredetileg mellékalakok nélkül mintázta meg *Engel* József. A mellékalakokhoz úgy jutott hozzá Széchenyi, hogy miután a szoborköltségekre összegyült tőkéből felesleg maradt, a szoborbizottság elhatározta, hogy a feleslegből mellékalakokat készittet. A mellékalakok megmintázására külön pályázatot irtak ki és egészen véletlen, hogy a pályázaton szintén a főalak megalkotójának, *Engel* Józsefnek a mintáit találták a legjobbnak s ezért a bizottság Engelnél rendelte meg a mellékalakokat is.

Nem mindenki tudja, hogy *Petőfi Sándor szobrára* csak 1860-ban kezdődött meg a gyüjtés és Gaál Ida és nővérei, somogyvármegyei honleányok adták az első 150 forintot a szoborra. De Isten tudja, mikor gyült volna össze annyi pénz, hogy ki lehessen irni a szoborpályázatot, ha *Reményi* Ede, a világjáró hegedűvirtuóz, haza nem jön Londonból és tisztára lelkesedésből össze nem koncertezi több, mint a felét a szoborköltségeknek. Hozzátartozik a történethez az is, hogy az itthoniak hálából *Reményi* Edét teszik meg a szoborbizottság elnökéül, később azonban *Reményi* olyan támadásoknak van kitéve, hogy lemond a szoborbizottság elnökségéről.. *Petőfi* Sándor szobrát különben 1882-ben leplezték le. *Jókai* Mór mondta az ünnepi beszédet és Erzsébet román királyné: a regényiró Carmen Silva, is küldött koszorút Petőfi szobrára.

Nem mindenki tudja azt sem, hogy a Kálvintéri *Danubius-kútat* a Pesti Első Hazai Takarékpénztár ajándékozta a fővárosnak. A díszkút maga 50.000 forintba került, de a Kálvin-tér rendezése és a díszkúthoz való hozzáigazitása 250.000 forintot evett meg. Mivel a városnak nem volt 250.000 forintja, a takarékpénztár kölcsönözte neki az összeget.

Szintén *Lieber* Endre nagyszerű könyvéből tudjuk meg, hogy *Deák Ferenc szobra* 157.000 forintba került és a szobor felállítása idején, 1887-ben, sokat vitáztak a szoborról a lapok. A szobor megalkotója: *Huszár* Adolf, eleinte álló helyzetben akarta megmintázni a „haza bölcsét", később azonban mégis az ülőforma mellett döntöttek. A szobor magassága 9 méter s az egykori lapok azt irták, hogy a szobor részei közelről nézve meglepően hatalmas méreteket mutatnak. A szobor feje például négyszerte nagyobb a természetes fejnél; Deák kabátjának egy-egy gombja, ökölnyi vastagságával, közelről buzogányfejhez hasonlit; kézelője talpnyivastagságú, míg cipője talpa olyan széles, mint egy mostani épitményü fal, viszont maga a bronzöntvény körülbelül egy fél-háromnegyed hüvelyk vastagságú. A szobor lepelezésén megjelentek a nagykövetek és az országnagyok is, de az egész ünnep mindössze csak egy félórát tartott.

De ez csak néhány kiszedett érdekesség, mert *Lieber* Endre könyve olyan, hogy, amint mondani szokás: ha az ember olvasni kezdi: nem lehet letenni. Nemcsak érdekes, hanem értékes könyv is. Egyik legjobb művészettörténeti monografia, amely mostanában megjelent a könyvpiacon. *Lieber* Endre előszavában hálásan emlékszik meg két munkatársáról: dr. *Pacher* Béla tanácsjegyzőről, a kitünő mütörténészről, valamint *Cserhalmi* Jenő szobrászművészről, akik a nagy anyagtenger összehordásában és elrendezéében segitségére voltak. Hálásan emlékszik meg dr. *Illyefalvi* I. Lajosról, a Statisztikai Közlemények kitünő szerkesztőjéről is, aki ezt a nagyszerű könyvet a tanulmánysorozat között kiadta.

Gyakorlati kérdések tömegének megvalósítását kivánják a költségvetés szónokai

A jövő héten véget ér a vita

Teljes erővel folyik a költségvetés részletes vitája és az elmult héten minden ügyosztály fejezetéhez a szónokok hosszú sorozata fűzte a maga kritikáját. Az út- és csatornaépítés vitájában K. *Császár* Ferenc, *Horváth* Pál, *Zimmermann* Dezső, *Lampel* Vilmos, *Bresztovszky* Ede, *Miklós* Ferenc, *Csapó* Sámuel és *Pásztor* Imre vettek részt.

Dorner Gyula az útburkolási és csatornaépítési szabályrendelet életbeléptetését sürgette, *Oszoly* Kálmán a *Kútvölgyi-út* középső szakaszának épitésére tett indítványt, *Piazza* Győző az Angyalföld út- és csatornaviszonyainak ügyében szólalt fel, *Hatolkay* Kázmér pedig a *kőbányai halálsorompó* mielőbbi megszüntetésére tett javaslatot.

A városrendezési és magánépítési vita *Wellisch* Andor felszólalásával kezdődött, aki örömmel állapította meg, hogy készülőben van a *főváros térképének* végleges felvétele. *Harrer* Ferenc a telekpolitikával kapcsolatban arra kérte a közgyülést, hogy *tegye lehetővé a telekpolitikának a városrendezés céljaiba* való beillesztését. *Piazza* Győző az óbudai híd *pesti hídfője körüli terület szabályozására* tett javaslatot. *Diószeghy* János, *Bechtler* Péter, *Schodits* Lajos, *Zala* Zsigmond, *Kuncze* Lajos, és *Lévay* Sándor felszólalása után az ügyosztály vitáját befejezték.

Másnap, szerdán a közjogi fejezetnél *Gonda* Béla, *Simonyi* Simon, *Földváry* Béla és *Bechtler* Péter kisebb javaslatokat terjesztettek elő, majd *Kabakovits* József a kötelező ravatalozásról szóló szabályrendelet kiegészítését kívánta. A közlekedési költségvetés során *Millok* Sándor után *Verebély* Jenő a BSzKRt. iránt fejezte ki elismerését. *Nagy* Andor, *Gyurkivits* Henrik, *Bresztovszky* Ede, *Nagy* Lajos, *Hatolkay* Kázmér, *Müller* Antal, *Csapó* Ferenc, *Lévay* Sándor és *Farkas* Zoltán szóltak. *Barczen* Gábor az utcai árusok zaklatása ellen tiltakozott, árvátfalvi *Nagy* István pedig a hadirokkantak számára kért villamosutazási kedvezményt.

Pénteken *Sipőcz* Jenő polgármester a közgyülés általános lelkesedése közben *megemlékezett a kormányzó bevonulásának tizenötödik évfordulójáról.* A törvényhatósági bizottság felhatalmazta a polgármestert, hogy szerencsekivánataikat megfelelő formában juttassa a polgármester a kormányzó elé. A közoktatási fejezetnél *Temesy* Győző a cserkészmozgalom támogatására hívta fel a figyelmet, *Éber* Antal pedig szigorú kritikát mondott a főváros kereskedelmi iskolai oktatásáról. *Liber* Endre alpolgármester válaszában kijelentette, hogy ebben az ügyben szakértekezletet fog összehivni. *Hatolkay* Kázmér a *kőbányai iskolák modernizálását* kívánta, *Oszoly* Kálmán az *iskolaorvosi intézmény* véglegesítéséről beszélt. Különböző indítványokat terjesztett elő vitéz *Csik* László, *Hanasievitz* Oszkár, *Sarr* Béla, *Cselényi* Pál, *Szilágyi* Antal, vitéz *Mátyásfalvy* Erik, *Kaszás* József és *Szabó* József.

Kedden, e hó 20-án, a közélelmezési vita volt soron és ezt követőleg a szociálpolitikai fejezet állította a szónokokat sorompóba.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82-4-29.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Szőke, Nasch és Takács
HITELTUDÓSITÓ IRODA
BUDAPEST, TERÉZ-KÖRÚT 6
TELEFON: 21—3—59
Kereskedelmi és speciális hiteltudósítások
Pontosan, gyorsan, megbizhatóan

PESTI KIRAKAT

Pista, vagy István?

Ha szegény Gallina Frigyes élne, ez aztán istenigazában neki való probléma lenne. Nagy közigazgatási munkája mellett mindig legfőbb és legkedvesebb vágya volt, hogy Budapest utca-nevei között valahogy rendet csapjon. Az utcák esztétikájáról és az utcanevek revíziójáról kitünő könyveket írt, sajnos, ennek az igen komoly kérdésnek a megoldása valószínüleg vele együtt sírba szállott.

De hát mit szólna ehhez a mostani vitához Gallina Ferenc?

Arról van szó, hogy az eljövendő Erzsébet Sugárútat, amely, úgy látszik, nem lesz sem Erzsébet, sem Sugárút. Madách Imre-útnak nevezik el. A kérdésnek ez a része tökéletesen rendben is van. Madách Imrének kell, hogy utcája legyen és pedig nem olyan formában, mint most, hogy egy nagyon szegényes józsefvárosi utca viselje ennek a világzseninek a nevét. Az utolsó esztendő olyan világhírt szerzett a nagy magyar drámaköltőnek, hogy lassan a külföld úgy fogja ismerni a nevét, mint, mondjuk, Kossuth Lajosét. Hátha ezek a külföldiek elvetődnek Budapestre, igazán nem lehet elvezetni őket a Madách-utcába, ahol történetesen ezidőszerint csupa muzsikus-cigány lakik és pedig az alsóbb fajtájából. Grandiózus, nagyszerű utcának kell Budapesten hirdetni Madách Imre nevét és az új Sugárút, vagy nem Sugárút, bizonyára kitünően meg fog felelni majd ennek a célnak.

Most jönnek azonban a pesti bölcsek, akik a jelenlegi Madách-utcának már is új nevet szántak. Hátha cigánysor, legyen cigánysor, nevezzük az utcát, — mondjuk — Dankó... No igen, Dankó... de mi legyen aztán tovább? Dankó István? Ugyan kérem ki az a Dankó István, ki volt az a Dankó István? A világon senki sem tudja és szegény Dankó Pista biztosan forogna a sírjában, ha öt nem le-, hanem föl-istvánozzák. Hát ez volna a Gallina Frigyesnek való probléma. A kérdés az, hogy Dankó István legyen-e az utca neve, vagy Dankó Pista?

Nagy vita folyik most erről. És egészen bizonyos, hogy a kérdést majd valami anekdótának ötletes idézése fogja eldönteni. Már is olvasunk egy ilyen anekdótát. Deák Ferenc egy izben rárivallt az öreg Karácsonyi Guidó grófra, mert éppen akkor toppant be a gróf a régi Lloyd-épületbe, amikor Deák Ferenc a pártkör előszobájában a színlapokat nézegette:

— No, Feri, mit adnak ma az Operában?

Deák Ferenc indulatosan felelte:

— A Hunyady Lacit adják, a Jancsinak a fiát.

Az anekdóták sorozatát mi is tudjuk folytatni: Tóth Lőrinc, az egykori belügyminiszter, levelet írt Jókainak és így címezte: „Jókai Mór úrnak." Jókai haragra gyulladt és válaszában így szólította meg Tóth Lőrincet: „Kedves barátom, Lőr."

Csak éppen egy baj van. Az, hogy mind a két anekdóta sántít. Deák Ferencet soha senki nem hívta Ferinek. A haza bölcse joggal megharagudott tehát Karácsonyi Guidóra, ha százszor gróf volt is, mert nyeglén leferizte. Jókait azonban haragja és tiltakozása sem mentette meg az utókornál attól, hogy makacsul és következetesen „Mór" legyen belőle, pedig a keresztlevelében Móric áll és fiatalkorában így is hívták, így is hivatta magát. Később azonban — úgy látszik — túlságosan elszaporodtak a Tóth Lőrincek, mert Jókai később maga is Mórnak írta a nevét és a regényein is mindenhol az állott: „Irta Jókai Mór." A harmadik példa lenne Tisza István esete. Tiszát a magyar nép Tisza Pistának hívta. Ő magát, valamint a családja és a barátai, a politikai párthívei, miniszterek és képviselők csak Istvánnak titulálták. A forradalom kitörése előtt való nap, mikor a párt nevében Herczeg Ferenc búcsúzott tőle, így szólította meg:

— Köszönjük neked, István, hogy...

És így fűzte tovább beszédjét.

No, de Dankó Pista? Ki fogja tudni azt, hogy Dankó István-utca azonos a kedves, bohém muzsikusnak, Dankó Pistának utcájával? A Dankó István-utca éppen olyan idegenül hangzanék nekünk, mint ahogy ma nézzük a Széher-útat, a Stáhly-utcát, a Szvetenay-utcát, a Ribáry-utcát, a Suszter János-teret, no meg, hogy még egy szépet említsünk, — Sztoczek József-utcát. Egészen mindegy lenne, hogy a pesti cigánysort Dankó István-utcának, vagy Sztoczek József-utcának hívják-e, mert egyiket sem értené senki, aki magyar ember.

Szegény jó Gallina Frigyes pedig megállapíthatná végső konkluzióként, hogy az ilyen István—Pista-esetben úgy kell használni a nevet, ahogy az a köztudatban él, esetleg ahogy az viselte a nevét, akiről az utcát el akarják nevezni. Általában azonban végre igazán kellene gondolni arra az utcanév-revizióra, amelyet boldogult Gallina Frigyes olyan nagy szeretettel szorgalmazott. Sok kegyetlen és stílustalan nevet lehetne kiküszöbölni és ahogy Gallina írja, a falakról le kellene törölni az oda nem illő, indokolatlan, vagy szürke, akárhányszor nevetséges megjeöléseket. A magyar történelem és irodalom, de a világtörténelem és a világirodalom is bőven szolgáltatnak utcaneveket, nem volna szükség arra, hogy a Mókus-, a Mozdony- és a Cipő-utcán nevessen a járókelő.

Taxivízzel akarja öntözni az utcákat és parkokat egy vállalkozó-csoport

Koncessziót ad a főváros a pótvízvezeték megépítésére — Az ajánlatról rövid időn belül döntenek

A vízművek tehermentesítésére érdekes új vízszerzési módszert ajánlott néhány héttel ezelőtt egy vállalkozócsoport a fővárosnak. Az ajánlat lényege az volt, hogy a főváros alkalmas berendezések segítségével, a területe alatt kimeríthetetlen tömegekben áramló tiszta talajvizet, az úgynevezett „terraszvizet" használja fel tüzoltásra, utcaöntözésre, parkok locsolására a drága és sokszor elégtelen vízvezetéki víz helyett. Az ajánlatban említett módszer az volt, hogy *a főváros bízza meg a vállalkozókat 50 esetleg 100 speciális szerkezetü, villamos szivattyúval működő aknakút építésére.* Ezekből a kutakból percenként 1000 liter víz volna nyerhető, ami annyit jelent, hogy a kutak bőségesen fedeznék nemcsak azt a vízmennyiséget, amit most évente locsolásra elhasználnak, hanem ennek a többszörösét, évi 6—7 millió köbmétert is termelnének. A száz kút és a hozzátartozó akna építése

egy millió pengőnél többe került volna,

azonkívül a fenntartási és üzemi költségek is állandóan terhelték volna a fővárost. Kellő fedezet hiányában az ajánlatot nem tárgyalták részletesebben, bár a szakértők figyelemreméltónak találták a megoldást, ami újszerüséget nem is tartalmazott. Kiderült ugyanis, hogy a Köruti-fürdő, a Hungária-fürdő és több fővárosi gyár, sőt az állatkert házivízvezetéke és már évtizedek óta *hasonló módon szerzik be a vizet.*

A vállalkozócsoport a mult hét elején, hogy elhárítsa a nehézségeket, módosította ajánlatát. Kérik, hogy

a főváros adjon koncessziót száz kút fúrására és kössön harminc évre szóló szerződést, amely idő alatt a vízvezetéki víznél aránytalanul olcsóbb áron a vállalkozóktól vásárolja a locsoláshoz szükséges vizet.

Ezt a második ajánlatot véleményezés végett áttették a vízművek igazgatóságához, amelynek jelentése szombaton érkezett vissza a városházára. A vízművek véleménye szerint az ajánlat figyelemreméltó és *ha az érdekelt intézmények: a köztisztasági hivatal és a kertészet öntözéstechnikai szempontból célszerünek tartják az új módszert, továbbá kedvező lesz a Vegyészeti és Közegészségtani Intézetek vizsgálata is,* akkor az engedélyt kiadhatónak tartják.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklödött a pótvizvezetékek létesítését célzó ajánlat felöl és az alábbi érdekes felvilágosítást kapta:

— A terrasz-víz felhasználására vonatkozó ajánlattal komolyan foglalkoznak a főváros illetékes tényezői, bár még sok szempont vár tisztázásra addig, amíg a főváros a végső szót kimondhatja. Elsősorban tudni kell azt, hogy

a tényleg rendelkezésre álló, körülbelül 20—40 méter mélységben található talajvíz nem fertőzött-e a belső területeken.

Mert ha ez az eset fennáll, akkor a többi kombináció önmagától elesik. Tisztázásra vár az is, hogy *a mai 1200 utcai tüzcsap helyett száz kúttal meg lehet-e oldani az öntözést* és nem kerül-e ugyanannyival többe az öntözö autók üzemköltsége, mint amennyivel olcsóbb lenne a víz.

— A módszer egyébként praktikusnak látszik és az ajánlat *pénzügyi szempontból is elég kedvező.* A mult évben például 2,230.000 köbméter víz fogyott el hivatalos megállapítás szerint, tüzoltásra, öntözésre, locsolásra. Ennek az ára 16 filléres egységár mellett

közel 400.000 pengő.

A szükséglet azonban egyre fokozódik és ha az összes kiépített úttesteket öntöznék, több mint hat millió köbméter víz kellene, aminek *az ára meghaladná az egy millió pengőt.* Amint látjuk, az öntözés tekintélyes summát jelent, nemcsak a vízművek megterhelése tekintetében, hanem pénzben is. Az újabb ajánlat szerint

a vállalkozók 30 évre kérnek koncessziót és az összes kutakat, aknákat a maguk költségén létesítik.

Harminc év után *az egész berendezés ingyen a főváros tulajdona lenne.* Azt kérik, hogy a főváros a koncesszió tartama alatt *minimum évi 5 millió liter víz átvételére kötelezze magát.* A 18 filléres hivatalos vízvezetéki egységár helyett a vállalkozók a szürt terrasz-vizet

az első tíz év alatt köbméterenként 8, a második tíz év alatt köbméterenként 6, a harmadik évtizedben pedig köbméterenként 4 fillérjével számolnák el a fővárosnak.

Ez annyit jelent, hogy például egy 5000 literes öntözö-tank egyszeri megtöltése *a mostani 9 pengő helyett átlagban csak 3 pengőbe kerülne.* A kutak szivattyúit hajtó elektromos motorok energiáját *a fővárostól vásárolnák* a vállalkozók és e tekintetben csak az a kikötésük, hogy kedvezményes ipari áramot kapjanak *6 filléres kilowatt egységáron.*

— Igen érdekes módon történne a fogyasztott víz elszámolása is. A vállalkozók

minden kút aknájában a bérautók taxamérő óráihoz hasonló szerkezetet szerelnének fel,

amely a fogyasztást pontosan leméné. A szóbanforgó ajánlat a vízművek nagyarányú fejlesztésével sem veszíti el az aktualitását, mert *köztudomású, hogy a Dunamentén a vízművek fejlödési lehetőségei erősen korlátozottak* és mindenképen nagyjelentőségü lenne, ha az eddig öntözésre elhasznált víztömeg tisztán ivásra és háztartási szükségletre maradna meg:

a vízművek évi öt millió köbméter fogyasztással tehermentesülnének.

A külföldi nagyvárosok közül egyébként már sok rendelkezik külön öntözö vízhálózattal. A megoldás annyiban újszerü, hogy mellőzhetővé teszi a csőhálózatot.

A Vegyészeti Intézet, a kertészet és a köztisztasági hivatal rövidesen nyilatkoznak, azután a *szakbizottságok, majd a közgyülés foglalkozik az ajánlattal és dönt arról „taxi-vízzel" öntözteti-e a főváros az utcákat és a parkokat?*

Hatos bizottságot delegált a polgármester a monostori korona-uradalom átvételére

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában már megemlítettük, hogy a múlt hét keddjén a főváros megbizottai a gödöllöi erdöhivatalban *lefizették a kincstár képviselőinek kezébe a szigetmonostori koronauradalmi birtok 861.000 pengős vételárát.* A szerződés szerint az ettől számított nyolcadik napon, tehát ma, szerdán, *a főváros az ingatlan birtokába lépett.* A tényleges birtokbavétel azonban még hetekig eltart és ezeknek a formaságoknak a lebonyolítására nézve *Sipöcz* Jenö polgármester *kölcsön rendelettel* úgy intézkedett, hogy a birtokbavétellel kapcsolatos tennivalók ellátására *Morvay* Endre dr. *tanácsnok elnöklése alatt külön bizottságot kell alakítani* és annak tagjai a városgazdasági ügyosztály, a tiszti ügyészség, a központi számvevöség, az erdö- és mezögazdasági hivatal, valamint a vízművek egy-egy delegáltja. Ez a hattagú bizottság mindenekelött a monostori birtok leltárát és átvételi jegyzökönyveit fogja elkészíteni.

Pontos leltár készül az ingatlanokon lévő épületekről: az erdészlakról, a „Szentendrei sörház" név alatt szereplő vendéglö és szállodaépületről, a *Horányi-csárdáról,* amelyek a vétel révén ugyancsak a főváros birtokába jutottak. A „Posta Jóléti Alapítvány", illetve az Országos Gyermekvédő Liga részére átengedett területeken található épületekről, azok berendezéseiről különkülön részletes leltárakat készítenek. Külön tárgyalások lesznek azoknak a *kegyúri terheknek a teljesítéséről,* amelyeket a fővárosnak vállalnia kellett. A bérlőknek, minthogy az időelötti felmondás nagyobb anyagi áldozattal járna, egyelőre nem mondanak fel, hanem minden valószínüség szerint bevárják a bérleti idő lejártát. Egyeseknél ez az időpont csak 8—10 év mulva következik be.

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDÖNÉL

Életbelépett a „Lex Vass II.," az öregségi és rokkantsági biztosítás a városházán

Az új intézmény 12 ezer taggal és 6 millió pengővel kezdi meg működését

Sipőcz Jenő polgármester a napokban bocsájtotta ki a fővárosi alkalmazottak és munkások *öregségi és rokkantsági biztosításáról szóló szabályrendelet végrehajtási utasítását.* A polgármesternek ezzel az intézkedésével a szociális szempontból igen nagyjelentőségü „Lex-Vass II." a fővárosnál minden vonalon és teljes hatályával életbelépett. *Az öregségi és rokkantsági ellátás a városnál több mint 12 ezer alkalmazottat és munkást érdekel és az új rokkant- és nyugdijalap tőkéje megközeliti a hatmillió pengőt.* Az öregségi és rokkantsági szabályrendelet *végrehajtási utasításáról* és a vele kapcsolatos teendőkről

illetékes helyen

a következő részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A polgármester egyidőben *két végrehajtási* utasítást adott ki az öregségi és rokkantsági szabályrendelet életbeléptetéséről. Az egyik a főváros községi háztartásához tartozó *hivatalok és intézmények* szolgálatában álló alkalmazottakra és munkásokra, a másik az *üzemeknél, az önálló vagyonkezelésü intézményeknél* foglalkoztatott tisztviselőkre és munkásokra vonatkozik. Az 1929. évi XL. t.-c., amelynek tényleges végrehajtásáról intézkednek az említett végrehajtási utasítások, lényegében már 1929. január 1-én hatálybalépett, de

a rendszeres végrehajtásról ezideig még nem történt gondoskodás.

A különböző intézmények közül egyesek szabályszerüen levonták az öregségi és rokkantsági illetményeket, mások viszont elmulasztották. Volt olyan intézmény is, ahol időközben *az öregségi és rokkantsági alapot más célra használták fel átmenetileg.*

— A végrehajtási utasítás szerint a háztartás kötelékébe tartozó hivatalok, intézetek és intézmények alkalmazottai részére

központi szerv létesül a számvevőség IV. ügyosztályának vezetése mellett,

ezenkivül a *kilenc önálló vagyonkezelésü intézmény* külön-külön öregségi és rokkantsági alapot létesit. Ezekbe az alapokba befizetik a biztositott tagtól levont 2, illetve 2½ százalékot s ugyanakkora összeggel járul hozzá az alaphoz a főváros is, mint munkaadó. A munkásoktól munkabérük 2 százalékát vonják le az öregségi és rokkantsági alap javára, a tisztviselők és hasonló alkalmazásuak pedig fizetésük 2½ százalékát tartoznak befizetni.

Az öregségi és rokkantsági alap kötelékébe tartoznak a főváros összes ideiglenes és havidijas tisztviselői,

az ideiglenes és helyettes tanerők, az ideiglenes alkalmazásban levő forgalmi adóellenörök és mindazok a kategóriák, amelyek státusa még véglegesen rendezve nincsen. Ilyenformán több mint

12 ezer alkalmazott kerül a fővárosi öregségi és rokkantsági alap kötelékébe.

— A nagytömegü tagok nyilvántartása, törzslapozása és dijainak rendezése hatalmas és hónapokig tartó munkát ad a központi számvevőségnek és az üzemi rokkantalapok személyzetének. Minden alkalmazottnak az alapnál egyéni nyilvántartó lapja lesz, ahol minden változást feljegyeznek. *A kartotékon feltüntetik a tagok minden személyi és családi adatát, a pontos munkakör megjelölésével.* Uj alkalmazásoknál mindezeknek az igazolására megfelelő okmányokat kell bemutatni.

— Nehéz munkát jelent a fővárosi öregségi és rokkantsági alap számára

a járulékok 1929-ig történő visszamenőleges rendezése és a különböző idegen biztosító intézményekkel való elszámolás.

A fővárosi rokkantalapba kell ugyanis átutalni az OTI-nak, a MABI-nak, vagy egyéb biztosítóintézetnek az alkalmazott után eddig oda befizetett öregségi és rokkantsági díjakat, viszont a főváros átutalja a biztosítóintézetekhez azok után az alkalmazottak után az öregségi és rokkantsági díjakat, akik 1929. óta más alkalmazásba eltávoztak a főváros kötelékéből.

— Azoknak az intézményeknek és üzemeknek, amelyek járulék-tartalékokat 1929-től kezdve rendszeresen nem vonták le, most pótolni kell, nemkülönben helyre *kell állitani az alapokat azoknak az üzemeknek is, amelyek a levont járulékot ideiglenesen más célra használták fel.* Végrehajtási utasitás szerint ugyanis

az öregségi és rokkantsági alapnak mindenütt csonkitatlannak kell lennie és a rendelkezésre álló összegeket félévenként gyümölcsözően, kamatos kamattal együtt tőkésiteni kell.

Az új intézkedés életbeléptetésével egyidejüen megszünik a régi munkásnyilvántartó, amely eddig a székesfővárosi segitőalap kötelékében működött. A központi nyugdij- és rokkantalap irodája a *városháza egyik földszintes pavillonjában lesz, ahol évekenn át a Márta-Egylet* működött.

A szabályrendelet feldolgozásának és a végrehajtási utasitás elkészitésének hatalma munkáját *Morvay* Endre dr. tanácsnok, az üzemi osztály vezetője dolgozta ki *Mártonffy* Máriusz tanácsjegyző és *Reminitzky* József tanácsi fogalmazó közreműködésével.

Folynak a tárgyalások a Spódiumgyár kitelepítéséről

A gyár lemondott a milliós kártérítésről — Telekcserét ajánl a főváros

Városrendezési és közegészségügyi szempontból messzemenő érdekek füzödnek ahhoz, hogy *a város belső területéről a gyárakat a perifériákra helyezzék át.* Az üzemek áthelyezésének a sorrendje elsősorban azokat a gyárakat érinti, amelyek a maguk speciális termékeit *büzös anyagok felhasználásával* állitják elő. Beleszólt a kérdésbe a belügyminiszter is, amikor felszólította a fővárost, hogy *a Hungária-műtrágyagyár csontfeldolgozó üzemét telepitse ki megfelelő övezetbe.* A főváros megindította a tárgyalásokat a *Spódiumgyár* telkének kisajátitására, ami azért is kivánatos, mert *az élelmiszer nagyvásártelep mellett fekvő területre a terjeszkedés miatt amúgy is szükség mutatkozik.* Eltekintve ettől a követelménytől, a csontgyártásból eredő büz árt a telepen elraktározott élelmiszereknek és azoknak romlandóságát is nagymértékben fokozza. A részvénytársaság hajlandónak mutatkozott a Spódiumgyárat kitelepiteni, azonban *hatalmas összegü kártérítést igényel* és még emlékezetes az a követelés, amelyik egyszerüen *a Vásárpénztár monopóliumát* kivánta ellenérték, illetve kártalanitás cimén.

A tárgyalások annakidején megszakadtak, most azonban *újabb megbeszélések folynak a vállalattal,* amely a főváros részéről telekcseréből indult ki. A főváros felajánlotta a Spódiumgyárnak az Illatos-úton álló egyik üres telkét, közvetlenül a hatósági szappanfőző műhely mellett, amely természetesen sokkal nagyobb kiterjedésü, mint a Spódiumgyár mai területe. Az érdekes tárgyalások menetéről

illetékes helyen

a következő felvilágositást kaptuk:

— Remélhetőleg a közeljövőben befejeződnek a Spódiumgyár kitelepitésére vonatkozó tárgyalások, mert a fővárosnak ragaszkodnia kell ahhoz, hogy

a mai övezetben ez az üzem tovább nem maradhat.

Az érthető, hogy a szóbanforgó vállalat *nagy igényeket támaszt,* de természetes az az ellenhatás is, melyet ez a követelés a városházán kiváltott. Ugy látjuk, hogy

a Spódiumgyár érdekeltsége már az engedékenység útjára lépett

és ezért reméljük a mielőbbi kielégitő megoldást.

A főváros vezetősége most utasitotta a városrendezési ügyosztályt, hogy *szakértőkkel állapitsa meg a felépitmények, a berendezések és a telek értékét.* Ennek megtörténte után a szerződés megkötését várják abban az esetben, ha a Spódiumgyár igényeivel reális álláspontra tér.

Megérzi a lanyha ingatlanforgalmat a Boráros-téri híd építkezése

Biztosítják a zavartalan építkezést — A híd budai torkolatánál nagyszabásu közlekedési gócpont létesül

A Boráros-téri híd építésének folytatásához szükséges összegek zavartalan folyósítása a főváros jövő évi programjának egyik számottevő tétele lesz. A tekintélyes összegek előteremtése az utóbbi időben nem járt minden gond nélkül, mert az ingatlanforgalom meglehetősen visszaesett, már pedig a főváros az ingatlanátruházási illetékekből gondoskodik a hídépítés költségeiről.

A kereskedelmi minisztériumban a hídépités folytatásáról tartott értekezleten természetesen szóbakerültek az említett nehézségek is. *Beavatott helyről* származó értesülésünk szerint az értekezleten

felmerült az a terv, hogy a hídépitési alap számára nagyobb összegü kölcsönt veszsznek fel,

hogy ezzel meggyorsitják az építkezés ütemét. Az építkezés tempója az utóbbi időben ugyanis lanyhul, ami annak a következménye, hogy az átutalások is nehézkesebben történtek, mint azelőtt. Mivel számitani lehet arra, hogy a megcsappant ingatlanforgalom miatt *a felemelt vagyonátruházási illeték hozadéka nem lesz elegendő a munkák gyors lebonyolitásához, ezért valószinü,* hogy tényleg kölcsön felvételével teremtik elő a gyorsabb építkezés anyagi fedezetét.

Az értekezlet lefolyásáról

beavatott helyen

a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A kereskedelmi minisztérium delegátusai szerint, amint ezt az értekezleten is bejelentették, a Boráros-téri híd

1937 szeptemberében átadható a forgalomnak,

ha az építkezésnél fennakadás nem történik. Már a tavasszal hozzá kell látni a hídfeljáró kialakitásához és a hídfők környékének rendezéséhez úgy a budai oldalon, mint a Boráros-téren. Ezeknél a munkáknál a székesfőváros és a közmunkatanács közreműködése is szükséges.

A hídfők rendezését a Közmunkatanácsnak kell elvégeztetnie, a közművek és a közlekedés pedig a főváros gondja.

Az épülő híd közeléből a Boráros-téren el kell távolitani a szennyvizhálózat egyik főcsatornáját, *gondoskodni kell a hídon átvezetendő gáz-, viz- és villanyvezetékek megépitéséről, nemkülönben a hídnak a villamosközlekedésbe való bekapcsolásáról is.* A Beszkárt már el is készitette az erre vonatkozó terveket. A nagykörüti villamosvonalat rávezetik az új hídra és a budai oldalon a Hengermalom-utca és a Budafoki-út keresztezésénél kialakuló téren lesz

Budapest egyik legnagyobbszabású közlekedési centruma.

A nagykörüti villamosok természetesen a Horthy Miklós-híd megnyitása után nem a Boráros-téren fordulnak vissza, hanem végállomásuk az említett új téren lesz. Ugyanide helyezik ki a Budafok—Törökbálinti Hév. végállomását is. Azt a tervet, hogy a Hév. végállomása a Horthy Miklós-körtér legyen, elejtették, mert ennek a térnek a forgalmi megterheltsége enélkül is elég nagy. A hídfeljáró kialakitása tekintetében a Közmunkatanács alternative megoldásokat dolgozott ki, hogy ezek közül melyiket választják, az a közeljövőben dől el azoknak a helyszini szemléknek a megtartása után, amelyeket az épülő híd környékén a közeli hetekben tartanak meg.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompresser-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Elveszett a fővárosnak a földgázba fektetett százezer pengője

Érthetetlennek tartják a városházán a földgázkutatás megtiltását

Városházi körökben feltűnést keltett az a kormányleirat, amely közli, hogy *a fővárosnak a földgázkutatásához kért koncessziót nem adja meg.* A miniszteri döntés annál inkább váratlanul érte a fővárost, mert a kutatásokat már öt éve folytatja a főváros felkérésére és a kormány előzetes engedélyével a *Földtani Intézet.* A most érkezett leiratot az a felterjesztés provokálta, amelyet néhány héttel ezelőtt intézett a főváros a belügyminiszterhez és a pénzügyminiszterhez, amikor *Örszentmiklós határában, a fővárostól 20 kilométernyire, földgázra bukkantak.* Mielőtt a főváros a biztató jelek után további rendszeres fúrásokhoz fogott volna, tisztázni kívánta az állammal, mint a földolaj és földgáz monopólium kizárólagos birtokosával a jogi helyzetet, arra az esetre, ha a fúrás eredményessé válik.

A kormány mostani elhatározására senki sem számított,

lényegében formalitásnak tekintették a felterjesztésben előadottakat és legfeljebb arra gondoltak, hogy elegendő mennyiségű földgáz feltárása és fogyasztása esetén *a kincstárnak bizonyos járulékot kell majd fizetni.* A kormány döntése egyértelmű azzal, hogy *a fővárosnak a kutatásokat egyszersmindenkorra be kell szüntetni,* mert ha nem kap koncessziót, nincs semmi értelme a kutatással járó további áldozatoknak.

A feltűnést keltő leirat és a minisztérium döntése kapcsán kérdést intéztünk

BECSEY ANTAL

törvényhatósági bizottsági taghoz, a gázművek üzemi választmányának elnökéhez és érdeklődtünk: mi a véleménye a meglepő állásfoglalásról és mivel magyarázható az elutasítás?

— *Teljesen érthetetlen előttem* — mondotta *Becsey* Antal — a kormány álláspontja. A leiratban bizonyos logikátlanságot is találok. Szerintem *a fővárosnak feltétlenül joga van a földgázkutatásokhoz, mert már százezer pengőt költött erre a célra.* Lehetetlen, hogy elzárja a minisztérium a fővárost a további lépések elől most, amikor az első pozitív jelek mutatkoznak. Tévedés az, hogy a főváros nincs eléggé tájékozva a Budapest környéki földgázkutatások kilátásairól és eshetőségeiről. A főváros szakértői feltétlenül megbízhatók és gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek, amelyeket már a nagyszabású erdélyi földgázkutatásoknál szereztek.

— Ha van a főváros közvetlen közelében feltárható földgáz, — aminthogy erre máris pozitív eredmények mutatnak, — akkor kézenfekvő, hogy

a feltárás és felhasználás koncessziója nem lehet másé, mint a fővárosé,

amely annakidején a földgázt felhasználja és elfogyasztja. A földgáz ugyanis nem exportálható, nem lehet vagónba rakni, annak egyedül csak a milliós főváros lehet a fogyasztója. Ha pedig nincs kilátás földgázra, *akkor felesleges eltiltani a fővárost a kutatás folytatásától, mert eredménytelenség esetén úgyis beszünteti a felesleges pénzpocsékolást.* A földgázkutatás kérdését és a minisztérium álláspontját a költségvetési vita során, az üzemek tárgyalásánál feltétlenül szóváteszem és

ragaszkodom ahhoz, hogy a főváros tovább folytathassa a nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel megkezdett óriási jelentőségű munkát.

Elképzelhetetlennek tartom, hogy *valaki más kapja meg a főváros helyett a földgázkoncessziót,* hisz nincs értelme annak, hogy a monopóliumtulajdonos állam és a fogyasztó főváros közé egy harmadik személyt is közbeiktassanak. Állítom, hogy *a földgázkutatás komoly eredménnyel biztat* és az őrszentmiklósi fúrásból még ma is állandóan 4—5 ezer köbméter földgáz száll fel naponta. Pedig itt tulajdonképpen nem is történt komoly fúrás, hanem csak egy régi artézi kút fúrólyukát bővítették.

— A Dunántúlon

a gazkutatás terén eddig csak a főváros ért el eredményt,

ezzel szemben az angol *Darcy Company,* amely annakidején a dunántúli fúrásokra a kormánytól koncessziót kapott, *eredménytelenül visszavonult.* Nem lenne méltányos, ha a fővárost ezeknek a szerzett jogoknak a gyümölcsöztetésétől megfosztanák.

Az illetékes

ÜZEMI ÜGYOSZTÁLYBAN

is érdeklődtünk, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— A miniszteri leirat szerint *a fővárosnak a további kutatásokról le kell mondania.* A kormány a leiratban arra hivatkozik, hogy a földgázkutatás országos vonatkozású kérdés, amelynek intézését *kizárólagosan fenntartja magának,* és amely kérdés kívül esik a főváros hatáskörén. A leirat szerint a kormány szakértőjének az a felfogása, hogy a főváros közvetlen közelében nem is várható eredményes kutatás, hanem inkább csak *a nagyalföldi medencében,* amely viszont távolesik a fővárostól. A kormány egyébként jóindulatúan biztosította a fővárost arról, hogyha a földgázkutatás mégis eredményes lenne, úgy

gondoskodni fog a főváros érdekeinek biztosításáról.

Egyelőre azonban a földgázkutatásokra fordított százezer pengőt elveszett tőkének kell tekinteni.

Mégis megépül a Római-parti villamos

Elkelyezik a Pálffy-térről a HÉV-végállomást

Az év elején már közvetlenül megvalósulás stádiumába jutott a rómaifürdői vasút megépítése, amikor néhány telektulajdonos merev magatartása olyan bonyodalmakat és nehézségeket támasztott, hogy *a Beszkárt igazgatósága kénytelen volt lemondani a kétségtelenül nagyjövőjü vonal létesítéséről.* Érthető, hogy sem az évről-évre jobban fejlődő és népesedő római fürdőtelep lakossága, sem a vizisport rajongóinak tízezreitől látogatott Római-part közönsége egykönnyen nem nyugszik meg a terv végleges elejtésébe, hiszen a páratlanul népszer üdülőhely és a magyar vízisport további felvirágozása függ attól: *kap-e közvetlen villamosvasúti kapcsolatot a várossal vagy sem?* A helyiérdekü vasút igazgatósága az elmaradt vasútvonal pótlására *autóbuszjáratokat* létesített a római parthoz, ez azonban nem vált be. A publikum drágálta is az autóbuszviteldíjat, a főok azonban az volt, hogy a rossz úton ritkán közlekedtek az autóbuszok. A római part mentén letelepedett sportegyesületek ilyen előzmények után a héten *kérvényt juttattak el a kereskedelmi miniszterhez* és azt kérik, hogy utasítsa a vasúttásaságot a Római part—Nánássi-úti villamosvasút megépítésére és hogy a tervezett vonal legalább a csillaghegyi Mátyás király-útig biztosítson közlekedést.

beavatott helyen

a főváros, illetve a Beszkárt tervéről a Nánássi-úti villamosvonalra vonatkozóan a következő felvilágosítást kaptuk:

— A rómaifürdő-telepi, illetve a dunaparti villamosvonal megépítése dolgában ezidőszerint *még nincsen újabb fordulat.* A Beszkártnak, illetve a Hév. igazgatóságának azonban tudomása van az ottani érdekeltségek mozgalmáról és azt nagymértékben méltányolja. A különböző oldalról támogatott mozgalom valószínüleg nem is marad eredménytelen, mert a főváros közlekedési bizottsága és

a Beszkárt igazgatósága a közeljövőben ismét napirendre tűzi a rómaiparti villamos építésének kérdését.

— Ami a megoldás technikai részét illeti, e tekintetben annyiban változott a helyzet, hogy *a főváros legkomolyabban foglalkozik a Hév. végállomása kihelyezésével és ezzel kapcsolatban a Pálffy-téri végállomás megszüntetésével.* E pillanatban még nincs eldöntve, hogy hol legyen a Hév. új végállomása: a filatorigáti pályaudvar, vagy a Császárfürdő? A legtöbb argumentum

a Filatorigáthoz való kihelyezés mellett szól,

mivel a nemrégiben életbeléptetett új fürdőtörvény és ennek a napokban nyilvánosságra hozott végrehajtási utasítása a Lukács- és Császárfürdöket és a hozzájuk kapcsolódó Dunapartot gyógyfürdőövezetnek mondotta ki. Már pedig ez egyértelmü azzal, hogy a betegek és üdülők számára kijelölt parkok csendjét és nyugalmát mindenekfelett biztosítsák, ami viszont nehezen képzelhető el, ha a fürdők tőszomszédságába nagyforgalmú pályaudvar kerül.

A rómaifürdő közönsége, a római parti csónakházak és vendéglők tulajdonosai és a vízisport számos más reprezentánsa a közeli napokban *újabb megbeszélésre készülnek a villamosvasút dolgában és annak támogatására küldöttséggel akarják a polgármestert felkérni.*

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt.
Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30.
(Bejárat Dohány-u. és Nyár-u. sarok)
Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára. Modern lakberendezések és kisbútorok!
Telefon: 33—4—47.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai müszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetitő készülékek.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba ***minimális*** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

63. M. Kir. Államsorsjáték
17.000 nyeremény, 250.000 aranypengő értékben
Főnyeremény:
40.000 aranypengő
NYEREMÉNYEK:
20.000 aranypengő
10.000 aranypengő
2-szer 5.000 aranypengő
4-szer 2.500 aranypengő
6-szor 2.000 aranypengő
110-szer 1.000 aranypengő
és még több nyeremény, melyek mind **készpénzben fizettetnek ki.**
Húzás december 14-én
Sorsjegy ára:
Egész P 3.— Fél P 1.50
Kapható minden bankban, főárusítónál, dohánytőzsdében. Póstai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a M. Kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-utca 10.

Sok 1000 maradék!
1-5 méteres darabok
Öltönykelmék méterje **6.80**
Kabátkelmék méterje **9.80**
Női ruhakelmék méterje **1.90**
A jó meleg flanel méterje **—.45**
Minden darab lényegesen többet ér, mint amennyibe kerül.
Fenyves Áruház
Budapest, Kálvin-tér 7.

Események

Fővárosi Hirlap

az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz polgármester névnapja. Dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternek szombaton volt a névnapja és ebből az alkalomból a küldöttségek hosszú sora kereste fel a polgármestert. A polgármesteri hivatal személyzete jókívánságait *Csanády* Gusztáv tanácsjegyző fejezte ki. Az elnöki osztály küldöttségének szónoka *Farkas* Ákos tanácsnok volt. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének népes küldöttségét *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterek vezették. *Liber* Endre rámutatott azokra a lelki motívumokra, amelyek a polgárságot és a tisztviselői kart arra késztették, hogy a város hivatott fejével szemben jókívánságaiknak kifejezést adjanak. A polgármester meghatva mondott köszönetet. A mai nehéz időkben, amikor a szenvedélyek játéka kiszámíthatatlan, fokozott jelentősége van a kölcsönös megértésnek. Vitéz *Árvátfalvy Nagy* István a Hadirokkantak Országos Nemzeti Szövetsége küldöttségét vezette a polgármester elé, aki meleg szeretettel emlékezett meg a hadirokkantak szenvedéseiről. Egymás után jelentek meg az egyes ügyosztályok, a Dalosszövetség és különböző pártok vezetői. A legtöbb párt sürgönyben is kifejezte jókívánságát. Az üdvözlő küldöttségek sorát a Fővárosi Rovatvezetők Testülete zárta le, amelynek jókívánságait *Paizs* Ödön, az Est-lapok városházi szerkesztője tolmácsolta a polgármester előtt.

A Liszt-szobor elhelyezése és előkészületek a centennáriumra. Három esztendeje vitatkoznak városházi körökben s a művészvilágban afelett, milyen szobor kerüljön az Andrássy-út és Liszt Ferenc-tér sarkára, szemben a Jókai szoborral. A legutóbbi napokig úgy volt, hogy *a Lechner-szobor kerül oda azon a jusson, hogy a nagy építőművésznek a szomszéd kávéházban volt a törzsasztala.* Azt, hogy a Liszt Ferenc-téren, a Zeneakadémia tövében legelsősorban és talán vitán felül, a magyar klasszikus zene világhírű fejedelmének, Liszt Ferencnek a képmása állhat és nem másé, egyedül *Hubay* Jenő merte kimondani az 1936-ra tervezett *Liszt-centennárium* előkészületeiről adott nyilatkozatában. Hubay szerint a nagy magyar mester, *Stróbl* Alajos már sok évvel ezelőtt megtervezte a Liszt emlékművet és a gipszmodellnek meg kell lennie a mester hagyatékában. *Illetékes helyen* érdeklődtünk a világraszólónak szánt Liszt Ferenc emléktinnep előkészületei iránt és megkérdeztük azt is, hogyan ítélik meg a fővárosnál, *Hubay* Jenő nagyjelentőségű és feltétlenül megszívlelendő figyelmeztetését: — *Hubay* Jenő elgondolását nagy érdeklődéssel fogadtuk és mérlegelni fogjuk. Utánanézünk annak is, hogy Stróbl Alajos művészi hagyatékában tényleg fellelhető-e az említett szobormodell. A hely tekintetében csak akkor nyilatkozhatnánk, ha a szobor figurális kivitelét ismernénk. Álló figurát ábrázoló szobrot ugyanis nem volna helyes Jókai ülőszobor alakjával szemben elhelyezni. *Feltétlenül figyelemmel leszünk Hubay Jenő véleményére úgy a szobor, mint az ünnepség egyéb részletei és a tervezett Liszt Ferenc-múzeum gyönyörű gondolatának megvalósítása tekintetében is.*

Nem halasztják el a Horthy-bástya megnyitását. Jelentettük, hogy a jövő tavasszal ünnepélyesen akarja megnyitni a főváros a budai Vár Dunára néző bástyája felett a *Horthy Miklós sétányt.* A terveket a városrendezési ügyosztály most készítette el és felterjesztette jóváhagyás végett a közmunkák tanácsához. A főváros terveinek kézhezvétele után, a napokban helyszíni szemle volt a Horthy Miklós-bástya számára kijelölt területen, amelyen a közmunkatanács szakemberei és a főváros képviselői vettek részt. A terveket legközelebb a közmunkatanács mérnöki bizottságában tárgyalják, azután a plenáris ülés elé kerül. A megvalósításnak pénzügyi akadályai nincsenek és így valószínű, hogy az eredeti elgondoláshoz híven *a jövő év tavaszán* megtörténik az új bástyasétány ünnepélyes megnyitása.

A Pedagógiai Szeminárium új igazgatója. A fővárosi Pedagógiai Szeminárium igazgatója, *Ozoray* Frigyes dr. nyugdíjba vonult. A polgármester a Pedagógiai Szeminárium vezetését *Haltenberger* Mihály dr-ra, a Szemere-utcai leánygimnázium eddigi igazgatójára bízta, a Szemere-utcai liceum igazgatójául viszont *Párkányi* Róbert dr-t nevezte ki.

Névmagyarosítás. Az Országos Hitelvédő Egylet likvidációs osztályának vezetője, *Weisz* Sándor, nevét belügyminiszteri engedéllyel *„Barabás"*-ra magyarosította.

A cirkusz és a városligeti tó bérbeadása. A városgazdasági bizottság legközelebbi ülésén tárgyalják a *Fővárosi Cirkusz* bérbeadási ügyét. Az új feltételek szerint a bérlők *cirkusz-variete* előadásokat is tarthatnak és az előírt hat év helyett rövidebb időre is tehetnek ajánlatot. Az *évi bér hétezer pengő,* amely minden év augusztusában esedékes. Az ülés további során *a városligeti tavon való ladikázási jog* bérbeadását is előkészítik. Ezt a jogot 1913 óta *Szakmáry* Márta tanítónő bérli évi 2.900 pengőért. A pályázatokat a polgármester rövidesen kiírja.

Készül az idegenforgalmi naptár. Az Idegenforgalmi Hivatal *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok utasítására már nyomdába adta *az új karácsonyi naptárt,* amely illusztrációk és képek tömegét tartalmazza. A gyönyörű kiállítású munkát Budapest külföldi barátainak küldi meg az Idegenforgalmi Hivatal és reméli, hogy a mult évihez hasonló tetszést arat Budapestnek ez a stílusos propagandája.

Felülvizsgálják a főváros bérleti szerződéseit. A székesfőváros számos hivatala és intézménye még mindig magánházakban működik. Használatukért a főváros kereken 800.000 P bért fizet évente. Most elrendelték *az összes bérleti szerződések felülbírálását.* A drága bérleteket felmondják és az a cél, hogy lehetőleg minden hivatal városi épületbe kerüljön. Az elhelyezésnél a gyengén jövedelmező bérházak kapnak szerepet A lakók egyrészének felmondanak és így gondoskodnak elegendő helyiségekről. A hivatalok céljára alkalmas városi lakások összeírása már megkezdődött.

Pártélet Kőbányán. Az Egységes Községi Polgári Párt X. ker. szervezete e hó 13-án választmányi gyülést tartott. *Dongó* Orbán elnök megnyitó beszédében örömmel állapította meg a ker. pártszervezet folytonos erősödését és a párttagok állandó emelkedését. A 150 tagot számláló Prusa-csoport bevonulása igazolja azt a bizalmat, amelyet Kőbánya polgári lakossága a kerület képviselője, *Payr* Hugó iránt tanusít. A munkástömegek is mindinkább megérteni kezdik az egységbe tömörülés szükségességét. Ezután *Kreizler* Sándor ügyvezető alelnök és *Ujlaky* László dr. főtitkár előterjesztették jelentésüket, végül *Vajna* mérnök javaslatára vitaestélyek rendezését határozta el a választmány.

Nem eladó az Ásványvízüzem. Az utóbbi hetekben ismét hírek keltek szárnyra arról, hogy a főváros eladja az ásványvízüzemet. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* érdeklődött aziránt: van-e a híresztelésnek alapjuk? Az ásványvízüzem értékesítéséről — mondotta informátorunk — nem most kerülnek először hírek forgalomba. Úgylátszik, hogy *ezek a híresztelések bizonyos érdekeltségek jámbor óhajtását leplezik.* A főváros ásványvízüzeme kartelen kívül áll és ezt az érdekeltek nem látják szívesen. Az ásványvízüzem értékesítésének kérdése felmerült már a törvényhatósági bizottság köreiben is, de minden egyes alkalommal, amikor konkrét formában tárgyalták, egyhangúan az a felfogás döntött, hogy *az ásványvízüzem nem eladó és nem bérbeadó.* Most, amikor küszöbön áll a főváros fürdőpolitikájának nagyszabású kialakítása, az intézmények jövője és a főváros idegenforgalma szempontjából igen fontos, hogy a gyógyforrások házikezelésben legyenek. Már pedig a gyógyforrásokat az ásványvízüzemtől szétválasztani alig lehet. Nem döntött még a főváros vezetősége a tekintetben sem, hogy mi történjen az ásványvízüzem garageával és autóival. Az üzemnek hatalmas autóparkja van, 18 teherautóval, amelyek nemcsak a helybeli szállítást végzik, hanem vidékre is ezekkel fuvarozzák a Harmatvizet. Az üzem fenntartása tényleg elég költséges, de mégis erősen megfontolandó, hogy *helyes lenne-e visszatérni a régi, lófogatú fuvarozásra.* Az autók értékesítése és a garage megszüntetése, ezzel egyidejüen lovak vásárlása és istálló berendezése olyan kozkázatot és új kiadásokat jelentenek, amit lehetőleg el kell kerülni. A közelmultban egy teherautó vállalattól ajánlatot kapott a főváros, az ásványvízszállítás lebonyolítására, de már a felületes számítások során is kiderült, hogy csak *lényegtelen megtakarítással járna, ha a főváros kiadná a kezéből a fuvarozást.* Különösen nyáron okozna ez nehézséget, amikor nagytömegben szállítják vidékre, főleg a balatoni fürdőhelyekre az ásványvizet. Minden valószínűség amellett szól tehát, hogy változatlanul fennmarad a régi állapot, illetve a meglevő keretek között igyekszik a gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatósága azokat a racionalizálásokat végrehajtani, amelyekről az ásványvízüzemnél szó lehet.

Érdekes ötlet a szövetgyártásban. Mindenki, aki viselt már eredeti angol szövetet, szívesen gondol vissza arra a ruhájára, mert az igazi angol szövet sohasem gyürödik, tartós és használatban nem esik össze, hanem megtartja a ruha eredeti fazonját. Az angol szövet viselete azonban nagyon meg van nehezítve, mert az ilyen szövet vámja és szállítási költsége méterenként több mint 5 pengőbe kerül. Ezáltal természetesen a szövet ára is magas. A *Kálvin-téri Fenyves Aruház* most egyik legjobb hírnevű posztógyárunkban valódi angol gyapjúfonalakból készíttetett divatszöveteket. A kelmék tökéletesen olyanok, mint az Angliában készültek: az áruk azonban sokkal olcsóbb. Például 140 centiméter széles finom angóra női ruhaszövetek méterje 7 pengő 50 fillér, a női kabátkelmék méterje 12 pengő 50 fillér és az öltönykelmék méterje csak 14 pengőbe kerül. Mintákat is készséggel küld az áruház.

Ahol legnagyobb a veszély, ott van legközelebb a segély — mondja a példabeszéd. *Vegyen államsorsjegyet* és szerencsés esetben minden gondjától szabadul. Ha nem nyer, jótékonyságot gyakorol, mert az államsorsjegy bevételét jótékonycélra fordítják.

Nagy munkaalkalmat juttatott az iparnak a Magyar Divatcsarnok nagyarányú terjeszkedése és átépítése

A vállalkozás és az ipar sajnálatosan kismértékü foglalkoztatása mellett általános elismerés és dícséret illeti meg a *Magyar Divatcsarnokot,* hogy a közelmult hónapokban az iparosok tömegének és ezer munkásnak juttatott keresetet. A Rákóczi-úti nagy áruház céltudatos terjeszkedése során most már

dominálja a Keleti pályaudvar környékének hatalmas forgalmát

és impozáns berendezkedésével valóban egyik látványossága a fővárosnak. A *Magyar Divatcsarnok* a különböző épületátalakítások során kirakatait a Rákóczi-út 70., 72., 74. és 76. számú bérházakban sorakoztatja, maga az üzletház főbejárata pedig a Rákóczi-út 72-ik szám alatt van, amely ízléses átalakításban világvárosi méreteket mutat. Az áruház oldalbejárói a Szövetség-utcában és az Alsóerdősor-utcában vannak, úgyhogy a *Magyar Divatcsarnok* most már három utca részéről határolt telektömböt foglal el.

A nagyméretü építkezési és átalakitási munkák

a vállalkozók és szállítók

hosszú sorát mozgósította. Az építkezést *Kozma* Lajos müépítész tervezte, a portált és a belső berendezést *Horváth* Lajos elgondolásai alapján készítették. A kömüves-, vasbeton- és szerkezeti munkát *Sturm* Károly Frigyes építőmester készségét dícséri, a szellőzőberendezést a *Magyar Szellőzőmüvek és Gépgyár Rt.,* a központi fütést és tüzivezetéket *Fodor* László mérnök, az üvegtetőket és vasmunkákat a *Stieber-féle építési és ipari r.-t.,* a személyfelvonókat a *Wertheimer és Társa Utóda,* a padlóburkolatokat a *Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek Rt.,* a belső festési munkálatokat *Schmolka* Sándor szobafestő, a villanyfelszerelést *Grossmann* Jenö, az üvegeket és tükröket *Wagner A.* tükörgyár, a vasajtókat *Jungfer* Gyula épületlakatosárugyár, a vízvezeték- és bádogosmunkákat *Klein* Mihály, a neonfény-berendezést a *„Gloria Neonfény" Zwack J. és Társai,* a belső világítótesteket *Lusztig* Sándor csillárgyár szállította, illetve készítette.

Ipari munkát végeztek, anyagot és gépeket szállítottak:

Babik Mihály asztalosmester, *Beton vasárusitó és ipari vállalat, Biedl* Károly, *Brown-Bovery* motorgyár, *Gázmüvek, Vizmüvek, Elektromos Müvek, Czomberg* Árpád tapétázó mester, *Donáth* Lajos kávéfőzőberendezés, *Engel* Károly hangszóróhálózat, *Eliwest Priteg* telefonhálózat, *Fischer Testvérek* üvegesek, *Frankl* Andor fémmunkák, *Förstner* Gyula asztalosmester *Ganz és Társa* felvonómotorok, *Gráber* Jenö szellöztetés, *Helvey* Tivadar vegyészeti gyár, *Hennefeld* I. soda-fountain, *Hikker* Gyula fémmunkák, *Ideal-fémbútor, Karagyena* János asztalosmester, *Kelemen* Károly mükövek, *Kepits* András lakatosmester, *Kláb* János ácsmester, *Klein* I. üveges, *Koller Testvérek* csillárgyár, *Lakos és Székely* villamoshegesztés, *Magyar Radiátor és Gépgyár Rt., Magyar Posztógyár Rt., Major* János vasszerszámok, *Nagy* András parkettás, *National Register* pénztárak, *Odze* Aladár fuvarozás, *Pick* Emil, *Reichert Testvérek* fémmunkák, *Sámuel* György bádogos, *Sebők* Antal asztalosmester, *Schmidt* József fodrász, *Ulrich* B. J., *Weber és Zátony* fémmunkák, *Zala* Andor asztalosmester.

A *Magyar Divatcsarnok* átépítése befejezéshez közeledik és azt ünnepélyes keretek között fogják átadni a forgalomnak.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

November 22, 25 és 27-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Éveken keresztül olcsóbb városi vámokat fizettek a textilgyárak

Jogszerint a főváros visszamenő hatállyal százezrek megtérítését követelheti

Érdekes és feltünéstkeltő közleményt adott ki az elmult napokban a Gyosz. igazgatósága, ahol a textilipar nevében *Szurday* Róbert és *Schiller* Ottó dr. meglepő bejelentéssel szolgáltak. Elmondották, hogy *Budapest székesfőváros minden közgyülési határozat és kormányjóváhagyás nélkül megsokszorozta a kövezetvám-illetéket és annak nyomán természetesen a harisnya- és müselyemfonal vámja lényegesen megdrágult.* A gyáriparosok testülete ennek következtében elhatározta, hogy a fővárosnál és a belügyminiszternél szót emel az *önkényes* drágítás ellen.

A várospolitikai élet és a városházi adminisztráció müködését figyelemmel kisérők előtt valóban meglepetést keltett a közlés, amelyik a kövezetvám felemelését adja hirül. Elképzelhetetlen *ugyanis, hogy a főváros felelősséget ismerő polgármestere és lelkiismeretes pénzügyi tanácsnoka, a hivatali komolyságot oly mélyenjáróan valló polgármesterekkel együtt összeül és kitalálja a főváros bevételeinek fokozását* a kövezetvámok felemelése révén. Ezt a gesztust és titokzatos harácsolási müveletet senki sem hiszi el a fővárosról és valóban *mosolyogni kell a textilgyárosok naivitásán,* ahol a textilmilliomosok síránkozó bejelentését ilyen komolyan fogadták.

A közvéleményt mégis érdekli, hogy *mi történt a textilvámokkal* és ezért

a pénzügyi osztályhoz

fordultunk, ahol a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Magunk is hallottunk a textilvállalatok panaszáról, amely azonban meglepetést az ügyosztály adminisztrációjában egyáltalán nem okozott. Tárgyilagosan elismerjük, hogy

a harisnya és a műselyemfonal vámtételei újabban megdrágultak,

ez a körülmény azonban nézetünk szerint *inkább a csendes hallgatásra, mint a nyilvánosság előtti panaszkodásra indíthatná az érdekelteket.* Helytelenül magyarázott kulcs és tévedés következtében ugyanis

a fentnevezett áruk eddig a szabályrendelettel ellentétes alacsonyabb illeték szerint kerültek elvámolásra,

amelyeket most *kénytelenek voltunk korrigálni.* A szóbanforgó textilfélék ugyanis magasabb díjtételek alá esnek és az eddigi téves elszámolás csak azért történhetett, mert *a MÁV helytelen bevallás alapján bírálta el a vasúton érkezett gyártmányokat.* A hiba kiigazítása már megtörtént és természetesen érvénye kiterjed a tengelyen érkezett és a vámhatáron át jövő árucikkekre is.

Vámemelésről tehát nem lehet beszélni, legfeljebb a szabályoknak megfelelő kiigazításról,

ami ellen tiltakozásnak vagy felszólamlásnak *nincs jogosultsága.*

Ez a magyarázata tehát a textilesek feljajdulásának, amellyel azonban felmerül a kérdés: *joga van-e a fővárosnak a vámemelést visszaható erővel érvényesiteni, amely esetben a textilkrőzusoknak komoly százezreket kellene utólagosan megtéríteni.* Azt hisszük, hogy az illetékes helyről jövő felvilágosítás után a *Szurday—Schiller* szövetkezés *eltekint a belügyminiszternél kilátásba helyezett intervenciótól* és csendesen belenyugszik a vámtételeknek „a helytelen bevallás alapján történt kirovás" kiigazításába. Sopánkodásnak pedig azért sincs jogosultsága, mert a textilgyárosok így is *megtalálták a maguk horribilis hasznukat.*

Zürzavar a záróra körül

A kereskedők egy része korábban akar zárni, másik csoportja meghosszabbítást sürget — A személyzetet angol rendszer szerint hétköznapi munkaszünettel kárpótolnák

Az üzletek zárórája már hosszabb idő óta foglalkoztatja a főváros illetékes tényezőit, elsősorban a közgazdasági és ipari ügyosztályt. A végleges rendezést megnehezíti, hogy maguk az érdekeltek sem tudnak megegyezésre jutni. Így például a *füszeresek és élelmiszerkereskedők* egy csoportja azt szorgalmazza, hogy az esti zárás, szombat kivételével, 8 óra helyett már 7 órakor legyen, a másik csoport pedig ragaszkodik a 8 órai zárórához. *A divatárukereskedők* azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a *záróra meghosszabbításának engedélyezését* kérjék a hatóságoktól. Ez főleg a belvárosi kereskedőknek a kívánsága. Hivatkoznak arra, hogy *a külföldi nagy metropolisokban seholsem ismerik az üzletek zárórájának ezt a szigorát,* sőt vannak helyek, ahol a záróra teljesen a tulajdonos egyéni jogát biztosítja. A záróra megreformálásától a kereskedők az üzleti forgalom fellendülését remélik és állitásuk szerint jelentékeny haszon származna ebből a székesfővárosra is, mert a kivilágított üzletek több villanyt és gázt fogyasztanának. Az alkalmazottakra nézve a záróra-meghosszabbítás nem jelentene sérelmet, mert az elgondolás szerint az üzletek reggel esetleg egy órával később nyitnának. De a kereskedők között sok híve akad az angol rendszernek is:

kerületenként felváltva a hét egy-egy napján délután 1 órától zárva tartanák az üzlethelyiséget, vagy pedig a személyzet fele szabad délutánt élvezne.

A zárórakérdés rendezése iránt érdeklődtünk

FELKAY FERENC dr. tanácsnoknál,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának így nyilatkozott:

— A zárórakérdés rendezése már közel egy éve foglalkoztatja a főváros illetékes hatóságait. A polgármester úr rendeletére annakidején hosszasan tárgyalt az ügyosztály a kereskedői érdekeltségekkel, *de nem lehetett egyöntetü álláspontra jutni,* mert a munkaadók és munkavállalók felfogása között felmerült ellentéteket kiküszöbölni nem sikerült.

A főváros vezetősége minden reformtervet szivesen mérlegel és nem ellenzi az esetleges módosításokat.

Tagadhatatlan, sok igazság van abban, hogy az esti órákban a publikum nagy része jobban ráér és inkább tudna vásárolni. Különösen a belvárosi üzletekre vonatkozóan helytálló a felfogás, hogy nagyobb érdeke egy üzletnek az este 6 óra utáni nyitvatartás, mint az, hogy reggel 9 óra helyett már 8 órakor feltolja a redőnyöket. A kérdés szociális részét is meg lehetne oldani.

— Egyelőre az ügyosztály a *füszerüzletek* zárórájának reformjával foglalkozik. A Baross-Szövetség, a füszerkereskedők és az alkalmazottak ugyanis együttes beadványban kérték, hogy

a záróra szombat kivételével egységesen 7 órakor legyen.

A beadványt a főváros vezetősége *pártolóan terjesztette fel az illetékes minisztériumhoz.* A kérdés elbirálásánál tagadhatatlanul figyelemmel kell lenni a közönség szempontjaira is, mert itt viszont *sokan ragaszkodnak a 8 óráig való nyitvatartáshoz,* sőt még ennek az esetleges meghosszabbítását is szivesen vennék. Úgy ezzel a kérdéssel, mint a 6 órai záróra esetleges meghosszabbításával behatóan foglalkozik az ügyosztály és napirenden van *az üzletek weekendjének generális szabályozása is.*

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. *Telefon: 91—8—14*

FÉNYSZÓRÓ

Az összeférhetetlenség

súlyos és kényes problémája a közéletnek és ha ma Európaszerte sürün érkeznek szenzációt keltő híradások a különböző országokban megnyilvánuló kereskedelmi és gazdasági visszásságokról, ezeknek hátterében mindig ott van az összeférhetetlenség kritériuma. Az összeférhetetlenség hihetetlenül nagy előny annak a számára, aki ebből erkölcsi vagy anyagi hasznot ér el és kártékony azoknak a terhére, akik ennek az állapotnak kizárólag a hátrányait látják. Nem gondolunk a Stavisky-esetre, sem pedig a milliós és milliárdos hadiipari szállitásokra, amelyek annyit foglalkoztatják a müvelt nyugat közvéleményét és elvonatkoztatjuk úgy az összegszerüség, mint a morális hatás szempontjából azt az összeférhetetlenséget, amelyet például Ruzicska Edének, a sütőipartestület és a pékkartel elnökének esetében látunk. Képtelenség ugyanis, hogy egy dolgozó ipari réteg a maga vezetésével elnökké választ valakit, ugyanakkor pedig a pékegyezmény néven müködő kartel is vezérének vallja a péknagyiparost, akinek minden tárgyilagos vélemény szerint egyik tisztségéről már régen le kellett volna mondania. Ha a pékkartel és az ipartestület eddig azonos tisztviselőkkel müködött és ott most változásokat eszközölnek, úgy ez nem vonatkozhat csupán az alantas irodai segéderőkre, hanem elsősorban az elnökre, akinek át kell adnia a helyét, hogy az egészséges és célirányos működés biztosittassék. Az összeférhetetlenség a magyar glóbuszon is összeférhetetlenség és ennek a konzekvenciáit Ruzicska úrnak is le kell vonnia mielőbb, nehogy felülről jövő hatalmi szó kényszeritse a pékkartel és a sütőipartestület közötti választásra.

Nagy ijedtség uralkodik

a vendéglősiparban a margarinrendelet intézkedései nyomán. A meghökkenés azzal magyarázható, hogy a földmüvelésügyi kormány a magyar mezőgazdasági érdekeltségek és a fogyasztótömegek általános helyeslése közben elkészitette a már régóta követelt margarinrendeletet, amely kimondja, hogy a margarinból készített fogyasztási cikkeket különleges módon deklarálni kell. Nem lehet a jövőben a vásárlótömegek gyomrába olyan ételneműeket csempészni, amelyek a közhit szerint vajjal készülnek, holott kiderül, hogy a készitési anyag faőlkotóeleme nem a vaj és a zsir, hanem a mesterséges zsiradék. A vendéglőkben és éttermekben ki kell függeszteni a táblát: itt margarinnal sütnek, főznek! — ami kétségtelenül kiváltja a kényesizlésü emberek idegenkedését. Magától értetődik, hogy az elismert, szolid és hirnevükre féltékeny vendéglők nem kerülnek olyan kényszerhelyzetbe, hogy ilyen táblákról kelljen gondoskodniok, a kisüzemek pedig választhatnak: vagy beszüntetik ennek a furcsa zsiradékkeveréknek a használatát és áttérnek az állati zsir igénybevételére, vagy pedig kitartanak eddigi „olcsó" áraik mellett, ám akkor ország-világ megismeri mühelytitkukat, amely számukra aligha jár a látogatottság emelkedésével.

A tömegfiókok láncolata

a legújabb közellenség, ami a legális kereskedelem torkára teszi a halált hozó fegyvert. Az áruházak példátlan manöverei után a nagy gyárvállalatok végzik azt a lelkiismeretlen munkát, hogy termékeiket közvetlenül viszik a fogyasztók elé és kikapcsolják a közvetitő kereskedelem apparátusát. Az a kis haszon, ami a termelő és a fogyasztó között rendelkezésre állott a kereskedelemnek: ez fáj a gyáraknak, amelyek nem törődve a gazdasági kényszerhelyzet-diktálta méltányossággal, egymásután vonzzák magukhoz a kiskereskedők vevőit. Annál erkölcstelenebb ez az eljárás, mert köztudomásu, hogy a gyáripar hatalmas állami támogatásokban és vámkedvezményekben részesül, amelyek lehetővé tették, hogy bizonyos szakmabeli kisüzemek a fejlődés legmagasabb csúcsára iveljenek. Példaképpen említjük a Pók-üzletek tulajdonosát, a G. F. B. gyárat, amely egy kis Anker-közi bolthelyiség hátsó alkovjából fejlődött hatalmas gyárteleppé csak azért, mert a harisnya és egyéb textilcikkekre szigorú vámvédelmet léptettek érvénybe. Egymásután alakultak a hatalmas csokoládégyárak a sörgyárak keretében, holott a habzó kőbányai és a praliné között rokonszakmáról nem lehet beszélni. A sajtgyárak is kihasználták a behozatali tilalmakat és szerény műhelyeik ma már a fióküzletek tömegeit tápláljak nemcsak sajtáruval, hanem más füszerkereskedésbe való cikkekkel. Csodálatos, hogy olyan hatalmas érdekképviselet, mint a GyOSz, nem resteikedik ennek a folyamatnak erőteljes támogatásával, holott gazdasági kérdésekben szakképzett vezetői nagyon jól tud-

ják, hogy az ipar és kereskedelem egymásnak szoros függvényei és egyik a másik nélkül pusztulásra van kárhoztatva. Magasabb gazdasági koncepció nem nyilvánul tehát a GyOSz magatartásából, mert a kereskedelem végzetes leromlása az ipar természetszerű hanyatlását vonja maga után. Kormányprogrammá kell tenni, hogy a kereskedelmet agyongázoló gyáripar nem létesülhet állami támogatásban és ha Dréherék, Haggenmacherék, Meinlék, a Szent István tápszermüvek, a Szerencsi cukorkagyár, Boon, Duna kekszgyár és egyéb nagy vállalatok nem látják be, hogy a tömegfiókok a kereskedelem utolsó lélekzetvételét szüntetik meg, akkor erélyes eszközökkel fogják kijózanítani őket a nyereségvágy hihetetlen kábulatából.

Ellenzi az adminisztráció a bizottsági tagok beleszólását a közmunkák odaítélésébe

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén ismét szóba került a közszállítások vállalatba adásának új rendje, ami ellen a bizottsági tagok részéről, úgy látszik, *állandósulnak a panaszok és kifogások.* Az autonómia képviselői azt hangoztatják, hogy biztosítani kell számukra továbbra is az odaítélésben való közreműködési jogot, amellyel szemben a polgármester egyelőre törvénymagyarázatot kért a belügyminisztertől. A bizottsági ülésen elsősorban azzal érveltek, hogy *az új közszállítási szabályzat szükebb bizottság felállítását teszi lehetővé* és ilymódon a városatyáknak is alkalom nyílik a beleszólásba, ha a polgármester ezt a bizottságot életre hívja. Végleges állásfoglalás és döntés még nem történt, azonban *erőteljesen érezhető az adminisztrációnak az ellenkezése minden olyan törekvéssel szemben, ami ismét jogot adna a bizottsági tagoknak a munkák odaítélésében.*

— Rendkívül módon meglassítja — mondotta informátorunk — a munkák kiadását az a körülmény, hogy a bizottsági tagok közreműködtek a munkák kiadásában.

Ez a művelet kizárólag az adminisztráció feladata, amely ezt a kötelezettséget a legnagyobb tárgyilagossággal és a főváros érdekeinek védelmében teljesíti.

Érzelmi momentumok nem játszanak közre a munkák kiadásának ebben az új formájában, hanem *kizárólag a közszállítási szabályzat rendelkezései,* amelyektől eltérő döntés a mai állapot szerint nem történhetik.

— Teljesen téves a szükebbkörü bizottság felállítására vonatkozó követelés, mert

ez a szükebbkörű bizottság már működik.

Tagjai a szóbanforgó ügyosztály vezető tanácsnoka, a számvevőség kiküldöttje és az ügyosztályok jogi alosztályának vezetői, *akik minden oldalról megvilágítják a pályázatokat* és az előírásoknak megfelelően döntenek a munkák kiadásáról. Az autonómia bekapcsolódását ebbe a feladatkörbe, remélhetőleg sikerül elhárítani és a kormányzati tényezők megrögzítik a mai rendszert, amellyel sok bénító hatástól mentesítik a fővárosnak a közmunkák kiadásával foglalkozó tényezőit.

Ruházati versenytárgyalás. A fővárosi altisztek ruházati szükségleteire évről-évre versenytárgyalást hirdetnek, azonban a kiírás mindig olyan időpontban történt, hogy *az idénybeszerzés rendszerint elkésett. Szendy* Károly alpolgármester utasítására a városgazdasági ügyosztály már most kiírta a nyári szükségletekre a versenytárgyalást *január 3-iki* lejárattal. A versenytárgyalás összege 70.000 pengő, amelynek elnyeréséért már most erős harcok folynak a textilszakmában.

OFA Holzindustrie A. G. Genf november 13-án tartotta Genfben XII. rendes közgyülését. A mérleg 43.934.74 svájci frank tiszta nyereséget mutat ki, mely összeg új számlára való elövitele folytán a nyereségátvitel 76.368.01 svájci frankra emelkedik. Az igazgatóság jelentése a forgalom általános emelkedéséről és a szakma konszolidációjáról emlékezik meg.

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság csütörtökön megtartott 53. rendes évi közgyülése az 1933/34. üzletév *zárszámadásait egyhangúlag elfogadta* és az igazgatóság részére a felmentvényt megadta. A *részvényenként 1 pengős osztalék* november 17-től kezdve kerül kifizetésre.

A legjobb sokszorositó gép

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9

TELEFON: 19-2-20

Az új átalakítási adókedvezmény. A HATOE gróf *Somssich* Tihamér elnöklésével megtartott igazgatósági ülésen *Szende* Péter Pál ügyvezető elnök beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket az elnökség a házbérfillér tárgyában a pénzügyi kormánnyal folytatott. Az ülés főtárgya a vasárnap kiadott új *átalakítási és tatarozási adórendeletek voltak.* A rendelet oly retrográd intézkedéseket tartalmaz az adókedvezmény mérve, a kedvezményezettek körének megszigorítása, a technikai lebonyolítások, stb. tekintetében, hogy *ezáltal a modernizálási és tatarozási kedv jelentős mértékben csökkenni fog, vagy teljesen meg fog szünni.* A kérdéshez *Halom* Dezső, *Hódy* Béla, *Krivács* Árpád, *Szivessy* Tibor és *Várady* Miklós szóltak hozzá és rámutattak arra, hogyha a rendeleteket a pénzügyi kormány meg nem változtatja, úgy a jövő évben tatarozás és modernizálás oly szük körre fog szorítkozni, hogy a kormány által is kitüzött cél, az építőipar foglalkoztatása, elérhető nem lesz. Az igazgatóság megbízta az elnökséget, hogy a sérelmes rendeletek ellen *a pénzügyi kormányhoz sürgős előterjesztést tegyen* és teljes erejével szorgalmazza a most kiadott rendeletek módosítását.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

XI. Rudasfürdő vízvezeték és csatornamunka. Egres és Fia VII., Rottenbiller-u 28. 17.152.84 P. — VII. Rózsák-tere gör. kath. templomban új főoltár kőfaragó munkái. Král Gyula III., Lajos-u. 77/79. 2980 P. — VIII. Szent Rókus-kórházban burkoló munka, Soós Lajos IX., Erkel-u. 17/a. 3300 P. — XI. Sopron-, Bánát-u. iskola asztalos munka, Halaman János III., Szőlő-u. 27. 4203, Brichta József VI., Erzsébet királyné-út 104. 8048, ifj. Hufnágel Imre VI., Kartács-u. 27. 6640.50 P. — Rudas fürdő központi fütőberendezési munka, Harsányi Testvérek VII., Bem-u. 5. 11.031.23 P. — Szent István-kórház főzőkonyha nikkel gőzfőzőüst szállítása, Jancsurák Gusztáv IX., Ferenc-u 39. P. — XI. Horthy Miklós-uti elemi isk. bádogos munka, Tollár Lajos, I., Attila-u. 67. 4246.20 P. — VII. Községi Temetkezési Intézet kocsimosó és istálló átépítésének kőműves munkái, Csengery Árpád VII., Királyi Pál-u. 7. 5988.40 P. — VII. Alsóerdősor 7. Erzsébet szeretetotthon kőműves munka, Wittinger Ferenc V., Nádor-u. 20. 1439.50 P. — VI. Váci-út. Fertőtlenítő Intézet széntároló vasbeton és azzal kapcsolatos munkák, Beregszászi Dezső VI., Andrássy-út 83. 1528 P.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Edény és konyhaberendezési tárgyak, konyha- és ebédlőbútorok, viaszkosvászon szállítására az inségakciók részére. Pályázni lehet december 4-én d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Nyomdai munkálatokra a Budapest Áramellátásának Története c. mű kiadásával kapcsolatban. Pályázni lehet november 28-án d. e. 9 óráig az Elektromosművek igazgatóságánál.

7000 pár férfi bőrcipő előállítására és 6000 pár férfi bőrcipő javítására a BSzKRt. alkalmazottak részére. Pályázni lehet december 20-án d. e. 10 óráig a BSzKRt. igazgatóságánál.

Bőranyagok szállítására a BSzKRt. alkalmazottak cipőszükséglete részére. Pályázni lehet november 28-án d. e. 10 óráig a BSzKRt. igazgatóságánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Biki Zoltán
gáz-, víz-, központi fütés-, csatornázás-, fürdő-, és egészségügyi berendező
Budapest, VII., Damjanich-utca 39.
Tel.: 44-3-62 ● BRÜNDL cég volt vezető szerelője

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. ● Telefon: 43-5-47

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-73.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

SALGÓTARJÁNI RŐSZÉNBÁNYA R. T.
Építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 28-0-71, 10-3-58, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . . . " " " 5.000 "
Dorogon . . . . . " " " 8.000 "
Téglagyárak: Buda-Üllők Kőbánya
Nyergesujfalu . . . " " " 80,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Üllők . . . . " " " 8,000.000 drb.

Építsen be gépébe phosphorbronzot, SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92 II., Káplár-utca 9
„OPTALIT" könnyűfémdugattyút,
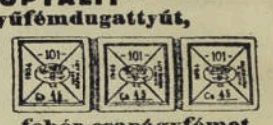
fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

Corallic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57.
Telefon: 30 6-26.

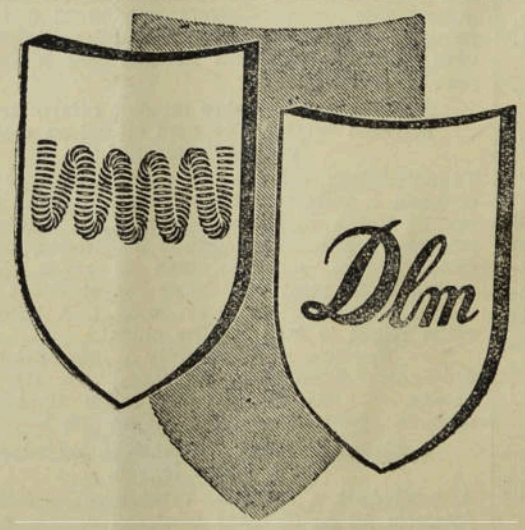

DUPLASPIRÁL ÓVJA SZEMÉT,
DEKALUMEN ŐRZI ZSEBÉT,
JÓL JÁR, AKI EZT HASZNALJA,
FÉNYBEN USZIK HÁZA-TÁJA.

TUNGSRAM D
DUPLASPIRÁLLÁMPA DEKALUMEN SOROZATBAN

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. november 28. — 48. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

SIPŐCZ JENŐ

Sipőcz Jenő dr.-t, Budapest székesfőváros polgármesterét a kormányzó Budapest székesfőváros főpolgármesterévé nevezte ki. Ha végig nem éltük volna az utolsó esztendőt, ha egész lelkünk minden érzelmével, egész idegzetünk minden rezzenésével végig nem szenvedtük volna a féltést és aggodalmat, amellyel ennek a városnak minden polgára Budapest önkormányzatának sorsán csüngött, — akkor most értetlenül állnánk ez előtt az esemény előtt. Hogyan: a polgármester elhagyja posztját, hogyan: hát van szebb, nemesebb, nagyobb hivatás, mint *Budapest polgármesteré*-nek lenni? Mérhetetlen csalódás, tehát mérhetetlen fájdalom emésztene bennünket, ha nem tudnánk, hogy *Sipőcz* Jenő is, mint Budapest minden szerelmese, budapesti polgármesteri méltóságának betöltését tartja a világ legszebb hivatásának, s ha nem tudnánk, hogy amikor a mi polgármesterünk, igazán *egész* Budapest polgármestere, mégis elfogadja és elfoglalja a főpolgármesteri széket, akkor teljesíti igazán hivatását, amelyről nyugodt lélekkel írjuk le ma, hogy *történelmi* hivatás. *Sipőcz* Jenő nem a csillogó méltóság kedvéért lett „hűtlen" városához, hanem miután Budapest jogaiért bölcsességen és becsületen élesített kardjával megvívta csöndes szabadságharcát, oda kell állania, ahol az önkormányzat megvédett csorbítatlanságát, a polgármesteri állás díszét, hatalmát a jövőben is őrizheti és megtarthatja Budapest polgársága javára.

Ez és csak ez vezethette *Sipőcz* Jenőt, amikor a szebbet felcserélte a fényesebbért, a mélyebbet a magasabbért, a szív melegében izzót, a hatalom ragyogásában szikrázóért. Budapest népe ma nem azért járul hódoló tisztelettel a főváros új főpolgármestere és *örök polgármestere* elé, mert az emberi sikerek emelkedő útján magasabb méltóságba jutott, hanem mert mint a főváros önkormányzatának győzelmes szabadságharcosát ünnepelhetjük.

De ez a polgárság a kormányzat belátó bölcsességével szemben is örömmel rója le köszönete és hálája adóját, mert mindnyájan érezzük, hogy *Sipőcz* Jenőnek főpolgármesteri kinevezése elhárított minden veszedelmet az önkormányzat feje fölül, amely a polgármester pompás hadvezéri ténykedése mellett bebizonyította az életrevaló hivatottságát és az élethez való jogát. A polgármester és a törvényhatóság százszorosan megtette a magáét, de mit értek volna el, ha egy makacs, értelmetlen kormányzattal találják szemben magukat? *Gömbös* Gyula és kormánya a nehéz helyzetben salamoni ítélettel, csodálatosan bölcs ötletességgel *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezésében találta meg a tökéletes és minden oldalt kielégítő megoldást.

És mégis örömünkbe üröm csöppen, mert — úgy érezzük — lezárul az alkotásoknak az a másfélévtizedes korszaka, amely alatt *Sipőcz* Jenő, mint polgármester állott a főváros élén. Mert ez a tizenöt esztendő alkotásokban igazán gazdag volt, bár amikor a teremtő munka útján elindult, éppenséggel nem élt a lelkekben az optimizmus, amely a magyar pusztákat aranyvárosokkal akarta volna teleépíteni. Sivár kilátások, üres lelkek, kiírtott önbizalom üszkei között indult el a polgármester, aki megteremtette a lelkek békéjét, magasra emelte a főváros tekintélyét, bizalommal, reménnyel töltötte meg kongó hitünket és gazdag lelkének sugárzása szerte a városban eleven életet teremtett, magát Budapestet pedig megtöltötte az alkotások tömegével.

Az új főpolgármesternek két feladatot tesz kötelességévé Budapest népe, Az egyik, hogy amit tizenöt év alatt ő maga teremtett és amit tizenöt éven át vak bizalommal bízott gondjaira a főváros lakossága, mindezt az erkölcsi tőkét és anyagi erőt a nehéz időkben is, súlyos feladatkörében is épségben megőrizze. A másik, hogy azt az alkotó szellemet, amelyet ő élesztett újjá és amelynek Budapest mai nagyságát köszönheti, a magasabb székből is ápolja és fejlessze, mert nekünk, Budapest népének, *Sipőcz* Jenő mindig több lesz a főpolgármesternél. A törvény nagy hatalmat ruházott rá, de az a hatalom, amelyet a milliós város bizalma, szeretete és hálája ad a kezébe, Budapest egész jövőjét fogja irányítani.

Sipőcz Jenő főpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a kormány és a főváros között kialakult jóviszony további megerősítéséről, a törvényhatósággal való harmónikus együttműködéséről és a szanálás körül vállalt fontos feladatáról

A polgármesteri állás betöltésére sürgősen kiírják a pályázatot

Sipőcz Jenő főpolgármesterré történt kinevezésével lezárultak mindazok az izgalmas kombinációk, amelyek az elmult napokban oly feszült várakozásban tartották a várospolitikai életet. *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezése nemcsak a szorosan vett városházi körökben, hanem Budapest lakossága között is osztatlan örömet keltett, mert az elmult tizenöt esztendő megmutatta, hogy

Sipőcz Jenő Budapest lakosságának elsőrendű érdekei fölött őrködik és minden idegszálával a polgárság és a közérdek szempontjáért folytat heroikus munkát.

Köztudomású tény, hogy a városházi alkotó munka a közelmultban megakadt és most, hogy *Sipőcz* Jenő a főváros legfőbb intézője: *lecsiszolódnak a surlódási felületek, amelyek megbénították az adminisztráció zavartalan működését.* Semmi kétség sincs aziránt, hogy *az új főpolgármester együttes munkára hozza össze a városházi pártokat,* amelynek segítségét igénybeveszi, hogy Budapest háztartását teljesen rendbehozza.

Közvetlenül a kinevezés megtörténte után kereste fel a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

SIPŐCZ JENŐ
főpolgármestert,

aki erről a kérdésről a következő nyilatkozatot tette:

— Súlyt helyezek annak a hangoztatására, hogy az előttem álló nagy feladatokat *a törvényhatósággal együtt óhajtom megoldani.* Megkönnyíti ezt a törekvésemet az a megértő közeledés, ami a kormány és a főváros között kialakult és természetes, hogy

ennek a jóviszonynak a megerősítését

teljes erőmmel szorgalmazni fogom.

— Különleges feladatok előtt állok, amikor

a főváros háztartásának rendbehozására vállalkozom.

Ebben a munkában, meggyőződésem szerint, *a törvényhatóság őszinte és egyöntetű támogatása fog kísérni,* ami egyébként a költségvetési vita folyamán is megnyilvánult irányomban. Minden okom megvan annak a feltételezésére, hogy ez a komoly szándék megmarad továbbra is,

amikor ezt most már mint főpolgármester,

kérem a magam számára.

— Visszatérve a kormány és a főváros viszonyára: *a kormány iránya és célkitűzései mindenben azonosak az enyéimmel.* A kormány átfogó nemzeti programmja, amelyek az újjászületést szolgálja, teljes mértékben fedik az én gondolkodásomat és törekvéseimet. Ugy érzem, hogy

eszményeim harmóniában állnak a kormány eszményeivel.

— *A szanálással kapcsolatban teljesen önállóan fogom a magam elgondolásaim alapján az intézkedéseket megtenni.*

Nem érzem magam kötve semmiféle irányban,

csak a helyzethez kívánom alkalmazni a kiadandó rendelkezéseket. *Az eredményt a tárgyi és dologi kiadások csökkentése útján óhajtom elérni,* ami egyúttal azt jelenti, hogy

megértéssel bírálom el a tisztviselők nehéz helyzetét,

mert munkakészségük és kötelességteljesítésük *a legnagyobb elismerést érdemli.* Főpolgármesteri működésem és

az autonómia belterületén bekövetkező összes nagyobb események harmónikusan fognak lezajlani.

Ezt a hitemet merítem az *önkormányzat*

részéről mellettem megnyilvánuló bizalomból és abból a megtisztelő bizalomból is, amelyik felülről, a kormány részéről ért engem.

Sipőcz Jenő főpolgármester a központi városházán rendezi be hivatalát, mert felfogása szerint *a reá váró nagy feladatok megoldása sokkal simábban történik, ha közvetlen kapcsolatait régi munkatársaival továbbra is fenntartja.* Az előjelek szerint tehát

az új városháza főpolgármesteri helyiségei üresen maradnak és Sipőcz Jenő eddigi működésének színteréről fogja vezetni a székesfőváros hatalmas gépezetét.

A hétfő délután tartott pártközi értekezlet határozata értelmében a főpolgármestert *szerdán délután 4 órakor rendkívüli közgyűlésen* fogják ünnepélyesen beiktatni magas méltóságába. Az installáció után 5 órakor *a törvényhatóság folytatja a költségvetési vitát, amelynek során már a főpolgármester fog elnökölni.*

Az üresedésbe jutott

polgármesteri állásra

a pályázatot legkésőbb *december 15-i lejárattal* kiírják. A polgármesteri állásnak két egyformán kiváló jelöltje van:

Liber Endre és Szendy Károly alpolgármesterek.

A megüresedő *alpolgármesteri* állásra *Lamotte* Károly dr., a pénzügyi osztály nagyrahivatott vezetője *az egyetlen jelölt.*

Lamotte Károlyra fontos szerep vár a városi háztartás rendbehozatala körül, mert ő lesz az új főpolgármester pénzügyi elgondolásainak végrehajtója.

A pénzügyi osztály vezetését *Bódy* László dr. közlekedési tanácsnok veszi át, aki éveken keresztül volt ennek az ügyosztálynak legkiválóbb főtisztviselője. Megindultak a kombinációk

az új tanácsnoki állásokra is,

amelyeknek jelöltjei között az összes érdemes főjegyzők neveit emlegetik. Általában *napirendre kerülnek a tisztviselői kinevezések,* amelyeknek közelsége annyi bizonytalanság után most érthető örömmel tölti el a fővárosi tisztviselői kart.

Borvendég Ferenc emlékezete

Budapest székesfőváros közönsége őszinte, mély részvét mellett helyezte örök nyugalomra tragikus módon elhunyt főpolgármesterét, *Borvendég* Ferencet. Szólt ez a részvét elsősorban egy munkában gazdag, alkotásokban termékeny élet korai befejezésének, de szólt legfőképpen annak a tragikus elmulásnak, amely *Borvendég* Ferencet élete legnagyobb alkotásának megvalósításában akadályozta meg. Nagy tervek, még a halálos ágyon is izzó önbizalom, multja sikereinek tökéletes kiszélesítése és fővárosának, amelyet egy életen át hűségesen szolgált, teendő legnagyobb szolgálata szálltak sírba vele.

Az elhunyt főpolgámester frissen hantolt sírja fölött megbékélt mindaz az ellenzék, amely élete utolsó korszakában személye és tervei körül élesedett ki a fővárosi politikában. Ma már mindenki elismeri, hogy *Borvendég* Ferenc szándékai tiszták és nemesek voltak, használni és csak használni akart fővárosának, hite és meggyőződése volt, hogy elérkezett az utolsó óra, amikor erős kézzel kell a főváros gazdasági ügyeibe belenyúlnia, hogy megmentse attól a gazdasági kataklizmától, amely Európa majdnem minden fővárosát, de minden államát is már régen utolért. Budapest még intakt volt a gazdasági romlástól és ha voltak, akik abban a meggyőződésben éltek, hogy erőteljesebb eszközök alkalmazása nélkül is sikerül a jövő nyugalmát és rendezettségét biztosítani, mindez nem bizonyítja azt, hogy *Borvendég* Ferenc a maga szempontjából nem indult volna el a helyes úton. Tragédiája abban rejlik, hogy tulajdonképpen el sem indulhatott az általa egyedül üdvözítőnek vélt uton, tulajdonképpen meg sem kezdhette a szanálás nagy munkáját, amelynek elvégzésére a kormány bizalma őt jelölte ki. Beiktatásánál becsületes szándékait leszögező bemutatkozó beszédénél, néhány apróbb intézkedés megtételénél alig csinálhatott egyebet, amikor a betegségek egész sora köszöntött rá. Alig heverte ki az egyik kórt, már a másik támadta meg, míg végre súlyos betegen kórházba szállították, ahol azonban az orvosok minden igyekezete sem tudott segíteni.

Élete utolsó és legnagyobb feladata volt azonban az egyedüli, amelyet nem oldott meg *Borvendég* Ferenc. Soha máskor, ez a keménylelkű, erőselhatározású férfiú, aki egyike volt a főváros ügyeiben legjáratosabb főtisztviselőknek, nem kezdett el munkát anélkül, hogy azt sikerrel el ne végezte volna. Kemény és dacos egyéniség volt, ami mintegy tiszta öröksége volt népi származásának. Az utolsó esztendők során például erőteljes harcot vívott éppen ezzel a kormánnyal, amely megismerve *Borvendég* Ferenc erős elhatározóképességét és szívósságát, a legnagyobb bizalmi feladattal ruházta fel. A bánhidai centrálé megváltása körül vívott küzdelme volt ez, amelynek tanulságai azt bizonyították a kormány előtt, hogy *Borvendég* Ferenc puritán és tiszta jellemű férfiú, aki elhatározásaiban megingathatatlan és aki elszántan védelmezi városa ügyeit. Ennek a nagyszerűen makacs magyar jellemnek másik ilyen megnyilatkozása volt az az elszánt küzdelem, amely a háború alatt s a forradalmak után Budapest közműveinek fenntartásáért folytatott harcában nyilatkozott meg. Csak *Borvendég* Ferenc kitartása tette lehetővé, hogy ezek a közművek nemcsak meg nem semmisültek, de Budapestnek világítóanyaggal és vízzel való ellátása legfeljebb órákra akadhatott meg.

Budapest méltán és őszintén gyászolja a tragikusvégű főpolgármestert, akiről mindenki tudja, hogy jót akart városának és csak a sors vethetett gátat nagy elgondolásainak.

Kiszélesítik a Margithidat és elodázzák az óbudai híd épitését

Az autóközlekedés lebonyolítására esetleg emeletet húznak a Margithid fölé

Az óbudai híd megvalósításának gondolata komoly lelkesedést keltett a nagyközönség körében, mert ez a híd hivatott arra, hogy *tehermentesítse a forgalomtól agyonzsúfolt Margithidat.* Amióta a Lánchidat elzárták a teherforgalom és a nehezebb járművek elől, azóta Buda középső részének, Óbudának és Ujpestnek a kölcsönös teheráruforgalmát a Margithídon bonyolítják le, ami a kora reggeltől a késő esti órákig *állandó torlódásokat* okoz. A villamosok és autóbuszok percekig vesztegelnek a Margithíd közepén, a személyautók képtelenek a teherjárművek miatt az átkelést gyorsan elvégezni, mert ez a művelet egyet jelent negyedórás hiábavaló várakozásokkal. Az óbudai híd tervét *Kossalka* János műegytemi tanár készíti, amely most *Rakovszky* Iván és *Kertész* K. Róbert államtitkár módosításaival átdolgozás alatt áll. *Pontos terminusa az óbudai híd megépítésének nincsen,* mert az anyagi fedezet nem mondható biztosítottnak, sőt a borárostéri *Horthy* Miklós-híd építését is csak kölcsönnel tudják folytatni.

Az elmult napokban *hivatalos leirat érkezett a fővároshoz,* amelyben a kereskedelmi minisztérium véleményt kér a Margithíd kiszélesítéséről. A terv nem újkeletü, azonban az időszerűséget a gondolat megvalósítására az adja meg, hogy *az óbudai híd még a messze távolban van* és ezért sürgös gondoskodás szükséges a Margithíd forgalmának biztosítására.

A leiratról és a főváros álláspontjáról kérdést intéztünk *Szendy* Károly dr. alpolgármesterhez, aki messzemenő gondossággal ügyel arra, hogy a nagyközönség széles rétegeit érdeklő kérdésben megnyugtató intézkedések történjenek.

SZENDY KÁROLY dr.
alpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy a városrészek egymás közötti forgalmában *rendet teremtsünk.* Ebből a szempontból mindenképen üdvös a kereskedelmi minisztérium kezdeményezése, amelynek az a lényege, hogy

a Margithídat kiszélesítsük és ott a járművek számára fokozottabb forgalmi könnyítéseket biztosítunk.

Egyelőre csupán *véleményadásra* szorítkozik a főváros szerepe és ebben a vonatkozásban az lesz a javaslatunk, hogy

a híd kiszélesítését feltétlenül végre kell hajtani.

Többféle megoldás merült fel, amelyek közül a mai viszonyok között *az olcsóbb kivitel mellett foglalunk állást.*

A helyzet ma tarthatatlan

és a Margithíd forgalmának megkönnyítése *valóban egyik legsürgősebb közlekedési feladat.*

Szendy Károly alpolgármester hétfőn felkereste *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi minisztert, akit tájékoztatott a főváros álláspontjáról. A híd átalakítása annyira elő van készítve, hogy *a megvalósításra már a tavaszi hónapokban sor kerülhet.*

Értesülésünk szerint a minisztériumnak alternativ tervei vannak: 1. *emeletet húznak a Margithíd fölé és oda terelik az autók közlekedését, míg a mai alsó szintet a villamosok és a lovaskocsik számára tartják fenn.* 2. A másik terv az, hogy hat méterrel kiszélesítik a híd délfelé eső oldalát, amely munka *a vasszerkezetek áthelyezésével* aránylag olcsón végrehajtható. A főváros úgy gondolja, hogy az utóbbi tervet kell végrehajtani, mert az egyszerűbb és elkerülhetővé teszi a hídfeljárók teljes átalakítását. A minisztérium szándékai mindenesetre előtérbe helyezik azt a feltevést, hogy *a Margithíd kiszélesítése egyúttal az óbudai híd megépítésének elodázását jelenti.*

MOCZNIK édes mustár francia mustár

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ES BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40 valók.

Legújabb magyar gyártmányu TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP kellékek és irodafelszerelési cikkek MAKKAY ÉS LÜTZENKIRCHEN Budapest, V., Vilmos császár-út 26. — Telefon: 20—0—77

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8 Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78 Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Debreceni Hajlított Bútorgyár és Fakereskedelmi Rt. Budapesti fiókja: VII., Rákóczi-út 30. (Bejárat Dohány-u. és Nyár-u. sarok) Az ország legnagyobb hajlítottbútor-gyára. Modern lakberendezések és kisbútorok! Telefon: 33—4—47.

Szőke, Nasch és Takács HITELTUDÓSÍTÓ IRODA BUDAPEST, TERÉZ-KÖRÚT 6 TELEFON: 21—3—59 | Kereskedelmi és speciális hiteltudósítások. Pontosan, gyorsan, megbízhatóan

MAROSSI F. LAJOS szab. márványutánzatu fal és padlóburkolólap mükő- és cementárúgyár, burkoló-vállalat Budapest, X., Kerepesi-út 73. Tel.: 33-8-84.

Magyarország aranykoszorús cége JANCSURÁK GUSZTÁV rézműves-mester BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel.: 30-8-47 Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek – Üstök

Ilkovits J. Budapest központi fütés- és vízvezetéki vállalata V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb Paplan, Matrac, Chaislongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés. GICHNER JÁNOS-nál Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20. Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

Zsitvay Tibor a várospolitikai élet eddigi szereplőivel együtt fogja a kormány budapesti szervezkedését irányítani

Amióta *Gömbös* Gyula miniszterelnök vette át a kormány vezetését és ezzel egyidejüleg új irányítást kapott a *Nemzeti Egység* pártja: szünet nélkül kísértettek azok az elgondolások, hogy *a kormánypárt budapesti szervezkedését is új alapokra kell helyezni.* Ennek az elgondolásnak a keresztülvitelét látszólag *Tabódy* Tibor országgyűlési képviselő aktivitása indította el, aki lemondott törvényhatósági bizottsági tagságáról, kilépett a *Keresztény Községi Pártból* és az országos párt Eszterházy-utcai helyiségéből megkezdte a kerületek megszervezési munkáját.

Akciója akaratlanul is keresztezte az Egységes Községi Polgári Párt szervezkedési tevékenységét,

ahonnan természetesen tiltakoztak a párhuzamos organizációs munkálatok ellen és azt kívánták, hogy *a kormánypárt budapesti képviseletét a Községi Polgári Párt kipróbált vezérkarára és szervezeteire építsék.*

Zsitvay Tibor személye garantálja a kibontakozást

Ez a helyzet most fordulóponthoz jutott, amikor a kormány bizalma *Sipőcz* Jenőt ültette a főpolgármesteri székbe. A főpolgármester nem pártember és új hatáskörében is *azt az elvet vallja, hogy a budapesti lakosság egyetemes érdekeinek a védelmezője kíván maradni.* A budapesti pártszervezkedés kérdését pedig dülőre akarják vinni illetékes helyen és megtörtént a döntés abban az irányban, hogy a politikai élet egyik legkitünőbb értékét:

Zsitvay Tibor dr nyugalmazott igazságügyminisztert bízták meg az ellentétek elsimításával,

a kormány politikájának a városházán való érvényesítésével és a pártszervezési munkálatok irányításával. Zsitvay Tibort általános rokonszenv fogadta és minden kilátás meg van arra, hogy a függő kérdések tisztázása után

megtörténik a kibontakozás.

Zsitvay Tibor *nem kötött ki semmi különösebb feltételt* és bizonyos, hogy önálló elgondolással lát hozzá feladata megoldásához.

Nem valószínű, hogy a Községi Polgári Párt presztizskérdést csináljon abból, hogy az Akadémia-utcai párthelyiséget likvidálják,

mert Zsitvay Tiborral való együttműködés esetén a közös munka az országos párt helyiségében nagyobb lendületet igér.

Zsitvay Tibor és az *Egységes Községi Polgári Párt* közös elgondolása alapján *két irányú szervezkedés* indul meg: vonatkozik ez az *országgyülési képviselőválasztásokra* és a *városházi helyzetnek* a kormány szempontjából való tisztázására. Abban nem lesz változás, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt a keresztény párttal továbbra is együtt működjék és ezzel biztosítsák a stabilitást a főváros parlamentjében.

Ezen túlmenőleg minden kerületben *felújítják a kormánypárti klubok életét* és felvilágosítják a polgárságot, hogy az eddigi párhuzamos szervezkedés most már a nemzeti egység érdekében történik.

Az együttműködés jegyében tartják meg a zászlóbontást

Személyi vonatkozásokban aligha történik változás, mert

Zsitvay Tibor a maga éleslátásával nem mellőzheti azokat, akik a főváros közgyűlésén a nemzeti egységet jelenleg képviselik.

Ilyen elgondolás mellett a szervezés munkája sokkal rövidebb időn belül nagyobb eredményeket hozhat, mint a megfelelő reális alap nélkül való elindulás. A párt új fővárosi szervezője a függő ügyek elintézése után

nagyszabású zászlóbontó gyűlésen mutatkozik be Budapest közönségének

és törzskarában kétségtelenül ott lesznek azok a fővárosi kormánypárti képviselők, akik *eddig is úttörő munkát végeztek Budapesten.* Valószínű, hogy *a zászlóbontó nagygyűlést még a karácsonyi ünnepek előtt megtartják.* Azok a célzatos híresztelések, hogy a *Községi Polgári Párt válaszúton van és a pártszakadás sincs kizárva:*

nem felelnek meg a valóságnak,

mert a párt, mint a törvényhatósági bizottság 58 mandátumának birtokosa, együtt marad és a *legjobb indulattal és reménykedéssel várja a Zsitvay Tiborral való harmónikus együttmunkálkodást.*

Nem jön új garnitura!

Zsitvay Tibor ny. miniszterhez

közelálló és beavatott helyről

a következő felvilágosításokat kaptuk azokról *az alapelvekről,* amelyek szerint tárgyalásait lefolytatni és az új szervezetet megalakítani kívánja:

— A kormányelnök intencióinak megfelelően *Zsitvay* Tibornak nincs szándékában a két kormánypárti szervezet között az ellentéteket kiélezni. Éppen ellenkezőleg: a harmóniát kívánja megteremteni. A kormány budapesti szervezkedésének pártelnöke tehát

nem jött senki ellen, de természetesen csak azokkal kíván együttműködni, akik a kormány szándékait követik, vagy pedig azt követni hajlandók.

Az új elnök tehát *nem akar senkit sem elidegeníteni magától.* Ettől teljesen távol áll és a valóság az, hogy még a másod-, harmad-, vagy negyedsorban állókat is megakarja nyerni, illetve megkívánja tartani az új és egységes alakulásban.

Nincsenek uszályhordozói, nincs külön garniturája és az ő révén a városházán kívül állók szerephez nem juthatnak.

Zsitvay Tibor tiszta lapot kapott a kezébe, *semmiféle megkötöttség, vagy kötelezettség vállalása nem terheli.* Igy tehát semmi ok sincs a nyugtalanságra azok részéről, akik eddig is szerepet játszottak a városházi politikában. Ezzel egyidejüleg persze az is kétségtelen, hogy *Zsitvay Tibor feltételeket nem enged magának diktálni.*

A Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este, a költségvetés tárgyalásával párhuzamosan az Újvárosházán értekezletet tartott, amelyről a következő hivatalos közleményt adták ki:

Az *Egységes Községi Polgári Párt* bizottsági tagjai hétfő délután *Kozma* Jenő elnöklésével pártértekezletet tartottak és azzal a hírrel foglalkoztak, melyszerint *Zsitvay* Tibor a fővárosi pártszervezésre vonatkozó tárgyalásokra kapott a miniszterelnöktől megbizást. A pártértekezlet egyhangúan a következő határozatot hozta: Tekintettel arra, hogy ebben a kérdésben a pártvezetőség illetékes helyről semmi értesítést nem kapott, *a pártértekezletnek nincs módjában az üggyel kapcsolatosan állástfoglalnia.*

Ez a határozat ugyanis abban az időpontban született, amikor még nem indultak meg a közvetlen tárgyalások *Zsitvay Tibor* és a Községi Polgári Párt között. *A hét elején Zsitvay Tibor nem tartózkodott a fővárosban* és ezért nem volt módjában megbizatásáról *Kozma* Jenővel és a párt többi vezetőivel az érintkezést felvenni. Ezt az elmaradhatatlan megbeszélést azóta már megkezdték és a tárgyalások a legjobb úton haladnak ahhoz, hogy a fővárosi kormánypárti szervezkedés dolga a reálitások jegyében kerüljön a biztos alapra.

Nagy óvatossággal jár el a főváros a csatorna-szivattyútelep vállalatbaadásánál

Előbb szakvéleményt kérnek a Műegyetemtől és csak azután döntenek a milliós munka kiadásáról

A vízművek Dunaalagút építéséhez hasonlóan nagyszabású és nem kevésbé komplikált feladat végrehajtása vár a főváros vezetőségére. A főváros terjeszkedése folytán, mint annakidején megírtuk, szükségessé vált a Soroksári-úti központi csatornaszivattyú-telep főnyomó csövének meghosszabbítása. Ezen az

alagútnagyságú óriási csövön át ömlik a több millió liternyi szennyvíz-tömeg a Dunába.

A régi cső rövid, lassan történik a folyam sodrával a keveredés és feltünően észlelhető a Dunaviz szennyeződése. Már a mult évben elhatározta a főváros vezetősége, hogy a szivattyútelep főnyomócsövét 150 méterrel meghosszabbittatja, hogy a szennyvíz a folyam medrének közepén egyesüljön a nagy víztömegekkel. A 880.000 pengőt reprezentáló nagyszabású munka elvégzésére a polgármester az összel versenytárgyalást hirdetett, amelynek a közelmult hetekben járt le a határideje. Nyolc pályázó jelentkezett és bár pénzügyi szempontból mindegyik elfogadható volt, a döntés még mindig késik. Ugy látszik,

a megyeri alagútak tapasztalatai fokozott óvatosságra késztetik az illetékeseket.

Nem szándékoznak addig dönteni a vállalatbaadásról, amíg nem bizonyosodtak meg arról, hogy a három javasolt kiviteli módozat közül melyik a legbiztosabb. Az ajánlatokat *a műszaki leirásokkal együtt a polgármester átküldte a Műegyetemre, azzal a kéréssel, végezzenek alapos próbákat és számításokat, azután közöljék a fővárossal szakvéleményüket.* A Müegyetemen már hozzáfogtak a feladat megoldásához.

Beavatott forrásból kapott információnk szerint a fővárosnak illetve a műegyetem szakértőinek a következő megoldások között kell választani: Az egyik a *szádfalas* megoldás. Ez annyit jelent, hogy a Duna medrét egész a fenékig elrekesztik azon a darabon, ahol az építkezés folyik.

Az elrekesztés hatalmas vasoszlopokkal és vaslapokkal történik.

A bekerített helyről azután ki kell szivattyúzni a vizet. Ha ez elkészült, két méter mély árkot ásnak a fenéken, ebbe fektetik bele a közel két méter átmérőjü, 150 méter hosszú vascsövet. A szádfalnak igen erősen és szilárdan kell épülni, hogy a víz nagyerejü sodra össze ne nyomja.

A másik mód a kesszonos eljárás.

Itt búvárharanggal dolgoznának, úgy mint a hidak pillér-építésénél. Ez a módszer komplikáltabb, mert mindig odább kell tolni a keszont, míg ellenben a pillér-építésnél csak egy helyben dolgoznak. A *harmadik megoldás* az lenne, hogy

hajóhídszerü állványzatról eresztenék le a víz alá az egész csövet.

Ennél nagy a kockázat, mert legkisebb hibás mozdulatnál csőtörés állhat be, ami nagy idő- és pénzveszteséget jelenthet.

A városházán érdeklődéssel várják a Müegyetem válaszát. Az építkezést a tavasszal akarják elkezdeni.

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDÉSBEN

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Robbanás-veszedelemmel járó üzemek működnek a Lipótváros szívében

Az elavult szabályrendeletek miatt a hatóság kénytelen volt az engedélyt megadni

Néhány héttel ezelőtt a Stefánia-úton borzalmas szerencsétlenséget okozott egyetlenegy földrengett, fölrobbant oxigénes palack. Ilyen előzmény után érthető idegességgel figyeli a főváros legrohamosabban fejlődő, modern új városrészének, az Újlipótvárosnak közönsége, hogy a kerület szívében egyszerre két oxigén, hidrogén és egyéb ipari gáz árusításával foglalkozó vállalat telepedett le, sűrűn lakott utcák, hatalmas bérpaloták töszomszédságában. A két rettegett telep közül az egyik, a *Hidroxigén r. t.*, az V., Visegrádi-utca 41. szám alatt már működik, a másik pedig ugyanennek a háztömbnek a másik oldalán, a Csanády-utca 5. számú bérpalota földszintjén most akarja megnyitni a kapuit. A környék lakói már a nyáron, amikor az első telep odaköltözött, tiltakozni próbáltak a veszedelmes szomszédság ellen az illetékes hatóságoknál. Tiltakozásuk azonban eredménytelen volt, mert kiderült, hogy a telepengedély kiadása ellen az érvényben levő szabályok szerint csak ház- vagy ingatlantulajdonos adhat be kifogást. A Hidroxigén-gyár tehát beköltözött és azóta a Visegrád-utcai telepről vígan száguldoznak a háromkerekű tehertaxik az oxigénes, hidrogénes és egyéb palackokkal. A példa vonzott. Nemrégiben a másik hasonló vállalat jelentkezett telepengedélyezési kérelemmel az V. kerületi elöljáróságon, az *Oxigén értékesítő-vállalat*, amely a másiktól alig száz lépésre akarja üzemét és raktárát felállítani. Ennek a telepengedélyezésnek még nem dőlt el a sorsa, így a szomszédos környék lakói fokozódó aggodalommal figyelik az eseményeket.

A belterületre nem való telepek engedélyezése dolgában az illetékes

V. KERÜLETI ELÖLJÁRÓSÁGON

érdeklődtünk, ahol a *Fővárosi Hírlap* munkatársának ezeket mondották:

— A szóbanforgó telepek engedélyezési eljárása az érvényben levő szabályok és törvényes rendelkezések legrigorózusabb szemelőtt tartásával történik. A *Hidroxigén r. t.* letelepülése ellen szabályszerű fellebbezés nem érkezett és ezt az engedélyt már hónapokkal ezelőtt kiadta a hatóság. A telepet egyébként éppen különleges természeténél fogva

a kerületi mérnökök állandóan szigorúan ellenőrzik és ügyelnek az előírt kikötések pontos betartására.

A telepen egyébként tele palack nincs nagyobb mennyiségben, túlnyomórészt üres vaspalackokat raktároznak. Az *Oxigénértékesítő* esetében az a helyzet, hogy az Iparfelügyelőség szerint

nincs is szükség külön telepengedélyre.

Az iparengedély kiadását pedig, ha az előírt kellékek rendben vannak, megtagadni nem lehet. Az elöljáróságnak egyébként szigorú kikötései lesznek az iparengedély kiadásánál és gondja lesz arra, hogy ezeket be is tartsák.

Az elöljáróság után felkerestük

FELKAY FERENC dr. tanácsnokot,

az ipari ügyosztály vezetőjét is, aki hozzáintézett kérdésünkre így válaszolt:

— A telepengedélyezési ügyek a kerületi elöljáróságok hatáskörébe tartoznak, hozzánk csak másodfokú elbírálásra, fellebbezés esetén kerülnek az ilyen ügyek. A szóbanforgó esetekről, most, hogy külön felhívták rá a figyelmünket, jelentést fogunk kérni az elöljáróságtól és gondunk lesz rá, hogy

a legszigorúbb biztonsági előírásokat kössék ki,

s ha mulasztást tapasztalnak, kíméletlenül alkalmazzák a megfelelő rendszabályokat.

Értesülésünk szerint a hatóságok helyzetét nagyon megnehezíti azoknak a rendszabályoknak az elavultsága, amelyeket az engedélyezéseknél zsinórmértéknek kell tekinteni.

A telepengedélyezésekre vonatkozó törvényes szabályok is olyan időből származnak, amikor az ipari gázaknak hétköznapi használata még teljesen ismeretlen volt,

ezekre vonatkozólag tehát a szükséges előírások is hiányoznak. A főváros közönsége viszont joggal elvárja a hatóságoktól, hogy népes belterületen ne létesüljenek olyan vállalatok, amelyek biztonsági okokból csak a periférián, szabad területen engedélyezhetők.

Óriási élénkség uralkodik a sertésvágóhídon, amelyet másfélmillió költséggel kibővítenek

A vágóhídon naponta 1500 sertést dolgoznak fel — Jövőhéten megkezdi működését az amsterdami húskonzervgyár — A szalámigyárak húsfelvásárlása a befejezéséhez közeledik

A hazai zsírexport örvendetes fellendülése olyan pezsgő életet, kora hajnaltól késő estébe hajló sürgést-forgást varázsolt a budapesti vágóhidakra, amelyhez hasonlóra csak a régmult, boldogabb időben emlékeznek. A néhány évvel ezelőtt modernizált és bővített sertésvágóhíd tágas csarnokai az évek hosszú során mindig bőségesen elegendőnek bizonyultak a forgalom lebonyolítására, az utóbbi hetekben azonban egyre élénkebben panaszkodnak a nagyvágók a helyszűke miatt. Felpanaszolják, hogy a zsírmárkázó helyiség olyan kicsiny, hogy az árú egy részének manipulációja még rossz időben is, csak szabadban történhetik, a hütő is túlzsufolt, pedig az exportörök már az egyik sörgyár hütőjét is igénybe vették, ami szakszerűség és az ellenőrzés szempontjából sem megfelelő.

Érdeklődtünk

ROSTA JÁNOS főjegyzőnél,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjénél, hogy menynyiben alaposak az említett kifogások és foglalkozik-e a főváros a helyzet megjavításával?

— Tulajdonképpen örülni lehetne a panaszoknak, — mondotta a főjegyző — mert ha a modern, tágas sertésvágóhíd szüknek bizonyult, ez a legbiztosabb jele gazdasági fellendülésünknek. A panaszokról van tudomásom és azoknak tényleg van alapja. Mostanában, amikor a sertésvágóhíd forgalma megsokszorozódott, mindenesetre nehezebben megy a munka, mint kisebb felhajtás idején. A munkahelyek elégtelenségén aránylag könnyen lehetne segíteni egy-két vágóhely felállításával, vagy olymódon, ha szaporítanánk a gyorsszúró, illetve kábító berendezést. Ez utóbbi ellen viszont szociális szempontból lehetne szót emelni, mert ez munkaeröket tenne feleslegessé. Hangsúlyozni kell, hogy normális viszonyok között, kisebb exporttevékenység idején, a vágóhíd térfogata teljesen elegendő. Ma

1200—1500 sertést szúrnak le és dolgoznak naponta fel a vágóhidon,

ami hatalmas és az átlagot jóval túlhaladó teljesítmény.

— Indokolt és tényleg

méltányos kívánság a vágóhídi hütőház kibővítése.

A főváros vezetősége ezzel a tervvel már régebben foglalkozik, sőt 350.000 pengő költséggel már megvásárolta a szükséges gépberendezést is. A hütőház kibővítésének céljaira már a megfelelő épületek is rendelkezésre állnak, csupán a szigetelési és a belső berendezési munkák várnak elvégzésre.

Kívánatos az olvasztóhelyiségek időszerűbb, higienikusabb berendezése is.

Ma szabadlángon sütik a zsírt, míg az exportigényeknek jobban megfelelnek a gőzkazánok, amelyeknek segítségével 130—150 fokos láng helyett, 100 fokon történnék a kiolvasztás. Különösen a németországi vásárlók veszik szívesebben az ilymódon készülő teljesen íz és szagtalan zsiradékot.

A hütőház bővítése és olvasztóberendezések modernizálása körülbelül 1,500.000 pengőbe kerül.

A jövő évi költségvetésbe erre a célra fedezetet nem sikerült biztosítanunk. Az ügyosztály programja egyébként teljesen kész és ha elérkezett az alkalmas időpont, javaslatunkat az illetékes fórumok elé fogjuk terjeszteni. Úgy hisszük, hogy *a függőkölcsönből tervezett beruházási programba sikerül majd beilleszteni ezeket a nemzetgazdasági szempontból is fontos munkálatokat.*

A beszélgetés további során érdeklődtünk aziránt: sikerült-e kielégítő megoldást találni a hütőházakban felhalmozódó sertéshús értékesítésére nézve?

— Örömmel közölhetem, hogy ezt a fontos problémát is sikerült megoldanunk. A nagy hollandi vállalat, a *Poels et Co Amsterdam* cég közreműködésével létesített konzervgyár a sertésvágóhíd területén már a jövő héten megnyitja üzemét.

A vállalkozóknak az a tervük, hogy az egész húskészletet feldolgozzák és exportálják.

A különféle húsféléken kívül nagymennyiségű sonkakonzervet fognak gyártani. A készítményeket a hollandi cég Amerikába és más távoli piacokra fogja szállítani. A sertéshúskészlet egy részét egyébként most a szalámigyárak is felvásárolják, ez a tevékenység azonban hamarosan megszűnik. Ellenben a konzervüzem egész éven át fog működni, még pedig meglehetősen nagy aparátussal, mert

havi 100 vagón zsírexport mellett tekintélyes húsmennyiség vár feldolgozásra.

Ennek a megoldásnak általános nemzetgazdasági szempontokból igen nagy a jelentősége.

— Az élelmiszer-export, a hazai fogyasztás és az árak kialakulása, a kínálat és kereslet arányos megoszlása szempontjából

igen fontos volna a nagyvásártelepi hűtőház létesítése is,

de közeli megvalósítása alig remélhető, mert *az építkezéshez, eddigi számításaink szerint, 5 millió pengő kellene.*

Végül közölte velünk *Rosta* főjegyző, hogy a közélelmezési intézmények külön műszaki csoportja, amelyet hosszú időn át a nemrégiben elhunyt *Krencsey* Géza vezetett, a polgármester rendelkezése folytán megszünt és ezt a munkakört a középítési ügyosztályhoz csatolták, ahol mint „H. alosztály" működik tovább *Jaczó* Győző műszaki főtanácsos vezetésével. Itt fogják intézni a Ferencvárosi helyikikötő és az állategészségügyi telep műszaki természetű ügyeit is.

Nincs deficit a költségvetésben

A közgyülés elfogadta Wolff Károly indítványát

A székesfőváros törvényhatóságának közgyülése az elmult héten is erőteljes munkát végzett a költségvetés tárgyalásával. A közélelmezési fejezetnél *Deutsch* Mór a karteleket támadta, *Éber* Antal pedig az üzemek zárószámadásairól kért pontos kimutatásokat. *Wolff* István a ferencvárosi helyi kikötő jobb kihasználását kívánta. *Kleiner* Artur, *Staub* Elemér, *Miklós* Ferenc, *Deák* Lajos, *Freidiger* Sándor és *Pásztor* Imre különböző közélelmezési problémákat tettek szóvá. Szerdán a szociálpolitikai költségvetés során *Orova* Zsigmond az egyházközségek támogatását követelte és kifogásolta a fővárosi kislakásos bérházak magas lakbéreit. *Pintér* János, *Bródy* Ernő, *Stern* Szerén, *Csapó* Ferenc, *Gál* Benő különböző problémákat tettek szóvá, *Hatolkay* Kázmér a szellemi szükségmunka mielőbbi kibővítésére hívta fel a figyelmet. *Perley* Lajos, *Szabó* József, *Szepessy* Albert, *Lévai* Sándor és *Bechtler* Péter voltak a továbbiakban a fejezet szónokai. Csütörtökön a közegészségügyi ügyosztály költségvetését fogadták el *Berkes* Jenő, *Miklós* Ferenc, *Frank* Kornél, *Mátyásfalvy* Erich, *Kabakovits* József, *Takács* István, *Kaszás* József, *Bechtler* Péter, *Szabó* József, *Pászty* Károly hozzászólása után. Vitéz *Árvátfalvi-Nagy* István a rokkantak orvosi kezelésének megkönnyítését kívánta. A városgazdasági költségvetésnél *Nemes Nagy* Mihály, *Halász* Alfréd, *Halasi-Fischer* Ödön, *Hatolkay* Kázmér, *Simonyi* Simon, *Bresztovszky* Ede és *Magyar* Miklós az idegenforgalom fokozottabb propagandájára kérték a polgármestert.

Hétfőn befejezték a költségvetés vitáját. A vita során a *közművelődési és közgazdasági* fejezeteket tárgyalták. Felszólaltak *Miklós* Ferenc, *Bresztovszky* Ede, *Sümegi* Vilmos, *Cselényi* Pál, *Hanasievitz* Oszkár, *Pályi* Gyula, *Tarr* Béla, *Ilovszky* János, *Deutsch* Jenő és *Éber* Antal. *Balkányi* Kálmán a *Hirdetési Vállalat kereskedelemellenes működését kifogásolta*, amelynek okát abban látja, hogy az intézmény felelős vezető nélkül bürokratikusan működik. További fejtegetésében *kormányintézkedést sürgetett a gyárak detail-árusítása miatt. Nagy* Antal a kontárkodás megakadályozásának fontosságáról beszélt.

Szenzációt keltett *Wolff* Károly felszólalása. Hangsúlyozta, *hogy a költségvetés defecitjét magának az autonómiának kell eltüntetnie*, mert ha ezt cselekszi, megmutatja erejét és bátorságát és meggyőzi a kormányt arról, hogy *a szanálásra semmi szükség sincsen.* Tételenként felsorolta a megtakarítási lehetőségeket és így *papíron a deficit eltüntethető*, a törölt tételeket pedig a felveendő beruházási kölcsönből meg lehet valósítani. Ilyen értelemben indítványt terjesztett elő, amelyet a közgyülés egyhangúan elfogadott.

Kedden megkezdték az *üzemek költségvetésének* tárgyalását.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A főpolgármesteri kinevezés nemcsak az autonómia győzelme, de bizonyítéka a kormányzati bölcseségnek is – mondja Ugron Gábor

Megszüntek az ellentétek, amelyek a kormányzat és a városháza között bizonyos feszültséget teremtettek, de helyreállt a nyugalom a városházi adminisztráció frontján is

A hivatalos lap vasárnapi száma közölte *Horthy* Miklós kormányzó legfelsőbb elhatározását, amellyel a *Borvendég* Ferenc halálával megüresedett főpolgármesteri állásra *Sipőcz* Jenőt nevezte ki. Ez a kinevezés osztatlan örömet és megelégedést keltett nemcsak a városházán, hanem a törvényhatósági bizottság tagjai között is és pedig pártkülönbségre való tekintet nélkül. A szanálási törvény életbeléptetése óta bizonyosfokú izgalom és idegesség uralkodott a városházán. Már csak ebből a szempontból is általános tetszéssel találkozik *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezése, aminek következtében egyszerre megnyugodtak a kedélyek. Felmerül mégis a kérdés: miként alakul az új viszony *Sipőcz* Jenő főpolgármester és a főváros autonómiáját képviselő törvényhatósági bizottság között, milyen változásokkal jár *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri beiktatása és általában milyen új irányt vesz az új fővárosi törvényben elrendelt szanálásnak az útja?

Ugron Gábor dr. volt belügyminiszter

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Csak a legnagyobb örömmel nyilatkozhatom *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezéséről. Ezúttal valóban olyan megoldásról van szó, amely minden illetékes tényezőt egyaránt kielégíthet.

Nincs a törvényhatósági bizottság közgyűlésének egyetlen olyan pártja sem, amely ne fogadná szimpátiával Sipőcz Jenő főpolgármesterségét.

Az nem kétséges, hogy hozzáértő ember, aki tizenöt év alatt, amióta felelősségteljes polgármesteri állását betöltötte, értékes tapasztalatokat szerzett. De ennél a szempontnál is fontosabbnak tartom, hogy munkatársai,

az egész városházi tisztviselői kar, szeretettel és nagyrabecsüléssel viseltetik iránta.

A helyesen felfogott közérdek szempontjából is megelégedést kelt *Sipőcz* főpolgármesteri kinevezése, mert ezek után a legteljesebb sikernek a reményében indulhat meg a szanálási művelet. Nem kétséges ugyanis, hogy

Sipőcz Jenő főpolgármester az autonómiával karöltve, a főváros közönségét képviselő törvényhatósági bizottság kívánságainak figyelembevételével fogja előkészíteni szanálási rendelkezéseit.

Nem habozom őszintén kijelenteni, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezésében Budapest székesfőváros autonómiájának a győzelmét látom. Amikor az új fővárosi törvényt megalkották, amely a szanálással megbízott főpolgármester számára valósággal diktatórikus hatalmat ad, az autonómia kikapcsolásával törekedtek a főváros pénzügyi helyzetének megjavítására. Az volt az indok, hogy Budapest székesfőváros autonómiája nem képes szanálni a maga pénzügyi és háztartási helyzetét. Azóta a jobb megfontolás jutott érvényre. Ezt bizonyítja a kormánynak az az elhatározása, amellyel az autonómia emberét ülteti *Sipőcz* Jenő személyében a főpolgármesteri székbe. Ez nem jelent részemről rekriminálást, ellenkezőleg csak elismerést a kormányzat irányában, amely most az egyedül helyes útra lépett, amikor *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezése révén lehetővé tette az autonómia és a korlátlan hatalommal felruházott főpolgármester szoros együttműködését.

Ez a döntés az autonómia győzelme, de egyúttal a kormányzati bölcsességnek is bizonyítéka.

A városházi pártok vezetői most nemes versenyre kelnek, hogy bebizonyítsák: *a főváros autonómiája is képes szanálni a maga pénzügyi helyzetét.*

Közbevetően megemlítjük, hogy éppen *Ugron* Gábor volt az, aki a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában elsőnek követelte, hogy maga az autonómia vegye kezébe a szanálásnak a munkáját. Tulajdonképpen ez a követelés megy most teljesedésbe, amikor *Sipőcz* Jenő személyében az autonómia embere került a főpolgármesteri székbe. Arra a kérdésre, hogy a törvényhatósági bizottság közgyűlése a költségvetés tárgyalása során eltüntetheti-e a deficitet, *Ugron* Gábor a következőket mondotta:

— A deficit eltüntetése most, — a költségvetés közgyülési tárgyalása során — *csak papiron lehetséges.* A költségvetés megszavazásával tulajdonképpen csak kereteket állapítunk meg a városházi adminisztráció vezetői számára. Ha a közgyűlés az eléje terjesztett költségvetést már elfogadta, csak akkor indul meg a szanálás munkája azzal, hogy *Sipőcz* Jenő, az új főpolgármester a közgyűlés, illetve az autonóm szervek elé viszi különböző szanálási intézkedéseit és takarékossági terveit. Az új fővárosi törvény szerint a szanáló főpolgármester ezeket a takarékossági és szanálási intézkedéseket végrehajtás előtt tartozik bemutatni a városházi pártok vezetőiből álló 17-es ellenőrző bizottságnak. Én úgy gondolom, hogy

a 17-es bizottságnak a működésére a jövőben nem is lesz szükség,

mert bizonyosra veszem, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester minden egyes esetben meg fogja kérdezni az autonómia illetékes szerveit és saját hatáskörében nem fog jelentékenyebb szanálási intézkedéseket foganatosítani. *A költségvetési deficitnek még a költségvetés közgyűlési tárgyalása során való eltüntetését azért nem tartom fontosnak,* mert hiszen az új költségvetés csak a jövő évi háztartásnak a kereteit állapítja meg és a jövő év folyamán módja lesz a főváros autonómiájának arra, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester tervei alapján a szanálás műveletét megindítsa és e szanálási rendelkezések eredményeként a főváros háztartásának az egyensúlyát helyreállítsa. Amennyiben a takarékossági intézkedések révén sem volna eltüntethető a költségvetési deficit,

akkor nem marad más hátra, mint a polgármester költségvetési előterjesztésében indítványozott hitelműveletnek a lebonyolítása.

— Mindezek alapján — fejezte be nyilatkozatát *Ugron* Gábor — a legnagyobb bizakodással tekintek a fővárosi autonómia legközelebbi jövőjének alakulása elé.

Sipőcz Jenő főpolgármesteri kinevezésével megszűntek azok az ellentétek, amelyek a kormányzat és a városháza között bizonyos feszültséget teremtettek,

de helyreállt a nyugalom a városházi adminisztrációnak a frontján is.

Ugron Gábornak ez a nyilatkozata plasztikus képet ad arról a hangulatról, amellyel a városházi adminisztráció és a várospolitikai élet reprezentánsai *Sipőcz* Jenő főpolgármesteri kinevezését fogadják.

Halasztást adott a belügyminiszter a költségvetés felterjesztésére

A törvényhatósági bizottság az elmult héten *Borvendég* Ferenc főpolgármester halála miatt kegyeleti szünnapot tartott. Ez a magyarázata annak, hogy *a költségvetési vita tulajdonképpen eltolódott* és a menetrend ellenére hétfőn délután is ülésezett a törvényhatósági bizottság. A közgyülés ekkor letárgyalta a közmüvelödési, a közgazdasági, a pénzügyi fejezeteket és elfogadta a Segitöalap jövő évi előirányzatait. Ezt követte a szavazás és a közgyülés ezzel a ténykedésével *a költségvetés részleteit* is elfogadta.

Kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken az üzemek és az önálló vagyonkezelésü alapok, továbbá a részvénytársaságok költségvetései foglalkoztatják a közgyűlést,

pénteken pedig ezek a tételek is szavazás alá kerülnek. A pénzügyi fejezetnél *Sipőcz* Jenö főpolgármester helyett *Lamotte* Károly tanácsnok válaszolt a vita során elhangzott észrevételekre és adta meg a szükséges felvilágositásokat.

A költségvetési vita e héten tehát befejeződik és csak abban az esetben történik eltolódás, *ha Sipőcz Jenő főpolgármester beiktatására rendkivüli közgyülést tartanak.* Ebben az esetben a jövő héten még egy ülést tart a közgyülés, majd a költségvetést ismét a pénzügyi osztály veszi munkába. A teljesen kész költségvetést a törvény értelmében

november 15-ig kellett volna a belügyminiszterhez felterjeszteni,

ez a terminus azonban elmult anélkül, hogy a főváros ennek a kötelezettségének eleget tett volna. Értesülésünk szerint *Lamotte* Károly dr. tanácsnok az elmult héten felkereste *Keresztes-Fischer* Ferenc *belügyminisztert, akinek hivatalosan bejelentette a költségvetésnek a közgyülés részéről történt elfogadását, ugyanakkor pedig felmentést kért a költségvetésnek az előirt határidöig való felterjesztése alól.* A belügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy

a költségvetést december közepéig küldje fel a főváros jóváhagyás végett,

mert méltányolta azt a körülményt, hogy a *költségvetés hatalmas anyagát újra ki kell nyomatni a változtatások keresztülvezetése végett.* A jóváhagyás terminusáról a belügyminiszter nem nyilatkozott, mert a költségvetést *Sipőcz* Jenö főpolgármesterrel együtt kivánja átvizsgálni és csak *januárban szándékozik a jóváhagyó leiratot és esetleges rendelkezéseit a fővárosnak megküldeni.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépítéseket, szines aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemü munkalatokat a legelőnyösebben végzi
Csaló Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6 31
„Csalfalt" hideg aszfalt törvényesen védve.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-ucca 10. szám
Telefon: 150-81

A régi cég a régi címen Alapítva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9—68

Események

Fővárosi Hirlap
az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Sipőcz főpolgármester a sajtó megbecsüléséről. *Sipőcz* Jenő főpolgármesterré történt kinevezése alkalmából az összes miniszterektől, előkelő állami funkcionáriusoktól, bizottsági tagoktól és a társadalom minden számottevő rétegétől százszámra kapta az üdvözlő sürgönyöket és leveleket. A főpolgármester hétfőn reggel megjelent régi hivatalában, ahol megérkezése után rögtön üdvözölte őt *Csanády* Gusztáv dr. tanácsjegyző vezetésével a polgármesteri hivatal személyzete, utána *Farkas* Ákos dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály nevében köszöntötte, majd egymásután jelentkeztek a városháza főtisztviselői. *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterek köszöntése után a tanácsnoki kar járult a főpolgármester elé, utánuk pedig *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos, *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész, *Sebő* Béla főszámvevő és *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök. Külső küldöttségek hétfőn még nem jelentek meg Sipőcz Jenő dr. előtt, a városházi tisztviselők üdvözléséhez csatlakozott azonban a *Fővárosi Rovatvezetők Testületének* küldöttsége. *Rátkay* Károly dr. testületi társelnök köszöntötte a főpolgármestert, aki meghatottan válaszolt az üdvözlésre. — Másfél évtizedes polgármesteri működésem alatt — mondotta Sipőcz — *megtanultam igazán megbecsülni a sajtót, mert láttam, mennyi küzdelem, fáradság és tapintat irányítja munkáját. Meghajtom a fejemet az előtt az erkölcsi és szellemi érték előtt, amelyet a sajtó jelent.*

A főváros küldöttsége a kormányzóné őfőméltóságánál. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester vezetésével az elmult szerdán küldöttség ment a kormányzóné őfőméltóságához, hogy őt a fővárosi gyermekvédelmi akciók fővédnökéül felkérje. A küldöttségben résztvettek *Liber* Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterek, *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok, *Kasits* Margit és *Hüttl* Tivadar törvényhatósági tanácstagok.

József Ferenc kir. herceg vezette be a Baross Szövetség idegenforgalmi előadássorozatát. A *Baross Szövetség* országos fürdőügyi- és idegenforgalmi előadássorozatát az elmult napokban nyitotta meg *József Ferenc* kir. herceg. Az előadássorozat iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és a megnyitón résztvettek az idegenforgalmi kérdések intézői és szakértői. Ott láttuk *Tormay* Géza államtitkárt, *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármestert, *Szviezsényi* Zoltán dr. miniszteri tanácsost, a budapesti központi gyógy- és üdülőhely-bizottság ügyvezető igazgatóját, báró *Szalay* Gábort, a posta vezérigazgatóját, *Felkay* Ferenc dr. tanácsnokot, *Pávai Vajna* Ferenc dr. főgeológust, *Széll* Jenőt, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatóját és a gazdasági élet számos tényezőjét. *József Ferenc* királyi herceg elismeréssel emlékezett meg a kormány és a főváros nagyarányú munkásságáról és alapos tájékozottsággal mutatott rá arra, hogy az *attrakciós idegenforgalom és a gyógytényezők kihasználása hozhatja meg Budapestnek és Magyarországnak az idegenforgalmi ipar kifejlődését.* A nagy tetszéssel fogadott előadás után *Csármann* Ferenc ny. fővárosi tanácsnok a házhelyparcellázás és a telepítés kérdéseit ismertette.

A fürdőkérdés. Az *Országos Balneológiai Egyesület* vasárnap nagygyülést tartott. *Bánlaky* Géza, a székesfővárosi fürdők központi igazgatója elnöki megnyitójában megállapította, hogy *a magyar fürdőügy egyre jobban fellendül,* a magyar fürdőket 1934-ben *197.000 vendég, tehát 49.000-rel több látogatta,* mint mult évben. *Vámossy* Zoltán professzor a fürdőügy történetéről beszélt, utána *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok „Budapest forrásainak és gyógyfürdőinek fejlesztése" című előadásában *rheumakórház fölállítását* sürgette. Dr. *Schulhof* Vilmos javaslatában a fürdőorvosi minősítés külön képesítéshez való kötését kéri, dr. *Dömötör* János megállapította, hogy *1934-ben a Balatonnak 176.000 vendége* volt, repülőgépjáratok létesítését sürgeti a balatoni fürdőkhöz. Dr. *Angyal* Márton, *Bülkey-Papp* Lajos, *Felber* Lipót, *Rausch* Zoltán, *Tábori* Kornél, *Benczur* Gyula, *Jakab* László, *Nemes* Jenő György, *Czukor* Miklós, *Szentkirályi* Ákos és *Izeri-Izsák* Gyula előadásai után *Bánlaky* Géza összegezte a vita eredményét.

Egyelőre megmarad a Fehér Sas-téri iskola. Hosszas vita után függőben maradt az a kérdés, hogy a Tabán teljes felszabadítása érdekében mikor bontják le a *Fehér Sas-téri polgári iskolát.* A sürgetés a budai bizottsági tagok részéről azért volt olyan erőteljes, mert a várbeli leánygimnázium épülete veszedelmes állapotban van és úgy tervezték, hogy a *Mészáros-utca és a Koronaőr-utca sarkán lévő telken a tabáni iskola anyagából építenek új hajlékot a leánygimnázium céljaira.* A másik oldalon állók azt vitatták, hogy ennek a kifogástalan állapotban lévő iskolának a helyén kell maradnia mindaddig, *míg a tabáni munkák megkezdődnek,* mert a környék lakóinak gyermekei ilymódon távolabbi iskolákba kényszerülnek. Ezt az argumentumot azonban egyszerüen kikapcsolta az a polgármesteri rendelkezés, amely a Fehér Sas-téri iskolát üzemen kívül helyezte és ebben a tanévben üresen terpeszkedik a Tabán közepén. A közgyülés újabb előterjesztést kíván a polgármestertől az iskola sorsáról, amelynek alakulásáról *illetékes helyen* a következő információt kaptuk: — Az iskola lebontásáról szó sem lehet mindaddig, *amíg a tabáni utakat fel nem építik.* Attól kell ugyanis tartani, hogy a lebontott értékes anyagot ellopják, mert az elszállítás rendkívül nehéz körülményekkel járna. A Tabánnak ezen a részén ugyanis csupán gyalogos utak vannak, amelyek alkalmatlanok teherkocsik közlekedésére. Nem volna semmi értelme annak, hogy az épületet eltávolítsuk és a felhasználandó anyag bizonytalan ideig ott heverne és pusztulna, vagy eltünne a helyéről. Értesülésünk szerint különben a közoktatási ügyosztály a közeli napokban olyan javaslatot tesz, hogy *az illetékes ügyosztály rövid útszakaszt építsen és ezzel tegye lehetővé a lebontásra ítélt iskola anyagának elszállítását.* Az építendő új iskola tervrajzának kidolgozása után a lebontás ügye újból a közgyülés napirendjére kerül.

A Belvárosi Polgári Kör vacsorája. A Belvárosi Polgári Kör nagyszabású vacsorát rendezett, amelyen a kör elnöke, *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter is megjelent. Az ünnepi vacsorán *Girardi* Tibor mondott megnyitó beszédet, majd *Sommer* József dr. fejtette ki, hogy *a főváros polgársága szívvel-lélekkel a mellett a külpolitikai irányvezetés mellett áll, amelyet Gömbös Gyula inaugurál.* Kérte a jelenlévő Kállay Miklóst, jelentse a kormányelnöknek, hogy Budapest polgársága megértéssel és hűséggel követi továbbra is. *Kállay* Miklós a beszédért a kormányzat nevében köszönetet mondott.

Extra nagyméretü női ruhák a Fenyves Áruházban. Erősebb testalkatú hölgyeink is — 140—150 cm. csipőbőségig — vásárolhatnak extra nagy női télikabátot, finom fekete buklé kelméből, dúsan szörmézve 48 pengőért, extra nagy szövetruhát 9.80 pengőért, extra nagy krepdesin ruhát 14.80 pengőért, extra nagy gyapjú kötött ruhát 21.80 pengőért, extra nagy meleg bélésü kötött pongyolát 12.80 pengőért és extra nagy flanel pongyolát 3.90 pengőért. Extra nagyméretü női fehérneműket szintén állandóan raktáron tart a cég.

Rövidesen kiírják a budai vízmű építésére a versenytárgyalást

Kőbánya önálló vízműtelepet kap

A budai vízmü ügye a komoly megvalósulás stádiumába jutott. A koronauradalomtól megvásárolt és szerdán véglegesen birtokba vett szigetmonostori ingatlan előre kiszemelt részén legközelebb, valószínüen már december első napjaiban megkezdik a vízvezetéki kutak fúrását. A tervezett 174 kút közül most 92 készül el, 82-öt pedig később fúrnak azon a területen, amelyet monostori kisgazdáktól fognak kisajátítani.

Az új vízmü építésének menetrendjét *beavatott helyen* a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A vízmü táplálására szolgáló első kútcsoport munkálatai rövidesen megindulnak. Az a terv, hogy

a jövő évben mind a 174 kút elkészül.

Ezeknek a kutaknak a vizét azonban már előbb is fel akarjuk használni és nem várunk addig, amíg a budai új vízmü teljesen elkészül. A káposztásmegyeri főtelep közelében is fúrnak 28 új kutat, szintén azzal a céllal, hogy az építkezés átmeneti ideje alatt is legyen bőségesen jó ivóvize Budapestnek. Az átmeneti megoldások segítségével, reméljük, hamarosan lényegesen jobb helyzetet teremtünk és

a jövő nyárra a főváros minden részében kielégítő lesz a vízszolgáltatás.

A technikai kivitel dolgában még nincs döntés. A budai új vízmü tervei már korábban elkészültek, de a közben lefolytatott miniszteriális tanácskozásokon kialakult szempontoknak megfelelően a terveket most át kell dolgozni. A tervek háromféle alternatív megoldással készülnek. Mind a három megoldást felterjesztjük a minisztériumhoz. Ez a közeli hetekben megtörténik és igéret van arra is, hogy a felülbírálás és kormánydöntés nem fog késni. Amint ezt kézhez kapjuk, a főváros haladéktalanul kiírja a versenytárgyalást a budai vízmü megépítésére. Erre vagy még ebben az évben, vagy január első napjaiban sor kerül. Annyi bizonyos, hogy

a budai vízmü építését a jövő tavasszal megkezdik.

— A budai vízmü építésénél különös gonddal lesznek arra, hogy az egyes telepek egymás között és a káposztásmegyeri főteleppel a legtökéletesebben és zavartalanul kooperálhassanak. Reméljük, hogy a kútfúrásokkal kezdődő munkálatok mindvégig zavartalanul mennek és

a budai vízmü 1936-ra teljesen elkészül.

Körülbelül ugyanakkorra befejeződik a megyeri vízmü fejlesztési és tökéletesítését célzó nagyszabású építkezések is.

A beszélgetés során munkatársunk megtudta azt is, hogy

a kőbányai vízellátás kérdése is foglalkoztatja a vízműveket.

A Káposztásmegyerről Kőbányára szállított víz ugyanis önköltségi árban is többe kerül a fővárosnak, mint amennyiért eladja. Az önálló kőbányai vízmü terve már régen kísért, amely időszerüvé vált azért is, mert a Köztemető mögötti fennsíkon végzett próbafúrások igen biztatóak. Azt hiszik, hogy körülbelül 80—100 méter mélységből nagy bőségben kitünő minőségü vizet nyernek, s ezt használják fel a tizedik kerület ellátására.

A kőbányai vízmü kisebb költséggel, pár százezer pengővel megvalósítható.

A beruházást az elérhető megtakarításokból lehet törleszteni.

Kibujni szeretnének a háztulajdonosok a szemétfuvarozási illeték megfizetése alól

A főváros elutasítja a jogtalan kívánságot

A köztisztasági szabályrendelet szerint a háztulajdonosok évtizedek óta a házbérjövedelem arányában a Köztisztasági Hivatalnak évenkint bizonyos összeget fizetnek a háziszemét elfuvarozásáért. A jövő évi költségvetésben *a lakbérjövedelem 1.5 százalékában állapították meg a szemétfuvarozási illeték mértékét.* A háztulajdonosok évek óta mozgolódnak a szemétfuvarozási illeték ellen és több alkalommal a leszállítását követelték. A háztulajdonosok egy része most még ennél is tovább ment és azt kívánja, hogy

a főváros teljesen mentesítse őket a szemétfuvarozási illeték viselése alól.

A polgármesterhez intézett beadványukban arra hivatkoznak, hogy a főváros területén egyre nagyobb számban létesülnek modern házak és ezekben az új építésü házakban elégetik a szemetet. Minden emeleten nyílása van a szemétszállító aknáknak, ahonnan a központi fütőszerkezet kazánjához jut a hulladék, ahol azt elhamvasztják. Hivatkoznak rá, hogy számos gyárüzem is házilag hamvasztja el a szemetet, a külterületeken pedig az ingatlantulajdonosok maguk gondoskodnak a szemét elszállításáról.

A polgármester a tiszti ügyészségnek adta ki véleményezésre a beadványt, amelyre

most készült el az ügyészség elutasító szakvéleménye.

A tiszti ügyészség a köztisztasági szabályrendeletre hivatkozik, amely szerint a szemétfuvarozási illetéket minden ingatlantulajdonos megfizetni tartozik, akár igénybe veszi a köztisztasági telep szolgálatát, akár nem.

A fővárosnak egyébként — mint *beavatott forrásból* értesülünk — közegészségügyi szempontból komoly aggályai vannak a háziszemét-égetés rendszeresítése ellen. Lehetetlen megengedni, hogy kellő ellenőrzés nélkül, ki nem próbált módszerrel végezzék el

az egyes házakban a bűzös füstfejlődéssel együttjáró szemétégetést.

Közérdekből kívánatos, hogy addig, amíg a szemétégetés ügye kielégítően rendezve nem lesz, a háziszeméthamvasztást eltiltsák és mindenki kivétel nélkül a hatósági szállítást vegye igénybe.

A háziurak szerint a szemétégetés tervezett tilalma kissé érthetetlenül hangzik, főleg azért, mert a fővárosnak úgyis elég gondot okoz az elszállításra váró napi hulladéktömegek elhelyezése. Még mindig nyílt kérdés, mi lesz akkor, ha a szentlőrinci szemétbányába továbbfuvarozni nem szabad és az is nagy probléma, hol talál a főváros távolabb új területeket, amennyiben kellő időre nem épül meg a szemétégető. A szemét kiszállítása már is óriási teher a főváros budgetjében, ezt tovább fokozni nagyobb távolsággal nem lehet. Értesülésünk szerint a főváros ezidőszerint

a Drasche-téglagyár kőbányai telkeinek megszerzése iránt folytat tárgyalásokat.

A Drasche-féle telkeken óriási kiterjedésü, kitermelt agyaggödrök vannak, amelyek a Köztisztasági Hivatal szerint harminc évig is elégségesek a budapesti szemét befogadására. Ez a megoldás azért is előnyös lenne, mert a város belsejéhez aránylag közel esik és nem lenne túlnagy a fuvarköltség.

Gazdasági Értesítő

Bojkottálni kell a detail-árusitással foglalkozó gyárüzemeket

A gyár gyártsa, termékeit pedig a kereskedő árusitsa

A *Fővárosi Hirlap* a polgári biztonságot, széles kiterjedésü foglalkozási rétegek érdekeit és az általános közhangulatot tartotta szemelött abban az évek óta tartó harcában, amit *a gyárak detail-árusitása ellen* folytat. A gazdasági élet törvényszerü berendezése és gyakorlata szerint az ipari üzem feladata a termékek előállitása, mig a forgalombahozatalt a kereskedői szervek intézik. A gyárnak lehet nagy üzeme, foglalkoztathatja a munkások tömegeit és produkálhat jobbnál-jobb minőségeket, amelyekért azután jelentkeznek a kereskedők, akiknek viszont az a feladatuk, hogy *az előállitott termékeket üzleteik révén közvetlenül a fogyasztóknak eladják.* Gyár és kereskedő: egymást kiegészitő tényezői a merkantilizmusnak és a kettőt egymással felcserélni nem lehet. Hivatkozunk ebben a vonatkozásban a magyar textilgyártás vezéralakjának, *Goldberger* Leónak a kijelentésére, amely szerint *„a gyár gyártson, a kereskedő árusitson!"* Ezt a komoly intelmet és mindenen felülemelkedő tárgyilagosságot

mellőzik azok a gyárak, amelyek egyszerüen kereskedőknek csapnak fel és kiállva az utcára, kinálják áruikat, ugyanakkor, amikor a szakkereskedők egész hálózata áll a rendelkezésükre.

Vezetnek ennek a furcsa mentalitásnak a kimunkálásában *a textilgyárak*, amelyekkel a kereskedői érdekeltségek békés megegyezésre törekedtek. Hiába volt *Goldberger* Leó komoly intelme, *a GYOSZ és a Szurdai—Schiller együttes egyszerüen kijelentette, hogy az ügy nem időszerü,*

minden marad a régiben.

Ez az erkölcstelen elfajulása a gyártási tevékenységnek vezetett odáig, hogy *a kereskedők az áruházak nyomásán kivül a gyárak detailárusitása ellen is védekezni kénytelenek.* Nem gusztusos és nem célirányos, hogy például a G. F. B. a *Pók-áruházak* húsz fiókját ültette el Budapest utcáin, amikor *a kereskedők százai szivesen vállalkoznak a G. F. B. termékek árusitására.* A német érdekeltséghez tartozó *Izsák József r.-t. harminc festékkereskedést* tart üzemben és valóságos tönkretevője az e szakmából élő kereskedelmi rétegnek. Ötven fiókkal szórta tele a fővárost *a Cadeau R. T.*, amely a maga csokoládé és cukorka termékeit kinálja a közönségnek, holott *a cukorkakereskedők is árulják gyártmányait. A Heller-gyár és a Stauffer sajtgyár* ugyancsak számos fióküzletben kinálja portékáját, pedig a füszer- és csemegekereskedők ezeket a gyártmányokat is tartják és készséggel hozzák a közönség asztalára.

Miért van szükség tehát a gyárak detail-üzleteire?

Nyilván csak azért, hogy a termelői és fogyasztói ár között mutatkozó *néhány fillért* elvonják a kereskedők pénztáraiból. Ezt a helyzetet tovább fenntartani nem lehet és ez a magyarázata annak, hogy a kereskedelmi érdekeltségek a legélesebben tiltakoznak a gyárak manipulációi ellen.

A *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* Vértes Emil elnökségével izgalmas ülésen vitatta meg, hogy a mohóságában határtalan gyári konkurrencia miatt a kereskedők megélhetési lehetőségei teljesen leromlottak. *Kálmán* Andor a cipőkereskedők lehetetlen helyzetét tárta elő, *Balkányi* Kálmán pedig az OMKE álláspontját fejtette ki. *Balla* Szigfried, a kereskedelmi csarnok főtitkára *megcáfolta azt az állitást, hogy a gyáripart a multban szenvedett veszteségek kényszeritik erre az eladási politikára. Gergely* Péter, a Baross Szövetség hozzájárulásának bejelentése után a *Festékkereskedők Egyesülete* is ülést tartott, ahol ugyancsak

a legnagyobb felháborodással tárgyalták a rájuk zudult méltatlan versenyt.

Az *OMKE és a Fővárosi Kereskedők Egyesülete*, valamint a *Baross Szövetség* legteljesebb szolidaritását nyilvánitotta a kereskedők iránt, akiknek akcióját bizonyára *megérdemelt támogatásban fogja részesiteni a nagyközönség.*

Az érdekelt kereskedők a különböző megoldási lehetőségeket tárgyalják, amelyek közül a legmegfelelőbbnek azt az elgondolást tartjuk, hogy

a kereskedők kivétel nélkül bojkott alá helyezzék azokat az árukat, amelyeknek előállitói detailüzletet tartanak üzemben.

Ez volna a méltó válasz arra a mohóságra, amely bizonyos gyárvállalatok részéről oly elitélendő módon megnyilvánul.

Felterjesztést intézett a főváros a kormányhoz a 40 órás munkahét bevezetése érdekében

A terv megvalósítása esetén felére csökkenne a munkanélküliség

A munkanélküliség és az ezzel együttjáró szociális nyomorúság enyhitése egyik legfőbb gondja a székesfőváros igazgatásának. A sokféle inségakcióra költött milliók sem bizonyulnak elegendőnek és egyre bizonyosabbá válik, hogy a főváros a maga erejéből nem tudja sokáig folytatni ezt az áldozatos mentőakciót, hanem más, gyökeresebb megoldás keresésére van szükség. Legkézenfekvőbb megoldás a munkaalkalmak szaporitása lenne. Mivel a termelés fokozására egyelőre nincs kilátás, a főváros szerint a munkaidő csökkentése látszik a legjobban megfelelő megoldásnak. A munkaidő rövidítésének és a 40 órás munkahét bevezetésének kérdésével a közelmult hetekben a törvényhatóság közgyülése is foglalkozott és az ott elfogadott indítványnak adott hangot az a felterjesztés, amelyet a polgármester most szerdán juttatott el a kormányhoz. A felirat — *beavatott helyről* származó értesülésünk szerint — a következő lényegesebb részleteket tartalmazza:

— A felterjesztésben a polgármester a törvényhatósági bizottság határozata szerint mindenekelőtt arra kéri a kormányt, hogy sürgősen hivjon össze ankétet a munkaidő kérdésének megvitatására az összes érdekeltségek bevonásával.

— A székesfőváros már három évvel ezelőtt is készitett egy hasonló felterjesztést, de az mindezideig válasz nélkül maradt. Azóta az átmenetinek gondolt nagyszabású munkanélküliség, sajnos, állandósult és alig beszélhetünk a helyzet javulásáról. Ez az állapot azért is feltünő, mert az ipari termelés terén határozott javulás észlelhető. A termelés az utolsó évben 17%-kal emelkedett s ugyanakkor a foglalkoztatási index-szám csak 7% javulást mutat. Enek az eltolódásnak több oka van. Az első az, hogy

a többtermelést a gyárak túlórázással érik el.

A kisfizetésü munkások közül sokan napi 17—18 órát is dolgoznak. A második ok *a gépek további térhódítása*, a harmadik okot pedig abban lehet megtalálni, hogy az úgynevezett racionalizálás minden üzemben tovább folyik.

— Ennek az állapotnak a tapasztalatait a külföldön több országban már korábban levonták és számos helyen bevezették a 40, sőt 35 órás munkaheteket. Az Északamerikai Egyesült Államokban ma már 37 órás az átlagos munkahét. Németországban nem hoztak ugyan általános érvényü törvényt, de a gyáriparosok maguk között megegyeztek s az állam úgy szerez érvényt e tekintetben az akaratának, hogy csak azokban az üzemekben dolgoztat, csak azoknak ad közszállitást, ahol életbeléptették a 40 órás munkahetet. Mussolini szintén maga állt e mozgalom élére és biztos, hogy Olaszországban is rövidesen általánossá válik ez a fontos reform. A rövidített munkahét kérdésével foglalkozott a Népszövetség mellett müködő genfi Nemzetközi Munkaügyi hivatal is, de határozatot még nem hozott, a döntést elhalasztották.

— A főváros adatgyüjtése szerint a szociálpolitikai ügyosztály azt a véleményét juttatta kifejezésre, hogy hazánkban a 40 órás munkahét bevezetése esetén

a magánalkalmazottaknál 75 százalékkal, a gyáriparban pedig 50 százalékkal csökkenne a munkanélküliség.

Magyarországon körülbelül 416.000 munkanélküli él, a kisipar és a mezőgazdaság beszámitása nélkül. Ennek a fele, tehát körülbelül 200.000 ember juthatna kenyérhez a 40 órás munkahét elfogadása után. A főváros tisztában van azzal, hogy a munkanélküliség súlyos problémáját nem lehet szociálpolitikai szempontok szerint megoldani. Egyelőre nem is kér egyebet: a kormány sürgősen hivjon össze ankétot az összes érdekeltségek és a szakemberek bevonásával. A kérdés rendezése a főváros felfogása szerint most már elodázhatatlan s foglalkozni kell vele annál is inkább, mert mód van arra, hogy a problémát a gazdasági élet további terhelése nélkül is megoldhassák.

— A munkaidőreform ellen természetesen lehet érveket felhozni, de ezek túlnyomó része könnyen megcáfolható.

A termelés menetét a 40 órás munkahét egyáltalán nem érintené.

Az üzemidőt teljesen függetleniteni lehet az egyes munkás munkaidejétől. A munkaadók attól is félnek, hogy a megnövekedett munkáslétszám után

terhesebbé válnék a betegbiztositás.

Ezt azonban olymódon lehetne rendezni, hogy a munkaadó ne a munkások száma szerint, hanem a hetenkint vagy havonkint kifizetett munkabérek végösszege alapján fizessék az OTI díjait. A biztositóintézet ily módon semmiképen sem jutna hátrányosabb helyzetbe a mainál és a munkaadót sem sujtaná több teher.

— Végeredményben a munkaadóra semmiféle hátrány sem származna az új rendszerből, csupán a munkás érezné meg, mert kevesebb munkaidőért nem kapna annyi bért, mint eddig kapott. Hogy pedig a munkabér ne csökkenhessen a létminimum alá,

a 40 órás munkahét bevezetésével egyidejüen törvénnyel kellene szabályozni a minimális munkabéreket.

A minimális munkabér rendezésére, illetve szabályozására egyébként már ratifikáltak egy genfi egyezményt, amelynek végrehajtási utasitása azonban még nem látott napvilágot.

— A főváros törvényhatósága igen nagy reménységgel néz a felirat sorsa felé, annál is inkább, mert hir szerint a kormány köreiben is rokonszenvvel kisérik a főváros fontos lépését. A felirat komolyságára legjobban jellemző, hogy

a főváros a saját üzemeiben is rendszeresiteni akarja a 40 órás munkahetet.

Az üzemi ügyosztály *Morvay* Endre dr. tanácsnok irányitásával már hozzálátott az adatgyüjtéshez és a többi szükséges előkészülethez.

KÖHÖGSZ?
végy
BRONCHY-t
gyártja
STÜHMER

Nov. 28-án, dec. 2-án és 5-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1934-1935. évi évfolyamának második része két kötetben.
TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővített komplet kompasz
Mind a négy kötet ára együtt 60 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. em. 4. Telefon: 22—0—96 és 21—3—86

FÉNYSZÓRÓ

Csehek Magyarországon,

ez a cime Kemény Zsigmond híres regényének, amely most népszerü kiadásban okoz derüs érdekességet az olvasóközönség tömegeinek. A száz év előtti és azt követőleg a Bach-korszak alatti beszivárgása az északnyugati szlávoknak azonban nem volt olyan kártékony és veszedelmes, mint a cseh gazdasági érdekeltségek mai magyarországi terpeszkedése, amely fölött nem lehet és nem szabad egyszerü kézlegyintéssel napirendre térni. Az még elképzelhető, hogy egyik vagy másik cseh ipari üzem magyar földön fiókvállalatot létesit és a magyar vállalatokkal azonos versenyfeltételek mellett keresi a maga boldogulását. Kultúrországban ezt birálat alá vonni nem szokás és mi sem háborodnánk fel az ilyen egyszerü tényen, ha nem arról volna szó, hogy az egyik legnagyobb cseh iparvállalat magyarországi exponense súlyosan kritizálható árdiktaturát szervez meg a magyar fogyasztók ellen. A Hutter-szappangyár eleinte csendben meghúzódott a virágzó magyar szappangyárak árnyékában, később azonban vérszemet kapott, lépésről-lépésre hódította meg a magyar piacot és rendszeres munkával letiporta a kisebb szappangyári üzemeket. Az aussigi gyár most már teljes hegemóniára tör és nem akar kevesebbet, minthogy kartelbe tömöriti az összes nagy gyárakat olyképpen, hogy a várható fogyasztás huszonhat százalékát követeli magának. Hutterék törekvése természetesen a szappan árának megdrágitásához fog vezetni, ami ellen nemcsak gazdasági szempontból, hanem a higienia és a közegészségügy érdekében is tiltakozást jelent be a magyar közvélemény. A csehországi Hutter-gyár nem azért élvez vendégjogot, hogy letörje a kisvállalatokat, tönkretegyen exisztenciákat, kenyértelenné munkásokat, hanem azért, hogy beilleszkedjen az ország termelési rendjébe. Ha erre képtelen, akkor senki sem fogja sajnálni, hogy feladja magyarországi piacát és valamely délafrikai gyarmaton keres újabb üzleti lehetőséget. Emlékét kegyelettel fogja megőrizni a magyar gazdasági élet!

Sodronykartel vigyázat!

Magyarországon sohasem volt rossz üzlet a drótfonat, vagy a sodronykeritésgyártás és különösen manapság mutatkozik élénk kereslet az ilynemü cikkek iránt. A forgalom emelkedésének az a magyarázata, hogy a fakerités aránylag drágább, mert az országnak elszakitott erdőterületei nem állanak rendelkezésre. Ilyen körülmények között a sodronygyárak nagy lehetőségekhez jutottak és mi sem természetesebb, minthogy a konjunktura lendületében siettek áregyezményüket létrehozni. Néhány kisebb üzem nem törődött a kartel megállapodásával és elég élénk forgalmat biztositott magának, sőt többen a fővárosi versenytárgyalásokon is eredménnyel pályáztak, ami különösen felháborította a Stadler-gyár vezérlete alatt álló kartelt. Az elmult napokban sorra járták a kartel megbizottai a kis- és középüzemeket azzal, hogy szüntessék be konkurrens tevékenységüket és ennek ellenében hajlandó őket a kartel tagjai sorába felvenni. Magától értetődik, hogy a termelésből egész jelentéktelen kvótát igértek számukra, aminek következtében a válasz kerek és elutasító volt. A kartel főcélja tehát a kisüzemek leállitása és teljes pusztulásra itélése, amellyel szemben indokolt minden felháborodás. Az ország nem azért vásárol sodronykeritéseket, hogy néhány gyár, Stadlerék, Hutter és Schrantz, Kollerichék, Haidekkerék, Deichsel zsirosra dagadjanak, hanem azért, hogy a szükséglet biztositásán felül munkához és keresethez juttassa a kis- és középipart is. Stadlernek és méltó társainak üzleti politikája a meglévő üzemek gazdáinak és munkásainak a kenyerére tör olyan eszközökkel, amilyeneket a szolid kereskedelem a legnagyobb mértékben elitél. Az ilyen kinövések joggal kihivják a közvélemény ellenszenvét és sokszor ártatlanul sújtják az olyan ipari tömörüléseket is, amelyek a maguk tisztességes gondolkodásával nem ismerik a Stadler-féle módszert.

Reményi-Schneller az Altruista Bank élén. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a *Kisbirtokosok Földhitelintézete* és az *Altruista Bank* fúzióját törvényjavaslat benyujtásával kivánja a kormány előkészíteni. A vezérigazgatói állást az illetékes tényezők *Reményi-Schneller Lajosnak, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatójának ajánlották fel, akivel a mult héten Gömbös Gyula miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott.* Értesülésünk szerint *Reményi-Schneller* Lajos távozása a Községi Takarék éléről és az Altruista Bank vezérigazgatójává történő kinevezése, *befejezett ténynek tekinthető.*

A Hitelbank legújabb gazdasági jelentése a nemzetközi politikai viszonyok feszültségének és a gazdasági téren változatlanul fennálló bizonytalanságnak tulajdonitja a nemzetközi gazdasági helyzetben mutatkozó stagnációt. A jelentés behatóan foglalkozik a *nyersanyagellátás* kérdésével, amely az utóbbi időben fokozottan jelentkező nehézségek miatt a gazdasági problémák homlokterébe került. Ismerteti még a termelés és áralakulás, az államháztartási helyzet, valamint a pénzpiac és tőzsde aktuális jelenségeit.

Tervpályázatot hirdet a Budapesti Nemzetközi Vásár. A Budapesti *Nemzetközi Vásár*, amely fennállásának harmincadik évfordulójához érkezik, nagyszabású szokásos tavaszi épitkezéseit a modern magyar kiállitási stílus keresésére és kialakitására szenteli. Ezért a vásár elnöksége a jövő évi május 3—13 között megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmából *országos tervpályázatot hirdet.* Többezer pengőt tesznek ki a pályadijak, úgy, hogy a tervpályázat iránt már is érdeklődés tapasztalható az épitészek részéről. A *pályázaton minden tervező résztvehet* és annak feltételei a Budapesti Nemzetközi Vásár irodájában, V., Alkotmány-utca 8. szerezhetők meg.

Megjelent a Kallós-Kompasz idei második része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg tizedik évfolyamában a Kallós-féle *Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz* második része, amely *az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztositóintézetek* stb. legújabb személyi- és mérlegadatait tartalmazza. A június havában megjelent első kötettel (budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, Társadalombiztositó Intézet, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek) komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. A kompasz mind a négy kötetének ára 60 pengő. Megrendelhető: *Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4.*

A budapest—mohácsi személyhajójáratok megszüntetése. A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. közli hogy a budapest—mohácsi személyhajójáratokat a f. évben akként szünteti meg, hogy az utolsó menet Budapestről Mohácsra november 30-án, Mohácsról Budapestre pedig december 2-án lesz. A gyorsáru felvétel ezen vonal állomásainak egymásközti forgalmában a fenti napokon szünik meg.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

70.000 kg. motalkó szállitására az üzemek részére: Shell Kőolaj rt., Finomitott Olajok Kereskedelmi rt. és Hegedüs és Társa cégek á 38.025 filléres egységáron, összesen 26.617 pengő vállalati áron.

Fuvarozási munka a Vízműveknél: Metheides Dániel 14.261 pengő áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Tornaterem berendezési munkára a Horthy Miklós-úton épülő iskolánál. Pályázni lehet december 18-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Bútorberendezési munkára ugyanott. Pályázni lehet december 18-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Papíráruk szállitására az üzemek és hivatalok részére. Pályázni lehet december 10-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Iskolai füzetek és rajztömbök szállitására. Pályázni lehet december 12-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A Fővárosi Cirkusz bérletére. Pályázni lehet január 3-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A városligeti tó csónakázási jogára. Pályázni lehet december 21-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Különböző ruhaanyagok szállitására a Hév. alkalmazottak egyenruhái részére. Pályázni lehet december 15-én déli 12 óráig a Hév. igazgatóságánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerű házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Építsen be gépébe phosphorbronzot,
SCHÜTZ
Telefon: 53-0-92
II., Káplár-utca 9
„OPTALIT"
könnyűfémdugattyút,

fehér-csapágyfémet,
mert a SCHÜTZ-gyártmányok kiválóak!

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	5.000 „
	Dorogon	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Üllak Kőbánya	
	Nyergesujfalu	80,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Üllak	8,000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

STREBEL-STRECO-KAZÁN
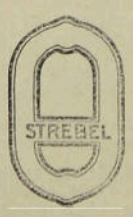

hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBELMŰVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65
Gyárteleп: Moson.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

általános az a vélemény, amely szerint az *Egységes Községi Polgári Pártnak mind az 53 törvényhatósági bizottsági tagját a jövőben is együtt kell tartani* és be kell állítani a *Nemzeti Egység* pártjának szervezési mozgalmába.

Ez csak úgy történhetik meg, ha az akadémiautcai pártirodát feloszlatjuk és a szervezés irányításának zavartalan biztosítása érdekében áttesszük székhelyünket az Eszterházy-utcába,

ahol már kijelölték számunkra az új helyiségeket. A Nemzeti Egység pártja Eszterházy-utcai palotájának első emeletén lesznek az új közös helyiségek, amelyekből a fővárosi polgárság megszervezését most már közös erővel és egységes elgondolás szerint fogják irányítani. *A közös szervezet elnöke Zsitvay Tibor lesz.* Az ma még külön probléma, hogy

a városházán ki veszi kezébe az irányításnak a munkáját,

tekintve, hogy Zsitvay Tibornak törvényhatósági mandátuma nincsen. Ezt a személyi kérdést is *rövidesen megoldják az illetékesek.*

Ugron Gábornak ez a nyilatkozata nem hagy kétséget afelől, hogy az országos párt, az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetőivel kiegészítve folytatja a főváros területén a polgárság megszervezésének a munkáját. A beszélgetés során érdeklődtünk *Ugron* Gábornál az iránt, hogy *mi a véleménye a szanálási művelet további folytatásáról,* tekintettel arra az ellenzéki oldalról hangoztatott érvelésre, hogy a *beruházási kölcsön* felvételével a szanálást elintézettnek lehet tekinteni.

— A beruházási kölcsön felvételére feltétlenül szükség van, már csak azért is, mert a kölségvetésből kiemeltük a beruházási tételeket. Ezek egytől-egyig halaszthatatlanul fontos karbantartási munkálatok, amelyeknek a *költségeire sürgősen fedezetet kell találni.* Semmiesetre sem lehet tehát a beruházási kölcsön felvételét a szanálással összefüggésbe hozni. A szanálási műveletet feltétlenül folytatni kell, már csak azért is, mert,

információim szerint, a fővárosi bevételek fokozatosan csökkennek.

A bevételek csökkenésének az ellensúlyozása érdekében *megfelelő takarékossági intézkedéseket* kell tennie a jövő év folyamán a főváros vezetőségének, amely csak akkor érhet el komoly eredményeket, ha állandóan figyelemmel kiséri a bevételek alakulását és ehhez képest szorítja majd meg a kiadásokat. *Sipőcz* Jenő főpolgármester beiktatási beszéde, amelyet a főváros ünnepi közgyűlésén mondott, nem hagy kétséget afelől, hogy

a szanálás munkáját az autonómiával karöltve fogja végrehajtani,

aminek eredményében viszont azért bizom, mert *a székesfőváros adminisztrációja — élén Sipőcz Jenő főpolgármesterrel — hivatása magaslatán áll.* A főpolgármesternek értékes tanácsokkal fog szolgálni a szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottság is, amelyet — úgy hallom — *Sipőcz* főpolgármester sűrűn óhajt foglalkoztatni. A 17-es bizottság elé

Sipőcz főpolgármester nyilván csak azokat a konkrét előterjesztéseket viszi megvitatás és hozzászólás céljából,

amely előterjesztések nem alkalmasak arra, hogy azokat a közgyűlés döntése alá bocsássa.

Közel száz tisztviselő köteles letenni a közigazgatási szakvizsgát

Készül a kerületi közigazgatás reformja, a műszaki közigazgatás racionalizálása, a tisztifőorvosi és tisztifőügyészi szabályrendelet

Előkészületek a nyugdíjtörvény végrehajtására

A fiatalabb tisztviselők körében meglehetős izgalmat keltett az a polgármesteri rendelet, amely közel száz, a fogalmazási karhoz tartozó fiatal tisztviselőt érint, amennyiben őket a közigazgatási szakvizsga letételére kötelezi. Az új szakvizsga letételéről a közigazgatás reformjáról szóló 1933. évi XVI. t.-c. intézkedik. A vizsga szakemberekből álló bizottság előtt történik, amelynek tagjai a székesfőváros részéről doroghi *Farkas* Ákos tanácsnok, *Szemethy* Károly tiszti főügyész, *Csorna* Kálmán egyetemi m. tanár, árvaszéki elnök, továbbá *Felkay* Ferenc tanácsnok, a fővárosi közigazgatás racionalizálási biztosa.

Az új tisztviselői képesítésről és a közigazgatás egyéb időszerű kérdéseiről

FARKAS ÁKOS dr.

tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— A gyakorlati közigazgatási vizsgáról a közigazgatás rendezéséről szóló 1929. évi XXX., illetve annak módosításáról szóló és azt kiegészítő 1933. XVI. t.-c. intézkedik. A törvény azt mondja, hogy jogi képesítéshez kötött olyan állásra, amely a IX-ik, vagy a fővárosnál e kategóriának megfelelő magasabb fizetési osztályba van sorozva, csak azok alkalmazhatók, akik a meghatározott elméleti képzettségen felül a gyakorlati közigazgatási szakvizsgát is sikerrel letették. Erre a vizsgára az bocsátható, aki közigazgatási állásban legalább három éve működik a fővárosnál. Aki a vizsgát alkalmazása napjától számított hat év alatt nem teszi le, azt a tisztviselőt a hat év elteltétől számított harmadik hó végével szolgálatképtelenség miatt a szolgálatból el kell bocsátani. Azoknál a köztisztviselőknél, akik 1929 június 29 előtt már jogi képesítéshez kötött állást töltöttek be, a vizsga határidejét ettől a naptól számítják. A fogalmazási szak ideiglenes hivatalnokai és fogalmazó gyakornokai szintén jogosultak a szakvizsga letételére. Ezekre nézve azonban a vizsga csak akkor kötelező, ha jogi képesítéshez kötött rendszeresített állást töltenek be.

A szakvizsga letételére kilencvenegy tisztviselőt kötelez a polgármester rendelete.

A kijelölt fogalmazók és segédfogalmazók három csoportban vizsgáznak. Az első vizsga határnapja 1935 június 29. Ekkor négyen vizsgáznak, 1936 január 28-ig három fogalmazóra kötelező a vizsga, a harmadik csoportban hetvenöten vannak, akik 1937 május 22-ig tartoznak vizsgázni és végül a negyedik csoportba nyolc fogalmazó tartozik, akik 1939 június 30-áig vizsgáznak. Az ideiglenes hivatalnokok és gyakornokok a három évi gyakorlati idő kitöltése után jelentkezhetnek vizsgára. A tananyag összeállításáról a polgármester a közeljövőben külön rendelettel intézkedik és utasította a hivatalfőnököket, hogy a szakvizsga sikere érdekében ismertessék meg fiatal hivatalnokaikat a különböző munkakörökkel. A városházi szakvizsgákat *Flaxmayer* József tanácsjegyző készíti elő.

Érdeklődtünk a nyugdíjtörvény végrehajtása iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— A nyugdíjtörvény végrehajtása előkészítés alatt van.

A törvény szerint alakított nyugdíjazási bizottság előreláthatóan a jövő év elején megkezdi munkáját. A végrehajtáshoz szükséges adatgyűjtés és egyéb előkészület azonban már folyamatban vannak. *Minden ezen túlmenő híresztelés azonban alapnélküli kombináció.*

— A közigazgatás racionalizálása — mondotta folytatólag *Farkas* tanácsnok — csak részben tartozik az elnöki ügyosztály munkaköréhez, ezt a feladatot *Felkay* tanácsnok úr végzi, aki egyébként a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője. A racionalizálás terén most

a kerületi közigazgatás reformja a legaktuálisabb.

Az erre vonatkozó tervezetet a polgármester úr már felterjesztette a belügyminiszterhez. *A belügyminisztérium törvényelőkészítő osztálya, a főváros javaslatainak figyelembevételével, már dolgozik az előljárósági törvénytervezet megszerkesztésén.*

Előkészítés alatt áll a műszaki közigazgatás racionalizálása is.

E tekintetben alternatív javaslatok lesznek. Sok híve van a régi rendszernek, hogy a mai ügyosztályok helyett állítsák vissza a középítési igazgatóságot, amelynek építkezési (magas és mélyépítési), városrendezési és tervezési szakosztályai lennének.

Készül a tisztifőorvosi és tisztifőügyészi szabályrendelet is.

A nagyjelentőségű reform a jövő év első napjaiban lép életbe.

Cukorbetegek

részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba **minimális** szénhydrát tartalommal.

Glasner Miksa

tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

Océ

A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír

Fénymásolat

Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

MODERN három és négyszobás lakások

kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

GABRIEL ANTAL

okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fűtés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

HOFBAUER ES PIAZZA

ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Farkas Béla

VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.

mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Minden szanálási intézkedés a tizenhetes bizottság véleményezése elé kerül

Sipőcz Jenő főpolgármester a munkanélküliség enyhítése céljából sürgősnek tartja a beruházási kölcsön haladéktalan felvételét

Megindul a megértő együttműködés a főpolgármesteri hatalom és az autonómia között

Sipőcz Jenő főpolgármester ünnepélyes beiktatása alkalmával részletes programot nem adott, csak általánosságban körvonalazta azokat a feladatokat, amelyeket el kell végeznie. Az a lelkesedés, amely *Sipőcz* Jenőt a közgyűlési terembe való bevonulásakor fogadta, valamint az a rengeteg üdvözlőirat és sürgöny, amelyet beiktatása alkalmával kapott, döntő bizonyíték arra, hogy *a kormány jól választott, amikor a korlátlan hatalommal felruházott főpolgármesteri méltóságba Sipőcz Jenő személyében a zautonómia emberét ültette.*

Sipőcz Jenő főpolgármester már megkezdte a munkát. A beiktatása utáni első napokban üzvözlő küldöttségeket fogadott, a legutóbbi napokban azonban már *beható megbeszéléseket folytatott egyrészt Liber Endre és Szendy Károly alpolgármesterekkel, másrészt a különböző ügyosztályok vezetőivel.* Ezek a tanácskozások a adminisztráció zavartalan munkásságát és a szanálási intézkedések elökészítését célozzák.

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester,

akivel ezekről az előkészítő tárgyalásokról és legelső szanálási intézkedéseiről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Legközelebbi teendőimnek a megállapításánál abból az alapelvből indulok ki, amelyet működésem irányvonalául jelöltem meg közgyűlési bemutatkozó beszédemben, amikor azt hangoztattam, hogy új feladatkörömben *elsősorban összeegyeztető szerepre* vállalkoztam. Mindenkor arra fogok törekedni hogy

a kormányzat országos elgondolásaival összhangba hozzam a főváros munkaprogrammját.

Ez az irányelv vezet szanálási intézkedéseimnek a megtételénél is. Természetesen nem fogom elmulasztani *a főváros komoly anyagi és erkölcsi érdekeinek a megóvását,* amennyiben erre szükség mutatkoznék, arra azonban feltétlenül gondot fordítok, hogy *a főváros munkaterve a nemzet újjáépítő programjába szervesen beilleszkedjék.*

Megemlítettük *Sipőcz* Jenő főpolgármester előtt, hogy bemutatkozó beszédének elhangzása után általános volt az a felfogás, amely szerint *szanálási terveinek kidolgozásánál és ilyenirányú konkrét intézkedéseinek a foganatosításánál figyelembe fogja venni a szanálás ellenőrzésére hivatott 17-es bizottságnak a véleményét.* A városházi pártok vezetői ugyanis erősen nehézményezik, hogy a 17-es bizottság, amely kizárólag pártvezérekből áll, az új törvény életbeléptetése óta *mindössze csak egyszer tartott ülést.*

— Ebből a szempontból is, — mondotta a főpolgármester — bemutatkozó beszédem egyes kijelentéseire hivatkozhatom. Kifejtettem, hogy az új törvény átmeneti időre rendkívüli hatalmat ad a főpolgármesternek, de én ezt

nem fogom egyéni kisérletezésekre felhasználni.

Az új fővárosi törvény nem zárja el a törvényhatóságot attól, hogy maga is keresse a pénzügyi kibontakozásnak az útját és módját. *Ezen a ponton keresem én az autonómiával való együttműködésnek a lehetőségét.* Sohasem csináltam eddig sem presztizs-kérdést abból, hogy valamely városházi probléma kinek az inditványa, vagy előterjesztése alapján oldódott meg. A jövőben is ezen az úton fogok járni, amiből az következik, hogy

a bizottságot sűrűn óhajtom foglalkoztatni és minden egyes szanálási természetű intézkedést előzetes megvitatás és véleménynyilvánitás céljából a bizottság elé fogok terjeszteni.

Az új fővárosi törvényben kapott széleskörű hatalmat *lojális együttműködésre ajánlom az autonómiát képviselő pártok vezetőinek.*

Arra a kérdésre, hogy *legközelebbi munkaprogramjában melyek a legkiemelkedőbb feladatok, Sipőcz* Jenő főpolgármester így válaszolt:

— A legsürgősebb feladat *az új költségvetés felterjesztése a belügyminiszterhez jóváhagyás céljából.* Ezzel kapcsolatban napirendre kerül annak

a beruházó kölcsönnek a felvétele,

amely fedezetet nyujt a költségvetésből kiemelt munkálatok elvégzésére. A főváros közgyűlése egyhangulag úgy határozott, hogy úgy a költségvetésből kiemelt beruházási természetű kiadások fedezésére, mint általában a kidolgozás alatt álló beruházási programmnak a végrehajtására kölcsönt kell felvenni.

Arról, hogy ez a kölcsön mekkora összegű lesz, még nem döntöttünk,

én úgy gondolom, hogy *15 millió pengős kölcsönnek a felvételéről lehet szó.* Mindenesetre jól megalapozott, konkrét előterjesztést kell készítenünk a kölcsön felvételéről és a perfektuáláshoz meg kell szerezni *a felsőbb hatóságok jóváhagyását.* Azokból a tárgyalásokból, amelyek erről a kérdésről folytak, arra következtetek, hogy

úgy a belügyminiszter úr, mint mint a pénzügyminiszter úr is hozzájárul ennek a beruházási kölcsönnek a felvételéhez,

már csak azért is, mert a munkanélküliség enyhítése érdekében minél előbb új munkaalkalmakat kell teremteni.

— Miután a kölcsön felvételének az előkészítése, a közgyűlési határozat birtokában, nem fog hosszabb időt igénybe venni, bizonyosra veszem, hogy *ezt a kölcsönt még ebben az évben felveheti a főváros.* Ennek az előreláthatóan 15 millió pengős kölcsönnek a felvétele ugyanolyan formák között történhetik meg, mint amilyen formában az ostendei, vagy a dollárkölcsönt perfektuáltuk.

Komplikált tárgyalásoktól nem kell tartani és éppen ezért néhány héten belül az egész problémát meg lehet oldani.

Ennek a kérdésnek az elintézését erősen sürgetem, mert szeretném, *ha már kora tavasszal minden irányban megindulhatna a munka, hogy ezzel is hozzájárulhassunk a gazdasági élet valóban elmaradhatatlanul szükséges felfrissítéséhez.*

Szóbahoztuk *Sipőcz* Jenő főpolgármester előtt a költségvetési tételek *tíz százalékos zárolását,* ami alól legutóbb, mielőtt főpolgármesterré nevezték volna ki, feloldási felhatalmazást kapott. Feltettük a kérdést: *a jövő évben is zárolják-e tíz százalékkal a költségvetési tételeket, vagy pedig ez a korlátozás most már végleg megszünik.*

— Egyelőre erről még nem történt végleges döntés, — úgymond — de valószínünek tartom, hogy *ezt a tízszázalékos zárolási tilalmat a jövő évre vonatkozóan is felállítjuk.* Tévedés volna azonban azt hinni, hogy ezt a tízszázalékos zárolást az egész költségvetésen végig lehet vezetni. A tisztviselői fizetéseknél, valamint a szerződéses kötelezettségeknél a teljes összeg kerül kifizetésre,

tehát csak ott lehet zárolni, ahol mód van megtakarítások elérésére.

Ez sem megvetendő összeg, mert például *az elmult évben tízszázalékos zárolással összesen hárommillió pengőt sikerült megtakarítani.* A zárolási rendelkezéseknek ez a kedvező hatása *figyelemreméltó eredményben mutatkozott meg,* tehát előrelátható an élni fogok a jövő évben is ezzel az eszközzel.

Sipőcz Jenő főpolgármesternek ez a nyilatkozata felöleli a városigazgatás összes fontos problémáit, amelyeknek a megoldására nézve konkrét felvilágositást nyujt. *Sipőcz* főpolgármester egyébként közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *a 17-es bizottságot rövid időn belül ülésre hivja össze.*

Átalakítják villámvonattá a földalatti vasutat

Új technikai berendezéssel a menetidőt lényegesen csökkentik

A milleniumi években a Budapesten megforduló idegenek tömegei feltünő közlekedési újitást láttak Budapesten: *a földalatti villamos gyorsvasutat,* amely a város szivéből rövid idő alatt röpitette ki az utasokat a városligeti kiállitás területére. A Ferenc Józsefről elnevezett földalatti villamosvasút

az első ilyen közlekedési eszköz volt Európában

és mert technikailag a kivitel a legjobban sikerült, a külföldi nagyvárosok gyors egymásutánban kiépitették földalatti hálózatukat. Párizs és London a tömegforgalmat tulnyomórészt a föld alá terelték, Berlinben és Bécsben a magasvasút végzett térhódítást és ma már elmondható, hogy a külföld a földalatti villamosforgalomban káprázatosan túlszárnyalta a kezdeményező magyar fővárost. A Vörösmarty-tér—Városliget közötti néhány kilométeres vonalon kívül

csupán tervek porosodnak a budapesti gyorsvasútról,

amelyeknek megvalósítására belátható időn belül aligha kerül sor. Az évtizedek folyamán ugyanis megjelent az *autóbusz* és egyelőre ennek a könnyümozgású járműnek van a legnagyobb lehetősége a további fejlődéshez.

Annak ellenére, hogy a budapesti földalatti vasút mindössze néhány kilométeres vonalon közlekedik,

a menetidő a Vörösmarty-tér és a Városliget között közel 17 perc,

amely túlhosszú idő ahhoz, hogy a versenyt az autóbusszal felvehesse. A fenti útvonalon ugyanis autóbuszok is közlekednek, amelyek sokkal gyorsabban bonyolítják le a közlekedést. Nyilván ez az oka annak, hogy *a földalatti forgalma erősen hanyatlott* és ma a közönségnek csupán az a része utazik földalatti vasuton, amelyik villamoson váltott átszállójeggyel kívánja utazásának célját elérni. A Beszkárt igazgatósága legutóbb elhatározta, hogy

a földalatti kábelhálózatba bekapcsolt 350 voltos áramot 550 voltra emeli és erre a feszültségre átalakitja az összes motorokat.

A munkálatokat befejezték és ha a felsőbb jóváhagyás megérkezik, akkor *néhány óra alatt az egész átkapcsolást végrehajtják.* Ebben az esetben a menetidő *csaknem 11 percre* csökken és a földalatti villámvonatok valóban modern gyorsasággal bonyolítják le a forgalmat.

„Antonia“ kókuszszappan

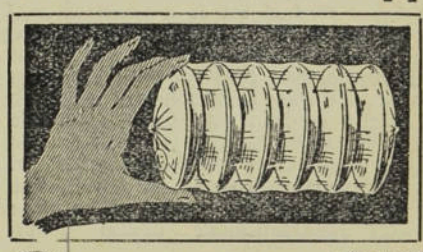

6 darab Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva, összesen 25 fill.

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon (Lotz-terem)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Minden nehézség nélkül sikerült biztosítani a költségvetés egyensúlyát

Elkészült a 25 milliós új beruházási program

A hetek óta folyó költségvetési vitát az elmult hét szerdáján, a *főpolgármesteri beiktatás ünnepsége* csak néhány pillanatra állította meg. Nyomban a beiktatás után megindult az üzemi vita, amelynek során *Becsey* Antal a távfűtést sürgette. *Tarr* Béla, *Szőke* Gyula, *Bresztovszky* Ede, *Horovitz* Gábor, *Szegő* Béla, *Pfeiffer* Ignác, *Csik* László és *Halász* Alfréd új üzemi politika megvalósítására hívták fel a polgármester figyelmét. Csütörtökön *Kállay* Tamás, a fürdőügyek és a Tabán sürgős rendezését követelte. *Takács* István, *Láng* Lajos, *Nemes Nagy* Mihály, *Kabakovics* József, *Pásztor* Imre, *Gál* Benő után *Bánó* Dezső elismeréssel emlékezett meg a fővárosi fürdők vezetéséről. *Balkányi* Kálmán a magánfürdők tevékenységét méltatta. A részvénytársaságok költségvetésében *Miklós* Ferenc az egységes tarifát, *Magyar* Miklós pedig az új autobuszok beszerzését sürgette. A *költségvetési vitát pénteken befejezték. Usetty* Béla visszautasította a Beszkárt ellen intézett szocialista támadásokat. *Weisz* Konrád a villamosvasút közlekedéspolitikáját támadta, *Szabó* József pedig megvédelmezte a BSzKRT-ot. *Martsekény* Imre a vállalat pénzügyi helyzetéről mondott kritikát, utána *Éber* Antal emlékezett meg a legnagyobb elismeréssel a *Kisipari Hitelintézet* működéséről. Az egy hónapig tartó költségvetési vitát *Szilágyi* Antal, *Gál* Benő, *Csapó* Ferenc és *Lévay* Sándor felszólalásai fejezték be.

Február végére várják a belügyminiszteri jóváhagyást

A törvényhatósági bizottság megszavazta a költségvetést, tudomásul vette a *deficit* eltüntetésére vonatkozó inditványt és felhatalmazta a polgármestert a *hitelátruházások gyakorlására.* A 10 milliós deficittel összeállított költségvetés a vita befejezése után a következő számszerű változásokat tartalmazza:

Kiadás: 145,927.567 P.
Bevétel: 145,932.117 P.
Felesleg: 4550 P.

A főváros jövő évi háztartásának alapjairól és az ezzel kapcsolatos teendőkről illetékes helyen a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A költségvetés összeállításakor komoly deficit mutatkozott és valóban *az autonómia érdeme, hogy megtalálta a lehetőségeket a hiányok eltüntetésére.* Ezzel a ténykedéssel a szanálás egyik legfontosabb célkitüzése beteljesedett és a többi intézkedések után a kiadások észszerü korlátozására fognak szorítkozni.

— A pénzügyi osztálynak ezek után nincs más feladata, minthogy

a számszerű változtatásokkal kinyomassa a végleges költségvetést és azt a főpolgármester útján a belügyminiszterhez felterjessze.

A kormányhatóság ezt követőleg a költségvetés hatalmas kötetét *átteszi tanulmányozás és szakvéleményezés végett a pénzügyminisztériumba,* ahol megadják a költségvetés technikájára és azoknak szabályos összeállítására vonatkozó véleményt, amelyhez azután a belügyminiszter hozzáfüzi a a maga észrevételeit. Nem valószínü, hogy a költségvetés jóváhagyása pontosan a jövő naptári év elejére megszülessen és ezért a régi gyakorlatnak, valamint a törvény szellemének megfelelően

a főváros gazdálkodását a mult évi keretek között kell folytatni.

Fennakadás ebből nem származik, mert a multban is bevált ez a gyakorlat. A költségvetés véglegesitéséről szóló belügyminiszteri leiratot előreláthatóan február végén fogja a polgármester megkapni.

Értesülésünk szerint *Sipőcz* Jenő főpolgármester is résztvesz a költségvetés felülvizsgálásának munkájában és a maga részéről *siettetni kívánja a költségvetés jóváhagyását,* mert ez a körülmény lényegesen megkönnyíti a főváros gazdálkodásának rendezésére irányuló törekvéseit.

Huszonöt milliós új beruházási program

A polgármester utasítására a pénzügyi osztály beható tanácskozások után összeállította a sürgös munkálatoknak a jegyzékét. Most készült el ez a legújabb,

25 millió pengőre rúgó beruházási program,

amely a legközelebbi jövő programjába illeszkedik és a szakadatlanul fejlődő főváros szempontjából életbevágó szükségleteket tartalmaz.

A huszonötmilliós beruházási program *jól értesült helyről* szerzett információnk szerint a következő tételekből áll:

A Tabán tervezett rendezésére és újjáépítésére	7,500.000 P
Csatornázásokra	10,000.000 „
Ötven új autóbusz rendelésére	3,500.000 „
Rudas-fürdő átépítésére	300.000 „
Iskolai építkezésekre	2,000.000 „
Széchenyi-fürdő mellett új 1000 méteres mélyfúrás	500.000 „
Sertésvágóhíd és hütőház bővítésére	800.000 „
Összesen:	25,100.000 P

Az új beruházási program rövidesen a szakbizottságok elé kerül és nincs kizárva, hogy még ezévben a törvényhatósági bizottság is állást foglalhat. Értesülésünk szerint a beruházási kölcsön felvételére *máris megindultak az előzetes tárgyalások.*

Nyomorenyhítő intézkedések az inséges téli hónapokra

A főváros páratlan áldozatkészsége — Naponta 60.000 ingyenebédet osztanak ki — Rádió a melegedőszobákban 3000 ágy a menedékhelyeken

A hidegre forduló tél és a közeledő karácsony szeretetet hordozó atmoszférája fokozott tevékenységre serkenti a székesfőváros egyébkor is állandóan permanenciában levő szociális szervezeteit. A nyári és az enyhébb őszi hónapok alatt szükített keretek között dolgozó étkeztetési akciónak már csaknem valamennyi konyhája működik e héten megnyitják kapuikat a melegedő szobák, megkezdődött az ingyenkenyérosztás, a felruházási akció és lázas munka színhelye a főváros hatalmas közjótékonysági apparátusának összes többi ágazata is.

A téli hónapok alatt tovább fokozódó inségenyhítő tevékenységről *illetékes helyen* a *Fővárosi Hirlap munkatársát így tájékoztatták:*

— Az idén nemcsak a népkonyhában, hanem számos egyesület útján is osztat a főváros ebédeket. Tizenöt jótékonysági egyesületben ezerkétszáznál több ingyenebédet osztunk, 12 egyesületnek pedig az ebédfőzéshez szükséges élelmiszereket adjuk és ezzel további ezer ingyenebédről gondoskodunk.

A kilencvennégy főzőhelyen decemberben 60.000 ember kap ebédet.

Tejsegélyben részesült decemberben 7000 anya és csecsemő 3000 ovodás- és iskolásgyermek, 6000 inséges család és 500—500 tüdőbeteg. *Jótékonysági utalványt hetenként 24.000 darabot osztunk szét.* Decemberben 16.000 ingyenkenyeret, 20.000 különféle élelmiszert, továbbá 15.000 család részére tüzelőanyagot fogunk szétosztani. A felruházási akció, már novemberben megkezdődött. Kiosztunk: 4360 pár cipőt, 4325 pár harisnyát, 2265 szvettert, 7272 flúinget, 7040 alsóruhát, 1091 felsőkabátot, 5078 nadrágot,, 5258 leányinget, 5153 nadrágot, 144 leányruhát, 597 télikabátot. A felruházási akciót a főváros a tanoncokra is kiterjeszti és a közeli hetekben 400 inasgyerek kap meleg téli ruhát.

Felruház a főváros körülbelül 600 felnőttet is.

— Igen jó tapasztalataink vannak a közelmultban létesitett gyermekkonyhákkal. Eddig a felnőttek és a gyerekek ugyanazt az ételt kapták a népkonyhákon. Most egyelőre

kisérletképpen hat konyhát kizárólag gyermekek számára rendezünk be.

Ezeknél a serdülő szervezeteknek jobban megfelelő, táplálóbb ételeket főzünk, gyakrabban adunk húst és cukros ételeket, szóval kalóriadúsabb táplálékot, hogy a vézna gyermekek fejlődését jobban elősegitsük.

A gyerekeknél nincs korlátozás, minden jelentkező enni kap.

Az a törekvése a fővárosnak, hogy a gyermekek étkeztetését fokozatosan teljesen különválasztja a felnőttekétől.

—A tejellátás az utóbbi hetekben lényegesen bővült, mert a kormány az úgynevezett inségtejet az ipari tejkontingensből engedélyezte.

A főváros az inségakcióhoz szükséges tejet a napiárnál olcsóbban kapja

és ezáltal a kiosztásra kerülő mennyiséget lényegesen fölemelte.

— A szemérmes szegények részére a főváros a Sas-utcában és az Irányi-utcában rendezett be étkező- és főzőhelyet.

Az ebédek árát leszállitották.

A húsos ebéd az eddigi 48 fillér helyett 44 fillér, a hústalan 24 fillér helyett 22 fillér. A hetijegy 1.60 pengő helyett 1.50 pengő.

— A közeli napokban fokozatosan megnyílik a 14 melegedő szoba. A helyiségekben minden igazolás nélkül bárki reggeltől késő estig tartózkodhatik, ahol naponta kétszer ingyenlevest és kenyeret is kapnak. Szórakozásról is gondoskodik a főváros,

a melegedő szobákba bevezetik a rádiót.

Az éjjeli menedékhelyeken közel 3000-en kapnak szállást. A népszálló díját is mérsékelte a főváros.

— Sajnos, ez a milliókat reprezentáló segités még mindig nem elég, még több kellene. Ezért a jobbmódban élő társadalom megértő támogatása is kivánatos volna.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület. Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-42.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld -út 1. Tel.: 59 9—68

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

A régi cég a régi cimen Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

PESTI KIRAKAT

Házmester úr, a barátom

Igen, tisztelt házmester úr, ön mától fogva az én barátom. Az én, a te, az ő barátja, mindnyájunknak kedves lelki testvére, mert ezt így rendeli egy bölcs bíró ítélete. Hogy mi, kedves házmester barátom, évtizedeken át elkeseredett harcban állottunk egymással, hogy legjobb szerettük volna egymás fejét leharapni, hogy a belsőnkben egymás ellen a legrosszabb kívánságok hullámzottak — mindez, kedves házmester barátom, egyszerű fogalomzavar volt. Ön nem tudta azt, amit én sem tudtam, de amit a bölcs bíró most határozottan kimondott: a házmesternek a lakók érdekeit kell védenie. Egy bizonyos Benkéné nevű házmesterné most egyheti fogházat fogott ki magának ezzel az áldatlan fogalomzavarral. Mert legyünk csak tisztában azzal, hogy a házmester urak és házmesternő asszonyságok közül eddig egyetlen egy sem tudta azt, hogy neki a lakó védelme kutyakötelessége lenne. A fogalomzavar másik oldala viszont az, hogy mi lakók sem tudtuk ezt. A házmesterek és házmesternék részéről megnyilatkozott félévszázados gyakorlat legalább egészen ellene vallott a derék bíró felfogásának. De időtlen idők óta a háziurak is mást vallottak, a háziurak a házmestert nem a lakók védelmére, hanem a lakók ellenőrzésére, bosszantására tartották és a háziurt filozófia szerint az volt a legjobb házmester, akitől a lakó a legjobban rettegett és akit a lakó a legjobban utált.

A Benkéné egyheti fogháza azonban más világításban mutatja be a dolgokat, mától kezdve, kedves házmester úr, önnek azt kell éreznie, hogy az én személyem és az én javaim védelmére kapott megbízást a háziúrtól és ez az ön hivatása. Én pedig, mint jó őrzőangyalomat fogom önt és kedves nejét tisztelni. Ha pedig véletlenül megfeledkeznék erről az egymás mellé való rendeltetésünkről és arról, hogy a jó Isten bennünket nem egymás ellen, hanem egymásnak teremtett, akkor leszek bátor illő szerénységgel, de kellő nyomatékkal a szegény Benkéné esetére figyelmeztetni. És kedves házmester úr, tisztelt barátom, ha a dolgok még sem találnának stimmelni, akkor találkozni fogunk a derék bíró úrnál, aki nyilván önnek is juttatni fog egy-két heti szerény pihenőt azután a dühroham után, amelyet velem szemben ki szokott fejteni.

A kölcsönkért gyermek

A koldusokat megfékezni, a nyomorban különbséget tenni, igazi koldus és álkoldus között válogatni: a világ legnehezebb és legnagyobb lelkiismeretességet követelő feladata. Ennél csak egy nehezebbet ismernénk, ha a törvény rábízná az orvosra, hogy megölje a gyógyíthatatlan beteget. Vajjon hol kezdődik a nyomor, ki az, aki jogosult arra, hogy a társadalom alamizsnájából éljen? Ha ezekre a kérdésekre már válaszolunk, akkor azt kell mondanunk, hogy aki a társadalom támogatására rászorul, annak sem szabad koldulnia, mert a társadalomnak, az államnak, a fővárosnak megvannak a maga közegei, amelyek viszont segítőeszközökkel rendelkeznek. Az ideális állapot tehát az volna, hogy koldusnak lennie pedig nem szabad. Alamizsnáért senki ne nyujtsa ki magánember felé a kezét, hanem kérje ott, ahol számon is tartják, hogy kapott-e már?

Amikor pedig idáig eljutottunk, megint megakadunk. Mert hiába, a bürokrácia sem tökéletes. Ezer esetet tudnánk felsorolni, amikor a társadalom és a hatóság segélyezése után még mindig természetes és emberi joga valakinek, hogy koldúljon. Csak egy esetet említünk. Azt, hogy mikor a szegényember eltávozik a hatóság pénztárától, ahol öt pengő segélyt kapott, az a lyukas zsebén át — mert hiszen lyukas és rongyos a ruhája — kicsúszik, elveszik és egy gazdag ember megtalálja. Vajjon visszamehet-e ez a koldus mégegyszer adományt kérni azzal, hogy a másikat elvesztette. Vannak azonban a koldulásnak semmi módon, semmiképpen meg nem engedhető formái. Ezek közül a legkirívóbbat, a legundorítóbbat, a legaljasabbat most akarja megfékezni a budapesti főkapitány. Általában a rendőrség hadat üzen a koldustrükköknek. De elsősorban a kölcsönkért gyermek trükkjét akarják a legszigorúbb eszközökkel kiirtani. A nyomor kér, de a nyomornak csalnia a legszentebbel, a gyerekkel csalnia, nem szabad. Pedig a budapesti utca szennyes jelenségei között rendkívüli módon elharapódzott az utóbbi időben a kölcsönkért gyerekkel való szánalomkeltés. Amikor erről van szó, nem lehet tévedés, amikor a visszaélésnek ilyen fajtájával találkozik a rendőrség, akkor nem lehetnek dilemmái: a gazságnak ezt az aljas megnyilvánulását irgalmatlanul ki kell irtani.

December 8, 9 és 12-én.
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Jóváhagyta a belügyminiszter a Rácfürdő megvételét

Beszélgetés Kovácsházy tanácsnokkal és Becsey Antallal az időszerű gyógyforráskutatási és egyébb fürdőügyi kérdésekről

A belügyminiszter szombaton délben leiratban közölte a főváros vezetőségével, hogy a *kormány a Rác-fürdő megvásárlását jóváhagyta.* A döntés azért késett, mert a vételről szóló közgyülési határozatot több fellebbezéssel támadták meg, amelyeket azonban a belügyminiszter elutasított. Megállapítja a leirat, hogy a mai gazdasági és pénzügyi helyzet valóban nem alkalmas ilyen vásárlásokra, de el kell ismerni, hogy a fővárosnak a Tabán rendezésénél és a gyógyfürdőprogram megvalósításánál elengedhetetlenül szüksége volt a Rácfürdő megszerzésére.

A fellebbezés egyik argumentuma az volt, hogy a fürdőt vétel nélkül, kisajátítás útján is meg lehetett volna szerezni. A belügyminiszter ezzel szemben megállapította, hogy a fürdőtörvény csak fel nem tárt és használaton kívül álló gyógyforrások kisajátítására ad módot. Ez a jelen esetben nem volt alkalmazható, mert a Rác-fürdő összes forrásait már feltárták és használatba vették. *Védőterületeit pedig kisajátítani nem lehet.* A fellebbező másik érve úgy hangzott, hogy közös védőterületen is alkalma lett volna a fővárosnak a föld mélyében rejlő hévvizek felkutatására. A kormány ezt sem ismerte el és leszögezte döntésében, hogy ilyen esetben a közös tulajdonosok bármelyike vétójoggal élhetett volna.

A miniszteri döntés birtokában a közeljövőben sor kerül most már a vételár kifizetésére, amelyből a tulajdonosok utólag még 100.000 pengőt engednek és a fürdő birtokbavételére. Ebből az alkalomból felkerestük

KOVACSHAZY VILMOS
tanácsnokot,

a gyógyfürdő-ügyeket intéző városgazdasági ügyosztály vezetőjét és érdeklődtünk nála a Rác-fürdővel és a Tabánnal kapcsolatos tervek és teendők iránt. A következő választ kaptuk:

— A Szent Imre-fürdő megszerzésére vonatkozó kormányjóváhagyás kétségtelenül közelebb viszi terveinket és elgondolásainkat a megvalósításhoz. A vétel legfőbb jelentősége nem abban rejlik, hogy a fürdő a birtokunkba jutott, hanem abban, hogy

az egész Tabán területén szabad kezet nyertünk a további forráskutatáshoz.

Eddig a Rác-fürdő tulajdonosai állandóan akadályoztak bennünket ilyen irányú kisérleteinkben, még a Rudas-gyógyfürdő közvetlen szomszédságában is. Most már bevallhatjuk, hogy a hetek alatt hírnevessé vált és közkinccsé lett *Juventus-* és *Hungária-forrásokat* úgyszólván titokban, körülményes úton tártuk fel s így is állandóan az a veszély fenyegetett bennünket, hogy a Rác-fürdő betömeti a forrásokat. A bányakapitányság is csak feltételes használati engedélyt adott és kikötötte, hogy a forrásokat azonnal le kell zárni, ha a Rác-fürdő vizében apadás jelentkezik. Ez a helyzet tarthatatlan volt és lehetetlenné tette, hogy a Rudas fejlesztésével komolyan foglalkozzunk, hisz ki merte volna vállalni a felelősséget és azt, hogy időtlen időkre egy másik fürdővállalat hűbérese legyünk. De lehetetlenné tette a régi állapot azt is, hogy a lebontott Tabán területén további források után kutassunk, pedig nagy a valószínűség, hogy ott a meglévőknél sokkal dúsabb, melegebb és hatásosabb gyógyvizek rejtőznek.

A geológusok szerint a Rácz-fürdő környéke gyógyvizek tekintetében a legértékesebb, központi terület.

A fürdő birtokbavétele után a geológiai és hidrológiai kutatások természetesen késedelem nélkül megindulnak. A felszabadított tabáni területen a közeli hetekben tíz-tizenöt helyen eszközölnek kisebb-nagyobb mélységre fúrásokat, s hiszem, hogy ezek nagy meglepetésekkel fognak szolgálni. Ha a víz tényleg olyan hőfokú lesz, mint a Széchenyi-fürdőé, vagy a Lukácsé, akkor kialakulófélben levő gyógyfürdő-politikánk egész új irányban haladhat és a Tabánt a világ egyik legpáratlanabb gyógyfürdőtelepévé fejleszthetjük.

— A Rác-fürdő sorsa még nincs véglegesen eldöntve, valószínű, hogy a müemléknek deklarált rész kivételével, lebonthatjuk. Nincs szükségünk erre az elavult fürdőre, amelynek átalakítása és új felszerelése túlságosan költséges volna és nem állana arányban a várható jövedelmezőséggel. A megmaradó részben vagy fürdőmúzeumot rendezhetünk be, vagy a reuma-kutatás tudományos szolgálatába állítjuk.

A beszélgetés során további érdeklődésünkre elmondotta Kovácsházy tanácsnok, hogy a székesfőváros összes gyógyfürdői átszervezés alatt állanak. Az orvoskérdés a közeljövőben szintén megoldódik. Reméli, hogy sikerül a gyógyfürdők ügyét helyes vágányra terelni és megvalósítani azt a célt, hogy az eredetileg jobbára tisztasági fürdőnek használt intézményekből az orvosi tudomány színvonalán álló és minden tekintetben tökéletes gyógyfürdő-intézetek állnak majd rendelkezésünkre, amelyet nyugodtan ajánlhatunk a legigényesebb igényű külföldi vendégnek is.

— Megkezdődtek a velencei propaganda-iroda felállításának előkészületei is, — mondotta folytatólag Kovácsházy tanácsnok. — Ettől az új, előretolt őrállomástól talán még a bécsi irodáénál is nagyobb sikert várhatunk. Ha az idegenforgalmi költségvetés változtatás nélkül jóváhagyást nyer, akkor

a jövő tavaszra megnyithatjuk a főváros velencei idegenforgalmi expositurájá.

Az *idegenforgalmi propaganda-naptár öt nyelven elkészült* és megkezdődött az expediciója. Ezúttal is egyéni címekre küldjük a nyomdai, fotografiai és grafikai tekintetben valóban sikerült, ízléses propaganda-nyomtatványt.

Legközelebbi terveink között szerepel a Rudas-fürdő átépítése,

amely azért sürgős, mert amíg a kivitel dolgában döntés nem történik, nem haladhat tovább a már megkezdett új kazánház építkezése sem. Már pedig minden oldalról sürgetett követelés, hogy az omladozó kazánház, a gyógyforrások szomszédságába nem illő kormos gyárkéményen minél hamarabb eltünjön.

A Tabán tervezett geológiai és hidrológiai feltárásáról kikértük

BECSEY ANTAL
törvényhatósági bizottsági tag,

a kiváló fürdőügyi szakértő véleményét is, amely így hangzik:

— A Tabán hidrológiai kutatásának tervét feltétlenül helyeslem és elengedhetetlenül szükségesnek tartom. Kár, hogy korábban nem fogtak hozzá. Talán 15—20 ezer pengőbe került volna egy komoly mélyfúrás a Rudas mellett, de ezzel el lehetett volna kerülni az új kazánház építését, ami 80.000 pengőbe kerül. Nem kell nagy jóstehetség hozzá,

a Rudasnál legalább 65 fokos vizet fognak találni, amely alkalmas fütésre,

amint a Lukács-fürdő összes helyiségeit már évek óta ilymódon fütik, minden költség és koromképződés nélkül. Évi száz vagon szenet takaríthat meg a főváros, ha ez a fúrás sikeresen megtörténik.

— Ezzel a kérdéssel kapcsolatban újra felmerül a kérdés,

miért nincs a főváros 35—40.000 alkalmazottja között egyetlen hidrologusunk sem?

Hiszen a különböző hidrológiai problémák egész sora áll nálunk gazdátlanul. Ha komolyan fürdőváros akarunk lenni, akkor okvetlenül gondoskodnunk kell, hogy a thermális víz-problémákat komolyan kidolgozzuk.

— Még egy körülményre akarom felhívni a közvéleményt:

Budapest területe alatt 4—500 méter mélységben, az olygocen rétegben egész bizonyosan konyhasóra találhatunk.

Ez rendkívüli jelentőségű, nemcsak gyógyászati, hanem gazdasági szempontból is, mert egy köbméter vízben 13 kilogram a konyhasó. Ez a kiváló geológus, *Zsigmondy* Béla régi adataiból is megállapítható. Elképzelhető, hogy e fúrásokból, ha azt hozzáértő szakember végzi, milyen új gyógytényezőkhöz juthatunk: sós (nem keserüsós, mint a kelenföldi) fürdőhöz, inhalatóriumhoz, stb. A fúrásokat tehát meg kell csinálni, de rendszeresen. Mindenféle ellenőrző fúrás adatait, ami a főváros területén történik, geológiai szempontból fel kell dolgozni, hogy a rétegeződést tektonikai szempontból is megismerjük. Eddig össze-vissza történtek a fúrások és ezekről nincs semmiféle nyilvántartásunk. Nincs vesztegetni való idő, a kutatás munkáját, a Tabán hidrológiai feltárását haladéktalanul el kell kezdeni.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Események

Fővárosi Hírlap

az Egységes Községi Polgári Párt
(Nemzeti Egység pártja fővárosi szervezete)
hivatalos lapja

Előfizetési ára:
egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Karácsonyi segély

Pompás, szebbnél-szebb ajándékok büszkélkednek a csillogó, villanyfényes kirakatokban. Itt kelletik magukat a gyermek karácsonyi álmainak gyönyörűségei: az aranyhajas baba, az apró síneken végigszáguldó mozdonyos vonat, a tarka képeskönyv, édes cukor, ezer játék és ott hivalkodnak a felnőttek álmai: új ruha, új cipő, egy pár kesztyű, nyakkendő, fehérnemű, illatos pipereholmi... Ott büszkélkednek a csillogó, villanyfényes pesti kirakatban, amelynek homályos üvege mögött fáradtan, barázdás arccal virraszt a boltos, hogy elkeljenek a portékái...

Ül, vár és mereng. És merengésében nem zavarja semmi. Hiába dülled a szeme a bejárat felé, annak kilincsét nem nyomja meg a vevő. A pesti boltos, aki most, karácsony előtt, verejtékes áldozatok árán, utolsó fillérjeivel újból megtöltötte polcait áruval, „nagy választékkal", keserű fintorral bámészkodik a pultok mögött dologtalanul lézengő segédek hadára és elborultan pillant az üres kasszára. Nem zizegnek benne a vevő karácsonyi bankói, nem akad benne egy marékra való csengő ezüstpengő, legfeljebb néhány kisebb váltóérme. Vevő őfelsége elkerüli alázatos, szolgálatrakész alattvalóját: a pesti boltost, mert vevő őfelségét régen detronizálta már a gazdasági válság. A fogyasztót — elfogyasztotta az utóbbi évek súlyos krízise és ma vevő őfelsége zsebe éppen olyan üres, mint a boltosé, s elmerül a karácsonyi gondok sötét árjában.

Pedig, pedig — talán nem is kellene olyan sok ahhoz, hogy másképp legyen. Hiszen az a pénz, amelyet olyan epedve vár a boltos, bizonyára meg van valahol, nem tűnt el a forgalomból, hiszen a polcok zsúfolásig tömve olcsó árúval, amelyekből a nagy gonddal újraberendezett kirakat is olyan szép ízelítőt nyújt. És a járókelők is meg-megállnak a kirakat előtt, a járókelők, akik azonosak a vevőkkel, akik tehát szintén élnek, csak éppen más, egyéb sürgősebb dolguk van, mint bevásárolni, mint megnyomni a kilincset, válogatni, turkálni a szebbnéll szebb és nem is drága portékában, felcsillantatni a remény örömtüzét a kereskedő szemében, felriasztani a boltost tétova merengéséből, amelyet savanyú ábrázattal folytat az üres kassza mellett, akár parancsnoka egy léket kapott és süllyedő hajónak, amelyet semmi nem ment meg az elmerüléstől.

Ül a boltos, vár, mereng, majd unalmában egy ujságot kezd böngészni, amelyben riasztó híreket olvas a tisztviselők karácsonyi segélyéről. Csakugyan úgy lenne, hogy nem kapnak? És olvas arról a figyelmeztető szózatról, amelyet a városatyák fórumán, a közgyűlésen Ilovszky János intézett a város vezetőihez, rámutatva a segély elmaradásának katasztrofális gazdasági hatásaira. És a pesti boltos aggódva töpreng: vajjon támad-e visszhangja ennek a szózatnak ott, ahol a kérdésben döntenek, ahol ez a döntés tisztviselő, iparos, kereskedő, gyáros, gazda, termelő és fogyasztól sorsára is kihat. Vajjon megértik-e a város urai, micsoda pusztulást, micsoda tragédiákat idéz fel a rosszul értelmezett takarékosság? A város urai, akik itt járnak, kelnek, meleg bundában, a belvárosi üzletek boltjai előtt, de alig vetnek futó pillantást a csillogó kirakatokra. Ugyan álljanak meg egy percre s ott a kirakat előtt fontolják meg a segély kérdését, a gazdag, csillogó, ragyogó kirakat előtt, amelynek üvegje mögött a gond, a nyomoruság, a kifizetetlen adó, a bérhátralék fekete árnyai kísértik a kereskedőt...

(dr. Cs. Z.)

Pályázat a polgármesteri és tanácsnoki állásokra. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester csütörtökön délelőtt *december 12-i* terminussal meghírdette a *polgármesteri* állásra a pályázatot. Ugyancsak kiírta a pályázatot *2 jogiminősítésű tanácsnoki* állásra, valamint az időközben megüresedhető további tanácsnoki állásra. A polgármesteri állásra pályázók személyes jelentkezés útján, a tanácsnoki állásra pályázók pedig írásban jelentik be igényüket a meghirdetett poziciókra. A főpolgármester *a polgármesterválasztó közgyűlés határidejét december 14-én, pénteken délután 5 órára tűzte ki.*

Sipőcz Jenő polgármester búcsúszózata a tisztviselőkhöz. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége *Liber* Endre alpolgármester vezetésével pénteken délben tisztelgett *Sipőcz* Jenő dr.-nál, az új főpolgármesternél. *Liber* Endre üdvözölte főpolgármesteri méltóságában *Sipőcz* Jenőt, akihez polgármestersége alatt a tisztviselők igaz, benső melegséggel ragaszkodtak, mert a polgármester szive is őszinte, meleg jóindulatot árasztott feléjük és mindig a tisztviselői kar barátjának bizonyult. Amikor most a tisztviselők búcsút vesznek tőle, mint polgármestertől, arra kérik, hogy új méltóságában is régi szeretettel és jóindulattal istápolja a tisztviselői és alkalmazotti kar sorsát. *Sipőcz* Jenő főpolgármester meghatott szavakkal mondott köszönetet a tisztviselőknek és hangoztatta, hogy ha sikerei voltak, abban nagy része van a derék és kiváló tisztviselői karnak és *Liber Endre alpolgármesternek, mert hiszen a szociális alkotások egész sora elválaszthatatlan az ő nevétől és meleg szívétől.* A főpolgármester ezután hangoztatta, hogy csak abban a tudatban távozik nyugodtan a polgármesteri székből, hogy a tisztviselői kar megőrzi továbbra is azt az egészséges és erkölccsel áthatott szellemet, amely eddig jellemezte. Ennek a színvonalnak a kialakításában *Liber* Endrének, úgyis mint a FANSz elnökének, igen jelentős része volt. Bízik abban, hogy a vele való további együttmunkálkodás révén a FANSz a jövőben is lelkesedéssel fogja ellátni azt a nevelőmunkát, amit az egészséges tisztviselői szellem megteremtése terén eddig is végzett. — Itt említjük meg, hogy a főpolgármesteri hivatalban egy hét óta egymást érik a küldöttségek, a gratulálók és halomba nőnek a szerencsekívánatokat hozó sürgönyök, levelek. Ezek közül is kiemelkedik Lord *Rothermere* rendkívül meleghangú üdvözlő távirata. A Lord figyelmét a főpolgármester rendkívül szívélyes angolnyelvű levélben köszönte meg. Táviratban üdvözölték a főpolgármestert *József királyi herceg, Auguszta főhercegnő, Albrecht kir. herceg,* a püspöki kar számos tagja és a politikai, társadalmi élet reprezentánsai. A Sas-kör, élén *Nagy* Ferenccel, száztagú küldöttséggel hozta népszerű elnökének a tagok szerencsekívánatait.

Liber alpolgármester névünnepe. Névünnepe alkalmából, a mult hét péntekén meleg ünneplésben volt része *Liber* Endre alpolgármesternek, akit a tisztviselői kar, tisztelői és barátai elhalmoztak jókívánságaikkal. Az üdvözlők sorát *Sipőcz* Jenő főpolgármester nyitotta meg s már a reggeli órákban személyesen fejezte ki jókívánságait. A tisztelgő tanácsnoki kart *Szendy* Károly alpolgármester vezette. Külön fejezték ki szerencsekívánataikat a székesfőváros összes főtisztviselői, az üzemek és intézmények vezetői, a Fővárosi Segítő Alap, a tűzoltóság, valamint a törvényhatósági bizottság igen sok tagja. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének népes küldöttségét *Duday* Alajos tanácsnok, ügyvezető elnök és *Budó* Jusztin levéltárnok, főtitkár vezették. *Duday* tanácsnok meleg szavakkal fejezte ki a tisztviselői kar ragaszkodását és jókívánságait, majd *Liber* alpolgármester válaszában hangoztatta, hogy a tisztviselők és alkalmazottak hatalmas táborának ragaszkodó szeretete buzdítást és erőt nyujt neki a jövőre nézve. Üdvözölte az alpolgármestert a Városházi Ujságírók Testülete is. Nevükben *Rátkai* Károly dr. szindikus azokat a baráti érzéseket tolmácsolta, amelyek szálai már évtizedek óta fűzik egymáshoz *Liber* Endrét és a városházi sajtó munkásait. Háziünnepséget rendezett az alpolgármesteri hivatal személyzete is és valóságos virágerdőbe borították az alpolgármester dolgozószobáját.

Kovácsházy tanácsnok harminc éves szolgálati jubileuma. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a városgazdasági és idegenforgalmi ügyosztály vezetője, most ülte meg *30 éves szolgálati jubileumát.* A nevezetes évforduló alkalmából *Sipőcz* Jenő főpolgármester rendkívül meleghangú levélben üdvözölte a tanácsnokot és méltatta érdemeit. A főpolgármester levele így hangzik: Kedves Barátom! A székesfőváros szolgálatában 30 évet töltöttél el hasznos és eredményes munkásságban, amelyet a törvényhatóság bizalma vezetőállással jutalmazott. A 30 éves évforduló alkalmából én is megragadom az alkalmat, hogy hosszú időn keresztül személyesen tapasztalt fáradhatatlan, ügyszerető munkásságodért elismerésemet fejezzem ki. Ügyosztályvezetői állásodban nagy érdemeket szereztél, amelyek nemes kötelességemmé teszik, hogy a székesfőváros nevében köszönetet mondjak és egyúttal arra kérjelek, hogy az eddigi céltudatos irányítással és önzetlen kitartással folytasd közszolgálatodat az általános közérdek javára. Mikor 30 éves jubileumod alkalmából őszinte érzéssel üdvözöllek, kérlek, fogadd igaz tiszteletem és nagyrabecsülésem nyilvánítását. *Sipőcz Jenő.* — *Liber* Endre alpolgármester személyesen kereste fel jókívánságaival a jubiláló tanácsnokot, az ügyosztály és a hozzátartozó üzemek személyzete pedig bensőséges háziünnepséget rendezett. A tisztviselők jókívánságait *Vigyázó* Géza főjegyző, az ügyosztály helyettes vezetője tolmácsolta, majd átnyujtotta a szűkebb munkatársak értékes ajándékát, amiért a jubiláns meghatva mondott köszönetet.

Négy tagot választott a Közmunkatanácsba a három üzemi bizottság. A városrendezési, út-, csatornaépítési és középítési bizottságok csütörtökön délután *Szendy* Károly alpolgármester elnöklésével ülést tartottak és megválasztották a műszaki bizottságoknak a Közmunkatanácsba delegált tagjait. A műszaki bizottságok képviseletében *Schoditsch* Lajost, *Wellisch* Andort, *Büchler* Józsefet és *Hüttl* Károlyt küldték ki egyhangú szavazással a Közmunkák Tanácsába.

Bizottsági ülések. A többhetes költségvetési vita befejezése után újból ideje jut a törvényhatóság szakbizottságainak, hogy előkészítsék az aktuális ügyeket. *Kedden* az út- és csatornaépítési bizottság tárgyalta az új csatornázási szabályrendeletet, amelyet az utóbbi években annyiszor sürgettek a törvényhatósági bizottság tagjai. *Szerdán* a közlekedési bizottság ülésezik és a villamos vasutak, a svábhegyi fogaskerekű és az autobusz téli menetrendtervezetét vitatja meg. Ugyanekkor számol be a Beszkárt igazgatósága a kisszakasz-rendszer első évének eredményeiről is. Nem szerepel ugyan a napirenden, de hír szerint komoly vita lesz a régen sürgetett egységes közlekedésről és a tarifaegyesítésről is.

Kurfürst István — vezérigazgató. A polgármester rendeletet írt alá, amelyben megengedte, hogy *Kurfürst* István, a székesfővárosi házinyomda igazgatója, kiváló érdemei elismeréseül december 1-től kezdődő hatállyal a *vezérigazgatói* címet használhassa.

A turisták sérelme az új erdőtörvényben. A *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* (Nemzeti Egység Pártja) f. hó 27-én hivatalos helyiségében az országgyűlés által most tárgyalt erdőtörvénnyel kapcsolatban vitaestet rendezett. A törvényjavaslatot *Szabó* Benedek erdőfőtanácsos ismertette a kör tagjaival, akik közül felszólaltak *Vajna* Ede mérnök és *Vörös* Tihamér kormányfőtanácsos, gyárigazgató. Utóbbi különösen turista szempontból fűzött a törvényjavaslathoz megjegyzéseket. Kifogásolta, hogy a javaslat csak a vadászoknak kedvez, a turistákat pedig elnyomja. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az országgyűlés módot fog találni arra, hogy a turisták sérelmeit orvosolják.

LUTZ
zománcok-festékek
lakkok
elismert legjobb minőségben

Lutz Ede és társa
lakk- és festékgyár r.t.
Budapest, VII. Őrnagy-utca 4. szám.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MOCZNIK édes mustár francia mustár

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

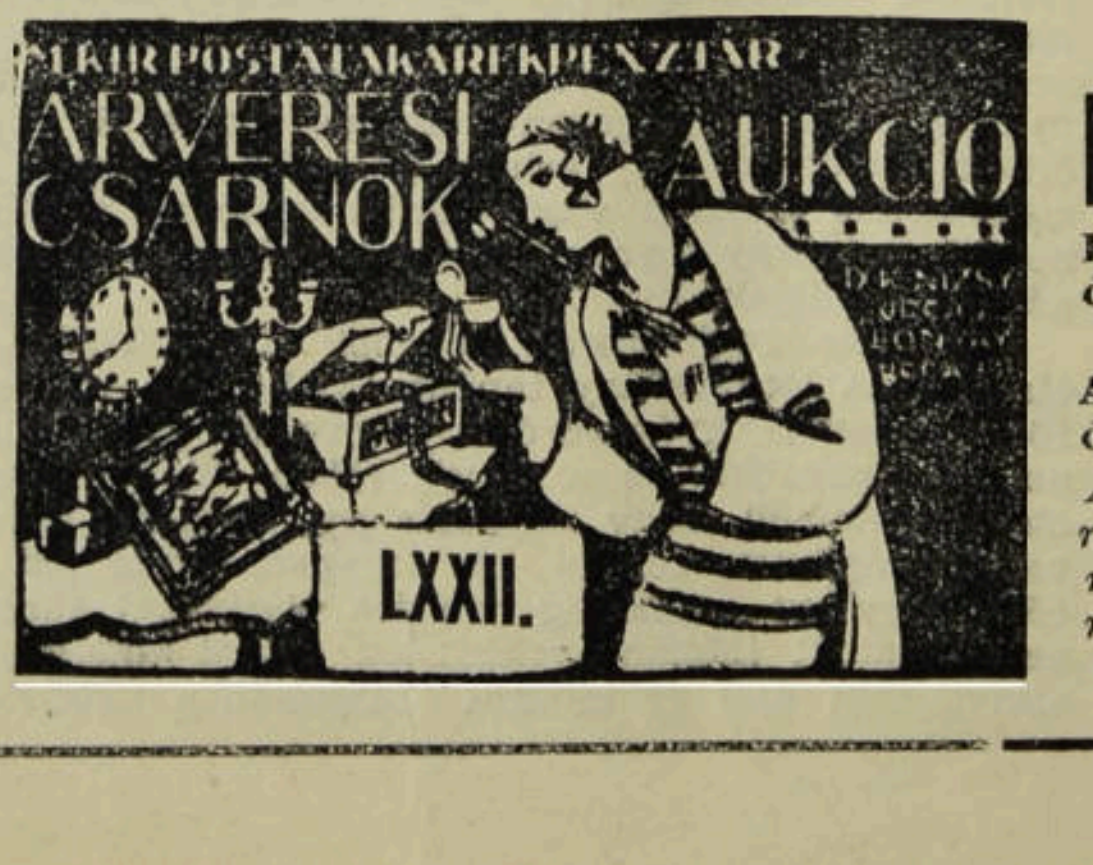

Távbeszélő: 87—9—65.

LXXII. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ.

KIÁLLITÁS: 1934 december 6-án, 7-én, 8-án és 9-én d. e. 10—½2, azonkívül december 6-án és 7-én d. u. 4—½8 órák között.

ÁRVERÉSEK: 1934 december 10-től 21-ig naponta d. u. ½4 órai kezdettel. Vasárnap nincs árverés.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Műbecsű festmények, rajzok, metszetek, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, kézimunkák, keletázsiai tárgyak, könyvek stb.

Katalógus a helyszínen 1.20 P-ért kapható.

Gazdasági Értesítő

Megkezdődött a pékkartel megrendszabályozása

Az „iparvédő egyezmény" más szakmáknál is követőkre talál és súlyos veszedelmet zúdít az egész fogyasztópiacra

Általános megnyugvást keltett a felháborodott közvéleményben az a kormányhatósági intézkedés, amely végre *megkezdette a pékkartel megrendszabályozását.* Az iparvédő egyezmény nyomán működő tömörülés már hónap óta arra irányult, hogy *a kenyér és péksütemény ára lehetőleg megdráguljon* és újabb horribilis hasznok jussanak a nagy péküzemek birtokába. Az árelemző bizottság az ilyen irányú manővereket legutóbb visszautasította és nem járult hozzá a mindennapi legfontosabb élelmicikk árainak felemeléséhez. Az iparvédő egyezmény e kudarcot olyképpen próbálta kiparírozni, hogy

azok ellen a kis pékiparosok ellen összpontosította minden erejét, akik a kartelen kívül állva, három- és négyfilléres péksüteményeket hoztak forgalomba.

Az ilyen pékek kihordóit *a kartel alkalmazottai megtámadták* az utcán, megverték őket és elkobozták tőlük az olcsó süteményeket. *Bojkott alá helyezték azokat a fűszereseket, akik olcsó péksüteményt árusítottak* és a malmoktól kapott propaganda-alapból meg akarták vásárolni azokat a kisüzemeket, amelyek az olcsóbb árak mellett is megtalálták a maguk üzleti hasznát. Utcai verekedések, botrányok, késelések és inzultusok fenyegették napokon keresztül a „dömping" pékségeket és

a hatóságok legerélyesebb közbelépése kellett ahhoz, hogy az üzleti versengésnek ezt a gangsteri tombolását megszüntessék.

Más bajok is jelentkeztek a pékkartellnél. Ennek az iparvédő egyezménynek *Ruzicska* Ede sütőmester az elnöke, aki egyúttal *vezetője a Budapesti Sütők Ipartestületének is,* ami a legsúlyosabb összeférhetetlenséget vonja maga után. Éppen a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában világítottuk meg ennek az önkényes állapotnak a tarthatatlanságát és felhívtuk a kartell elnökét, hogy mondjon le egyik poziciójáról, mert az ellenkezik a morális szellemmel, amely lehetetlenné teszi, hogy

a hatósági jogkört gyakorló ipartestület elnöke annak a kartelnek is legyen az elnöke,

amely nem hatósági alakulat, tehát alkalmas a pékiparosok megtévesztésére. Reklamációnknak a címzettnél nem volt foganatja, megelégedésünkre szolgál azonban, hogy *álláspontunkat mindenben magáévá tette Fabinyi kereskedelmi miniszter,* aki a polgármesterhez intézett leiratában megtiltja, hogy a kartel alkalmazottai az Ipartestületnél is tisztviselői tevékenységet kifejtsenek. A miniszter az Ipartestület két vezető tisztviselője: *Gleich* János elöljárósági tag és *Vogel* Imre könyvelő ellen elrendelte a *fegyelmi eljárást* és mindkettőjüket felfüggesztette állásától. Ennek az intézkedésnek az ellenőrzésére a polgármester hivatott, aki *Bártl* Tivadar főjegyző, iparhatósági biztost küldötte ki az intézkedések ellenőrzésére és foganatosítására.

A kereskedelmi minisztérium és a közgazdasági körök egyébként nagy érdeklődéssel várják azt az újabb intézkedést, ami ugyancsak a pékkartel működésével áll kapcsolatban.

A pékiparosok iparvédő egyezménye ugyanis teljesen szokatlan meghatározása a kartelnak.

amit az élelmes pékek nyilván azért kereszteltek el így, mert *érthető okokból nem akarják a kartell elnevezést a gyakorlatba átvinni.* A fennálló kartelltörvény alapján ugyanis minden olyan tömörülést, ami *a verseny korlátozására és az árak előzetes és kötelező megállapítására* vonatkoznak, be kell jelenteni a kartell-bizottságnak és

a működés súlyos illetékek lerovását is maga után vonja.

A kartell-bizottságnak az a véleménye, hogy *a sütőiparvédő-egyezmény kimondottan kartell,* a pékek viszont azt hangoztatják, hogy ők csupán *az árak megtartásán* őrködnek és nem korlátozzák a szabad versenyt. Ez a védekezés azonban nem állja meg a helyét és így

a kormánynak mielőbb rendet kell teremtenie a pékkartel legalizálása vagy megszüntetése körül.

A fogyasztóközönség szempontjából *példátlanul veszedelmes jelenség a pékek iparvédő egyezményének létezése és működése.* Egy pillanatig sem vitatható, hogy ez a tömörülés az árak megdrágítására, illetve az árak nívójának megvédelmezésére hivatott szerv és önként érthető, hogy *a többi élelmiszer és ipari szakma is szívesen követi majd a példát, hogy a fogyasztóktól szedett árak minél magasabbak legyenek.* A pékek tehát rendkívül veszedelmes útra terelik az egész kérdést és mint értesülünk:

a hentesek, a mészárosok, a cipő- és szénkereskedők körében máris foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy ők is felállítják a maguk iparvédő egyezményét.

Ez nem jelent mást, mint hogy *minden szakmában megalakul a hamis lobogó alatt működő kartell,* ami azután a védtelen fogyasztók kizsákmányolására vezethet. A kereskedelmi kormánynak az aggasztó jelenségek láttán nem lehet sürgősebb feladata, mint hogy *a pékkartelt feloszlassa és ezzel visszaállítsa a pékipar teljes kereskedelmi és ármegállapító szabadságát.*

Megtévesztő adatokkal védekezik a textilgyárak érdekeltsége a városi vámok igazságos kirovása ellen

Jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a textilgyárosok a *Gyáriparosok Szövetségében* beható tanácskozást folytattak arról az eseményről, hogy a főváros *a selyem és a müselyem vámtételeit a helyzetnek megfelelően módosította.* A sérelem tárgyává tett eljárásról kérdést intéztünk illetékes helyre, ahol szakszerűen megmagyarázták a selyem és a müselyem vámtételeinek korrigálását, ami

nem vámemelés, hanem a tényleges vámtétel helyes kirovása.

Ezzel kapcsolatban azt a következtetést vontuk le az esetből, hogy a főváros pénzügyi osztályának az új vámtételek megállapításával történt intézkedése *inkább csendes hallgatásra, mint a nyilvánosság előtt való panaszkodásra indíthatná az érdekelteket.* A textilgyárosok ugyanis, mint kiderült,

éveken át alacsonyabb díjtételt fizettek,

ami úgy állhatott elő, hogy a javadalmi őrség megtévesztő elnézésnek lett az áldozata. Az ellenőrzés során csak most jöttek rá a müselyem helytelen elvámolására és *messzemenő jóindulatról tett tanuságot a főváros, amikor a vámtételeket nem visszamenőleg követelik a textilgyáraktól.*

A textilgyárosok érdekeltsége a *Honi Ipar* laptársunk tiszteletreméltó hasábjain próbál vitatkozni a vámtételek jogos felemelésével és a *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent nyilatkozatot *laikus szövegezésnek* minősíti, mert a városi vámtarifa a „kulcs" fogalmát nem ismeri. A vitairat

a városi vámügyek egyik szakértőjeként tünteti fel a textilgyárosok válaszának szerzőjét,

aki fölényes biztonsággal hangoztatja, hogy *kitűnően tud olvasni a városi vámtarifa árulajstromában.* A tarifa szerint — mondja a szakértő — a tizenkettes osztály *negyvennyolc filléres* tétele alá tartoznak az *állati és növényi* nyersanyagból készült fonalak, következésképen a müselyem nem sorolható *a tizennégyes osztályba,* ahol a vámtétel már 2.31 fillérre rug. A müselyem azért sem esik magasabb vám alá, mert *növényi anyagból* készült fonál és így a korrigálásnak jogos alapja nincsen.

Mindezekre a megállapításokra kénytelenek vagyunk a következő szemináriumi oktatással szolgálni:

1. A városi vámok adók módjára kerülnek behajtásra, ennek folytán a „kulcs" szó inkább helytálló, mint a szakértőnek az „osztály" megjelölése. *A városi vámoknál nincsenek osztályok, hanem díjtételek vannak.*

2. Célzatos a válasz, amikor nem említi, hogy ezek a vámtételek *milyen egységekre* vonatkoznak, mert a közvélemény ebből joggal azt tételezi fel, hogy a vámdíjtételek *a selymek métereire és egy pár harisnyára* vonatkoznak. A felemelt 2.31 pengős vámtétel *egy métermázsa súlyú harisnyára és egy métermázsa müselyemre* van kivetve.

3. A nagyközönség tájékoztatására tudni kell, hogy egy métermázsa harisnya körülbelül *2500—3000 pár harisnyát tartalmaz,* amelyeknek a detailára 1.20—3.— pengő között váltakozik és így indokolatlan minden olyan kifogás, hogy *a főváros korrekt revíziója megdrágítja a selymet vagy a harisnyát.* A 2.31 filléres vámdíjtételből összesen *egynegyed fillér* esik egy egységre.

4. Továbbmenőleg fűzve a gyárosok jajveszékelését, azt is tudni kell, hogy *egy métermázsa müselyem legalább 4—500 méter selymet tartalmaz* és így ebben a vonatkozásban sem lehet azt állítani, hogy a vámtételek *drágító hatást* gyakorolnak. A legolcsóbb müselyem *métere 2 pengőbe kerül* és a „magas" vámtétel sem jelent méterenként *fél fillérnél* nagyobb terhet.

5. A tizenkettes vámdíjtétel *az állati és növényi fonalakra* állapította meg a 48 filléres vámilletéket, *a müselyem pedig nem állati termék, hanem cellulozeból készített vegyi anyag.* A vegyészeti termékek a szabályrendelet előírásai szerint a *magasabb tételbe* sorozandók.

A *Fővárosi Hirlap* nem szokott brutális vádakat szögezni semmilyen irányban és így nem indokolt az a túltengő önérzet, amellyel a textilipar holmi *hamis árubevallás* esetét utasítja vissza. Ilyet nem állítottunk, csak utaltunk arra az esetekre,

amikor a vámolandó áru műselyem- és harisnyahulladék jelzéssel kerül a vámhivatal elé és a csomagok belsejéből gondosan elkészített kész áruk kerültek elő.

Egy-egy alig látszó *kis műhiba* még nem jelent *hulladékot,* mert nagyon jól tudjuk, hogy az ilyen árukat *néhány fillérrel olcsóbban szokták a kereskedők a közönségnek kínálni.* A főváros mindenképen az igazságnak tett szolgálatot, amikor a hulladéknak minősített textilárukat is a jövőben *a szabályos tarifa alá vonja.*

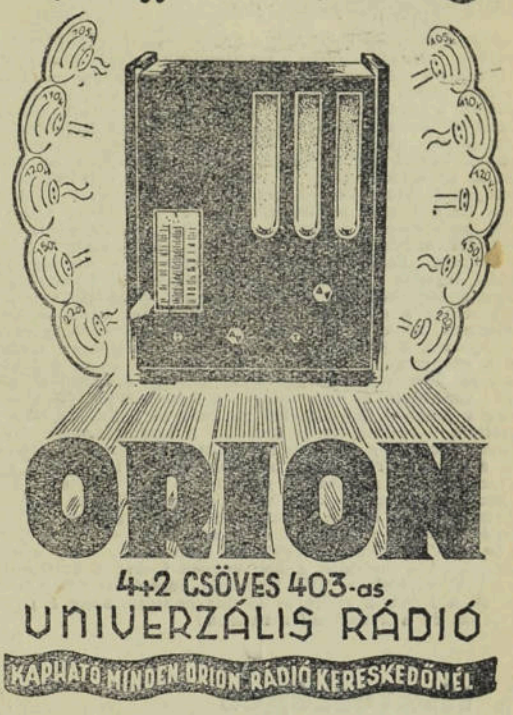

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású

kútszivattyúkat

és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.

Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.

Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

FÉNYSZÓRÓ

A textilgyárosok főtitkára

természetszerűleg azért van a maga posztján, hogy minden erejével megvédelmezze a textilgyárak ténykedéseit és így érthető, ha Schiller Ottó dr. egyoldalú és könnyen áttetsző beállításokkal próbál mentegetni olyan vesztett ügyet, mint például a gyárak detailárusítása. A szakmabeli kiskereskedők az áruházak és a gyáripar mohósága következtében képtelenek megbírkózni exisztenciájuk ellenségeivel és többek között azt kívánják, hogy a textilipar ne vonuljon ki az utcára, hogy selymet, kötött és szövöttárut, haristnyát és blúzt közvetlenül adjon el a vásárló közönségnek. Ez a kérdés napirenden van és ott marad akár tetszik, akár nem a textilgyárosok főtitkárának, mert a kereskedők mindaddig nem nyugszanak meg, amíg a gyárak abba nem hagyják a közönség közvetlen kiszolgálását. Óriási tévedés és nem jóhiszemű állítás azt bizonyítgatni, hogy a kereskedelem hálával tartozik a gyáriparnak. Ellenkezőleg: a gyáripar örökös köszönettel adósa a kereskedőknek, akik a rábeszélő művészet összes fegyvereivel megnyerték a publikumot a magyar textilgyárak áruinak. Ez a propaganda pedig nem volt könnyű, mert a jóízlésű magyar közönség textilfélékben mindig a külföldi márka felé vonzódott és így csakis a kereskedők érdeme az, hogy a magyar iparcikkeket ma már az egész vonalon bevezették. Bármennyire is szeretné a textilgyárosok érdekképviselete, hogy ez a fontos gazdasági probléma lekerüljön a napirendről, erről mindaddig nem lehet szó, amíg a textilgyárak méltányos gesztussal nem járulnak hozzá a probléma megszüntetéséhez. Tessék leállítani a gyárak fióküzleteit és akkor a kereskedők is megszünnek ezt a kérdést tovább ostromolni. A gyáraknak kell itt deferálni és ha Schiller Ottó dr. kioktatást akar arról, hogy a gyáriparnak mi a teendője, akkor vegyen leckét a textilgyárosok közbecsülésben álló illusztris vezérétől: Goldberger Leótól, aki abban szögezte le álláspontját, hogy a gyáros gyártson és a kereskedő árusítson!

⚙

A tisztességes verseny,

az első feltétele a kereskedelmi életnek és nem túlzás, hogy minden ország kultúrája a szolid kereskedői szellem érvényesülésén ítélhető meg. Ebből a szempontból Magyarországnak nem volt oka szégyenkeznie, mert csak elvétve fordultak elő olyan esetek, amikor kereskedők egymással szemben a tisztességtelen fegyverek mérgező eszközeit forgatták. Ha a kereskedő jó árut tart és mindenben alkalmazkodik a közönség ízléséhez és fizető készségéhez, akkor megtalálhatja a maga boldogulását és nincs szüksége arra, hogy bizonyos márkákat és elnevezéseket egyoldalúan kisajátítva, a vásárlók megtévesztésére építse fel a maga existenciáját. Ebből a nézőszögből rendkívül sajnálatosnak tartjuk az Etam-esetet, ami az elmult napokban foglalkoztatta külföldről érkezett panasz alapján a Kereskedelmi és Iparkamara választott bíróságát. Alakult itt Budapesten egy üzlet, amely cégtábláján, nyomtatványain, csomagolópapírjain, készpénzblokkjain és hirdetésein állandóan a külföldön védjegyzett és elismert „Etam" névvel kérkedett. A cég feltűnő portálján nem az üzlettulajdonos szürkehangzású neve díszlett, hanem az „Etam" szócska, amely, úgylátszik, inkább alkalmas arra, hogy a vevőket az üzletbe csábítsa, mint a Lindemann Miksa név, amely takarhat egy élelmes üzletembert, de semmiesetre sem jelentheti, hogy Lindemann úr és az Etam márka egymással azonosak. A külföldi gyár budapesti képviselete tett panaszt a visszaélés ellen és a legnagyobb elismerés illeti meg az Iparkamara választott bíróságát, hogy minden halasztás nélkül, azonnali hatályú intézkedést hozott. Ismét bebizonyosodott, hogy az élelmességnek is van határa és az ilyen kis turpisságok sokszor visszafelé sülnek el, amint azt Lindemann Miksa esete is bizonyítja, aki polgári hangzású nevét egy világcikk mögé akarta elbujtatni.

⚙

Almauzsora,

ez is a mai kisiklott gazdasági rend, vagy inkább rendszertelenség egyik szülötte. Az uzsorát általában az egyéni hitelműveleteknél szokták alkalmazni az illegális kölcsönnyujtók, az almával azonban már a tömegekkel szemben szemben fejeződik ki az uzsora jelenléte. Ez a gyümölcsfajta mindig népélelmezési cikknek számított Magyarországon, ahol a legkiválóbb almafajtákkal kedveskedik a természet és mint exportcikk évtizedek óta keresett gyümölcs a nemzetközi piacon. Magyarországon bőven terem az alma, következőképen az almának nagyon olcsóáron kellene megtalálnia az utat a fogyasztóhoz. Ezzel szemben mi történik? Úgy indul a szezon, hogy az alma pár fillérekért kapható, ezt a feltevést azonban hétről-hétre cáfolja az érthetetlen drágulás. Szeptemberben kilónkint tizenöt-húsz fillérért kínálták az almát, ma pedig nyolcvan-száz fillérbe, sőt ennél is többe kerül, mert közbelépett az uzsora, amely nem elégszik meg azzal a horribilis haszonnal, ami a termelőknek fizetett néhány filléres ár és a közönségre kivetett drága egységárak között amúgy is fennállott. Ismét olyan jelenséggel állunk szemben, amely megérdemli a legmesszebbmenő rosszalást. A Krausz és Moskovits Iparművek R. T. összevásárolt közel 140 vagon hazai almát és azt eltette a hűtőházba, hogy majd kellő időben mértéktelen haszonnal túladjon rajta. Nagyon érdekelne mindenkit a következő két kérdés: mennyit fizetett a szegény vidéki termelőknek ez a vállalat az alma kilójáért és hogy milyen összefüggés van a Krausz és Moskovits Iparművek körülírt tevékenységének az almaárusításhoz? Tudomásunk szerint Moskovitsék elsősorban szesz- és élesztőgyártással foglalkoznak, amelyben az almának nem sok szerep jut. A kimondottan szeszfőzésre szeszfőzésre berendezett ipari üzem nem kalandozhat el gyümölcsspekulációs területre, mert ez megingatja a vállalat komoly működésébe vetett bizalmat és nagyon alkalmas arra is, hogy ezzel a kisiklással ragadós példát szolgáltasson más, hasonlóan nem kényes vállalkozásoknak. Az ilyen gazdasági abuzusok kiprovokálhatják a kormányhatóságok erélyesebb rendcsinálását szemben azzal a törekvéssel, hogy hatalmi tényezők lehetőleg ne emeljenek korlátozásokat a gazdasági szabadság elé. A gazdasági élet függetlenségét és akadálytalan mozgását a Krausz-Moskovits-féle furcsa manőverek fogják aláásni.

Erney Károly ünneplése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* páratlanul bensőséges ünnepség keretében fejezte ki tiszteletteljes szeretetét és ragaszkodását *Erney* Károly vezérigazgató előtt, aki hatvanadik születésnapján töltötte be az intézeténél negyven éves szolgálatát és vezérigazgatói munkásságának tizedik évfordulóját. Az igazgatóság nevében *Teleky* Pál gróf fejezte ki a vállalat és a magyar gazdasági élet elismerését. *Kovács* Gyula a felügyelőbizottság, *Bánó* József a választmány és *Milos* György h. vezérigazgató a tisztviselői kar részéről adóztak *Erney* Károly egyéni értékének. A *Pesti Hazai Takarékpénztár* a jubiláns kívánságára a legszükebb körre korlátozta az ünnepélyt, ami alól azonban *Erney* Károly nem térhet ki, mert a magyar közgazdaság minden tényezője a legnagyobb tisztelettel emel kalapot a *Pesti Hazai Takarékpénztár* vezérigazgatója és az ország nagy értéke előtt.

Változás az Adria Biztosító vezetésében. *Reiner* Mihály kormányfőtanácsos, az Adria Biztosító Társulat magyaroroszági ügyvezető igazgatója nyugalomba vonult és ez alkalomból meleg ünneplésben részesítette őt az anyaintézet, amelynek a képviseletében dr. Arnoldo *Frigessi di Rattalma* elnök megjelent az igazgatóság ülésén. *Frigessi* elnök meleghangú beszédet intézett *Reiner* Mihályhoz és őszinte elismeréssel emlékezett meg azokról az érdemekről, amelyeket a távozó ügyvezető igazgató a társulat magyarországi terjeszkedése körül szerzett. *Beöthy* László, a felsőház alelnöke, az igazgatótanács nevében mondott búcsúztatót, amelyekre *Reiner* Mihály meghatott hangon válaszolt. Az *Adria Biztosító* elnöke ezután bemutatta a megjelenteknek az új igazgatót, *Erdös* Aladárt, aki ugyancsak negyven esztendőt töltött eddig a társulat szolgálatában. Az Adria magyar ügyfelei és általában a biztosítási szakma *mély sajnálkozással látja a szakadatlan munkában kiérdemesült Reiner Mihály távozását,* mert működése folyamán stilusosan és széles látókörrel igyekezett a biztosítási üzletek légkörét megtisztítani. Remélhetőleg az utód követi ezt a nemes példát és elmellőzi magától azt a perspektivát, amelyet mint *a miskolci ügynökség helyi vezetője* mondhat magáénak. A budapesti igazgatóság ellátása alapos megfontoltságot és messze terjedő látókört igényel, amelyhez nagy gyakorlat és érzék szükséges. A közeljövő fogja megmutatni, hogy *ezek a képességek öröklődnek-e a vezérigazgatói pozicióban?*

A Magyar Divatcsarnok hosszú hónapok munkája után most nyitotta meg amerikai méretüvé fejlesztett megnagyobbított áruházát. Az áruház 600 fönyi személyzeti gárdája ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítette főnökét, *Ruttkai* Antalt, aki évtizedes munkával és szorgalommal az ország legnagyobb házává fejlesztette ki a Magyar Divatcsarnokot. Szombaton este üzletzárás után az áruház alkalmazottai levetették a fehér köpenyt és az emeletek folyosóit is zsúfolásig megtöltötte. Az alkalmazottak nevében *Kötsky* Gábor nyugalmazott rendőrfőtanácsos, a személyzeti osztály vezetője köszöntötte *Ruttkai* Antalt és azt kívánta, hogy a nagy Magyar Divatcsarnok a régi nagy Magyarország díszévé váljék. *Ruttkai* Antal meghatott szavakkal köszönte meg a személyzet ragaszkodásának ezt az önkéntes megnyilvánulását és további együttes munkára serkentette őket az áruházért és a közönségért.

A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. igazgatósági ülése megállapította az intézet 1934 június 30-án lezárt mérlegét, mely *124.035.57 pengő* (tavaly 83.047.89) *nyereséggel zárult.* Az igazgatóság a dec. 11-én tartandó közgyülésnek inditványozni fogja, hogy osztalék fizetése mellőztessék és az elért nyereséget a tartalékalap és a nyugdijpénztár jutalmazása után az új üzletév számlájára vigyék át.

A Dreher—Haggenmacher—Első Magyar Részvénysörfőződe csütörtökön tartotta meg *Hardy-Dreher* Béla dr. elnöklete alatt rendes évi közgyülését a MOKTÁR tanácstermében. A közgyülés a zárszámadások megállapítása után 2.80 pengö osztalék kifizetését határozta el és a szelvények december 5-étől kezdve a Magyar Országos Takarékpénztárnál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál váltatnak be.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld- és kőmives munkát a Kerepesi-úti menhely átalakításánál: Pruschka József 16.502, a Horn Ede-utcai áramátalakító állomás épitkezésénél: Gorondy István 64.201,

Ács munkát ugyanott: Hellebrandt Ödön 1259,
Tetőfedő munkát ugyanott: Somogyi Béla 1116,
Bádogos munkát ugyanott: Kardos Lipót 1482,
Mükő munkát ugyanott: Janusek és Wagner 1944,
Burkoló munkát ugyanott: Neuhauser Miksa 9168,
Vasszerkezeti munkát ugyanott: Haas és Somogyi 7267,
Mázoló munkát ugyanott: Horváth Mátyás 500,
Üveges munkát ugyanott: Droppa Sándor 1028,
Szobafestő munkát ugyanott: özv. Vásárhelyi Jánosné 1828,

Vízvezetéki és csatornázási munkát ugyanott: Móczár Sándor 1524 pengő vállalati áron

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A köztisztasági hivatal részére szükséges 67.000 drb. kéziseprő, 4000 q anyaszéna, 410 drb. piassava seprő géphenger, 7000 q rozsszalma, 6500 q zab szállítására. Pályázni lehet december 14-én d. e 10 óráig, Kun-utca 8.

Textilanyagok szállítására a kórházak részére. Pályázni lehet december 17-én d. e. 10 óráig. Nagydiófa-utca 14.

Föld-, kőmives-, elhelyező-, vas-, beton-, szigetelő munkákra a Gázművek Révész-utcai telepén létesitendő csőkipróbáló állomás épitésénél. Pályázni lehet december 17-én d. e. 10 óráig Tisza Kálmán-tér 20.

30.000 kg. raffinált kőolaj szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 14-én d. e. 10 óráig. Kertész-utca 10., III. 381.

4000 kg. angol banka-ón szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 14-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10., III. 381.

46.000 liter darabos karbid szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 14-én, d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10., III. 381.

6000 kg. csapágyfém szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 14-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10., III. 381.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PAWLIK AGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ❖ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Rezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Szőke, Nasch és Takács
HITELTUDÓSITÓ IRODA
BUDAPEST, TERÉZ-KÖRÚT 6
TELEFON 21—3—59
Kereskedelmi és speciális hiteltudósítások
Pontosan, gyorsan, megbizhatóan

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30 6-20.

MÓCZÁR GÁBOR
egészségügyi berendezést tervező és kivitelező mérnöki irodája
Budapest, VIII., Magdolna-u. 4. e Telefon: 43-5-47

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK,
HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7 86.

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

Corallic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam — Budapest, 1934. december 12. — 50. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Mérleg

Az esztendő utolsó hónapját járjuk, még előttünk van karácsony szent ünnepe, azután még párszor fölbukkan a téli nap hideg fénye és befejeztük ezt a nem éppen vigasztaló, sok bajjal, gyötrődéssel telt esztendőt. A gondos kereskedő már most előveszi könyveit és készül az újesztendőre azzal, hogy megcsinálja a mult év mérlegét és levonja a tanulságokat a jövő évre nézve. Kétségtelen, hogy minden esztendőnek meg vannak a maga tanulságai, olyanok, amelyeket figyelembe kell venni és amelyeknek értelmében az életünket, a gazdaságunkat be kell rendezni.

Budapest székesfőváros sem tekinthet vissza valami különös boldog megelégedéssel az elmult esztendőre, bár nincs oka arra sem, hogy reményeit a jövőre vonatkoztatva lecsökkentse és az elmult tizenkét hónapból olyan tanulságokat vonjon le, amelyek vígasztalan színben mutatnák a jövendőt. Takarékosan, egyszerüen, csaknem zsugori módon éltünk ebben az esztendőben is, amelyet joggal nevezhetünk a főváros szanálási esztendejének is. A szanálás végeredményben nem hősi cselekedetekben, nem salamoni ítélettel kettévágott életben nyilatkozik meg, hanem a takarékosság elvének a bölcsesség határai között való szigorú keresztülvitelében. A szanálás tulajdonképpen tehát egy irányelv, amelynek érvényessége nemcsak akkor áll fenn, amikor bajba jut valaki, hanem amelyet mindig, örökké alkalmazni kell az életben.

Ez pedig már évek óta megtörténik Budapest háztartásában, az idén csak erősebben érvényesült. A deficit már így is elhárult fejünk felől, bár meg kell vallani, hogy itt a szanálás olyan területet érintett, amelynek tulajdonképpen szüzen kell maradnia. Mert mit jelent a költségvetés deficitmentessé tétele? Azt, hogy törölni kellett csaknem minden olyan tételt, amely beruházásokra irányzott elő kisebb-nagyobb összegeket, amely tehát tulajdonképpen azt az életlehetőséget jelentette, amelyet Budapest székesfőváros mindig nyujtott a vállalkozóknak, iparosoknak, munkásoknak és rajtuk Budapest egész lakosságának. Ezeken a hasábokon számtalanszor elmondtuk, hogy ha a főváros megszünteti a beruházásokat, ha az ország legnagyobb munkaadója nem ad többé munkát saját polgárainak, akkor ez egyértelmü azzal, hogy Budapest életét ötven százalékban kioltjuk. Az a gondosság és szeretet, amellyel a magyar főváros polgárainak érdekeit mindenkor kezelte, most is jogot ad arra a reményre, hogy ezen a téren nem csalódhatunk. A főváros máris megindította munkáját abban az irányban, hogy beruházási kölcsönt vegyen föl. Minden remény megvan arra, hogy ez hamarosan meg is történik. Az évi mérleg készítésénél csak az a kérése ennek a polgárságnak, hogy a főváros vezetősége tegyen meg mindent, hogy ez a kölcsön minél előbb lebonyolíttassék és megkezdje azt a tápláló munkáját, amelyre Budapest gazdasági élete már régen éhesen vár. Ezen felül pedig ott vannak a főváros többi nagy tervei, amelyeknek útja már előre ki van jelölve. Ezek közé tartozik — még ha az Erzsébet-sugárútról nem is lehetne szó — a Tabán fölépítése, amely rendkivüli erővel fogja fölfrissíteni a város vérkeringését. Ezekben a mérlegcsináló napokban gondoljanak a főváros vezetői arra, hogy ennek a munkának is a lehető legsürgősebben meg kell indulnia. Munkával és ismét munkával kell köszöntenie Budapestnek az újesztendő napját, amely a szebb remények fényében már föltünőben van.

Pénteken: polgármesterválasztás!

Liber Endre és Szendy Károly teljesen egyenlő esélyekkel indulnak a választásba

Pénteken délután 5 órakor megszólalnak a közgyűlési terem csengői és bevonul a törvényhatósági bizottság bizonyára teljes létszáma, hogy megválassza Budapest székesfőváros polgármesterét. Legutóbb négy éve, hogy a közgyűlés hasonló funkciót végzett, amikor *Sipőcz* Jenőt harmadszor emelte arra a pozicióra, amelyből a milliós főváros első tisztviselője kormányozza Magyarország első törvényhatósági testületét.

A legutolsó polgármesterválasztás nem hozott izgalmat, mert *Sipőcz* Jenő kivételes egyénisége mellett egyhangú volt a megnyilatkozás, most azonban

két olyan jelöltje van a polgármesteri állásnak, akik egyformán magukénak mondhatják a közgyűlés minden tagjának tiszteletét és bizalmát.

Liber Endre és *Szendy* Károly alpolgármesterek eddigi munkásságukkal a legmesszebbmenő elismerést vívták ki és *bármelyikük kerül a polgármesteri székbe: jobb kezekbe nem juthat a főváros hajójának kormánya.*

A jelöltek értékelésének egyformasága és esélyeik egyenlősége úgyszólván

a legnagyobb mértékben felcsigázza a közgyűlés és a polgárság várakozását az eredmény kialakulása tekintetében.

A kijelölő választmány kizárólag a rangsort veszi figyelembe, amikor első helyen *Liber* Endre alpolgármestert, második helyen *Szendy* Károly alpolgármestert és harmadik helyen *Lamotte* Károly tanácsnokot ajánlja a közgyűlésnek megválasztásra. Értesülésünk szerint

Lamotte Károly tanácsnok a választás előtt bejelenti visszalépését,

mert mint az alpolgármesteri állás egyetlen jelöltje, pályázatát erre az állásra kivánja fenntartani. A közgyülésnek tehát

Liber Endre és Szendy Károly alpolgármesterek között kell választani

és bármilyen is lesz az eredmény: *a főváros közönségének minden oka meg lesz ahhoz, hogy megnyugvással és örömmel fogadja az új polgármestert.*

A polgármesterválasztás után *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester elhagyja a központi városházán azt a hivatalt, ahol 15 évig dolgozott a főváros javára és

átköltözik a váci-utcai új városháza főpolgármesteri irodáiba,

hogy a tradicióknak megfelelően ebből az épületből irányítsa a törvényhatóság ügyeit és ellássa a kormányhatalom megbizásából az ellenőrzés feladatát.

Zsitvay Tibor a kormány megértő jószándékait képviseli a fővárosi politikában

Budapest érdekeinek szolgálatában az Egységes Községi Polgári Párt megszünteti önállóságát és összes tagjaival belép a Nemzeti Egység partjába

Tíz évi eredményes és céltudatos működés után az *Egységes Községi Polgári Párt* a *Nemzeti Egység pártja fővárosi szervezete* néven folytatja munkásságát Budapest parlamentjében. A kormányt ennek a változásnak a végrehajtására az a törekvés fütötte, hogy egyesíteni kell az alkotó erőket, mert csak így vihető keresztül Budapest érdekeinek országos vonatkozásokban is oly fontos érvényesítése. Személyi és tárgyi szempontok nem vezették az illetékeseket a *Községi Polgári Párt* likvidálásának végrehajtásánál, csupán a magasabb nemzeti érdekek és ezért sok tekintetben *túlzásnak kell minősíteni azokat a beállításokat, amelyek személyi kérdések kidomborítását látják az imént lezajlott egyesítési aktusban.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* tíz évvel ezelőtt kezdte meg városházi tevékenységét azzal, hogy alapitóinak egy része kivált a keresztény pártból és legfőbb céljának olyan tömörülés megalkotását tekintette, amelyik lefékezi a felekezeti és osztályellentéteket, továbbá olyan légkört teremt a törvényhatósági bizottságban, hogy

akadálytalanul megindulhasson az épitő és alkotó munka.

A törvényhatósági választások annakidején *komoly tényezővé* avatták az *Egységes Községi Polgári Pártot* és nem lehet az érdemet elvitatni *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő munkásságától, akiknek *sikerült a szenvedélymentes együttmüködést a Városházán biztosítani.* A keresztény párt feltétlen uralma megszünt a Városházán abban a pillanatban, amikor felvonult a Községi Polgári Párt, mert az erőviszonyok olyképpen alakultak, hogy

e középpárt nélkül a többséget nem tudta magának biztosítani az addigi kormányzópárt.

Minden alárendelt javaslat és előterjesztés nélkülözte addig a tárgyilagos vitát: a baloldal és az ellenzék nemmel szavazott, bármiről is volt szó, csak azért, hogy *a többségnek kellemetlen perceket okozzon.* Főtisztviselői választásoknál, nyugdíjazásoknál, kinevezéseknél, teljesen alárendelt értékü ügyeknél

mindig kirobbant az éles csatározás

és *feltétlenül zsákutcába jutott volna a főváros szekere, ha nem lép közbe a maga kiegyenlítő békepolitikájával az Egységes Községi Polgári Párt.* Kozma Jenő állandóan közvetitett a jobb- és baloldal között és ha ma a közgyűlési pártok egymassal versenyeznek a főváros érdekeinek szolgálatában, úgy ezért az *érdemet az Egységes Községi Polgári Párttól megtagadni nem lehet.*

A kormány erőkoncentráló célkitűzései hozták magukkal, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* megszüntette önállóságát és alárendelte magát a Nemzeti Egység pártja irányításának. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy

ez a megoldás a főváros érdekében történt

és nem kétséges, hogy a kormányzati szervekkel ily módon létrejövő szorosabb együttműködés feltétlenül előbbreviszi Budapest fejlődését.

A Községi Párt meghajol a kormány erőkoncentráló célkitűzései előtt

Kitünik ez abból a hivatalos közleményből is, amely a párt megszűnését hozta nyilvánosságra:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* e célból összehívott külön értekezletén tudomásul veszi, hogy a miniszterelnök őexcellenciája a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezeteinek egységes kiépítésével *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter, országgyülési képviselő urat bízta meg. Az *Egységes Községi Polgári Párt* kötelékébe tartozó örökös, választott, érdekképviseleti, szakszerűségi képviseleti bizottsági tagok, illetve póttagok, akik a párt programmja alapján nyertek a polgárságtól, illetve a törvényhatósági bizottság közgyülésétől mandátumot, — a helyzet súlyos meprőbáltatásának idején *Kozma* Jenő dr. elnök javaslatára készséggel felelnek meg vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr őexcellenciája azon felhívásának, hogy *külön állásukat megszüntetve, lehetővé tegyék, hogy a miniszterelnök úr őexcellenciája által kitüzött és minden vonatkozásban magukévá tett nemzeti program a székesfőváros polgárságának előnyére,* a székesfőváros törvényhatóságában egy párt, a *Nemzeti Egység Pártja* által képviseltessék annál is inkább, mert sem tárgyi, sem személyi okok nem indokolják azt, hogy egy azonos célra törekvés az ország bölcs kormányzatát alátámasztó *Nemzeti Egység Pártján kivül más csoportosulásban nyilatkozzék meg.* Ezért egyhangú határozattal kimondjuk, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt tagjai* átlépnek az azonos célra, az ország, a székesfőváros és a polgárság érdekeinek védelmére hivatott és vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr bölcs vezérlete alatt álló *Nemzeti Egység Pártjába,* az *Egységes Községi Polgári Párt* örökös, választott, érdekképviseleti és póttagjai — amennyiben még nem lennének a *Nemzeti Egység Pártjának* tagjai — belépnek a *Nemzeti Egység Pártjába,* ugyanez alkalommal az *Egységes Községi Polgári Pártban* tisztséget viselő összes bizottsági tagok ezen tisztségükről lemondanak, amely ténnyel az *Egységes Községi Polgári Párt a mai napon önálló és külön működését beszünteti.*

Legteljesebb harmónia a kormány és az autonómia között

A sokszor megnyilvánult félreértések, féltékenykedések és érdeköszeütközések tünnek el a kormány és a főváros egymásközötti viszonyából és hogy ennek már is megvannak a jótékony következményei, azt

a legjobban igazolja Sipőcz Jenőnek a főpolgármesteri állásba történt kinevezése.

Nem titok a városházi politika előtt, hogy a *szanálási intézkedések és általában az új törvény sok tekintetben az autonómia meggyengitését jelentették* és nem véletlen, hogy a *Községi Polgári Pártnak* a *Nemzeti Egység pártjába* való beolvasztásával egyidejüleg a *szanálás műveletét az autonómiára bizták az illetékesek.* A kormánynak immár a közvetlen képviselete foglal helyet a közgyülés termében és az ilymódon szorosabbá vált kapcsolat magyarázata annak, hogy

a kormány az autonómia erejére bizza Budapest gazdasági ügyeinek a rendezését.

Ebből a szempontból tehát komoly megnyugvást jelent a változás, ami a *Községi Polgári Párton* keresztül a főváros és a kormány között bekövetkezett. Fokozza a kedvező hangulat kiszélesitését, hogy

a Községi Polgári Párt tevékenységének a vezetését a magyar politikai élet egyik legtiszteltebb értéke

vette át, aki higgadt körültekintéssel, tárgyismerettel és a főváros iránt megnyilvánuló szeretettel látja el feladatát. *Zsitvay* Tibor tárgyalásainak során számos akadállyal találta magát szemben, de szimpatikus magatartásával és tárgyilagos elbirálásaival sikerült *az ellentéteket egy csapásra eltávolitania.*

Kölcsönös megértés és egymás iránti őszinteség jellemezték Zsitvay Tibor tárgyalásait

és minden biztositék megvan arra, hogy a *kormánypárt fővárosi szervezetének politikai vezérére mindenkor számithat Budapest törvényhatósága.*

Megszüntetik az áljótékonyság kalózlobogója alatt működő egyesületeket

Felállítják a városházán a gyermekvédelmi központot

Az utóbbi időben igen sok oldalról alapos panaszokat emeltek a különféle jótékonysági egyesületek működése ellen. A fővárosban ez idő szerint különböző hangzatos címeken közel száz jótékonysági egyesület működik. A multban tekintélyes összegekkel támogatta ezeket az egyesületeket a főváros, újabban azonban a jótékony egyesületek támogatására szánt pénzt leginkább maga a főváros használja fel, mert igy bizonyos, hogy a segély oda jut, ahol a legnagyobb szükség van arra. Ez a felfogás valószinüvé teszi, hogy a jótékony nevet viselő egyesületek táborában hamarosan megindul az egészséges szelekció. A főváros vezetősége a tisztitó munka érdekében már elrendelte a jótékonykodó egyesületek ellenőrzését és felülvizsgálatát. A folyamatba tett intézkedésekről *beavatott helyen* a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Sajnos, törvény még ezideig nem szabályozza az egyesületek működését, hanem a hatóságok csupán a régi, évtizedes rendeletek és a kialakult gyakorlat alkalmazására vannak utalva. Az egyesületek ellenőrzésére hivatott közjogi ügyosztály és a kerületi elöljáróságok tehát nincsenek abban a helyzetben, hogy megfelelő, állandó felügyeletet gyakorolhassanak az egyesületek működése felett. Szomorú valóság, hogy a jótékonysági egyesületek egyrésze — tisztelet a kivételeknek — nem elégiti ki a közjótékonyság fogalmához füzött kivánalmakat. Valóban itt az ideje, hogy a hatóságok rendet teremtsenek ezen a téren és lehetetlenné tegyék azokat az alakulatokat, amelyek a jótékonyság cégére alatt nem egyebek, mint önsegélyző alakulatok, ahol úgyszólván *mindent felemészt az adminisztráció.* A közület a mai nehéz időkben nem nélkülözheti a társadalom jótékonykodását, sőt arra fokozottan szükség volna, de

az áljótékonykodás káros és csak ártalmára van az igazi karitatív munkának.

Súlyosbitja a helyzetet, hogy egyes közjótékonysági és szociális célokat hangoztató egyesületek, sokszor kiváló személyiségeket, jól csengő neveket használnak cégérül, vagy fedezetül, megtévesztik magukat a patrónusokat is, a társadalmat pedig valósággal adófizetőjükké teszik. Érthető, ha ilyen körülmények között a publikum únja a gyüjtőnapokat, elkerüli az urnákat és félredobja a segélykérő körleveleket. Szóval

az igazi jótékonyság sinyli meg az áljótékonyság visszásságait.

— A főváros nemrégiben statisztikát készittetett a különböző jótékonykodó címek alatt működő egyesületekről és ekkor igen furcsa dolgok derültek ki.

Akadt olyan jótékony egyesület, ahol a bevételek 80—90 százaléka fogyott el adminisztrációra.

A rendcsinálás a nemes munkásságot folytató egyesületeknek is érdeke. Szükséges, hogy azok a komoly erők összefogjanak, amelyek minden mellékcéloktól és egyéni érdekektől mentesen igyekeznek emberbaráti céljaikat megvalósitani. Éppen ezért a főváros komolyan tervbevette, hogy belenyul ebbe a dzsungelba és okszerü racionalizálással rendet teremt a jótékonykodás terén. *A munkát a gyermekvédelmi egyesületek területén kezdik el.* A gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületek összevonásáról, a gyermekvédelem racionalizálásáról és az ezzel foglalkozó különböző hatósági szervek összehangolásáról, nemkülönben

a hivatásukat be nem töltő egyesületek megszüntetéséről

a főváros képviselőinek részvételével már hetek óta bizalmas tanácskozások folynak a belügyminisztériumban. A megbeszélések eredményeképpen kialakult az a felfogás, hogy

rövidesen felállítják a gyermekvédelmi központot,

amely a főváros kebelében működő különféle gyermekvédelmi intézményeket és törekvéseket egyesiti. Ehhez a gyermekvédelmi központhoz tartoznak a szociálpolitikai ügyosztály gyermekvédő intézményei, az árvaszéken működő hivatásos gyámság és a különféle fővárosi jellegü gyermekvédelmi akciók. A gyermekvédelmi központ a városházán fog müködni. Ez a szervezet kiterjeszti védelmét és szociális gondoskodását a csecsemő kortól a 16-ik esztendőig. A társadalmi jótékonykodást a gyermekvédelem terén három, ma is félhivatalos jellegü egyesületre bizzák: *a Stefánia Szövetségre, a Vöröskereszt Egyletre és a Gyermekvédő Ligára.* A többi egyesületeket ezentúl szigorúan megrendszabályozzák és ha kell, likvidálják.

— A fővárosi gyermekvédelmi központ a három nagy társadalmi szerv segitségével intézményessé fogja tenni a gyermekvédelmet és egymás között felosztja a munkát. A Stefánia Szövetség feladata lesz a védelem és a gondozás a születéstől hat éves korig, a Gyermekvédő Liga hatásköre a 6—12 éves gyermekekre fog kiterjedni, a Vöröskereszt viszont a 12—16 év közötti serdülő gyermekek védelmét fogja ellátni.

A nagyszabású intézmény megszervezésén már erősen dolgoznak a városháza szociálpolitikai ügyosztályában.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

STREBEL-STRECO-KAZÁN

hazai olcsó daraszenek

gazdaságos, egyszerű, füstmentes tüzelésére.

STREBEL

STREBELMÜVEK

Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.

Gyártelep: Moson.

LINGEL RÓZSA-U 4.

KARÁCSONYI **VÁSÁR**

meglepően olcsó árak

Gör Piccoló, Jour-kocsi és servir asztal különlegességek.

Recamiék, összerakható könyvszekrények — antique és modern — alkalmi butordarabok nagy választékban.

Kedvező feltételek és gyors lebonyolítás kisérik a kölcsön-tárgyalásokat

Januárban már rendelkezésre áll a beruházások fedezete

A főváros legközelebbi teendője a beruházó kölcsön felvétele, amelyből a költségvetésből kiemelt közmunkák nagyobb hányadát kívánják biztositani. A szóbanforgó beruházó kölcsönt *20—25 millióra tervezik* és az elgondolások szerint azt teljes egészében az OTI rokkantsági és öregségi alapjából veszik igénybe. *Sipőcz* Jenő főpolgármester az elmult napokban részletes tárgyalást folytatott *Huszár* Aladár dr. OTI-elnökkel, aki a főváros iránt érzett szeretetétől vezéreltetve, *a legnagyobb készségét fejezte ki a tranzakció létesitésére.*

beavatott helyen

a kölcsöntárgyalások eredményéről a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak és véleményünk szerint *a kölcsön felvételére hamarosan sor kerül.* Az OTI a kölcsön folyósításának feltételei tekintetében

messzemenő előzékenységet tanusit

és már elvileg hozzájárult ahhoz, hogy ez a kölcsön mielőbb a főváros rendelkezésére álljon.

— Az OTI-kölcsön *a függő kölcsönök* sorozatába kerül, ami azt jelenti, hogy tulajdonképpen nem annuitásos törlesztés feltételével kötjük le, amelyet évekre elosztva fizetünk vissza, hanem azt a lehetőség szerint

a legrövidebb lejárattal kívánjuk törleszteni.

A kamat megállapitása is méltányos alapon történik, úgy hogy *ebben a vonatkozásban súlyosabb teher nem hárul a főváros háztartására.* A főváros vezetői a kölcsöntárgyalások anyagát a belügyminiszter elé terjesztik és ha ott az előzetes jóváhagyást megkapják, akkor a kölcsön felvételére vonatkozó polgármesteri előterjesztés

karácsony után az első közgyűlésen

foglalkoztatni fogja a törvényhatósági bizottságot.

Értesülésünk szerint *a kölcsönt januárban veszi igénybe a főváros* és a beruházási program pontos elkészítésével, — amelynek főbb tételeit lapunk multheti számában már közöltük, — gondoskodik annak időrendi felhasználásáról.

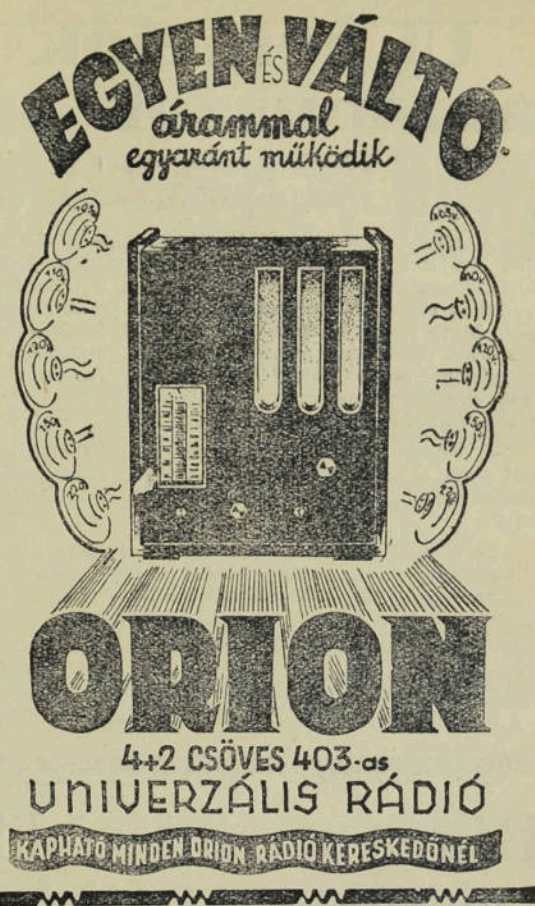

Megkezdte a belügyminisztérium a költségvetés felülvizsgálatát

A belügyminiszter sürgősnek tartja a jóváhagyást

A főváros házinyomdájában hatalmas munka folyik a költségvetés teljes átdolgozása és újabb kinyomatása érdekében. *Ezer oldalra terjedő hatalmas kötet csaknem minden tételének a felcseréléséről van szó,* amit az tett szükségessé, hogy a kiadási tételekre előirta a közgyülés a 10 százalékos levonást. A pénzügyi osztálynak a kiadási tételek csökkentését összhangzásba kellett hozni a többi tételekkel, úgy, hogy nem könnyü feladat ennek a hatalmas anyagnak a teljes átalakitása.

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester és *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok az elmult napokban felkeresték *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert, akinek

átnyujtották a költségvetés végső összegeiről szóló kimutatást

és jelentették, hogy *a költségvetést még ebben a hónapban az összes részletekkel együtt jóváhagyás céljából felterjesztik.* A belügyminiszter tudomásul vette a főváros bejelentését és utasitást adott a városi ügyosztálynak, hogy *az előzetesen benyujtott anyag tanulmányozását megkezdjék.* Ezt a munkát egyelőre a belügyminisztérium közegei végzik és teljes tájékozódást szereznek a költségvetés várható méreteiről. Elsősorban a *főösszegek, az ügyosztályok, az intézmények, az üzemek és a részvénytársasági alakulatok költségvetési számadatai* alkotják a belügyminisztérium felülvizsgálati anyagát, amelyeknek áttanulmányozása után már

megkönnyitett formában végezhető el a részletes adatok és kimutatások ellenőrzése.

A technikai összeállitás és elbirálás a *pénzügyminisztérium* közbenjöttével történik, amelyre januárban kerül a sor. A belügyminiszter intézkedése arra irányult, hogy

a főváros költségvetésének jóváhagyása mielőbb megtörténjen

és a tervek szerint a büdzsé érvénybeléptetése ilyenformán már februárban esedékes.

Zavartalanul folytatják a Dunaalagutak épitését

Kiirják a versenytárgyalást a harmadik Dunaalagut megépitésére — A budai vízmü a jövő nyáron már üzemben lesz — A főpolgármester a napokban kinevezi a vízmüvek új vezérigazgatóját

A székesfőváros hétfőtől kezdve formaszerint is végleges birtokosa a szigetmonostori koronauradalomtól megvett 861 holdas birtoknak, amelyre a vízmüvek fejlesztéséhez és a budai új vízmü létesitéséhez volt szüksége. Ködös, lucskos időben kocsizott ki az állami és városi urakból álló bizottság Szigetmonostorra és az ottani erdészlakban történt meg a birtokbavételi jegyzőkönyv aláirása. A jegyzőkönyvet a földmivelésügyi minisztérium részéről *Molcsány* Gábor miniszteri tanácsos és *Krause* Dezső erdőigazgató, miniszteri tanácsos, a székesfőváros, illetve a polgármester képviseletében pedig *Morvay* Endre dr. tanácsnok, a közüzemi ügyosztály vezetője irták alá.

A sok izgalomra és vitára okot szolgáltató ügy lezárása után

MORVAY ENDRE dr.
tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A megvásárolt birtokot, — mint ismeretes, — csak kis részben használjuk fel közvetlenül a vízmüvek fejlesztéséhez. Körülbelül nyolcvan holdnyi terület az, amelyen az új kútcsoportok a koronauradalmi területen épülnek. Az ingatlan jelentékeny részét azoknak a környékbeli kisbirtokosoknak a kártalanitására kell felhasználni, akiknek közvetlenül partmenti földjeire a vízmüveknek szüksége van. Több mint

száz ilyen, kisebb-nagyobb, parcelláról van szó.

A kisajátitási eljárás a földmivelési miniszter előzetes engedélye alapján folyamatban van. A főváros a kisgazdákkal szemben a legméltányosabb alapon akar megállapodni. *Tóth* Péter tisztiügyész és *Kubinyi* Imre tiszti alügyész Szigetmonostoron a helyszinen tárgyalnak a gazdákkal. A megegyezés sima lefolyásúnak igérkezik. Annyi bizonyos, hogy amikorra a munkálatok elvégzéséhez szükségünk lesz a területre, a kisajátitási kérdések elintéződnek. Addig sem várunk azonban tétlenül, hanem a saját tulajdonunkba jutott területen rövidesen elkezdjük a vízmüvek kilencvenkét kútjának a fúrását. A kisajátitás alatt álló többi terület nagyrésze ettől délre fekszik, itt nyolcvannál több kút készül.

— *Az új budai vízmü* dolgában a legközelebbi napokban döntő fordulat történik.

Kiirjuk a versenytárgyalást annak a harmadik Dunaalagútnak a megépitésére, amelyik a Szentendrei szigetről Budára fogja szállitani a vizet.

Úgy tervezzük, hogy ez a viz-szállító alagút már a nyárra elkészül és legkésőbb augusztus havában üzembe helyezzük. Az alagútépitéssel kapcsolatban kiirjuk a versenytárgyalást a budai vízmü első gépházának megépitésére is, amely az alagút vizét fogja a hálózatban továbbvinni. Az új alagúton 30.000 köbméter vizet juttatunk a budai városrészeknek, úgyhogy az eddig szállitott 28.000 köbméterrel együtt 58.000 köbméter viz áll majd rendelkezésre, ami

lényegesen több a maximális szükségletnél.

— A *káposztásmegyeri alagútak* építése zavartalanul halad előre. Az új módszer, úgy látszik, egészen jól bevált.

Szombatra már harminc méter alagút volt készen,

a munka alatt álló többméteres területen kivül. Ez idő szerint naponta 0.80—1.50 métert haladnak előre, de remélik, hogy rövidesen már

napi három méterre fokozódik a teljesitmény.

Most már valószinünek látszik, hogy az első számú alagút kétszáz napon belül, június első felében teljesen elkészül. A káposztásmegyeri alagút építése olyan stádiumba jutott, hogy vagy a héten, vagy a jövő hét egyik napján bemutatjuk a meghivott szakembereknek és a törvényhatóság vezetőinek.

Kinevezik az új vezérigazgatót

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött a vízmüvek vezetésében várható közeli változás iránt is, miután *Paulovits* Viktor vezérigazgató, akinek szerződése és szolgálati ideje lejárt, a hó végével nyugdijba vonul. A tanácsnok erre vonatkozólag nem adott felvilágositást és az érdeklődést időelőttinek mondotta. Ezzel szemben más forrásból munkatársunknak sikerült megtudni, hogy

a főpolgármester a vízmüvek új vezérigazgatójának kinevezését a legközelebbi napokban aláirja.

A vezérigazgató *Papp* Ferenc okl. mérnök, folyamőr-kapitány, a szakértő bizottság eddigi elnöke lesz, aki a legkiválóbb vizépitési szakértők egyike, ő tervezte és vezette a pólai kikötő épitkezését is.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15 d
Telefon: 240—38 (Házzal szemben bejárat a kézbesitő házból)

63. M. Kir. Államsorsjáték
17.000 nyeremény,
250.000 aranypengő értékben
Főnyeremény:
40.000 aranypengő
NYEREMÉNYEK
20.000 aranypengő
10.000 aranypengő
2-szer 5.000 aranypengő
4-szer 2.500 aranypengő
6-szor 2.000 aranypengő
110-szer 1.000 aranypengő
és még több nyeremény, melyek mind
készpénzben fizettetnek ki.
Húzás december 14-én
Sorsjegy ára:
Egész P 3.— Fél P 150
Kapható minden bankban, főárusitónál, dohánytőzsdében. Póstai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a M. Kir. Pénzsorsjegyügyi Igazgatóság Budapest, V., Szalay-utca 10.

Uj relációk létesülnek az autóbuszok szaporítása után

Befejezés előtt állnak az új járművek megrendelésére vonatkozó tárgyalások

A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén az éles bírálatok kereszttüzébe jutott Budapest belső közlekedése és a vita során különösen a *villamosforgalom egyes hiányosságaira* hívták fel a figyelmet. Mint ilyenkor szokásos, a többi közlekedési eszközök rendszerét is kifogásolták és felhívták a sürgősséget arra a követelményre, hogy *az autóbuszok számának szaporításával történjen gondoskodás a forgalom megjavításáról.*

A *Fővárosi Hírlap* munkatársának alkalma volt erről a kérdésről *Body* László dr. közlekedési tanácsnokkal beszélgetést folytatni, aki közölte, hogy

ha sikerül a Ganz-gyárral kooperáló állami gépgyárral megfelelő megegyezést létrehozni, úgy az autóbuszpark növelése a legrövidebb időn belül valósággá válik.

Más oldalról szerzett információnk szerint *többféle megoldás képezheti az autóbuszrendelés alapját,* amelyeknél a fővárosnak a maga érdekeit kell minden irányban biztosítani. Az már elhatározott szándéka a fővárosnak és a BESzKART-nak, hogy

az új autóbuszokat is a Benz—Mercedes szabadalom alapján állítják elő

és a mai típusokkal szaporítják az autóbuszok számát.

Megkérdeztük

BÓDY LÁSZLÓ dr.
tanácsnokot

arra vonatkozólag is, hogy az ötven új autóbusz *újabb relációk bevezetésére szolgál-e* és hogy melyek azok a vonalak, ahol az autóbuszforgalmat bevezetik.

— Ma még korai arról beszélni, — mondotta a tanácsnok, — hogy hol tervezzük meg az új autóbuszvonalakat, bizonyos azonban,

lehetőség nyílik ilyen értelemben a forgalmi igények további komoly kielégítésére.

Az új autóbuszok egyébként biztosítják azt, hogy a mai állományt felújítsuk és *az autóbuszforgalmat az egész terjedelemben kifogástalanabb nívóra emeljük.*

Békésen elintéződött a főváros és az OTI viszálya a kórházi ápolás kérdésében

Az OTI 4.80 pengő egységáron 1000 kórházi ágyat vesz igénybe
A főváros járványkórházát benépesítik a vidéki betegek
Szigoru rendszabályok a járdák tisztántartása érdekében

Közel két esztendeje, hogy kórházi ápolásidíjdifferencia miatt ellentét támadt a főváros közkórházainak vezetősége és az Országos Társadalombiztosító-Intézet között. Az OTI sokalta a megszabott ápolási díjakat, a főváros viszont csak akkor volt hajlandó bizonyos kedvezményekbe belemenni, ha a munkáspénztár garantálja meghatározott számú ápolási nap megfizetését, mert enélkül a főváros jelentékeny kórházi deficitje, még nagyobb összegekkel terhelte volna a háztartás budgetjét. A tárgyalások a székesfőváros és az OTI között szakadatlanul folytak, de eredményre csak akkor kínálkozott kilátás, amikor *Huszár* Aladár, a főváros volt népszerű főpolgármestere elfoglalta az OTI elnöki székét. A héten az Országos Társadalombiztosító Intézet és a főváros képviselői között *létrejött az elvi megállapodás,* amelynek alapján az OTI-betegeket újra a főváros kórházaiban gyógyíttatják. Amennyiben a főváros törvényhatósága a megegyezéshez hozzájárul, úgy az OTI és a fővárosi kórházak között szerződés jött létre.

Az OTI-ügyben történt fordulatról és a közegészségügy többi időszerű kérdéséről

SALAMON GÉZA dr.
tanácsnok,

a közegészségügyi osztály vezetője, a *Fővárosi Hírlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— A főváros vezetősége őszintén örül annak, hogy az OTI-val kapcsolatban felmerült kérdéseknél sikerült olyan megoldási módot találni a tárgyalások során, amely valószínüleg mind a két felet kielégítheti. A főváros, mint tudjuk, az ápolási díjat 1931. óta az OTI-val szemben is maga szabhatja meg, azon megállapodás alapján, amely a kórházak kérdésében annakidején a kormánnyal létrejött. Azóta a főváros az OTI-betegek után ugyanazt a mérsékelt ápolási díjat számítja, amit költségvetésileg mindenkor megállapítottak. Egy idő óta a főváros közkórházaiban az OTI-betegek száma nagyon csökkent és kiderült, hogy az intézet betegeinek ápolására olyan

magán-gyógyintézetekkel kötött megállapodást, amelyek a fővárosnál alacsonyabb ápolási díjat szednek.

Az intézet ezt annál könnyebben megtehette, mert 1931 óta a munkanélküliség folytán a tagok száma erősen csökkent, így a betegeit a saját kórházaiban és a magánintézetekben is el tudta helyezni.

— A főváros közkórházaiba lassankint csak olyan OTI-betegek kerültek, akiket sürgős szükség folytán kellett felvenni. Ezért már másfél évvel ezelőtt érintkezést kerestünk az intézettel, a tárgyalások azonban elvi szempontokon jóideig fennakadtak és csak most jutottak oda, hogy megállapodásra van kilátás. *Remélem, hogy ez az elvi megállapodás, amely e pillanatban már fixirozottnak tekinthető, végleges lesz. Arról van szó, hogy*

az OTI a székesfővárosi közkórházakban naponta ezer ágyat foglal le és ápolási díjként ágyanként 4.80 P-őt fizet.

A főváros szempontjából a megállapodás azért is nagyjelentőségü, mert a fentartási és ápolási költség részben akkor is terheli az egyes ágyakat, ha azok üresen állanak. Úgy hisszük, hogy a megállapodás után az OTI-betegek száma a kórházakban kétszeresre fog emelkedni. A döntés a törvényhatósági bizottság állásfoglalásától függ, azután folytatjuk a tárgyalást a Társadalombiztosítóval.

Vidékiek özönlik el a főváros járványkorházát

— Az utóbbi időben sok szó esett a Szent László-kórház túlzsúfoltságáról. Azelőtt az átlagos beteglétszám 6—700 körül mozgott, a mult évtől kezdve azonban fokozatosan 1100-ra, 1300-ra szökött fel azoknak a betegeknek a száma, akiket a Szent László-kórházban heveny, fertőző megbetegedés címén ápoltak. Ez a nagyarányú beteglétszám egyrészt nincsen arányban szerencsére a fővárosban előforduló fertőző megbetegedésekkel, másrészt rendkívül aggályos a főváros anyagi érdekei szempontjából, minthogy ezeket a gyógyköltségeket úgyszólván senki sem fizeti, hanem azt a főváros terhére kell elszámolni. De tarthatatlan ez a túlzsúfolt helyzet azért is, mert valamilyen komoly járvány jelentkezése esetén nem lehetne elhelyezni azokat a betegeket, akiket tényleg kellene.

A betegek igen nagy része vidéki.

Így egyik multheti számlálás alkalmából megállapítottuk, hogy 1050 betegből 400-at a környékről és vidékről szállítottak be.

A vidéki betegek felözönlése különösen annak a kormányrendeletnek a megjelenése óta feltünő, amely úgy intézkedett, hogy a heveny, fertőző betegségben szenvedő betegek gyógyköltségei abban az esetben, ha kórházi ápolásukat és elhelyezésüket egészségügyi hatóság rendelte el és a beteg nem fizetőképes, — a nyilvános betegápolási átalányból kell fedezni. *Ez annyit jelent, hogy*

a főváros fizeti a vidéki betegek túlnyomó többségének ápolási díját,

amelynek nagyságára jellemző, ha tudjuk, hogy a Szent László-kórház fentartása mintegy *kétmillió pengővel terheli* a fővárosi költségvetést. Az említett kormányrendelet előtt az ápolási díjak felét az illetékes községek tartoznak fizetni. A betegpénztárak sem szállítottak hatósági úton azelőtt enyhébb lefolyású betegeket a Szent László-kórházba, mert ők is tartoztak megfizetni a gyógyköltségek felét. 1931. óta, amióta a fertőzőbetegek ápolási díjai alól a pénztárak és a betegek hozzátartozói mentesülnek,

a legtöbb község megszüntette a helybeli járványkórházat és a magánkórházak is feloszlatták az elkülönítő termeket

és a szegény betegeket úgyszólván kivétel nélkül átszállíttatják azóta a Szent László-kórházba, hogy a terheket viselje a főváros.

— A főváros lakosságának egészségügyi védelme érdekében és a háztartási egyensúly biztosítása céljából szüksége volt tehát *erélyesebb lépések* megtevésére. E héten ebben a kérdésben értekezletet tartottunk, amelyen a központi kórházigazgató, a Fertőtlenítő Intézet igazgatója, a tisztifőorvos és a Szent László-kórház igazgatófőorvosa is résztvettek. Ennek az értekezletnek az állásfoglalása alapján az a javaslat, hogy

a jövőben könnyebb lefolyású heveny-fertőző beteget csak akkor vesznek fel, ha otthon nincs mód az ápolásra, vagy elkülönítésre.

Felhívjuk a magánkórházakat, hogy a régebbi megfigyelő szobákat újból nyissák meg és csak akkor szállítsanak át beteget a Lászlóba, ha arra tényleg szükség van. Intézkedés történik az iránt is, hogy

esetleges járvány esetére 300 ágy állandóan készenlétben üresen álljon.

Végül felhívjuk a vidéki hatóságokat, hogy előzetes avizálás nélkül ne küldjenek beteget Budapestre, mert ez azzal a veszéllyel jár, hogy üres hely hiányában visszautasítják a beteget. Újítás lesz az is, hogy a vidéki mentőknek, vagy betegszállítóknak *ezentúl meg kell várni,* amíg az orvosok a beteget megvizsgálják és ha nem oda való, tovább kell szállítaniok.

A járdák tisztántartása

Érdeklődtünk a járdák tisztátlansága ellen elhangzó panaszok orvoslása iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— Felhívtuk a Köztisztasági Hivatalt, hogy a járdák fokozott tisztántartására dolgozzon ki részletes javaslatot. Egyidőben átírt a főváros az államrendőrség főkapitányságához és arra kérte, hogy

utasítsa közegeit a járdák szigorú ellenőrzésére.

Ha a házmesterek, illetve a háztulajdonosok alkalmazottai a köteles tisztogatást elmulasztják, *a rendőrbirósági tárgyalást minden esetben soronkívül fogják a jövőben megtartani,* hogy

a büntetés minél hatásosabb legyen.

A főváros senkinek a kedvéért sem fogja türni, hogy köztisztaságunk színvonala csökkenjen, vagy „elbalkánizálódjék." Ellenkezőleg, keressük a módját annak, hogy a főváros útvonalainak, járdáinak tisztaságát, öntözését, mosását a jövőre nézve még tökéletesebbé tegyük. Reméljük, ez sikerül és a *közeljövőben megfelelő javaslatokkal tudunk előállni.*

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb
Paplan, Matrac, Chaislongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés.
GICHNER JÁNOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20.
Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

A régi cég a régi cimen Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Társadalmi segélyezéssel új kórház épül a Kelenföldön

A főváros ingyen-telekkel támogatja a mozgalmat Az építkezést már a tavasszal megkezdik

A budai városrésznek évek óta kísértő, súlyos problémája a kórházhiány. Különösen a nagyarányban és rohamosan fejlődő déli területek érzik az ilyen intézmény hiányát, mert az ottani betegeknek vagy a Svábhegy tövében levő János-kórházat, vagy a pesti oldal valamelyik intézetét kell felkeresni. Különösen a szegények érzik a kórház hiányát, mert a környéken még nyilvános rendelő intézet, vagy szülőotthon sincsen. 1929-ben, amikor elkészült a főváros nagy kórházépítő programja és már-már úgy volt, hogy a Rókus-kórházat is kitelepítik, a közgyűlés egyidejüen azt is elhatározta, hogy a Kelenföldön kétszáz ágyas szülőkórházat létesít s utasította a tanácsot, hogy a leendő Kelenföld-Lágymányosi kórház számára alkalmas területet jelöljön ki. A bekövetkezett gazdasági válság folytán a szép terv elmaradt, az új Rókusból nem lett semmi és a kelenföldi kórház létesítése is elmerült a bizonytalan jövő ködébe.

Az utolsó öt évben a városrész népessége megsokszorozódott és néhány éven belül, ha a Boráros-téri Horthy Miklós-híd megnyílik, még rohamosabb fejlődésre kell számítani. A főváros vezetősége ilyen körülmények között örömmel üdvözölte azt a társadalmi mozgalmat, amely a Kelenföldön modern, teljesen új kórház létesítését tervezi és ehhez a fővárostól csupán a felépítéshez szükséges telket kéri. A „Szent Imre Magyar Országos Katholikus Kórház, Szanatórium és Jótékonycélú Segélyegyesület" ilyen irányú beadványáról *illetékes helyen* a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Szent Imre Országos Kórházegylet a

Kelenföldön 150 ágyas kórházat akar létesíteni

s e célra a Diószegi-út és Vincellér-utcák között elterülő fővárosi ingatlant kéri. Az egyesület a kórházat felekezetre való tekintet nélkül a főváros minden rászoruló polgárának rendelkezésére bocsátaná. Az új kórháznak belgyógyászati, sebészeti, gyermekgyógyászati és szülőosztályai lesznek, ezenkívül nyilvános ambulanciát is berendez.

A főváros szívesen ad ingyen telket a készülő kórháznak,

de nem a kért helyen, amely telekrendezési célokra kell, hanem a Budaörsi-út és Haraszti-utca sarkán. A tiszti főorvos és a városrendezési ügyosztály vezetője társaságában az illetékes tényezők megszemlélték ezt a 2000 ölnél nagyobb ingatlant és azt kórházi célra teljesen megfelelőnek találták.

— A főváros kikötése:

a kórház 100 ágyasnál kisebb nem lehet és ott 40 ágyas szülészeti osztályt is kell fenntartani.

Feltétel az is, hogy az intézményt két éven belül felépíteni és legfeljebb három éven belül az összes osztályokkal és az ambulanciával együtt megnyitni kell. Köteles lesz továbbá az egyesület az új kórház ágyainak tíz százalékát azoknak a szülőnőknek fenntartani, akiket a főváros oda díjmentesen beutal.

Értesülésünk szerint az új Szent Imre-kórház építését már a tavasszal megkezdik.

Tekintse meg a
Mercedes-Benz
SZEMÉLYAUTÓK
legujabb típusait
belvárosi lerakatunkban
(Mária Valéria-utca 10)
és központi telepünkön
(VI., Csata-utca 29.)
Rendkivül alacsony árak

Külföldön is alkalmazzák a fővárosi bakteriológiai intézet szérum-gyártmányait a járványok leküzdésére

Az elemi iskolákban kötelező a diftéria elleni védőoltás

A székesfővárosi közegészségügyi és bakteriológiai intézet nemcsak az egészségügyi szolgálat, a betegségek elleni védekezés, a prevenció terén fejt ki értékes munkásságot, hanem az ország határain túl is nagyra értékelt tudományos működésén felül oltóanyagtermeléssel is foglalkozik és e téren különösen azóta érnek el fokozottabb eredményeket, amióta a főváros az intézet udvarán megépíttette a kísérleti és a szérumtermelésnél használt állatok speciális berendezésü istállóit. A bakteriológiai intézetnek erről az eddig ismeretlen munkaköréről *beavatott helyen* munkatársunknak a következőket mondották:

— A fővárosi bakteriológiai intézet igen jelentékeny mennyiségben állít elő gyógyító és profilaktikus oltóanyagokat.

Profilaktikus célt szolgál a Strössner-módszer szerint előállított skarlát-oltóanyag,

amelynél már évek óta igen jó tapasztalatokat szereztünk. Számos iskolában és intézetben használják ezt a szérumot, amelynek segítségével elérték, hogy a gyermekek között vörhenymegbetegedés — ott, ahol az oltásokat rendszeresen alkalmazták, — úgyszólván elő sem fordult, vagy pedig igen enyhe lefolyású volt. De nemcsak a csonka országban, hanem

az elszakított területeken is használják a székesfővárosi bakteriológiai intézet vörhenyoltó anyagát,

még pedig különböző városokban. Az ottani orvosok közlése szerint olyan eredménnyel jártak ezek az oltások, hogy az elszakított területeken a vörhenyoltásokat a mi vaccinánkkal néhány magyar felekezeti intézetben kötelezővé tették. Mindenütt, ha rendszeresen végzik az oltásokat, a skarlát járványszerü fellépése megszünik. Tudomása van az intézetnek arról, hogy olyan iskolákban és intézményekben, ahol nem oltottak, tömegesen fordult elő súlyos vörhenymegbetegedés, másutt, ahol rendszeresen oltottak, egyetlenegy megbetegedés sem történt.

— A diftéria elleni védőoltásokat a bakteriológiai intézet saját oltóorvosa végzi. A mult iskolai év alatt beoltottak 5801 első- és másodikosztályos elemi iskolásgyereket.

1930. januárja óta pedig összesen 34.304 gyereket láttak el védőoltással.

A most folyó iskolai évben folytatják az oltásokat és a tapasztalatok a legmegnyugtatóbb eredményekről számolnak be.

— Hogy a főváros közegészségi intézetének, — amely teljesen függetlenül dolgozik az országos közegészségügyi intézettől, — külföldön is milyen kitünő híre van, legjobban bizonyítja, hogy ebben az évben

Angliából, Norvégiából, Ausztriából, Hollandiából, Bulgáriából, Kinából és Jugoszláviából keresték fel orvosok, tudósok, vezető higienikusok az intézetet.

A látogatók mind a legnagyobb elismerés hangján emlékeztek meg a tapasztaltakról. Legutóbb itt járt dr. Van der Walle, a holland-indiai gyarmatok egyik legnevesebb orvosprofesszora, aki a székesfőváros bakteriológiai intézetét a tudományos higiene egyik legmodernebb intézményének mondta, amely valóban sokban hozzájárul a külföld szemében Budapest kultúrértékeinek gyarapításához.

Megoldják a tehetetlen öregek és gyógyíthatatlan betegek elhelyezésének problémáját

Sürgőssé vált az új szeretetotthonok létesítése

A napjainkat sorvasztó súlyos gazdasági helyzet nemcsak a munkabíró emberek tömegét sodorta válságba, hanem nagymértékben növelte azoknak a számát is, akik öregen, tehetetlenül közellátásra szorulnak, mert az elszegényedett hozzátartozók erre képtelenné váltak. A szegényházakra szorulók számának szaporodása szoros összefüggésben van az átlagos életkor emelkedésével is. 1910-ben Budapesten száz lakosra még csak öt hatvanéven felüli esett, 1930-ban pedig már kilenc. Ennek az egyébként örvendetes körülménynek az a következménye, hogy mindegyre többen szorulnak öreg napjaikban a szeretetotthonok istápolására. Az utolsó huszonkét év alatt a főváros szeretetotthonainak ágyszáma 1335-ről 2500-ra emelkedett s az egyesületek által fenntartott úgynevezett kis szeretetotthonok további 700 szegény eltartását tették lehetővé. De ez sem elég. Még mindig 800-nál több olyan elaggott, szegény öreg polgár él Budapesten, akiknek megvan a jogosultságuk a szeretetotthoni ápolásra, de ebben gátló akadály a helyhiány. A szegény öregek között sokan vannak olyanok, akik állandó kórházi ápolást igényelnek és akiknek szeretetotthonban való elhelyezése a kórházak tehermentesítése érdekében is fontos.

A szociálpolitikai ügyosztály ennek az emberiesség szempontjából is fontos kérdésnek a megoldására most részletes tervet dolgozott ki, amelyet a közeljövőben meg is valósítanak. A szegényházra szoruló öregek elhelyezéséről és a kórházak tehermentesítéséről *illetékes helyen* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szeretetotthoni ápolásra jogosult, de hely hiányában még fel nem vett öregek száma állandóan ötszáz felett jár és ezek közül a legtöbb a közkórházak helyét foglalja el, hosszú hónapokon keresztül, mert hiszen a legnagyobb részük gyógyíthatatlan beteg. Ezt az állapotot tovább fenntartani nem lehet és

a kórházak is állandóan sürgetik a gyógyíthatatlan betegek másutt való elhelyezését.

A pesti oldalon az Erzsébet Központi Szeretetotthonban legutóbb két nagy helyiséget kellett az egészséges gondozottaktól elvenni és kórházi szobává átalakítani, Budán pedig csak az Attila-utcai szeretetotthonban van 78 ágyas betegosztály. *A szeretetotthonok és a kórházak gyógyíthatatlan betegeinek elhelyezésére és ápolására a főváros most az eddig szegényháznak használt régi Szent János-kórházat rendezi be.* Ezzel tulajdonképpen a Széna-téri épületet visszaadják eredeti rendeltetésének, azzal a különbséggel, hogy az most speciális jellegü gyógyítóintézet lesz.

A szegények és gyógyíthatatlanok kórházában ötszáz ágy lesz.

Az egészséges gondozottakat az Attilautcai intézetben és a Lövőház-utcában, a volt Collégium Marianum épületében helyezik el.

Ez az új szeretetotthon százágyas lesz. Az ápolást a Ferences barátok fogják ellátni.

A rendnek a főváros az öregek ápolásáért és ellátásáért naponta és fejenkint 1.15 pengőt fizet. A kormányzóné megengedte, hogy az új szeretetotthont *„Horthy Miklósné szeretetotthon"*-nak nevezzék el.

— Szó van arról is, hogy a pesti oldalon is létesítenek még egy hajlékot az öregek számára. *Lingel* Károly bútorgyáros felajánlotta a fővárosnak Pillangó-utcai telepét, olyan feltétellel, hogy a vételárat nem kellene egy összegben fizetni, hanem húsz éven keresztül részletekben, évi 35.000 pengőt. Ebbe a 700.000 pengős vételbe a törvényhatósági bizottság bajosan fog belemenni, mert az átalakítás legalább 120.000 pengőbe kerülne. Már pedig

egy millió pengőért a főváros modern, új, nem toldozott-foldozott intézetet is építhet.

Ha azonban a vétel mégis létrejönne, az a terv, hogy a Pillangó-utcában 500 ágyas szeretetotthont rendeznek be, de szó van arról is, hogy a Rottenbiller-utcai éjjeli menhely lakóit telepítenék át ide és a felszabaduló épületben, a Rottenbiller-utcában rendeznék be az új szeretetotthont.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

December 12, 16 és 19-én.
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Események

Fővárosi Hiriap

az Egységes Községi Polgári Párt
(Nemzeti Egység pártja fővárosi szervezete)
hivatalos lapja

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Róna Lajos emlékezete

Egy örökkön lobogó, égő temperamentum, egy szeretetreméltóan nyugtalan, szünet nélkül az alkotás nyugtalanságában vágtató lélek hunyt ki és a magyar sajtó legmagasabbrendű, békebeli generációjának egyik legtehetségesebb, legismertebb, legtiszteltebb egyénisége távozott el körünkből *Róna* Lajos halálával. Szük ujságsorokban, rövid hasábokon nem lehet elmondani ki volt ő, az ő jellemzésére regényt, korrajzot kellene írni, mert ahogy ő minden idegével benne élt a fölötte átrepült három korban — a békében, a forradalmakban, a trianoni nyomorúságban — csak úgy éltek ezek a korok az ő örök mozgalmasságban hullámzó lelkében, amely mérhetetlen érzékenységgel fogadta magába a mindenkori korszellemet. Bár fiatalon, legszebb férfikorában hagyott itt bennünket *Róna* Lajos, a legváltozatosabb, legmozgalmasabb történelmi idők valóságos népvándorlásként vonultak át az ő lángoló lelkén, táncoló idegrendszerén. Csoda-e, ha ezekben az időkben, ezek között az örök nyugtalanító események között mindenre reagáló, érzékeny élete idő előtt kiégett, gyászbaborítva szeretett családját, barátainak tömegét és a magyar ujságírói társadalmat, melynek legkülönbjei közé tartozott.

Nemes, szép lélek volt, tiszteletreméltó eredeti egyéniség, zseniális ember: de mindenek felett a régi vágású, nagyszerű ujságíró érdemli meg, hogy emlékét szeretettel őrizzük meg. Az ő indulása egybeesik az eddig élt legkitünőbb magyar ujságíró-generáció pályakezdésével. Ma már azok, akik az ő fiatal ujságírótársai voltak, szinte kivétel nélkül a magyar sajtó elitjéhez, vezérkarához tartoznak, innen, ebből a sorból szólította el *Róna* Lajost is a könyörtelen halál. A ujságírásról kemény, sokszor elszánt elméletei voltak a mi elhunyt, nagyszerű barátunknak. Nem egyszer mondta, hogy nem tartja ujságírónak, akit 1914-ben a világháború nem ért ezen a pályán. Úgy értette ezt, hogy azt a békebeli iskolát, amelyben az ő generációja részesült, nem pótolhatja semmi; azt a pályaszeretetet, amelyet a Róna Lajosok az utolsó órájukig a szívükben táplálták és táplálnak ma is az élök, nem érzik többé az ujságírás új katonái és végül azt a tökéletes írni-tudást, amelyet attól a generációtól az ujságírás sine qua non-jaként megköveteltek, a mai rohanó, léleknélküli világban sehol sem találjuk meg. Fájdalom, hogy ebből a nemes, pótolhatatlan ujságírófajtából megint elhullott egy és pedig a legjelesebbek közül.

Ez volt az az ujságíró-generáció, amely nem válogatott munkában, mert mindenhez értett, mindenekfelett pedig nyelvének kifejezőereje olyan volt, hogy lehetetlen feladatokat is meg tudott oldani. *Róna* Lajos ezen a téren is nemcsak mester, de valósággal bűvész volt. Tanuja ennek a hosszú, változatos ujságírópálya minden állomása, amelyen teremtő lelke végigszáguldott. Tegnap még Aradon aratja az ujságírás babérjait, ahonnan Nagyvárad már mint felelős szerkesztőt ragadja el. Aztán a budapesti ujságírást frissíti fel pompás tehetségével, *A Nap* szerkesztőségéből káprázlatja el a sajtót bravúros ujságírói teljesítményeivel. Közben lerándul Szegedre lapot alapítani. Persze tönkremegy, mert nem a kisiparosok, hanem a teremtő zsenik fajtájából való. Az új alkotás iránt való nosztalgiás vágya élete utolsó órájáig dolgoztatta bámulatos fantáziáját és tépte idegeit. Ott van minden lap alapításánál, bábáskodik a *Pesti Tükörnél,* keresztapa a *8 Órai Ujságnál,* később a forradalom alatt a *Déli Hirlapot* segíti felvirágoztatni, majd nyugtalan vére, magasratörő ambiciója Bécsbe hajtja, ahol Magyarország megvédésére, az emigránsok ellen alapítja a *Bécsi Magyar Ujságot.* Majd hazajön és megcsinálja ragyogó ötletességgel szerkesztett, irodalmi kvalitásokkal rendelkező közgazdasági lapját, az újjáteremtett *Pénzvilágot,* amelyet élete utolsó órájáig szeretettel istápolt. Az utolsó években mint *A Mai Nap* felelős szerkesztője tevékenykedett nagy sikerrel és sok odaadással.

Mély gyásszal mondunk búcsút *Róna* Lajosnak, a legkiválóbb magyar ujságírók egyikének, a legkedvesebb kollégának.

A hercegprimás üdvözlő levele a főpolgármesterhez. *Serédi* Justinián, Magyarország biboros hercegprimása Rómából hazaérkezve, igen meleghangú levélben üdvözölte *Sipőcz* Jenő főpolgármestert. Az a megértés, — írja többek között a hercegrimás, — amellyel Méltóságod polgármesteri minőségében is irányította és intézte a kegyúri jogokat és amellyel felkarolta az egyház jogos érdekeit, a személye iránt érzett nagyrabecsüléssel együtt arra késztet, hogy új hivatalához és méltóságához szerencsekívánataimat fejezzem ki és további működésére az Isten bőséges áldását kérjem.

Budapest ismét sikerrel vizsgázott. Minden bejelentés nélkül valóságos meglepetésként érte az ország közvéleményét és társadalmát az a megdöbbentő eljárás, amellyel a jugoszláv terroristák földönfutóvá tettek sokezer délvidéki magyart. A kitaszítottak túlnyomó részét Budapest felé irányították és *a főváros hatóságai szembentalálták magukat azzal a feladattal, hogy közel ezer személy élelmezéséről és elhelyezéséről kell gondoskodni.* A szociálpolitikai ügyosztály kitünő apparátusa azonnal felismerte a segítés módozatait és minden zökkenő nélkül sikerült szerencsétlen magyar testvéreinket fedélhez és élelmezéshez juttatni. Az intézkedések gyorsak és ötletesek voltak, mindenki tudta, hogy mi a teendője, pillanatok alatt történt az elosztás és az élelmezés megszervezése úgy, hogy *ezekben a szomorú napokban Budapest ismét jól vizsgázott az emberszeretetből, a gyors cselekvésből és az eredményes támogatásból.* Nemcsak a kormányzati szervek, hanem Budapest és az ország egész társadalma elismeréssel adózik ezért a cselekedetért a főváros vezetőségének, *Liber* Endre alpolgármesternek, *Schuler* Dezső tanácsnoknak és *Bärtl* Tivadar főjegyzőnek, akiknek gyors áttekintése oly eredményesen érvényesült az elüldözött magyarok megsegítése körül.

Flaxmayer tanácsjegyző előadása. *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző a mult héten érdekes előadást tartott a Pázmány Péter Tudományegyetem közigazgatástudományi intézetében *a nagyvárosok igazgatásának rendszeréről.* Az előadást követő vitában *Magyary* Zoltán egyetemi tanár, *Liber* Endre alpolgármester, *Lamotte* Károly tanácsnok, *Duday* Alajos előljáró, *Haidecker* János főjegyző és *Medriczky* Andor segédfogalmazó szólaltak fel.

Lord Rothermere és Sipőcz főpolgármester történelmi levélváltása. A magyarság és minden magyar ügy őszinte, hathatós barátja, Lord Rothermere az új főpolgármester székfoglalóját is felhasználta arra, hogy kifejezésre juttassa azt az őszinte rokonszenvet, amelyet Budapesttel szemben érez. Lord Rothermere *Sipőcz* főpolgármesterhez intézett távirata így hangzott: „Engedje meg, hogy Budapest székesfőváros főpolgármesterévé történt kinevezéséhez gratuláljak. Van szerencsém Önt személyesen ismerni és így tudomással bírok azokról a kiváló képességekről, amelyek Önt e magas, felelősségteljes méltóságba emelték. A megpróbáltatás e napjaiban az Ön kipróbált, bölcs vezetése örömet és megnyugvást kell, hogy jelentsen az Ön nagy városa polgárságának." Erre az üdvözlő táviratra *a főpolgármester* rendkívül meleghangú és klasszikus szépségű levélben válaszolt. Ez a levél így hangzik: „My lord! Nagy kitüntetés számomra az a meleghangú üdvözlet, amelyet főpolgármesteri kinevezésem alkalmából küldött. Az elismerés legszebb szavaival köszöntött, de úgy érzem, hogy szeretett hazámnak és fővárosának szól a benne kifejezett nemes érdeklődés és nagylelkű jóindulat. Megható az az állandó figyelem és odaadó barátság, amellyel Lordságod nemzetünk sorsát kíséri. Minden alkalmat megragad, hogy Magyarország és annak fiai iránt érzett pártfogó szeretetét és elismerő rokonszenvét nyilvánítsa. A pusztából kiáltott magyar igazságságnak Mylord adott megrázó, szózatos hangot a világ nyilvánossága előtt. Engedje meg, hogy én is megragadjam ezt az alkalmat annak az örök hálának és hódolatteljes tiszteletnek a kifejezésére, amely eltölti az Ön személye iránt párt- és felekezeti különbség nélkül az egész magyar nemzetet. A mi népünk mindenkor nagy tisztelője és bámulója volt a nagy angol nemzetnek, példaképül vette azokat a fényes emberi tulajdonságokat, amelyek az angol jellemet ékesítik és amelyeket Mylord kimagaslóan nemes egyénisége testesít meg a mi szemünkben. Az emberiség szellemi és erkölcsi felemelkedésére, a nyugati kultúra kiépítésének kezdettől fogva lelkes, fáradhatatlan munkásai voltunk, sokszor életünket áldoztuk fel az emberi eszmények oltárán. Századokon át a magyar nemzet vére hullásával, a saját testével védte az európai műveltséget a tatár és török rohamokkal szemben. A barbár kelet és a művelt nyugat között Magyarország a védőbástya, a thermophilei szoros volt. Ez a szerepünk ma is megmaradt, ma is ugyanazt a történelmi hivatást teljesítjük a szellemi és erkölcsi küzdelmek terén, ahol a nyugat kulturális eszményei viaskodnak kelet barbár szellemével. Az ezeréves Magyarország testét megcsonkították, feldarabolták, de a magyar lélek eszményi világa a régi maradt. A hazák nemcsak határolt földből állanak, hanem lélekben térképezett szellemi országokból is, amelyeket tűzzel és vassal nem lehet elpusztítani. A mi megcsonkított magyar hazánkban is él a magyar lélek régi, szentistváni birodalma, az emberi eszmények, a nyugati művelség világa, amely rendületlen erővel állja a keleti szellem támadásait. Ilyen lélekkel állunk a mai idők megpróbáltatásai között. Nagy vigasztalás testben és lélekben megtámadott nemzetünknek, hogy a nagy angol nemzet nagy fia tesz bizonyságot állandóan a magyar nép nemes jelleme, erkölcsi értéke mellett. Kérem Mylord, fogadja üdvözletéért legmélyebb köszönetemet. Hódolatteljes tisztelettel igaz híve: *Sipőcz* Jenő főpolgármester." A főpolgármester angol nyelven írta meg ezt a köszönőlevelet a magyarság nagy és őszinte pártfogójának, Budapest *díszpolgárának:* Rothermere Lordnak.

Az Erzsébetvárosi Demokratakör húsz éves jubileuma. Megalakulásának kétévtizedes jubileumát ünnepelte az elmult napokban az *Erzsébetvárosi Demokrata Kör* és ez az ünnepség egybeesett *Magyar* Miklós elnöki tevékenységének tizedik évfordulójával. Az ünnepségen megjelent *Vázsonyi* Vilmosné, továbbá *Vázsonyi* János és *Gál* Jenő országgyülési képviselők és előkelő rétege az Erzsébetváros polgárságának. *Schmidl* Dávid társelnök ünnepi beszéde után *Somló* Bernát, *Weisz* Rezső, *Balassa* András és *Antal* Miklós mondottak beszédeket, majd *Gál* Jenő és *Vázsonyi* János tolmácsolták a központi demokrata párt üdvözletét, amelyben különösen kiemelték *Magyar* Miklósnak érdemeit a kör felvirágoztatása körül. Az ünnepségen adták át a klubnak sóstói *Horváth* Etel szobrászművésznő kitünő alkotását: *Magyar* Miklós elnök mellszobrát.

A főváros nem akar több új gyógyszertárat. Az utóbbi időben gombamódra nyílnak minden városrészben, egymás közvetlen közelében is gyógyszertárak. Ennek az az oka, hogy az újabb rendelkezések szerint a gyógyszertárnyitási engedélyek kérdésében a főváros csak véleményt mondhat, de a döntés kizárólagos joga a belügyminisztériumot illeti meg. A tapasztalat szerinte mostanában a főváros állásfoglalását nem mindig veszik figyelembe a kormányhatóságnál, sőt az utóbbi időben nem egyszer a törvényhatósági bizottság határozott ellenzése dacára is történtek gyógyszertáradományozások. Hivatalos megállapítás szerint az utolsó három esztendőben közel ötvennel szaporodott a patikák száma, ami nincs arányban a főváros fejlődésével és terjeszkedésével. A gyógyszertárak elszaporodása viszont az egészségtelen verseny kialakulását eredményezi, ami közegészségügyi intézményeknél nem kívánatos. Nemrégiben 20 gyógyszertárnyitási kérelem elutasítását javasolta a főváros. Alig néhány héttel ezután most újabb engedélyt kérnek. Egyet a III. kerületben, az Aquincum, Rómaifürdő és a Gázgyár környékén, a másodikat a IV. kerületben akarják megnyitni, a Kigyó- és a Vajna-féle patikák tőszomszédságában az Apponyi-tér és a Petőfi Sándor-utca sarkán, a harmadikat az V. kerületben a Nádor-utcában, a negyediket a VII. kerületi Hajtsár-úton, a Bosnyák-utca és a Zugló-utca között, az ötödiket Kőbányán, a Gyömrői-út és Maglódi-út között, végül egyet a XI. kerületben, a Verpeléti-út, a Fehérvári-út és a Bártfai-utca között. A Rómaifürdőre kért gyógyszertár tekintetében nincs egységes állásfoglalás. A III. kerületi előljáróság a Rómaifürdő-telep nagy látogatottságára való tekintettel javasolja a patikát, *a tisztifőorvos pedig ellenzi,* mert 1922-ben már engedélyeztek ott egy patikát. A polgármester a tisztifőorvos elutasító véleményéhez csatlakozott. A többi kérelmekre nézve az egyes kerületi előljárók és a tisztifőorvos *egyöntetű elutasító* javaslatot terjesztettek elő és közegészségi okból indokolatlannak, egyéb szempontból pedig aggályosnak tartják az új gyógyszertárak felállítását. A polgármester ilyen értelemben írt fel a belügyminiszterhez.

Ünnepi ajándék
az egész életre

a Singer
varrógép

Legmesszebbmenő fizetési könnyítések
Csekély havi részletek

Singer varrógép részv.-társ.

IV. Corvin-tér 1
IV. Semmelweis-u. 14 BUDAPEST VII. Rákóczi-út 68
VI. Andrássy-út 33 VIII Baross-u. 86/88
VII. Rákócz.-út 18
fiókok minden nagyobb városban

Gazdasági Értesítő

Országos bojkott-mozgalmat indítanak a kereskedők a gyárak detailárusítása ellen

Az exisztenciájukban megtámadott kereskedők erélyes ellentállásra szervezkednek

A kereskedelem egyik legjogosabb panasza, hogy a gyárvállalatok félretéve a merkantilszellemnek azt a rendszerét, hogy *a gyárak ne foglalkozzanak kereskedelemmel:* egymásután nyitják meg detailüzleteiket és elvonják a vevőközönséget a szakmabeli kereskedők boltjaiból. Vezérkednek ennek a kártékony rendszernek kiépítésében *a textilgyárak,* amelyeknek pedig minden okuk meg volna *a legmesszebbmenő hálára* a kereskedők iránt azért, mert cikkeiket annakidején ügyes rábeszéléssel megkedveltették a közönséggel. A magyar textiltermékeket bevezetni és azokat a kényes ízlésű fogyasztóközönséggel elfogadtatni: ez volt a pionir munka, amit *a kereskedők becsülettel elvégeztek* és viszonzásképpen azt kapták, hogy

a textilgyárosok legázolják őket.

Számos textilgyár hónaljkereskedőket alkalmaz, akik gyártmányaikat lakásról-lakásra járva kínálják, de akadnak textilgyárak, amelyek fényesportálos üzleteket rendeztek be a legforgalmasabb útvonalakon. Ezekbe az üzletekbe tolong a közönség *és a szakkereskedők kétségbeesve tapasztalják elsorvasztásuk biztos menetét.* Semmi okuk nem volt a gyárosoknak, hogy árucikkeikkel közvetlenül a fogyasztók elé menjenek, mert a kereskedők kitünően megoldották ezt a feladatukat és

megérdemelték azt a néhányfilléres hasznot, amit a termelő és a fogyasztó között szolgálatukért kerestek.

Erre a különbözetre utaznak a gyárosok, akik pedig a túlzott vámvédelem és a behozatali tilalmak között virágzó konjunkturát élveznek és így *nincsenek rászorulva arra a sovány keresetre, amit a kereskedőktől elvonnak.*

A példa csakhamar követőkre talált és a gyárüzemek fióküzletei teljesen háttérbe szorítják a szakmai kereskedőket. A cukorkagyárak közvetlen elárusító hálózatokat teremtettek, *a sörgyárak csemege- és tápszerkiskereskedelmet folytatnak, a sajt- és vajgyárak önálló eladásokra vállalkoztak,* de nem maradnak ki a sorból *a hentesárugyárak,* valamint *a festékgyárak* sem és

alig mulik el nap, hogy újabb gyáripari fióküzlet ne nyílna meg Budapest valamelyik forgalmas pontján.

A kereskedő ezzel szemben továbbra is a gyárakra van utalva és kénytelen mindazokat az árukat raktáron tartani, amelyet a mellette felállított gyári üzlet is árusít. Ez a helyzet kényszerű keserüséget idézett föl, ami ellen *védekező eszközöket* nem találtak a kereskedők.

A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában foglalkozott ezzel a lesujtó helyzettel és azt ajánlotta a kereskedőtársadalomnak, hogy

egyszerűen bojkottálja mindazokat a gyárakat, amelyek detailárusítással a kereskedő torkát szorongatják.

Nyílt és önérzetes harcra van szükség, hogy a gyárak észretérjenek és módosítsák erkölcstelen üzleti politikájukat, amely végeredményben *a kereskedelem teljes letiprásához vezethet.* A kereskedőknek a gyárak elleni bojkottja szerintünk az egyetlen fegyver, amely külsőségeiben sem téveszti el a hatását és felvilágositja a közönséget arról *a mérhetetlen nyereségvágyról,* amely a lelketlen gyárvállalatokat a kereskedelem hulláin keresztül üzi a közvetitői haszon letarolására. Örömmel állapitjuk meg, hogy

felhivásunk élénk visszhangra talált és az OMKE kecskemétvidéki kerülete máris határozott.

A taggyülés kimondotta, hogy amennyiben a gyáriparral a detailárusitás kiküszöbölése érdekében nem sikerül megegyezni, *teljesen jogosultnak tartja az önvédelmi harcot.* Az ellenállásnak abban kell megnyilvánulnia, hogy a létében veszélyeztetett kereskedelem

szervezetten bojkottálja a detailárusító gyárakat és tőlük árut nem vásárol.

Ennek a megszervezésére az OMKE kecskemétvidéki kerülete felkéri az OMKE központját, mint *a kereskedelem országos érdekképviseletét.*

Hasonló határozatot hozott a *Miskolci Kereskedelmi Testület,* amely az ország legelőkelőbb és legrégibb kereskedelmi tömörülése. Felterjesztést intéztek a kormányhoz, amelyben azt kérik, hogy

szüntesse meg azokat a kedvezményeket, amelyeket a detailárusitást üző gyárosok eddig élveztek.

A miskolci kereskedők annyira komolynak tartják mozgalmukat, hogy *az egyik gyárat, amely a kereskedők kikapcsolásával bonyolitotta le üzleteit, máris bojkott alá helyezték.*

Szükségesnek tartják a kereskedők a kormányzat figyelmének felhivását arra, vajjon összeegyeztethetők-e a gyáripar által élvezett vámvédelmi és egyéb protekciós előnyök azzal a magatartással, amelyet

a gyáripar azokkal a foglalkozási ágakkal szemben követ, amelyeknek fennmaradása nemzeti és közgazdasági érdek.

Követelni kell haladéktalanul azt is, hogy *a gyárak detailüzletei a magánkereskedelemmel egyforma módon adózzanak,* mert ezek a gyári fiókok túlnyomórészt részvénytársasági keretbe tartoznak, ahol tudvalevőleg előnyösebb az adózási rendszer. A kereskedők *országos mozgalma* remélhetőleg visszhangra talál a közönség körében is, ahol már kialakult az egészséges vélemény a gyáripar méltánytalan mohóságáról.

— A fentemlített nyolc napos határidőt a kézbesítés keltétől kell számitani és ezért

az érdekelteknek van még néhány órájuk a konzekvenciák levonására.

A fegyelmi eljárás minden súlya és hatálya kiterjed azokra, *akik a törvény intencióit nem veszik figyelembe* és ezért nincs kétségünk aziránt, hogy a kartel vezetősége az ipartestületnél betöltött pozíciójuk kérdésében

a megfelelő megoldást

fogják magukra nézve megtalálni.

A nyilatkozatnak ez a része kétségtelenné teszi, hogy *az ipartestület, vagy a kartel éléről elsősorban Ruzsicska Ede távozik, aki az ipartestület élén hatósági jogköröket gyakorol, a kartel vezetői minőségében pedig elnézte, hogy erőszakosan akadályozzák meg azoknak a kisebb péküzemeknek a működését, amelyek olcsóbb áron is megtalálták üzleti számításaikat.* Ruzsicska és a többi vezetők távozásával remélhetőleg *az egész vonalon bekövetkezik a kenyér- és péksütemény olcsóbbodása.*

Olcsóbb lesz a kenyér a pékkartel megrendszabályozása után

Ruzicska és társai lemondásával megszűnik a pékkartel

A közönség körében nagy megnyugvást keltett a kereskedelmi miniszternek az az intézkedése, amellyel *megindította a sütő ipartestületben a rendcsinálás munkáját.* Állandó harcok és a közönség érdekeinek tervszerű háttérbeszorítása jellemezték azt a tevékenységet, ami a *Sütők Iparvédő Egyezménye* néven működő *pékkartel* kebelében megnyilvánult és így indokolt, hogy a kormányzati szervek erélyes közbelépése vessen véget az ott mutatkozó káros állapotoknak.

A vizsgálatot

a közgazdasági és ipari ügyosztály

vezeti, ahol annak menetéről a következő tájékoztatást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tulajdonképpeni panasz az volt, hogy *a pékkartel a pékipar termékének állitólagos áron alul való árusitását erőszakkal megakadályozta.*

A kereskedelmi miniszter felhívására megvizsgáltuk, hogy

milyen összefüggés van a Sütők Iparvédő Egyezménye és a Budapesti Sütők Ipartestülete között,

továbbá, hogy az Ipartestület nem fejtett ki olyan tevékenységet, amely az ipartestületekről szóló *1932. évi VIII. t.-c.* rendelkezésébe ütközik, amelynek értelmében *az ipartestület a tagjait termékeik és munkáik értékesitésében nem korlátozhatja.*

— Az ipartestület ellen lefolytatott vizsgálat eredményeképpen a panaszos ügyben

törvénybeütköző módon eljárt ipartestületi előljárósági tagot ezen tisztségétől, továbbá egy ipartestületi tagot az ipartestülettől a pékek ellenőrzésére kapott megbizatása alól, valamint az ipartestület egyik alkalmazottját az ipartestületnél viselt állásától felfüggesztettük

és ellenük *fegyelmi eljárást indítottunk.* A polgármester egyidejüleg utasította az ipartestületi alkalmazottakat, akik a kartelnél is állást vállaltak, hogy *ezt a kettős alkalmaztatásukat nyolc napon belül szüntessék meg,* mert ellenkező esetben a fegyelmi eljárás ellenük is megindul.

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Fényszóró

Frigessi vagy Frigyessy? —

ezt abból az alkalomból kérdezzük, hogy az Adria biztosító vezetésében mélyreható változások történtek. A vezetőség nyugdíjazta Reiner Mihály ügyvezető igazgatót és az utódának kiszemelt Erdős Aladár ünneplésére Budapestre érkezett az Adria társulati elnöke, aki felhasználta az alkalmat, hogy elismerését fejezze ki az érdemekben megőszült Reiner Mihálynak, egyidejüleg pedig előlegezze a bizalmat Erdős Aladár működése iránt. A társulat elnökének furcsa hangzású olasz neve érdekes filológiai keresztrejtvény megoldására nyujt bőséges alkalmat. A társulati elnök: dr. Arnoldo Frigessi de Rattalma, az Adria igazgatósági üléstermében hibátlan magyarsággal mondotta el üdvözlő szavait és ezt követőleg perfekt készséggel folytatott tárgyalásokat az itteni biztosító vezetőivel. A társulati elök nevének megfejtése nem okozhat különösebb fejtörést azoknak a számára, akik még emlékeznek az Abria Biztosító egyik tulbuzgó igazgatójára, aki hosszú ideig működött Budapesten az intézet vezetésében. Az olasz hangzású és olasz prédikátumot sejtető név viselője rácalmási Frigyesi Arnold, aki nem tudni miért változtatta meg nevét teljesen olaszos hangzásúra, amikor az Adria Biztosító központja amúgy is számos magyar főtisztviselőt mondhat a magáénak. Nem hisszük, hogy Frigyesi Arnoldnak különösebb oka volna Frigyesiből Friggesit és Rácalmásból Rattalmát csinálni és ha már az Arnold keresztnevét változatlanul megtartotta, úgy semmi értelmét sem látjuk az önkényes névváltoztatásnak. Magyarnak lenni nem szégyen még akkor sem, ha az illető az Adria biztosító elnöki pozícióját tölti be.

⚙

Oktalan kártevés

aligha lehet a célja a Vámhivatalnak, amelynek tudvalevőleg az a feladata, hogy a külföldről érkezett küldeményeket megvizsgálja és azokat szabályszerű illeték lerovása alá vonja. A vámtörvénynek van egy rendelkezése, amely kimondja, hogy az áruminta címen jelzett küldeményeket a használatra alkalmatlanná lehet tenni, nehogy mint kereskedelmi áru illeték- és vámmentesen forgalomba kerüljön. A törvénynek ezt a rendelkezését kifogástalanúl végrehajtották azzal a szerszámmal, amelyet egy 20 cm hosszú szövetdarabon próbáltak ki. A mintaszöveten 46 késszúrás mutatja, hogy a vámhivatal feladatát alaposan elvégezte és a mintaanyagot férc formájában juttatta el a címzettnek. A kereskedő, aki ezt a mintát külföldről kapta, képtelen most a szövetmintát vevőinek bemutatni, mert szövet helyett rongyfoszlányok kerültek a birtokába. A fővámhivatal vezetőinek kötelessége, hogy a túlbuzgó közegeket megfékezze, ambiciójukat megfelelő keretek közé korlátozza és több megértésre nevelje a vámhivatal közegeit, akik az ilyen ténykedésükkel a kereskedelem jogait és érdekeit sértik.

⚙

Nem tilos a margarin

használata, ennek dacára akadnak vállalatok, amelyek el akarják titkolni a közönség előtt, hogy áruik a faggyúból kotyvasztott zsírkeveréknek az igénybevételével készültek. A margarin-rendelet egyik pontja szerint, a vendéglők és cukrászdák kötelesek a közönség tudomására hozni, hogy ételeiket margarinnal sütik-főzik, viszont a kekszgyárak érthetetlen módon mentesülnek a nyilatkozási kényszer alól. A rendeletnek ez a pontja kétségtelenül jogos visszatetszést szül, úgy az érdekeltek, mint a nagyközönség körében. A közönség valóban kíváncsi arra, hogy milyen kekszet vásárol, mert elképzelhető, hogy inkább adja pénzét olyan készítményért, amelyben a zsiradékanyagot a vaj és nem a margarin jelenléte képviseli. Érdekelt körökben is elkeseredést keltett a rendeletnek ez a pontja, mert vannak olyan kekszgyárak, amelyek mellőzik a margarint, viszont nincs módjukban külön figyelmeztetni a közönséget hogy a konkurrens kekszterméke margarinos gyártmány. Eddig az volt az előiras, hogy a margarinnal sütött kekszek dobozán piros sáv mutatta a gyártmány anyagát és így a közönségnek módjában volt, ha szükségét érezte, az ilyen kekszféléktől tartózkodni. A rendelet most egyenlő versenytársakká teszi a vaj és a margarin felhasználásával készült kekszeket, ami joggal felveti azt a követelést, hogy továbbra is maradjon érvényben a margarin kötelező deklarálása. Ha a rendelet a vendéglőkre kifejezetten előirja a közönség tájékoztatását, úgy ez alól nem mentesülhetnek azok a kekszgyárak sem, amelyek az anyagbeszerzés olcsóbbitása érdekében nem a szintiszta és magyar gyártmányú vajat, hanem a külföldi érdekeltségeket hízlaló állati faggyút keverik készítményeikbe.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Rendelet készül a kifőző ipar szabályozásáról

A főváros ujabb felterjesztést intézett a kormányhoz

A vendéglősök évek óta panaszolják a hatóságoknál, hogy képtelenek üzemeik reális fentartását biztosítani az illetéktelenül folytatott verseny miatt. Panaszukban arra utalnak, hogy a legkülönbözőbb címeken alakulnak az *ebédszállító vállalatok*, amelyek az ipartörvény teljes mellőzésével folytatják tevékenységüket és *elvonják a közönséget az engedély alapján működő és a magasabb adózás alá eső vendéglőkből, illetve éttermekből.* Kifogásolják azt is, hogy *magánosok a legnyiltabban hirdetik az olcsó házikosztot* és minden hatósági engedély nélkül nagyüzemeket meghaladó forgalmat bonyolítanak le. A nyilvános éttermek ebédforgalma éppen ezért annyira elsorvadt, hogy *az egész vendéglői ipar a legsúlyosabb válságban van,* elsősorban azért, mert hatósági beavatkozás nem történik az illegális verseny megszüntetésére.

A fogyasztóközönséget és a vendéglősi ipart egyformán közelről érintő ügyben *illetékes helyre* fordultunk felvilágosításért, ahol a következő tájékoztatást kaptuk:

— A székesfőváros polgármestere az elmult napokban *felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez*

a kifőző ipar újabb szabályozása

érdekében. Nemcsak a vendéglősök s nyilvános éttermek védelme vezeti a fővárost, hanem

a közigazgatás rendjének biztosítása is,

amikor azt kéri, hogy ez a régóta vajudó kérdés mielőbb *rendeleti úton* szabályozást nyerjen.

Ez a nyilatkozat most már az aktualitások első vonalába hozza a kérdés rendezését és úgy értesülünk, hogy *a kereskedelmi miniszter soronkivül történő intézkedéssel gondoskodik az étkeztetési ipar védelméről.*

A Baross Szövetség száztagú küldöttsége a főpolgármesternél. *Ilovszky* János vezetésével a Baross Szövetség száztagú küldöttsége tisztelgett hétfőn este *Sipőcz* Jenő főpolgármester előtt és üdvözölte új méltóságában. *Ilovszky* János elnök nagyobb beszédben kérte a főpolgármestert a küzködő kereskedelem megsegítését célzó törekvések istápolására. Így figyelmébe ajánlotta a főpolgármesternek és kérte a támogatását az áruházak külön adójának bevezetéséhez, a vasárnapi munkaszünet rendezéséhez, a tisztviselők további fizetéscsökkentésének megakadályozásához, a beruházási program megvalósításához és ennek során a régi kipróbált, érdemes vállalkozók munkában való részesítéséhez, végül az angol példára hivatkozva, a *fogyasztás emelését* célzó egyéb törekvések sikerre viteléhez. *Sipőcz* főpolgármester válaszában hangoztatta, hogy a Baross Szövetség üdvözlése és felajánlott támogatása igen értékes a számára, s a jövőben is azon lesz, hogy az együttmüködés harmónikus legyen. Azokat a szempontokat, óhajokat és törekvéseket, amelyeket Ilovszky ismertetett és felsorakoztatott, méltányolja, rokonszenvvel fogadja és töle telhetően előmozdítja.

Drágul a szappan. A *Hutter* és az *Albus* szappangyárak már régebben tárgyalásokat indítottak a kisebb gyárak csoportjaival az árak megfelelő drágításáról. Bizonyos kartelmegállapodásról is szó volt, természetesen olyképpen, hogy *a kvóta túlnyomórészét a nagyüzemek a maguk számára biztositsák.* A tárgyalások eredménytelenül végződtek, azonban *a drágításra mégis sor került, mert a legújabb árjegyzékek már 5—6%-kal magasabb árakat tartalmaznak.* Ha a kvóta felosztása nem is hozott eredményt, — *az árdrágításban sikerült a megegyezés,* — a fogyasztópiac legnagyobb bánatára.

A főváros elvi döntése pénzkészletének elhelyezéséről a pénzintézetekben. Az 1934. évi új fővárosi törvény szerint a főváros pénzkészleteit gyümölcsöztetésre csakis a Pénzintézeti Központ tagjai sorába tartozó intézeteknél helyezheti el. Azt, hogy az egyes kategóriákba tartozó pénzintézeteknél korlátlanul, vagy alap- és tartaléktőkéihez viszonyítva, mily összeg erejéig lehet pénzeket elhelyezni, a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértően külön rendelettel szabályozta. A polgármester a törvényre való hivatkozással a mult hónapban bekérte a Pénzintézeti Központtól a kötelékébe tartozó intézetek névsorát és azok 1933. évi mérlegét a számvevőséggel felülvizsgáltatta, hogy megállapítsa, melyik intézetben mennyi pénzt helyezhet el a főváros. A főszámvevő jelentése alapján és az árvaszék meghallgatása után a pénzügyi osztály most összeállította a számbajöhető pénzintézetek névsorát, amely a következő: *Az első csoportba,* amelyekben korlátlanul lehet gyümölcsöző tőkéket elhelyezni a fővárosnak, a Községi Takarékpénztár, az Angol-Magyar Bank, a Belvárosi Takarék, a Hazai Bank, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Általános Takarékpénztár, a Magyar Földhitelintézet, a Magyar Leszámitoló Bank, a Magyar-Olasz Bank, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, az Országos Központi Hitelszövetkezet, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Wiener Bankverein magyarországi telepe tartoznak. *A második kuriába tartozó intézetek,* amelybe az egyes bankok legutolsó mérlegében kimutatott alaptőkéje és tartalékai erejéig helyezhetők el központ: a Hermes r.-t., a Magyar Általános Ingatlanbank, a Magyar-Cseh Iparbank és a Magyar Jelzálog Hitelbank. *A harmadik kategóriájába tartozó pénzintézetek:* a Budapesti Kisipari Hitelintézet, a Budai Általános Takarék, a Fabank, a Kereskedők és Iparosok Hitelintézete, a Köbányai Takarékpénztár, a Központi Leszámitolóbank, a Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet, a Magyar Nemzeti Gazdasági Bank, a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára, a Nemzeti Hitelintézet, a Nemzeti Takarékpénztár és Bank, végül a Törekvés Takarékpénztár. Ez utóbbi csoportban levő pénzintézetekbe a legutóbbi mérlegben kimutatott alaptőkék és a saját tulajdonban levő tartalékok együttes összegének *felével* egyenlő összegek erejéig helyezhetők el a főváros pénzei. Mindez természetesen csak *elvi* jelentőségü döntés, mert a fővárosnak jelenleg nincsenek kihelyezhető tőkéi.

VÁLLALKOZÁS

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Benzin szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet december 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Vágányépitési, útépitési és anyagfuvarozási munkára a HÉV részére. Pályázni lehet december 20-án déli 12 óráig. Kertész-u. 14. II. 268.

321 köbméter keményfa és 308 köbméter puhafa szállitására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 21-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-u. 10. III. 381.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

II. Tölgyfa-u. tűzőrségi épület, tetőfedő munka. Győrffy Lajos, VIII., Thék Endre-u. 11. 1798 P. Ugyanott parketta munka, Pestszentlőrinci parkettagyár rt., V., Személynök-u. 16. 1995 P. II. Tölgyfa-u. tűzőrségi épület, kőműves munka, Gavora Zsigmond II., Olasz fasor 57. 1786.50 pengő. X., Városszéli telep kultúrház lapburkoló munka, Piazza Antal VI., Szondy-u. 34. XI., Rudasfürdő átalakitásnál termálvíz-csatorna létesítésének munkái, Kolbányi és Pákozdy IV., Bástya-u. 6. 2934 P. Ugyanott kazánház és szivattyú átépitési kőműves- és vasbeton munka, Lukóy Emil II., Csalogány-u. 23. 4298.55 P. X., Kerepesi-út 29. sz. alatti gyárépületnek Hajléktalanok menhelyévé való átalakitásánál föld-, kőműves stb. munka, Pruscha József X., Kelemen-u 28. 16.502.50 P. Ugyanott vízvezeték és csatornázási munka, Harsányi Testvérek VII., Bem-u. 5. 8356.95 pengő. XI., Horthy Miklós-ut 101. elemi iskola tetőfedő munka, Rau József III., Kiskorona-u. 60. 4193.20 P. II., Széna-téri zárt piacon készitendő napellenzők felszerelési munkái, Korányi és Frölich VIII., Kisfaludy-u. 5. 6300 P. VI., Állatkerti majomház kazánszállitás és szerelési munkái, Janicsek János és Fia VII., Jósika-u. 12. 2989.24 P.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Legújabb magyar gyártmanyu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
„JUVENTUS"
Budapest, IV. kerület, Királyi Pál-utca 16 szám

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal és padlóba kolólap
mükö- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Tel.: 33-8-84.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

PAWLIK ÁGOSTON MERNOK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ❖ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Köbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADÓ rendszerű házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. ss. Telefonszám: 33-5-43.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

Modern szigetelésekel, aszfalt-utépitésekel, szines aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó minden nemü munkalatokat a legelőnyösebben végzi
Csaló Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON 56-6-31
„Csaló fali" hideg aszfalt törvén e-en vedve

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonnegyedik évfolyam | Budapest, 1934. december 19. | 51—52. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A béke ünnepe

A Fővárosi Hirlap számára írta

dr. SIPŐCZ JENŐ,
Budapest székesfőváros főpolgármestere

Seregszemlét tartunk a karácsonyfa alatt és az az érzésünk, hogy ami szép, tiszta, becsületes magyar karácsonyunkról sokan, nagyon sokan hiányzanak. Mi, budapestiek aggattuk a legszebb, a legnemesebb ajándékokat a karácsonyfára: a magyar kultúra, a magyar szellemi fölény gyönyörű alkotásait, de éreznünk kell, hogy milliószámra vannak távol az édes testvérek. Akik ittmaradtunk, százszor sujtott csonka határok között, siratóéneket mondunk arról, hogy szegény az életünk, kopott a ruhánk, de tiszta a szívünk, elszánt az akaratunk, bizakodó a jövőbe látó szemünk.

A magyar karácsonyfát, sajnos, nem a mi kicsinyeink keze kopasztja meg; lehullott róla a csillag, elégett a gyertya és mégis, ha a magyar karácsonyfára, amely Budapest karácsonyfája is, rátekintünk, csak nagy reménység és bizakodás éledhet a szívünkben. Testvéreink messze elszakadtak tőlünk, vagy szuronyerdő választja el őket, vagy az a szuronyerdő kergeti által a határon, de mindez nem lehet maradandó, a magyar léleknek rendületlenül hinnie kell a jobb jövőben. A karácsonyfa mellett ébredhetnek borús gondolataink, de a magyarság lelkének mégis innen, a szeretet fája mellől kell szárnyra kapnia.

Ebben a tudatban üljük meg a keresztény szent ünnepét és ebben a tudatban kell gondoskodnunk arról, hogy addig is, amíg minden magyar itt ülhet a szent fa körül, gondoskodjunk ünnepnapjáról, de hétköznapjáról is annak a szegény, tépett, nélkülöző testvérünknek, akinek a testvéri szeretet az utolsó menedéke. A szociális segítés legyen ma az az angyali üzenet, amely a nagy, a szent egyetértést hirdeti és megvalósítja a földön.

Budapest a társadalmi béke jegyében ünnepli karácsonyi ünnepét; ennek a városnak minden polgára abban a boldog tudatban hajthatja le fejét a szent estén, hogy mindent megtettünk a szegényekért, az elesettekért, minden eszközzel biztosítottuk a főváros szociális békéjét, mely alapja az általános lelki békének. A jövőbe is bizalommal és átgondolt munkatervvel tekintünk. Budapest polgárságának nemescélú akarata és erkölcsi ereje olyan arzenált jelent, mely minden megpróbáltatás között megvédi a nemzeti érdekeket. Álljon tehát talpra mindenki, dolgozzék abban a tudatban, hogy a maga boldogulásáért fárad, de ugyanakkor a nemzet nagy céljait mozdítja elő. Budapest karácsonyfája legyen a nemzet számára a megújhodás életfája!

Keresztes-Fischer belügyminiszter:

A szanálást a főpolgármester az autonomiával egyetértésben fogja végrehajtani!

A belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a városháza új korszakáról

A főváros vezetőségében bekövetkezett változás és a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének megalakulása új fejezetet nyit meg a fővárosi politikában. A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének kiépítése minden tekintetben biztosítja az autonómia zavartalan és eredményes működését és ilyen körülmények között a legfontosabb kérdés: *miképen fog alakulni a fővárosi szanálás munkája, vajjon a főpolgármester-változásnak lesznek-e következményei a szanálási programot és ennek végrehajtását illetően?* Ezzel a kérdéssel kerestük fel

vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminisztert,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főpolgármester személyében bekövetkezett változás nem okoz semmiféle változást a szanálási tervben. Bizton remélem, hogy az új főpolgármester

az autonómiával teljes egyetértésben

tudja végrehajtani szanálási munkáját. Ismétlem: a szanálási programban nem történik változás, minden úgyanúgy fog menni a maga útján, mint akkor ment volna, ha szegény Borvendég főpolgármester váratlan halála be nem következik.

— A szanálási terv részleteiről most nem nyilatkozhatom. Ezeket a főpolgármester dolgozza ki és

azután következnek a főváros háztartásának rendbehozatalára irányuló intézkedések.

Meg vagyok győződve arról, — fejezte be nyilatkozatát a belügyminiszter — hogyha a készülő szanálási terveket következetesen végrehajtják és a megfelelő intézkedéseket életbeléptetik, a főváros ügyei teljesen rendbejönnek.

A belügyminiszter rövid nyilatkozata sokkal többet mond, mintha terjengős részleteket közölne a főváros jövő sorsáról. Rendkívül jelentőségteljes a belügyminiszternek az a határozott akaratnyilvánítása, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester az autonómiával *teljes egyetértésben* végzi a szanálás munkáját. A törvényhatóság egyeteme és Budapest közönsége *ezzel hivatalosan is tudomásul veszi, hogy a háztartás rendezésének nehéz feladatát a kormány, az önkormányzat és a főpolgármester együttes munkájára bízta.*

A „fürdőváros"-kérdés a városfejlesztési problémák előterében

A Fővárosi Hirlap számára írta

Dr. vitéz József Ferenc kir. herceg

Ma már senki sem vitatja, hogy Budapest földalatti kincsei és természeti szépségei olyan értékek, melyek nemcsak arra alkalmasak, hogy az idegenek ezreit vonzzák fővárosunkba, hanem egyúttal eldönthetik Budapest jövő fejlődésének kérdését is. A 20 milliós országhoz szabott metropolis, elveszítvén természetes fogyasztó piacait, új fejlődési lehetőségek után kutat és ezek között Budapest gyógyfürdői kétségtelenül olyan értékek, amelyek a lakosság széles rétegeinek adnak új kereseti lehetőségeket, de hivatva vannak egyúttal arra is, hogy a kereskedelem és ipar megfogyatkozott fogyasztó piacait lényegesen megnöveljék.

Ez a helyes felismerés vezette úgy a kormány, mint a székesfőváros illetékes tényezőit, amikor Budapest-Fürdőváros racionális kialakításánál, időrendben bizonyos elsőbbséget adtak az egyéb városfejlesztési problémákkal szemben. Ezt a célt szolgálja a fürdőtörvénynek Budapestre vonatkozó végrehajtási utasítása is. Az elmult évtized alatt gyors lépésekkel közeledtünk a fürdőváros teljes kialakítása felé. Ma még vannak bizonyos hiányok kétségtelenül, de meg vannak már állapítva azok a keretek, amelyek között Budapest gyógyfürdőinek fejlesztése és kialakítása zavartalanul előbbre juthat.

Az elnökletem alatt álló Budapest-Fürdőváros Egyesületnek érdeme, hogy kitermelte a társadalom útján azokat a praktikus elgondolásokat, amelyek a hatósági intézkedésre immár megértek. Így el kellett dönteni a következő fontos elvi kérdéseket:

1. **Mi legyen Budapest Fürdőváros kerete?**
2. **Mely területek részesüljenek a fürdők fejlesztése szempontjából különösebb védelemben?**
3. **Milyenek legyenek a fürdőzónák?**
4. **Milyen építészeti elgondolások érvényesüljenek a fürdőzónákban?**
5. **Mely fürdőcentrumoknál kell a fejlesztést elsősorban kezdeni?**
6. **Mik a fürdőfejlesztés jelen és mik a jövő feladatai?**
7. **Mire kell Budapest Fürdővárosnak magát specializálnia? (reuma gyógyfürdő, vagy általános gyógyfürdő, ivókúrák.)**
8. **A fürdőorvosi kar megszervezése.**
9. **A kollektiv propaganda rendszerének a kialakítása.**

Látnivaló a futólagos felsorolásból is, hogy sok-sok kérdésben döntést kell hozni,

hogy végül rendszeres és folyamatos megmunkálás alá kerüljön a Budapest-Fürdőváros probléma.

Ma már eldöntött kérdés, hogy Budapest területén három fürdőcentrum lesz. *Az első a gellérthegyi fürdőcentrum* a Tabánnál és a Gellérthegy lábánál elterülő három kiváló gyógyhatású és bővizű fürdővel. (Szent Gellért, Rudas, Szent Imre.) *A második fürdőcentrumba* tartozik a Szent Lukácsfürdő, a Császárfürdő és a Szent Margitsziget. *A harmadik fürdőcentrum* a Széchényi Gyógyfürdő a Városligettel, az Andrássy-út és a városligeti Fasor, továbbá a Bulyovszky-utca által határolt területtel, ahol tudvalevőleg Budapest legnagyobb szanatóriumai vannak.

Lesz azonkívül három üdülőhely Budapest területén. Ezek a Svábhegy, a Hüvösvölgy és a Zugliget.

Az *idegenforgalomnak centruma* a Ferenc József-híd és Lánchíd közötti Dunapart lesz, mint amelyik már eddig is úgy szerepel, mint Budapest-Fürdővárosnak a szórakozóhelye és korzója, középpontjában a Vigadó épületével, amely már önmagábanvéve is teljesen kész és kialakított Kursaal.

A gellérthegyi fürdőcentrum kialakítása szisztematikusan megy előbbre, pár év alatt a székesfőváros csodákat varázsolt a Gellérthegyre. A *Szent Gellért Gyógyfürdő* a világ egyik leglátogatottabb és legsokoldalúbb gyógypalotája; a *Rudasfürdő* átépítése és egy modern ivócsarnokkal való kibővítése folyamatban van és éppen a közeli napokban szerezte meg a Székesfőváros a harmadik értékes forráscsoportot, a *Szent Imre Gyógyfürdő* forrásait. Ez a három forráscsoport szervesen összefügg egymással és a Tabánnak fürdőváros centrummá való kialakítása egyike lesz a közeljövő leggrandiózusabb városi feladatoknak.

A *Szent Lukács Gyógyfürdő* az utolsó évtized alatt egészen észrevétlenül alakult át minden tekintetben modern és nagyszabású gyógyintézetté.

A *Szent Margitszigeti Gyógyfürdő* átépítése a mult évben készült el és teljesen modernizálódott és külföldi szakértők véleménye szerint is egyike a világ legszebb és legideálisabb gyógyhelyeinek.

Tervbe van véve a *Széchenyi-fürdő* mellé egy kisebb gyógyszálló megépítése, főképpen a súlyosabb, fekvő reumabetegeknek a befogadására.

A *Császárfürdővel* kapcsolatban fog megoldódni a középosztálybeli és szegény betegek számára építendő reumakórház. Ennek a reumakórháznak a hiányát általánosan érezzük Budapesten, mert a reumabetegségeknek klinikai vizsgálata és gyógyvizeinknek hatása megfelelő beteganyag hijján eddig nem volt tudományosan feldolgozható.

Ezzel teljes is a kép, amit a fürdők és környéküknek kialakulásáról mondottunk. Az elkövetkező évtized a racionális fürdőpropaganda kiépítésének jegyében fog eltelni. Erre meg is lesz a lehetőség a fürdőtörvény végrehajtásával kapcsolatban, mert rendelkezésre fognak állani a propaganda céljaira anyagi eszközök, melyeknek hijján eddigelé csak szórványosan és ötletszerűen tudtuk Budapest fürdőit a külfölddel megismertetni.

Amíg a kereskedelmi szerződések megkötésénél nem vagyunk szuverének és így áruinkat nem mindenkor tudjuk időben és olyan áron értékesíteni, hogy a mi termelési viszonyainknak megfelelne; teljesen szuverének vagyunk azonban abban a tekintetben, hogy rendszeres propagandával és észszerű akviziciós tevékenységgel annyi idegent és fürdővendéget hozunk Budapestre, amennyi csak erőnkből kitelik.

A hozzánk jövő idegenek meg fogják javítani kereskedelmi mérlegünket és az itt tartózkodó fürdővendégek friss vérkeringést fognak belevinni kereskedelmünk és iparunk elernyedt ereibe.

MATHERN RÓBERT
PÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-UTCA 61. TELEFON: 40-6-44

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

Kállay Miklós dr.
földmivelésügyi miniszter
a termelők és a budapesti fogyasztók érdekeinek kölcsönös biztosítására nagyarányú tervezetet készített

Az utóbbi időkben a törvényhatósági életben és az országos politikában is sok szó esik a főváros közélelmezési rendszerének az állam részéről való szabályozásáról és ugyanakkor a mezőgazdaságot érintő fővárosi illetékek és díjak új megállapításáról. A kérdés a gazdasági élet előterébe került és *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter rövidesen ankét elé terjeszti elgondolásait.

Tudomásunk szerint a földmivelésügyi minisztériumban egy olyan megoldáson dolgoznak, mely *a mezőgazdasági termelő és városi fogyasztó érdekeit van hivatva egyformán kielégíteni.* Ez a tervezet rendezné azokat a panaszokat, melyek a főváros politikusai részéről hangzanak el, hogy

a kormány a kötött forgalom bevezetésével tulajdonképpen a városi lakosságot sujtja a legjobban.

A kormány felfogása szerint ugyanez a tervezet adna nagyobb lehetőségeket a vidéki termelő osztálynak a főváros élelmezésébe való bekapcsolására.

Erről a tervezet felől érdeklődtünk *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszternél, aki az általános szempontokról érdekesen nyilatkozott. A részletekbe a miniszter azért nem bocsátkozott, mert mint mondotta, a kérdés még nincs végleg előkészítve. Elgondolásának alapelveiről azonban

KÁLLAY MIKLÓS DR.
földmivelésügyi miniszter

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros a magyar mezőgazdaság legnagyobb fogyasztója és ezért *a legmegbecsültebb tényezője* kell, hogy legyen a magyar mezőgazdasági értékesítési politikának. Ez azt jelenti, hogy termelésünket úgy kell irányítani, hogy

minél több portékát, minél olcsóbban tudjuk a fővárosi fogyasztóközönségnek rendelkezésére bocsátani.

Viszont a főváros élelmezési és fogyasztási politikáját úgy kell vezetni, hogy a *mezőgazdaság részére biztos piacot, lehetőleg áringadozástól mentes piacot, de főként a költségeket biztosító piacot nyujtsunk.*

— Az egész kérdésben

a két főérdekelt: a termelő és a fogyasztó.

A főszempont a termelési költségeknek megfelelő ár és a fogyasztó számára a *teljesítőképesség.* Mindent, ami egyrészről a termelői ár rombolására, másrészt a fogyasztótól nem méltányos teljesítésre vezet, ki kell küszöbölni és ebben

elsősorban a régi patinás és legális kereskedelem hivatott jópéldával előljárni,

amikor megadja a termelőnek, ami az övé, a fogyasztótól nem kér többet, mint amennyit kérhet és megelégszik a polgári életstandardnak megfelelő haszonnal. Nem akar hirtelen meggazdagodni, de állandóan jómódban kiván élni.

— Ezek azok a már lefektetett irányelvek,

amelyekben a kollaborációt szeretném és hiszem, hogy azt meg is tudom találni a főváros vezetőségével.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter tulajdonképpen a *Fővárosi Hirlap* útján jelenti be ennek az elsőrendű fontosságú problémának a közeli napirendre tüzését, amelynek révén *teljesen új alapra helyezik Budapest élelmezésének árpolitikáját.*

Nem tartok attól, hogy pénzügyi téren a jövő év folyamán csalódás érjen bennünket, — mondja Lamotte Károly

A szanálási müvelet végrehajtásánál kétségkivül *jelentős szerepe lesz Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnoknak,* akit január elején alpolgármesterré választ Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága. Személyében a legkitünőbb szakember kerül az alpolgármesteri székbe. Nem kétséges, hogy *Lamotte* Károlyra nehéz feladat vár, mert *nemcsak a fővárosi polgárság jogos igényeinek a kielégítésére kell majd törekednie, hanem ugyanakkor érvényesítenie kell azokat a takarékossági szempontokat, amelyeknek az alapján a főváros pénzügyi helyzetét szanálni kell.*

LAMOTTE KÁROLY dr.
pénzügyi tanácsnok,

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A mai súlyos gazdasági viszonyok között valóban

nehéz feladat a jelentkező szükségletek kielégítésére törekedni és ugyanakkor takarékoskodni is.

Én a magam részéről *a költségvetési egyensúly helyreállítását és jövőbeni biztosítását tekintem legfontosabb feladatomnak.* Ha a költségvetés deficitjének az eltüntetése bármilyen okból akadályokba ütköznék, akkor *minden erőfeszítés céltalanná válnék.* Semmi okunk sincs azonban kétségben lenni afelől, hogy

a főváros pénzügyi helyzete megfelelő eszközök igénybevételével tartósan megjavítható.

Amikor a főváros jövő évi költségvetésének a kereteit megszabtuk, *reális számvetést csináltunk.* Bevételeinket az eddig szerzett tapasztalatok alapján irányoztuk elő és ennek folytán

nem tartok attól, hogy a jövő év folyamán bármiféle csalódás érjen bennünket ezen a téren.

Egyébként is *a jövő évben is élni fogunk a tízszázalékos zárolásnak kitünően bevált eszközével,* amelynek igénybevételével ebben az esztendőben is *jelentékeny megtakarításokat sikerült elérni.*

— Ami a szanálás útját illeti, ebben a tekintetben a költségvetés általános vitájában több oldalról is elhangzott az a felfogás, hogy *az üzemek területeire kell irányítani a figyelmet.* Sokan hangoztatták, hogy

az üzemek gazdálkodásának gazdaságosabbátételével, az üzemek jövedelmezőségének a fokozásával és általában az üzemek üzletvitelének a keretein belül eszközlendő megtakarításokkal meg lehet javítani a főváros pénzügyi és háztartási helyzetét.

Elvileg feltétlenül megáll ez az elgondolás, mert hiszen az *üzemek minden jövedelmüket átadják a községi háztartásnak,* amelynek mérlege a szerint alakul, hogy az üzemek mekkora összegekkel járulnak hozzá évről-évre a főváros általános igazgatásának a költségeihez. Ezen az úton elindulunk, már csak azért is, mert

az új fővárosi törvény kifejezetten elrendeli az üzemek üzletvitelének racionalizálását.

— Az a szempont, amely legutóbb az összes beruházásoknak kölcsön útján való fedezésére irányult, *komoly megfontolást igényel.* Általában kizárólag produktív természetű beruházásokat lehet csak kölcsönből fedezni, viszont az is igaz, hogy

a nagyobb beruházások költségeit a mai nehéz időkre való tekintettel helyesebb több esztendőre elosztani és legalább részben az utánunk következő nemzedékre áthárítani.

Ez a szempont vezette nyilván a törvényhatósági bizottság közgyűlését, amikor *a jövő évi költségvetésből kiemelte a beruházási tételeket és azok fedezésére kölcsönnek a felvételét határozta el.* E kölcsön felvételének az előkészítése már folyamatban is van és *minden remény megvan arra, hogy e beruházások végrehajtásához szükséges összeget már a jövő év elején kedvezőbb feltételek mellett vehetjük igénybe.*

Szendy Károly polgármester:

Budapest székesfőváros polgársága nem fog csalódni bennem!

Az uj polgármester nyilatkozik céljairól, elgondolásairól és a főváros hivatásáról

Abban az órában, amikor a kormány bölcs elhatározása *Sipőcz* Jenő dr.-t, Budapest tizenöt éven át volt nagynevű polgármesterét a főpolgármesteri méltóságra kinevezte, szinte futótűzként terjedt el a gondolat, hogy *Sipőcz* Jenő utóda a polgármesteri székben *Szendy* Károly dr. alpolgármester lesz. Akkor még mindenkit meglepett ez a gondolat, amely pár hét alatt természetessé érett. Amikor a törvényhatósági bizottság az urna elé került, a legnagyobb egyértelműséggel állott mindenki *Szendy* Károly mellé. Többé nem volt meglepő, hanem természetes, hogy az alig ötvenéves főtisztviselő, aki csak öt év előtt lett tanácsnokká és félév előtt alpolgármesterré, legyen Budapest polgármestere, akire rendkívüli időkben rendkívüli feladatok várnak. A törvényhatósági bizottság lelkiismeretének nem volt könnyű dolga, mert hiszen egy érdemekben mérhetetlenül gazdag, nagyszerű férfiú érdemeinek jogos méltányolásától kellett eltekinteni a polgármesterválasztásnál, mert az előrelátó bölcsesség azt kívánja, hogy Budapest kormányzatának gyeplője hosszú időn át egy ember kezében maradjon, hogy ez az egy ember szívós munkával, fiatalos erővel egyhuzamban valósitsa meg mindazokat az elgondolásokat, amelyek ma már a levegőben élnek, de amelyeknek megvalósítása még mindig igen nagy nehézségekbe ütközik. Igy volt ez, hogy tovább ne menjünk, *Sipőcz* Jenő, vagy *Bárczy* István polgármesterré választásakor is, akik mindketten még Szendynél is fiatalabbak voltak.

Budapest polgárságát azonban *Szendy* Károly gyors és ritka karrierje mégis ámulatba ejtette. *Szendy* Károly csaknem három évtizedes csöndben, zaj és reklám nélkül dolgozik a városházán és úgylátszik, van a munkának, van a tehetségnek, van az önzetlenségnek egy olyan foka, amelyet már mindenki tiszteletben tart, még akkor is, ha a munkás tehetséges és önzetlen ember nem is keresi az erőszakos érvényesülés útjait. Ez volt az esete *Szendy* Károlynak és szászszorosan kell megbecsülni ezeket az erényeit, amelyek ma olyan ritkák, de amelyek talán éppen azért győztek, mert nem mindennapiak. Budapest közönsége meglepődött és megilletődött a gyors és tökéletes karrier láttán. Ennél még gyorsabb karrier volt *Sipőcz* Jenőé, akit ugyan teljes érdemmel, de forradalmi idők ültettek 42 éves korában Budapest polgármesterének székébe. *Bárczy* Istvánnak, Budapest örök nagy polgármesterének karrierje talán még Sipőczénél is csodálatosabb volt, mert negyvenéves korában, tizenhat évi szolgálat után közoktatásügyi tanácsnokból, nyugodt békeidőkben lett Budapest székesfőváros polgármestere. És csodálatos, hogy bárhogy össze-

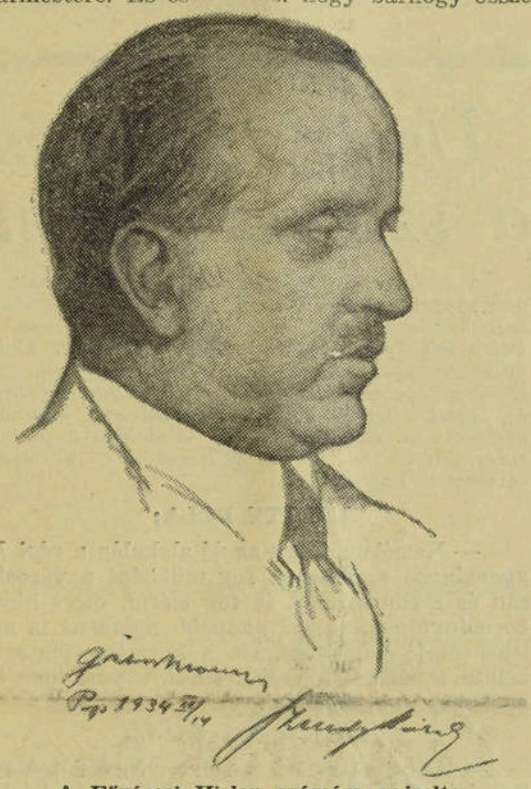

A Fővárosi Hirlap számára rajzolta Gábor Móric festőművész.

keveredtek a világnézetek, bármilyen világrengéseket értünk is meg, bármilyen új jelszavak divatoznak is a közéletben, az élet lényege mindig ugyanaz marad. Egyetlen mondatát idézzük csak *Bárczy* István polgármesteri bemutatkozó beszédének, az az érzésünk, hogy Szendy Károlyt ugyanezek az elvek, ugyanezek az ideálok vezetik, mert ugyanezeknek kell vezetniök. 1906 június 10-én, tehát pár évvel *Szendy* Károlynak szolgálatbalépése után, az újonnan megválasztott polgármester, *Bárczy* István, igy szólt:

— A törvényhatósági bizottság többsége akkor, amikor a polgármesteri állásra kiszemelt, úgy hiszem, az önkormányzati függetlenség, az erős magyar nemzeti kultúra és a modern demokratikus haladás tettekre kész emberét látta bennem. És én érzem és vallom, hogy az vagyok.

Ma sem kell más. És mi hisszük, mi látjuk és tudjuk, hogy *Szendy* Károly is ezt érzi és ezt vallja.

Az új polgármesternek, aki a kormányzói megerősítésig természetszerűen nem tesz programnyilatkozatot, van egy mondása: „Egy év után döntse el Budapest: méltó vagyok-e a polgármestersége?" Aki ezzel a szerény, de tiszta önbizalommal indul nagy útjára, aki a maga értékeit ilyen becsületesen az eredményekhez és a sikerekhez hajlandó mérni, az biztos a dolgában. Tudja, hogy egy esztendő alatt nemcsak a közgyűlés, amelynek tagjai eddig is ismerték gazdag tevékenységét, hanem egész Budapest népe, amely tényeiből fog ítélni, szeretetébe fogadja.

Dolgozószobájában kerestük fel, hogy tisztelegjünk Budapest első polgára előtt. Megkérdeztük, hogy milyen érzése volt abban a pillanatban, amikor a közgyűlés bizalma a személyét oly magasra értékelő és kitüntető módon nyilatkozott meg mellette. *Szendy* Károly így válaszolt:

— Mélységesen meghatott a törvényhatóság kitüntető bizalma és nagyon jól tudom, hogy ezért *mivel tartozom a közgyűlésnek és a közgyűlésen keresztül a székesfőváros egész közönségének.* Őszintén és becsületesen megmondom,

én az autonómia embere vagyok.

Sohasem csináltam titkot abból a meggyőződésemből, hogy az autonómia eleven energiájára és hatalmas átütő erejére a nemzetépítő munkánál feltétlenül szükség van.

Megemlítettük, hogy a főváros közönsége körében milyen nagy érdeklődéssel várták *a választás eredményét* és hogy mindenki sokat remél az új polgármester munkájától, amely a főpolgármester megértő támogatásával új fejlődési lehetőséget igér Budapestnek.

— A fővárosnak kitünő tisztviselői vannak — folytatta —, azonban az adminisztrációs szokások *olyan megkötöttséget jelentenek, hogy túlgyakran a formaságok és előirások betartása a kerékkötője*

Régi idők és új idők

Irta: Pásztor Mihály

Szalad az idő. Ha jól megnézem: huszonötödik esztendejét súrolja a *Fővárosi Hirlap* is, ami bizony jó pár esztendő még akkor is, ha nem számláljuk duplán a háborús éveket, meg azokat, amik utána következnek. Mikor a *Fővárosi Hirlap* megindult: a pesti városházán a Sturm und Drang korszaka járta. *Bárczy* István volt a polgármester. Az ő városigazgatási zsenialitása, nagy koncepciói és alkotásai jellemzik Budapest életének ezt a korszakát. „A tespedést, rezignációt, tépelődést, aprólékosságot, amely a városigazgatás több ágában volt észlelhető, mihamar a szorgos munka, gyorsabb elhatározások, a jövő sikerek biztató reménye, bátrabb gondolkodás és bizonyos nagyobbszabású, szabadabb mozgás kezdte felváltani" — mondta székfoglaló beszédében *Bárczy* István, mikor 1909-ben másodszor is polgármesterré választották.

Az előző korszak a végletekigmenő spórolás és tanakodás korszaka volt. A szeretetreméltó *Halmos* Jánosnak az volt a mondása, hogy „semmi szín és feltétel alatt egy veres rézkrajcárt sem adunk!" *Bárczy* idejében azután megváltozott a jelszó is, a tempó is. Az eszmék, tervek és alkotások új, hatalmas lendületet adtak Budapest fejlődésének. A világháború ugyan megakasztotta ezt a fejlődést és lehetetlenné tette a tervek és elgondolások egész seregének megvalósítását, de kétségtelen, hogy a háborút követő nehéz idők nagy erőfeszítései és nagyszabású rekonstrukciós munkája jórészben kárbaveszett volna, ha *Bárczy* István és tehetséges munkatársai a béke éveiben le nem rakják a fundamentumot. Dolgok és emberek az ő szerencsés egymásratalálásuk egyaránt hozzájárultak a sikerhez. A Bárczy-rezsim programjának első pontja az önkormányzati függetlenség. Mikor *Bárczy* Istvánt 1906 júniusában polgármesterré választották, székfoglalójában azt mondta: megválasztását annak tulajdonítja, hogy a közgyűlés „az önkormányzati függetlenség, az erős magyar nemzeti kultúra és a modern demokratikus haladás tettekre kész emberét látta benne". Budapest törvényhatósága nem is csalatkozott várakozásában, mert *Bárczy* mindvégig hű maradt ehhez a programhoz.

Mindenekelőtt rendezte a tisztviselők fizetését, mert azt tartotta, hogy csak megelégedett és olyan tisztviselői karral tud dolgozni, amely meg tud élni a fizetéséből. Azután tervezetet készített a községi választójog kiterjesztéséről, mert szerinte igazságtalan és lehetetlen állapot, hogy a közel egymilliós lakójú főváros képviselőit néhány száz ember által, meghatalmazások alapján leszavazott 20—25 ezer választó választja. A képviselők felét pedig nem is az összes polgárokból szabadon, hanem vagyoni cenzus alapján, virilisták közül kell választani. Ma, amint tudjuk, a községi választók száma meghaladja a háromszázezret.

Aztán sorra jött a program többi pontja is. Megindult a kislakás- és az iskolaépítés, majd a városi építkezés megindította a magánépítkezést is. Valósággal építési láz támadt. Azután jött a közhasznú üzemek kommunizálása: a gázgyár és az elektromostelepek megváltása. Akkor vásárolják meg a városi villamosvasút részvénytöbbségét is, hogy hathatósan szólhasson bele a főváros a villamosvasúti tarifa kérdésébe. Megkezdik a közélelmezési kérdések sokágú problémájának a megoldását és jellemző, hogy a drágaságról már akkor is mint világjelenségről beszélnek.

Most aztán, hogy lapozgatom a *Fővárosi Hirlap* első évfolyamait: megelevenednek előttem a közüzemek megváltásáért folyó közgyűlési harcok, a régi viták, régi tárgyalások. Olvasom a régi jelszavakat és olyan furcsa, hogy egyik-másik kérdés minthogyha máig sem veszítette volna el aktualitását. A Tabánt már akkor fel akarták építeni; a Rókust le akarták bontani, annál is inkább, mert a király kijelentette, hogy „nem tűri tovább". „Az új fővárosi törvénynek a kormány által való benyujtása *küszöbön van*" — ujságolja az egyik hírlap. A pályaudvarokat már akkoriban is ki akarták telepíteni. Végre a háztartás rendezése és szanálása, mint valami vezérmotívum vonul végig minden terven és programon.

A nagy programhoz természetesen pénz kell, mégpedig sok pénz. 270 millió koronában szabja meg a közgyűlés a beruházóprogram keretét, de *Lánczy* Leó és *Ullmann* Adolf nem akarnak olcsó kölcsönt adni a városnak.

— Ha a pesti bankok nem adnak, majd ad a külföld! — fenyegetőznek a városházán és csakugyan a főváros akkori vezérei: *Bárczy* István, *Vázsonyi* Vilmos és *Heltai* Ferenc kiutaznak Londonba pénzért. Angol tolmácsnak a polgármesteri titkárt: *Stankovits* Szilárdot viszik magukkal. Sok kaland után meg is szerzik az első külföldi kölcsönt, 2 millió fontsterlinget a Lloyds Banktól

Londonban meglátogatják a lordmayort, ki meghívja Bárczyékat dinére. Örülnek a meghívásnak, csak az a bökkenő, hogy *Vázsonyinak* nincs cilindere. Nem baj. *Heltai* megbízza *Stankovitsot,* hogy sürgősen szerezzen cilindert a demokraták vezérének. *Stankovits* dícséretreméltó ügyességgel teljesíti a nehéz megbízást. A megbízás azért nehéz, mert esküvője óta Vázsonyi fején nem volt cilinder, mégpedig nemcsak azért nem volt, mert a feje nem állotta, de

a gyors elintézésnek. Eddigi munkásságom során sikerült bebizonyítanom, hogy

a bürokratizmustól mentesített közigazgatásnak vagyok a harcosa

és felfogásomat fokozottabban kívánom érvényesíteni annak az érdekében, hogy a közönség mindenütt, ahol a főváros hatóságaihoz fordul, *akadálytalan és hibátlan kiszolgálásban részesüljön.*

— A realitásoknak vagyok az embere és bármennyire is szeretném Budapestet új ékkövekkel ragyogóbbá tenni, el kell fordulni a délibábos tükörképtől, hogy *annál fokozottabban megfigyelhessük a szürke hétköznapokat.*

A mai kor városvezetőjének munkája arra irányulhat, hogy állandó figyelemmel kísérje a polgárság életviszonyait.

A főváros közigazgatási hatóság és ezen a ponton állandó segítőtársa, vagy akadályozója lehet a közönség érdekeinek. Mihelyt a lehetőség megnyilik számomra, *megfelelő intézkedéseket kívánok tenni a gyakorlati újítások érdekében.* A budapesti polgár lépten-nyomon kapcsolatban van a fővárossal, akár közjótékonysági, kultúrális, közegészségügyi, közlekedési, vagy élelmezési gondjai vannak. Kitűnő intézményeink vannak, hogy mindezeket a követelményeket kielégíthessék s azt hiszem, ezzel magyarázható, hogy a főváros közönsége annyira érdeklődik a városházi ügyek iránt is.

A hatóság vezetőjének természetszerűleg meg kell keresnie az utat, amely elhalkítja a panaszokat, megszünteti a kifogásokat és elnémítja a zúgolódásokat minden ellen, ami a főváros irányításától függ.

Polgármesteri megválasztásom államfői megerősítése után végigmegyek a főváros adminisztrációs, kulturális, szociális és üzemi tevékenységének egész területén, hogy *megkeressem a hibákat és megtaláljam a helyzet javításához szükséges eszközöket.*

Budapest fejlődése és az ország fejlődése elválaszthatatlanok egymástól

és én fanatikus hívője vagyok annak, hogy a magyar faj jövőjét acélos élniakarásunk biztosítja. Éppen ezért minden vezetőnek minden intézkedésénél a leggondosabban arra kell ügyelnie, hogy a mi fajunk erejét, jövőjét minden téren biztosítsa.

A magam részéről minden intézkedésem elsősorban országos és magyar érkekre van tekintettel,

mert él bennem a hit, hogy ez a milliós városunk a magyar kultúrával, az országgal áll, vagy bukik.

A polgármester meggyőző erővel folytatja fejtegetéseit.

— *Nem ismerek különbséget ember és ember között.* A társadalom annyi bajjal küzködik s annyi nehézséggel birkózik, hogy a hatóságnak mindenütt készen kell lennie a támogatásban. A pénzügyi keretek határt szabhatnak a főváros támogató szándékainak, azonban

mindenkit felkarolunk, aki önhibáján kívül az elesettségre kényszerült.

Nem akarok ígérgetni és csábító színeket festeni a horizontra, azt azonban őszintén érzem, hogy *Budapest polgársága nem fog csalódni bennem.*

A polgármester megválasztása után nyomban tisztelgett *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél, aki messzemenő jóindulattal hallgatta meg a fővárosra vonatkozó időszerű kérdéseket.

— A miniszterelnök úr — mondja *Szendy* Károly polgármester — nagy érdeklődéssel viseltetik a főváros ügyei iránt és beszélgetésünkből joggal meríthetem azt a reményt, hogy

a kormány részéről minden támogatást megkapunk Budapest közönsége érdekeinek előbbrevitele céljából.

A kormányzati hatóságok teljes jóindulata, a főpolgármester úr megtisztelő bizalma és a törvényhatósági közgyűlés odaadó támogatása megkönnyítik számomra annak a célkitűzésnek valóra váltását, *hogy Budapest székesfőváros bizakodó kilátásokkal induljon neki a boldogabb jövőnek . . .*

*

A polgármester az eskütétel után mondja el székfoglaló beszédét, amelyre páratlanul felfokozott kíváncsiság és érdeklődés irányul. Nem kétséges, hogy *Szendy* Károly polgármester ebben a beszédében az összes részletekről megemlékezik és olyan programot tár a közvélemény elé, amely teljesen kielégíti a reménytől duzzadó várakozásokat.

Usetty Béla és Petracsek Lajos a szervező munka megindításáról

A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének megalakításában és a nehézségek áthidalásában tevékeny szerepet vittek *Usetty* Béla és *Petracsek* Lajos országgyülési képviselők, akikre különben is az a nagy feladat vár, hogy *kipróbált szervezőképességükkel és hozzáértésükkel a budai és pesti kerületek pártorganizációs munkáját vezessék.* A *Fővárosi Hirlap* kérdésére a párt új szervezetéről és új célkitüzéséről a következő válaszokat kaptuk:

USETTY BÉLA:

— Remélem, hogy az új alakulás a *régi hagyományos szellemben* fog működni a városházán és eredményeket is fog elérni, mert hiszen *kormánytámogatással nagyobb dolgokat* is meg lehet majd valósítani. Ha a kormány fentartás nélkül a pártra helyezi a súlyt, a *párt igen hamar meg fog erősödni.*

PETRACSEK LAJOS:

— Az új alakulás, amelyben egyesült a régi *Községi Polgári Párt, a Frontharcos Párt, a Tabódy-Párt,* a rokkanttak és mindazok, akik — nagy számban — *Zsitvay* Tibor személye miatt jelentették be csatlakozásukat, mindenesetre *rendkivül nagy jelentőséget nyujt a kormánynak arra, hogy óriási szervezett tábort állitson maga mögé a fővárosi politikában.* A kormányzat az utóbbi években a főváros polgárságának érdekeit mérsékelten vette figyelembe, ha most a polgárság látni fogja, hogy a kormányzat gondozó keze ő rá is kiterjed, bizonyára azzal a jóleső érzéssel fog e nagy pártalakulás mellé állani, mint a vidéken, ahol nagy tömegek sorakoztak fel a Nemzeti Egység Pártja mögött. Az a körülmény, hogy a fővárosi politikában eddig rengeteg párt osztotta meg a közvéleményt, nem lesz akadálya egy erős párt kialakulásának, sőt ellenkezőleg, meggyőződésem szerint

meg fogja könnyíteni egy új nagy kormánypárt létesítését.

Az a nagy intelligencia, amelyet a fővárosi közönség képvisel, meg fogja érteni, hogy az *ország sulyos helyzetében nem lehet széttöredezve, különböző ideálok, vagy müideálok útján haladni.* Nekem az az érzésem, hogy az *ellenzékieskedésnek minden forrása kiapad és* minden józanul gondolkozó polgárnak az lesz a kötelessége, hogy

a gazdasági világválságnak most már remélhetőleg utolsó szakát, erősen szervezett egységben iparkodjék leküzdeni.

A kormányzat és a polgárság közötti megértést mindenesetre elő fogja mozdítani az új helyzet és akkor, amikor az országos politika és a fővárosi politika teljes összehangolódást nyert, nagyon sok olyan lehetőség nyílik, amelyek a polgárság érdekeit lesznek hivatva előmozdítani. A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének megalakulásán, amikor először olvadt össze a sokféle tábor, az első pillanatban káotikusnak látszott a helyzet, de a *miniszterelnök úr beszéde,* amellyel minden támogatását ennek a pártnak helyezte kilátásba, továbbá *Zsitvay* Tibor magasszárnyalású megnyilatkozása nemcsak, hogy nyomban megértésre és visszhangra talált, hanem

tiszta helyzetet is teremtett,

amelyben mindenki megértette, hogy *nem a személyi kérdések, a lényegesek,* hanem *az elvi és tárgyi* kérdések. Mindenki megértette, hogyha egyeseknek idővel talán félre is kell állani, ez csak azért lesz szükséges, hogy Budapest egy növekedő, feltörekvő ifjúságnak is megfelelő helyet adjon. Miután az új alakulással nagyon sok ellentét és félreértés teljesen kiküszöbölődött, miután a miniszterelnök úr világosan megmondotta, hogy

ez a párt a kormány pártja,

a fővárosi politikában mozgalmas, eredményes és sok sikerrel kecsegtető újesztendőt várhatunk.

A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének közgyülési tagjai:

A Nemzet Egység fővárosi szervezetének tagjai a törvényhatósági bizottságban:

Andréka Károly, *Barla-Szabó* József dr., *Bayer* Antal, *Bánó* Dezső, *Bárczy* István, *Becsey* Antal, *Burghardt-Bélaváry* Rezső dr., *Csilléry* Béla dr., *Dési* Géza dr., *Dorner* Gyula, *Fabinyi* Tihamér dr., *Ferenczy* Tibor dr., *Gaár* Vilmos dr., *Gerlóczy* Endre dr., *Glücksthal* Samu dr., *Harrer* Ferenc dr., *Hatolkay* Kázmér, *Héder* Lajos dr., *Kállay* Tamás dr., *Kozma* Jenő dr., *Lédermann* Mór, *Martin* János, *Nagy* Antal, *Nagy* Zsigmond dr., *Németh* Béla dr., *Nikelszky* Zoltán dr., *Orova* Zsigmond dr., *Orphanides* János, *Oszoly* Kálmán, *Pap* József dr., *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos dr., *Petzrik* Jenő dr., *Piazza* Győző, *Pintér* Jenő dr., *Pompéry* Elemér, *Petainek* József, *Rakovszky* Iván dr., *Scheuer* Róbert, *Schmidt* Richard, *Staub* Elemér, *Szabó* Sándor dr., *Szlavik* Ferenc, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Wellisch* Andor, *Wolf* István, vitéz *Arvátfalvy Nagy* István, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, *Bornemissza* Géza, vitéz *Lázár* Domokos, vitéz *Martsekényi* Imre, *Pályi* Gyula dr., *Studinka* Béla dr., *Takách-Tholvay* József gróf.

---

egyáltalában kevés olyan cilinder akadt, amely ráfért volna *Vázsonyi* fejére. *Stankovits* azonban addig sürgött-forgott és tevékenykedett, míg talált Londonban olyan cilindert, mely megfelelt *Vázsonyinak.* Erre azután kocsiba ültek és mentek a lordhoz. *Vázsonyi* egész úton a kezében tartotta a cilindert; csak a kapu előtt tette fel és boldog volt, mikor átadhatta az inasnak.

A következő évben egy 105 millió francia frankos kölcsönt vett fel Budapest a Credit Lyonnaistől és három más francia banktól; 1912-ben pedig felvette a 25 millió frankos és 5 millió dolláros függő kölcsönt. A második kölcsön már nehezebben ment, mint az első. Akkor már a levegőben lógott a balkán-háború, és levegőben lógott a világháború is, csak mi nem tudtunk róla A párizsi bankdirektorok azonban már tudták, vagy legalább is megérezték és így történt, hogy a magyar kormány, mely 1911-ben szintén nagyobb beruházó kölcsönt akart felvenni: nem kapott, ellenben a magyar főváros kapott pénzt.

Vázsonyi Vilmos, *Polónyi* Géza, *Heltai* Ferenc, *Platthy* György és *Feleki* Béla voltak akkoriban a közgyűlés hangadói. *Vázsonyi* a legbriliánsabb szónok; *Polónyi,* aki mindent megkontrázott; *Heltai* Ferenc pedig az az ember, aki mindent a legjobban tudott. Mikor a város megváltotta a gázgyárat: *Heltai* Ferencet tették meg vezérigazgatónak, aki azért továbbra is fenntartotta a nexust régi kollégáival, az ujságírókkal és rengeteg elfoglaltsága mellett megtartotta a Hírlapírók Nyugdíjintézetének elnöki állását is. Akkor írta róla egy maliciózus kedvű ujságíró, akinek rosszabb volt a szája, mint a tolla, hogy „*Heltai* Ferenc egyszerű gázgyári vezérigazgatóból küzdötte fel magát ujságíróvá".

Mikor a háztartás rendezése volt a téma a városházán: a városi könyvtár új igazgatója: *Szabó* Ervin amerikai mintára röpíven értesítette a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy erről a témáról a világ minden nyelvén milyen legújabb szakkönyvek találhatók a városi könyvtárban? Egy hónappal a körlevél szétküldése után egy ujságíró megkérdezte a könyvtárigazgatót, hogy volt-e foganatja a körlevélnek?! Akadt-e városatya, aki a községi háztartás rendezésére vonatkozó könyvek iránt érdeklődött?!

— Akadt! — mondta mosolyogva a könyvtárigazgató. — *Platthy* elvitt egy könyvet; *Feleki* hármat és *Heltai* Ferenc elvitte az összes többit.

Olyan furcsa visszaemlékezni ezekre a régi időkre.

A minap kedves keretben ünnepelték e kor hősét: *Bárczy* Istvánt. Arcképét leplezték le az V. ker. Népházban, mely szintén az ő rezsimjének az alkotása. És erre az ünnepre nemcsak *Bárczy* régi munkatársai és tisztelői jöttek el, hanem eljött a város mostani vezetősége is. A mindig finom és nobilis *Sipőcz* Jenő vezetésével megjelent az egész tanács. Csak *Borvendég* főpolgármester hiányzott. Ő szegény akkor már nagyon beteg volt, de elküldötte maga helyett az ünnepi beszédet, melyben a város mai vezérkara meghajtotta zászlaját a régi rezsim nagy polgármestere előtt. Szép beszéd volt, Borendégnek utolsó üzenete, amelyet a mindig szeretetreméltó *Liber* Endre olvasott föl. De talán még a főpolgármesterénél is szivhezszólóbb volt az az igazán gyönyörű néhány mondat, amivel ezt a beszédet megtoldotta Bárczy egykori titkára: *Liber* Endre.

Most megint új korszak kezdődik a városházán. Új ember ült a polgármesteri székbe: jóeszű és erőskezű ember. *Szendy* Károlynak vannak tervei és ötletei. Ráillik, amint az angol mondja: „a legjobb ember, a legjobb helyen."

Kialakult a fővárosi politika tömör új többségi frontja

A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének ünnepélyes megalakulása

1934 december 13-a nevezetes dátuma marad Budapest történetének. Ezen a napon nemcsak az történt, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök maga állt a fővárosi nemzeti egység élére és nemcsak az történt, hogy *Zsitvay* Tibor, a budapesti szervezkedés vezetője beszámol a nemzeti egység fővárosi politikájának irányelveiről, hanem egyben kialakult a fővárosi politika új többségi frontja és a fővárosi politika tengelyévé az egyetemes nemzeti gondolat, keresztény erkölcs és nemzeti kultúra lettek. *A Nemzeti Egység Pártjának Fővárosi Szervezete* csütörtöki ülésén bebizonyította, hogy ezeknek a magasztos ideáloknak, amelyek az új magyar élet tápláló forrásai is, drága örök kapcsot keresnek a főváros és a vidék között.

*

Maga *Gömbös Gyula* miniszterelnök, aki ezen a délutánon tulajdonképpen nem a nagy nyilvánossághoz szólott, hanem a párt belső intim életében, mint családfő mondott néhány bölcs mondatot, szintén a főváros és a vidék együttműködésére vetette a legfőbb súlyt. Kívánatosnak mondotta, hogy a Nemzeti Egység Pártja a főváros ügyeivel is ugyanazzal az ügyszeretettel, buzgalommal és lelkesedéssel foglalkozzék, mint a nemzet többi nagy kérdéseivel. Különösen jelentős volt a miniszterelnöknek az a kívánsága, hogy a mai és az elkövetkező politikai generáció egymást támogatva, közös erővel minden erkölcsi és szellemi energiát egy célra koncentráljon és úgy küzdjön a nemzet, valamint a főváros jobb jövendőjéért. A miniszterelnöknek nem volt szükséges többet mondania, mert *ha még leszögezte a Keresztény Községi Párttal való szoros együttműködést,* akkor tökéletes vonalát adta meg a jövendő városházi politikának. Megnyugtató kép ez, mert azt jelenti, hogy amíg egyrészt szilárd, tömör és tántoríthatatlan többség, amely fegyelmezetten teljesíti kötelességét, tartja kezében az irányítást, addig másrészt gondoskodásnak kell történnie az utánpótlásról is azzal, hogy az ifjúság, a jövő generáció lépésről-lépésre tért fog nyerni Budapest székesfőváros vezetésében. Ez a két gyakorlati pillére Gömbös Gyula városházi politikájának.

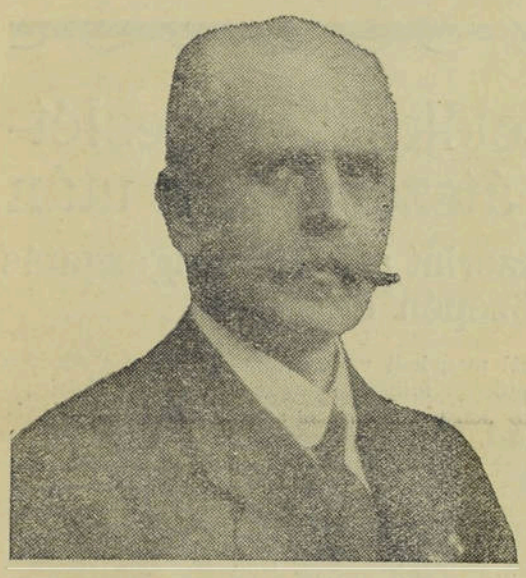

Zsitvay Tibor dr.

Könnyebb, simább, nyugodtabb kormányzást jelent ez a városházán, mint amilyet az utóbbi évtizedben figyelemmel kísérhettünk. Ez az a múlt, amelyre *Zsitvay* Tibor csütörtöki nagy beszédében szinte az első mondatban mutatott rá. Elmondta, hogy a fővárosban nagy és nehéz, nemzeti szempontból megbecsülést érdemlő munka folyt tíz éven keresztül, amit a Nemzeti Egység Pártjának értekezlete során maga a miniszterelnök is nagy elismerő szavakkal méltatott. A *Községi Polgári Párt munkája és annak vezetője, Kozma Jenő egy évtizeden át ritka bölcsességgel vezette a város ügyeit* és a pártok versengése, egymást meg nem értése közepette is mindig ki tudta választani azt az utat, amelyen a fővárosnak a nemzeti eszmények irányában haladnia kell. Olyan politikai rutin és taktikai érzék kellett ehhez, amit az utókornak méltánylása kísér és amelyet tiszteletben kell tartania annak az új többségi frontnak is, amely biztos többségi elven felépülve szilárd fegyelemmel indul a nagy megujhodás felé.

*

A nap nagy eseménye azonban *Zsitvay* Tibor beszéde volt, amely alatt észrevétlenül emelkedett a költői magaslatok régiójába. Ez a beszéd nemcsak államférfiúi, de ami ezzel egyenlőrangú, *szintiszta pesti polgári beszéd is volt.* Az államférfiú bölcsessége sugárzott a gondolatokból és a pesti polgár szíve nyílt meg az érzéseken át. *Zsitvay* Tibor beszédének nagystílűségét, eszmegazdagságát, költői szépségeit, hasonloan poetikus cikkben méltatja a *Fővárosi Hirlap* mai számában *Dési* Géza országgyűlési képviselő. A nap krónikásának nincs tehát más hivatása, csak még egyre akar rámutatni, amikor ennek a beszédnek érdemeit méltatja. A háború alatt a német katonatiszteket csodálta az egész világ. Ezek a nemzeti szellemtől és kötelességektől áthatott kitűnő férfiak, akik odahaza talán ügyvédi irodájukban dolgoztak, vagy az iskolában nevelték az ifjúságot, felsőbb parancsra napok alatt új szakemberekké lettek. Mondják, hogy a romániai petróleumforrások soha olyan szakszerű kezelés alatt nem állottak, mint mikor egy-egy német katonatisztet, egy-egy békebeli ügyvéd, vagy tanár állott az élükre, egy-egy heti szorgalmas tanulás, gyakorlati önképzés révén lepipálják a legkitűnőbb petróleum-szakembereket is. Ezeknek a háborúbeli német katonatiszteknek a nagyszerű erényét hozta magával a főváros életébe *Zsitvay* Tibor, aki hetek alatt megismerte Budapest kommunális életét és olyan programot adott, amelyből érezni lehet, hogy tisztában van azzal a gigantikus gépezettel, amelynek működését hivatva lesz a jövőben irányítani és ellenőrizni. Aki tudja, hogy milyen értékek mehetnek veszendőbe egy rossz városi kormányzás alatt és aki tudja, hogy milyen hatalmas értékeket és eredményeket csiholhat ki ennek a városnak hatalmas életerejéből egy jó városkormányzó, az örömmel hallotta *Zsitvay* Tibor csütörtöki programadó beszédét.

*

Az értekezletnek volt azután még néhány illusztris szónoka. Koronatanui annak, hogy az alakulás őszintén és becsületesen szolgálja a főváros érdekét és javát. Nagyszerű és felemelő gesztus volt *Barczy* Istváné, aki kijelentette, hogy az utolsó tizenöt esztendőben nem vett részt a főváros aktív közéletében, de ezt az alkalmat fölhasználta arra, hogy régi, hosszú tapasztalatait felajánlja a fővárosnak és megígerte, hogy a jövőben igyekszik minél jobban resztvenni a törvényhatóság munkájában. *Bárczy* István aktivitása nagy öröm mindnyájunk számára és Budapest polgársága úgy érzi, hogy *Bárczyt Gömbös* Gyula, a miniszterelnök iránt való személyes barátsága állította újból a harcosok sorába.

Hasonlóképpen Gömbös Gyula miniszterelnök személyes kívánságára vállalt szerepet a budapesti közélet szereplésében Budapest közéletének még egy klasszikus alakja, *Magyar* István, a nemrég nyugalomba vonult koronaügyész. Nagyjelentőségű szavak azok is, amelyekkel *Ugron* Gábor méltatta az új helyzetet. O volt az, aki konstatálta, hogy a Községi Polgári Pártot a korábbi kormányok nem részesítették abban a támogatásban, abban a figyelemben, amire munkájával rászolgált volna. Most más lesz a helyzet — mondotta *Ugron* Gábor, — mert a kormány ennek a szervezetnek teljes erővel a hátamögé állt és a Nemzeti Egység Pártja most már olyan erőt képvisel a főváros életében, amellyel komoly eredményeket lehet elérni.

Ilyen auspiciumok mellett indul el a jövendő nagy munkája, amelyhez valamennyien őszinte reményeket fűzünk.

Zsitvay Tibor:

A dolgozó polgárságnak és munkásságnak boldogulását tartjuk fővárosunk legkívánatosabb ékességének

A városházi politika érdeklődésének előterében a Nemzeti Egység fővárosi pártalakitása áll és ebben a vonatkozásban általános tisztelet irányul *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter, a szervezet elnökének személye felé, aki a megalakuláskor mondott beszédében meghódította az összes városi politikai tényezőket. Pártkülönbség nélkül az a vélemény alakult ki, hogy a kormány érdeklődése és a főváros iránti szándékának megérzékítésére *Zsitvay* Tibornál jobb kezekbe nem kerülhetett a kormány képviselete. A pártok felfogása szerint az együttműködés feltételei sohasem voltak ilyen kedvezőek, aminek magyarázata, hogy *Zsitvay* Tibor minden oldalon a legnagyobb rokonszenvet és tiszteletet mondhatja a magáénak.

A pártalakulás komoly és nemes céljairól kérdést intéztünk

DR. ZSITVAY TIBOR-hoz,
a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének elnökéhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Budapest városi politikájában eddig nem vettem részt, illetőleg annyi részem volt benne, mint miden fővárosi polgárnak, vagyis viseltem a terheit és várva vártam az igazi, céltudatos a lakosság szempontjait és érdekét soha szem elől nem tévesztő új éra kialakulását. Bizonyára eddig is számosan voltak a törvényhatóság bizottsági tagjai közt és pedig mindegyik pártban, akik ezt a célt szolgálták működésükkel és ennek az időszaknak az eljövetelét várták. Most, hogy a fővárosi politikában aktív részt vállaltam, célom csak az lehet, hogy minden erőmmel szolgáljam azt az egyedül helyes irányt, amely kétségen kívül helyezi, hogy

a főváros érdeke nem lehet a pártok közt játékos labda,

hanem a lakosságra nézve exisztenciálisan fontos és komoly dolog.

— Azt akarom, hogy a fővárosi polgár a jövőben érezze, hogy ő maga intézi saját sorsát a fővárosban, az ő szempontjai, az ő érdekei, az ő józan ítélőképessége, az ő megélhetését, boldogulását biztosító szociális gondoskodás irányítja a főváros intéző köreit. Azt akarom, hogy

a városháza és a város minden hivatala és üzeme üvegpalota legyen, amelyen áthatol a napfény és keresztüllát a fővárosi polgár szeme.

Azt akarom, hogy a fővárosi polgár saját szemével győződjék meg arról, hogy a város minden ügyét az ő jogos érdekeinek figyelembevételével intézik és ne legyen előtte semmi titokzatosság, semmi nyugtalanító homály.

— A nagy nyilvánosság ellenőrzése és termékeny közreműködése, az én hitem szerint, új korszakot nyithat meg a főváros fejlődésében, amely végleg kiküszöböli a pártoskodást, a gyűlölködésnek a magyar lélektől oly idegen szellemét és amikor a hétköznapok dolgos polgára nyugodtabban viselheti az átmeneti időknek még hátralevő nehézségeit, mert bizonyosan tudja, hogy

a fővárosnak minden tényezője csakis a jobb jövő előkészítésén dolgozik.

Az én gondjaim, érzéseim a fővárosi polgár gondjai, érzései. Hiszem, hogy mindnyájan, akik egyformán szeretjük Budapestet, mindnyájan, akik nemcsak szépnek, fejlődőnek, ragyogónak akarjuk látni ezt a várost, hanem

a dolgozó polgárságnak és munkásságnak boldogulását tartjuk fővárosunk legkívánatosabb ékességének,

mi mindnyájan nemcsak gondolatban és érzésben, hanem az összefogásban és a városért való munkában is találkozni fogunk.

— Végül azt akarom, hogy a fővárosi polgárnak is legyen akarata és a városházán az ő akarata érvényesüljön.

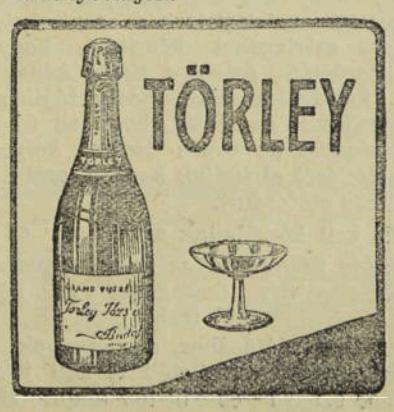

Befejezték a fővárosi üzemek vagyonának újrabecslését

Morvay Endre tanácsnok nyilatkozik az üzemek racionalizálásáról, a szakszerű átszervezésről és az egységes alapon készülő reális mérlegekről

Az üzemek szanálása még nem kezdődött meg és *Sipőcz* Jenő főpolgármester ezirányú terveit még senki sem ismeri. A főváros közönsége azonban érthető várakozással néz a várható eredmények elé, annál is inkább, mert az üzemeknél már a tulajdonképpeni szanálás megkezdése előtt is történtek olyan intézkedések, amelyek a kedvezőbb helyzet elérését célozzák. Az üzemeknél tervbevett takarékossági intézkedések és a várható eredmények felől

MORVAY ENDRE dr.
tanácsnoknál,

az üzemi ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának így nyilatkozott:

— A költségvetési vitában és a törvényhatósági bizottság egyéb fórumai előtt több alkalommal mutattak rá arra, hogy az üzemek azok, ahol leginkább kecsegtethet eredménnyel a szanálás. A felszólalók azonban nem konkretizálták eléggé azokat a lehetőségeket, amelyek a kívánt eredményt biztosítanák. Kétségtelen, hogy

a szanálás keretében bőséges szerepet kell elfoglalni az üzemeknek

és én szintén azokkal a reménységekkel vagyok eltelve, hogy az egész üzemi gazdálkodás területére kiható, átfogó, egymással szervesen összefüggő intézkedések révén sikerül majd olyan megtakarítási lehetőségeket kimunkálni, amelyek a szanálás és a racionalizálás szempontjából jelentős értéket képviselnek.

Az üzemeknél ezt az általános rendezési munkát, helyesebben, ennek a munkának az előkészítését és elindítását már az év elején megkezdtük,

jóval a szanálási rendelkezések kiadása előtt. A célunk az volt, hogy az üzemi gazdálkodásban egységes szempontokat és elveket léptessünk életbe.

— Elsősorban *megkezdtük* — folytata a tanácsnok — *az üzemi vagyon újraértékelését.* Ez igen nagyjelentőségű feladat volt.

Megalakításuk óta sem történtek intézkedések, hogy üzemek vagyonát újraértékeljék.

Az 1923. évi felértékelési rendelet végrehajtása kapcsán történtek ugyan bizonyos méretű felülbecsülések, de meg kell állapítani, hogy ennél a műveletnél még az egyes üzemeken belül sem jutottak kifejezésre az egységes elgondolások. Ezt az üzemi bizottság vizsgálatai során meg is állapították. Még az év elején utasítást adtunk ki, hogy az egyes üzemek vagyonát milyen irányelvek szerint kell értékelni és arra törekedtünk, hogy a vagyonbecslési munka oly ütemben haladjon, hogy *az 1934. évi mérlegekben már az új vagyonbecslés adatai szerepeljenek.* Ezeket a munkálatokat az üzemi ügyosztály állandó felügyelete és irányítása mellett az egyes üzemek már befejezték és ennek megfelelően

az új vagyoni becslés eredményei az idei év végén összeállítandó mérlegből már pontosan megállapíthatók lesznek.

Ilymódon a *vagyoni helyzetet a fővárosi üzemeknél egységesen, reális alapokra helyeztük.* A vagyoni helyzet tisztánlátása érdekében nemcsak a vagyonbecslési munkák indultak meg, hanem

a mérlegek készítésének technikáját is egységes szabályozással megoldottuk.

Reméljük, hogy a két tényező, az újrabecslés és az egységes mérlegkészítés segítségével sikerül olyan mérlegeket készíteni, hogy azok minden hozzáértő számára tiszta képet és az objektív kritika részére pedig tájékoztatást fognak nyujtani. Reméljük, hogy az új mérlegek segítségével *az egyes üzemek helyzetének téves megítélését el tudjuk kerülni,* ami a multban többször előfordult.

— El kell készülnünk arra, hogy az

az egyes üzemeknél az üzemvagyonból kisebb-nagyobb összegeket le kell majd írni.

A helyzet tisztánlátásához, a viszonyok realizálásához azonban okvetlenül el kell jutni, ha a szanálást szilárd és biztos alapra akarjuk helyezni. Az egyes üzemeknél az intenzívebb foglalkozás során megállapítottuk, hogy az adminisztráció egyes részleteiben olyan egyszerűsítések is keresztülvihetők, amelyek, — *anélkül, hogy személyi vonatkozásban áldozatokat kivánnának,* — az üzem vitelét olcsóbbá, jobbá tehetik. Egyes részletkérdéseket, amelyek elszigetelten megoldhatók voltak, igyekezünk már is rendezni. Nagyobb eredményeket várhatunk oly szakszerű munkától, amely az egyes üzemek egész gesztiójára kiterjed. Itt olyan természetű átszervező munkára gondolok, mint aminőt a mult év folyamán *Széll* Jenő dr., a kiváló organizátor-szakértő, a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatójának útmutatásai szerint a Vizműveknél bevezettünk. Ez a munka a maga tüzetességével, precizitásával és minden részletre való kiterjesztésével igen szép eredményeket produkált anélkül, hogy alkalmazottak exisztenciáját veszélyeztette volna. Ezt a szakszerű, átszervező munkát kell átvinni a többi üzemekre is és én remélem, hogyha a szanálás munkája erre az útra terelődik, valóban jelentős eredményeket várhatunk. Természetesen az átszervezés egymagában nem elegendő,

a józan takarékosság szellemét meg kell valósítani.

Ilyen irányelvek és reformok mellett, reméljük, hogy a kedvező hatás jelentkezik és sikerül megvalósítani azt a sokoldalról hangoztatott óhajt is, hogy az üzemek életéből lehetőleg kiküszöböljük a bürokratizmust, s helyébe minél nagyobb teret nyissunk a gyakorlati üzleti mentalitásnak.

Beszélgetésünk során érdeklődtünk a tanácsnoknál, hogy összegszerüen milyen változás várható az üzemek újraebcslése, illetve árbecslése révén, erre azonban nem kaptunk választ és informátorunk kijelentette, hogy *ez csak az általános mérleg összeállitása során lesz precizirozható.* Kérdezösködtünk aziránt is, hogy *mikorra várható a világitási üzemek tervbevett összevonása,* amelyről a közel hetekben már mint befejezett tényről beszéltek.

— A főváros vezetősége, — hangzott a válasz, — változatlanul foglalkozik azzal a gondolattal, hogy

az azonos természetű üzemeket közös vezetés alá vonja,

annál is inkább, mert erre vonatkozólag a fővárosi törvény is utasítást tartalmaz. Hogy a világítási üzemek igazgatásának összevonása tényleg mikor valósul meg, az e pillanatban még bizonytalan és a körülmények későbbi alakulásától függ.

Megállapítják a tisztviselők szükséges létszámát a közigazgatás átszervezése után

Farkas Ákos tanácsnok tervei szerint a kerületi igazgatás reformja a jövő év közepén életbelép

A fővárosi közigazgatás küszöbön álló nagyarányú racionalizálásának és időszerű megreformálásának kérdésével szorosan összefügg a *státusrendezés* és az *új pragmatika,* az új *státus-szabályzat* előkészítése és életbeléptetése. A racionalizálás előkészítésével, mint tudjuk, *Gallina* tanácsnok elhúnyta után *Felkay* Ferenc dr. tanácsnokot bizta meg a polgármester, aki ezt a hatalmas munkakört megtartotta azután is, hogy átvette a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetését. Az előkészítés alatt álló reformok egyéb irányú teendőit az elnöki osztály végzi *Farkas* Ákos tanácsnok irányítása szerint. *Flaxmayer* József tanácsjegyző és *Medriczky* Andor fogalmazó foglalkoznak ezzel a különleges munkakörrel. Hétfőn *Farkas* Ákos tanácsnoknál a legközelebb aktuálissá váló nagyjelentőségü ügyekről megbeszélés volt, amelyen *Felkay* Ferenc tanácsnok és *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző is résztvettek.

A tanácskozás után felkerestük

FARKAS ÁKOS DR.
tanácsnokot,

hogy a státusrendezés állásáról és a közigazgatás többi időszerü kérdéséről, így elsősorban az új elöljárósági törvény életbeléptetésével kapcsolatos kerületi reformokról érdeklödjünk.

— A státusrendezés nagyon pontos munkát igénylő, hosszú időre kiterjedő feladat, — mondotta — amit elsietni nem lehet,mert hiszen a most életbeléptetendő intézkedéseknek *évtizedekre terjedő kihatása van.* Hogy a státusrendezés során milyen intézkedések lesznek végrehajtva és hogy a szabályozás miképen alakul, azt most előre megmondani nem tudom, *kombinációkra pedig ez a komoly kérdés nem alkalmas.* A státusrendezés nehéz és bonyolult probléma. Sok olyan elágazása van, amely alapos tanulmányozást és megfontolást igényel. A státusrendezéssel kapcsolatos előkészitési munkálatok már jól előrehaladtak, de azért

még mindig nem lehet a végső megoldás tekintetében állást foglalni.

— Az előkészítés során összegyűjtjük egyes szakok szerint a státusrendezésre vonatkozó adatokat. Nevzetesen kikutatjuk a státus fejlődését, mely nemcsak tunulságos képet ad a főváros közigazgatásának egyes fázisairól, hanem megmutatja azt is, hogy

milyen arányú munkaerőre lesz szükség a végleges rendezésnél.

Ugyanis az az irányadó szempont, hogy összhangba hozzuk az egyes szakok fejlődését a székesfőváros közigazgatásának jelenlegi szükségletével és a jövőben előrelátható fejlődésével. Azonkívül azon kell lennünk, hogy *az egyes szakok létszámát is összhangba hozzuk egymással.* Természetesen meg kell vizsgálnunk az állások létszámát egyes szakokon belül is. Ez okból meg kell várnunk azt is, hogy a főváros vezetősége *milyen irányban kívánja a közigazgatás átszervezését* és egyszerűsítését végrehajtani. A főpolgármester úr és az új polgármester úr kiváló közigazgatási szakértők, alaposan ismerik a főváros adminisztrációját és így leginkább hivatottak arra, hogy megvalósitsák a főváros közigazgatási életében a korszerű reformokat. Még nem ismerjük terveket és elgondolásaikat, de az bizonyos, hogy

bürokráciától mentes és igazságos szellemű közigazgatást akarnak, olyant, amely nem aktagyártásban merül ki, hanem az élet szükségleteit és a magyar világváros fejlődési igényeit kielégíti.

— Az új fővárosi törvény annakidején elrendelte, hogy a főváros a törvény életbelépésétől számított két éven belül megfelelő tervezetet és javaslatot mutasson be a kormánynak. Némi késedelemmel, a közbejött fővárosi törvénynovella miatt — *elkészültek a kerületi reformra vonatkozó javaslataink és hatalmas adatgyűjtésünket is a kormány rendelkezésére bocsájtottuk.* Már hónapokkal ezelőtt felterjesztettük az egész anyagot a belügyminiszter úrhoz és

már elkészült a belügyminiszteriumban az elöljárósági törvénytervezet,

amely jövő év elején a parlament elé kerül. *A reformra feltétlenül szükség van.* A kerületi elöljáróságokat 1883-ban, a ma is érvényben levő, régi elöljárósági törvény megalkotásakor az *akkori szükségszerűségnek megfelelően szervezték,* mert a nagykiterjedésü, de akkor még rendszertelen településü fővárosban

a közigazgatást az akkori hiányos közlekedési viszonyok miatt nem lehetett másképen biztositani.

Ez a helyzet a főváros fejlődése, a lakott területek összeépülése és az egyes városrészek közötti közlekedés kialakulása következtében azóta lényegesen megváltozott. Ezért a kerületi elöljáróságok szerepében is *jelentékeny eltolódás következett be,* ami viszont

szükségessé teszi a kerületi közigazgatás megreformálását.

Az elöljáróságok átszervezése, munka- és hatáskörük új megállapítására remélem már

a jövő év derekán sor kerül.

A hatalmas reformot azonban nem lehet egyik napról a másikra életbeléptetni, hanem csak *fokozatosan,* bizonyos átmeneti idő biztositával.

Döntő szerepet kell juttatni a kormány pártjának a törvényhozás munkájában

A Nemzeti Egység pártjának vezetői nyilatkoznak a budapesti pártszervezés jelentőségéről

A Nemzeti Egység Pártjában végrehajtott átcsoportosítás természetszerüleg maga után vonja a szervezkedési mozgalom komoly megindítását. Budapesten a kormánypártnak nagyvonaluan kiépített kerületi szervezetei müködnek, amelyek teljes felkészültséggel várják a jeladást, hogy a pártszervezés munkáját kimélyítsék. Valószínű, hogy *a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezete Gömbös Gyula miniszterelnök részvételével nagyarányú zászlóbontó naggyülést tart a közeljövőben, amelyen Zsitvay Tibor fogja ismertetni az új alakulás céljait* és a programot, amelynek első célkitüzése a kormány politikai törekvéseinek szilárd alátámasztása. A naggyülés terminusát még nem állapitották meg, de előreláthatóan arra *az újév utáni hetekben* rövidesen sor kerül.

A budapesti szervezkedés fundamentumát képező fővárosi pártszervezet müködésének kilátásairól és annak jelentőségéről kérdést intéztünk

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR dr.
országgyülési képviselőhöz,

a *Nemzeti Egység Pártja országos elnökéhez*, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap munkatársának:*

— *A Nemzeti Egység fővárosi szervezete megalakulásának döntő jelentőséget tulajdonitok.* Kezdettől fogva súlyt helyeztem ugyanis arra, hogy a Nemzeti Egység Pártja a fővárosban éppúgy megszerveztessék, mint az ország többi részében. Nem tartottam sem a kormány, sem a közélet, sem a főváros érdeke szempontjából, de főképen országos érdekből kivánatosnak, hogy

a főváros törvényhatósági bizottságában ne legyen képviselve a Nemzeti Egység Pártja akkor, amikor joggal törekszünk arra, hogy a kormány pártja a törvényhatósági bizottságban döntő szerephez jusson

és a főváros közönségének többsége éppúgy a kormány pártja mögé álljon és abban tömörüljön, mint az ország többi része. Sokan hangoztatják, hogy a *fővárost a vidéktől nem szabad elválasztani* és ugyancsak nem veszik észre, hogy a szétválasztás lehetőségét épp azzal adták meg, hogy a fővárost politikailag más elbánásban részesitették, mint az ország vidékét. Fővárosi szervezetünk működése elé

a legnagyobb várakozással tekintek

mert meg vagyok győződve arról, hogy *a főváros közönségének higgadt és józan ítélete átérzi a fontosságát annak, hogy a fővárosnak is és a fővárosban is támogatni kell a kormányelnöknek azt a törekvését, hogy a magyar társadalomnak közös, egységes nevezőre hozása által lehetővé váljék a magyar jövendőnek biztosítása* érdekében az a nyugodt politikai atmoszféra, amely az építéshez feltétlenül szükséges, amely nélkül az építés el sem képzelhető. Annál is inkább tekintek biztonságos érzéssel a fővárosi szervezkedés további kialakulása elé, mert

Zsitvay Tibor személyében az arra legalkalmasabb politikus állt a fővárosi szervezet élére.

Az ő higgadt ítélete, emberismerete, politikai multja, tapasztalatai, melegen érző, emberszerető szive predesztinálja őt erre a helyre.

A Nemzeti Egység budapesti megalakulásának szükségességéről

vitéz MARTON BÉLA DR.
országgyülési képviselő,

a *Nemzeti Egység pártja országos főtitkára*, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Nemzeti Egység táborának céltudatos országos megszervezéséből önként következik, hogy ebből az erőgyüjtésből *nem maradhat ki az ország legnépesebb területe*, a főváros sem. De következik ennek szükségessége a Nemzeti Egység mozgalma vezérének, a miniszterelnök úrnak politikai programmjából is, amelynek egyik sarkalatos pontja

annak a főváros és a vidék közötti, teljességigmenő harmóniának a megteremtése, amelyet eddig bizonyos vonatkozásban nélkülöztünk

és amelynek hiánya mind a vidék, mind a főváros érdekeit *érzékenyen érintette*. Nagy megnyugvással és bizalommal tekintünk a fővárosi szervezet élére állított *Zsitvay* Tibor őexcellenciájának munkája elé, akinek *köztiszteletben álló személye, közéletbeli multja és eréllyel párosult politikai képességei garanciát nyújtanak a céltudatos és eredményes munkára.*

A székesfőváros energiagazdaságának technikai, közgazdasági és szociális problémái

Irta: Becsey Antal, törvényhatósági bizottsági tag

A nagy városok energiagazdasági problémái között a meleggel és az elektromossággal való gazdálkodás predomináló tényezők. Igaz, hogy nálunk mindkettőnek közös forrása a tüzelőanyag, mert, sajnos, vizi energiákkal nem rendelkezünk. Mindamellett az energiák felhasználásának és értékesitésének *módszerei és lehetőségei* annyira különbözők, hogy a gyakorlatban a két energianemet elkülönitve szoktuk elbirálni. Maga az energiagazdasági törvény is ily értelemben tagozódik két részre: *az elektromos energiára vonatkozó* már életbe is lépett, a másik: a *melegenergiára* vonatkozik és anyaga most van feldolgozás alatt. Mindkét törvénynek célja és létjoga az energiák gazdaságos felhasználása, szénvagyonunk, vagy általánosságban tüzelőanyag készletünk kimélése és a szükségleteknek, illetve energia-mennyiségeknek minél hozzáférhetőbbé, olcsóbbá tétele.

A lezajlott budget-tárgyalások során mint energiagazdasági problémákkal foglalkozó mérnökember és mint a gázművek üzemi választmányának elnöke, természetszerűleg a hozzám legközelebb álló energia-forrással: a *gázművekkel* foglalkoztam. És hogy a gázművekhez fűződő nagy *technikai, közgazdasági és szociális problémák* széleskörű birodalmát kissé megvilágitsam, abba a perspektívába állitottam be a kérdést, amely alkalmas arra, hogy *a gázmű feladatait összes vonatkozásaiban áttekinthetővé tegye.* Szükségesnek tartottam ezt annál is inkább, mert

sűrűn lehet hallani olyan hangokat, amelyek a gázművek létjogosultságát is kétségbevonják,

azt állitván, hogy a gáz, mint melegforrás *drága*, előállitására külföldi anyagot használunk, amely rontja külkereskedelmi mérlegünket s végül úgy a gáz, mint égéstermékei is ártalmasak, sőt veszélyesek.

Ezzel a felfogással szállott szembe a székesfővárosi gázművek üzemvezető igazgatója: *Véssei Ede dr.* a *Városok Lapjában* megjelent figyelemreméltó tanulmányában, kimutatván, hogy *a gázfogyasztás más kulturországokban hatalmas és egyre növekedő fejlődésben van;* mégpedig nemcsak Németországban, ahol gázgyártásra alkalmas szén nagy mennyiségben áll rendelkezésre, hanem szénben szegény országokban is (pl. Svájcban), ahol pedig olcsó vizierők az erőforrások. Kimutatja fejtegetései során, hogy *a gázmű befektetett tőkéit a törlesztésen felül kb. 6%-kal kamatoztatja;* külkereskedelmi mérlegünk pedig végeredményben 9 millió pengőre értékelhető behozatalt tesz nélkülözhetővé az 5 milliót kitevő kőszén-importtal szemben. Nem vitatható, hogy a Gázműveknek, mint *öncélú* intézménynek szemszögéből mérlegelve ezeket az adatokat, azok helytállók. Mihelyt azonban ebből a szűk keretből kilépve szélesebb horizonton vizsgáljuk a gázműnek, mint energiaforrásnak feladatait és elemezzük a létjogosultságához fűződő feltételeket; s végül a gázműnek, mint fővárosi intézménynek körülhatárolt területéről az *ország egyetemes érdekeinek területére* térünk át, akkor

oly feladatokat is kell figyelembe vennünk, amelyek a főváros individuális érdekein felül a nemzeti érdekek kielégitésére is alkalmasak.

A *székesfőváros szempontjából kettős igényt lehet a gázművekkel szemben támasztani.* Az egyik: a *székesfőváros háztartásának* javitása megfelelő jövedelemrészesedés útján, a másik: a *székesfőváros közönsége* részére minél kedvezőbb fogyasztási egységárak biztositása. A két követelmény egymással ellentétesnek látszik, valójában azonban nem megoldhatatlan. A megoldás elvi alapjai abban a nagy különbözetben keresendők, amely a gáz *tiszta önköltsége* és *eladási ára között* jelentkezik. A tiszta önköltség az 1933. évi eredmények alapján 2.33 fillér m³-ként; az átlagos eladási ára pedig kereken 17.5 fillért tett ki. Az első tekintetre világosan áll mindenki előtt, hogy a két ár közötti 13 fillérnyi különbözet mindenképpen érdemes arra, hogy meganalizáltassék és belőle megfelelő következtetések legyenek levonhatók. De egyéb, az áralakulás szempontjából fontos tényezőkkel is lehet számolni; ezek között első helyen áll az *értékesitendő mennyiség.* Jelenleg 80 millió m³ az eladásra kerülő évi gázmennyiség; ha ez többszörösére fokozható fel, úgy nemcsak a *termelés önköltsége csökken*, mert ez velejárója a tömegtermelésnek, hanem újabb jövedelmek jelentkeznek az *értékesités többletéből is.* A második figyelembe veendő szempont tehát, lehet-e a fogyasztást lényegesen növelni. Az ebben az irányban folytatott vizsgálatok kedvező eredménnyel biztatnak.

Közgazdasági szempontból pedig nem szabad figyelmen kivül hagyni a hazai széntermelés szempontjait sem.

Nem vitatható, hogy ceteris paribus az a gyártási mód részesitendő előnyben, amely függetlenit a külföldi behozataltól. Régóta foglalkoztatja szakköreinket a probléma, *lehet-e gázt barnaszénből gyártani.* A köztudatban az a meggyőződés vert gyökeret, hogy a hazai szén gázgyártás céljaira nem alkalmas, mert *nem ad használható kokszot és magas a kéntartalma,* mindezeken felül az óbudai gázgyár *berendezése egyáltalában nem is alkalmas* hazai szén elgázositására. Ezek mind a valóságnak megfelelő megállapitások. Csak az a kérdés, *vannak-e eljárások,* amelyek segitségével a hazai szén elgázositható, a benne levő kéntől megszabaditható; és *pénzügyileg* nyujt-e az eljárás olyan előnyöket, amelyek *a gázt olcsóbbá teszik és a székesfőváros jövedelmeit is fokozzák.*

Ezek a problémák ma már kétségtelenül megoldottaknak tekinthetők, még pedig nemcsak laboratóriumi arányokban. A nagybani kisérletek most folynak;

az eredmények elé úgy a kereskedelmi kormány energiagazdasági osztálya, mint hadvezetőségünk is nagy várakozással tekint.

A gázgyártásnak ez a módja külkereskedelmi szempontból az eddiginél sokkal nagyobb arányú eredményeket igér; hiszen, hacsak a hazai szénben levő jelentős *kénmennyiség hasznositása* sikerül, úgy ez a tétel egymagában felér a gázgyár jelenlegi külkereskedelmi eredményeivel; mert

jelenleg kb. évi 10 millió pengőt tesz ki a külföldről importált kénmennyiség.

Hozzá kell tennem még azt is, hogy *Budapest levegője ezidőszerint magas kéntartalmú szeneink fokozódó használata következtében egyre romlik és a fürdőváros idegenforgalmát veszélyezteti.* A kénmentesités problémája tehát ebből a szempontból is döntő fontosságú a székesfőváros gazdasági érdekei szempontjából.

Analog elgondolások jöhetnek szóba energiatermelő üzemeink egyéb területein is. Az üzemi illetve energiagazdasági problémák tehát kétségtelenül *joggal állithatók ma, a szanálás idején, a várospolitikai problémák homlokterébe.*

MOCZNIK édes mustár
francia mustár

Január első napján átveszi hatáskörét az új polgármester

A polgármesterválasztás megtörténte után gyors lépésekkel haladnak előre *a különböző változások,* amelyek természetszerű következményei a főpolgármesteri és a polgármesteri állásokban beállott személycseréknek. A főváros új vezetőségének átcsoportosítása maga után vonja a szorosan vett központi hivatalok színhelyének átrendezését, amelyek első látható jele, hogy

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester közvetlenül a karácsonyi ünnepek után elfoglalja a Váci-utcai hivatalos helyiségeket.

A főpolgármester tizenötesztendei működés után hagyja el a városházutcai hivatalát és nyilvánvalóan *nem minden meghatottság nélkül vesz búcsút azoktól a falaktól, amelyek tanui voltak másfél évtizedes nagyszerű tevékenységének.* A főpolgármesteri hivatalt dr. *Csanády* Gusztáv, Sipőcz főpolgármester bizalmas titkára a régi, meghitt személyzettel fogja vezetni.

Szendy Károly dr. polgármester is búcsúzik a második emeleti alpolgármesteri hivataltól, ahol mindössze *négy hónapot* töltött. A polgármester intézkedésére az új hivatalos helyiségeket

bizonyos mértékig átalakítják,

kicserélik a fogadószoba bútorzatát és új értékes festményekkel díszítik a falakat. A fogadószobában továbbra is a *polgármesteri titkárság* működik és ezeket a személyi teendőket *Szendy Károly polgármester régi titkárnője, Kenessey Gizella fogja ellátni.* Nyolc év óta látja el a titkári teendőket *Kenessey* Gizella *Szendy* Károly oldalán és ezt a feladatát a felek iránti szívélyességgel, előzékenyen és pártatlanul látta el. Új hatáskörében mindenki szeretettel üdvözölte. A tervek szerint a polgármesteri hivatal fogalmazási munkáit és irodai teendőit *Szentmiklóssy* József dr. és *Orbay* Dénes dr. tanácsjegyzők fogják intézni, akik nagy gyakorlattal rendelkeznek a komplikált és kényes teendők tökéletes elvégzésére. Részükre

közvetlenül a polgármesteri hivatal mellett rendeznek be megfelelő helyiségeket.

Szendy Károly dr. polgármester megválasztása *december 14-én* történt, tehát *december 28-án jár le az a két hetes határidő, amely alatt az esetleges fellebbezések benyujthatók.* Ennek lejárta után a belügyminiszter kieszközli a kormányzó legmagasabb megerősítő hozzájárulását, úgyhogy

az új polgármester pontosan újév napján veszi át a székesfőváros irányítását.

A jogerősen megválasztott polgármester *ünnepélyes beiktatását december 31-én hétfőn, vagy január 2-án, szerdán délután 5 órakor tartják* és a főpolgármester üdvözlő szavai után mondja el székfoglaló beszédét *Szendy* Károly dr. polgármester, akinek tervei és célkitüzései felé nagy várakozással tekintenek a várospolitikai életben.

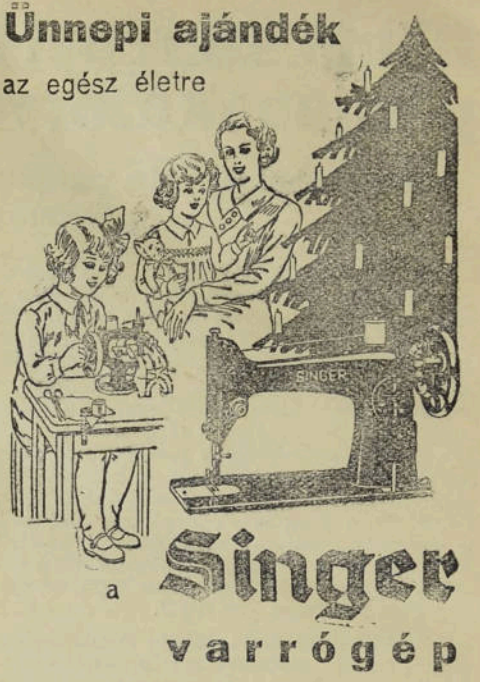

Orvosi propaganda is kívánatos hozzá, hogy Budapest világfürdővé fejlődjék

Karlsbad is ennek köszönheti nagyságát, — mondja Kovácsházy Vilmos tanácsnok

A központi gyógyfürdő-bizottság közelmultban történt megalakulása, a Tabán újjáépítési terveinek várható megvalósulása, a Rácfürdő átvétele, a tervbevett további forráskutatások, a Rudas gyógyfürdő modernizálása és a gyógyfürdők régóta vajúdó orvosi kérdésének rendezése: mind olyan körülmények, amelyek arra figyelmeztetnek, hogy a főváros vezetőségének, az arra hivatott szakembereknek most már komolyán kell foglalkozni olyan átfogó programnak az összeállításával, amely alkalmas arra, hogy Budapestet a rendelkezésére álló természeti kincsekhez méltó, a maga nemében páratlanul álló világfürdővé kialakítsa.

Felkerestük *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot, a fővárosi gyógyfürdő és idegenforgalmi ügyek irányítóját és felvetettük előtte a kérdést: van-e arra lehetőség, hogy Budapest világfürdővé fejlődhessék?

KOVACSHAZY VILMOS
tanácsnok

a felvetett kérdésre a következőképpen válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Budapest adottságait, mint fürdővárosét, leginkább Karlsbadéval lehet összehasonlítani s valóban azok, akik Budapest jövőjét, a város idegenforgalmának sorsát mérlegelik, sokszor mutatnak rá Karlsbadra, mint utánzandó és elérendő példára. Fel is vetik a kérdést: Budapest a külföldiektől megcsodált nagyszerű világváros, elismert értékes forrásaival, pompás fürdőivel miért ne lehetne olyan forgalmas nemzetközi világfürdő, mint Karlsbad, miért ne jöhetne hozzánk is évente ötven-hatvanezer külföldi vendég, vagy 300.000 túrista? Sokan azt is mondják, hogy a propaganda elégtelen és gyámoltalanságunk az oka annak, hogy a hazai és külföldi betegek tömege nem sereglik Budapestre. Mielőtt erre felelnék, csak azt állapítom meg, hogy Karlsbad sohasem lett volna azzá, ami, ha a császári kegyen, az osztrák kormány állandó támogatásán és a város lakosságának szorgalmas igyekezetén felül még egy hatalmas erő nem segíti. *Ez a hatalmas erő orvosainak nagyszerű munkája volt.* A cseh fürdő orvosai a „karlsbadi kúra" kiépítésével, az elért eredmények tudományos és népszerű ismertetésével fel tudták kelteni csaknem egész Európa és a világ összes orvosainak és betegeinek Karlsbad iránt való érdeklődését. Pedig Karlsbad, ez a szűk völgybe szorított, többnyire esős és változó éghajlatú város, alig rendelkezik több adottsággal, mint Budapest. De az említett orvosi munka, a szervezettség, a tudományos és gyakorlati eszközökkel kiépített propaganda vonzotta, szállítota a kontinens minden részéből a betegek tízezreit Karlsbadba s nem túlzok, ha azt mondom, hogy *Karlsbad elsősorban orvosainak köszönheti, hogy ma a világfürdők élén halad.*

— Különösen fontosnak tartom a fürdőkórház megvalósítását.

A fürdőkórház gyakorlati jelentőségét úgy szociális, mint tudományos, balneológiai és orvosképzési szempontokból elsőrendű fontosságúnak tartom. A fürdőkórház felállításával, gyógyulási statisztikájával igazolnánk legmesszebbmenően azt, hogy Budapest gyógyforrásainak, fürdőinek használatától bizalommal várhat a beteg gyógyulást. *Millió és millió díszes, üzleti nyelven megírt propagandafüzetnél, vagy ötletes plakátoknál*

sokal meggyőzőbb, bizalomkeltőbb az eredményes gyógystatisztika,

azoknak a betegeknek az önkéntes propagandája, akik a gyógyintézetet gyógyultan hagyják el. A fürdőkórház nívós munkája serkentené a fürdőszállók orvosi osztályainak munkásságát is és az összeműködés hamarosan s elsősorban is felkeltené a hazai közönség bizalmát, azét a közönségét, amely ma még érthetetlen módon főleg külföldi gyógyfürdőkön keres gyógyulást. Hazai kúrázókra nagy szükség van, mert

külföldi vendégekre nagyobb számban addig nem számíthatunk, amíg Budapest gyógyfürdőiben nincs nagy hazai betegforgalom.

Hogy kívánhatjuk a külföldtől, hogy fürdőink jóságában, vizeink gyógyerejében higyjen, ha azt látja, hogy gyógyfürdőinket a hazai betegek sem keresik föl. A külföldiek ebből arra következtetnek, hogy mi magunk sem hiszünk vizeink gyógyító hatásában.

— Meggyőződésem, ha a fürdőkórházat rövidesen megépítjük s ha minden áldozatot meghozunk, hogy az eddiginél hatalmasabb lendülettel megindulhasson az orvosi tudományos, klinikus és irodalmi munka, ha gyógyeredményeink lesznek, akkor szakorvosaink segítségével a siker nem maradhat el. Mert az út egyenes, megjárt út, amelynek a végén ott vannak a többi világfürdők sikereinek biztató példái, a sokat emlegetett karlsbadé is.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82-4—29.

DÉBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai első daraszenek
gazdaságos,
egyszerű,
füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMŰVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyártelep: Mosonmagyaróvár.

A községi bíráskodás és a székesfőváros

A Fővárosi Hirlap számára írta:

Dr. Lázár Andor m. kir. igazságügyminiszter

A polgári perrendtartási törvény a magyar Corpus Jurisnak egyik büszkesége. Ennek a szabályai azonban a nagyobbértékű perekre vannak szabva, amely szabályok az apró perekre nem mindenben illenek. Különösen azokat a költségeket nem bírják el az apró perek, amelyekkel a rendes bíráskodás jár. Ezeket az ügyeket a patriarchális igazságszolgáltatás elvei szerint lehet a legjobban elintézni. *Erre való a községi bíróság, a kisemberek bírósága.* A községi bíróság tehát nem tölti be a törvény által neki szánt feladatot azzal, ha csak akkor intézi el az ügyet, amikor a felek valamelyike nem jelent meg a tárgyaláson, vagy amikor mindjárt egyezséget kötnek. Foglalkoznia kell a vitás ügyekkel is, iparkodnia kell a vitás kérdéseket a felekkel megtárgyalva és megvilágítva, egyezséget létrehozni, de ha ez nem sikerül, ítéletet is kell hoznia.

Ennek a szerepnek ellátására nem feltétlenül kell ugyan jogász, kisebb helyeken nem is mindig áll alkalmas jogász rendelkezésre, de az mégis kétségtelen, hogy *a községi bíró munkája jogi munka* és ezért olyan jogászember fogja a legjobban ellátni, aki a kisemberek ügyével-bajával szívesen foglalkozik. Ez a szempont vezette a törvényhozást, amikor *az 1930: XVIII. t.-c. 56. paragrafusában a budapesti kerületi városbirótól ítélőbírói, vagy ügyvédi képesítést kívánt.* Más városokra és községekre hasonló törvényes rendelkezés ma még nincs, de kétségtelen, hogy ma, amikor olyan nagy számban vannak diplomás jogászok, akik nem jutnak képzettségükhöz méltó foglalkozáshoz, — pedig mennyi kitünő képzettségű akad közöttük! — kívánatos volna, ha a vidéki városokban is minél több helyen alkalmaznának jogászt mérsékelt tiszteletdíjjal a községi bíráskodás ellátására.

A községi bíráskodás döntése ma csak akkor zária le a felek vitáját, ha egyik fél sem viszi a járásbírósághoz. Érdemes gondolkozni azon, hogy ott, ahol megfelelő képesítésű jogászember látja el a községi bíráskodást: *nem lehetne-e a legkisebb, mondjuk 20 pengőn aluli ügyeknek a járásbíróság elé továbbvitelét kizárni?* Az egészen apró perek nem érik meg azt, hogy két fokon is tárgyaltassanak, mert a tárgyalás időbe telik, a felek pedig idejüket maguk és a nemzet számára sokkal jobban értékesíthetik, ha ügyük kétszeri tárgyalása helyett munkával töltik el. Azt nem is említem, hogy a bíróság ideje is drága, az apró ügyek eldöntése többe kerül az államnak, mint amennyit a per értéke kitesz. Az állam kiadása pedig mindnyájunk kiadása, mert az állam mindnyájunktól kénytelen elvenni azt, amit céljainak betöltésére fordít.

Érdemes gondolkozni azon is: helyes-e az a mostani állapot, hogy a községi bíráskodás igénybevétele helyett fizetési meghagyás kérése útján a legkisebb perekben is közvetlenül a járásbírósághoz fordulhat a hitelező? Ha a törvényhozás arra az útra tér, hogy bizonyos értéken alul a községi bíróság jogászbírójának ítéletét végérvényessé teszi, akkor bizonyára indokolt lesz az is, hogy ezen alul az ügyet fizetési meghagyás útján se lehessen a községi jogászbírótól elvonva, a járásbíróság elé vinni.

Ha valóban ez lesz a jövő fejlődés iránya: e felé az első lépést a székesfővárosi törvénynek fentemlített rendelkezése tette meg.

December 23, 26 és 30-án. délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Ugron Gábor

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

Zsitvay Tibor vezérségéről, a polgármesterválasztásról és a szanálásra hivatott új emberekről

Budapest lakosságának és a várospolitikai életnek feszült várakozása mellett történt a *Nemzeti Egységes Pártja fővárosi szervezetének* megalakulása. A törvényhatóság jövő munkásságának kialakítására elsőrendű kihatást hivatott gyakorolni az a párt, amelynek eddig is átütő ereje volt, hogy tagjai közé sorozhatta a legelismertebb szakembereket, most pedig maga mögött érzi a kormány erkölcsi támogatásának teljes sulyát. Ilyen fekészültséggel a *Nemzeti Egység Pártja* joggal vindikálja magának a törvényhatóság irányítását, amelyet a régi harmoniában a *Keresztény Községi Párttal* együtt kíván ellátni.

A megalakulás hatásáról és annak a városkormányzásban jelentkező következményeiről kérdést intéztünk

UGRON GÁBOR Dr.

ny. belügyminiszterhez, a *Nemzeti Egység Pártja kimagasló tekintélyű vezető tagjához*, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Egységes Községi Polgári Pártnak a Nemzeti Egység Pártjába történt beolvadása új korszakot teremtett a városházi politikai életben. Egyszer és mindenkorra megszüntek azok az ellentétek, amelyek az akadémiautcai pártvezetőség és a Nemzeti Egység Pártjának központi vezetősége között támadtak és amelyek igen

sok esetben akadályokat gördítettek az aktuális problémák megoldásának az útjába.

Tulajdonképpen eddig sem voltak elvi ellentétek a két pártvezetőség között, csupán személyi természetű nézeteltérések merültek fel, amelyeknek kiküszöbölésével megteremtettük az előrehaladás legbiztosabb bázisát. Különösen jó hatás tett *Zsitvay* Tibornak az a beszéde, amelyet a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének megalakulása alkalmából mondott. Ezzel a beszéddel

Zsitvay Tibor egy csapásra meghódította a megszűnt Egységes Községi Párt valamennyi tagját.

Higgadt hangja, megállapításainak tárgyilagossága, előterjesztéseinek komolysága, beszédének frázisnélkülisége valamennyiünket megragadott. Ezzel a beszéddel *Zsitvay* Tibor bebizonyította, hogy alkalmas annak a vezető poziciónak a betöltésére, amelyet számára *Gömbös* Gyula miniszterelnök a Nemzeti Egység Párt fővárosi szervezkedésének területén kijelölt. *De bizonyítékot szolgáltatott Zsitvay Tibornak az alakuló ülésen mondott beszéde arra is, hogy joggal tekinthetnek bizalommal további működése elé mindazok, akik eddig az Egységes Községi Polgári Pártnak voltak a tagjai.*

A szakszerűség a döntő szempont az ügyek elbírálásánál

Arra a kérdésre, hogy a jövőben ki fogja irányítani a fővárosi szervezet közgyülési frakciójának a működését, *Ugron* Gábor a következő felvilágosításokat adta:

— Azok a hírek, amelyek szerint *Zsitvay* Tibornak külön megbízott helytartói lesznek a törvényhatósági bizottságban és általában a székesfővárosi autonómiának különböző fórumain, — *nem egyebek, mint önkényes találgatások.*

Zsitvay Tibor a Nemzeti Egység Pártjának törvényhatósági bizottsági mandátummal rendelkező tagjai közül grémiumot alakít,

amely esetről-esetre fog irányító szerepet játszani. Ezt úgy képzeljük el, hogy az egyes felmerülő problémák megoldásának az előkészítésében annak a törvényhatósági bizottsági tagnak lesz irányadó szerepe, aki az illetékes szakbizottságban eddig is vezető szerepet játszott. Ez a legalkotmányosabb és egyben legmegnyugtatóbb megoldás, amelyet a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének valamennyi tagja elfogadhat. Az Egységes Községi Polgári Párt annakidején minden egyes bizottságba szakembereket küldött be, akik a jövőben is értékes működést fognak tudni kifejteni. Ez a megoldási mód egyébként is a legalkalmasabb eszköz arra, hogy az ellentétek, amelyek esetleg felmerülhetnek, kiküszöbölhetők legyenek és a városházi kormánypártnak a munkaképessége biztosíttassék. Mindezeket összefoglalva, csak

a legnagyobb örömömnek és megelégedésemnek adhatok kifejezést a fölött, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök Zsitvay Tibor személyében alkalmas egyéniséget állított a fővárosi szervezet élére

és ezzel valóban megteremtette a régen óhajtott egységet.

Elismerés Szendy polgármesternek

Szóbahoztuk *Ugron* Gábor előtt a polgármesterválasztást is. Véleményét ezekben fejtette ki:

— *Szendy Károly polgármesterré történt megválasztását igen szerencsés megoldásnak tartom.* Minden vonatkozásban alaposan ismeri a városházi admisztráció egész területét. Közismerten gyakorlati gondolkozású ember, aki e mellett expeditív természet.

Képességeit, munkabirását és felelősségérzetét minden közgyűlési pártban nagyra értékelik,

éppen ezért bízhatunk abban, hogy működéséhez fűzött reményeink megvalósulnak. Ugyanekkor csak

a legnagyobb szeretettel és elismeréssel nyilatkozhatunk Liber Endre alpolgármester személyéről,

aki nagy önzetlenséget és áldozatkészséget tanusított akkor, amikor a polgármesterválasztási küzdelemben szerényen félreállott. *Szeretetünk és ragaszkodásunk fogja kísérni továbbra is alpolgármesteri működésében, amelynek során még igen sok értékes szolgálatokat tehet Budapest székesfőváros közönségének.*

Nem kívánatos a 17-es bizottság foglalkoztatása

Arra a kérdésre, hogy milyen reménységekkel tekint a szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottság működése elé, *Ugron* Gábor így felelt:

— Őszintén megvallom, azok közé tartozok, akik azt szeretnék, ha *Sipőcz* Jenő főpolgármester a 17-es bizottságot minél ritkábban hívná össze. Felfogásomnak az a magyarázata, hogy

az új fővárosi törvény szerint a szanáló főpolgármesternek akkor kell feltétlenül összehívnia és megkérdeznie a 17-es bizottságot, ha olyan rendelkezéseket akar tenni, amelyek szanálási törvény hiányában közgyűlési hatáskörbe tartoznának.

Ugy tudom, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester az autonómiával karöltve akarja szanálni a főváros háztartási helyzetét és ezt úgy érti, hogy szanálási terveit különböző konkrét előterjesztések formájában mindenkor az autonómia illetékes fórumai, tehát a bizottságok és a közgyűlés elé viszi. Ebben az esetben pedig nincs szükség a 17-es bizottság szerepeltetésére, mert hiszen

az autonómia legilletékesebb fórumainak módjuk lesz minden egyes esetben véleményt nyilvánítani,

amely véleményt *Sipőcz* Jenő főpolgármester szanálási terveinek megvalósításánál mindenkor figyelembe óhajt venni.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86.

Ujból napirendre kerül a városfűtés megvalósítása

Irta: Wossala Sándor székesfővárosi tanácsnok

Az elmult évben több napilapban jelent meg az a hír, hogy az évekkel ezelőtt felbukkant budapesti városfütési, másképpen távfütési tervezet a megvalósulás stádiumába lépett és minden valószínüség szerint rövidesen megkezdheti müködését. Bár a hír ebben az alakjában legalább is koránnak mondható, mégis ma már kétségtelen jelei mutatkoznak annak, hogy *Budapest városfütése tekintetében előbb-utóbb elhatározó lépés várható.*

Az, hogy Budapestnek városfütéssel való ellátása nemzetgazdasági, magángazdasági, közegészségügyi, közlekedésügyi, kényelmi és a székesfővárosnak, mint fürdővárosnak az érdekei szempontjából is kívánatos és előnyös, ma már vita tárgyát aligha képezi. Kétségtelen ugyanis, hogy a nagy városfütőberendezések természetszerüleg nagy melegtermelő egységekkel dolgoznak és *kizárólag hazai származású tüzelőszereket és pedig a legolcsóbb, régebben legtöbbször veszendőbe ment ú. n. apró- vagy daraszeneket használnak.* Figyelembevéve, hogy hazai szeneink speciális tulajdonságai folytán bányáink aránylag kevés darabos szenet és sok aprószenet termelnek, ez utóbbiak felhasználása és értékesítése elsőrendü érdekünk. Nemzetgazdasági érdeket elégit ki azonban a városfütés azzal is, hogy főleg

a központi fütőberendezések kazánjaiban használt külföldi eredetü koksz helyett hazai aprószenet fogyaszt.

Emellett a *magángazdaság* szemszögéből nézve a dolgot, bizonyos, hogy a modern tüzeléstechnikai elvek szerint megépitett és a legolcsóbb szénnel üzemben tartott, üzemvizsgáló müszerekkel ellátott, szakszerüen vezetett nagy melegtermelő telepek *jobb hatásfokkal is müködnek*, tehát jobban használják ki a tüzelőszerek melegenergiáját és sokkal olcsóbban termelik a meleget, mint a házi központi fütőberendezések kisebb, sokszor szakszerütlenül kezelt és minden felügyelet nélkül hagyott, drága tüzelőszert fogyasztó kisebb kazánjai, vagy az egyes háztartások *különféle füstokádó* kályhafütései.

Közegészségügyi vonatkozásban viszont az ú. n. füstproblémára kell rámutatnunk. Különösen a meteorológiai viszonyok kedvezőtlen alakulása esetén, ködben és viszonylagos szélcsendben

a nagyvárosok réme a füst.

A lakósok sokat szenvednek a füstokozta ártalmaktól. A városfütések elterjedése az egy helyen történő, központositott, a technika mai állása mellett füstmentesnek nevezhető tüzelés folytán a füstokozta ártalmakat lényegesen csökkenti, ezért *elterjedésük ebből a szempontból is elsőrendü fontosságú.*

Rá kell mutatni arra is, hogy az apró-cseprő téli tüzelőszer- és salakszállitások nemcsak hogy lassitják a forgalmat, hanem gyakran egy-egy elakadt tüzelőszeres kocsi a forgalom teljes megakadályozását is okozza. A hálózathoz csatlakozott épületek tulajdonosai *mentesülnek a tüzelőszer beszerzésének,* szállításának, raktározásának, a porral és piszokkal járó salak és hamu elszállításának gondjaitól.

Ha már most áttérünk annak megvizsgálására, hogy Budapest városfütéssel való ellátása egyáltalában megoldható-e, úgy rájövünk, hogy *székesfővárosunkban oly különlegesen kedvező adottságok vannak,* amelyek nemcsa indokolják, hanem úgyszólván

már eleve is garantálják a létesitendő városfütés fejlődését és rentabilitását.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy valamely városfütés annál kedvezőbb körülmények között létesülhet, annál rentabilisabb lehet, *minél nagyobb fütési szükséglet* jelentkezik egy meghatározott területen. Ebből a szempontból nézve a dolgot, Budapesten találunk városrészeket, ahol *a rentabilitás már közvetlenül az üzembehelyezés után biztositottnak tekinthető.* Ilyenek a sürün lakott városrészek és ezek közül is azok, ahol már sok házi központi fütőberendezés van. Ezek csatlakozhatnak a fütőmühöz anélkül, hogy a belső berendezésen változtatni és arra költeni kellene. Másodsorban azok a területek jönnek számitásba, amelyeken a már lefektetett hálózathoz *nagyobb számú csatlakozás* várható.

A vázolt követelményeknek megfelelő, tehát városfütés létesitésére kedvező terület

az V. kerület.

A Lipót-körüttől délre eső területen a középületek nagy részében *központi fütőberendezés van,* de a magánépületek jelentékeny része is el van látva központi fütéssel. A Lipót-körüttől északra eső terület viszont a legutóbbi években épült be, sok központi fütőberendezéssel. Az itteni üres területek ma is beépülőben vannak, tehát ha a városfütés csövezetékei ezen a részen már elkészültek volna,

az épülő házak kivétel nélkül mind csatlakoznának a fütőmühöz,

hiszen ezzel a központi fütőberendezésből elmaradnának a kazánok, kazánház, kémény, szénraktár stb. költségei, ami a központi fütőberendezés költségeit mintegy 30%-kal csökkentené.

Másik kedvező terület városfütés létesitésére

az új XI. kerület.

Itt az utóbbi években épült, nagyrészt központi fütőberendezéssel ellátott, sürün épitett magas házak tömege kitünő fogyasztója lenne a fütőmünek. Ennek a területnek városfütéssel való ellátása egyébként már csak azért is időszerü, *mivel az emlitett, aránylag ritka beépitésre tervezett Tabán fütése csak magas házakkal sürün beépitett terület távfütésével együtt oldható meg* még elfogadható tarifa mellett. Érdekes, hogy ennek a területnek sem feltétlenül szükséges új kazántelepet épiteni, mert kaphatna gőzt az Elektromos Müvek ugyan kissé távolabb fekvő kelenföldi telepéről.

Az emlitett területeken kivül is vannak Budapesten még olyan más, kisebb területek, amelyek fütésére kisebb, úgynevezett csoport (blokk) fütések létesithetők, amelyek később szervesen csatlakozhatnak a nagy városfütéshez.

Budapestet nem érheti árvízveszedelem

Irta: Farkas Árpád müszaki főtanácsos

Folyammenti nagy városok árvédelme, mint közmü, elsőrendü fontosságú feladat. Különös fontos szerepét az adja meg, hogy egy esetleges árvizi katasztrófa a felhalmozott vagyonértékeken felül a lakosság életbiztonságát is közvetlenül érinti. Ez az oka annak, hogy az árvédelmi berendezésnek a város fokozatos fejlődésével nemcsak lépést kell tartania, de — kellő biztonság okából — annak mindenkor előtte kell járnia. Budapest székesfőváros árvédelmi müvei fokozatosan fejlődtek oda, ahol ma állanak. Fejlődési lendületét számos velük vonatkozásban álló esemény és körülmény szabta meg. Különösen a jeges árvizeknek volt sarkaló hatásuk kifejlődésükre.

A főváros árvédelmi biztonságának ezen örvendetes kifejlesztése körül a Duna szabályozása és a rakpartok nagyobb részének megépitése révén az államé a fő érdem, a munkából azonban azért a főváros is böven kivette a maga részé. A dunai rakpartoktól mintegy 5000 fm-t felerészben az állammal együttesen, felerészben pedig teljesen saját költségén épitett meg a főváros. A rakpartoknak és a védtöltéseknek 1914. évben történt átvétele óta az összes parti müvek fenntartását és továbbfejlesztését a főváros költségén egyedül maga végzi. Ez nem csekély terhet ró a fővárosra. *A háború befejezése óta a főváros megközelitően 2 millió pengőt költött olyan beruházásokra, amelyek közvetlenül vagy közvetve a főváros árvédelmét szolgálják.*

Csak a főbb dolgokat emlitjük meg: a főváros teljesen rendbehozatta a végkép lerongyolódott parti müveket, átépitette az összes lépcsős rakpartokat, új köburkolattal látta el a Kopaszi-gátat, az óbudai védtöltést és a Vizafogó-párhuzammüvet. Ugyanezen helyeken mintegy 4—5 km. hosszban feltöltötte a partokat s a védtöltéseket általában mindenütt kellőképen megerősitette. *Különösen sokat tett a főváros Óbuda, Kelenföld, Angyalföld árvédelmi biztonságainak megjavitása érdekében.* Az árviz elleni védekezésnek nem csekély fontosságú kiegészitő része a *belvizek ellen való egyidejü megbizható védekezés.* Etekintetben lényeges javulást jelent a balparti általános csatornahálózat biztositó szelepéül szolgáló fővészkiömlőnek megépitése és üzembehelyezése. A fővészkiömlő a Duna árvizével egybeeső felhőszakadás és szivattyútelepei üzemzavar (áramhiány, stb.) esetében is teljes biztonsággal megvédi a pesti oldalt a belvizi elöntések veszedelmétől.

Mindezek egybevetésével *megállapithatjuk, hogy a főváros árvédelmi berendezése az eddig előfordult, illetőleg elképzelhető legnagyobb vizek ellen is megfelelő biztonságot nyujt.*

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 553—85.

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal és padlóburkolólap
mükő- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Tel.: 33-8-84.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői út 57. Telefon: 30-6-26.

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 80-8-47
Főzőedények – Gőzüzemü főzőkészülékek — Üstök

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Barosa-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Modern szigeteléseket, aszfalt-útépitéseket, szines aszfaltburkolatokat és e szakmába vágó mindennemü munkálatokat a legelőnyösebben végzi
Csató Pál
Budapest, I., Budaörsi-út 18.
TELEFON: 56-6-31.
„Csatfalf" hideg aszfalt törvényvesen védve.

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER
UT-, VASÚT-, BETON- ÉS MÉLYÉPITŐ VÁLLALKOZÓ
Budapest, I. Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9—68.

LINGEL RÓZSA-U 4.
KARÁCSONYI VÁSÁR
meglepően olcsó árak
Gör Piccoló, Jour-kocsi és servir asztal különlegességek.
Recamiék, összerakható könyvszekrények — antique és modern — alkalmi butordarabok nagy választékban.

Bécs városa: a nagy átalakulás metropolisa

A Fővárosi Hirlap számára írta:

báró FEY EMIL miniszter, Ausztria vezérállambiztosa

Bécs, te varázslatosan szép, ősi város a kék Duna partján! Ha felhangzik a neved, nemcsak a mi osztrák szívünk dobban nagyot, számtalan külföldinek is felcsillanik a szeme és különösen sok magyar barátunk gondol lelkes barátsággal rád. Elmult évszázadok dicsőséges eseményei elevednek meg a szemünk előtt. A régi római Vindabona, a török világ harcai, a francia csapatokkal vívott küzdelmek: bécsi hősiességről, a bécsiek erős hitéről tesznek eltörölhetetlen tanuságot. Amellett a fülünkbe cseng a bécsi muzsika, megcsodáljuk az építőművészet gyönyörű emlékműveit, látjuk a bécsi tudományos és alkotó világ magasértékű megnyilatkozásait, hősiességnek és kultúrának, erőnek és szellemnek harmonikus egybefűződését. Kultúrfeladatot teljesített Bécs városa évszázadokon keresztül és szerencsés fekvésénél fogva kelet és nyugat, észak és dél, legfontosabb csomópontja és összekötője Európa népeinek. Minden nemzetek népe találkozott Bécs falai között német földön, német területen, ahol egy egészen csábosan különös kultúra alakult ki és Bécset a világ egyik legszebb, virágzó és legkedveltebb metropolisává avatta. Boldog és gazdag volt Bécs lakossága, szorgalmas és megelégedett a háború előtt, de a háborús évek sok viszontagsága nem kímélte meg az osztrák császárvárost sem. Ám nélkülözések dacára sem vesztette el hitét és hű maradt régi tradíciójához. *Szenvedett és nélkülözött, de megőrizte kultúrkincseit* és ha a háború után normális életet kezdhetett volna, újra, hamar fellendült volna ismét.

Az összeomlás után a szociálisták Ausztriában, de különösen Bécsben magukhoz ragadták a hatalmat. Természetellenes pozíciót szereztek maguknak, amely sem az ország, sem a főváros érdekeivel nem számolt. *Bécs városa* — az emlékezetes 1934 február 12-ikéig — *állam volt az államban* és befolyása a kormányokra, szinte példátlanul állt az egész világon. A városháza vezetőségét egyoldalúan szervezték meg a szociáldemokraták és minden eszközzel azon voltak, hogy programjukat megvalósítsák. Mindent elkövettek, hogy a szocialista szellemet, az iskola révén, amely szintén teljesen a szociáldemokrata uralom kezébe került, az ifjúságba beoltsák. Hazát és vallást ez a szellem nyiltan megtagadott. Pártszervezetek és egyesületek, mint a „gyermekbarátok", vagy a „szabadgondolkodók" jelentékeny anyagi támogatásban részesültek.

A gazdasági élet terén a szocializálás gondolatát akarták megvalósítani. De ráeszméltek arra, hogy ezzel nem boldogulhatnak, mire minden elképzelhető más eszközzel tettek kísérletet a polgári elemek tönkretételére. Aki kereskedő, vagy iparos nem követte a szociáldemokrata programmot, állandó üldözésnek volt kitéve, amíg el nem pusztult. *Társadalomellenes adók és közterhek fokozták a munkanélküliséget és a nyomorúságot.* Luxusnak minősítették már azt is, ha valaki két cselédet tartott és a háztartási alkalmazottak adója fokozatosan úgy emelkedett, hogy sok család kénytelen volt második cselédjét elbocsájtani, mások pedig elköltöztek Bécs területéről. Háztartási alkalmazottak egész serege kenyértelenné vált és közvetve mind több és több kereskedő és iparos üzleti forgalmát bénította meg az esztelen megadóztatás.

A szociáldemokraták építési-politikája is károsnak bizonyult. Kilencszáz millió schilling közpénzt fordított a városháza szocialista vezetősége politikai pozíciója erősítésére, városi bérházak építésére. Elvonta ezt az óriási összeget a magángazdasági élet körforgalmától és hogy előteremthesse ezt a pénzügyi szükségletet, *elhanyagolta az iskolák és hivatali épületek karbantartását, a szükséges utak fenntartását, nem épített hidakat, nem fejlesztette a vízműveket.*

És ami épületet emelt, amint ez a februári harcok idején bebizonyosodott, katonai szempontok szerint tervezte meg, hogy fegyveres, védelmi vagy támadási céljait elkészítse politikai uralma megoltalmazására. Lakást a városi épületekben nem az kapott, akinek lakás kellett, hanem az, aki tagja volt a pártnak és szervezeteinek. *Állást a városi adminisztrációban csak pártember nyerhetett.* Városi üzemek egész sorát létesítette, amelyek megbénították a magángazdaságot, s cégek és vállalkozók is csak az esetben kaphattak munkalkalmat, ha pártérdekeket szolgáltak. A lakosság azonban feleszmélt s amikor a szociáldemokraták észrevették, hogy hiveik kiábrándultak és táboruk mindinkább meggyengült, az erőszak fegyveréhez fordultak. Ezért robbantották ki a februári forradalmat. De a lakosság egészséges ösztöne és hajlama az állami végrehajtó szervek és az önkéntes védőcsapatok példás magatartását a végsőkig támogatta és a forradalmi megmozdulást néhány nap alatt sikerült elnyomni. *Jelentékeny része volt e küzdelmekben a „Heimatschutz"-nak,* de sok áldozatot kellett hoznia; maga a bécsi hazafias védőcsapat 25 bátor harcosát veszítette el. Alig néhány óra alatt kellett a kormánynak átvennie a kétmilliós város komplikált és széttágazó ügyvezetését.

Schmitz Richard volt alkancellár eleinte mint kormánybiztos állt az ügyek élére, később polgármesterré neveztetett ki. Alaposan ismerte a város ügykezelését, energikusan és céltudatosan hamar megtalálta az utat, amelyen haladnia kellett, hogy Bécset újjáalakítsa. Mélyreható reformokat léptetett életbe. *Eltörölte a vexatorikus adókat,* megreformálta az élelmezési adókat, rengeteg könnyítést hozott a lakosságnak. *Munkalkalmakat szerzett.* Elrendelte egy hegyi út építését a város környékén, új autóutakat építtet, több mint száz városi út és utca kijavításával adott kenyeret a népnek. *17 millió schillinget utalt ki e beruházások fedezetére, 5 milliót hidak átépítésére.* Gondoskodott arról, hogy a régi magánépületeket a magánvállalkozás munkásai foglalkoztatásával átalakítsák; lehetővé tette családi házak építését; *menházat* emeltet elszegényedett *családok számára,* mintegy *60 millióra rúg az összeg, amellyel egy csapásra impulzust adott a munkanélküliek foglalkoztatására.* A város környékén telepítési programmjával nemsokára 500 kisház és kertgazdaság létesítését teszi lehetővé.

Intenzív kultúrális munkába is fogott a városháza új vezetője. *Megszabadította az iskolát és a népnevelést a szabadgondolkodók és marxisták befolyásától* és szabaddá tette az utat a keresztény, német és hazafias gondolat számára.

Az osztrák állam új alkotmánya Bécs városát „bundesunmittelbar"-nak, tehát önálló szervnek nyilvánította. Vezetésében és a felelősség kérdésében az autoritás elve érvényesül. A várost a polgármester vezeti, három alpolgármesterrel az adminisztráció élén. Az első alpolgármester, aki a polgármesternek adott esetekben minden jogával és felelősségével helyettese, *Lahr* Frigyes őrnagy, a bécsi hazafias védőszervezet helyettes vezetője. A városháza határozathozó testületének neve: *Bécs polgársága.* Hatvannégy tagja van, a kultúr-közösségek, az ipar, a gyáripar, a kereskedelem, a pénz- és hitelélet, a szabad foglalkozások és közszolgálat minden ága szóhoz jut benne s természetesen gondoskodás történt úgy a munkások, mint a munkaadók szempontjainak figyelembevételéről is. Ez a modern képviseleti rendszer eddig kitünően bevált.

Schmitz polgármester sikerei kétségtelenek. Céltudatosan és biztos kézzel ápolja a város és lakossága érdekeit, méltóan a mult dicső tradíciójához. *Rövidesen újabb munkaalkalmat fog adni sokezer munkásnak, mert közvetve és közvetlenül mintegy 200 millió schilling ára munka megindítását teszi lehetővé.* Azt akarja, hogy munkás és munkaadó a maga erejéből gondoskodhasson a maga és családja megélhetéséről s ez eltökéltségét tudatosan és következetesen valósítja meg.

Idegen volt a kép, amelyet Bécs városa 15 éven át mutatott, de ez a kép eltünt. Egészséges, hazafias szellem vonult az ősrégi falak közé újra, a város ismét fellendül és egykori pozícióját visszanyeri. Régi hivatását, kultúrális feladatait Ausztriában teljesíteni fogja s azzá lesz, ami volt a multban, a világ nagyvárosai sorában is egyike a legszebbeknek és legértékesebbeknek, a haza gyönyörűsége és öröme.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI., Vilmos császár-út 15 d
Telefon: 240—38 (Bazilikával szemben bejárat a közből)

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb
Paplan, Matrac, Chaislongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés.
GICHNER JÁNOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20.
Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

Utóirat

Fey miniszter cikkéhez

Rohamosan változtak Ausztria eseményei és kihatásukban európai jelentőségük. Mennyire más a képe az osztrák államnak ma, mint volt még csak egy évvel ezelőtt. Leáldozóban volt már tavaly is a szociáldemokraták uralma, de február közepéig mégis számolni kellett velük, mint politikai párttal, a kezükben volt Bécs városa, amelynek képviselő-testületében kétharmadnál több volt a mandátumaik száma és a parlamentben is olyan erősek voltak, hogy nélkülük, a szavazataik nélkül az országot kormányozni nem lehetett. A februári események elsöpörték őket a politika játékteréről. Velük, amióta széthullottak, nem számol többé a kormányzat és az *új alkotmány,* amely — néhai *Dollfuss* kancellár megállapítása szerint —

a mindenható Isten nevében, akitől minden jog ered, adatott az osztrák népnek, keresztény, német szövetséges állama számára, rendi alapon,

nem ismer politikai pártokat. A négy tanácskozó testületre tagozódó rendi parlament házszabályai még tovább mennek: tagjainak, akiket ezuttal a kormány nevezett ki, még politikai klubbok alakítását is megtiltják. Obstrukció, a kisebbségi pártoknak ez az egykor minden parlamentben alkalmazott harci fegyvere, az ellenzéki küzdelmek ultima ratioja az osztrák rendi tanácskozó testületekben nem képzelhető el. A szónok egy óra hosszat beszélhet ugyan, de az elnök a beszéd időtartamát bármikor és szabad mérlegelése szerint *lerövidítheti.* Ez ellen nincs apelláta.

Erős egyéniségek kellettek a gyökeres rendszerváltozásnak az előkészítéséhez s szívós akarnitudás kell az új rendszernek megtartásához. A cél nem a pártok, vagy kellemetlen és hazafiatlan politikusok kiküszöbölése volt, a cél ennél magasabb szempontokat nézett. Lehetőséget kellett találni és teremteni arra, hogy a hazaszeretet és a hazafiasság gondolata szállja meg a lelkeket s hogy *Ausztria sorsának, Ausztria jövőjének, Ausztria ifjusága szellemének kialakulására nemzetköziséget kereső idegen tanok befolyást ne gyakorolhassanak.*

Azok között, akik a *mai* Ausztriát megteremtették, *Schuschnigg, Starhenberg* herceg, *Innitzer* hercegérsek mellett, akikkel a legbensőbb és legharmonikusabb munka- és gondközösségben él, a legértékesebb vezérek közül való báró *Fey* Emil miniszter, aki volt már alkancellár is és ma az ország Generalstaatskommissaerje. Vezérállambiztos. Tagja a kabinetnek és amióta a rendet, a közbiztonságot helyreállította, *ő ügyel arra, hogy az ország gazdasági apparátusaiban, a gyárak, üzemek, vállalkozások szabad fejlődését politikai széthúzás ne zavarja, hogy gazdasági élet munkásai, akár igazgatók, akár munkások, beleilleszkedjenek a mindenki jólétét kereső alkotmányos keretek közé.*

Ősrégi családból származik. Elődei már a tizenhatodik században fontos tényezői a közéletnek. Nagyapja katonatiszt, az anyja felsőausztriai parasztcsaládból származik. Katona az apósa is, ő vezényelte Belgrád előtt az első átkelő osztagokat és a Mária Terézia-rendet kapta e merész és sikerült haditényéért. *Fey* Emil báró a monarkia népszerű ezredében, a *Deutschmeisterek* soraiban szerezte a babérokat. Ott volt a déltiroli offenzíva minden veszélyes helyén. Az ifjú századparancsnok ezrede büszkesége lett. Négyszer sebesült meg, ám sebesülten is ott maradt a lövészárokban. *„Zagora hőse"* — ezt a nevet adták neki felettesei és a legénység, a császár pedig már a háború elején egyéb kitüntetései mellett a tisztek arany- és nagy ezüst ordóját adományozta neki. A háború végével a Mária Terézia-rend is díszíti mellét és minősítésben azzal jellemzik elöljárói, hogy nagy kezdeményező szellem, vakmerően merész, rendkívülien bátor, erős karakter, korrekt a végsőkig, feltétlenül megbízható, alárendeltjei tisztelik és ragaszkodnak hozzá.

Katonai feletteseinek találó ítélete helytálló polgári és politikai működése elbírálásánál is. *Mikor a kommunisták 1927 július havában tüzbe borítják a bécsi igazságügyi palotát, megalakítja a bécsi Heimwehrt, hozzáfog az egységes Ausztria megépítéséhez és hét évvel később, 1934 februárjában átadja Bécs város uralmát a polgári Ausztriának.* Egyik bizalmasa, hű társa a küzdelem éveiben, *Lahr* őrnagy alpolgármestere lesz a bécsi magisztrátusnak és vele bevonul a Heimwehr-szellem az osztrák főváros legfőbb irányításába.

A *Fővárosi Hirlap* felkérésére *Fey* Emil báró szenzációsan érdekes cikkében behatóan ismertette, hogy milyen kitünő hatással volt az új szellem Bécs fellegvárára és hogy minő hatalmas erővel támogatja a városháza új korszaka az osztrák kormányzat törekvéseit.

Bécs, 1934. Karácsony.

HACSAK GÉZA
m. kir. kormányfőtanácsos

Bekapcsolódik az országos export lebonyolításába az élelmiszer-nagyvásár

Teljesen megszünnek a vidéki termelők panaszai a főváros ellen

A karácsonyi ünnepek terített asztalához készülődik „Budapest éléskamrája": a Nagyvásártelep. A ferencvárosi helyiérdekű szomszédságában elterülő hatalmas vásártelep gigászi méretű csarnoka, raktárházai, részerei és nyitott színjei zsúfolva élelmiszerrel várják a vevőt. A falusi és vidéki termelők járműveinek száma a téli napok alatt erősen lecsökkent, ezzel szemben nagyobbak a vasúti szállítmányok. A Nagyvásártelepre koncentrálták a karácsonyfavásárt is, *az idén már nem a Dunaparton virított ki a hatalmas fenyőerdő, hanem a ferencvárosi kikötő mellett.*

Már a külső kép elárulja, hogy az az ellenszenv és vonakodás, amely a nagykereskedők részéről eleinte megnyilvánult az új intézménnyel szemben, teljesen megszünt. Minden áruhely foglalt, sőt, ha akad egy-egy üresedés, *nyomban számos reflektáns jelentkezik.*

A Nagyvásártelep jelentőségéről és a közélelmezés egyéb időszerű kérdéseiről

ROSTA JÁNOS Dr.
főjegyző,

a közélelmezési ügyosztály vezetője, a következő adatokat közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az utóbbi években, a gazdasági válság kezdete óta, a vásárcsarnokok panaszai és közélelmezési szempontból való jelentősége valamit csökkent, a nagybani vásárt lebonyolító Központi Vásártelep kivételével. Talán hihetetlenül hangzik, hogy a *vásárcsarnokok és piacok legerősebb versenytársa most a kiskereskedő.* A tőkében gyengébb fölébe kerekedett az erősebbnek azért, *mert hitelezett a vevőinek.* A rosszabb helyzetben élő, gondokkal küzködő kisemberek tömegének nagyrésze nem tud készpénzzel vásárolni, kénytelen hitelt igénybe venni. Ezt a csarnokokban, piacokon nem kap, az élelmiszerkereskedő pedig szívesen hitelez, hogy *megtartsa vevőkörét.* Egészen más a helyzet a nagyvásártelepen. A nagyvásártelep megnyitása óta eltelt rövid idő alatt a vásárcsarnoki és piaci kereskedőkön kívül a főváros más élelmiszerkereskedőit is mindinkább magához vonzotta, úgy hogy

az intézmény forgalma állandóan emelkedik.

Az új nagyvásártelep a főváros élelmiszernagyvásárát kiemelte *a helyi jellegű és lokális jelentőségű színvonaláról* és bár berendezése még nem teljes, mert hiányoznak az export lebonyolítására szolgáló előkészítő- és feldolgozóhelyiségek, a raktárház, valamint a nagyobb készletek megóvására szolgáló hűtőház, mégis oly terjedelmű, hogy *nemcsak a helyi szükségleteket tudja kielégíteni, hanem ennél sokkal nagyobb tömegű áruforgalom lebonyolítására is alkalmas.* Olyan termelői érdekeltségeket is be tud forgalmába kapcsolni, amelyek a főváros szükségletét meghaladó élelmiszermennyiségeket termelnek és a külföldi fogyasztópiacokkal tartanak fenn kapcsolatokat. Ily módon a nagyvásártelep lehetőséget nyujt arra, hogy

az ország mezőgazdasági termelésének tranzitóforgalmát is ellássa.

— Az ország mezőgazdasági exportkereskedelmében elfoglalt rendkívüli fontos szerepén kívül különös jelentősége van az új nagyvásártelepnek az élelmiszerárak *helyi* és *országos* viszonylatban való egészséges és egységes kialakulására is. Ez a szerep mezőgazdasági szempontból is fontos, mert *a mezőgazdaságot megóvja az árhullámzásoktól és árbizonytalanságoktól* és így döntő befolyást gyakorol az ország termelési áraira.

— Hogy ez a hatás elvitathatatlan és hogy említett feladatát hiánytalanul ellátja, azt az a körülmény is bizonyítja, hogy

a Budapesten eladásra kerülő élelmiszermennyiség kétszerese a külföldi exportra kerülő élelmiszerkvantumoknak.

A főváros vezetősége gondoskodásának egyik főtárgya, hogy az új élelmiszer-nagyvásártelep nagyfontosságú feladatainak útjából elhárítson *minden akadályt* és igyekszik a berendezés hiányait is rövidesen pótolni.

Ezután érdeklődtünk, hogy a termelők szempontjából történt-e enyhülés a környék és a főváros viszonyában?

— Örömmel mondhatom, — hangzott a válasz — hogy a panaszok úgyszólván *teljesen megszünnek* és ha ezekről a ma már nem létező ellentétekről még mindig beszélnek, az nem egyéb *célzatos hangulatkeltésnél.* Hogy ez valóban így van, utalok *Czeglédy* Endre v. országgyülési képviselőnek, az Országos Gazda Kör elnökének a polgármester úrhoz e napokban intézett elismerő és köszönő levelére, amelyben

megállapítja a fővárosnak a falusi termelőkkel szemben tanusított messzemenő megértését.

De hasonló értelemben nyilatkozott a gazdaérdekeltségek másik illusztris reprezentánsa, *Staub* Elemér helyettes államtitkár, a Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elnöke is. A vidékiek érdekében a legutóbbi időben valóban számos koncessziót tettünk, amelyek alkalmasak voltak panaszaik megszüntetésére. Kívánságaikat lehetőleg teljesítettük és szigorú rendszabályokat léptetett életbe a polgármester annak megakadályozására is, hogy

mesterséges árrombolás előidézésével az élelmiszerkereskedők a falusi termelőket termelvényeik áron alul való elkótyavetyélésére kényszeríthessék.

A mi részünkről mindent megtettünk a panaszok orvoslására és ismétlem, azt a másik oldalon is lojálisan elismerik. Reméljük, hogy a kialakult barátságos atmoszférát most már *semmilyen oldalról sem tudják megbolygatni.*

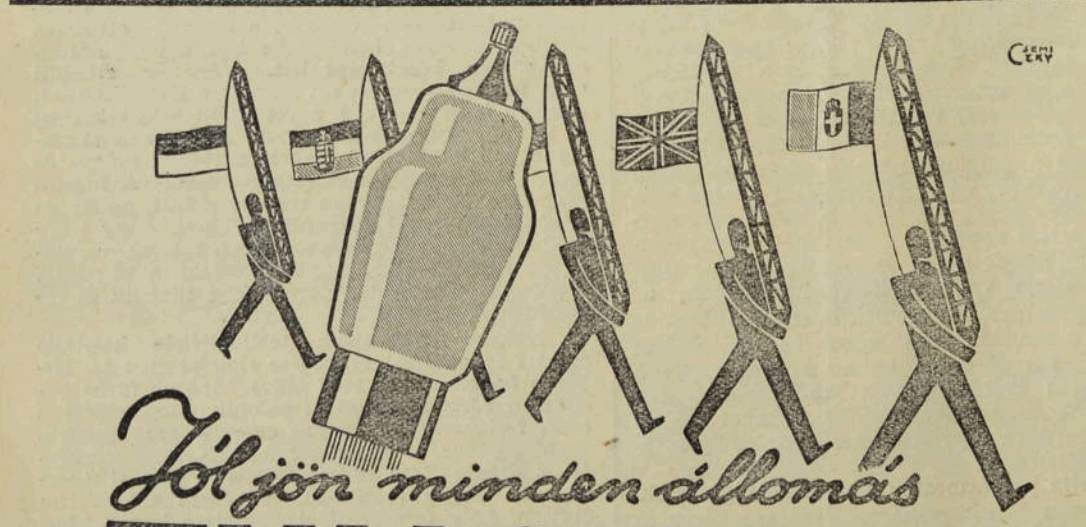

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Legújabb magyar gyártmányu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
„JUVENTUS"
Budapest, IV. kerület, Királyi Pál-utca 16. szám

Szennyvíztisztító berendezések,
SADÓ rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemű épület és asztalos faanyagok
telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK,
HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Értékes és jutányos
karácsonyi ajándék
Izléses karácsonyi csomagolásban, kretonhuzattal
LATICEL
PÁRNA
A kényelem új korszaka

KAPHATÓ:

IV. kerület:
Macher Rezső és Tsa, Váci-utca 28.
Magyar Cserkészek Sportüzlete, Váci-utca 40.
Molnár és Moser, Petőfi Sándor-utca 11.
Molnár és Moser, Váci-utca 33.
Szénásy Béla, Ferenciek-tere 9.
Wiwa Sportüzlet, Váci-utca 9.

V. kerület:
Cserei Márton, Dorottya-utca 11.
Fischhof és Reichmann, Lipót-körút 19.
Kanitz C. és Fiai, Dorottya-utca 8.
Klein Zoltán, Vilmos császár-út 10.
Lafayette drogéria, Lipót-körút 21.
Riegler József Ede, Gróf Tisza István-utca 10

VI. kerület:
Gassner Szőnyegáruház, Teréz-körút 19.
Yellow szivacsbehozatali áruház, Andrássy-út 32.
Lichtwitz Károly, Teréz-körút 4.
Skaba és Plökl, Vilmos császár-út 32.
Wimpassing Egyesült Ruggyantaárugyárak, Andrássy-út 8.

VII. kerület:
Haas Lipót, Rákóczi-út 24.
Haas Lipót, Erzsébet-körút 28.
Magyar Divatcsarnok, Rákóczi-út 74.

VIII. kerület:
Elastica, Rákóczi-út 75.

IX. kerület:
Fényes Áruház, Calvin-tér

Darabár P 6.— és P 8.50

Zsitvay Tibor könnye

A Fővárosi Hirlap számára írta

dr. Dési Géza országgyűlési képviselő

A *Nemzeti Egység* pártjának budapesti, hogy úgy mondjam városházi szervezete most tartotta alakuló gyűlését. Kimondotta, hogy feladja külön városi pártbeli önállóságát s belép az országos pártba, annak szerves részévé válik. Nagyhorderejű és üdvös elhatározás, az lesz az eredménye, hogy közelebb hozza a fővárost a kormányhoz és a kormányt a fővároshoz, megszűnik az eddigi távolság és tagoltság, egységesebb és melegebb lesz az állam és a főváros egymáshoz való viszonya s ez sok hátrányt fog megszüntetni és sok előnyt fog jelenteni. Azok, akik szeretjük *Budapestet,* akik szerelmes rajongói vagyunk a mi nagyszerű fővárosunknak, igaz örömmel és nagy várakozással tekintünk *Budapest* jövője elé. Nekünk eddig is *Budapest* volt a legszebb, a legkedvesebb, a legvonzóbb város. A világon bárhol jártunk is, lenyügözhetett *London* gigantikus nagysága, elkápráztathatott *Párisnak,* a „La ville lumiere" ragyogása, *Berlinnek* szédületesen gyors ütemű fejlődése, csodálkozásra késztetett *Róma* klasszicitása és eleven, világközpontot jelentő történeti nagysága hódolatot parancsolt, *Velence* bűbája a szépség illuziójába ringatott, de nekünk mégis *Budapest* a legszebb és a legkedvesebb, *Budapest* a mienk, *Budapest* mi vagyunk, a mi vérünk, a mi egyéniségünk, a mi szellemünk, a mi adottságainknak, erényeinknek és gyarlóságainknak foglalatja és kifejezője. *Budapest* nem csupán *Magyarországnak,* de a magyarságnak is fővárosa, a magyarok magyar fővárosa, úgy áll és úgy él, abban áll és abban él, s az egészében és részeiben, akik és amik mi vagyunk és amilyenek vagyunk, *Budapest* az ő külső és belső megjelenésében a magyar életnek megtestesülése. Azt mondja az írás: *„a kövek beszélnek"*, Budapest kövei is beszélnek. Egy évezred története során ezeket a köveket verejték, könny és vér ragasztotta össze, de sohasem a másoké, mindig a magunk akaratáé, életrevalóságáé, küzdelmeinké és szenvedéseinké. „Annyi balszerencse közt, oly sok viszály után", mégis itt vagyunk, *Trianon* halálra szánt csapása sem tudott kivégezni. Itt folyik a *Duna,* a mi Dunánk, úgy mint ezer esztendő előtt s jobb- és bal partján él az élet, a magyar élet s ha súlyos gazdasági válság laokonkígyói tekergőznek is tagjainkra, nem tudnak agyonszorítani, szellemi és erkölcsi erőnk ellentálása leküzdi a balsors fojtogatását. Mert *Budapestnek,* mint a magyar élet apoteozisának, istenadta hivatása és küldetése van, *Kelet* és *Nyugat* határán ezt a magasabb rendeltetést teljesíti, emberi erő, erőszak vagy gonoszság ettől az öröktől élő, de örök időkre adott kiválasztottságától meg nem foszthatja. Mert *Budapest* fénye nem gyertyácska lángja, amelyet emberi akarat hol meggyujthat, hol elolthat, hanem olyan, mint a napnak ragyogása, Isten gyújtotta világossága, gyarló ember nem tudja elsötétíteni. A proletárdiktatúra idején védtem egy magyar legényt. Halálra ítélték, majd könyörgésemre kegyelmet adtak s amikor az élet hírét közölni akartam vele, mélyen és édesen aludt, felköltöttem. Megkérdeztem tőle, hogy a halál küszöbén miként tudott ilyen nyugodtan aludni? Azt válaszolta: „a magamfajta szegény magyar ember olyan, mint a fa az erdőn, ki lehet vágni egy fát, kettőt, hármat, de az erdő megmarad". Igaza volt, ne felejtsük el a magyar legény tanítását, merítsünk belőle hitet, az örök magyar élet üdvösséges hitét. Ennek a megváltó hitnek volt evangelistája *Zsitvay* Tibor, az alakuló gyülésen elmondott beszédével. Gyönyörű beszéd volt, „kalónkai agatón", szép és jó, szép és igaz, az ész és szív harmóniájának ragyogó és egyúttal melegítő megnyilatkozása. *Könny* gyült szemébe, amikor mint *Budapest* szerelmese arról beszélt, hogy előtte két nemzedék és utána is két nemzedék köti ehhez a földhöz, szent neki ez a talaj s mint igaz és egész ember, úgy él a jelenben, hogy mindig látja múltját is, így tekint a jövőbe, ez az örökkévalóság útja, adja Isten, hogy sok-sok nemzedék következzék a kiváló *Zsitvay* nemzetség útján és kövessék elődeik erkölcseit és igazságait. *Budapestet* cinikusnak szokták mondani s mégis, szem nem maradt szárazon, amikor *Zsitvay* szemében megjelent „férfi szemében hivatlan vendég — a könny". Ne szégyenkezzünk gyöngeségünk miatt, bizony mindnyájan könnyeztünk. *Ez Budapest,* ilyen Budapest, *Zsitvay* Tibor itt nyerte meg a csatát. *Győzött a könnye, a szivének ékesszólása.* Budapest megszokta a szép beszédeket, ragyogó szónokok kényeztették el s ezért nehezen melegszik. Ámde *Zsitvay* Tibor könnyében a lélek szólt a lelkekhez, a vallásos hívő, kegyeletes, igaz magyar lélek a magyar lelkekhez, szív a szívhez s a szívek megtalálták egymást. Ime, a „nemzetközi", a „bűnös", a „romlott" *Budapest* minő ifjúi fogékonysággal, minő tiszta lelkiséggel fogadta az egyszerű, tiszta emberi szót, s mennyire átérezte az emberiben az istenit, minő vallásos áhítattal és meghatottsággal gyönyörködött a gondolat és az érzés összhangzó ritmusában. *„Gyalogos* ember vagyok s ha ismerősökkel találkozom, megállok és elbeszélgetek velük". Ezt is *Zsitvay* mondta. Jól mondta, ez is a szívünkhöz szólt. Ma mindnyájan gyalogos emberek vagyunk, részben azért, mert leszállottunk a lóról, részben azért, mert sohasem lovagoltunk, mindnyájan szegény gyalogos emberek vagyunk. *Budapest* is, *trianoni Magyarország* is, a szegénység kenyerét esszük. Olykor kevés a kenyér, nem is mindig fehér, de mindig tiszta kézzel keressük meg és tiszta lélekkel adunk érte hálát Istenünknek. Különféle szertartás szerint, egyazon Atyánknak, a világ Urának, magyarok Istenének, „Isten álld meg a magyart", akiben hiszünk, „Hiszek egy Istenben", amint „hiszek egy Hazában".

Zsitvay Tibor személyében megfelelő embert megfelelő (helyre állított *Gömbös* Gyula miniszterelnök bölcsesége. *Budapest* megértése és együttérzése, ezt a megbízást örömmel, szeretettel és bizalommal fogadja. Kérjük Istent, váltsa a mi hitünket és reménységünket üdvös valóságra, tegye a mi szép *Budapestünket* még szebbé s gyönyörű kereteit töltse meg szellemi, erkölcsi és gazdasági erővel, magyar érzéssel, haladással, a nemzeti egységre törekvő vállvetett munkával, testvéries együttérzéssel és szeretettel.

Arra a *könnyre* süssön Isten napja, varázsolja a békesség szivárványává, legyen híd Ég és föld között, vezessen a szomorú jelenből a boldog magyar jövendőhöz.

A jó közlekedés érdekében a főváros és a Beszkárt áldozatok árán is szaporítja az autóbuszokat

Írta MÁRKUS JENŐ dr., a Beszkárt vezérigazgatóhelyettese

A székesfőváros közlekedési szakbizottsága és törvényhatósági bizottsága részéről az utóbbi években ismételten felmerült az utazóközönség körében megnyilvánuló az az egyértelmű kívánság, hogy a fokozódó forgalmi igények kielégítése és általában a főváros közúti közlekedésének tökéletesitése céljából autóbuszparkunkat szaporítsuk. Erre való tekintettel már korábban beható tanulmányozás tárgyává tettük e nagyhorderejű kérdést, komolyan mérlegelve ennek elbirálásánál a számbaveendő forgalmi, műszaki és pénzügyi szempontokat.

Minden beruházásnak, tehát az autóbuszpark szaporításának is fontos előfeltétele, hogy a beruházás pénzügyi fedezete és jövedelmezősége biztosítva legyen. Ennek a körülménynek a gondos és előrelátó elbírálása a jelenlegi viszonyok közt és a BESZKÁRT kétségtelenül nehéz és nagy óvatosságra intő helyzetében különös súllyal és felelősséggel nehezedik a vállalat vezetőségének vállára. Ez a körülmény az oka annak, hogy előterjesztésünk megtételével kénytelenek voltunk várni mindaddig, amíg olyan pénzügyi megoldást nem találtunk, helyesebben, reméljük, sikerült elérnünk, amely mellett a beszerzéssel járó tőkebefektetést, illetve az e célból igénybeveendő rövid lejáratú kölcsöntőke és kamatterheinek vállalását javaslatba hozhattuk.

Viszont másfelől ez a körülmény késztetett bennünket arra, hogy a tervbevett befektetés amortizációja és várható jövedelmezősége tekintetében rámutassunk arra az üzleti kockázatra, illetve anyagi áldozatra, amit az autóbusz-parknak 50 kocsival való szaporítása és üzembentartása jelent, vagy jelenthet.

Elgondolásunk szerint a beszerzendő középtipusú, 90 lóerős, gázolaj-mótoros 50 kocsiból: *4 kocsi a kiselejtezettek pótlására, 17 kocsi az 1937 január 1-én átveendő Bart-vonalak kiszolgálására, 10 kocsi a tervezett Rákóczi-uti járatra, 3 kocsi a 12-es viszonylatnak a Déli-vasútig való meghosszabbítására és 8 kocsi az új kisérleti vonalak kipróbálására, 8 kocsi pedig tartalékul szolgálna.*

Az új autóbuszok közül: 10 kocsi 1935 szeptember havában, 10 kocsi 1935 október havában, 30 kocsi pedig 1936 július hó 1-től az év végéig kerülne leszállításra. A meglévő 134 és a beszerzendő *50 új kocsival együtt az autóbusz-park 184 autóbuszból állana, s ezek közül 149 lenne forgalomban, 35 pedig tartalékban.*

Az 50 új kocsi beszerzési költsége, a szükséges tartalék-alvázak, mótorok, alkatrészek, továbbá a gummiszerelvények, garage- és műhelyi bővítések és felszerelések hozzászámításával, *összesen 2,925.000 pengőre tehető.*

A személyszállítási kocsi-kilométerenkénti autóbuszbevételünk a mult évben 103.3 fillért, míg a folyó év első kilenc hónapjában 97 fillért tett ki, ami azt mutatja, hogy a bevételek nem követik arányosan a futási teljesítmény többletét. A folyó évben ugyanis előreláthatólag a tavalyinál 12 százalékkal nagyobb lesz a kocsikilométerteljesítményünk.

Számításunk szerint *a régi és új kocsik évi 8.78 millió kocsikilométerrel tervezett együttes teljesítménye után évi 8.04 millió, vagyis kocsikilométerenként kereken 91.5 fillér személyszállítási bevétel várható, amivel szemben a kocsikilométerenkénti kiadás kereken 91 fillérre tehető.* Ez azt jelenti, hogy a szükséges 2.9 millió befektetés, kamat- és tőketörlesztésével és a forgalomba helyezendő 50 új autóbusz üzemi és üzleti kiadásaival felmerülő és *optimálisan* kereken évi 600.000 pengőre tehető többletköltségek csak abban az esetben találnak fedezetet a személyszállítási bevételekben, ha ezek kocsikilométerenként legalább 100 fillérre fognak rúgni. Miután azonban ez az eredmény — legalább is egyelőre — nem valószínű, hogy elérhető, számolni kell azzal, hogy *az autóbuszpark szaporítása egy időn át tekintélyes áldozattal fog járni.*

A 2.9 millió pengő befektetés majdnem egészében aruhitel útján fedeztetnék oly módon, hogy a kamatfizetés az autóbuszok átvételétől kezdve, a törlesztés pedig 1938 július 1-étől kezdve 1940 december végéig történnék.

Ebben a kérdésben, mint általában a közüzemi szolgáltatások kérdésében, predominál az a szempont, hogy a jelentkező közszükségletet — a pénzügyi lehetőségek határain belül — az üzleti érdekek háttérbeszorításával is ki kell elégíteni.

Ez a szempont vezérelt bennünket, amikor a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok, vállalatunk nehéz pénzügyi helyzete és az első években hozandó tekintélyes anyagi áldozatok dacára, az autóbuszpark szaporítását javaslatba hoztuk, abban a meggyőződésben, hogy igazgatóságunk még karácsony előtt várható jóváhagyása esetén a székesfőváros közúti közlekedésének tökéletesítését és a közforgalmi igények kielégítését ezzel rövidesen jelentős lépéssel előbbre fogjuk vinni.

A legjobb sokszorosító gép

Gestetner

D. GESTETNER

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9

TELEFON: 19-2-20

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya		
	Nyergesujfalu évi telj. kép.		60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „		8,000.000 drb.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

A Fővárosi Hirlap jövő héten a karácsonyi nyomdaszünet miatt nem jelenik meg. Legközelebbi számunkat január 2-án adjuk.

XXV. ÉV

Az újesztendő közeledtével a **Fővárosi Hirlap**, mint minden esztendőben, ezúttal is olvasóközönségéhez fordul és kéri továbbra is azt a szeretetteljes jóindulatot és barátságos támogatást, amelyben eddig részesített bennünket. Esztendőről-esztendőre erőteljesebb és feloldhatatlanabb lett az a kapcsolat, amely a mi ujságunkat a mi közönségünkkel köti össze. Meg van ennek a méltó és könnyen magyarázható oka, éspedig az, hogy a

Fővárosi Hirlap

megtalálta a budapesti polgár érdeklődéskörének legfontosabb pontjait és ezeken a pontokon keresi és találja meg előfizetőivel és olvasóival a közös életformát.

Kétszeres oka van azonban ezúttal a **Fővárosi Hirlapnak**, hogy a közelgő újesztendő előtt olvasóközönségéhez szóljon. A rendes újesztendei üdvözlés mellett ugyanis azt jelenti be a

Fővárosi Hirlap

a maga közönségének, hogy az újesztendővel

huszonötödik évfolyamába lép.

A negyedszázados mértföldkő nemcsak az embert, de talán még inkább a mai nehéz és változó szellemű időben az ujságot is komoly meggondolásra indítja. Az a negyed század, amely alatt a

Fővárosi Hirlap

Budapest székesfőváros kommunális ügyeiről és a magyar gazdasági élet minden megnyilvánulásáról kimerítően és objektíven informálta közönségét, világtörténelmi események ideje volt, olyan időké, amelyekben a világnézetek összeütközéséből új ideológiák, új életformák fakadnak. Ezt a nehéz huszonöt esztendőt a nyugalom és béke, az emberszeretet, a szociális haladás, a kulturális értékek megbecsülése hirdetésében töltötte el a Fővárosi Hirlap és

huszonöt éven

át a legszebb ideálok szolgálatában állott. Ez az ujság ma is az, ami huszonöt esztendővel ezelőtt volt, soha egy hajszálnyit föl nem adott elveiből és meggyőződéseiből. Budapest szeretete, Budapest polgárságának megbecsülése, a főváros lakossága életviszonyainak megjavítása: ezek voltak azok a célok, amelyeknek irányában egyenes vonalban, töretlenül haladtunk. Támogattunk mindenkit, aki jószándékkal és becsülettel ugyanezeket a célokat szolgálta; ellene szegültünk mindenkinek és harcoltunk a lovagiasság szabályai, az urimodor határain belül mindenkivel, aki meggyőződésből, vagy elvtelenségből a polgárság érdekei ellen volt.

A Fővárosi Hirlap ma nem ünnepel, csak a huszonötödik évfolyamba való lépés fontosságának tudatában köszönti egy pillanatra az olvasót, hogy az újesztendő mesgyéjén újrakezdje és folytassa a budapesti polgárság érdekében negyedszázadon át kifejtett tevékenységét. Nem kérünk mást olvasóközönségünktől, csak

huszonöt esztendő

hűségének, odaadó szolgálatkészségének megérdemelt és méltányos megbecsülését.

Negyedszázad jólvégzett eredményes munkájának tiszta lelkiismeretével indulunk neki az újesztendőnek.

Szendy Károly polgármester üdvözlése. A kormányzó legfelsőbb jóváhagyásának megérkeztéig *Szendy* Károly polgármester tulajdonképen még nem vette át hivatalát és ezért elzárkózik minden hivatalos reprezentálás elől. A kinevezés hírére megjelent üdvözlő küldöttségek fogadása elől azonban nem zárkózhatott el és elsőnek a tanácsnoki kar látogatását fogadta, akiknek élén *Lamotte* Károly dr. tanácsnok mondott szívből jövő üdvözlő szavakat. A polgármester előtt megjelent a FANSz küldöttsége *Duday* Alajos előljáró vezetésével, majd a különböző szakhivatalok és intézmények hosszú sora következett. A polgármesternél tisztelgett a Városházi rovatvezetők testülete is, *Kelemen* Géza mondta az üdvözlő beszédet. A polgármester szombaton bemutatkozó látogatást tett *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél és e hét elején sorra látogatta a különböző hatóságok vezetőit. *Szendy* Károly megválasztásának hire általános örömet váltott ki mindenütt, amelynek látható jele *az az ezerszámra menő üdvözlővelél és távirat, amely az első huszonnégy órában a városházára érkezett.*

Liber Endre alpolgármester szabadságra utazott. *Liber* Endre alpolgármester hétfön háromhetes szabadságra utazott, amelyet egyik Sopronkörnyéki üdülőhelyen fog eltölteni. Az alpolgármester szabadságát két körülmény tette aktuálissá: a polgármesterválasztás folytán beállott új helyzetet kívánta leegyszerüsíteni olyképen, hogy már az átmeneti idő alatt is *Szendy* Károly polgármester vezethesse kizárólagosan az ügyeket, mert egyébként a polgármesteri jogkört a helyettes polgármesternek kellett volna mindaddig betölteni, amíg az államfői megerősítés megtörténik. Másrészt azért is esedékes volt *Liber* alpolgármester szabadsága, mert a nyáron szünidejének csak egy részét vette ki és már eredetileg az volt a terve, hogy szabadsága másik részét karácsony körül veszi ki. *Liber* alpolgármester január első felében veszi át újra hivatalát.

Mátyás király történetirója szobrot kapott a budai várban. A főváros a királyi vár belső homlokzata előtti kis téren, a fővárta közelében felállíttatta Mátyás király híres történetirója, *Bonfini* bronzszobrát, amely Farkas Zoltán szobrászművész sikerült alkotása. A leleplezési ünnepségen résztvett Bonfini szülővárosának, az olaszországi Ascoli város polgármestere is, akit a székesfőváros külön meghívott az ünnepségre. Az ünnepi beszédet *Sipőcz* Jenő főpolgármester tartotta az ünnepségen. Az ascoliai polgármester magával viszi a Bonfini szobor ajándékul kapott másodpéldányát, amelyet a városka főterén állitanak fel a tavaszal.

Viasz Gyula kitüntetése. *Viasz* Gyula székesfővárosi teremőrt, a *Fővárosi Altisztek Nemzeti Szövetségének* elnökét, aki a polgármesteri hivatalban teljesít szolgálatot, 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából a Kormányzó a *Magyar Érdemrend* ötödik osztályával tüntette ki. Az államfő magas kitüntetését szép ünnepség keretében nyújtották át *Viasz* Gyulának, a szövetség helyiségében. *Sipőcz* Jenő főpolgármestert *Horony-Pálfy* Aurél dr. tanácsi főjegyző képviselte, aki felolvasta a főpolgármester meleghangú levelét is, amelyben arra kérte *Viasz* Gyulát, hogy a *vezetése alatt álló testületet irányítsa tovább is abban a szellemben, amelyben eddig működött.* A fővárosi altisztek többezer főből álló tábora mindig tudta a kötelességét és hazafias érzését megőrizve, mindig megállotta a helyét. *Viasz* Gyula erre példát mutatott, azzal érdemelte ki a Kormányzó úr magas elismerését. A polgármester képviselője után *Váradi* Jenő dr. h. tiszti főügyész mondott üdvözlő beszédet.

Házasság. *Gundel* Margit, *Gundel* Károly és neje leánya és *Deér* Ödön gépészmérnök, a Ganzgyár főfelügyelője, házasságot kötöttek.

Bernáth Gusztáv dr. tanácsjegyző ifjúsági regénye. Uj oldalról mutatkozott be a karácsonyi könyvpiacon *Bernáth* Gusztáv dr. székesfővárosi tanácsjegyző, aki a közművelődési és művészeti ügyosztály tisztviselője. *Bernáth* Gusztáv színes fantáziával irt hangulatos kis müve a gyermeklélek alapos ismerőjéről tett tanuságot. Irása nem mese és nem is ifjúsági regény, hanem szerencsésen a kettő közé illeszkedik. Azoknak a kicsikéknek a szórakoztatására íródott, akiknek értelme már a mese határán túl jár, de még korai a kezükbe a regény. Zamatos, ízes magyarság, a gyermek képzeletét káprázatos színekkel lekötő meseszövés, káprázatos gazdag leírások, tisztán csilingelő versek teszik élvezetessé és komoly értékessé a kedves, szép könyvet, amelynek ízléses kiállítása az *Egyetemi Nyomdát* dicséri. A sok illusztrálásul szolgáló linóleum metszet *Gallé* Tibor alkotása.

Megjelent az idegenforgalmi naptár. Ragyogó kiállításban, a művészi fényképek gazdag tömegével jelent meg *Budapest 1935. évi idegenforgalmi naptára.* A gyönyörü kiállítás a Házinyomda érdeme, amely ezúttal is minden dicséretet megérdemel. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok előterjesztésére a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a példányszámot kétszeresére emeljék, tehát a naptárt *16.000 példányban állították elő*, 6000 darabot angol, 5000 német, 3000 francia és 2000 olasz nyelven. A propaganda elérésére azt a bevált módszert alkalmazzák, hogy külföldi egyének címeire küldik szét a naptárakat. A székesfőváros hatásos kiadványát már széjjelvitte a posta Európa minden részébe, hogy egy esztendőn keresztül hirdesse Budapest szépségeit.

Csütörtökön folyósítják a tisztviselők karácsonyi segélyét. A belügyminiszter jóváhagyása után *Szendy* Károly dr. polgármester intézkedett, hogy a tisztviselők karácsonyi segélyüket csütörtökön kézhez kapják. A segélyek mértéke hasonló a mult évihez: a IV—VII. fizetési osztályokban 15%, az alsóbb kategóriákban pedig 20%.

A főváros nagy sikere a bécsi magyar éremkiállításon. A bécsi Kunsthistorisches Múzeumban mult héten megnyitott magyar reprezentatív érem- és plakettkiállításon szép gyüjteménnyel szerepelt a székesfőváros is. A kiállítás ünnepélyes megnyitásán a főváros vezetőségét *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a müvészeti és közmüvelődési ügyosztály vezetője és *Zakariás* Sándor dr. képviselte. *Németh* tanácsnok ez alkalommal átnyujtotta *Pernter* államtitkárnak, az osztrák kultuszminisztérium vezetőjének Budapest ajándékát: a székesfőváros kiadásában megjelent müvészi érmeket és plaketteket. Pernter államtitkár meleg szavakkal köszönte meg a magyar főváros értékes ajándékát és azt a Kunsthistorisches Múzeumban fogják elhelyezni. A magyar művészet és a hazai kultúra magas színvonaláról és a főváros áldozatos kultürtevékenységéről tanuskodó kiállításnak az osztrák fővárosban igen nagy sikere van.

A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör legutóbbi estélyén *Lédermann* Mór és *Elek* Hugó dr. társelnökök köszöntötték *Ugron* Gábor elnököt, aki feszült figyelemmel kisért beszédében megemlékezett a genfi eseményekről. *Ugron* Gábor kifejtette, hogy Magyarország presztizs-többlettel került ki a genfi tárgyalásokból. Bizonyitja Magyarország presztizsnyereségét az a tény is, hogy Magyarország képviselője nyiltan hirdethette a tanácsülésen Magyarország revíziós követeléseit is.

Visszahelyezték állásába Teasdale Ottó tűzoltófőparancsnokot. A tüzoltóság részére történt autóvásárlásokból kifolyólag egy évvel ezelőtt fegyelmi vizsgálat indult *Teasdale* Ottó főparancsnok ellen. A vizsgálat tartamára a polgármester *Teasdale* Ottót állásától felmentette és az ügy befejezéséig *Ausch* Rezsőt bízta meg a testület vezetésével. A fegyelmi eljárás *Teasdale teljes tisztázásával befejeződött* és a belügyminiszter intézkedett, hogy *Teasdale* Ottót állásába visszahelyezzék.

A magyar forráskutatás eredményei. A *Baross Szövetség Országos Idegenforgalmi* és *Fürdőügyi főcsoportjának* előadássorozatában *Pávay Vajna* Ferenc érdekes előadást tartott „A magyar forráskutatás eredményei, mint idegenforgalmi attrakció" címmel. *Pávay Vajna* kifejtette, hogy a budapesti fürdők idegenforgalma már most is jelentős, de ezt fokozni lehetne az új források feltárásával. *Pávay Vajna* tetszéssel fogadott előadása után *Tábori* Kornél tartott ugyancsak igen nívós és érdekes előadást a kereskedelem és az idegenforgalom viszonyáról s valami speciális budapesti emléktárgy létesítését sürgette.

Előfizetési árjegyzék a világ minden ujságjára. Érdekes és rendkívül hasznos, amellett ízléses kis füzetet adott ki most az *IBUSz. „Hirlapelőfizetési árjegyzék"* — ez a címe a gondosan összeállított füzetnek, amely magában foglalja *minden elterjedt külföldi napilap, művészeti, tudományos és egyéb folyóirat névsorát és előfizetési árait pengő értékben.* Ezt az árjegyzéket, melynek összeállítása bizonyára többhavi munkába került, az IBUSz (Kádár-utca 4.) bárkinek szívesen *díjtalanul elküldi.*

* **Mindig meglepetés** a *Lingel bútorgyár* egy-egy új kiállítása, de minden eddigi *Lingel-kiállítást* felülmúl gazdagságban és az árak szolidságában a kitünő cég karácsonyi vására (Rózsa-u. 4.). A Lingel-szervizasztalok, rekamiék, összerakható könyvszekrények és a többi antik vagy modern bútorok felépítésben, kivitelben valóságos remekművek s mint ilyenek, a legszebb és legcélszerübb karácsonyi ajándékok kategóriájába tartoznak.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Cukorbetegek
részére újabb tápszereket, tésztákat hoztunk forgalomba **minimális** szénhydrát tartalommal.
Glasner Miksa
tápszergyár részvénytársaság Budapest VI.
Király-utca 56. szám. Telefon: 22-9-14

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Gazdasági Értesítő

Létérdekük és célkitűzéseik a kereskedőket a Nemzeti Egység pártjába szólítják

Kenéz Béla ny. miniszter, a tömörülés elnöke és Girardi Tibor kormányfőtanácsos nyilatkoznak a mozgalom jelentőségéről

A közelmúltban a *Nemzeti Egység* pártjának keretében megalakult a kereskedők szakcsoportja. Életerős, komoly megmozdulás ez, amely előrelátható fogja szívni az ország kereskedőtársadalmának legnagyobb részét. Máris ezrével csatlakoznak a kereskedők az új alakuláshoz, mert olyan célokat tüzött maga elé a *Nemzeti Egység pártjának kereskedő szakcsoportja*, amik céljai különkülön minden egyes magyar kereskedőnek.

A kereskedőtársadalmat a múltban nagyon sok egyesület, érdekképviselet, alkalmi tömörülés igyekezett egy táborba hozni, helyesebben egymás mellett, sok esetben pedig egymás ellen harcoló csoportosulásokba tömöríteni. Ezeknek az egyesületeknek egy része olyan tevékenységet fejtett ki, hogy *a közvéleményben lassanként meggyökerezett az a hit, hogy az, aki kereskedő, már par exellance, ellenzéki is.* A magyar kereskedőtársadalom számos tagja nagy elégedetlenséggel nézte ezt a jelenséget és felvetődött az ötlet, hogy olyan szervezetbe kellene tömöríteni a kereskedőket, amely szervezet — élvezve a kormány bizalmát is —, *képes a kereskedők célkitüzéseit megvalósítani.* *Girardi* Tibor kormányfőtanácsos állt a mozgalom élére és szívós energiával dolgozva, igyekezett mindenkit meggyőzni, hogy a kereskedők ilyen szervezetének megalkotását nem lehet már tovább elódázni.

Girardi Tibor tevékenykedése sikerrel járt. *Stranyavszky* Sándorral, a *Nemzeti Egység* pártjának országos elnökével folytatott megbeszélések következményekép rövid idővel ezelőtt megalakult *Nemzeti Egység* pártja keretében a *kereskedő szakcsoport.* A csoport elnökévé *Kenéz* Béla volt minisztert választották, tagjai felerészben országgyülési képviselők, felereszben aktiv kereskedők. Ezt az összeállitást azért választották, hogy a kereskedelem és a képviselőház kapcsolatai még szorosabbra füződjenek, a kereskedők célkitüzései leggyorsabban, legrövidebb úton megvalósulhassanak.

A *Fővárosi Hirlap munkatársa felkereste*

KENÉZ BÉLA Dr.
ny. minisztert,

aki a nagyfontosságú alakulásról a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar kereskedők nagyon tekintélyes csoportja felismerte, hogy a Nemzeti Egység pártja nem pártérdekeket és nem átmeneti kormányzati érdekeket szolgál, hanem *a nemzet állandó és egyetemes eszményeinek áll a szolgálatában.* Éppen ezért arra a meggyőződésre jutott, hogy a kereskedelem és a kereskedelem révén az egész ország közgazdaságának érdekeit eredményesebben szolgálhatja, ha a párt kötelékébe belép. A párt pedig örömmel ragadta meg és szorította meg a magyar kereskedő kezét *és megalakította a kereskedelmi csoportot.* Mikor arra felszólítást kaptam, *örömmel elfogadtam a tömörülés elnöki pozicióját.*

— A pártot elsősorban a kereskedelem fontosságának felismerése vezeti.

A legutóbbi népszámlálás megállapítása szerint a kereskedők száma 180.000 körül jár, családtagokkal együtt több százezren élnek belőle.

De annak az elgondolása isvezeti a pártot, hogy a kereskedő mint a piac megszervezője, mint a termelő és a fogyasztó érdekeinek közös nevezőre hozója, mint a szükséges javaknak kellő időben, kellő mennyiségben és megfelelő helyen rendelkezésre bocsájtója, *nélkülözhetetlen fontosságú hivatást tölt be.* A kereskedő ezenfelül a nemzetközi érintkezés terjesztője, a kultúra hordozója, a művészet és irodalom pártfogója és

mint öntudatos és fegyelmezett polgár, megbecsülendő tagja a magyar társadalomnak.

— A súlyos gazdasági helyzet bajai talán a kereskedelemre nehezedtek a legnyomasztóbban, hiszen a kereskedelem éltető eleme a szabadság. A Páris környéki diktátumok a szabadságot megfojtották. Ezenfelül a devizakorlátozások, a gyűlölet fokozódása, az elzárkózás, a magas vámfalak és egyéb korlátozások a nemzetközi kereskedelmet lehetetlenné tették. Nem utolsó sorban fokozta a kereskedő terheit a vásárlási képesség csökkenése, a mezőgazdaság vásárló erejének jelentékeny mértékben való alászállása, a tisztviselők fizetésleszállításának ismételten való elrendezése.

Megcsökkent tehát a vevőkörük, ugyanakkor, amidőn a társadalombiztosítás és egyéb közterhek emelkedő irányzatot mutatnak.

Feltétlen segítségre van tehát szüksége ennek a küzködő, de minden megbecsülést megérdemlő osztálynak s éppen ezt a segitő együttmüködést tűzi ki céljául a nemzeti egység kereskedelmi csoportja. Magától értetődik, hogy amikor teljes megértést tanusit a párt a kereskedők társadalmának nemzetfentartó érdemei mellett, nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy

a gyárak, a kereskedők kiküszöbölésével, detail árusításra rendezkednek be, hogy a szövetkezeti árusítás fokozottabb mértékü kiterjesztése folyik, hogy a kereskedelem az export-importban nem részesedik kellő mértékben.

Célunk mindezeknek a főfontosságú kérdéseknek a rendezése és megoldása. Követeljük, hogy a társadalombiztosítás terhei méltányosabb elosztás alapján történjék és hogy a lerovás módja is megkönnyittessék.

— Nem tévesztendő el, hogy a gazdasági élet organikus egész és ennélfogva *a kereskedelem a maga számára sohasem kiván különleges előnyt. Csak azt, hogy*

a maga jogos területén megélhetését ne tegyék lehetetlenné.

— A mozgalom megindítói a főváros kereskedelmi társadalmának a legkiválóbb tagjai és természetesen a nagyobb súly e pillanatban a fővárosi kereskedők szervezésére esik. Amint ez a munka befejeződik, *a szervezkedés hálózata ki fogja terjeszteni működési körét az egész ország területére.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

GIRÁRDI TIBOR
kormányfőtanácsost,

a kereskedő szakcsoport egyik legagilisabb életrehívóját, aki az érdekes alakulásról a következőket mondotta:

— Szomorúan láttam a kereskedő társadalom széttagoltságát és megérlelődött bennem a gondolat, hogy

a magyar kereskedőket életerős szervezetbe kell tömöríteni.

Mi kereskedők nagyon jól tudjuk azt az igazságot, hogy egységben az erő és csak úgy érhetjük el sorsunk jobbrafordulását, ha *valamennyien összefogva törekedünk a közös célok megvalósitására.* Egy foglalkozási ágat se érintenek oly súlyosan a gazdasági viszonyok, mint a kereskedőket, akiket még

a kényszerű korlátozási intézkedések is sujtanak.

— Sok fontos probléma vár megoldásra. Itt van

a gyárosok detailárusítása

a szövetkezeti kérdés, az OTI és MABI terhek kérdése. Mindezeket a problémákat a közeljövőben az illetékesekkel együtt letárgyaljuk s minden reménynünk meg van arra, hogy ezeket

minél előbb meg tudjuk kedvezően oldani az egész kereskedőtársadalom javára.

Programmunk megismertetése céljából fel szándékozzuk keresni a nagyobb vidéki kereskedő központokat, ahonnan máris számos meghivást kaptunk. Egyébként

vidéken is nagy visszhangja van mozgalmunknak.

A tömörülés különben nemcsak fővárosi kereskedőket soroz tagjai közé, hanem a szakcsoport országos jellegü. Hogy ezt kidomborítsuk, a nagyobb vidéki empóriumok kereskedő képviselőit a szakcsoport vezetőségébe választottuk.

— Politikailag a kereskedelmi szakcsoport értékes támogatója lehet a *Nemzeti Egység* pártjának. Ne felejtsük el ugyanis, hogy a kereskedő hivatásánál fogva sok féllel, üzleti baráttal érintkezik, tehát

párt- és propaganda szempontból sem jelentéktelen a szakcsoport működése.

A Nemzeti Egység pártjának vezetői kellőképen értékelik is ezt s igazolja ezt az a messzemenő támogatás, melyben a párt vezérkara mozgalmunkat részesiti. Boldogan hallottam, amikor *Zsitvay* Tibor, a párt községi csoportjának vezetője kijelentette: *szeretné, ha minden foglalkozási ág hasonló lelkesedéssel és a siker hasonló reményében alakitana szakcsoportokat.* Nagy hálával beszélhetek csoportunk elnökéről, *Kenéz* Béláról, aki

gyönyörű szavakkal állított maradandó emlékeket a kereskedő fogalmának.

Kenéz Béla vezetése alatt, biztosra vesszük, elérjük céljainkat és rövidesen megvalósíthatjuk programmunkat, ami a kereskedőtársadalom sorsának jobbrafordulását fogja jelenteni.

A tudományos kutatás a gazdasági élet szolgálatában

Megjegyzések Pfeifer Ignác professzor előadásához

Irta: Magyar Miklós

E lap hasábjai sokkal szükebbek ahhoz, hogy kellően lehetne rajtuk méltatni azt a nagyjelentőségü előadást, amelyet *Pfeifer* Ignác, a nagynevü tudós professzor a magyar technikus világ előtt a *Magyar Racionalizálási Bizottság* felhivására tartott. Messze terjedne, ha gondolatmenetének egész vonalán végig akarnánk őt követni, mert előadásában az emberiség technikai kultúrájának fejlődését az emberiség gyermekkorától napjainkig végigvázolta.

A professzor fejtegetéseinek részletei elsősorban a szakembereket érdeklik, de az a végső következtetés, amelyre jutott, előadását az emberiség egyetemes gazdasági és szociális politikájának legmagasabb síkjára emeli. Mi is itt kapcsolódunk bele gondolatmenetébe, ahol a *racionalizálás mozgalmának jelentőségét* méri le. Megállapítja, hogy a racionalizálásnak, szóval „azoknak a törekvéseknek, amelyek az anyag- és a mechanikai energiafogyasztás csökkentésével akarják a termelést olcsóbbá tenni, *határt vetni nem szabad.* Sokkal óvatosabban kell azonban a racionalizálással elbánni ott, ahol az *ember fizikai és szellemi munkaerejének kiküszöbölésével jár.* Ennek a racionalizálásnak megvannak a korlátai és határai, mert az emberi munkát korlátoznunk nemcsak akkor és addig szabad, míg a felszabaduló munkaerő *a technikai kultúra további terjedésével* elhelyezkedést talál, mert ha ez ellen vétünk, megzavarhatjuk a gazdasági rendet".

E sorokban az izzig-vérig technikus, de szive mélyéig szociális érzéstől áthatott szakember szól hozzánk és megállapitja annak az összhangnak feltételét, amely nélkül a gazdasági élet és a társadalmi élet fejlődése el sem képzelhető.

A mélyenjáró előadás során azt a kérdést is felveti a professzor, hogy a, *földteke mennyi embert képes eltartani.* Az emberiség szaporodásának problémájára annak idején *Malthus* irányította a figyelmet. Malthus aggodalmai azóta megsemmisültek, de a *probléma maga továbbra is nyilt kérdés marad* az emberiség előtt. *Pfeifer* Ignác a kérdést abból a szemszögből vizsgálja, hogy a föld szénkészletének kiapadása után milyen energiaforrásokkal tudja az emberiség a hiányokat pótolni. Abból indul ki, hogy *fokozatosan háromszorosára fog emelkedni az egy fejre eső energiaszükséglet* és kiszámitja, hogy a vizi erők annyi energiát biztositanak az emberiség részére, amennyivel a mostani két milliárdnyi embermennyiséggel szemben nyolc milliárdra szaparodhatik fel az emberiség létszáma *anélkül, hogy az energiával való ellátásban zavar állhatna be.* Természetes dolog azonban, hogy a kérdés nemcsak technikai, hanem szociális probléma is, amely harmónikus megoldásra csak akkor számithat, ha *a társadalmi munkaorganizáció megtalálja a maga fejlődésének ama lehetőségeit, amelyek mellett a technikai élet haladása nem vonja szükségkép maga után a munkanélküliséget.* E sorok szerény irójának felfogása szerint a kérdés tisztán organizációs jellegü. Egyik igénytelen tanulmányomban, *Az ember és a gép harca* cimü munkámban rámutattam arra, hogy a munkanélküliség leküzdésében az emberiség azért találkozik óriási nehézségekkel, mert a *társadalmi munka organizációjának fejlődésében nem tartottunk lépést a technika fejlődésével.* Amikor tehát *Pfeifer* professzor megállapitja, hogy földünk négyszer annyi embert is nyugodtan elhordhat a hátán, hangsúlyoznunk kell azt a köve-

telést, hogy *a munkaorganizáció fejlődésének tempóját a technika fejlődésének tempójával összhangba kell hozni.*

A mélyenjáró előadásban a technika elméletének és gyakorlati alkalmazásának határkérdései vetődtek fel. Szintén egyik örök problémája a kultúrembernek, hogy az elméletnek, vagy a gyakorlatnak van-e a művelődés fejlődése szempontjából nagyobb jelentősége. A professzor igen helyesen mutat rá, hogy *mind a kettőnek egyenlően nagy a fontossága.* A gyakorlat nem egyéb, mint alkalmazott elmélet. Az élet pedig a gyakorlatból áll. Fejlett technikai kultúra el sem képzelhető *mélyenjáró elméleti megalapozások* nélkül. A legigazságosabban tehát az jár el, aki az *elméletnek a jelentőségét épúgy elismeri, mint az elméleti eredmények gyakorlati alkalmazását. Mindegyiket a maga helyén.*

A technikai élet a két utolsó évszázadban soha nem látott és soha nem remélt ütemű fejlődésnek indult. Ez a fejlődés azonban egészen *egyoldalú* technikai fejlődés volt. Következményei gazdasági válságokban jutottak kifejezésre, kétségtelen bizonyságául annak, hogy *a technikai élet szerves alkotó része a társadalmi élet mozgató problémáinak, amelyek közül egyiket sem lehet függetlenül a többitől előre vinni. Pfeifer* professzor előadásának különös érdeme, hogy *technikai részről történik közeledés a szociális problémák felé* és technikai oldalról halljuk a figyelmeztetést, hogy a fejlődést a szociális szempontokkal is összhangba kell hozni. Ez a belátás a technikai élet vezetői részéről mérhetetlen fontosságú és csak sajnálni tudjuk, hogy *a nagyjelentőségű előadást nem hallhatták ezeren és ezeren.* Az emberiség gazdasági életének minden kétségen kívül alapvető problémája az energiaellátás kérdése, de amikor ezeket a problémákat a professzor a szociális problémák szempontjából is értékelés tárgyává teszi, olyan mozzanattal gazdagítja a technikai tudományok irodalmát, amely mozzanatra *a politikai és gazdasági élet vezetőinek is fel kell figyelniök.* Pfeifer professzor előadásáért nemcsak a mérnöktársadalom lehet hálás, de hálával tartozik mindenki, akinek a gazdasági élet zavaraiból előálló szociális bajok orvoslása a szívén fekszik.

Fordítsunk tengelyt!...

Irta: ILOVSZKY JÁNOS, a Baross Szövetség elnöke

A nagy ünnep előhetében járunk, amikor a karácsonyi lapszámokban a nyilatkozatok és cikkek özöne lát napvilágot. E nyilatkozatokból a jövő év országos és várospolitikáját illetőleg sok gondolat hámozható ki: de én úgy érzem, *a politikának a gazdasági kérdések megoldása körül kell a jövő esztendőben forognia.*

Ez alkalommal nem kívánok egyes konkrét kérdésekre kitérni, mert a vezetésem alatt álló és a nemzeti alapon működő *Baross Szövetség,* mint szabad érdekképviselet, a közeljövőben úgyis felveti a legsürgősebben megoldásra váró problémák egész sorát, amelyekért a legszisztematikusabb eszközökkel fogja a harcot megvívni. Egy gondolatot azonban mégis fel kell vetnem és ez *a pénzügyi kormányzat tengelyének más irányba való fordítása.*

Tény az, hogy a békeévekkel szemben a fejenkénti közteher elképesztő módon megnövekedett. Békében és a háború utáni években a közterheket a polgárok a jövedelmükből, keresetükből ki tudták egyenlíteni. Ma a legtöbb polgár a reá eső hányadot a vagyonából fedezi. De ha a vagyon elfogy, akkor elfogy a teljesítőképesség, mint a mécsesből az olaj. Mi következik akkor és azután?...

Ez állításom alátámasztására két szörnyű esetet hozok fel, amely mementóként kellene, hogy szolgáljon: Schück és Wurglits polgárok gyors egymásutáni öngyilkosságát. E két előkelő vendéglősnek *sötét* tragédiája *világosságot* vet arra, hogy itt nagy baj van a fogyasztóképesség, a hitelkérdés és a közterhek körül. E két vendéglős egyikére sem lehet azt mondani, hogy nem hivatott, képzett, törekvő üzője és vagyontalan sáfárja üzletének. Mindkettő évtizedek óta fennálló üzletet vezetett, tehát úgy személyi, mint vagyoni szempontból az üzletvezetéshez szükséges feltételek fölött rendelkezett.

Ép ma, amikor e cikket írom, beszélgettem e kérdésről egy igen magas közfunkcionáriussal, aki azt mondotta:

— Te véded a kisembereket, a gazdasági exisztenciákat! De mondd meg, hogy egy városban, ahol békében 7 textiles volt és ma 33 van, csoda-e, ha ezekből néhány tönkremegy?

Nem csoda. Elismerem: soha sem volt és nem is lesz az az idő, amikor mindenki úgy élhet, mint Ádám és Éva a paradicsomban. Az, hogy valaki összezsugorít egy pár száz pengőt, koszt helyett vöröshagymát eszik délre, vacsorára és mégis tönkremegy, az érthető. Az eszkimó mindig több volt, mint a fóka. De mindenesetre, ha a létfeltételek lehetőségei a központi kormányzat részéről úgy irányíttatnak, hogy egy egészséges lendület állhasson be, akkor nem fognak a Schück- és Wurglits-küllők kitördelődni a központi kormányzat adót összeszedő szekerének kerekéből.

...Ezért sürgős a pénzügyi kormányzat tengelyének más irányba való fordítása. Az sem megnyugtató hír, hogy nagy tételek elhelyezése révén november havában a betétállomány szaporodott. A nagy tételeket kartellszerű vállalatok helyezték el, átmenetileg, betétként. Az a helyes, amikor sok kisember rendelkezik 100—200—300—400 és ezer pengős betétekkel, mert akkor a kisembereknek van milyen tartalékhoz nyulniok. *Tehát a takarékosságot keresztül kell vinni, de nem a túlzott takarékossággal, amely ma irányadó a pénzügyi politikában.* A túlzott takarékosság többet árt, mint használ.

Januári közgyűlésén búcsúztatja a Községi Takarék Reményi-Schneller Lajos vezérigazgatót. A budapesti pénzintézetek évi közgyűlését január 15-én ezúttal is a *Nemzeti Bank* nyitja meg, majd következik a terminusok sorrendjében a *Községi Takarékpénztár.* A *Kereskedelmi Bank* az eddigi tervek szerint január második felében tartja közgyűlését. *Január 20-án* ünnepélyes keretek között búcsúzik a Községi Takaréktól *Reményi-Schneller* Lajos, akit a kormány tudvalevőleg az *Altruista Bank* vezetésére bízott meg. A főváros pénzintézete őszinte sajnálkozással válik meg kiváló vezérigazgatójától, aki az elmult nehéz gazdasági évek folyamán teljes biztonságot, söt fokozottabb tevékenységi hálózatot tudott megteremteni a *Községi Takarék* számára. Várospolitikai tényezők és az arra illetékesek elhatározása szerint a *Községi Takarék* vezérigazgatói állását *Lipthay* Lajos ügyvezető igazgató fogja átvenni, aki eddigi beosztásában is *Reményi-Schneller* első munkatársa volt.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára rt. igazgatósága *Faragó* Sándor dr. eddigi ügyvezető-igazgatót érdemeinek elismeréséül az intézet *vezérigazgatójává* nevezte ki.

A Magyar Általános Hitelbank pénztártermében *tájékoztató szervet létesitett,* amely nemcsak bármely a bankszakmába vágó kérdésben, hanem ezenfelül különösen oly irányban áll *díjtalanul* rendelkezésre, hogy a közönség a szabadforgalom korlátozásával összefüggő intézkedésekkel kapcsolatosan felmerülő ügyeiben szakszerű felvilágosításokban részesüljön.

A TÉBE karácsonyfaünnepélye. A TÉBE, amely évről-évre december havában a szegény gyermekek ezreit ruházza fel, szeretetteljes támogatásban részesítette a Jugoszláviából kiutasított magyar menekültek gyermekeit is. A TÉBE karácsonyfáját a tőzsdepalota márványtermében állították fel és a lélekemelő ünnepséghez *a menekültek telepeiről három autobuszon vitték el a gyermekeket.* Az ünnepségen megjelent nagybányai vitéz *Horthy Miklósné,* a kormányzó felesége is, akit a tőzsde főbejáratánál dr. *Kresz* Károly kincstári főtanácsos és *Némethy* Kálmán alezredes fogadtak. A karácsonyfa alatt *Weiss* Fülöp felsőházi tag, a TÉBE végrehajtóbizottságának elnöke és a fővárosi pénzintézetek vezetői köszöntötték a kormányzónét, majd *Hegedüs* Loránt, a TÉBE elnöke mondott beszédet, hangoztatva, hogy a TÉBE hazafias és karácsonyi jótékonyságok céljára újból 81.000 pengőt adott, az 1934-es évben pedig összesen 180.000 pengőt áldozott a jótékonyság oltárán. A beszéd után kiosztották a gyermekek között a cipőt, ruhát, fehérneműt és cukorkákat tartalmazó szeretetcsomagokat. A TÉBE áldozatkészségét dr. *Schuller* Dezső, a főváros közjótékonysági ügyosztályának vezetője köszönte meg.

Fővárosi tisztviselők engedélyt kértek részvénytársaságok igazgatósági tagságainak vállalására. A főváros közgyülése elé érdekes előterjesztést intézett a polgármester, hogy ezzel lehetővé tegye hatósági tisztviselőknek részvénytársaságokban az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságok vállalását. Az érvényben lévő törvények és rendeletek szerint ugyanis törvényhatósági tisztviselők nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak csak abban az esetben lehetnek tagjai, ha ahhoz a törvényhatósági bizottság és a miniszter tanács hozzájárul. Az előterjesztés szerint igazgatósági tagságot akar vállalni *Tomor* Ernő dr. tüdőbeteggondozó intézeti főorvos a *Kosmos vegyészeti- és gyógyszertermékek gyára r.-t., Révész* Sándor dr. főállatorvos az *Extrakt cserzőanyag kereskedelmi r.-t., Miller* Sándor dr. árvaszéki ülnök az *Esztergomi Takarékpénztár r.-t., Szathmáry* Sándor dr. közkórházi főorvos az *Első Békéscsabai Gőzmalom r.-t., Palócz* Endre polgáriiskolai igazgató az *Élet Irodalmi és Nyomdai r.-t., Kriesch* Jenő felsőkereskedelmi iskolai igazgató az *Universum mozgófénykép színház r.-t., Háros* Antal, *Gundi* Jenő és *Kindlovics* Pál elemi iskolai igazgatók a *Kalász könyvkiadó r.-t., Mihálkovics* Elemér dr. közkórházi főorvos a *Pilvax Házépítő r.-t.,* a *Fővárosi Házépítő r.-t.* és a *Városház-utcai Házépítő r.-t., Molnár* Béla számvevőségi tiszt a *Csörsz-utca 3. sz. Házszövetkezet, Péchy* László főmérnök és *Posch* Gábor mérnök a *Csörsz-utca 5. sz. Bérházszövetkezet, Sárkány* László ideiglenes hivatalnok a *Tiszti- és Tisztviselői Társasházépítő Szövetkezet* és a *Lenke-út 65—70. Társasházszövetkezet, Kovács L.* ödön az Elektromos Művek főmérnöke a *Centrum Fogyasztási Szövetkezet* igazgatóságaiban, illetve felügyelőbizottságaiban. A közgyülés megadta az engedélyt az igazgatósági tagságok elvállalására.

VÁLLALKOZÁS

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papír szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet január 3-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Motalkó szállítására a Közs. Élelmiszerárusító Üzem, a Közs. Kenyérgyár és az Állategészs. Telep részére. Pályázni lehet december 27-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Benzin szállítására az intézetek és üzemek részére. Pályázni lehet december 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

105.000 q tüzifa szállítására a Gázművek részére. Pályázni lehet december 27-én d. e. fél 11 óráig a Gázművek igazgatóságánál.

35.000 kg. autóbusz motorolaj szállítására. Pályázni lehet december 28-án d. e. 10 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

A dunai rakodópartok 1935. évi bérletére. Pályázni lehet január 15-én d. e. 12 óráig a közgazdasági ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Gázműveknél szükséges különböző anyagok szállítására a következő cégek kaptak megbizást:

Gázolaj szállítására: Antal János 7800,

Benzin és motalkó szállítására: Vacuum Oil Co. 3352.

Füstcsövek szállítására Ulrich I. B. 34.000, Schopper J. G. 1070,

Gázmérők szállítására: Magyar Gázizzótény r. t. 33.898, Magyar Fém- és Lámpaárugyár 59.946, Mérő- és Számlálókészülékgyár 50.890,

öntött vascsövek szállítására: Friedrich—Siemens Művek 44.000,

Kovácsolt idomok szállítására: Ulrich B. J. 2032 pengő vállalati áron.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05